Universidad de Deusto
Biblioteca

Biblioteca Digital

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

COMMVNIVM OPINIONVM SYNTAGMA,

SIVE,

RECEPTARVM I.V. SENTENTIARVM,

Ex { ANTONIO GABRIELIO, & IOSEPHO LVDOVICO Asisiensi collectarum.

TOMVS TERTIVS.

Del Rdo Dor. Diego

LVGDVNI,

M. D. LXXXIIII.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

Universidad de Deusto
Biblioteca

INDEX RVBRICARVM,
QVÆ IN CONCLVSIONIBVS
Ant. Gabrielij hoc Tomo continentur.

Liber j. Probatoriam materiam continens, subsequentes Rubricas complectitur.

De Probationibus. fol.1
De Præsumptionibus. 15
De Testibus. 32
De Confessis. 61
De Fide instrumentorum. 66

Lib. ij. Iudiciariam materiam explicans, has Rub. concipit.

De Iudicijs. 67
De Arbitris. 73
De Actionibus. 77
De Exceptionibus. 84
De Citationibus. 86
De Dilationibus. 106
De Minoribus. 110
De In integrum restitutione. 113
De Iureiurando. 114
De Procuratoribus. 122
De Sententijs. 126
De Appellationibus. 139
De Executione rei iudicatæ. 143
De Expensis. 146

Lib. iij. Contractuum materiam comprehendens, proximas Rub. subiungit.

De Iure emphyteutico. 148
De Feudis. 152
De Pactis. 154
De Transactionibus. 156
De Verborum obligationibus. 158
De Solutionibus. 164
De Nouationibus. 173
De Fideiussoribus. 176
De Rebus creditis. 181
De Iure quæsito non tollendo. 182
De Donationibus. 191
De Rerum alienatione. 201
De Pignoribus & hypothecis. 202
De Emptione & venditione. 203
De Locatione & conductione. 210
De Iure dotium. 212
De Secundis nuptijs. 217

Lib. iiij. Vltimarum voluntatum materiam pertractans, has habet Rubricas.

De Testamentis. 226
De Hæredibus instituendis. 232
De Substitutionibus. 236
De Legatis. 242
De Fideicommissis. 244
Ad Trebellianum. 258
De Successionib⁹ ab intestato. 264

Lib. v. Possessionis materiam declarans, sequentes Rub. continet.

De Acquirenda vel amittenda possessione. 268
De Restitutione spoliatorum. 279
De Præscriptionibus. 294
De Vsufructu. 310
De Acquirendo rerum dominio. 316

Lib. vj. Varias & diuersas materias proponens, subsequentes Rub. continet.

De Regulis iuris. 318
De verborum significatione. 335
De Legibus & constitutionib. 348
De Statutis. 353
De Consuetudine. 365
De Legitima. 370
De Legitimatione. 375
De Alimentis. 382
De Pia causa. 384
De Tutelis. 387
De Iure immunitatis. 389
Quod cuiusque vniuersitatis nomine. 390
De Maioritate & obedientia. 391
De Præbendis. 391
De Clausulis. 393

Septimus verò ac postremus liber, nonnulla ad delictorum materiam pertinentia prosequitur.

ANTONII GABRIELII ROMANI,
COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOLICI ADVOCATI, CONCLVSIONVM SEV REGVLARVM,
LIBER PRIMVS:
In quo habentur Concluſiones ad materiam probatoriam pertinentes.

De Probationibus, Conclusio 1.

ARGVMENTVM.

¶ Probationes imperfectæ iunguntur ad faciendam plenam probationẽ.

EST VVLGARE DICTVM, quòd quæ nõ prosunt singula, iuncta iuuant, & ꝙ plures imperfectæ probationes iungũtur ad faciendã plenã, & perfectã probationẽ, vt notat gl. in l. ij. ff. de excusa. tuto. in verb. legitimis. & in cap. cùm causam. de proba. glo. in cap. veniens. el primo. in glo. inverb. illorũ. de testi. & glo. in l. instrumenta. C. de probationib. Bar. in l. admonendi. ff. de iureiuran. Dyn. & Bar. in dict. l. ij. §. j. ff. de excusa. tutor. & Bart. in l. j. §. iidem Cornelio. ff. de quæst. Pe. de Ancha. in cõsi. cclxxvj. Bar. in l. spadonem. §. qui iura. ff. de excusat. tuto. in l. si quis ex argentariis. §. j. ff. de eden. Anto. de But. in cap. veniens. el primo. in fi. de testib. Abb. in ca. cũ cãm. de testib. & in c. cũ dilect⁹. nu. 17. de succes. ab intesta. Alex. in l. admonendi. ff. de iureiurã. & in ꝑsi. xx. volu. iiij. Anto. de But. in cap. fi. versi. sed est dubiũ. de iureiurand. Saly. in l. in bonæfidei. versi. visis. C. de reb. credi. & iureiur. in ix. oppoſi. Alexan. in cõsil. iiij. volum. j. Ias. in repet. l. admonẽdi. ff. de iureiur. Alberi. de Rosa. in l. instrumẽta. C. de ꝓba. Bal. in l. j. C. qui num. tut. Calca. in ꝑsi. viij. Chassan. in cõsi. xiiij. Caccialup. in repeti. d. l. admonendi. n. 154. & 157. Barba. in d. ca. cũ dilect⁹. de succes. ab intesta. Saly. in d. l. admonendi. Bald. in l. per hanc. C. de tẽp. appel. Imola in cõsi. cxxxviij. Barbat. in Rub. de proba. & Inn. in cap. fina. de succes. ab intesta.

Contrarium Bald. in Rub. de proba. in Decret.

2 PRIMO ex hoc dicto, generaliter infertur, ꝙ vn⁹ testis de veritate facti, cõiungit⁹ cũ semiplena probatione alteri⁹ generis. Bald. in l. spadonẽ. §. qui iura. ff. de excusat. tutor. Petrus de Anchara. in consi. cclxxvj. Alex. in consi. xx. volu. iiij.

3 Secundò ex regula infertur, ꝙ vnus testis de veritate facti, & duo de partis cõfessione, plene ꝓbãt. Bart. in d. l. admonẽdi. & ibi Ias. dicit hoc cõiter * teneri per doctrinã Pau. de Castro in cõsi. ccclxxx. volu. j. Decis. Neap. xij. in antiq. & Ias. in d. l. admonẽdi. & ibi Caccialup. n. 157. & Franc. Cur. senior, nu. 199. Saly. q dicit ita cõiter * tenere Doct. ī l. admonẽdi. ff. de iureiur.

Cõtrariũ Bal. in authen. rogati. C. de test. R oma. ī sing. cciij.

4 Tenendo primã opinionẽ, q̃ videtur cõmunis, * dicas sec⁹ esse, si vn⁹ testis deponeret de facto, & vn⁹ de cõfessione, quia isti nõ iungerentur ad plenã ꝓbationẽ faciendã, sed facerent plusquàm semiplenã, vt not. Bal. ī Rubric. de cõtrouer. iuest. ī l. si ex cautione. in xij. quæst. C. de nõ nu. pec. in l. ij. §. fi. in fi. ff. si cert. pet. in c. fi. versic. ex cui⁹ dictis, de cõsuetud. in c. licet causam. versic. & nota ꝙ singularitas. de ꝓbat. ī authẽti. rogati. C. de testib. Corn. cõsi. viij. volu. iij. Soc. in c. final. de iureiurand. Caccialup. in repet. d. l. admonẽdi. nu. 159. versi. tertius casus: Bal. in l. Publia. ff. de pos. Corn. consi. xiij. in fi. volu. i. in consi. c. volu. ij. & in consi. cliij. volu. iiij. Ias. in d. l. admonendi. in ij. lect. Alex. in consi. xx. vol. iiij. Aym. consi. lxxiij.

Cõtrarium Abb. in c. fi. de succes. ab intest. qui tenet, quòd vnus testis de numeratione mutui, vnà cum alio de cõfessione, coniungitur: & idem sentit Fel. in dicto cap. cùm causam. de probat. dum impugnat differentiam Aret.

5 Sed hoc exemplũ reprobat Ia. ī d. l. admonẽdi. ī rep. & Dec. ī c. cũ causam. de ꝓbat. post Abb. ibi. Aret. Bal. in cõsi. ccxviij. in fin. vol. j. Sal. in l. testiũ. in fin. C. de test. Lofred. in cõsi. xxvij. Soci. in ꝑsi. lxxxix. Caccialu. in d. l. admonẽdi, n. 159. 5 iiij. casu. Lofred. cõsi. viij. Ruin. cõsi. lxxij. vol. iiij. Curt. Senior ī l. admonẽdi. nu. 190. & seq. q cõcludunt, ꝙ vnus testis de numeratione, & vn⁹ de confessione nõ cõiunguntur ad ꝓbandũ mutuũ. Cyn. in l. ij. in princ. C. q̃ sit longa consuetud. Saly. in l. si ex cautiõe. in fin. C. de non numer. pec. Alex. in cons. cxxvij. vol. vij.

6 Sed extra casum cõtractus mutui, ꝙ vn⁹ testis de cõtractu, & alter de cõfessione iungãtur, dicit Aret. in d. c. cùm causam. sentit Bal. in consi. ccxviij. in fi. vol. j. tenet Dec. in dict. ca. cùm causam. Lofred. in consi. xxvij. & consil. viij. Soc. in consilio lxxxix. vol. j. Curt. iun. in d. l. admonendi. num. 190. & seq.

7 Quã vltimã opinionẽ intelligas q̃n vn⁹ testis deponit de cõfessione facta parte ꝓsente, q̃ ꝓbat per duos testes plenè, ꝓbat, aliàs nõ posset ꝓcedere, & ita expressè loquitur Aret. ī d. capit. cùm causam, vt per Lofred. in d. consi. viij. Caccialup. in repet. d. l. admonendi. n. 158. & seq. Curt. senior nu. 190. Alex. ī cõsi. lxxvj. vol. vj. Imol. in cõsi. cxxxviij. Pau. de Ca. ī cõsi. cxliij. vol. ij. Cur. iun. cõsi. clxviij. Bal. in auth. rogati. C. de testib. Aim. consilio lxxiij. & in tract. de antiq. temp. in iiij. parte, num. 157.

8 Tertiò similiter infertur, ꝙ vn⁹ testis de veritate, & duo de fama iungũtur ad faciendã plenã ꝓbationẽ, vt not. gl. in verbo, famã. ī c. j. de appellat. sentit gl. in verbo, illorũ. ī c. veniens. de test. el j. gl. in verbo, possessionis. xvj. q. iij. & in c. placuit. el ij. Bal. ī d. c. j. versi. q̃ro ergo. de appell. & ibi Dec. Henri. Boich ī c. cùm causam. de ꝓbat. Bart. ī d. l. admonẽdi. Alex. ī cõsi. clxxx. vol. ij. Calca. in cõsi. viij. Specul. in tit. de not. crim. §. fama. versi. fama aũt. Fely. in Rubr. de sponsi. ī xix. speciali. Ant. de Butr. ī c. veniens. in fi. de testi. Cyn. in l. iiij. C. de ꝓbat. Abb. ī c. veniens, de test. el j. Bouer. in singu. vij. in verbo, ꝓbatio. Card. in cõsi. ix. circa fi. Bal. in l. ij. ff. de excus. tut. & ī Rubrica de cõtrouers. inuestit. Fel. ī c. cùm causam. de ꝓbat. Spec. ī tit. de test. §. restat. in xxv. casu. Bal. in Margarita, in verbo fama. nu. 2. Saly. in d. l. admonendi. q dicit ita cõmuniter * tenere Doct. Caccialup. ibi nu. 177. & seq. Alex. in cons. xxiiij. volu. j. Paulus de Castro in consilio cxliij. in fin. volum. ij.

Cõtrariũ Rai. in d. l. ij. ff. de excusat. tut. vbi tenet, ꝙ nõ iungantur, quasi essent probationes diuersi generis, de quo infrà dicetur. idem etiam tenebat Andreas de Pisis ibi.

9 Imò multi voluerunt, ꝙ vnus testis, q deponit de veritate actus, & ꝓbat etiã de confessione, iungatur cũ alio teste, ꝓbãte solã cõfessionẽ, ꝓut voluit Bal. in l. Gallus. §. ille casus. ff. de lib. & posth. ver. & est argumentum. Soc. ibi ver. ij. noto, & ibi Claud. versi. & induxit Bal. & ibi Ias. verſ. subdit Bal. hîc. sentit Alex. in consi. cxij. vol. iiij. Lofred. in consil. viij. Pari. in cõsi. lvj. vol. i. Trig. in singu. lxvj. Marian. iun. in consi. xcix. vol. ij. Rui. consil. xlvj. vol. iiij. & consilio lxxxj. vol. v.

Cõtrariũ Alex. ī d. §. ille casus. ver. iuxta hoc nõ omitto. & ī cõsil. clij. volu. v. Curt. Senior in repetit. l. admonẽdi. nu. 191.

10 Istud quòd cõiungatur vn⁹ testis de rei veritate, cũ fama, vel cum confessione, Limitat in causã ciuili ardua, Baldus in capit. veniens. el j. de testib.

11 Secũdò limita, quo ad ꝓbãdã excommunicationis exceptionẽ, ad quã, ꝓbãdã vnus testis de facto, & alter de fama, nõ cõiunguntur. ita Spec. in tit. de not. crim. §. fama, versi. qd ita gẽti. Ro. ī sing. cxcix. idẽ tenet Archidi. ī c. sæpe. iiij. q. iij. Dom. in ca. pia. §. fi quis. circa fi. de except. in vj. Anto. de Butr. in ca. veniens. el. j. de test. Fely. in eod. cap. Dec. in c. j. de appella.

Contrarium ibi Imol. & Aret. Fel. in capi. prudentiã. §. sexta. de officio delegat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

12 Tertiò Limita in criminalib. in quib. nõ iungitur vnus testis cũ fama, Ant. de But. in d. c. veniens. el j. post gl. ibi in verbo, illorũ, Imol. & Fel. Dec. ver. ij. cõclusio. Abb. ibi. Imol. in l. interesse. in fi. ff. de acq. post. Cyn. in l. fin. versi. nũquid ergo fama. C. de quæst. Bal. in l. ij. ff. de excus. tut. & in l. si qs ex argentariis. §. j. ff. de eden. in c. j. versi. quæro ergò. de appel. Ioã. de Anan. in ꝑsi. Ialix. Saly. in l. ea qdem. versi. sed tũc oritur dubiũ. C. de accus. Alex. in consi. cxliij. vol. ij. Archidia. in ca. sciant. ij. q. viij. Oldr. in cõs. cxcij. post mediũ. Hippoly. in l. de minore. §. plurimũ. ff. de quæst. Ias. in consi. clxvij. vol. iij. Dec. in cõsi. cxxxiij. & in cõsil. cccx. in princ. in consi. ccccxxix. num. 9.

13 Quæ limitatio ampliatur etiã si de crimine agatur ciuiliter: ita tenent Abb. in d. ca. veniens. el j. in fin. de test. & i bi etiam Anto. de Butr. Hippoly. in dict. §. plurimũ. Io. de Anã. in consi. lix. & Dec. in c. j. de appellat. Maria. iun. in cons. xcix. vol. ij.

Contrarium Imol. in c. veniens. el j. & ibi Dec. de test. Ioan. de Anan. in cõs. xlix. vbi cõiungũtur etiã plures ꝑsumptiones.

14 Secundò ampliatur etiã si agatur de crimine excipiendo. Bald. in capit. tam literis. in ij. not. de testi. Fel. in ca. veniens. el j. de test. Dec. in capit. j. de appellat.

15 Primò sublimita qa hæc limitatio est intelligenda dũmodo agatur de pœna capitali, aliàs secus, Aim. in consi. cxxxiiij.

16 Secundò sublimita, nisi vltra famã cõcurrerent plura alia adminicula cũ alia semiplena tãtùm. ita Dom. in c. j. §. & ga. de vsu. in vj. q hoc intelligit tantũ qñ leuis pœna imponitur, secꝰ si grauis. Sed in hoc vlt. ꝓriũ tenuit Fely. ĩ c. veniens de test. vbi non facit differentiã an sit imponenda pœna grauis vel leuis.

17 Quartò limita, ꝙ qñ testes ex natura negocij debent esse tot numero, vt probent, non coniunguntur, ita Bald. in auth. rogati. in fi. C. de test. ver. quæro, pone. & ibi Saly. in vlt. quæst. Caccialup. in repet. l. admonendi. numero 160.

18 Quintò limita, quia ad probandã ingratitudinem nec fama coniungitur cum vno teste de visu, nec cum partis cõfessione, Ripa in l. fi. q. lvij. in fin. C. de reuocan. donat.

19 Sexto limita, vbi requiritur apertissima probatio, nã tunc fama cum vno teste non coniungitur, quia nõ diceretur apertissima probatio, Ripa. in l. fi. q. lvij. C. de reuocan. donat.

20 Quinimo talis non dicitur probatio, sed præsumptio, ita Bal. in c. j. §. cùm aũt. q. penult. de contro. inuelsit. sequitur Ias. in repet. l. admonendi. ff. de iureiurando.

Contrarium, ꝙ immo sit vera probatio, qñ coniunguntur duæ semiplenæ probationes, voluit Aret. in c. cũ causam. versi. dixi etiã alibi. de ꝓb. & istã esse ꝓbationem voluit Bal. in Rub. de ꝓbat. & ibi Aretin. in fi. & Dec. ibi. Fely. in d. c. cum causam.

21 Et propterea coniungitur fama cum confessione ad plenam probationem faciendã. Aret. in consi. lxv.

22 Et similiter duæ confessiones iunguntur, vt tenet Paul. de Cast. in cõs. xcij. in fi. vol. ij. & in ꝑs. cxliiij. vol. ij. & cõs. cccl xxx. circa fi. vo. j. Curt. seni. in l. admonendi. n. 193. Pariſ. in ꝑs. lvij. vol. j. Alex. cõsi. iiij. vo. j. Bertrã. in cõsi. clxxv. vo. ij. in nou. Aim. de Antiq. temp. in iiij. parte, nu. 157. versꝰ. & in terminis.

Contrariũ, ꝙ plures cõfessiones nõ debeant cõiungi, tenet Pau. de Cast. in cõs. cix. vol. ij. Ant. de Bu. in c. licèt ex quadã, de testi. Salic. in auth. rogati. in fin. C. de testi. Alex. in cõs. lxviij. vo lu. iij. & in cõs. clxxxv. vol. vij. dũ nititur saluare testes probãtes confessiones à singularitate, sentiens, ꝙ si nõ sint cõtestes, nõ ꝓbat. Ias. in l. admonendi. ĩ repeti. de iureiu. Affli. decis. ccclxiij. Cor. in cõsi. cclxj. n. 80. & seq. vol. v. Aim. de antiq. temp. in iiij. part. n. 157. versꝰ. & reperio. Ruin. in cõsi. xcix. volumine qnto.

23 Primò Limita principalem concl. qplures imꝑfectæ ꝓbationes ꝙiungũtur ad plenã ꝓbationem faciendã, nã hoc fallit ĩ criminalib. Ias. in rep. d. l. admonendi. post Ray. Dyn. in l. ij. de excusatio. tuto. Bald. in l. si quis ex argentariis. §. j. ff. de eden. & ibi. §. ij. ff. de test. est bona gl. ĩ c. veniens. el j. de test. in verbo, illorũ idem Ias. in d. l. admonendi. in rep. vbi ponit rõnem. Pariſ. in cõsi. clij. versꝰ. præterea tollitur, vol. iiij. Dec. in c. cũ cãm, versꝰ. ij. limitatur. de probatio. Hippol. in cõs. xx. n. 48. & in practica sua in §. expedita. & in rubri. de probatio. Caccialup. in l. admonendi. n. 153. Grat. in cõsi. xlvij. vol. ij. & cõsi. 50. volu. ij.

24 Et ideò vnus testis cum fama non probat in criminalib? vt suprà diximus, vbi vide.

Contrarium, ꝙ idem sit etiã in criminalib. tenet Alberic. in l. ij. §. fin. ff. de excusatio. tuto. Bald. in l. excipiuntur. in summario. ff. ad Syllan. Bart. idem sentit. in l. j. §. idem Cornelio. ff. de quæstio. glossa in capitulo, cum in Diœcesi. de vsuris.

25 Et hoc voluit Alex. in cõsi. xxiiij. vol. ij. ꝙ etiã in criminal. duę semiplenę ꝓbatiões ꝙiungũtur ad hoc vt seq possit ꝙdem natio, licet hoc nõ procedat in fama iuncta cũ alia semiplena probatione: qa fama in criminalib. nõ ꝓbat semiplenè. Sequitur Dec. in c. cũ cãm. de ꝓbatio. dũ ita limitat conclusionem, prout declarat Alex. in consi. proximè allegato.

26 Tenendo primã opinionem, quæ videt cõmunis, subliml ta primò vt nõ procedat, nisi qñ in causis criminalib. agitur ad pœnã corporalem. Cæpol. in cõsi. crimin. xxxij. Grammat. in consi. iij. in fi. Aimo in consi. clxxviij. & consi. cxxxiiij.

Contrarium Grammat. decis. xj.

27 Secũdò sublimita qñ agitur tantũ ad effectũ torquendi, non ad effectũ puniendi, Cæpoll. in dicto cõsi. xxxij. Socin. in cõsi. liij. volu. iij. & ita loquitur Alex. in cõsi. lxv. in fin. vol. j. & in cõs. xlj. in fine, volumine ij. Brun. in tract. de indic. Iason in repet. l. admonendi. de iureiuran.

28 Idem est qñ agitur ad effectũ inquirendi, vel suspendendi, Fel. in capit. veniens. el j. de testi.

29 Tertiò sublimita si vltra duas semiplenas, alia indicia, vel cõiecturæ ꝓcurrerent, Bal. ĩ l. si qs ex argentariis. §. j. ff. de eden. Aret. in ca. veniens. el j. de testi. & Frã. Aret. cõs. xiij. Caccialup. in d. l. admonendi. n. 153. Grat. in consi. lviij. in fi. vol. secundo.

30 Quartò sublimita qñ sumus in his, quæ sunt difficilis probationis, Alex. in consi. xxiiij. in princ. volu. ij. Aim. in consil. lxxv. & in consilio clxxviij.

31 Scdò limita prĩcipaliter, vt ita demũ imperfectæ ꝓbationes coniungãtur qñ quælibet species de per se, licet sit imperfecta ad plenã ꝓbationem, est tñ perfecta in sua specie. Bal. in dicta l. si quis ex argentariis. §. j. ff. de eden. sequitur Alex. consi. xviij. volu. i iij. & in consi. xiij. volu. j. & in cõsi. cl. volu. v. & cõsi. clxxx. volu. ij. Abb. in ca. cum causam. versꝰ. idem videtur. de ꝓbat. Ias. in repet. l. admonendi. versi. istã conclu. not. & in lectura l. admonendi. ver. limita doctrinã Bar. ff. de iurei. Fel. in c. cũ causam. versi. limita istam secundam. Cæpol. in consil. crimi. xxxij. Hippolyt. in l. vnius. §. testes. ff. de quæst. & in consi. xx. numero 50. & in l. de minore. §. plurimum. ff. de quest. Lãfran. in dict. l. admonendi. numero 29. Zasi. in consi. iij. vol. ij. circa fin. Pariſi. in consi. cxiij. volumine j. & in consilio xv. volu. ij. & in consilio xxvij. volumine ij. & consi. xxxv. volu. iij. & consi. lxxix. volu. iij. & consi. lv. volumine iiij. & consi. lix. volu. iiij. & consi. clij. & consi. cliij. vol. iiij. Chassa. in consi. xiij. Grammat. in consi. iij. consilio lix.

Contrarium Grat. in consi. ciiij. volum. primo.

32 Sublimita, nisi simus in re difficilis probationis, qa in his nõ requiritur ꝙ ꝓbationes sint in genere suo perfectæ. Anto. de But. in c. veniens. el j. de testi. Rom. in cõsi. vij. Hinc est ꝙ in his quæ probantur per coniecturas admittantur tales probationes etiã imperfectæ in suo genere. Rom. in cõsi. liij. in fin. Aret. in consi. lxv. Alex. in consi. xxiiij. volumine secundo.

33 Et propterea in antiquis plures imperfectæ probationes in suo genere coniungũtur vt notat Chassa. in consi. liij. n. 18.

34 Tertiò prin. limita, qa nõ cõiungũtur imperfectæ ꝓbationes resultantes ex testib. iung. Bal. in rubr. de controuer. inuest. Anto. de Butr. in cap. veniens. vbi etiã Imol. in fi. de testi. Anto. de Butr. ca. licèt ex quadã. eod. tit. Abb. in ca. cum causam, de probatio. Alexand. in consilio xx. volum. iiij. & in consi. x. volum. iiij. & in consi. cxxviij. versi. & si dicti duo testes, volumine ij. & consilio xviij. volum. iiij. Hippolyt. in Rubrica de proba. Caccialup. in dict. l. admonendi. n. 155. & seq. & ibi Curt. sen. numer. 190. Chassan. in consilio xiij. Et facit quod infrà dicemus in conclu. ij. de testi. vbi non recipitur probatio resultans ex testibus singularibus.

35 Ex hoc infertur, vt nõ coniungantur probatiões diuersorum actuũ, vt per Roma. cõsi. xcj. & in d. l. admonendi, nu. 95.

Quod dictum intelligi debet, vel qñ testes sunt singulares, vt declarat Ias. in repetit. dict. l. admonendi. & per Caccialup. in l. admonendi. nu. 152. ff. de iureiur. qñ sunt probationes diuersorũ actuũ nõ coniungibiliũ ad faciendã plenam probationem. Bal. in l. j. C. qui nu. tutela. Abb. in consi. xvj. in fin. vo. j. Lofred. in consil. octauo. Caccialup. in l. admonendi. nu. 158. Alex. consi. vigesimo, volumine iiij.

Contrarium ꝙ etiam diuersorũ actuũ probationes iungãtur, probatur, quia coniungũtur probatiões pluriũ cõfessionum diuersis locis factarũ, vt suprà diximus, vbi vide.

36 Quartò limita in probatione matrimonij, in qua non fit cõiunctio pluriũ imperfectarũ probationũ. ita Alex. in consi. cxliij. vol. ij. Dec. in cõsi. cxxxiij. & in consi. cccx. & in capit. cũ cãm. de prob. versi. ij. limitatur. Zasi? in cõsi. iij. in vltima charta. vol. ij. Hippol. in l. de minore. §. plurimũ. ff. de quæst. Grat. in consi. xxxviij. volu. ij. Ioan. de Sylu. in tract. de iureiur. in vlti. quæst. tertiæ partis, nume. 3.

Contrariũ Cæpol. in cõsi. ciui. iij. versi. iij. prin. Decis. Cap. Tholosa. clxxij. el ij. & ibi Apostil. Grat. in consi. xliij. volu. ij. vbi ꝙ sufficiant etiam contra matrimoniũ, sed saluari potest vt infra declaratur.

37 Sed

37 Sed pro prima cõi opi. facit, & erit Quinta limitatio, nã in omni causa ciuili ardua cessat ista coniunctio, vt notat Bal. in c. veniens. el j. de testib. & in l. fin. versicu. quædam est probatio. C. de probationib. Caccialup. in d. l. admonendi. nume. 153.

38 Et ꝓpterea dicitur vt in omnibus casibus, in qbus nõ defertur iuramentum in supplementũ, nõ fiat ista coniunctio. Dec. ĩ c. veniens. el j. nu. 15. de testi. & in c. i. de appellat. Ergo nec ĩ causa matrimoniali, in qua iuramentũ in supplementum nõ defertur, vt est communis opinio, de qua testat Dec. in cõsi. cxxxiij. versiculo, sed tamen his non obstantibus.

39 Secundò facit, nã si in criminalibus ꝓpter corũ grauitatẽ nõ debet deferri iuramentũ in supplementũ, ergo neque ĩ causa matrimoniali, q̃ dicitur grauis causa. An. de But. Abb. & alij in c. si ꝓ debilitate. de offic. delegat. Ias. in d. l. admonẽdi. & oẽs decisiones, q̃ loquuntur de causis grauibꝰ, exemplificãtur ĩ causis matrimonialib. in qb. agitur de statu hoĩs, vt per Dec. ĩ locis. s. alleg. Et ꝓpterea est bona differẽtia, quã aliq faciunt, an agatur de matrimonio cõtrahendo tantũ, vel agatur de matrimonio iã ꝛcto infringendo, vt primo casu fiat ꝓiunctio, non aũt in secũdo: nam etiã in primo dr agi causa grauis, vt s. firmatum est.

40 Et qũo ꝓcedat æquiparatio causæ criminalis & matrimonialis, vide Ruin. in consil. cl. volum. v. Deci. in consil. clxiij.

41 Et citra controuersiam est vt non fiat cõiunctio qñ agitur de primo matrimonio infringendo. Alex. in consi. cxliij, vol. ij. Dec. in c. veniens, el. j. num. 15. de testi. Hippol. in l. de minore. §. plurimum. de quæstionib.

42 Tamen etiã isto casu qñ agitur de ꝓbãdo matrimonjo cõtra aliud matrimonium, sufficit si vltra duas semiplenas diuersi generis cõcurrant cõiecturæ vel ꝑsumptiones. ita Aret. in cõsi. xiij. prout etiã dictũ est supra de causis criminalibus. nume. 29.

43 Sextò limita qñ ꝓbatiões imperfectæ tendunt ad diuersa, qa tũc nõ possunt adinuicẽ cõiungi. Ab. in c. cũ causam. versꝰ. in secũdo casu. de ꝓbat. & ĩ cõsi. xvj. versic. & per hoc infero. vol. j.

44 Et ꝓpterea dicitur ꝙ ꝓbationes diuersorũ factorũ ad inuicẽ nõ cõiunguntur. Bal. d. in authen. rogati. in fi. C. de testi. & in l. j. C. qui nu. tutela. An. de But. in c. veniens. el. j. in fin. de testi. Roma. in cõs. xcj. Din. & Ray. in l. ij. ff. de excusat. tutor. Socin. in c. fi. de iureiurando. Caccialup. in d. l. admonendi. nu. 159. & ibi Cato Saccus. nu. 127. & num. 240. & Roma. ibi num. 95.

Cõtrariũ Bal. ĩ l. spadonẽ. §. q iura. ff. de excusat. tutor. Anch. in cõs. cclxxvj. Alexand. in cõsi. xx. volum. iiij. Dec. in dict. c. cũ causam. & sentit Bart. in l. admonendi. versic. his præmissis. Io. Petrutij, quẽ refert Caccialup. in repetitione d. l. admonendi. n. 152. & ibi Lanfranc. de Oriano. nu. 29. Alber. in l. instrumenta. C. de ꝓbat. An. de But. in c. fi. versic. qd si recepti sunt. de iureiurãdo. Salicet. ĩ l. bonæ fidei. versi. visis quę semiplenè. C. de reb. credit. Rom. in ꝑs. vij. Soc. in cõs. lxxxix. versꝰ. sed reperiò. volu. j. Aim. ĩ cõs. lxxij. nu. 20. Calca. ĩ ꝑs. viij. nu. 13. Alex. ĩ cõs. liij. versꝰ. præterea. volu. j. Anto. de But. in capit. veniens. el j. de testi. qui loquitur ĩ materia de sui natura nõ facilè ꝓbabili. Abb. in c. cũ causam. de ꝓba. versi. sed circa hoc. Chassa. in cõsi. xvj. num. 14.

45 Et ista pars est verior. nã vt suprà vidimꝰ, excepta causa mutui, vnus testis de visu actus coniungiẽ cum duobus testib. ꝓbãtib. cõfessionẽ partis, & ꝓpterea puto cõclusionẽ Roma. in d. l. admonendi. num. 95. & Caccialup. ibidẽ nu. 158. dũ dicũt duas semiplenas ꝓbationes diuersi generis tendẽtes ad diuersa facta seu ad diuersos actus ꝓbãdos, nõ coniungi, nõ esse veram, nisi saluando dicamus eam intelligi debere qñ facta ita sunt separata, vt inuicem nullã habeãt cõmunionẽ, non aũt qñ vnũ alteri est coniunctũ, prout est actus ipse, & cõfessio partis super eod. actu, & hoc sentit Ias. in repet. d. l. admonendi. versic. ij. limita. & sentit hoc Lofre. in consilio viij. numero 11.

46 Septimò limita, qa duæ semiplenæ vnius semiplenæ nõ cõiunguntur ad faciendã vnã semiplenã ꝓbationẽ. ita dicit Caccialup. in repetit. l. admonendi. numer. 160.

47 Octauò limita: nã fit cõiunctio pluriũ imperfectarum probationũ qñ lex attendit numerum, secus est si lex non attenderet numerum, sed aliam causam. Bal. in l. patre furiosꝰ. in ij. not. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris.

48 Nonò limita, qñ agitur de ꝓbando qd indiuiduũ, qa tunc nõ coniungunt plures imperfectæ probationes. Alberi. in l. in strumẽta. C. de ꝓbat. Bal. in l. cũ antiquitas. versi. ij. quæro. C. de testa. & in l. ij. versic. sed pone. C. quorũ appellationes. Roma. ĩ consi. xcj. in fin. Anto. de Butr. in c. licet ex quadã. in fin. de testi.

49 Et ꝓpterea ex hoc infertur, ꝙ cũ testamentũ sit quid indiuiduũ, nõ poterit vna pars testamenti per aliquos testes ꝓbari, & reliqua ꝑ alios, ita Bal. in dict. l. cũ antiquitas. in loco ꝓximè allegato, vbi etiam Paul. de Ca. in versic. itẽ nota. Alex. in consi. clxxvij. versic. ij. principali. fundamento. volu. secũdo, Corn. in ꝑsil. ccxxxviij. volu. iiij. Ias. in ꝑsi. 42. vol. j. Alex. in d. l. cũ antiquitas, in fi. & ibi Ias. & ibi Cor. in vltim. nota. vbi etiã Rimi. versic. Itẽm no. C. de testa. Roman. in consil. xci. Brun. in tracta. de for. Felyn. in capitu. licèt ex quadam. versic. & adde Bal. de testibus. Trigon. singul. lxix. Bertrand. in consil. cxcviij. volum. j. Pariſ. in consil. clvj. volumine quarto.

50 Limita hãc cõclusionẽ, nisi testes deponerẽt se interfuisse toto testamento, sed nõ recordari nisi de cõtentis in sua depositiõe, qa tũc ꝓbarent super eo super quo ꝓcisè & certè deponunt. Cor. & Alex. in dict. l. cũ antiquitas. & idẽ Cor. in cõsi. ccxxxviij. volu. iiij. Ias. in consil. xlij. volum. j. in consi. lxj. volu. primo. Bertrand. consi. clxxj. volum. ij. Trig. singu. lxix.

51 Quod maximè verùm est si in eo super quo nõ pcisè deponunt, se referant. Ias. in consi. lxj. numer. tertio, volu. primo.

52 Secũdò inferr ex limitatione prædicta, nã stante statuto ꝙ veniens de tali loco ad talẽ locũ, puniaꝰ tali pœna, nõ sufficit si aliqui testes ꝓbent vidisse vnũ euntẽ vsque ad dimidiã partem viæ. alij aũt testes dicant vidisse illum euntem ad reliquã partẽ viæ. Ita voluit Bal. in l. obseruare. versi. sed pone, dicit statutũ. C. quorũ appellationes. Roma. in cõs. xcj. Ias. in repet. l. admonendi. versic. tertio faciunt prædicta. ff. de iureiurand. & ibi Roma. num. 95. Ias. in l. cũ antiquitas. versic. ego confirmo. C. de testa.

Contrarium Aret. in ca. præterea. versic. & ideo dicit Bal. de testib. & in c. licet ex quadã, eodem titul. Iason in l. cũ antiquitas. versi. in contrarium. C. de testam.

53 Sed dubiũ nõ modicum insurgit, an testes quorũ aliqui dicant Titiũ possedisse primis quinque annis, alij verò deponant Titiũ possedisse subsequentibꝰ quinque annis, videant sufficiẽter ꝓbare Titium per decẽ annos possedisse, & ꝓ cõsequens ꝓscripsisse? & quidẽ Bal. ĩ l. testiũ. versicul. circa primas interrogationes. C. de testibus. tenet ꝙ sufficienter ꝓbent, & idẽ Aret. in dicto c. licèt ex quadam. de testibus. Ias. in l. cũ antiquitas. versi. in cõtrarium tñ. C. de testam. Saly. in l. testium. in ij. quæsti. C. de testib. Iason in d. l. admonendi. versic. quarto prædicta faciunt. Trigon. sin. lxvj. Rebuff. in tract. nominatio.

54 In contrariũ facit qd notat Bal. ĩ l. secũda, versicu. sed pone. C. quorũ appellatio. vbi tenet, ꝙ ad ꝓbandã ꝓscriptionẽ seruitutis viæ, nõ sufficiat si aliqui testes deponãt vidisse aliquẽ euntẽ legitimo tẽpore vsque ad certũ locũ, & alij deponant vidisse euntem ab illo loco per totã reliquã viam. qd dictum refert & sequitur Ias. in repet. d. l. admonendi. versic. tertiò faciunt prædicta. & in d. l. cũ antiquitas. versic. ego confirmo.

55 Sed tenendo primã opi. dicas idem esse qñ per aliquã diſpositionẽ requirit, vt qs per quinquenniũ studuerit: sufficit enim aliquos testes ꝓbare de studio duorũ annorũ, alios verò de studio reliquorũ trium. Rebuff. in tract. nominatio. in xj. quæstio. princ. versiculo quartò quæro.

56 Et ꝓpterea parentela ꝓbatur per testes, quorũ aliqui dicãt Titiũ esse filiũ Petri, & alij Ioan. esse filiã Petri, nã cõiunctis his testibus fit plena probatio, ꝙ Titius & Ioanna sunt fratres. glo. in d. ca. licèt ex quadam. in verbo, gradus. & ibi Anton. de Butr. declarando vt ibi per eũ. & Cardinalis ibi in fi. Abb. ibi & Aret. de testibus. Et ita voluit Inn. in c. series, de testib. Bal. in l. testiũ. versi. circa primas interrogationes. C. de testib. & in l. ij. C. quorũ appellationes. Iason in repet. l. admonendi. versicul. quartò prædicta faciũt. & in l. cũ antiquitas. versi. ego cõfir. C. de testa.

Contrariũ Hostien. in dicto ca. licèt ex quadã. versiculo, sed si quidam testes. & glossa in verbo postmodum, in capitulo, de parentela. el secundo. xxxv. quæst. vj.

57 Ioan. Andreas in dicto c. licèt ex quadã. in fine, pro concordia distinguit: nã aut probatio cõiunctiõis fit per verã scientiã, & tunc procedit prima opinio, aut fit per testes de auditu, & tunc ꝓcedit secũda opinio Hostien. cũ qua distinctione transit Ancharan. ibi in fine, & ibi Imol. in fine, Guido Pap. ibi in fine, & Henricus Boich, in dicto loco.

58 Et idẽ esset si qs vellet ꝓbare incestũ, nã sufficeret per duos testes ꝓbare cõsanguinitatem, & per alios testes ꝓbare cõiunctionẽ carnalẽ. Bal. in l. Gallus. §. ille casus. versiculo, iij. noto, & ibi Imol. versiculo, itẽ noto ꝙ licitum est. ff. de liberis & posthumis. Iason in repeti. d. l. admonendi. versiculo, secundò faciunt.

59 Decimò limita, nã vt iungantur imperfectæ probationes, est necesse vt quælibet ꝓbatio, quæ iungi debet, sit saltem semiplena ꝓbatio. Bal. in l. spadonem. §. qui iura. ff. de excusat. tut. Ancharan. cõsi. 276. Aretin. cõsi. 75. versiculo secũdo, ꝙ quartus testis. Anton. de Butr. in c. finali, versiculo, ꝙ si recepti sunt. de iureiurando. Salic. in l. in bonę fidei. versic. visis quę semiplenã. C. de reb. credit & iureiur. Paul. de Cast. in consilio xcij. in fi. versiculo, in casu verò nostro. volumine secundo. Alex. consi. xx. & versi. finaliter. volum. iiij.

60 Contrariũ vt nõdum cõiungãtur semiplenæ probationes, sed ẽt plures ꝑsumptiones, tenet gl. iuncto textu in l. instrumẽta. C. de ꝓb. & in l. ij. in §. j. in verbo, legitimis. ff. de excu. tut. gl. in c. accedẽs. el ij. in verbo oriundis. vt lit. nõ cõtest. & in ca. cũ

Universidad de Deusto
Biblioteca

causam.in gl.ij.de proba.Ang.in l.non est verisimile.circa finē. ff.quod metus caus.Barba.in ca.fin.vers.& subtilius etiā.de succes.ab intest.& in rubrica,de probat.versiculo,quod probatur, versiculo, & dixi in d.ca.Bald.in l.si quis ex argentarijs.in §.j.in quarto notab.ff.de edēn.& in rubrica,de probat.in prin.& in l. ea quidem.versiculo,argumentum.C.de accus.& in consi.iij.in fin.volum.iij.Roma.in consi.vij.& in consi.liiij.in fin.Socyn.in consi.lxxxix.versi.nam simul quodque.volu.j.Decius in consi. cxlvj.versic.vj.& vltimo.Calcan.in consil.lxxvj.Ioan.de Anan. in consil.xlix.versiculo,ex quibus potest dici.Aimo in ꝑ.xxxv. nu.6.& in consi.lxxiij.nu.20.& consi.clviij.nu.11.

61 Imò facilius coniunguntur plures præsumptiones, quàm coniungantur plures probationes ad plenam probationem faciendam,prout aliqui tenebant,quos Cald.refert.& Anton.de Butr.in d.c.veniens.el j.de testibus.

62 Prout etiam vnus testis iungitur cum præsumptione ad faciēdam plenam fidem.Arch.in cap.oues,versi.in ead. glosſ. ibi, præsumptionem.vj.q.j.glo.in ca.fin.in verbo, testes.de succes. ab intest.Bart.in l.j.§.ijdem Cornelio.ff.de quæstio.Bald.in ꝑsil. cxxxvj.circa fin.versic.persuadentes igitur.volu.ij.& consil.iij. in fin.volu.iij.Abb.in ca.cum causam.verſicu.sed circa hoc.de probat. Aim.consſ.xxxv.num.6.

63 Et similiter fama coniungitur cum alijs præsumptionibus. glo.fi.in capitulo,cum in Diœcesi.de vsuris.

64 Et scripturæ etiam duorum mercatorum super eodem facto plenè probant.Bald.in capitulo,quoniam contra.de prob. Aimo de antiquita.tempo.in j.part.num.279.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Papæ seu Principi aliquid attestanti an plenè credatur.

1 SATIS confusè loquuntur Docto. in illa vulgari ꝯclusione,An Papę attestāti credat̄.iux.tex.in cle.j. de ꝓb.Ideò opportunū visū fuit oēs cas̄ colligere.

2 Et in primis hanc principalē distinctionē in hoc casu adhibendam esse existimo.nam aut Papa attestat̄ de suo facto proprio,aut de facto alieno:si de suo facto ꝓprio, tunc sua attestatio facit plenissimā fidem,& probationē, (de attestatione aūt de facto alieno,dicetur multo inferius suo loco)adeò ꝙ nec ꝫriū ꝓbari poterit,vt est̄ tex.in d.clem.j.de proba.& ibi gl. in verbo,Fecisse narramus.& ibi Anchiar.& Imol.vbi etiam alij omnes.idem tenet Fely.in capitulo,cum à nobis.de testib.Hippo.in l.j.§.si quis dicetur.ff.de quæst.gl.pragm.sanct.

3 Et ideò si Papa dicit aliquem suum capellanum, seu cubicularium,ſtatur ſuæ assertioni. Gem.consil.59.in princi.Aene. de Falco,in tract.Reser.Idem,si dicit aliquem familiarem suū,Sarnen.super reg.de impetr.per obi.fam.Card.quæst.xiij.

Contrarium in hoc videtur tenere Rot.dec.cxcvij.in antiq. Bonif.in cle.j.nu.27.& seq.de probationib.

4 Idē si narrat aliquē renunciasse bñficio ꝑ ꝓcuratorē,ga creditur,ꝙ fuerit ꝓcurator,licēt ñ ꝓstet de mādato,Boe.dec.cclxxxj.

5 Et idem quando asserit talem esse procuratorem, Ruin.in consil.cxlviij.num.7.volu.iiij.

6 Amplia hāc regulā,vt magis credatur Papæ quàm Notario. Andr.de Isern.in cap.j.versiculo,sed nunquid ſtabitur.in ti.qui succeſſ.tenea.Imò magis Papæ creditur, quàm pluribus Notarijs,vt dicit Ruin.in consi.ciij.volum.v.

7 Secundò amplia,idē esse ſi de facto suo, & alterius assereret, ꝓut in renūciatione bñficij. & ita tenuit Lap.in d.clem.j.dicēs esse de mente Calder.& sequitur Imola vbi etiam Bonif.Fede. de Sen.ī ꝑ.cxvij.Stephil.de literis gra.& Iusſt.& declara vt p eū.

8 Tertiò amplia,etiam si attestatur de facto alterius coram se facto,vt per Aret.in c.cùm à nobis.de testib.& ibi Fel.Aretin.in consil.xxiij.Socin.consi.cclxvj.volum.iij.

Contrarium tenet Lap.in d.clem.j.ex mente Cald.& sequit̄ ibi Imol.Ego aūt credo primā opinionem esse veriorem,ne Papa de mendacio arguatur.Vel dici pōt pro concordia, ꝙ Papæ attestatio probat præsumptiuè, ita ꝙ transferatur probatio in eum,qui ꝫrium asserere vellet.& ita procedat.j.opinio,non autem probet plenariè,ita ꝙ non possit cōtrarium probari.& ita procedat ij.opinio.Alex.consil.xv.volum.v.

9 Declara vt prædicta procedant si sit assertio, secùs si fuerit narratio,prout Ruin.in consil.xlj.volum.j.

Contrarium in hoc tamē ipse voluit in consſ.cxlviij.vol.iiij.

10 Quartò amplia ēt si Papa attesteē de eo, qd fecit,vel vidit, dū erat Cardinalis, vel in minorib.constitutus.capi.querelā.de cle.clem.j.versiculo,intelleximus autem.de reliquiis, & vener. sanct.gl.in cap.j.de renuncia.in vj.in versiculo, ſtatuti.gl.in ca. ad Apostolicæ.in verbo, promisisset.& ibi Domi.de re iu.in vj. Aret.in capitulo,cum à nobis.de test.Præpoſ.ca.fin.qui matri. accuſ.poſſ.Fely.in d.ca.cùm à nobis.Iaſon.in ꝓrepet.l.admonendi.de iureiu.Fely.in .c.pueris.in fi.de sent.exc.Ro.in ſing.clxxij.

11 Et propterea creditur Papæ etiam si attestetur de volūtate suī ꝓdecessoris.Rom.in ꝑ.cccl.Car.in cle.j.& ibi Imol.de ꝓba. Alex.consi.cxij.vol.v.Rot.in antiq.dec.cxcvij.Iaſon,in cōſ.lxv. volu.ij.Alex.in consi.xv.vol.v.Rui.consi.xxxviij.vol.j.& consi. clxxxviij.& consi.ccxv.volu.j.& consi.cviij.vol.ij.

Contrarium ſentit Bonif.in d. cle.j.& contrarium inaduertenter dicit Rebuff.in pract.num.16.

12 Quintò amplia idem esse in Imperatore,vel in Rege nō recognoſcente ſuperiorem.Paul.de Caſt.in consi.cccxxxix.vol.j. Car.in consi.cxxviij.Alex.in consi.xj.volu.vij.Ruin.consi.xxxj. vol.j.& consi.xlj.vol.j.Maria.iun.in consi.lxv.& in consi.lxvj.& consi.lxxvj.volu.j.& consi.xcij.vol.ij.

13 Et in quolibet alio Principe, qui ſaltem de facto non recognoſceret ſuperiorem,Alex.in consſ.xv.vol.j.& Signorol.in ꝑ. clxxxv.Bertr.in consi.cix.vol.iij.& consi.xj.vol.ij.Ruin.qui loquitur in Duce Ferrariæ,in consi.xxj.volu.j.& in consil.xxxj.& consi.clxxv.vol.j.& in consi.cc.volum.ij.

14 Et ꝙ Delphinus habeat iura Principis ſuꝑmi, & in eo locū habeat cle.j.de prob.voluit Bertr.cōſi.xlij.& seq.vol.j.in antiq.

15 Et quod Dux Mediolani habeat iura Imperij in ſtatu ſuo, Ruin.consi.lxxxiij.& seq.vol.iij.

Contrarium,ꝙ regula iſta non habeat locū nisi in Papa, voluit Gemin.in ꝑ.xcv.Paul.de Caſt.in cōſil.xlvj.vol.ij.Felin.in c. cū à nobis.de testib.Alex.in consi.cxij.vol.vij.Iaſ.in consi.lxxij. vol.j.Dec.in cōſ.dxxviij.& in cōſ.cclvij.Franc.Cur.in cōſil.lxi.

16 Limita primam opinionē in principib.recognoſcentib.ſuperiorem,vt per Car.cōſi.xxviij.Fel.in d.c.cū à nobis.de testib. Soci.in cōſ.iiij.& in cōſ.lxxvij.vol.iij.Ruin.in consil.xcviij.vol. iij.vbi dicit,ꝙ regula nō hēt locū in ſteriorib. à ſuꝑmo prīcipe.

Contrarium ꝙ iſta diſpoſitio procedat in omni Principe, ēt recognoſcēte ſuperiorem,Aim.de antiq.temp.in j.part.nu.41.

17 Declara ꝙ licēt iſtis inferioribꝫ credatur, tamen in contrarium admittitur probatio,Barto.in Lambitioſa.ff.de decret.ab ordin.facien.Socin.in consi.xxxvij.vol.iij.

18 Concordando autem has opiniones,dic,ꝙ aut quærimus de his,q̄ gesta sunt corā Papa,& tūc hęc nō admittūt ꝓbationē in ꝫrium:secus autem quo ad inferiores,quia tunc recipiūt cōtrariā probationē. Aut q̄rimus de his,quæ non sunt gesta corā Papa, & tūc hæc proculdubio ꝫriam probationem recipiunt. Iſta diſtinctio expſsè ſumit̄ ex verbis Rui.ī ꝑ.ccxxvij.n.6.vol.j.

19 Sextò amplia, vt etiā mandatum probetur ex verbis narratiuis Papæ,Rui.consil.xlj.vbi declarat.in fin.& ſeq.volu.j.& in consi.cclxxvij.volum.j.& consi.cnj.volum.v.

20 Septimò amplia idē esse ī quacūq; Papæ diſpoſitione,ſiue ſit pura,ſiue ſit ꝙdōnalis, ſiue ſit modalis,& Papa attesteē de facto ſuo,hēt locū diſpō d.cle.j.vt ibi tenet Pau.de Eleaz.& Imo.

21 Octauò amplia ſi attestat̄ de his,q̄ ſunt iuris,quia ſtat̄ ipſius assertioni,ita ꝙ nec ꝫria probatio admittatur. Anch.in consil. cclxxxviij.inci.vltra alia ſolemnia.Soc.in consi.lxxxvij.vol.iij.

22 Nonò amplia,vt etiam ſtetur assertioni ipſius Principis circa contractum à ſe factum,Ruin.in consi.ccxv.vol.j.

23 Decimò amplia,vt talis assertio Papæ probet contra laicū ſubditum.vt dicit Ruin.in consi.ciij.& ſeq.vol.v.

24 Primò limita hāc regulā ꝓcedere in bñficialib.ſeu in alijs ſpiritualib.in quib.Papa habet latiſſimam poteſtatē.c.ij.de ꝓb. in vj.ſecus in ꝓphanis,vt dicit Abb.in d.ca.cùm à nobis.Rom. in l.ſciendum.verſ.præterea aduertendū.ff.de verb.obl.Claud. in tit.qui feu.dar.poſſ.Dec.conſ.cccxclvij.Iaſ.in ꝑ.lxxij.volu.j.

Cōtrariū tenet Areti.in d.c.cū à nobis.& ibi ēt Fely.de testi.

25 Vnde ego credo ita esse dicendū,aut Papa attestatur ſuper ꝓphanis ꝫ non ſubditū,& procedit j.opinio, ꝙ non ſteē ſuæ aſſertioni,vt tenet Abb.in c.ad audientiā.de ꝓscri.& ſentit Paul. de Caſtr.in d.consſ.xlvj.vol.ij.Fely.in d.c.ad audientiam.Areti. in d.c.cum à nobis.Alex.in cōſi.xj.vol.vij.Dec.in consſ.cccIvij. Caccialup.in tract.de Penſ.xxiiij.q.glo.pragmat.ſanct.Pariſ.in consi.xv.vol.iiij.Ruin.in consi.cxvi.vol.v.

26 Aut attestatur ſuper prophanis contra ſubditum, & ſtatur ſuæ aſſertioni,vt dicit Aret.in d.ca.cum à nobis.

27 Et licēt Fely.in d.ca.ad audientiam. teneat hoc tātūm ꝓcedere qñ Papa iudicialiter deponeret,non autem qñ eſſemus in ſola narratiua Papæ,tñ non credo hoc verum,quia ſi hoc procedit in narratiua aliorum Principum quo ad ſubditos ſuos,vt dicit Alex.in consi.xj.volum.vij.& in consi.xv.volum.v.multo magis hoc erit dicendum in Papa narrante.

28 Secundò limita,quia Papæ attestāti nō creditur qñ agereē de alterius grauī ꝑiudicio,Paul.de Caſtr.in d.consſ.xlvj.volu.ij. Anch.in consi.cccxcviij.Aret.consi.ccclxv. Gozad.in eo.ꝑ.v.

Dec.in cap.quæ in eccleſiarum.de cōſtit. & in consil.ccclvij. & cōſil.cccclxxvi.in fi.& in consſ.dcvj.& in ſermone Cōcilij. Grammat.decis.lxv.nume.9.& ſeq.& decis.ciij.nume.227.& decisi.cv.nume.2.& pluribus ſeq.Cur.in consſil.cxlij.Pariſ.in consſil.xv.& in consi.lxvij.vol.iiij.Aim.in cōſ.xlviij.& in cōſil. clxxj.& in tract.de antiq.temp.nu.44.in j. parte. Ruin.in cōſi. clxxv.vol.j.Staphil.de literis gratiæ,& iuſt.

29 Et propterea ſi Papa vellet priuare aliquē feudo,vel bonis ſuis,atteſtando ꝙ ſibi cōſtat de delicto,in hoc nō ſtaretur ſuæ assertioni.Abb.in cap.quæ in eccleſiarū.& ibi Fely.de conſtit. Gemin.in consſil.liij.Deci.in consſil.dxliiij.& in consſil.cccclxv. Aret.in cōſil. clxv. Iaſ.in cōſi.xxxiiij.volu.j.Iaſ.in cōſi.lxxxvj. vol.iij.Dec.in consſil.dcvj.Ruin.in consi.vij.volu.j.& cōſi.cxlvij.volu.j.& consſil.iij.volumi.v.Rebuff.in concord.

30 Contrariū tñ ſentit Bal.in cōſi.cccxxviij.volu.j. qui tenet, ꝙ ſi Papa, vel Imperator reuocet feudū ꝓpter ingratitudinē, de qua ſibi cōſtat,ꝙ in hoc ſtaē ſuæ assertioni.& idē ſentit.Soc. cōſ.cclxvj.vol.iij.Decius in cōſ.dcvj.Car.in cōſ.cxxviij.Afflict. ſuper ꝑſti. regni.Pariſ.ꝑ.j.volu.j.Gozad.ꝑ.v.Soc.ꝑ.lxxxvij. volu.iij.Ruin.ꝑ.xxij.volu.j. vbi tenet,feudū ꝓbari ex assertione Principis.& in ꝑ.ciij.vol.v.vbi declarat. Tñ prima opinio eſt verior,& ꝓpterea dictum Bal.in dict.ꝑ.cccxxviij.refert,& improbat Decius in ꝑ.cccclxv.propter quod pōt etiā meritò reprehendi qd dicit Soc.in d.con.cclxvj. & in ꝑ.xxviij.vol.iij.

32 Primò limita tñ primā opinionē qñ Papa aſſereret cōſtare de notorio,& inexcuſabili delicto.Gram.decis.lxv. nume. 60.

33 Secundò Limita non ꝓcedere in beneficialibus. Anch. in ꝑ.ccxciij.Ruin.in ꝑ.xlj.num. 12. volu. j. & ita procedit quod notat Fely.in cap.cùm à nobis,versic.iiij.not.de testib.

34 Tertiò Limita,qñ princeps aſſereret, cū ꝓsilio & cū ſubſcriptione Quæſtoris,vt dicit decis.Neap.clxvj.num.7.in nouis.

35 Quartò Limita,qa ſtat̄ assertioni Principis circa benemerita etiā in præiudiciū tertij,etiā ꝙ aliter non conſtaret de benemeritis,qñ Princeps in ſpecie narraret benemerita. Iaſ.in cōſ. ccxxvij.versic.viij.facit.volum.ij.

36 Limita tertiò principalē cōclusionē,qa licet in casibus in q̄b⁹ ſuprà dictū eſt,Papæ attestationē plenissimā fidē facere,nec directò posse ꝫriū ꝓbari,tñ poterit ꝓbari aliquod,qđ eneruet vires ipſius attestationis,& gratiæ deſuper fundatæ: vt not.gl. in d.cle.i.in verbo.feciſſe ꝓbam⁹.de ꝓbat.& ſequuntur cōmuniter * alij.Gemin.in ꝑ.xxxiij.Feli.in d.ca.cùm à nobis.& in c. quanto.in fi.de ꝓſumpt.Gloſſ.Pragm.ſanct.Pariſ.ꝑ.xv. vol.iiij.

37 Hoc autē quod dictū eſt,per indirectū admitti probationē in ꝫrium, declara,vt procedat tātūmodo circa facti ꝓbationē,nō aūt circa iuris diſpoſitionē,circa quā iuris diſpoſitionē ſi Papa atteſtetur,nihil in ꝫrium adduci pōt,nec ꝓbari, neque directè,neque indirectè,vt declarat Imola in cle.j. de probati.

38 Secundò declara,hoc nō ꝓcedere qñ Papa diſponeret nō recipi ꝫriam ꝓbationē,ſed omninò vellet vt ſtaretur ſuæ assertioni,Gra.decis.lxv.num.60.& ſequen.vbi aliis modis limitat.

39 Quartò limita regulā nō ꝓcedere in aſſertiōe facta à Legato delatere,ſeu delegato,ꝙ Papā repræſentat, vt nōt. Alex. in consſil.xxiiij. Anch. & Imol.in d.clem.j.de prob. & Aret. in ca. cùm à nobis.de testib.& in quib⁹ casibus creditur Legato de latere, plenè dicemus in ſequenti concluſione.

40 Quintò Limita,qñ Papa aliquid attestat̄, tanquā ſibi narratū à parte,qa tūc nō creditē tali assertioni, quā facit ꝓpter narratiuā partis,vt ꝓ Imol.poſt Anto. de Butr.in d.cle.j.verſic.hęc vera.de ꝓb.& ibi Bonif.Alex.in ꝑ.cxij.volum.vij.Franc. Curt. ꝑ.lxvij.Ripa in vj.reſpon.lib.ij.& Bellamer.decis. clviij. Aimo in consſil.ciiij.& in tract.de antiq.tempo.vbi declarat.Ruin. in consſil.xlj.volum.j.& in consſil.xiij.volum.iiij. & consſil. ciij. vbi declarat.volum.v.Grammat.decis.lxiiij.nume.14.

41 Sublimita,niſi illud,qđ narrat̄,eſſet de facto ꝓprio ipſi⁹ Principis illud narrātis,vt colligit̄ ꝑ Alex.in d.ꝑ.cxij. vol. vij. nā limitatio procedit in his,quæ sunt de facto alieno, non autē de facto proprio.

42 Sextò limita vt regula procedat, qñ Princeps agit ꝫ ſubditum,aliàs verò ſecùs:Soc.in cōſi.xxvij.volu.iij. Aim. in consſil. ciiij.Et hæc pertinent ad primam partem diſtinctionis.

43 Si verò Papa attestatur de facto alieno (hæc aūt eſt̄ posterior pars diſtinctionis initiò factæ) nō gesto corā ſe,ſed ſuper tali facto fundat intentionem ſuam, tūc talis attestatio,etſi nō faciat plenissimā ꝓbationē,ita ꝙ nō possit ꝫriū ꝓbari, tñ facit talē præſumptionē,vt onus ꝓbandi ꝫriū transferatur in eum, q̄ ꝫriū asserere vellet,& nō docto de ꝫrio, ſtareē ſuę assertioni: gl.in c.nōnulli.in verbo,ſpeciali mādato.de reſcript. idē tenet gloſ.in d.clem.j.in verbo,Feciſſe narram⁹.& ibi Paul.de Eleaz. Car.& Anch.de ꝓba.Car.ī c.poſt ceſsionē.de ꝓba.Bellā. deciſ. ccxc.Ruin.ꝑ.ccxxvij.vol.j.& in ꝑ.ciij.vol.v.Aim.de antiq.tēp. Roma.in ꝑ.ccclxix.Domi.in d.c.ſi Papa.de priuileg.in vj.Alex. ꝑ.xv.vol.v.Soc.in ꝑ.cclxvj.volu.iij.Car.in ꝑ.cxxviij. Gemin. in ꝑ.xv.Fely.in c.cùm à nobis.de testi.& in ca. causam quæ. de testib.& in c.ad aures.de reſcrip.& in cap.nonnulli. eo.tit.Lap. alleg.vii.Rom.in ꝑ.clxxx.Rota in antiq. deciſ.cxcvij. Imol.in l.ex hac ſcriptura.de donat.Iaſ.in ꝑ.xxxiiij.vol. j.& ī ꝑ.lxxxvj. vol.iij.& in ꝑ.100.volu.iiij.Soci.in ꝑ.lxxxvij. volu.iij. Gozad. ꝑ.lxxxiij.vbi dicit,ꝙ hoc maximè procedit, qñ verba sunt geminata.Pariſ.consi.xvij.volum.iij.Ruin.in consil.iij.volu.v.Tiraq.de Retrac. num.49.Staph.de literis gratiæ & iuſt.

Cōtrariū,ꝙ immo talis Papæ attestatio de facto alieno, etiā ſi Papa ſe fundet in eo.nō faciat ꝓbationē,ēt talē, q̄ trāſfundat onus ꝓbandi ꝫriū in aduerſariū.tenet Ioan.Andr. in reg. nō licet.de reg.iur.in Mercu.Gul.de Mōte Lau.in cle.j. de ꝓbat. vbi Anto.de Butr.Imol.& Bonif.q attestātur,Romanam Curiā ita ſeruare.Idē tenet Anto.de Butr.in c. poſt ceſſionē. de probat, Cal.ī ꝑ.ij.ī tit.de priuil.Dom.in c.ſi Papa.§. fi. de priuil.ī vj. Oldr. in ꝑ.cclviij.Aret.ꝑ.xxiij.Roſel.in Monarch.Alex.ī ꝑ.cxij.vol. vij.Aret.in ꝑ.clxv.& in d.c.cùm à nobis.Curt. q attestatur iſtā ſententiā eſse cōem,* in ꝑ.xx.Iaſ.in consſi. lxxvj. vol.iij. Socin. in consſil.cxx.volū.iij.Rip.in vj.reſponſ.in ij.lib.Gra.deciſ. ciij. num.31.Quid ſi Princeps asſerat ſe certificatum,qualiter talis aſſertio probet,vide Ruin.consſil.xxx.volum.j.

45 Tertij censuerunt ſtandū esse omninò tali assertioni Papæ, etiā de facto alieno nō coram ſe gesto, vt ſentit gloſ.in verbo, Feciſſe.dum exemplificat de mortuo,Anto.de Butr. in c. ſi. de ſucceſſ.ab inteſt.Socin.in consſil.lxxxvij.volum.iij.

46 Et propterea ſtatur Papæ assertioni, asſerenti in ſuis literis aliquem esse ꝓcuratorē talis,Feli.in c. cū in iure. de off.deleg.Bellam.deciſ.cclxxxij.Rui.in consſi.cxlviij.volum.iiij.

47 Et hoc ītellige,qñ attestatio Papæ nō fit motu ꝓprio,ſed ad partis ſupplicationē.tñ Papa nō dicit,ꝙ ita ſibi ſit à parte narratū,quo caſu Papa cenſeē apponere cōditionē,ꝓut à parte ſupplicante narratū fuerat,vt declarat notab.Imo.in cle.j.verſ.præ dicta limita.de prob.nam qñ motu proprio,dicetur inferius.

48 Sed ꝙ talis attestatio ī facto alieno nō corā ſe gesto,in ciuilibus non faciat niſi ſemiplenā probationē,dicit Ioan. And. in regula.nō licet.de reg.iur. in Mercurialib. quē ſequitur Socin. in consſil.cclxvj.vbi dicit,ꝙ talis attestatio æquiparatur famæ, Soc.in consſil.lxvj.volu.iij.Imol.in d.clem.i.

49 Tenēdo primā opin.limita ſecus esse ſi Papa nō ſe fundaret ī talib⁹ verbis assertiuis, ſeu narratiuis ſacti alieni,vt ī cle.ſi ſum m⁹.de ſen.excō.c.ſi Papa.de priuileg.ī vj,& ibi not.Ioan. Andr.ī nouell.Anch.ī d.cle.j.vbi etiā Imol.Ro.ī ꝑ.clxxx.Rot.ī antiqu. deciſ.cxcvij.Cald.in ꝑ.ij.de priuileg.Domi.in c.ſi Papa.§.fin.de priuileg.in vj.Oldr.in ꝑ.cclviij.Socin.in cōſil. lxxxvij. volu. iij.

50 Et ꝓpterea verba priuilegij numerātis aliquē locū ſiter loca ſubiecta,nō ꝓbāt ſubiectionē.Inn.in c.inter dilectos.de fide in ſtrum.& idē in c.dudum.de priuileg.Rom.in consſil.clxxx.

51 Quando autē dicatur Papa ſe fundare in facto alieno, vide Aimo.de antiquitate tempo.num.46.in j.part.

52 Tenendo ſecūdā opinionē, ꝙ talis Papæ assertio de facto alieno,nō inducat ꝓbationē plenissimā,nec præſumptionem, per quā transferatur onus ꝓbandi cōtrarium in aduerſarium:

53 Primò Limita iſtud nō ꝓcedere quo ad aliqualē ꝓſumptionē,ga verba narratiua Papæ etiā in facto alieno, faciunt talem qualē præſumptionē.Ant.de But.& Imol.in cle.j. de ꝓba. Soc. in ꝑ.cclxvj.Alex.an ꝑ.xv.vol.v.Aim.de antiq.tēp.i.parte.nu.4.

54 Secundò Limita ſi ſumus in antiquis,in quib. verba narratiua Papæ etiā ī facto alieno,plenā faciunt probationē, Anto. de Butr.& Imol.in d.cle.j.Soc.consſi.ccxlvj.Alex.in cōſi.vj.vol. j.& in consſil.xv.vol.v.Iaſ.in consſi.lxv.vol.iij. Decius in consſili. cccexlv.Aim.de antiq.temp.in j.par.num.33.

55 Tertiò Limita,niſi atteſtatio Papæ fiat motu ꝓprio,qa tūc ēt ī facto alieno ſtādū esſet ſuæ assertioni.Anch.ī d.cle.j. Anto. de Butr.& Imol.de ꝓb.Ant.de Butr.ī c.ſi.de ſucceſſ.ab ītestato. Aret.ī c.cùm à nobis.de test.& in ꝑ.xxiij.Alex.in ꝑ.cxij. volu. vij.Oldr.in ꝑ.ccxxviij.Soci.in ꝑ.cclxvj.& in ꝑ.lxxxvij. vol. iij. Cor.in ꝑ.ccxxxix.vol.j.Rebuff.in cōcorda.ſuper tit. de ſublat. cle.literis.verſi.tñ ex narratis.Et an poſit in hoc caſu cōtrariū probari,dic vt per Staphil.de literis gratiæ,& iuſti.

56 Quartò Limita,niſi appareret Papā attestantē de facto alieno,aliunde iformatū fuiſſe,Ant.de Butr.& ibi Imol. in cle.j. de probat.Alex.in ꝑ.xv.vol.j.Aim.de antiq.temp.in j.parte.nu.4.

Contrariū Soc.in consſi.ccxxvj.Corne.in ꝑ.cccxij.volum.i.

57 Quintò Limita hāc partē, qa attestationi Papę ſup facto alieno ſit adhibenda fides, vt nō ꝓcedat qñ ſumus in ꝓiudicialib⁹: vt puta ſi Papa attestāt aliquē de crimine diffamatū, vt p Ioan Andr.in addit.ad Spe.ī tit.de inquiſ.§.nūc tractem. verſic. hoc aūt notandū.Abb.in c.cū oporteat.de accuſ.Fely.in d.c.cùm à

Universidad de Deusto
Biblioteca

nobis.& ibi Areti.& per eundem in c.per tuas.de probat.
58 Sextò limita principalē conclusionē q̄ credat Papæ attestationi,qa hoc fallit q̄n Papa attestando erraret in iure, & in eo, quod est de iure clarū,qa tunc nō ſtatur eius assertioni,Fel.in c. cùm nobis.de testib.Ruin.in con.ſ.xli.vol.j.
59 Septimò limita principalem conclus. q̄n cōſtaret de p̄rio eius,quod Papa fuisset attestatus,Zas.in consi.xvj.vol.ij.Ruin.i consi.xlj.vol.j.& in consi.cxxj.volu.iiij.Aimo de antiq. tempo. num.45.vbi declarat.
60 Octauò limita q̄n principaliter dubitaretur de eo, qđ incidenter Papa fuisset attestatus.ita Paris.in consi.cxiiij.vol.iiij.
61 Nono limita q̄n p̄ illud,quod Princeps asserit, sit præsumptio.Ruin.in consi.xlj.vol.j.
62 Decimò limita,nam ista regula non procedit in literis inferiorum,vt puta Episcopi.c.fi.& ibi gl.& Doct.vj.q.ij.
63 Vndecimò limita,nō ꝓcedere attestationē Papæ respectu laicorū,sed tā: ūmodo respectu clericorū,R uin.i ꝓſ.xiiij.vol.iiij.
64 Et generaliter q̄ ista regula nō ꝓcedat nisi quo ad ſubditos, nō aūt quo ad nō ſubiectos,ponit R uin.in consi. clxvij.vol.iiij.
65 Duodecimò limita vt no credatur attestationi Papæ in eo, quod respicit propriam vtilitatem, etiam si per viā legis agat, Afflict.ſuper conſtitutio.ſuper Rub.de magiſt.procur. num. 3. Aimo de antiq.temp.in prima parte.num. 5.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Attestatio Cardinalis Legati quam probationem faciat.

1 Peræpretiū est, vt nūc videam⁹,qđ in dicto Cardinalis Legati de latere, an faciat plenā ꝓbationē, prout videt tenere gl.i c. nobiliſſimus. xcvij. diſt.

Declara tū vt hoc dictum sit intelligē dū quantū ad hoc, vt ei credat, si asserat se legatū,& ita loquit tex.in d.c.nobiliſſim⁹.& ibi gl.no.& idē gl. in c. cùm olim. el j.in verbo,sine reprehensione.de priuileg.gl.i ca.ad Apoſtolicæ,in verbo, ꝓpono.de re iudic.libro ſexto. Abb. i c.quod ſuper his.de fide inſtru.& ibi Imol.& Fel.verſi.j.ꝑcluſio.Lap.alleg. xv.Hoſtien.quē ſequit Dom.in c.j.de offi.legati.Pau.de Caſt.& Sal.in l.j.C.de mand.Prin.Abb.in ca.quod translationē.in fi. de of.lega.Ant.de Bu.in c.ex literis.de in integ.reſti. Anch.in cle.j. de ꝓba.Calder.i ꝓſ.ij.in tit.de of.leg.Aret.in c. cùm à nobis.de teſt.Philip.Franc.in c.cùm parati.de appel.Cor.ꝓſ.clv.in fi.vol. j.Hippol.in l.j §.ſiue dicat.ff.de queſt. Fel. in c.cùm in iure peritus.de offi.deleg. & in c.ad eminentiā, de ſen. excomm. A enæ. de Falco.in tract.reſeruat.glo.pragma. ſanct. Paris. in ꝓſ. lxxxij. vol.j.Alciat.de præſump.in j.reg.in xlviij.præſump.

3 Ratio autē huius dicti est,qa cùm nō ſoleant Cardinales extra Curiam exire ſine tali facultate, vel dignitate, ideò de facili creditur,quòd talem habeant facultatem.Hanc rationē ponit Abb.i c.quod ſuper his.& ibi Fel.de fide inſtr.Domi.poſt Hoſt. in c.j.de offi.lega.in vj.Pe.de Anch.in cle.j.de prob.Aret.in cap. cùm à nobis.de teſtib.

4 Primò Amplia vt etiā ei credatur in his, quæ exponit ei, ad quem dicit ſe miſſum,vt dicit gl.i d.c.ad Apoſtolicæ. in verbo, proponit.de re iudic.in vj. Aret.in c.cùm à nobis.de teſt.Fel.in c.quod ſuper his.de fide inſtrumen.

5 Secūdò Amplia,vt etiā credatur in omnibus his, q̄ veniūt i generali cōmiſſione,vt ſunt ea,q̄ competunt Legato,qa Legatus eſt,nā in his creditur aſſertioni ipſius Legati. ſi enim credit q̄ ſit Legatus,ergo etiā quo ad alia oīa,q̄ ex eo veniunt, qa eſt legat⁹.Gemin.in ꝓſ.lxij.Imola & Fel.i d. c. quod ſuper his.de fide inſtr.R ota i antiq.deciſ.clxxvj.Abb.i c.ad eminentiā.de ſent. exc.poſt Io.And.ibi,Domi.i c.cos.§.j.de ſen.exc.Bal. i l.ſi qua p calumniā.circa fi.C.de epi.& cle.Deci.i l.vnica.C.de mā.Princ.

6 Tertiò Amplia vt ēt credat Legato de his,q̄ geſta ſunt corā eo tanq̄ corā legato,Bal.in d.l.ſi qua per calumniā.C. de epi. & cle.Spe.i tit.de leg.§.ſequit.circa fi.refert & ſequit Ant.de But. in c.q̄n ꝓ.de prob.Spe.i ti.de teſt.§.j. verſi.ſed quod dixi. Rom. in l.ſciendum.ff.de ver.obl.Fel.in c.ſicut.de ſen.excom.

7 Et eodem mō ſtatur de his,q̄ facta ſunt corā eo tāquā corā delegato,Brun.i tract.lxxxviij.Staphil.de literis gratiæ, & iuſti.

Cōtrariū Anch i d.cle.j.de ꝓba.Are.i d.c.cū à nobis.de teſt.

8 Quartò Amplia idē eſſe in quolibet noto,& ꝓbo viro, qa ſi aſſeruit ſe legatū,credit ei,p tex.in d.c. nobiliſſim⁹.& ita tenet in ti.de leg.§.ſupereſt.ver.quod tū dicunt,& in §. excipiendo. ver.item exigitur.Abb.in c.cùm olim.circa fi.de priuileg. Inn. in c.cum in iure peritus.in prin.de offi.dele.Rom.in conſi. lix. in iij.dubio.Abb.in cōſi.xvij.in c.quod ſuper his. de fide inſtr. & in c.ad eminentiā.de ſen.excom.Hippol.in l.j. §. ſi quis dicatur.ff.de queſt.Quod maximè verū eſt in viro nobili. Tiraq. de Nobilita.capit.xx.numero 39.

Cōtra hāc limitationē tenet Abb.in d.c.quod ſuper his.& ibi Hoſt.Domi.in c.i.de of.leg.in vj.Ang.in ꝓſ.clxxxij. Bart.in l. j.C.de ſuperindic.lib.x.Corne.ꝓſ.clv.in fine,vol.j.Fel.in c. cum non liceat.de præſcriptio.Abb.in conſi.xciij.vol.ij.

9 Tenendo primā opinionē,limita q̄ viro nobili aſſerenti ſe legatū,credat,niſi agat de magno tertii p̄iudicio.ita declarat Abb.in d.c.cū olim.de priuileg.el j.circa fi.Fel.in d.c.quod ſup his.de fide inſtr.& in c.ad eminētiam. de ſen. excom. allegant no.p Bar.in l.Palatinos.C.de colla.fun.fiſca.lib. xj.& idē tenet Alcia.de præſumpt.iij.reg.in ij.præſump.nu.3.

10 Secundò limita, nā nō ſtat dicto Cardinalis Legati aſſerēti ſe habere cōmiſſionē in his,in quibus requirit facultas ſpecialiter cōceſſa,q̄ nō veniunt in generali cōmiſſione, Gemin.i ꝓſ.lxij.Bal.Imola,& Fel.in c.qđ ſuper his,de fide inſtru.Domi.i c.j.de of.leg.in vj. Bal.in l.ſi qua p calumniam. circa finē. C. de epiſc.& cle.Ant.de Bu.in c.cū in iure.de of.dele. & in c.ſua. de of.vicar.Abb.in c.quod translationē.de of.legat.& in c.ad emi nentiā.de ſentē.excom.& in ꝓſ.xciij.in ij.dubio.vol.ij. Anch.i cle.j.de prob.Pau.de Caſt.in l.j.C.de mand.Princ.& ibi Decius. Corn.in conſi.clv.in fine.vol.j.Pariſ.in conſ.ij.volum.ij.Aenę. de Falcon.in tract.reſerua.Deci.Tholoſ.ccccl.xiij.

11 Sublimita hāc limitationē, q̄n Legat⁹ pluries huiuſmodi ſpecialia exercuiſſet,Fel.in c.cum in iure peritus. de of. deleg. Bal.in l.exempla,in fine,C.de proba.Cald.in ꝓſ.ij.in tit. de offi. leg.Fely.in d.c.quod ſuper his.de fide inſtr.& ꝓterea dicit De cius in l.vnica.C.de man.Princ.ſupradicta non procedere, q̄n Legatus eſſet in quaſi poſſeſſione exercendi reſeruata.

Contrarium Aret.in c.cum à nobis.de teſtib.

12 Tertiò limita in his, quæ de conſuetudine ſolita ſunt cōcedi ipſi Legato de latere,licèt non veniant in generali commiſſione,vt not.Abb.in d.c. ad eminentiam. de ſen. excom. & ibi Fel.& Abb.in c.quod ſuper his.de fide inſtru.

13 Quartò limita,qa ex cōſuetudine in Rom. Cur.recepta, ſtatur aſſertioni Legati indiſtinctè,gl.in clemen.j.in verbo, reſtituatur.& ibi not.Abb.in d.c. ad eminentiam. de ſen. excom. & ibi Fel.& Abb.in c.quod ſuper his.de fide inſtru.

13 Quartò limita,qa ex cōſuetudine in Rom. Cur.recepta, ſtatur aſſertioni Legati indiſtinctè,gl.in clemen.j.in verbo, reſeruaſſe narramus.de probatio.Io.And.in c.cōſtitutus.de app. Abb.in d.c.quod ſuper his.ex mente Ioan.And.ibi. Alexan.in conſi.cvj.volum.ij.glo.v.prag.ſanc.

Hoc autē,quod dicit de cōſuetudine, declara q̄n iſta cōſuetudo ꝓbaretur,Aret.in c.cū à nobis.verſi.ſed certè Spe.de teſt.

14 Secundò hoc declara,vt ex cōſuetudine Rom.Cur.credat Cardinalibus in cōmiſſis ſibi à Papa,nō aūt in aliis, Soc. conſt. xcix.nu.13.vol.iij.poſt Bellam.in conſi.xvj.vbi dicit ita vidiſſe iudicari in Curia,per tres ſententias diffinitiuas.

15 Quintò limita,qa nō credit Cardinali aſſerenti ſe delegatū,ſeu cauſam ſibi cōmiſſam viuæ vocis oraculo,Inn.in c.cum olim.el.j.in gl.ſi.de priuileg.Anto.de But.Imola, & Fel.in d. ca. qđ ſup his. Abb.in c.præterea.de dila.idem ſentit Abb. in d. ca. cùm olim.dū allegat text.in c.cū in iure peritus.vbi Fel.latè ſequitur iſtam partem.Deci.Tholoſ.ccccl.xiij.& ibi Apoſtilla.

Cōtrariū,q̄ imò Cardinali attestanti ſe delegatū in aliqua cā,credat,tenuit Hoſt.in ſumma,in ti.de of. dele.ſub rub.de recā,credat,tenuit Hoſt.in ſumma,in ti.de of. dele.ſub rub.de recuſa.Spe.in ti.de ꝓba §.interdū.verſi.qđ de auditoribus. Abb.i d.capitu.q̄ ſuper his.Bald.& Sal.in l.iuriſiurandi.C.de teſtibus. & idem Saly. in l.j.C.de manda. Princ. Alex. in ꝓſ.xcij. volu. vj. Rom.conſi.lix.in iiij.dubio.Abb.conſi. xvij.incip. In cauſa Ottonelli.in fin.vol.ij.Pariſ.conſi.cxxxij.vol.ij.Ruin.conſi.xc.vol. j.& maximè ſi aſſerat aliqd viuæ vocis oraculo ſibi cōmiſſum, vt dicit Gramm.qui alios allegat in conſi.ciuil. xxiiij. nume.9.

16 Sextò limita,vt nō credat quo ad reſeruata in his, in qbus agit de p̄iudicio tertij,Abb.in c.ſicut.poſt gl. primā, de ſen.excom.& in d.c.qđ ſuper his.de fide inſtru. & vtrobiq; Fel. & idē Fely. in c.ad eminentiā.de ſen.excom.Corn. i ꝓſi. clv.i fi.vol.j. Iaſ.i ꝓſ.lxxij.& i ꝓſ.ciiij.vol.j.Deci.Tholo.& ibi apoſt. ccccl.xiij. gl.prag.ſan.Pariſ.in conſi.cxxxvj.vol.iiij.Aimo in conſi.ciiij.

17 Et ꝓterea nō creditur ſummo Pœnitentiario aſſerēti ſe habuiſſe cōmiſſionē viuæ vocis oraculo à Papa,Gozad.i ꝓſ.xlj.

18 Secus in his,q̄ principaliter nō inferunt p̄iudiciū, vt no. Ang.in ꝓſ.clxxxij.& in l.quæcunque.§.fi.ff.de public. Deci.in l. ij.C.de manda.Princ.Iaſ.in repe.l.admonendi.ff.de iureiur.

Contrariū Anch.in cle.j.de proba.Aret.in d.c.cum à nobis. Nicell.concord.ad Bar.cccxxvj.Ruin.conſi.xc.vol.j.

19 Septimò limita,qa nō ſtat dicto Cardinalis aſſere ntis alī quem familiarem ſuū, ad effectū vt de ipſius beneficiis poſſit diſponere,Sarnen.in reg.de impetr.per obit.fam.Car.q.xiij.

20 Et nota,quia maximè credendū eſt Cardinali aſſerenti de cōmiſſione ſibi facta à Papa,q̄n Papa eſt præſens,ad quē faciè recurri pōt,qa tūc nō eſt p̄ſumendū ipſum mentiri.Imola in d. c.qđ ſup his.& ibi Fel.de fide inſtr.Iaſ.i repe.l.admonēdi.de iureiurā.& in ꝓſ.cxlv.vol.iiij.& in ꝓſ.ciiij.vol.j.Alex.in d.c.nobiliſſimus.circa fi.Barb.i tract.de ꝓſt.Car.in ij.par.in j.q.Grā.i ꝓſ.liij. & in

& in conſil. xxiiij.Pariſ.in conſi.xj.& cōſ.cxxxij.volum.iiij.

Contrarium tenet Dec.in dict.l.j.C.de mand.Princip.

21 Et facit ꝓ prima opinione: nā mandatū Principis non ꝓbatur,niſi per ſcripturam. l. vnica, vbi Docto.C.de manda.Princ.l. vnica,vbi Bart.C.de ſuperindict.lib.x.

22 Et tū hoc non habet locū q̄n Princeps eſt in eadem ciuitate,quo caſu de facili pōt haberi copia mandati Spec.in tit.de ꝓba.§.videndū.verſi.auditoribꝰ.quem refert,& ſequit Roma.in l. ſciendum.ff.de verbo.obliga.Iaſ.in cōſ.cxlv. volu. iiij. & in l. ex quacunque.ff.ſi qs in ius vocat.nō ierit.Bald.in l.aliqn. q. iiij.ff. de offi.Præſid.Grammat.conſil. liiij.nu. 17. & deciſ.xxxvj.nu.27.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Doctor aſſeuerans ita eſſe conſuetudinem,quam probationem faciat.

VARIAE ſunt Doct.opiniones in illa quæſtione, An doctori atteſtanti conſuetudinem, credat, niſi ꝓrium probet, ꝓut voluit Bartol.in l.de quibus.in repetitio. ff.de legi.Bald.in cap.cùm dilectus. de cōſuet. Cuma. cōſ.lvij.incip.Monaſteriū.i fine,& ꝓſ.clxix.incip.Viſo teſtamento.circa medium,Bart.Vero.cōſ.lviij.incip.Paul. Faber. Paul. de Caſtro in conſil.clxiiij.incip.In præſenti cauſa.volu.ij.Lanfrāc. i repet.c.q̄n ꝓ.in verſic.reſponſiones.de ꝓbat.Decius q dicit iſtā partem * cōem,in cōſ.ccccclix.& in §.mutui datio. in ij.lect. in l.ij.ff.ſi cert.pet.& in cōſili.ccccccxcj.& in cōſ.ccccccxciij. & in cōſ.ccccxl.in gbus locis atteſtatur iſtā eſſe cōem opinio.& in cōſ.ccccccxcj.Calca.in conſ.lxij.Ripa in iij.reſp.in iij.lib.Barb.in cōſ.viij.volu.j.& in cōſ.xxiij.ij.volum.Socin. in conſil.lxvij.& in cōſi.cxvij.vol.j.& in cōſ.257.& in ꝓſ.cclxxv.Iaſ.in conſi.clxviij. volu.ij.Paris de put.in tract.ſyndi.Franc.Curt.in cōſil. lx. vbi hāc dicit tutiorem,& in conſili.ſeq.Guid.Papæ q.cxxxix.& in conſi. xij.& in cōſ.xviij.Chaſſa.in conſil.lxiij.& in conſuet. Burgund. Rebuff.in concord.Gozad.in cōſ.lix. vbi dicit cōem, * Bertr. in conſil.xj.volu.ij.Lofred.in conſili.x.

Contrariū Bal.in l.ſi is,qui.§.ſi antiphona.ff.de pignor.& in l. conſentaneū. in v. opposi. C.q̄uo, & q̄n iud. in l. fin. C.de fideicōmiſſ.in l.cùm quidā.§.qđ dicitur.circa finē. ff. de acquirenda hereditate.Imol.in l.prima,§.nūtiatio.ff.de oper.nou.nūc.Alex. in l.poſt dotem.ff.ſoluto matrimonio,& in cōſ. 50.volu.v.Aret. in cōſ.cxxxij.incipi.in cauſa,quæ vertitur.Corn.in conſi.lxxxiij. incip.circa primū.Deci.qui dicit iſtā eſſe opinionem cōem.* in cōſ.ccccij. & in cōſ.cccclxxij.& in cōſi.cxlij.Socin.in cōſi.xcvij. incip.præſens cōſultatio.volumi.tertio.Corn.in cōſ.lxxxiij. incip.circa primā.vol.iiij.Iaſ.in l.de qb⁹.ff.de legib.Hippol.in ſing. xlij.num.41.& ſeq.Barbat.in cōſ. xliij. volu. j. nu. 17. Curtius in cōſ.lxxix.idem videtur de mente Alex. in conſil. 50.vol.v.& in conſi.v.& in conſi.xxvj.vol.iij.Purpur.in l.prima, de tranſactio. & in l.tranſigere.C.de tranſ.Hippoly.in pract.crimi. §.conſtāte. Grammat.in xiij.voto,Chaſſan.in conſuet.Burg.Ripa libro j.in tertio reſpon.Gemi.in c.j.de conſtitutio. in vj.Gozad. in cōſilio xxxv. Ioan.de Sylua,in tract.de Benef.Bertran. in cōſilio cxliij. volu.iij.& in conſi.clxxxj.vbi dicit iſtam communem * vol.iij.& in conſilio ccxc.volu.iij.& conſilio cxxiiij. volū.j. & in conſilio clxij.vbi dicit iſtā cōem * opinionem.Rochus in c.fin.in verſic. quintò,quæro an Doctori.de conſuetud.in impreſione parua. Aimo in conſi.clxvj.tenet q̄ non credat in totū, ſed faciat præſumptionem,propter quā trans fertur onus probādi p̄riū in ad verſariū.vbi dicit hanc magis commu.Grat.in conſi. xij. volu.j. vbi dicit cōmuniter * teneri,& in conſi.iiij.volu.j. & conſi. xiij. vol.j. vbi dicit communiter * teneri.& conſilio cxj. volu.ij.Maria.Iun.conſilio lx.volu.ij.Ruin.cōſilio cxj.vol.v.Gofred.in cōſ. xlij.Pariſi.vbi dicit iſtam commu.* in conſil.xxv.volum.iij.& in conſilio xxxi.volu.j. in conſilio clviij. vol. iiij. Gozad. conſilio lix.num.18.vbi dicit hanc magis * communem.

2 Amplia iſtā ſecundā partem etiam ſi non modò vnus, ſed plu res Doctores atteſtentur de conſuetudine,Alex.in l.poſt dotem. ff.ſol.matr.Deciſ.Neap.clxxvj.in ij. dubio,in j.difficultate. i nou.

3 Cōcorda iſtas duas opiniones vt per Guald.caut.xxxv.de ſub ſtitut. vt prima opinio ꝓcedat tātummodo in illa curia, in qua verſat⁹ eſt Doctor,q̄ i ſuis ſcriptis de aliqua ꝓſuetudine atteſtat: nō aūt in aliis locis.& ita ꝓcedat ij.opinio.Et ita Hiſpa. in Rubr. de donat.inter vir.& vxor.§.hodie tū de conſuetudine.num. 1.

4 Brun.in conſilio lxvj.declarat regulam procedere q̄n Doctor famoſus atteſtaretur de conſuetudine vnica,ſeu vniformi: aliàs ſecus ibi in verſic.ſecus ſi doctor.

5 Et nota,q̄ creditur gloſſatori conſtitutionum, q̄ cōſtitutio, ſuper qua ſcribit,nō ſit in vſu,Afflict. ſuper conſti. aliàs v. ſuper tit.de proba.experien.medic.in cōſti.incip.vtilitati.num.4.

Contrarium Rochus.in capit.fi..de conſuet.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Scriptura informis in Archiuio reperta,an faciat fidem.

ARCHIVIVM dat robur ſcripturæ nō authenticæ, Auth.ad hæc.C.de fide inſtr.& ibi glo.pen. & fina. & ibi Bart.in princ.& in Auth.& ſi ꝑctus.in j.lect.verſic. venio ad Auth.ad hęc.de fide inſtr.& ibi Bald.verſic. itē ſcriptura.& ibi Ang.verſi.ij.& ſcriptura. & verſic. ij.& vlti.not.& ibi Cyn.verſi.item q̄n ꝑfert,& Fulgoſ.verſi.in gl. iij.in c.cū cauſam.verſi.item credit inſtrumēto. & ibi Hoſt. verſ. ex inſtrumēto ꝓducto.de ꝓbat.& ibi Ant.de Butr.ver.in quantū glo.dicit.& Imola verſic.in gl.j.& Henri.verſi. ſuper eo d.c. & ibi Abb.verſic.ij.dicit glo.et glo.in c.ad audientiā.in verbo,librum cenſualem.de ꝑſcript.Saly.in l.comparationes.verſi.v.ſcriptura eſt.C.de fide inſtru.Inno.in c.j.de procur. verſi.& iſta geſta.& ibi Ant.de But.in fi.verſi.q̄nque quærā.& ibi Imola. verſic. q̄nque verò.Ioan.Andr.in addi.ad Spec.ti.de inſtr.edit.in §.nūc dicendum.in addi.magn.circa princ.verſi.nā ſtatur, & circa fi. verſic. ſup ſupplemētū, Ant.de But.in c.ij.verſ.non⁹ caſus. de fide inſtr. Roma.conſi.clxv.Card.in cōſ.lxxij.verſic.in ꝓriū qa acta, Alex. conſi.cxxxviij.verſic.nec obſtat q̄ dicat.volu.j. Chaſſa. in ꝓſ.xv. Bertran.cōſ.clxxij.verſi.& fuerūt extracti.volu. ij. in nou. Corn. cōſ.clxxj.nu.10.verſi.& ideò videt.volu.j.Alex. in cōſi. ccxlv. in fi.verſi.ꝓterea vltra dictū librū.volu.vj.& nu. 3. verſic. confirmatur.ij.& in Apoſtill.ad Bar.in dict.Auth.ad hæc. Grat.conſili. cxxij.Gemin.ꝓſ.lxxxij.verſic.ſed opponitur.cū verſi.ſeq.Abb. in c.ad audientiā.verſic.glo.iiij.de præſcriptio.Florian. in l. cenſus. verſic.extra glo.nota. de proba.Iaſ.in l.admonendi.verſicu. qđ autem ſit de libris.ff.de iureiur.

2 Primò Amplia,vt regula ꝓcedat etiā i exemplo recondito in Archiuio,vt dicit Angel.in auth.ſi qs in aliquo.verſi.forſan etiā crederet. C.de eden.& ibi Iaſ.verſic.vltra Bar.fallit.v.& ibi Alex. in verſic.vj.fallit,Bal.in l.geſta.i finalib⁹ verbis.C.de re iud.Rom. in ꝓſi.cv.in fi.Fely.in c.ad audientiā.verſi.iiij. concluſio. de præſ. intelligit etiā in exemplo extracto ex Archiuio.

3 Secūdò Amplia,etiā ſi in dicto Archiuio nō ſint aliī alię ſcripturæ authenticæ,vel nō authenticæ.Aret.in c.cū cauſam.verſi. aliquādo reperitur ſcriptura.de ꝓba.Fely. in ca. ad audientiam. verſicu.v.concluſ.de præſcript.

4 Tertiò Amplia,etiā ſi non probet cōſuetudo, q̄ ſcripturis ex tractis ex dicto Archiuio credatur,vt dicit Aret. in dict. ca. cum cauſam.verſicu. ſed hoc vltimum. de probatio. Aimo de antiq. temp.in j.par.numer. 194.& ſeq.

Cōtrariū ſumit ex not.p Ioan.Andr.in addit. ad Specul. in tit. de inſtru.edit.§.nunc dicendū.in addit.mag.in verſic.quintū ſup poſitum.cum ſeq.Socin.conſi.celviij. verſi. cō irmatur iſta cōcluſio.Fely.in cap.ad audientiā.verſi.j. concluſio. de præſcri.

5 Quartò Amplia, vt ſupplicatio ex Archiuio publico ꝓducta inducat notorium.Rom.conſil.cccl.

6 Quintò Amplia,vt ſcriptura ſumpta ex Archiuio præualeat etiam probationi teſtium,Rom.conſil.cccxix.

7 Sextò Amplia, vt ſcriptura, quamuis priuata,poſita in Archiuio præualeat alteri ſcripturæ ciuſdemmet ſcribentis nō poſitæ in Archiuio,Roman. conſil.ccexix.Fely.in capitulo,ad audientiam.verſ.octaua conclusio.de præſcript.

8 Septimò Amplia,vt etiā ſcriptura recondita in Archiuio eccleſiæ,vel monaſterij faciat fidem,maximè ſi de ꝓſuetudine fides ſolet adhiberi,Aimo ꝓſi.clviij.nu.4.Alex.ꝓſ.cclxxvij.n.2. vol.vij.

9 Octauò Amplia,vt regula procedat etiā ſi agatur de magno præiudicio.Corne.in con.clxxj.nume.10.volu.j.

10 Primò limita,q̄n ſcriptura eſſet manu publica ſcripta, ſecus verò ſi eſſet ſcripta manu priuati,ita Bart.in dict.Auth.ad hæc.in ij.lect.in verſic. pro declaratione huius gloſſæ.

Contrariū Paul.de Caſtr.in d.auth.ad hæc. verſ.3 opponitur. de, fide inſtr.Ioan.Andr.in addi.ad Specul.in titul.de inſtru.edit. §.nūc dicendū.in addit.mag.circa princ.verſic. nec ſtat, & circa fi.verſi.ſecundū ſupplementū,qui declarat.Iaſ.cōſ.cxxxiiij.nu.8. verſi.nec obſtat.volu.j.qui intelligit,ſiue ſit Notarius ſiue non, dummodò ſit perſona à publico deputata, quæ ſcripturā fecit, Iaſ.in repet.l.admonendi.verſic.x.caſus eſt.de iureiuran.

11 Secūdò limita,vt ꝓbet in territorio,i quo eſt Archiuiū. Bal. i l.exemplo.i fin.verſiculo tertiꝰ caſus.C.de ꝓbatio. Ioan.Andr. in addit.ad Specul.in tit.de inſtru.editio.§.nūc dicendū.in addit. mag.circa finem,verſic.fm ſupplementū. cum verſic. ſequenti. Bald.in Rubr.C.de fide inſtru.verſic.& reſtat dubiū. Alex.in dict. auth.ſi qs in aliquo.verſic.vj.fallit.& ibi Iaſ.verſi.vltra Bartolum fallit v.Alex.cōſi.cxxxviij. verſic.nec obſtat q̄ credatur. volu.j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Decius in dict.auth.si quis in aliquo.versic.vj.fallit.Alex.cõsil.xvj.versic.ga respondeo primò.& consil.xxiij.versicu.ga etiam posito.volu.qnto.Socin.2s.clxxxvij.versic.sed ad p̃missa respondetur.Purpur.in dicta authen.si qs in aliquo.versi.vj.fallit.Aim.de antiquit.tempo.in prima parte,nu.146.& sequenti.Iacob.in dict.authen.si quis in aliquo.versic.vij.fallit. C. de eden. Maria. iun.2s.ij.versi.secundò principaliter.vol.ij.Bertr.2s.clxxij.versi. & fuerũt expresse.vol.ij.Ale.ī apostil.ad Bar.ī d.auth.ad hæc. C. de fide instru.Flor.in l. census. versicul. extra glo.nota. ff. de ꝓbationibus.Felyn.in c.ad audientiã.versic.secunda cõclusio.de p̃scriptio.Vel extra territoriũ p̃ subditum,vel ratione actus,vel alia ratione.Baldus in l.exemplo,versicu. tertius casus. C. de ꝓbationibus.Socin.2s.cclviij.versicu.præterea nũc scriptura, Iacobus in dicta auth.si quis in aliquo.versic.vij.fallit.qui limitat vt etiã infra territoriũ quoad non subditos non operetur, Maria.iun.consili.ij.verticulo ij. principaliter, volumine secundo.

Contrarium ꝙ credaẽ extra territorium p̃ nõ subditũ, tenet Aret.in c.cùm causam.versi.sed licet ista distinctio.de probat.

12 Tertiò limita,vt scriptura ex Archiuio extracta crimen nõ probetur,ita Iason, consil. xxxiij.versic. quia ego respondeo. volu.j.Aimo de antiq.temp.in primã par.num.198.

13 Quartò limita,simodò in dicto Archiuio nõ reponant̃ nisi publicæ scripturæ,secus verò,qñ in dicto Archiuio reponerẽtur etiã scripturæ nõ publicæ.Socin.2s.cclviij.versicu.quinimo si ẽt in loco.Aretin.in c.cũ causam. versicu. nã aliqñ scriptura. de probatio.Corn.2s.cxlij.nume.6.volumine tertio. Decius 2s. cccclviij.Abb.in dicto c.cùm causam.versic.quandoque agitur de magno p̃iudicio.de ꝓbatio.Flor.ī l.census.versic. extra glo. nota.de ꝓbatio.Fely.in c.ad audiẽtiã.versi.v.2clusio.de p̃script.

Contrarium Aim.de antiquit.temp.in j.par.numer. 194. vbi declarat quomodo saluari põsit dicta limitatio.

14 Quintò limita,qa nõ sufficit cõmentarienſem dicere ꝙ extraxit ex Archiuio publico,sed necesse est,vt fidem faciat,quòd erat scriptura Archiuii, Corn.consi.cxlij.versic.restarent.volu. iij.Dec.ī dicta auth.si qs in aliquo.ī vj.fal.& colligitur ex verbis Abb.in capitulo,ad audientiam.versic.glo.iiij.de præscript.

Cõtrariũ colligiẽ ex verbis Gemi.cõ.lxxxij. ver.sed opponiẽ.

15 Sextò limita,qñ in ipsa scriptura in Archiuio recondita diceretur illud esse exemplũ,qa tunc non videretur probare, ex quo est reposita tanquã copia, & nõ tanquã publica scriptura. Deci.in auth.si quis in aliquo.versic.vj.fallit.C.de ed.end.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Negatiuam allegans illam debet probare.

VERA est illa cõclusio, ꝙ negatiua est probanda per illum,q se fundat in ea.Innoc.in c.super his. de accusa. versicu.sed qd dices.Bart. 2s. xciij. & in l. in illa. ff. de verbo.oblig.Cor.2s.cxxiij.volum.j.& consil. ccl. eod. vol.Host.in dict.c.sup his. & ibi Ant.de But.Bart.ī l.actor quod asseuerat, versic.nunc quæro.C.de proba.& in l.si p alium.§. do cere.ff.ne qs eũ,q in ius voc.est,vi exim.& in l.itẽ ait Prætor.ff. ex quibus causa.maio.& in l.si qs cõstortiũ. & ibi Ang. C. de Fabri. lib.xj.Dom.in c.j.in iij.not.de cõfess.in vj.Innoc.in c. ꝓposuit.in fi.de cler.excom.minist.Lap.alleg.lxxxix.in fi.Rota ī nou. deci. cccxliiij.in fi.& decis.Bisignet.vj.de ꝑben. Fely. in c. sup his. de accus.Cassad.deci.iij.de reg.Cancell.Ioan.Andr.in regu.infamibus.de reg.iur.in vj.sentit glo.in l.si verò.in §.q ꝙ rei qualitate.ī verbo,dubitet.ff.q fatisfda.cog.Anto.de Butr.in c.fi. de p̃sumpt. & in c.bonæ.el.j.de elec.Bal.in l.q accusare.in fi.C. de eden. in l. cũ mulier.ff.sol.matr.& istã dicit *cõem Alex.in dict.l.in illa. ff. de verbo.obliga.Imola in l.ex facto.§.si quis autem.ff.ad trebell.

2 Ratio est fm Bald.quia potius quis tunc agit, vel accusat, q̃ neget.in l.ab eo.C.quomodo & quando iudex.

Contrariã regulã,ꝙ negatiua non debeat probari, facit Io. Andr.in regula, sine possessione. versic.ad declarationem tñ. de reg.iur.in vj.tñ in fi.sentit p̃rium,ibi,per quam decretalem satis posse attentari.Specul.in negatiua facti tenet p̃rium,in tit.de ꝓbat.in §.probare.numer.6.sentit etiam Bartol.in l.ei incumbit. circa finem.ff.de probat.

3 Alberi.verò dicebat in l.ij.C.de iure emphyt. ꝙ in criminalibus proponens negatiuã,illã probat,nõ in ciuilib⁹: & dicit hoc esse de mente Innoc.in capit.super his.de accusat.

4 Limita hãc secũdã partem, nisi p̃ negantem sit præsumptio, qa tũc ipse negans probat etiã, ꝙ aliàs non probaret, Bart.in l. ei incũbit.in fine,ff.de ꝓbat.Tenẽdo primã opi.q̃ est *cõmunis,

7 Primò Amplia siue sit actor,siue sit reus ille, q ꝓponit negatiuã ad fundandã suã intentionẽ,Innoc.in dicto c.super his.Iaſ. in l.in illa.ff.de verbo.obliga.Albe. de Ros. in l.ei incumbit.nu. 5.de probationibus.Bald.in l.ij.C.de iure emphyteutico.

6 Secũdò Amplia siue sit negatiua facti,siue sit negatiua iuris, vt per glo.in l.ij.ff.de probatio.Innoc.in dicto capit.super his. Iason,in dict.l.in i la.Saly.in l.ei incumbit.de probat.

7 Declara,vt ꝑ Alberic.de Ros.in l.ei incumbit.numer.6.ff.de proba.vt hoc procedat quando negatiua iuris consistit in his, q̃ sunt de genere permissorum: secus si consistit in prohibitis.

8 Tertiò Amplia etiam si sit negatiua qualitatis , vt per glo. in d.l.ij.ff.de probatio.Anto. de Butr. in dicto ca. super his. versic. & hæc vera.Ioan.Andr.in regula, Infamibus. in secunda oppos. primæ par.de reg.iur.in vj.Fel.in capit.fi.de præsump.Bart.in l.in illa.in fi.ff.de verbo.obliga.Saly.in l.ei incumbit.ff.de probat.

9 Declara,vt per Alber.in d.l. ei incumbit. nu. 7. vt hoc habeat locum in negatiua qualitatis naturalis, non autem in negatiua qualitatis accidentaliis,per exempla ibi per eum apposita.

10 Quartò Amplia etiã si sit negatiua causa exercitij actionis, vt dicit Bart.in l.in illa.versi.itẽ si est causa.ff.de verb. obli.refert, & sequitur Anto.de Butr.in dict.capit.super his.versicu. Tu dic clarius.Ioan.de Anan.ibi.Bal.in l.ij.C.de iur.emphyt.

11 Quintò Amplia etiã si negatiua sit causa officij iudicis,vt p Bart.in d.l.in illa.vers.itẽ si negatiua.refert, & sequitur Anto.de Butr.in d.capitu.super his.versicul.idem si negatiua. & ibi Ioan. de Ana.Baldus in l.ij.C.de iur.emphyt.

12 Sextò Amplia etiam si sit negatiua improbabilis, vt dicit Dom.in c.j.de ꝑfes.in vj.in iij.not.Imola in l. in illa. versic. & idẽ dicas si sit negatiua.ff.de verb.oblig.Paris.consi.cxxxviij.vol.iiij.

13 Septimò Amplia etiam si agatur ciuiliter,siue criminaliter, proponens negatiuam pro fundamento suæ intentionis , illam probat,Innoc.in d.capit.super his.& ibi Anan.

Contrarium sentit Bar.in l.in illa ff. de verbo.obliga. versi. p̃dicta vera, nisi sit præsumptio.

14 Ex prædicta regula infertur ꝙ q negat fuisse factã solutionẽ alteri,& sic asserit nõ fuisse solutũ, talis negatiua probatur per illũ,q hoc dicit,vt per Inn.in dict.c.super his.& ibi Hostien.in §. cum autẽ.& ibi Ioan.de Ana.Bald.in l.in p̃ctibus.in §.illo. C. de non nu.pec.& in l.cũ mulier.versicu.ij.hoc ꝓbat.ff.sol.matr. & ī repe.l.ij.versic.ij.quærit.ff.de iureiur.Bar.in l.in illa.versic.& hęc lex.ff.de verb.obliga.Bart.in l.ij.C.de iure emphyt.Bald. in l. si à furioso.ff.si cer.pet.Bart.in l.si qs cõsortium.C.de Fabricen.libr. xj.& ibi Ang. Inn.ī c.proposuit.in fi.de cler.excom. minist. Lap. alleg.lxxxvij.in fi.Rot.in nouis,decisio.ccccxlv.Abb.in c.propo suit.ver.& aduerte.de cler.excom.min. Iaſ.in. l. in illa. de verbo. obliga.& in l.ij. vbi dicit, *cõmuniter teneri per omnes. C. de iure emphy. Anch.in capit.potuit.numer.24.de locat.

Contrarium ꝙ etiã isto casu probet debitor se soluisse, tenet Alb.in l.ij.numer.7.C.de iure emphyt.

15 Primò limita nisi illemet,cui facienda est solutio,neget sibi esse solutũ,quia tunc non probat ipse creditor negans, sed debitor probat soluisse.ita Inno.in dict.c.sup his. & ibi Hostien. in §. cùm autẽ. & ibi Ioan.de Anan.Bald.in l.in p̃ctibus.in §.illo. C.de nõ nu.pecu.& in l.cùm mulier.versic.ij.hoc ꝓbat. ff. soluto matrimonio.& in repet.l.ij.versic.ij.quærit.C.de iure emphyt.Bart. in l.in illa.versic.& hæc lex.ff.de verbo.oblig.Bart.in l.ij. C.de iure emphyt.Abb.in c.proposuit,versi.& aduerte.de cler. excom. minist.Iaſ.in l.ī illa.ff.de verb.oblig.& in l.ij.C.de iure emphyt. q dicit *cõmuniter teneri de oẽs, vbi Bald. per Ancha. in cap. potuit.num.24.contrà,de locat.Bal.in l.si à furioso.ff.si cert.pet.

16 Amplia etiã si ꝑ creditore debitor ꝓmiserit alteri soluere, nã si ipsi debitori opponat̃,ꝙ nõ soluit,ipse debet probare solutionẽ.Soci.l.fi.ff.de except.& fuit originale dictum Saly.per illũ text.in l.ij.C.de iure emphyt.versicu.quæro secundò.& ante eũ fuit dictũ Bald.ibi in viij.q̃stio.refert,& sequit̃ Iaſ.in l.in illa.ff.de verborum obligationibus,& in l.secunda.C.de iure emphyt.

17 Secũdò Amplia,etiã si qs peteret alterũ puniri,qa nõ soluit illi,cui soluere debebat.Bart.in l.ī illa.ff.de verbo.obliga.Ant.de But.in c.super his.de accusat.Bald.in l.si à furioso.ff.si cert. pet. ī l.cùm mulier.versic.item si aliquis.ff.solut.matr. in l.ij.C.de iur. emphyt.

18 Secũdò limita,qñ agitur de probanda ipsa solutione.secus qñ agitur de probando alio extrinseco , puta conditionẽ fuisse purificatã,nã tũc probatio ipsius extrinseci debet fieri per creditorem , quamuis solutio debeat ipsi fieri, vt declarat Iason in l. in illa.ff.de verborum obligationibus.

19 Tertiò limita,qñ qs teneretur nõ vinculo obligationis,sed tãtùm offi.iudicis,ita ꝙ verbũ forte, dicit Corn.consi.cxx.vol.j.

20 Similem distinctionem,An opponat illemet,cuius interest, & tunc probet ille,cui opponitur:aut opponit tertius, & ꝓbet negans,dicit Lap.in allegat.xciiij.

21 Primò Ex his infertur,ꝙ emphyteuta probat se soluisse,qñ dominus sibi opponit caducitatẽ , nõ aũt ꝓbat dominũ ipsum nõ soluisse,ita Cyn.in l.ij.C.de iur.emphyt. post gl. ibi in verbo, repellere

repellere.in ver.item qs probabit.Specu.in tit.de emphyteus.in §.nunc aliqua.versic.xxxj.Iaſ.ī dict.l.ij. C.de iure emphyteut. & ibi Alber.de Rosat.num.7.Anch.in c.potuit.nu.24. de locat. & ibi Imol.nu.54.

22 Secũdò Infertur,ꝙ si alicui oppono , ꝙ nõ debet audiri, qa nõ soluit collectas,nõ est fundata intentio mei opponentis,nisi verificẽ nõ solutionẽ. Bart.ī dict.l.in illa.ff. de verbo.oblig. Ro. ibi.num. 15.Anto.de Butr.in c.super his.de accusatio. Bal.in l.si à furioso.ff.si cert.peta.Ang.in l.j.C.de side instru.libr.x. in repe. & in l.penultim.§.docere.ff.ne qs eũ. Alex.in l.ī illa.ff.de verbo. obligat.Bal.in l.ij.C.de iure emphyteut.& ibi Ang.circa finẽ, & Iaſ.Bart.in l.si qs consortium.C.de Fabricen.lib.xj.& ibi Ang.

Contrarium Bald.in l.cùm mulier.ff.soluto matr.

23 Tertiò Infertur,An si qs asserat defunctũ sibi habere,pximiores,q̃ se ipsum,nũ debeat probare? & Specul.in tit.de testa.§.sequitur videre.versiculo,est etiã alia,sentit ꝙ debeat ꝓbare ille, qui hoc asserit,& Angel.Aretin.in §.actionũ. versi. si aũt ab intest.Instit.de actio.Bertr.2s.ccxxxij.in princ.vol.iij.in recẽs impressis.Areti.ī l.sed & si de sua.ff.de acqui.here.Maria. Iun. cõsi. xxvj.versic.& ad p̃riũ.Ista opinio saluari põt qñ ali⁹ est ꝑ possessio ne,& agit ille,q p̃tendit se esse ꝓximiorem.ita loquitur Bertran. in dict.cõs.ccxxxij.volu.iij.& facit quod not. in seq. corrolario.

Cõtrariũ Cuma.ī l.sed etsi de sua.ff.de acquir.hered.& Rom. in l.hæres instituẽ.eo.tit.Alex.in l.is põt. versicu.sed iuxta prædicta.de acquir.hered.& ibi Iaſ.nu.83.& seq.Alex.ī 2s.xx. in fin. volu.j.Corn.2s.cxcvij.volu.iiij.& in l.ij.C.q admitti. Cuma. si. xlv.nu.3.vo.iiij.Ruin.2s.cliiij.vol.iij.Alex.in 2s.clxxix.Cor.cõsi. xcv.ī fi.versic.& ꝑ hoc ẽt facit.volu.vij.& Soc.2s. lxxxix. versic. qñ ad hoc respondeo.Ruin.consili.lxvij.versi. ꝙ autem fuerit.

24 Tenendo istã partem', declara qñ probauit se esse coniunctum in aliquo certo gradu,quia aliàs nõ præsumitur illum esse coniunctum magis proximum,ita declarat Dec. consil. cccxxj.

25 Quartò Infertur,ꝙ dicẽti aliquẽ decessisse sine filiis,incumbit ꝓbatio,Imola in l.ex facto.§.si qs aũt.ff. ad Trebel. & ibi Raphael Cuma.& Alex. sentit Paul. Castr. in l. si inter. ff. de rebus dubiis.Alexan.consili.lxxij.volu.v.Areti.in l.sed & si de sua.ff. de acquir.hæred.Sadolet.in l.qui duos.ff.de rebus dubiis.in §.cũ in bello.Bertr.consi.cclxxxvj.volu.iij.Alex.in l.is põt. ff.de acquir. Corn.consi.cxxiij.numer.17.versic.item facit.volum.j.

Cõtrariũ Barto.in d.§.si qs autem.& ibi Angel.& Paul.Castr. & in l.qui duos.§.cũ in bello.ff.de rebus dubiis.Alex.2s.xxx.vol. j.Soc.in l.q duos.§.cũ ī bello.ff.de rebus dubiis.Corn.2s. cxcvij. volu.iiij. Chassa.2s.xix.& istã dicit *cõem Bertrand. consi. xlij. volu.j.in recens impressis.Decisio.Neapol.clix.nu.11.& sequẽti in nou.Afflict.super cõstitut.Dec.cõs.ccccclij.n.7. Corneus cõs.lxxij.volu.j.Ioan.Crot.in c.Raynutius,versic.tertius casus, vbi dicit istã esse *cõem opinionem. Ruin.consili. cix. volu. iij. Alciat.de præsumptionibus.in prima regula , in xlix.præsumpt.

26 Pro conconcordia dici posset, vt dicit Dec.Neapol. clix.in nou.nu.12.& sequenti,ꝙ aut cõstat grauatũ aliqñ habuisse libe ros,& tũc qa præsumuntur viuere,is,qui allegat illos decessisse, tenetur ꝓbare,& sic ꝓcedat prima opinio:aut nõ ,ꝓbat̃ grauatũ aliquando habuisse filios,& tunc procedat secunda opinio.

Cõtrariũ Ioan.Crot.in c.Raynutius.versic. ij. casus,de testa. sessione,quia tunc non est necesse sibi quicquã probare. Imola in d.l.ex facto.§.si quis autem.ff.ad Trebell.& ibi Rapha.Cuma. Ioan.Crot.in capitu.Raynutius.de testamentis.

28 Contrarium quòd siue agat, siue conueniatur, nunquam probet fideicommissarius, tenet Socin.in l.qui duos. §. cùm in bello.ff.de reb.dub.& in l.si inter virum.ff.eo.d.tit.

Contrarium,quòd imò omni casu siue agat siue conueniat, probet fideicommissarius,tenet Alexand.in l.ex facto. §. si quis autem.in fin.ff.ad trebel.

29 Quintò Inferꝛ,nã si dicat aliquẽ decessisse nõ facto testamẽto,ista intentio requirit ꝓbationẽ illi⁹, q in ea se fundat,vt dicit Rom.in l.si emancipati.ī cõdo notabili.C.de collat.& ibi Dec.in cõdo not.Corne⁹ 2s.cxxv.volu.iiij.Aretin.ī l.sed etsi de sua.ff.de acquirenda hereditate,sentit Bartol⁹ cõs.xc.versi. ita sciẽdũ est.

Cõtrariũ Bartol⁹ in l.is põt.ff.de acqui.hære. versicu. quintò dicit glo.& ibi Alex.& Iaſ.num.85.& num.88.Alexand.in d.l.si emancipati.in tertio notabili,& ibi Iaſ.sentit Corneus ī l.ij.C.q admit.& in l.si emancipati,vbi dicit istã partẽ seruari de cõsuetudine.& cõs.cxcvij.vbi idẽ dicit,vol.iiij.nu.3.Cuman.in cõs.xliij.

30 Sextò Infertur,ꝙ dicenti hæredẽ nõ seruasse voluntatẽ defuncti incumbit ꝓbatio,Bartolus ī l.in illa.ff.de verborũ obligationibus,q intelligit,qñ ille,q agit,nõ est ille,cuius commodum respicit testatoris voluntas, qa si esset illemet, nõ teneret̃ quicquã probare.& idem tenet Rom.ibi nu. 16. & in l. itẽ ait Prætor. vbi dicit ꝙ ista negatiua est probãda per illũ,qui in ea se fundat. ff.ex qbus causis maior.Corneus cõs.xj.nu.8. volu.ij. & cõs.ccl. num.15.volu.j.& in cõs.cxx.num.14.volu.j.& cõs.cxxiij.nu.14. volu.j.sentit Salyc.ī auth.hoc ampli⁹.q̃st.viij.C.de fideicommiss.

31 Et similiter in eo,q asserit non esse satisfactũ volũtati testatoris in matrimonio ꝑhẽdo, vt p Corneum in dicto cõs.cxxiij. num.17.& cõs.ccl.num.16.volu.j.& cõs.cv.num.19.& sequẽti.

32 Septimò Infertur,ꝙ dicenti maritũ nõ adhibuisse medicũ vxori ægrotanti ,put de iure tenebaẽ,incumbit onus probandi hanc negatiuã,Corn.in dict.consili.ccl.volumi.j.& consili.cxx. numer.13.volu.j.& consili.cxxiij.num.16.volum.j.

33 Octauò Inferꝛ,ꝙ si mulier asserat se nõ posse habitare cum hęredibus mariti,debet ipsa ,ꝓbare hanc negatiuã,Petr.de Anc. consil.ccliiij.refert & sequitur Iaſo.in l.in illa.ff.de verborũ obligationibus.Ruin.consil.xxxiiij.volumi.ij.

34 Nonò Infertur,nam qui dicit non reperiri idoneum, debet probare,Aimo consilio cxxj.

35 Decimò Infertur,nã q dicit nõ reperiri malefactorẽ,& propterea Cõmunitatẽ teneri,debet probare. Cor. consi. cxxiij. in prin.volum.j.Aimo consil.cxxj.

36 XI.Infertur,quòd dicenti non reperiri in ciuitate forensem vllum, incumbit probatio istius negatiuæ,Corn.consi. cccxxiij. volum.iiij.Aimo consilio cxxj.

37 XII.Infertur,nã dicenti , nõ fuisse præstita alimẽta donanti, & p cõsequens donatariũ cecidisse à cõmodo donationis , incumbit probatio,Corn.cõsi.cxx.numer.13.& seq.volu.j.

38 XIII.Infertur,nã alleganti se nõ soluisse,& per consequens præscripsisse, vt nõ arctetur ad soluendum,incumbit probatio, Ioan.Andr.in regula,sine possessione.in vj.

39 XIIII.Infertur,nam aliquando nõ fuisse creditorem, ꝓbatur per illũ,q repetit pecuniam solutam per conditionẽ indebiti, ita Alex.consil.lxxxiij.in princ.volu.j.

40 XV.Infertur,nã opponens electo defectum ætatis,ipse probat.Cald.consi.v.de probat.

41 XVI.Infertur,ꝙ si opponatur tutori agenti,ꝙ nõ fecerit inuentariũ,& ,ꝑterea non debeat audiri,ille probet,qui dicit illũ non esse audiendum. Tamen Bar.in l.in illa.ff.de verb.oblig.nõ audet firmare.& idẽ Anton.de Butr.in d.c.super his.sed Angel. in l.hoc iure,tenet indistinctè,ꝙ ꝓbet tutor se fecisse inuentariũ.Imola in d.l.in illa.& ibi Roma.nu. 14.& Alex. idem voluit Bal.ī l.ij.C.de iure emphyt.Iaſ.ī dict.l.ī illa. versic. iiij. vltra Bart.

42 XVI.Infertur,ꝙ q dicit aliquẽ nõ ,ꝓmotũ , ipse ,ꝓbat.Rota decisio.lxxxiij.in nou.Cassad.decis.v.de reg. Cancell. numer. 5.

Cõtrariũ Innoc.in c.super his.& ibi Ioan.Andr.et Chassan.in consuet.Burgũd. etiã Fely.q dupliciter limitat in dicto c. super his.& Anton.de Butr.versicu.sed si opponitur.& ibi Ioan.And. Specul.in titul.de probationibus.§.probari.numer.8. Iason.in l. in illa.ff.de verbor.obligat.in v.fall.Abb.in c.bonæ. el j.in princ. de elect.& in capitu.sicut.versicul.ꝙ per hoc notatur.de iudi.

43 XVIII.Infertur,ꝙ dicẽti aliquẽ nõ legitimè institutũ,incumbit probatio,Rota in antiquis decis.xl.Innoc.in c. ex insinuatione.de proc.super verbo,Instit.Cassad.decis.v.de reg.Cancell.

44 XIX.Infertur,ꝙ q allegat non fuisse seruatam formã in electione,tũc ipse probat,qñ secuta est confirmatio,secus si cõfirmatio nõ fuisset secuta,qa tũc ,ꝓbat electũ,ita Ant.de Butr. in c. super his.versic.ẽro si opponitur. de accus. post Compostel. in c.ꝙ sicut.de elect.idem tenet Ioan.Andr.ī dict.c.sup his.& dicit Cald.2s.v.de ꝓbatio.ꝙ opponẽs qduis electo,ipse debet ,ꝓbare.

45 XX.Infertur,ꝙ si opponatur electo , ꝙ nõ est legitimus,ille ,ꝓbat,q opponit.Ioan.And.in regula,infamibus.versi.soluendo tñ duo.de reg.iuris in vj. qui cõcludit notabiliter declarando, ꝙ opponẽs electo,vt cassetur electio,ipse ,ꝓbat dictũ illegitimũ, sed si electus peteret cõfirmationẽ, electus ,ꝓbaret se legitimũ. Ant.de But.in c.fi.versi.si ergo petat,de præsumpt.

46 Et an quis præsumat̃ legitimus, vel illegitimus , & quis debeat hoc probare,vide Feder.consil.ccxv.

47 XXI.Infertur,nã alleganti aliquẽ religiosum sacerdotẽ ministrasse sacramenta in aliena parochia sine licentia , incumbit ista probatio, Anto.de Butr.in c.super his. versi.& hæc vera. de accusatio.& ibi Anan.per not.per Lap.alleg.cxxvj.

48 Similiter qñ quis dicit aliquem accepisse possessionẽ sine licentia iudicis, ipse probat,Corn.consil.ccl.volu.j.

49 Similiter qñ quis asserit aliquem fuisse ordinatũ ab alieno Episcopo sine literis dimissoriis,vt per Fely.in dicto capit.super his,versiculo vj.& vlt.conclu.

50 XXII.Infertur,nã dicenti pecuniã mutuatam officiali, non fuisse conuersam in vtilitatem cõmunitatis , incumbit ,ꝓbatio, Bartol.consil.xciij.refert,& sequitur Corn.consil.ccl.volu.j.

51 XXIII.Infertur,ꝙ accusanti syndicũ nõ denunciasse,incumbit probatio,tñ cõtrariũ tenet Bald.in l.cùm mulier. versicu. &

Universidad de Deusto
Biblioteca

infero ad aliam quæstionem.ff.fol.matr.
52 XXIIII.Infertur etiam ꝙ dicenti non reperiri plures testes, incumbit probatio, Rui.consil.lxvij.volu.v.
53 XXV.Infertur,ꝙ q asserit rē nō esse in territorio, ipse probat,Ruin.consil.lxix.volum.v.
54 Primò limita principalem regulam,ꝙ negatiua ꝓbeꝯ per illum,qui in ea se fundat,vt procedat,qñ id,quod negat, non requirit de necessitate scripturā: sed si scripturā de necessitate requireret,tūc nō est necessariū aliàs illā verificare,sed is, ꝫ quem opponit,debet exhibere scripturā,qua exhibita,releuatur exhibēs ab alia ꝓbatione plenioris solennitatis, per not. per Inn. in d.c.super his.vbi voluit,ꝙ qñ opponitur ꝫ electionem, tenetur electus ꝓducere instrumentū electionis,quo ꝓducto, releuat à ꝓbatione solennitatis.Idē voluit ibi Ant.de Butr.& Ioan.Andr. Abb.in c.bonæ.el j.in prin.de electio.Ias.in l.in illa.ver. limita. de ver.obligat.Mant.ꝫ.lxxij.Felyn. in dicto c. super his. versic. septima & vltima conclusio.Abb.in cap.sicut.versi.item vbi ius præcipit.de re iudic.Cassad.de regu.Cancell.decis.v.
55 Secūdò limita in eo,q cōfessus est recepisse pecuniā mutuò, & postea infra bienniū negat illā recepisse,& opponit exceptio nē nō numeratæ pecuniæ,nā nō tenet ꝓbare negatiuam, ſ. non recepisse,sed mutuans debet ꝓbare se numerasse.ita limitat glo. in l.in exceptionib⁹.ff.de ꝓbat.ita Rom.ī l.ī illa.ff.de verb. oblig. versic.præterea si speciale est.& ibi Ias.versi.iūta regula fallit.post Bart.ibi.versic.fallit in exceptione non numeratæ pecuniæ.
56 Tertiò limita,nisi ꝑsumptio esset ꝓ negante, quo casu non tenet ꝓbare negatiuā,Bart.in d.l.in illa.versicu.prædicta vera. & ibi etiā Ias.versic. tertiò fallit.Bart.in l.actor.versic. nūc ꝙro qñ. C.de ꝓbationib.Rota in antiqs,decisione ccccclvj.Roch.Curt.ī tract.iuris patronat.in verbo,honorificū.q̄stione,xlix.Idē volu. Rota in nou.decisio.ccccl xxviij.Cassad.decis.gnta.ī fine.de reg. Cancell.Ant.de Butr.ī c.fi.versic.q̄dā est negatiua alteri⁹ accidētis.de ꝑsumptionib.& in c.bonæ,versi. q̄dā est qualitas. de elect.
57 Quartò Limita,qñ negatiua excludit illū,cui obiicitur quo minus possit in iudicio cōparere,ga tūc is,cui opponitur,debet ꝓbare suam habilitatem.vt per Iason.in d.l.in illa.versic. quartò vltra Bartol.per illud, quod dictum est de tutore, cui obiicitur, quòd nō fecerit inuentarium, vt suprà diximus in xvj. illatione.
58 Quintò limita,qñ elect⁹ petit se cōfirmari,& opponens negat illū nabere qualitates sufficientes, qa tunc nō ꝓbat negans, sed petens confirmationem,vt per Anto. de Butr.in dicto c. fin. versicu.in aliis qualitatibus.de præsumptionibus,& in capitulo. bonæ.versiculo,aut est contentio.de elect.
59 Sextò limita,qñ negans qualitatē in electo,se opponit anteꝫ electus cōsensit,qa tūc nō negans,sed electus tenetur probare suā habilitatem,Anto.de Butr.in ca.fi. versic. si peto,de ꝑsumpt.
60 Septimò limita,qñ iudex inquirit super habilitate illius,qui possidet beneficiū,& negat possidētē habere legitimas qualitates,qa tūc nō ꝓbat iudex negans,sed possidens beneficiū, Antonius de Butr.in dicto c. fin. versic. in quantum aūt. de præsumptionibus,& in c.bonæ.versic.si autem nō intēderet. de electio.
61 Octauò limita,qñ negans,tantùm negat intentionē actoris non probatam, Bald. in l. si ex cautione. in vltima oppositione. C.de non numerata pecunia.Antonius de Butrio,in dicto c. fin. versi.in aliis qualitatibus,de præsumptionibus.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Asserens bona non sufficere, transfert onus probandi contrarium in aduersarium.

GLOSSA in l.cū de lege.ff.de proba.firmat hanc conclusionem,ꝙ si aliquis dicit bona nō sufficere, nō tenetur aliud ꝓbare,sed transfert onus probandi cōtrariū in aduersariū,ꝓ text.in l.fin.§.licentia.C.de iure de liber.& illā glo.sequit ibi Bart.& in l.si cōstante.ff. soluto matrimonio,& in l.decē.ff.de verborū obligationibus,& in Rubr. ff. de noui oper.nunc.in l.cōficiunt.§.codicilli.ff.de iure codicillorū.in l.j.§.si vsusfructus.circa finē.ff.ad legem Falcid.Bal. & Saly. in dict.l.cū de lege.ff.de ꝓbatio.Angel.Imo.& Alex.in l.mutuum. ff.de acquir.hered.Imol.in l.cum ex causa.ff.de re iudi.Paulus de Castro in l.maritum.ff.soluto matrimonio.Bald.Ang.& Paulus de Castro in dicto §.licentia.Imol.in l. necessariis. vbi etiā Alex. in fine,ff.de acquirenda hereditate.Paulus de Castro, cōsi. ccxij. volu.j.Areti.in cōsi.cxix.circa finē.Rom.ꝫ.cclxxvj.in fine.Ioan. Crot.in l.si constante.ff.soluto matrimonio.Alex.in consi.xlj. in fine,vol.iij.& in ꝫ.lxxj.in fin. volu. iiij. Alex. in consili. ccxxxix. volu.vj.Guido Papæ quæsti.cxlij.nu.3. Decis. Neapo. cclxxvij. Ias. in §.item si quis.Inst.de actio.Gozad.in cōsi.xciij. Chassan. in cōsue.Burg.Aimo in consi.lxxx.Ant.de Butr.in c.fi.de proba. & in c.contingit.de fide instru.Ruin.in consi. xxxix. volum. i. & consil. clxxxvij. vbi dicit cōem *esse opinionem,vol.j. & consi. cxvj.& cōs.cxliiij.vbi dicit cōem,vol.ij.& in consi. cix. vbi idem dicit,vol.iij.& consi.xxxiij.& consi.lxix.vol.iiij.& istam gl.in l.cū de lege,esse communiter approbatam dicit idem Ruin. in cōsi. cix.vol.v.& consil.lxxvij.& cōs.xcj.& consi.cxliij.volu.v.Soci.in cōsi.ciiij.in fin.volu.iij.Cur.Iun.in consi.150.

Cōtrariū tenuit Iac.Butr.in l.actor.C.de probat.& in d.l. cùm de lege.& ibi Imola,Roma.& Alexan.ff.eod.Ias.in l.si cōstante. ff.soluto matrimonio.Paul.de Castr.in l.Meuia.§.fi.ff.cod. Imol. Cuma.Aret.& Alex.in l.decem.ff.de verb.obliga.Corne.in l.fi.§. licentia.vbi ēt Alex.& Ias.C.de iur.deliber.Aret.in l. in illa. ff. de verbo.oblig.Imol.in Rub.ff.de nou.oper.nunc.& ibi Alex.Lancelot.Dec.in d.l.si constante.& ibi Clau.& idē Claud.in l.decem. ff.de verbo.obliga.Mar.Iun.in consilio xxvj.volu.ij.
2 Et pro ista opinione facit,nā si aliquis vult testē cogi ad testificandum in subsidium,debet hoc probare,nec sufficit allegare, quòd non habet alios testes. Anto.de Butr.in capit. super eo. de testib.refert Aret.in capit.dilecto.eod.tit.
3 Et qui vult dicere beneficium esse maioris valoris, debet ꝓbare.Rebuf.in tract.nominat.in ix.quæstio. principali.num.43.
4 Et qui vult dicere aliquem testatum decessisse,debet probare, Bertr.in consilio cxxxij.volumine ij.
5 Et similiter qui dicit aliquem decessisse intestatum, nisi fama, vel communis opinio fundet intentionem, debet probare, ita Brun.in tract.quod stanti.masc.ul.
6 Et qui vult dicere defunctum reliquisse plures coniunctos tē pore mortis,debet ipse probare,Ruin.in cōs.cliij.volu.iij.
7 Et asserens se esse proximiorem,hoc debet probare,Calea. in consilio viij.numero 33.

Contrariū Corn.in cōsi.cxcvij.vol.iiij.Ias.in cōsil. xxxiij. vol. j.decis.Neapol.clix.in nou. Quæ quidem oīa qa latius deducta fuerunt in ꝓcedenti cōclusione,ideò ad ea lectorem relegamus.
8 Tenendo igit ꝑmā opinionem, q̄ videtur magis cōmunis,
Primò limita,nisi fama, vel cōmunis opinio se haberet in ꝫrium,vt colligitur ex dictis Bart.in l.is potest.ff.de acquir.hered.
9 Et ꝓpterea infertur ꝙ si ꝓbareī rem puenisse ad aliquem, qa ꝑsumitur penes illū existere,nisi ꝓbeꝯ deperdita,vel distracta,nō sufficit asserere rem apud ipsum nō extare,Bart. in l.si quis ex argentariis.§.an verò here.di.ff.de eden.Ias.in cōsi.xxxiiij.vol.ij.vbi dicit,ꝙ ista regula nō ꝓcedit, qñ præsumptio est ꝓ illo q negat.
10 Secundò limita,vt regula procedat tantummodò qñ agit de valore rerum, non aūt qñ agitur de valore bonorū,Iason ex mente aliquorū,cōs.xxxiiij.nu.6.volu.j.licet ipse eā impugnet.
11 Tertiò limita qñ dicitur rem non extare ex causa defensionis,vt per Ruin.consi.xlix.& in consi.lxxxj.in fin.volu.v.
12 Primò Tenēdo aliam opi.limita nō ꝓcedere ꝫfecto inuentario p heredem,qa tāta est præsumptio ꝓ inuentario, vt transferat onus ꝓbandi in aduersarium.& ita ꝓcedit gl. in d.l. cū de lege. & ita ēt procedunt oīa dicta Doct.q dicūt heredem habere fundatā intentionem ex inuentarij scriptura,vt dicit Paul.de Cast.cōsi.ccxij.vol.j.& ita declarat Alexan.ī l.si constante. & ibi Ias.Corn.in l.fin.§.licentia.vbi etiā Iaso.C.de iur.delib.Ruin.ꝫ. xlix.& seq.& consi.lxxxij.volum.v.
13 Idem est si alia ꝑsumptio ꝫcurreret ꝓ negante.& ita declarat Fely.ī c.ad aures.de rescript.Claud.in d.l.si coītāte. & ī l.decē. ff. de verbo.oblig.Lofred.in cōsi.xxxij.Maria.iun.cōsi. xxvj. volu. ij.Alciat.de præsumpt.in iij.regula.in xx.præsumptio.
14 Secūdò limita nō ꝓcedere,qñ aliquis sustinet partes rei, qa tūc reo sufficit dicere,q̄ bona nō sufficiunt, & nihil aliud tenet docere:secus si sit actor. & ita Paul. de Cast. declarat gl.ī d.l. cùm de lege,in l.Meuia.§.fin.ff.solut.matr.& idem dicit Imo. in Rubr.ff.de noui.oper.nunc.& hoc videt fuisse de mente Bart.ī l. si verò.§.q ꝓ rei qualitate.ff.qui satisf.eog.Maria. iun.in ꝫ. xxvj. volum.ij.Alciat.de præsumpt.in iij.regula,secūda præsumpt.
Cōtra hāc declarationem tenet Alex.in Rub.ff.de noui oper. nunc.dicens ꝙ ista declaratio videt truffa quo ad cuitandā glo. in dicta l.cùm de lege,& idem dicit Alex.in dicto §. licentia. & Iason in consilio xxxiiij.volum.j.
15 Tertiò limita qñ hęres ex inspectione inuentarij ostendit tantum esse in bonis.Lofredus in consil.32.nume. 10.Iason in consilio xxxiiij.volum.j.
16 Ex ꝑdictis infert,ꝙ si fructus vel pecunia ad aliquem peruenīunt,& dubitatur,an sit factus locupletior: q vult dicere ipsum nō esse factū locupletiorē,ipse debet hoc ꝓbare.gl.ī l.vtrū.ff.de petit.heredit.& ibi ex illa glo.not.Angel.& idē Angel. in l. sed si lege.§.q aūt.el tertio.ff.de petit.hęred.Rom. in ꝫ.cxlix. versicu. & qualiter locupletior,Alex.ī apostil.ad Bart.ī l.si ipsa.in verbo, & distinguere.ff.qd metus causa.Socin.in cōs.xxiiij.& cōs. clix.& ꝫ.lxxxij.volu.iiij.& in l.in pupillo.ff.de exceptio.Goz ad. in cōs.

xciiij.His.in Rubr.de donat.inter virū & vxorē. Mar. iun. in ꝫ. cl.vol.j.Ruin.in consi.xxiiij.in fi.vol.i.& consilio xxix.vol.ij.
17 Ratio autem videt,qa res ꝑsumitur extare apud eū,ad quē peruenit,nisi probetur cōsumptio.Bar.in l.si qs ex argentariis. §.an verò here.di.ff.de edend.Ruin.in consilio xcvij.vol.v.
Contrariū,ꝙ onus probandi incumbat illi,qui dicit aliquem locupletiorē effectū,ponit Ang.in l.Insulā.§.fi.ff. soluto matri. & in consi. clx.in fi.& ꝫ.cxxxiij.Gomes.in §.Actiones.Instit. de actio.Alex.licet nō se firmet,in l.mulier.§.cū ꝓponeret.in fine. ff.ad Trebel.Curt.iun.in ꝫ.xx.in fine,dicit esse cōem *opin. ꝙ nō censeatur factus locupletior: & fuit opinio Cur. senioris in ꝫ.lxxj.Fel.in c.de quarta. de presēri.Cagno. in l. ex pœnalibus. nu.3.ff.de reg.iur.Ruin.in consi.liij.vol.j.& consi.xcj.vol.v.
18 Primò Tenendo primam opin.limita in minore, in quo si dubitet,an sit effectus locupletior ex pecunia, recurrēdū est ad distinctionē gl.in l.j.C.si aduers.venditio.& ī l.ꝑdiorū.C.de ꝑdimin.& distinctio est ista,& est vera,nā aut cōtractus tenet, & ꝑsumit locupletior factus,adeò ꝙ minor debet probare se non esse factum locupletiorem, aut contractus non tenet, & tunc probet aduersarius minoris, ipsum factum locupletiorem. & hanc distin. etiam sequitur Sal.in d. l. prædiorum. Soci. consi. cxv.Ruin.in consi.cxiij.nu.6.vol.v.
Contrarium Bal.in d.l.prædiorum.
19 Sublimita in mutuante pecuniā minorum, in quo semper ipse probat.vt per Sal.& Bal.in d.l. prædiorum. nec eo casu adhibenda est distinctio suprādicta.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Error communis facit ius.

NOn inutilis est illa regula, q̄ habeē in l.Barbarius Philipp.ff.de offi.Præto.ꝙ cōis error facit ius, & veritati ꝑtrtur: & ideò sufficit quē habilē reputari cōmuni hominum opin.Ad idē est text.in l.j.C.de test. & in §. sed cū aliquis,& ibi gl.ī verbo,libertate.Insti.eo.tit.& plura ponit in proposito Soc.in ꝫ.xxxij.lib.j.Alex.in ꝫ.cxxxviij.volu.j. Hippo.ī pract. §.aggredior.& ī l.j.ff.de sicar.& ī Rub.de fideiuss.
2 Primò Amplia vt ēt sufficiat,aliquē bis feciſſe aliquos actus tanquàm talem,& in bino actu habilē reputatū fuisse.ita ponit Bolognin.in ꝫ.viij.ex mente Rom.in sing.suis,Fel. in ca. cum dilecto.de rescrip.& in c.cū P.& G.de of.deleg.Imola in d.c. cū dilecto.de rescrip.Quinimò Bal.in l.ad testium.§.j.ff.de testam. tenet etiam sufficere ꝙ vna vice quis se exercuerit vt talis.& in repet.l.Barbarius.ff.de offi.Prætoris.
3 Et ꝓ ista opinione facit,qd dicet infrà de delegato ad vnam causam tm̄:& idē est siue vbi sit publica vtilitas ,ꝑpter multitudinem causarū,siue priuata ,ꝑpter vnā causam tantùm, Bal.in l. nō dubiū.C.de leg.in xv.opposit.& in d.l. Barb. in versi. venio ad rationē.Fel.in c.cū dilecto.de rescrip. post Imolā in l. quidā consulebant.ff.de re iudi.Domi.in c.tria iij.quæstio.vij.
Cōtrarium tenet Inn.in c.j.de fide instr.Spe.in titu.de instru. editio.§.restat.Alex.in ꝫ.cxxxviij.vol.j. & in ꝫ.lxxx.volu. ij. & istud fuit de mente Inn.in c.cùm dilecto.de rescriptis.vbi dicit, ꝙ d.l.Barbarius.nō habet locū in delegato ad vnā cām, & dicit hoc fuisse de mente Gul.de Cun.in d.l.Barbarius,de quo infra dicetur in limitationibus.
4 Secundò Amplia etiā vbi ꝫ aliquem esset lata sententia prīuatiua habilitatis,& in aliquo loco,vbi hoc ignoraret,cōmuni omniū opinione gereret se ꝓ habili,nā oīa gesta valerēt,perinde ac si in veritate fuisset habilis,ita Cuma. in consi.lxij. Pau. de Cast.in l.ad testium.§.j.ff.de test.Sal.in l.j.C.eod.
5 Et hoc qñ error pōt esse ꝓbabilis.Ang.in d.l.j.circa fi.Bal.in l.j.C.de iur.& fact.igno.& in c.exceptiones.de except. & in l.ij. C.de seruit.& aqua.& in l.j.in vj.quæstio. C. de testam. & in d.l. Barbari⁹.in iij.lect.verſ.sed pone.& ī l.ij.circa fi.C. de sen.& in l. ad testium.§.j.ff.de testam.& ista fuit opinio de mente Bart.in l. eadem.§.hac lege.ff.ad legem Iul.repet. Ias.in d. l. Barbarius. in fin.Fel.in c.fraternitatis.in v.limitat.de hæret.
Cōtrariū tenuit Bal.in l.nihil.C.de manumiſ.vindicta.& ī repe.d.l.Barbari⁹.Soc.in reg.ccxxvij.in iiij.limitatio.Corse.ī sing. suo in verbo, error cōis.& ista vltima opinio fuit de mēte Pauli de Castr.in l.j.in prin.C.de testa.& Bal.in l. vt militibus. C. de testī.milit.& istam videtur sensisse Fely.in c.j.de fide instru.Ias.in d.l.Barbari⁹.& vide Fel.in c.fi.de accus.loquentem in Prælato, vbi distinguit, vt contractus factus post depositionem ignora tam non valeat,solutio verò sic.
6 Prima autem opinio eo magis esset vera.si tenemus, ꝙ sola condemnatoria de falso nō faciat cessare officium administrationis Notariatus absque eo, ꝙ fuerit sibi interdictū. vt tenet Bal.in repetitio.d.l.Barbari⁹.& ī l.penul.C.depositi. & in l.iubemus.in fine,C.de probationib.Bar.in l.eadem.§.hac lege. ff.ad legem Iuliam repe.Fel.in c.fraternitatis.de hæreticis.
7 Declara autem, qñ quis sic fecit ꝙ per modicum tempus qs gerat se ꝓ habili,vt puta tribus annis,sed requiritur decennium. Bal.in l.j.C.de fideicom nisi.sequitur Fel.in d.c.j.de fide instru.
8 Quod dictū credo verum esse nō præcedente alio titu, aliàs esset contra tex.in d.l.Barbarius.& sentit Sal.in d.l.Barbarius.
9 Tertiò Amplia vt etiā in Papa procedat istud dictū, qa licet non sit verè Papa,si tñ communi opinione habeatur pro tali, gesta per eum tanquàm per Papam valent,Bal. in l. non mutat. C.de lib.caus.Ias.in d.l.Barbarius.
10 Quartò Amplia idem esse in Imperatore,Bart.in repetitio. d.l. Barbarius.in fi.& ibi etiam Bal.
11 Quintò Amplia in quocunque inhabili electo,Bal.in l.j. circa fin.C.qui,& aduer.quos.
Et hoc intelligein his,quæ respiciunt alios,non commodū ipsius inhabilis,vt dicit Bal.ī,in d.l.Barbarius.& ibi Ias.
12 Sextò Amplia etiam si in partibus, & in patria ipsius officialis,constare illum esse inhabilem, licet in loco, in quo gerit officiū communi opinione habilis reputaret, Abb.in c.fi. scitatus.de rescript.Ias.in d.l.Barb.Bal.ibi.& in l.j.C.de testamē.
13 Septimò Amplia ēt q̄ sol⁹ Impator fuisset ī errore,vt ē text. in d.l.Barbari⁹.in fi.fm vnā lect.vt ꝓ Bal.in repe.in fi.& in l. j. C. de seru.& aqua.licet Ias.in d.l.Barbarius.teneat contrarium.
14 Octauò Amplia non modo vt procedat si est defectus in persona,sed etiam qñ est defectus in solemnitate, vel in causa materiali.ita declarat Ias.in d.l.Barb.& Bal.in d.l.ij.fi.C.de sen. Alex.in consil.cxxxviij.vol.j.Bal.in l.ad testium.§.j.ff.de testam.
15 Nonò Amplia vt etiam propter cōem errorem excusetur quis à pœna delicti.Alex.in consil.lxv.vol.iij.
16 Decimò Amplia,vt etiā collatio facta ab occulto excommunicato valeat,Bertran in consi.lxxiiij.vol.j.
17 XI.Amplia vt dispensatio sup matrimonio obtēta ab illo, q credebat hīe facultatē, valideꝫ mīmonīū,Papazō.n. 6. & 7.
18 Primò limita, qñ induceretur aliquid ꝫ cōem vtilitatem, quia tunc nō attenderetur cōis error, per tex.in l.quod nō ratione.ff.de legi.& ponit Ias.in d.l.Barbarius.ff.de offi.Præto.
Et ista limitatio fuit de mēte Iaco. Bu.in sua distinct. in l.j. C. de testa.refert,& sequit Sal.in l.ij.C.de sen.& in l.Zenodor⁹. C. ad Maced. Ange.Arc.in §.sed cū aliquis. Institut.de testamētis.
19 Secundò limita,qñ qs tractaret de damno, alter de iniusto lucro,tunc cōis error nō facit ius.ita est text. in l.quæsitum. ff. quando de peculio actio est annalis. ponit Iason in d.l.Barba. post Bart.ibi in repetitio.& Bald. in ij.lectu. Salyc.in l.Zenodorus.C.ad Maced. Ang.Aret. in §. sed cum aliquis. Insti. de testā.
20 Tertiò limita,interueniēte titulo,aliàs solus cōis error nō operatur.ita declarat Inn. in c. nihil. circa medium, de electio. Bal.in l.ij.C.de sen.in l.j.in vj.q.C.de testā. in l. non dubiū. in xv. oppo.C.de leg.in l.ij.C.de seruit.& aqu.Fel.in c.cū dilecta.de rescrip.Bart.in l.actuarios.C.de nu.& actua. lib. xij. Soci. in dicta regu.ccxxvij.in prima limit.Spe.ī ti.de instru.edit.§.restat.versi. quid si is.Abb.in c.j.de fide instru.Alex.in ꝫ.ccl.vol.vj. & in ꝫ. clxxxvj.vol.ii.Apost.ad decis.Tholos.cccxxx Fel.in c. sup literis.de rescrip.Sarnē.ī reg.de publi.q̄stio.iij.Ant.de Bu.ī repe.ca. cōsultationib.de iure patro.Ias.in d.l.Barb.in fin.& seq. Bar.in repetitio.Pe.de Ancha.in ꝫ.ccxiij.incip.ꝓ parte. Alex.vbi dicit istā *cōem,in l.j.de test. Afflict.sup ꝫ.sti.Paris.ꝫ.cxxxvj.vol.iiij. Rui.ꝫ.xlviij.vol.iiij.Boër.decis.cl.& Bal.ī d.l.Barb.in j.lect.ver. & ꝑdicta.vbi extendit istud dictū, etiā si haberet titulus ab illo, q nō haberet facultatem dandi talē titulum, qa non sufficeret. & in v.opposi.& in x.& idem est si aliqua alia causa titulus nō valeret.Pau.de Cast.in l.ad testium.§.j.ff.de testam.
21 Sed vtrū aūt talis titulus censeatur legitimè haberi p̄ scientiā.& patientiā Principis.Ant.de But.in c.j.de fide instru. tenet ꝙ sic.Sal.in l.j.C.de testa.sequitur Iason.in d.l.Barbarius.
22 Ex hoc infertur,ꝙ etiā ꝙ qs gerat se publicè ꝓ Notario,& ita cōmuniter reputet,tñ si nūquàm fuit creatus Notarius, ei⁹ instrumēta nō ꝓbant,nec fidē faciūt.ita tenent Guido de Suza.And.de Pisis,Raine.& Old.vt refert Gul.de Cun.ī d.l. Barb. & idem tenet Bar.in repe.Ful.Bar.in l.actuarios.C.de actuar.& numer.li.xij.& in l.Herēni⁹.ff.de Decur.Bal.ī d.l.Barb.ī fi.& ī l.j. ī vj.q.& ibi Sal.C.de testa.& ibi Alex.dicit istā *cōem.Bal. ī l.ij. ad fi.C.de sen.ī l.ad testiū.§.j.ff.de testa.& ī l.ij.C.de seruit.& aqu. Pe.de Anch.ī ꝫ.ccxiij.incip.ꝓ par.Imo.in d.l.ad testiū.§.j.& ibi Pau.de Cas.Spe.in ti.de instru.edit.§.restat.ver.qd si is.& Io.An. ibi ī addi.incip.ad intell.Host.in summa.ī tit.de fide instru.Cy. ī l.comparationes,C.de fide instru.Ant.de Bu.ī c. cōsultationib. de iure patronatus.versi.venio ad ām,Iacob. de Arena in disputatio.incipien.quæro, ego ꝓduco ꝫ te instrumentum. Alex. in

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑ.cxxxviij.volum.j. Iaſo. in d.l. Barbarius. Soci. in ꝑ. xcv. vol. j. Apoſti. ad deciſ. Tholoſ. cxxx. videtur diſtinguere. Vide Tiraq. qui allegat pro iſta parte, de legi. connubial. Iſtam ſequitur & dicit *cõm Bertrand. in conſi. xxx. vol. ij. in nou. & conſi. xxiij. vol. j. in antiquis. & ꝑ. xij. vol. j. Fely. in c. fraternitatis. de heret. Ruin. qui dicit *cõm. in conſi. xv. vol. ij. & conſi. lxvj. vol. iij.

23 Amplia qa etiã q̃ longo tempore q̃s ſe geſſerit ꝓ Comite Palatino ad legitimandũ Baſtardos, hoc nõ ſufficit. Pariſ. ꝑ. xij. vol. ij. Ruin. conſi. lxvj. vol. iij. & conſilio cix. eodem volu. & ꝑ. lxxxv. volu. iiij.

Cõtrariũ q̃ imò inſtrumenta faciũt plenã fidẽ, dummodò ille fuerit habitus ꝓ Notario. tenuit Inno. in titu. de fide inſtrumen. in c. j. Spec. in titu. de inſtrũ. edit. §. reſtat. verſi. ex p̃miſſis. Hoſtien. i ſumma in titu. de fide inſtru. verſi. qd ſi Tabellio. Barto. i lectura, in dicta l. Barbari⁹. circa fi. & ibi Albe. vbi dicit, iſtã partẽ de cõſuetudine ſeruari. & Fulg. q̃ dicit hãc opinionẽ humaniorẽ, & tenẽdã in iudicãdo. Ang. in Auth. de Tabell. i prin. & in ꝑ. cxl. incip. qdã Matthæus. Idẽ i l. iij. ff. ad Maced. Io. Faber in §. ſed cũ aliquis. Inſti. de teſtã. Ant. de Butr. Car. & Fely. i d.c. j. de fide inſtru. vbi Fel. dicit iſtã cõem opin. Inno. in c. veniens. c. penul. in fi. de verb. ſig. Bal. i c. ij. de fide inſtru. in l. j. C. ad Maced. Ant. But. in c. ſignificauit. de teſt. Pau. de Eleazar. in c. cùm dilect⁹. verſi. circa hoc q̃ro. de fide inſtru. Bal. i l. nõ ignorat. C. q̃ accuſ. nõ poſſunt. Bar. i ꝑ. lxxiiij. i fi. Dec. i c. i. de fid. inſtr. Tiraq. de leg. ꝓnubial. Io. de Ferra. in Pract. Papi. in forma opponẽdi ꝑ inſtrumenta. Pariſ. conſ. xvij. volumin. iiij. q̃ loquiẽ in nuncio.

24 Ratio aũt eſt, qa ſi q̃s longo tempore geſſit ſe pro Notario, p̃ſumit creatus Notarius. Iaſ. in l. q̃ in aliena. ff. de acqui. heredi. Corn. in conſi. clxxxj. vol. iiij.

25 Et q̃ p̃ræſumat Notarius alicuius in antiquis, nõ facta alia ꝓbatione. Aimo de antiq. in iij. par. nu. 19. verſi. id aũt ſola antiquitas. vbi hãc dicit magis *cõem opin. licet dicat hãc opinio. procedere in factis antiquiſſimis. & non in antiquis.

26 Quartò limita q̃n officiũ geſtũ p illũ. q̃ cõmuni opinione erat reputat⁹ habilis, erat auctoritate & vtilitate publicũ, ſec⁹ ſi auctoritate publicũ & vtilitate p̃uatũ, vt i tutore. l. ij. ff. de eo, q̃ ꝓ tuto. l. q̃ neque, ff. de reb. eor. ita declarat Soc. i reg. cxxvij. in ij. limitat. Io. Faber in §. ſed cũ aliquis. Inſtit. de teſtã. Ange. i l. Barbarius. ff. de offic. ꝓto. & Iaſ. Bal. in l. lect. Ioan. Cal. & poſt eũ Ant. de But. in c. ad probãdũ. de re iudic. Bal. in l. nõ oĩs. §. j. ff. ſi cer. peta. Idẽ tenet Ioan. And. & Domin. in c. j. de ſcript. in vi. & Abbas in deciſ. de probatio. in c. poſt ceſſionẽ, vbi etiã Ant. de Bu. & Fely. i c. l odulph. de reſcrip. Abb. i c. veritatis. de dolo & cõtu. i c. Cumana. de elect. & Abb. in c. ſi verè. circa fi. de ſententi. excom. Fely. ibi & in c. cõſulti. in fine, de procura. i c. veritatis in fi. de dolo, & cõtu. in c. intellexi⁹nus. in fine, de iudic. in c. p̃ſultationi bus. circa fi. de iure patron. in c. paſtoralis. §. verũ. de appellat. Fely. i c. ad probãdũ. de re iud. Calca. in ꝑ. cxxiij. Bertran. ꝑ. xxiij. vol. j. in antiquis, & ꝑ. xlj. volu. j. Roſel. in Monarchia. Soci. i ꝑ. xxxix. Corne. ꝑ. clvij. vol. iiij. idẽ tenet Bart. i repet. in d.l. Barbarius. Pariſ. ꝑ. cxxxvj. vol. iiij. & intellige q̃ ſaltẽ ap titudine reſpectu officij cõcurrat vtilitas publica, Barto. in j. lect. & dictũ eſt ſupra i j. ampliatione. & p Bal. i prima lectura. Rebuf. in ꝓcord. ſub rubrica, de excõmunicat. nõ vitan. i verſi. collatio. Et ꝓpterea ſec⁹ eſt i teſte, vt p Fel. i Rubr. de teſt. cog. Et ꝑ iſta opinione facit, nã acta facta ab excõmunicato occulto, ratione pu blici officij valent, alias ſec⁹. Inn. i c, cùm dilect⁹. circa fin. de conſuet. Fely. in cap. ad probandum. de re iudic.

27 Quid in notario excõmunicato? Bouer. in verbo. Notari⁹. i q̃nto ſingula. tenet poſſe recipere inſtrumẽtũ ſi eſt excõmunicatio occulta, ſecus ſi notoria. Pariſ. ꝑ. lxxxix. nu. 3. vol. iiij.

28 Quintò Limit. qa talis cõis error validat geſta, nõ tñ facit illũ habilẽ officialẽ. Bar. i rep. in d.l. Barbari⁹. Bal. i l. ij. C. de ſerui. & aqu. Soci. in d. regula. cxxvij. fall. iij. Idem tenent Iacob. de Rauẽ. Iac. de Beluiſ. Old. Guil. de Cũ. & Albe. i d.l. Barb. atque hic dicit iſtã eſſe *cõem opin. idẽ Bald. in j. lect. in iij. oppoſitio. & in repetitio. Inn. in c. cùm dilect⁹. de electio. & idẽ tenent Fulg. & Iaſo. in d.l. Barbarius. Socin. in conſilio lix. vol. j.

Et propterea ad cõmodum ipſius inhabilis cõis error non operatur. Ang. in d.l. Barbarius. in duobus locis, & Bal. in j. lect. & in repet. & Bar. ibi in repet.

29 Cõtrariũ, q̃ imò i caſu. d.l. Barbri⁹. ꝓpter cõem errorẽ, Barbari⁹. fuerit officialis, tenuit ibi gl. in verbo, iũctus. & ibi Iacob. But. & Bar. in j. lect. & Sal. in l. Zenodorus. C. ad Maced.

30 Sextò Limita, niſi cõis error nõ eſſet probabilis, ſed ſupinus. ita voluit Ant. de Bu. in c. ad ꝓbandũ. de re iudica. Sal. in l. Zenodor⁹. C. ad Macedo. Soci. in dicta regu. ccxxvij. Barb. in c. dilectus. de præben. Ang. in d.l. Barbatius. & Bal. in j. lect. Fel. in ca. ſcitũ citatus. de reſcrip. Pariſ. in conſi. cxxxvj. vol. iiij.

30 Septimò Limita, niſi is, ad cui⁹ fauorẽ act⁹ deberet validari, ſciuerit ei⁹, q̃ actũ cõficit, inhabilitatẽ. Soci. i dicta reg. ccxvij. fall. vltim. Bald. in d.c. dilectus filius. de ꝓbend. Iſtã limitationẽ poſuit Io. Cald. in d.c. ad ꝓbandũ. de re iudica. Ant. de Bu. in c. ſcitũ citatus. de reſcr. & ibi Abb. & in c. exceptionẽ. de exceptio. Rom. in ſingu. dcclxxij. & Cald. in diſputa. incipi. excõicatus. Abb. in c. ſi duob. in fi. de appellat. & in c. dilectus filius, el ij. de præb. & ibi Imol. Chaſſa. in cõſuetud. Burg. Deci⁹ in cap. poſt ceſſionẽ, de ꝓbati. & in ꝑ. cccevij. idẽ tenet Domin. in c. ſacerdotes. ij. quæſt. vij. & Ant. de Bu. in c. veſtra. de cohabita. cler. & mulier. Fely. in c. ad ꝓbandũ. de re iud. Corſet. in ſing. in verbo, error cõis. Abb. in c. veritatis. de dolo, & cont. Hipp. in practi. §. aggredior. Apoſtill. ad deciſ. capel. Tholoſ. cxliij. Abb. in. c. exceptionẽ. & ibi Fel. de exceptio. Fel. in c. ſcitũ citatus. de reſcr. & i c. ex parte decani. de reſcr. in c. Rodulphus. de reſcr. Bertr. in ꝑ. lxxiiij. vol. j. Fely. in c. ſi verè. de ſent. excom. & ſicut non valent geſta in fauorem ſcientis, ita valent ꝙ ſcientẽ, Pariſ. ꝑ. j. vol. j.

31 Octauò limita vt ꝓcedat in iudice ordinario, in quo ſi interueniat error cõis, operatur vt geſta per eũ valeant: ſecus in delegato. ita tenet Inno. in c. cùm dilecta. de reſcrip. in princ. Alex. in cõ. lxxvij. vol. ij. Io. Faber, in §. ſed cùm aliquis. Inſtit. de teſt. & in d.l. Barbarius. vbi ẽt Guil. de Cun. idẽ tenet, & hoc, vidẽ fuiſſe de mẽte Bar. i l. ij. C. de ſen. Idẽ Ang. i d.l. Barbari⁹. vbi videtur dare vnam limitationem. Guido Pap. q. cccxxij.

Cõtrariũ, q̃ imò iſtud ꝓcedat etiã in delegato, tenent Ant. de Bu. Abb. & Imol. in d.c. cũ dilecta. de reſcri. & ibi Imo. & ibi Fel. Bal. i repe. d.l. Barbari⁹. Imol. i c. ſcitũ citat⁹. de reſcri. Abb. in c. ad ꝓbandũ. de re iudic. Fel. in c. ſcitũ citatus. de reſcrip. & Iaſ. Idẽ ſentit Bal in l. nõ dubiũ. in xv. oppoſit. C. de legib. Imol. i l. qdã ꝑſulebãt. ff. de re iudic. Io. de Fant. & Domi. i §. tria. iij. q. vij. Idẽ tenet Bal. i l. ij. in prin. C. de ſen. Maria. i c. fraternitatis. de hæret.

32 Sublimita tñ hoc ꝓcedere, q̃n eſſet vitiũ perſonæ: ſecus ſi vitiũ reſcripti, vt p Fel. in d.c. cũ dilecta. & in d.c. ſcitũ citat⁹. & in delegato ad vniuerſitatẽ cauſarũ. Fely. i c. cauſam. de of. deleg.

33 Nonò limita, qa per talẽ cõem errorem cenſenẽ geſta oĩa valida per illũ inhabilem, quæ tñ ſolent competere ex generali facultate ordinaria: ſecus quo ad ea, quæ nõ poſſunt competere niſi ex ſpeciali cõmiſſione. Corn. in cõſ. ccxlvij. volu. j. Abbas in c. cùm in iure peritus. de offi. deleg.

34 Decimò limita, qa cõis error, p̃ſicit quo ad temporalia, nõ quo ad ſpñalia, & ꝓptereà excõicat⁹ occultè, ñ ꝑſert ordines. Bal. in l. nõ mut. at. C. de lib. cauſ. Soc. in ꝑ. lix. & i regul. ccxxvij. fall. v. Abb. in c. Apoſtolicã. de presbyt. nõ bapti. Corſet. i ſing. ſuo vlt. fuit dictũ Inn. in c, cùm dilectus. in fi. de cõſuet. Abbas i c. ſi verè. circa fi. de ſen. excom. Fely. in c. Rodulphus. de reſcri. Sarnen. in regu. de publi. q. iij. Fel. in ca. ad ꝓbandũ. de re iudic. Bal. in l. ij. C. de ſen. gl. fm vnã lect. in c. fin. de ordina. ab epiſcopo, qui renuncia. epiſco. Pariſ. conſi. cxxxvj. vol. iiij.

Et intellige iſtã limit. quo ad exequutionẽ, nõ quo ad habitũ. glo. Hoſt. Abb. & alij oẽs in c. fi. de ordina. ab Epiſcopo, qui renuncia. epiſco. Ang. in d.l. Barbarius. & Bald. in j. lect. Apoſtil. ad deciſio. Tholoſ. cxliij.

Cõtrariũ verò q̃ idẽ ſit in temporalibus, & ſpiritualibus, vel ſacramentalibus, vi. det tenuiſſe Io. Cald. vt refert Abb. in d.c. ad ꝓbandũ. & Abb. ibi ſequit. & iſta opin. fuit de mente Inn. in c. j. de ſchiſm. & iſtã opinionẽ videt ſequi Fel. in d.c. ſi verè. de ſent. excom. Inn. in c. veritatis. de dolo & cõtu. gl. in c. dudũ. el ij. in gl. in verbo, decepti. de electi. Bal. in d.l. Barbarius. i repet. de offic. prætor. & Batt. in repe.

35 XI. Limita, qa cõis error nõ operatur. quo ad excommunicationẽ vt putã qa nõ põt occultè excõicatus alĩũ quẽpiã excommunicare. xxiiij. q. j. in ſumma. Ant. de Bu. in c. ad ꝓbandũ. de re iudi. Paulus de Eleazar. in c. ſi celebrat. de ſenten. excom. gl. & Hoſt. in c. ſi. de ordi. ab Epiſcopo, q̃ renuncia. epiſcop. & ibi Ant. de Bu. & Abb. Domi. in c. is, cui. in fine, de of. dele. vj. & Ant. & Imol. i c. ſcitũ citat⁹. de reſcr. Io. An. Hoſt. & Pe. de Anch. i c. pia. de exceptio. i vi. Cald. in diſputa. incip. excõicatus. q̃ dicit cõem opi. Feder. in ꝑ. cxxxvij. in fine. Arch. i c. audium⁹. xxiij. q. i. Bal. i j. lect. i d.l. Barbari⁹. Bouer. i ver. excõicatio. in ſingu. iij.

36 Declara hãc partẽ. vt ꝓcedat excõicatione maiori, nõ aũt in excõmunicatione minori. Fel. in c. duobus. de ſent. excom.

Cõtra limitationẽ xj. tenet Inn. in c. ſi verè. de ſen. exc. & ibi Ant. de Bu. & Fel. circa fi. Abb. i d.c. ad ꝓbandũ. & ibi Fel. de re iud. Abb. i c. ab excõmunicato. de reſcr. & i c. veritatis. i fine, de dolo & cõtu. Lap. alleg. lxxxix. Bartol. & Bald. in repet. d.l. Barbarius.

37 XII. Limita, qa vbi nõ ſumus in iuriſdictione, nec in cõmuni errore circa iuriſdictionẽ, ſed quo ad ea, q̃ aliàs cõcernunt ſubſtãtiã ipſius actus, cõis error nihil operatur. ita no. Bal. in d. l. ij. C. de ſen. in fi. no. Alex. in conſi. lxxxv. vol. ij. & conſi. cxlvij. vol. vii. Iaſon in d.l. Barbarius. Pariſ. conſi. cxxxvj. vol. iiij.

Cõtrariũ notat ex gl. ibi Iaſ. in l. ij. C. de edict. Diui Adria. tol.

38 XIII. Limita, vt non ſufficiat quem reputari cõi opinione habilẽ, habilitate generali, ſed requiritur q̃ reputetur habilis, habilitate ſpeciali de qua agitur, vt per Alex. in ꝑ. lxxx. volu. ij.

39 XIIII. Limita, q̃n contra officialem fuiſſet lata ſententia, declarans ipſum fuiſſe inhabilem ex retro, quia tunc geſta medio tempore non valerent. Bar. in tract. de Tyrannide. in xj. q.

Contrariũ ſentit Iaſ. in d.l. fin. ſed Bar. rectè loquitur, quia loquitur q̃n pendet proceſſus ſuper crimine, ex quo venit ferẽda ſnia declaratiua, officialem à die commiſſi criminis fuiſſe inhabilem. nam geſta pendẽte tali accuſatione vel ꝓceſſu, nõ valẽt: ſecus ſi ſnia non declararet, ſed priuaret, quia tunc geſta ante ſniam valent. Bar. in repet. dict⁹ l. Barbarius. & Bal. in repetit.

40 Nam poſt ſententiam nihil valet, quod factum eſt. Fely. in cap. ceterum. de conſtitutionib. idem ſi fuiſſet priuatus, vt per Pariſi. conſil. cxxxvj. volu. iiij. Rui. conſi. xlviij. volu. iiij. vbi latè.

41 XV. Limita, q̃n eſſet defectus formæ, quia tunc cõis error nihil operatur. Guli. de Cuneo in d.l. Barbarius. & ibi Iaſ. Alex. in conſi. cxxxviij. volu. j. Bal. in lectu. d.l.

42 XVI. Limita in Prælato, qui etſi communi opinione reputaretur Prælatus, tamen ſi non eſt in poſſeſſione prælaturæ, geſta per eum non valent. Ange. in d.l. Barbarius.

43 Sed in officiali non attenditur quaſi poſſeſſio, vt per Bal. in prima lectura, in dicta l. Barbarius.

44 XVII. Limita, nam cõis reputatio non facit haberi ꝓ tali, in his in quibus requiritur habilitas perſonæ quo ad actũ gerẽdum: & ideo communis reputatio q̃ quis ſit emancipatus, non prodeſt, vbi requiritur emancipatio. Chaſſa. in conſuetudine.

45 XVIII. Limita, quia in probatione honoris & poſſeſſionis beneficii, non ſufficit communis reputatio. Aegi. Bellame. deciſi. ccccxxxij. & dcxij. Chaſſa. in conſuetudine.

46 XIX. Limita, q̃n iudex pateretur defectũ naturalẽ, vt quia eſſet furioſus, mut⁹, vel ſurdus, vt p Fely. in c. ſcitũ citat⁹. de reſcr.

47 XX. Limita, vbi eſſet defectus non in perſona, ſed in reſcripto, vel circa concernentia gratiam. Fely. in ca. cum dilecta. de reſcrip. Pariſi. conſi. cxxxvi. volu. iiij.

48 XXI. Limita q̃n quis eſſet in quaſi poſſeſſione iuriſdictionis deputatus ab eo, qui non poterat ſibi conferre iuriſdictionem. Bertrand. conſi. cxxviij. volu. j.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Scriptura priuata à partibus ſubſcripta, etiam abſque teſtibus, habet vim publicæ ſcripturæ, quo ad perſonalem actionem contra debitorem.

EX Textu in l. ſcripturas. C. qui potio. in pigno. habe. colliguntur tres concluſiones: quarum prima eſt, q̃ colligit ex principio huius textus, ꝙ priuata ſcriptura ſi modo habeat partium ſubſcriptionẽ, licèt in ea non ſint teſtes adhibiti, habet vim publicæ ſcripturæ quo ad perſonalẽ actionẽ ꝓ ipſum debitorẽ exercendã. & idẽ tenet Bal. in ꝑ. cxlix. circa fi. ver. itẽ nõ dico. vol. j. & i ꝑ. cxcviij. in prin. vol. j.

2 Primò Amplia hãc concluſionem, idem eſſe in reali, ꝙ in perſonali actione, ꝓ ipſum debitorẽ, vel hæredem eius. Cyn. in d.l. ſcripturas. in fin. verſicu. ſecundò q̃ritur. & ibi Alberi. circa fin. verſic. vltimò quærit. Cyn. & Ioan. Faber ibi in verſi. ſed quid ſi agatur. & ibi Fulgo. verſi. in eadem gl. ibi, contra debitorem.

3 Amplia hanc ampliationem, vt etiam huiuſmodi hypotheca noceat Fiſco, quando bona debitoris veniunt publicanda: ita Iac. Butrig. in d.l. ſcripturas. in fin. verſi. & idem vidi.

4 Secũdò Amplia etiã q̃ ſchedula eſſet ſcripta etiã manu vni⁹ partis. & nõ ſubſcripta à teſtib. ſi tñ approbet per tres teſtes, qui dicãt ſe vidiſſe ſchedulam ſcribi per partem. Cy. in l. cõparationes. ver. q̃n verò clarius. C. de fide inſtru. Imola in ca. ij. verſi. ſed hic reſtat dubium. eod. titu. & in l. nuda. in fin. & l. ſeq. verſ. item adde. ff. de donat. Alex. in l. admonendi. verſi. dic circa primum. ff. de iureiuran. Idem voluit Imola in c. fin. verſ. item vi q̃ quãdo. eod. titu. Romanus in dicta l. admonendi. nu. 60. verſ. ſecundò principaliter. Angel. in l. comparationes. verſicu. quarto videamus. C. de fide inſtru. Alex. in conſil. clxxxj. verſic. & probatum eſt. volu. ij. & conſil. cxvj. verſic. & ſtantibus. volu. iiij. Iaſ. in d.l. admonendi. verſic. tu attende. vbi dicit iſtam magis verã, & magis *cõem opinionem. Roma. in l. nuda. verſic. vltimo in quantum. ff. de donat. Felyn. in c. ij. verſi. 7. limita. de fide inſtru. Alex. in conſil. cexxxix. verſic. fortius voluit. volu. vj.

Contrarium, q̃ iſto caſu nedum requiratur, q̃ teſtes dicãt ſe vidiſſe ſcribi ſchedulã, ſed etiam requiratur, q̃ concurrat cõparatio literarũ. tenet gl. in authen. de inſtru. caut. & fide. in §. ſi qs igit. in verbo, faciamus. Bar. in l. admonẽdi. verſ. aut habet ſubſcriptionẽ. & in l. nuda. ff. de don. verſ. ſi verò nõ habet. & idem in auth. ati ꝙctus. verſ. ſi verò nõ habet. C. de fide inſtru. & in d. l. ſcripturas. verſ. ſi verò talis. & ibi Fulgo. verſ. in ead. gl. ibi Ant. de Butr. in ca. ij. verſi. quintus caſus. & ibi Abbas verſ. tertius caſus. eod. tit. Bal. in authen. ſed nouo iure. verſ. ſed gl. noſtra. Caſtr. cert. pet. Corn. in ꝑ. 50. & licet videatur. vol. iij. & ꝑ. clxix. verſ. tñ idem. volu. j. Aret. in conſi. lxiiij. verſ. dato. verſi. ſed his p̃miſſis. & verſ. non obſtat p̃missis. Soci. conſi. cclxxiiij. verſic. ſecũdo principaliter qui dicit nõ eſſe ab iſta opinione recedendũ, neq; in conſulendo, neq; in iudicando. Fulgo. in d.l. admonẽdi. nu. 24. verſ. tertio caſu. & verſ. quarto caſu. & ibi Paul. de Caſtr. ver. & idẽ ſi non eſſet ſubſcripta. & ibi Ange. verſ. ſi verò eſt ſcripta. Decius in c. ij. verſ. tertia concluſio. de fide inſtru. Alex. ꝑ. ſil. ccxij. verſ. p̃terea dicta probatio. volu. ij. & conſi. ciij. in fi. ver. pro hoc facit. vol. vij. Aimo de antiq. temp. in j. part. nu. 177.

5 Et in omni alia ſcriptura quàm in apocha, hanc opinionem aſſerit veriorem eſſe Aimo de antiq. temp. nu. 185. in j. parte.

6 Et tenendo hãc ſecundam partem, non procedit illud, quod dicit Alex. in cõ. clxxxj. verſi. vnde cõcludunt. vol. ij. poſt Imol. in c. ij. verſ. ſed hic reſtat dubiũ. de fide inſtru. qui dicunt q̃ ſi incipias à teſtium recognitione, ſola recognitio ſufficit: ſi autẽ à cõparatione, requirit vtrumq; & idẽ dicit Imola in l. nuda rõ. verſ. itẽ adde. ff. de do. quam opinionẽ expreſsè improbat Soc. ꝑ. cclxxiiij. verſ. nõ obſtat tex. & etiã Corn. in cõ. clxix. verſ. itẽ ſola cõparatio. vol. j. Abb. in c. ij. verſ. tertius caſus. de fide inſtr. dicit q̃ vtrunq; concurrere debet quãdo teſtes ſunt ſubſcripti.

7 Sufficeret tamen ſola comparatio, quando ſcriptura nõ negaretur. Bal. in d.l. ſcripturas. verſic. nota quaſi publicè. & Ang. verſic. in textu ibi, quaſi publicè.

8 Declara, quia vnus teſtis de veritate negotij vnà cum alio, qui fuiſſet preſens ſcripturæ, vel comparationi literarum. plenè probaret. Corne. in conſil. lviij. verſicu. qualiter dicta bona. volu. j. Ruinus conſi. xlvj. nu. 14. volu. iiij.

9 Primò limita principalẽ concluſionẽ, vt ſufficiat ſchedulam eſſe ſubſcriptã manu vnius partis tñ, videlicet creditoris, dũmodò habeat ſubſcriptionem trium teſtium. ita Ioã. de Ana. in cõſi. xl. & ibi Bolog. in apoſt. Iaſ. in ꝑ. cxxix. verſi. nec prædictis. vol. j. Aimo in tract. de antiq. temp. in j. part. nu. 192.

10 Secundò limita, quia ẽt ſubſcriptio debitoris ſufficit, q̃n agitur de ꝑctu, ex quo ipſe tñ obligatur, ſi modò tres teſtes ſe ſubſcripſerint. Bar. in l. ſcripturas. ver. iſte intellectus. C. qui potio. in pigno. hab. Imola in c. ij. verſi. intelligo q̃n. & ibi Fely. ver. nona declaratio. de fide inſtru. Iaſo. in ꝑ. cxxix. verſ. quartò. qa. volu. j. Alex. in conſi. clxxxj. verſ. & dicit Ludouicus. vol. ij. & ꝑ. cxviij. verſi. & dicit. volu. iiij. Purpur. in d.l. admonendi. nũ 166. verſi. & declaratis. Bart. deciſ. Neapol. ciiij. in antiq.

11 Amplia has duas præcedentes limitationes, etiam q̃ ſcriptura nõ ſit ſubſcripta, ſed ſcriptã tñ manu vnius partis, ſi modò habeat teſtium ſubſcriptionem, qui vel recognoſcant ſcripturam, vel per recognitionem literarum ſcriptura probetur. Aret. in conſi. lxiiij. verſi. amplius videtur dicendum. verſic. nec poteſt dicere. Aimo de antiq. in j. part. num. 170.

Contra has duas limitationes, vt tenere Aret. in conſil. lxiij. verſ. his præmiſſis dico. vbi vult requiri ſubſcriptionẽ vtriuſq; partis. & idem Soci. in conſi. cclxxiiij. in fin. verſi. & clarius hoc voluit Aimo de antiq. temp. in j. part. nu. 181. & 189.

12 Tertiò limita, quia vbi ſcriptura priuata non habet teſtiũ ſubſcriptionem, ſed partium tantùm, requiritur q̃ ſi negetur dicta ſcriptura, recognoſcatur & per teſtes, & per comparationem literarum: aliàs non probat, etiam contra ipſum debitorem. Aimo de antiq. tempo. in j. parte.

13 Et idem ſi habet ſubſcriptionẽ teſtium tñ, & non partiũ: nam vtrunq; requiritur, & teſtium recognitio, & comparatio literarum. Aimo in tract. de antiq. temp. in j. parte, nu. 190.

14 Et idem ſi ſit ſcripta per tertiũ, & ſubſcripta ꝑ teſtes, q̃ recognoſcãt. Soc. ꝑ. cclxxiiij. ver. ex q̃b. & ver. ſecũdò cõfirmat. vbi dicit. An debeãt eſſe tres, vel duo ſubſcripti. & i ver. tertiò priñ.

15 Quartò limita, nã ſchedula habẽs teſtiũ ſubſcriptionẽ, & vnus teſtis, cuius ſcriptura recognoſcatur per cõparationẽ literarũ, ꝓ debitorẽ probat plus quàm ſemiplenè: & propterea etiã in cauſis magnis, retentis iſtis terminis poſſet eſſe locus iuramẽto in ſupplementũ. Alc. in ꝑ. ciij. verſ. ꝑ hoc facit. vol. vij. Contrarium Aimo de antiq. temp. in j. part. num. 178.

16 Quintò limita, quia non ſufficit ſubſcriptio duorum ex tribus teſtibus. Aimo de antiq. temp. in j. part. nu. 179.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Scriptura priuata à partibus non ſubſcripta, ac trino teſte bene opinionis munita, non operatur quo ad hypothecam in præiudicium poſteriorum creditorum habentium hypothecam ex publico inſtrumento.

Secunda

Universidad de Deusto
Biblioteca

SECVNDA est cõclusio quæ colligitur ex tex.in l. scripturas.C.qui pot.in pignor.hab.circa finem,videlicet ꝙ priuata scriptura quo ad hypothecã, seu pignus non operatur in præiudiciũ posteriorũ creditorũ habentiũ hypothecã, seu pignus ex publico instrumẽto,nisi dicta scriptura sit à partib.ambab.subscripta,& trino teste bonæ opinionis munita.Et hoc idem tenet gl.in c.ij.versic. in reali verò actione.de fide instru.& ibi Host.in princ.versic.& hoc in personalib.Anto.de Butr.in d.c.ij.versi. venio ad secundum.de fide instru.gl.in d.l.scripturas.in verbo,fuũ robur.versi. secus si agat.Soci.in consi.cclxxiiij.versi. nec obstat ꝙ aduersarij.Corn.in consi.cxxxviij.nu.3.versi.itaque constat.volu.j.

2 Ratio autẽ est,quia scriptura priuata est suspecta de antidatione, & ꝓterea quo ad hypothecã non facit præiudiciũ posteriori creditori.Bar.in l.scripturas.versi. & ratio huius vltimi. C.qui potio.in pign.habean.& ibi Bal.versi.& est ratio.& in ꝑl. cxcviij.versi.ij.modo.volu.j.vbi hãc,& alias nõnullas rõnes adducit.& ꝑl.cccclvj.volu.v.& ꝑl.ccxlix.versi.equitas ẽt naturalis. volu.j.& ꝑsi.eccc.vol.v.Pau.de Castr.ꝑl.cxcviij.versi.iij. ga posito.volu.j. Anch.in consi.xxviij.versi.cui facile.versi.nec est verum.& ꝑl.xxix.in prin.versi.nam ratio.Socin.in l.j.versi.& ꝓ ista opinione.ff.fol.matr.Dec.in c.ij.versi.ij.Abb.de fide instru.& ibi Car.versi.hic accipitur.Fulgo.in d.l.scripturas.& ibi Iaco.Butr. versi.ratio huius.Ripa in l.priuilegia.nu.24.versic.iij.fallit.ff.de priuile.credit.Tiraquell.de retract.nu.43.& sequen.

3 Primò Amplia,etiam si præcederet mandatũ per instrumentum publicum ad obligandũ:nam obligatio sequens per priuatam scripturam non prẽiudicat in hypotheca habenti publicũ instrumentum posterius.Anch.in ꝑl.xxviij.versi.sed his nõ obstantib.& ꝑl.seq.in princ.& Fely.in c.ij.in prin.versi.quib.etiam adde.de fide instr.Ripa in l.priuilegia.nu.24.versi.quod amplia. ff.de priuile.cred.Tiraq.de retract.nu.43.versi.nunc autem.

4 Secundò Amplia, vt idem sit nedum quando scriptura priuata anterior adducitur ꝫ creditorem habentem publicum instrumentum,sed etiam ꝫ emptorem,qui in publico instrumento se fundat.Paul.de Castr.in consi.cxxxiiij.volu.j.Soci.in cõsi. xlj.versicu.confirmatur hoc fundamentum.volu.iiij.Ripa in l. priuilegia.nu.24.versi.sed dubium est.de priuil.credit.Tiraquel. de retract.nu.44.& seq.versi.quæ quidem rationes.

Contrarium Bal.consil.cxcviij.versi.sed & illud.volu.j.Soci. in consi.lxxv.versi.præterea arbitror.vol.iiij. Socin.in consilio ccxl.versi.ex quibus concludo.

5 Tertiò Amplia idem esse,si habens priuatam scripturã contenderet super hypotheca cum habẽte titulum lucratiuum,vt puta donationis:ita Paul.de Castr. in consi.cxxxiiij.versi.ꝓterea si creditor.& versi.& ideò posito.vol.j.& ꝑsi.cccxxxvij.in princ. vol.ij.Tiraq.de retract.nu.44.versi.quæ quidem rationes.

6 Quartò amplia,vbi est eadem ratio,& per cõsequens,quod dicta dispositio locum habeat quantum ad omnes habentes causas à debitore.Tiraq.de retract.nu.45.versic.ex quibus.

7 Quintò Amplia, nam nec alia scriptura priuata etiam recognita per cõparationem literarum nocet tertio.Bal.in ꝑl.cxlix. circa fi.versi.itẽ non dico.vol.j.& consi.cccclxvj. circa fi.versic. item non dico.vol.v.Aim.de antiq.in j.part.nu.184.& seq.

8 Sextò Amplia, vt apocha non habẽs subscriptionẽ triũ testiũ,licèt habeat subscriptionem partiũ,& subscriptionẽ vnius testis tãtùm, & probet talis scriptura per cõparationẽ literarũ, ẽt respectu subscriptionis illius testis, tñ talis apocha nõ faciet etiã semiplenam probationem ꝫ tertium vt deferri possit iuramentũ in supplementum.Corn.ꝑl.cxxxviij.nu.3.versi.itaq; cõstat.vol.j.Aimo de antiquita.temp.in j.part.nu.178.

9 Primò Limita,nisi duo testes deponerent de veritate cõtentorũ in scriptura priuata quo ad subst̃atiã obligationis:gl.in §. si quis igit.in verbo,Facimus.in auth.de instr.cautel.& fid.Bart. in d.l.scripturas.versi.itẽ debetis scire.& ibi Ange.versi.sed si per testes.& Bal.circa fi.d.versi.& Fulg.versi.nõ obstat.Abb.in ca.ij. versi.& intellige.& ibi Car.circa fi.versi.quæro circa id.& ibi Fel. versi.iij.declaratio.Soc.ꝑl.cclxxiiij.versi.circa primũ.versi.postremò nõ omitto.Calc.ꝑl.xxix.versi.iij.verò casu.Iaco.de Beluis.in auth.de instr.caut.& fid.§.fi.versi.si verò testes.Ang.in l. cõparationes.circa fi.versi.quartò videamus.C.de fid.instr.Ro in l.nuda.versi.vltimò inquãtũ.ff.de don.& ibi Imol.versi.itẽ adde. Aimo de antiq.in j.part.nu.179.versi.sed hoc intellige.& nu.180. versi.nonò ꝙro.Tiraq.de retract.nu.59.versi.sed quantũ ad id.

10 Et idẽ esset si aliter constaret de rei veritate,vt quia debitor ꝑfessus esset in iudicio aũ se hypothecasse ꝓut in scriptura priuata,ꝓtinet,quã ipse ꝫheret per publicũ instrumentũ.Bal.in d.l. scripturas.versi.sed si per testes.& ibi Ang.in fi.versi.idẽ si vltra.

11 Et idẽ si ꝓ tres testes literatos,& intelligentes recognoscerẽt scriptura priuata subscripta manu partiũ,qui assererẽt se vidisse dictam scripturam antequàm conficeretur publicum instrumentum.Bal.in consi.cxcviij.versi.& ex hoc pono.volu.j.& consi.cccclxvj.versi.ex hoc pono.volu.v.

12 Imò vnus testis de veritate cum alio teste, qui probent vidisse scribi schedulam,vel concurrente comparatione literarũ, plenè probaret.Corn.in consi.lviij.versi.& qualiter dicta bona. volu.primo.Rain.consi.xlvj.nu.14.vol.iiij.

13 Declara tñ,quia testes nõ dicunt deponere de veritate cõtentorũ in schedula,si deponant scripturã ſctã fuisse modo & forma ꝓut in ea ꝓtinet,vt dicit Soci.ꝑl.cclxxiiij.versi.circa prin.

14 Secundò declara.ꝙ nec testes probant veritatem cõtentorum in schedula,qui deponunt vera esse contenta in schedula, & interrogati in causa scientiæ respondent,quia recognoscũt suam subscriptionẽ.Soci.consi.cclxxiiij.versi.ad quãdo,& tertio.

15 Secundò Limita,qñ duo tãtum testes essent subscripti, & adessent alia adminicula maioris põderis & auctoritatis quàm vnus testis tãtum,quia tunc scriptura priuata operaretur etiam in præiudicium illius, qui haberet publicum instrumentum posterius.Fulgo.consi.cxxxiij.versi.vbi autem duob.refert & sequitur Tiraq.de retract.nu.59.versi.quid autem.

16 Et idem esset si cum duobus testibus deponentibus vidisse confici scripturam,concurreret etiã comparatio literarũ.Pau. de Castr.in consi.cxxxiiij.versi.istud enim procederet.volu.j.

17 Tertiò limita idem esse etiam si confessio probaretur emissa tribus tantùm testibus præsentibus, licèt non in scriptis.ita Fulgo.in d.consi.cxxxiij.versi.ad legem autem scripturas.

18 Quartò limita,si priuata scriptura ex forma statuti haberet vim publici instrumenti,quia tunc præualeret habenti publicũ instrumentum posterius.ponit Bal.in consi.cxlix.circa fin.versi. item non dico.& versic.item si esset consuetudo.volu.j.Socin. consi.ccxl.Bald.consi.ceccclxvj.circa fin.vol.v.

Cõtrariũ Ripa in d.l.priuilegia.nu.24.versi.limita nisi.Corn. in consi.ccxviij.nu.8.versi.& ꝓdicta potiũsimè,versic.nec obstat statutum.volu.j.Tiraq.de retract.nu.57.versi.ij.autem limita.

19 Quintò limita, ga necesse est ꝙ dicta scriptura nedũ sit trino teste notata, sed etiã requirit ꝙ habeat subscriptionem ambarũ partiũ:nec sufficeret,aut esse scriptã, aut subscriptã manu ipsius debitoris.Soc.in ꝑl.cclxxiiij.versi.circa tertiũ.Aret.in ꝑsil. lxiiij.versi.his præmissis. Aimo de antiq.temp.in j.part.nu.181.

20 Sextò limita,quia sufficeret,ꝙ esset scripta manu vnius partis,& per aliã partem subscripta,& trino teste notata.Ro.in ꝑsi. ccciij.Aret.in cõ.lxiiij.versi.nec põt dicere. Aimo de antiq.in j. part.nu.170.vbi etiam dicit,ꝙ non est necessarium scribentem attestari scripturam exaratam manu sua.

21 Et idem est si esset scripta per tertium de mandato ambarũ partium,quæ se subscripsissent,secus si partes non se subscripsissent. Aimo de antiq.in j.part.nu.190.

22 Septimò limita, nam necesse est vltra subscriptionẽ trium testiũ,& ambarũ partiũ, ꝙ testes ipsi oẽs recognoscant eorum subscriptiones.Host.in c.ij.versi.verùm si negent.& ibi Io.And. in fi.versi.in gl.j.de fide instru.Iacob.de Beluis.in §.fi.versi.ij.ꝙritur.auth.de instr.cautel.& fid.Socin.consi.xxxiij.versic.& sic ex prædictis.& consi.xlj.versi.non obstat quintum.volu.j.& in cõsi. cclxxiiij.versi.ij.princip.Aret.consi.lxiiij.versicu.sed dato.Aimo de antiq.temp.in j.part.nu.175.

23 Et qualis debeat esse ista recognitio testiũ, ponit Aimo de antiq.tẽp.in j.par.n.180.Are.ꝑl.lxiiij.versi.& i.ga ista scriptura.

24 Et non sufficit,ꝙ testes recognoscant,& dicant debitorem coram eis esse confessum ꝙ fuit scripta à tertio de partiũ volũtate,& ꝙ debitor eã subscripsit.Aimo de antiq.in j.part.n.189.

Contrarium in hoc tenet Afflict.decis.ciij.in antiq.

25 Octauò limita,nam mortuis testibus sufficit sola comparatio literarum.Paul.de Castr.in l.admonendi.versi.sed quando est subscripta.ff.de in rei iurand.Aimo de antiq.in j.part.nu.176.

Contrarium ꝙ isto casu mortuis testibus faciat sola comparatio semiplenam probationem tantum, voluit Salyc.in dict.l. admonendi.versi.si autem illam.

26 Et idèo omnib.mortuis talis ꝓbatio non põt operari.Spe. in tit.de instru.edit.§.nunc dicendũ restat.versi. si tñ testes.& in eod.§.in prin.versi.v.dicitur publicum.Paul.de Castr.cõs.ccccvj. versi.ij.non faciunt.volu.j.Calca.consi.xxix.versi.sed tũc posset. Socin.consi.xxxiij.versic.& sic ex prædictis.& consi.xlj.versi.nõ obstat quintum.volu.j.Aimo de antiq.temp.in j.part.nu.191. & in consil.clviij.nu.7.versic.idem videmus.

Contrariũ Pau.de Ca.ꝑl.cxxxiij.vol.j.q ab omnib.reprobat.

27 Et si duo testes recognoscant,& tertius sit mortuus, ita vt oẽs non possint recognoscere, tunc requiritur comparatio literarum,secundum Aret.in consi.lxiiij.versi.nã dixit Bar.Calc. ꝑl.xxix.versi.sed non posset opponi.vide Aimonem, qui plenè disputat,de antiq.temp.in j.part.nu.175.& seq.versi.vj.quæro.

28 An

28 An aũt sit necesse ꝙ vltra subscriptionem partiũ,& depositionem testium subscriptorũ,qui recognoscant scripturã,cõcurrat etiã cõparatio literarũ, dicendũ est ꝙ non. Iaco.de Bel. in §.fi.versi.ij.quæritur.in auth.de instr.caut.& fid. Alex.in ꝑsi. clxxxj.versi.ad hoc etiam.vol.ij.Socin.in cõsi.cclxviij.versi.ij. quia.Aret.consi.lxiij.versi.amplius videtur dicendum. Bart.in auth.atsi cõtractus.ver.circa primũ.C.de fid.instr.Ant.de But. in c.ij.ver.tertius casus.eod.titu.

Contrarium voluit Abb.in d.c.ij.versic.quartus casus.& ibi Imol.versi.item dicit.de fide instrum.& ibi Dec.ver. in quarto casu,vbi assignatur ratio. nam sicut quis posset contrafacere, & imitando exprimere scripturam aduersarii, ita posset addere subscriptionem.& idem tenet Alex.ia l.admonendi.versic. item adde quod Bar.ff.de iureiur.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Scriptura munita trino teste bonæ opinionis, præfertur habenti publicum instrumentum posterius etiam quo ad hypothecam.

VLTIMA est conclusio quæ resultat ex fi.d.l.scripturas,ꝙ scriptura trino teste bonæ opinionis munita, etiam quo ad hypothecã prævaleat habenti publicum instrumentum posterius.

2 Primò Amplia,vt comparatio literarum, in tali casu nõ sit necessaria:ita Anto.de Butr.in c.j.de fide instru.versi.secũdus casus.Calc.consi.xxix.versi.sed tunc posset opponi.

3 Secundò Amplia,quia in tãtum requiritur,quòd sint tres testes, vt non sufficiat esse duos, licet vnus illorum esset notarius.Fely.in cap.ij.versi.iiij.declarat.de fide instrum.

4 Tertiò Amplia,vt sufficiat pro subscriptiõe sigillare.Aimo de antiq.temp. in j.part.nu.171.Rom.consi.cccij.

5 Primo Limita,vt tales testes sint masculi, & non fœminæ: ita probat text.in d.l.scripturas.in fi.ibi virorũ. C.qui potio.in pigno.hab.& ibi no.Bal.in prin.versi.isto ergo casu.Dec.in c. quoniã.versi.ij.cõclusio.de testibus.& in c.ij.versi. & notãdũ est.de fide instrum.vbi dicit istã esse*cõem opin.Soc.in consi. cclxxiiij.versi.postremò dico. Iaſ.in l.si qs id, quod.versi.x.limita.ff.de iurisdict.om.iud.& videtur tenere, licet in contrarium arguat idem Iaſ.in l.j.versi. iij. videtur posse. ff.de legib. Aimo de antiq.temp.in j.part.nu.166.versi.ij.limitatur. Purpur.in l.admonendi.nu.164.versi.& tales testes.de iureiu.

Contrarium tenet Fely.in c.quoniam.versi.fallit iij.de test. & in c.ij.ver.ij.declaratio.de fide instrum.Iaſ.in l.admonendi. ver.item adde.ff.de iureiuran.Alex.in apostil.ad Bar.in l.j.in j. addi. ff. de verbo.sign.& in apost. d.l.scripturas.

6 Secundò Limita,ꝙ tales tres testes sint bonæ & ꝓbatæ opinionis,q̃ qualitas est articulanda,& probanda.Soci.in consil. cclxxiij.versi.postremò dico.Purpur.in d.l.admonendi.n.165. versi.& debent esse.Aimo de antiq.temp.in j.par.nu.168.versi.quæro.

De præsumptionibus.

CONCLVSIO L.

ARGVMENTVM.

Solennitas necessaria præsumitur spatio decem annorum.

DICVNT Doctores, ꝙ solennitas necessaria in actu, ꝓ spacium decem annorũ interuenisse præsumitur: prout est tex.in l.si filius.C.de petit. heredi.cum aliis quæ ponit Iason in l.si certis annis.C.de pact. & in l. sciendum. ff. de verbor. obligation.in l.qui in aliena.ff.de acquirend. hereditat. Socin. Ireg. cccl.xxvj.in v.fall. Chassan.in cõsi.xj.Ange.in d.l.sciendũ. Abb.in c.peruenit.de empt.& vendit.Cor.cõsi. cxliij.vol.iiij. Alexan.in d.l.sciendũ.Curt.senior in cõsilio lxxvij. Petrus de Anch.consi.xl.Anto.de Butr.in cap.peruenit.de emptione & venditione. Fely. in c.olim. de lit.contest. Alexan.consi.cxiij. volum.j.Marian.iun.in consi.xxij.Dec.in consilio ccxxii.

Cõtrariũ Cuma.& Alex.in d.l.q in aliena.Rom.in d.l.sciendũ.versi.iij.qd si appareat.Abb.in c.Alberic⁹. de test.in c.signi ficauit.in ij.notab.de censib.Iaſ.cõsi.cxl.volũ.iiij. Socin. cõsi. xlvj.vol.iiij.Alex.consi.ix.vol.iiij.Corn.consi.xcviij.Dec.Neapol.cccxlv.nu.5.Afflict.super constitu.

2 Primò ex hac cõclusione iſertur,ꝙ ꝑsumitur cõsensus domini directi iteruenisse ĩ alienatiõe facta per emphyteutã: ita sentit Alexand.ĩ cõsi.cxj.vol.iiij.refert,& sequitur Iaſ.in l.j.C.q admitti.Chass.consi.xj.Iaſ.in l.sciendũ.versi.vt facit.ff.de verb. obl.in l.si certis annis.C.de pact.Dec.in cõsi.clxxxiij. Tiraq.de legib.cõnub.Brun.in tract.de forma.Marian.iun.ꝑl.xxij.vol.j.

3 Tertiò iſertur,ꝙ præsumitur cõsensus capituli ĩ alienatiõe rerũ ecclesiasticarũ,cũ aliis solennitatib⁹.Pet.de Anch.consi. cxxxvj.Ale.cõsi.lxxix.vo.j.& licet isti loquãtur in tempore triginta annorũ,tñ in tempore decem annorũ loquitur Ale.cõsi. xiv.vo.iij.idem ĩ principali cõclusione voluit Fel.in c.ſicut.de re iudicat. Cor.in cõsi.cccxlviij.vol.i.Soci.cõsi. cxviij. & cõsi. cclxvj.Gozad.cõsi.xj.Iason in l.sciendũ.ver.vii.facit.ff.de verborũ obligationib⁹.Decius ĩ cõsi. xxxvj.vbi dicit istã * cõem. Soc.cõsi.xv.lib.j.Gozad.qui etiã dicit cõem opinionem.cõsi. lxxij.Chassa.in cõsi.xj.Ro.in d.l.sciendũ.Dec⁹ in l.j.in iij.lect. C.q admitti.Alex.ĩ cõsi.cccxix.vol.vj.Marian.iun.cõsi.xxij.Decius cõsilio cccxlj.nume. 13.Ruin.cõsilio iij.vol.j.& cõsi.lxiij. vol.j.& in consi.lxxxvj.vbi etiam declarat.vol. j. Aimo de antiq.temp.in iij.part.nu.27.vbi ampliat.Boer.decis.cxxiiij.

Contrarium Alex.in consi. ix. vol.iij. quem propterea reprehendit Gozad.respondendo ad allegata per eum, in cõsi. lxxiij.illam etiam opinionem sentiunt Corn.in consi. clxxxj. volu.ij.Alexan.in consi.xvij.volu.iiij.& in rebus vniuersitatis ponit Alex.in consi.j.vol.iiij.Socin.in consilio xxix.

4 Tenendo primã opinionem, quę videtur *cõis, limita vt ex diuturnitate temporis nõ ꝑsumatur Papæ cõsensus forsan necessari⁹ ĩ alienatione rei ecclesiasticæ:ita Alex.in dicto cõsi. ix.vol.iij.per Fely.in c.ſicut.de re iudi. Ruin.ĩ cõsi.xxxv. vol. j. Tamen ꝙ etiã Papæ cõsensus ꝑsumatur ĩ alienatione rei ecclesiasticæ ex cursu temporis,tenuit Decius.Neapol. iiij.i nou.

5 Tertiò Infertur,ꝙ præsumitur ex cursu temporis cõsensus ꝓximiorũ requisit⁹ à statuto in cõtractibus minorũ,& mulierũ:ita tenet Bal.in l.q ĩ aliena.ff.de acquire. hered. & ibi Ang. & Imo.& Areti.Alex.ĩ cõsi.lxxix.vol.j.Iaſ.i dicta l.q ĩ aliena.& ĩ l.si certis annis.C.de pact.licet nõ sefirmet.& ĩ l.sciendũ. ff.de verborũ oblig.vbi hoc firmat.Cor.ĩ cõsi.cccxxxvij.vol.j.licet dicat articulũ dubiũ.Alex.in l.ij.§.voluntatem. vbi dicit,istã * cõem opin.ff.solu.matr.Fely.in c.Albericus.de testib. & in ca. nonne.de præsumptionib. Tiraq.de leg.cõnub. vbi dicit istã veriorem * & magis cõem opi.Gozad.cõsi.lxxiij.Barb.cõsi.j. volũ.iiij. Aret.cõsi.xxxvj.Pet.de Anch.in consi.lxix. Barba. in cõsi.xxvj.vol.ij.& in c.requisiuisti.de testa. Alex.cõsi.cxxxiiij. vol.iiij.Guido Papæ singula.x.Grat.consilio cxxj.vo.ij. Aimo de antiq.temp.in tertia parte.nume.1.

Contrariũ voluit Bal.in l.ij.C.de legiti.heredib. Alex.in l.q in aliena.ff.de acquir.hered.& in consi.ccxviij.volu.vj.per totũ.sentit Abb.in c.significauit. in ii. not. de cens.Pau. de Castr. in l.si filiusfa.C.de petit.heredita.

6 Quartò Infertur,ꝙ præsumatur cõsensus patris,stante statuto,ꝙ filⁱ⁹ nõ possit cõtrahere sine patris consensu.Bal.in l.si filⁱ⁹.ff.de petitione hered.Alex.cõsi.lxxix.volũ.j.Barba. ĩ cõsi. xxxiij.vol.ij.Tiraq.de legibus cõnubia.Gozad. in cõsi. lxxiij. Barb.in repet.Rubr.de fide instru.& in c.requisiuisti. de testa. Decius in consi.ccxxij.& Cor. in consi.xciij.vol.ij.q dex diuturnitate temporis præsumitur filiã adiuisse de ꝑsensu patris.

Cõtrariũ Saly.in d.l.si filⁱ⁹ familiàs. & ibi Paulus de Castro.

7 Quintò Infertur,ꝙ ĩ testamento cõdito à Prælato præsumatur cõsensus Pontificis præcesisse.Aretinus in cõsilio xxxvj. Alexand.in consilio cj.vol.7.Felynus in c.ſicut. de re iudica. vbi videtur dubitare de illo dicto,& posteà saluat illud. Iason in d.l.sciendum.Tiraq.de legibus connubial.Iason in d.l.qui in aliena.Mantua. in consilio lxxxiij. Bru. in tract. de forma.

Contrarium Ruin.in consi.xxvj.volu.j.

8 Sublimita,vt ita demũ præsumatur cõsensus Papæ ĩ hoc casu,si ipsi⁹ scientia,& patientia ꝓbaretur: vt per Aim.de antiq. tempor.in tertia parte,n.xxix.& seq.& ita declarat etiã Ruin. cõsi.clj.n.xvj.vol.iiij.siue verè,vel præsumptiuè,vt ibi per eũ.

9 Sextò Infertur,ꝙ ex cursu temporis ꝑsumatur iteruenisse cõsensus Diœcesani in constructiõe ecclesiæ,vel capellę,qñ ĩ ea publicè sunt celebrata diuina.Imola in ca. officij.de testament.Com.in d.l.sciendum.versi.iii.qd si appareat. Iaſ. in d.l. sciendum.& in l.si certis annis.C.de pact.Dec.in l.j.in iij. lectura.C.qui admitti.Iaſ.in l.qui in aliena.ff.de acqui.here.Pet. de Vbald.in tractatu quartæ epiſcop.cap. iiij. versi.ij. incidenter quæritur.Soc.consi.j.volu.iij.Roch.in tractatu iur.patron. in versi.ex eo quod de Diœcesani cõsensu, in vij. q. Barba. in repet. rubric. de fide instru. & in rubr. C. qui admitti, & in consi.j.volu.iiij.& in consi.xxxiij.eod. volu. Alex. in consi. cj. volu.septimo.Decius.Neapoli.ccclxviij.numero 14. in antiq. Brun.in tracta.de forma.Fely. in capi. sicut.de iudic.Barbat.in capitu.requisiuisti.de testa.Fely.in c.illud. de præsumpt. Soci. consi.cclxx.Alex.consi.ccxix.vol.vj.Balb.in tract.de præscrip.

iii

Universidad de Deusto
Biblioteca

in iij.part.nu.4.Alex.in consil.cxxxiiij.Ruin in consi.xlj.vol.j. & in consi.cviij.volu.v.

10 Septimò ifertur,ꝙ q longo tẽpore possedit beneficiũ,vel Prælaturã,pſumat auctoritate ſufficiẽti possidere, & legitimè instituꝝ.Bal.in l.filius.C.de peti.here.& ibi Pau.de Cast. Ang. in l.q ĩ aliena.ff.de acq.hære.& ibi Imo.& Cuma.& Ias.Bal.ĩ l. siue possidetis,C.de ꝓba.Gemin.ĩ c.ordinarij.§.j.de offic.ord. invj.per Ias.ĩ l.sciendũ.ff.de verb.oblig. Pet.de Anch.in rep.c. j.in viij.q.in versi.dixit tñ Inn.de reg.iur.ĩ vj.Ant. de But.ĩ c.ex ſinuatiõe.de ꝓcur.Dom.ĩ c.ſi iudex.§.fi.de sent. excom.ĩ vj. Dec.ĩ cõſi.cxviij.& ĩ l.j.ĩ iij.lect.C.q admitti.Soc.cõſi.xv.lib.j. Cur.sen.ĩ cõſ.lxxvij.Ioan.de Ana.ĩ c.licet Heli.de ſimo.Chaſ. cõſi.xj.Barba.in cõſi.j.vol.iiij.ĩ cõſi.xxvj.vol.ij.& ĩ cõſi.xxxiij. vol.ij.& in rep.Rub.de fide instru.Brun.ĩ tract.de forma.Fely.ĩ d.c.ſicut.Imola ĩ c.ex insinuatiõe.n. 12.de ꝓcur.Abbas in c.licet Heli.de ſimo.Imo.in c.ex frequẽtibꝫ.de institutio.Io.An. ĩ c.ſi iudex.in fin.de sent.excom.in vj.Barba.in c.requiſiuiſti.de testa.Imo.in c.ea noſcit.versi.ſi aũt ſumꝑ.de his q̃ nũt à Prela. Idẽ voluit.ĩ c.illud.circa fi.de ꝓſump.licet dicat talẽ ꝓſumptionẽ ſufficere quo ad abſolutionẽ,nõ aũt ꝓ canonizatoria, qñ 11 eſt actor.ſed etiã ꝓ canonizatoria tenuit Ioan.An.in d.c. illud.Ant.de But.Pet.de Anch.Car.Fely.Imola,Host.in c.licet Heli.de ſimo.Socinꝰ cõſi.cclxx. Alex.in cõſi.ccxix.v ol.vj.Sarnẽ.in reg.de trienna.q̃ſtio.x.Dec.ĩ d.l.ſi certis annis.Bal.ĩ trac. ꝓſcriptio.in tertia part.n.43. Dec.ĩ cõſi.ccxxij.Marian. iun. in cõ.xxij.Alex.in cõſi.cxxxiiij. vol.iiij.Soci.in conſ.cliij. Grat.in conſil. cxxj.vol.ij.Boër. deciſ.cxxiiij. & deciſ.clxxj.Grammat. conſi.ciuil.cxliij.Ruin.in conſi.clj.volumi.iiij.qui declarat.

Contrarium Ias.in l.ſi certis annis.C.de pactis.

12 Octauò Infertur ꝙ ꝓſumatur vnio ex curſu tẽporis:ita Petrus de Ancha.ĩ cõſil.clxij.ĩ fi.Oldra.q loquitur in tẽpore immemorabili,in cõ.ccxcvij.Card.in clemẽ.j.ĩ xx. q̃ſtio. de ſupplen.negl.præl. q loquitur de tẽpore quadraginta annorũ. & Fel.in c.ex parte.de testi.q loquitur de tẽpore xxx.annorũ.Idẽ Fel.in c.cauſam. de præſumptio.Ias.in l.qui in aliena.ff. de acquir.hær.in l.ſciendũ.ff.de verb.obliga.Chaſſa.in cõſi.x.q loquitur de ſpacio xl.annorũ:& voluit Brun.ĩ tracta.de forma.

13 Et de præſcriptione temporis immemorabilis loquitur Rota deciſ.ccv.in antiq.

14 Et nõ modò ꝓſumitur vnio,ſed ſolennitas vnionis:vt no. Roma.ĩ cõſi.cclxxv. in princ.Alex.in cõſi.ccxix. vol.vj. deciſ. Neapol.ccclxviij.in antiq.Mant.ĩ cõſi.lxxxiij. Lofred.in cõſil. xl.Boër.qui loquitur in ſpacio xl. annorum , in deciſ.ccccxlv. Fel.in conſi.ij.num.21.quem videas pro declaratione, An requiratur ſpacium xl. annorum , vel tempus immemorabile, ibi ſub nume.2.& per totum,maximè ſub nume. 11.& ſeq.

Contrarium quòd ex diuturnitate temporis nõ præſumatur vnio,tenet Alex.conſi.cj.volu.vj.

15 Nonò Infertur,ꝙ præſumatur diſpenſatio,vt no.Petr.de Anch.in cõſi.cxvij.in fine. Sarnẽ.in reg.de trienna.quæſtio.x. Fel.in c.ſicut,de re iud.licet dicat Rotã aliud tenere: Bellã. cõ. x.verſi.& ſi dicas quòd cõceſſio, & diſpenſatio.Fel in c.illud, de præſumpt.Abb.in ca.licet Heli.de ſimo. & Ioan. de Anan. conſi.ceeclxj.Aimo de antiq.tem.in iij.par.num.11.

16 Decimò Infertur,ꝙ ꝓſumatur qs ordinatus , ſi tanquàm talis ſe geſſit longo tempore:Inn.in c.ſuper his. circa fi. de accuſ.Abb.in c.ſicut.& ibi Fely.de re iudic.Host.in c.ĩnotuit. de eo,q furti.ordi.ſuſce.& ibi Ant.de But.Ro.ĩ l.ĩ illa. ff.de verb. obligat.Fel.ĩ d.c.ſuper his.de accuſ.Rota ĩ antiq.dec. cclxiij. Fel.in c.illud,de præſum.Barba.in conſi.xxvj.volu.ij.& in c.re quiſiuiſti.de teſta.Host.Anto.de Butrio & Car.in c.ij.de cler. peregri. Fel.in c.olim.de lit.conteſt.Brun.in tract.de forma.

17 XI.Infertur,ꝙ ex tẽporis curſu ꝓſumatur titulus ex ꝓtractu, vt per Flor.in l.cũ de ĩ rẽ verſo.ff.de vſur.Bald.in l.j.ĩ prin. C.de fideicommiſ.Ange. Aret.in §.æquè Inſtit.de actio. Imo. in l.j.§.fin.ff.de aqua plu.arcen.Anto.de Butrio in c.peruenit. de cenſ.Ang.in repetit.l.ſi certis annis.C.de pact.Aimo ĩ cõſ. xciij.Alex.in conſi.xj.volu.iiij.& in conſi.xlviij.volu. v. Aimo de antiq.temp.in iij.parte. nume.12.qui declarat.

Contrariũ ꝙ præſumatur ſolennitas,nõ aũt cõtractus , vel obligatio:Bal.in l.qui in aliena.§.i.circa fi. ff. de acqui. hæred. & ibi Ang.in fi.prin.Bal.in l.j.C.q admitti. Ex multis ſupra deductis conſtat * cõem opinionem eſſe cum hac prima concluſione affirmatiua,& ſimiliter ex iis,quæ inferius dicentur.

18 XII.Infertur,ꝙ ſi qs tãquã emphyteuta lõgo tempore tenuit aliquã rẽ, tanqua emphyteuta,,ꝑ ea ſoluendo canonem, ꝓſumitur emphyteuta,& cotractus emphyteuticus ꝑfecſiſſe: Specu.in titu.de emphyteuſi.§.nunc aliqua. ver.lxiij.& verſi. cxlij.Bar.in l.litib.C.de agric.& cẽſ.lib.xj.in l.cũ de in rẽ verſo. ff.de vſur.Alex.ĩ cõſil.cxj.vol.iiij.An.in l.qui ĩ aliena.ff. de acq. hæred.vbi etiam Imola,& Cuma.& Aret.ibi in §.i.q in hoc vi detur contra alios ſentire , quòd requiratur ſpacium xxx. annorũ.& ibi Alex.Iſtud fuit originaliter dictũ gl.ĩ gl. mag. ĩ fi. C.de iur.emphyt.q̃ requirit ſpaciũ xl.annorũ.Bal.ĩ l.i.verſi.pone qdã ſolu.C.de fideic.& ĩ l.j.ff.de re.diuſi. ĩ l.cũ de ĩ rẽ verſo. ĩ ij.lectu.ĩ fi.ff.de vſur.Ange.ĩ l.malè agitur.C.de ꝓſc.long.tẽp. & ĩ l.Prætor.§.i.ff.de edẽdo.q etiã loquitur de ſpacio xxx.ann. Bal.ĩ l.ſi certis annis.vbi etia Ias.C.de pact.& ĩ c.cũ eccleſia.ĩ fi.de cauſ.poſſ.& ꝓpriet.Saly.in l.cũ de in rẽ verſo.ĩ vj.q.ff.de vſur.Ias.ĩ l.ſciendũ.ff.de verb.obli.Rimi.in d. l.ſi certis annis. Petrus de Anch.ĩ cõſi.ccccxx.ĩ fi.Fel.ĩ c.illud,de ꝓſump.Fely. in c.cùm Bertoldus.de re iud.Alex.in cõſi.lxxix. Bru. in tract. de forma.Chaſſa.in cõſi.xj.Alex.in cõſi.cxxij.in prin.vol. iiij. An.ĩ §.emphyteuſim.in auth.de nõ alien.Dec.cõſi.cxlvj.& in l.ſi certis annis.C.de pact.& ĩ emphyteuſi,& feudo ponit An. de Iſer.in c.j.§.ſi qs per. ſi de feu.fuer.ꝓtr.& in c.j.§.fi.de capit. Corrad.Afflict.ſuper cõſtit.Rui.in cõſi.x.vol.j. & in conſ. xlj. vol.j.& in cõſi.lxj.vbi ampliat,vol.ij.& in cõ.ſi.lxiij.vol.j.& cõſi. lxxv. vbi declarat, vol.j.& in cõſi.clv.vbi declarat, & cõſ.clvj. vbi declarat, vol.j.& in cõſ.xiiij. vol.iiij.vbi declarat. & etiam declarat in conſ.cli.per totum, vol.iiij.glꝰ.cor.fꝛe.Turo. Grã. conſi.ciui.xiij.qui etiam declarat.

19 Sed ꝙ requiraſ ſpaciũ xxx.annorũ,Ias.in l.ij.C.de iur.emphyteut.ſed ipſe loquitur de præſcriptione, nõ aũt in ꝓſumptione,q̃ videtur requirere tãtùm ſpaciũ x.annorũ:& idem ꝙ requiratur ſpaciũ xl.annorũ, attenta diſpoſitione iuris canonici,tenuit Guido Papæ,dicens ita fuiſſe iudicatũ,ĩ q. cccevij. & Chaſſa.in cõſi.xviij.tenet talẽ ꝓſumptionẽ nõ reſultare ex minori tempore,quàm xxx.annorũ.& Chaſi cõſuetũ.Aret.ĩ l.q in aliena.§.j.ff.de acqui.hæred. ꝙ nõ ſufficiat tempus x.annorũ,vbi etiã Ange.circa fi.Saly.& Albe.nume. 10.Anto. de Butrio in c.peruenit.de cenſ.& Bal.ĩ tract.ꝓſcrip. in iij. parte, nu.41.& ſequen.vbi declarat diſtinguendo,An requiratur rẽpus xxx.annorũ,vel ſufficiat tẽpꝰ x.annorũ. Idẽ voluit.Io. de Platea in l.litibus.C.de argri.& cenſi.libro xj. & Bal. in l.ſoſet, in §.ſi.in fi.ff.de offi.proconſ.& lega.Soci.in reg.lxxxij.

20 Et præſumitur nedum pro emphyteuta , ſed etiã pro domino:Ruin.in conſi.cxv.volu.v.

21 Et ex ſolutione longi temporis ꝓſumitur dominiũ cõtra ſoluentẽ,ĩ fauorẽ ciꝰ,cui ſoluitur:vt not.Roma.ĩ cõſi. cxxvij.

22 Et idẽ in alia annua prẽſtatione puta cenſus,ex qua oritur ꝓſumptio tituli in fauorem illius, cui ſoluitur:Paril.in conſi. vij.vol.iiij.& conſi.xiij.vol.iiij.Guido Papæ q.ccccviij.

23 XIII.Infertur,ꝙ ꝓſumaſ feudũ,ſi ſoluit vt vaſallus:Ant.de Butrio in c.peruenit, de cenſi.Et eſt differentia, ſecũdùm Bal. in tract.ꝓſcri.in iij. parte,nu.41.& ſeq.an dicatur ꝓſumptio ꝙ ſoluente, an verò contra ſoluentem, vt vno caſu requiratur ſpacium x.annorum,alio ſpatium,xxx.annorum.

24 Et ex receptiõe affictꝰ longo tẽpore à nouo emphyteuta, ꝓſumitur cõſenſus à domino præſtitꝰ:Grat.ĩ cõſi.cxxj.vol. ij.

25 Et non ꝓſcribitur cõtra dominum directũ etiã ſpatio xxx. annorũ,dato ꝙ nõ fuerit aliquid ſolutum,aut facta aliqua recognitio:glo.conſuet.Biturig.vbi declarat.

26 Limita iſtã cõcluſionẽ,nã ex annua ꝓſtatione nõ inſurgit talis ꝓſumptio cõtra mulierẽ,vel ruſticũ,niſi ſpacium xxx.annorũ interuenerit: Specu.ĩ titulo de reſtit.ſpol.§. nũc dicamꝰ. voluit Guido Papę q.cccevij.Bal.ĩ l.ſolẽt.§.ſi.ĩ fi.ff.de of.pcõſ. & leg.Spe.in tit.de cauſ.poſſeſ.& proprie.Roma.in l.q in aliena.ff.de acq.hær.Barba.in cõſi.viij.n.25.vol.ij.Ant.de Butr.in c.puenit.vbi diſtinguit,de cenſi.ꝑ Alex.in ꝑ.50.vol.v.Chaſſa. ĩvltima opi.per eũ relata.Idem tenet Cyn.in d.l.ſi certis annis.

Cõtrariũ in ruſtico, tenet Bar.in d.l.cùm de ĩ rẽ verſo. ff. de vſur.Bal.ĩ l.ſi certis annis.C.de pa.Ale.ĩ cõſ.cxxij. vol.iiij. Pau. de Caſ.in cõſi.j.vol.ij.Ias.in l.ſi certis annis C.de pact.& in §.ꝑ iudiciales.Inſtitu.de actio.in vltima opinione per eum relata.

27 Tenendo primam opinionem,limita in ruſtico ſagaci, Apoſtill.ad Specul.in titu.de cauſ.poſſeſſ.& ꝓpriet.§.i.

28 XIIII.Inferẽ, ꝙ ex curſu temporis præſumitur diuiſio inter fratres,gl.in l.pen. C.commu.diuid.in verb.inſtrumentis. Bar.ĩ l.cùm de ĩ rẽ verſo.ff.de vſur.ĩ princ.& in l.ſolẽt.§.fi.ff.de of.procõſ.& leg.Pau.de Ca.in l.ſi filius familias.C.de pet.hær.Idẽ tenent Bart.Bal.& Saly.in d.l.pen.C.cõmu.diui.Bar.Bal.Ang. & Imol.in l.q in aliena.in prin.ff.de acquir.hær.Bart. ĩ diſput. incipi.quædã mulier.in fi.& in l.fi.ff.de vſucapio. ꝙ dot.Bal.in l.j.C.q admitti.in l.j.C.de fideic.& ĩ d.l.ſi certis annis.Ang.in l. ſeruitutes.la grãde,in fi.ff.de ſeruit. Bal.ĩ cõſi.cccexxxvij. vol. j.in fi.Albe.de Roſa.in d.l.pen.C.cõmu.diui. Pau.de Ca.in cõ. cxxvj.vol.ij.q dicit dictã opinionem* cõem & idẽ tenet,& dicit Alex.cõſi.xcij.vol.ij.& Ias.in cõſi.clxxij.vol.iiij. q idẽ dicit. Brun.in conſi.lxvj.vbi adducit plures declarationes ad dictã gl.Nicol

IN COMMVNES CONCLVSIONES

ANTON. GABRIELII ROMANI, SACRAE AVLAE

Conſiſtorialis Aduocatorum Decani , ac fiſci Apoſtolici Aduocati,
Marij Gabrielij Epiſtola,

AD ILLVSTRISSIMVM ET REVERENDISSIMVM

ALEXAND. FARNES. S.R.E. CARDINALEM AMPLISSIMVM,
ac Vicecancellarium digniſsimum.

NEMO EST, qui ignoret, pater amplißime, omnes, qui adhuc ſua ſcripta in lucem edere, ac poſteritati conſecrare voluerunt, diu ſummis laboribus, & vigilijs elaboraſſe, vt quæ in omnium conſpectum eſſent proditura, cum ea quidem plurimorum iudicium ſubire deberent, ita omni ex parte vnicuique non ſolùm ingenio & eruditione illuſtrata, ac optimo ordine diſpoſita, & accommodata apparerent: ſed etiam elegantia verborum, grauitateq; ſententiarum ornata, ac omnibus quidem numeris perfecta, & abſoluta conſpicerentur. Ita enim fit, vt, quæ in lucem prodierint, omnium quidem iudicio facilè probentur, & auctores ſuorum laborum, ac vigiliarum debitam, ac perpetuam laudem conſequantur. Non poſſum igitur non vehementer dolere, temporum malitia in eum locum me adductum, vt quædam Ant. Gabrielij patrui mei, in Iure Ciuili domeſtica commentaria, ab eo currenti calamo ad priuatam ſolum commoditatem conſcripta, intempeſtiuè in lucem proferre ſim coactus, quæ cùm non alia quidem de cauſa ab ipſo in hunc ordinem fuerint redacta, niſi vt ea facilius memoria retineret, quæ frequentius his temporibus in vſu, ac forenſi exercitatione verſantur, meritò memorabilia appellabantur, prout etiam multis in locis in libro ſub confecto nomine Portij Imolenſis peruulgato ſcriptum videmus. Quàm igitur ab omni vſu, ac ratione alienum ſit, ea in cõmunem vſum proferre, quæ tantummodò ad priuatam vtilitatem ſunt inſtituta, nemo eſt qui non videat. In his enim multa quidem deſiderari neceſſe eſt, quæ tum ad perfectam eruditionem, tum etiam ad ornatum, & elegantiam verborum maximè ſunt neceſſaria. Itaque cum in hoc libro quamplurima ſint, quæ potius inchoata, & adumbrata, quàm abſoluta & perfecta dici poſſunt, facilè ex eo vnuſquiſque intelliget, auctorem nihil minus vnquàm cogitaſſe, quam vt huiuſmodi ſcripta omnib. prorſus ornamentis denudata, ante oculos hominum proponerentur. Eò magis etiam ab hac editione mihi abſtinendum eſſe perſpiciebam, cùm poſt patrui mei obitum, multa quidem à Doctiß. viris conſcripta, & in lucem edita ſint de ijſdem rebus, in hoc etiam volumine contentus, quæ cùm ſint omni ſtudio & diligentia elaborata, multò elegantius & copioſius ab ipſis etiam videntur ſcripta & explicata. abſurdum enim eſſe arbitrabar, ea ipſa poſtea diuulgare, quæ iampridem ab aliis ita eſſent pertractata, vt nec magis ornatè ſcribi, nec vberius, vel diffuſius à quouis diſputari poſſent. In qua quidem ſententia eo mihi magis permanendum eſſe exiſtimabam, cùm animaduerterem omnia, quæ in hoc volumine ſcripta continerentur, ab vnoquoq; magis laborioſa, quàm ſubtilia, diuidicari poſſe: nihil enim in eo habetur, niſi de vnaquaq; re omnes, & ſingulæ Iuriſconſultorum opiniones, nudis ac ſimplicibus verbis quàm breuiſsimè recitatæ. Non mediocriter etiam me commouebat, cùm viderem auctoritates Iuriſconſultorum in hoc libro ſecundum antiquas edtiones eſſe citatas, quæ res non modicam difficultatem Lectoribus in Doctorum ſententijs reperiendi eſt allatura, cùm iamdiu aliæ longè commodiores extẽt, quibus ita antiquæ ſunt obſoletæ, vt vix quidem his temporibus illarum veſtigia appareant. Poſtquàm autem librum hunc feſtinanter impreſſum perlegi, maiorem animo cæpi dolorem quamplurima enim, & penè infinita in eo loca perſpexi (& non quidem leuia) Typographorum inſcitia, & negligentia non ſolum corrupta, ſed ſæpiſsimè etiam mutilata, & penitus deprauata, quæ ita Lectorum aures offendunt, vt ex illis quidem verbis nihil prorſus intelligi, vel percipi poſſit. Quæ omnia eò quidem videbantur pertinere, vt exiſtimarem honori ac famæ patris mei magis conſultum iri, ſi hæc familiaria Commentaria, licet à plurimis maximo deſiderio exoptata ſupprimerem, ac domi continerem, quàm ſi ea publicis monumentis mandarem. Sæpe enim ita factum eſſe memineram, multa ſcripta, dum adhuc penes ſuos Auctores cuſtodirentur, magnam ſui expectationem concitaſſe, ſed perfecta tandem & in publicum edita, longè minorem famam expectatione reperiſſe. Sed nouus & importunus caſus maximè me à propoſita & ſuſcepta huius inſtituti ratione reuocauit. Nam ſuperioribus annis paucis ante menſibus, quàm pater ex hac vita migraret, famulus quidam Barbarus, cuius opera ipſe in ſcribendo vti conſueuerat, multa clam ex his Commentarijs tranſcripſit, eaq; poſt eius mortem pluribus tum Romæ, quorum in numero fuit Cæſar Contardus, vir in hac Iuris ſcientia apprimè doctus, & eruditus, tum etiam per varia Italiæ loca quamplurimis exiguo pretio tradidit, tandem Patauium perueniens, Iacobo Philippo Portio Imolenſi, ibi tus Pontificium publicè interpretanti, non minimam partem huius paterni laboris, recepta mercede ſimiliter condonauit: quæ quidem ſcripta vſq; ad eius obitum diligenter ab ipſo domi cuſtodita, & aſſeruata fuerunt. At eo mortuo hæredes, ijſdem ipſis Commentarijs (inter alia Portij monumenta repertis) opinati illa ab ipſo Portio elucubrata fuiſſe, iuſto errore ducti, eam Commentarij partem, vt ſe habebat, nulla interpoſita mora eiuſdem Portij nomine librarijs deſcribendam, ac diuulgandam tradiderunt. Id autem vt caderet, præcipuè commiſſum eſt Portij morte, qui ſingulari bonitate, & integritate præditus, haud quaquam vllo vnquam tempore ſibi tribuere auſus fuiſſet, quod propriũ alieni laboris eſſe non ignorabat: idq; eo potiſsimum cenſendum eſt, cum ipſe ſtudioſè ſibi tam in hac iuris ſcientia propriam Scriptorum ſupellectilem comparaſſet, quæ poſt eius mortem publicis literis mandata,

Universidad de Deusto
Biblioteca

maximo eius nomini fuit decori & ornamento. Sed vt omnib. exploratum sit, eam huius nostri Commentarij partem, quæ hactenus Portio Imolensi est attributa, nullo iure, vel causa ipsi adscribendam fuisse, id his, ſ. probabilib. rationib. ac perſpicuis, & indubitatis indicijs facilè demonſtratur. Cuius rei illud quidem in primis argumento sit, quòd plurib. in locis eiusdem libri auctor in Doctorum sententijs comprobandis teſtatur ſe in multis causarum controuerſijs coram Ioanne Clerici, Raynal. Petrutio, & alijs tunc Rotæ Rom. iudicib. ita obtinere conſueuiſſe. Quod quàm ſit ab omni veritate alienum, ſi id Portio Imolensi referamus, quiuis intelligere poteſt, cùm nemini dubium ſit, illis quidem temporib. eum non modò coram ijſdem iudicib. in cauſis agendis minimè verſatum fuiſſe, ſed etiam tunc temporis ipſum ne ad vrbem quidem acceſsiſſe, aut vllo vnquam tempore eoſdem Iudices forſan vidiſſe, aut allocutum fuiſſe. Idq; etiam alia euidenti ratione colligitur, ſi enim ætatem Imolenſis diligenter inſpiciamus, qui (vt in eius vita legitur,) vix 6. & 40. ſuæ ætatis annum, attigit, ipſum id temporis in ea, ſ. ætate conſtitutum, nihil minus quàm Aduocati officio tunc fungi potuiſſe, intelligimus. Proximè huc quoque videtur accedere, quod in nonnullis locis eiusdem libri ſcriptum legimus: in quib. ſæpe ab auctore Romana ſtatuta, vt propria citantur, & etiam interpretantur, quæ res cùm ſatis apertè demonſtret auctorem vel Roma. eſſe, vel aſsiduè in vrbe Roma. commoratum fuiſſe, nemini dubium erit id Portio Imolenſi nequaquam conuenire, qui tam breui tempore in vrbe permanſit, vt non magis illi ea ſtatuta, quàm cuilibet extero, vel alienigenæ propria eſſe poſsint. Omitto etiam diuerſo, ac omnino diſsimili ſcribendi genere illum ſemper in alijs ſuis ſcriptis vti conſueuiſſe. Sed ex vetuſtiſs. Cod. domi exiſtentib. iam ferè per 40. an. manu veri auctorus conſcriptis, in quib. omnia ijſdem verbis, eodem ordine ſcripta licet intueri, quæ etiam in libro Portij nomine in lucem edito ſcripta, & repetita apparent, facilius omnibus, ſuaderi poterit, ea quidem Commentaria hactenus in lucem prolata à nemine, præterquam a patre compoſita & inſtituta fuiſſe. Quid pluraᵉ Contardus ipſe, & cæteri, qui à famulo ea ſcripta habuerunt, palam & apertè teſtantur ab eodem accepiſſe, ſed è domo patris ea quidem ſcripta ſuſtuliſſe. Quæ cùm ita ſint, nullus relinquitur dubitandi locus, quin ab omnib. magis Ant. Gabr. quàm Portio Imolenſi liber ille meritò adſcribi debeat. Quamobrem poſtquā eundem lib. iam in publicum prolatum perſpexi, grauiter commotus, vt ea in quib. olim pater tot tantisq; laboribᵘ. & vigilijs vſq; ad extremum vitæ curſum inſudaſſet, nunc tamen alieno, veri autem auctoris nomine ſupreſſo, inſcriberentur: adductus q; tum officij mei, tum etiam paternæ pietatis ratione, non potui de mea prima ſententia non decedere: malui enim hæc quidem ſcripta etiam minus exornata, & caſtigata nomine veri auctoris peruulgari, quàm mutilata, & diminuta alieno nomine ſempiternæ memoriæ mandari. Hanc autem ſententiam eo libentius ſum ſequutus, poſtquam ad illam comprobandam non modò multorum & grauiſſimorum virorum, quib. plurimum debeo, iudicium & auctoritas acceſsit: ſed etiam commune deſiderium amicorum, idem à me ſummis precib. efflagitantium in eadem me maximè confirmauit. Quod mihi quidem tutiſsimum fore præſidium ſpero, cùm omnes intelligere poſsint, me non tam meo, quàm alieno iudicio id experiri voluiſſe. Itaque nihil mihi magis huiuſmodi munere obeundo faciendum exiſtimaui, quàm vt illam vulgarem, ac falſam iam de Portio conceptam opinio. celeri hac noſtra editione quàprimum ex animis hominum euellerem. Vix igitur tam ijs Commentarijs nomine Portij in lucem relatis, quam nonnullis alijs præterea additis, breuiter decurſis, & vt potui, ex temporis anguſtia in ordinem diſpoſitus: ſtatim ea librario conſignaui. Quæ & ſi minus perfecta, & verborum compoſitione non ſatis polita videbuntur, omnib. ſaltem aliquod ſpecimen, vel argumentum præ ſe ferent, quid ipſe auctor in hac iuris ſcientia fuiſſet aſſecutus: quemadmodum etiam in Pictorum tabulis videmus, quæ licet inchoatæ tātummodo, ac adumbratæ conſpiciantur, nihilominus ſola artificij inuentione, ac cōpoſitione excellentiā vel imperitiā Pictoris optime demonſtrant. Quare ſi hæc quidem Cōmentaria ab omnib. vulgò probari intelligam, non moleſtè ferā, plus etiam ſtudij & diligentiæ ad illa abſoluenda & corrigenda conferre: ſin minus, eorum memoria tanquam prorſus inutilis, breuiter abolebitur, non ſecus ac de arborum, vel agrorum genere plerunque accidit, qui ſi frugiferi ſint, diuturna etiam agricolæ cultura & diligentia, meliores quotidiè, & vberiores fructus proferunt: ſi autem ſteriles, & minimè fructuoſi, ſtatim abſque cultura ab omnib. deſcruntur, & inter denſas vepres, & horrida dumeta facilè obſolescunt. Cùm primum autem, pater ampliſsime, hæc quidem patris mei ſcripta in lucem emittere decreui, nihil mihi magis conueniens, ac rationi conſentaneum viſum fuit, quàm ea alicuius nomini conſecrare, cui & ipſe auctor gratiſsimus, cariſsimusq; ſemper fuiſſet, & vt eiuſdem nominis auctoritate, ac amplitudine, tanquam adamantino clypeo opus iſtud (quod à proprio artifice vix quidem prima, nedum extrema pigmentorum lineamenta accepit) ab inuidorum, & obtrectatorum calumnijs facile protegeretur. Quapropter cùm non ignorarem, quàm mirificè ipſe auctor non ſolùm te, tum propter ingenij tui excellentiam, atq; incredibilem rerum vſum, tum ob cæteras egregias tui animi dotes, ſed etiam Paul. iij. Pont. Max. auum tuum ſanctiſs. & ſapientiſs. virum (cuius quidem diuinam virtutem homines admirari potius, quàm laudib. efferre in dies magis videmus) & iſtam tui nominis illuſtriſſ. ampliſsimamq; familiam ſtudioſiſsimè ſemper coluerit, & obſeruarit, lib. hunc, in quo non minima quidem pars eiuſdem laborum, ac vigiliarum reponitur, iure optimo tibi dicare, & in nomine tuo apparere volui. cum enim ſemper illum, quoad vixerit, maximè dilexeris, mortui verò viuam memoriam tenueris, dubitare ego minimè debui, quin eius lucubrationes tuo ampliſsimo nomini dicatæ, & aptè conuenirent, & gratiſsimæ contingerent. Ex tui autem nominis ſplendore, & amplitudine tantam auctoritatem his Commentarijs acceſsuram, omnes facilè intelligere poſsunt, quantam ea ex cuiuſus alterius nomine vllo quidem tempore conſequi potuiſſent. Librum hunc igitur hilari fronte, gratoq; animo accipe, & vt Antonij patris mei tui ſemper ſtudioſiſ. & obſeruantiſſ. opus, & vt munus à me tibi ſumma animi propenſione dedito, atque addicto profectū, quod erit meæ erga te perpetuæ voluntatis, & obſeruantiæ certiſsimum apud omnes argumentum & teſtimoniū. Leuiora hæc eſſe opinor, quàm tuæ amplitudinis ratio poſtularet, ſed tu ſummæ humanitatis, ac benignitatis magnitudine, muneris huius tenuitatem facile compenſabis. Si igitur hæc, qualiacunque ſunt, elucubrata, & in apertum prolata, tibi grata fuiſſe intellexero, præclarè ſatis actum mecum eſſe arbitrabor. Romæ Prid. Nonas Auguſt. M. D. L X X.

gl. Nico. de Neapo. in §. q̃dā. Inſtitu. de actio. & ibi Ias. & Iaſin d. l. ſi certis annis. & in d. l. ſciendū, vbi dicit illā *cōem opinio. Rimin. al. in d. l. ſi certis annis, in fi. Imola in l. i. §. denique. ff. de aqua plu. arcen. vbi ponit quaſdā declarationes ad dictā gl. Are. in d. l. q in aliena. §. i. in fi. Fel. in c. illud. de pſump. & in c. ſicut, de re iudi. Soc. in pᶜ. cclxiiij. Chaſſa. in cōſ. xi. Brun. in tract. de form. 11. Soci. in cōſi. clxiiij. in fine. vbi dicit iſtā *cōem opi. Dec. in pᶜ. clxxix. in tertio, & vltimo dubio. Bal. in conſilio cclxxxij. vol. ij. Balb. in tract. præſcrip. in tertia parte, nu. 45. & ſeq. Alex. in conſi. iij. in fi. vol. iij. Floria. in l. ſeruitutes. ff. de ſerui. Ang. Aret. in §. æquè. Inſtit. de actio. Gra. in conſilio cxxj. vol. ij. Ruin. in conſi. cxlvij. volum. iij. Boer. deciſ. lviij.

29 Amplia præcedentē cōclusionē, nā ſicut ſtāte curſu temporis preſumit diuiſio, ita ſtāte diuiſione, & poſſeſſione p̄ indiuiſo per longū tempus præſumit facta cōmunicatio poſt diuiſionē: ita voluit Roma. in conſilio ccv. & conſilio ccccxviii.

30 Limita præmiſſam cōclusionē, q̃n ſi præſumeretur diuiſio, inſurgeret maxima inæqualitas: ita Bal. in d. l. pen. C. cōm. diuid. Pau. de Caſtro in l. filius familiās. C. de peti. hered. Alex. in pᶜ. xx. vol. v. Balb. in tract. præſcrip. in iij. par. nu. 47. vbi dicit iſtam partem *cōem, & verā, & ab ea in iudicando nō recedendū. Trigo. in ſing. cxxiij. ſentit Nico. de Neap. in §. quędam. in iiij. q. Inſtit. de actio. Boer. deciſ. lviij.

Contrariū Sal. in d. l. pen. C. cōmu. diuid. Alex. in pᶜ. xcij. vol. ij. Ang. Are. in §. fi. Inſti. de ſocier. ſentit Ant. de Bu. in ca. puenit. de cenſ. Ias. in cōſi. ij. vol. iij. & in pᶜ. clxxij. vol. iiij. Ruin. pᶜ. cxvij. vol. ij. & pᶜ. clxij. vol. iij. vbi limitat.

Ad ſaluandā inæqualitatem diuiſionis, vide Ruin. in conſilio lix. volumi. iiij.

31 XV. Infertur q̃ p̄ſumaᵗ cinācipatio ex curſu temporis. l. j. & ibi gl. in verbo, paſſus, C. de patr. pōt. & ibi Bar. Bal. Saly. & Fulg. glo. ſi. in l. ij. C. de long. temp. præſcriptio. quæ p̄ libert. in ſi. Bald. in l. poſt mortē, in fine. ff. de dona. in l. ij. C. ſi aduer. rem iud. Ias. ī l. ſi certis annis, C. de pact. idē voluit Bal. in l. j. C. de patr. poteſ. in l. ſi certis annis. C. de pact. Barba. pᶜ. lxxxiij. in prin. vol. ij. ī pᶜ. vol. iiij. in repet. Rubr. de fide inſtru. in c. requiſiuiſti. de teſta. Alex. in cōſ. cxxxiiij. vol. iiij. Gozad. in cōſ. lxxiij. Chaſſa. in cōſuet. Burg. ver. de iurē filius, qui intelligit de tempore x. vel xx. annorū, & de x. annis dicit Bal. in d. l. ij. C. ſi aduerſ. rē iudic. Alex. in apoſtil. ad Bar. in l. i. §. in filioſami. ff. ad Maced. gl. cōſue. Turonen. Barb. in c. peruenit. n. 8. verſi. facit notab. verbū, de emp. & vend. & pᶜ. ſi. verſi. facit qd̄ voluit Bal. vol. iiij. Balb. in tract. præſcrip. in tertia par. iiij. partis prin. vltima quæſtio. vbi de xx. annis. gl. cōſue. Biturig. in gl. §. ij. vbi de xx. annis: Alciat. in tract. præſump. ī ij. reg. in ij. præſumpt. vbi declarat.

32 XVI. Infert q̃ ex curſu tēporis exemplatio ſcripturæ p̄ſumitur facta ſolemniter, & ſeruatis ſeruandis: Hoſt. Io. And. Anto. de Butr. Imola, & Fel. in c. Albericus. de teſtib. Rimi. in Authen. ſi qs in aliquo, C. de eden. & ibi Ias. in prima limit. Soc. in pᶜ. clxxxvij. ī prin. Corne. pᶜ. cxliij. vol. ij. Ias. in cōſ. cxiiij. vol. j. Rapha. Cuma. conſi. clviij. Alex. in conſilio ci. vol. vij. Aret. in conſilio xxxvj. in princ. Flor. in l. ij. ff. de fide inſtrum. Deciſ. Neapol. cccixviij. Mantua conſilio lxxxiij. Alex. conſilio 50. vol. v. vbi quod ſtatur exemplo propter diuturnitatem.

Contrarium Car. & Abb. in d. c. Albericus. de teſti. Socynus in conſilio cxciij. Deci. in d. authen. ſi quis in aliquo, Corne. cōſil. xxiij. vol. iiij. Aret. in conſilio xxxvj.

33 XVII. Infertur q̃ preſumatur donatio ex curſu temporis, ſi filius emancipatus diu poſſederit res paternas: Alber. d. l. qui in aliena. in prin. ff. de acqui. hered.

34 XVIII. Infertur q̃ præſumatur ex curſu temporis ſolēniter conceſſa immunitas: ſi om. in pᶜ. cclij. verſi. circa tertiū. Barbat. ī cōſilio xxxvj. vol. ij. Chaſſa. in conſilio xj. Brun. in tract. de forma.

35 XIX. Infertur, q̃ preſumatur tutela ſolemniter adminiſtrata ex curſu temporis, Soci. in conſilio cliij. Boer. deciſ. cxxiiij. n. 13.

36 XX. Infertur, q̃ ex curſu temporis præſumitur citatio ſolemnis præceſſiſſe: ita Barba. in d. c. requiſiuiſti. de teſtam. & q̃ citatio præſumatur, Grat. in conſilio xcj. vol. j.

37 XXI. Inferf, q̃ ex tēporis curſu præſumaᵗ auctoritas tutoris præceſſiſſe tā in donatione hereditatis pupilli, q̃ in venditione rei ſuæ: Ang. ſub dubio forſan, in d. l. qui in aliena, & Cuma. ibi in addit. & Imola, q̃ Imola in venditione contrariū ſentit. Corne. ī cōſilio xciij. vol. ij. quòd præſumitur ex diuturnitate temporis filiam adiuiſſe de conſenſu patris.

Contrarium in venditione rei pupillaris, Corneus in conſilio xcviij. vol. j. Alex. in conſilio xciij. vol. vij.

38 XXII. Infertur, q̃ monialis ingreſſa primò vnū monaſteriū: & poſtea aliud, præſumitur de licentia ſuperioris feciſſe, ſi diu ſtetit in ſecundo monaſterio: Soc. in conſilio cclxx.

39 XXIII. Infertur, q̃ ex curſu temporis præſumitur q̃ vxoratus ingreſſus religionem, & ibi profeſſus, licitè hoc fecerit. Fede. de Sen. in conſilio xxxvij. Fel. in ca. ſicut, de re iudic.

40 XXIIII. Infertur, q̃ ſpacio tēporis præſumitur matrimoniū validum, ſi longo tempore coniuges ſe tractauerint, vt tales, & hoc quo ad legitimationē filiorᵗ. Ant. de Butrio in c. lator. circa fi. qui ſil. ſint legit. Cæpol. in conſilio ciiij. v.

41 XXV. Infertur, q̃ præſumatur bona fides, Alex. in conſilio lxix. vol. v. prout dictum fuit ſuprà in j. lib. in ij. concluſ.

42 XXVI. Infertur, q̃ ex ſpacio temporis præſumitur lis ad validitatem laudi lati: Grammat. in conſilio cxxxiij. vol. ij.

43 XXVII. Infertur, q̃ ex ſpacio temporis præſumatur aditio, ſi filius habitauit domum paternam: vt per Grat. qui declarat, in conſilio cxlvi. vol. ij.

44 XXVIII. Infertur, q̃ ex curſu temporis præſumuntur merita. Ruin. in conſilio ccxvij. vol. j.

45 XXIX. Infertur, q̃ ex longa poſſeſſione præſumatur titulus: Bertr. in conſilio i. vol. i. in antiqu.

46 XXX. Infertur, q̃ ex ſpacio temporis p̄ſumitur clericatus, de quo tñ eſt dicendū, vt per Aimo. de antiq. temp. in iij. par. nu. 31.

47 XXXI. Infertur, q̃ ex ſpacio temporis præſumitur renouatio petita. & obtenta à vaſallo de feudo: Ruin. in conſilio x. vol. j.

48 XXXII. Infertur, q̃ ex ſpacio temporis præſumitur teſtamentū Cardinalis in Curia factū fuiſſe de licentia Papæ. Are. in conſ. xxxvi. in prin. ſequitur Capic. deciſ. iiij. Dec. in cōſi. cccix. ſequitur Aimo de antiq. temp. in iii. parte, nu. 30.

49 Primò Amplia principalē cōclusionē, q̃ talis p̄ſumptio locū habet ſiue q̃s agat, ſiue conueniatur: vt per Alex. cōſi. xi. vol. iiij.

50 Secundò Amplia, vt poſt primū cōſensum expreſsè p̄ſtitū ſe cūdᵒ p̄ſumaᵗ p̄ſtitᵒ ex diuturnitate temporis, in terminis authen. ſiue à me. C. ad Vellei. vt p. Ant. de Bu. in c. puenit. de emp. & vē.

51 Tertiò Amplia, vt talis præſumptio p̄cedat nō modò p̄ facientē ſed etiā p̄ patientem: Alex. in pᶜ. lxix. volu. v. in d. l. ſi certis annis. C. de pact. Bar. in l. ſeruitutes. ff. de ſerui. & ibi Flor. Fel. in c. de quarta. de p̄ſcrip. vbi dicit *cōem. Ant. de Bu. in c. peruenit. de cenſi. Bar. in l. cūm de in rē verſo. ff. de vſur. & ibi Bal. in j. lect. Bar. in l. j. §. fi. ff. de aqua plu. arcen. & in diſpu. incip. Mulier habens. in fi. Bald. in l. j. C. q̃ admitti. Sal. in l. ſi certis annis. in fi. C. de pact. Et iſtā dicit *cōem Imol. in d. l. quī in aliena. in fi. prin. Alex. in conſ. lxix. vol. v. Paulus de Caſtro in d. l. qui in aliena. in fine.

Cōtrariū Bal. in l. cū de in rē verſo, in addit. in fi. ff. de vſur. & in ij. lectu. ī fi. & ibi Flor. q̃ in fine ſentit, q̃ ad hoc vt operet patiētia ſola, neceſſe eſt q̃ patientia ſit mutua: Idē voluit Ang. in l. ſeruitutes. ff. de ſeruit. Bal. in repet. d. l. ſi certis annis. & ibi Ang. Cy. in viij. q. & ibi Iac. Bu. Bal. in d. l. qui in aliena, & ibi Imola in fine.

52 Quartò Amplia vt talis præſumptio habeat locū ſiue ſimus in actu, in quo cadit poſſeſſio, ſiue non: Ruin. qui dicit *cōem, in conſilio cliij. verſi. ii. principaliter. vol. iij.

53 Primò Limita dictam regulam, vt non procedat q̃n agitur de graui p̄judicio, p̄ no. p̄ Bar. in diſput. in cip. Mulier habens. ī fine: q̃ dicit q̃ q̃n agitur de graui p̄judicio, nō præſumitur titulus: & idē dicit Bar. ī l. i. §. denique. ff. de aqua plu. arcē. in l. cūm de in rē verſo. ff. de vſur. qui ſemper loquitur in p̄ſumptione titūli, in l. ſeruitutes. ff. de ſerui. Imola in c. ſi diligenti. de p̄ſcriptio. Fulg. in l. i. C. qui admitti. Alex. in conſilio xj. vol. iiij. & pᶜ. vol. v. & in pᶜ. clxxix. vol. vj. Ias. in conſ. clxxvi. vol. ij. & in pᶜ. cxl. vol. iiij. Socinus in pᶜ. cclxiij. Curt. ſen. in pᶜ. lxxvij. Fely. in c. Albericus, de teſtib. in c. illud, de præſumptio. Ias. in l. j. C. q̃ admit. Dec. in d. l. i. ī ij. lectu. Goza. d. in pᶜ. lxxiij. Balb. in tract. p̄ſcr. in tertia par. nu. 47. Idē voluit Paulus de Ca. in d. l. ſi filius. C. de pet. here. Alex. in d. l. q in aliena. in prin. Bal. in l. cū de in rē verſo. ff. de vſur. Abb. ī c. peruenit. circa fi. de cenſi. Flor. in l. ſeruitutes. ff. de ſerui. Ang. Are. in §. æquè. Inſtitu. de actio. Imola in l. j. §. fi. ff. de aqua plu. arcen. Ant. de Bu. in c. peruenit. de cenſi.

Et p̄ iſta opinione faciūt oīa, q̃ ſuprà dicta ſunt in illo articulo, An q̃n reſultat inæqualitas maxima, præſumaᵗ diuiſio, Vide illa, quæ dicuntur ibi in parte negatiua.

Contrarium in principali limitatione tenet Alex. conſili. cxj. vola. iij. & nim. in conſi. cliij. circa finem, vol. iij.

Et pro iſta parte faciunt oīa, quæ dicta ſunt in illo articulo, An præſumatur diuiſio, q̃n reſultat maxima inæqualitas. Vide ea, quæ dicta ſunt in parte affirmatiua.

54 Secundò limita, vt iſta regula procedat q̃n præſumptio iſta reſpicit actū, q̃ principaliter tendit ad acquiſitionē, ſecus ſi principaliter tenderet ad excluſionē alterius, & ſic ageret de tertij p̄judicio: ita Imola in l. i. §. denique. ff. de aqua plu. arcē. & in c. peruenit. de emp. & ven. ſentit Sal. in d. l. ſi filius familiās. C. de pet. her. Alex. pᶜ. j. vol. iiij. in pᶜ. xvj. eo. dē vol. in pᶜ. clxxix. vol. vj. Soc. ī pᶜ. xlvj. vol. iiij. Curt. ſen. ī pᶜ. lxxvij. Fel. ī c. ſicut, de re iudic. Deciſ. Neapo. ccxlv. nu. 7. in antiq. Ias. in l. j. C. q̃ admitti. Alex. in l. ſciendum. ff. de verb. oblig. Corne. conſi. xcviij. vol. j. Ruin. in conſil.

Universidad de Deusto
Biblioteca

clv.volu.j.& in consi.xxiij.vol.j.vbi declarat.

Contrarium Alex.in d.l.qui in aliena.in prin.

55 Tertiò limita,vt nõ ꝓsumaꝫ præsentia & auctoritas iudicis: ſecundùm Bal.in l.ij.C.de legi.here.Roma.in l.sciendũ,versi.ter tiò,quid ſi appareat.ff.de verb.ob.Abb.in c.ſignificauit.in ij.no. de censi.Ruin.in consilio xc.vol.iij.

Contrariũ*cõmuniter teneꝫ per Doctores,& voluit in ſpecie Iaſ.in l.j.C.q admitti.& in l.g in aliena.ff.de acqui.here.in l.ſcien dum,versi.ix.facit.ff.de verb.obli.Deciſ.Neap.cccIxviij,Barba.in consilio xxvj.vol.ij.in c.requiſiuiſti.de testã.Socy.in cõſi. cclxx. Brun.in tracta.de forma.Guido Papę in sing.x.

Et ꝓ hoc facit qđ dictũ eſt ſuprà,præſumi alienationẽ rei eccleſiaſticæ ſolemnẽ ex temporis curſu:idẽ in re minorũ:& quòd qs præſumatur habere ſolemnẽ titulũ in beneficio ex curſu tẽporis, & ꝙ eccleſia vel capella præſumitur legitimè inſtituta.

56 Ex quo inferꝫ, ꝙ donatio ꝓſumẽ inſinuata, qcquid dixerit Bal.in l.ij.C.de legi.here.quẽ in hoc reprehendit Iaſ.in l.j.C. qui admiti.& in d.l.ſciendum.Gozad.conſi.lxxiij.

57 Quartò limita,qñ ex facie ſcripturæ antiquæ cõſtaret ſolẽnitatẽ requiſitã nõ interueniſſe:ita Paulꝰ de Caſtro in cõſ. xlviij. incip.in causa q̃ vertitur inter Reuerendum, ſm antiquam impreſſionẽ,& ſm modernã impreſſionem in ꝓ.lxxxj.vol.j. Alex. in cõſilio j.vol.iiij.Iaſ.in l.j.C.qui admitti.Dec.in conſilio xiij.& in conſilio dcxxvij.l.j.in tertia lect.C.qui admitti. Socin. in conſi.ij.vol.iij.& in ꝓ.xlvj.vol.iiij.Iaſ.in conſilio cxl.volu.iiij. Deciſ. Neap.cvij.nu. 5.in antiquis.Curt.iun.in ꝓſi.cxxx.Gozad. in conſilio lxxiij.Fel.in d.c.ſicut.Brun.in tracta.de forma. Aimo in ꝓſil. cxxxiiij.Ruin.in cõſil. xxviij.vol.iiij.& in cõſilio xlix.vol.iiij.Marian.Iun.in cõſi.lvj.vol.ij.Rui.in cõſilio xlj.vol.j. & cõſilio lxiij. & in cõſilio lxix.vol.j.& cõſilio cliiij.vol.v.Gramma.conſ. ciuil. lxxvij.& cõſ.cxliij.& in conſilio cl iiij. vol.iij.qui optimè declarat.& in ꝓſi. lxvj. vol.v.Aimo,qui etiã declarat,in tract.de antiq. temp.in iij.par.nu.15.& ſeq.in vij.limitat.vbi ampliat, & in iiij. parte,numeto 154.

Quintò limita in mandato,de quo dic,vt in cõcluſio. noſtra j.in titu.de procurator.

58 Sextò limita,vt talis præſumptio nõ procedat ꝫ pupillũ: vt no.Corne.cõſi.xcviij.vol.j.Alex.conſilio xciij.vol.vij.& idẽ eſt in præiudicium minorum:vt no.Soci.conſilio cliij.

59 Septimò limita ſi modò ꝙcurrat ſciẽtia,& patientia eorũ,q ex actu læduntur:ita Cor.ꝓſi.xcviij.vol.j.Alex.conſi.xciij. volu. vij.in ꝓſi.xj.vo.iiij.& in conſilio xvj.vol.iiij.Fel.in c. ſicut.de re iu di.Marian.Iun.in conſi.lvj.vol.ij.Ruin.in conſi.xxvj.vol.j.Rui.q declarat,in conſi.xxxv.vol.j.

60 Octauò limita,qñ actus requirit ſcripturã, qa tũc ſolẽnitas nõ præſumitur ex diuturnitate temporis:Chaſſa.in cõſuetu.ſed nihil allegat,quod ꝑtet ſuam intentionem: ſed ſentit iſtam limit.Fel.in c.ſicut,de re iudi.Rui.conſilio lxix.verſi.ij.reſpondeꝫ, volu.j.& in conſi.xlix.vol.iiij.

61 Nonò limita,vt procedat qñ ſolemnitas põt interuenire tẽpore actus geſti,ſecus ſi eo tempore non poſſet interuenire: ita Socin.ꝓ.xxix.vol.j.,ꝑterea inferens ꝙ in alienatione rei eccleſiaſticæ nõ ꝓſumatur interueniſſe actus,q debet præcedere, nec põt eo tempore interuenire: ſed qa*cõmuniter cõcluditur cõtrariũ,ꝙ oĩs ſolemnitas requiſita in alienatione rei eccleſiaſticæ præſumaꝫ ex diuturnitate temporis,ſiue ſit ſolemnitas iuris cõmunis,ſiue ſtatuti,vt ſuprà vidimus: meritò,dicendum eſt iſtam limitationem eſſe falſam.

62 Decimò limita,nã licet iſta ſit iuris præſumptio,tñ nõ eſt iu ris& de iure, & ꝑterea admittit ꝓbationẽ in ꝙriũ. Cyn. in l. ſi certis annis.in xj.q.C.de pact. Io.and.in c.fi.de cauſ.poſſ. & propriet.Bald.in l.ij. circa fi.C. de dotis promiſſ.Alex.in cõſi.xj.vol. iiij.Archidia.in c.ſeruitutũ.circa fi.xviij.q.ij.Anton.de Butr.in c. peruenit.de cenſi.Fel.in c.ſicut,de re iud. q ꝓ hoc infert, ꝙ licèt poſſidens beneficiũ,ex diuturnitate temporis ꝓſumaꝫ habere in eo canonicũ titulũ,tñ ſi cõſtaret de vitioſo ingreſſu, inde amoueri deberet.Hoſt.in c.illud,de præſum. vbi etiã Abb. Domi. in c.ordinarij.§.ꝙ ſi fortè,de offi.ord.in vj.Io.And. Car. & Abb. in c.licet Heli.de ſimo.in fi.& Abb.in c.dilecto.de prębend.

63 XI.Limita in acquiſitione ꝫ ius cõmune,vel in iure præſcri ptibili,qa tũc ex poſſeſſione diuturna nõ inducitur ꝓſumptio: ita Alex.in cõſilio cj.vol.vj.Bal.in l.cũ de in rẽ verſo.in princ.de vſur.Abb.in c.peruenit.circa fi.de cenſi.Flor.in l.ſeruitutes. circa finẽ.ff.de ſe rui.Ang.Aret.in §.æquè.Inſti.de actio.Ant.de Bu.in d.c.peruenit.in prin.de cenſi.

64 XII.Limita ſi non cõcurrat poſſeſſio illius, ꝑ quo facit illa præſumptio: ſecus ſi concurrat poſſeſſio:Are.in l.qui i aliena.§. ſed ſi non adiecit,ff.de ac qui.hered.

65 XIII.Limita,qa ex temporis curſu nõ ꝓeſumitur ꝓeſſiſſe il le ꝫctus inter alios factus,q enuntiatur in alio inſtrumẽto: Alexan.in conſilio 50.volum.v.

66 XIIII.Limita quando inducitur præſumptio contra illos, cũ quibus nihil eſt actũ,vt in colligente pedagium,dicit Ant.de Bu.in cap.peruenit.de cenſi.

67 XV.Limita,nã ad probationẽ tituli in beneficialibus, vltra ꝓſumptionem,quæ inſurgit ex temporis lapſu, requiritur iuramentũ:ita Pe.de Anch.in c.j.de reg.iur.in vj.Fel.in c. ſicut, de re iud.in c.illud,de præſumptio.

68 Et intellige,& declara ꝓdicta,ꝙ quo ad ꝓpoſitũ, de quo agi tur,longũ tempus dicit ſpaciũ x.annorũ:ita Io.And.in ca. illud. de præſump.Ant.de Bu.& Imola & Fel.& idẽ Fel.in c.ſicut.de re iudi.Bru.ĩ tracta.de for.Chaſſan.in ꝓſ.xj.Mant. in ꝓſ.lxxij. Maria. Iun.ꝓ.xxij.vol.j.Alex.in ꝓſ.cxiij.in prin.vol.j.Io.de Anan. in c.li cèt Heli.de ſimo.& Ruin.conſi.x.vol.j.& conſi.cliiij.vol.v.

69 Alij voluerunt tempus eſſe arbitrariũ : vt tenuit Inn. in c. ij. de reſti.in integ.Hoſt.& Io.And.in d.c. illud quoque. & ibi Ant. de Bu.Cum.in d.l.qui in aliena.

70 Alij tempus xxx.annorum:vt per Ruin.in conſi.xxxv.vol.j. & conſi.lxxxvj.vol.j.

71 XVI.Limita quãdo ſolẽnitatis probatio eſſet poſita in cõditione,qa tũc præſumptio reſultans ex diuturnitate temporis non ſufficeret:Ruin.in conſi.lxviij.vol.j.

72 XVII.Limita qñ de actu cõſtat verè,quia tũc eius ſolemnitas præſumitur:ſecus verò qñ de actu cõſtat præſumptiuè: Rui. in conſi.xxix.vol.iiij.

73 XVIII.Limita,quia ſcientia ex diuturnitate temporis non præſumitur propter contrariam præſumptionem ignorantiæ, Ruin.in conſ.xxiij.vol.v.

74 XIX.Limita,qñ allegatur per illum,in cuius fauorẽ preſumptio oritur,ſecus ſi illam neget:Ruin.in conſi.xxiij.vol.v.

75 XX.Limita,qñ ꝓbatio ꝫria fuiſſet admiſſa, parte nõ opponente,& ꝓbatũ eſſet cõtrarium: ita Ruin.in cõſi. cliiij. volu. v.

76 XXI.Limita,qa iſta ꝓſumptio nõ ꝓcedit niſi de iure ciuili, nõ aũt de iure canonico: Aret.in l.ſciendũ,nu. 12.ff.de verb.obl.

CONCLVSIO II

ARGVMENTVM.

Literas recipiens,omnia in eis contenta approbare præſumitur.

1 Recipiẽs literas ſine ꝫdictione,videtur approbare cõtenta in eis,& illis conſentire: ita Bar.in l.ſi filiusfam. la ij.ff.ad Maced.in l.cùm tabernã.§.j.in fi.ff.de pig.& in l.Titius.in fin.ff.de cõſti.pecu.in l.quo eũ.§.j.in fi. ff.rẽ rat.hab.Bal.ĩ l.ſi ab ſentis,verſi.tu dic,ꝙ qñque.C.ſi cer.pet. in l.ſi.verſi.quæro ſi ꝫhitur.C.ad Mace.& in Rub.C.de fide inſtr. verſi.quæro,quid de literis. Ang.in d.l. ſi filiusfamiliàs. Alex. in ꝓ.lxxviij.vol.j.Dec.in cõſi.dcxxxij.in fi.nu. 16. Goza. in cõſilio ccxiij.ver.iij.clarũ eſt.idẽ voluit Bal.in l.ſi procuratorẽ,in princ. ff.de procurato.& in d.l.Titiꝰ Seio.ff.de cõſtituta pecu. in l. emptor.§.Lucĩꝰ.ff.de pact.& ibi Fulg.licèt nõ plenè affirmet.& idẽ Bal.in c.ſi.verſi.qđ de pagina.de iureiur.Imo. in §.morte.in l.nõ ſolũ.ff.de oper.noui nuncia.Abb.in c.nõ iniuſtè,nu.7.de procu. Sal.in d.l.ſi.verſi.quæro qđ ſi filius.C. ad Mace.Cępol. cautel. ix. Imola in ca.cùm M.ver.iiij.caſu. de cõſtit.Fel.in c.cùm M.verſic. xx.fallit.de ꝓſtitutio.Hippol.in Rub.de ꝓba.Iaſ.in repet.l.admonendi.ff.de iureiuran.Hippo.in Pract.§.diligenter.Pariſ.ĩ ꝓ.xlvij. vol.j.& in ꝓſil.xcj.codẽ vol.Matthęſil.in ſing.xxj.Ripa in c.cùm M.de ꝓſt.Abb.ĩ ꝓ.lxxxviij.verſi.ſi aũt ĩteruenit ſciẽtia.vol.j. Ale. in ꝓ.cxlvij.verſi.fortificaꝫ prædicta.vol.ij.Roma. in ꝓſi. ccxcv.

2 Primò Amplia,idẽ eſſe in recipiente inſtrumentũ, vel literas mãdati,qa per talem receptionẽ videꝫ acceptare onus mandati. clemen.j.de ꝓcu.Bal.in l.ſi litera.in fine.C.mand.Imola in l.g in domini.in fine.ff.de teſta.Bal.in l.ſi defunctꝰ.ff.de procu.in prin. Roma.in l.q̃ dotis,verſi.ego aũt.ff.ſol.mat.Abb. in c.nõ iniuſtè, nu.7.de ꝓcur.Fel.in c.cùm M.verſic.ij.fallit.de ꝓſti.& ĩ c. nonne. de præſump.Dec.in d.c.cùm M.nu.23.Rom.in conſi.ccxcv.

3 Secundò Amplia,in recipiente nũciũ, ſiue vt vulgò dicitur, ambaſiatã,cui ſi nõ repugnat,videꝫ eã approbare,& illi conſentire:ita Imola in l.non ſolũ.§.morte. ff.de oper. noui nun. verſi. nã qñ iungitur:& in filio,qui viuente patre recipit ambaſiatam, tenet Paulus de Caſt.in l.interdũ.ff.rem rat.hab. Alex. in apoſtil. ad Bar.in d.l.ſi filiusfamiliàs.ff.ad Maced.

Cõtrariũ ſentit Barto.in d.l.ſi filius.ff.ad Macedo.& ĩ d.l. quo eũ.§.j.ff.rem rat.hab.vbi dicit hãc regulã procedere ratione retentionis literarũ:ergo ſequitur, ꝙ vbi non interuenit actus retentionis,non procederet: & ita expreſsè dicit Fel. in d.c. cùm M.verſi.ij.fallit.de conſtitu.Alexan.in §.morte. in l. non ſolùm. ff.de oper.noui nuncia.

4 Tertiò Amplia,vt arbiter à partibus deputatus,ſi ſine ꝫdictione inſtrumenrũ compromiſſi recipiat,videtur acceptaſſe onus compromiſſi:ita Roma.in l.quæ dotis,ver.ego autẽ.ff.ſol.mat.

5 Quartò Amplia,in receptione laudi lati per abitrũ ſine ꝫdictione,quia videtur pars illi conſentire:Abb.in cõſi. xviij. vol.ij.

Contrarium Ripa in c.cùm M.de conſtitu.

6 Quintò Amplia,vt recipiendo quis inſtrumẽtũ ,ꝓteſtationis ſine ꝫdictione,videatur illi cõſentire:Fel.in d.c.cùm M.ver.ij.fallit.de conſtitut.ſentit etiam Alexand.in l. non ſolùm. §. morte. verſi.itẽ adde,ꝙ in hoc articulo.ff.de oper.noui nuncia.qđ intel ligit Dec.in d.c.cũ M.nu.23.qñ præſenti ſit proteſtatio,& nõ cõ tradicenti,& poſtea traduntur literæ proteſtationis.

7 Sextò Amplia etiam ſi verba contenta in literis eſſent emiſſa non principaliter,ſed ꝓpter aliud:Pe.de Anch.in clem.j.inv.no. de iureiur.

8 Primò Limita:nã iſtud eſt verũ vt acceptans videaꝫ approbare quo ad ea,q̃ operantur in inuitũ:vt dicit Cuman.in ꝓ.clxxvij.

Tñ iſta limitatio eſt ꝫ tex.in cle. j. de procu. & contra omnes Doctores,qui concludunt in recipiente literas,vel inſtrumentũ mandati ineſſe conſenſum approbatiuum.

9 Secundò limita,nã recipiens literas vel inſtrumentũ approbat actũ ita geſtũ,vt aſſerit, vel in literis cõtinetur, nõ tñ cõſitetur ita geſtũ eſſe,vt aſſeritur,vel vt in literis cõtinetur: Cuma.in d.conſi.clxxvij.refert,& ſequitur Ripa,in c.cùm M.de conſtitu.

10 Tertiò limita in eo,qui ſcienter recipit literas,ſeu inſtrumẽtum,ſecus ſi ignoranter:glo.in cle.j.in verbo, ſcienter.de ꝓcur. Ripa in d.c.cùm M.

11 Et præſumitur ignorãtia ſi nõ legit, vt per Matthęſil.in xxj. not.qui ſentit ꝙ vt afficiant, neceſſe ſit ꝙ literæ aperiantur, & legantur,Cæpolla cautel.ix.in fine.Zaſ.in conſi.iiij. in ij.ſubſcri ptione.volu.ij.in conſilio lv.volu.j.qui plus vult, ꝙ nõ ſufficiat perfunctoria lectio.

Cõtrariũ ꝙ ex præſentatione literarũ vel inſtrumenti præſumatur ſcientia etiã quòd aliàs non appareat de lectione, tenet Pe.de Anch.in d.clem.j.de procu.

12 Tenendo primã opinionẽ, ꝙ ſit neceſſariũ probare lectionẽ ſcripturæ,limita niſi poſt retentionem ſcripturæ tñ temporis effluxerit,vt veriſimile ſit illũ recipientẽ vidiſſe:vt per Imolã in d.clem.j.in fine,de procur.

13 Quartò Limita,niſi in ſcriptura cõtineretur calculus datorum,& acceptorũ,quia nõ videtur per hoc approbatus:ita Cæpolla caute.ix.Ripa ĩ d.c.cùm M.refert,& ſequit,licèt nõ firmet, Iaſ.in l.admonendi.de iureiur.Dec.in c.ij.nu. 15.de fide inſtru.

14 Quintò Limita,ſi illi,q deponũt ſuper retentione,& lectura ſcripturæ ſine ꝫdictione,ſint ſcientes eiꝰ,qđ in ſcriptura cõtineꝫ.Matth.in ſingu.xxj.Cæpolla in d.cautela ix.Iaſ.ĩ d.l.admonẽdi.Zaſ.in ꝓ.iiij.vol.ij.in ij.ſubſcriptione:Alex.in l.quo eũ. §. j.ff.rem rat.hab.ibi ĩ apoſtil.ad Bar.Dec.ĩ c.ij.n. 15.de fide inſtru.

15 Sextò limita in extraneo. nã ſm aliquos diſpoſitio d.l. ſi filiuſſamiliàs.ff.ad Maced. ꝓcedit tñ in patre recipiente literas filij,q ẽt ſi præſens eſſet,& taceret,obligaretur ex mutuo facto filio.ita Pau.de Ca.in l.interdũ.ff.rem rat.hab.& Dec. in c. cùm M.nu.23.de cõſti.Sed iſta limitatio videtur ꝫ mentem omnium Docto.qui generaliter intelligunt in recipiente literas ſiue ſcripturam,vt ſuprà allegati Doct.expreſsè loquuntur.

16 Septimò limita,ſi vinò mittente puenit epiſtola, aliàs ſi eo mortuo,ẽt ꝙ recipiens ſimpliciter recipiat,nõ videt cõſentire: Roma.in l.nuda ratio.ff.de dona.Dec.in c.ij.n. 15.de fide inſtru.

Et de dicto articulo,An epiſtola præiudicet ſcribenti, ſi præſentetur poſt mortẽ ſcribentis,vide Hippo. latè in Rubri. de ꝓba.Rui.conſi.v.& conſi.vj.vol.j.

Et differt iſte caſus à limitatione,quia ĩ limitatione quæritur an præiudicet illi, ad quẽ mittitur:in iſto autem caſu quæritur, an præiudicet mittenti.

17 Et nota quòd ſcriptura,vel epiſtola nõ poteſt acceptari,vel ratificari poſt mortem ſcribentis.Rui.in conſi.xiij.vol.j.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Subſcribens ſe ſcripturæ,illam approbare præſumitur.

1 Si ſe ſcripturæ ſubſcripſit, ꝓſumitur illã approbare, & illi cõſentire.tex.eſt in §.j.Inſtit.de emp.& vend. & in l.ſi ego.§.dotis.ff.de iur.dot.in l.j.ff.de cõſtituta pecu.in §.j.& in l.j.§.inter filiũ.ff. de falſ. & in Authen. ſi modo.C.fam.erc.ĩ c.ſi qs presbyterorũ,& ibi gl.de reb⁹ eccleſię nõ alienan.in l.emptor.§.Lucius.& ibi Barto.verſi.ij.nota ꝙ ille. & Ang.verſi.& intellige.& ibi Fulgo.verſi.ſed ſi nõ fuiſſet ꝓſens. & ibi Paul⁹ de Caſtro,verſicu.ex predicti not.Iaſ.verũ, ſed not. Bar.ff.de pact.idẽ ꝓbat tex.in l.ſi ita ſtipulatus.§.Chryſogonus. de verbo.obl.& ibi Ang.verſi.& ſic nota. & ibi Imola,verſi.itẽ nota.& Paulus de Caſtro,verſi.in j.part.gl.& Aret.verſi.not.j.& Alex.verſic.& ĩ tex.ibi,coră ſubſcribẽte.& Iaſ.verſ.not.j. Idẽ ꝓbat tex.in l.ſicut.§.non creditur.vbi Bar.in j.not.ff.quibus mod. pig.vel hypo.ſol.Bar.in l.q̃ dotis.circa ſi.ver.q̃ro qđ de ſubſcribente.ff.ſol.matr.& ibi Alex.verſi. ſucceſſiuè inquãtũ Bar. Pau. de Caſt.ĩ l.cùm antiquitas.circa ſi.verſi.ecõtrà ſi ſchedula.C.de teſta.Iaſ.ĩ auth.ſi qs in aliquo.verſi.cõfirmo, qa ſubſcribens. C. de edẽ.verſ.& retẽta cõcluſione.Barba.ꝫ.lxxxvj.ver.ſi verò log mur.vol.iij.Iaſ.ĩ l.cùm antiquitas.C.de teſta. Ang.in l.pluribus.ĩ prin.ver.& not.qđ dicit.ff.de verbo.obl.Bertran.ꝓ.lix. verſi. qa poſtq̃ eſt ſubſcriptus.vol.j.ĩ ou.Hippo.in rub.de ꝓba.verſi.nõ iſtis viſis.Inn.in c.qñ ꝫ.verſi.ſuperverbo,quo ſcribãt.de ꝓba.& ibi Abb.nu.32.verſi.ſed q̃ro.& Fely.ver. quartò q̃ro.Bal.in rub. de fide inſtru.ver.ſed dubitaꝫ nunquid Tabellio,ꝰbi dicit ꝙ põt ſe ſubſcribere Notarius inſtrumento paliũ ſcripto,& fidẽ facit, qñ occupatus tõtũ ꝓpria manu ſcribere non põt. & idem dicit Ang.quo ad Notariũ,in auth.de Tabel.verſi.ibi per ægritudinẽ. Brun.in tract.de forma.verſi.itẽ q̃ro. Alex.in ꝓ.cxlvij.verſic.ad hoc oſtendendũ.vol.ij.Iaſ.in repe.l.admonendi.verſi.item adde ſecũdo.ff.de iureiur.Imo.in c.ij.verſi. in eadẽ gl.ibi , dummodò precium.de fide inſtru.& ibi Imola.verſi.nona declaratio.Alex. in ꝓ.clxxxj.ver.& dicit Ludo.vol.ij.& ꝓ.cxviij.ver.& dicit.vol. iiij.Purpu.in l.admonendi.n. 166.de iureiuran.Aret.conſi.lxiij. verſi.nec dicat aliquis.Rom.in l.quæ dotis.n.49.verſi.itẽ inquã tũ.ff.ſoluto matr.Anch.ꝓ.cxlij.verſi.in ꝫriũ faciunt.Roma.cõſ. cciij.verſi.poſſum⁹ tñ.Ang.Aret.ĩ pœm.Inſti. verſi. ſextò not. Soc.in reg.cccIxxxv.Dec.in c.qñ ꝫ.ver.an aũt.ampl. de ꝓbati. Pariſ.cõſ.xlvij.n.6.vol.j.& cõſilio xciij.nu.5.vol.j. & cõſi. cj. nu. 67.vol.j.Pariſ.ꝫſilio xij.n. 107.vol.ij.& cõſil.lxxvij. nu. 23. volu. iij.Imola in c.ij.verſi.intellige qñ.de fide inſtrũ. & Fel. in octaua declaratione & nona.Bal.in c.cũ eccleſia.verſi.& ſi canonici.de elect.Pau.de Caſtro in l.ſi ꝓcuratorẽ abſentẽ.verſi. in tex. ibi literis.de ꝓcu.Iaſ.in l.q̃ dotis.nu. 93.verſi. ꝓ iſta ſequit.ff.ſol.mat.

2 Primò amplia,vt etiã diſpoſitio loquens de negante ſcripturã ꝓpriã,locũ habeat in negante ſcripturã per aliũ ſcriptam,cui ipſe ſe ſubſcripſit,ita Bal.in auth.ꝫ qui ꝓpriam. verſi. item quæro qđ.C.de nõ nu.pecu.Dec.in c. qñ ꝫ. verſic. circa ſecundum. de proba.& in authen.ſi quis in aliquo.verſi. ſed tamen dictum. C.de eden.Pau.de Caſtr.conſi. lxxxvij. verſi.ſuper alio quæſito. vol.ij.Purpu.in l.admonendi.nu. 166.de iureiur.

Cõtrariũ Sal.in auth.cõtrà q propriã.verſi.quæro quid ſi eſt chirographum.C.de nõ nu.pec.ſequitur Iaſ.in auth.ſi qs in aliquo.ver.puto ꝙ ſit falſũ.C.de eden.& idem Iaſ.in ! ſi ita ſtipulatus.§.Chryſogonus,verſi.ad idem facit.ff.de ver. obl. & in l.emptor.§.Lucius.ver.iij.adde.ff.de pact.

3 Secundò Amplia,vt ſufficiat generalis ſubſcriptio ita vt ſpecialis nõ ſit de neceſſitate facienda.Bal.in auth.ſi qs in aliquo.C. de edẽ.verſi.vlterius ponamus.Ang.in l.ſi ita ſtipulatus.§.Chryſogonus.verſ.attende etiã.ff.de verbo.obl.& ibi Imola verſi.aduerte tñ.& ibi Pau.de Caſt.ver.item adde tertiò. Aret.ver.& ſufficit.& ibi Alex.verſi.& dicit Ang.hic,verſi. cõcludo in artic. & ibi Iaſ.ver.fecũdò ampliа,Alex.in l.q̃ dotis.verſi.& ſubdit.ff.ſol. matri.Anch.in ꝓ.ccxlij.verſ.nõ obſtat dictũ Bar. Alex.in conſi. cxlvij.ver.& ſm magis cõem.vol.ij.Fel.in c.qñ ꝫ.ver.limita ſexto.de ꝓbatio.Iaſ.in l.cùm antiquitas.verſi.limitat mirabiliter.C. de teſta.Dec.in c.qñ contra.verſic.circa primã.de probatio.vbi dicit communem.*& conſilio cccexlvij.ver.nec obſtat.

Contrariũ Bar.in l.Diuus.§.item ſenatus. ff. ad leg. Corne. de falſ.Soc.in reg.cccIxxxv.in iij.limit.

4 Primò ſaluari põt opinio Bar.q videtur eſſe ꝫ cõem, qñ quis ſe ſubſcriberet ad auctorizandã ſcripturã, quia tunc requiritur ſpecialis ſubſcriptio,nec ſufficeret generalis,ſecundum Paul.de Caſtro in conſilio ccix.ver.præterea etiã.vol.j.

5 Secund oſaluaꝫ,qñ ſcriptura eſſet à lege ꝓhibita, vt in caſu dictæ l.Diuus in §.item ſenatus.ff.ad Syllan.quo caſu requiritur ſpecialis ſubſcriptio.vt dicit Bald.in d.auth.ſi qs in aliquo. C.de edẽ.verſ.vlterius ponamus.Ang.in d.§.Chryſogonꝰ.ver. atrẽde etiam.& Imol.ver.aduerte tñ.& ibi Aret.verſi.& dicit Ang.hic. Alex.in conſilio cxlvij. ver.& ſecundũ magis cõem.vol.ij.Fely. in c.quoniam contra.verſic.limita.vj.de probat.

6 Tertiò ſaluatur qñ requireretur nominatim exprimi.ita dicit Dec.in c.quoniam contra.verſi.dictũ Bar.de probat.

7 Tertiò Amplia etiã ſtante ſtatuto, ꝙ ꝫ ſcribentem detur exequutio ad inſtãtiã creditoris,datur etiã exequutio ꝫ debitorem ſubſcribentẽ.Ang.in d.§.Chryſogonus. verſi. ſi ſtatutum. & ibi Imola.ver.& per hoc infert.& Pau.de Caſt.ver.itẽ adde ꝙ ille. & ibi Aret.ver.not.j.Alex.ver.& ꝓ hoc infert Ang.& ver.& an ſtatutũ.Dec.ĩ auth.ſi qs ĩ aliquo,ver.ſed tñ dictũ Ang.C.de edẽ.&

Universidad de Deusto
Biblioteca

in c.quoniam contra.versicu.circa secundum.de probat.Bertr. consi.lix.ver.& quamuis D.Iaso.volu.i.in nou.& Grat.consilio cxxxviij.versi.nec obiici potest.vol.ij.& Brun.in trac.de forma. Barba.in consi.lxxxvi.vol.iij.

Contrarium Ang.in l.cùm antiquitas.§.cùm autem ,in lectura Florentina.C.de testa.quem in hoc refert,& sequitur Ias.in l. emptor.§.Luci⁹.ver.v.adde.ff.de pac.& i l.cũ antiquitas.ver.fortius p̃dicta.C.de testa.& in auth.si quis in aliquo.versiculo,vñ pillũ tex.C.de edẽ.Ias.in d.§.Chrysogonus.versi.istud notabile.

8 Tenendo primam opinionem,quæ videtur magis* cõis, limita hoc non procedere, quando statutum requireret aliquid nominatim exprimi debere in scriptura, ita limitat Dec.in cap. quoniam contra.ver.& nota.de proba.

9 Tenendo secundam opinionem, limita nisi ille tertius , qui scripsit schedulam, cui se debitor subscripserit mandante debitore,ẽt eo p̃sente schedulam scripsisse, cui ipse debitor subscripsisset.ita Ang.in d.l.cùm antiquitas.in lectura Florentina.quẽ refert,& sequitur ibi Ias.ver.fortius per prædicta.& in d.§.Chrysogonus.versic.limitat ibidem Angel.

10 Quartò Amplia,etiam ꝙ nõ probetur,ꝙ is,qui subscribit, sit diligẽs in negociis suis pagendis,ita ꝙ sit verisimile ipsum legisse scripturam,cui se subscripsit.ita Aret.in d.§.Chrysogon. versi.sed in dubio,& Alex.cons.cxlvij.vol.ij.versi.& p̃dicta apparet.& in d.§.Chrysogon.versi.non autem placet.de verb.obli.

Cõtrarium Imola in d.§.Chrysogon.ver.si verò nõ ampliat.

11 Quinrò Amplia idem esse in scribente scripturã, vt in subscribente,vt similiter etiam is qui scripsit, cẽseatur scripturam ipsam approbasse,licèt nõ se subscripserit.i.fideiussor.§.pater.ff. de pig.Rom.ꝑ.cccij.ver.vnũ est,quod refragat.Pau.de Cast.in l,cùm antiquitas.in fi.ver.vlt.not.C.de testa.post Bal.ibi,ver.vlt. no.Bar.in l.cùm tabernã.§.idẽ q̃sit.ff.de pigno.versi.tẽ forte,& ibi Ange.ij.no.& Sal.versi.tẽ no.Bal.in ꝓem.Digestorũ.in x.q. in fi.versi.sed si esset nomen.Ant.de Butr.in ca.ij.ver.vtrũ aũt in ipsa.de fide instru.Car.ibi.ver.nã qñ cõstat.& ibi Imola, ver.intelligo qñ.Aret.in cõs.lxiiij.ver.nec põt dicere.Alex.in d.l.cùm antiquitas.versi.vlt.nota, C.de testa.& ibi Ias.in prin.versi.similе dicunt.Soci.in consi.xv.versi.ad quintũ de subscriptione.Aimo de antiq.tẽp.in j.part.nu. 160.Purp.in l.admonendi.nu. 166.de iureiur.post Alex.ibi,ver.item addit.& versi.sed casu,quo.Imol. in cle.j.versi.idem si nõ essent.de procur.

12 Amplia,vt non requiratur signum ipsius scribentis,Ant.de Butr.in c.ij.versi.An in ipsa exigatur.de fide instru.voluit Bart.in d.l.cùm tabernam.in §.idem quæsijt.in prin.ff.de pigno.

13 Limita hoc vltimum,quãdo is, qui scripsit,expressit manu sua scripsisse.Fel.in c.ij.versi.viij.conclusio.de fide instru.Pur pu. in l.admonendi.nu. 167.ff.de iureiur.

Contrarium in hoc vltimo tenet Aimo de antiq.temp.num. 170.in j.parte.

14 Secundò limita, vt ita demum scribens in hoc casu sibi p̃iu dicet,qñ scriptura habet discretam , vel sufficientem causam,aliàs secus.vt per Imol.in c.ij.nu.3.ver.in eadem gl.de fide instru. & ibi Dec.nu. 12.

15 Tertiò limita in notario, quem non sufficit scribere instrumentum,nisi etiam se subscribat.Fely.in cap.ij.in octaua declaratione.de fide instru.

16 Sextò amplia,princip.conclusionem,idem esse in supra scribente,quod in subscribente.Bar.in repe.l.si quis ex argẽtarijs.§. si initium.versi.si verò verba dicerent.ff.de eden.refert & sequit Alex.in cons.cxlvij.ver.si igitur subscribens.volu.ij.

17 Septimò amplia, idem esse in sigillãte scripturã suo sigillo, quia censet illã approbare,de quo dr in ꝓxima seq.cõclusione.

18 Primò limita , qñ quis alieno nomine scripturæ se subscriberet.vt probat tex.in l.Titius.ff.de rescin.ven.ponit gl.ij.in c.si quis presbyterorum.de rebus eccl.non alie.& ibi Imo.ver.in eadem gl.in fi.Fel.in c.quoniam contra. versiculo limita ij.de ꝓb. Paris.in cons.cj.nu.6.vol.i.

19 Sublimita hanc primam limitationem,nisi subscribẽs subscriberet se actui,per quem præiudicaretur iuri ipsius subscribẽtis.nã tunc si illum impedire posset,& non impediret,sibi præiudicaret.ita Imola in d.c.si quis presbyterorum.nu. 14.versi.in ea dem gl.in fi.de rebus eccle.non alien.

20 Secundò limita , nisi quis se subscriberet scripturæ alterius rõne officij sui.ita gl.ij.in d.ca.si quis presbyterorũ.& ibi Imola, versi.aut non fuit.de rebus eccl.non alienan.Fel.in d.c.quoniã contra.ver.limita tertiò.de proba.Paris.cons.cj.nu.74.vol.i.

Contrarium sentit gl.ij.in c.ex literis.de trãsac.voluit exp̃sè Aimo in q.per eum disputata post tracta.de antiq.tempo.incip. Diuino subsidio.n. 38.Pau.de Ca.i ꝑ.cccxiiij.ver.& insup.vol.ij.

21 Concordia sumitur,quia aut ad actus subsũtiam se subscribit volũtariè noĩe officij,& tũc sibi p̃iudicat : aut ad aĉ⁹ ꝓbatio nẽ,& ñ p̃iudicat.ita Soc.ꝑ.xliij.ver.sed postremò adhuc.vo.iiij,

22 Et idẽ si se subscriberet ex necessitate officij, prout vtrunq; casum ponit Imol.in c.si quis presbyterorum.nu. 14.ver.aut nõ fuit de exercentibus.de rebus eccle.non alien.post Ant.de But. in c.ex literis.versiculo.sed contra hoc oppono.de transact.

23 Tertiò limita,nisi se subscriberet tanquã testis,ga talis subscriptio nõ faceret sibi subscribenti præiudicium.l.Caius.ff. de pign.act.gl.in c.si quis presbyterorũ.in gl.ij.de reb.eccl.nõ alie. in l.sicut.§.nõ vr̃.in primo no.ff.quib.mod.pign.vel hypo.solu. Bal.in l.Titia.i fi.ver.aut p̃scribit.ff.de leg.ij.Pau.de Cas. in l.emptor.§.Lucius.ver.& hoc qñ.ff.de pact.& ibi Ias.ver.limitant Sal.& idẽ voluit Pau.de Cast.in l.si ita stipulat⁹.§.Chrysog. ver.quod est verũ.ff.de ver.obl.& ibi Ale.ver.& dicit, & Ias.ver. suprascriptũ notabile.Bar.in l.q̃ dotis.ver.q̃ro qd de subscribẽte.ff.fol.mat.Bal.in l.si pater.p illũ tex.C.de fideiuss.Soc.cõs.xliij. ver.sed postremò adhuc.vol.iiij.Soc.in reg.ccclxxxv.in j.fallen.

24 Et idem est in Notario , qui tanquam Notarius rogatus se subscripserit.Bar.in l.sicut.in §.non vr̃.in primo no.ff.qb.mod. pig.vel hyp.sol.Bal.in l.si pater.C.de fideiuss.per illum text.Ias.in l.si ita stipulatus.§.Chrysogonus.ver.suprascriptum notabile.ff. de verb.obl.& in l.emptor.§.Lucius.ver.adde notata.ff.de pact. Cor.consi.ccviij.ver.nec obstat.vol.iiij.

Contrarium sumitur ex gl.ij.in c.ex literis.de transactio.Pau. de Cast.consil.cccxiiij.in fi.ver.& super.vol.ij.Aimo in d.q.per eum disputata.num. 38.

25 Primò sublimita,nisi se subscriberet sciens tanquàm testis, vel tanquã Notarius actui,quẽ poterat contradicendo impedire,quia tunc si se subscribit vt testis, sibi p̃iudicat.Rom.in l.quę dotis.nu.40.versi.& licet.ff.sol.ma.Imol.in c.si quis presbyterorum.nu. 14.ver.in eadẽ gl.in fi.de rebus eccl.non alien.Fel.in c. quoniam contra.ver.limita primo,de probatio.Abb.in c.ex literis.ver.satis credo.& ibi Imol.ver.satis credo.de transact.& ver. vel posset etiam distingui.Paris.consi.cj.nu.75.vol.j.

26 Amplia etiam si non posset contradicere sine verecundia. ita Fel.in c.quoniam contra.ver.limita primò,de proba.

27 Secundò sublimita, nisi cum subscriptione tãquã testis vel Notarij constaret ꝙ fuerit auctor, vel mediator ꝫctûs.ita Rom. in d.l.quę dotis.nu.49.ver.dum autem q̃ritur.ff.fol.ma.Ant.de Bu.i c.ex literis.ver.ij.oppono.& trãf.& ibi Abb.ver.satis credo.

28 Quartò limita,qñ subscribens non legisset scripturã,cui se subscripserit.quia non cẽseretur illã approbare.ita voluit gl.ij. in c.si quis presbyterorũ.ibi,fed ibi ignorauit.de reb.eccle.non alie.Bar.in l.q̃ dotis.ver.q̃ro quid in subscribẽte.ibi,nisi erraret. ff.fol.ma.Bal.in l.fi.ver.no.ꝙ subscribẽs.C.plus valere quod agitur.Ang.in l.si ita stipulatus.§.Chrysogo.ver.& sic no.ff.de ver. obl.Imol.ver.itẽ nota ꝙ ille.Pau.de Cast.ver.itẽ est vera.& Ale. ver.in tex.& ibi corã.& Ias.ver.secũdò limita.Ang.Are.ĩ ꝓem. Insti.ver.sextò nota.Abb.in d.c.ex literis.ver.Gofred.in c.cũ inter.de trãsac.Soc.in reg.ccclxxxv.in secũda fall.Alex.in l.q̃ dotis.ff.fol.mat.ver.succesiuè inquantũ.Ias.in l.emptor.§.Lucius. ver.itẽ limita.ff.de pac.Lofred.cõs.xiiij.ver.ꝑterea dato.Fel.in c. qñ contra.ver.limita quintò.de probat.Gram.consi.ciuil.lxvj.

29 In dubio autem presumitur notitia subscribentis: vt dicit Bar.in l.sicut.in §.non vr̃.in j.not.ff.quib.mod.pig.vel hypo.sol. Pau.de Cast.in cõs.cccl.incip.de casu presenti.secundũ antiquã impressionem.Alex.in l.si ita stipulatus.in §.Chrysogonus.ver. quantum autem ad id.de verb.obl.& ibi Ias.ver.aduerte ꝫriũ,& melius Paris.in consi.lxxxviij.nu. 34.ver.tertiò intentio ipsorũ. vol.iij.Paris.in cons.lxxvij.ver.nec dicatur.vol.iij.

30 Et ꝓterea si subscribẽs asserat scripturã, cui se subscripsit, nõ vidisse,aut legisse,ipse ꝓbat.Bar.in l.sicut.in §.nõ vr̃.in primo not.ff.quib.mod.pig.vel hyp.sol.& in l.i.§.si quis neget.ff.quẽadmodũ testa.aperiã.versi.quęro quid si instrumẽtũ.Pau.de Ca. in cons.cccl.incipit,de casu presenti.secundũ antiquã impressionẽ.aliàs cõs.ccxvj.ver.sup tertio,cũ ver.ex quib patet.vo.iij. Alex.in l.si ita stipulatus.§.Chrysogonus.versi.quantũ autem ad id.de ver.ob.& ibi Ias.ver.aduerte contrarium,& melius Hipp. in Rub.de prob.ver.& omnis subscribens.Fel.in c.quoniam cõtra.in vj.limitatione.ver.vno casu.de proba.

31 Sublimita hoc vltimum procedere in parte subscribente,q̃ p̃sumitur vidisse,& legisse , & habere notitiã cõtentorũ in scriptura,cui se subscripsit:nõ sic est in tẽste subscribente,quia non p̃sumitur habere notitiam cõtẽtorũ in scriptura,cui se subscripsit,ita Rui.cõs.cxciij.ver.quinimò.vo.ij.& ver.nec obstat ꝙ ex quo,sentit Venatt.in cõs.cxxxvii.ver.preterea,vt supradictũ est.

Cõtrariũ in Notario subscribẽte, ꝙ p̃sumat videsse,& legisse, dicit Fel.in c.inter dilectos.ver.nec puto oportere.de fide instr.

32 Quintò limita,qñ scriptura requireret de forma actus,ga tũc nõ sufficeret subscriptio, ita Are.ĩ d.l.si ita stipulat⁹.§.Chrysogonus.ver.sed ad illum.ff.de verb.oblig.Brun.in tract.de sor.

versiculo,prædicta procederent.

Cõtrariũ videtur esse verũ,ga etiã quãdo subscriptio pro forma requiritur,sufficit scriptura manu alicuius etiã si nõ sit eiusdẽ manu subscripta.Ias.in l.cùm antiquitas.ver.vlt.no.C.de testa.

33 Contrariũ tenent Pau. & Alex.in d.l.cùm antiquitas , dũ de Notario loquuntur.& ponit Dec.i.in l. hac consultissima.nu.26. C.qui testa.face poss.

34 Septimò limita in subscriptionibus iudicũ, q̃ nõ habẽt vim sententiarũ,vt dicit Bal.in addit.ad Spec.ĩ tit.de sen.ver.subscriptiones etiã iudiciũ.refert,& sequitur Ias.in l.si ita stipulatus.in §. Chrisogonus.ver.iij.vltra scribentes.ff.de verb.oblig.& in l.emptor.§.Lucius.ff.de pac.ver.tertiò singulariter limita.

35 Septimò limita,in Notario qui non põt cõmittere ĩstrumẽtũ scribi per aliũ,licèt ipse se subscripserit, gl.ij.ĩ l.generali.versi. item nota,C.de tab.lib.x.& gl.fi.in c.cùm P.Tabellio.ver.hoc tñ scire debes.de fide instr.Host.in c.qñ ꝫ.in verſ.cõscribant.de ꝓbatio.gl.in verbo pro se.in §.non aũt.in auth.de Tabellio & Anto.de Bu.in d.c.quoniã contra,in fine ver.an sufficiat.de ꝓbatio. Spe.in tit.de instru.edit.§.Instrumentũ.nu. 15.ver.item opponitur.& ibi Io.And.in addit. super verbo,ibidẽ notaĩ.Pau.de Cast. in consi.ccix.ver.in ꝫriũ videtur.vol.j.Imola in c. fi. versi.& per hoc dicit.de offi.dele.Alex.in cõsi.cxxix.versi.insup responderi põt.vol.j.Ant.de Bu.in c.cũ P.Tabellio.ver.quæro an Notarius. de fide instru.Deci,Neapo.vj.in antiq.ver.& dubiũ facit.Bal.in l. vnica.§.nẽ autẽ.ver.nota argumẽ.C.de cad.tollẽ.Grat.qui dicit istam* cõmunẽ opinionem,in consi.lxxvj.ver.non obstat si obiiciatur.vol.j.& cõsi.cxvij.versi.minus quoque obstat, vol.j.Alex. consi.xlj.versi.ij.quia.vol.j.

Contrarium Inn.in c.qñ ꝫ.verſ.ꝙ scribãt per se.de ꝓbatio.& ibi Abb.nu.32.ver.sed quæro.Paul.de Cast.in ꝑsi.cxxv.ver.hinc dubitauit.i fine,vol.ij. Alex.consi.50.ver.& tabellio.vol.iij.& ꝑsi. xiiij.ver.v.probatur.vol.vj.Paris.ꝑsi.xxv.vol.ij.ver.iij.cessat obiectio.Alex.in l.quędã.§.nihil interest.versicu,puto satis.ff.de edẽ. & ibi Ias.versi. v.noto.Afflict.sup ꝓtitu.versic.ix.q̃ro.Ancha.in cõsi. ccxlij.verſicu. itẽ aduertendũ.Alex.in ꝑsi.xiiij.nu. 14.versi. v.probatur.vol.vj.Abb.in c.inter dilectos.versi.videtur tñ dictus articulus,de fide instru.Dec.consi.cccxlvij.ver.ga respondetur, vbi dicit ita esse de generali cõsuetudine.Fel.in c.inter dilectos, versi.tertia est opinio.de fide instru.Car.in c.fi.ver.aut est actus. de offic.dele.Ant.de But.in d.c.inter dilectos.versi. quæro an qs. de fide instr.Fel.in c.qm̃ cõtra.versi.quartò quæro. de probatio. Bertran.in consi.lix.vol.j.in nouis.ver.quoniam respondeo.

Tenendo primam opinionem,

36 Primò limita, qñ Notarius principalis esset impeditus , vel morbo,vel alia occupatione,quia tũc posset per aliũ scribere,& ipse subscribere.Host.in tit.de fide instru.§.fi.ver.quid si tabellio. Bar.in Litem Diuus.in §.itẽ senatus.ff.ad legẽ Corn.de falſ.versi. itẽ qñ Notari⁹.Bal.ĩ auth.si quis in aliquo.ver.vlterius ponam⁹. C.de eden.Card.ĩ c.penul.ver.in gl.ibi,de fide instr.Ang.in auth. de Tab el.ver.ibi per ægritudinẽ.Bar.in l.generali.ver.itẽ q̃rit gl. C.de Tabul.lib.x.in l.i.versi.itẽ inducitur ad q̃stionẽ,de offic.cõsul.& in l.quædã.§.nihil interest.versi.& sic facit.ff.de eden.& ibi Ang.versi.& ex hoc inferr.Pau.de Cast.ver. ꝓhoc dicũt Docto. decis.Neapo.versi.bene tñ notari⁹,in antiquis.Alex.in ꝑsi. cxxix. ver.insuper responderi põt.vol.j. Ant.de Bu.in c.fi.§.fi.versi. per p̃dicta deciditur.de offi.dele.g.Fel.ĩ d.c.inter dilectos. ver.secũda est opinio.Bal.in l.vnica.§.ne aũt.versi.nota argumen.C.de cad. tol.Soc.in consi.xxiiij.versi.secundò principaliter.vol.j.

37 Sublimita hoc nõ ꝓcedere quo ad ꝓtocollũ, vel ipsam primã scripturam,quã Notari⁹ etiã impeditus, per aliũ scribere nõ potest.Bal.in Rub.de fide instru.ver.sed hic dubitatur.& in l. vnica.§.ne aũt.ver.not.argumentum.C.de cad.tol.Ang. in auth. de Tabellio.Alex.in l.quædam.§.nihil interest.versi.puto satis.Fel.ĩ c.inter dilectos.de fide instru.

38 Sed ꝙ protocollum facilius scribendũ cõmittatur,quàm instrumentum ipsum,voluit Ang.consi.ccxlij.

Contrarium quòd etiam occupatus Notarius nõ possit per alium scribere instrumentum,voluit Imola in c.fin. versi. & per hoc dicit.de offic.deleg.

39 Secundò limita,nisi sit Magister stationis habens sub se plures discipulos,ga põt per aliquẽ ex discipulis suis scribere instrumentũ,& ipse subscribere.glo. in §.nos aũt. in verbo per se , ibi, sed nonne,in auth.de Tabel.Spec.in tit.de instrum.edit.§.instrumentũ.versi.item opponitur.& ibi Io. And.in addi.Pau.de Cast.ĩ consil.ccix.volu.i.Ant.de Bu.in c.inter dilectos.versi. quæro an qs. & ibi Abb.versi.sed Io. And.latius.

40 Primò Sublimita,nã etiã isto casu requiritur ꝙ vterque tam Magister stationis,quàm scholaris Tabellio sint rogati. gl. in §. nos autem.in auth.de Tabel.Ant.de Bu.in c.inter dilectos. & ibi Abb.& Imol.de fide instrumen.

41 Secũdò Sublimita,dum no ꝺò magister stationis subscribat & signet ipsum instrumeatũ.Card.in c.penul.verſicu.in glo.ibi, de fide instrument.

42 Tertiò Limita,qñ in loco extaret cõsuetudo , ꝙ Notarius posset per aliũ scribere instrumentũ,dũ tñ ipse se subscriberet, ita Ant.de Bu.in causis dilectos: versi.itẽ q̃ro an qs. & ibi Abb. ver.videtur tñ.de fide instru.Dec.cõsi.cccxlvij.ver.quia respondetur.Imola in c.fi.ver.& per hoc dicit.de offi.deleg.

43 Tenendo aliã opinionẽ, ꝙ instrumentũ per aliũ scribi posset,dummodò Notarius rogatus se subscribat : Amplia etiam si scribẽs nõ sit Notarius.Card. in c.cùm P. Tabellio .de fide instr. Alex.in cõsi. 50.vol.iij. Afflict.super Constitu.ver.nonò quæro.

44 Limita,ga non potest Notarius rogat⁹ subscriptionẽ alteri committere.Ias.in d.l.quædam.§.nihil interest.verſ.v.nota.ff.de edend.qui multos ad hoc allegat,ad quem me remitto.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Sigillum apponens alienæ scripturæ,illi præsumitur consentire.

1 PRout cõclusum fuit in ꝓxima præcedenti cõclusione,ꝙ subscribens se scripturæ manu alterius scriptę, censet illã approbare,& illi cõsentire.ita dicit in eo, qui scripturæ alterius sigillũ suũ apponit,quia videt illi cõsentire,& illã approbare, gl.in l.si procuratorẽ absentem. in verbo,intelligendũ.ff.de ꝓcura.Bal.in c. j.versi. sigillo cõmuni.de pace Cõstan.gl.ij.ĩ l.aj.C.de reb.alie.nõ alie.& ibi Cy.versi. nec ista inducitur.& Io.Faber ver.itẽ dic.& Sal.ibi,ver.nota à sensu.& ver.itẽ nota.Bal.in c.cũ ecclesia.ver.etsi canonici. de elect. Bald.in l.tribunus.§.j.ver.nota in isto.§.ff.de testa.milli.in l.ij.ver. & est argumentũ.C.de reb.alien.nõ alie.Roma.in ꝑsi.ccciij.versi. ij.qa.Ang.Aret.ĩ ꝓem.Insti.ver.vj.noto.Bar.in l.q̃ dotis.in fine, verſ.q̃ro qd de sigillante.ff.fol.ma.& ibi Alex. ver.& inquãtum. Decius in c.tertio loco.in primis verbis.de proba.& in cap.ij. in fine,versi.& qui apponit.de fide instru.Bal.in l.in fraudẽ.in prin. versic.i tex.ibi, ꝓbat.Aimo de antiq. temp.n. 171. in prima par . Host.ĩc.ij.ver.idẽ videt de sigillo.de fide instr.& ibi Io. And.ver. ꝫhens etiã.& ibi Bal.nu. 14.ver.q̃ro ad q̃d opponitur.& ibi Abb. in j.no.verſ.& puto etiã.ver.idẽ est si ꝫhens.& ibi Imol.ver.& ad de etiã.Fel.versi.xij.sic ꝫhens.Alb.in I.rationes.n.4.ver. & quod sigillo.C.de ꝓba.& in l.ij.ver.sentit ẽt hic.C.de reb.eccl. nõ alie. Hipp.in Rub.de ꝓbatio.ver.his expeditis.Pau.de Ca.i l.si ꝓcurator absentẽ.ver.i tex.ibi.ff.de ꝓcu.Sal.in l.si qua per calumniã. versi.q̃ro generaliter. C. de epi.& cle. apostillas.ad deci.Tholos. xxiiij.Chassan.in cõsuetudine.Ias.in l.si eum seruum.ff. si cer. pe. Riminal.in l.pacta nouissima.in fine,versi.alius ẽt effectus.C.de pact.Soc.ꝑsi. celviij.ver.parumq; facit.Bal.in cõsi. clxxv.ver.itẽ præmisso.vol.j.& cõsi.ccclij.ver.itẽ non est q̃stio.vol.iij,Tiraq. de Retract.nu. 157.Spe.in ti.de proba. in §.fi.nu. 14.versi. sigillũ aũt.& in §.ratione aũt formę.nu.2.ver.priuatæ verò personæ.de ꝓcu.Io.Faber in §.possunt.ver.vel forte posset dici.Insti.de testa. Ias.in l.quæ dotis.ff.solu.matr.ver.similiter sigillans.Fel.in c.post cessionem.versi.fallit secundò.de probatio.

Contrariũ,ꝙ facit tñ semiplenam probationem, non tñ plenã fidẽ,voluit Alb.in l.si procuratorem absentem.versi.sed licèt priuata.ff.de procu.Fel.in c.post cessionem.versi. fallit secundò. de probatio.

2 Quæ opinio posset forsan ꝓcedere in præiudicium alterius, quia in præiudicium sigillantis, vel sigillare mandantis , videtur ꝙ plenè probet per superius adducta : quã distinctionẽ colligo ex dictis per Sali.in l.si qua per calumniam.ver.quæro generaliter.C.de epi.& cle.Soci.consi.celviij.ver.parum facit.

3 Primò Amplia,ꝙ nõ requiratur subscriptio, sed sufficiat sola sigillatio.Bal.in d.l.ij.C.de rebus alie.nõ alie.Alex.in d.l.quæ dotis. versi. & inquantum.ff. soluto matr. Deci. in c.tertio loco.in primis verbis.de probatio.& ibi etiam Fel.in primis verbis.

Contrarium ꝙ nõ sufficiat sigillatio,nisi etiã cõcurrat subscriptio, voluit Bar.in d.l.ad testium.§.si quis ex testibus.ver.vltimo nota.ff.de testa.& idem voluit Bar.in prooemio Digestorũ, ver. item quæro si est solum sigillum.

4 Saluã hanc secundã opinionem in duobus casibus,de quibus per Alexand.in l.quæ dotis. versi. quæro qd de sigillante. ff. sol. ma.quorũ vnus est qñ agitur de grauissimo p̃iudicio, vt in testamentis. Et in testamentis requiri subscriptionem & sigillum, voluit Sal.in l.ij.versi.item nota.C.de rebus alien.non alienan.& Dec.in d.c.ij.in fi. versi. & conclutio prædicta limitatur , de fide instru.Imol.in cle.j.ver.si verò literæ.de procura.

5 Et idẽ est i omni alio casu,i quo subscriptio ꝓ forma require-

Universidad de Deusto
Biblioteca

retur.Iaſo.in l.quæ dotis.nu.94.ver.ſimiliter ſigillans.ff.ſol.ma. Aimo de antiq.temp.in j.part.nu.172.

6 Alius & ſecundus caſus eſt, quando conſtat ſigillum eſſe illius, cuius nomine dicitur appoſitum: tamen non conſtat appoſitum fuiſſe de eius voluntate.

7 Secundò amplia, vt ſigillatio plus videat operari quàm ſubſcriptio. Purpu.in l.admonendi.nu.167.ff.de iureiurã.refert, & ſequitur Aimo de antiq.temp.in j.par.nu.171.

Contrarium quòd ſigilli appoſitio non plus operetur, quàm ſubſcriptio, voluit Archid.in c.ſi canonici.in verbo, ſigillorum. de officio ord.lib.vj.

8 Tertiò amplia, nam ſtante ſigillatione non requiritur probatio teſtium, aut comparatio literarũ in præiudicium ipſius ſigillantis. Pau.de Caſt.in l.admonẽdi.ver.circa tertium.ff.de iureiu. & ibi Purpu.nu.166. Aimo de antiq.temp.nu.171.in j.parte.

9 Quartò amplia, etiam ſi ſigillans non atteſtetur ſe ſigillum appoſuiſſe, aut apponi feciſſe. Ita Inn.in c.ii.in verbo, ſigillũ.de fide inſtr.& ibi Hoſt.in verbo, ſigillum.& ibi Ioã.And.in verbo, ſigillum.& ibi Ant.de But.verſi.ad ſecundum.

10 De modo, quo omnes iſtud intelligunt, quando eſt appoſitum ſigillum Epiſcopi, vel alterius Prælati habentis iuriſdictionem.& ita tenet.& intelligit Albe.in l.ſi procuratorẽ.verſ.quid dicemus.ff.de procur.& Pau.de Caſt.verſ.in tex.ibi, literis. Idem tenet Abb.in d.c.ii.licet ipſe aliter diſtinguat.verſ.ad ſecundam quæſtionem. Imola.in ver.ſecundum videndum eſt.vbi hoc intelligit in proprio ſigillo. Dec.ver.in ij.q.in d.c.ii.de fide inſtru.

Contrarium q̃ ſit neceſſarium q̃ exprimatur qui ſigillũ appoſuit, vel apponi fecit, voluit Chaſſ.ipſue.ver.nihil importat.

11 Requiritur tñ q̃ de eius voluntate ſit ſigillũ appoſitũ, alias ſigillatio nõ operat.Io.Fab.in l.ii.ver.item dic.C.de rebus alien. non alie.Albe.in l.ſi procuratorem.ver.quid dicemus.ff.de pc.

12 Et in dubio præſumitur de voluntate illius fuiſſe appoſitũ ſi ſit ſuum, etiam ſi non exprimat ſe illud appoſuiſſe, aut apponi feciſſe. ita Abb.in c.ii.ver.ad ſecundã q.de fide inſtr.Ant.de But. in c.tertio loco.in prin.de pb.in ij.no.& ibi Dec.ver.& ſubiicit.

Contrarium colligitur ex Docto.ſupra allegatis in prin.ampliationis, qui tenẽt, q̃ in ſigillis Prælatorũ nõ ſit neceſſe exprimi, q̃ ſigillũ apponi fecerit is, cuius nomine fuit appoſitũ, ſed ſecus in priuatis ſigillis: & prium expreſsè tenet Albe.de Roſa,in l.ſi procuratorẽ.ff.de procu.ver.quid dicemus, & Pau.de Caſtr. ver.in tex.ibi literis,& Domi.in c.quamuis.ver.ad ſecundũ crederem.& ibi Fran.ver.tertiò inſertur.de proc.in vj.Imola in cle. j.verſi.ſi verò literæ.de procura.

Tenendo primam opinionem, q̃ ſigillum præſumatur appoſitum de voluntate illius, cuius nomine ſit adiectum:

13 Primò limita, niſi ſigillum cõtineat aliquid in fauorẽ alicuius domeſtici, vel familiaris illius, cuius nomine ſigillũ dr appoſitum, cùm ad domeſticum & familiarem de facili præſter voluntatẽ principalis potuerit ſigillum peruenire, vt declarat Ancha. in c.ij.verſi.in dubio autem.de fide inſtru.Hipp.in l.i.§.qui in rationibus.verſi.& dicit Inno.ff.ad legem Corne.de falſ.Roman. conſi.cccxlvj.verſi.ſecundò ex eo.

14 Sublimita, niſi ſigillum eſſet bene cuſtoditum, ita q̃ non ſit veriſimile aliquem potuiſſe illud ſurripere, aut à ſeipſo capere. Imo.in cle.i.verſi.per prædicta fortè.de procur.

15 Secũdò limita, cõcluſionẽ procedere in ſigillo ꝓprio, ſecus verò in ſigillo alieno, q̃a in alieno ſigillo neceſſe eſt q̃ dicat de voluntate ſigillatis fuiſſe adiectũ alienũ ſigillũ.gl.in verbo, delete in c.inter dilectos.de fide inſtr.Spec.in ti.de ꝓba.in §.fi.num.16. verſ.& nota quod habẽs,& in titulo de citat.§.iã de citatiõe.nu. 13.verſ.literis.Bart.in l.ad teſtiũ.§.ſed an ipſos.ff.de teſta.Inn.in c.ij.verſ.ſi aũt nullũ.de fide inſtr.& ibi Hoſt.verſ.ſi autẽ nullum. & ibi Io.And.in prin.codẽ verſ.ſi aũt nullũ.Bal.nu.13.verſ.quæro an quis poſſit.& ibi Ant.de But.ver.venio ad quartũ.Ancha. verſ.ij.quæritur.Abb.verſ.ad tertiã quæſtionẽ.Imol.verſi.iiii.eſt dubiũ.Iel.verſi.prima cõcluſio Sal.in l.ſi vnus.in primo not.C. de teſta.Archi.in c.ſi canonici,ſup verbo,alterius.de offi.ord.in ſexto.& ibi Domi.in fi.ver.in ead.gl.ibi interdictũ.& ibi Frã.ver. in ead.gl.in fi.Alb.in l.ſi ꝓcuratorẽ.ver.quia etiã alieno.de ꝓcurato.& in l.ii.ver.& notandũ C.de rebus alie.non alie.Alex.cõſ. lxxxvij.ver.iij.q.a vol.iij.Fran.in c.ſignificauit.ver.& aliis autem caſib.de appell.a.Chaſſan.in cõſuet.nu.2.ver.& ſi ſigillo alieno. ver.& q̃n ſigillo alieno.Bauer.in §.poſſunt.ver.ſed an ſit neceſſe.Inſtit.de teſta.Imol.in cle.j.ver.ſi verò literæ.de procur.

Contrariũ hoc nõ procedere de iure,ſed q̃ ſignari põt etiam alieno ſigillo & nõ eſt neceſſe q̃ de hoc fiat mẽtio, expreſsè tenet Io.Fab.in §.poſſunt.in fi.ver.ſed an debeat fieri.Inſti.de teſta. refert & ſequit Alex.in l.ſi vn⁹.ver.ſed in aliis actib.C.de teſta.& Arc.in l.ꝓdteſtiũ.§.ſi ab ipſo.in j.no.ff.eo.Boer.dec.ccxl.nu.2.& 3.ver.nõ eñ eſt neceſſe.Bar.in l.ſi ꝓcuratorẽ.verſ.nec requirit. ff.de procurator.

16 Et nota q̃ etiam alienum ſigillum dicitur quo ad iudicem, ſigillum propriæ ſuæ Curiæ.Io.Fab.in l.j.verſ.quid ſi Dominus habet.C.de procur.

Contrarium gloloquens de ſigillo eccleſiæ,quo ad Epiſcopum.gl.in c.nobiliſſimus.xcvj.diſtinct.Hoſt.in c.ij.de fide inſtru. & Bal.verſic.idem autem quod Epiſcopus.

17 Quinta ampliatio ſumitur ex præcedentibus, vt regula procedat, nedũ ī ſigillate ꝓprio ſigillo, ſed ẽt ſigillate ſigillo alieno.

18 Quæ ampliatio limitatur primò, dũmodo exprimat, quod ſigillo alieno vtitur.per ea, quæ ſuprà diximus.

19 Secundò limita, q̃ ex cauſa hoc faciat, vtputa, quia non habet ꝓpriũ ſigillũ paratũ.ita Inn.in c.ij.ver.& no.& ibi Hoſt.verſ. & no.& Io.And.ver.& nota.Anch.ver.ij.q̃ritur.Abb.ver.ad tertiam quæſtionẽ.Imol.ver.iiij.eſt dubiũ.Inn.in ca.ſignificauit.de appellat.Spe.in ti.de citatio.§.iã de citatione.nu.15.verſ.literis, nã ſi ꝓpriũ ſigillũ haberet,nõ poſſet alieno ſigillo ſigillare.gl.in c.nobiliſſimus.in verbo,ſignatis.xcvij.dist.in Spe.in tit.de ꝓb.§. ſi.nu.16.ver.& nota q̃ habẽs.& in tit.de citatio.in §.iã de citatione.nu.15.ver.literis.Bal.ī d.c.ij ver.q̃ro an poſſit.Ant.de Bu.ver. venio ad quartũ.Io.Fab.in §.put.ver.ſed qd ſi alieno.Inſti.de teſt.

Contrarium Aret.in l.ad teſtium.in §.ſi ab ipſo.in primo not. ff.de teſtamen.

Et in teſtamento, contrarium tenet Ioã Faber in §.poſſunt.in prin.Inſti.de teſtam.ver.ſed obſtat.

20 Tertiò limita,dummodo concurrat voluntas illius,cui⁹ eſt ſigillũ, & ſigillũ hoc exprimat.Hoſt.in c.vt noſtrũ.ver.vti ꝓſumeret,de app.& ibi Ant.de Bu.circa ſi.ver.q̃ro an ſigillo.& Bal.ll.iſ. verſ.& ego in aligb.æquparo.Fel.ibi,verſ.iij.intellige.de fid.inſtr.

21 Quartò limita in arduis,& magnis negociis,in quib.nõ licet ſigillare alieno ſigillo.gl.in c inter dilectos.in verbo,delete, de fide inſtr.& ibi Bal.ver.itẽ aduerte,qa Principes.& Fel.verſ.iſ. intellige.Bal.in c.inter dilectos.n.15.ver.ſed oppono.de fid.inſtr.

22 Sextò amplia concluſionem principalem procedere,nedũ ſi ipſe ſigillans in ſcriptura loquatur, ſed etiam ſi alius in ea loqueretur.Inn.in c.ii.ver.item non eſt ius.de fide inſtr.& ibi Hoſt. ver.ſed nec vim facio,& Io.And.ver.ſed nec vim facio.Bal.verſ. dicit Inn.Anch.verſi.nec eſt vis.

23 Septimò amplia,nedũ cõcluſionẽ procedere in ſigillo, ſed in quolibet alio annulo ſignatorio appoſito de voluntate dñi, quia ex illo ꝓbatur cõſenſus, ſicut ex appoſitione ſigilli.Inn.in c.ij.ver.itẽ nota q̃ ius ciuile,de fid.inſtru.& ibi Hoſt.ver.ſed nec eſt vis.Bal ver.dicit Inn.Abb.ver.& quod dictũ eſt.Fel.ver.dicũt etiã prædicti.& Dec.nu.26.ver.& ſigillum pro annulo. Spec.in tit.de probatio.§.fi.nu.19.verſi.illud etiam ſciat.Imola in l.ad reſtium.§.ſignum.ff.de teſta.& ibi Aret.in primo not.& Io.Fab.in §.poſſunt,in primis verbis.Inſtit.de teſtam.

24 Limita iſtud quando ſigillans dicto annulo vteretur ad ſignandum,& ſigillandum.Ioan.Faber in §.poſſunt.verſicu.quid ergo dices.de teſtam.

25 Octauò amplia, nam ſigillũ probat delegationẽ.Inn.in ca. q̃m ꝫ.ver.alij dicunt.de probat.Archid.in c.ſi à ſubdelegato.de offi.dele.in vj.in primis verbis.& ibi Domi.verſ.quæro qualiter. & ibi Anch.verſiculo, qui vltimo notat.Ange.in l.cõſentaneũ. verſ.iudicatur Papa.C.q̃o & q̃ ind.Riminal.in l.pacta nouiſſima.ver.itẽ declara.C.de pact.Io.Faber in §.poſſunt.verſi.itẽ dic. Inſtit.de teſta.Hippo.in l.j.§.qui in rõnibus.ff.ad legem Corn.de falſ.ver.& dixit Ang.Rota in nou.deciſ.cccl viij.Fel.in c.ij.verſi. itẽ per ſigillũ.& in d.c.poſt ceſſionem.ver.fallit iij.Bellencin.in tract.de charitatiuo ſubſidio.q.cxiiij.Cardi.in cle.i.in princi.de procu.Fel.in c.coram.de offi.deleg.ver.pro quibus facit.

26 Nonò amplia, nam per ſigillum probatur commiſſio citationis,vel alterius negocij.gl.in c.ſignificauit.de appell Ang.in l.conſentaneum.verſ.& hoc nota.C.q̃o & q̃ ſudex.Rimin.in d.l.pacta nouiſſima.ver.& dicit Ang.Io.Fab.in §.poſſunt.ver.itẽ dic q̃ ſigilla.Inſti.de teſta.Hippo.in l.i.§.qui in rationibus.ver.& dixit gl.ff.ad leg.Corn.de falſ.Ant.de But.in c.ſignificauit.verſ. nota bene.de appel.

27 Decimò amplia, nam appoſitio ſigilli habet vim clauſulæ, ex certa ſcientia.ita Bal.in l.item lapilli.ver.& nota q̃ in priuilegio.ff.de rerum diuiſ.refert & ſequitur Riminal.in d.l.pacta nouiſſima.ver.quibus adde.C.de pact.

28 Vndecimò amplia, vt per ſigilli appoſitionem habeatur ꝫ̃ ius ꝓ abſoluto.Bal.in l.ꝫ̃ctus.C.de fide inſtru.verſ.ſed q̃o hic. refert & ſequitur Riminal,in l.pacta nouiſſima.ver.alius eſt etiã effectus.C.de pact.Dec.in c.ii.in ſi.nu.27.ver.in ij.quæſt.de fide inſtru.Franc.in c.ſignificauit,verſiculo,& quod per priuatã ſcripturam.de appellat.

29 Et hoc ſi ſigillum recognoſcatur.Dec.in c.ij.in fin.num.27. ver.in ij.quæſt.de fide inſtrument.

30 Duo

30 Duodecimò Amplia, vt etiã mãdatũ ad cauſas ꝓbari poſſit per ꝓprias literas conſtituentis,ſi habeat ſigillum authẽticum. Rota in nou.deciſi.clxij.Fran.ī c.quamuis.ver.& dixit hic Arch. de procu. in vi. Fel. in c.poſt ceſſionẽ.ver.fallit ſextò. de proba. Milis in ver.literis Epiſcopi,vel alteri⁹ Prælati.& Fran.in c.ſignificauit.in primo no.de appella.Imola,ī c.j.ver.ſed põt dicere.de procu.Bal.in l.ſi procuratorem.ver.ij.quæritur.ff.de procu.

31 Decimotertiò Amplia,idẽ eſſe ſi appoſitum ſit ſigillum ꝓprium ipſius conſtituentis.Franc.in c.quamuis. in verſic.ex his inferuntur.de procu.in ſexto.Bar.in l.ſi procuratorem. ff. de ꝓcu.ver.ad ſecundum oppono.Imola,in cle.j.ver.gl.literis. de ꝓcu.Bal.in d.l.ſi procuratorem,ver.iij.quæritur.

32 Imò idem eſt ſi non ſint literæ munitæ ſigillo ,ſed ſint ſolæ literæ.Card.in cle.j.in prin.de procu.per illum tex.

33 Primò limita præcedentẽ ampliationẽ,vt probetur mãdatũ literæ ſigillatæ in præiudicium ipſius cõſtituentis, nõ aũt in eius fauorem,ſi cõſtituens vellet ex literis per eũ ſcriptis,& ſigillatis ꝓbare mandatũ in eius fauorem.Imola in cle.j.verſ.gl.literis. de ꝓcu.ver.ſi verò literæ,& voluit Bar.in l.ij,ver.& prædicta vera.ff. de ſtipul.ſer.Fel.in c.poſt ceſſionẽ. ver.fallit ij.de probatio.Bal.in l.j.circa ſi.ver.itẽ quæro nunquid.C.de procu.

34 Secundò limita ampliationẽ præcedentẽ,vt ſolũ ſigillnm ſine literis nõ ꝓbet mandatũ.ita Arch.in c.quamuis.ver.& de reuocatione autẽ.de ꝓcu.ī vj.poſt Hoſt.quẽ allegat & ibi Io. Andr. ver. in glo.iij.& Domi.ibi.ver.ad primum.& ibi Fran. ver.ij. infertur. Imola in cle.j.ver.quid autem.de procu.

35 Sublimita limitationẽ hãc,niſi ſit conſuetudo,q̃ credaẽ habẽti ſolum ſigillum,vt declarat Domi.in d.c.quamuis, ver. hæc credo vera.de ꝓcu.in vj.& ibi Fran.ver.ij.infertur.Fel.in c.ij.ver. ii.quãdo. de fide inſtru.in c. coram.de offi.dele.ver.primò quia.

36 Secũdò ſublimita,nã ſolũ ſigillum ſatis erit vt admittaẽ ſaltẽ cũ cautione rati,ita Arch.in d.c.quamuis.ver.de reuocatione autem.de ꝓcu.in vj.& ibi Franc.ver.iij.infertur.Imola in c.ſi quo rundã.ver.ſed aduerte inquantũ eſt.de ſol.Fel.in c.ij.ver.iij.quãtum ad hoc.de fide inſtru.Io.And.in d.cap.ſi quorundam,ver.& arg.de ſolut.verſi.ſigilla.Hippol.in d.l.j.§. qui in rationibns. ver. & dicit Inn.ff.de falſ.Rom.conſi.ccccxlvj.ver.ij.ex eo.

37 Quartò Amplia etiã ſi non ꝓbetur ſigillum traditũ ab ipſo principali.Fel.in d.c.coră.verſi.ij.arguit.de offi.deleg.

38 Quod vltimũ ſublimita q̃n ꝓbaret fuiſſe traditum ſigillum à Domino,ſecundùm Domi.in d.c.quamuis.ver.ad ſm crederẽ. & ibi Fran.ver.iij.infertur.Imola in cle.j.ver.ſi verò cõſtat ex eo. de procu.Fel.in cap.coram.ver.fit etiã dubiũ.de offi.deleg.

39 Secus q̃n à perſona domeſtica oſtenderetur ſigillũ. Rom. cõſ.ccccxlvj.ver.ij.vel aliàs eſſet perſona talis,quã eſſet veriſimile ſigillũ ipſum ſubtrahere potuiſſe. Ant.de Bu.in c.ſignificauit. ver.nota bene.de appellat.

40 Et hoc vltimũ ꝓcedere poſſet,niſi ꝓbaret̃ ſigillum bene cuſtoditũ cõſeruari penes idoneã,& ſufficientem perſonam,ita vt non ſit veriſimile aliquẽ poſſe illud ſubripere, aut per ſe ipſum capere,Imola in cle.j.ver.per prędicta fortè.Imola in c.ſi quorũdam.ver.ſed aduerte inquantum.de ſolut.Fel.in c.ij.verſic.j. q̃n. de fide inſtrumen.

41 Itẽ ſublimita q̃n eſſet ſigillum tantummodò deputatum ad mandatum cauſarum,q̃a tunc videtur q̃ ex illo mandatum probetur.Imola in c.ſi quorundam.verſiculo,quod autẽ dicitur.de ſolu.Anto.de Bu.ibi, ver. quartò quæro. & Abb. in tertio nota. Fel.in c.coram.ver.idẽ dicas,de offi.deleg.

42 Primò limita principalem concluſionem , nam qui apponit ſigillũ,approbat ea,q̃ non reprobauit,nã reprobare non videtur per appoſitionem ſigilli.Bal.in l.tribunus.in §.j. ver. nota in iſto §.ff.de teſta.mili.

43 Secundò limita,quia neceſſe eſt,q̃ literæ ſigillatę approbẽtur per partem,vel per teſtes,vt per Bar.in l.ſi procuratorẽ.verſi. aut non habens ſigillũ.ff.de procura.refert & ſequitur Aret. in procem.Inſtitut.verſi.quod autem dicit.Imola in clemẽ.j. verſi. ſi verò literæ.de procura.

44 Tertiò limita ſi modò ſigillum ſcripturæ apponatur , ſecus verò ſi ſigillum eſſet ſine ſcriptura.Bald. in l.j. circa ſi. verſi.item q̃ro nunquid.C.de procu.& ibi Ioan.Fab.verſic. ſed quid ſi non oſtendit.Anto.de But.in c.ij.ver.iiij.quæro.de ſolu.& ibi Abb.in iij.not.& Imola ver.vlterius etiã quæri põt.Bal.in ca.j.ver.ſine literis.de pace.Conſtat.& in c.tertio loco.in prin.ver.in tex.ibi,ſigillo.de proba.& ibi Dec.in prin.ver. requiritur tñ. Archi.in ca. quamuis.ver.argumentũ,q̃ ſine.de procu.in vj.& ibi Ioan.And. ver.in glo.iii.& ibi Domi.ver.ex quo dixit Archi.Fran.ibi,ver.ij. infertur.Imola,in c.j.verſi.vlt.eſt dubium , de fide inſtru.Ruin.in tract.de offi.& poteſt.ca.ſed.vac.in iij.quæſt.in fine.

45 Et idcò ſigillũ appoſitũ chartæ vacuę nõ operatur.Inn.in c. ij.de fide inſtru.ver.aliis autem ꝓriũ v⁹detur.& ibi Hoſt.verſi.ſed quid de his procuratoribus.Abb.verſi.in vltima quæſtio. Ioan. And.in c.ij.ver.qd ſi tradidi.de ſol.Fel.in c.cùm venerabilis. ver. non enim dici poteſt.de except.

Et Bal.in Margarita,in verbo,ſigillare,dicit ſigillũ appoſitum ſcripturæ, quam quis nec vidit nec legit,nõ operari.

Contrariũ Ang.in l.conſentaneũ.ver.iudicauit Papa.C. q̃o, & quando iudex.

Tenendo primã partem,

46 Primò limita, nã per ſigillũ ꝓbat̃ voluntas domini circa ea, q̃ cõmiſſa ſunt generaliter , & ſpectant ad officiũ illius , cui officiũ eſt cõſignatũ.Inn.in d.c.ij.ver.cõfirmatur tñ.& ibi Hoſti.ver. cõſitetur tñ.& Bal.in fine,verſi. itẽ ex prædictis dico. & Ant. de Bu.ver.q̃nque epiſcopus.& Abb.ver.venio ad quartã quæſtionẽ.& Imola ver.fatef tñ Inn.Fel.ver.ij.cõcluſio.Hoſt.in c.j.verſi. ſed quidquid dicat.de fide inſtru.

47 Secundò limita ſtante cõſuetudine,q̃ habens ſigillũ,ſigillet nomine principalis ẽt ſcripturas nõ viſas, nec lectas per ipſum principalem,Hoſt.in c.ij.ver.poſſet tñ dici.& ibi Ant.de Bu.verſ. poſſet tamen dici,Anch.ver.alij dicunt.

48 Vel de cõſuetudine eſſet, q̃ ſolum ſigillũ ſine ſcriptura ꝓbaret.Domi.in c.quamuis. ver.hæc credo vera. de procu. in vj. refert,& ſequitur Decius in c.tertio loco. ver. dictũ Ang.de ꝓba.

49 Tertiò limita quo ad ea,quæ veriſimiliter fiunt cum voluntate domini principalis.Card.in ca.ſecũdo,verſi.q̃ro aliquis. de fide inſtrument.

50 Quartò limita principaliter niſi ſigillum ſit in fraudem appoſitũ,quia tunc nõ operatur.Hoſt.in c.ij.de fide inſtru.verſ.ſed quid de his.Io.And.ver.ſed quid de his.& ibi Ant. de Bu. verſic. venio ad ſextum.ver.ſi autem non principaliter.

51 Quintò limita niſi ſigillũ ſit appoſitum per errorem.Bal. in Margarita ſua in verbo,ſigillare poteſt quis.

52 Sextò limita,nam literis priuatorũ, ſigillo priuato ſignatis, creditur tñ in his,q̃ ſunt modici præiudicij , ſecundùm Iacobũ de Rauen.quẽ refert,& ſequitur Sal.in l. ſi qua per calumniam. verſicu.quæro generaliter.C.de epiſ.& cle.Alex. in l. quæ dotis. ver.nec obſtat dictus §.ff.ſolut. mat.& in apoſtil.ad Bar.ibi.

53 Septimò limita,nã ſigillũ quamuis publicũ,licèt authẽticet ſcripturã,nõ tñ facit eã ſcripturã publicã,vt no.Abb. in c.ij. in j. not.de fide inſtru.& ſentit ibi Bald.verſic.q̃rit Inn.poſt Inno.ibi.

Contrariũ Antonius de Bur.in ſummario in c.ij. de fide inſtr. & in ij.not.& ibi Decius in j.not.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Liber an præſumatur verus,verificatis pluribus partibus ipſius.

1 Varietas eſt inter Doct.an q̃n partitę vnius libri priuati,vt in plurib⁹ ſunt verificatæ, liber p̃ſumaf in omnib⁹ aliis partitis etiã nõ verificatis verus. ꝓput hãc opinionẽ affirmatiuam tenuit originaliter Paul.de Caſtro.ꝫ.ſ.cccj.incip.ad bene examinãdũ.volu.j.ſm vnam impreſſionem.laſ.in repet.l.admonendi.verſic.v.principaliter limita.ff.de iureiuran.Ang.in §.actionũ.in xiij.quæſtio. Inſtitu.de act.& in §. ſi.verſi. quæro an credatur.Inſti.de Attil.tut. vbi dicit ita fuiſſe iudicatũ. Idem ſentit Cuma. in ꝫ.ſ. cxxxvj.verſicu. quinimò dato. Corn.expreſsè in ꝫ.ſ.lxxxi.verſi. & ſaltẽ videtur.vol.iiij. Pariſ.ꝫ.ſ. xc.ver.ſicut eñ.volu.j.Aimo cõſ.clviij.ver.iij.probare omnino. Alciat.de præſump.in j.regu.in xvj.præſump.in fine,verſic.& ꝓpterea in cõtingentia facti.Ruin.in cõſi.xviij.verſi.& præſertim fides.vol.iiij.Gram.cõſi.ciuil.clviij.vbi dicit hãc deciſionẽ Pauli eſſe nouam,& menti tenendam.& hæc pars tanquã magis*cõis in practica eſt ſeruanda.

2 Ratio autem videtur eſſe,qa q̃n plures partitæ ſunt verificatæ,nõ eſt veriſimile,q̃ in aliis partitis libri cõtineant falſitatẽ, vt dicit Aimo conſil.clviij.nu.6.vol.j.Gram.conſi.ciuili clviij.nu.6.

3 Tenendo hanc partem, amplia vt procedat prædicta opinio etiam ſi dictæ partitæ fuerint maximi momenti. ita Cor.conſi. lxxxj.ver.& ſaltẽ.volu.iiij.Ruin.in conſi.xviij.nu.2.vol.iiij. Grã. in dicto conſilio clviij.nu.6.

Contra hanc ampliationẽ ſentit Afflict.ſuper Cõſti.in titu.de iure Balij.nu.23.

4 Cõtrariũ tñ in principali cõcluſione,q̃ in capitulis ſeparatis, & non verificatis,liber nõ faciat fidẽ,voluit Deci.in l. j. ver. q̃ ſi aliqua.C.de eden.& in c.ij.ver.ſm eſt.de fide inſtru. Purp.in l.admonẽdi.n.204.ver.v.laſ.ff.de iureiu.& ibi Ripa.n.125.ver.fallit iiij. Afflict.ſuper cõſtit.in tit.de iure Balij.nu.23.Aimo in tract.de antiq.temp.in j.part.nu.253.verſ.contra iſtam limitationem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Consanguineus vel vicinus, præsumitur scire facta vicini, vel consanguinei.

1 VIlgaris est illa cõclusio, q̃ cõsanguine⁹ p̃sumitur scire facta cõsanguinei sui. l. octaui grad⁹. ff. vnde cogna. l. de tutela. C. de in integ. resti. min. l. fi filiũ. C. de liber. cau.

2 Idem est in vicino. l. si vicinis. C. de nupt. l. filiũ eum diffinimus. ff. de his, qui sunt sui, vel alieni iur. c. quanto. & capitu. quosdam. de præsumptionib. & ibi notat Petr. de Ancha. gloss. in cap. paratus. in verbo. nescire, xxiij. quæst. j. Alex. in cons. ixxxij. in fi. vol. iij. Bar. in l. j. ff. si cert. pet. & ibi Fulg. & Sal. Alex. in consi. j. vol. j. Roma. in consil. ccxlv. circa fi. Bal. in l. fi. §. j. C. de iure delibe. Bart. in l. si cui. §. ijsdem. ff. de accus. Alex. in consil. cxlij. vol. ij. Barbat. in consi. xj. volu. j. Roma. in l. is potest. ff. de acquir. hæredita.

3 Et propterea vbi maior coniunctio, ibi maior p̃sumptio sciẽtiæ. Purpu. in d. l. j. ff. si certum pet. per d. l. octaui gradus. & per dictum capit. quanto.

4 Et propterea coniunctus vel vicinus, præsumitur scire mortem coniuncti, vel vicini. Bar. qui loquitur in coniuncto, in l. qui duos. versic. quæro dixi, q̃ oportet. ff. de rebus dub. & de vicino ponit Alex. in consi. xxxvj. volu. j. de coniuncto verò in consi. cij. vol. iij. & in consil. cxlj. vol. j. Bal. in l. ij. versi. & scias q̃ æstimatio. C. de rescin. vend. Purp. in l. j. ff. si certum peta.

5 Et propterea magis creditur testibus vicinis, Alex. in consilio lxxxvj. vol. ij. Corn. in l. ij. & ibi Rimi. C. qui admitti. Purp. in d. l. j. Gozad. in consi. xiij. Fel. in c. in nostra. de testib.

6 Et propterea possessio magis probatur per vicinos, quàm per alios. Bald. in cap. j. §. si tres. de pace iur. firman.

7 Et de possessione præsumuntur habere notitiam vicini, Corne. in consi. ccl. vol. j. Purpu. in l. j. ff. si cert. pet.

8 Et propterea legalitas, & bonitas melius scitur per vicinos, quàm per alios. Ang. in §. sancimus. in fine, de test. Purpu. in l. j. ff. si cert. petat. & multa alia prosequitur Purpu. ibi.

9 Primò amplia, nam ista scientia præsumpta sufficit ad cõuincendum de delicto. d. l. si filium. C. de lib. cauſ. Barba. in l. domin⁹ horreorum, in fi. prin. ff. locati. Specu. in titu. de empt. & vendi. §. nunc dicendum est. num. 30. in fin. Bald. in consi. ccccxxxvj. circa medium. vol. v. Purpu. in d. l. j. post Bar. ibi, ff. si cert. petat.

10 Secundò amplia, vt ex ista præsumpta scientia facilius cõtra vicinos inquiratur. l. dominus horreorũ. & ibi Bart. no. ff. locati.

11 Tertiò amplia, vt coniunctus præsumatur habere notã vocẽ cõiuncti sui, maximè si secũ habitet. Alex. in cõsi. xxiiij. vol. ij.

12 Quartò amplia, siue sit coniunctio ratione consanguinitatis, siue ratione affinitatis, per tex. in d. l. si filium. C. de libe. causa. per Purpu. in d. l. j.

13 Quintò amplia etiam ad præsumẽdam malam fidem, vt no. Spec. in titu. de empt. & vendi. §. nunc dicendum, el ij. in fin.

14 Sextò amplia in coniuncto minore, ita Ruin. ꝛſ. cxxij. vol. v.

15 Primò limita vt procedat præsumpta scientia quo ad mores. processum naturæ, iura sanguinis, & diuitias, nõ autem quo ad factũ, quod põt esse occultum, vt est testamentum, ita Bald. in l. q̃n soror. C. de iure delib. Soc. in consil. xcvij. vol. iiij. Dec. in l. ij. in fi. C. qui admitti. & in ij. lect. Alex. in l. Lucius. §. Titius. ff. de lib. & posth. Io. Crot. in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verb. obl. Bertr. in ꝛſi. xv. vol. j. & in ꝛſ. xlij. vol. j. Alex. in ꝛſ. cxxj. vol. j. Bertr. in consi. xx. vol. ij. Grat. consi. lxxxvj. vol. j. Ruin. consil. cxxj. vol. j. Corn. cõsi. cclxviij. vol. iij. Soc. in reg. lxxj. in prima fallen, Fel. in c. Petrus, de homicid. Afflict. super Constitu. Trigon. sing. lxxx.

16 Et ideo p̃sumit vxor scire an vergat ad inopiã maritus, Hispan. in c. p vestras. §. xviij. n. 31. & seq. de donatio. iter vir. & vxor.

17 Et ꝓpterea nõ præsumitur cõiunctum habere notitiã de ꝓtractu facto per coniunctum, vt voluit Alex. in consi. lxxx. ver. nec obstat q̃ testis dicat. vol. ij. & in consil. lxxj. vol. j. Decius in consi. ccccxlv. versic. x. & vltimo. Cæpolla in consi. ciuili xlvij. Bal. in cõsi. cxxx. circa finẽ. vo. iij. Corn. in cõsi. cxlvij. vol. ij. Curt. Iun. in d. l. j. ff. si certũ peta. Purpuratus.

Contrarium colligitur ex no. per Corn. in consi. clxiij. vol. ij. & per Ruin. consi. clxviij. vol. j.

18 Nec similiter præsumitur posse attestari, contractum non esse factum à coniuncto, vt no. Fulg. & Pau. de Cast. in d. l. j. in fin. ff. si cer. peta. Fel. in c. literis. de præsump. nec similiter scientiam testamenti. Ruin. consilio xxiij. versi. v. & consi. xxv. vol. v.

19 Et propterea non præsumitur coniunctus scire sententiam latam contra coniunctũ. Dec. in consi. ccccxlv. versi. non obstat quòd inter coniunctos.

20 Et ꝓpterea cõiunctus nõ præsumitur scire cõiunctũ carere tutore, maximè q̃n mater gessit se pro tutrice. Soci. in cõsi. cliij.

21 Et non præsumitur scire q̃ quis se gerat pro Comite Palatino legitimando. Ruin. consi. lxvi. vol. iij.

22 Et propterea generaliter infertur ad omne factũ, quod cõiunctũ latere põt, vt dicit Alex. in consil. lxxj. vol. j. Ang. in d. l. j. in prin. ff. si cer. pet. Afflict. super Constit.

23 Et ꝓpterea infert Ang. q̃ diuitiæ, & bonitas possunt latere vicinos. & fuit dictũ Bal. in l. j. i fi. C. de colluſ. deteg. Ale. in ꝛſ. 50. vol. v. Gomez. i. §. rursus. Instit. de actio. Fely. i. literis. de p̃sump.

24 Et ꝓpterea factũ, qđ habet tractũ momentaneum, nõ præsumitur sciri per cõiunctũ, vt p Pau. de Cast. in d. l. j. in fi. ff. si cert. pe. Soc. ibi. Curt. Iun. per Alex. in ꝛſ. lxxx. vol. ij. Cæpolla in cõsil. ciuili xlvij. Fel. in ca. literis. de p̃sump. Riminal. in l. ij. in fine, C. q̃ admitti. Trigo. in singu. lxxx. Hispan. in c. per vestras. §. xviij. nu. 35. de dona. inter virum, & vxor. Afflict. super Constitu.

25 Et ꝓpterea dicit Ang. in d. l. q̃n sororem. C. de iure deliber. & Iaſ. in l. auia. eod. tit. q̃ cõiunctus nõ p̃sumit scire factum coniuncti, Dec. in ꝛſ. ccccxlv. ver. nec obstat, q̃ inter q̃iunctos. Corn. in ꝛſ. cxlvij. vol. ij. Alex. in l. q̃ Romæ. §. duo fratres. ff. de ver. obl. Et ideo dicit Bal. in l. cõuenticula. C. de epiſ. & cle. q̃ vicinus, & cõiunctus p̃sumitur scire illa q̃ cõmuniter cõiunctis, & vicinis ſolent esse nota. & in c. quanto. de p̃sump. Alex. in d. l. j. & ibi Iaſ. & Soci. Alex. in l. Titius. §. Lucius. ff. de libe. & posthu. Curt. Iun. in d. l. j. Alex. in ꝛſ. 50. vo. v. Purpu. in l. j. ff. si cer. pe. Corneus in ꝛſ. ccxxxij. volu. ij. Pau. de Cast. in l. non omnium. ff. de leg. Corn. in con. clvj. vol. iij. Riminal. in d. l. ij. C. qui admitti. Fel. in capitu. literis. in quarta limita, de præsumpt.

26 Primò limita, nã in actu multum publico preſumitur scientia cõiuncti, & vicini, vt no. Bal. in d. c. quanto. de præsump. Soc. in d. l. j. Dec. Purp. Corn. in dicto consil. ccxxxij. vol. ij. Fel. in d. ca. literis. in tertia limitat.

27 Et idem est in actu multũ frequenti, vt dicit Soc. in d. l. j. ff. si cert. pe. & Aret. ex quo dicto multa infert Purpu. ibi.

28 Secũdò limita, q̃a pater p̃sumitur scire factũ filij, vt per Rui. consi. xlvij. nu. 13. volum. ij. & maximè quando cum ipso habitat, vt ibi per eum.

29 Tertiò limita principalẽ conclusionẽ, q̃n coiunctus fuit absens, ita Ang. in l. tres fratres. ff. de pact. Imol. in l. Lucius. §. Titi⁹. in j. not. & ibi Alex. ff. de libe. & posth. est bon⁹ tex. in l. ij. §. volũtatẽ. ff. ſol. ma. & ibi Aret. in iij. no. Soc. in ꝛſ. xcv. vol. iiij. Bar. in l. is põt. ff. de acqui. here. Bal. i. l. planè. §. tutor. ff. de excuſ. tu. Abb. in c. cum in tua. in j. not, qui matrim. accuſ. poſſ. Alex. in consili. lxxxij. vol. iij. Soc. in d. l. j. ff. si cer. pe. Alex. in d. l. is põt. ff. de acq. here. Dec. in consi. lxiiij. Soc. in consi. clxxxvij. Purp. in l. j. ff. si cer. pe. Decius in l. ij. in fine, & in ij. lect. C. qui admitti. Fel. in ca. literis. in iij. limit. de præ ſump. Rui. consi. clxiij. vol. v.

30 Sublimita, nisi distantia esset modica, vt declarat Socin. in consi. cliij. Roma. in l. is potest. ff. de acqui. hered.

31 Et hoc vltimũ intelligẽ nisi factũ sit præcipitanter, & celeriter, vt no. Imola, in d. l. Lucius. §. Titi⁹. ff. de libe. & posth. in j. no. Iaſ. ibi in ij. no. Alex. in consi. cij. vol. iij. & in consi. cxlij. volum. ij.

32 Quartò limita, q̃n cõiunctus, vel vicinus fuit infirmus. ita Bar. in l. is potest. ff. de acqui. here. ſequit Imola, & Roma. Alex. in cõsil. lxxxij. ver. hæc cõfirmo. volu. iij. & in l. Lucius. §. Titius. ff. de liberis & posthumis.

Contrarium tenet ibi Iaſo. in l. is potest. ff. de acqui. hære.

33 Tenẽdo primam opinionem, ſublimita si modò infirmitas sit grauis, quia tunc præsumitur ignorantia, aliàs secus. Roman. in dicta l. is potest.

34 Quintò limita illud de vicino, vt procedat tantùm, quando est verificatum de eo esse famam in vicinia, & non aliter, ita Bar. in d. l. is potest. & ibi Imola.

Contrarium ibi Alex. versi. aduerte ad hoc. & Iaſ.

35 Sextò limita, quando aliud ex cõiecturis appareret, ita Frã. Tigri. in d. l. ij. C. qui admitti. & ibi Alex. Rimi. in l. cùm antiquio ribus. C. de iure deliberand.

39 Et ꝓpterea dicit Iaſ. q̃ per matrimonium publicè ꝯctum, in faciem ecclesiæ inter cõsanguineos, vel affines, p̃sumatur ignorantia circa impedimentum affinitatis, & tollitur præsumptio scientiæ fundata in causa, q̃a coniunctus, in consi. clvj. vol. iij.

37 Septimò limita in cõiuncto, vel vicino nouo, ita Purpu. in d. l. j. ff. si cer. pe. in iij. limit. Sed creditur circa id, quod dicit se vicinum. Iaſ. in d. l. j. ver. aduerte etiam. & ibi Purpu. qui declarat.

38 Octauò limita, nã licet ista sit preſumpta scientia, tñ nõ sufficit ad hoc vt dictũ testis cõcludat in his, quæ directò, & cõcludẽter possunt oculis subiici, & ꝓbari. ita sentit gl. in l. ij. C. quã. fiſc. vel priuat. Bar. in d. l. j. si cer. pe. ver. ex hoc argui. Bar. Ang. versi. p hoc Bar. decidit duo. & Pau. de Ca. in fin. Aret. q̃ dicit ita *cõmuniter teneri. & Soc. i iiij. casu. Alex. Iaſ. Deci⁹, Cur. Iun. Bal. i c. quã to. de p̃sum. Soc. i reg. lxxj. i secũda fallẽ. Bal. i l. data opera. ver. qd si dicit

si dicit scio. C. qui accuſ. non possunt.

Cõtrariũ, q̃ imò indifferentẽt dictũ testis concludat, allegans ꝓ ratione, & causa scientiæ, q̃a vicin⁹, sentit gl. in l. ij. C. q̃n fiſc⁹, vel priuat. clar. Bar. i d. l. j. ff. si cer. pe. idẽ tenet ibi Ful. & Sali. Bar. i tract. testiũ. ver. testis. Bal. i auth. quas actiones. in fi. C. de sacrosanc. eccleſ. dum ſequiẽ no. p Bar. in d. l. j. ff. si cer. pe. Pau. de Cast. in d. l. nõ omniũ. ff. de leg. Ang. in §. hinc nobis. in j. not. in auth. de hæred. & Falcid. & in d. §. sancimus. licèt nõ ſe firmet in fine prin. in auth. de testi. Ant. de But. i c. literis. i fine, de p̃sump. & ibi Abb. circa prin. dũ renet opi. Bar. in d. l. j. ff. si cert. pet. & i c. quosdã. vbi clarius loquit, de præsump. Corn. in consi. ccxix. vol. j. & voluit Alex. in l. nõ hoc. in iij. no. C. vnde cogn. & in ꝛſi. xcij. vol. v. & in cõsi. j. vol. j. Fel. in c. cũ causam. de testi. Barb. in cõsi. lxiiij. vol. iij. Bal. in l. testium. C. de test. in l. j. ver. de vno quæritur. C. q̃n fiſcus, vel priuat. Rom. in consi. ccxlv. in vltimo dubio, & istam dicit *cõmunem Fel. in cap. literis. de præsump. in prima limita.

39 Et fm primã opinionẽ dicendũ esset, q̃ in probatione ætatis, sufficeret q̃ testis examinatus diceret scio, q̃a cõsanguineus, vel vicinus. ita Bar. in l. de ætate. in ij. q. ff. de, min. & in l. de tutela. C. de in inte. reſt. min. licèt nõ ſe firmet. Bal. i l. testiũ. C. de testib. Bar. in consili. xcij. Sal. in l. si minorem. C. de in inte. reſt. Barb. in consi. liij. vol. ij.

Sed tenendo aliã opinionẽ dicendũ esset ꝙriũ, q̃ talis ꝓbatio nõ sufficiat, put voluit Bal. i l. de tutela. C. de in inte. reſti. & Salic. ibi circa finẽ, maximè q̃n cõiunctus esset minoris ætatis, q̃ ille, de cuius ætate q̃rit. & ita etiã dicit Pau. de Ca. in l. j. i fi. ff. si cer. pe. & ibi Curt. Iun. Aret. Fel. in c. in literis. in ij. limitatione. de testib.

40 Et intellige, q̃a talis ꝓbatio est p̃sumptiua, nõ vera. Bal. in l. j. versi. ostẽdo. C. de ser. fug. Bal. in l. nõ omniũ. ff. de leg. Bal. i l. data opera. ver. qd si dicit scio. C. q̃ accuſa. nõ poſſ. in l. cõuenticula. C. de epi. & cle. in c. quoſdã. de p̃sumpt. Fel. in c. literis. in fin. de test. in v. fallen. Aret in l. j. ff. si cer. pe. Alex. Dec. Iaſ. Purpu. Curt. Iun. qui oẽs inferunt ad plures notabiles effectus, Ruinus consi. lxvj. vol. iij. Alex. in consi. 50. vol. v. Soc. in regula, in vij. fallen.

41 Nonò limita in cõsanguineo minore, vel muliere, fm Rui. in consi. cviij. vol. iij.

42 Decimò limita, quãdo resultaret delictum ex scientia. Rui. consi. 100. vol. iij.

XI. Limita, vt regula ꝓcedat tantummodò vſque ad gradus iuris ciuilis. Bal. Nouel. in tract. de dot. in xj. part. primæ par. prin. & in tract. de priuileg. dot. putat. in j. priuileg. nu. 8.

44 XII. Limita, nã ſui hæredes nõ p̃sumũtur habere notitiã de his, q̃ in testamẽto patris cõtinentur. Barto. in l. sed si plures. §. ad subſtitutos. ff. de vulg. & pupil. Iacob. in l. q̃n. in fi. C. de iure deli.

45 XIII. Limita, vt cõclusio nõ procedat, si testis reddẽs rationem, quia vicinus, deponeret super negatiua, ita Purpu. in d. l. j. q̃ etiam declarat. ff. si cert. pet.

46 XIIII. Limita, vt iudex, nõ obstãte dispositione sic facta, p te stẽ possit vlterius pquirere magis specialẽ rationẽ, causã indagandæ veritatis, vt sentit Soci. in d. l. j. Purpu. & Cur. ff. si cer. per.

47 XV. Limita, q̃n deponit habito respectu ad præsentẽ statũ, videlicet, scio, quia vicinus, non ad præteritum, sciuì q̃a vicin⁹. Soc. in d. l. j. vbi tenet quòd tunc non probet.

Contrarium Purpu. in d. l. j.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Antecedenti prohibito, præsumitur prohibitum omne, per quod ad illud peruenitur.

1 VAndo aliquid ꝓhibetur antecedens, ꝓhibitũ p̃sumitur omne id per quod puenitur ad illud. l. oratio. ff. de sponſ. gl. in cle. j. in verbo, contrahere, de consangui. & affinit. est bon. tex. in c. constitutus. de concess. præb. & in c. ex tenore. eodem ti. Sal. in l. ij. ver. secunda est. ff. de iurisdictione omnium iudicum.

2 Et facit quod no. Bal. in l. fi. in prin. C. ad legem Falc. q̃ qui nõ põt alienare, nõ põt etiã promittere de alienando. Dec. in consi. ccccclj. Dec. in l. ij. ff. de iurisd. om. iud. Claud. in l. j. ff. de noui ope. nunc. Tiraq. de Retract. vbi dicit, q̃ censetur prohibitum omne illud, ex quo alienatio sequitur.

3 Et ideò ꝓhibita venditione per statutũ, censetur ꝓhibita ẽt promiſſio de vendendo, vt per Ruin. in consi. cxlv. vol. j. q̃ ampliat, etiam si talis promiſſio post mortem conferatur.

4 Primò limita, nã regula nõ procedit in pœnalibus, & in materia, in qua nõ est facienda extenſio, q̃a tunc nõ operatur nisi in actu consummato. gl. in d. cle. j. in verbo ꝯhere. de consan. & affinit. Bal. in l. pe. ff. nẽ q̃s eum, q̃ in ius. & per eundẽ Bal. in l. j. versi. & per hoc determinantur duæ q̃stiones. C. si rector. Alex. in ꝛſ. cxciiij. vol. ij. Abb. in c. j. nu. 3. & ibi Dec. de postul. p̃l. Barb. & Dec. in c. nam concupiſcentiam. in ij. lect. de constit. Iaſ. in l. ij. ff. de iurisdict. om. iud. Iaſ. in l. quominus. in nono not. ff. de fluminibus. Ripa in tract. de peste. nu. 300. cum pluribus ſeq. Iaſo. in l. cùm quidam. ff. de libe. & posthu. Corn. in consi. cxlvij. vol. j.

Cõtrariũ quòd pœna etiã in antecedenti locũ habeat, tenuit gl. in c. j. de postul. prela. sentit Ant. de Bu. in c. fi. de cõsuet. versi. fallit viij. ſequitur Caccialup. in repe. l. omnes populi. ver. xiij. q̃n duo. ff. de iuſt. & iure. Dec. in l. ij. ff. de iurisd. omn. iud.

5 Secundò limita, q̃n est eadem ratio prohibendi etiam antecedens, aliàs secus, vt est tex. in l. j. C. si rector. & ibi Cy. & ibi etiã Sal. Alex. in consi. cxciiij. vol. ij. Dec. in c. iurauit, de proba. Ripa i tract. de peste, nu. 202. Dec. in consi. ccccclj. & in l. ij. ff. de iurisd. om. iud. Corn. consi. cxlvij. vol. j.

6 Tertiò limita, q̃n prohibitio esset de iure ſpeciali, & reſpiceret personã, ita Cyn. in d. l. j. C. si rector. ita Bald. in l. ij. ff. de iurisdict. omnium iud: cum.

7 Quartò limita, q̃n actus non esset perpetuò prohibitus, ita Dy. & ibi Io. And. in reg. cũ quid. de reg. iur. in vi. ita Bal. in l. j. C. si rector. Dec. in c. nam concupiſcentiam. in ij. lect. de constit. Dec. in l. ij. ff. de iurisdict. omn. iudic.

8 Quintò limita, q̃n prohibẽt finis, ſecus si prohibeatur modus, ita Bal. in c. innotuit. ver. no. prohibito. de elect. refert & ſequitur Dec. in c. nam concupiſcentiam. in ij. lect. de constit.

9 Sextò limita, q̃n antecedens potest ſuffineri in alia virtute, quam in virtute principali. Bal. in l. j. C. si rector.

10 Septimò limita, q̃n illud, quod prohibetur, directò tẽdit ad productionem illius, quod prohibetur, ſecus si incidenter: ita declarat Bar. in l. j. circa fi. & ibi Iaſ. ff. de iurisd. om. iud.

11 Octauò limita regulam istam non procedere in ſtatutis, ꝓut declarat Dec. in consi. dcxlv.

12 Nonò limita, regulam non procedere in cõtractibus. Alex. in consi. cxciiij. vol. ij.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Princeps promouendo inhabilem ex certa scientia, præsumitur dispensare.

1 VArietas nõ modica reperit inter Doctor. super declaratione illius q̃stionis, q̃n Princeps, promouendo inhabilem ex certa scientia, p̃sumat ipsum habilem reddere, & secum sufficienter dispensare. iuxta l. quidam cõſulebant. in fine. ff. de re iudi. & ibi Bar. in ij. no. ver. vltr. est videndũ. vbi se remittit. & ibi Ang. ver. in tex. oĩa agere decreuit. & ibi Imo. ver. sed aduerte, vbi tenent hanc partẽ affirmatiuam. idẽ, ꝓbat tex. in l. Imperialis. in §. similes, & ibi Bal. in prin. ver. ex isto collige. & in fi. ver. no. etiã argumentũ. C. de nup. gl. in c. eã te. in gl. j. de æta. & quali. Domi. in ca. si eo tempore. ver. qd si Papa. de rescrip. in vj. l Old. ꝛſ. ccxxxix. & in ꝛſ. ccxxxx. ver. super articulis. & cõſi. cccxxxj. Roma. ꝛſ. cccvij. Io. And. in c. fi. ver. vel fm eũ. de iud. i vj. Rom. ꝛſ. ccxvj. ver. in quo qdẽ ij. Fel. in c. præterea. versi. iij. scias. de testi. cog. & in c. cũ inter. ver. sed ꝑrium. vbi dicit hanc partem esse tenendam, & esse de mente Domi. de Rot. de exceptio. & versi. tamen non videtur recedendũ, & in c. si aliq̃s. ver. & ꝓ isto dicto. de sent. excom. vbi reprobat Calder. cõtrariũ tenẽtem in ꝛſ. viij. de rescrip. Io. de Sylu. in tract. de benefi. in viij. q. versi. ex præmissis resultat conclusio. Rebuf. in Pract.

2 Declara, nã hoc dictũ aliqui intelligunt dummõ inhabilitas sit expressa in literis ꝓmotionis, nõ aliàs, ita Ant. de Bu. in ꝓœm. decret. ver. vbi exigitur ꝛſensus. refert & ſequitur Fel. in c. si q̃s. ver. ꝛſidera tertiò, de rescr. & in c. nonnulli. ver. vnde dicit Abb. ver. ad hoc optimè facit. & in c. cũ vigetsimũ. versi. vt nõ habeat locũ. de offi. delega. Old. ꝛſ. cccxxxviij. ver. itẽ articuli, q̃ danẽ. Io. de Syl. in tract. de benef. q̃ ij. viij. in iij. par. versi. ex p̃missis resultat ꝛſclusio. Et ita loquit Aegidius decis. ccclxiij. & decisi. dccxxviij.

Cõtrarium, q̃ sola scientia sufficiat, nec requirat, quòd in literis ꝓmotionis sit expressa inhabilitas, voluit Bal. in l. fi. versi. & ideò fuit q̃stio. C. de fruct. & lit. expen. Aegid. decis. dcxcviij. ver. patet primo. Rota in nou. decis. ccclxviij. versic. sic est i ꝓposito. Aegid. decisio. dccxlvj. ver. sed nũquid. & decisi. cccxxxij. i nou. versi. sed nũquid de ista scientia. Paris. ꝛſ. xliiij. n. 15. & seq. vol. iiij.

3 Imò hoc idem in inferiore à Principe supremo, tenet Imol. in l. quidã cõsulebant. ver. sed verus. ff. de re iud.

4 Pro quo facit, nam etiam non expressa macula illegitimitatis, legitimatio facta ex certa scientia operatur plenã dispensationem, Aimo consi. clxxxij.

5 Et similiter, aliq̃ voluerũt quòd ꝓmotio supremi Principis ñ sufficiat ꝓ dispẽſatione, nisi clausula, ex certa scientia, sit expressa

Universidad de Deusto
Biblioteca

posita in literis,vt p glo.in ca.statutū.in verbo, literarū. in fine, de reſcript.in vi.& in cleme.ij.in glo.fi.de reſcript.Bald.in cap.j. verſi.& accedit de facto.per quos fiat inuest.Oldr.ꝑſil.cccxxviij. verſicu.item articuli,qui dantur.Bald.in l.impetrata. verſic. aut reſcriptum.C.ſenten.reſcin.non poſſe.

Cōtrariū videtur verius,per ea,q̄ habenť inferius in concluſ. noſtra,de clauſula ex certa ſcientia, vbi ex * cōmuni opinione cōcludit de ſcientia Principis cōſtare poſſe aliunde,q̄ ex literis.

6 Et ſimiliter ꝙ requiratur expreſſa diſpenſatio, nec ſufficiat certa ſcientia,tenuit Calde.cōſi.viij.de reſcript.& conſil.xxij.in titu.de reg.Oldr.conſi.cccxxv.& conſil.cccxxvj.

7 Et iſta pars,de ſtylo Curiæ videť verior, qa diſpenſatio nunq̄ inducitur,niſi de diſpenſatione in literis fiat expreſſa mentio.de quo ſtylo mentionē facit Calder.in dicto ꝑſ.viij.verſi.itē ſtylus. de reſcript.& Oldr.ꝑſ.cccxxvj.verſi.qs dubitat. & ꝑſil.cccxxviij. verſi.præterea ſtylus.& conſil.cccxxxij.verſic.& ſi diceres.

8 Et hodie hoc eſt expreſsè deciſum p regulā,ex quo diſpenſa tiones literis nō cōfectis nō poſſunt operari, vt expreſsè dicit Cōmēt.regularū,regula xvij. verſi. & hoc dico ad cōcludendū.

Cōtrariū,ꝙ nō requiratur expreſſa diſpenſatio , ſed ſufficiat certa ſcientia, ꝓbatur ex his,q̄ deducta ſunt in regula , & in aliis ſuprà allegatis,& in ſpecie quoad iſtud,opinionē Calder.in ſuis ꝓtilis reprobat Felin.in c.j.verſic.ſimiliter dixit.de reſcript.& in c.cùm vigeſimū.verſic.vt nō habeat locū.de offi.deleg.& in c.ſi qñ.de ſenten.excomm.verſi.& iſto dicto,Aegid.deciſi. cccl.xiij. Fely.in c.cum inter.de except.Grammat.conſil.ciuil.xlviij.

9 Sed Felyn.in c.nonnulli.verſic. ad idem optimè facit. de reſcript.videtur diſtinguere ꝙ aut ex verbis Papæ colligitur ꝙ intellexerit inhabilitatem , & videatur diſpenſaſſe: ſecus vero qñ hoc non colligitur ex verbis Papæ,licèt faciat ex certa ſcientia. & in c.ſi quando.ver.conſidera iij.eod.titu.

10 Et ſimiliter etiā in Principe ſupremo,nōnulli requirunt ad hoc,vt videatur ex certa ſcientia ,ꝓmouēdo diſpenſare,ꝙ requiratur cauſæ cognitio,vt tenuit Cald.in dicto ꝑſ.viij.verſicu.imò non incōgruè. de reſcript.& in cōſ.xxij.de reg.Oldr.ꝑſ. cccxxv. verſic.ꝓterea videť.& verſic.ꝓterea hoc idē.& ꝑſ.cccxxvj.verſic. nec obſtat.& ꝑſ.cccxxvij.verſi.i.ſic cōſentit,licèt nō firmet.Soc. ꝑſi.xcix.verſic.ſed ad hāc obiectionē. volu. iij. Sarnen.in regula de nō toll.iur.q̄ſ.q̄ſt.xviij.Oldr.cō.cccxxxij.ver. ad ꝛclusionem.

Contrariū verò in ſupremo Principe vt nō requirať cauſę cognitio,licèt hoc ſit verū in inferiore à ſupermo Principe , dicit Oldr.ꝑſ.cccxxx.verſic.nō obſtat.Abb.in c.ij.verſi.ſed ꝓ ꝛcordia. de ſchiſmat.& ibi Anan.verſic.ipſe tñ Reuer.Abb.Henric.in ca. veniens.in princ.iuncto verſic.ſi quæris.de fil.presby.Abb. in c. præterea.nū.11.de teſt.cog.Iaſ.in l.Barbarius.verſicu.itē noto. ff.de offi.Præt.Felin.in c.cū inter.verſic.& dū ibi.de except. Dec. in c.ſi qñ.verſic.pro reſponſione conſiderandum eſt.de reſcrip.

11 Et ſimiliter nonnulli fuerunt eius intentionis,ꝙ vt ſuprem⁹ Princeps ex certa ſcientia ,ꝓmouendo inhabilem,dicatur ſecū diſpēſaſſe,neceſſe ſit ꝙ apposuerit clauſulā,nō obſtāte, ,put dicit Oldrad.ꝑſ.cccxxvj.verſic. nec per reſcriptū.& ꝑſ.cccxxvij.verſi. quarto,ꝙſuetudo Papæ.Feli.c.cū inter.ver. ,peedūt iſta.de excep.

Cōtrariū eſt verius,qa clauſula,ex certa ſcientia,operatur, vt nō ſit neceſſariū apponere clauſulā, nō obſtante , & habet vim ſpecialis derogationis,vt dicit̄ in concluſ.noſtra ſuper clauſula, ex certa ſcientia.& in iſtis terminis dicit Feli.in dicto c. nōnulli. ver.ꝓfirmat iſta quarta fall.de quo tñ notabiliter diſtinguit Ioā. Crot.ponens ſex ꝛclusiones in c.j.verſi.in fine glo.de ꝛſtit.in vj.

Tenēdo primā opinionē,quæ videtur eſſe magis * cōmunis, ꝙ ſola ſcientia Principis ſufficiat,vt credatur diſpenſaſſe,quādo promouet inhabilem,

12 Amplia idē eſſe in inferiore à Principe ſupremo, ,put ī capi. ,pmouente inhabilem vel indignū eo caſu,quo pōt diſpenſare: tenuit Specul.in titu.de diſpen.in §.ſunt quoque. in fi. verſi. Ioannes tñ not.& Old.loquens de Epiſcopo,& capitulo.in conſil. cccxxix.in prin.verſi.præterea video in Epiſcopo,& ꝑſ.cccxxxj. verſic.iura aūt canonica,& in Comite Sabaudię loquitur Bald. in l.eam,quam.verſic.demum quæro.C.de fideicom.

13 Quod ſublimita ſi ,pcedere ī inferiore à Principe ſupremo, niſi interueniente legitima cauſæ cognitione.glo.in c.ij.in glo. j.& ibi Hoſt.ī princ.ibi diſpē ſatū.& ibi Ioan.Andr.verſi. tu dic ꝙ ipſo facto.& Ant.de Butr.verſic.q̄rit glo.j.Anch.verſic.tu dic ꝙ ipſo facto.Car.verſic.q̄rit nunquid ,pbatur diſpenſatio. & Abb. verſic.ſed ꝓ ꝛcordia.Ioan.de Anan.verſi. ipſe aūt Reuerē.Abb. de ſchiſma.Inn.in c.veniens.de fil.presby. & Hoſt. ibi verſic. vel fm Gofre.& ibi Io.And.verſi.in glo.qa qđ ibi.Ant de But.verſi. reſtat videre.Card.verſ.q̄ro ī eo. Ab. ver. qđā ſunt act⁹ poſitiui. Anc.ver.q̄rit Io.Andr.Feli.ī c.cùm venerabilis,verſi.neq; ſciētia ſuperoris.de except.Rom.ꝑſ.dvij.Imol.ī l.qđā ꝑſulebant.ff.de reiud.glo.fi.in c.j.de a tat.& qualit.in vj.Paul.de Caſtr.in d. l. quidā conſulebant.verſicu.allegatur etiā iſta lex.ff.de reiud.Fel.in d.c. cùm inter.verſi.in hoc poſſet inſiſti.Henri.in c. veniens. in prin. iuncto ca.ſi queris.de fil.presby.Iaſ.in l.Barbarius.verſi.itē nota. ff.de offi.Præt.Dec.in c.ſi qñ. verſ.pro reſponſione conſiderandum eſt.de reſcript.

14 Non tñ licet requiratur cauſæ cognitio,propterea tñ requiritur expreſſa diſpenſatio , ſed ſufficit tacita : Abb. in c.veniens. numer.8.de præſump.Imola in l.quidam conſulebant.verſiculo verius puto.ff.de re iudi.

15 Secundò Amplia,ēt ſi princeps ignoraret,ſi modò eſt certū, ꝙ idem fuiſſet facturus ſi ſciuiſſet,Bart. in l.ij. C. ſi ſeru.vel liber. lib.x.verſic.ex quo nota.Imola in d.l.quidā ꝑſulebant.verſic.cui verò nō requirať.vbi per hoc infert, ꝙ qñ ,pmouеť aliqs in magiſtratū ad exercendā iuriſdictionē, ga cenſetur promoueri ,pter eius virtutem,& ,pbitatē,cenſetur ſecū diſpenſaſſe , etiam ꝙ nō probetur ſcientia.Rom.in conſi.ccxvj.verſic.mihi autem.

16 Tertiò Amplia,nedum ſi Princeps ſciat, ſed ſi etiam ſcire ꝓſumať:Barto.in d.l.ij.C.ſi ſeru.vel libert.lib.x. verſi. ex quo nota. Pariſ.conſi.xliij.vol.iiij.numer.18.

17 Quartò Amplia, ēt ſi ſit defectus iuris naturalis , Rebuff. in pract.ī tit.de diſpenſa.nu.11.vbi hāc dicit* cōem opinio. Quod declara,vt ,pcedat qñ in reſcripto adeſſet verbū diſpenſamus, & eſſet expreſſa cauſa diſpēſationis,aliàs ſecus:Oldr.cōſi. ccxxxvj. ſequitur Rebuff.in practica,in tit.de diſpenſa.num.11.

18 Primò limita,qñ Princeps facit aliquē actū poſitiuū, puta qñ ,pmouet aliquem ad beneficium, vel officium : ſecus vero ſi nō adſit actus poſitiuus:Imola in dict.l.quidā ꝑſulebant.verſicu. aut eſt Princeps.ff.de re iud.Abb. in capitulo , veniens. verſicul. gdā ſunt actus poſitiui.de fil.presbyt.Soci.ꝑſi.xcix.verſiculo,ſed reſpondeo.Ruin.conſi.lxxxv.ver.tertius caſus eſt.vol.iiij.

19 Secundò limita,qñ Princeps potuit exiſtimare illū inhabilē fuiſſe ab alio habilitatum , puta à ſuperiore ſuo , qui hoc facere poterat,Soci.in d.conſi.xcix.verſicu.ij.reſpondeo.vol.iij.

20 Tertiò limita,qñ Princeps ex aliqua neceſſitate ,pmoueret inhabilem,qa non propterea cenſetur illū perpetuò habilitaſſe: Rui.conſil.lxxxv.verſi.& iſtud confirmat.volu.iiij.

21 Quartò limita,nā nō dicitur ex certa ſciētia ,pcedere ad diſpenſationē,ex eo ſolo ꝙ aliquid dicať in narratiua literarū , niſi in diſpoſitione ſit repetitum illud,qđ narratū eſt : tū eiꝰ narratiua excuſat à ſurreptione,nō tū inducit diſpenſationem: gloſſ. in clemen.ſi Romanus.in verbo,validā.& ibi Car. de ꝓb. Domi. in c.ſi motu proprio.in prin.de prębend.in vj.Ioan. de Syl.in tracta. de benef.in iij.par.quæ.viij.Sarnen.in tract.de expect.num.22.

22 Quintò limita,quando non poſſet ſine diſpenſatione reſcri ptum etiam in minimo operari , ſecus ſi aliquid operari poſſet, Rebuff.in pract.in tit.de diſpenſa.nume.8.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Poſſeſſio, ſeu caſtrum exiſtens intra fines Regni vel caſtri,præſumitur eſſe illius cuius eſt Regnum,vel caſtrum.

1 QVANDO dubitaē, an quicquid eſt intra fines Regni, prouinciæ , ciuitatis , vel caſtri , cenſeatur eſſe illius, cuius eſt Regnum, prouincia, vel ciuitas , vel caſtrū, diſtinguendi ſunt aliqui caſus: nā aut q̄ritur , an ſint ipſius domini quo ad iuriſdictionē,aut quo ad dominiū & proprietatē. nā ſi q̄ritur,an ꝓſumať eſſe illius quo ad iuriſdictionem, videtur dicendū ꝙ ſic,,put tenet Abb.in capitulo ſi diligenti. in ſeptimo not.de ꝓſcript.Soci.in ꝑſ.cxxvij. Chaſſa.in ꝑſ.xviij.Soc. in ꝑſ.lxxxvj.verſi.iij.concluſio.vol.j. Oldr.in conſil.clxxvj.in fin. Deciſ.Neapol.cclxvij.in antiq.And.de Iſern.in conſtit.Regni.in cip.ab offic.noſtris.Henric.Boic.in c.ſi diligenti.de ꝓſcript.tenet quo ad poſſidentes res particulares , ſecus quo ad poſſidentes caſtrū,ciuitatē,vel ,puincią.Chaſſa.tenet etiā quo ad iuriſdictionē,in ꝑſuetu.Spec.in titu.de feud.§.qñ.in xiiij.q.Abb.in c.nimis. de iureiuran.Guid.Papæ in ſingul.dclxj.Bouer.in ſing.verbo , ꝓſumptio.verſiculo xviij.Afflict.ſuper cōſtitut. Petr. de Anchar.ī dicto c.nimis.de iureiurā. & ibi Imola.Iacob.de Sancto Geor.in tracta.feud.in verbo , dictique vaſalli promiſerunt. Curt.iun. in conſ.clviij.in fi.

2 Contrariū ꝙ etiā quo ad iuriſdictionē nō præſumatur ꝓ domino,voluit Guid.Papæ in ꝑſ.ccxiij.ſentit And.de Iſer.in capitu. j.in fi.qualiter vaſall.iurare deb.fidelit. licet loquatur in clerico quo ad temporalia: & Henric.Boic in capitulo,ſi diligenti.de ꝓſcrip.vbi dicit hanc ꝓſumptionē procedere quo ad ſolū Imperatorē,nō quo ad alios inferiores.& Card.in c.nimis. de iureiurā.

3 Et quo ad poſſidentes caſtra,ciuitates , vel prouincias iñ dominio Principis maioris,ſecus quo ad poſſidentes res particulares,& hodie talem præſumptionem non procedere etiam quo ad iuriſdictionem,tenet Pariſ.in conſilio xvj.volum.iiij.

4 Si verò quæritur,an cenſe antur eſſe domini quo ad ꝓprietatē,dicēdū eſt,ꝙ nō.Abb.in d.c.ſi diligēti.ī ij.not.de ꝓſcrip.Chaſſan.in ꝑſ.xviij.Oldr.in cōſ.clxxvj.in fi.Corne.in cōſ.ccxlvij. in fi. vol.ij.Areti.in l.j.ff.de acqui.poſſ.Deciſ.Neapo.cclxvij.in antiq. Andr.de Iſer.in c.i.§.inſuper ſi filius.nu.17.de ꝓhib.feu.aliena.ꝓ Fede.& in cōſtit.Regni.incip.ſi dubitatio.nu.3.Henric. Boich ī c ſi diligenti.de preſcrip.Caſſa.in cōſuetu.Abb.in c.nimis.de iureiuran.Bertran.in ꝑſ.lxvj.& in ꝑſ.ccxcix vol.iij. Afflict.ſuper cōſtitu.Pau.de Caſt.in ꝑſ.clxxix.vol.j.ſentit hoc Areti.ī ꝑſ.xv.verſi. ex his videť inferendū.Socin⁹ expreſsè in ꝑſi.cxxvij.verſic.aliqñ & tertiò.Cardi.in c.nimis.de iureiuran.Bertran.in cōſ.xv.vol.ij. Curt.iunior in conſi.clviij.Prob.in addi.ad Ioan.Mona.in cap.j. nu.9.& ſeq.de preſcrip.in vj.glo.conſuetu.Biturig.

5 Et ꝓterea nec Princeps habet fundatā intentionē. vt res intra fines ſuos per priuatos poſſeſſe, preſumātur feudales,& iure feudi ab eo,vel ab auctoribus ſuis habitæ, per ſubditos retineri. Hoſti.in c.nimis.de iureiuran.& ibi Abb.Chaſſa.ī ꝑſuetu.Hoſti.ī c.ſi.circa fi.de iudi.& ibi Io.Andr.& Petr.de Anch.Iac.de ſancto Georg.in tracta.feu.in verbo,dictique vaſalli promiſerunt.

6 Limita in Imperatore ob excellentiam dignitatis.glo. in cōſuetu.Biturig.§.vigeſimoquartò.

7 Et idem dicit in Rege Francorū:vt ibi per eum.

8 Limita etiam in Epiſcopis, & Archiepiſcopis , qa fines Epiſcopatus ſtabiles ſunt,vt per glo.Biturig.in dicto loco.

Cōtrariū in cōclusione principali ꝙ etiā quo ad ꝓprietatem, præſumiať ꝓ domino:ſentit Bal.in rubri.de ꝓhen. emp. in xxj. q. verſi.in ꝓriū videtur.& in l.inſulæ.ff.de iudic.Hoſti.in c.ſi diligēti.verſi.itē argumentū.de preſcrip.Socin.in l.i. ff.de acqui. poſſ. Soci.in conſi.xv.vol.iij.Pariſi.in ꝑſi.xxvij. volu.j.ſentit Io. Faber in l.cunctos populos.C.de ſum.Trinit. dū allegat Spec. Soci. in cōſi.clxvj.verſi.tertia concluſio. Alber. Brunus in conſi. xxxiiij. Maria.iunior in conſi.lxv.Gozad.in cōſi. 50.Ruinus conſi.xxvj. vol.j.& conſi.xl.volu.j.& conſilio xcij.volu.iiij.

9 Concordando has ꝓrias opiniones dicas,ꝙ aut loquimur in finibus ꝓdiorū priuatarū perſonarū : & tunc quicquid eſt intra fines prædiorum,præſumitur eſſe dominorū ipſorum prędiorū.

10 Aut loquimur de finib⁹ Caſtri,Regni,Ciuitatis,vel Prouinciæ,& tunc non præſumitur pro domino quo ad loca incluſa in finibus:ita declarat Soci.in cōſ.cxxvij.& Chaſſa.in conſuetu.

11 Primò Sublimita hanc ſecundā cōclusionē,niſi res exiſtentes intra fines Caſtri,Prouinciæ,vel Regni , eſſent ꝓ aliquē poſſeſſæ,& ignoraretur cuius eſſent.qa tunc præſumuntur domini, vt dicit Soci.in dicto ꝑſ.cxxvij.& in l.i.ff.de acqui. poſſeſſ. dū defendit opinionē Pau.de Caſt.Chaſſa.in cōſuetu. Ruinus in cōſ. xiij.vo.iiij.quod intelligit Curti.iunior in cōſi.clviij. qñ nō ſolū habet iuriſdictionem in territorio:ſed etiam eſt dominus agrorum in territorio exiſtentium,vt ibi per eum,& mox dicetur.

Contrariū etiā iſto caſu tenet Areti.in dicta l.rem quæ nobis. & in dicta l.i.in ij.notab.ff.de acqui.poſſeſſ.

12 Secundò Sublimita,qñ ꝓ re exiſtente intra fines,domino ꝑ ſtať aliquid annuū,ratione dominij:ita Spec.ī titu.de emphyteuſ. §.nunc aliqua.quæſt.lxxxvj.

13 Tertiò Sublimita,niſi oēs homines exiſtentes intra fines, vno vel duobus,vel tribus exceptis,aliquid ſoluerint pro rebus per eos poſſeſſis domino,in recognitionem dominij , quia etiā quo ad illos vnum,vel duos,vel tres,dominus habet fundatam intentionem:ita Chaſſan.in conſuetud.

14 Imò voluit Zaſius ī ꝑſ.xij.circa prin.vol.ij.ꝙ ſi cōſtat aliquē rē habere in feudū.quicquid eſt intra fines illius rei,cenſeť iure feudi habere,niſi aliud probetur.Iaſo.in cōſi.ccxxxv. in fi. vol.ij.

15 Bene verū eſt,ꝙ ſi ad cōcedentem ſpectant,ſiue Principem, ſiue priuatū,oīa q̄ ſunt incluſa intra fines,oīa veniunt in cōceſſione.Alex.in cōſ.cvij.vol.vj.poſt Oldra.in cōſ.clxxxvij.Pariſi.in conſi.iiij.vol.iiij.Aimo in conſi.cv.Ruinus in conſi.cviij. vol. ij. & in conſi.lxxiiij.vol.ij.quod declara,vt per eum ibi.

16 Et quando dubium eſt de cuius territorio ſit aliquis locus, præſumitur de territorio illius loci,cuius magis eſt propinquus. Ruinus in conſilio liij.volu.iiij.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Poſſidens ſemel rem mobilem an præſumatur in futurum poſſidere.

1 VTRVM illa preſumptio,ꝙ q ſemel poſſedit, cenſeať ſemper in futurū poſſidere,de qua ī l.ſiue poſſidetis. C.de proba.,pcedat etiā in re mobili.Specu. in tit. de petito. & poſſeſſo.§.i.verſic.qd ſi peto.tenet ꝙ nō: & ita tenet Areti.in ꝑſ.cxix.in fi.Iaſ.in l.qđ te mihi.in fina. verbis. ff.ſi certum peta.ī l.ſi qs ex argentariis.§.prætor ait.ff. de edend. Claud.in l.Celſus.ff.de vſucap.& in l.ſi fugitiuus.ff. de acquirenď poſſ.Balb.in dicta l.Celſus.Grat.ꝑſ.xciij.vol.ij.Alcia. in tract. ꝓſump.in ſecunda regu.in xxj.ꝓſump.n.6.& ſequen.vbi hāc dicit cōem*:& ꝙ iſta opinione eſt caſus iuncta glo.in l.iiij.C.ad exhi ben.vbi tex.loquitur in re mobili: & tñ gl.ibi , cū qua tranſeunt cōmuniter*Doct.intelligit ſi tempore litis poſſidebat, præſumť ſemper poſſidere,nō ſi ante litem motam probaretur poſſedisſe.Ange.in l.fin.C.de fide inſtru.& ibi Sali. Idem tenet Soci. loquens in libro rationum,in conſi.cxc.verſicu. ſecundò patet. & verſicu.ex quibus patet ſolutio.

Cōtrariū tenuit Anto.de Buttrio,& Abb. in c. cùm ad ſedem. de reſtitu.ſpo.Capra in ꝑſ.clxj.vbi dicit iſtā* cōem.Fran.de Ripa in repeti.ca.cū eccleſia Sutrina. de cauſa poſſ. & ,ppri.Idē ſentit Deciſ.Neapo.xiij.in antiq.Idē ſentit Feli.licèt loquatur in domi nio,in cap.ſcribam.de præſump.Idem videtur tenere Alexan.in conſi.lviij.vol.j.& in conſi.cxxxiij.vol.j.

2 Limita quòd iſta l.ſiue poſſidetis.non habet locum in his,q̄ efficiuntur occupantis,vt per Chaſſa.in conſuetu.

Cōcorda has duas opiniones & declara,vt per Alcia.in tract. de præſump.in ij.regu.in xxj.preſump.nu.6.& ſeq.

3 Nā aut qs negat ſe hodie poſſidere,& tūc nō ꝓſumiť poſſidere,& ita ,pcedit prima opinio:aut qs aſſerit ſe etiā hodie poſſidere,& tūc habet locū dicta præſumptio,& ,pcedit ſecūda opinio.

Ripa in c.cū eccleſia Sutrina.de cauſa poſſeſſ.& propri.ponit plures limitationes,& declarationes ad iſtā regulā,quas vide ibi per eum.& etiam per Alcia.in dicta xxj.præſump. in ij. regu. nu. 6.& ſeq.ad quem me remitto.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Solutiones tres vltimæ & continuatæ probant, ſemper præſumitur antea ſoluiſſe.

1 DICIT tex.in l.quicunque.C.de apoch.publ.lib.xj.ꝙ q affert tres annales ſolutiones vltimas ꝛtinuatas, cenſetur ſemper in ꝓteritū ſoluiſſe: ponit Io. Andre. in c. literæ.circa med.de dila.Chaſſa.in conſuetu.Iaſon in l.ſi certis annis.verſi.adde principaliter.C.de pact.

2 Primò Amplia,vt nō ſolū procedat dicta regula in ſolutione cenſus tributarij,,put ſequitur:ſed etiā in ſolutione canonis emphyteutici. Rota in nouis deciſion. cc.iiij. Specula. in titul. de emphyteuſ.§.nūc aliqua.ver.xxvij.& ibi Io.Andre.in addit.glo. l.ii.ī gl.magna,verſic.itē qs ,pbabit.C.de iure emphy.& ibi Sali. in prin.verſ.q̄ro,qđ ſi appareāt.q dicit ita Dy.cōſuluiſſe, & obtinuiſſe in facto.& verſi.ſed in caſu huius legis.Bart. in dicta l.q cunque.verſi.idem dicit glo. Trigo.ſingu.cxxv.Pariſi.ꝑſ.cviii.n. 31.vol.j.Barto.in l.ij.verſi.q̄ro qs probabit. & ibi Bald.verſi.ſed qualiter probabitur.& ibi Alberi.de Roſate, nu. 7. & Cy. nu. vj. C.de iure emphyteu.glo.conſuetu.Biturig.

3 Imò in emphyteuſi eccleſiaſtica,tenuit Hoſti.in ſum.de loca. §.ſina.verſic.hoc autem notandum. quòd ſufficit probare ſolutiones duorum annorum.

Tñ ꝓriū tenet Io.Andre.reprobando ipſum Hoſtien.in addit. ad Specu.in d.§.nunc aliqua.verſi.xxvij.in titu.de emphyt.& ſequitur Iaſ.in d.l.ij.verſi.ſecundò limitauit.

4 Secūdò Amplia,idē eſſe in colono. ſiue cenſuario.Bald.in c. literæ,in fi.de dila.Ang.ī §.ſcire aūt.ad ſi.in authen. de nō alienā. ſequitur Iaſ.in l.ij.verſi.nunqd aūt.C.de iure emphyteu. Pet. de Anch.in c.potuit. ponit vnū tñ ſingula.lviij.de loca.& ibi Imola verſi.dicit tñ do.Petrus.Soci.ꝑſ.cxviij.nu.3.vol. iiij.Iaſ. in dicta l. ij.verſi.in eadem glo.Calca.conſi.xlv.Chaſſan.in cōſuetu.deciſ. Tho lo,ccxxv.Cremen.in ſingu.lxxviij.Trigo.ſing.cxxv.

5 Tertiò Amplia,vt ,pcedat etiā in ſolutione collectarū,quia ſi qs adducat tres annales ſolutiones vltimas cōtinuatas,cenſetur ſemper in præteritū ſoluiſſe.Bal.in c.literæ.in fi.de dila.Iaſ.in d.l. ij.verſi.nunquid autem.C.de iure emphy.Trigo.ſingu.cxxv.

6 Quartò Amplia,idē eſſe in ſolutione penſionis,qa ,pbans ſol uiſſe penſionē pro tribus annis vltimis,& continuatis , cenſetur ſemper in perpetuū ſoluiſſe.Gig.queſt.lxxxi. in tract. de penſio.

7 Quintò Amplia,vt idem ſit in oblatione facta de tribus annis continuis,& vltimis.Deci.in conſi.dcl.

8 Sextò Amplia,etiam ſi debitum ſit iuratum,vt voluit Grat.in conſi.cxxj.volu.ij.

9 Septimò Amplia , etiam ſi eſſet diſtributa ſolutio per quinquennia, & conſtaret de ſolutione trium quinquenniorum. Bald.in dicta l.quicunque. verſi. item quæro quidam præſtabat.

10 Octauò Amplia,etiam ſi ceſſauerit in futurū ſoluere, poſtq̄ docuit de ſolutione triū annorū,quia nō propterea tollitur præ ſumptio,ꝙ dicať in præteritū ſoluiſſe ante tempus illarum trium

Universidad de Deusto
Biblioteca

solutionum. Bal. in d. l. quicunque, versi. item quæro.
11 Nonò Amplia, etiã si in libro, in quo apparent descriptę tres vltimæ solutiones, nõ apparebit aliquid scriptũ de solutionibus anterioris temporis. ita Bal. in d. l. qcunq;. versi. itẽ q̃ro exactor.
12 Decimò Amplia, etiam in solutione decimarũ, Boer. decis. ccxxxvi.
13 Primò limita, vt hoc p̃cedat qñ dictæ solutiones, seu quietationes fuerunt factæ diuersis temporibus: secus verò q̃n oẽs factæ fuissent vnico cõtextu, Bald. in dicta l. quicunque. in j. q̃stio. & idẽ Bald. in l. ij. C. de dotis promiss. versi. pone q̃ qs. Ias. in dicta l. ij. versicu. limitate tñ. Chassan. in cõsuetu. Bal. in tracta. p̃sump. in tertia parte, versi. quintò limita. Lancelot. Alexand. in l. Labolenus. ff. de annu. legat. Apostilla. ad decisionẽ Tholosa. ccxxv. Cremensis in singu. lxxviij. Trigo, singu. cxxv. Alexan. in apostil. ad Bartol. in dicta l. quicunque.
14 Secundò limita, vt solutiones debeant esse annales, & non sufficiãt solutiones semestrales, vel trimestrales, Alexand. consi. cv, versi. contra istud principale fundamentum. vol. iij.
Contrariũ Bald. in dicta l. quicunque. versicu. itẽ quæro qd in eo. C. de apo. publ. lib. x. refert & sequitr Ias. in l. diuortio. §. qui in anno. versi. tertiò infert. ff. solu. matrimo.
Facit. quod notat Alexand. in consi. cvij. versi. & ad hoc non obstat. vol. iij. vbi affirmat candẽ rationẽ versari in solutione annali, quæ in semestrali, vel trimestrali.
15 Tertiò Limita, vt procedat in debito proueniẽte occasione rei: secus verò in debito merè personali, non proueniẽte occasione alicuius certæ rei. Bald. in dicta l. quicunque. versicu. item quæro, promissũ mihi. Cremen. in singu. lxxix.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Destinatio an reputetur pro facto.

INVOLVTVS est admodũ ille articul⁹, an destinatio habeatur p̃ facto: nam ad vnã, & alterã partem, multa iura, & multæ Doctorũ p̃lusiões adduci possunt.
1 Ego aũt perstringendo materiã quãto breuius potero, assumo primò illã partẽ, q̃ destinatio habeat p̃ facto. Pro qua cõclusione est tex. in l. lex Iulia. ff. de fundo dota. & ibi not. glo. in verbo. interpretãdo. l. etsi nõ sunt. §. infecti aũt. ff. de auro & argen. lega. c. ecclesiæ. & ibi Ancha. ĩ j. notab. de immu. eccle. Rota decis. cccxij. in antiq. Staphil. de literis gra. & iusti. versi. cadẽ ratione. Domi. in ca. ponderet. in finalib. verbis, 50. distinct. versi. nota hãc gl. & ĩ c. cuĩ illis. §. j. ĩ j. notab. de p̃ben. ĩ vi. Ancha. ĩ p̃s. lxix. versi. itẽ animo destinatio. Alb. ĩ l. j. §. j. versi. si aũt habet. ff. de offic. p̃fe. vrb. ponit Feli. in c. Rodulphus. in prin. versi & vide Alber. de rescrip. Tiraq. de retract. n. 25. Bertachin⁹ ĩ tract. de gabel. ĩ viij. parte principali, ĩ ij. membro, nu. 3. ver. & p̃terea dicit.
Multa cõgerit p̃ ista parte Feli. ĩ c. cùm adeo. versi. de destinato. de rescrip. & Io. de Sylua in tract. de benefi. in iij. parte, in vj. quæsti. in prin. Ancha. cõsi. lxix. versi. item animi destinatio.
2 Et p̃ hac parte facit quod notat Bald. in l. ex facto p̃ponebaẽ. versi. fuit etiã disputatũ. ff. de hæredi. institu. vbi tenet q̃ legatis vestibus, quas testator habet in domo, veniãt ẽt vestes extra domũ existentes, destinatæ tñ ad vsum vxoris. Alber. de Rosa. in tracta. statut. in ii. parte, quæst. cev. Ias. in l. cætera. §. sed si parauerit. in fin. versi. vltimò ad præsentem materiam. ff. de leg. j.
3 Itẽ facit qd notat Rota ĩ decis. Bisig. j. de testa. vbi tenet q̃ peti põt restitutio in integrum, etiã p̃ bonis destinatis p̃ ædificãdo monasterio, qui ia destinatũ sortitur nomen eius, ad qd̃ destinat.
Contrarium Domin. in cap. j. versi. sed pone testator. de in integrũ restitu. lib. vj. refert & sequitur Feli. in c. cùm adeo. versi. similiter Domi. de rescrip.
4 Et p̃terea, primò Inferẽ. q̃ destinatus ad clericatũ, dicit̃ clericus: put dicit glo. fi. in c. ij. de institu. in versi. si cñ. qd̃ dictũ sequitur Rota in antiq. decis. cccxij. Compostel. in c. cùm adeo. de rescrip. Staphil. in libel. de literis gra. & iusti. versi. eadem ratione.
Cõtrariũ in hoc casu tenent* cõmuniter Doc. in c. cùm adeo. de rescrip. vbi Feli. versic. ẽriã partẽ. & ibi Deci. in iiij. notab. versi. & dato. Staphil. de literis gra. & iusti. versi. similiter purus & idẽ in versi. q̃ aũt ista. Aimo cõsi. cxxxiiij. versi. ponò principaliter. Gomes. in tract. expect. nu. 80. & Feli. in d. c. cùm adeo. versi. adde etiã. & huius opin. fuit Ioan. And. in d. c. ij. circa fi. versi. in glo. fi. & ibi Host. versi. sed i⁹ canonicũ. & Anto. de But. circa fi. versi. nunquid autẽ laicus. & Cardi. ibi in vii. q. & Ancha. versi. nunqd autem laicus. Archid. in c. nulli. versi. Dominus Clemens. xij. q. j. Abb. in c. ex literis. in prin. versi. itẽ nota q̃ laicus. de rescrip.
5 Secundò infertur, q̃ Nouitius infra annũ, p̃bationis gaudet priuilegio fori, sm Ang. ĩ l. j. ff. de pœn. refert & sequit̃ Ias. in authen. si qua mulier. in final. verbis. C. de sacrosan. eccle. Hosti, in ca. statuimus. super verbo. posse, de regul.
6 Tertiò Infertur, q̃ q offendit portantẽ coronã. qui nullũ habet ordinem, incidit in excommunicationem, sicut si clericum offendisset, quia dicitur clericus animi destinatione, Archi. in c. si quis suadente. versi. in glo. etiã. xvij. q. iiij.
In cõtrariũ facit quod infra habetur de eo, q̃ offendit Nouitium infra tempus professionis.
7 Quartò Infertur, q̃ filia dicitur dotata, cui pater dotẽ reliquit destinatã ad futurũ matrimonium. glo. in verbo, alio patre. in l. cùm plures. §. cùm inter. ff. de admini. tuto.
8 Vel si pater illam assicurasset, Barto. in l. Titio. §. Titio genero. versi. quæro statutum. ff. de condi. & demon. & in l. qui pupillã. in prin. versi. arg. ad statutũ. ff. de adulte.
9 Quintò Infertur, q̃ locus, in quo fundata est ecclesia anteq̃ cõsecretur, spectat ad Episcopi ordinationem, Archi. x. q. j. c. nouerint. versi. dicendũ est. refert & sequitur Collect. in c. ecclesiæ. de immu. eccle. versi. vnde nota.
10 Sextò Infertur, q̃ literæ pro destinato ad clericatũ assumũt vigorem, si ille postea ordinetur, Specu. in tit. de act. & peti. §. super petitionibus. nu. 26. versic. fed nunquid schola. vbi dicit Clementem quartum ita iudicasse.
Cõtrariũ ibi Io. And. in addi. ad Spec. in d. §. sup petitionibus. in versi. sed nunquid scholaris. super verbo, nõ adeo. Calder. in c. ij. de institu. Feli. in d. c. cùm adeo. versi. cõtrariã partẽ. de rescrip.
11 Septimò Inferẽ. q̃ si p̃uideat alicui de canonicatu nõ habẽti clericatũ cũ clausula, q̃ cupit clericali charactere insigniri, q̃ valet receptio in canonicatu: ita fuit Bononiæ terminatũ, put testatur Feli. in c. cùm adeo. versi. contrariam partem. de rescrip.
Cõtrariũ Calder. in c. ij. de institu. Dominic. in d. c. cùm adeo. vbi Feli. versi. contrariam partem.
12 Cõtrariũ in cõclusione principali, q̃ destinatũ nõ habeatur pro facto, p̃bat tex. in l. si nondũ. C. de furt. & ibi not. Bal. in fine, versi. tñ nota. & Areti. in j. notab. Idẽ p̃bat textus ĩ l. cætera. §. sed si parauerit. ff. de lega. j. vbi Bal. ĩ primis verbis, & ibi Ang. in §. senatus. versi. vltimò nota. & Imola versi. itẽ nota. & Pau. de Cast. versi. & sic nota. & Areti. ĩ j. notab. Alex. in j. notab. Rapha. Cuma. in primis verbis. Ias. in j. notab. & est tex. in l. fundũ. §. itẽ insulæ. ff. de act. emp. & p̃ dictũ tex. in d. §. itẽ insulæ. ponit Bald. in l. sed Diui fratres. ff. de rer. diuis. Ale. in l. j. §. fuit queſitũ. versi. qd̃ singulariter limita. ff. ad Trebel. Tiraq. de legi. cõnub. versi. alibi quoque.
13 Et p̃terea, primò Infertur, q̃ bona morientis infra annum p̃bationis, nõ sunt monasterij. Abb. in c. in p̃sentia. n. 68. versi. itẽ est dubiũ, de p̃ba. Ias. in authen. si qua mulier. versi. extra glo. q̃rit Bar. C. de sacrosan. eccle. Anch. in c. beneficiũ. versi. ista taciũt ad q̃stionẽ. de regularib. ĩ vj. Barbat. ĩ c. ij. versi. & subdit hic do. Petr⁹. de testamẽ. & ibi Imola versi. tãgit vlteri⁹ hic do. Petrus. Capra ĩ p̃s. clxv. versi. vnde si interim. Imo. ĩ c. ĩ p̃sentia. in fi. versi. adde ẽt. de proba. Barba. in apostil. ad Abb. in c. in præsentia. de proba.
Cõtrariũ Bar. in authen. si qua mulier. i fine, versi. vltimò q̃ro. C. de sacrosan. eccle. licèt nõ se firmet, & Cy. in authen. ingressi. nu. 2. versi. qd ergo erit. C. eo. tit. Ant. de But. in d. c. ĩ p̃sentia. versi. q̃ro, an si monachus. & ista dicit* cõem Deci. ibi, num. 73. versi. nonò q̃ritur. vbi tenet ista opi. Anch. in c. ij. in v. notab. de testa. Barba. in c. in p̃sentia. versi. modò capio sm. de p̃ba. Barba. in cle. j. nu. 20. versi. ex istis. de elect. Philip. Fran. in c. beneficium. versi. quid si Nouitius. de regularib. in vj. licet non se firmet.
14 Secundò Infertur, q̃ qui percutit Nouitiũ infra tempus p̃fessionis, non incidit in canonẽ, si qs suadẽte. vt dicit Inno. in c. statuimus. super verbo, posse. de regul.
Contrariũ Hosti. in c. statuimus. super verbo, posse. de regu. & ibi Henri. Boich in fine, versi. super eod. c. & Io. And. versi. infra annum. Anto. de But. in prin. versi. quæro, an verberans. Anch. in fi. versi. tangit Io. And. & ibi Card. in fin. verbis.
15 Tertiò Infertur, q̃ vas lapideũ ad alicuius sepulturã destinatũ vendi põt, vt dicit Inn. ĩ c. abolẽdæ. de sepul. ver. & dicit̃ sepultura. refert & sequit̃ Feli. ĩ c. cũ adeo. versi. & specialiter. de rescr.
16 Quartò Infertur, q̃ beneficiũ destinatũ, & ordinatũ per Episcopũ, & capitulũ, nõ cõprehendit̃ in gratia, nisi actualiter creatũ fuerit, Card. ĩ cle. fi. in ix. q̃st. de rescri. Rota in antiquior. Bisig. decis. xvij. de preb. & in antiq. decis. ccccexlv. Fel. in c. cùm adeo. versic. p̃ quo vide Rot. Aeneas in tracta. reseruæ. nu. 26. versicu. beneficia creata. Rebuff. ĩ tract. nomi. versi. imò etiã si tempore. Ioa. de Syl. in tracta. de benefi. in iij. parte. ĩ vj. q̃sti. versi. & p̃ ista parte facit. Mendos. in regu. iij. n. 21. versi. imò ẽt. & in regu. xvj. q. xix. nu. 4. Feli. consi. xlv. versi. fortifico hæc solenni.
17 Quintò Inferẽ. q̃ locus, ĩ quo ædificãda est ecclesia hominũ destinatione, nõ gaudet immunitate ecclesiastica anteq̃ saltem primus lapis fuerit ibi per Episcopũ positus. Hosti. in c. ecclesię. in prin. in verbo, celebrant. de immuni. eccles. & ibi Ioan. Andre. versi

versi. in glo. j. & ibi Anc. nu. 29. Car. in j. quæst. Collect. versic. itẽ sufficit q̃ locus. Abbas versic. hęc faciunt ad multas quæstiones. Henricus Boich versic. aut quæris. Feli. in capi. cùm adeò. versi. ad idem quod notatur. de rescript.
18 Immò non sufficeret primum lapidem per Episcopũ fuisse superimpositum, nisi etiã diuina officia cœpta sint ibi celebrari. glo. j. in d. cap. ecclesiæ. de immun. eccles.
19 Sextò Infertur, q̃ pecunia destinata ad emptionẽ prædiorũ, nõ habeẽ p̃ re immobili. Bald. in l. cætera. §. sed si parauerit. versi. itẽ colligit hic argumentũ. ff. de leg. j. & ibi Ang. in §. senat⁹. ver. & p̃ hoc dixit Bald. & Imol. versic. & fuit originaliter dictũ Cyni. Aret. in j. not. versic. & refert q̃ ex consuetudine. Alexã. in j. not. versic. & inducitur. & in l. à Diuo Pio. §. fi. versic. iij. nota. ff. de re iudica. Iason in dicta l. cætera. §. sed si parauerit. versiculo, circa istam materiam.
20 Qui videtur tenere q̃ nõ cẽseatur res immobilis vt cõprehendatur in statuto, sed alio respectu censeaẽ res immobilis. & ĩ hoc faceret p̃ parte q̃ria, & ita pariter cõcludit ibi Lancel. Dec. versic. ex quo infertur. qui pariter adduci posset pro q̃ria parte. Prout etiã Bru. in iij. vol. de constit. in verbo, bona. versic. penul. incip. Statutum, siue p̃suetudo. & summa Ange. in verbo, aliena tio. nu. 6. & summa Sylues. nu. 8. Chassa. in cõsuetud. Burgund. ver. qd aũt de pecunia. Bolog. cõsi. xxxix. versi. præterea & ij. Maria. Iunior cõsi. cxx. vol. j. versi. nõ obstat mõ, vbi dicit ista* cõem opinionem. Boer. decis. ccix. vbi attestatur istã esse cõem opinionem. Ioan. de Syl. in tract. de benef. in vj. q. iij. par. versic. facit. l. cętera. Barbat. in cap. j. versi. & etiã adde. de feud.
Cõtrariũ Roma. in l. si ex legati causa, versic. vnus tñ est casus. ff. de verbo. obliga. Roman. in singu. ciij. incip. tu habes. & consi. clxxviij. versic. quoad tertiũ. Barbat. in repet. Rubric. de reb. eccles. nõ alien. nu. 191. versi. & inquãtũ. Alber. de Rosat. ĩ jj. part. statutorũ. q̃st. ccv. Alexand. in l. j. §. fuit quæsitũ. versic. quod singulariter limita. ff. ad Trebel. Cuma. in l. à Diuo Pio. §. fi. versic. itẽ text. p̃bat. ff. de re iudi. & in l. cætera. §. sed etsi qs. versicu. & dicit per hæc Bal. ff. de leg. j. & Aret. in d. l. si ex legati causa. versi. addit etiã Barbat. in addit. ad Bald. in l. etiã. in verbo, sed nunquid Prælatus. C. de fide jcom. & cõs. xiiij. versic. etsi quispiã. lib. ij. Ripa in l. j. §. fuit queſitũ. nu. 9. versi. ex quo infero. ff. ad Trebell. Bertach. in tract. de gabell. in viij. q. prin. in fẽ. & mẽbro. versic. & p̃terea dicit̃. Marian. Iunior cõsi. lxv. versicu. modò sciamus. vol. j. Mant. p̃s. lxj. versiculo, imò dico. Grammat. cõsi. ciuili. cxxxvj. versic. sed fec⁹ qñ aliud. Bertach. in tract. de Episcopo, in iiij. libr. in iiij. par. quæst. xliiij. numer. 141. versic. itẽ q̃ri põt. Gomes. in §. item seruiana. nu. 21. versic. istud tñ. Institu. de act. Corset. in sing. in verbo, pecunia. Crem. in sing. lix. inci. pecunia est. Barbat. in c. si quo rũdã. nu. 11. versi. qd si ecclesia. de solut. & in c. nulli. versi. & hoc limitabis. & in c. possessiones. versic. & limita. de reb. eccles. non alienan. & in repeti. Rub. de reb⁹ eccles. nõ alienan. nu. 19. versi. & inquantũ superius. Docto. Hispa. in repeti. Rubri. de donat. inter virum, & vxor. versiculo, & pecunia.
21 Pro cõcordia dicebat Soc. cõs. ccxlix. versi. p̃terea cõsidero: q̃ aut pecunia est destinata ad emptionem p̃diorum: sed ille, qui vult de ea disponere, põt liberè talem destinationem remouere, & tunc habeatur pro re mobili, & ita procedit prima opin.
Aliq̃n verò ille, qui vult disponere, non põt talem destinationẽ remouere, & tũc reputeẽ res immobilis, & p̃cedat ij. opinio.
22 Alij dixerũt q̃ aut loquimur in statuto, vel p̃suetudine, & tũc p̃cul dubio appellatione rei immobilis nõ venit pecunia destinata ad emptionem p̃diorũ, secus verò de iure cõmuni. Ias. in l. cætera. §. sed si parauerit. versic. circa istã materiã. de leg. j. vbi Lancelot. Dec. versic. ex quo infertur: Brun. in iij. volu. de cõstitu. in verbo, bona. versic. pen. incip. Statutũ siue p̃suetudine. summ. Ang. in verbo, alienatio. nu. 6. & summa Sylues. nu. 8. Chassan. in consuet. Burg. versi. quid autem de pecunia. Bolognin. consil. xxxix. versic. præterea & secundò.
23 Alij distinxerunt alio modo, vt fauore minoris pecunia destinata ad emptionẽ p̃diorũ reputeẽ immobilis: alias censeẽ mobilis: ita Lancelot. Dec. in d. l. cætera. §. sed si parauerit. in loco p̃alleg. Tiraq. de Retra. summ. Ange. ĩ verbo, alienatio. n. 6. summ. Sylues. ĩ verbo, alienatio. n. 3. Barbat. ĩ c. j. versi. & adde. de feud.
24 Septimò Inferẽ, q̃ si ex statuto, vel cõsuetudine proximior agnatus retrahit rem immobilem venditã: & Titius rẽ immobilẽ Sempronio vendiderit, quã p̃ximior post mortẽ Sempronij retraxerit precio oblato: stante alio statuto, vel cõsuetudine, q̃ res mobiles defuncti perueniant ad executores, immobiles ad succedentes ab intestato: preeiũ oblatũ p̃ recuperatione fundi spectabit tanquã res mobilis ad executores, nõ tãquã res immobilis ad heredes: Alber. de Ros. in l. ea demũ. versi. & per hoc respondet & ibi Bal. versi. itẽ est alia cõsuetudo. & Dec. versi. ex prędictis. C. de collatio. Bertachi. ĩ trac. de Episcopo. in quarto lib. in iiij. par. q̃st. xliiij. num. 141. & sequen. versic. item quæri potest.
Contrarium Fulg. ibi. d. l. ea demum. versic. ex quibus dicunt, & ibi Corn. versicu. & pro parte fuit. C. de collation.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Quæ incontinenti fiunt, præsumuntur inesse.

1 PROXIME accedit & alia regula, q̃ ea, quæ incontinẽti fiunt, præsumunt̃ inesse: put est text. in l. lecta. versicu. dicebã. & ibi not. oẽs. ff. si cert. pet. Idem p̃bat text. in l. si qs. §. qa ita. ff. de incen. rui. & naufr. gl. in l. penul. §. i. in verbo, diffinitiua. C. de reb. cred. glo. fi. in l. penul. C. de institu. & substitut. glo. j. in princip. in c. officij. de elect. & ibi Ioan. Andr. versic. in j. glo. Bart. in d. l. lecta. ĩ j. not. & ibi Odofred. in j. not. Bald. ĩ j. not. Alberic. versic. itẽ nota. & ibi Salic. ĩ princip. versic. nota etiã. Alexander in fẽ. o not. Dec. in x. not. Socin. in v. not. & ibi Purpur. nu. 43. Bal. ĩ l. petens. versic. dicũt tñ. C. de pact. Soc. p̃s. cclxxiij. versi. secũdò qa. Dec. ĩ l. petens. ĩ ij. not. C. de pact. Ias. in l. si qs mihi bona. §. iussum. versic. in iiij. parte. ff. de acquir. hæred. vbi multa, q̃ paria sunt aliq̃d scire in ipso actu, vel statim pòst: & ĩ l. nõ solùm ĩ §. morte. versic. ex ista ergo. ff. de nou. oper. nunc. Rebuff. in cõcordat. versic. vacationẽ. Ripa ĩ l. fi. versiculo xxxiiij. q̃ro. C. de reuoc. donat. Brun. in tract. de forma. versic. & nõ est omittendũ. Ripa in primo respõso. versi. secũdò respondet. volu. iij. Chassan. in p̃s. xxxix. versic. p̃riũ tñ. Corne. consil. lxj. versic. & illud. volu. iij. & p̃s. xxxvj. versic. & saltem hoc. volu. ij. & p̃s. cccxix. versic. hæc aũt p̃suppositio. vol. iij. Host. in c. officij. sup verbo, incontinenti. & ibi Antoni. de Butri. in versi. ad introitũ glo. versi. item allegat̃. de elect. & ibi Car. in vj. no. Abb. in consi. v. versic. si enim. volu. j. Cur. senior, in consi. lv. versic. ex breuitate enim.
2 Et p̃terea Primò inferẽ, q̃ paria sunt aliquid, vel in ipso actu fieri, vel ante, vel post incõtinẽti: Ias. in l. q ĩ aliena. versi. in iiij. par. ff. de acqui. hære. ĩ l. nõ solùm. §. morte. versi. ex ista ergo. ff. de nou. ope. nun. Rebuf. in cõcord. in verbo, vacationẽ. Rip. in j. respõso. volu. iij. versic. secũdo respondetur. Bru. in tract. de forma. versi. & nõ est omittendũ. Tiraquell. de retract. qui innumera cumulat. versic. quoniam dubiũ est. Purpur. in l. in bonę fidei. versic. prima igitur sit. C. de pact. & in dict. l. lecta. numer. 47.
3 Limita, nisi essemus in his, in qbus momentũ temporis esset in consideratione: ita dicit Bal. in c. cũ dilectus. versic. sed quid si incontinenti. de fide instru. Purpur. in l. lecta. nu. 47. ff. si cert. pet. post Ias. ibi versic. inuenio tamen. Tiraquell. de Retract. nume. 23. versiculo, sed interim.
4 Secundò Infertur, q̃ duo act⁹ vnico p̃textu facti censeñ ad ĩuicẽ correspectiui, id est, vnus factus gratia alterius: gl. in l. vt iurisurãdi. in ver. libertatis. ff. de ope. liber. Bal. ĩ l. petens. ver. dicũt tñ. C. de pact. Cor. cõsi. xxxix. ver. & saltẽ hoc p̃cedit. vol. ij. & p̃s. lvij. versic. ita in proposito. volu. iij. Soc. in consi. cclxxiij. versic. secũdo qa. Dec. in l. petens. ĩ ij. not. C. de pact. Ripa in l. fi. C. de reuoc. donat. versic. xxxiiij. quæro. Chassa. cõsi. xxxix. versic. p̃riũ tñ. Purpur. in l. lecta. nume. 44. ff. si cert. pet. Corn. cõsi. lxj. versicu. & illud. vol. iij. Aimo cõsi. cliij. versi. qui actus. Corne. p̃s. cccxlix. volu. j. & consi. x. versi. & ideò pactũ. volu. ij. & conf. xxxvj. versic. qñ fiunt. eod. volu. Alexand. in consi. xxv. versic. nec habent obstare. vol. ij. Decci. consi. clxxxij. versi. accedit etiã. Tiraquel. de retract. Bald. in l. i. in fine, versicu. ij. nota. C. de oper. liberto.
5 Amplia nedũ qñ vnico contextu duo p̃ctus fierent, seu duo actus: sed etiã qñ infra breue tempus vnus post alium. Anchar. consi. cccexxxiiij. in fi. versi. præterea aduertendũ. Aimo consil. liij. versicu. q actus. & qñ fieret vna, & eadem hora, ponit Curt. seni. cõsi. lv. versi. & hoc maximè. Et qñ die sequenti actus fieret, loquit̃ Petr. de Anch. in d. p̃s. cccexxxiiij. in fi. ver. p̃terea aduertendũ. Chassan. in consi. xxxix. versic. & idem dicendũ est. Tiraquel. de retract. versic. qñ dubium. Cæpolla in tract. simul. in secunda præsumpt. vers. item quando est factum.
Cõtrarium tñ colligitur ex dictis per eundẽ Cæpollam, paulò post in eodem loco, dũ dicit, q̃ factũ vno & eodem die censetur factũ incõtinenti, nisi adiecta sit hora, quod dictũ refert, & sequit̃ Purpur. in l. in bonæ fidei. ver. declarãtes p̃missa. C. de pact.
6 Et iuxta p̃xime p̃cedentẽ cõclusionem p̃babiliter dubitari cõtingit, an ex tali vicinitate actũ, colligi possit sufficiens p̃sumptio ad p̃bandũ delictũ: & quidem tex. iuncta glo. in c. officij. de elect. in gl. i. videtur tenere q̃ hæc p̃sumptio sufficiat ad p̃bandã simoniacam cõuentionem: & ita sentit Barto. in l. post cõtractũ. ff. de donat. versi. v. præsumitur. qui etiã allegat text. in dicto ca. officij. & Petr. de Anchara. in cõsil. ccccxxxiij. versiculo, p̃terea aduertendũ. Deci⁹ in l. petens. in secundo not. C. de pact. & in p̃s.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecxxxv.versi.quintò ꝑsumitur.Cæpo. in tract. de simula. ℨct. in ii.præsump. versic.ꝑsumptiuè aũt.& Anchara.in dicto c. officij. versi.vltimò nota.Roma.in ꝑs.lxviij.versi.ex his eñ.Abb.in cõsi.v.versi.si eñ.volu.j.Curtius senior in cõsi.lv.versic.ex breuita te eñ.q allegant dictã gl.in dicto c.officij.& clarius hoc tenuit Bellame.decisi.xij.circa finẽ.Sarnensis ĩ regu.de triennali,q̃stio. xij.nu.11.& 12.Henri.Boich in c.cõstitutus. versi. in primo casu.de religio.domib.Hostien.in c.officij.super verbo, in ginenti.ibi,ex hoc enim ꝓsumitur.de elect.

7 Et facit,nã fraus colligit ex eo,q̃ statim fit.l.si ventri. §. fina. ff.de priuileg.cred.Bar.in dicta l.post cõtractũ.versi.q̃ntò ꝓsumitur.Corne.ꝑs.lxj.versi.& illud.volu.iij. q loquit quo ad detegendã fraudẽ,vel simulationẽ.Decius consi.ccxxxv.versi. q̃ntò præsumitur.Cẽpol.consi. crimi.xvij.versicu.itẽ si post. Cyn.in l. post hac.versi.secundò q̃ro.C.de bon.possess.& ibi Bald.versicu. breuiter non possumus.& ibi Ange. versicu. idẽ si donauit. Cẽpolla in tracta.de simul.ℨct.in secũda præsump.versi.ꝑsumptiue autẽ.Ripa in l.si ventri.§.fi.versi. sextò facit. ff. de priuileg. cred. Roma.in consi.lxviij.versi.ex his enim.

8 Et præsumit simulatio ex his,q̃ incõtinenti sequuntur, vt dicit Bal.in l.p diuersas.ĩ fi.versi.vigesimò q̃ritur.C.manda.Fulgo. ꝑs.cxcviij.versi.ex vicinitate nãque.Ang.ĩl.res vxoris.versi.nota q̃ donatio.C.de donat.inter virũ & vxor.Bald.in capit.officij.in primo no.de elect.Ripa,in l.si ventri.§.fi. versic.facit Barto.ff.de priuileg.cred.Curt.Senior,cõsil.lv.versic.breuitate enim. Ruin. consil.xlij.volu.j.versic.ad ĩstud respondetur.

9 Et ꝓsumitur vitium ante venditionem,quando incontinẽti post venditionem vitium detegitur.Bald.in l.j. versiculo quæro an vineam.C.de ædilit.act.

10 Et ꝓsumitur ℨctus vsurarius ex vicinitate actuũ, vt dicit Cẽpolla in tract.de simul.ℨct.in secunda ꝓsumpt. versic. ꝓsumptiuè aũt.Bald.in c.officij.versic. & est argumẽtũ. de elect. Ripa in l.si ventri.§.fina.versi.sextò facit.ff.de priuileg.cred. Abbas in ꝑs.l.v.versiculo,si eñ.volumine j.Barbat. in consil. lj. versiculo, & adducit pulchrum volumine j.

11 Itẽ ex vicinitate actus ꝓbat quis electus per ambitionẽ. Ant. de Butri.in c.officij.versic.ad introitum gl.de elect.post Host.ibi versi.in verbo electus.Abb.versic.nota tertiò.

12 Et ꝓbat delictũ iudicis indebitè carcerantis appellantes à suis sententiis,si illos solitus sit carcerare incõtinenti post inter positas appellationes:Bart.in l.de pupillo. §. si qs ipsi Prætori. ff. de ope.nou.nunc.q.viij.Et ꝓ ista opinione faciũt ofa ea,q̃ pono in conclusione ij.in vij.lib.in j.limit.nu.45.An ꝓsumatur mandatũ ad homicidiũ, si postq̃ Dominus est loquutus cũ famulo, & famulus statim aliquem interfecit:in parte affirmatiua.

13 Cõtrariũ q ex eo solo,q actus fuerit factus incõtinenti, nõ ꝓsumatur simoniaca cõuentio,sentit Feder. de Senis consilio cclviij.q ꝓpterea respõdet ad tex.in c.officij.de elect.& ista opinio ꝓbari videt per tex.in c.sicut Episcopũ.j.q.ij.vbi post ordinationẽ põt aliquid etiã incontinenti recipi à sponte offerente. & ibi Car.Alex.ĩ vlti.not.Idẽ voluit gl.in c.tua nos.in verbo,cõsentiat.de simon.q̃ expressè loquit q̃n tempore ingressus in monasteriũ,qs aliquid donat monasterio.& ibi Abb.super gl. in verb. purè.& ibi Anch.in iij.not.& Car.in v.not.Fely. in glo.ij. & ĩ gl. fi.Bald.in c.in presentia.nu.32.versicu.oppono, q nõ possit. de ꝓbat.Abb.in c.ad audiẽtiã.el.ij.versi.& ob hoc fortè dicit Host. de rescri.& voluit Dec.in ꝑs.cxviij.versic.xx.respondet.& voluit glo.in verbo,representationẽ.in c.constitutus. de relig. domib.

14 Quę tenet q etiã post acceptũ spirituale,incontinenti dari possit temporale, qa ad euitandũ delictũ ꝓsumitur datum in signũ subiectionis:& voluit Cassa.decis.ij.nu. 5.& 6.de simon.

15 Nã cessante cõuentione,licitè qs recipit,q̃d à spõte offerente datur,q̃d cũ pactione illicitè reciperet. Bald.in l.j.in x. q̃st. C. ꝓ socio,ponit Ruin.cõsi.ciij,versicu.& ideò in proposito. vol.j. Et ꝓ ista opinione faciunt ofa ea,quæ pono in dicta cõclusione nostra ij.libri vij.in j.limitat.nu.48.

16 Tertiò in fertur,q duo ℨctus,vel duo actus vno, & eodem tẽpore facti,habenẽ ꝓ vno.Iaſ.in l.lecta.ff.si cert.peta. versi nota etiã ex versic.& ibi Purpur.nu.43.Curt.Senior,in cõsi.lv. versic. ex breuitate eñ.Chassan.in cõsi.xxxviij.ver.& nomẽ cõstituentis.& ꝑs.lxiij.versic. maximè q̃n.& ꝑs.xiiij.versi. cũ ꝓpter vicinitatẽ.Ripa in l.fi.q̃st.xxxiiij.C.de reuocan.donat.Ang.cõsil.cxlv. versi.itẽ ratione.& Rom.cons.cccxlv.versi. cęterum ratione.

17 Et vnus actus vel vnus ℨctus dicit pars alterius.Corn. cõsil. xxxvj.versic.& saltẽ hoc.volu.ij.& in cõsi.cccxix.versi.hoc autẽ presuppositio.volu.iij.Tiraquel.de retract. versic. gbus tñ adde.

18 Et duo actus facti infra modicũ tempus,vnꝰ post aliũ,cẽsenẽ vnico contextu facti.Bald.in l.j.in fine, versic.ij.nota.C.de oper. liber.Corn.consi.fi.in princip.volu.j.& consi.x. volu.ij.Chassan. cõsil.xxxix.versi.& fortius.Ripa in j.responso, in versic. & dicit. volu.iij.Purpur.in l.in bonæ fidei. versic. declaretis premissa. C. de pact.

19 Et præsumitur causa onerandę libertatis , q̃n iuratur statim post manumissionem.Bartol.in l.vt iurisiurandi.in fi.princip. ff. de oper.libert.versic.ij.ex vicinitate.

20 Quartò infertur,q pactũ appositũ iuxta ℨctum dicitur pars illius.l.fundi partẽ.ff.de ℨhend.empt. ponit Corn. cõsi. cccxlix. instamus itaque.vol.j.Felin.in c.cum Ioan. nu. 4. de fide instru.

Quod intelligit Deci.in l.in bonæ fidei.in vlti.not.C. de pact. q̃n pro vno & eodem est pactum & contractus:secus verò quãdo pactum est pro vno,& contractus pro alio.

21 Amplia,qa pactũ incontinenti appositũ censetur inesse cõtractui ẽt strictiuris:vt dicit Paul.de Cast.in l.lecta.versi.item ex hoc tex.nota.& ibi Alex.in ij.not.& Fulgos.in ij.not.Iacob.circa finẽ,versi.in glosſ.super verbo,stipulationi.ff.si cer.peta.

22 Limita q̃n pactũ respicit ipsam rẽ,q̃ in ℨctum deuenerat:secus aũt cùm de alia re prorsus separata pactum fieret,ita Fulg.in dicta l.lecta.in ij.notab.ff.si cer.peta.Tiraq.de retract.conuen. §. j.in glo.v.nume 24.versi.sed & ij.intellige.

Limita quatuor aliis modis,vt per Tiraq.de retract. in præalleg.loco,ad quem me remitto.

23 Et hinc est q pactũ incõtinenti adiectũ vestitur cohærentia ℨctus,de quo latè ꝑ Doct.in l.petens.C.de pact. & in l. lecta. ff. si cer.peta.& ꝑ Corne.cõsi.cclxxxviij.vol.iij.& cõsi.fina. vol.j. Feli. in cap.qualiter & q̃n.de accusa.Ripa in xiij.respon.volumi.j.per Alex.in consi.xc.vol.j.& consi. cxviij. vol.iij. qui declarat hanc materiã,qa est satis plixa,difficilis,& intricata,modò illã nõ aggredior,qa hæc deduxisse sufficit.

24 Quintò Infertur:nã ea,q̃ precedere debent,satis est quòd sę quanẽ incõtinenti,Iaſ.in l.nõ solùm.§. morte.versi.imò fortius. ff.de oper.noui nun.vbi adducit plura exempla.& in l.si qs mihi bona.§.iussum.ff.de acqui.hæred.versi.itẽ paria sunt.Rebuffus ĩ concord.in verbo,rationẽ.Iaſ.in l.edita.num. 13. versicu. tertia cõclusio.C.de eden.post Alex.ibi versi.alias fallentias.Ripa in ij. lib.respons.respon.viij. versi.istis nõ attẽtis,& Tiraq. de retractu cõuen.§.j.in gl.v.nu.2 versi.ex his aũt fit. & seq. vbi allegat xvij. similia,quòd ea quæ debent fieri in ipso actu, fieri possunt incõtinenti post.Brunus in trac.de forma.versi.& dixit Bal.

25 Limita hoc vltimum,nisi pro forma requireretur, quòd aliquid præcederet,qa tũc nõ sufficeret, quòd postea sequeretur etiam incontinenti.Ripa in xiij.respon.volumi.j.nu.25.versicu. non obstat dum dicitur.

Contrarium in hoc tenet Gozadi.consi.lxxiij.nu.33.versicu. iij.vbi dicit.

26 Et ꝓpterea ex his,q̃ incontinenti fiunt, probatur error. Bal. in l.ij.C.si ser.vel libert.lib.xj.versi.item præsumitur aliquis.

27 Et si sunt duo actus,vno & eodẽ tempore facti,vel incõtinẽti vnus post aliũ,qd vni inest,alteri cẽsẽt inesse.Iaſ.in l.lecta. ver. noto ẽt.ff.si cer.peta.& antè etiã hoc voluit Ang.cõsi.cxlv. ver. cæterùm ratione.Tiraq.de retractu conuen.§.j.in glo.v.

28 Primò Limita regulã principalẽ, hoc procedere in dubio, secus verò quando constaret aliud actũ esse inter partes:vt dicit Cor.consi.fina.per totum,vol.j.versi.non enim obstat.

29 Secundò Limita,quando momentum temporis esset in cõsideratione.Bal.in c.cùm dilectus. extrà de fide instru. versi. sed pone.refert & sequitur Tiraq.de retract.versi. possem hic. & in tracta.de iure primoge.in ij.quæstio.

30 Tertiò Limita,nã vident inesse ea,q̃ incõtinenti fiunt, verè tñ nõ insunt,ita q regula ꝓcedit per fictionẽ.Iaſ.in l.lecta. versi. secundò pondera.& ibi Soci.in v.notab.Areti.in vj.not.Purpur. nu.47.Cur.iunior versi.secunda difficultas.ff.si cer.peta.Bal.in l. in bonæ fidei.versi.& noto quòd tex.& ibi Aret.C.de pact.

31 Corneus verò diſtinguebat in ꝑs.cxxxiij.vol.j.q aut actꝰ nõdum est absolutus,& dicitur verè inesse:aut verò erat absolutus, & dicitur inesse per fictionẽ.refert & sequitur Tiraq.de retractu conuent.versi.intellige quinto.in ca.j.in gl.v.nu.27.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Filius præsumitur natus ex marito, quantumcunque vxor cum alio adulteretur.

1 MAXIMA est illa iuris ꝓsumptio , vt filius præsumatur natꝰ ex marito,etiã si eodẽ tẽpore vxor cũ alio adulteriũ cõmiserit.text. in l.miles.§.defuncto.ff. de adul. no.in c.Michael.de filiis presby.Abb.& Doctor.in c. ꝓ tuas.de ꝓba.& in l.filiũ cũ diffinimus.ff.de his, q sunt sui,vel alie.iur.& in c.transmissa.q filij sint legi.Hippo.in l.j.§.ad quæstionẽ.nu.84.ff.de quæstionib.Pariſi.consi.lxiij. vol.ij. Boer. decisi. cxcix.nu.3.Gozad.in consi.xij.Gomeſi.in ca.ij.de iudi.in vj.

Primò

2 Primò Amplia,ẽt si mulier cũ adultero cohabitaret, si modò accessus liber patebat marito , ita q̃d potuit ex eo filius cõcipi:p rationẽ tex.in dicto §.defuncto.vt not. Bal. in l. si à matre. C. de suis & legi. Abb.in c.accedens. de purga.cano. & in c. officij. de pœni.& remiſſ.Barba. in consi.lviij.volu.ij.Alex. in cõsi. lxxxvij. versi.præterea.volu.iij.& cõsil.xxxvij.volu.j.sequitur Fran. Cur. in consi.xxxj.in fi.Pariſi.in consi.lxiiij.volu.iij.

Contrariũ probat tex.in l.j.§.illud.ff.de libe.agnoscen.Specu. in titu.qui filij sint legi.versi.iiij.

3 Secundò Amplia,vt ꝓcedat ista præsumptio,etiã si maritus p aliquod tempus fuisset absens , nihilominus filius præsumeret natus ex marito.Areti.in c.per tuas.de probationib.

4 Tertiò Amplia idẽ esse si filiꝰ nascat ĩ loco suspecto extra domum mariti.Iaſ.in ꝑs.cxxv.volu.iiij.Grat.in consil.xl.vol.j.

5 Quartò Amplia,vt hoc idẽ ꝓcedat in cõcubina.glo.in c.Michael.in verbo,cõstiterit.de filiis presby.Abb.& alij in c. ꝓ tuas. de proba.Iaſ.in cõsi.cxxv.volu.iiij.Soci.cõsi.lxv.vol.iij.Marian.iunior in consi.cxxxviij.vol.ij.Boer.decisi.ccxcix.

6 Quintò Amplia idẽ in vidua locum habere. Cremẽ.in singu. cxxvj.

7 Sextò Amplia, ẽt si filiꝰ natus assimilaretur adultero , qa hoc potuit ꝓtingere ob cogitationẽ mulieris , tempore ꝓceptionis. glo.fi.in l.q̃ret aliqs.ff.de verb.signiſ. Pau. de Cast. in ꝑs. cclxxv. vol.j.Iaſ.& Doct.in l.Gallus,in prin.circa fi. ff. de libe. & posthu.

8 Septimò Amplia vt ꝓcedat ẽt si mulier ꝑ xv.annos fuisset sterilis:vt dicit Ruinus in ꝑs.liij.vol.v.& sentit Abb.in c.per tuas.de proba.Alcia.in tract.de præsump.in iij.regu.præsump.xxxvij.

9 Octauò Amplia vt proceedat ista præsumptio,etiam si vxor in lupanari existeret:qa si cõceperit,præsumitur filius cõceptus ex marito,si modò ipsi marito patebat aditus:ita Cyn.post Iac. Butrig.in l.si vicinis.C.de nupt.Sylu.Grat.in consi.cxl.vol.j.Bertrã. in consil.lxxiij.nume. 13.& sequen.volu.iij.

10 Nonò Amplia,etiã si cõmuniter ille filiꝰ sit reputatus filius adulteri,& non mariti.Abbas in c.accedens. nume. 6. de purga. cano.Mantua in consi.xcviij.

11 Decimò Amplia,vt ista dicatur præsumptio iuris & de iure: vt tenet Pau.de Cast.in ꝑs.cxv. vol.j.Hippoly. in l.j.§. ad quæstionẽ.ff.de quæstionib.Barbat.in consi. 50.nume.2.volu.ij.Boerius decisi.ccxcix.Bero.quæst.lx.

12 Et licèt Pau.de Cast.in dicto consi.ccxv. volu. j. velit,q filij confessio tollat hanc præsumptionẽ, illud est in sui præiudiciũ, qa qs cõfitendo,sibi põt præiudicare: sed q̃n faceret in sui fauorẽ,nõ credo standũ esse confessioni filij dicentis se esse filiũ spuriũ.Areti.& Feli.in c.per tuas.de proba.Deci.in consi.dclvij.

Contra hanc ampliationem tenet Pariſ.in ꝑs.x.nu.42.& in ꝑs. xxix.vol.ij.Alcia.de præsump.in iij.regu.præsump.xxxvij.

13 Vndecimò Amplia,vt non admittatur probatio in ꝓtrariũ, etiã p confessionẽ matris.Abb.in c.officij.nu.3.vbi dicit * cõm opinionẽ,de pœni.& remiſſ.& in c.accedens,n.4.de purg.cano. glo.& Doct.in l.si posthumꝰ.§.fi.ff.de lib.& posthu.Alex.in l.nec ꝓfessio.C.de testa.Grat.ĩ ꝑs.cxl.vol.j Boer.decis.cxcix.n.6.Pariſ. cõsi.x.nu.14.vol.ij.Alcia.de præsum.in iij.regu.præsump.xxxvij.

14 Declara hanc ampliationem, vt nõ procedat q̃n vltra ꝓfessionẽ matris,cõcurrit etiã ꝓfessio patris illũ nõ esse filiũ ipsorũ, sed adulteri:qa ista cõfessio multũ facit.Bal.in l.filiũ eum diffinimus.in j.lectu.nu. 11.versic.sed pone q pater,& mater. ff.de his, q sunt sui,vel alieni iuris.Pet.de Ancha.in cõsi.ccxxv.versic.sup alio.& n.6.versi.accedit his testimonium matr.Alex. in ꝑs. lxxxviij.nu.13.versi.ꝓterea casum nostrũ.vol.vij.Cor.in consi.j.n.22. versi.item concurrit.vol.iij.Pariſi.nu.10.& nu.45.vol.ij.

15 Primò limita hanc regulam,nisi filius sit educatus, tractatꝰ, & nominatus tanq̃ filius adulteri: & concurrat etiã super hoc publica vox & fama.Ancha.in consi.ccxxv.ij.dub.Alex. consili. lxxxviij.vol.vij.Corne.in consi.j.vol.iij.Capra in consi. ij. Barba. in ꝑs.lxviij.vol.iiij.Iaſ.in consi.cxxv.vol.iiij.Deci. in cõsi. cclxxxviij.in princi.Bertran.in cõsi.cviij.vol.iij.Pariſi.in consi. x.vol.ij. ꝓtotũ.Sarnen.in regu.de annali.quæst.lviij.nu.2. Bertran. in ꝑsi. lxxiij.nume.13.vol.iij.Grat.in consi.clviij.volu.ij.

Contrariũ Barbat. consi.xxvij.volu.j.Pariſi.consi.xj.volu.ij.& in consi.xij.volu.ij.

16 Secundò limita,nã q̃n vxor cohabitauit cũ alio, etiã quòd marito pateret aditus cocundi cũ vxore: nihilominus si mulier diu fuit sterilis cũ marito , tũc requirit nominatio & tractatio tanquam filij,facta à marito.Areti.& Fely. in cap. per tuas.de ꝓbat.aliàs non præsumeretur filius mariti.

17 Tertiò limita,nisi filius confiteatur se esse filiũ adulteri,& etiã concurrat assertio matris,& pro tali fuerit ab adultero institutus,& reputatus,& etiam fama concurrat,quibus concurrentibus erit præsumendus filius adulteri,& nõ mariti.Pau.de Cast. in consi.cxv.in vlti.dub.vol.j.Pariſi.in consi.x. per totum. vol.ij.

Contrarium idem Pariſi.in consi.xj.vol.ij.

18 Quartò limita,q̃n filius natꝰ esset cæcus,claudus,vel luscus, quia tũc ratione peccati præsumitur filius adulteri.Barbat. in c. in præsentia.nu.98.de ꝓbationib.Hippoly.in singula.cccccxxx. vbi quamplures allegat.

19 Quintò limita,q̃n probaretur impotentia coeundi in marito,vel ex causa infirmitatis , vel ex alia causa , vt videtur sentire text.in dicta l.filium eum diffinimus.in fine.Abb.in c.per tuas.n. 3.& ibi Feli.de probationib. Docto. in l.Gallus , in princip. ff. de libe.& posthu.Alex.in consi.lxxviij.num.7.& seq.vol.vij. Pariſi. in consi.x.nu.36.volu.ij.& in consi.xxix.per totum.vol.ij.

20 Sextò limita,vt ista præsumptio non habeat locũ in alio , q̃ in marito,& concubinario,vt dicit Alex.in consi.clvij.vol.v.

21 Septimò limita , nã q̃n tractaretur de bonis defuncti alteri auferendis,nõ habet locum regula l.miles. §.defuncto. ff.ad leg. Iul.de adulte.ita Maria.iunior consi.lxxxvj.nu.45.volu.ij.

22 Octauò limita,in sene octuagenario,vt tenet Soci.in consi. lxv.volu.iij.Pariſi.in consi.xxix.per totum.vol.ij.

23 Nonò limita , nisi mulier assiduè cũ adultero cohabitaret: hanc limitationẽ tenet Iaſ.in consi.cxxv.vol.iiij.

24 Sed ista limitatio nõ põt ꝓcedere stante cõmuni cõclusione *superius firmata,q̃ quotiescunque marito pateat accessus, filius præsumatur natus ex marito,non autem ex adultero.

Ad istam regulã nonnullæ aliæ limitationes tradũtur,quas in præsenti non refero,sed potes eas videre p Doct.in d. ca. ꝓtuas. de proba.& in c.transmissa.qui filij sint leg.& in d.§.defuncto.& in d.l.filium eum diffinimus.ff.de his,qui sunt sui vel alię.iur.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Mulier quicquid constante matrimonio quæsierit,ab turpem suspicionem euitandam,de bonis mariti quæsiisse præsumitur.

1 EXTVS in l. Quintus Mutius.ff.de don.inter virũ & vxo.probat hãc cõclusionẽ, vt q̃cquid vxor tempore ꝑstãtis matrimonij acquirit,gratia turpis suspicionis euitãdę,de bonis ipsius mariti acquisiuisse præsumatur:glo.in c.licut manifestè.per illũ tex.vij.q. j. & est textus in l.etiã.C.de dona.inter virũ & vxo.Bald.in l.cũ oportet.C.de bonis quæ libe.Inno.in ca.cùm ex officij.de testa.

2 Primò Amplia,vt hoc ꝓcedat ẽt in concubina.l.fi.ff. de actio. & obliga.Pariſi.in cõsi.lxxx.volu.j.Hispa.in rubrica de dona. inter virum & vxo.Boer.decisi.lxxxj.

Cõtrariũ Alcia.in iij.regu.in xxvj. ꝑsump. in tract. præsump.

3 Secũdò Amplia,vt istud ,ꝓcedat etiã in vidua:Alber.in l.etiã. C.de dona.inter virũ & vxo.Ioan. Crot.in l. frater à fratre. ff. de condi.indeb.Pariſi.cõsi.lxxx. vol.j. Ioan. de Garro. in rubrica de secun.nuptiis.in lxiij.pen.Hispa.in rubrica de dona.inter virũ & vxo.Alcia.de præsump.in iij.regu.xxvj.præsump.

4 Declara hãc ampliationẽ,vt ,ꝓcedat primò post mortẽ mariti infra tempus luctus:nã semper eo tempore præsumit q̃ suisse de bonis mariti:Ang.in ꝑs.cxlj.Ripa in l.fœminæ.in xx.quæst. C.de secund.nupt.Chassan.in consuetud.Burgund.Alciat.in tertia regu.in xxvj.præsump.Cremensis in singu.vj.

Secundò Declara,vt etiã post ℨctũ matrimonium cũ secundo viro,mulier ꝑsumat q̃ fuisse de bonis primi mariti defuncti: q̃n concurrunt aliqua indicia, vel cõiecturę , vt puta , quia primus maritus erat ditior secundo marito,vel continuò domi pecuniã retinebat,vel si pecuniã vxori cõmittebat,vel si ex aliis cõiecturis istud posset præsumi:Ange.in dicto cõsi.cxlj. circa fi. Chassa. in cõsuetu.nu.8.Alcia.in dicta ꝑsump.xxvj.nu.5.

Tertiò Amplia,etiã si maritus negaret se dedisse pecuniam vxori suę:dicit Aret.ꝑs.xxxj.& idẽ est q̃n mulier negaret illa bona fuisse acquisita de bonis mariti , vt dicit Hispa.in rubrica de dona.inter virum & vxo. §. sexagesimo. sequitur Sylua nupt.in verbo,est nubendũ.nume.21.& seq.

7 Quartò Amplia,q in dubio censeat q̃stũ à mulie re tempore ℨcti matrimonij,nõ aũt post matrimoniũ. Aretin. in ꝑs. xxxj. Alber.in l.etiã.C.de dona.inter virũ & vxo.

Contrariũ Salice.in dicta l. etiã. C. de dõnationib. inter virũ & vxorẽ.Claud.id l.q ui iure familiaritatis.ff.de acquirenda possess.Alex.in ꝑs.xlij.volu.v. Alciatus in tertia regu.xxvj.ꝑsump. numc.6.vbi concordat has duas opiniones,vt prima opinio ꝓcedat quando verisimiliter mulier non potuisset acquirere, nisi constante matrimonio.

8 Quintò Amplia,vt etiã heredi detur tale beneficiũ , vt possit allegare bona quęsita ab vxore,de bonis mariti fuisse quæsita. Pariſi.in consi.lxij.volu.j.

9 Sextò Amplia,etiã si mulier constante matrimonio adulteriũ cõmisisset,nihilominꝰ habet locũ huiusmodi præsumptio. Hispa,in rubri.de dona.inter vir.& vxo.§.sexagesimo.nu.11.

Septimò

Universidad de Deusto
Biblioteca

10 Septimò Amplia etiã si ageretur ꝑ emptorem habentẽ causam à muliere: nã tũc etiam habet locũ ista ꝓsumptio. Hispa. ī loco superius allegato, nu. 15.

11 Octauò Amplia, vt hoc non solũ ꝓ maritũ, vel eius hæredẽ, mulieri possit opponi, sed etiã ꝓ singularẽ successorẽ, vel donatariũ: vt tenet Deci. in ꝑ. ccxxxvij. Syl. nupt. in versi. est nubendũ. nu. 21. in iij. amplia. Alcia. in ij. reg. præsump. xxvj. in iij. declara.

Contrariũ Alex. in l. q iure familiaritatis. ff. de acquir. possess. Hispa. in dicta rubr. in loco allegato, nu. 20. & Bal. in l. si vxorem. C. de condi. inser. Alexan. in consi. cj. vol. vij.

12 Primò limita, nisi mulier esset industriosa, qa tũc ꝑsumiẽ ex industria sua quæsiuisse: vt per Bal. in l. cũ oportet. C. de bo. q̃ lib. Pet. Gerardus in singu. xcix. Io. Crot. in l. frater à fratre. ff. de cõd. inde. Ripa in iiij. respon. in iij. lib. Hispa. ī rubr. de dona. inter vir. & vxor. in dicto §. lx. n. 18. Alcia. in dicta xxvj. ꝑsump. ī vj. declara.

13 Secũdò limita, nisi appareat mulierẽ habuisse pecuniã à cõsanguineo, qa tũc nõ ꝑsumiẽ à marito tradita: & ideo sibi, nõ aut ẽ marito, præsumiẽ quæsita: vt per Bald. in l. cum oportet. C. de bo. quæ liber. Chassa. in consi. xxix. Aimo consil. lxij.

14 Tertiò limita vt ꝓpterea possit agi ꝑ mulierẽ ad pretiũ, non aũt ad recuperationẽ bonorũ. Bar. in l. & si instrumẽta. C. de fide instru. lib. x. Signor. Homod. in cõsi. cxxij. Ioan. Crot. in dicta l. frater à fratre. ff. de cõdict. indeb. Ripa in iiij. respon. in fin. in iij. lib. Bouer. in verbo. ꝓsumptio. singul. xxvij. Bertran. in cõsi. cxcviij. vol. iij. Paris. in cõsi. lxxx. vol. i. Hispa. in loco superius allega. nu. 20. Aimo in cõsi. lxj. Boer. decisi. lxxxj. Tiraquel. de retract. Alcia. in iij. regu. xxvj. præsump. nu. 14. vbi declarat.

15 Quãrtò limita, nisi cõstaret ex confessione viri asserentis, ꝙ pecunia erat ipsius mulieris. Alex. in cõsi. xxij. volu. iiij. Signor. ī dicto cõsi. cxxij. Ripa in iiij. respon. in iij. lib. Soci. in consi. lxv. in xx. argumen. Boer. decisi. lxxxj. Hispa. in loco superius allega. n. 20. Aimo consi. lxj. Ruinus in cõsi. xliij. vol. v.

Contrariũ Salic. in l. si mater C. de cõtrahend. emptio. Paris⁹ in consi. lxij. volu. j. Areti. consi. xxxj.

16 Distinguẽtñ, nã aut emptio fit à muliere marito expresè cõsentente, vel tacitè, qa erat præsens, & nõ ꝺicebat, & in instrumento dicebatur pecuniã esse mulieris, & à muliere solutã: & tũc maritus, vel eius hęredes tenentẽ stare huic assertioni. si verò maritus emit nomine mulieris absentis, & soluit pecunias, quãis asserat tales pecunias esse vxoris suæ, qa tũ præsumitur confessio simulata, & ex causa donationis, talis confessio nihil operatur: ita distinguit Alcia. in dicta xxvj. præsump. in x. declara. & idẽ Ruinus in consi. xliij. volu. v. Alex. cõsi. xxiiij. volu. j. Hispa. ī rubri. de dona. inter vir. & vxo. nu. 20. Aimo in consi. lxj. Salic. in l. cum propriam. in fi. C. si quis alteri, vel sibi.

17 Quintò limita, nisi alia cõcurreret ꝑsumptio, q̃ istã excluderet. Corne. in consi. cccxxxij. volu. j. Areti. in consi. xxxj. Aimo in consi. lxj. Ruinus in consi. xcvj. vol. v. nã vna ꝑsumptio aliam excludit: vt per Bar. in l. Diuus. ff. de in integ. restitu.

18 Sextò Limita vt ista ꝑsumptio habeat locũ tãtummodò in petitorio, non aũt in possessorio. Soci. q declarat qualiter istud ꝓcedat, in cõsi. cxxxj. Syl. nup. in verbo. est nubendũ. num. 23. in viij. limitatione. Hispa. in rubri. de dona. inter vir. & vxo. in loco allega. nu. 21. Alcia. in dicta xxvj. præsump. nu. 8

19 Septimò Limita, nisi maritus asseretur, ꝙ pecunię nõ essent profectæ ab ipso de voluntate sua tacita vel expressa: vt per Are. in consi. xxxj. Alb. in l. etiam. C. de do. inter vir. & vxor. Hispa. in loco sępius alleg. nu. 20.

20 Octauò Limita, q̃n probaret mulierem administrasse bona alterius, tunc cm excluditur ista præsumptio. Alex. in cõsi. xl. volu. iij. & consi. lxxxij. volu. ij.

21 Nonò limita, si appareret vxorẽ habuisse huiusmodi bona ante matrimoniũ. Alex. in consi. xliij. volu. v. Aimo in consil. lxj.

22 Decimò limita, q̃n appareret mulierẽ aliquid fuisse consecutam à Principe: vt per Chassa. consi. xxix.

23 Vndecimò limita, q̃n maritus traducereẽ ad domũ vxoris: nam in domo vxoris cessat ista ꝓsumptio. Aimo in consi. lxij.

24 Duodecimò limita, ī muliere diuite, quę nupsisset pauperi. Alcia. de ꝓsump. in tertia regu. in xxvj. præsump.

25 Decimotertiò limita, si mulier habens proprietatem, finito vsufructu per consolidationẽ acquisiuisset etiam proprietatẽ. Chassa. in consuetud. nume. 13

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Viuere an præsumatur quis vsque ad centum annos.

1 QVamplures voluerunt, vt qs ꝑsumaẽ viuere vsq; ad metam cẽtũ annorũ. per textũ in l. ij. §. & nobis. ibi, lõgissimũ hominis vitæ tẽp⁹. C. de sacrosan. Eccle. ī l. an vsusfructus. in fi. ff. de vsufructu. ī authen. vt Ecclesia Romana. in §. i. in c. in præsentia. de sponsalib. & hoc sentit gl. in l. ij. §. sed si dubitetur. vbi etiã Barto. ff. quemadmod. testamen. aperian. & in l. sed si de sua. vbi etiã Bartol. ff. de acquiren. hæred. Deci. in ꝑ. filio. cciij. n. 4. & in ꝑ. ccccclxxv. n. 10. vbi dicit *cõem. Ange. aũt in dicta l. sed si de sua. tenet ꝙ nõ sit necessarium vitã ꝓbare, qa satis ꝓbatur ex iuris præsumptione, ꝙ quilibet ꝑsumitur viuere: & idẽ Angel. in l. si emancipati. C. de collationib. Imo. & Roma. in l. sed si de sua. ff. de acqui. hæred. Corne. in cõsi. celj. volu. j. Ias. in l. fi. C. de sacrosan. Eccle. vbi dicit hanc esse *cõem sententiã. Corneus in ꝑ. si. cxcv. & ꝑ. si. cciij. volu. iij. Areti. in c. causam q̃. de testib. Alex. ꝑ. ii. j. volu. v. Feli. c. ex tenore. de testib. Arcti. nus & Alex. in dicta l. sed si de sua. Corneus cõsi. cxix. nu. 8. vol. j. Soci. in l. si inter virũ. ff. de reb. dub. Alex. in consi. xxvij. vol. vij. & in ꝑ. clxxv. vol. v. Gozad. in consi. lxviij. Parisi. in ꝑ. filio lxxxvj. in fine, volu. iiij. Grat. cõsi. lxvj. volu. ij. Marianus iunior in consi. xxvj. volu. ij. Bertran. consi. clxxv. vol. ij. Alcia. de præsump. in prima regu. in xliij. præsump.

2 Sed hæc opinio nõ est vera, qa nõ ꝓbat iure, ꝙ qs præsumaẽ viuere vsq; ad cẽtũ annos, nec iura superius adducta hoc ꝓbãt: sed tãtùm ꝙ longissimę vitę terminus hominis, est meta centũ annorũ, & ꝙ nõ est præsumptio, ꝙ qs viuat vltra illũ terminum: nõ aũt iura superius deducta, ꝓbant, vt qs præsumatur viuere vsque ad illũ terminũ: ꝓut dicit Corneus in dicto cõsilio cxix. & ī consi. eccxl. volu. j. & in cõsi. clxxxj. volu. ij. & in cõsi. ccviij. volu. iij. & in consi. ccxliij. vbi latè declarat, vol. iij & illud dictũ etiam improbat Decius in l. si emancipati. C. de collationib. & in l. fina. C. de edicto Diui Adria. tollen. & in c. cũ dilecta. de consti. vtili vel inutili. Iason in l. fina. C. de sacrosan. Eccle. Parisi. in ꝑ. lxxxvj. in fi. vol. iiij. Ruinus in consil. clxxxix. nu. 14. vol. j.

3 Bene verum est, ꝙ qs præsumitur mortuus post illud ꝑ spatium centum annorum, vt dicit Afflictus super cõstitu. in titu. de succes. nobil. num. 52.

4 Et ꝙ illa opinio etiã nõ sit vera, videt ꝓbari à cõmuniter accidentibus, qd argumentũ validũ est in iure. l. neq; natales. & ibi glo. in verbo, nihil. C. de ꝓba. l. quod si nolit. §. quia assi. dua. ff. de ædil. edict. ca. j. & ibi Abb. Imo. & alij, de cleri. non resi. ꝺen.

5 Et hoc argumentum à communiter accidentibus transfert onus probandi contrarium in aduersarium, vt dicit Roman. in singula. cccxcvij. Hippoly. singu. j.

6 Itaque cùm videmus paucos, vel nullos, ad istã ætatẽ centũ annorũ puenire, meritò ista præsumptio nõ videt vera. Imò potius ꝑ rium semper poterit præsumi à cõmuniter accidentibus.

7 Et tenendo istã vltimã partẽ, quæ videtur vera, dicit Bart. in l. si quidẽ. C. solu. matrim. ꝙ ille, q̃ se fundat in morte, debet mortẽ ꝓbare: & q̃ se fundat in vita, illã etiã probare tenetur: & ita ẽt not. in dicta l. ij. §. sed si dubitetur. ff. quemad. testa. aperian. & in l. sed si de sua. ff. de acqui. hęred.

8 Declarata istã cõclusionẽ, ꝙ fundans se in vita, debet eã probare: vt procedat in agente, secus autẽ in excipiente, qa excipiens quantumcunque se fundet in vita, illã probare non tenetur, vt dicit Socin. in l. si inter virũ. versicu. quartò inferẽ. ff. de reb. dub. & ita ītelligit gl. ī dicta l. ij. §. sed si dubiteret. ff. quẽadm. testa. aperi.

9 Secũdò Declara, nã licet nõ sit necesse vitã ꝓbare in eo casu, quo vita ꝑsumiť, tñ debet intẽtari: nã intẽtatũ ab homine, nõ ꝑsumiť à iure. Bal. in d. ca. ex tenore. & sequiť ibi Felynus, de testib.

10 Declara ẽt, vt vbi iuris ꝑsumptione qs præsumitur viuere, tunc clarior ꝓbatio in ꝓrium requiritur: vt per Fran. Cur. cõsi. lij.

11 Declara etiã, qa vnus testis de visu tollit istã præsumptionẽ, vt qs præsumatur viuere. Felynus in cap. quoniam frequenter. §. porrò. vt lite non contesta.

De Testibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Testis vnicus non probat.

1 IN hac materia Testiũ prĩcipalis est ꝓclusio, ꝙ vnus testis regulariter nõ probat, c. licet. ca. veniens. el j. de testib.

2 Et ꝓpterea testimoniũ vni⁹ nec iustificat, nec ꝺẽnat, c. admonere. xxxiij. q. ij. & hoc ꝓcedit ẽt si esset Senator. c. ī nomine Domini, de testũ. Ias. in l. si quãdo. n. 11. C. vnde vi.

3 Primò Amplia, etiam si simus in cõpromisso, in quo nõ põt vni testi fides adhiberi, etiam si causa sit commissa conscientiæ alicuius. Alexan. in consi. ccix. volu. vj.

4 Vel etiã si sit iudicandum in specta veritate, & æquitate. Corneus in consi. clxv. volu. iiij.

Secundò

5 Secũdò Amplia, quia etiã constitutione induci nõ potest ꝙ stetur dicto vnius partis in prejudiciũ alterius. Afflict. in prælud. consit. regni. quæst. xij.

6 Imò nec Papa, nec Princeps potest hoc disponere. capitulo, indicas Hermanum. 3. q. 9.

7 Declara, vt hoc ꝓcedat tãtùmodò in ꝓiudiciũ tertij: qa aliàs posset Princeps, vel ciuitas nõ recognoscens superiorẽ statuere quòd vni testi psonæ graui, & in dignitate cõstitutæ credatur: ꝓ textũ in capi. quicũque. xj. quæst. i. secũdum intellectũ Innoc. in cap. nup. de testib. ponit Roman. in singul. cclxiij. Soci. ī cõsilio cclxvj. versicu. cõfirmãtur premissa. & ita loquitur Felin. in capi. constitutus. de rescrip. prout melius declarat idem Felin. in cap. veniens. de testibus. Abb. in cap. nuper. & ibi Feli. de testib. Abb. in cap. sicut. de probationib. & in cap. cùm à nobis. de testib. Ias. in l. admonendi. ff. de iureiuran.

8 Prout etiam Papa vel Imperator põt disponere, vt præstetur fides scripturæ etiã nõ authenticæ: vt ꝑ Feli. in c. j. de fide instru.

9 Potest etiã de partium cõsensu fieri, vt credatur vni testi etiã in præiudicium alterius. Deci. in capitul. ij. de fide instrumento.

10 Sicuti ẽt hoc põt fieri cõsuetudine: Roch. in c. fi. de ꝑsuetu.

11 Sed non potest statuto vel consuetudine induci, ꝙ indifferenter stetur dicto vnius testis etiam contra vsurarium: vt tenet Federicus de Sen. in consil. xvj. Angel. in disput. incip. Astensis. Ias. in repetit. l. admonendi. ff. de iureiur.

Contrarium tenuit Alex. in consil. clxviij. volum. vij.

12 Tertiò Amp. ia, vt non credatur vni testi etiã si sit Cardinalis: Feli. in c. quod super iis. de fide instru. de qua ampliatione latè diximus suprà in conclusione iij. in tit. de probat.

13 Quartò amplia, vt nõ credatur etiam asserenti se scripsisse de mandato alterius: nã illi soli nõ creditur: Hippol. ī singu. 441.

14 Quintò Amplia, vt etiam si testis producatur ab vno, tamẽ contra illum solus non probet: Chassan. in consil. lxiiij.

Contrarium Marian. Iunior in consili. lxix. vol. j. Paris. consili. lxxxviij. volum. iij. Aimo in consil. lxix. & in consili. cxxxiiij. & in consil. clxxxviij. Marian. Iun. in consilio clxxviij. volum. ij. & hęc pars est vera, * & communis.

15 Amplia istam partem, vt procedat etiam si testis deponens contra producentem deponat de credulitate, quia cõtra illum plenè probat. Rom. in singul. ciiij. in fine. Ias. in rubrica. ff. de iure iuran. in sexta limitatione. Marian. Iun. in consil. lxix. nu. 11. vol. j. Aimo de antiq. temp. in prima parte numer. 155.

Ad istam regulam plures limitationes, & ampliationes ponit Chassan. in consuet. Burgundię.

16 Primò limita hanc regulã, q̃n depositio vnius testis nemini noceret, & alteri ꝓdesset, vt puta ꝙ qs sit baptizatus, vel ꝙ ecclesia sit cõsecrata, vel ꝙ qs sit clericus. ca. cũ itaque. ca. paruulis. de cõsecratio. distinct. iiij. glo. fi. in c. licet vniuersis. de testib. glosſ. in c. nuper. in verbo, numerus. de testib. & ibi not. Bal. glosſ. in c. placuit. de ꝓcuratio. distinct. iiij. & in summa. ij. q̃st. iiij. & in capi. in tanta. lxxxvj. distinct. & in c. quanto. & ibi Domi. ij. q̃st. v. Spec. in tit. de testib. ī ix. & xvj. fallent. Petr. Gerard. in singul. xlix. Feli. in c. veniens. de testib. & in c. licet vniuersis. in fi. eod. tit. Ias. in repeti. l. admonendi. ff. de iureiur. & ī l. rescripta. C. de prec. Imper. offeren. & in cõsi. lxxvij. vol. iij. & in cõsil. cxx. vol. iiij. Hippol. in l. j. in §. iidẽ Cornelio, ff. de quæstio. Boër. decisi. clxxj. nu. 24. & de clerico dicit Felin. ī c. licet vniuersis. ī fi. de testib. Rebuff. ī tracta. nomi. Chassan. in cõsuetud. Afflict. super constitutionib.

17 Secundò limita, nam in probanda confessione, & absolutione ab excommunicatione creditur vni testi. Calder. in consi. j. in tit. de testib. Felin. in capi. veniens. de accusationib. Hippolyt. in l. j. §, si quis vltro. ff. de quæstionib.

18 Tertiò limita, q̃n vnus testis deponit de facto proprio, quia tũc plenè ꝓbat: Paul. de Cast. in l. quicunque. C. de seru. fugit. & ī l. si debitori. in fi. ff. de nouationib. & in cõsi. cix. volu. ij. Salicet. in l. si qs Decurio. ī iiij. oppos. C. de falsis. Dec. in ꝑ. lvj. & in consili. dcl. & in ca. veniens. de testib. Soc. in consil. lvij. volu. iiij. & in ꝑ. xxviij. volu. iij. & in regu. ccccxxij in vltima fallent. Ale. in cõsili. cxcvij. volu. vij. Hippol in Pract. in §. diligenter. & ī l. j. §. si serui. in primo not. ff. de q̃st. Grammat. in consil. xiij. & ꝑ. lviij. Chassa. in ꝑsuetu. Ioan. Crot. in tract. de testib. in vi. parte princip. Zas. in ꝑ. xxix. volu. j. & in ꝑ. ij. volu. ij. Grat. in ꝑ. clij. volu. ij. qui declarat.

19 Et ꝓpterea creditur officiali, seu deputato soli ī ꝑspectantib⁹ ad eius officiũ. Ruin. in ꝑ. lvj. volu. j. Rebuff. in l. ij. versic. & aduerte. C. de põdera. & aur. illat. lib. decimo. Grammat. ꝑ. ciuili. xxiiij.

20 Et creditur etiam testi vnico deponenti de cõmissione sibi facta. Alex. consil. lxxxviij. volu. v. Ruin. in consil. lxv. vol. v.

Cõtrariũ ꝙ testi vnico deponenti de facto ꝓprio nõ credat, tenet Alex. in l. ij. §. si absens. ff. si ex noxal. caus. agat. Alex. & Ias. ī l. nec is. ff. de acquir. hæred. Ias. in l. admonendi. ff. de iureiuran. & in l. cùm filius familiàs. ff. de verbor. obliga. Alex. in consi. cxcij. volum. vj. Ruin. consil. xix. vol. v. Maria. iun. in consil. lxij. num. 6. vol. i. qui tenet dictum istius testis non sufficere, nisi alia indicia veritatis concurrant.

21 Aimo consil. lxxiij. tenet quòd dictum istius testis non facit plenam fidem. & in consil. clxxviij. Grat. in consi. clij. vol. ij. Boer. decis. ccxxj. circa finem, vbi dicit hanc partem * communem. Ruin. qui dicit hanc veriorem, in consi. lxv. vol. v.

22 Tenendo primam partem, amplia vt etiam testis infamis, & aliàs inhabilis probet, quando deponit de facto proprio. Paulus de Castro in l. ij. §. si absens. ff. si ex noxali causa. Dec. cõsi. cccl xiij. Tiraquell. de retract. numer. 48.

23 Quartò limita, quando sumus in causis possessoriis, seu modici prejudicij, quia in illis sufficit probatio per vnum testem. Doctores in authen. nisi breuiores. C. de sentent. ex breuicu. recitan. Matthesila. in singula. suo j. & ij.

24 Quintò limita, nã q̃n qs voluit corrumpere testem pecunia, ne ꝑ eũ deponeret, si testis hoc asserat, plenè probat ꝑ corrumpentem. Felin. in ca. licet causam. de probatio. Hippol. in singul. cxij. & in consi. lxj. & in l. prima. §. fed si quis. ff. de falsis. Roma. in singula. cccxxx. Ioan. de Anan. in ca. j. de crimine fal. Felin. in ca. j. in primo nota. de test. Angel. in consi. cccix. versic. de secundo. Alexand. in consi. xix. versicu. præterea iste testis. volu. iiij. Dec. in ca. j. de testibus, qui Docto. supra allegati intelligunt hoc procedere vt probet in negocio principali.

Contrarium tamen in hoc voluit Gram. voto. xj.

25 Sed tu dic quòd ille testis probat corruptionẽ. & ita loquitur Bal. in cap. fin. de testib. cogen. & ibi Felin. et Ias. in l. j. ff. de feriis. Gram. voto. xj. num. 9. & consi. ciuili lxxxij.

26 Declara etiã, ei qui asserit falsum testimoniũ se tulisse ad instantiã alicuius, nõ creditur. Maria. in consi. xxxix. nu. 54. volum. ij. Rui. consi. xv. volu. v. Bero. quæst. lviij. quem omnino vide.

27 Sextò limita q̃n difficile, vel impossibile esset habere plures testes, nã tũc vnus sufficit. Doct. in l. j. §. fi. ff. de verbo. obliga. Hippol. in l. si qs ne q̃stio. versi. & respondendo dictis. ff. de q̃stionib.

28 Septimò limita, q̃n sacerdos fide dign⁹ asserit se habuisse licẽtiã à cõfitente reuelandi ei⁹ cõfessionẽ, qa tũc statur eius dicto. Lap. alleg. xciij. incipien. mulier in confessione. Felin. in capitu. veniens. de testibus, ex mẽte Archidiac. ī c. ipsi apostoli. vij. q̃stio. secunda, vbi vult ꝙ debeat deponere iuratus. Felin. in ca. nemo, de simonia. Hippol. in d. l. si qs ne quæstio. ff. de quæstionib.

29 Octauò limita, vbi agereť de recognitiõe scripturæ notarij, quæ si habet sua substantialia, põt per ipsummet notarium recognosci. l. si quis Decurio. C. de falsis. & ibi not. Bart. & in authen. de instrument. cautel. & fid. in §. si verò neque adnumerator.

30 Nonò limita, in denũciatione euangelica, in qua statur vni testi ꝙ fuerit facta, vt est tex. in cap. nouit. de iudi. Hippoly. in l. si quis ne quæstio. ff. de quæstionib.

31 Decimò limita, q̃n testator hoc mandauit, ꝙ staretur dicto vnius. per text. in l. Theopompus. ff. de dot. ꝑlegat. & ponit Spec. in titulo de teste. §. restat. vers. tamen fallit. Anton. de Butri. in ca. veniens. el primo, de testib.

32 Declara, vt in tali casu ille testis debeat deponere iuratus. Felin. in c. veniens. el j. de test. Hippol. in l. si qs ne q̃stio. ff. de q̃sti.

33 XI. limita, q̃n partes cõcordarunt stare dicto vni⁹ testis. Bar. in d. l. Theopompus. ff. de dot. ꝑleg. Specul. in titu. de testie. in §. restat. versi. hoc tñ fallit. Anto. de But. in c. veniens. el j. de testib. & ibi Felin. vbi declarat. Roma. in l. j. §. fin. ff. de verbo. obligatio. Bald. in l. directis. C. de testa. manumiss. Hippol. in l. si qs ne q̃stio. ff. de quæstionib. Chassa. in consilio xxxvij. & in consuetu. Burgund. Bertrand. in ꝑ. cxix. volu. ij. vbi ampliat istã limitationem.

34 XII. limita, quia testibus singularibus, seu denuntiatoribus plena fides præstatur. Antonius de Butr. in ca. in omni. de testib. Felin. in capit. veniens. el. j. eodem titul.

Cõtrariũ tenet Bartolus ī l. Diuus. ff. de custodia, & exhib. reorũ. nisi q̃n delicta essent leuia, & esset ipsis cõmissum ꝙ referrent vel mitterent.

Sed tamẽ isto casu contrarium tenet Abb. in capitu. in omni. de testib. & in capit. præterea. de test. cogen.

35 XIII. limita, quia creditur vni testi quo ad probationẽ mortis occultæ, secundum Felin. in capitulo, veniens. supra citato, de testib. per not. ꝑ Bald. in l. vbi numerus. ff. de testibus, sed Bald. ibi loquitur nõ quo ad probationem mortis, sed quòd quis excusetur à crimine, & negligentia.

36 XIIII. limita, quando iudex deberet informari de cõscientia alicuius, quia tunc dicto illius potest plena fides præstari. Anto. de Butr. in c. peruenit, de censibus. Compostel. in ca. j. de elect. libro sexto. Feli. in c. veniens. de testib.

37 XV. Limita, q̃n vnus testis peritus probat innocentiã, quia operať vt reus veniat absoluendus. Corn. ꝑ. cxciiij. in fin. volu. ij.

38 XVI. Limita, q̃n potest ꝓcedi sine scriptura, quia tunc statur

Universidad de Deusto
Biblioteca

assertioni solius iudicis. Aret. in capitulo, qñ cõtra. de probatio.
36 XVII. limita, quòd statur dicto vnius testis, vbicunque agit de pœnitentia, & non tangitur præiudicium alterius. Aret. post Abb. in c. super eo. versi. vltimò collige. de testib.
40 XVIII. Limita, nã de læsione minoris sufficit cõstare per vnũ testem. Abb. in cap. ex literis. de restit. in integ. Saly. in l. j. C. de cõfessis. Soc. in cõsi. lxxij. vol. iij. Alex. in l. nã & postea. §. si minor. ff. de iureiur.
41 XIX. Limita, ga stat dicto vnius testis, qñ tractatur de significatione literarũ, vt ga sunt literæ Græcæ existentes apud Latinos, & sic incognitæ, ga tũc stat dicto illius tantùm, q sciuit legere illas. Ang. in auth. vt pponatur nomen Imperatoris, in princi. Alex. in ꝑ. cl. xxix. vol. ij. Hippol. in d. l. si quis ne quæst. ff. de quæst.
42 XX. Limita, in casu in §. si verò morianꝫ. in auth. de instrum. caut. & fide: videlicet quando omnes testes instrumentarij sunt mortui, vel absentes, & etiam notarius sit absens, quia tũc statur super comparatione manus eiusdem notarij dicto vnius testis medio iuramẽto manum notarij recognoscentis. Hippol. in l. si quis ne quæst. ff. de quæst.
43 XXI. Limita, in teste valde digno, vt per Gram. consili. xiij. Chassan. in consuet. Burgun.
34 Et hoc maximè videtur procedere concurrentibus aliquibus coniecturis. Zas. in consilio xv. volum. j.
45 XXII. Limita, in causis breuioribus, quæ summariè expediũ tur. Calca. in consil. xcix. Hippol. in singu. cccexxxiij.
46 XXIII. Limita, quia statur Delegato asserenti se impeditum. Felin. in capit. pastoralis. de offi. deleg.
47 XXIIII. Limita, vt dictum vnius testis excusẽt à præsumpta calumnia. Felin. in capit. ij. de calumniatoribus.
48 XXV. Limita, nã dictũ vnius testis est sufficiens ad saluandũ instrumentum abrasum. Cotta in memorabil. in verbo, abrasio.
49 XXVI. Limita, nam dictum vnius testis omni exceptione maioris facit præsumptionem, per quã transfertur onus ꝓbãdi contrarium in aduersarium. Gozad. in consil. lxxv.

Reliquos verò casus, in quibus statur dicto vnius testis, prosequere vt per Specul. in tit. de test. in §. restat. qui ponit xxx. casus. & per Chassan. in consuet. Burgundiæ.
50 Cautelam quando non habes nisi vnum testẽ, ponit Gualdens. in enuntiato. lxxix.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Testes singulares non probant.

1 EX ꝑcedenti cõclusione sumitur & alia regula in hac materia testiũ, videlicet, q testes singulares regulariter nõ ꝓbãt, c. nihilominus. & ibi gl. iij. q. ix. & in cã. literis. de test. vbi glo. in versic. soli. & in c. cùm dilecti. de electio. & in ca. licet causam. vbi Abb. de ꝓbat. Petrus de Anch. in ꝑ. cclxxvj. Hippol. in pract. in §. diligenter. Feli. in c. licet ex quadã. de test. Corn. in cõsi. cclxxxvj. volu. iij. & in ꝑ. cxxxiiij. in princ. volu. j. Alex. consil. iij. volu. j. Iaſ. in repet. l. admonendi. ff. de iureiuran. Grat. ꝑ. secundo, volum. ij. Paris. consi. lvij. volu. j.
2 Et propterea dicit Bald. in l. iurisiurandi. C. de testib. q tñ probant mille testes singulares, quãtũ vnus. Alex. in cõs. xviij. vo. iiij. & in consi. xx. & in consi. lxxxj. vol. iiij. Paris. consi. lvij. vol. j.

Contrarium Cæpol. in consi. ciuil. ij.
3 Et ideò infertur, q vnus testis de visu mutui, alter verò de cõfessione non probant, quia sunt singulares. Bal. in l. si ex cautione. q. xij. C. de non nu. pecu. Bald. in auth. rogati. C. de testibus.
4 Infertur, & q testes singulares nõ iungunt, qñ vnus deponit de cõfessione vnius partis, alius de alia. Alex. in cõs. lxviij. vo. iij. in cõsi. xxxvj. vol. v. Aimo in cõsi. lxxiij. nu. 33. Pau. de Cas. in ꝑ. cix. volu. ij. Ant. de Butr. in c. licet ex quadã. de test. Salice. ī auth. rogati. in fi. C. de test. sentit Alex. in cõsi. clxxv. volu. j. dũ nititur saluare testes probantes ꝓfessionẽ à singularitate, sentiens q si nõ essent cõtestes, nõ ꝓbarent. Paris. in cõs. lvij. volu. j. Curt. sen. in repet. l. admonendi. nu. 193. ff. de iureiur. Alex. in ꝑ. liij. volu. j. Maria. iun. ꝑ. xc. vol. ij. & ꝑ. xcix. volu. ij. Paul. de Castr. ī ꝑ. cxliij. volu. ij. Bert. ꝑ. clxxv. vol. ij. Aimo de antiq. tẽp. ī iiij. par. nu. 137.

Contrariũ Paul. de Castro consi. cccIxxviij. incip. ipſa petitione. & in consi. cclxxvij. incip. viſo proceſſu. vol. j. ſecundum antiquam impreſſionem. propterea reprobat Iaſo. in l. admonendi. nu. 2 56. ff. de iureiur. & de hoc dictum est suprà de proba. ꝓclus. j. Quæ non prosunt singula, &c,
5 Et nota, ga testes non ꝓpterea censentur singulares, si nõ se allegant in contestes. Cor. consi. xciij. volu. j. & in consi. cxxxiiij. volum. j. Alex. in consi. clxxxv. volu. vij. & in cõsi. clvj. vol. v. Feli. in cap. licet ex quadam, de testibus. Brunus in tractatu de forma. Ruin. consilio xxxvj. volumine quarto.

Cõtrariũ, tñ tenet Alex. in consilio xxxiiij. volumine primo.
6 Et ideò possunt esse contestes dato q vnus dicat, quòd nullus alius erat præsens. Brun. in tractatu de forma. Zasius ꝓ. iij. volu. ij. Hipp. in singul. ccccj. vbi idem tenet, quando testis non recordatur de præsentia aliorum.

Declara etiã, quia semper in dubio fit interpretatio, q testes sint contestes. non autem singulares. Alex. in consi. clxvj. volu. v. Dec. in consi. del. Aimo in consi. clj. num. 15. Iaſ. in l. ij. versi. ex ista decis. C. de bonor. posſeſ. sec. tab. Alex. consili. xlij. versi. non omitto etiam. volu. ij. Aimo consi. lxxviij. num. 9.
7 Quod declaratur per Ruin. in cõs. xij. nu. 5. volu. v. istud nõ ꝓcedere, qñ testes deponunt super eo, quod de sui natura est variabile ac mutabile, prout est tempus, quia tunc præsumuntur potius singulares, quàm contestes, vt ibi per eum.
8 Insuper aduerte, quia omnis singularitas testium reducitur principaliter ad quatuor capita: nã aut est differentia inter ipsos in causa efficienti, aut in causa formali, aut in causa materiali, aut in causa finali, prout declarat Bald. in l. testium. versic. tu adde. C. de test. & in capitulo, bonæ. de elect.
9 Cæpol. autem in consi. ciuili iij. nu. 9. constituit tria genera singularitatum in testibus, videlicet, quòd vna est singularitas obstatiua, quæ regulariter infringit dicta testium.

Secunda est singularitas subalterna, & hæc nõ infringit dicta testium, vt puta si in probanda possessione vnus deponit de vno actu possessionis, alius de alio, vel si volo probare iurisdictionẽ, vnus deponit quòd iudex condemnauit vnum pœna capitali, alius dicit, quòd condemnnauit illum ad triremes.

Tertia est singularitas adminiculatiua, quãdo vn⁹ testis alteri adminiculatur, vt puta si vnus deponit de veritate facti, alius de confessione partis, alius verò de fama: nam licet videantur singulares, nihilominus ista singularitas adiuuat, non autẽ annullat dicta testium, vt ibi per eum.

Et in effectu ista tria genera singularitatũ rediguntur etiam sub distinctione Baldi superius relata in dict. l. testiũ. C. de testib. & idem dicit Aimo in tract. de anti. temp. in iiij. par. num. 157.
10 Primò Amplia, vt testes singulares nõ cõiunganꝫ etiã quo ad faciẽdũ indiciũ ad tortur. Hip. ī pract. criminali, ī §. diligẽter.
11 Et propterea si testis dicat se fuisse præsentẽ vnà cũ tali, qui dicat se nõ interfuisse, dictũ testis redditur suspectum. Gram. in consilio xxvj. & in consi. xxxi. Guido Papæ in sing. dcccxcv. Fel. ī ca. cum causam. de testib. Grat. consi. lxxv. volu. j.

Contrarium Hippol. in singulari cccevііj.
12 Secundò amplia, vt testes singulares non probent etiam in fauorem piæ causæ. Paris. consi. xxiiij. volu. iij.
13 Tertiò amplia, vt testes singulares non solũ nõ ꝓbent, sed etiã nõ ꝓbẽt illi, qui pñt esse singulares, Aimo in cõsi. clj. nu. 14.
14 Quartò amplia, vt ad probandum tractatũ filiationis, testes singulares nõ sufficiunt. Ruin. consi. lij. volu. v.
15 Quintò amplia, idem esse quoad probationem matrimonij. Felin. in capit. cum tu, de testib.
16 Sextò amplia, vt ad probandã ætatem testes singulares non recipiantur. Calca. in consi. lxxix.
17 Septimò amplia, vt testes singulares eo maximè nõ ꝓbent, qñ tempus est de substantia, Lofred. in cõsi. xxvij. Aimo cõs. ix.
18 Primò limita, nisi agatur de ꝓbatione actⁿ nõ momẽtanei, sed successiui, vel ad ꝓbandũ qd in genere, ga tũc testes singulares sufficiunt. glo. in l. ob carmen. §. fi. ff. de testib. vbi etiã Iacob. Butrig. & Bar. & Fulgo. Cy. Petr. & Iacob. de Arena in l. ij. C. q̃ sit lõga cõsuetu. Bald. in Lactor. C. de ꝓbat. Abb. in ca. cũ dilecti. de elect. Corn. in ꝑ. xxxiiij. vol. ij. & in ꝑ. ccxlvij. eod. volu. vbi dicit istã * cõem opinionẽ. & in consi. cxxxiiij. volu. j. Alex. in consili. lxxxv. & in cõs. lxxxvj. volum. ij. & in consi. xcij. volu. v. & in cõsi. cx. volum. iiij. Franc. Curt. in cõsi. lxiiij. Soci. in consi. cv. volum. iij. Calca. in cõsi. xix. Zas. in cõs. xj. volu. ij. Grat. in cõsi. cl. volu. ij.
16 Marian. iun. cõsi. xc. volu. ij. & dicit Cor. in cõsi. xxxiiij. volu. ij. q vbi plures actus habent vnã originem, & vnam causam, illa causa, & illa origo probat per testes singulares. Ang. etiã tenet istã opinionẽ in cõsi. ccxxxiij. Salic. in l. quicunque. C. de hæret. Ang. in disput. sua incip. Asten. miles. Dec. in cõsi. dcl. Aimo, qui dicit hanc * cõem opinionẽ in consi. lxxiij. numer. 34. Grat. ꝑ. lxxxij. volu. ij. Aimo de antiq. temp. in iiij. par. num. 157.
20 Declara, vt limitatio ista ꝓcedat, quotiescunque non agat de probatione alicuius rei, in qua tempus sit de substantia, quia aliàs testes singulares nõ sufficerent, etiam in probando quid in genere, vt declarat Alex ī ꝑ. iij. versic. nec ꝓdictis obstat. vol. iiij.

Cõtrariã opin. q etiã ad ꝓbãdũ qd in genere testes singulares nõ sufficiant, voluit Hoſt. in sum. de test. §. q diuersitas. versꝰ quid si agatur. vbi refert ita tenuisse Gofred. Idẽ Inno. in capitul. qualiter, & qñ. de accuſ. propter vltimam opinionẽ per eum relatã, q in dubio censetur approbata. & idem clarè voluit Innoc. in c. licet ex quadam. de testib. Specul. in ti. de test. §. iam de interrogatoriis.

gatoriis, versic. idẽ de tempore. in fin. Richard. Malumb. quẽ refert Bald. in l. ob carmen. §. fi. ff. de test. Imola, in capitu. cũ oporteat. de accuſa. & in l. inter pares. de re iud. Alex. in ꝑ. 100. volumine j. Idẽ Alex. in ꝑ. clxxv. volumine ij. qd est duplicatũ in j. li. cõsi. lxxij. Abb. in consilio xlij. volumine j. & Alex. in consilio iij. volumine iiij. Decius in capit. licet causam. de probat. vbi etiam Bald. notat ex illo textu. Iaſ. in repet. l. admonendi. ff. de iureiur. & in consi. cliiij. volu. ij. & in consi. lxxxj. volu. iij.

Tenendo tñ primã opin. quæ videtur esse magis * cõis, tum ꝓ auctoritates primo loco allegatas, tum etiã per illas, quæ infrà subiicientur in casibus particularibus, qui ex d. j. opin. inferunt,
21 Primò infertur, q si aliquis gesserit se pro hærede, poterit ꝓ testes singulares ꝓbare. ita cõsuluit Pet. de Anch. in ꝑ. inci. visis dictis, & attestationibus, qd cõsiliũ non habeẽ cõmuniter inter cõs. Petri de Anch. & illud refert, & sequitur Soc. in cõsi. ccxcv.

Contrarium voluit Iaſ. in consi. cliiij. volum. ij.
22 Secũdò infertur, q ad ꝓbãdũ iurisdictionẽ sufficiunt testes singulares. Innoc. in ca. qualiter, & qñ. in prima opi. de accuſ. Io. Bap. de sancto Seuerino in cõsilio suo incip. prosꝑctis actis, & iuribus, Io. de Mõte Sperello in l. si auiæ. C. de iur. deliber. Socin. in consilio ccxcv. Ioan, Andr. in c. qualiter & qñ. de accuſ. Bald. ī l. j. C. de testa. Alex. in cõs. iij. volumin. iiij. Guido Papę. q. dxliij. Venaf. in cõsi. j. Felin. in c. licet ex quadam. de testib. Corn. in ꝑ. cclxxxvj. volumine iij. & in cõs. xxxiiij. volu. ij. & in cõs. cxxxiiij. volu. j. & in consi. ccxlvij. volu. ij. Cæpol. in cõsi. iij. ciuil. Alex. in consi. cxix. volum. iiij. Venaf. in consi. j. Aim. in consi. lxxviij. Grat. in consi. cl. volu. ij. Ruin. consi. lxvij. volu. v. & clxxvij. volumine v.

Contrarium Archid. in c. nihilominus. iij. qõ. ix. & Imola in l. inter pares, de re iud. Abb. in consi. xlij. & ſequen. volu. j.

Tenendo primam opin. quæ videtur * communis,
24 Limita, vt per Soc. in consi. xcv. volu. iij. nam licet per testes singulares probetur posſeſſio in genere, nõ tñ ꝓbatur posſeſſio præcisa alicuius temporis.
25 Limita ẽt, ga tunc probatur posſeſſio per testes singulares, qñ deponunt de actibus immediatè posſeſſoriis: secus autem si deponunt de actibus remotis, & de sui natura non posſeſſoriis. Ruin. in consi. xliij. numer. 9. volum. iiij.
26 Sextò infertur, q quo ad probandã famã testes singulares sufficiunt, vt not. Bart. in l. de minore. §. tormẽta. ff. de quæst. versꝰ sed quid si testes. Corn. in consi. xxxiiij. vol. ij. & in ꝑ. cxxxiiij. vo. j. & in consi. cclxxxvj. vol. iij. Alex. in consi. lj. vol. j. Franc. Curt. in cõsi. lxiiij. Hippol. in §. plurimùm. in l. de minore. ff. de q̃sti. Aim. in consi. lxxij. Rui. consi. cxxviij. volu. iiij. & consi. lij. vol. v.
27 Cõtrariũ videt tenere Vincen. in c. illud. de ꝑscrip. vbi tenet, q ñ sufficit, vt vn⁹ testis dicat, q audiuit publicè dici ab vna parte populi, alter ab alia. & q testes singulares nõ ꝓbent famã, nisi sint ꝓtestes ī tẽpore, loco, & ꝓsonis, tenet Abb. in d. cõs. xlij. vol. j.
28 Tenendo primam opin. adde idem esse quantũ ad probandam alicuius infamiam, quia testes singulares sufficiunt. Bal. in l. j. C. de testa. & in l. ea quidem. C. de accuſ. Alex. in consi. cxlj. vol. j. & in consi. lxxxv. vol. ij. Alex. in consi. xcij. vol. v. Venaf. in consi. j. Aimo in consi. lxxviij. num. 6.
36 Declara, quia in probanda fama non sufficit, q vnus testis deponat audiuisse ab vna parte ciuitatis, alius ab alia, ga qñ aliqd est, quid de per se, debet etiam de per se probari. Fel. in c. licet ex quadam. de testib.
40 Septimò infertur, q quo ad probandũ quẽ hæreticũ, sufficiunt testes singulares. Iaco. Butri. in l. Arriani. C. de hæret. Bald. in l. j. C. qui numero tutelar. & in Lactor. C. de probat. Io. de Ana. in c. j. in fine, de hæret. Ale xand. in consi. cxlj. vol. j. & in ꝑ. lxxxv. vol. ij. & in consi. xcij. volu. v. Calca. in consilio xix.
41 Hanc opinionẽ intellige, & declara, vt per Salic. in l. q cunq;, C. de hæret. p Alex. in ꝑ. clxxv. vo. ij. Aim. in cõs. lxxviij. Marian. iun. cõs. xcix. vo. ij. videlicet, vt habeat locũ qñ agatur de ꝓbãdo quẽ hæreticũ in genere, secus aũt si ageretur de ꝓbanda aliqua ſpecie hæresis. & idem tenet Fel. in c. licet ex quadam. de testib.

Contrariũ, q nõ sufficiant, tenet Anto. de But. in c. cũ oporteat. de accuſ. Salic. in l. testiũ. C. de testib. Alex. in cõsi. clxxv. vol. ij. & in consi. 109. vol. j. Alex. in consi. iij. volum. iiij. Iaſ. in repet. l. admonendi. ff. de iureiur. Purpurat. in l. j. ff. si cert. peta. Hiſpan. in alleg. post cap. per vestras. de donat. inter vir. & vxor. Paris. in ꝑ. ij. volum. iiij. Boer. deciſ. cccxlij.
42 Octauò infertur, q ad ꝓbandũ furorẽ sufficiunt testes singulares. Alex. ī cõs. cxlj. vol. j. & in cõsi. xxxv. vo. ij. & in ꝑ. cxlvij. vol. vii. & in cõsi. xcj. vol. v. Dec. in cõs. cccexlviij. Alex. in cõs. x. vol. vij. & in cõs. xcj. vol. v. Bertran. cõsil. xlviij. vol. j. Paris. in cõsi. lxxxvij. vol. iij. Ruin. consilio lxvij. vo. j. Boer. deciſ. xxiij. nu. 44.

Contrarium sentit Dec. in d. consi. cccexlviij. Paris. in consilio lxxxviij. vol. iij.
43 Nonò infertur, quòd ad probandum ſocietatem testes singulares sufficiunt. Corn. in consilio cxxxiiij. volum. j.
44 Decimò quo ad ꝓbandã habitationẽ idẽ esse, vt per Cor. in

Universidad de Deusto
Biblioteca

consil.cclxxxvj.vol.iij.
45 XL.Quo ad probandam malam fidem.Franc.Curt.in cõsil. lxiiij.Aimo in cons.lxxiij.
46 XII. Quo ad probandum vitam hominis, Cæpol. in consi. ciuil. 50.Aimo in cons.lxxiij.
47 XIII.Quo ad probandum censum sufficit probare solutiones per testes singulares.Chassan.in consilio xvj.
Contrarium sentit idem Chass.in cons.xviij.
48 XIIII.Quo ad probãdam seruitutem,vt per Fel.in c. licet ex quadam.de testib.
49 XV.Quo ad ꝓbãdã ætatẽ.Fely. in c.licet ex quadã. de testib.
Contrarium Calcan.in cons.lxxix.eli j.
50 XVI.Quo ad probandum adulterium.Zas.in cõsi.xj.volu.ij.
51 Et ad probandũ stuprũ.Aimo in cõs.lxxiij.Maria.iun.in cõs. xcix.volum.ij.Boer.decis.xxiij.num.44.& seq.
Contrarium Grat.consi. 50.volu.ij.Ruin.in consi.lj.volu.v.
52 XVII.Et ad probandã discordiã,ꝙ sufficiant testes singulares.Purpura.in l.j.num.104.ff.si cet.pet.
53 XVIII.Etiã quo ad probandam confessionem.Paris.in cõs. lvij.vol.j.Bertran.in consi.clxxv.vol.ij.sed hoc repugnat notatis in princ.regulæ.Aimo in cons.lxxiij.
54 XIX.Etiam ad probãdam præsumptam voluntatem. Aimo in consilio lxxiij.Marian.iun.cons.clxxviij.vol.ij.
Contrarium Grat.cons. 50.vol.ij.Rui.cons.lj.vol.v.
55 XX.Itẽ ad ꝓbandã præsentiã in loco, testes singulares sufficiunt.Ruin.consil.xxxv.vol.iiij.& cons.xxxvj.eod.vol.
56 XXI.Item ad probandum minas.Gramma.decis.v.num.14.
57 Primò limita illã cõclus.ꝙ vbi agitur de probando quid,qđ habet tractum succes siuum,testes singulares sufficiunt. nã istud non procedit,vbi essemus in probatione alicuius actus, in quo de necessitate tempus sit probandũ,vt quia aliquis intendit probare possessionem alicuius rei de aliquo tempore limitato, qa tunc requiruntur contestes,& non sufficiunt singulares.
58 Ista limitatio sumit̃ ex glos.in d.l.ob carmen.§.fi.ff.de testib. & illã ponit Alexand.in consi. 100.volu.j.& in cons.clxxv.volu. ij.& in cons.iij.vol.iiij.
59 Secũdò limita,vbi agitur nõ de ꝓbãdo qd in genere, sed de ꝓbatione aliquarũ causarũ,ex qbus resultet aliqd in genere, vt qa quis intendit ꝓbare aliquẽ sanctũ fecisse mira cula:quæ debent ꝓbari per cõtestes,& nõ per testes singulares, vt per Vinc. & alios in ca.verũm.de test.& Archid.in c.ne mirũ.xvj.q.v.licet ex hoc inferatur illũ fuisse sanctũ.& ista limitationẽ ponit Alex. in d.ꝙ.100.volu.j.& in ꝙ.clxxv.vol.ij.& in ꝙ.iij.vol.iiij.& in ꝙ. ciiij.vo.iij.Purpu.in l.j.ff.si cer.pet.Fel.in c.licet ex quadã.de test.
60 Tertiò limitatur,nã ẽt eo casu,quo suprà dictũ est testes singulares ꝓbare,limitat,nisi iudex aliqua iusta causa inducatur ad nõ credendũ illis testibus:qa hoc ei permittitur,vt not. Ang. in d.disp.incip.Astensis.Soc.in consil.xj.volum.iij.
61 Quartò limita,nisi agatur de ꝓbãdo qd in genere,habito respectu ad certũ tempus,qa tũc testes singulares nõ ꝓbant. Soc. in consi.ciij.vol.iij.& idem Soc.in consil.lix.vo.iiij.
Principalẽ tñ conclusionẽ ,quòd testibus singularibus nulla fides sit adhibenda,
62 Secũdò limita principaliter,nisi iudex ex dictis testium singulariũ in credulitatẽ adducat̃,ꝑpter quã põt testibus ẽt singularibus fidẽ adhibere,qa oĩs fides testium est iudici arbitraria,vt not.Paul.de Cast.in l.admonẽdi.ff.de iureiur.& in l.Lucius.ff.de ijs,ꝙ not.infa.& per istã rationẽ hanc limitationẽ ponit Soc. in ꝙ.clxij.Dec.in ꝙ.clxiij.in fine.Franc.Curt.in ꝙ.clxxviij. Cæpol. in iij.ꝙ.ciuil.Soc.ĩ cõsi.xj.vo.iij.& in cõs.xc.vol.iij.Brun. in trac. de indic.Hipp.in pract.in §.diligenter.& in d.l.si qs ne quæstio.& idẽ in l.j.§.si qs vltro.ff.de quæst.Zas.in cons.j.vol.j.Guald.enuncia.lxxviij.Paris.in consil.lvij.vol. j. Aimo in consilio xxxv. & in cons. lxxij.& in cons.lxxviij.Grat.in cons.xxx.vo.ij.Paris.in cõs. lxxv.nu.15.vol.j.
63 Tertiò limita,vbi essent testes singulares in dicto principali, secus si in aliis,vt not.Bal.in d.l.de quibus. vers. dictum est. ff. de legib.& Fulg. in consilio clxj.Fel.in ca. licet ex quadã.de test. Zas.in j.cons.vo.j.& in cons.xj.vol.ij.
64 Et ꝓpterea infertur,ꝙ satis est,ꝙ testes sint cõcordes in eo de quo principaliter agit:secus si discordãt in circunstantiis, vt not.gl.in c.dudũ.de ꝓuer.ꝓiug.& ĩc.cũ ecclesia Sutrina. in verb. vacillasse.de caus.poss.& propr.& est bonus tex.in capi.nihil.de verb.signif.& istam limit.ponit Alex.in apostil.ad Bar. in d.l. ob carmen.§.fin.ff.de test.Deci.in c.licet causam. de probat.& propterea dicit Bald.in l.qui sententiam.C.de pœnis, quòd satis est vt testes concordent in effectu.& idem Abb.qui etiam declarat in c.nihil.de verb.signific.
65 Quartò limita,vt hoc ꝓcedat in singularitate separata,sec̃ in singularitate adminiculatiua,vt qa dictũ vnius dictũ alterius coadiuuaret,vt puta qa vnus deposuit de numeratione, alter de confessione,vt not.Bal.in d.c.licet causam.de proba.
66 Ideò tunc iuramentũ deferri põt in supplemẽtũ,vt not.Bal. in rubrica de cõtrouers.inuest.& idẽ Bal.ĩ auth.rogati.C.de test. & istã limita.ponit Dec.in d.c.licet causam.de ꝓbat.Ias.in consi. cxxxj.vol.j.& in repet.l.admonendi.ff.de iureiur.Barbat. in cõsi. lxx.nu.7.vol.ij.Cæpol.in cõsi.iij.Ciuili.Calca.in cõs.xix.Fel.in c. licet ex quadã.de test.Dec.in cõsi.dcl.Paris.cõsi.lxxv.n.15.volu. j.Maria.iun.in consi.xcix.volu.j.& consi.clxxviij.volu.ij.Bertr.in consi.clxxv.volu.ij.Maria.iun.qui hanc dicit * cõmunẽ opinionem,in consi.xc.numer.14.volumine.ij.
67 Et istã limitationẽ declara,vt ponit notabiliter Bal.ĩ d.auth. rogati.C.de test.qñ essent diuersæ species, quia vna non vnitur alteri,licet magis probent,quàm vnus testis.
68 Secundò declara,vt limitatio ꝓdicta nõ habeat locũ nisi ĩ ꝓtractu mutui,sec̃ ĩ aliis ꝓdictibus.Pari.in ꝙ.lxxv.nu.15.vol.j.& de hoc fuit superius dictũ de ꝓb.ĩ ꝓclus.j.Singula q̃ non ꝓsunt,&c.
69 Quintò limita,vbi essem̃ in ꝓbatione alicuj̃ act̃ connexi, qa si vn̄ testis ꝓbat de principio,alter de fine,tales testes etsi singulares, ꝓbãt,vt p Bart.in d.l.ob carmen.§.fi.de test.Abb.in cõsi. xlij.vol.j.Ang.in disput.Astensis Feli.ĩ c.licet ex quadã.de testib.
70 Sextò limita in probatione electionis sepulturæ.Guido Papæ.q.dxliij.
71 Septimò,qñ testes essent valde digni, & deponerent verisimilia.Zas.in consi.ij.volu.j.Paris.in consi.lvij.volu.j. Grat.consi. xxx.vol.ij.Mar.iun.consi.xxxij.vol.ij.
72 Octauò limita, nam ad faciendum indicium testes singulares sufficiunt.Alex.in consi.lxxvij.in fine, volum. j. vel ꝓsumptionem,Aimo in consi.lxxiij.
73 Nonò limita qñ essent plures numero,Cæp.cõs.ciuili.iij.ĩ fi.
74 Decimò limita,qñ agit̃ de paruo ꝓiudicio.Aimo.ꝙ.clxxxij.
75 XI.Limita,qñ ratione cõcordiæ singulariũ testium est eadẽ veritas.Mar.iun.consi.xc.vol.ij.& consi.xcix.vol.ij.
76 XII.Limita,qñ cum testibus singularibus cõiecturæ cõcurrerent.Aimo de Antiq.in iiij.part.num.157.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Testis de auditu probat in antiquis.

DOCT.magis * cõmuniter videntur firmare, quòd in antigs testis de auditu ꝓbat.Innoc.in c.qd per nouale,&ĩ c.veniens.de verb.signif.Ant.de Butr.in c.licet ex quadã,& in c.tã literis.de testi.Cyn.in l.testiũ.C.de teſt.Archi.in c.hoc videt.xxij.q.v.Bal.in l.cõuẽticula illicita. C. de episc.& cler.Bar.in tract.de testi.vers.hanc eandem rẽ.Are.in cap.tã literis.de test.& in c.licet ex quadã.eo.titul.Aret.in consi. xxxvij.Chassa.in consil.liiij.Dec.consil.cccxxi.nu.8.Cæpol.in ꝙ. ciuil.xj.vol.iij.idem tenet Bal.in l.si arbiter.ff.de probat.Alex.in consi.clxxxvij.vol.ij.Ias.in Rubr.ff.de iureiur.
2 Contrariũ ꝙ imò sola testiũ ꝓbatio de auditu nõ sufficiat in antiquis,nisi saltẽ cõcurrat publica vox & fama, vel alia cõcurrant adminicula,ponunt Host.& Io.And.in d.c.licet ex quadã.& ibi hoc sequuntur Abb.Imola,Fel.& Hostien. in d.c. qd per nouale,glo.in c.j.de ꝓscrip.in vj.in verbo,memoria,Com.in cõs. lxviij.volu.iij.Ias.in ꝙ.lxv.volu.iij.Cæpolla in cõsi.ciuil.xxxviij. Calca.in consi.lxv.volu.iij.Cæpolla in cõsi. ciuil.xxxviij. Calca. in consi.ix.Decis.Neap.cxciij.in nou.Ruin.consi.xxxiiij.vol.j. & consi.xcij.vol.iiij.& hoc sentit Specul.in tit.de teste.§.j. versi. itẽ quòd non perhibet,vbi non ponit istum casum, in quo probatio auditus admittatur in antiquis,licet alios ponat.
3 Et ꝓ ista opinione facit glo. cũ qua transeunt ibi Vinc. Tancred.Host.Abb.& alij,nec vllus est, qẽa impugnet,in c.cùm vobis.de præsump.vbi gl.videt tenere quo ad ꝓscriptionẽ centenariam porbandam,quòd non sufficiant testes de auditu.
Tñ tenẽdo primã opinionẽ,q̃ videt * cõis,vt dicit Aret.in d.c. licet ex quadam.de testib.& Aimo de antiq.tẽp.nu.305.in j.par.
4 Primò limita,vt procedat,si modò testis de auditu asserat audiuisse à pluribus,saltẽ à duobus, secus si ab vno tãtùm.Inn.in c. veniens.el.j.de testi.& in c.qd p nouale.de verbo.significa.Areti. in c.tã literis.de test.Curt.iun.in cõsi.xvij.Aret.in c.licet ex quadam.de test.Cor.in consi.lxxviij.vol.iij.& in consi.cxlvj.volu.iij.
5 Declara vt ista limitatio nõ ꝓcedat in actu, qui pertinebat ad liberã facultatẽ,& voluntatẽ illius:qa etiã si ab illo tantùm quis audiuerit,ꝓbat,vt dicit Calca.in cõsi.ix.versi. nõ obstat si dicat.
6 Secũdò limita,dummodò habuerit ex relatione antiquiorũ, nec sufficit habuisse ab antiquis.Cor.in d.consil.lxxviij.vol.iij.& in consi.cxlvj.vo.iij.
7 Tertiò limita,dũmodò testes deponant,quòd credãt ita esse, ꝓut à maioribus audiuerunt.Abb.in d.c.licet ex quadã. Cor. in cõsi.lxij.vol.j.& in cõsi.cxlvj.volu.iij.Soc.in consi.xlvij.volu.iiij.

Quartò

8 Quartò limita,qñ testes sint graues ,& bonæ famæ, vt d.c.licet ex quadam.vbi est tex.de testi.Cor.in consi.lxxviij.volum.iij. Soci.in consi.xlvij.volum.iiij.
9 Quintò limita,qñ audiuissent ante litẽ motã, nã debent dicere,quòd ante litẽ motã audiuerunt,vt per Bart.in extrauag.ad re primendũ.in verbo,denunciationẽ.versi.sed si causa.Abb.in d.c. licet ex quadã.Cor.in cõs.cxlvj.vol.iij.& in cõsi,lxij.vol.j.Rom.ĩ sing.dcclxviij.Archid.in c.cõsanguineo.xxxv.q.vj.Dec.in cõsi. lxxxij.Petr. de Muncad.in addit. ad tract. Croti.de test. nu. 368. Cæpolla in cõs.ciuil.xxxj.Aim.de anti.tẽp.n.307.in prima part.
10 Sextò limita,nisi negligẽtia possit imputari parti,vel auctoribus suis, quare priꝰ nõ sunt experti,qa vt possint iuuari ista extraordinaria ꝓbatione,nõ debet posse eis q̃quã imputari,quare prius nõ sunt experti,quo tempore dabat eis facultas ꝓbandi per veras ꝓbationes,ita Aret.in dicto c.licet ex quadã.de testib.
11 Septimò limita,quando requireretur verus actus hominis, qa tunc testes de auditu nõ sufficerent etiã in antiquis. Paris.in consili.xxiij.numer.260.volum.j.
12 Octauò limita, nisi audiuerint à diuersis personis, quo casu testes dicerent̃ singulares.Aim.de antiq.temp.nu. 310.in j.part.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Si testes adinuicem sunt contrarij,quibus magis sit credendum.

NON inutile mihi visum fuit in hac materia testium,q̃ quotidie in practica versatur quamplures casus colligere,in qbus appareat,qbus testibus magis credendũ sit,qñ inuicẽ sunt ꝓrij. In primis assumo mihi illã cõclusionẽ,ꝙ creditur magis duobus testib̃ affirmãtibus,q̃ mille negantibus, ꝓut dicit gl.in l.diem proferre. §. si plures.in verbo,inde quæritur.ff.de arbitr.& gl.in ca.j.in glo.fi. de ꝓs. in vj. Innoc.in c.qd p nouale.de verb.signif. Alex.in cõsi. cxlvi ij. vol. ij.Rom.in l.ĩ illa.ĩ fine,de verbo.obliga,& in Rubr.de arbit.Inn. in c.veniens.el.j.de testib.& Ant.de Butr.in c. qd per nouale.de verb.signif.Ioã.Andr.in reg.sine possessione.in iiij.q.de reg .iur. Fel.in c.in nostra.de test.Corset.ĩ sing.in verbo,testis.in xv.sing. Soc.in cõsi.cv.volu.iij.Alex.cõsi.clxix.volu.v. Chassan. in cons. lxiiij. Calcan.in cõs.xlij.Guido Papæ in sing.dcxix.Rebuf. in cõcord.Maria. iun.in cõsi.cxlvj.volum.j.Aimo consi.cxxxiiij.Rui. consi.xij.volum.v.Boër.decis.100.Grammat.consi.ciuil.xij.
Amplia,etiam si negantes sint clerici,& affirmantes laici,per glo.in c.clerici.lxxxj.dist.Ias.in consi.cxxxvij.vol.iiij.
2 Primò declarant istã cõclusionẽ Iacob.de Aren. Oldra. Bart. & Bald.ibi in d.§.si plures.qñ illi probãtes negatiuã,dicerent super interrogatis se nescire:vt isto casu ,ꝓcedat gl.illa.aliàs si dicerent,se scire,& se referrent ad negatiuã coarctatã , nã magis illis crederetur,q̃ affirmãtibus.Et istã declarationẽ etiã sequitur Ias. in cõsi.lxxxj.vo.iij.idẽ tenet Bart.in l.hæredes palã. ff. de testa. & sequuntur ibi Bald.& Bart.in l.j.C. de bon. possess.secũ. tabul. Cæpolla in consi.ciuil. 50.Calca.in consi xlij.& in consi.cxx.
3 Secundò istud declarat Bald.in c.j.in fine,de cõtent.inter Dominũ de por.feud.in negatiua improbabili sui natura,vel si testis deponeret super negatiua,nõ reddẽdo rationẽ , Bald.ĩ.l.cùm hi. §.si integra.ff.de transact.& in d.§.si plures.& Ias.in cons. clxxxj. vol.iiij.Aret.in c.in nostra.de test.Fel.ibi.sec̃ si esset negatiua sui natura probabilis,vt qa ꝓponeret̃ ꝑ mediũ alicuj̃ sensus.Aret. in c.ĩ nostra.de testib,vel esset coarctata certo loco, & tempore, qa tũc nõ magis crederet̃ talibus testibus ꝓponentib̃ negatiuã sic coarctatã,q̃ affirmantibus,ita voluit ibi Bald.ĩ§.scripturas,& Ias.in dicto ꝙ.lxxxj.volu.iij.& est bon̄ tex.in c. cũ ecclesia Sutrina.& ibi Bald.ad hoc not.de causa possess.& ꝓpriet.Abb. in c. in nostra.in fi.de test.Bald.in l.j.in v.q̃stion.C.de test.Alex.in ꝙ.cx. volu.j.& ĩ ꝙ.cviij.vol.ij.Dec.in c.fi.de appellat.Corset.in verbo, testis,in ix.singu.Feli.in c.in nostra.de testib.Alex.in ꝙi.xc.volu. iiij.Decis.Neapol.cccc.Grammat.in ꝙ.lxix.Venafr.ĩ ꝙ.xxx. vbi de negatiua,q̃ cadit in sensum testis.Claud.ĩ tract.ꝑscript.ĩ tertia part.princ.Ias.ĩ Rubr.de iureiur.in l.vt vim.ff.de iust.& iure.Bertran.ĩ ꝙ.clxxxix.vol.j.& in ꝙ.iiij.volu.ij.Soc.in ꝙ.xcvj.vol.i.Maria.iun.in ꝙ.xij.volu.ij.Grat.ꝙ.lxxxj.volu.ij.Rui.cõs.lxiij.vol.iiij. & cõs.xcvij.volu.iiij.& cõs.clxiiij.vol.iiij. & cõs.cxlv.vo.v.Aret. in c.cũ in tua.de test.vbi plus tenet,ꝙ ꝑualent testes deponentes sup negatiua coarctata testib̃ affirmãtib̃,si negãtes sunt plures.
4 Primò limita,in negatiua coarctata largè,& nõ strictè,qa tũc magis crederetur testibus affirmantibus , q̃ sic deponentib̃ sup negatiua.Aretin.in capitulo, in nostra. de testibus. bonũ verbũ ponit Baldus,in l.actor.C.de probat.vbi cõstituit plures species negatiuarum.Pet.de Anch.in consi.clxxxix.
5 Est verũ,quòd etiã in negatiua coarctata.Bald.in l.ij.C.de rescin.vendit.tenet ꝙ magis creditur testibus affirmãtibus,q̃ negãtibus,etiã data in omnibus aliis paritate.idẽ sentit in l. testium. C.de test.& ĩ l.actor.C.de ꝓbat.Imola ĩ l.inter pares.ff. de re iud. & Aret.in ꝙ.lxxj.Soc.in reg. ccccxxvj. allegat Cyn.in l.ij. C. de error.aduoca.Sed Are.in d.c.in nostra.postq̃ dixit primã opinionẽ esse veriorẽ,& ĩ practica seruãdã , nititur illas fœdere distinctionis cõcordare,videlicet,vt si testis deponat negatiuã per medium affirmatiuæ, & tunc nõ sit differentia inter testes affirmãtes,& negantes.Afflict.decis.cccxxiiij.numer. 9. vbi declarat, & dicetur in sequenti limitatione.
6 Secundò limita,nisi cũ ꝓbatione negatiua esset ꝑiuncta affirmatiua,vt qa dixerunt testes,ꝙ tales nõ venerunt,& nõ potuissent venire,quin ipsi illos vidissent.Bar.& Bal.in l. hæredes palã. ff.de testamẽt.Alber.de Rosate in l.j.ff.de ventre inspicien. Bald. in c.cùm ecclesia Sutrina.de caus.possess.& ꝓpriet. Paul.de Castro , in ꝙ.xciiij.vol.j.Soc.in reg.cccxxvj.in j.fall.& in iij.fal.Cæpolla in cons.ciuil. 50.Feli.in c.in nostra.de testib.Rebuff.in cõcordat.Ruinus consi.ix.volumine ij.
7 Vel negatiua ꝓbaretur per factũ , ꝙ sonaret in affirmatiuam, vt si aliqui testes deponerent,quẽ nõ esse sanæ mẽtis,qa viderũt illũ facere actus furiosi:vel aliquẽ nõ esse viuũ,qa viderunt in eo signa mortui.vt declarat Aret.in capitul.in nostra.de testib.
8 Vel testes negantes deponerent per eandem causam probationis,per quam deponunt testes affirmantes,vt not.Bald.in l. j. C.de bon.possess.secun.tabul.
9 Tertiò limita in criminalibus, in qbus nõ magis credit̃ affirmantibus,q̃ negantibus testibus,sed potius ẽcontra, per glo. in c.clerici.lxxxj.distinc.Ias.in l.vt vim.ff.de iust.& iure.Aret.in c.in nostra.de test.Ias.in ꝙ.clxvij.vo.iiij.Hippol.in sing.dxlj. Alex.in apostill.ad Bar.in d.l.hæredes palã.ff.de testa.Bald. in l.data opera.C.qui accus.nõ poss.Rom.in ꝙ.ccxlj.Bertrand.in ꝙ.clxxxix. volum.j.Mant.cõs.xlj.& cõsi.ccxxxvj.Abb.in c.bonæ memorię. de elect.Rom.in l.in illa.ff.de verb.oblig.Soc.in cons.liiij. volu. iiij.Fel.in c.ex literis.de ꝓbat.Curt.iun.in cõs.cl.Soc.in reg.ccc xxvj.in iij.fall.Aret.ĩ c.ex literis.de ꝓbat.Fel.in c.in nostra. de test. Corset.in sing.in verbo,testis.in ix.singul.Curt.in cons.xix.
10 Secus aũt est in ciuilib̃ etiã in fauorẽ rei.vt per Dec.in c. ex literis.de probat.Petr.Girard.in sing.xj.Soc.in cõs.liiij.vol.iij.
11 Sublimita vt per Abb.in d.c.in nostra,de testi.vbi limitat gl. in d.c.clerici.& ꝑ Petr.Girard.in sing.xj.ĕt in negãtes sint laici, & affirmantes clerici,vt per Ias.in Rubr.de iureiur.Calca. in consi. lxiiij.Fel.in c.cum.P.de accus.& idem in cons. 50.numero 28.
Contrarium Bal.in c.j.quib.mod.feud.amit. Dec. in l.vt vim. ff.de iust.& iure.
12 Quartò limita in affirmatiua,quæ esset plenè ꝓbata,secus si affirmatiua nõ esset plenè ꝓbata.ita declarat Pet.de Anch.in ca. ad nostrã.de ꝓbat.refert,& sequitur Alex.in apostill.in d.l.hęredes palàm.ff.de testam.Iason in cons.lxxxj.volumine iij.
13 Quintò limita,qa nõ magis creditur vni testi affirmanti , q̃ duobus negantibus,imò totũ cõtrarium,quia duobus negantibus magis est credendum.Sal.in l.ij.C.de rescin.vendit.
14 Sextò limita,qñ testes negantes deponerent per eandẽ causam scientiæ,per quã deponunt affirmantes,vt qa deponunt tãquã artis periti,qa tũc nõ magis affirmantibus,q̃ negantib̃ creditur.Bar.ĩ l.diem ꝓferre. §.si plures.ff.de arbitr. in l.hæredes palàm.ff.de testa.Soc.in reg.cccxxvj.in iij.fal.Fel.in c.in nostra.de test.Corset.in singul.in verbo,testibus.in nono sing.
15 Secũdò principaliter infertur,,ꝓut dicit Inn. in c.super hoc. de renũc.ꝙ magis creditur duobus affirmatibus de metu,quàm aliis asserentibus de libera volũtate, licet pluribus. & istud dictũ sequitẽ Abb.in c.i.de his quæ vi met̃ ve causa. Rom. in Rubr.de arbitr.Bald.in ꝙ.schismatis,posito ante tit.C.si qs aliquẽ test. ꝓhib.& idẽ Bald.in l.observare.§.,ꝓficisci.in xiij.q.ff.de offi. ꝓcons ul.& leg.Ang.in l.j.ff.ꝙ met.cau.in l.si qs ad se fundũ. C. ad leg. Iul.de vi pub.Alex.in ꝙ.clvj.vol.v.Barbat.in ꝙ.liiij.vol.j.& in ꝙ. lx.vo.j.& in ꝙ.lxxj.vol.ij.& in ꝙ.xcix.volu.iij. Corset.in verbo, testis.incip.mille testes.Bouer. in singul.in verb. testis. sing. xvj. Lanfrãc.in Rubrica,de caus.possess.& ꝓpriet.Grammat. in cõsi. 51.Iaso.in §.quadrupli.Institit.de act.Zas.in ꝙ.x.volumine ij.Gozad.in ꝙ.ix.& qđ ꝑualeat ꝓbatio met̃,Hip.in sing.cccxxv.Fel.in c.in nostra.de test.Lofred.cons.xvij.Rui.ꝙ.lxiij.vol.iiij. & cõsi. lx.& cõsi.cxxxix.volumine iiij.Grat.consi.xxxviij.volumine ij.& consilio xliij.eodem volumine.Grammat.decis.ciij. nume. 60. Boer.decis.clx.Grammat.consilio ciuil.xcj.
Cõtrariũ sentit Ang.in l.non est verisimile.ff.quod met.caus. vbi postea distinguit,& ꝓriũ tenuit.Signoro.Homod. in consili. lxxv.in fine.Dec.in ca.fin.de appellat. Aretin. in capit. in nostra. in fine de test.Alciat.de ꝑsumpt.in iij.regula.in vij.præsumpt.
16 Posset fortasse ꝙ cõcordia sic dici,aut sunt ,ꝓbati actus ex qb̃ met̃ potuit verisimiliter inferri,& tũc magis credat̃ testibus

Universidad de Deusto
Biblioteca

deponẽtibus de metu,q̃ de libera voluntate,& hoc videt voluisse Baldus in l.si qs in hoc genus.C.de episcop.& cler.& in l.fi.C. de hæred.instit.in fi.Barbat.in c.j.de his quæ vi metúsue caus.

Tenendo primã opinionem, quæ videtur esse *tommunis,

17 Primò limita,qñ testes,q̃ probarent liberam voluntatẽ, ex aliqua præsumptione iuuarentur, quæ esset efficaciter probata. Ang.in l.non est verisimile.ff.qd̃ met.causa.Ias.in l.interpositas. C.de transact.Dec.in c.fi.de appellat.Barb.in cõsil. lx.volu.ij. Ias. in consi.ccxxvij.volumi.ij.

18 Secundò limita,nisi ꝓbãtes liberã voluntatẽ,allegarent aliquas circunstantias,ex ꝙbus deprehendi posset actũ fuisse liberę voluntatis,& nõ per metũ,ita declarat Ant.de Butrio in d. c. super hoc.refert & ſequitur Cæpolla in consi.ciuil.ij.

19 Tertiò infertur, vt magis credatur testibus deponentibus aliquẽ sanæ mentis,q̃ ꝓbantibus aliquẽ furiosum. Cor. in cõsi. cclxvij.volumine iiij.Ias.in ꝑsi.ij.volumine j.Dec.in cõs.ccccxlviij.Paris.ꝑ.lxxxviij.volu.iij.Maria.iun.cõs.clxxviij.volu.ij. Ruin. in cõs.lxvij. volu.j.Gram.decis.lxxiij.num.21.& seq.Boër.decis. xxiij.numer.93.& decis.100.Sed Felin.in capitu.in nostra.tenet isto casu nõ magis credi testibus affirmantibus,q̃ negantibus.

20 Limita nisi vicini attestarentur de furore, per veras causas significantes furorem,vt per Alex.in consi.x.vol.vj.

21 Quartò infertur,vt magis credatur deponentibus pro non delicto,quàm probantibus delictũ,Cæpolla in consilio ciuil.lx. & in consilio crimin.primo.

Et propterea magis creditur dicentibus homicidium commissum casualiter,& nõ appensatè.Baldus in capitulo,in nostra. de testibus.& ibi Felin.

22 Quintò infertur, vt magis credatur testibus deponentibus pro vita puellæ exeuntis ex aluo materna, quàm probantibus mortem,Cæpolla in consilio ciuil.50.

Contrarium sentit Felin.in capitulo,in nostra.de testibus.

23 Sextò infertur vt magis credatur testibus deponentibus fm ius cõmune,q̃ deponentibus contra.Aretinus in cons.44. & ibi Abb.in c.auditis.de præscription.& ibi Felin.Venafr.in cõsi.25. & in cõsil.52.& in cõsi.quinquagesimo.Calca.in cõs.lxiiij. Feli. in capi.in nostra.de test.Gozad.in cõsil.79.Ruin.cõs.cxcij.volumine secundo,& cõsi.35.volumine quarto,& cõsi.duodecimo, volumin.quinto.Boer.decis.vigesimatertia,numero 95.Iaso.in cõsil.clxiij.volumine secundo.idem Iaso.in cõsi. 13. volumine tertio,& in cõsi.cxxxvij.volumine iiij.Cæpolla in cõsi.ciuil. lx. Imola in capi.in nostra,de test.Pet.de Anch. in cõsilio cclxxxiij. Baldus in l.ob carmen.de test.in addit.Petr.de Anch.in ꝑsi.cciiij. in fi.Corset.in sing.in verbo,testes.in vij.sing.Baldus in i. ob carmen.ff.de test.Cæpolla in consilio crimina.Abb.in capitul. licet causam.de probat.Fel.ibi,Rom.in Rubr.de arbitr.Paris.consilio lxxxviij.volum.iij.

24 Septimò infertur, vt magis credatur deponentibus aliquẽ bonum,quàm aliter deponentibus.Felin. in c.fin. de præsumpt. Aimo in consilio vj.in consilio viij. in consilio lxxv. in consilio cxlv.in consil.clj.Grat.in consi.vj.volum.ij.

25 Octauò inferẽ,vt magis credaẽ paucioribus testibus probãtibus bonã famã alicuius,q̃ pluribus probantibus malam. Card. super gl.fin.in c.cùm in tua.de sponsi.si modò nõ multùm excedant in nume. ꝓbantes malã.& illud dictũ sequitur Corn. in ꝑsi. cclxxvj.volu.iiij.Abb.in c.cum oporteat.in fine,de accusat. Pet. de Anch.in cõs.clxxxix.Fel.in c.cũ cõtingat.de rescrip.Soc.ī ꝑsi. liiij.vol.iij.Hip.in l.de minore.§.plurimum. de quæst.vbi limitat. Alex.in consi.cl.volu.v.Venaf.in consi.vij.Mant.consi.lxvij.

Et nota qa qñ sunt duæ famæ ꝙriæ,attenditur posterior. Bart. in l.is potest.num.20.ff.de acquir.hæred.Fel.in d.c.cũ oporteat.

Contrariũ colligit ex not.Archid.in c.omnibus.ij.q.iiij. Sali. in l.ea quidẽ,in xj.q.C.de accuf.Fel.in ca.in nostra.de testi.in fin.

26 Nonò infertur,vt magis credaẽ duobus testibus ꝓbantibus cõtinentiã instrumẽti,quàm pluribus ꝙrium deponentibus.Nicol.de Mattar.quẽ refert,& sequitur Ant.de Butr.in ca.cum lo. Eremita,de fide instr.Alex.in consi.lxxiij.volu.j.Abb.in d.c.cùm Io.Imola.& Felin.in iiij.declarat.

Primò declara,vt cõclusio ꝓcedat qñ testes deponentes pro instrumento,essent numero sufficientes, vt puta si in testamẽto essent septẽ,aliàs sec⁹,si in principio non probaret instrumentũ, Soc.in consi.xxviij.num.1.volum.iij.Imol.in l.j.§. si quis neget. ff.quem ad.test.aperian.Soc.in consi.xcij.volum.iij.

27 Secundò declara vt procedat hæc cõclusio quo ad euitandam falsitatem,non autem ad hoc vt instrumentũ probet.Soci. in consilio xxviij.num.2.volum.iij.

28 Decimò infertur,vt magis credatur testibus deponentibus verisimilia,q̃ nõ deponentibus verisimilia.iiij.q.iij.ca.testes.l.ob carmen.§.si testes.ff.de test.ca.licet causam.versicu.ex premissis. de ꝓbat.glo.Io.And.& Abb.in c.in nostra.de test.& ibi Imola.& Fel.dũ dicit ꝑferri ꝓbantes aptiora etiam factis.Innoc.in c.auditis,de ꝑscrip.Pet.de Anch.in c.i.de præs.i vi.Ro.in Rubr.de arbitris.Spec.in ti.de test.§.postquã.ver.qd si plures.Fel. in c. proposuisti.de probat.Ant.de Butr.in c.qd per notale.de verb. signifi. Rom.in l.j.§.fi.de verb.oblig.Fel.in cap. auditis.ver.inquantum postea.de præscript.Abb.in c.cùm oporteat.ī fine,de accuf. vbi plus addit,etiã qa alia probatio prævaleat, & in numero aliquãtulũ excedat.Ant.de Butr.in c.licet.ver.cęteris paribus.de ꝓbat. Rebuff.in cõcorda.Aimo cõs.vj.& Rui in cõs.lxvij. vol.j.& cõs. lxxi.vol.ij.& cõs.xxxv.volu.iiij.& cõs.xcij.vol. iiij. & cons. cxxx. vol.iiij.& cõs.xij.vol.v.& consi.j. vol.v.Corset.in sing.in verbo, testis.in viij.sing.est bona gl.in c.fi.de offi.Archid.Bal.in l.ob carmen.in apostill.de testib.Cæpolla in cons.crimina.j.Abb.in cap. licet causam.de probat.Alex.in cons. xc.vol.iiij.& in consi.clxxj. vo.v.Venaf.in consix.& consi.xxv.

29 Et dicuntur verisimiliora deponere,q̃ deponunt magis cõformia ad ius commune.Paris.consi.lxvij.vol.iij.& consi.lxxxviij. vol.iij.Dec.in c.licet causam.nu.9.de probation.

30 Primò amplia,etiã si ꝓbationes,q̃ sunt ꝙ verisimile,excedãt aliquantulũ in numero ꝓbationes ꝓ verisimili.Ab.in d.ca.cum oporteat .de accusat.in fi.Corn.in ꝑsi.cxxiij.volu.iiij.Ias. in cons. xiij.vol.iij.Alex.in ꝑsi.xcix.vol.v.Hipp.in sing.cccxlij.hoc etiam tenet Paris.cõs.cvij.vol.j.Grat.in cons.xiij.Ruin.consi.lxvij.vol.j.

Cõtrarium sentit Bar.in l.de minore.§.tormẽta.ff.de q̃sti.ver. quid ergo si est probata fama.Hippo.in d.§.tormenta.

Sed prima opinio est tenenda,vt p Alex.ī ꝑsi.xxvij.vol.ij. Dec. in ca.licet cãm.de ꝓbat.Sed potes cõcordare opi.hoc modo.qa aut verisimilitudo est ꝓxima & immediata ad rẽ,de qua agitur, & tũc ꝓcedit prima opinio,aut nõ est ita ꝓxima,& procedit secũda opinio Barto.ita Deci.ī d.c.licet causam,nu.9.de probatio.

31 Secundò amplia,etiã si testes probãtes verisimiliora essent pro actore,& ꝙrij pro reo,præferentur testes actoris,Fel.in c.auditis.de præs.& in c.in nostra.de test.Curt.iun.in cons.xvij.Felin. in c.proposuisti.de ꝓbat.Ruin.consi.lxvij.vol.j.

32 Tertiò amplia,ẽt si testes essent minus digni.Aimo ꝑsi. lxxv.

33 Quartò amplia,etiam si testes deponentes verisimiliora ꝓbent negatiuam.Maria.iun.in cõs.clxxxiij.volumine ij.

34 XI.inferẽ,vt magis credaẽ dignioribꝰ testibꝰ,q̃ nõ ita dignis, tex.est in c.ī nostra.& ibi gl.Host.Abb.Imola,& Fel.de test.glosl. in l.ob carmẽ.§.si testes.ff.eo.tit.Hippol.in cõs.lj.nu.22.Venaf.in ꝑsi.xxv.& in ꝑsi.lij.Gozad.in ꝑsi.xiij.Salic.ī d.l.ob carmẽ.§.si testes. ff.de test.Alex.in cõs.cxxxvj.vol.vj.Bal.in c.super hoc. de renũc. Rebuf.in concord.Corset.in sing.in verbo,testis.in v.sing.

35 Et propterea creditur magis nobilibus, q̃ nõ ita nobilibus. Aimo in cons.vj.Ruin.consilio xxxv.vol.iiij.& cons.clviij.volu. v.Tiraquel.de nobilit.c.xx.nu.35.& seq.

Contrarium glo.in c.ego solis conditio.ix.distinct.Soc. in ꝑsi. cv.volumine iij.

36 Et nota,nã in hoc casu dicit Bal.in c.causam.in fine,de probat.quòd nobilitas non prævalet bonis moribus,sed è contra.

37 Amplia,etiam si testes digniores essent numero inferiores. Host.& ibi Imola in d.ca.in nostra.& Alex.in cons.xxvij.volum. ij.& in cons.xcix.vol.v.Venafr.in cons.viij.Paris.cons.xj.volum. j.Feli.in consilio 50.numero 29.

38 Primò infertur,qꝙ prævaleat testimoniũ virorũ,testimonio mulierũ.Bal.in l.fi.ff.de fide instrument.Rom.in repetit.rubr.de iure jur.Alex.in cons.ccxxxvj.vol.vj.Feli.in d.c.in nostra.de test. Corse.in singul.in verb.testis.in sing.vj.Abb.in c.forꝰ.de verb.signif.Felin.in ca,qñ,in fi.de test.Spec.in tit.de teste.§.postquàm. vers.porro.Petr.Gerard.in sing.xj.Fel.in c.qñ.de test.Gram.cõsiuil.xxx.vbi declarat.

39 Secundò ĩferẽ,qꝙ magis creditur duobus testib.tabellionib. q̃ aliis q nõ sunt tabelliones.gl.in §.si verò absint.in gl.in verbo, tabulariis.in auth.de hæred.& Falci.refert & sequif.Rom.ī repe. rub.de iureiur.& in sing.cccxvij.Bal.in auth.sed cũ testator. C. ad l.Fal.Corset.ī sing.ī verbo,testis.in v.fin.Fel.in d.c. in nostra. de test.Soc.in cõs.cv.vol.iij.Fel.in ca.qñ ꝙ.de probat.Guido Papæ in singul.dcexij.Gozadi.in cõs.xiij.Grammat.decis.lx.nu.10.

40 Tertiò inferẽ qd̃ valet tãtùm depositio quatuor clericorũ, quãtũ sex laicorũ,glo.in c.monachus,lxxvij.dist.sequiẽ Felin.in d.c.in nostra.Afflict.sup constitu.Paris.in consil.lxxxviij.vol.iij.

41 Primò limita principalẽ cõclusionem, nisi testes digniores essent ꝓ actore,& minus digni,ꝓ reo,qa minus digni pro reo ꝑferẽtur.p glo.in d.c.clerici.lxxxj.dist.de qua dictũ est supra.Abb. nota.in c.ad nostrã,de proba.Hippol.in ꝑsi.lj. num.42.& in rubr. de fideiussor.in l.vnius.§.in ea causa.de quæsti.Venaf.ī ꝑsi.lij.Fel. in c.ex literis.de test.& in c.in nostra.eo.titu.Bertran.in consilio clxxxix.volumine j.Fel.in c.cùm P.de accuf.Paris.cons.lxxxviij. volumine iij.Grat.consilio vj.volumine ij. Barbat.consilio lxxvij.vol.iiij.Ruin.consil.clviij.vbi declarat.volum.v.

Secundò

42 Secundò limita,qꝙ prævalet testimoniũ mulierũ testimonio virorũ,vbi testes fœminæ sunt ꝓ reo.Hip.in cõsi.lxiij.nu.45.& seq.post Belenz.in apostil.ad Abb.in c.forus.de ver.sig. & Hipp. in consil.ij.nu.21.& in consil.j.nu.42.Fel.in c.qñ.in vlt.verb.de test.Pet.Ger.in sing.xj.Gram.in consi.xlv.

43 Tertiò limita,nisi minus digni ꝓbarent verisimiliora.Aimo in consili.lxxv.vel iuris præsumptione essent melius informati. Grat.consil.lxxxj.vol.ij.& consi.lxxxij.in fi.vol.ij.

44 XII.Infertur,vt magis credaẽ testibus deponentibus in fauorẽ rei,q̃ deponentibus in fauorẽ actoris.glo.in d.c.in nostra.Bal. in l.qui accusare.C.de eden.Alex.in ꝑ.cxxxvj.vol.ij.Ro.in cõsi. clvj.Spe.in tit.de test.§.postq̃.ver.porrò.Rom.in ꝑsi.xxiiij.Hipp. in ꝑsi.xxviij.& in cõsi.lxvj.nu.44.Abb.in c.ex literis.de probat.& in ca.cũ P.de accuf.Hip.in l.vnius.in §.in ea causa.ff. de quæstio. Alex.in consi.clxix.vol.v.Vena.in consi.lij.Fel.in ca. ex literis.de proba.& in c.audi tis.de præscri.Aimo consi.vj.& consi.viij.

45 Et propterea si est probata bona fama,& mala,prævaleat bona fauore rei.Fel.in c.cùm contingat.de rescrip.

46 Primò Amplia,etiam si testes actoris essent digniores,vt suprà proximè dictum est.

47 Secundò Amplia, etiã si testes actoris excederent aliquantulum in numero.Abb.in c.ex literis.de probat. & ibi Fel.& in c. cùm P. Manconella.de accuf.Curt.Iun.consi.clxv.

48 Primò limita, nisi testes actoris deponerent verisimiliora. Fel.in c.auditis.de præscrip.

49 Secundò limita,nisi aliqui periti dicerent vulnꝰ esse mortale,alij verò vulnus nõ esse mortale:qa prævalet dictũ illorũ, qui deponunt contra percussorem.Boër.decis.cccxxiij.nu.24.

50 XIII.Infertur,vt magis credatur pluribus testibꝰ,q̃ paucioribus.l.ob carmẽ.§.si testes,& ibi gl.ff.de test.& gl. in c.in nostra. de test.est tex.in c.licet causam.ver.ex præmissis.de probat.gl.in ca.si testes.xiij.q.iij.in gl.magna.Alex.in consili.lxiij.vol.ij.& no. Abb.in d.c.licet causam.& ibi Imola.& Abb.in c. in nostra.& ibi Imola.Soci.in consil.cv.vol.iij.Venaf.in consi.xxv.Ruin.consil. lxxj.volu.ij.Grammat.consilio ciuil.cxl.

51 Primò limita,in testibus negantibus,qa plures numero succumbunt paucioribus affirmantibus,vt dictum est suprà.Ruin. consi.xxxv.volu.iiij.

52 Secundò limita,in testibus probantibus bonam famam,qui prævalent pluribus probantibus malam vt dictum est suprà.

53 Tertiò limita,in testibus paucioribus probantibus metum, vt dictum est suprà.

54 Quartò limita, in testibus paucioribus deponentibus pro instrumento,qui prævalent pluribus probantibus contra instrumentum,vt dictum est suprà.

55 Quintò limita,in testibus deponentibus verisimiliora, quia pauciores prævalent pluribus non verisimiliora deponentibus, vt dictum est suprà.

56 Sextò limita,in testibus dignioribus,qui licèt pauciores prevalent pluribus non ita dignis,vt dictum est suprà.

57 Septimò limita,in testibus rei,qui licet aliquantulum numero sint inferiores,prævalent testibus actoris,vt dictum est suprà.

58 Octauò limita,nisi maior numerus posset compati cũ minore,ita quòd non viderentur de directo probationes adinuicẽ adversari,vt no.Alex.in consi.lxiiij.vol.ij.

59 XIIII.Infertur,vt magis credatur testibus, qui deponunt cũ causæ reddítione,q̃ aliis,qui de causa scientiæ nõ deponunt.Iac. But.in q.per eũ disputata,incip.Quæstio talis est.refert & sequitur Bal.ī l.presbyteri.C.de epi.& cler.Rom.in repe.rub.de arbitr. & in rubr.de ope.noui nunc.Fel.in c.in nostra.de test. Corset in sing.in verbo,testis.in iiij.sing.Soc.in consi.xcij. vol.iij. Fel.in c. cùm causam.de testib.Rebuff.in concord.Ruin.qui ampliat,ꝑsi. cxlv.volu.v.Boer.decis.ccc.numero 24.

60 Et ꝓpterea dicit Paris.consi.cvij.vol.j.qꝙ magis creditur testibus allegantibus bonã rationẽ,q̃ aliis nõ ita bonã allegantibus, etiam si essent numero plures.Grammat.consi.ciuil.xxx.

61 XV.Infertur,vt magis credatur testibꝰ clericis,q̃ laicis.Abb. per illũ tex.in c.in nostra.de ꝓcu.Cors.in singu. in verbo, testis. in iiij.sing.Soc.in consi.xxviij.vol.iij.Gozad.in consi.xiij.

62 Primò limita,nisi testes laici sint pro reo,ꝑ gl.in d.c. clerici. lxxxj.distin.de qua suprà dictum est.

63 Secundò limita,si testes clerici deponerẽt pro monasterio, vel ecclesia sua,Rui.consi.cxxxvij.vol.v.

64 XVI.infertur,vt magis credatur testibus, qui iuris præsumptione possent esse melius informati.c.quoties.de testib. gl.in c. fi.de of.Arch.Alex.in consi.x.volu.vj.Feli.in c.in nostra.de testi. Bald.in c.j.§.si tres.de pac.tenen.

65 Et propterea vicini in probanda possessione præferuntur. Feli.in d.c.in nostra.de testib.

66 Et cõiuncti,& vicini in probãdo ea,quę sunt facta per ꝙinctos,vel vicinos debent præferri.Gozad.in cõsi.xiij. Alex.in ꝑsi. lxxxvj.vol.ij.& in consi.pen.vol.j.Bal.in l.ij.ver.& scias qa æstimatio.C.de rescin.vend.Purpu.in l.j.ff.fi cer.pet.

67 XVII.Infertur, vt magis credatur testimonio virginũ, q̃ viduarum.Bal.in c.pen.de proba.Fel.in d.c.in nostra.de test.& in c. causam.de probat.

66 XVIII.Infertur,vt magis credatur testimonio senũ, q̃ iuniorũ.gl.iij.ī l.cùm qd.ff.si cer.pe.quã sequitur ibi Bar.& Ang.Paul. de Ca.Alex.Ias.Fel.in ca.in nostra. de test.Roma.in l.si verò.§.de viro.xxiij.fal.ff.fol.mat.Afflict.in prælud.constit.regni.q.xxvj.

69 Primò limita,nisi iuniores sint digniores.ita limitat Gul.de Cuneo,in d.l.cùm quid,& sequitur ibi Pau.de Ca. & Alex. ibi.ff. si certum pet.

Itẽ limita pluribus aliis modis, vt per Tiraq.in ꝑsat.primog. nu.144.& pluribus seq.ad quem nunc me remitto.

70 XIX.Inferẽ,vt magis credaẽ testib.vniuersaliter deponentibꝰ,q̃ deponẽtibꝰ ĩdefinitè,vt p Abb.& alios ī c.auditis. de testib.

Et ratio est,quia indefinita in teste non concludit vniuersaliter,vt ibi per Abb.& per alios, de quibus per Ias.in l.non hoc.C. vnde cog.Fel.in d.c.auditis.de præscrip.

71 XX.Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus de facto proprio,quàm non deponentibus de facto proprio.Soci. in cõsi.xxviij.vol.iij.Aimo in consi.xcix.

72 XXI.Infertur,vt magis credatur deponentibus in specie,q̃ in genere,vt per Soc.in ꝑ.liiij.vol.iiij.Hipp.in l.de minore.§.plurimũ.ff.de q̃st.Alex.in ꝑ.cl.volu.v.Venafr.in ꝑ.vij.Paris. consil. lxxiiij.vol.j.& cõ.lxxxviij.vol.iij.Aimo in cõs.xciij.Maria. Iun. ꝑ.lxxxviij.vol.ij.Rui.cõs.xiij.vol.iiij.Grammat.ꝑsi.ciuil. cxl. etiã si essent plures deponentes in genere.Gozadi.in consi.xiij.

73 XXII.Infertur,vt magis credatur testibus, qui non sunt de vniuersitate,q̃ testibus vniuersitatis.Hippo.in l.j.§.seruus municipum.ff.de quæst.Fel.in c.insuper.de test.qui declarat.

74 XXIII. Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus plus valere, quàm testibus deponentibus tantùm valere. Alex. in consi.xlvj.volu.iij.

75 XXIIII.Infertur,vt magis credatur confessioni principalis, quàm mille testibus contrarium asserẽtibus.Inn. in c.cùm contingat.de offic.deleg.Bar.& Doct.in l.ij.§.creditũ.ff.si cer.pe.Venafr.in consi.xvj.& consi.xxxiij.& consi.xlv.

76 XXV.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus de potentia ad copulam,quàm de impotentia, vt per Fel. in c.licet causam.de proba.post Inno.in c.j.de frigid.& malef.

77 Et generaliter magis creditur deponentibus secundũ præsumptionem naturæ, quàm deponentibus contrarium. Ruin. consilio lxvij.volu.j.

78 XXVI.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus,& allegantibus meliorem rationẽ causæ scientiæ.Ripa in c.si quãdo.de rescrip.

79 XXVII.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus ꝓ causa fauorabili,ꝓ qua aliàs sentẽtia ferri debet in dubio, q̃ aliis deponentibus ꝙ talẽ causam.Fel.in c.in nostra.de test.Rui.consi. cxxx.vol.iiij.vbi magis creditur deponentibus pro matrimonio.

80 XXVIII.Infertur,vt magis credatur duobꝰ Cardinalibus iuratis,quàm pluribus aliis.Fel.in c.sicut,in fine,de sent.excom.

81 XXIX.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus de antiquiori possessione.Paris.consi cvij.vol.j.

82 XXX.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus de possessione titulata.Paris.consi.cvij.vol.j.

83 XXXI.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus ꝓ instrumento,quàm deponentibus contra instrumentum. Paris. consi.lxxxviij.vol.iij.& suprà dictum est.

84 XXXII.Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus, qꝙ assistens homicidio astiterit animo non dãdi auxilium, quàm testibus dicentibus contrarium.Paris.cõs.clij.vol.iiij.

85 XXXIII.Infertur vt magis credaẽ Doctori examinanti q̃stionem quàm perfunctoriè loquenti.Paris.consi.xcj.vol.iij.Maria. Iun.consi.j.& consi.cxix.vol.j.Grat.in consi.xx.& in cõsi.lv. vol. j.Cagn.in l.nemo potest.nu.8.ff.de reg.iur.Alci. de præsump. in j.reg.in i.præsump.vbi declarat.

86 XXXIIII.Infertur,vt magis credatur Doctori tenenti vnam opi.in tractatibus,vel consiliis, quàm in lecturis, vt per Paris.in consi.xcj.volu.iij.Maria.Iun.consi.xxiij.vol.j.Sylua nup. Cag.in l.nemo potest.numer.8.de reg.iur.

Contrarium Barba.in c.j.de consti.Maria.Iun.consi.lvj.vol. j. Pari.in consi.cx.vol.j.Maria.Iun.consi. clxvij. volu. ij. Aimo de antiq.temp.nu.56.in j.parte.

87 XXXV.Infertur,vt magis credaẽ carcerato,qñ agit̃ de graui periculo suo,quã officialibus,q ipsum captiuarunt.Mant.ꝑsi.lx.

88 XXXVI.Infertur,vt magis credatur testibus deponentibus contra se,quàm deponentibus pro se.Aimo consi.vj.

Universidad de Deusto
Biblioteca

89 XXXVII.Infertur, vt magis credaꝫ iis, qbus aliqua præsumptio assistit, quàm illis, quibus nulla præsumptio. Aimo cõsi. vj.
90 XXXVIII.Infertur, vt magis credaꝫ vni testi pro instrmẽto, quàm duobus p̃ instrumentũ. Imola in c.cùm Io. Eremita. de fide instru. Aimo cõs.lvj.num. 15.vbi hoc sentire videtur, qñ non essent testes instrumẽtarij, sed secꝰ dicit ī testibꝰ instrumentariis.
91 XXXIX. Inferꝛ, vt magis stand͞ sit cõsiliis alicuius collegij Doct. quàm cõsiliis singularis Doctoris, vt per Dec.in cõsi.cccc.
92 XL.Infertur, vt magis stand͞ sit Doctori tenenti aliquam opinionem in lecturis vel consiliis, quàm in apostil.& additionibus, qa additiones illę nõ tendunt ad determinandũ, sed solùm ad rememorandum. Ruin.consi.lxxxiij.vol.j.
93 XLI.Infertur, vt magis credatur testibus nõ existentibus de vniuersitate, quàm de vniuersitate, siue sit vniuersitas profana, siue ecclesiastica. Ruin.cõs.cxxxvij.vol.v.Gram.p̃si. ciuil. lxvij.
94 XLII.Infertur, vt magis credatur testibus deponentibus, & probantibus à quibus fama ortũ habuerit, quàm testibus probãtibus famã, & non deponentibus à quibus fama ortũ habuerit. Ruin.consi.cxlv.volu.v.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Testis inhabilitas suppletur habilitate alterius.

1 DIcũt*cõmuniter Doct.qꝺ ĩhabilitas vniꝰ testis supplet ex habilitate alterius, ita Bal.in l. si qs ex argẽtariis.§.cogentur.in prin.ff. de eden.& idẽ Bal.in l. j.ver.interdũ approbat.C.de testa.Sali.in l.in bonę fidei.vers.itẽ elt sciẽdũ.C.de rebus cred. Roma. in consi.ccxc.Alex.in cõs.lvj.ver.ij.põt rẽsponderi.vol.ij.Roma. in consi.cccclxxxvj.Iaſ.in authen.si verò.C.de iudic.Pau. de Cast. ī p̃s.cxxvj.in fi.inci.nõ sequendo ordinẽ.volu.ij.Alex.in p̃s. xxiiij. versi.ij.rẽspondeo.vol.ij.Barba.in c.testimoniũ. in repe.de testi. Hippo.in rub.de fideiussor.& in l.de minore.§.tormenta.de q̃st.ī prin.Iaſo.in l.j.in ij.lectu.C.de summa Trinita.& in j.lect.Soci.in cõsi.cxxx.Chassa.in cõsi.xvj.& in p̃s.xxxvj.Trigon. in sing.lxxix. Alexan.in d.§.cogentur.licet dicat q̃ ista regula nõ ꝓbatur ī illo tex.Idẽ sentit Cor.in cõsi.lv.vol.iiij.& Iaſ.in d.§.cogentur. ita resident in sua distinct.Fel.in c.j.ver.& dicit Bal.de præscri.& in cap. nobis.in j.not.de simo.Iaſ.in l.si emãcipati.versi.si etiã videmus. C.de colla.Iaco.de San.Georg. in d. §. cogentur. Bertran.in p̃si. ccxij.vol.j.& in cõs.xlij.vo l.ij.Soci.in cõsi.ccxxviij.& in cõs.cxciiij.Fel.in c.nobis.de simo.Parisi.in cõs.cxx.vol.j.Maria.Iun.in p̃s. cxlvj.vol.j.& consi.xxxj.vol.ij.& consi.lxi.eodem vol.Rui.consi. lxvij.vol.j.& consi.xcij.codẽ vol.& consi.xxxiij.vol.iiij. & cõsili. xcij.vol.iiij.& cõsilio cxxviij.volu.iiij.glo.consuetu.Biturig.
2 Et ex hoc infert Bal.qꝺ frater admittitur ꝓ fratre, qñ habet p̃ testem non consanguineum, vt per Bal.consi.x. volu. iiij. & oẽs istæ authoritates superius allegatæ loquuntur, vbi vnus tantùm cõcurrit cũ inhabili, quod Alex.videtur improbare in p̃si.cxxxj. vol.vj.& in consi.cxxxvij.vol.vj.

Sed qñ plures concurrunt, (quo casu dictũ esset minus dubitabile) loquitur Ang.in d.§.cogentur.& in consi.j. Pau.de Ca. in consi.cccj.vol.j.& in cõsi.cxxvj.in fine, vol.ij.Iaſo.in d. auth.si verò.Chassa in cõsi.xvj.Fel.in c.causam quæ.de offi.deleg. Alex. in consi.lvj.volu.ij.Socin.in consi.cxlix.Barba.in consi.iij.volumi.iiij.Fel.in ca.nobis.de simon.

Fulg.verò in l.j.C. de test. intelligebat qñ alij testes sufficiebãt sine inhabili, quod est p̃ mentẽ Doct.vt per Alex.in d.§.cogenť. qa non esset in cõsideratione persona inhabilis, tanquã recipiat aliquod supplementum ab habili, postquam etiam sine illo erat sufficiens probatio. Casus tamen iste de se est verissimus, vt prosequitur Iaſ.in d.§.cogentur.

3 Et regula prædicta ampliatur, vt testis infamis infamia facti, cũ alio integro probet. Afflict.super Constit. aliàs sub tit. de pater.recept.numero 22.

4 Primò limita, qñ testis aliquid probat, licet diminuta sit eius fides: secus qñ nihil probaret. ita tenet Ang.in d. §.cogentur.ver sic.item est argu.& ponit etiã ibi Alexan.& idem Alex.in l.sæpè. versi.plus dixit not.ff.de re iudic.Aret.in ca.testimonium.& ibi Feli.de testibus.Hipp.in singu.dliiij.& in l.de minore. §. tormenta.de quæstion.Purpur.in l.j.C.de summa Trinita.Iacob.de S.Georgio in d. §. cogentur.vbi etiam Iaſ.Aimo in consi.ix.

5 Et ꝓpterea dicit Gual.cautela nona de test.ord.qꝺ qñ testis repellitur ratione proprij commodi, eius inhabilitas nõ suppletur ex adiuncto. idem voluit Soc.in l.si quis ita.ff.de rebus dub.

6 Et testis infamis infamia iuris cum alio integro non probat. Afflict.super Constit.sub tit.de pater.recep.nu.22.

7 Secundò limita, qñ alter testis habet præstantissimam fidem, & sic habet aliquid vltra id, qđ in eius persona est necessariũ, qđ posset supplere in habilitatẽ cõtestis. ita sumitur ex dictis Bald. in d.§.cogentur.in prin. Aret.in ca.testimoniũ.de test.& Alex.& Iaſ.& Iaco.in d.§.cogẽtur.Iaſ.in l.j.C.de sum. Trin.in j.lect. ita limitat expresè Alex.in cõsi.xciij.versi.nec põt dici.volu.vj. Cor. in consi.lv.volu.iiij.& ideo Soc.in consi.cxxx. in fi. ponderat alterum testem esse sacerdotem.& Alex.in cõsi.xxiiij.ver.ij.rẽspõdeo.volu.ij.ponderat esse Doctorem.

8 Rom.verò in consi.ccccl. exigit qꝺ alter sit omni exceptione maior: & idem Curt.Iuni.in consil.cxxij.Aimo in consil. xcix.& idem exigit in consil.clxix.

9 Tertiò limita, qñ ex forma statuti duo testes requiruntur, qa tũc vterque debet esse ꝓbatæ vitæ, ita Bal.ī c.tertio loco.in fi de probat.ita Fel.ibi in fi.Hippo.in d.§.tormenta. de quęstio.

10 Quartò limita, in causa criminali, vt dicit Dec. consi.clxiij.

11 Amplia etiam si sit ciuiliter intẽtata, Aret.in ca.veniens. el j. de testib.per illum tex.

Contrarium in causa criminali ciuiliter intentata, tenet Mileus in practica.

12 Sublimita quo ad cõdemnationẽ, non quo ad torturã, per no.per Grammat.in consi.j.Fel.in c.licet Heli.de simon.

13 Quintò limita, in causa matrimoniali, in qua etiã numerus testiũ non supplet, & idem in alia causa ciuili graui, vt infrà conclusione sequen.in limit.prima.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Testium defectus suppletur ex numero.

1 SVccessiuè in hac materia testiũ ponitur & alia regula generalis, ꝙ numerus supplet defectũ testiũ, ita gl.in l.iij.§.j.in verbo, numerus.ff. de testi. & ibi Ia.Bu.expressius no.Iaſ.in auth. si verò. ver.tertiò facit.C.de iud.Imola in l. q testamento. in prin. ff. de testa.Iaſ.in l.si qs ex argẽtariis.§.cogẽtur.ver.tertiò facit. ff.de eden.& in l.dictãtibus.ver.ꝓ ista sol.C.de testa. Alex. in p̃si.xlvij. vol.ij.Io.And.in addit.Spe.ī ti.de not.crim.§. fama. in additione magna.Bar.in l.excusantur.ff.de excusa.tuto. Alex. in p̃s.v. vol.i. & in cõsi.lxxviij.vol.j.& in cõsi.ccxxij.ver.& quãtitas.vol.ij.& in cõs.ccxv.incip.visis,& discussis.vol.ij.Hipp. in rubri. de ꝓba. idẽ voluit Alex.in cõsi.cxlix.vol.v.& in cõs.iiij.vol.vj. & in p̃si.lxvi. eo.vol.vj.& in cõs.cxxxj.eo.vol.& in cõs.lvij.vol.vij.& in consil. clxxvij.vol.vij.& in cõsi.clxxxj.vol.vij.& in cõs.xciij.vol.vj.& in cõsi.cxxxvij.eod.vol.vj.Idẽ voluit Flori.in d.l.iij.ff. de test.Ang.ī cõsi.j.Dec.in cõs.clxiij.Bologn.in addit.ad Io.de Anan.in p̃si. lij. Alex.in cõsi.cxix.vol.vij.Curt senior in cõs.lvj. Hipp. §. expedita.Bertran.in cõs.ccxij.vol.j.& in p̃s.xlij.vol.ij.& in consil. ccxlvij. vol.iij. Alex.in apostil.ad Barto.in d.l.iij.in verbo,criminalis.Sal. in l.ea quidẽ.C.de accus.Soc.in p̃s.cxciiij.& in p̃s. ccxliiij. Afflict. super Constitu.Maria.Iun.in p̃s.cxlvj.Aim.de antiq.tẽp.nu.257. Rui.cõsi.xcij.vol.iiij.& cõsi.cvj.vol.v.Gramma.consil. ciuil. 50.

2 Et propterea probatio publicæ vocis, & famæ supplet testiũ inhabilitatem, Pau.de Cast.in consi.cxxvj.in fi.vol.ij.

3 Primò amplia, vbi duo testes sufficiunt, tres coniuncti testes, vel affines, vel amici admittuntur, Grammat.consili. ciui.lxvj.& consi.cvij.in fine.Fel.consi.xxxvj.nu.11.

Cõtrariũ ꝓbat tex.in c.licèt vniuersis. & ibi Fel.de testib. vbi dicit hoc remitti arbitrio iudicis, q̃ sunt verba Aret.ibi, q ita põderat illũ tex.& postea remittit arbitrio iudicis.& idem Feli.in c. testimoniũ.eod.tit.Idẽ dicit Iac.de sancto Georg.in l.si qs ex argentariis.§.cogentur.de eden. Et p̃ istã ampliationẽ tenuit Ang. in cõsi.suo cxxviij.incip.in facto ꝓponitur,ꝙ bella.Pe. de Anc.ī cõs.ccxlvj.in prin.sentit Dec.in cõsi.cxxxiij.Purp.in l.j.C.de summa Tri.Et ista limitatio p̃fundit̃ per tex.in c.in literis.de testibus.

4 Secundò Amplia, vt numerus testium suppleat, singularitatẽ testium.Cæpolla in consilio ciuili.iij.in fine, istam sentit Hippo, in consilio cix.

Contrarium Pet.de Anch.in consi.ccxlvi.in prin.

5 Primò limita, vt istud non ꝓcedat in causa criminali. vt dictũ est suprà in alia cõclusione in quarta fall.vel i causa ciuili ardua, Bal.in c.ad nostrã.in prin.de ꝓbat.Iaſ.in auth.si verò.C.de iudic. & in l.j.in j.lect.C.de summa Tri.Hipp.in §. expedita. in practica criminali,& in cõsi.cix.& in sing. ccccl.xxvij. Grammat.in consi. xxvj.Purpu.in l.j.C.de summa Trini.Barba.in ca.testimoniũ. de testib.dũ refert dictũ Bal.in d.c.ad nostrã.Rui.consi.cxlix.vol.v.

Contrariũ Grammat.decis.xj.vbi etiam quòd hoc locum habet in qualibet causa graui.

6 Et

6 Et ex hoc infertur, qꝺ in causa matrimoniali numerus testium non supplet, Dec.in cõsi.cxxxiij.Grammat.in consi.xxvj. Zaſ.in consi.iij.volu.ij.

7 Sublimita, quando concurrerent aliæ præsumptiones, & coniecturæ, vt per Dec.in consi.clxiij.

8 Secundò limita, qñ testis repelleretur, eò qa deponat ad propriũ cõmodũ, qa non suppletur ex testibus adiunctis. Soc. in l. si qs ita.ff.de rebus dub.Guald.caute.ix.de testam.ordi. & in omni casu, in quo testes omnino repelluntur, Aimo de antiq. tempo. nu.257.& seq.in prima parte.

9 Tertiò limita, qñ defectus est tm̃ in persona: secus si in persona, & dicto, Ruin.consi.cxlix.vol.v.

10 Ex præmissis infertur, qđ si dictũ testis nõ sit debile propter inhabilitatẽ testis, sed alia ratione, vt qa nõ plenè cõcludit dictũ suum, & eo casu an possit recipere supplementum ex dictis aliorum testiũ: & quidẽ Bar.tenet ꝙ sic.in l.admonendi.ver.quid si testis deficiat.ff.de iureiuran. Ant.de Bu.in c.fi.ver.si est defectus. de testibus cogen. Alex.in l.admonendi.versic.quærit iuxta hæc Bar.& ibi etiã Iaſ.in repe.vbi etiã Purp.dicit*cõem opi.licèt ipse dubitet in mutuo. Alex.in cõsi.lxix.vol.ij. hoc etiam in aliis terminis sensit Bald.in l.ij.C.de bon.possess. secundum tabul. Alexander in consilio ccxxxvj.volu.vj.

11 Et ꝓpterea dicitur, ꝙ dictũ testis, q nõ deponit de tempore, vel loco, suppletur ex dicto alterius q de tempore vel loco deponit, Ant.de Bu.in p̃si.xlv.versi.vnde cùm habeã.& in c.cùm oportet.versi.si nõ deponunt.de accus.& ibi Imol.Abb.in c.cùm Io annes.de fide instru.Alex.in cõs.ccxxxvj.volu.vj.& in cõsi. clvj. volu.v.& in consi.cix. vol.ij. decis. Neap. ccclxxv. in antiq.Idem voluit Spec.in tit.de teste.§.iam de interrogatoriis. versi. si verò factum sit.Bal.in l.testium.versic.secundo modo.C.de test. Aretinus in consilio xxxvj.Gramma.consilio lxxxix.

12 Istud aũt intelligę, qñ tempus non est de substantia, nam si esset de substantia, non sufficeret vnũ testẽ deponere de tempore, & alterũ de tempore nõ recordari, Imola in c.cùm oporteat. de accus.Alex.in consili. ccxxxvj.volu.vj.& in consi.clvj.volu.v. Lofred.in consi.xxvij.Aim.de antiq.temp.in iiij.par.nu.157.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Testes etiam minus idonei probant, quando veritas aliter haberi nõ potest.

1 IN hac materia subnectit̃ regula, ꝙ qñ veritas aliter haberi nõ põt, testes aliàs minus idonei fidẽ faciunt, vt est tex.in c.veniens.el ij.in fi.de testi. & ibi gl.fi.& ī c.cũ dilecti.ver.& si tres.& ibi gl. in verbo, & si tres.de elect.& in c.fi.de testi.cogen.gl.ij.in verbo, iurare.in c.tertio loco.de ꝓba.Lapus alleg.xciij.ver. & ideò insurgit.Fel.in d.c.veniens.el ij.versi.in glo.fi.de testi.Decis.Tholos.tertia in fi.Hipp.in sing.lxxiij.& consilio xxxj.nu.31.& consi. xlj.nu.5.ver.& j.limitantur.Ant.de But.in c.tertio loco.versi.Noto duo ex gl.de proba.Io.And.in addi.ad Spe.in ti.de test.§.j.ver. qd si olim.Ang.Aret.in tract.malefi.in ver.qui iudex statuit terminum.versi. & in dicto termino. Grat. consi.lix. versic.accedit quoque.vol.ij.Hipp.in consi.cij.ver.opponit.N.Abb. in c.cùm ī tua.nu.7.versi.in gl.in verbo,persona grauis.de sponsal.

2 Facit quod dicit Inn.in c.cùm l.& A.ver.vel dic ꝙ in causa in quisitionis.de re iud.vbi dicit, ꝙ ꝺ diffamatum de crimine in causa inquisitionis admittuntur criminosi testes, qa possunt esse in formati.& idẽ Sal.in l.ea quidem.ver.ad quintam. q. C.de accu. Angel. Aret.in tract.malef.in verbo,metidor, de mal dati. versi. vnde quamuis.Hippo.singu.lxxiij.& in l.Diuus. versicu. noto ẽt ex isto text.ff.de quæst.

3 Et propterea dicit Roma.cõs.lxxvj.versi.ij.idẽ probatur, ꝙ ratione difficultatis ille testis recipitur, qui aliàs à testificando reiceretur.

4 Et dicit Io.And.in addi.ad Spe.in ti.de teste.in §.j. versi.itẽ excipitur ꝙ est impubes, ꝙ licèt minor xxv.annis nõ admittatur in testem in criminalibus, tñ fallit qñ aliter veritas haberi nõ põt. & idẽ dicit de muliere in d.§.j.ver.itẽ ꝙ est mulier.in addit.incip. §.testes,& idẽ tenet Hipp.in l.de minore.ver. istud tñ puto limitandum.& Iaſ.in l.fi.ver.sed audi pulchrũ.C.de his, quibus vt indig.cuius dicta refert,& sequitur Hippo.consi. xxxj.nu. 32.& in l.Diuus.ver.nota etiam ex isto tex.ff.de quæstionib.

5 Primò limita,& declara, qñ natura negocij, de cuius probatione agitur, per alios sciri non põt: secus verò si ex accidenti nõ sit per alios ꝓbandũ tale negocium, Aret.in c.cũ à nobis. ver. circa fin.de test.Alex.consi.clxxvj.ver.nam ipsi canonicæ.vol.ij.Abb. in fi.c.in secundo not.de test.cogen.& in c.de cætero.in ij.no.de test.& ibi Ant.de Bu.ver.nota duo ex gl.Alex.in p̃si. cli.in princ. vers.nec ad hoc obstat.vo.v.Fel.in d.c.tertio loco.ver.in tex.ibi, frattes,& ibi Imo.ver.ī gl.ij.Ant.de Bu.& Fel.in c.de cætero.ver. sed credo de test.Ant.de Bu.ī p̃s.xxiiij.ver. nõ obstant iura.Alex. in cõs.lxiiij.ver.& hoc esse verũ.vol.j.& in consi.clij. ver. quia ad hoc respondeo.vol.v.Soc.cõs.xvij.ver.& ideò ꝓ cõcordia.Dec. cõs.cccx.ver.& in isto.Parisi.cõsi.lix. vol.iiij.Dec.in cõs. cxxxiij. ver.nõ obstat si dicatur.Zaſ.in p̃s.v.nu.25.vol.ij.Iaſ.in l. cunctos populos.versi.limita ista.C.de summa Tri.Io. Crotus in tract.de testi.nu.71.Rui.cõs.cxx.n.8.vers.nec obstat ꝙ admittanť. vol.v. & p̃s.cxlix.ver.nec ẽt obstat.vol.v.& cõs.cl.ver. & similiter. eod. vo.Hipp.in sing.lxxiij.& in Linfans.ver. sed hoc dictũ habet locũ.ff.ad legẽ Cor.de sica.apostil.ad decis.Tholos.iiij.ver.nec obstant iura.& Alex.consi.cxlviij.ver.nec obstat ẽt si diceretur.vol. v.Gram.cõs.xxvj.nu.36.ver.nec obstaret.& p̃s.xlv.nu.11.ver.& sic id, qđ dicitur.& cõs.lix.nu.11.ver. sed vendicant sibi locum. Hipp.cõs.xxxj.nu.13.& cõs.xlj.n.6.ver.qñ prædictis rẽspondeo. & consi.lxxx.nu.62.ver.secũdo loco.Iaſ.in l.fi.ver. hoc attende. C.de his,quibus vt indig.Grat.consi.lix. versi. nec obstant.vol.ij.

6 Sublimita & declara, qñ à cõmuniter accidentibus alij testes cõmuniter haberi non possunt, nec est necessarium ꝙ sit impossibile alios testes haberi, Zasius consilio ij.nu.60.vol.ij.

7 Secundò Principaliter limita, vt tales testes nõ plenè probẽt, vt dicit Aret.in c.cùm nuncius.versi.hoc tamen posset limitari. de testib.Grammat.in consilio lix.nu.11.& seq.

Cõtrariũ, ꝙ tunc testes plenè ꝓbent, sed minus plenè, qñ alij, attento cõmuni cursu, haberi possunt, dicit Ant. de But.in cõsi. xxiiij.ver.sed vbi actus.& Alex.ī cõs.lxiij.versi.& ita ẽr dicit.Pro quo facit, quod infrà dicetur in teste domestico, vbi dicitur, ꝙ ī his, quæ melius sciũtur per domesticos, q̃ per alios, plus probãt testes domestici, quàm probarent aliàs non domestici.

8 Tertiò limita, nã si testes nõ sunt idonei ex defectu famæ, vel status, nõ admittuntur sine tormentis, etiã in casu qñ veritas aliter haberi nõ põt. qđ secus est, qñ alio rẽspectu testes nõ essent idonei, Matth.in sing.suo clxxxix.Grat.cõs.lix.vers.ij.dico.vol.ij.

9 Quartò limita, qñ testis nõ esset idoneus, qa esset delicti particeps. tunc eñ dato ꝙ aliter veritas haberi nõ possit, recurrẽdũ est ad cõclusiones illas, in quibus dicitur, Quando socius crimi nis cõtra socium deponere possit, & deponendo fidẽ faciat, de quibus aliàs dicetur, & istam limitationem ponit ad istam regulam Hipp.in consi.ccij.nu.7.ver.& primò dico, & Grat. in dicto consilio suo.lix.ver.iij.dic.vol.ij.

10 Quintò limita, in teste patiente plures exceptiones, qa talis non admittitur etiam in subsidium quãdo aliter veritas haberi non potest.Hipp.in consil.cij.numer.12. Grat. consilio lix.versi. iiij.dico.volumi.ij.

11 Sextò limita, qa nõ sufficit ꝙ testes ipsi deponãt, nõ posse ꝓbari per alios testes, Alex.cõsi.lxiiij. ver.nec ad hoc obstat.vol.j.

12 Septimò limita, nã ille, qui asserit non posse per alios proba ri, ipse probat hanc qualitatem. & sic inducens ipsos testes. ita Ant.de But.in c.super eo.ver.sed est dubium.& ibi Imol.versi.& no.hic Io.An.& Fel.in fi.ver.vltimò tangunt hic. de test. cogen. apostil.ad decis.Tholos.iiij.versi.sed quod aliter.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Testes omni exceptione maiores requiruntur in causa matrimoniali.

1 IN causa matrimoniali requiruntur testes omni exceptione maiores, tex.est, & ibi gl.ī verbo, maiores. in c.j.de cõsang.& affini.& ibi Ant.de Bu.in viij.nota.& not.Abb.ibi, nu.5.ver.itẽ nota.Prepositi.in ix.& in pen.no.gl.in c.ex literis.de testib.& ibi Aret. ī tertio no. Barb. in cõs.liiij.ver.tertiò p̃mitto.& cõsi.xlv.ver.capio primũ.volu.j. Dec.cõs.cccx.ver.& idẽ Alex.ver.ad hoc facit.& ver.& maximè. Fel.in rub.de sponsi.ver.iiij.in causa matrimoniali.Parisi.cõs.lviij. & cõsi.lviij.vol.iiij.Fel.in c.j.ver.& in causa matrimoniali: vt lite nõ cõtest.Cæpol.cõs.ciuil.j.ver.itẽ ex alio. & cõs.ij. ver.item qa. & ver.vj.cõclusio.Alex.cõs.xcix.ver.itẽ si p̃dicunt.vol.iij.Gram. cõs.crimin.xxvj.ver.& præsertim ꝓcedunt.Zaſ.consi.iiij.nu. 11. vol.ij.Bertrand.cõsi.cxxij.ver.non est omittendũ.volu.j.in nou. Aimo cõs.clxix.ver.ideò in ꝓbatione.Maria.Iun.cõs. lxxxvj.nu. 6.ver.& ad hoc demonstrandũ.& cõs.lxxxviij.nu. 6. ver.nemini eñ dubium est.vol.ij.Hipp.consi.cxxviij.nu.17. ver. pro quibus facit.Rui.consi.cxxx.nu.7.ver.sed prædictis.vol.iiij. Grat. cõsi.ij. nu.3.& nu.34.vol.ij.Barba.in cõsi.vj.vers. prꝛterea prꝛsuppono. vol.j.qui tenent requiri testes omni exceptioue maiores.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contrariū Dec.cōſ.clxiij.verſi.octauò opponitur.Maria.Iun. conſili.xxix.ver.ij.opponitur.vol.ij.Aret.ꝑſ.xiij.ver.præterea, & hoc expedit.Abb.in c.ſuper eo.el ij.in iij.not.de teſti.Dec.conſi. cccxlij.ver.& in tali caſu.Cæpolla conſi.ciuili iij. ver. & ꝙ in caſu matrimoniali, Zaſ.cōſi.ij.nu.30.vol.ij.& cōſi.iij.nu.10. vol.ij. Alex.conſ.cxlvj.verſi.nec obſtat ſi aliquis.vol.v.

2 Et propterea etiam fœminę recipiūtur in cauſa matrimoniali,vt dicit Bero.q.lv.

Tenendo negatiuam,

3 Primò limita,qñ de infringēdo matrimonio ageretur, Alex. cōſi.cxliij.vol.ij.Dec.conſ.clxiij.ver.octauò opponitur,Pariſ. ꝑſ. lix.vol.iiij.Alex.cōſi.cxlvj.verſi.itē teſtes deponentes.vol.ij.Fel.ī c.licèt cauſam.verſic.idē vbi requirūtur.de probat.dū dicit,ꝙ requiruntur teſtes omni exceptione maiores in caſu.c.primi,de ꝓſanguin.& affinit.Maria.Iu.ꝑſ.xxix.verſ.nō obſtat.vol.ij.Hipp.in l.de minore.§.plurimū.ver.& dicit etiā.ff.de qō.apoſtil.ad deciſ. Tholoſ.clxxij.ver.addo ꝙ per deciſionē,Pariſ.cōſ.xv.n.11.ver. & ꝓſiderandū primò eſt.vol.ij.Ruin.cōſi.cxlix.vol.v.& cl.vol.v.

Contrariū ꝙ iſta differentia nō ſit bona,ſiue agatur de infringendo,ſiue de probando,tenet gl.in c.ex literis,de teſti.Barb.ꝑſ. liiij.ver.& ſi quiſpiam.vol.j.& conſi.xlv.verſi.& ſi quiſpiā oppo nat.& conſi.vj.vol.j.Maria.Iun.conſi.lxxxvj.ver.& licēt. volum. ij.& conſilio lxxxviij.nu.8.verſi.nemini dubium eſt.vol.ij.

4 Secundò limita hoc nō ꝓcedere in matrimonio clandeſtino, Alex.conſi.clvj.volu.v.Deci. conſilio clxiij. Alciat. in prima regula,in xxxix.præſumpt.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Parentes vtriuſque ſexus admittuntur pro filio, vel filia, in cauſa matrimoniali.

1 AD declarationē ꝓcedentis cōcluſionis,ſumitur regula,ꝙ parētes vtriuſque ſexus in cauſa matrimoniali ꝓ filio,vel filia deponere poſſunt, put eſt tex. in c.videt.q matrim.accuſ.poſſ. in c. ſuper eo. el ij. arg.ſumpto à ꝓrio ſenſu.de teſti. & ibi gl.expreſsè tenet hāc opin.in gloſſ.j.in verbo,ſolutio , pater, & mater. & ibi Hoſt.in prin.& ibi Ant.de Bu.ver.ſolutio,dicit gl.& Anch. verſ. iiij.hic colligitur.& ibi Abb.n.8.ver.gl.j.& ibi Car.ver.ꝙro in eo. & ibi Imo.ver.itē no.Are.ibi ī j.no.Dec.ī ꝑſ.clxiij.ver.ſed ad hoc reſpondeť.Zaſ.ꝑſ.ix.nu.3.ver.nec obſtat.& conſ. ij.ver.& primò obiicit.vol.ij.Alex.ꝑſ.clj.ver.quæritur ēt.vol.v. Hoſt.in ſumma, de teſte.§.j.ver.vbi aūt.Aret.conſi.xiij.verſi.his ꝓmiſſis. Zaſ.cōſ. iiij.nu.18.verſic.tñ in cauſa matrimoniali.vol.ij.Bertra. ꝑſ. ccix. nu.1.qui dicit iſtā *cōem opin.vol.ij.Pariſ.cōſi.lv.nu.28.& ſeq. vol.iiij.gl.in d.c.videtur.in verbo,coniungendo.in fi.ver. cōſueuit tñ induci.qui matr.accuſ.poſ.Anto.de Bu.ī c.videtur.in j.no. eo.tit.& ibi Hoſt.in primis verbis.& Anch.in iiij.no.& Abb. in j. not.& in fi.verſi.ſi verò filia.Card.ibi in iij.no.& ibi Præpoſ.in j. no.& ver.item nota regulam.& ver.venio ad glo. Zaſ. conſi. iij. nu.43.ver.rurſus difficultatem.vol.ij.& conſi.ix.nu.3.vol.j.

2 Et idē eſt ecōtrà in filio erga patrē,Gramm.deciſ.xlv.& xlviij. numero 13.

3 Et in fratre idē eſt,Dec. conſi. clxiij. verſic.ſed ad hoc reſpondetur.Soc.conſi.xvij.ver.fm alios.Alex.cōſ.clj. ver.quæritur ēt. vol.v.Bertran.cōſi.ccix.nu.1.vbi dicit *cōem,vol.ij. Ant. de Bu. in c.videtur.in j.not.qui matrim.accuſ.poſſ.

4 Et in ſorore ſimiliter idem eſt,Zaſ.conſi.ix.num.10.ver. nec obſtat.vol.ij.& nu.22.ver.vnde hoc in præſentia.Alex.conſi. clj. ver.quæritur etiam.volu.v.Pariſ.conſi.lv.nu.27.& ſeq.volu.iiij. Zaſ.conſi.v.verſi.& ꝙ de matre.vol.ij.

Contrarium in ſorore tenuit Zaſ.conſi.ſuo iij.ver.his ſic præmiſſis.vol.ij.vbi per aliqua ſua argumenta idem videretur dicēdū in fratre.& ſentit etiam Pariſ.cōſi.Suo lviij.vol.iiij.maximè in verſi.quibus non obſtant.nu.22.vol.iiij.

5 Et idē in quocūque alio ꝓiuncto,gl.j.in c. ſuper eo. ver. ſolutio, pater,& mater.de teſti.Hoſt.in ſumma,in tit.de teſte.§.j.verſ. vbi aūt,Card.in c.ſup eo.el ij.ver.ꝙro in eo.Bertran. conſil. ccix. nu.1.vbi dicit *cōem.vol.ij.Ant.de Bu.in c.videtur.in j.not.qui matri.accu.poſ.& in v.no.gl.in ſumma.iij.q.v.in gl.j. ver. ſed in cauſa matrimonij.Maria.Iun.conſi.xxix.nu.11.& ſeq. volum.ij. apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.iiij.ver.item admittuntur.Abb.in c.videtur.in j.no.qui matrim.accu.poſſ.Aret.in conſi.xiij.ver.iſtud vetum.Zaſ.conſi.iij.nu.43.ver.& id,quod dictum eſt.vol.ij.

6 Quæ a quiparatio parentū & cōiunctorū procedit nedū in regula affirmatiua,ſed etiam in regula negatiua, vt per Alex. ꝑſi. eliij.verſic.plus dicit.vol.v.Dec. in conſi. cccx.verſic. & ꝙ dictū eſt.Pariſi.conſilio lviij.numero 25.volu.iiij.

7 Quod intelligit Abb.vt magis credať tali ꝓiuncto,quàm matri,in d.c.ſuper eo.el ij.ver.an aūt idē ſit.Aret.ꝑſ.xiij.verſi.vbi aū nō eſſent.Fel.in d.c.ſuper.verſi. & de aliis cōſanguineis. de teſti.

8 Primò Amplia ēt ſi ſit modica inæqualitas,gl.j.ver. ſed quod hic dicitur.in d.c.ſuper eo.el ij.de teſt.& ibi Ant.de Bu.ver.ſolutio,dicit gl.Car.ibi.ver.oppono ad hoc,Are.ibi in j.not.Dec.ꝑſi. clxiiij.ver.nec obſtat.Zaſ.cōſi.ij.ver.ſed demus.& nu.15.ver.tñ ꝙ negari.vol.ij.Aret.cōſi.xiij.verſi.his præmiſſis.Zaſ.conſil. iiij. nu.18.ver.tñ in cauſa matrimoniali.Pariſ.conſi.lv.nu.28.& ſeq. vol.iiij.Maria.Iun.conſi.xxix.nu.15. verſic.nec prædictis obſtat. vol.ij.Alex.conſi.clj.verſi.hoc autem non apparet.vol.v.

9 Secundò Amplia,vt nedū tales probent,ſed etiā ſint cæteris teſtibus præferendi.gl.j.in d.c.ſuper eo.in verbo.ſolutio , pater, & mater.de teſt.Abb.in c.videtur.in j.no. ꝙ matrim. accuſ. poſſ. Aret.qui loquitur in probanda conſanguinitate in cauſa matrimoniali,in c.cū in tua.verſi.iij.nota,de teſt.vbi etiam limitat.

Contrariū,ꝙ imò etiā qñ deponūt pro matrimonio,tale teſtimonium ſit ſuſpectum,dicit Alex.cōſi.cliij.ver.plus dixit. vol.v. Zaſ.conſi.iij.nu.10.verſi.item ex alio.vol.ij. dum dicit non eſſe teſtem omni exceptione maiorē.Alex.cōſi. cliij. ver.plus dicit. vol.v.Dec.conſi.cccx.verſi.ij.ad hoc facit.

Pro qua vltima opinione facit quod dicetur infrà in limit.v. dum dicetur quòd omnis iſta probatio eſt arbitraria.

10 Primò limita,ſtāte in æqualitate,quo caſu,nec parentes,nec cōiuncti admittuntur ad probandū matrimoniū , ita ꝓbat text. in d.c.ſuper eo,& ibi Inn.in prin.& ibi Hoſt. ver. ſolutio qñ ꝙrit. & ibi Io.An.ī prin.& Ant.de Bu.ver.ſolutio,dicit gl. Hoſt.ī ſum. in ti.de teſte.§.j.ver.vbi aūt.Anch.in d.c.ſuper eo.ver.iiij. hic colligitur.& verſi.ꝙrit Io.And.& Imol.ver.itē nota.Idē voluit Abb. in c.videť.in fine,ver.quare cōcludit.q matrim.accuſ.poſſ.Alex. ꝑſ.cl.ver.capio nūc.vol.v.& ꝑſ.clj.ver.ꝙritur ēt.eod.vol. & cōſi. cliiij.ver.nō per cōfeſſionē.eod.vol.Dec.ꝑſi.cccx. ver. nā ptimò repellitur.Pariſ.cōſi.lviij.nu.18.vol.iiij.& nu.25.& 27.& plurib⁹ ſeq.Henri.in ca.videtur, qui matri.acc.poſſ. Spe.in ti.de teſte.§.j. ver.iiij.fallit.Dec.ꝑſ.clxiij.ver.ſed ad hoc reſpondetur.Bero.q.lv.

11 Primò Amplia dictā limitationē,quia nedū ſtante inæqualitate parentes,& coniuncti non recipiuntur ad probandum matrimoniū,ſed etiā nec recipiūtur ad probandum ſponſalia,Hoſt. in d.c.ſuper eo,in prin.in verbo, affidaſſe.de teſti.& ibi Are. in fi. ver.& ad intellectum gloſſ.

Contrarium Ioan.And.in d.c.ſuper eo.el ij.ſuper verbo, affidaſſe.de teſt.& ſequitur ibi Abb.ver.vlterius quæritur.

12 Secūdò Amplia,nedū ſi diſparitas ſit in omnibus , q̄ in text. c.ſuper eo.ponuntur,ſed etiā ſi in vno tātùm.Henric.in c.videť. qui matri.accu.poſſ.& Io.And.in d.c.ſuper eo.ver.vel onere. de teſti.Dec.cōſ.cccx.ver.& exemplū ibi ponitur.Spe.in ti.de teſte. §.j.ver.ſed nūquid.Zaſ.ꝑſ.iiij.nu.22.verſi.ea ēt accedente. vol.ij.

13 Tertiò Amplia,nā iſta qualitas,ꝙ nō ſit diſparitas inter maſculū & fœminā,debet probari,& probari per illū, qui ſe fundat in dictis parentum,vel coniunctorum,Pariſ. conſi.lviij. numero 27.& ſequen.volumi.iiij.

14 Quartò amplia,ꝙ ſtante tali diſparitate,teſtes parentes , vel coniuncti,nō ſolùm non debent recipi,nec admitti,ſed in principio excludi debent, Pariſ.in conſi.lviij.nu.29.& ſeq.vol.iiij.

15 Prlmò ſublimita modò hanc primā limitationē, qñ ēt ſtante diſparitate pro depoſitione parentū,vel coniunctorum concurrerent cōiecturę,quæ facerent veriſimilē depoſitionem parentū,vel cōiunctorū,Hoſtī d.c.ſup eo.ver.niſi forſam. de teſti. & ibi Io.And.ver.poſſet etiā eſſe.& ibi Ant. de Bu. ver. poſſet tñ eſſe.Anch.ver.quærit Io.And.& ibi Abb.ver.poſſet tñ eſſe.Imol. ver.idem dicit hic.Fel.verſi.in eadē glo.Dec.conſi.clxiij.verſi. & ad hoc accedit,Zaſ.conſi.iiij.nu. 19.verſi.& idē etiam erit, Pariſ. conſi.lv.nu.29.volu.iiij.

16 Quod intelligit Zaſ.conſi.v.num.25.vol.ij.qñ parentes,vel coniuncti ſunt perſonæ valde honeſtæ,& non aliàs.

17 Secundò Sublimita,nā ſtante etiā diſparitate, admittuntur parētes,vel coniuncti,qñ ſunt perſonæ valde probatæ , & valde honeſtæ.Io.And.in d.c.ſuper eo.el ij.ver.& idem ſi ipſi parentes. Ant.de Bu.ibi, verſicu.admittitur ergo , & Abb. numero 8.Zaſ. conſilio v.numero 2. volu.ij.

18 Et intellige ꝙ requiritur vt ſit ꝓbata iſta qualitas,ꝙ ſint valde honeſti,nec ſufficiat probatū eſſe ꝙ ſint perſonæ aliàs bonæ famæ,Alex.conſi.cliij.ver.nec prædictis obſtat.vol.v.Zaſ.conſi. v.nu.20.ver.ſed hoc eſt intelligendū.vol.ij.& cōſi.ij.nu. 17.ver. addimus quæ conſuluit.vol.ij.

19 Tertiò Sublimita,nam qñ ſumus in his probandis , quæ veriſimiliter præſumuntur ab aliis ignorari, tunc probatio parentum,& cōiunctorum admittitur etiā ſtante diſparitate. & Aret. conſi.xiij.verſ.nec obſtat tex.

20 Quartò Sublimita,nam in ꝓbanda cōſanguinitate admittiť teſtimoniū parentū vel coniunctorū,etiā ſtante diſparitate , ita Aret.cōſi.xiij.ver.vel tertiò dico.& hoc fuit de mēte Inn. in rubrica,qui accuſ.non poſſ.verſi.& hoc intellige verum.

Contrarium tenet Car.in c.videtur.in fine, qui matri. accuſ. poſſ.ver.& hoc tenet Inno.& ibi Henri.in princ.verſi.ſed contra membrum vltimum.Felin.in dicto capitu.ſuper eo.verſiculo,in gloſſa prima,de teſtibus.

21 Quintò Sublimita,qñ vnus cōiugū excederet in vno,& aliꝰ in alio,quo caſu mos regionis eſſet attendendus , & ſuccederet iudicis arbitriū,Io.And.ī d.c.ſup eo.ver.ſi verò alter , & ibi Ant. de Bu.ver.ſi verò alter.Anch.ver.ꝙrit Io.And.Abb.ver.ſed ꝙro. Imola,ver.& hoc intellige.Collecta.ver.ſed quid ſimiliter.Spe.ī tit.de teſte.§.j.ver.ſed qd ſi vir,& vxor.Dec.cōſi.clxiij. ver. ſed ad hoc reſpondetur.Zaſ.conſilio ij.nu.17.ver.addimus.Maria. Iun. conſilio xxix.verſi.item reſpectu diuitiarum.vol.ij.

22 Secūdò principaliter limita,nam teſtimonium parentū, vel cōiunctorū nō recipitur in cauſa matrimoniali, qñ probatur ꝙ mulier carnaliter fuit cognita:tūc eñ qa agitur de iniuria totius familiæ,teſtimoniū cōiunctorū nō recipitur.ita dicit Dec.conſi. cxxxiij.ver.iij.cōſiderandū.& conſi.cccx.ver.& hoc maximè.Pariſ.cōſi.lviij.nu.15.vol.iiij.ſentit.Aret.cōſi. xiij.verſi. oſtendo ēt ex alio.Pariſ.clarè in cōſi.lix.nu.25.ver.& idem voluit.volu. iiij. Alciat.in tract.preſump.in prima reg.in ij.præſump.

23 Et idē eſt qñ nō probaretur carnaliter cognitā, ſed remaneret aliàs infamata.Pariſ.cōſi.lv.nu.35.ver.prout & forti⁹.vol.iiij. & Zaſ.cōſi.iiij.nu.24.ver.prout etiā.vol.ij.& cōſi.iij.nu.47. verſ. iij.prædicta comprobantur.vol.ij.

Contrariū Zaſ.conſi.ij.nu.22.ver.ꝙ autem aduerſus. volu.ij.

24 Tertiò limita,nā ſi alia ratione,q̄ ratione coniunctionis eſſet ſuſpectū teſtimoniū ipſorū parentum,vel coniunctorū,tunc tale teſtimoniū etiā in cauſa matrimoniali nō ſufficeret,Fel.in c. ſuper eo.verſi.ſed cū prima opinione.de teſti.Pariſ.cōſi.lv.n. 30. ver.in hoc aduertendū eſt.vol.iiij.Alex.conſ.clij.ver.nec obſtat. vol.v.Zaſ.cōſi.iiij.nu.20.verſi.in hoc aduertendū eſt.vol.ij.Rui. cōſil.cxxx.verſi.nō obſtat etiā prædictis.vol.iiij.Pariſ.cōſi.lxviij. nu.29.& ſeq.verſi.quæ obiectio.vol.iiij.Aret.conſi.xiij.verſi.vel poſſumus dicerè.Zaſ.conſilio iij.numer.43.verſicu. rurſus difficultatem augendo.vol.ij.

25 Et ꝓpterea inferunt Doctores ꝙ cōiuncti cohabitantes cū il lo vel illa,ꝓ quo vel ꝓ qua deponunt,nō recipiantur ad teſtimoniū in cauſa matrimoniali,Dec.cōſi.cxxxiij.ver.ij.dicta Margarita.Pariſ.cōſi.lviij.nu.31.& ſequen.& cōſi.lv.nu.36.ver.prout ēt. vol.iiij.Zaſ.cōſi.iij.nu.33.ver.fortius in propoſito noſtro.vol.ij. Aret.conſi.xiij.verſi.vel poſſumus dicere.

Contrarium,ꝙ cohabitatio non excludat teſtimonium coniunctorū in cauſa matrimoniali,Maria.Iun.conſili.xxix.verſi.iij. obiicitur.volumi.ij.

26 Quartò limita,niſi cōſtaret ꝙ parentes & coniuncti multū affectarēt,ꝙ matrimoniū,ſuper quo deponūt, haberet effectū, Arc.in ꝑſ.xiij.ver.iſtud eſt verū.Ant.de Bu.in c.videť.in fi.verſ.iu dex tantùm.qui matr.accuſ.Dec.cōſi.cccx. ver.nā primo repellitur.Alex.cōſ.clij.ver.tñ illud verū.vol.v.Abb.in d.c.videtur.in fin.ver.niſi appareat.q matr.accu.Fel.in c. ſuper eo. ver. ſed vbi. de teſti.Pariſ.conſil.lv.nu.34.ver.ꝙ modò in mane.vol.iiij.

27 Sublimita,niſi magna honeſtate,& integritate ꝓditi ſint parentes,& coniuncti,Zaſ.cōſi.ij.nu.18.verſ.ꝙ ſi quiſpiam. vol.ij.

28 Quintò limita,ꝙa etiā in ꝓbando matrimonio,an ſtandum ſit depoſitioni patris,vel matris,vel cōiunctorū, eſt arbitrariū iudici,Hoſt.in ſum.de teſt.§.j.ver.vbi aūt.ibi,vel ſi ſint pares. Spec. in tit.de teſte.§.j.ver.iiij.fallit.Ant.de Bu.ī c.ſup eo.verſ.ſi vero alter.de teſti.Abb.ibi,nu.8.ver.gl.j.Io.And.in c.videtur.ver. in gl. & hoc.in fi.& ibi Hoſt.ver.ſed ɔ.Ant.de Bu.in fi.ver.alij dicunt. Abb.in fi.ver.& in hac matetia.Præpoſ.in fi. ver.aut ſponſus eſt ditior.qui matri.accuſ.poſ.Alex.ꝑſ.cliij.ver.plus dicit.& ꝑſ.cliij. vol.v.verſi.plus dixit.Zaſ.ꝑ.iiij.nu.28.ver.& ideò ēt.vol.ij.& ꝑſ. iij.nu.48.ver.nā qñ etiā.vol.ij.Idē tenet Pe.de Ancha.in ca.videtur.qui matri.accuſ.poſſ.ver.quando eſt quæſtio.Bero.q.lv.

29 Hoc aūt intelligit Abb.ī d.c.ſuper eo.ver.& Spec.de teſti.nō eſſe ita arbitrarium,cùm iudex teneatur, ſi aliqua ꝓbabilis cauſa contrarium non ſuadeat,præſtare fidē in cauſa matrimoniali depoſitioni parentū,vel coniunctorū.quod ſequitur ibi Imola, ver.item nota.& Fel.verſi.ſi tamen iudex.

30 Sextò limita,nā vt depoſitioni parentū & cōiunctorū creꝺatur in cauſa matrimoniali,neceſſe eſt ꝙ ſit articulata,& ꝓbata qualitas dictorū parentū,ꝙ ſint valde honeſti,& ꝓbatæ conditionis,Pariſ.conſi.lv.nu.38.vol.iiij.Zaſius conſi.iiij.nu.28.verſi. accꝺat etiam.vol.ij.

31 Sed iſtā limitationē nō puto verā,qa ſtante tali qualitate,nedū ꝓbarent parentes , & cōiuncti matrimoniū , ſtante paritate, prout loquitur regula:ſed etiam ſtante diſparitate,vt dictū eſt in ſecunda ſublimitatione primæ limitationis.

32 Septimò limita,quia non admittitur probatio parentum in cauſa matrimoniali,qñ agitur de infringēdo alio matrimonio, Rui.conſi.150.vol.v.

33 Octauò limita,nā coniuncti , qui conſenſerunt inceſtis nuptiis, non poſſunt poſteà deponere in cauſa ſeparationis , Boer. deciſ.cclxiiij.numero 16.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Familiaris non eſt idoneus teſtis.

1 IEſtis familiaris nō eſt idone⁹, c. in literis. de teſti.l. ēt.C.eo.ti.c.j.ij.& iiij.& c.accuſatores.iij.q.v.l.penult.de teſt.& c.j.§.teſtes quos.& §.ēt ciuili.iiij.q.iij.c. j.§.j.xiiij.q.ij.Spec.ī ti.de teſte.§.j.ver.itē excipitur, ꝙ eſt domeſticus.Bal.ī c.in literis.ver. dicit Inn.de teſti.& ibi Fel.ver.ij.cōcluſio.Card.Alex.in c.regulæ.xxix.diſt. & ibi Dom.Henri.Boic.in d.c.in literis.ver.aut ꝙis vtrū.Ang.cōſi. 150.ver.nō ꝓbant etiā.volu.v.Gram.ꝑſ.xxvj.nu.30.& ſeq.Ang. in ꝑſ.j.ver.poſt hoc ꝓſultus.Ang.in l.ſciendū.in iij.not.ff.de vſur. Bal.ꝑſ.ccclij.in fi.vol.v.ver.ſup pūcto.gl.ī c.inſinuante.in gl.j. de offi.dele.gl.ij.in ca.cùm R. canonicus.eod.titu.apoſtil.ad deciſi. Tholoſ.iij.in prin.Dec.cōſi.cxxxiij.verſi.primo ergo.

Cōtrariū Archi.in c.regulæ,xxix.diſtinct.Hippo.in ꝑſil.lxviij. nu.18.Specu.in ti.de teſte.§.j.ver.ſed nunquid Aquinati.

2 Et in iſto ꝓpoſito dicitur domeſticus oīs ille,qui ſubeſt alicui ratione poteſtatis,quā in eū habet,ſi cū eo cohabitet,vt apparet ex exemplis gl.in verbo,de familia.ver.familiares appellantur.ī c.in literis.de teſtib.Spe.in ti.de teſte.§.j.ver.itē ꝙ eſt domeſticus. Bal.in l.ij.C.de teſti.ver.ij.ꝙro.& per Domi.in c.ii.verſi. ꝙro quale.de verb.ſigni.vbi familiares domeſtici dicunť, quo ad effectū illius capituli,ꝙ viuunt alienis ſumptibus.Vnde magis ſtrictè ibi capitur verbū,familiaris domeſticus,& ibi Io.And. ver. hoc aūt voluit litera.Bal.in c.in literis.ver.& dic latius.de teſti. Aret. ibi, ver.circa primā qſt.Dy.in l.ij.in j.qſt.C.de teſti.Ant.de Bu.in d.c. in literis.verſi.ꝙro q dicanť.de teſti.& ibi Abb. ver. ſed ꝙritur gl. & ibi Fel.ver.prima cōcluſio.Zaſ.cōſ.xxix.n.20.vol.ij.dicit teſtē eſſe domeſticū ēt ſi nō cohabitet,ſi modò ſit ſubiect⁹.& Bal.ꝑſi. 50.incip.videdū eſt primò.ver.& cùm iſti.vol.ij. Ang. Aret.in §. pater.nu.8.ver.& gl.in ea re.Inſti.de teſta. ordi. Pract. Papien. in forma iuramēti teſtiū.in §.poteſtatē.ver.iiij.dixi. Alb.in tract. de teſti.char.ij.§.ſupereſt.nu.13.gl.in ſumma.iij.q.v. Aret. cōſi.xiij. ver.ij.quia.Ang.conſ.j.verſi.poſt hoc cōſultus.Apoſtil.ad Deciſ. Tholoſ.iiij.ver.adde quòd regulariter.

3 Et oīs qui cohabitat,dicit domeſtic⁹,ita ꝙ repellitur , dato ꝙ ei imputari nō poſſit.Soci.cōſ.xvij.ver.verū prędictis nō obſtātibus.vol.j.Dec.conſi.cxxxiij.ver.primò ergo.

4 Primò Amplia,nā liber homo cōuenta mercede ſeruiens,nō dicit idoneus teſtis,gl.in verbo,de famjlia.in c.in literis.in verſi. familiares aūt.de teſti.ibi,mercenarius.& Spe. in tit.de teſte. §. j. ver.itē excipitur ꝙ eſt idoneus.Cy.in l.ij.in j.q. in fine. C. de teſt. Alex.ꝑſ.xc.vol.iiij.ver.accedit ēt ad perimendū. Alex.qui loquit⁹ in famula,in eōſi.v.ver.nec ad hoc obſtat ſi diceret.vol.j.Afflict⁹ ſuper Cōſtitu.ver.xlij.repulſat.aliàs ſub rub.de aleat.n.10. Grat. ꝑſ.lxxxj.ver.nec obſtat.vol.ij.& ꝑſ.lxxxij.ver.x.ſi obſtat.eod.vol. Io.Crot.in tract.de teſt.& ibi apoſtil.Rom.in ꝑſ.ccccxx.verſi. iij. idē manifeſtatur.Henric.Boic.in c.in literis,ver.in ſecundo caſu, q loquit⁹ in mercenario.de teſtib.& Io.de Imol.in c.inſinuante. verſi.& aduerte etiā.de offi.delcg.Ia.But.in l.ij.ver.idē ꝙro. C. de teſti.Chriſtoph.Porc.in §.in teſtibus.verſi.ī fine colligitis. Inſtit. de teſta.ordin.Albe.in tract.de teſti.chart.ij.§.ſupereſt.nu. 13.& num.15.gl.in ſumma.iij.quæſt.v. Grammat.ꝑſil.xxvj. verſi. præterea apparet.Alex.cōſi.150.verſic.non probant.volu. iij. Abb. in d.c.in literis.in iij.not.de teſti.Nel.in tract.de teſt.verſicul.domeſtici.Io.Faber in l.ij.verſi.ſupponit ergo.C.de teſti.Ruin. cōſ. xxix.vol.v.Gram.conſi.ciuil.clxiiij.

5 Limita precedentē ampliationē, vt nō procedat in famulo, q ſeruit ſine ſalario.Specul.in titu.de teſte.§.itē excipitur.ibi, ſed de quo mercenario.Rom.in ꝑſ.ccccxx.incipien.propoſita quæſtio.verſic.ij.principaliter.refert & ſequitur Hippol.in l.j.§.ad qſtionē.verſi.limita & ij.ff.de quæſt.& in ſing.v.Henric.Boic. in c. in literis.ver.circa hoc tñ.de teſti.Hipp.in l.j.§.item Nūmio.verſ. & circa dicta.ff.de quæſtionib.

6 An iſtud ꝓcedat in ſollicitatore cauſæ,q nō ſit ſalariatus, dicetur infrà,dum tractabitur de ſollicitatore.

7 Quod declara & intellige,qñ famulus inſeruiens ſine ſalario,

Universidad de Deusto
Biblioteca

non vueret expensis illius, ꝓ quo testificaꝛ, nã si illius expensis viueret, perinde esset ac si cum salario seruiret. Io. And. in add. ad Spec. tit. de teste, in §. j. ver. itẽ excipitur. in addit. in verbo, libertus. Aret. in d.c. in literis. ver. & aduerte. Feli. ibi, ver. ex quo datur intelligi. Albe. in tracta. de testi. §. supereſt. n. 13. Aret. in cõſi. xiij. ver. ij. qa. Lanfran. in c. qm̃ ꝫ. in verbo, testiũ depoſitiones. verſi. q̃ro ergo. j. de ꝓbat. apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. iiij. ī prin. ver. quod verũ eſt. Io. Fab. in §. in teſtibus. verſi. in eadẽ gl. in fi. Inſti. de testa.

8 Declara & ij. in famulo apothecæ, ſeu ipſius apothecæ inſtitore, vt per Bal. conſi. 50. verſi. ſed iſtis non obſtantibus. vol. ij.

9 Declara & tertiò, & erit ſecunda ampliatio principalis, in famulo vel domeſtico, q̃ ſit famulus, vel domeſticus tempore depoſitionis: ſecus ſi tẽpore depoſitionis famulus, vel domeſticus eſſe deſierat. Bald. in l. ij. ver. ſed q̃ro qd. C. de teſti. Cy. ibi, in iij. q. & Sal. verſi. q̃ro qd. Spe. in ti. de teſte, ver. itẽ excipitur ꝙ eſt domeſticus. ibi, qd ſi olim fuit, & ibi Io. And. & Bal. in c. in literis. ver. & no. de teſtũ. Henric. Boic. ibi, in ij. caſu, qui loquiť in mercenario. Hiſp. in rubr. de donat. ĩter virũ & vxo. ver. ex quo infert. Fel. in c. in literis. ver. fallit v. de teſt. Sal. in l. ſeruos. C. de quæſt. verſi. q̃ro q̃ ſit ratio. Alex. conſi. v. ver. põt etiã reſponderi. vol. j. Abb. ĩ c. in literis. ver. ſed extra gl. de teſti. Imola in c. inſinuante. ver. &. aduerte ẽt. de offi. dele. Bar. in l. deferre. in fine, ver. ſi verò aliqs. ff. de iure fiſ. Bal. in l. qui teſtamento. §. q̃cunque. ff. de testa. verſi. ego dico. Bal. ĩ c. in ſuper. n. 2. verſi. & eſt argumẽtũ. de teſt. Aret. ĩ d.c. in literis. ver. exemplũ ĩ famulo. Hippo. ĩ l. j. §. itẽ Nũmio. ver. q̃nque deſinũt eſſe. de q̃ſtio. Iac. Bu. in l. ij. ver. idẽ q̃ro. C. de teſti. Hippo. in l. etiamſi. verſi. vlterius hæc lex. ff. de q̃ſt. Ang. Aret. in §. pater. nu. 9. ver. quid ſi tempore. Inſti. de teſta. ordin. Porc. in §. in teſtibꝰ. ver. ĩ ſi. colligitis. Inſti. eo. tit. & ſentit hoc Pract. Papiẽ. ĩ forma iuramẽti teſtiũ. §. ꝓteſtãte. ver iiij. dixi. Ang. cõſi. clxxv. ver. & maximè. Barb. in c. inſinuante. ver. & vide Bar. hoc limitantem. de offic. deleg. Nell. in tract. de teſt. ver. domeſtici. Grat. in conſil. xlj. ver. iij. admittuntur. vol. ij. Rui. cõſil. xxxvj. ver. itẽ nõ obſtat allegatus famulatus. vol. iiij. Lanfranc. in c. qm̃ ꝫ. in verbo, teſtiũ depoſitiones. verſi. q̃ro ergo primo. de probat. Ang. in l. ſciendũ. in iij. not. ff. de vſur. Domi. ĩ c. cõſanguinei. ver. gl. ꝓdeuntes. iij. q. v. & ibi Præpoſ. Alex. ver. in eadẽ gl. apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. iiij. verſi. prędicta dic eſſe vera. Io. Faber, in §. in teſtibus. ver. Doctores. Inſt. de testa. Tiraq. ĩ reg. ceſſante cauſa. ĩ prima parte, n. 101.

10 Et hinc eſt ꝙ ꝓcurator reuocatus tẽpore depoſitionis teſtificari põt. Bar. in l. deferre. in fi. ff. de iure fiſc. Bal. in l. dictantibus, verſic. de tertio patet exemplũ. C. de testa. in l. qui teſtamento. §. quæcunque. ver. iſte autem procurator. ff. de teſtam. Hipp. in l. j. §. itẽ Nũmio. ver. quid autem in procuratore. ff. de quæſt.

Contrarium ſentit Bellam. deciſ. dcvj.

11 Sublimita, niſi fuiſſet in fraudẽ licentiatus ad effectũ, vt pro ipſo olim domino deponeret. Bar. in l. vir mulieri. ff. de dona. inter virũ & vxo. Bal. in l. j. §. ſi ſeruꝰ. ff. de q̃ſt. ver. breuiter iſta eſt veritas. Bar. in l. ẽt, in ij. lect. ver. quæro ſi aliqs. C. de teſti. Cy. in l. ij. ĩ iij. q. C. de teſt. & ibi Sal. ver. q̃ro qd. Spec. in ti. de teſte, ver. itẽ excipitur ꝙ eſt domeſticus. ibi, qd ſi olim fuit. & ibi Io. And. Bal. in c. in literis. ver. qd de famulo. de teſt. Henric. Boic. ibi in ſecundo caſu, q loquiť in mercenario. Hiſp. in rubr. de dona. inter virũ & vxo. verſi. ex quo infert. Corn. in cõſi. clxx. ver. & licèt aliàs. vol. iij. Fel. in d.c. in literis. ver. ſecũdò intellige. Saĺ. ĩ l. ſeruos. ver. q̃ro q̃ ſit ratio. C. de quæſt. Bal. in c. inſuper. nu. 2. ver. eſt argumentũ. de teſti. Oldendorp. in libello iuris, & æquitatis, Tomo ii. Hipp. ĩ l. j. §. itẽ Nũmio, ver. q̃nque deſijt eſſe. de q̃ſtio. Ia. Bu. in l. ij. ver. idẽ q̃ro. C. de teſti. Ang. Aret. in §. pater. n. 9. ver. qd ſi tẽpore. Inſti. de teſta. ord. Barba. in c. inſinuante. ver. & vide Bar. hoc limitantem. de offic. deleg. Nel. in tract. de teſt. ver. domeſtici. Sal. in l. etiam. ver. quæro quid. C. de teſti. Domi. in c. conſanguinei. ver. gl. prodeuntes. iij. q. v. & Præpoſi. Alex. verſi. in eadẽ gl. apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. iiij. ver. prædicta dic eſſe vera. Tiraq. in regula ceſſante cauſa. in prima parte. nu. 102.

12 In dubio aũt ex eo ꝙ licentiauit famulum, vel domeſticum, nõ præſumitur fraus, vt dicit Iac. de Ra. in l. etiã. C. de teſti. ponit Henri. Boich in d.c. in literis. verſi. aut eſt dubium. de teſti.

13 Quod vltimũ intellige, q̃n licẽtiauit ante litẽ ꝓtestatã, ſecus verò ſi pendente iudicio licentiauerit, vt dicit Specu. in d. §. j. de teſte, verſi. itẽ excipiť ꝙ eſt domeſticus. ibi, qd ſi olim. refert, & ſequitur Henric. Boich in d.c. in literis. verſi. aut eſt dubiũ. de teſti. Felin. ibi, verſic. illud aũt intellige, Pariſ. cõſ. ciiij. num. 159. volu. j. Imola in c. cùm à nobis. verſicu. & adde etiã qd̃ notant. de teſt.

14 Sed imò Ant. de Bu. ĩ c. cùm à nobis. ver. ideò dicit Io. Cald. de teſti. tenet in iudice, ꝙ ſi remoueaꝛ ab officio ad effectũ teſtificandi, poterit teſtificari, etiã ſi remoueatur poſt litem cõteſtatam, dummodò ſit remotus ante tempus teſtificationis.

Contrariũ in teſte tenuit Hippo. in l. j. §. itẽ Nũmio. ver. hãc tñ cõcluſionem. ff. de quæſt. vt nõ valeat eius teſtimonium, dato ꝙ remoueaꝛ, & Aret. in d.c. in literis. ver. ſed Spec. Tiraq. in regula, ceſſante cauſa. in prima parte, nu. 240. qui loquitur in iudice.

15 Et idẽ eſt in ꝓcuratore reuocato lite pendente, qa dicitur in fraudẽ reuocatus, & ideò teſtimonium eius nõ valet. Rota in nou. deciſ. cxxvj. Bellam. deciſ. dlxx. Ant. de Bu. ĩ ca. cũ à nobis. de teſti. verſi. tenent tamen Domini de Rota.

16 Et nota mirabile verbũ, ꝙ nõ dicitur in fraudẽ licentiatus famulus, vel domeſticus, dato ꝙ licentietur ad effectũ deponendi, ſed tũc dicitur in fraudẽ licentiatus, q̃n licentiatur ſimulatè, quia dominus intẽdit illũ iterũ ad ſeruitia recipere, Fel. in c. in literis. ver. iſtud aũt intellige. de teſti. Alex. in cõſi. v. vol. j. Aret. in c. in literis. ver. ſed Spec. Abb. ĩ c. ĩ literis. ver. ſed extra gl. de teſti. Hipp. in l. j. §. item Nũmio. ver. attñ teneas. ff. de quæſt. Sal. in l. ẽt. verſi. quæro quid. C. de teſti. apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. quartã, ver. dic ꝙ ſi fuerit. Io. Faber in §. in teſtibus. verſi. Doct. Inſti. de teſta.

Contrariũ, ꝙ eo ipſo cenſeatur in fraudẽ licentiatus, q̃n licentiatur ad effectũ deponendi. Sal. in l. ſeruos. C. de quæſt. ver. & ſic inquiunt. Flor. in l. idonei. ff. de teſti. Idẽ colligitur ex his, q̃ ſuperius diximus in ꝓcuratore reuocato lite pendente, qui ꝓpterea cẽſetur in fraudem reuocatus, & ideò teſtificari non poteſt. & idem tenet Mili. in verbo, teſtis eſſe nõ põt procurator. Domi. in c. conſanguinei. ver. glo. prodeuntes. iij. q. v. & ibi Præpoſ. Alex. verſicu. in eadem gloſſa.

17 Et declara illud, quod dictũ eſt, ꝙ q̃n famulus, vel domeſticus reperitur licentiatus verè, & nõ in fraudẽ, valet eius depoſitio, vt nõ procedat q̃n teſtificatus fuit primò tempore famulatus, & poſt licẽtiatus repetitur, qa talis depoſitio nõ põt operari, qa nõ eſt veriſimile q̃aliud diceret ſecundo loco, quàm primo dixerat, Corn. conſi. clxx. vol. iij. ver. & licèt aliàs.

18 Secũdò Sublimita, qa ñ dicit teſtis omni exceptione maior, vt dicit Tiraq. in regula, ceſſante cauſa. in prima parte, nu. 103.

19 Secundò limita principaliter, niſi domeſtici ſint honeſtæ vitę, & bonæ cõditionis, Bal. in d.c. in literis. ver. dicit Inn. & ibi ẽt Anto. de Bu. ver. q dicantur. & ibi Fel. ver. fallit ſecundò. Roma. ꝓſi. ccccxx. ver. tertiò idẽ manifeſtatur. Albe. de Roſa. in tract. de teſt. §. ſupereſt. nu. 13. Hipp. in ſing. v. & in l. j. §. ad quæſtionẽ. ver. limita etiã. ff. de q̃ſt. ver. ſed vltra p̃dicta. Porc. in §. in teſtibꝰ. ver. ſecundò limitatur. Inſti. de teſta. ord. Inn. in d.c. in literis. ibi, ſed tñ diligenter iudex. Anto. de Bu. in d.c. in literis, ver. debet etiã attendi. & ibi Imola, ver. fallit ſi eſſent. Io. And. ĩ d.c. ĩ literis. Iſer. ĩ c. j. ver. aliàs ſi vaſallus eſt. in ti. ſi de inueſtit. inter domi. & vaſal. liſ oriatur. Gozad. cõſ. xciij. n. 32. ver. omitto ꝙ quaſi omnes. Rui. conſi. liij. num. 6. ver. num multi ex teſtibus. vol. iiij. Fel. in d.c. in literis. vẽr. & ideò dicas. de teſti. Flor. in l. teſtes. ff. de teſt. ver. alij autem. Barba. in c. inſinuante. verſ. ex hoc mihi videtur. de offi. deleg. Grat. conſi. xlj. ver. tertiò dubitatur. volu. ij. Ruin. conſilio xxxvj. ver. tum non obſtat allegatus famulatus. vol. iiij. Bal. in c. j. §. ſacramentum. ver. dicit Ioannes. de conſue. recti feud. Iaco. in l. teſtis idoneus. ver. quid autem in familiaribus. ff. de teſtib.

Vide ꝙ infrà dicitur de teſte conſanguineo, & de fratre teſte.

20 Ex quo inferunt Docto. ꝙ familiares Epiſcopi, vel Abbatis, quia p̃ſumunť eſſe laudabilis vitæ, & cõſcientiæ, admittuntur ad teſtimoniũ ꝓ ipſorũ dominis, Bal. in l. ij. ver. ſed Inno. dicit. C. de teſti. & ibi Sal. ver. vnũ nota. Fel. in d.c. in literis. ver. fallit ſecũdò. Ang. Aret. ĩ §. pater. ver. vnũ nota. Inſti. de teſta. ord. Alb. de Roſ. in tract. de teſti. §. ſupereſt. nu. 13. Flor. in l. teſtes. ver. alij aũt. ff. de teſti. Barb. in c. inſinuante. ver. ex hoc mihi videť. de off. dele. Lanfran. in c. qm̃ ꝫ. in §. teſtiũ depoſitiones. ver. q̃ro ergo primò. de proba. apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. iiij. in prin. verſi. quod verum eſt. & in verſi. item admittuntur. Iac. in l. teſtis idoneus. verſicu. quid autem in familiaribus. ff. de teſti.

Contrariũ Aretinus in ca. in literis. verſi. circa primũ. de teſti.

21 Tertiò limita, q̃n aliqs eſt ſubditus ratione iuriſdictionis, qa nõ repelluntť ſubditi ratione iuriſdictionis, id eſt, vaſalli, ſed teſti ficari ꝓ eorũ dominis poſſunt. Imola in c. in literis. ver. ſecus ſi ſolũ. de teſti. Cy. in l. eos. ver. ſecũdò ſolet quæri. C. de teſti. Aret. ĩ c. in literis. ver. circa ſecũdam queſt. Bar. in l. idonei. ff. de teſti. in princ. & Flor. ver. ſed hic videtur caſus. Fel. in d.c. in literis. Alb. ĩ tract. de teſti. §. ſupereſt. ver. cõſequẽter eſt videndũ. Sal. in l. eos. verſi. quæro de ſubdito. C. de teſti. Ang. Aret. in §. pater. ver. quid de ſubdito. Inſtit. de teſta. ord. Io. And. in addi. ad Spe. in §. j. verſ. nunquid ergo ſocius. in verbo, obſeruetur, de teſte. Alex. cõſilio xvj. ver. & poſito quòd aliqui. volu. v. Hipp. in l. j. §. ad quæſtionẽ. verſic. & primo in domeſticis. de quæſtio. Abbas in c. accedens. el primo. numero 22. verſicu. ſecundò nota. vt lite nõ cõteſta. Iſernia, in capitul. j. verſiculo, iſta ratione. & verſicul. ſed fortiter obſtat gloſſa, in titu. ſi de inueſtit. inter domin. & vaſal. liſ oria. Alber. in l. eos. C. de teſtibus. Baldus conſilio ccx. volu. v. verſic. non enim. Alexander conſilio lxxxix. verſicu. item non obſtat. vol. v. Io. Fab. in l. ij. ver. ſed an ſubiecti. C. de teſti. apoſtil. ad deciſ.

Tholoſ.

Tholo. iiij. ver. adde ꝙ domeſtici. Io. Fab. in §. in teſtibus. verſi. qd ergo dices, de teſta. in Inſti. Collect. in c. ſuper eo. el ij. ver. item ꝙ ſi t. ĩt. de teſti.

Contrarium gl. in l. idonei. ff. de teſti. in verbo, imperari. Alua rot. in c. j. §. quid enim. verſic. nec obſtat ꝙ imperare. in titu. quid ſit inueſtit.

22 Sublimita, niſi Domin⁹ eſſet talis, ꝙ ſoleret ſubditis ſuis vim inferre, q̃n repugnabãt ſuæ voluntati. per no. per Io. An. in addi. Spe. in titu. de teſte. §. j. ver. qd ſi vaſallus, ſuper verbo, municeps, Aret. in c. in literis. ver. circa ſecũdã q̃ſt. de teſti. Flori. in l. idonei. ff. eo. ti. Alb. in tract. de teſti. §. ſupereſt. ver. cõſequenter eſt viden dũ. Abb. in c. inſuper. ver. vltimò q̃ritur qd de vaſallo. de teſti. & in c. accedens. el j. nu. 12. ver. ſecũdò nota ex hac gl. vt lit. nõ cõteſt. Sali. in l. eos. ver. q̃ro de ſubditis. C. de teſti. Rui. cõſi. iiij. verſi. ſed præmiſſis. vol. iiij. Alex. in cõſi. xxxviij. ver. & eo maximè. Io. Fab. in l. ij. ver. an ſubiecti. C. de teſti. apoſtil. ad deci. Tholoſ. quartam. ver. adde quòd domeſtici. Ioan. Faber in §. in teſtibus. verſic. quid ergo dices. Inſtitu. de teſtam.

23 Secundò Declara, ꝙ licet tales teſtes admittantur, tñ minor fides eis adhibetur, Albe. in l. idonei. in prin. ff. de teſti. Io. And. in addi. ad Spe. ĩ §. j. ver. ſed nũquid vaſall⁹. ſuper verbo, municeps. de teſta. Albe. in tract. de teſtibus. §. ſupereſt. verſi. conſequenter eſt videndum. Bertran. conſi. cxxv. vol. ij. in nun. ver. illud non eſt omittendum. Ruin. conſi. liij. nu. 6. ver. nã multi ex teſtibus. vol. iiij. Bal. conſi. ccx. ver. non enim omnino. vol. v.

Vide quod dicitur de teſte conſanguineo, & in teſte fratre, & de teſte vaſallo, & de teſte amico.

24 Tertiò Declara, niſi ſubditus nedũ eſſet ſubditus, ſed etiam haberet ſalarium ab eo, pro quo teſtificatur, Dec. conſi. xciij. n. 2. verſ. primò teſtes. Dec. in conſilio clix. ver. accedit etiam. Grat. conſil. xxvij. nu. 7. vol. ij. Gramma. conſi. ciuil. xij. in fi.

25 Quartò Declara niſi eſſent vaſalli angarij, & perãgarij, Grãmat. conſi. ciui. xij. in fine.

26 Et qa dictũ eſt de vaſallo ratione iuriſdictionis, idẽ dicẽdum eſt de vaſallo ratione feudi, q̃ põt ꝓ domino ſuo directo teſtificari. ita tenuit Albert. Papiẽ. ſuper. l. libertorũ. C. de teſti. & Guid. de Suzar. in l. idonei. ff. de teſti. Bal. in l. qui teſtamento. §. poteſtatis. ff. de teſta. Aluarot. in c. j. §. qd eñ. ver. oppono ab extra. in ti. qd ſit inueſtit. & in c. j. in prin. verſi. nolo ex dicta parte. in titu. ſi de inueſtit. lis oriat. inter dominum, & vaſal. Iſern. in c. j. ver. alij dicunt. eod. ti. Bal. in c. ego N. Epiſcopus, n. 11. ver. ex hoc ſumit. de iurei. Deciſ. Neap. ccciiij. in antiq. vbi poſt recitatas alias opi. hãc tenet, & dicit ita iudicatũ in conſ. Regio. Fel. in c. accedens. verſi. dũ dicit Abb. vt lit. nõ cõteſtat. Pariſ. cõſ. lxxv. nu. 23. ver. prout etiã. vol. j. Bal. in cõſi. ccccxx. ver. itẽ de vaſallo. volu. j. vbi dicit, ꝙ eſt idoneus teſtis, ſi eſt vir bonæ cõditionis, & famæ, & veriſimilia deponit, & eius dictũ aliis teſtibus comprobatur. & idẽ per eadẽ verba dicit in conſilio ccclxviij. ver. itẽ de vaſallo. vol. iij. & ſimiliter idem dicit in conſil. ccccxlv. in fi. ver. item de vaſallo. vol. v. Stepha. Aufrer. in titu. de reprobat. teſt. in verbo, vaſallus. Io. Fab. in l. etiã. verſicu. ſed an vaſallus. C. de teſtib.

Et tenendo iſtam partem,

27 Primò limita, niſi vaſallus ſit valdè amicus domini ſui, per ea, quę dicuntur de teſte valdè amico. & ita declarat Iſer. in ca. j. in fine, ſi de inueſtit. ĩter domi. & vaſal. liſ oria. Deciſ. Neap. ccciiij. in fi. in antiq. Fel. in c. accedens. vt lit. non conteſtat.

28 Secundò limita ſi vaſallus ſit familiaris, per ea, quæ ſupra dicta ſunt de teſte familiari.

29 Tertiò limita, ſi ageretur ſuper re ipſa feudali, quia tũc eius teſtimonium non reciperetur. Ant. de Bu. in c. inſuper. ver. quid de feudatario. de teſt. deciſ. Neap. ccciiij. nu. 10. in antiq.

30 Quartò limita, ſi dominus ſit ſolitus vim inferre vaſallis ſuis, qui eius voluntatem implere recuſant, per ea, quæ ſuprà diximus de teſte ſubdito ratione iuriſdictionis.

31 Quintò limita, q̃n vaſallus habet magnũ feudum, vel bona cõ, ſua ſunt feudalia habita ab illo, in cuiusfauorem teſtificatur, Spec. in tit. de teſte. §. j. ver. quid ſi vaſallus.

32 Sextò limita, quia licet recipiatur in teſtem, tñ de fide diminuitur, vt per Io. And. in addi. ad Spe. in titulo, de teſte. in §. j. ver. quid ſi vaſallus. Iſern. in c. j. in princ. ſi de inueſtit. lis fuerit. Deciſ. Neapol. ccciiij. nu. 5. in antiq.

Vide quod dictum eſt de teſte domeſtico, de fratre teſte. & de teſte conſangnineo.

Contrarium in vaſallo, vt non poſſit pto domino teſtificari, voluit gl. j. in fine, in capi. de forma. xxij. q. v. & ibi Archi. ver. nec obſtat iſta. Spe. in tit. de teſte. §. j. verſi. qd ſi vaſallus. Albe. in trac. de teſti. §. ſupereſt. nu. 11. verſi. Bu. in c. ſuper eo.

33 Quartò Principaliter limita, nã domeſtici teſtes recipiuntur ad probandum ea, quæ domi facta dicuntur. l. conſenſu. §. præterea. C. de repud. c. veniens. in fi. de teſti. Henri. Boic. in c. in literis. ver. hoc fallit. & ibi Fel. ver. fallit tertiò. de teſti. Alex. ꝓſ. clxxvj. verſi. & ea q̃ ſiunt. vol. ij. & in ꝓſ. clj. ver. nec ad hoc obſtat. vol. v. & cõſ. lxxvij. verſi. nõ obſtat. vol. vij. Afflict. deciſ. ccciiij. nu. 10. Soc. in cõſi. xvij. ver. nec obſtat. vol. j. Gra. cõſi. lix. ver. & pariter. Zaſ. cõſi. ij. nu. 37. verſi. ad ꝓpoſitum. vol. ij. Bal. in l. cõſenſu. ver. nota hunc tex. C. de repud. & in l. lex, q̃ tutores. ver. no. ꝙ per familiares. C. de adminiſt. tut. Hipp. in l. j. §. ad q̃ſtionem. ver. limita primò. ff. de q̃ſt. Nel. in tract. de teſt. ver. domeſtici. Grat. in conſi. xlj. ver. tertiò dubitatur. vol. ij. Fede, de Senis in ꝓſ. cxix. ver. itẽ ea, q̃ ſiunt. Spe. in ti. de furt. in fi. verſi. ſed q̃o ꝓbabit. Bal. in l. fi. §. licentia. verſi. ſecundò nota. C. de iure delib. Sal. in l. fi. C. de ſicar. Bar. in l. lex, q̃ tutores. ver. & tene menti. & ibi Ang. ver. habes etiã. C. de admini. tut. Ang. in l. ſciendũ. verſ. ſimile dicimus. ff. de vſur. Bal. in conſi. cccxxxvij. ver. itẽ delicta. volu. iij. & in conſilio cccxxvij. ver. itẽ delicta. vol. v. Faber in l. ij. ver. hoc intelligunt. C. de teſt. Alex. in conſi. xxiiij. ver. non obſtat. volu. ij. apoſtil. ad deciſ. Tholo. quartam. ver. item in factis, & ver. item ad probandum. Soc. in conſi. ccxiij. ver. pro his accedat, Grammat. conſilio ciuil. lxvj. nu. 44. & in conſi. cliij.

Cõtrarium Ang. in l. cõſenſu. ver. in tex. ibi, ſeruis. C. de repu. Sed Soc. in conſi. xvij. ver. & ideo. vol. j. pro cõcordia diſtinguit, ꝙ ità demum admittuntur domeſtici ad probandum, q̃n illud aliter probari non poſſet.

34 Et propterea infertur ex iſta limitatione ꝙ ſubtractio rerum hæreditariarum, ꝓbatur per domeſticos domus, Bal. in auth. ſed cùm teſtator. ver. quæro poſt decretũ. C. ad legem Falc. apoſtil. ad deciſi. Tholo. iiij. verſi. item admittuntur domeſtici.

35 Secundò Infertur, ꝙ ſupellectilia domus, ꝓbanè p domeſticos. l. lex, q̃ tutores. C. de admini. tuto. & ibi Bar. Bal. Ang. Sal. apoſt. ad deciſ. Tholoſ. iiij. ver. item ad probandum ſupellectilia.

36 Tertiò Infertur, ꝙ infirmitas domini, ꝓbat̃ per teſtes familiares, Bar. in l. quæſitũ. in fi. verſ. poterit etiam probare. ff. de re iud.

37 Quartò Infertur, ꝙ teſtes familiares probent intentionem muti explicatam per nutus, Bar. in l. mutum. verſic. ſed qualiter hoc, ꝓbaretur. ff. de acqui. hæred. apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. quartam. verſi. item ad probandum.

38 Quinimò, in his q̃ domi fiunt, magis creditur domeſticis, q̃ aliis. Bar. in l. quoties. ĩ ſummario. & in ver. nota ex hoc, in prin. C. de nauicular. li. xi. Are. ĩ c. in literis. ver. circa fin. & ibi Fel. ver. fallit tertiò. de teſti. Venafr. in ꝓſ. liij. Fel. in c. quoties. in ſcõ nõ. poſt Aret. ibi, nota tertiò. de teſti. Grat. ꝓſ. lxxxj. ver. nec obſtat. & ꝓſ. lxxxij. ver. x. nõ obſtat. vol. ij. Hipp. in l. j. §. ad quæſtionẽ. ver. limita tertiò. ff. de q̃ſt. Ang. in l. lex, q̃ tutores. ver. habes etiã. C. de adminiſt. tut. Bal. in ꝓſ. x. in fi. ver. ad fm dico. vol. ij. Ant. de But. in c. videtur. in tertio no. & ibi Hoſt. qui matri. accuſ. poſſ.

39 Imò nõnulli voluerũt, ꝙ nõ recipiantur alij teſtes in huiuſmodi caſu, niſi q̃n domeſtici ñ reperiunť, vt dicit Fel. ĩ c. quoties. in ſcõ not. de teſti. & in c. inſuper. verſi. fallit ſecundò. eod. titu.

Cõtrarium in hoc tenet Aret. in c. in literis. ver. ſed nunquid. & ibi Fel. verſi. fallit iij. de teſti.

40 Et in omnibus caſibus, in quibus, familiares poſſunt melius ſcire veritatem, recipiuntur, Barto. in l. ſi quando. verſicu. qualiter ergo tunc probabitur. C. vnde vi. Ant. de Bu. in d.c. videtur, in tertio & in quinto no. qui matrim. accuſ. poſſ.

41 Et in his, q̃ magis ignorant̃ ab aliis, q̃ à domeſticis, & familiaribus, ipſi admittunť ad teſtimoniũ, etiã q̃ cõcurrat inæqualitas inter familiares, ꝓ quibus deponunt, & aliõs, ꝫ quos deponũr, vt dicit Aretinus in cõſilio decimotertio, verſiculo, nec obſtat.

42 Primò limita hanc quartã limitationem: nam ad excuſandũ reum accuſatum, vel inquiſitum, teſtes domeſtici nõ recipiunť, etiã ſuper his, quę fiunt in domo, Aretinus in capitulo finali, in fine, de teſti.

Et generaliter hoc nõ procedere in cauſa criminali dicit idẽ Aret. in d.c. in literis. verſi. ſed quæritur pro complemento. & in c. de cætero. ver. quorũ dictis adde. de teſti. Iaſ. in l. ſed etſi quis. ver. ij. nota. limita. ff. ſi quis cautionib.

Cõtrariũ Specu. in titu. de teſte. §. j. verſi. ſed nunquid in cauſa, & in titu. de inquiſitione. §. j. verſi. ſed nunqd eas. Fel. in c. in literis. verſi. ſcõ aduerte. de teſti. Alex. in ꝓſ. v. verſi. nec ad hoc obſtat. volu. j. Ioan. de Anan. in cõſ. lix. verſi. hinc eſt etiã. Hippo. in l. j. §. ad q̃ſtionẽ. ver. vlt. pro nunc limita. ff. de q̃ſt. Bald. in addit. ad Specu. in titu. de inquiſit. verſi. Epiſcopus. Ant. de Bu. in ca. cùm oporteat. in v. q̃ſtio. in princ. de accuſ. Deci. ꝓſ. cccclix. num. 7. & ccccl xix. nu. 7. & in l. ſi is, qui. nu. 24. C. qui teſta. face. poſſ. Flori. in l. teſtis idoneus, verſi. huic tñ adde. ff. de teſtib. Paulus de Caſtro in conſilio ccl xxiij. verſicu. quantũ aũt ad tertium. volum. j. Alexan. cõſ. xxiiij. verſicu. itẽ teſtis infamis. volu. ij. Iaſ. in rubr. ff. de iureiurã. verſic. ſicut, in ſimili. apoſtill. ad deciſi. Tholoſ. quartam, verſicu. item ad probandum. Iaſ. in l. ſed & ſi quis. verſi. notabiliter limita. ff. ſi quis caut.

Et ſuper

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et ſuper hoc vide concluſionem noſtram.xxij.in vij.lib.

43 Secundò limita,nã vt in hoc caſu admittantur perſonæ familiares,debent eſſe honeſtę,& ꝓbatæ vitæ,ſecus ſi eſſent inhoneſte.Fel.ī c.ī literis.ver.fallit tertiò.de teſtib.Rui.ꝑſ.clviij.vol.v.

44 Tertiò limita,vt non procedat qñ ageretur de diſſolutione matrimonij,& interueniret culpa producentis,Aret.in c.in literis.verſi.ſecũdo dubitatur.de teſti.apoſtil.ad deciſ.Tholo.quartam.ver.item admittuntur.

45 Quartò limita,vt iſtud non procedat ꝫ tertiũ qui conuenitur ſine facto ſuo,Aret.in d.c.in literis.de teſtibus.

Contra has duas præcedẽtes limitationes tenet Fel. in d.c. in literis. ver.fallit tertiò.de teſti.vbi illas improbat.

46 Quintò limita,nã teſtes familiares non admittuntur etiam quo ad ea,quæ fiunt ſecretè in domo,in præiudicium præcedẽtis matrimonij:vt dicit Rui.in conſi.cxlix.vol.v.

47 Infertur ex ꝓcedentibus,ꝙ qñ aliter veritas haberi nõ põt, teſtes domeſtici recipiuntur,Io.And.in addi.ad Spe.ī ti. de teſte. §.j.ver.itẽ excipiť,ga eſt domeſticus.in addit.inci.eiecerit. Hipp. in l.de minore.§.tormenta,ver.itẽ vltra p̃dicta. verſic. itẽ teneas mẽti.ff.de q̃ſt.& in l.fratres,ver.& facit.ff.ad legẽ Corn. de ſicar. & in Pract.crimina.in §.diligẽter.num.8 1.ver.& facit. Zaſ.in ꝑſ. iij.nu.40.vol.ij.Hippo.in l.Diuus.ver & facit etiã.& in l.de minore,verſi.iſtud puto limitandum.ff.de queſt.Rui.cõſi.cxlix.vol.v.

Declara iſtam cõclusionem,vt diximus ſuprà in cõclusione vij.dicto titulo de teſtibus.

49 Quintò limita principaliter,qñ cũ teſte domeſtico cõcurrit alius teſtis omni exceptione maior,ga ex his duobus inducitur plena ꝓbatio,Io.And.in addi.ad Spe.in ti.de teſte,in §.j.ver.qd ſi vaſallius.in verbo,dicat.qui dicit ꝙ ꝓbat ſi adiuuatur dicto aliorũ teſtium:ſed qñ vno tñ teſte omni exceptione maiori,iungeret,ponit Hipp.in l.de minore.§.tormenta.ff.de q̃ſt.ver.ſed vltra ibi dicta:& Alex.in ꝑſ.v.ver.ſecundò reſponde.volum.j.dicit,ꝙ vbi duo teſtes domeſtici nõ ſufficiunt,tres faciunt plenam probationem.& conſi.lvij.nu.14.Fulg.in conſi.clxxiij.ver.alter aũt, Rui.cõſi.xxxvj.ver.itẽ non obſtat.vol.iiij.Alex.in conſ.cxx. ver. accedit etiam.volu.iiij.Ang.ꝑſi.j.ver.quinimò licèt. Iaſ.in auth. ſi verò contigerit.ver.iiij.facit.C.de iudi.

Et quãdo ſunt plures teſtes familiares,ponit apoſtil.ad deciſ. Tholoſ.iiij.ver.& prædicta vera.

Sed breuiter iſta limitatio.& ipſius veritas dependet ab his,q̃ diximus in concluſione noſtra.v.& vj.hoc eodem titulo.

49 Sextò limita nõ ꝓcedere in familiari,qui ſolitus ſit cõuerſari in domo,non tamen viuit expenſis illius,pro quo teſtificať, Alexan.conſi.cxlix.ver.præterea licèt conuerſetur.vol.v.

50 Septimò limita in teſte inſtrumentario,vt dicit Bal.in l.etiã. verſ.& hæc vera ſunt.C.de teſtib. Cæpolla cautela ccxvij. verſiculo,itẽ pro quo optimè facit.Bella.ꝑſi.xlij. ver.iſtã aũt.apoſtil. ad deciſ.Tholoſ.quartã.ver.itẽ poſſunt eſſe teſtes , & vide quod infra dicetur in teſte conſanguineo.& in teſte fratre.

51 Octauò limita,ſi nõ fuit oppoſitũ ꝑ partẽ ꝙ teſtis recipi nõ deberet,ga erat teſtis domeſticus,vel familiaris , Bal. in l. ſi quis teſtibus.ver.dubitať hic.C.de teſti.Ang.in conſi.j.ver.nõ obſtat. Fel.in c.in literis.ver.ij.nota.de teſt.Grať.ꝑſ.lxxxj.verſic. no.ꝙ aliquid.& ꝑſ.lxxxij.ver.x.nõ obſtat.vol.ij.Io.And.in addi.ad Spe.in ti.de teſte.§.j.ver.qd ſi vidit.& idem eſt in teſte cõſanguineo.Iaſ. in repe.l.admonẽdi.ver.itẽ intellige p̃dicta.ff.de iureiur. Ant.de Bu.qui loquiť in teſte domeſtico,& cõſanguineo, in c. cùm dilectus.verſi.& ad hoc optimè.de ꝑſuet.& in c.bone.el j.verſi.aut vult ſupplere.de poſt.prælа.Fel.in c.literas.ver.quartª caſus. de p̃ſump.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.quartam , ver.& prædicta vera.

Contrarium in domeſtico tenet Bal.in l.etiam. verſi. & dicit. C.de teſti.quia dato ꝙ nõ fuit oppoſitum,ſi hoc cõſtat ex actis, ꝙ ſit domeſticus,dicit ꝙ fides ei non eſt adhibenda,Spe. in titu. de teſte.§.j.verſic.quid ſi vidit.

52 Et petente aduerſario põt examinari teſtis domeſticus per domeſticum ſuum.Io.Fab.in l.etiam.ver.ſed & domeſtici. C. de teſti.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.quartam.ver.præterea famulus.

De hac concluſione tamen dicetur infrà in concluſione loquente de conſanguineo,& de teſte fratre.

53 Nonò limita , vt regula non ꝓcedat in familiari familiaris mei,ga nõ dicitur ꝓpterea meus familiaris,Bella.deciſ.dcv.Inn. in c.inſinuante.ſuper verbo,poterat.de offi.delega.Bal.in l.teſtamenta.§.quæcunque .ver.& hoc confirmatur.ff.de teſtam.Ant. de Bu.in d.c. inſinuãte. verſi. quartò qd in familia.& ibi Ancha. verſi.& hoc not.Bald,de offi.delega.Barba.ibi,num.20.verſic.& ex hoc dat doctrinã.Corſet.in ſingu.in verbo,teſtis. incip. licèt domeſticus.Rota in nouis,deciſ.cliij.

54 Et facit,nã ſocius ſocij mei,nõ eſt meª ſocius,l.nã ſocij.ff. ꝓ ſoc.l.ꝑſilij.in fi.ff.de reg.iur.& libertª liberti mei , nõ eſt libertus meus.l.Modeſtinª.ff.de verbo.ſignifi.& vaſallª vaſalli mei,nõ eſt vaſallus meus,vt dicit glo.in dicta l.Modeſtinus.Chaſſan. in cõſuet.verſi.& dicitur.Guido Papę,in ſingu.cccclxiiij.incip.vaſallª vaſalli.vbi etiam limitat.Rui.conſi.ccxix.nu. 5.vol.j.latè per Cagno.in l.conſilij.§.ſocius.ff.de regulis iur.

55 Decimò limita,nã licèt teſtes familiares non faciant probationem,faciunt tñ indicia.Bal.in Margarita,in verbo,teſtis. verteſtis familiaris.refert & ſequitur Hipp.ī l.j.§. ad quæſtionẽ. verteneas etiam mẽti.ff.de quæſt.apoſtil.ad deciſ. Tholoſ.quartã, verſi.item quando ſunt plures.

Vide quod dicitur de conſanguineo teſte, & de fratre teſte.

Contrarium Bal.in l.in teſtimonium.ff.de teſtib.Fel.in c.in literis.ver.ij.nota.de teſt.Gramma.conſi.xxix.nume.33.Abb.in c. in literis.in tertio not.de teſti.vbi dicit quòd nec faciunt qualẽqualem præſumptionem.

56 XI.Limita qñ principaliter plures in eadem domo viuunt, quia poteſt vnus pro alio teſtificari, quia vnus non eſt familiaris,vel domeſticus alterius.Felinus in capit.in literis.verſiculo, ſuper iſtis notarius.de teſti.

57 XII.limita in colono partiario , q qñ nõ tractatur de fructibus,ſed de ꝓprietate rei,eſt idoneus teſtis.Sal.in l.quoniã liberi. verſ.ex p̃dictis patet.C.de teſti.Soci.ꝑſ.ccxxviij.verſi.nec obſtat. Curt.Iun.cõſ.clxviij.nu. 15.ver. nõ obſtat etiã. Maria.Iun.conſi. cxxxv.nu.6.volu.ij.Aret.conſi.xiij.ver.ex quo patet.Bald. cõſill. ccccxliij.verſi.non obſtat quòd vnus teſtis.vol.j.

Contrarium Grat. in conſilio xlj. volumi.ij. verſiculo , tertiò dubitatur.

58 Limita hoc nõ ꝓcedere in colono nõ partiario,cuius fides nõ eſt integra.ſecundùm Alexan.in ꝑſ.lvij.nu. 13.& ſeq. vol.vij. & conſi.xc.verſi.itẽ alius teſtis.vol.iiij.Calcan.cõſi.lxiiij.nu. 15. verſ.item ſi teſtes. Albe.in l.præſenti.nu. 10.ver.& nunc eſt argumẽtũ.C.de his,qui ad eccle.ꝑfug. Abb.in c.in literis.ver.familia res verò.de teſti.Lanfranc.in c.qñ ꝫ.§.teſtiũ depoſitiones.ver. ij.quæro.de probat. Albe.in l.etiã.ver.aliqui dicũt.C.de teſti.gl.ī verbo,in ea re.§.pater.inſti.de teſta.gl.q̃ loquiť in colono , in c. in literis,in verbo,de familia.de teſti.Cy.in l.ij.C. de teſti.Spe.in ti.de teſte,§.j.verſi.itẽ excipiť ꝙ eſt domeſticus.Dec.in cõſ.100. nu.9.& ver.vj, ꝫ perſonã. Albe.in tract.de teſte.§.ſupereſt.n. 13. Ruin.conſi.xxj.nu. 14.vol.ij. Alex.conſi.xxxij.ver.ſed ita eſt.vol. j.Ruin.conſi.ix.vol.iij.ver.& alia ratione.Rui.conſi.cxlv.ver.nã teſtes partis aduerſæ.vol.iiij.Afflict.nu. 10.in Cõſti.Regni. gl. in ſumma iij.q.v.Ruin.conſi.cvj.vol.v.

Imò repellitur,ſecundùm Io.Fabrum in l.ij. ver.item ſunt domeſtici.C.de teſti.

59 Primò Sublimita,nã de conſuetudine ẽt colono licet teſtificari ꝓ domino ſuo,Spe.in tit.de teſte. §. j. ver. itẽ excipiť ꝙ eſt domeſticus.nu. 12.Alex.refert & ſequitur in conſi.lvij.ver.prætera dicit Spe.vol.vij.Ang.in l.qñ,in gl.pe.C.de teſti.Iaſ.in addi.ad Porc.ī §.ī teſtibus.ver.ſed ī colonis noſtri tẽporis. Inſti. de teſtam.Maria.Iun.in conſilio cxxxvij.nume. 8.ver. vel & tertio, vol.ij.Nel.in tract.de teſte.verſicul.domeſtici.Albericª,in tract. de teſte.§.ſupereſt.numero 13.

60 Secũdò Sublimita,quia colonus cenſitus,ſiue adſcriptitius ītotũ repellitur,gl.ī d.c.ī literis.ī verbo,de familia.de teſti.Cyn. in l.ij.C.de teſti.Spec.in ti.de teſte.§.j.ver.itẽ excipitur ꝙ eſt domeſticus.Maria.Iun.conſi.cxxxv.n.6.vol. ij.Iaſ. in §. in teſtibus. verſi.adde vltra ea.in addit.ad Porc.Inſti.de teſtam.Io.Fabr.in l. ij.ver.itẽ ſunt domeſtici.C.de teſti.

Contrarium Aret.in conſi.xiij.ver.ex quo patet.

61 Tertiò Sublimita quãdo eſſent plures coloni, Alexan.in ꝑſ. lvij.nu.13.& ſeq.vol.vij.Curt.Iun.in cõſi. clxviij. verſi. præterea numerus maior.Maria.Iun.conſi.cxlvj.nu.14.vol.j.

Videtũ de hac concluſione quod dicitur ſuprà in concluſione loquẽte de teſte domeſtico.& dicetur infrà de teſte ꝑſanguineo,& de teſte fratre.

62 Quartò Sublimita,ſi colonus concurrat cũ alio teſte omni exceptione maiore,qui non ſit colonus,Maria.Iun.conſi. cxlvj. nu.12.vol.j.Dec.conſi.100.nu.8.ver.contra perſonam.

63 XIII.Limita,nam in factis antiquis etiam teſtes familiares recipiũtur,Bal.in c.i.§.vaſallus.in fin.verſi.tu dic, quòd in iſtis.ſi de feud.fuer.controuer.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.quartam. verſiculo,idem in factis antiq.

64 XIIII.Sublimita,nam teſtes domeſtici admittuntur ad probandam innocentiam.

Vide qd ſuprà dictũ fuit in iiij.limita.in j.ſublimit.n.42.voluit Boer.deciſ.clv.& dicetur infrà,in vlt.lib.in xxij.concluſio.

65 XV.Limita quo ad probandam matrimonialẽ coniunctionem,Apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.iiij.ver.item admittitur.

66 XVI.Limita niſi eſſet pariter domeſticus eius,contra quem producitur,prout ille,ꝙ quo examinatur:apoſtil.ad deciſ. Tholoſ.ij.verſi.item niſi ſit pariter.

Vide

Vide quod infra dicet in concluſione de teſte conſanguineo.

67 XVII.Limita quo ad probandam ætatem:nam teſtimonium domeſtici vel familiaris recipitur.Pau.de Caſt.in ꝑſi.cccj.in prin. vol.i.incip.ad bene examinandum.

68 XVIII.Limita,nam domeſticus recipitur in teſte ꝙ domeſtico in cauſa,in qua mixtũ eſt commodum,& incommodũ ipſius domeſtici, nec poteſt eius commodũ ab incõmodo ſeparari.ita Anch.in c.ſuper eo.cl ij.verſ.quartò hic colligitur.de teſtib.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Amicus non prohibetur eſſe teſtis pro amico ſuo.

1 AN amicus ꝓhibeať à perhibẽdo teſtimonio in cauſa amici ſui , & gñaliter loquẽdo amicus non ꝓhibeť eſſe teſtis pro amico ſuo, Spec.in tit.de teſte.in prin.verſi.amicus aũt.Cyn.ſentit idẽ in l.eos.C.de teſtib.dũ ſe remittit ad Spe.ſuprà ,ꝓximè allegatũ: & ibi Alber.de Roſa.Abbas in c.accedẽs.el ij.nu.8.vt lite nõ ꝓte. vbi dicit,ꝙ amicitia nõ inducit ſuſpicionẽ,niſi ſit maxima , licèt loquať in iudice.Ro.ꝑſ.cccxx.verſ.primò qa cius. Alberi.in trac. de teſtib.§.ſupereſt.nu.8.And.de Iſer.in c.j.in prin.ſi de inueſti.liſ oria.verſ.ſi verò ,ꝓpter feudũ.Alex.ꝑſ.lxviij.vol.j.ver.nõ obſtat ẽt.Deciſ.Neapo.cceiiij.nu.13.in antiq.gl.in c.accuſatores.in gl.j. verſ.nã nõ quilibet.iij.q.v.Bal.in l.eos.in j.q.C.de teſtib.Bal.in l.ſi quis teſtib.verſ.quærit Cy.hic.C.de teſtib.Ang.in l.ſciendũ.in iij. notab.ff.de vſur.& ibi Imola,verſ.in ead.gl.Flori.in l.iij.nu.2.ver. itẽ no.ff.de teſtib.Bal.in c.j.nu.3.verſ.q̃ro nũquid.de teſtib.Ang. in §.ſi.in fi.verbis,in authen.de nupt.Feli.in c.in literis.verſ.fallit, niſi.de teſtib.Ale.in apoſtil.ad Bar.in l.iij.in verbo, ꝑſiderare.ver. qd aũt de amico.vbi dicit iſta* cõem opinionẽ.ff.de teſtib.Ant. de Butr.in c.cùm oporteat.verſ.nec obſtat.de accuſ.Bal.in conſi. ccccxliiij.verſ.nõ obſtat ꝙ vnus.vol.j.Bal.conſi. 50.verſi.nã ſimplex amicus.vol.ij.Stepha.Aufrer.in tract.de reproba.teſt.in verbo,affinis.verſ.amicitia repellit.Feli.in c.cùm oporteat.verſ.nec obſtat.ꝙ dicatur.de accuſat.Anan.in c.cum oporteat.verſic.nec obſtat,eo.tit.Aret.in §.pater.verſi.quid de amicis.inſti.de teſtam.

2 Primò limita,quia etiã iſto caſu minor fides præſtatur,Bald.in l.data opera.verſ.& nota ſextò.de accuſ.Cy. & Alber.in l.eos.C. de teſtib.Rom.ꝑſ.ccccxx.verſ.j.qa cius.gl ,in verbo, teſtes.in fi.in §.cogitandũ.in authent.de monach.Ant.de Butr.in c.quotiens. verſ.in quantũ.de teſtib.& ibi Abb.nu. 5.verſ.idẽ dic de amicitia. Alex.ꝑſi.cliij.ver.ꝓterea,vt ipſemet.vol.v.Fely.in c.cũ oporteat. ver.nec obſtat ꝙ dicať.de accuſ.Grammat.ꝑſilio ciuil.cvij.in fin.

Vide quod dr de teſte domeſtico,de fratre,& de cõſanguineo.

2 Secundò limita,in amicitia inhoneſta,q̃ repellit teſtem, & ꝓpterea nec amaſius ꝓ concubina,nec cõcubina pro amaſio teſtimoniũ ferre poſſunt,Bal.in c.j.nu.3.verſ.q̃ro nunquid.de teſti.& ibi Fely.verſ.ſubdit etiã Bal.& idẽ Bal.in c.in literis.num.3.verſi. itẽ quib.ita.de teſt.Alber.in tract.de teſt.§.ſupereſt.nu.2.verſ.idẽ eſt etiã dicendũ in concubina.Are.in §.pater.ver.in ead.gl.inſtit. de teſta.Porc.in §.in teſtib.verſi.nota ex gl.inſtit.de teſtam.& ibi Iaſ.in addit.Bal.in l.ij.verſ.adde gl.C.de teſta.Ang.in §.illud.in fi. ver.ſequiť,in tex.in l.ſed & ſiquis.ff.ſi quis caut.Saly.in d.l.ij.verſ. quæro cum gl.C.de teſt.Iaſ.in l.ſed & ſi quis.in princ.verſ.in glo. ſi.ff.ſi quis caut.Hiſpa.in rubrica de don.inter vir.& vxor.verſic. hinc eſt etiã.Lanfranc.in c.quoniam contra.§.teſtium depoſitiones.ver.item ſtatuta.de probatio.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.iij.Iac. in l.teſtis idoneus.verſ.item concubina.ff.de teſtib.

4 Tertiò fallit,niſi eſſet coniunctus maxima,& vehemẽti amicitia.ita ꝓcedit tex.in c.ſi teſtes.§.itẽ teſtiũ.iiij.q.iij.& gl.in c.accuſatores.iij.q.v.Spe.in tit.de teſte.in prin.ver.amicus aũt.Cyn.in l. eos.C.de teſtib.dũ ſe remittit ad Spec. ,ꝓximè allegatũ. Abb.in c. accedens.el ij.nu. 8.vt lit.non conteſt.vbi dicit,ꝙ maxima amicitia inducit ſuſpicionem,eſt verum quod loquitur in iudice.Ro. ꝑſ.cccexx.verſ.j.quia eius. Alberi.in tract.de teſt.§.ſupereſt.nu.8. Andr.de Iſer.in c.j.in prin.verſ.ſi verò propter feudũ.ſi de feu.liſ oriatur.Alex.ꝑſ.lxxviij.verſ.nõ obſtat ẽt.vol.j.Bar.in l.admonendi.verſ.venio ad tertiũ.ff.de iureiur.Alex.in ꝑſ.xc.ver.ꝓterea aſſerit ſe.vol.ij.Alex.ꝑſ.xviij.verſ.item non eſt integer.volu.iiij.& in ꝑſ.xlij.verſ.ii.rñdeo ex his.vol.iiij.deciſ.Neap.ccciiij.nume.13.in antiq.Alex.ꝑſ.cxxij.verſ.nec obſtat quod iſte.vol.ij.gl.in c.aecuſatores.in gl.j.ver.nã non quilibet.iij.q.v.Fel.in c.quotiens.verſi. in ea.gl.in v.not.de teſti.q tenet quod magna amicitia ex toto repellit teſtẽ.& ibi Imol.in verſ.in ead.gl.Flori.in l.iij.nu.2.verſ.itẽ nota.ff.de teſti.Bal.in c.j.nu.3.verſ.q̃ro nũquid.ff.de teſti.Alex.in apoſtill.ad Bar.in l.iij.in verbo,cõſiderare.verſi.qd aũt de amico. vbi dicit iſtã* cõem opinionem.ff.de teſti.Ant.de But.in ca.cùm oporteat.verſi.nec obſtat.de accuſa.Stepha.Aufre.in tract.de reprobatio.teſt.in verbo affinis.verſ.amicitia repellit.Alex.ꝑſi.xiij. verſ.itẽ non eſt integer.vol.j.& conſi.xxxij.verſ.vnde dicit.vol.j. Maria.iun.conſi.xij.nu. 10.vol.ij.Ruin.conſil.lxviij.num.8.volu. j.Iac.Butr.in l parentes.verſic.idem in amico.C.de teſti.Io.Faber in l.ij.in fin.C.de teſti.

5 Quartò limita vt hæc ,ꝓbatio remittatur iudicis arbitrio.Sali. in l.eos.verſ.quæritur an amicus.C.de teſt.Alber.in tract.de teſti. §.ſupereſt.nu.8.Io.de Anan.in c.cùm oporteat.verſi.non obſtat etiam.vol.j.Bald.in l.ſcripturas.in princ.C.qui potior.in pignor. habean.verſi.ſtatur ergo.Bar.in l.eos.verſ.quæro vnũ.C.de teſti. gl.de teſti.& ibi Inno.verſ.in ead.glo.Flori.in l.iij.num.2. verſ.itẽ nota.ff.de teſti.Bald.in cap.j.nume.3.verſicu.quæro nunquid.de teſti.Imola,in cap.cùm oporteat.verſ.item non obſtat quod dicantur.de accuſ.& ibi Anan.verſic.nec obſtat.

6 Quintò limita , quãdo ex amicitia vnius ſequiť alterius odiũ, Bald.in l.ſi quis teſtib.verſic.quærit hic Cyn.C.de teſtib.Alexan. conſil.iiij.verſic.nec obſtat.volu.vj.

Vide in cõclusione de teſte domeſtico , de teſte cõſanguineo, & de teſte fratre.

7 Primò Declara,nam etiam eo caſu, qñ quis eſt valde amicus, non repelliť ex toto,ſed diminuitur ipſi de fide,Lanfranc.in cap. quoniã contra.in verbo,teſtium depoſitiones.verſ.amicus non repellitur.de probat.Flor.in l.iij.nume.2.verſic.item not.de teſti. Iacob.Butr.in l.parentes.verſ.idem in amico.C.de teſtib.

8 Secundò declara hoc procedere in amicitia carnali , non aũt in amicitia charitatiua,quæ non repellit teſtem,Abb.in ca.quotiens.num. 5.de teſtib.& ibi Imola,verſic.in ead.gloſ.

9 Tertiò declara,quando plures amici deponerent,quia numerus ſupplet iſtum defectum,Grammat.conſilio ciuil.cvij.in fin.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Sollicitator cauſæ à domino præpoſitus,an repellatur à teſtimonio.

1 SOllicitator aũt cauſæ , præpoſitus à dño ad cauſæ ſollicitationẽ , repelliť à teſtimonio.Rota in nou. deciſ.cliiij.Bellam.dcv.Anto.de But.in c.cùm à nobis.verſ.de ſollicitatore.& ibi Imol.verſi.dicũt ẽt, & Fel.ver.de ſollicitatore.de teſti.Ang.ꝑſ.ccxxxiij. verſ.ij.nõ opitulať.Chaſſa.in ꝑſ.xxxvij.nu.6.verſ.itẽ ẽt. Alexand. ꝑſ.lxxviij.verſ.prætерea vt dicunt.vol.i.Anch.conſi.ccxxvij.verſ. contra alium teſtem.Alexan.conſi.cliij.verſic.alia ratione.volu. v.Chaſſan.in cõſi.xviij.verſ.item etiam eſt aduertendum.Alexã. ꝑſi.clij.nume.6.verſi.nam iſte teſtis.volum.vij.& conſil.lvi.verſi. & licèt pars.volu.ij.Domi.in c.Romana.verſic. quid de ſollicitatore.de teſti.in vj.Dec.conſi.cxxxiij.verſi.& idem de ſollicitatore.& conſi.cccx.nu.3.verſ.& de ſollicitatore.Domi.in ꝑſ.cxxxij. aliàs cxlij.incip.in cauſa Prioris.verſic.ſollicitator antè.Franc.in cap.Romana.verſi.& idẽ de ſollicitatore.de teſti.in ſexto.Steph. Aufrerij in tract.de reprobat.teſti.§.ſeruus. ver.ſollicitator.Milis in verbo,teſtis eſſe non poteſt procurator. Alexand.conſil.cliiij. verſ.alia ratione etiam.vol.v.Pariſi.conſil.viij.nume.84.verſi. ad quæ etiam.vol.iiij.Bertran.conſi.ccxvi.verſi.etiam detrahit.vol. iij.in nou.Fulgo.conſi.ccxix.verſ.item ſunt cauſæ.Maria.iun.ꝑſi. lxxxviij.num.23,volum.ij.Crot.in tract.de teſti.in quarta part.in viij.quæſtio.

2 Amplia etiam in eo,qui fuit ꝓcurator,vel ſollicitator , & deſiit eſſe.Rota in nouis deciſ.cxxvj.Grammat.conſil.ciuil.xlj.Maria.iun.conſi.lxxxix.verſi.nec ſufficit dicere.volu.ij.

3 Primò limita.ſi non ſit præpoſitus à domino,ſed à procuratore principali.ita Rota in deciſ.cliiij.in nou.Bellam.deci.dcv.Ant. de Butr.in c.cùm à nobis.ver.de ſollicitatore.de teſti.& ibi Imol. verſi.dicunt ẽt,& ibi Feli.verſ.de ſollicitatore. Alex.conſ.lxxviij. verſ.præterea vt dicunt.volu.j.Abb.in c.inſuper.verſi.quæriť vlterius.de teſti.Franc.in c.Romana.verſi.idem de ſollicitatore.de teſtib.in vi.Steph.Aufrerij in tract.de reprob.teſti.§.ſeruus.verſ. ſollicitator.Milis in verbo,teſtis eſſe non poteſt procurator.

Contrarium Domi.in ca.Romana.verſic.quid de ſollicitatore.de teſtib.in ſexto.

4 Secundò limita ſi ſit ſalariatus , non aliàs, ita Rota deciſ.cliiij. in nou.Roma.conſi.ccccxx.ver.ſecundò principaliter. Chaſſan. ꝑſ.xxxvij.nu.6.verſ.item,& etiam.Chaſſan.conſi.xviij.verſi.& licet dicant alibi.Alex.conſi.ccliij.verſ.ad ſecundum.vol.vj.Deci. conſi.xciiij.nu.2.verſi.primò teſtes.Domi.in cap.Romana.verſ. quid de ſollicitatore.de teſti.in vj.Franc.in d.capit.Romana.ver. idem de ſollicitatore.

Prout in nõ ſalariato ſollicitatore tenet apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.cciij.quòd eius teſtimonium admittatur.

Contrarium

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cõtrariũ ꝙ sollicitator nõ salariatus excludatur, prout salariat⁹,& multo magis:tenuit in dicto c.cùm à nobis.versi.de sollicitatore.de test.Stepha.in tracta.de reproba.test.in §.seru⁹.vers. sollicitator.Bertrand.consi.ccix.n.3. versi. & quòd sollicitator. vol.ij.in nou.Maria.iunior consi.lxxxviij.n.24. versi. nec obstat quod Aloysius.vo.ij.

5 Et sollicitator nõ salariatus recusatur vt iudex esse nõ possit, Præpositus in c.postremò.ij.q.vj.& Stepha.Aufrerij in tit.de recusa.nu.14.in xvij.specie recusationis.

6 Tertiò limita,si fuisset sollicitator alterius causæ, nõ illius,in qua deponit, Alex.cõsi.ccliij.vol.vj.versi.ad secundum.

7 Quartò limita,qñ dictũ testis sollicitatoris cõprobaꝝ ꝑ alios testes idoneos,Alex. cõsi.lvj.ver.secundò põt responderi.vol.ij.

De hac cõclusione, vide in cõclusione loquente de teste cõsanguineo,domestico,de fratre,& de amico.

8 Quintò limita,si sollicitator sit bonæ conditionis, & famæ, qa eius testimoniũ nõ excluditur,apostil.ad decis.Tholos.cciij.

De hoc vide in conclusionibus de teste domestico, de cõsanguineo,& de fratre.

9 Sextò limita in leuib. qa videtur, ꝙ testimonium sollicitatoris nõ excludatur,ꝑ nota.per Rotã in dicta decisi.cliij.in nou.& alios suprà alleg.qui dictam decis.referunt,& cũ ea transeunt.

Contrarium voluit Fran.in capitu.Romana.versicu. & idem de sollicitatore.de testib.in sexto.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Consanguineus an sit integer testis pro consanguineo.

1 COnsanguineus nõ est integer testis ꝑ cõsanguineo suo,ca.ij.& ca. accusatores.iij.q.v.Bal.ꝑs. 50.versi.Philippus etiã.vol. ij.Barto.in l.admonendi.versi.si verò testis esset.ff.de iureiur. Ange.in dicta l.admonendi. versic.& circa istũ articulũ.& ibi Alex.nu.43.versi. in eadem gl. Sali.in l.in bonæ fidei.versicu. item est sciendũ. & sentit etiã ibi Ange.versic.limita tñ.C.de pact.Abb.in c. fi. versi. si verò testis, de iureiuran.post Anto.de Butrio,ibi,versi. aliç opiniones sunt. Bal.in c.ij.in fin.verbis,versi.similiter,de proba.Alexan.cõsi.xiij. versi.item non est integer.vol.j.& ꝑs.xviij.vol.j.vers. cõstat aũt, & ꝑs.xxxij.ver.vnde dicit,volu.j.& ꝑs.cxxij.versi. nec obstat.vol. ij.Alex.ꝑs.cxxxiij.ver.Bartholomæus Sancti.vol.j.Fulg.cõs.cxix. versi.nã testes.sentit Spec.titu.de teste.§.j.versi. sed nunquid frater.in fin.ibi,in ciuili aũt.Cæpolla caute.ccxvij.in prin. Specu.in titu.de teste,versi.remoti autem. in §. item qui est parens. Alex. consi.xlv.versicu.item testis est.volum.ij.Præpositi.in ca.consanguinei.versicu.aut consanguinei producuntur.iij.quæstio.v.

Cõtrariũ glo.in c.cũ R.canonicus,in glo.ij.in vers.sed in teste secus.de offi.deleg.Spec.in tit.de teste.§.j.vers.sed nunquid agnati.glo.licèt nõ firmet,in l.lex Iulia.ff.de testib.Alberic. in tracta. de testib.nu.13.& seq.versi. dicto de fratre.vbi dicit istã *cõem opinionẽ.Bar.in l.lex Cornelia.ff.de iniur.& sentit istã opinionẽ Bald.in l.parentes,versi.& idem est.C.de testib.dũ dicit illos excludi,qñ causa est ciuilis ardua,q̃ criminali æquiparatur.Bal.ꝑs. 50.versi.sed his nõ obstantibus, vol.ij. Ana.ꝑs.v. versi.alij verò duo.Maria.iunior consi.xxix.nu.13.vol.ij.Pau.de Castro in l.fin. in prin.C.de proba.Lanfran.in c.quoniam contra. §.testium depositiones,versi.& quæro vtrum affinis,de proba. Deci. in capi. postremò.in ij.notab.de appellationib.Imola in c. cũ oporteat, vers.vbi autem non sunt,ibi,& sic cõsanguineus pro cõsanguineo,de accusa.Gramma.consi.ciuili cvij.in fi.

De hac conclusione,vide in conclusione loquente de fratre.

Tenendo partem negatiuam,Amplia, ꝙ consanguineus repellitur à testimonio,licèt cum consanguineo suo, pro quo deponit,nõ cohabitet.Are.in c.in literis,vers.ꝯclude ergo.de testi.

Contrarium ꝙ imò non repellantur consanguinei, quamquam simul cohabitent,& sint de eadem familia, voluit Maria. iunior consilio xxix.nu.13.volu.ij.

3 Primò limita,nisi cõsanginei sint viri honestæ vitę, & summæ religionis,Ias.in l.admonendi,versi.limita multũ singulariter.ff.de iureiuran.Ias.in cõsi.clxxv. versi. similiter. vol. ij. sentit gl.in summa.iij.q.v.ibi,ne consanguinei oẽs,ponit per illã glos. clarè Feli.in ca.super his.versi.facit glo.de accusa.Hispa.in c.per vestras,versi.idẽ dicimus de teste,de dona.inter vir.& vxo.Ana. in c.cùm oporteat,versi.adde etiam.de accusa.Chassa.ꝑs.xxxvj. nu.2.versi.& testes sunt.& consi.xxxvij.n.3.versi.ꝑterea cognatus.Feli.in dicto ca. cùm oporteat, versic. adde p̃dictis. Præpo. Alex.in c.consanguinei.versi.fallit, nisi ex qualitate.iij. q. v. Zasius consi.ij.nu.23.volu.ij.glo.consuetu.Turonen.Gramma.cõsilio ciuili lxvj.

De hoc vide in conclusione de fratre, & de teste domestico.

4 Secundò limita,si inter dictũ consanguineũ,& illum ꝑ quo testificaꝝ,nõ sit magna affectio. Bal.cõsi. ceccv.versi. ad secũdũ. vol.v.& consi.x.versi.ad secundum.vol.iij.

5 Tertiò limita,quo ad aliqualẽ instructionẽ,siue indiciũ,glo. j.in l.etiã.ff.de ꝑba.versi.solutio nõ recipitur, q̃ loquitur in matre,Bal.cõsi. 50.versi.Philippus etiã,vol.ij. & cõs.ccccxxvij.ver. quibus rationibus,vol.v.Corset.in singu.in verbo, testis. incip. licèt pater.Abb.in c.ex literis.nu.2.versi.ex his arguebat.de trãsact.Iaco.Butrig.in l.parentes,versi.alij dicunt.C.de testib.

De hoc vide in conclusione de teste domestico,& fratre.

6 Non tamen faceret indicium ad torturam.Aret.in l.qui testamento.§.quęcunque,versi.dato tamen.ff.de testa.

Contrarium tenet Abb.in c.literas,versi.puto tamen.de præsump.& ibi Feli.versi.quintò limita.

7 Quartò limita,qñ cum aliis cõcurreret testis cõsanguineus, Bal.cõsi.x.versi.si dicatur,ꝙ licèt frater.vol.v.& Rom.cõs.ccccxxxvj.in fi.versi. & licèt fidei. Ias. in authen. si verò contigerit. versi.secundò & proprius.C.de iudic.Chassa.consi. xxxvj. versi. toleratur etiam.Corset.in singul.in verbo,testis.incipi.licèt pater.Iacob.Butrig.in l.parentes.versicu.aut agnatus. C. de testib. Bertran.consi.ccij.versic.cum ergo,volu.j.

De quo videnda sunt,quæ diximus in conclusionibus de familiari,de amico,& de fratre.

8 Quintò limita,qñ cõsanguineus esset vltra tertium gradum, glo.in c.j.iij.q.v.in verbo,parentes.ibi, põt tñ dici. Stepha. Aufrer.in tract.de reprob.test.in verbo, affinis.Bal.in l.parẽtes, ver. & idem est.C.de testi.Abb.in c.literas.versi. aut eñ quæritur.de præsump.Spec.in titu.de teste.§.j.versi.sed nunquid frater.

Salic.in l.testis.intelligit cõsanguineũ ad effectũ, de quo agitur,vsque ad gradum quartũ inclusiuè.ff.de testib.versic. & isto casu.Bal.verò in c.in iiteris,versic.attinẽtes,de testib.dicit quòd quantum ad effectũ de quo agitur, attinentes dicuntur qui suã, vel suorum iniuriam prosequuntur.

Sed Bar.in l.qui testamento.§.quęcunque.ff.de testa.intelligit coniunctum ad effectum de quo agitur,illũ esse,qui est infra septimum gradum de iure ciuili.idem Lanfran.in ca. quoniam cõtra.§.testium depositiones.versi.& intellige affines,de proba.

9 Abb.verò attendit consuetudinem patrię, secundum quam qualitas affectionis vel restringitur,vel ampliatur,in c.cũ oporteat.versi.vel potest dici,de accusa.Præposi.Alexan.in c.consanguinei,versic.tamen in istis.iij.quæst.v.

10 Sextò limita,si non sit oppositum. Alex. consi. cxxij. versi. plus dico.Iason in l.admonendi, vers.item intellige prædicta, versi.confirmo etiam,de iureiuran.

Contrariũ Bal.in auth.si dicatur, vers. secundò collige. C. de testi.Aret.nec vnam, nec alteram partem tenet,in l.qui testamẽto.§.quęcunque.ff.de testamen.

Vide conclusionem loquentem de teste domestico.

11 Septimò limita:nã ꝑ matrimonio, vel p̃ matrimoniũ, sunt testes idonei consanguinei,Bertran.cõsi.ccix.vol.ij.in nou.glo. in summa.iij.q.v.glo.j.versi.sed in causa matrimonij. Marianus iunior consi.lxxix.nu.11.& seq.volu.ij.apostill.ad decis.Tholo. iiij.versi.item admittuntur.

De quo vide in conclusione nostra, qñ parentes, & alij consanguinei dicuntur idonei testes ad probandum matrimoniũ.

12 Octauò limita, ad ꝓbandã innocentiam testes ꝑsanguinei sunt idonei.

De hoc vide in conclusione nostra, de teste fratre, in vij.lib. conclusio.xxij.

Et in consanguineo hoc dicit Alberi.de Rosate in l.lege,vers. in criminali autẽ.de testib.Feli.in c.in literis,versi.secũdò aduerte.de testib.Deci.cõsi.cccclix.nu.7.& cõsi.clxix.nu.7.Floria. in l. testis idoneus,versi,huic tñ adde.ff.de testib.Aimo consi.ij.vers. tertiò dico.& consi.cxix.vers.& si dicatur,quòd testes.

Contrarium sentit Bart.in l.qui testamento.ver.sed q̃ro.ff.de testa.vbi quod indistinctè frater pro fratre non recipit in causa criminali,Ias.in l.sed & si quis,vers.not.limita.ff.si quis cau.

13 Nonò limita,qñ sint testes instrumentarii,Lanfran.in c.qñ ꝑ.in princ. versic.mihi aũt videtur,de proba. Bald.in l.parentes, versi.aut est testis instrumentarius.C.de testib.Alber.in tract.de test.nu.9.in fi.versi.prim⁹ casus notabilis.Cæpolla in caute. ccxvij.Feli.in c.cum inter. versi. ad idẽ glo.aurea,de excep. Ant. de Butrio in c.ex literis,ī primo nota.de trãsact.ver.f.aduerte,qa.& ibi,versi.ex his arguebat.Corset.singu.in verbo,testis.ĩcip. licèt pater.Feli.ĩc.cũ oporteat.ĩ fi.vers.& circa p̃dicta adde.de accusa.

Contrarium Imola in c.ex literis.nu.13.& seq.de transact.De quo vide in conclusione,de teste domestico.

14 Decimò limita,quo ad probandũ ea,quę melius sciri pñt ꝑ coniunctos,q̃ per alios,qa tunc testes sunt idonei,Bal.in l.parentes,vers.aut est ꝓduct⁹.C.de testib.Feli.ĩ c.cùm oporteat,ver. ꝓducitur ꝑ fratrẽ.de accusa.Areti.ĩ c.super eo,vers. vnde ꝯcludo,

de testib.Anto.de But.in c. videtur, in tertio & quinto notab. q matrimo.accusa.poss.& ibi Host.versi.pater,& mater.Spe. in tit. de teste.in §.testium,post prin.Hippo.in consi.lxxx.nu.62.

De hoc vide in conclusionibus,De teste domestico, consanguineo,& fratre.

15 XI.Limita,si cõiunctus pari cõiunctionis gradu attingeret etiã illũ ꝑ quẽ deponit,& ꝑ quo deponit,glo.in verb.parentes, in c.cõsanguinei.iij.q.v.ver.sed qd si testis,Bar.in l.qui testamento.§.q̃cunque.in fi.ver.q̃ro vtrũ cõiunctus.ff.de testa.Lanfr.in c. qñ ꝑ.in §.testiũ depositiones,ver.iuxta prædicta adde.de proba. Spe.in tit.de teste.§.j.versi.sed qd si testis.Barto.in l.nõ solũ.§. de vno.ff.de ritu nup.in l.repeti.§.de q̃stione.ff.de q̃stio. Alex.in cõ si.clvi.versi.ga respondeo primò,vol.v.Dec.in c.postremò,vers. in eadẽ glo.nu.7.de appella.Zasi.cõsi.j.in prin.vol.j.Aretin. cõs. xiij.versi.ꝙ autẽ. Aret.in c.super eo.versi.ꝙ autẽ nulla, de testib.

16 Et hoc ꝓcedit etiam in criminalibus,vt per Areti.in dicto c. super eo,versi.quòd autem.de testib.

De quo vide in conclusione nostra,De teste fratre.

17 XII.Limita quando essent plures consanguinei, Grammat. consi.ciuili lxvj.& cvij.

18 Sed tenẽdo partẽ affirmatiuã,ꝙ cõsanguineus admittatur, Primò Amplia,ꝙ cõsanguineus admittatur vt cõsanguineus ad deponendũ ꝑ consanguineo suo,quamuis prius fuerit recusat⁹ tanquàm iudex à parte aduersa.Spec.in tit.de teste. §.j. versic. qd si iudex fuit vt suspectus.refert & sequitur Aretin. in l. qui testamento.§.quæcunque.versi.quarto adde.ff.de testa.

19 Secũdò Amplia,etiã si de crimine agaꝝ ciuiliter.ita Io.And. in c.cùm oporteat, super gl.ij. de accusa. & ibi Abb.versicu.aut agitur de causa ciuiliter.& ibi Feli.versi.& ista procedunt.Imola in c.cùm oporteat.nu.10.versi.in glo. secunda,de accusa. & ibi Ancha.Anan.versic.& ista procedunt.

Contrarium Lanfran.in c.quoniam contra.§.testium depositiones.versi.& idem est in causa,de proba.

20 Primò limita,quia minor fides testib⁹ cõiunctis adhibetur, Ias.in l.admonendi.vers.itẽ prædicta omnia.ff. de iureiur. Spec.ĩ titu.de teste.§.j.vers.sed nunquid frater.Alex.cõsi.xviij.versi. cõstat autem,vol.j.Alex. consi.xc.vers.ꝑterea asserit.vol.ij. Ang. in consi.cxciiij.versi.cũ igitur.Deci.cõsi.cccx.nu.3.versi.& ad hoc facit.Lanfran.in c.qñ ꝑ.§.testiũ depositiones,ver.& quæro vtrũ affinis,de proba.Pau.de Cast.in l.fi.in prin.C.de proba.Zas. consi.iij.nu.40.versi.ꝑterea quod non sint,vol.ij.

Cõtrariũ Anania cõs.ij.versi.alij.verò duo testes. De hoc vide cõclusionẽ nostrã, de fratre,de amico,& de teste domestico.

22 Secũdò limita hoc ꝓcedere in criminali causa, in qua indubitanter testes cõsanguinei nõ recipiuntur.Pau.de Cast. in l.fi.ver. sed in causa criminali.C.de ꝓba.Hippol y.in ꝑs.xxxj.versi.primò esñ.Gramma.cõsi.lviij.versi.ꝑterea & quartò.gl.in c.cùm oporteat.in gl.ij.de accusa.& ibi Ant.de But.ver.gl.ij.& ibi Abb. vers. in gl.ij.in fi.& vers.si verò agit,& ibi Feli.versic.sed si est magna, & criminalis.Lanfrã.ĩc.qñ ꝑ.§.testiũ depositiones,versi.in causa aũt criminali,de ꝓbat.Bart. in l.qui testamento.§. quæcũque, ver.sed q̃ro quid in causa,de testa.Alber.in l.lege,versi.in criminali aũt,de testi.Alber.in tract.testiũ,versi.sed mirandũ est.n. 14. & seq.ibi,ꝙ licèt regulariter consanguineus,& ibi, in criminali aũt.Ab.in c.literas,vers.in secundo casu,de præsum.Deci.consi. cxxxiij.versi.ij.dicta D.Margarita.Paris.ꝑs.clij.nu.10.vol.iiij.Are. in l.q testamẽto.§.q̃cunque,n.7.vers. ad fm membrũ. ff. de testa. Spec.in tit.de teste.§.j.vers.sed nunquid frater.versi.nec ẽt in causa criminali,Bal.in l.parentes,versi.& idẽ est.C.de testib.Sali.in l. testis,vers.sed ĩ causa criminali,ff.de testi.Imo.ĩ c.cùm oporteat, ĩ v.nota.de accu.ver.ĩ causa verò criminali.Domi. in c.ꝑsanguinei,ver.oppono,ꝙ admittantur.iij.q.v. & ibi Præpos. Alex.vers. oppono ꝙ imò,Feli.in c.literas,vers.quintò limita,de præsump. Sali.in l.parentes,versic.& isto casu,C.de testi.Deci. consi. cxxxiij.ver secundò dicta D.Margarita.

Vide quod dicitur in conclusione nostra,De teste fratre,& de teste domestico.

23 Primò Sublimita hoc nõ ꝓcedere ĩ causa criminali ciuiliter intentata.Præpo.in c.consanguinei,vers.oppono ꝙ imò.iij. q.v.

24 Secũdò Sublimita,ĩ criminib⁹ exceptis,puta hæresis,vel simoniæ,vt p Præp.ĩ c.ꝯsanguinei,vers.fallit ĩ criminalib⁹. iij.q.v.

25 Tertiò Sublimita,qñ esset productus contra cõsanguineũ: quia etiam pro eo esset idoneus testis, Præposi.Alex.in capitul. consanguinei,versiculo,fallit quando.iij.q.v.

26 Quartò sublimita,quia etiam in criminali est iudici arbitrarium,an testi consanguineo fidem adhibeat.Ant.de But.in c. cũ oporteat,de accus.versic.dicunt tamen aliqui. Alber. de Rosat. in l.lege Iulia.versic.si autem quæritur.ff.de iudic.

27 Quintò sublimita,nã in defectum aliorum testium etiam in causa criminali testes cõsanguinei recipiuntur,Fely.in c. literas. de præsumpt.versic.puto tamen.

28 Et propterea idem dicendum est in causa ciuili ardua, quæ propter sui arduitatem criminali æquiparatur. Fely. in c.literas, versic.vj.limita.de ꝑsumpt.Baldus in l.parentes.C.de testi. Soci. consilio xvij.versic.quinimò vult Bartol.volum.j.

Vide in conclusione,De teste fratre.

29 Tertiò limita super iniuria facta cõsanguineo, qa in ea non recipiuntur testes cõsanguinei:Bart.in l.lex Cornelia.ff.de iniur. versic.& p hoc dicimus.Alex.cõs.xxiiij.versic.nõ obstat.volu.ij. Dec.cõsi.cxxxiij.versic.iij.cõsiderandũ est,& consi. clxiij. versic. iiij.allegatur.Paris.consi.clij.versic.discurrendo igitur, volu. iiij. Lanfranc.in c.qñ ꝑ.§.testiũ depositiones,versic.& idẽ est in causa,de ꝓbat.Alber.in l.lege Iulia.versic.itẽ q̃ro.ff. de testi. & versi. si de crimine.Ias.in l.ita stipulatus.§. Chrysogonus, versic. item addo.ff.de verb.obliga.Grammat.cõsi.lviij.versic.ꝑterea & quartò.Anto.de Butrio in c.cùm oporteat.versic.fallit in crimine in iuriarũ,de accus.& ibi Abb.versi.vt agitur de crimine.Felin.ibi. versicu.& hoc tenet Cyn.Imola in c.cùm oporteat,versi.& hoc sit merè,de accus.Præpos.Alex.in c.consanguinei, versi.in causa iniuriarũ.iij.q.v.Zas.cõsi.iiij.nu.10.versic.prout etiam.volu.ij.& consi.iij. numer.47.versicu.iij.prædicta comprobantur,co. vol.

De hoc vide in conclusione,De teste fratre.

30 Quartò limita nisi cõsanguineus se ſponte offerret: qa tũc in totũ repelleretur:Anto.de But.in capitu.ex literis,de in integ. resti.in vj.not.refert,& sequitur Aret.in l.qui testamento.§.quęcunque,versicu.iij.adde.ff.de testament.Præpos.Alex. in capitu. consanguinei,versiculo,si tamen se ſponte.iij.q.v.

31 Quintò limita,nisi iudex aliter arbitraretur,quia hæc probatio remittitur iudicis arbitrio,Imola in capi.cũ oporteat, versic. vbi autem,de accus.Præpos.Alexand.in c.consanguinei,versicu. aut consanguinei producuntur.iij.q.v.

De quo vide conclusionem loquentem de teste fratre,& de teste domestico.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Frater repellitur à deponendo in fauorem fratris sui.

1 FRATER repellitur à deponendo in fauorem fratris sui,glo.j.in l.lege Iulia,versi.sed an pro eis. ff. de testi. Alber.tract.de testi.nu.12.& seq.Soc.cõsi.xvij. versi. & sit ĩ termininis.vo.j.& ĩ fratre & sorore,dicit Aret. ĩ ꝑsi.xiij.versi.qd dictũ est qñ sunt in eiusdem potestate, & Bart. in ij.lect.in l.parẽtes,versi.q̃ro qd ĩ fratre.C.de testi. & ibi Ange.

Et ꝓ ista parte faciũt oẽs illi,q dicũt,ꝙ ꝑsanguineꝰ nõ est idoneꝰ testis,qua de re dictũ est ĩ cõclusione,De teste cõsanguineo.

Cõtrariũ ꝙ imò frater recipiatur ad testimonium pro fratre suo in causa ciuili,tenet Bal.in l.fi.vers. itẽ in qualitate testiũ. C. de ꝓbat.Spec.in tit.de teste.§.j.versi.sed nũquid frater.Abb. in c. literas,versi.aut queritur nũqd frater,de ꝑsumpt.Azo in summa de testi.versi.in ciuili verò.gl.j.in c.insinuante,versi.hic tñ aduertas,de offic.deleg.& in c.cũ R.in gl.ij.versic.tũ etiã frater,co.tit. Bart.in l.q testamento.§.quæcunque,versi.q̃ro qd in fratre.ff.de testa.Ant.de Butr.in c.cùm oporteat,ver.gl.ij.de accusa.Bal. cõsi. x.versi.& si dicaꝝ,vol.v.Alber.in tract.de testi.nu.9.& seq. Iacob. Butrig.in l.parẽtes,versi.aut frater testificaꝝ.C.de testi. & ibi Bal. ver.q̃ro nunqd frater.& versi.aut seorsum.Salyce.ĩ l. testis.versi. aut est qõ ciuilis.ff.de testi.Imol.in c.cùm oporteat,ver.ĩ gl.ij.de accus.Domi.ĩc.ꝑsanguinei,versi.super dubio gl.iij.q̃st.v. Anan.ĩ c.cũ oporteat.versi.adde p̃dictis.de accus.Salic.in l.parẽtes,vers. aut est qõ ciuilis.C.de testi.Socin.cõsi.xvij.versicu.ꝙ iam esset, volu.j.Fely.in c.in literis,versic.fallit sextò in fratre, de testi.Hippol.in l.j.§.ad ĝitionẽ,versi.limita etiã.ff.de quæstio.Felin. in cacũ oporteat,versic.ex q̃bus collige.de accus.Ias.ꝑs. cxxix. versi. nec obstat si dicatur.volu.j.Bertran.consi.ccxij.num.9.volum.j. Abb.in c.cũ R.canonicus,nume.4.versic.& j.habes, de offic.deleg.Pau.de Castro in l.parentes,versiculo,si aũt alteri.C.de testi. Alex.in l.ex facto.§.si quis rogatus,versi.item per prædicta infertur.ff.ad Trebel.& ibi Imola.versic.item põt inferri.Socin. consilio xx.versiculo,de Philippo vero. volumine j. Pau. de Castro in ꝑs.cccj.in prin.volumine primo.incip. ad bene examinandũ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Collect.in c.super eo.el. ij. versic. itē q̄ si Rex.de testibus.Maria. iun.cōsi.xxix.versic.fortius toleratur,vol.ij.Alciat. de præsump. in j.regula.in xxiij.præsumpt.

Et pro ista parte faciunt omnes illi,qui dicunt consanguineū esse testem idoneum,de quo dictum est in cōclusione nostra de teste consanguineo.

Tenendo primam partē negatiuam , quòd frater non possit esse idoneus testis pro fratre,

2 Primò limita,qñ frater esset vir spectatæ fidei, & summæ religionis.Imol.in c.cùm R.canonicus,ver.in gl.ij.nu. 5.de offic.dele. Alber.in tract.de test.nu. 10.& seq.Ias.in l.admonendi,versic. limita multū.ff.de iureiuran.& in l.iubemus,ver.facit. C. de iud. & in consi.lxxv.verſ.similiter,vol.ij.Fel.in c.literas , verſ. primus est.de p̄sumpt.Anan.in c.cùm oporteat.verſ.adde etiā, de accusſ. & ibi Feli.versi.modò aduerte.Chassan.in cōsi.xxxvj.nu. 1. versi. & testes sunt.Hippol.in l.j.§.ad quæstionē,ver.& facit qđ voluit. ff.de q̄stio.Lanfranc.in capit.qm̄ cōtra.§. testium depositiones, versic.Inno.de ꝓbat.Iason in consi. cxxix. versicu. non obstat si dicatur,vol.j. vbi dicit quòd tali casu est testis omnino integer.

Vide qđ dictū est īpclusiōe de teste domestico, & ꝓsanguineo.

3 Secundò limita qñ plures fratres deponerēt in fauorē fratris, qa eo casu,numerus supplet.Bart.in l.q testamento. §. quæcūq;. nu. 8.ff.de testam.Hippo.in l.j.§.seruum.nu.6.ff. de quæstio. Feli. in c.literas,nu. 3.de p̄sumpt.& in ca.cùm oporteat.nu. 8.de accusſ.Alex.in cōsi.cxix.versi.præterea responderi potest,volu. vij. & consi.ccxiij. in fin.versi.sed attento.volu.ij.

Vide quod dictum est in conclusione,quòd numerus supplet defectus testium.

Tenendo aliam partem affirmatiuam,quòd frater possit esse testis pro fratre,

4 Amplia etiā in cōsanguineo spurio,Præpos.in cap.cōsanguinei.versic.& intellige prædicta.iij.quæstio.v.

5 Primò limita in causa criminali quo ad alteri⁹ offensam, Spe. in tit.de teste.§.j.versi.sed nunquid frater.Anto. de But. in c.cum oporteat.versi.gl.ij.& ibi Imola, versi. vnde dicebat Barto.& ibi Anan.versic.aut ꝓ fratre,de accusſ.Bal.in l.fin.verſ.itē in qualitate.& ibi Pau.de Castro in prin.C.de ꝓba.Bal.in l.parentes, ver.vt causa ciuilis.C.de testi.& ibi Bart.in ij.lect.ver. qđ in fratre.Alex. in l.ex facto.§.si qs rogatus,versic.itē per prædicta infertur.ff.ad Trebellia.& ibi Imola,versi.itē pōt inferri.Salic.in l.testū, versi. sed in causa criminali.& versi. aut est ꝓductus. ff. de testi. & in l. parentes,versic.sed in causa criminali.C.eo.Fel.in c.literas,verſ. qntò limita.de præsumpt.Lanfran.in c.qm̄ ꝫ.§. testiū depositiones,versic.item frater.de probat.Hippol.in l.j. §. ad quæstionem, verſ.idem etiā procedit.ff.de q̄stio.Feli.in c.cùm oporteat,versi. fallit quartò.de accusſ.Zasſ.consi.iij.versi. his sic præmissis. vol.ij.

Contrarium,q̄ imò qñ agitur de pœna fisco applicanda , frater possit deponere in causa criminali: tenet Fulg.in consi.clxxx viij.sequitur Iasſ.in l.sed & si quis,versic.iij.limitat.ff.si qs caut.

6 Primò Sublimita nō procedere in causa criminali ciuiliter in tentata.vt per Anan.in ca. cū oporteat, versi. & ista procedunt, & ibi Imol.versi.& hæc si sint.& ibi etiam Felin.de accusſ.

7 Secundò Sublimita quo ad indicia.Feli.in capit.literas, versi. v.limita.de præsumpt.

8 Tertiò Sublimita,q etiā in causa criminali volēs ꝫ fratrē pōt deponere,& isto casu facit fidē.Abb.in c.literas, versicul. aut q̄ritur nunquid volens,de præsumpt.Imola,in c.cū oporteat,ver. vnde dicebat Bart.de accusſ.Alber.in tracta.de testi.§.nunc videdum,versi.circa tertiū,vbi distinguit.& Alber.de R.osat.in l.lege Iulia.ff.de testi.& hoc sentit etiam glo.in d.capitu.literas, in verbo,de fratre.de præsumpt.

9 Quartò Sublimita in defectū aliarū probationum,quia tunc etiā frater accipitur in causa criminali.Felin.in d.c.literas, versi. v.limita.de p̄sumptio.

10 Quintò Sublimita,qa ad probandā defensionē frater recipi tur pro fratre etiam in causa criminali: & de hoc plenè dictum est in conclusione nostra.xxij.in vij.lib.vbi me remitto.

11 Secundò principaliter limita,quia frater non pōt tanquàm testis adhiberi in testamento sui fratris:vt est tex.in §.sed neque. instit.de testam.

12 Licèt secus sit in aliis ꝫiunctis.Abb.in cōsi.xj.versi. an p̄sum ptio.volu.j.vbi dicit,q̄ ipsis nō adhibeē tanta fides.& idē Bal.ꝫſ. ccccl.xxxj.versi.nā testes,vol.iiij.Prout ēt familiares possūt adhiberi testes in testamento,Bellā.cōsilx liij.versi.isti autem.

13 Declara hāc limitationē,qñ ab ipso testatore solō frater esſet rogatus:Sali.in l.parentes,versi.q̄ro qd in fratre.C. de testi.& ibi etiā Bald.versicu.aut est testis instrumentarius. Alex.in cōsi. liiij.versi.& per hoc patet,volu.iij.Aim.in cōsi.lxxij.nu. 5. Salice. in l.testis idoneus,versic.vnde ad quæstionem.ff.de testi.

Cōtrariū So.ꝫſ.ccxxix.Iasſ.il.j.ver.p̄terea &quartò.C. de testa.

14 Declara etiā vt limitatio non procedat, qñ testamētum esſet factū de iure speciali,Grat.consi.xc.versi.non obstant. vol.ij. Bellame.consi.xlij.versi.p̄terea hoc non obstat.

15 Et idē est in patre,q̄ nō possit esse testis in testamēto sui filij, §.sed si filius familias.Insti.de testa.& ibi not. Areti. post gl. in l.q testamento.§.per ꝫriū,in verbo,posse.in fi.ff.de testa.Spec.in tit. de teste.§.i.versi.pater aūt.Lanfran.c.qm̄ ꝫtra.versi. quarto casu fallit.de ꝓba.apostil.ad decisſ.Tholo.iij.versi.item in testamento militis,glo.in verbo,pro filio.in c.si testes.§.testis.iiij.q.iij.Io.Faber in §.in testibus,in prin.institu.de testa.Bar.in l. qui testamento.§.quæcunque,versi.quæro quid in matre.ff.de testa. Sali. in l. testis,in princ.ff.de testib.Io.Faber in l.parentes , versic. in testamento,& ibi Alber.C.de testibus.

16 Bene verū est,q̄ testis instrumētarius frater esse pōt, qa ille, qui redditur testis inhabilis ad testificandū viua voce, redditur idoneus vt possit esse testis in instrumento , Feli. in c.cùm oporteat.verſ.secūdò limita.de accusſa.& in c.literas.verſ.secūdus casus,de p̄sum.Alber.in tract.de testib.nu.9.Bal.in l.parentes,versi. vel dic latius,C.de testi.Sali.in l.testis,versi.vnde ad q̄stionē.ff.de testi.& in l.parentes,versi.vel dic latius,C.eod.Lanfran. in c. qm̄ cōtra.§.testiū depositiones,versi.mihi autem videtur, de proba.

17 Sublimita istā cōclusionē, qñ frater nō esset rogatus à partibus,sed tantummodo à notario, & ageretur de falsitate, q̄ diceretur per notarium cōmissa:ita Cæpolla cōsi. suo criminali xxj. ver.quia respondetur,Alex.in consi.lxx.versi.nec ad hoc, vol.j.

18 Tertiò limita,qñ frater cohabitat cū fratre, pro quo deponit,Ant.de But.in c.cū oporteat, verſ.idē si habent bona cōmunia.de accusſa.Albe.in tract.de testi.nu. 12.Bal.in l.parentes,versi. aut est productus.& versi.q̄ro nunquid frater,C.de testi.& in l.j. versi.quintò operatur,C.de epis.& cle.Sali.i l.testis,versi. primo casu.ff.de testi.Feli.in c.literas , versi. tertiò limita, de præsump. Anan.in c.cùm oporteat,ver.nota q̄ ꝓsanguinei,de accusſa.Sali. in l.parentes,versi.primo casu dic,& ibi Pau.de Castſ.ver.Bal.hic dicit,C.de testib.Hipp.i l.j.§.ad q̄stionē. ver.hoc tñ fallit.ff.de q̄st. Fel.i c.cùm oporteat,verſ.fallit secūdò,de accu.Soc.ꝫſ.xvij.ver. verū p̄dictis nō obstā.vol.j.Aret.ꝫſ.xiij.verſ.& p̄mitto.Io.Faber i §.sed neque,verſ.sed de fratrib⁹, Institſ.de testa.Zasſ.ꝫſ.iij.ver.itē ex alio,& ꝫſ.iiij.verſ.,put ēt,vol.ij.Parisſ.in consſlv.num.36.vo.ij.

19 Sublimita qñ sumus in his,que verisimiliter,& communiter per alios ignorantur.Areti.in consi.xiij.versi.in his autem.

20 Quartò limita,si fratres essent i eiusdē patris potestate, Spe. in tit.de teste.§.i.versi.sed nunquid frater.Anto.de But.in c.cùm oporteat,versi.dic si fratres,& ibi Abb.ver.si verò est,& ibi Imo. versi.D.Anto.& Feli.verſ.fallit primò, de accusſa.Iac. Butrig. in l. parētes,versſ.aut frater testificaſ,C.de testi.Alber.i tracta.de test. nu. 12.Domi.in c.ꝫsanguinei,verſ.super dub.gl.iij.q.v.& ibi Præpos.in fi.Feli.in c.literas,verſ.secūdò limita,de p̄sumpt.Hipp.in l. j.§.ad q̄stionē,verſ.hoc tñ fallit,ff.de q̄st.Bar.in d.l.parentes, in ij. lect.ver.q̄ro qd in fratre,& ibi etiā Ang.Io.Faber in §.sed neque, versic.sed de fratrib⁹,Insti.de testa.Hosti.in sum.de testib.§.i.ver. in contractibus dicitur, Areti.consi.xiij. versi.quod dictum est.

21 Quintò limita, si fratres haberent bona cōia , qa tunc non sunt idonei testes,Spec.in tit.de teste.§.j. versi. sed nunqd frater. Ant.de But.in c.cùm oporteat,versic.idē si habent bona cōias.& citato:& ibi Imola versi.D.Anto.& ibi Anan.verſ.noto q̄ cōsanguinei,de accu.Alber.in tract.de testi.nu. 12.Domi.in c.ꝫsanguinei,ver.super dubio gl.iij.q.& ibi Præposi.Alex.in fi.versi.iudic. Lanfranc.in c.qm̄ cōtra.§.testium depositiones,versic.circa aūt fratrem,de proba.Feli.in c.liieras,verſ.sed o limita, de præsump. qui declarat.Soci.in consi.xvij.ver.sed si causa.in vo.j.

22 Sextò limita,qa minor fides daf depositioni fratris,Spec.in tit.de teste.§.j.versi.sed nunquid frater,ibi, minor tñ fides.Abb.i ca.cùm oporteat,verſ.si verò est,& ibi Anan.versi.nota q̄ cōsanguinei,de accusſ.Iac.Butrig.in l.parētes,versi.aut frater testificaſ, & Pau.de Castſ.verſ.si aūt alteri,& ibi Fulg.nu.2. C.de testi.Alberi.in tract.de testi.nu.9.& nu. 12.Bart.in l.q testamēto.§.q̄cūque, versi.q̄ro qd in fratre,ff.de testa.Abb.in c.literas, verſ.aduerte tu subtilius,& Feli.versi.p̄dicta limita.de præsump. Abb. in c.cū R. canonicus. num.4.& ibi Imola nu. 5.ver.in gl.ij.de offic.delega. Soci.in consi.xx.versi.de Philippo,vol.j.

23 Et ꝓpterea nō dicitur testis omni exceptione maior.Pau.de Castſ.in l.parentes,versi.si autem alteri, de testib. & in consi. cecj. in prin.volu.j. Alexan.in consſil.xiij. versi.item non est integer. vol.j.& consi.xviij.versi.item non est integer.vol.iiij.Feli.in c.cū oporteat,versicu.fallit quintò.de accusſa.Gramma.ꝫsi.xlj. Alcia. in prima regu.præsump.in xxiij.præsump.

24 Septimò limita,qa frater inuitus nō pōt compelli ad testificandum,& hoc siue sit causa ciuilis, siue criminalis , Abb.in c.literas,versi.aduerte tu subtilius,de præsump.& ibi Feli.versi. vltimò an frater.Alber.in tract.de testi.versi.nunc videndum.

Octauò

25 Octauò limita,quia talis ꝓbatio remittitur arbitrio iudicis, Anto.de But.in cap.cum oporteat,versi.vbi aūt,de accusſa. & ibi Imola versi.vbi autem non sunt.Anan.in c.cùm oporteat,versi. nota quòd consanguinei,de accusſa.Imola in l. qui testamento. §.quæcunque.ff.de testam. versi. adde dictis.

26 Nonò limita quo ad ea,super quibus testes domestici deponere pñt.Alberi.in tracta.de testi.nu. 10.Bal.in l.parentes,versic. hoc verum,nisi tale.C.de testib.Sali.in l.testis,verſ.nisi esſet tale. ff.de testib.Ana.in c.cùm oporteat,versi.adde prædictis,de accusſa.Sali.in l.parentes,verſ.nisi esſet,C.de testib.

Vide in conclusione,De teste domestico.

27 Decimò limita quo ad faciēdā ꝓbationē super iniuriafacta fratri,vt dicit Bar.in l.q testamento.§.quæcunque.nu.6.de testa. & in l.lex Cornelia.in prin.ff.de iniur.Sali.& Ang.in l.vnica , C. de rap.virg.Hippoly.in l.j.§.ad q̄stionē.nu.7.ff.de q̄st. Ana. in ca. cùm oporteat,versi.& idem in criminali,de accusſa.Feli.in c.literas,versi.quartò limita,de præsump.Soci.ꝫſ. xvij. ver. itē ex alio capite.vol.j.Feli.in c.cùm oporteat,versi.fallit tertiò. de accusſa. Bar.in secūda lectu.in l.parētes,ver.q̄ro qd in fratre. C. de testib.

Vide in conclusione,De teste consanguineo.

28 XI.Limita in causa ciuili grauiq̄ ꝓpter sui grauitatē criminali æquiparatur,Bal.in l.parentes,C.de testi.ver. aut causa ciuilis,Feli.in c.literas,versi.sextò limita,de p̄sump.Sali.in l.parentes, versi.aut est qd,C.de testi.Lanfran.in c. qm̄ ꝫ.§. testiū depositiones,versi.itē frater,de ꝓba.Soci.in dicto cōsi.xvij.versic.qm̄ ista est cōis.& versi.in super etiā.Hippoly.in l.j.§.ad quæstionē, verſ. idē etiā procedit.ff.de quæst.Fel.in c.cùm oporteat, versic. fallit sextò,de accusſa.Pau.de Castſ.in l. parentes , versi. si autem alteri, C.de testi.Soci.in dicto consſ.xx. versi. de Philippo,vol.j. Zasſus consſ.iij.nu.34.&seq.vo.ij.

29 XII.Limita,si deponeret inter eos,inter quos pari iungit ꝫiunctione,glo.in c.ꝓsanguinei,in gl.in verbo,parentes,versi.sed qđ si testis.iij.q.v.Bar.in l.qui testamēto.§.q̄cūque,verſ.q̄ro vtrū cōiunctus.ff.de testa.Feli.in c.literas,ver.terti⁹ casus, de p̄sum.Lā fran.in c.qm̄ cōtra.§.testiū depositiones,versi.circa prædicta adde.de proba.Feli.in c.cùm oporteat,versi.tertiò limita, de accu.

Vide in conclusione,De teste consanguineo.

30 XIII.Limita,si nō sit oppositū ꝫ fratrem, qui deposuit.Feli. in c.literas,versi.quartus casus.de p̄sump.Felin.in c.cùm oporteat,verſ.quartò limita,de accusſa.Bal.in l.si qs testib⁹.nu.7. C. de testib.Iasſ.in l.certi condictio.§.quoniam.nu.13.ff.si cer.pet.

31 XIII.Limita ,si ꝫ fratrem volens deponeret in causa ciuili, Alberi.in l.parentes,C.de testi. versi. volens autem , & sequitur Albe.in tract.de testi.§.nūc videndum,versi.circa tertium,nu.3.

32 XV.Limita quo ad probandam ætatem fratris.Soci. in cōsi. xx.versi.& sic solum,vol.j.Pau.de Castſ.consi.cccj.in prin. vol. j. incip.ad bene examinandum.

33 XVI.Limita,in causa matrimoniali,qñ deponit ꝓ validitate matrimonij,c.sup eo,el ij.& ibi not.Doct.de testib.Maria.iunior ꝫſ.xxix.nu. 11.vol.ij.Iac.de S.Georg.in Lex eo,nu.6.ff.de testib.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Affinis an repellatur à testificando.

AFFINIS nō repellitur à testificando, nisi sit affinis per lineā descendentē,vel ascendentē:nō aūt per lineā transuersalē.Ang.cōsi.cxciij. in fi. ver. nunc ad fm,Iasſ.in l.admonendi,versſ.ꝫ ermo , & fortius. ff. de iureiur. Aimo ꝫsi.ij.ver.si obstat, q̄ sit affinis. Hippoly.in singu.cxxxiij.Gramma.ꝫſ.xxxij.i fi.versſ.nec obstaret q̄ nōnulli,Stepha.Aufrer.in tract.de reproba.testi.i verb. affinis. Crot. i tracta.de testi.n. 121.versſ.fallit secūdò.Parisſ.ꝫſ.lxxxvij.n. 27.vol.iij.Hipp.ꝫsi.lxviij.nu.20.Gramma.decisſ.xxxiij.nu.20.i

Quòd aūt affinis nō exiſtens de linea descendētiū , vel ascendentiū, nō repellatur à testimonio,voluit gl.in c.accedens.el j.in verbo,subesse,vt lite non contest.Alex.consſ.xiij.versſ.quinimò testimonium affinis, vol.j.& consſ.cxxxiij.versſcu.Bartholomæ⁹ Sancti.eo.vol.Hippo.consſ.lxviij.nu.18.

2 Cōtrariū q̄ affinis repellatur,maximè in causa criminali, ponit Hippo.in consſ.iiij.nu.31.& seq.Ang.in l.cui eorū.§. affinitates.ff.de postu.Soci.consſ. ccxxix.verſ. quartò Vincilaus. sentit Spec.in tit.de teste.§.j.versſ.nunquid frater.ibi, generaliter.sentit Sali.in l.ij.ver.quæro videtur glo.C.de testi.Ange.Arcti.in §.pater,versſcu.in eadem glo.Insſitu.de testamen.

3 Tenendo primā opinionē ; Primò limita,qa licèt nō sit omninò integer testis,& omni exceptione maior : sed ei de fide diminuatur,tñ nō repellitur in totū.Alex.consſ.xviij.versſ.constat autem.vol.j.& consſ.cxxij.versſ.nō obstat quòd iste testis, v olu ij.Rui.consſ.lxviij.nu.8.vol.j.versſ.quamuis enim.

Contrarium Bal.cōsſ. 50.verſ. Philippus etiā , & versſ.sed his non obstantibus,& versſ.& ideo dictos testes.vol.ij.

4 Secūdò limita,nā affinis dissoluta affinitate est idoneus testis, & omni exceptione maior.Anto.de Butr.in c.literis,versſcu.pñt etiam ,p̄cedere prædicta.de transſact. Lanfranc. in ca. qm̄ ꝫ.§.testiū depositiones,versſi.quod aūt dictū est.de probat. Ange. in l. cui eorū.§.affinitates.ff.de postu.Ancha.i c.canonū statuta.verſ. nunquid socer,de cōstitu.Alber.in tract.testiū,nu. 16.versſic. sed iuxta prædicta q̄ritur.Crot.in tract.testiū,nu. 121. Parisſ. ꝫſ.lxxxvij.nu.28.vol.iij.Tiraq.in regu.cessante causa,in j.par.nu.28.

5 Tertiò limita,qñ par esſet affinitas inter litigantes,Ange.in l. aut affinitate.ff.de procura.

6 Quartò limita in causā criminali,Zasius consſ.iij.versſ. his sic præmissis,volu.ij.

7 Quintò limita,quando plures affines deponerent, Gramma. consſilio ciuili lxvj.

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Vxor pro marito suo,an possit esse testis.

VXOR pro marito suo testis esse nō pōt,glo.j.ibi,& vxor dicit.in ſumma.j.q.v.gl.in c.si testes,in ſ.idonei,in gl.j.iiij.q.iij.gl.in §.pater,in verbo,i ca re.Institu.de testa.gl.fi.in §.illud,in l.sed & si qs.ff.si quis cautio.gl.vnica,in l.ij.ver.sed qđ in viro. C.de testſ. Alber.in tract.de testſ. §. supereſt,in prin. Porcus Institu.de testa. §.in testib⁹,verſ.nota ex hac glo.Bar.in l.ij.versſi.qđ in viro. C. de testſ.& ibi Bal.versſi.& adde gl.Sali.verſ.q̄ro cū gl.Cy.in d.l.ij.ver. sed nunquā vxor.gl.in l.j.§ si vir,in verbo,vna domꝰ.ff. ad Sylla. & ibi Bar.not.& gl.in ca.præsenti.§.sanè,in gl.j.C.de his q̄ ad eccleſ.cōfug.Bal.i l.si cū dotē.§.si maritus,versſi.in gl.q̄ dicit.ff.ſolu. matrimo.& ibi Ange.in fi.verbis.Iasſ.in l.sed & si qs,in prin.verſ. in glo.fi.ff.si qs cau.Hiſpa.in rubrica de dona. inter virū & vxo. versſi.hinc est ēt.Feli.in c.in literis,versſic.fallit quartò , de testib. Imola in dicto §.si maritus.versſic.in gloſſ.in verbo, participem. Socin.ꝫſ.xvij.versſi.quantū verò attinet.vol.j.Hoſti.in ſumma,de testib.§.ij.versſic.qđ de vxore.Lanfrā.in c.qm̄ ꝫ,versſi.testiū depositiones,versſi.vir & vxor,de ꝓba.Bar.in l.vxori.ff.ad leg.Corne. de falſ.Apoſtil.ad decisſ.Tholoſ.iij.Io.Faber in l.etiā,versſi.sed qđ de viro & vxore.C.de testib.Iaco.in l.testis idoneus.ff.de testib.i princ.Hipp.i l.j.§.ad q̄stionē,versſic.limita quartò.ff.de testib.Grā ma.decisſ.xlv.& decisſ.lxxiij.n. 19.vbi ita dicit* cōmuniter teneri.

2 Primò Amplia idem in ſponſa,Ange.Are.in §.pater, versſi. in eadem glo.Insſit.de testa.Bal.in l.ij.C.de testib.circa fi.versſi.& adde glo.& ibi Sali.versſi.quæro cum glo.Alberi.in tract. de testib. §.supereſt.in princ.Apoſtil.ad decisſi.Tholo.iij.

3 Secundò Amplia,idem esſe in concubina,de quo dictū est in conclusione,De amico teste.

4 Tertiò Amplia,idē ècontra: qa nec maritus ꝓ vxore.Porcus Institu.de testamen.§.in testibus,versſi.nota ex gl.Alberi.in tract. de testib.§.supereſt.in princ.Feli.in c.in literis,versſi.fallit quartò, de testib.Dy.in l.ij.versſi.sed nunquid vxor.C.de testib.Barto.in l. j.§.si vir.ff.ad Sylla.Alex.in l.si cū dotē.§.si maritus,versſi.in glo.in verbo,participem.ff.ſolu.matrimo.Soci.consſi.xvij.versſic.quātū verò attinet,volu.j.Iaco.in l.testis idoneus,in prin.ff.de testib.

5 Quartò Amplia,etiam si vxor sit expulſa de domō a marito suo.Baldus in ca.in literis,de testib,versſi.quæro vir expulit.Soci. ꝫsi.xvij.versſ.quantum verò attinet,vol.j.

6 Primò limita,nisi mariꝰ sit talis,de quo certū sit mulierē nullā vim pati posſe.Acrſ. in c.literis,verſ.& per p̄dicta.de testib. & ibi Feli.verſi.fallit quartò.de testib.Spec.in tit.de teste.§.j. versſic. sed quid de vxore.de testib.Abb.in d.c.in literis , verſ. quæritur qđ de viro.Soci.consſi.xvij.versſi.quantum verò attinet.vol.j.

7 Secundò limita,qñ vxor producitur in testē ad probandum actū,qui verisimiliter non innotescit nisi domesticis.Bal.in l.parentes.versſi.hoc verum.C.de testib.Iasſ.in l.sed & si quis. versſ.limita prædictam conclusionem.ff. si quis caution.

8 Tertiò limita,nam vxor admittitur ad probandam innocentiam,& defensionem mariti sui.Iasſ.in l.sed & si quis.versſi.secundò notab.limita.ff.si quis cautio.

De quo vide quod dictum est in conclusionibus nostris ; De teste fratre,& teste consanguineo.

9 Quartò limita,qñ deponeret in iudicio criminali ad vindictā publicam,& ad commodū fiſci,super iniuria illata marito suo. Fulgoſius cōsi.clxxxviij.Iasſ.in l.sed & si quis.versſicu.tertiò limita.ff.si quis cautionib.

Universidad de Deusto
Biblioteca

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Pater, vel mater, vel alij ascendentes qui parentum nomine veniunt, an sint idonei testes.

1 PATER, vel mater, vel alij ascendentes, qui parentum nomine veniunt, nō sunt idonei testes. l. parentes. C. de testib. & ibi Cy. versi. iuxta legē istā. Spec. in titu. de teste. §. j. versi. itē ꝙ est parens. Lanfrā. in c. qm̃ ꝫ. §. testiū depositiones. versi. & primò videamus. de probat. Cæpol. caute. ccxvij. Soci. in regu. ccccvij. est text. in c. si testes. in §. testis. iiij. q. iij. & est tex. in c. videtur. q matri. accus. poss. Ancha. ibi in d. c. videtur. in iij. notab. Gramma. decisi. xlviij. nu. 13.

2 Et in patre hoc dicit tex. in l. testis idoneus. ff. de testib. Aret. ĩ cōsi. xiij. versi. & præmitto. Io. Faber in d. l. parentes. versi. itē dic. C. de testib. Bar. in q testamēto. §. q̃cunque. vers. sed quæro an pater. ff. de testa. Spec. in tit. de teste. §. j. versi. item ꝙ est parens. Lanfran. in c. qm̃ ꝫ. §. testiū depositiones. versic. & primò videamus. de ꝓba. glo. j. versi. in aliis verò causis. in c. super eo. de testib. & ibi Innocen. in princ. & Hosti. circa princ. versi. & ita videtur. & versi. in aliis verò cōtestibus. & ibi Anto. de Butr. versic. solutio dicit gl. Hosti. in tit. de teste. in §. j. versi. in cōtractibus igitur. Colecta. in c. super eo. el ij. versi. sed qd si mulier. de testib. Anto. de Butr. in ca. videtur. in septimo notab. qui matrimo. accus. poss. & ibi Card. in tertio notab. & ibi Præposi. versicu. item nota.

3 Amplia vt procedat etiā in causa, quā agit filius procuratorio nomine. Bart. in l. qui testamēto. §. quæcunque. versi. sed q̃ro an pater. ff. de testamen.

4 Et in matre hoc tenet Aret in cōsi. xiij. versi. & præmitto. & versic. qđ dictū est. Specu. in titu. de teste. §. j. versic. item ꝙ est parens. Lanftan. in c. qm̃ cōtra. §. testiū depositiones. de probationib. versic. & primò videamus. Apostil. ad decisionē Tholos. ter tiā, glo. prima, in l. parētes. C. de testib. Ange. Aretinus in §. pater. versi. quid in matre. Institu. de testamen. Apostil. ad decisionē Tholosa. tertiam, versi. mater nō pōt. Hostiensis in c. super eo. el secundo, de testib. & versi. in aliis verò contractibus. & ibi Antonius de Butrio, versicu. solutio, dicit glo. Hostiensis tit. de testib. §. j. versi. de testibus igitur. Ioannes Crottus in tractatu de testib. versicu. fallit & quintò. Barbat. consi. liiij. in primo volu. Marianus iunior consi. xxix. versi. sed ad hoc respondetur. volu. ij.

5 Et idem est econtra, nec filij pro parentibus. Grammat. decisi. xlv. & decisi. xlviij. nume. 13.

6 Amplia siue filij, vel descendentes sint in potestate, siue non. glo. prima in l. parentes. C. de testib. quæ dicit de matre, & ascendentibus ex linea materna, qui non habent filios in potestate: & idem dicit Specula. in titu. de teste. §. primo, versic. item ꝙ est parens. ibi, cum parentes etiam. Barto. in l. parentes. versicu. quero vtrum sit differentia. C. de testib. in secunda lectura.

7 Et ꝓpterea pater etiā ꝓ filio emancipato deponere non potest. Lanfrancus in c. qm̃ contra. versicu. & primò quæro, de ꝓba. Cynus in l. parentes, versicu. quidā vt Benedictus. C. de testib. Alber. in l. testis idoneus. versi. quærit Andreas. ff. de testib. & ibi Florianus versic. qd aūt in emancipato. glo. in verbo, filio. in capitu. si testis. iiij. quæsti. iij. Ioan. Faber in §. in testibus. Institu. de testam. Collecta. in capitulo, super eo. el secundo, versicu. nec faciunt differentiam. de testib.

8 Et propterea nō pōt pater etiā ꝓ filio spurio testificari. Ioannes Andreas in additio. ad Spec. in titu. de teste. §. j. versi. item qđ est parens. Alexan. in l. ex facto. versic. itē per prædicta infertur. ff. ad Trebellia. Floria. in l. testis idoneus. ver. qđ i spurio. ff. de testib. Feli. in c. cùm oporteat. versi. & per prædicta infertur. de accusa. Lanfran. in c. quoniam contra. §. testium depositiones. versicul. & primò videamus, de probationib.

9 Primò limita, in ætate filij ꝓbanda, in qua parentes ꝓ filio de ponere pñt. l. etiā matris. ff. de ꝓbationib. glo. in l. parentes. C. de testib. in gl. fi. versi. itē contra. Ioan. Faber in l. parentes. versic. & in ætate. C. de testib. & ibi Cy. in principio, versi. ad legem istā opono. & ibi Salic. in principio versi. oppono, ꝙ parentes. Sali. in l. si minorē, ver. sed q̃ritur an cōiunctæ personæ. C. de in ̃teg. restitu. mino. & ibi Bald. versi. ad istā testificationē. Inno. in c. cùm dilectus, versi. de ætate etiā de accusat. Areti. in l. si minorē. versi. admittitur etiā. de in integ. resti. Salic. in l. si minorē. versi. sed q̃ritur an cōiunctæ. C. de in integ. restitu. Bald. cōsi. xix. ver. est verū. vol. v. Bar. cōsi. xcij. versi. nec obstat ꝙ sit mater. Soci. cōsi. xx. vers. & breuiter dico. Maria. iunior cōsi. iij. vers. secundò ipsum dominū. vol. v. Spec. ĩ tit. de teste. §. j. versi. itē ꝙ est parens. vers. tertiò mater. Lanfran. in c. qm̃ ꝫ. §. testiū depositiones. versi. secūdò admittitur. de ꝓba. Bar. in l. q testamento. §. quæcunque. versic. q̃ro qđ in matre. ff. de testa. Ange. Aret. in §. pater. ver. quid in matre. Insti. de testa. Apostil. ad decis. Tholos. iii. vers. mater non potest.

10 Et hoc intelligit gl. in d. l. etiā matris. ff. de ꝓbat. in gl. j. quo ad aliqualē præsumptionē, siue indiciū: nō quo ad semiplenam ꝓbationē. & sequitur ibi Alber. in prin. & ibi etiā Floria. & hoc sentit Bar. in l. ij. vers. itē quærit gl. ff. de excusa. tuto. inquiens, ꝙ nō facit tantā fidē, quātā facit quilibet alius testis. Fulgos. in d. l. etiā. versi. addite. ad fi. Bar. in l. parētes. in ij. lectu. in primis verbis. C. de testib. Iac. de S. Georg. in d. l. etiā. versi. addite vos. Sali. in l. si minorē. versi. sed q̃rit an cōiunctæ pſonæ. C. de in integ. restitu. min. Inno. in c. cùm dilectus. ver. de ætate ēt. de accus. Sali. in l. de tutela. C. de in integ. resti. Soci. consi. xx. versi. breuiter dico. vol. j. Bal. in Margarita, in verb. mater in ætate filij. Gram. decis. xlviij. nu. 13. & seq.

Contrarium Bald. in d. l. ēt matris. in primis verbis. ff. de ꝓba. glo. in verbo, legitimis. in l. iij. ff. de excusa. tuto.

11 Secundò limita, qñ ex depositione parentis nullū resultat descendenti commodum: vt dicit Alber. in d. l. etiā matris. vers. alij dicunt. ff. de proba. Fulg. in d. l. etiā. versic. addite. ad fi.

12 Tertiò limita in causa religionis, in qua pater ꝓ filio testificatur: glo. in §. testis idoneus. in c. si testes. iiij. q. iij. in verbo, testis. per tex. in c. pſens. xx. q. iij. & idē voluit Apostil. ad decis. Tholos. iij. versi. sed pater. Io. Faber in l. parentes. versic. itē in causa. C. de testib. Spec. in tit. de teste. §. j. versi. item quòd est parens. ibi, secūdò pater. Lanfran. in c. quoniam contra. §. testium depositiones. versic. primus cùm filius. de probationib.

13 Quartò limita in causa status, in qua pōt pater pro filio testificari. Bar. in l. iiij. §. duæ causæ. ff. ad Carbo. versic. q̃ro q̃uo. Alex. in apostil. in l. q testamēto. §. quæcūque. versi. q̃ro quid in matre. ff. de testa. Apostil. ad decis. Tholos. iii. versi. item in causa status.

14 Quintò limita, nisi pater sit testis instrumentarius: vt dicit Cæpol. caute. ccxvij.

Quod an procedat, qñ pater est adhibitus in testē ĩ testamēto filij militis: dic vt dictū est i alia ꝓclusione nostra, De fratre teste.

15 Sextò limita, qñ is ꝫ quē ꝓducitur, cōsentiret. ita Io. Andr. in addi. ad Spec. in tit. de teste. §. j. versi. item quòd est parens.

16 Septimò limita, in causa matrimoniali. de quo dic vt in ꝓclusione nostra, ꝙ parētes vtriusq; sexus admittant ꝓ filio, vel filia, in causa matrimoniali: & est tex. in c. videtur, q matri. accus. poss.

17 Octauò limita, quando ex eo, super quo deponit pater, vel mater, filio non prouenit honor, vel commodum. Abb. in capi. super eo. el ij. in quarto notab. de testib.

18 Nonò limita in his, q̃ p patrē, & matrem melius sciri pręsumuntur. tex. est in c. videtur. qui matri. accusa. poss. & ibi Ant. de But. in tertio & quinto notab. & Hosti. versi. pater, & mater.

De hoc vide qđ diximus in cōclusione, De teste domestico.

CONCLVSIO XVIII.

ARGVMENTVM.

Testis pauper an repellatur.

1 QVID Dicemus de teste paupere. & qđē pauper à testimonio nō repellitur, nisi sit aliàs suspect⁹ quòd lucri causa ꝫ veritatē deponat. Textus est in l. testiū. in principio. ff. de testib. ibi, vel legē, sicut lucri causa, &c. & in c. si testes. §. itē testiū. iiij. quæstio. iij. glo. in capit. si qui testium. in verbo, paupertate, de testib. Marianus iunior consil. clxxxix. nu. 36. volu. ij. Socinus in regula cclxxxix. in prima fallen. & Decius consilio cxxxiij. versic. accedit quòd ista ponderat ꝙ erat paup, & malæ famæ, & ita etiam loquitur Alex. in consilio cl. versicul. nunc discutiendū est. volu. v. Ruinus consilio clviij. volu. v. Grāmat. consilio ciuili 50.

Quis dicatur paup in causa criminali, matrimoniali, & ciuili: vide Ruinum consi. cxiix. nu. 32. & seq vol. v.

2 Et ideò si sit verificatū, testē pauperē, esse probat. v vitæ, non repellitur à testimonio. glo. in verbo, locuples. in c. si testes. in §. itē testiū. iiij. quæstio. iij. glo. in c. si qui testiū. in verbo, paupertate. de testib. Specu. in titu. de teste. §. j. versi. item ꝙ est pauper. nu. 61. Florianus in l. testium. in versi. in gl. nota pauper. ff. de testib. glo. in verbo, ex vtroque latere. in authen. de testib. in §. fancim⁹. Feli. in cap. si qui testiū. versi. glo. fina. de testib. Marianus iunior consilio clxxxix. nu. 33. & seq. volu. ij. Alber. de Rosate in l. iij. nu. 4. & 5. ff. de testib. Alber. de Rosate in tractа. de testib. sub rubrica, qñ repelluntur testes. nu. 13. versi. vltra prædicta dubitari. Hipp. in l. j. §. ad q̃stionem. ff. de quæstionib. versi. item pro prædictis. in l. ex libero. versi. item in quantum. ff. eod. tit. Pepus in auth. præterea. versi. quibus bene discussis. C. vnde vir, & vxor. Abb. in c. si hi, qui de testium. nu. 8. versi. & nota bene. de testib. Imola in c. si hi, qui. de testib. & ibi Ant. de But. in fin.

3 Et in simili in accusatore dicit Ange. Areti. in tracta. malefic. nu. 34. versi. decimoctauo repellitur. Hippo. in d. l. j. §. ad quæstionem. versic. item pro prædictis.

Amplia

4 Amplia vt si etiam non esset verificatum pauperē esse suspectum, vel esse ꝓbatæ vitæ, sed simpliciter cōstaret illū esse pauperē, & nō cōstaret de bona eius cōditione, vel mala, tūc credit, ꝙ testis pauper non repellatur à testimonio, quia paupertas nō est de genere malorum, vt dicit Spec. in tit. de teste. §. j. nu. 61. ver. itē ꝙ est pauper. & Io. Andr. in capi. si qui. de testib. qui trāsit cū dicto Spec. Lanfran. in c. quoniā contra. in verbo, testiū depositiones. ver. nunquid pauper. de proba. Ias. in auth. præterea. vers. itē. vide oīno gl. C. vnde vir, & vxor. Aret. in pſ. xiij. vers. ꝓterea & hoc expedit. Dec. in pſi. clxij. vers. sed ab ista. Ias. in l. si cōstante. nu. 152. ver. iij. principaliter. ff. fol. mat. & ibi Crot. ver. ij. quærit Bar. & Ias. in l. fideiussor. in prin. ver. sic etiam in teste. ff. qui satisd. cog. Soc. in regul. cclxxxix. Ioann. Cro. in tract. de teste. in iiij. part. in vij. q. Zas. consi. ij. nu. 30. vol. ij.

Contrarium, ꝙ pauper sit eo ipso suspectus, ꝙ pauper est, & ꝓpterea non sit ei fides præstanda, sentit Cyn. in l. iij. in vij. q. vers. item ex rerum accidentia. C. de reb. cred. gl. in verbo, locuples. in c. si testes. in §. itē testiū. quarta quæstio. iij. gl. in verbo, substantiā. in §. fi verò absunt. in auth. de hęre. & falcid. Dec. in authen ꝓterea, vers. similiter, quæ dicatur. C. vnde vir, & vxor. licet dicat, ꝙ secūdum qualitatem causæ, vel recipitur, vel excludit; gl. in verbo, egenus, in l. iij. ff. de testib. Rom. in l. ij. in prin. ff. qui satisd. cogant. Are. in tract. malefi. in verbo, & ad q̃relam. nu. 54. Alex. in pſi. xv. volu. iij. Ias. consi. xiij. vers. sed contra istos duos. vol. iij. pract. Pap. in rubrica de for. iuramenti testiū. in verbo protestante. versi. vii. dixi. Zas. in pſ. iij. num. 52. volu. ij. Grat. consi. ij. num. 26. volum. ij. Socin. consi. xvij. vers. secundum quia sit pauper. vol. j.

Tenendo primam opinionem affirmatiuam ꝙ pauper admittatur,

5 Primò limita in causa criminali, in qua pauper nō admittitur. Anto. de Butr. in cap. si q. in finalib. verbis. de testi. & ibi Imol. ver. in gl. ij. in fi. Soci. in regula cclxxxix. in ij. fallen. Alex. cōsi. xv. vers. constat autem. vol. iij. Grammat. consi. lix. num. 28. volum. ij. Zas. consi. iij. num. 52. volu. ij. Ruin. consi. cxxx. num. 10. vol. iiij. & cōsi. cxlvj. volu. v. & consi. cxlvij. vol. v. & consi. cl. volu. v.

6 Et propterea dicit Spec. in tit. de teste. §. i. versi. item ꝙ est pauper, ꝙ in causa criminali pauperes non admittuntur sine tortura.

Contrarium ꝙ etiam in criminalibus admittantur pauperes etiam sine tortura: voluit Abb. in c. si qui testium. de testi. vers. aduerte tamen. & ibi Aret. vers. tu verò dic. & ibi Fely. vers. gl. final. Dec. in consi. clxij. versi. præterea non est verum. illud sensit Bar. in l. ex libero. ff. de quæst. versi. mihi videtur. cum quo transit Cępola consi. lx. versic. ij. quia. Ruin. consi. clviij. vol. v.

7 Secundò limita in causa matrimoniali, in qua testes pauperes non recipiuntur. Zas. consi. iij. nume. 52. volum. ij. Ruin. consilio cxxx. num. 10. volum. iiij. Deci. consi. cccx. ver. & maximè prædicta. Ruin. in consi. cxlix. volum. v.

Cōtrarium, ꝙ etiam in causa matrimoniali testes pauperes recipiantur, voluit Aret. in consi. xiij. vers. ad secundum. Alexan. in consil. cxlix. ver. nec paupertas. volu. v. Barb. in consi. xxvj. versic. non obstat quod dicitur. volu. v. Dec. consi. clxiij. versicul. quia in casu nostro. Maria. iun. consi. clxxxix. nu. 38. volu. ij.

8 Tertiò limita idem esse in causis ciuilib. arduis, si in criminalibus testes pauperes non recipiuntur, prout dictū est in j. parte. j. fallen. Tenendo illam opinionem, ꝙ causæ ciuiles arduæ criminalibus equiparentur: vt tenuit Bar. in l. admonendi. ff. de iureiur. quam opinionem, quia habet contradictionem, non firmo pro nunc. istam tenuit Rui. d. consi. clviij. versi. & pauperi. volu. 5.

Aequiparatio causæ criminalis, & matrimonialis quomodo procedat, Ruin. consi. cl. volu. v.

9 Quartò limita, nam licet non repellantur ex toto testes pauperes, tñ eis de fide diminuitur. Bar. in l. ex libero. ff. de quæst. ver. mihi videtur. Albe. in l. iij. versi. si autem requiritur. ff. de testib. & Alber. Malatest. in tracta. de testib. sub rubr. qñ repelluntur rōne defectus personæ. num. 13. & seq. Angel. Aret. in tract. malefic. in verbo, qui iudex statuit terminum. nu. 7. Roma. in cōsi. cccl xxxij. versic. quo ad secundum. in l. si constante. nu. 5. ff. solut. matrim. Aret. consi. xiij. vers. præterea & hoc expedit. Roma. in l. si constāte. versiculo, aduerte tamen. ff. solut. matrimo. Alexan. in consilio cxxxj. versic. concurrit etiam. volu. vj. & in consi. clxxvj. versi. tertius testis. volu. vij. Pepus in auth. prætetea. versi. quibus bene discussis. C. vnde vir, & vxor.

10 Quintò limita, nam quando testis pauper incidisset in paupertatem propter vitium, repelleretur. Alex. consi. cxxxj. versicu. concurrit inter. vol. vj. & consi. ccxxxvij. versic. concurrit etiam. vol. vj. & consi. clxxvj. versi. tertius testis, volu. vij. Socin. in regula cclxxxix. in j. fall. Hoc fuit originale dictum Bald. in d. ca. si qui testium. nu. 5. vers. sequitur quarta pars. de testibus.

11 Sextò limita, vt si testes sint numero plures, licet pauperes, tñ ex eis insurgit plena probatio, quia numerus supplet defectum Aret. in d. c. si qui testium. vers. ex quo posset inferri.

12 Septimò limita, nam est arbitrarium iudici, testib. pauper ib. an, sit danda fides, & qualis. Abbas in d. c. si qui testium. nu. 8. ver⁹. & nota bene. & ibi Fel. vers. glo. fi. Iason in l. si constante. nu. 154. & seq. ff. solut. matrimo.

13 Octauò limita, nam testes in inuentarij confectione adhibēdi, non possunt esse pauperes. Dec. in authen. præterea. versi. simi liter quę dicatur. C. vnde vir, & vxor.

14 Nonò limita, dūmodò pauperes sint honestæ personæ, aliàs non admittuntur. Ruin. consi. clviij. volu. v.

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Excommunicatus non potest esse testis.

1 QVID de excommunicato? & quidem excōmunicat⁹ repellit à testificādo: text. est in c. decernim⁹. de sent. excō. in vj. in c. veniēs. el ij. in fi. de testi. & in c. licet. de sent. excō. in vj. Carer. in trac. de hęr. nu. 143.

2 Contrarium dixit in aduertenter Fel. in c intelleximus. de iudic. & contrarium Cyn. in l. edita. C. dē eden.

3 Primò amplia, etiam si dicat nullam sententiam excommunicationis: vt est tex. in d. c. veniēs. el ij. in fi. de testi. & voluit ibi Are. in viij. not. Fel. in c. intelleximus. de iudic. & idem Fel. in d. cap. veniens. tamen talis absoluitur ad cautelam, vt dicit text. in fi. & declarat Aret. in loco prælegato. & hoc quando per alios ptobatio fieri nequit, vt per Fel. in d. ca. veniens. el ij.

4 Secundò amplia, vt etiam contra pariter excommunicatum testificari non possit: vt no. Spec. in tit. de teste. §. i. ver. sed nūquid excommunicatus. ponūt Lap. Abb. Ioan. And. & Domi. in d. cap. decernimus. de sent. excom. & ibi Philip. Frnc. Car. in ca. perpendimus. in repet. de sent. excom. Imola in d. c. ex literis. & ibi Card. in iij. opposi. de transac. Feli. in d. c. veniens. el ij. de testib.

5 Tertiò amplia, etiam si sit excōmunicat⁹, quia nō est cōfessus iuxta dispositionem ca. omnis vtriusq;. de pœnit. & remiss. vt declarat Fel. in c. testimonium. de testib. per Paris. in cōsi. viij. vol. iiij.

Contrarium Maria. iun. consi. xxxij. vol. ij. Ruin. consi. cvj. vol. v.

6 Quartò amplia vt semel excommunicatus, semper præsumat excōmunicatus, nisi probetur absolut⁹. gl. in c. ꝓpositi. in verbo, de absolutione. de cler. excō. ministr. Anch. in consi. lxij. Fel. in c. scribam. versi. & dicit. de præsumpt. Rot. in antiq. decis. ccxxxix. Dec. in c. post cessionem. nu. 18. & in c. in præsentia. de probat. & in l. non hoc. nu. 8. C. vnde legit. Abb. in c. sicut nobis. in j. not. de sent. excom. Abb in d. ca. proposuit. de cler. excom. mini.

7 Primò limita in teste instrumentario, quia excommunicatus potest esse testis instrumentarius. Ant. de Butr. in cap. ex literis. de transac. qui hoc intelligit in excōmunicato occulto, non in publico. Io. And. idē tenet in c. decernimus. de sent. excō. in vj. Spec. in tit. de instr. edit. §. instrumentum. versi. quid si testis inscriptus. Cyn. in l. fin. C. de hær. & hoc sequitur Feli. in ca. intelleximus. de iud. Domi. in d. c. decernimus. de sent. excō. in vj. & ibi Phil. Franc. qui limitat quando testis apponitur ad probationem in instrumento, secus quando pro substantia instrumenti, vt per eum.

8 Secundò limita, nam in causa fidei creditur testi excōmunicato. & est speciale, vt est tex. in c. in fidei. de hęret. in sexto. ponunt Io. And. & Domi. in d. c. decernimus. de sent. excō. in vj. & ibi Pet. de Anch. & Philip. Franc. & facit ratio, nam isto casu etiam hæreticis creditur, vt est tex. in d. c. in fidei, & etiam Iudæis, vt not. Feli. in c. Iudæi, de test.

9 Tertiò limita dummodò sit publicè excommunicatus, secus si occultè: ita Bart. in l. j. C. de testib. & sequitur ibi Ias. Feli. in d. ca. veniens. in secunda limit. de testib.

10 Et ꝓ ista parte facit, uam testis infamis ita demū repellit⁹ si sit infamis, & pro tali habeat: gl. in l. eum lege. ff. de testa. Bar. in d. l. j. C. de testa. & in l. si arbiter. C. de sent. Bart. in l. ad testiū. §. j. in prin. ff. de testa. in l. cùm lege. eod. tit. & Bal. in l. ij. C. de sent. & in l. j. C. de secund. nup. Bal. in l. Cassius. de sen. & in l. j. C. de summa Trin. Are. in c. cùm non ab homine. de iudic. Fel. in ca. ad probandum. de re iudi. & istā partem dicit * cōem Alex. in apost. ad Bart. in d. l. cum lege. ff. de testam. dum dicit illam gl. cōmuniter approbari.

Et licet opin. Bar. in l. j. C. de testa. reprobet cōiter, vt ibi ꝓ Bal. & ꝓ Imol. Rapha. & Paul. de Cast. in l. ad testiū. ff. de testa. tñ illam tenēt Rom. Fulgo. Rimin. & Corn. in d. l. j. C. de testa. Alex. in cōsi. clij. vol. v. vbi dicit istam * communem: & idem voluit Aret. in ca. testimonium. de testib. & in l. cùm lege. in fin. ff. de testamen.

11 Sed tñ reprobatur in eo, in quantum dicit, esse probandū per opponentem ꝙ sit talis, & habeat ꝙ pro tali. Doctores verò dicūt, q⁹ hoc non est necesse probare per opponentē, quia satis est fundata intentio sua, quia ꝓbat illū esse talē: sed si per illū, cui opponitur infamia, vel ꝓ inducentē ipsum in testē, reprobaret ipsum

Universidad de Deusto
Biblioteca

non fuisse habitum pro tali, ꝙ tunc, etiam hoc non obstãte, testis repelleretur. hoc non dicunt Doctor. ibi, Bart. reprobantes, imò isto casu admittunt talem replicationem. Alex. in d. consi. cclij. & Paul. de Castro in d. l. ad testium. §. j. in princi. & ibi Imola. & istud etiam tenet Rom. in d. l. j. & Riminal.

Contrarium in principali articulo, ꝙ etiam excõmunicatus occultus prohibeatur testificari, tenet Philip. Franc. in ca. pia. de exce. in vj. Anto. de Butr. in c. ex literis. de transac. versꝰ. aduerte qa Inno. ibi hoc vltimũ dictũ. Fel. in c. post cessionẽ. de ꝓb. Fely. in c. Rodulphꝰ. de rescr. & hoc sentit Fely. in rubrica de test. cogẽdis.

12 Pro qua opinione facit, nam in his quæ geruntur iure priuato, non est differentia inter occultum, & non occultum, & perhibere testimonium non sit ratione publici officij, vt no. Inn. in ca. nihil. in fi. de cle. Anto. de Butr. in c. testimonium. de testib. & in c. fraternitatis. eod. tit. Abb. in c. nihil. de elect. & in rubrica de testi. cogend. & ibi Bal. & Fely. & ponit Cardin. in repeti. ca. perpendimus. de sententia excom. Rebuff. in concord.

13 Quod autem in his, quæ iure priuato aguntur, non sit differentia inter occultum, & non occultũ, dicit Innoc. in d. c. nihil. in fi. de elect. Anto. de But. in c. testimoniũ. de testib. cog. & ibi Fely. Anto. de Butr. in d. c. ad probandum. de re iudi. & ibi Fel. Io. Andr. & Domin. in c. j. de rescrip. in vj. Anto. de Butr. & ibi Abb. & Dec. & Fel. in c. post cessionem. de probat. Abb. in c. si verè. de sentent. excom. in c. consulti. in fin. de procura. in c. veritatis. in fin. de dolo & contuma. in c. intelleximus. in fin. de iudic. in c. cõsultationi bus. in fin. de iure patr. in ca. pastoralis. in §. verũ. de appel. Soci. in regula ccxxvij. in ij. limitatio. Faber in §. sed cũ aliquis. instit. de test. Bart. in l. Barbarius. ff. de of. prætoꝛ. in repet. Bal. in j. lectu. Ang. Ias. Fely. in c. Rodulphus. de rescriptis. Rofell. in Monarchia. Cor neus in consi. clvij. vol. iiij. Calca. in consil. cxxiiij. Rebuff. in concord. idẽ tenet Abbas in c. veritatis. de dolo & contu. ac in ca. cumana. de electio. Cardi. in cle. j. versi. ad Prioratus. de regul. & per hanc rationem, istam partem puto veriorem, quòd excommuni catus etiã occultus, non admittatur ad ferendum testimonium.

Et per hanc rationem infero etiam, ꝙ malè loquuntur Docto res supra relati, qui tenent ꝙ potest replicari in fauorẽ testis, ꝙ non habeatur pro tali, quia ista replicatio nõ releuat, vt apparet ex quo in his, quę fiunt non ratione publici officij, sed priuati, vt testificari, non sit differentia inter occultum & non occultum.

14 Sed si alia opinio teneretur, ꝙ occultus excõmunicatus pos set testificari, deberet limitari, nisi excõicatio esset iudici ꝓbata, quia tunc & si aliàs occulta, tñ testem repelleret: ita Imola in l. cũ lege. in fin. de testa. Fel. in c. ad probandum. de re iudic.

Quartò limita, nam excommunicatus minori excommunica tione, potest testificarꝛ glo. in cap. decernimus. in verbo, & testiũ cando. in prin. ipsius glo. de hæret. in sexto.

CONCLVSIO XX.

ARGVMENTVM.

Proxeneta, an possit esse testis.

1 QVID de Proxeneta? & quidẽ ꝓxeneta altera parte inuita nõ põt testificari, vt not. gl. in authẽ. de instr. caut. & fide. in §. in his. in verbo, adnumeratorẽ. & gl. j. q. j. c. si Epͣs. in verbo, mediator. gl. in c. j. in gl. in verbo, ciuiliter. de test. in vj. Io. And. in c. dilectorũ. de testib. cog. vbi Ant. de Butr. & Io. de Imola, & Car. Bar. in l. oĩb. C. de test. in l. deferre. in §. ildẽ decreuerunt. ff. de iur. fisci. Bald. & Pet. de Ancha. in c. j. de testib. in vj. Ant. de Butr. in c. cùm à nobis. de test. Alber. de Ros. in l. si tibi. §. de pignore. ff. de pac. Imol. in l. si cui legeꝫ. §. fi. ff. de leg. j. Alex. in ꝑ. ccxii. vol. vj. & ĩ ꝑ. cxvij. vol. vij. post prin. vbi dicit istã esse*cõem, & sequendã opin. & in ꝑ. xiij. vol. j. vbi idem dicit. Ias. in l. dictantibus. C. de testa. idem tenet Sa lyc. in l. nullꝰ. ff. de testi. Alex. in ꝑ. cxxviij. vol. ij. & Alex. in ꝑ. xviij. vol. iiij. vbi dicit istã cõem, & sequendã opin. Arc. in c. insuper. de test. Dec. in ꝑ. cxxxiij. Alex. in ꝑ. cl. vol. v. & in ꝑ. cliij. vol. v. & in consi. cliiij. vol. v. Guido Papæ in cõs. lxxiiij. Fel. in ca. dilectorũ. de testi. cog. Zas. in ꝑ. iij. vol. ij. & ꝑ. iiij. vol. ij. vbi dicit istã cõem opi. Paris. in ꝑ. lviij. vol. iiij. Grat. in ꝑ. xxvij. vol. ij. Maria. iun. qui dicit cõem in ꝑ. xij. vol. ij. & consi. xxix. vbi idem dicit. vol. ij. Ruin. cõs. lxviij. vol. j. & consi. clxiiij. vol. iiij. & xcix. vol. v.

2 Contrarium, ꝙ imò proxeneta potest testificari, etiam altera parte inuita, & in hoc sit diuersitas, ga altera parte ꝺicente non põt cõpelli: sed tunc necessariũ est ꝙ vtraque pars consentiat, vt cõpellatur. sed volũtarie deponere põt ẽt altera parte inuita: videtur sensisse gl. in §. qñ. in authen. de testib. in gl. in verb. phibitione. & ita tenuit ibi Iac. de Belui. idem tenet Bald. in l. omnibus. C. de test. & ibi Saly. vbi dicit istã esse*cõem opi. Bal. in ꝑ. 50. inc. videdũ est. vol. ij. Idẽ tenet Flo. in l. eos. ff. fi. reg. Ang. in auth. de test. in §. qñ aũt. Abb. in c. dilectorũ. de testib. cog. Corn. in ꝑ. lxiij. vol. j. & Alex. in consi. cxxvij. volu. vij. & Alex. in consi. clxxxvj. vol. vij. & in consi. xliij. vol. vij. Barb. in consil. xl. vol. iij. vbi dicit istam cõem. Lanfranc. in repe. c. quoniam contra. in versꝰ. testium depo sitiones. vbi dicit omnes sequi istam opi. de proba. apostil. ad de cis. Tholos. xciij. Zas. in consi. iij. vol. ij. & Maria. Iun. in consi. xxix. vol. ij. vbi dicit hanc veram, & communem.

Tenendo primam opi. quæ videtur magis*cõis, & verior,

3 Amplia etiam si proxeneta non habuerit mercedẽ. Maria. Iun. consi. xij. vol. ij.

4 Primò limita, nisi pro eo, pro quo deponit proxeneta, sit præ sumptio, quia tunc testis etiam inhabilis admittitur. Alexa. in l. si duo patroni. ff. de iureiur. Alex. in consi. lv. in fi. vol. ij.

5 Secundò limita, quãdo proxeneta deponeret ad impugnatio nem actus, quia cùm ratio sit ꝙ repellatur proxeneta propter cõ modũ, quod ꝓperat ex actu pfecto, vel ꝓpter affectionẽ, vt ꝓficiaꝫ actus, quẽ ꝓcurat: certè istæ rõnes nõ militant, qñ ipse deponeret ad actus impugnationem. Alex. in consi. lv. vol. j. Corn. in ꝑ. sil. lxiij. vol. j. Et propterea ad hoc facit quod not. Fel. in c. cùm à nobis. in vij. limit. de testi. vbi licet nõ credatur iudici regulariter in pertinentibus ad causam, in qua iudicauit, tamen creditur, quan do deponit in eius præiudicium.

6 Tertiò limita quantum ad probandum contractum vsurariũ, vel simoniacum, vt est tex. in c. j. de testib. in sexto. Card. in cle. j. §. j. q. iij. de vsur.

7 Quartò fallit in subsidium, quando alij haberi non possunt, vt per Ant. de But. in c. cùm dilecti. de elec. in c. cùm à nobis. de testi. Mili. in suo repertorio, in verbo testis. per Corn. in d. consil. lxiij. vol. i. Hipp. in sing. dxxxiij.

8 Quintò limita, quando ageretur de probãda aliqua qualitate ipsius actus, per quam actus nec perfectionem, nec improbatio nẽ reciperet, vt qñ ageretur de qualitate actus ianꝑ pfecti, nec age retur de eius retractatione, vt per Ale. in ꝑ. cxxvii. vol. vii. Vel qñ ageretur de probando illud, quod perfici potuisset ante ꝫctus pfectionem, vt per Sal. in l. nullus. ff. de testib.

9 Sextò limita si fuit adhibitus in testem instrumentarium, vt ꝙ Bal. in auth. sed nouo iure. C. si cert. pet.

10 Septimò limita, vt proxeneta admittatur ad probandũ matri monium. Ruin. in consi. xxxiij. vol. iiij. & hoc etiam sentit Maria. Iun. in consi. xxix. vol. ij.

Contrarium tenet Alex. in consi. cliij. versꝰ. alia ratione. vol. v.

11 Tertiò limita & declara, ꝙ nõ est omnino integer, sed quanta fides sit ei adhibenda, est in consideratione iudicis, qui hoc cõsiderat, inspecta qualitate causæ, & personarum, vt per Abb. in d. ca. dilectorum. de testi. cog. Alex. in d. consi. cxvij. vol. vij.

12 Et nota quod non dicitur proxeneta ex eo tantum, quia par tes vocauerit, vel testem ad contractus celebrationem. Bal. in ꝑ. xxxvj. incip. tria dubia. vol. iiij.

CONCLVSIO XXI.

ARGVMENTVM.

Testes post didicita testificata non possunt examinari super eisdem cap iulis, vel directo contrarijs.*

1 ADmodum vtilis est in hac materia illa cõclusio, ꝙ hic mihi declarãdam ꝓposui, ꝙ publicatis attestationib. nec testes examinari, nec alij testes sup eisdem capitulis, vel directò ꝑijs produci possunt. ca. fraternitatis. de testi. & c. intimauit. auth. ar qui sẽmel. C. de probat. & in corpore vnde sumitur. in §. quia verò. in auth. de testi. Spec. in tit. de teste. §. satis vtiliter. per totum.

2 Et quæ dicantur noua, & quæ antiqua capitula in casu isto, vi de Maria. in c. fraternitatis. de testib.

3 Primò amplia, vt istud habeat locum etiam inter laicos. Guido Papæ in consi. xxxv. & sing. cviij.

4 Secundò amplia etiam si qui debent examinari, sunt aliàs bonæ opinionis, & sancta vitæ, adeò vt nõ sit verisimile, ꝙ patiãtur se subornari: ita tenet Bal. in c. iuratũ. de proba. refert & sequitur Iason in l. iubemus. C. de iudic. ver. ego autem pro veritate. Hilp. in c. per vestras. de dona. inter virum & vxor.

5 Tñ dubito de ista ampliatione, quia licet stante conuentione, vt noui testes nõ possint produci, tñ nõ habet locũ, vbi adest le galitas maxima testiũ ꝓducẽdorũ: Alex. in d. l. iubemꝰ. C. de iudi.

6 Item licet coniunctus pro consanguineo non faciat semiple nam probationem, hoc fallit, vbi esset testis coniunctus, vir mul tæ sanctitatis, vt per Ias. in repet. l. admonendi. ff. de iureiurand.

7 Itẽ plura singularia ꝫ regulas iuris propter legalitatem pso ne, ponit Ias. in d. l. iubemus. C. de iudic. Fel. in capi. ij. de probatio. & dicꝫtur

dicetur in limit. lxviij.

Et contra istam amplia. tenet Hippolyt. in l. j. §. si quis vltrò. ff. de quæst. Maria. in c. fraternitatis. in liij. casu. de testib.

8 Tertiò amplia, hoc procedere etiam vbi agitur inspecta æqta te. Aret. in c. constitutis. el ij. in fin. de testib. Alex. in ꝑ. lxxiij. vol. iiij. & fuit de mente Bart. in extrauag. ad reprimendum. in verbo, figura. Roma. in consi. cccclxxix. Pet. de Anch. Io. de Lign. & Ioã. de Imol. in cle. sæpe, vbi ẽt Georg. Nata. in §. quæ omnia. de verb. signif. Card. in cle. j. de testi. Aret. in c. fraternitatis. de testib.

Contrarium Signor. Homod. in consi. lxxix.

9 Quartò amplia, vt non possit etiam vti productione facta per aduersariũ post suam publicationẽ, vt velit testes examinatos ꝓ parte aduersarij, ꝙ se reproducere circa alios articulos, vt not. Aret. in c. de testib. eod. tit. p illũ tex. vide ibi Fel. in ij. notab.

Contrarium tñ tenet Marian. in d. c. fraternitatis. in xlix. fall.

10 Quintò amplia, etiam si publicatio non sit facta, sed aliunde didicerit pars testificata. Ioã. And. in d. cap. fraternitatis. Bart. in §. qa verò. in authent. de testib. & in authen. at qui sẽmel. C. de probatio. Maria. in d. c. fraternitatis.

11 Sextò amplia, etiam si loquutus sit cum teste examinato. Fel. in c. præterea. de test. cog.

12 Septimò amplia, quia non solum in eadem instantia causæ principalis post didicita testificata testes possunt examinari, sed etiam in causa appellationis. & hoc de iure canonico est clarum, per clem. ij. de testib.

13 Sed etiã hoc habet locũ de iure ciuili, vt latissimè prosequit Maria. in c. fraternitatis. de testib. & ẽt Aret. & Felyn. Lanfr. in ca. quoniam contra. de probat. in §. testium depositio. Bouer. in ver bo, testis. sing. xxvij. Oldendor. in ij. tomo libelli iur. & æquitatis.

14 Octauò amplia, vt etiam singularis successor non possit te stes examinare, vbi dicta testium fuerunt publicata, & didicita p actorem: Alex. in consi. lviij. volu. ij.

15 Nonò amplia ẽt si Christianos testis publicatis attestationib. ꝫ Iudæum produceretur, vt per Bonifa. Vital. in cle. ij. de testib.

16 Decimò amplia, nã ẽt in causis summariis idẽ est, vt ꝙ Imol. in d. clem. sæpe. Apostil. ad Abb. in d. ca. fraternitatis. in princ.

17 XI. Amplia, nam si in genere sint dati articuli, & testes exami nati, facta publicatione, non licet examinari super articulis spe cialibus comprehensis in genere. Aimo consi. cxxxiij. vol. j.

18 Primò limita, vt illud ꝓcedat, vbi testes sunt ritè examinati, secus si non ritè fuissent recepti, vel examinati: p tex. arg. sumpto à ꝺrio sensu, in d. clem. ij. de testib. & ita tenet Maria. Socin. in d. c. fraternitatis. de testib. & est gl. in d. clement. ij. in verbo, ritè. & gl. in ca. cùm causam. in glo. fina. in fin. de testib. Bart. in auth. at qui sẽmel. de ꝓbat. in l. qui per salutem. ff. de iureiur. Bart. in §. quia ve rò. in authen. de testib. Bald. & Nicol. de Matt. in l. si quis testib. C. de testib. Bal. in l. per hanc, in princ. C. de tempo. appellat. Ang. in §. quia verò. in authen. de testib. versꝰ. item oppono. Ioan. Andr. in cle. ij. de testib. & in c. fraternitatis. eod. tit. dum allegat glo. vlti. in fin. in c. cùm causam. de testib. Lanfranc. in c. quoniam ꝫ. §. testes. versꝰ. quæro vlterius. de proba. Alex. in ꝑ. xlvj. in fin. volu. vj. & in ꝑ. ccxiij. volu. ij. Hipp. in l. j. §. præterea. ff. ad leg. Corn. de sicar. istã etiam opinionem tenet Anto. de Butr. & Io. de Imola in d. ca. fra ternitatis. & Io. de Lign. in d. cle. ij. vbi ẽt Paul. de Eleaz. Bald. in d. auth. at q sẽmel. versꝰ. octauò fallit. Rota in nou. decis. cccxcj. & in antiq. decis. xlij. Hyppo. in l. j. §. si quis vltrò. ff. de quæst. Fely. in ca. in nomine. de testib. Fely. in c. per tuas. de testi. Aluarot. in c. j. §. itẽ si vasallus. de controuers. inuestit. Salyc. in l. per hanc. C. de tẽpo. appell. Guido Papæ queſt. lxxij. Bertrand. in consi. xxxiij. volum. ij. Afflict. super constitut.

Contrariam opinionem videntur tenere Zenzelli. Io. de Fantutiis, Cardi. Flor. in d. cle. ij. & Ias. in l. qui per salutem. ff. de iureiu. Fely. in d. c. fraternitatis.

19 Sublimitatur tñ præcedens opinio, qñ examinatio esset ipso iure nulla: secus si valeret, sed ope exceptionis posset repelli, vel irritari: quia tũc imputatur parti, ꝙ nõ excipit: ita limitat Paul. de Eleaz. in d. cle. ij. de testi. & sequit Maria. in d. cap. fraternitatis.

20 Secundò limita vbi testiũ examinatio, licet sit ritè facta, non tñ plene, vel sufficienter est facta, vt quia iudex vel Notarius omi sit testes examinare, & interrogare super interrogatoriis datis à parte, vel minus plenè sup articulis datis, vt est tex. in ca. per tuas. de testib. & ibi Aret. in primis verbis. Guido Papæ q. cxxiiij. Bal. in c. j. §. si enim domino. in ti. quid sit inuestit. Guliel. Bal. Alb. Raph. Ang. & Alex. in l. veluti. §. hæc vox. & Iaſo. in l. veluti. ff. de eden. li cet Ias. illã legẽ legat cũ §. præcedenti. Spec. in tit. de teste. §. nunc videndũ. in vlt. ver. Bar. in d. auth. atq sẽmel. & ibi Ang. Guido Pa pæ, ꝙ declarat, in ꝑ. lxxiij. Oldendorp. in libell. iur. & æquitatis, in ij. tomo. Io. And. in c. ꝑsentiũ. de testi. in vj. Spe. in tit. de teste. §. iam de interrogatoriis. ver. itẽ cautè. Bal. in l. p hãc. C. de tẽp. app. Soc. in reg. ccccxiiij. in vlt. limit. & Maria. Soc. in d. cap. fraternitatis. in versꝰ. secũdus casus. & ibi Feli. Pau. de Cast. in ꝑ. ccxlvj. vol. j. Abb. & ibi Feli. in d. c. per tuas. Io. And. Alex. in ꝑ. xliiij. Barba. ꝑ. iij. vol. iij. Lanfranc. in c. quoniam contra. §. testium. versꝰ. non prætermit tendum. de probat. Paul. de Cast. in ꝑ. ccxlvj. in j. part. Soci. in reg. cccciij. in j. fallen. & v. fallen.

21 Et propterea dicit Are. in c. licèt causam. de prob. ꝙ etiã post publicatas attestationes potest testis repeti, vt interrogetur de cã scientiæ. gl. in §. quia verò. in gl. magna. in auth. de testi. Lanfranc. in d. c. qñ ꝫ. in §. testiũ. Bal. in auth. at qui semel. C. de proba. Spe. in tit. de teste. §. satis vtiliter. ver. qd ergo. Sal. in d. auth. at q semel.

22 Et propterea dicitur ꝙ si iniustè fuisset repulsus à iudice à ꝓ bando, poterit, non obstante publicatione, testes examinare. Bal. in c. ex parte. de testib. versi. item mandamus. Ant. de Butr. in cap. tam literis. de testi. Feli. in c. fraternitatis. de testib.

23 Et si omissum esset interrogare super interrogatoriis partis, potest pars non obstante publicatione, petere ꝙ testes iterũ exa minentur. Alex. in consi. clxxij. vol. ij. & in consi. xl. volu. iiij. q plus subdit, ꝙ non propterea dictum testis est nullum. Grammat. cõs. ciuili. lxxxix.

24 Tertiò limita qñ publicatio non esset ritè facta, licèt testium receptio esset ritè facta, vt no. Bar. in d. auth. at qui semel. de ꝓba. Alex. in consi. clxxxj. vol. vij. Maria. in c. fraternitatis. Rota in nou. decis. clxiij. Hippol. in l. j. §. si quis vltrò. ff. de quæst. & in l. j. §. præ terea iiij. ff. ad leg. Corn. de sicar. Alex. in consi. lxxxiij. volu. iiij. & hoc procũldubio procedit, vbi testificata non sunt didicita, ꝓut loquuntur præfati Docto. ex quo vt infra dicetur, etiamsi publi catio esset bene facta & ritè, tamen si non essent didicita testifica ta, non impediretur productio aliorum testium.

25 Fallit tñ ista conclusio secundum Maria. in d. c. fraternitatis, quantum ad repetitionem eorumdemmet testium. quia illimet testes etiam stante publicatione non ritè facta, si modò omissio solennitatis publicationis non inficiat dicta, & examen testiũ, nõ pñt repeti ẽt in ead. causa, & inter easdẽ personas, vt ibi per eum.

26 Sed dubium esse potest quando pars didicisset testificata, & tunc dubitaretur, an stante publicatione non ritè facta, impediaꝫ testium examinatio, vel reproductio. & Bar. vt videmꝰ in d. auth. at qui semel. tenet ꝙ sic, & idem Imola, Maria. & Fely. in d. capit. fraternitatis.

Tamen contrarium sentit Bal. in l. si quis testib. C. de testib. & istam opin. Bart. esse falsam tenet Iaſo. in d. l. qui per salutem. ff. de iureiut. Fel. in cap. vltra tertiam. de testi. Bal. in d. auth. at q semel. & stante prima limit. de qua supra dictum est, videtur ꝙ etiamsi publicatio sit nulla, & pars didicerit testificata, non impediatur noua testium productio.

27 Quartò limita, quia sola publicatio non excludit à facultate testes ꝓducẽdi, nisi cum testificata fuerint didicita. gl. fi. in c. cõsti tutis. el ij. de testi. Spe. in tit. de teste. §. satis vtiliter, versꝰ. quid si pu blicare, & in §. fi. versꝰ. quid si renũtians. Bal. in c. iurauit, de ꝓba. & in auth. at qui semel. in j. not. in discursu illius lect. nã tenet ꝙ hoc solũ, s. didicisse testificata. excludat à facultate ꝓducẽdi testes. Idẽ tenẽt Guli. de Mont. Laud. Zenzel. & Steph. in d. cle. ij. de testi. vbi ẽt Pet. de Anch. & Ang. in d. auth. at qui semel. d. §. si vero hoc nõ egerit: de testi. Signorol. Homod. in ꝑ. ccxlij. ĩ versꝰ. nec obstat, qđ allegaꝫ. Alex. in ꝑ. lxxxiij. vol. iij. Alex. in ꝑ. clxxxj. vol. ij. Corn. in cõs. xxvij. vol. iij. Soci. in reg. ccccciij. in xxiij. fall. Guido Pa. in sing. cviij. Oldendorp. in libello iuris & æquitatis, in ij. tomo. Maria. in d. ca. fraternitatis. vbi dicit hoc procedere tã de iure ciuili, quàm de iure canonico. & istud fuit de mente Bar. in d. auth. at q semel.

28 Vbi tenet quòd publicatio impediat, quia censetur facta pu blicatione pars didicisse testificata, ergò præsupponit ꝙ si posset constare ꝙ non didicerit, ꝙ non impediatur productio testium examinandorum.

29 Et ꝓpterea dicit Maria. in d. ca. fraternitatis. ꝙ si pars haberet aliquã ꝓsumptionem, ꝙ non didicisset testificata, admitteretꝫ ad hoc probandum per suum iuramentũ: sed si nulla est pro eo præ sumptio, ꝙ non didicerit testificata, & habuerit publicationem, pro qua institerit, præsumptio est, ꝙ testificata didicerit, adeò ꝙ non admittitur ad probandum contrarium per iuramentũ. Fely. in c. in causis. de testi. Felyn. in c. constitutis. de testib.

Contrariam verò opin. ꝙ sola publicatio etiã absque eo ꝙ te stes testificata didicerint, excludat à facultate ꝓducẽdi testes, te nuit Host. in summa de testi. §. vnũ. versꝰ. dictis igitur. Ioan. Andr. & Ant. de But. in d. c. cõstitutis. & ibi Abb. & Imol. in c. fraternita tis. de testi. vbi ẽt Fely. ꝙ sublimitat istã secũdã opi. Card. in d. cle. ij. q. v. Pet. de Anc. in ꝑ. ccxxiij. incip. ad euidentiam. Lanfranc. in c. qñ contra. §. testium. de proba. Idem Imol. in clem. ij. de testib. Bal. in l. per hanc. C. de temp. appel. Fel. in c. vltra tertiam. de testi.

30 Et si aliquo tempore habuerit penès se dicta testium, præsu mitur vidisse, & didicisse, & excluditur, nisi fuissent sigillata. Fely. in c. cum I. & A. de re iud. Bertrand. in consi. vij. volu. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

31 Et idem in omni alio casu,in quo præsumeretur dicisse testificata,Ruinus consi clxiiij.volum.iiij. Grammat.consilio ciuili.cxxiij.

32 Quintò limita,si testes examinati super articulis deposuerũt quid extra articulũ:nã in eo,quod extra articulũ deposuerũt,nõ obstante publicatione, alij testes possunt examinari.Inn.Host.& Io.Andr.in d.c.fraternitatis.vbi ẽt Maria.& Ang.in l.per hãc.C. de temp.appel.Bar.in d.authẽ.at qui semel.in ver.ex prædictis patet:Aret.in c.de testib.& in c.cum causam.& in summario,de testib.Afflict.super Constitu.

33 Sublimita, nisi testes iurauerint dicere veritatẽ, etiam super articulis,& tota causa,vt per Ange.in d.l.per hanc.Corn.in cõsil. xxviij.vol.iij.& per Marian.in d.c.fraternitatis.

34 Sublimitat hoc Marian.in d.ca.si iudex omisisset examinare super tota causa,quia si tantum examinauerit super deductis i articulis,poterit sup alijs examinare,tametsi iuratũ sit sup tota cã.

35 Et dicit ẽt Marian.in d.c.fraternitatis.q̃ si ea, super quibus testes examinare quis intendit,includãtur in principali petitione, q̃ tunc non est licitũ vlterius examinare: secus si nullo modo in petitione includerentur,licèt ad causam facerẽt, vt ibi per eum, quia tunc etiam q̃ testes iurassent super tota causa,adhuc examinari poterunt,publicatis attestationibus.

36 Sextò limita,nisi quis velit probare falsitatem cũ corruptione testiũ examinatorum,& publicatorũ,vt no.gl.in d.cle.ij.in gl. in verbo,directò ꝓriis,de testi.& idẽ Guliel.in d.cle.ij.vbi assignat rõnem huius limitationis:& idem tenet in d.cle.ij.Card.in v.oppos.Bar.post Nico.de Mattar. vbi ponit aliam rationẽ,in d.auth. at qui semel.& Imola,& Maria.in d.c.fraternitatis.& illud dictũ Bar.in d.auth.at qui semel.cũ rõne sua sequitur Alex.in l.j.ff.de feriis.licèt rõnẽ ipsam impugnent ibi Ias.Signor.Homod.in consi. ccxliij.Idem tenet Innoc.in c.licèt.in gl.in verbo,post sententiã. de probat.vbi ẽt Abbas in v.not.& Fely.in c.quoniam contra.§. testiũ.de proba.Fely.in c.ex parte.de reser.& idem Abb.in verſic. conclude.in d.c.licet.Ang.in §.quia verò.in verſi.vlterius oppono.de testib.Bal.in l.si quis testi.in ver.ij.oppono, de testio.Alex. in l.Diuus ff.de re iud.Soc.in regu.cccciij.in xiij.fallẽ.& in xxviij. fallẽ.Imola in cle.ij.de test.Angel.in d.auth.at qui semel.Afflict. super Constitut.

Tamen Decius tenet contrarium,q̃ ad probandam solam falsitatem,non obstet publicatio ,in c.licèt causam.de probat.

37 Tenendo primam opinionem limita,quando tempore examinationis falsitas testium potuit sciri,& impugnari, quia tũc ei imputatur,qui falsitatem non probauit,vt per Fel.ibi.Oldẽdorp. in libello iuris,& æquitatis.tomo ij.

38 Septimò limita,q̃n testes producerentur post obtentã publicationem,& ad confirmanda dicta priorum testium,& ad impugnanda dicta testiũ qui ex aduerso producti improbauerat dicta per priores testes.Inno.Abb.Bal.& Capr.in ca.cũ clamor.de test. Ant.de Butr.in c.cum in tua.eo.ti.& ibi Maria.de testi.Abb.in c. ex tenore.& ibi Fely.eo.tit.Bal.in c.licèt dilect⁹.eo.tit.Salyc.in d. auth.at qui semel.& ibi Bal.& in l.si quis testib.de testib.Corn.in ꝑ.xxvij.vol.iij.Pet.de Anch.in cle.ij.de testi.Soc.in reg.cccciij.in xxix.& xlvij.fall.Angel.in d.auth.at qui semel.Saly.in l.per hanc. C.de temp.appel.Imol.in c.fraternitatis.de testib.Cæpol.in cõsi. ciui.lv.decis.Neapol.lxij.in nou.Afflict.super Consti.

Contrarium Abb.in c.cùm in tua.de testib.& Aret.Fel.in cap. cum clamor.in fin.de test.qui declarat ex mente Imolæ.Ias.in ꝑ. xliij.vol.j.

39 Octauò limita, q̃n quis vellet etiã post publicatas attestationes admitti ad probationẽ super eo, super quo ante publicationem nõ potuit super eo facere examinari,nec erat quid ei super hoc imputare posset,vt declarat ipse Marian.in d.c.fraternitatis.

40 Et ad hoc facit quod not.Bal.in d.auth.at q̃ semel.Abb.in c. ex tenore.de testi.vbi no.Inno.& alij:& ibi Fel.Cæpolla in ꝑ.iij.lv. Afflict.super constitut.Aimo in consi.lxv.vbi testes etiã post publicatas attestationes admittuntur super eo, super quo pars diu nare non potuit ante publicationem.

41 Nonò limita nisi is qui petit,& instat pro productione testiũ, post publicatas attestationes fuerit impeditus, vel facto iudicis, vel partis,testes examinare ante apertũrã testiũ, quia in tali casu ẽt post apertũrã testes poterit examinare.Bald.in c.j.§.item si vasallus.in tit.de cõtrou.inuest.Anto.de But.in c.tã literis.de testi. Aret.in c.intimauit.eo.tit.Fel.in c.fraternitatis de testib.

42 Decimò limita,nã licèt directò nõ possit contrariũ probari, põt tã per indirectum,videlicet q̃ ille , qui dicitur cõtraxisse tali loco,& tempore,nõ fuerit in tali loco,sed alibi,vt per gl.in d.cle. ij.in gl.in verbo,directò.Io.Andr.in ad.lit.Spec.in §.f pe.in verſ. porrò.in tit.de testib.Ange.in §.quia verò.in authent.de testibus. verſ.vlterius oppono.Bald.in l.si quis testib.C.de testib.Anto.de Butr.in d.cap.fraternitatis.Card.in clemen.ij.in v.oppos.& idem Anto.in c.series,& in c.ex tenore.de testib.Ang.in l.per hanc.C. de tẽp.appell.Imol.in d.c.fraternitatis.Guido Papæ in sing.cviij. Bouer.in verbo,testis.sing.xxv.Oldendorp.in libel.iur.& æquita tis.Bar.in d.auth.at qui semel.& ibi Ang.& Imol.& Paul.& Alex. in d.l.Diuus.ff.de re iud.Fel.in c.licèt causam.in verſ.j.conclusio. de prob.post Ant.de But.Imol.& Abb.ibi,Bal.in l.per hanc.C.de temp.appel.& ibi Sal.Afflict.super Consti.Ruin.consi.xv.volu.v.

Contrarium tenuit Vincen.in ca.ex tenore.vbi etiam Abb.& Felin.de testi.Maria.in d.cap.fraternitatis.distinguit,q̃ aut potuit imputari parti,cur ipse nõ fecit examinari testes,cùm de illo posset esse aduisatus.

43 Et tunc nõ possit vlterius examinare,aut imò nihil est,q̃ imputari possit parti,cur prius testes non fecerit examinari, & tunc potest testes examinandos curare per eũ.Idẽ Pet.de Anch.in cle. ij.de testib.& hoc etiam sumitur ex mente Bal.in d.auth.at qui semel.C.de prob.Fel.in c.licèt.de proba.versi.j.fallit.Sal.in l.si quis testib.de test.Signor.Homod.in consi.ccxliij.

44 XI.Fallit,in testibus examinatis in iudicio nullo,quia eorum publicatio non impedit quominus alij testes recipi,& examinari possint,vt per Rotam in antiquis,decis.xlij.

45 Et hoc intelligit verũ esse Maria.in d.c.fraternitatis.vbi nulli tas iudicij pariter insicit etiã probationes : secus si non obstante nullitate iudicij ꝓbationes remanerent validæ,& legitimæ,vt ibi p̃ eũ.& ꝓ ista limitatione facit quod habetur in j.limitat.

46 XII.Limita in minore,qui beneficio restitutionis in integrũ admitti põt ad ꝓducendos testes ẽt post publicationem obtentã,quicquid dixerit Dy.qui ꝓrium tenebat,in l.j.§.nunciatio.ff.de oper.noui nun.& ita tenuit Inn.in c.auditis.de rest.in integr. vbi etiam Abb.& Imol.Spec.in ti.de restit.in integ.§.vltimò videdũ. verſ.quid si in causa.Bar.Imol.Alex.Iaſo.& alij oẽs,in l.j.§.nũciatio.ff.de oper.noui nun.& idẽ Bar.in l.minor.xxv.annis omissam allegationẽ.vbi etiam Bald.ff.de minor.& Bar.in l.petendæ.C.de tẽp.in integ.resti.in fin.Gul.de Cun.& ibi Bald.Ang.& Alex.in l. vbi exigit.§.j.ff.de eden.Bal.in auth.at qui semel.de ꝓh.vbi ẽt Sal. qui sublimitat,& Ang.in c.j.§.si enim domino.quid sit inuestitu. Pau.de Cast.in l.j.§.editiones.in fin.ff.de eden.Soc.in regu.cclxij. qui sublimitat.Aret.in d.c.fraternitatis. vbi ẽt Marian.& istam di cit*cõem Claud.in rubr.ff.fol.mat.Abb.in c.fraternitatis.in vij. casu.de testi.Soc.in reg.cccciij.in xxvij.fallen.Aluarot.in c.j.§.itẽ si vasallus.de controu.inuesti.Capella Tholos.& ibi apostill.decl. ccxlviii.Fel.in d.c.fraternitatis.qui sublimitat.

47 Et id quod dicit in minore, ꝓcedit in republica,& ecclesia,vt per Doct.supra alleg.& per Imol.in d.c.auditis.& Bart.& alios in d.§.nunciatio.Card.in d.cle.ij.q.xvj.de testib.Abb.in c.fraternitatis.de testib.in viij.casu.Bal.in l.per hanc.C.de tempo.appel.

48 XIII.Limita i maiore, qui haberet causam cõem cũ minore, qui restitutionem habuisset:vt nõ obstante publicatione , possit testes pro.ducere.nam idem poterit maior,qui cum minore cãu haberet,si interesse esset: indiuiduum,vt per Bal.in l.deniq;.§.sed vtrum.in fi.ff.de minor.refert,& sequitur Maria.in d.c.fraternitatis.Socin.in consil.cx.volumine iiij.apostill.ad decisio.Tholos. ccxlviii.

49 XIIII.Limita in maiore,qui causam haberet contra minorẽ restitutum aduersus publicationem,quia & ipse, nõ obstante publicatione,poterit testes producere , quando omissio probationis minoris fuit causa,vt maior testes non produceret,vt no.Bar. in d.l.j.§.nũciatio.in fin.& ibi Alexã.in fin.ff.de noui oper.nunc. Specul.in titul.de dila.§.videndum,versicu.in summa.el j.Bart.& Bald.in l.petendæ.C.de tempo.in integ.rest.Imol.in c.auditis.de restitut.in integr.Aret.in cap.fraternitatis.& Maria.quicquid aliter dixerit Bald.in l.per hanc.C.de tempor.appella.& videtur de mente gloss.fi.in cap.ex tenore.de testib.prout refert Ias.in l.admonendi.in repe.ff.de iureiur.

50 Quòd si vna pars aliqua ex causa poterit non obstante publicatione alios testes examinare,hoc etiam facere poterit eius aduersarius.Soci.in consi.cx.vol.iiij.& seq.Fel.in d.ca.fraternitatis. dec.Neap.clxx.in nou.vbi Soc.declarat.

51 XVI. Limita,q̃ etiam maior restituetur ex generali clausula, propter iustam causam,vt per Innoc.in d.c.vltra tertiam.in gl.in verbo.nequiuit.vbi etiã Bal.in d.c.intimauit.vbi etiam Io.Andr. & in c.cùm venissent.de testi.Car.in consi.xxiij.Maria.in d.c.fraternitatis.Hippo.in l.j.§.si quis vltrò.ff.de quæst.Abb.in d.ca.fraternitatis.in viij.casu.

52 Et propterea dicit Bart.in d.authen.at qui semel.de ꝓbatio. q̃ qui ignorabat tempore publicationis se testes habere, poterit illos producere,nõ obstãte publicatione refert & sequitur Imol. in c.in causis.de testib.& Aret.

53 Declara tamen istud vltimum vt per eundem Aret.in c.intimauit.de testib.vbi intelligit hoc procedere quando ignorantia esset causata dolo,vel malitia partis aduersæ,aliàs secus.

Et

54 Ex hoc sequitur etiã q̃ heres poterit testitui ex capite ignorantiæ propter clausulã generalem ad testes producendos,non obstante publicatione,vt per Aret.in d.c.intimauit.de testi.

55 Et ꝓpterea in casibus,in qbus sententia lata retractatur ope restitutionis,vt ga sit lata propter falsos testes,vt in casibus notatis per Bal.& Docto.in l.Diuus.ff.de re iudi.& per canonistas in c.licèt causam.de proba.poterunt testes examinari, nõ obstante publicatione.ita dicit Maria.in d.c.fraternitatis.ita tenet Decius in d.c.licèt causam.de probat.

56 Dicens q̃ vbi conceditur restitutio in integrũ, cessat timor subornationis,per dictũ Inn.& Bal.in c.vltra tertiã.de testi.& in auth.at qui semel.in v.fall.C.de probat.

Contrariũ tenet Alexander in dicta l.Diuus. In iij.limita.ff.de re iudicata.

57 XVI.Limita,vbi Princeps cõcederet per suũ rescriptũ facultatẽ examinãdi testes,nõ obstante publicatione,cũ clausula,Nõ obstante,vel cũ clausula,Ex certa scientia:vt per Specu.in tit. de teste.§.satis vtiliter.in xviij.casu.Maria.in d.c.fraternitatis.Soc.in regula.cccciij.in xxxij.fal.Afflict.super Constitu.

58 XVII.Fallit,vbi variatur vel causa,vel res,vel persona,ita vt exceptio rei iudicatæ in vna nõ obstet in alia,qa ad aliũ finẽ agetur,nã licèt eadẽ siat ꝓbatio,& testes sint publicati i vna initia,vel causa,in alia super eadẽ probatione illi,vel alij testes examinari p̃nt,c.veniens.& c.p̃sentata.de testi.Bar.in l. per hanc. C.de tempor.appel.Bal.in l.ij.C.de eden.in l.ij.§.j.versi.q̃ro q.d si ille.ff.vi bo.rapt.Bal.in d.auth.at q̃ semel.in vij.fall.Bar.i extrau. ad reprimẽdũ.i verbo,summarie.Abb.in d.c.veniẽs.i verſ.iterũ. ead.glo.iiij.Ang.in l.qdã tabularũ.ff.de furt.Rota in nou. decisi. cccxxxvij.Abb.in d.c.fraternitatis.in sexto & septimo casu. & Maria.ibi.Claud.& Purpu.in d.l.ij.C.de eden.Fel.in c.per tuas.de testi.Soci.i reg.cccciij.in viij.fal.& xxij.fal.xxxviij.& xl.fal.Aluar. in c.j.§.item si vasallus.de controuer.inuestit.Ang.in d.authen. at qui semel.Soci.in consi.cx.volum.iiij.Fel.in c. veniens. de testibus.Paris.consilio cxxij.volum.j.

Contrarium videtur tenere Anto.de Butr.in d.capitul.fraternitatis.cuius opinionẽ sequitur ibi Areti & in capitu. constitutis.eodem titulo.

59 An autẽ q̃n variatur modus facti, possit , nõ obstante publicatione examinari.Fel.in c.fraternitatis.de testib.

60 Et qd si facta sit ꝓbatio in petitorio,& in ea obtẽta publicatio,an in possessorio possit fieri ꝓbatio, publicatione nõ obstãte. Afflict.super Cõsit.in tit.de ꝓbat.in appel.recipien.nu.8.vbi tenet q̃ sic,ex quo ꝓbatio videtur tendere ad diuersum finem.

61 XVIII.Fallit,q̃n testes fuissent examinati in iudicio summario,qa p̃nt,nõ obstãte publicatione,examinari in plenario.d. c. veniens.vbi not.Aret.in summario,& in vj.nota.Maria. in d. ca. fraternitatis.Aret.in c.cũ in tua.in iij.no.de testi.Rota in nou.de cisi.cccc.xxxvij.Abb.i c.veniens.ver.iterũ ead.gl.& ibi Bal. & ibi ẽt Fel.Soc.in regu.cccciij.in xlj.fal. & xliij.vbi declarat qualiter hoc intelligatur.Brun.in cõsi.xcviij.Bar.in extrauag.ad reprimẽdũ.in verbo,summariè.Gual.enuncìato.liiij.Afflict.sup Constit.

62 XIX.Fallit,q̃n testes sunt examinati coràm iudice,& postea iudiciũ deducitur coràm arbitratore:Marian.in d. cap. fraternitatis. Ro.in rubr.de arbi.Soc.in reg.cccciij.in xvij.fal.

63 XX.Fallit,q̃n testes sunt examinati coràm arbitro , & nõ sunt mortui,& aduersarius nõ vult illas attestationes recipere:Barto. in d.auth.at qui semel.de ꝓba.Cy.in l.per hanc.in ij.oppos.C.de tẽ.appel.Alex.in consi.lxxxiij.vol.iiij.Purp.in l.ij.C.de eden.Bar. in l.per hanc.C.de temp.appel.Lanfranc.in c.quoniam contra. §.testiũ depositio.de proba.Afflict.super Constit.

64 XXI.Fallit,q̃n testes primò sunt examinati coram arbitratore:nã aut nõ sunt examinati in forma iudicij: & tunc quia nullã fidẽ faciunt,proculdubio publicatione nõ obstante p̃nt testes examinari,quasi examen sit nullũ,vt dictũ est in j.limit. Et quòd examen sit nullũ,& fidem nõ faciat,tenet Bonif.in clem.ij.de testib.no.Iacob.Butr.& Barto. in l.fi.C.de testib. Aret.in c.præsentata.de testib.

65 Si verò sunt examinati testes in forma iudicij,tunc aut tenemus q̃ coràm iudice nullã fidẽ faciant, ꝓut tenuit Abb.in d.c.præsentata.& Bal.& Bar.Sal.in d.l.fi.C.de testib.& Anto.de Bu.in ca. Quintauallis.de iureiur.& tunc idem dicendũ esset , q̃ publicatio non obstet.& ita tenuit Maria.in d.c.fraternitatis.

66 Si verò tenemus q̃ testes examinati coràm arbitratore in forma iudicij, fidẽ faciant coràm iudice , ꝓut si essent examinati coràm arbitris,vt tenuit Iaco.Butr.in d.l.fi.C.de testib.& sequitur ibi Bar.& Anto.de Bu.& Arer.in c. p̃sentata. de testib. & tũc quãtũ ad hoc an examinari possint, publicatione nõ obstante , dicẽdũ est, ꝓut dictũ est in ꝓxima ꝓcedenti limitatione,in casu q̃n testes sunt examinati coràm arbitris.Lanfranc.in c.q̃n contra.§.testium depositio.de proba.Bal.in d.c.præsentata.de testib.

67 XXII.Fallit, vbi perempta esset instantia in qua testes sunt examinati,vel ꝓpter ineptã petitionẽ,vel per lapsum triennij de iure ciuili:vt in c.examinata.de iud.& in l.properandũ.§.j.& §.cũ aũt.C.de iudic.& ita tenẽt Io.And.Anto.de Bu.& Abb.in d.c.fraternitatis.idem tenet Pe.de Anch.in cle.ij.de testib.

68 Sed ista fallentia est bona quo ad casum q̃n instantia esset ꝓempta,ex qua ẽt attestatiões essent infectæ, & ꝓpterea inualidæ fuissent reddítæ:secus si perempta esset instantia remanentibus validis ꝓbationib⁹:qa tũc nõ liceret postea publicatis attestationibus,testes examinare.ita cõcludit Maria.in d.c.fraternitatis.in xxviij.fal.Imol.in cle.ij.de testi.vbi etiã Car.in iiij.q. in d.c.fraternitatis.in vlti.q.Soc.in reg.cccciij.in xxxix.fal.Alex.in cõsi.lviij. Vide Afflict.declarantem in Cõsti. in ti. de prob. in appel. recip. vbi dicit procedere q̃n probatio est ad diuersum finem: secus si ad eundem finem:ibi.nume.6.

69 XXIII.Fallit in causa matrimoniali,in qua etiã post publicatas attestationes licet adhuc examinare testes,vt i c.series. & ibi no.gl.de testib.& no.Aret.in summario illius c. & idem Aret. in summario c.cũ in tua.eod.titu.Spe.in ti.de teste.§.satis vtiliter.in nono casu.Abb.in d.c.fraternitatis.& Fel.Maria.in xxix.casu.Boer.in sing.in verbo,testis.sing.liij.Pe.de Anch.i cle.ij.& ibi Imo. ẽt de testib.Abb.in c.causam matrimonij.i ij.no.de testi.Lãfranc. in c.q̃n ꝑ.§.testiũ depositio.de ꝓb.Ang.in §.qa verò. versi. vlterius oppo.in authen.de testib.& in auth.at q̃ semel. de ꝓb. Abb. & Fel.in ca.series.de testib.Bal.in auth.nunc si hæres. C. de litig. Abb.in c.sicut literis.de spons.Soc.in reg.cccciij.in xv.fal.& fal. xxxvij.& xlvi.& Abb.in c.attestationes.de despon.impub.

70 Idem est q̃n agitur de ꝓbatione matrimonij spiritualis:glo. in c.p̃sens clericus.xx.q.iij.Fel.in c.fraternitatis. apostil.ad Abb. in cod.c.vt lit.nõ contest.Fel.in c.causam.de prob.Fel. in rub. de spons.in ij.speciali.Ruin.consilio cxxx.volumin.iiij.Felin.in ca. constitutis.el ij.de testibus.

71 Declara tñ & intellige istã limi.vt ꝑ Abb.in c.iurauit.de ꝓb. Bonif.de Vital.in cle.ij.de test.Ias.in cõsi.xv.volu.iij. Fel. in ca.lator.ver.fecũda declaratio,de re iudi.tenet q̃ procedat nõ tãtum fauore matrimonij,sed ob periculum animarũ: & ideò cessante dicto periculo,non admittitur examen testium:vt per Are. in c. constituris.el ij.de testi.& Fel.ibi.

72 Itẽ declara vt in hoc casu necessariũ sit iuramẽtũ super nõ subornatione:vt ꝑ Hip.in sing.cxxviij.Fel.in c.series. de testibus.

73 Et generaliter q̃n agitur de periculo animarũ, nõ obstat publicatio,vt dicit Fel.in c.fraternitatis.de testib.

74 XXIIII.Fallit,vbi post publicatas attestationes fieret examinatio testiũ de ꝑsensu partiũ.gl.in d.cle.ij.in verbo, ꝓducere. Io. An.in c.fraternitatis.& in c.p̃sentata.de testi. Bar. in auth. at qui semel.in vlti.q.de ꝓb.& ibi Bal.in iiij.fal.& Sal.& Bar.in l.p hãc.in fi.C.de temp.app.Ang.in d.§.quia verò.ver.item oppono ad idẽ. in fi.Imol.in d.c.fraternitatis.& ibi Maria.in xxx.casu.Alex.in l.j. ff.de fer.Soc.in regul.cccciij.in iiij.limit.Aluarot.in ca.j.§.item si vasallus.de controuer.inuestit.

Contrariũ tñ tenet Ang.in d.auth.at qui semel.Imò etiam si cõsentiat pars,ꝫ quã testes producuntur tacitè,nõ opponendo, hoc sufficit:Imol.in d.cle.ij.Abb.in c.cũ cõtingat.de offi. deleg. Fel.in c.q̃n ꝫ.de ꝓb.& in c.pastoralis.de excep.Corn. in consili. xxvij.vol.iij.Ant.de Bu.in c.in causis.& in c. vltra tertiã. & in repe.c.fraternitatis.vbi etiã latè Fel.de test.vbi etiam hoc tenet Io. Andr.& Maria.in d.c.fraternitatis.& Fel.Ias.in l.patre furioso. ff. de his,qui sunt sui,vel alie.iur.& in l certi condictio.§. q̃n. ff. si cert.pe.Afflict.super Constit.Aimo in consi.lxv.

Contrarium Aret.in c.fraternitatis.de testib.Bertrand.in cõsi. clxvij.vol.iij.

Sed tenendo primam opinio.dicas idem esse si iudex detulit productioni testiũ, parte nõ appellante,nam hoc sufficit: vt per Alex.in consilio lxxxiij.vol.iiij.

75 XXV.Fallit,vbi attestationes sunt deperditæ , qa paria sunt nõ esse,& nõ apparere:vt est tex.in c.fi.de ꝓb. & ibi not. & istud voluit Bar.in auth.at q̃ semel.C.de ꝓb.Spec.in ti.de teste.§.satis vtiliter.Inno.in c.cõstitutus.de testi.Bal.in l.veluti. ff. de ædend. Bal.in d.auth.at q̃ semel.in vj.fal.Bal.in l.p hãc.C.de tẽp.ap.Abb. in c.fraternitatis.in v.fal.& ibi Imol.& Maria.in xxxij.casu, Petr. de Anch.in cle.ij.in iiij.fal.& ibi Bonif.in iiij.fallẽ.Fel.in c.p tuas. de testib.Soc.in reg.cccciij .in ix.fal.Aluarot.in c.j.§.itẽ si vasall⁹. de ꝓtrouer.inuestit.Hipp.in rubr.de probat. Afflict. super Cõsti.

76 XXVI.Fallit,nã iudex põt etiã publicatis attestationibus testes repetere,vel interroga e,q obscurè deposuerũt,qd debet facere ex o.ficio,nõ ad partis instantiã.gl.in c.cùm clamor.& in c. per tuas.vbi ẽt Inn.de testi.& ibi Aret.glo.in c.in presentia.in gl. in verbo,dubiũ.de proba.& ibi Anto.de Butr. Imola , & Fel.in dicto c.per tuas.Barto.i l.iiij.§.hoc aũt iudiciũ.in iij.q. de damn. infec.Inno.Abb.& Fel.in d.c.cùm clamor.Fel.in c.cùm a nobis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de testi.Bar.in l.repeti posse.ff.de q̄st.Fel.in c.fraternitatis. vbi ēt Maria.in xxxiii.casu.Fede.de Senis in p̄s.cclxij.Bal.in auth.at qui semel.C.de ꝓbatio.& in l.fin.in ij.lectu.ff. de petit.hæred.|Alex. in p̄si.xcij.vol.v.Oldendorp.in libel.iur.& æquitat.tomo.ij. Car. in d.cle.ij.de test.Alber.de Rosat.in l.solā.C.de testi.Aret.ī l.ij. ff. de duobus reis.Lanfranc.in c.q̄n p̄. in §.testiū depositiones. de ꝓbat.Corn.in cōsi.clxxxv.volu.iij.Soc.in regu.ccccciij.in x.fal.& fal.xlviij.& seq.Hipp.in l.j.§.si qs vltro.de q̄st.Alex.in cōsi.ccxxxviij.volu.vj.vbi plus addit,hoc fieri posse per iudicē etiā postquā pars hoc petiit,licèt nō teneatur hoc facere ad suā instantiā,pōt tn̄ facere hoc ex suo officio,& idē voluit Pau.de Castr.in consil. ccxlvj.in j.parte,incip.in casu,de quo quæritur.

78 Quinimò Specu.in titu.de teste.§.satis vtiliter,versi.qd ergo si ego peto.tenet q̄ de cōsuetudine iudex istud faciat, & facere debeat etiam ad partis instantiā,vt testis addat rationē sui dicti. & istā limita.etiam tenet Hippo.in consi.xxxix. & in consi. xliij. & in consi.lx.& in consi.lxxiij.

79 Et nota,qa nō pōt quis cogi ad declarandum,nisi totū dictū suum sibi legatur.Curt.Iunior in l.si quis intentione ambigua, ff.de iudic.

80 Et propterea dicimus q̄ si iudex videt dicta testiū obscura, pōt testes iterū interrogare ꝓ declaratione eorū,q̄ obscurè deposuerūt.Angel.& Imola in l.inter stipulantē.§.si Stichum.ff. de verborū obliga.per Bart.in l.ij.§.creditū.in fine.ff. si certū petat̄, & etiā instante parte.vt per Hipp.in l.prima.§.si quis vltrò. ff. de quæstionib.

81 Et q̄n dicātur obscurè deposuisse,Fel.in ca. cùm clamor. de testi.declarat.

82 XXVII.Fallit,vbi articulus esset ita cōsusè positꝰ,vt aduersarius ex eo plenè instrui,aut plenè informari nō potuisset , tenet gl.in c.iurauit.& ibi Abb.vbi ēt Fel.de ꝓba.Inn.ī c.ex tenore. de testi.& ibi sequit Ant.de Butr.Abb.Imol.& Fel.gl.in c.si testes.in §.fi.vbi ēt Domi.iiij.q̄st.iij.Ant.de But.in c.series,de testibꝰ.& ibi Fel.in fi.& Ant.in c.fraternitatis.& ibi Imola,& ibi Maria.in xxxiiij.casu.de testib.Io.And.in addit.Specu.in titu.de teste,§.sæpè.ī verbo,de falsitate,quē refert,& sequit̄ Ant.de Bu.in c.ex tenore, versi.plꝰ dicit.de testi.apostil.ad Abb.in d.c.fraternitatis. de testi. Pet.de Ancha.in cle.ij.de testib.Declara, nā q̄n probationes aduersarij sunt pares,præferuntur istis testibus sic repetitis ob scin tillā dubitatæ subornationis,vt per Fel.in c.ex tenore, de testib.

83 XXVIII.Fallit,vbi testes essent examinati ad ꝑpetuā rei memoriā,qa eorū publicatio nō obstat quominus testes in iudicio ordinario examinari vel repeti possint.gl. in auth. sed & si quis. C.de testi.Spec.in titu.de teste.§.satis vtiliter.in xvij.fallent.

84 Ant.de Bu.& ibi ēt Abb.in xvij.fal.& ibi Maria. in xxxvj. casu,vbi etiā Imola in c.fraternitatis.de testi.Soc.in regula ccccciij. in xxxiij.fal.Bal.in l.si quis testibus.C.de testi.in fi.

85 Et ibi etiā Salic.hoc idē voluit,dicens q̄ licet post publicatiō testes examinare,q̄n examinantur ad aliū effectum , vt quia primò examinati sunt ad præparationē litis,nūc verò ad decisiō nē causæ,& alleg.c.veniens.el ij.de testi.& idē voluit Nic.de Matarel.in dicta authen. sed & si quis.C.de testibus. Oldendorp.in libello iur.& æquitat.tomo ij.

Contrariū sumitur ex mente Spec.in titu.de test.§.nūc tractemus.ver.aliàs aūt.& hoc ēt sumitur ex mente Abb.Imolæ,Aret. & Fel.in c.significauit.de test.dū respōdent ad doct.Spec.in loco præalleg.& p̄riā etiā opinionē tenuit clarius Bal. & Sal. in dicta auth.sed & si quis.C.de testi.& ibi etiā Pau. de Castr. & istā opi. dicit veriorē Aret.in d.c.fraternitatis.

86 Sed Aret.in d.c.fraternitatis.notabiliter distinguit,cōcordā do opi.quā distinctionē verā esse existimo , nā ꝓcedit limitatio q̄n testes ad ꝑpetuā rei memoriā examinātur ex parte rei ad defensam.vltima aūt opinio,q̄n examinarentur ex parte actoris.q̄ distinctio sumitur ex not.per Doct. in dicta auth. sed & si qs. C. de testibus.

87 XXIX.Fallit,vbi post publicatas attestationes qs vellet ꝓbare ꝓrium per euidentiam facti iunctis testibus. ita dicebāt Vinc. & Gofred.in c.causam matrimonij,de ꝓba.Bal.in l.si qs testibus. C.de testi.in fi.q̄st.vbi allegat Spec.in tit.de ꝓba. in §. videndum. ver.hoc quoque.Sed Spec.hoc nō dicit.idē tenet Sal.in d.l.si qs testibus.C.de testibus.idē tenet Maria.in d.c.fraternitatis.in xxx vj.casu.& ibi etiā hoc tenet Fel.& Roma.in l.si verò.§.de viro.in xxxj.fal.ff.solu.matr.Per.de Anch.in c.causam q̄.de testi.apostil. ad Abb.in d.c.fraternitatis.Flor.in l.qui seruum.ff.de interrog. actio.Soc.in regula ccccciij.in xix. fallen.Hipp. in rubr. de ꝓbat. Chassa.in consue.Tiraq.de retract.Gammat.consi.ciui.xliij.

88 Sed Abb.declarat qualiter hoc intelligatur in c.causam matrimonij.in gl.in verbo,matrimoniali.de ꝓba. sequitur Aret. in c.fraternitatis.de testib.vbi etiā Fel.q̄ intelligunt hoc ꝓcedere, q̄n inspectio esset super perit ia artis,aliàs secùs : vtputà si super damno dato.

89 XXX.Fallit, vbi testes examinati,& publicati deposuissent de peritia artis,qa nō obstante publicatione , alij testes peritiores in p̄riū examinari p̄nt,qa sunt magis iudices, q̄ testes. Bal. in c.,ppositi.in fine,de ꝓba.& ibi clarius Dec.& etiā Barba.& Fel. & Io.de Ana.in cap.significauit.de homi.Idē tenent Bald.Abb.& Imol.vbi ēt Aret.in c.causam matrimonij.de ꝓbat.Fel. in ca.fraternitatis.& ibi Maria.in xxxviij.casu.Corn.in cōs. xxvij. vol. iij. Lanfranc.in c.q̄n p̄. in §. testiū depositiones. de probat. apostil. ad Abb.in d.c.fraternitatis.Soc.in reg.ccccciij.ī xxxvij. fal.Hipp. in l.j.§.si quis vltrò.ff.de quæst.& in sing.suo lxvj.Fel.ī c. causam. de proba.Afflict.super Constitu.

Contrarium Abb.in d.c.proposuisti.de proba.

90 XXXI.Fallit,vbi post publicationē ꝓduceretur instrumentū,& cū instrumento testes:qa tūc testes admittuntur etiā facta publicatione,vt est tex.secūdùm vnā lectu.in c.series. de testi.& ibi not.Ant.de Bu.Imol.& Aret.& Fel.& ibi Roma.in rubr. ff.de arbi.Maria.in d.c.fraternitatis.in xlj.casu.Fel.ibi.& idē Fel.in c.ij. in septimo intellectu tertiæ conclusi.de ꝓba. Lanfranc. in c.q̄n cōtra.§.testiū.de proba.Alex.in cōsi.xlvj.volu.vj.& in l.certi ꝑdi ctio.§.q̄n.ff.si cer.pet.& in consi.ccxiij.volu.ij. Ant.de Bu. & ibi Aret.in c.tertio loco.de proba.apostil.ad Abb.in d.c. fraternitatis.apostil.ad decis.Tholos.ccclxxiij.Socin. in regu. ccccciij. in x. fall.Roma.singu.lxxxj.Aimo in consilio lxv.Cagno.in l.j.nu.17. in fi.ff.de regulis iur.

Et dicit Bal.in l.ampliorē.C.de temp.app.in fine,q̄ ad cōprobationē instrumenti,& Notarius,& testes examinari poterunt, nō obstāte publicatione.apostil.ad Abb.ī d. c.fraternitatis, & apost.ad Bar.in d.auth.at q̄ semel.Afflict.sup Cōsti.Idē si tātùm instrumēta sine testibus ꝓducerentur.Mil.in practic.crimin.Declara duobus modis vt per Paris.p̄s.cxxij.volu.j.ad quē me remitto.

91 XXXII.Fallit,q̄n tertius admitteretur ad causam pro interesse suo,qa etiā post publicatas attestationes inter partes principales pōt tertius testes examinare,ita videtur velle text. in c.cōstitutis in præsentia.& ibi not.Abb.de testi.Spec.in titu. de teste, §.satis vtiliter.versi.qd si à sententia.Maria.in d.c. fraternitatis.ī xliiij.casu.Feli.ibi,Chassa.in cōsuet.Fel.in c.veniens.el ij.de testi. Fel.in c.qualiter & q̄n.de accusatio.Oldendorp.in libello iur.& æquitatis.tomo ij. Afflict.super Cōsti.Imol.in c.super.de re iudi. Idē tenent q̄n ignorasset causam agi,secus si sciuisset. Idē Paris. dicit distinguendo inter scientē,& ignorantē,in cōsi. cvij. vol. j. in cōsi.cvij.vol.j.Ant.de But.verò ibi distinguebat , sed eius distinctionē impugnat Imola in loco prælallega.Inn. verò in d. ca. super.de re iud.tenebat p̄riū.& Bal ī auth.nūc si hæres. C. de liti. Ang.in l.si suspecta.ff.de inoff.testa.Ang.tn̄ primā opinionē tenuit.Bar.ī l.si perlusorio.§.j.versi.ij.videtū.ff.de appel. Abb.in c. veniens.el ij.de testibus.& ibi Fel.Bal.in l.si suspecta.ff.de inoffi. testa.Imo. ī l.ab executore.de appel.& ī cle.ꝓstitutionē.de electo.

92 Vbi dicit præiudicare terminū peremptoriū tertio , si sciuit causam agi,& nō aliàs.& idem videtur sentire in eadem elem.

93 Fortasse possent cōcordari opi. q̄ aut tertius comparet , & assistit liti,& tūc nō possit publicatis attestationibus testes examinare,sicut nec principalis poterat.Aut principalis comparet pro suo interesse,& litē nō prosequitur,principaliter & tunc nō obstante publicatione per alterū obtenta , quasi res inter alios acta sibi non obstet publicatio.& ista distinctio sumitur ex no.q̄ Ang.in l.ab executore.§.fi.ff.de appel.

94 Sed nota,quia publicatio obtenta per tertium nō excludit principalem.Fal.in c.constitutis.de testib.

95 XXXIII.Fallit incausa criminali,in qua testes recipiuntur ēt publicatis attestationibus.Barto.in l.prima.§.fina.ff.de quæst.in l.Diui fratres.ff.de pœn.in l.reus.§.vnius.ff.de q̄st.Abb.ī c.suborta.de re iudic.in c.fraternitatis.in xv.fallent.de testibus. vbi etiā Maria.in xlv.casu.Imol.in clem.ij.de testibus.Guido Papę singu. cccxv.Boner.in singu.in versicul.testis.singu. xlvij. Socin. in regula.ccccciij. in vj.fallen.

96 Sed ista limitat.pōt intelligi duobus modis,vel in accusatione,vel in inquisitione.Quātū ad accusationē duæ p̄nt fieri cōclusiones ex mente Bar.in l.ij.§.si publico.in versicu.vlterius. ff.de adult.prima est,q̄ ī causa criminali post publicatas attestationes nō pōt fieri examinatio testiū ad partis instantiā, sed tātùm iudicis officio,etiam ad defensam accusati:vel ad eius innocentiā probandā.& ita etiā declarat Barto. in d. authen. at q̄ semel.& Bal in secunda fallen.Angel.in l.si vacātia.in reper.C. de bonis vac.Io.And.in regula,nullus pluribus.de regulis iuris,in sexto.in Mercurial.Imola in c.cum clamor.de testibus.Bal.in l. ęa quidem.C.de accusatio.Sed Aret.in c. fraternitatis. tenet q̄ ad defensam, etiam instante parte testes examinari possunt. & idem in ca.cùm clamor.de testibus.vbi etiam Fel.

97 Secūda cōclusio elicitur ex dictis Bar.ī dicto §.si publico:q̄

ad offensam testes poterūt examinari,etiam publicatis attestationibus,ex officio.Idem Bal.in l. quædā,in fin.princ. ff.de eden. Corn.ī p̄s.cclxxiij.vo.iij.Maria.in c.fraternitatis.ī xxxiij.casu.Fel. in c.cū clamor.de testi.Ang.in tract.malefi.in verbo,comparent dicti inquisiti,& negauerunt totū.& in verbo,qui iudex dictū,ꝓcessium publicauit.Afflict.super Consti.

Contrariū sentit Abb.in d.c.suborta.de re iud.Bal.in l.presbyteri.C.de episc.& cler.Hostien.& Ant.de Bu.in c.cùm clamor.de testib.Sal.in l.fi.C.de q̄st.Are.in c.fraternitatis.licet in c.cùm clamor.nihil firmet.Hipp.ī l.j.§.fi.ff.de q̄st.&Fel.videtur hoc tenere in d.c.cū clamor.Aluarot.in c.j.§.item vasallus.de controuers.in uesti.Hippol.in practi.§.sequens quæstio.Mil.in pract.crimi.

98 Et qdin crimine hæresis:Carre.in tract.de hæretic.nu. 124. & seq.& dicetur in vj.limi.

99 Sed in inquisitione est distinguendū:qa aut aliquis promotor litis assistit,qui litem prosequetur,& isto casu dicendum est, prout supra dictū est,stante accusatione in præced.conclus.Bar. in authen.at qui semel.C.de prob.Anton.& Io.And.in c.qualiter,& q̄n.de accus.Bal.in l.ea qdē,de accus.Spec.in ti.de inquiii. §.viso.versi.sed nunquid publicatis,Federi. de Senis,in consilio cclxij.Socin.in regu.ccccciij.in vij.fall.

100 Sed si nullus promotor litis, vel pars nullā litē ,p̄sequitur, tunc ,peuldubio iudex pōt testes etiā post publicatas attestationes examinare,vt no.in d.c.cùm clamor.per Abb.Are.& Fel.Io. And.Anto.de Bu.in d.c.qualiter,& q̄n.de accus.Bar.in d.auth.at q̄ semel.C.de prob.& ibi Bal.in iij.fall.Ang.vbi etiā Sal.versi. itē fallit.Fede.de Senis in cōl.cclxii.Io.And.in c.vt officiū.de hære. in vj.Arch.ī c.per hoc.in fi.de hęret.in vj.Bal.in l.eos. §. si qd aūt, in fi.C.de app.Imol.& Pe.de Anch.in cle.j.de testi.Aluarot.in c.j. §.itē vasallus.de controuer.inuesti. Soc.in reg.ccccciij.in 50.fall.

Et ꝓpterea dicitur q̄ in causa hæresis,publicatis testibus,licet alios examinare,Archid.in d.c.p hoc.in fi. de hæret.in vj. & Io. An.& Domi.ī c.vt officiū.cod.ti.Soc.in reg. ccccciij.ī xj.fal.Aluarot.in c.j.§.itē si vasall⁹.qd sit inuerit.Fel.in c.fraternitatis.de testi. Et ex ista limi.& proximè dictis sequitur alia limi.quæ talis est.

101 XXXIII.Fallit,nā iudex pōt ex officio testes examinare ēt post publicatas attestationes.vt no. in c.cùm clamor. de testib. glos.in cap.p tuas.de testib.& ibi Fel.Federic.de Sen.in p̄s.cclxij. Io.And.in c.vt officiū.de hæret.in vj.Arch.in c.per hoc.in fin.de hæret.in vj.Maria.ī d.c.fraternitatis. ī xxxvij.casu. de testi. Guid. Papæ.q.lxxij.Soc.in regu.ccccciij. in xliiij. fal. An aūt hoc teneat facere ad instātiā partis,vel tn̄ ex officio,dic vt in fal.xxvj. supra dicta.Vide Soc.in reg.ccccciij.in xlviij.& seq.fal.

102 Et maximè debet facere in beneficialibus,& maximè curatis,in quibus etiā partibus p̄dicentibus,& inuitis pōt testes recipere ,pter periculū animarū.Io.And.Hosti.Anto.de Bu.& Fel.ī c.ad petitionē.de accus.Maria.in c.fraternitatis.in xvij.casu, de testib.Io.And.in c.cùm inter.de cōsue. nā in beneficialib⁹ iudex ,supplet ex officio.c.cùm nobis olim.el j.& ibi gl.in verbo,ex officio.de elect.& in c.oblatæ.de appel. & per gl.in c. bonæ. él primo,de post.prælat.Guido Papæ , qui declarat , in singu. dcxxiij. Feli.in c.ad petitionem.de accus.

103 XXXV.Fallit in Papa,qui pōt etiā publicatis attestationib⁹ etiā testes examinare,& ita voluerunt Host.Io.And.Anto.de Bu. & Fel.in c.ad petitionem.de accusa.

104 Et ponit Maria.in c.fraternitatis.in xlvj.casu.q plus addit idem esse in quolibet alio nō recognoscente superiorē , vt ibi p eū.sed ista limitatio est indubitabilis,quia si iudex quilibet inferior hoc pōt,vt suprà dictum est in præced.limitatione, cur hoc non poterit Papa,& quilibet alius Princeps?& hoc etiam considerant Docto.in locis proximè allegatis.

105 XXXVI.Fallit,vbi pars petens publicationem, fuisset protestata,quòd intendebat etiā pòst testes examinare.ita tenet glo. fi.in ca.cùm in tua.de testibus.& ibi Ioan. Andr.& in c.si testes.§. final.quarta quæst.iij.

Sed vt per Ant.de Bu.in fraternitatis.hoc ꝓce[illegible] altera pars nō cōtradixisset,sed cōsensisset,aliàs secus.& [illegible] Abb.ibi in d.c.cùm in tua.& Are.Io.And.& post eū Abb. in c. ex tenore. de testib.per Maria.in c.fraternitatis.in xlviij.casu,& Lanfranc.in c. quoniam contra.§.testium.de probatio.

106 Sed ista limitatio posset esse vera,tenēdo q̄ publicatio absque eo q̄ dicta sint testificata,impediat productionē testium: nam illud non procederet,vbi tempore publicationis pars esset protestata,q̄ remaneret sibi saluum ius producendi testes.

107 XXXVII.Fallit si cōsuetudo loci hoc admitteret,q̄ ēt stante publicatione testes possent examinari,quia valet talis cōsuetudo,ita voluit Ant.de Bu.& Imo.in c.series.de testib.Io.And.in addi.Spe.ī ti.de exce.§.dicto.ver.sed nunquid licèt hoc nō dicit ibi Io.An.secūdùm Abb.in d.c.series.vbi tn̄ ipse in fine tenet illā opi.Roma,in singu.cclxxiij.Maria.in d.c.fraternitatis.in §.casu.

Soc.in regula ccccciij.in xij.fallent.apostill.ad Bald.in l.per hanc. C.de tempor.appellation.

Contrarium gl.in c.per tuas.in gl.fi.de testib.& ibi Fel.& Fel.ī d.c.fraternitatis.de testi.

108 XXXVIII.Fallit,fm cautelā Bal.in l.ampliorem. in fi.prin. C.de tēp.app.q̄n pars nominaret testes iudici,& postea se absentaret,qa testes pōt index euocatos ad se examinare, quod dictū Bal.refert,& sequitur Pau.de Ca.in cōsi.ccxcvj.incip.in casu, de quo q̄ritur.Rom.in p̄s.ccccclxxix.& ī repe.Rubricæ de arbit.vers. itē habens.vbi etiā istud dictū restringit.Barb.in c. ad petitionē. in ver.vltimò nota.de accus.Alex.in l.iiij.§.hoc aūt iudiciū.ff. de dam.infect.Cæpolla in caut.clxv.Alex.in cōs. ccxxxviij. vol. vj. Lanfranc.in c.q̄n p̄. §.testium.de probat.Soci in regula ccccciij.ī vltima fallen.Hippo.in l.j.§.si quis vltrò.ff.de q̄s.& in cōsi.xxxix. nu.14.vol.j.in cōsi.xliij.nu.72.& in consi.lx.nu. 19.& in p̄s.lxxiij. nu.22.& seq.Soci.in regula ccccciij.xxix.fallen.Iaf.in l.vbi pactū. C.de transact.Hipp.in Pract.§.sequens.& in rubrica de probatio. Ruin.in consi.xxx.vol.iiij.

109 Declara vt per Aimo.in consi.cxxxiiij.videlicet q̄n pars no minaret testes iudici,secus si iudex spōte mādaret parti vt testes examinaret,quā tūc potius officio aduocati,quàm iudicis fungeretur,vt ibi per eum.

Cōtrarium Roma.in Liiij.§.hoc aūt iudiciū.ff.de dam. infect. Fel.in d.c.fraternitatis. & Maria.in liij.fallen.apostil.ad Abb.in d. c.fraternitatis.Afflict.super Consti.

110 XXXIX.Fallit,vbi testes examinati deposuerūt se nihil scire,qa ēt post corū publicationē alij testes sup eisdē articulis poterūt examinari,vt no.Iac.de Belui.per illū tex.in c.j.§.j.qd fit inuesti.ī vsib⁹ feud.& ibi sequunt Rayn.Nico.de Neapo.Mar.Laudē.Aluarot.& Cardi.Alex.& Soc. ponit ī regu.ccccciij. in ij. limi.

Contrariū tenēt ibi Bal.Io.And.& Anto.de Bu.in c.fraternitatis.vbi ēt Are.& Feli.de testibus.apostil.ad Bar.in d. auth. at q̄ semel.in verbo dubitatur.& idem colligitur ex dictis Bald.in c.fraternitatis.versi.breuiter.de testi.

Sed Bar.in d.auth.at qui semel.in versi.q̄ro vtrū testis.pōt saluari,vbi corrupti ab aduersario testes dixissent se nescire, vel nō recordari.Alex.in l.veluti.§.hæc vox.ff.de eden.

111 XL.Fallit,vbi licet dati essent articuli,tn̄ desup nulli essent testes ,pductī,qa tunc etiā publicatis testibus super eisdē articulis,p̄nt examinari,gl.in c.causam.el ij.ī gl.i. de testi. & ibi Laurē. Tancredus.& Host.& Abb.in d.c.fraternitatis.in vltima fal. post Ant.de Bu.ibi.Bal.in d.auth.at qui semel. Corn. in p̄si. xxvij. vol. iii.vbi adducit bonas rationes.& Soci.in d.regu. ccccciij.in ij. fal. Alexan.in consi.lxxxiij.volu. iiij.Fel.in c.cùm venissent. de testi. Soci.in regu.ccccciij.in xxxiiij.fall.

112 XLI.Fallit,nā si testis examinat⁹ super negocio principali, deponat se nihil scire,pōt etiā post publicationē examinari sup publica voce,& fama.Io.And.in addi.Spec.in ti.de test.§. nūc videndum.in vltima addit.Felin.in c.fraternitatis.de testi.Are.in c. cùm causam,de testi.& in d.c.fraternitatis.& ibi Imola.

Nec mirū.qa videtur super diuersis deponere.,p quo facit, nā testes,qui deposuerunt super aliquo accessorio,nō prohibentur etiam post publicationem deponere super principali.Aret. in c. de testibus.de testi.

Primò declara vt per Alex. in cōsi.lxi.vol.ij. q̄n testis simplicite iurasset dicere veritatē super articulis,& tota causa : qa tunc super eo,qd est articulatū, nullo mō p̄nt amplius testes examinari.Ang.in consi.clv.Hipp.in sing.dcxxij.fuit dictū Inn. & Anr. de Bu.in d.c.fraternitatis.Corn.in consi.xxvij.vol.iij.

113 Secundò intellige,& declara præcedentē principalē cōclusio.& limi.vt per Are.in d.c.de testibus.q̄n testis dixisset aliquid in fauorē partis aduersæ,quia ex quo illi esti⁹ quæritum , nō pōt vlteriùs examinari.

114 XLII.Fallit,vbi reus nō fuit admissus ad suā intentionē ,p bandā vel ex consensu partiū, vel ex iuris dispositione, nisi postquā actor plenè probasset suā intentionē,quia tunc dato quòd testes actoris essent publicati,adhuc reus posset probare suā intentionē p testes.Bal.in c.i.§.itē si vasallus. de cōtrouer. inuesti. refert & sequitur Soci.in d.regu.ccccciij.in iij.limi.per l.officium. ff.de rei vendi.sed nec limitatio probatur per illā legē, nec ego credo illam veram,si dicieita essent testificata per eum.

115 XLIII.Fallit,vbi qs vellet impugnare dicta,& personas testium simul,qa istud facere posset publicatis attestationibus , vt no.Barto.post Nic.de Mat.in d.auth. at q̄ semel.& ibi Pau.de Ca. Sign.Homod.ī p̄s.ccxlj.ī fi. Are.ī c.licèt dilectus filiꝰ.de test.Pe.de Anch.ī cle.ij.de testi.Imola ī d.c.fraternitatis.Lanfranc.ī c.q̄n p̄. §.testiū.de ꝓbatio.Soc ī regu.ccccciij.ī xiiij.fal.sed ista limi.videt mihi esse eadē limitatio cū limitat.superius posita in x.limitatio.

116 XLIIII.Fallit,q̄n qs legisset attestationes personarū ex functoriè , nō diligenter & plenè, siquidē tunc non obstante publicati[illegible]e,eo

quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

quòd credendū est ꝙ nō potuerit perfectè discerè testificata,admittitur ad testiū examē.Bar.in. d.auht.at q semel. versic. venio ad quartā.vbi ēt Pau.de Ca.ibi,ī tex.attestationes.Sal.in ix.quest. Ang.in §. quia verò.in auth.de testi. Lanfranc. in cap.qm̄ ꝫ.in §. testiū.de .pb.Maria.in d.c.fraternitatis.& ibi Imol.Soci. in regul. cccciij.in xiij.fal.Dom.ī c.cùm pſonæ.in fi.princ.de priuile.in vj. Inno.Anto. de Bu.& Hoſtien.in c.vltra tertiā.vbi ēt Bal.de testi. Fel.in d.c.fraternitatis.de testi.latè Fel.ī ca.vltra tertiā.de testi. & in prooem.Decretal.Ripa in c.ſi quando,derescrip.

117 Et idē est ſi audiuiſſet ab ipſis testib⁹ qd depoſuerint, vel ſi nō legerit totas attestationes,vt per Bar.in d.auth.at q ſemel.in verſic.venio ad quartā.& ibi Bal.& Pau.de Ca.& ibi Sal.in nona quæstio.& præced.Bar.in §.qa verò.in authen.de testibus. Bald. in l.inciuile.ff.de leg.Felinus in d.capitulo,fraternitatis. Marian. Romanus in ſingul.dcccij.

118 Imò ēt ſi inſtruxerit testes,& ſic habuerit intēctionē testiū, adhuc pōt examinare,Bal.ī l.fi.ff.de fer.apoſtil.ad Bald. in authē. at qui ſemel.C.de probat.

Et idē qn̄ testificata didiciſſet in exemplo,vt per Bal.in l. fi. ff. quemadmodū testamen.aper.& Ange.iu l.præceden. & Imol.q limitat,niſi exemplū eſſet manu eiuſdem Notarij. Soci. in regu. ccccij.in xxiiij.limita.& ſequitur apoſtil.ad Bald.in l,pet hāc. C. de tempor,appell,licèt contrarium teneat Maria.in capitulo,fraternitatis.de testibus.

119 Sed mihi videtur ꝙ iſta nō ſit limitatio principalis,ſed illatio limit.quartæ,vbi dictū est,ꝙ ſola publicatio nō excludit,niſi didicita ſint testificata.ex quo ſequit,ꝙ q nō legit totas attestationes,vel q nō plenè legit,nō dicitur eſſe excluſus à facultate ꝓducendi testes,qa nō pōt dici plenè,& perfectè didiciſſe testificata.Itē q audiuit à testibus,vel q legit attestationes in exemplo, non dicitur perfectè didiciſſe testificata,quia ſæpè testes partib⁹ mentiuntur,vt conſiderant Docto.in iſto caſu.

Item ſæpè exemplum diſcordat ab originali,& propterea nō facit fidem,ſecus ſi ſit ſcriptū manu eiuſdem, qa tunc fidē facit, quaſi cenſeatur concordare cū originali,vt no.in authen.ſi quis in aliquo.C.de edend.

120 XLV.Fallit,vbi testes examinati fuiſſent excōmunicati,qa ēt poſt publicationē admitti pōt nō obſtāte publicatione.Inn.in c.auditis.in fine.de testi.in integ.Roma.in rubri.de arbitr.verſic. itē fallit.Soc.ī regu.ccccij.in xviij.fall.Card.in clemē.ij.in prima oppoſ.de testi.apoſtil.ad Bald.in l.per hanc.C.de temp.appel.Bo niſ.de Vital.in cle.ij.de testi.Afflict.ſuper Conſti.

121 Sed iſtā limitationē put o eſſe illationē primæ,ſecundæ & tertiæ limi.nā testes vbi ſunt examinati, & nullā fidem faciunt, ꝓculdubio,etiā publicatis,nō impeditur aliorum productio, & examinatio,& idem colligitur ex xix.xx.& xxj.fall.

122 XLVI.Fallit,vbi in effectu poſt publicatas attestationes qs intēderet idem probare,ſed per aliū modū probandi,qa vbi variatur modus probādi,ſi idē cōcluditur in effectu, licet etiā poſt publicatas attestationes testes examinare,ita tenet Anto.de Bu. & fuit de mēte Hoſtie.ibi,in c.attestationes. de deſponſ.impub. ſequitur Soc.in regu.ccccciij.in xx.fallen.& fuit de mente glo.ibi in verbo,testes.ſequitur prima apoſtil.ad Abb.in c. fraternitatis. de testi.Bouer.in verbo,testis.ſing.liij.

Contrarium videtur ſentire ibi Hoſtien.& Card.Alex. apertè in d.c.attestationes.Fel.in c.fraternitatis.de testi.& ibi fuit dictē Abb.dum recedit ab illa ſol.gl.& aliam ponit.

123 XLVII.Fallit,vbi is,qui habuit publicationē, fuiſſet oblit⁹ testificatorū,vt voluit Ang.in §.qa verò. in prima oppoſitio.in verſi.ex hac tamē ſolutione.in auth.de testi.Soc.in reg. ccccij.ī xxj.fall.apoſtil.ad Bal.in l.per hanc.C.de temp.appel.

124 XLVIII.Fallit,vbi testes examinati, & publicati aliqd depoſuiſſent ſuper articulis nō ꝓductis,vel ſuper eo, quod nō est in articulis deductū,vt no.Inno.& Bal.in c.fraternitatis.de testi. vbi etiā Fel.in duab⁹ limit.& idē Inn.in c.ex tenore.de testib.vbi ēt Anto.de Bu.& Abb.in tertia ſol.& ibi Imol.Fel.& Card.in cle. ij.de testib.Bar.in authen.at q ſemel.in ver.ex p̄dictis apparet. C. de .pb.Io.An.in addit.Spe.in ti.de teſte.§.iā de interrogatoriis.in verſi.fiunt aūt generaliter.de testib.per Soc.in regu.ccccciij.in xx vj.fallen.Fel.in c.de testib.de testib.Afflict.ſuper Conſti.

125 XLIX.Fallit,vbi testes primò examinati,& publicati depoſuerunt ſuper valore:nā pōt alij examinari etiā publicatis attesta tionibus,ſuper maiori ſumma,glo.penul.in c.cùm cauſa, q̄ iter œconomū.de testi.& no.ibi Bal.Bar.ī l.cùm furti. ff. de in lit.iur. & ibi Imo.Ang.Alex.& Iaſ.& idem Bar.in l.fi.§.q indiuiſam.ff.de leg.ij.& ibi Pau.& Raph.Cu.Spec.in ti.de teſte.§.poſtq̄.verſi. qd ſi plures.& ponit iſtā limit.Soc.in regu.ccccciij.in xlij.fal.Alex. in conſi.lxiiij.volu.ij.Guido papæ quæſt.dlxxxv.

126 L.Fallit,quo ad ꝓbandā peremptoriā exceptionē, vt not. Spe.in ti.de excep.§.dicto.ver.ſed nunquid attestationibus. & in tit.de teſte.§.ſatis vtiliter.in xxj.caſu.Bart.Bald.& Sal.in l.peremptorias.C. ſenten.reſcindi non poſſ.

Sed in veritate iſta nō est limitatio.attento,ꝙ ſecundùm Doctorū declarationē,ideò admittit talis exceptio,qa testes recipiū tur ſuper diuerſis,& nō ſuper eiſdē articulis,qd nō est ꝫ regulā.

127 LI.Fallit,vbi plures testes ſunt producti , & quidā tantùm examinati,qa etiā publicatis attestationibus,& didicitis teſtifica tis,tā illi qui non ſunt examinati,quàm alij pōt examinari publi catione non obſtante ſuper eiſdem capitulis.ita declarat notabi liter Maria.in d.c.fraternitatis.de testibus.

128 LII.Fallit,vbi testes ſunt examinati ſuper negocio principali,& incidenter depoſuerunt ſuper publica voce ,& fama , nā etiā publicatis attestationibus pōt examinari testes ſuper publica voce,& fama,ſuper qua incidenter testes depoſuerunt. Arc.ī d.c.fraternitatis.de testi.licet nō plenè firmet, ſed iſtud clarè firmat Ang.in l.per hanc.C.de tempo.appel.

129 LIII.Fallit,vbi testes eſſent examinati ſup petitione ,& nō ſuper articulis,qa nō obſtante publicatione, pōt examinari alij ſuper contrario,ita tenuit Card.in c.cùm Io.& ibi Fel. in ver.in glo.in verbo,pendebat.de fide inſtru.Corn.in conſi. xxvij. volu. iij.vide Imolam in d.c.fraternitatis.

130 LIIII.Fallit,vbi testes eſſent de nouo reperti, quia poſſunt non obſtante publicatione examinari.Hipp.in l.prima.§. ſi quis vltrò.ff.de quæſt.

Sed iſta limitatio nō est vera iudicio meo,qa non ꝓuidet aduerſus timorem ſubornationis, ꝓpter quē impeditur testiū examinatio:& Docto.qui alleg.per Hipp.tantùm ꝓbant,ꝙ poſt cōcluſionem testes poſſunt examinari,ſi ſunt de nouo reperti.

131 Vnde iſta fal.eſſet bona,tenendo ꝙ ſola publicatio abſque eo ꝙ didicita eſſent testificata,excluderet examen testiū,qa tunc poſſet limitari,& illa concluſio non procederet qn̄ testes eſſent de nouo reperti,propter illam concluſionē,quòd testes admittuntur,etiam poſt cauſe concluſionem,ſi ſunt de nouo reperti, & ita videtur ſentire Abb.in d.fraternitatis.

132 LV.Fallit,vbi testes non ſunt examinati in figura iudicij, ſed tātùm de conſcientia,& nō de veritate.Bal.in auth.ſed cùm cſtator.C.ad leg. falcid. Ant.de Bu.in ca.cùm olim.el primo , de priuileg.Felin.in c.fraternitatis.de testibus.

133 LVI.Fallit,ſi publicatis attestationibus fiāt articuli,in qbus concludatur eadem intentio aliquo addito,nō tū ad finē vt lup prima intentione aliquid probetur:ita videtur eſſe tex.in c.cùm cauſa.& ibi no.Imol.in vlt.no.& Fel. in prin. de testi. & in c.fraternitatis.de testi.Afflict.ſuper Conſti.

134 LVII.Fallit,vbi testes inducerentur ad ꝓſumptionē, vel ad indiciū tantùm:qa tales pōt examinari etiā publicatis attestationibus.Innocen.in c.cùm dilectus.de accuſ.Ang.in l.fi.C.de testi. Bar.in l.ij.ff.de appel.recip.Fel.in c.fraternitatis.de testi.

135 LVIII.Fallit,vbi ageretur de periculo animarum,quia iſta rigoroſa ſubtilitas iſto caſu non attenderetur. Anto. de Bu. in c. attestationes.verſic.obuiat.de deſponſ.impub.ſequitur Feli.in c. fraternitatis.de testib.

136 LIX.Fallit,nā ſecundū Ant.de Bu.in c.licèt cauſam ,ſuprà de proba.etiam publicatis attestationibus examinari poſſunt testes ſuper articulo partim antiquo,& partim nouo, ſed vt Fel. in d.capit.fraternitatis.& apoſtil.ibidem ad Abb.dicunt,iſtud est contra tex.in d.c.fraternitatis.ibi,nouis duntaxat.

137 LX.Fallit,vbi ꝓducens testes poſt didicita testificata , eſſet adeò legalis pſona,& nō ſuſpecta,vt in eo videret ceſſare timor ſubornationis testiū,vel testes eſſent legaliſſimi.ita tenet Claud. in l.i.§.p ꝓcuratorē.ff.de acqui.poſſ.& Iaſ.in cōſ.clxx.vol.ij. Maria.in d.c.fraternitatis.ī liiij.caſu.Hippo.in l.i.§. ſi qs vltrò. de q̄ſt. Fel.in c.cauſam, q̄.in fine,de offic.deleg.& in c.ij. de .pb. gl.ꝫ ſuc. Biturig.Hip.in ſing. ccclxxxviij.ponit aliud ſpeciale ,ꝓpter digni tatē pſonæ ipſius testis.vide dicta p nos in ampliatione ſecunda.

138 Vide Braun.in tracta.de forma,vbi dicit ꝙ recedit à regulis iuris ,ꝓpter præſtantiam perſonæ,vt in ampliatione dictum fuit.

139 LXI.limita,qn̄ agitur de crimine hæreſis,tunc etiā nō obſtāte publicatione testes recipi pōt.Hipp.in Pract.§.ſequens.Fel. in d.c.fraternitatis.Carrer.de hæreti.nu.124.

140 LXII.Quando quis vidiſſet testes caſu fortuito , non ad finē ſciendi dicta testium.Bald.in c.conſtitutus. el ij. de testibus. Fel.in prooemio Decretalium.

141 LXIII.Qn̄ incepiſſet legere dicta testium,quæ fuerunt poſt ea per Notariū erepta de manibus legentis.Bal.in l.inciuile.ff.de legib.& in auth.atqui ſemel. C.de prob.Feli. in ꝓem. Decretal.

142 LXIIII.Limita ſi testes depoſuerunt,quòd res valet centū, poſt publicationem poſſunt alij examinari ꝙ valebat cl. Guido Papæ in ſing.ccccclxiij.

143 LXV.Limita,qn̄ ñ obſtat res iudicata,qa vbicunq; nō obſtat exceptio rei iudicatę , ibi pōt testes examinari ēt publicatis atteſta

attestationibus.Bouer.in ſingul.in verbo,testis.ſing.lxiij.

144 LXVI.Limita, vbi propter ineptam petitionem reus abſoluitur.Bouer.vbi ſupra.

145 LXVII.Quia hæredi ,ppter ,pbabilē ignorantiam datur reſtitutio ex clauſula generali.Feli.in c.intimauit.de testi.

146 LXVIII.Limita vt per deciſ.Neap.lxxxj.in nou.nu.6. ſuper nouis articulis dependentibus à primis , qn̄ non includuntur in primis de neceſſitate probationis iuris,& facti ſimul , ſed ſolum de neceſſitate probationis.

147 LXIX.Limita,nam ſi factus ſit articulus ſuper infamia alicuius,& testes deſuper ſunt examinati , poſſunt , non obſtante publicatione,alij testes examinari ſuper bona fama.Afflict. ſuper conſtit.in titu.de proba.& de appella.recip.

148 LXX.Limita,ſi testes examinati depoſuerunt de credulitate,nā nō obſtante publicatione poſſunt alij examinari de cōtraria credulitate.Afflict.ſuper conſtitu.in tit.de appel.recip.

149 LXXI.Limita,ſi quis vellet probare contrariū poſt publicationē,qn̄ de tali *i* probatione,vel articulo non potuit cauſa inſtrui.Afflict.ſuper conſtitu.in tit.de appel.recip.

De Confeſsis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Confeſſio facta a abſente parte non operatur.

1 CONCLVSIO generalis est in iure , ꝙ cōfeſſio facta parte abſētę nō operaē.l.certū.§. ſi qs abſente.ff.de cōfeſſis.ponit gl.in c.fi.de ꝫfeſ.in glo.fi.magna,& in l.i.C.de ꝫfeſ.in gl. magna.Bart.ī ꝫſ.cxiij.est bon⁹ tex.ī l.fi.ff.de interrog.actio.gl.in l.cùm de indebito.§.fi.ī gloſ.in verbo,expoſuit.ff. de proba. Soc.in conſi.xx.volu.j.

2 Et ſi eſſent mille testes,q deponerē te ꝫfeſſione abſente parte facta,nō ,pparent,niſi ſemiplenè.deciſ.Neapol.ccclxxv.in antiq.

3 Primò Amplia,etiā ſi cōfeſſio facta ſit in iudicio parte abſente,ita ,pbat tex.in d.l.certū.in §.ſi qs abſente.& in d.l.fi.ff.de interrog.act.ita Barto.in d.§.ſi qs abſente.q ,pterea cōſuluit ꝙ ſemper ponantur in actis hæc verba parte pſentę.dicit Card.in ca.ſi cautio.de fide inſtrumen.& ibi Felin.hoc ponit poſt gloſſ. Ant. de Butr.& Abb.ī d.c.fi.de cōfeſs.Alberic.de Roſat.ī l. nō ſolùm. §.ſi liberationis.ff.de lib.leg.Bal.in l.i.C.de lit.ꝫteſt.Maria.tc. primo.eod.tit.vide ī ſecūda limitatione principali , vbi declaratur.

4 Quia aliàs facta cōfeſſio in iudicio nō præſumitur facta parte præſente.Capella Tholoſ.& ibi apoſtil.deciſ.cccl.

5 Amplia ampliationē hanc etiā ſi fiat in iudicio coră Notario. Innoc.in c.ſtatuimus.de confeſſ.Bald.in l.j.C.de confeſs.Vital in tracta.clauſul.clauſul.liiij.

Contrarium tñ tenet Ruin.conſilio lxxiij.volum.v.

6 Et nota,quia non dicitur iudicialis,ſi ſit facta coram vno,vel duobus,& tribus iudicibus.Hippol.in ſingu.cccix.

7 Declara iſtā opin.vt nō ſolùm requirat in cōfeſſione iudiciali pſentia partis,ſed etiā acceptatio.Hiſp.in c.per veſtras.§.iiij.cùm aūt.nu.40.de donat.inter vir.& vxorē.Cyn.& Bald.in l. generaliter.& ibi Alber.C.de nō nu.pecunia.& ibi Sal.in xxxv. oppoſi. & Alber.in l.rationes.C.de probatio.Lanfranc.in c. qn̄ contra. de probatio.prout dicetur in ſecunda limitatione.

8 Cōtrariū ꝙ ī iudiciali non requiratur partis præſentia,tenuerunt Petr.& Cyn.in l.j.C.de cōfeſſ.Io.de Anan.in ꝫſ.lxxxv.ſentit Barto.& ibi Alexan.in apoſtil.in d.§.ſi liberationis.in l.nō ſolùm. ff.de lib.leg.Ang.ī l.idē ī duob.§.fi.ff.de pac.ī fi.& iſtā dicit *cōem Fel.in c.i.nu. 5.ver.an autē.de lit.conteſt.Grat.conſi.lxxxj. vol. j.

Hanc primam ampliationem, quòd cōfeſſio facta in iudicio, parte abiente,non operatur,

9 Primò limita in his quæ ſunt voluntariæ,& nō cōtentioſæ iuriſdictionis,vel quo ad ea,quæ ſunt ꝓparatoria, & nō deciſoria iuriſdictionū:nā in aliis valet cōfeſſio facta in iudicio parte abſente:ita tenet Io.And.in addit.Spec.in tit. de cōfeſſ. §.ſequitur. ver.vij.Ant.de Butr.& Abb.in c.ſi de ꝫfeſſ.deciſ.Tholoſ.cccxlix. & ibi apoſtil.& Alber.in l.certū.§.ſi qs abſente.ff.de cōfeſſ.Io. de Anan.in cōſ.lxxxv.Salice.in l.generaliter.C.de nō nu.pecu.& in Lynica.in xv.oppoſ.C.de cōfeil.Feli.in d.c.ſi cautio.de fide inſtr.

Cōtrariū Abb.in d.c.fi.vbi requirit iudicē,vel aliū, qui ,p abſente recipiat.& idē Salice.in l.j.in xv.oppoſi.C.de cōfeſſ. Fel. in c.capitulū.de reſcrip.Imola in d.c.fi.Ange.in l.j.ff.de confeſſ.De clarat So.in regula lxiij.in v.fall.ex mēte Flo.in l. fi. de interrog. actio.& Bar.in locis allegatis.ꝙ prima opin.nō procedat in his, quæ dependent à volūtate vnius,prout in aditione hæreditatis, vt tenet etiam in vj.fall.& dicetur in vj.limit.principali.

10 Secundò limita,qn̄ poſſet ,pcedi ꝫ absentem,quia in illis ca ſibus etiā cōfeſſio poſſet operari in fauorē absentis. Io. And.in loco præalleg.Salice.in d.l.generaliter.& in l.vnica.in xv.oppoſ. C.de cōfeſs.Alber.in l.j.C.de cōfeſſ.in verſic.v.quæritur. Vital.ī tract.clauſ.clauſ.clauſ. liiij.Fel.ī d.c.ſi cautio.Imol.ī c.fi.de cōfeſ. Et ,pterea Bald.in l.poſtquàm liti.C.de pac.dicit quòd confeſſio prodeſt abſenti per contumaciam.Paul.de Caſtro in l.certū. §. ſi quis abſente.ff.de confeſſ.Soc.in reg.lxiij.in ij.fall.

Sed Purpur.in dict.l.poſtquàm liti.& ibi Lancelot.& Dec.dubitant hac de re.

11 Tertiò Fallit,qn̄ ageretur de crimine criminaliter, quia tūc etiā abſente accuſatore facta cōfeſſio operatur: vt colligitur ex not.per Bald.in l.generaliter.C. de Epiſ. & cler. Feli.in d.c.ſi cautio.Anto.de But.in c.ſi cōſtiterit.in finali⁹ verbis.de accuſ.Dec. in l.cùm te.C.de trāſa.& idē est in omni eo,quod officio iudicis cōmittitur,vt per Bald.in d.l.generaliter.C.de epiſc.& cleri.

12 Quartò Falit in cōfeſſione,q̄ fieret in libello, vel in poſitionibus,vt p Ioan.And.in d.§.ſequitur.verſi.vij.in addit.ad Spec.in tit.de cōfeſſ.Ant.& Abb.in d.c.fi.Imola,de cōfeſſ.fuit dictū Bar.ī l.certū.§.ſi qs abſente.ff.de cōfeſſ.in l.ij.§.fi.ff.de iur.fiſc.Imol.in l.nuda ratio.ff.de dona.Salic.in l.vnica.ī xv.oppoſi.in fi.C.de cōfeſſ.Soci.in reg.lxiij.in xiij.fall.Feder.de Senis,in cōſ.cxxviij.& ſentit iſtā partem Alberi.de Roſ.in d.l.poſtquā liti.Inn.ī c.veniens.de renūc.Petr.ī l.generaliter.C.de nō nu.pec. Rain.in l. nuda ratio.ff.de don.Fede.vbi dicit iſtā *cōem,ī cōſ.cclxviij.Purp.ī d.l.poſtq̄ liti.tenet iſtā partē.Bald.q dicit iſtā *cōem in cōſili. cccclxvj. volumi.iiij. & in cōſ.x.vol.v.iſtā dicit magis verā,& magis cōem Lancelot. Dec. in d.l.poſtq̄ liti.Andr.Barba. in apoſtil. ad Bar.in d. l. non ſolùm. §.ſi liberationis.ff.de libe.leg.Guido Papæ,quæſtio.clxxvj.

13 Imò generaliter dicit Ruin⁹ qn̄ est cōfeſſio ſup realib⁹,vt puta ſup dominio, ,pbat in fauorē absentis,in ꝫli.xl.volum.quarto.

Cōtrariū ꝙ ēt cōfeſſio liberatoria nō operatur facta parte absente,voluit glo.in l.idē in duobus.§.finali,de pact.in gloſſ.fin.in verbo plerunq;.Iacob.Butriga.& Bar.in l.poſt q̄ liti.C.de p.ic.& ibi Ang.Fulg.& Pau.de Caſt.idē voluit gl.in l. Poponius ſcribit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

la.j.in gl.in verbo, pbauero.ff.de negoc.gest. Alber. & Bart. in l. certum.§.si quis absente.ff.de confes.& Alber.& Barto.in l.non sol.in.§.si liberationis.ff.de liber.leg.Innoc.ī c.cū pridē.de pact. q dicit esse speciale in renunciatione litis. & ibi Ant. de Butr. & Imol.& idē Ant.de Butr.in c.fi.de cōfess.& ibi Abb.& Imol. Cy. & Alberi.il.generaliter.C.de nō nume.pec.Bal.in l.& her.§. nos aūt.ff.de pact.& Paul.de Cast.in l.idem in duobus.§.fi.de pact.vbi dicit q Docto.tenēt istā partē. & istā tenet ibi Pet.de Anch.quā dicit*cōem ibi Alex.& Ias.idē tenet.& idē dicit Signo.Homod. in pſil.xxxiij.Ang.in l.Pomponius.ff.de neg.gest. Bald. ī rubrica. C.res inter alios acta.Bald.in l.nō idcirco.C.de iur.& facti ignor. & in l.ij.C.de lib.& eor.lib.Sali.ī l.j.in xv.oppoſ.C.de cōfeſ.Bald. il.si actionē.C.de pact.& Salic.in fi.Bartol.idē tenet il.tale pactū. in fi.princ.ff.de pact.Anto.de But.in c.veniens.de renuncia. vbi etiā Car.Alex.qui dicit istā cōem,*& in consi.clxxiiij.volu.vj.& in cōsi.ccxij.volu.vj.& in pſi.cxxix.volu.iiij.vbi in omnibus istis cōsiliis dicit hāc esse cōem opin.Feli.in c.si cautio.de fide instru. post Abb.Paul.de Castro in cōsi.lxxix.volu.secūdo. incip. ad id, de quo quæritur.Dec.in l.postq liti. & ibi Riminal.Purpur. dicit istā opinionē cōem.Lanfranc.in c.qn cōtra.de probatio.& idē tenet,& dicit hanc partem esse communem,Claud.in d. l. postq liti.Bald.nouel. in rubrica de verbo. obligatio. apostil. ad decisi. Tholos.cccxlix.& in decis.ccclxxv.Bertrand.in consili. clxxviij. volu.j.Aim.consi.cxx.volu.j.

24 Primò aliqui pro cōcordia opin.voluerunt facere differen tiam inter pactū & renunciationem,vt renunciatio nō requirat præsentiam partis.& ita procedat gloſſ.in l.nō solum.§.si liberationis.ff.de lib.legat.& in l.postquam liti.C.de pactis.Pactū,verò requirat partis præsentiam,& ita procedat gloſſ.in l.idē in duobus.§.fi.ff.de pact.& hęc fuit opinio Bald.in c.j.de eo, qui fin.fec. agnat.Ange.in d.l.idem in duobus.§.fi.Bald.in d.l.postquàm liti, Salic.in d.l.postquàm liti.& ibi Alex.& Alex.in apostil. ad Bart.ī d.l.non solum.§.si liberationis.ff.de lib.lega.Iason in l.si tibi x.§. personale.ff.de pact.

Contrarium tñ q non sit facienda ista differentia inter pactū & renunciationem,tenuit Fulg.in d.l. postquàm liti.& Alexā.& Iaſo.in d.l.idem in duobus.§.fi.& Riminal.in d.l.postquam.Bal. in l.rescriptum,in fi.princ.ff.de pact.

25 Secundò nonnulli aliter distinguebāt, vt scilicet pſessio req rat partis pſentiā,& ita ꝓcedat secūda opin.nō renūciatio,& ita ꝓcedat.j.& ita dixit Sali.in d.l.postq̄.Alex.in pſi.clxxiiij. volu. vj.

26 Tertiò alij dixerunt, vt sit differentia inter pactum , vt illud exigat duorum consensum,& cōfessionē,vt ista sine partis præ sentia valeat.& ita dicebat Bal d.in l.j.ff.de interrog.act.& in cōſ. ccxcij.volum.iij.& in l.generaliter.C.de non nume. pecu. in xij. q.Alex.in consi.cxv.vol.vij.& in consi.ccxlv.vol.vj.

Contratriū de directo dixit Sali.in l.j.in xv.oppoſi.C.de confeſ.vt scilicet confessio requirat partis præsentiam non pactū li beratoriū.Vital.in tract.clauſ. clauſ.liiij. istā distinctionē repro bat Alexan.in consi.ccxij.volu.vj.vbi etiam ponit rationem.

27 Quartò quidā dixerunt,ꝙ cōfessio facta parte absente in vl tima voluntate operet,nō cōfessio facta inter viuos.& ita cōcor dabat opi.Bald.in l.rationes.in fi.C.de ꝓbat.Ang.in l.idē in duo bus.§ fi.ff.de pact.Alexan.in d.l. postquam.Bal.in c.fi.de confeſ.

28 Quintò Bal.in c.fi.de cōfeſ.dicebat,aut confessio emanat ꝙ modū conuentionis,& requiritur partis pſentia, & ita procedit secunda opin.Aut per modum enunciationis,& nō requiritur, & ita procedit prima opin.Alex.in consi.cxv.vol.vij.

29 Sextò cōcordat Bal.in l.rescriptū.in fi.prin.ff.de pac.ꝙ gl.in dict.§.si liberationis, & prima opinio procedat aliquo recipiente pro absente.secunda opin.glo.in d.l.idem in duobus §.fi.& in aliis locis procedat nemine recipiente pro absente.

30 Septimò dicebat Bal.ꝙ cōfessio ad liberādū licet nō valeat in vim pacti,qn est facta absente parte,& ita procedat.ii.opin.tñ valeat vt probet aliquē nō esse debitorem.Bald.in l.generaliter, in xij.q.C.de non nu.pec.& in consil.cccclxvj.volu.iiij.& in con si.cccxcij.volum.iij.Aret.in consilio lx.Alex. in consilio ccxlv. volumi.vj.& in consilio cxv.volumine vij.Iason.in l.non solum. §.morte.ff.de oper.nou.nunc.Caccial.in l.admonendi.ff.de iure iur.Hippol.in rub.de proba.

Contrarium Sali.in l.generaliter.in xij.q.C.de nō num. pecu. idem Salii.in l.vnica.in xv.oppoſ.in fi.C.de confeſ.

31 Tenendo secundam opin.magis*communem, quòd etiā confessio liberatoria facta parte absente non operetur,

32 Primò limita in renunciatione iudiciali , vt in dicta l. postq̄ liti.C.de pact.vbi glo.Anto.de Butr.in c. veniens. de renunc. sed Bart.ī d.l.postq̄.intelligit hoc esse verū qn iudex recipit ꝓ absen te.& idē tenet ibi Ang.& Alex.Purpur.& ibi Riminal.Claud.Fel. in c.capitulū.de rescrip.Idē Bar.in l.nō solum.§.si liberationis.ff. de lib.legat.& ibi Alb.de Ros.Bal.in c.dudū el.ij. de elect. Ange.ī

Gomez.in §.itē si qs postulante. instit.de actio. Grat.in pſi.lxxxj. volu.j.Ruin.cōſ.ci.vol.j.& cōsi.clxxx.volu.j.& consi. x. volu.iiij. & consi.xlj.vol.iiij.& consi.lxij.volu.iiij.& consi.lxxiij.volu.v.

Contrariū, Quòd cōfessio iurata non opetetur qn est facta in absentia partis,tenuit Ange.in auth.de iur.à morien ꝓælit. in fine.Istud etiā ꝙ iuramētū requirat præsentiam partis , tenuit Sal.in d.auth.sacramenta puberū.C.si aduerſ. ven di. & ibi Iaſon qui dicit etiā vltramontanos * communiter ita tenere. Ita etiā tenet Geor.Nat.in c.quamuis,de pact.in vj.

42 Sed Paulus de Castro in d. auth. sacramenta puberū.distin guebat,ꝙ si iuramentū est præstitum super cōtractu à principio nullo,& tunc requirat partis pręsentiā,sed si fuerit præstitū tan tùm ad impediendā restitutionem super contractu valido , tunc non requirat partis præsentiam: & istam distinctionem videtur agnoscere Georg.Nat.in loco prælegato.in d.c.quamuis.

Contra hanc distinctionem tenet Iaſ.in auth. sacramenta. C. si aduer.venditio.

43 Tenēdo tamē primam opi.quæ videtur magis communis ,

Primò Amplia etiā si dictū sit in cōfessione , ꝙ in veritate ita erat:ga ista assertio est ſpecies iuramēti:Bald.in rubrica.C. res in ter alios acta.Dec.in c.qn̄ contra.de probat.Fel.in d.c.si cautio. in j.limit.Iaſon in d.l.idem in duobus.§.fin.ff.de pact.

44 Secundò Amplia non modò si tunc iurat, sed si asserat se iu rasse in sua cōfessione:vt per Sal.in d.l.generaliter.in xij.q.C.de non nume.pecu.Bar.in l.ex hac ſcriptura.ff.de dona.Fel.in loco prælleg.in d.c.si cautio.

45 Primò limita nisi confessio iurata emanaret inter suspectas personas:quia tunc non operatur:vt per Bal. in l. rationes. in fi. C.de proba.Iaſ.in d.l.generaliter.in xij.q.C.de nō nu.pecu.Fel.ī d.c.si cautio.in j.limit.de fide instru.

46 Quartò limita conclusionem principalem,de æquitate ca nonica,ſm quā etiam si fuerit confessio facta absente parte ope ratur:ita Fel.in d.c.si cautio.in ij.limit.Domi.in §. de his.in fi. iij. qſt.ix.Aret.in cōſi.lx.Alex.in cōſi.cxv.volu.vij.Aret.in cōſ.lxiiij. Alex.in cōſ.ccxlv.vol.vj.Soc.in d.reg.lxiij.in x. fall. Cor. in cōſi. cxiij.vol.j.Soc.in pſ.lxiij.volu.iij. Dec. in cōſi.clxiij.qui dicit istā opin.esse*cōem.Idē tenet Iaſ.in l.idē in duobus. §. fi. ff.de pact. Alex.in cōſi.xc.volu.iiij.Cur.Iun. qui etiā dicit istam esse cōem opin.in cōſi.clxviij.Hipp.in sing.ccij.in fi.& in rub.de probat.& in sing.cxxvij.Lanfranc.in c.qn̄ ꝙ.de proba.Corn. in consi.ccl xxxviij.in cōſi.ccxv.volu.ij.& cōſi.ccxxxiij.vol.iij.& in consilio ccccxxiij.vol.j.& in consi.lxiij.vol.j.& in cōſi.cxxxiij.volu.j.Barb. in cōſi.xl.vol.iij.Gozad.in consi.lxxix.Paris.in cōſi.ccx.vol.j. & consi.vij.volu.iiij.Grat.consi.ij.& cōſi.lviij.vbi dicit cōem.volu. ij.Maria.Iun.cōſi.xxxij.vbi dicit magis*cōem.vol.ij.Rui. consi. ciiij.vol.iij.& cōſi.xxxiij.vol.iiij.& consi lxx.vol.iiij.

47 Et pro ista opin.facit,nam confessio facta in vltima voluntа te operatur de æquitate canonica,& hæres non potest illi con trauenire:Bal.in l.generaliter.in x.q.C.de non num.pecu.Feli.in c.cum olim.de rescrip.quod an sit verū,habetur per canonistas in c.fina.de succeſſ.ab intestа.

Contrariū in principali cōclus. ꝙ cōfessio facta parte absen te,nō operetur etiā de æquitate canonica:tenet Abb.in c.fin.de confeſſ.in c.si cautio.de fide instru .ex mente gl.ibi.Pau.de Cast. in consilio clv.volu.ij.qui dicit canonistas habere hoc pro indu bitato.sentit hoc Corn.in cōſi.cxxiij.vol.j.nisi sit reiterata:& de cis.Neapo.clxiiij.in antiq.quæ exigit alias qualitates. Alex. qui dixit istam cōem opinio.in consilio clxxx. vol. ij.vbi dicit istud communiter teneri & Alex.licèt non plenè firmet , in cōſi. clv. vol.v.Ruin.consi.cxx.volu.v.& cxlj.vol.v.

Tenendo primam partem, quæ videtur *communis,

48 Primò limita vt ꝑ Alex.in pſ.clv.volum.v.videlicet quando cōfessio contineret aliquid enunciatiuè prolatū propter aliud.

49 Secundò limita in delictis,quando ageretur de imponenda pœna ordinaria:Rota in nou.decis.clxxx.

50 Quintò limita principaliter qn confessio principaliter non emanat ad obligandū cōtentē alteri: sed ad probandū, ex qua ꝓbatione absenti q̄ritur obligatio:ita Angel.in §.si verò expreſ sim.de hæred.& Falcid.Soc.in regu.lxiij.in vii.fall.Feli.in c.cum M.Ferrariensis.de cōstitu.Hippo.in singu.ccij.& in rubric. de ꝓ batio.Curt.Iun.in consilio clxviij.Fel.in cap.si cautio.in iij.limit. de fide instrument.Ioan.de Anan.in cōſili. lxxxv. Decis.Neapo. 375.in antiq.Chassa.in cōsuet. Bal. per illum text.in l. desiderių. C.depositi vel cont.Trig.in sing.lxxxvj.

Contrarium tenet Barto.in l. admonendi. de iureiuran. versi. item quæro quid si instrumentum.Domin. & Anton. in capitu. fina.de iureiurand.Iaſo.in repet.l.admonendi. ff. de iureiurand. Paul.de Castro,in consili.xcij.vol.ij.Vital.in tract. clauſ. clau. lv. Fel.in c.cum M.de cōstit.in fine.

51 Sextò limita principaliter in his,q̄ dependent à voluntate vnius tantùm:ga in illis cōfessio facta parte absente plenè opera tur.ita Bart.in auth.sacramenta puberū.C.si aduerſ.vendit.Bald. in l.j.§.sed & si qs.C.de Lat.liber.toll.in l.generaliter.xi.q̄.t.C.de nō nu.pec.in l.nō idcirco.C.de iur.& fact.ignor.in l.j.ff.de inter rog.actio.in pſ.cccxcij.vol.j.Ant.de But.ī c.fi.& ibi Abb.& Imol. de cōfeſ.Sal.in l.generaliter.C.de nō nu.pecu. in l. vnica. in xv. oppoſi.in fi.C.de cōfeſ.Alex.in l.idē in duobus.§.fi.ff. de pact. in l.Labeo.ff.de iureiur.idē voluit gl,& ibi Bart.in l.Pomponius.la j.ff.de nego.gest.Alex.in cōſ.clxxxvij.vol.ij.Purpu.in l.postq̄ liti. C.de pact.& ibi Clau.ad idē est gl.ī l.fi.ī gl.fi.ff.de interrog.actio. in l.Fulcinius.§.j.in gl.ī verbo,animus.ff.ex quibus cauſ.in posſeſſ. eat.Soci.in d.regula.lxiij.in vj.fall.Anto.de Bu.Imola,& ibi Fel.ī iiij.fal.de fide instrument.Vital.in tractat.clauſ.clauſ.liiij.Trig.in singu.lxxxvj.Idē voluit Bar.in l.cùm qs decedens.§.codicillis. ff. de lega.iij.Ant.de Bu.in c.fi.de cōfeſſ.Bal.in dicta rubrica. C. res inter alios act.Fulg.in cōſi.cxcvij.Ang.in §.fi verò expreſsim. in auth.de hæred.& Falcid.Hipp.in rubriea de ꝓbat.Ang.in l.Papi nianus.§.meminisse.ff.de inoffi.testa.Lanfranc.in c.qn̄ ꝑ.de pro batio.Io.de Ana.in consilio lxxxv.Capel.Tholoſ.& ibi apoſtil. decis.cccxlix.& decis.ccclxxv.deci.Neap.ecclxxv.in antiquis.

52 Septimò limita quo ad semiplenā probationē.qa confeſſio facta parte absente,sed pſemplenā ꝓbationē:ita Albe.in d.l.cer tū.§.si qs absente.ff.de cōfeſſ.Bar.in l.admonendi.ff. de iureiurā. Abb.& ibi Imola,in c.si cautio.de fide instrum.Bart.in pſ.cxxiij. incip.factū sic se habet, Titius & Seius. Ant.de Bu.in c.fi. de iure iur.& ibi Imol.Roma.in pſ.ccclxxiij.in fine,Paulus de Castro in pſ.cix.incip.visa petitione.vol.ij.& in pſ.ccxcvj.incip. visis actis, & actitatis.vol.j.Bald.in l.j.C.de ꝓfeſſ.Soc.ī regu.lxiij.ī vlt.limit. Corn.in pſ.cclxxxviij.volu.iij.& in pſ.cxxiij.volu.j. & in pſ.ccxv. volu.ij.Corn.in consi.ccxxxiij.volu.iij.& in consi.cxxiij.vol.j. & in consi.ccxv.vol.ij.Cor.in pſ.ccxxxiij.vol.iij. & in consi. cccxx iij.volu.j.& in consi.lvj.vol.ij.& in pſ.lxiij.vol.j.q dicit ita *com muniter teneri.& in pſ.cxxviij.volu.j.& in pſ.cclxj. volu.iiij. & in consi.cxiij.vol.j.& in consi.cxxxv.vol.j.& in consi.xcj.vol.j.Hip. in rubr.de probat.& in sing.ccij.Alex.in consi.cxxviij.volum.ij. Soc.in consilio viij.Abb.in c.fi.de succeſſ.ab intest.Aret. in cōſi. lxv.Afflict.Decis.cccxxxvij.& decis.ccclxxv.Vital.in tracta.clau sul.clauſ.liiij.Bertran.in cōſi.clxxv.vol.ij.Paris.in cōsi.cxx. volu. j.Grammat.consi.ciui.lxxix.

Contrariū ꝙ etiā semiplenā non faciat,tenuit Bal.in l.in bonę fidei.versi.sextū exemplū.Idem Sal.in d.l.admonendi.& ibi Rom. ff.de iureiuran.vbi etiam Iaſo.Fel.in c.si cautio.in v.limit.& Ro ma.in consilio ccxcj.dicit ꝙ confessio facit præsumptionē, qn̄ est facta parte absente.& istud sequitur Bertrand. in cōsi. xxxix. volumine ij.

53 Tenendo tñ primā opi.quæ videtur magis*eōis,limita nō ꝓcedere in criminalibus,in quibus cōfessio facta parte absente facit tantùm indicium,nō semiplenā probationē.glo.in l.capite quinto.ff.de adulte.Anton.de But.in cap. per inquisitionem. de elect.Bal.in pſ.cccxxxvij.volu.iij.& in l.qui.ff.de his , q not. infa. Alexand.in pſ.xxiiij.volu.ij.Corn.in consilio ccxlj.vol.j.& in pſ. ccxxxiij.vol.iij.& in consi.xl.volu.j. & in consi. cxxviij. volum.j. Soci.in pſ. viij.volum.j.Brun.in tracta.de indi, & tortur. Hippo. in pract.§.diligenter.& in §.ij.Fel.qui sublimitat,in cap.olim.in j. fal.de rescrip.& in c.si cautio.de fide instru.

54 Octauò limita in epistola,in qua cōfessio cōtēta ,pbat plenè in fauorē absentis.Anto.de Butr.in c.fi.& ibi Abb.& Imola qui sublimitat.de cōfeſſ.per text.in l.Publia.ff.depositi. & ibi Pau. de Ca.Bald.in l.i.ff.de interrog.act.Bald.in pſ.cccIxxx.vol. v. Claud. in l.postquàm liti.& ibi Purpur.C.de pact.Ant.de Butr.in c.cùm pridē.de pact.Paulus de Castro in l.j.C.de cōfeſſ.Anto.de Butr.ī d.c.si cautio.& ibi Imola.Fel. in vj. limit. vbi etiā ipse sublimitat ex mente Bald.in l.vnica.C.de cōfeſſ.Barto.in l.nuda ratio. ff.de donatio.& ibi Imola,& Pau.de Cast.Alex.in consi.xc.vol.iiij. Vi tal.in tracta.clausu.clausu.liiij.Ruin.consil.cliij.volu.j.

55 Nonò limita in libro rationū in quo confessio contenta ,p bat plenè.etiā parte absente facta.Anto.de Butr.in dicto ca.fina. de cōfeſſ.& ibi Abb.Barto.in l.nuda ratio. ff. de donatio. Paulus de Castro in l.prima,in fi.C.de cōfeſſ.& ibi Bald.versi.ij.opponi tur.Ant.de Butrio c.si cautio.de fide instrumento.Bald.in l.si qs ex argentariis.§.ex hoc edicto.ff.de edend. Bald. in l. j. C. de fals. cau.adiect.leg.Alexander in consilio ccxlv.volumine secundo. Soci.in regula.lxiij.in septima limitatio.Purpur. in dicta l. postq̄ liti.Fel.in dicto ca.si cautio.in x.limit.Paulus de Castro in l.nuda ratio.ff.de donatio.& in l.Publia.§.fina.ff. depoſ.Hippol. in sing. ccceclix.Dec.in capitu.ij.de fide instrumen.

Contrariū tenet Imola in l.nuda ratio.ff.de dona.& in c. fi. de pfeſſ.Bald.in rubrica,de cōstitut.pecu.Videntur tñ isti tenentes vltimā partem fateri,quòd prima opinio locum habeat in libro mer-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mercatorum: quia mercatores consueuerunt facere librũ: vt per Alex. in dicto cõsi. ccxlv. vol. vj. Bal. in rubrica, de fide instrumẽto. ver. interdum dubitatur.

56 Et intellige de libro communi, nõ de tento pro suo memoriali: vt per Fel. in d. c. si cautio. in x. limit. de fide instrument.

57 Decimò limita generaliter in omni scriptura, q̃ cõsignatur à parte parti: vt per Pau. de Ca. in d. l. publia. §. fin. ff. depositi. Alex. in cõsili. xc. vol iiij. Clau. in d. l. postq̃ liti. Vital. in tract. clau. clau. liiij. Grat. consi. lxxxj. & consil. lxxxiij. vol. j. Rui. consili. xl. vol. iiij.

58 XI. Limita, qa sufficit p̃sentia fideiussoris, si principalis creditor p̃siteatur, ad liberationẽ debitoris principalis: ita voluit Bal. ĩ cõsi. cccxcij. vo. iij. in sẽdo dubio. Soci. in d. regula lxiij. in ix. fal. Fel. in c. olim. de rescrip. & in c. si cautio. ĩ xij. limit. de fide instru. Hippo. in rubrica de probatio. Vital. in tract. clausu. clausu. liiij.

59 XII. Limita in cõfessione geminata, q̃ ẽt parte absẽte facta p̃bat plenè: ita Rom. in l. nuda ratio. ff. de donatio. Pau. de Castr. ĩ l. Publia. §. fi. ff. depos. Corn. in 2si. cxxiij. vol. j. & in 2s. cxxxv. volu. j. Soci. in cõsi. xv. versi. tertius tractatus. vol. j. Dec. in consi. clxiij. Cur. Iun. in consi. clxviij. Gramma. consi. ciui. lxxix. Fel. in c. si cautio. in xiij. limit. Soc. in reg. lxiij. in iij. limit. Iason in repe. l. admonendi. ff. de iureiurand. Decis. Neapo. clxiiij. & in decis. cccxxxvij. in antiq. Fel. in ca. olim. de rescrip. Zas. in consi. j. vol. j. Grat. cõsi. ij. vol. ij. Ruin. consilio cxxviij. vol. ij.

Contrarium Ruin. consi. lxxj. vol. iiij.

60 XIII. Limita in renunciatione tacita, in qua non requiritur partis p̃sentia: Anto. de But. & ibi Imola in c. cùm pridẽ. de pact. Bal. in l. & hæredi. §. nos aũt. ff. de pact. Iac. But. & post eũ Bal. in l. postquã liti. in ij. quæst. C. de pact. Præpo. Alex. in consi. xcix. vol. vij. Pro quo facit, nam licèt pactum expressum requirat partium præsentiam, non tamen tacitum: vt per Barto, Alexand. & alios, in l. post venditionem. C. de pactis.

61 Contra istam limitationem sensit Fel. in c. capitulum. in ver. ij. limita. de rescrip.

62 Tenendo tn̄ ipsam limitationẽ quæ videtur *cõis, dicas idẽ esse in ficta confessione, quæ etiam absenti prodest. Bal. in l. si tutor. C. de interdi. matri. Soc. in dicta regula lxiij. in xvj. limita. idẽ Bal. in l. quoniam. ff. de his, qui not. infam.

63 XIIII. Limita in causis spiritualibus, in quibus cõfessio facta absente parte plenissimè operatur: Bald. in ca. innotuit. de elect. Fel. in c. si cautio. in ij. limit. de fide instrum. in c. olim. de rescript. Dec. in consilio clxiij.

64 XV. Fallit fauore piæ causæ, cuius fauore etiã cõfessio facta in absentia operatur: vt not. Io. de Ana. in cõsi. lxxxv. Corn. in cõsilio ccxv. vo. ij. Bal. in auth. similiter. C. ad legem Falci. Fel. in d. c. si cautio. in ij. limit. Decis. Neap. clxiiij. & cccxxxvij. in antiq.

65 XVI. Fallit fauore dotis: vt tenet Bar. in cõsi. suo cxxiij. Alex. in cõsi. xcix. vol. vij. & in cõsi. iiij. vol. ij. Pau. de Cast. in cõsi. xcij. ĩci. q̃ præfata sententia. vol. ij. Alexan. in l. admonendi. ff. de iureiur. licet dubitet Ias. in d. l. admonendi. in repet. de hoc dicto, per ea quæ ponit Bal. in rubrica de dot. promiss. & Decis. Neapo. cccxxxvij. Rui. consi. xxxiiij. vol. iiij.

66 XVII. Fallit in confessione facta absenti in foro pœnitentiali: ita Bal. in l. rationes. in fi. C. de proba. & in l. ij. C. de liber. & eo. lib. Alex. in consi. clxxx. vol. ij. Fel. in d. c. si cautio. in ij. limi. & in c. olim. de rescrip. Hippo. in sing. ccij.

67 XVIII. Fallit in his, quæ tendunt ad exonerationẽ conscientiæ, quia in illis confessio facta parte absente plenè probat: Bal. ĩ l. generaliter. in x. quæst. C. de non num. pecu. Cor. in cõsi. ccxj. volu. iij. & in cõsi. ccxv. vol. ij. Fel. in d. c. olim. de rescrip. in c. si cautio. in ij. limit. de fide instrument. & in c. de hoc. de simon. Hipp. in singu. ccij. Aret. qui declarat in consilio lxiij. Decisi. Neapo. clxiij. Maria. Iun. consilio xc. volumi. ij.

68 XIX. Fallit in confessione instrumentali, quæ facta parte absente plenè probat: Bal. & Sal. in l. desiderium. C. depos. refert & sequitur Ias. in d. l. admonendi. in repe. ff. de iureiur. Hippo. in rubrica de probatio. Pau. de Castro, in d. consi. xcij. vol. ij. Crem. in singu. suo ciiij. Rui. consi. xl. volu. iiij.

69 XX. Fallit qñ agitur de sola vtilitate, & cõmodo renuntiãtis, vel confitentis, & sine præiudicio cuiusdam, qa valet talis cõfessio, & renunciatio etiam sine alicuius præsentia: vt per Claud. in d. l. postquam liti, & ibi Purpu. in iiij. limit. C. de pact.

70 XXI. Fallit in confessione facta coram toto populo, qa tũc transit in notorium, & est sufficiens ad cõdemnationem: vt per Ant. de But. in c. vestra. de cohab. cler. & mulier. & in c. per inquisitionem. de elect. per Fel. in c. cùm olim. de rescrip. in iiij. fal. & in d. c. si cautio. Soc. in reg. lxiij. in xiiij. fal.

71 XXII. Fallit in confessione facta in libello: Ruin. consi. xxj. vol. j. & consi. xlj. vol. iiij.

72 XXIIII. Fallit qñ est cõfessio super realibus, vt putà dominio, nam probat in fauorem absentis: Ruin. consi. xl. vol. iiij.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Confessio extraiudicialis facta parte præsente, requirit expressam acceptationem.

1 NOnnulli voluerunt q̃ confessio extraiudicialis facta parte p̃sente, requirat expressam acceptationẽ partis. Cyn. in l. j. in vj. q. C. de cõfess. & ibi Salic. in xv. oppos. & idẽ Sal. in l. iubemus. in fine, C. de lib. caus. ĩ l. generaliter. C. de non nu. pecu. idẽ Alexand. in consi. clxxiiij. volu. vj. & in 2s. ccxij. vol. vj. Ias. in l. postq̃ liti. C. de pact. & in l. error. nume. 3. C. de iur. & fact. ignor. vbi dicit *cõem. Alex. in cõs. lxxxi. volu. iiij. Aret. in cõsi. xxvj. Bald. in l. suus. in ij. not. C. de repu. hæred. Flor. in l. fi. ff. de interr. actio. istam tenet, & dicit cõem Cur. senior, in cõs. lxxviij. & istã tenet, & dicit cõem Cur. Iun. in cõsil. cxlix. Fel. in c. si cautio. de fide instrumẽ. Soc. reg. lxiij. ĩij. ampliat. Felin. in c. capitulum, de rescrip. Vital. in tract. clausu. clausu. liiij. Paris. in consi. cxxxj. volu. j. Chassa. in consue. Rebuff. in cõcord. Bertran. in consilio lxxxiij. & in cõsilio lxxxvj. volu. ij. & in consi. ccxvj. volu. iij. Hispa. in c. per vestras. char. lxxij. de dona. inter virum & vxorem. qui ampliat etiã in iudiciali confessione, Alciat. in rubrica. ff. de verbo. obliga. nu. 3. dicit communem.

Cõtrariũ voluit Abb. in c. fi. in iiij. not. de succes. ab intesta. & ibi And. Barba. Alex. in l. iij. C. de rep. hæred. Soc. in consi. xij. vol. iij. & in 2si. ccxxviij. Dec. in c. at si clerici. de iudi. & in l. postquàm liti. C. de pact. & ibi etiam Claud. qui dicit, q̃ istud tenent* communiter Docto. Philipp. Fran. in c. fi. de iureiur. in vj. Guald. cautela vj. de leg. Bertrand. in consi. clxxvij. volu. iij. Franc. in c. fin. de iureiur. in vj. Caccialup. ĩ l. admonẽdi. ff. de iureiur. Cotta in memorabilibus in verbo, confessio. Purpu. in l. postquam liti. C. de pact. Ruin. consi. cxxviij. vol. ij. Alciat. de præsumpt. in iij. regula. in xxi. præsumpt. vbi hanc dicit veriorem.

2 Pro cõcordia opin. dici posset, q̃ aut quæritur quo ad reuocationẽ, id est, vt cõfessio possit reuocari, & tunc requiratur expressa partis acceptatio: aliàs semper poterit reuocari. ita p̃cedit prima opin. & ita loquitur Sal. in d. l. generaliter. C. de non numpecu. & hoc tenet Soc. in regu. lxix. in j. fall. Iaso. in l. error. C. de iur. & fact. ignor. Hippo. ĩ rubrica, de probat. & in practica criminali. §. postquàm. & istam primam partem isto tantùm casu procedere declarat Purpu. in d. l. postquàm liti. C. de pact.

3 Aut quæritur quo ad istum effectum, vt ex confessione dicatur ius quæsitum parti: & tunc sufficit confessionem esse factam parte præsente, maximè si sit fauorabilis: ita Alex. in d. l. iij. C. de repud. hæred. Soc. in dicto consilio ccxxviij. & Dec. in dicto c. at si clerici. Purpu. in d. l. postquam liti. C. de pact. vbi etiã Dec. & ita sentit Bertrand. in donatione, in consilio cx. vol. j. & in consilio cliiij. vol. j. & in consilio clvj. vol. j. & in consilio clxij. vol. ij.

Contrarium in donatione tenuit idem Bertran. in consilio clxxiij. volu. primo.

4 Quid in renunciatione iuris de futuro, an sufficiat partis præsentia sine expressa acceptatione: vide Bertran. in consilio clxj. nume. 31. vol. iij. vbi tenet quòd valeat: quia ex quo est præsens, & tacens, præsumitur acceptare.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Confessio geminata etiam extraiudicialis parit actionem.

1 GEminata confessio extraiudicialis ꝑducit actionem. Bart. in l. cùm scimus. in fi. C. de agri. & censit. Abb. in c. si cautio. de fide instru. ad fi. & in c. per tuas. de arbit. in repe. Cy. in l. j. C. de cõfes. Io. de Ana. in cõs. lv. in ca dubia. Rom. in l. fed etsi possessori. §. itẽ si iurauero. ff. de iureiur. in l. nuda ratio. ff. de dona. & ĩ 2si. ccxc. ĩci. in casu ꝓpositæ cõsultationis. Pau. de Cast. in l. Publia. §. fi. ff. depos. Ias. in l. tritic. ff. de verb. obl. in fin. Ias. in l. nã & postea. §. si cũ de hæreditate. ff. fi. ff. de iureiur. in l. j. C. de pact. Soc. in regu. lxiij. versi. fallit tertio. Ias. in repet. l. admonendi. ff. de iureiur. Corset. in tract. de verbis geminatis. q. xij. Soc. in cõs. xv. vol. j. Fel. in c. si cautio. in versi. fallit nonò. & in versi. fallit vlt. de fide instru. Alex. in apostil. ad Bar. in l. capite qnto. ff. de adul. Flor. in l. j. ff. de interro. act. Soc. in 2si. lxv. vol. j. Dec. in 2s. clij. Soc. in 2s. ccxxviij. Aret. in cõsi. ij. Dec. Neap. cccxxxvij. in antiq. Ias. in cõsi. ij. vol. iij. Frã. Cur. in cõs. clxviij. Hipp. in l. j. §. quæstioni. ff. de quæst. Calca. in cons. xix.

Cõtrariũ tenuit Aret. in l. triticũ, in fi. ff. de verb. obl. & idẽ dicit Ias. ĩ d. l. triticũ, & sentit Bar. ibi, & idẽ dicit Ias. ĩ l. nã & postea. §. si

§. si cum de hereditate. ff. de iureiur. Sed in veritate Bar. in d. l. tritic. cũ, nõ ꝺicit, quia Bar. ibi sentit q̃ vtraq; p se nõ producat actionem: sed q̃ simul iunctæ vnã tãtùm pariunt actionẽ: ideò illæ cõfessiones intelliguntur de eisdem deeem: sed si essent tales cõfessiones, quæ singulæ de per se valerent, tunc quia vna esset superflua, nisi de alijs decem intelligeretur, ideò intelligitur in diuersis: vt dicit Bar. in d. l. triticum. in confessionibus iudicialibus.

Vide conclusionem nostram primam supra ĩ eod. tit. de cõfess. in xij. fallen.

3 Amplia idem esse in geminata confessione criminis, quæ præiudicat plenè, licet simplex non sit: Fel. in c. de hoc. de simon.

4 Limita, & declara præcedentẽ regulã, qñ confessionis geminatio fieret ex interuallo, nõ si incontinẽti: vt per Alex. in l. j. ff. de verbo. oblig. & ibi ẽt Aret. Iaso. Insti. de actio. §. in personam. Dec. in c. sua nobis. de appel. Fel. in c. si cautio. de fide instru.

5 An geminata confessio excludat exceptionem non numeratæ pecuniæ: Fel. in c. si cautio. de fide instru. post Abb. ibi, tenet q̃ ista confessio excludat exceptionem non numeratæ pecuniæ.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Confessio facta in precibus probat contra confitentem.

1 DIcit textus in l. cùm precum, & ibi no. Bal. & Sal. C. de liberali cau. q̃ confessio facta in supplicatione Principi porrecta, probat contra ipsum confitentem: & latè tradit Dec. in consi. dxxxiiij.

2 Primò amplia, vt hæc conclusio procedat etiã si rescriptum sit reprobatum: Abb. & Fel. in c. examinata. de rescr. deci. Neapo. lxxj. in nouis.

3 Secundò amplia etiamsi rescriptum sit subreptitium: vt tenet Chassa. in consi. xlvij.

Contrarium voluit Aret. in l. j. §. si quis simpliciter. ff. de verbo. obl. Franc. in c. fi. de iureiur. in sexto.

4 Tertiò amplia hoc habere locum etiam si contra illud rescriptum fuisset prolata sententia: Ioan. And. in ca. cùm in positionibus. de iureiur. in vj. & ibi Franc. decis. Neapol. lxxj. in nou.

5 Quartò amplia idem esse si essent verba enunciatiua, siue narratiua. Soc. consi. xl. volum. j. Maria. in ca. fina. de libel. obla. Decis. Neapol. lxxj. in nou.

6 Quintò amplia, vt ex sola assertione facta in supplicatiõe Principi porrecta probetur mandatum. vt tradit Fel. in c. cùm in iure. de offic. deleg.

7 Sextò amplia, vt idem sit in libello: quia verba etiam narratiua probant contra libellantem: vt est tex. in l. ij. & ibi Bar. Alexan. & Iaso. C. de insti. & substi. Ias. in §. si minus. insti. de actio.

8 Et hoc procedit, vt probent etiam parte absente: Barr. in l. certum. §. si quis absente. ff. de confess. Abb. & alij in c. fi. eod. ti. Imol. in c. si cautio. de fide instru.

9 Declara, vt ista ampliatio procedat post lit. contesta. super illo libello producto, & non ante: Soc. in consil. ccxliij. Ias. in §. si minus. insti. de actio. Deci. in l. edita. C. de edendo. Soc. in 2s. xlj. vol. j. Maria. in c. fi. de libel. obla. Alex. in consi. lxxj. vol. iij.

10 Primò amplia istam ampliationem, vt ille videatur fateri oĩa cõtenta in libello, & in omnibus sibi p̃iudicet, qui respondet cõfitendo libellum. Maria. in c. j. in x. q. de lit. contest.

11 Secundò amplia istam ampliationem, quia post lit. conte. cõfessio facta in libello nõ põt reuocari, quia litis cõtest. habet vim quasi ꝺictus: put est tex. in l. iij. §. idẽ scribit. ff. de pecu. & tradit Fel. in c. ij. de libel. obla. & tenet Ias. in d. §. si minus. insti. de actio.

12 Tertiò amplia, quia si verba apposita in libello sint dispositiua, cõfessio nõ posset reuocari, nisi ꝓbato errore, secus si essent verba simpliciter narratiua, seu enũciatiua. gl. Bar. & alij ĩ l. error. p illũ tex. C. de iuris & fac. ign. & tradit Fel. in d. c. ij. de lib. obla. vbi istã 2clusionẽ plurib. mod. ampliat, & limitat, ad quẽ recurri põt.

13 Septimò amplia principaliter, vt idẽ sit in reo, qui si aliquid fateatur in suis exceptionib. statur illis in eius p̃iudiciũ: vt est tex. in l. j. C. de his, qui poten. nom. & ibi no. Bar. & alij. & idem Bar. in l. ij. §. si quis absente. in fi. ff. de confes. Rom. in cons. lix. in vlt. dub. & in consi. cxxxv. in vij. dub. Barba. in consi. iij. vol. ij.

14 Octauò amplia, vt q̃libet ꝓducẽs scripturam, cẽseatur fateri omnia quæ in dicta scriptura cõtinẽtur: Gram. cons. ciuili. lxxxix.

15 Primò limita, nisi illa verba essent narratiua, quia tũc possunt reuocari: vt no. Bar. in l. qui familiæ. ff. fami. ercis. & in l. ꝑdia. C. de præd. minor. Alex. in l. edita. C. de eden. Maria. in c. fi. in vj. effectu. de lib. oblat. Purp. in l. edita. nu. 56. C. de eden.

16 Primò declara, vt ista limi. videatur ꝓcedere, nisi verba enunciatiua essent necessaria in actu, de quo agitur: vt declarat Dec. in l. ij. num. 8. C. de instit. & substi.

17 Secundò declara, quia etiam q̃ verba libelli sint enunciatiua, si nõ faciunt plenã probationem, tn̄ semiplenam probationem inducunt: vt declarat notab. Ruin. in consi. cxlj. nu. 13. vol. v.

18 Secundò limita, quia talis cõfessio põt reuocari, quotiescũque nõ fuerit ab ipsa parte acceptata: Ias. in 2si. xxj. versic. ij. rñdetur. vol. iij. Purpu. post Soc. in d. l. edita. nu. 58. C. de eden.

19 Tertiò limita, quia cõfessio facta in libello põt reuocari, qñ tractatur de damno euitando: Iaso. in dicto consi xxj. nu. 2. vol. iij.

20 Quartò limita, vt conclusio nõ procedat in cõfessione emanata in capitulis ꝓductis p partẽ in iudicio, qa illis nõ stat̃ in p̃iudiciũ producentis: nec cõfessio illa afficit ipsum ꝓducentẽ: Alex. in 2s. cxxxiij. vol. i. & in 2s. lxxx. vol. ij. Grã. 2s. ciuil. xiij. & cõsi. cxlj.

Contrarium Barba. in cons. iij. vol. ij.

21 Quintò limita, nam confessio facta in positionibus, si cõfessus docuerit de errore, reuocari potest. Purp. in l. edita. nu. 57. C. de eden. Maria. in c. fi. ver. j. casu. de lib. obla. Ias. in 2s. xxj. vers. iij. respondetur. volu. iij.

22 Et hoc procedit etiam si illa confessio fuisset iurata: vt dicit Staphil. post alios, de literis grat. & iust.

23 Sublimita, quando esset error in facto proprio. Iaso. in d. cõsi. xxj. vers. præterea & iiij. vol. iij.

24 Nota tamen, quia est differentia inter confessionem factam in positionibus, & factam in articulis: nam prima probat contra confitentem. Alex. in consil. cxviij. vol. ij. & in consi. lxxj. volu. iij. Fel. in c. examinata. de iudic.

25 Confessio autem facta in articulis nõ præiudicat articulanti: vt dicit Ale. ĩ 2s. clxxij. ĩ prin. vo. vj. Maria. ĩ c. fraternitatis. de testi.

26 Sextò limita, quia ista confessio non afficit confitentem ad effectum, vt ipse incid... in periurium: Barba. in consil. xij. vol. ij.

27 Septimò limita, nam quando quis narrat verba partis p̃riæ, tunc non videtur illa fateri: Alex. in cons. xlix. vol. vij. Dec. in c. iurauit. in prin. de prob. Claud. in l. Gallus. §. idem credendum. ff. de lib. & posthu. Purpu. in l. edita. C. de edendo.

28 Octauò limita, qñ verba fuissent ꝓlata in eo libello, qui fuisset impugnatus per aduersarium: quia tunc non potest amplius in eo se fundare. Soc. in 2si. xlj. vol. j. Maria. in c. fi. de libel. oblat.

29 Nonò limita, qñ pars negauit cõtenta in supplicatione, nam ex ea non potest amplius se adiuuare: Alex. in consi. lxxvj. vol. vj.

30 Decimò limita, vt procedat conclusio quando libellus esset scriptus manu ipsius confitentis, aliàs secus: vt dicit Bar. in d. l. cũ precum. C. de libe. can.

Contrarium tn̄ *communiter tenetur: Imola. in cap. si cautio. versi. nec placet. de fide instru. Maria. in c. fi. de libel. oblat.

31 XI. Limita, quando quis produxisset libellum, vel supplicationem cũ protestatione, q̃ de eo volebat iuuari in parte, & partibus. Soci. in consi. xxxvj. vol. iiij.

32 XII. Limita, quia ista non est vera, sed ficta confessio: Soc. in 2s. cxxij. vol. iiij. Dec. in l. ij. nu. 8. C. de insti. & substi. vbi dicit, q̃ ꝓpterea talis confessio non debet extendi de vno casu ad alium.

33 XIII. Limita, vt ista confessio ita facta, probet tantummodò illud, quod est necessarium ad illum actum, & nõ vlterius: vt post alios declarat Aimo, in consi. cxcix. nu. 12.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Confessio deliberata an reuocari possit.

1 NOn modica dissensio est inter Doctores, an 2fessio q̃ fuit deliberatè facta, possit reuocari: & opinionẽ negatiuã, q̃ reuocari nõ possit, tenet gl. in c. ex literis. in vers. admonita. in fi. vers. sed si fiat ex deliberatione, de diuor. gl. ĩ c. fi. in verbo, iuxta. de iureiu. in vj. & ibi Domi. vers. in eo aũt q̃ gs. Bal. in c. dudũ. el ij. num. 34. ver. sed nũquid. de elect. & in l. nõ solũ. ver. ex hoc limitatur. ff. de pc. & in l. si quidẽ. in fi. C. de exce. & in l. cùm precũ. vers. si aũt. C. de libe. cau. Arch. in c. fi. ver. vñ dixit. de iureiu. in vj. & in c. j. ĩ prin. de accus. in vj. Ant. de Bu. ibi ĩ ca. fi. ver. si 2fessio est. de 2fes. Ro. in 2s. cccxlvj. vers. ij. idẽ ꝓbat. Barb. ĩ 2s. xviij. ver. facit simile. vol. ij. & istã opi. sensit Inn. in c. cũ olim. de cẽsib. quẽ refert Ant. de Bu. ĩ d. c. fi. vers. iij. requirit. de 2fes. Ang. Arc. in §. si minus. nu. 21. insti. de actio. Cæp. caut. clxij. & latiꝰ in caut. lxix. Bertr. 2si. iiij. n. 5. vol. ij. in antiq. Aimo 2s. cxij. nu. 9. vers. ideò confessio. licet non se firmet.

Contrariã tn̄ opi. tenuit Bal. sibi p̃rius in l. error. versi. tertij debẽt. C. de iur. & fac. ignor. & in l. iurisiurandi. versi. sed pone q̃ 9s. ff. de iureiur. & in c. fi. nu. 16. versi. tertiũ verbũ. de confes. & istam opi. sensit Spe. in ti. de positio. §. fi. nu. 8. ver. itẽ si ponẽs. vbi tenet ẽt deliberatã cõfessionẽ reuocari posse docto de errore. Rom. in 2s. cccxcj. & idẽ in l. si verò. §. de viro. in xxxj. fal. nu. 59. ff. fol. matr. Fran. ĩ c. j. ver. iij. limita. de accus. in vj. Ias. ĩ l. error. ver. ij. principali.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ter. C. de iur. & fac. ignor. & in l. j. ver. iii. subtilius. C. de errore calculi. vbi dicit hāc esse *cōem opi. & ibi Dec. vbi etiā ipse dicit cōmunem opin. Vitalis, in clauſ. nō errore ductus. verſ. ſecunda cōcluſio. licēt verſi. & propterea ſi quis. teneat contrarium. Gram. conſ. ciuil. xxiiij. verſ. & in primis. Ruin. cōſ. x. vet. nec obſtat. vol. iij. Et hanc opinionem tanquam æquiorem, & tanquam magis* communem ſequendam exiſtimo, conſtito de errore.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Confeſſio facta in ſcriptis an poſſit reuocari.

INter alios caſus, in qb. cōfeſſionē reuocari nō poſſe Doctores ponunt, dubitatur de illo caſu, an qñ cōfeſſio redacta eſt in ſcripturam, reuocari poſſit: quam cōfeſſionem nōnulli voluerunt reuocari nō poſſe. Et in hac cōcluſione diſtinguendū eſſe exiſtimo inter confeſſionem extraiudicialem in ſcriptis, & confeſſionem iudicialem in ſcripturam redactam.

1 Circa primum caſum, q etiam confeſſio extraiudicialis redacta in ſcripturam reuocari non poſſit, tenuit Ripa in l. admonendi. num. 155. verſ. aduerte tamen. ff. de iureiur.

Contrarium tamen voluit Grammat. not. ſuo xvj. verſiculo, vnde ſuccedit.

2 Et in confeſſione facta in libro communi, ſiue æſtimo, q poſſit reuocari, tenuit Bal. in c. ſi. n. 19. ver. Quid dices i æſtimo. de ꝑſ.

3 Et hæc opinio videtur ꝓbabilior, nā* cōiter cōcluditur q verba enunciatiua in inſtrumento prolata, inter partes nō probent, qñ de enunciato principaliter diſputatur: Bal. in l. ad probationē. in fi. C. loca. Abb. ꝑſ. xxxiij. vol. ij. Alex. ꝑſi. cxxxvj. vol. j. Matthæſil. in ſing. lxxix. incip. nota q quotieſcunque. & not. per Docto. in l. optimam. C. de contrahen. & commit. ſtipu.

4 Circa ſecundum, qñ cōfeſſio fuit iudicialis, & redacta in ſcripturā, q poſſit reuocari, prout in reſpōſione ad poſitiones partis aduerſæ, etiam non probato errore: tenet Bal. in l. i. ver. & nota q interdum. C. de fur. & in ꝑſ. xxxix. & ꝑſ. xlvij. vol. iiij. Ang. in l. j. §. ſi quis ſimpliciter. verſ. in tex. ibi, niſi. ff. de verb. obl. Roma. ꝑſ. lix. & ꝑſ. lxx. ver. j. quia. Roma. in l. j. §. ſi quis ſimpliciter. nu. 58. ff. de ver. obl. Ruin. conſ. x. ver. nec obſtat. vol. iij.

5 Quod intelligitur, dummodò non ſit facta iſta reuocatio præcedenti termino ad deliberatè rñdendum. Rom. in l. ſi verò. §. de viro. in xxj. fal. nu. 58. ff. ſol. matr. & in conſil. cccxcj. in princ.

6 Et propterea confeſſio reſultans ex poſitionibus pōt reuocari ꝓbato errore, ſiue ſit ſcripta, ſiue nō ſcripta: nā ſcriptura q̄tum ad hoc nihil refert. Spec. in ti. de poſit. §. fi. nu. 8. ver. item ſi ponēs. Fran. in c. fi. verſ. & aduerte. de iureiur. in vj.

7 Sed quòd imò in hoc attenditur, an cōfeſſio ſit redacta in ſcripturā, vel ne, voluit Hoſt. in c. ex literis. verſi. vel adhuc. de diuort. & ibi Io. And. Domi. in c. fi. de iureiur. in vj. Alex. in ꝑſ. xxxiiij. vol. j. Iaſ. in l. error. C. de iur. & fac. ignor.

8 Si autem confeſſio fuit incontinenti reuocata, admittitur reuocatio. gl. in c. fi. in verbo, iuſta cauſa. verſi. ſed quid dices. & ibi Domi. ver. nota ex iſta gl. & ibi Archi. in ver. excuſet. de iureiur. in vj. Hoſt. in c. ex literis. verſ. vel adhuc. de diuort. & ibi Io. And. ver. vel hic. Bal. in l. edita. ver. ſæpe accidit. C. de eden. & in l. j. ver. nota q interdū. C. de fur. Abb. in c. ſcriptū. nu. 9. verſ. in gl. j. de elec. Fel. in c. qualiter, & quando. el i. ver. & dicit gl. de accuſ. laſ. in l. error. verſ. nam quælibet. C. de iur. & fac. ignor.

9 Secus ſi non fuerit incontinenti reuocata, quia tūc amplius reuocari non poteſt. Alex. in ꝑſ. lxxj. ver. venio ad merita. volu. iij. Roma. in l. j. §. ſi quis ſimpliciter. nu. 13. ff. de verb. obl.

10 Etideò eſt diſtinguendum, quia quando reuocatio fit incontinenti, valet etiam nō probato errore: & ita procedit, quod not. gl. in c. fi. in verb. iuſta. de iureiur. in vj.

11 Quando autem non fuit incontinenti reuocata, tunc requiritur probatio erroris: ita declarat Bal. in l. edita. in ij. lectu. verſic. ſæpe accidit. C. de edendo. Ant. de But. in c. fi. ver. ex hoc apparet. de confeſſ. Franc. in ca. j. verſ. tertiò limita. de accuſ. in vj. Domi. in d. c. fin. verſ. nota ex iſta gl. de iureiur. in vj.

12 Limita tñ, q ita demum confeſſio facta in ſcriptis, pōt incontinenti reuocari, ſi non fuerit per partem acceptata. Fran. in c. cū cauſam. verſic. & ex prædictis habetis. de appel. Alex. in ꝑſ. cxviij. verſ. hoc probo. vol. iij. & in ꝑſ. xc. vol. j. Rom. in l. j. §. ſi quis ſimpliciter. nu. 13. ff. de verb. obl. Franc. in c. fi. ver. & aduerte. de iureiur. in vj. cum aliis, quæ latè ponit Tiraq. in tract. de retract. num. 16. verſi. quæ tamen intellige.

13 Declara, q tūc reuocatio dr facta incōtinēti, qſi fuit facta infra triduū: vt dicit Alex. in ꝑſ. lxxj. verſ. venio ad merita. vol. iij.

De fide inſtrumentorum.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Notarius non poteſt conficere inſtrumentum extra territorium illius, qui eum creauit.

1 COmmuniter* Doc. firmant hāc cōcluſionē, q Notarius nō pōt conficere inſtrumētum extra iuriſdictionē illius, qui eū creauit: ita tenet Spec. in ti. de inſtr. edit. §. reſtat. verſi. qd de his. Bar. in l. cūctos populos. verſ. vij. q̄ro. C. de ſumma Trin. Rota in nou. deciſ. cccxcj. Bellam. deci. xxi. Gul. de Cu. l. nō aliter. ff. de adopt. Bellam. ꝑſi. xliij. Io. And in c. Romana. de foro comp. in vj. Bellam. ꝑſ. xlij. Collect. in c. ſi cautio. in fin. de fide inſtr. Bar. in l. ij. ff. de offic. Proconſ. & Legat. in l. nec ei. §. eorum. ff. de adopt. Ant. de Bu. in c. cùm P. Tabellio. verſ. nūquid aūt Tabellio. & ibi Abb. nu. 9. & ibi ēt Imol. verſ. aduerte tū. de fide inſtr. Bar. in l. apud Proconſulem. ff. de manumiſ. vind. Domi. in c. Romana. §. fin. de foro cōpe. in vj. Ant. de But. in c. per venerabilem. ver. poteſt tertiò intelligi. qui fil. ſint legit. & ibi Prepoſi. in §. q aūt. q dicit iſta* cōem opin. q. viij. Ruin. conſi. lxix. volu. iij. Boer. deciſ. ccxlij.

2 Primò amplia etiā de conſenſu partiū. Collect. in c. cùm P. Tabellio. in prin. de fid. inſtr. Bar. in l. ij. ff. de of. Proconſ. & leg. Anto. de But. in c. cùm P. Tabellio. verſ. nūquid Tabellio. de fide inſtru. & ibi Imol. verſi. an autē poſſet. Bal. in l repetita. C. de epiſ. & cler. Io. And. in addit. Spec. in ti. de inſtr. edit. §. reſtat. verſi. quid de his. Ant. de But. in c. per venerabilē. verſ. pōt tertiò intelligi. q fil. ſint leg. & ibi Præpoſit. in d. §. q aūt. qui dicit iſtam* communem opi.

Contrarium Specul. in titul. de inſtrument. edit. §. reſtat. verſic. quid de his.

3 Tenendo primam opinionē limita in Notariis, qui ſunt iudices chartularij, q habent maiorē auctoritatē, & ꝓpterea poſſunt etiā extra territorium inſtrumentū conficere de partiū cōſenſu: ita Fel. limitat in c. cùm P. Tabellio. in xv. q. de fide inſtrument.

4 Secūdò amplia, ēt inter ipſos ſubditos iuriſdictioni creantis eū in Notariū, vt non poſſit conficere inſtrumentū: vt dicit Abb. in c. cū P. Tabellio. vbi dicit Doct.* cōiter ita tenere. de fide inſtr.

Contrarium tenet Bal. in l. cunctos populos. ver. nunc quæro, circa hoc ſequitur. C. de ſumma Trin. Abb. in c. ſicut num. 14. ne cler. vel monach. Bal. in c. cùm dilectus. in prin. de fide inſtrumē. Fel. in cap. ad audientiam. de præſcript. verſicul. fatetur tamen.

5 Primò fallit in creatis à Papa, vel Imperatore, qui vbiq; locorū poſſunt inſtrumenta conficere. Spec. in ti. de inſtr. edit. §. reſtat. verſ. quid de his. Rota in nou. deciſ. ccxcj. Bellam. deciſ. xxi. & ꝑſi. xlij. & ꝑſ. xliij. & ꝑſ. ccxlvj. Imol. in c. cùm P. Tabellio. verſic. an aūt cōſtitutus. de fide inſtr. Ant. de But. in c. p venerabilē. verſ. ad primū & ſecundū, qui fil. ſint legit. Domi. in c. Romana. §. fi. de foro cōpe. in vj. Abb. in c. ſicut. nu. 12. ne cleric. vel mona. Fel. in d. c. cū P. Tabellio. Fel. in c. ad audientiam. de præſcr. verſic. fatetur tamē. Præpoſ. in c. per venerabilē. §. quod aūt. ver. quæro quartò. qui fil. ſint leg. Boer. deciſ. ccxlij. qd Abb. intelligit, ꝓcedere propter partiū cōſenſum, & non alias. in c. cùm P. Tabel. de fide inſtr. vbi Fel.

6 Amplia etiam ſi inſtrumentum confectum infra territorium careat ſubſtantialibus iuris communis, ſi modò habeat ſubſtantialia, ſecundum conſuetudinem illius loci, vt vbique fidē faciat. Guido Papæ. quæſt. ccl xij. Dyn. in conſi. xxxj. Bart. in l. ex ea parte. ff. de verbor. oblig. Rochus in cap. fina de conſuetu.

7 Limita, quia creatus à laico etiā Imperatore non conficit inſtrumēta in ſpiritualib. & beneficialib. Hoſti. in ſumma. ne cleric. vel monach. §. quæ poſſunt. ver. ſed quamuis. Hoſt. in c. ſicut. verūquid ergo Tabellio. ne clerici, vel monachi. & ibi Ant. de But. Præpoſi. in c. per venerabilē. §. quod aūt. in q. vij. qui fil. ſint legiti.

Contrarium Abb. in capitul. ſicut. nume. 17. ne cler. vel monach. vbi Petr. de Anchar. nu. 4. & 5. & Cardi.

6 Et idem in creato ab eccleſiaſtico quo ad temporalia. Hoſt. in ſum. ne cler. vel monach. §. quæ ſunt. verſicu. ſed quamuis.

Contrarium Hoſt. in cap. ſicut. verſ. econuerſo autem. ne cler. vel mona. & ibi Ant. de But. vbi Pet. de Ancha. nu. 4. & 5. & Card. Præpoſit. in d. ca. per venerabilem. §. quod autem. in viij. quæſt.

9 Limita ſecus eſſe de conſuetudine, de qua atteſtatur. Abb. in c. ſicut. num. 12. ne cleric. vel monach. & ibi etiam Petr. de Anchar.

10 Secūdò fallit, nā inſtrumenta cōfecta infra territorium creantis, etiā q eſſet inferior à Principe ſupremo, fidē faciūt vbiq;. Spec. in ti. de inſtr. edi. §. reſtat. ver. quid de his. Bar. in l. cūctos populos. ver. vij. q̄ro. C. de ſumma Tri. Rota in no. deciſ. ccxcj. Bellam. cōſ. xlij. Abb. in c. cùm P. Tabellio. de fide inſtrum. num. 9. & ibi Imol. veri

verſ. aduerte tñ. Domi. in c. Romana. §. fi. de foro comp. in vj. Bal. in c. cum dilectus. in prin. de fide inſtru. Ant. de Butr. in c. p venerabilem. verſ. ſed eſt dubiū. qui fil. ſint legi, i præpoſi. in d. c. p venerabilem. in §. quod autem. verſi. quintò quæro. qui filij ſint leg.

11 Tertiò fallit, nam notarius etiam creatus ab inferiore poteſt conficere inſtrumentum etiam inter non ſubditos, infra tñ territoriū cōſtituentis. Ant. de But. in c. p venerabilē. verſ. ſecūdò pōt intelligi. qui fil. ſint leg. Abb. in c. cùm P. Tabellio. ver. ſi verò Tabellio. & ibi Fel. verſ. in xiij. q. de fide inſtr. Præpoſi. in c. per venerabilem. §. quod autem. ver. ſecundò poteſt intelligi. qui fil. ſint leg.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Notario in inſtrumento aſſerenti aliquid capitulariter, vel collegialiter eſſe factum, an credatur.

SAtis perplexus eſt ille articulus, vtrum ſtetur aſſertioni Notarij, quādo dicit: Vniuerſitas talis loci, vel Capitulum talis Eccleſiæ aliquid fecit, vel ſi neceſſariò ſint nomina ſingulorum exprimēda, vt cōſtare poſſit, an duæ partes Vniuerſitatis, Capituli, vel Collegij interuenerint.

1 Et in primis gl. ſi. in c. fi. de procu. in verſ. ſed videtur. tenet neceſſariò nomina eſſe exprimēda, & idē tenet Hoſt. in tit. de ſynd. §. & qualiter. in prin. Bar. in l. j. verſi. item facit. ff. de alb. ſcrib. Rota in antiq. deciſ. cxxxij. & deciſ. ccccccxliij. Pau. in tracta. de poteſta. ca. ſede vacan. in v. præſud. nu. 19. vbi dicit, ita tenere curiā. Grat. conſil. lxvj. in fi. verſic. non obſtat. volu. j.

Contrarium q non ſit neceſſarium exprimere nomina, ſed ſatis ſit q Notarius atteſtetur interueniſſe totam vniuerſitatē, vel maiorem partē illius, tenuit Spec. in tit. de ſyndi. §. j. verſ. porrò. & verſi. itē opponit. & ibi Io. Andr. ſup verbo, porrò. Feder. de Sen. ꝑſ. cxlviij. verſ. præterea præſumptio. & cōſ. ccxxvij. verſ. ſed dato. Card. in c. quāto. in ſexto notab. de his, q̄ fiunt à preſa. ſine cōſenſ. ca. & ibi Anch. in tertio nota. & ibi Abb. verſ. vltimò nota. Oldra. ꝑſ. 100. Rota in antiq. deciſ. decxci. Bal. in l. j. ver. ſed ibi agitur. de magiſtra. cōue. Abb. in c. j. verſi. vltimò q̄ro. de ſyndi. & ibi Imola verſ. ſed hic pōt eſſe dubiū. Bertr. in conſ. cxcij. verſi. & iſtud videretur. vol. ij. in houis. Soci. in cōſ. xcv. verſ. nec obſtat. vol. iij. Ant. de But. in c. j. verſ. quæro de forma. de ſyndi. Alex. in apoſt. ad Bar. in l. j. ff. de albo ſcrib. Card. in c. j. in xj. q. de ſynd. Bal. in l. ciuitas. in fin. verbis. ff. ſi cer. pet. Ant. de But. in c. ea noſcitur. verſi. or attendatis. de his, quæ fiūt à Præla. & ibi Card. ver. oppono ad idē. Dec. Neapol. iij. in quarto dubio. in nouis. Ruin. conſ. clxxxix. ver. non obſtat inſuper. vol. j. & cōſi. ccxvij. verſ. & propterea iſto caſu. eo. vol. Corn. conſ. clxxxix. verſ. nec etiam obſtat. vol. ij. Abb. in c. inter dilectos. in quarto notab. de don. Alber. in l. nulli. nu. 7. verſic. ex quo etiam. ff. quod cuiuſq; vniuer. nomi, Laurē. de Rodulph. in c. ſine exceptione. q. xxiiij. verſ. ſed quæro. xij. q. ij.

2 Tenendo primam opinionem, q requiratur expreſſio nominum, Primò limita, niſi tā magna ſit vniuerſitas, vt nomina ſingulorū nō facilè exprimi poſſint. Hoſti. in tit. de ſyndi. §. & qualiter. Bar. in l. j. ff. de albo ſcrib. Abb. in c. j. de ſynd. ver. vltimò q̄ro. Calc. conſ. lxxviij. verſi. nō obſtat & octauo. Pariſ. conſ. lxxxij. volu. iiij.

3 Secundò limita, niſi ſigillū Capituli ſeu Vniuerſitatis ſit adiectū: quia tunc non eſt neceſſe exprimi nomina ſingulorum. Rota in antiq. deciſ. cxxxij. Abb. in ca. j. verſ. vltimò quæro. de ſyndi. Pau. in tracta. de poteſtate capi. ſede vacante. in præſud. in 19. nu.

4 Tenendo ſecundam opinionem, Primò limita illam nō ꝓcedere in actib. pōderoſis: vtputà in alienationibus, in quib. neceſſe eſt exprimere nomina ſingulorū de vniuerſitate. ita Archid. in c. ſine exceptione. in fi. xij. q. ij. verſ. in gl. ſufficit. Bar. in l. j. ff. de albo ſcrib. verſ. itē facit. Ant. de But. in ca. j. verſicu. quæro de forma. de ſynd. & ibi Car. in xj. q. Chaſſa. in conſuet. verſi. quæ quidem conſenſu. Alex. in conſ. j. vol. iiij. verſ. item poteſt dici. Grat. conſ. lxvj. verſ. ſed quoniam. vol. j. Bal. in l. ciuitas. in fin. verbis. ff. ſi cert. pet.

5 Contrarium in alienatione rei eccleſiaſticę, licet aliud dicat in alienatione rei ciuitatis, voluit Corne. in conſil. clxxxj. verſi. hoc etiam obſtat. vol. ij.

6 Secūdò limita niſi Notarius nō per nomina collectiua loquatur, ſed per nomina indefinita: puta Decuriones, Canonici, & ſimilia: tūc enim nō probaretur factū vniuerſitatis, niſi nomina eſſent expreſſa. Alber. in l. nulli. nu. 7. verſ. ex quo ēt dependet. ff. q d cuiuſque vniuerſi. nomi. Ancha. in ca. quanto. in tertio notab. de his, quæ fiunt à Prælat. Deciſ. Neap. iiij. in ſecundo dub. in nouis.

7 Tertiò limita quando Notarius ita aſſereret, nō ex ſe ipſo, ſed quando homines de vniuerſitate ita aſſerebant: vt declarat Soci. conſi. xcv. numer. 5. vol. iiij.

FINIS LIBRI PRIMI.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS

ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOLICI ADVOCATI, CONCLVSIONVM SEV REGVLARVM,

LIBER SECVNDVS:

In quo habentur Concluſiones ad materiam Judiciariam pertinentes.

DE IVDICIJS.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Iudicium vbi eſt cœptum, ibi debet terminari.

1 REGVLARITER Iudicium debet corā eodem iudice terminari, corā quo eſt cœptum: ita probat text. in l. vbi cœptum. ff. de iudic. & in §. quoniam. in authenti. de teſtibus.

Declara, quia in hoc caſu dicitur cœptū iudicium, etiam ante litis conteſtationem. Guido Papæ quæſtio. cccxxj. poſt gloſſ. & Doct. in dicta l. vbi cœptum.

2 Quinimò etiam per ſolam citationem, vel per ſolum matrimonium cum clauſula, ſi te ſenſeris, &c. Chaſſan. in conſilio xlv. numer. 27.

3 Primò amplia, vt nec in eadem, nec in connexa cauſa alius iudex adiri poſſit. Bald. in cap. j. de controuerſ. inueſtitu. apud pares termi. prope fin. Lancelo. Deci. in dict. l. vbi cœptum. & Philipp. Deci. in cap. ex tenore. de reſcript. & ibi Feli. Lancelo. Deci. in l. ſi quis poſteaquàm. ff. de iudic. licet dicat ſe dubitare, Areti. in conſilio xxix.

4 Secundò amplia etiam in voluntariis, in quibus habet locum regula d. l. vbi cœptū. per tex. in l. j. ff. de officio cōſu. Lapus alleg. lxxxviij. in ſecunda quæſtio. Lancelo. Deci. in dict. l. vbi cœptum. Philip. Dec. in d. c. ex tenore. de reſcript. & ibi Feli. Lancelo. Deci. in l. ſi quis poſteaquàm. de iudiciis.

5 Tertiò amplia text. in l. vbi cœptum, vt procedat coram arbitro, quando ex forma ſtatuti lauda per arbitros habent executionem: ita Paul. de Caſtro in l. pecuniam. ff. ſi certum petatur. & ibi Alexand. & ibi Iaſon, in octauo notab. Lancelo. Dec. in dict. l. vbi cœptum. & Philipp. Deci. in cap. ex tenore. de reſcript. Feli. in dicto cap. ex tenore. in x. fallen. Lancelo. Deci. in l. ſi quis poſteaquàm. ff. de iudic.

6 Quartò amplia idem eſſe in iudicibus delegatis, quia pendente lite corā vno, non pōt ꝓcedi coram alio, d. c. ex tenore. & po-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nit ibi Felinus.

7 Quintò amplia, vt pendente lite coram ordinario, etiam legatus adiri non possit per viam querelæ: vt notat Abb. in c. cùm in ecclesia. de appel. Deci. in d. cap. ex tenore.

8 Sextò amplia, vt plus operetur pendentia litis, quàm sententia, secundùm Soci. in l. si quis cùm totum. §. planè. ff. de excep. rei iud.

9 Septimò amplia, vt etiam iurisdictio Papæ possit per ordinarium præueniri, & tunc lis cœpta coram ordinario, coram eo debet terminari, nisi princeps ex certa scientia auocaret. Phil. Francus in c. vt debitus. de appel.

11 Octauò amplia, vt etiam cadat à causa, qui trahit coràm diuersis iudicib. Bouer. in verbo, clericus. in vj. singu.

Contrarium infrà in finali limitation.

12 Nonò amplia, vt talis exceptio impediat litis ingressum. Fel. in cap. exceptionem. de exceptionib.

13 Decimò amplia, vt rescriptum obtentum tacita litis pendentia coram alio iudice, sit nullum: vt per Hispa. in cà. per vestras. de dona. inter vir. & vxo. in c. incip. quartò cùm dicit tex. nu. 12.

14 Primò limita, quia ex causa necessitatis iudicium cœptũ coram vno iudice, coram alio perficitur: vt est tex. in l. sed & si resti tuaſ, §. sed & si dies. ff. de iud. & ibi Bar. & gl. & Bar. ĩ d. l. vbi cœptũ.

15 Vbi ampliat. siue necessitas illa insit à principio, siue superueniat ex post facto: & idem voluit Ang. in d. l. vbi cœptũ. & Paul. de Cast. ibi in fi. idem voluit Bald. & Ang. in d. l. sed & si restituatur. §. ædium nomine. ff. de iudic. Fel. in d. cap. ex tenore. in v. fallen. Brunus consi. liiij. Corsetus in singularib. in verbo, iudicium.

16 Et facit, nam stante clausula, quòd si non omnes, &c. vno impedito, alius prosequitur iudicium. c. cum plures. de offic. deleg. in vj. Ang. in d. l. vbi cœptum. Fel. in capi. ex tenore. in vij. fallen. & in cap. postulasti, de homicid.

17 Secundò limita in eo, qui ex priuilegio habet facultatem eligendi vnum ex pluribus iudicibus, quia citatus potest eius forũ, coram quo citatur, declinare, & aliud iudicium eligere. authent. habita. C. ne filius pro patre. Bart. & Ang. in d. l. vbi cœptum. Soc. in consil. xciij. volum. iij. Feli. in d. c. ex tenore. in vj. fallen.

18 Et idem est si iudex, coram quo quis fuit citatus, allegetur suspectus: vt per Ange. in d. l. vbi cœptum. per Fel. in loco prælleg.

19 Tertiò limita in crimine hæresis, in quo est istud speciale, q̃ coram pluribus diuersis iudicibus potest de eodem crimine cognosci. cap. per hoc. §. j. de hæreti. in vj. nota. in d. l. vbi cœptũ. Fel. in d. c. ex tenore. in viij. fallen. & in c. cum M. Ferrariensis. de cõst. Paul. de Cast. in l. si quis posteaquàm. ff. de iudic.

Contrarium videtur sentire Bal. in l. si pluribus. ff. de legat. j.

Sed Alex. in d. l. si pluribus. ibi circa fi. n. 5. declarat qualiter intelligatur ista limitatio, dũ ñdet ad c. per hoc. §. j. de hæret. videlicet q̃ ista limitatio procedit qñ inquisitores diuersorũ locorum inquirunt, secus si non essent diuersorum locorum: vt ibi per eũ.

20 Quartò limita, quia iudiciũ non est nullum donec opponatur: sed requiriť oppositio: ita Inn. in c. cùm M. Ferra. in fi. de ꝓstit. Lancelo. Deci. in d. l. vbi cœptũ. Bart. in l. sepulchri. ĩ fi. ff. de sepul. viola. Bal. in c. pastoralis. de rescr. in j. j. ff. de offi. cõsu. Roma. in l. j. ff. de acq. hær. Ang. in l. si is, à quo. ff. de rei ven. in l. pen. ff. de peti. her. Pet. de Anch. in cle. quãdiu. de app. Imo. in l. cũ procurator. §. dñs. ff. de ope. nou. nun. Imo. in c. cęterũ. in fi. de rescr. Ant. de Bu. in c. j. in fi. de cauſ. possſ. & ꝓpri. Bal. ĩ l. nulli. in fi. C. de iudi. Abb. in c. cùm cõtingat. de rescr. Abb. in d. ca. cùm M. Ferra. & ibi Felin. & Deci. de constit. idem tenet Fel. in d. c. ex tenore. de rescr. in ix. fall. Deci. ibi. Philip. Fran. in c. vt debitus. de appel. Corset. in singul. in verbo, iudicium. Pet. de Anch. in repe. ca. postulasti. de foro cõpe. Alex. in consi. xj. vol. j. Decisi. Neapo. cccliij. vbi etiam, an possit opponi post litem contestatam. Ruin. consi. lxj. volu. v.

21 Quintò limita, nam reus qui fuit ꝛtumax, nõ põt opponere de litis pendẽtia corã alio iudice, Bar. in d. l. vbi cœptũ. & in d. l. sepulchri. ff. de sepul. vio. & in l. quãuis. in fi. ff. de dam. infec. Paul. de Cast. in l. quãuis. ff. de in ius voc. Ant. de But. in c. ꝓposuisti. & ibi Abb. de for. cõp. Pet. de Anch. in repe. c. postulasti. eo. ti. Abb. in c. dilecti. eo. ti. Io. And. in addi. Spe. in tit. de cõpe. iud. adi. §. j. verſ. sed pone. Ang. Are. in tract. malef. in verbo, hæc est quedã inquisitio. Bouer. in verbo, clericus. in viij. sing. ponit Alex. in l. de die. §. fi. ff. q̃ satiſ. cog. ex mẽte Bal. ibi in lec. antiqua, & Pe. de Anch. ibi. Alex. in 2ſi. xxiij. vol. iij. & istã limit. ponit Fel. in d. c. ex tenore. in j. fallẽ. Dec. ibi. Car. in c. ꝓposuisti. de fo. cõpe. Pet. de Anch. in 2ſ. cxcvj. ĩ fi. Fel. in c. cùm M. Ferra. de 2ſti. Hipp. in sing. ccxxxix. idẽ tenet Fel. in c. cùm Romana, de app. idẽ tenet Bal. in l. senatusc. C. qui accu. nõ possſ. Iaco. de Beluiſ. in l. j. C. vbi de cri. in quæſt. p eũ disputata. Bal. in l. si ex plurib. de leg. j. Corse. in sing. in verbo, iudiciũ. Alex. in l. hoc amplius. §. Celsus. ff. de dã. inf. Bal. in quęſt. p eũ disputata, incip. accusatus de vi turbatiua. ver. quintò sic innouãs, &c. & idẽ Bal. in l. j. verſ. tertiò q̃ro. C. vbi de cri. & dicũt Bar, in l. & si amicis. §. j. ff. de adul. & Bar. in l. pen. C. de execu. rei iud. & Ant. de Bu. in c. de his. de accusa. vbi etiam Imola.

22 Et propterea Bal. in l. & si seuerior. C. ex quib. cau. infa. irrogat. dicit, q̃ bannitus ab vno loco ob contumaciam, ratione delicti, poterit effectualirer in alio loco puniri.

23 Quod limitat Bal. in cons. cxxiiij. vol. v. nisi in loco, à quo fuisset bannitus tanquã cõtumax deuẽtũ fuisset ad cõfiscationẽ omniũ. bonorũ in eodẽ loco existentiũ, quæ ad fiscũ pueniſſent ꝓpter illã condẽnationẽ: quia tunc non posset in alio loco puniri.

24 Principalem tñ limitationẽ q̃ contumax non potest allegare litis pendentiam in loco, in quo ipse cõparere nõ contempsit:

Limita nisi reus cõtumax esset paratus purgare cõtumaciam solutis expensis: & ita offerret, vel prius ipsam contumaciã purgasset. ita Bart. in d. l. sepulchri. ff. de sepul. viola. Ange. in l. quãuis. ff. de damn. infect. Petrus de Ancha. in repet. cap. postulasti. de foro compet. Deci. in d. capi. ex tenore. de rescript. & fuit de mente Abb. in d. capit. ex tenore. vt ponderat ibi Deci. & voluit Paul. de Castr. in l. si quis posteaquàm. ff. de iudic. idem tenet Alexand. in l. hoc amplius. §. Celsus. ff. de damn. infect.

Contrarium quòd in isto casu non liceat purgare contumaciam, & allegare litis pendentiam: tenuit Bartol. in d. l. quamuis. ff. de damno infect. & Imola in d. l. quamuis. Lancelotus Decius in d. l. vbi cœptum.

25 Aliqui voluerunt distinguere, aut ius actoris esset effectum deterius, & non liceat purgare contumaciam: secus si non sit effectum deterius: ita Paul. de Castr. in d. l. quamuis. est in §. Celsus. & videntur ibi etiam sequi Alex. & Feli. in d. c. ex tenore.

26 Tenẽdo tñ primã opinionem q̃ liceat purgare contumaciã,

Amplia quòd etiam si primus iudex nõ inhibuit, secundus tñ potest allegare litis pendentiam: vt per Alexã. in d. §. Celsus. licet Roma. in d. l. quamuis, teneat contrarium.

27 Sextò limita quando primus iudex est negligens in iustitia administranda: quia tunc alius potest adiri, non obstante litis pẽdentia coram primo. Barto. Ange. Roma. Imola & Alex. in l. quãuis. ff. de damno infect. Fel. in d. c. ex tenore. in ii. fallen. Petrus de Anchar. in consi. cxcvj. in fi. Abbas in capi. dilecti. de for. compet. Corsetus in verbo, iudicium. in fin.

28 Amplia ex mente Bart. etiam q̃ primus iudex sit paratus iustitiam facere: ita colligunt Docto. ex mente Bartol. in d. l. quamuis. & ibi sequitur Imola & Roma.

Contrariũ Ang. ibi & Ale. & Fel. videnť sequi in d. c. ex tenore.

29 Septimò limita, vbi quis coram primo iudice non potest cõsequi iustitiæ complementum propter potentiam de facto ortã. Abb. in c. postulasti, in primo notab. & ibi Io. de Anania, de hom. & Abb. in c. proposuisti. de foro compe. Feli. in c. ex ratione. Corset. in singularib. in verbo, iudicium.

30 Octauò limita, nam cœptum per vnum iudicem alius persicit, qñ primus principaliter, & directò nõ poterat sup eo se interponere, ꝓut est in inquisitore hęresis, q̃ in foro pœnitẽtiæ mandat vsuras restitui: sed i foro iudiciali ad talẽ vsurarũ restitutionẽ ordinarius cõpellit ipsum vsuriariũ. Io. Monac. & Io. And. in c. accusatus. de her. in vj. & ibi Domi. in §. de qstionib. Bal. in c. hac edictali. §. ad hæc. de pa. iur. fir. Fel. in c. ex tenore. in iiij. limi. de rescri. Io. de Ana. in c. postulasti. de homi. Feder. de Senis in 2ſi. clvij. Pro quo facit, nã pendẽte iudicio corã iudice seculari, rõne iuramẽti recurrit ad ecclesiasticũ. Bal. in l. j. C. de reb. cred. Iaſ. in 2ſi. ix. vol. j.

31 Nonò limita in his casib. in quib. laicus, pẽdẽte iudicio, cleri cus factus eximiť à iurisdictione iudicis laici, q̃ casus habenť ĩ alia cõclusione nostra. & istã fallẽ. ponit Fel. in d. c. ex tenore. in xj. fal.

32 Decimò limita in casu ca. vt debitus. de appel. vbi iustè appellans ab interlocutoria, totũ negotium principale coram alio inchoatum, ad iudicem ad quem deuoluit. ponit Corset. in verbo, iudicium. facit quod dictum est in septima limitatione.

33 Fallit in executiuis, in quibus licet pendente executione coram vno, pro eadem executione alium adire: ita Iaſ. in consi. ix. in ij. resp. ad motiua Vicarij, & in consi. xxviij. vol. j.

34 Duodecimò limita, vbi iudicium primò inchoatum coram primo iudice erat nullũ: q̃a super eodẽ negotio põt aliꝰ adiri, nec põt excipi de primo iudicio nullo. Corse. in sing. ĩ verbo, iudiciũ.

35 Decimotertiò limita, quia hoc intelligitur respectu vnius, & eiusdẽ negotij, ita q̃ exceptio rei iudicatæ in vno, obstaret in alio iudicio. Soci. in 2ſ. xxxviij. lib. j. secus si iudicia tenderent ad diuersos fines. Iaſ. in consi. ix. vol. j. & in ij. respon. ad motiua Vicarij.

36 Decimoquartò limita, nã oportet de litis pendẽtia corã alio iudice excipere ante lit. contest. Bal. in l. peremptorias. in fin. sen. resciin, nõ possſ. & in authen. sed nouo iure. verſ. sed pone in ciuita te. C. de seruis fugi. Bald. in dispu. incip. accusatus de vi turbatiua. ver. vj. sic. & in l. si plurib. ff. de leg. j. Io. de Imo. in l. cũ procurator. §. si dominus. ff. de ope. nou. nun. Calca. in consil. cij.

37 Decimoquintò limita, si quædã tñ exceptiones opponi possint cõtra instrumentum: vt declarat Guid. Papæ. quæst. ccccxxj.

Decimosex

38 XVI. Limita, nam licet quis trahat aduersarium coram diuersis iudicibus, non tamen propterea causam amittit. Fel. in cap. ad audientiam. el ij. de reſcr.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Ius superueniens pendente lite, ex causa de præterito, iudicium conualidat.

1 SIne difficultate Docto. approbãt illã conclusionẽ, q̃ ius superueniens, pendẽte iudicio, ex cã de ꝓterito, operatur, vt in ea causa sñia fundari possit, vt est tex. in l. si rẽ. §. fi. ff. de pig. act. & ibi gl. Odof. in fi. ver. vñ, & in rei vendi. & Alb. in summario. & Bar. ẽt in summario, & Bal. in summario. & in lect. antiqua. verſ. deinde nota q̃ ius. Pau. de Caſt. Sal. & Are. oẽs in summario. Ad idẽ est text. in l. si mãdauero tibi, vt à Titio. & ibi gl. vnica. ff. mãd. & ibi Odof. ver. & ita no. Bar. no. in summario. Bal. Alb. & Sal. oẽs in summario. Idẽ voluit gl. magna in l. nõ põt. ff. de iud. in verſ. vel breuiter dicas. & ibi Odoſt. verſ. itẽ iste tex. & ibi Bart. verſ. aut erat defect⁹. Albe. ver. vel dicit gl. & ver. si aũt ius superuenit. & ibi Bal. ver. aut in iudiciis, & ibi Paul. de Caſt. verſ. aut habuit originẽ: & ibi Ang. ver. si aũt ius. Bar. in l. j. verſ. q̃ro, quid si exceptio. ff. de excep. & ibi Pau. de Caſt. ver. itẽ actor. in l. si Titi⁹. ver. q̃ro circa hoc. ff. de ver. obl. & ibi Pau. de Caſt. ver. si tñ actori. & Aret. verſ. sed tũc q̃ritur. & verſ. & ad materiã vide. & ibi Iaſ. ver. succeſſiuè q̃rit Bar. Claud. verſ. sed circa præmiſſa. Ang. Are. in §. j. ver. ij. casu principali. insti. de act. Bal. ĩl. vnica. verſ. viſo principio. C. de aliena. iudi. mut. cau. fact. Alex. in l. fi. verſ. & ex hoc habet. ff. si ex nox. cã agat. Anch. in c. Abbate. in xix. notab. de re iud. Alex. ꝓ. cl. verſ. & licet qñ. vol. v. & ꝓ. clxxvij. ver. vñ in proposito. vol. ij. Imola in l. si filius, qui patri. verſ. & secundũ hoc facit ad quæstionẽ. ff. de vulg. & pupil. & in l. hæres q̃cunq;. ver. & facit iste tex. ff. de acq. hær. & ibi Rom. d. verſ. & ibi Aret. verſ. extra gl. Cuma. in l. j. ver. alia q̃stio est. ff. de except. Soc. in regu. ccxvj. in iij. fallen. Ripa in c. cùm Ecclesia Sutrina. nu. 112. verſi. iiij. fallit. de cauſ. possſ. & propri. Iason instit. de actio. in §. fi minus, ver. & sustinẽdo hunc intellectũ. Vital. in trac. clauſ. super clausula nil innouari lit. pend. verſi. q̃nque à princ.

2 Et hoc maximè procedit qñ causa, quæ superuenit de præterito, retrotrahitur. Imol. in l. hæres q̃cunque. ff. de acquir. hæredi. verſ. & facit iste tex. & in l. si filius, qui patri. verſ. & qa ius superuenit. ff. de vulg. & pup. Bal. in d. l. hæres quandocunque. ver. & inducitur. & ibi Roma. verſ. & facit iste tex. Maria. in c. ij. ver. est tamen aduertendum. de libel. oblatio.

3 Primò amplia, etiã si causa de præterito, quæ superuenit, nõ retrotrahatur. ita Paul. de Caſt. in l. non potest. verſ. secundũ membrũ. ff. de iudic. Maria. in c. ij. de libel. oblat. verſic. sed Io. de Petruciis. Aret. in l. si Titius. ver. alibi etiam limitat. & ibi Claud. verſ. lij. limitant. Bal. in l. vnica. verſi. viſo principio. ibi, alij indiſtinctè dicunt. C. de aliena. iudi. mut. causa facta.

Contrariũ Albe. in d. l. si rem. §. fi. ver. sed quãtũ ad præsens dic. Ang. in l. nõ potest. in fi. verſ. si aũt ius superuenit. ff. de iudi. & ibi Iac. ver. si verò loqmur. Anc. in c. Abbate. in xix. no. de re iud. ĩ vj.

4 Secundò amplia, etiam si causa de præterito superueniat in cã appellationis. Bal. in l. per hanc. verſi. his igitur. C. de temp. appel. Abb. in c. cùm M. in finalib. verbis. verſ. iij. nota. de constitut. Are. in l. hæres quandocunque. verſ. ii. nisi superueniat. ff. de acquiren. hære. Rui. consi. xij. verſ. nec obstat. vol. iiij. & in consi. cj. in fi. verſ. & quæ repetitio. vol. v.

Contrarium Beroius quæst. cij. num. 5. verſi. præterea ad hoc.

5 Tertiò amplia, nam ferri potest sententia super pensionibus decursis, vel censibus, lite pendente. decis. Tholoſ. xxx. verſi. item pro futuro tempore. decis. Neapol. xvj. in secundo dubio. in nou.

Contrarium Guido Papæ, consil. xc. nu. 1. & seq.

6 Quartò amplia, vt etiam ius exceptionis cõpetẽs reo ex cã de præterito, operẽť vt reus veniat absoluendus. Alb. in l. non põt. in fi. ver. si verò quæritur. ff. de iudic. Bar. in l. j. ver. quæro quid si exceptio. ff. de excep. Ang. Are. insti. in rubrica, de excep. nu. 50. ver. vij. quæro. Iac. in l. non potest. verſ. aut superuenit. ff. de iudic.

7 Quintò amplia, hoc procedere nedum in actione reali, sed ẽt in actione personali. Maria. in c. ij. verſ. si verò causa obligationis. de libel. oblat.

8 Primò limita, qñ subſtãtia actus præcedit litis contest. ita Bal. in l. j. C. de exc. rei iud. ver. oppono, ille qui pignoratitia agit. Ale. consi. cl. verſ. item ibi subſtantia. vol. ij.

9 Secundò limita, dummodò superueniat ante conclusionẽ in cã, secus si post. Bar. in l. si mater. §. ead. in fi. ver. quæro quid si condictio. ff. de exce. rei iud. Imol in l. si filius, qui patri. verſi. & secũdũ hoc facit ad quæstionẽ. ff. de vulg. & pup. Areti. in l. hæres q̃cunque. verſ. & facit iste tex. ff. de acq. hære. Paul. de Caſt. in l. si necessarias. in §. qui ante. in prin. ff. de pign. act. verſ. ad hoc semper allegatur. Iac. in l. nõ põt videri. verſ. limitabitis. ff. de iudici. Maria. in c. ij. de libel. oblat. verſ. & ad prædicta. Alex. in consi. cl. verſ. & licet qñ. vol. v. & cõsi. clxxvij. ver. vnde in proposito. vol. ij. & in apost. ad Bar. in l. si rem. §. fi. ff. de pig. actio. Sarnen. in compendio vtriusque singular. nu. 77. verſ. sed aduertendũ. Rom. in l. si Titius. ver. adde duplicem. de verb. obl. Ang. in l. item videndũ. §. si quis cùm peteret. circa fin. ff. de peti. hære. verſi. illud tñ scias. Claud. in d. l. si Titius. ver. quam tamen conclusionem. ff. de verb. obli. Anch. in c. Abbate. in xviij. not. de re iud. lib. vj.

Contrarium Aret. in l. si Titius. verſi. secunda, quòd sufficit. ff. de verb. obligat.

10 Primò sublimita, hoc procedere in eadem instantia: sed in alia, puta in causa appellationis, potest fieri fundamentum in iure superuenienti ex causa de ꝓterito post conclusionem in causa, & post sententiam latam in prima instantia: vt dictum est in secunda ampliatione.

11 Secundò sublimita in beneficialibus, in quibus etiam ius superueniens ex causa de præterito post conclusionẽ in causa operatur. Aegid. decis. dclxij. Staphil. de literis gratiæ, & iust. verſi. postremò circa istam materiam. verſ. vtrum autem in isto casu.

12 Tertiò limita, in delegato ordinarij, quia ipse non põt fundare sententiam in iure superueniẽti, pendente iudicio ex causa de præterito. Bal. in l. præscriptione. verſi. nonò. quæritur. C. si ꝛius, vel vtil. public. Bar. in l. si necessarias. in §. qui ante. in prin. ver. sed quæro. ff. de pigno. actio. Roma in l. hæres quandocunque. verſ. hoc tñ dictum. & ibi Aret. verſi. tertiam limitationem. ff. de acqr. hære. Alex. in Apostil. ad Bar. in l. si rem. §. fi. ff. de pigno. act. Iaſ. in §. omnium. nu. 68. ver. vnum tamen perpetuò. instit. de actio. Iac. in d. l. non potest. ver. adde aliam. ff. de iudi.

Contrarium Roma. in l. si Titius. verſi. secundò, q̃ hoc ꝓcedit. & ibi Aret. verſi. secundò limitat. & videtur sequi Claud. ibi. verſ. secundò limitatur. vbi concordando postea distinguit.

13 Sublimita secus esse in delegato Principis. Roma. in l. hæres q̃cunque. verſi. hoc tamen dictum est. ff. de acquir. hæredi. & ibi Aret. verſi. tertiam limitationem. ff. de acquir. hæred.

Contrarium Marian. in capit. ij. verſicu. aduerte tamen. de libelli oblat.

14 Quartò limita, idem esse in compromiſſo facto, quia nõ ſufficit coram arbitro superuenire ius, pendente compromiſſo, ex causa de ꝓterito, sicut dicitur in delegato: ita Rom. in l. si Titi⁹. ff. de verb. oblig. verſi. & ex hoc deducitur.

15 Quintò limita, qñ iudicium intentatũ est eo modo, quo correspondet actioni superuenienti, secus si iudiciũ intentatũ esset alio modo: ita Odofred. in d. l. nõ põt. verſ. item ista lex recipit: & ver. ex p̃dict. apparet. ff. de iudi. Bal. in l. nõ quemadmodũ. verſi. in gl. verò. Lancelot. Deci. ibi, verſ. item inquãtũ Bal. ff. de iud. Aret. in l. si Titius. verſi. debes etiã scire. ff. de verb. obli. & ibi Iaſ. versic. succeſſiuè quærit Bar. & Claud. verſi. vltimo dicit. ff. de verb. obl.

16 Sextò limita, in extraiudicialibus, in qui bus ita demum superueniens ius ex causa de præterito, operarur si actus pendet, secus verò si actus non pendeat. ita Marian. in d. c. ij. verſi. & aduerte. de libel. oblat.

17 Septimò limita, quãdo libellus à principio datus fuiſſet ineptus, quia tunc etiam ex causa de præterito ius superueniens nõ conualidaret iudicium, Alex. in apoſtil. ad Bartol. in l. non potest. ff. de iudic. Claud. in l. si Titius. in verſicul. vltra præmiſſa ponit. ff. de verborum obligation.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Ius lite pendente superueniens ex causa de præterito, post litem contestatam, non validat iudicium super illo iure superuenienti.

1 SVbsequitur in hac materia alia regula, q̃ ius superueniens pendente iudicio, ex causa superueniente post litem contestatam, non operatur ad fundandam sententiam super illo iure superuenienti. Non potest. ff. de iudic. & ibi Bartol. verſicul. & tunc aut non est defectus. Bald. verſicul. alij tenent indiſtinctè. & Paul. de Caſtr. in summario tex. verſicul. & pone exemplum. & verſicul. aut superuenit. & ibi etiã Angel. verſicul. si verò tunc. Alberic. de Roſat. in l. si rem. §. final. & Sali. verſicu. oppono in glof. ff. de pigno. act. Guido Papæ sing. decxcvj. Angel. Aretin. in §. j. verſicul. ij. casu principali. instit. de action.

2 Primò amplia, etiam si ante litem contesta. sed post libellum

Universidad de Deusto
Biblioteca

oblatum,ius superueniret,Albe.in d.l.nõ potest,in fi.vers.vltimo quærit.& ibi Iac.in fi.versi.finaliter quæritur.ff.de iudic.

Contrarium Lancel.in d.l.non potest videri.verũc.& inquantum Albe.ff.de iudic.

3 Secundò amplia,hoc procedere non solùm quando causa ꝓxima, & remota exprimitur, quo casu indubitanter tam de iure ciuili, quàm de iure canonico quis non potest obtinere ex iure superuenienti de nouo,pendente iudicio:sed etiam qñ sola causa proxima exprimitur,quia de iure ciuili*communis est opinio q̃ non potest ex iure superuenienti de nouo fieri condemnatio. Maria.in c.ij.ver.si verò agatur.de libelli oblat.

4 Primò limita hoc non procedere in iudicio vniuersali,in quo satis est ius superuenire de nouo.gl.in l.nõ põt.ff.de iudic.versic. itẽ oppono de petitione.& ibi Odofr.ver.item lex.& Bal.ver.solutio casus.& Iac.vers.si verò logmur.Maria.in c.ij.ver.circa primum membrum.de libel.oblat.Berous q.cij.nu.8.vers.quia breuiter.Ripa in c.cũ ecclesia Sutrina.de causa pos.& propri.n.112. ver.tertiò fallit.Ang.Aret.in §.j.vers.ij.casu principali.inst.de act. Anch.in c.Abbate.in xviij.nor.de re iud.in vj.

5 Et idem in generali iudicio.per tex.in l.quæsitum.& ibi gl.no. ff.de pecui.

6 Secundò limita,quia exceptio superueniens reo,pendente iudicio,ex causa de nouo superuenienti,ꝓdest sibi ad absolutionẽ, Alber.in l.nõ potest videri.ver.licet quidã.& ver.& hoc ex parte actoris.& ibi Lancel.Dec.vers.nũquid autem ius exceptionis.ff. de iud.Bar.in l.j.ver.tertius casus.ff.de excep.& ibi Ang.ver.& decidit.& ibi Pau.de Cast.ver.sed reus bene.& Cuma.vers.alia q̃stio est.Imola in l.si mulier.in j.not.ff.sol.mat.Ang.Aret.insti.de exce. in rubrica,nu.50.ver.vij.quæro.Alex.in apostil.ad Bart.in d.l.j.ff. de excc.Paris.ꝑ.lxxxij.n.50.ver.quo fit, vol.iij.Bal.in l.si rẽ.§.fi.in iij.lectu.ver.& ex parte rei indistinctè.ff.de pig.act.Alex.in apost. ad Bart.in d.l.nõ põt videri.dum se remittit ad not.per Bart.in l.j. ff.de excep.Vital.in tracta.clausularum,super clausula,nil nouari lit.pend.ver.quandoque dubitatur.Ancha.in c.Abbate.versi.opponitur secundùm Io.And.de re iud.in vj.

Cõtrarium,q̃ idem sit in exceptione q̃ in actione,dummodò exceptio superueniens non sit causata facto actoris, tenet Albe. in l.non potest.in j.opin.per eum recitata.ff.de iudic.& ibi Iaco. ver.quid autem si exceptio.

7 Et propterea dicit Bart.in l.cogi.vers.quæro quid si titulus, q̃ titulus quæsitus possessori cõuento petitione hæreditatis, excidit intentionẽ actoris agentis dicta actione petitionis hæreditatis.Hoc intelligo in iure dñij superueniente,non in iure Publiciana,qa tale ius Publicianæ non excluderet intentionẽ actoris.ita Io.And.in addit.ad Spec.in tit.de caus.poss.& propriet.§.nũc dicendũ.in addi.inci.huius.§.& declarat Vital.in trac.clausularum, super clausula,nil nouari lite pendente.versi.ex his decidit q̃stio.

8 Tertiò limita,nã si ius superueniat ad fundandã intentionem actoris propter causam superuenientẽ in persona rei:tunc sufficit causam superuenire ipsi reo etiam post iudicium inchoatum. Ang.in l.nõ põt.ver.aut qs agit.ff.de iudi.& ibi Paul.de Cast.vers. aut deficiebat actori.Albe.in l.si rem.§.fi.ver.sed ex parte rei.ff.de pign.actio.Boer.q.cij.nu.7.Soc.in regul.ccxvj.in ij.fal.Ripa.in c. cum ecclesia Sutrina.nu.112.ver.ij.fallit.de causa poss.& ꝓpriet. Vital.in tract.clausularum, super clausula nil innouari lit.pendẽ. ver.viso principio.Bal.in l.vnica.C.de alien.iudi.mut.causa facta. & ibi Cyn.in vi.q.versi.breuiter me expedio.

9 Quartò limita,nam quo ad accessoria proueniẽtia à principali secundũ naturam ꝓctus, sufficit superuenire ius etiã pendente iudicio,gl.in l.nõ potest.ff.de iudic.in gl.j.in princ.ver.secus si aliquid.Odofr.ibi,ver.item si peto à te sortem.& Bar.ibi,ver.oppono de lege.& ver.& breuiter.& ibi Ang.ver.in eadem gl.& Paul. de Cast.in ver.interdũ ago.& ibi Albe.de Rosa.versi.oppono de lege.& ver.sed cùm quæritur.& ibi Iac.ver.aut ego egi.Bal.in l.si rem.§.fi.in iij.lectu.vers.item oppono super.ff.de pign.act.& Maria.in d.c.ij.col.xxxv.versic.circa secundum membrum.de libel. oblat.Soci.in regula ccvj.in j.fal.Ripa in c.cùm ecclesia Sutrina. nu.112.ver.primo in his.de caus.poss.& propri.Ang.Areti.in §.j. versic.in ead.gl.instit.de actio.

10 Quintò limita,quando de futuro superueniret ius,& causa, secus verò quando ius tantùm,sed non causa superueniret de futuro.ita Bal.in d.l.si rem.in §.fina.in iij.lectu.ver.aut ius agendi.ff. de pign.actio.& ibi Sali.versic.circa hoc dic.& Alberic.de Rosa. in l.non potest videri.versic.sed cùm quæritur.& ibi Bal.versicu. aut ius & causa.ff.de iudic.

11 Sextò limita,qñ actio nõ deficeret tempore litis contestatæ, sed exercitiũ tantùm,quia exercitiũ potest superuenire lite pendẽte,& cõualidat iudiciũ, Bal.in l,per diuersas.in xiij.q.C.mand. Imol.in l.si Titius.ver.itẽ secũdùm Bal.ff.de verb.obli.Ang.in l. item videndũ.§.si quis cùm peteret.ver.in tex.ibi,licet.ff.de petitione hæredita.Claud.in l.si Titius.versic.& præfata omnia.ff.de verborum oblig.

12 Septimò limita,fauore publicæ vtilitatis,nam actio superueniens etiam de futuro conualidat iudicium. Vital.in tracta.clausularum,super clausula,nil innouari lite pendente.ver.hæc vera. Lancel.Dec.in l.non quemadmodum.vers.plus dico.ff.de iudic.

13 Octauò limita, nisi causa superueniat de futuro, quæ retrotrahatur,& propterea ratificatio superueniens, vel confirmatio operatur validitatem iudicij.Bal.in l.non potest.in fi.ff.de iudic. versicu.hinc infert hic.

Et idem si declaratio superueniat pẽdente iudicio,vt dicit Bal. in l.hæres quandocunque.ff.de acquirenda hæreditate, versiculo,& fundauit.

14 Quod intelligit Ang.in l.item videndum.in §.si quis cùm peteret.ff.de petit.hæredi.procedere quando ex causa de præterito fingiturretrò.

15 Nonò limita, quando ius superueniens esset inseparabile à iure proposito in iudicio, quia tunc satis esset illud superuenire etiam iudicio pẽdente,Lance.Dec.in l.nõ potest videri.ver.item ad limitationem regulæ.ff.de iudic.

16 Decimò limita,si superueniat mandatum lite pendente, qa mãdatũ superueniẽs lite pendente,inducit ratificationẽ gestorũ prius in iudicio.l.Iulian.ff.qui satisd.cog.Ang.in l.nõ põt.vers.vltimò cõclude.& ibi Pau.de Cast.ver.recolligẽdo.& ibi Iaco.ver. in fi.gl.ff.de iudi.Maria.in c.ij.de libel.obla.vers.ij.casu.idẽ voluit Bal.in d.l.Iul.in prin.in ij.no.& ibi Ang.ver.sed vbi actus.& Paul. de Cast.ver.& no.& ibi Ale.in j.no.& Fulg.ver.& ex hoc colligit Ang.& Ias.vers.ij.subtilior.Iac.in ij.no.Curt.Iun.ꝑ.lxiij.nu.6.ver. iiij.pro eadem causa.Paris.consi.cxliij.versic.nõ obstat.nu.31.

17 Amplia præcedẽtem limitationem,vt procedat nedũ in mãdato dato ꝓ principalem, sed etiam in mandato dato per procuratorẽ cõstitutum cũ facultate substituendi, quia si aliquis in iudicio cõparuerit tanquam suus substitutus, cùm non esset, si tũ ipse procurator postea eum constituit procuratorem, censetur omnia per dictum substitutum facta ratificasse.Rota in nouis decis.ccccliij.Alex.cons.cxii.ver.ii.potest responderi.vol.v.Ant.de But.in c.ex parte Decani.versi.& hãc conclusionem.de rescript. Alex.consil.cxlvj.ver.fortificãtur prædicta.vol.v.Iac.in d.l.Iulia. ver.addatis etiam.Cur.Iun.in apostil.ad Paulum de Cast.in d.l.Iulianus.& ibi Alex.ver.& sic videtur hic casus.

18 Limita præcedentem limitationẽ dũmodò cõcurrat scientia eorũ,quæ gesta sunt ipsius principalis procuratorẽ cõstituentis,Io.And in addi.ad Spe.in ti.de ꝓcurator.§.i.ver.sed quid si ꝓcuratori.super verbo.in fin.Hoc refert, & sequitur Pau.de Castr. in d.l.Iul.ver.& dicit Bal.& Ang.Alex.ibi, vers.& ita istum text.& ibi Ias.ver.item per istam legem.Iac.in j.not.ver.item dictũ Ang. Alex.consi.cxij.volu.v.vers.ij.potest responderi.Paris.cons.xliij. vol.iiij.ver.non obstat.nu.31.Ruin.consi.vij.vers.sicut videmus. vol.ij.& in consi.viij.nu.4.vol.iiij.Oldrad.in consi.cccxxix.num. 10.Corn.in consi.ccxcvj.ver.nec obstat secundum,vol.j.Bertrã. in consi.ccxx.nu.1.vol.iij.

Contrarium tenuit Curt.Iun.consi.lxiij.vers.iiij.pro eadẽ opinione,& in l.ij.§.j.nu.8.ff.de iud.Alex.in consi.xlvj.vol.v.

19 Secundò subiimita, quando mãdatũ superuenit post actum perfectissimè cõsummatum, quia tunc mandatum non haberet vim ratificationis,Ang in d.l.Iulian.versi.& ex hoc reddo tibi.& Fulg.ver.& ex hoc colligit Ang,& ibi Ale.ver.& subdit Ang.hic. & Iac.in j.not.ver.aduerte tamen.ff.qui satisd.cog.

20 Limita, nam de iure canonico qñ actum est generaliter aliqua causa nõ expressa,vel expressa ꝓxima,& non remota,tũc satis est ius superuenire pendente iudicio ex cã de futuro:ita ꝓbat tex.in c.Abbate sanè.de re iud.in vj.Bar.in l.& an eandem.§.actiones.ver.sed de æquitate canonica.ff.de excep.rei iudi.& in l.non põt.ver.ꝑdicta vera.ff.de iudic.& ibi Bal.ver.sed decretalis.Ang. ver.si verò tunc.Paul.de Cast.ver.sed aduerte.idem voluit Alb.in l.si rẽ.§.fi.ver.canonistæ tñ videnẽ.ff.de pign.act.Maria.in c.ij.ver. sed si ex nulla.de libel.obla.Vital.in trac.clausularũ,ſup clausula, nil innouari lite pẽd.ver.dic de æquitate canonica.Arc.in l.si Titius.ver.sicut videmus.ff.de verb.obl.Staphil.de literis gratiæ,& iust.ver.postremò circa istã materiã.Aegid.dec.cij.ver.sed breuiter ꝓrium puto.Alex.ꝑ.cxcij.versi.præterea habens titulũ.vol.ij. Ruin.ꝑ.cj.Ias.insti.de act.in §.omniũ.nu.66.versi.& iuxta prædicta quærũt.Bal.in l.vnica.ver.viso principio.C.de alien.iud.mut. cau.facta.& ibi Cy.in vj.q.ver.aduertendũ tñ est.Paris.cons.cxxv. nu.13.ver.nã libellus.vbi dicit istam*cõem opin.in vol.j.Ripa in c.cùm ecclesia Sutrina.nu.112.de causa pos.& propri.Bald.in l.j. vers.modo quæro.C.si plures vna sent.Do,in c.Abbate.in §.ꝑfatus.ver.in fin.gl.de re iud.in vj.& ibi Anch.in xviij.no.& xix.not.

21 Et propterea,quia ista limitatio tñ ꝓcedit de iure canonico, seruaretur tñ in terris ecclesiæ,nõ autem in tertis Imperij,Bald. in l.vnica.ver.viso principio.C.de alie.iud.mut.caus.fact.& Ang. in l.item videndum.§.si quis cum peteret.ff.de peti.hære.versi.& hoc est verũ.Pau.de Cast.in l.nõ põt.ver.aduerte.ff.de iud.Maria. in c.ij.de libel.obla.ver.sed si.Dom.in c.Abbate.§.ꝑfatus.ver.i gl. in fi.de re iud.in vi.Frãc.ibi ver.in ea.gl.in fi.& ibi Anc.in xix.not.

22 Sed si expressa causa ꝓxima,& remota actũ fuerit, tũc etiam de iure canonico nõ sufficit ius superuenire pendẽte iudicio, ita ꝓbat etiã tex.in d.c.Abbate sanè.de re iud.in vi.ita Bart.in l.& an eadem.§.actiones.ff.de excep.rei iudi.cum aliis suprà allegatis.

23 Quam conclusionem limita,nisi adiectæ sint clausulæ, quas ponit Maria.in d.c.ij.ver. primo casu omnes cõcludunt.de libel. oblat in x.q. principali.vbi ponit quamplures clausulas ex quib⁹ tam de iure canonico,quàm etiam de iure ciuili, sufficit etiam lite pendente ius superuenire.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Concessio alteri præiudicialis,pendente iudicio obtenta, nihil operatur.

1 VEra est illa iuris conclusio, q̃ concessio alteri præiudicialis lite pendente obtenta, nihil põt operari,ca.cãm quæ,el ij.de testi.l.ij.C.vt lit.pend.c.fi.& ibi Abb.in iij. nota.eo.tit.Bal.in l.supplicare.versi.oppono.C.vt lit. pend.& in l.ij.in fi.C.eo.tit.ver.si verò quis.Brun.in ꝑsi.xlvj.circa fi.ver.iiij.non competit.Inn.in c.dudũ.el ij,in fi.ver.sicut enim pẽdente lite.de electi.Bal.in l.præscriptione.versi.in isto exemplo.C. si contra ius vel vtil.publ.Staphil.de lit.grat.& iusti.ver.ij.dicitur.

2 Primò amplia,vt hoc procedat etiam in rescripto ad lites, qñ ꝑ illud tribuitur iurisdictio.Rot.in antiq.decis.dclxxiij.Fast.dub. lxiij.Fel.in c.ex literis.ver.vj.regu.de rescr.& in ca.ad audientiã.el ij.ver.& pro ꝑdictis facit.eod.tit.Staphil.de lite.grat.& iusti.versi. vltimò quo ad prædictam materiam.Hisp.in c.per vestras.ver.ex his dicebat idem Aegid.de don.inter vi.& vxo.

3 Secundò amplia,vt etiam priuilegium lite pendente obtentũ, non facta mentione litis,non valeat,Gram.consi.ciuili.xlviij.Ripa,in c.j.nu.105.de rescript.

4 Tertiò amplia,nam nedum de lite, sed etiam de statu litis fieri debet mẽtio.c.inter monasteriũ.& ibi gl.in verbo,causa.& Abb. ibi,nu.9.de re iud.Abb.in c.vt debitus.nu.20.vers.in ead.gl.ibi.de ap.Spe.in ti.de excep.§.nũc videndũ.vers.sed dic secũdùm Gofr. Sal.in l.ij.ver.circa secundum.C.vt lite pend.Fel.in ca.cæterũ.vbi 10.modis declarat,de rescr.& in c.super literis.vers.vj.reg.eo.tit. Lofr.in consi.xij.vers.iij.subreptio.Abb.in c.dilecti.in j.oppos.de except.Fel.in c.j.vers.fallit sextò,de rescr.Gram.consi.xlviij.

Contrariũ colligitur ex dictis per Aret.in ꝑsi.xvj.ver.præterea allegatur,dũ propter illud verbum,tuitionem, consuluit factam esse mentionem sufficientem in casu suo saltem implicitè, & tñ non fuerat expressius processius,nec status causæ.

5 Primò limita hoc,quod dictum est de processu, nisi concessio facta sit motu proprio,vt declarat Rui.consi.lxxvj.ver.sed ꝑmissis non obstan.volum.v.

6 Secundò limita,quia sufficit de statu causæ fieri mentionẽ per relationem,licet non fiat mentio specifica.Rota in nou.decisio. ccxiiij.& in antiq.decis.cccl.xxxiij.Hispa.in c.per vestras.versic.& quod plus est.de don.inter virum & vxo.

7 Quartò amplia,nam etiam de appellatione fieri debet mẽtio. c.oblatæ.de appella.& ibi glos.fi.& c.bonæ.de confirma.vtil.vel inutil.& c.ex parte.el ij.de rescr.Rota in nou.decis.cccx.vers.& p hoc tollitur.Inn.in d.c.ex parte.el ij.& in c.dilecti.ver.item nõ valent literæ.de maio.& obed.Arch.in c.concertationi.ver.& nota q̃ appellatio.de appel.Inno.in c.cùm in cunctis.in principio sup verbo,permittunt.ibi,nec etiam valebunt.de his,quæ fi.à maior. par.cap.Host.in c.ex literis.ver.si post sententiã.& ibi Io.And.ver. fed si post sententiam.& ibi Abb.de offic.delega.Bellam.decisio. lxxxiiij.Fel.in c.super literis.vers.sexta regula.de rescr.Hispa.in c. per vestras.de donat.inter virum & vxor.Rota in decis.Bisig.xix. de appel.Roma.consi.cccxxix.ver.concludo igitur.Fel.in d.c.ex parte.el ij.ver.& adde q̃ sicut.de rescr.Barb.in c.ex literis.versicu. dicit etiam mihi Inn.de offic.deleg.

Contrarium Inno.in c.ex literis.ver.imò plus videtur.& in ca. ij.vers.vel dic quòd ideò.de rescri.

8 Amplia istam ampliationem vt si causa per appellationẽ esset ad curiã deuoluta,& per commissionem,tacita litis pendentia in curia.causa in partibus committeretur, commissio esset ipso iure nulla,in tantum q̃ processus factus in vim dictæ cõmissionis,esset ipso iure nullus,& nõ esset necesse opponere de subreptione. Rota in decis.Bisig.dec.xiij.de rescrip.& in antiq.dec.cccl.xxxvij. Fel.in c.ad audientiam.el ij.ver.fallit sextò.de rescri.Hisp.in c.per vestras.versi.ex istis infertur.de don.inter vir.& vxo.

9 Quintò amplia,vt procedat siue sit appellatio propria,siue sit appellatio partis aduersæ,Imola in c.oblatæ.ver.i gl.fi.& ibi Frã. vers.secũdo ꝓcedit hæc regula.& ibi Præpositus.ver.in gl.fi.de app. Roma.ꝑ.cccxxix.ver.cõcludo igit.Fran.in c.dilecti.vers.vij.effectus.de maio.& obed.Gramma.consi.ciuili.xlviij.Hispan.in c.per vestras.vers.secundo potest saluari.de don.inter vir.& vxor.

10 Sextò amplia,siue sit appellatio iudicialis, siue sit appellatio extraiudicialis,ita tenet Archi.in c.concertationi.ver.& no.q̃ appel.& ibi Dom.vers.itẽ nec valebũt.& Frã.ver.& idẽ tenet Arch. & Io.And.vers.nec valebũt literæ.de appella.in sexto.Imol.in ca. dilecti.ver.septimus effectus.de maio.& obed.Fran.in ca.oblatæ. ver.secundò procedit hæc regula.de appel.Bellam.decis.dccxlix. in prin.Hispa.in d.c.per vestras.ver.ij.potest saluari.

11 Septimò amplia,siue appellatum sit ad Papam,siue ad alium inferiorem.Archi.in c.concertationi.ver.& nota q̃ appellatio.& ibi Domin.ver.item nec verbum.de appellatio.in sexto.Præposi. in d.c.oblatæ.ver.in gl.fin.de appel.Roma.in consi.ccxxix.versic. concludo igitur.Hispa.in c.per vestras.versic.ij.potest saluari.de don.inter vir.& vxor.

12 Octauò amplia,nam tam appellãs quàm appellatus tenetur facere mentionem de appellatione interposita.Imola in c.oblatæ. versi.in gl.fi.de appel.

13 Primò limita,quod dicitur de appellatione,qñ concessio impetrata præiudicet possidenti,vel si non possideat,tñ ius habeat: secus verò si non possideat,vel ius non habeat,Rota in nou.dec. cccx.Imola in c.ex parte.el ij.in fi.ver.inquantum.de rescr.Præpo. in c.oblatæ.ver.ista regula.& vers.secundò limita.& ibi Fran.ver. j.limita.de appel.

14 Secundò limita præcedentem ampliationem quãdo appellatio fuisset nulla, quia non esset necesse de ea facere mentionem. Bal.in l.j.ver.vel impetrauit.C.si cõtra ius,vel vtili.publ.Imola in d.c.ex parte.el ij.in fi.ver.inquantum.de rescr.Præpos.in ca.oblatæ.versi.tertia sit limitatio.& ibi Franc.versi.tertia limita.de app. Hispa.in cap.per vestras.versiculo, ex istis infertur.de dona.inter vir.& vxor.

15 Idem est si appellatio fuisset deserta, Imola in d.c.ex parte.in fi.de rescr.Bal.in l.j.ver.vel impetrauit.C.si con.ius vel vtil.publi. Præpositi.in cap.oblatæ.versicul.quarta sit limitatio.& ibi Franc. versiculo,tertiò limita.de appell.Hispan.in d.cap.per vestras.ver. ex istis infertur.

16 Idem est si appellationi sit renunciatum tacitè, vel expressè, vt voluit gl.in d.c.ex parte.el ij.in gl.ij.de rescr.Præpositi.in c.oblatæ.ver.quarta sit limitatio.& ibi Fran.vers.tertiò limita.de appel. Hispan.d.c.per vestras.ver.ex istis infertur.

17 Tertiò limita, quia non est necessaria specifica mentio causæ appellationis.sed satis est dicere causam, quã mouere intẽdit, quia per hoc includitur etiam causa appell.Rota in nou.decisio. cccxliij.decis.cccexcij.Fran.in c.personas.vers.si appellatus facit. de appell.Milis in verbo,iudex auditor,cui ad instan.Fran.in cap. oblatæ.vers.secundò limita,de appel.

18 Sicut ecõuerso commissa causa appellationis à grauamine, censetur commissa cognitio negotij principalis.Bellam.decisio. dcxix.Inno.in c.vt debitus,super verbo,alioquin.& ibi Hostiẽ.& Abb.versi.sed quæritur nunquid.qui dicit istam magis veram,& magis*cõem opinionem post Anton.de But.ibi,vers.sed est dubium.Fran.in c.cordi.§.post hæc.versi.sed aduerte.de appel.in vj. Paris.consi.xv.in prin.vol.iiij.

Contrarium tenet Feder.de Senis in consil.cxeij.versiculo, & faciunt.

19 Sed maximè procedit prima opinio, quando commissa est causa appellationis à grauamine cum suis incidẽtib.Bellam.dec. dcxix.Cassad.decis.ix.nu.13.de cau.poss.& propr.Paris.in consil. xv.in princ.vol.iiij.

20 Nonò amplia principaliter, nã concessio lite pendente facta sine litis mentione,non valet etiam si motu ꝓprio sit facta.Host, in ca causam.el ij.super verbo.de testib.& ibi Abb.versi,secundò quæritur.& ibi Imol.ver.in gl.ij.& Anto.de But.vers.tñ dicit gl.& Aretin.ver.in gl.posita.Fel.ver.iij.aduerte.Fel.in c.fi.ver.ij.resp̃deri potest.de constit.& in c.j.ver.vide etiam quæ dixi.de rescrip. Ias.in l.si quis quendam.versi.ex j.limitatione.ff.si quis cautio.& in l.ij.versic.circa quam Docto.C.vt lite pendente.Ruin.consil. lxxx.versiculo,nec lite pendente.volumi.v,Staphil.de lit.grat.& iustit.

Contrarium sentit gl.in l.qui autem.vers.sed videtur.ff.si quis cautio.Bald.in l.si quis quendam.versic.secundo nota.ff.eodem. Ang.in d.l.qui autem.vers.& sic nota.Pau.de Cast.in l.si qs.versi. no.gl.eo.tit.Alex.in l.si quis in iudicio.vers.in ead.gl.ff.si qs cautio.Roma.ꝑ.cccxxvij.versicu.secundo,quia.Rebuf.in concord. ver.octauus est.& sentit Bar.il.j.ver.sed si ,pcessus.ff.de pœn.Go-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mez.in c.j.versi.imò plus dico.de constit.ĩvi.Brun.in ꝑs.xxj.ver. non obstat si dicatur.vbi dicit istã * cõmunẽ opin.Ripa in c.j.in fin.versi.ista conclusio limitatur.de rescriptis.Ripa consi.lxxvj. versic.sed præmissis non obstantibus,volumine quinto.Rebuff. in practica.

21 Decimò amplia,vt nec dispẽsatio obtẽta lite pẽdẽte in ꝓiudicium litis facta,valeat,nõ facta litis mẽtione.Abb.in c.atsi cleri ci.§.de adulteriis.ver.& per hoc dicit Ioan.de iudi.& ibi Fel.ver. & ideò dicit.qui sublimitat in ver.predicta limitari possunt.Inn.ĩ c.dudum,el ij.ver.secus enim de iudiciis.extra de electio.

22 Limita hanc ampliationẽ,quando nemini fieret præiudiciũ per dispensationem,vt per Spec. in ti.de dispensatio.§.qualiter autem.ver.sed videtur.

23 XI.Amplia,idẽ esse in legitimatione,vt dicit Bal.in c.j.ver.& nota argumentum.vt lite pendente.Præpos.in c.per venerabilẽ. §.quod autem.versi.&quod debent.qui fil.sint legit.

24 XII.Amplia idem esse in inuestitura facta lite pendente,quæ non valet.Fel.in consi.xxxij.nu.12 & seq.

25 XIII.Amplia,vt etiam ante litem contestatã dicatur lis pẽde re quo ad effectũ prædictum,vt concessio impetrata lite penden te operari non possit,dũmodò citatio sit executa,vt sentit Arch. in c.inducię.ver.sed quid dices.vbi facit differentiam inter reseri ptũ reuocatoriũ priorum literarum, & non reuocatorium.& ibi Domi.in §.si aũt.ver.quæro quid si impetratur, tertia quæstione tertia,& expresse voluit Anch.in ꝑs.xvj.ver.dicitur eũ rescriptũ. Ias.in l.ij.versi.item limita.C.vt lite pendente.Abb.in c.fi.ver.vltimò quæritur.post Inn.ibi,versi.& nota ꝙ lis.& ibi Host.in prin.su per verbo,emersisset.& Ant.de But.ver.quæro qñ dicatur.Fel.in cap.j.ver.fallit sexto.de rescr.& in c.cæterùm.versi.limita decem modis.cod.tit.Loft.consi.xij ver.tertia subreptio.Afflict.decisio. ccxx.versi.dicebatur per aduocatum.Mili.in verbo,gratia si dica tur.Ripa.in c.j.ver.sed qualiter.de rescr.Hispa.in cap.per vestras. versic.ampliatis istam.& versiculo,ex quibus videtur.de don.inter virum & vxorem.

Contrarium Bal.in l.j.in fin.versi.extra dubitatur.C.de relationi.Cur.Iunior,licet non firmet,in consi.clxxiij.ver.& ideò succe dit.Barba.in c.prudentiã.in §.sexta.versicu.vide quod pulchrè di xit.de offi.delegat.

26 Imò dicebat Aret.in c.causam quæ.el ij.versicu.secundo casu dicit.de testibus, quòd per solam impetrationem, quo ad impetrantem dicitur lis pendere, vt concessio impetrata dicatur lite pendente obtenta.

27 XIIII.Amplia,etiã si per simplicitatem,& absque dolo tacita sit litis pendentia in secũda impetratione,Bal.in c.fin.versi.ibi ꝑdi cta nota. vt lite pendente.Ias.in l.fin.versi.item pro ampliatione. C.vt lite pendente, vbi dicit istud dictũ alibi se non legisse.Ripa in c.j.versi.quod procedit.de rescr.Io.And.in c.fi.ver.nõ obstãte nota.vt lite pendente.

28 XV.Amplia etiam si concessio veniat consecutiuè propter aliud,nam tunc præiudicat liti,de qua non est facta mentio,Ripa in c.j.nu.105.versic.amplia &.de rescr.

29 XVI.Amplia,nonnullis modis relatis per Feli.in c.cæterum, ver.extensio secunda est.de rescr.

30 Primò limita principalem conclusionem: quia pendente lite potest impetrari à iudice captura debitoris suspecti, Ias.in l.si ab arbitro.versi.quid si lite pendente.ff.qui satisda.cog.post Ang. in repetitio l.nemo carcerem.C.de exactorib.tribut.libr.x.post medi.versi.item quæro quid si lite pendente.refert & sequit Ale. in consi.cv.versiculo,pro hoc in specie.vol.iij. Grammat.consil. ciuili xcv.vbi declarat.

31 Secundò limita.nam lite pendente inter ordinarium & eius subditũ,pot subditus impetrare exemptionẽ à iurisdictione ordi narij lite pendente,Staphil.de lit.grat.& iust.versi.datur ꝑ breue.

32 Tertiò limita,regulam non procedere quando lis aliquo respectu nõ valeret.vt per Ant.de Butr.in c.tenor.in prima oppositio.& ibi Imo.versi.ité nota ꝙ literæ.de re iud.Oldr.ꝑs.ccxcix.ver. ij.electio prima.Cur.Iunior.ꝑs.clxiiij.versi.& ideò succedit.Abb. in c.dilecte,in i.oppos.de excep.Barb.in c.prudẽtiam.§.sexta.ver. & limita,de offic.deleg.Corse.in repert.ad Abb.in verbo, lite pẽdente priuilegium.versi.limita quinto.

33 Et ideò qñ lis est inducta per rescriptum surreptitium, & de tali lite nõ est de necessitate mẽtio facienda,Rui.cõs.viij.vol.iij.

34 Quartò limita,in gratia non præiudiciali,quæ impetrari pot etiam lite pendente,Spe.in tit.de dispensatio.§.qualiter.versi.sed videtur.Oldrad,consi.ccxcix.ver.iiij.& vltimo.Ant.de But.in c.ij. ver.vel ad omnia alia.de in integ.restitu.Bellam.decis.cxlix.versiculo,aut loquimur.

35 Qui ampliat ꝙ gratia præiudicialis lite pendente impetrata nõ operetur,ẽt si is ꝙ quem impetratur, nullũ ius habeat,si modo fiat præiudiciũ in sola possessione.Afflict.decis.ccij.ver.respõ debatur ad hoc.Corne.ꝑs.xvij.versi.sed dato ꝙ regulariter.iuncto versi.coadiuuantur prædicta.vol.ij.Mili.in verbo,gratia impetrata lite pendente.Corse.in repert.ad Abb.in verbo, lite pendente priuilegium.Fel.in c.j.versi.& ad hoc vide.de reser.

36 Quod sublimita,nisi expressè de præiudicio fieret mentio in concessione,Parisi.consi.xxx.versi.præterea esto.vol.iiij.

37 Imò neuter litigatorum prohibetur nouum ius à tertio non existente in lite acquirere,& obtinere.Oldra.consil.ccxcix.versi. tertiò dico.Bellam.decisi.dccxlix.versi.breuiter distinguo.Abb.in c.fi.versi.nunc venio.vt lit.penden.

38 Quintò limita,nam lis inter alios tertium non afficit,vt pro pterea tertius de lite mentionem facere teneatur.Oldra.consilio ccxcix.versiculo,& est dicen.Ruin.consi.lxj.versicu.secundò respondetur.vol.v.

39 Sextò limita quando ĩs,contra quem fit impetratio,nullum ius haberet,& non esset possessor,Bella.decisi.dccxlix.versi.quod dicendum.

40 Septimò limita, quando impetratio fieret non à communi domino,à quo non est prohibitum concessionem etiam lite pẽdente obtinere,Bella.decisi.dccxlix.versi.breuiter distinguo.Abb. in c.fi.ver.sed circa ꝓdicta.post Ant.de But.ibi,ver.oppone,quod ex iure superuenienti.vt lite pend.

41 Octauò limita, nam quando post litem subsecuta fuit res iudicata, non est necesse in concessione de lite per rem iudicatam finita facere mentionem,Parisi.consil.xxx.ver.quo stante.vol.iiij.

42 Nonò limita, quando gratia fieret possessori lite pendente, Parisi.in consi.xxx.ver.aut etiam quia.vol.iiij.per nota.per Franc. in c.fi.versi.aliquando est.vt lite pendente,in sexto.Bellam.decidecxlix.versicu.circa primum.

43 Decimò limita,quia prætextu litis pendentiæ non potest impugnare gratiam ille, qui litis pendentiam impugnauit.Petr.de Anch.in consi.xvj.versi.præterea contra D.Franciscum.refert & sequitur.Fel.in c.j.versi.fallit sexto,de rescri.

44 XI.Limita in declaratione,quæ lite pendente fieri põt,Bella. ꝑs.xix.ver.alia verò pars.iuncto ver.præced.ibi,nunc quæritur.

45 Quam limitationem intelligit iuxta declarationem Fel.in c. cùm olim.de re iud.& Dec.in l.edita.nu.49.C.de edend.videlicet quando declaratio esset consona verbis,nam aliàs non diceretur declaratio,sed potius noua dispositio, quæ lite pendente fieri nõ potest,per supradicta.

46 Limita aliis modis traditis per Fel.in c.cæterùm.versi.limita decem modis,cùm pluribus seq.de rescript.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Acta facta per iudicem recusatum,an sint ipso iure nulla.

1 VArietas non modica est inter Doctores super illa cõclusione,an quicquid fit ꝓiudicẽ recusatũ,post recusationem sit ipso iure nullũ, prout tenet glo. in c.quoties epi.in verbo,appellent.ij.q.vj.gloss.in verbo,canonicè.versi.sed quicquid.in c.quod suspensi.tertia quæstio.v.gl.in verbo,de recusatoris.in ca.cùm speciali.de appella.Sentit gl.in verbo, ꝓponatur.ibi, item cui.in cap. iudex.de of.deleg.in sexto.vbi à ꝑrio sensu hoc sentire videt Hostien.in c.cùm speciali.versi.illud aũt, & ibi Io.And.versicul.illud autem non memini & Abb.vers.ex gl.quæro.idem & clarius voluit Hosti.in summa,in titulo de recusatio.iudic.in §.quis sit effectus.in principio.Bart.in l.quia poterat.versi.sed q̃ro.ff.ad Trebel. Domin.in c.iudex.in secundo notabili,& ibi gl.de offic.deleg.in sexto.& ibi Ancha.in quarto nota.Sal.in l.apertissimi.in vij.not. C.de iudic.Lap.allega.prima in principio.Alex.in l.quia poterat. versi.puto etiam de iure canonico.ff.ad Treb.& idem Alex.cõs. lxxxix.vol.j.versi.non obstant authoritates allegatæ.vbi dicit*cõ munem.Ias.consi.xxj.versicu.breuiter dico.qui dicit ita communiter teneri,volu.j.Bertran.d.consi.cxv.versic.& primò circa.vol. ij.in nouis.& consil.cxxij.versicu.& quòd proceilus.eod.volum. & consil.cxxx.versicul.fuit præterea & secundò.volum.ij.vbi dicit istam magis* communem opinionem.Aretin.consilio cviij. versicul.vtrum autem.Anchar.in d.capitul.cùm speciali.versicu. sed hic incidenter quæritur.& hanc tanquàm magis communẽ opinionem sequendam existimo.

Contrarium tenuit Inn.in c.cum speciali.versicul.illud autem non memini.de appel.& ibi Anton.de Butr.versic.illud autem.& Franc.versic.pro quibus facit.dicit hanc opinionem*communẽ esse.& ibi Collect.versicul.sed nunquid proposita.Ang.in l.quia poterat,versi.& addit Inn.ff.ad Trebel.Paul.de Cast.in l.quia poterat.in versi.Bart.ponit hic.ff.ad Trebel.

De

De arbitris.

De arbitris.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Arbitri duo quando non concordant, an tertius debeat cum altero illorum concordare,vel possit solus laudum proferre.

1 SI electi sunt duo arbitri,& nõ cõcordãt, si tertius in eorũ discordia assumitur,dubitatur an debeat cũ altero illorũ duorũ primò electorum concordare, vel possit solus laudũ proferre.Et ꝙ non possit solus,qñ tertius est assumptus ex dispositio ne legis vel statuti,vel cogente Prætore, videt tenere gl.in l.itẽ si vnus.§.fi. in verbo,auctoritate.ĩ prima lectura.ff.de arbi. & Bal.in l.j.in secunda oppositione.C.de his, q̃ pœn.no.& in ca. cùm speciali.de appel.Abb.in ca. suspicionis.de offic.del.Philip. Franc.in quarto no. in ca. cùm speciali. de appel.Bald.in c.suspicionis.de of.dele.vbi allegat Franc.& Cyn.idem tenere.idem tenet Bald.in dicta.l.item si vnus.§.fi.Imola in c. suspicionis.in fi. de offi.dele.Ioan.And.in apostil.ad Spec.in titu. de arbi.§. sequitur.versi.sed nunquid iste.in verbo,præcepto.

Cõtrariã verò partẽ, ꝙ talis arbiter possit solus iudicare, etiã ab vtroque discordando,tenet gl.in dicta l.itẽ si vnus.§. fi. de arbit.in vltima lectura.& ibi Bald.idẽ tenet in apostil. siue ĩ secũda lect.in fi.idẽ dicit tenere Iacob.de Arena in l.ꝙ si forte.§.primo. ff.de solut.Bald.in lege,iubemus.C. de appellati. idẽ sentit Bart. in d.l.item si vnus.§.fi.ff.de arbitr.

2 Vbi dicit,ꝙ tertius electꝰ ex necessitate vel statuti,vel iudicis, põt discordare ab omnibus,sed ꝙ ipse nõ habet iudicare, sed ꝙ arbitri iudicant de voto ipsius. & idẽ ibi Saly.& Spe.in tit.de arbitr.in §.sequitur.versi.c.sed nunquid iste.cũ ver.seq.Fel.in d.ca. suspicionis.idẽ Bart.in l.si dominiũ.ff. de furt.Ange. in consilio clij.Soc.in ꝑs.liiij.versi.tertius casus. vol.j. Corneus in cõsi. cxx. vol.ij.Paulus de Castro in l.in offerendis.C. de appellationibus. Barbat.ĩc.suspicionis.de of.dele.idẽ tenet Car.ĩ d.c. suspicionis.

3 Dũ dicit,ꝙ ante latã sententiã per illos duos, põt ab ambob⁹ discordare,licet lata sentẽtia teneatur adhærere opinioni vnius. est verũ ꝙ illa distinctio,an sententia sit lata,vel ne, reprehenditur ibi per Imolam.idem tenet Angelus in l.quòd si forte. §. j. ff. de solutionibus.in fine,Hippo.in singul.cclxij.

Tenendo tñ istã vltimã partẽ,q̃ videtur esse magis*cõmunis,

4 Limita nõ procedere in tertio electo de partiũ voluntate, nã talis nõ põt solus iudicare,sed necesse est vt cũ altero cõcordet, & ita tenet Bal.in l.iubemus.C.de appel.Bar.in l.si dominium.ff. de furtis.Angelus in ꝑsilio clij.Paulus de Castro in l.in offerendis.C.de appellatio.Card.in d.c.suspicionis.& Fel.ibi, licet contrarium velit Imola in c.suspicionis.in fine,de offi.deleg.

5 An aũt possint duo ꝓnunciare,si tertius recessit, & dixit sentẽtiã suam,Fely.in c.causam.de of.dele. in ver.iij.limitat. dicit ꝙ alij duo possunt pronunciare, & istã dicit * cõem opinionem.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Compromissum ante acceptationem non operatur.

1 NON potest dici compromissum,nec etiam potest operari ante subsecutam acceptationẽ,vt est glo.
2 in l.si cum dies.ff.de arbitr.

Et ideo nõ currit tempus, nisi à die acceptationis,vt ibi per eam,Lanfranc.in tracta. de arbitr.in prima parte.Hippol.in sing.ccccxxiij.

3 Et ꝓpterea instantia cõpromissi nõ currit à tempore cõpromissi,sed à tempore litis cõtestatæ,Fel.in c.venerabilis.de iudic.

4 Primò limita,nisi dictũ sit,vt cõpromissum duret per mẽsem ex nunc,vel ab hodie inchoandũ,qa tunc tempus currit statim, etiam ante acceptationẽ, vt dicit Soc.in consilio lxxxvij.vol.iiij.

5 Et pro hoc facit,qa qñ terminus adiungitur numero dierum, vel mensũ cũ dictone Ab,vel A vel Ex,seu Abhinc, & similib⁹, tũc tẽpus semper statim incipit currere.Corneus in cõs. ccxxxj. vol.iij,Alex.cõs.lvj.vol.vj.Aret in c.vltra tertiã. de test. Bal.in l.j. & ibi Iaso.Rom.& alij.ff.si qs cautionibus.Angelus cõs.ccccliij. Ant.de But.cõs.lvij.Soci.in l.si in diẽ.ff.de condi. & demonstra. Philippus Franc.in c.super eo.el secundo.de appell.Alex.in cõs. lxxv.vol.vij.Cæpola,in ꝑs.ciuili xlvij.Guido Papæ.q̃st.cclxx.Ruiconsi.xxvij.n.6.vo.iiij.Tiraq.de retract.lignager.§.j.in gl.xj.n.23.

6 Præterea ꝓ hac parte facit,nã si fuit facta promissio dotis intra.xxx.menses,à prima die mensis Maij,tunc tempus statim incipit currere à die promissionis, & nõ à die contracti matrimonij,Alex.in consi.lxj.ver.sed ad hoc respondet.vol.v.

Contrarium in hoc tenuit Alex.sibimet contrarius in consil. cxlv.ver.& in indiuiduo.vol.v.Corn.in consi.ccxlv.versi.& propter illum tex.vol.iiij.

7 Facit ẽt,qa licet constitutio nõ liget,nisi post duos menses à tẽpore publicationis ipsius,tñ si cõstitutio dicat, & ea nũc vult ligare,statim incipit ligare.Fel.in c.cognoscentes.versic.v.limit. de constitu.

8 Vlterĩ facit,nã licet in rescripto ad lites attendatur tempus ꝑsentationis,vt est tex.in c.super eo.el ij.de appellationibus.

9 Tñ si in rescripto dicatur, ꝙ causa expediri debeat ad decem dies,tunc attenditur in rescripto tempus datæ,& nõ tempus ꝓsentationis.Fel.in c.eã te.versi.fallit secundò,de rescrip.

10 Contra istã limitationẽ videtur facere,qa si testator mandat vt hæres debeat soluere infra xxx.dies, illud tempus nõ incipit currere hæredi nisi post aditã hæreditatẽ,Corn.in ꝑs. ccxlv. vol. iiij.q hanc dicit *cõem opi.& in ꝑs.ccl. volu.iiij.vbi dicit etiam communem.Rui.in consi.liiij.vol.v.& in consi.lij.vol.iiij.

11 Et idẽ ẽt videmus in pœnalibus,vbi si fuerit factũ præceptũ alicui sub pœna,vt infra sex menses aliquid facere teneat, tunc sibi illud tempus nõ incipit currere,nisi à die scientiæ.Bar.& alij in l.genero,per illum tex.ff.de iis, q not. infam. Alex.q hãc dicit *communem opi.in consil.xxxv.ver.sic etiam similiter.vol.iiij.

12 Ad idẽ facit,qa si fuerit facta ꝓmissio infra annũ à die celebrati ꝓctus,tũc ista ꝓmissio incipit currere à die traditionis,non aũt à die stipulationis,,put not.Ruin.in consi.lxiij.in prin.volu.j.

13 Et ,ꝓpterea dicit Staphil.de literis grat.& iust.in versi.non est verum,ꝙ ista dictio,Ex nunc,,put ex tunc,non semper importat tempus instans,sed importat etiam tempus futurum.

14 Secũdò limita,vt ista cõclusio ,pcedat tãtùmodò quo ad iu dicẽ,nõ aũt quo ad ipsas partes:qa quo ad partes cõpromissum operatur ante acceptationem secutã.Soc.in consi.xxxix.vol.iiij.

15 Sed ista declaratio non videt vera per gl.in d.l.si cùm dies.in verbo,compromiserunt.q̃ exponit,id est cõpromittere voluerunt.& sic sentit,quòd ante acceptationẽ ẽt quo ad partes non est compromissum.& idẽ voluit Alex.in consi.lxxxvij.& in consi. xxxiiij.vol.j.

16 Et pro hoc facit,qđ dicemus in conclusio.iiij.eo. tit. vbi fm magis*cõem opi.nõ impeditur cursus fatalĩũ per compromissum ante secutã acceptationẽ,vt tenet Pe.de Anch.in ꝑs.cclxxxiiij.Dec.in c.ex ratione.de app.Lanfran.in tract.de arb.q̃st.xlix.in fi.Georg.Natta in cle.sæpè.de verb.sign.Hipp.in sing.dclxxix.

17 Tertiò limita,nisi dictũ sit ꝙ compromissum duret vsque ad Pascha,fm vnã opi.de qua per Fel.in c. de causis. de offi.delega.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Reductio ad arbitrium boni viri petitur,stante enormi,vel enormissima lesione.

1 NEminẽ latet ꝙ à sententia arbitratoris petitur reductio ad arbitriũ boni viri stãte enormi, vel enormissima læsione.l.si societatẽ.§.arbitrorũ.ff. ꝓ soc. l. si liberuts.la ij.ff.de ope.liber.l.j.§.i.ff.de leg.i j.gl. in c.causam.in gl.in verbo.si tñ.de elect.gl.in c.à iudicibus.in gl.j.ij.q. vj. Abb.in c.non sine.de arbi.Host.in c.Quintauallis.de iureiur.

2 Primò amplia,ẽt si compromissum sit iuratũ.c.veniens.& ca. Quintauallis.de iureiur.c.non sine.de arbit.& Ant.in d.c. Quintauallis.ver.& hæc omnia puto.Hosti.& Imola in xxiij. differentia.Abb.in c.cũ contingat.in ix.casu.eod.tit.Sal.in d.§.arbitrorũ. q.xiij.Grat.consi.xxx.volu.i.

3 Secundò amplia,vt idẽ sit ẽt si sit iuratũ de stando laudo ,vt per Fede.in consi.cxxix.versi.nõ obstant iura in ꝓrium allegata. & in consi.lxxxv.versi.nec prædictis obstat.& in ver.circa primũ conclude.& per Fede.de Senis,in consi.cxlij.Bal.in l.fi.C.de non num.pecu.in prin.Aegid.in consi.xxiiij.ver.primo casu.

Contrarium videtur tenere Zas.in consi.xij.vol.ij.

4 Tertiò amplia,siue compromissum sit deductum in stipulationẽ,siue non.glo. in l. si quis arbitratu.ff. de verborum obliga. & Anto.de Bu.in cap.Quintauallis.in loco prælegato.& ibi Imo. verficulo,circa primum.

5 Quartò amplia.etiã si compromissum sit vallatũ certa pœna, vt dicit Ant.de Bu.in loco prælegato, & habetur per alios ibi, & per Bar.& reliquos in l.societatem. §. arbitrorũ. ff. pro soc. & per Bal.& alios.in l.cùm antea.C.de arbi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

6 Quintò amplia etiã si sit factũ pactũ de parendo laudo, & super eius obseruantia iuratũ per partes, vt per Perr. de Ancha. in consi. ccvij. vers. sed pactũ quantumcunque, &c. Cæpolla in cõsilio ciuil. xxxiiii. versi. & q intelligatur de modico. Socin. in cõsilio lxxxv. vol. j. Paris. in consi lxxxix. vol. i.

Contrariũ Zazius in consilio xij. vol. ij.

7 Sextò amplia etiã si statutũ mandet laudum seruari debere, & desuper interuenisset pactũ iuratũ, vt not. Pet. de Anch. in consi. ccvij. versi. restat respondere ad statutũ. Angel. in consi. clxxij. & Pet. de Anch. in consil. ccxviij. in fin. Marian. iun. in consil. xlviij. Grat. consi. cxviij. vol. ij.

Quod amplia ẽt si per statutũ sit sublata reductio ad arbitriũ boni viri, Grat. in consi. xxx. vol. i.

8 Sed hoc declara vt per eundem in consi. xxxiiij.. vol. j. scilicet, vt istud intelligatur quo ad effectũ deuolutiuum, nõ autem quo ad effectum suspensiuum.

9 Septimò amplia, nã talis reductio per statutum non põt impediri, licet interueniat dolus ex proposito, vt ponit Pet. de Anch. in dict. consi. ccvij. & Bald. in l. cum antea. versi. sed quid si per statutum. C. de arbitr. qui idem tenet si culpa interuenit. Roma. in consilio xc. vet siculo nec præmissis.

10 Qui idẽ tenet stante enormissima læsione, dicens q statutũ taliter interpretatur, vt nõ auferat reductionẽ ad arbitriũ boni viri, licet executionẽ ꝑcedat laudo. Cuma. in ꝑsi. 50. in fin. Abb. in ꝑs. xliij. in secundo dubio. volumine primo. Soci. in consilio, cxxj. volumine tertio, in versiculo, circa tertiũ. Petr. de Anch. in consi. ccvjij. in fine. Maria. iunior in consilio xlviij. nu. ij. volum. j. Pau. de Castro in consi. cclv. incip. primo & ante omnia. volumi. secundo. Angelus in consi. clxxij. Pet. de Anch. in repet. c. j. versi. accedat hæc quæst. de constit.

11 Et q statutũ nõ possit impedire reductionẽ, tenet Fulg. in ꝑs. ccxxxiiij. Cæpol. in cõs. ciuili xxxiiij. versi. sed certè ꝺriũ est veri⁹. & Curt. Iun. ꝑs. lxxx. versi. & sicut renunciatio. Dec. in consi. lx. & in capit. ad hæc. el secundo. de appellatio. & in consi. xj. Iaso. in l. quidam cùm filium. ff. de verb. obligationibus. Ferra. caut. viij.

Contrarium Rom. in rubrica de arbitr.

12 Octauò amplia etiã si liberum arbitrium arbitratori sit concessum, vt dicit Bald. in l. si procurator. ff. de condi. indebit.

13 Nonò amplia etiam si sit data facultas lædendi in multo, nã propter notabilem & maximam læsionem potest nihilominus peti reductio, Fulgos. in consi. clxxx. in fi. versic. quinimo. & not. Bart. in d. l. societatem. §. arbitrorum. ff. pro socio.

14 Decimò amplia etiam si sit promissum & iuratum nõ allegare, vel proponere querelam iniquitatis, vt not. idẽ Fulgo. in cõs. clxxx. in fin. versi. nec his renunciatio officiet. nam stante notabili, & maxima læsione peti potest reductio, vt ibi per eum. Idem tenet Aegid. in consi. xxiiij. versic. in iij. verò casu.

15 Quod intelligit qñ põt imputari arbitratori dolus, vel lata culpa. Paris. in consi. lxxxix. vol. j. & in consi. xxiiij. in ij. vol.

16 Contrariũ q qñ ꝓmissum est, & iuratũ parere laudo quantumcunque iniquo, nõ possit peti reductio, tenet Hostien. in d. c. quintauallis. Saly. §. arbitrorũ. in xiij. qõ. & in l. cũ antea. in vij. qõ. C. de arbitr. & hoc tenet Aegid. in consi. xxiiij. versi. in tertio verò casu, f. qñ dolus vel lata culpa nõ põt arbitratori imputari:

17 XI. Amplia etiã si sit data facultas lædendi in magna, vel parua quantitate, nã stante læsione enormissima, vel satis magna, potest peti reductio, non autem si sit læsio magna tantùm, ita Host. in c. Quintauallis. de iureiur.

18 Et hoc etiã addita clausula moderatè, vel immoderatè vt p Bar. in d. §. arbitrorũ. Rom. in ꝑs. xc. versi. ij. principaliter. Imol. in ca. cum cõtingat. ver. sed iuxta prædicta põt dubitari. de iureiur. Ioan. Baptista gener Bart. in tract. de arbitr. in vij. lib. c. xv. Bertra. in cõs. lxxij. vol. ij. Abb. in d. c. Quintauallis. versi. venio ad fm mẽbrum. & Ant. de But. versic. aduerte tñ. Paul. de Castr. in cõ. ccxv. incip. primò videndum est an præteritio. in v. dubio, in ij. volu. & in cõs. cclv. vol. j. Anto. de Butr. in cõsi. xxiiij. versi. quantumcunque verba sint lata. & vers. idem puto. Imol. in d. c. Quintauallis. Card. in c. exposita. in xij. qst. de arbitr. Sẽtit Cæpola in cõs. ciuili xxx. in fi. & dicit Bald. in l. si de meis. §. recepisse. ff. de arbitr. dum dicit, q etiã stantibus illis verbis, põt lædere, dũmodò absit dol⁹, & lata culpa: bene verũ est q isto casu non põt peti reductio pro magna læsione. et dixit Hostien. in d. c. Quintauallis. & Bar. in d. §. arbitrorũ. & Bal. in l. si procurator. ff. de cõd. indebiti. Imola. in d. c. Quintauallis, Franc. de Aret. in l. si qs arbitratu. ff. de verb. oblig. quẽ refert Anto. de Butr. in d. c. Quintauallis. Card. in c. exposita. in xij. qst. de arbitr. & Bal. in d. l. si de meis. in §. recepisse. q dicunt, quòd isto casu pro enormi læsione nõ petitur reductio.

19 Et hoc ītellige qñ bona fide arbitrator laudauit, vt declarat Bald. in l. si procurator. ff. de cõdiction. indebi. Item intellige nisi adsint alia verba cõiuncta, q ſapiant arbitriũ boni viri, Bertrand. in cõsi. clviij. vol. iij.

Contrarium tñ q pro enormi læsione in isto casu possit peti reductio, tenet Bald. in l. cùm antea. C. de arbit.

20 Sed secus si dictũ esset, q possit dare vni, & auferre alteri, nõ adiecta illa clausula, in magna, vel parua quantitate: quia etiã ꝑ magna põt peti reductio, Bald. in l. si cũ ea. C. de dot. promiſ. Soc. in cõs. ccxx. Cæpol. in cõs. ciuili xxxiiij. Cassad. decis. j. de emptio. & vendi. Rom. in rubrica de arbitr. consi. v.

21 Imò idem esset etiam si dictũ sit, q possit dare vni, & auferre alteri in totum, vel in parte, Bertrand. in consi. ccxcj. vol. iij.

Contrarium Aegid. in consi. xxiiij. versi. in secundo casu.

22 Et qñ dictum esset, q deberet stari sententiæ arbitri etiam si maximam contineret iniquitatem, aut læsionem, q tunc possit peti reductio ad arbitrium boni viri, dummodò dolus absit, dicit Bert. consi. v. vol. j. in antiq.

23 XII. Amplia, etiã si sit promissum sententiã ratã & gratã habere, vt not. Bar. in d. l. cùm minor. in fi. pri. ff. rẽ rat. hab. per Ale. in apostil. ad Barto. in l. societatem. §. arbitrorum. pro socio.

24 XIII. Amplia, etiam si promissum sit stare laudo qualecunq; fuerit. vt not. Bald. in l. tale pactum. §. q puocauit. in fi. ff. de pact. vel qualiscunque fuerit læsio. vt p Fely. in cap. humilis. de maior. & obedien.

25 XIIII. Amplia, etiã si laudũ sit homologatũ antequàm sit ꝓ latũ, vt not. Bal. per illũ text. in l. cùm antea. C. de arbit. & in d. l. si procurator. ff. de cõdict. indeb. idẽ tenet Corn. in d. l. cùm antea. per illũ text. & Paul. de Cast. vers. itẽ nota. Dyn. in consi. suo xix. Bar. in d. §. arbitrorũ. versi. qd si in compromisso sit dictũ. Io. Bap. gener Bar. in tract. de arbi. in vij. lib. in xv. c. Grat. in consi. cxviij. vol. ij. Ruin. consi. xvj. vol. ij. Imola in c. Quintauallis. versic. item obstat prædictis. de iureiur. vbi respondet ad l. pen. versi. item nõ obstat quòd iutamentum.

26 Amplia ẽt si ista homologatio esset facta pacto nudo, hoc tenet gl. in d. l. cùm antea. in verbo, postq, tñ ꝺriũ sentit si per stipulationẽ, vt ponderat Alber. de Rosat. vbi etiã ipse contrarium tenet.

27 Declara tamen, quia si lata sit sententia clausa, & sigillata, & partes approbent illam, valeret approbatio, & impediretur reductio. Ioan. And. in ca. humilis. de maior. & obe. & ibi Imola. Angelus Aretin. in l. j. §. si quis aũt. ff. de appellationibus recipiẽ. & hoc sequitur Ab. in d. ca. humilis, in fin. dũmodo dolus absit.

28 Sed hoc declarat Ant. de Butr. in d. capitulo, Quintauallis. quẽ refert Imola vers. & tandem dicit. d. Anto. de iureiur. q probans laudũ antequàm illud viderit, sibi præiudicat ita demũ si sit certior factus de læsione. Imola verò in d. c. humilis. tenet q possit approbari si sit subscriptũ, licet non sit sigillatum, & clausum, non autem possit approbari si nondum sit subscriptum.

Contrariũ videtur colligi ex dictis per Paul. de Castro in l. ne in arbitris. in §. fi. in fine. C. de arbi. & in l. j. C. de rebus alien. non alien. per Caccial. q declarat in tract. de transact. in xij. qſti. n. 13. 14. & 15. nisi appareat q voluerit approbare scripturã qualitercũque fuerit scripta, alias subscribens vel sigillans scripturã, nõ censetur illam approbare si eam non legerit. de quo dic vt in eõ clus. nostra in j. lib. in titu. de præsumptio. conclus. iiij.

29 XV. Amplia, ẽt si sint in compromisso apposita verba generalia, & ampla, vt per Bald. in l. si ꝓcurator. vers. nã per verba generalia. ff. de condi. indebit. Alex. in ꝑs. cxxxj. vol. ij. versi. imò dicũt docto. & Ant. dꝺ Butr. in ꝑs. xxiiij. ex mẽte Hostiẽ. in c. Quintauallis. de iureiur. ver. itẽ qa verba gñalia. Dyn. in d. regula, scienti. de regu. iur. in sexto. Ioan. And. in addit. ad Spec. in tit. de arbit. §. fi. versi. itẽ qd si cõpromissum. Bertran. in consi. cxxxviij. vol. ij.

30 XVI. Amplia, etiã si sit renunciatũ reductioni ad arbitriũ boni viri. ita gl. in c. cùm dilectus. in gl. magna in fine, de arbit. Spec. in tit. de arbit. §. differt. versi. itẽ si sit pactũ. Dyn. in d. regula, scienti. de regulis iuris, in sexto, & in l. quidã cùm filium. ff. de verbo. oblig. & in ꝑs. xix. inci. Ptolemæus. in prin. Guido de Suza. Iacob. Butr. & Bald. in l. si vnus. §. illud. ff. de pact. Cyn. in l. cùm antea, in fi. C. de arbit. vbi ẽt Alber. & Bald. Bar. in l. societatem. §. arbitrorũ. ff. ꝓ soc. & in dicta l. cùm antea. C. de arbit. & in l. qro. §. inter locatorẽ. ff. locati. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. & ibi Alexan. & Paul. de Castro. ff. de verb. oblig. & idẽ Bar. in l. qdã cùm filiũ. & ibi Imola. ff. eo. tit. Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de arbit. §. fin. in versi. Itẽ quid si compromissum, in duabus additionibus: altera in principio, altera in fi. Oldrad. in ꝑsi. clvj. Bal. in cõsi. ccclxxx. incipien. præmitto. volu. j. & in consi. cxxxvij. in ij. volu. Anton. de But. in cap. Quintauallis. ver. secundus & tertius casus, de iureiur. & ibi Abb. vbi dicit istã * cõem opinionẽ. Fulgo. in consilio clxxx. versi. nec his renunciatio officiet. Cuma. in consil. 50. ver. id aũt. Io. de Ana. in cõsi. xvj. Paulus de Castro in cons. ccv. ver. ij. videndũ. vol. v. Soci. in cõs. ccxx. versi. sed istud fundamẽtũ min⁹ obstat. Ro. ītit. de arb. Fel. īc. humilis. de maio. & obe. Cur. iu. ī ꝑs. lxxix.

lxxix. Cæpol. in cons. ciuili. xxxiiij. in fi. Bald. in l. j. C. de his, quæ pœnæ nomine. Dec. in c. ad hæc. el ij. de appell. & in cõsi. xj. Iaso. q dicit istã opinionẽ * cõem, in l. quidã cum filium. ff. de verborum obligationib⁹. & ita dicit seruari de consuetudine, Nicell. in vj. cõcord. iur. ciui. & canon. fall. iiij. Paul. de castro in cons. cclx. vol. j. q dicit istã cõmunẽ opinionẽ stante enormissima læsione.

Licet ꝺrium sentiat in enormi: prout ẽt voluit idem Paul. de Castr. in cõs. cclv. vers. tertia fuit opin. vol. j. Abb. & Imol. in cap. Quintauallis. de iurciura. Aegid. in ꝑs. lxxiiij. ver. in iiij. casu. Grat. in cõs. xxx. & in ꝑs. xxxiiij. vbi declarat, vol. j. Tñ alij Docto. idẽ tenent etiã pro enormi læsione vel magna, licet nõ enormissima.

31 Istã opinionẽ intelligit & declarat isto modo Zasius in cõs. xij. vol. ij. quando reductio peteretur ex probabili causa.

Contrariũ, q renunciatio reductionis facta pacto operetur, & excludat reductionẽ, tenuit Guliel. de Cun. in l. si qui ex consensu. C. de episcop. audient. Spec. in tit. de arbit. §. fi. versi. quid si cõpromissum. Iacob. But. in l. cũ antea. C. de arbitr. Abb. & Imol. in d. c. Quintauallis. versiculo fortè tñ. vbi intelligit respectu magnæ læsionis operari renunciationẽ, nõ respectu enormissimæ. & idẽ Paulus de castro in ꝑs. cclv. vol. ij. & in ꝑs. cclx. vol. j. Aegid. in ꝑs. xxiiij. versi. in quarto casu. Ioan. Baptista gener Bar. in tract. de arbit. in vij. lib. in xv. c. & in c. Bal. in l. iubemus. in fi. prin. C. ad Trebell.

32 Et istã secundã partem intellige qñ arbiter processisset sine dolo, vel lata culpa, licet re ipsa læsio interuenit. ita declarat Bal. in d. l. iubemus. in fine princi. C. ad Trebel. & in l. cùm antea. versi. sed quæstio nostra. C. de arbit.

33 Tenẽdo primã opinionem, quæ videtur magis * cõmunis,

Primò amplia, vt procedat, quòd possit, renunciatione reductionis non obstante, peti reductio ad arbitrium boni viri, etiam si bona fide, & sine dolo arbiter processerit ad laudũ, vt not. Bal. in d. l. cùm antea. in loco suprà allegato.

34 Secundo amplia, etiã si generaliter sit renunciatũ reductioni, vt per Bald. in l. si procutator. ff. de condictio. indebit. Rom. in consilio xc. Ioan. de Ana. in consilio xvj. Curt. senior in consilio tertio. Abb. in c. cùm contingat. in nono casu. de iureiur.

Cõtrariũ sentit Aegid. in ꝑs. xxiiij. versic. in quinto verò casu. vbi remittendo se ad tertiũ casum, tenet q talis renũciatio gñalis operet, dũmodò dol⁹, vel lata culpa arbitrãdo nõ ĩteruenit.

35 Tertiò amplia, ẽt si super nõ petenda reductione sit iuratũ, Ioan. And. in addit. Spec. in titu. de arbit. §. fi. versi. quid si factum sit compromissum Oldrad. in cõsi. clvj. Bald. in l. si procurator. ff. de cõdictio. indebit. Spec. in titu. de arbit. §. primo, ver. sed pone q compromittens. Angel. in cõsi. clxxij. Fulgo. in cõsi. clxxx. Pet. de Anch. in cle. j. §. quibus. de priuil. Guido Papæ qõ. dxix Ange. ĩ disput. sua incip. duo adinuicẽ. ver. placet igitur dicta decis. Soci. in consi. lxxxv. versi. nec prædictis obstat. vol. j. vbi dicit istã * cõmunem opinionẽ. Bart. in l. fi. ff. qui satisd. cogantur. Ferrat. caut. viij. Maria. iun. in consi. xlviij. vol. j.

36 Et hoc ꝓcedit etiã si sit iuratũ nõ venire contrà, nec petere reductionem ratione enormis læsionis, secus si læsio sit enormissima, vt not. Pet. de Anchar. in d. clem. j. §. quibus. de priuil.

37 Contrarium, q per renunciationẽ reductionis iuratã impediat reductio ad arbitriũ boni viri, tenuit Federi. de Senis in cõs. ccxxv. vbi hoc tenet, qñ simpliciter promittit, & iuratur stari laudo: secus qñ iuratur nõ petere reductionẽ. & idẽ in specie tenet idẽ Feder. de Sen. in ꝑs. cxlij. Imo. licèt nõ se firmet, in l. prima. §. fi quis ante. ff. de appell. recip. Zas. in consi. xij. vol. ij.

38 Tenẽdo primã opinionẽ, quæ videtur magis * cõis, Amplia vt etiã nõ sit necessaria absolutio à iuramento, qa prout simplex renunciatio propter tacitã conditionẽ nõ operatur, ita etiã non debet operari iurata renunciatio, ex quo iuramentũ recipit easdẽ cõditiones, ita Bal. in l. si procurator. ff. de cõd. indebit. Anto. de Butr. in d. c. Quintauallis. versic. aduerte tñ. Guido Pap. in qſt. ccccexix. Saly. in l. cùm antea. in vij. qõ. C. de arbitr. & expressius omnibus aliis ponit Saly. in d. l. si societatẽ. in §. arbitrorũ. in xv. quæst. ff. pro socio. Innocen. Host. & Ioan. Cal. vt ibi per cũ. Ioan. Baptista gener Bart. in tract. de arbit. in vij. lib. xvj. c.

Contrarium tamen in hoc tenet Ant. de But. in cõsilio xxiiij. Bal. in l. finali, in princip. C. de non numerata pecunia. Abb. in ca. cùm contingat. versiculo, nonus casus. de iureiur. Grat. in consi. xxx. num. 22. & seq. vol. j.

Tñ pro prima opinione est text. iuncta gl. in verbo, absoluat. in c. non sine. de arbit. quę dicit exponendo text. absoluas, id est, absolutum fore ostendas. & ibi Hostien. & Card. licet Imola teneat contrariũ ibi, & sic videatur adhærere opinioni secunda.

39 Limita istã cõclusionẽ, q etiã iurata renũtiatio reductionis nõ impediat ipsam renũciationẽ, nisi ipsa renũtiatio iurata facta sit cum ista expressione, q ẽt prætextu enormissimæ læsionis, & sic in casu expresso à ꝺctibus, quia tunc nõ posset peti reductio ad arbitriũ boni viri, vt not. Ioann. Cald. in disput. sua incip. duo ad inuicem litigantes, quẽ refert & sequitur Ioan. And. in addit. Spec. in ti. de arbitr. §. fina. versi. itẽ si factum sit compromissum. Hostiẽ. in d. c. Quintauallis. ver. & hoc vltimũ teneas. & ibi Ant. de Bu. ver. aduerte tñ, & in ꝑsi. xxiiij. ver. sed si dixisset. & ibi Abb. vbi dicit istã cõem opinionẽ, versi. aut pactũ fuit multũ generale. idẽ tenet Raph. in l. i. §. fi qs an teà. ff. à quibus appellare non licet. Salic. in d. l. si societatẽ. §. arbitrorũ. in xiij. qõ. Socin. in cõsil. cxxj. versi. ita dico in casu nostro, vbi dicit istã esse magis cõem opinionẽ, à qua in cõsulendo & iudicando non recedẽdum. idẽ tenet Sali. in consi. suo incip. in causa & quæstione prædicta. Ang in disputatio. sua incip. duo ad inuicẽ. versic. si autem læsiones, & idẽ Soc. in ꝑs. lxxv. versi. nec prædictis obstat. & Sal. in d. l. cùm antea. in septima qõ. Imol. in d. c. Quintauallis. versi. secus vbi verba sunt specialia. versi. sed aduerte, qa Dominus Petrus. versi. & ideo nõ videtur, q sufficientes. & idẽ tenet Pau. de Castr. in cõsi. cclv. in ij. vol. in tertia opinione, vers. quãtũ ad enormissimam. Corne. in consi. ccxxj. volu. ij. Io. Baptist. gener Bart. in tract. de arb. in vij lib. in xv. c. & in c. ij. & hanc solã cautelam ad impediendam reductionem approbat, cum oẽs alias improbet, & impugnet Bettran. in cons. v. volu. j.

40 Et pro ista opinione facit, nã nunquã datur reductio in casu expresso à partibus, cui partes ipsæ renuntiauerunt: vt not. Ant. de Bu. in d. c. Quintauallis. versic. si aũt latissimè. Bald. in d. l. cùm antea, & in d. l. si procurator. ff. de cõdictio. indeb. Sal. in d. l. si societatẽ. in §. arbitrorũ. in xiij. qõ. ff. ꝓ socio. & in d. l. cùm antea, in septima quæstione. Abb. in ca. cùm contingat. in nono casu, de iureiur and. istã dicit cõem Soci. in consi. xij. volu. ij. Imol. in d. c. Quintauallis. versi. secùs vbi verba sunt specialia & expressa, & facit quod dicetur in ii. limitatione principali.

41 Contrariũ, q etiã facta expressa mentione sit locus reductioni, quasi nõ possit super hoc renũciari; & qa illa verba magis ex quadã cõfidentia erga arbitratorẽ, q̃ ex voluntate vel consensu quod fiat tale præiudiciũ, tenet Pet. de Ancha. in repet. c. j. versic. accedat hæc qõ. de cõsti. Pau. de Cast. in consi. lxx. inci. quia frustra. volu. j. Alex. in ꝑs. cxxxj. vol. ij. Socin. in consi. ccxx. versi. qnimò & fortiùs. vbi dicit istã cõem opinionẽ, & seruari in practica. & idem dicit Bartho. Soc. in cõsi. ciiij. volu. iiij. Cæpol. in consil. xxx. in fi. & in cõsi. xxxiiij. in fin. Dec. vbi dicit cõem opinionẽ in cõsi. xxxix. & in consi. lx. & in c. ad hæc, el ij. de appel. Abb. in d. c. cùm ꝓtingat. vers. nonus casus, de iureiu. Cassad. decis. j. de empt. & venditio. Paris. in consilio xlviij. volumin. j. Aimo, in consilio cxlij. Grammat. decis. lxvj. nume. 49. & pluribus sequen. & sentit Cæp. in caut. suа cxcix. in iij. caut.

42 Et pro ista opinione facit, nã per nullã verborũ formulam, vel cautelã effici põt, q impediatur reductio ad arbitrium boni viri, vt no. Bal. ī d. l. cùm antea. versi. sed qõ nostra, & ĩ l. si vnus. §. illud. ff. de pact. & in consil. ccclxxx. volu. j. q dicit ita cõmuniter obseruari. Pau. de Cast. in cons. lxx. incip. qa frustra. volu. j. Guido Pap. quæst. ccccexix. Alex. in ꝑs. cxxxj. in fi. volu. ij. Cæpol. in cõsi. ciuil. xxx. in fin. & & in consil. xxxiiij. in fin. Deci. in cõsilio xxxix. & istã dicit cõem, & ab ea in consulendo & iudicando non esse recedendum, Cur. Iun. in cons. lxxix. in fi. & idem Dec. in cõsi. lx. & in c. ad hæc, el ij. de appellationib. & in consi. xj. Cassa. d. decis. j. de empt. & vend. Ferra. caut. viij. Dec. in cõs. dcxxxij. in c. causam quæ, de re iudicata. Paris. in consilio lxxxix. volum. i. Aimo in ꝑs. cxcij. Grat. in consi. xxx. vol. ij. & consi. xxiiij. vol. ij. Ruin. cõsilio xj. volum. quarto.

43 Tñ, stante ista opinione, istud debet intelligi qñ verba sunt generalia, nõ specifica ad illam speciem læsionis, vt declarat Io. Baptista in d. tract. de arbitr. lib. vii. cap. xvij.

44 Et hinc est, q enormissimæ læsioni in compromisso nõ põt renũciari. Bar. in l. i. §. fi qs ante. ff. à quibus ap. nõ licet. & ibi Imo. licet in fi. aliter teneat. Oldrad. in ꝑs. clvj. Lãfranc. de Oria. in repe. c. qñ contra. in tract. in terlocuto. in §. hic tractabimus. versic. ex quibus omnibus. de probatio. Ias. in l. quidã cùm filium. qui hãc dicit * cõem. ff. de verb. oblig. cum qua transit ibi Cuman. & in l. j. §. fi quis ante. ff. à quibus appel. non licet.

Contrarium Ioan. Baptista gener Bar. in trac. de arb. in vij. lib. c. xv. post plures allegato. in xv. ampliat. adhærentes opin. Gul. in l. si qui ex consensu. C. de episcaudient.

45 Qñ aũt dicatur enormissima læsio, docet Rui. cõsi. cix. vol. j. & cõsi. xi. vol. iiij. tenet q tunc dicat enormissima læsio, qñ adest læsio in tota summa, vt putà si tota pecunia fuit indebitè soluta.

Tenendo primã opinionem, quæ viderur magis * cõmunis,

46 Primò limita, nisi dolus ex ꝓposito interueniret, qa tunc læsioni nõ põt renunciari, nec per pactũ impediri reductio ad arbitriũ boni viri, vt ꝓ Cald. in sua disputatione, duo litigãtes. refert, & sequit Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de arb. §. fi. versi. itẽ qd si factũ sit compromissum. Bal. in ꝑs. clxxxvij. in ij. vol. & cõsi. cxvij. vol. iiij. post Rai. de Forli. in sua disputa. inci. duo compromiserũt

Universidad de Deusto
Biblioteca

Barto.in §.arbitrorũ.in l.si societatem.ff.pro soc.versic.q̃ro vtrũ possit.Card.in ca.exposita.in xij.q̃stione de arbit.Anto. de Butr. in c.Quintauallis.versi.quartus casus.& ibi Abb.& Imola,versic. secundus casus.& vers.si aũt renunciatio.de iureiur.Iacob.Butr. in l.cũ antea.& ibi Saly.C.de arbitr.Soc.in cõsi.lxxxv.vol.j. & in consi.cclxxxiij,versi.primũ q̃ non obstante.Anto.de But.in cõs. xxiiij.Cæpol.in consilio xxx.in fine.

47 Primò amplia,etiam si iuratum esset cõpromissum, tñ super declaratione doli non prohibetur quis petere reductionem, vt not.Bal.in consi.cxvij.vol.iiij.

Quinimo nõ requiritur etiã absolutio à iuramento,vt per Io. Bapt.in tract.de arbitr.in vij.lib.c.xvj.etiã si in specie super dolo qs iurauerit se nõ petiturũ reductionẽ,Salyce.in auth.sacramenta puberũ.vers.quæro an hoc sacramentum.C.si aduersꝰ vendit. Imola in c.Quintauallis.versi.si aũt renunciatio sit altissima. de iureiu.Sal.in d.§.arbitrorum.in xiij.q.post disputat.Cal.incipien. duo ad inuicem litigantes.Io.Aud.in addit.Spec.in tit. de arbit. in §.fi.versi.quid si compromissum sit factum.

48 Secundò amplia ẽt respectu modicæ læsionis, q̃a stãte dolo ex ꝓposito,põt peti reductio,vt not.Paulus de Castr.in ꝑ. cclv. volu.ij.Imola in c.Quintauallis.versi.secũdus casus. ibi, aduerte tamen.Rom.qui declarat in rub.de arb.vers.ꝓterea semper.

49 Aduertendum tñ est , q̃a plures voluerunt, ex enomissima læsione præsumi dolũ ex proposito vt not.Anto. de But.in d.c. Quintauallis.vers.si aũt læsio in enormi.Bald.in ꝑ.cccIxxx.inci. ꝑmitto.in fi.vol.j.& in ꝑ.clxxxvij.incip.in causa przsenti.in vers. & dicit Bart.volumin.ij.Bart.in d.§.arbitrorum.vers.quæro vtrũ possit renunciari.Abb.in d.c.Quintauallis.ver.vltimo membro. Imola versi.si aũt arbitrator.Ro.in cõsi.xc.Cæpol.in consi.ciuili. xxx.in fi.Soc.in ꝑsi.cclxxxiij.versi.adde etiã.Alex.in l. si superstite.C.de dolo malo.Bald.in c.j.§. itẽ sacramenta.in fi. de pace iur. firman.& Bald.in l.si cũ ea.C.de dot.promissi.Imola in c.cùm cõtingat.vers.sed iuxta prædicta, de iureiur.Io. Bap. gener Bart. in viij.li.in xj.c.Ab.in c.cùm cõtingat.in ix.casu.de iureiur. Zas. in cõsi.xij,vol.ij.Fely.in c.causam q̃.de re iudic.Bertr.in ꝑsi.cxxxviij. vol.ij Maria.iun.in consi.xlviij,& consi.liij. vol.j.Aimo in consil. cxcij,& cõsi.cxliij.Grat.in consil.xxx.vol.j. Marian iun. consi. xcviij.vol.ij.Ruin.consi.clxx.vol.j.Bertran.cõs.v.vol.j.in antiq.

Cõtrariũ Soc.in ꝑ.cxxj.vol.iij.Ioan.Cald. in sua disputa.inci. duo ad inuicẽ.refert & sequitur Ioan.And.in addi.Spec.in tit. de arb.§.fi.versi.itẽ qd si compromissum.Imol.in d.c.Quintauallis. ver,sed certè ista opinio nõ videtur vera.Corn.in cõsi.ccxxj. vol. ij.

Et tenendo istam opinionem, alia præcedens procederet q̃ nõ renunciatum esset in specie enormissimæ læsioni,vt declarat Corn.in dicto consilio ccxxj.vol.ij.

50 Sed tenendo primã opinionẽ,quæ videtur magis*cõis, illa opinio,q̃ enormissimæ læsioni possit renunciari specialiter , vel nõ est vera,vel debet intelligi eo casu ,quo fumus certi dolũ ex proposito non interuenisse,ita q̃ non sit locus præsumptioni.

51 Itẽ illa opinio procedit de rigore iuris,nã de æquitate ꝓcedit alia,q̃ enormissimę læsioni nõ possit renunciari,vt not.Abb. in d.c.Quintauallis,vers.& videtur hæc opin.concordare.

52 Secundò limita illã opinionẽ,q̃ enormissimæ læsioni possit renunciari,stante speciali cõuentione,nã licet laudum nõ possit peti reduci ex illa causa,tñ si alius casus sit reseruatꝰ in compromisso nõ ratione læsionis,sed ratione casus reseruati , põt laudũ impugnari,& peti reduci,vt not.Petr. de Ancha. in consil.ccvij. versic.præterea videtur statutum.

53 Et in specie q̃n dictũ est,q̃ debeat pronũciare de iure , & nõ aliter,nec alio modo,q̃ propter istam clausulam nõ impediatur petitio reductionis,stante enormi læsione,etiã si sit illi renuncia tum,tenet Fulg.in consi.clxxx.

54 Tertiò limita,si is in cuius fauorem latũ est laudũ, passus est probationes fieri,ex quibus detecta est iniquitas laudi,q̃a tũc ẽt stãte renunciatione erit locus reductioni laudi,vt not, idẽ Fulg. in d.consi.clxxx.

55 Quartò limita,nã stante enormissima læsione,& nõ obstante conuentione speciali,põt iudex laudum retractare ex officio suo,vt per Host.in d.c.Quintauallis,Bertrand.in consi.v.vol.j.

56 Quod intelligit Abb,ibi in c.Quintauallis.q̃n arbitrator errore lapsus præiudicauit in maxima,& notabili quantitate, iuxta not.per Spec.in tit.de arbitr.§.sequitur.versi. quid ergo cum proposuisset.aliàs dictũ non posset procedere. contra quod tenuit Ange.in disp.sua incip. duo adinuicem litigantes.Io.Bap. gener Bart.in tract.de arb.in vij.li.in xv.c.

57 Quintò limita,vt suprà dictũ est,q̃n errore lapsus hoc fecit iudex,vt suprà dictũ est ex mente Speculatoris in d.§. sequitur. versi.quid ergo cum proposuisset.Anto.in d.c. Quintauallis. & Abb.& Imola.Ioan.Bapt.in d.tract.de arbit.in vij.lib.c.xv.

58 Sextò limita,q̃n laudũ contineret peccatum, vt per Hostiẽ. in d.c.Quintauallis.& referunt ibi alij omnes, & etiam sequuntur,& Ioan Bapt.in d.tract.de arbit.in loco prẽallegato.

59 XVII.Amplia princip.conclu. etiam si quis promittat non petere reductionẽ,etiã q̃ actio nascatur ex laudo , vt not. Bart. in l.quod de bonis.§.j.ff.ad legem Falcid.

60 XVIII.Amplia etiã si dicatur,q̃ pronunciet de iure,& de facto,vt per Dec.in consi.xj.vers.non obstant clausulæ appositę.

Principalis conclusio,q̃ laudũ arbitratoris possit peti reduci,

61 Primò limitatur,si modica est læsio,q̃a ratione modicæ læsionis nõ põt peti reductio,ẽt si non sit iuratũ,vel nõ interuenerit renunciatio,ita Paulus de Castr.in consilio clv.vol.ij.Imola in ca.Quinta uallis.versi.aduerte tamen.Bal.in l.cùm filius.§. pater filiam.ff.de leg.ij.Ange.in consi.clxxij.

62 Secundò limitatur,si in cõpromissio dictum esset , q̃ posset facete altè,& basse,quia per hoc impeditur reductio ad arbitriũ boni viri,Host.in c.fi.de maio.& obed.& Ioan.And.& Abb.in fi. & Imol.& Car.in vj.oppos.

Quod declara dummodò dolus absit,Petr.de Anch.in d.cap. Quintauallis.& Fel.& Card.in c.exposita. in xij .quæst. de arbit. Bal.in c.j.§.inter pares , de lege Conrad.in l.& in maioribꝰ.C.de appell.Ro.in repet.rubricæ,de arbit.versi.sed pone.xj.Card.in c. fi.in vj.oppos.de maio.& obedien.

Contrarium tenet apostill.ad Abb.in d.c.fi.de maior.& obed.

63 Tenendo primam opinionem,quę videtur *communis,

Primò limita vt excludatur enormis læsio non enormissima, Pau.de castr.in consi.cclv.vol.ij.

64 Secundò limita,nisi dictum sit altè & basse, prout sibi videbitur,& placebit.ita Abb.in d.ca.Quintauallis.& sentit Alex. in Apostill.ad Bart.in d.§.arbitrorum.Roma.sentit in d.rubrica de arb.vers.sed pone xj.Bertr.in consi.clviij.vol.iij.

Sed ꝑium in hoc voluit Bald.in d. ca.j. §. inter pares. de lege Conrad. & Corn.in consi.ccxxj.vol.ij.iuncto principio consilij.

65 Tertiò limita principaliter, q̃n arbitrator est electus vt bonꝰ vir,habito respectu ad eũ,nõ ad alium,q̃a impeditur reductio ad arbitriũ boni viri.ita Bart.in l.iij.§.tã & si.ff.de arbi.refert & sequtur Rom.sing.ij.apostil.ad Bar.ꝰd.§.arbitrorũ.Ferrat.cautela viij.

Contrarium tenuit Ioan.Bap.gener Bart.in tract.de arbitr. in vij.limit.in xvij.cap.

66 Quartò limita,quando esset renunciatum omni iuris remedio,Zas.consi.xij.vol.ij.

Sed hoc tamen postea in eodem consi.intelligit,vt non includat casum enormissimæ læsionis.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Fatalia non currunt stante compromisso.

1 DER compromissum impedit cursus fataliũ, text. est in auth.si tñ.C.de appell.& in cle. quandiu. de appel.

2 Amplia idẽ esse si causa sit cõmissa cõsilio sapiẽtis, Ruin.consi.lxxvij.vol.v.& in ꝑsi.clxxij,nu. 8.volu.iiij.

3 Sed dubitatur an istud procedat etiã ante secutam acceptatio nẽ compromissi, & si lõquimur de iure ciuili , tenuit Fulg. q̃ nõ impediatur ante acceptationem.in consi.clxviij.

4 Sed dubiũ maius videtur esse,quid attenta iuris canonici dispositione. & quidem Fulgo. ibi tenet quòd non requiratur acceptatio.& idem videtur voluisse Soc.in consi.xxxix.vol.iiij.

Contrarium tenuit Dec.in c.ex ratione.de appell.

5 Et ꝓ ista opi.facere videtur.q̃a Doc.voluerunt q̃ nõ modò si sit secuta acceptatio,sed etiã si causa cœperit agi coram arbitro. ita Pet.de Anc.in consi.cclxxxiij.Lanfran.in tract.de arb.in xlix. quæst.in fi.Geor.Natta in cle.sæpe.in prin.de verb.sign.Hipp. in sing.cccccclxxix.vbi refert se ita obtinuisse in causa maximi momenti.& ista videtur magis*communis.

6 Et nota, quia licet impediatur cursus fatalium , non tamen impeditur cursus decem dierum, qui dantur ad appellandum, Guido Papę quæst.cxv.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Arbitri sententia, qui de iure tantum pronunciare tenebatur, si pronunciet contra ius,an sit nulla,vel iniusta.

1 DART.in l.diẽ ꝓferre.§.stari.ff. de arbit. ponit vnã q̃. videlicet si partes compromissum fecerint ī Titiũ cũ facultate vt ꝓcedat de iur,& de facto,sed ꝓnũciet de iure tantùm,& Titius ꝓnunciet ꝑ ius,an sententia sit iniusta,vel nulla.Ipse determinat,sententiã esse nullã. & idẽ sentit idẽ Bar.licèt nõ se firmet,in l.si societatẽ.§.arbitrorũ.versic.q̃ro q̃n.ff.pro soc.Ro.in rub.de arb.Abb.in c.cùm dilecta.ver.in gl. ī verbo iuris ordine. de rescr.& in ca.Quintauallis.de iureiu.& in c.causam

c.causam quæ.de re iudic.licet non plenè firmet,sed se remittat. Idẽ tenet Imola in c.ex insinuatione.in fi.de rescr.vbi dicit q̃ ista opinio est verior & magis practicatur.& in d.cap. Quintauallis. & in c.fi.licet se nõ firmet.de emptio. & vend.& istã partẽ in iudicando tenendã esse,tenuit Fulgo.in ꝑ.clxxx.Aret.in ꝑ. lxviij. Alex.in ꝑ.xxij.volu.v.Corn.in ꝑ.cxlvj.volu.iiij.& in ꝑ.cxix.vol. iiij.vbi nõ plenè se firmat,tñ dicit multos tenere cũ Bart.Feli. in c.causam q̃.de re iudic.Ioan.Crot.ī q̃ Rom.§.duo fratres.ff.de verbor. obliga.apostill.ad Abb.in dicto c.cũ dilecta. vbi dicit ita cõsuluisse Gomez.in §.itẽ si qs.instit.de actionib.Sali.in d.§.arbitrorum.Zas.in cõsi.xii.volu.ii.Feli.in c.j.de re iudic.& in c.ius generale.j.distin.& istã dicit * cõem Brun.in tracta. de forma. Rui. consi.xcv.volu.ij.& consi.cxlix.vbi dicit communem.volu. iiij.

Cõtrariũ tenuit Franc.de Albergottis in l.si qs arbitratu.ff.de verb.obligat.Ant.de Brutr.in c. Quintauallis. de iureiu. Bald. in c.ꝑsanguinei.de re iudic.Bal.in ꝑ.cccli.volu.v.Antonius de Butrio in c.ex insinuatione.de rescr. Raphael Fulg.in l.j.C. de arbi. & in d.l.diẽ ꝓferre.§.stari.ff.eodẽ titu.idem referunt Doct.tenere Paul.de Cast.in l.si societatẽ.in §.arbitrorũ.ff.,ꝓ soc.licèt in libro meo non legã illũ titulum.& Caccial.in l.oẽs populi. ff.de iustitia & iure.Barbat.in c.cùm dilecta.de rescript.Alexan.in apostil. ad Bart.in d.§.arbitrorum,& opin. Batol.* communiter reprobari dicit Felin.in ca.exhibita.de iudiciis.

2 Et facit ꝓ ista parte,nã si in cõmissione dicatur,iustitiã faciat: nõ ꝓpterea sententia est nulla,si grauat partẽ,& sententia iniqua ferat:Feli.in c.cùm ex officij.de ꝓscript.in ca. cũ Romana. de appel.& in c.qualiter,& q̃n.de accus. Brun. in tract. de forma. examinat hunc articulũ in titu.quan.cens.aliq.trad.per form.in xiij. cõclusione.versi.ex ꝑdictis infertur.vbi multipliciter distinguit.

Contrariũ,quòd sententia sit nulla,tenet Aimo cõsi.clxxxiij.

3 Tenendo istã partem ꝑ Bart.Limita secus esse in arbitratore, in quo si dicatur,quòd pronunciet de iure , si aliàs pronunciauerit,sententia dicitur ipso iure nulla:ita declarat Anto.de Butr. in d.c.Quintauallis.Corn.in consi.cxlvj.volum.iiij.

Cõtrariũ in hoc ẽt tenet Imo.in d.c.Quintauallis de iureiur.

De actionibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Actiones plures quando ad idem competunt, actor vnam ex illis eligere tenetur.

1 EX TEXTV in l.quod ī heredẽ.in §.eligere.ff.de tribut.duo dicta colliguntꝰ.primũ est,q̃ vbi plures actiones ad idẽ competunt,actor debet vnã ex illis eligere. ſm est,q̃ electa vna actione, ad alterã nõ datꝰ regressus.& discurrẽdo vtrunque dictũ:

2 Circa primũ,inquantũ dicit,q̃ ex pluribus actionibus ad idẽ competentibus, actor debet vnã ex illis eligere, ꝓut dr̃ in dicto §.eligere.idẽ ꝓbatꝰ ex text.ꝫ l.nemo ex his.§. quoties.ff.de reg.iur.in l.cùm filius.§.variis.ff.de leg.ij.& ī l.fi.C. de codicill.& ibi Odofred.in ij.nota.Et hoc est qđ dicitꝰ per Bart.in l.edita.ver. ſm genus cumulationis.C.de edend.& ibi latè Doct.dũ dicũt, q̃ q̃n ad idẽ competunt plures actiones,nõ possint vno , & eodem tpe cumulari.qua de re ibi latè per Purpu.n. 198.vsque ad numerũ 232.gl.in c.j.in glo.j.in versic.fed in actionib.xiij.q.ij. Dyn. in regul.nullus pluribus.de regu.iur.lib.vj.Sal.in l.j.C.de furt. versi. aut competunt ad idem.Afflict.in decis.Neap.cxxxiiij.

Contrariũ,q̃ nõ sit differentia inter actorẽ vel reum,sed solũ sit differentia q̃n agit,vel excipit,& quando asserit: gl. in verbo, confitionc.in c.fin.& in c.si quis diuinis.xxx.q.v.

3 Et adeò põt actionẽ quã voluerit eligere , vt creditor , q̃ habet personalẽ actionẽ ad debitum,& actionẽ realem ad pignus, possit nolle pignus prosequi,& instare super recuperatione crediti actione personali.Corn.consi.clxvj.num. 5.& 6.in fi.vol.iiij. versiculo,tamen his non obstantibus.

4 Primò Amplia,vt eriã probabiliter errans cogatur eligere: ꝓ text.in l.cùm filius.in §.variis.ff.de leg.ij.glos.in d.§. eligere.in gl. j.versi.sed hoc non vasset.Ioan. Fab.in §.sed istæ. versic.quicquid tñ dicam.instit.de act.Ange.in l.stipulationes non diuiduntur. §.fi.in fine,versic.vnum adde.ff.de verbo.obligat.

5 Pro quo facit quod dicit Bart.in l.j.in §.quod autem.ff.quorũ legat.versic.oppone de lege,q̃ si incertitudo nõ procedit facto aduersarij,tunc actor debet proponere certam actionem , aliàs secus. Alex.in consi.clxxxij.versi.vide quod not.Bart.volu.ij.

Conttariũ,q̃ vbicunque quis dubitet probabiliter,possit plures actiones cumulare,voluit Inn.in c.cõstitutus.de restit. in integr.ver. nos dicimus.& Alber.in d.l.j.§. qa aũt. versi.idem dicit Inno.ff.quorũ legat.Io.Fab.in §.sed istæ,versi.quicquid tñ dicat, & ibi Ias.ver.ego puto.instit.de actio.Alex. in l.vbi aũt nõ apparet.in §.qui illud,aut illud.in j.nota.ff.de verb. obligã.versi. adde quod hoc singulariter.Purpu.in l.edita.nu.207.& nu.231.versi. v.limitetis.ff.de edendo.Rip in d.§.qa autem.nu.7.Imola in l.stipulationes nõ diuiduntur.versi.an aũt q̃n petitur. ff. de verb. oblig.Card.in c.ꝑstitutꝰ.in iiij.oppos.de restit.in integ.& ibi Imol. ver.sed vltimò videt.gl.in c.Abbate.ī gl.ī verbo,dominij. ver. & vides qđ sentit.de re iudic.ī vj.Sali.in l.j.ver.iiij.ego puto.ff.quo. legat.Ana.in c.in tñ.ver.aduerte tñ.de colluſ.deteg.Et hoc etiã sentit Bar.ī l.vbi aũt ſ apparet.ī §.q illud,aut illud.ff.de verb.obl.

An autem isto casu sit necessaria restitutio in integrũ ex capite iusti erroris,vide in seq.conclusione.

6 Secundò amplia vt idẽ sit nõ solùm in pluribus actionibus ad idẽ tendentibus, sed debet extendi ad alia remedia. & ideò si ad idẽ competit remediũ iuris cõis, & remediũ statuti , vnum quis eligere tenetur.Ang.Areti.in §.j.nu.23.versi.sunt tñ aliqui.insti. de act.& ibi Ias.nu.151.& seq.versi.solet etiam.in fi.Purpur. in l. edita.nu.217.versic.& quid dicitur.C.de edend.

7 Primò limita nõ procedere,q̃n qs est incertus facto aduersarij,tunc cũ nõ compellitur eligere vnam ex pluribus actionibꝰ ad idem competentibus.& in hoc videnꝫ oẽs cõcordare.glo. in d.l.quod in hæredẽ.§.eligere.& ibi Bart.versi.hoc aũt.& Ange.ī versi.nota regulã istã.glo.in d.l.j.§.qa aũt.ff.quor.legat.Bart.in l. edita,ver.ſm genus cumulationis.C.de eden.& in l.fi.ver.vlteriꝰ oppono.C.de codicill.Bald.in l.j.in iij.oppos.C.de furt. Salic.ibi. ver.& hæc q̃n põt esse certus.Ang.in l.stipulationes nõ diuiduntur.versi.an aũt q̃n ponitur.ff.de verb.oblig.Ripa in l.j.§.qa aũt. nu.4.& seq.ff.quor.legat.Fulg.in l.fi.nu.10.C.de codicill.versic. itẽ aliud sapiunt.Maria.in c.j.n.27.vers.sexto fallit.de libe.oblat. Odofred.in d.l.fi.ver.sed opponitur statim.C.de edẽ.& ibi Cyn. ver.tertiò oppono.Iacob.Butr.versi.itẽ oppono.& ibi Alb.vers. & si vnũ tãtum.Fulg.ibi,versi.in eadẽ,ibi erat quasi gl.Ang.vers. in glo.ibi solutio.Pau.de Cast.versi.in glo.seq.quæ incipit,quod eligat.Alex.versi.in eadem,ibi,sed de facto alterius.

8 Et idẽ est generaliter vbicũq; põt esse ꝓbabile dubiũ , q̃a tũc nõ cogit qs eligere, vt dicit Inn.in ca.ꝑstitutꝰ.de in integ.restitu. Ang.ī l.stipulationes nõ diuidunt.ī §.fi.ver.vnũ.ff.de verb.oblig. Imol.in d.l.fi.in fi.prin.ver.an aũt q̃n petitur.C.de codicill. Ana. in ca.in tñ.versi.aduerte tñ.de colluſ.deteg.vt suprà dictum est.

9 Secũdò limita,secus in pluribꝰ exceptionibus , quas reus põt cõiunctim ꝓponere.l.nemo.ff.de except.& ibi gl.in verbo,diuersa.& in c.nullꝰ pluribus.de reg.iur.in vj.ī gl.i.q̃ etiã ampliat in exceptionibus ꝑriis,de quo ponitur in apostil. nostra ad dictã glo. Alber.in d.§.qa aũt.versi.licet Dyn.Bertr.cõsi.cxc.vol.j.in nouis.

Contrarium Dyn.in d.regula,nullus.de reg.iur.in vj.

10 Primò amplia istam limitationẽ,vt ꝓcedat ẽt in exceptionibus ꝑriis:glo.in c.j.versi.ad hoc dico.xiij.q.ij.glo.in regula, nullꝰ pluribus.in verbo,defensionibus.de regu.iur.in vj.vers.& quod dicit.gl.in l.nemo.ff.de except.ī verbo,diuersæ.& ibi Soc.in prin. Ang.Aret.in §.actionũ.versi.nõ est necessariũ.instit.de actio.Io. Andr.in c.imputari.ver.ꝑria allegat.& ibi Anto.de Butr.versi.qđ dicũt.& ibi Card.versi.oppono ad Socin.& Abb.ver. secũdo q̃ritur.de fide instru.Bald.in l.scripturæ.versic. q̃ro nũquid hæc. & ibi Salic.in fi.versi.quæro an lex ista.de fide instru.Abb.in cap. cùm olim.el ij.versic.nunc cautũ est.de priuil.Cuma.in l. nemo. ff.de except.versi.in eadẽ glo.Salice.in l.j.versic. oppono igitur nonò.C.de furt.Decius in l.nemo ex his.in princ.ff. de regu. iur. Ioan.Andreas in regul.nullus.in q.per eum disputata.in quarto argu.ij.partis.de regu.iur.in sexto,decis.Neapo.cxxxiij.in antiq.

11 Ex quo inferunt Docto.q̃ qui accusatur de homicidio cõmisso,põt negare occidisse hominẽ,& cõiunctus põt postea dicere se fecisse ad sui defensionẽ.Bartolus ī l.cũ de indebito.in principio.versi.& ex hoc pluries dixi.ff. de proba.& in auth. ꝑ qui propriã.in fi.versi.& per hoc dico.C.de nõ nu.pec. Abb. in c. is qui. versi.& ex hoc.de solut.& ibi Ant.de But.in fi.Bald.in c.j.§. item si vasallus.versi.& faciunt.de contro inuesti.Bal.in auth.ꝑ qui ꝓ priam.versicu.iuxta prædicta quęro.Ias.in l.j.versicu.quid in criminalibus.C.de furt.in vltima opi.per eum recitata. Baldus in l. si quidem.versiculo,hic & in criminali.C.de except.

12 Amplia hanc primã ampliationẽ primæ limitationis principalis,vt nõ tñ procedat si diuersis temporibus reus ꝓponat ꝑrias exceptiões,sed ẽt si illas ꝓponat vno,& eodẽ instanti,qđ intelligit vt,ſ ꝓponantur conditionaliter, & nõ copulatiue.ita declarat Bar.in l.nemo.in fi.ver.sed ꝑ istud oppono.ff. de exceptio. Aret.ꝑ.xcv.ver.sed circa modũ ꝓponendi.Ant.de Butr.in c.pastoralis.de excepti.versi.oppono q̃ nõ arctet.& Abb.ibi.nu. 19.

versi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

versi.& qõ pendet.Innoc.in c.auditis.versꝰ.& intelligitur proponere.& ibi Abb.nu.24.ver.oppono tertiò.de pscript.Soc.in l.nemo ꝓhibetur.versꝰ.prima cõclusi.ff.de except.Fel.in c.pastoralis.versi.& adde qđ ꝓponens,& ibi Dec.nu.14.de exceptio. qui loquitur in ꝑrietate resultante ex diuersis exceptionibus:secus verò in ꝑrietate resultante ex exceptionibus ꝑriis,vt dixerat in numero præcedenti.& Patis.ibi nu.31.versi.tñ mihi videtur.Barto. in d.l.cum de indebito.versi.ij.nota casum.ff.de probat.

Cõtrariũ Dy.in regula,nullus.de regu.iur.in sexto.versi.vnde mihi videtur ꝙplus tenet vt suprà diximus,ꝙ nec vno, & eodẽ tempore,nec successiuè plures exceptiones ꝑriæ ꝓponi possint. & ibi Io.Andr.versi.quare distinguit Dyn.Spec.in tit. de except. in §.viso,versi.sed qđ si debitor.Cyn.in l.j.C.de furt.ver. si aũt allego.sentit Abb.in c.cũ olim.el secũdo.versi.imo cautum est.de priuil.Raphael in d.l.nemo.versi.mihi aũt videtur.ff. de except. & ibi Soci.in fi.versi.& adde ꝙ vbi reus.Ang.Aret.in §. idẽ iuris. ver.sed tu dic fm Sal.instit.de exceptio.Cagno.in l.nemo ex his. nu.8.ff.de reg.iur.Sal.in l.j.versi.aut ea ꝓponit simpliciter. C.de furt.Dec.in c.pastoralis.de except.versꝰ.qñ aũt reus.Ioan.And.in regula,nullus.de regul.iur.in vj.versꝰ.aut excipiens.& Salic.in l.si quidem.versi.vltimò quærò an reus.C.de except.

13 Secundò amplia,vt istud ꝓcedat nedũ in reo excipiente,sed etiã in actore replicante, ꝙ poterit vti etiã diuersis replicationibus:gl.in verbo,appellatus.in fi.versi.solutio et si ius.cle.si appellatione.de appel.Barto.in l.nemo ꝓhibetur.in fi. ver. & illud est etiã.ff.de exceptio.& in l.si expressim.versi.tñ est quoddam ius. ff.de appel.Feli.in c.pastoralis.versi.& illa regula procedit.de except.Cuma.in l.nemo.in fi.ff.de excep.Ang.Aret.in §.idem iuris. versꝰ.an autem actor.Instit.de exceptionib.

14 Tertiò amplia in actore ꝓponẽte diuersa & ꝑria remedia ꝫ diuersos in diuersis instantiis.Arer.in l.Gallus.in prin.ff.de liber. & posthu.ver.ij.casu.Rui.ꝑs.xciiij.versi.& similiter actor. vol. iij.

15 Primò limita dictã ampliationẽ primæ limitationis principalis,nã licet proponi possint per reũ vno & eodẽ tempore plura facta ꝑria,tñ reus ad dicta ꝑria facta probãda nõ recipitur: Ioan. And.in c.imputari.versi.ego erederẽ.de fide instru. & ibi Anto. de But.versi.dicit Ioan.And.& ibi Abb.versi. secũdò quæritur. & Feli.versi.quinta declaratio.Bald.in l.scripturæ.versi.ꝙro nunquid hæc lex.C.de fide instru.Soci.in l.nemo.in princip.ff.de except.Zas.consi.xvj.num.44.volum.ij.Feli.in ea.pastoralis.versic. item dummodò non producantur.de exceptio.Cagnol.in l. nemo ex his.numer.11.ff.de reg.iur.

16 Secundò limita qñ in eadẽ exceptione reus esset sibi ipsi ꝫrius.Barto.in l.nemo.versi.qñque vna,& eadẽ exceptio.ff.de exceptio.Angel.in l.si ,plusorio.versi.in textu,ibi se ipsum.ff.quan. appell.sit.Dec.in c.pastoralis.nu.13.versꝰ. qñ aũt reus. de except. & ibi Paris.nu.31.versi.& ideò ista opinio.& nu.32.Cagn. in d.l. nemo ex his.nu.12.& ibi Dec.in princ.ff.de regul.iur.

17 Tertiò limita,qñ proponendo ꝫrias exceptiones, grauaret actor onere probationis:Bartol.in dicta l.nemo.versi. si verò ꝓpositio.ff.de except.So.in dicta l.nemo prohibetur.versi. secũda conclusio.ff.de except.Feli.in d.c.pastoralis.versi.itẽ dummodò onus probandi.ff.de except.Cagn.in dicta l.nemo ex his.nume. 13.vbi dicit istam partem *communem.ff. de regu.iur.Paul. de Castro in dicta l.nemo.versicu.idem tamen.

Cõtrariũ tenet Decius in d.l.nemo ex his.in princip.n. 5. & in c.pastoralis.nu.15.de exceptionib.& sentit Bart.in l.cũ de indebito.in princip.versi.secundò nota casum.ff.de probationib.

18 Tenendo primã opinionẽ,q̃ videtur magis *cõis, Limita, qa simul nõ pñt tales exceptiones ꝫriæ proponi, sed successiuè sicita colligitur ex mente Bartol.in d.l.nemo.versi. si verò propositio.quod intelligit Paulus de Castro in dicta l.nemo.ver.sed Ioannes Andr.qñ in aliquo fuit punitus ratione negationis non aliàs.& consi.x.in causa præsenti.versi,si verò quæritur.vol.ij.

De quo vide Socin.in dicta l.nemo.qui contrarium tenet.

19 Quartò limita,qa plures exceptiones ꝫrias conditionaliter proponere reus debet,& ita loquitur Bartol.in l.j.versicu.vnum tamen volo.C.de falsꝰ.causa adiecta legat.

20 Vel successiuè vnã post aliam,imò etiã qñ vno,& eodẽ tempore illas ꝓponit,ita proponere intelligitur,nõ aũt pñt vno, & eodem tempore coniunctim proponi.Card.in cap.imputari,de fide instrum.versi.oppono hoc.Barto.in l.si expressim.versic. tñ est quoddam ius.ff.de appella.Feli.in capi.pastoralis. versic.dic ꝫ glo.hic.de excep.& in versi.intellige.Bald.in l.j. ver. circa fm. C. de furt.Deci.in l.nemo ex his.in princip.ff.de regul.iur. Ioannes Andreas in regula,nullus.versꝰ.aut exceptiones.de regu.iur.in vj.

21 Imò dicit Archid.in c.si qs episcoporũ.in fi.ver.si verò ꝑcisè ꝙ reus persistens in negatione,nõ põt opponere exceptionem. iij.q.vj.refert & sequitur Fel.in c.pastoralis,versicu.itẽ iutellige. de excep.qui subdit ꝙ si fuit admissus ad probandũ,& probauit, valet probatio.Bal.in l.peremptorias.versiculo,quæro nunquid ille.C.sent.rescin.non possẽ.

22 Quintò limita,qñ in pœnã negantis impeditur quis aliã exceptionem ꝓponere,vt ponit gl.in regula,nullus plurib.in princi.ibi,nisi fortè specialiter.de regul.iur.in vi.& in l.nemo ex his, versi.hæc aũt vera sunt.ff.regu.iur.Bart. in l. nemo ꝓhibetur.ff. de except.ver.ꝑdicta vera.Bald.in l j.versi.circa fm.C.de furt.Fel. in c.pastoralis.ver.itẽ intellige.de excep.Ang.Are.in §.idẽ iuris. versꝰ.fallit qñ lex.Insti.de except.Cagn.in d.l.nemo ex his.n. 13. versꝰ.quintã limitationẽ.& Feli.in d.c.pastoralis.q dicit post Bal. i l.si qdẽ.C.de exce.ꝙ licet reus possit ꝑriã exceptionẽ ꝓponere, nõ tñ euitat pœnã negantis.& idem dicit Bart.in d.auth.cõtrà q propriam.versic.vltimo scias quod Dyn.C.de non nu.pecunia.

23 Sextò limita,nã licet reus possit vti pluribus exceptionibus ẽt ꝑriis,si tñ in vna succubuit,licèt aliã proponere possit, non tñ euitat cõdemnationem expensarũ in ea,in qua succubuit.Bertr. consi.cccl.xxxiij.vol.iij.versi.sed videtur posse responderi.

24 Septimò limita,qñ reus,qui proposuit vnã exceptionẽ cõtrariã,fuisset iin aliquo punitus ratione succumbentiæ, nam si in aliquo non fuisset punitus:cõuictus non posset aliam ꝑriam exceptionem proponere,quia sibi denegaretur audiẽtia.Io.Andr. in regula,nullus pluribus.de regul.iur.in vj.ponit Paul.de Castro in l.nemo prohibetur.versi.sed Ioan.Andr.ff. de except. Bald. in l.j.versi.item quæro an quod primo.C.de confessꝰ.

Contrarium tenet Socin.in d.l.nemo.versi.hãc tñ conclusionem,vbi probat ex pluribus istam partem esse *communem, & aliam superiorem communiter improbari.

25 Secundò principaliter limita regulam principalem: nã,vbi plures actiones non competunt ad idem,sed ad diuersa,tunc nõ est de necessitate electio facienda.glosꝰ.in c.abbate,in verbo,dominij.in fi.versi.alij dicunt.de re iudic.in vj.

26 Tertiò principaliter limita, qñ plures actiones ad idem cõpetunt contra diuersos,quia tunc quis non tenetur eligere.Bar. in l.edita.versꝰ.quintũ genus cumulationis.C.de edend.Rom.ꝑs. ccxl.& Purpur.in d.l.edita.nume.185.& 214.versiculo, sextò limitatur.& num.231.versicu.ij.limitatur.

27 Quartò principaliter limita,quia de iure canonico admittitur libellus alternatiꝰ,per text.in c.Abbate.de re iud.in vj. & ibi Archid.versi.vel quasi.c.constitutus.de in integ.restit.

28 Item admittitur libellus copulatiuus.c.quẽrelam.de elect.c. dilectus.de cappell.monac.

29 Sed ꝙ in hoc non sit differentia inter ius ciuile & canonicũ, sentit Spe.in tit.de actor.& pet.§.sequitur.versi.itẽ no.& in §.nũc dicendum.versi.in actione reali.de causꝰ.possꝰ.& propri.Io.Fab.in §.sed istæ.versi.videmus de vltimo.instit.de action.

30 Quintò limita, qñ ambæ actiones sunt principales,& ad idẽ cõperunt,secùs verò si vna est principalis, & altera in consequẽtiam tendens ad eundum effectum: de quo dic vt per Purpur. in l.edita.nu.231.versic.limitatur.C.de edend.

31 Sextò limita nisi pars taceret, & non opponeret, quia tunc iudicium procederet.Maria.in c.fi.versi.j.casu.de libell.oblat.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Actione vna electa alteri censetur renunciatum.

1 SECVNDA cõclusio,quã ponit Iurisconsultus in l. qđ in hæredẽ.§.eligere.ff.de tributoria.est ꝙ electa vna actione:alteri ad idẽ competẽti censetur adeò renunciatũ,vt ad illã amplius regressus nõ deẽt, ꝓbat tex.in l.i delictis.§.si detracta.ff.de noxal.in l.fi.C.de codicill.Bar.in l.j.§.vnde quæritur,ver.idem in contractibus.ff.de public.Albe.in l.fi.ver.quare distinguit.C. de edẽdo. Afflict.in decision.Neap.cxxxiij.

2 Primò amplia etiã si sint diuersæ actiones: si tñ competãt ex eadẽ causa.Bar.in l.j.§.vnde q̃ritur.ver.fimile videmꝰ.ff.de publi.

3 Secũdò amplia etiam in delictis,quia qñ ex eodem facto, & ex eodem crimine plures actiones competunt, vna electa alteri censetur renunciatum:ita Bartolus in dict.l.j.§. vnde quæritur. versiculo,primò regula est.ff.de public.

4 Tertiò amplia,etiam si ex causa intentata nõ obtineat agens, quia nõ propterea datur regressus ad aliam actionem,cui censetur renunciatum.glo.vnic.in l.post diem.ff. de lege commiss. & glo.in l.Aemilius.in verbo,restitui.ver.sed illud efficaciter.ff. de mino.Salice.in l.commissoriæ. C. de pact.inter empt. & vendit. versi.ꝙro an sola petitio vsurarũ.Aret.cõsi.cl.versi.ista cõclusio probatur expresse.Maria.Iun.consi,lxxxiiij.numero.8.volum.ij.

Contrarium Paul.de Cast.in l. cõmissoriæ. quam legit cum l. si ea lege.versi.dic breuiter.C.de pact.inter empt.& vendit.

Tenen-

Tenẽdo primã opinionẽ tanquàm magis *communem, Limita nõ ꝓcedere qñ quis succumberet,quia elegisset actionem in competentem:quia tũc datur regressus ad competentẽ, quam nõ elegerat.Iacob.Butr.in l.j.versꝰ.tu dic.& ibi Alber.ver. si per meum factum.& ibi Sal.versꝰ.igitur primò.C.de furt.

Quod ibi intelligit,nisi scienter remedium incompetens elegisset.& versi.aut succubuit.& Alex.versi.puto concludendum. Paulus de Castr.in l.Clodius.versi.distingue tres casus.ff.de acq. hæred.Maria in c.fi.versꝰ.ij.fallit.de libel.oblat.Iacob.Butr.in d.l. fi.versic.aut est vna via tantùm.C.de codicill.

6 Item sublimita,qñ tempore electionis vtrumque remedium poterat competere,vel alterũ tãtùm: secus verò qñ ante electionem nullum competere poterat,& alterum tantùm erat in esse ꝓducibile: vt per Saly.in d.l.j.versi.oppono ergo modò.& versi. secundo casu.C.de furt.

7 Item sublimita qñ remedium competere poterat,sed postea desiit cõpetere sine facto eligentis,quia tũc recurrere potest ad aliam actionem,siue ad illud aliud remediũ.Maria.iun. consilio lxxxiiij.n.33.& seq.vol.ij.

8 Quartò amplia,etiã si ambæ actiones competunt de iure cõmuni,nedum si vna competat de iure communi, & altera ex priuilegio.Paulus de Castro in l fi ea lege.ver.& sic nota.C.de pact. inter empt.& vend.

Contrarium vbi vna de iure, altera ex priuilegio. Alber. in l. fi.ver.& si vnum competat.C.de codic.

Quintò Amplia vt talis renunciatio, q̃ resultat ex electione vnius actionis, operetur nedũ in vna instãria,sed etiã in diuersa. Bald.in l.incerti.versi.conclude ex prædictis.C.de inter dict.Purpu.in l.edita.nu.217.versi.& tale præiudicium.C.de edendo.

Sextò Amplia nedũ ꝓcedere in pluribus actionibus ad idem tendentibus,sed ad alia remedia extendi.& ideò si ad idem competit remediũ iuris cõis,& remediũ statuti, vnum quis cognoscendo,alteri censetur renunciasse.Ang.in §.j.n.23.ver. sunt aliqui.Instit.de act.& ibi Ias.nu.152.& seq.versꝰ. solet etiam.in fi. Purpu.in d.l.edita.num.217.versi.& quod dicitur.C.de edend.

21 Septimò Amplia idem esse in criminalibus, vt per Bart. in l. j.§.vnde quæritur.versi.prima regula est.ff.de public. Ana. in ca. intantùm.de colluꝺ.de teg.versi.quærit hic Inno.

22 Octauò Amplia,quia si quis elegerit causam intestati à principio nõ põt postea deducere causam testati.Fulg.in d.l. fi. versi. idem,& est tertium exemplum.C.de codic.

13 Primò limita nisi errans quis vnã actionẽ elegerit.Salyc. in l.j.versꝰ.primo casu.& versi.aut errantem.& versi.ideò circa materiã venationis.C.de furt.& dictũ est suprà in præcedenti conclusioue,in prima ampliatione.Alber.in l. fi. versꝰ.aut est electio impropria.& Bal.versi.vnde l.nostra.C.de codicill.

14 Sed an isto casu sit necessãria in integrũ restitutio ex capite iustì erroris.Bart.in d.l.ꝙin hæredẽ.§.eligere.ff.de tribut.veri.itẽ ꝙ infrà.sentit ꝙ sic.& idem ibi Bald.versi.sed aduerte.Ias.in l.fin. versi.secundò limita.C.de codicill.post Bart.ibi.versꝰ.sed si elegit viam.& ibi Paul.de Castr.versi.Bart autem & melius.

Cõtrariũ,ꝙ etiã sine restitutione liceat redire ad aliam actionẽ,qñ quis errauit, tenet Bald.in l.j.in tertia opposit. C. de furt. & in l.fi.versi.si autẽ errauit.C.de codicil.& ibi Ange.versi.in gl. quæ incipit.Fulgo.ibi.versi.dicit hic fm d.Bart.& Alex.versi.aut errauit in facto.& versi.sed circa hoc est dubium.Maria in c. fin. versi.i.igitur fallit.de libel.oblat.

15 Secundò limita,qñ actiones plures nõ ad idẽ competerent, sed ad diuersa.glo.in d.l.quod in hæredem.§.eligere.in gl.ĩ.versꝰ. sed hæc solutio. & ibi Bart. in summario. tex. & Bal. similiter in summario.ff.de tribut.Saly.in l.j.versic.aut ꝫ eundem.C.de furt.

16 Tertiò limita qñ agitur ad idẽ, & ex eadẽ causa, secus verò qñ agitur ad idẽ,sed ex causa diuersa, qa vniusˢ electione altera nõ electa nõ tollitur.Alberi.in l.quod in hæredem. §. eligere. in fi.versi.in gl.nota regula.ff.de tributoria.Paulus de Castro in l.edita.versi.in gl.ibi,sed cumulatio,C.de eden.Bart.sentit in d.l.j.§. vnde quæritur.versi.simile videmus.ff.de Public.Maria. in tract. citat.versicul.quartò fallit,de libell.oblat.Iacobus Butr.in d.l.fi. C.de codicill.versi.quare distinguit.& Fulg.versꝰ.sed pone.

17 Sublimita,nisi obstet exceptio contrarietatis:Bartol.in l. fi. in prima oppõi.C.de codi.

18 Quartò limita qñ agereturˢ ꝫ diuersas personas, qa per electionẽ vnius actionis,alteri actioni ꝫ diuersam personam competenti nõ censetur esse renunciatũ.Bart.in l.j.§. vnde quærit. ff. de Public.versi.& hoc si ꝫ eundẽ.Aret.in l.ex duobus.ver. ponit deinde quintũ genus.ff.de duobus reis.Purpur.in l.edita.n.214. versi.vj.limitatur.& Alex.ver.& dicit Ang.C.de edendo.& Paul. de Castro in l.cùm quærebatur.versi.inducit autem Ang.ff. iud. solui.Maria.in c.fi.de libell.oblat.ver.vj.fallit.Ang.in l.final.versꝰ. itẽ contra diuersos.C.de codicill.

19 Quintò limita,qñ est electa actio prærscripto tempore,quia tunc ad aliã datur regressus.Bal.in l.si prædiũ.C.de ædil.act.Cremen.sing.lxiiij.Alex.in apostil.ad Bat.in d.l.quod in hæredem. §. eligere.ff.de tribut.act.

20 Sextò limita,nã licet dicatur renunciasse alteri per electionẽ alterius,illud verũ est ex ꝓsona sua,secus verò ex ꝓsona alterius.gl.in l.nemo ex his.in §.quoties.ver.ità qđ dixi.ff.de reg.iur. Io.Fab.in §.sed istæ.versi.quicquid tamẽ dicat.Instit.de actionib.

21 Septimò limita,qñ ex electione non esset ius alteri quæsitũ. Sal.in l.j.versi.aut circa idem.C.de furt.Cyn.ibi,versi.solutio variis,& diuersis modis.

22 Octauò limita,si modò super actione electa secuta sit sentẽtia,qa tunc videt effectualiter electio facta.Anan.in c.intant.in. de colluꝺ.deteg.ver.adde ẽt prædictis.& ita sentit gl.j.in c.j.versi. sed in actionibus.xiij.q.ij. quæ dicit,ita demũ fieti præiudiciũ ꝓ electionem,si secuta sit sententia,in qua eligens succumbat.

Contrariũ voluit gl.ꝙ imò etiã per litis cõtestationem cẽseatur facta talis electio,q̃ præiudicet:voluit glo.in l.nemo ex his. ĩ §.quoties.ff.de reg. iur.versꝰ.sed dicas.q̃ dicit,ꝙ attẽditur vel litis cõtestatio,vel libelli datio.& Ang.in d.l.quod in hęredẽ.in §.eligere.ver.itẽ aduerte.ff.de tribut.Cy.ĩ l.j.i vj.q.C.de fur. & voluit Fulg.in l.fi.ver.in eadẽ.ibi ratio.C.de codicill.& ibi Bal.ver.declarato itaque tex.& de litis cõtestatione dicit Pau.de Castr.in l.fin. nu.4.ver.in textu,ibi voluerit.C.de codicil.& Guald.caut.xvij. ĩ ti.de acqui.hære.Boer.decis.xxxiij.nu.14.Alex.in l.fi.C.de codicil.ver.in text.ibi agere.dicit idem per libelli oblationẽ.& idẽ,ꝙ per libelli oblationẽ dicatur facta electio,ponit Ias.in d.l.fi.versꝰ. ij.ex eodẽ verbo.Et etiam ante litis contestationẽ, sentit Specu. in titu.de instrum.edit.§.compendiosè.versi.& nota.

23 Nonò limita,nã qñ vnũ deducitur in iudicio per modum exceptionis,cõtrariũ eius deduci põt ĩ iudicio per modũ actionis:ita dicit Ang.per illum tex.quem dicit ad hoc singularẽ in §. illud.versi.vel dic quòd quando.in auth.de triente & semisse.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Agens à principio ex testamento,non potest amplius ab intestato agere.

EX regula secunda,de qua suprà,inferturad dispositionem text.in l.fi.C.de codicil.vbi tex.disponit, ꝙ q agere inceperit ex testamẽto,vt amplius ab intestato agere non possit.

1 Nã hoc dictũ ampliat duobꝰ modis ex dispositione tex.d.l. fi.

2 Primò ampliatur,etiã si à principio causam testati vel intestati deduxerit,vt teneatur illã prosequi:ita probat tex.in d.l.fi. ver. qui hereditatem petit,& ibi statim inter ipsa iuris auspicia propositum suæ intentionis expleat.

3 Secundò amplia,etiam si testator dixerit velle testamentum suum valere nedum iure testamenti,sed etiam iure codicillorũ: vt est text.in d.l.fi.ver.vt etiam illud sanciamus.

4 Quod ꝓcedit etiã si in causa testati succumberet, & ratione dictæ clausulę vellet post succumbentiã in causa testati,ad causam codicillorũ,& intestati recurrere:quod non licet,qa est varietas circa vnã & eandem scripturã:ita Cy.in l.j.C.de furt.versi, aut nõ simul.& ibi Sal.versꝰ.alij dixerunt.& versꝰ.ego dico.Bar. in l.Clodius.ver.aut quæris vtrum illud lucrum,& ibi Pau.de Castr. versic.distingue tres casus.ff.de acqui,hæred.

5 Tertiò amplia,etiã si nõ opponatur à principio ꝫ proponentẽ causam testati ad causam intestati, qa omnino iudiciũ deficit ipso iure,vt dicit Maria.in c.fin.versꝰ.secundo casu.de libel.oblat.

6 Quartò amplia,etiam in muliere.Roma.consi.cxxv.versꝰ.præmissis autem locus est.

7 Quintò amplia,etiã si sine scriptura per testes probare vellet se heredem ex testamento,& per testes se hæredẽ ex causa fideicommissi.Bal.in d.l.fi.versꝰiiij.oppono.C.de codicil.

8 Sextò amplia,idẽ esse si primò actũ sit ex causa intestati,quia non põt postea recurrere ad causam testati.Alex.cõsi.cxxj.versi. sed primis non obstantibus.iuncto versꝰ.cum ergo.vol.j.

Contrarium Bar.in l ex sextante.ff.de excep.rei iudicatæ.

9 Septimò ampliatur,etiã si à principio petat hereditatẽ nõ exprimendo aliquã causam,si postea fuerit vnã causam specialiter ꝓsecutus.Barto.in l.ex sextante.ff.de exceptio.rei iudic.

10 Primò limita, qa quamuis nõ liceat ex vna scriptura modò causam testati,modo causam intestati deducere,secꝰ est ĩ diuersis scripturis:Barto.in l.Clodius.versi.aut ꝙris vtrũ illud lucrũ.ff.de acquirenda hæredita.Barto.ĩ l.final.versi.ad istud oppono.C.de codic.& ver.oppono.de pe.her.& ibi Ang.ver.in tex.Pau.de Ca ver.si aũt ꝙræ.C.v.in l.j.C.de fur.ver.secũdo casu subdistingue,& ibi Sal.ver.alij dixerunt.& versi.ego dico. Paulus de Castro in l.

Clo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Clodius.versic.distingue tres casus.Iaſ.in dicta lege final.versic. quartò limita.Odofred.versic. & signati circa legẽ istã. Imol.in dictã l.Clodius.versũ primũ est.ff.de acquir.hæred.& ibi Roma. in ſi.verſ.adde q̃ idem voluit etiã .Bart.in l.ex ſextante.verſ. oppono.ff.de except.rei iud.

Contrarium Bald.in dicta.l.ſin.verſ. ſed vnum ſolum quæro.

11 Tenendo primã opinionẽ,q̃ videtur magis *cõis, intellige niſi qs ſcienter elegiſſet , quia tunc ſiue in vna , ſiue in pluribus ſcripturis,vna electa,nõ datur regreſſus ad aliã,ſed differentia,q̃ ſit inter vnã,& plures ſcripturas,locũ habet q̃ qs in iure errat. ſequitur Iaſ.verſ.ſed concorda.in d.l.ſin.C.de codicil.

12 Itẽ ſublimita,niſi plures ſcripturæ factæ eſſent vno, & eodẽ tempore.Alex.in l.ſi.verſ.nec obſtat primus.C.de codicil.

13 Sublimita ex mẽte textus in d.l.ſi. in liberis , vel parentibus, & cognatis vſque ad quartũ graduni,vel cognatis vſque ad tertiũ:vt ibi in verſ.ſi qs verò.C.de codicill.Iaſ.in d.l.ſin.verſ.poſtea in quarta parte ponitur.apoſtill.ad Iacob.Butri.in dict.l.ſi.in fin. verſic.limita primò.

14 Amplia dictã ſublimitationem,etiã q̃ ex certa ſcientia perſonæ expreſſæ elegerint vnã,vel aliam cauſam , ga ad aliã redire poterunt.Boer.deciſ.xxxiij.nu. 17.& ſequ.

15 Secus in tranſuerſalibus.glo.licet nõ ſe firmet,in d.l.ſi.ſuper verbo,agnationis.Iacob.Butr.in d.l.ſi.verſi.itẽ oppono q̃ inter agnatos.& Cyn.verſi.tertiò q̃ritur.Angelus ibi,verſi.in gl.ibi, q̃ incipit,intellĩgunt quidam.Iaſon l.ſin.verſi.ſecundò limita.C.de codic.Roma.conſi.cxxv.in fin.verbis. verſic. quod aũt ad ſororem.Boer.deciſ. xxxiij.nu. 18.

16 Secundò limita,ſtante probabili ignorantia: de quo dic vt per nos dictum eſt in præcedenti concluſione.

17 Tertiò limita,nã creditores,vel legatarij ,ppter ,pbabilẽ incertitudinẽ pñt poſtq̃ viã teſtati elegerunt ꝫ hęredem ſcriptum, etiã legitimũ hæredem cõuenire.glo.in l.controuerſia, in gloſſ. magna.verſi.ſi verò detur.& ibi Bartol. verſi. tertiò nota limitationẽ.ff.de tranſaction.& Iaſon in dicta l.ſin.verſ.iij.limita. licet dicat non eſſe ptopriam limitationem illius textus,tñ illã nõ impugnat,q̃ nõ ſit vera.Alexander in dicta l.ſin.verſicul.item vltra Docto.& Boer.deciſ.xxxiij.nu. 15.& ſeq.

18 Quartò limita,ſi in iure inteſtati ſuccubuit per ignorantiã iudicis.Fulgoſ.in dicta l.ſi.verſi.ſed ſi elegiſſent.C.de codicill.

19 Quintò limita,qñ in primo iudicio actum eſſet ex perſona alterius.Alexand. in l.finali,verſiculo in gl. in verbo , præcluſiſſe.C.de codicillis.

20 Sextò limita in reo,qui in terminis d.l.ſi.põt dicere teſtamẽtum nõ validum,& ſi ſuccumbit,iuuari codicillis, & ſic cauſa inteſtati.deciſ.Neapo.cxxxiiij.in antiq.

21 Facit quod eſt dictum ſuprà,de facultate cõceſſa reo in pluribus exceptionibus contrariis.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Arbiter ſeu arbitrator eligens in procedendo vnam viam, ea ipſa videtur alteri renunciaſſe.

1 OPPORTVNE ex prædictis inferri põt ad illam q.q̃ qui põt vt arbiter,& vt arbitrator ,pcedere,eligendo vnã viã,alteri cenſetur renunciate,vt dicit Inn. in c.cũ ex officij.verſ.itẽ ex hoc nota.de præſcript. Spec.in tit.de arb.in §.ſi.verſ.q̃ ſi compromiſſum. Bart.in l.ſi ſocietatẽ.in §.arbitrorum.verſ.quid ſi incœpit proſequi.ff.pro ſoc.Bal.in l.iij.verſ.dicit Inno.ff.de milit.teſta.Fel.in c. cùm ex officij.verſi.non aperiunt.de præſcr.

Cõtrariũ Bal.in l.non codicillum.ver.extra not.C.de teſtam. Anto.de But.in c.Quintaullis.verſ.iiij.ex his,de iureiur.

2 Tenendo primã opinionem , Primò limita, niſi dictũ eſſet in cõpromiſſo,q̃ procederet vel vt arbitrator,vel vt arbiter,prout ſibi videbitur:qa tũc poterit etiã poſt electã vnã viã,in vim alterius procedere.Bart.in extrauag. ad reprimen. in verbo ,prout, verſ.ſed dices tu.& ponit Nicell.in concord.Bart.xxj.

3 Secundò limita qñ expreſsè eligeret vnã viam , ſecus verò ſi eligeret tacẽdo.Abb.ĩd.c.Quintaullis,ver.dicũt.& ſentit Hoſt. vbi.ſ.ver.qd dices.& ibi Io.And.verſi. & qd dices. Ant. de Butr. ver.iiij.ex his.de iureiur.& ibi Pariſ.nu.28.Imol.in c.ſi.verſ.tu potes concludere.& ibi Fely.ver.ſi aũt nihil dixit.glo.in cle.ſæpe.in verbo,partibus.de verb.ſignifi.Rom.conſi.cxxxiij.

4 Tertiò limita,niſi eligendo vnã viã eligeret reſeruando ſibi etiã facultatem ad aliam reuertendi,vt dicetur infrà in alio caſu.

5 Et ſimiliter qui põt tanq̃ ordinarius,& tanq̃ delegatus ,pcede re,vel tanq̃ executor gratiæ,vel tanq̃ executor iuſtitiæ , vna via electa,ad alterã non recurrit.Inno.in c.cùm ex officij.verſ.itẽ ex hoc loco not.de pſc.Sp.in tit.de iurisd.omn.iud.verſ.vltimò not.

Cõtrariũ Bal.in l.neque natales.in ſi.ver.plus dico.C. de ,pb. Fel.in c.ad petitionẽ,verſi.vlt.not.vbi nõ plenè firmat.de accus. Bal.in c.ſi.verſ.iiij.q̃ritur.de pſium.& ibi Fel. verſ. ſecũda ꝫcluſio.

6 Primò limita,niſi expreſsè reſeruaret ſibi,electa vna, poteſtatẽ,& facultatẽ redeundi ad aliã,Inn.ĩc.cũ ex officij. verſ.itẽ poſſet eligere.de præſcription.& ibi Hoſtien.verſicul.poſſẽt tamen eligere.Imola verſicu.extra gloſ.tetigit Fel.verſic. tñ ſi expreſsè dixit.Spec.in titu.de iurisd.omniũ iudic.in §.j.verſ.vltimò nota. Pariſ.in c.cùm ex officii.nu.28.de præſcr.

7 Et ſimilirer partes ipſæ, q̃ poterãt ,pcedere ordinariè, & ſummariè,ſi elegerunt viã ordinariã,nõ poterũt ad ſummariã recurrere,vel ecõtrà.gl.in cle.ſæpe.in verbo, partibus.de verb.ſignifi. Roma.ꝫ.cxxxiij.Fel.in c.veniens.el ij.verſ. vbi etiã adde.de teſt.

Cõtrariũ Bal.in l.iij.ff.de milit.teſtam.verſicu.& ideò eſt argu.

8 Limita & intellige qñ electio facta eſt expreſsè, ſec' ſi tacitè: quo caſu põt procedere ſecũda opinio,per ea , quæ diximus ſuprà in alia illatione.

9 Secũdò limita,nã qñ viæ executiuæ competunt ad idẽ cõſequẽdũ,electa vna via executiua, altera nõ cenſetur excluſa.Bar. in l.cõſentaneũ.C.qũo,& qñ iud.verſi.q̃o ſecundò.Bal.in l.qui legati.C.vt in poſſ.legat.Iaſ.in l.j.verſ.adde q̃ idem eſt.ff.ſi quis ius dicẽti nõ obtẽ.& Bal.in l.ſi.§.ſed ſi cũ ſcio, in ſi.ver.vlt.q̃o.ff. ſi cert.pet.& in l.ignorare,in ſi.C.de teſt.milit. Bened.de Plũb.in repet.l.nemo carcerẽ,verſi.patet ex hac litera.C.de exact.trib.li. x.Ang.in l.q reſtituere,verſi.in gl.in fi.ff.de rei ven.Bal.ĩl.j.§.hoc iudiciũ,verſ.illud nota.ff.ſi qs ius dicen.nõ obtẽ.Paul.de Caſtro in l.iiij.§.ait ptor,verſi.qd ergo ſi elegit.ff.de re iudic.& in l.ſi Stichũ dari.§.idẽ Celſus,verſ.eadẽ ratione.ff.de nouatio.in l.qui legare,verſi.per hoc etiã patet.C.vt in poſſ.leg.& in l.iiij.§.ſi ex cõuẽtione,ver.itẽ,& verſ.ſed ſi pignora.ff.de re iud.Abb. in c. ,pur, nu.20.ver.& ſi pars.de dol.& cõt.Ang.in l.aduerſus.C. de act.& obli.Alex.in d.§.ſi ex cõuentione,ver.& ſic habes tex. Car.Alex. ĩ c.dilectus,verſ.not.ex tex.ibi, ,ppter.de appel.Hipp.in l.vnius.§. cuſtodiæ,ver. ,p quo facit.ff.de q̃.& ĩ rub.de fideiuſ.verſ.ix.q̃o. & in ſing.cccviij.& ĩ practica ĩ §.attingam,verſi.q̃ri ẽt pr.Guid. Papæ ꝫ.xcix.nu.2.verſi.ꝑterea videmus,& ꝫ.cv.nu.2.verſ.j.& ꝫ.cxiiij.nu.5.verſ.& quod eligendo.& ꝫ.cxvij.nu.3. ver.j.quia videmus.Dec.in ꝫ.ccccl.xnu.9.verſi.& ad hoc bene facit, & ꝫ. xij.verſ.v.nã cũ Alex.cõſ.cxxviij.ver.facit quod in ſimili dicitur, vol.iiij.verſ.ita ergo in propoſito.Claud.in l.de pupillo.§.menuiſſe.verſic.item vltra Doct.ff.de oper.nou.nunc.

10 Primò amplia hãc limitationẽ,vtẽt lite pẽdẽte poſſit recurri ad aliud remediũ,alio omiſſo:Alex.2.cv.ver.ſicut ergo.vol.iij.

11 Secundò amplia,vt ẽt iudex electo vno remedio tendẽte ad executionẽ,poſſit ad aliud recurrere:Bar.in l.j.verſi.dico ergo,& ibi Iaſ.verſ.adde etiã dũ Bart.hic.ff.ſi qs ius dicentinon obtemp.

12 Primò limita,vt iſta procedant , qñ vnũ poſt aliud ,pponi, nã aliàs vno,& eodẽ tempore duo remedia executiua ,pponi nõ pñt:Ang.in l.nemo carcerẽ.C. de exact. tribut. lib. x per Hipp.in pract.ĩ§.attingã.n.55.& in rubrica de fideiuſſ.ver. & vide Ang.

13 Secundò limita qñ per vnũ remedium executiuum intenta tũ,& obtentum poſſet creditori plenè eſſe conſultum:Ang.in l. qui reſtituere.ff.de rei vendi.verſi.in glo.in fin.

Contrarium tenet Iaſ.in l.j.verſic.& idẽ tenet.ff. ſi qs ius dicẽti non obtemp.

14 Prima tñ opinio procederet,quando ex primo remedio intentato poſſet dici creditori ſatisfactum,& ſibi ſolutum : Guido Papæ.q.ccccxxxviij.

15 Ex quo infertur,q̃ miſſus in poſſeſſionẽ cauſa rei ſeruandæ, põt compellere reũ ad recuperandã tenutã: Archid. in rubrica de eo q mit.in poſſ.cauſa rei ſeruan.gl.in authen.de fideiuſſio.in §.j.in verbo,firmat.Abb.in c.ij.nu.18.de dolo & cõtu.Ioan.And. in addit.ad Spec.in §.ſequitur,verſi.porrò,ſuper verbo,expenſis. Abb.in c.qñ frequenter.§.in aliis.nu.48.verſi. vltimò circa, vt lite nõ conteſt.Anch.in d.rub.de eo,qui mit.in poſſ.cauſ.rei ſeruan.in prin.& ibi Ioan.And.in primis verb.

16 Quã opinionẽ intellige,& declara vt per Bal.in rub.de eo,q mit.in poſſeſſ.cauſa rei ſeruand. in decret.videlicet , qñ miſſio fit actione perſonali vbi mora præcedit:vel actione reali,quãdo fructus non ſunt reſtituti.

Contrarium in principali dicto tenet Ant.de But.in c.ij.in fin. verbis, de dolo & contuma. & ibi Anch. verſ.q̃ro poſt Ioan.de Ligna.& Dom.in rub.de eo,q mit.in poſſeſſio.cauſa rei ſeruan. in vj.poſt Io.And.in prin.

17 Et ſimiliter qui põt via facti recuperare poſſeſſionẽ,ſi iudicẽ adit,ad viã facti recurrere nõ põt:Bal.in Lij.in x.q.C.de ſeruit.& aqua.& idẽ Bal.in l.j.verſi.itẽ nota.ibi,qa dũ aſſumitur via. C. de execu.rei iud.& in l.ẽdẽ.ver.iij.q̃ro.C.locati.Dec.in l.ſi.n.31.ver. & ratio videtur.C.de edict.diui Adria.toll.Grat.conſil. xc. nu. 3. verſ.præterea nõ eſt vſus.vol.j.Ruin.cõſ.cxxvij.nu. 12.ver. & qa

eligendo

eligendo.vol.v.Are.in l.clam poſſidere.nu.2.ver.j.niſi.ff.de acqr. poſ.Ang.in l.nemo carcerẽ,poſt mediũ,verſ.itẽ an poſſit capi.C. de exact.tribut.lib.x. Clau.in d.l.clã poſſidere.§.qui ad nũdinas, verſ.hãc tñ concluſionẽ.ff.de acquiren.poſſ.Dec. in conſi.cxlvj. verſ.iij.conſiderandũ eſt,& conſ.cccc.verſ.iiij.reſpondetur.Are. in §.actionum,verſi.nec obſtat ſi dicatur.Inſtit.de act.Ripa,in d.l. de pupillo.§.meminiſſe.nu.7.ff.de nou.oper.nuntia.Gram.conſi. lxxxvj.Bertran.conſi.xxxj.vol.j.in antiq.

Contrarium Bal.in l.ij.verſ.ſed an proprietarius.C.de iure emphy.Alex.in l.quemadmodum,verſi.adde ad §.ff.de acquir.poſſ. Rui.conſi.xlij.vol.iij.vbi hoc ſibi præiudicauit.volu.iiij.

18 Limita,niſi iudex eſſet aditus cũ ,pteſtatione, reſeruata facultate facti.Alex.cõſ.cxxix.verſ.accidit quia,vol.iiij.Grat.ꝫ.xxxvij. verſ.circa quam,vol.j.Iaſ.in l.ij.ver.iſtud tamen limito. C. de iure emphy.Dec.conſi.ccccl x.nu.9.verſi.ſed interueniente.Ripa in l. de pupillo.§.meminiſſe,ver. is autem,qui poteſt. ff. de oper. nou. nunc.Tiraq.de conſt.in prima parte.nu.41.

19 Et idem eſt quando iudicem adiuiſſet circa iurium ſuorum præiudicium:Grat.conſi.lxxvj.volu.ij.& ver.iij.dico.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Ceſſio actionis ſi pretium non correſpondet actioni ceſſæ, tanquam ſimulata non valet.

1 LEX,Per diuerſas.C.mandati, prouidet q̃ ceſſio actionis,vbi pretium nõ correſpõdet actioni ceſſæ, nõ valet,quia præſumitur ſimulata,ſiue calumnioſa,niſi vſque ad quantitatem pretij ſoluti, pro qua autẽ agit cedens,& iſte eſt caſus in d.l.per diuerſas,& declarat ibi Bar.in prima oppoſ.Bal.in l.ij.C.ne liceat potent.& fuit de mente gl.in d.l.per diuerſas,in verbo,propterea,& in gl.ſi.& ibi Albe. de Roſate ex mente Odofredi,& Pau.de Caſt.idem tenet Inn. in c.ſi.de alie.iud.mut.cauſa facta:Spe.in tit.de ceſ.act.Soci.in conſi. xviij.volu.j. Azo in ſumma , ne liceat potent. Ruin. conſil.lxxij. volumine primo.

Contrarium verò q̃ tam in d.l.per diuerſas,quàm in l.ab Anaſtaſio,C.manda,agatur tantum pro parte,pro qua eſt ſolutũ pretiũ, & in reliquo neuter agere poſſit , nec cedens , nec ceſſionarius, tenet Iac.de Arena,Pet.& Cyn.in d.l.per diuerſas.C.mandati.

2 Item procedit d.l.per diuerſas:q̃ ceſſio facta ſine iuſta vel legitima cauſa,ſeu ſine iuſto titulo,non valeat,& nõ poſſit operari ꝫ illum;contra quem facta eſt ceſſio , per illum textum, ibi , nulla etenim tali.&c.& ibi,quod aliis cauſis,& ibi,licèt in inſtrumento venditionis,vt voluit ibi Iac.de Arena,& Cyn.& Io.Fab.& Odofred.& Bar.Iac.Butr.& Pau.de Caſt.Bal.in l. ij. C. ne liceat potent. poſt gl.in d.l.per diuerſas,poſt medium in gl.fin.

3 Primò Amplia vt non valeat etiã ſi ſit firmata iuramento:Gozadi.in conſi.iij.in vij.argum.primæ partis , & in reſponſione ad illud,vbi præſupponit ceſſionem non valere , quam dicit iuratam,in dict.vij.arg.primæ partis.

4 Secundò Amplia etiã ſi ceſſio facta ſit partim ex cauſa vẽditionis.& partim ex cauſa donationis:Maria.iun.conſi.xcvij.vol.ij.

5 Tertiò Amplia,vt nedum non valeat ceſſio,ſed etiam non valeat promiſſio de cedendo:Ruin.conſi.cxl.in fin.vol.j.

6 Itẽ ille textus ponit plures caſus,in quibus ceſſiones valẽt etiã data modicrate pretij,vel nullo titulo exiſtẽte:primus eſt ĩ ceſſio ne facta inter coheredes,vt ibi dicit tex.& ponũt oẽs ibi poſt gl. 7 Secundus Caſus eſt qñ creditor à ſuo debitore recepit ceſſionẽ.ita eſt tex.ibi:& gl.& dicũt doct.& ponit Aret.in cõſi. cxxxvj.

8 Tertius Caſus qñ res alienas poſſidens , pro actione rerum apud ſe conſtitutarũ,recipit ceſſionẽ à domino , vel habẽte iura ſuper illis rebus per ipſum poſſeſſis , ita tex.ibi, quẽ vario modo declarant gl.& docto.ibi,& ponit ibidem Paulus de Caſt.

9 Quartus Caſus qñ fit ceſſio inter legatarios,vel fideicõmiſſarios,quam pro rebus ipſis relictis fieri neceſſe eſt,vt ibi eſt text.& declarant gl.& doct.& Guald.cautela xij.de acqui hæred.

10 Quintò Limita in omnibus ſimilibus caſibus , vel habentib. eandem rationem,ita Bar.ibi,Pau.de Caſt.& Salic.

11 Sextò Limita in ceſſione,quę fieret ex cauſa neceſſaria:vt per Bar.ibi.Ang.Pau.de Caſt.Salic.Soci.in conſi.clxx.Bal.in l.ij.C.ne liceat potent.& in conſi.xiv.in fin.vol.j.

12 Septimò Limita in ceſſione facta inter ſocios,vt p Bar.in d.l. p diuerſas,Bald.Ang.Sal.& hoc ſiue fiat ceſſio in ꝫhendo,ſiue in diſſoluẽdo ſocietatẽ,Ab.in c.ſi.de alienat.iudicij mutã.cau.facta.

13 Octauò Limita in habentibus rem , vel actionem communẽ quia inter eos facta ceſſio tenet,Bar.Ang.Sali.in d.l.per diuerſas.

14 Nonò Limita,qñ cõſtat,q̃ ceſſio non eſt facta animo vexandi illum,ꝫ quę ſit ceſſio,ſed ex iuſta cauſa:vt not.gl.in d.l. per diuerſas,in verbo,vẽditionis.& ibi Bar.in j.oppoſ & ibi Cyn.& Ioã.

Fab.& idẽ Cyn.ĩl.ij.C. ne liceat potẽt.Inno.in c.ſi.de aliena.iudi. mutãd.cauſa facta.Azo in ſumma,ne liceat potẽt.Hoſt. in ſumma,in tit.de ceſſ.act. & Spec.eo.t it.Soc. in ꝫſi.clxx.Venafr.in cõſi.xxiij.

Et ,ppterea ſi pauper cedat litẽ cõtra maiorẽ, cõtra quẽ ipſe non audet inſurgere,valet ceſſio.ita Alber.ĩd.l.per diuerſas Soc. in d.conſi.clxx.Spec.in tit.de ceſſ.act.

15 Contrariũ in hoc vltimo tenet Io.Fab.ĩd.l.p diuerſas,ĩ fin.q tenet quòd ,pterea pauper cedẽs non videtur eſſe in dolo,ita q̃ incidat in ti.de alie.iud.mut.cauſa facta,vt declarat Bal.p illũ tex. in l.item ſi res.§.idẽque fieri poteſt.ff.de alie.iudi.mut. cauſ.facta.

Sed bene quòd ceſſio ſit inefficax in caſibus,in quibus alias eſſet inualida,vt per eum.

16 Et ideo ceſſio facta ex cauſa tranſactionis, valet,Ruin.conſi. cxxvi.volumine quarto.

17 Ex dicto autẽ principali infertur,q̃ ex legitimo titulo ceſſat pſũptio calũniæ,& ſimulationis,ĩqua fundatur diſpoſitio dict.l. p diuerſas,vt p Io.Fab.ibi.& Barto. qui plus tenet,q̃ ſatis eſt q̃ de titulo cõſtet,ſiue ex principio inſtrumẽti ſiue ex fine,& hoc etiã voluit ibi Bal.in vij.q.& Paul.de Caſt.& Sal.in ix.q.Io.Fab.in d.l.p diuerſas.Cy.ĩl.ij.C.ne liceat potẽt.& ibi Bar.Bal.& Ang.Io.And. in add.Spe.in ti.de ceſſ.act.Abb.in c.ſi.de alie.iud.mut.cauſ.facta.

Cõtrariũ verò q̃ titulus debeat poni in principio inſtrumẽti, tenet Inn.in d.c.ſi.de alien.iud.mut.cauſa facta.gl.in l.j.in gl.ſi.C. ne liceat potent.Azo in ſumma,ne liceat potent.Odofred.in d.l. ij.& ibi Paul.de Caſt.C.ne liceat potẽt.& Odofr.in d.l.p diuerſas, vbi dicit,tale inſtrm ceſſionis,ĩquo Titi⁹ ponit ĩ fi.eſſe ſuſpectũ.

18 Principale dictum,quòd ex legitimo titulo tollatur præſumptio calumniæ,& ſimulationis.

Primò ampliatur vt procedat in omni contractu ſiue nomina to,ſiue innominato,dummodò detur illud, quod conuenit,Sal. in l.ab Anaſtaſio.C.mand.& ibi Ang.Bal.in l.j.C.de act.& obliga.

19 Secundò ampliatur vt hoc procedat etiam ſi titulus ſit habitus à perſona inhabili,ſi poſteà ſuperueniat habilitas, vt ſi filiuſſ. vendidit,& ceſſit,& poſteà accedat patris cõſenſus: vt per Bal.in d.l.per diuerſas,in viij.q.& Sali.xj.q.C.mand.

20 Limita modò,quia ſuperueniens titulus non confirmat præteritas ceſſiones: vt not.Bal.in d.l.in vij.quæſt.Sali.in ix.q.

21 Tertiò ampliatur,quia veritas numerationis,& ſic iuſtæ cauſæ debent cõſtare p veras ,pbationes , nec ſufficit p cõfeſſionem partis cedentis cõſtare de pretij numeratione: vt p Bal.in d.l.p diuerſas,& ibi Rain.& Iac.de Beluſ.in §.j.in authen.de æqual.dot. Cyn.in d.l.p diuerſas,ex mente Iacobi de Arena,& Ang.Paul.de Caſt.Sal.in v.q.Rota dec.clxxvij.in nouis.Soc. ꝫ.lxvj.& ꝫ.xviij. vol.j.Guido Papæ q.dlxvij.idem tenet Raph.Fulg.in d.l.per diuerſas,qui refert Vgonem de Fontana in ſuo tracta.ceſſio.act.Bar.in l.ij.in fine.C.ne liceat potent.idẽ tenet Bal.in d.l.per diuerſas,qui limitat,niſi aliter ſe habeat conſuetudo,quę iſto caſu eſſet ſeruãda.idem in principali caſu tenet Corn.in conſi.ccxxx.volu.ij.

22 Sed bene ſufficit contra ipſum cõfitentem:vt per Bart.in d.l. per diuerſas.Iaſ.in §.fuerat.nu.81.ver.reſpõdeo tñ,inſti. de actio.

23 Amplia iſtam ampliationẽ,vt nõ ſufficiat ꝫfeſſio de recepto, ẽt q̃ lapſa ſint tempora ad opponendam exceptionẽ non numerate pecuniæ.Tiraq.de Retra.lignager.§.j.ĩ gl.xviij.nu.80.& ſeq.

Contrarium quòd iſto caſu,lapſis temporibus ad opponendã exceptionem,confeſſio ſufficiat,ponit Fulgo.in conſi.ccv.

24 Limita illud dictum,q̃ confeſſio non ſufficiat,niſi poſt confeſſionem appareat promiſſio ciuſdem ſummæ confeſſatæ,quia præſumitur confeſſio facta ſub ſpe futuræ promiſſionis: vt per Alex.in conſi.xxxvj.volumine ſecundo.

Contrarium in principali articulo , q̃ imò confeſſio ſola probet veritatem numerationis,& iuſtæ cauſæ,tenuit Nicol.de Mattar.in d.l.per diuerſas,Bal.in d.l.ij.C.ne liceat potent. & ſequitur Aret.licèt non ſe firmet,in cõſi.cxxxvj.Bal.in l. Deo nobis. C. de Epiſcopis,& cler.Alex.in apoſtil.ad Bar.in d.l.per diuerſas.dicẽs ita conſuluiſſe apud Rhegium.Fulgoſ.in conſi.ccv. Pau. de Caſt. in cõſi.ccxciij.in fi.vol.ij.Bal.in conſi.cclxj.vol. ij. latè cõprobat Tiraq.de Retrac.lignager.§.j.in gl.xviij.nu.88.& ſeq.

25 Decimò Principaliter limita in hæreditate,& ſic in iure vniuerſali ceſſo.l.prout.ff.de hæred.vel act.vend.& ita ſentit gl.in d. l.per diuerſas,in verbo,venditionis.& ibi Bald.in iiij.q.& Salicet. in vij.q.Pariſ.in conſi.x.vol.iij.

26 Declara,quia Bar.dicit hoc procedere tantùm qñ venditor eſſet in poſſeſſione,& non aliter.ita dicit ipſe in d.l.per diuerſas. Sed Ang.ibi tenet,ceſſionem valere,niſi euidenter conſtaret hæreditatem omnino opulentam,& longè maioris pretij.

27 XI. Limita qa valet ceſſio,dato q̃ non ſit ſolutũ ptiũ,ſed ſit habita fides de pretio:ſed nõ poteſt agi virtute ceſſionis,niſi pretium ſoluatur,& ſolutio poſteà facta cõfirmat iudiciũ precedẽs. Salic.in d.l.p diuerſas,in iiij.q.& in l.ab Anaſtaſio.C. mand. idẽ q̃ ceſſio valeat habita fide de precio,tenet Guido Papæ.q.dlxvij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

28 XII Limita,quia valet cessio,que non fit principaliter,sed fit accessoriè ratione ꝺctus præcedentis.gl.in d.l.per diuersas,in gl. fin.Bar.Bald.in iii.q.Sal.in viii.q.& in l.ii.C.ne liceat potēt.Venaf. in consil.xxiiij. Et hoc intelligit ibi Bal.in d.l.per diuersas,in iij.q. qñ venditor possidet,vel habet facultatem rei tradendæ , non alias,& ibi Salic.in viii.q.qui idem concludit.

29 XIII.Limita.qñ cessio fit volente illo, cōtra quem fit cessio: ita Bal.in l.cū essent.§.i.ff.de seruit.rusti.ꝑdior.Rom.in ꝑs.lxxxvij.

30 Amplia hoc dictum Hippo.in sing.xlv.etiam ꝙ cessio sit facta,illo præsente,& nō reclamante,licèt non expresè cōsentiente.& dictum Hipp.sequitur apostil.cuiusdā mod.ad Speculum in tit.de cess..act.

Contrarium voluit Bal.in l.eius , in j.not.C.de cōpensa.vbi tenet,ꝙ etiā consensus expressus non confirmet cessionem actionum sine titulo, sed dici potest ꝙ loquitur de consensu cedentis, non autem de consensu illius,contra quem fit cessio.

31 XIIII.Limita illud secundum dictum.l.per diuersas,dū habetur,ꝙ non valet cessio,nisi constet de legitima causa, siue titulo. nā istud non habet locum,stante pretij correspondentia,siue cōgruitate,quia tūc pretiū cōgruum habetur loco tituli:ita Bar.in d.l.p diuersas,& ibi Bal.in ij.q.Ang.Paul.de Cast.& Sal.ī x.q.Rot. in nou.decis.clxxvij.Bal.in ꝑs.ccccl xj.in fi.in j.vol.Alb.in l.ij.C.ne liceat potēt.ī fi.& ibi Bar.in fi.& Sal.Ale.ī apost.in d.l.ꝓ diuersas.

32 Secus verò si post cessionē appareat de certa parte pretij soluta,quia in reliquo præsumitur cessio simulata,& non valet,nisi in eo,quod apparet postèa solutum:ita Bal.in d.l.per diuersas , in fin.& Alex.in apostil.ad Bart.ibi.

Contrarium ꝙ etiam congruentia pretij non sufficiat ꝓ causa,tenet Io.And.in add.Spe.in ti.de cess.act.in verbo, rigorosum.

33 XV.Limita in cessione facta in coniunctū , quia licèt nō habeat cām,vel pretium,presumitur causa donationis facta:Io.Fab. in d.l.per diuersas.Bal.in l.ij.C.ne liceat potent.Cyn.in l.ꝓ diuersas,in fi.C.mād.Bal.in l.qui stipēdia.C.de ꝓc.& ibi Sal.Rot.decis. clxxvij.in nouis.Io.And.in addit.Spec.in tit.de cess.act.Cyn.in d. l.qui stipendia.C.de procurat.Sal.in l.ij.C.ne liceat potent.Ruin. consi.cxxvj.vol.iij.Tiraq.de retrac.in præfatio.nu.54.

Contrarium tenuit Spec.in tit.de cess.act.

34 Hoc autem quod dictū est in primo respōso text.ꝙ cessio facta modico pretio,est nulla,declara vt pretiū congruum intelligatur,habito respectu ad expensas,& vexationem futuri iudicii, & idoneitatē actionum cessarum,videlicet quantū virtute dictarum actionū exigi possit,& ita debet haberi respectus ad dubium litis euentum.Io.Fab.in d.l.per diuersas, post gl.fi.Bar.& Bal.in l. ij.in j.q.& vi.q.Ang.Pau.de Cast.Sal.in ij.q.Bal.in l.ij.C.ne liceat.

35 Et propterea hoc relinquitur arbitrio iudicis,ꝙ consideratis istis qualitatibus,æstimet an pretium sit congruū,vel ne.Cy.in d. l.ꝓ diuersas,& Sali.in ij.q.qui dicit ita tenere Per.& * cōiter doct.

36 Et intellige ꝙ quantum ad cōgruentiā pretij satis sit ꝙ consideretur,quātum esset valitura actio ipsi cedenti , nō aūt quātum esset valitura ipsi cessionario:& hoc qā minus cedenti quàm cessionario esset valitura:Bal.in d.l.per diuersas.in xii.q.Pau.de Cast. ibi.Io.Andr.in addit.Spec.in tit.de cess.act.Corn.in ꝑs.ccxxx.vol. ij.Sed si magis esset vtilis cedēti quàm cessionario, satis est ꝙ fiat cessio pro eo pretio,pro quo pōt esse vtilis cessionario:ita Bal.in d.l.per diuersas,& Sal.qui ponit vtrunque dictum,in ij.q.

37 Et isto casu habetur respectus nō modò ad pretiū solutū,sed etiam ad eius vsuras:nō sic in casu.l.ab Anastasio.vt in text.in d.l. per diuersas,& ita glo.in d.l.ab Anastasio.in gl.in verb.persoluit.

38 XVI.Limita , nam valet cessio facta ex causa donationis . ità est tex.in d.l.per diuersas,in fi.Roma.in consil.dxviij.

39 Primò amplia etiam si donatio facta sit pro beneméritis , & seruitiis,dato ꝙ benemerita,& seruitia nō probentur. ita Bart.in d.l.per diuersas.licèt dubitet,tñ clarè hoc tenet idē Bart.& Sal.in xvj.q.Bald.in l.ij.C.ne liceat potent.Rota decisi.clxxvij.in nouis. Sal.in l.ij.C.ne liceat potent.& ponit Bertr.qui dicit istam*cōem opi.in consil.cxviij.vol.ij.

40 Secundò amplia,nam etiam si confessio facta sit de recepto, & cōstet pecuniā nō numeratā fuisse , nec habitā fidē futuræ numerationis,tamen adhuc valet cessio,quasi facta causa donationis:Fulg.consi.ccv.

41 Primò limita hoc quod dicit de donatione, vt ꝓcedat in pura,& simplici donatione,secus in dona.ob cām,vt ꝙ Gozad.ꝑs.iij.

42 Secundò limita,nā nō valet cessio,dato ꝙ donatio facta sit apparenter,si in veritate aliquid datū fuerit , qa tūc cessio valet tñ pro parte soluta,& sumus in casu.l.ab Anastasio.ita ꝙ in reliquo neuer agit.Spec.in tit.de cess.act.Soc.in consi.cxxxv.

43 Tertiò limita, quia si pro parte donatur,& pro parte venditᵉ, cessio nō valet,vt est tex.in d.l.ab Anastasio.Inn.ī c.fi.de alie.iud. mut.cau.facta,& adeò nō valet,ꝙ in eo ꝙ donatᵉ vltra id,qd soluitur,nō agit cedēs,nec cessionarius, vt est tex.in d.l.ab Anastasio. & ibi gl.in verbo, ꝓsoluitur,& gl.fi.in d.l.per diuersas.Inn.in c.fi. de alien.iud.mut.cauſ.facta.Rom.in consil.cccl.Azo,in summa de cess.act.Spe.in tit de cess.act.Salic.in l.ij.C.ne liceat potēt.Pau. de Castr.in d.l.per diuersas,in declaratione text.

44 Primò amplia hanc limitationem , quia hoc procedit etiam si ꝓ parte donatur,& pro parte permutatur: Bar.in d.l.per diuersas,Bal.in l.ab Anastasio.C.mand.

45 Secundò amplia etiam si debitor det in solutū creditori suo ex causa crediti pro parte veri,& pro parte falsi: quia cessio non tenet pro parte , pro qua creditum est falsum, & cedens priuatur iure suo.Roma.in consi.cccl.Fulgo.in consi.ccv.

46 Tertiò amplia,vt etiam si cedens fingat se debitorem,& pro ptерea cedat,& det in solutum,talis cessio sit nulla,vt voluit Are. in consi.xcv.in secundo dubio.

47 Limita vt istud non procedat in re corporali pro parte vendita,& pro parte donata,vt not.Alber.in d.l.per diuersas.

48 Et nota,quia in casibus.l.ab Anastasio.nō habetur ratio vsurarum,licèt secus in casu l.per diuersas,vt declarat glosſ.in d.l.ab Anastasio.in verbo,persoluit.

49 XVII.Limita, quia istę ll.procedunt in actionib.indubitatis, idest,in iudiciū nō deductis,secus in actionib.dubitatis,id est,in iudiciū deductis,quia in illis non habet locū dispositio d.l.per diuersas,vel d.l.ab Anastasio,sed habet locū ti.de litig.gl.in d.l.per diuersas,per illū tex.in verbo,indubitatis,gl.fi.in fi.C.ne liceat potent.Inn.in c.fi.de alie.iud.mutan.cauſ.facta.Alb.& Io.Fab.in d.l. ꝓ diuersas.Azo ī summa,ne liceat potēt.Host.in sum.de cess.act. Abb.ī c.fi.de alien.iud.mut.cauſ.facta. Odof.i l.ij.C.ne liceat pot.

50 Hoc declarat Alber.in d.l.ij.vbi tenet ꝙ vitium litigiosi non contrahatur in rebus incorporalibus,& sic in actionibus cessis.

Secūdò declara , quia etiam si actio esset in iudicium deducta, & reus non inficietur,sed confiteatur, certè talis actio potest cedi etiam modico pretio , & valet cessio:ita declarat Angel.in d.l. per diuersas,& dicit hoc esse notatu dignum.

51 XVIII.Limita,nā istæ ll.sunt fundatæ in ꝓsumptione, put dicūt omnes doct.ibi,adeò ꝙ recipiunt ꝓriā probationē.vt Alber. & Cyn.in d.l.per diuersas,& ibi Ang.Paul.de Cast.& Salic.& Bal. in l.ij.C.ne liceat potent.& in l.qui stipendia.C.de procura.Rota decis.clxxvij.in nouis.Abb.in c.fi.de alien.iud.mut.cauſ.facta.

52 XIX. Limita quia cessio facta in clericum,semper præsumitur simulata.Oldēdorp.in libello,coll.turis,in verbo,cessio.ver.j.

53 XX. Limita quando cessio fit volente debitore,quia non potest ampliꝰ opponi de inualiditate:Bal.in l.cū essent.§.per pluriū. ff.de seru.rust.præd.& ibi Ang.& Flor.refert , & sequitur Iaco.de S.Georgio.in l.vnica.nu.34.C.ne liceat potent.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Iactanti se habere ius vel actionem , pet ſt Iudex ad partis instantiam præfigere terminum ad docendum de iure ſuo, quo elapſo ſi non docuerit, amplius non audiatur.

1 Requenter in iudiciis disputari contingit super materia.l.diffamari.C.de ingen.& manumiſſ.q̄ disponit.ꝙ qñ aliquis iactat se habere aliqd ius ꝓ aliquē,Iudex ad instantiam partis potest præfigere illi terminū ad docendū de iure ſuo , & eo elapſo nō est amplius audiendus. ad idē est tex.in l.ſi eo tpe.C.de remiſſ.pigno.cū aliis allegatis in gl.in d. l.diffamari.Ang.Aret.in rubrica de except.in instit Abb.in cap.ſi quis contra clericum.de foro compe.Rom.in consi.ccccxij.Bal. in rubrica.C.de cōdict.ex.l.Fel.in c.venerabilis , de iudiciis.Boer. decis.cclv.Gomez in §.præiudiciales,Instī.de action.

2 Primò amplia,vt hoc procedat tā in eā ciuili , quàm etiā in cā criminali.Rom.in consiij.apostill.ad Ang.Are.in tract malef.in verbo,nec nō ad querelā,Titij.Bal.& Paul.de Cast.in l.Papinian. §.ſi quis post.ff.de inof.testa.Bar.in l.ſi quis libertatē,num.8.ff.de pet.hær.Georg.Natta in cle.sæpe.de verb.ſig.Boer.deci.cclv.n.7.

3 Secundò amplia,vt disposītio istius leg.habeat locū siue in petitorio,siue in possessorio,siue in personalib. siue in realib.actionibus:Ripa in viij.respon.in j.lib.nu.8.Soc.in consi.xxxviij.versū principaliter,vol.j.Rota dec.ccxxj.in antiq.Boer.dec.dcclv.nu.7.

4 Tertiò amplia , vt istud remedium competat etiam aduersus episcopos,& Prelatos:Abb.Fel.Dec.& alij in c.accepimus, per illum tex.de fide instr.Alex.in ꝑs.ciij.vol.v.Dec.Neap.xviij.in nou.

5 Quod ampliatur per doct.in d.c.accepimus, vt non solùm ꝓcedat in Episcopis,sed etiam in eorum succesſoribus.

6 Quartò amplia,vt hoc remedium competat etiam contra filium:prout tenet Anch.in consi.clxiiij.

7 Quintò amplia vt etiā contra maritū respectu dotis habeat locū hoc remedium,Pau.de Castr.in l.maritus,in prin.C.de procurator.Ang.Aret.in §.ijdē responderunt,in prin.instit.de excu.tut.

Decis.

Decis.Neap.clij.in antiq.Paris.in consi.xxxiij.nu.67.vol.j.

8 Sextò amplia,vt dispositio istius leg.nō solùm habeat locū in eo qui pōt agere directò,sed etiā in eo,qui directò agere nō pōt, sed per quoddā obliquum,mouendo litem ꝙ aliquem per modū cōtradictionis,si non potest de iure suo experiri,nisi alius in iudicio ius suum deducat.vt no.Ang.& etiam Bal.in l.ſi quis libert.§. cùm quidā.per illū tex.ff.de peti.hær.quem text.dicit ad hoc singularem Geor.Natta in cle.sæpe.in prin.de verbo.ſignifi.

9 Septimò amplia vt is,cui in foro secūlari fuit impositū silētiū, non possit etiā audiri in foro Ecclesiastico : Bal.in c.i.§.ſi qñs per triginta.in tit.ſi de feudo fuerit cōtrouersia.Alber.in l.ex ca.ff.de postulan.Bertachi.in tracta.de gabell.in iij.parte.q.xij.

10 Octauò amplia,vt etiam in causa matrimoniali præfigat terminus ad agendum.Bal.in consil.ccxxx.vol.iij.Inno.in c.causam quæ.qui fil.sint legit.refert & sequitur Bald. in l.sed & si per Prætorem.§.ait Prætor.ff.ex quib.cauſis maiores.

11 Nonò amplia,vt nō solùm Iudex possit cogere partē ad agēdū,vel accusandū,sed etiā ad prosequendā actionem,vel accusationem:vt est text.in l.ſi ea.vbi Bal.Saly.& alij.C.qui accusare nō poſſ.& no.etiam Saly.ce.in l.ij.in fin.C.vbi in rem actio. Socin.in consil.xlv.vol.j.Abb.in c.licèt,de accusa.

12 Prout etiam Iudex potest præfigere terminum ad articulandum,& probandum,vt notant Doct.in l.propetandum,in princ. C.de iudiciis.& tradit glos.in l.ſi ea.C.qui accusare non possunt. Bal.in d.l.diffamari.Purp.in l.postquàm liti.nu.35.C.de pac. Rota in antiq.decis.cccv.

13 Et idem potest Iudex præfigere terminū ad producenda oīa iura.Azo in summa.C.vt nemo inuitus.Card.in consil.xxiij.

14 Et idem est , quia Iudex potest statuere terminū alicui ad aliquid extra iudicialiter faciendum.l.mancipiorum, & ibi glo.ff.de optione leg.& in l.ſi quis in ſtituatur.ff.de hær.inſti.& tradit Ang. Aret.in §.ſi minus,vers.quæro ſtatuit Iudex.instit.de actio.

15 Decimò amplia , quia non solum præfigitur terminus ad ꝓponendas actiones,sed etiā ad ꝓponendas exceptiones tā dilatorias,& peremptorias,quàm mixtas.ꝓut in dilatoriis loquit text. in c.pastoralis.vbi notāt Doct.de excep.Cyn.& Ang.in l.iudices. C.de iudiciis.Alber.in l.iiij.ff.de bon.auct.iud.possid.& in peremptoriis excep.notāt doc.in d.ca.pastoralis,de excep.Io.And.in c. ator.qui fil.sint legit.Paul.de Cast.in authen.iubemus,num.6.C. de iudiciis.Imo.in l.quamdiu.ff.de acquir.hæred.& in peremptoriis exceptionibus dicunt etiam doct.in d.c.pastoralis,de except.

16 XI. Amplia,vt etiā incertis personis possit præfigi terminus ad agendū,vt est tex.in l.ſi eo tempore.C.de remiſſ.pigno.Abb.in c.cùm in tua.qui matrim.accuſ.possſ.Iaſ.in l.rē,q̄ nobis,nu.38.& ibi Ripa,nu.41.ff.de acq.possſ.Ferrat.caut.xiiij.Boer.dec.cclv.n.5.

17 XII.Amplia,ꝙ in terminis d.l.diffamari.possunt recipi testes etiā lite nō cōtestata,vt tenēt gl.& Bal.in d.l.diffamari.Anton.de But.in c.cū olim.versic.tertius intellectus,de test.sequitur Natta in cle.sæpe.in prin.de verb.ſigni.Alex.in consi.lxxix.vol.vij.

18 XIII.Amplia,quia litis contestatio facta super remedio.l.diffamari.perpetuat actionem.Claud.in l.naturaliter,versū.quid aūt si is.ff.de vsuc.

Contrarium tenet Fel.in c.illud.de præscript.

19 XIIII.Amplia,quia sentēria lata super tali remedio,dicit sentēria diffinitiua,& nō interlocutoria:Bal.in l.ꝑses.in fi.C.de sent. & in l.ſi.C.vt lite pend.Abb.in c.cùm olim,de test.& in c.accepimus,de fide instr.Dec.in c.licèt cām,nu.26.de prob.Iaſ.in l.argētarius.§.edi autem.ff.de edend.Purpurat.in l.qui accuſare.nu.18. C.de eden.Boer.dec.cclxij.nu.12.Sarnen.in reg.de trien.q.lviij.

Contrarium voluit Bar.in l.i.§.fi.in fi.de prætoriis stipul.Ang. in l.vnica.C.vt nemo inuitus.& in l.ſi ea quæ,in prin.C.qui accuſare non poſſ.Imol.in l.quandiu.la ij.versū.vltimò tāgit.ff.de acq. hære.Ripa in rub.de re iud.num.11.Ang.in tract.malefi.in verb. nec non ad querelam.nu.59.& ibi Aug.Arimi.in addit.

20 Concorda has ꝓrias opi.nam aut in hoc remedio fuit lis cōtestata,& tūc sententia desuper lata dicitur diffinitiua:aut nō fuit lis contestata,& tūc dicitur interlocutoria.Ista distinctio sumitur ex verbis Philippi Franc.in c.cùm cessante.in xxiiij.q.de appel.

21 Primò limita principalem conclus.ꝙ ita demum Iudex , termino elapso,possit parti silētiū imponere,ſi ad minꝰ duplex monitio,vel citatio interuenerit:vt no.gl.in §.ſin aūt,in verb.admonitus,in authē.de hęr.& Falc.& ibi no.Ang.licèt nō firmet.& idē Ang.in §.ſi qs aūt pro redemptione,in auth.de Ecclesiaſt.titu.vbi dicit istud dictū esse verū.Ang.Aret.in tract.malefic.super verbo, nec non ad querelā,& ibi ētno.Aug.de Arimi.ī eius addit. Ang. Aret.in rubrica,de except.in Inſt.Alex.in ꝑs.cviij.in fin.vol.j.Fel. in c.licèt causam.nu.28.de ꝓb.& īc.accepimᵃ,n.6.de fide instru. & in c.venerabilis.de iudi.& idē in c.pastoralis.de excep.& idem vī tenere Bal.in d.l.diffamari.Iaſ.in l.rem,quæ nobis.nu.43.& ibi Ripa in fine.ff.de acq.poſſ.Boer.dec.cclv.Cotta in memorabil.in ver.Iudex pōt.Cepola caut.cx.Afflict.dec.cclxiiij.Gome.in §.præiudiciales.Inſtit.de action.Decis.Neap.ccv.in nou.Boer.dec.cclv.

Contrariū tenuit Ludouī.Rom.in l.quamdiu.la iij.ff.de acq. hæred.& idem tenet Alex.in l.fin.ff.de pœn.& idem vī etiam tenere Iaſ.in d.l.fin.&o.tit.ex quo iſtam opin.vltimò refert.

22 Concorda tñ has duas opin.hoc pacto,nā aut præfigit̄ terminus accusatori ad instantiā accusati,& tunc ſi acculator nō cōparet in termino,sed sit contumax,nō debet incōtinenti imponi ſilētiū accusatori,sed debet iterū citari,saltē quo ad hoc,vt accusatus absoluat̄ ab iſtātia iudicij.Et ita ꝓcedat prima opin.q̄ est* cōmunis.Aut ꝑfigit̄ terminus accusatori,intra quē debet accusare, seu accusationē ꝓsequi:& tūc ſi hoc nō fecerit ītra terminū,imponit̄ sibi silentiū:Et ita procedat secunda opin.Ista distinctio sumitur ex verbis Abb.in c.licèt in beato.nu.5.de accuſ.

23 Alio modo has opin.ꝓcordat Afflict.in dec.cclxiiij.videlicet, ꝙ aut sumus ante sniam,& tūc requiratur duplex monitio,& ꝓcedat prima opin.Aut sumus post sniam,& tunc etiam si non interuenerit nisi vnica monitio,non propterea sententia venit annullanda.quæ opin.videtur satis æqua,& rationabilis.

24 Secundò Limita,dūmodò ꝓcedat diffamatio,& sit ꝓbata,& sic qñ præcedit aliqua eaūsæ cognitio.Ita Ang. in tract. malef. in verſi.necnō ad q̄relā Titij.Ang.in rubrica de excep. in ſlitu. Bal. in l.ij.C.ne fil.ꝓ pat.Saly.in l.iij.C.q bon.ced.poſſ.Boer. dec. cclv.

25 Tertiò Limita qa istud remedium nō cōpetit excōicato,nisi plenè ꝓbauerit de iure ſuo.ita tenet Inn.in c. cùm inter , de excc. & ibi Abb.& Fely.& Dec.Pau.de Cast.in l.libertus,la prima,ff. de in ius voc.Iaſ.in l.de pupillo.§. ꝓcurator.ff.de nou.ope.nunc.Anton.de Butr.in c.intelleximus,& ibi Are.& Fel.qui hāc dicit*cōmun.opi.in ver.ij.allego,de iudic.Afflict.decis.cclxviij.

26 Declara tñ,quia ipſe excommunicatus potest cōpelli agere, ꝑfixo sibi termino,iuxta d.l.diffamari.vt volūt Inn.& Ant.de But. in c.exceptionē,de except.Fel.in c.intelleximus.de iudic.& licèt ꝓrium velit Abb.in d.c.exceptionem , tamē suis dictis respondet Georg.Natta in Clem.sæpe.in prin.de ver.ſigni.

27 Quartò Limita,qa intentans remediū l.diffamari,teneē petere veniā,ſi aliàs esſet persona,q̄ agendo veniā petere teneret:Maria.in tract.citat.in xx.articul.in xxvj.q. principali.in ver.v.quęro.

28 Quintò Limita,dummodò iudicis sñia interueniat,per quā imponaf parti perpetuum silentium,vt no.Inn.in c.cum in tua.q matri.accuſa.poſſ.& no.Bal.in d.l.diffamari,& idē Bal.in auth.ad hęc.C.de vſur.Ang.in tract.malefi.ī verbo, nec non ad querelā. Ang.in l.properandum,in prin.C.de iudi.& in l.j.C.vt nemo inuitus.Ang. Are.in rubrica Inſti.de excep.

Contrarium,& meliùs,ꝙ imò talis prefixio termini sit peremptoria,ita ꝙ non expectet aliam sentētiam:tenent Bal.Ang.Alex. & Iaſ.in l.ſi.ff.de fer.

29 Ego aūt pro concordia ita dicerem,ꝙ aut ꝑfixio termini habet comminationem ꝙ iudex,eo elapso, procedet ad vlteriora, & tunc non sit necessaria post lapsum termini alia sñia.& ita procedit secūda opinio.ita colligit̄ ex verbis Ang.in rubr.de except. in Instit. & ētOld.in consi.iij.Aut verò præfixio termini nō habet talem cōminationem,& tunc sñia est necessaria , & ita procedat j.opin.& hoc colligit̄ ex verbis Bar.in l.mācipiorū.ff. de opt. leg.

30 Declara istā partem,ꝙ requiratur sententia , vt procedat qñ præfigit̄ terminus ad docendum aliquid super eo,de quo principaliter est,vel esse pōt cōtētio,vt in casu.l.diffamari. C. de ingen. & manumiſ.in quo præfixio termini operat̄ super eo,ſup quo principaliter agitur.sed qñ præfigitur terminus ad impediēdū aliquē actum,tūc satis est ꝙ labatur terminus etiam ꝙ sñia non interueniat,vt est casus in l.ſi eo tēpore.C.de remiſſ.pig.in quo tex. præfigitur terminus creditoribus,vt deducāt iura ipsorū ad impediē dā pignorū distractionē:& ideò illo termino elapso,distractio fieri potest etiam non interueniente alia sentētia. ita declarat Ang. Aret.in tract.malefi.in verſi.necnon ad Titij querelam.

31 Sextò Limita,quia ille,qui intentauit condictionē.d.l.diffamari,coràm vno iudice,pōt coràm alio iudice conueniri: Soci. consi.xciij.nu.6.vol.iij.Marian.in c.ij.de mut.petit.

Contrarium tenet Caccialu.in l.omnes populi.ff.de iusti.& iure.Fel.in c.cùm sit generale,ver.item facit,de foro compe.

32 Declara,quia ſi sumus in terminis d.l.diffamari.ꝓ solā citationē dicit̄ præventa iurisdictio,quo ad iudiciū diffamationis intētatū,secus autē quo ad iudicium diffamationis intentandum postea per eum conuentum:ita distinguit Marian. in c.proposuisti. in xij.q.de for.comp.Soci.in consi.xlj.vol.j.

33 Septimò Limita,quia litis contestatio inducta,non interrūpit præscriptionem in terminis.l.diffamari.Fel.in c.illud , de præscript.licèt non se firmet,sed relinquat cogitandum.

34 Octauò Limita,vt terminᵒ ꝑfixus possit peūdē ꝓgari,Rota in antiq.decis.cclxxxiiij.& in nou.decis.lxiij. & in antiquior. dec.xiiij.in tit.de appella.Geor.Natta in clemen.sepe.de ver.ſign.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dec.in c.personas.in fi.de appell.& ista vr magis * cõmunis opi.
35 Quã cõclusionẽ intellige,dũmodò ista prorogatio termini fiat ex cã ꝑ iudicẽ,aliàs secus:Pau.de Cas.in l.fi.nu.7.& ibi Ias.latè nu.42.ff.de fer.Dec.in c.ꝓsonas,nu.22.de appel. & tradunt * cõiter scribentes in l.interdũ.ff.de iudic.& ponit Boer. dec. cexciiii.
36 Secundò intellige conclusionẽ vt procedat, durante primo termino,quo pendente potest fieri prorogatio: si autem fuerit elapsus,prorogatio fieri non potest,vt diximus ꝛ.in conclus.nostra tertia,in titu.de dilation.
37 Nonò Limita,qa ista ꝓfixio termini debet fieri ad instantiam illius,q prætendit se ius habere,& non põt fieri ad instantiã eius, qui nõ prætendit aliquod ius,sed tm̃ dicit aduersario nullum ius competere:Inn.in c.Abbate.de ver.signi.Pau.de Cast.in l. si contendat.ff.de fideiuss.Fel.in c.olim.de rescri.Hip.in fin.cclxxx.
Quinimò iste dẽt docere de ĩteresse,& iure suo:Aret.ĩ ꝛ.lxviii.
38 Decimò Limita,si is,q petit imponi silẽtium aduersario,possideat rem,super qua petit imponi silentium,quã si non possideret,non deberet audiri.Aret.in consi.lxviij.Boer.decis.cclv.
39 XI. Limita,qa ẽt post impositum silentiũ, ex nouo iure supuenienti quis habet actionẽ ꝙ victorem.gl.est notabilis in c.licèt in beato Petro.in verbo,de cætero.& ibi Abb.Anchar.Fel.& alij, de accusat.idem tenet Inn.in c.cùm in nostris , de concess.præb.
40 XII. Limita, dummodò iudex in termino explicet causam, ꝓp quã mouetur ad terminũ ꝓfigẽdũ.Abb.in c.j.de dilatio.Ias.in l.ꝓnu.8.C.de edẽ.Fel.in c.super literis.nu.22.de rescri.Dec. in c. cũ sit Romana.nu.27.de appel.Alex.in l.ii.nu.23.ff. de re iudic. Rip. in l.iiij.§.hoc autem iudicium.nu.55.ff.de dam.infect.
41 XIII. Limita,qa in remedio d.l.diffamari, ille debet esse iudex,q ordinariè est iudex diffamati,nõ aũt diffamãtis. Abb.in c.si qs ꝙ clericũ.in princ.de fo.compe.Ant.de But.in c.si clericus laicum.in fine,de for.compet.in c.Quintauallis.ver.venio ad quartũ.de iureiuran.Roman.in cõsi.ccccxij.Alex.in cõsi. cviij.vol.j.& in consi.ciij.ver.hoc expressius.vol.v.Aret.in consi.cxliij.ver. venio igitur ad tertium.Fel.in c. ea , quæ. in princ.de re iudic. Deci. Neap.xviij.in nouis.Boer.decis.cxiiij.
42 Et est ratio,quia in hoc casu diffamatus dicitur reus , & non actor,vt ponit Deci. in consi.iij.& in l.fauorabiliores.versi.& ista regula.ff.de reg.iur.
43 Et pro ista parte facit,nam agens remedio l. diffamari,potest tanquam reus petere editionem instrumentorum penès cõuentum existentium.Claud.in l.fi.& ibi Purpu.C.de eden.
Contrarium tm̃ in hoc tenet Dec.Neap.cclxviij. Dec.in consi. dclxxxviij.nu.23.& in c.intelleximus.versi.quid autem. de iudic.

De Exceptionibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Exceptio opposita per processum ad vlteriora,videtur reiecta.

PER ꝓcessũ ad vlteriora obtẽta exceptio reiecta vr̃.c.ex parte.el ij. de appellatio. vbi Abb.in quarto no.post Bal.ibi ver.itẽ not.Card.in j.not.Petr.de Anch.in tertio not.Imo.invlt.not.Philip.Frãc.in v.no.& ibi latius Dec.in quarto not.Ioan.And.in c.dilecto.de appell.Bar.in l. à ꝓcedẽte. C. de dilat.Spec.in tit.de exceptio.§.secũdo. ver.& not.fm Vbertũ.idẽ voluit Bar. in l. eius q.in primo no.de appellat.recip.Rota ĩantiq.dec.ccccexcv. Bal.in l.j.C.de ordi.cognit.Abb.in c.cũ super.in gl.ij.de of.deleg. Rom.in ꝑ.ccxx.versi.iij.ista cõclusio ꝓfirmat.Dec.in cõsi.cclxxv. Ioã.Andr.in clemen.cũ à repulsione.in gl.j.in prin.de appellatio. Spec.in tit.de except.§.pe.ver.punit etiã.Ant.de But.in c.ij.ĩ sexto no.de iur.calũ.Bal.in l.pactũ, la tertia.C.de pact.Imo.in c.i.in vlti. not.& in discursu lect.de ordin.cognit.vbi ponit differẽtiã inter emergentẽ,& incidentẽ quæstionem,siue articulũ.Ang. post gl. in l.ij.§.si dubitetur.ff.de iudic.gl.in c.subortã.in verbo,reprobasse.de re iudic.Alex.in cõsi.xxxvij.vol.ij. Barbat.in c. cùm sup Abbatia.de off.deleg.Bar.in l.sinautẽ.§.fi.ff.de negot.gest. Soc.in ꝑ. cclxiiij.gl.in c.cum super.in verbo,appellatio.de offi.deleg.Aret. in c.exhibita.de iudic.& Fel.Imo.& idẽ Imo. in l. si quæramus. ff. de testamen.Grat.in consi.xxxvij.vol.j.Ruin.in consi.lxj.vol.v.
2 Primò Amplia,vt ex prædictis sequitur,q si dubitetur de iurisdictione iudicis,& pars opponat exceptionẽ incompetentiæ, tm̃ si iudex procedat ad vlteriora,exceptione non obstante,vr̃ se declarare iudicẽ cõpetentem, & reiicere exceptionem incõpetẽtiæ.Ang.in l.ij.ver.itẽ an est necesse.ff.si qs in ius vocat.non ierit. Ang.consi.ccxvij.ver.v.probatur.Petr.de Anc.consi.ccclxxij.
3 Et in eo,qui habet iurisdictionẽ,sed elidibilẽ per exceptionẽ, ista ampliatio latè procedit,sed in eo,q nullã habet iurisdictionẽ ipso iure,vt ĩ delegato,requirit expressa declaratio , & nõ sufficit tacita.Ant.de But.in c.super literis.ver.sed aduerte vt dicetes. de rescript.& ibi Imo.ver.& conclude.est gl.in c. dispẽdia,in verbo, ꝓcessus,& in c.ij.in verbo,quorum.de rescrip.in sexto.Hippoly , in l.si quis ne quæstio.ff.de quæst.Imo.in c.ij.de dilat. Pau.de Cal. & Iason,in d.l.ij.ff.si quis in ius vocat.non ier. Sentit Alex.consi. lxxxiij.in fin.vol.iiij.Calca.in consi. cxiiij.in fi. Aret. in consi. cvj. Pau.de Cas.in l.j.in fin.C.de ordi.cognit.Rui.in ꝑ.cxiiij.vol.v.qui dicit istam partem * communem.& in consi.clxiiij.vol.v.
4 Sufficit tm̃ si pronunciet non obstantibus exceptionibus,vt q Ant.& Imol.in d.c.super literis.in locis proximè allegatis. & per Fel.in c.suborta.in iiij.limit.in versi.tertius casus.de re iudicata.
5 Et idẽ est si expresè pronũciat ad vlteriora esse ꝓcedendum. Imo.in c.cũ appellationẽ.de appel.vel non obstantibus obiectis procedendum ad vlteriora.Ang.in consi.cc.ver.super eo autem.
6 Et ideò dicendum est,q procedit ista ampliatio,si pars compa ruit,& opposuit defectum iurisdictionis , & nihilominus iudex processit ad vlteriora.
7 Secus verò qñ pars non cõparuisset,quia tunc requiritur expressa declaratio iudicis,& nõ sufficeret ꝓcessus ad vlteriora , ita Ant.de But.in c.ij.de dilat.Ant.& Imo.in d.c.super literis.in locis ꝓximè allegatis.Fel.in d.c.sup literis.& in c.suborta.in iiij.fallen. de re iudic.Domin.in c.ij.de rescri.in sexto.& in c.dispẽdia. in fin. prin.de rescript.in sexto.Hippol.ĩ l.si quis ne quæstio.ff.de quæst. Fel.in capi.cæterũ.de rescr.Imo.in l.si quęramus.ver.fallit tertiò. de testam.Ant.de Butr.in c.si duobus.de appella.Fulgo.in d.l.ij.ff. si quis in ius vocat non ierit.Abb.in c.ij.de dilat.Ang.in l. si quæramus.in fin.de testamen.
Contrarium indistinctè q non sufficiat tacita pronũciatio,sed expressa requiratur,dicit Ruin.in consil.cxvij.nu.3. & nu.18.vbi dicit * communem opinio.volu.v.
8 Secundò Amplia,nã iudex appellationis si pronunciat super principali,vr̃ declarare non male appellatum.Card.in c. vt debitus.in fin.de appel.Fel.in c.suborta.de re iud.
9 Tertiò Amplia,nã si sit opposita exceptio ꝙ testẽ , si iudex testem admittat,vr̃ exceptionem oppositam reiicere. Aret. in c.ex parte.de testib.Fel.in c.suborta de re iudica.
10 Quartò Amplia,nam si ꝙ spoliatum petentem restitutionem reus excipiat de dominio,& illud deducat in articulis, & spoliat" dicat talẽ exceptionem non esse admittendã: si tm̃ iudex recipiat & admittat articulos cõcernentes dominium,vr̃ reiicere actoris exceptionem.Aret.in l.naturaliter.§.nihil commune.ff.de acquir. poss.Fel.in c.suborta.de re iudi.
Contrarium in hoc videtur tenere Dec.in consi.lxxxiiij.
11 Quintò Amplia,vt ẽt cõtumax habeatur pro confesso etiã non præcedente aliqua iudicis declaratione expressa.Ang. Aret. in tracta.malefi.in verbo,qui quidem iudex.refert & sequit Hippoly.in l.si quis ne quæstio.ff.de quæstionib.
12 Sextò Amplia,vt opposita exceptione rei iudicatæ ad ꝓcessum iudicij,si iudex vlterius procedat,vr̃ exceptionẽ rei iudicatę reiecisse.Io.And.in c.inter monasteriũ.de re iudic.Pau. de Cas.in l.nam & postea.§.si damnetur.ff.de iureiur.& ibi Alex. Fel.in d.c. inter monasterium.de re iudic.
13 Et si oppositũ sit de re iudicata,& replicet de nullitate illius, si iudex procedit in negocio principali , vr̃ declarare nullitatem rei iudicatæ.ita Imo.in d.c.inter monasterium.
14 Amplia etiã si deducatur non per viam exceptionis , sed per viam principalis petitionis.Grat.in consi.xxvij.volu.j.
15 Primò Limita,si fuerit cognitũ sup exceptione,aliàs non vr̃ reiecta.Io.And.in d.c.inter monasteriũ.& Fel.Pau.& Alex.in l.nã & postea.§.si dãnetur.ff.de iureiuran.Bar.in l.à ꝓcedẽte. C. de dilat.in l.qđ in diẽ.§.j.ff.de cõpensat.Ang.in d.l.à ꝓcedẽte.& in cõsi. ccxvij.ver.v.ꝓbatur.& in l.ij.§.si dubitetur.ff.de iudic.Roman. in cõsi.ccxx.ver.iij.ista cõclusio.Calcan.in consi.cxiiij.in fi.Aret. in l.naturaliter.§. nihil cõmune.ff.de acq.pos.Soc. in consi. cclxiiij. Philip.Franc.in c. si duobus.de appellatio.Roman.in consi.ccxij. Aret.in consil.cvj.versi.& hoc est verum.Pau. de Cast.in l.j.in fin. princip.ff.si cert.pet.& in consi.xxv. secũdum antiquam impressionem,quod consilium non reperitur integrũ in postremis editionibus.Ias.in l.ij.ff.si quis in ius vocat.non ierit.
Contrarium tenent plures Doctores qui indistinctè loquunt, & ꝓpterea sentire ꝙrium asserit Corneus,qui propterea expresè contrarium tenet,& simpliciter in consi.lxxxv. volumine quarto.Phili.Franc.in capi.cx parte. de appellatio. & Fel. in capitulo, suborta.in j.limit.de re iudic.

16 Sed

16 Sed cõcordando opiniones , ipse Philip.Frãc.& Fel.dicũt q non est necesse vt cõstet iudicẽ cognouisse,sed satis est tm̃ temporis spatiũ interuenisse,vt cognoscere potuit , qa præsumitur vidisse,& cognouisse.Grat.in consi.xxxvij.vol.i.
17 Sublimita,nã licèt qñ nõ cognouit , nõ videatur declarasse exceptionẽ verã,vel nõ verã,sed ꝓcedẽdo ad vlteriora vr̃ declarare per processum ad vlteriora anteq̃ cognonerit exceptionẽ, eã non esse admittendam, ita Aret.in c.ex parte.de test.& Fel.ibi.
Sed ista vltima declaratio est contra mẽtem Doct.gñaliter loquentium,& contra id,quod expresè dicit Fely. in c.inter monasterium.in iij.limit.de re iudic.
18 Secundò limita qñ proceditur super vtroque , vno & eodẽ tempore.qa vr̃ ꝓcessus nullus ꝓpter incompatibilitatem,nec vr̃ reiecta exceptio,ita Aret.in consil.lxxiij.hoc voluit Ant.de Butr.in c.exhibita.in prima opposi.de iud.& ibi Aret.& Fel.in c. suborta.in ij.limita.Imola in c.exhibita.de iudi.& in cap. primo, versi.sed dubium est.de ordin.cognit.
Cõtrariũ Calde.in d.c.exhibita.in fi.vbi ẽt Abb.in fin.& Fely. Arctin.in cõsi.cvj.vers.tertius casus.qui dicit istã * cõem opinio. Imola in l.si quæramus.de testa.Alex.in l.si finita.§. Iulianus. nu. 33.versiculo,sed aduerte.ff.de dam.infecto.
19 Tertiò limita,nã ĩ arbitro,cui est oppositũ , vt qa inimicitia orta est inter partẽ & ipsum,abstineat à prolatione laudi,facit vt si arbiter,nõ obstante exceptione,pronunciet, dicatur probata iniquitas laudi sine alia probatione.ita Bal.in l. nõ distinguem⁹. in §.cùm quidã.in primo not.de arbit.refert.& sequitur Fel.in c. suborta.in iij.fallen.de re iudic.
20 Quartò limita,quia vt videar reiecta exceptio,necesse est vt de ea sit oppositũ,& sup ea petitũ ,pnũciari,fm Bal.ĩ d.cap.ex parte.de appel.licèt Fel.ĩ d.c.suborta.ĩ v.fallẽ.dicat satis esse si sit opposita exceptio.idẽ etiã sentiunt doct. allegati in fi. j. ampliatio.
21 Quintò limita,nã necesse est vt ad talẽ tacitã reiectionẽ pars sit citata,aliàs nõ operat,ita Aret.in c.ij.ver.nõ obstat ratio Ab. de test.refert & sequitur Fel.in c.suborta. in vj. fallen. de re iudi.
22 Sextò limita qñ ex tacita reiectione sequeretur peruersio ordinis subst antialis,vt qa testes essent recepti lite non contesta ta.ita limitat Imola in l.si quæramus.ff.de testamen.siue peruersio ordinis mandati,vt ibi per eum in d.loco.
23 Septimò limita qñ exceptio est incompatibilis cũ ꝓcessu, secus verò si compati posset.ita declarat Pau.de castro in l.j. C. de ord.iudic.Ange.in ꝑ.ccxvij.versi. qntò ,ꝓbatur. Odofred. in l.j.C.de ord.iudic.qñ tractat an absoluto reo,videatur reiecta exceptio falsi instrumẽti.& Bart.ibi,& ibi Iac.Butr. Bal.& Saly. Bal. in l.penul.C.de ord.iud.gl.ĩ l.ij.C.de ord.cogni.ĩ prima sol.& ibi Sal.gl.in l.si iudex.ff.de his,q sunt sui,vel alieni iuris.& ibi Odofred.& ibidẽ Alberi.de Rosate in princip. Bartol. & Ang.& alij.
24 Quod amplia,etiã si nõ sit de necessitate incompatibilis,sed ꝓbabiliter nõ compatiatur sentẽtia,nisi incidẽti resoluto,vt dicit Alberic.de Rosa.in l.si iudex.ff.de his,q sunt sui,vel alieni iur.
25 Octauò limita qñ ageret de graui præiudicio irreparabili,vt qñ ageretur de inferenda tortura. qa tunc non videretur exceptio reiecta, ita Hippoly.in l.si quis ne quæstio.ff.de quæst.
26 Nonò limita fm Odofred.in l.ij.in fi.C.de ordi.cogni.vt ita demũ ꝓ,ꝓcessum ad vlteriora censeatur tacitè reiecta exceptio obtenta,qñ super ea sufficit summaria cognitio:sed quando plenaria requiritur,necesse est quòd expresè pronuncietur.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Exceptio in iudicium deducta,& tacitè reiecta, an possit principaliter in alio iudicio contra eandem personam per modum agendi deduci.

PERTINENTER subsequitur dubitatio,an exceptio in iudicio deducta,& tacitè reiecta,possit principaliter in alio iudicio ꝙ eãdem personã per modũ agẽdi deduci.Et distinguendi sunt plures casus.
2 Primus est,qñ incidenter in iudicium fuit tractata causa stat⁹, & si sententia cõcernit fauorẽ status,nõ põt amplius de eo , qđ incidenter in fauorẽ status est iudicatũ,principaliter in alio iudicio deduci.ita ꝓbat text.in l.j.C.de ord.iudic.fm vnum intellectum,quem sequitur ibi Bar.& ibi Pau.de Cast.& in l.quoties.in principio.C.de iudic.Anto.de Butr.in c.aduersario.de except.
3 Idẽ est qñ super exceptione incidẽte est expresè pronunciatũ,& isto casu fauore status,vt declarat Barto.in l. qui Romæ. §. duo fratres.in princip.ff.de verb.oblig.refert & sequitur Petr.de Anchara.in cap.cùm dilectus. num.29.de ordin.cognit.Paul.de Castr. in d.§.duo fratres.
Cõtrariũ Sal.in d.l.j.C.de ord.iud.qui tenet nullã adhibendã differentiam an fuerit pronunciatum pro statu,vel non .
4 Est aliꝰ casus qñ exceptio est reiecta in iudicio summario , & nõ põt tũc principaliter deduci in iudicio plenario.gl.ĩ l.ij.C.de ordi.cogni.in gl.fi.gl.in l.si iudex.ff.de his,qui sunt sui, vel alieni iur.idẽ tenet Odofred.in l.j.C.de ord.iud. Alber.de Rosa. Sal.& Pau.de Castr.idẽ tenent Odofred.Alber.de Rosa.in prin. Bar.& Ang.in d.l.si iudex.ff.de his,qui sunt sui,vel alie. iur. Ant.de But. in c.aduersario.de exceptionibus. & in ca. cùm dilectus. de ord. cognit.Calde.in c.intelleximus.de ordine cogni.refert & sequitur Pe.de Ancha.in d.c.cùm dilectus. num.29. & sentit ibi Abb. nu.27.eod.tit.Sal.in l.ij.C.de ordi.cognit.Anto.de But.in c.cùm ecclesia Sutrina.& ibi Abb.de cauf.poss.& propr.
5 Et hoc credo sentire Card.in d.c.cùm dilectus. ver. q̃ro circa hoc.de ordi.cognit.vbi dicit, esse distinguendũ an exceptio rei iudicatę sit opposita in vim dilatoriæ,an in vim peremptoriæ:vt si in vim dilatoriæ,quasi minus plena cognitio sit adhibita, non impediatur deduci principaliter: Si verò in vim peremptoriæ, quasi plenè fuerit cognitũ super tali exceptione peremptoria, non possit iterum in quæstionem deduci.
6 Limita istam conclusionem qñ in iudicio summario de dicta exceptione non esset plenè cognitum,quia si esset plenè cognitum,non posset vlterius deduci in judicio plenario. ita declarat Bal.in l.si iudex.ff.de his,qui sunt sui,vel alie. iur. & clarius Abb. in cõsi. 50.vol.j.& Ant.de Bu. in d.c. aduersario. de excep.Bal.in l.nam & postea.in princ.ff.de iureiur.
Contrariũ q etiã si plenè esset cognitũ in iudicio summario, omnino posset deduci in plenario,tenet Ang.in d.l. si iudex. Io. Crot.in d.§.duo fratres.n.27.in l.qui Romæ.ff.de verb.obl. Pau. de Ca.in l.duobus.in fi.ff.de excep.rei iud.
7 Breniter ista limitatio pendet à veritate alterius cõclusionis, an ꝓbationes factæ in iudicio summario,plenè faciant fidem in plenario.in quo Iaco.But.in l.ab hostibus.§.sed quod simpliciter.ff.ex qb.cauf.maio.tenebat q sic.idẽ Ant.de Bu.in c.causam, q̃.de testi.& in c.fraternitatis. de test.in ca. cùm dilectus. de ord. cognit.Alex.in l.à diuo Pio.§.si super rebus. ff. de re iud. & Aret. in c.j.de ꝓbatio.Alex.in l.sæpè.nu.81.ff. de re iud.Hipp. in sing. ccccclv.Soc.in cõsi.cclv.Corn.in cõsi.cxxvj.in fi.vol.iiij.Fel.in c. cùm Bertold.de re iud.Fel.in ca.causam,quæ.de testib.vbi Aret. dicit istã * cõem , licèt postea in ꝙriũ arguat,& non respondeat. Et istã tenẽt Doct.in terminis limitationis nostræ allegati suprà, videlicet Bal.in l.si iudex.ff.de his,qui sunt sui,vel alie.iur.Abb.in consi. 50.vol.j.Ant.de Bu.in c.aduersario.de excep.Bal.in l. nam & postea.in prin.ff.de iureiurand.Soc.in regula,ccxj. in secũda fallen.Imola in capitu.tum ex literis,de in integrum restitut.
Contrarium tenent Cy. & Bal.in l. quo tempore. C. de testa. mil.Bal.in l.ij.in fi.C.de eden.Are.in d.c.causam, quæ.in vltima opi.de testib.quam etiam tenent Doct.supra in limit.allegati. s. Ang.in d.l.si iudex.ff.de his,qui sunt sui,vel alie.iur.&Io.Crot.in l.qui Romæ.§.duo fratres.nu.27.ff.de verb.obliga.
8 Tenendo primam opin,quæ videtur magis*communis,
Primò sublimita,qñ esset plenariè probatũ tã respectu ordinis,q̃ respectu probationũ , vt per Ant. de Bu.in c. cùm dilectus. de ordi.cognit.& in c.causam,q̃.de test.Alex.in l.à diuo Pio. §. si super rebus.ff. de re iud.& in consi.ccxij.volu.vj.Soc. in ꑭ. cclv. Fel.in c.causam,quæ.de test.Rui.in l.ij.C.de edend.
Secundò sublimita,vt procedat qñ in summario essent plenarie receptæ probationes,quo ad substantiam probationum , & quo ad modũ procedendi,aliàs non probarent in plenario, vt p Alex.in d.consi.ccxij.nu. 19.vol.vj.
9 Et propterea si in summario ꝓbationes nõ plenè, sed summariè essent receptæ,nõ probarẽt in ordinario.Aret.in c.præsentata.de testibus.
10 Est etiã alius casus qñ in primo iudicio fuit plenè cognitũ, & in secundo idem deducitur principaliter , non tm̃ ad eundẽ finem:& ex casu põt deduci, qa nõ obstat res iudicata: secus verò qñ ad eundem finẽ,ita Odofred.in d.l.j. C.de ord. cognit. & Albe.de Ros.Cy.Iac.Bu.in fi.Pau.de Cast.& Sal.idẽ voluit Bal.in l.si iudex.ff.de his,q sunt sui,vel alieni iur.in prin.& ibi Albe.de Rosa.& ponit Sal.in l.ij.C.de ordi.cognit.Ant.de Bu. in ca.aduersario.de excep.& ibi Abb.in fine.idem voluit Abb.in ꑭ. 50. volu. j.& Socin.in consi.cclxiiij.& idem Abb. in capitu. cùm ecclesia. de cau.possess.& propr.
11 Imò tenet Barto.in l.ij.§.hoc edicto.ff.vi bon.rap. quòd etiã quando agitur ad diuersum finem,si tamen ostenditur ius rei iudicatæ,adhuc nõ possit illud deduci in alio iudicio , & sequitur Io.Crot.in d.§.duo fratres.nu.27.
12 Sed difficultas est quãdo deductum in exceptione,videatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

in actione deductū ad eūdē finē,cū semp videatur diuersus finis in exceptione,que tendit tantùm ad repellendum actoris intentionem,secus quod in actione deducitur.

Et propterea vr cōsiderandū, q; si nō pōt cōsiderari in actione alius finis,nisi ille,q est deductus in exceptione, vt est in eo, q opponit exceptionē compensationis debiti liquidi,& ꝓbati: nā si talis exceptio fuit reiecta,tale creditū nō pōt peti principaliactione,ga finis primi,& secundi iudicij idē continet.Bart.in l. sinautem. §.fi.ff.de neg.gest.voluit Soc.in d.ꝙſi.cclxiiij.& ponit Abb.in d.consi. 50.vol.i.

Secus verò qñ deductū in exceptione , tendebat ad vnū finē, & deductū in secundo iudicio principali pōt ad aliū finē dirigi, & intētaririta declarata notabiliter Ant.de Bu.in c. cum ecclesia Sutrina.de cau.possess.& proprie.& ibi Petr.de Ancha.nu.33. & seq.Ant.de Butr.in c.cùm dilectꝰ.de ord.cog. in prin. & ibi Abb. nu.27.& Pet.de Anch.n.29.clariꝰ,& melius Ioan.Cald. in repet. c.intelleximus.de ordin.cogni.

13 Si verò exceptio,& actio tendunt ad eundē finē, tūc aut exceptio in primo iudicio fuit reprobata, qa iudex illā nō admisit, & nō ꝓhibetur qs in secundo iudicio per modū actionis illā deducere,ita Pau.de Castro in l.qui Romę.§.duo fratres.ff.de verb. oblig. Alber.in d.l.si iudex.ff.de his,qui sunt sui vel alieniur.

14 Et idē iuris est si exceptio in primo iudicio fuisset reiecta, ga non ꝓbata,ita Paul.de Castr.in d.l.j.in prin.C. de ordine cognit. & ibi Salyc.post Bart.ibi in vltimo casu.vbi hoc sentit, licèt non clarè.& ibi Paul.de Castr.in distinctione casuum.Alberic.de Rosate,& clarius Ang.voluit.Saly.in l.j.C.de ord.iudic.

15 Secus verò qñ exceptio esset reiecta,ga nō vera,vt per Doc. proximè allegatos, q*vnanimiter cōcludūt amplius in iudiciū etiam per modum principalis actionis deduci non posse.

16 Amplia etiam si fuisset reiecta causa,& qa non vera, & quia non probata.Petr.de Anch.in c.aduersario.de exceptio.

17 Primò limita,si ille,qui pronunciauit, habebat facultatē iudicādi illud incidens principaliter,aliàs sententia lata non ꝓiudicaret,quominus incidens posset principaliter deduci in iudicium,ita Paul.de Cast.in l.j.C.de ord.iud.

18 Et idem qñ nec incidenter, nec principaliter super illo articulo posset declarare.vt est in iudice laico quo ad spiritualia, vt declarat Barto.in l.quoties.C.de iudic.& ibi Alberic.de Rosate,& clarius Ang.voluit.Saly.in l.j.C.de ord.iudic.

19 Secundò limita,quia licèt ipsa pars nō possit illā deducere, potest tamen iudex ei dare licentiam illam deducendi,ita declarat Innoc.in capit.quo ad consultationem.de re iud.refert,& sequitur Affict.in terminis in consi.regni.

20 Qñ verò exceptio expresè reiecta, possit tacitè deduci in alio iudicio,vide Ruin.in cōsil.cxxiiij.vol. v. vbi plenè declarat.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Exceptio loci non tuti an possit proponi per excusatorem non habentem mandatum.

1 DIVERSAE sunt opiniones Doctorū in illa conclusione.An exceptio loci nō tuti proponi possit per excusatorem non habentem mandatum.

Et nō posse ꝓponi,voluit Bart. in l.pen.§.ad crimen.in secundo casu suæ distinctionis,videlicet in casu ꝓbabiliū excusationū.ff. de public.iudic. & sequitur Anto. de Butr.Abb.& Henric.Boich in c.veniēs.de accusa.Angel. in l. seruū quoque.§ publicè.ff.de ꝓcu.& ipsemet Ang.in sua disput. incipiē.Bononiensis.in vltimo casu, dicit istā opinionē seruandā in iudicando.& istā etiā opin.Bart.tenet Anto.de Canario,in tract.de excus.Sal.in l.reos.de accus.Benedic.de Plum.in repet.d. §.ad crimen.in l.penultim.ff.de public.iudic.

2 Nec vr aduersari huic opin.dictū Inno.in c. veniens.q simpliciter dicit,q*in exceptionibus facti admittit excusator sine mādato,qa intelligi debet in excusationibus facti præcisi. fm quod declarat Bar.in d.§.ad crimen.qui non ꝓdicit intentioni Innocētij,sed clarius illā declarat.& Imola Saly.& Ang.ī d.l.reos. dicūt dictum Inno.concordare cū opinione Bar.& Abb.in c. veniens. de accusa.idem dicit.

3 Ego aūt censeo dictū Inn.necessariò debere intelligi ī necessaria excusatione,& meri facti,& nō in ea,in qua concurrit iuris ministeriū.ꝓut est illa exceptio loci non tuti , q̄ est facti , in hoc, s.q̄ locus nō sit tutus,sed in ea operatur iuris ministeriū in hoc, vt citatꝰ ad locū nō tutū,nō teneatur comparere in eo loco nō tuto,per l.de ætate.ff.ad trebel.c.accedens. el ii.vt lite nō cōtest. aliàs sequeretur q* exceptio iudicis incompetētis,& excōmunicati posset opponi per nō habentē mādatū,qa istæ exceptiones sunt facti in hoc,q* qs sit incompetens iudex , vel excōmunicatus.Sed in eis operaī iuris ministeriū, vt qs non teneatur coram eis cōparere,& tñ nullus pōt dicere Innocē.asserere q* exceptiones declinatorias qs ꝓponat per excusatorē sine mandato,imò ipse Inn.cōtrariū dicit, q* exceptiones iuris non proponat quis sine mandato.& exemplificat in his declinatoriis.

Contra opi.Bart.tenuit Bald.in l.pen.§.ad crimē.ff. de public. iud.& Ange.Imola,& idē Imola in c.veniens.de accusatio. Philipp.Franc.in c.ex parte.de appel.Ang.in disput.incip.Bononiēsis.in vltimo articu.Maria.Soci.in c.veniens.& ibi Aret. & Io. de Ana.de accusa.Ioan.Fran.de Sancto Nazar.in tract.Pestis.

4 Et tenentes partē istā ꝑ Bart.limitant,nisi persona citata ad locū nō tutū,posset venire bene sociata,ita vt excluderet omnem suspicionē loci nō tuti: nā tunc non posset allegare exceptionē loci non tuti per excusatorē sine mandato.& ita saluat opi.Bart. isto casu,Imola in d.c.veniens.& ibi Io.de Ana.

Contrarium tenet Maria.in d.c.veniens.

5 Secundò limita ēt in causa electionis, & matrimoniali , q̄ desiderant celeritatē.c.qñ frequenter.§. porrò. vt lit. nō contesta. nā tunc ēt in proponenda excusatione necessaria non admittit excusator sine mādato,vt est tex.in c.cupientes.§.quod si per viginti.de elect.in sexto.iuncta gl.ibi in verbo, ad ꝓmissa. & iuncta gl.ī ver.iusta causa.& in verbo,cessante impedimēto.nā tex.vult q* quantūcunq; impeditus personaliter venire, si tñ nō sit impeditus,quominus possit ꝓcuratorē cōstituere , tūc & ad causam, & ad excusationes ꝓponendas teneatur ꝓcuratorem cōstituere.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Exceptio nullitatis resultantis ex eisdem actis,impedit executionem rei iudicatæ resultantis ex tribus sententijs conformibus.

1 VErior , & magis * cōis opinio vī illa, q* exceptio nullitatis resultans ex iisdē actis,impediat executionē rei iudicatæ ēt resultantis ex tribus sentētijs cōformibus.& ita limitatur dispositio cle. j. de re iud.& ita tenet Oldr.in ꝙſ.cvj.Bald.& Saly.in l.j.C. ne liceat tertiò ꝓuocare.Imola,& Alex.in l.de pupillo.§.q op*. fi.ff.de ope.no.nūc.Card.ī cle.vnica.§.fi.de re iud.Abb.ī ꝙſ. xliiij. in sexto dubio.Imola in l.si expressim.ff.de appel.And. de Iser.in c.j.de ꝓtrouer.inter vasallū,& aliū de benefic. Soc.in ꝙſ.clviij.& in regu.cxxj.in ij.fallē.Cor.in ꝙ.ciiij.vol.ij.Alex.in ꝙſ.lxxvij.vol. ij.Iaſ.in l.j.ff.de oper.no.nūc.Francisc.Curt.in ꝙſ.cxix.Alex.in ꝙſ. clxxxvj.vol.ij.Soc.in cōſi.iiij.vol.iij.& in cōſi.xxj.vol.iiij. Philip. Franc.in c.dilecto.de appel.Hippol.in rubrica.de probat.

Cōtrariū Bal.in l.fi.C.de ordi.cognit.Anto.& Imola in d.cle. vnica,de re iud.Ro.in l.si feriatis.ff.de fer.&in l.si verò.§.de viro. in xxij.fall.ff.solu.mat.& in sing.exc.Paul.de Cast.Alex. in d.§. de viro.& Iason in l.iiij.§.condemnatum.ff.de re iud.Alex.in consi. ccxxv.vol.vj.

2 Tenendo primam opin.declara qñ intentans nullitatem prętem non reuocatur,vt per Soc.in consi.lxxviij.vol.iij.

3 Secundò declara,qñ statutū disponeret vt posset dici de nullitate vsque ad decē dies,qa illis elapsis nō pōt excipi de ista nullitate etiā notoria,vel enidenti.Alex.in ꝙſ.cv.ver.quia respōdeo, vol.v.Goza.in consi.cliij.nu.9.Soc.in consi.cxxj.versic.præterea. aliud est.vol.iij.Et hoc procedit etiam si nullitas sit ex defectu citationis.Alex.in consi.ccxxv.versi.nec obstat.vol.vj.

4 Et pro hac parte,q̄ verior vī,facit , nā qñ tempus à lege,vel à statuto ꝓfigitur,non est locus amplius purgationi moræ. Inn. & Abb.in c.cùm in tua.& Card.versi.ꝙro tertiò circa prædicta.qui matrim.accus.possī.Bal.in l.diffamari.versi.expedito text.C.de in gen.manum.Alex.in consi.cxxxiij.in fi.vol.vj.latissimè traditur per Tiraq.de retract.lignag.§.iij.in glo.quarta.nu.2.

Contrarium tñ,q* etiā post tempus à statūto præfixum possit excipi de nullitate notoria,voluit Fely.in c.cùm dilectus.nu.14. de calumniator.Aret.in consi.lxxv.Gozad.in consi.lxxij.

De Citationibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Citatio in qualibet actu est necessaria.

PRIN

PRINCIPALIS cōclusio in hac materia citationis est , quā hic plenè declarare intēdo,videlicet q* in quolibet actu pars est citāda. l. de vnoquoque. ff. de re iud. l. nam ita Diuus.ff.de adop.l. si qñ. C. de test.c.cùm olim.de test. clem. pastoralis. de re iud.ca.ecclesia sanctæ Maria. in fin. de const.ca. inter quatuor. de maior. & obed.c.j.de cauſ.poſſ.& propriet.

2 Primò Amplia ēt in notoriis,in qbus ēt citatio est necessaria, gl.in c.cùm dilectis filiis.de purgat.cano.in gl.in verbo , indicēda.Inn.in c.tua.de cohab.cler.& mulier. Imola in c. ad nostrā. el iij.colu.j.de iureiur.Spec.in tit.de notor.crimin.§.j.versi.scias.& ibi Ioan.And.in apostil.& in §.iam de notorio.versi. q̄dam sunt. Bal.in l.cùm fratrē.ver.dubitari cōsueuit.C.de his, qbꝰ vt indig. & in d.c.ad nostrā.el iij.de iureiur.& jn l.presbyteri. C.de episcopis,& cleric.& in Margarita,in verbo,citatio.ver.citatio requiritur.& in ver.citatio,vel monitio.Lap.& Abb. in ca. frequens.de restitu.spo.in vj.& ibi Dom.in §.solet,& Philip.Frāc.in §. ad hoc. Fel.in c.Rodulphus,de rescrip.idē Fel.in c.j.de iudi. Abb.in cōsi. v.volu.ij.& in cōsi.lxviij.codē volu.Alex. in apostil. ad Bart. in l. emptorē.ff.de actio.empti.& in l.is cui bonis.ff.de verbo. oblig. Ant.de Butr.in c,referēte.de præb.& in c.vestra.de cohabit.cler. & mul.glo.in c.cùm sit Romana.§.ꝑterea.& ibi Inn. & Host. Io. And.Abb.Imol.& Philip.Franc.de appel.Sal. in l.ea qdem. C. de accuſ.Aret.in ꝙſ.clxv.Archid.in c.q̄ Lotharius.ij.q.j. & in ca.j.de of.deleg.in vj,Alex.vbi dicit istā opi.*cōem in l.à Diuo Pio. §. in venditione.ff.de re iudi.Fel.in c.j.de iudic. Hipp. in rubrica. ff. ad l.Corn.de fal.Gozad.in consi.ix.Lofre.in consi.xlvii.

Contrarium tenuit Inn.in c.ex insinuatione.de appel. Bart. in l.ij.§.quod de frumentaria.ff.de adminiſ.re,ad ciuit.pertinē Host. & Ioan.And.in c.quāto,de transla.episcop.Ge.in ꝙſ.liij. Calc. in ꝙſ.xviij. Angel.in repet.l.j.C.de iud.Cuma.in ꝙſ.vij. Oldr. in con. ccxciij.in prin.Soc.in reg.cccevj.ī j.fal.Milis in verbo, citatio nō requiritur ad sententiā.Fel.in c. parochianos. de sent. excomm. Soc.in con.lxxxij.vol.iij.Barb.in cōsi.lxxxj.vol.j.Calca. in consil. xvi.& in consi.xviij.& ideò in nullitate notoria si feratur sententia.non requiritur citatio.Gram.decis.lxv.nu.55.

3 Istæ tñ ꝓriæ opiniones reducuntur ad concordiā hoc mō,videlicet,nā aut sumus in notorio, quod nullā habet , nec habere pōt defensionē,& tūc nō requirit citatio.& ꝓcedit secūda opinio,quā ēt ampliat Fel.in c.cū olim.de re iud.versi.noto secūdò.

4 Vtsi ētnō cōstet iudici de notorio,si tñ verè aliquid est notorium,& ita credatur,valet processus,ēt parte non citata.

5 Aut sumus in notorio,quod posset excusari,& habere defensionē,& tunc requirit citatio,& ꝓcedit prima opinio.Ista distinctio sumitur ex verbis Archid.in c.q̄ Lotharius.ij.q.j.& in ca.j.de of.deleg,in vj.istā distinctionē clarè ponit Abb.in ꝙſ.iij.vol. ij. & in consi.lxviij.vol.ij.in fi.& in c.cū olim.de re iudic.& in ca. cū sit Romana.de appellat.& in c.ex insinuatione.in fi.eo.tit.& in ca. causam,q̄.de rescrip.& in c.vestra.in fi.de cohab. cler. & mulier. in c.bonæ.el j.de elect.in c.j.de iureiur.& in ca. accepta. de restit. spolia Bald.in l.ea qdē.ver.iij.q̄ritur.de accusat.Dec.in c.cùm sit Romana.de app.Nicel.q declarat in lij.cōcord.in xxxviij.fallē.& fal.lxxxix.Goza.in ꝙſ.xviij.Curt.in cōſ.xx.& in cōſ.xxj.Fel.in d.c. cùm olim.de re iudic.Aret.in ꝙſ.clxiij. vbi dicit istā *opin.magis cōem,veriorē,& ꝓbabiliorē.Philip.Franc.in c. sæpe. de appella. Maria.in tract.citat.Iaſ.in ꝙſ.clxix volu.secundo,& in l.nec quicquā.§.vbi decretū.de of.proconsul.& legat.& in ꝙſ.lxxxvj. volu. iij.Soc.in ꝙſ.iiij.vol.iij.& in consil.lxxxvij.vol.iij.apostil. ad decis. Tholosa.ccccxl.Fel.in c.causam,q̄.de rescript.Hipp.in repet.l.de vno quoque.ff.de re iud.Iaſ.in l. si qs arbitratu.ff. de verb. oblig. Dec.in c.peruenit.de appel.& ibi Philip.Franc.& Hippo.in rubri ca de probatio.Soci.in reg.cccevj.in prima fallen.Gome.in cap. j.de rescrip.in sexto.Fely.in ca.j.de iureiur.Paris.in consil.j volu. j.Brun.in tract.de form.qui declarat.

6 Limita hoc vltimum vt in notoriis non requiratur citatio in sententiis censuræ.Fely.in capit.cùm sit Romana,de appel.& in c.cum olim.de re iudic.vbi requiritur monitio.

7 Sed qñ fertur declaratoria,nō cōdemnatoria super notorio, tūc nō requiritur citatio,Fel. in c.cùm non ab homine.de iudic.

8 Itē alio casu in notoriis requiritur citatio,vt per Milleū in practica criminali,videlicet qñ requiritur cōdemnatio certæ personæ,nam etiam si simus in notoriis,tunc citatio omitti nō potest.

9 Secundò amplia,qa ēt in ꝓcedentibus à Papa vel Imperatore requiritur citatio,aliàs eorū sententia est nulla,vt est glo.in l.fin. C.de legi.& ibi Bal.& Pau.de Castro, Innocen. & Hostien. in ca. ī nostra.de ꝓcurator.Alex.in cōſ.lxxxvii.in fi.vol.ij.Ant.de Butr. & Abb.in c.in causis.de re iud.Ro.in l.j.ff.de arbit.Iaſ.in l.nec qcquā.§.vbi decretū.ff.de of.ꝓconſ.& legati.Bal.in l.ij. C. de tēpo. appel.Ang.in l.princeps.ff.de legib.Bal.in ꝓœm.feu. Io. And.in c.j.de cau.poſ.& ꝓprie.vbi & Abb.Roma.in ꝙſ.ccccIxxxvij.in fi. & in singu.xx.Io.And.Hostien.Ant.de Bu.Imola,& Abb.in c. cū olim.de re iud.Soc.in ꝙſ.xij.& in ꝙſ.clxiiij. & in cōſi. cclxvj. & in ꝙſ.lix.volu.iij.& in ꝙſ.cxx.volu.iij.Fel.in c.cùm olim.de re iud. & in c.q̄ in ecclesiarū.de cōſti.Calcan.in cōſi.xvj.Dec. in cōſ. dciij. & in cōſi.dcvj.Oldendorp.in libello iur.& æquita.Maria. Iun. in ꝙſ.cxxij.vol.ij.Ruī.cōſi.xxxvi.volu.j.& cōſi.xxiiij.volu.iiij.Grammat.decis.cv.nu.4.& seque.Boer.decis.ccxlvij.gl.cōsuetud. Biturig.Gram.ꝙſ.lxxxvj.Aret.ꝙſ.clxv.Ioan.Mona.in extrauag.rē non nouā.de dolo,& cōtuma.in gl.in verbo,nō obstantibus.Oldrad. in cōsi.xliij.Albe.post Gul.de Cun.in l.de quibus.in versi. cōsuetudo est in Britannia.ff.de legib.Ab.in c.cùm inter R. de electio. Maria.in rubrica,de dilat.in septimo articulo.Roma.in sing.dclxxxv.Alex.īl. de vno quoque.ff.de re iud.Imola post Ant. de Bu. in cle.j.vt lit.penden.& in cle.j.de iureiu.& in cle. pastoralis.de re iud.Rom.in l.si qs arbitrat.ver.viij.cōem,ff.de verb.obl.Io. And. in addit.Spec.in tit.de senten. plat.§.iuxta.versi. est etiā nulla. in addit.incip.Albertꝰ Galeotti.Hipp.in sing.lxxv.Lanfranc. in cle. sæpè.in verbo,& figura.de verb.sig.Abb.in c. venerabilem.in ij. not.de electio.Aret.in consi.lxij.Maria.Soc.in tract.citat.Iaſo.in ꝙſ.clxxvij.volu.ij.Gemi.in consi.liij. Curt. in cōsi. 50.in respon. ad vndecimū argumentū ciusdē responsionis,Barbat. in consili. xviij.volu.j.Hipp.in consi.viij.Franc.Curt.in consi.clxx.Soc. cōſ. xv.volum.iii.& in consi.cxxj.volum.iiij.Alex.in consi.cvij.vol.v. Zaſ.in consil.x.volum.ij.Bertrand.consil.xvj.volum.j.Lofred.in consilio xxxvij.

10 Amplia hanc ampliationem vt etiam feudū nō possit auferri vasallo sine causæ cognitione.gl.prag.sanct.Dec.in cōsi. dciij. Paris.consi.ci.volu.j.

11 Secundò amplia,vt nec declaratio iuris obscuri fieri possit à Principe,parte non citata,Maria.Iun.consi. 100.vol.j.

12 Contrarium tñ in Papa,vel Imperatore voluisse vī Geor. Natta in cle.sæpè.§.& qa.de verb.sig.Hipp. in d.l.de vno quoq;. ff.de re iud.in ver.& teneas menti. Decius in consi. cxxv. Afflict. in prælud.Consti.regni in ix.quæst.

Tenendo tñ primā opinionem quæ est magis * communis,

13 Limita istā ꝓcedere,vbi Princeps ex plenitudine potestatis ꝓcedendo,sententiā ferret omissā partis citatione.ita tenet Alex. in cōsi.lxxxvij.in fi.volu.ij.Imola in c.in nostra.de ꝓc.post Inno. & Hostien.ibi.Iaſ.in l.nec quicquā.§.vbi decretum.ff. de of.Proconſ.& legati.Bald.in procem.feud.Io.Andr.in addit.Spec.in tit. de senten.in §.iuxta.versi.est etiam nulla.in addit.incip.Albertus Galeotti.Fel.in c.quæ in ecclesiarū.in versicu.vj.limita,de const. Maria.in tracta.citat.Alex.in consi.lxij.volum.j.Alex.in consi.xj. volu.vij.Soc.in consi.clvj.Hipp.in repet. l. de vnoquoque. de re iud.& in singu.lxxv.Soc.in consi.iiij.volu.iij.& in consi. lxxxvii. volu.iij.Zaſ.in j.consi.in tertio dubio.in ij.volu.Gozad. in consi. v.& in consi.ix.Alex.in cōsi.xcij.volum. vj. Curt.in consi. j. post tracta.feud.& in consi.clvij.& cōsi.clxxiiij.Grammat. decisi. lxv. nume.40.Nicel.concord.lij.in septima fallen.

14 Primò declara istā conclusionem,qa princeps nō pōt omittere citationem etiam cū ista clausula,qñ processissēt vt arbitrator.Soc.in consi.xxvij.nu.11.vol.iij.

15 Et idem esset si procederet super iure non quæsito,sed delato,vtputà ex testamento.Soc.in consi.lxiij.nu.11.vol.iij.& in ꝙſ. lxxxvij.num.20.eod.volu.Rui.consi.xcix.vol.iij.

16 Secundò declara vt ita demum ista clausula, de plenitudine potestatis operetur,quando interuenit causæ cognitio.Dec.in consi.dcvj.& idem Decius consi.dciij.decis.Neap.lxix.nu. 26.in nou.Cæpol.consi.ciuili.lxv.

17 Tertiò declara,vt non requiratur citatio ēt si non sit apposita clausula,de plenitudine potestatis,si tamen appareret Principem voluisse vti plenitudine potestatis contra subditum. Mantua,consilio cxcj.

18 Quartò declara,quia Imperator nō pōt vti ista clausula,nisi quo ad subditos sibi immediatè subiectos,nō autē quo ad alios. Alciat.in tract. præsump.in tertia regu.octaua præsump.

19 Amplia istam principalem limitationem, vt etiam qñ Princeps procedit motu proprio, non requiratur citatio.Rebuff.in concor.in iij.fallen.Fel.in c.cùm olim.de re iudi.

20 Et idem est qñ Princeps procedit extraiudicialiter , quo casu non requiritur citatio.Paris.consi.j.vol.j.& in consi.cj.volum. j.decis.Neap.lxix.in nou.

21 Et idem quādo certū est nullā competere defensionē. Paris. consi.ci.vol.j.

22 Et idē qñ periculū esset in mora,quo casu non requiritur citatio.decis.Neap.lxix.nu.27.in nouis.vbi ponit etiam istud habere locum,propter potentiam vasalli contra dominum.

23 Alios casus autē,qñ Princeps potest procedere absque citaCommu.opi.To.3. FFF 4

Universidad de Deusto
Biblioteca

tione, videas per Soc. in ꝑ.lxxxvij. volu. iij. & in ꝑ.cxx. & in cõsi. ccxxvij. volu. iij. Chassan. super consuet Burgund. Paris. in cõs. j. vol. ij. & in ꝑ.v. vol. iiij. Zas. in cõsi. x. volu. ij. ad quos me remitto.

24 Contra hanc superiorẽ limitationẽ, vt etiã qñ adsit ista clausula, de plenitudine potestatis, requiraꝝ citatio, tenet Card. in ca. j. de caus. poss. & ꝓpriet. & ibi etiam Abb. tacitè hoc innuit. idem colligitur ex dictis Bal. in prœ. feud. ibi, argumentũ ꝑ. & istam opi. clarè tenet Soc. in ꝑ.cclxiiij. & in consil. cclxvj. Fel. in c. cùm olim. de re iud. Aret. in ꝑ.clxv. versi. venio ad fm. Ias. in consilio clxxvij. volu. ij. Cutt. in ꝑsi. 50. in respons. ad xj. argũ. Ias. in l. Gallus. in prin. in j. lectura. ff. de lib. & posthum. Brun. in cõs. xij. Fran. Cur. in ꝑ.clxx. Soci. consi. xxvij. vol. iij. & in cõsi. cxx. volu. iij. & istã dicit * cõem Ruin. in consi. ccxxix. volu. j. Gram. consi. ciuili lxxxj. & consi. lxxxvj. & consi. cl. Decis. Neap. lxix. in nou.

Tenendo tñ istã partẽ vltimã, q princeps etiã de plenitudine potestatis procedendo, non posset omittere citationem,

25 Limita non procedere in beneficialibus, in quibus habet Papa liberã potestatẽ, & põt de plenitudine potestatis procedendo et ꝑ partem nõ citatã disponere, & pronunciare. Soc. in d. consi. cclxiiij. & in cõsi. cclxvj. Fel. in c. cùm olim. de re iud. Goza. in ꝑ.v. qui tenet hoc etiã in prophanis. licèt ꝓrium in prophanis cõtra clericũ teneat Fel. in tract. qñ literæ apostolicæ. Aimo consi. v. Ruin. in consi. lxiij. vol. v.

Et tenendo primã opinionem, q princeps de plenitudine potestatis procedendo possit omittere citationem,

26 Amplia idẽ esse vbi adest clausula ex certa sciẽtia. vt per Sal. in l. nec causas. C. de appel. Roma. in ꝑ.cclxix. in v. dubio. Dec. in consi. cxcj. Abb. in c. cùm olim. de re iud. Soc. in ꝑsi. clvj. Pau. de Castro in l. ij. in fi. C. qũo, & qñ iud. Dec. in cõs. cclxix. Hipp. in d. l. de vnoquoque. in xlv. casu. Fel. in c. quæ in ecclesiarũ. de cõstit. in ca. cùm olim. de re iud. Gozad. in consi. ij. Paris. consi. j. vol. ij. in consi. v. volu. iiij. Grammat. decis. lxv. nu. 52.

27 Nã clausula, ex certa scientia, idẽ operatur quod de potestatis plenitudine. Bald. in l. eos. C. de appell. Dec. in con. ccccxvj. Abb. in c. ad hæc. per glo. ibi de ref. & in c. cũ inter. de excep. in c. cùm olim. de re iud. Rom. in consi. cclxix. in v. dubio. Dec. in ꝑ. cxcj. & in consi. cccxlj. Corn. in consi. cccxij. volum. ij. Alex. cõsi. xvj. vol. v. Fel. in c. cum inter. de except. Alex. in consi. xcij. vol. vj. Barbat. in consi. xxvj. num. 4. & in con. xxvij. vol. ij. Soc. in consil. clvj. & in consi. cxlvj. Corn. in consilio cccxiij. vol. iiij. Ias. in cõsi. lvj. vol. j. Gram. consi. ciuili 100.

28 Contrarium q imò etiã stante clausula ex certa scientia, requiratur citatio, tenuit Soc. in cõsi. cclxiiij. Alex. in consi. lxxxij. volu. vij. Barbat. in consi. xxvj. n. 20. vol. iiij. Decisi. Neap. lxix. in nouis, ampliat vt etiam in subdito hoc procedat.

29 Limita tameu istud non procedere in criminalibus, in quibus, etiam de plenitudine potestatis non potest princeps procedere, parte nõ citata, quia in his nõ potest tollere defensionẽ. Hippo. in pract. in §. expedita.

30 Limita etiam quia non procedit cõtra non subditũ. Goza. in consi. xlviij. Paris. in consi. j. vol. ij.

31 Secundò limita hanc principalem cõclusionẽ, qñ Princeps in suo processũ non possit omittere citationem nisi ex iusta causa faciat, vt puta fauore ecclesiæ, qñ ꝓcedit ꝑ illos, q occuparũt, vel occupatas detinent terras ecclesiæ Romanæ, gl. in l. antepe. ff. ex qb. caus. maio. Io. And. in c. cũ olim. de re iud. in nouell. Rom. in sing. dclxxx. incip. tu scis q nedũ. Hippo. in l. de vnoquoque, in xlix. casu. ff. de re iudic. Maria. in tract. citat. in xxxiiij. casu Nicell. in lij. ꝓcord. gl. in xxv. fallen. Bal. in l. nec causas. C. de app. & in l. ij. in prin. C. qũo, & qñ iud. & in ꝓœm. feud. Roma. in repe. l. j. in vj. q. ver. vnum tñ scias. C. de hæred. instituen. Io. Crot. in l. Gallus. §. & quid si tantùm. ff. de lib. & posthum. Paris. consi. cj. vol. j.

32 Amplia q contra istos possit procedi etiã de facto. Anch. in consi. cclxxvij. & in consi. ccccxxix.

33 Contrariũ tenet Nicell. in lij. concord. gloss. in iiij. fall. Eel. in c. qũ in ecclesiarũ. versi. vj. fallit. de ꝓstit. & in c. cũ olim. de re iud. Ias. in l. j. ff. de cõst. princip. Alex. in cõsi. ij. volu. j. Hipp. in l. de vnoquoque. ff. de re iud. apoll. ad Abba. in c. in causis. de re iud.

34 Declara tñ istã conclusionẽ q Princeps non põt omittere citationẽ, qa debet intelligi de illa citatione, q̃ est de iure naturali, videlicet ad faciendas defensiones, secus de citatione ad sententiam. Soc. in l. si qs arbitratu. ff. de verbo. oblig. Geor. Natta in cle. sæpe. §. sed quia. de verb. signifi. decis. Neap. j. in iij. dubio.

35 Et ita põt ꝓcordari istæ duæ opiniones, vt princeps nõ possit omittere citationẽ qñ qs non fuit citatus ad se defendendũ, secus aũt si qs nõ fuit citatus ad sententiã, & nisi isto modo intelligantur, & saluentur suprà allegatæ decisiones, non possent procedere stante prima cõclusione * communiter approbata, q Princeps nõ põt citationẽ omittere, & propterea illas reprobat Rom. in l. si quis arbitratu. versi. viij. cõcm. ff. de verb. oblig. Ale. in dicta l. de vnoquoque. ff. de re iud. Aret. in consil. clxv. Iaso. in consil. clxxvij. volu. ij.

36 Tertiò amplia principaliter cõclusionẽ principalẽ, vt procedat etiã in summariis. vt est tex. in d. cle. sæpe. §. nõ sic. & Natta & Ancha. in princ. de verb. signifi. Soc. in tracta. citatio. Soc. in cõsi. xij. volu. j. Cuma. in consil. vij. Brun. in consi. xx. Paris. in consi. xx. vol. iiij. Alexand. in consi. lxj. vol. iiij.

37 Quod ampliat ẽt stante statuto q ꝓcedatur sine vlla solemnitate, vt not. Rom. in Rubrica, de arbit. versi. xvij. Soci. in cõsi. xij. volu. j. Decius in l. milites. C. de testamẽ. milit. Hippo. in l. de vnoquoque. ff. de re iud. Hippoly. in singul. lxxv. Fel. in c. ij. in secũda declaratione, de testibus. Decius in c. secundo. de testib. decisio. Neapol. j. in tertio dubio. in nouis.

38 Et facit, nam fm Bart. in l. filius fam. ff. de donat. & in l. j. ff. de testa. milit. & in extrauag. ad reprimẽdũ. in verbo, videbitur. potest procedere omissa iuris solemnitate, nõ tñ põt defensionem iuris naturalis omittere. sequitur Lanfranc. & Natta in cle. sæpe, in §. nõ sic. de verb. signifi. Nellus in tract. bannitorũ, in tertia parte primi temporis, quæst. ij. vel quarta. Baue. in §. plane. instit. de test. milit.

39 Secũdò amplia vt hoc ꝓcedat etiã si caueatur statuto, quòd possit de facto procedere, vel punire. Nellus in tractat. bannit. in loco ꝓximè allegato. Lapus allegat. cxxviij. Maria. in tract. citat. in xxxvij. ampliat. Sentit Imola in cle. sæpe. de verb. signi.

40 Tertiò amplia, etiãsi fuerit dictũ, omissio iuris ordine, qanõ propterea tollitur citatio. Philip. Fran, in c. bonæ. de appel.

41 Quartò amplia, ẽt si dictũ sit q ꝓcedatur sine figura iudicij. Georg. Natta in cle. sæpe. §. quæ omnia. de verb. sign.

42 Et ꝓpterea infertur, q etiam in causa summaria testes examinati parte non citata, non probant. Paris. consi. ij. vol. iiij.

43 Quartò amplia principaliter vt ꝯclusio ꝓcedat in laudo dato p arbitrũ, qui debet partes citari facere. l. diẽ. §. si qs. ff. de arbi.

44 Doctor. omnes in ca. Quintauallis. de iureiur. vbi dicunt q arbiter seruat ordinẽ iudiciorũ, & ibi Imola ponit q arbiter debet partes citare. & idem Bal. in repetitione l. ex compromisso. ff. de arbitr. in v. quæstione.

45 Primò amplia istã ampliationẽ, vt hoc ꝓcedat tã in arbitro compromissario, q̃ etiã in arbitro electo ex necessitate iuris. Maria. in tractat. citat. vbi limitat tribus modis. Gozad. consil. 100. Hispan. in c. per vestras, de donat. inter vir. & vxor.

46 Secundò amplia, vt ista ampliatio ꝓcedat etiãsi in compromisso dictũ sit, q arbiter possit sententiã, seu laudũ ferre partib' absentibus, vt not. Spe. in tit. de arbit. in §. excipitur. in fi. Imola in c. dilectus. de arb. Alex. in l. si qs arbitratu. ver. quartò limita. ff. de verb. olig. Fel. in ca. cũ olim. de re iud. Soc. in d. l. si quis arbitratu. ver. ij. limita. Hipp. in sing. clxxv. Maria. Socin. in rubrica de dilat. versi. xlij. Ias. in §. in bonæ fidei. inst. de act. Hipp. in repet. dictæ l. de vnoquoque. de re iud. Boer. decis. cclxxxiij. per totam. vbi latè.

47 Et ꝓpterea si statutũ dicit, q absens cõdemnari possit, intelligitur, præcedente citatione. Bald. in l. j. ver. sed hic quæritur, an valeãt. C. quomodo & quando iudex. Hippo. in sing. dcxxxiij.

48 Tertiò amplia istã ampliationẽ, vt si dictũ sit q arbiter possit laudũ ferre partibus presentibus, vel absentibus, citatis vel non citatis, adhuc tñ requiritur notificatio. Soc. in tractat. citat. Hipp. in d. l. de vnoquoque. Alex. in cõsi. lxj. vol. iij. & in consi. lxxxvij. volu. v. & in cõsi. xxxiiij. volu. j. Fel. in c. dilecti, de iudi. Ias. in §. in bonæ fidei. Inst. de actio Fel. in c. cùm olim. de re iud. Decius in consi. dcxxxij. Ruin. in consilio lxij. vol. v.

49 Et propterea qñ Imperator dat facultatem in priuilegio comitis Palatini legitimandi ẽt parte nõ citata, tñ citatio omitti nõ põt, nisi qñ Comes Palatinus habebat perfectã cognitionẽ omniũ iuriũ partis, & non aliàs. Grat. in cõsi. clviij. nu. 25. volum. ij.

Contrariũ q in casu istius tertiæ ampliationis non requiratur citatio, tenuit Ias. in cõsi. xij. in fi. vol. j. Franc. Curt. in cõsi. clxx. Nicell. in concord. lij. glo. xxviiij. fal. Rebuff. in tract. nominat.

50 Et idem est in prorogatione compromissi, in qua requiritur citatio partis. Alex. in consi. xxxiiij. vol. j. Paris. consi. xliij. vol. j.

51 Nota tñ quòd si laudũ sit intimatũ, & pars nõ reclamauerit, laudum nõ põt amplius impugnari prætextu omissæ citationis. Grat. in consi. lxxvj. vol. ij.

52 Limita hanc principalẽ ampliationẽ q in laudo requiratur citatio, qa hoc non ꝓcedit qñ compromissum factũ fuit iuratũ, vt puta qa partes promiserunt stare, & parere laudo ferendo, vt dicit Bap. de sancto Blasio in tracta. de arbit. q̃st. lxx. versi. v. conclusio. Sequitur Hispa. in d. c. per vestras. in §. xvij. nu. 70. licet ipse dubitet de hac limitatio. & ego etiam valde dubito.

53 Quintò amplia principaliter vt disponente statuto q ad omnẽ voluntatẽ creditoris capiatur debitor, nõ tñ poterit capi nõ præcedente citatione, qa debet prius cõstare q sit debitor. Hipp. in d. l. de vnoquoque. q allegat Bal. in l. per diuersas. in x. q̃st. C. manda.

54 Vbi tenet q statẽ statuto, vt debitor capiaꝝ ad creditoris instãtiam, ẽt non præcedente citatione, tñ non poterit capi ad instantiam cessionarij, quia debet prius cõstare q ius sit cessum. Soc. in consi. lxxxiij. vol. iiij. & in consi. xcvj. vol. iiij. Hip. in l. si qs ne quæstio. ff. de quæstio. Calcan. in cõs. xviij. Fel. in c. licèt, de accus. Bal. in l. si qs curialis. C. de epis. & cle. Pau. de Cas. in l. postulãte. ff. ad Treb. & in d. l. si quis curialis. C. de epis. & cle. Alex. consi. clxxxviij. vol. ij. & in consi. xcv. vol. iiij. Rui. in consi. cij. vol. v. & consi. lxxxviij. vol. v. Boer. dec. x. Bertr. consi. xxj. vol. j. in antiq.

55 Et est ratio, quia semper facienda est interpretatio, ne per statutum tollatur citatio. Alex. in consi. lxxxiij. vol. ij.

56 Sed si de cessione constaret, posset etiam capi ad instantiam cessionarij. Rui. consi. ccix. vol. j.

57 Cõtrarium, q possit incipi à captura etiam non præcedente citatione, tenent Ang. Imola, Cuma. & Alex. in l. si sic. ff. de leg. j. Fel. in c. qualiter, & quando. §. debet. de accusat. Alex. in consi. ccxxv. vol. vj.

58 Concorda has duas opiniones, vt prima ꝓcedat qñ statutũ disponit, q debitor capi possit ad voluntatẽ, seu instantiã creditoris: secus aũt si disponat ad liberam, & merã voluntatẽ, quia tunc procedit secunda opinio, per illam dictionẽ præcisam. Ista cõcordia expresè sumitur ex dictis Alex. in l. postulante. ff. ad Treb.

59 Et ꝓpterèa si statutum dicat, q executio fiat ꝑ hæredẽ, nihilo minus debet citari ad hoc vt constet ipsum esse hæredẽ. Fel. in c. qa. V. de iud. post Bal. in d. l. per diuersas. in x. q. C. mand. Dec. in d. c. quia. V. de iud. Rui. consi. clij. vol. iiij. & consi lxxxviij. volu. v. & consi. cij. vol. v. Boer. dec. ccxcv. nu. 15.

60 Et similiter è conuerso, si executio fieri debet ad instantiam hæredis, constare debet prius ipsum esse hæredem. Alex. in consi. cxv. versi. postremò non omitto. vol. vij. Boer. decis. cciij. nu. 47. Bertr. consi. xxj. vol. j. in antiq.

61 Sed secus quando proceditur per hæredem ad executionẽ vigore obligationis. Boer. dec. x. in fi.

62 Sextò Amplia, ẽt stãte statuto, q omnes exceptiones intelligant reiectæ, adhuc citatio debet iteruenire, aliàs actor esset null', & de tali nullitate dici põt. Petr. de Anch. in ꝓ.ccx. Cald. in ꝓ.viij. in tit. de senten. & re iud. Abb. in cõsi. xcvij. vol. j. Fel. in c. qualiter & qñ. §. debet. de accus. & in c. cùm olim. de re iud. Dec. in consil. xxxviij. Ang. in consi. clxxvij. Hipp. sing. lxx. Alex. consi. lxj. volu. vij. Hip. in d. l. de vnoquoque, de re iud.

Contrarium Alex. in consi. ccxxv. vol. vj.

63 Septimò Amplia, vt ẽt in extraiudicialibus requiratur citatio. Inn. & post eũ Io. And. in c. ex rõne. de appel. Bal. in c. j. §. sancimus. el ij. quo tpe miles. & in c. j. in fi. de inuest. in marit. fact. Ale. in d. l. si qs arbitratu. & ibi Ias. de ver. oblig. & Soc. p. l. j. §. denunciari. & §. mulier. ff. de vẽ. ispicie. Hipp. in d. l. & vnoquoq; . ff. de re iud. Maria. in tract. citat. Cuma. in cõsi. vij. Calca. in consi. xvj. Dec. in cõsi. dcxl.

64 Et q magis in actu extraiudiciali, quàm iudiciali requiratur citatio, voluit Rui. in consi. cvj. vol. iij.

65 Contra hanc amplia. tenet Pau. de Cas. in ꝓ.cccxxxviij. vol. j. post Inn. in c. cùm olim. el ij. de elect. Bal. in l. neque natales. C. de ꝓba. Laur. Calca. in ꝓ.xviij. Ro. in cõsi. ccxij. Card. in consi. lxxxij. Dec. in c. ij. de testam. Gul. de Cun. in l. Episcopale. C. de episc. aud. refert Maria. in tract. citat. in xlij. ampliatio. in prin. Card. in consi. cxl. Rota in nouis dec. ccclvj. Fel. in c. fi. de consuetud. vbi sumitur declaratio.

66 Octauò Amplia, etiã si actus cõtineat fauorem non citati, tñ adhuc non valet ob defectum citationis, & propterea sñia lata in fauorem absentis non citati non valet. gl. in l. ea, quæ. C. qũo, & quando iud. & ibi Bar. Ang. & Sal. & gl. in l. furioso. ff. de re iudi. & ibi Barto. Ang. Rapha. Cuma. Imol. Pau. de Cast & Alex. qui dicit istam partem esse * communem.

Et idẽ tenet & dicit Ias. ibi gl. j. iuncto tex. in l. quæsitũ. ff. de re iudi. & ibi Bar. & Bal. in l. properãdum. §. fin aũt reus. in fine. C. de iudi. & ibi Ang. & Sal. & Alex. qui dicit, q gl. ibi, quę ꝓrium tenet, reprobatur cõiter. & Ias. ibi in fin. Abb. in c. quoniã ꝑ. in gl. in verbo, citationes. de proba. & in consi. iij. vol. ij. Maria. in rubri. de dila. Pe. de Anc. in consi. xvj. Ias. in d. l. nec quicquam. §. vbi decretũ. & ibi Bal. Hippoly. in d. l. de vnoquoque. Bouer. in verbo, sententia. in singu. xiij. Nicell. qui declarat, in lij. concordantia. gloss. in xix. fallent.

67 Contrarium gl. in d. l. properandũ. §. fin aũt reus. in gl. in verbo, omnem ei ꝑdictionem. C. de iudi. quæ loquitur in absente, & contumace. & Bal. in d. l. ea, quæ. C. quomodo, & quando iudex. & ibi Paul. de Castr. & in d. l. properandum. in §. fin autem reus. & Bal. in l. accusatoribus. C. de accus.

68 Tenendo primã opinionẽ, Limita vt per Hippoly. in dicta l. de vnoquoque. nu. 81. & sequentibus, qñ iudex fecisset sibi dari licentiam à reo procedendi contra eum etiam non citatum.

69 Nonò Amplia, ẽt si agatur de eiiciẽdo aliquẽ de possessione, quã iniustè, & illicitè detinet, vt no. Inn. ĩc. iter. de maio. & obed. Bal. in l. ij. C. si pp publicas pensi. Bar. in l. fi. in ver. itẽ extra gl. quæro. C. de edict. Diui Adr. tol. est bonus tex. ĩ Lordo. & ibi no. Ang. C. de execut. rei iudi. Roma. in l. iustè possidet. ff. de acq. poss. Per. de Anc. in consi. cclxxiiij. Calder. in tit. de dilat. in consi. iiij. Bal. & Ang. in l. si maritus. la j. C. de donat. inter virũ & vxor. Fel. in c. dudum. de præsump. est bonus tex. & ibi Bar. in l. meminerint. C. vñ vi. Pe. de Anc. in consi. ccxcij. Card. in cõsi. lxxiiij. & in ꝓ.cxxxij. in fi. Rota in dec. v. in tit. de rest. spoli. ĩ antiquioribꝰ, Io. de Ana. pe st. Card. in c. ij. de simo. vbi ẽt Fel. Soc. consi. cxxx. vol. iij. Dec. in cõsi. cxcj. Calca. in cõs. cxv. Fel. ĩ c. Rodulphꝰ. de refcript. Bertr. in cõs. lxxiij. & in cõs. lxxxv. vol. ij. Rui. cõs. xvij. vol. v. Fel. in c. cùm olim. de re iud. Ro. in cõsi. lxix. & in sing. dcclxxxvij. Hipp. in sing. cxcv. & in d. l. de vnoquoque. Bal. in cõsi. cxxxv. in iij. par. Alex. in consi. v. vol. ij. Lofred. in consi. xlv. j. Aimo in consi. cxxiiij.

70 Amplia, ẽt si possessor ignoretur: tñ hoc nõ facit quominus actus factus eo nõ citato valeat, & ei piudicet, vt ibi ꝑ Alex. Soc. in consi. xiij. vol. iiij. Bertr. in consi. lxxiij. vol. iij. & in consi. lxxxv. vol. iij. Bouer. in verbo, positio. in sing. ix. Sarnen. in regu. de non tol. iure quæsito. in v. quæst. dicens Rotã ita iudicasse. Aimo cõs. cxxiiij. Grat. consi. xc. vol. j. & consi. lxxv. in prin. vol. ij. Rui. consi. lxij. vol. v. Boer. dec. cclxxvij. Gram. consi. ciuili cxx. & consilio cl. Bertr. consi. ix. vol. j. in antiquis.

71 Amplia præcedentem conclusionem, vt procedat ẽt si iniustus possessor fuisset citatus per proclama generale, quia istud non sufficit, Rui. consi. xvij. nu. 5. vol. v.

72 Primò Limita, si fiat restitutio ad possessionem antiquam, quam alius occupauerat post iudicis inhibitionem, Calcan. in consi. lxxxij.

73 Secũdò Limita, qñ quis possideret notoriè iniustè, quia tũc non requiritur iuris ordo in expellendo illũ è possessione. Dec. in consi. cxcj. Hipp. in sing. cxcv. & in ꝓ.xxxviij. nu. 14. Rota in nouis dec. xiiij. Barba. in consi. lxj. nu. 30. & seq. vol. j. gl. cõsuetu. Biturigen. Abb. in c. accepta, de resti. spolia. Hipp. in rub. de ꝓba. Fel. ĩc. qualiter, & qñ. de accusat. & in c. ij. de simonia. Afflict. super Constitut. Rebuff. in l. quod iussit. in j. not. nu. 61. ff. de re iudi.

74 Tertiò Limita, qa vsufructuarius ẽt finito vsufructu nõ eiicitur de facto de possessione. Guido Papæ, q notabiliter loqtur, in sing. cccclxvj. Et tñ si fuit citatus in processu, vbi agebatur de eiiciendo ipsum de possessione, non est necessariũ citare ipsum in actu tradendæ possessionis. Nicel. in lij. concor. gl. in lxxxvj. fal.

75 Decimò Amplia, etiã si actus nõ iferat parti graue, piudiciũ, nihilominus est citanda pars, vtputà cũ absoluitur vna partiũ ab obseruatione iudicij: Inn. ĩc. cõsuluit. de offi. deleg. Bar. in l. Titia. ver. quæro vtrum qñ. ff. de accusatio. & in aut. qui semel. ver. vltrius venio. C. qũo, & qñ iudex. & in l. & post edictum. in fin. ff. de iudi. Ro. in sing. cccxxiiij. incip. sententia absolutoria. Pau. de Cas. in l. ij. C. quomodo, & quando iudex. Inn. in c. si aduersarius. ver. 75. & hæc intelligemus vera. de eo, qui mittit. in poss causa rei seruan. & in c. ad petitionem. ver. item not. q̃ iudex. de accusatio. Bal. in c. j. de mili. vasal. qui contumax est & in l. vt perfectius. ver. contra actorẽ verò. C. de annali except. Hippo. in d. l. de vnoquoque. de re iud.

76 XI. Amplia, ẽt in testibus examinatis pro iudiciis, q nullũ faciunt indiciũ sufficiens ad torturam, parte non citata. Ang. Are. in tract. malefi. in verbo, fama publica, in ver. qualiter probet. Gãdinus in tract. malefi. sub rubrica, qũo malef. cognoscantur p inquisitionem. ver. sed nunquid. Sal. in l. fi. in fin. C. de quæst. Bal. in l. iubemus. ver. itẽ dixi. C. de probatio. & Ang. in repe. l. si vacãtia. C. de bon. vac. lib. x. Hipp. in d. l. de vnoquoque. Inn. idẽ tenet, & ibi Abb. in c. bonæ, el j. de elect. Are. in c. in nomine Domini. de testib. Alex. in consi. lxv. vol. j. in cõsi. clxxx. vol. ij. Bar. in l. fin. in fi. ff. de quæst. Hipp. in l. ij. ff. de quæst. in consi. xxviij. & in consi. xlvj. & in consi. lj. & in consi. cxxiij. & in consi. cxxviij. Corne. in consilio cxxxiiij. volu. iiij. Hippo. in practica. §. nunc videndum. & in l. prima. ff. de quæstio. Gramma. in consil. ciuili xv. & in consi. lxiij. & in voto. xxx.

Contrarium Decius in c. ij. de testib.

77 XII. Amplia, vt iudex iudicii inhibere nõ possit, parte nõ citata. Feder. de Senis in consi. cccc. Pet. de Anc. in consi. ccxxxiiij. Ant. de Bu. & Imo. in c. debitores. de iureiur. Laur. de Rodulp. in tract. de vsur. q. cxxxi. Alex. in consi. xcij. vol. ij. & in consi. viij. vol. iiij. & in l. iiij. §. condemnatum. vbi dicit istam partem * cõem. ff. de re iud. & idem dicit in l. Titia. in fi. ff. sol. matri. vbi idem tenet. Aret. in consi. xxxiij. Spec. in tit. de appella. §. de officio. ver. sed nũquid. Ias. vbi dicit istam * cõem, in l. nec quicquam. §. vbi decretum. ff. de offic. proconsi. & legati. & in l. ab administratore. C. de legat. Maria. in tracta. citat. & in cap. proposuisti. de for. compe. Hippo. in d. l. de vnoquoque. Abb. in capit. tuam. de ordin. cognit. ciuius

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicta declarat laſ. in repet. l. admonendi. vbi ẽt tenet iſtam limitationem. de iureiur. & in l. ſi opus nouũ. ff. de ope. no. nun. Are. in conſi. lxxv. Alex. qui declarat in conſi. lxviii. & ſeq. Ferra. cautel. xxviii. Nicel. in lii. concord. gl. in viii. falſen. Oldendorp. in libello iurtis. & æquitatis. Rui. conſi. lxi. vol. v. Berous quæſt. lxxvij.

78 Limita iſtam partem qñ immineret peccatum, quia poteſt inhiberi etiam parte non citata, Chaſſan. in conſi. i. nu. 106.

79 Secundò Limita iſtam ampliationẽ, quia iudex, cui fuit cõmiſſa cauſa principalis cum poteſtate citandi, & inhibendi, põt ſtatim inhibere abſque citatione partis, vt tradit Berous quæſt. cxxiiij. nu. 2.

80 Cõtra hãc ampliationem vſ tenuiſſe Lap. alleg. lv. & Ant. de Bu. in c. tuã. de ord. cogn. vbi dicit ẽt Imo. & Alex. in conſil. cxlix. vol. vj. Sed iſta vltimò allegata debent intelligi, vt declarat Abb. in d. c. tuam. de ord. cognit. vel vt declarat Aret. in d. cõſi. lxxv. cp ſit ſpeciale qñ cauſa incidens pendet corã iudice eccleſiaſtico.

Tamen illam opin. reprobat ibi Abb. Staphil. tenet iſtam partem in tract. de literis gratiæ, & iuſtitiæ.

81 Vno tñ caſu omnes admittunt, poſſe fieri inhibitionẽ, parte non citata, qñ iudex eccleſiaſticus inhibet ſeculari ne executioni demandet conſtitutionem ꝑ eccleſiæ libertatem, ita no. Arch. in c. q̃ Lothari⁹. ii. q. j. Bal. in l. ꝓſbyteri. C. de epiſc. & cler. Roma. in l. ſi finita. §. Iulia. ff. de dam. infect. Fel. in c. eccleſia ſanctæ Mariæ. ver. ij. cautela. de conſtitu. laſ. in l. nec quicquam. §. vbi decretũ. ff. de offi. Proconſ. & legati. vbi etiã ipſe ponit aliam limitationem ex mente Laur. de Rodulphis. Hipp. in rub. de proba. Alex. in conſi. lxviij. & ſeq. vol. vij. Fel. in c cùm olim. de re iud.

82 XIII. Amplia, vt ẽt ipſe iudex, qui tulit ſnïam, ſit citandus qñ agitur de eius ſnïæ reuocatione, vel retractatione, vt not. Ant. de Butr. in c. cùm ab eccleſiarum. in iiij. not. de offi. ord. & in c. qua fr̃ote. de app. Abb. in c. dilectus filius. in vlt. not. de reſcr. vbi intelligit ipſe qñ proceſſit ex officio prim⁹ iudex, de cuius ſnïæ reuocatione tractatur, vel reſultaret pœna ipſius iudicis primò iudicãtis. gl. Hoſt. & Abb. in c. cùm ſpeciali. §. porrò. in gl. in verbo, ſuperiore. de appel. vbi ẽt Imo. & Philip. Fran. Fel. vbi latè declarat ĩ d. c. dilectus filius. de ref. Dec. in cõſ. cxliij Abb. in c. ſacro. de ſent. excõ. Roma. ĩ ꝑſi. ccxxiiij. Bal. in l. nã ita Diuus. ff. de adop. Maria. ĩ rubr. de dilat. ver. x. Bal. ĩ l. ſancimus. ver. xiij. quærit. C. de iud. Maria. in tract. citat. Fel. in c. ſacro. de ſenſt. excõ. Imo in ẽ. de cætero. de trãſ. eſt bonus tex. in c. venerabilibus. in fi. de ſent. excõ. in vj. & ibi Dom. in vlt. not. Bal. in c. j. ibi, de iudice an ſit citandus. de mili. vaſal. qui eſt contumax. Ang. in repet. l. ſi vacãtia. ver. item circa. C. de bon. vacan. Bal. in l. edita. in ij. repetitione. ver. quid ſi reus. C. de eden. Hipp. in d. l. de vnoquoque. ff. de re iudic.

83 Et fm iſtã declarationẽ intellige no. p Bal. in rubr. de ſucceſſ. edicto, in fi. & Bar. in l. j. in fin. ff. ad Tertuſ. Boer. dec. cclix. q hanc partem *cõem, nu. 13. affirmat, qñ tractatur de pœna infligenda iudici ratione ſententiæ latæ, vel de intereſſe, & expenſis parti læſæ ab ipſo ſoluendis, plenè etiã diſtinguit apoſtil. ad dec. Tholoſ. cclxxvij. ſuper iſta quæſt.

84 Contrarium tñ Inn. in c. in noſtra. de procur. vbi ẽt Hoſt & ibi Io. And. Milis in verbo, iudex non eſt citandus, qui volunt q̃ iudex in retractatione ſuæ ſnïæ non ſit citandus. ſed edicto propoſito generaliter citandi ſint omnes, quorum intereſt.

Item q̃ iudex non ſit citandus, tenuit Inn. in c. cùm ſpeciali. de appel. gl. in c. facro, in verbo, conſtiterit. de ſen. excõ. Inn. Hoſt. & Io. And. in c. de cætero. de procur. & Arch. in c. venerabilibus, de ſent. excõ. in vj. Bouer. in verbo, citatio. ſing. xxvij. Nicel. in lij. cõcor. gl. in xviij. fal. Oldẽdorp. in libello iuris, & æquitatis. Sal. in l. fi. C. ſi reus, vel accuſ. mort. fuer. Dec. in c. cùm ſpeciali. §. porrò. in fine, de appellatio.

Et niſi iſtæ dictæ doctrinæ reducantur ad concordiam per diſtinctiones, de quibus ſupra dictum eſt, proculdubio prima pars eſt magis *communis.

85 XIIII. Amplia in abſolutione à iuſo, quia pars eſt citãda. An. de Bu. & ibi Card. & Imo. de iureiur. in c. debitores. & Bal. etiã ibi hoc ſentit poſt Inn. ibi, qui idẽ tenet. Io. And. in addi. Spe. in tit. de iureiur. ſup rub. idẽ ſentit Fede. de Sen. in conſi. ccc. vbi tenet q̃ in abſolutione requirit̃ aliqua cãæ cognitio. idẽ ſentit gl. in c. quod aũt. xvi. q. vi. vbi dicit q̃ ſemper requirendus eſt creditor, quo re mittat iuramentũ, q̃ ſi facere diſtulerit, abſoluendus eſt à iudice.

86 Et idẽ tenet clarè Alex. in ꝑſ. ccxxij. vol. ij. idẽ tenet Abb. in c. j. de iureiur. Pe. de Anc. in cõſ. cccl xxxij. & in conſ. cxcviij. Abb. in ꝑſi. xij. incip. & ſi copioſior. vol. ij. Flor. in l. in lege Aq lia ſi deletũ. ff. ad l. Aql. Barb. in ꝑſ. lxxxv. vol. iij. Laur. de Rodulp. in repe. c. cõſuluit. in xxv. q. de vſur. laſ. ĩ l. nec q̃quam. §. vbi decretũ. ff. de off. Proconſ. & legati. & in l. ſi op⁹. ff. de ope. no. nũ. Cur. i ꝑſ. xliiij. Maria. in tract. citat. Guido Papæ. q. cxl. & q. ccxxv. dec. Tholo. & ibi apoſtil. lxij. Fel. in c. fi. de fo. cõpe. Gomeſ. in rubr. de reſ. in vj. & in tracta. breuium. Nicel. q̃ declarat in lij. q̃cord. gl. in xxj. fal. Gozad. in conſi. lix. Bertran. in conſi. xlj. vol. j. & in cõſ. cliiij. vol. j. & in ꝑſi. clij. vol. iii. & in cõſi. xcviij. vol. j. Venaf. in conſ. xxxiij. Rebuff. in l. quod iuſſit, in gl. magna. nu. 25. ff. de re iud. Lofred. in cõſi. xij. vbi ampliat. Pariſ. in cõſ. xcvj. vol. j. Aimo in cõſ. vij. Oldr. in cõſi. cxx. & idẽ ſentit in ꝑſi. clxxxvj Soc. in cõſ. lix. vol. iij. Alex. in cõſi. lxvj. vol. vj. Fel. in c. j. vbi limitat, de iureiur. Hipp. in d. l. de vnoquoq; de re iud. Rui. conſil. lxvj. nu. 2. vol. iiij. vbi dicit hãc partem probabiliorem. Bertr. in conſi. j. vol. j. in antiq.

87 Tenendo iſtam partem amplia, quia non conceditur abſolutio à iuramento per breue ad effectum agendi, niſi parte citata. Gomeſ. in tract. breuium. nu. 46.

88 Primò Limita iſtam partem, quia excõicatus nõ põt abſolui q̃ſ eſt excõicatus ad partis inſtantiam abſque citatione partis, ſi ſecus eſt quando eſt excommunicatus motu proprio, quia tunc non requiritur citatio partis. Rebuff. in concord. in tit. de forma mandati apoſtol. in xxxviij. effectu.

89 Secundò Limita, quia in habilitatione à iuramẽto non requiritur citatio. Curt. Iun. in conſi. clij. nu. 9.

Contrarium Bertrand. in conſi. j. nu. 130. vol. j. in antiquis.

90 Tertiò Limita, quia licet citatio ſit faciẽda in hoc caſu, nihilominus abſolutio data abſque citatione valet, & tenet, Ant. de Bu. in c. debitores. de iureiur. Abb. in conſi. xij. in fi. vol. ij. Iaſo. in l. patre furioſo. ff. de his, qui ſunt ſui, vel alie. iur. Bertrand. in conſi. clxxij. in fin. vol. j.

Contra iſtam limitationem tenet Abb. in c. j. de iureiur.

91 Contrarium q̃ in abſolutione à iuſo non requiratur citatio, tenuit Ant. de Butr. in c. j. & in c. debitores. de iureiur. & ibi Pe. de Anc. Rota in antiq. dec. dcclxvij. Maria. in trac. cita. in xxxiij. caſu. Hipp. in d. l. de vnoquoque. in xliij. caſu. Alex. in conſi. xlv. vol. iiij. Mantua, in conſi. cxcvij.

92 Et qñ petitur abſolutio ob habilitationẽ ꝓſonæ agere volẽtis, q̃ non requirat̃ citatio, tenuit Ancha. in conſi. xviij. ex mente Oldra. in cõſi. cx. & Io. And. in addit. ad Spec. in rubr. de iureiuran. apoſtil. ad dec. Tholoſ. lxij. Pau. de Caſ. in conſi. cclix. vol. ij.

93 Et licèt in hoc caſu Doct. ſuprà pro prima parte allegati, teneant partem eſſe citandam, vt apparet ex his quæ ponit Fel. in c. j. de iureiur. tñ contrarium de ſtylo ſeruatur. vt dicit Cur. Iun. in conſi. clij. nu. 9. & tenet Hipp. in rub. de prob. Rui. in conſil. clxx. vol. j. Bertr. in conſi. ccxxvj. vol. iij. vbi tenet iſtam partem, ſaltem quando abſolutio obtinetur à maioribus iudicibus, non autem à iudicibus ordinariis.

94 XV. Amplia, vt citatio requiratur in quacunque inſtãtia ſiue in prima, ſiue in ſecunda procedatur, vt per Maria. in tract. cita. & iſta limitatio non habet difficultatem.

95 XVI. Amplia, ſiue agatur in poſſeſſorio, ſiue in petitorio, vt per Maria. in tract. cita. Soc. in conſilio xij. vol. j. Afflict. in prælud. Conſti. regni. q. ix.

96 XVII. Amplia, vt requiratur citatio, ſiue ſit queſtio iuris, ſiue facti, vt eſt gl. in illo tex. in c. ſæpè. de app. & ibi circa illam gl. notant Abb. & Imo. & ibi Philip. Fran. in d. c. ſæpè. Maria. in tract. cita. Soc. in conſi. xij. vol. j.

97 Contrarium tenet Bal. in c. cùm inter vos. de cõſuet. p dicta p Inn. ibi. Sed Inn. hoc nõ dicit, licèt dicat. q̃ cũ non eſt iuris q̃ſtio, non requiritur iuris ordo, allegat etiam Dy. ad hoc in l. Arethuſa. ff. de ſtat. hom. idem tenet Bal. in l. Imperator. la j. ver. item poſito. ff. de ſtatu hom. Dec. in c. ſæpè. de appel.

98 XVIII. Amplia, ſiue agat ad partis inſtãtiã, ſiue ipſe iudex ꝓcedat per viã inquiſitionis, vt eſt tex. in c. qualiter, & qñ. el ij. §. debet. & ibi no. Fel. in prin. de accuſ. Maria. Soc. in trac. cita. Soc. ĩ ꝑſi. xij. vol. j. Dec. in c. ij. ĩ iij. amplia. de teſtib. Abb. in c. in nomine Domini. de teſt. & ibi Fel. ver. iij. limita. & hoc tenet Bar. in l. fi. in fi. ff. de quæſt. Bal. in l. iubemus. C. de prob. & in addit. ad Spe. in tit. de ſenten. in fi. Sal. in l. fin. C. de quæſt. Inn. in c. bonæ, cl j. de elect. Inno. in capit. per inquiſitionem. de electio. Ang. in l. ſi vacantia. C. de bon. vacan.

99 Contrarium Hoſt. in d. §. debet. & Io. And. in d. c. qualiter & quando. de accuſ. vbi tenent q̃ inquiſitus non eſt citandus ad videndum iurare teſtes, & idem Ant. de But. in c. ij. de teſt. Soc. in regula cccvj. in tertia fallen.

Sed contrarium eſt verius, vt per Ro. in ſing. ccclxxij. Hippo. in d. l. de vnoquoque. in xj. limit. ff. de re iudic.

100 Secus eſt in inquiſitione generali, in qua non requiritur citatio. Ang. in l. ea. C. quomodo, & quando iudex. Inno. in capit. bonæ. de elect.

101 XIX. Amplia, ẽt hoc ꝓcedere in dilationibus probatoriis à iudice aſſignandis, q̃ cõcedi nõ debent niſi parte citata, vel ꝓſente. pro quo eſt tex. in l. ſi. ff. de fer. vbi probatur, put ibi no. Bar. q̃ tales dilationes nõ dantur ſine cauſæ cognitione. & ſequitur ibi Docto. *omnes. vbi poſt Bar. examinant, q̃ cauſæ cognitio requiraſ. & ponũt Doct. cano. poſt An. de Bu. in c. vltra tertiã. de teſtib. & iſtam

& iſtam ampliationem ponit Maria. in d. tracta. citat. licèt Soc. in conſilio x. vol. iiij. & in conſi. ſequent. teneat contra iſtam limitationem.

Imò prorogare non poterit dilationem iudex, parte nõ citata. Soc. in conſi. xlvij. vol. iiij. Grammat. conſi. ciuili. lxxviij.

102 Poteſt tamen iudex dilationem augere vel diminuere, etiã parte non citata, ſecundùm Nicel. in lij. concord. gl.

103 Sublimita, nam qñ datur dilatio abſenti, ſufficit illum intimare. Bar. in l. Labeo. ff. de iureiur. vbi Ang. Pau. de Caſt. & Iaſ.

104 XX. Amplia, in productione articulorũ, quia talis ꝓductio fieri debet, parte citata, & de hoc nõ eſt q̃ſtio, ſed bene dubitatur an in admiſſione articulorũ pars ſit citãda, & in hoc Doct. fuerũt varij. ſed q̃ in productione requirat̃ citatio, quicquid ſit in illorũ admiſſione, tenuerũt domini de Rota in dec. xciij. in nouis. Abb. in c. in nomine Domini. de teſt. vbi ẽt Fel. & Philip. Fran. in c. ꝓſentium. §. teſtes. de teſti. in vj. iſtã ampliat. ponit Maria. in tract. citat.

105 XXI. Amplia, in receptione teſtiũ, q̃ recipi nõ poſſunt parte nõ citata, eſt tex. in c. ij. de teſt. & ibi Fel. in ſummario. & idẽ probat tex. in l. ſi qñ. C. de teſt. gl. in l. iuriſiurãdi. in gl. j. in fi. C. de teſt. no. in c. cõſtitutus. de fideiuſ. & ponit Maria. iſtã amplia. in tract. citat. idẽ tenet Bar. in l. ij. C. de temp. ap. Bald. in l. eos. §. apoſtolos. C. de appel. Pe. de Anch. in clem. q̃uis. de appel. Bal. in d. c. cùm dilecti. in fi. de dol. & contu. Abb. in c. fi. de dilat. Rota ĩ nouis dec. x. Ang. in aut. ſed & ſi qs. C. de teſt. pillũ tex. Lanfranc. in c. qñ ꝑ. in verſi. teſtium depoſitiones. de proba. Dec. in c. ij. de teſt. Pariſ. in conſi. lxxxiij. vol. j. in conſi. cvii. vol. j. Gramma cõſi. ciuili xxvij. & cõſi. lxxviij. Plures aũt ampliationes ad iſtã cõcluſionẽ ponit Fel. in c. ij. & ibi etiam plures ponit Dec. nu. 18. & ſeq. & etiam Hip. in l. j. §. ſi quis vltrò. ff. de quæſtio. ad quos me remitto.

106 Limita, quia valet ſtatutum q̃ teſtis iuret parte non citata, Afflict. in prælud. conſuetu. regni. quæſt. xij. nu. 21.

107 XXII. Amplia, vt etiam ꝓcedat in productione inſtrumẽtorum, & aliorũ iurium, q̃ non poſſunt produci, niſi parte legitimè citata, gl. in c. cùm contingat. in gl. penul. de fide inſtru. & ibi not. Abb. Fel. Bal. in l. ſi qñ. C. de teſt. in fi. Fel. in c. ij. de teſtib. not. Bar. in litem illa. ff. de conſtit. pecu. Ang. in l. ꝓperandũ. §. ſin autẽ reus, per iliũ tex. C. de iud. Bal. in l. iudices. C. de fide inſtru. & eſt text. in c. chartæ. & ibi gl. iij. q. ix. Bal. in l. ſi. C. qui admitti. Ang. ĩ l. omniũ. C. de teſtam. Maria. in tract. citat. Rota in nou. dec. x. Milis in verbo, citari debet quis. Alexan. in conſi. vj. volu. iij. & in conſi. cviij. vol. v.

108 Amplia, vt idẽ ſit in productione ſtatuti in alio foro. Card. in conſi. lxxij. ver. ad tertium.

109 Limita quando inſtrumẽta eſſent producta in fine termini dati ad producendum, quia tunc non requiritur citatio. Afflict. ſuper Conſt. in tit. de notificand. curiæ. nu. 11.

110 Secundò Limita, qñ quis vigore commiſſionis ſibi directæ faceret inquiſitionem ad ſuã informationem, quia tunc nõ tenetur citare ad dicendum contra: Bal. in l. non dubium. C. de legib. ponit Nicel. in concord. gl. lij. in xv. fall. Fel. in c. quoniam contra. de proba. & in c. ij. de teſt.

111 XXIII. Amplia, vt ꝓcedat ẽt ſi pars ſit citata pro vna die, & illa die iudex non ſedit, qa ſi alia die actus fiat, parte ꝓ die illa ſpecialiter nõ citata, actus nõ valet. Inn. in c. cõſuluit. de offi. delega. Abb. in d. c. cõſuluit. Fel. in d. c. ij. & ibi Dec. de teſtib. Ant. de Bu. in c. j. de iud. & ibi Imo. & Fel. Bar. in conſi. clxxvj. inci. pluries. & in l. fi. ff. quod vi aut clam. Alex. in cõſi. xlvj. vol. vj. & in cõſi. lxxix. vol. vij. Maria. in tract. citat. Hipp. in d. l. de vnoquoque. ff. de re iud. & ſing. ſuo xlviij. Corn. in ꝑſ. lvij. vol. iij. vbi ponit, q̃ qs citãdus eſt ſi actus nõ fiat illa die, & q̃ altera die fieri nõ poſſit ſine noua citatione. Rui. in conſi. cxxxvj. nu. 2. vbi dicit *communẽ opinionẽ.

112 Declara tamen vt per Nicel. in lij. concord. j. fal. vt eadem die poſſit ſine citatione noua, ſi modò fiat incontinenti poſt ſententiam latam.

Secundò Declara, vt per Bal. in l. cum non ex eo. C. qñ prouo. nõ eſt neceſſe, in prin. niſi in termino citationis fuerit contumax. quia tunc non eſt vlterius citandus. & cũ Bal. concordat ibi Sal. Ruin. in conſil. cxxxvj. nu. 2. qui declarat. & vide infrà in lxviij. limitatione.

113 Et ſimiliter actus factus alia hora, quàm hora comprehenſa in citatione, eſt nullus: Aimo in conſi. cxxij. in fi.

114 XXIIII. Amplia, ẽt ſi iudex citauerit partes ad ſnïam audiẽdam. nam ſi poſtea alteri delegat ſnïę prolationem, iudex delegatus debet de nouo partes citare: gl. in l. conſentaneum. in verbo, à quo. C. qũo, & qñ iud. & ibi Bar. Bal. ver. modò quærunt Doct. & ibi Sal. ver. quæro quinto. Spec. in tit. de cita. §. fi. in ver. antepe. licèt aliqui dicant ibi Specu tenere cõtrium. & ibi clarius Io. And. in addi. vbi declarat qualiter hoc procedat. Maria. in tracta. cita. Fel. in c. qa V. de iud. gl. i. l. edictũ. in verbo ſolet. ff. de iud. vbi etiã Bar. & Bal. qui videntur ponere vnam limitationẽ ad iſtã dec. & Pau. de Caſt. ibi, qui etiã declarat. Archi. etiam ponit iſtam ampliationem in c. ſi ægrotans. v. q. iij. & in c. de illicita. xxiij. q. ij.

Contrarium tenet Ang. in d. l. edictum. dicens ita tenere Spec. in loco proximè allega. ff. de iudi.

115 XXV. Amplia, etiam qñ teſtes examinantur ad perpetuam rei memoriã. gl. in c. Albericus. de teſt. ĩ verbo, publicã & ibi Inn. in prin. & Hoſt. vbi etiam limitat. & idẽ facit Abb. vbi idẽ tenet, & eſt tex. & ibi no. Bal. & Sal. in auth. ſed & ſi qs. C. de teſt. & ibi etiã Pau. de Caſ. eſt etiam bonus tex. in c. ſignificauit. & ibi not. Inn. & Abb. ibi. de teſtib. Maria. in tract. citat. Hipp. in d. l. de vnoquoque. ff. de re iud. Bertr. in conſi. cxxxviij. vol. ij. Afflict. ſuper Conſti. in rubr. de liter. citator. nu. 8.

Contrarium Guido Papæ in ſing. dxlviij.

116 XXVI. Amplia in publicatione teſtiũ, quæ fieri debet parte legitimè citata. Maria. in tract. citation.

117 Et quia iſta limitatio põt dupliciter intelligi, ideò vtroque mõ verificaſ, & eſt vera: nã ſiue loquamur in publicatione teſtiũ, qñ rediguntur in publicã formã, & tũc partis citatio requiriſ: de hoc eſt tex. ĩ c. Albericus. iñcta gl. de teſtib. & ibi Inn. Hoſ. & Abb. & Fel. Spe. in ti. de inſtru. edit. §. oſtenſo. ver. qualiter autẽ fiet. Bal. in auth. ſi quis in aliquo. C. de edẽ. Rota in nou. deciſ. 50. Bal. in l. geſta. C. de re iud in l. ſi qñ. C. de teſt. Et idem eſt in publicatione inſtrũ in iſto caſu: vt per Fel. in d. c. Albericus. de teſt. per Spe. in tit. de inſtr. edit. §. oſtenſo. ver. qualiter fiat iſta publicatio. & in verſi. quid ſi citatio. Maria. in tract. cita. dum loquitur de inſtrumenti inſinuatione. Calca. conſi. xc.

Siue aũt loquamur in publicatione teſtium, quando iudex teſtificata aperiri mandat partibus, & adhuc citatio requiritur: Bar. in auth. aẽ qui ſemel. C. de proba. Alex. in conſi. clxxxj. vol. vj. Maria. in c. fraternitatis. & Imo. ibi. de teſt. Fel. in c. ij. de teſt. Dec. in d. c. ij. in quinta ampliatione. eo. titu.

118 XXVII. Amplia, etiam in publicatione proceſſus, quæ fieri debet parte citata: vt not. Bar. in conſi. ccxxvij. incip. Catharina. per Maria. in tract. citation.

119 Et idem eſt in alia publicatione alterius ſcripturæ, quæ publicam fidem facere debet ad perpetuam rei memoriã. vt dicitur in l. publicati. & ibi Bal. C. de teſt. Guido Papæ in conſi. xxviij.

120 XXVIII. Amplia in executione publici inſtrumẽti, vt reqratur citatio: Bal. in rub. C. cõminat. epiſtolas. Maria. in tract. citat. Sal. in l. ab executione C. quorum appel. nõ recip. Ant. de Canar. in tract. de execu. inſtru. in xliij. quæſtione.

121 XXIX. Amplia in executione ſnïæ latæ, ĩ qua citatio requiritur. Pe. & Cy. in l. ab executione. C. quorũ appel. in l. j. C. de iur. & fact. igno. & Iac. Bu. vt refert Ang. ĩ l. j. C. de iud. ĩ repet. Rofred. in l. meminerint. C. vñ vi. Bar. in l. j. in fi. ff. nil noua. appellatio pẽden. Brun. in ꝑſi. lxxxvij. Imo. in l. à Diuo Pio. §. in venditione. ff. de re iud. Alex. ibi. Ang. in l. j. §. ſi ex conuentione. ff. de re iudi. Bal. in l. ſi filio. la ij. in fi. ſolu. matri. & in l. ij. in fi. C. de temp. appel. Ant. de But. in cle. ſicut. in ij. q. de appel. Philip. Fran. in c. ex ratione. de appellat. Bar. in l. creditores. ĩ v. quæſt. principali. C. de pignor. Ang. Aret. in §. curare. inſtitut. de actio. & Nicel. in lij. concordan. gl. in lx. fallen. gl. prag. ſanct.

122 Cõtrarium Inn. in c. ex ratione. de appel. Rota dec. cccl v. in nou. & clxxxiij. in nouis. Bal. in c. j. de feud. ſine culpa non amittend. in l. terminato. C. de fruct. & lit. expenſ. Domin. in c. licèt. de præben. in ſexto. in c. ordinarij. §. j. poſt Inn. & Hoſt. de offi. ord. in ſexto. Ang. Are. in §. curare. inſti. de act. Ant. de Bu. & Imol. in d. c. ex ratione. de appel. eſt bona gl. in c. cum cauſã. in gl. j. de re iud. & ibi Abb. Io. And. in c. cum qui. de dolo, & contu. in ſexto. Abb. in c. directę. de appel. Philip. Fran. in c. perſonas. de appella. Calca. in conſi. lxxx. Guido Papæ quæſtio. cccxxix.

123 Tertia fuit opinio Inn. in c. cũ ſup. de re iud. q̃ aut fit executio ſup eadẽ re, ſuper qua fuit pronunciatũ p eundem iudicem ꝑ eandem perſonã, & non requiratur alia citatio: ſed ſi fiat executio in alia re, vel nõ ſit idẽ iudex, vel alia perſona, ita q̃ nouus proceſſus requiratur, tunc citatio requiritur. & cum iſta diſtinctione trãſit Bar. in l. à Diuo Pio. §. in vẽditione. ff. de re iud. & ĩ extrauag. ad reprimẽdũ, in verbo, executione. in fin. & in l. meminerint. C. vñ vi. Bal. in l. tale pactũ. §. qui, puocauit. ff. de pact. Nicel. in lij. cõcord. gl. in lx. fallẽ. Ang. in l. habere licere. ff. de euict. & in l. j. C. de iudi. & in repet. in l. q reſtituere. ff. de rei vẽ. Bal. ĩ l. ab executione. C. quorũ appel. nõ recip. Bal. in l. ordo. C. de execut. rei iud. Bal. ĩ l. j. in fi. de iur. & fact. ignor. & ĩ l. ſi ꝓtor. ff. de iud. & ĩ l. ſi qs curialis. in prin. C. de epiſ. & cler. Sal. in d. l. ab executione. Imo. in l. ab executore. ff. de appel. & in l. ſi filio. la ij. ff. ſol. mat. Ant. de Bu. & Abb. in c. ex rõne. de app. Alex. qui dicit iſtã magis *cõem, vbi poſtea limitat in d. l. à Diuo Pio. §. in vẽditione. nu. 32. ff. de re iudic. Fulg. in conſi. clxxxiij. Io. de Ana. in cõſi. xxxix. Abb. in cõſi. iij. in octauo dubio. vol. ij. Soc. in conſi. clviij. Paul. de Caſt. in conſi. cccclxxij. volu. j. Alex. in conſi. xxx. vol. v. & in conſi. lxxij. in fi. volumi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vij.Dec.in c.ex ratione.de appel.Maria.in tracta.citat.Rota in antiq.dec.lxxiij.Bal.in l.j.ver.quæro lata est sniа.C.de execu. rei iud. Calea.in cõs.xvj.Bouer.in verbo,executio.sing.iiij.Cassad.in dec. vj.in tit.de cau.poss.& proprie.vbi dicit istam*partem cõem: & Nicol.idem dicit in lij.concord.gl.in lx.fallen.Domin.in c.ij.in fi. de dolo,& contu.in vj.Fel.in c.quia.V.de iudi.Afflict.super Constitu.Ruin.consi.cij.vol.iij.

124 Limita,vt per Grat.cõsi.lxxvj.in fi.vol.ij.vt hoc non procedat quando sententia haberet secum exequutionem, & illa fuerit intimata,quia non requiritur tunc alia citatio.

125 Et in executione fienda ꝫ hæredem,vbi defunctus fuit cõdemnatus,requiritur citatio hæredis.Inn.in c.quia. V.de iud.ĩ fi. Bal.in Margarita,in verbo,condemnatio.Philip.Franc.in c.ex ratione.de app.Fel.d.c.quia.V.de iudic.

Limita hanc tertiam opin.communiter receptam tribus modis,vt per Fel.in c. ex ratione, de appellatio. ad quem breuitatis causa me remitto.

126 Notatn̄, qa qn̄ deserta est appellatio, iudex à quo exequit̄ sine noua citatione.Afflict.super Consti.de appel.nu.14.& hoc si executio sit liquida,secus si illiquida, vel nisi fuerit per iudicem ad quem sibi inhibitum.gl.consue.Turonen.

127 XXX. Amplia,in exemplatione instr̄i,vel priuilegij, in qua regritur partis citatio.Rota in nouis.dec.x.& cclxiiij.& in antiq. dec.ccxix.& Bella.dec.ccxxx.Milis in verbo,citationis ad videndũ decerni.hoc idē voluit Inn.ĩ c.fi.de fide ĩstr. & ĩ c.Alberic⁹.testib. Bar.in auth.si quis in aliquo.in iij.oppos.C.de eden.& in l.chirographis.in j.no.ff.de adminiſt.tuto.in l.tutor,q repertoriũ.eo.tit. & in aut.vt sponſ.larg.in §.& hoc insuper.Bal.in l.sancimus. C.de diuers.ref.Abb.ĩ c.Albericus.vbi Card.de test.& ĩ c.fi. de fide ĩstr. vbi ēt Ant.de Bu.& Imo.& Abb.in c.Abbate.de verb.sig. Paul.de Cas.in l. j.de test.Bal.Sal.Pau.Alex.Iaſ.Riminal.& Dec.in aut.si qs in aliquo.C.de eden.Aret.in cõs.xxxvj.Alex.in consi.cvj.vol.v. & in cõs.cxij vol.iiij.Fel.in d.c.Alberic⁹.& in c.fi.de fide instr.Philip. in c.p̄sentium.§.testes.de testib.lib.vj.Præpos.in c.ꝫ morem. 100. dist.Card.in consi.lxxij.in tertio dubio.& in consi.cij.in fi. Guido Papæ in cõsi.xviij.Cor.in cõsi.ccxlvij.vol.j.Maria.in tracta.citat. Purpu.in d.auth.si quis in aliquo.C.de eden.Alex.in cõsi.ex. vol. iiij.Bertran.in consi.ccxix.vol.ij.

128 Contrarium tenuit Archid.in c.ꝫ morem. 100.dist. Guido de Suza.vt refert Alex.in d.aut.si quis in aliquo.C. de edēdo. Capra in consi.x.Corn.in consi.cxliij.

129 Limita primā opin. *cõem in notario,qui potest extrahere instrumēta publica,vel copiam de archiuio, & eā dare absque citatione:vt per Nicel.in concord.lij.gl.in lxxxiij.fal.

130 XXXI.Amplia,in legitimatione filij illegitimi, in qua regritur citatio agnatorũ,qb⁹ p̄iudicatur in iure successionis,lac. de Aren.ita dicit in l.fi.C.de natur.lib.Marti.in l.nam ita Diuus.ff.de adop.& hoc tenuit Marſ.& Barth.de Capua,vt refert Ant. de Bu. in c.p venerabilē.qui fili.sint legitimi.Maria.in tract.citat.Bald in rub.de resc.Bar.in l.Diuus.ff.de iur.anul.aureo.Cor.in cõs. ccxlv. vol.j.Ia.de Beluis.in auth.quibus mod.natur.effic.sui.

131 Vbi tenet legitimationem fieri non posse inuitis agnatis.& istud dictum Iac.Beluis.refert Abb.in d.c.per venerabilem. Aret. in §.& quid si tantũ.in l.Gallus.ff.de libe.& posthum.Ruin.consi. xxxvj.vol.j.

132 Cõtrarium,q̄ non requiratur citatio agnatorũ, tenuit Iac. de Aren. in l.nā ita Diuus.ff.de adop.& in l.pen.ff.de nat.rest.Dy. in consi.x.Io.And.in d.c.p venerabilē.in gl.in verbo,potuit, dum dicit ēt non consentientibus iis,quibus fit p̄iudiciũ,posse fieri legitimationē,dummodò fiat à suo superiore.& istud*cõiter tenetur,vt dicit Io.And.in addi.Spe.in ti.de succes.ab intesta.§.j. versi, sed quid si ex facto.& idem dicit Pan.in d.c.per venerabilē. Cald. in consi.v.in titu.qui filij sint legitimi. & idem tenent Card. Flor. Ant.de Bu.& Præpos.Alex.in d.c.per venerabilem.in §. quod autem.qui filij sint legit.

133 Vbi dicit hoc p̄cedere quātũ ad validitatē legitimationis, non quantũ ad effectũ successionis.Bal.in c.de causis.in fi. de off. deleg.& in l j.C.de in offi.donat.Nicel.in lij.concord.gl.in xl.fal.

134 Tertia fuit opi.Hosti.in d.c.per venerabilē. & Io And.in gl. in verbo,requisiuisti.in tit.qui filij sint legitimi,q̄ aut legitimatio petitur viuo patre p patrem,vel de eius voluntate,eo mortuo:& tũc scilicet primo casu,nulla requiritur agnatorum citatio: Cuma.in consi.xcviij.cùm aliis infrà alleg.& in consi. clxviij. Barba. in consi.xlix.vol.ij.Paris.consi.j.vol.ij.

135 Si verò fiat mortuo patre, citatio agnatorum sit necessaria: hoc idē tenēt Bar.ĩ l.Gall⁹. ĩ §.& qd si tātũ.& ibi seqtur Bal.Ang. Pau.de Cas.Alex.Soc.& Iaſ.ff.de libe.& posthu.Abb.in c. p venerabilē.q fil.sint legi.Bal.in j.cõst.C.Ant.de Rosel.ĩ tract.legiti.ĩ ij. lib.c.iij.de cauſ.formali.Bal.in l.nā ita Diu⁹.ĩ prin.ff.de adop. Maria.in tract.citat.in xxx.casu.Pau.de Cast.in ꝫ.clxxx.ĩ prima parte.Curt.in ꝫ.lxxiiij.Præpos.in d.c.p venerabilem. §. quod autem. qui fil.sint legi.Pau.de Cas.in cõsi.cxxv.vol.ij.Cuma.in ꝫ.clxviij.

Et vltra suprà allegata,quòd qn̄ legitimatio fit viuo patre,non requiratur citatio agnatorũ,tenuit Soc.in cõs.ccxlvj.& cõs. ecli. Corn.in cõsi.j.vol.iij.Cuma.in ꝫsi.xcviij.Ang.in cõsi.lxxxvij. Iaſ. in consi.lxviij.vol.iij.& in consi.cx.vol.iiij.Bal.in l.fi.C. quibus res iud.nõ noc.& in c.Albericus.de testib.Alex.in consi.xxv.vol.j.& in consi.clxxxvij.vol.v.Bertran.in consi.cx.vol.iij.

Et q̄ qn̄ mortuo patre fit legitimatio,requiratur citatio agnatorum,tenet Corn.in consi.ccxlv.vol.j.Alex.in consi. lxvij. vol.j. Abb.in consi.lxxxiiij.vol.j.Aret.in l.Gallus.§.& quid si tantùm.ff. de lib.& posthu.Fel in c.cùm olim,de re iudic.

136 Limita, nisi Princeps legitimet de plenitudine potestatis: Fel.in c.cum olim.de re iud.

Contrarium Mantua,in consi.xx.vbi dicit, idē esse si apponat clausulam,ex certa scientia,& de plenitudine potestatis.

137 Limita ,nisi post mortem fiat legitimatio de voluntate patris:Boer.decis.cxxij.

138 Et propterea in legitimatione filij naturalis regritur citatio subſtituti,qn̄ qui est grauat⁹ hæreditatē restituere,si sine liberis decesserit:& ille habens filiũ naturalē,intendat illũ legitimari facere ad exclusionē subſtituti:Pe.de Anc.in cõs.ccccxxvij.Alex.in ꝫ.lxvij.vol.j.& in cõsi.xciij.vol.j.Card.Alex.in d.c.per venerabilem.§.quod aūt.qui fil.sint leg.Soc.in d.§.& qd si tantùm. ff. de libe.& posthu.& ibi Iaſ.in j.& ij.lect.& Io.Crot. Soc. in consi. cclj. Dec.in consi.lv.& in consi.lxxxv.& in consi. cclxxxiiij. & in cõsi. cccxvj.& in cõsi.ccccxxv.Corne.in cõsi.ccxlv.vol.j.Fel.in c.cùm olim.de re iud.Bertran.in cõsi.cx.vol.iij.Ruin.consi.clxxiij. vol.ij. Paris.in consi.j.nu.37.vol.ij.vbi dicit hāc ꝫpartem*cõem: & idem dicit in ꝫ.ix.nu.29.vol.ij.& cõs.xij.vol.ij.& cõsi.xiiij.vol.ij.& cõsi.lxiij.vol.iiij.Ruin.consi.xxxvj.volu.j.& consi.clxxviij.volu.ij.& consi.lxxvj.vol.iij.& consi.lxxix.vol.iij.& consi.xcix.volum.iij.& consi.xcv.vol.iij.

139 Licèt ꝫrium sentiat Soc.in consi.ccxxvj.vbi dicit istā partē esse*cõem.de quo admodum miror.Sed pro concordia dici pōt, q̄ aut pater poterat per legitimationem immediatè præiudicare subſtitutis , & tunc non requiritur alia citatio. Aut non poterat præiudicare, & tunc procedat prima opinio & cõis clausula, distinguit Gozad.in consi.xxix.nu.23.& ita declarat Soc.in consi. cclxvj.Paris.in consi.ix.nu.31.vol.ij.

140 Amplia hāc tertiā ampliationem,vt ēt in dispensatione requiratur citatio.vt p Pe.de Anch.in consi.cxlj.Soc.in d. §. & qd si tātùm.ff.de libe.& posth.Dec.in cõsi.cccvij.Iaſ.in consi.xl. vol.iij. Alex.in consi.xxv.vol.i.Chaſſan.in cõsue.Burgun.Gozad.in cõsi. xxix.Rui.in consi.lxxij.vol.ij.& consi.cv.vol.iij.

141 Limita.qa non regritur citatio si Princeps supremus disponens exprimit,agere velle ēt parte nõ citata: Paris.consi. j. vol.ij. vbi ampliat,etiam si talem facultatem Comiti Palatino cõicauerit,quia etiam Comes idem facere poterit,& in consi.lxxv.volu. ij.& in consi.viij.vol.ij.& consi.x.vol.ij.

142 Quinimò Paris.cõsi.lv.vol.iij.sentit,istud procedere etiam sine alia expressione,dummodò habeat facultatem legitimandi, etiam parte non citata:Rui.consi.lxix.vol.iij.

143 Secundò Amplia,ēt vt requiratur citatio filiorum legitimorum,& naturalium in legitimatione naturalis tātum:vt per Bart. & alios in d.§.& quid si tantùm.in l.Gallus.ff.de libe.& posthu.

144 Tertiò Amplia,vt requiratur citatio filiorum legitimorũ, & naturalium,quādo spurius legitimatur ad emphyteusim:Rui. consi.lxxij.vol.ij.& consi.cv.vol.iij.

145 Limita istam ampliationem,quia nõ requiritur in hoc casu citatio filiæ fœminæ exclusæ per statutum:Paris.in cons.v.post ibi allegatos.nu.19.vol.iij.

Contrarium voluit Soc.in d.§.& quid si tantùm. Dec. in consilio cccxciij.

146 XXXII. Amplia , qn̄ quis petit immitti in possessionem ex edicto Diui Adriani,iuxta.l.fi.C.de edicto Diui Adriani.quia alio possidente,requiritur citatio:Bar.in d.l.fin.§.j.& Bal.Ang.circa fi. Sal.ibi Pau.de Cast.in l.fin.& Alex.vbi dicit quòd ad hoc vt acciat possessorem,requiritur citatio.& Iaſ.ibi,& ibi Dec.& Corne. Maria.in tracta.citat.

Est bene verū q̄ Pe.& Cy.quos sequitur ibi Fulg.tenent quòd requiraē citatio,quando possessor expellitur de possessione:non quando pronunciatur immittendum alium in possessionem.

147 XXXIII. Amplia,etiam in purgatione canonica , quæ non debet indici parte non citata.c.fi.de purga.canon.Io.And.in cap. penul.eo.tit.Maria.in tract.citat.

148 XXXIIII. Amplia,in impositione mulctæ ꝫ cõtumacem,ꝫ quem non pōt procedi ad mulctæ impositionem sine noua citatione:Bar.in l.j.ff.si quis ius dicenti non obtemper.in fi.prin.& in l.ij.ff.si quis in ius voca.Ant.de Butr.in capi.j.de iudic. Imola in j. quidam

l.quidã cõsulebant.ff.de re iudi.Ange.in d.l.i.§.j.ff. si qs ius dicē. nõ obtē.& ibi Iaſ.Pau.de Cast.in l.cõtumacia.ff.de re iudi.& Pet. de Ancha.in c.i.de dolo & contu.in vj.& ibi Imola, & in c.ij. de concess.p̄bend.Alex.in l.si finita. §.Iulianus. ff. de damno infect. Abb.in c.veniens.in vltimo notab.de accusationib.Fel.in c.ij.de iudic.vbi limitat & declarat qualiter hoc intelligatur.& Aretinus in c.j.vbi limitat & declarat,de iudic.

149 Amplia vt istud p̄cedat qn̄ contumax fuisset citatus cum cõminatione,q̄ nisi compareret in termino , procederetur cõtra eum ad mulctæ impositionem:ita tenet Pau.de Cast.in l.j. §.j. ff.si quis ius dicen.non obtem.Abb.in c.j.de iudic.

Contrarium in hoc vltimo tenet Bar.in l.impuberibus.§.fi.ff. de administra.tuto.vt ꝫ dicetur.

150 Contra superiorem ampliationem tenet Bal. in d. l.ij. ff.si quis in ius voca.non ier.& in c.grauis.de resti.spo.in fi.

151 Primò Declara,vt istud intelligatur in mulcta , quæ venit extrinsecus. nõ aūt qn̄ mulcta veniret ex iudicio , & respiceret ipsum processum:vt declarat Barto.in l.desertorem.ff.de re mili. §.si ad diem.Abbas in d.c.j.de iudi.& Fel.Maria.in tract. citatio.

152 Secundò Declara vt istud intelligatur,nisi iudex fuisset cõminatus,q̄ nõ comparente in termino citato, ipse p̄cederet ad mulctæ impositionē,quia isto casu sine noua citatione poterit mulctam imponere.Bar.in l.impuberibus.§.fi.ff.de susspect.tuto. put in simili distinguit Bart.in l.nõ ignorat.in fi.C.de fruct.& liti.expen.sequitur Imola in l.si finita.§.Iulianus.de damno infect. Alex.in l.j.ff.si quis in ius voc.vbi etiā ipse sublimitat.Iaſ.in l.ij.ff. si quis ius dicen.non obtempe.Fel.in dicto c.j. de iudic . quicqd aliàs dixerit Pau.de Castro in dicta l.j.§.j.ff.si quis ius dicē.& Abbas in c.j.de iudic.de quibus suprà mentionem fecimus.

153 XXXV.Amplia etiā in sententia excõmunicationis,ēt vbi cõtumacia est notoria,& in actis verificata,vt qs excõmunicari nõ possit.nõ p̄cedente citatione:ita tenet Abbas in c. j. de iudic.& ibi Fel.Innocen.in c.sacro.in glo.ij.de senten.excom.Archidia.in c.indignè.xij.q.ij.Ant.de Butrio in c.cùm sit Romana. de appellationib.& ibi Hostien.Abbasin fine,Philip.Francus & Imola.in fi.& fuit de mente Innocen. & Ioan. Andr. ibi. Abbas in consi.xxxiij.volu.j.Dominicus in c.i.de of.deleg. Marianus in tracta.citatio.Feli.in c.parochianos. de sententia excõmu. licèt contrarium teneat quando est causa notoria.

154 Contrariũ glo.& Abbas in dicto c.cum sit Romana.Innocen.in c.ex parte.el primo,de verbo.significa.Abbas in c.fin. de iuramen.calũ.Lapus alleg.lxxiij. incip. prælatus. Areti .in dicto c.j.de iudic.Fel.in c.sacro.de senten.excom.

155 Imò q̄ valeat excõmunicatio,nõ præmissa monitione,tenet Rota in nouis decis.cxxxix.& decis.iij.in tit.de senten.excõ. in antiquioribus.glo.in c.Romana.§.sed nec.de sent.excõ.in vj. & ibi Domi.& Philip.Francus,Abbas in c.sacro.in glo.ij.de sent. excõ.gl.in c.j.in verbo,iudiciario.de exces.p̄la.& ibi Abb. & idē Abb.in c.illud.de cleri.excõ.ministra.gl.Abb.& Deci.in c.reprehensibilis.de appel.gl.in summa.ij.q.j.Fel.in c.sacro.vbi limitat, de senten.excom.Anto.de But.& Abb.in c.ab excommunicato. de rescri.& ibi Lap.Abb.& Hosti.& Io.Andr.& ibi Pet.de Anch. & Archid.in c.j.in fin.de offic.deleg.Io.And.in ca.illud. de cleri. excom.ministran.Archidia.in c.sententia.xj.q.iij. Rom. in sing. dcij.Feli.in c.Rodulphus.de rescri.

156 Primò Declara vt prima opinio procedat,nisi fieret excõmunicatio pro futuris culpis,vt putà nisi in termino satisfeceris: nã tunc nõ requiritur alia monitio.Fel.in c.cùm sit Romana. de appel Deci.in c.reprehensibilis.nu.4.de appel.

157 Secundò declara nisi super facto notorio feratur declaratoria excõmunicationis iam incursæ.Abb.in c.peruenit.& in c. reprehensibilis.de appel.Deci.in c.Romana.in fi.eo.tit.

158 Tertiò Declara,qa qn̄ excommunicatio indicitur ipso iure,nõ requiritur alia citatio:vt per Abb.& alios in d.c.Romana. & in c.reprehensibilis.de appel.

159 Quartò Declara,nisi excõmunicatio feratur,nõ ꝓ cõtumacia,sed in pœnam delicti.Deci. in c.reprehensibilis: nu.2.de appel.Nicel.qui declarat,in lij.concor.glosſ.in xxxiij.fallen.

160 XXXVI.Amplia in denũciatione, q̄ fit q̄ excõmunicatus debeat ab omnibus euitari:vt notat gl. iuncto tex. in cle. p̄senti. de censi.in verbo,cõstiterit.& in cle.j.ĩ verbo,q̄ cõmodè.de pœ. & ĩ cle.ij.in verbo,ꝓstiterit.de sentē.excõ.Abb.in ca.peruenit.de appel.Card.cle.fi.de censi.in viij.q.Petr. de Anch. in ꝫ. clxxxix. ver.secũdò moueor.Rota ĩ nouis deci.liiij.& ĩ anti.decis. ccccxiiij.Areti.ĩ ꝫ.clxv.Deci.ĩ c.puenit.de appel.Marian⁹ ĩ tract. cita. Alex.ĩ apostil.ad Bart.ĩ l.Imperator.ff.de iure fisci.ĩ vltima addit.

Cõtrariũ Hosti.& Io.And.in c.reprehensibilis. de appel.qfi de dicto esset notorium:& ibi Abb.& Imo.Rom.in cõsi.cccclxxxii.

161 Concordia fumitur ex not.p Phili.Frã.in d.c. reprehensibilis.de appel.q̄ qn̄ iudex declarat excõmunicatũ à iure, si factum est notoriũ,& tũc nõ requiritur citatio.& ita p̄cedit prima opinio:secus aūt qn̄ vult declarare factũ, ex quo insurgit excõmunicatio, quia tunc citatio est necessaria:& ita procedit ij.opinio.

162 XXXVII. Amplia in condemnatione expensarum contra contumacem , quia illa nonpotest fieri parte non citata, nisi à principio fuerit citatus cũ cõminatione , quòd nisi cõparuerit, procedetur contra eum,&c.

Et ita Barto.in l.nõ ignorat.C.de fructib.& liti.expen.in l.iij.§. fiad diē.ff.de re milita.in l.impuberibus.§.fina.ff.de adminiſt.tut. Anto.& Abbas in c.j.de iudi.Iaſon in l.sancimus.C.de iudi.Marianus in tractatu citationum.

163 Cõtrariũ tenet glo.in c.cõstitutus.de p̄cura.in gl.penul.in fi.& ibi Hosti.& Abb.Inno.in c.querelã.de p̄cu.Io.And.in c. fin. de dolo & cõtu.& Imola in d.c.j.de iudi.Cynus in l.sancimus.C. de iudi.& ibi Sali.in viij.q̄st.Inno.in c.calumniã.de pœ.Bald.in c. cũ dilecti.de dolo & cõtu.Alber.post Pet.in l.j.§.fi. ff. si qs ius dicen.nõ obtēpe.Io.And.Ant.de Butrio & Abbas in c. finē litib⁹. de dolo & cõtu.Imola in l.quidã cõsulebant.in fi.ff.de re iudi.& in l.si finita.§.si plures.versi.vltimo.ff.de damno infect.Deci.in c. j.de iudic. in ij.lectu.& ibi Feli.Lanfran.in ca.qn̄ ꝫ.in versi.expēsæ,&c.de p̄b.Alex.in apostil.ad Bar.in dicto §. si,ad diē.in dicta l. iij.ff.de re milit.And.Barba.in apostil.ad Bal.in l.sancimus. C. de iudi.Hippoly.in dicta l.de vnoquoque.in vltima limita. ff. de re iudic.& in practica.§.examinanda.Afflict.super constitu.

164 XXXVIII.Amplia in declaratione , q̄ fieret de pœna , quā qs incurrisset ipso iure:nã in tali declaratione requiritur citatio. gl.in cle.p̄senti.de censi.in verbo,cõstiterit.& in cle.ij.de pœnis. in verbo,cõstiterit.Ange.Roma.& Imola in l.is,cui bonis. ff. de verbo.obliga.Areti.in c.j.de iud.Areti.in ꝫ.clxv.Abb.in c.peruenit.de appel.& ibi Deci.Soci.in ꝫ.xij.vol.j.Feder.de Senis in ꝫsi. cix.& in ꝫ.cxviij.Maria.in tracta.citatio. Card. in c. extirpandæ. §.quia verò.de p̄ben.& in cle.in plerisque.in x.q.de electio.Rota in nouis decis.liiij.in fi.Milis in verbo,citatio,sicut: & in verbo, citari debet qs.& Rota in antiquis deci.diiij.Barba. in cõsi. xviij. volu.j.Apostil.ad decis.Tholos. ccccxl. Feli. q̄ declarat,in c.Rodulphus.de reseri.& in c.cùm nõ ab homine.de iudi. vbi sublimitat pluribus modis.& Bertrand.in consi. 50.volu.j.Feli. in ca. ij.de sponsa.& Ruinus consi. 50.vol.j.& consi.cliij.vol.j.

165 Cõtrariũ Ant.de But.in c.vestra.de cohabita.cle.& mulie. Bal.in c.j.de feud.sine culpa nõ amitten.Rom.in cõsi.ccccl xxxij. Hippoly.in dicta l.de vnoquoque.& in xxxvij.casu.ff. de re iudi. Nicel.in lij.ꝫcord.gl.in xlv.fallē.vbi declarat.Fel.q̄ declarat in c. cùm olim.de re iudi.Bertra.ĩ ꝫ.clxxxix.vol.ij. & Fel. declarat ĩ c. parochianos.de senten.excõ.& dicit Afflictus super ꝫstitu.q̄ vbi expensæ debent ex cõstitutione ,pter cõtumaciã.pōt qs in illis cõdemnari sine citatione:sed in taxatione est necessaria citatio.

166 Ipsa tn̄ pœna ipso iure infertur etiam sine citatione , licèt non declaratio pœnæ incursæ.vt per Nicel.in lij.cõcor.in lxxxiij.fallen. & infrà per nos in xxxiiij.limita.

167 XXXIX.Amplia,etiā in confirmatione electi, q̄ non debet fieri parte nõ citata.c.fi.de elect.in vj.Io.And.in rub. de dila.Maria.in trac.cita.Inn.in c.de cõfirmationibus.de cõfir.vti.vel inuti.Pau.de Cast.in consi.cccxxxviij.Ange.in l.adoptio.ff.de adop.

168 XL.Amplia in declaratione illius,cuius dicto licèt stari debeat,tn̄ de ꝓprio sensu iudicat,qa talis declaratio fieri debet parte citata.Bar.in l.Theopompus.ff.de dot.præle.Ab.in c.ij.de test. vbi hoc voluit ĩ fortiori casu ꝫ Bart.in d.l. Theopompus. in alio casu Alex.q declarat,in cõsi.cxxx.vol.j.Iaſ.in cõsi.cxlvij.volu. ij. vbi reprobat Alex.qui contrarium tenet,in consi.liij.vol.ij.Maria.in tract.cita.Nicel.in lij.concord.glo.in ciij.fallen.

169 Limita in discussione negotij,in qua vertitur causæ cognitio,quia tunc requiritur citatio,aliàs secus.Fran.Curtius in cõsi. xxxiij.Ruinus consi.cvj.vol.ij.

170 Cõtrariũ tenet Inno.in declaratione q̄ nõ requiratur citatio.Inno.in c.olim.de ver.sig.Pau.de Cast.in ꝫ.cccxxxviij. vol. j. Pet.de Anch.in ꝫ.cxxvij.Roma.in ꝫ.ccccl xxxij. Et in teste, qui semel iurauit parte citata,si vult dictũ suũ declarare, & nõ teneat amplius iurare,tenet Bal.in authē.hoc sacramentũ.in prin.C.de iura.calũ.Feli.in c.ij.de test.Bal.in l.hæredes palàm.§. sed si notã, in prin.ff.de testam.Imola,& Paul.de Cas.in d.l.hæredes palàm. §.sed & si qd.Deci.in l.ij.§.creditũ.ff.si cer.peta.Rom.ĩ d.ꝫ.cccclxxxij.Hipp.in l.j.§.fi.ff.de q̄st.in d.l.de vnoquoq;.in xxv.limit.ff. de re iud.Maria.ĩ trac.cita.Barb.in ꝫ.cxviij.vo.j.Dec.in c.ij.in viij. fallen.de testib.Rebuf.in l.qđ iussit.in ij.no.n. 155. ff. de re iud. q omnes etiam tenent,q̄ in declaratione non requiratur citatio.

Contrarium Feli.in c.ij.in xj.limita.de testib.

171 XLI.Amplia,qa in cõmissione,quã facit iudex agrimẽsori de agro mensurãdo,pars debet esse p̄sens,vel citata. Bart. ĩ dicta l.Theopompus.ff.de dote p̄leg.Maria.ĩ trac.cita.idē tenet Ang. Aret.in §.q̄dã.Institu.de actio.& Iaſo.ibi Fel.in c.quia indicante.

de pa-

Universidad de Deusto
Biblioteca

de præscrip.Io.de Ana.in c.significasti.de homicid.Fel.in ca.veniens.de testibus.

172 Prout ẽt ex præmissis idẽ dicendũ est in cõmissione, quæ fieret calculatori de calculandis rationibus, ꝓutĩ terminis hoc firmat Bal.in l.hac edictali.§.his illud.C.de secun.nup. refert, & declarat Ias.in consi.cc.vol.ij.Maria.in d.tract.citat.

173 Amplia,ꝙ citatur pars nõ modò ad videndũ fieri mensurationẽ,sed ẽt calculũ.Ang.in l.i.§.Marcellus.ff.si cui plusquàm p l.Fal.Bar.in l.qui bona fide.§.fi.ff.de dam.infec.vide bonũ tex. in l.iij.C.fi.regund.Et idem est qñ iudex declarat locũ esse æstimationi fiendæ:Bar.in l.creditores.in fi.C.de pign.vbi tenet necessariam esse partis citationem.

174 XLII.Amplia,in interpretatione priuilegij,vel alterius dispositionis,q̃ fieret in iudicio,& dubitatio esset super alio, q̃ sup Principis concessione:nã tunc pars est citanda:Inno.Host.Ioan. And.& Abb.in c.olim.de verb.sign.per Maria.in tract. citat. Ab. in c.causam q̃.de res.vbi loquitur de interpretatione rescripti.& ibi Fel.& in c.cùm venissent.de iudic.Spec.in tit.de resc.presentat.§.ratione aũt causæ. ver. itẽ quod rescripti interpretationẽ. licèt aliqui dicant ꝙ litera loquitur de impetratione rescripti,& nõ de interpretatione:vbi Io.And.ponit in addit.cuius dictũ fm istã lect.declarat Pau.de Cast.in cõsilio cccxxxviij.vol.j. Caccial. in tract.pension.in xxiiij.quæst.

175 Fallit in interpretatione,q̃ fieret per Principẽ non iudicialiter aditũ.ita Fel.in c.cùm venissent.de iud.& ibi Dec.Ang.in l.si quis intentione ambigua.ff.de iudic. Nicel.in lij.concord.glosl. in iiij.fall.Andr. Siculus in c.causam quæ.de rescrip.

Contrarium Fel.in dicto c.causam quæ. quem in hoc reprobat ibi Dec.

Et in interpretatione sententiæ dicit Bar.in l. ab executore. ff. de appel.Bal.in l.ea quæ.C.commi.epistolas.

176 Et ꝙ in interpretatione priuilegij non requiratur citatio: Rui.consi.xxxviij.vol.j.

Cõtrarium ꝙ in interpretatione priuilegij requiratur citatio: Gram.dec.lxv.nu.21.

177 XLIII.Amplia,in modificatione priuilegij,in qua requiritꝫ partis citatio.ita Inn.Host.& Io.And.& Abb.ĩ d.c.olim. de verb. sig.Maria.in tract.citat.Pau.de Cast.in consi.cccxxxviij.vol.j. vide in lxj.limi.

178 XLIIII.Amplia,vt ẽt in laudo ꝓferendo per arbitratorem requiratꝫ citatio partis:Pe.ita tenet in l.si qs arbitratu. ff. de verb. obl.& Iac.de Arena,& Cy.in l.si.C.de ꝺ.emp.Bar.in l.si quis arbitratu.ff.de ver.obl.& in ꝑ.clxvj. incip. Alamannus Talionis. & Ang.in d.l.si qs arbitratu.sequitꝫ opi.Bar.& idẽ Bar.in d.l. Theopomꝑ.de dot.ꝓleg.in l.alio hærede.ver.an hæres.ff.de ali.& cib. Ic.Bal.in l.nec quicquã.§.vbi decretũ.ff.de of.Proconsul.& legati.Bald.in auth.ei q.C.de temp.app.& in d.l.si qs arbitratu.Io. de Arian.in cõsi.lxxxiij.& istã partem dicit*cõem,Pe.de Besutio:vt refert Ias.in d.l.si quis arbitratu.nu.21.Calca.in consi.xvj.

Tenendo istam primam partem,

179 Primò limita,vt per Gozad.in ꝑsi.100.qñ compromissum factum in arbitratorem,esset remissum eius conscientiæ,qa tũc potest declarare absque citatione partis.

180 Secũdò limita,si cõpromissum factũ in arbitratorẽ,esset iuratũ:Hispa.in c.ꝙ vestras.in §.fi.nu.30.de dona.inter virũ & vxo. licet ipse multum dubitet de tali limit.& ego etiã valdè dubito.

181 Tertiò limita,quia post conclusionẽ in causa arbitrij factã, ferri potest sententia absque citatione.Bouer.in verbo, renunciatio.in singu.iiij.

182 Quarto limita,qñ dictum esset,ꝙ staretur nudo & simplici verbo arbitratoris sine onere sacramenti:ita Soc.in consilio xc. nume.19.volu.iiij.

183 Contrariũ,ꝙ imò citatio non requiratꝫ in laudo,tenuit Gul. & Bar.in l.episcopali.C.de epis.aud.& Cy.in l.fi. C. de ꝺ.empt. in quadã additione.Fran.de Albergot.discipulus Barto. in repe. d.l.si qs arbitratu.Pe.de Anch.in ꝑ.cclxix.Roma.in cõs. lxj. Bal. in c.i.in fi.de inuest.in mar.fact.Bal.in l.si q ex cõsensu.C.de epis. aud.& ĩ l.ij.C.de ædil.act.in l.fi.§.si duobus.C. cõmunia de legat. Chassa.in consuet.Bungund.Card.in c.exposita.de arbi.hoc idẽ sentit Host.in c.Quintauallis.de iureiu.vbi hoc clarè tenẽt Ant. de Bu.Bald.Abb.Imol.Alex.in cõsi.cxxx.volum.i.Sal.in l.societatẽ.in §.arbitrorũ.ff.pro soc.Bal.in l.ij.in v.q.ff.de leg.ij. Card. in consi.cxl.Ias.in d.l.si qs arbitratu.Sal.in d.l.fi.C.de contrah.emp. Bal.in addit.Spe.in tit.de arbit.& Maria.in tract.citat. cum pluribus sequen.Cuman.in consi.vij.Goz.in consilio 100.

184 Nonnulli ysi sunt isto temperamẽto,ꝙ qñ arbitrator assumitur super re,q̃ discussionẽ requirat,exigatꝫ citatio in discussio ne negocij,nõ autẽ in laudi prolatione.Istã distinct.posuit Bald. in d.l.fi.C.de contrah.empt.Sal.in l.societatẽ.§.arbitrorũ. ff.pro soc.Pau.de Cast.Raph.Cum.Rom.& Alex. in d.l. si qs arbitratu. vbi ẽt Ias.Alex.in cõsi.cxxx.vol.j.Bal.in d.c.Quintauallis.Bal.in cõsi.lxiiij.incip.nun qd arbitrator.vol.iij.Lanfranc.de arb.in x.q. Maria in tract.citat.Sal.in l.fi.C.de contrah.emp.Cuma.cõsi.vij. Soc.in consi.xxvij.volu.iij.Gozad.in consi.100. licet in cõsi.iij. & seq.impugnet istam distinctionem.

185 Sed Soc.in cõsi.xc.volu.iiij.distinguit, aut arbiter assumitꝫ super actu extraiudiciali,aut super actu iudiciali.est verum ꝙ isti Doct.suprà allegati sentiunt ꝙ laudum latum parte non citata ad discussionem negocij,sit nullum.

186 Contrariũ quòd arbitrator nõ habeat citare partes: Imol. in d.c.Quintauallis.de iureiur.

187 Sed alij dicunt,aut pronunciat vltima die compromissi,& nõ requiritur citatio:aut alia die,& requiritur: vt dicit Nicel. in lij.concord.gl.in tertia limitatione.

188 XLV.Amplia,etiã in interdictione, q̃ fieret alicui tãquàm prodigo,ne se impediret in rerũ suarũ administratione.ita tenet Ang.in l.is.cui bonis.ff.de verbo.obl.& ibi Imol.sequif.& Rom. & Pau.de Cast.& ibi Alex.Nicel.in lij.cõcord.glo. in xij.fal. Soc. in consi.cclxxix.Maria.in tract. citat. Cag.in l.furiosi. numero 21.ff.de reg.iur.Bero.q.cxxij.

189 Vbi etiã ꝙ si ille idẽ,cui interdicitur administratio, sit ꝓdigus,& mente captus,licèt non valeat tanquàm prodigo,eo nõ citato,valeat tamen tanquàm mente capto.

190 Contrarium Dec.in l.furiosi.in fi.ff.de reg.iur.& in consi. cclxxiij.in fi.Oldendorp.in libel.iuris & æquitatis.

Et istud verũ in ꝓdigo,cui nõ est ipso iure interdicta administratio:secꝰ in furioso,cui ipso iure est administratio interdicta: vt no.Bar.in d.l.is,cui bonis.ff.de verb.obl.& ponũt Doct. suprà, allegati.& declarat ibi Alex.hoc de furioso, & in consil.lxxxvj. volu.ij.Nicel.in lij.concord.glos.in lxxiij.fal.

191 XLVI.Amplia in executiõe,quã faceret executor testamẽtarius,qa illã facere nõ põt hærede nõ citato, vel requisito: Bar. in l.alio hærede.ff.de alim.& cib.legat.versic.ꝙ an hæres sit requirendus.& in l.legatũ.ff.de vsufructu leg.Maria. in tract. citat. Io.And.& Pe.de Anch.in c.tua nobis.de test. & Mari.in tract.citatio.Bal.in l.nec quicquã.§.vbi decretũ.ff.de of.proconsꝰ.& leg.

192 Et facit,qa executor non põt actũ facere etiã sibi commissum,contradicente hærede:Bal.in l.id, quod pauperibus.lxviij. q.C.de epis.& cle.Spe.in ti.de instru.edit.§.nunc aliqua.ver.quid si hæres.licèt non probet de necessitate principalem conclusionem,ꝙ hæres sit requirendus.

193 Contrariũ tenet Bal.in l.captatorias in fi.C.de test.mil.in l. fi.§.si duobus.C.communia de leg.Alex.in consi.lxij.vol.iij.

Cõtrariũ ẽt ꝙ executor possit actũ facere sibi cõmissum,etiã inuito,& ꝓtradicente hærede:Bal.in l.nulli.C.de epis.& clericis.

Sed Alex.in consi.ccxv.vol.vj.tenet ꝙ posito ꝙ esset requirẽdus hæreres ab executore, tñ propterea actus non esset nullus eo non requisito,vel citato.

194 XLVII.Amplia in declaratione nullitatis ꝓcessus, q̃ fieri nõ põt,parte nõ citata:Abb.in c.causam q̃.de res.& ibi Imola, & And.Sic.& Dec.Maria.in tract.citat.in xviij.casu.Alex. in d.l. de vnoquoque.ff.de re iud.dũ remittit se ad not.per Anto.de Bu.& Imol.in d.c.causam,quæ Nicel.in lij.concord.gl.in v.fal.

195 Contrarium Abb.antiquus in d.c.causam,q̃.Dom.in ca.in tantũ,xxj.dist.in notabilibus.& in c.relatũ.v.q.ij. Hipp. in d.l. de vnoquoque.in casu xxvij.& seq.ff.de re iud.Ias.in l.nec qcquã.§. vbi decretum:ver.v.singulariter limita.ff.de off. Proconsꝰ. & leg. Maria.in tract.citat.in tertio casu.

196 Quæ opinio saluari põt qñ ageretur simpliciter de nullitate ꝓcessus in nullius ꝓiudicij:vt ibi ꝑ Abb.modernum,& notatꝫ ibi per Fel.Maria.in xviij.casu.& in iij.casu.vide infrà in limi. xc.

197 XLVIII.Amplia ẽt stante statuto ꝙ citatio nõ requiratur, adhuc citatio,statuti dispositionẽ nõ obstante,requiritur,vt per Io.Cald.in consi.viij.in ti.de re iud.Pe.de Anch.in cõsi.ccxj. Fel. in c.quæ in ecclesiarum.de consti.Nicel.in lij.concord. gl.in lvj. fal.Dec.consi.dclxxxj.Brun.in tract.de consti.vol.iij. in verb. absens.Ruin.consi.lxij.vol.v.& consi.cvij.vol.v.

198 Et hoc verũ est,qñ statutũ diceret,ꝙ qs cõdemnari posset, nulla præcedẽte citatione:tolleretur eiꝰ per hoc defensio naturalis, quæ nulla humana cõstitutione tolli põt:vt notat Bar.in l. filius familias.ff.de dona.in l.i.ff.de test.milꝫ.in extraug. ad reprimen.in verbo,& figura.& in l.cùm mulier.ff. sol.ma.Bal.in l. qñ Alexandrũ.C.de adul.& istã declarationẽ ponit Bal.in l.j.C.quo & qñ iud.Fel.in ca.qualiter,& qñ.§.debet. de accus. Roma.in l.j. ver.itẽ animaduertendum.C.de hære. institu.refert, & sequitur Cur.in apostil.ad Alex.in l.si sic.ff.de leg.j.Vel qñ actus esset præiudicialis.Soc.in consi.xlvj.vol.iiij.

199 Nã aliàs si in vno actu iudicis statutũ tolleret citationẽ, in quo principaliter partis defensio nõ ꝓsisteret, certè statutũ hoc facere posset.Dec.ĩ c.ij.ĩ ij.ampliat.de test.Et ita ꝓcedit qd no.Bal.ĩ auth.

authen.si qs in aliquo.C.de edendo.& ibi Sali.vbi vult ꝙ consuetudo loci possit derogare citationi.Pau.de Cast.in ꝑ.cclxiij. vol. ij.Alex.in consi.lxv.vol.j.Decius in cõsi.clxiij.Hippoly. in d.l. de vno quoque.in xxxij.casu.Soci.in cõsi.liij.vol. iiij. Gramma.in voto iij.Decius in c.ij.versi.item postremò.de testib.

200 Prout etiam in vno actu ex consuetudine potest omitti citatio.Afflictus decis.ccc.xcj.

201 Et propterea statutũ põt facere ꝙ incipiatur à captura, nõ præcedente citatione.Feli.in c.ex parte.el secundo. de offi. dele. & in c.dilecti.de exceptionib.

202 Declara ꝙ ita demum citatio à statuto põt omitti,qñ pars nõ põt contradicere:vt declarat Feli.in c.cum olim.de re iudic.

203 XLIX.Amplia in restitutione in integrũ,q̃ nõ debet cõcedi parte nõ citata.l.etiã.la j.§.fi.ff.de minoribus.& ibi Barto.not. & ibi Bal.est tex.& ibi not.gl.& Bar.in authen.itẽ si oẽs.C.si minor ab hæred.se absti.& ibi Bal.& Ang.& Sali.in l.oẽs ad hæc.eod.titu.cũ ix.legib.legit illã authẽ.& ibi etiam Pau. de Cast.in d.auth.

204 L.Amplia in æstimo faciendo, qa debet etiã citari is,cuius res testimaꝫ.Bar.in l.susceptores.la iij.C.de suscc.præposi.& arca. lib.x.per illũ tex.& Ang.ibi:vbi etiam Iaco.de Belui.

205 LI.Amplia in eo,q missus in possessionẽ forsan minus ritè, petit cõfirmationẽ possessionis:iuxta tex.in l.iij.§.missum. ff. de Carb.edict.& in l.j.C.eo.nã requiritur citatio, vt no. Bar. in l.iij. in v.q.prin.C.de pignorib.& ibi Sali.& fuit opinio Rofre.& Iac. But.vt refert Bar.in loco prælleg.Bal.in l.fi.in vij.& viij.oppositione.C.de edicto Diui Adria.tollen.

206 LII.Amplia,q̃ qs, cui competebat facultas capiendi possessionẽ ꝓpria authoritate,vel ex forma conuentionis, vel alio quouis mõ,adit iudicem pro capienda possessione: nã etiã isto casu pars est citanda.glosl.in l.ij.in glo.magna,in prin.C.de iure emphy.Bar.in l.creditores.in v.q.principali.C.de pig.& ibi Sali. licèt ipse distinguat,vt dicet inferiꝰ.Bal.in l.ij.in x.q.C.de serui.& in l.j.C.de exeu.rei iudic.& in l.ij.C.de iure emphy.& in l.nec qcquã.§.vbi decretũ.ff.de of. ꝓconsꝰ.Soci.in cõsi.clxvij.Alex. in ꝑ. cxxix.vol.iiij.Ias.in l.ij.C.de iure emphy.Soci.in consi.cxcv.

207 Cõtrariũ gl.in l.meminerint.in ij.gl.in fi.C.vnde vi.Iac.de Belui.in sua disꝑu.quẽ refert & sequisur Io.And.in addi. Spe. in tit.de libel.concep.§.nunc dicendũ restat.versi.ix. in addi. Spec

Prima tñ opinio est magis*cõis,& propterea gl.in d.l.meminerint.in ij.glo.in fi.reprobant oẽs:vt dicit Ias.in .iubere cauere.ff.de iurisd.om.iud.Sali.in d.l.meminerint.C.vnde vi.

208 Tenendo tñ cõem opinionẽ,illã limita,& declara,nisi ille, qui adit iudicẽ,protestetur ꝙ intendit vti sua facultate capiendi possessionẽ ꝓpria authoritate, sed adit iudicẽ ne scandala fiant in capienda possessione,& ne sequãtur cædes,tumultus, vel alia similia.ita distinguit Sali.in d.l.creditores.sequit Imo.ĩ c.potuit. de loca.Soci.in ꝑ.clxvij.Alex.in ꝑsi.cxxix.vol.iiij. Ias.in d.l.ij. C. de iure emphy.Decius in consi.cxlvj.Alex.in consi.cv.vol.iij.

209 LIII.Amplia in reuocatione ꝓcuratoris post litẽ ꝑ ipsum cõtestatã:vt est tex.in l.q oĩa.§.fi.cũ l.seq.& in §.hæc aũt cognitio.ff.de ꝓcuratorib.nã vbi iura requirunt causæ cognitionem, partis citationẽ exigunt.Inec quicquam.§.vbi decretum. & ibi glo.& omnes.ff.de offic.proconsꝰ.

210 Sed bene verũ est quòd tales causæ sine libello expediunt, vt notat glosl.& sequuntur alij,in dicto.§. hæc autem cognitio. in verbo.prætoris.ff.de procuratorib.

211 LIIII.Amplia in executione sententiæ latæ per duos extribus iudicibus,altero contradicente, qa illa executioni demandari nõ posset,illo nõ vocato.glo.ita tenet in c.ij.in gl.fi.de dolo & contu.in vj.& sequitur ibi Io.Mona.& Io.And.

212 Cõtrariũ Pet.de Anch.ibi: & Imola, licet Imola ibi distinguat,ꝙ aut executio exigit causæ cognitionẽ,& procedit prima opinio,aut non exigit,& procedit secũda.Et cũ ista distinctione transit ibi Domi.& Philip.Franc.

213 LV.Amplia in publicatione testiũ,in qua pars citari debet. gl.in l.gesta.C.de re iudic.& ibi Bar.& Bal.& Ang.& Sali.gl. in l. solam.C.de test.Bal.in l.si qñ.C.de test.

214 LVI.Amplia,nã vt dicaꝫ verè,effectualiter, & legitimè ꝓbata desertio causæ,debet pars citari.Bal.in l.si conrra. C. de appel.& Ange.& Pau.de Cast.& Sali.ibi.Bar.in l. j. in fi. ff.nil noua. appel.pen.Philip.Fran.in c.ex ratione.de appel.

215 Et propterea etiã sententia super desertione exigit citationẽ partis.Bal.in l.eos.C.de appel.Rota in nouis,decis.ccccxxiiij. Philip.Fran.in c.ex ratione.de appel.Feli.in rub.de re iudic.

216 LVII.Amplia in dimembratione ecclesiæ,in qua requiratꝫ prælati vocatio.Rota in nouis,decisi.ccxxix. & in decisi. ccxlvij. Io.And.in cle.si vna.de reb.eccle.nõ alie.& ibi Card.q.v.& Imo. & ibi Petr.de Ancha.post Paul.de Eleaza in iij.oppositi.Gome. in regu.cancel.xx.Milis in verbo,citatio rectoris ecclesiæ.

217 LVIII.Amplia in reuocatione attẽtatorũ, q̃ fieri debet causa cognita.Spec.in tit.de appel.§. nouissime. versi.sed qro. & ibi Bal.in addit.Et propterea partis citatio requiritur:vt per Philip. Franc.in c.bonæ.de appel.Et propterea si fieret reuocatio attentatorum in præiudiciũ tertij, ille etiã esset citandus. Rota in nouis,decisi.xxxvj.& in antiquis,decisi.cccc.Card.Alex.in c.j.iij.q.j. Philip.Fran.in c.ex ratione.de appellationib.

218 LIX.Amplia in venditione pignoris facta per creditorem, qa in illa citari debet debitor.l.fi.C.de iure do.impet. l. creditor. la ij.C.de distract.pig.& vtrobique Bal.Guido Papæ sing.dxc.

219 Et propterea ẽt legatarius esset citandus, si pignus legatũ venderetur.Bal.in l.prædia obligata.C.de fideicommiss.

220 Bene verũ est,ꝙ valet cõuentio,ꝙ etiã sine denunciatione debitoris pignus vendi possit:vt not.Bar.in l.Titio.§.Titius.ff.ad municipa.Bal.in l.fi.C.de iure do.impe.glo.in dicta l.creditor. la ij.C.de distra pigno.& ibi Bal.& Sali.& Pau.de Cast.Alex.ĩ apost. ad Barto,in l.si conuenerit.ff.de pigno.actio.

221 LX.Amplia in cõpromisso facto per emptorẽ ex necessitate statuti,nã venditor citari debet:ita tenet Bal.in l.j.versi.itẽ ille, qui compromittit.C.de pericu.& cõmo.rei vend.per Bart.in l.si dictum.§.si compromisero.ff.de euict.& ibi Sali.in fi.

222 LXI.Amplia,nã in delatione iuramenti in supplemẽtum, pars est citanda.Bald.in c.j.versi.& not.nullũ iuramentũ.de controuer.inuesti.Ang.in l.in bonæ fidei.C.de reb.cred.Imola in ca. fi.C.qd me.cau.Bal.in c.j.§.his verò.de succes.fra.Gemi.in c.fin. de test.Alex.in ꝑ.cxxij.vol.ij.Ias.in l.admonendi. in repeti. & in lect.ff.de iureiur.& in l.si qñ.in fi.C.vnde vi.Rota decis.ccxcix.in nouis.Philip.Franc.in c.Roma.in vlti.no.de testib.in vj.Ias.in l.si opus.ff.de ope.no.nũcia.Hipp.in l.maritus.vbi limitat. ff. de q̃st. Nicel.in lij.concor.glo.in vlti.fallen.Decis.Neapo.xxxv.in nou.

223 Idem est in delatione iuramenti per horrescentiam. Mantuanus in consilio cxiij.

224 LXII.Amplia,vt ante ꝓquisitionẽ citari debeat offensus an velit accusare:vt not.gl.in c.presbyter si à plebe.ij.q.iiij. Bal. in l. senatus.ver.vel dic,ꝙ est speciale.C.q accu.nõ poss. Alexand. in apostil.ad Bar.in l.ij.§.si publico.ff.ad leg.Iul.de adul. Bal.in l. accusationẽ.C.de accusa.in l.quamuis.C.de adulte.Ange.in auth. de temp.non solu.dot.versi.ex hoc nota.Hippo.in sing.cccv.

225 LXIIII.Amplia in absolutoria ferenda in fauorẽ inquisiti, quia offensus citari debet:ita ponit Angel.in repeti. l. si vacãtia. C.de bonis vacan.lib.x.versi.ꝙro quid si offensus vult accusare. Hippoly.in l.vnius.§.cogniturum.ff.de quæstio.

226 LXIIII.Amplia in eo,q̃ se offerret causæ defensioni,qa talis postea citandus esset.Bal.in l.si absentibus.C.si tu.vel cura. ex fal.alleg.Bal.in l.nec quicq̃.§.vbi decretum.de of.procon.& leg.

227 LXV.Amplia in ꝓtestatione,qñ actus pendet à voluntate duorũ:qa ad tale protestationem audienda est pars citanda,vel est ei legitimè intimanda.Io.Monach.in reg.gñali.de reg.iur.in vj.& ibi Io.And.in Mercurial.Bar.in l.non solum.§. mortefi.ff. de oper.no.nuncia.Alex.& Bar.in l.cui in aliena.§. fin. ff. de acqui. hæred.Bal.in l.si repetendi.vbi limitat.C.de condi.cau.dat.

228 LXVI.Amplia,qa citatus ad videndũ admitti articulos in curia,& ad ꝓbandũ in curia,& extrà,decreta remissoria in partibus,adhuc pars est ciranda ad videndũ iurare testes: ita declarat Rota in nouis decis.Milis in verbo, citatus ad videndũ admitti.

Contrarium tenet Cuma.in consi.vj.in fi.

229 LXVII.Amplia,nã citatus ꝓ die nõ iuridica, nõ censetur citatus ꝓ die sequenti iuridica:imò si actus fiat die sequenti iuridica sine noua citatione,actus est ipso iure nullꝰ. Rota in nouis deci.clxxij.Fel.in c.in noũe.de test.Guid. Pap.q.dxlij. Bal.ĩ Marg. in verbo,citatio ad diẽ,q̃ declarat,Milis in verbo,citatꝰ ad videndũ.Rui.in ꝑ.cxxxvj.vol.v. qui declarat. & fuit superius dictum.

230 LXVIII.Amplia,qñ qs est citatus per vnũ ex pluribus iudicibus insolidũ datis, vt compareat corã se,vel eius collega.nã corã collega,qui nõ citauit,nõ tenetur comparere:& si ille procedat sine noua citatione,processus est ipso iure nullus. Rota in nouis,decis.cx.Philip.Fran. in c.cùm plures.de testib. in vj.Milis in verbo,citatus per vnum.

231 LXIX.Amplia in tribus actibus à collegio faciendis, vel à capitulo, in quib.absentes oĩo sunt vocadi,fm vnã opi.gl.in c. ij.in ver.ipsorũ.de test.in vj.q̃ voluit ꝙ in tribus tñ casibus,& nõ in aliis,absentes sint vocandi:videlicet in electionibus, receptionibꝰ,& in casu illiꝰ.c.ij.de testi.in vj.& cũ illa gl.opi.trãsit Imo.in c.cùm Apostolica.de his,q̃ fi.à ꝑla.& in c.fi.vbi dicit istã*cõmu. opi.de ma.& obe.in c.cũ oẽs.de cõsti.Ab.in c.fi.in ij. no. de ma. & obe.Cald.in ꝑ.iiij.in tit.de his,q̃ fi.à ꝑla. Card. in ca.cũ oẽs.de ꝑ.Old.in cõsi.cclix.Fede.de Se.in cõs.ccxxvij.& in cõs.clviij. & cõs.cclxxxviij.Anto.de Butrio in c.cùm inter vniuersas.de elect. Lauren.Rodul.in repeti.c.sine exceptione.versi.insuper qro septimò.xij.q.ij.Philip.Fran.ĩ dicto c.ij.de test.ĩ vj.Pau.de Cast.ĩ authẽ.hoc iꝰ porrectũ.C.de sacrosan.eccle.Deci.in ca. cùm oẽs.de

Universidad de Deusto
Biblioteca

consti. Corne. in ꝑ.cclxxxi. vol.ii. & Maria. in tract. cita. Iaſ. in cõſi. Iiiii. vo. j. Guido Pap. q. clx. Nicel. in lij. concord. glo. in cvj. fallen. Idẽ in collationibus beneficiorũ dicit Aimo in conſi. cxxxiiij.

232 Contrariũ ꝙ in electionibus nõ requiratur citatio abſentium. Bal. in l. vt perfectius. C. de anna. excep. Inno. in c. q uia propter. de electiõ.

233 LXX. Amplia ſm aliã opinionẽ, ꝙ in omnibus arduis ſunt vocande partes abſentes. Inno. c. ij. de ope. noui nuncia. Anto. de Bu. in c. cùm oẽs. de cõſtitu. & in c. j. de his, q̃ fiunt à maiori parte ca. & in cap. fi. de maio. & obed. & in c. licet. de elect. in c. j. de ope. noui nuncia. Abbas in d. c. ij. in fi. de ope. noui nunci. & ĩ c. j. circa fi. de his, q̃ fiunt à maio. par. ca. & in c. cùm oẽs. de conſti. & ſeq. & ibi Bal. Iaſ. in l. placet. in ij. lect. C. de ſacroſan. eccle. & in l. oẽs populi. ff. de iuſt. & iure. Domi. in c. ij. de teſt. in vj. Feli. in d. c. cùm oẽs. de conſtitu. Brunus in iij. vol. tract. de conſtitu. in verbo, abſens. Cotta in memor. in verbo, abſentes.

234 LXXI. Amplia in miſſione in poſſeſſionem ex primo decreto, nam requiritur citatio. Corne. in conſi. clxiij. vol. j.

235 Et hoc nõ habet difficultatẽ, ſed bene dubitatur, an requiratur trina citatio, vel ſufficiat vna tantùm. & in hoc Bal. quem Pau. de Caſt. ſequitur in l. præſenti. C. de his, q̃ ad eccle. cõfug. tenebat ꝙ trina citatio requirebatur. & idẽ ſentit glo. & ibi Bart. in l. ſi finita. §. Iulianus. ff. de damno infect. & ibi late Alex. vbi alle gat plures idẽ tenentes: & dicit iſtã *communem opinionem, Milis in verbo, contumax non poterit multari.

Contrarium quòd ſufficiat vna, tenebat Iaco. Butrig. in l. cõſentaneum. C. quomodo & quando iud.

236 LXXII. Amplia, nam vt qs videatur proſecutus appel. infra terminũ, iuris vel hominis, requiritur citatio. Ang. in authen. de iudic. §. appellatio. verſi. facias aũt. & in authen. de litig. §. omnes verò. in verſicu. & hæc nota pro quæſtione ſtatuti.

237 LXXIII. Amplia q̃n libellus offertur iudici, nã citari debet pars ad videndũ productionẽ libelli, & ad capiendã illius copiã. Ange. in authent. de exhib. reis. §. illud quoque. in j. notab. Nicel. in lij. concor. glo. fallen. cxiij.

Contrariũ Feli. in c. cum olim. de re iudic.

238 LXXIIII. Amplia, vbi proponitur querela non numeratæ dotis, nam etiam citari debet pars. Ang. in authen. de tempo. nõ ſolu. pecu. ſuper dot. in princip.

239 LXXV. Amplia, ẽt ſi articuli propter cõtumaciã partis nõ reſpondentis, habiti ſint ꝓ confeſſatis: qa omnino pars ad ſentẽtiã citari debet. Io. And. in c. ij. in prin. de cõſtit. in vj. & in addit. Spec. in tit. de cita. §. viſo. in addit. in verbo, incumbit. Domi. in d. c. ij. de confeſſ. in vj. & ibi Philip. Fran. in j. limita. Roma. in ſing. xxv. Nicel. in lij. concor. fallen. cxv. poſt. Iaſ. in d. §. vbi decretum.

Contrarium Spec. in tit. de poſi. §. viij. in fi.

240 LXXVI. Amplia in abſolutoria ab obſeruatione iudicii, q̃ ferri nõ põt ſine partis citatione. vt in l. ꝓperandũ. §. & ſi quidẽ. C. de iudic. & ibi Bal. & Pau. de Caſt. & ibi Sali. in iij. notab. & ibi Alex. in iiij. notab. & Iaſ. in vij. notab. Barto. in l. cõſentaneum. C. quo & q̃n iud. Inno. in c. cõſuluit. de of. deleg. Alex. in l. ſi finita. §. Iulianus. ff. de dã. infect. vbi Imola, Iaſ. in l. ſi opus. in fi. ff. de ope. noui nuncia. in fi. Milis in verbo, citatio requiritur ad abſolutoriã. Bar. in l. Titia. verſ. q̃ro q̃n fertur ſententia. ff. de accuſa. Bal. in l. tres denuncia. iones. C. quomodo & quando iud.

241 LXXVII. Amplia, vt teſtis examinatus parte non citata, ẽt indiciũ non faciat: vt per Bar. in l. maritus. ff. de adulte. Abb. in c. ij. de teſtib. & ibi Feli. & Are. Soci. in conſi. cclxij. & in conſi. xcvij. volu. j. Ruinus conſi. vij. vol. v.

242 Contrariũ Bar. in l. hæreditarias. ff. de crimi. expil. hæred. & ſic ſtra in limitatione noſtra lij. Deci. in c. ij. de teſt. Gramma. deciſ. xj. & conſilio ciuili lxxiiij.

243 Tenendo primã opinionẽ, quæ videtur magis *cõmunis, amplia hoc procedere eriam in crimine hæreſis: vt per Gundiſ. tract. de hæretic. q. xiij. nume. 5.

244 Limita in homine vili, qui põt torqueri etiã ꝙ teſtes non ſint examinati parte citata. Gramma. in conſi. xxxiiij. nu. 13. & in conſi. xvij. nu. 16. & voto iij. num. 16. Auguſti. Arimi. in addit. ad Ange. in tracta. malefic. in verbo, fama publica. in verſi. item aduertas. in additio. incip. tu autem in hac materia.

245 LXXVIII. Amplia, qa in ꝑfectione inuentarij citandi ſunt legatarij & creditores. Bal. in l. ſi. §. cũ igitur. verſi. ex prædictis apparet. C. de iure delibe. & in authen. ſed cũ teſtator. verſ. ſed qualiter citabuntur. C. ad leg. Falcid. Bar. in l. ij. §. prius. verſi. pone in inuentario. ff. de vulg. & pup. Ange. in l. j. §. hæc ſtipulatio. ff. ſi cui plus, q̃ per leg. Falcid. Bal. in authen. itẽ ſi oẽs. C. ſi vt ab hæred. ſe abſti. Bar. in conſi. cliij. incip. maritus fecit. Bal. in l. ab eo. in fi. C. quomodo & quando iud. Iaſ. in d. l. fi. C. de iure delibe.

246 LXXIX. Amplia, etiam ſi cauſa ſit cõmiſſa arbitrio iudicis. Cumanus in conſi. vij.

247 LXXX. Amplia, vt citandus, ſit ẽt habens ius in re ſpe. Alex. in conſi. ccxviij. vol. ij. vt fuit dictum ſuprà de ſubſtituto.

248 LXXXI. Amplia, ẽt ſi per ſtatutũ translata ſit oĩs poſſeſſio defuncti in hæredẽ: tũ ſi alius eſt in poſſeſſione, hæres nõ poteſt mitti in poſſeſſionem nõ citato poſſeſſore. Cuma. in conſi. xxxv.

249 LXXXII. Amplia, in productione ſtatutorũ, quia requiritur citatio. Card. in conſi. lxxij.

250 LXXXIII. Amplia, etiã in perquiſitionibus, & informationibus, quæ petuntur à vicinis: vt per Alex. in conſi. cxl. vol. vij.

251 LXXXIIII. Amplia, etiã in cauſa ſuſpecti tutoris. Cæpolla in conſilio ciuili xxxij.

252 LXXXV. Amplia, ſi qs ſit contumax in vno actu: quia quo ad alios, de nouo citari debet. Alex. in cõſ. cxxxvij. vol. ij. Iaſ. in d. §. vbi decretum. Nicel. in vlti. fal. in concor. lij. glo.

253 LXXXVI. Amplia, qa poſſeſſor debet citari, ẽt ſi ignoretur, nec ſufficit ꝓclama gñale. Soci. ꝑ. xiij. vol. iiij. & dicẽ in limita.

254 LXXXVII. Amplia, etiã ſi dictũ ſit per ſtatutũ, ꝙ procedatur de facto. Soci. in conſi. xiij. vol. iiij.

255 LXXXVIII. Amplia, vt etiam in taxatione expenſarũ pars debeat citari. Hip. in l. patre vel marito. ff. de quæſtionib. vide in Ivj. limitatione, infra.

256 LXXXIX. Amplia, quia in ſequeſtro pars eſt citanda. Alex. in conſi. v. vol. iiij. & dicetur j. in limitationibus.

257 XC. Amplia, quia tertius poſſeſſor debet citari, dato quòd pactũ adſit in inſtrumento, ꝙ bona debitoris capi poſſint propria authoritate. Alex. in conſi. xcv. volu. iiij.

258 XCI. Amplia ẽt in abſolutione ab excommunicatione ad cautelam. Domi. & Phil. Fran. in c. ſoſet. de ſen. excom. Feli. in c. ꝓ tuas, de ſen. excom. Bouer. in verbo, abſolutio. in ſingu. j.

259 Contrariũ Feli. in rub. de re iud. in abſolutione ab alia excommunicatione: vide Feli. in cap. qualiter & q̃n. de accuſat. Pariſi. in conſi. xxviij. volu. iiij.

260 XCII. Amplia, quia in datione tutoris propter negligẽtiã matris, mater eſt citanda. Alex. in conſi. clxj. vo. v.

261 XCIII. Amplia in reſcriptis, in quibus dicitur, conſtito de aſſertis. Guido Papæ quæſt. lxx.

262 XCIIII. Amplia, q̃ q̃n datur poteſtas vendendi pignora iudicialia, debet pars citari. Alber. in l. creditor. C. de diſtract. pign. Deciſi. Neapo. cccl viij. in antiq.

263 XCV. Amplia, etiam in annotatione bonorum, quæ non poteſt fieri parte non citata. Gram. in conſi. lij.

264 XCVI. Amplia, vt liquidatio inſtrumenti ad effectũ obtinẽdæ executionis debeat fieri parte citata. Chaſſa. in cõſue. Burgu.

265 XCVII. Amplia in reuocatione inſtrumẽti deperditi. Chaſſan. in conſuetud. Burgund.

266 XCVIII. Amplia in electione, quã facit iudex de cõmiſſa arbitrio ſuo. Feli. in c. inter cæteras. de reſcrip.

267 XCIX. Amplia q̃n iudex poſt terminum admittit probationes. Feli. in c. licet cauſam. de proba. in fi.

268 C. Amplia quando iudex declarat ſententiam: vt per Barto. in l. ab executione. C. de appel.

269 Sublimita vt per Ripam in c. cùm M. nu. 106. de conſtitu. quando talis declaratio neutram partem lædet.

270 CI. Amplia, nã debet citari pars, vt veniat ad locũ tẽpore, quo agrimẽſor debet mẽſurare: vt ꝓ Iaſ. in §. q̃dã. Inſti. de actio.

271 CII. Amplia, vt debeat citari mater dũ aliqs filio ſuo deputatur tutor. Nicel. in xx. concord. glo. ſaliàs non fit citatio in deputatione tutoris. Nicel. concor. lij. glo. in falleti. xiij. xlj. & xlvij.

272 CIII. Amplia, etiam in libelli porrectione. Nicel. concord. gloſſ. xxx ij. fallen. cxiiij.

273 CIIII. Amplia: etiam ſi commiſſa ſit informatio de factor. vt per Deci. in conſi. dclxxj.

274 CV. Amplia etiã in ſententia ſuper confirmatione electionis. Feli. in rub. de re iudic.

275 CVI. Amplia etiã in tacita reiectione exceptionũ per proceſſum ad vlteriora, vt ſit neceſſaria citatio. Feli. poſt Areti. quẽ alleg. in c. ſuborta. de re iudic.

276 CVII. Amplia, vt q̃n dicitur appellationis cauſa deſerta, & ſtatur ꝓ executione, pars ſit citãda. Feli. in c. ex ratione. de appel.

277 CVIII. Amplia etiã ſi ſententia feratur p̃ contumacem in reſpondendo poſitionibus. Oldendorp. in libel. iur. & æqui.

278 CIX. Amplia, vt etiam in crimine hæreſis teſtes examinati, parte non citata, non probent. Pariſius in conſi. ij. vol. iiij.

279 CX. Amplia vt etiam in confirmatione actus nulli, requiratur citatio. Maria. iunior in conſi. lxxvij.

280 CXI. Amplia, vt in tacita reiectione executionis obiectæ ꝙ proceſſum ad vlteriora, pars ſit citanda. Feli. in ca. ſuborta. in ſexta fallen. de re iudica.

281 CXII. Amplia, vt etiã ſequeſtratio fieri nõ poſſit, parte nõ citata. Ruinus conſi. clxxiij. vol. j.

282 CXIII. Amplia vt in legitimatione filij naturalis, per quã reuocatur donatio facta à patre, ſit neceſſaria citatio donatarij. Rui. conſi. cvj. volum. iij.

283 CXIIII. Amplia vt etiã in cõfirmatione requiratur citatio illius, qui ex illa leditur. Ruin. cõſi. ciiij. vol. v. & cõſ. cvij. vol. v.

284. CXV. Amplia, nam quãdo iudex per ꝓceſſum ad vlteriora admittit probationes poſt termini lapſum, pars eſt citãda. Gram. conſi. ciui. lxxviij.

285 Primò Limita quãdo periculum eſt in mora p citationẽ, & expectationẽ, quia tunc actus poteſt expediri, parte nõ citata: ita tenet Inn. in c. ſignificauit. in fi. de teſt. Imo. & Ale. in d. l. de vnoquoque. de re iud. & ibi Hip. in j. lim. Pet. de Auc. in cõſi. cxl. vol. vij. duplicato in cõſ. ccccxxxix. Soc. in cõſil. cclxij. Fel. in c. Romana de appel. Soci. in reg. ccccvj. in vj. fall. Hipp. in d. l. de vnoquoque in lxj. caſu. Nicell. in lij. concord. glo. in xliiij. fall.

286 Et idem videtur quãdo eſt timor ſcandali, ne partes veniãt ad arma: iuxta l. ꝛqſiſtũ. de vſufru. Nicel. in lij. ꝛcord. in 100. fal.

Ex iſta limitatione per viã illationis infertur ſequens limitatio.

287 Secũdò Limita quãdo ageretur de captura debitoris ſuſpecti, quia in tali captura poſſunt examinari teſtes ſine partis citatione, ſecũdũ Bar. in l. ait ꝓtor. §. ſi debitorẽ. ff. de his, q̃ in fraud. cred. in ver. ſed quero iſtud qualiter. & in l. ꝓſentaneũ. C. quomodo & quãdo iudex. Bal. in l. creditor. la. ij. ff. ſi cer. pet. Ale. in d. l. de vnoquoq; ff. de re iudic. & ibi Hipp. in iij. limita. Alex. in l. ſi fideiuſſor. §. ſi ſatiſdatũ. in princ. ff. qui ſatiſd. cog. & in l. ij. in princ. C. de ſer. fugi. Pau. de Caſt. in ꝑ. ſi. ccccl xxij. vol. j. Soc. in reg. ccccvj. in vj. fall. Fel. in c. ij. de ſponſa. in fi. Sal. in l. abſenti. C. de accuſ. Bal. in l. i. C. vbi quis de curiali, vel alia ꝓditio. Pet. de Anch. in ꝑ. cxcij. Ro. in l. de pupillo. §. ſiquis riuos. ff. de oper. nou. nunc. Fel. in c. parochianos. de ſent. excom. apoſtil. ad deciſ. Tholo. ccclxxv. Fel. in c. Rodulphus. de reſ. in c. cũ nõ ab hoĩe. de iud. in c. quoniã frequẽter. vt lite nõ ꝓteſt. Nicel. in liij. cõcor. gl. in xxij. fall. & Bal. in l. ſi quis curiali. C. de Epiſco. & cler. dicit ꝙ poteſt iudex incipere à captura ꝑſonali quãdo capitur vt ſuſpectus: & ibi Pau. de Caſt. Bal. in l. ij. in prin. C. de ſeru. fug. Ang. in repeti. l. nemo carcerẽ. C. de exact. tribut. lib. x. Alex. in apoſtil. ad Bar. in l. ait Prætor. §. ſi de bitorẽ. ff. quę in fraud. cred. in l. ſi is, à quo. ff. vt in poſſ. legat.

288 Et idẽ gñaliter in captura in cauſa criminali, quãdo ſi pars citaretur, inſtrueretur ad fugã. Fel. in c. quoniam frequẽter. vt lit. nõ conteſt. Iaſon in ſt. de act. in princ. num. 70. & pluribus ſeq. Nicell. in lij. concord. glo. in xxij. fall.

289 Tertiò Limita, q̃ limitatio inferẽ etiã ex prima, quãdo ſentẽtia, vel laudũ ferretur, vel fieret vltima die ꝑpromiſſi, vel termini ab homine præfixi, quia tũc poteſt fieri parte nõ citata: Bal. in auth. ei, qui. C. de tẽp. appel. Paul. de Caſt. in l. admonẽdi. ff. de iureiur. & in l. ꝓperandũ. §. & ſi quidẽ. C. de iudic. Inn. in c. ſuper eo. el. ij. de appel. Paul. de Caſt. in l. ſi quis arbitratu. ff. de ver. obli. Ale. in d. l. de vnoquoq; ff. de re iud. Iaſ. in l. nec quiquã, ver. iij. principaliter. ff. de off. procõſ. & leg. Mari. in tract. citat. In xiij. caſu. Bar. in l. ij. C. de tẽp. app. Hip. in d. l. de vnoquoque. in iij. limita. ff. de re iud. idẽ tenet Bart. in l. qui ante kalẽdas. ff. de verb. oblig. Bald. in c. quintauallis. de iureiur. Alex. & Iaſ. in d. l. ſi quis arbitratu. ff. de verbo. obl. vbi Alex. & Iaſ. Rom. in l. qui ante kalẽdas. ff. de verbo. oblig. & in rubr. de arbitr. in x. q. & in ꝑ. ſi. cxxvj. Bart. in l. itẽ illa. ff. de ꝑſti. pecu. Soc. in d. l. ſi quis arbitratu. ff. de verbo. oblig. & hoc ſentit Spe. in tit. de ſent. §. nũc videdũ. ver. illud. Bald. in l. ſi q̃n. C. de teſt. Feli. in ca. licet cauſam. de ꝓbat. & idẽ Bald. in l. eos. §. apoſtolos. C. de appel. in l. ſi. C. qui admitti. & in l. ſi ita relictum. §. Pegaſus. ff. de lega. ij. in l. j. ff. ſi quis caut. Feli. in c. ij. de teſt. Et hoc videtur ẽt colligi ex dictis Bart. in l. ſi de meis. §. ſi. ff. de arbit. deciſ. Neapol. xlvij. in ij. dubio. Hippol. in d. l. de vnoquoque. Roma. in ſing. cccl xxij. Maria. in trac. cita. in xxxj. caſu. Alex. in l. properandum. §. & ſi quidẽ. C. de iud. Nicel. in lij. cõcor. in lxj. fall. Pariſ. in conſi. cvij. vol. iij. Ruin. conſi. ccix. vol. j.

290 Contrarium mihi tenere vr Bald. in c. fi. quo tempore miles. licet allegetur per Docto. pro concordanti. idem expreſſius concludit Salic. in d. auth. ei qui. in fi. C. de temp. appellat.

Sed tũ in quantũ. Bal. in d. auth. ei, qui. facit differentiã an dies ſit appoſita à lege, vel ab homine: in hoc reprobat ſua diſtinctio à Paulo de Caſtr. Rom. Alex. & Soc. in d. l. ſi qs arbitratu. & Sal. ẽt eam reprobat, in d. auth. ei, qui. in fi.

Tamen illam differẽtiã videtur tenere Maria. iun. conſi. cxxxvj. in fin. in addit. vol. ij.

291 Quarto limita quãdo alicui cõmittitur examinatio, an aliquis ſit ſignus, vel aliquis ſit idoneus. gl. in clem. vnica. in verbo, reperierint de of. deleg. & ibi Car. in iij. not. Inn. in c. fi. de ꝓſumpt. & ibi Hoſti. & Ioan. Andr. Feli. Bal. in l. non dubiũ. C. de legi. in l. neq; natales. C. de ꝓbat. in l. ſi qua p calumniã. C. de Epiſ. & cleri. i l. certũ. C. vnde legiti. Ant. de Butr. & Abb. ĩ c. ij. de teſt. Soĩ reg. ccccvj. in ij. fall. Alex. in ꝑ. ſi. xlv. vol. vj. Bald. in l. 30. ff. de excuſ. tut. Milis ĩ verbo citatio nõ requirit. cũ duob⁹ alijs ver. ſubſequẽtib. Card. in ꝑ. ſi. cxxxij. Alex. in ꝑ. ſi. ccxviij. volum. ij. Chaſſa. in ꝑ. ſi. xlv. & ponit Alex. in d. l. de vnoquoque. & Hipp. in iiij. limitat. Oldendorp. in libell. iur. & æquit. Pariſ. in conſi. lvij. vol. iiij.

292 Sed iſti Doctores videtur potius velle, ꝙ iſtud ꝓcedat, quia is, cui cõmittitur, nõ eſt loco iudicis, ſed executoris, & prouiſoris, q̃ quod rei natura nõ exigat, ꝓbationẽ in hoc caſu parte citata. Idẽ vltra ipſos tenet Inno. in ca. fi. de translat. epiſcopi. Roma. in d. ſing. cccl xxij. Iaſ. in l. certum. C. vnde leg. Bella. deciſ. iiij. Rota, in antiq. deciſ. dclxxv. Bald. in l. neque. in fi. C. de probat. Calca. in conſ. xviij. Nicell. in lij. concord glo. in xv. fall.

Et propterea q̃ in ꝓceſſu executoris gratiæ nõ requiratur citatio, voluit Calcan. in ꝑ. ſi. xxvij. Ruin. conſi. lxxx. vo. j. & cõſ. lxx. volu. v. Gozad. in conſi. ij. & in conſi. v.

293 Et q̃n dictũ eſſet, ſi tibi ꝑſtiterit: ponit Pariſi ꝑ. ſi. xlv. vol. iiij.

Contrarium q̃n Papa dicat, ſi cõſtiterit, quòd requiratur citatio. Feli. in c. ſacro. de ſent. excom.

Cõtra hãc limitationẽ tñ tenet Rota in nou. dec. cccxlix. Feli. in c. relatũ. de offic. delega. & in c. ij. de reſ. Ruin. conſil. lxij. vol. v.

294 Declara, & ꝓcorda has duas opin. vt prima ꝓcedat q̃n proceditur extraiudicialiter, nã tunc nõ requiritur citatio, aliàs procedit iſta vltima opinio: vt expreſsè declarat Abb. in d. c. ij. nu. 7. & ibi per Aretin. & Felin. de teſtib. in j. & ij. limita. Deci. in ij. limit. ita Staph. de literis grat. & iuſt. Ruin. conſi. lxviij. nu. 2. vol. i.

295 Quintò limita in proceſſu Principis, de quo dic vt dictũ eſt ſuprà in iiij. ampliatione.

296 Sextò limita q̃n, ꝓceſſus declaratur nullus, qui in veritate eſt nullus: de quo dic vt ſupra in xlvij. ampliatione.

297 Septimò limita q̃n fieret alicui furioſo interdictio adminiſtrationis à iudice, qa tũc põt fieri talis interdictio ẽt parte nõ citata, attento ꝙ ipſo iure lege interdicit. Ang. in l. is, cui bonis. ff. de verb. oblig. & ibi Imo. & Ro. Dec. in cõſi. cclxxiiij. in fi. Nicell. in lij. concor. glo. in xii. fall. & xiij. fallen. Alex. in d. l. de vnoquoque. & ibi Hippo. in vij. limitatione.

298 Declara, quia requiritur cauſæ cognitio ad effectũ, vt cõſtet de furore: Alex. in conſi. lxxxvj. vol. ij.

299 Octauò limita q̃n citatus, ſtatim executa ꝙ eũ citatione, aſcẽdit equũ, & iuit vltra mare, nã clarè cõſtat de eius intẽtione, q̃ nõ intendit amplius comparere: ita not. Bald. in l. ij. C. q̃uo & q̃n iudex. Inn. in c. ad petitionẽ. in gl. magna. de accuſ. Alex. in d. l. de vnoquoque. ff. de re iud. idẽ tenet Ang. in l. filiuſſa. in §. Diui. I. ſi. ff. de lega. j. & ibi Imo. Flor. & Raph. & Alex. & Iaſo. in j. lect. & ĩ ij. lect. Io. Crot. Ale. in ꝑ. ſi. lxxxvj. vol. ij. & in ꝑ. ſi. clvj. eod. vol. & in ꝑ. ſi. lviij. volu. v. & idẽ tenet Ang. in d. l. de vnoquoque. in fi. ff. de re iud. & ibi Imo. in fi. & Ang. in l. in cognitione. ff. ad Sylla. in fi. Bald. in l. nã ita Diuus. in princ. ff. de adopt. Imo. vbi ẽt ipſe declarat. in l. de cẽ. ff. de verb. oblig. Iaſ. in l. ſi qs nec cauſam. ff. ſi cert. pet. Hippo. in l. de vnoquoque. in ix. limit. ff. de re iud. Iaſ. in l. nec quicquã. §. vbi decretum. ix. fall. ff. de off. Procõſ. & leg. Alex. in conſi. cxxiij. volu. j. Iaſ. in l. reſcriptũ. ff. de pact. Deci. in l. ij. C. de edend. Soc. in conſi. cclxxxij. Iaſon in ꝑ. ſi. cxj. volu. j. Mari. in tract. citat. in xxxiij. ampliat. Dom. in c. quãuis. de pact. in vj. Bald. in rub. de reſ. Inn. & Bal. in c. fi. de dolo, & ꝓtuma. in prin. Bald. in l. auctore. C. de eũct. in l. libera. C. de ſenten. & in l. j. C. ne fil. pro patre. Pau. de Caſt. in l. in concedendo. ff. de aqua pluuia arcend. Bald. in l. iubemus. C. ad Trebellia. Feli. in c. fi. de maior. & obed. & in c. cum oẽs. de cõſtitu. & in c. quanuis. de re iud. Bald. in l. nec quicquã. §. vbi decretũ. de offic. Proconſ. & leg. Cur. in tract. feud. in vij. q̃ſt. principali. in ix. q̃ſt. Paul. de Caſt. in l. ſi patroni. §. fi. in fi. ff. ad Trebel. Iaſ. in l. dictantibus. C. de teſtamẽ. Bald. in l. duobus. §. igitur ſi q̃s. ff. de iureiur. Barbat. in ꝑ. xlix. volu. ij. Hipp. in conſi. cxiij. Cæpol. in cõſi. ciuil. lxv. Soc. in conſi. xxxvij. volu. iij. Alexand. in ꝑ. lx. volum. iij. Brun. in tract. de forma. Ruin. conſilio xlvij. volumine quarto.

301 Et ideò ſtãte ſtatuto, q̃ ille, cuius intereſt, debeat citari, certè citabitur ille, cuius intereſt principaliter, nõ autẽ ſecundariò. Felin. poſt Innoc. in c. fin. de maior. & obed.

302 Et propterea in taxatione expenſarũ fideiuſſor iudicatum ſolui, non citatur. Hippo. in l. patre vel marito. ff. de queſt.

303 Contrariũ, q̃ etiã ille, qui nõ habet principale intereſſe, ſit

Universidad de Deusto
Biblioteca

citandus. tenet Bar. in l. filiusfamiliàs. in §. Diui. ff. de lega. i. glo. in l. cùm miles. §. i. in gl. verbo, faciẽda. ff. ex quib. caus. maio. & ibi Bar. sequitur & Bald. & idẽ glo. in l. fi. §. fi. in gl. penult. C. de vsur. rei iudic. Iacob. de Aren. in l. fi quis ꝓ eo. §. fi nummos. ff. de fideiuss. Feli. in c. exhibita. vbi limitat, de iud. Nicell. qui declarat in lij. concord. gl. in ix. fall, Oldendorp. in libell. iuris, & æquit.

304 Et propterea dicit Bertran. in ꝑ. xlj. volu. iij. q non solum debet citari institutus primo loco, sed ẽt subst̃itutus. Idem vt tenere Bald. in c. inter quatuor. de maior. & obedient. And. de Iser. in c. fi vasallus. in tit. fi de feu. fuerit contro. inter Domi. & agnat. vbi dicit ꝙ sententia lata contra proximiorem agnatum super feudo, non ꝓiudicat posterioribus non citatis. & seq. Feli. in c. quanuis. de re iud. Paris. in consi. v. volu. i.

305 Et dicit Bar. in l. decẽ. ff. de verb. oblig. citãdos esse fideiussores, vel pignorũ possessores qñ fit discussio principalis, alàs eis nõ nocet. Alex. in consi. cvj. volu. v. decis. Neapol. cvij. in nou.

306 Sed ad hoc vltimũ respõderi posset ꝙ discussio principaliter fit ꝫ eos, & ad eorum principale præiudiciũ. ita considerat Imol. in d. l. de vnoquoque. ff. de re iud. & ponit Alex. in cõsi. clvj. volu. i. Bald. Ange. & Imol. in l. decem. ff. de verb. oblig.

307 Et facit pro ista opinione qđ no. Bart. in l. cùm filiusfam. ff. de verb. oblig. vbi ex sententia lata ꝫ filiũ, pater nõ afficitur, nisi fuerit citatus in causa ciuili: licèt secus in criminali. Alex. in cõsi. lxxxiiij. volu. iij. & idẽ dicit Bald. in l. ij. C. de eden. tã in patre, q̃ in fideiussore: & Bald. loquens in patre, in l. ij. C. ne fil. ꝑ patre. & in fideiussore. Bart. in l. à sententia. ff. de appel. Spec. in tit. de execut. sentent. §. sequitur. vesi. qd si sententia lata est. glo. in c. i. de iniur. in vj. Cyn. & Bal. in l. fin. C. de vsur. rei iudi. & in l. i. per Bart. ff. iud. solu. Guliel. de Cun. in l. ij. in fi. ff. qui satisd. cog. Hippol. in rub. de fideiussorib. in xlix. quæst.

308 Facit ẽt pro hac parte quod not. Barto. in l. ij. C. de aduoc. diuersi. ud. vbi qñ est ꝓbatũ de præuaricatione cõtra aduocatũ, illa probatio non sufficit contra principalem non citatum.

309 Pro ꝫcordia aliqui dixerunt, ꝙ aut queritur an actus valeat sine citatione illius, ad quẽ ꝓiudicium ſpectat secundariò, & dicendũ est, ꝙ sic: ita procedat prima opinio.

310 Aut quærimus an sententia, vel actus præiudicet illis non citatis: & dicendũ est ꝙ non: & ita ꝓcedat secunda opinio. Ista declaratio sumitur ex dictis Bald. in l. ab eo. in fin. C. quõ & qñ iud. & in l. fi. §. j. ff. si cert. ꝓetat. Istã ponit Paul. de Cast. in l. si patroni. §. fi. in fi. ff. ad Trebell. in l. decẽ. ff. verb. oblig. istã ponit Ro. in l. pergrè. §. qbus. ff. de acquir. post. Alex. in l. de vnoquoq;. in fin. ff. de re iud. & in ꝫ. l. xxiiij. volu. iij. & in ꝫ. lxxxvj. vol. ij. & in l. decẽ. ff. de verb. oblig. & in ꝫ. lxxxv. vol. vi. Ias. in l. nec quicquã. §. vbi decretũ. ff. de off. Proconsul. in iij. vel. ix. fallent. & in l. rescriptũ. ff. de pact. & Repetitio. l. filiusfamilias. in §. Diui. ff. de legat. j. ꝫ. iij. volu. i. Soc. in ꝫ. cclxxxij. vol. ij. Curt. in tract. feud. in vij. q. princi. in ix. q. Ioan. Fab. in §. licet. Institu. de adopt. Feli. ĩ c. fi. de maior. & obedien. Hipp. in d. l. de vnoquoque. de re iud. Franc. Curt. in cõ. xxxiij. Cæpol. in ꝫ. ciuil. lxij. Ripa in c. cùm. M. de ꝫt. Nicell. in lij. ꝓcord. gl. in ix. fall. Gualden. enũciato. xxxix. dec. Neap. cccxcvj. ĩ antiq. & in nou. decis. cvij. Feli. in c. ad petitionẽ. de accusa. q etiã dicit ꝙ facit aliqnale præiudiciũ. Felin. in c. fi. de præscript.

311 Et ex hoc verificatur illud, quod notat Bald. in l. ij. C. de lib. causꝫ. vbi si inter duos cõtenditur de iurisdictione alicuius castri, illa sententia non nocet vniuersitati non citatæ.

312 Limita in fideiussore iudicatũ solui, q debet citari. Guido Papæ qu. vlt. xxvi.

313 Cõtra supradictã declarationẽ Imol. in d. §. Diui, expresè tenet ꝙ nõ solum valeat actus nõ citato illo, de cuius ꝓiudicio principaliter nõ disputatur, sed ẽt ei faciat præiudiciũ. & idẽ sentit Ange. in l. in cognitione. ff. ad Syllan. Bal. in l. ij. in iij. not. C. de fide instru. Alio mõ declarat istã materiã Imo. ĩ l. decẽ. ff. de verb. oblig. qui facit longam distinctionem, cum qua videtur sentire Ruin. consi. cxl. vol. i. ad quos me remitto.

314 Sed qñ interesse esset æquè principale, tunc sententia lata vel actus factus sine citatione alterius non nocet. Lofred. in cõsi. x.

315 Et per hoc infertur, ꝙ in discussione, q̃ fit ꝫ principalem debitorẽ ad finẽ vt perueniatur ad pignorũ possessores, vel ꝫ fideiussores, recuirit citatio fideiussorũ, vel ipsorũ pignorũ possessorũ. Bal. in l. auctore. C. de euict. Ang. in §. sed neque. in authent. de fideiuss. in l. cùm filiusfamiliàs. ff. de verb. obli. in l. de vnoquoque. ff. de re iudi. Bald. in l. ij. C. qñ fisc. vel priuat. & in l. fi. ff. si cert. pet. Alex. in l. decem. ff. de verb. oblig. & in l. de vnoquoque. ff. de re iud. & ibi Imol. Barbat. in consi. xxviij. vol. j. Capell. Tholos. de cis. cccxxxviij. & ibi apostil. Fel. in c. fi. de maio. & obed. in c. quia V. de iudi. Bertr. in consil. ccxvij. volu. ij.

316 Cõtrariũ ꝙ nõ requiratur citatio ꝫ tales ꝑsonas, tenet Bal. in l. j. C. de cõue. nisc. deb. lib. x. in versi. Itẽ quæro nunquid. Imol. in l. fi. quæstio. §. j. ff. de oper. no. nunc. in fi. Bal. in l. duob. §. igitur si qs. ff. de iureiu. Ang. in l. ĩ cognitione. ĩ fi. ff. ad Syll. Ias. in l. filiusfam. §. diui. ĩ prima lect. ff. de legat. j. Alex. ĩ ꝫ. lxxv. vol. ij. Rui. ꝫ.

317 xcviij. vo. v. qui declarat. & propterea Bal. in l. j. C. ne fil. pro patre. tenet quòd pater non sit citandus dum contra filiũ proceꝺatur, cuius condemnationem ipse soluere debet.

318 Sed tenẽdo primã opinionẽ, quæ vt̃ esse*magis cõis, dubitaꝫ an sufficiat gñalis citatio per ꝓclama, vel sit necessaria specialis. nam ꝙ sufficiat gñalis iuxta text. in l. si eo tpe. C. de remiss. pig. tenet Bar. in l. decẽ. ff. de verb. oblig. Ang. in l. fi plusorio. ff. de appell. Bal. in l. ij. C. qñ fisc. vel priuat. Ias. in l. nec ꝙquã. §. vbi decretũ. ff. de of. proconſ. & leg. Felin. in capitulo fi. de maior. & obed.

319 Cõtrariũ ꝙ requiraꝫ citatio specialis vbi fideiussores vel pignorũ possessores sunt certi: tenuit Bal. & Ang. ĩ l. decẽ. ff. de verb. oblig. & Paul. de Cast. Ang. ĩ auth. hoc si debitor. C. de pignorib.

Concordat has duas opiniones, prout superius dictũ est, Imo. in d. l. decem. & ibi Alex. ff. de verb. oblig.

320 Amplia primam opinionẽ, vt requiratur citatio ꝫ illũ, qui emit rem litigiosam, si facienda sit executio postquàm alienans succubuit, vt ponit dec. Neap. cxxviij. in nouis. nu. 12. & seq.

321 Limita opin. quia non est citandus substitutus qñ iudicũ agitur contra hæredem. Rui. consi. xix. vol. ij. & cõsi. ccij. vbi dicit communem, vol. ij. & consi. cvj. vol. iij.

322 Decimò principaliter limita, qñ examinatur mulier in domo propria, cui defertur iuramentũ sine partis citatione, ita tenet Guli. & post eũ Bart. in l. ad egregias. ff. de iureiur. & ibi sequitur Ange. & Paul. de Cast. Salic. Alex. & Ias. Hip. in d. l. de vnoquoque. Gomes. in c. ij. char. septima, de iud. in vj.

323 Contrarium tenet Rom. in d. l. ad egregias. & Rom. in sing. 272. Abb. in c. hi, qui testium. de test. Fel. in c. ij. in xj. limitatione. & in d. c. hi, qui testium. de test. So. in reg. cccevj. in viij. limitat. Nicel. in lij. concor. glo. in xliij. fall.

324 XI. Limita, quando testis recipitur in causa inquisitionis, quia testes examinantur parte non citata. Contrarium tamẽ est verius, vt dictum est in xviij. ampliat.

Sed põt saluari ista fallẽt. in testibus, qui recipiuntur ante formatã in quisitionẽ super fama, q ꝓnt̃ examinari parte nõ citata, vt not. Card. & Imol. in d. c. ij. de test. & Ioan. de Ana. in d. c. qualiter, & qñ. §. debet. de accusa. Fel. in d. ca. ij. in iij. limita. de test. Bal. in l. congruit, in fin. de offic. præsid. & in addi. ad Specu. in titu. de sentẽ. in fi. Inn. in c. cũ in tua. de spõſ. Bal. in l. qui testamẽto. ꝫ. per ꝓrium. ff. de testa. Rom. in sing. cccl xxij. Hipp. in d. l. de vnoquoq;. in xiiij. limit. Barb. in c. cùm inter. de consuet. Fel. in c. ij. in j. limit. de testib. Nicell. in lij. concord. gl. in xliij. fal.

325 Alio modo saluat Dec. in ca. ij. in iiij. fall. de test. quãdo immineret graue periculum testibus ob potentiam aduersarij.

326 XII. Limita qñ testes examinanẽ ad perpetuã rei memoriã contra illum, cuius timetur potentia vel tyrãnis. Hosti. in c. quoniã frequẽter. vt lit. nõ cõteſt. & ibi Io. And. Rom. in sing. cccl xxij. Hipp. in d. l. de vnoquoque. in xij. limit. ff. de re iud. Abb. in c. ij. de testib. & idẽ Abb. in d. c. quoniã frequẽter. in princ. vt lit. nõ ꝓteſt. Soc. in reg. cccevj. in v. fall. Dom. in c. j. §. fi. de homi. in vi. Lap. Ab. in c. secũdo, de foro cõpe. in vj. Marian. in c. quoniam frequẽter, vt lit. non ꝓteſt. & Philip. Frãc. in ca. l. de homic. in vj. Barb. in apostill. ad Abb. in c. nouit. de iudi. Iecif. Thol. & ibi apostil. cccclxxv. Felin. in c. cùm nõ ab homine. de iudi. & in d. c. quoniã frequẽter. q declarat. Nicel. in cõcord. gl. lij. in xliij. fall. & fall. 100. Dec. in c. ij. in v. limitation. de test. Et generaliter ꝙ vbi timetur, possit omitti citatio, ponit Host. ad limitationẽ illius c. in ca. fi. de fide instru. & alii sequuntur. & Abb. in capitul. accepimus. de fide instru. Petrus de Anchar. in consi. cccccxxxix.

327 Contrarium ꝙ imò etiã propter potẽtiam vel tyrãnidem partis nõ possit omitti citatio, nisi simus in causa fidei, vel agatur de modico, vel nullo præiudicio, tenuerũt Ant. de But. & Abb. in c. prætereà, el secundo, de sponſ. in fi. & ibi Præpoſ. & Aret. in c. ij. de test. Dom. in c. fi. §. j. in vltimo not. de hære. in vj. Felin. in cap. ij. de test. idẽ tenet etiã Hippoly. in d. l. de vnoquoq;. in xv. limita. apostill. ad Abb. in c. ij. de test. Gundiſſaluus, in trac. de hære. q. xiiij.

Declara, quia in hoc casu non põt omitti citatio, nisi esset periculũ mortis, vel diuturnæ absentiæ ipsorũ testiũ. Feli. in capitulo, quoniam frequenter. in princ. versiculo, sed in proposito. vt lite non conteſt.

328 XIII. Limita non habere locũ in causa hæresis, quia in causa hæresis contra inquisitum potentem testes recipi possunt, etiã parte non citata, vt est tex. in capit. fi. de hære. in vj. & not. ibi Foa. Andr. & Domi. in §. primo, in quarto not. Roma. in sing. cccl xxij. Hippoly. in d. leg. de vnoquoque. Ant. de Butrio in capitulo, prætereà el secundo, de sponſ. & ibi Abb. & Præposi. & Abb. & Aret. in cap. ij. de testibus, & seq. vbi etiam Barbat. & Felin. qui omnes, vt suprà dictum est in alia præcedenti limitatione, concludunt, ꝙ quando non agitur de interesse fidei etiam propter potentiam aduer-

aduersarij, testes nõ ꝓnt̃ examinari, parte nõ citata, secus vbi agit̃ de fidei interesse, vt in c. fi. de hæret. in vj. & istã limit. ponit So. in regula cccevj. in iiij. fall. Feli. in c. ij. in xiiij. limit. de test. Hippo. in consi. xviij. Nicell. in lij. concord. glo. in xliij. fall. Dec. in c. ij. in v. fall. de test. Carrer. in tracta. de hæret. num. 121. qui concludit, ꝙ excepta causa potentiæ aliàs ẽt in crimine hæresis nõ est omittenda citatio.

329 XIIII. Limita, qñ iudex procedit ex officio, quia quo ad ea, quæ põt facere ex officio, non requiritur partis citatio, qñ illud fecit ad suam informationẽ. Baldus in l. nõ dubiũ. C. de leg. vers. iuxta hoc q̃ro. Inno. Hostien. & Io. And. in c. fi. de præsumpt. in l. neq; natales. C. de ꝓbat. in l. si qua ꝑ calumniã. C. de Epiſ. & cler. in l. certũ. C. vnd. leg. & in l. pater. ff. de testa. tut. Rom. in repe. rubricæ. ff. de arb. verſiculo, item in officio iudicis. Barbat. in reper. capituli, testimoniũ, de test. Bald. in c. j. §. si duo. de pac. tenend. & eius violat. Hipp. in dicta l. de vnoquoq;. ff. de re iud. Inno. in cap. tenor. de re iud. in c. ex parte. de accuſ. Bart. in extrauagan. ad reprimendũ. in verbo, & ꝑ edictũ. in fi. Maria. in tract. citat. in x. casu. Aretin. in c. i. de test. & ibi apostill. ad Abb. Felt. in c. secundo, in j. limit. de test. Milis in verbo, citatio non requiritur, qñ iudex. Nicell. in lij. concord. glo. in xliij. fallen.

330 Cõtrariũ Guido de Suzar. in l. iusiurandũ. ff. de iureiur. Io. And. in addit. Spec. in tit. de test. §. nunc tractandũ. in princ. Feli. in cap. ij. in fi. de testib. apostill. ad Abb. in d. c. ij. de testib.

331 XV. Limita, qñ dicto testis omnino standũ esset, vel ex voluntate defuncti, vel aliter ei nihil obiici possit, nã talis declaratio testis, vel dictũ recipi posset, parte nõ citata. Ant. de But. in c. veniens. el. j. de test. Ale. ĩ ꝫ. cxxx. vol. j. & Bar. in l. Theopompus. de dot. ꝓleg. Ant. de But. in c. ij. de test. Barba. in cle. ij. de test. Inn. in c. olim. de verb. sign. Paulus de Castro, in cõsi. cccxxxviij. volu. j. Mar. in tra. cita. in xx. casu. Feli. in c. cũ olim. de re iud. Pet. de Anch. in ꝫ. cxxvij. Roma. in cõſ. cccclxxxij. Soc. in reg. cccevj. in vij. fall. apostil. ad Abb. in c. ij. de test. Gomes. in §. itẽ si qs postulante. inst. de act. Dec. in c. ij. de test. ver. in glo. per. Rui. in cõſ. xix. vol. ij.

Contrarium Abb. in c. ij. de test. cuius dictis respondet Felinus ibi, in ix. limit.

332 XVI. Limita, qñ pars si fuisset citata, & ꝑsens non potuisset actũ impedire, nec ei iustè ꝫdicere, ꝙ nulla habeat defensionẽ, in tali casu nõ requiriẽ citatio. hoc sentit Ioan. Andr. in c. ij. vers. ꝑsidentes, de nou. oper. nũc. Rota in nou. decis. lviij. Bart. in l. iij. §. si causa cognita. ff. de bon. posſ. ver. sed hodie. Bal. in l. in minorũ. in fi. C. in q. cau. in integrũ restitu. nõ est necess. Ias. in l. si qñ. C. vn de vi. Rota in nou. decis. cexcix. Milis in verbo, citari nõ oportet ad actũ. Albert. Brun. in ꝫ. i. Franc. Curt. in ꝫ. ij. & in cõsil. clxxiiij. Soc. in ꝫ. iiij. volu. iij. & in consi. lxxxvij. volu. ij. & in cõsil. cxxvij. volu. iij. Hippo. in rubrica, de ꝓbat. Nicell. in lij. cõcord. gl. in xvj. & xxvj. fall. Staphil. de literis grat. & iustis. char. clxxviij. in fine. & seq. Gozad. in ꝫ. xcij. Bar. in l. ij. §. qđ de fruñetaria. ff. de admi. re. ad cini. perti. Io. And. & post eũ Abb. in c. cũ olim. de re iud. Abb. post Ant. de Butr. in c. causam q̃. de ref. & idẽ Abb. in c. bonæ. el. j. de elect. Oldrad. in ꝫ. xcv. in fi. Paul. de Cast. in l. ga poterat. in fin. princ. ff. ad Trebell. & in ꝫ. xxxiiij. vol. ij. & in cõſ. ccelix. vol. ij. Fel. in c. qualiter, & qñ. de accuſ. Bal. in c. sicut. de eo, q mit. in possess. caus. rei seruan. Alex. in l. si pacto quo pœnã. C. de pac. Ro. in ꝫ. ccxij. Ioan. Cal. in cõſ. viij. tit. de cõſtit. Ioan. And. in addit. Spec. in tit. de sent. §. species. ver. habeo de ꝓcepto. Hipp. in singu. xxx. incip. tu scis. & idẽ Hippo. in l. prima, versi. facit ẽt. ff. de qstion. & in repet. rubricæ de ꝓbat. & in d. l. de vnoquoq;. in xvj. casu. & ĩ xxvj. casu. Zas. in ꝫ. j. in tertio dubio. in j. vol. Dec. in ꝫ. cclxxiiij. ĩ fi. Rom. in ꝫ. ccclxix. Ant. de But. in c. tuã. versi. ex his põt decidi. de ord. cog. Feli. in capitulo, cũ olim. de re iud. & seq. & in c. Ecclesia sanctæ Mariæ. de ꝫstitut. Ang. & Imo. in d. l. de vnoquoq;. ff. de re iud. Aret. in §. curare. in fi. inſt. de act. Bald. in l. fi. §. cũ igit. C. de iur. delib. verſiculo, q̃ro. Maria. in tractat. citat. in secũdo casu, & in septimo casu. Soc. in ꝫ. quarto, volumine tertio. Alex. in cõſ. cxxx. volu. j. Paris. in ꝫ. v. volu. iiij. & in ꝫ. cxi. volu. quarto. Maria. iun. in consi. lxxvij. nu. 110. vol. j. Grat. in consi. j. vol. i.

Et ꝑ ista limitatione faciunt oĩa adducta in vltima parte limitationis de notorio, suprà, in prima limitat. in fin.

333 Et ista limitatio debet intelligi qñ certũ est, ꝙ si fuisset ꝑsens, nõ potuisset iudicẽ vel principẽ trahere in suã sententiam, aliàs ista limitation nõ ꝓcederet: qa dato ꝙ pars non possit Principi vel iudici ꝫ dicere, si tũ fuisset præsens, potuisset trahere forsan principem vel iudicẽ in suã sententiã: eo cin casu vtique citãda esset. Ang. in §. curare. inst. de act. Io. Crot. in d. §. & qd si tũ. & ibi Ias. o. in prima, & secunda lectur. ff. de liber. & posth. Soc. in consi. iiij. nu. 26. volu. iij.

334 Secũdò Ias. in cõsi. clxix. volu. ij. vt intelligere istam limitationẽ tantùm procedere in casu notorio, id est, qñ notoriũ erat parti nullã competere defensionẽ. Rui. cõsil. xxx. volu. v. & non aliàs, vt per eos.

335 XVII. Limita principaliter, qñ actus ipsi nõ citato nõ facit ꝓiudiciũ. Bal. in l. ab eo, in fi. C. quo, & qñ iud. Inn. in cap. fin. de maior. & obed. Bal. in l. fi. §. cũ igitur. versi. q̃ro nunquid. C. de iur. deli. & in authẽ. si oẽs. C. ĩ vt ab hæred. se absti. vbi oẽs Doc. suprà allegati cõcludunt ꝙ citatio facienda est de ijs, quorũ interest, & vbi is, cuius interest nõ citatur, nõ facit sibi præiudiciũ, ergo vbi actus nõ facit præiudiciũ nõ citato, nõ vitiatur: & idẽ dicit Bart. in authent. sed cũ testator. in fi. versi. sed quæro. C. ad l. falcid. Pau. de Castr. in cõſ. cclvj. in j. vol. Alex. in consi. lxxxvj. vol. ij. Hippol. in sing. xxx. & in d. l. de vnoquoque. in vij. casu. ff. de re iud. cata.

336 XVIII. Limita in ꝓbatione naufragij ꝑ testes, q naufragio interfuerunt, ga ꝑ examinari parte nõ citata. Barto. in l. ij. C. de naufrag. lib. xj. & ibi Ioan. de Plat. Roma. in l. si verò. §. de viro. ff. solut. matrim. in xlj. & liij. fall. Soci. in ꝫ. cclxij. & in cõſi. xc. volu. tertio. Felin. in capitulo, secundo, de test. in quarta limit. Ioan. de Ana. in c. excommunicatũ: de rapt. decis. Tholos. & ibi Apostill. decis. cccexlvij. Feli. in c. qñ frequenter. vt lite nõ cõteſt. Hipp. in sing. xxiiij. & in d. l. de vnoquoque. in xviij. casu. ff. de re iudic.

337 Et idẽ est in quolibet alio casu occurrenti in remotis partibus, q põt ꝓbari per testes ẽt examinatos parte non citata, vt ꝑ Io. de Plat. in d. l. ij. C. de naufrag. & per Feli. in dicto c. secundo, de test. Corset. in sing. in verb. testis. incip. in loco, apostill. ad Abb. in d. c. ij. de test. Soc. in consi. xc. volu. tertio. Feli. in capitulo, qñ frequenter. vt lit. non conteſt. Dec. in c. ij. in vj. fall. de test. Rebuf. in tract. nominat. Bertr. in consi. ciij. vol. ij.

338 XIX. Limita, quo ad ꝓbandũ cõsuetudinẽ ciusdẽ ciuitatis, nã poterunt testes recipi parte nõ citata. Ant. de Butr. in c. fi. ver. ad primũ si redacta. de cõsuet. Feli. in c. ij. in xij. limit. de test. Bart. & post eũ Floria. in l. iij. §. lege Iulia. ff. de test. Cyn. in l. ij. ver. ij. qa circa hoc qñ cõsuetudo. C. q̃ sit longa cõsuetu. Bald. & Alex. in l. j. C. vt q̃ desunt aduoc. Hippo. in d. l. de vnoquoque. in xix. casu. Maria. in tract. citat. in x. casu. apost. ad Abb. in c. ij. de test. Alex. in consi. xiiij. volu. v. Nicell. in lij. concord. gloſ. in xlix. fallen. & fall. xcvj. Gozad. in consi. cj. Roc. in cap. fin. de consuet. Maria. in consi. lxv. vol. j. Sed aduerte, quia limitatio procedit, vbi iudex à semetipso se informauit, vt sup e rius dictum fuit.

341 XX. Limita, qa qñ ꝓceditur inſpecta naturali æquitate, pñt testes examinari parte non citata. ita declarat Barto. in l. ij. C. de naufrag. lib. xj. & est tex. ĩ l. scire oportet. §. sufficit. ff. de excus. tut. Hippol. in d. l. de vnoquoque. in xx. casu. Corset. in sing. in verb. testis. incip. in loco. apostil. ad Abb. in c. ij. de testib.

342 Et nota, qa isto casu bñ põt omitti citatio ĩ examine testiũ, nõ tñ in sententia, qa talis citatio est de iure naturali, vt dictũ est in tertia ampliatione Dec. in c. ij. in ij. ampliatione. de testib.

343 XXI. Limita, vbi lex vel statutũ in aliquo actu conteꝫtur solis argumẽtis, vel ĩdiciis, tũc eñ testes pñt examinari ꝑ parte nõ citata. Gemi. in c. ꝓ humani. §. fi. de homic. in vj. post Host. Philip. in d. §. fi. idẽ tenet Hipp. in d. l. de vnoquoq;. in xxij. casu. & in sing. xxiiij. Soc. in cõſi. cclxij. & in regula cccevj. in ix. fall. Maria. in ca. qñ frequẽter. vt lit. nõ cõteſt. & ibi Fel. apostill. ad Abb. in d. c. ij. & ibi Dec. in vij. fall. de test. & dicit Dec. ꝙ si ista opi. esset vera in crimine hæresis, idẽ esset in crimine læsæ maiestatis, in d. c. ij. ver. aliàs limita. de testib.

344 Cõtrariũ Aret. & Fel. in c. ij. in v. limit. de testib. & ꝙ in casu d. ca. pro humani. non possint recipi testes parte nõ citata, tenet Grammar. in vndecimo voto.

345 Concorda has duas opiniones, nã qñ imminet periculum, sufficiũt testes examinati parte nõ citata: aut non imminet periculum, & non sufficiunt, nisi citata parte. ita Decisio Neapolitana xxv. in nouis.

346 XXII. Limita, qñ pars dedisset licentiã iudici, vt etiã ea absente reciperet examen testiũ, qa tũc etiã non citata parte poterunt testes examinari. Baldus in leg. si qñ. C. de testibus. in c. ij. in viij. limitatione, de testibus. apostill. ad Ab. in dict. capitulo, sed o. Et idem est vbi pars dedisset licentiam iudici procedendi ad oẽs, & singulos actus etiam ad sententiam inclusiuè ipsã non citata, quia tunc posset causa expediri etiam sine alia partis citatione. Baldus in l. vt perfectius. C. de annali except. Bartolus. in l. is qui reus. ff. de pub. iudic. Baldus ĩ l. iiij. C. de accuſ. in leg. gesta. C. de re

Universidad de Deusto
Biblioteca

iud.& idē tenet Pet.de Bellap.in l.statuliberū.ff.de statulib.& istā limitationē ponit Hippol.in dict.l.de vnoquoque.in xxx.casu.& xxxi.vbi subdit q̄ ista practica nō placet sibi ī criminalibus.Nicel. in lij.cōcord.in xxxix.fall.q̄ declarat.Mar.in trac.citat.in vi.casu. idē tenet Ang.Aret.in tract.malefic.in versic.qui iudex fecit sibi dari licentiā.Bald.in l.diē ꝓferre.§.si qs litigatorū.ff.de arbit.Auguſt.Ariminen.in apostill.ad Ang.de malefic.in loco ꝓallegato. & idē Ang.in tract.malefic.in verbo,Qui iudex dedit cōmissionē prꝛconi.& Hipp.in d.l.de vnoquoque.in lij.casu.ff. de re iud.

347 XXIII.Limita,vbi nō requiritur causæ cognitio,quia tunc ꝓcedi pōt parte nō citata.gl.in l.iij.§.si causa cognita. ff. de bon. poſ.Bal.in l.nec qcq̄.§.vbi decretum.ff.de of.ꝓconſ.& legat.Inn. in c.cum olim.de re iud.& in c.præterea.de dilat.Rom. in consil. lxj.Bart.in l.j.C.quor.bono.Hipp.in d.l.de vnoquoque.in xxiiij. casu.Maria.in primo casu.

348 Et nota,qa ista regula negatiuè ꝓcedit,non requiriť causę cognitio,ergo nō eſt neceſſaria citatio.nō affirmatiuè, requiriť causæ cognitio,ergo & citatio.nam illud ꝓcedit in his,q̄ parant magnū præiudiciū,ſecus in his,quæ modicū vel nullū, maximè ſi extraiudicialiter ꝓceditur.Bal. & Doct.in l.ſed ſi hac.§.prætor ait.ff.de in ius voc.Ale.ī apoſtil.ad Bar.in l.iij.§. ſi causa cognita. ff.de bon.poſſ.Cor.in cōſ.xlvj.vol.ij.Soc.in cōſi.x.& ſeq. vol.iiij.

349 XXIIII.Limita,in bonorū poſſeſſione agnoſcenda,q̄ fieri, & agnoſci pōt parte nō citata.glo.& ibi Bar.in l.iii.§. ſi causa cognita.ff.de bon.poſſ.Bart.in l.ſi impubes.§.fi.ff.de Carbo.edicto. Bald.in l.nec quicquam.§.vbi decretum.ff. de offic.proconſ.& in rubrica.C.qui admitti.& in l.fi.in princ. & in l.nā ita Diuus. ff. de adopt.& in l.j.in ij.iij.& iiij.oppoſ.C.qui admitti.

350 Et in agnoſcenda bonorū poſſeſſione ꝫ tabulas hoc tenet Bald.in l.j.in iij.q̄ſt.C.q admitti.Hippo.in dict. l. de vnoquoque. in xxviij.caſu.gloſſ.in l.fi.§.ſed cùm antiquitas.C.de curat.furio. Maria.in tract.citat.in iiij.caſu.istā limit.tenet Imola ī l. filio preterito,in fi.ff.de iniuſt.rup.& irrit.teſta.Paulꝰ de Caſtr.in l.fi.C.de edicto Diui Adria.toll.Bal.in l.ea,quæ.C.qūo,& quando iudex.

351 XXV.Limita,quando teſtis vellet declarare dictū ſuū obſcurum, quia talis declaratio fieri poteſt parte nō citata,vt dictū eſt in ampliationibus.

352 XXVI.Limita,q̄ſ qs petit ſe immitti in poſſeſſionē rei, q̄ a nemine poſſidetur,cūtunc nō ſit qui citari poſſit. ita declarat Bart.in l.fi.C.de edicto Diui Adria. toll.& ibi Bal.Ange.Sali.Pau. de Caſt.Alex.Iaſon,Dec.Corn.Hippol.in d. l. de vnoquoque. in xxviij.caſu.Maria.in tract.citat.in xxiiij.caſu.

353 Et propterea dicit q̄ qſi non eſt aduerſarius, non requiritur citatio.Bald.in l.ſi verſi.ſed pone q̄ altera pars.C.de re iud.& in l.ij.in vj.q.C.de teſta.Hipp.in dict.l.de vnoquoque.in lvj. caſu. Nicell.in lij.concor.gl.in xciij.fall.

354 XXVII.Limita in his,que ſunt præambula ad citationē,vt eſt impetratio veniæ petita à iudice, ab eo qui alterū ſine venia ī iudiciū vocare nō pōt,Bald.in l.ea,quę.C.qūo,& qſi iud. Oldr. in conſi.cxx.in fi.Mari.in tract.citat.in v.caſu.Hipp.in d.l. de vnoquoque.in xxix.caſu.ff.de re iud.idē tenet Bal.in l.ſed ſi hac.§ ꝓtor.ff.de in ius voc.Alex.in dict.l.ſed ſi hac.in §.liberos.in fi.ff.de in ius voc.Ioan.Andr.in add.Spec.in tit.de iturcin.ſuper rubrica. in fi.Dec.in l.venia.in fi.C.de in ius voc.Aret.in ꝓſi.cxvii. Roma. in l.quanuis.ff.de in ius voc.Corn.in conſi.xlvj.volum.ſecundo, Nicell.in lij.concord.glo.in lvij.fallen.

355 XXVIII.Limita,in bonorū poſſeſſione gratia litis agnoſcēdæ,quā petit filius emancipatus,vt poſſit patris teſtamentū per querelā expugnare.qa tunc non tenetur partē citare. Oldradus in conſilio cxx.Marian.in tract.citat.in v.caſu.Hippo.in dict.l. de vnoquoque.in xxix.casu.

356 XXIX.Limita,ſtante partiū conuentione, qua ſtāte neceſſaria nō eſt citatio.Spec.in tit.de citat.§.viſo.verſi.ſed pone. Bal. in l.diem proferre.§.ſi qs litigatorū. per illum tex. ff. de arbit.in fi.Ro.in conſi.cxlij.Hipp.in d.l.de vnoquoque.in xxxj. caſu. Nicell.in lij.concord.glo.in trigeſimanona fallen.

357 XXX.Limita,vbi ex ꝓfuctudine,vel ſtatuto in aliquo actu n̄ eſſet neceſſaria citatio.de quo dic vt dictū eſt ī xlviij.ampliatio.

358 XXXI.Limita,vbi inchoari pōt ab executione,vt eſt in nūciatione operis noui.qa tūc non requiritur citatio.Bald. in l. de pupillo.§.meminiſſe.ff.de operꝝ.nou.nunci in l.nec qcquā. §. vbi decretum.ff.de offic.proconſ.Maria.in tract.citat.Nicell.in lij.ꝓcord.in xciij.fall.& fallen.cxxij.Hippol in d.l.de vnoquoque. in xxxiij.casu,vbi dubitat de ista limitatione.

Contrarium in ista limitatione videtur tenere Bal.in l.prædia, in fin.C.de fideicom.

359 XXXII.Limita vbi ius,vel ſtatutū exigit iuſtificationē actꝰ antea geſti,quia cùm actus poſtea debet iuſtificari,nō eſt neceſſaria in actu conficiendo citatio.

360 Et p hoc inferunt, q̄ ſtāte ſtatuto, q̄ captura debitoris debeat inſtificari infra triduū,nō debet capturā de neceſſitate ꝓcedere citatio.Maria.in trac.citat.in ix.caſu.Hipp.in d.l.de vnoquoque.in xxxiiij.limit.Nicell.in lij.concord.glo.in xcv.fall.

361 Et ꝓpterea infertur ēt q̄ vbi pōt in choari à præcepto habente clauſulā iuſtificatiuā,nulla requiritur citatio, cū reſoluat in ſimplicē citationē,ꝓarte cōparēte.gl.in l.de pupillo. §. meminiſſe.ff.de oper.no.nūc.& ibi Ang.Imo.& Rom. bona gl.in c.ex parte.el j.in gl.fi.de verbo.ſignif.Bal.in l.actione. C. de trāſact.& ibi Sal.Paul.de Ca.in d.§.meminiſſe.Bar.ī l.i.C.de execut. rei iud. in l.ij.C.de epiſc.aud.ī l.ea qdē.C.ſi mācip.ita fuer.alie.&ī l.i.§.i.in fi.ff.de iur.deli.Bal.ī rub.C.cōmin.epiſtolas.& ibi Sal.Bal.ī l.ad gemptoriū.ff.de iud.Imo.ī l.cū ab initio.ff.quēadmodū teſt.aper. Ale.ī d.§.meminiſſe.& ibi Iaſ.& Ang.ī l.nōnunquā ff.de iud.Mar. in trac.citat.Iaſ.ī d.§.vbi decretū,ī l.nec quicq̄.ff. de of. proconſ. Bart.in l.defendente.ff.de auct.tut.Lāfranc.in c.qñ ꝫ.in iiij.charta.de ꝓbat.Ma.in trac.citat.in xxii.caſu.& iſti Doct.videntur admittere tale præceptum cum tali clauſula in omni materia.

Sed Bal.vť tenere ꝺriū in l.nec qcquam.§.vbi decretum.ff. de offic.proconſ.& Rom.in d.§.meminiſſe.vbi allegat Io.Andr.idē tenere in quadā addit.ad Spe.in tit.de aduoc.quæ cōmuniter nō habetur.& ipſe ibi limitat quod à tali ꝓcepto nō pōt inchoari, niſi in caſu,in quo ſi pars eſſet præſens,ēt inuita ad hoc compelli poſſet,& Ang.Aret.in §.curare.inſt.de act. tenet contra cōem.vi de Nicell.in lij.concor.in fal.cxij.qui declarat.

362 XXXIII.Limita,in alienatione iuris ſui,qa ī ea nō requiriť citatio poſſeſſoris,ita tenet Hip.ī d.l.de vnoquoq;.in xxxv.caſu. Maria.in trac.citat.in xj casu.Nicel.in xcvij.fal.in lij.concor.glo. 363 XXXIIII.Limita,in aliquali causæ cognitione,q̄ ꝑmittitur q̄ monachus vult ſuū Abbatē accuſare,qa in ea non requiritur partis præſentia vel citatio.Inno.in ca. ex parte. de accuſat.& ibi Io.Andr.& Abb.Hippol.in d.l.de vnoquoque.in xxxj.casu.Mari. in trac.citat.in xiij.caſu.Nicel.in lij.concord.glo.in lxv.fall.

364 XXXV.Limita,in executione pœnæ ipſo iure à lege impoſite,qa talis executio fieri pōt parte nō citata.Abb.antiq.in capitulo,reprehenſibilis.de appell.& ibi mod.Abb. vbi ēt Phili.Fran. & ibi Dec.qui declarat qualiter hoc debet intelligi.Mari.in trac. citat.in xiiij.caſu.Card.in capitulo,extirpandæ.§.quia verò,verſ. & vltimo die.de præb.Hippol. in l.j.C. de rapt.virg. Nicell. in lij. concord.in lxxxiij.fallent.

365 XXXVI.Limita in declaratione, quā facit iudex ꝫ monitū, & iuſſum reſpōdere poſitionib.qui fuit cōtumax in reſpōdēdo, vt habeatur pro ꝓfeſſo,nam in tali declaratione nō requritur citatio.Ioan.de Imol.in l.ſi finita.§.ſi plures.ff.de dāno infecto.Spec. in titu.de poſitio.§.ix.Philip.Frāc.in capit.ij.de cōfeſſ.in vj.Hipp. in d.l.de vnoquoque.in xxxviij.caſu.Maria.in trac.citat.in xv.caſu.Nicell.in lij.concor.glo.in xj.fall.& fall.xcix.Calca.in cōſ.xvj.

366 Sed in omni alia declaratione requiritur citatio.Maria.iun. conſi.100.num.22.& ſeq.vol.j.

367 Declara,qa in porrectione libelli accuſatorii,cōtra tutorē ſuſpectum,& contumacem, antequàm ſibi interdicatur adminiſtratio,requiritur citatio.Cæpol.cōſi.ciuil..xxxij.nu. 10.& ſeq.

368 XXXVII.Limita in admiſſione articulorūquādo iudex examinauit an capitula eſſent ꝓinentia,vel impertinētia.qa talis admiſſio fieri poterit,parte nō citata,Rot.in nou.dec.xciij.Abb.ī d. c.ij.Hip.in d.l.de vnoquoq;.ī xxix.caſu. Mari.ī trac.cita.ī xxiij.caſ.

369 Contrariū,Aegid.quem referunt Domini de Rota in dicta deciſ.93.& ſequitur Anton.de Butrio,in dicto capit.ſecundo.de teſt.vbi etiam Aret.& Feli.& Philip.Franc. in c.præſentium.§.teſtes.in fin.de teſtib.in vj.Iaſ.in l.ſi opus.in fi.ff.de oper.nou.nunc. Arerin.in capitulo,per tuas.de teſtib.Nicellusin quinquageſima ſecunda concor.gloſſ.in fall.ci.

370 XXXVIII.Limita in relatione nūtii,in qua pars nec debet eſſe præſens,nec citata de neceſſitate,vt declarat Barto.in l.Teopompus.ff.de dot.præleg.Bald.in l.in minorū. C.in quibus cautis in integ.reſt.non eſt neceſſ.Maria.in trac.citat.in xxviij.caſu.Hip. in d.l.de vnoquoque,in xli.caſu.Nic.in lij.concord.gl.in fall.cix.

371 XXXIX.Limita vbi à lege,vel à iudice fuit ſtatutus terminꝰ parti ad aliquid ꝓducendū.nam quo ad ſatisfaciēdū termino,ſatis eſt factam eſſe ꝓductionē, quāuis pars nō ſit citata. Baldus,in l.ſi ea.C.qui accuſ.non poſſ.in fine.& in leg.ſi quando.C.de teſti. in fi.& in leg prima.§.finali.ff.de feriis. Angel.in l. omnium.C.de teſtam. Iaſon in leg.prima.C.quando libell.princip.dat.Maria.in tract.citat.in xxxj.caſu.Hippol.in dicta leg.de vnoquoque.in xlij. caſu.idem tenet Barto.in l.naturaliter.ff.de vſucap.Rom.in l.j.in princ.ff.de arbit.Nicel.in lij.concord.gl.in fall.ciiij.

372 Sed aduertēdū eſt,quia iſti Doctores videtur ꝓmiſcuè loqtam in cauſa ciuili,quā ī criminali.ſed tamē in ciuili Doc.cōmuniter *cōueniunt,quod non interrumpatur præſcriptio niſi per citationē.gl.in auth.de exhib.reis.in princ.quā ibi notat & val.de cōmendat Ang.Fel.in c.illud.in fi.ī vltima cōcluſione,de ꝓſcript.

Bal

Balb.in tract.præſ.in vi.parte.in iiij.q.prin.tertiæ quæſtionis principalis,& in ver.quæro igitur primo, aliàs in ſexta parte.& propterea accurate Bar.in l.mariti.§.quinquenniū.ff.de adul. loquitur in cauſa criminali.& idem Bar.in l.naturaliter.in fi.ff.de vſuc. in qbus locis tenet quòd ad interrumpēdā ꝓſcriptionem in cauſa criminali,non requiriť citatio,ſed ſufficit ſola libelli oblatio.

373 Sed ꝺriū,q̄ etiā in cauſa criminali citatio ſit neceſſaria,tenet Bal.in l.ſi.in fi.prin.ff.de eo,per quem fact.erit.Bal.in l.j. in fi. C.qñ lib.prin.dat.Roma.in l.j.ff.de arbi. & illud fuit de mēte gl. Il.ii.§.fi.ſi quis in ius vo.non iterit.in gl.ſi.quæ intellexit.l. miles. §.ſexaginta. ff.de adul.ī caſu,quā.do citatio interuenerat.& iſtud clarè tenet Ang.in l.j.in repet.C.de iud.& in l.j.ff. de in ius voc.& in l.denunciaſſe.ff.de adult.in l.ſi qs poſtea.ff.de iud.Bald.in l.fin. §.illud.in prin.C.de temp.appel.in l.j.in prin.C.de lit. cōteſt. & in d.auth.habita.C.ne fil.ꝓ patre.Ang.in l.libertus.ff. de in ius voc. & ī auth. de iud.§.appellatio.verſi.iſtā limit. ſuperiorē,& Bar.ī d. l.naturaliter in fi.reprehendit.& Fel.in c. illud. de ꝓſcript.Claud. ī d.l.naturaliter.ī fi.ff.de vſucap.Bal.in tract. ꝓſcript.in tertia parte ſextæ partis prin.in verſi.quæro igitur primò.aliàs in ſexta parte prin.& iſta opinio vť verior,eò quia per ſolā libelli porrectionem abſque citatione nō inducitur litis pendentia;vt per Doct. allegatos.& videtur etiam magis * communis.

374 Sed poſſet ſaluari opinio Barto. in d.l.naturaliter.§.fi. ff.de vſucapio.qñ diſpoſitio canonis,vel ſtatuti non exigeret aliud q̄ ſimplicem libelli porrectionē.vt inquit Fel.in d.c.illud.ver.ſaluaretur autem.de præſcrip.

375 XL.Limita,qñ ꝓceditur ꝫ vnū criminaliter,& ad fiſci vtilitatē,qa licet effectus illius iudicij ēt in alterum nō citatum dirigi poſſit,non propterea impeditur executio, qa ille nō ſit citatus: gl.in l.in cognitione.ff.ad Syl.vbi Bar.& Ang.Bar.in diſpu.incip. Perſuinæ ciuitatis,in reſolutione.& in l.cùm filiusfamiliās. ff. de ver.obl.vbi & Imola.Ant.de Bu.in c.j.de re iud.Bal.in l.j.C.ne filius pro patre.in l.fi.§.neceſſitatē.C.de bon.q̄ lib.Hippo.in d.l.de vnoquoque.in xlv.caſu.& idē Hipp.in ſing. ccxvj. Sal. idē tenet in l.ſi filiusfamiliās.C.ne fil.pro pat.Roma.in l.ſi filio.la ij.ff.ſolu. matr.Ang.& Alex.in d.l.cū filiusfamiliās.ff.de verbo. obli. & ibi Iaſ.& ibi Soci.Iaſ.in cōſi.cxj. vol.ij.licēt contrarium velit Bal.in l.ij.C. de eden.& in l.filium.ff.de his,qui ſunt ſui,vel alie.iur.

376 XLI.Limita, in infinuatione donationis quæ fieri poteſt parte nō citata ſola volūtate donatoris.Bar.in l. in hac.C.de dona.& in l.Modeſtinus.ff.de dona.Paulus de Caſtro,in l. teſtamenta oīa.C.de teſta.Iaſ.in l.j.C.qñ libel.Prin.dat.Hipp in d.l.de vnoquoque.in xlvj.caſu.& Maria.in xviij.caſu.idē tenet Bal.in auth. ſi quis in aliquo.in prin.C.de eden.Cor.in conſi.lxxj.vol.ij. Soc. in cōſi.lxxx.in fi.volum.j.Aret.in conſi.cxxij.

Et licet Pau.in d.l.teſtamenta oīa,teneat idem eſſe in inſinuatione inſtrumenti,

Tamen contrarium tenet in hoc Marianus in tracta. citat. in xvij.caſu.

377 Et ꝺtrariū ēt in primo caſu in inſinuatione donationis tenet Ang.in ꝓ.clxxix.Cor.in ꝓ.ccxxj.volu.j.& Arc.in ca. Albericus.de teſt.Cor.in d.ꝓ.lxxj.vol.ij.dū tenet nō poſſe inſinuationē fieri nō cōſentiente donatore, vel eius hæredibus. Et Bald. in l. illud.C.de ſacroſanct.eccle.tenet q̄ in donatione requiratur p̄ſentia donantis,& donatarij,licet non citatio. Areti.in conſilio cxxij.volumine ij.

378 XLII.Limita,qñ aliqui eſt cōmiſſa cauſa decidenda ſm ſuā cōſcientiā,qa tunc nō tenetur partē citare.Bal.in l.certū. C. vnde leg.laſ.in l.nec quicquā.in §.vbi decretū.in xiij.limit.ff.de off. Procōſul.& leg.Roma.in rubri.de arbit.Calca.in conſilio lxxxv. Soc.in conſi.xc.vol.iiij.Hipp.in d.l.de vnoquoque.in xlvij.casu. Alex.in d.l.de vnoquoque.de re iudi.Mantua.cōſi.xxxviij.gloſſ. conſuetud.Turonen.

379 Contrarium Alex.in ꝓ.xlv.vol.vj.Roma.in d.l.certū. in fi. C.vnde leg.& ibi Iaſ.& Iaſ.ī l.ſi qs arbitratu.de verb. obl. Georg. Natta in cle.ſæpe.§.nō ſic.de verborū ſignificatio.Petrus de Ancha.in conſi.cccl.xxxiij.Alex.in conſi.ccxviij.volu.ij.Nicel. in lij. concord.in xiiij.fallen.& fallen.lxxix.Bertrand.in conſilio clxxv. volumine i.

380 XLIII.Limita,qñ ageretur de grauiſſimo crimine, qa ſup eo pñt teſtes recipi lite nō cōteſtata,etiam parte nō citata.Hoſt. quem refert & ſequitur Gemin.in c.j.§.fi.de homicid.in vj.Abb. In ca.cùm nō ab homine.de iudi.Hippolyt.in dicta l.de vnoquoque.in 50.casu.

381 XLIIII.Limita in caſu c.ſi.quod met.cauſa,& l.ſi qñ.C.vnde vi.qa talis ſic ſpoliatus pōt res amiſſas ꝓbare per iurm ſuum, nulla præcedente partis citatione.Imola in c.fi.de his,quæ vi me tūſve cauſa.Rotā in nou.deciſ.ccxcix.Fel.in c.cū olim.de re iudi. Alex.in conſi.cxxx.vol.j.Iaſ.in l.ſi qñ.C.vnde vi.Hipp.in rubr. de prob.ver.& ſcias q̄ violētus.Nicel.in cōcor.lij.in cvij.fal.Iaſo.in repe.l.admonendi.ff.de iureiur.& in lectura.Hipp.in d.l.de vnoquoque.in liij.caſu.Milis in verbo,citari non oportet violentū.

382 XLV.Limita,qñ dominus rē per caducitatē ad eū deuolutam alteri locat,quia nō requiritur partis citatio,Roma.in cōſi. ccxij.Alexan.in conſi.cl.volu.j.Bald.in c.quæ in eccleſiarum. de conſtitu.Iaſ.in l.ij.C.de iure emphyteu. Hippolyt.in d. l. de vnoquoque.in liij.caſu.

383 XLVI.Limita,qñ clericus eſt captus à iudice ſeculari, nā ſi vult oſtendere ſe clericū,pōt hoc facere ſine vlla partis citatione.Bal.in l.ſi qua per calumniā.in ver.ſed pone.C.de epiſc.& cle. Hip.in d.l.de vnoquoque.in lv.caſu.

384 XLVII.Limita,qñ iudex abſoluit partem præſentem à termino citationis ſibi factæ.Spe.in ti.de cōtu.in §.nūc vobis videdū.in fi.Hipp.in d.l.de vnoquoque.in lvj.caſu.Inn.in c.cōſuluit. de offi.delegat.Paul.de Caſtr.in l.properandum. §.& ſi quidem. C.de iudic.

385 XLVIII.Limita,qñ aliquis pōt actū facere, tñ non poteſt citare,quia tunc valet actus ab eo factus,parte non citata, vt de clarat Bal.in auth.ſi qs in aliquo.ver.ſed hic q̄ro vnū.C.de eden. Hipp.in d.l.de vnoquoq;.in lviij.caſu.Inn.in c.cōſuluit.de of.delega.Bar.in l.Titia.ver.quæro vtrū qñ.ff. de accuſ.& in auth. qui ſemel.verſi.vltrerius venio.C.qūo,& qñ iud.Inn. in c. ſi aduerſarius.verſiculo,& hæc intelligimus.de eo, qui mitt. in poſſ. cauſa rei ſeruand.

386 XLIX.Limita,qñ iudex in prima citatione ſuiſſet cōmina tus,q̄ citato nō comparente, ꝓcedetur ꝫ eū ad oēs, & ſingulos actus ēt ad ſententiā.qa tunc nō erit opus alia citatione illo nō comparente.Bar.in l.impuberibus.§.itē ſi qs.ff.de ſuſpect. tut.in l.ſtatuliberos.§.Stichus.ff.de ſtatulib.in l. ꝓſentaneum.C.qūo,& qñ iudex.Card.in cle.j.ī vij.q.de foro compe.& in l. ſi apparitor. C.de coart.lib.xij.Hipp.in d l.de vnoquoque.in lix.caſu. Milis in verbo,citatus ſpecialiter.& in ſeq.ver.Calca.in cōſi.xvj.& ꝓ iſta limitatione eſt bonus tex.& ibi no.Io.And.& Ant.de Butr in ca. ij.de teſt.cog. Alex.in l.j.ff.ſi qs ius dicenti nō obtemp.Bar. in l.ſi finita.§.Iulianus.ff.de dā.infect.vbi Imola.& in §.ſi plures.& Roma.& Alex.in d.§.Iulianus.Dec.in c.j.de iud.& ibi Io.de Ripa.Rota ī nou.deci.ccxlv.Bal.ī Marg.ī ver.citatio.ver.citari quē ſemel. Mari.ī trac.citat.ī xxxvij.ampliat.Dec.ī c. cauſā,q̄.de reſc. Ant.de Bu.in c.qñ.§.ſi verò.vt lit.nō conteſt.Io.de Ana.in ca.ad petitionē.de accuſ.Bar.in l.ad peremptoriū.ff.de iud.Bal.in l.ad peremptorium.ff.de iud.Fel.in capitu.cauſam,quæ.de reſ.& in c. inquiſitionis.in §.ad petitionē.de accuſa.Oldendorp.in libel.iur. & ꝛquitatis.tenet ēt ſi dictū fuerit in citatione,q̄ cōparere deberet, aliàs,&c.nā tunc poterit ad vlteriora ꝓcedi,eo nōcitato.Soci.in conſi.x.vol.iiij.Nicel.in lij.concord.gl.in x.fal.

387 Et idē ſi dictū ſit,compareat ad reſpondendum,& ſe defendendum.Fel.in c.parochianos.de ſententia excommu.

388 L.Limita,in cōdemnatione expenſarū ꝫ cōtumacem vel aliàs citatū ad ſententiā diffinitiuā, in qua nō requiratur partis citatio,Bal.in l.ſancimus.in x.q.C.de iud.& ibi Cy.q.xiij. Bald. in Marg.in verbo,citatio.in ver.citatio ſpecialis.Ant.de Bu. in cap. veſtra.in verſi.nunquid aūt notorietas.de coha.cler.& mulier. Hippo.in d.l.de vnoquoq;.in lx.caſu.Mari.in tract.cita.Inn.in c. calumniā. in prin. de pœnis & in c.querelā.in fi.de ꝓcu.Milis in verbo,citatio nō requiritur.Bar.in l.iij.§.ſi ad diem. ff. de re mili. Imo.ī l.ſi fi nita.§.ſi plures.ver.vltri.&c.ff.de ope.no.nū.& in l.qui dā ꝓſulebāt.in ſi.ff.de re iud.Sal.idē tenet in d.l.ſancimus. in viij. q.C.de iud.Alb.de Ro.in l.j.§.fi.ff.ſi qs ius dicēt.nō obtē.glo.expreſſa in c.cōſtitutus,in verbo,taxatione.de ꝓcu. Io. And. in ca. finē litibus.de dolo,& cōtum.Imo.ī c.j.de iud.& iſta eſt cōis opi. vt per Iaſ.q illā ſequitur,in l.ſancimus.C. de iud.Bal.idē tenet in c.cùm dilecti.de dolo,& cōtu.idē tenet Ant.de Bu.& ibi Abb.de dolo,& contu.& ſequitur Dec.in c.j.de iud.Alexan. in apoſtil.ad Bartol.in l.iij.§.ſi ad diem.ff.de re milit.

389 Cōtrariū ſumitur ex dictis Bar.in l.nō ignorat. C. de fruct. & lit.expē.& ſequitur Abb.in c.j.de iud.& ibi Ant.de Bu. expreſsè tenet contra iſtam limitationem. Afflict.ſuper Conſti.

390 LI.Limita ī interlocutoria,q̄ ferri pōt parte nō citata.Inn. in c.auditis.de ꝓc.in prin.& ibi Io.And.Inn.in c.querelā.in fi.eo. ti.gl.ī l.nec qcquā.§.vbi decretū.de of.ꝓcōſ.& leg.gl.j.in l.ſed & ſi interpellatur.ff.de arb.in §.j.gl.in verbo,poſtulatur. in l. recuſa re.ī prin.ff.ad Treb.Rota in nou deciſ.xciij.Ant.de But.ī c.ſæpè, de appel.Spe.ī ti.de dila.§.nūc videam*.ver.ſed pone ecce.Chaſ. ī ꝓſuet.Burgund.Ang.ī l.ea,q̄.C.qūo,& qñ iud.Milis ī verbo,citatio nō requiriť ad interlocutoriā ferendā. Card. in conſil. xlv. vbi tenet q̄ ſufficit intimatio.Fel.in c.per veſtras. de ſen. excom.

391 Cōtrariū q̄ nō valeat interlocutoria,parte nō citata,ſentit Spe.ī tit.de ſen.§.iuxta.ver.qd de interlocutoria.So.ī ꝓ.xcvj. vo. j.Io.And.in addit.Spe.ī tit.de dilat.§.nūc videamus.ver.ſed pone ecce.Aret.in c.licet cauſam.de ꝓba.Philip.Fran.in c.cùm ceſſat

Universidad de Deusto
Biblioteca

te.de appel. Host.in c.j.de cõcef. præb. in vj.& in decreto iudicis hoc tenet Bouer.in verbo, decretum. in fing. ij.

Et ideò Doct.distinguũt,aut interlocutoria est grauis,& admodũ p̃iudicialis,& tũc requiritur citatio:aut est talis ,q̃ modicũ, vel nullũ infert parti p̃iudiciũ,& tũc nõ requiritur citatio partis,ita declarat Ant. de Bu.& post eũ Abb.in c.auditis.de ꝓcura. & ibi Imola.Bar.in l.nec quicquã.§. vbi decretũ.ff.de of.Procõs. & le.Hipp.ĩ d.l.de vnoquoque.ff.de re iudic.Iaſ.in d.§.vbi decretũ.vbi Bar.in l.ſi opus ff.de ope.noui.nun.& ibi Imo. Bar.in l. qd iuſſit.ff.de re iudic.Dy.Ray.Cy.Oldra.Imola,& Pau.de Caſt.in l. recuſare.in prin.ff.ad Trebel.Ang.in l.de vnoquoque.in prin.ff. de re iudi.vbi ẽt Pau.Alex.in l.ſi opus.ff.de ope.nouũ nũci. vbi ẽt Iaſ.Lanfranc.in c.q̃n ꝫ. in §.de appella. de ꝓba. Soci.in cõſ.xcvj. vol.j.Arct.in cap.in nomine.de teſt.& in cõſi.lxxiij.& iſtud ſentit Bal.in l.j.C.de ſent.ex breuiculo recit. Imola,& Dom.in c.j.§.ex parte.de cõceſſ.præben.in vj.Maria.in trac.cita.in xxij.caſu.Cor. in ꝫ.xlvj.vol.ij.& in ꝫ.cccxxxiij.vol.iiij.Soc.in cõſ.x.volu.iiij.& in ꝫ.lvj.vol.iiij.Alex.ĩ cõſ. 100.vol.v.Fel.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ.de ꝓſtitu.Calca.in cõſ.xvj.Fel.in c.cauſam, q̃ue. de reſcri. Nicell.in lij.cõcord.gl.in j.fal.& fal.xxiij.Dec.in c.ij.de teſt. Staphil. de literis gra.& iuſti.char.clxxiij.Fel.in c.ij.de teſt.Oldendorp. in libel.iur.& æquita.Rebuff.in l.quod iuſſit.ĩ gl.mag.in 20.& ſeq. nu.ff.de re iud.Affli.in prælud.Conſti.tegni,quæſt.xij.in fi.Aimo conſi.clxxix.Rui.conſi.lxix.vol.v.

392 Et generaliter vbi agitur de modico præiudicio,nõ requiritur partis citatio,Aimo conſi.clxxxij.

393 Et quaſi in idẽ recidit illud,quod ponit Roma.ꝯcordando opiniones, videlicet aut ĩterlocutoria exigit cauſæ cognitionẽ, & requirit citatio:aut nõ exigit cauſæ cognitionẽ, & nõ requirit citatio.ita Roma.in rubrica,de arbi.ĩ ix.char.& in l.ſi opus. ff.de ope.noui nuncia.& in conſi.lxxij. Imola in l. quod iuſſit.de re iud.Bar.in l.diẽ proferre.ff.de arbi.idem tenet Bal.in d.§.vbi decretum. & in l.tres denunciationes.C.q̃uo,& quãdo iudex.Rui. conſilio lxix.volumine v.

394 Et aduerte,quia eo caſu quo interlocutoria põt ferri parte non citata,ſimiliter parte nõ citata reuocari poteſt. Nicel. in lij. concord.gl.in lvij.fall.& fal.lxvj.vbi an in reuocatione primi & ſecundi decreti requiratur partis citatio.

395 Et ècontra interlocutoria,quæ non põt ferri parte non citata,non poteſt etiam parte non citata reuocari,Grammat.cõſi. ciuili lxxviij.

396 LII.Limita parte præſente,ga illa præſente non requiritur alia citatio Ang.in d.l.de vnoquoque,& ibi Imol.ff.de re iudi.& Alex.& Spec.in ti.de libel.concep.§.ſequitur.in ver.itẽ vult quidẽ.& ibi Io.And.in addi.§.vt aũt.verſi.& no.& in c.ſi.in nouel.de electio.in vj.Iacob.Bu.in auth.ſi oẽs.C.ſi vt ab hæred.ſe abſtin.& ibi Bart.Bal.Ang.& Sal.Bar.in l. plarã.C.de ſen.Bal.in l.ſi accuſatoribus.C.de accuſa.in l.conſentaneũ.in fi.C.q̃uo,& q̃n iud.in l. ij.eo.titu.in authen.offeratur.C.de lit.cõteſt.Bal.in l.j.ff.de in ius vocã.Archi.in c.ꝓpoſuiſti.lxxxj.diſtin.Bal.in l.ij.in fin.prin.ff.de pact.in c.plerunq;.de reſ.in l.ij.§.nã & Diu⁹.ff.de iudi.Bal.in addi. Spe.in ti.de reo.& in l.j.ff.de fer.& in Margarita,in verbo.citatio. ver.citãd⁹ nõ eſt.Milis ĩ verbo,citari nõ oportet illũ.& ĩ ver.ſeq. Chaſſa.in conſuet.Burgund.Dec.in ꝫ.dcxviij.Ant.de But.in c.j. de iudic.Abb.in c.tenor.de re iud.Iaſon latiſſimè in l.j. in prin.ff. de in ius voc.Hipp.in l.de vnoquoq;.ff.de re iud.Iaſ.in l. nec qcquã.§.vbi decretũ.ff.de off.Procõ.& leg.Phil.Frã.ĩ c.cùm parati. de app.Iaſ.in ꝫ.clxix.vol.ij.Maria.in tract.citat.Card.in cõſi.xlv. Bald.in c.j.in ij.q.in fi.de milit.vaſſal.q eſt cõtumax. Alex.in rub. C.de in ius vo.in fi.Rota in no.deciſ.x.in fi.& deciſ.ceclxxij.Feli. in c.ij.in xiij.limitatione.de teſt.Dec.in c.j.eo.ti.Barba.in l.ſciendũ.ff.de ver.obli.Are.in ꝫ.xiij.Geor.Natta in cle.ſæpè.§.& ga.in gl.in verbo,pemptoriũ.de verb.ſig.Alex.in ꝫ.cxxiij.vol.ij.Dom. de Sancto Gemi.in c.q̃n.de elect.in vj.Iaſ. in dicta rubr. C. de in ius voc.& ibi Dec.vbi hanc dicit* cõem,Barb.in c.cùm pro cauſa.de of.deleg.Imola in cõſ.cxij.Fel.in c.cùm oporteat.de accuſ. Philip.Fran.in c.cùm parati.de app.Barba.in cõſi.xc.vol.iiij.& in conſi.lj.vol.j.Calcan.in conſi.xvj.Fel.qui declarat in c.j..de iudic. Nicel.in lij.concordan.glo.in vj.fall.vbi hanc dicit *communẽ opinionem.deciſ.Neapo.j.in iij.dubio in nou.Oldendorp.ĩ libel. iur.& æquita.Aimo conſi.iiij.

397 Cõtrariũ Barto.in l.i.ff.de in ius voc.in l.furioſo.in fi. ff. de re iudic.Archi.in c.vocatio.v.q.ij.poſt gl.ibi.Bal.in l.cùm fratrẽ. in ſi.C.de his,qui.vt indig.Paulus de Caſtro,& Fulg.in d.l.j.ff.de in ius vocan.Bal.in l.nã ita Diuus.ff.de adop.Ang.Aret.in §. ſtipulatio.inſtitu.de verborũ obli.Io.de Ana.ĩ c.cũ operteat.de accuſat.& dicit hoc cõmuniter teneri ꝑ Doct.Ruin.cõſi. cij.vol.v.

398 Prima tñ,vt vides,eſt magis* cõis opi.quã limita,& declara Primò,vt ꝓcedat q̃n pars eſt informata de actu gerendo:aliàs ſecus,Bar.in l.furioſo.in fi.ff.de re iudic.Dec.poſt alios,in Rubrica C.de in ius vocan.numero 8.vbi dicit hanc opinionem verio rem.Nicel.qui hanc dicit *communem.in lij. concord. gloſſ. in ſexta fallent.

399 Contrariũ tenet Iaſ.poſt alios,quos refert in rubrica. ff. de in ius vocan.nu. 11.& ſeq.& in rub.C.eo.ti.nu.6.& mouetur,qa ex quo eſt præſens,præſumitur ſcire actũ faciendum.

400 Secundò limita,niſi fuiſſet citatus ob aliã cauſam,vtputà ſi ad finẽ ſimplicis comparitionis,qa tunc non poteſt cogi ad præciſam reſponſionem,Fel.in c.cùm oporteat.de accuſatio. Iaſon in Rubrica.C.de in ius voc.nu. 5.& in rubric.ff.eodem,num. 12. Nicel.in lij.cõcord.gl.in vj.fallen.

401 Tertiò limita,q̃n citatio requireretur per modum formæ. Iaſon in rubrica.ff.de in ius vocan.nu. 13.

402 LIII.Limita,quo ad qualequale præiudiciũ,vel p̃ſumptionẽ.nã actus factus,vel ſentẽtia lata ꝫ aliquẽ alteri ẽt non citato p̃iudicat quo ad qualequalẽ p̃iudiciũ, vel qualemqualẽ præſumptionẽ.gl.in l.ij.C.de eden.in l.j.in gl.fi.ff.de excep.rei iud. & in l. ſi duo.in gl.in verbo,authoritate.ff.de iureiu.ĩ l.ij. C.q̃b. res iud. nõ noc.in c.cùm ſuper.in gl.in verbo,interpoſita.de re iud. in l.j. C.de falſ.Ant.& Abb.in c.cauſam,quæ.de teſt.Bar.in l. hæreditarias.ff.de crimin.expilatæ hæredit.Soc.in conſi.ix.vol.iij.

403 Bene verũ eſt q̃ ſi eſſent mortui teſtes,tũc faceret ſemiplenam probationẽ,ita q̃ poſſet deferri iurm in ſupplementũ, ſecũdùm Bar.in d.l.admonẽdi.& ſequitur Ant.& Abb.in c.ſi.de iureiur.& in c.quamuis.de re iud.Ang.in l.ij.vbi Rimina.& Iaſ.in l.ſi. C.de edẽ.per Fel.in c.cauſam,quæ.de teſt.

Et licet cõtrariũ voluerit Are.in d.c.cãm,q̃ue.& in conſi.clxiiij.incip.Sicut Io.in Apocalypſi,tñ iſtã opinionẽ ſaluat Felin.in d.cauſam,q̃.& Iaſ.in l.ſi duo.ff.de iureiur.& Soc.in l.ij.in fin.C.de eden.qui reſpondent adductis per Aretin.& Alexand.in l. fæpè. ff.de re iud.Hipp.in ſing.clxxvj.Iaſo.in l. admonendi. & in repet. ff.de iureiurand.Hippoly.in d.l.de vnoquoque.ff. de re iudic. vide in amplia.ſeptima.

404 LIIII.Limita,q̃n fieret inhibitio à Principe,ne monitiones,vel ſtatuta,vel cõſtitutiones,ꝫ ius diuinũ executioni deman dentur,vel ſeruentur:qa talia præcepta fieri poterũt, ẽt parte nõ citata.Arch.in c.quæ Lotharius.ij.q.j.Bal.ſequitur,& refert in l. preſbyteri.C.de epiſ.& cle.Rom.in ſingu.clxxxix.& in l.ſi finita.§.Iulian.ff.de dam.infect.Milis in verbo,citatio nõ requiritur ad ſentẽtiam, quæ fertur.Fel.in c.eccleſia Sanctæ. Marię.de ꝓſtit. & Nicel.in lij.cõcord.in xxxvj.fal.

405 LV.Limita in relatione,quã facit agrimẽſor,vel in relatione,quã facit nũcius ſuper citatione facta, quia in ea nõ regritur citatio partis,Bar.in l.Theopõpus.ff.de dot.præleg.Roma.in ꝫſi. lxj.Maria.in tract.citat.in iij.arg.in xxix.caſu.Iaſ.in ꝫ.cc.vol.ij.vide ſuprà in xlj.ampliat.Nicel.in lij.cõcord.gl.in lxviij.fallẽ.& fallen.cix.Fel.in c.quia indicante.de præſcrip.

406 Idem in relatione calculatoris. Oldendorp.in libello iuris, & æquitat.

407 LVI.Limita in teſte,qui declarat dictum ſuum,quia talem declarationem facere poteſt,parte non citata,vt videre potes ſuprà in xl.amplia.

408 LVII.Limita in taxatione expenſarũ,in qua nõ requiritur partis citatio,Bald.in Marg.in verbo,citatio. in ver. citatio ſpecialis.Rota in nou.deci.ccclv.Iaſ.in l.nec quidquã.§.vbi decretũ. in xvij.limit.Calcan.in conſi.xvj.Guido Papæ in ſing.lxxxij. vide Nicel.qui declarat,in lij.concord. gloſ.in xvij.fal. Oldendorp. in libel.iur.& æquita. Afflict.ſuper Conſti.

409 Contrarium Bal.in l. terminato.vbi diſtinguit C. de fruct. & lit.expen. Dec.in c.paſtoralis.§. verùm,de appel.vide ſuprà in lxxxviij.ampliatio. Rota in nou.deci.ccccij.Staphil.de lite.grat. & iuſti.chart.clxxv.

410 LVIII.Limita, in ſententia ferẽda cõtra illum qui captus. vel arreſtatus aufugit.ita ponit Io.And.in addit.Spe.in tit.de præſumptio.§.ſpecies,in addit.mag.in fin.Mari.in tract. citat.in xvij. caſu.Oldr.in conſil.lxv.Nicel.in lij.concor.gl.in xcviij.fallen.

411 LIX.Limita in apoſtolis dandis,in quibus partis citatio nõ exigitur.Bal.in l.ea,quæ.C.quomodo, & quãdo iud.per textum in l.eos.§.apoſtolos.C.de appell.& ibi Bal.Spe.ĩ tit.de appellatio. §.ſequitur.& Salice.in d.§.apoſtolos,Milis in verbo,citatio non requiritur ad appellatio.Nicel.in lij.concord.lxxij.fallen.

412 LX.Limita, quãdo prætor edictum ſuum aperit,quia hoc omnibus proficit tã citatis,quàm nõ citatis,Bal.in d.l.ea,quæ.C. quomodo,& quãdo iud.p tex.in l.cùm vnus. ff. de bo. auth.iud. poſſ.Nicel.in lij.concord.gl.in fal.cx.

413 LXI.Limita,in apellãte ab interlocutoria,& recedẽte à iudice à quo:nã ꝓtra eũ procedi poteſt ad omnes actus,etiã ad ſentẽtiam, ipſo vlterius nõ citato ꝓcedi poterit.c.ij.de dolo & cõtuma.in vj.vbi Doctores oẽs.& Ang.in l.ea,quæ.C.q̃uo,& q̃n iud. Nicel.in lij.concord.glo.in xxiiij.fal.Guido Papæ in ſingu.xxxij.

Olden

Oldendorp.in libello iur.& æquit.Fel.in c.ſi.de accuſ.

414 Limita,niſi ab alio iudice fuiſſet ſibi inhibitum, Trigo. in ſing.xiij.in prin.

415 Secũdò limita,vt cõcluſio procedat q̃n iudex dediſſet reſtitutorias.aliàs ſecus.Bar.in l.eius,qui.ff.de appella.recip.

416 Tertiò limita vt ꝓcedat do nec durat lis ſuper ipſa appellatione,ſecus ſi appellans ſuccubuit in appellatione,quia tũc debet citari.Maria.in trac.citatio.in articulo xxvij.ver.item tertiò.

417 LXII.Limita,q̃n citatus dixit q̃ nolebat comparere, quia tũc nõ eſt citandus vlterius.Bar.in l.ex conſenſu.§.fin.in fi.ff.de app.& no.gl.& ibi Phili.Fran.in c.ij. de dolo, & contuma.in vj. Ang.in l.ea,quæ.C.q̃uo,& q̃n iud.gl.in l.fi.ff.de reſti.in integ. & ibi Bar.gl.in c.de illicita.xxiij.q.iij.& ibi Archi.gl.in l.tres denũciationes.C.q̃uo,& q̃n iud.& ibi Bar.& ibidem Bal.& Ang.Pau. de Caſt.& Sal.Bar.in l.ſi finita.§.Iulianus.ff.de damno infect.Rota in nou.deciſi.xlix.Bal.in Marg.in ver.citatio.ver.citatus ſi extra preſſe.Milis in verbo,citatus ſi eſt perſonaliter.Bar.Chaſſan.in cõſi.xlj.Alex.in conſ.lxxx.volu.iiij.

Et in contumace ponit Calca.in conſi.xvj.Fel.in c.j.de iudic. Guido Papæ,in ſing.dccccxxiij.& ſin.dccccxlvij.Alex.in l.q Romæ.in prin.ff.de verb.obli.in l.j.§.itẽ ſi ita. ff.ad legẽ Fal. & in l. ſi mora.in fall.v.ff.ſol.mat.Alc.in apoſtil.ad Bar.in l.tres denuncia tiones. C.q̃uo,& q̃n iud.vbi dicit iſtã eſſe *cõem opinionẽ.idẽ tenet Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.cõſentaneũ.C.q̃uo,& q̃n iudex. Io.de Ripa, vbi dicit iſtã *cõem,in c.j.de iud.Conrad.in repet.l. diffamari.in limi.nu.68.C.de ingen.manumiſ. Inn.in c.ad petitionem.de accuſ.& in ca.in literis.de excep.Spe.in titu.de cita.§. viſo.verſic.ſi.Gul.de Cun.in l.Fulcinius.§.ſi.ff. ex quibus cau. in poſſ.ea.Guido de Suza.in l.Diuus.ff. de in integrum reſti. Hoſti. in c.ſi.§.i.de dolo,& contuma.& in ſumma , in ti. de ꝓtuma. §. ij. ver.itẽ hæc debet.Oldr.in ꝫ.lxv.So.in ꝫſi.cxcv.iſtã dicit *cõem Imol.in d.l.ex ꝫſenſu.§.ſi.vbi iſtã opi.tenet.Ant.de Bu. & Abb.in c.j.de iud.Bal.in l.ſi.C.qui accuſ.non poſ.Boer.deciſ. ecvj.vbi ẽt q̃ talis ſic reſpondens non appellat, ſi receſſit.

418 Contrarium Io.And.in addi.Specu.in titu. de ꝓtum. §.j. in addi.mag.& in c.venerabilibus.de ſen.excom. poſt quoſdã anti quos per eos relatos,Ang.in l.ad peremptoriũm.ff. de iud. poſt Bar.de Prato, qui diſputauit iſtã queſt.Bal.in l.deberi.C.de fidei. liber.in l.ſi.ff.de in integ.reſti.in ſi. vbi loquitur de eo , qui dixit ſe non venturũ ante citationẽ. Ant. de Bu. & Imola ibi q̃ ponit in cle.j.de dolo.& contum.Imola in l.ſi plures. ff. de damno infect.& Alex.in l.contumacia. ff. de re iud. & Fel.in c. conſuluit. vbi dicunt iſtam partem *cõem.Arct.non ſe firmat, in l. q Romæ in prin.ff.de verbo.obl.Fel.tenet iſtam partem,vbi etiam eã limitat.in d.capi.ad petitionem.de accuſat.

Sed licet iſtæ opiniones videantur adinuicẽ p̃riæ , tñ Doctorum,& alterius partis ita declarant corũ opin.q̃ ferè videntur oẽs cõcordare:& diſtinguendũ eſt vt per eos.Nã Maria.in tract. citat.in xxvij.articulo.in ij.q.principali,diſtinguit in hac materia.nam aut citatus dixit nõ volo venire , & tunc iterum debet citari,quia illud verbum,nõ volo,nõ denotat præciſam reſiſtẽtiam.vt ibi in verſic.circa primũ, & idem eſt ſi dixiſſet,nõ credo venire nunc,nec in futurũ.vt ibi,in verſi.circa tertiũ.ſed ſi dicat citatus,nolo venire,& tunc qa verbũ,nolo,eſt verbũ præciſum, debet diſtingui hoc mõ,nã aut eo caſu fuit citatus ad totã cauſam,& tunc vlterius non eſt citandus.aut fuit tantummodò citatus ad vnũ articulũ illius cauſæ,tunc quo ad alios actus requiritur citatio ipſius.& iſta materia tandem ad iſta tria capita finaliter reducitur.& iſta diſtinctio videtur *cõmuniter approbata.

419 Amplia iſtam limitat.lxij.idem eſſe in omni notorio contumace,vt per Nicel.in lij.concord.in lix.fall.

420 LXIII.Limita, q̃n aſſeritur libertatẽ per fideicom. deberi, grauato alibi exiſtente abſque tñ cauſa iniuſta, nam etiã eo abſente,& non citato põt declarari libertatẽ deberi, & ipſum iuſta cauſa abeſſe,vt eſt tex.in l.ſi eũ.§.ſi.& ibi glo.ff.de fideicom.lib.p Ang.in d.l.ea quæ.C.quomodo,& quando iud.

421 LXIIII.Limita,q̃n iudex interponit decretũ, ſeu authoritatẽ,nam pars ꝫ quã interponitur,nõ citatur.gl.in l.recuſare. in verbo,poſtulãr.ff.ad Trebel.Albe.in l.nec quicquã.§. vbi decretũ.vbi ẽt Iaſ.ff.de offi.Proconſ.& leg.Cald.in conſi.v.in titu.qui fil.fin: leg.Bal.in repet.l.nec quicquã.§.vbi decretum. ff. de offi. Proconſ.& leg.Nicel.in lij.concord.gl.in lxxj.fal.

422 Contrarium verò ſentiunt Bar.Ang.Pau.de Caſtr. Imola, & Alex.in d.l.recuſare.dũ intelligunt illum textũ in abſente per contumaciam,vel quando decretum non præiudicat. vt ibi per Bar.Maria.in tracta.citat.in xxvij.caſu.

423 LXV.Limita,in implemento conditionis caſualis, in quo non requiritur partis citatio,vel præſentia. Bar. in l.ſi quis arbitratu.ff.de ver.oblig.& ibi Iaſ.per tex.in l.ij.cum gl. ff. de condi. & demonſt.Cuma.in conſi.vij.

424 LXVI.Limita,in impetratione priuilegij,vel gratię,in qua nõ requiritur partis citatio.Bal.in l.ſi.C. de fruct.& lit.expẽ. Pau. de Caſt.in cõſi.cccxxxviij.vol.j.Ant.de Bu.& Imola in c.cùm dilecta.de conſtr.vtil.vel inutil.& Anto.de Bu.in ca.veniens. de fil. preſb.Abb.in c.cùm olim.de re iud.vbi Imol.& idẽ Bal.in l.ij. C. de tempo.appel.& in l.nã ita Diuus.ff.de adop. & in l.ſi. C. gbus res iud.nõ no.& Bald.in Margarita,in verbo, citatio. in ver.citatio de aliquo.Milis in verbo,citatio nõ requiritur,q̃n priuilegiũ vel diſpenſatio .Cur.in primo ꝫ.poſt tract.feud.Albert.Brun. in ꝫ.j.& Campeg.inter cõſi.Bruni ꝫ.ij.& Brun.in ꝫ. x. Fran. Curt. in conſ.j.& in ꝫ.clvij. Alex.in ꝫ.xlv.vol.iiij. Roma.in ꝫ.ccclxix. v.q.Caccial.in tract.de penſ.q̃ſt.xxiiij.Fel.in ca.cæterum. de reſc. ẽt ſi accuſato fiat remiſſio delicti ex gratia,vt ibi per Fel.Nicel.in lij.cõcord.gl.in lj.fallẽ.Gramma.in ꝫ.lxj.vol.j.Rui.ꝫ.xxxvj. vol. j.Pariſ.ꝫ.ciiij.vol.iiij.Gozad.in ꝫ.ij.& in ꝫ.ix.Inn.in c.Alberic⁹. de teſtib.in fi.vbi dicit q̃ in publicatione priuilegij,vel gratię q̃n fit per eũ,q̃ ꝓceſſionẽ habet à Principe,nõ eſt pars citanda, quia põt ipſe dare gratiã de nouo ſine parris citatione:refert & ſequit Arch.in c.ꝫ morẽ. 100.diſtinct.Ant.de Bu.in c.debitores.de iure iur.& in e.ex parte Decani.de reſ.Fel.in c.q̃ in eccleſiarũ.de ꝓſtit. Guido Papæ in ꝫ.lxv.Calca.in ꝫ.xvj.Nicel.in lij.cõcor.gl.in iiij. fal.Dec.in c.cùm veniſſent.de iud.in prin.Rebuff.in tract.nominat.Inno.in c.niſi cùm pridem.ad fi.ſuper gl.in verbo,indulgeri. de renunciat.Abb.in ꝫ.lxxxiij.vol.j.Roma.in ꝫ.clxix.Fel.in cap. cùm olim.de re iud.& Soc.in ꝫ.ccij.idem Ant. de Bu. & Abb. in c.per venerabilem.qui fil.ſint legiti.& ibi Card.& Flor.vbi tenẽt q̃ legitimatio põt fieri à Principe nemine citato. Alex. in conſil. lxxxvij.vol.ij.Rebuff.in l.quod iuſſit.nu. 82.ff.de re iud.

425 Contrariũ q̃ requiratur citatio in impetratione priuilegij, vel gratię alteri p̃iudicialis, tenet poſt Iacobũ de Arena, Bald. in l.nã ita Diuus.ff.de adop & in rubrica,de reſ.Barto.in l.adoptio. ff.de adop.Alex.in l.de vnoquoque.ff.de re iud.& in conſilio xi. vol.vij.Decius in ꝫ.cccxc.Socinus in ꝫ. ccl.xvj. Oldra. in conſil. cxxiij.Spec.in tit.de reſcript.præſent.§.ſi.verſic.itẽ q̃ad reſcripti impetrationẽ.vbi Io.an.And.in apoſtil.Barba.in conſi.xliij.vol.j. Paul.de Caſt.in l.de vnoquoq;.in fi.ff.de re iud.Iaſon in l.Gallus, in §. & quid ſi tantùm.ff.de libe.& poſthumis.& melius in ſecunda lectura.in d.§.& quid ſi tantum.

Tenendo primã opinionẽ, quæ videtur *magis communis,

426 Primò limita, q̃n eſſet merè priuilegiũ , vel gratia, ſecus ſi eſſet deciſio actus,ſeu controuerſiæ iudiciariæ.ita Soc.in conſil. cxx.volu.iij.Rui.in conſi.xcviij.volum.iiij. Zaſ.in conſi.xvj.volu. primo.Fel.in capitul.cùm olim.de re iudic. vbi etiam nonnullis aliis modis declarat.

427 Secundò limita,nã in reſtrictione,vel modificatione conceſſionis factæ per Principem citãdus eſt ille,qui læditur. Maria. Iun.in conſilio lxxvij.vide ſuprà in xlij.ampliatione.Ruin.cõſi. ccxxix.volumine j.

428 Sicuti ẽt in ampliatione priuilegij pars,quæ læditur, debebat citari.Gramma.deciſ.lxv.nu.20.

429 Et in diſpenſatione hoc videtur velle Maria.in tracta.citat. in vltima ampliatione,licèt non ſe firmet.Soc.in cõſi.clxiij.vol. ij.Rui.conſi.ciij.vol.v.

Contrarium in diſpenſatione q̃ non requiratur citatio,Nicel. in lij.concord.gl.in liij.fal.

430 LXVII.Limita,in reuocatione eorũ,q̃ à iudice de facto, & ſine citatione partis facta ſunt,qa etiam de facto per iudicẽ reuocari p̃ſt.gl.in l.j.in prin.in gl.in verbo,infirmabitur.ff de fer. in l. minor.in glo in verbo,Scius.ff.de euicti.Et ideo citatio non requiritur de neceſſitate vt reuocatio valeat.Maria.in trac.citat.in xx.caſu.Ang.in l.ea,q̃.C.q̃uo,& q̃n iudex. Bald.in l.ſi pacto,quo pœnã.C.de pact.Ang.& Imola in l.de vnoquoque.ff. de re iudi. Rom.in ſing.dcclxxxvj.& in ꝫ.clxix.Alexand.in d.l.ſi pacto, quo pœnã.C.de pac.& ibi Iaſ.Bal.in l.ij.verſi.quartò q̃ro. C. de ſertui. & aqua.& in l.tale pactũ.§.qui ꝓuocauit.ff.de pact.Innoc.in cap. querelã.de elect.Bal.in l.ſi.C.de edict.Diui Adria.toll.Ant.de Bu. in c.cùm ceſſante.de appell.Alexand.in l.j.§.nunciatio.ff.de ope. noui nuncia.nu.24.Roman.in conſ.ccxx,& in ꝫ.clviij.Calca.in ꝫ.cxxvj.Nicel.in lij.cõcord.in xxx. fal. Staphil.de literis grat.& iuſti.char.clj.Fel.in c.qualiter,& quãdo.de accuſ. Rebuff.in l.qd iuſſit.nume. 60.ff.de re iud.in primo not.Pe.de Anch in conſilio ccxcij.Roman.in conſi.cccxx.Alexan.in conſi.v.vol.ij.Barba.in conſi.lj.in verſic.tertio accedat.volum.j.Ioan.And.in addi.Spec. in titu.de ſenten.§.ſpecies.in addit.incipien.habeo de præcepto quæſtionẽ.Hippo.in conſi.xxxviij.num.14.Bertrandi.in conſilio clxxij.vol.j.& in conſi.clxxxvij.vol.ij.Afflict. ſuper Conſti.Ruin. conſi.ccix.vol.j.Gramma.conſi.ciuil.lxxxv.& conſi.lxxxvj.& ꝫ. ciui.cxx.& conſi.cl.& conſi.fi.Fel.in conſ.xlix.nu. 15.

Cõtrariũ Bal.in l.ij.ĩ fi.C.ſi ob publ.põſit.Dec.in c.exrõne.de app.Soc.in ꝫ.xxxij.Flor.in l.ĩ lege Aquilia.ĩ delictũ.ff.ad l.Aquil.

Universidad de Deusto
Biblioteca

431 Tenendo primam opinionē, quæ est *cōis, limita qñ actū factū parte non citata facturus fuisset iudex ēt parte præsente, & ꝺicente. Alex. in l. si pacto, quo pœnam. C. de pact. verbi gratia, ratione scandali euitandi, vt ibi per eum. & tradit Fel. in c. ij. de ꝓscriptio. Gualdens. in tertio enunciato: & ita etiam sentit Paris. in consi. cvij. nu. 106. vol. iij.

432 Et idem qñ liceret resistere iudici de facto procedenti: vide Afflict. super Consti. in titu. de cult. pac. nu. 56.

433 Quia qñ iudex ꝓcedit de facto, censetur priuatus, & nō iudex. Gramma. consi. ciui. cl. Bar. in l. prohibitum. C. de iur. fisci. ꝓ illū tex. lib. x. Bar. in l. deuotum. & ibi Io. de Plat. per illū tex. C. de metat. lib. xii. Chassan. in consuetu. Burgund. versi. & intellige.

434 LXVIII. Limita, in executione literarū Apostolicarum, ga talē executionem in literis destinatus facere potest etiam parte non citata, vt apparet ex no. per Doct. omnes, quos allegaui in quarta limitat. qui hoc expresse concludunt.

435 Sublimita tñ nisi executor exequi vellet in eiiciendo, vel expellendo aliquē de sua possessione, ga talem expulsionem vel ejectionē facere nō pōt parte nō citata. gl. j. & post eā Bar. in l. fi. C. si per vim vel alio mō. & ibi Sal. in prin. Inno. in c. cùm olim. el ij. de priuileg. Philip. Fran. in c. potuit. de appel. Innoc. & Host. quos refert & sequitur Domin. in c. j. de conces. præben. in vj. & ibi Philip. Fran. Oldra. in consi. ccxxvij. Cald. in consi. iiij. in titu. de dila. Card. in consilio liiij. & in consi. lxxv. Fel. in c. dudum, de præsump. & in c. cùm olim. de re iud. Card. in consi. cxxxij.

436 Sublimita, nisi notorie constaret de iniusta possessione, ga tunc posset ēt nulla citatione præmissa eiici, & expelli de possessione. Roma. in cōsil. ccccxcix. Fel. in c. cùm olim. de re iudi. Hip. in l. de vnoquoque. in xxvj. limitat. ff. de re iud. Abb. in cap. quia clerici. in ij. not. de iure patr.

437 LXIX. Limita, qñ iudex non pronunciauit illa die, qua fuit reus citatus, vt reo non comparente gratiam faceret: nā die sequenti pōt pronunciare sine alia citatione. Io. And. in addi. Spe. in tit. de sent. §. iuxta. versi. est etiam nulla si lata est post appellationē. Abb. in capitu. consuluit. de offic. delegat. Nicel. in lij. concordan. in lxxxj. fallent.

Contra istā limitationem tenet Nicel. in lij. concordan. glo. in xc. fallen.

438 Quā intelligit Ang. in l. de vnoquoque. ff. de re iu. qñ scilicet primus iudex sententię prolationē in alterā diē prorogauit, aliàs secus, ga non facta prorogatione requiritur fm eum noua citatio, ita etiā tenet Ant. de Bu. in c. cùm dilectus. de dolo, & cōtuma. Dec. in c. consuluit, de offi. deleg. & Abb. ibi.

439 Contrariū, ꝙ ēt sine expressa prorogatione possit sequenti die iudex pronunciare sine alia citatione, tenet Imol. in d. l. de vnoquoque. & ibi Alexand. Bald. in l. & post edictum. in princip. ff. de iudic. Milis in verbo, citatio adeo est. Felin. in capi. inquisitionis. & c. ad petitionem. de accusat. vbi postea limitat, vide suprà in vigesimatertia ampliat.

440 LXX. Limita, nā iudex pōt dilationes abbreuiare sine alia partis citatione, ita tenet Baldus in capi. j. de milit. vasal. q cōtumax est, in vsib. feudor.

441 Contrariū Bal. in l. j. C. quomodo, & quando iudex. & istā opinionē sequitur Alex. in d. l. si opus. ff. de noui ope. nūc. Barb. in apostil. ad Bal. in l. j. in prin. C. de dilatio. & hoc fuit de mente Abb. in c. cū sit Roman. de appella. vbi tenet ꝙ istæ abbreuiationes non possint fieri causa nō cognita. & idem Philipp. Francus ibi. & Bartolus in l. secunda. ff. de re iudicata. Nicel. in lij. concordant. glos. in prima fallent.

442 LXXI. Limita, in decernendo sequestrum, qñ debitor est suspectus, ga in tali casu non requiritur partis citatio. Bal. in l. si fideiussor. §. si satisdatū. vbi ēt Alex. in prin. & Iaſ. ff. qui satisd. cog. Abb. in c. ij. in fi. de ꝓhibit. sequest. poss. & fruct. Alex. in 2ſ. v. alias sexto. incipien. pōderatis his, q̄ in suprascripto themate. vol. iiij. 443 Idem quando est timor scandali, vt per Nicel. in lij. concor. in 100. fallen.

444 Bene verū est ꝙ si non esset talis suspicio, nō posset decerni sequestrū parte non citata, ita tenet Ang. Are. in l. Imperatores. §. fi. ff. de app. Card. in cle. j. in xxij. & xxv. q. de sequest. poss. & fruct. Alex. in cons. suprà allega. vol. iiij. Alex. & Iaſ. in d. §. si satisdatū. ff. qui satisd. cogan. & idē voluit Archi. xj. q. j. c. quia res. Io. And. in regula, locupletari. de reg. iur. in Mercurialibus.

445 LXXII. Limita, qñ officialis consignat libros per eum tentos ad calculandū quibusdā aliis ad hoc deputatis, quia illi pōt ꝺ illum officialē etiā non citatū, fm formam librorum pronunciare. Bar. in l. ij. §. quòd si de frumentaria. ff. de administr. re. ad ei uit. pertinen. Pau. de Cast. in l. ij. in fi. C. vbi qs de coartal. vel Decurial. Iaſ. in l. nec quicquam. §. vbi decretū. ff. de officio procōs. & leg. Iaſ. in cōsi. cc. vol. ij. Card. in d. c. cùm olim. de reiud. & per Alex. in apostil. ad Bartol. in d. §. quod si de frumentaria. Nicel. in lij. concord. glosſ. in xvj. fal.

446 LXXIII. Limita, nam executor sentētiæ potest sine alia citatione cōpellere condēnatū vt de fructibus satisfaciat, in quibus fuerat condemnatus. ita tenet Rota in nouis, decis. clxxxiij. Milis in verbo, iudex. & in verbo, citari debet qs. Nicel. cōcordā. gl. lij. in cviij. fallent.

447 LXXIIII. Limita, nā nō debet rector citari in vnione facta suæ eccleſiæ, ita est tex. & ibi Io. And. in gl. in uerbo, defensor. in clem. si vna. de rebus eccleſi. non alienand. Rota in nou. decis. ccxxix. & decis. cccxlvij.

448 Nec etiam ordinarius debet citari. Ripa in respon. xviij. in ij. libr. Fel. in c. cum olim. de re iud.

449 LXXV. Limita, in sententia excommunicationis, in qua partis citatio non requiritur. Ant. de Bu. in c. vestra. ver. nunqd aūt omissa. de cohab. cler. & mulier. Milis in verbo, citatio partis nō requirit. de quo dic, vt dictū est in xxxv. ampliat. & declara vt ibi.

450 LXXVI. Limita, in absolutione ab excommunicatione, in qua non requiritur partis citatio, qñ excommunicatio lata est ex officio, non ad instantiam alicuius. gl. in c. excommunicatos. iij. q. j. Dec. in c. qua fronte. de app. & ibi Philip. Fran.

451 Imò ēt si facta sit ad instantiam partis, & si sine partis citatione fiat, absolutio tenet, licet pars possit appellare, per Ioan. An. & Host. in c. qua fronte. de appel. & ibi Abb. Spe. in titu. de ꝛtumacia. §. fi. versi. sed pone. & ibi Io. And. in addi. Ant. de Bu. in c. debitores. de iureiu. Rom. in sing. dcij. inci. tu habes regulā, & 1 2ſ. cccliiij. Dec. in d. c. qua frōte. de app. & ibi Phil. Fran. Milis in verbo, citatio partis pariter nō requirit. Inn. in c. prudētiā. de of. delegat. Nicel. in lij. concordan. glosſ. in xxxiiij. fallen. Feli. in caqualiter, & quando, de accusat.

452 LXXVII. Limita, in præceptis factis subditis, quia non requiritur partis citatio. Albe. de Rosa. in d. l. de vnoquoque. ff. de re iudi. Nicel. in lij. concord. gl. in lviij. fal.

453 LXXVIII. Limita, in collatione beneficij, in qua nō requiritur citatio. Cur. in tract. feud. in iiij. parte. Hipp. in rubr. de proba. Nicel. in cōcor. lij. in fal. lxxxv. Dec. in c. ij. in iij. limitat. de test. Rebuff. in tract. nominat. Fel. in c. cùm olim. de re iud.

454 Limita istud si conferatur beneficium quod saltē de facto non vacet, licet vacet de iure, Hostien. in c. cùm fm. de præben. Inn. in c. proposuit. & in c. cùm nostris. de conces. prēben. Card. in consilio cxxxij.

455 Contrariū ꝙ in ista sublimitatione non requiratur vocatio partis possessoris, tenet Card. in d. c. cùm nostris. q. xiij. & ibi gl. pe. gl. in verbo, conferre. in c. licet epis. de præb. in vj. Inn. in c. de mulcta. de præb. Io. And. in d. c. proposuit. de cōces. præb. Inn. in c. literas. in verbo, cōferre. de conces. præb. Card. in cōsi. lxxv.

456 Sed pro resolutione dicendū est ꝙ aut possessor habet colorata possessionē, & ꝓcedit j. opinio, secus si ille color retinendi fuisset habitus ab eo, q̄ nō habebat authoritatē. ita voluit gl. in c. cùm nostris, in gl. pe. de conces. præb. Io. And. in d. c. proposuit. de cōces. præb. Archi. & Compost. in c. licet episco. de præb. in vj. & ibi Philip. Fran. in prin. Lap. alleg. xvj. & ciij. Abb. in c. literas. in vltimo no. de conces. præb. & in c. cùm nostris. eo. titu.

457 LXXIX. Limita, in reuocatione instrumenti, quæ fieret ꝓpter vetustatem originalis scripturę, vel propter eius amissionē, vt not. Bar. in l. adoptio, ff. de adop.

458 LXXX. Limita, quia quando exemplatio fit ad instantiā procuratoris, Domini citatio non requiritur. Bal. in auth. si qs in aliquo. C. de eden.

459 LXXXI. Limita, ī cessione debitoris, ga creditor illud nomē debitoris cedere pōt, nō citato debitore. Bal. ī l. fi. C. q admit.

460 LXXXII. Limita, ga nō requiritur citatio illorū, qui venire nō pñt, vel vocari nō pñt sine periculo. Bal. in l. j. ver. extra q̄ritur statuta. C. qui admit. Nicel. in lij. cōcor. gl. in xliij. & cvj. fal.

461 LXXXIII. Limita, stāte pacto ꝙ liceat creditori capere possessionē ꝓpria authoritate, quia tunc non requiritur citatio. l. iij. C. de pig. Cuma. in cōsi. vij. Nicel. in lij. cōcord. gl. in lix. fal. nisi in casu de quo in ampliat. lij. quando adierit iudicem pro possessione capienda.

462 LXXXIIII. Limita, quia in tenuta danda non est necesse citare emptorem, cui res nondū fuerat tradita. Bal. in l. manifestissimi C. de furt. vers. attende quia sæpè.

463 LXXXV. Limita, quia in processu inquisiti nō citatur instigator, Ang. in l. adoptio. ff. de adop.

464 LXXXVI. Limita, nam in declaratione, quam facit Dominus, ꝙ vult locum esse eaducitati, non est pars citanda. ita declarat Alex. in cōsi vj. vol. iij. Roma. in 2ſ. ccxij. Rui. cōs. clxxxj. vol. j.

465 Sicuti etiā, qñ alter cōcedit in emphyteusim, primus nō est citādus. Ro. in d. cōsi. ccxij. Hip. in rub. de ꝓba. Alex. in cōsi. xliiij. vo. iij. Calc. in cōs. cxxvj. Fel. in c. cū olim. de re iud. Grat. 2ſ. lxxix. vol. j. Mar. Iun. cōs. cxj. vol. iij. Rui. cōsi. 50. vol. j. & cōs. cvj. volu. ij.

Et

466 Et in alia declaratione regulariter, vt ponit Calcan. in cons. xvj. non est pars citanda quando petitur confirmatio priuilegij.

467 Citatio tñ est necessaria qñ iudex declarat suā suam suā. Bart. in l. ab executore. ver. quæro, qñ. ff. de appell. Bal. in l. ea quæ, vers. quærit gl. C. comminat. epist. Ioan. Fab. in l. j. ver. item dic. C. sent. rescin. non poss. Ruin. consi. cvj. nu. 10. volum. ij. & in consil. ciiij. ver. & ex hoc sequitur. vol. v.

468 Quod intellige, & declara, qñ parti fit ꝓiudicium, aliàs non requirit citatio. ita distinguit Barb. in 2ſ. xviij. ver. ecce nūc. vol. j.

469 Contrarium, ꝙ citatio partis nō requiratur in sua declaratoria iudicis, tenet Calcan. in consi. xvj. ver. sed in contrarium.

470 Prout in declaratoria sñę excommunicationis non requiritur citatio, vt voluit Roma. consi. ccccl xxxij. ver. quo ad secundum. Dec. in c. pastoralis. §. verum. nu. 3. de appell.

471 Et in declaratione Principis, ꝙ non requiratur citatio partis, tenuit Pau. de Cast. consi. cccxxxviij. ver. in contrarium facit. & ver. ex præfatis patet. vol. j. Alex. in consi. xj. nu. 12. ver. non obstat etiam. & nu. 14. ver. iij. respondeo. vol. vij.

472 Distingue autem pro cōcordia, quia aut sumus in vera declaratione, & non requiritur citatio partis: aut sumus in declaratione non vera, vel simplici, & tūc requiritur citatio partis. & ita concordantur istæ opiniones, prout ita distinguit Sarnens. in reg. de non toll. iur. quæsit. q. xiij.

473 LXXXVII. Limita, quia non debet citari debitor principalis, quādo agitur hypothecaria contra tertios possessores, ita dicit Alex. in consi. lxxxv. volumine ij.

Contrarium Barbat. in consi. xxviij. vol. j. vide suprà in ix. limit. vbi hoc declaratur.

474 LXXXVIII. Limita, nā valet examinatio testiū, tametsi pars non sit citata ad videndum iurare testes, qñ examinati sunt testes omni exceptione maiores. Hipp. in consi. Rebuf. in concord.

475 LXXXIX. Limita, quia contumax in vno actu, non debet citari in alio actu connexo cum illo, in quo fuit contumax. Hip. in rubrica de fideiuss.

476 XC. Limita, quia iudex pōt pronunciare, etiam parte non citata, declarando processum nullum, qñ constat notorie de incompetentia iudicis defectu iurisdictionis. Hipp. in rubr. de probat. post Dom. in c. tua. ad fi. de offi. vicar. Fel. in c. causam, quæ. de rescr. Oldend. in libel. iuris, & æquit. vide in amplia. xlviij.

477 Et idem, qñ iudex incompetens pronunciat se incompetētem, ga tunc non requirit citatio. Nicell. in lij. cōcord. in xlvj. fall.

478 XCI. Limita, in actu pendente à libera volūtate, quia in eo non est pars citanda. Alex. in consi. vj. vol. iij. vide suprà in lxv. limit. Maria. iun. in consi. lxxvij.

479 XCII. Limita in dispensatione, in qua pars non est citanda. Alex. in consi. xlv. vol. iiij. Nicell. in lij. concord. gl. in liij. fallen.

480 XCIII. Limita, in moderatione pensionis. Ro. in consi. cccl xix. in v. quæst. Caccial. in tract. pension. in xxiij. quæst.

481 XCIIII. Limita, qñ aliquis est absens ex propria culpa, quia licet sit vnus de vniuersitate, tamen non est vocandus ad actus faciendos per vniuersitatem. Bar. in l. omnes populi. ff. de iusti. & iur. Ab. in c. cum omnes. & ibi Fel. de constitutionib.

482 XCV. Limita, quia non vocatur dominus qñ communitas castri, vel villæ vult congregari pro imponēda talea, siue collecta pro satisfactione debiti cōis. Guido Papæ. q. dcxxxi. nu. 5. & 6.

483 XCVI. Limita in permutatione, quæ fit de beneficio iuris patronatus, quæ potest etiam fieri non vocato patrono. Rota in nou. dec. cccvij. & dec. Tholos. cvij. & ibi apostil.

484 XCVII. Limita, nā testis vt faciat ꝓbationē, non est necesse q̄ veniat ad depositionem citatus, ita ponit dec. Tholos. & ibi apostil. in dec. ccclxxxiiij. Nicell. in lij. concord. in fallen. cij.

485 XCVIII. Limita, quando pignora iudicialia exponuntur venalia, & venduntur, vt not. Alber. in l. creditor. C. de distract. pigno. dec. Neapolit. cccl ix. in antiquis.

486 XCIX. Limita in cessione bonorum facta, citatis aliquibus creditoribus apparentibus, quia operatur quo ad non apparentes, & non citatos. Guido Papæ. in consi. cxxiiij.

487 C. Limita in prorogatione fatalium. Calca. in consilio. xvj. Rota in decis. Cassad. vij. de appell. in fin. vbi loquitur quando fit prorogatio in vim bullæ Innocentiæ, & Lanfranc. de Oriano in tracta. de arbi. in j. par. nu. 54.

488 Et idem in prorogatione compromissi vlti. die. vt per Nicell. in lij. concordāt. in septima fall. Alex. consi. xxxiiij. vol. j.

489 CI. Limita, quia non citatur pars, quæ habuit instrm à notario, quādo altera pars corrigi petit errorem. Calca. in cōsi. lxix.

490 CII. Limita qñ prætor incipit à præcepto, vel ꝓhibitione, in quibus cassibus potest ita procedere. Calca. in consi. lxxxij. Nicell. in lij. concord. gl. in xlij. fall. Fel. in c. cùm olim. de re iud.

491 CIII. Limita ēt in vnione, quā Papa mādat fieri, vocatis vocandis, quia non est facienda citatio de priore, vel prelato illius eccleſiæ, cui fit vnio. Calca. in consi. cx. vide suprà lxxiiij. limit.

492 CIIII. Limita, quando, si fieret citatio, sequeretur impunitas criminis. Dom. in capit. j. §. fi. de homic. in vj. Fel. in c. cùm non ab homine. de iudi.

493 CV. Limita in eo, qui de culpa, vel cōtumacia est notatus, quia non debet citari. Inn. in c. ex literis. de exces. præla. Archi. in c. caueant. in prin. iiij. q. ix. Fel. in cap. quoniam frequenter. vt lite non contest.

494 CVI. Limita, quia testes super morte pōt iudex recipere ex officio, nemine citato. Bal. in c. quoniam frequenter. §. porrò. vbi Fel. vt lit. non contest. Nicell in lij. concord. gl. in lij. fallen.

495 CVII. Limita, qñ iudex mādasset alicui litē cōtestari, & ille, non facta contestatione litis, recessisset, quia ꝺ eum poterit ꝓcedi ad primum decretum, etiam non facta alia citatione. Fel. in c. qñ ꝺ. de prob. post Bar. in authen. qui semel. versi. quid si reus. C. quomodo & quando iud. Nicell. lij. concord. gl. in xxxj. fall.

496 CVIII. Limita, nam in confirmatione non requiritur citatio. Guido in sing. ccccxxvij.

497 CIX. Limita qñ iudex pronunciat in vltima die termini. Hipp. in sing. ccccxxviij. Nicell. in lij. concord. in iij. fal. & fall. lxj.

498 CX. Limita, quia non fit citatio quando deputatur tutor vel curator. Nicel. vbi suprà fall. xiij.

499 CXI. Limita vt per Nicell. in d. loco xxix. fall. & fallēt. lxxix. quando quis promisisset prosequi iudicium infra certū tempus, quia illo elapso potest ferri sententia absque citatione.

500 CXII. Limita qñ est directa commissio auditori cum clausula, si repereris: quia possunt recipi testes etiam parte non citata. vt per Rotam in antiq. dec. dclxxxv. & in no. dec ccclxxvj. idem tenet Bellam. dec. dcxviij. Staph. de lit. grat. & iust.

501 CXIII. Limita in consultore, qui non habet partes citare, nec aliquā solemnitatē seruare. vt per Doct in l. j. in prin. & iij §. j. ff. de appell. ponit Nicell. in concord. lij. gl. in lvij. fallent.

502 CXIIII. Limita quando esset facta commissio alicui auditori in causa personali contra aliquē, quia nec ille, nec eius procurator est citandus ad dicendum contra commissionem, Nicell. concord. gl. lij. in liiij. fallent.

503 CXV. Limita quando iudex dat licentiam notario corrigendi errorem suum, Bertr. in consi. cxlj. vol. ij.

504 CXVI. Limita quando superior auocat causam ab inferiore, Rebuff. in l. quod iussit. ij. not nu. 82. ff. de re iud.

505 CXVII. Limita in interinatione literarum regiarum, Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. nu. 83. ff. de re iud.

506 CXVIII. Limita qñ citatus in omnibus actibus, fuit etiam in omnibus contumax, & nunquàm comparuit, quia non est citandus ad sententiam, Afflict. super consti. in tit. de bannitis.

507 CXIX. Limita si occultat se citatus, quia nō est amplius citandus, Afflict. super constit. in titu. de bannitis.

508 CXX. Limita si habilitatur filia in prēiudicium agnatorum ad successionem feudi à Principe propter patris benemerita, Paris. in consi. iiij. vol. j.

509 CXXI. Limita si pars petiit associationem familię potestatis, quia vult accipere possessionem, quam propria auctoritate capere poterat. Grat. consi. xxxvij. vol. j.

510 CXXII. Limita, quia actus nullus defectu citationis, intelligitur nullus volente eo, cuius fauore citatio requirebatur, non tamē alius, eo volente, potest talem nullitatem deducere, Ruin. consi. lxxix. volumine quinto.

511 CXXIII. Limita, nam officialis curię etiam non citatus cōdemnari potest. Boer. dec. ix. nu. 10. & 11.

512 CXXIIII. Limita in prorogatione compromissi facta p arbitrum, vt dicit Bal. in l. j. ver. quæro an interlocutoria. C. de sent. ex breuiculo recit. Alexan. consi. xxxiiij. ver. & idem videtur & in effectu. vol. j. & superius etiam dictum fuit.

513 CXXV. Limita qñ princeps cōcedit alicui vt rem inuadat propria auctoritate, Afflict. super cōstit. in tit. de cult. pacif. nu. 13.

514 CXXVI. Limita quando quis vult arripere iter ad summū Pontificem quod obtinet vim appellationis, nam non requiritur citatio. Franc. post alios in cap. dilecti filij. de appella. Nicell. in concord. lij. gl. in lxiij. fallentia.

515 CXXVII. Limita qñ quis vult rescindere contractum factum per falsos testes, quia tunc non est necessaria ipsorum citatio, Ang. in l. Lucius. ff. de his qui not. infamia. Inn. in c. verùm. in fi. de foro compe. Nicell. in concord. lij. gl. in lxij. fall.

516 CXXVIII. Limita, quia quando prima citatio sortita est executionem, non est opus alia citatione. ad idem Fel. in ea. in omni. de testib. Nicell. in concord. lij. gl. in lxix. fallen.

517 CXXIX. Limita, nam quando agitur de prohibendo, vel impediendo peccatum, recipiuntur testes etiam parte nō citata. Fel. in c. iurauit. de probatio. Nicell. in concord. lij. gl. in lxxx. fall.

518 CXXX. Limita in nūciatiōe noui operis, q̄ ēt ꝓpria aucto

Universidad de Deusto
Biblioteca

ritate fieri poteſt,tex.in l.de pupillo.§.meminiſſe.& ibi no. Doct. ff.de nou.oper.nuncia.& in l.j.in princ.ff.eo.tit.

519 CXXXI. Limita,quia omnis citatio eſt perẽptoria illi,qui facit citari aduerſarium,quia eſt monitus à iure ad eundem actũ abſque alia citatione.Marian.in tract.citatio. in xxvij.articulo. in vj.q.principali.in ver.nonò omnis citatio.&c.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Citatio an inducat perpetuationem iurisdictionis in delegato.

1 VTrum ad perpetuandam iuriſdictionẽ delegati ſit neceſſaria citatio,vel alius actus ante citationem poſſit inducere perpetuationem iuriſdictionis.gl. in c.ſi à delegato.in verbo, ꝓceſſum, tenet ꝙ perpetuetur iuriſdictio ẽt per actum añ citationem in udice delegato.Idem tenet in clemen.ij.in verbo, ad partem. vt lite penden.& ibi Imo.gl.in c.ne aliqui.in gl. in verbo , incœpta. de hære.in vj.& gl.in c.quamuis.in verb.vſus.de offi. deleg. in vj. Hoſt.in c.relatum,de offi. deleg. & idem Hoſt.in c.licet vndiquer de of.deleg.& ibi Ioan.And.Ant.de But.ver.quæro cum gl.& ibi Car.in iij.q.& ibi Pet.de Anc.in j.q.idem tenet Io.And.in c.venerabili.de of.deleg.Bar.in l.more.ff.de iuriſd. omn.iud. & Dom.in c.non ita.ij.q.vj.Io.And.in c.quamuis.de of.deleg.in vj.& ibi Philip.Franc.& Pe.de Anc.Ang.in l.& quia.ff.de iuriſd.omn.iud. qui dicit Canoniſtas ita tenere.Pau.de Caſ.in d.l.more.ver.in tex.ibi, gerere cœpit.R.o.in d.l.& quia.ff.de iuriſ.omn.iud. Bal. in rubrica.C.de in ius vocan.Ang.Aret.in §.rectè quoque.inſt.mi dat.& iſtam opin.tenent Domini de Rota in antiq.dec. ccccxxxix.& in antiquioribus Biſigneti dec.j.in tit.de of.deleg.Barb.in c licèt,de of.deleg.& in c relatũ. eo.tit.Curt.iun.in apoſtill.ad Pau.de Caſt. in l.more.nu.6.ff.de iuriſd.omn.iud.Ant.de But.in c.relatũ.verſi. vſ.de of.deleg.vbi dicit legiſtas & Canoniſtas ita * communiter tenere.Afflict.ſuper conſt.in tit.de parti.prorog.termin.nu. 5.

2 Et iſtam opinionem tanquàm veriorẽ,& tanquam magis*cõmunem tenendam eſſe arbitror , quia pro ea ſtant Doctores,qui præualent ponderẽ,numero,& menſura,vt dicit Purpur.in l.more.nu.111.ff.de iuriſd.omn.iud.

Et iſta opin.in foro eccleſiæ proculdubio procedit etiam ex intentione illorum,qui tenent contrariam partem, vt per Bal. in d.c.licèt vndique,de of.deleg.Imo.in l.ij.§.ſed & ſi quis. ff. de donat.Barbat.in d.c.licèt vndique. Claud. in dict. l. more.Alex. in l. more.ff.de iuriſ.omn.iud.

3 Contrariã partem,ꝙ ſaltem ſit neceſſaria citatio,tenuit gl.i c. licèt vndique,in gl.ij.& ibi Cald.& Card.in vj.q.& Ant.de But.& Bal.& Imo.Abb.in vlt.not.de offi.deleg. & idem voluit Abb.in c. relatũ.& in c.gratũ.in iij.no.de of.deleg.Pet.de Anc. in d.c.gratũ. in d.j.not.Idẽ tenet Imo.in d.c.relatũ.& in c.gratũ in j.not. Fel.in d.c.relatũ.qui dicit iſtã partem eſſe*cõem.Arch.in c.non ita.ij.q. vj.& ibi Car.Alex.Arc.in c.quamuis.de of.dele.in vj.& ibi Dom. Io.de Fant.& Dom.in c.ſi à ſubdelegato.de of.deleg.in vj. & Philip.Franc.Io.Monac.in c.vt animarum,de conſt.in vj.Saly. in d. l. more.& ibi Alex.qui dicit iſtam partem*cõem.Dec. in c. relatũ. de of.deleg.Iaſ.qui dicit iſtam partem magis*cõem in d.l. more. Fel.qui dicit iſtam magis cõem,& tenendã in c.paſtoralis. §. quñ. de reſcript.Idem Fel.in c.cauſam quæ.de teſt.Alex.qui hãc partẽ dicit cõem in l.more.nu. 35.& ibi Claud. ver. ſed maior dubitatio.qui etiam dicit communem , prout etiam dicit communem Purput.ibi nu.113.licèt ipſe poſtea contrarium teneat.

4. Nonnulli vſi ſunt iſto temperamento, ꝙ per ſolã cõmiſſionẽ citationis ſit perpetuata iuriſdictio quo ad iudicẽ,vt morte delegantis mãdatũ non expiret.ita loquit Rota dec.ccccxxxix.in antiq.& j.in tit.de off.deleg.in antiquioribus.non aũt quo ad alios effectus maximè concernentes partẽ non citatã,& iſtã concord. ponit Mar.in c.propoſuiſti.in iiij.articulo principali , in iiij. q. de for.cõp.Caccial.in d.l.more.in xxvj.q.nu.31.Dec.in ver.in eã.gl. ibi,ſed qualiter incipit res geri.& Purpur.nume.113.& ſeq.& ibi Curt.iun.nu.77.& ita diſtinctio ſumitur ex dictis p Io.And. i addit.Spe.in tit.de recuſat.§.i.Ant.de But.in c.relatum. de off.deleg. Abb.in c.ſi.de of.deleg.Idem ſentit Io.And.in d.c.ſi. de of. deleg. Fel.in c.quia.V.de iud.Bal.in c.gratum.de offi.deleg.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Citatio nulla an inducat perpetuationem iurisdictionis.

1 SEd ſtatim dubitaꝫ,an citatio nulla ĩducat perpetuitatẽ iuriſdictionis.& licèt Hoſ.in c.licèt vndiq;.de of. deleg. dicat ꝙ ſic,& ſeqtur Gomeſ.in reg.c.i. de poſſ. ĩ vj.char. xl.ver.ſed aduertẽdũ.& iſtã vr tenere Ant. de But.in c. venerabili.de of.deleg.& Roma.in conſi.cccxxxv.

Contrarium tñ tenet Card.in c.venerabili.de of. deleg.& in c. licèt.in v.q.de of.deleg.& idẽ tenuit Hoſt.ſibi ꝑrius in ca.olim.in prin.de excep.Arch.in c.non ita,ij.q.vj.Pe.de Anc.in d.c.olim.de excep.& idem Arch.in c.quãuis.de of.deleg.in vj.& ibi gl.fin.& ĩ c.cùm plures.de of.deleg.in vi.quæ dicit,ꝙ per pactum nullũ nõ perpetuatur iuriſdictio.Dom.in d.c.quãuis.& in d.c.cùm plures. Philip.Franc.ibi.& Pet.de Anc.Io.And.in addi.Spe.in tit.de libel. cõcep.ĩ §.nũc dicam?.Abb.in c.gratũ.& ibi Fel.de of. deleg. Imo. in c.venerabili.in ſi.de of.deleg.& ibi Abb.Ang.ĩ l. ſi quis poſtea. ff.de iudi.& iſtã opin.tenet Iaſ.dicens illam*cõiter approbatam, in l.more.ff.de iuriſd.om.iud.Fel.in c.ex tenore. de reſcript.in ca. illud.de præſcri.Roma.in conſi. cccxxxij. & idem tenuit Curt. in apoſtil.ad Pau.de Caſt.in l.more.ff.de iuriſd.om.iudi.

Tenendo iſtam partem,quæ videtur eſſe*magis communis,

2 Primò Limita,quando citatus aliundè habuit plenam notitiã, quia tũc inualiditas citationis non nocet,Roma.in conſi.cccex. Fel.in c.gratum.de offi.deleg.

3 Secundò Limita,ſi poſt citationem inualidam ſit ſecuta compartitio partis,quia tunc perpetuatur iuriſdictio,Fel.in d.cap.gratum.ver.iij.not.de offi.deleg.

4 Amplia iſtam ſecundam partem,vt procedat , etiam ſi citatio ab initio ſit valida,ſed poſtmodũ fuit circumducta,Pur. in l. more.nu.114.ff.de iuriſd.om.iudi. Afflict.ſuper Conſti. in tit. de exord.& præpara.iudicio.nu.4.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Relationi nuncij an ſtetur ſuper reſponſione facta per eitatum.

1 DVbitant Doct.ſi nũcius referat citaſſe aliquẽ,& citatũ ſibi rñdiſſe,ꝙ nolebat cõparere,an ſtet relationi nuncij ſuper rñſione facta p citatũ.& variæ fuerunt Doctorũ ſnĩæ,nã ꝙ nuncio nõ credaꝫ,tenuit Io.And.in addit.ad Spe.in ti.de cõtuma.§.j.in addi. magna.in fi.in ver.circa fin.Ant.de But.in c.cùm parati.verſi.ſed nunqd credit.& ibi Imo.ver.an autẽ crederetur.de appel.Imo.in cle.ſi ante.ver.in iiij.& vlt.de do. & ꝛtu.Io. de Ana.in c.ad petitionem.ver.item adde prædictis. de accuſ.Pau.de Caſt.conſi.clxv.in ij.parte.& in l.tres denunciationes.C.qũo,& qñ iudex.Com.cõſi.lxxix.nu.7.vol.iij.Iaſ.in §.& ſi quidem, in l.properandum.C. de iud.Bertr.qui dicit iſtam*cõem.conſi. clxiij.ver. item quia. vol. iij in nouis.Milleus in practica criminali.ver.nuncius ſi refert.

Contrarium tenet Imo.in l.ſi finita.§.ſi plures.ver.ſed tu adde. ff.de dam.inſect.& in l.ex conſenſu.§.fi.ver.circa primũ. ff. de appella.Card.in clem.ſi ante.in viij.q.de do.& conru.Phil. Franc.in c.cùm parati.ver.vltr.quæritur.& ibi Dec.nu. 12. ver.iij. & vltim? caſus.de appel.& ibi Præpoſ.ver.ſed pone.nu.34.Imo.in e.ad petitionem.nu.31.ver.circa primam.& ibi Fel.de accuſ.Bar.in l.tres denunciationes.C.quomodo,& quando iudex.Boer.dec.cclxxvij.Alciat. de præſump. in iij. regula. in xiij. præſumpt. Tiraq. de retract.lignag.§.viij.in gl.ix.nu.17.

2 Abb.verò in d.c.cùm parati.de appel.dicit,ꝙ talis relatio nuncij facit præſumptionem , ita ꝙ iunctã cum non comparitione, probat eius contumaciam. Tiraq.ẽt de retract.dicit ꝙ licèt non omnino credatur,tamen non adeò plena probatio requiritur.

3 Limita,quia non credit nuncio aſſerenti ſe verberatũ in citando,Corn.in cõſ.lxxix.vol.iij.Pau.de Caſ.in conſ.clxv.vol.ij.Domi. in c.venerabilibus.§.ſecus.de ſent.excom.lib.vj.Hipp.in ſing.dlx. Iaſ.in l.age.C.de trãſac.Ang.in §.quadrupli.ver.an credaꝫ.inſti.de act.Iaſ.in l.properandum.§. & ſi quidem.C.de iudic. Guido Papæ dec.dcxxviij.Bertr.in conſi.ccxlix.vol.j.gl.conſue. Turonen. Alciat.in iij.regula præſump.in xiiij.præſumptio.nu.5.

De Dilationibus.

CONCLVSIO. I.

ARGVMENTVM.

Dilatione pendente officium iudicis conquieſcit.

1 COMMVNIS.& vulgaris eſt regula,ꝙ pendẽte dilatione,iudicis officium conquieſcit.l.ſiue pars.C.de dila.c.ſignificante.de appel.gl.in clemen.ſæpè.in verbo,poſt dationem.de ver.ſign. Iaſo.in l.ij,verſi.ij.vbi plura iura ad hoc allegat. ff.de re iudica.

2 Primò Amplia,etiam ſi iudex non detulerit appellationi,ſi tñ præfixit terminum appellanti,tñ pendẽte termino procedere nõ põt,vt no.Abb.in c.cùm cãm.nu.12.de re iud.& ibi Fel.ver. ad illas duas limitationes.& Philippus Frãc.in c.perſonas.ver.ſed dubitatur.de appel.Iaſ.conſ.xliiij.vol.iij.Alex.in d.l.j.ff.de fer.in ver. in gl.in verbo,momenti.Franc.in c.ſignificante.de appella.

3 Secundò Amplia,nam dilatione pẽdente,ꝓceſſus iudicis reddit ipſo iure nullus,gl.in l.j.ff.de feriis.ĩ verbo, nullus eſſe. Bouer. in ſing.in verbo,dilatio.el j.Iaſ.in l.ij.ver.v.ff.de re iudica. Bal.in l. ſiue pars.C.de dilat.Franc.in c.ſignificante.de appella.

4 Tertiò Amplia,vt ſnia lata pendente termino,adeò ſit ipſo iure nulla,vt conſenſu partium ratificari nõ poſſit,Bal.in l.pen.ver. & illud,quod dico.C.de arb.ſequitur Iaſ.in d.conſi. xliij. vol.iij. & in l.ij.ver.ij.adde.ff.de re iud.

5 Primò Limita,niſi factum iudicis,pendente dilatione nõ ꝓiudicaret dilationi datæ, nec illi ꝺiceret.Bar.in l.generaliter. §. his de ꝓſcriptibus.in fi.C.de reb.cred.& in l.ſi.ver.tu tene.ff.de fer.& in l.ij.in fi.ver.& iſta vera.ff.de re iud.& ĩ l.ſiue pars. ver. oppono ad primũ.C.de dilat.Aret.in c.cùm veniſſent.in vj.not. vbi ſublimitat.de teſt.q licèt poſſit ꝓcedere ſuper actu cõpatibili, non tñ tenetur hoc facere ſi nõ vult.Soc.in regula,xciij.in j.& xvi.limitat. Natta ĩ clem.ſepe. in iij.fall.de ver.ſign.Rota in nou.dec.cxxviij. ver.nam termini expectatio.Lap.alleg.lxxxij. ver. dic ꝙ dicebaꝫ. Franc.in d.c.ſignificante.in x.limitatione.de appella.Ant.de But. in c.ij.ver.fallit qñ.de dilat.Abb.in d.c.ſignificante. ver. nunquid aũt poſſit.de appel.Bal.ĩ d.l.ſiue pars.ver.vel niſi.C.de dilat.Iaſ.ĩ l. ij.ver.limita j.ff.de re iud.Ang.Aret.in §.ſi minus. nu. 11. inſti. de act. Soci in l.ſi quis hæres ita in ij.not.ff.de acq.hæred.ſentit Inn. in c.ſignificante.in verſi.& hæc eſt ratio.& ibi Ant.de Butr. verſi. fallit ij.de appell.Bal.in l.quãdiu.la vltima.ff.de acq.hæred.ver.in eadem gl.& ibi Imo.ver.item adde.Alexan.in l.ij. ver. ſucceſſiuè quæſuit Bar.ff.de re iudi.Imo.in c.ſignificante,ver.fallit v.de appella.Bellam.dec.622.ver.iij.quia.

6 Et propterea dẽ ꝙ ſuper diuerſo ab eo,ſuper quo eſt data dilatio ꝓcedi poteſt,Roma.in l.quãdiu,la vltima.nu. 1.ff.de acq. hæred.vbi ſublimitat Iaſ.ĩ rubrica,in princ.C.de ſucceſſ.edict.& fuit dictum Bal.in d.l.quandiu.ver.in eadem gl.de acq.hæred.

7 Secundò Limita,qñ cauſa dilationis eſt finita,quia dato ꝙ nõ preterierit tempus primæ dilationis,tñ iudex põt procedere.Bar. in l.ij.ff.de re iud.ver.& iſta vera.& in l.à ſilia.§.alumno.ff. ad Trebell.& in l.ſi qs hæres.ff.de acq.hæred.& ibi Bal.Bar.ĩ conſ.clxiiij. incip. ꝓceſſus,& ſnia.Soc.in d.regula.xciij.in ij.& xv.fallen. Frãc. in c.ſignificante.in quarta limitatione.de appel.Ang.Aret.in §. ſi minus.nu.11.inſti.de act.Bal.in l.ſi.in quarta quæſtione.ff.de fer. Io.And.ſuper rubrica,de conceſſ.præb.Natta in dict.clem. ſæpe, in princ.in prima limitatione.Iaſ.ĩ l.ij.ff.de re iud. Alex.in l. ij. ver. ſucceſſiuè quæſuit Batto.ff.eo.Imo.in d.c.ſignificante. ver.fallit vltimò.de appel.Rom.in l.quandiu.la vltima.ver. & hæc vera. ff. de acq.hæred.& ibi Aretinus.nu. 5.

8 Quod procedit etiam in dilatione legali,vt per gl.pen.in ſi.in c.ſi.de conſuet.in vj.Bal.in l.ſi.ver.quod eſt dictum.C. qui admit.

Contrarium ſentit Ioan.And.in tit de dilat.in §.j.ver. probatoria.vbi tenet ꝙ ceſſante cauſa dilationis,nõ ceſſat dilatio ipſo iure,ſed iudex debet illam reuocare.

9 Tertiò limita qñ dilatio fuit reuocata per iudicem,quia reuocata dilatione iudicis officiũ nõ conquieſcit,ẽt pendente termino dilationis,vt no.gl.in d.l.ſiue pars.in verbo, curricula.Ant.de But.in c.ſignificante.ver. fallit iij. de appel.Soc. in regula xciij. in iii.& xviij.limitat.Franc.in c.ſignificante. ver. limita tñ. Bald.in l. quandiu.la vltima.ff.de acq.hæred.verſi.in eadem gl. Aret. in §.ſi minus.nu.11.inſt.de act Caſſad.dec.ix.de appell.nu.2.Cyn.in l.ſiue pars in ij.not.C.de dilat.Aret.in l.quandiu.nu. 5.ff.de acq. hæred.Bal.in c.ij.nu.7.de dilat.

10 Primò Declara,quia tunc iudex põt reuocare dilationẽ, qñ dilatio non fuit data de conſenſu partiũ:ſed ſi de cõſenſu partiũ dilatio data fuiſſet,tunc iudex abſque conſenſu partium ſine cã illam reuocare non poſſet,Ant.de But.in c.ſignificante.ver. fallit iij.de appellatio.& ibi Franc.ver.limita tamen.Aret.in d. l. quandiu.nu. 5.ff.de acq.hæred.

11 Secundò Declara,quia ſi dilatio fuiſſet data abſque cãæ cognitione iudex eam ẽt ſine cauſæ cognitione põt reuocare. Bal. in l.ſi pacto,quo pœnam.in princ.C.de pactis.Franc.poſt Abb.in c.ſignificante.ver.limita tamen.de appell.

12 Quartò limita niſi ex cauſa ſuſpicionis,quæ dilationẽ nõ expectat,aliquid innouetur pendente dilatione,vt eſt tex.in l.ſi ſtipulãta gl.ij.ff.de pignor.dicit Bal.in l.ſiue pars.in ij.not.C. de dilat. & ibi Cyn.ẽt in ij.no.Soc.in regula xciij.in iiij. & xix.fallent. Inn. in c.ſignificante.de appell.& ibi Ant.de But.ver. fallit ij. Franc. in c.ſignificante.in vij.limit.Georg.Natta in clem. ſæpe.in princ.in iiij.limita.Imo.in l.ſi quis inſtituatur.ver.nota ex ver. & interim. ff.de hæred.inſti.Rom.ſing.delxxj.inci.licèt iudex.Hipp.in §.examinanda.nu.30.in practica criminali,vbi dicit ꝙ qñ dubitatur de tumultu,iudex poteſt executionem ſententiæ capitalis dilatione pendente facere.Iaſo.in l.ij.in quinta limitatione. ff.de re iud. Bal.in l.Ariſto,§.ſi maior.ff.de iur.deliber.Imo.in d. c. ſignificante.ver.item fallit iij.de appel.

13 Quintò limita,nam procedi põt per iudicem ẽt pẽdente dilatione in fauorem illius,cui data eſt dilatio,Bal.in l. quod fauore,in princ.ver.iij.exemplificatur.ff.de Carb.edicto.Soc. in regula,xciij.in v.fall.de appel.Imo.in l.ſi quis inſtituaꝫ.ver.not.ex ver. & interim.ff.de hæred.inſt.Alex.in l.ij.ver.aliam limitationem.& ibi Iaſ.verſ.limita.iij.ff.de re iud.

Et propterea ille qui perit dilationem,poteſt comparere, acta facere,& procedere in iudicio,etiam pendente dilatione: Franc. in d.c.ſignificante.in vj.limit.de appell.

14 Sexto limita,niſi pendente dilatione altera pars attẽtaret,qa ẽt dilatione pẽdẽte põt inſtari pro reuocatione dictorũ actorũ, Inn.in c.ſignificante.ver.& hæc eſt rõ.de appellat.Soc.in d.regula,91.in vj.fall.Abb.in c.ſignificante.ver.idem dixi aliquid.de appel.& Imo.ibi ver item fallit.iij.Franc.ibi in viij.limitatione.

15 Septimò limita,niſi iudex procederet pendente dilatione de conſenſu partium,Ant.de But.in c.inſinuãte.ver.fallit j.de appella.Soc.in reg.93.in vij.fall.Rom.in l.ij.nu. 55. verſ.vlti.fallit. ff.de re iud.Natta in clem.ſæpe.in princ.ver.vij.fallit.Franc. in c. ſignificante in ij.limit.de appell.

16 Vel quando is,qui habuit dilationem,renunciaret ei, Are. in l.quandiu.la vltima,nu. 5.ff.de acq.hæred.

17 Octauò limita,niſi pro tuitione dilationis iudex procederet. quia hoc ſibi licet,etiam pẽdente dilatione,Bal.in l.ſi quis ſeruo. ver.ego dico.C.de furt.& ſeru.corrup.Soc.in dict.reg. xciij. ĩ viij. fall.Natta in clem.ſæpe.in prin.ver.tu adde octauò.de verb.ſigni. Franc.in c.ſignificante.ver.iij.limita.de appell.

18 Nonò limita qñ cõmittitur aliquid expediendum,pendente dilatione,Ant.de Butr.in c.inſinuãte.ver.fallit.iiij.de appell.Soc.ĩ d.reg.xciij.in ix.limit.Imo.ĩ d.c.ſignificãte.ver.fallit.iiij.de appell.

19 Decimò limita,quando is,qui procedit,pendente dilatione, probabiliter di lationem ipſam ignorat,Soc. in d. regula xciij. in x.limita.ex mente Spec.in tit.de appell.in §. nouiſſimè.ver.xiij.quia.

20 Vndecimò limita,qñ ratione cõfeſſionis factæ à parte in iudicio,vel aliàs ſuper notorio,iudex procederet:nam tunc procedere poteſt,etiam pendente dilatione,ex mente Spe. in tit. de appell.in §.nouiſſimè.ver.xiij.quia.

21 Duodecimò limita,qñ dilatio data,fuit nulliter data,quia pẽdente dilatione nulliter data , iudicis officium non conquieſcit. l.cum pater.§.curatoris.& ibi gl.in verbo,quanquàm. etiam Bar. not.ff.de leg.ij.& ibi Bal.& ibi Pau.de Caſt.& Imo.Soc.in d.regu. xciij.in xij.limitat.Iaſ.in l.ij.ver.iiij.limita. ff. de re iud. Franc.in d. c.ſignificante.in ix.fall.Ro.in l.quandiu.la vltima.ver. item & iij. ff.de acq.hæred. Aret.nu. 5.ibi.

22 Decimotertiò limita,qñ dilatio data eſſet inutilis ad cauſam expediendam,quia tunc,illa non expectata , poteſt Iudex in cauſa procedere,Soc.in d.reg.xciij.in xvij. limit. Natta in cle.ſepe. in princ.ver.ij.fallit.de ver.ſignifi.

23 Decimoquartò limita,quando conſtat dilationem petitam, fuiſſe calumnioſè petitam,quia tunc pendente dilatione tenet Iudex procedere,Soc.in d.reg.xciij.in xiij.limit.

24 Decimoquintò limita,nã pẽdẽte dilatione põt dari alia dilatio,que incipiat finita prima dilatione, Bar.in l.quãdiu.la vltima. ver.ꝗro quo ſtatuitur hic terminus. ff. de acq.hæred. & ibi Ang. ver.quia imò & ſi vna.& ibi Imo.ver. & ex hoc nota. & ibi Aret. nu. 5.Abb.in c.ſignificante.ver.nũquid aũt poſſit.de appell. Soc. in reg.xciij.in xiiij.limitat.Bouer.in ſing.ſuo in verbo,dilatio.Iaſ. in l.ij.ver.hinc infert Bar.ff.de re iud. & fuit de mẽte gl. in verbo, poſt dationem.in clem.ſæpe.§.nos vſum.de ver.ſigni.

25 Declara vt per Abb.in d.c.ſignificãte.in loco prælegato.& per Iaſ.in rub.de ſucceſſ.edict.videlicet vt hoc non procedat,qñ ſecundus actus dependet à primo, ſed tantummodò quando actus ſunt omnino diuerſi.

26 Quod maximè procedit quando diuerſis perſonis aſſignantur diuerſæ dilationes vna poſt finem alterius.vt ponit Bal.in l.ſi. ver.quæro quid eſt dictum.C.quiadmit.

27 Decimoſextò limita in Fiſco,cuius fauore compellit debitor debitoris ſui pendente dilatione ſoluere.l.j.C.de condict. ex leg. ponit Natta in cle.ſæpe.in prin.ver.v.fallit.de ver.ſign.

28 Decimoſeptimò Limita,nã pẽdẽte termino iuris,vel hominis ad recipiendos apoſtolos,valet proceſſus factus per iudicẽ,vt dicit Rota in nouis dec.cxxxviij.& in antiq. dec. ccccv. Bellam. dec.dcxxij.qui declarat qualiter procedat dicta concluſio. Natta in clem.ſæpe.in princ.in ſexta limitat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

29 Decimooctauò Limita.nam pendẽte termino dato ad ſoluendum condemnatis ciuiliter,vel criminaliter, capi poſſunt vt caueant de ſoluendo adueniente termino,Ang.in l.ſi debitori.ff. de iudi.laſ.in l.ij.in fi.verbis.ff.de re iud.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Prorogatio dicitur durante primo tempore.

1 DIcit tex.in l.ſed & ſi manente.ff. de preca. ꝙ durante primo tpe,dr̃ prorogatio. & ibi Alber.in ver. p̃dicta verò,gl.in l.iiij.in princ.in verbo protelare.ff. de dam.ſſ.& Bar.ibi ver.ḡro de ḡſtione.& ibi Ang. ver.in textu,ibi,renouare.& Rom.in ver. nota ibi, vel renouare.& Cum,verſic.item nota differentiam. & Imol.ibi, ver. nota ꝙ aliud.Spec.in tit.de iud.deleg.§.excipi põt.verſi.itẽ ꝙ iuriſdictio ad tẽpus.Ant.de But.in c.p̃terea.ver. quæro an iudex. de dilat.Fely.in c.de cauſis.ver.dicunt hic Doct.de off.deleg.Spe. in tit.de dilat.§.nunc videamus,ver.& ſunt hæc in argumẽtũ.Sal. in auth.ſi tñ.in fi.ver.quæro vlteri⁹.C.de tempo.appell.Ang.in l. fi.ver.in gl.forſitan.ff.de feriis.& ibi Pau.de Caſt.verſi. ſed vtrum iudex.Lanfranc.in c.qñ ⅁.in verb.dilationes.ver.finaliter vnum non omitto.de prob.Dec.in c.perſonas.ver.vlterius in terminis. de appel.Bal.in l.ſi à te.C.de pact.inter emp. & vend.verſi. aut reprobat aliquid. &ſi c.Quintauallis.nu.27.ver.ſed an finito. de iureiur.& in conſ.li.ver.item iſta tria.vol.v.Rota dec.cccxxxj.verſ. x.& vlti.in nou.Abb.in c.de cauſis.nu.7.ver.& aduerte, qa iſta ꝓrogatio.de of.deleg.Bal.in c.fi.nu.32.ver.vt vnũ ſcias.de conſuetud.Bal.ī repet.l. Aemilius.ī v.not.ff.de minor.Boer.dec.cxcviij. Lanfranc.in trac.de arbitr.ver. ꝓgatio.Purpur.in l.lecta.nu.55. & ſeq.ff.ſi cert.pet.Pau.de Caſt.in l.j.C.de dilat.ver.itẽ iudex.Rebuff.in tit.de prorogа.dilat.in verbo,renouari.Alex. conſil. lxxv. nu.4.ver.pro hoc facit.vol.ij.Maria.in c.ſignificaſti.verſi. quo ad primum articulum.de for.compe,Tiraqu.de retract.conuentio. §.j.in gl.vij.nu.24.

2 Primò amplia,vt etiam vltimo temporis momẽto fieri poſſit prorogatio,& habet effectum prorogationis,Bal. in c. de cauſis. nu.6.ver.quid ſi prorogatio fit.& ibi Fel.in ver.ij.declaratio ſit.& Dec.ver.prædicta concluſio.de of.dele.Barbat.in c.j.& ix.nu. 57. ver.ſed pone.de offi.deleg.Tiraquel.de retract.conuentio.§.j. in gl.vij.nu.41.

3 Quod limitat Bal.in l.ſi à te.C.de pact.inter emp.& vẽdi.ſi modò actus ꝑfici poterat in d.vlti.temporis momento,ſecus ſi in dicto tpe perfici non potuiſſet.cum qua limitatione tranſit Fely.& Dec.in locis proximè allegatis.Tira.de retract.in loco ſuprà allegato,n.42.ver.verũ ne erres.& idẽ qd̃ dicit Bal.i d.l. ſi à te. voluit Bar.in l.cũ ſtipulatus ſim à Proculo.ver.item facit.de ver.oblig.

4 Secundò Amplia,vt progatio ſimpliciter facta durante termino,cẽſeaẽ facta cum eiſdẽ qualitatibus & cõditionibus, qb⁹ erat factus primus actus.l.ſed & ſi manẽte.ff.de precar.l.Labeo.§. hęc añt.ff.de arbit.Bar.in l.j.§.& poſt operis.ver.ſed in bannum.ff. de oper.nou.nunc.Hoſt.in c.præterea.el ij.in fi.verſi.qd ſi is,cui quis condemnatus eſt.de appel.& ibi Inn.ver.item ſi aduenięnte.Pau. de Caſt.in l.j.§.& poſt operis.ver.ſuper eo.& not.Bar.& ibi Alex. in v.no.ff.de nou.op.nunc.Bal.in c.venerabilem.verſ.pone plat⁹. de electꝰ.Dec.in c.p̃terea.ver.ſi tñ debitor.de appel.Alex.in l.cum ſtipulatus ſim mihi à Proculo.ver.in gl.in ver.ꝑficere.de vet.obl. Bal.ī l.ſi cõſtãte.ver.ſed pone.C.de donat.añ nup.Imo.⅁ſi.xj. ver. & licet terminũ.Cæpola ⅁ſi.viij.ver.p̃terea hoc ẽt probatur.Fel.ī c.j.ver.ſolutio ſi actũ cõſideras.de iud.Pariſ.conſi.xliij.nu.1.verſ. quod quidẽ.vol.j.Lanfrãc.in trac.de arbitr.ver. ꝓgatio.Claud. in l.j.§.& poſt operis.ver.& dum Bar.ff.de op.nou.nũc. Boer.dec. cclxxxiiij.nu.9.Soc.in l.lecta.in viij.not.ff.ſi cert.pet.Curt.Iu.cõſ. j.in ver.ij.ponderandũ eſt.Curt.ſen.conſi.lvij.nu.42.verſ.quia eſt eiuſdẽ naturæ.Dec.cõſ.cccxciiij.ver.ſed prædictis,& ſimi.Mar.in c.ſignificaſti.ver.aſſumo nunc ſeptimũ articulũ.de fo.comp. Rebuff.in concord.in tit.de prorog.dilat.in verbo.ii.infertur.

5 Primò amplia iſtam ampliationem ſiue fuerit facta prorogatio incontinenti,ſiue ex interuallo.Reb.in cõcord. in tit. de prorog.dilatio.ver.ſiue fuerit facta.

6 Secundò Amplia idẽ eſſe in renouatione.Bal.in l.ſi conſtante. ver.ſed pone.C.de donat.ante nupt.& in l.ẽr.in ſi. ver. extra ḡro. C.de iur.dot.Pau.de Caſt.in l.cum plures.in §.legẽ.ff.locat.ver.in tex.ibi,quoddã.Bal.in l.legẽ.ver.ſed qd in ꝑctu.C.locat.Bar.in l.ſi mihi& Titio.ver.vñ tunc crederem.ff.de ver.oblig.Bal.in l.j.ver. ſed quid ſi dominus,C.qñ non petent part.Alex.in conſi.cv. ver. quia reſpondeo.volu.iiij.& conſil.ij.ver.& licet noua conceſſio. vol.v.& conſi.lvij.in fi.ver.quid cũ tractemus,vol.iiij. Dec.conſi. cccevij.nume.8.verſiculo confirmatur iſta concluſio.& conſilio cccclx.nu.16.ver.& hoc idem comprobatur.Cur.Iun.cõſi. j.verij.ponderandum eſt.

7 Tertiò Amplia,vt procedat etiam in tacita renouatione, vt ꝑ Rui.conſi.lxviij.nu.4.ver.iſtis caſibus.& ver. non obſtat. volu.j. Alcia.de præſump.in ij.reg.in xvij.præſump.

8 Quartò Amplia,vt hoc ꝓcedat ẽt in materia pœnali,vt tradit gl.in l. Aemilius.in ver.reſtitutũ.ff.de minor.Bal.in l.acceptã mutuo.in vij.q.C.de vſur.Bar.in l.j.§.& poſt.ver.ſed ſi bannum.ff. de ope.noui.nunciatio.Alex.in l.j.§.& poſt operis.ver. & inquantũ Bar.ff.de op.no.nũ.Bal.in l.j.in x.q.C.de his,quę pœ.nom.Pau.de Caſ.in l.cũ ſtipulat⁹ ſim mihi à Proculo.ver.ſed hic ḡro.ff.de ver. ob.& alij.& Ale.ver.ī gl.i fi.verbo pſicere.Calcan.ī ⅁.lxxix.ver.& ſi ꝓſentire debeãt.Cepolla cõſi.criminali viij.ver.p̃terea hoc ẽt probatur,Pau.de Caſ.in l. inſulã.§.j.ver.quod no.pro eo.ff. locat. Bal.in c.p̃terea.ver.ſi prorogatur terminus.de appel.Frãc.in c. cũ ex eo.ver.vlti.not.de elect.ī vj.Boer.dec.cclxxxiij.nu.9. & nu. 14.Tiraq.de retract.cõuen.§.j.in gl.vij.nu.27.ver.ex quo fit.

Contrariũ Bal.in l.item quæritur.§.qui impleto.in ij.queſ.ver. iuxta hoc quæro.ff.loca. Alber.in l.ſed & ſi manente.nu.1. ver.& ꝺicta vera.ff.de preca.Hipp.ſing.ccc.Dec.Tholo.clxxxj.Rui.⅁ſi. lxj.nu.37.ver.tñ in hoc nouo cõpromiſſo.vol.v.Bero.q.100.nu. 6.& ſeq.Alex.in apoſtil.ad Bar.ī l.iiij.ff.de dam.infect.verſ.ſed qd ſi factũ fuit.Rebuff.in ꝓcord.in tit.de prorog.dila.ver.iiij.limitat. Tiraquel.in l.boues.§.hoc ſermone.nu. 54.ff.de verb.ſigni.

Et ꝑ iſta opi.facit, quod dicitur infrà in limitatione iſtius ampliationis,quòd non cenſentur repetitæ qualitates odioſæ.

9 Tenendo primã opi.illã limita in alia ſubſequenti locatione, in qua pœna non cẽſetur repetita.Bal.in l.cùm pater.§.pater certam.ver.iij.not.ff.de leg.ij,& ibi Imo.ver.nota quia ſermo.

10 Quintò Amplia,vt ẽt cenſuræ cẽſeantur repetitæ in progatione.tex.eſt in l.lecta.ver.dicebam.& ibi Pau.de Caſt.no.ff.ſi certpe.ver.in tex.ſed cum ſortis.& ibi Alex.in v.no.Alex.in d.l.j. §.& poſt operis.ver.tu ergo pro regula.ff.de ope.no.nunc.

11 Sextò Amplia,vt ẽt iuſm cẽſeatur repetitum in prorogatione,vt per Bal.in ca.venerabilẽ.ver.pone prælatus.de elect.& ſentit Bar.in d.l.j.§.& poſt operis.ver.idẽ dico de iuſo.de ope.no.nũ. Card.in clę.j.§.nos itaque.ver.v.quæro.de iureiur.Bar. in l. cũ ſtipulatus ſim mihi à Proculo.ver.item ſi quid prorogaui.ff.de ver. obl.Calca.⅁ſi.lxxix.ver.& ſi cõſentire debent.Laſ.in d.l.j.§.& poſt operis.ver.tu ẽt pondera.Fel.in c.j.ver.vtrum aũt creditor. de iureiur.& in c.ij.ver.& ex iſta.de ſponſ.Dec.Tholoſ.clxxxj.Barb.⅁ſ. xxxi.ver.& adhuc.vol.i.Boer.dec.cclxxxiiij.nu. 1.Rebuff.in concord.in tit.de ꝓrog.dilat.ver.idem dicemus in iuſo.Curt.Iun. in l.lecta.nu.10.ver.circa ſecundam quæſt.ff.ſi cert.pet.Pariſ.in cõſi. xliij.nu.2.vol.j,vbi dicit hãc veriorem,& magis*cõem.Dec. qui dicit cõem in c.de cauſis.nu.7.de of.deleg.& cõem dicit Cagno. in l.lecta.nu.101.ff.ſi cert.pet.& idem dicit Galleſ.in tract.de obliga.in forma Cam.nu.10.

Contrarium in iuſo voluit Dec. in c.de cauſis,verſi.ſed aduertendum eſt.de of.deleg.Bal.cõſ.cccexxxvj.vol.j.Iaſ.in l.lecta. verij.principaliter.ff.ſi cert.pet.& ibi Dec.nu. 14.ver.circa ſecundam quæſtionem.Card.in clemẽ.j.§.nos itaque.q. v. de iureiur.Hipp. in ſing.ccc.Soc.conſi.xcix.ver.ſuccedit aliquid diſcutiendũ. vol. iij.Rui.conſi.lxj.nu.37.ver.tamen in hoc nouo cõpromiſſo. vol. v.Bero.q.100.nu.6 & ſeq.Cotta in memor.in ver.iuſm interpoſitum.Grat.in conſi.xv.nu.19.vol.j.

12 Declara,nã excuſatur à periurio, qui nõ ſoluit in primo termino,vt per oẽs ſuprà allegatos.& declarat An. de Bu.ī c.quãto. in fi.de iureiur.ver.vlti.vſ.vbi qñ ignorante debitore creditor remittit.de quo etiam per Rebuff.in concor. in tit.de prorog.dila. ver.idem dicimus in iuramento.Abb.in c.præterea.nu.4.ver.cadit hic vna.de appel.

13 Septimò Amplia,ẽt quo ad excommunicationẽ,nam qui tenebatur ſoluere infrà decem dies ſub pœna excõicationis, ſi decem dies ſunt prorogati,& in tpe prorogato non ſoluit, incidit in excõicationem,Inn.in c. præterea. ver. ſi autem Sempronius. de appel.& ibi Bal.ver.ſi prorogatur terminus.& Dec.ver.ſucceſſiuè Abb.Io.And.ver.quid ſi Sempronius.Ant.de Bu.ver.quia lata ſententia..Abb.ver.& cadit hic vna.Rebuff.in concor.in tit. de prorog.dila.ver.ideo ſi percipiatur.

Contrariũ ẽt in hoc tenet Collect.in d.c.præterea.nu.6.ver.eo autem quod infert.& Henric.ver.ſimiliter ſunt contrarij.

14 Et hoc non habet dubiũ,ſed dubiũ eſt,qa multi tenuerũt, ꝙ incidat in excõicationẽ,ẽt ſi in primo termino extẽdẽtis nõ ſoluit,vt tenet Hoſ.in c.p̃terea.ver.quid ſi is, cui quis cõdemnaꝰ.de ap.& ibi Io.And.ver.quid ſi Sẽpronius.Anc.nu.10.ver.iij.quęro. Henr.Boich.ver.ſi q̃ris,qñ creditor.Rebuf.in cõcor.in ti.de prorog.dila.ver.ideo ſi præcipiatur.Bouc.in verb.prorogatio.ſin.ij.

Contrariũ Inn.in c.præterea.ver. ſi aũt Sempronius. de appel.

Bar.in l.j.§.& poſt operis.ver.idẽ dico.ff.de ope.no.nun.Imol. ibi ver.extra gl.Bal.in d.c.præterea.ver. ſi ꝓgatur terminus.& ibi Dec.ver.ſucceſſiuè.& Abb.verſi.& cadit hic vna. de appel.& ibi Collect.qui dicit ita*cõiter teneri,in ver.ſed ſi feratur. & ibi Frã. ver.in gl.j.& Imo.ver.ii.

15 Ant.de But.concordat in d c.præterea.de appel.verſi.quæro lata ſnia.ſequitur Apoſtilla.ad dec.Tholoſa.clxxxj.vt prima opinio procedat ante factum,tanquam tutior.ſecunda opinio procedat poſt factum:quia etiam in cenſuris fit interpretatio in dubio in benigniorem partem.

16 Octanò Amplia,vt procedat ẽt quo ad qtalitates beneficii, de neceſſitate aliàs exprimendas,quæ tñ veniunt in prorogatione,ẽt nõ facta expreſſione.Rota in nouis dec.cccxxxj. Bertac. in tract.de Epiſcopo,in j.parte.ij.partis princip.in xxj.q. ver. & ſcias ꝙ valet.Fel.in tracta.qñ literæ Apoſtolicæ.ver.limitatur quintò. Io.de Syſua in tracta.benefic.q.vj.ver.fallit quintò.Pariſi. conſil. xlvij.nu.28 ver.prout etiam.vol.iiij.

Contrarium Bellamera dec.dcclij.Aret.in conſi.vij.

17 Primò limita ſecundam ampliationem principalẽ vt cenſeãtur repetitæ qualitates fauorabiles,non qualitates odioſę.Bal.in l.ſi à te.C.de pact.inter emp.& vend.Fel.in c.de cauſis.ver.i. limitabitis.de of.deleg.& ibi Dec.ver.iij.prædicta concluſio.Corn. cõſi. xcij.ver.ex quo itaque.vol ij.Tiraq de retrac.conuen.§. j. in glo. vij.nu.40.ver.nec tamen interim.

18 Et propterea iuramentum non cenſetur repetitum in materia l.ſi quis maior.C. de tranſact. quæ eſt odioſa,vt dicit Grat. in conſi.15.nu.19.& ſeq.vol.j.

19 Secundò limita,qñ prima prorogatio à pari potentia proce dit:ſecus verò quando non procederet à pari potentia. Lancel. Dec.in l.j.ver.& inquantum Doct.de iudic.

20 Tertiò limita quo ad ea,quę ſcripturã requirunt,& ꝓpterea nõ cenſẽt facta tacita relocatio ꝓ publicum inſtrm habẽs executionem paratã.Bal.in l.legem.in prin.ver.ſecus ſi aliquid.C. loca. refert,& ſequitur Ant.de Canar.in tract.de execu.inſtru.q. xliiij.

21 Tertiò Amplia principaliter,nã actus factus tpe prorogato, cenſetur vnus & idẽ actus cũ actu primi tpis. l. ſed & ſi manente. ff.de preca.Bal.ī.Aemilius.in v.not.ver.ſed pone.ff. de minorib. Rota in nouis dec.cccxxxi.ver.xx.& vlt.Bar.in l.iiij.ff.de dam.ſſe. ver.aduerre ad verba.& ibi Ang.ver.in tex.ibi,vel renouare. Cuma.in ver.itẽ not.Alber.in d.l.ſed & ſi manente.ver.ſic ergo not. Bal.in l.i.ver.ſol.ſi actum de iudic.& in l.meminiſſe.in vlti.q.ff.de offi. ꝓconſ.& lega.Corne.conſi.xcij.nu.13.verſi. ex quo itaque. vol.ij.Dec.in conſi.cccexcvij.ver.& cõprobat iſta cõcluſio.Imo. in c.ſi.ver.in ea.gl.in fi.de precar.Bal.in l.eum.q.§.iudicare.ver.in ea.gl.ff.de iuriſd.om.iudi.Marti.Laudẽ.ī tract.de offi.prin.q.lxvij. Alber.de Roſa.in l.meminiſſe.nu.3.ver.item nota ꝙ ſecũdæ.ff.de offi. ꝓconſ.& leg.Alex.in l.iiij.ver.itẽ inducif.ff.de dam. infe.Rebuf.in cõcor.in tit.de proro.dila.ver.& infertur. Tiraq. de retra. cõuen.§.j.in gl.vij.nu.30.ver.& ſimile quoque eſt. Corne. cõſi. ccxxxv.nu.9.ver.vltim.quando aliqua diſpoſitio.vol.ij.Lancelo. Dec.in l.j.ver.& inquantum Docto.ff.de iudic.

22 Cõtrarium in dilatione,vt quamuis nondũ finita prorogeſ, tñ cenſeatur noua dilatio,& propterea cauſa requiratur. Fulg. in l.fi.ver.in gl.j.de fer.& ibi Alex.nu.13.verſi.item adde. Iaco.de S. Georg.ibi,ver.aduertite etiam.

23 Sed ꝙ idem ſit in dilatione ꝙ in aliis,dicit Ang.in l.fi.ver. for ſan añt.ff.de fer.& ibi Pau.de Caſt.ver.ſed vtrũ iudex.Spe.in tit.de dilat.§.nunc videamus,ver.& ſunt hęc in arg.Iaſ.in l.fi.ver. v. no. limi.ff.de fer.& Pau.de Caſ.in l.j.C.de dila.ver.item iudex.Cæpol. caute.xiij.Lãfrã.in c.qñ ⅁.in verbo,dilationes. ver. finaliter vnũ non omitto.de proba.Dec.in c.perſonas.nu.13. verſi. vlterius in terminis.de appel.Bru.in tract.de forma.ver.item dubitatur.

24 Limita hãc ampliationẽ,vt ꝓcedat quo ad ipſos paciſcẽtes, & quo ad ea,quæ depẽdent ab eorũ voluntate, non aũt in ꝓiudiciũ tertij:aut quo ad ea,quæ ab eorũ voluntate nõ depẽdẽt.Hoſ. Io.And.Ant.de But.Anch.& Henri.Boich.in d.c.præterea.de appel.in locis proxi.alleg.Imo.in l.j.§.& poſt operis.ver.extra gl. ff. de ope.no.nun.Dec.in cõſi.xciij.nu.2.& ſeq.Fel.in c.j.ver.& tenẽdo hãc partẽ.de iureiu.Barba.cõſi.xxxj.ver. & adduco qd̃ voluit. vol.j.Bal.in l.ſi cũ Hermes.in prin.C.loca.ver.vñ ꝓgatio. & in l.pe.ver.p hoc dicit Dy.ff.de excu.tut.Boer.dec.cclxxxiiij. nu. 14. Rebuf.in ⅁cord.ī tit.de ꝓrog.dila.ver.ij.fallit.Caſt.in l.iiij.in prin. ver.aduertendũ tñ.ff.de dam.infe.Bouer. in verbo, prorogatio. ſing.ij.Albe.in l.Labeo ait.nu.3.ver.ſed ⅁ hoc videtur.ff.de arbit.

25 Secundò limita,ſi ad formã primi actus aliquid detrahaꝰ,vel addaꝰ,tunc cñs dr̃ nouus actus.Bal.in l.iiij.ff.de dam.infect. & ibi Alex.ver.hoc tñ.Bal.in l.nõ dubiũ.in iij.opposi. ver. intellige qñ mutaꝰ.C.de legib.& in l.obſeruare.§.proficiſci.in xix.q.ff.de offi. procon.& leg.Bal.in l.ſi à te.in prin.verſi.ſed qñ vnus. C. de pact. inter emp.& ven.& ī l.Titius ſ̃ãs.ver.eſt in tex.ibi,vna tutela.ff. de excu.tut.Ang.in l.quod dr̃.in §.miles.ver. & eſt argumentũ. ff. de mili.teſta.Domi.ī c.hi,q.ver.& nota iſtã gl. Dec.in l.lecta.ver. & hoc ꝓcedit.ff.ſi cer.per & in c.de cauſis.ver.ij. prædicta cõcluſio.de of.deleg.Corn.conſi.ccxxxv.ver.notat tñ.vol.ij. Abb. in c. P.& G.nu.12.ver.ſed aduerte,& nu.15.verſi ſed prima opi.Fel.in d.c.de cauſis.ver.ij.limita.de of.deleg.& Boer.dec.cclxxxiiij. ver. & pro hoc notanter.Cor.cõſi.xcij.nu.13.ver.ex quo itaque. vol. ij.Bal.in conſi.cccexxvj.ver.præterea ſi volumus videre.vol.j.Albe.ī d.l.Labeo ait,ſi arbiter.& ibi Bal.ver.no.ꝙ ꝓgatio.Barba.ī apoſtil.ad Bal.in c.j.§.inter pares.verſ.ſed pone cõpromiſſum.de le.Corrad.Bru.in tract.de forma.ver.idẽ dubitaꝰ.Maria.in c. cùm contingat.ver.quod eſt verum.de fo.compe.Bero.q.lxix.nu.3.

26 Amplia,qa ſola noua qualitas admixta ſecundæ diſpoſitioni operaꝰ,vt à prima dicatur receſſum.Pariſ.in cõſ.xliij.nu.11.vol.j.

27 Tertiò limita,nam licet ſm iuris fictionẽ dicatur vnus,& idẽ actus:tñ ſm rei veritatem duo actus dicuntur.Bal.in c.j.ver. ſolu. ſi actum.de iudic.Bal.conſi.ccccxxxvj.verſi. præterea ſi volumus videre.vol.j.& in c.de cauſis.ver.quæro vtrũ iſtud reuoco in dubium.de arbi.Dec.in d.c.de cauſis.ver.iij.limita. Alber.ī l. Labeo ait,ſi arbiter.nu.3.ver.& qa infrà.ff.de arbit.Boer.deciſ. cclxxxiiij. nu.2.Soc.conſ.xcix.ver.quinimò fortius.vol.iij.Tiraq.de retrac. conuen.§.j.in gl.vij.nu.40.ver.nec interim.

Contrarium ꝙ etiam re vera ſit vnus actus,voluit Bald.in c.j.§. inter pares.verſ.ſed pone compromiſſum.de leg.Corrad.

28 Quartò limita,ſi modò verba ſonãt in prorogationẽ, ſecus verò ſi ſonant in nouam diſpoſitionem.Bar.in l.iiij.verſi.aduerte ad verba.ff.de dam.infe.Boer.dec.lxxx.nu.12.

29 Quintò limita,ſi modò in ꝓgatione interueniat eadẽ ſolẽnitas,quæ tãquàm neceſſaria adhibita fuit in prima diſpoſitione. Bal.in l.Labeo.ff.de arbit.in j.lec.ver.nota,ꝙ nõ valet. & in addit. verſ.& ſic ſolẽnitas.Brunus in tracta.de forma. ver.itẽ dubitatur. Oldra.conſi.cxxij.ver.ſi verò prorogatio.Fel.in c. de cauſis. ver. & contra Oldrad. de offic.deleg.

30 Sextò limita,niſi actus prorogatus veniat ad perimendũ primũ actũ.Maria.ī c.cũ cõtingat.ver.quod eſt verum.de fo. comp.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Prorogatio non dicitur finito tempore.

1 SEquif alia concluſio,ꝙ finito tpe non dr̃ prorogatio.l.ſed & ſi manente.ff.de ꝓca.& ibi Albe.ver. ꝓdicta vera.gl.in l.iiij.ī verbo, ꝓtelare.& ī verbo,renouare.ff.de dã.infe.Bar.ibi,ver.ḡro de ḡſtione. Ang. ver.in tex.ibi,renouare.& ibi Imo. ver. nota aliud. Rom.ver.no.ibi,vel renouare.Cuma.ver.itẽ no.dr̃iam.Spe. in ti. de iudi.deleg.§.excipi p̃t.ver. item ꝙ iuriſdictio ad tps.Bald.in c.fi. nu.32.ver.& verum de conſuetu.& in repeti.l. Aemilius.in v.notab.ff.de mino.& cõſi.cccexxij.& ſeq.vol.v.Sal.in auth.ſi tñ. in fi. ver.ḡritur vlterius.C.de temp.ap.Pau de Caſt.in l.fi. ver.ſed vtrũ iudex.ff.de pœ.Bal.in l.ſi à te.C.de pact. inter emp. & ven. & in c. Quintauallis.nu.29.ver.fed an finito.de iureiu.& ⅁ſi. cccxlv. ver. ſed in noſtro ꝓpoſito.vol.v.Cuma.⅁ſi.lxxiij. ver. illa eñ in ueſligatio.Lãfran.in c.qñ ⅁.in verbo,dilationes. ver. finaliter vnum nõ omitto.de proba.Dec.in c.perſonas.ver.vlterius in terminis.de app.Boer.dec.cclxxxiiij.nu.8 & 9.Pau.de Caſt.in l.j.ver.itẽ iudex. C.de dila.Ang.cõſ.ccxxj.Mari.in c.ſignificaſti. ver.quo ad primũ arti.de fo.cõp.Rebu.ī ⅁cor.in tit.de ꝓro.dilat.ī verbo, ꝓrogatio.

2 Primò Amplia,vt non poſſit fieri prorogatio ꝑ illa verba, Prorogamus à die finiti compromiſſi.Bal.in c. de cauſis. ver. pone ꝙ erat.de of.deleg.& ibi Fel.ver.quarta declaratio. Barba. in c. P. & G.nu.87.ver.pone.de of.deleg.

Contrarium ſumitur ex his,quæ ponũtur in prima limitatione,quando dicitur de partium prorogatione.

3 Secundò Amplia, in arbitro prorogante cõpromiſſum poſt termini lapſum.Ang.cõſi.cccxxxj.Cuma.in d.l.iiij.ver.quod quotidiè contingit.ff.de dam.infe.Alberi.in d.l.ſed & ſi manente.ver. item iuriſdictio prorogat.ff.de precar.

4 Tertiò Amplia,nam ſi tempore dati reſcripti,in quo tribuitur facultas prorogandi inſtantiam,quæ non eſſet lapſa,ſi tamen lapſa ſit tempore prorogationis, prorogatio non tenet.Ripa in c. eam te.ver.ſolùm inſtabo.de reſcrip.

5 Primò limita in iudice ꝓgante poſt finitũ tp̃s, quia licèt nõ valeat diſpoſitio in vim ꝓgationis,valet in vim nouæ ꝓceſſionis.Bal.ī l.j.ver.quęro poſt lapſum.C.de temp.app.Dec.cõſ.cccexliij.in fi.ver.quo ad vltimũ.Corſet.in fing.ſuo,in verbo,,progatio dilationis.alleg.Barba.ī rubrica de dila.Maria.iunior⅁ſ.xxxix. ver.præterea & ſecundò.vol.j.Ro.in l.iiij.ver.iſtã partem vſ tenere.& Alex.in apoſtil.ad Bar.ī d.l.iiij.ff.de dã.infe.Natta ī cle.ſæpe.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ver. & hanc partem. de ver. sign. Imo. in l. Titio centum. ff. de leg. ij. ver. item nota. Dec. in c. de causis. ver. vlti. not. de of. deleg. Aret. in l. cùm stipulatus. ver. preterea dato. de ver. oblig. Contard. in repeti. l. diffamari. ver. in quibus. nu. 99. & seq. vbi declarat. C. de inge. manumiss. Boer. dec. cclxxxiij. nu. 19. Rebuff. in concord. in ti. de proroga. dila. in verbo, renouari.

6 Et idem est in prorogatione partium, quę facta post finitū tps, si non valet in vim prorogationis, valet in vim nouæ dilationis. Imo. in l. iiij. ver. an aūt si tūc. ff. de dam. infect. Alex. ibi, ver. illud facit ad quæstionē. Natta in cle. ſepe. ver. & hāc partē. de ver. signi. & Alex. in apostil. ad Barto. in d. l. iiij. Soc. consil. xcix. volu. iij. Maria. iunior consi. xcix. vol. j. Boer. dec. cclxxxiij. nu. 19.

7 Contrarium in iudice prorogante post finitum tps, tenet Spe. in tit. de dilatio. §. nunc videamus. ver. & sunt hæc in argu. Ant. de But. in c. ſterea. ver. quæro an iudex. de dilatio. Ang. in l. fi. vers. in gl. forsitā. ff. de fer. & ibi Pau. de Cas. ver. sed vtrū iudex. & l. j. ver. & sunt hæc in argu. C. de dila. Barba. in c. P. & G. nu. 58. ver. ꝙ si iudex. de of. deleg. Tiraq. de retract. conuentio. §. j. in gl. vij. nu. 24.

8 Contrarium in partibus prorogātibus, voluit Bal. in c. de causis. ver. pone ꝙ erat. de of. deleg. Fel. ibi, ver. quarta declaratio. Barba. in d. c. P. & G. nu. 57. ver. sed pone. de of. deleg.

9 Secundò limita, quia saltem impropriè potest dici prorogatio finito tempore. Spe. in tit. de dilatio. §. nunc videamus. ver. & sunt hæc. Boer. dec. cclxxxiij. nu. 12. Tiraq. de retract. cōuentio. in §. j. in gl. vij. nu. 24. Contard. in repeti. l. diffamari. ver. in quibus. nu. 98. C. de ingenu. manumiss.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Prorogatio non potest fieri ad maius tempus in primo termino comprehensum.

1 DIcunt Doctores, ꝙ prorogatio non pōt fieri ad maius tps in primo termino cōprehensum, sed debet fieri ad tantundem tpis, vel ad minus. Bal. consi. cj. ver. venio ad quintum. vol. iij. & in c. fi. de consuetu. vers. vñ q̄libet prorogatio. & ver. & aduertendū. Cæpol. in l. si fugitiui. ver. ꝓ hoc facit optimè. C. de ſer. fugiti. Franc. in c. tua nobis. de appella. ver. & hæc faciūt ad quæstionē. Fel. in c. de causis. de of. deleg. ver. ij. limita. Hipp. in sing. lij. Maria. iunior in consi. lxiij. nu. 6. ver. facit quia. vol. ij. Afflict. in c. j. quib. mod feud. constitui potest.

2 Et dicit Cuma. in l. iiij. ff. de dam. infect. versi. item nota. ꝙ maius tempus est protelatio, sed ad idem tempus vel tantundem, est renouatio.

Contrarium sentit Alex. consi. lxx. & sequen. vol. ij. versic. non omitto tamen.

De Minoribus.

CONCLVSIO. I.

ARGVMENTVM.

Minorian concedenda restitutio sit, sine alia læsionis probatione.

1 DIVERSITAS opinionū versatur ĩter Doctores in illa quæstione, an si minor afferat omissse probationes, & ꝓpterea petat restitutionē in integrū, habeat ꝓbare se habere ꝓbationes, quæ pñtius suū fundare, an verò sine alia ꝓbatione restituat. & Bar. in l. nā & postea. §. si minor. ff. de iureiur. tenet ꝙ non restituat, nisi doceat de probatione, quā asserit omisisse, & de tali ꝓ quam ius ipsius minoris fundetur. idē tenet Bal. versi. extrà nota. & idem Ang. in ver. in gl. in verbo, captus. idem tenet ibi Sal. ver. & ex ista glosſ. colligitur. Roma. & Imo. in c. auditis. in primo nota. de resti. in integ. Alber. in l. minor xxv. annis, si omissam. ff. de minorib. Boer. dec. lxxix.

2 Contrarium sentit Spe. in tit. de restitu. in integ. in §. j. ver. illud ꝑtmittendū nō est. vbi tenet ꝙ ex sola partis, vel sui ꝓcuratoris allegatione, ꝙ omisse sint probationes, restituat minor, vel ecclesia. & idē sentit idē Spe. in d. §. j. in principio illius §. idē Ant. de Bu. in c. auditis. de restit. in integ. & ibi Abb. i octauo not. & in c. fcisci tata. in ij. not. eo. ti. Are. in consi. lxvj. & in d. §. si minor. Ias. in d. §. si minor. Apostil. ad dec. Tholosa. liij. Decisi. Neapo. cix. in nouis.

3 Concorda vt dicetur infrà in tertia conclusione huius tit. sub nu. 2. quòd vbi tractatur de damno euitando, minor eo ipso restituatur, alias secus.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Minor qui petit restitui aduersus appellationem, an in primis debeat probare de lesione.

1 SIMILIS est dubitatio, an minor qui non appellauit, vel nō est prosecutus appellationē, si petat restitutionem, debeat probare de iure suo, qa ex hoc apparebit ipsum lesum ob non appellationem, vel omissam prosecutionē, cùm aliàs fortasse sibi expediret non appellasse.

Et Bar. in loco prælegato, in d. §. si minor. tenet ꝙ minor debeat docere de iure suo, aliàs non restituetur. & ibi Ang. & Sal. & Roma. & Aret. in finalibus verbis, dū se remittit ad notata ꝑ Bar. idē tenet Abbas. in cōsi. lxxvij. vol. ij. Pau. de Cast. in cōsi. iij. incip. in causa, quæ vertitur. vol. ij. & in ꝓsi. cxcvj. vol. ij. incip. sup primo quæsito. idem tenet Bal. in l. fi. in fine, C. in quibus causis in integ. restitu. non est necesse. & ibi Sali. in fine, Alex. in cōsi. lv. vol. v. Rota decis. lxxxvij. in nouis, Bellamera dec. xxxviij. Apostillator ad dec. Tholosa. liij. Alex. in apostil. ad Bart. in l. certum. §. in pupillo. ff. de confessis. Gratus in consi. cxcix. volu. i. Alciatus de præsumptionib. in prima regula, in xlij. præsumptione.

Contrarium quòd imò eo ipso di catur læsus, qñ non appellauit, & ꝙ tunc tanquam læsus possit restitui. Bart. in l. fi. C. in quib. causis in integrū restitu. non est necesse. & Pau. de Cast. in d. §. si minor. & istam opinionem sensit gl. in l. si minor xxv. annis filiusfamil. §. j. in verbo, iure desiderat. ff. de minorib.

2 Sed tñ alij in isto articulo distinguūt, aut minor est reus, & tūc non appellando dr̃ læsus, & eo ipso potest petere restitutionem. Aut verò est actor, & tunc non appellando non dr̃ læsus: ista fuit opinio Fulgo. in d. §. si minor. & in d. l. fi. C. in quibus causis in integrum restitu. non est necessa. & ibi Pau. de Cast. Alex. in consil. cxv. in fine, vol. v. Iac. de S. Georgio, in d. l. fi. in fine, Ruinus consi. lxviij. vol. j.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Minor an eo ipso quòd aliquid præiudiciale confessus est, dicatur læsus, ita quòd absque alia probatione restituatur.

1 SVbsequenti ordine dubitari cōtingit, an eo ipso ꝙ minor est cōfessus aliquid prejudiciale, dicat̃ lesus, & propterea restituatur: an verò sit necessariū aliquid probare, ꝓ quod appareat veritatē esse ꝫ confessionē factā per minorem. Et ꝙ non restituat̃, nisi docto errore, tenet Spec. in tit. de restitu. in integ. §. j. ver. sed nunquid ecclesia. Cynus in l. j. in fi. C. de confess. & ibi Bal. ver. præterea sequeretur. & ibi Sal. ver. item iuxta hoc quæro. Ant. de But. in c. fi. in fine, de confess. Alex. in cons̄i. lv. in fine, vol. v. Soc. in consi. cxv. vol. j. Bertr. in consi. clxix. vol. j.

Contrarium gl. in c. ij. de restitu. in integ. in gl. in verbo, cōputandum. in gl. ij. ibi, etiam quòd falsitas confessionis probari non possit. cum quibus gl. transeunt Doctores.

2 Concorda vt ꝓ Alex. in l nā & posteà. §. si minor. ff. de iureiur. Nā aut ex sola ꝑfessione minor afficit̃ dāno re ipsa, vt qa cōfessus fuit fideiussisse, & ꝓcedat vltima opinio: secus qñ ex confessione non sequtur damnū necessariò re ipsa. & ita ꝓcedit prima opinio.

Et istam videtur sequi Ias. ibi dum se remittit ad Alex. Ruinus in consi. cxxxv. vol. j. & consi. fix. vol. iiij. & consi. lxxxviij. vol. iiij. & in consi. xcv. vol. v.

3 Ex quo infert Alex. in d. §. si minor. ꝙ in criminalibus debet restitui aduersus confessionem minor, quia eo ipso dicitur lesus. & ita voluit Ang. in l. certum. ff. de confess. in §. in pupillo. sentit Bal. in consi. cccx. vol. j. Corneus expresse in consi. cxcij. vol. iiij. Alex. in consi. cxv. vol. v. Ias. in consi. clxxxviij. vol. ij. Hipp. de Marsil. in l. j. §. si quis vltrò. ff. de quæstionib. Alex. in consi. cxv. vol. iij. Ias. in d. §. si minor xxv. annis. Grammat. in consi. ciuili xvj. & in consi. lx. & consi. ciuili lix. Hipp. de Marsiliis in singu. ccccxlv.

4 Sublimita, nam in atrocioribus nunquam minor admittitur ad reuocandam eius confessionem. Hipp. in l. de minore. in princip. ff. de quæstionib.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Minor si maior factus, infra quinquennium de alienatione facta per eum non sit conquestus, eam amplius retractare non potest.

INVA

1 INualida alienatio per minorē facta, retractari non potest, si maior factus infra quinquennium nō sit conquestus. tex. est in l. fi. C. si maior factus aliena. gl. in verbo, cōprobauerit. l. iiij. §. j. ff. de minor. Bal. consi. xlv. in princip. vol. ij. Alex. consi. cxvij. ver. & adhuc dico. vol. v. Aretinus consi. cxxvij. ver. non obstat id qđ dicit. Calcan. consi. xxij. ver. sed licèt nō præsumpserit. Parisius cōsi. xvj. nu. 95. ver. iij. tollitur. vol. ij. Ruinus consi. lxiij. ver. iiij. pro eadem parte facit. vol. j. & consi. cxlj. ver. sed dato. vol. iiij. Brunus ꝫ. lj. in ver. & optimè comprobatur. vol. j. Decius in l. quod ab initio. ver. & similiter. ff. de reg. iuris. Brunus in tracta. de forma. ver. ij. præfata conclusio.

2 Amplia, vt talis ratificatio per silētium inducta, retrotrahatur ad tempus contractus, ita Alexan. in d. consi. cxvj. ver. & adhuc dico. volu. v.

3 Primò Limita hoc non procedere in donatione facta à minore, quæ vt sit irretractabilis, requirit ſpacium decē annorū inter ſpræsentes, & viginti inter absentes, vt in d. l. fin. in fi. Azo in summa. C. si maior factus aliena. ver. cæterum. Calca. consi. xxij. versi. sed licèt non præscripserit. Brunus de forma. versic. ij. conclusio. Paris. consi. xvj. nu. 96. vol. ij.

4 Amplia hāc limitationem, vt ꝓcedat ēt si donatio sit donatio ob causam. Curtius iunior, cōsi. cxlj. ver. nō obstat etiā præmissis.

5 Secundò Limita vbi est defectus decreti in alienatione: secus verò si alio defectu contractus minoris non valeret, vtputà si nō sit facta ex legitima causa alienatio, ita Corneus consi. ccvij. ver. quidquid autem sit. vol. iij.

6 Et idem est si ratione minus legitimæ personæ ꝫctus non valeret. vtputà quia minor habens curatorem, contrahit sine eo: vt tenuit Iac. de Arena in d. l. fi. versi. hoc principium. & ibi Cynus. ver. item requirit quòd minor. Io. Faber. versi. tu autem intellige. & ver. & dicit. refert & sequitur Corneus in d. consil. ccvij. versic. quidquid, vol. iij. Dec. Neapolita. xcij. in nouis. Sal. in d. l. fin. versi. quæro quid si non tantùm.

Contrarium Corneus consi. xxxvj. ver. nec obstat. vol. ij.

7 Tertiò Limita, qñ minor curatorem non habens venderet, vt declarat Corne. d. consi. ccvij. ver. & forte ex his. vol. iij. Sal. in d. l. fi. ver. est & tertius. Dec. Neapo. xcij. in nouis.

8 Quartò Limita qñ ꝫctus minoris haberet dolum annexum, si enim tunc expresse ratificari non potest. l. j. C. si maior factus. minus est ratificabilis per cursum temporis. & in istis terminis hoc dicit Roma. consi. liiij. ver. ista pars. Cur. iunior consi. 50. per totum. & consi. lj. Rui. consi. clxx. ver. sed videtur stare. vol. j.

9 Et idem est qñ. dolus præsumit̃ ex inobseruātia statuti. ita Roma. in d. consi. liiij. ver. iij. idem colligit. Barba. consi. lxx. vers. præterea hoc idem colligitur. vol. iij. Cur. iunior consi. 50. per totum. Rui. consi. clxx. nu. 20. ver. sed videtur obstare. vol. j.

10 Et idem est in dolo præsumpto resultante ex læsione. Barba. in consi. xlij. nu. 14. in fi. vol. j. ver. ad hoc adduco. & consi. lxx. ver. & licèt ista. vol. iij.

Contrarium in dolo præsumpto, voluit Paris. consi. xlix. versi. ad quorum veram resolutionem. vol. j.

11 Amplia præcedentem limitationem, etiam si dolus sit cognitus illi facto maiori. Curtius consi. lj.

12 Quintò Limita quādo minor maior factus sciuit illud, quod continebat suum præiudicium: secus verò si illud ignorauit. Marian. iunior consi. lix. ver. nec his obstat. vol. j.

13 Sextò Limita non procedere de iure canonico, quo attento non habet locū dispositio dictę legis, ꝓp malam fidem illius, qui scit ꝫctum non valere. Anto. de But. in consil. xlv. ver. non obstat. refert, & sequitur Rui. consi. xlj. ver. præterea non potuit. vol. j.

14 Septimò Limita, nam lapsus temporis non noceret, si maior factus añ quinquennium declaret, se nolle ratificare: ita Bar. in d. l. fi. ver. ad vnum tñ aduerte. C. si maior factus alie. & ibi Sal. versi. & ideò quandocunque. & ver. item & si maior.

15 Amplia etiam si istud dicat extra iudicium, vt tenent Azo & gl. in d. l. fi. & ibi Sal. ver. quæro an sufficiat.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Contractus minorum cum iuramento an valeat.

1 EX textu authen. sacramenta puberum. C. si aduer. vendit. colligitur, quòd contractus minorum iuramento firmati non retractantur.

2 Contrarium, quòd ꝫctus minorum nō firmentur iuramento, sed tñ iuramentum sit seruādum, voluit Christopho. Porcus in §. in extraneis. in fi. ver. ego aliàs. Insti. de hæred. quali. & diff. sequitur Ias. in d. auth. sacramenta puberum. ver. inuenio vltramontanum Docto. C. si aduer. vendi.

3 Primò Amplia, vt etiā petita absolutione à iuſo, remaneat ꝫctus validus, & necesse sit recurrì ad restitutionem in integrum, iuxta not. declarationē Corn. distinguētis in ꝑ. cclxxxvij. vol. iiij.

Nam aut contractus sustinebatur solo iuramento, & tunc illo sublato, contractus annullatur.

Aut contractus sustinebatur etiam alio iure, & tunc etiā remoto iuramento, contractus est seruandus. & tene menti.

4 Secundò Amplia, vt etiam data enormi, vel enormissima læsione, non possit minor læsus ex contractu petere absolutionem à iuramento, vt habetur latè in conclusione nostra incipien. renunciatio facta. in princ. in tit. de iure dot. conclu. j.

Contrarium in eadem conclusione in alia parte, vbi allegantur decisiones contrariæ.

5 Tertiò Amplia, vt ēt ꝫctus donationis confirmetur iuſo per dispositionem d. auth. sacramēta puberum. vt tenet gl. in d. auth. in verbo, contractibus. & ibi Bar. ver. quæro vtrū hæc auth. & ibi Bal. ver. vltèrius quæritur. Imo. consi. cxxiij. vers. nam pōt rñderi. Areti. in c. in præsentia. in vj. nor. de proba. Imo. in c. cum contingat. ver. itē attende in quantū voluit. de iureiur. Alber. de Rosa. in d. auth. sacramenta puberū. ver. super ꝫctibus. & ver. quid de donatione. O. de fre. ibi ver. super eo, quod dicit. Io. And. in c. cùm cō tingat. ver. item quod habet locum. de iureiur. Ang. in d. auth. sacramenta puberū. ver. itē nota. & ibi Sal. ver. quæro cū gl. Aluar. in c. j. in §. itē sacramenta. ver. quæro cum d. glo. de pace iur. firm. Alex. consi. xxxix. ver. nec ēt posset. vol. iiij. & cōſ. cxxv. vol. i. Soc. consi. liij. vol. iiij. Alex consil. liij. ver. ad fm rñdetur. vol. iij. Decius in consi. clxxx. versi. accedit quod in iuramento. & consi. clxxxj. ver. accedit quòd in iuſo. & ver. & hoc ꝓfirmatur. vbi dicit istam *cōem opinionem. & idem dicit idem Dec. ubi eandem opinionem tenet, in consi. dcxxxix. Curt. iunior consi. cxlj. Fel. in d. c. in præsentia. ver. in tex. ibi, iuramento firmanit. Bertr. consi. xxij. vol. ij. & consi. cciiij. volu. iij. Aret. in l. qui superstitis. ff. de acq. hæred. ver. adde etiam ad prædictam limitationem. Ang. in d. auth. sacramenta puberum. ver. & habet locū hæc lex. & ibi Apostil. ad Iac. Butrig. qui dicit *cōem. Iſer. in c. j. §. item sacramenta. ver. item sic sit contractus. de pace iura. firman. Afflict. ibi in vj. not. nu. 1. Rui. cōſi. lx. vol. iij. Gram. qui dicit magis *cōem. dec. ciij. nu. 54.

Contrarium Cy. in d. auth. sacramēta. in xij. q. licèt dicat quòd alia opinio communiter obseruetur.

6 Primò Limita hāc ampliationē ꝓcedere in donatione pura, secus in renūciatione aliquo dato vel recepto, qñ minor renūciās esset enormissimè læsus: vt declarat Bertr. consil. xlvj. vol. ij. Alex. consi. xliij. ver. restat respondere. vol. iij. Rui. consi. clxx. vol. j.

7 Secundò Limita stante enormissima læsione, vt per Curtium iuniorem consi. cxlj.

8 Et idem in muliere minore ponit Rui. consi. cvij. vol. j.

9 Quartò Amplia, etiam si statutum requirat certam solennitatem in contractibus minorum, quia etiam cōtractus, in quo nō interuenit dicta solennitas, firmatur iuramento. ita Alex. in consi. liij. vol. iij. ver. aut non interuenit.

De qua ampliatione vide in alia conclusione nostra, in qua habetur, ꝙ generalis dispositio non refert se ad dispositionem iuratam. in conclu. v. in tit. de iureiur.

10 Quintò Amplia, vt etiam pupillus per iurm habeatur ꝓ maiori: ita ꝙ impediatur restitutio in integrum: ita tenet Rayne. in summa Decreta. sub tit. de iureiu. refert, & sequitur Bal. in l. gñaliter. C. de reb. cre. firmat Fel. in c. cùm sit gñale. ver. intelligo dupliciter. de fo. compe. Dec. Tholosa. xlv. in fi. verbis. Ias. in d. auth. sacramenta puberum. ver. iij. aduerte.

Contrarium voluit Corneus consi. xlv. nu. 11. vol. ij.

11 Tenendo autem primā opin. Limita secus esse in ecclesia, qñ ꝓ iurm administratoris non perdit bñficiū restit. in integ. nec desinit haberi iure minoris. Bal. in d. l. gñaliter. in loco ꝓxi. alleg. Fel. in d. c. cùm sit gñale. ver. secus dicens. de for. comp. & voluit gl. in verbo, contractum. in c. j. de in integ. restit. in vj. Bald. in c. j. §. item sacramenta. versi. quæro vtrū iurm prælati. de pace iura. fir. & fuit de mente Io. And. in c. grauis. vers. nisi forsan priuatus. de depos. Ias. in d. auth. sacramēta. ver. v. principaliter limita. Alber. de Rosa. ibi, ver. sed nunquid. Pau. de Cast. ibi, ver. item adde. Afflict. in d. §. item sacramenta. in ver in gl. iiij. nu. 62.

Contrariū dec. Tholo. xlv. in fi. & sentit eadem dec. Tolo. clxj.

12 Sextò Amplia, vt minor qñ iurauit non venire ꝫ processum vel iudiciū, nō possit petere restitutionem in integrū, si in aliquo defecit in iudicio ꝓ ipsum agitato: ita gl. in d. auth. sacramēta puberū. in gl. ij. in fi. dec. Tholo. xlv. Bar. in d. auth. sacramenta puberum. ver. quæro quid in iudiciis. idem Bar. in l. minor. ver. ꝙro extra gl. ff. de procura. Sal. in d. auth. sacramenta puberū. versi. nunc prosequendo gl. quæro. Imo. in c. cùm contingat. ver. an autē d.

auth.

Universidad de Deusto
Biblioteca

auth.de iureiuran.& Ang.in dicta auth.ſacramenta puberū.verſ. & idem ēt in iudicio.Apoſtil.ad Iac.Butrig.in dicta auth.ſacramē ta puberum.qui dicit q ita*tenent omnes.Bar.ibi,ver.quæro ḡd ſi in iudiciis.Bald.ibi,verſi.modò venio ad verbum,ſpontè.& ibi Ang.ver.item not.Sal.ver.nunc proſequendo gl.

13 Poterit tñ appellare ſm gl.in verbo, ſuper ℈ctibus,verſ. quid ſi iurauit.in d.§.item ſacramenta.& ibi Aluar.& Præpo.Alex. Afflictus in verſi.in gl.iiij.nu.14.Iac.in verſi.in eadem gl. in fi.Iaſ.in dicta authen.ſacramenta.ver.& vide q̄ iſta authen.& ver. ſum in vltima parte.Iſer.in d.§.item ſacramenta.verſ.item ſiue ſint contractus.& Aluaro.ver.quæro cum dicta gl.j.Præpoſi. verſ.quæro cum dicta gl.Afflict.in ſexto notab.nu.1.& 11.& in ver.in iiij.gl. nu.13.Boer.dec.xcij.

Contrarium Curt.in dicta auth.ſacramenta puberum.in xv.q. & Iac.Butrig.in dicta auth.ſacramenta puberum.ver.ſed quid in iudice.& ibi Alber.de Roſa.ver.quærit etiam glo.qui tñ contrarium tenet in arbitris.& fuit opinio Odofre. in dicta auth.ſacramenta,ver.ſed denuo quæro.& ver.ſeq.

14 Et in arbitro q̄ procedat diſpoſitio auth.ſacramenta puberum.ponit And.de Iſer.in §.item ſacramenta.ver.item ſiue ſit cōtractus.Aluaro.ver.quæro cum d.gl.Afflictus in vj.nota.nu.1.& in ver.in gl.iiij.nu.16.Card.in conſi.xcij.

15 Primò Limita hanc ampliationem,quādo minor iuraret nō ℈uenire in futurum,ſecus ſi iuraret aliquid in præteritum,ga tūc ſi ſit læſus,in iudicio reſtitueretur,ita tenet Bar.in ſuo cōſi.incip. Bernardus de Tuderto minor.refert, & ſequitur d. Ant. de Alex. in d.auth.ſacramenta puberum.Apoſtil.ad Iac.Butrig.in d.auth. ſacramenta puberum.Iacob.ver.in eadem gl.in fine.Afflict. in d. §.item ſacramenta.in vj.notab.nu.14.

Contrarium tenet Iaſ.in dicta auth.ſacramenta puberum.

16 Secundo Limita,vt nō ſufficiat iuſm generaliter præſtitum, vt declarat Pau.de Caſt.in repeti.d.auth.ſacramenta puberū.quē refert & ſequitur Ant.de Alex.ibi & Iaſ.de quo dicetur in limita.

Tertiò Limita vt in limitatione ſequentis ampliationis.

17 Septimò Amplia,ſi minor iudicium agat per ꝓcuratorē cōſtitutū cum iuſo,ga cenſetur iudicium agi per maiorem, nō pōt amplius in integrum reſtitui.Bar.ſī.minor.in prin.ff.de minorib. Ang.Aret.in §.appellantur.ver. aduertas tñ.Inſti.de excep.Bertr. conſi.lxxxvij.vol.j.in nouis,& conſi.lj.vol.iij.& cōſi.cliij.eo.vol. Guido Papæ q.cccclxxxiij.& q.xxxv.Gram.conſi.ciui.lxj.

18 Limita hanc ampliationem vt non procedat in proceſſu criminali,in quo etiam ſi minor iuraret,iudicium ſine authoritate curatoris non ſuſtineretur.Guido Papę conſi.cxxx.Bal.in l.j.ver. ſed pone,minor videns.C.de confeſſ.

Et iſto caſu ſaluari poſſet dictum Cyni,& Iac.Butrig.in d.auth. ſacramenta puberum.dum tenent q̄ in iudiciis minor per iuramentum non repræſentetur maior.

Contrarium ſentit Imo.in c.cùm contingat.ver.an autē dicta auth.de iureiuran.Bal.in dicta auth.ſacramenta puberum. verſi. modò venio ad verbum,ſpontè.

19 Octauò Amplia, vt non requiratur certioratio, de quo dic vt in concluſione noſtra, an iuramentum requirat certiorationem,ſub tit.de iureiuran.concluſio.iij.

20 Nonò Amplia vt ſacramentum confirmet ℈ctum ipſo iure nullum,ſm opinionem Martini,quam etiam ſequitur gl.in dicta auth.ſacramēta puberum.in verbo,℈ctibus.& ibi Iac.Butrig. Alber.de Roſa.ibi,ver.& expone.& ibi Odofr.ver.ſed denuò quæro,nunquid hæc conſtitutio,gl.j.in fi.in d.§.item ſacramenta.& ī gl.iij.ver.ſed quæro,an hoc ſit intelligēdum.Bar.in d.auth. circa prin.ver.ſequit in tex.℈ctibus.Bal.ibi in prin.& Pau.de Caſt.ver. quæritur pro declaratione materiæ.& ibi Sali.verſi. quæro iuxta idem.& ibi Io.Faber,& Iac.ver.in gl.magna.Iaco.de Beluiſo in§. item ſacramenta.ver.quæritur quid ſi pubes habet.& Aluaro.ibi in prin.ver.quæro ſubſequenter.

Contrarium Bulgarus,quem ſequitur Cy.in d.auth.ſacramenta puberum.in j.quæſt.

21 Decimò Amplia vt idem ſit ſi minor iuret per procuratorē, attēta diſpoſitione iuris canonici,licèt aliàs forſan aliud dicēdū eſſet attenta diſpoſitione iuris ciuilis.Cy.in dic.auth.ſacramenta puberum.in ix.quæſt.Albe.de Roſa.in d.auth.ſacramēta puberū. q dicit hoc ꝓcedere q̄n iurauit in mādato minor, ſecus ſi in mādato nō iuraſſet.Odofred.in d.auth.ſacramenta puberū.verſ.ſed denuò quæro.gl.in §.itē ſacramenta.in gl.j. ver. quid ſi non ipſe. de pace iuram.firmand.Soc.conſi.cxxj.nu.9.vol.iiij.Sal.in d. aut. ver.quæro,an adultus.Iac.de Beluiſo in d.§.itē ſacramenta. verſi. quæritur quid ſi pubes.Iſerniēſis in d.§ item ſacramenta.Aluaret.ibi ver.quæro ſubſequenter cū d.gl.Præpoſi.ver. quæro ſubſequenter.Afflictus nu.40.& ſeq.

22 Vndecimò Amplia vt procedat etiam in liberatione facta p minorē cum iuſo.gl.in l.iij.§.j.ff.de cōtrar.iud.tute.ī verbo,liberationem.Apoſtil.ad Iac.Butrig.in d.auth.ſacramenta puberum. & ibi Alber.ver.in ℈ctibus.& ibi Odofred.ver.ſuper eo quod dicit.& ver.ſed denuo quæro hic.gl.in verbo,ſuper ℈ctibus.in ver. item quæro.in §.item ſacramenta.Bertr.conſ.lxxxvij.nu.10.vol. iij.Bar.in d.auth.ver.quæro vtrum hæc habet.& ver.ſeq.incip. q̄ro quid ſi iuramento interponatur.Bal.ibi ver.vlterius quæritur. & ibi Ang.ver.itē nota. & ibi Sal.ver.quæro ab extra.& Io.Faber ibi,& Iaco.ver.in eadem gl.nos contra.& ibi Iaſ.ver.ſum nunc in ſequenti parte gl.Aluaro.in §.item ſacramenta.ver.quæro ſubſequenter.Afflictus ibi in vj.notab.nu.6.& in ver.in glo.iiij.nu.12. Ruinus conſi.clix.vol.v.

Contrariū Cy.in xiiij.quæſt. in d.auth. ſacramenta puberum.

23 XII. Amplia ēt in quaſi ℈ctu,puta in additione hereditatis, vt ponit gl.in dicta auth.ſacramenta puberum.in verbo,℈ctibus. Apoſtillator ad Iac.Butrig.in dicta auth.ſacramenta puberum.& ibi Albe.ver.ſuper ℈ctib⁹.& ibi Odofre.verſ. ſuper eo quod dicit. & ver.ſed denuò quæro,quid ſi minor.Bertr.cōſi.lxxvij.nu. 10. vol.iij.Bar.in dicta auth.ver.q̄ro vtrū hæc auth.& ibi Bal.ver.vltc rius quæritur.& ibi Ang.ver.item nota.Sal.ibi verſi. quæro cum gl.& ibi Io.Faber.& Iaco.ver.in eadem gl.ibi,nos contrà.& verſi. in eadem gl.in fine.Iaſon in d.auth.ſacramenta.ver.ſum nunc in ſequenti parte gl.Aluaro.in d.§.item ſacramenta.ver.quęro ſubſequenter.& Præpoſi.ver.quæro ſubſequenter.

24 XIII. Amplia vt ſufficiat q̄ iuramentum præſtetur ante vel poſt contractum.gl.in d.auth.ſacramenta.in glo.ij. ſuper verbo, ſuper.& gl.ſuper verbo,contractibus.in verſic. ſed quid ſi primò vendidit.in d.§.item ſacramenta.

25 Et hoc dummodò incontinenti fiat,ſm Alber.de Roſa. in d. auth.ſacramēta puberum.ver.gl.etiā vī ſentire. & Bar.in d.auth. ſacramenta puberum.ver.ſequitur in textu ſuper.Ang.ibi.ver.ſequitur in litera.ſuper ℈ctibus.& ibi Io.Fabri,& Ia.in ſecundo notab.Iſern.in d.§.item ſacramenta.ver. habet autem locum. Aluaro.ver.quæro ſubſequenter.Præpoſi.verſi.quæro ſubſequenter. Affli.ibi in v.not.nu.2.& in ver.in gl.iiij.nu.12.

26 XIIII. Amplia ī minore iurāte,ſiue ſit paterfamiliās,ſiue ſit filiusfamiliās,vt p gl.in d.§.itē ſacramenta puberū.in gl.i.ver.quæro nunquid ſit intelligendū.Iac.de Beluiſo in d.§.itē ſacramenta. ver.quæritur q̄.& ſi probat.Iſer.ibi.Aluaro.ibi ver.quæro ſubſequēter.Præpoſi.ver.quero ſubſequēter.Affli.ibi in vij.no.nu.29.

27 XV. Amplia ſiue minor iurans ſit liber, ſiue ſit ſeruus. gl.ī d. §.itē ſacramēta.in gl.j.ver.ſed nūquid.& ibi Iaco.de Beluiſo verſ. quæritur quid ſi pubes.& Iſer.ibi,Aluaro.ibi verſic. quæro quid. Præpo.ver.quæro ſubſequenter.& ibi Affli.in vij.not.nu.30.

28 XVI.Amplia nedū in ℈ctibus rerum ipſorum minorū iuſm operari,ſed etiam ſuper contractibus interpoſitis ſuper alienis rebus,vt tenet Bar.poſt Roffre.in d.auth.ſacramenta puberum.ver. ſequitur in textu,rerum ſuarum.& Sali.ibi verſ.ad rationem.Iac. Butrig. in ver.quæro quid ſi ℈ctus.& ibi Iaco. in penul. no. Iaſ. in d.auth.ſacramenta.ver.ſequitur in tex.Iſer.in d.§.item ſacramenta.& ibi Affli.in vij.not.nu.1.& in gl.iiij.nu.51.& 52.

29 XVII.Amplia vt iuſm operetur nedum ſi minor ℈hat, ſed ēt ſi ℈henti conſentiat.ita voluit gl.in §.ſed quod ſancitum. in verbo,neque ſcriptum.in auth.de nup.& Ang.ponit.refert & ſequit Iaſ.in auth.ſacramenta puberum.ver.ad ſextam.

Contrarium Affli.in d.§.item ſacramenta.nu.10.

30 XVIII. Amplia vt etiam ſi iuramentum interponat minor inductus blāditiis vel ſuaſionibus,nihilominus operetur, vt per Iac.de Beluiſo,in d.§.item ſacramenta.

31 Sed iſto caſu poſſet peti abſolutio à vinculo iuri,vt cōcludit Iac.in d.auth.ſacramenta puberum.& Aluar.in d.§.itē ſacramenta.ver.quæro ſubſequenter.Præpoſi.ver.quæro ſubſequenter cū dicta gl.Affli.diſtinguit ibi nu.17.& ſeq.in vij.no.nu.36.

32 Primò Limita cōcluſionem principalem q̄n iurat vt minor, ſecus verò quando iurat vt maior,exiſtimāns ſe maiorem errore ductus.ita Marianus iunior conſi.iij.vol.ij.

33 Secūdò Limita q̄n per ſtatutum requiritur certa ſolennitas in ℈ctu,& illa nō adhibita,vlterius procedit,q̄ inſtrumentū nullam faciat probationem, quia tunc non poterit ex inſtrumento probari iuramentum,ſecundum Alex.conſi.iiij.vol.iij.verſ.vnde attento.de quo dic vt infrà in concluſione quando ſtatutum diſponens,quòd ſi creditor non petierit debitum infra certum tempus,&c.circa finem.in ſexto libro.

34 Tertiò Limita,ſi modò iuſm præſtetur tactis Euangeliis, vel ſcripturis ſacris,& nō aliàs,vt voluit gl.in tit.de pace iura. firmā. in §.item ſacramenta.in gl.j.ī prin.Cyn⁹ in d.auth.ſacramēta puberum.in quarta & ſexta quæſtio.& ibi Bar.ver. q̄ro circa iſtud. Dec.Tholoſa.nu.161.& hoc eſt quod voluit Bal.ī l.j.C.ſi aduer. vendi. in prima ſolu. dum opponit de l.ſi alterius. C.ſi minor ſe maiorem dixe.& Odofredus in d.auth. ſacramenta puberum. in prima quæſtione,Bar.in d.auth.ſacramēta puberum, in ſecunda quæſtio.

quæſtio.& ibi Bald.in ſecunda quæſtio.Angel.ibi verſi.ſequitur in litera facta,& ibi Saly.in ſecunda quæſt.& Iacob.in j.no.Iſern. in d.§.item ſacramenta.& Aluarot.verſi.quæro ſubſequen.& ibi Præpoſ.verſic.oppono ſubſequent.Afflict.in d.§.item ſacramenta.num.14.& ſeq.& 23.

Contrarium tenet Imola in c.cum contingat.ver. item ſecundo poteſt dubitari, de iureiurand.& ſentit de iure canonico hoc eſſe verum Io.Fabri in d.authen.ſacramenta puberum.& Iac.de Beluiſ.in d.§.item ſacramenta,ver.quæritur quid ſi verbo tenus.

35 Et facit pro prima opinio.nam iuramentum vt operetur,re quirit tactum ſcripturarū,vt dicit Io.And.in c.& ſi Chriſtus,ver. in iuramētis autem.de iureiur.gl.in cle.i.§.porro.in verbo, tacta. de hæret.Arch.in c.vt circa,in verbo,ſitito.de elect.libr.vj.Abb. in d.c.& ſi Chriſtus.verſi.ideo quæro,de iureiur.poſt Inno.ibi in verſi.in iuramentis tñ.Hoſt.ibi verſi.in iuramentis verò.& Anto. de But.verſi.in iuramentis autem.Bal.in c.j.§.ſi à domino.verſic. nota q̄ in iuramento,quid ſit inueſtitura,& in c.i.§.item ſacramē ta.verſi.quæritur vtrū iuramentū.de pace iur.firm.& Abb.in ca. fraternitatis,verſi.& aduerte qualiter.de teſt.Bal.in rep.l.ij.verſi. ſed quid ſi teſtis.ff.de iureiur.Spec.in tit.de teſte.§.ſequitur, verſ. & nota.& ibi Io.And.in addi.Bal.in l.generaliter.§.fina.C.de reb. cred.& in l.ſi.in fi.C.ſi ex falſ.inſtr.Abb.in c.ſi.in j.no.de iur.calū. Chaſſan.conſi.xxxix.Card.in cle.i.§.porrò.in iij.q.de hæret.

Contrarium Speculā.in titul.de iureiurand.§.j.circa ſi.verſi.in ſumma nota.

36 Tenendo primam opinionem,Sublimita,nam de cōſuetudine non requiritur tactus euāgeliorū,vel ſacrarū ſcripturarū, ſed ſufficit tactus cuiuſcunq; libri, vel tabulæ,ſecūdū gl.in authent. iuſiurandum quod ꝑtatur ab his,in verbo, quatuor.& in d.§.itē ſacramēta,in gl.j in tit.de pac.iur.firma.Imol.in d.c.cū cōtingat. Abb.in c.fraternitatis.verſ.& aduerte,& ibi Fel.ver.in gl.fi.Abb. in c.ſi.in j.no.de iur.calum.Guido Papæ q.xxxv.Iac.Butr.in d.authen.ſacramenta puberum,in iij.q.& ibi Alber.de Roſate,& Bal. in iij.quæſtio.& ibi Saly.in iij.q.Iſern.in d.§.item ſacramenta.Aluarot.verſi.ex hac gl.no.& ibi Præpoſ.& Afflict.ibi nu.20.& ſeq.

Quinimò hoc etiam de iure procedere dicit Iaco.de Beluiſ.in d.§.item ſacramenta.in princ.

37 Sublimita,vt talis conſuetudo intelligatur q̄n requiritur iuramentum corporale,ſecus verò q̄n iura expreſſe dicūt q̄ interueniat tactus euangeliorum:ita Pet.de Ancha.in c.vt circa,verſi. item nota.de elect.lib.vi.Card.in cle.i.§.porrò.in iiij.q.de hæret. Fel.in d.c.fraternitatis,in loco proximè allegato.

38 Secundò ſublimita,quia hoc procedit in iuramētis neceſſarijs,ſec⁹ verò in iuramētis volūtarijs,in quib.nō refert an iuretur tactis euangelijs,vel ſacris ſcripturis,vel nō:Chaſſan.in ꝑ.xxiij.

39 Quartò limita ſi iuramentū præſtitū ſit per puberem, ſecus verò ſi ſit præſtitū per impuberem:ita Curt.iun.conſ.liij.qui ampliat vt hoc proſit etiā puberi iuranti,qui cauſam cōem haberet & iuraſſet cū impubere:Pariſ.ꝑ.xix.nu.17.vol.j.glo.in d.auth.ſacramenta.in verbo,puberū,quæ eſt gl.j.& gl.in l.ſi.in verbo, potuerit.ff.de lib.cauſ.Cyn.in d.auth.ſacramenta,in viij.q.& ibi Alber.de Roſat.Odofr.verſi.or ſignori.gl.in d.§.itē ſacramenta.in gl.j.verſi.quid ſi impubes iurauerit.Card.in ꝑ.xcij.ſentit Ang.in l.q iuraſſe.in prin.ff.de iureiur.& clarius Pau.de Caſt.ibi.& iſtā dicit magis*cōiter teneri p legiſtas, Alex.in d.l.qui iuraſſe.ff.de iureiur.Aluar.in d.§.itē ſacramēta.ver.ſi verò eſſet,& ibi Bal.in ij.q. & ibi Iac.de Beluiſ.verſic.quæritur quid de impubere.licèt dicat ℈riam partem eſſe veram de iure canonico.Bald.in l.pactū.C.de colla.Fulgo.ꝑ.cccxxxvij.qui dicit ſolū Bar.cōtradicere,& de eius opinione nō eſſe curandū.Bal.in d.auth.ſacramenta.verſi.modò venio ad verbū,puberū.Ange.ibi in ver.in textu,puberū.& Pau. de Caſt.ibi,verſi.in gl.i.dicit iſtam opinionem verā de iure ciuili,& contrariam eſſe verā de iure canonico.Iaſ.in d.authen.ſacramēta puberū.Prępoſ.verſ.ſi verò eſſet minor.ī d.§.itē ſacramēta.

Contrarium in impubere doli capace,tenet Hoſt.in c.cū contingat.de iureiur.& ibi Io.And.& Archid.in ca.quanuis.ſuper gl. in verbo,ead.de pac.lib.vi.Iac.Butrig.in d.auth.ſacramēta.& iſtā dicit*cōem Bart.in d.auth.ſacramenta.in ver.quæro quid ſi iurauit.& idem dicit Abb.in conſi.cccxc.verſi.ij.principaliter,volu.j. Cald.in conſi.viij.ſub titu.de iureiur.Guido Papæ conſi.xxxj.nu. 22.Bart.in l.qui iuraſſe.in prin.ff.de iureiur.& ibi Alex.Roma.in l.is cui bonis,verſ.vlterius inquantū Bart.ff.de verb.obl.Abb.ꝑ. cviij.vol.ij.Alex.in l.is,cui bonis,verſ.℈tiā partē.ff.de verb.oblig. iſtam dicit*cōem Dec.in l.pupillum.ff.de reg.iur.Guald.cautela quinta,qui etiā dicit cōem,de iis,qui non habent factionē teſta. And.de Iſern.§.item ſacramenta,nu.105.Ange.in l.ſi q8 ꝑ.co.in fi.ff.de fideiuſ.Corne.cōſ.xxxvj.n.9.vol.ij.& cōſi.clxxxvij.vol.iij. deciſ.Neap.cccxxij.in antiquis,& Saly.in l.qui iuraſſe,q dicit iſtā opinionē veram de iure canonico:& ℈riam verā de iure ciuili.& iſtam partē videt ſentire Natta in rep.cap.quāuis.de pactis,in vj.

De Reſtitutione in integrum.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio an detur pro modica læſione.

1 SOLENT Doct.frequēter dicere, ꝑ modica leſione nō dari reſtitutionē, p tex.ī l. ſcio.ff.de ī inte.reſt.& p l.j.C.ſi adu.vē.pig.

Sed quia iſtud dictū habet difficultatē, ideò maiori diſcuſſione indiget. nā licèt iſtam opinionem, q̄ pro modica læſione non deī reſtitutio, ponat gl.ij.in ca.j.& ibi Hoſt.& Ant.de Butr.in ij.oppoſi.& Cardi. in ij.oppoſi.& Pet.de Anch.in ij.not.& ibi etiā Collecta.circa princ.& ibi etiā Abb.in ij.not.de in integrum

Universidad de Deusto
Biblioteca

restit. & Ioan. And. in c. tũ ex literis, in primis verbis, & ibi etiam Host. in primis verbis, & Car. in j. nota. & Abb. in j. no. de in integ. restit. & Inno. in c. coꝝ. eod. tit. Bal. in c. cũ adeò, de ref. Alex. in ꝑ. xxvij. vol. j. & in ꝑ. ccxxij. vol. ij. Ias. in cõsi. lxiij. vol. iij. Soci. in ꝑ. lvij. vol. iiij. Bal. in l. si in empt. ff. de minor. Gomez. in §. pœnales, Insti. de actionib. Maria. in tract. citat. Alex. in l. j. §. nunciatio, ver. ij. limita. de oper. no. nũc. Spec. in tit. de rest. in integ. §. i. Dec. in ꝑ. dcxvj. glo. prag. sanctio. Bertr. in cõsi. clxix. & cõsi. cxcix. vol. j. decis. Neap. cix. in nouis. Afflict. super cõst. Grat. consi. iiij. vol. i. Dec. qui dicit * cõem in c. maioribus, in prin. de præben. Ruin. in consi. cxix. nu. 14. vol. v.

Tñ ꝯriũ ꝙ ẽt pro modica lesione detur restitutio, tenet Odofred. in l. scio. ff. de in integr. rest. & ibi Alber. de Ros. Azo. ī summa, de pred. minor. Bal. ī l. j. C. si aduersꝰ vendit. pig. & ibi ẽt Cyn. & Angel. & Paul. de Castr. Salyc. & Ioan. Fab. Imol. in capit. cum contingat, versi. itẽ aduerte, ꝙa qñ, de iureiu. Alex. in consi. lxvij. volumin. v. Claud. in l. ij. §. nunciatio. ff. de oper. nou. nunc. & in l. si insulam, versi. iij. limitatur. ff. de verbo. oblig. Brun. in consi. xlj. Barbat. in consi. xxxiiij. vol. iiij & in con. x. vol. j. Ro. in ꝑ. xc. ver. item & quod vbi prius. Brun. in tract. quòd ſtantibus masculis.

Tenendo primam opin. quæ videtur magis * communis,

2 Primò amplia, vt ẽt eccleſiæ, niſi probetur enormis læſio, nõ cõcedatur in integrũ reſtitutio: Maria. iun. in cõſi. lxxxiiij. vol. ij.

3 Secundò amplia, ꝙa in ſtatutis, vel in materia pœnali nõ cõſideratur modica læſio: Dec. in c. maioribus. nu. 3. de præb.

4 Limita niſi tractaretur de damno, quia tunc quodlibet etiam minimum præiudicium videtur in conſideratione, prout declarat Dec. in d. c. maioribus, de præbend.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Reſtitutio in integrum ex clauſula generali, ſi qua mihi &c. an detur aduerſus rem iudicatam prætextu inſtrumentorum de nouo repertorum.

QVærunt Doctores, vtrũ aduerſus rẽ iudicatam detur in integrũ reſtitutio ex clauſula gñali, ſi qua mihi &c. prętextu inſtrumentorũ de nouo repertorũ, in quò caſu iudicio meo, talis eſt diſtinctio adhibenda.

1 Nã aut ſunt inſtrumenta, quorũ victus habuit, ꝓbabilẽ ignorantiã, vel illis vti nõ potuit, ẽt facta debita diligentia, tunc ꝙ detur reſtitutio in integrũ ex clauſula gñali, voluit gloſſ. in l. ſi fide iuſſor. §. in omnibus. ver. in verbo, ceſſat. & verſi. itẽ põt dare. ff. mand. Iac. de Arena in l. j. in prin. C. de cõdict. indebi. Inno. in c. vltra tertiã, ſup verbo, nequierint. de teſtib. Ioan. And. in addit. ad Spec. in tit. de execut. ſentẽtiæ. §. fi. verſi. illud aũt, ſuper verbo, poſſim. Bart. in l. j. verſi. itẽ illud. C. de ſent. aduer. fiſc. lat. retract. lib. x. Bald. in l. argentarius. §. nõ aũt. in j. lect. ver. vel ita intellige. ff. de edendo. Ang. in l. Imperatores. ff. de re iudica. & ibi Imola, verſi. in ead. glo. & Paul. de Caſt. ver. idẽ & tertiò. & ibi Alex. verſ. qd ſi qs fuit condẽnatus. & ibi Ias. in iij. limi. Pau. de Caſt. in l. ſub ſpecie. ver. tu dic. C. de re iud. & in conſi. cclvii. in princip. volu. ij. Imola in ꝑ. xxxvii. in prin. verſ. circa primũ. Abb. in c. ſuborta. circa ſi. verſi. vide aliũ caſum. de re iud. Alex. ꝑ. lxxxiiij. verſi. prætereà ẽt aduerſus. vol. j. & ꝑ. clxix. verſi. nã ẽt videmus. vol. ij. & ꝑ. lxix. verſi. vnũ tñ. vol. iij. Soc. ꝑ. cxciiij. verſi. ſed ij. Ias. in rep. l. admonendi. verſi. nã cõcludunt. vbi dicit in hoc oẽs cõcordare. & verſi. prima difficultas. ff. de iureiuran. Afflict. ſuper conſtitutione, obſcuritatẽ. nu. 4. de in integrũ reſti. mili. ver. bene tñ. Rebuff. in l. quod iuſſit. in ij. nota. nu. 292. ff. de re iudic. Zaſ. ꝑ. xv. nu. 62. vol. ij. deciſ. Neap. lxij. in princ. in nou. Boer. deciſ. ccevij. Aymo con. clxiiij. verſ. ij. ꝙa. Fel. in c. ſuborta. verſi. ſecũdus caſus. & ver. tertius caſus. & ver. fallit primò, de re iud. Maria. Iun. conſi. cxxviij. nu. 158. vol. j. vbi dicit * communem iſtam opin.

Cõtrariũ ſentit gl. in l. j. verſi. aut omiſſam. C. de ſent. cõt. fiſc. lat. retractan. lib. x. Cyn. in l. j. verſi. ego cogitabã. & ibi Bal. ver. iij. quærit ur. C. de cond. indeb. Cuma. in l. Imperatores. verſ. ſed formo dubiũ. ff. de re iud. Abb. in c. ſuborta. ver. aduerte ꝙ illa opini. dere iud. Aret. in c. vltra tertiam, vbi dicit * cõem opin. de teſtib.

Tenendo primam opin. quæ videtur magis * communis,

2 Amplia etiã ſi non cõcurrerit dolus ex parte victoris, q obtinuit ſententiã ex falſa cauſa. Ita Ioan. And. in addit. ad Spe. in tit. de exec. ſent. §. fi. verſ. illud aũ. ſuper verbo, poſſim.

3 Primò limita vt prædicta cõcluſio intelligaẽ dũmodò victus ſolis inſtrumentis de nouo repertis vtaꝰ, & non aliis, Boer. deciſ. ccvij. in fi, ex mente Curt. Iunior. ꝑ. xviij. ver. tertiò principaliter.

4 Secundò limita qñ victus haberet regreſſum ꝑ aliũ, ꝙ ipſum impediuit facere ſuas probationes, nã tunc nõ vtitur beneficio reciututionis in integrũ ꝑ victorẽ. Bal. in l. argentarius. §. cũ autẽ. in vj. not. ff. de eden. & hæc ptinent ad primã partẽ diſtinctionis.

5 Si aũt victo põt imputari negligẽtia quare inſtrumentũ non produxerit, tunc ei non ſubuenitur beneficio reſtitutionis in in tegrum. Paul. de Caſt in d. l. ſub ſpecie. verſi. tu dic. C. de re iudic. poſt Iacob. de Arcn. in l. j. verſic. ſi verò culpa. C. de cond. indeb.

6 Primò limita hanc ſecũdã cõcluſionẽ niſi in hoc caſu victus reſtituaꝰ beneficio ſupremi Principis. l. diui fratres. ff. de pœn. l. j. circa fi. ff. de qõ. ſentit Bart. in l. j. verſi. ego cogitabã. C. de cõdict. indebit. & clarè hoc dicit Abb. in c. ſuborta. n. 12. ver. ſed Iacob. de Aren. diſtinguit. de re iud. Imola in l. Imperatores. verſ. ſin aũt non habet. vbi Alexand. verſi. & eſt bonus text. ff. de re iudic.

7 Secundò limita eandẽ ſecundã cõcluſionẽ qñ ſine dolo ipſiꝰ victoris ſententia in rẽ iudicatã tranſiuiſſet, ꝙa ſi cũ dolo ipſius, tunc nec ẽt victo conſuleretur remedio reſtitutionis in integr. ſed remedio actionis de dolo, & actione criminis ſtellionatus, vt dicit Iacobus de Arena in l. j. verſi. ſi verò culpa. vbi Cyn. verſic. hoc tenet Petrus. C. de condict. in debit. Ias. in repetitione. l. admonendi. verſi. ſed in hac lege. ff. de iureiurand.

8 Vel iſto caſu victus poſſet repetere ſolutũ per cõdictionẽ ſine cauſa, ſi voluerit. Ang. in l. j. §. itẽ ſi ipſe. ver. in gl. etiicerit. ff. ſi cui plus ꝙ. per l. Falcidiam. & in l. ſi ſine. §. j. ver. conditio verò. ff. rem rat. hab. Spe. in tit. de exec ut. ſent. §. fi. ver illud aũt ibi, poſſet etiã dici. Bal. in l. ſi fullo. in j. not. & ibi Paul. de Caſt. verſi. quid autem ſi contradiceret. ff. de cond. ſine cauſa. Fel. in c. ſuborta. verſi. vel dic. de re iud. Paul. de Caſtr. in l. ſi ſine. §. ꝙ ſi procurator. verſic. & ex his remanet. ff. rem rat. haberi. Alex. in l. Imperatores. num. 8. vbi dicit hanc eſſe magis * communem opin. ff. de re iudic.

De Iureiurando.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Actus factus contra iuramentum de non faciendo, etiam ſi fiat cum iuramento eſt ipſo iure nullus.

1 DICVNT Doctores ꝙ actus factus ꝑ iuramentũ de nõ faciendo, eſt ipſo iure nullꝰ ẽt ſi hat cũ iuramento, Hoſtien. in c. cum cõtingat. de iureiur. circa finẽ. glo. in c. licet mulieres. de iureiur. in vj. & ibi hoc tenet Arch. & ibi Ioann. Monach. Spec. in tit. de empt. & vend. §. tertio loco. verſ. & not. gñale conſiliũ. Hoſtien. in ſumma, de iureiurand. §. qñ cenſeatur. verſ. conſiliũ gñale. Bart. in l. ſi pdiũ. C. de iur. dot. & ibi Salycet. in ij. qſt. in fin. Bart. in l. ſi qs pro eo. in verſi. tertiò, dixi. ff. de fideiuſſor. in l. is cui bonis, circa finẽ. ff. de ver. obl. Imo. in l. æſtimatis bonis, in fin. ff. ſolu. matr. Alex. qui dicit iſtã * cõem opinionẽ, in l. duob. §. fi. de iureiur. Fely. in c. cum M. Ferrariẽſis. de conſtitut. Imola in l. qui ſuperſtitis. ff. de acquirend. hæred. Ias. in l. non ſolùm. §. morte. ff. de operis no. nũc. & in authentic. ſacramẽta puberũ. C. ſi aduerſ. vend. Alex. in l. ſtipulatio hoc mõ cõcepta. & ibi Ioan. Crot. ff. de verb. oblig. Ange. Aret. inſti. quib. alien. licet, vel nõ. Bal. in cõſil. cxxxiiij. vol. j. Imola in c. cùm cõtingat, de iureiur. idẽ tenet Do. in d. c. licèt, in fi. de iureiur. in vj. & ibi Philip. Franc. Chaſſa. in cõſuet. Burg. Iaſo. inſtit. de act. §. item ſi quis poſtulante. Chaſſa. in cõſ. liiij. Dec. in l. pactũ quod dotali, in vij. limit. C. de collat. Soc. in regula. cl. in iiij. fall.

2 Et ꝓ iſta opinione eſt bonus text. in c. intellecto. de iureiu. vbi nõ valet alienatio facta à Rege, ꝙa rex iurauerat non alienare.

3 Iſtud intellige & declara qñ actus, ſuper quo iuratur, eſt actus aliàs illicitus ex diſpoſitione iuris cõis, ita ꝙ iuramentũ de illo actu nõ faciendo habet cõcurrentiã iuris cõis: ita procedit text. in c. intellecto. de iureiur. vbi non valet alienatio facta per Regẽ ꝑ iuramentũ de non alienando, prout ex iuris diſpoſitione non debebat alienari in regni notabilẽ diminutionẽ, & ita etiã procedit quod not. glo. in c. licèt mulieres, de iureiur. in vj. cũ aliis ſupra allegatis. vbi nõ valet alienattio facta per mulierem, quę per prius ſacramentũ iurauerat non alienare res dotales, quæ glo. quãtũ ad iſtã cõcluſionẽ eſt * cõmuniter recepta: vt per Ale. in l. in duobus reis. §. fi. ff. de iureiur. Ias. in §. itẽ ſit qs poſtulãte, inſtit. de act. & iſtã declarationẽ ponit Imola in c. cùm contingat, de iureiur. & in c. intellecto, eo. tit. & in l. cũ vir. ff. de vſucap. Iaſo. in l. nõ ſolũ. §. morte, de no. oper. nũc. Philip. Franc. in d. c. licèt mulieres. Imola in c. dilecto. de præb Alex. in ꝑ. xvj. vol. iij. Ab. in d. c. intellecto. Deci. in l. pacta nouiſſima. C. de pact. Ias. in l. in duobus. §. fi. ff. de iureiur. Ioan. Ant. Alex. in ꝑ. cxlvj. Fely. in c. ſi diligẽti. de foro cõpe. Chaſſa. in ꝑ. ſuet. Burgund. Ioan. de Sylua in trac. de benef. i iij. part. qſt. xxvij. gl. prag. ſanctio. Rom. in l. alia. §. elegãter. ff. ſol. matr. & ĩ l. ĩ duob. §. fi. in h. ff. de iureiur. Georg. Natta ĩ c. quãuis. de pact. ſentit Fel. ĩ c. ex parte decani. de ref. Dec. ĩl. pactũ quod dotali. in vij. limitatione. C. de coll. Chaſſan. cõſi. lv. Aret. in l. in duobus. §. fi. ff. de iureiurand.

4 Et iſtud fuit de mẽte gl. in d. c. licèt mulieres, dũ dicit primũ iuramẽtum licitum, ideò prætiudicat ſecũdo, ſecus ſi primũ eſſet illicitum, & idem ibi Arch. in fi. Inn. in c. dilecto. de præb.

Sed iſtã declarationẽ impugnat Roſellus in monarchia. char. xcv. tamẽ in ſequen. ipſe diſtinguit, & ſua diſtinctio videtur ĩ idẽ reincidere, an pi im° actus eſſet licitus, vel illicitus, licèt Cor. in d. l. pactũ, ꝙ dotali, ĩ viij. limit. videatur recedere ab iſta diſtinctione.

5 Sublimita tamẽ cõcluſionem ꝺictam, quòd iuramentum de non faciendo aliquid, ad qd non faciendũ de iure tenebatur, operatur quòd actus in ꝓrium factus non valeat, vt procedat quãdo quis iurauit nõ ſibi tãtũ, ſed etiam alteri, cuius intererat: ita Bald. in d. l. duobus. §. fi. ff. de iureiu. & ibi Ias. idẽ tenet Bal. in c. veniẽs, in fi. de iureiur. Alex. in ꝑſi. xvj. vol. iij. & Ias. ĩ l. nõ ſolùm. §. morte. ff. de oper. no. nun. Georg. Natta in c. quãuis. de pact. in vj. Dec. in cõſi. dxxxvj. & in l. pacta nouiſſima C. de pact. Ioã. Crot. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. oblig. Curt. in cõſi. clxviij. Chaſſa. in conſuet. Burg. Gram. cõſi. ciuili. xxxj. nu. 13. & ſeq.

Tamen de iſta limitatione dubitat Alex. in d. l. in duobus. §. fi. ff. de iureiur. & contra illam tenet expreſsè Are. ibi.

6 Secũdò ſublimita, quãdo is cum quo actꝰ ſecundo loco geritur, erat ſciens primi iuramẽti: aliàs ignorãs nõ deluditur ꝓ ſecũdũ iuramentũ, de quo non habebat notitiã. ita tenet Bald. in ꝑſi. cxxxiiij. vol. j. Imol. in l. cùm vir. de vſuc. Alex. in ꝑſi. xvj. vol. iij. Ias. in l. in duob. §. fi. ff. de iureiur. Dec. in l. pacta nouiſſima. C. de pact. Geor. Natta in c. quis, de pac. in vj. Imo. in c. cũ ꝙtingat, de iureiu. Curt. in ꝑſi. clxviij. Io. Crot. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. obl. Chaſſa. in ꝑ. liij. & in ꝑſuet. Burgund. apoſtil. ad Spec. in titu. de empt. & vend. §. quarto loco. verſ. & nota generale con ſilium, & Alex. in apoſtill. ad Bar. in l. ſi quis pro eo. verſ. iij. dixi. ff. de fideiuſſo. Ruin. in conſi. lxvj. vol. ij. & conſi. cxviij. vol. ij.

Et hoc eſt quod voluit dixiſſe Ioan. Fab. inſt. quibus alie. licet, dum dicit, ꝙ cautelà non eſt tuta, quia fraudarentur contrahentes, & idem dicit apoſtil. ad Bar. in l. ſi prædium. C. de iur. dot.

7 Sed qñ actus, ſuper quo præſtatur iuramentũ, non eſt actus illicitus, ſed licitus, & pendet à mera voluntate cõtrahentis, tunc primũ iuramentũ nõ impedit actũ poſtea factũ, licèt faciẽs ſit ꝓiurus: ita declarat Abb. in c. intellecto. de iureiu. Cor. ĩ ꝑ. cij. vol. j.

8 Et propterea inferꝰ, ꝙ iurans nõ reuocare teſtamentũ, ſi illud reuocet, valet reuocatio: licèt reuocãdo incidat in periuriũ. ita Io. And. in regula, quod ſemel. de reg. iur. in vj. & in addit. ad Spec. in tit. de inſtr. edit. §. cõpendioſè. verſ. qd ſi qs iurauerit. & in c. decernimus, de ſent. excõ. in vj. Pet. de Anc. in c. ſicut. de ſpõſ. Boer. dec. cciiij. nu. 17. gl. c. vltima volũtas. xiij. q. ij. Bar. in l. ſi qs in principio teſtamenti. ff. de lega. iij. vbi plus tenet, ꝙ reuocans non incidit in periuriũ. & Abb. in ꝑſi. xlj. vol. ij. qui etiã in prima ſol. tenet quòd nec inciditꝰ periuriũ, Bal. in auth. hoc inter liberos. C. de teſt. Im. in c. cum contingat. de iureiur. qui tenet ꝙ ſecundum valet, licèt reuocans ſit piurus. Imo. in l. ſi quis inquiſinos. §. fi. ff. de leg. j. Bal. in c. j. §. item ſacramẽta, de pace iur. firman. & ibi Alua. Car. Alex. Card. in c. dilecto. de præben. & ibi Petr. de Anc. Rota in antiquis deciſ. ciiij. Bal. in l. j. ĩ repet. C. de ſacroſ. eccl. & ibi Cyn. dicit * cõiter legiſtas ita tenere. & Bal. in ꝑ. xxij. vol. j. qui etiam aſſerit teſtatorem reuocantem non incidere in piurium. Paul. de Caſt. in ꝑſi. cxxj. vol. j. idẽ ſentit Bar. in l. ſtipulatio hoc modo ꝓcepta. in prin. ff. de verb. oblig. Old. in cõſi. cvj. Fely. in c. ſi diligenti. de fo. compet. & in c. edoceri. in fi. de reſcri. Salic. in l. ſancimus, in vii. q. C. de teſta. Bar. in l. cum duobus. §. idem reſpondit. ff. ꝙ ſoc. Bal. in auth. ſacramẽta puberum. C. ſi aduer. vẽdit. & in addit. Specul. in tit. de inſtru. edit. ver. an teſtamẽtum. Ang. ſentit in l. ſi quis ꝙ eo ff. de fideiuſ. Alex. in l. ſtipulatio hoc modo cõcepta. ff. de ver. obl. Imo. in c. j. de his, quæ fiũt à maio. par. cap. Fel. in c. cum acceſſiſſent, de cõſtitu. & in c. in pſentia, de ꝓbat. Dom. in c. decernimus, de ſent. excommu. in vj. Corn. in cõſ. cclxxij. vol. iij. Roſel. in monarchia, char. xcv. & xcvj. Corn. in cõſ. cij. vol. j. Abb. in ꝑſi. xlviij. vol. ij. Io. Crot. in repet. l. oẽs populi. ff. de iuſt. & iur. Ang. ĩ auth. hoc inter liberos. in fi. C. de teſta. Ang. Aret. in §. ex eo. inſtitu. quib. mo. teſt. infirm. Bertr. in cõſ. clxxxi. vol. ij. & in cõſ. cxliij. vol. iij. & in cõſil. ccxc. vol. iij. Pau. de. Caſt. in cõſi. ccclxj. vol. j. Ias. in l. ſi nõ ſortem. §. ſi cẽtum. ff. de ꝓdi. indeb. in l. ſi quis ita. §. ea lege nu. 24. ff. de ver. obl. & in cõſ. ccxj. vol. ij. Prob. in add. ad Io. Mon. in c. fi. de ꝓcu. in ſexto. Alex. in cõſ. xviij. vol. ij. Paul. de Caſt. in cõſi. cccxxxix. vol. j. Cor. in cõſ. lx. vol. ij. Bal. in cõſi. cccxxxviij. vol. ij. Ful. in ꝑ. xcij. Ias. in cõſ. cxxij. vol. iiij. Guald. caute. ſecũda, de mutat. teſt. Io. de Syl. in tra. de benef. in iij. par. q. xxvij. gl. prag. ſanctio. gl. in c. j. §. itẽ ſacramẽta, in gl. ſup verbo, ſuper ꝓ̃ctib. in ver. quid ſi iurauit quis, de pace iur. firmã. Gomes. in §. item ſi quis poſtulãte. Inſti. de actio. Bert. in cõſil. xxvij. in fi. vol. j. Pariſ. in cõſi. xxiiij. vol. ij. Maria. iu. in ꝑſi. xliij. vol. ij. Rui. ꝑ. ccvij. vol j. & ꝑ. clxix. vo. ij. & ꝑ. cix. vol. iiij.

Contrariũ, ꝙ ſecundũ teſtamentũ non valeat, tenuit Specu. in titu. de inſtru. edit. §. cõpendioſè, verſicu. quid ſi quis iurauerit, & hoc idẽ de iure canonico eſſe, ꝓbabilius tenet Oſdra. in ꝑ. cxxvij. Host. in ſumma de ſepul. §. an licitũ. verſ. quid ſi quis eligat. & in c. j. de ſepult. Iac. But. in auth. ſacramenta puberum. C. ſi aduer. ven. Archi. in c. vltima voluntas. xiij. q. ij. Ioan. Crot. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de verb. obl. Guald. caut. vj. de ſepul.

9 Secundò infertur, vt ſi quis promittat nõ reuocare, procuratorem, & illũ reuocet, licèt reuocãdo incidat in periuriũ, tñ reuocatio tenet. gl. in c. fi. de proc. in verbo, reuocat°, in vj. Ang. in l. & in perpetuum. ff. de procur. & in l. Stichũ. §. vſumfructũ. ff. de ſol. vbi etiã Imol. idem tenet Roma. in l. alia. §. eleganter. ff. ſol. ma. & in l. j. §. ſi ſtipulãti. ff. de verb. obl. Fel. in c. ſi diligenti. de foro cõpe. in c. edoceri. de reſcr. Imola in c. cũ cõtingat. de iureiur. Barba. in rub. de reb. eccl. non alie. nu. 40. Ias. in l. in duob. §. fi. ff. de iureiur. Ias. in l. ſi nõ ſortẽ. §. ſi centũ. ff. de condi. indeb. & in l. ſi mihi, & tibi. §. in legatis. in ij. lectu. ff. de leg. j. & in l. ſi qs ita. §. ea lege. num. 24. ff. de verb. obl. & in ꝑ. ccxj. vol. ij. Rebuff. in cõcord. Frãciæ, Domi. in d. c. fi. §. fi. de proc. in vj. Alex. in ꝑ. xviij. vol. ij. Fede. de Senis in conſ. 100. in fi. Soc. in ꝑ. lviij. vol. iij. Fel. ꝯ. ex parte Decani. de ref. Chaſſan. in cõſue. Burg. Paul. de Caſt. in cõſ. cxxij. vol. j. Ioã. de Sylua, in tract. de benef. in iij. par. q. xxvij. gl. prag. ſanct. Gomes, in §. item ſi quis poſtulante. inſtit. de act. Rota in antiq. deciſ. ciiij. Io. Crot. in l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur. Cur. Sen. in conſ. lxix. Ang. in cõſ. cxxv. circa fi. Pariſ. in conſil. viij. vol. iiij. Aimo conſi. cxcj. vol. j.

10 Amplia, quia etiã non valet cõſuetudo ꝙ quis non poſſit reuocare teſtamentum, vel procuratorem, vt per Roc. in c. fi. de cõſuet. Maria. Iun. conſi. xliij. vol. ij. Ruin. conſi. liiij. volu. j. & conſil. lxix. volum. iij. & conſi. cix. vol. iiij. Boer. deciſ. cciij.

Contrarium tenuit Philip. Franc. in c. fi. de procur. in vj. Alb. de Roſ. in l. ſi procuratorem. de procur. & in l. item ad litem, circa fi. ff. de procu. Gomes in §. item ſi quis poſtulante, inſti. de act. Fel. in c. ex parte Decani. de reſcri. Pariſ. in conſi. lxix. & xv. vol. iij.

Tenendo iſtam primam opinionem, quòd non obſtãte pacto de non reuocando, & iuramento, omnino procurator conſtitutus reuocari poſſit,

11 Limita, quando in fauorem alterius præſentis, & acceptãtis, vel notario ſtipulanti, ꝓ ijs, quorũ intereſt, cõſtituẽs, ꝓmiſerit nõ reuocare, & iurauerit. ita Bal. in rub. de procu. in vj. ſequitur Ias. in ꝑ. ccxj. volu. ij. Grãma. conſi. ciuil. xxxj. nu. 15. Hiſpa. in rubrica, de don. inter vir. & vxor. in §. incip. limita vj. num. 6. ſed Iaſo. dubitat de tali limita. in l. ſi non ſortem. §. ſi centum. ff. de condict. indebi.

12 Secundò limita, nam procurator conſtitutus ad renũciandũ cũ iuramento in beneficialibus, non põt reuocari, quia in illis nõ cadit actio ad intereſſe, ga non recipiunt æſtimationem: ita Rota in antiq. deciſ. ciiij. Fel. in c. cùm acceſſiſſent. de conſti. & in cap. ex parte Decani. de reſcri. & in c. edoceri. eo. tit. & in c. ſi diligenti. de foro compe. Gomeſ. inſt. de act. §. item ſi quis poſtulante. Sarnen. in reg. de annali. q. xl. apoſtill. ad deciſ. Tholoſ. cclx. Dec. in c. cùm acceſſiſſent, de conſtit. Aimo conſi. clxx.

Contrarium. Boer. deciſ. ccvij.

13 Et pro iſta opinione facit, nã actus ſpiritualis contra iuramẽtum nõ tenet: vt dicit Inn. in d. c. dilecto. in j. opi. de ꝓb. Arch. in c. ſi à fede, de præben. in vj. & in c. duob. de reſcrip. in vj. Phil. Frãc. in c. fi. de ꝓc. in vj. Oldr. in ꝑ. cxxvij. Imola in c. dilecto. de præb. licèt dicat ꝑ̃iam partem * cõem. Imola in l. cùm vir. ff. de vſuc. & idem Imola in ca. cùm cõtingat. de iureiur. Roma. in l. in duob. §. fi. ff. de iureiur. ſentit Bal. in auth. hoc inter liberos. C. de teſta. Ant. de Bu. expreſsè in repe. c. cùm M. ver. ij. ꝓmitto. de cõſti. Alex. in ꝑſi. xvj. verſi. poſſet etiam. vol. iij. Card. in cle. j. in iij. q. de reg. Sentit iſtam partem Archi. in c. j. de cler. non reſid. & in c. omne. in prin. xxij. q. j. Dom. in c. j. de rerum permu. in vj. Spe. in tit. de leg. in §. nunc tractemus, verſ. ſed ſi legatus. Fulgo. in conſi. ccx. Dec. in d. c. cùm acceſſiſſent, de conſtit. Ang. in auth. hoc inter liberos. C. de teſta.

14 Tertiò infertur, ꝙ promittens non reuocare vicariũ cũ iuramẽto, põt illũ reuocare, licet incidat in periuriũ. Ioã. And. & Ant. de But. in c. fua, de offi. vicar. & ibi Abb. & ibi Card. in vij. q. & Pet. de Anch. in fi. q. Pau. de Caſt. in ꝑ. ccclxi. vol. j. Io. de Sylua in trac. de benef. in xxvij. q. in fi. in iij. parte. Prob. in addi. ad Io. Mona. in c. fi. de procur. in vj. Boer. deciſ. cccxlvij. Rebuff. in pract. nu. 193.

15 Quartò infertur, vt ſi quis ꝓmittit, & iurat nõ alienare, ſi alienet, tenet alienatio. vt no. Inn. in c. dilecto. de ꝓb. Abb. in c. intellecto. de iureiur. Corn. in ꝑ. cclxxij. vol. iij. idẽ voluit Host. in d. c. intellecto. & Io. And. & Pe. de Anc. & Imo. & Card. Roſel. in monarchia, Alb. de Roſa. in l. ea lege. C. de ꝓd. ob cãm. Iaſo. in §. qs ita. §. ea lege. ff. de verb. obl. Imol. in c. cùm cõtingat. de iureiur. Fel. in c. ſi diligẽti. de fo. cõpe. Pau. de Caſt. in ꝑ. cccxxxix. vol. j. Io Crot. in l. filiuſa. §. Diui. ff. de lega. j. Io. Ant. Alex. in ꝑ. cxlvj. Chaſſa. in ꝑſi. lv. & in ꝑſue. Burg. Ferr. caut. xlviij. Io. de Sylua in tract. de bñf. Phi. Frã. in c. licèt mulieres, de iureiur. in vj. Rota ĩ antiq. dec. ciiij. Old.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in cõſ.cxxvij.Abb.in cõſ.xlj.vol.ij.Ruin.cõſi.cevj.vol.j.Alber.de Roſat.in auth.ſacramenta puberum,verſi.quid ſi canonici. C.ſi aduer.vend.Gram.conſi.ciuil.xxxi.

Contrariũ voluit Aret.in l.ſi quis ita.§.ea lege.ff.de verb.obli. & Gomez. inſti.de act.§.item ſi quis poſtulante.

16 Quintò infertur q̃ ſi iuratum ſit nõ recipere aliquẽ in canonicũ niſi numerus deficiat,recipiẽdo illum in canonicũ,valet receptio,licèt recipientes incidãt in periuriũ:Inn.in c.dilecto.in ſecũda opinio.& Io.And.Ant.de But.& Card.in ſexta,& duabus ſequentibus oppoſ.& ibi Pet.de Anc.in fi.q.de præb.Io.And.in addit.ad Spe.in tit.de legat.§.nunc tractemus,verſi.quid ſi legatus, Pau.de Eleaz.in cle.j.de regula.Pet.de Anc.in c.ſi à ſede.I ſi.de p̃b. in vj.Abb.in c. cũ acceſſiſſent,de reſcri.& ibi Feli.Ant.de Bu.in c. j.de his,q̃ fiunt à maior.parte cap.Dom.in c.j.de rer.pmuta.in vi. Iaſ.in l.ſi quis ita.§.ea lege.ver.v.fallit,de verb.obl.& in l.in duobus reis.§.fina.verſ.iiij.fallit,de iureiurand.Chaſſ.in cõſuet.Burg. gl.prag.ſanctio.Io.de Syl.in tract.de benef.in iij.par.q.xxvij.Alb. de Roſ.Iauth.ſacramẽta pube.ver.qd ſi canonic. C.ſi aduer.vẽd.

17 Pro quo facit,nam cõmuniter dicitur,q̃ actus tã temporalis quàm ſpiritualis ꝓtr̃a iuramẽtum valet,quicqd dixerint doct.allegati ſuprà in ſecunda limit.de ꝓcuratore cõſtituto cũ clauſula, quòd nõ poſſit reuocari. & iſtam opi.tenuit Inno.in c.dilecto.in ſecũda opinio.de p̃b.Card.ibi in vj.& ſeq. oppoſ.Abb.qui dicit iſtud *ꝓmuniter teneri,q̃ nõ fiat differẽtia inter actũ tẽporalẽ,& ſpiritualẽ:& idẽ dicit Fel.in c.cũ acceſſiſſent,de cõſt. Ant.de Bu.q idẽ dicit in c.j.de his,q̃ fiũt à maio.parte cap.idẽ tenet Fed.de Se. in cõſ.100.in fi.Abb.in c.de illis,de ſponſ.& in c.ſicut,eo.tit.Do. in c.fi.de ꝓcu.in ſexto.Iaſ.in d.§.ea lege.in l.ſi quis ita.ff.de verb. obl.Roſel.in monarchia,Prepoſ.in capitul.ſicut,de ſponſ.Boer. deci.ccvij.Gram.cõſ.ciuili xxxij.gloſſ.prag.ſanct.Ioannes de Syl. in tract.de benef.in tertia parte.q.xxvij,& iſta deſtruũt opinionẽ Rotæ,de qua dictum eſt in ſecunda limit.

Contra iſtam cõclusionẽ ſunt omnia, quæ deducta ſunt in ij. limit.illius cõclusionis quòd reuocatio procuratoris fieri poteſt non obſtante conuentione de non reuocando iurata.

18 Sextò ꝓpterea Infertur,q̃ ſi quis iurauit non ꝓtrahere cum aliqua muliere, valet tamen matrimoniũ cum illa contractum, licet incidat in periurium:Bar.in l.omnes populi.nume.32.ff.de iuſt.& iur.tenuit Gaſpar Cald.& voluit.Prepo.in c.ſicut.de ſpõſ.

19 Vtrum autem matrimoniũ ꝓtra iuratã cõuentionem valeat, vide text.& ibi omnes,in d.c.ſicut,de ſponſ.Imol.latè in d.c.cum contingat,de iureiur.Roſell.in monarchia.

20 Septimò infertur vt ſiquis iurauit nõ reuocare ſtatuta,valet reuocatio:Ant.de But.in c.j.de his quæ fiunt à maio.par. capit.licèt incontinenti poſtea dubiter: & ibi clarius Imo.Corn.in cõſi. cij.vol.j.Roſell.in monarchia.

Contrariũ in hoc tenet Bal.in l.clari & aperti.C.de fideicom.

Sed quando eſt ſtatutũ ſimpliciter iuratũ,an poſſit reuocari ꝓ aliud ſtatutũ,dicũt Bar.in l.omnes populi,ff.de iuſt.& iure.num. 32.Iaſ.in l.ſi quis ita.§.ea lege.ff.de verb.obli.Alber.in j.par.ſtatu. q.xvj.Petr.de Anch.in repet.c.j.de cõſt.char.xvj.Abb.in c.cũ ad monaſteriũ, de ſtatu monac.Domin.in ca.his.xj.diſtinct.in q̃bus locis docto.diſtinguũt, aut ſtatutum,per qd primum tollitur,requirit ſuperioris auctoritatem,& tũc primum tolli non poteſt, quia ſuperior non vult eſſe auctor periurij.

21 Aut non requiritur auctoritas ſuperioris,& tunc primũ poteſt reuocari,licet reuocantes incidant in periurium.

22 Octauò Infert ex prædictis,vt ſi quis iurauit nõ diuidere,valet diuiſio poſtea facta,nõ obſtãte iuramento.ita Alc.in ꝑſi.xviij. vol.ij.Fel.in c.edoceri, ver.limitat Inn.iſta.de reſ.Cur.ſeni.in cõſ. lxix.Rui.in cõſ.liiij. vol.ij,& conſ.lxix.vol.iij.Tiraquel.de iur.primig.q.lxxviij.

Contrarium Cor.in cõſ.xiij.in iiij.vol.Iaſ.in l.ſi nõ ſortem.§.ſi centum.ff.de condictio.indebi.Gomez.in §.quedã,inſti.de actio. Hiſpa.in rubri.de donat.inter vir.& vxor.in §.limita ſextò.nu.4.

23 Nonò infertur,vt ſi promittat qs & iuret ſoluere legata,tamen poteſt legatum reuocare,& promittens non tenetur:Boer. deciſi.cciij.numero 17.

Sunt etiam alij quidã caſus, in quibus iurans non facere,poſtea faciẽdo licet incidat in periurium,actus tñ nõ tenet.quos ponit Fely.in dict.capitul.edoceri,de reſcriptis. & in cap.ſi diligenti.de foro comp.

Quando autem actus factus contra iuratã affirmatiuã diſpoſitionẽ valeat,habes in locis ordinariis, vt p doct.ſuprà adductos.

24 Limita, quia quãdo eſt alteri ius quæſitũ,vel quærẽdum,nõ admittitur quis ad deierãdum.vt per Bertr.in ꝑſi.cciij.vol.iij.Grãmat.cõſ.ciuili.xxxj.nu.15.& conſi.xxxij.in princ.

25 Limita etiã quia actus factus cõtra iuramentũ nõ valeat in omni actu requirente ſuperioris vel hominis miniſterium:Aimin conſ.clxx.vol.j.Gram.conſi.ciuili xxx.num.14.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Iuramentum conſtituit in mora abſque interpellatione.

1 MAgis*cõmunis opinio videtur illa,quòd iuramẽtum cõſtituat in mora ſine interpellatiõe, vt tenet Spe.in tit.de aduo.§.j.ver.ſed nunquid is,q̃ iurauit.Sentit Io. And.in c.breui.de iureiur.dũ ſe remittit ad no.ꝑ Spe. in loco prælegato.idẽ voluit ibi Ant.de But.& Abb.& Imo.ſequitur Cremẽ.dicens eſſe aureũ dictũ in ſin.cxxij.Alex.in l.ij.§.ff. ſolu.matri.Aret.in cõſ.cl.inci.viſis diligenter,Curt.iun.in trac. feud.in iiij.part.in xxxvj.cauſa priuationis.Corſe.in rubr.de iureiur.in iiij.priuileg.Ant.de Bauer.in trac.de iureiur.in vij.ſpeciali. Barba.in c.fi.in v.fal.& ibi Ant.Burgos,de empt.& vendi.& idem Barb.in c.ex literis.de conſt.Iaſ.in d.l.quod te mihi,verſi.iuxta p̃dicta quæro.ff.ſi cer.pet.& iſtam ſequitur & dicit*cõem ibi Dec. nu.11.& ibi etiam Purpur.ver.ſeptimò exemplificatur.Claud.in l.non ſolum.§.morte.verſi.aliam nota limit.ff.de nou.oper.nũc. & iſtam dicit*communem Gomez.in §.item ſi quis poſtulante. inſtit.de act.ſentit Fely.in c.ex reſcripto.de iureiurand.

Vbi prius dixerat iuramentum operari, q̃ quis videatur ꝓmiſiſſe facturum, & curaturum.tamen poſtea ſubdit q̃ quãdo quis promittit ſe facturum,& curaturum,nõ requiritur interpellatio. Goza.in ꝑſ.xxvij.& in ꝑſ.xxxj.& in conſil.lvij.Chaſſa.in conſuet. Burg.Hiſpanus in c.ꝑ veſtras.§.ſi de don.inter vir.& vxor.nu.35.

Contrarium Alex.in d.l.quod te.& ibi Curt.in apoſtil.ad Ale. & in lect.nu.26.Socin.in l.ij.§.ſi.ff.ſol.matr.Aret.in l.ſi ſeruus cõmunis.ff.de vulg.& pup.Gomez.in d.§.itẽ ſi quis poſtulante.inſt. de act.Ripa in c.cum M.de conſt.dum ſe remittit ad no.per Alex. in l.quod te.ff.ſi cert.petat.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an requirat certiorationem.

1 MAxima eſt diſcrepantia inter Doct.ſuper illa cõclusione,an iuramentũ requirat certiorationem, vel ſine alia certiorationne in minore, vel muliere oper. Dyn.cõſuluit, ꝓut refert Cy.in l.ij.C.de reſcin. vend.in vj.q̃.vbi ẽt ipſe idẽ tenet, q̃ requirat certioratio.& cõſi.Dy.eſt ꝑſ.ij.Sal.in d.l.ij.ĩ xj.q.Io.And.in c.pen.de empt.& vend.& ibi Ant.de But.vbi Card.& Imol.& Ant.de But. ibi dicit iſtã*cõem opi.Bal.in l.ſi duo.§.idẽ Iul.in j.not.ff.de iureiur.Imol.in l.ſciendũ.ff.de verb.obl.& in c.cũ cõtingat.verſ.item ẽt nõ habet locũ.ver.ſin aũt nõ eſſet facta mentio,de iureiu.Ale. in d.l.ſciendũ.& ibi Are.Bertr.in ꝑſ.clxxv.vol.ij.& idẽ tenet in ꝑſ. cxlij.eo.vol.idem voluit Alb.de Roſa.in auth.ſacramenta puberũ.C.ſi aduerſ.vendi.& iſtã partem iudicãdo approbauit Capella Thol.dec.xlix.Feder.de Sen.in ꝑſ.xix.Guido Papæ in ꝑſ.cxx.in ij. dubio.ver.nec obſtat.Bert.in cõſ.clxxxj.vol.j.Bal.in cõſ.cccl.xxx. in iij.part.& in cõſ.xcvj.vol.v.& iſtã de æquitate verã dicit Rom. in l.ſi duo.§.idem Iul.in fi.ff.de iureiur.Io.And.in addit.ad Specu. in tit.de obligat.& ſol.§.i.in addit.inci.Vbertus.& Aret.in d.§.idẽ Iul.in j.not.vbi etiã dicit iſtã*communem opin.licet ipſe videat diſtinguere,tñ effectualiter tenet iſtam partem.Iaſ.in auth.ſacramenta puberum.verſ.iij.principaliter limita.Maria.iun.dicit iſtã magis veram & magis*communem in conſil.xlviij.vol.j.Tiraq. in l.ſi vnquam.nume.146.C.de reuoc.donatio.vbi multa cumulat.Alber.de Roſa.in auth.ſacramenta puberum.verſicul.imò d. Dynus.& Angel.ibi.verſicu.item facias.

Contrarium,q̃ ſtante iuramẽto,non ſit neceſſaria alia certificatio,tenuit Bart.dicẽs ſe ita ꝓſuliſſe in d.auth.ſacramẽta puberum.ver.quæro vtrũ per tale iuramentum.& ita cõſuluit in cõſi. xc.& in l.ſciendum.ver.iuxta prædicta quæro ff.de verb. obl.& in l.ſi duo.§.idẽ Iulianus.ver.item p hanc l.ff.de iureiur.& in l.ij.ver. quæro ſi minor iurauit.C.de reſc. vend. & ibi Ang.& ibi Paul.de Caſt.ver.vij.ꝓcluſio & ibi Sal.ver.ſed vltra illa.idẽ voluit Ang.in d.§.idẽ Iul.& ibi Rom.in fi.vbi dicit q̃ de rigore iuris iſta pars eſt verior.& ibi Pau.de Caſt.& Alex.ibi.vbi etiã Sal.idẽ voluit Ang. in auth.ſacramẽta puberũ.ver.aduerte ẽt.& Fulg.& Paul.de Caſt. in fi.& ibi Iaco.nu.44.idẽ voluit Raphaël Cuma.ĩ d.l.ſciendũ.& ibi Rom.ver.ſed ſuccedit.& Alc.ver.qd tamẽ primò fallit.& Iaſ. ver.iſtã glo.vbi dicit iſtã*communẽ opi.ff.de verb.ob.idẽ voluit Arch..in c.ij.ver.intelligẽda ſunt eſſe vera.& ibi Io.And.in prin. de pact.in vj.& ibi Dom.idẽ voluit Bal.in l.j.in fi.C.de reb.credit. Bal.in c.ex reſcripto.ver.vltimò nota.de iureiu.& ibi Fel.Ang.in l.q iure militari.in prin.ff.de teſta.mil.Pau.de Caſt.ĩ l.ſi.§.ſi.in fi.ff.

ad Vell.Rom.in l.in repudianda.ff.de acq. hæred. Alex. in l.ſi qs in cõſcribendo.verſi.ſed vnũ,ꝓpter hoc nota.C.de pactis.Iaſ. in l.nepaſſim.C.de iur.& fact.iguor.Collect.in capit. ij. de pact.vbi dicit q̃ licèt prima opinio ſit æquior, iſta eſt de iure tutior. Georg.Natta in c.quamuis.verſ.an aũt.de pact.in ſexto.Bal.in c. cũ cõtingat.verſ.q̃ro qñ mulier.de iureiur.Ant.de But.in c.ſi diligẽti.verſi.fallit ẽt qñ eſt iuratũ.de foro compet.& ibi Abb.verſi.& hoc intellige.& ibi Fel.Abb.in cap.penult.de emptio.& vendit. Bal.in ꝑſ.cccl.xxx.in tertia parte.Pau.de Caſt.in cõ.cxxij.verſ.nec obſtat ẽt.vol.j.Soc.in ꝑſ.ciij. vol. iij. Guido Papæ qõne ccxxvij. vbi dicit ita iudicatũ in parlamẽto.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.xlix. deciſ.Neap.clix.in nou.in quinta dubitatione.Alex.cõſi.xj.verſ. & maximè attẽto.vol. ij. & cõſi.xlij. volu.j. vbi dicit iſtã*cõem opinionẽ,& de ſtylo ſeruari.vbi dicit oẽs ita tenere.& cõſ.xxvij. vol.j.vbi dicit iſtã*magis cõem,& in practica ſetuandã. & cõſi. cxxvij.vol.ij.vbi dicit iſtã veriorẽ opi. & eã ſe conſueniſſe ſequi legendo & cõſulendo,& in ꝑſ.ccxxij.vol.ij.vbi dicit iſtam ꝓtenendã,& cõſuetudine approbatã.& in ꝑſ.lxxx.in fi.volu.v. vbi idem dicit,& q̃ iſtã opi.eſt ſolitus ſequi legendo & cõſulendo:& in ꝑſ. xiiij.volu.ſexto.Bauer.in tracta.de iureiurand.Bertrand. in cõſil. clxij.vol.j.vbi dicit iſtã cõem,& in practica ſeruandam.& in cõſ. clxix.vbi idẽ dicit.volumine primo.& iſtã eſſe magis cõem,dicit idẽ Bertrand.in cõſi.xlvj.in fi.volumine ſecũdo.& in cõſ.lj.vol. iij.vbi dicit iſtã magis cõem,& ſeruari in practica.Hiſpan.in cap. per veſtras.de donat.inter virũ & vxo.& iſtã dicit cõem Brun.in tracta.de forma.Mant.in ꝑſ.cxxxij.Maria.iunior ꝑſ.clxv.volu.ij. Tiraquell.in l. ſi vnquã. nu.131.C.de reuoc.donat.vbi multa ꝓgerit.& iſtã dicit cõem Aluaro.in d.§.itẽ ſacra.verſi.vtrũ aurẽ ſit neceſſe.Afflict.in §.itẽ ſacramenta.in tertio no.num. 18. de pac. iura.firman.quæ quidẽ opinio tanquã magis*eõis vſ tenenda.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an habeat vim ſpecialis expreſſionis.

1 NOnnulli Doct.tenuerunt q̃ iuramentũ habet vim ſpecialis expreſſionis:ita tenet Bald.in l.j.verſ.ij.q̃ritur.C.cõmoda.ſequitur Rom.in l.j.§. ſi qs ita. ff. de verbo.oblig.Alex.in l.ſciendũ.ff.de verbo. obliga.& in ꝑſ.cxxxiij.verſ.& eo fortius.volu.v.Imo. in c.j.cõmod.Andr.Barbat.in apoſtil.ad Bald.in c. j. de controu. apud pares terminand.Imola in c.cũ cõtingat.de iureiur.Bauer. in tract.de iuramẽto.Ioan.Crot.in l.filiusfami.§.diui.ff. de legat. j.Iaſ.in §.itẽ ſi qs poſtulãte.inſtit.de actio.Curt.iun.ĩ ꝑſ. xlix.Dec. in cõ.ccxlv.nu.4.verſic.& iſta opinio.Alex.in ꝑſ.lxj.vol. iij. & in cõſi.cxxxiij.vol.v,Guid.Papæ q.cxxviij.Venaſ.in cõſi.xij.Chaſſa. in cõſi.iij.& in conſuet Burg.Ripa in v.reſpon.in iij. lib. Gomeſ. in §.itẽ ſi quis poſtulante.inſtit.de act.Tiraq.de ll. cõnubial. Gozad.in conſi.xxvij.& in cõſ.lxix.& in cõſ. lxxxvj.& in cõſi.lxxxviij.Aleſmicus in tract.de ſubſt.Hiſpa.in ca.per veſtras.de donat. inter vir.& vxor.Maria.iun.conſi.cxxxvj.volumine j.

2 Et ꝓ iſta opin.facit,nam vbi in primo teſtamento eſt apposita clauſula derogatoria ad ſequens,oporter q̃ de illa in ſecũdo fiat ſpecialis mentio,& tñ ſufficit q̃ fm teſtamentũ ſit iuratũ. Bal.in l.ſancimus.C.de teſt.& ibi ſequuntur Moderni.

Contrariã opi.tenet Bart.in l.ſed & ſi qs.§.queſitum.in fi.ff. ſi quis caut.& ibi Bal.& Ange.Alex.in conſi.xxviij.vol.j. & in cõſ. xxxj.volu.ij.Io.And.in c.j.& Abb.& ibi Anto.de Butr. & Petr. de Ancha.Bald.in c.j.de controuerſ.apud pares terminand. Soci.in cõſi.lxx.vol.iij.& ciij.vol.iij.Iaſo.in d.§.quæſitũ.in l.ſed & ſi quis. ff.ſi quis cautio.& ponit idẽ Iaſ.in conſi.clxxiij.vol.ij.Iaſ.ex mente Bald.hoc ſentit in l.ſi procurator.in ſecunda ampliat.ff.de cõdict. indebit.& voluit clarè loquens Curtius ſen. in conſi. lxxvj. Grat.in conſi.xvj.Grat.in conſi.xv.volum.j.Grammat.deciſ.lvij. nu.27.Ruin.in conſi.vj.nu.8.vol.ij.qui hanc dicit*cõem opin.

3 Põt pro concordia opin.dici,q̃ aut deficit cõſenſus in diſpoſitione,& propterea diſpoſitio gñalis non operatur.& tunc etiã iuramento accedente nõ poterit operari.ita declarat Saly. in l.j. C.cõmo.& ſequitur Alex.in cõ.xxviij.vol.j.& in cõſi.xxxj.vol.ij. & idẽ voluit Ioan.And.& Abb.in d.l.j.cõmod.vbi etiã Anto. de Butr.& Pet.de Anch.Ale.in l.j.§.ſi qs ita.ff.de ver.obl.& in cõſil. xciiij.vol.iiij.Pariſ.in conſ.xx.vol.j.& in con.cx.cod.vol.& in cõ. xij.vol.ij.& in conſ.xlix.vol.iij.Grat.in conſi.xciij.volu.ij.Ruin. cõſ.vj.vol.ij.Boer.deciſ.iij.nu.7.& 8.

4 Secus ſi cõſenſus nõ deficit,q̃ a iuramentũ ſupplet, & tũc habet vim ſpecialis expreſſionis:& ita ꝓcedit prima opi. vt Bauer. in tract.de iureiurand.& vide omnino Bertr.declarantẽ in conſ. xxviij.& in cõſi.lxiij.vol.j.in nouis.& in ꝑſ.ccix.cod.vol. & in ꝑſ. vij.& in conſi.lxviij.vol.ij.& in conſi.lxxiiij.

5 Limita primã opi.qñ factũ ignorabatur,vtputà qa pendebat aliũde.nã tũc quia iuramentũ nõ trahitur ad ignorata,ideo non habet vim ſpecialis expreſſionis:vt p Maria. Iun.ꝑſ.cxxix.volu.j.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Iuramentum ſeu iurata diſpoſitio, non venit in generali diſpoſitione.

1 GOmmunis eſt & vulgaris regula, *q̃ iuramentũ vel diſpoſitio iurata,nõ venit ĩ gñali diſpoſitione, ſi de iuramento,vel iurata diſpoſitione nõ fiat expreſſa,& ſpecifica mentio.e.cõſtitutus.de reſcr.Io. And. in regula, quod ſemel.in vltimis verbis.de reg.iur.in mercurialibus.Inno.in c.cũ inter.in fi.de renun.gl.in c.cùm nõ deceat.de elect.ĩ ſexto.& ibi Io.Andr.Dom. & Philip. Fran.Fulg.in cõſi.clvj.Alex.in cõſi.cx.vol.iiij.Alex.in conſi.xxxviij.vbi multa cumulat.vol.iij.& in conſi.xxvij.vol.j. & in conſi. cxxv.vol.j.Roma.in ſing.vij,& in cõſi.ccccciiij.in fi.& in ꝑſi.cccc. xxxvj.ver.ſexta ratio.& in ꝑſ.ccclxxix.Dec.in l.pacta nouiſſima. C.de pact.& in l.de alimẽtis.C.de tranſact.Alex.in ꝑſ.xxxvij. vol. ij.& in ꝑſ.ccv.vol.ij.Iaſ.in l.quoties.C.de precib.Impe.offer.& in l.cauſas.in ver.ij.per iſtũ tex.C.de tranſact.Hipp.in ſing.dxv.& in ꝑſ.cvij.Corn.in ꝑſ.xxxvj.volu.j.Alex.in cõſi.cxxxvij. vol.vj. & in cõſi.lxij.in fi.volu.vij.Soc.in cõſi.cxxxix.deciſ.Neap.v. in antiq. Iaſ.in ꝑſi.ccxvj.vol.ij.& in cõſi.clxxij.vol.iiij.Gozad.in cõſi. xvj. Chaſſan in conſi.vij.& in cõſuetu Burg.Bertr.in conſi.xlj.vol.j. Afflict.ſuper Conſti.Mantua,in cõſi.cliij.Ruin.conſi.clxj.vol.v.

Cõtrariũ ſentit Card.ĩ c.nõnulli.de reſcri.qui dicit,q̃ per clauſulã generalem,non obſtantibus,derogatur tranſactioni iuratę. quę propterea reprobat Fel.in c.nonnulli.de reſcrip.ſed opinio. Cardi.ſequitur Gomeſ.in c.j.de conſtit.in vj.

2 Primò amplia,ẽt ſi iuramentũ ſit acceſſoriũ ad principalem diſpoſitionẽ,tñ licèt verba ſint ſufficiẽtia ad tollendã diſpoſitionẽ principalem,nõ tñ illã tollunt,qñ ei accedit iuramentum. ita gl.ĩ d.c.cùm nõ deceat.de elect.in vj.& ibi Io.And.Domi.& Phil. Fran.& Pe.de Anch.Alex.in conſi.cxxxvij.vo.vj.& in ꝑſ.xxxviij. vol.j.idẽ ſentit Hoſtien.in c.debitores.ĩ primis verbis,de iureiur.

Contrariũ voluit Bal.in l.j.ver.q̃ro vtrũ iuramentũ donantis, C.de inoffi.dona.& idem voluit Pan.in d.capit.cùm non deceat.

3 Qui dicit,q̃ ſi iuramentũ accedat ſimpliciter diſpoſitioni, iurando ſeruare diſpoſitionẽ,tunc tollitur iurata diſpoſitio, ſecus ſi iuramentũ præſtetur poſt expreſſionem factam cõtentorũ in diſpoſitione,vt ibi per eum,& per alios,qui eum referunt.

Tñ tenendo primã opinionẽ,quæ vſ magis*eõis,adduci põt ad eius comprobationem illud,quod no.Imola in ca. cùm contingat.de iureiur.in verſi.nunc reſtat.

4 Vbi tenet q̃ ſi ſtatutum prohibeat contractum probari ſine certa ſolennitate,tñ poterit probari iuramentum, q̃ acceſſit ipſi contractui.refert & ſequitur Fel.in c.ſicut conſuetudo.verſicu. vj.intellige.de proba.Hipp.in ſing.cxxvj.

5 Tenendo iſtã opinionẽ.Limita non procedere,qñ illud iuramentum eſſet appoſitũ in fraudẽ,& in præiudicium tertij, quia tũc ſublata principali diſpoſitione,tollitur iuramẽtũ acceſſoriũ appoſitum in fraudem,& in præiudicium tertij.

6 Et ita procedit quod not.Bal.in d.l.j.C.de inoffic. donati. vbi vult,q̃ annullato contractu,etiã annulletur iuramentũ tanquã acceſſoriũ ad p̃ctũ.prout expreſſe declarat Alex.in d.conſi.cxxxvij.vol.vj.vbi dicit q̃ ideo in caſu Bal.annullatur etiam iuramentũ,quia erat appoſitũ in præiudicium filij,vel liberti.

7 Secundò amplia,ẽt ſi eſſent verba geminata,adhuc nõ conciperent diſpoſitionem iuratã,qñ de iuramento nõ faciunt mẽtionem:vt per Alex.in d.conſi.cxxxvij.vol.vj.& in cõſi. xxxviij vol. iij.per not.per gl.in d.c.cùm nõ deceat.iuncto text.& ibi Io.And. de elect.in vj.Iaſ.in conſi.cxxxiij.vol.iiij. Chaſſa. in cõſuet.Burg.

8 Tertiò amplia,qa in diſpoſitionib⁹ priuatorũ hoc militat, vt partiũ cõuentio nõ ſe referat ad diſpoſitionẽ iuratã:vt not.Dec. in l.pacta nouiſſima.C.de pact.Iaſ.in d.conſi.clxxiij.vol.iiij.

9 Et ꝓpterea infertur,q̃ ſi partes dederunt facultatẽ notario ex tendendi inſtrumentũ,nõ tñ poteritin eo apponere iuramentũ: vtno.Ant.de Bu.in c.penul.& ibi Abb.de iureiur.refert & ſequitur Dec.in c.cõſtitutus.de reſcrip.Soc.in l.Gallus.§.idem credendum.ff.de libe.& poſth.Hipp.in ſing.cxxiij.Pariſ. con. xlv. vol.j. Cagnol.in l.ſi librarius.nu.59.ff.de reg.iur.

10 Quartò amplia,etiam in ſtatuto cõclusionẽ locum habere, qa ſtatutũ ſimpliciter loquens,nõ comprehendit debitũ iuratũ.

11 Et ꝓpterea ſi ſtatutũ mãdat inter coniunctos fieri compromiſſum,nõ habet locũ ĩ debito iurato.Pau.de Caſt.in ꝑſ.xiij.vol. ij.Dec.in d.c.ꝓſtitutus.de reſcrip.Iaſ.in ꝑſ.clxxiij.vol.iiij. Alex.in

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōsi.xxxvij.vol.ij.qui dicit ita fuisse iudicatū in ciuitate Patmæ. Ferrat.caut.lv.Fel.in c.inter monasterium.de re iudic. Gozad.in cōs.xxxij.Bertr.in cōsi.lxxxv.vol.j.& in cōs.clv.& in consi.cl vii. vol.j.& in cōsil.lxvi.& in consi.clxxix.volu.secundo.& in consi. xiiij.volu.iij.& i ps.xxx.& in cōsi.cxvij.& in cōsi.cxxxij.& in psi. cciiij.& ccxci.& in consil.ccevij.& in consil.cccxvi.in fi. vol. iij. Fel.in c.ij.de sponsi.Parisi.in cōsi.xvj. vol.ij. Brun. in tract. de forma.qui declarat.

12 Et per istā rationem pariter concluditur q statutū disponēs, q si qs nō petierit debitū per decē annos, excludatur à cōsecutione sui crediti,nō habet locū in debito iurato,ex quo de iuramento in statuto nō fit mentio:ita in isto statuto per istā rationē concludit Corn.in cōsil.cccxxviij.volu.j.& in consi.clxxx.volu. iij.Balb.in tract.præscriptio.in iij.parte.& in vj.parte. Marc. Ant. Bauer.in tract.de iureiur.

13 Et similiter statutū q trahatur etiā ad præterita,nō se extendit ad præterita,in quibus interuenit iuramentū. Iaſ. in l. causas. in verſic.ij.per istum text.C.de transact. Chassa.in consi. vij.

14 Hinc est q statutū exigens certā solemnitatē in contractu, nō habet locū in contractu in quo interuenit iuramentū. Ioan. Andr.in addito.Spec.in tit.de sententia.§.vt autē.in verbo procedendū.post Nicol.de Neapol.& Iacob.de Beluis.in disput. incip. Lex Perusina.Fulg.in cōs.clvj.Alex.in cōsi.xxxvij.vol.ij.& in psi. cxxv.vol.j.& cōsi. 100.volu.iiij.& in cō.xxxviij.vol.iij. & in cōsi. cxxxvij.volu.vj.& in cōsi.lxij.volum.vij.Cor.in cōsi.xxxvj.vol.j. Soc.in cōsi.ccxxxix.Dec.in l.de alimentis.C. de trāsact. Rom.in cōs.dxvij.Iaſ.in cōsi.clxxij.vol.iiij.Hipp.in sing.cxxvj.& consilio cxvij.Ferrat.caut.xvj.Brun.in tract.de forma.Parisi.consi. xcvj. & consi.xcvij.vol.j.Gram.consi.ciuili 100.nu.77.& seq.

15 Et licèt Bart.in l.si qs ꝓ eo.in tertio membro.ff.de fideiu.dicat,q ita demū valet ꝓcius iuratꝰ,nō obstāte statuto inualidante cōtractū,si statutū respicit res,secus si respicit personas: & idem tenet Bartol.in auth.sacra puberū.C.si aduersꝰ vendit. & in l.j.in fi.C.ne fideiuſ.dot.dent.& in auth.decernimꝰ.C.de arbi. Chassa. in consuet.Burg.Ripa in x.respōſ.in iij.lib.Nicell. ꝓcordia Bart. lxxxvj.Ang.in dicta l.si qs ꝓ eo,in princ.& in cōs.clx.inci.domina Catherina.Ang.in d.auth.sacra puberū.Ant.de Alex.ibi,qui dicit q* ista est cōmunis opinio legistarū,& canonistarū.Pet. de Anch.in c.licet mulieres.de iureiur.in vj. Alex.i cōsil.lix.vol.j.Cal ca.in cōsil.lxxix.cl secundo.& in ps.ccxxvj.in ver.intelligā ergo. Alex.in consi.xxxviij.volu.iiij.& in ps.xviij.volu.vj.Bal.in l.iurisgentiū.§.& generaliter.in ij.lectur.ff.de pact.Gram.decis.xij.

Similē diſtinctionē,an statutū vel lex loquatur in rē , vel in pſonā:ponit Brun.referens plures casus,in tract. q ſtātibus masc.

Tn ꝓrariā partē,q nō sit differentia , siue statutū loquatur in rē,siue in pſonā,sed vtroque casu contractus iuratus nō inualidetur per statutū,tenuit Paul.de Castro in dicta l. si quis ꝓ eo, dicens se pluries consuluisse.idē Paulus de Castro in authen. sacramenta puberū.& Saly.ibi,& Fulgo.ibi,qui idē tenet.idē tenet Ant.de Butr.in c.cū cōtingat.& ibi Ioa.de Ligna.& Imola versi. & nota sm eū.cū pluribus sequen.& Abb.ibi.Petr.de Anchar.in repetitio.c.canonum statuta.versi.q dices de virtute iuramenti. de constitutio.idē tenet Raphael in d. l. si qs pro eo. Alex.in l. is cui bonis.ff.de verbor.obl.& ibi Iaſ.idem Bald.in l.iurisgentiū.§. & gnaliter.in prima lectur.ff.de pactis.Abb.in c. ad Apostolicā. in primo not.de regular.& in q.ij.incip.stāte statuto. Pau. de Castro in l.si constante.§.quoties.ff.solut.matrimo. idē tenet Iaſo. in d.auth.sacra puberū.Pau.de Caſt.in l. legis virtus. ff. de legib. Chassa.in ꝓsuetu Burg.Et hoc sentit Federi.de Sen.in ps. cclxxij. dū tenet petendā relaxationē iuramenti. & Petrus de Ancha. q cū sequitur,in c.cū contingat.de iureiur.& Fely.in c.ij. de maio. & obedien.Goza.in cōsil.xvj.& idē sentit idē Fed.in cōs.cclxxxj. Abb.in cōsi.viij.in ij.dubio.vol.ij.Alex.in l.si cōstante.§.quoties. ff.solut.mat.& Alex.in cōsi.xxvij.volum.j.& in cōsi.liij.& in cōsi. cx.vol.iiij.& in cōs.cxxv.vol.j.& in cōs.lxij.in fi.vol.vij. & in cōs. xxix.vol.vij.& in cōsil.liij.vol.vij.& in cōs.cxxxvij.vol.vj.Aret.in cōsi.li iij.Corn.cōs.xxxv.vol.iij.& in cōsi.xxxvj.vol.j.Brun. qui dicit istā * cōem in tract.de forma.hoc idē fuit de mente Bal.Ang. & Paul.de Castro in auth.decernimus.C.de arbit.nam Barto.ibi tenet, iuramentū nō operari,quia ꝓhibitio dirigitur ꝓ personā: & tn illi ꝓriū tenent,& sic sentiunt,q dato q ꝓhibitio ad personā se referat,tn iuramētū operatur.idē tenet Rom.in l.is cui bonis.ff.de verbo.oblig.& Aret.in d.l. is cui bonis. Guido Papæ. q. cxc.Imola in cons.clxvij.Hipp.in sing.cvij.Ruin.cōsi.ciij.vol.iiij.

Et in simili differentiā istā an verba respiciant rem, vel personam,improbat Brun.in tracta.quòd ſtantibus masculis.

16 Istam ampliationē limita duobus modis,vt per Ferrat. caut. xvj.ad quē me remitto.&iij.modo.vt infra,in ix.limit.principali.

17 Contra istā ampliationē facit , nā prohibitus acquirere per statutū,censetur prohibitus ēt si in contractu interueniat iuramentū.Paul.de Castro in consi.cvij.incip.circa bona.Brun.in iij. vol.tract.de cōst.in verbo acquirere.

18 Quintò amplia.nā etiā hoc ꝓcedit in pontificis vel Imperatoris dispositione:ita loquit textus in c.cōstitutus. de rescrip. vbi Pontificis dispositio nō se refert ad iuratā dispositionē . ita ēt procedit,& loquitur glo.in d.c.cū nō deceat.de elect. in vj. & ibi Ioan.And.Dom.& Philip.Franc.Inn.in c.cū inter. in fi. de renun.Ioā.And.in c.j.de fil.presbyt.in vj.Imola in c.dilecto. de ꝓb. & in cle.dudū.§.huiusmodi.de sepult. Ant.de Butr.in c. j. de his, q fiūt à maio.parte capitu.& ibi Abbas & ibi Imol.Ang in l.j.§.q onerandæ.ff.qua.rer.act. nō dat. Rom. in sing. vij. & in consilio ccceiij.in fi.& in ps.ccccxxxvj.ver.vj.ratio.& in ps. ccexciij. Ale. in ps.xxxviij.vol.iij.& in cōsi.xxxvij.volu.ij.& in cōs.xxvij. volu. j.& in ps.ccv.volu.ij.& in cōs.cxxxvij.volu.vj. Bertr. in cōsi. xiiij. volu.iij.& cōsi.cclxvij.volu.j.Fel.in c.cōstitutus.de rescript. Iaſi l.quoties.C.de precib.Impe.offeren.decis.Neapo. cxj. & deci.v. in antiquis.Iaſo.in cōsi.clxxiij.volu.iiij.Rebuff.in cōcord.Bertr. in cōsi.xlj.volu.j.& in cōs.lxvj.volu.ij.& in cōsi.clxxix. vol.ij.Io. de Sylua in tracta.de benef.Bertrād.in cōs.cxxxij.vol.iij.& in ps. cciiij.volu.iij.& in cōsi.ccxcj.volu.iij.& in consi.cccviij.volu.iij. & in consi.ccexvj.volu.iij.Rui.consi. 100.volum.iij.

19 Amplia istam ampliationē,etiam si sit clausula,non obstante,in dispositione Principis:vt per Gomeſ.in c.j.de constit.in vj. Ferrat.cautel.xx.& cautel.liiij.Staphil. de literis grat.& iust. Bertrand.in cōsi.xlj.volum.j.

Contrarium Card.in consi.xxv.ad fi.Grammat.decis.lxvj. nu. 37.& consi.ciiiili.xvj.

20 Et qa istud ꝓcedit siue sit iuramētū tertij,vt in c. cōstitutus, de rescr.siue sit iuramentum ipsius,vt per Rom.in cōs.ccclxxix.

21 Ex hoc infertur,q saluus cōductus impetratus à Principe ꝙ creditores nō operatur quo ad creditores, qui habent eorū credita roborata iuramentis.Alex.in cōsi. ccv.volu.ij.& in consilio cxxxvij.vol.vj.& in cōsi.xxxviij.Ias.in l.quoties.C.de precib.imper.offer.Bauer.in tracta.iurisiurandi.in xxj.priuilegio.in ca. nā licet.Hipp.in sing.dxv.decis.Neap.in antiq.Ferrat.caut.lv. Io.de Sylua in tract.de benefi.Boer.decisi.ccxcvj.nu. 5.

Contrarium sentit Card.in consi.xxiiij.vbi tenet, q per clausulam,non obstantibus,tollatur ttansactio iurata, & tenuit Fel. in c.constitutus.de rescript.

22 Hoc tn nō seruari de consuetudine in saluo conductu,dicit Boer.decisi.ccxcvj.vbi dicit,hoc seruari hodie de iuramento, ex quo saluus conductus redderetur inutilis,cùm hodie oēs creditores habeant sua credita roborata iuramentis.

23 Declara vt per Magalot.in tract.de saluo ꝓductu,pragmat. xvj.videlicet q saluus conductus etiam iuratus concessus absque legis auctoritate,non sit seruandus.

24 Ex hoc etiā infertur,q impetratio obtēta à Principe nō intelligitur derogare statutis iuratis.Fel.in d.c. constitutus. de rescript.& in c.nonnulli.de rescri.& in c. cū accessissent. de const. Philipp.Franc.in c.cum aliquibus.de rescr.in vj.Ferrat.caut.liiij.

25 Ampliatur istud dictū, etiā si statuta sint iurata tn ab impetrante , non autem ab ipso collegio.ita Rota in nou.decis.cccxciiij.Fely.in capitulo constitutus.de rescript.Philipp.Franc.in ca. j.de iureiur.in vj.

26 Limita istud dictū sm dominos de Rota i dicta decis. ccxciiij.in gratia facta motu proprio, de quo infrà dicetur.Magalot. in tract.de sal.conduct.vbi etiam duobus aliis modis limitat , vt infra dicetur.

27 Sextò amplia idem esse in cōsuetudine.glo. cōsuet. Biturig.

28 Primò limita principaliter istud dictū q dispositio gnalis nō faciens mentionē de iuramento,nō habet locū in dispositione iurata,vt nō procedat in principis dispositione facta motu proprio,qa illa operatur ēt quo ad iuratam dispositionem.Rota in nou.decis.ccxciiij.refert & sequit Philip.Franc. in c. j. de iureiu. in vj.idē tenet Lap.& Domin.in c.j.in princi.de fil.presbyt.in vj. & ibi Pet.de Ancha.& Philipp.Franc.& sequitur etiam Fel. in c. constitutus.in iiij.limi.de rescrip.Rebuff.in concord.

29 Et hoc procedit sm Domin.in d. c. j. qñ Princeps diceret in sua dispositione non gnaliter, non obstantibus , sed qñ diceret, non obstantibus statutis.sed Philipp.Franc.ibi.& Felyn.in dicto cap.constitutus,tenent satis esse q apponat gnaliter clausulam, non obstante.

30 Secundò limita vt per Dominos de Rota in dicta decision. ccxciiij.in nouis,qñ ex rationabili causa posset qs recedere à iurata dispositione,qa tunc etiam gnalis dispositio concipit iuratam dispositionem,vt ibi per eos.Philipp.Franc. in capi. primo, de iureiurand.in vj.Fel.in c.constitutus.de rescript.

31 Tertiò limita,qñ qs iurat seruare statuta & ptēta in statutis, secus si statuta in genere seruare iuraret, qa tūc pōt impetrādo cōtranenire statutis,& impetratio tenet.Rot.in d.decis.ccxciiij.

in nou.Philipp.Franc.in c.j.de iureiur.in vj.Paul.de Eleaz.in d.c. cū non deceat. de elect. in vj.per Gem. in ps.lxxxiij.in fi.Rebuff. in concord.

32 Et ꝓpterea facit in simili , quia si iuratur seruare statutū,eo sublato qs nō incurrit periurū, secus si iurarenē ptenta in statuto,qa ēt statuto reuocato incurrit periurū:vt per Ant. de Butr. in ca.j.de his quę fiunt à maio.parr.capituli. Rebuff.in concord.

Contrariū,q idē sit siue iuretur super statutis , siue iuret quis specificè seruare ptenta in statutis.Dom.in c.in his.in fi. xj.dist. Fel.in c.constitutus.de rescr.& hoc idem tenent Lapus, Dom. Imola,& Philipp.Franc.in d.c.cum non deceat.

33 Vbi nō facta distinctione an iuratū sit simpliciter super statutis,vel iuratū sit specificè seruare cōtēta i statuto , distinguūt, aut sit dispositio à principe p viā legis,vel aliter,vt puta ad priuatam vtilitatem, & per particularem dispositionem , non per viam legis factam,vt infrà dicetur.

34 Quartò limita qñ dispositio principis emanaret per viam legis:qa tūc ēt derogatur dispositioni iuratæ,licèt de iuramēto nō faciat mentionē.Lap.Abb.Ioan.And.& Dom.in d.c.cū non deceat.& ibi Pet.de Anch.in fin.Fel.in c.constitutus.in secunda limit.de rescrip.Gomeſ.in c.j.de const.in sexto.

Contrarium ibi Philipp.Franc.post Imol.ibi.& Dec.in c. cōstitutus.de rescript.

35 Quintò limita,qñ clausula gnalis,nō obstantibus posita in ꝓuisione bñficij reseruati, vel vacantis apud sedē,tollit ēt statuta iurata.ita Rota in ahtiq.decis.dcxxxiij.Fely.in c.ꝓstitutus.I.iij. limitat.licèt ibi Dec.dicat hoc magis ꝓcedere de stylo,q de iure.

36 Sextò limita ,ꝓpter clausulā,ꝙ expressis,ꝙ quā censet derogatū ēt ꝓstitutionibus iuratis:ita Soc.i ps.clxix.aliàs cxx. vol. iiij.

37 Septimò limita qñ iuramentū ptinet reuerentiā tn illius, cuius respectu ꝓstatur iuramentū,vt qa iuratū sit nō allenare incōsulto Pontifice.nā habita licentia à Pontifice nō facta mētio ne iuramēti,valet alienatio.& idē si de alio dictū sit,& iuratū nō alienare sine eius voluntate,qa habita licentia ab ipso,licet de iuramēto nō sit facta mētio,tn valet alienatio.Io.And.in c.vt sup. circa prin.de reb.eccles.n alie.Fely.i c.ꝓstitut⁹.i j.limit. de reseri.

38 Octauò limita,qñ index interdixisset alicui facultatē contrahendi ex insta causa,qa tunc non valet ēt cōtractus factus ab eo cum iuramento.Cremens.in sing.cxviij.

39 Nonò limita,qa si actus est ꝓhibitus fauore tertij , nō ipsorū ꝓhētium,tūc dispositio quamuis iurata subiacet ꝓhibitioni, quia actus ꝓpter iuramentū nō confirmatur.gl. in l.ti.§. filiis.in verbo,voluntatē.C.de bonis quæ liber.& ibi Bal.in princ. & ibi Ange.& Pau.de Caſt.& Saly.idem tenet.Bald.in l. non dubiū.in princip.C.de legib.Imola in c.cū ꝓringat.versi.& prædicta dicit ꝓcedere.de iureiur.Iaſ.in d.auth.sacra puberum.ver.ego addo. Abb.in dispur.sua incip.stāte statuto.versicu. illi verò iusticia. & Curt.in cōsi.clij.Parpal.in l.si qs maior.ver.vj.&c. C. de trāsact. Paul.de Caſtr.in l.& hæredi.§.filiusfamil. ff. de pact.& istā tenet, & dicit* cōem Curt.iun.in consi.clij.idem mihi sentit Imola in c.cum cōtingat.de iureiur.idē voluit Bar.in l. hac edictali.in fi. prin.C.de secund.nup.Afflict.super const.

Contrarium tenet Cor.in consi.cccx.volu.iiij. Bertr.in cōsi. cxxxij.in nouis.

Tenendo primam opinionem,quæ videtur * communis,

40 Declara q nō valeat in ꝓiudiciū alterius,sed bñ valeat in ꝓiudiciū ipsius iurantis.Imola in c.cùm cōtingat.versi.itē aduerte.de iureiur.& in cōsi.j.versi.non vr bona.& Bertr.in cōsi.cxxxviii.volu.ij.& fuit de mēte Spec.in tit.de actore. §.i. versi.sed qd si iurauerit,quāuis etiā in hoc vltimo cōtrariū teneat Paul. de Caſtr.in d.§.filiusfa.& in l.& hæred.ff.de pact.

41 Decimò limita qñ deficeret solemnitas ꝓbatoria inducta ob publicā vtilitatē,vt pBrunū in trac.de forma.in ti.de potest. & effect.for.i xxxij.q.in vj.versꝰ. & ꝓsequēter in casu econuerso.

42 XI. Limita,vt ista ꝓclusio intelligēda sit quo ad hoc vt iuramētū nō habeat effectū,aliàs secus, vt per Ruin. cōs.clxj.vol.v.

CONCLVSIO VI

ARGVMENTVM.

Iuramentum an transeat ad hæredes.

1 Dctū Inn.in c.veritatis. de iureiu.videlicet, q iuramentū ex parte iurantis est pſonale,& nō trāsit ad hæredes:videamus quomodo sit intelligendū.

2 Nā istud dictū intelligit Bal.in l.ēt. in fi. ff. de iureiur.vt procedat quo ad vinculū periurij.& idem dicit Cassa.decis.ij.de iurciur.Milis in suo repert.in ver.iuramētū.Parisi.con.lxxv.vol.iij.

3 Sed quo ad hoc vt efficacia obligationis inducta à iuramento,trāseat in quēcunq; succesſorē,in hoc iuramentū non est pſonale:ita declarat Pau.de Ca.in l.si grege.ff.de leg.j.Fed.de Sen. in ps.cclxxxj.Ant.de Bu.in cōsi.lix.Alex.in ps.vij.vol.vj.& in ps. xxv. in fi.volu.vij. Bald. quinotabiliter declarat , in auth.sacra puberū.in fi.C.si aduerſ.vendi.& ibi Pau.de Caſt.idē Bal.in repe. l.iusiurandum.ff.de iureiur.Soc.cōs.lxxvij.& in consi.lxxix.in fi. volu.j.Corn.in cōsi.cxij.vol.iiij.& in cōs.cclxxxvij.cod.vol.Iaſo. in cōs.lxxvj.vol.j.Brun.in cōs.xij.Fran.Curt.in cōsi.cx. Cæpo.in cōs.xxx.& in cōs.lxvj.Soc.in cōs.iiij.vol.iij.Guido Papę.q.ccccx iiij.& in sing.cccxlv.& seq.& sing.ccclxxvj.Afflict.dec.ccclxxxj. Ghassan.in cōs.xlvij.Fel.in c.cùm sit gnale.de foro compe. Gomeſ.in §.actiones.insti.de act.Nicel.concor.cxlvij.Dec.in cōsil. dcxxxix.Lofred.consi.xxiij.Parisi.in consi liiij. vol. j. & cōsi. xvj. vol.ij.& in consi.lxxv.vol.iiij.Maria.Iun.in cōsi.lxvij.vol.ij. Rui. consi.cxc.vol.j.Gram.consi.ciuili 100.

4 Et facit,nam hæres tenetur seruare iuramētum defuncti. vt per Pau.de Caſt.in consi.ccclxxxiiij.in ij.vol.

5 Et nota,qa si defunctus super ꝓpetu inualido iurauerit , ita q ad rescissionē illius tenebatur petere absolutionē à iuramento, tūc iuramentū non transit in hæredē,qa hæres nō cogitur petere absolutionem à iuramento.Alex.in consi. cxxix. vol.vj. & in consi.clj.vo.vij.Soc.consi.clj.Rui.consi.cvij.nu. 18.vol.j.

6 Declara ēt qa hæres defuncti nō pōt cōueniri vigore iuramē ti prætiti à defuncto corā iudice Ecclesiastico. Maria.in c. cùm sit gnale.ver.& hæc ꝓcedit in iuramētis fidelitē.de foro cōpetē.

7 Amplia,vt iuramētum sit etiam pſonale ex parte illius,cui præstatur.Fel.in c.j.de iureiur.

Contrarium Calcān.in consi.xxv.

8 Et propterea hæres creditoris non pōt accusare debitorem de periurio.decis.Neap.lxxv.circa fi.in nouis. Afflict.super Cōsit.in titu.de periuriis.nu.6.& seq.

9 Limita,qa iuramentum defuncti non est pſonale in filiis, & hęredibus,q videntur vna,& eadem pſona cum defuncto. ita limitat Soc.si sua limitatio est vera,in cōsi.xxxviij.vol.iij.

Contrariū sentit Gomeſ.in §.actionum.nu. 5.Insti.de action.

10 Limita,qñ contractus,super quo est interpositum iuramētum,est nullus,nam tunc hæres non tenetur ad illius obseruantiam.Ruin.in consi.cvij.nu.8.vol.j.

11 Limita,nisi ageretur ꝓ hæredē indirectè implorādo officiū iudicis ecclesiastici,vt hæres satisfaciat exonerando animā defuncti,qui iurauit.Abb.in ca.cùm sit. & ibi Fel.& Maria.de foro compe.Alex.in consi.xix.vol.iiij.Gomeſ.qui hanc dicit* cōem opin.in §.actiones.nu.6.insti.de actio.

Contrarium Balb.in d.c.cùm sit.de foro compe.Franc. in ca. fi.in iij.not.d e foro compe.lib.vj.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an excludat compensationem.

1 Magis* cōis est illa cōclusio,q iuramentū excludit cō pensationē,vt est tex.secūdum vnā lectūrā cōmuniter ibi approbatā per Doct.canonistas,in c.ad nostrā. el j.de iureiu.& ibi Inn.circa fi.ver.itē ēt si creditor.& Io.And.circa fi.ver.itē & si creditor.& Ant.de Bu.ver. vel vij. & Anch.in i.nota.Imol.ver.alij.& ibi Collect.in primis verbis.Fel. versi.quare aūt.Imola in l.Iulianus.ver.item adde secundò.ff.de cond.& demonstr. Alex.in consi.xcj.ver.secundò principaliter moueor.vol.ij.vbi dicit ita*cōmuniter teneri.Mathesil. singul. liiij.Aret.consi. xcix. ver.iij.ēt dici pōt.vbi dicit istā partē cōem. quā ēt sequitur & dicit cōem Iaſ.in l.eum,qui.§.fi iurauero.ver. circa decisionē.ff.de iureiur.Hipp.in sing. ccviij. Corset.in trac. de iureiur.ver.decimū quintū priuilegiū. Iaſ.consi. cxxxiij. ver. sed premissis nō obstantibus.volu.iiij.vbi dicit q ista est vera, & magis cōis opinio.& istam dicit cōem decis.Neapo.cccl xxxj.in antiq.Iaſ.in §.i bonę fidei.ver.vltimò circa ꝓtā conclusionē.in stitu.de actio.Gozad.consi.xxxlj.versic.non obstat sm. vbi dicit opin.ꝙ Bar.cōmuniter approbatā.& in consi.lxix.Brun.in tract. de form.ver.decima conclusio sit. vbi dicit istam communem opin.Bertrand.consi.j.versic.iuramentum enim. vol.j. in antiq. Bertran.consi.cliij.nu. 1.& seq.vol.j.in antiq.& consi.cclxvj.nu. 2.ver.tum etiam quia.in iij.vol.in antiq. Iaſ.in l. si pecuniam.in princip.ver.iij.facit.ff.de condi.caus.dat. Bertran. consi. cccv.n. 3.vol.iij.in antiq.Roma.in l.stipulationes non diuiduntur. ver. ij.potest contra gl.allegari.ff.de verb.obl. Are.in l.si quis ita.in §. ea lege ver.ij.quia iuramentum,ff.de verb.oblig.

Cōtrariū voluit Barto.in l. amplius nō peti.versi.iuxta primū q ro.ff.rē rat.habē.Bal.in c.ad nostrā.el j.ver. quero an q iurauit

Universidad de Deusto
Biblioteca

de iureiur.& in hāc sentētiā vt inclinarē distinctio Abb. ibi ver. oppono ij. Angel. in d.l.amplius.vēr.allegaſ etiā. Alex. conſi.xij. verſi.nō obſtat ſextū.vol.ij.Io.Fab.in §.in bonæ fidei.verſi. quid ergo dices.inſti. de act. Abb.in c.cū dilecto.ver. & ꝓ hoc quod not. de ordin.cognit.& in c.cū inter.verſi. ad hoc quod not. de except.Bertrandus ꝑſ.xliij.verſi.nemini ergo.vol.j.in nou.Tindar.in tract.de compēſat.in vij.articul.verſi. redeam⁹ ad noſtrā. Bertrand.cōſi.cliij.verſ.tū & qa. volu.ij. in antiq. apoſtill.ad deciſion.Tholoſ.primā.& apoſtil.ad deciſ.Tholo.cxxxix. Bertrā. ꝑſ.cxvj.volu.iij.in antiq.verſic.fortè verò opponeſ.& ꝑſ.xcviij. ver.nec opponet aliqs.volu.ij.in antiq.Rom.in l.cum q. §.j.in j. not.ff.de iureiur.Barb.in ꝑſ.xliij.ver.& facit quod voluit.vol.ij.

Tenendo primā opinionē quæ videtur magis * communis,
2 Primò limita,nā ſm aliquos licet per iuramentū ſit excluſa compenſatio,nō tñ eſt excluſa retentio , qa excluſa compenſatione nō cenſetur excluſa retentio:vt dicit Corn.conſi.lxj.verſ. nec refragatur ſi quiſpiā.volu.iij. Soci.in cōſi. cxliij.verſicu.ſed poſito ꝙ ita eſſet.Pariſ.conſi.100.nu.3 5.& ſeq.verſ. q̄ retentio. Aimo conſi.cxlviij.verſ.modò ex iuribus.glo.conſuet.Bituri.

3 Sed qa Doct.allegati nō loquuntur ſtante iuramento,reputo hanc limitationē periculoſam:cùm ciſi cōis concluſio firmetur in iſta ratione,qa iuramentū eſt ꝓcisè implendū,ſi competeret retentio.non ꝓcisè impleretur,meritò limitatio nō pōt de iure procedere.

4 Prætereaiſta limitatio eſt ꝑ tex.in c.debitores.de iureiur.vbi iuramentū nedū compenſationē, ſed etiā repetitionē excludit.

5 Secundò limita qñ creditū,de cuius compenſatione agitur, ſuperueniſſet poſt iuramentū præſtitū,qa tale creditū pōt in cōpenſatioue deduci,nil obſtāte iuramēto:vt per Tindar. in tract. compenſat. articul.vij.verſicul. & attende.Socin. in l.Iulianus, in ſi.ff.de condit.& demonſtra.verſi.ex quibus infertur. deciſio. Neapol.cccl.xxxj.nu.3 .in antiq.Pariſ.conſi.cxxxj.nu.41.volum. j.Grat.conſi.cxxj num. 5.vol.j.

6 Iſta limitatio ēt eſt ꝑ tex.in d.c.ad noſtram. ſm * cōem intelligentiā.nā ibi fructus nondū erant percepti tēpore promiſſionis iuratæ,ſed ex poſt percepti fuerant,& tñ nō pōt in cōpenſatione deduci,obſtante iuramento,ita Abb.ibi.ver.ſed ꝓtium. & Soci.in d.l.Iulianus.verſi.aliqñ quis.Alex.cōſi.xij.ver. nō obſtat ſextū.vol.ij.& Imol.in d.c.ad noſtrā.ver.aliqñ quis.vbi expreſsè loquitur qñ creditū ſuperuenit ex poſt,& potius dicendū eſt ꝙ aut præcedit cauſa,propter quā compenſatio fieri poterat ante habeas.& ibi Bald.verſi.nota ꝙ.& gl.in c.cū tempore. in verbo, obſeruādū.de arbit.Bald.in l.vnic.ver.ſi modò quæritur de aliqbus.C.de ſent.q̄ pro eo,quod intereſt.& ibi Saly.verſi. itē ſallit. & Bal.in l.ſed & hæ.§.prætor.verſi.vnde fallit. ff. de ꝓcurat.& in ꝑludiis feudo.ver.in iuramēto aūt.Ant.de Butr.in c.ſi.in vltimo not.per illum text.ne prælat.vic.ſuas,Roma.in repe.rubricæ de arbit.ver.ſed redeundo ad integrale.Ant.de Butr.in ca.veniens. verſi.& puto.de iureiur.& ibi Abb.verſi,& dicit hoc.Hoſt.in c.ꝓ tuas.verſ.ꝙ ſi iuſm intereſſerit.de arbitr.& ibi Io.And.verſi.ꝙ ſi iuſm.& Imola verſi.eius dicta ſapiunt.& in c.j.ver.vltimò pōt q̄ri.de iudic.Rom.in l.ſtipulationes nō diuiduntur.nu.69.verſi. interſero regulā.ff.de verb.obl.Cuma.ꝑſ.clxxxij.verſi.quinimò & iure ciuili.Alex.in l.ſi ꝙenerit.ver.limita primò. ff. de iuriſd. omn.iudic.Imola in c.j.verſi. pōt eſſe dubiū. de pignor. Paul. de Caſtr.in l.ſi cōuenerit.verſi.& interdū pōt.ff.de iuriſd.om.iud.& ibi Iaſ.verſi.ij.qa.Are.in c.j.verſi.vbi aūt pactū.de iudic.Iaſ.dicit hanc opinionē*cōem,in cōſi.ix.verſi.iſtud idē deduco.volum. j.& ꝑſi.xlj.verſi.prætereà d.Ioan.volu.iij.Soci. in conſi. xc. num. 14.& ſeq.verſi.& iſta pars.volu.iiij.Fely.in c. q̄ in eccleſiaſtū.ver. hāc fallentiā intellige.de ꝑſt.Guid. Papæ qō. dcxxvij. Gomeſin §.itē ſi qs poſtulante.nu.7.ver.ſeptimus eſſectus.inſt.de act.Zaſ. ꝑſ.xij.nu.19.ver.huie ſuccedit.vol.ij.Gozad.conſi.xxxij. ver. iij. mouebor.Bertr.ꝑſ.lxxxij.ver.& hoc ratione iuramenti.volu.ij.in antiq.Trigo.ſing.xviij.Mari.Iun.ꝑſ.lxiij.ver.vel ei.ij.vol.j. Alex. conſi.lxxxix.verſi.qa iuſm.volu.vij.Abb.conſi.xlij.in fi.verſi.cō cludo ergo.vol.ij.Soc.cōſi.xc.ver.ij.reſpōdeo. vol.iiij. & ꝑſ.xvj. in fi.verſi.ij.qa iurauit.eod.vol.Dec.in l.ſi.ver.ij.qa ſupradictum eſt.ff.ſi cert.pet.Grat.ꝑ.lxxxiiij.ver.melius verò ꝑsiderans.vol.j. Iaſ.in §.actionū.nu.47. ver.notabis tñ. inſt.de act. & in §.item ſi qs poſtulante.nu.12.verſi.vij.iuſm.inſt.eo.titu.& in l.ſi pecuniā. verſi.glo.ſi.in verbo,neceſſe.ff.de cōdict.cauſ.dat.& in l.ſi inſulā. verſ.qd tenendū.ff.de verb.obl.& in l.ſtipulationes non diuidū tur.verſi.vltra limitationes Bar.ff.eo.tit.& ibi Clau.ver.extra fallentias.Imola in c.j.ver.vltimò pōt q̄ſi.de iudi.Fely.in c.j.verſic. tertiò fallit.de iud.Maria.in c.ſignificaſti.verſi.& aduerte qa.de for.competēt.Goza.conſi.lvij.verſi.vj.obſtat ꝙ iuſm.Iaſo.in l.ſi qs ita.§.ca lege.nu.28.verſi.in ꝓiū tñ.de verb.obli.& Iaſo.in l.ſi mihi,& tibi.§.in legatis.verſi.pro veritate ꝑſidera.de leg.i.Alex. in l.ſi pecuniā.verſ.in gloſſ.in verbo,neceſſe.ff.de condict.cauſ. dat.& in l.ſtipulationes nō diuiduntur. verſ. demū inquantum Bar.ff.de verb.obli.Aret.in l.ſi qs ita.§.ca lege.verſi.& ad ea. q̄ſt. v.ff.de verb.oblig.Corſet.in tract.de iureiur.verſi.q̄ro viij.Alex. conſ.xxxvij.verſ.vnde licèt,vbi dicit iſtā*cōem opin.& ab ea in iudicādo nō eſſe recedendū.vol.ij.& cōſ.xcj.verſi. pro iſta opin. facit.vbi ēt dicit cōem,vol.ij.Matheſil.ſing.liiij.Barbat.in ca.intrauit.nu.56.verſ.dicit hic Bald.de ꝓbat.Brun.in con.xxxix.verſ. & eſt aduertendū.& conſ.xvij.verſ.iij.qui non renuerit,& in ꝑſ. lxxxix.verſ.plus dico.Alex.conſ.lxxxix. verſic.& propter iuſm. volu.vij.Rom.in lis,cum quo.ver.j.an liberatur.ff.de aqu.pluu. arcend.Fely.in c.ad noſtram.vſque in fi.verſic.ex quo intellect. de iureiur.glo.conſuet.Turonenſ.Guid.Papæ ſing.cccxliij.

Cōtrariū qñ præcedit obligatio ad factū,ſecus qñ factū ſimpliciter iuratur,voluit Imo.in l.ij.in fi.prin.verſi.aduerte tñ.ff.de donat.& Rom.in l.hæreditatē. verſ.in glo.ſi.eo. tit. Ant. de But. c.ij.ver.ad ſm aūt.de pigno.Io.de Ana.in c.querelam. verſ.nota locatorē.ne prælat.vices ſuas.Dec.in l.ſi cōuenerit.verſicu.non obſtat ꝙ iuſm.ff.de iuriſd.omn.iud.licèt nō ſe firmet.& in c.j. n. 23.verſi.dominus Ant.de iudic.cōſ.xlvj.Ant.de But.in c.j.verſi. ſed dubiū eſt ſi iurauerit.de iud.vbi Abb.verſ.ij. q̄ſt.eſt.Anto. de Butr.in c.ꝓ tuas.verſ.idē & fortius,de arbitr.Corn.cōſ.eclvj.ver. his tñ nō obſtantibus.vol.iiij.Aimo conſ.xij.verſ.circa perſonā.

2 Sed has opin.concordat Cuma.in l.ſi pecuniam. ff. de cond. cauſa data.verſ.in glo.habes.vbi dicit,ꝙ de iure canonico procedit prima opinio,de iure ciuili ſecunda.

Tenendo primam opinionem,quę videtur magis*cōmunis,
3 Primò limita in hærede iurantis , qui ratione iuramenti auctoris non pōt ad factum præciſè compelli.Bal.in prælud.feud. verſ.in iuramento autem.refert & ſequitur Corn.in cōſi. eclvj. vol.iiij.verſi.tamen his non obſtantib.

4 Secundò limita quando præciſè factū à iurante non poteſt impleri.quia tunc excuſatur ab implemento.Aimo in conſi.xij. verſ.ſed poſito.& ſentit Barbat.in apoſtil.ad Bal.in l.vnica. C.de ſent.quæ pro eo,quod intereſt.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Iuramentum an obliget præciſè ad faciendum.

1 Vic proximè accedit illa qō,an ꝓpter iuſm quis obligetur præciſè facere. in quā qō.gl.in l.ſi pecuniam. ff.de cond.cauſ.dat.tenuit ꝙ quis præciſè teneatur propter iuſm ad factū,ita gloſſ.ibi in verbo, neceſſe

1 Vidimus an iuſm præciſè obliget ad factum, nunc continuato ordine videndū erit,an iuſm in ꝓtib⁹ innominatis adiectum,faciat ꝓctus ipſos innominatos,qui ſui natura ſunt reuocabiles pœnitentia, eſſici irreuocabiles.in qua queſt.eadē gl.q̄ allegat, ꝙ iuſm faciat quem præciſè teneri ad factū, eadē allegat ad hoc, ꝙ faciat ꝓctus innominatos irreuocabiles.videlicet gl.in l.ſi pecuniam.in verbo,neceſſe.ff.de condi.cauſ.dat.Bal.in c.q̄ in ec cleſiarum.ver.item ſi feudatarius,de conſti.Iaſ.in d.l.ſi pecuniā. ver. ij.collige.& ver.vj.limita.& ibi Sal.ver.trāſeo ad vnam gl. Barba. in c.iuranit.verſi.itē dicit hic Bal.de proba.Corſet.qui dicit hanc opin.*commun.in tract.de iureiur.ver. ſm priuilegium. nu. 29. Ferra.caut.xxx.ver.quòd ea,quæ.Guido Papæ,ſing.cccxliij.

Contrarium ſentit Imo.in l.ij.§.ſed & ſi quis.ver. & aduerte.ff. de donat.

2 Et propterea idē eſt in donatione cā mortis,quæ licèt ſui natura ſit reuocabilis pœnitētia.l.q mortis.& l.ſenat⁹. §. ſed mortis cā.& l.Seio.ff.de dona.cau.mor.& inſti.de dona.in prin. tñ qñ in donatione cā mortis eſt adiecta promiſſio de non ꝙueniendo,& de illam ſeruando,tunc licèt ſm aliquos dicta donatio cā mortis tranſeat in donationem inter viuos.l.vbi ita donatur.ff. de dona. cā mor.& ibi Bar.in ver.oppono de l.cùm precario. & gl.in l. ſed & interim.in verbo,donatio,ver.hæc ēt cauſa mortis donatio.ff. de dona.inter virum,& vxo.gl.in verbo,nullo caſu.in l.ſi alienā. §.Marcell⁹.ff.de dona.cau.mor.Bar.ībi.ſi. ver. & examinatis. C. de pac.Bal.in l.ij.ver.i.caſu.C.de iure do.Alex.cōſi.xiiij. ver. præfata eſt M.vol.j.Ang.conſi.clxxix.verſ.& ex hoc ſequiſ.Pau. de Caſt. cōſ.lxj.in prin.vol.ij.& conſi.lxxxij.in prin.vol.ij.Are.cōſ.xlj. ver. quinimò ēt.& cōſi.lxxiiij.ver.j.ratio fundatur.Soc.cōſi.liij.verſi. & prædicta ſola.vol.j.Iaſ.in l.non omnis. ver.ſed iſtis non obſtan. ff.ſi cert.pet.Iaſ.in d.l.quæ doris.ver.limita iſtā regulā.ff.ſol. mat. Soc.cōſ.cccxxxij.ver.adduco ēt in propoſito. Ferra. cautel. xxx. Ripa in rūſo.xj.ver.primùm quod ſi inter viuos.lib.iij.Bertr.cōſi. 50.ver.puto tñ eſſe verius.vol.iij.& conſi.cxc.ver. dixi autē. vol. v.in nou.& conſi.lxxxv.ver.& inſuper.vol.j.Rui.conſ.clxxxj.ver. & eo magis,vol.j.& in cōſi.lj.ver.ex alio quoque.vol.j. Cor.cōſi. clviij.ver.tñ his non obſtan.vol.iiij.Bertr.conſ.xiiij.ver.v.& ꝓut. vol iiij.in nou.Chaſſan.in conſue.Burg.ver.aduerte tñ ad vnum. Guliel.Bened.in repe.c.Raynutius.in verbo,teſtamētū.el iiij. nu. 24.ver.or domini.de teſta.in j.part.Rui.conſi.lij. ver. & idē eſt in caſu.vol.j.& cōſi.clxxxvij.ver.& propterea eadem. vol.ij. Guido Papæ ſingu.cccxliij.Cor.in conſi.cxxvj.ver.ij.modo.vol.j.

Tñ ꝓtium voluit gl.in verbo,acceperit.in l. ſi alienam. §. Marcellus.ff.de dona.cau.mor.Ang.cōſi.cclxiij.per totum.Bal.in l.cū quis.ver.ſed quid ſi dono.ff.de cōdi.cau.dat.Alex.īl.q̄ dotis. ver. ſed iuxta hoc.ff.ſol.ma.Cor.conſ.cxxvj.ver.& ꝓpterea.vol.j.Bal. cōſ.ccxxxviij.incip.Laurentius.in primo dubio.vol.ij. Iaſ. conſi. vj.ver.nec obſtat.vol.iij.licèt concordet opinio.Bal.cōſi.viij.ver. iiij.eſt videndum.vol.iij. Io. Crot. in l. ſtipulatio hoc modo concepta.ver.j.ſit concluſio.ff.de ver.obl.Alex.in ſecunda apoſtil.ad Bar.in d.l.vbi ita donatur.ff.de dona.cauſa mor.Iaſ. conſi. lx. ver. non obſtat ſi diceretur.vol.iij.

3 Pro concordia diſtinguebat Dec.conſ.cccv.ver.& ſupradictis omnibus,ꝙ aut clauſula de non reuocando, & non ꝓtrauenīendo apponitur in principali diſpoſitione , & tunc donatio cauſa mortis tranſeat in donationem inter viuos.

4 Aut apponitur dicta clauſula in clauſulis acceſſoriis, & remaneat donatio cā mortis.& idem dicit idem Dec. in l. non omnis. ver.& quod dictum eſt.ff.ſi cert.pet.& conſi.ceccxx.verſic.circa primum.& in l.ſi nu.20.& ſeq.ver.ij.concluſio.Cur.Iun.conſ.lvj. ver.nec obſtat.Iaſ.conſ.vj.ver.quæro principaliter.vol.iij. & cōſ. lx.ver.non obſtat.vol.iij.

5 Alio mō diſtinguit Aimo conſ.ij.ver.nō obſtat dū tertiò. vol. j.dicens.ꝙ aut in donatione cauſa mortis dictū eſt,nō reuocare, & tunc donatio tranſit in donationem inter viuos: aut dicitur non contrauenire,& tunc remaneat donatio cauſa mortis.

6 Alio modo diſtinguit Cor.conſi.cclxxxix.verſ.nec obſtat lex. & ver.vltimò hęc cōcluſio.vol.iiij.videlicet ſi dictum ſit,ꝙ nullo caſu reuocari poſſit,tranſeat in donationē inter viuos: ſi autē in vno caſu tātum reuocatio ſit prohibita,adhuc in aliis remaneat donatio cauſa mortis.& idem eſſe dicit ſi reuocatio indefinitè ſit prohibita,vt ibi,ver.vlti.hæc concluſio.

Contrarium,ꝙ imò magis debeat operari pactū,ꝙ non liceat reuocare niſi in certo caſu,magis quàm generalis prohibitio reuocationis Guliel.Bened.in repet. c. Raynutius. in verbo , teſtamentum.el iiij.nu.23.ver.iij.limita.de teſta.in j.part.

7 Et declarat Rui.conſ.cxxij.nu.8.ver.nec prædictis obſtāt.vol. j.ꝙ qñ fit pactum in donatione cā mortis , vt non poſſit reuocari,ꝙ tunc non poterit reuocari,quādo eſt de illis caſibus, in quibus aliàs non ſolet donatio reuocari,aliàs ſecus.

Tenendo primam partem quę videtur magis*communis, & quam communem affirmat Io.Crot.in d.l.ſtipulatio hoc modo concepta.& Ferra.cautel.xxx.

8 Limita , non procedere qñ donatio in vim donationis inter viuos valere non poſſit.Ita Rui.conſi.lj.ver.& dato. vol.j. Maria. Iun.conſi.xxj.ver.& pro hoc in fortioribus terminis.vol.ij. Grat. conſi.xx.verſi.iij.dato.vol.j.Guliel.Bene.in repe. c. Raynutius. in verbo,teſtamentū.el iiij.nu.25.ver.quæ capit.de teſtam.Rui. qui declarat in conſi.lij.ver.& idem in caſu noſtro.vol.j.

9 Amplia,vt procedat nedum quando in totum annullatur donatio,ſed etiam quādo pro parte,Gul.Bened.in repet. c. Raynutius.in verbo,teſtamentum.el iiij.nu.29.ver. iij. & vltima limitatio.de teſtamen.

10 Secundò Limita,vbi talis donatio cauſa mortis facta eſſet in teſtō vel codicillis,quia tunc,non obſtante pacto de nō reuocādo,reuocari poterit.Gul. Bened.in repet. c. Raynutius.in verbo, teſtam.el iiij.nu.27.ver.ij.limitatur.de teſtam.in j.part.

11 Qñ autem interuenit iuſm ſuper promiſſione de non ꝙueniendo,aut non reuocādo,omnes admittunt ꝙ donatio cā mortis ita tranſit in donationem inter viuos,vt reuocari non poſſit, Ita Pau.de Caſt.in conſi.lxj.in prin.vol.ij.qui loquitur in donatione iurata.& ita ēt loquitur Are.in cōſi.lxxiij.ver.j.rō.ita expreſsè dicit tenendum eſſe Iaſ.in l.non erit.ver.iſtam concluſionē.ff. de iureiur.Ferra.caut.xxx.ver. ſubiungens iſtam concluſionē. Soc. conſ.liij.ver.& ꝑdicta ſola.iuncto ver.& hoc maximè.lib.j.Corn. conſ.clviij.ver.item iuuatur.vol.iiij.Bertr.conſi.lxxxv. ver. & inſuper quia.vol.j.& conſi.xiiij.verſi.& hac concluſione.vol. iij.in nou.Rui.conſi.lj.vol.j.ver.ex alio quoque.Bertr.conſi.cxc.volu. iij.ver.dixi autem.in nouis.

Contrarium Cor.conſi.cxxvj.vol.j.ver. &propterea licèt. Iaſ. in conſi.lx.volum.iij.ver.ſi.reſpondeo.Deciſ.in l.non omnis.ff.ſi certum petat.

12 Et ex his ēt infertur,ꝙ pactum de litigando corā vno iudice, quod añ lit.conteſta.reuocari pōt, ꝓpter iuſm efficitur nō reuocabile.Ita Ang.in l.ſi conuenerit.ff.de iuriſd.om.iudi.verſi.ſimiliter ſi pactio.& ibi Ful.ver.iij limitatio.& ibi Pau.de Caſt. circa princ. ver.& interdum.& in fi.ver.ad illud autē.& ibi Alex.in prin. verſ. limita j.& ibi Iaſ.ver.limita iſtam legē.& ibi Dec. qui dicit ab iſta opinione non eſſe recedendum,quia *cōis eſt.verſi.& prædicta concluſio. vbi nñdet omnibus adductis pro alia parte.Pe.de Anc. in cōſ.cxcij.ver.dixi iij.Dec.in c.j.in ver.vj.fallit, vbi idē dicit poſt Imo.ibi,ver.vlti.pōt quæri.de iudi.& Arc.ibi,verſi.vbi aūt pactū. Fel.in c.ad noſtrā.ver.iij.pro iſta parte.de iureiur.Corſet. in tract. de iureiur.in xvi.ſpeciali.Ferr.cautel.xxx.verſi.ij.& fortiter.Fel.in c.j.ver.iij.fallit.de iudi.Maria.in c.ſignificaſti.de for.compet. ver. & aduerte,quia.Bal.in c.P.& G.ver.ſed nunquid.de of.dele.Dec. in l.ſi quis in conſcribendo.verſi.ſed nñdeti pōt. C. de pact.Brun. conſi.xij.ver.operatur itaque.gl.conſue.Turonen.

Contrarium voluit Ant.de But.in c.j.de iudic.verſicu. ſed dubium eſt ſi iurauerit.& ibi Abb.verſic.ij. quæſtio eſt. glo. conſuetu.Turonen.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Iuramentum interpoſitum ſuper aliqua diſpoſitione an aſſumat illius naturam.

1 Præcedentes cōcluſiones maximè depēdent à cōcluſione illa,an iuſm interpoſitum ſuper actu,aſſumat naturam actus,ſuper quo interponitur. in qua concluſione Doct.*cōiter admittunt concluſionē illam,ꝙ iuramentum aſſumat naturam actus,ſuper quo interponit,per tex.in l.ſi.C.de nō nu.pe.& l l ſed & ſi poſſeſſori.in §.item ſi iurauero.& ibi Iaſ.no.in ix.not.ff. de iureiur.& in c.quemadmodum.vbi Abb.in vij.no.ver.no.in ver. non obſtātibus.de iureiu.Inn.in c.ꝓ tuas.ver.& idem dicitur. de arbi. Abb. in c.ex parte.el ij.ver.in gl.ſi.de cleri.non reſiden.Oldra. conſil.xcv. ver.prætereà cùm vt ſupra.& conſi.ccxxj.ver.& iuramentū.Spe. in ti.de arbi.§ i.in ver.ſed pone,ꝙ compromittens.Bald.in c.quæ in eccleſiarum.ver.dicis tu.nu.25.de ꝓſti.Bar.in d.l.ſi.C.de nō nu pec.in ſummario.& ibi Bal.in j.no.& Ang.i ſummario.& Pau.de Caſ.in ſummario.& ibi Sal.in j.no.& Cy.& ibi Iac.But.in ſumma rio.Abb.in diſpu.ſua inci.ſtāte ſtatuto. ver.tertiū membrū.Imol. in c.ſi cautio.ver.vbi aūt.de fide inſtru.Ang.conſi.cccxiij.in prin. ver.de primo dicendum eſt.Ant.de Bu.in c.j.ver.ſed dubiū. & ibi Abb.ver.ij.q.de iudic.& idem Ant.de But.in c. Quintauallis.ver. & qa tante conditiones.de iureiu.& in c.quemadmodū.in iij.no. de iureiu.Barb.ī ꝑſ.xlix.ver.facit in ſimili.vol.iiij.& ī cōſi.xliij.ver.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ficu. facit ad prędicta. vol. ij. Corn. consi. cij. ver. quia rñdetur. vol. j. & in consi. xj. ver. & ideo iuxm. vol. iiij. Anc. consi. cccxxx. ver. ex istis cõcluditur. Abb. in c. fin. in vlt. not. de eccle. ædific. Cur. Sen. consi. iij. ver. accedat ẽt. Rom. consi. cclxix. in prin. ver. nec quidẽ pśentis. Oldr. pśl. cclxxviij. ver. nec in hoc vſ. & cõsi. ccxxxviij. ver. vnde cum iuramentum. Dec. cõsi. ccxl. ver. sed iuramentũ. Bertr. consi. xcv. ver. & sic vſ. vol. ij. in nou. Corn. consi. cxxvj. ver. ij. modo. & Dec. consi. cccv. ver. in contrarium in terminis est. & consi. ccceviij. ver. vlti. non obstat. Bar. in l. sed & si quis. in §. quæsitum, ver. quæro, quid si proposito. ff. si quis caut. & Ang. in ver. vltim. scias. Dec. consi. clxxx. in fi. ver. vlti. non obstat. Alex. consi. xxviij. ver. non obstat q iuramentum. vol. i. & consi. xxxj. versſ. non obstat. quòd interuenerit iuramentum. vol. ij.

2 Primò Limita, qñ consensus non deficit, vt tũc iurm assumat actum, cui cohæret, non aliàs, ita Bar. in l. si quis pro eo. ver. prædicta quæ dixi. ff. de sideiuss. Imo. i c. per tuas. ver. nec obstat quod habetur. de arbi. & in c. ad nostram. versſ. an autem iurm. de emp. & ven. & in c. j. ver. nec obstat lex fi. de iudi. Alex. in l. si cõuenerit. ver. nec obstant iura. ff. de iurisd. om. iudic. & in l. stipulationes nõ diuidunt. ver. non obstat lex fi. ff. de ver. obli. Iaſ. in l. si insulã. ver. quod remedium, & in l. decem. nu. 22. ver. primã regulã. ff. de ver. obli. & istam. sentit Corset. in tracta. de iur. in xi. priu. legio. Alex. consi. xxxvij. ver. nec obstat lex finalis. vol. ij. Calca. consi. xvij. ver. nec obstat vltima. & consi. xix. ver. quia rẽspondetur. Gozad. cõsi. lvij. ver. nõ obstat q iurauerit. Alex. in l. sed & si quis, in §. quæritũ. ver. sed Imo. i repet. ff. si quis caut. Roma. cõsi. ccccxvij. ver. huic tamen conclusioni. Aret. consi. xxiiij. ver. nec obstat iurm. Iaſ. in l. si quis ita. §. ea lege, ver. vij. ad idem. ff. de ver. obl. Aimo consi. cij. ver. ij. rẽspondeo. & ver. v. rẽspondeo. Rui. consi. cxxxiij. ver. nec etiam obstat. vol. j.

Contrarium tenet Dec. in c. j. ver. ij. Imo. hic. de iudic. Iaſo. in l. sed & si possessori. in §. item si iurauero. in ix. no. ff. de iureiur. & in l. si conuenerit. ver. ex istis patet. ff. de iurisd. om. iudi.

3 Secundò Limita, quia iurm assumit naturam actus, super quo interponitur quo ad naturã primordialem, non aũt quo ad naturam accidentalem. Aret. in c. j. ver. non obstat iurm. de iud. Iaſ. in l. si conuenerit. ver. ex istis patet. ff. de iurisd. om. iudic. & in l. si pecuniam. ver. ij. stringit. & ver. iij. facit. ff. de cond. cau. dat. Gomeſ. in §. item si quis postulante. ver. non obstat fundamentum. Insti. de actio. Aimo consi. cij. ver. iiij. rẽspondeo.

Contrarium Decius in c. j. ver. sed tenendo opi. de iudic.

4 Tertiò Limita, nam iuramentum in genere recipit conditiones actus, secus est in iuramento in specie, vt per Ripam, in c. ij. ver. aut emphyteuta iurauit. de rescript.

5 Quartò Limita, nam iuramentum non recipit conditiones actus quando conditiones tendunt ad inualidandum actum. Aimo consi. cij. ver. non aliud.

6 Quintò Limita, nam iurm assumit naturam actus, super quo interponitur, vt iurans in plus non obligetur, sed non assumit naturam actus, vt non obligetur efficacius, ita Rui. consil. cxxxiiij. ver. præterea iuramentum tollit. vol. j.

De Procuratoribus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Mandatum non præsumitur ob temporis diuturnitatem.

1 TENENT magis* cõiter Doct. q mandatum non præsumitur mille annis. Bal. in l. ij. C. si ex fal. instrumen. & in l. j. in i. oppoſ. & ibi Sal. C. de rebus alien. non alienan. Alex. in l. sciendum. ver. vnum tamen sciatis. ff. de ver. obl. & in l. qui in aliena. ver. vnum ad de q̃ lite. ff. de acq. hære. Alex. in consi. j. vol. iiij. & consi. cxcj. vol. vj. & in consi. xxxv. vol. vij. Soc. in consi. ccliiij. dec. Neap. cccxlv. in antiquis. Fel. in c. sicut. de re iud. Gozad. in consi. xj. & seq. & in consi. xcjiij. vbi rẽspondet adductis per Iaſ. qui contrarium tenet. & in consi. xcvj. Balb. in tract. præscrip. in tertia parte principali. ver. ij. generaliter limitaſ. Chaſſa. in consue. Burgund. Hipp. in sing. cccxxiij. Dec. in consi. ccxv. & Cæpo. cõsi. ciuili xxvj. Soc. i auth. si quis in aliquo. C. de eden. Pariſ. in consi. xlvij. vol. j. Cur. in tract. fcu. in j. parte. Pariſ. in consi. xxxvj. vol. iiij. Rui. cõſ. clvj. vol. j. Cagnol. qui multa congerit, in l. velle. nu. 18. & seq. ff. de reg. iur. Rui. consi. xxviij. vol. iiij. Boer. dec. ccIxxiij. Bertr. consi. lxxxj. vol. j. in antiq. Lofred. qui hanc dicit magis* communem opinionem in consi. xx. nu. 8.

Contrarium Bal. in consi. cccxxxvij. ver. vltẽrius iuxta premiſſa, iuncto ver. quo ad fm. vol. j. Curt. Senior in consi. lxxvij. per totũ. vbi latiſſimè. Pau. de Caſt. in consi. lxxxiiij. incip. visa facti narratione. in fi. vol. i. Iaſ. in l. sciendum. ff. de ver. obl. & in l. j. C. q̃ admit. Rota in dec. Caſſad. dec. iij. de pṫocu. Dec. in d. l. j. in j. lect. ver. vnũ notandũ est. & in iij. lect. ver. vnũ solũ notandũ. C. qui admit. & in consi. ccccl xxxvj. & in consi. dcxxxviij. Gozad. in cõsi. lxxiij. Bertr. in consi. lvj. volum. iij. Brun. in tracta. de forma. licèt dicant aliam opinionem esse* communem. Marian. Iun. consilio lvj. volu. j. Aimo de antiquit. in secunda parte. nume. 333. Boer. decis. cclxxxj.

2 Lofred. concordat has duas opiniones contrarias, in cõsi. xx. nu. 8. vt hæc posterior opinio non procedat, nisi qñ vltra diuturnitatem temporis concurreret aliqua alia præsumptio.

3 Primò Amplia, etiam in mandato facto executori, vt illud ex tempore non præsumatur, vt dicit Rui. consi. lxviij. vol. j.

4 Secundò Amplia, in mãdato iudici facto, quia etiam ex cursu temporis non præsumitur delegatio, vt per Rui. consi. lxviij. vol. j. & consi. xxviij. vol. iiij. ver. nec prædictis obstat.

5 Tertiò Amplia, vt etiam commissio iudicis, ex temporis diuturnitate non præsumatur. Rui. consi. lxix. vol. j.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis* cõmunis,

6 Primò Limita, nisi essemus in actu, qui cõiter fieri non solet circa mãdatum, vt est qñ quis soluit pro alio. ita Rota in antiqs, dec. xxiij. & dec. Caſſador. tertia. de procu. Soc. in consi. xlvj. volu. iii. Fel. in c. sicut. de re iud. in v. limita. Dec. in consi. xxxvj. & in cõſ. xlij. Goza. in consi. xj. Dec. in l. j. in j. lect. C. qui admit. Lofred. cõſ. xxxv. Aimo, de antiq. in ij. par. nu. 36. Bero. q. xxxix. Cagnol. in l. velle. nu. 19. ff. de reg. iuris.

Contrarium Rui. in consi. clvj. vol. j.

7 Sublimita, nisi præsumendo mandatũ propter impensam induceretur probatio criminis. Chaſſa. consi. lviij. ver. non obstat. Gramma. voto vltimo. in fi.

8 Sed Imo. in l. quæ sub conditione. ff. de condi. & demonst. requirit aliam coniecturam vltra impensam. & idem Alex. in l. cùm seruus. ver. sed aduerte. & ibi Iaſ. ff. de ver. oblig.

9 Secundò Limita, vbi in instrumento antiquo mandatum enũciaſ. Caſſador. in d. decif. iij. in titu. de proc. Sarnen. in compendio vtriusque signaturæ. Dec. in consi. xxvj. Gozad. consi. xcvj. Purpu. in auth. si quis in aliquo. in fi. C. de eden. Istud fuit de mẽte Bal. in cõsi. cccxxxvij. vol. i. Cagnol. in l. velle. nu. 20. ff. de regu. iuris. Aimo de antiq. in ij. parte. nu. 34. Cur. Sen. in consi. lxxvij. versſ. præmiſſis non obstant.

10 Tertiò Limita, nam licèt sola antiquitas non faciat præsumi mandatum, tñ secus est si cum antiquitate temporis concurrunt aliæ coniecturæ. Dec. in consi. xxxvj. & in consi. xlij. Goza. in cõsi. xj. Aimo de antiq tẽpo. nu. 38. Rui. consi. cvij. vol. iij. & propterea infert Bertr. quòd stante antiquitate, personæ egregiæ asserenti se syndicum vniuersitatis creditur, in consi. lvj. vol. iij. Maria. Iun. in consi. lvj. vol. j.

11 Quartò Limita in vicario, cuius mandatũ præsumitur si non negeſ, & si negetur, sufficit probare nominationẽ, & cõem reputationẽ, iuxta tex. in l. Barbarius. ff. de off. prętor. Rot. in antiquio. dec. ccccxcix. Fel. in c. sicut. de re iud. Aimo de antiquit. tempo. in ij. par. nu. 38. Cagnol. in l. velle. nu. 16. ff. de reg. iur.

12 Quintò Limita, qñ interuenit scientia, & patientia principalis, quia tunc mandatum præsumitur, ita Balb. in tract. prescri. in iij. par. ver. iij. generaliter limita. Brun. in conſ. xcv. dec. Neap. cccviij. in antiquis. Gozad. in consi. xcij. Rui. in consi. cj. vol. j.

13 Sextò Limita, qñ agitur de modico præiudicio, quia tunc mandatum præsumitur. Balb. in tract. præscrip. in iij. par. ver. iij. generaliter limita. Gozad. consi. xciij. & consil. xcvj. Gigas in tract. de pensio. quæst. xlviij.

14 Septimò Limita, quia licèt ex diuturnitate tẽporis non præsumatur mandatum, tamen præsumitur ratificatio. Soc. in consi. xvj. vol. iij. Dec. in consi. ccxcvij. Gozad. consi. xj.

15 Declara hoc vt per Iaſ. in cõſ. cxl. vol. iiij. Abb. in §. xviij. vol. ij. Aimo. cõſ. lv. nu. 2. & in tract. de antiq. in ij. part. nu. 37. videlicet vt hoc pcedat qñ tractaretur de modico præiudicio, aliàs secus.

16 Octauò Limita, quia licèt ipsum mandatum non præsumatur propter antiquitatem, tamen qualitas mandati præsumitur, ita Dec. in dicto consi. ccxcvij.

17 Nonò Limita, nã ad inducendum bonam fidem, præsumitur mandatũ, & propterea si quis asseruit in vẽditione rei alienæ, vendere de domini mandato ad inducendũ bonã fidem, non est necesse q̃ viderit mandatũ, sed satis est q̃ crediderit illũ procuratorẽ. Ang. in l. cùm vir. ff. de vsuca. ver. Sed de vno minor. Imo. versſ. itẽ adde. qa miraſ. Balb. in tract. pscri. in ij. parte tertiæ partis principalis. Alex. in consi. cxcj. vol. vj. Boer. dec. cclxxxj. nu. 12. & 16. & seq.

Contrarium sentit Bar. in l. cùm vir. ff. de vsucap. versſ. præterea hic non potest dici. & Imo. in §. procurator. in l. qui fundum. ff. de vsucap

vſucap. Alex. in l. qui in aliena. in prin. ff. de acq. hære. idem voluit Bar. in l. si. ff. de vſucap. pro emp. & in l. qui fundũ. §. procurator. eo. tit. Soc. in consi. lxxx. ver. præterea venditio. vol. iij. Fel. in c. si diligenti. in prin. de præscri. Balb. in tract. præscri. in ij. parte tertiæ part. princip. Alex. in cõsi. xxxv. vol. vij. Fel. in c. sicut. de præscrip. & idem voluit Bald. in l. j. & ibi Sal. C. de rebus alie. non alienan. Ruin. consi. lxviij. vol. j.

Tenendo istam opinionem, quæ videtur magis* communis,

18 Primò Limita, nisi emens intellexerit à fide dignis, q̃ vendẽs habebat mandatum sufficiẽs. Barto. in l. qui fundum. §. procurator. ff. de vſucap. pro emp. Bald. in l. j. C. de rebus alie. non alie. & ibi Sal. Imola in d. §. procurator. & in d. l. qui fundum. Fel. in c. de quarta. de præscri. & in c. si diligẽti. eo. tit. Balb. in l. Celsus. de vſucap. Ruin. consi. lxviij. vol. j.

19 Secundò Limita, nisi asserens se habere mãdatũ, esset pśona valdè digna, quare adhuc posset inducere bonam fidẽ in emente assertio sua, ita Fel. in d. c. sicut. de re iudic. ita Bald. in d. l. Celsus.

20 Decimò Limita, primã cõclu. nam in sñia antiqua præsumit mandatum delegatorium. ita Fel. in d. c. sicut. de re iud. & facit qd notatur in conclusione nostra quando præsumatur pro rectitudine sententię, maximè quando sententia est antiqua, vt infrà tit. de sen. conclu. iiij. nu. 34.

21 XI. Limita, nam in arbitro ex diuturnitate tpis præsumitur mandatum arbitrandi, id est, cõpromissum, & facultas laudandi, ita Cur. Sen. in consi. lxvij. Fel. in d. c. sicut. de re iud. Rota in dec. Caſſad. tertia, in tit. de procur.

Contrarium voluit Soc. in auth. si quis in aliquo. C. de eden. ex mẽte Io. de Monte Sperello ibi. & videtur transire Purpu. ibi, in fi. licèt non se firmet.

22 XII. Limita, qñ enunciatur mandatum per acta certi notarij in eo, qui fecit solutionem tanquàm procurator talis, vt repetat ab eo, pro quo soluit, quia præsumitur mandatum, & statur iuramento in supplementum. Cuma. in consi. vj. in fi.

23 XIII. Limita, qñ enunciatur mandatum à iudice in sententia, vt quia condemnat aliquem tanquàm procuratorem talis, quia ista assertio iudicis operaſ vt probeſ mãdatũ, quo ad ipsas partes litigãtes. Trigõ. sing. cxxj. allegat Petr. de Anc. in clem. j. de, pbat.

24 XIIII. Limita, qñ antiquitas esset tanta vt probatio propter antiquitatem redderet impossibilis, vt per Ruin. cõsi. xxxv. vol. j.

25 XV. Limita, nisi ille, qui actũ gessit tanquàm procurator, sit talis, pro quo præsumatur, vt per Ruin. consi. xxxv. nu. 21. vol. j.

26 XVI. Limita, quia ex verbis narratiuis Papæ probatur mandatum. Rui. consi. xlj. vol. j. vbi declarat.

27 XVII. Limita, quando probantur tradita instra ad causam scientia, vt no. per Cagnol. in l. velle. nu. 19. ff. de reg. iur.

28 XVIII. Limita, qñ licèt mandatum non præsumatur priuati, tamen præsumitur mandatum iudicis. Ruin. consi. lxvj. vol. v.

29 XIX. Limita, quia præsumitur syndicus vniuersitatis, qñ arbitramentum homologatum per ipsum tanquàm syndicum, suos sortitum fuerit effectus longo temporis spatio, sciente, & patiẽte vniuersitate. Alcia. de præsump. in ij. reg. in xiij. præsum.

30 Limita aliis modis relatis per Aimo, de antiqui. temp. nu. 34. & seq. in ij. parte.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Mandatum, vt integra, expirat morte mandantis.

1 MOrte mandantis expirat mãdatũ, qñ res est integra. §. rectè quoque. ver. itẽ si adhuc. insti. mãd. l. mãdatum. C. eo. Imo. in l. qui in aliena. §. is, qui. ver. itẽ no tą q̃ sicut. ff. de acq. hære. Fel. in c. eã te. ver. j. differẽtia, de rescri. Soc. cõsi. xxxj. ver. vj. probatur. vol. j. & cõsi. clxxij. ver. j. est. & ver. quinimò fortius. Abb. in c. mãdato. ver. & die q̃ per mortem. de proc. Fel. in c. relatum. ver. nota, q̃ sicut. de of. dele. Soc. in regula, ccliij. Rota in nou. dec. ccxlix. Rebuff. in concord. super verbo, sui Pontificatus.

2 Primò Amplia, idem esse in mãdato delegatorio, quia morte mandantis expirat mandata iurisdictio. c. gratum. de of. deleg. & c. licèt. eo. tit. l. & quia. §. j. ff. de iurisdi. omnium iudi. Spe. in tit. de iudi. dele. §. restat. ver. item mortuo mandatore. & ibi Ioan. And. in addit. Calde. consi. iiij. de off. deleg. Cyn. in l. mandatum. in primis verbis. C. mandati.

3 Secus verò qñ res non est integra, quia tunc morte delegãtis non expirat iurisdictio delegata, vt habetur in iuribus allegatis in ipsa ampliatione, & ponit Soc. consi. clxix. ver. iij. & vlt.

4 Limita ampliationẽ præcedentem, nã mortuo Papa non expirat legatio, quã iniũxerat Cardinali. vltra mare i fauorẽ fidei. Hoſ. in c. tum ex literis. ver. iurisdictio verò legati. de in integ. reſt. Fel. i c. eam te. ver. & adde Hoſt. de reſc. ponit Iaſ. in l. more. ver. vij. fallit. ff. de iurisdic. omniũ iudi. Sal. in l. mandatum. versſ. vñ oppono. C. mand. ver. fallit in iurisdictione. & in l. inter causas. ver. exemplum tertij. ff. mand. Io. Fab. in §. rectè quoque. ver. item si adhuc. ver. quid ergo dices. institu. mãda. & Ang. Are. ibi. ver. exemplum verò tertij.

De qua limitatione vide Dec. i d. l. more. ff. de iurisdict. omniũ iudic. Roma. in l. ij. §. si qs. ver. fallit hoc in tribus casibus. ff. de do.

Et ad istam ampliationem habes plures ampliationes, & limitationes, quas percurrit Iaſ. in l. more. ver. iiij. not. ff. de iurif. om. iu. ad quem breuitatis causa me remitto.

5 Secundò Amplia, nã talis reuocatio operat ẽt q̃ procuratori non sit ẽtimata, & sic siue ꝓcurator illã sciuerit, siue ignorauerit, gl. in cle. j. in verbo, teneat. ver. alij dicebant. de renun. & ibi Imo. ver. hæc vera in reuocatione. Bar. in l. si procuratorẽ absentem. i fi. ver. quid si procurator. ff. de ꝓcu. Fel. in c. ex parte Decani. ver. fallit octauò. de resc. Pau. de Caſt. in l. fundi venditor. §. itẽ amic*. ver. in gl. ibi, item cõtra. ff. de acq. poſ. Io. Fab. in §. rectè quoque. ver. item si adhuc. ver. in gl. facit. in fi. insti. mand.

6 Amplia, quia idem est in tacita reuocatione, quæ insurgeret ex mutatione ſtatus personarum, vt voluit Soc. consi. clxxij. ver. tertium est. lib. ij.

Contrariũ sentit Roma. in d. l. fundi. versſ. aduertendũ tñ. ff. de acq. poſ. Cyn. in l. mandatum. ver. ij. quæritur. C. mandati.

7 Tertiò Amplia, etiamsi procurator esset constitutus ad donãdum alicui ex cã remunerationis. tex. in l. si qdẽ. C. de act. obl. & ibi Bal. no. in ii. no. declarando vt ibi ꝑ eum. ponit Iaſ. in l. eius, qui in prouincia. ver. placebat. versſ. in primis tñ amplia. ff. si cert. pet.

8 Quartò Amplia, nam mandatũ ſubſtituti expirat morte ſubſtituentis. Oldr. consi. cxxx. alia ratione.

9 Sublimita hãc ampliationẽ, qñ ſubſtituens iure ꝓprio ſubſtituit, puta qñ est factus dominus litis, non autem qñ ſubſtituit ex facultate sibi data à principali. tunc cũ non attendiẽ mors ſubſtituentis. sed mors principalis. Card. i cle. fin. in xv. q. de ꝓcu. Rota in nouis dec. ccccxiiij. & i antiquioribus Biſigneti. in tit. de proc. dec. ix. Bella. dec. vj. Milis in verbo, procurator constitutus cũ po teſtate ſubſtituendi. Dec. in c. relatũ. ver. & adde. de of. deleg. Rui. cõsi. lxxiij. ver. non eiñ morte patris. vol. iiij. Fel. in d. c. relatũ. ver. vij. est. Franc. in c. j. §. licèt. versſ. iiij. aduerte, de procu. in vj. & c. is, qui. ver. & ita etiam est. eo. ti. Roma. in l. ij. §. ſed si quis. versſ. quid autem si procurator. ff. de dona.

10 Quintò Amplia, etiam regulam procedere in fauorabilibus. Fel. in c. licèt vndique. ver. not. ex tex. de of. deleg. de quo dicetur in alia regula ſubſequen.

11 Primò Limita regulã principalẽ, q̃ morte mãdatis re integra expiret mandatũ, qñ principalis ſatiſfecit pro procuratore, quia tunc mandatũ ẽt re integra non expirat. Bart. in l. si defunctus. in ij. opp. & in ver. no. ergo mirabiliter. ff. de ꝓcu. Bal. in l. mãdatum. in ij. oppo. ver. & ideò dic. & ver. ſed ꝫ hoc oppono. C. mãd. & ibi Sal. in x. oppo. Soc. in reg. ccliiij. in ix. fal. Abb. i c. mãdato. ver. hoc tñ limita. de procu. Ang. Are. in §. rectè quoque. ver. aut ij. principaliter. inſt. mãd. Bal. in l. si defunctus. ver. ꝫ hoc oppono. ff. de ꝓcu. & in ij. lec. ver. item. & ibi Ang. ver. ſequitur in tex. teneri. & ẽt ibi Albe. ver. ſed tu dic. Bar. in l. si ante acceptum. ver. oppono, & vſ. ff. iu dic. ſol. Cardi. in cle. fi. ver. oppono in eo quod gl. de ꝓcu. Dec. in c. relatum. ver. notandũ tñ est. de of. deleg. Cy. in l. mandatum. ver. ſolutio, diſtinguẽdũ est. & ibi Sal. ver. oppono x. C. mãd. Iaſ. in l. eius, qui in ꝓuincia. §. placebat. ver. vij. limita. ff. si cer. pet. Sal. in l. inter cauſas. in fi. ver. opponoſeptimo. ff. mand. ver. iij. caſu. Io. de Platea. in §. rectè. ver. ſed an ſatiſdatio. insti. mand. Io. Fab. in §. item si adhuc. ver. item obſtat. Inſt. eo. tit.

12 Amplia hanc limitationẽ, etiamsi ſatiſdatio sit ꝑſtita ꝑ ꝓcuratore absente, & ignorante. Bal. in d. l. si defunctus. in ij. lect. ver. ſed quid in ſecundo caſu. ff. de procu. & ibi Ang. in ver. ſequiẽ in tex. teneri. & ibi Raph. Fulg. nu. 5. ver. aut d ſatiſdedit.

Contra hanc ampliationem ſentit Pau. de Caſt. in d. l. si defunctus. in ſummario. & in ver. duo igitur. ff. de proc. & ibi Albe. nu. 3. ver. ſed quæ est ratio.

13 Secundò Limita, qñ actus ꝓficiendus confertur poſt mortẽ, qa tunc procurator conſtitutus ad illũ perficiendũ, non reuocat morte, gl. in l. mandatum. in gl. in verbo, finitur. in fi. ver. itẽ quod hic dicit. C. mãd. & ibi Bal. i iiij. oppo. ver. denuò ſtatim oppono. gl. i l. mortis cã. in §. Titia. i verbo, doli. ver. vel veri* dic. ff. de don. cã mort. gl. in l. fi. ff. de ſolu. ver. itẽ ꝫ. & ibi Bar. ver. itẽ oppono. & ver. ad ꝫria oppono, de l. ff. de dona. Ang. i diſpu. q̃ incipit, Aſtẽſis miles. ver. i, dicendum est. Imo. in l. fi. ver. ij. caſu. ff. de ſolutio. Bal. conſi. lvij. ver. ſed ſi vſurarius. vol. v. Cyn. in l. mandatum. verſicu. aut non expediebat. C. manda. & ibi Salic. in iiij. oppo. verſicu. ſi poſt mortem. vbi pleniſſimè declarat. & notabiliter diſtinguit

Bald.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bal.in l.si defunctus.ver.præterea ego video.ff.de procu.Alb.in l. si verò non remunerandi.in fi.ff.mand.ver.si q̃ris an morte. Soc. cons.lx.ver.sed in casu nostro,vol.j.Sal.in l.id , quod pauperibus. ver.iij.dico.C.de epis.& cle.Aret.cõsi.lxvj.ver.non est dubiũ.Ro. cõs.ccij.vol.j.ver. r̃ndetur q̃ aut mandatum. Corn. consi. lxxxvj. ver.& licèt mandatũ.vol.iiij.Dec.in l.eius,qui in prouincia.§.placebat.nu.8.ver.vj.fallit.ff.si cert pet.& ibi Ias.ver.nonò limita.vbi etiam extendit.& ibi Iac.ver.fallit q̃ñ.Maria.consi. xcvij. ver. nec v̄ obstare.vol.j.Fel.in c.relatum.ver.iiij.fallit.& ver.v.fallit.de of. deleg.Card.in c.q̃ñ Abb.in vij.q.ver. aut est constitutus. de offi. deleg.Ang.in d.l.eius,qui in prouincia. ver. item fallit si mandatum.Sal.in l.inter causas.in j. opposi.ff.mand.Io.de Platea,in §.rectè quoque.ver.tertius casus est.insti.eo. Anc. in cle.j.ver.si verò Ioquimur.de renun.Card.in clem.fi.ver. opponо ad eandem gl. de procura.Corn.consi.lxxxvj.ver.& licèt mãdatum.vol.iiij.Bal. in consi.clxxxvi.in prin.vol.ij.Rui.consi.vij.ver.& licentia.& ver. & quamuis ex præmissis.vol.ij.

14 Primò Sublimita hanc limitationem,q̃ñ defunctus cũ hærede decederet,secus si sine hærede decederet.Ang.in dispu. incip. Astensis.Soc.in consi.lxxxj.vol.j Dec.in l.eius, qui in prouincia. in §.placebat.in ver.proximè allegatis.Ro.in l.fundi.versi.posito quòd istud dictum.ff.de acq. pos.& ibi Alex.ver.hoc tamen limita.Soc.consi.clxxij.ver.secundum est.Fel.in c.relatum. ver. v. fallit.de offi.deleg.

15 Quod procedit ẽt si in mandato dicatur,q̃ procurator cõsti tutus duret post mortem,siue hæreditas adita sit,siue nõ:& dato q̃ mandans sine hærede decederet,mandatum morte finitur , ita tenet Dec.in c.relatum.ver.& idèò Florentiæ.de offi.deleg.

16 Secundò Sublimita,q̃ñ mandatũ sit superre non ipsius mãdantis.secus verò q̃ñ super re mandantis:quia tunc etiam collatũ post mortem,nõ durat post mortem, ſm Pau. de Cast.in l. fin. ver.in tex.ibi,post mortem.ff. de sol. quam limitationem refert, sed non audet illam firmare,quasi quòd sit cõem opi.Soc.cõsi. clxxij.ver. ij.principaliter.lib.ij.tamen illam sequitur Dec.in cap. relatum.de offi.deleg.ver.& supradicta conclusio.

17 Tertiò Sublimita,quãdo ex persona hæredis fieret mutatio status,quia stante tali status mutatione , mandatum etiam post mortem collatum morte mandantis expirat.Soc. in d.consil. clxxij.ver.ij.mutatio status.

18 Quartò Sublimita,q̃ñ actus põt fieri sine mandato,quia tũc relatum post mortẽ mandatum,morte mandantis non reuocat, secus verò si actus sine mãdato fieri nõ poterat,qa morte mãdatis non reuocat,nisi mãdatũ cohereret actui,qui deberet sumere effectum post mortem mandantis.Imo.in l si.ver.ij.ff.de solu.

19 Tertiò Principaliter limita,q̃ñ mãdatũ fit super eo,ad quod quis de necessitate tenetur,tũc em̃ morte mandantis nõ expirat. Bar.in l.si defunctus.in fin.ff.de procu.ver.oppono q̃ñ mandatũ. & in l.ij.§.sed & si quis.ver.vlterius oppono.ff.de donatio.& in l. fundi.ver.item oppono.ff.de acq.post.Bal.in consi.lvij. ver. item istud mandatum.vol.v.Ro.in l.fundi vẽditor.ff.de acq.pos. & ibi Pau.de Cast.in §.item si amicus.in summario.Alex.ver.quæ autẽ sit ratio.& consi.clxx.ver.nec posset excusari.vol.ij.Soc.in regula ecliiij.in quinta limit.Dec.in l.eius,qui in prouincia. in §. quas verò.ver.secundum contrarium.vbi dicit istam*cõem opin.ff. si cert.pet.& ibi Ias.ver.viij.limita. & ibi Albe.versi. si verò simplex mandatum.Sal.in l.inter causas.ver.aut erat.ff.mãdat.Ro. in cõs. ccij.ver.de secundo est casus.Hipp.sing.xliiij.Card.in c,q̃ñ Abb. ver.vij.quæro.de off.deleg.Imo.in l.fundi.versi.item nota limitationem.ff.de acq.pos.Ang.in l.eius,qui in prouincia.ver.itẽ fallit si mandat.ff.si cert pet.Sal.in l.mandatum.in xi.oppos.C. manda. Bal.in §.item si adhuc.versi.oppono de lege fundi.Inst.mand.Io. de Platea,in §.rectè.ver.secundus casus est.Inst.mandati.Anch.in cle.i.in fi.ver.aut eius effectus.de renunc.

Contrarium Fulg.in l.eius,qui in ꝓuincia.nu. 5.vers.ad fi.eiusdẽ.ff.si cer.pe.& ibi Curt.Iun.nu.21.vers.iij.principaliter. Sal.in l. iter causas. ver.oppono octauo.ff.manda.Ro.in l.ij.§.sed si quis. versi.aut sumus in mandato speciali.ff.de dona.Bal.in consi. lvij. ver.item istud mandatum.vol.v.

20 Quartò Principaliter limita,in mãdato facto institori,quod non reuocat morte mãdantis.gl.fi.in l.si qs mancipiis. in prin. ff. de instit.Bar.in l.si p epistolam.ver.ꝫ hoc facit.& ibi Pau. de Cast. ver.sed ꝫ hoc oppono.ff.de acq.hære.& in l.eius, qui in ꝓuincia. ver.sed nunc quæritur.ff.si cert.pet.Soc. in regula ecliiij. in vj. limitat.Bouer.in verbo,procurator.in sing.xxxj.Bal.in l.mandatũ. ver.ij.oppono & vſ.C.mand.& ibi Sal.ver.redeo ad l.nostram.& ver.j.casu.Ruin.consi.cxv.ver.quo ad primum dic. vol.i.Bar.in l. more.ver.venio ad finem.l.ff.de iurisd.omnium iudic.Card.in c. q̃ñ Abb.in vij.quæst.ver.si verò continet.de offi.deleg.Alber. in l.eius,qui in prouincia.ver.prouincia.ver.& concludе. ff. si cert. pet.Sal.in l.inter causas.ver.oppono tertiò.ff.mand.& ver.j.casu. Io.de Platea.in §.rectè quoque.ver.iiij.casus.Insti.manda.Io.Fab. in §.rectè quoque.ver.item si adhuc. versi. contra primam regulam Institu.mandati.Ang.Aret.in §.rectè,ver.in ea. gl. in fin. Institu.manda.Alex.in l.more.nume.28.& sequentib. ff. de iurisdiction.omnium iudic.Anch.in clemen.j.in fi.ver. quando autem. de renunc.

21 Amplia hanc limitationẽ etiam si res esset omnino integra, vt per Roma.in l.ij.§.sed si quis. ver. ij.casu distingue.ff.de dona. Ruin.in consi.cxv.vol.j.

22 Primò Sublimita hanc limitationem, nisi cũ morte mãdãtis concurreret mutatio ſtatus,ita Bar.in d.l. eius , qui in prouincia. ver.dic ergo.& ibi*cõiter Doct.sequuntur.vt attestatur ibi Alex. ver.in gl.in verbo,ignorasset.ff.si cer.pet.Cyn.in l.mandatũ. ver. adhuc instatur.C.manda.Pau.de Cast.in d.l.si quis mãcipiis. in §. si quis impubes.ff.de insti.Card.in c.q̃ñ Abb.in vij.q.ver. si verò continet.de of.deleg.Ang.in l.eius , qui in prouincia.in fi. ver. & conclude.ff.si cert.pet.Sal.in d.l.mandatum. versicu. quare glosſ. ibi.& Sal.in l.inter causas.ver.oppono tertiò.ff.mand.& ver.j.casu.Bal.in §.item si adhuc.ver.sed vſ.Insti.manda.Ioã.de Platea,in §.rectè,ver.quartus casus.insti.manda.Ang. Aret.in d.§. itẽ si adhuc.ver.in ea.gl.in fi.Insti manda.Anc.in clemen.j.in fi.versi.q̃ñ autem.de renuncia.Ro.in l.j.§.si quis.versi.ij.casu distingue. ff.de donatio.

23 Secundò Sublimita,nam mandatũ institoris non reuocatur tanquam vniuersale ,secus si esset mandatum generale,qa morte mandantis expiraret.Bar.in d.l.eius,qui in ꝓuincia.ver.dic ergo. ff.si cert.pet.Cy.in l.mandatũ.ver. vbi*mandatur quid generale. C.mandat.& ibi Bal.ver.ij.casu q̃ñ mandatum. Arch. in c. qui ad agendum.in fi.de procu.in sexto,per Bouer.sing.xxxvj.in verbo, procurator.Sal.in l.mandatum.ver.exemplũ secundi.C.mãda.& ver.ij.casu.Sal.in l.inter causas.ver.exemplũ secundi.ff.mã.& ver. ij.casu.Ang.Are.in §.itẽ si adhuc.ver.exemplũ secundi. insti. mãda.Ro.in l.ij.§.sed & si quis.ver.ij.casu distingue.ff.de dona.

Tamen in mandato generali dicit contrarium Pau.de Cast.in l.si per epistolam.ver.sed contra hoc oppono.ff.de acq.hære.sed ibi Pau.de Cast.capit generale mandatum pro vniuersali,vt appa ret ex his,quæ allegat.

Sed Cuma.expressè tenet contrarium in l.more.nu.18.ver.in gl.alioquin.ff.de iurisd.om.iud.

24 Quintò principaliter limita in mandato facto à iudice nũcio curiæ,quia morte mandantis non expirat.Bar.in l.fundi.in fi.ver. & per hoc dicebam.ff.de acq.pos.Pau.de Cast.in l.si p epistolã.in fin.ff.de acq.hære.ver.mandatũ verò.Soc.in regula,ecliiij. in vij. limit.Bar.i l.more.ver.& p hoc dico.ff.de iurisd.omniũ iud.Ang. in l.& qa.ver.& per hoc consului.eo.tit.Car.in c.q̃ñ Abb.ver.v. põt solui.de of.dele.Caccial.in l.more.ver.xxij.q̃ro. de iurisd. om. iud.Ang.in d.l.fundi.ver.& dixit Bar.ff.de acq.pos.& ibi Imo.ver. & facit tex.iste.& ibi Ro.ver. item inducitur hoc vltimũ.& Pau. in d.l.in §.item si amicus.ver.vlt.iste textus inducitur. & ibi Alex. ver.& per istum tex.inducitur. Ang. in l.si per epistolam. versi.& adde.de acq.hære.Bal.in l.si de interpretatione.versi. item est ibi obseruatum.ff.de legibus. Pau.de Cast.in l.more.ver. item opponitur.de iurisd.omnium iud.Calde.in cõsi.iiij.de of.deleg. Domi. in c.si super gratia,ver.& dicit Imo.de of.deleg. in vj.Anc. in cle. ne Romani.§.fi.ver.ij.noto q̃ citatio.de elect.Ias.in d.l.more.ver. ex ista doct.Bar.infert.Io.de Platea,in §.rectè.ver.secundus casus est.Instit.mandati.

Contrarium Baldus in l.& quia.versi.in gl.antequàm. ff. de iurisdictione omnium iudicum. & in l.j. in fi. versi. vltimò quæro. C.de postul.

25 Sublimita hanc limitationem,q̃ñ cõmissio esset facta à nuncio cã cognita.Ang.in l.fundi venditor.ver.hoc limita.ff.de acq. pos.Caccial.in l.more.ver.Ang.i d.§.ff.de iurisd.omniũ iud.Ang. in l.si per epistolã.ver.& adde.de acq.hære. Alex.in d.l. fundi.ver. hoc limitat.Ias.in l.more.ver.teneas ergo dec.de iurisdic. omniũ iud.Fel.in c.ecclesia Sanctæ Mariæ.ver.x.noto.de consti. Hipp.in l.qui dicit.ver.dicit etiam ipse. ff. ad l.Corn.de sic. fuit de mente Baldi in l.si de interpretatione.ff.de legib.

26 Sublimita hanc limitationem,nisi iudex procedens sine cãæ cognitione,procederet ex necessitate statuti,ita Imo. in d.l. fundi.in fi.ver.& adde quòd hoc.& Alex.ibi,ver.hoc tamen limita. de acq.possessio.

27 Secundò Sublimita hanc ſublimitationem principalem,q̃ñ commissio facta cum causæ cognitione,esset facta à iudice nuncio authoritate publica deputato:secus verò quãdo esset deputatus ab ipso iudice tantùm,ita Ro.in l.si per epistolam. ver. posset pro concordia.de acq.hære.

28 Secundò principaliter ſublimita principalẽ limitationẽ , q̃ñ commissio facta per iudicem, faceret illũ delegatũ vel executorẽ principaliter,secus verò q̃ñ commissio facit eum delegatum,ita declarat

declarat Fel.in c.licet.ver. obstant notata. de offi.ordi.

29 Tertiò Sublimita, q̃ñ iudex tenebatur omnino illum actũ facere,secus verò q̃ñ facere,vel non facere pendebat à sua voluntate.Imola in c.quoniã Abbas.versi.sed per hoc nõ patet solutio.de offi.deleg.

30 Quartò ſublimita in executione interlocutoriæ, quę fertur rationedelicti,qa talis fieri nõ põt finito officio interloquentis, secus verò in executione sententiæ interlocutoriæ , quæ fertur ratione cõtumaciæ,quæ põt ferri etiam mortuo interloquẽte. Ang.in l.puto.versi.vltimò habes hic casum.ff.de postul.

31 Sexto principaliter limita,nã nõ expirat morte mandantis mandat ũ ẽt re integra,quo ad negocia connexa,Fel.in c.pastoralis.§.q̃ñ.ver.fallit primò de resc.Hip.in l.j.§.Diuus Adri.ver.& adduci potest.ff.de quæst.Rui.consi.cxv.vol.j.

32 Septimò principaliter limita fauore pię causæ,cuius fauore mandatum ẽt re integra morte mandantis nõ expirat.c. exiit,q̃ seminat.§.in eo verò casu.de ver.sig.in vj.Bal.in auth.si qua mulier,ver.iiij.noto.C.de sacrosc.eccle. Roma.ꝫ.cxix.Bal.in l.mandatũ.versi.sed ꝫ hoc opponitur.C.mand.Roma. in auth.similiter.nu.43.ver.xvij.q̃ licèt.C.ad legẽ Fal.Fel.in c.relatũ. ver.fallit primò.de offic.dele.Dec.in l.eius,q̃ in prouincia.§.placebat.n.3. versi.& regula supradicta.ff.si cer.pe.& ibi Ias.versi. ista regulam primò limita.& Iacob.ver.ego ad quintũ.Trigon.sing.lxxxj.Oldendorp.in libello suo variarũ lectionũ,lib.ij.versi.xiij.iure cõi. Hipp.sing.xliiij.Roma.l.si pecuniam.nu.26. ver.iij. q̃ mandatũ. ff.de cond.ob causam.Soc.in regula,ecliiij.in vij.limit.

33 Octauò limita.fauore libertatis,cuius fauore mãdatũ ẽt re integra morte mãdãtis expirat,per text.in ſi pater.in prin.& ibi gl.in verbo,fauore.ff.de manumiſ.vindic. Albe.in l.eius,q.ver. si verò mãdatũ.& ibi Ias.in §.placebat.versicu.ij.fallit.& ibi Dec. nu.4.ver.ij.fallit.ff.si cer.pe.Fel.in c.relatum.in j.limitatione.ver. & ipse Ludo.Roma.de offi.deleg.Trigon.sing.lxxxj.in fi. Sal.in l.mandatum.versi.oppon.xij.C.mand.& ver.aut illud erat. & in l.inter causas.ver.aut erat de libertate.ff.mand.

34 Nonò limita,fauore dotis,cuius fauore mandatũ ẽt re integra morte mandantis non expirat. Bar.in l.ij.§.si pecunia.in fi.ff. de do.Bal.in c.cũ venissẽt. ver.itẽ fallit in mãdato.de testi.& in l. mãdatũ.ver.sed ꝫ hoc oppono. C. mand.Sal.in l.mandatũ. ver. oppono xiij.& vers.aut erat de alia re.C.mand.Sal.in l.inter cãs. in xj.oppos.ff.mand.& ver.aut est de re.Alb.de Ros.in l.eius,q̃ in prouincia.ver.si verò mandatum.ff.si cer.pe.& ibi Ias.ver.iij.singulariter fallit.Fel.in c.relatum.vers.ij. fallit.de offi. deleg. Cremens.in singu.cxliij.

35 Sublimita proximam limitationem,q̃ñ dos diceretur causa pia,& non aliàs.ita declarat no. Dec. in d. §.placebat. ver. tertiò fallit,& sentit Sal.in l.mandatum.ver.oppono xiij. C.mand.

36 Decimò limita,in procuratore in rem suã constituto,cuius mãdatũ morte mandantis nõ expirat.Bar.in l.ij.§. sed & si quis. ver.oppono de lege,illã.ff.de dona.& in l.j.ver.ꝫ oẽs istas lecturas.C.de act.& obl.Bal.in l.mandatũ. versi. itẽ oppono de illã. C.mãd.& ibi Sal.in ix.oppos.ver.tertio casu.& in l.inter causas. ver.oppono vj.ff.mãd.& ver.tertio casu. Albe.de Rosa.in l. eĩ, qui in prouincia.ver.si verò re integra.ff.si cer.peta. Card. in ca. q̃ñ Abb.ver.vij.q̃ro,ibi aut voluntarium.de offi.dele.sentit Inn. in c.in causis.ver.vel dic q̃ electores.de elect.ponit expresſè Fel. in d.c.relatum.vers.tertiò fallit.Dec.in l.eius,qui in prouincia.§. placebat.ver.quinto fallit.ff.si cer.pe.& ibi Ias.ver.v.limita.Ang. in l.eius,qui in prouincia.versi.fallit in mandato.ff.si cer.pe.Iac. ibi.ver.ij.fallit in casu.Bal.in §.itẽ si adhuc.ver.sed vſ.insti.mand. & Io.de Platea,in §.rectè.inst.cod.ver.fallit autem.Anch. in cle. j.versi.ij.casu principali.de renuncia.

37 Sublimita præcedentẽ limitationẽ, q̃ñ mandans cũ hærede decederet,secus verò si nullus ei heres existeret , ita Bar.in d.l. C.de act.& obli.versi.ꝫ oẽs istas lecturas.Ias.in d.l.eius,q̃ in prouincia.§.placebat.ver.v.limita.Bal.in l.mandatũ.ver.oppono de l.illam.C.mand.Ang.in l.eius , qui in prouicia.versi.fallit in mãdato.ff.si certum peta.Ang.in l.j ver.& ex istis lecturis omnibus. C.de act.& obligatio.

38 XI.Limita,in procuratore à vulnerato constituto ad faciendam pacẽ,quia eius mandatum morte mandantis non expirat. Bal.in addit.ad Spec.in titu.de homicid.in vers.imò plus.refert, & sequitur Dec.in l.eius,qui.§.placebat.ff.si certũ pet. & ibi Ias. ver.quartò limita.Hip.sing.xliiij.

39 XII.Limita,q̃ñ mandatũ esset factũ cũ clausula, donec mandans reuocaucrit,quia tale mãdatũ nõ extinguitur morte , sed necesse est q̃ expresſè reuocetur.Bar.in l.more.ver. quæro mortẽ mãdantis.ff.de iurisdict.omniũ iud. ponit Ias. in terminis istiꝰ regulæ in l.eius,q̃ in ꝓuincia.§.placebat.ver.vj.no.limit.& idẽ sumitur ex dictis Bar.in l.cẽtesimis kalendis.§.fi.ver. q̃ñque iudex dicit.de verb.obli.& ex dictis Io.And.in c.si gratiosa.in prin.ver. dubitari vidi.de rescrip.in vj.Soc.consi.lxxvij. vol.iij.Gozad.ꝫ.si xxij.ver.iij.adduco.& ver.vj.adduco.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Mandatum re non integra,morte mandantis non expirat.

1 ALia regula nꝙatiua sumitur à ꝑrio sensu ꝑtex.l.mãdatum.C.mand.& ex§ rectè quoque.versi.item si adhuc.insti.eo.ti.q̃ mandatũ re non integra morte mandantis non expirat,& voluit gl.in l.mandatum.in prin.ver.item nota re integra.C.mand.

2 Primò limita,in beneficialibus in qbus etiã re nõ integra,expirat mandatũ morte Prelati,vel rectoris mandantis,q̃ñ pro ecclesia vel bñficio Prælatus,vel rector,vel beneficiatus procuratorẽ cõstituit.cle.fi.de procu.ponit Sal.qui ẽt rationẽ adducit, in l.mandatũ.in ij.oppo.C.mand. ver.aut de morte mandantis. & ibi Bal.ver.nunc venio ad secũdum.Bar.in l.si per epistolam. ver.hæc lex no.ff.de acqui.her.Card.in c.q̃ñ Abb.in vij.q.versi. aut voluntarium.de offi.deleg.Io.Fab.in §.item si adhuc.ver.itẽ opinionem contra.insti.mand.apostil.ad decis. Tholos. cclxiij. Guido Papæ.q.cxix.Roma.consi.ccclxxiiij.ver .iiij.ratio est.

3 Amplia limitationem prædictã etiã si Prælatus,vel rector,vel bñficiatus renunciaret,nedum si moriatur,ita Rota in nou.dec. cclxxv.quæ ampliat ad quamcunque mortẽ ciuilẽ. Cassador. dec.ij.nu.2.de app.q & ampliat si cesserit liti cõstituens ꝓcuratorẽ.Sarn.in regul.de annali.q.lxxij.n.2.& q.xx.& in regu.de publ. nu.2.Milis,in verbo,procurator constitutus à Prælato.Card.in cle.fi.nu.13.ver.xiiij.quæro.de procu.Roma.ꝫ.cccxiiij. aposti. ad decis.Tholos.cclxiiij.Bertr.consi.ecl.vol.ij.in antiq. Vitel. in d.cle.fi.in prin.super verbo,mortẽ.de procu.Milis in verbo,procurator constitutus à prelato.

Cõtrarium Guido Papæ q.cccclxlij.

4 Secundò amplia,idẽ esse in cõmendatario q̃d dicitur in Prælato in terminis dictæ cle.fi.de ꝓcu.ita Sarnen.in regula, de triẽ, q.v.nu.19.Card.in d.cle.q.xij.de renuncia.& ibi Imola in j.q.

5 Tertiò Amplia,idem esse in hospitalario, qui procuratorem constituisset pro suo hospitali,qa eius morte mandatũ revocatur etiam quo ad iudicium cœptũ.vt Card.in d.cle.fi.in xiij.q.refert,& sequitur Fel.in c.de quarta.versi.xij.idem.de præscript.& ibi Imol.versic.sed iuxta hoc.& ibi Anch.in iij.no.Vitel.in d.cle. fi.in prin.super verbo,vel beneficio.de procu.

6 Et idem est in cõstituto à vicario perpetuo.Vitel.in d.cle.fi.in prin.super verbo,vel alio.de procura.

7 Quartò amplia,etiam si Prælatus,vel rector constitueret pro curatorẽ nedũ pro ecclesia,sed etiã si ſuper titulo beneficij , ſup quo litigat.ita Roma.in d.consi.ccclxxiiij. per totũ. & maximè, in vers.ergo multo magis.Cassador.decis.vj.in tit.vt lit penden. nu.3.& decis.ij.nu.2.& 3.de appel.

Contrariũ sentit gl.in d.cle.fi.in verbo,pro ecclesia.in prin. & ibi Card.in j.q.

8 Sed intelligi põt gl.vt non contradicat intelligendo in causa propria,id est,causa patrimoniali:vt illã gl.declarat Imola,versi. gl.primo pro ecclesia.in d clemen.fi.

9 Quintò amplia,etiã in vicario constituto,quia expirat morte mandantis,ſicut expirat procuratoris officium in beneficialibus,etiam re non integra.gl.in cle.fi. versi.facit decretal. & ibi Card.versi.ad id quod oppono.& ibi Imola versic.demum gl.& Vitel.ver.facit hæc clemen.de procu.

10 Sextò Amplia,nam ista regula procedit nedum in procuratore constituto ad iudicia,sed etiam in ꝓcuratore ad negocia. gl.pen.in d.cle.& ibi Card.in iij.oppo.& ibi Imola ver.gl. negocia.& Vitel.ſuper verbo,ad negocia.

11 Septimò amplia, nã regula procedit nedũ in prælato ꝓstituente procuratorẽ nomine ꝓprio expresſo,sed etiam si nomẽ ſuum propriũ nõ sit expressum.ita Vitel.in d.cle.ver. Card. Lap.

Imò Card.ibi,in vj,& x.q.tenet regulam procedere etiam si nomine ecclesiæ facta esset constitutio procuratoris. Anch. in cle.fi.in iij.oppos.ver.& ideò Lapus.

12 Octauò amplia,etiã si vtilitas ecclesiæ exigeret vt procurator cõstitutus perseueraret in actu inchoato. Vitel. in d.cle. fin. ver.attẽde,qa non debet.

13 Nonò amplia,etiã si ꝓcurator fuerit ꝓstitutꝰ nõ à solo Prælato,sed à ꝓlato,& capitulo,cũ ꝓsensu capituli,si tñ negociũ spectabat ad solũ prælatũ, vel si ad platũ & capitulũ,& non erat negociũ arduũ,ita q̃ solus prælatus poterat super eo judicium agere, vel negociũ tractare.glo.in verbo, revocari censemus. in d.cle. fi.Card.ibi,nu. 5.in vij.q.Imol.ver.ex prædictis cõcludere potes. Anch.ibi,ver.sed in membro.& ibi Vitel.ver.tertia fuit opinio.

Limita

Universidad de Deusto
Biblioteca

14 Limita præcedẽtẽ ampliationẽ quãdo ꝓcurator fuisset cõstitutus à prælato, & capitulo, & negotiũ esset cõe, & arduũ, quia tũc nõ expiraret potestas ꝓcuratoris p mortẽ plati. ita Vitel. in d. clemẽ. fi. in verbo, reuocari. & ibi Zẽzel. & Paul. de Eleaza. & Im. versi. ex ꝑdictis cõcludere potes. & ibi Anch. versi. sed in mẽbro. Contrarium, ꝙ expiret, tenet Card. in d. cle. fi. in vij. q. & ibi Vitel. ver. iij. fuit opinio.

15 Tenẽdo primã opinionẽ, limita ī causa, in qua capitulũ succederet sede vacãte in potestate prælati, quia tũc sede vacãte, & post ꝓuisionem noui prælati durat mãdatũ ꝓcuratoris cõstituti à prælato, & capitulo. Card. in d. clem. fi. in vij. q.

16 Contrarium ꝙ post ꝓuisionem noui prælati, isto casu nõ durat mãdatum de necessitate, sed nouus prælatus possit alium cõstituere, & ilum reuocare, tenuit Vitel. in d. cle. fi. ver. tertia fuit opinio. de procura.

17 Secundò Principaliter limita regulam principalẽ, nam etiã re non integra expirat mãdatum, quando cõstituẽs sine hęrede decedit. l. j. C. de act. & oblig. l. fi per epistolam. ff. de acqui. hęred. ponit Roma. consi. cclxxiiij. ver. v. ratio.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Ratificari nũ possit quę gesta sunt per nõ procuratorẽ in cõsistorio Principis.

1 NOnnulli Doct. voluerũt ꝙ gesta p non procuratorem in consistorio Principis, nõ possunt ratificari, vt tenet Bal. in l. falsus. ver. ij. ꝑmitte. C. de furt. refert Fel. in c. licèt in beato. in fi. ver. ij. ſolue. de accus. Paul. de Castr. in l. iij. nu. 3. versi. limita aũt hãc legem. ff. de iud. Ias. in l. iij. §. fi ꝓcurator. nu. 10. vers. v. nota. ff. quod quisq; iur. vbi tenet ꝙ Canonist. in c. nõnulli. §. j. de resc. & idẽ tenet Fel. in c. causam. el j. vers. fallit ij. de iud. adpostil. ad Abb. in c. exparte Decani. n. 8. in litera b. de resc. vbi dicit ꝙ non possunt ratificari nisi in prejudiciũ domini. Barb. in c. nonnulli. §. sunt & alij. nu. 38. de resci. vbi defendit Bal. & reprehendit Abbatem, Card. & sequaces ibi.

Contrarium tenet Bal in l. iul. versi. sed ego dico ꝙ ista ratio. ff. qui satisd. cog. vbi distinguit, ꝙ aut aliquis falsò allegauit mandatum, vel allegauit bonam fidem, credẽs se esse procuratorẽ cùm non esset, & obtinuit in causa, & tunc dominus potest bene ratificare. Fel. in c. nonnulli. §. sunt & alij. vers. amplia tertiò. cum versi. sed aduerte. de resci. dicit ꝙ dictum Bald. in l. falsus. communiter non tenetur. & ibi Abb. nu. 4. ver. item iudicium. & ibi Cardi. versic. & dicit Bald. & ideo tenenda est hæc opinio, quę est *communis, & eam omnes sequuntur in d. §. sunt & alij.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Procurator an ex officio iudicis salarium petere possit.

1 SI procuratori nullum sit salariũ constitutum, an possit petere illud sibi constitui iudicis officio, vt est in aduocato. & gl. ī l. j. §. aduocatos. ff. de var. & extraor. cogni. & ibi Bar. tenent ꝙ non. idem tenent Bald. & Fulg. in l. salarium. ff. mandati. & Alex. in consi. cix. vol. vj.

Contrarium Iac. de Are. Cy. & Bald. in l. j. C. mand. Ang. in §. in personam. inst. de actio. Alex. in apostil. ad Bart. in l. j. §. in honorarijs. ff. de var. extraord. cogni.

2 Sed posito ꝙ prima opinio esset verior, illa limitari debet, nisi procurator sit solitus locare operas suas, quia tunc videtur illas locasse secundum suam consuetudinem, vt declarat Bart. in l. j. §. ludi. ff. de var. & extraor. cog. Sali. in l. adnersus. C. mandat. Fulgo. in l. salarium. ff. mandati. Alex. in consil. cix. vol. vj. Soc. in consilio cxcvj. ver. iiij. & vltimò confirmantur.

3 Sublimita, nisi principalis fuisset habiturus aliũ, qui gratis opª illud ꝓfecisset, & sic nõ fuisset aliũ conducturus. ita declarat Fede. de Senis, in ꝑs. ccxviij. & consi. seq. & ita Alex. in d. cõsi. cix. vol. vj.

De Sententijs.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Sententia an ferri possit sub conditione.

1 SENTENTIA sub cõditione ferti nõ debet, tñ. lata tenet, & debet appellari. l. ij. §. biduũ. ff. qñ appel. sit. gl. ī l. cũ eorũ. C. d sen. & interl. & ibi Paul. de Ca.

2 Quod intelligitur in conditione extrinseca, vt declarat gl. ī d. §. biduũ. & ita sentit gl. in l. cũ iudex. C. de sentẽ. & interlocu. put declarat ibi Bar. in ij. q. & in ij. opposi. & voluit ibi Cy. & Pau. de Cast. & Cy. in l. nõ dubiũ ī v. oppos. C. de legib. Ang. in l. nõ quemadmodũ. ff. de iud. & in l. à Diuo Pio. §. in vẽditione. ff. de re iud. & hoc fuit de mẽte Bar. ī d. l. ij. §. biduum. ff. quãdo apellan. fit. dum intelligit illum tex. in cõditione extrinseca. Idẽ voluit Alex. in cõsi. lxxiij. vol. iiij. Paul. de Cast. ī d. §. biduũ. & Alex. in l. à Diuo Pio. §. in vẽditione. ff. de re iudic. & ibi Paul. de Cast. in j. not. & Imola, & ibi Ias. Bald. in l. admonendi. ff. de iureiu. Abb. in c. præterea. el ij. de appel. Dom. in c. biduum. in prin. ij. q. vj. & ibi Præpo. in j. no. & in ij. no. in fi. Alex. in l. ait Prætor. §. si iudex. ff. de re iudic. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. no. nu. 308. ff. de re iud.

Contrarium verò, ꝙ sententia lata sub conditione extrinseca, fit nulla, tenuit Bal. in d. l. cùm iudex. in ij. oppos. & ibi Sal. Ang. in d. l. ij. §. biduũ. ff. qñ appel. sit. & hoc sentit Abb. in c. in literis. de of. deleg. dum intelligit iura dicentia, ꝙ sub conditione ferri possit sententia in conditione de præsenti, vel de ꝓterito, nõ de futuro.

3 Sed tñ ex dictis Bal. in l. non dubiũ. in v. oppositi. C. de legib. colligitur cõcordia, videlicet ꝙ aut cõditio extrinseca est de natura negocij vel causæ, & tũc valet sententia, sed põt appellari. & ita ꝓcedat prima opi. vt est tex. in d. l. ij. §. biduũ. Aut verò est ꝺditio extrinseca, & nõ de natura rei, vel causæ, & tũc sententia sit ipso iure nulla, & ita procedat secunda opi. tñ ex supradictis apparet ꝙ prima opinio indistinctè accepta magis *communiter approbat.

4 Amplia, vt etiam sentẽtia ferri possit sub modo, vt est text. in l. cùm eorum. C. de sen. & ibi gl. & Bar.

5 Et si sententia lata sit sub modo primo, illi parendũ sit, vt not. Bal. in additio. Spec. in titu. de sent. Bal. in l. admonẽdi. ff. de iureiu.

6 Primò limita cõem opinionem, ꝙ sententia lata sub conditione extrinseca non sit ipso iure nulla, nisi sententia lata sit sub conditione falsa, quia tunc sententia est ipso iure nulla, ita Ange. in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verb. obli. Ponit Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. ij. §. biduum. & est bonus tex. iuncta gl. in verbo, pronũciationis. in l. qui testamenta. ff. de excusa. tut. Ang. Aret. in d. §. biduum. Fel. in c. quo ad consultationem. de re iudi. Corn. in consil. clxxxi. vol. iiij. Fel. in ca. sicut. de re iudic.

7 Secundò limita, nisi sententia sit lata sub conditione impossibili, quia tũc esset ipso iure nulla, ita videtur tex. ī l. fi. ff. quæ sen. sine app. resc. Imol. in l. i. ff. de cõdi. insti. in versi. circa primũ. Alex. ī apostil. ad Barto. in d. §. biduum. idem tenet Aret. ī l. impossibilis. ff. de verborum obliga.

Contrarium, quòd isto casu cõditio impossibilis vitietur, & nõ vitiet, tenuit Roma. ī d. l. impossibilis. ver. tertia cõclusio. & ver. itẽ quid si adiicitur. Ang. in d. l. ij. §. biduũ. ff. quãdo app. sit. Fel. ī c. quo ad consulationem. de re iud.

8 Et idẽ in sentẽtia lata sub cõditione falsa. Fe. in c. quo ad cõsultationem. de re iud.

9 Tertiò limita, nisi simus in sententia decreti trahẽtis secum executionẽ, quia in tali sentẽtia ꝺditio vitiat sentẽtiam ipso iure, ita videtur tex. & p illum tex. no. Bal. in l. muto. §. si sub cõditione. ff. de tut. & sequitur Alex. ī d. §. biduũ. ī apostil. ad Bar. de quo habetur p gl. Ang. & Doct. ī ꝑs. ad certũ. instituꝰ qui testa. tut. dar. poss.

10 Quartò limita, in sententia interlocutoria, quę lata sub conditione, siue de præterito, siue de futuro, valet, nec propterea præbet apposita conditio iustam causam appellandi, prout dicitur in diffinitiua. Bar in l. à Diuo Pio. ff. de re iud. post gl. & ibi Alex. post Paul. de Cast. in j. no. & Imol. ver. in gl. in verbo, ex equi. & ibi Ias. Abb. in c. præterea. el ij. de appel. & ibi Imol. Rebuff. in l. quod iussit. secundo no. nu. 308. ff. de re iud.

11 Et idem est in laudo dato, quod ad similitudinem cõtractuũ sub qualibet cõditione ꝓferri potest. ita Pe. de Anch. in ꝑs. ccviij. refert & sequitur Dec. in d. cap. ꝓterea. el ij. de appel. Soc. in ꝑs. cxxiij.

12 Quintò limita, dummodò de tali conditione facta sit discussio in iudicio, aliàs sententia est nulla, secundùm Bal. in addi. Spe. titu. de sententia.

13 Sextò limita, nam sententia non potest ferri sub conditione resolutiua, & sic lata est ipso iure nulla. Bar. in l. iudex. ff. de re iud. & in l. moris. §. illæ ferè. ff. de pœnis. Iac. de Beluis. in disput. sua incip. cauetur lege municipali. Ang. in l. non quẽadmodũ. ff. de iud. Bal. in l. qd ergo. §. pœna grauior. vers. iuxta hoc ꝙro. ff. de his, qui no. infa & in l. ij quis filio exhæredato. §. fi. in fi. ff. de iniust. rupt. & irrit. testa. & in l. nõ dubiũ. in v. oppositi. in vers. sed iuxta hoc ꝙro. C. de legib. & in l. ꝺtẽ Labeo. ff. fami. ercis. & in l. & si seuerior. vers. iij. quæritur. C. ex quib. cau. infa. irrog. Alex. in consi. cxviij. vol. iij. & in consi. xc. vol. j. Abb. in c. in literis. de of. delega. Imol. in d. l. iudex. Sal. in l. ea quidem. vers. ex his collige. C. de accus.

Contrariũm Ang. in d. l. iudex. & ibi Alex. Bal. in l. certa. in fi. C. qñ prouoc. non est necess. Fel. in c. cùm contingat. de offic. deleg.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis *cõmunis,

14 Primò limita, vt ꝑcedat qñ cõditio resolutiua ponitur post perfectam sententiã, id est, post verbũ, condẽnamus, vel absoluimus, secus si prius, quia tũc talis conditio operari posset, ita Bar. in d. l. iudex. & sequuntur omnes.

15 Secundò Limita, & declara ꝙ vitieꝰ cõditio resolutiua, ipsa tamen sententia manet. Bal. in l. certi condictio. §. quoniam. ver. octauus. ff. si cer. pe. Abb. in consi. lxxiij. in fi. vol. j.

16 Tertiò Limitã, in laudo, vt per Soc. in consi. cxxiiij. vol. j. Fel. in c. quo ad consultationem. de re iud.

17 Septimò Limita principaliter, nã sñia lata sub cõditione intrinseca si, ꝓbauerit, est ipso iure nulla, cùm incõtinẽti, ꝓbatio se qui non possit, vt sentit gl. in l. cùm iudex, q̃ ita declarat Bar. in ij. q. C. de sen. & ĩterloc. Bal. in l. admonẽdi. ff. de iureiur. Pau. de Cas. in l. cõtinuus. ff. de ver. obl. Imo. in l. qui Romæ. in §. Augerius. ff. de ver. obl. & ibi Soc. & Ias. Pau. de Cast. in l. ij. §. ibiduũ. ff. quando appel. sit. Ant. de Bu. in consi. 50. Alex. in consi. lxxiij. in fin. vol. j. Ias. in l. ait prætor. §. fi iudex. de re iud. istam dicit veriorem & magis *communem opinionem Ruin. consi. xxxviij. vol. v. & consi. ccxxxiij. vol. v.

Contrariũ ꝙ sñia ẽt relata ad futuras probationes non sit ipso iure nulla, tenet Bal. in l. prolatam. ver. item fertur sub conditione, si probabitur. C. de sen. & interlocu. omniũ iud. Spec. in tit. de senten. §. iuxta. ver. sed ecce. & in §. species. ver. qd si iudex ꝓcepit. Ange. in l. non quemadmodũ. ff. de iud. in fi. Bal. in l. perẽptorias. versi. quæro, iudex tulit sñiam. C. senten. rescin. non pos. & in l. j. ver. quid ergo faciet iudex. C. ꝙ accu. nõ pos. & in l. si de meis. §. fi. de arbi. Imo. in l. iudex postq̃. ff. de re iudi. Alex. in d. l. q Romæ. §. Augeri⁹. ff. de ver. obl. in fi. & in l. ait ꝓtor. §. si iudex. ff. de re iudic. ver. & ibi ẽt quærit. Aret. in l. continuus. in fi. prin. ff. de ver. obl. & hoc voluit Fel. in c. quo ad consultationẽ. de re iud. & hoc voluit Bal. in c. j. ver. sed an possit opponi conditio. de iureiur. vbi dicit quòd ita sententia potest concipi, Absoluo si non probauerit.

18 Tenendo primã opinionem, Limita nisi ex iusta cã iudex ita pronunciet. referendo se ad futuras ꝓbationes, vt quia instantia labif, vt no. Iac. Bu. in d. l. cùm iudex. Bal. in l. perẽptorias. ver. ꝙro iudex. C. sen. rescin. nõ pos. & in l. j. ver. quid ergo. C. ꝙ accus. & in l. si de meis. §. fin. ff. de arbi. & in l. non dubium. in v. oppos. C. de legib. Alex. in consi. clxxxij. ver. nec habet obstare. volu. vj. Guido Papæ in q. lxvij. apostil. ad Abb. in c. præterea. el ij. de appel.

Contrarium, ꝙ ẽt isto casu iudex non possit se referre ad futuras probationes, sed ad factas tantùm, etiam qñ periculum esset lapsus instantiæ, tenet Bal. in l. cùm iudex. ver. ꝙro qd si iudex nõ potuit examinare. C. de sen. & interlocu. & Fel. ī c. venerabilis. de iud. & fuit de mẽte Bar. in l. ait Prætor. §. si iudex. ff. de re iud. & ibi Ang. & Imo. & Ias. Bal. in c. quo ad consultationem. de re iud.

19 Et dr iusta causa referendi se ad probationes futuras, qñ ꝓbationes expectanẽ à remotis, vt no. Abb. in c. in nostra. de sepul. ver. nã in accessoriis. sequitur Soc. in d. l. qui Romæ. §. Augerius. in fi. ff. de ver. obl. Fel. in c. quo ad consultationem. de re iud.

20 Et nota, ga bñ valeret, si sñia se referret ad probationes iã factas, vt no. Bal. in l. cùm iudex. ī fi. ver. ꝙro quid si iudex. C. de sen. & ibi Iac. Bu. & Ang. in prin. & Pau. de Cas. & idẽ Pau. de Cas. in l. à Diuo Pio. §. in vẽditione. ff. de re iud. in j. no. & in l. ij. §. biduum. ff. qñ appel. sit. Soc. in l. qui Romæ. §. Augerius. ff. de ver. obl. Bald. in addit. Spe. in tit. de sen. Bar. in l. ait prætor. §. si iudex. ff. de re iud. & ibi Ang. & Im. & Alex. & Ias. Bal. in c. quo ad consultationem. de re iudic. vbi declarat.

Contrarium, ꝙ etiam isto casu sñia sit nulla, tenuit Raph. in d. §. si iudex. & ibi etiam Pe. de Besut. vt refert Ias. ibi, & voluit Paul. de Cast. in consi. ccccxxiiij. incip. ad confirmationem prædictorum. vol. j. Ruin. consi. cxxxiij. vol. iij.

21 Limita, nisi sñia, q̃ se refert ad futuras probationes, respiciat probationes, quæ põt sequi incontinenti post sñiam, vt est probatio iuris, vt per Paul. de Castr. in d. l. cùm iudex. C. de sent. & interlocu. & in l. cõtinuus. in prin. ff. de ver. obl. Ang. in l. non quẽ admodũ. ff. de iud. Io. And. in addi. Spe. in ti. de sent. in §. iuxta. ver. sed ecce. & Bal. ī addit. in ti. de sen. Pau. de Cas. in l. ij. §. biduũ. ff. qñ appel. sit. & in l. à Diuo Pio. §. in vẽditione. ff. de re iud. Abb. in ca. præterea. el ij. de appel. Soc. in l. qui Romæ. §. Augerius. in fi. ff. de ver. obl. Ias. in l. ait prætor. §. si iudex. ff. de re iud. & dicit Bal. in l. ij. in fi. C. de fruct. & lit. expen. ꝙ valet sententia, Condemno in expensis, quas iurauerit actor fecisse.

22 Et hoc qñ continet sñia condemnationem, vel absolutionẽ per verba de præsenti, secus si per verba de futuro, vt scilicet Absoluam te, si iuraueris, vt declarant Bal. & Sal. in d. l. cùm iudex.

23 Secũdò Limita ī accessoriis, vt ī fructibus vel expẽsis, ga quo ad hæc põt referri conditio sñiæ ad futuras probationes, vt per

24 Ab. in c. in nostra. ver. nã in accessoriis. de sepult. qa in accessoriis valet libellus & sñia incerta. Inn. in c. tanta. de excess. plat. & in c. cũ ad sedem. de rest. spolia. in prin. & in c. inter dilectos. de donatio. Fel. in c. ij. de libel. oblat. Bal. in rubrica de iudi. in decret. Ant. de Bu. in d. c. cũ ad sedẽ. & in c. certificari. de sepult. & in c. ij. de ordi. cog. & sequitur Pau. de Cast. in l. in summa. ff. de re iud.

25 Et in fructibus, & aliis, q̃ non facilè specificari pñt, dicit Imo. ī d. l. ī summa. §. j. ff. de re iud. & Alex. & Bal. in l. terminato. in nota bilibus. C. de fruct. & lit. expens. Ang. & Imo. in l. si homo. ff. de re iudic. Bar. in l. j. ff. de eden. Ang. in l. si marito. §. fi. ff. sol. mat. Rota in non. dec. xxiiij.

26 Facit quod no. Bal. in l. iij. in fi. C. de fruct. & li. expen. dũ dicit, ꝙ valet sententia, Condemno in expensis, quas iurauerit actor fecisse, Abb. in c. grauis. de resti. spol.

Contrariũ Bal. in l. j. post Richard. Malumbr. C. si muli. secũdò nupt. & in l. cùm propria. in vlt. no. C. si quis alteri vel sibi. & in d. l. terminato. dum restringit ad iudicium vniuersale. C. de fruct. & lit. expens. Bar. in l. & ex diuerso. §. j. ff. de rei vendi.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis *cõmunis,

27 Primò Limita in accessoriis nõ odiosis, ideò secus est in viaris. d. l. in summa. vbi Pau. de Cast. & Alexan. & Imol. in §. j. ff. de re iudic.

28 Secundò Limita, nisi fructuum, vel aliorũ quantitas esset expressa in actis & probata, ga tunc sñia incerta ferri non posset super illis, vt declarant Imo. & Alex. in d. l. in summa. ff. de re iudic.

29 Tertiò Limita, nisi facilè accessoria specificari possent, quia tunc sententia incerta super illis esset nulla, ita Paul. de Castr. & Alex. in d. l. in summa.

30 Octauò Principaliter limita in conditione intrinseca, & necessaria, quia sub tali conditione potest ferri sñia, vt Condemno, si fueris condemnatus in cõsilio sapientis: vel Absoluo, vt in dicto cõsilio, ita Bal. in d. l. cùm iudex. C. de sent. & interlocu. & ibi Sal. in fi. istam opin. sentit Fede. de Sen. in cõsi. ccciij. Ang. Aret. in l. ij. ī fi. ff. de appel. Bal. in c. j. de of. leg. An. de Bu. in c. cùm venerabilis. in §. ga verò. de excep. Soc. ī ꝑs. cxxiiij. vol. j. Abb. q dicit *idem in d. c. cum venerabilis, de excep. Albe. Pe. Cy. & Bal. in l. j. C. si aduer. libert. & Bal. in l. testõ. ff. de hæred. instit. & in c. cùm ecclesia Sutrina. de causa. poss. & propr. Fel. in c. si pro debilitate. de offi. deleg. & ibi Fel. Ang. in d. l. j. C. si aduersꝰ lib. & Paul. de Castr. & Sal. & istam sequitur & dicit *communem Dec. in d. c. cùm venerabilis. de excep. Ang. & Pau. de Cast. in l. qui se dicit. ff. de iud. Iac. Bu. in l. fi. C. vbi, & apud quem. Ang. in finalibus verbis in l. j. ff. de re iud. & ibi Imo. & Roma. Bar. in l. fundus qui. ff. de res. ven. Ang. in l. præses. C. de sen. & interlo. Imol. in l. si conuenerit. ff. de re iudi. & in l. j. §. fi quis ita. & ibi Alex. ff. de verb. oblig. & Rom. & Claud. & Aret.

Contrarium Ant. de But. in c. cùm venerabilis. de exceptio. & in c. constitutus. in fi. de relig. domib. Pau. de Cas. in l. ij. §. biduum. ff. quan. app. sit. Bar. in l. j. C. si aduersꝰ libert. Abb. in c. illa præpositorum. in fi. de accus. Io. And. in addi. Spec. in tit. de excep. §. viso. ver. porrò in Italia.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis *cõmunis,

31 Limita pluribus modis, vt p Fel. in d. c. cum venerabilis. & ibi Dec. de exceptio. Aret. in l. j. §. fi quis ita. ff. de ver. obl. Fel. in d. c. si pro debilitate. de offi. deleg. ad quos me remitto.

32 Sed an valeat præceptũ iudicis prohibitoriũ, sub cõditione, si possim prohibere, & distinguitur, aut illud præceptũ erat indubitanter iustum, & tunc valet. aut erat dubium, & tunc parte non opponente erit etiã validum, secus parte opponente. ita declarat Afflict. super Consti. in tit. de defen. imponen. nu. 8. & seq.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Sententia nulla non potest ratificari partium consensu, vt valeat in vim sententiæ.

1 COmmunis *est cõclusio, ꝙ sñia nulla, nõ põt ratificari partium cõsensu, vt valeat ī vim sñiæ. Bar. in l. ij. C. cõia vtriusq; iud. in l. j. ī j. oppo. C. ꝙ pro sua iurisdict. & in l. obseruare. in fi. ff. de officio Procõsul. Ange. & Imo. in l. si expressim. in ver. ex hac gl. cum tex. ff. de appel. Bal. in l. si diuersa. C. de transact. Iac. Bu. Cy. Alb. Bal. Ang. Pau. de Cast. & Sal. in l. ij. cõia vtriusque iudic. & Iac. But. in l. j. C. qui pro sua iurisd. & ibi Bal. & Ang. Pau. de Cast. Sal. Fel. in c. significasti. de foro compe. in j. limi. Card. & ibi Fel. in c. cùm ex officii. de præscrip. & in cap. i. de re iud. & in c. inter monasterium. eo. tit. hoc etiã sensit gl. in l. j. in verbo, inchoata. C. vbi de crimi. agi opor. Paris. in cons. 100. volum. j. & in consi. cviij. vol. iiij. Mantua, in consi. cxlvj. Ruin. consi. xj. vol. iiij. & in consi. cxxix. vol. v.

Contrariũ gl. in l. j. C. qui pro sua iurisdict. & ꝓpterea ita illam gl. declarat Bar. ibi. & gl. in l. j. C. de pedan. iud. quam ẽt ita intelligit Bar. in d. l. obseruare. in fi. ff. de offi. Proconl. & legati. Bal. in l. cùm antea. C. de arbi. Barb. in clem. j. nu. 23. de electio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Primò amplia, vt etiã laudum nullũ, quãuis partium consensu fit approbatum, nõ operatur in vim laudi, vt voluit Dec. in consi. ccccl xxvij. ver pterea etiã si laudum. Bald. in tit. de pac. Constã. in verbo, sentẽtiæ quoque. Rom. ĩ cõsi. clv. ver. nec secũdo loco. & est bon⁹ tex. ĩ c. examinata. de cõfir. vtil. vel inuti. & ibi no. Abb. in iij. no. idem voluit Bal. in consi. cccix. incip. cũ plures fratres. vol. j. Gozad. in consi. lxxvij. Brun. in tract. de forma.

3 Et hoc amplia, etiã si laudum esset nullum defectu potestatis, quia tunc nec etiam expresse posset ratificari, Paris. in consi. xxiiij. nu. 156. volu. ij.

Sub limita, vt infrà in limit. ad illud, quod valeat in vim pacti.

4 Secundò amplia, vt ꝓcedat etiã si nullitas sentẽtiæ prouenerit ex eo, super quo partes possunt cõsensu tollere cãm nullitatis, vt est, quãdo sentẽtia est nulla ꝓpter ferias, quib⁹ partes poterãt renũciare. ita Cy. in d. l. ij. in fi. An. in l. cũ antea. ĩ fi. C. de recep. arb. Pau. de Cast. in d. l. ij. C. cõmunia vtriusque iudi. Fel. in c. significasti. de foro competent.

5 Limita, nisi sentẽtia sit nulla ꝓpter defectũ cõsensus, quia tũc approbatio validat sententiã, & valet in vim sentẽtiæ. Ang. in l. j. C. qui pro sua iurisd. Fel. in c. significasti. de foro comp. Abb. in c. j. ver. redco ad secundam particulam. de re iud.

6 Sed tamẽ sentẽtia quãuis nulla, approbata consensu partium, licẽt nõ valeat in vim sentẽtiæ, tamen valet in vim pacti, & cõuẽtionis. gl. in l. ij. C. cõmu. vtriusq. iud. & Dec. ibi. & Bar. in l. i. C. qui ꝓ sua iurisd. & in l. obseruare. in fi. ff. de offi. Procõs. Im. in l. si expressim. ff. de app. versi. & ex hac gl. cũ tex. Bal. ĩ l. si diuersa. C. de trãsac. Iac. Bu. Cy. & Alb. Bal. Ang. & Pau. & Sal. in l. ij. C. cõmunia vtriusq. iud. Iaç. Bu. ĩ l. j. C. qui ꝓ sua iurisd. & ibi Bal. Ang. & Pau. de Cast. & Sal. Car. & ibi Fel. in c. cũm ex officij. de prescr. Fel. in c. inter monasteriũ. de re iud. idẽ voluit Cald. ꝙ. viij. in ti. de re iu. & dicit Fel. in d. c. significasti. de foro cõpe. quod in nullo æquiparatur sentẽtię, sed in omnibus æquiparat pacto. Cur. Sen. in cõsi. lxvj. Rom. in ꝙ. si. clxxv. Are. ĩ c. at si clerici. de iud. An. de Bu. in c. de causis. de officio dele. Bal. in l. cũ antea. de arbit. & in c. cum cãm. de test. Car. in cõsi. lxxiiij. Abb. in c. j. de re iud. Bolog. in addi. ad cõsi. sextũ Io. de Ana. Afflict. in prælud. Cõsti. regni. in lxxix. q. Aim. in ꝙ. si. clxxxij. Rui. in consi. xxij. vol. iiij. vbi declarat.

7 Primò amplia, idẽ esse in iuramẽto, ꝙ si fuerit nulliter præstitum, potest partium consensu validari, vt tenet Felin. in capitu. j. de feriis.

8 Secundò amplia, vt idẽ sit in laudo nullo, quia etsi sit ratificatum, nõ operatur in vim laudi, vt suprà dictũ est, tamẽ operatur ĩ vim cõuentionis, seu pacti, Abb. in c. examinata. in iij. no. de cõfir. vti. vel inutil. Corn. in consi. cxxv. vol. ij. & in cõsi. cxl. in fi. vol. iiij. Dec. in consil. ccccl xxv. Goza. in consil. xcviij.

9 Quod limita, & declara, quãdo nullitas laudi cõsistit in eo, super quo possunt partes disponere, vt ꝓ Abb. ĩ d. c. examinata. ĩ iij. not. de cõfir. vtil. vel inuti. Soc. in cõsi. xviij. vol. j. Dec. ĩ cõsi. ccccl xxv. Hisp. in c. per vestras. de dona. inter vir. & vxo. Bru. in tracta. de forma. Paris. in consi. xlvj. vol. j. & in consi. xxiiij. vol. ij.

10 Sublimita, nisi laudũ esset latũ cõtra formã cõpromissi: quia non poterit etiam de partium consensu valere in vim pacti, Bru. in tract. de forma. in titu. de poten. & effect. form. in xxviij. limit.

11 Tertiò amplia, vt etiã per cõtradictionẽ censeatur sententia nulla approbata in vim pacti, quãdo cõtradictio habet inclusum cõsensum, vt no. Bal. in c. j. ver. quęro an sententia. de re iud. Feli. in c. significasti. de foro compe.

12 Quartò amplia, vt etiã aliqua acta iudicij possint quãuis nullo partiũ consensu validari, & ꝓpterea attestationes nulliter recepta possunt cõsensu partiũ cõprobari. In. in c. cũ cãm. de test. Fel. in c. de causis. de offi. dele. Rot. in antiquis, deci. cxlviij. Bal. in c. cũ causam. de test. & Ant. de But. & Car. ibi. Abb. & Im. ibi, in vlt. no. Bar. in l. j. ff. de fer. & ibi Bal. & idẽ Bal. ĩ l. fi. C. de test. in l. nõ ignorat. in finalib. verbis. C. q accus. nõ pos. Fel. in d. c. cũ causam. Ang. in l. iudices. C. de fide instru. Spe. in. de test. §. nunc tractandũ. ver. debet autem iudex. Fel. in c. veniens. el ij. de test. Afflict. in prælud. Consti. regni. in ix. quęstio.

13 Et hoc intellige, quãdo nõ est defectus iurisdictionis in recipiẽte attestationes. Rota ĩ nou. dec. eclviij. Philip. Fran. ĩ c. cũ causam. de appel. Fel. in c. cũ Bertoldus, de re iu. Rom. in l. naturaliter. §. nihil cõmune. ver. ij. potes intelligere, ff. de acq. poss. Præpos. in d. c. cum causam. de appel. Fel. in c. cũ causam. de test. Ias. in l. j. ff. de fer. Afflict. super Consti. Curt. Iun. in consi. lx. nu. 12.

14 Contra hoc facit, nã attestationes receptæ ꝑ arbitrũ, vel arbitratorẽ sine iurisdictione, partiũ ꝓsensu in iudicio operãtur, vt in arbitro, est tex. in l. fi. C. de test. & in arbitratore tenet Bal. in l. fi. C. de arbi. Feli. in c. præsentata. de testibus.

15 Secundò limita, nisi nullitas attestationũ insurgeret ꝓpter corruptionem, Bar. in authen. atqui semel. C. de proba. Alexan. in l. prima. ff. de feriis.

Contrarium Ias. ibi in d. l. j.

16 Tertiò limita, quando nullitas attestationũ ꝓueniret ex defectu, super quo testes possunt disponere, secus quãdo defectus resultat ex litis cõtestatione, ita Bal. in l. prima. de fer. & ĩ authen. si quis in aliquo. C. de edẽd. Alex. in l. j. ff. de feriis. & ibi Ias. Brun. in tract. de forma.

Contrarium Hostien. in dicto c. significauit. de testibus. Roma. in l. j. ff. de fer.

17 Quintò principaliter amplia etiã si sententia sit nulla defectu litis cõtestationis, vel libelli, vel alterius solẽnitatis, quę partiũ cõuẽtione remitti nõ potest. Im. in l. filio præterito. ff. de iniust. rup. & irrit. testam. Io. de Ana. in c. quia in omnib⁹. de vsur. Fel. in c. significasti. de foro cõpe. & in c. cũm ex officii. de prescriptio. Car. in cõsi. lxxj. Cur. Iun. in cõsi. lx. q. loquitur ĩ defectu iurisdictionis.

18 Sextò amplia, vt etiã tacitus cõsensus partiũ sufficiat, vt resultet cõuentio, ꝓpter quã sententia, vel laudum nullum validetur in vim pacti, vt ꝓ Spec. in ti. de test. §. nunc tractandũ. ver. debet autem iudex. & ponit In. in d. ca. cùm causam. de test. & ibi Imol. & Fel. Ias. in l. j. de fer. Fel. in c. de causis. de offi. deleg. Card. ĩ cõsi. lxxj. Abb. in consi. xcij. vol. j.

Contrarium quòd cõsensus tacitus nõ sufficiat, tenuit Anto. de But. in d. c. cũ causam. Inn. in ca. significauit. de test. Ang. ĩ l. iudices. C. de fide instrumen. Marian. in c. significasti. de foro cõpet. Aimo consi. xxij.

19 Primò prĩcipaliter limita, si esset error expressus in sentẽtia, quia tunc sentẽtia nõ posset valere in vim pacti. Bal. in l. error. C. de iuris, & facti. igno. Alex. in cõsi. cxxiij. vol. j. Fel. in c. significasti. de foro cõp. & per Afflict. sup Cõstit. in tit. de reuoca. alie. nu. 57.

20 Secundò limita nõ procedere in alijs actis iudicialibus, quæ nõ sint in potestate partis. Bal. in d. c. cùm causam. de test. & Ant. de Bu. & Car. ibi. & Abb. Bal. in l. j. ff. de fer. Fel. in d. c. cùm causam. Ang. in l. iudices. C. de fide instru. Spec. in titul. de test. §. nunc tractandum. versi. debet autem iudex. Fel. in c. veniens. el ij. de test. Afflict. in prælud. Consti. regni. in ix. quęstio.

21 Declara, quia bene ista acta probantur ex assertione, seu cõfessione partis, quãdo est dubium, an interuenerint, vel ne. Card. in d. capitul. cùm causam. Abb. & Felin. de test. & in capit. de causis. de offic. delegat.

22 Sublimita, quia licet vi pacti non possit effici, ꝙ iudex possit ꝓcedere omissis substãtialib. ordinis iudiciarij, potest tñ hoc facere in arbitro. vt per Imol. in c. de causis. de offic. deleg. Fel. in ca. significasti. de foro competen.

23 Item sublimita, quia talis conuentio operabitur, vt subsistat iudicis sententia non in vim iudicialis actus, sed in vim pacti, vel conuentionis. Cardin. in dicto capitul. de causis. in j. oppos. de officio delegat. & ibi Imola.

24 Tertiò limita, dummodò interuenerit stipulatio, aut rei traditio, aliàs partiũ cõsensus nõ operatur. ita Bal. in d. ca. cùm cãm. de test. Dec. in ꝙ. ccccl xxv. Soc. in ꝙ. si. ccxx. Paul. de Castr. in l. ij. in prin. C. communia vtriusq; iud. Imol. in l. quod iussit. ff. de re iud. Pet. de Anchar. in consi. clxvi. Soc. in ꝙ. si. lxxxvij. vol. ij. Aret. in c. at si clerici. in j. folu. de iud. Paris. consi. xxiiij. volu. ij.

25 Et hoc intelligitur de iure ciuili, quo attento pactũ nudum non operatur actionem, secus attento iure canonico, secũdum quod etiam nudum pactum parit actionem. & quòd de iure canonico sufficiat nudum pactum, tenet Abb. in c. dilecti. de arbitr. Fel. in c. significasti. de foro compe. sentit Abb. in consi. xcij. vol. j. Purp. in rubr. C. de transact. vbi etiam limit.

26 Et illud, quòd de iure ciuili non sufficiat nudum pactum, tenuit Soc. in consi. cv. vol. iiij.

27 Et ideo dicit Paris. in consil. xxiiij. volu. ij. quòd requiritur simultaneus consensus.

28 Quartò limita, quia nõ sufficit partis ꝑsentia sine expressa approbatione. Soc. in ꝙ. si. ccxx. & hoc sentit Angel. in d. l. ij. C. comm. vtriusq. iud. & in l. j. C. q. ꝓ sua iurisd. q dicit, ꝙ oportet, ꝙ sit talis cõsensus, q trãseat in ꝯctũ. & sequitur Corne. in ꝙ. si. cxxv. vol. ij. Abb. idem dicit in d. ꝙ. si. xcij. idem vt tenere Soc. in ꝙ. si. cv. vol. iiij. Fel. in c. significasti. de fo. 2p. & ibi Maria. Soc. Are. ĩ c. at si clerici. de iud.

29 Contrarium, ꝙ ex sola præsentia cum taciturnitate resultet talis consensus, per quem validetur sententia nulla, videtur tenere Cardi. in notis causarum. cxcviij. refert, & sequitur Fel. in d. ca. significasti. de foro compe. Purpur. in rub. C. de transact.

Contrarium Aret. in d. ca. at si clerici. de iud. vbi dicit hoc non sufficere, vt inducatur pactum, per quod sententia nulla validet.

30 Et no. nã ꝙ quis redeat ad priorẽ iudicẽ, nõ inducit cõfirmationẽ sententiæ nullę in vim cõuentionis. Maria. in c. significasti. de foro cõp. & in c. cùm ex officij. de ꝓscr. sed bene per actũ facti, qñ ex eo inducitur nouus consensus, comprobatur sentẽtia. Pet. Anch. in ꝙ. si. xvj. refert, & sequit Fel. in d. c. significasti. de fo. cõpe.

31 Quintò limita, qñ iudicium agitur super his, in quib. cõsensus partiũ põt operari, aliàs sec⁹. Abb. in c. examinata. in iij. not. de confir. vti. vel inuti. & in consi. xcij. vol. j. Curt. in consi. lx. Deci. in consi. ccccl xxv. Soci. in cõsi. xviij. ver. & aduertẽdum. vol. j. Feli. in d. c. significasti. versi. secundò declara. de foro compe.

32 Ex quo infertur, quòd vbi adest decretũ irritãs, sententia nulla non potest, ex quo est lata contra formã decreti, pacto partiũ validari. Soc. in consi. lxxxvij. vol. iij.

33 Et idcò in criminalibus sententia nulla non firmatur partiũ conuentione, quia nemo est dominus membrorum suorum, ita Abb. in dicto consi xcij. volu. j. & ponit Fel. in c. significasti. in tertia declaratione. de foro compe.

34 Sextò limita, quando conuentio laudi, vel sentẽtiæ approbatiua sit facta ex certa scientia, videlicet per scientes laudum nullum, secus si per errorem. ita declarat Deci. in consi. ccccl xxv. versed ad hoc respondetur. Abbas in consil. lxj. vol. j.

35 Septimò limita, quando sentẽtia cõtineret expressum iuris errorem: quia tunc etiam partium cõsensu approbata, nõ potest operari. ita Bal. in l. error. C. de iur. & facti igno. in l. j. C. de iurisd. om. iudi. Alex. in consi. cxxiij. vol. j.

36 Octauò limita, quando post sentẽtiam latam approbatur, secus si ante. Abbas in consil. lxj. vol. j.

Contrarium. Ab. in consi. lxiij. vol. j. Bert. in consi. cxxix. volu. j.

37 Quid autem operetur conuentio facta ante sententiam de non dicendo de nullitate, tradit Feli. in c. de causis. de offi. deleg.

38 Nonò Limita, dummodò persona sit habilis ad paciscendũ & cõtrahendum. Parisi. in cõs. 100. vol. j.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Sententia lata contra absentem, ex contumacia lata præsumitur.

1 VEra est illa iuris cõclusio, ꝙ sententia lata cõtra absentem, ꝓsumitur lata ex contumacia, non autem ob malam causam. tex. est in l. Papinianus. §. meminisse. & ibi Bart. in iij. nota ff. de inof. testa. & in l. si ideò. &: ibi per Bar. ff. de euict. in l. qui repudiantis. in fi. de inof. testa. Feli. in ca. ex literis. de cõstitu. & in cap. fraternitatis. de hæreti. Alcia. de ꝓsumptio. in tertia reg. in xxij. præsumpt. Tiraquel. in reg. cessante causa. in j. parte. nu. 63. & seq. Bertran. consi. cxv. volum. ij.

2 Primò limita, nisi cõstaret de probationib. quia tũc ꝓsumitur lata propter veritatem, & nõ per cõtumaciã. Bal. in l. ij. C. de cont. iudi. tut. & ibi in Apostil. tenet Barba. Feli. in c. sicut. de re iudic. Zasius in cõsi. x. vol. ij. Felin. in c. cùm olim. de re iudi. & idem in c. fraternitatis. de hæreti. Tiraquel. in regu. cessante causa. in j. parte, nu. 66.

Contrarium Roma. in consil. cccxxix.

3 Secundò limita, quando absentia esset iusta, vt no. Bal. in/ d. l. ij. C. quib. res iud. per Abb. in c. pe. colũ vij. de re iud. Alex. in apostil. ad Bar. in d. §. meminisse. Alex. in l. sæpe. nu. 79. ff. de re iudi.

4 Tertiò limita, nisi condemnatus in contumaciam fuisset præsens in tota causa, sed absens tantummodò in sententia. Bar. in l. si superatus. ff. de pigno. Bal. in l. ij. C. quib. res iudic. non no. Abb. in c. pe. de re iudic. & in consi. xlv. vol. ij. Fel. in c. cùm Bertold. ver. limita tertiò. de re iud.

5 Quartò limita, quia regula ista procedit quando agitur de ꝑiudicio tertij, secus autem qñ ageretur de præiudicio condemnati, quia contumacia sibi imputatur. per tex. in l. Herennius. §. Gaia. ff. de euictio. Paul. de Castr. in consil. cccxxiij. in fi. volu. j.

Contrarium videtur tenere Fel. in c. cùm Bertoldus. versi. considera, quòd ista limitatio. de re iud.

6 Quintò limita, quando non ageretur de veritate, vel de iustitia sententiæ, sed tantum de actu ipsius sententiæ: quia tunc sententia lata in contumaciam, nocet etiam tertio. Felin. in cap. cùm Bertold. in ij. limit. de re iud.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Sententia an præsumatur rite lata.

1 PLures opiniones referuntur in illa quæstione ꝑ Abb. in ca. qñ contra. de probatio. & per Roma. in l. sciendum. ff. de verb. obl. an pro rectitudine sententię & ꝓcessus ꝓsumatur, qñ à sententia non fuit appellatum.

1 Tamen in effectu illæ ad duas reducũtur: nã si fuisset appellatũ, & nõ ꝙstaret de re iud. nõ cadit ista qstio: qa nõ ꝓsumit ꝓ sententia. Brun. in tract. de forma, in tit. de prob. & ꝓsump. formæ. versi. j. cõclusio. & tradunt cõiter Canonistæ, in c. quoniam cõtra. de ꝓb.

2 Bene verũ est, ꝙ si fuisset inducta res iudicata, & ꝯ illam fuisset petita restitutio in integrũ, adhuc præsumeretur ꝓ sententia, quousque non retractaretur. Grat. in consi. lxxvij. vol. ij.

3 Prima igitur est opinio Io. quã sequit gl. fi. in prin. in d. c. quoniam contra. de proba. qui tenuerunt indistincte, ꝙ nõ præsumat ꝓ sententia, nisi eius solẽnis processus appareat ex actis. & idẽ voluit Spec. in tit. de senten. §. iuxta. ver. sed pone ꝙ attestationibus publicatis. Idem tenet Abb. in c. tenor. de re iudi. & idẽ Abb. in ꝙ. xcij. vol. j. Io. And. in addit. Spec. in tit. de sent. prola. §. vt autem. in versi. & nota. in verbo, citatum. vbi ampliat etiã ꝙ in sententia dicere reũ cõdemnatũ. & citatũ peremptoriè. Idem tenet Fede. de Senis in ꝙ. si. clxx. vbi dicit, ꝙ non ꝓsumitur ꝓ decreto iudicis, vel eius sententia interlocutoria, nisi pars fuerit præsens in prolatione decreti, vel interlocutoriæ. Idẽ tenet Inn. in c. cùm in iure peritus. de of. deleg. circa finẽ illius ca. Idem sentit Bal. in auth. si qs in aliquo. versi. sed si ponamus. C. de eden. vbi dicit idẽ esse ẽt si enũciatiuè diceret, partem citatã, vel litem cõtestatã, &c. & ibi Bar. in fi. vbi tenet ꝙ ista verba in sentẽtia nihil operant, nisi sñia lata sit parte ꝓsente. Idẽ tenet Bal. in d. auth. si quis in aliquo. versicul. sed quærit. Idem tenet Bal. in addi. Spec. in tit. de appel. licet nõ se firmet, versi. & nota ꝙ dicit Inn. Idem tenet Abb. loquens in executione sñæ, in c. ad reprimendã. in fi. de of. ordi. licèt idem etiã sentiat in aliis sententijs. Idem tenẽt Ang. & Imol. in l. de vnoquoq;. ff. de re iud. q tenent, ꝙ ẽt si solennia iudicij enũcient in sñia, tñ illa non præsumantur interuenisse, nisi tunc potuerint perfici.

Et istã etiã partem, ꝙ non præsumatur ꝓ sñia, etiã si non sit appellatũ, quãtum ad ordinem, tenet Bar. in l. iiij. §. condemnatũ. in prin. ff. de re iud. vbi dicit, ꝙ qui dicit se nõ fuisse citatũ, vel talem non fuisse suum procuratorem, potest impedire executionem.

4 Et ad hoc põderat Bar. ibi Imol. & idem sentit gl. & ibi Bart. ff. de re iud. in l. si cùm nulla. vbi dicũt, ꝙ emẽs ab executore, debet habere oña acta parata, vt possit de eis docere: innuens qꝺ nõ ꝓsumatur ꝓ sñia quo ad ordinẽ iudicij, nisi ex actis constet. & ad hoc ponderat Bar. ibi Imol. Sarnen. in regu. de triennali. q. xxxiij.

5 Tenendo istã pattem Amplia, etiã si enunciatiuè acta in sua exprimantur quo ad ea, quæ tempore sententiæ nõ potuerũt interuenire: vt no. Inn. in d. c. quoniã contra. de probatio. & ibi Bal. & ibi Abbas, versic. nunc quæro. Spec. in titu. de probation. §. fin. versic. sed pone. Card. in clem. j. de probationib. Anto. de Butr. in cõf. xxiiij. Bal. in d. auth. si quis in aliquo. Ang. & Imo. in l. de vnoquoque. ff. de re iud. Guido de Suza. quem sequitur Ioan. And. in addi. Spec. in titu. de senten. §. vt autem. versi. & not. in addi. incip. citatum. Abb. in c. tenor. de re iud. & in consi. xcij. vol. j. Imol. in c. qñ cõtra. de probat. vbi Bal. & Anto. de Butr. ibi, & Card. ibi in fi. Ange. in l. sciendũ. ff. de verb. obl. Feli. in c. quoniam 5. versi. quinta conclusio, de proba. Ias. in l. sciendum. versi. limita quãdo. ff. de verb. obl. Anto. de But. in c. j. de fide instru. Ruin. consil. lxix. vol. j. Angel. in l. quæcunque. §. j. versi. attende tamen. ff. de publicia.

Contrariũ verò, ꝙ etiã quo ad ea, quę non potuerũt interuenire tempore sententiæ, si tñ enuncientur in instrumento sententiæ, præsumat ꝓ sententia, tenuit Specu. in tit. de instr. edi. §. restat. versi. in summa. & istã partẽ dicit seruari de consuetudine, Guido de Suza. & videt sequi Imol. in l. iiij. §. condemnatũ. ff. de re iud. & in l. si cùm nulla. cod. tit. & in l. ex hac scriptura. ff. de dona. & in l. sciendũ. ff. de verb. obl. Gozad. cõs. xcvj. Aimo de antiq. in ij. part. nu. 16. Alex. consi. ccxiij. vol. vij. versic. quia quando sententia.

Tenendo tamen primam opin. quæ videtur esse magis* cõis,

6 Primò limita, nisi illa solennia iudicij sint enunciata in sententia lata, & lecta præsentib. partib. & non appellantibus, quia tunc illa solennia ꝓsumuntur præcessisse, etiã ꝙ aliter non probent. ita tenet Bar. in d. auth. si quis in aliquo. in fi. C. de eden. Ant. de Butr. in ca. qñ contra. de proba. Bart. in l. j. C. de rela. & in l. acta. ff. de re iud. & in l. fi. ff. quando app. sit. Bald. in l. emancipatione. C. de fide instru. & ibi etiam Sali. Bal. in l. ex his. C. de testamen. mili.

Et hoc etiam sentit Lapus allega. xliiij. Ant. de But. in cap. j. de fide instrumẽ. Antoni. de But. in cõsil. xxxij. Cæpola. in consil. ciuili lxiij. Feli. in c. cùm in iure peritus. de offic. delega. Petrus de Anch. in cap. quoniam contra. de probationib. Alexander in consilio cxxxvj. volumi. ij. Angelus in consil. cxcviij. Cardina. in consilio lxxij. Angel. in l. sciendum. ff. de verbor. obligationibus, & Imol. qui dicit* istam cõmunẽ. Apostill. ad decisionem Tholosanam cccxxviij. Calcaneus in cont. xvj. Rota in decisione Cassad. deci. j. de præsumptionib. Brunus in tracta. de forma. Alex. consi. ccxiij. in fine, volu. vij.

7 Idem est si ex actis constet de cõtumacia, nã enuntiata solẽnitas probat. Imol. in l. si cùm nulla. ff. de re iud. Angel. Aret. in §. fin. Institu. de fideiussorib. Brun. in tractatu, de forma. in titu. de ꝓbationib. & præsumptionib. formæ. versi. sextò facit.

8 Istud limitat Anto. de Butr. in c. j. de fide instrumen. in enuncia to. ꝙ poterat interuenire tempore enunciationis, & quod pendebat à partium voluntate: idem tenet Feli. in ca. sicut. versi. si autem est solennitas. de testib.

Universidad de Deusto
Biblioteca

9 Et dicit idem in instrumento. Fel. in c. tuis. de testib.
10 Sublimita hoc, nisi agatur de modico præiudicio: vt per Feli. in d. c. sicut. versic. intellige nisi agatur. de testib.

Contrarium, q̃ etiam parte præsente, & non ꝺdicente, solennitas enunciata in sententia non præsumatur, tenet Rom. in l. sciendum. de verb. obligat. Raphaël Cumanus in l. fi. ff. quando appell. sit. Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. de constitutionib. & in ca. quoniam contra. versic. fallit secundò. de probationib. Aret. in c. tuis. de testib. vbi dicit opinionem Bart. communiter* reprobari. Feli. in cap. inter cætera. de re iudic.

11 Tenendo primam opinionem declara secus esse si sit ꝺdictũ per partem enunciationi solennitatis factæ per notariũ. Io. Andr. in addi. Spec. in tit. de teste. §. sequitur. versi. & nota q̃ testis. in verbo, Euangeliis. in versic. quid si in actis scriptum est. Ant. de Butr. in ca. fraternitatis. de testib. & ibi Abb. in fin. Alexand. in consi. xlj. in fin. volu. iiij. Iaso. in l. sciendum. versic. limita quando. ff. de verbor. obligat.

12 Secundò limita conclusionem principalem, nisi quis per dolum negauerit sententiam, quia in pœnam negantis ola ꝑsumuntur solennitates acta. Bald. in c. j. in fin. in tit. quor testes sunt necessad proban. inuestit. Fel. in d. cap. quoniam contra. versicul. quarta conclusio. & ibi Aret. de probationib.

13 Tertiò limita, quando probaretur combustio actorum, quia tunc omnia præsumerentur solennia. ita gl. fi. in d. capi. quoniam contra. & ibi Bald. & Fel. versic. quarta conclusio. Anto. de Butrio versic. hæc vera. de probationib. Paul. de Cast. in l. emancipatione. C. de fide instrumen.

Limita duobus aliis modis, vt infrà in fine.

14 Alia verò fuit opinio Innoc. in cap. bonæ. de election. in principio, qui indistinctè tenuit nulla facta distinctione absentis, vel præsentis, q̃ præsumatur pro sententia post transitũ in rẽ iudicatã.

Idem Anto. de Butr. in ca. quoniam contra. versic. si est sententia. Spec. in tit. de sent. prola. §. vt autem. versic. & not. & in titul. de probat. §. j. versic. sequitur. Inn. oc. in d. cap. quoniam contra. & ibi Host. Imol. in ca. cùm in iure. versic. circa tertium. de offic. deleg. Anton. de Butr. in cap. in præsentia. de renuncia. versicu. ad secundum. & in ca. i. de fide instru. Roma. in l. sciendum. ff. de verborum obligationibus.

Idem tenet Spec. in titu. de instrum. editio. §. restat. Imol. in l. iiij. §. condemnatum. in fi. ff. de re iudic. & in l. acta. versi. præterea. eo. tit. Abb. in capi. bonæ. de election. versicu. item nota tres regulas. Abb. in cap. sicut. de re iudic. & in consi. lxxiij. volum. j. Roman. in consil. cccxxiiij. Signoro. Homodeus consil. lxxxvij. in fin. Iaf. in l. pacta nouissima. versic. secundò facit. C. de pact. & in c. j. versicu. confirmo per optimum simile. de his qui feud. dare possunt.

Et idem Ferrat. caute. fin. versi. sed contra vtrunque dictũ. Alex. in consil. cxxxvi. vol. ij. & in consi. cv. vol. v. qui dicit *istam magis communem opinionem: & in consil. xxij. vbi idem dicit, volu. ij. & in consil. xxv. vbi idem dicit, vol. vj. & in l. de vnoquoque. de re iud. & consil. ccxij in fin. versic. & in dubio. vol. vij. Cardin. in cap. quoniam contra. de probat. Corneus in consil. cccxlviij. vol. j. Fel. in ca. tenor. de re iudic. & in c. quoniam contra. versic. quarta conclusio. Barbat. in consil. xviij. volu. j. Decius in c. quoniam. versicu. tertia conclusio. de probat.

Istam sequitur & dicit *cõem Brunus in tractatu. de forma. Gratus in consil. cxxiij. & consi. cxxxix. vol. j. dicit communem. Ruin. consil. xlviij. vol. iiij. & consi. xxx. volumi. v. & consil. xxxvij. vol. v. & consil lxxxix. vol. v. & cxxiiij. vbi dicit communem, vol. v. Grãma. decis. xxiiij.

15 Amplia etiam istam partem, quamuis penderet causa nullitatis. Ruin. consil. xxxvij. vol. v.

16 Sed in ista conclusione cõsiderandi sunt plures casus. nã aut sententia lata est ꝑ præsentem, & omnia præsumuntur solennia, vt notat Innoc. in cap. cùm in iure peritus. de offic. deleg. Rota in nouis decis. cccj. Io. Andr. in d. ca. quoniam ꝫ. in fin. qui sic intelligit Innoc. ibi in fin. Imol. in ca. cùm in iure peritus. versicul. circa tertium. de offic. delega. & in c. quoniam contra. versi. secũdo casu. vbi etiam Bald. versic. si à sententia non est appellatũ. de ꝓbat. Card. in d. c. quoniam contra. Calea in consi. xvj. Rota in decisio. Casiad. dec. j. in titu. de procur. Rom. consil. cccc xcvij. in fin. Alex. in consil. cxxij. volu. ij. Bertrand. in consi. cxv. volu. ij. Angel. Aret. in §. fin. versi. tu concordare potes. Institu. de fideiussorib. Barbat. consil. xviij. versic. præterea quod præsumatur. volu. j. & in consi. lxx. versi. cum ergo. volu. iiij.

17 Amplia hoc etiam si de præsentia partis constet ex solo teno re sententiæ: ita Inn. in d. c. cùm in iure peritus. de offic. deleg.

18 Contrarium in principali conclusione videtur tenere Anto. de Butr. q̃ ex sola præsentia cum taciturnitate, non præsumantur acta interuenisse. Paul. de Gast. in l. emancipatione. C. de fide instr.

19 Quod quidem cõfirmatur, nam Doct. enumerati in alia opinione post Bar. in. auth. si quis in aliquo. in fi. C. de eden. ad hoc vt ꝑsumantur acta, duo ponderant, & præsentiam, & enunciationẽ actorum in sententia, ergo non sufficit sola præsentia.

20 Aut ssia est lata in absentẽ verè contumacem: & idem dicendum est, quod dictũ est in præsentem, q̃ præsumatur ꝓ sententia. Rota decis. cccj. Ant. de But. in d. ca. q̃n. & ibi Card. de ꝓba. Imol. in c. cũ in iure. versi. iij. de offi. deleg. & in d. c. q̃n. Imol. in l. si cum nulla. ff. de re iud. Alex. consi. xxij. vol. ij. & in cõl. xxv. volu. vj. Cor. ꝫ. cccxlviij. vol. i. Barb. in consi. xviij. vo. j. Ro. in cõl. cccxcvij. i. fi.

21 Si autem est lata in fictum contumacem, tũc licèt Dominus non teneant in decis. Rot. decis. cccj non præsumi pro sententia.

22 Contrarium tñ verum est, si nõ appellatũ fuerit infra decem dies à die scientiæ, nam etiam præsumitur pro ssia lata ꝫ fictum contumacem: ita tenet Abb. in d. c. q̃n. & Ant. de But. & Imo. ver. interdum verò sententia lata est altera. & Are. verſ. secundò quia sententia lata. & Deci. ver. ꝑdicta cõclu. & Feli. ver. quarta cõclu. Ro. in l. sciendũ. ff. de ver. oblig. Imo. in l. iiij. §. cõdemnatũ. in fi. ff. de re iu. Barb. in ꝫ. xviij. vo. j. Ro. in ꝫi. cccxvij. in fi. Rui. ꝫ. xxxvij. vol. v. vbi dicit * cõmu. opi. Aim. de antiq. tẽpo. in ij. parte, nu. 32.

23 Quod declara, vt per Aimo. de antiq. in ij. parte. nu. 2. & seq. vbi tenet q̃ etiam cõtra fictum contumacem præsumitur solennitas ex antiquitate temporis decem, vel xx. annorum.

24 Si autem sententia nõ est lata in ꝑsentẽ, nec in cõtumacẽ verũ vel fictum, sed sine cõtumacia, & tũc ꝓ sententia nõ præsumitur, Imo. in d. c. quoniã. ibi, interdũ verò lata est. de ꝓba. Ant. de But. in cõl. xxiiij. in prin. Pau. de Cast. in cõl. lxxvj. inci. in facto isto. vol. ij. Deci. in c. quoniam. versi. sed aduertendũ. Cor. in cõl. xvij. vol. j.

25 Contrariũ videt tenere, trãsacto biẽnio, Alex. in cõl. cxxxvj. vo. ij. An autẽ in dubio ꝑsumatur lata in præsentẽ, vel in absentẽ. Inn. in c. cũ in iure. ver. sed si instrumẽtum. de offi. deleg. & in ver. alij tamẽ. tenet ꝑsumi latã in absentẽ. & idẽ Spe. in tit. de sent. ꝓla. §. vt autẽ. ver. & nota. Ant. de Bu. in c. quoniã. versi. in dubio autẽ. & Ab. & Imo. Ant. de But. in cõl. xxiiij. verſ. & tenẽdo itãm opin.

26 Sed tamẽ dicit Abb. in c. tenor. de re iud. q̃ de cõtumacia debet eꝯare ex actis, aliàs nõ presumetur. & idẽ Car. in d. cap. quoniã ꝫ. & ibi Deci. ver. sed aduertẽdũ. Cor. in cõsi cclxxiij. vol. iiij.

27 Et facit qđ dicit Ant. de Bu. in d. c. per venerabilẽ. qui filij sint legi. ver. vnum aduerte. qui dicit q̃ in dubio præsumitur sententia. si nõ constat de ꝓcessu. Sarnen. in regu. de triẽ. q xxxiiij. Aegi. decis. lxxxix. intelligẽdo dum dicit maximè, q̃ illud maximè fiet restrictiuè, ita tamen si sit lata in præsentem.

28 Tenendo proximã conclusionẽ, quòd sentẽtia in dubio nõ præsumatur lata in præsentẽ, sed in absentẽ, Amplia hoc, ꝓcedere in sentẽtijs censurarum, quæ sui natura solent fieri ꝓpter contumaciã, ita tenet Fede. de Senis in cõsi. clxx. Ant. de Butri. in d. c. quoniam contra. Abb. in c. tenor. de re iudi.

29 Primò limita istam conclusionem si non apellauit à die notitiæ infra decem dies: quia præsumitur fictè contumax. Imo. in c. quoniam contra. de probationib.

30 Secundò limita, quando exprimitur in sentẽtia, partẽ esse ꝑsentem: quia istud potuit interuenisse tempore sentẽtiæ latæ: & propterea in hoc standum est sententiæ hoc asserenti, vt infrà dicetur: & ponit in proposito Abb. in c. tenor. de re iudic.

31 Limita principalẽ cõclusionẽ, q̃ pro rectitudine sententiæ ꝑ ſumatur, nõ ꝓcedere quãdo à sententia est appellatũ. Ant. de Bu. in d. c. quonia cõtra. ver. sed an iuribus. & in c. cũ ad sedẽ. de resti. spolia. Rom. in cõl. cccxxxiiij. Abb. in c. tenor. de re iudic. & in ꝫ. xcij. vol. j. Imol. in d. c. quoniã contra. Rom. in l. sciendũ. ver. & vt res clarior. ff. de verb. oblig. Felin. in c. tenor. de re iud. Alex. in l. de vnoquoq;. de re iud. fuit dictũ Spec. in tit. de sen. prola. §. vt autẽ. ver. & nota. ibi, si autem. & in §. fi. ver. in summa. & in tit. de ꝓba. §. j. ver. sequitur videre. Feli. in d. c. quoniã ꝏtra. ver. vltimò in materia. Ant. de Bu. in d. c. per venerabilẽ. ver. oppono primò. Rom. in ꝫ. cccxcvij. in fi. Bert. in consi. cxv. vol. ij. Brun. in tract. de for.

Contrarium sentit Bar in l. hi, qui ad ciuilia. C. de appel.

32 Tenẽdo primã opinionem, Amplia idẽ esse infra tẽpora appellandi, Rom. in l. sciendũ. ver. aliquãdo nõ est appellatum. ff. de verb. oblig. Ant. de But. in c. quoniam contra. versi. si est lata sententia. Corne. in consi. cclxxviij. volu. iiij. Brun. in tract. de forma. Ruin. in consi. lxij. nu. 21. volu. j.

33 Limita, quia præsumitur, & ideò potest contrarium probari, Ruin. consi. xxxiiij. vol. v. Parisi. in consi. cxxv. in fi. vol. j.

34 Opinionem illã, q̃ non ꝑsumitur pro ssia carente processu, Limita non procedere in sententia antiqua, in qua ꝑsumit̃ ꝓpter eius antiquitatem, dato q̃ nõ iustificetur legitimo processu. Bald. in l. emancipatione. C. de fide instru. vbi Cy. idem tenet. & ibi Sal. Bar. in l. admonendi. ver. qd si reperiunt dicta testiũ. Imol. in c. q̃n ꝫ. versi. sed alij hoc secũdo casu. & ibi Abb. versi. an sententia fuit lata. de proba. Alex. in consil. xxx. & in consil. cv. volu. v. Cæpol. in cõsilio ciuili xxvj. Ant. de But. in c. quoniam cõtra. verſ. si est lata.

Deci.

Deci. in cõsi. xxxvj. Feli. in c. quoniã. ver. quarta cõclusio. Ant. de Butr. in c. in præsentia. de renuncia. Soci. in cõsi. clviij. libro ij. vbi dicit communẽ* opinionẽ, versi. & pro fundamẽto. Alex. in l. de vnoquoque. ff. de re iudic. Bald. in c. i. versic. quæro. de mili. vassa. Roma. in l. sciendum. versi. tertia fuit opin. ff. de verb. oblig. Cur. senior in consi lxxvij. Deci. in consi. ccclxxv.

Contrarium tenet Lofred. consi. xliiij. nu. 6.

35 Sublimita in laudo, vt p Soc. Iauth. si qs in aliquo. C. de edẽ.

36 Amplia vt conclusio ꝓcedat etiã in his, de quibus nõ fit mẽtio in sentẽtia, vt per Aimonẽ consi. cviij. nu. 3. glo. cõsue. Turõ.

37 Et an requiratur enũtiatio, vel sine cũtiatione præsumatur ꝑ sentẽtia antiqua, Aim. de antiq. 1i. parte, nu. 4. & seq. distinguit. Nam aut loquimur de solẽnitate respectu actorũ, seu ꝓbationum, & tũc illa solẽnitas præsumitur: aut loquimur de alia solẽnitate substantiali ipsius sententiæ, & tunc non præsumitur, nisi saltem in genere fuerit enuntiata.

38 Quãdo autem quo ad istũ effectũ dicatur sentẽtia antiqua, variæ fuerunt opiniones: nã Hostien. in c. in præsentia. de renuncia. tenet sententiam dici antiquam post biennium.

Cuius opinio. sequitur Card. in c. q̃n cõtra. put tefert Ant. de Butrio, qui ẽt sequitur in dicto c. in præsentia. Bald. in c. j. quo tẽpore miles. Cæpolla in consilio ciuili xxvj. Calca. in ꝫ. xvj. Alex. in consi. xxij. volu. v. & in consi. xxv. vol. vj. Alex. in consi. cxxxvj. volu. ij. Gramma. decisio. xxiiij. & consilio ciuili xv. vbi dicit * cõmunem, & consi. cxv. Boer. decisi. cxxiiij.

39 Alij verò dicerũt, antiquã esse post xxx. annos. vt tenet Calde. dicto c. q̃n contra. & sequitur Ant. de Butrio in dicto ca. in ꝑsentia. Aimo de antiq. temp. in ij. parte, nu. 20.

40 Alij dixerunt hoc esse remissum arbitrio iudicis, vt dicebat Calde. in dicto c. q̃n ꝫ. & Anto. de Butrio in d. c. in ꝑsentia. Aret. qui dicit istam partem* cõem, in d. c. q̃n contra. & Feli. in versic. quarta conclusio. Brunus in tract. de forma, dicit sententiã non dici antiquam propter biennium, sed hoc esse arbitrarium.

41 Alij dixerũt de longissimo tẽpore, quo vix posset haberi ꝓbatio, prout dicit Hostien. in c. Albericus. de testib. & hoc vr sentire Bal. & Sali. in l. emancipatione. C. de fide instru. dum dicit de multum antiqua. & idem Bal. in c. i. de mili. vassa. qui contu.

42 Alij dixerunt de tempore lx. annorũ. vt dicit Areti. in ca. q̃n contra. de probationib.

43 Alij de tempore post x. annos, vt dixit Alex. in consi. cv. vol. v. Gramma. decis. xxiiij. Barba. consi. xviij. versi. ita dicamus. vol. j.

44 Alij post xx. annos dicunt sententiam antiquã, vt dicit Barb. in consi. lxx. versi. cum ergo. vol. iiij.

45 Limita ẽt, ga non præsumitur pro interlocutoriis sentẽtiis. Feder. de Senis in consi. clxx. Rebuff. in l. quod iussit. in secundo notab. nume. 32. ff. de re iudic.

46 Et declara illã cõclusionẽ q̃ solennia iudicij nõ præsumuntur, ẽt post sententiã latã, à qua nõ est appellatũ, nisi in sententiæ tenore fieret mentio eorũ, quæ potuerunt tunc fieri, q̃n sententia fuit lata, q̃ illa sic enũciata præsumitur: & ꝓpterea si enũciatur, sententiã esse latã parte presente, creditur de præsentia. Inn. in c. cùm in iure peritus. de offi. deleg. Abb. in cõsi. xcij. vol. j. Anto. de Butrio in cõsi. xxiiij. & idẽ in c. j. de fide instru. Io. Andre. in addit. Spec. in tit. de senten. §. vt autẽ, versi. nota. Card. in d. c. q̃n ꝫ. Ange. in l. de vnoquoque. ff. de re iud. & ibi Imola. Alex. in consi. xlj. vol. iiij. Iaso. in l. sciendum. ff. de verb. oblig.

47 Amplia hoc ẽt si sit solennitas, cui patres renunciare non possunt, vt notat Feli. in c. sicut. ver. fallit primò. de re iudi. ex mẽte Cardi. in c. Albericus. de testib.

48 Limita istã declarationẽ, q̃n notarius specialiter, & expresse facit mentionẽ de illa solennitate requisita, secus si in genere attestaretur oẽs solennitates interuenisse intrinsecas, & extrinsecas, etiã de quibus opus esset facere specialem mentionem. ita Alber. in l. sciendum. ff. de verb. oblig. versi. noto vnum. refert, & sequitur ibi Iaf. versi. Limita istam doctrinam procedere.

49 Declara ẽt, quia in causis breuioribus in quibus procedi põt sine scriptis, præsumitur non solum pro sententia, sed etiam pro processu, vt per Alcia. in iij. regu. in ix. præsump. in iij. fallen.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

An præsumatur pro iustitia decreti à iudice interpositi.

1 DIximus in præcedenti conclusione, an ꝑsumat̃ pro legitimo sententiæ ꝓcessũ, operepretiũ est nũc videre, an ꝑsumat̃ ꝓ iustitia decreti, vel sententiæ: ita q̃ ꝑsumatur iudicẽ iustè protulisse decretũ, vel sententiã.

Regula ergo sit, q̃ decretũ iudicis iustũ ꝑsumit̃, & ex iustis causis interpositum. l. Herennius. §. Caia. ff. de cuict. l. ab ea parte, secundo respon. ff. de ꝓba. l. manumissio p liberos. ff. de manumiss. vindict. Spec. in tit. de emptio. & vend. §. nunc dicendũ. versic. & breuiter. Bald. in l. iurisgentii. §. quod ferè. versi. sed nunqd in iudiciis. ff. de pact. l. ij. §. fi. l. vltima q̃ ff. si ex noxa. cau. agat. Bal. in l. si præses. versi. q̃ro an ꝑsumat. & in l. fi. versi. nunqd in dubio. C. de præd. mino. & in l. cùm hi. §. si ꝓtor. versi. itẽ plus dicit. de trãsact. & in l. quęcunq;. versi. si aũt pro causa. C. de bonis, quæ liber. Imola in l. si qs cũ aliter. versi. itẽ attende. ff. de verb. oblig. Bal. in l. nec quicquã. §. vbi decretũ. versi. itẽ nota. ff. de of. procõs. Iaso. in cõsi. cxix. versi. confirmo q̃ aliam. volu. j. & in l. pacta nouissima. versi. cõfirmo primò. C. de pact. Bal. in c. in præsentia. ver. & licèt præsumatur. de renuncia. Iaso. in c. j. ver. cõfirmo p optimũ. de his, qui feud. dare possũ. Alex. consi. lxxx. versi. præsumitur cũ decretũ. volu. v. Alex. in apostil. ad Bar. in l. actor. super verbo, præsumitur. ff. rẽ ratã habe. Bal. in l. j. in tertio notab. ff. de rebus eorũ. Corneus cõsi. cccxlviij. verſ. tũ non vſ. volu. j. Trigo. sing. cxxij. Alex. in l. sciendũ. versi. itẽ fallit dicta regula. de verbo. oblig. Corneus cõsi. cix. versi. & ꝓ decreto iudicis. volu. iij. Purpuratus in l. pacta nouissima. verſ. & ea, quæ Iaſ. hic. C. de pact. Alcia. in tertia reg. in x. præsum. in prin. Bal. cõsi. ccccl xxv. ver. & nota. volu. j. & ꝫ. lxvj. versi. quo ad vltimũ pactum. vol. iij. Deci. in c. q̃n contra. nu. 42. de ꝓba. Ant. de Butrio ibi. ver. in quantũ dixi. Brunus in tracta. de forma. versi. in decreto aũt. Socinus ꝫ. xv. versi. & sic ratione prædicti. & versi. cõfirmatur ẽt prafata. volu. j. Iaso. in rubri. C. qui admit. verſ. & tunc ego habeo. Parisi. consili. cxxiij. versi. nec prædictis nullitatibus. vol. j.

Cõtrariũ q̃ ꝓ decreto nõ præsumatur, maximè quo ad ordinẽ ꝓcessus, Ang. in l. quæcũque. §. fi. verſ. est verũ q̃ gl. ff. de publi. & Rom. in l. sciendũ, nu. 66. versi. ex his apparet. ff. de versi. oblig. Bal. cõl. clxxxiiij. in prin. vol. ij. & cccl xxvj. vol. j. Alcia. de ꝑsump. in iij. regu. in x. præsump. Pau. de Cast. in consi. xxxviij. versi. in ꝫ. rium facit. vol. ij. Corne. consi. ccxliij. in prin. versi. nec ẽt obstat. vol. ij. & cõsi. xcviij. nu. 7. versi. item voluit. vol. j. Hippoly. in l. qui cædem. versic. sed ego vltra do. Feli. ff. ad leg. Corne. de sica.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et q̃ nõ præsumatur ꝑ decreto in alienationibus rerũ minorũ, ponit Paris.consi.xcviij.nu. 17. vol.i.versi.prout etiam.

6 Amplia nedũ in decreto interposito per modũ contentiosæ iurisdictionis, sed ẽt si interpositũ fuerit ꝑ modũ iurisdictionis voluntariæ. Ant.de Butrio in c.quod sicut. ver. fm principale.de elect.Deci.in c.q̃m cõtra.nu.42.versic.vltimò notandum est. de proba.Soci.cõsi.clviij.versic.cõfirmantur ẽt. Brunus in tract.de forma.versi.in decreto autẽ.Feli.in c.q̃m cõtra. versicu.septima conclusio.de proba.

Cõtrariũ Bal.in l.iuris gentiũ.§.qd̃ ferè.ff.de pactis.versic. sed nunquid in iudiciis.

7 Imò ẽt q̃n ꝑceditur de plano, præsumitur pro decreto quãtũ ad iustitiã, licèt nõ quo ad solennitatẽ Bal.in l.iuris gentium. §. quod ferè.versi.sed quod nunquid.ff.de pactis.

8 Tertiò amplia,vt adeò præsumatur ꝑ decreto iudicis,q̃ præsumatur cessare dolus vel metus, vbi decretũ iudicis interuenit. Bart.in l.j.C.de præd.decurio.lib.x.versi.itẽ operatur decretum. Ange.in consi.cxlij.versi.super secundo dico.Bald.in l.iubemus. versi.ego tamen do consiliũm.C.ad Trebel.

9 Et oĩs præsumptio fraudis cessat q̃n decretũ interuenit. Bart. in l.frater à fratre.versic.intellige autem.ff.de cond.indeb. Imo. in l.j.§.fuit quæsitum.ver.sed aduerte.ff.ad Trebel.Deci.in c.q̃m contra.nu.42.versi.vltimò notandum.de proba.

Limita hanc cõclusionẽ q̃n cõstaret de euidenti, ac enormi lesione, quia tũc non præsumitur ꝑ decreto tanq̃ ex abrupto, & sine causæ cognitione interpositõ.Ruinus in cõs.cxl.nu. 10.ver. nec etiam.volu.iiij.

10 Quartò amplia, vt ꝑpter decretũ, ẽt causæ cognitio intercessisse præsumatur.Imola in cõsi.xcviij.versic.sed certè. & cõs. xcix.versi.sed certè potest.de quo tũ dic vt infrà in viij.limita.

11 Quintò amplia idẽ esse in diffinitiua sententia, quæ præsumitur iustè lata, de quo dicetur in sequenti conclusione.

12 Sextò amplia,vt hoc adeò sit verũ,vt præsumi debeat etiã ꝑ decreto iudicis improbi,ac malæ conditionis, Bald. in c.sicut ꝑ illum rex.nu.3.de sen.& re iud.sequitur Ias.in c.j.nu.9.q̃ feud.da. poss.& in l.pacta nouissima.nu.7.C.de pact.

Cõtrariũ Alcia.tract.præsump.in iij.reg.x.præsumpt.in ij.fallẽ.

13 Septimò amplia,vt licet spoliatus ante oĩa sit restituendus, c.in literis.de resti.spolia.

Tñ spoliatus à iudice ob eius decreti præsumptionẽ non restituitur,vt diximus in regu.spoliatus,in xxiij.limita.

14 Septimò amplia,vt ẽt laudũ præsumatur iustè latũ,Dy.in ꝑ. xiij.ver. sup secũdo.Io.And. ĩ addi.ad Spe.in tit.de arbit.in §.sequitur.in addit.super verbo,in prin.quæ incipit, Domini in regula. Ant.de But.in c.in præsentia.versi.hinc oĩa ꝑcedũt.de renun.Bal. in l.fi.ver.vndecimò q̃ro.C.de ꝑhen.emp.Ab.in c. Quintauallis. versi.ex istis infertur.de iureiu.Soci.cõsi.lxxxij.volu.j. Bal. in l.idẽ Pomponius.in §.recepisse.& §.idẽ q̃ro.de arbit.Ias.cõsi. lxxxviij. versi.itẽ aduertendũ.vol.j. Alex.in consi.cxix.versi.& dicta sententia.vol.ii.Ant.de Bñt.in c.q̃m ꝑ.versi.nunquid aũt.de proba.& ibi Abb.versi.circa præfata quæritur.Rom.in l. sciendũ. versi. ex his infertur.nu.61.ff.de ver.oblig.Bal.in addi.ad Spec.in tit.de arbit. ver.& hoc verũ.Ant.de But.in c.nisi essent.in ij.not.de ꝑbẽ.& ibi Imo.in ij.nota.ver.dicit tñ de.Ant.Bald.in l.vnde si Neruæ.versi. itẽ nota.ff.ꝑsoc.Ant.de But.cõsi.xxxij. ver. nõ obtuantibus his. Bal.cõsi.viij.in fi.versi.idẽ vr̃ dicendũ.vol.iii.Pau.de Cast.in consi.clxiij.versi.sed in ꝑrium.vol.ij.Ant.de But.in ꝑ.xxiiij.versic.itẽ q̃a pro sententiis.& in c.Quintauallis.versi.sed est dubiũ.de iure iu.Feli.in d.c.q̃m contra.versi.sexta cõclusio. Sali.in l. si societatem.§.arbitrorũ.versi.q̃ro xx.ff.pro soc.Brunus in tract.de forma. versi.in laudo verò. Alex.in d.l.sciendũ. versic. itẽ fallit. de verb. oblig.Paris.cõs.xlv.nu.91.vol.j.Corne.cõsi.ccxxi. versi. quod vr̃ ex alio.vol.ij.Cald.in cõsi.v.in prin.& versic. & in hoc teneo. de arbit.Card.cõsi.cxxxix.in ij.dubio.versi.pro parte aũt fratrũ. vbi latissimè ꝑsequitur.Abb.ꝑ.lxiiij.verſ.sed his nõ obstantibus.vo. j.Areti.consi. 50.versi.circa verò tertiũ.Dec.consi.ccclxxv.num. 1.Præpositus in rub.de appel.versi.tñ præsumptionem.Alex.consil. xliij.verſ.& dicta sententia.vol.vj.

Contrarium Alcia.de Præsump.in iij.regu.in xij.præsump.

15 An aũt magis præsumendũ sit pro sententia,q̃ pro decreto, vide Aimoncm in tracta.de antiq.temp.in ij.parte,nu. 10.& seq. vbi latè declarat.

16 Octauò amplia istã ampliationẽ,vt ꝑcedat nedũ in arbitro, sed ẽt in arbitratore:vt per Feli.in c.q̃m ꝑ. versi. sexta conclusio. de proba.& ibi Deci.nu.41.vbi dicit * iltam cõem.Bru.in tracta. de forma.versi.sed est aduertendũ.Calde.consi.v.versic.& in hoc teneo.in tiru.de arbitr.& in arbitratore loquitur Abb.in ꝑ.lxiiij. ver.sed his nõ obstantibus.volu.j. Præposi. in rub. de appel. vers. tñ præsumptionẽ.Alcia.in tertia regu.præsump.in xij. præsump. vbi dicit istam * communem opinionem.

Contrariũ Anto.de Butrio in consi.xxiiij.versi. quinimò atte stari possent.quẽ propterea improbant Docto.supra alleg.& Alcia.in dicta præsump.xij.regu.ij.

17 Secundò amplia,vt ẽt pendente dubio super nullitate, ꝑsumatur ꝑ laudo.Ant.de Butrio consil.xxxij.versi.non obstan.his.

18 Primò limita,& declara istam octauã ampliationem, vt procedat dummodò causę cognitio interueniat,& non aliàs,Bal. in l.fi.versi.oĩs em̃ examinatio.C.de contrahen. emp.Cuma.q̃si. 50.versic.ad tertiũ respondetur.

19 Sublimita vt nõ habeat locũ, q̃n laudũ profertur partibus præsentibus:q̃a tunc omissa causæ cognitio noa nocet,Bal. in l. prolatã.in fi.versi.quærit hic Butrigarius.C.de sen. & interlocu. om.iudic.Roma.in l.sciendũ.nu.70.ff.de verb.oblig.Fel.in c.q̃m contra.versi.sexta conclusio.de proba.

20 Secundò limita,vt præsumatur quo ad ordinem,nõ quo ad iustitiam,Cuma.consi. 50.versi.quamuis enim.

Contrariũ q̃ imò præsumatur pro iustitia, sed non pro ordine vel ꝑcessu,tenet Præpositus,in rubrica de appellationib. ver. tamen præsumptione.

21 Tertiò limita precedentẽ ampliationẽ,vt nõ præsumatur ꝑ laudo,pendente reductione ad arbitriũ boni viri,Ant. de Butrio in c.in præsentia.versi.hæc oĩa procedunt.de renun.& in ca.q̃n ꝑ.versi.sed nunqd.de ꝓba.& ibi Abb.versi.circa præfata.Rom.in l.sciendũ.nu.61.versi.ex his infertur.& ibi Alex.versi.sed aduerte quia Dynus.ff.de ver.oblig.Alex.in cõsi.cxix.verſ.nõ obstat q̃ sententia. vol.ij.Anto.de But.in c.cùm ad sedẽ.verſ. ex hoc decidit.de resti.spo.Ias.in consi.lxxxviij. versi. item aduerte.vol.j.

Contrariũ tenuit Imola in ca.in præsentia de renun.Feli in ca. q̃n ꝑ.versi.sexta conclusio.& ibi Deci. nu.41.versic. secundo limitatur.de proba.Alcia.qui hanc dicit *cõem opinionem,in iij. regu.in xij.præsump.nu.2.licèt ipse contrarium teneat.

22 Primò limita regulã principalẽ procedere in decreto maiorũ iudicũ, secus esse in decreto minorũ iudicũ. Baldus in l.tuto res.in prin.versi.nã isti magistratus.ff.de confir.tut.Ias.in l.pacta nouissima.ver.limita ꝑdicta.C.de pact.& in c.i.versi.limita præfata.de his,q̃ feud.dare poss.& in rubrica C.qui admitti.ver. & tũc ego habeo.Parisi.ꝑ.xcviij.versic. aut ẽt tollitur.vol. i. Trigona in singu.cxxij.licèt plenè nõ firmet.Claudius in l.sciendũ.ver.itẽ & secundò.ff.de verbo.obligationib.Bald.in c. cùm parati. versi. itẽ licet oĩa.& ibi Pr: positus nu.5.verſ.nota ex textu.de appellationib.Hippoly.in singu eccexxxviii.Bertrã.in consi.ccxxvj.ver. præterea dicta Docto.vol.iii.in nouis.

Contrariũ Deci.in dicta l.pacta nouissima.versi. secundò not. & ibi Alcia.in glo.in verbo ,maximè. q̃ dicit in hoc attendendã esse qualitatem personæ.C.de pactis.

23 Secundò limita hanc cõclusionẽ non procedere in iudice aliàs impedito.Areti.consi.lxix.versic.præterea.Brunus in tract. de forma.versi.itẽ pro decreto.Alcia.in tertia reg. in decima ꝑsump.versi. quartò non præsumitur.

24 Tertiò limita q̃ non præsumitur pro decreto requirente leuem vel modicã causę cognitionẽ,Bal.in l.si preses.versi.quæro an præsumatur.C.quomo.& quan.iud.

25 Quartò limita in iudice idiota, qui non sit verisimile vr adhibuerit iuris solennitates,& causæ cognitionẽ, Aretinus in ꝑ. lxix.nu.2.quẽ sequitur Alcia.in tracta.præsump. in tertia regul. præsumptio.decima.nume.10.

26 Quintò limita q̃n in decreto interuenisset causæ cognitio, & nõ aliter,Pau.de Cast.in ꝑ.xxxviij.versi.in ꝑrium facit.vol.ij.Purpu.in l.pacta nouissima verſ.secundò limit:tis.C.de pact.Ias.in l. nec quicquam.§.vbi decretũ.nu.70.verſ.& secũdò.ff. de of.proconsi.& leg.Hippo.in l q̃ cædẽ.verſ.& in hac materia.ff.ad le.Cor. de sicar.& in pract.crimi.§.nec videndũ. versi.& ideò dixit Bald. Feli.in c.ecclesia S.Mariæ.versi.xj.pro hac parte.de consti.Claud. in l.scien.lũ.verſ.& prædicta intellige.ff.de ver.obli.Cuma. in ꝑ. clxxx.versi.& vr̃ probare.Paris.in cõs.xcix.nu. 9. vol.j. Barba.ꝑ.si. xlij.versi.& sic posito q̃ pater.vol.iiij.& cõsi.vj.versi. & est cõsidrandũ.eo.vo.Ias.in l.sed si hac.§.ptor ait.in j. no. ff. de in ius voc. Deci.in ꝑ.ccccliij.ver.postremò ꝑsiderandũ est.Bertr.in ꝑ.ccxxvj.versi.sed q̃ dictũ prætensum decretũ.vol.iii.in nouis.Feder.de Senis consi.cxlij.versic.possibile eñ est.Imola in cõs.xcviij.versi. nã regulare.Rebuff.in rubrica,de conclusione Lateranen.ꝑ.cilij, verſ.tertiò annullatur.Ferrat.caute.fi.versicu.nam per illa verba.

27 Primò amplia istã limitationẽ vt idem sit in sentẽtia interlocutoria,vt latè per Feli.in c.eccleſia sanctæ Mariæ. versic.quartò nota.de consti.refert,& sequitur Hippoly.in l. qui cædem.versi. dicit etiam.ff.ad leg.Corne.de sicar.

Secundò Amplia,vt ẽt si notarius in instrumẽto asserat interuenisse causę cognitionẽ, nõ ꝓpterea credaẽ.& idẽ est in iudice hoc asserente.Pau.de Cast.in ꝑ.xxxviij.versi.in ꝑrium facit.vol. ij.Ial.in l.sciendũ.ver.tertiò adde. ff. de verbo. obliga. & in l.nec quicquam.

q̃quã.§.vbi decretũ.ver.imò plus consuluit.ff. de of.Procon.& leg.& in repe.l.admonendi.ver.q̃ro an stetur.ff.de iureiu.Dec.in ꝑ.vi.ver.& licèt.Purp.Fel.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.versi.ꝓ quo ẽt vide.de cõsti.Hip.in l. qui cædẽ,ver. ꝓ quibus facit.ff.ad l.Cor. de sicar.Bertran.in ꝑ.ccxxvj.ver. sed q̃ dictũ prætẽsum decretũ. vol.iij.in nou.Barba.in ꝑ.xlj.ver.& sic posito q̃ pater.vol.iiij.Ferra.cautela si.ver.nam per illa verba.Paris.consi.lxxxv.numer.29. volum.iij.

Contrariũ q̃ credatur iudici asserenti in sñia causę cognitionem interuenisse,voluit Fulgo.consi.cxlv.ver.& tertium.

29 Et q̃ credatur nominato enunciãti causę cognitionẽ interuenisse,voluit Pau.de Cast.in l.cùm ij.§.si prætor.versi.& semper legatur.ff.de transct. Alex.ꝑ.ccxiij.in fi.ver ad hoc facit.volu. vij. & in consi.lxxx.ver.præsumitur eiñ.vol.v.& in l.sciendũ.ver. pro hoc optimè facit.ff.de verb.obli.Dec.in c.q̃n contra. num. 42.ver.non obstat.de proba.

30 Concorda has duas opiniones ꝓrias,q̃ aut loquimur in decreto,quod requirit causæ cognitionẽ.& tũc ad hoc vt præsumatur causæ cognitio,requiritur q̃ sit facta specialis mentio causę, & solennitatum,& ita procedit prima opin.

31 Aut loquimur in decreto,q̃d nõ requirit diligẽtẽ causę cognitionẽ,vtputà in emancipatione,manumissione & similibus, & tunc satis est si simpliciter asseratur interuenisse causæ cognitionem.& ita procedat secunda opinio.

Istam distinctionẽ tradit Alciat.in tract.præsump.in x. ꝑsump. in iij.regula.nu.5.

32 Et ideò si constat causæ cognitionẽ nõ interuenisse,cessat ꝑ sumptio pro decreto,Bal.in c.in præsentia.ver. & nota,q̃ pro de creto.de renunc.

33 Limita tñ vt præsumatur pro iudicis præcepto etiã absque causæ cognitione,in iis,quæ specẽt ad ipsius officiũ,Anch.in regula,ea,quæ.ver.& intelligo.de reg.iur.in vj.Fel.in c.si q̃n.ver.& adde.de rescrip.

34 Et ꝓpterea ex his infertur,q̃ q̃n ex breuitate temporis constat iudicẽ nõ potuisse adhibere causæ cognitionẽ, decretũ sic ex abrupto interpositũ nõ habet præsumptionẽ pro se, imò est ipso iure nullũ,Pe.de Anch.in ꝑ.lxxxij.ver.sed in casu nostro.& in ꝑ.xxxvj.ver.sed in casu nostro.Alex.in ꝑ.clxij.ver. ꝓterea nõ est verũ,vo.v.& ꝑ.ccxxix.ver.ꝑfirmant prædicta.vol.ij.Ias.in l.ij. ver.adde ẽt.C.de eden.& in l.nec q̃quã.§.vbi decretũ.ver.circa hoc perpetuò no.ff.de of.Proconsi.& leg.& in l.iudices. verſ.iij. facit.C.de iudi.& in l.mãdata.ver.aliqui tñ egregiè.ff.de of.eius. & in l.sed si hac.in §.ptor.in j.not.ff.de in ius voc.& in l.cùm ij.§. si prætor.in ij.no.ff.de trãsac.Cor.in cõs.xcviij.ver.ij.videtur,vo. j.Dec.in c.cũ venerabilis.ver.& idẽ de decreto.de excep.Cur.Se. cõs.xlvj.ver.& in ꝓposito decidit.Clau.in l.sciendum.ver.& prędicta intellige.ff.de verb.obl.Alex.in ꝑ.cxxvj.ver.& ego.vol.iiij. Hip.in rub.de fideiuſ.ver.sed vltra ꝑdicta.& in l.statuliber.ver.& vltra ꝑdicta.ff.de quest.& in pract.criminali in §.nũc videndũ.ver. ad hoc dicendũ. Cuma.cõs.clxx.ver.nec huic obstat.Ferr.in cau. lx.ver.tamẽ ꝑ.Alex.Imol.cõsi.xcviij.ver.pro prædictis etiã.Purpu.in l.pacta nouissima.ver.ij.limitetis.C.de pact.Fer.caut.fi.Barba.cõsi.j.ver.ideò bellissimè. vo.j.& in ꝑ.vj.ver.capio decisionẽ. vol.iiij.Grat.cõs.50.ver.ij.respondeo.vol.j.Bert.in ꝑ.ccxxvj.ver. & hoc maximè.vol.iij.in nou.decif.ccccvij.ver.postremò cõsiderãdũ. Aim.cõs.cliij. ver.sed ex breuitate tẽporis.vol.i.Rebuff.i ti. de cõclus.Lateran.cõcil.ver.ij. annullatur.Paris.cõs.lxxxv.num. 46.vol. iij.& cõs. xcviij.nu.18.vol.j.& cõs.xcix. nu. 10.vol.j.Rui. cõsi.cxl.ver.nec etiam. vol.iiij.Gram.cõsi.ciuil.cxxxviij.

Contrarium,q̃ decretũ ex breuitate tẽporis nõ dicatur nullũ, quia tenpore cõtractus potuit informari à ꝓpinquis,vel ab aliis qui haberẽt notitiã eius,de quo iudex deberet informari, voluit Alex.in cõs.lxxx.ver.& nõ obstat.vol.v.& clarius voluit Im.ꝑsi. xcix.ver.vj.dubiũ.Rui.in cõsi.xc.verſ.nec secũdum eũ.vol.v.Et istud saluat decreta interposita in vrbe per iudices nõ pręcedente aliqua causæ cognitione,quia videtur iudices informari ex relatione cõsanguineorum asserentiũ & iurantiũ,rem ita se habere.

35 Sextò Limita principaliter, nisi alia ꝓbatio vrgẽtior, vel ꝓbatio certa excluderet hãc præsumptionẽ, Bald.in c.sicut.in fi.de re iudi.Im.in l.si quis cũ aliter.ver.itẽ aduerte.ff.de ver.obl.Alex. in l.pretia rerũ.ver.tenet etiã Ludo.ff.ad l.Falcid. Areti.in c.quoniã ꝑ.ver.& quia superius.& ibi Fel.ver.& intellige sanè.de ꝓbat. Bar.in l.ambitiosa.ver.visis & examinatis.ff.de decret.ab ordi.facien.Calc.cõs.xxv.n.68.ver.& licèt sentit.Alex. cõs.lxxxv.ver.& bene facit.vo.ij. Parisi.cõsi.xcviij.ver.licèt enim.vo.j.& cõsi. 100. ver.ad q̃d etiam.eo.vol.& cõs.xij.nu. 59. vol.ij.& consi.lxxxv.nu. 40.vol.iij.Alciat.in ij reg.in ix.præsump.in iiij.limit.

36 Et ideò infertur,q̃ ſtãte enormissima lesione non ꝑsumitur ꝑ decreto iudicis, quia ista ꝑsumptio illã ꝑsumptionẽ excludit. Pau.de Cast.cõs.clxiiijver.nec obstat q̃ decretũ. vol. j. Purpu.in l. pacta nouissima.ver.iij.licèt.C.de pact.Corne.in cõsi.cxxiiij.ver. tñ vbi.& ꝑ.ccxiiij.ver.nec obstat.& ꝑ.cclij.ver.sed deueniendo vol.iij.Parisi.consi.lxxxv.nu.49.vol.iij.Rui.consil.ciij.nu.14.vol j.& consi.cxlv.ver.nec.volum.iiij.

37 Septimò Limita,pro decreto præsumi quo ad solennitates enunciatas,nõ aũt quo ad nõ enunciatas, Bal.in l. ex his verbis. ver.itẽ oppono.C.de test.mili.& in l.j.in iij.no.ff. de rebus eorũ. Io.Fab.in §.fi.ver.q̃d ergo si in instrumẽto.Insti.de fideiuſ. Ang. in l.Imperator.ver.in gl.fi.ff.de priuileg.creditor.Pau.de Cast. in l.cùm ii.§.si prætor.ver.& semper allegatur.ff. de transac. Arc. in l.sciẽdũ.ver.iij.hoc limitatur.ff.de verb.obl.& in ꝑ.lxix.verſ.nec est vera.& in c.q̃n ꝑ.ver.ii.limitãt.de ꝓba. Anch. in cõs. cclxxix. verſ.ité oẽs Fel.in c.Albericus.de test.& in c.q̃n cõtra.versi.limita,seu declara.& ibi Dec.nu.42.de proba.Paris.consi.cxxv. versi. prout & cessat.vol.j.& cõsi.xij.nu. 57.vol.ij.& consi.lxxxv. num. 39.vol.iij.Rui.consilio xcviij.nu.16.volu.ij.& consi.lxix.ver.nõ obstat igitur.eod.vol.

38 Declara,& intellige vt hoc habeat locũ q̃n solennitates particulariter exprimuntur in decreto,non aũt q̃n exprimuntur in genere,Io.Fab.in §.fi.in loco ,ꝓximè alleg.Insti.de fideiuſ.Feli.in c.q̃n contra.versi.limita,seu declara.de proba.Paris.in cõsil.xij. nu. 58.vol.ij.& consi.lxxxv.nu.39.vol.iij.

39 Et ꝓpterea dicit,q̃ decretũ perfunctoriè interpositum, nõ operat.Bal.in l.quecũque.ver.itẽ decreta perfunctoria.C.de bo. quæ libe.sequitur Corne.consi.xcviij.ver. ij. vr̃.ver. nec præfata. volu.j.Paris.consi.lxxxv.nu.48.vol.iij.

40 Et idẽ est q̃n seruatis seruandis nõ fuisset interpositũ, Bal.in l.si præses.versic.quæro an præsumatur.C.qũo, & quãdo iudex.

41 Octauò limita,nã nõ præsumitur pro decreto,nisi interpositũ sit in ipso actu,nõ aũt si fuisset interpositũ antè,vel post. Ale. in l.sciendũ.ver.tamen propter.ff.de verb.oblig.

42 Nonò limita,dummodò enunciatũ sit in decreto, q̃ causæ cognitio interuenit,aliàs non ꝑsumitur decretũ interuenisse cũ causæ cognitione,Pau.de Cast.in l.cùm ij.§.si prætor.ver.& semper allegatur.ff.de transact.Corn.in consi.xcviij.ver. & hoc etiã. vol.j.Hipp.in practica criminali.§.nunc viden.versi.nam ad hoc, Alex.in l.sciendũ.ver.pro hoc optimè facit.ff.de verb.obl.Ruin. consi.xxxv.nu.38.volu.j.

Contrariũ, q̃ non requiratur ista particularis expressio in decreto,voluit idem Pau.de Cast. in d.l. cùm ii.§. si prætor. in loco proximè allegato.ff.de transact.Alex.in consi. lxxx. versi.præsumitur enim.volu.v.

43 Declara,q̃ prima opi.procedit in decreto requirente maximã causæ cognitionẽ. secunda verò opin. in decreto modicam causę cognitionem exigente, vt suprà dictum fuit,Alcia t.in iij. regula in x.præsump.nu. 5.

44 Decimò limita,vt regula ꝑcedat in iudice ordinario q̃nali, secus i iudice specialiter ad certũ actũ deputato.gl.fi.ĩ c.j.ver.sed tum stabis.de inuesti.in marit.fact.& ibi Bald.versicu.sed videtur mirum.Soc.in regula cccIxij.in viij.limit.Aret.c. cęterùm. versi. habet tamen.de iud.Alciat.de præsump.in iij.reg.in ix. præsumptione.in v.limita.& in ca. quod sedem.in ij. no t.vbi declarat.de offic.ordin.

Contrarium sentit Dec.in c.cæterùm.ver.ij.nota.de iudic.

45 XI.Limita,vt cõclusio habeat locũ quo ad ea tantùm,q̃ spectant ad officiũ ipsius iudicis, Alciat.in tract.ꝑsump.in iij.regu.in ix.ꝑsump.in vj. limit.q ꝓ hoc allegat Bal.in rubrica, de fide instr. ver.fm supplementũ,qui dicit q̃ sigillũ ordinarij probat quo ad ea,quę spectant ad eius officiũ,non aũt quo ad alia.& idem dicit Aret.in c.post cessionem.ver.ij.conclusio. de proba. & ibi Dec. versi.venio nunc ad tertium.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Sententia diffinitiua præsumitur iustè lata.

1 SVbsequitur & alia cõclusio, q̃ idẽ sit in sñia diffinitiua,q̃ præsumitur iustè lata vltra id, quod præsumitur lata.de qua diximus suprà in alia cõclusione nostra.& q̃ sñia diffinitiua præsumatur iustè lata,voluit gl.in verbo.iniustè.in auth.gñaliter.C.de epi.& cle.Bal.in l. rem nõ nouã.ver.itẽ no.C.de iud.Inn.in c.folet.ver.nã sñia. de sentẽ. excom.lib.vj.Fulg.consi.cxlv.ver.ad tertium.Cor.cõsi.ccexlviij. ver.tñ non videtur.vol.iij.Aret.in c.q̃n contra. versi. dicit enim Bar.de proba.vbi tenet quòd præsumatur causæ cognitio, & iustitia sniæ,sed non solennitas.Alex.consi.xcv.versi. nec similiter obstat.vol.ij.So.in reg.cccIxij.Corn.cõsi.cix.ver. & idem voluit Bal.vol.iij.post Abb.in c.quoniã cõtra.versi.in ij. casu.de proba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cui prius idem dixerat. Fel. in c. i. vers. non placet. de offi. iud. ordi. Alex. in cō. l. xxv. in prin. ver. tñ in hoc. vo. vi. & ver. nō obstat. Ale. in cōs. clxiiij. ver. nā cōstat. vol. vij. Soc. cons. xcvj. nu. 26. versi. sed ꝓ iustitia. vol. iiij. Imol. in c. cùm in iure. peritus. ver. ꝓ sentētia autem. de of. dele. Præpos. in rubr. de appel. nu. 70. versi. secundus est effectus. & ver. hoc aūt quod ꝓsumitur. vbi q magis ꝓsumat ꝓ iustitia snię, quàm ꝓ processu. Paris. in tract. fyndi. vers. nā non ꝓsumitur. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. nu. 311. ff. de re iudi. Abb. in c. sicut. versi. vnū. singulariter nota. de re iud. & cōs. lxxiij. versi. ij. ꝛ eum. vol. ij. Roma. cons. cccxxxiij. in fin. vers. & fi dicatur. Fede. de Sen. consil. lix. Dec. in c. quoniã ꝛ nu. 34. versi. tertia conclatio. de proba. Maria. fun. consi. xl. ver. item licet. vol. ij. Parisi. ꝛ lxxxviij. nu. 26. ver. & cum ipse. vol. iij.

2 Amplia, etiam si lata sit sententia ex causa partim vera, partim falsa, declarādo tamen vt per Tiraq. in reg. cessante causa. in xxij. limit. nu. 6. & 15.

3 Primò limita, & intellige dummodò causę cognitio interuenerit, & non aliàs. Inn. in c. tua. ver. item post citationē. de cohab. cleri. & mulier. Bar. in l. platā. ver. quæro iuxta ſpfata. C. de sent. & in l. ex ſtipulatione. in ij. not. eo. tit. & ibi Bal. in d. l. platā. vers. tertiū. exēplū est. C. de sent. & interlo. om. iud. & ibi Angel. ver. qñq; iudex. Paris. in tract. syndi. ver. si iudex. Ancha. in c. fi. ver. idē in iuramēto. de re iud. in vj. Cald. in cōs. fi. ver. ij. dixi. de re iudi. Hippo. in l. qui cædē. vers. & circa materiā istā. ff. ad leg. Corn. de sica. Iaſ. in l. ij. ver. itē adde. C. de eden. Paris. cōsi. cxxiiij. vol. iiij. Riminal. in l. ij. versi. tñ contraria opinio. C. de eden. Dec. consi. ccccxxxiij. nu. 17. ver. ij. principaliter. Iac. Butr. in l. prolatam. C. de sent. & interl. Ant. de But. in c. ecclesia S. Mariæ. ver. & hæc vera. de consti. & ibi Imol. ver. vñ dixit Bar. & Abb. ver. si verò citatio. & Dec. vers. tertia cōclusio. idem voluit Bart. in extrauag. ad reprimen. in verbo, summariè. ver. expeditus autem. & in ſi. vers. sed si in causa. Spe. in tit. de iurisd. omn. iud. in §. postremò. ver. ij. videndum est. Alex. in l. ait prætor. §. j. ver. tamen quando iudex. ff. de re iudi.

4 Et idem est quando iudex debitum ordinem in procedendo nō seruavit, Bal. in l. sancimus. ver. xiij. quæritur. C. de iud. Paris. in tracta. syndi. vers. in iudice amittente. Hippo. in pract. in §. secundo. nu. 8 1. versic. adde etiam. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. nu. 311. ff. de re iudi.

5 Quod ſublimita, nisi parte ꝓsente lata sit sententia sine causę cognitione. nā si non appellauerit, essēt parti imputandū cur nō reclamauerit. de quo die vt in iiij. limita. sequentis conclusionis, quando sententia lata est infrà breue temporis ſpatium.

Et hinc est, q sniа dicitur nulla, si ex breuitate temporis colligi pōt q iudex nō adhibuerit causæ cognitionem, Bar. in l. prolatam. versi. quero iuxta prędicta. C. de sent. & in l. ex ſtipulatione. in finalib. verbis. eod. tit. Dom. in c. pōderat. in ij. no. 50. dist. Alex. in consi. cxxj. ver. quinimò. vo. iiij. & cōs. ccxix. in fi. ver. confirmanē ꝓfata. vol. ij. Aimo cōs. clviij. ver. faciunt iura. Ancha. cōs. clxxxvij. ver. ij. dixi. & cōs. cclv. ver. quo ad primū. Ant. de But. in c. rū ex literis. in vij. no. de in integ. resti. & ibi Abb. in vij. not. Anch. in c. fi. ver. ex quo notabiliter infert. de re iud. in vj. & cōs. clxxxviij. vers. secūdo dixi. Cald. in cōs. vlti. ver. ij. dixi. de re iud. Fel. in c. ecclesia S. Mariæ. vers. nonò ad hāc partem. de constit. Hippo. in l. q cædē. ver. & circa materiā istā. ff. ad leg. Corn. de sicar. & in l. statulibe. ff. de quæstio. ver. vltra prędicta. Iaſ. in l. ij. ver. item adde. C. de eden. & in l. iudices. in primo no. C. de iud. Dec. in c. cùm venerabilis. n. 12. ver. in gl. ij. de excep. & ꝛ. cccxcv. nu. 13. ver. ij. principaliter. Paris. cōs. cxxiiij. ver. & licēt in dictis locis. vol. iiij. & cōs. cxxv. versi. preterea dicta sniа. vol. j. Riminal. in l. ij. ver. & ꝓterea dicit Bart. C. de edend. Cuma. consi. 50. ver. nō difficilē foret. Paris. ꝛ. clxxxv. nu. 47. ver. ꝓt in simili. vol. iij. & cōs. xcix. nu. 11. ver. & ex breuitate tēporis. vol. j. Ant. de Bu. in c. ecclesia S. Mariæ. ver. super hoc dicit Bar. & ibi Imol. ver. vnde dixit Bar. & Dec. ver. & ideò si fuit. de consti. Ant. de But. in c. ij. vers. oppono q non deberet. de re iud. & ibi Abb. in ſi. ver. sed ꝛ hoc oppono. Ant. de But. in ca. post electionē. versi. puto q si ex breuitate. de concess. prēben. Imol. in c. pastoralis. in septimo no. de re iud. Ang. in Iudices. in ij. not. C. de iud. Domi. in ſumma. ver. si posset diffingui. ij. q. j.

6 Hoc quod proximè dictum est, ex breuitate temporis colligi, non interuenisse causæ cognitionem, & per consequens sententiam esse nullam,

Primò amplia, procedere etiam in ſentētia ſupremi Principis, vt per Anch. in cons. cclv. ver. quo ad primū. Dec. cōs. ccccexliij. nu. 17. versi. secundò principaliter. Aimo, in consi. clij. versi. & faciunt iura.

7 Secundò amplia etiā in interlocutoria ſentētia, quæ ob breuitatem temporis reddituræ nulla, Alex. in consi. xxxiij. vers. circa secundum principale. vol. j. & sentit Paris. cons. cxxiiij. volum. iiij. & Aimo in cons. cliiij. ver. faciunt iura.

Contrarium in interlocutoria modici prędicij, voluit Aimo cons. clxxix. ver. vj. respondeo.

8 Tertiò amplia, idem esse in tacita ꝓnunciatione iudicis, quod in expressa, quia illam breuitas temporis vitiat, Franc. in c. ex parte. el ij. ver. ſuper hac difficultate. de appel.

9 Quartò amplia, idem esse in laudo lato per arbitrū, quia si ex breuitate tēporis colligi potest nō interuenisse causæ cognitionē. laudū dicitur nullū. Bal. in cōs. cxlij. ver. illud etiā. vol. j. la. But. in l. prolatā. ver. itē quero. C. de sent. & interlo. & ibi Bal. ver. quærit hic Butrig. Iaſ. in l. iudices. ver. iiij. facit. C. de iud. Bal. in c. j. vers. & ga quedā. de innest. in marit. fac. Fel. in c. ecclesia S. Marię. vers. xiij. & vlti. de consti. Abb. in c. Quintauallis. ver. sed ad præceden. adde. de iureiur. Roma. in l. sciēdū. ver. circa hoc aduerte. de verb. obl. vbi videtur tenere q laudum valeat, sed sit rescindendum remedio restitutionis in integrū. & in l. si quis arbitratu. ver. aut arbitratorem eligunt. eod. ti. Dec. in d. c. cùm venerabilis. ver. & idē de laudo. de excep. Rebuf. in concord. in ſi. & seq. ver. sextò infertur. Soc. consi. lxxxvij. ver. secūdò infero. volu. iiij. Fel. in c. ecclesia S. Mariæ. ver. & adde præceden. de constitu.

10 Primò ſublimita hanc proximam ampliationem nō procedere, quando iura partium essent notoria arbitris vel arbitratori bus. Bal. consil. cxlij. ver. illud etiam non est ommittendum. vol. j.

11 Secundò ſublimita, nisi partes essent paratæ ad arma, & rixas, quia tunc omnia valent propter publicam vtilitatem: Bal. in cōs. cxlij. vers. illud etiam non est ommittendum. vol. j.

12 Tertiò ſublimita, nisi arbiter sic ex abrupto iudicaret de consensu partium, aut earum ratificatione interueniente. Bal. in l. platam. ver. querit hic Butrigarius. C. de sent. & interloc. om. iudi. Soc. consi. lxxxvij. ver. iij. & vlti. vol. iiij.

13 Sublimita quintò, nisi arbitri vel arbitratores per prius ante cōpromissum factū iura partiū audiuissent, & discussissent: Soci. consi. cxxj. ver. sed præmissis non obstan. vol. iij. refert & sequitur Hippo. in rubr. de fide iuss. versic. quod tñ ego limito. & Rebuf. in concord. versi. fallit quando. Soc. consi. lxvj. versi. ij. quia arbitri dicunt. vol. iiij.

14 Quintò ſublimita, q partes fuissent ꝓsentes ꝓ lationi laudi, & illi non ꝛ dixissent: Soc. consi. lxvj. versi. tamen ex duob. volu. iiij. Ruin. consi. cxxxv. ver. non obstat postremò. vol. v.

15 Primò limita illud, q breuitas temporis vitiat sententiā, nō procedere, quando iudex breui tempore potuit esse instructus. Aimo consi. clxxix. ver. non obstat itaque.

16 Secundò limita, quia talis nullitas ꝓuenīēs ex breuitate temporis, proponi non potest per eum, cuius non interest. Aim. ꝛ. clxxix. ver ij. respondeo.

17 Tertiò limita, si modo pars quæ allegat nullitatem propter breuitatem temporis, probet, quod si non fuisset breuitas temporis, fecisset suas defensiones, quas habebat: Aimo consi. clxxix. versiculo, quintò respondeo.

18 Quartò limita, nisi sententia lata infra breue tempus, sit lata parte præsente, & nō reclamante. Rui. cōsi. cxxxv. ver. nō obstat postremò. vol. v. Aret. in c. quoniã cōtra. de ꝓba. Lap. alleg. xxviij. ver. hæc vera. An. de But. in c. quoniam contra. ver. q est verū. de prob. & ibi Imo. ver. item adde. nu. 32. Fel. ibi, ver. ij. declara. Car. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. de consti.

Contrarium Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. ver. iiij. limit. de constitut. Franc. in capitulo, dilecto. versic. sed quia ad primū. de appellation.

19 Quintò limita, quando esset talis breuitas, in qua potuit adhiberi aliqua causæ cognitio, sed non plena, quia nō est nulla sentētia. licet sit iniusta, vt dicetur infrà in ij. amplia. reg. princip.

20 Primò principaliter amplia principalē conclusionē, vt etiā pendente termino ad appellandū præsumatur ꝓ iustitia sentētiæ diffinitiuæ: Abb. in c. quoniam contra. ver. in secundo mēbro. de probat. & ibi Fel. ver. ij. conclusio. & Dec. nu. 33. ver. ij. Abb. cōclu dit. Fel. in c. j. ver. non placet. id. de offi. ordi.

21 Secundò principaliter amplia, nā etiam si non ex toto cessat præsumptio causæ cognitionis, sed non plenæ, & sufficientis ad ꝓlationem sentētiæ, tūc licēt sentētia excusetur à nullitate, non tamē excusatur à ꝓsumptione iniustitiæ. Abb. in c. rū ex literis. in viij. no. de in integ. resti. & ibi Im. versi. itē no. q vbi. Soc. ꝛ. ccxliij. ver. & ista satis. Fran. in c. ex parte. el ij. ver. idē ergo dicē. de appel. & in c. dilecto. ver. limita tamen omnia. eod. titu. Feli. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. ver. ij. limita. de consti. & ibi Dec. in versiculo, & conclusio.

22 Primò limita, principaliter secus esse in sententia interlocutoria, quę nō habet ꝓ se præsumptionē, q præsumatur iustè lata. Inn. in c. bonæ. el j. ver. ſuper gl. in verbo, præsumitur, de electio. Soc. in regul. ccclxii. in quinta fallen. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. no. nu. 312. de re iudi. Aret. in l. sciendum. ff. de verb. obl.

23 Secundò principaliter limita, quia nō ꝓsumitur ꝓ sententia appellatione interpositā, & illa pēdente, antequā sentētia trāseat in rem

in tēm iudicatā. gl. in c. dilectis filiis. de appel. Inn. in c. in ꝓsentia. de renunc. ver. si aūt esse appellatum. & ibi Hosti. ſuper verbo, cō probetur. Spe. in tit. de sniа §. vt aūt. versi. si autem nondum. & in §. restat. ver. in ſumma. de instru. edit. Ant. de Bu. in c. in præsentia. versi. si quæritur. de re iud. & in c. cùm ad sedē. ver. idē si vterque. de resti. spoliato. & in c. qñ ꝛ. ver. in sententiis aūt. de ꝓbati. & ibi Imol. ver. ex prædictis pōt inferri. & ibi Aret. ver. & quia ſuperius dictū est. & Fel. ver. prima cōclusio. Abb. in rub. de appel. versicu. quo ad tertium. & idem Abb. in c. qñ ꝛ. ver. prædicta oīa procedunt. de proba. & ver. circa prædicta quæritur. Imola in c. bonæ. el j. ver. in gl. præsumitur. de electio. Philipp. Fran. in d. c. dilectis. in fi. ver. & no. ex hac gl. Imola in c. cùm in iure. ver. circa tertiū. de offic. deleg. Alex. consi. cxxxv. versi. ij. pōt responderi. volu. vi. Soc. in regula ccclxij. in ij. limita. Fel. in c. j. versic. non placet id. de offi. ordin.

Contrarium Abb. in c. causam, quæ. in j. not. de re iudi. Imola in c. in præsentia. de renunc. Dec. in c. qñ contra. nu. 32. versi. in gloſſ. ſi. de probatio.

Tenendo tñ primam opinionem, quæ videtur esse *cōmunis,

24 Limita, vt licēt non præsumatur, prout præsumitur qñ non est appellatum, tñ etiam aliqualiter præsumitur, quamuis appellatum sit, & pendeat appellatio: Præpos. in rub. de appella. versic. insuper prædictus effectus. Alcia. in tract. præsump. in iij. regula, in ix. præsum. in j. limit.

25 Tertiò principaliter limita, qñ in tali sniа appareret ꝓ vitium visibile, nā tūc præsumitur pro sniа: Hipp. in singul. cccexxxviij. in fi. Alciat. in tracta. præsumpti. in j. regula. in septima præsump. nu. 11.

26 Quartò limita, qñ pars nō edocuit plenè iudicem de negocio: Bal. in consi. cccl xxv. nu. 4. vol. iij. sequitur Alciat. in tract. præsumpt. in dicta regula x. nu. 9.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Sententia continens errorem in ea expressum, est ipso iure nulla.

1 COmmunis * vī cōclusio illa, q sniа continens manifestū iuris errorem in ea expressum, sit ipso iure nulla. l. ij. C. qñ prouoc. non est necess. & ibi glo. in verbo, palàm. & Bart. ibi, ver. hic sentētia lata fuit. & ibi Bal. ij. no. & ibi Ang. i ſummario. & ibi Sal. in j. & ij. oppos. vbi dicit ita * cōmuniter tenere Doc. & ibi Odof. ver. sed ꝓ Deo. & Iac. Bu. ibi, & Ful. in ſummario. & in ver. in gl. palā. ad idem est tex. in l. j. §. j. ff. quæ sentētiæ sine app. rescin. & gl. ſi. in l. ij. ver. itē cū cōtra sacras cōstitutiones. ff. de ap. recip. ad idē est tex. in c. cūm inter. ver. quāuis. & ibi gl. in verb. ius cōstitutionis. de re iud. & ibi Abb. nu. 9. ver. not. & tene mēti. & ibi Ant. de Bu. ver. no. sentētiā. & ibi Im. ver. nota, q sentētia lata. idem ꝓbat tex. in c. ei, qui appellat. §. dif finitiua. ver. ſi ꝛ ius. ij. q. vj. & ibi Archid. ver. item si sententia. & ibi Domi. ver. duo sunt dicta. & ver. in gl. j. & clarius Prepos. Alex. in ver. item si sentētia. Idem ꝓbat tex. in l. ſi expressim. & ibi gl. j. & ij. ff. de appell. & ibi Bar. in prima oppoſi. & Ang. in versi. in tex. ibi, ſi expressim. & ibi Im. in i. no. Idē tenet gl. in c. j. de re iudic. in verb. ꝛ tra leges. & ibi Ant. de Bu. ver. oppono cū glo. & Abb. ver. & pelariori respōsione. & ibi Imo. ver. item intellige gloſſ. Idem voluit gl. in l. præses. ff. de re iud. in verbo, cōstitutiones. & ibi Bar. ſuper dicta gl. & Im. in primo no. & Pau. de Ca. in ſummario. & ibi Iaſ. ver. & hoc noto. idem voluit gl. in l. cùm prolatis. in gl. in verbo, prolatis. ver. quidā dicunt. & ibi Bar. ff. de re iudica. & ibi Pau. de Caſt. in princ. ver. à sentētia lata. & Alex. vers. ex prædictis habes. & ver. & ex hac gl. & ibi Iaſ. ver. in eadē gl. ibi idem voluit gl. j. in verb. insolidum. in l. ex diuerſo. in §. ſi in iudicio. ff. ſol. matr. & ibi Bar. ver. oppono. & Bal. in prin. ver. ꝛ quādocunq;. & ibi Im. vers. in glo. insolidum. vbi dicit istā * communē esse opinio. & ibi Roma. ver. in gl. in verb. insolidū. & ibi Pau. de Caſt. vers. in gloſſ. ibi. nō expresso errore. Alex. in l. iiij. §. ſi quis cōdēnatus. ver. pro hoc etiā. ff. de re iud. Sarnen. in procem. regularum. q. ij. n. 4. ver. ꝓ ista opinione. Anto. de Bu. in c. per tuas. vers. nota gl. de senten. excō mu. Dec. in c. quoniã ꝛ. nu. 35. ver. primus est. de ꝓbatio. Dom. in c. fi. tātū. ver. aut est error. xxj. diſtinctio. Ant. de Bu. in c. j. vol. vj. ver. item ſi iudicat. de ꝓstitut. Imo. ibi, ver. ſi iudicat suo sensu. Alex. in l. qui Romæ. §. duo fratres. ver. in eadem gl. in fi. ff. de verb. ob. Idē voluit Bar. in l. ſi is ad quem, ver. ſecundo casu. ff. de acqui. hæred. & ibi Rom. ver. ſecūdō casu principali. & versic. aut sniа est lata. & ibi Pau. de Caſt. ver. in glo. fi. & ibi Iaſ. ver. ſecūda ꝓclus. est. An. de But. in c. ab excō. ver. quarto casu. de reſcrip. So. in regula, ecliij. Anto. de Bu. consilio xxxvij. ver. de nullitate autem. Philip. Fran. in c. dilecto. q. liij. de apell. ver. octauò limit. & q. lij. Fel. in cap. per tuas. in verbo, intolerabilem errorē. de sent. excōicatio. Anto. de Bu. in c. inter cæteras. in prima oppoſi. de re iudi. Abb. in c. cū Apoſtolus. ver. in glo. in verb. cōtenti, de censibus. Abb. in c. cū ad quorundā. ver. in gl. ſecūda, de excess. ꝓlato. Anch. in reg. ea, quę. ver. aut ꝓstitutio denegar, de regulis iuris in ſexto. Abb. in ca. pastoralis. ver. & hæc faciūt ad quęstionē, de fide instru. & ibi Imo. in secundo no. Iaſ. in q Rome. §. duo fratres. in tertio nō. de verb. obli. & Aret. ibi i quarto nota. & ibi Io Crot. ver. vj. opponit Bar. Bal. in l. qui cum tutoribus. versi. ij. obstat. ff. de transact. Iaſ. in ꝛ. lxxx. ver. itē saltē. vol. j. Iaſo. cōſi. xxiiij. vol. iij. Oldendorp. in libel. iur. & æquitat. ver. sniа. Spe. in titu. de sent. §. iuxta, ver. itē est nulla ratione manifestæ iniquitatis. Barb. in c. qñ cōtra. nu. 46. versi. capio tertium membrū. de probatio. Soc. in reg. ecliij. Iaſ. in l. fi. ver. ex prima parte gl. ff. de iusti. & iur.

2 Primò amplia, idem esse ſi sniа contineat expressum errorem calculi. l. j. §. j. ff. quæ sent. sine app. rescin. & ibi Ang. versi. tu sustineas eā. glo. in verbo. transac. in l. j. C. de erro. calculi. cū quatuor seq. & ibi Bar. & ibi Bal. ver. tu dic. & Ang. ver. ſi aūt sniа. & ibi Sal. ver. aut in eā calculi. & ibi Pau. de Caſt. ver. sed ſi diceret. Alex. & Iaſ. ver. hinc ſumpta occasione. Iaſ. ver. in gl. ſi. Dec. ver. in gl. trā. ſactio. Odofred. ibi, ver. eadē diſtinctio est. & Riminal. ver. in glo. magna. glo. in verbo, ꝛ leges. in c. j. de re iud. Iaſ. in l. ſi is, ad quē. vers. sed qñ iudex. ff. de acqui. hær. Anch. in regula, ea, quæ. versi. alio verò casu. de reg. iur. in ſexto. Alex. consi. lxxix. ver. tñ communis opi. volu. ij.

3 Secundò amplia, ēt si contineat expressum errorem facti, cui ēt admixtus sit iuris error. Bar. in l. ſi is, ad quē. vers. secūdo casu. ff. de acqui. hęre. & ibi Imola, ver. dī autem. & ibi Rom. ver. ſecūdo casu. Iaſ. in l. ſiis ad quem. nu. 18. ver. v. fallit. & ver. ij. cōclusio. ff. de acqui. hære. Ant. de Bu. in c. in præsentia. versi. oppono q ſi appareat. de renunc.

4 Tertiò amplia, idē ēt esse in laudo, qa laudū cōtinens expreſsum iuris errorem, est ipso iure nullū. gl. in l. diem proſerre. in §. ſtari aūt. i verbo, iniquā. ff. de arbi. Io. de Imola i c. j. ver. sed aduerte. de constitu. & in l. filius familiās. ff. de dona. ver. quod intellige. Soci. consilio cclxxxiij. versi. præterea dictum laudum. Parisi. ꝛ. xxiiij. versi. consequenter continet. volu. ij. nume. 144. Imola in c. j. versiculo, sed aduerte. de constitu. Fel. in c. j. versicu. x. fallit. de constitu.

5 Quartò Amplia, idē esse ſi sniа sit expresè lata ꝛ statutum in volumine statutorū insertū ipsius loci, in quo fuit iudicatū: ita colligitur ex verbis Barto. in l. cùm prolatis. versi. & tene menti. ff. de re iudica. & ibi Ang. ver. & ideò sniа lata. Ang. Are. in l. j. in principio. ff. de appel. Abb. in c. j. nu. 16. versi. sed quero. de re iud. & ibi Fel. versi. amplia ſecundo. Bald. in disputatio. ſua incip. ſtatuto cauetur. versi. tu dic. Ioan. And. in addit. ad Specu. in titulo, de sent. & quæ ex ea ſequuntur. §. iuxta. in additio. incipien. est ſcien dū. Abb. in c. pastoralis. versi. & facit vt idem. de fide instrument. Alex. consilio lxxxj. versi. moneor quia. vol. iij. & in consil. lxxxij. versi. præterea dicta pronunciatio. volu. iij. Iaſo. in l. fi. versi. ij. amplia. ff. de iusti. & iure.

6 Quam ampliationē limitat in ordinario iudice, qui tenetur scire ſtatuta, ſecus in alio. Albe. in l. ij. versic. quid ſi contra. C. qñ prouoc. non est necess.

7 Quintò amplia, etiā si lata sit sniа contra regulam, quæ habet plures exceptiones: vt sentit gl. in l. ij. ver. item cùm cōtra sacras. in glo. fi. ff. de appella. recipi. & ponit Alex. in l. ex diuerſo. in §. ſi in iudicio. ver. sed quæri pōt. ff. ſoluto matrimo. Matthæ. in ſing. ſuo. xix. Alex. in l. iiij. §. ſi q s condemnatus. versi. pro hoc etiam. ff. de re indic. Dec. consi. viij. versic. causa enim talis. Grat. consi. cxvj. nu. 10. versi. adeò q. vol. ij. Rui. consi. xlj. versic. pro hoc etiam facit. volu. j.

8 Contrariū colligitur ex notatis per Barto. in l. quid ergo. in §. pœna grauior. ff. de his qui not. infam. vbi tenet, valere sniam iudicis, i qua augetur, vel minuitur pœna iuris cōis, daro q in sniа causa non exprimatur. idē Bart. in l. quod ad ſtatum. ff. de pœnis. & in l. relegatorum. §. ad tempus. in fi. ff. de interdict. & relega. & ponit Sal. in l. properandum. §. illo. C. de iudic. & ꝓpterea de ampliatione ſupradicta dubitat Dec. in c. cōſuluit. el primo. in final. verbis. de appellat.

9 Tenendo primā opinionem, Limita non procedere in sniа lata ꝛ regulas cancellariæ, ꝛ quas si iudicatum fuerit, sniа non est ipso iure nulla: Fel. in c. primo, de re iudica. versiculo, idem dic de ſententiis. Caſſad. decis. ſeptima. numero 5. versiculo, præterea extrauagantes. & decis. xij. numero 3. versiculo, item secundum. de reg. cancell. Sarnen. in procem. regularum. q. ij. num. 4. versic. iiij. pro ista opin.

10 Sextò Amplia, in sniа censurarū: quæ si cōtineat manifestū iuris errorē, est ipso iure nulla: vt per Ant. de Bu. in c. ab excō.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nicato.ver.iiij.casu.de rescrip.

11 Primò limita, regulâ procedere in lege vel statuto in volumine inserto, secus in constitutione extrauaganti: ita gl.Bar.Bal. Sal.Pau.de Cast.& Fulg.in l.ij.C.qñ prouoc.nõ est necess.Bar.in l.cùm prolatis.& ibi Imola in j.not.& Pau.de Ca.ver. vel dic.& Alexan.versi. ex hac gl.Ias.ver.in eadẽ gl.ff.de re iud.Ant.de Bu. in c.j.ver.item hoc verũ.de re iud.& ver.& per hoc idẽ dicendũ, & ibi Imola ver.itẽ aduerte.& Ant.de Bu.in c.ab excom. de res. versi.ij.hoc est verũ.Roma.in d.l.si is ad quem.ff. de acqui. hær. ver.itẽ secus.Fel.in c.in causis.ver.hinc sequitur.de re iud.Anto. de Bu.in c.per tuas.ver.itẽ hæc ver.de sent.excom. Bal.in prooemio Decretal.in verbo,Rex pacificus.nu.33.Ant.de Bu. in c.pastoralis.in j.not.de fide instru.Domi. in prooem.vj.in fi.in ij.no. ver.item per hoc dicit.Alex.consi.lxxxi.ver.moueor quia.vol.ij. Domi.in c.in tantùm.ver.aut error exprimitur.xxi. distinct. Bar. in l.j.ver.vlterius quæro.C.qñ prouo.nõ est necess.Bal.in c.j.ver. sed in sniã.quot testes sint necess.ad petend.inuestit.Ant.de But. in prooem.Decretal.in verbo,Rex pacificus.§.sanè, versi.iij. qñ, Oldendorp.in libel.iur.& æquitat.versi. excipe primũ. Anto. de But.consilio xxvij.versi.illa tñ opin.Soc. in regula ccliiij.in ij.limitat.

12 Primò sublimita,nisi extrauagans sit ꝓducta in iudicio,& de ea legitimè facta fides iudici:Bald. in prooem. Decret.in verbo, Rex pacificus.nu.32.ver.ibi vagabãtur.& Ant.de But.in c. pastoralis.in j.not.de fide instru.& Fel.in c.pastoralis.ver.ij.declara. de fide instrum.Ant.de Bu.in prooem.Decret.in verbo,Rex pacificus.§.sanè.ver.tertiò qñ.Pau.de Cast.in l.cum prolatis.ver.& ista est magis.de re iud.& Alex.versi.item nota.& ver.addens quòd istud.& Iaso.versicu.hinc ex ista ratione.

13 Secundò sublimita,qñ extrauagans esset publicè nota, qa si tũc ꝙ talem extrauagantẽ lata snia esset, ipso iure esset nulla.Ab. in c.pastoralis.ver.sed dico.de fide instru.Alex.in cõsi.lxxxi. ver. moueor qa.vol.ij.Bald.in l.sacratissimæ.in ij.q.C.de legi. Anch. in repe.c canonũ statuta.ver.hinc ẽt quæri põt.de consti.Abb.in c.j.ver.sed ꝙro quid si snia.de re iud.Anto.de But.in prooem.Decret.in verbo,Rex pacificus.§.sanè.ver.tertio qñ.Fel.in c.j.versi. ij.nisi statutũ.de re iud.Alex.in l.cũ prolatis.versi.itẽ not.& versi. addatis,qđ istud.ff.de re iud. & ibi Iaso.ver. hinc ex ista ratione. Sal.in d.l.ij.versi.& ex hoc colligit.C.qñ prouoc.Barb.in ca. qñ ꝙ.nu.46.ver.limito ego.de proba.Soc.in regu.ccliiij. in ij. limita.

14 Tertiò sublimita,nisi extrauagãs sit vsu approbata, qa tunc perinde habetur, ac si esset inserta in volumine statutorum: sm Bald.in prooem.Decre.in verbo,Rex pacificus.nu.45.versiculo, sed dubitatur.

15 Secundò limita,nõ procedere in snia lata ꝙ consuetudinẽ: Albe.in l.ij.ver.quid si ꝙ.C.qñ prouoc.& ibi Io.Fab.in prin.versi. sed quid si iudicauerit.& ibi Fulg.ver.& ideò Bal.ibi,versi.tamen valet.Pau.de Cast.in l.cùm prolatis.ver.& eodẽ mõ. ff.de re iud. & ibi Alex.ver.quid si snia.Cy.in l.ij.in fi.ver.iij. quæritur.C. qñ prouoc.nõ est necess.Abb.in c.j.versic.ꝙro quid si snia.de re iud. Bal.in c.j.ver.sed nunquid volet.de pace Constan.Rom.in l.si is, ad quem.ver.item secus si colligatur.ff. de acqui.hær.Fel.in cap. nonnulli i.ver.pro quibus adduci possunt.de res.So.in reg.ccliiij. in iiij.limitat.

16 Primò sublimita in ꝙsuetudine notoria:Bal.in d.l.ij.versic.itẽ valet.& ibi Io.Fab.ver.sed qd si iudicauerit,C. qñ prouoc. nõ est necess.Abb.in c.j.ver.ꝙro quid si snia.de re iudi.Alexan. in l.cùm prolatis.versi.quid autem si snia.ff.de re iudic.Fel.in c.j. versicul. amplia tertiò.de re iudic.Roma.in l.si is,ad quem.versi.itẽ secus. ff.de acqui.hær.Roc.in capitulo fina.in octaua quæstione.in fin. versiculo,non obstat prædictis.de consuetud.Fel.in c. nonnulli. versiculo,pro quibus adduci potest.de rescrip.So.in regu.ccliiij. in iij.limita.

17 Secundò sublimita,nisi snia sit lata cõtra stylum curiæ,quia talis snia sic lata cõtra stylum curiæ,est nulla:Guido Papę quæst. ccxcij.ver.sed an snia.refert & sequitur Chassa.in cõsi.lxviij.nu. 14.ver.item potissimè quia.

18 Tertiò limita,nã valet snia lata contra decisiones Rotæ,nec propterea snia df nulla.Cagnol.in rub.ff.de reg.iur.num.25.ver. decisiones verò.

19 Quartò limita,quãdo contra quod est lata snia esset ius certum, secus verò si esset ius dubium,quia snia lata contra ius dubiũ non est ipso iure nulla:Albe.de Rosat.in l.secunda.C.quãdo prouoc.nõ est necess.Ang.in d.l.secunda.C.qñ prouo. nõ est necess.in primis verbis.Fulgo.ibi,versiculo,sed & aliis duobus.Roman.in l.si is,ad quẽ.versi.aut snia est lata.ff.de acqui.hęr.Imola in l.cùm prolatis.in j.not.ff.de re iudi.& in versi. in eadẽ glo. ibi, vel ga.Cy.in dicta l.ij.in ij.quæstio.C.qñ prouoc.nõ est necess. & ibi Bart.o.in j.opposi.versiculo,sunt aliæ duę.Bald.ibi,versic.vltimò nota.Bart.in prooem.C.versi.itẽ oppono.& in l. qui Romæ, §.duo fratres.in sexta opposi.ff.de verborũ obligation.& in l.iiij. §.hoc aũt iudiciũ.in fi.versiculo.vides ergo. ff. de damno,infect. Ant.de But.in c.j.versi.item si iudicat.de constitu.& Imola in c.j. de constitu.versi.si aũt vult iudicare.Paulus de Cast.in l. qui Romæ.§.duo fratres.in fi.versi.vel dic secundùm Barto.ff.de verbo. obligatio.Ias.in l.cùm prolatis,versi.quintũ intellectũ.ff.de re iu dic.Alex.in l.qui Romæ.§.duo fratres.versi.in eadẽ glo.in fin.de verbo.obligatio.Bald.in l.fi.versi.& nota,ꝙ vbi.ff.de iusti.& iure. Ang.in l.iiij.§.hoc aũt.versi.& propter hoc.ff.de damno infecto. & ibi Imola.versi.& notabiliter ibi dicit.Ias.in l.qui Romæ.§.duo fratres.in iij.not.de verbo.obliga.& Aret.in quarto no.Bald.in l. ꝙ cum tutoribus,ver.ij.obstat.de transact.sentit Ant.dẽ Bu. in c. cùm causam,quæ.ver.pro hoc dico.de electio.Ant. de Bu.in c.j. versi.inquantũ dixi.de re iudic.& ibi Abb.ver.si aũt illud.& Imola,versi.item fallit.Ant.de Bu.in c.ab excom.versi.iiij.de rescript. & ibi Imola,versi.item secus.Ant.de Bu.in c.per tuas.versi.item oportet quòd sententia.de sent.excomm.Ias. consilio lxxx.versiculo,item saltim.volum.i.Purpu.in l.petens.versic.& ideò.C. de pactis.Fel.in c.cùm ex officij.versiculo,quinta conclusio.de prescrip.Oldendorp.in libel.iur.& æquitat.versiculo,secundò cùm iudex.Barbat.in c.quoniam contra.nu.46.versicu.limito ego.de probatio.

20 Primò sublimita,nisi ius dubiũ fuisset declaratum per cõem opinionẽ Docto.quia tũc snia lata ꝙ ius ita per cõem opinionẽ declaratum,esset ipso iure nulla.Albe.de Rosate in l.ij.versiculo, quid si lex habet.C.qñ prouoc.non est necess.Fulgo.ibi ,versiculo,sed & aliis duobus.Cyn.in dicta l.ij.in ij. quæst. C. qñ prouoc. non est necess.Ang.in l.iiij.§.hoc autem.versiculo, & per hoc.ff. de dam.infecto.& ibi Imola,versi.& notabiliter dicit Abb.in c.j. versi.si aũt illud.de re iudica.Sylua nupt.in vij. limitat.nume.71.

Contrariũ,ꝙ imò snia lata expresè contra cõem opinionẽ nõ sit ipso iure nulla.Imola in l.ꝙ Romæ §.duo fratres.versi.& aduerte,ga sentit glo.ff.de verbo.oblig.& ibi Pau.de Cast.in ti.ver. vel dic secundùm Bald.& Alex.in d.l.cũ prolatis.ver. qntũ intellectũ. Alex.in dicta l.qui Romæ.§.duo fratres.ver.in eadẽ gl. Fel. in c.i.ver.vj.nota.de constitu.Grat.consi.lxxvij.ver.præterea quã tũ ad rem præsentem.vo.ij.Claud.in d.l.qui Romę.§.duo fratres. versi.in eadem gl.in fi.vbi Soc.in regula ccliiij. in septima limit. Ant.de But.in c.j.versi.idẽ si iudicat.de constitu. Imola ibi,versi. si autem vult iudicare.& in c.ab excommunicato. ver. idẽ dicit. de rescript. Alex.in l.iiij.§.hoc aũt iudicium.ff.de damno infecto. ver.sed inquantũ Bar.Barba.in c.j.nu.142.versi.& dixit etiam.de constitu.

21 Quintò limita,quãdo sentẽtia nõ esset ꝓtra legẽ scriptã,sed ꝑ similẽ ipsius legis: Ant.de Bu.in c.j.ver.idẽ si esset.de re iudi.Bal. in l.ij.ver.adde ꝙ licèt.C.quãdo ,puoc.non est necess.Inn.in c.cũ speciali.in gl.in verbo,suspectũ.ver.sed cum dicat ius.de appel.& ibi Ant.de Bu.ver.quæro quãtũ & ibi clarius Abb.ver.& si iudex. & Dec.ver.ij.super ista gl.Im.in l.cũ ,platis.in primo fiot.ver.idẽ voluit Inn.ff.de re iud.ver.addit Im.hic.Roma.in l. si is,ad quem. ver.hoc tamen intellige.ff.de acqui.hę.Alex.in l.ꝙ Romæ.§. duo fratres.ver.& dato etiã, de verb.obl.Cyn.in l.j.in prin.in j.opposi. C.quãdo ,puoc.nõ est necess. ver.tamẽ ista est vera lectura.Aret. in l.si is,ad quẽ.ver.ij.adde. ff.de acqui.hæ.Ant.de Bu.in c.j.ver.limita nonò.de re iud.Dec.in c.quoniam contra.nu.35.ver.primũ est.de proba.Soc.in regula ccliiij.in j.limit.

Contrariũ sentit Cy.in l.j.in j.q.ver.nõ obstant ll.C.de erro.cal.

22 Et idẽ est,si lata sit sentẽtia nõ cõtra legẽ expressam,sed contra rationem legis: Ant.de Bu.in c.ab excõmunicato. ver.iij.hoc verum.de rescri.& Imola, ver.idẽ dicit secus esse.eod.tit. Cy.in l. j.in princip.in j.opposi.ver.ista tamen est vera lectura.C.quando prouoc.non est necess.

Contrarium Ant.de Bu.in c.j.ver.idẽ si esset ꝓtra legẽ.de re iudi.& ibi Abb.ver.quid autẽ si est lata.& Alex.in l.cùm ,platis.ver. & ibi in ,ppósito.ff.de re iud.Dec. in c.cùm speciali.ver.ij.super ista gl.de appel.Fel.in c.i.de re iud.Io. Crot.in l.qui Romæ.§.duo fratres.ver.extenditur ista conclusio. de verb.obli.Oldendorp.in libel.iuris, & æquit.ver.iij.sententiam nõ contra verba.

23 Declara,quia tũc sententia dicitur ipso iure nulla, quãdo error fuit effectualiter expressus in sententia,secus autẽ si hoc colligi possit intellectu aliter,& non ocularitèr:Bal.in ca.quod trãslationem.de officio delegã. Domin.in c.solet.in prin. in iiij.not. de sent.excomu.in vj.Dec.in c.quoniã contra.nu.35.de proba.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Sententia lata in fauorem illius, cui de iure nulla actio competebat, an sit ipso iure nulla.

1 EX præcedentibus infertur, sentẽtiam cõdemnatoriã pro actore latã, cui de iure nulla actio competit, non esse ipso iure nullã: prout tenuit Bar.in l.cùm putarẽ. per illũ tex.ff.famil.ercis.Aret.in ,sl.xxxv.versi.nõ obstat pra millis.& Soc.,sl.xxviij.versi.ij.principaliter.vol.iiij.Ias.in l.iuste.versi.sed aduerte.ff.de acq.post.Alex.and.in l.fi Titius.versi. cui adde.ff.de verb.obli.& ibi Aret.ver.adde inquantũ Bar.& Bal. in l.non dubium.vers sed hic est considerandũ.C.de legib.Bar.in l.absentem.versi.iiij.circa hoc.ff.de pœnis.ibi, videtur ꝙ sic.Are. in c.fraternitatis.versi.& imò sicut.de testib.Imol.in l.ita stipulatus.ver.item adde.ff.de verb.obli.Paul.de Castr.in consil.ccxlvij. ver.ꝙ etiam præsata sint vera.vol.i.decis.Neapol.i.in i.dubio.nu. 15.& seq.versic.est bene verum.in nouis.Ruin.consil.lxx.versic. & dato etiam.volu.v.

Contrarium tñ tenet Bar.in l.ij.versi.pro declaratione induco etiam.ff.de dot.ꝑleg.Matthes.in sing.vij.Ange.Aret.in §.quædã. ver.quoniam plura.institu.de actio.Rom.in ,sl.ccxxiij.versi.quid autem.Soc.in l.ij.versi.vltimò nota.C.de pact.Rom.in l.si Titius. versi.& inquantum Bart.& ibi Iaso.versi.circa tertiam fallent.vbi dicit istam*cõem opinio.ff.de verb.obl.Aimo consi.cxcj.versi.j. quia.Guido Papæ sing.ccclxxxv.versi.de agente.Ale.cõsi.cxxxvj. ver.si ergo hoc.vol.ij.Purpurat.in l.post venditionem.ver.iij.prę supponit.C.de pact.Alex.consi.clxvj.nu.4.vol.v.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Sententia lata sine probationibus an sit nulla.

1 PEr tinenter subnectitur alia cõclusio,quæ est, An sentẽtia lata sine vllis probationibus factis, valeat, vel sit ipso iure nulla,& ꝙ sentẽtia valeat,quia probationes non sunt de necessaria substantia ipsius iudicij: voluit Bar.in l.prolatam.versi.quæro iuxta præfata.C.de sent.& interlo. omn.iud.vbi tenet sententiam latam nullo dato termino ad ꝓbãdum,non esse ipso iure nullam.Franc.in c.dilecto.versi.aliquando & tertiò.de appel.Fely.in ca.ecclesia sanctæ Mariæ.versi.limita vj.de constit.

2 Et ꝙ sententia lata sine vllis probationibus,valeat,tenet Ang. in d.l.prolatam.versi.dic ꝙ qñq; Bal.in l.cùm & minores.ver.qri tur ergo.C.si aduersf.vendi.Card.in c.ecclesia S.Mariæ.in iij.q.de constit.Abb.in c.afferte.versi.ij.ꝙ valeat sententia.de præsumpt. Alex.in l.cùm prætor.§.j.versf.tñ si iudex.ff.de re iudi.Imol.in cle. dispendiosam.versf.quæro an sententia.de iudic.post Cardin.ibi, versf.oppono ad hoc ꝙ semper.Feli.in c.cùm venerabilis.versi.ij. quod de essentia.de excep.Dec.in l.ij.nu.37.C.de edendo.& in c. ecclesia sanctæ Mariæ.versf.iij.conclusio.de consti.Fran.in c.dilecto ver.tertius casus.de appel.Alex.in consi.cv.versic.accedit ad confirmationem.volum.v.

3 Et propterea dicit Saly.in l.iij.in fin.verbis.C.de sent.quæ sine cer.quantit.ꝙ sententia super eo lata, super quo nõ est probatũ, non est nulla,sed est contra ius litigatoris.

4 Contrariũ, ꝙ sententia lata nõ datis dilationibus ad ꝓbandũ, sit nulla:vt voluit Bald.in d.l.prolatã,versic.ij.casu.de sent.& in l. cùm & minores.ver.quæritur ergo.C.si aduersus venditionẽ.gl. in summa.ij.q.j.ver.hoc tñ scias.& ibi Dom.versf.& ex illa gl.Inn. in c.solet.ver.respõdeo ꝙ excõicatus.de sent.excom.in vj.Imol. ĩc.ecclesia sanctæ Mariæ.ver.fateor tñ.& Abb.ibi ver.circa hoc. de const.Franc.in c.dilecto.ver.si verò quæris.de appel.

5 Et ꝙ sententia lata sine vllis probationib.sit nulla:voluit gl.fi. in c ecclesia S.Mariæ.de constit.& ibi Imol.ver.vel potest etiam dicere.vbi dicit istã*magis cõmunem opinionem.Inn.in ca.tua. in fi.de cohab.cleric.& mulier.Fel.in c.inter cæteras.versi.obstat huic opinioni.de re iud.Dom.ĩc.primates.ver.nota id, ꝙ snia.& in fi.ver.& ex ista gl.ij.q.j.& in summa,eadẽ cã & quæstione.ver. & sic posset distingui.Præpo.in d.c.primates.in iij.no.& in fi.ver. & nota ex d.glos.& in summa.in iiij.not.Maria.iun.in ,sl.xxxviij. nu.27.vol.ij.Fel.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.versf.in gl.fi.in versf.ex quib.omnib.videtur tenere ꝙ sententia lata,sit ipso iure nulla,& licet ipse loquatur qñ processit non visis actis,tamen idem videtur tenere qñ processit non visis probationibus: inter quæ non facit differentiam.& clarè tenet hanc conclusionem,versf.similiter & fortius,& istud sentit Calcan.consi.xxxvj.versf.non esñ potest ferri sententia: qui dicit ꝙ sententia lata super eo,quod non est probatum,est ipso iure nulla.

6 Et in decreto hoc tenuit Gram.consi.ciuili cl.

7 Et tenendo illam opinionem, ꝙ sententia lata sine vllis ,pbationib.teneat,Limita nisi iudex ,pbationes quas pars facere offerebat,nõ admiserit, quia tunc sententia esset ipso iure nulla: Bal. in l.prolatam.versf.ij.casu,& ibi Ange.versi.dic quòd quando.C. de sent.& interlocutio.Anto.de But.in capitul.ecclesia S.Mariæ. versi.& hæc vera.de constitut.& Imol.in clemen.dispendiosam. versi.quæro an sniam.de iud.Ange.in authen.qũo oporteat Epi scopos.in §.oportet.versf.nota hic videri testes.Alex.in consil.cl. versf.cedit ad confirmationem.vol.v.

Contrarium in hoc tenuit Franc.in cap.dilecto.versi.secũdus casus.de appel.Imola in cap.ecclesia sanctæ Mariæ.versi.& ꝑ præ dicta etiam,& ibi Felyn.versicul.fortius concludere videntur.de constitu.Bald.in capitu.j.§.item si vasallus.versic.sed nunquid tenet sententia.de controuer.inuest. Sed tenendo primam opinionem,quòd sententia sit nulla quando iudex noluit recipere probationes partium,

8 Sublimita hoc procedere quãdo sine iusta causa probationes non admittit:secus verò quando ex iusta causa illas nollet recipere: Ant.de But.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.versi.& ideo dicit Inn. de constit.

9 Sed nota,& declara,quia quãdo iudex factas probationes nõ legerit,siue sint probationes vtriusque partis,siue vnius tñ, sententia non est ipso iure nulla: Bal.in l.ab eo.versi.deinde nota.C. quomodo & quando iudex.post Inn.in c.cum Bertoldus,versic. vel dic.de re iudic.

10 Et idcò ex eorum verbis colligitur ꝙ sententia iudicis,q nõ vidit acta,sit iniqua,& propterea cassanda, non aũt sit nulla: Bal. in l.ij.versi.item dico.C.de edend.Angel.in l.iudices.versi.ii.nor. C.de iudic.& in l.prolatam,versicu.quandoque negotium.C.de sent.& interloc.Hippoly.in l.patre,vel marito.versi.item contra doctrinam.ff.de quæst.

Contrarium in hoc vltimo,ꝙ sententia lata non visis actis. sit ipso iure nulla:voluit Imol.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.versi.fatis tamen videtur.de consti.Bar.in l.ij.versi.iij.modo legitur.C.de edend.& ibi Alex.versi.ij.adde.Fel.in c.cùm venerabilis.versi.fallit iiij.de except.Gramma.consil.ciuili xcvj.nu.3.vbi dicit communem*opinionem.& consi.cxix.

Tenendo primam partem præcedentem,ꝙ sententia, non visis probationibus,non sit nulla,

12 Limita quando iudex viderit iura,& probationes vnius partis tantùm,qñ alia pars est negligens:Fel.in c.ecclesia sanctę Mariæ.versf.limita igitur.de consti.Dom.in summa.ij.q.j.versf.sic posset distingui.Cassad.decis.ij.nu.10.de appel.

13 Primò limita conclusionem prineipalem illius opinionis,ꝙ sententia valeat etiam non factis probationibus, vt hoc non habeat locum in causis criminalib.Maria.iun.in consi.xxxviij.versi. iij.dico.volu.ij.Ruin.consil.513.versi.nec obstat dum dicebatur. vol.v.vbi declarat.

14 Secundò limita si modò sententia lata sit cõtra præsentem, & non appellantem.Card.in ca.ecclesia sanctæ Mariæ.in iij.q.de constit.de quo dictum est suprà in iij.limitat. conclusionis, quãdo propter breuitatem temporis sententia sit nulla.

Sed tenendo in conclusione principali aliam partem,ꝙ sentẽtia sine probationibus lata,sit nulla,

15 Limita in absolutoria rei,quæ lata sine probationibus,valet. Imol.in c.ecclesia sanctę Marię.versf.fateor tamen.de const.

16 Contrarium tamen in hoc voluit Franc.in c.dilecto.versf.ali quando,& iij.de appel.qui tenet ꝙ nullo dato termino actori ad probandum,sententia absolutoria lata pro reo,non valet.

17 Et idcò Fel.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.ver.limita v.de consti. intelligit præcedentem limitationem in absolutoria ab obseruatione iudicij,nõ autem ab absolutoria à diffinitiua: & propterea hoc modo poteris has contrarias opiniones concordare.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Sententia notoriè iniqua, an sit ipso iure nulla.

1 SEquitur alia cõclusio in hac materia,ꝙ sententia continens iniquitatẽ notoriã, censet nulla,adeò ꝙ non trãsit in rẽ iudicatã.c.inter cæteras.de re iud.gl.in cle. pastoralis.ĩ verbo,nõ habebat.de re iu.Inn.in c.frater nitatis.ver.nota sniam.de frigid.& malefic.Ant.de But.in c.in ꝑsentia.ver.oppono,ꝙ si appareat.de renun.& in c.suã.ver.nota ꝙ sniam.de pœn.Car.i cle.i.§.eorũdẽ.ver.& dicit Io.de Lignano.de

Universidad de Deusto
Biblioteca

foro compe. R.o. in l. si is, ad quem. ver. j. nisi. ff. de acq. hær. Bal. in j. in fi. C. sent. rescin. non poss. Anto. de But. in c. inter cæteras. in j. oppos. in ij. folutione. de re iud. vbi tenet hoc ꝓcedere in notoria iniquitate, secus in manifesta. & ibi Abb. versi. hoc tertiũ mẽbrũ. & Fel. ibi ver. sexta declaratio. versi. secunda cõclu. & ver. tertia cõclusio. Abb. in c. cũ inter. versi. nota ꝙ etiã. de re iudi. & inc. ij. versi. nunc aũt quæro. co. tit. Imol. in cle. si appellationem. in fi. de app. Abb. in c. significantib. vers. quintus, & vltimus. de purga. vulgari. & in c. suborta. vers. ꝓdictã conclusionem. de re iud. Abb. in c. qm̃ ꝛ. & ibi Imola, vers. inter verò. de ꝓba. Abb. in c. per tuas. versi. aut non est expressius error. de sent. excõ. & in c. cũ ad quorundã. ver. in gl. ij. de excel. plat. Ant. de But. in c. cùm M. Ferrariẽ. versi. no. hoc dictũ. de const. & in c. ab excõicato. vers. qnq; dicebã. de rescr. vbi distinguit inter notoriam iniquitatem, & manifestam. & in c. per tuas. versi. nota gl. de sent. excom. Dec. consi. viij. nu. 5. vers. & manifesta. gl. pragmatic. sanction. in verbo, censure, sub rubrica de annat. Ruin. in ꝑs. cxxxv. nu. 8. vol. iiij. Paris. in cõsi. 100. nu. 43. vol. j. & consi. cvij. nu. 9. & seq. vol. iiij. Ange. in l. ciues. in prin. vbi etiã ipse distinguit inter notoriam iniquitatem, & manifestam. C. de appel. Dec. in c. qm̃ contra. nu. 35. vbi etiam ita tenet. de proba. & similiter cũ eadem distinctione transit Paris. in c. qm̃ ꝛ. nu. 108. de ꝓb. Claud. in l. qui Romæ. §. duo fratres. versi. in quantũ ipse Alex. ff. de verb. obl. Aret. consi. lxviij. in fi. Barb. cõsi. xxiij. versi. ꝑterea facit. vol. ij. Curt. sen. consi. lvj. versi. imò potius dicit. Card. ꝑs. lv. in fi. Curt. sen. in ꝑs. clxx. versic. confirmanẽ præmissa. Afflict. decis. xxxix. nu. 5. Brun. consi. lxix. in fi. & ꝑs. lxxxvij. versic. illud saltem verum est. Guido Pap. consi. lxj. nu. 7. Bert. cõsi. cxxx. versi. ꝑterea sententia. vol. ij. in nou.

2 Contrariũ ꝙ nõ sufficiat notoria iniustitia, nisi concurrat etiã impossibilitas, voluit Ant. de But. in c. j. versũ. inquantum gl. dicit. de re iud. Card. in cle. pastoralis. §. rursus. in iij. que. de re iudic. vbi quo ad notoriam impossibilitatem, tenet conclusionem ꝓceden tem. in alia verò notoria distinguit, prout etiam facit Dom. in ca. intantum. vers. aut subest falsa causa. xxj. distinct.

Et ꝙ valeat sentẽtia etiam notoriè iniqua, tenet Bal. in l. j. vers. sed quid si ille filius. C. ne fil. pro patre. & in l. ciues. versic. illud tñ nota. C. de appellationib. Aret. in cap. quoniam cõtra. versicu. iij. adde. vbi licet in notorio impossibili teneat illam opinionem, in alio notorio tenet ꝓrium. Bal. in c. si qñ. versic. item hic est casus. de re iudi. & in c. inter cæteras. versi. quæro quando. eod. tit. Fely. in c. per tuas. versic. & hęc quæstio. de sent. excom. Soc. in regula ecclxij. in v. fallent.

3 Et idem est in sententia censuratum, in qua notoria iniquitas reddit sententiam nullã. Host. in ca. per tuas. versi. intolerabilẽ errorem. & ibi Ioan. And. de sent. excom. Anton. de Butr. in c. ab excommunicato. vers. quarto casu. de rescri. Abb. in c. cùm apostolus. ver. in gl. in verbo, contenti. de cens. Ant. de Butr. in c. Odoardus. versi. pro concord. opinionum. de solut. & ibi Abb. ver. in gl. quæ est gl. prag. sanct. in verbo, censuræ.

Contrarium, ꝙ imò sententia excommunicationis etiã notoriè iniusta non censeatur nulla, nisi habeat etiam animexã causam impossibilitatis, voluit Archi. in c. Romana. super verbo, volentes. de sent. excom. in vj. & ibi Ioan. Andr. versi. dicit autem. Abb. in cap. per tuas. vers. aut continet errorem. de sent. excom. Arch. in ca. venerabilibus. de sent. excom. in sexto.

4 Notandum tñ est ꝙ si principalis cõclusio intelligatur in alio notorio, quàm in eo, quod solum dicitur notorium, quia de eo constet in actis, rectè procedit: prout loquitur Aret. in c. quoniã contra. versi. iij. adde dictis. de prob.

Si verò de tali notorio loquimur, quod solũ ea rõne est notoriũ, quia de eo cõstat per acta iudicialia, tunc ista cõclusio nõ ꝓtest de iure procedere, quia iniquitas, quæ ex actis percipitur, nõ facit sententiã nullã, quinimò est valida, & transit in iudicatum. Bar. in l. j. & ibi Bal. versi. tu dic. & Ang. versi. sed si nõ esset. & Saly. versi. aut errorem nõ exprimit. & ibi Paul. de Castr. vers. circa secũdum membrũ. & Alex. vers. tñ magis cõis, & verior est opinio. & ibi Odofr. in versi. ead. distinct. & Iacobi. versi. aliquando verò. & ibi Dec. versic. iiij. & vltimò. vbi hanc dicit *cõem opinionem: & etiam dicit cõmunem Riminald. ibi in versi. glo. magna. ibi, quando verò. C. de errore calculi. Innoc. in cap. P. & G. de offic. delega. versi. alij dicũt. Feli. in c. inter cæteras. versic. prima cõclusio. de re iud. & in c. qm̃ contra. versi. primus casus. & ibi Imol. versi. si aũt iudex. & ibi Ant. de Butr. versi. si transiuit. & ibi Dec. nu. 36. & Paris. nu. 110. & seq. de probat. Anto. de Butr. in c. cùm Bertold. ver. quintus casus. de re iud. Paul. de Castr. in l. seruo. §. cùm prætor. ff. ad Treb. Alex. in l. præses. in j. not. ff. de re iudi. vbi dicit ista *communem opinionem. & in consi. cxxiij. versic. quo ad propositum. vol. j. Afflict. decis. xxviij. nu. 8. & decis. xlvij. nu. 3. & seq. qui dicit cõmunem. Corn. ꝑsi. cccij. vers. nec obstat. vol. j. Bal. in l. ex diuerso. §. si in iudicio. ver. ꝑ. ff. sol. mat. & ibi Imol. ver. item nõ obstat. & Rom. ver. ij. ꝙ sententia. & ibi Alex. vers. sed dubiũ est. Anch. in c. ea, quæ, versi. alio verò casu. de reg. iur. in vj. Bal. in l. prolatã. ver. tertium exemplũ. C. de sent. vbi dicit ita cõmuniter tenere Doct. Abb. in c. inter cæteras. ver. aut error nõ fuit expressius. de re iud. Ant. de But. in c. ab excommunicato. vers. iiij. casu. de rescr. Curt. Iun. consi. xcvij. versi. ꝓterea & Forcius. & ꝑs. clxx. versiculo, cõfirmo præmissa. Afflict. super Constitut. in tit. de seruan. indemni. constitubus. nu. 15. & seq. Barba. consi. xviij. versicu. & si quis piam. vol. j. Soc. in reg. ecclxiij. in xj. limit. Gram. consi. cxxxv.

7 Amplia, vt istud procedat etiam in sententia excommunicationis: vt tradit Soc. post alios in consi. xcix. nu. 13. vol. iiij.

Contra hãc limitationem tenet Inno. in cap. qm̃ contra. & ibi Host. ver. sed nimis. & ibi Io. And. ver. imo plus. & Abb. n. 21. ver. Inno. & ibi Fel. ver. secundus casus. & ver. sextus casus. de probat. Bal. in l. j. ver. tu dic. & ibi Paul. de Castr. ver. circa secundum. Aret. ibi, ꝛ fi. ver. & aduertas vltimò. C. de errore calculi. vbi tenet ꝙ sententia referens se ad acta ꝓbatoria, nõ sit ipso iure nulla. Paul. de Castr. in l. si is, ad quem. ver. in gl. fi. & ibi Aret. ver. sed ꝗritur super isto casu. ff. de acq. hær. Bal. in repe. l. gd ergo. §. pœna grauior. ver. subsequenter reuoco in dubiũ. ff. de his, qui notan. infam. & in l. ꝓlatam. ver. tertiũ exemplũ est. C. de sent. & interlo. & ibi Sal. ver. item possunt dicere. Bald. in l. j. ver. & nota, ꝙ aliquid. C. de vin. li. berta. Aret. in c. qm̃ contra. ver. si vellet saluare. de probat. Afflict. decis. xxviij. nu. 5. & seq.

8 Ex prædictis infertur nõ valere sniam, qñ dictũ esset per iudicem in ea, cõdemno talem, quia per Titiũ & Seium testes est ꝓbatũ, si in veritate Titius, & Seius testes nõ probant. ita Inn. in cap. cùm Bertoldus. in gl. in verbo, cõcessimus. & ibi Ant. de But. ver. secundus casus. de re iud. Anto. de Butr. in c. ab excommunicato. versi. quandoque fertur sententia. de rescrip. & in c. quoniam cõtra. versi. si ex actis. & ibi Imol. versi. interdũ verò. & ibi Deci. nu. 37. de proba. Imol. in l. si is, ad quem. versi. ex ꝓdictis. & ibi Roma. nu. 16. & ibi Laf. ver. nota diligenter. ff. de acq. hær. Imol. in l. ex diuerso. §. si in iudicio. ver. & intellige. ff. sol. matr. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. ver. tu adde. ff. de verb. obli. Abb. in ca. inter cęteras. vers. si verò apparet. de re iudi. vbi dicit ꝙ istud dictum est vtius, & *communius Barba. in c. quoniam contra. nu. 50. & ibi Areti. ver. tu verò breuiter. de probat.

Con

Contrariũ, qꝛ imò sniã sic lata, qa per Titiũ & Seiũ est probatum, valeat, licet per Titiũ & Seiũ non sit probatũ: voluit Innoc. in c. qm̃ contra, in fi. versi. imò plus. & ibi Host. ver. vnde si iudex: & Ioan. And. versi. imò plus. & Abb. vers. Innoc. & Host. & Felin. ver. sextus casus. Paul. de Castr. in l. si is, ad quem. ver. in gl. fi. ff. de acqui. hered. Ant. de Butr. in c. in presentia. ver. qñque allegatur. de renunc. Bald. in l. ij. vers. quero qd si error. C. de re iud. & in l. ꝓlatam. vers. tertium exemplũ. C. de sent. & ibi Salyc. versic. itẽ pñt dicere. Aret. in l. si is, ad quem. versi. sed queritur super isto casu. ff. de acqui. hæred. Aret. in l. i. C. de errore calculi. vers. vltimò aduertas. vbi tenet qꝛ sniã referens se ad acta ꝓbatoria, nõ sit ipso iure nulla. Bal. in repet. l. gd ergo. in §. pœna grauior. versi. subsequenter reuoco in dubiũ. ff. de his qui nor. infam. Bald. in l. i. ver. & nota quòd aliquid. C. de vind. libertat. Afflict. decis. xxviij. nu. 5. & seq.

9 Alij cõcordando opiniones dicebant, ꝙ aut est lata sniã cõdẽnatoria, ga per Titiũ, & Seiũ testes est probatũ: & tunc si per illos testes nõ est ꝓbatum, illa sniã condemnatoria non valet & ita ꝓtest prima opi. Aut est lata sniã absolutoria, quia per Titiũ & Seium testes nõ est probatũ: si tñ fuerat per illos probatũ, tunc illa sniã posset valere, eo quia potuit iudex pronuncias testibus quanuis ꝓbantibus fidẽ non adhibere: ita dicebat Ant. de Butri. in c. qm̃ contra. versi. si ex actis productis. de probat. Imola in l. si is, ad quem. versi. ex prædictis, & ibi Roma. numero 16. & Areti. versi. & posita dicta cõmuni opinio. ff. de acqui. hæred. Aret. in l. j. in fi. ver. vltimò aduertas. & ibi versi limita nisi. & Iacobi. versic. aliqñ verò error. & ibi Riminald. ver. in glo. magna. C. de errore calculi. Areti. in consi. lxxv. versi. & quia hoc non est. Imola in l. Diuus. versi. vnũ tñ notandũ. ff. de re iud. Fely. in c. inter cæteras. versi. secunda declaratio. de re iud.

Sed istã distinctionẽ improbat Philipp. Franc. in capitulo, dilecto. versi. tu aduerte. de appella. & Felynus in c. qm̃ contra. ver. secundus casus. de probationib.

10 Alij verò distinguebant ꝙ prima opinio ꝓcederet qñ iudex in sniã dixisset, quia per Titiũ, & Seium testes non est probatũ, vt apparet ex actis. quo casu procedat prima opinio vt sententia non valeat.

Secus verò si in sniã diceretur, qa per Titium, & Seiũ testes est probatũ, & nõ diceretur, vt ex actis constat: quo casu ꝓcederet secunda opinio, vt sniã posset sustineri. ita distinguebat Abb. in c. qm̃ contra nu. 21. de probationib. & Alex. in l. ex diuerso. in §. si in iudicio. ver. potes opiniones concordare. ff. solu. matr. Fely. in c. inter ceteras. ver. obstat. ij. de re iudic. & Franc. in c. dilecto. ver. Panormitanus tamen. de appel.

Quam distinctionem improbat Aret. in consi. lxxv. versic. nec potest habere locum.

11 Primò amplia præcedentẽ limitationẽ principalem, ꝙ sniã habens expressam relationẽ ad actã, reddatur nulla, procedat, ẽt si in genere facta sit relatio ad acta, licèt nõ ad certam partẽ actorum. Aret. in l. si is, ad quẽ, versi. & aduerte diligenter. ff. de acqui. hered. Dec. in c. quoniam contra. nu. 37. vers. & maximè. de probationib.

Contrariũ, qꝛ requiratur specifica, & individualis relatio, voluit Aret. in consi. lv. vers. nec obstat quod dixit.

12 Secundò amplia primã limitationẽ, ẽt si sniã non se referat expressè ad acta, sed error cõstat in ea parte actorũ, ad quam de necessitate refertur sniã sine expressa relatione. Bar. in l. i. ver. aut est lata simpliciter. & ibi Iacob. ver. aliqñ verò error est. & ibi Deci. ver. tertia cõclusio. & Riminal. in ver. in gl. magna. vbi declarat. C. de errore calculi. Bal. in l. ii. ver. sed si in libello. C. de re iud. Angel. in l. i. §. itẽ si calculi. ff quæ sniæ sine appellatione rescind. Alex. consi. lxxxj. versi. plus dicit Bald. volum. ij. Abb. in capitulo, inter cæteras. vers. aut est lata sniã. & ibi Fely. declarat. vers. quarta declaratio. de re iud. vbi tripliciter restringit. Aret. ti. si Titi⁹. vers. in vno tñ casu. ff. de ver. obl. Fel. in c. qm̃ contra. vers. istũ casum limit. & ibi Dec. nu. 36. ver. & prædicta cõclu. & Paris. n. 111. versic. & circa materiam. de probatio. Gram. consil. ciuili. cxxxv.

13 Primò fiblimita hanc ampliationem, nisi sniã se referret ad actã per verba enunciatiua, vt ga diceret, Visis actis, vel visis testibus, vel visis ꝓbationibus: qa talis relatio nõ infirmaret sniam. Bal. in l. ii. ver. ꝛro quid si error. C. de re iudi. Aret. in l. si is ad quẽ. ff. de acquir. hæred. Dec. in l. j. vers. & ista conclusio ꝓcedit. C. de errore calculi. Ant. de Butr. in cõsi. xxvij. ver. ga opi. illæ. Arct. ꝑs. clvij. versi. ex secundo ẽt capite. & in c. qm̃ contra. versi. hoc autẽ videtur. & ibi Paris. nu. 110. versi. iij. limitatur. de probat. Laf. in l. præses. versi. adde etiam. ff. de re iud. Fely. in c. inter cæteras. versi. tertia declaratio. de re iudica.

Contrarium sentit Fel. in cap. quoniam cõtra. versi. tertius casus. de prob.

14 Secundò Principaliter limita in decreto euidenter in iusto, quod pro nullo habetur. gl. fi. circa fi. in l. ii. vers. & idẽ contingit. & ibi Bart. in versic. oppono del. Seiæ. & ibi Bart. in iij. oppoſi. & Saly. in iiij. oppoſi. Fulgo. vers. in eadẽ l. Seiæ. & ibi Paul. de Castr. vers. procedit. C. qñ prouoc. nõ est necesse. Imola, in l. si is, ad quẽ. versi. tu potes confugere. & ibi Rom. versi. quid aũt in decreto. ff. de acquir. hære. Ange. qui declarat in l. si. ver. hæc verò in sententiis. & ibi Alberi. ver. sed an idẽ. & ibi Laſ. ver. aduerte tñ ad nõ nulla. ff. de iust. & iur. Paris. consi. xlj. versi. & dicit Alberic. volu. iiij. & in cõsi. 100. nu. 36. vol. j. & in consi. xij. nu. 63. vol. ij. Claud. in l. iustè possidet. vers. cõtra quã. & vers. iij. adde. ff. de acq. posse. Curt. Iun. in consi. clxx. versi. ergo succedit. Alex. consi. clxix. ver. sed his non obstantibus. volu. iij. Rebuff. in concord. sub rubr. de concluſ. Lateranen. concil. vers. iij. quæritur. Alciat in iij. regula. in x. præsumpt. Ruin. qui declarat, in consi. xij. versic. non obstat prædictis. vol. iiij. & in consi. clvij. vers. non obstat. ij. volu. iiij. vbi etiam declarat. Alex. in l. iustè possidet. vbi pluribus modis limit. ff. de acquir posſ. Paul. de Castr. consi. ecj. in princ. vol. j. vbi declarat. Dec. consi. ccccliij. vers. & est regulare.

Contrarium in decreto probat text. in l. si pupillorum. §. quid ergo. ff. de reb. eorum.

15 Et idẽ est in interlocutoria sniã, quę ẽt dr̃ nulla. Ful. ti. ij. ver. in eadem, ibi l. Seię. & ibi Paul. de Castr. versi. itẽ procedit. C. qñ quoc. nõ est necesſ. Rom. in l. si is, ad quẽ. versi. itẽ hæc distinctio. ff. de acqui. hæred. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. nu. 275. ff. de re iud. Bal. in Lex stipulatione. versi. nota. in hac l. C. de senten.

Contrarium in sentẽtia interlocutoria tenuit Claud. in l. iustè possidet. versi. non enim puto. ff. de acquirenda posſe. Bal. in l. pe tendæ. in j. not. C. de tempo. in integ. reſt.

Tenendo primam opinionem, ꝙ decretum sit nullum ex falsa causa interpositum,

16 Primò amplia vt dicatur ẽt nullũ, si falsa causa nõ sit expreſsa in decreto. Alex. in consi. ccvj. vers. circa præfata. volu. vij. Rebuff. in cõcord. sub rub. de concluſ. Lateran. concil. versi. secunda ẽt procedit. vbi ẽt tribus aliis modis ampliat, & pluribus modis limitat. Afflict. decis. lj. ad quem breuitatis causa me remitto.

17 Secundò amplia, ẽt si decretũ sit interpositũ partim ex causa vera, partim ex causa falsa. Paris. in ꝑs. 100. n. 31. vol. j. Rebuff. in cõcord. sub rubrica. de concluſ. Lateran. concil. versi. iij. ostendit. vbi latè Alciat. de præsump. in iij. reg. in x. præsump. Alex. in l. iustè possidet. nu. 20. versi. vbi aũt decretum. & nu. 22. vers. istam tñ conclusionem. ff. de acquir. posſ. Ruin. ꝑsi. xij. versi. nec obstat prædictis. vbi limitat. vol. iiij. Tiraquel. tradit latissimè in regula, cessante causa. in xxij. limit. nu. 6. & seq.

18 Et idẽ est in inuestitura, qꝛ facta partim ex causa vera, & partim ex causa falsa, vitiatur. Fel. in consi. xxxiij. nu. 20.

19 Declara tñ hãc ampliationẽ, vt ꝓcedat qñ illæ causæ essent copulatiuæ, non aũt distributiuę: prout latè declarat Tir aquell. in dicta regula, cessante causa. in xxij. limitationẽ, nu. 12. & sequẽt.

De Appellationibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

An à sententia Principis appelletur.

1 LICET à sniã Principis nõ appelletur. l. j. ff. quis, & à quo. tñ qñ ꝓnunciat ad alterius relationẽ, appellatur. ita tenet Rom. in ꝑs. xxj. So. in cõsi. cxcv. ver. postremò posito. Dec. in c. intimasti. ver. tertius casus. & ibi Philipp. Franc. de appell. Paris Put. in tract. syndic. Ripa in c. j. de reſcri. Nicell. in concordia gl. vj. in xix casu. Abb. in j. disputa. incip. Episcopus. Apoſtil. ad Fel. ī rubric. de appel. apoſtil. ad Paridem de Puteo in tract. syndic. Gozad. in consilio cj. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. n. 52. ff. de re iud. Rui. consi. xxx, vol. iiij. Gram. decis. xxxv.

Contrarium, ꝙ à sniã nõ appelletur, sed tñ à relatione, cùm nec à rescripto principis appelletur: tenuit Abb. in ca. intimasti. ver. tertius actus. de appel. & ibi Imol. Ange. Aret. in l. i. §. i. in fi. ff. de appel. recip. Dom. in c. biduũ. §. si qdẽ. & ibi Cardi. Alex. q declarat cõiliũ Rom. ii. qõ. ix. & ꝙ non appelletur, sed sit exequẽda, & in hoc malè loquatur Rom. tenet decis. Neapol. cxj. in nouis.

Iacob. verò Butrig. distinguebat, aut pars habuit copiam relationis, & non potest appellare, aut non habuit, & tunc põt appellare. l. j. in fi. C. de relatio.

Tenen

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tenendo primam opinionē, quæ videtur magis *cōmunis,
4 Primò limita, vt princeps nō teneatur deferre tali appellationi, sed potest si vult. Rebuff. in l.quod iussit. in ij.not.nu. 54.ff. de re iud.
5 Secundò limita, vt per talē appellationē nō impediatur executio: ita Abb.in dicta cōsp.prima, incip. Episcopus.
6 Tertiò limita, quia appellatur à Principe malè informato, ad eundem melius informandū. Rebuff. in d.l.quod iussit. in ij.not. num. 53.ff. de re iudicata.
7 Et nota, quià supplicatio ꝑ sniam Principis, pariter nec restitutio in integrum impedit executionē. decis. Neap. liij. in nouis. Tiraq. de nobilit. c. xxviij. nu. 17.
8 Licet regulariter alias prohibita appellatione, nō intelligitur prohibita supplicatio, seu recursus: vt per Grammat. post alios, dec. xxxv. nume. 4.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Appellans redeundo ad iudicem à quo, dicitur renunciare suæ appellationi.

1 VTilis est in hac materia cōclusio, de qua habet in c. gratū. de offi. deleg. Quòd ille, q per sniam vnius iudicis est condemnatus, & ab eius sniā appellat, si postea ad eūdē iudicē rediit, dr appellationi suæ renunciasse. Idē ꝓbat tex. in c. solicitudinē. de app. Inno. in cap. quæstionem. de appel. & in c. qua fronte. eo. tit.
2 Primò amplia, vt cōclusio ꝓcedat ēt si qs compareat coram alio iudice, à quo nō est appellatū, si modò sit superior illius iudicis, à quo appellatū fuit. Abb. in c. solicitudinē. in vltimo no. & ibi Deci. in vj. not. de app. apostill. ad decis. Tholos. cxciij.
3 Secundò amplia, vt censeatur renunciatū appellationi, ēt si iudex nihil fecerit, sed pars tantùm appellans corā ipso comparuerit. Domi. in c. concertationi. versi. sed pone. de appel. in vj. & in c. ei, qui. §. nō cūm. ij. q. vj. Fel. in c. cùm sit Romana. verſ. iij. de app. & fuit opinio Inn. in c. quod ad cōsultationem. in glo. in verbo, recipiens. de re iud. & ibi Fel.
4 Tertiò amplia, vt hoc ꝓcedat nedū ī ipso principali, sed ēt in eius ꝓcuratore comparente corā iudice à quo. Bellame. decis. c. xxxvij. Fely. in c. quod ad cōsultationē. versi. adde ēt. de re iudic.
5 Primò limita hāc cōclusionē, qñ aliquis redit ad iudicē à quo appellauit ante appellationē interpositā: qa nō propterea renunciat appellationi interponendæ, Inno. in d. c. solicitudinē, ſuper glo. in verbo, renunciare. & in c. quod ad cōsultationē. in glo. in verbo recipiens. de re iudic. Fel. in c. cùm venissent. versi. in glo. ij. de testi. Hostien. in c. significauerunt. & ibi Imo. versi. aduerte. de testi. Abb. in dicto c. quod ad consultationē. nu. 15. & ibi Ant. de But. ver. oppono ꝙ p susceptionē, & ibi Fel. versi. ꝓpter difficultā tē huius tex. vbi dicit istā *cōem opin. Ro. in rubri. de arbit. Ant. de But. in c. gratū. ver. vltimò limita, & versi. ij. limitatio est. & ibi Fel. versi. nor. ibi text. de of. dele. Imol. in l. iiij. §. si qs cōdemnatus. ff. de re iud. Ioan. And. in c. fi. & ibi Domi. in §. j. in princip. de app. in vj. Domi. in c. si à iudice, versi. noto tñ incidenter. de appel. in vj. Socin. in consi. ccxx. & consi. ciiij. vol. iiij.

Contrarium tñ ꝙ non sit ista differentia, an appellatio sit interposita, vel interponenda: voluit Ange. in l. cùm ex causa. ff. de appel. Deci. in c. gratum. de ossi. deleg.
6 Amplia primā limitationē tanquā *cōem, vt procedat ēt si qs compareret corā iudice grauante, & ab eo recipiat terminū, vel aliud faciat corā eo nō ſponte, sed ab ipso iudice requisitus: vt dicit Abb. in d. c. solicitudinē. in fi. & ibi Franc. versi. aliqñ. & v. de app. Abb. in c. significauerunt. in fi. de testib. & in ca. quod ad consultationē. nu. 15. de re iudi. apostil. ad decis. Tholosa. cxciij. in princ. Ioann. And. in c. fi. & ibi Domi. in §. i. in princ. de appell. in vj. Fel. in c. gratum. versi. ij. intellige. de offi. deleg.

Contrariū sentit Deci. in d. c. gratū. versi. & hoc fatetur. vbi dicit, ꝙ nulla est differētia, vel ſponte recipiat terminū, vel recipiat iussus ab ipso iudice, ex quo poterat appellare.
7 Primò sublimita hanc primā limitationē, nisi rediens ad iudicē aliqd faciat in executione grauaminis ià illati, ga tunc nō pōt amplius appellare: ita sentit glo. j. in l. ad solutionē. C. de re iudi. Imola in c. significauerunt. versi. & aduerte. de testi. Bal. in d. l. ad ſolutionē. in princ. C. de re iudi. Fel. in d. c. solicitudinē. ver. aliqñ. & iiij. de appel. & in c. significauerunt de testib. & ibi Imol. versi. & aduerte. Sentit Inno. in d. ca. solicitudinē. ſuper glo. in verbo, renunciare. & ſequitur ibi Io. And. & ibi Abb. in fi. de appel. Abb. in c. quod ad consultationē. n. 15. de re iudi. & ibi Ant. de Butrio, versic. oppono, ꝙ per susceptionem. Milis in verbo, appellationi interponendæ. Felin. in d. cap. gratum. versicu. intellige primò, de officio delegat.
8 Prout in recipiente terminum ad ſoluendum iuxta formā sententiæ, ꝙ renunciasse cēseatur ſuæ appellationi: dicit Paul. de Cast. in l. ad ſolutionem. C. de re iudic. Cæpolla in consilio ciuili xxx. in fin. Barbat. in apostill. ad Baldum in d. l. ad ſolutionem. C. de re iudicata.
9 Et hoc intelligunt Doct. etiam si iussus à iudice talem terminū recipiat, prout videnē tenere Doc. ſuprà allegati, & in ſpecie Ant. de Bu. & Abb. in c. quod ad consultationē. & ibi Fel. ver. limita secundo. de re iud. Abb. in d. c. solicitudinem. de app. Milis in verbo, appellationi interponendæ. Rota in nou. decis. cclxxvij.

Contrarium tenuit Imol. in d. c. quod ad cōsultationem. versi. item vī velle. Aret. in c. significauerunt. ver. retenta tñ. de testi. Io. And. in c. fi. & ibi Dom. in §. j. in prin. de app. in vj. Fel. in d. c. gratū. verſ. ij. intellige. de offi. deleg. Fel. in c. significauerunt. de testib. Io. Fab. in d. l. ad ſolutionem. C. de re iud. quem refert & ſequit Guid. Papæ, in ſing. dcccxiij. Barbat. in apostil. ad Bal. in d. l. ad ſolutionē. Soc. in consil. ciij. vol. iij. & consil. ccxx. eod. vol.

Contra hanc primam ſublimitationem tenuit Anto. de But. in d. c. gratum. ver. vltimò limita, & ver. ij. limitatio est. de offi. deleg. qui loquitur in termino dato ad ſatisfacien. & idem tenet Imo. in l. iiij. §. si quis condemnatus. ff. de re iudic.
10 Secundò ſublimita, qñ ipsemet condemnatus petit terminū ſponte super alio articulo ab ipso iudice: vt voluit Abb. in c. solicitudinem. in fi. & ibi Fran. versicu. aliquando, & vj. de appel. Rot. in nou. decis. cclxxxvij. ver. sed quid iuris. Imol. in c. quod ad consultationem. ver. sed aduerte. & ibi Fel. verſ. limita primo. de re iudic. Soc. in consi. ccxx. & consil. ciiij. volu. iiij.
11 Tertiò ſublimita, qñ pars grauata, vltrò, nō iussa à iudice, nec termino petito, producit testes, vel instrumenta in causa corā eo dem iudice, quia censetur renunciare etiam appellationi interponendæ: ita Inn. in d. c. solicitudinem. de appellatio. & ibi Phil. Fran. ver. aliquando, & ſeptimò. Io. Andr. in c. fin. de appell. lib. vj.
12 Sublimita has duas ſublimitationes, nisi pars grauata litigaret coram iudice, quia propter metum non putabat sibi expedire appellare, si tū protestata fuisset. de hoc Inn. in c. si iust⁹ metus. de appel. Fel. in ca gratum. ver. xj. limita. de offic. deleg.
13 Secūdò principaliter limita, qñ litigaret coram primo iudice propter metu, coram quo ex preiudisset causam grauaminis, quia propterea censetur appellasse, & comparendo non diceretur renunciare appellationi prędictæ. Inn. in c. si iustus metus. de appel. Fel. in d. c. gratum. in xj. limit. de offic. deleg.
14 Tertiò limita, quando pars grauata compareret corā iudice grauāte, ꝑ reuocatione grauaminis. Rota in nou. decis. cclxxxvij. in fi. ibi, credere. ꝙ si actus. gl. in c. si à iudice. in glo. in verbo, teneris. de appel. lib. vj. Abb. in ca. gratū. ver. hoc limita. de of. delegat. Abb. in c. quod ad cōsultationem. ver. dūs Anto. de re iud. & in c. cùm venissent. ver. vel ſolue vltra oēs. de eo, qui mit. in poſ. causa rei seruandæ. Phil. Fran. in c. cùm teneamur. de app. in vltimo no. & in c. si à iudice. ver. tu aduerte. de appell. in vj. & ī c. solicitudinē. in iiij. limit. de appel. Imol. in d. c. gratum. in prin. ver. item nota ex secunda parte. & ibi Ant. de Butr. in iiij. not. & in ij. opposi. Roma. sing. dccxcj. apostil. ad decis. Tholos. cxciij. in vj. & vij. limit. Fel. in c. cùm venissent. ver. idem si actus tenderet. de resti. ſpol. Hippo. in l. vnius. §. custodiæ. ver. & quod dicta ꝓtestatio. ff. de quæstio. Soc. in regu. xxv. in vltim. fallen. Soci. in consi. xxj. vol. iiij. vbi dicit *cōmunem opinionem, Berous q. cxxxj.

Contrarium voluit Dec. in d. capi. solicitudinem. in sexto not. de appella.
15 Sed Domi. ī c. si à iudice. ver. in fi. gl. de app. in vj. ex mēte Pau. de Eleaz. & Io. de Ligna. distinguit, q aut comparuit grauatus corā iudice grauante per modū simplicis informationis: & tūc non censetur renūciare appellationi, Aut verò iudiciāliter cōparet, & censeatur renunciasse. istā distinct. ſequitur Fel. in d. c. gratū. versi. ij. limit. & ſequitur Dec. in d. cap. gratum. in ij. limit. declarando, vt non censeatur renunciare appellationi, quando instat, vt cognoscatur de grauamine ad effectum illud reuocandi. & idem Dec. in ca. cùm teneamur. in iij. not. de appel. quæ distinctio fuit de mente Rotæ, in d. decis. cclxxxvij. ibi, niti peteret à iudice, qui pronūciaret super executione.
16 Amplia, & idem esse in quolibet actu non contrario appellationi. Fel. in consil. xiij.
17 Quartò limita, si iudex à quo detulerit appellationi, quia etiā quòd grauatus compareret coram eo, tamen non renunciat appellationi. Rota in nou. decis. cclxiij. Roma. in consi. cccecj. Frāc. in cap. si à iudice. verſiculo, & adde primò. de appell. in vj. apostill. ad decis. Tholos. cxliij. in decima limita. Soc. in consil. xxj. in prin. volum. iiij.

Con

Contrarium Fran. in c. ſollicitudinem. in iij. limit. de appel. Fel. in c. gratum. in v. limita. & ibi Alex. in v. limit. Franc. in c. cùm appellationib. §. si verò. ver. tu aduerte qa Rota. de appel. in sexto. & istā partē sensit Soc. in consi. xxj. ver. cōfirmo hoc. vol. iiij. & sentit Ioan. Monach. in c. cum appellationibus. nu. 6. de appel. lib. vj. & ibi Io. Andr. nu. 6. ibi & quod aduersario inuito.

Veritas istius limitationis pendet ab eo, an de consensu partium iudex, qui detulit appellationi, possit in causa procedere: de quo vide Rot. in nou. dec. lxx. Prob. in addit. ad Io. Monach. in c. cùm appellationibus. de appel. in vj. latè Rebuff. in l. quod iussit. in j. not. nu. 82. & ſequent. ff. de re iudic.
18 Tenendo primam opinionem, Limita illam ꝓcedere in delegato, sec⁹ verò in ordinario: ita Ro. in d. dec. ccclxiij. in fi. ita Soc. cōſ. xxj. in prin. vol. iiij. & apostil. ad decis. Tholos. cxiij. in x. fall.

Contrarium Deci. in c. cùm ceſſante. nu. 13. de appel. & ibi Philip. Franc. in vj. limit. versi. amplius per prædicta infertur.
19 Quintò limita principaliter, qñ comparitio facta corā iudice à quo, non fuit acceptata, quia tunc nō cēsetur appellationi renunciasse. Ant. de Butr. in c. gratum. in iij. not. & in fina. verbis. de offic. deleg. & fuit optima gl. in c. cùm venissent. in verbo, obtinuit. de eo, qui mittit. in poſ. causſ. rei seruā. Rom. ꝓſ. dccxcij. Abb. in d. c. cùm venissent. nu. 8. Fel. in c. gratum. in iij. limit. & ibi Dec. in iij. limi. qui ſublimitat. de offi. deleg. Philip. Franc. in c. ſollicitudinem. de appel. Fel. in c. capitulum. versic. confirmatur ista sexta. de resc. Fel. idem in c. cùm venissent. in ver. in gl. ij. in prin. de testi. apostil. ad decis. Tholosa. cxciij. in xiiij. fallent. Soci. in regul. xxv. in j. fallen. Bal. in d. cap. cùm venissent. nu. 7. & 8. de eo, qui mittit. in poſſ. causa rei seruand. Io. Crott. in cap. j. in ij. not. de constitut. lib. vj. Milis. in verbo, appellationi renunciare. Barb. in apostil. ad Bal. in l. ad ſolutionem. C. de re iudic.

Contrarium Gomes, in cap. j. versicu. sed aduertendum. de cōſtitut. libr. vj.
20 Sextò limita, quando adiretur iudex non tāquam iudex, sed tanquā bonus vir, quia fortè cōdemnatus quærit cōpositionem cum victore. Feli. in d. c. gratum. in ix. limit. Soc. in regu. xxv. in ij. fall. apostil. ad deci. Tholos. cxciij. in iiij. fallen. Ant. de But. in cap. cū venissent. versi. vel secundo hic addidit. & ibi Abb. nu. 9. de eo, qui mitt. in poſſ. causa rei ser. & ibi Io. Andr. versi. in gloſſ. iij.
21 Septimò limita, qñ iudex à quo aditur, vt causam instructam ad iudices suos remittat. Ant. de Butr. in c. cùm venissent. verſ. vel quintò si aditur. de eo, qui mitt. in poſſ. causa rei seruā. & ibi Abb. nu. 9. versi. alij dicunt istum habuisse. de eo, qui mitt. in poſſ. causa rei seruan. Felin. in d. cap. gratum. in viij. limit. Io. And. in d. c. cùm venissent. versi. alij dicūt. & ibi Bal. nu. 8. de eo, q mitt. in poſſ. causa rei seruan. Soc. in reg. xxv. in iiij. fall. apostill. ad deci. Tholos. cxcv. in viij. fall. Milis in verbo, appellationi renunciare.
23 Nonò limita si actus factus corā Iudice à quo, ſonat in agere, secus vero si ſonat in pati, quia tunc non censetur renunciatū appellationi. Ant. de Butr. in c. cùm venissent. versi. & adde sextū. de eo, qui mitt. in poſ. causa rei seruand. Rom. in sing. dccxcij. Anto. de But. in c. gratū. in iiij. not. versi. nota limitationē primā. de offi. deleg. Fel. in d. c. gratum. ver. vltra Abbatem hic. & ibi Dec. in iiij. limita. licet dicat Inn. ꝙ ad probandam limitationem allegat tex. in c. olim. de resti. ſpol. qui nō videtur probare hanc limitationē. Feli. in d. c. cùm venissent. versi. idem si obediret. Domi. in capitulo, si à iudice. versi. non obstat ratio. de appel. in sexto. Franc. in capitulo, ſollicitudinē. in j. limit. apostil. ad deci. Tholos. cxciij. in xj. limit. Milis, in verbo, appellationi renunciare. Socin. in ꝓſ. ccxx. & ꝓſ. ciiij. vol. iiij. Alberic. de Rosat. in l. ad ſolutionem. C. de re iudi. Barba. in d. apostil. ad Bal. in d. l. ad ſolutionem. C. de re iudicata.
24 Decimò limita, qñ comparens coram iudice grauante cōpareret cū protestatione, ꝙ propterea non intendit renunciare appellationi. ita probat tex. in d. capitulo, ſollicitudinē. in fi. & ibi gl. fin. Inno. in c. quæstioni. de appel. & in c. qua fronte. eod. tit. Hoſt. in c. significauerunt. ver. quid si iudex. de testib. & ibi Io. And. ver. quæro hic Hoſt. Philip. Franc. in c. ſollicitudinem. versi. & subdit. Hippol. in l. vnius. §. custodiæ. ver. facit quod in simili. ff. de quæst. apostil. ad decis. Tholos. cxciij. Cyn. in l. ad ſolutionē. C. de re iud.
25 Quod ſublimita nisi iudex, vel pars contradicerent protestationi præfatæ. Guido Papæ, q. cclxiij.
26 Vndecimò limita, quando compareret coram iudice excōmunicante, & ab eo peteret absolutionem: vt dicit apostil. ad decis. Tholos. cxciij. in ſecunda fallent.

Contrarium Innoc. in capitulo, quæstioni. & in capitulo, qua ratione. de appel.
27 Pro concordia recurrendū est ad distinctionem Abb. in cap. quæstioni. nu 5. & 6. de appell. nam aut appellans comparet corā iudice: vt reuocet grauamen excōicationis, vt possit pēdente appellatione comparere, & tūc non censet renūciare appellationi: aut cōparet ad effectū, vt videatur de iustitia, vel iniustitia cāæ, & tūc cēset renūciare appellationi. & ista distin. Abb. est approbata.
28 Duodecimò limita, quia rediens ad iudicem ad quē, & ꝓpter iudicem iura corā eo, vt idem iudex ab executione abstineat, nō ꝓpterea vī appellationi renūciare, Rot. in nou. deci. cccclxxv. Phil. Franc. in c. cùm teneamur, in fi. versi. & nota bene. de appell. & in d. c. ſollicitudinē. verſ. sed aduerte. vbi limitat ex mente Dominō rū. in d. dec. ccccl xxv. in fi. apostil. ad deci. Thol. cxciij. in xij. limit.
29 Decimotertiò limita, nā si cōpareat quis corā iudice à quo, pro reuocatione actorum, non per hoc videtur appellationi renunciare. Abb. in c. cùm teneamur. in ij. no. de appel. & ibi Dec. in iij. not. qui ſublimitat.
30 Decimoquartò limita, quando quis compareret coram iudice à quo, ab eo petendo, vt prouideat ne ipse appellans turbetur in ſua possessione. Paris. consi. liiij. nu. 21. vol. iiij.
31 Decimoquintò limita, quando iudex à quo adiretur extraiudiciāliter, & non in forma iudicij. Domi. in c. si à iudice. de app. in vj. & ibi Franc. Abb. in ca. cùm venissent. nu 9. de eo, qui mit. in poſſ. causa rei seru. Deci. in ca. cum teneamur. in iij. not. de appell. apostil. ad decis. Tholos. cxciij. in iiij. fallen. Milis in verbo, appellationi renunciare.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Condemnatus petens terminum, dicitur appellationi renunciasse.

1 DIximus ad præcedētem regulam ſubnectitur alia, de qua in l. ad ſolutionē. C. de re iudi. vbi habetur, ꝙ qui est cōdemnatus à iudice, si petit terminū ad ſoluendū illud, de quo in sniā est condemnatus, censet sniæ acquieuisse, & appellationi renūciasse. Bart. ꝓſ. cxlix. Rom. consil. ix.
2 Primò amplia nedum qñ ipse principalis petit terminum ad ſoluendū, sed etiam si procurator terminū ad ſoluendū peteret. Fel. in ca. quod ad consultationem. versi. adde etiam. de re iudic. refert & ſequitur Hipp. in sing. clxxxvij.
3 Secundò amplia siue fuerit appellatū, siue non, vt ponit gl. i. in d. l. ad ſolutionem. & Paul. de Cast. ibi. Cępol. in cons. ciuil. xxx. & istam dicit *cōem Alex. in apostill. ad Bart. in d. l. ad ſolutionē. C. de re iud. quam tenet in prin. & in fi. d. apostil. Gram. decis. ciij.
4 Contrarium, ꝙ censeatur tñ renunciatū appellationi interpositæ, non autem appellationi interponēdæ, qñ quis acceptat terminum sibi datum à iudice, voluit Soc. ꝓſ. ccxx. & consil. ciiij. vol. iiij. Imo. in l. iiij. §. si quis condemnatus. ff. de re iudi. Barb. in apost. ad Bal. in d. l. ad ſolutionem. C. de re iud.
5 Tertiò amplia, vt nedum istud procedat in petitione termini ad ſoluendum, sed etiam in offerente se ſoluturum: vt voluit Gozad. consi. xcviij. nu. 19. ex mente Corn. consi. cclix. vol. j.
6 Secus verò in offerente cautionem de stando iuri. vt per Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. ad ſolutionem.
7 Quartò amplia idem esse in eo, qui ſponte ſoluit. Gram. decis. ciij. nu. 41.
8 Primò limita, qñ actus factus corā iudice à quo, qui videt approbatiuus sententiæ latæ, ſonat in agere, sec⁹ verò si ſonat in pati. Soc. consil. ccxx. & consi. ciiij. volu. iiij. Fel. in capitulo, quod ad cōsultationem. verſiculo, datur alia limitatio. de re iudi. Alber. de Rosate in d. l. ad ſolutionem. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. ad ſolutionem. Barba. in apostil. ad Bal. in d. l. ad ſolutionem. C. de re iud. Paul. de Castr. in d. l. ad ſolutionem. & de hoc dictum est ſuprà in præcedenti conclus. in ix. limit.
9 Secundò limita quando condemnatus peteret terminū ſpōte à iudice grauante, secus verò si terminum non petitum, sed à iudice datum ſimpliciter acceptat. Soci. in d. consil. ciiij. in fin. volu. iiij. & consil. ccxx. Fel. in capitulo, ſignificauerunt. de testib. Ioannes Faber in d. l. ad ſolutionem. Guido Papæ ſingul. dcccxiij.

Contrarium Philippus Franc. in capitulo, ſollicitudinem. de appellat.

De quo articulo vide in prima ſublimitatione primæ limitationis in concluſ. præced.
10 Tertiò limita, nisi condemnatus ſoluisset compulsus à iudice, quia non propterea dicitur renunciare appellationi, aut acquiescere ſententiæ: ita Guido Papæ in singula. ſuo dcccxiij. ex mente Ioannis Fabri in d. l. ad ſolutionem. C. de re iudic.

11 Imò

Universidad de Deusto
Biblioteca

11 Imò idem esset si soluisset sponte, & sine vlla protestatione, stante statuto quòd contra sententiam nulla possit admitti exceptio, sed quis soluere teneatur, vt dicit Imo. in consi. cxlv.
12 Quartò limita, qñ recipit terminum ex certa scientia, secus verò qñ per errorem: vt p Bald. & Sal. in d.l.ad solutionem. Fel. in c. quod ad consultationem. versic. limita etiam. de re iudi. Alex. in apostill. ad Bar. in d.l.ad solutionem. C. de re iudicata.
13 Quintò limita, nisi petens dilationem illam petat cum protestatione, quòd non intendit renunciare appellationi, vt ponit Cyn. in d.l.ad solutionem. C. de re iudicata.
14 Sextò limita quando nulla alia coniectura cadere potest, nisi quod videatur sententiam approbasse. ita Imo. in consi. cxlv.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Appellari an possit à decreto de exequendo.

1 Licet ab executione nõ appelletur. l. ab executione. C. quorũ appella. & l. ab executore. ff. de appellationib⁹.
Tñ maxima est varietas inter Doct. an appelletur à sñia de exequendo, prout appellari posse tenet gl. i. in d. l. ab executione. C. quorũ app. & ibi Bar. in j. oppos. & Ang. ver. sed si non pronunciasset. & ibi Sal. ver. oppono ȝ primum. vbi dicit Doct. ita cõiter tenere. & ibi Io. Fab. in primis verbis. idem voluit gl. j. in l. ab executore. ff. appel. Spe. in tit. de appel. §. in quibus. ver. & scias. Bar. in l. si cum exceptione. §. hæc aũt actio. in fin. ver. itẽ quæro an ab vtroque. ff. de eo, quod met. causa. Bald. in addit. ij. ad Spe. in ti. de appel. ver. aliud est. Abb. in c. quod ad ȝsultationem. ver. concludo ergo. de re iud. Alex. consi. xcvij. vol. vj. & cõs. cxiij. ver. accedit quia. vol. v. Soc. in consi. ccc. vers. nã licet. Corn. consi. xxxviij. ver. præterea etiam. vol. iiij. & cõsi. clxxxiiij. ver. nec obstat. eo. vol. & consi. ccxxj. ver. licèt multi. Soc. in regula xxvj. in v. limit. Io. de Anan. in consi. xxvj. in primis verbis.
Contrariũ sentit gl. in l. si cum exceptione in §. hæc aũt. in gl. in verbo, datam. ver. sed tñ dic. ff. de eo, quod met. caus. Alber. Il. ab executione. C. quorũ appel. ī princ. ver. itẽ tenet hic. & Odof. ver. si iudex pronunciat. ver. queritur circa. l. istam. Bal. in l. ab executione. C. quorũ appel. ver. tñ modo quæro nunquid. & ibi Pau. de Cast. in princ. ver. & aduertendum. Fulg. in gl. j. Io. Andr. in addit. ad Spec. in tit. de appella. §. in quibus. vers. & scias. Alex. consi. clxxxj. vers. fortius dico. vol. vj. Ant. de But. in c. quod ad cõsultationẽ. ver. aduerte tñ. de re iud. istam tenet & dicit *cõem Alex. in consi. xcv. ver. quid autem. vol. ij. Spec. in tit. de execut. sent. §. breuiter. ver. sed fm eum. Bar. in l. ab executore. in j. nót. ff. de appell. & ibi Ang. ver. in gl. j. & ibi etiam Ang. Are. & Imo. ver. in gl. j. Fel. qui dicit istam *cõem opinionem in d. c. quod ad consultationẽ. ver. à pronunciatione. de re iud. dec. Neapo. j. in nou. nu. 17. Dec. qui dicit istam cõem opinionem, in c. nouit. in iiij. not. de appella. Grat. qui idem dicit, in consi. cix. vol. ij. Rui. consi. lxviij. vol. v. qui dicit communem.
2 Et maximè qñ nihil noui inducitur in grauamine, prout dicit Rui. in d. consi. lxxviij. volu. v. & quia hæc vltima opinio videtur magis *communis, ideo tenenda est.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Appellatus, an appellans debeat probare, vel acta producere in causa appellationis.

DVbitant Doctores an acta prioris instantiæ exhibere teneatur appellans, vel appellatus in cã appellationis: qui articulus dependet ab alio, An in causa appellationis debeat probare appellatus, vel appellans. in quo articulo distinguendi sunt plures casus,
1 Aliquando eñ quæritur, Quis probet appellationẽ legitimè interpositam, videlicet infra decẽ dies, apostolos petitos cõgruo loco, & tpe: & in hoc *cõiter concluditur, q hæc probatio spectat ad appellantem. Bar. in l. hi, qui ad ciuilia. C. de appella. & in l. j. ff. si tuto. vel curat. appella. & in auth. de his, q ingre. Spe. in tit. de appel. in §. de officio, in fin. Io. And. in c. Romana. in verbo, ȝsiterit. de appella. in vj. & ibi Domin. in §. si vero. ver. quæro quare, & ibi Philip. Franc. ver. imò ẽt. Bal. Sal. in d. l. hi qui ad ciuilia. versi. si aũt q̃rit de solennitate. Cyn. in l. p hanc. nu. 5. C. de tẽpor. appell. Abb. in c. in presentia. de renunc. Prepos. in c. vt debitus. de appel. Io. Fab. in d. l. hi, q ad ciuilia. & ibi Cy. in iiij. opposi. Dec. Tholos. & ibi apostill. dec. cccxlj. & ista fuit opin. Archid. ĩ c. Romana. sup verbo, ꝓponet. de appel. in vj. Pract. Pap. in ti. de for. appel. à diffi-
ni. in gl. in verbo, & in quantum. ver. proinde quæritur.
2 Et facit quod dicit Rota in nou. dec. cccxvj. vbi videtur probari, quòd non præsumitur appellatio interposita infra decem dies à die notitiæ, nisi probetur.
3 Et idem dicendũ est, quo ad hoc, vt verificet, sñiam sic latam esse, quia talis ꝓbatio faciẽda est per ipsum appellantẽ. Abb. in d. c. in pñtia, nu. 15. de renunc. Præpos. in d. c. vt debitus. de appell.
4 Et similiter, qui dicit sñiam nullam, ipse tenetur ad productionem actorũ, ex quib. poterit docere de illius nullitate: & hoc, qñ infra debitũ tps reclamauerit, quia si post tps fuerit reclamatũ, ex quo actus iudicis vt iam approbatus, tenetur appellatus per exhibitionem actorum ostendere validitatem suæ sententiæ: Ita Aim. de antiquit. temp. in ij. part. nu. 13.
5 Limita, qñ appellans aliũde habere non posset sñiam, & acta, & illa peteret ab appellato, nã tunc cõpellitur appellatus illa exhibere. Spe. in tit. de instrum. edit. §. nũc dicamus. ver. sed pone peto coram iudice. q̃ si aut neget sñiam latam, aut illã latã affirmet, sed neger se habere, aut asserit illam habere, & exhibere nolit, iudex decernere poterit super tali sñia nullum fieri posse fundamẽtum, nec appellatũ ex ea aliquo modo iuuari: vt voluit Inn. in c. G. ppetuus. de fide instrum. cuius dictũ in omnibus tribus casibus ꝑcedentibus Doctores admittunt. nã in primo casu, qñ appellatus negat sñiam latã, omnes ferè admittunt illam cõclusionem, q̃ põt iudex decernere appellatum non posse iuuari sñia prædicta, vt dicit Inn. in d. c. G. perpetu⁹. de fide instrum. & ibi Bal. in fin. & Ant. de But. Abb. ver. & non stando in verbis, & Imo. ver. in gl. ī fin. & ibi Fel. Lap. alleg. x. in fin. Io. And. in d. c. Romana. in verbo cõstiterit. de appel. lib. vj. & ibi Domi. in §. hi verò, ver. q̃ro quare. & ibi Philip. Fran. ver. imò ẽt. Pet. de Anc. in c. j. in ix. no. de appel. in vj. Card. in c. constitutionẽ. §. insuper. in vij. q. de electio. Bal. in l. ij. ver. iuxta hoc quæro. C. vt lite penden. Are. in l. ij. ver. in gl. j. C. de eden. Bal. in rep. l. secundæ. ver. itẽ potest quis ꝑdere. ff. de iureiuran. & in Margarita sua, in verbo, appellatus, q̃ obtinuit sñiam. Ang. consi. cxciij. Dec. in c. j. ver. primus est. de probat. Ang. Aret. in l. j. in princ. ff. quæ sent. sine appell. rescind. Practic. Pap. in tit. de for. appel. à diffin. in gl. in verbo, & in quantũ. in §. apostill, ad dec. Tholos. cccxli. Franc. in c. ex rõne. ver. iij. quærit. de appel. vbi saluat istam opinio. ab obiectione aliquorum, qui tenent cõtrariũ.
6 Alius, & secundus casus, in quo procedit cõclusio Inn. est, qñ appellatus fatetur sñiam latam, & penes se habere. sed illã exhibere non vult: & isto casu omnes sequuntur conclusio. Inno. q̃ põt iudex decernere, q̃ appellatio à dicta sñia ꝑficere nõ possit. Bar. in l. j. §. edenda. ff. de eden. & in l. ij. C. de eden. in l. si appel. in fin. C. de appell. Dec. in c. j. ver. iij. & vltimus. de probat. Imo. in c. G. perpetuus. I ver. in gl. fi. de fide instrum. Rimin. in l. ij. C. de edend. Pe. de Anch. in c. i. in ix. not. de appel. in vj. Sal. in d. l. j. in princip. C. de eden. & ibi Alex. ver. in gl. j. Franc. in d. c. ex ratione. ver. iij. in contrarium. de appellat.
Cõtrariũ Fulgos. in d. l. ij. & clarius, & exp̃ssius Pau. de Cast. ibi.
7 Primò Amplia idẽ esse si rñdere nollet ipse appellatus, an illã habeat, vel non habeat. Ant. de But. in c. G. ppetu⁹. de fide ĩstrum.
8 Et propterea Pract. Pap. in titu. de for. appellat. à diffin. in §. inquantum. in fi. dicit, quòd in præiudicium suum appellatus non respondens, habetur pro confesso.
9 Secũdò Amplia idẽ esse si appellatus non cõpareat, q̃ a in eius contumaciã procedi põt ad sñiam in fauorem appellantis, etiã q̃ aliãs non constet nec de sñia, nec de appellatione. Compostell. in c. super literas. de rescript. Arch. in c. Roma. de appel. in vj. ver. sed pone. quod refert, & sequitur Fed. de Sen. in cõs. ccij. Ant. de But. in c. G. perpetuus. de fide instrum. Are. in l. ij. C. de eden.
10 Sed istud dictum vr ȝ cõem conclusio. de qua videbimus in secunda conclus. principali, vbi habetur, q̃ altero absente in cã appellationis, ille probat, qui instat pro causæ expeditione. Verum saluari potest vt illud procedat, quando potest haberi processus primæ instantiæ. Conclusio verò Compost. & Arc. & aliorum intelligatur, quando haberi non potest.
11 Contra istã conclusio. Compostell. Fed. & Arc. in c. G. perpetuus. in fin. facit, quia si non est appellatum, vel si per talẽ appellationẽ, quę non deuoluit, ẽt q̃ appellatus sit contumax, tunc quia iudex appellationis non est iudex, & propterea in causa procede re non posset, nisi prius declarasset iudicẽ competentem, & ita ẽt dicit Philipus Franc. in c. Romana. §. si verò. de appellat. in vj. ver. & per præfata. & istud videtur tenere Purpur. in l. ij. versic. ad tertium quod magis. C. de eden.
12 Qui intelligit hoc dictum, qñ saltem de appellatione & eius tenore constat per testes, & dicit q̃ aliter non põt procedere dictũ Inn. in d. c. G. perpetuus. quod iudex appell. possit mandare, q̃ sententia, & processus primæ instantię non possint proficere appellato. & idem voluit Fel. in c. G. perpetuus. de fide instrumen. & ista intelligentia videtur approbata.

Contra

Contra istam conclusionem Compost. Fede. & aliorum videtur tenere Purpura. in d. l. ij. nu. 47. C. de edend.
13 Tertius casus magis dubitabilis est, quãdo appellatus negat penes se habere sententiã primò latã, ī quo casu Bar. in d. l. ij. C. de edend. etiã isto casu ꝓcedere dictum Innoc. in d. c. G. ppetuus. & vltra illud dictũ Bart. cõnet Bald. in l. hi, qui ad ciuilia. versi. quærit Innoc. Dec. in cap. j. versic. & istud vulgare dictum. de fide instru. Purpu. in l. ij. nu. 53. vbi dicit *cõmunẽ. C. de edend. & Riminald. ibi, versi. glossi. j. qui dicit *magis communem.
Amplia & limita hanc cõclusionem pluribus modis. vt per Fel. in d. c. G. perpetuus. de fide instr. & per Purpura. in d. l. ij. nu. 53. & seq. & ibi per Riminal. C. de edend. ad quos me remitto.
24 Secunda est conclusio principalis, q̃ acta sententiã vel appellationẽ iustificãtia ille tenetur, ꝓducere, vel aliàs probare in causa appellationis, qui, ꝓ sententia instat, quãdo vnus prosequitur causam, alter verò abest à iudicio tãquã cõtumax. Ita Bar. in d. l. hi q ad ciuilia. C. de appel. & in l. j. ff. si tutor, vel cura. & in auth. de his, q ingred. ad appell. Cyn. in l. p hãc. in v. q. C. de temp. appell. licèt nõ expresse. Bal. ī d. l. hi, q ad ciuilia. vers. modo hic q̃ritur. Abb. in c. in pñtia. ver. aut dubitatur de iniustitia, de renũc. Decis. Thol. cccxli. Felin. in c. cùm inter. versi. fuit etiam dictum Bar. de excep. Idem Bald. in apostill. ad Spec. in tit. de appel. versi. quæritur quis debeat probare, & istam dicit *communem Præpos. in c. vt debitus. de appell. Cyn. in l. j. C. si aduers. credit.
Contrarium Areti. in c. intelleximus. de iudic. versi. vnde dixit Bart. Præpos. ex mẽte Mathes. in c. vt debitus. ver. de hoc videtur absurdum. de appel. apostil. ad decis. Tholo. cccxli.
15 Pro distinctione dixit Aret. in c. quoniam ȝ. versic. pro intellectu, & declaratione. de ꝓbat. vt ista vltima opin. procedat in ꝓbationibus faciendis de nouo respiciẽtibus principale negotiũ, quas nõ tenetur facere appellans, vel appellatus, ꝑsequens causam altero absente per contumaciam, sed acta prioris iudicis bene tenetur reproducere. & ita procedit prima opinio.
16 Tenendo primam opinionẽ intellige, q̃ probat appellãs appellato nõ, ꝑsequente, quando nõ posset obtinere actor confirmationẽ primæ, nisi facta pleniori ꝓbatione, secùs si nõ esset necessaria alia, ꝓbatio, vt puta quãdo reus fuit cõdẽnatus, actore nõ ꝓbante, & reus appellauit, vel si reus absolutus fuit, actore suã intentionem plenè probante, & actor appellauit. nã nõ tenetur tũc plus probare, quàm primò probasset. Præpos. in c. vt debitus. ver. sed si appellans. de appell.
17 Secundò limita, nisi præsumptio sit pro illo, q̃ instat ꝓsententia, quo casu nõ ꝓbat habens pro se præsumptionem. Bald. in addit. ad Speculatorẽ, in titu. de appell. ver. quæritur quis debeat probare. Præpos. in c. vt debitus. ver. & est, quod voluit. Bald. in d. l. hi, qui ad ciuilia. versi. oppono. de appell.
18 Tertia est cõclusio, quãdo vterq; ꝓsequitur, & tũc duo sunt distinguendi casus, primus est, quò ad ꝓbationes de nouo faciẽdas super nouis vel antiquis articulis: & dicẽdũ est, q̃ ille etiã probat, qui ꝓbat in prima instãtia. Ita Bar. in l. hi, qui ad ciuilia. C. de appel. & in l. j. ff. si tut. vel cur. app. & in authen. de his, qui ingred. Bald. in d. l. hi, qui. ver. oppono dicitur hic. Spec. in tit. de sent. §. fi. in fin. ver. sed nunquid appellãs. Cyn. in l. p hanc. in v. q. C. de tẽp. app. Ioan. Fab. in d. l. hi, qui ad ciuilia. Abb. in c. in præsentia. ver. si agitur de probatione. de renũc. decisio Tholos. cccxlj. & ibi apostil. Cy. in d. l. hi, qui ad ciuilia. C. de appellat.
19 Secundus casus est, quò ad acta prioris instãti⁹, & dicẽdũ est quòd appellãs, qui dicit sententiã iniustam, vel nullam ex eisdẽ actis, quia in illis nõ continetur solẽnitas, vel causa, ꝓpter quã debuerit condẽnari, vel absolui, debet probare reproducendo acta prioris instantiæ. Bart. in d. l. hi, qui ad ciuilia. & in d. l. j. ff. si tut. vel curat. & in auth. de his, qui ingred. decis. Tholos. cccxlj.
20 Contrarium q̃ imò isto casu sufficiat appellãti reproducere sententiã, & acta, ꝑ eo faciẽtia, & cũ illis sentẽtiam obtinere, voluit Præpos. in d. c. vt debitus. vers. sed istam opi. sequitur, & refert apostill. ad dec. Tol. cccxlj. q plus subdit, q̃ ita vidit semp seruari.
21 Primò limita in appellatione ab interloquutoria, in qua semper ꝓbat appellãs, & idẽ in appellatione de actu præiudiciali. Abb. in c. in præsentia. de prob. Pract. Papi. super rub. de for. appel. à diffin. §. & inquantũ. versic. proinde. Præpositus in dicto capitulo, vt debitus. de appel. apostil. ad decl. Tolos. cccxi.
Contrarium in appellatione ab interlocutoria, Iac. de Beluis. ex mente Bald in tit. de his, qui ingred. versi. opponitur.
22 Secundò limita quãdo ageretur de ꝓbatione meritorum causæ per acta, vel per instrumenta, quia tunc is habet ꝓbare in causa appellationis, qui in causa principali. Abbas, in capitulo, in præsentia. numero 16. de renunc.
23 Vltimò nota in materia, q̃ sententia appellationis non visis actis primę instãtię, est ipso iure nulla. Bal. in l. ij. ver. ex quo nota q̃ iudex. C. de edẽ. Mari. Iu. ꝑ. cclxxx. vo. ij. Purp. in l. ij. nu. 66. C. de edẽ.

De Executione rei iudicatæ.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Executio post tres sñias cõformes statim fit, nõ obstante quacunq; exceptione.

1 POST Tres sententias cõformes statim fit executio, nõ obstãte quacunq; nullitatis exceptione, cle. j. de re iudicat.
2 Et ꝓpterea dr, vacare beneficiũ per obitum illius, qui reportauit pro se tres sententias conformes, etiam q̃ non sit facta executio, Ruin. consi. lxxix. volu. iij.
3 Primò amplia siue cã sit, pphana, siue sit ecclesiastica, siue spũalis, siue quasi spũalis, siue criminalis, siue mixta, vt no. gl. ī d. cle. j. ī verbo, quis. & ibi Imol. sup gl. ij. & Car. ī ij. q. 4. Et idem siue sit in petitorio, siue in possessorio, vt ibi p Cardi. idem Petr. de Anch. ibi in ij. not. dum generaliter dicit, q̃ in omni causa. Barbat. in d. cle. j. de re iudica.
Intellige tamen illud quod dicitur de causa criminali, vt infrà dicetur in limitationibus.
5 Secundò amplia, etiã si non sint sententiæ omnino cõformes, nam saltẽ in eo, in quo sunt conformes, mittunt executioni. Car. in d. cle. j. in opp. & fuit opi. gl. in d. cle. in verbo, aliquibus, & ponit ibi Bonif. super glo. vij. Dec. in consi. ccclxxxv. Marian. Soc. Iun. in consi. xlv. vol. j. Alex. in consi. lxxvij. volu. ij. Aim. in consi. clxxxiij.
6 Tertiò amplia etiam si pendeat causa appellationis ab interlocutoria, tñ tertia sententia in principali mandabitur executioni. ita probat tex. in d. cle. in versi. similiter. & ibi glo. in verbo, huiusmodi. & in verbo, pendere. & Card. in versic. quæro an si iudex. & Imol. & Philip. Franc. in c. si rectè. de appell.
Cõtrariũ sentit Rot. in nou. decis. cccxxij. Ro. in sing. ccxc. in fi.
7 Declara, quia si tertia sententia sit nulla vel ex defectu iurisdictionis, vel quia sit notoriè iniqua, tunc non mandabitur executioni. Paris. in consil. xcviij. nu. 20. & seq. volu. iij.
Quartò amplia etiã si cõstaret notoriè de nullitate, tñ nõ impeditur executio triũ sententiarũ cõformiũ. ita Ant. de Bur. in d. cle. vt calũniis. & ibi Imo. & Bonifac. Rom. in sing. ccxc. incip. cle. vt calũnijs. Alex. in ȝ. ccxxvij. vers. ꝓterea ȝ Bal. vol. vj. Phil. Franc. in c. dilecto. de appel. versi. quædam verò sunt acta. Bal. in Lab exe cutione. versi. sed nunquid exceptio nullitatis. C. quorum appell.
8 Contrarium, q̃ imò notoria nullitas admittatur adueꝛsus tres cõformes sñias latas, tenuit Oldra. consi. cvj. & Bald. in l. j. C. ne liceat tertiò prouoc. ver. quid si peto. Rom. & Imol. in l. de pupillo. §. qui opus. ff. de oper. non. nũc. Ang. Aret. in §. appellanẽ. de exce. Rom. in l. si verò §. de viro. in xxxij. fall. ff. fol. mat. Ale. in ȝ. l. xxvij. vol. ij. & in ȝ. cvj. vol. iij. Corn. in ȝ. cclij. vol. ij. Socin. in ȝ. clviij. licèt non plenè firmet. Ias. in l. j. ff. de oper. nou. nunc. Alex. in l. iiij. §. condemnatum. post Raph. Cuma. ibi. ff. de re iud. Hipp. in pract. §. sequens. & in rubr. de ꝓb. Soc. in regula, cxxj. in ij. fallet. Milis in verbo, executio triũ sententiarũ. & istã dicit *cõem Bertrand. in ȝ. l. xxxiiij. volu. j. Marian. Iun. ȝ. clv. volu. j. Aim. in consi. iij. & in consi. ciiij. Grat. ȝ. lxxij. qui ampliat. etiam si sit iniquitas notoria. consi. lxxx. & ȝ. lxxxv. volum. ij. Ruin. ȝ. xlvj. vol. ij. & consi. lxxiiij. vol. iiij. & ȝ. lxxxvij. vol. iiij. & consi. cxxxj. vol. iiij. & in cõsi. xxvij. vol. v. Gram. cõsi. ciuil. xliij. Bertr. consi. xj. vol. j. in antiq. Chassa. in consi. lxviij. Paris. in ȝ. xcviij. vol. iij. Barbat. in cle. j. de re iud.
9 Sed Ripa in d. l. iiij. §. condemnatum. declarat q̃ tunc nullitas obiecta nõ impediat executionem, si recipiat iuris disputationẽ, aliàs secùs. & ita videtur concordare opin.
10 Tenendo istam secundam opinionem limita, si nullitas non constaret ex actis, dato q̃ impugnans sententias offerret nullitatem incontinenti verificare. ita Paul. de Castr. in l. iiij. §. cõdemnatum. ff. de re iud. & ibi Alex. & Ias. versi. iij. principaliter limita. post Raph. Cuma. ibi, & voluit Bald. in l. fi. C. de ordi. cognit.
11 Contrarium tamen tenuit Andr. de Isern. in consi. lxviij, Ale. consi. lxj. volu. iij.
12 Quinimò Alex. in consi. cvj. in fin. volum. iij. dicit idem esse si constaret de notoria iniustitia, nam tunc etiam impediret executio trium sententiarum conformium, tñ hoc non puto verum, quia sententia, quæ apparet iniqua ex actis, non dicitur nulla, habetur in notatis per eos in c. inter cæteras. de re iudic.
12 Quintò amplia, ẽt si tres sñiæ nõ fuerint cõtinuatæ, sed interpellatim latę, vt q̃a primę duę in fauorẽ vni⁹, secũda ī fauorẽ alteri⁹ sup nullitate primarũ, tertia verò ꝓfert confirmatoria duarũ sñiarũ primò latarũ. & licet Rot. ī antiq. dec. cccxxiiij. & ī antiquorib. dec. Bisign. secũda ī ti. de re iud. nõ se resoluat, tñ Ro. ī d. fin. ccxc.

tenet

Universidad de Deusto
Biblioteca

tenet clarè istam partem, & fuit dictum Ioã. Andr in §. quoties. in add. ad Spec. in ti. de app. in prin. Ant. de But. in c. tua nobis. de app. Barba. in d. cle. j. in x. limit. de re iudic. Philip. Franc. in cap. si rectè. versi. secunda cõclusio. de appel. Card. in cle. j. in xviij. q. de re iud. & ibi Bonif. hoc etiam sentit Bald. in consi. cclij. vol. j. Pau. de Cast. in consi. clxiij. vol. ij. Dec. in consil. cccl. xxv.

13 Sextò amplia etiã in causis, in quib. sniæ non trãsit iu nõ iudicatam, tñ post tertiam sententiam nõ licet amplius appellare: vt dicit gl. in ca. fraternitatis. in verbo, fornicatio. de frig. & malefic. & ponit Abb. in c. tua nos. de app. & ibi Philip. Franc. ponit idem Phili. Franc. in c. si rectè. versic. vj. conclusio. de appel. idem voluit gloss. xxxvij. q. ij. c. Lotharius. in verb. appellatur.

14 Septimò amplia, etiã si sententia fuerit nulla, sed confirmata valide: vt per Ange. in l. fi. C. si ex falsi. instru. Alex. in 3. col. vol. v. Fel. in ca. pastoralis. de exceptio. Ias. in l. iij. §. condemnatũ. ff. de re iud. Rot. in antiq. dec. cxviij. Fel. in rubr. de foro compet. & in c. ea quæ. de re iud. & ibi Abb. Ang. Are. in §. appellantur. de exceptio.

15 Octauò amplia, siue istæ sententiæ tres cõformes fuerint diffinitiuæ, siue interlocutoriæ. ita tenet gl. in d. cle. j. in verbo, sententias. de re iud. & ibi Card. in v. q. & Imol. super gl. in verbo, sententias. & Bonifac. super gloss. in vj. versicu. concludę q̃ ista cle. Barb. versic. in glo. in verbo, sententias.

Contrarium sentit Rota in antiq. decis. cccexvij. Roma. in. singul. ccxc.

16 Tenendo primam partem, sublimita nisi succũbens in duab. interlocutorijs, insteret in appellatione à diffinitiua, p̃ reuocatione illarũ: quod facere põt cle. fi. de app. voluit Bal. in d. l. j. C. ne lic. tertiò prouoc. versi. & not. & Barb. in d. cle. j. in vij. limit. de re iudi.

Contrarium in hoc vltimo Franc. in capitulo, si rectè. in versi. quarta conclus. de appel.

17 Nonò amplia, vt etiã restitutio petita aduersus tres sniας cõformes, nõ impediat executionem: ita Bal. in l. vnica. C. ne liceat tertiò prouoc. versic. sed nunquid. sequitur Alex. in l. iiij. §. condẽnatum ff. de re iud. & istam opinionẽ sequitur Rota in decis. Cassad. decis. j. in titul. de restit. in integr.

Contrarium Salt. in d. l. j. in vltima q. C. ne liceat tertiò prouo. sentit Laud. quẽ refert Card. in cle. j. in xxij. q. de iudi. Milis in verbo, executio trium sententiarum. Ruin. in l. iiij. §. condemnatum. nu. 31. ff. de re iud. Cassador. decis. j. de in integrum restit. num. tertio, decis. Tholosa. xxxiij. in fine.

18 Primò limita, quando tertia sententia lata post duas conformes in negocio principali, lata esset super desertione: ita Rot. in antiq. dec. xxj. Rom. in d. sing. ccxc. Bonifac. in d. cle. j. vbi autẽ victus. & Barbat. versi. sed si duæ. Aim. consil. clxxxiij.

Contrarium sentit Bald. consil. cclij. vol. j. Felin. in ca. exceptionem. de except.

19 Secundò limita, quia virtus triũ sententiarũ nõ nocet tertio venienti p̃ suo interesse: ita Rot. in antiq. dec. ccxlj. & in antiquio rib. Bisig. dec. tertia, de sent. & re iud. Roma. in sing. ccxc. Card. in cle. j. in iiij. q. Bonifac. in d. cle. j. versi. concludę q̃ Guliel. Feli. in ca. veniens. el ij. de test. versi. v. noto. & in c. cùm super. de re iudi. ver. pro his facit. Alex. in cõsil. lxxxiij. vol. iij. Milis in verbo, executio trium sententiarum. Bertr. in consi. cexiij. vol. iij. Fel. in c. qualiter, & quando. de accusat. Rebuf. in l. quod iussit. j. no. nu. 90. de re iu. Ruin. consil. iij. vol. v.

Contrarium, q̃ imò tertius non possit se opponere executioni trium sententiarum. tenuit Pet. de Anch. in cle. j. in vj. not. de re iudic. & Barbat.

Sed Rota in antiquis, decis. clxv. tenet q̃ ita demum tertius potest se opponere, si ante sententiam tertiam se opposuit: & ista fuit opi. Laud. in d. cle. quam reprobat ibi Card. in iiij. quæst.

20 Imola tñ in d. cle. concordando opiniones dicit, q̃ tertius nõ potest se opponere post tertiam sententiam, si causam agi sciuit, secus si ignorauit: quo casu semper potest se opponere executioni: & etiam dicit idem apostilla. ad decis. Tholos. cccexxx.

21 Tertiò limita, q̃n periculum esset irreparabile, quia tũc excepcio nullitatis admittitur post trinam sententiam coformẽ. Card. cle. j. in iij. q. de re iud. & ibi Pet. de Anch. in ij. not. post Paulum de Eleaz. ibi, & Imol. super glo. ij. post Anto. de Butr. qui extendit ad executionem in causa matrimoniali. Bonifac. & Barbat. dec. Tolos. cccexxx. Rom. in sing. ccxc. Ang. in l. j. C. si ex falsi. instru. Imol. in l. non solùm. §. morte. ff. de ope. nou. nũc. & in l. qui à latronib. §. j. ff. de testa. & in l. iij. §. si seruꝰ. ff. de acq. pos. Paul. de Cast. in l. iiij. §. cõdemnatum. & ibi Ale. in ij. limit. & Ias. in iij. limit. ff. de re iudi. licet isti non præcisè loquantur in re iudicata inducta p̃ tres sniας conformes, prout Fel. expressè in cap. cùm super. de re iudic.

22 Quartò limita, nam facta executione, etiam post tres sententias conformes, de nullitate queri potest, Aret. in consi. lxxv.

23 Quintò limita quando dicetur de nullitate, defectu iurisdictionis. ita dictum est infrà in tit. de statut. in tertia conclus.

24 Sextò limita dummodò opponatur. qa parte nõ opponẽte valet iudicis processus ẽt 3 tres sniας cõformes. Barba. in d. cle. j. in vj. limit. post Bal. in l. ij. C. ne lic. tertiò. prouoc. ver. breuiter dico. Bal. in c. tua nobis. in ij. no. de appel. Rui. in 2. cxiiij. nu. 17. volu. quinto. & dicit Felinus in capitulo, inter monasteriũ. de re iudic.

25 Quòd si parte nõ opponente, p̃bata est nullitas, super ipsa, p̃nunciabitur: põt tñ repelli officio iudicis. Milis in verbo, executio trium sententiarum.

Contrarium Franc. in capitulo, si rectè. versiculo octaua conclusio. de appellat.

26 Septimò limita, nisi succubuerit in duabus appellationibus ab electione, qa isto casu nõ est locus dispositioni d. cle. primæ, vt per Baldum in leg. prima C. ne liceat tertiò prouoc. versiculo quæro si appellatur ab electione.

27 Octauò limita, nisi succumbens in duabus appellationibus allegaret aliã exceptionẽ q̃ nullitatis. de qua posset opponi post rem iudicatam: Bonifac. in cle. j. versi. ex hoc dico. de re iud.

28 Nonò limita, quia ẽt aduersus tres sniας cõformes opponi potest exceptio falsitatis. Chas. in consuet. Burg. in rubrica, *meubles n'ont point.* §. iij. nu. 12. ex mente Boer. quem ipse allegat.

29 Decimò limita in sententiis arbitrorum: secundum Baldum in l. prima. versiculo, tertiò est considerandum. C. ne lic. tertiò p̃ uoc. Barb. in clem. j. de re iud.

30 XI. Limita in nullitate, pueniente ex defectu iuris naturalis: vt not. Soc. in regula cxxj. in xiij. fallent. allegat quædam consilia Oldendorp. quæ mihi nihil faciunt.

31 XII. Limita, qa nõ habeat locũ cõstitutio d. cle. j. si victus in duabus instantiis, in tertia renunciat appellationi, siue cedit liti. ita sentit Bonifa. in d. cle. j. versi. concludę quòd isti cle. de re iud.

32 XIII. Limita si modò sententiæ sint cõformes, nam si nõ essent cõformes, nõ procederet dispositio d. cle. j. ita Pau. de Cast. in consi. clxiij. vol. ij. Alex. in consi. lxxvij. vol. ij. Philip. Frãc. in ca. si rectè. de appel. in j. concl. Aim. consi. clxxxiij.

33 Et dicuntur cõformes sententię, q̃n sunt cõformes in qualitate, & substantia: Card. in d. cle. j. in j. oppos. Alex. in consi. lxxvij. volum. ij. Barbat. in consi. x. volu. ij. Bonif. in d. cle. j. Aim. in consi. clxxxiij. Maria. iun. in consi. lxxiij. volu. ij.

34 Et dicuntur ẽt conformes si cõcordãt in effectu, licet in causa non conueniant: Rui. consi. cxiiij. vol. v.

35 XIIII. Limita, nisi Papa, vel ali⁹ supremus Princeps cõmittat causam appellationis ex certa scientia post tertiã latã: Alex. 3 consi. lxxvij. volu. ij. Soc. in cõsi. clviij. volu. ij. fuit de mente Ant. de But. in capitu. tua nobis. versic. oppono q̃ eo q̃ superior, & ibi Bald⁹ in tertio not. & Imola, in pen. not. & Franc. in ij. q. & in c. si rectè. in vij. conclus. de appellat.

36 XV. Limita sm Franc. in d. capitu. si rectè. nã põt dici de nullitate tertiæ sententię q̃n in ea adest nouũ grauamen: sm eum, & est bona cautela: tñ nõ est practicanda, nisi q̃n in veritate esset nulla vt ibi per eũ. & idẽ tenet Aimo in consilio cl. xxxiij. in fine.

37 XXI. Limita, vt istud nõ, p̃cedat in sententia vna vel duabus, quæ habent vim triũ sententiarũ. Salice. in l. fi. C. de sent. & interloc. omn. iudi. & sentit Barb. in apostil. ad Bal. in d. l. fi.

Contrarium Bal. in d. l. fi. sentit Dec. in consi. cccl. xxxiij.

38 XVII. Limita in nullitate, quæ opponitur per viam exceptionis. Maria. iun. consi. xlv. vol. j.

39 XVIII. Limita q̃n opponitur exceptio cõtradicẽs sentẽtiis, aliàs si exceptio compararetur cum sententiis, posset admitti ẽt post tres. Maria. iun. in consi. xlv. vol. j.

40 XIX. Limita, nam ẽt post tres sententias conformes q̃s restituitur, q̃n constat de eius læsione: Rota in nouis, decis. secunda: & in antiq. decis. cccclxv. decis. Tholos. xlv.

41 Declara tñ, quia in hoc casu respectu minoris, vel ecclesiæ sufficit constare de enormi læsione, sed in maiore requiritur q̃ adsit iusta causa ad petẽdã restitutionẽ, & q̃ illa plenè & sufficiẽter probetur, secũdũ Abb. in c. ex literis. nu. 5. de in integ. restit.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Executio an sit nulla, quando exceditur ordo datus in executione.

1 SI exceditur ordo dat⁹ in executione. p tex. in l. à diuo Pio. §. in vendit. ff. de re iud. vbi primò mobilia, deinde immobilia sunt capiẽda, dubitat an executio sit nulla vel iniusta, ita q̃ necessaria sit appellatio, tenet Bart. in d. l. à Diuo Pio. §. in vendit. ff. de re iudi. Bald. in auth. sed hodie, versiculo, nunquã in discussionẽ. C. de act. & obli. Abb. in capitulo, quod ad consultationẽ. de re iudi. Anto. de Butr. in capitulo, quoniam frequenter. in fin. vt lit.

non contest. quę opi. in iudicando est tenẽda, licèt aliq̃ contradicat: prout dicit Soci. in consi. clviij. versi. non obstat. Io. Andr. in d. c. qñ frequenter. q̃ hoc tenet in ordinario, sed non audet firmare in dicto gato. idem tenet Raph. Cum. in d. §. in vẽditione. in prin. Bal. in l. j. C. si ven. ito pignore. agatur. & ista est magis* cõis opinio, vt attestatur Ias. licet ipse contrarium teneat in d. §. in vẽditione. Bertr. consi. xij. vol. j. in antiquis.

Contrarium tenet Imola in d. l. à Diuo Pio. §. in vẽditione. ver. an autem processus. post Io. Andr. antiquum glossatorem, & tenuit etiam Ale. in d. §. in venditione. & ibi etiam Ias. versi. & primò dum dicit Abb. de re iud. decis. Neap. cclviij. in antiq.

2 Concorda istas opinio. nã aut in septẽtia iudex dixit, vt primò mobilia, deinde immobilia essent capienda: tunc si contra factũ fuerit, executio est ipso iure nulla, nec est necessaria appellatio: & ita p̃cedit secunda opinio. Aut in sua nihil fuit expressum, & tũc necessaria sit appellatio: & tũc procedit prima opinio. Ista cõcordia sumitur ex verbis Afflict. super cõstit. reg. in tit. de dilatio. nu. 32. vbi ẽt dicit tenere Vincent. de Hercul. in d. §. in vẽditione.

3 Limita tamen primam opi. quæ est magis* cõis, procedere in iudice, non autem in nuncio exequente: Alex. in consi. v. ver. posito autem. vol. ij. Afflict. decis. cclviij.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Executor an possit vti facultate sua ante præsentationem literarum.

1 VAlde ambiguus est articulus ille, an executor gratiæ ante præsentationem literarũ, possit vti facultate sua: in qua quæstione Rota in antiq. decis. Bisig. iiij. de concess. præben. ver. nec obstat si dicatur, tenuit competere exercitium iurisdictionis etiam ante præsentaras literas: & sentit Fel licèt non se firmet, in c. eam te, versi. fallit quarto. de rescri. in vltima opi. per eum recitata, Staph. de lit. grat. & iust. versi. ideò autem dixit. Collectar. in c. ex conquestione. versi. quid ergo si impetrauit. de rest. spol. Alex. consi. lxxxvj. versi. fortius dixit. vol. ij.

Contrarium, q̃ requiratur literarũ præsentatio, & aliàs executor procedere non possit ad executionẽ, tenuit Rota in antiq. decis. decxciij. & in nouis, dec. cccclviij. & decis. ccxlij. Domi. in c. ea te. in si. de rescri. Fel. in c. sciscitatus. ver. limita hanc partem. de rescr. Ro. consi. cccliij. ver. quo ad tertium. Bal. in rubr. qui succes. seu. versi. executores verò. Cass. ad. decis. viij. de resti. spol. num. 12. Franc. in c. super eo. el ij. versi. & ita etiam tenet Rot. de appellat. Bellam. decis. cx. versi. circa tertium dubium. vsque in fi. Aym. 3. cxxxiiij. nu. 22. ver. vij. dico. Chassan. consi. x. versi. item hinc tenẽt canonistæ. & in versi. ex quibus, & pluribus aliis. Gomes. in tract. mandat. de prouis. nu. 138. Feli. in c. si. versi. quæro tertiò, de præsumpt. Staph. de liter. grat. & iustit. versi. noua forma est. Milis in verbo, gratia apostolica. Fel. in c. eam te. de rescr.

2 Tenendo hanc vltimam partem, Primò amplia idem esse in executore mixto. Gomes. in tract. mandat. de prouid. num. 138. Staph. de literis gratiæ & iustitiæ. versi. noua forma est.

3 Secundò amplia idem esse in iudice delegato, qui ante p̃sentatas literas delegatorias nõ habet exercitium iurisdictionis, ita gl. in cle. j. in verbo, receptis. de pc. & o. And. in c. cã te. in fi. versi. item q̃ à tempore. de rescr. idẽ voluit Bar. in l. multum. ver. & hæc sunt vtilia ad quæstionẽ. ff. de cond. & demonstr. Rota in nouis, decis. ccxlij. versi. delegatus eñ, & decis. cxlv. ver. sed illud, quod facit. in nouis. Maria. in tract. cita. ver. & si delegatus, aliàs artic. xx. in vj. q. prin. Cassad. dec. viij. nu. 12. de rest. spol. Arch. in c. si is, cui. in prin. ibi, sumpto arg. à q̃rio. de of. dele. in vj. & in c. is cui. in prin. de pc. in vj. Host. in c. ex cõquestione. ver. quisquã à iudicib. de rest. spo. & ibi Anch. ver. veruio ad quæstionẽ. & ibi Card. in fi. ver. in gl. fi. & ibi Abb. nu. 10. ver. & hinc sumpta occasione. & ibi Ant. de Bu. ver. Host. sic concludit. Bal. in l. fallus. versi. sed pone q̃ causa. C. de furt. Bal. in l. eius qui in prouincia. versi. sed dubitatur de p̃curatore. ff. si cer. pe. Ro. consi. cccliij. ver. quo ad tertiũ. Dominic. in c. i. §. j. ver. nota q̃ iudex. de off. deleg. in vj. Franc. in ca. sup eo, el ij. versi. vltimo. tenementi. de app. & ibi Dec. nu. 12. versi. vltimò not. Bal. in l. j. C. vt lit. pend. versi. adde, id quod. & in l. mandatũ. versi. & nota q̃ Petr. C. mand. & in l. ea quæ. versi. est ẽt notandũ. C. de tẽp. in integ. resti. Bal. in l. iij. §. si quis impetrauerit. ver. 1. sed q̃rium est versi. ff. quod quisq; iur. & in l. sed & si de sua. §. j. versic. & hæc determinantur. ff. de acq. hær. Rom. in l. absenti. nu. 5. & seq. versi. & determinatur quæstio. ff. de don. Fel. in c. sciscitat⁹. ver. limita hãc partẽ. de rescr. & in c. cæterũ. versi. adde p̃ regula. eo. tit. Milis 1 ver bo, iudex delegatus si ignorat. Chassan. cõsi. x. nu. 18. Ang. in l. cũ fi rotius. ver. & est argumentũ. ff. de iud. Are. in l. sed & si de sua. ver. ex his inferunt. ff. de acquir. hær. red.

4 Vbi dicit istam* communem opinionem, vbi etiam subdit, q̃ non sufficit literas esse præsentatas, nisi etiã sint acceptatæ. Guid. Papæ. q. eclxxxvj. Fel. in cap. cùm ex officii. versi. pro quo vide. de præscript. Bald. in l. eum, qui. in versicul. iiij. quæro. ff. de iurisdict. omnium iudic. Paul. de Castr. in l. cùm furiosus. versi. quod nota, quia per hoc. ff. de iud.

5 Et ideò dicit Bar. in l. Barbarius. in repet. versic. licèt enim. ff. de offi. prætor. q̃ ignoranti non cõfertur exercitium iurisdictionis.

Contrarium videtur tenere Inn. in c. ex conquestione. ver. vbi dicunt. de rest. spolia.

6 Tertiò amplia, etiam si sciat facultatem sibi cõpetere, sed nõdum sunt literæ pr sentatæ. Fel. in c. sciscitatus. versi. limita hanc partem. de rescript. Papazo. nu. 1. in addit. ad decis. Rotæ.

7 Primò limita hanc ampliationem, si partes non opponant, secũdum Bal. in l. nec quicquam. §. vbi decretum. in fi. versi. & adde. de offic. proconsl. & legati.

Contrarium Franc. in ca. super eo. el ij. de appel. versi. sed limita omnia præcedentia. refert, & sequitur Fel. in c. cæterùm. ver. & procedunt hæc. de rescr. Dec. in c. super eo. el ij. ver. prædicta conclu. limit. de appell.

8 Et facit quod no. Io. And. in regula, eum qui certus. ver. tertio casu. de reg. iur. in vj. refert, & sequitur Fel. in d. c. sciscitatus. versi. similiter in impedimento voluntatis. de rescri. vbi iurisdictio delegati non potest etiam de consensu partium prorogari.

9 Secundò limita, quando literæ delegatoriæ emanassent motu proprio, quia tunc tribuerent iurisdictionem & actu, & habitu, etiam ante præsentationem rescripti. Ant. de Butr. in d. c. ex conquestione. versi. hæc vera puto. de resti. spol.

10 Tertiò limita, quando delegatus ignorat fundamentũ iurisdictionis suæ, vt est q̃n nondum rescriptũ delegatorii erat sibi p̃sentatum, secus vero q̃n alia, quæ non concernunt exercitiũ iurisdictionis, essent verificata, licèt nõ essent ipsi delegato nota. Io. And. in c. cùm plures. ver. putat Archi. de of. deleg. in vj. Franc. ibi in iiij. no. & Dom. ver. quid si primus. Roma. sing. xiij. vbi dicit istã partẽ procedere in bñficialib. nõ in aliis. Fel. in d. c. sciscitat⁹. versi. oportet notũ esse. Bal. in l. falsus. ver. circa fm. C. de fur. Hipp. in l. patre, vel marito. ver. & licèt p̃dicta doctr. ff. de quæstio. Imol. in l. sed & si de sua. ff. de acqui. her. in prin. versic. & facit iste tex. ff. de acq. hære. Bal. in c. sæpe. nu. 11. ver. dicit Bernar. de app. Fel. in cap. qñ 3. ver. itẽ no. ex ista gl. de pb. & ibi Dec. nu. 24. ver. quæro vtrum ista contumacia. ff. de damn. infect. Anchar. in c. sanè. & ibi Fel. in prin. ver. & dicit hic Pet. de Anch. de offic. delega.

11 Et ideò dicebat Ang. in l. ij. §. fed si iudex. ff. de iud. ver. sed qñ prorogatio fit. & Ant. de But. in c. P. & G. ver. iij. requirit. de offic. deleg. q̃ si iudex nõ ignorat iurisdictionẽ, sed eius qualitatẽ, vel modũ, valet p̃cessus. & ibi Bar. in ver. oppono 3 hoc. Milis in ver bo, iudex delegatus si ignorat. Fel. in ca. cùm ex officij. versi. excipias nũc. de præscriptio.

12 Et propterea si iudex procedat tãquã super notorio, cùm de notorio sibi non constet, valet processus si in veritate factũ erat notoriũ. Inn. in cap. tua. de cohab. cleric. & mulier. decis. Neapol. clxxviij. nu. 7. in antiquis. & Ias. consi. lxxxvj. ver. item qñ. volu. iij. & hanc opinionem sentit Bar. in l. multum. ver. & hęc sunt vtilia. & ver. item facit. ff. de cond. & demonst.

13 Dum dicit q̃ sufficit q̃ sit certus de eo, quod cõcernit principaliter iurisdictionẽ, licèt nõ sit certus de aliis. quã opin. sequitur Alex. in l. sed & si de sua. in j. not. ff. de acq. hærc. Soc. in cõs. xxxix. vo. iiij. Bal. Noue. in l. j. §. si quis ita. nu. 21. ff. de verb. obl. Abb. in c. prudentiã. de offi. dele. ver. in gl. in verbo, cõstare. & ibi Dec. versi. vlti. Abb. concludit. Aimo consi. cxxxiiij. nu. 4. versi. posito. Cald. p̃ fi. de dilat. Anch. i cle. ij. in fi. ver. q̃ro post Lapũ. vt lit. pen. & ibi Card. ver. vij. quæro. Abb. in c. fi. ver. verum tñ dico. de foro cõpe. & in c. ad nostrã. el iij. nu. 7. ver. sed circa hoc q̃ro. de iureiur. Are. consi. clxv. versi. principaliter dicimus. Abb. in c. q̃n 3. nume. 11. ver. aduerte ad vnũ. de prob. Ant. de But. in c. cùm dilecti. de elec. ver. & nota totũ. Anch. in c. sanè. in ij. no. de of. dele. Bal. in l. generaliter. §. his de p̃sentib. in fi. ver. item not. tex. C. de reb. cred. & in auth. matri. & auiæ. in fi. versi. credo q̃ satis sit. C. q̃n mulier tutel. offic. & in l. eũ, qui res. versi. j. cõsistit. C. de pc. & in l. ij. in v. no. C. de spon. Imol. in l. sed & si de sua. in prin. ver. & facit iste tex. ff. de acq. hære. Bal. in c. sæpe. nu. 11. ver. dicit Bernar. de app. Fel. in cap. qñ 3. ver. itẽ no. ex ista gl. de pb. & ibi Dec. nu. 24. ver. quæro vtrum ista contumacia. ff. de damn. infect. Anchar. in c. sanè. & ibi Fel. in prin. ver. & dicit hic Pet. de Anch. de offic. delega.

14 Sed inquãtum Bar. in d. l. multum interest. & in l. hæc autem. §. non defendi. ff. ex quib. cau. in poss. eat. voluit quòd sufficit vt iudex sit certus de contumacia partis ex relatione tantùm: aduerte, quia illud procedit in iudice ordinario, secus autem in delegato. Anchara. in capitul. cùm plures. versicul. quæro ille, qui præ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

uenit.de offi.deleg.& in c.fcifcitatus.in iiij.not.de refcr.& in cap. prudentiam.in iij.no.de of.deleg.Barba.in d.c.fcifcitatus.nu.99. ver.no.ibi ad conſummationem.de reſ.& ibi Fel.ver.ſed caue.de reſ.Bertr.conſi.ccxlix.vol.iij.

16 Et generaliter q̃ in delegato q̃libet ignorãtia noceat, tenuit Aret.in conſ.lxviij.in fi.ver.præterea dicit ex mente Imolæ in d.l. multum intereſt.ff.de condit.& demonſt.verſi.extra glo.adde.

Contrarium ſentiunt omnes Doct.ſuperius allegati,qui dicũt ſufficere q̃ ſciat fundamẽtum iuriſdictionis, etiam q̃ non ſit certus de aliis circunſtantiis.

17 Sed tenendo iſtam partem. Primò limita qñ ageretur de tali impedimento,de quo iudex deberet notificari,vt per Io.And.in regula,eũ qui.in Mercur.& Ioan.And.in regula eum,qui certus. ver.ſolutio qñ proponitur.de reg.iur.in vi.Imol.in l.multùm intereſt.in fi.ver.item adde his.ff.de cond.& dem.refert & ſequitur Fel.in d.c.fcifcitatus.verſ.limita.ij.de reſcr.

18 Secundò limita in iudice delegato ignorante prorogationẽ de tempore ad tempus: tũc enim actus factus per ipſum antequã ſibi conſtet de prorogatione, non valet.Soci.in l.multùm intereſt.verſic.ſecunda concluſio.ff.de cond.& demonſt.Alex.in l.ſed & ſi de ſua.ff.de acq.hæred.

19 Idem eſt in executore gratiæ,qui proceſſit antequàm conſtaret ſibi 2ditiones eſſe verificatas, vt p Rot.in nou.deci.clxvj.& in antiquis deciſ.ccexxxiiij.& in antiquiorib.Biſig.dec j.in tit.de p̃bat.Bellam.dec.ccclix.& dclxiii.verſi.in executorib.tũ gratiarũ. Rota in antiquis dec.clxxij.& deci.ccccl xxix.Staph.de liter.grat. & iuſt.ver.vtrũ autem valeat.Lapus allegat.vj.verſ.bene tñ facit. & alleg.lxxxix.verſ.facit ad hoc.verſ.aduerte tũ quia illud.refert & ſequitur Franc.in c.ſuſceptũ.verſ.collatio autem facta.de reſc. in vj.Dom.in c.cùm plures.ver.fed quid ſi primus.de of.deleg.in vj.Curt.Iun.p̃ſ.lxiiij.nu.11.verſ.poſtremò puto.Fel.in ca.cùm ex officij.verſ.ſecundus caſus eſt.de præſcr.Bal.in l.neque natales.in fi.verſ.interdum natales.C.de proba.

20 Quartò principaliter limita in beneficialib. in quib⁹ ſufficit quẽ eſſe iudicẽ,licẽ: hoc ſibi non conſtet.Rota in nou.dec.clxvi. Roma.ſing.viij.Curt.Iun.p̃ſ.lxiij.nu.11.ver.poſtremò puto.Fel. in c.cũ ex officij.ver.ſecũdus caſus eſt.de præſcr.Alex.in apoſtill. ad Bart.in l.multũ intereſt.ff.de cond.& demonſt.Hippol.in l.patre,vel marito.nu.43.& ſeq.ff.de quæſt.Boer.deciſ.cclxxiiij.

21 Et idem dicit in his,queſunt voluntariæ iuriſdictionis,Bertr. p̃ſ.ccxlix.vol.iij.in nou.& fuit dictũ Bal.in auth.matri,& auiæ.i fi. verſ.credo q̃ fatis ſit.C.qñ mulier tut.off.fungi põt.refert,& ſeq. Alex.p̃ſ.lxxxvi.ver.fortius dixit Bal.vo.ij.Soc.in l.multũ intereſt. verſ.ij.limita.ff.de cõd,& demonſtr.Alex.in apoſtil.ad Bart.in d.l. multùm.

Contrarium Milis in verbo.iudex delegatus ſi ignorat.in fi.& facit quod dictum eſt ſuprà de executore gratiæ.

22 Quintò limita qñ periculũ eſt in mora.tunc enim non eſt neceſſarium q̃ ex actis cõſtet iudici de facultate ſibi cõpetenti.Abb. in c.qñ 2.nu.11.de probat.Soc.in conſi.xxxix.vol.iiij.& in l.multùm intereſt,verſi.quintò limita.ff.de cond.& demonſtr.Fel.in c. quoniam contra.verſic.limita hanc doctr.Bar.de prob.Hipp.in l. qui cædem.ver.tamen hoc fallit.ff.ad leg.Corn.de ſicar.Franc.in c.cum parati,verſi.iij.limita ſupradictam regulam.de appell.poſt Bal.in l.falſus.verſiculo,item dubitatur de iudic.C.de furt.

23 Sextò limita principe procedente,quia non eſt neceſſarium q̃ ſibi conſtet de ſua iuriſdictione,Imol.in c.ex tenore.verſic.ſed quid ſi iudex.de foro compet.refert,& ſequitur Alex.in apoſtill. ad Bar.in d.l.multùm.& Soc.ibi.in iij.limit.ff.de cond.& demon.

24 Septimò limita quando iudex nõ'eſt certus de iuriſdictione ſibi competenti,quia ignorat qualitatẽ perſonæ ſuæ,vt quia exiſtimat ſe excommunicatum,vt dicit Bar.in repet.l.Barb.verſi.ſed quomodo reſpondetur.iuncto verſ.ſed quid ſi non eſt ignorantia.ff.de offic.prætor.

25 Octauò limita, nam ſi delegatio facta eſt ſubdito delegantis etiam ante preſentationem literarũ, acquiritur iuriſdictio, licèt non exercitium illius.Paul.de Caſt.in l.cùm furioſus.verſ.quod noto.ff.de iudi.& ibi Iac.de S.Georgio,verſi.nota ſubſequenter.

26 Nonò limita qñ iudex licèt non eſſet certus, tamen haberet probabiles coniecturas q̃ ſibi iuriſdictio competebat.Bal.in l.falſus.verſ.dubitatur de executore.& ver.item dubitatur de iudice. C.de furt.refert,& ſequitur Franc.in c.cùm parati.verſ.ii.poſſet limitari dicta regula,de app.refert, & ſequitur Feli.in c.ſcifcitatus. verſ.& adde illis.de reſcr.

27 Decimò limita qñ iudex ante relationem nuncij pronunciaret parte præſente,quia valebit ſententia.Fel.in c.qñ cõtra.verſ. ij.limita.de prob.Franc.in c.cùm parati.verſi.ſed qñ actus.de appel.Soci.in l.multum.ff.de cond.& demonſtr.

28 Quartò principaliter amplia idem eſſe in procuratore, cui nõ cõpetit exercitiũ mãdati niſi receptis literis mandati p̃ ipſum. gl.in verb.receptis.in cle.j.de procu.Archid.in cap.is,qui.in prin. de proc.in vi.ſuper verbo,ſuſceptũ.Bar.in conſ.lxxiij.in prin.ver. & ad primũ videtur.Bal.in l.eius qui in prouincia.verſi.ſed dubitatur.ff.ſi cert.pet.Lancel.Dec.in l.qui in domini.ff.de teſta.Rot. in nou.dec.cxlv.in ad dit.Aret.in l.ſed & ſi de ſua.verſ.ſed in mandato procuratoris.ff.de acq.hære.& conſ.lxviij.ver.& ideo dicit. Bart.in l.ſi pupilli.§.item ſi procuratori.ver.quæro an ſit neceſſe. ff.de neg.geſt.Bal.in l.qui in domini.ff.de teſtam.& ibi Imol.verſi. nota ex hac lege.Spec.in tit.de procurat.in §.i.verſi.ſed quid ſi p̃curatorio.& Imol.in d.cap.is,qui.ſuper verbo,ſuſceptum.de p̃c. in vj.Imola in cle.j.verſi.gl.receptis.de procur.Dominic.in d.c.is qui.verſ.quæro an valeat actus.de procurat.in vi.Franc.in d.c.is, qui.verſi.in gl.in verbo.ſuſceptũ.de proc.Paul de Caſt.in l.j.ver. item nota q̃ hoc caſu.ff.de proc.& in l.cùm furioſus.verſic.quid autem in mandato.ff.de iud.Bal.in l.licet.verſi.iiij.nota.C.de p̃c. Rom.in l.abſenti.verſ.ij.adde.ff.de don.Hipp.in l.ſi quis ne q̃ſtio. verſi.conſtat etiam de vtilitate.ff.de quæſt.

Contrarium Bal.in l.falſus.verſ.circa tertium.C.de furt.& in l. j.in ij.lect.in tertio notab.ff.de proc.Dyn.conſi.xviij.verſi.& fortificant eorum oppoſit.Curt.iun.conſi.lxij.& in l.ij.§.j.ff.de iudi. & iſtam ſeruari per Rotam atteſtatur deciſ.cxlv.in fi.in nouis.

29 Primò limita primam opinionem,quæ videtur magis*communis, niſi in inſtrumento mandari dominus ex tunc ratificaret geſta per procuratorem conſtitutum:eo enim caſu valent geſta per procuratorem conſtitutum ignorantem mandatum.Roma. ſing.ſuo dclxxv.inc.neſcio ſi magiſter.Dom.in c.i.verſ.quero an valeat actus.de proc.in vi.& ibi Franc.verſ.in gl.in verbo,ſuſceptum.Curt.Iun.conſi.lxiij.verſ.ſed quid fortius.

Contrarium Bal.in l.j.verſ.pone Peruſij.C.de conſ.Rui.conſſl. lxvj.verſ.nec eriam videtur.vol.j.tamen in eo.conſ.ver.ſed dato, ſaluat præcedentem limit.

30 Quando in mandato dictum eſſet procuratorẽ.actorẽ,& negotiorum geſtorem,& promiſiſſet de rato, quia videtur voluiſſe nedum habere ratum quod fieret à conſtituto procuratore, tan quam procuratore,ſed etiam tanquam negotiorum geſtore.

31 Secundò limita,quando procurator ſciret ſe conſtitutũ pro curatorem, licèt adhuc mãdatum non recepiſſet.Anch.in d.c.is, qui.verſi.ſciente igitur.& ibi Franc.verſ.Bart.tamen.de p̃c.in vi.

Tertiò limita in beneficialibus,per ea, quæ dicta ſunt ſuprà in limitationibus ſecundæ ampliat.

32 Quartò limita quando in conſtitutione procuratoris dictũ eſſet,q̃ ex tunc volebat conſtituens illum eſſe procuratorem: ita Roma.in l.abſenti.verſ.aut non eſt conſtitutus.ff.de don.

De Expenſis.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Statutum quòd victus victori condemnetur in expenſis, an intelligatur etiam ſi habuerit iuſtam cauſam litigandi.

1 NONNVLLI exiſtimarunt q̃ ſtatutum diſponẽs, q̃ victus victori in expenſis condemnetur, intelligatur etiam ſi condemnatus habuerit iuſtam cauſam litigandi,ad hoc vt ſtatutum aliquid operetur vltra iuris communis diſpoſitionem. Alberic.de Roſate in ij.part.ſtat.quæſtio.cxcj.Angel.in auth.de exhiben.& introducend.reis.in prin.ver.gl.quæ incipit.Ang.in l.ſolùm,ver. ſequitur in ead.gl.ff.de rei vend.Iaſ.in l.properandũ.§.ſin autẽ alterutra.ver.iij.limita dictã fall.C.de iud Cremenſ.ſing.cxx.Alex. licèt non firmet,in p̃ſ.clxxxiij.in fi.verſ.ex quibus infertur.vol.v. Calca.p̃ſ.xxviij.verſ.& ideò dixit Ang.Afflict.ſuper conſtit.verſi. tñ ſi expreſsè.Io.de Sylua in tract.de benef.in ij.par.q.xxiij.n.14. Hipp.in l.patre,vel marito.verſ.limita & ſecũdò.ff.de queſt.& in practica in §.opportune.nu.43.verſ.& facit etiã gl.Barb.in c.i.nu. 62.verſ.tu allega.de reſcri.& in ca.cauſam,quæ.nu.137.verſ.& ſi quiſpiam dixerit.eod.tit.Sarnen.in c.j.nu.218.de conſti.Hippol. in ſing.ccvij.Barb.conſ.xij.verſi.ideò Ang.vol.i.& conſ.xl.verſi. & ideò dicebat Ange.eod.vol.& conſi.ij.verſi.& ideò multũ elegãter.vol.i.Sarnen.in regula,de annali.q.xxx.numero quarto,& in regul.de non tollen.iur.quæſi.queſt.j.nu.5.& iſta magis*communis videtur ſententia.

Contrarium verò,q̃ tale ſtatutum intelligi debeat,dummodò victus non habuerit iuſtam cauſam litigandi,& ſic recipiat interpretationem à iure communi, Alber.de Roſat.in l.properandũ. verſi.idem etiam dicũt.in vltim.opinione per eum recitata.C.de iud.Bal.in l.terminato.verſi.porrò vt illud ſtatutum.C.de fructi. & lit.expenſ.& in l.eos.§.cautionẽ.ver.ſi verò petunt.C.de appel.

Alex.

Alex.in l.pro perandum.§.ſinautem alterutra.verſ.item limita gl. C.de iudic vbi dicit,q̃ iſta pars eſt verior & æquior.Fulg.cõſ.cxl. verſ.ad tertiũ.de ſtatutõ.ſentit,licèt nõ expreſsè firmet. Ale.cõſi. xxxiiij.verſ.quo dautẽ.vol.iij.Paul.de Caſt.in p̃ſ.xvj.verſicu.item opponitur tertiò.vol.j.vbi plus tenet,et iã ſi ſtatutũ diceret, q̃ victus ſemper deberet in expenſis cõdẽnari.refert.& ſequif Aimo conſi.iij.verſi.facit quod ſcribit.Venaſ.in p̃ſ.xi.verſ.adducitur ad confirmationem,vbi multis mediis comprobat hanc opinionẽ.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Actor,qui partem tantum habere debet ſireus totum neget,an ſit in expenſis condemnandus.

1 ADò intricatus eſt ille articulus, an ſi actor q̃ partẽ tñ habere debuit,totũ petat, reus totũ negare poſſit,vt vix diſcerni poſſit,q̃ ſit magis cõis opinio: nã q̃ poſſit totũ negare,tenuit Spe.in tit.de poſi.§.vij. verſi.vndecimò cõſiderandũ eſt.& in tit.de lit.3te. §.ij.verſ.ſi aũt copulatiuè.gl.in c.ij.in verbo,rationalib.de cõfeſſ. in vj.verſ.vel poterit ſimpliciter.gl.in verbo, ſigillatim.in c.p̃ſentiũ.de teſtib.in vj.Iac.Butrig.in l.j.verſic.aliqñ reus cõparet.C.de liris conteſt.Bar.in l.qui ſolidũ.ff.de lega.ii.& ibi Pau.de Caſt.Bal. in l.ij.§.quod obſeruari.verſ.ſed qa ſi poſitio.C.de iuramen.calũ. & in l.ea,quæ.q.ix.C.de condict.indeb.Sali.in l.properandũ.§.ſin autẽ alterutra.verſ.quæro quod ſi p̃ parte.C.de indi.& in l.edita. verſi.quæro circa vtrunq;.C.de eden.Aret.in l.præterea.in ſecũdo notab.ff.manda.Ang.Aret.in §.ſi quis agens.verſic.q̃ ſi actor. Inſtitu.de actionib.Alex.conſ.clxxxiij.verſ.præterea & cõſidero. volu.v.Lanfr.in c.qñ 3.§.reſponſiones.verſicu.nona regula.de proba.Dom.in c.ij.de cõfeſſ.verſic.ibi ſigillatim.Deci.in l.nõ põt videri.nu.1.ff.de regul.iur.Bald.in c.diudum.el ſecundo.num.30. verſi.quæro. pon.de electione.Ioan.Crot.in l.j.§.ſi ſtipulanti.nu. 5.de verb.obl.& ibi Alcia.nu.48.Bertr.conſil.cccvij.nu.1.verſic. quo fit.vol.iij.practi.Papien.in forma poſitionum actoris.in gl. ponens,ac diuidens.Alberic.in l.quod ſæpe.in §.veneni.vbi dicit ita obtinuiſſe.ff.de contrah.end.empt.

Contrarium,q̃ non poſſit totum negare, tenuit Bart.in l.j.§.ſi ſtipulanti.verſi.& per hoc cõfunditur.ff.de verb.obl.Io.Andr.in c.præſentium.in verſi.in gl.quia poſitio.de teſtib.in vj.Bar.in l.ſi is,qui ducẽta §.vtrũ.verſic.venio ad verſi.perinde.ff.de reb.dub. Fal.in l.j.in vj.& vij.q.C.de litis conteſt.Maria.in ca.j.in x.& xj.q. de litis conteſt.vbi dicit ita practicari.Anton.de But.in c.dilecti. verſ.nota præfata.& Imol.verſi.in ead.in fi.de maio.& obe.Ant. de But.in c.j.verſ.quæro de quæſt.de plus peti.Imol.in c.nã cõcupiſcentiam.verſi.ex iſta expoſitione.& ibi Fel.in fi.de conſti.Ant. de Butr.in c.j.verſ.ſed eſt dubiũ.de litis cõteſt.vbi dicit*iſtam cõmunem.Abb.in c.j.nu.15.verſ.nunc quæro.de plus peti.Imol.in l.j.§.ſi ſtipulanti.verſ.& per prædicta.ff.de verb.obl.& ibi Ale.ver. itẽ inducitur.vbi dicit*iſtam cõem opinionem.Apoſtil.ad deciſ. Tholoſ.ccviij.Bertr.qui dicit cõem conſ.cclxx*iij.vol.iij.Angel. Aret.in §.æquè.nu.42.verſ.& prædicta inducũtur.Inſti.de excep. Loſi.conſi.xxiij.vbi dicit cõmunem.Cagno.in l.non poteſt videri.nu.5.& ſeq.ff.de regul.iur.Aret.in l.j.§.ſi ſtipulati.ver.& ex hoc poteſt inferri.ff.de verb.obl.& ibi Roma.nu.11.& Iaſ.ver.ſucceſſiuè inquantum Bar.Bertr.conſi.ccviij.verſ.quamuis enim ali qui.vol.i.Iaſ.in l.properandum.§.ſin autem alterutra.verſicul.an autem liceat.C.de iudic.Ang.Aret.in §.is,qui.verſi.in gl.emeretur.Inſtitu.mand.Bertr.conſi.xx.vol.j.in antiquis.

2 Ex iſta vltima opinione,quæ videtur*magis communis,infertur q̃ reus,qui totũ negauit,vbi actor totũ pẽtijt,põt in parte verificata cõdemnari per ſententiam.Cy.in l.j.in fi.quæſt.& ibi Bal. in vi.& vij.q.C.de litis cõte.Maria.in c.j.in q.x.& xj.de litis conte. Collecta.in c.vnico,in fi.quæſt.de litis cõteſt. Deciſ.Thol.ccviij. & ibi Apoſtillator.

3 Secũdò infertur,q̃ ſi reus, actore totũ petente, vbi partẽ tãtũ habere debet,iuret nõ debere,rõne partis,pro qua verè eſt debitor,dicitur periurus.Bar.in l.ſi quis cum totũ.ff.de excep.rei iud. Cy.in l.vnica,in fi.quæſt.C.de litis conteſt.Collecta.in c.i.in fin. quæſt.de litis conteſt.Deciſ.Tholoſ.ccviij.& ibi Apoſtil.Paul.de Caſt.in d.§.ſi ſtipulati.ver.ex hoc nota.licèt ibi corruptè legatur. Bar.in l.pupilli*.§.ſi.ff.de verb.ſignif.Sali.in l.mora.verſ.iuxta hoc quæro.ff.de vſur.Rom.in l.j.§.ſi ſtipulanti.nu.12.ff.de verb.obli. & ibi Iaſ.verſ.tertiò ſuccedũt.

Contrariũ Deci.in l.nõ põt videri.ff.de regu.iur.Soci.in l.j.§.ſi ſtipulati,ver.circa vltimã q̃ de ver.obl.Galiaula in d.§.ſi ſtipulati. ver.circa vltimã q.& Bar.nu.10.& ibi Alc.n.48.& Herc.n.221.ſi.

4 Tenendo vltimam opinionẽ cõmunem in principali cõclu- ſione,eã Primò limita,nã excuſatur reus negans totũ, à mora ẽt partis debitæ,& in hoc*videntur oẽs cõuenire.Bar.in l.qui ſolidũ.& ibi Paul.de Caſtr.& Cuma.ff.de leg.ii.& idem Paul.de Caſt. in l.i.§.ſi ſtipulati.ver.ex hoc nota.& ibi Imol.ver.& p prædicta.ff. de verbo obl.Guido Papę,q.ccccxcvj.qui allegat Sali.in l.ſi ex legati cauſa.ver.pro euidenti tñ declaratione.ff.de verb.obl.Nicel. concord.gl ccxxx.Bertr.conſi.ccxxiiij.nu.13.vol.iij.Ruin.conſi. clii.vol.iiij.Hercu.in l.ſi inſulam.nu.14.ff.de verb.obli.Cagno.in l.non põt videri.nu.5.& 6.& ſeq.ff.de reg.iur.Alex in l.j.§.ſi ſtipulanti.verſ.& inquãtũ Bar.ff.de verb.obl.& ibi Crottus.nu.6.verſ. ſecundò noto.& ibi Galiaula nu.11.verſ.inquantum Bar.& Buttigel.nu.17.& Hercu.ibi nu.20.verſi.vide etiam Abbatem.Imol. in d.l.qui ſolidũ.verſ.item nota argumẽtũ.ff.de lega.ii.Ang.Arc. in §.is,qui.verſi.in gl.emeretur.Inſtitu.manda.Paul.de Caſtr.in l. ij.C.de vſur.& fruct.legat.

Pro quo facit,nam excuſatur à pœna ille,qui in reductione argitrij boni viri obtinet pro parte.Boer.deciſ.cclxxxiiij.

5 Cõtrarium q̃ videatur eſſe in mora in parte, in qua ſcit ſe eſſe debitorem reus,tenet Bar.in l.nõ põt videri.ff.de reg.iur.Lofre. p̃ſ.xxiij.Bart.in d.§.ſi ſtipulanti.verſ.ſed per hoc cõfunditur.& ibi Alcia.nu.54.ver.ſed concordando iſtas opiniones.& ibi Hercu. verſ.non data aũt culpa.qui hoc intelligit qñ petens aliqua p̃babili rõne totũ petit.& in verſ.ſeq.incip.& hoc nota,& tene mẽti. idem voluit Bart.in l.in fideicommiſſi.in verſi.vltimò aduertẽ.ff. de vſur.& ibi Bald.in quarto notab.& ibi Ange.in quinto notab. & ibi Flor.verſ.item nota.

6 Tenendo iſtam ſecundam opinionem,Limita,niſi pars ſit incerta,ita Fulg.ſ dicens à toto excuſari, in l.in fideicommiſſi.nu. 3.& 4.ff.de vſuris.

7 Et facit,nam in liquidandis mora non committitur,Bald.in l. acceptam.in ſexta oppoſi.C.de vſur.cum aliis,quæ latè ponit Tiraq.de retract.lignag.in §.j.in gl.xix.nu.2.

8 Sublimita hanc limitationẽ, niſi actor offerat ſe recepturum partẽ:tunc eũ ſi actor totũ negaret, nõ excuſaretur à mora, ſed deberet partẽ debitã offerre.Barto.in d.l.qui ſolidũ.ff.de legat.ij. Ruin.conſ.clij.vol.iiij.Alex.in d.§.ſi ſtipulãti.verſ.& inquantum. ff.de verb.obl.& ibi Iaſ.verſic.tertiò ſuccedũt.& ibi Crott.nu.6. verſ.& ſecundò noto.& ibi Galiaula nu.11.verſi.inquantũ Bart. Alcia.num.48.verſ.nec obſtat l.qui ſolidum.& nu.54.verſ.ſed tu concordando.Imol.in l.qui ſolidũ.in primo notab.ff.de legat.ij.

9 Secũdò ſublimita,niſi eſſemus in debito,quod nõ requireret interpellationem:ſed aliàs putà per lapſum diei inducereẽ mora, tunc enim rõne partis debitæ induceretur mora,etiam vbi actor totum petebat.Lofred.conſil.xxiij.ſentit Aimo conſi.lxxxix.

10 Secũdò limita principaliter,nã reus negãs totũ,q̃ actor totũ petiit,cùm partem tñ habere deberet, excuſatur ab expenſis. Bar.in l.qui ſolidũ.ff.de leg.ij.& not.idem Bart.in l.ſtipulationes nõ diuiduntur.in fi.verbis,ibi,fateor tũ.ff.de ver.obl.Io.de Lign. in c.vnico.de litis conteſt.Boer.deciſi.lxxiiij.Imol.in d.l.qui ſolidum.ff.de leg.ij.Iaſ.in l.,pperandũ §.ſin aũt alterutra,in ver.quinto quæro,pone q̃ actor.C.de iudic.Bertr.conſi.ccxxxj.verſi.inde autem.vol.iij.in nouis.Ant.de Butr.in ca.j.verſi.dicit tñ Barto.inde plus peti.Paul.de Caſtr.ſentit iſtam partem in d.l.qui ſolidum.

11 Imò aliqui voluerũt ilto caſu nedũ reũ abſoluũ debere ab expenſis,ſed etiã actorem condemnari debere in expenſis,pur voluit Salice.in l.properandũ §.ſin aũt alterutra.verſ.quæro quid ſi pro parte.C.de iudic.& in l.edita.verſ.quæro circa vtrũque.C.de edend.Ang.Are.in §.ſi q̃s agẽs.verſi.qd ſi actor.Inſti.de actionib. Alex.in d.§.ſinaũt alterutra.verſi.iuxta prædicta quærit.in c.C.de iudi.Pariſ.p̃ſ.ciiij.nu.23.& 14.vol.iij.& iſtã opi.ſentit Spe.in tit.de expẽ.§.nũc videndũ.Hercu.in l.j.§.ſi ſtipulanti.verſ.quæ tñ viden tur limitanda.& verſ.ſeq.inci.& hęc nota.qui aliam opin.q̃ reus nõ excuſeẽ,intelligit quãdo probabili aliqua rõne actor totum petit.Alci.qui dicit iſtã*cõem opin.in d.§.ſi ſtipulanti.nume.48.

12 Et in iſtã ſententiã inclinat Inn.in c.finẽ litib.verſ.item nota, q̃ in ſententia.de dolo & contum.& ibi Imol.verſ.xij.nota.& ibi Abb.nu.27.ver.ſed circa hoc dubitatur.poſt Io.And.ibi,verſ.qd ſi appellans.& ibi Anto.de Butr.verſ.vnum tamen aduerte.& ibi Card.verſi.quæro ſi appellans.

Alij voluerunt q̃ vnus alteri,& alter alteri condemnetur,vt dicit Bal.in auth.& generaliter.verſ.iuxta hoc quæritur.C.de epiſc. & cler.Mathelila.in ſing.iij.

13 Et facit pro iſta opin.nã qñ vnus p̃ parte vincit,& pro parte vincit,iudex debet alterũ alteri in expẽſis cõdemnare,quia vterque eſt victor,vel neuter venit condẽnandus:iuxta no.p Bal.in l. eos.§.cautione.verſ.ſed quid ſi iudex.C.de app.gl.cõſue.Turon.

14 Ratio eſt,qa tunc expenſæ adinuicẽ cõpenſantur.Bert.conſ. cclxxxiij.verſ.quo verò ad expẽſas.vol.iij.in nouis.& cõſ.ccxxxj. eod.vol.& conſ.ccviij.verſ.quamuis enim.vol.j.in nouis.Abb.in c.j.nu.17.de plus peti.idem Bertr.conſi.xx.vol.j.in antiq.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hanc opinionē Hercu.in d.l.j.§.si stipulanti.ver.&illud de mutua condemnatione,intelligit qñ sunt plura petita principaliter, non qñ totum,si pars tātùm debeatur:& ita dicit Inn.in ca.finem litibus.versi.item nota,q si in sententia.de dolo & contum.& ibi Imol.versic.& nota.& Abb.nu.27.versi.sed circa hoc dubitatur. post Io.Andr.ibi,vers.quid si appellans.& ibi Anto.de Butr.vers. vnum tamen aduerte.& Cardi.vers.quæro si appellans.

15 Alij verò tenent q reus ratione partis debitæ,& negatæ condemnetur in expensis: prout tenet Soc.in l.j.§.si stipulanti.in fin. ver.sed tu cōsidera duo.ff.de verbor.oblig.& Abb.sentit hāc partem in d.c.j.nu.15.de plus peti.vbi vult reum tunc excusari,quādo excipit de parte indebita.& sic tantùm confitetur partem debitam,quasi sentiat q si simpliciter neget,non excusetur:& hanc partem sentit Abb.in cap.finem litibus.nu.27.ver.sed circa hoc dubitatur.de dolo & contu.

16 Sed posito q fieri deberet expensarum compensatio,an fieri debeat pro rata victoris,Bal.in l.eos.§.cautione.C.de app.vers. sed quid si iudex.tenet q non sit facienda compensatio pro rata.

Contrarium Bert.consi.cclxxxiij.vol.iij.in nouis.Galiaula in l. j.§.si stipulanti.in fi.ff.de verb.obl.Abb.in c.j.de plus peti.

17 Tertiò limita, nam si actore totum petente,reus excipiat de parte indebita,& actor non acceptet partem debitam,excusatur reus litem sustinens super toto.Abb.in c.j.de plus peti.nu.15.vbi declarat not.per Bart.in l.qui solidum.ff.de legat.ii.& idem Abb. in cap.finem litibus.nume.27.vers.sed circa prædicta.de dolo & contu.Alex.in l.j.§.si stipulanti.ff.de verb.obli.& ibi Ias.& Hercu. num.20.Lofred.consil.xxiij.

18 Quartò limita,nisi actor petēdo totum,protestetur nō velle partem:quia tunc excusatur reus litem sustinēs super toto. Ant. de Butr.in c.dilecti.de maio.& obed.& ibi Imol.in ver.an autem Episcopus.& vers.in ead.in fi.Feli.in c.nam concupiscentiam.de consti.Parisi.in consi.ciiij.nu.13.vol.iij.

19 Quintò limita,nisi materia sit indiuidua,qa tunc rōne partis indebitæ pōt reus litē super toto sustinere.Ant.de Butr.in c.dilecti,& ibi Imol.vers.in eadem,in fi.de maio.& obed.Ant.de Bu.in c.cùm apostolus.de censi.Fel.in c.nā concupiscentiā.de constit.

20 Sextò limita, qñ qualitate esset plus,nō aūt quātitate.Bar.in d.§.si stipulanti.Ant.de But.in c.dilecti.& ibi Imol.versi.in ead.de maior.& obe.Ant.de But.in c.j.vers.quæro de quæstione.de plus peti.& ibi Abb.nu.15.Imol.in c.nā cōcupiscentiā.versi.ex ista,& ibi Fel.de constit.Alex.in l.j.§.si stipulanti.& ibi Io.Crottus,versi. vltima sit conclusio.& ibi Butigel.in fi.ff.de verb.oblig.

21 Septimò limita,qñ reus nō simpliciter negasset,sed cum illa qualitate,negādo narrata,put narrant.Paris.consi.ciiij.nu.16.vol.iij.

FINIS SECVNDI LIBRI.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS

ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOlici Aduocati,conclusionum seu Regularum,

LIBER TERTIVS:

In quo habentur Conclusiones ad materiam Contractuum pertinentes.

De Iure emphyteutico. Conclusio I.

ARGVMENTVM.

Emphyteusi finita per generationem,descendentes eius confirmationem petere possunt.

MAGIS COMMVNIS*VIDETVR illa conclusio, q si emphyteusis sit finita p generationem,descendentes petendo illi⁹ confirmationem, de facili eam impetrare possunt:& si non impetrant,possunt de iure Canonico appellare ad superiorem, vt cogat q confirmatio fiat:text.est in l.j.§.p-mittitur.& ibi Bar.Angel.& alij.ff.de aqua quotid.& æsti.gloss.in ca.bonæ memoriæ.de postul.prælat.Bart. in l.j.in fi.ff.de priuileg.credito.& in l.si mihi & Titio.ff.de verb. obl.Anto.de But.in c.j.de loca.Bal.in addit.ad Spec.in tit.de loca to.Bald.in c.j.quemadmo.feu.ad fœmi.perti.Imol.in ca.ex parte. de feud.Card.in c.pen.de postul.prælat.Roma.in l.ij.ff.sol.matri. & in rubr.ff.de arbitris,versi.xj.& in consi.xxij.Ale.in consi.lxxx. volu.j.Anchar.in consi.clxxiiij,versicu.vlterius aduertendum.& in consil.clxx.incip.casus talis est.Ioan.de Anania in consi.lxxiiij. Alexand.in consilio xciij.in fine,volum.ij.Socinus in consi.xcix. vol.j.Barbat.in capit.j.de locato.Decius consilio cxxxj.& consil. cccxxviij.Curtius in consil.50.versic.transeamus.& consil.xlvij. Ripa in tract.de peste.Alex.in cōf.lxxxiij.vol.vij.Claudius in titu. qui feud.dare poss.Curt.in tracta.feudo.in secunda parte.Ias.in l. ij.C.de iure emphyt.& in §.xxiiij.vol.iij.Chassan.in consuet.Bur gūd.Nicel.cōcord.cxxxix.Zasius in §.xiij.vol.j.Hippoly.in sing. ccccxix.Affl.super constitu.in tit.de filijs præsbytero.& in titu.de successi.nobili.nu.49.Boerius decis.cvij.Gratus in §.lxxxvj.vol. j.vbi hanc*dicit communem opinionem,Ruin.in consi.cciij.vbi etiam dicit hanc communem opinionem,vol.ij.Gramma.consi lio ciuili xxviij.Fel.consil.xxxij.nu.20.

2 Et pro hac parte videtur facere,nam gratia,quæ est solita concedi,si non concedatur, iniuria videtur fieri petenti illā, vt post alios dicit Afflict.super constit.in tit.de pœna contu.nu.22.

Contrariā tñ partē tenuit Imo.in l.si mihi & Titio.ff.de verb. oblig.& in c.pen.de postul.præla.Fulg.§.ccxxij.Paul.de Cast.§.i. xxxij.vol.j.Rom.in §.lxx.dum dicit se cōsuluisse ꝫ Bar.apud Ariminum.Bal.& Iac.Alua.in ca.j.in tit.quemadmo.feu.ad fœ.pert. Zasius §.xj.vol.j.Goza.consi.xxxix.Gratus consi.cx.vol.j.

3 Tenendo primā opinionem,quæ videtur magis cōis, Primò Amplia,vt ꝑcedat etiā in ecclesia,Ruin.in consil.clj.nu.16.vol.j. & in consi.clxvj.vol.j.Gratus in consi.lxxxvj.nu.7.vol.j.vbi*dicit hanc communem opinionem,& dicetur in limitationibus.

4 Secundò amplia,vt ista opinio procedat etiam in contractu li uelli facto de nouennio ad nouennium. Soci.in consi.xcix.vol.j.

5 Tertiò amplia vt procedat ēt in colono temporaneo, q cōdu ceret singulis annis.Afflict.deci.238.Maria.iunior §.50.volu.ij.

Contrarium tenuit Ruin.in consil.clxviij.vol.j.

6 Quartò amplia,vt istud ꝑcedat etiā i feudo,Goza.§.viij.Pari. §.xxij.vol.j.Ripa in l.j.nu.6.ff.de pri.cre.Rui.in §.clj.nu.16.vol.j.

7 Quintò amplia,vt istud procedat etiam in emphyteusi noua: vt per Ruin.in d.consi.clj.nu.16.vol.j.

8 Primò limita istā doctrinā Bar.& aliorū,vt nō ꝑcedat qñ finita esset emphyteusis ꝓpter culpā recipientis, videlicet ꝓpter nō solutionem: quia tunc nō est dignus fauore,ex quo est in culpa.

Vnde conclusio super his firmata procedit in casu generationis finitæ,nō autem quando ob culpam,vtputà,quia propter nō solutionem:& ita concludit Roma.in consi.ccxii.in prin.

Pro quo facit quod no.Spe.in ti.de emphyt.§.nūc aliqua.vers. lxxvij.Bar.i l.eū,q.ff.de interdi.& releg.Bal.in l.ij.C.de liber.& co. libe.& in l.ado priuū.§.patronī.ff.de in ius voc.Sali.in l.ij.q.xxiij. C.de iure emphy.Pet.de Anch.& Imol.in c.ex parte.de feud.

9 In gb.locis ꝓpter nō solutionē patris excludit filius cōprehēsus in ꝑctu emphyteusis:ergo multo magis desceādētes nō cōprehensi:& ita declarat tex in d.§.pmittit.Grat.§.xcvj.vol.j.Rui.§.i. clij.vol.j.& in §.clv.eo.vol.Alex.i l.si mihi & Titio.ff.de ver.obl. Cors.in apostil.ad Abb.in c.bonæ.el ij.de postul.pla.Curt.in tract. feud.in ij.par.Ripa,in l.j.nu.12.ff.de priuileg.cred.Fel.consi.xxxij.

Secun

10 Secūdò limita,ꝙa si hæredes,vel descēdentes nō petierint renouationē infra annū,non poterunt amplius petere,ptex.in c.j. §.Titius.in tit.si de feud,fuerit controuersia inter dām & agnat. Rom.§.xxij.in fi.& in l.ꝓtor ait.§.fi.ff.de nou.oper.nuncia.sequi tur Dec.in §.cxxxj.Gozad.§.xxxix.& §.lxxj.Paris.cōsi.xxiij.vol. j.& consi.cj.vol.j.Marian.Iun.in cōsi.lxxvj.in fin.vol.j.Ruin.consi. xxxv.vol.j.Ripa in l.j.nu.11.ff.de priuileg.credit.gl.in consue.Biturigen.Tiraq.de retrac.lignag.in §.j.in gl.x.nu.4.& seq.vbi latè. Iason in cōs.xxiiij.vol.iij.Brun.in cōsil.lxvij.Corset.in apostil.ad Abbat.in d.c.bonæ.in iij.limit.

11 Declara vt iste annus cōputetur,& intelligatur à die sciētiæ. Alex.in l.si mihi,& Titio.ff.de verb.obl.Dec.in consi.cccxxxviij. tenet gl.& Docto.in d.§.Titius.si de feud.fuer.contr.inter dominum & agnat.

12 Secundò declara vt nō ꝑcedat qñ extraneus esset ꝓuestitus, quia tunc talis facultas durat spatio xxx.anno.vt dicit glo.in d.§. Titius.tenet & Ale.in cōs.xv.vol.v.Ioan.Ant.Alex.in §.lxxxiij. Brun.consl.lxvij.Ias.in §.vij.in fi.vol.iij.vbi dicit*communē opi. Grat.cōsi.iiij.vol.j.Gozad.cōsi.viij.& cōsi.lxxj.Chassan.in cōsue. Burg.Dec.in consi.cccxcv.in fi.vbi dicit communem opin.

13 Tertiò limita vt non procedat in ecclesia, quia ecclesia non cogitur renouare,vt dicit Alex.in d.l.si mihi,& Titio.& Rom.in consil.lxx.Alex.in consi.lxxxiij.volu. vij.Ias.in consi.xxiij.vol.iij. Gozad.in consi.xxxix.& consi.lxxj.Grat.consil.cx.vol.j.

Contrarium est verius,& *magis cōiter tenetur, prout loquit Bar.in l.j.ff.de priuileg.credit.Pet.de Anch.in consil.clxxiiij.& in consi.clxx.Alex.in consi.lxxx.vol.j.Dec.§i.cxxxj.& §.cccxxviij. & in consi.lxxviij.Curt.in tract.feud.in ij.part.Gozad.cōs.lxxxvj. qui declarat.Grat.consi.lxxxvj.vol.j.Rui.consil.xij.& consi.xxxv. vol.j.& in consi.clv.& in consi.clxj.vol.j.

14 Quartò limita qñ dominus pro se vellet retinere: quia tunc nō cogirur renouare.Abb.in ca.bonæ.el ij.de postul.prɛiat.& ibi Corset.in apostil.Ias.in consi.xxiiij.vol.iij.Staph.de lit.grat.& iust. Zas.consi.viij.vol.ij.Gozad.consi.xxxix.Ripa in l.j.nu.9.ff.de priuileg.cred.Ruin.consi.clj.& consi.clij.& consi.clv.volu.j.

15 Contrariam opinio.tenuit Dec.in consi.cccxxviij.& in consi. cxxxj.dicens talem limitationē esse ꝙ communem opin.quæ per hanc limit.efficeretur elusoria,si semper excluderetur is, qui petit renouationē,propterea quia dns assereret se velle pro se retinere.Claud.in rub.qui feud.dar.poss.qui declarat.

16 Quintò limita qñ illi,qui petunt renouationem,sunt de descendentibus:secus si de transuersalibus,vt concludit Anchar.in §.cxxxiiij.in secūdo dubio.sequitur Corset.in apostil.ad Abb.in d.c.bonæ.el ii.Ias.in consil.xxiiij.vol.iij.Staphil.de lit.grat.& iust. Gozad.consi.xxxix.Ruin.cons.xlv.vol.j.

Cōtrariū est verius, & magis*communiter tenetur.Roma.in consi.xxij.Alex.in consi.lxxx.vol.j.& in cons.xciij.volu.ij.Dec.in consi.cxxxj.& in consi.cccxxviij.Gozad.consi.lxxj.

17 Et hoc quia in hac re nō est faciēda differētia, dūmodo sint proximiores.Paris.cōs.cj.vol.j.prout in matre cōsuluit Imol.§.si. xxxviij.in fi.refert,& sequitur Maria.iun.consl.lxxvj.nu.121.vol. j.Ruin.consi.xij.& consi.clj.& consi.clij.& consi.clxj.vol.j.

18 Sextò limita vt ꝙclusio habeat locū si petentes renouationē sint hæredes instituti ab eo,cui est facta concessio, secus si extranei essent instituti,quia illi deberent præferri.ita dicit Imo.in §i. suo incip.quidā Anto.de Panno.prout refert,& sequitur Alex.in l.si mihi,& Titio.ff.de ver.obl.& in §i.clxj.vol.vij.& consi.x.vol. iij.Cors.in apostil.ad Abb.in d.c.bonæ.el ij.& ibi Abb.de postul. prælat.& de hæredib.loquitur Bal.in ca.j.quemad.feud.ad fœm. pertin.Gozad.in §.clxxxvj.Afflict.super cōsti.in ti.de filiis ꝓbyt. Paris.in cōs.xxiij.vol.j.Grat.in cōs.xcvj.volu.j.& in consi.cx.eod. vol.Ruin.consil.v.in fi.vol.j.Ripa in l.j.ff.de priuileg.credit.nu.8.

Contrarium in feudo seu emphyteusi noa hæreditaria tenet Dec.consl.lxxviij.Afflic.super consti.in tit.de succes.nobil.nu.50. Ruin.consi.xij.& consi.clj.vol.j.

19 Qui ampliat etiam si tetissset per illum agnatum habere rem ex contractu,si ipsum ratificasset.

20 Septimò limita vt procedat regula, dūmodò res sit integra, secus si alij facta esset cōcessio antequā hæredes peràt renouationem.ita dicit Rom.in cōs.lxx.& allegat tex.in ca.j.de nat.feud.& istam limitationem sequitur etiā Corset.in loco prælegato.in v.limitatio.Gozad.consi.xxxix.& in cōsi.lxxj.Afflict.super cōsti. in tit.de fil.presbyt.Ruin.consi.v.vol.j.& consi.xxv.vol.ij.

Contrarium tenet Alex.in d.l.si mihi,& Titio.per tex.in ca.j.§. Titius.si de feud.fuer.controuer.inter dominum & agnat.Alex. in consil.lxxxiij.volu.vij.Gozad.consi.lxxxvj.nu.24.Paris.consil. xxviij.nu.4.& seq.vol.j.

21 Octauò limita in feudo,in quo deficientibus omnibus masculis,fœminæ possunt petere renouationem inuestituræ,cuius regulariter fœminæ sunt incapaces.Fulgo.in consi.ccxxij.

22 Nonò limita,nam supremus princeps potest derogare huic iuri,& iusta causa derogandi est, qundo alteri concedit propter benemerita.Paris.in consi.xxiij.nu.250.vol.j.

23 Decimò limita,quando interuenisset præscriptio, quia tunc Princeps non tenetur facere gratiam de re illi, contra quem est præscriptum.Paris.in consi.xxiij.nu.252.vol.j.

24 XI. Limita,quando sequeretur magnum ecclesiæ detrimentum,si fieret talis inuestitura.Paris.consi.cj.vol.j.

25 XII. Limita,quando filia est exclusa,stantibus masculis,quia etiam quòd masculi deficiant,fœmina non potest amplius petere renouationem.Ruin.consi.xv.vol.j.

26 XIII. Limita,vt renouatio peti possit qñ feudum,vel emphyteusis reuertitur ad dominum: secus autem si reuertitur ad aliū, vt putà quia præcesserit alienatio valida inter viuos,vel in vltima voluntate.vt declarat Rui.in consi.xlv.nu.20.vol.j.

27 Et nota circa hanc materiam,quia ille debet intelligi proximior,qui est magis propinquus ei,in cuius persona est finita generatio,non aūt dicitur proximior respectu primi inuestiti, prout notabiliter declarat Rui.in consi.xlvij.nu.6.vol.iij.

28 Declara etiam,quia renouatio est facienda pro eisdem conditionibus, pro quibus reperitur res locari cuilibet extraneo tēpore renouationis faciendæ, non autem est facienda renouatio cū cōditionibus adiectis in primo instrumento locationis factæ, prout dicit Ripa in l.j.ver.v.intellige.ff.de priuileg.credit.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Pater,qui recepit emphyteusim vel feudum pro se, & filiis,an legando,vel alienando,possit filiis præiudicare.

INilla quæst.an pater, q receperat emphyteusim vel feudū ꝓ se,& filiis,possit alienando vel legādo filiis præiudicare:adeò variæ sunt scribentiū opinio.q vix discerni potest quæ sit communis opinio.nam modò vnam, modò alteram opin. dicunt esse communem, quod vt clarius appareat,subiicio infrascriptas conclusiones.

1 Prima conclusio est,qñ pater feudū vel emphyteusim recipit pro se,& filiis hæredibus:nā tunc omnes admittunt q pater pōt filiis præiudicare prælegādo vni ex filiis,ita Bar.in l.vt iurisiurādi. §.si liberi.ver.prædicta.ff.de oper.libert.Ratio est, nā cùm regrat ad hoc vt res emphyteutica,vel feudalis ad filiū trāseat, q sit hæres,vt ibi ꝓ Bar.in loco prælegato,& propterea,aut non est hæres,& rem non pōt petere:aut est hæres, & non pōt venire contra factum defuncti,per tex.in l.cùm à matre C.de rei vendic.

2 Et idem si pater ꝓp delictū priuetur,vt ꝓ Bar.in l.eum,qui.ff.de interdic.& releg.qui dicit q in delicto si pater priuat, et si nō priuetur ꝓp conuentionem non seruatam,vel delictum in dominū, tunc delinquendo præiudicat,si est feudū hæreditariū, siue receptum pro hæredibus,nō aliàs,& ita ēt tenēt Cy.& Pet.in l.j.C.de lib.& eo.liber.& ibi Sal.Imo.in d.c.ij.de feud.Bal.in l.lex.C. de legit.hæred.qui oēs supra allegati tenent,q qñ feudū, vel emphyteusis recipitur pro filiis hæredibus,delictum patris nocet filiis.

Et propterea Bal.in l.item videndū.§.nunc videamus.ff.de pet. hered.tenet q pater pōt vni filiorum prælegare emphyteusim in præiudiciū aliorū,si emphyteusis est recepta pro filiis hæredib⁹. idē dicit Bal.in l.liberti,libertæq;.ver.item in eo,quod dicit C.de ope.liber.Bal.in l.qñ nouella.ver.iij. quæritur. C.de in o.fic. test. Pe.de Anch.in consi.xxv.Lofre.in cōs.j.nu.167.Alex.in §.cxviij. vol.vj.Soc.in §.xxv.ver.vñ supereſt est vt videam⁹.vol.j.Io.Crot. in l.qui Romæ.§.duo fratres.nu.68.ver.secundus casus.ff.de ver. obl.q declarat.idē tenere Pau.de Cast.in l.apud Iulianū.§.si qs alicui.ff.de leg.j.& ibi Aret.Curt.in tract.feud.i iiij.parte.ver.alia ergo,& tertia cōcordia.Ias.in l.ij.ver.& attingāt.C.de iure emphy. Alex.in d.l.apud Iulianum.§.si quis alicui.ff.de leg.j.Pau.de Cast. in cōs.cccxj.incip.circa id,quod primò quærit.vol.j.Bal.in addit. Spe.in tit. de locat. in rubric.charta vltima.ver.an filius hæres instituatus.& in tit.de feud.§.nunc dicamus.in secunda addit.Spe.in tit.de emphyteus.§.nunc aliqua,ver.cxiij.Zas.in cōsi.vij.vol.iij.& in cōsi.lvi.vol.iij.vbi dicit istā esse*cōcm opinio.Doct.vbique.& idē voluit Alex.qui idē dicit in cōsi.xiij.vol.v.& in cōs.xix.vol.v. Cur.Iun.in consi.clv.per totū.Alex.in cōsi.xxviij. ver.cōfirmo pōid.vol. v.idē voluit Cæpo.in consil.ciuili.xxxj.Pau.de Cast.in §.i. clxj.secundum antiquam impressionem.incip. in causa, quā habet Magnificus D.Titius.ver.& hoc si fuit concessum.vol.i.Alex. consi.cxviij.vol.vj.Ripa in xvj.resp.volu.iij.Gozad.in consil.xlvj. Paris.consi.j.vol.j & consi.ij.eodem vol.& consi.iij.vol.j.& consi. xvj.& consi.cvj.vol.j.Rui.consi.j.vol.j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Idē si feudū sit receptū per patrē, non facta mentione filiorū. Paul.de Cast.in consl.clxj.secūdū antiquam impressionem,incip. in causa,quam habet.vers.& hoc si fuit concessum.vol.j Barb.in consl.lxvj.vol.iij.Paul.de Cast.in l.adoptiuum.§.j.ff.de in ius voc.

4 Hoc intellige quando pater disponit valide,vt puta,cū cōsensu domini,& non aliter.Afflict.super consltit,in ti.de reuoc.alien. nu.5.Ruin.consil.lj.vol.v.

5 Secunda est conclusio in feudo recepto ꝓ se,& filiis:nam tūc pater non potest filiis ꝓiudicare totum vni legando,vel assignā do,ita Bart.in l.eū,qui.in fi.ff.de interdict.& relegat.Ioā.Andr.in addit.Spec.in rubr.de feud.vers.non omittam.Bal.in l.item videdum.§.nunc videamus.ff.de peti.hæred.& ibi etiā Ang.Bal.in ca. Imperialem.ver.quæro vtrū pater possit.de ꝓhib.feud.alien.per Feder.Bal.in l.i.in fi.C.per quas personas.& in c.j.an agnat.vel fil. dū facit differētiā inter emphyteusim & feudū.And.de Iser.in c. j.in prin.ver.& in tūn.de succes.feud.Cyn.in l.j.in fin.C.de libert. & eorū liberis.Iac.Ardizon.in summa,qb.mod.feud.amitt.char ta x.vers.verùm licèt nō possit.Bal.in l.qui se patris.ver.itē quæri tur.C.vnd lib.Paul.de Cast.in cōsil.ccxvij.vol.ij.incip.ꝑmittendū est.Aluar.in c.j.in prin.de succes.feud.in ij.no.vbi refert Card.ita consuluisse.& istud videtur sentire in c.j.§.oēs filij.si de feud.fuerit contro.dū remittit ad no.per eum in loco suprà ꝓxime allega to.Alex.in ꝑ.xiij.vol.v.Corn.in ꝑ.cccxcix.vol.j.Soc.in cōsi.xxv. vers.vnde supereſt vt videamus.vol.j.Alex.in cōſ.ciiij.vol.iiij.qui dicit istam*communē opinionem.Corn.in cōsi.cxcix.vol.ij.Ias. in l.ij.C.de iur.emphyt.& in cōſ.lvj.vol.iij.Iacob.in tract.feud.in verbo,& cum pacto qꝰ de dicto feudo.Dec.qui dicit istam cōmunem opinionem in consi.ccxxxix.idem tenet Rom.in l.j.versi.& primò nō obstat.C.qñ non petent.part.idem tenet Bal.in l.apud Iulian.§.si quis alicui.in fin.ff.de lega.j.& ibi Angel.Imol.Paul.de Castr.& Ale.qui ibi dicit istam communē opi.Gozad.in consl.ix. & in cōſ.xlvj.Lofred.in consl.j.nu.137.cum plurib.seq.Afflict.super consl.in tit.de reuoc.alien.nu.6.Ruin.consi.xxv.vol.j.vbi dicit cōem.& idem dicit consl.xcv.vol.iij.vbi dicit *magis cōmunem.& istam dicit communem Bertr.consi.cxxxviij.vol.ij.Brun. in tract.quòd stant.mal.& Maria.iun.consil.lxxij.vol.j.

6 Et in feudo antiquo hoc dicit Parisi.consi.x.vol.j.& in cōſ.cvj. vol.j.Maria.iun.consi.lxxij.& consi.lxxvij.vol.j.& consl.clx.vol.ij. Ruin.qui dicit*communem,consi.ix.vol.j.

7 Amplia,etiam si interueniat consensus domini directi, vt per Maria.iun.consl.101.in fi.vol.ij.& consi.cxij.co.vol.vbi dicit hāc magis communem,& ab ea in iudicando non esse recedendum.

Contrarium in hoc tenet Ruin.consi.xlv.nu.18.vol.j.

8 Contrariū,qꝰ immò in feudo nouo recepto pro se,& filijs pater possit filijs ꝓiudicare vni totū assignādo, tenuit Bal.in auth.si quas ruinas.versi.iuxta hoc ḡro.C.de sacrosl.eccl.& in ca.j.§.hoc quoqꝫ.de succes.feud.post Iac.de Beluis.ibi.& Aluar.idem tenet Bal.in c.j.§.& quia.de his,qui feud.dare poss.post Iacob.Veronē. quem refert Bal.in c.j.in fi.de vasal.decrepit.ætat.Spec.in titul.de emphyteusi.§.nūc aliqua.vers.lxxviij.And.de Iser.in ca.j.de alien. feud.pater.qui dicit qꝰ si feudū datū est patris contemplatione,qꝰ pōt pater alienare,& qꝰ præsumitur patris contemplatione, nisi de ꝓrio constet, & ibi Aluar.Paul.de Castr.in consil.clxj.incip.in causa,quā habet magnificus D.Titius.in primo dubio, secundū antiquam impressionem.vol.j.tū videtur Paul.de Castr.loqui in feudo recepto pro filijs hæredibus,vel simpliciter,& secus vī sentire si sit receptū ꝓ filijs,& descendentibus.vers.& hoc si fuit cōcessum simpliciter.Alex.tenet istam opin.in consi.cxviij.volu.vj. & in consi.xxij.vol.v.Iaso.in consi.ccxxxvj.vol.ij.Fel.in c.pruden tiam.de offic.deleg.Barbat.in consi.lxvj.vol.iiij.vbi latissimè,qui dicit istam*communem opinio.istud etiam videtur sensisse Ro. in d.consi.xxxiiij.dum se remittit ad no.per Bal.in d.auth.si quas ruinas.& ad not.per Bal.in c.j.§.& quia.de his, qui feud.dar.poss. Goza in consi.xxv.& in consi.lxxv.Parisi.in consil.iij.vol.j.Aimo consil.cxxxv.

9 Tenendo istam opinionem,Primò limita ex dictis Bertran.in consi.cxxxviij.vol.ij.in nouis.vt non procedat, si fuisset facta donatio vni ex filijs,in præiudicium aliorum, & donatio esset valida.Ruin.consil.cxlix.vol.j.

10 Secundò limita quando feudum esset receptū contemplatione filij, vtputa si fuit dictū, pro se & Titio filio suo ſpecialiter nominato.Ant.de Alex.in consi.lij.inter consilia Lofred.

11 Tertiò limita vt ꝓcedat ista opinio in eo qui fuit inuestitus, non autem in alio qui postmodum successit.Maria.iun.in consi. lxxij.nu.3 5.vo.j.qui dicit communem opinio.Grat.consl.cxxxij. nu.6.vol.j.

12 Quartò limita quando habuisset pater feudum ex gratia, & beneficio concedentis,& nihil in eo consequendo de suo erogauerit.Marian.iun.consil.ciiij.nu.30.vol.ij.

13 Sed cū consensu dñi directi posset ꝓiudicare,vt ponit Maria. iun.consi.ciij.vol.ij.Rui.consil.vij.vol.j.& consi.xlv.vol.j.

Contrarium Parisi.consl.xvij.vol.j.

14 Aduerte tamen quia Mar.iun.in consl.ciij.vol.ij.tenet etiā si feudū fuerit liberè renūtiatū domino,& cōsensus domini interuenerit,tamen non præiudicatur agnatis,vt ibi, & ꝑsi.cxij.vol.ij.

15 Et ꝓpterea qꝰ in feudo antiquo per alienationē factā per vasallum nō aperiatur feudum domino,sed agnatis,dicit Maria.iu. cōsi.lxxvij.vol.j.& consl.cj.vol.ij.Rui.cōsi.xlv.vol.j.

16 Tenendo primā opi.in secūda cōclusio.principali,q̄ videtur magis* cōmunis,limita vt nō procedat,quādo pater deliquisset cōtra dominū feudi.c.j.§.fi.quæ fuerit prima causa benef.amitt. vel aliud fecisset ꝫ cōuentionē feudalem, quia tunc factū patris præiudicat filijs.gl.in c.j.§.si vasall°.in ver.vocabunt.si de feu.fuerit.cōtr.gl.hoc sentit in ij.opi.I Iadoptiuū.§.patronū.ff.de in ius voc.Bal.I c.j.§.fi.in fi.quæ fuer. prima causa benef.amit.& in c.j.si vasallus feud.priuet.& ibi Alua.Bal.in l.fi.C.de lib.causa,& in c. §.aut si libellario.quib.mod.feud.amit.Bar.in l.eū,qui.ff.de interdict.& relega.Bar.in l.ij.C.de libertis,& eorū liberis.& ponit.Abbas in c.ij.de feud.& ibi Pet.de Anch.Im.Salic.in l.ij.C.de liber.& eorū liberis.Paul.de Castr.in cōſ.clxj.secūdū antiquā impressionē.vol.j.Bal.in l.emācipatū.§.fi.ff.de Senat. Alex.in cōſ.cxix.vol. v.&ān cōſ.cxx.vol.v.vbi dicit istā* cōmunē opinio. Goza.in ꝑ. xlvj.& in cōſ.lxxxiiij.Bal.idē tenet in l.j.§.in primo.ver.sed tu dic idē C.de caduc.tollen.& sentit Alex.in cōſ.xix.vo.v.& in cō.xxx. vol.j.& in l.si mihi & Titio.ver.prædictā cōclusionē limitat.ff.de verb.obl.Io. de Anan.in cōſ.xxxij.in ij.dub.Paul. de Castr. in cōsi. ccxi.inci.circa id qd primò quæritur.vol.j.& in l.adoptiuū.§.patronum.ff.de in ius voc.Cur.in tract. feudo.in quinta parte principali.in princi.qui limitat.Cor.in consi.cccix. vol.j. Alex.in cōsi. lx.vol.iij.Rui.consl.clv.vol.j.& cōſ.cxlix.vol.j.

17 Primò amplia,nam hoc ꝓcedit nō modò in feudo nouo,sed etiā in feudo antiquo.Salyc.in l.ij.C.de libertis & eorum liberis. Alex.in consi.xix.vol.v.& in ꝑ.viij.vol.iij.& in ꝑ.lx.vol.iij.Iac.de Beluis.in c.j.§.fi.q̄ fuer.prima cā benef.amit.& Aluar.in c.j.si vasl. feud.priuet.latè Curt.in tract.feud.in v.parte principali,in princ.

18 Secundò amplia,nam præiudicat etiam alijs agnatis talis cul pa contra dominum.Parisi.in consl.xxj.vol.j.

Aliàs factū paternū etiam cum delicto filijs nō præiudicaret, vt no.Bart.in d.l.eū,qui.ff.de interd.& relega.Bal.in l.j.C.de bon. lib.Salyc.in l.ij.C.de libert.& eorum liberis.Abb.in c.j.de feud.& ibi Pet.de Anch.& Imol.Alex.in consi.xix.vol.v.& in consil.viij. vol.iij.Paul.de Castr.in l.adoptiuum.§.patronum.ff.de in ius voc. Goza.in consi.lxxxiiij.Grat.in consi.ij.nu.6.vol.j.vbi dicit*hanc communem opin.

Contrarium verò qꝰ indistinctè culpa patris ꝓiudicet filio in feudo nouo,siue respiciat dominum, aut feudalem cōuentionē, siue non,tenuit gl.in c.j.in verbo,vocabūtur.in §.si vasallus.in ti. si de feud.fuer.controu.gl.in c.j.in gl.j.de succes.feud.& ibi Bald. & Iac.de Beluis.& Aluar.Bal.in l.emancipatū.§.fin.ff.de Senat.& in l.lex.C.de legit.hær.versi.alij dicūt.& in l.fin.C.de lib.cau.Dy. in regula,nō debet.in fi.de reg.iur.in vj.& ibi Io.And.ī prin.Ang. in l.adoptiuū.§.fi.ff.de in ius voc.Host.in fum.in ti.de feu.§.quib. mod.feud.amit.Io.And.in c.ij.de feud.& ibi Cardi.Abb.& Imol. Decis.Neap.cxxj.in fi.in nouis.Spe.in tit.de feud.§.fi.in prin.Ioā. And.in addit.Spec.in titu.de feud.§ j.vers.xxxvij.in addit.magna. Bal.in c.j.§.fi.quæ fuer.prima causa benef.amit.Curt.in tract.feu. in v.part.principali.in ij.q.& in v.conclu.Gozad.in consl.xlvj.

19 Amplia,quia quælibet culpa præiudicat non solùm filijs,sed etiam agnatis.Ruin.in consil.clxvj.vol.j.

20 Declara vt hoc non procedat, quando feudum datum esset filij contemplatione,quia culpa patris non ꝓiudicaret filio.Aluar.in c.j.de alie.feud.paterni.Cur.in tract.feud.in iiij.part.q.viij. idem Grat.consi.ij.vol.j.

21 Primò ex his infertur,qꝰ secūdū vnā,vel alterā opi.patre alienante feudū nouum,filij excludūtur.ita sensit gl.in c.j.de succes. feu.vbi Bal.Iaco.de Beluis.Aluar.Alex.consil.xviij.vol.v.& in ꝑ. xxviij.vol.v.Iac.de Belui.in c.j.§.fin.quæ fuer.prima causa benef. amit.& ibi Bal.in fi.& ibi Alua.in xxj.cōclus.Bal.in c.j.si vasal.feu. priuet.in fi.& ibi Aluar.Curt.in tract.feud.in v.parte principali.in quarta principali ꝓclusione. Bal.in c.j.§.aut si libellario.qb.mod. feud.amit.Alex.in cōſ.xxx.vol.j.Gozad.in consl.xlvj.Ruin.consi. xlij.vol.j.vbi declarat.& consl.cxij.vol.iiij.

Contrarium sentit Curt.in tract.feud.in quarta parte.q.viij.& in sexta conclusione.Maria.iun.in consl.lxxvij.vol.j.

22 Sed secus in feudo antiquo, in quo culpa vasalli alienando feudum,non præiudicat alijs agnatis.Ruin.consil.vij.volum.j.& consi.clxvj.vol.j.

23 Qui tenet qꝰ licèt non præiudicet agnatis,tamen præiudicat descendentibus,Ruin.consil.clxvij.volum.j.& consil.ccxiiij.volumine j.

Dic

24 Dic pro concordia.vt per Aluar.in c.j.§.si vasallus culpam.si de feud.fuer.controuerſ.& in c.j.§.denique.per illum tex.in titu. quæ sit prima causa benefi.amit.qꝰ aut vasallus commisit delictū in personam dñi,& tunc culpa ipsius præiudicat omnibus,& feudum ad dominū reuertitur: Aut delictum non est in personā domini.& tunc non præiudicat.& hanc distinctionem sequendam existimo per rationem positam in d.§.denique.

25 Primò amplia idem esse in feudo nouo, si non petierit pater inuestituram infra tps,quia hoc præiudicat filijs.Aluar.in c.j.§.fi. in xx.conclus.quæ fuer.prima causa benefic.amitt.post Andr.de Isern.in c.j.quo tempore miles.Bal.in c.j.si vasal.feud.priuet.

26 Secundò amplia idem esse si non fuerit associatus Imperato rem Romam proficiscentē.Curt.in tract.feu.in v.par.principali.

27 Primò limita in feudo hæreditario.Parisi.in consl.vol.j.& in consi.ij.& in consi.iij.vol.j.& in consi.xvj.& in consl.cvj.volum.j. Ruin.in consil.j.vol.j.& cviij.vol.v.

28 Secundò limita quando in feudo antiquo interuenerit domini directi consensus in dispositione vasalli, ita Parisi.in consil. xvj.vol.j.Ruin.in consil.xlv.vol.ij.

Contrarium idem Parisi.in consil.xvij.vol.j.

29 Tertiò limita in feudo antiquo,quia per alienationem aperitur via agnatis,& non domino.Maria.iun.in consi.lxxvij.volu.j. Ruin consil.xlv.vol.j.& consil.cj.vol.ij.etiam cum consensu domini directi.vt per Marian.consi.ciij.volu.ij.

30 Amplia idem esse si fuerit feudum liberè renunciatum domino.Maria.iun.consi.ciij.& consi.cxij.vol.ij.

31 Sublimita hanc limitationem, si filij approbent patris testamentum.Ruin.consi.xxv.nu.14.vol.ij.

32 Secundò infertur in emphyteusi, qꝰ si pater emphyteuta cadat ob nō solutionē canonis,ꝓiudicat filijs.Bart.in d.l.eū, qui.in fi.ff.de interdic.& relegat.Bal.in Iadoptiuū.§.j.ff.de in ius voc.in fi.& in l.ij.C.de libert.& eorū li.& ibi Sal.Imol.in c.ij.de feu.& ibi Pet.de Anch.Spec.in tit.de emphyteus.§.nūc aliqua.vers.lxxviij. ibi,idē pater viuens.Bal.in l.vnica.§.primo itaque.ver.Sed tu dic idē.C.de ead.toll.Alex.in ꝑ.cxix.vol.v.& in ꝑ.cxx.vo.v.vbi dicit istā cōem*opi.& in l.si mihi,& Titio.ff.de verb.obli.Ias.in l.ij.C. de iur.emphyt.in vij.q.dum se remittit ad not.per Bal.& alios in d.l.adoptiuum.§.j.ff.de in ius voc.Gozad.in consi.xxxiiij.& in ꝑ. xlvj.& in consi.lxxv.Grat.consi.cxxxij.vol.j.

Contrarium tenuit Spec.in tit.de emphyt.§.nunc aliqua.vers. cxliiij.& ibi Io.And.Alex.consi.viij.vol.iiij.

33 Primò amplia,nam idē est in deterioratione rei emphyteut. propter quam pater cadit ab emphyteusi,& filiis ꝓiudicat.Spec. in tit.de emphy.§.nunc aliqua.vers.lxxviij.

34 Secūdò amplia,vt idem sit in alienatione rei emphyteuticæ, ꝓpter quā cadit pater emphyteusi,& filiis ꝓiudicat.Bar.in d.l.eū, qui.in fi.ff.de interdict.& relegat.& in consil.lv.incipiē.dominus Amatus.Abb.in c.ij.de feud.& ibi Pett.de Ancha.& Imol.

35 Et hoc procedit etiā in emphyteusi antiqua, secūdum Imol. ibi.versi.illud autem certum est.Ias.in l.ij.C.de iur.emphyt.

36 Primò limita qꝰ non præiudicet eo casu, quo aliàs concessio nihil operaretur.Gozad.in consi.lxxxiij.

37 Secundò limita quando in fraudem succedentium non fuisset facta solutio canonis.Grat.in consi.xxxij.vol.j.

38 Tertiò limita,quādo ex ten ore inuestituræ appareret, qꝰ nol let vt delictum,vel culpa vnius alteri noceret.Gozad.in consilio lxxxiiij.uu.18.

39 Quartò limita,quando feudum,vel emphyteusis esset indiuisibilis,nam tunc culpa vnius alteri nō nocet.Gozad.post alios, quos allegat,in d.consi.lxxxiiij.nu.16.

Tenendo primam opinio.in hac secunda principali cōclusione quæ videtur magis*communis,qꝰ pater disponēdo in vltima voluntate,vel inter viuos non possit vni filiorum totum feudum assignare,aliis exclusis.

40 Primò limita vt per Pau.de Castr.in consl.clxj.secūdū antiquā impressionē,qñ essemus in feudo iurisdictionali, in quo expedit vt vnus totū habeat,& non sint plures domini,refert & sequitur Barba.in consi.lxvj.vol.iiij.Curt.in tractatu feud.in iiij.parte.ver. ex ꝓdictis.&c.Alber.Brun.in cōſ.cv.in prin.Fel.in c.prudentiā.de of.deleg.Laur.in §.cæterum.instit.de legit.agnat.succeſſ.

Contrarium Iaco.in tract.feu.in verb.& cum pacto qꝰ de dicto feudo.ver.vlterius quæro.

41 Secūdò limita in feudo frāco,quia pōt pater vni filiorū totū prælegare,per not.per Iacob.in d.tract.feud.in versic.& cū pacto quod de dicto feud.per no.per Bal.in auth.nisi rogati.C.ad Tre. Ias.in consi.lvj.vol.j.Cur.in tra.feud.in iiij.part.quæst.xxvj.

42 Et quia ista limitatio pēdet à veritate dicti Bal.in d.authē.nisi rogati.vide Arc.in conſ.xiiij.qui declarat vt hoc procedat eo ca su,quando feudum potest transire ad ecclesiam,vt puta,quia dominium directum sit translatum in vasallum.

43 Tertiò limita, in feudo empto per pecuniam à patre.Laurē in §.cæterum.inſt.de legit.agna.succeſſ.

44 Ex quo infertur,qꝰ idem esset si pater inuestitus fuisset cū facultate qꝰ posset de dicto feudo testari, vt colligitur ex dictis per Iac.in loco prælegato,& vers.sequenti.

45 Tenendo aliam opi.vt licèt pater possit præiudicare, non tñ potest præiudicare vni ex filiis comprehensis in inuestitura.Rui. consil.xcv.vol.iij.

46 Tertia est principalis cōclusio in emphyteusi recepta ꝓ se,& filiis,qa pōt pater filiis suis præiudicare de illa dispōnēdo in vita vel morte,in fauorem vnius filij,aliis exclusis,ita tenet Imo.in l.si domus.§.fi.in fi.ff.de leg.j.& in c.potuit.de locat.Pe.de Ancha.in cōſ.cxliij.Cuma.in cōſ.clxvj.in fi.Barba.in cōsi.lxvj.vol.iiij.Alex. in cōſ.xxvij.vol.v.& in cōsi.seq.Chassa.in cōſ.xxviij.& in ꝑ.xliiij, & in cōſ.lvij.& istā partem dicit*communem Alex.in Lapud Iulianū.§.si quis alicui.ff.de leg.j.Bal.in c.j.ver.quærit hic gl.in ti.an agna.vel fil.dum ponit differentiam inter emphyteusim, & feudū.Gozad.in consi.xxv.Grat.consi.liiij.vol.j.Spe.in tit.de emphyteus.§.nunc aliqua.q.lxxviij.

Contrarium,qꝰ imò in emphyteusi recepta ꝓ se & filiis, pater non possit præiudicare vnū ex filiis eligendo,tenet Bar.in l.vtiriſiurandi.§.si liberi.ff.de oper.liber.&ī l.eū, q.in fi.ff.de interd. & relegat.& in cōſ.lv.incip.dñs Amatus.& in consl.lx.incip.q̄stio ista habet.in ij.dubio.Fede.de Senis in cōſ.ccxxviij.Bal.& Ang.in Litē videndū.§.fi.ff.de pet.her.Sal.in l.fi.ver.quero an res emphyteutica.C.de iure emphy.Bal.in rubr.de locat.in addi.ad Spec.in vltima chart.ver.an filius hęres.& in l.liberti,liberteqū,vers.ītē in eo,quod dicit.C.de oper.liber.Bal.& Ang.in Lapud Iul.§.si qs alicui.ff.de leg.j.Soc.in cōſ.xxv.vol.j.Pet.de Anc.in cōſ.cccxix.inc. themate præsupposito.Ange.in cōſ.clxxxiiij.Roma.in l.vnica. q.xij.C.qñ nō peten.part.Brun.in trac.de stat.in xiij.articulo principali.in viij.q.Alex.qui dicit istā partem*cōem.in consl.ciiij.vol. iiij.& Chassa.qui idē dicit in consl.liij.& idē dicit Alex.in consl.cv. in prin.vol.iiij.& idē dicit Dec.in cōsi.ccxxxix.idem tenet Calca. in consi.lxxij.Ias.qui dicit istam partem* magis cōem,in consil. ccxiij.vol.ij.& in l.ij.& præced.C.de iure emphyteu.Alex.consil. viij.vol.iiij.& in cōſ.xcviij.vol.iiij.ver.quinimò fortius.Bal.in l.si adulta.C.de hær.act.& ibi Sal.Bologni.consl.xlviij.Bertran.consl. cxxxviij.vol.ij.in nouis.Alciat.in tract.præsumptio.in i.regula.in xxxj.ꝑsump.Ruin.consl.xliij.vol.j.Ruin.consl.xlviij.vol.j.vbi dicit *cōem.& cōſ.cxviij.vo.j.vbi ampliat,& cliiij.vbi dicit cōem.vo.j.

47 Pro cōcordia opi.dicitur qꝰ prima opi.ꝓcedit qñ emphyteusis fuit empta,vel quæsita ex re patris.secūda,qñ beneficio cōcedentis tātùm.ita declarat Bal.in l.j.in fi.C.per quas personas.& in auth.si quas ruinas.C.de sacrosl.eccles.Aret.in l.apud Iulia.§.si qs alicui.ff.de leg.j.Corn.in consl.j.volu.iij.Gozad.in consi.iiij.& in consl.xxv.& in cōſ.xlvj.& cōsi.lxxv.Curt.in tract.feud.in iiij.part. Io.Crot.in l.qui Romæ.§.duo fratres.in vltima char.versi.in ista difficultate.& vers.seq.de verb.obli.Ias.in l.ij.versi.ij.limitat.C.de iure emphy.Lauren.in §.cæterū.inſt.de legit.agnat.succeſſ.& ista est *cōis opi.vt per Soc.in consl.cxxvij.volu.iij.Ruin.consi.cliiij. vol.j.& consi.ccxiij.vol.j.vbi dicit communem.

48 Alio modo declarat Grat.consl.cxxxij.vol.j.vt quando patet fuit primus,qui recepit,possit præiudicare,aliàs secus

49 Declara in feudo si sit quæsitum ex re patris pro se & filiis,ni hilominus pater non potest filiis præiudicare, secundùm Corn. in consi.cccix.vol.j.

Contrarium etiam in feudo tenet Bald.in d.l.j.in fi.C.per quas personas.Are.in l.apud Iul.§.si quis alicui.ff.de leg.j.Curt.in trac. feud.in iiij.parte.

Tenēdo secundā opi.ꝙ pater possit prejudicare in emphyteusi recepta pro se & filiis,

50 Primò limita, vt per Ias.in l.ij.C.de iure emphyt.quādo emphyteusis esset quæsita ex re patris,secus si beneficio concedentis,vt suprà dictum fuit.

51 Secundò limita,nisi filij essent emācipati, quia tūc pater non posset filiis præiudicare,vt per Areti.in l.apud Iul.§.si qs alicui.ff. de leg.j.tenuit Bal.in l.j.in fi.C.per quas person.sensit Io.Crot.in d.§.duo fratres.in vlt.char.ver.secundus casus.Rui.in consl.cxlix. vol.j.Bert.in consl.cxxxviij.vol.ij.in nouis.Ias.in l.ij.ver.istam eandem partem.C.de iure emphyt.

52 Tertiò limita,etiā vt ꝑ Ruin.cōsi.ccxiij.volu.j.q limitat duobus modis,& vltima limitatio est multum no.si est vera,videlicet vt etiā si in cōcessione pater habeat licentiā alienādi,nihilominus alienādo nō potest præiudicare, qa dicta alienatio debet intelligi secundū naturam cōtractus:sed contrarium credo verius,vt dicetur infrà in tertia limitatione.

Quartò limita, quando pater fuisset primus author illius emphyteusis,aliàs secus. Ias.in l.ij.versic.tertiò limita.C.de iure emphyteut.Gra.in consi.cxxxij.vol.j.Rui.in consl.cliiij.vol.j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tenendo aliam primam opi. q̃ pater non possit in emphyteusi præiudicare,

53 Primò limita, nisi pater filio excluso ab emphyteusi reliquerit in recõpensam tãtundem, vel plus. ita declarat Ang. in ꝑ. suo clxxxiij. vers. saluo nisi. Barbat. in c. potuit. de locat. Iaſ. in l. ij. vers. ego tñ non inuenio. C. de iure emphyt. Curt. in tract. feud. in iiij. parte. Ioan. Crot. in d. §. duo fratres. versi. quintus & vltimus. in fi. charta. Gozad. consil. xxv.

54 Secundò limita in emphyteusi recepta ab ecclesia, secus in emphyteusi recepta à priuato. ita Imol. in c. potuit. de locat. Bal. in c. j. versi. quærit hic gl. an agnati vel filij. Calca. in consi. lxxiij.

55 Tertiò limita, nisi emphyteusis esset quæsita cum facultate alienandi. Corne. in consi. cxl. vol. ij. Gozad. in consil. xxv.

56 Quartò limita nisi consuetudo vigeret in loco, q̃ pater posset disponere de emphyteusi sic recepta. Gozad. in consi. lxxv.

57 Quintò limita nisi pater deliquisset in dominũ directũ, vel veniisset contra conuentionem, sic limitat Grat. consil. ij. vol. j.

58 Sextò limita nisi pater venisset contra conuentionem cõtractus emphyteutici. Grat. consil. lxxix. vol. j.

59 Septimò limita nisi filius esset hæres patris, vt per Ruin. cõs. xliij. vol. j.

Octauò limita nisi emphyteusis esset noua à patre quæsita, qa potuisset in ea pater descendentibus suis præiudicare. Ruin. cons. cliiij. vol. j. vt suprà dictum fuit.

60 Nonò limita quando pater deliquisset, & feudum esset receptum pro hæredibus. Ruin. in consi. cxlix. vol. j.

61 Et nota etiam quia pater non potest priuare primogenitum iure primogenituræ. Tiraq. de iur. primogen. q. xxj.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Caducitate incursam tempore prædecessoris, an successor declarare possit.

1 NOn modica varietas reperit̃ inter Doct. an caducitatẽ inductã seu incursam tpe pdecessoris ob alienationẽ factã de reb. emphyteuticis, quã pdecessor nõ declarauit, successor declarare possit. Nã q̃ successor illam declarare possit, voluit Bal. in c. imperialem. §. insuper. ver. posito q̃ daretur. de ꝓhib. feud. alien. per Fede. Abb. in c. fi. vers. in glo. in vers. reuocatur. de dona. Card. ibi, vers. & pdicta ꝓcedunt. Paul. de Cast. in l. omnimodo. vers. item gl. quæ incipit. C. de in of. testam. Aret. in ꝑ. xiiij. versi. item intellige. Card. Alex. in §. insuper. versi. nisi esset talis. Afflict. ibi, nu. 37. versi. in gl. ij. Zaſ. in tract. feud. sub rubri. de feud. priuat. ver. tertiò fallit. Iaco. in tract. feud. in verbo, dictique vasalli promiserunt. ver. limitabitis procedere, vbi dicit ita omnes tenere in d. §. insuper. Hippol. in rub. de fideiuſſ. versi. & faciunt optimè dicta.

Contrariũ gl. in d. §. insuper. in gl. in verb. non succedit. Bald. in c. fi. vers. gl. & Imo. de dona. versic. & ꝓcedit istud. Barba. in apost. ad Bal. in d. §. insuper. Ripa in l. fi. C. de reuoc. dona. versi. secundò intellige. Curt. in tract. feud. in iiij. part. versic. secunda principalis declaratio. Ruin. consi. x. vers. nec obstat. vol. j. & ꝑi. xxxv. nu. 28. versic. præterea ex quo. vol. j. & ibi attestat hanc esse * cõm opin.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Emphyteusi concessa usque ad tertiam generationem, an persona illius cui est facta concessio, censeatur includi in prima generatione, vel à persona descendentium incipiat generatio.

1 PRobabiliter dubitari potest, an si cõcessio in emphyteusim vel in feudum fuerit facta vsq; in tertiam generationẽ, ꝑsona illius, cui est facta cõcessio, censeat includi in prima gñatione vel primagñatio incipiat in ꝑsonã descendentiũ. nã illã opin. q̃ persona illius, cui est facta cõcessio, cõprehendatur in prima generatione, videtur tenere Spe. in tit. de emphyteus. §. nũc aliqua. vers. cl. Bar. in consi. incip. concessa alicui emphyteusis. Bal. in l. ij. ver. q̃ro q̃ per ꝓscriptionẽ. C. de iur. emphy. & ibi Salyc. vers. sed xxiiij. potest dubitari. Ang. in §. adeo. vers. in gl. auferre. inst. de locato. Paul. de Castr. ꝑ. cccxxxviij. qui ampliat etiamsi esset dictum, in ipsius tertiam generationem, volu. ij. & in auth. si quas ruinas. ver. remanet dubium. C. de sacrosanct. eccl. Imol. in l. quod dicitur, versic. aduerte tamen circa quartum. ff. de verbor. oblig. Soc. consil. xxv. versi. quare assumo aliam. volumi. i. Goza. consil. xxv. versic. vj. ex alio. Corn. consilio cccxxij. versic. in term. autem. vol. iiij. & in consil. lj. num. 4. versic. est verum tamen. vol. ij.

Contrariam verò partem tenuit Bal. in addit. ad Spec. in tit. de locato. ver. item & in tertiã generationem. & in auth. si quas ruinas. versi. iuxta hoc quero. C. de sacrosanct. eccl. Curt. iun. in trac. feu. in iij. parte. vers. circa istam materiam. Ruin. consi. clxvj. vers. plus etiã voluit. vol. j. Anch. in cle. j. in viij. no. & ibi Card. in j. q. eod. ti. Ange. in Auth. de restit. fideic. ver. ibi, quatuor postea generationes. Bal. in cõ. cccclxviij. vers. si autem cõceditur. vol. iij. & consi. cccl xxv. vers. in ꝓrium facit. vol. iiij. Cal. consi. x. tit. de locato. Ale. in l. quod dicitur. versi. tangit hic etiam. ff. de verb. obl. Io. de Plat. in l. peculiari. versi. item nota. C. de proxi. sac. scrin. libr. x. Imol. in consi. lxij. versi. & ideo dicta iura.

2 Tenendo primam opinionem, Primò amplia etiamsi dictum sit, pro se, filiis, & nepotibus, vsque in tertiam generationẽ. Paul. de Cast. in consi. cccxxxviij. vol. ij.

3 Limita prædentem ampliationem, nisi dictum esset, vsque in tertiam ipsius personam, vt declarat Ruin. consi. cvj. versicu. & non obstat. vol. ij.

4 Primò limita principalẽ cõclusionẽ, nisi dictum esset in ipsius tertiã generationẽ, tunc enim proculdubio persona illius, cui est facta concessio, nõ comprehenditur in prima generatione. Bald. in l. ij. ver. quæro q̃ per ꝓscriptionẽ. C. de iur. emphyt. & in auth. si quas ruinas. vers. iuxta hoc quæro. C. de sacrosanct. eccle. Imol. in l. quod dicitur, la grande. ver. interdum conceditur. ff. de verb. obl. Alex. cõ. cxxv. ver. tñ præmissis nõ obstãtib. vers. nõ obstat quod dicit. vo. v. Soc. ꝑ. xxv. ver. quare assumo aliã. vol. j. Gozad. ꝑ. xxv. ver. vj. ex alio. Curt. in trac. feud. in iij. parte. ver. circa istã materiã. Alex. in ꝑ. cx. vers. venio ad secundũ. vol. iij. Ang. Aret. in §. adeo. ver. in gl. auferre. instit. de locato. Dec. cõsi. dcxxiiij. Ruin. ꝑ. clxvj. nu. 6. volu. i. vbi dicit * hanc communem opin.

Contrarium tenet Card. in cle. j. in j. quæst. de pœnis.

5 Secundò limita q̃n diceretur vsque in eius tertiam generationem completam, Alex. consi. cx. ver. & prædicta tantò magis. vol. iij. Bald. consi. cccclxviij. ver. idem si dicatur. vol. iij. & cõsi. cccl xxv. vers. contrarium facit. volu. iiij. Cald. in consi. x. in tit. de locato.

6 Tertiò limita vt prima opi. ꝓcedat in emphyteusi ecclesiæ, secus verò in aliis concessionibus priuatorũ, ita sentit Bal. in auth. defuncto. vers. & not. C. ad Tertul. Card. Alex. in c. j. §. & quia. ver. quid autem dictum. in tit. qui feud. dare poss.

7 Quartò limita quando diceretur, vsq; ad tertiam generationẽ inclusiuè. Bal. ꝑ. cccl xxv. vers. in ꝓrium facit. volu. iiij. & ꝑi. cccc xlviij. ver. idem si dicatur. volu. iij. Cald. in consi. x. in tit. de locato.

De Feudis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Feudum quamuis nouum, assumit naturam feudi antiqui si Princeps in concessione apponat c'ausulam, quòd habeat naturam feudi antiqui.

1 VANDO Princeps in cõcessione noui feudi apponit clausulã, q̃ feudum habeat naturã feudi antiqui, tũc feudũ quis nouum, naturã antiqui feudi assumit. Bal. in c. j. ver. extra no. de alie. paterni feudi. Iac. Ardizon. in summa feudorũ. in ij. part. secũde partis principalis, sub rubrica, q̃d sit nouũ feudũ. ver. sed q̃ritur si vasallus. Aluar. in c. j. §. isverò. ver. q̃ro ab extra. de succeſſ. frat. aliàs de gradib. succedentiũ in feud. & in c. j. ver. q̃ro quid si deĉ. de vasall. decrep. ætat. & ibi Præpoſ. Ale. ver. q̃rit hic Aluar. & idẽ Prepo. ī d. c. j. ver. & dicit Bal. de grad. succe. in feud. feu de succeſſ. fratr. Præpoſ. in ꝓlud. feud. vers. Bal. q̃rit hic. Mart. Lauden. ī c. j. de alie. paterni feu. vers. & no. ij. Bal. & ibi Præpoſ. ver. ideò dicit Bal. Alex. ꝑ. xxx. ver. fortius dixit Bal. vol. j. & ꝑ. ii. vers. forti⁹ dixit Bal. vol. v. & ꝑi. ver. hoc ꝓbatur. vol. v. ꝑ. xxix. vers. cõfirmantur hæc. vol. v. Bal. in c. j. de succeſſ. feud. in §. hoc quoq; in fi. ver. si cõcessium est. Aluar. ibi ver. no. ex hoc tex. & ibi Prepoſ. ver. not. ibi feudũ paternũ. Curt. senior. ꝑ. 50. ver. v. & forti⁹. Io. Crot. q̃ dicit cõem * in l. re cõiũcti. ff. de leg. iij. Iaſ. ꝑ. cxxxvj. vol. iiij. vers. ij. specialib. vbi dicit cõem. Alex. ꝑ. liij. ver. circa aliud dubiũ. ibi, ad hoc allego. vol. iiij. Dec. ī ꝑ. lxxxv. nu. 7. Curt. in trac. feu. in j. part. vbi dicit cõem. Brun. ī ꝑ. lxxviij. ver. & rãto magis. Ruin. q̃ dicit cãem, in cõs. xlv. vol. j. ver. sed nũc ij. Dec. q̃ dicit istã cõem opinionẽ in cõs. cxciij. ver. tñ in ꝓrium est. Iaſ. cõs. j. vers. ij. principali fundamẽto. vol. iij. Crot. in l. si is q pro emptore. vers. iij. & vltimò inducit. ff. de vſuc. Ripa in l. j. nu. 5. ver. iij. induco. ff. de leg. j. Soc. cõs. clxv. vers. vj. corroborat, & cõs. cclxxij. vers. ij. quia licèt. Aimo de antiquit. temp. in v. part. nu. 13. Patrif. cõs. v. nu. 11. vol. j. Dec. cõs. liij. nu. 3. Tiraq. de retrac. Contra

Contrariũ Oldra. in ꝑ. clxxviij. ver. illa aũt verba. Albe. in dictionario. in verbo, nouũ nõ est. Iaſ. in vſib. feud. vers. quid autẽ ecõtra. Barba. consi. lxvj. vol. iiij. Iaſ. cons. clxxx. versicu. primò, quod q̃n. vol. ij. Alex. consi. x. ver. hoc fortifico. vol. iij. Zaſ. consi. xiij. n. 14. in fi. ver. quod certè vsque adeò. vol. j. Gozad. ꝑ. lxxxiiij. nu. 12. vers. iij. q̃n. Paul. de Caſt. in ꝑ. cliij. incip. q̃ istud feudũ. secundum antiquã impressionẽ. Iaſ. consi. lvij. versic. quia ãd hoc ego dico. vol. j. & consi. clij. vbi dicit * communem. vol. ij.

Tenendo primã opi. quæ vr magis * cõis, idem esset q̃n diceret concedens, q̃ cõcedebat feudũ tanquã nobile, & quaternatũ, quia ẽt q̃ nõ esset tale, assumeret naturã illã, secundum And. de Iser. in c. j. versi. si Rex. de cõrouer. feud. apud pares terminã.

3 Primò limita. d. cõclusionẽ procedere quo ad cõprehensos in inuestitura tñ, ga quo ad illos tantùm d. inuestitura restringitur. Brun. cõsi. x. ver. sed 3 prędicta. Curt. Iun. ꝑ. primo, versiculo nec obstat premissis. & Ruin. consi. xlv. versic. nec obstat. versiculo, non obstat. volu. j. Aimo de antiquita. temp. in quinta parte. num. 13. in fin.

Contrarium Iaſ. consi. j. ver. solùm restat in specie respondete. volu. iij.

4 Secundò limita, nõ ꝓcedere in episcopo, vel alio prælato, q̃bus interdicit̃ dare res ecclesiæ ī feu. nisi esset cõsuetũ dare dicta bona in feudũ. Bal. in prælud. feud. ver. iij. diuisio. Soc. ꝑ. iiij. num. 18. ver. quinimò ẽt. vol. iij. Alex. consi. x. versic. nec obstat. vo. iij. Barb. cõsi. lxvj. vol. iiij. Iaſ. ꝑ. clxxx. versi. iiij. respondeĸ. volum. ij. Crot. in l. re 3iuncti. ver. tenendo istã. ff. de lega. iij. Cæpol. consil. ciuili xxxj. Cur. Sen. ꝑ. 50. ver. & idẽ tenuit Bal. Dec. ꝑ. liij. nn. 3. vbi ſublimitat. Iaſ. ꝑ. j. ver. eandẽ opi. vo. iij. & ꝑ. cxxxvj. versicu. tenendo istã partẽ. Pau. de Caſt. consi. cclxxxiij. vol. ij. Iaſ. in prælud. feud. vers. pro pleniori instructione. Brun. ꝑ. xl. ver. & si dicatur. Aimo de antiqui. tẽ. nu. 13. ver. limitatur nũc. in v. par. Mart. de Laud. in c. j. ver. circa hanc diuisionẽ quęrit Bal. de his, q. seu. dare poſ. Alciat. de præſump. in tertia regu. in xxviij. præſump.

5 Tertiò limita, q̃n illa clauſula non esset prolata per verba dispositiua, seu per verba concessiua. Alc. in trac. præſum. in tertia regula in xxviij. præſump.

6 Et declara, nã ẽt q̃n dictũ est, de nouo concedimus, dr̃ ẽt feudum antiquũ, & nõ nouũ. Bart. in l. j. in xv. q̃. ff. de rer. diuiſ. & in l. quoties. ver. j. casu. C. de suis & leg. & in prælud. feu. ī ver. quod aũt dicatur feudũ paternũ. Iſer. in c. j. de natu. succeſſ. feud. Iaſ. in prælud. feud. in septima parte. Iſer. & latius Afflict. in c. j. de vasallo decrep. ætat.

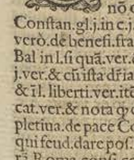
7 Nã ista verba intelliguntur de nouo cõce dimus, vt in antiqs inuestituris, prout declarat Gozad. in consi. lxxxiiij. in fine.

8 Quartò limita, si per talẽ ꝓcessionẽ inferretur præiudicium tertio. Alex. in ꝑ. xxx. vol. j. sequitur Alci. in iij. reg. in xxviij. præſumpt. nu. 5. Cur. in tract. feud. in viij. q. primæ partis. nu. 10.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Feudũ conersum per pecuniam, non habet naturam veri feudi.

1 OMmunis * est illa cõclusio, q̃ feudũ habitũ per pecuniã, vel pro quo soluitur pecunia, vel quid simile, nõ habet naturã veri feudi. c. j. de feud. dat. ī vicẽ l. cõmiſſ. ibi, hodie sub prætextu pecuniæ. Iſer. in c. j. ver. item habes hic. de bfifi. fratris. Iac. Ardizon. in summa, sub rub. q̃ verus dñs põt dare feudũ pro prec. Iac. Aluar. in d. c. j. ver. oppono cum gl. de benefi. fratris. Iſern. in c. j. ver. secundus est. de nat. feu. & in c. j. ver. itẽ ꝓ habendo honore. de feud. guard. Nic. de Neap. in c. j. §. notandũ. dicens ita * cõmuniter teneri, & quotidie obseruari. de his, qui feud. dare poſſ. Alex. cõſi. lxxix. ver. sed his nõ obstantibus. vol. j. Cur. Iun. in tracta. feud. in secunda parte principali. in v. q. principali. Cur. Sen. ꝑ. 50. ver. & dato. q̃ aliqua pecunia. Bru. in cõsi. xviij. vers. ij. succedere nõ pñt. Iac. de S. Georg. in tracta. feud. vers. itẽ quæro de q̃stione. Iaſ. consi. cxvij. vers. sed istis, & similib. vol. iiij. Bal. in l. licèt. C. de liber. causa. ver. itẽ feudũ. Zaſ. consi. xij. nu. 88. & consi. xc. vol. j. & cõsi. xiij. nu. 26. eodẽ tit. Iacob. in tract. feud. in verbo, & fœminis. versi. vj. fallit. Zaſ. in tracta. feud. sub rubrica de feud. succeſſ. in secunda particula, de fœm. succeſſ. versi. hæc regula ampliatur. Marian. Iun. consi. lxv. num. 16. versicu. vel secundò respondetur. volu. j.

4 Et facit q̃ no. Soc. in l. Gallus. §. ẽt si viuente parẽte. vers. quã conclusionẽ limita. ff. de libe. & posth. vbi q̃ dato q̃ propter pecuniã solutam, vel soluendã, feudũ datũ permutet propriã naturam feudi, tñ illud procedit quo ad illud tñs vel alia, quæ ex illo sequuntur. nam in aliis retinet propriam naturam feudi, & fuit dictum in præcedenti conclusi.

5 Nonnulli distinguebant, q̃ licèt à domino feudũ vendi non possit, põt tñ vendi à vasallo, domino sciente. gl. j. ī c. j. de benefi. fratris. & ibi Iac. de Beluiſ. vers. oppono infrà.

Tenendo primã opinionẽ, quæ videtur * magis communis,

6 Limita, q̃n pro feudo datũ esset integrum pretium. Cur. in tracta. feud. in iij. parte. ver. sexto limitate. Pariſ. cõsi. xvj. nu. 18. vol. iiij. Maria. Iun. consi. lxv. nu. 16. vol. j.

7 Quod maximè verũ est, q̃n præponderat gratia præstationi pecuniæ. Ita Soc. consi. iiij. nu. 6. vol. iij.

8 Secũdò limita, q̃n sola præstatio esset in cõsideratione, secus verò q̃n vltra præstationẽ pecuniæ interueniret ẽt iuſm fidelitatis, vel personale seruitiũ. Alex. consi. ix. versi. quia ad hoc respondetur. vol. v. Brun. consi. xlj. ver. nec obstat si dicatur. Cur. in trac. feud. in iij. par. ver. vj. limitate.

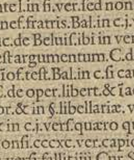
9 Et propterea infertur ex hac cõmuni conclusione, q̃ feudũ datũ à Principe per pecuniã nõ reuocatur tanquam gratia, quia habet vim ꝓtractus. Bal. in l. q se patris. ver. hoc scias. C. vnde lib. Iaſ. in l. si pecuniã. ver. ij. amplia. ff. de cond. cau. da. Soc. consi. iiij. ver. alio insuper fundamento. vol. iij. & cõsi. lxxxvij. nu. 12. versi. j. fundamento. eod. vol. Dec. consi. ccxcij. ver. superest. iij. cõclu. & consi. dciiij. nu. 9. vers. ex quibus dici põt. Gozad. cõs. lxij. vers. pro hoc adduco Bal. Sarnẽ. in c. j. de constit. in vj. nu. 141. versi. & quod dictum est. & Ioan. Crot. ibi, ver. concessio tamen.

10 Contrarium Roma. singu. cccclxxi. incip. an iudex Mediolani. & Io. Crot. in c. j. ver. concessio tamen facta. qui istud declarat quando iusta causa subesset. de consti. in vj.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Allodialis, & non feudalis in dubio res præsumitur,

1 OMnes Doctores admittunt illã cõclusionẽ, q̃ res in dubio ꝑsumitur esse allodialis, & nõ feudalis. Hosti. in c. nimis. de iureiu. & ibi Io. And. & Pe. de Anch. & Car. & Imola, & Abb. Chaſſa. in consue. Burg. fentit Io. And. in addit. Spe. in ti. de feud. §. q̃n. in xxj. q. Bal. in c. i. §. si de feu. fue. cõtrou. inter do. & agna. Bal. in l. libertas. in prin. ff. de ſta. hom. & in c. j. in prin. de ꝓtrouer. inueſti. Bal. in c. ſignificauit. in j. no. de reſcri. ī c. cæterũ. ī fi. verb. de iudic. Cur. Iun. in ꝑ. cviij. nu. 15. & in ꝑ. cxl. n. 4. & in ꝑ. clxxxiiij. nu. 1. Iaſ. in ꝓlud. feud. ver. itẽ adde. Chaſſa. in ꝑ. lxvj. nu. 3. Idẽ renet Hoſt. in c. fi. de iud. & Io. And. ibi. Pe. de Anch. ver. ſolutio, licèt ponã. Ale. in cõs. cxxix. vol. j. & cõs. lij. vol. iiij. Iaſ. in l. si priꝰ. ff. de ope. no. nun. Chaſſa. in cõsue Burg. ſentit Abb. in c. veniẽs. in ij. & iij. no. de accuſ. Fel. in rubr. de appel. Goza. in cõs. vij. & in cõs. xlvij. & in ꝑ. 50. Bertr. in ꝑ. xv. vol. ij. Iac. de S. Georg. ī trac.

Universidad de Deusto
Biblioteca

feud. in verbo, & de castro. vers. ité ḡro an Castrū. Pau. de Cast. I cōsi. clxxix. vol. j. Bertr. in 2ſ. clxiij, vol. iij, & in 2ſ. cccx. vol. iij. Cur. Seu. in cōſ. lxvj. Pariſ. in cōſ. xx. vol. j. Brun. in cōſi. j. Dec. in cōſi. xxxij. & in cōſi. cclxix. Pariſ. in cōſ. xxiij. & in cōſ. xvj. volu. iiij. Grat. in cōſ. iij. vol. j Dec. in cōſ. cccexiij. n. 7. & in cōſ. cccelxviij. nu. 6. Grat. in cōſ. ix. Iac. de S. Georg. in tract. feu. in verbo, dictiq; vaſalli promiſerunt. Card. Alex. in c. j. §. inter filiā in ti. ſi de feud. fuer. contro, Aluarot. in c. j. de cōtro. inter maſc. & fœm. de bñf. Alci. in ij. reg. in iij. præſumptio.

2 Primò limita, hanc cōem concluſionē qñ ꝓ eo, ꝙ res ſit feudalis, concurrit fama, & ſumus in antiquis, vt declarat Alex. in conſi. xv. volu. v. refert, & ſequitur Iaſ. in l. ſi prius. verſ. ij. limita. ff. de ope. noui nunc. Gozad. in conſi. cl. Chaſſa. in conſuet.

3 Secundò limita, niſi in inueſtituris ꝓ verba enunciatiua Princeps narraret, dicta bona eſſe feudalia, vt dicit idem Alex. in d. conſi. xv. vol. v. refert, & ſequitur Iaſ. in d. l. ſi prius. Chaſſa. in cōſuetu. Burg. Iaſ. in conſi. ccxxxv. vol. ij.

4 Tertiò limita, qñ eccleſia cōcedit iuriſdictiones, vel penſiones, quia præſumatur in dubio cōcedere in feudum. Bal. in c. ad audientiam. de præſcr. refert, & ſequitur Iaſ. in d. l. ſi prius. latè Cur. Iun. in conſi. clviij. Rui. in conſi. xxij. vol. j.

5 Quartò limita, qñ dubitaſ de latitudine prædiorū feudaliū, nā ꝓſumit ꝙ tota ſint feudalia, & ꝙ tota ſint eiuſdem qualitatis, vbi nullæ apparent notæ diuerſitatis, vt declarat Iaſon in dicto conſi. ccxxxv. in fi. vol. ij. facit tex. in c. j. in fin. & ibi glo. de contro uer. inter maſcul. & fœmi. de benef. & ibi Aluarot. Zaſ. in 2ſi. xj. volumine j.

6 Quintò limita, niſi poſſidēs rē in præteritum præſtitiſſet aliquid principi territorij in ſignū ſubiectionis, quia præſumitur res feudalis, vt declarat Afflict. ſuper Conſt. regni. poſt And. de Iſern. ibi, aliàs in j. libro ſub rubrica, de offic. iuſtitiar.

7 Sextò limita, niſi præſtaret ſeruitium perſonale. Gram. deci. lxxxvj. nu. 1. & ſeq.

De Pactis & conuentionibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Conuentio init a inter fratres de inuicem ſuccedendo, an valeat.

1 NON modica eſt diſcrepātia inter Docto. in illa cōcluſione, an cōuētio viciſſitudinaria inter fratres, vel alios de ſuccedēdo inuicē, valeat, ſi ñ referaſ ad oīa bona, ſed aliqua re maneāt, in qb⁹ ꝫhētes ipſi teſtari poſſint, ꝓut hāc opinionē tenet Old. cōſ. ſuo cxxxix. in j. dub. & ponit Io. And. ī add. ad Spe. in tit. de inſtr. edit. §. porrò. ī vltima additione magna. verſ. fuit ēt aliª qō. Albe. de Roſa. in l. fi. ver. ſed ḡro pulchrā qōnem. C. de pac. & ibi ēt Sal. ver. iuxta hæc ḡro. Alex. cōſ. lxxxiij. ver. & in propoſito, ver. venio ad ſm principalē articu. vol. ij. vbi tenet ꝙ in caſu illo nō valet cōuentio, ꝙa referebaſ ad oīa bona, ſentiens ꝓriū eſſe ſi nō actum eſſet de vniuerſali ſucceſſione. & idē Alex. cōſi. xxviij. vol. iij. Iaſ. in l. ſtipulatio hoc mō cōcepta. ver. ꝓ iſtā doctri. & verſ. tertiò cōſului. ff. de verb. obl. Maria. Iun. cōſ. cxliij. vo. j. Iaſ. in cōſ. ccxxxiij. in fi. ver. vij. bā faciūt. volu. ij. & in cōſ. ccxj. ver. accedat ad prædictorū. volu. ij. & in cōſ. xvij. ver. accedat ēt ad prædictorū, vol. iij. in cōſi. clxxij. ver. iij. in terminis. vo. iiij. & in cōſi. v. ver. ſtat ergo vera cōcluſio. vol. ij. Dec. conſi. ccxxv. verſ. prius ꝙ qū. & in cōſi. ccxxxvj. ver. ſed in his, & ſimilib. Iaſ. in l. ſi. in iiij. limit. C. de pact. Cur. Iun. conſi. j. num. 16. Alex. cōſ. xxix. in iiij. dubio. vol. v. Soc. inter conſilia Bruni. conſ. x. ver. præterea cōis concluſio. Gozad. conſi. lxxxviij. nu. 11. & p totū conſilium. Bertran. cōſ. cxxj. vol. j. in nouis. Pariſ. cōſi. xxvj. nu. 81. & ſeq. & nu. 85. & pluribus ſeq. vbi nu. 100. firmat hanc eſſe verā. & *cōem opi. & ab ea nō eſſe diſcedendū. nu. 103. gl. conſuet. Biturig. volu. ij. Dec. in l. pactum. ver. ij. limitatur. C. de pact. & ibi Lancel. Io. Cro. in l. ſtipulatio hoc mō cōcepta. num. 65. ff. de ver. obl. Rui. cōſ. cxxvj. ver. puto igitur. volu. j. Curt. Iun. conſi. lxxxj. ver. iiij. Chaſſan. conſil. xxxix. nu. 15. & pluribus ſeq. Dec. conſi. dcxiij. nu. 2. & cōſ. dclv. nu. 10. Maria. Iun. conſi. lxxvj. nu. 62. vol. j. Io. Ant. Ale. in 2ſ. xcv. nu. 3. Rui. cōſi. xvj, n. 12. vol. ij.

2 Et ſimiliter valet conuentio inter fratres vel alios, ꝙ nullus poſſit bona ſtabilia alienare nec per viā ꝫactū fuerit, ꝙ bona alienata deueniant ad non alienantem. Pau. de Caſt. conſ. cccxxiiij. in j. dubio. incip. ſuper j. puncto. vol. j. Iaſ. in d. l. ſtipulatio hoc mō cōcepta. ver. ij. cōſului. & conſi. ccxj. ver. circa ergo ſecundum. vol. ij.

3 Et ſimiliter valet laudū, in quo cauet, ꝙ vnus alteri ſuccedat in bonis mobilibus, vel īmobilibus, dūmodò remaneat aliquid. vt ꝓ Ang. in cōſ. v. refert & ſequit Alex. cōſ. ſuo lix. vol. v. Iaſ. 2ſ. ccxj. ver. ſtat ergo ex ꝓdictis. vo. i. & in l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. ver. circa tertiā quæſt. Bar. Maria. Iun. cōſ. cxliij. vol. j. & Iaſ. in cōſ. ccxxxiij. ver. & ita in ſpecie. vo. ij. & in cōſ. xvij. ver. & ita in ſpecie. vol. iij. & 2ſ. clxxiij. ver. ſed præmiſſis nō obſtantibus. vol. iiij. Cur. Iun. cōſ. j. nu. 16. Pariſ. cōſ. xxvj. nu. 88. vo. ij. Cur. Iun. cōſ. lxxxj. nu. 4. Imò cōuētio de fœminis excludēdis à ſucceſſione, ꝙ nullo tēpore ſuccedāt in terris, caſtris, & locis, valet. Bar. in 2ſ. lxxij. refert & ſequitur Iaſ. in cōſ. ccxj. ver. accedat etiā ad prædictorum. vol. ij, & in cōſ. ccxxxiij. ver. acedat etiā ad prædictorum cōfirmationē. vol. ij. in cōſ. clxxij. ver. ad idē & iiij. vol. iiij. Ioā. Crot. in Loēs populi. ver. facit dictū Barto. ff. de iuſt. & iur. & in c. j. in iiij. not. in fin. ver. dicit multū ſingulariter, de cōſti. li. vj. Pariſ. cōſ. lxxij. nu. 18. & ſeq. vol. iiij. & cōſ. xxvj. nu. 84. vol. ij. Cur. in tract. feud. in iij. parte. in viij. fall. ver. hāc queſt. Loſre. 2ſ. xiiij. ver. fortius præſens queſt.

Et hoc maximè verum eſt, quādo conuentio fieret ratione futuri matrimonij. Boer. deciſ. ccclv.

4 Contrariū, ꝙ etiā in rebus certis conuētio de ſuccedendo nō valeat, voluit Dec. cōſ. ccc. Purp. in l. ſi. nu. 218. & ſeq. C. de pact. Butigel. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. nu. 9. nouiſſimi quidā in additio. ad cōſiliū Cāpeg. xj. inter conſilia Bruni, poſt Cur. Iun. in l. pactum ꝙ dotali. C. de collat. Purp. in l. licet, nu. 43. C. de pact. Pariſ. in conſ. xxiiij. nu. 55. vol. ij. Iaſ. in l. licet. in fi. C. de pact. Dec. conſ. dcviij. Tiraq. de iur. primogen. quæſt. vj. nu. 5.

5 Limita iſtā partem, quādo conuētio fieret inter illos, ꝙ habēt poteſtatē legis condendæ in eorū territorio, ꝙa valet conuentio etiāſi ſit omniū bonorū. Bar. conſ. lxxij. Purpu. in l. ſi. nu. 220. C. de pact. Zaſ. conſ. j. nu. 2. & ſeq. vol. ij. Dec. conſ. cccexvj. Gomez. in c. j. num. 107. de conſti. in vj. Sed dicunt Docto. ſupradicti iſto caſu diſpoſitionē concipi debere per modū ꝓmiſſionis, vel donationis, iuxta conſilium Bar. ccxij. Dec. in l. pactum. verſ. ex his infertur. C. de coll. & in cōſi. ccxxxv. & in cōſ. ccxxxvj. & in conſ. dclv. nu. 10. Cur. Iun. conſ. lxxxj. Pariſ. in cōſ. xxiiij. nu. 55. vol. ij. fuit de mente Cy. & ibi latius ponit Iaſ. ver. ij. per iſtam legem, in l. ſi pater pueilę. C. de inoffi. teſtam.

6 Contrariū ꝙ in iſto caſu etiā in certis rebus, & bonis nō operetur cōuentio collata poſt mortem, voluit Ang. conſi. lxvj. ver. hoc probo. vbi tenet hanc conuentionem in omnibus perſonis, præter quam in militibus improbatam eſſe.

7 Tenendo primā opinionē, Sublimita, nā per viā cōem, cuius effectus confertur poſt mortem, poſſet conueniri ſuper bonis, vel quota bonorum, non tñ conueniri pōt ſuper hæreditate vel quota hæreditatis. Purpu. in l. ſi. nu. 224. C. de pact. Pariſ. conſil. xxvj. nu. 117. vol. ij.

8 Quod fallit ſi conuentionem præfatā Imperator confirmaſſet, vt per Zaſ. conſi. j. num. 41. & ſeq. vol. ij.

9 Tenendo primā opinionē amplia, vt iſto caſu qñ ſuper certis bonis facta eſt pactio, nō ſuper oībus, vel ſuper hæreditate, vel parte illius, nō eſt dſia an conuentio fiat de ſuccedēdo vel fiat per ꝫctum, ex cauſa donationis, ꝙa ēt ſi fiat per verbum ſuccedat, iſto caſu valet cōuentio. Pariſ. conſi. lxxij. nu. 20. vol. iiij. & conſi. xxvj. nu. 85. & nu. 88. & nu. 110. Gozad. conſi. lxxxvij. nu. 17. Dec. conſ. lxiij. in fi. ver. ij. principaliter. & idē Dec. conſ. cciij. qui loquitur qñ cōuentio ſe refert ad oīa bona præſentia, & futura. & Curt. Iun conſil. xv. qui loquitur quando conuentio eſt iam concepta per hæc verba, quòd vno præmoriente ſine filiis maſculis, oīa eius bona deueniant, & remaneāt aliis ſuperuiuē tibus. Iaſ. cōſ. lxxxvij. ver. quæritur modò de validitate. ꝙ loquit quando conuentio continet bona mobilia, & immobilia. vol. j.

10 Primò limita, ſecus eſſe, qñ cōuentio refertur ad oīa bona præſentia, & futura, vel fiat ſuper hæreditate, vel parte illius, vel expreſſè vel tacitè. Ange. cōſi. lxvj. ver. hoc ꝓbo ex verbis. Alc. conſi. xxviij. vol. iij. qui loquitur qñ actū eſt ꝙ bona poſt mortē deueniant ſine diminutione. vt in ver. nō obſtat ēt. Corn. in cōſ. lx. vol. ij. qui loquitur qñ in conuentionē ſunt deducta oīa bona præſentia, & futura, vt apparet in prin. d. cōſilij, Iaſ. qui loquitur in conuentione ſuper bonis ꝑſentibus, & futuris. & in 2ſ. lx. ver. ſed præmiſſis. volu. iij. Dec. cōſi. clxxxiiij. n. 7. ver. ſi verò dicta ꝓ miſſio. & conſ. dcxiij. nu. 2. Purp. in l. pactū quod dotali. nu. 2. C. de pact. Rui. conſi. cxij. vol. iiij. Bertran. conſi. xxix. vol. j. in antiq. Tiraq. de iur. primogenit. quæſt. vj. nu. 13.

11 Declara, quia ēt conuentio de ſuccedendo in omnibus bonis, valet, interueniente ſtipulatione, & iuramēto, tenuit Guido Papæ in conſi. ſuo xxxj. Ang. in conſi. clxxix.

Contrarium tenent oēs Doct. relati per Tiraq. de iur. primoge. q. vj. nu. 18. & per Pariſ. in conſi. xxiiij. num. 55. vol. ij. ex quibus apparet iſtam *eſſe communem opinionem.

12 Declara ēt qñ ꝫhentes paciſcūtur de hæreditatibus ipſorū: ſecº verò qñ paciſcerētur de hæreditatib⁹ aliorū, ꝙa talis pactio non valeret ēt ꝙ cōtineret certa bona, & nō oīa. Chaſſan. conſi. lxiij. nu. 36. Dec. conſi. dcviij. Ruin. in conſi. xvj. nu. 17. vol. ij.

13 Tenendo partē negatiuā, ꝙ non valeat cōuentio, limita, niſi cōſuetudo ſit in cōtrarium. Tiraq. de iur. primogenit. quæſt. vij.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Promittens facere conſentire, aliàs teneri ad pœnam, ſi facit omnem diligentiam vt ille cōſentiat, an pœnam euitet.

1 SI aliquis ꝓmiſit facere aliquē cōſentire, vel ratificare, aliàs voluit teneri ad pœnā, & faciat omnē diligentiā vt ille cōſentiat, & ille noluerit cōſentire, fortè propter magnā læſionē, quā ſentiret ex conſenſu, ꝙ euitet pœnā promiſſor, voluit Pe. de Anch. in conſi. cccxxx. in verſ. ſed vtrū obiiciēs refert & ſequit Iaſ. in l. ſi pacto, quo pœnā. in fi. C. de pact. Soci. in conſi. ccxv. in fin. Abb. in c. Gemma. de ſponſ. ver. & no. hoc. Dec. in 2ſ. cccxiij. qui dicit iſtā partē *cōem, ex atteſtatione Aret. in l. ſi ita ſtipulatus. §. poſſum. ff. de verb. obli. eandē tenet & dicit cōem Bertran. conſi. lxix. vol. j. Dec. in l. ſi. §. fi. ff. ſi cert. pe. Io. Crot. in l. iiij. §. Cato. in ij. lect. nu. 30. ff. de verb. obl. Dec. in l. impoſſibilium. ff. de regu. iuris. Ruin. cōſi. lxxix. volu. iiij. Grammat. quæſt. ij. poſt deciſ.

2 Et ſimiliter ſi aliquis promiſerit dare Titiū in fideiuſſorem, & Titius noluerit ſi deiubere, nā ſi ꝓmiſſor fecerit omnē diligētiā, pœnā euitabit. Alex. in apoſtil. ad Bar. in l. qui aūt. ff. de conſti. pecun. Gomeſ. in §. in perſonam. inſtit. de act.

3 Declara, ꝙa licēt euitet pœnā, non tñ euitat quin teneatur da re alium fideiuſſorem æquè bonum. Bald. in cōſi. ccccxxxv. vol. ij. Aret. in d. §. poſſum. Dec. in l. ſi. §. fi. ff. ſi cer. pet.

4 Et ſimiliter ſi aliquis ꝓmiſit, ꝙ talis vir capiet talē mulierē in vxorē, vel ècōtra, talis mulier accipiet talē virū in maritum, excuſatur promittens à pœna, ſi fecit omnē diligentiā, licèt res ad effectū perduci nō potuerit. gl. in c. vnico. xxx. q. ij. Bar. in cōſil. ccxxxvj. Fede. de Senis, in 2ſ. cxij. Abb. in conſi. xc. vol. j. Anto. de But. in c. Gemma. in princ. ver. ſed eſt dubium. de ſponſ. Aret. in conſi. cxlij. Ferrat. cautel. xliij. Alciat. in l. iiij. §. Cato. nu. 130. & nume. 133. ff. de verborum oblig.

5 Sed Ripa ī l. quod te mihi. n. 46. ff. ſi cer. pet. intelligit hoc qñ fecit omnē diligentiā ſi erat perſona, ad cuius preces credi poterat, quòd ille tertius eſſet ſ̄ecturus.

6 Et ꝙa liter iſta cōcluſio procedit in omni eo, qui promittit, ꝙ alius faciet. gl. in c. ex reſcripto. in gl. fi. in fi. de iureiu. vbi Fel. Abb. in d. conſi. ix. vol. j. in c. ſignificantibus. in fi. de oſſi. deleg.

Cōtrariū indifferenter, & ſic in omni caſu præcedenti, tenet Are. in l. ſi ita ſtipulatus. §. poſſum. ff. de verb. obl. Iaſ. in l. ſtipulatio iſta. ff. de verbor. obligat. in l. Titia. nu. 13. ff. eodem. Bertran. in conſi. clxij. volu. j. Pariſ. in conſi. cix. verſi. ij. principaliter. vol. j. & in conſi. xvj. volum. ij. Socin. in conſi. cclxxxviij. Ruin. conſi. lxvij. per totum. volumine quarto.

7 Amplia primā opin. quæ videtur *cōmunis, ſ̄vt oēs atteſtantur, etiā illi, qui tenent contrarium, vt procedat etiā ſtante iuramento, ita loquitur Pe. de Anch. in d. ſuo conſi. cccxxx. verſi. ſed iterum obiicies. iuncto ver. præcedenti. incip. deſcendo ad obligationem. Dec. conſi. cccxiij.

8 Primò limita, niſi dictum ſit ꝙ facit cum effectu, quia tunc nō excuſatur faciendo diligentiā, ita Ful. in cōſi. ccxxxiij. Dec. in cōſ. cccxxv. Aret. in §. poſſum. in l. ſi ita ſtipulatus. ff. de verbor. obli. Dec. in l. ſi. §. fi. ff. ſi cer. pe. Goza. in conſ. xxvij. Bertr. in conſi. clxij. vol. j. Alcia. in l. iiij. §. Cato. nu. 133. ff. de verb. obl. & nu. 131. Pariſ. in cōſ. cx. nu. 17. vol. j. Rui. in cōſ. cxxxij. vol. j. Gram. in deciſ. cij. num. 81. & ſequentib.

Contrarium Aretin. in conſi. cxliij. Dec. in conſi. cccxiij. & in l. impoſſibilium. ff. de reg. iur.

9 Secundò limita, quando dictum eſſet, quòd faciendo quicquid poſſit, non excuſetur. Dec. in conſi. cccxxij. verſic. ſecūdo, quo ad taliter.

Contrarium Dec. Neap. ccxcv. in antiquis.

10 Tertiò limita, quando illud non poteſt præſtari, prout fuit promiſſum, poteſt tamen præſtari in æquipollenti, vt per Dec. in d. l. ſi. §. fi. ff. ſi certum peta.

11 Quartò limita, quādo dictū eſſet, ꝙ illo non faciente, ſoluet de ſuo pœnā, vel intereſſe, Soc. in cōſ. cclxxxviij. ver. iij. principaliter. Dec. in d. l. ſi. §. fi, & in 2ſ. cccxlv. in fi. & in d. l. impoſſibiliū. ff. de reg. iur. & in cōſ. cxiij. ver. iij. arguit Soc. Gom. in §. in perſonā. inſti. de act. Pariſ. cōſ. cx. nu. 10. vol. j. Cagnol. in l. ſemper q nō ꝓ-hibet. nu 31. ff. de re. iur. & in l. impoſſibiliū. nu. 2. ff. eo. Alciat. in l. iiij. §. Cato. nu. 132. ff. de verb. obl. qui limitat hoc non procede re de iure canonico.

Contrarium Crot. in d. §. Cato. in ij. lect. nu. 43.

12 Quintò limita, qñ promiſiſſet ſe facturum, & curaturū, adiecta pœna. Io. Crot. in d. §. Cato. in ij. lect. nu. 31.

13 Sextò limita, ſi promiſſor de indēnitate ſe obligaſſet. Soci. in conſilio cclxxviij. verſ. iij. cōfirmaſ. Gomeſ. in §. in perſonā. inſtit. de act. Dec. in l. impoſſibilium. num. 5. ff. de reg. iur. Pariſ. in conſ. cx. nu. 9. volu. j. & in conſi. xvj. num. 123. volum. ij. & in cōſ. cix. vol. j. Dec. in conſi. ccxiij. in fin.

14 Septimò limita, ſi conſtaret de mente promittentis, ꝙ vellet abſolutè teneri ad pœnā illo nō ratificante, vel faciente. Gome. in §. in perſouam, inſti. de act. Pariſ. in conſi. cix. & in conſ. cx. vo. j. Dec. in d. l. impoſſibilium. ff. de regu. iuris. vt quia dictū eſſet, ꝙ volebat teneri in omnem euentum contrarium, vt per Dec. in d. conſi. ccxiij. verſi. nec obſtat. Pariſ. in conſi. xvj. nu. 123. volu. ij. & in conſi. cix. volumine primo.

15 Etiā dr̄ conſtare de mente, ſi non aliter veriſimiliter quis ꝓ-traxiſſet. Alciat. in l. iiij. §. Cato. nu. 135. ff. de verb. obl.

16 Idem ſi dictum eſſet, ꝙ faceret, & curaret, & ꝙ verè habebit ſuum effectū, vt per Alciat. in repet. §. Cato. nu. 135. in l. iiij. ff. de verborum obligat.

17 Octauò limita, qñ ꝓmiſſio incipit à principio apparere multū difficilis, ꝙa tunc videtur magis conſideratus defectus conditionis, quàm factū promittentis. Soc. in conſ. cclxxxviij. verſic. ſecunda eadem concluſio. ſed ſi difficultas ex poſt facto ſuperueniret, tunc excuſaretur, vt per eum ibi.

18 Nonò limita, ſi promiſſor renunciauit omni iuris, & legum auxilio. ita Io. Crot. in repet. §. Cato. in l. iiij. ff. de verbo. oblig. in ſecunda lectu. nu. 34. facit qđ dicit Soc. in conſ. cclxxxviij. verſi. tertiò principaliter.

19 Quòd per illam clauſulam, omni iuris, & facti exceptione remotā, ſiue cauillatione non obſtante, exigitur pœna à ꝓmiſſore, etiam ꝙ fecerit omnem diligentiam.

20 Decimò limita, ſtante iuramento. Rui. conſi. lxvij. vol. iiij.

21 XI. Limita, qñ colluderet cū illo tertio, ꝓ quo promiſit, ꝙa tunc non excuſaretur. Ripa in l. quod te. nu. 47. ff. ſi cer. pet.

22 Declara, ꝙa qñ contraueniret is, quem alius promiſit ratum habiturum, vel cōſenſurum ex capite enormiſſimæ læſionis, ꝙa tunc promittens excuſaretur. Gram. deciſ. cij. n. 106. & ſeq. vbi dicit *communem opinionem.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Pactum factum vt decreto actu conficiatur ſcriptura, operatur vt ille actus donec fuerit in ſcriptis redactus, operari non poſſit.

1 PAulus de Caſt. in l. contractus. C. de fide inſtr. & in l. cū res. C. de proba. & in l. qui bis idē. ff. de verbo. obl. voluit ꝙ ſi firmata conuentione inter partes actū ſit, ꝙ conficiatur ſcriptura per notariū, ꝙa antequā ſcriptura conficiatur, actus nō habetur pro perfecto, nec pōt operari. Idem voluit Fulgo. cōſ. cc. incip. in q-ſtione q̄ vertitur. Aret. conſ. clx. Soc. 2ſ. clxv. Dec. 2ſ. clix. Iaſ. 2ſi. clj. vol. ij. Ripa in l. fi. C. de reuoc. donat. Iaſ. ī §. Item ſi quis. inſti. de act. Hipp. in ſing. dclxvj. Ant. de Canar. in tract. inſinua. in xxj. queſt. Rui. in conſi. j. vol. iij. Boer. deci. xlviij. nu. 11. in 1. parte.

Contrarium Soc. cōſ. xxxij. vol. iij. ver. nec eſt curādum. Dec. in l. pactum. ver. & ex hoc infertur. C. de pact. & cōſ. ccccxl. Grat. cōſi. cvij. vol. j. Lofred. cōſ. xix. ver. illud autem. Brun. in tract. de form. aliàs ſub rubri. ex quibus cōficiatur form. & ſolemnitas. verſi. eſt tamen aduertendum.

2 Tenendo primā opinionē, limita, niſi ex aliquibus cōiecturis appareret, partes tunc voluiſſe habere cōtractum pro abſoluto, dato quòd non interuenerit ſcriptura, ita Aretinus conſi. clx. & conſilio cccxl.

3 Tenendo ſecundā opinionem, limita non procedere quādo actum eſſet quòd aliàs nō poſſit conuentio operari, niſi in ſcripturam redigatur, ita Dec. in dicta l. pactum, & Grat. conſi. cvij. volumine primo.

4 Poſſet tamen non improbabiliter dici, ꝙ etiam ſi ſcriptura nō requiratur ꝓ ſubſtantia cōuentionis, quādo partes cōuentionē iam firmatā voluerint in ſcripturā redigi, tamen ſit neceſſaria ad ꝓbationem, ita ꝙ non poſſit dicta conuentio probari aliter quā per ſcripturā, vel per eius confeſſionē. ita colligitur ex dictis Bal. in auth. ſed nouo iure. C. ſi cer. pet. refert, & ſequitur Brun. ī trac. de forma. ſub titu. quotuplex eſt forma. ver. ad idem facit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

De Transactionibus.

CNCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Veniens contra transactionem iuratam, cadit ab omni iure suo, & multis pœnis afficitur.

1 VI venit ꝺ transactionē iuratam, infamis efficitur, ab actione cadit, & accepta resti
tuit. l. si quis maior. C. de transact. Alex. in
consi. lxxvj. vol. v. Ferra. cautel. xx. in fin.
2 Primò amplia', etiam in vniuersitate, q̃
est corpus repræsentatum, iurante, ita de
clarat Ias. in consi. cxviij. cū pluribus seq.
volumin. j. & idem tenet idem in d. l. si
quis maior. Cur. Iun. in d. l. si quis maior.
Chassan. in consue. Burgund.

Contrariū vr colligi ex nota. per Dec. in l. si familia. ff. de iurisꝺ.
om. iud. Calca. in consi. j. ita tenet Parpal. in l. si qs maior. & Clau.
qui respōꝺet motiuis Ias. contrarium ibi tenentis. & Cagno. ibi,
nu. 17. Roma. consi. cccc.

3 Secundò amplia etiā in muliere iurante, ita tenet Raph. Fulg.
in d. l. si qs maior. & Ant. de Alex. in j. no. & ibi sequitur Hierony.
Tort. & Ias. & in consi. cxviij. vol. j. & est gl. pro ista parte in l. cùm
proponas. la ij. in gl. fi. & ibi Ias. notat. C. de transf. & Ias. in l. si quis
id quod. ff. de iurisꝺ. om. iudic. & in l. Gallus. in ij. lect. ff. de libe. &
posthum. glo. consuetu. Turonen.

Sed contrarium tenet Fulgo. in d. l. si quis maior, in alia lect. vt
refert Ias. in d. l. si quis maior. Chassa. in consuet. Burg.

4 Tertiò amplia, ẽt si in minimo sit defect⁹, incurritur pœna di
ctæ l. si qs maior. Fulg. in ꝑ. ccxxiij. in prin. Cuma. in consi. clxxix.
Clarius Io. Ant. Alex. in cons. xxx. Brun. in cōsi. lxviij. in fi. Alex. ī
cōsi. lxxvj. vol. v. Gozad. in consi. lix. Brun. in tract. q̃ stant. mascu.
Grat. in consi. iij. vol. j. & consi. lij. vol. j.

Contrarium Aimo consi. clxxxij.

5 Quartò amplia, hoc procedere nō solùm in transactione iu
rata, sed in oīb. aliis cōtractibus iuratis, ita tenet Bar. in d. l. si qs
maior. in fi. per illum tex. qui loquitur ẽt in alijs pactis. & Bal. etiā
in d. l. si quis maior. in fi. Alex. in d. l. si quis maior. & Ias. Imol. in l.
si insulā. in vi. fal. regule affirmatiuę. ff. de verb. obliga. Cor. in ꝑ.
xl. vol. iiij. Alex. in consi. lxxvij. vol. v. Chassan. in cōsue. Burgund.
Guido Papæ in sing. dcxx. Cassad. ī decis. ij. in tit. de iureru. Bertrā.
in cōs. clxij. volu. j. & in consi. lxxxij. volum. j. & in consi. clxxij. co
dem vol. glo. consuet. Turonen.

6 Et propterea locum habet ẽt in arbitramento, Fulg. in consil.
cliij. in iij. dubio. Purp. in rubrica, C. de transi. Brun. in cōsil. xlvij.
Spe. in ti. de arbi. §. fi. ver. sed pone. Soc. in cōsi. xxvj. vol. iij. Guido
Papæ in ꝑ. xxxj. & in consi. xxxij. Ripa in vij. respon. in iij. lib. & in
viij. respons. Bertran. in consi. cliij. vol. j. & in consi. vij. vol. ij. & in
consi. xv. volu. j.

7 Et in compromisso hoc dicit Bertran. in consi. cxliij. vol. ij.

8 Quintò amplia, vt ex solo conatu, ẽt nō secuto effectu, incur
ratur pœna d. l. si qs maior. & ꝓterea si qs supplicauerit vel por
rexerit libellū, licet libello vel supplicatione visus non fuerit: tñ
pœnas incurrit, ita tenet Alex. in d. l. si quis maior. Capel. Tholo.
in apostil. ad decis. cccxlvij. Io. Ant. Alex. cōs. xxx. & ita opi. odio
periurij, tenet Fcl. in c. ex tenore. de rescript. & in c. veniens. de ꝓ
script. Rui. cōs. clxxxj. volu. j. vbi tenet q̃ ẽt ex protestatione inhi
bitoria incurritur pœna dictæ l. si qs maior. & ꝑ. lxvj. vol. iiij.

Contrariū Pau. de Cast. in d. l. si quis maior. Alex. consi. xxxiiij.
vo. j. & in consi. lxxxvij. vol. v. Card. in consi. xxv. in ij. dubio. Iaso.
in d. l. si quis maior. gi. consue. Turonen.

9 Possent fortasse opiniones cōcordari hoc mō, aut impetrauit
tantùm, & nō porrexit iudici, & nō incidit in pœnam, & ita ꝓce
dat secunda opi. Aut impetrauit, & produxit indici, & postea nō
vtatur vlterius, & tūc pœna incurratur, ita procedat prima opi.
& ista declaratio videtur sumi ex no. per Bal. in ca. ex tenore. de
res. & per Barba. in consi. xj. vol. j.

10 Sextò Amplia, vt in casu legis, si qs maior, ꝓpter iuṝm impe
diatur moræ purgatio, ita tenent Bar. & Bald. in d. l. si qs maior. &
ibi Alex. qui dicit ista opinionē*cōem. & Ias. idem tenet Bal. in
l. si pacto, quo pœnā. in fi. C. de pact. & in l. & si post tres. in lect. ff.
si quis caut. Sal. in l. magnā. C. de cōtrahen. & cōmitten. stip. Ro
ma. in sing. cccci vij. incip. iuṝm. Alex. in cōsi. lxxvj. vol. v. Io. Ant.
Alex. in consi. xxx. Corn. in consi. xl. volu. iiij. Bartholomæ. de Sa
li. in repet. l. semel mora. ff. fol. matri. Ias. ī l. si insulā. de verb. obl. &
ibi Imola in sexta fal. Alex. in consi. clviij. vol. ij. & in cōsi. cv. vol.
iij. Dec. in cōsi. cccclii. & Ias. in cōsi. lxxxij. volu. j. dicit q̃ ab ista o
pinione null⁹ antiquorū vel modernorū discrepat. Guido Pape
in consi. xxxj. Ripa in l. fi. C. de renoc. dona. Iaso. in §. ităꝫ si quis. cl
ij. inst. de act. Gomez, in §. ităꝫ si quis postulāte. institu. de act. Grat.
in consi. lxvj. vol. i.

11 Cōtrariū Sal. in d. l. si quis maior. vbi tenet q̃ in casu illius. l.
impediat tātùm purgatio moræ quo ad pœnā infamiæ, q̃a quo
ad eā facta est executio à lege, secus quo ad alias pœnas in dicta
l. si quis maior, expressas. & idem videtur tenere Pau. de Cast. ibi.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur esse*communis,

12 Limita eā nō procedere de æquitate canonica, ſm quā etiā
stante iuramento permissa est purgatio moræ. Bald. in l. qui cri
men. in xj. quæst. C. qui accuſ. nō posſ. Imola in c. dilecti. de arb. ex
mēte Hostien. in summa de arbit. §. sed qualiter. ver. sed nunquid
religiosi. Ias. ponit ī d. l. si qs maior. & in ꝑ. ix. vol. j. & in ꝑ. lxxxij.
vol. j. Io. Ant. Alex. in ꝑ. cxiij. Cur. in tract. feud. in iiij. parte. Hipp.
in sing. ccccl xiiij. Gomez, in §. ităꝫ si qs postulāte. institut. de actio.
Gozad. in cōsi. lxvj. Lofred. in consilio 41. Ruin. in consi. cxxxiij.
volu. j. & consi. cxcviij. volumine j. & consilio lxxiiij. volu. v.

Cōtrarium tū quòd etiā de iure canonico impediatur moræ
purgatio in casu. d. l. si quis maior. ponit Corn. in consi. cxxj. vol.
j. & in consi. xl. vol. iiij. Dec. in consi. cccclij.

13 Tenendo tñ primam opinionem, quę videtur magis *cōis,
declaratur procedere in foro pœnitentiali, non in foro cōtētio
so ita declarat Alex. in l. si insulam. ff. de verbo. obl. & Lancelot.
Dec. in d. l. si quis maior. Bertach. in verbo, mora purgatur. versi.
xlix. Dec. in consi. ccccliij. Roma. in singu. ccccl v ij. & in ꝑ. ccccxx
vij. versic. secundo iuraut. Ripa in l. fina C. de renocand. donat.
Paris. cōs. xix. volu. secundo. Ruin. consi. xx. volu. quarto. Gozad.
consi. lvij.

Sed hanc declarationem improbat Ruin. consi. cxxxiij. volu. j.
& consi. lxxiiij. vol. v.

14 Secundò declaratur vbi ius illius, cōtra q̃ uem purgatur mo
ra, non esset effectū deterius, aliàs etiam non obstante æquitate
canonica morę purgatio impeditur. Ias. in cōsi. ix. vol. j. & in cōs.
lxxxij. vol. j. Cur. in tract. feud. in iiij. parte.

15 Et ꝓpterea dicit Io. Ant. Alex. in cōsi. cv iij. quod vbi res non
pōt reponi in pristinū statū, etiā stante æquitate canonica, impe
ditur moræ purgatio. ita ẽt declarat Paris. in cōs. 19. nu. 240. vol.
ij. Ruin. consi. ccxxiij. volu. iij. Grat. in consi. xciij. nu. 55. vol. j.

16 Tertiò declaratur non procedere facta litis contestatione,
quia tunc etiam moræ purgatio impeditur, non attenta æquita
te canonica, Iason in d. consi. ix. vol. j.

17 Quartò Declara, vbi celeri satisfactione mora fuit purgata,
nō alias. vt per Ias. in d. consi. lxxxij. vol. i.

18 Quintò ẽt Iaso. in d. loco dicit, illud esse verū in ecclesia, nō
in priuatis, vt ibi per eū. Dec. consi. cxxxviij. Gozad. consi. lvij.

19 Sextò, vbi circa rem modicam mora esset commissa, aliàs se
cus, Ripa in l. fi. C. de renoc. don.

20 Septimò Declara, vt nō procedat in emphyteuta postquàm
dominus declarauit caducitatem, Cæpolla caute. clxxxiij. Rom.
in consilio ciij. Alexand. in l. si insulam. ff. de verborum obligat.
Grat. consi. xl. vol. j.

21 Octauò, si mora esset geminata. Gozad. in consilio 57. nu. 8.

22 Nonò, Quando vnus tractaret de lucro, aliùs de damno. Pa
ris. in consi. xix. nu. 142. vol. ij.

23 Decimò, Non purgatur mora quādo est ꝓtracta in faciēdo,
quia grauius est delictum in faciendo, quàm in omittendo, Gra.
post alios, q̃ dicit *cōmunem, in cōs. 93 nu. 78. vol. j.

24 XI. Non purgatur mora etiā de æquitate canonica, quando
adest pactum resolutiuū cōtractus, Grat. in cōsi. xciij. nu. 78. vol.
j. & in cōsi xlix. nu. 23. eodem vol. Alex. in l. si insulam. nume. 24.
ff. de verbor. obliga.

25 Septimò Principaliter amplia, vt etiam hęres iurātis nō ser
uans conuentionem authoris sui incidat in pœnam d. l. si quis
maior. ita declarat Paul. de Cast. in cōsi. xiij. vol. ij. incip. visis, & ꝑ.
sideratis omnibus.

Contrarium Paris. in consi. liiij. vol. j. Grat. qui declarat in consi.
lxvj. volum. j.

26 Octauò Amplia, vt etiam in omittēdo pœna d. l. si quis ma
ior, incurratur, vt no. Brun. in consi. xlviij.

27 Nonò amplia, etiam in cōtractu iurato per Principis salut⁹.
ita videtur tex. in d. l. si quis maior. & no. ibi Ias. in xv. no. Spec. in
tit. de arbi. §. fi. ver. sed pone quod compromissum.

28 Decimò amplia, etiā si iuratū sit per fidei præstationē. Spe. in
ti. de arbi. §. fi. ver. sed pone q̃ ꝓmissum. sequitur Io. Fab. in d. l.
si quis maior. & ibi Alex. & Ias. & Ant. de Bu. posſ Io. And. in c. cū
tępore. de arbi. Guido Papę in cōs. xxxj. Anch. in c. j. de sepu. in vj.
in verbo, fide interpositā. & Iaso. in consi. xcj. volumin. iij. Ripa in

c. ij. de resc. Ias. in §. ităꝫ si quis. el. ij. inst. de act. Host. in c. per tuas. de
arbit. Zas. in consi. xij. vol. ij. Ioan. de Sylua. in tract. de benef. Feli.
in c. querelam. de iureiur. Bertrand. in consi. clxij. vol. j. vbi *dicit
cōem. & in consi. clxxviij. vol. j. in nouis. & consi. j. vol. j. in antiqs.
Feli. in c. ij. de ſponſ. Rui. consilio ix. vol. iij.

29 Declara vt Paris de Put. ī tract. de duello, in vij. lib. q. xj. num.
10. vbi iurans per fidei præstationē, quo ad obseruantiā, perinde
est ac si iurasset per Dei euangelia: secus aūt quo ad pœnā, ex mē
te Archidia. in c. iuramentū. xxij. q. fi. & teneas hanc distinctionē.

Contra istā ampliationē tenet Imola in d. c. cùm tēpore. Rota
in antiq. decis. cxxxviij. Io. Fab. in §. item si qs. el. ij. Inst. de act. Go
mes. & Parpal. in d. l. si quis maior. & ibi etiā Aret. Card. in d. c. ad
aures. in fi. de his, quæ vi metúsve cau. Domi. in c. fi. de iureiur. in
vi. & ibi Philip. Franc. Staphil. de literis grat. & iust. charta lxxviij.
Fel. per illum text. in capitulo, tuis. de test. Afflict. super constit. in
titulo, de periur. numero vndecimo.

30 XI. Amplia vt in casu d. l. si qs maior. pœnæ ipso iure cōmit
tant. ita ꝓbat text. ibi in verbo, mox. & not. gl. in verbo. priuatus.
& Bart. & Bal. & Ang. & Paul. de Cast. & Sali. Alex. & Ias. & ponit
Cor. in cōs. xl. vol iij. ex quo sequitur quòd nulla sīa requiritur.

31 Sed istud iutelligitur de sīa condemnatoria, non de sīa de
claratoria, quæ requiritur, vt per Ias. in d. l. si quis maior. Rui. in
consi. lxxxv. nu. 6. vol. iiij.

Contrarium q̃ declaratoria sīa non requiratur, tenet Ruin.
consi. lxxxj. vol. j.

32 Itę intellige respectu infamiæ, & actionis carentiæ, non aūt
quantū ad pœnā conuentionalē, vel restitutionē datorum: quia
quo ad istas duas vltimas pœnas non committitur ipso iure in
cursus pœnarū. ita declarat Bal. in d. l. si qs maior. & Paul. de Cast.
& Alex. & Ias. & Alex. in consi. xcij. vol. j.

33 Sed declara, q̃a requiritur declaratio voluntatis illius, cui ꝺ
ctus non est seruatus, quæ voluntas satis est q̃ colligatur facto,
etsi non verbis expressis. Ripa in septimo respon. in iij. lib. & in
octauo respon. in iij. lib.

34 XII. Amplia vt oēs istæ pœnæ copulatiuè concurrant, & al
ternatiuè, ita declarat Sal. in d. l. si quis maior. & Ias. in consi. ix. &
in ij. respon. ad motiua Vicarij. & Cyn. in j. oppos. Iacob. But. & in
summario illius l. Ant. de Alex. in d. l. si quis maior.

35 XIII. Amplia non modò si contractus à principio fuerit iu
ratus, sed etiam si ex post facto iuretur super cōtractu facto, Fulg.
in consi. clvij. per Ias. in d. l. si quis maior.

36 XIIII. Amplia ẽt si sit facta pacto nudo quentio, & postea sit
interpositum iurm, Guido Papæ in consilio xxx j. Nicell. in con
cord. ccv.

37 XV. Amplia, vt non admittatur pœnitentia, Guido Papæ in
consilio xxxj.

38 XVI. Amplia ẽt si cōtractus aliqua ratione non valuisset, vt
per Guid. Papæ consi. xxxij.

Contrarium Guido Papæ in consi. lxiij.

39 XVII. Amplia, etiā si contractus habeat aliam prouisionē in
fauorē illius, cui est contrauentū. quia non propterea prohibet
vti beneficio d. l. si quis maior, Ripa in viij. respons. in iij. li.

40 XVIII. Amplia vt etiam ex capite ingratitudinis possit fieri
donationis reuocatio propter inobseruantiā conuentorū, Ripa
in l. fi. C. de renoc. donat.

41 XIX Amplia, etiā si emphyteuta iurauit soluere singulis an
nis, vt cadat à cōtractu ẽt ante triennium, Alex. in ꝑ. cxxvj. vol.
j. Ripa in c. ij. de rescript. Bert. in consi. ccxciiij. vol. iij.

42 XX. Amplia, vt istud ius reuocādi iam data ꝓpter inobseruā
tiam, transeat ad hæredes, ſm magis *cōem opinionem Docto
rum in dicta leg. si quis maior. licet Ripa contrarium teneat in l.
fi. C. de renoc. donat.

43 XXI. Amplia, vt etiam in contractu censuali iurato inducat
caducitas ob non solutionem. Cassad. in decis. ij. in ti. de iureiur.

44 XXII. Amplia, ẽt si sit adiecta clausula, q̃ etiam pœna com
missa, vel soluta, contractus firmus maneat, q̃a ista prouisio non
proficit inobseruanti. Gozad. in consi. xxxj.

45 XXIII. Amplia, vt etiā emphyteuta, qui mētitus est in ꝺctu
alienationis, cui dominus cōsensit, priuetur omni iure suo, Go
zad. in consi. 46.

46 XXIIII. Amplia, etiam si is, cui est contrauentū, instet ꝓ ob
seruantia quæstionis. Aim. in consi. clj.

47 XXV. Amplia, ẽt si post primā inobseruātiam altera pars de
ficeret in obseruantia pro parte sua. Grat. in consi. lxvj. vol. j.

48 XXVI. Amplia, vt etiā de iure canonico & in terris ecclesiæ
procedat pœna istius l. Grat. in consi. xciij. vol. j.

49 XXVII. Amplia, siue iuramentum sit de futuro, siue de præte
rito. Rui. consi. cxlj. vol. j.

50 XXVIII. Amplia, nā veniens ꝺ transactionē, tenet primò re
cepta restituere, anteq̃ audiatur super infringēda transactione. l.
si diuersa. & ibi Ias. in j. not. C. de transact.

51 Contrarium, q̃ nō sit necessariū quòd præcedat oblatio rei
acceptæ, licet agi possit ad rem recuperandā, voluit ibi Curt. Se
nior, & Curt. Iun. in prin. post Ant. de Alex. & dicit ita *commu
niter teneri.

52 Primò limita vt dispositio d. l. si qs maior, ꝓcedat tātùm stā
te dolo, & nō aliter. ita declarat Bal. in l. nec gcquā. §. proficisci.
ff. de off. ꝓcon. & leg. Alex. in l. fi. in fi. ff. q̃ fatis. cogant. & in cōsi.
xcij. volu. ij. Lancelot. Dec. in d. l. si quis maior. Dec. in consi. cccc
lij. Cassado decis. ij. in tit. de iureiur. Ias. in ꝑ. lxxxiiij. vol. j. & in ꝑ.
cxviij. volu. j. Bertr. in cōsi. cxliij. vol. j. Curt. iun. in d. l. si qs maior.
nu. 18. Afflict. super consti. Guido Papæ consi. xxxj. num. 24. & in
fin. dcxx. Curt. senior, in d. l. si quis maior. & ibi Iacob. num. 56. &
Claud. vbi dicit *communem istam opinionem.

53 Et pro hac parte facit, quia periurium requitit dolum. Grat.
consi. 50. vol. j. Grammat. consi. ciuil. lviij.

Contrariā partē q̃ nō requiratur dolus, tenet Ias. in d. l. si quis
maior. & in l. qui iurasse. ff. de iureiur. & in l. in actionibus. ff. de in
lit. iuran. & in consi. clxxix. volu. ij. Ioan. Fab. in d. l. j. dū loquitur
de eo, qui non soluit iussu iudicis, & sentit Dec. in auth. qui rem.
C. de sacrosanct. eccles.

54 Concorda has duas opiniones vt prima procedat quantum
ad incurrendas pœnas, & ad hoc requiratur dolus: secus autem
quo ad periurium, Grat. consi. xv. nu. 22. vol. j.

55 Secundò limita, q̃n creditor esset absens, quia tunc dato q̃
debitor non deponeret, vel offerret, satis esset excusatus, vt nō in
curreret pœnas d. l. si quis maior. ex quo nō erat cui solueretur,
Alexand. in dict. consi. xcij. vol. j.

56 Tertiò limita, q̃n actor ꝺuenerit, secus si reus, quia nō incidit
in dispositionē d. l. si qs maior. quo ad pœnas in ea contentas. ita
declarat Alex. ꝑ. xlv. vol. iiij. licèt, vt ipsemet Alex. ibi dicit, gl. in
d. l. si quis maior, in verbo, consecutus, teneat ꝺriū, dicens idē esse
in actore, q̃d in reo, & èconstra. & idē dicit Rui. ꝑ. clxxij. volu. iiij.

57 Quartò limita, q̃n iuṝm præstitum est validum, secus si non
valeat, vt declarat Alex. in d. consi. xlv. vol. iiij.

58 Quintò limita, q̃ dispositio d. l. si quis maior, non habeat lo
cum in feudis, ita declarat Curt. in tract. feu. in quarta parte, in pe
nul. charta. versi. restat tamen, in fi.

59 Sextò Limita, quia dispositio d. l. non habet locū in minore
iurāte. ita est tex. ibi. si qs maior. & no. Pau. de Cast. & Ias. Corn. in
consi. xl. vol. iiij. Bal. in d. l. si quis maior. posſ Bar. ibi & ibi Ang. &
Pau. de Cast. & Sal. Alex. in cōsi. ccxxij. vol. ij. qui declarat.

Contrariū tenet Barb. in dicta l. si quis maior. & Guido Papæ
in consi. 21.

60 Septimò Limita in contractu, quē quis nō faceret ex libera
voluntate, sed ex necessitate, quia tunc nō habet locū dispositio
l. si quis maior. C. de trāſ. vt dicit Bar. ibi, & in l. qui fidē. ff. de trāſ.
& in l. prædia. ad fi. ff. de act. emp. Imo. in l. si insulam. in vj. fall. ff. de
verb. oblig. idem voluit Ang. in d. l. si quis maior. in prin. & Paul.
de Cast. & Salic. Hippo. in l. j. §. præterea. ff. de quæstion.

61 Et hoc procedit vbi per statutum, vel ob aliā necessitatē cō
pellitur ad iurandum, & cōpromittendū, vel ꝓtrahendum, aliàs si
ad contrahendum tantū cōpelleretur iurās, tunc iurādo & ꝓtra
ueniendo, incideret in pœnas illius l. ita ponunt ibi Raph. Fulg.
Paul. de Cast. & Alex. licèt Ias. ibi contrarium teneat.

62 Sublimita tamen primā opinionē, quæ videtur esse *magis
cōis, nisi ex cōmuni cōsuetudine in omnibus cōtractibus appo
natur iuṝm: quia tunc compulsus adꝺhendū censetur compul
sus ad iurandū. ita declarat Alex. in d. l. si qs maior. C. de transact.

63 Debet tñ cōstare de necessitate, aliàs præsumitur cōtractus
factus voluntarie, vt per Ias. in consilio xij. volu. primo, Felinus
in c. fi. de re iud.

Contrarium Dec. in c. cùm M. Ferrariensis, de constit. vide Sar
nens. in regula de annali. q. x.

64 Octauò limita, quia nō dī ꝺuenisse iuratæ cōuentioni, pro
pterea, quia alteri qui ꝺuenit, auxiliū præstat. Ias. in dicta l. si quis
maior. allegat Cum. in quodam consi. quod non reperio.

65 Nonò limita, nisi iurans cessauerit implere conuenta impe
ditus factoiudicis, quia tūc non incurrit pœnas d. l. si quis maior.
ita declarat Ias. in d. l. si quis maior. licèt ibi Ioan. Fab. contrarium
teneat, quem ipse ibi improbat.

66 X. Limitatur, quia per ꝺuentionē contractus iurati quis per
dit dominium rerū cōtractu quæsitarū, non tñ perdit dominiū
rerū, quæ licet in cōtractu deducte sint, nō tamen acquisite sunt
ipsi contrauenienti ex illo contractu, Iason consilio cxvij. volu.
primo.

67 XI. Limita, si quis contrauenerit propter Principis iussionē,
ita voluit Guido Papæ in consi. xxxi. & in sing. dcxx.

68 XII. Limita, q̃a qui venit ꝺ transactionē, vel aliū cōtractum,
& succubuit, potest redire ad contractum, Felin. in cap. capitulū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de rescrip. sed dubito, si ista limitatio ꝓcedat in ℨctu iurato, iux. si quis maior.

69 XIII. Limita vt nō habeat locū in maiore ex legis fictione ꝓ impetrationem veniæ ætatis, ita Ioan. Petru. in d.l. si quis maior. & ibi Lancelot. Dec.

70 XIIII. Limita in eo, qui iurasset soluere vsuras in certo termino, quia per ꝓtrauentionē in non soluendo vsuras nō incidit in pœnas. l. si quis maior. vt per Fel. in c. testimonium. de testib.

71 XV. Limita in contractu metu facto, vel aliàs simulato, glos. in consuetud. Turon.

72 XVI. Limita, qa in dubio facienda est interpretatio vt nō sit locus dispositioni d. l. si quis maior. Gratus consi. cxxj. volu. ij.

De Verborum obligationibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Stipulari alteri nemo potest.

1 ALTER I stipulari nemo pōt. l. stipulatio ista. §. alteri. ff. de verb. oblig. l. quo tutela. §. fi ff. de reg. iur. §. fi qs alij. & §. alteri. ſ. stit. de inutil. stipu. & l. vt inter absentes. C. de inutil. stipul. l. q res. C. de don. l. i. C. ꝓ quas ꝑsonas. l. certi ꝑdictio. §. qñ. ff. si cert. pet.

2 Primo amplia, vt nec fiscus, vel respublica per personā sibi subditā possit acqrere per stipulationē, Bart. per illū text. in l. j. in fi. princ. ff. de iur. fisc. & sequit ibi Ang. Bart. in l. si ita stipula. §. Chrysogonus. ff. de verbo. oblig. & ibi Imola, & ibi etiā Ange. Alex. Paul. de Cast. in d. §. alteri. Bar. in l. arbiter certa die. ff. de arb. Iaſ. in dicto §. alteri. in j. ampliatione. & Iaſ. in l. stipulatio ista. §. si stipuler. de verb. oblig. Com. in ℨ. cc xx. vol. ij. & dicit ita fuisse ꝓsultum per Benedictum Capram. Feli. in ca. at si clerici. de iudic.

3 Est verum ꝙ in ciuitate tenebat ℨrium Raph. Cum. in dict. §. Chrysogon⁹. dicens ꝙ per ciuē ciuitati, & patriæ suæ quæri poterat per stipulationem. & eius opinio. posse tolerari dicit Pau. de Castro ibi, tamen eam reprehendit Alexan. ibi, & prima videtur esse * magis communis opi.

4 Imò etiam officialis fisci nen potest fisco stipulari, secundū Bald. in l. j. C. per quas person.

5 Secundò amplia, vt nec vasallus domino suo stipulari possit. ita concludit Bart. in d. §. Chrysogonus. & ibi Im. & Ang. qui etiā dicit quòd Rex non potest acquirere per stipulationem subditi suū: & sequitur ibi Alex. & sequitur Bald. in l. certi ꝑdictio. §. quoniam. ff. si cert. pet. Paul. de Cast. in d. §. alteri.

6 Tertiò amplia, vt nec libertus patrono suo stipulari possit. de hoc est tex. in l. si ita stipulatus. § Chrysogonus. ff. de verb. obli. & ex illo tex. no. ibi Bart. & Im. Alex. Bar. in d. l. arbiter certa die. ff. de arb. Iaſ. in d. §. alteri, in quinta ampliat. & ibi Paul. de Cast. Bar. in l. ꝙ dicitur. ff. de verb. obl. & Iaſ. in d. §. alteri. Bal. in l. certi cōdictio. §. quoniam. ff. si cer. pet. Iaſon. in §. si nummos. in d. l. certi ꝑdictio.

7 Quartò amplia, vt mater ex filij stipulatione actio nō quærat, l. debitor. in fi. ad Trebell. & ibi gl. & ponit ibi Bar. in summario. & ibi Ang. & Im. in summario. & not. Pau. de Cast. & Alex. ibi. Salic. in l pater C. de pact. cōuent. Paul. de Cast. in l. Caius. in fin. ff. solut. matri. Bal. in l. executorē. C. de execut. rei iud. Sal. in l. ij. C. de contrah. & cōmit. stipul. Sicuti ècōuerso ex stipulatione matris nō q̄ritur filio. Bar. in l. ꝙ dicitur. ff. de verbo. obli. & in l. pactum. C. de pact. ꝓuent. & ibi Bal. & Sali. Bart. in l. pater. C. de pact. conuent. & ibi Salic. Paul. de Cast. in l. Caius. in fin. ff. solu. matrimonio. & ibi Alex. in iij. not. Iaſ. in d. §. alteri. in ſecūda ampliat. & voluerūt Im. & Alex xā. in l. debitor. in §. fi. ff. ad Trebell. & Iaſ. in §. alteri. Paul. de Cast. in l. quodcunq; §. sicuti. ff. de verb. oblig. Salic. in l. ij. C. de ꝓtrah. stip. Bal. in l. certi condictio. §. si nummos. ff. si cer. pet. Bar. in d. §. si stipuler. Iaſ. in l. certi condictio. §. quoniā. ff. si cer. petat.

8 Quintò amplia, vt nec cōsanguinei possint stipulari ꝓ cōsanguineo, gl. est in l. fideiussoris. in gl. in v. verbo, neq; eiñ. ff. de pact. & ibi Ang. no. & Iaſ. in l. & hæred. §. in his. ff. de pact. & in d. §. alteri. in tertia ampliat. Bar. in l. ꝙ dicitur. in fin. ff. de verb. obl. Bal. in l. executorem. C. de execut. rei iud. Imo. in l. Caius. ff. solut. matri. & ibi Pau. de Cast. Christoph. Porc. in §. alteri. inſt. de inutil. stipul.

9 Sextò amplia, vt vicini probi, & honesti nō possint vicino stipulari. Abb. in c. pastoralis. §. j. in fi. de offic. ordin. & ponit Iaſo. in dicto §. alteri. in quarta ampliatione.

10 Cōtrariū in casu illius tex. in capitulo. pastoralis. §. primò. ꝙ possint vicini honestæ ꝑsonæ stipulari, tenuit ibi Hostien. & post eū Io. And. dū exēplificat illū tex. ī publicis & honestis ꝑsonis, id est, vicinis honestis. & sequitur ibi Imol.

11 Septimò amplia, vt interesse affectionis nō ꝑsideretur ad hoc vt amicus amico stipulari possit, Bart. in l. fideiussoris. ff. de pact. & ibi Bald. & Paul. de Castr. in l. & hæredi. §. in iis. ff. de pact. Bartol. in l. vnica. C. de sent. quæ pro eo, quod interest. Iaſ. in d. §. alteri. & in l. si vnus. §. j. ff. de pact. Iaſ. in l. j. ff. de in lit. iur.

Contrarium voluit gl. in l. si vnus. §. j. in gl. in verbo, videmus. ff. de pact. & ibi Ang. & Pau. de Castr. Iaſ. in consi. xlj. volu. iij. Chaſſa. in consuet. Burg. sed vt cōsiderat ibi Alex. interesse, de quo ibi ꝑglo. & Doct. erat interesse pecuniarium, quia fideiussor erat habiturus regressum contra principalem.

12 Tenendo primā opinionē, quæ vī magis * cōis, limita nō ꝓcedere in ℨctu bonæ fidei, in quo subiecta esset stipulatio, ita vī tenere Bal. Nouell. in tract. dot. in iiij. q. quartæ partis principalis. Iaſ. in consi. xlj. volum. iij. & in §. in his. in l. & hæredi. ff. de pactis.

13 Octauò amplia, vt etiā interesse obligationis ad antidora, & remunerationis, nō sit sufficiēs, vt qs possit alteri stipulari. gl. in l. si tibi. §. si pactus. in gl. in verbo, proderit. ff. de pact. & ibi Bald. in lect. antiqua. & Ang. eodem titu. & ibi Iaſon in iiij. not. idem Iaſ. in l. & hæredi. §. in iis. ff. de pact. & in d. §. alteri.

Et facit quod dictū est in tertia ampliat. de liberto, qui nō pōt patrono stipulari.

14 Nonò amplia, vt Aduocatus non possit eliētulo suo stipulari. Bal. in l. vniuersos. C. de Decur. lib. x. & ponit Iaſon in l. stipulatio ista. §. si stipuler. ff. de verb. oblig.

15 Decimò amplia in arbitro, qui nō pōt stipulari iis, qui in eū compromiserunt. Spec. in tit. de arb. §. ñ. vers. sed qd si stipulatur. Abb. & Imola in capitulo, dilecti. de arbi. Ioan. Fab. in §. si alij. inſt. de inutil. stipul. Ant. de Butrio & Abb. in prooemio. decret. quia non acquirit sine cessione.

Cōtrariū gl. in d. c. dilecti. Azo in summa de arbit. versū. quid si arbiter. Spec. in tit. de arbit. in §. fi. Ange. in l. iiij. §. item si in facto. versū. idē iuris. ff. de verb. oblig. Io. & Accur. in l. litigatores. in §. quod ait. ff. de arbit. Roman. in consi. lxxxvj. in fine.

16 Pōt ex mente Imolæ in dict. capitulo, dilecti, dici, ꝙ aut in stipulatiōe facta sic ab arbitro deducit pœna ꝙ laudo pareat, & valet stipulatio, & acquirit actio ipsi arbitro, tñ tenetur illā cedere. Aut aliud in stipulationē deducitur, & tūc stipulatio nō valet.

Tenendo tñ primā opinionem quòd stipulatio non valeat,

17 Limita illud ꝓcedere de iure ciuili, secus de iure canonico, fm quod stipulatio valet, vt declarat Abb. in d. c. dilecti. de arbitr.

18 XI. Amplia, vt nō possit administrator cōmunitatis stipulari pro particularibus, ita declarat Cor. in consi. lxxij. vol. iiij.

19 XII. Amplia, vt ēt naturalis obligatio non oriatur qñ verba obligatiua, & executiua cōferunē in tertiū. Angelus in d. §. si stipuler. & ibi Imola, Alexander, Paulus de Castro, in d. §. alteri. vbi ēt Rapha. & Paulus de Castro, in leg. prima. C. per quas person. Bal. in leg. certi condictio. §. qñ. ff. si cert. pet. Ang. in l. qui Romæ. §. Chrysogonus. ff. de verborū obligationibus. Chrystophorus de Castellio. & Angelus in leg. prima. ff. de pact. Angelus in d. l. stipulatio ista. Alex. ℨ. ccxj. vo. iij. Abb. in prooem. Decretal. & ibi Fel. Iaſ. in l. certi condictio. §. si nummos. ff. si cert. petat.

20 XIII. Amplia vt isto casu, quādo verba obligatiua & executiua sunt collata in tertiū, vt nō valeat stipulatio ēt si interſit stipulantis. Angelus in l. j. ff. de stipul. seruor. & ibi Imol. Paulus de Castro, in d. §. alteri. Alex. in d. §. fi stipuler. & istud voluit glo. in dict. §. si stipuler. in glo. in verbo fieri. & idē voluit glo. in l. iij. C. de inutil. stipul. in verbo, sua interfit. & ibi Bal. & Sali. istud colligit ex verbis Bar. in d. §. si stipuler. in prima oppo. & tenet Bal. ibi in gl. i.

Contrarium glo. in l. quæcunque gerimus. in glo prima. ff. de act. & obligationbus.

21 Sublimitabat tū Raph. in d. §. si stipuler. qñ verba obligatiua, & executiua essent relata ad tertium in pacto, & interesset pacisccntis. sed reprobat ibi Alex.

22 Primò limita in feudis, in qbus pōt frater fratri stipulari, fm Baldum & Sali. in l. fi. C. res inter alios acta. & fuit originale dictū Odof. in summa sua super feud. in tit. qui poſſ. succeed. ī feud. Bal. in c. primo, si vasal. feud. priuct. & istā opinionē sentit Paulus de Castro, in ℨ. cliiij. incip. q istud feudum. refert & sequitur Alex. in consilio x. volu. tertio. Aluarot. in capitulo primo, in princip. de duobus fratribus de nouo beneficio inuestit. & istā partem dicit * cōem Curt. iun. in tract. feud. in ii. par. versiculo, secundo cadit necessaria dubitatio. Iacob. in tract. feud. in verbo, nobiles. Alexander in ℨ. xcii. volum. vj. Caccialup. in capitulo primo, de feud. cog. in xxx. differentia. Curt. iun. in consi. lv. Loffred. in cōſ. xxxviii. Parisi. in consi. vj. in fi. vol. j.

Cōtrariū vī tenere Barto. in leg. si mihi, & tibi. ff. de verborum obligationibus. Iaſ. in d. §. alteri, in iij. limit. Curt. iun. in trac. feud. in ij. par. versiculo, in tanta Doctorum cōtrarietate ego sum, &c. Prepoſ. in c. j. de fratribus de nou. benefic. inuest. in princ.

Tenendo

23 Tenendo primā partē, quæ vī * cōis, limita illud procedere in feudo, secus in emphyteusi, in qua frater fratri non potest stipulari, vt per Curt. Iun. in d. consi. lv. Iaſ. in l. quod dicitur. nu. 41. ff. de verb. oblig.

Contrariū in hoc tenet Spec. in tit. de emphyteus. §. nunc ali qua. versi. clxvij. & clxix. Ale. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Trebellian.

24 Sed dubitatur qd in agnatis, an illis possit fieri stipulatio valida ꝓ agnatū in materia feudorū? & ex dictis Odofredi. in summa, in loco prāallegato colligitur, ꝙ stipulatio facta aliis agnatis, non valeat. & idē voluit Alex. in consi. x. volu. iij. Cur. Sen. in consilio 50. versi. tertiò confirmatur. Aluarot. in capitulo primo, in fi. princip. de fratribus de nouo beneficinuestit. Iacobus in tracta. feud. in verbo, nobiles.

25 Cōtrariū colligit ex dictis Bal. in cōsi. cccj. inci. casus talis asserit. Fuerunt in rerū natura. & consi. cccxxx. inci. in hoc concordati sunt. vol. iij. & sentit idē Bal. in c. j. §. ītē si fuerit. in figuratione casus. & no. Aluarot. ibi, & Præpoſ. qbus mod. feud. amit. & isti præsupponūt ꝙ ēt extraneus q libet possit stipulari in materia feudorum. idem per istas authoritates ponit Cur. Sen. in cōſ. 50. versi. vj. respondemus. allegant ēt vnū dictū Dyn. vbi ex confessione recepta per vnū consortē feudi, pōt iuuari ēt alius consors, prout cōsuluit Dy. in ℨ. xv. Bal. in l. j. C. qñ licet ab emp. Io. And. in addi. ad Spe. in ti. de confeſſ. §. nunc videndum. versic. qd si confiteor. Ang. in l. certū. §. si quis absente. ff. de confeſ. Alex. in l. stipulatio ista. §. si stipuler. ff. de verb. obli.

26 Ipse tñ Curt. in ℨ. 50. versi. vj. respondē. vī concordare opi. ꝙ aut sumus in feudo recepto ab inferiore, & tunc alter alteri stipulari non possit, secus in feudo recepto à supremo Principe, vt ibi per eum.

27 Secundò limita in patre, qui pōt stipulari filiis suis. l. quodcūque. §. j. ff. de ver. obl. l. quod dī. co. ti. vbi limitatio ēt ponitur. Cor. in consi. j. vol. i. Pe. de Anch. in c. quanquā. ff. de vſur. in vj. Bal. in l. certi condictio. §. qñ. ff. si cer. pe. Bald. in d. §. si stipuler. in j. fal. Ang. in §. fi insulā. in fi. in l. stipulatio. de ver. obl. Imola. in d. §. si stipuler. Alex. in l. quodcunque. in prin. ff. de verb. obl. Guido Papæ in sing. cccl. vbi ēt limit. & in fin. dxxij. Parisi. ℨ. lxxvj. vol. iij. Pau. de Cast. in d. §. alteri. & Iaſ. in vii. no. ī d. §. alteri. Pau. de Cast. in l. q curator. in fi. ff. de ꝓcu. Sal. in l. j. C. per quas ꝑsonas.

28 Primò amplia, hanc limitationē, vt ēt filio emancipato pater stipulari possit, ita tenet Bar. in l. ꝙ dicitur. ff. de verbo. obl. & Pe. Imola, Pau. de Cast. & Alexan. in l. quodcunque. §. sicuti. ff. de verb. obl. Sal ī si genero. post glo. ibi, & Bal. C. de iur. dot. Sal. in l. pater. C. de pact. conuen. Imola. in l. debitor. §. fin. ff. ad Trebel. Pau. de Cast. in l. quod dicitur. ff. de verb. oblig. Imol. in d. l. quod dicitur. & ibi Ale. Sal. in l. ij. C. de cōtrah. stipul. Imola in l. Caius. ff. soluto matrimonio. Alexan. in consi. cxxxv. volu. v.

Contrariū Iaſon in d. l. quodcunque §. sicuti. ff. de verb. obl. & Io. Fab. in §. ei qui. inſti. de inutil. stip. Bal. in §. si nummos, in l. certi condictio. ff. si cer. pet.

29 Secundò amplia, idem esse in omni ascendente per lineam paternam: vt declarat Pau. de Cast. in l. quodcūque. §. sicuti. ff. de verborum obliga.

30 Tertiò amplia ēt i filio monacho. vt pater ei stipulari possit. Bar. in l quod dicitur. ff. de verb. obl. & Imola ibi.

31 Quartò amplia, etiā liberis postea natis vel conceptis post mortē stipulantis, vt est tex. & ibi gl. in l. si operas, ff. de ope. liber. in l. Paulus. §. Paulus. ff. de bonis liber. Bar. in d. l. quod dicitur. ff. de verb. obl. Ioan. Fab. in §. ei verò inſt. de inutil. stip.

Contrarium Ang. ibi in d. l. quod dicitur.

32 Quintò amplia, etiam filio adoptiuo existente in potestate alterius, pater potest stipulari. l. vt iurisiurandi. §. fin. ff. de ope. lib. in fin. Im. in l. quod dicitur. ff. de verb. obl.

33 Sextò amplia, etiam quo ad directā actionem, q̄ quærit patri, licēt pater filio sit stipulatus. gl. in §. alteri. in verbo, supradictū est. inſti. de inutil. stip. Imo. ī l. ꝙ dicitur. ff. de ver. obl. & Pau. de Ca. & ibi Alex. Bal. in l. j. C. per quas ꝑsonas. Et istud ꝙ directæ actiones transeant in patrem per filiū, ponit Barto. in l. cùm filio. ff. de leg j. & ibi Imola. & Alex. tenet eandē opi. licēt Ang. in d. l. quod dicitur. & in d. l. cùm filio. contrarium teneat, quòd tantū vtilis, & non directa patri quæratur, allegans ita tenere Iacobū de Arena in dicta l. quod dicitur.

34 Primò limita, vt istud non procedat in naturalibus liberis, quibus pater nō poterit stipulari, Bart. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Treb. Ang. in l. quod dicitur. ff. de verb. obl. & ibi Im.

35 Secundò limita, in socero, qui licēt sit loco parentis. l. quia parentis. ff. solu. matri. tamē genero suo stipulari nō potest. Cor. in consi. ij. vol. j.

36 Tertiò limita, etiā vt istud ꝓcedat quo ad ea, q̄ sunt iuris, deducta in stipulationē, ī qbus pater stipulādo filio, videtur sibi stipulari, d. l. quod dicitur. gloss. in l. dominus. ff. de verb. oblig.

37 Et idē in omnibus iis, quæ patri acquiruntur, vt perinde sit ac si pater stipulatus esset, d. l. quod dicitur. ff. de verb. oblig.

38 Quartò, Item in iis, quæ patri non quæruntur, vt tunc stipulatio valeat in fauorem ipsius filij, & non patris, vt declarat Bar. in d. l. quod dicitur.

39 Et propterea infertur, ꝙ in castrensibus, q̄ in totū filio q̄runtur, vel in aduentitiis, quæ quo ad ꝓprietatē filio q̄runtur, vel in dote, quā sibi filia fam. in patris potestate cōstituta quærere pōt, stipulatio facta filio, ꝑdest ipsi filio in castrēsibus in totū, & quo ad ꝓprietatē in aduentitiis, & in totū quo ad dotē. Barto. in d. l. quod dī. Ang. Pau. de Cast. Imola, & Alex. Pau. de Cast. in d. §. alteri. & hoc voluit gl. & Dy. in l. Dominus. ff. de verb. obl. & in l. ij. C. de contrah. & cōmit. stipu. & ibi Sal. & Bal. & gl. in §. ei verò. inſt. de inuti. stipu. & ibi Io. Fabr. idē voluit gl. in d. l. quod dī. secū dùm ꝙ eā declarat Bar. ibi. & Pau. de Cast. & Alex. Sal. in l. ij. C. de ℨh. stipu. licēt Ang. ibi, & Imola dicant ꝙ gl. in d. l. quod dicitur. velit contrariū, ꝙ ēt quo ad filiū stipulatio sit inutilis. & in hoc malè loquuntur. quia gl. hoc non voluit, sed voluit contrariū.

Et idē econtra, ꝙ valeat stipulatio in fauorē filij, qñ patri non quæritur in casu econtrario, videlicet qñ filius stipulatur, tenuit gl. in l. quodcunque. ff. de verbo. obl. Bar. in l. dominus seruo. ff. de verb. obl. Bar. & Sal. in l. j. C. de contrah. stip.

40 Hoc tñ intellige, secūdùm Ang. in d. l. qd dicitur. nisi constaret ꝙ pater voluit tantùm sibi & nō filio quæri: tunc eiñ nec patri iure repugnante, nec filio repugnante eius voluntate, quæri posset.

41 Quintò limita, nisi pater filio stipuletur vt extraneo, Ange. in d. l. quod dicitur. & Imola, & Alex.

42 Et ꝓpterea infertur, ꝙ si filio propter benemerita facta sit stipulatio, qa videtur facta vt extraneo, nō valet stipulatio ad filij fauorē, ita tenet gl. in l. si tibi. §. si pactus. ff. de pact. & ibi Bart. & Ang. & Pau. de Cast. in §. si quis paciscatur, in quo legit. §. si pact. & ibi Alex. Sal. in l. ij. C. de contrah. stipul.

Sed contrariū voluit Pau. de Cast. in l. quod dicitur. ff. de verb. ob. & ibi Raph. & Imola. Fulg. in l. si tibi. §. fi pactus. & ibi Iaſ. ff. de pactis. quos reprobat Alex. in d. l. quod dicitur. & in d. §. si pactus. Io. Fab. in §. ei verò. inſt. de inutil. stip.

Tenendo primā opinionem, quæ videtur esse * magis cōis,

43 Declara, & Sublimita vt procedat, qñ benemerita sunt collata à filio in patrem, secus si à filio in illū, qui promittit, ita declarat Bart. in d. l. quod dicitur. & Imola, Alex. Pau. de Cast. in d. §. si quis paciscatur. Sali. in l. ij. C. de contrah. & cōmit. stip. licēt ℨrium velit Ang. & malè, in d. l. quod dicitur. vt per Alex. ibi.

44 Sextò limita, & declara istā conclusionē, ꝙ patre stipulante filio, vtilis est stipulatio, vt sibi quæratur, nō procedere qñ pater stipula ndo filio, stipularetur factum explicandum ab alio quod ꝑsonæ cohæreat, qa tunc non quæreretur patri, sed quo ad eū inutilis esset stipulatio, vt est tex. in d. l. quod dicit. & declarat ibi gl. & Bar. & Ang. Guido Papæ in sing. cccl. licēt econtrariū voluerit Raph. quem reprehendit Alex. in d. l. quod dicitur.

45 Et hoc intellige nisi patris interfit filio ꝑstari qd quentū fuerat, qa tūc valeret stipulatio quo ad patrē, prout ēt quo ad quem libet extrāeū valet, qñ cōtinet eius interesse, vt declarat Imola in d. l. quod dicitur. & Pau. de Castr. & Ale. ff. de verborū obligat.

46 Secundò Intellige, vt hoc procedat, quando constat ꝙ pater volebat sibi quærere, & nō alteri. Bar in d. l. ꝙ dicitur & Im. ibi.

47 Secus si constaret, ꝙ volebat etiā filio quæri: vel sumus in dubio, quia tunc stipulatio licēt esset inutilis quo ad patrem, esset tamen vtilis quo ad filium. vt no. Bar. in d. l. quod dicitur. post Iacob. de Arena ibi, & Ang.

Sed contrarium in casu illius l. ꝙ dicitur, ꝙ filio non quæritur actio, tenuerunt Imola ibi. Pau. de Cast. Alex. Io. Fab. in §. ei verò. inſti. de inutil. stipulat.

48 Amplia, etiam si filius nondum natus sit. Guido Papæ in cōſ. lx. Maria. Iun. in consi. lxxvj. nu. 9. vol. j.

49 Et è contra filius patri stipulari potest. l. ꝙ dicitur. ff. de verb. obl. & l. stipulatio ista §. alteri. ff. de verb. obl.

Non tamen mater filio. Grat. in consi. xxv. vol. j.

50 Primò amplia hoc vltimū quod filius patri suo stipulari potest, etiam si sit filius emancipatus. Imola in l. debitor. in fine, ff. ad Trebellia.

Contrarium Bar. in l. quod dicitur. in fi. ff. de verb. obl. & Bald. in l. executorem. C. de execut. rei iudic. Bal. in l. certi cōdictio. §. si nūmos. ff. si cer. pet. Im. in l. Caius. ff. sol. ma. Iaſ. in l. quodcunque. in princ. ff. de verb. oblig.

51 Secundò amplia, vt etiam patri existentī alterius potestate quæratur ex filij stipulatione, & propterea illi quæritur, in cuius pater est potestate, vt habetur in l. si filius. ff. de verbo. obl. Bar. in d. l. quod dicitur. de verb. oblig.

Universidad de Deusto
Biblioteca

52 Limita, secus esse si filio naturali, qui patri suo naturali ãrere nõ põt ex stipulatione. Bal. in l. executorẽ. C. de exec. rei iud. Iaſ. in l. quodcunque. in prin. ff. de verb. obl.

53 Tertiò limita principaliẽ cõclusionẽ, nã valet stipulatio facta alteri, qñ est facta stipulanti nomine alterius, vel ipſi recipiẽti pro altero, vt ipse eã cedere teneatur illi, cuius nomine est stipulatus. gl. in l. huiusmodi. in gl. j. & ibi Bar. & ibi Ang. & Imo. & Paul. de Caſt. & Alex. ff. de verb. obl. gl. in ſ. alteri. in verbo, ſuprà dictũ est. in vltima part. inſt. de inutil. ſtip. & ſequitur ibi Io. Fab. & Ang. Aret. in gl. in l. penul. in verbo, ſtipulatus. ff. de neg. geſt. & ibi no. Bart. & Paul. de Caſt. gl. in l. quæcunque gerimus. in gl. j. ff. de actio. & obl. & ibi Bar. & gl. in l. in omnibus. in gl. j. ff. de põt. ſtip. & ibi Bar. & Ang. & Imol. idẽ tenet Pe. & Ray. de Forlu. in l. ſtipulatio iſta. ſ. alteri. ff. de verbo. obli. & ibi Bar. in ij. oppoſ. Imol. Bal. in gl. j. in d. ſ. ſi ſtipuler. & in l. certi condictio. §. qm. ff. ſi certũ pet. Bal. in proœm. Decretal. Cor. 19. lij. vol. j. Bar. in §. ſi ſtipuler. ver. ſextus mod. & in l. ſtipulatio iſta. §. alteri. ff. de verb. obl. & ibi Ang. in d. l. ſtipulatio iſta in §. ſi inſulam. & ibi Imol. in §. ſi ſtipuler. Bart. in l. fundũ, quem. ff. de act. empt. Bal. in l. i. C. q̃s perſo. & Ang. & ibi Paul. de Caſt. Cur. Sen. in conſili. 50. in verſi. vj. reſpondemus. Paul. de Caſt. in l. põ procurator. ff. de procu. Bal. in l. pactũ. C. de pact. cõuen. Imola in c. ſi cautio. de fide inſtru. Alex. in ꝑſ. xl. volu. v. vbi dicit * cõmunem opinio, verſi. iiij.

Contrarium Iacobus de Arc. in d. §. alteri. vbi etiam Iaſon. & ſentit etiam contrarium Fel. in c. ſi cautio. verſiculo, fall. vndecimò. de fide inſtrument.

Tenendo primã opinionem quæ videtur eſſe * communis,

54 Declara illã procedere indubitanter qñ verba obligatiua & executiua referuntur ad ſtipulantẽ, vt ſentit gl. j. ff. de ſtip. ſeruo. & in l. eum qui. §. Iulianus. el iij. ff. de conſti. pecu.

Sed tñ Bar. in d. §. ſi ſtipuler. in ver. ſecundus modus. tenet, q̃ ſufficiat verba obligatiua referre ad promittentẽ, executiua ad prineipalẽ. idẽ tenet Paul. de Caſt. in l. iij. §. ſed ſi quis. ff. de cõſti. pecun. Corn. in conſilio ij. vol. j. Ruin. in conſilio cxx. vol. j.

Contrariũ, q̃ in iſto caſu requiratur q̃ verũque verbum referatur ad promittentem, ponit Ang. in l. ſtipulatio. §. ſi inſulam. ff. de ver. oblig. & Imo. in d. §. ſi ſtipuler. Paul. de Caſt. in d. §. alteri. & ponit Alex. vbi dicit * communem iſtam opinionem in cõſ. xiij. volum. j. Paulus de Caſt. in l. ſi ita ſtipulatus. §. Chryſogonus. ff. de verb. obl.

Et hoc pendet ab iis, q̃ dicentur in limitatione de ꝓcuratore.

55 Itẽ declara vt competat actio vtilis ex ceſſione, non autem directa, vt ponit Alex. in conſi. xiij. vol. j. & conſi. xviij. vol. iiij.

56 Quartò limita principaliter, nã valet ſtipulatio facta alteri, qñ verba promiſſiua ſunt relata ad ſtipulantẽ, executiua in alterũ, ſi modò ſtipulantis interſit. gl. in l. ſtipulatio iſta. §. ſi ſtipuler. ff. de ver. obli. in verbo, fieri. & ibi Bar. in d. §. ſi ſtipuler. in verſic. ſecũdus modus. & in d. §. alteri. in j. oppoſi. Cy. in l. pacto ſucceſſorũ. C. de pac. Paul. de Ca. in ꝑſ. clxxj. vol. ij. Ang. in d. §. ſi inſula. Imola in §. ſi ſtipuler. Paul. de Caſt. in §. alteri. Alex. in §. ſi ſtipuler. & Iaſ. Corn. in ꝑſ. ij. vol. j. Iaſ. in l. j. ff. de pact. Ang. Are. in §. ſed & ſi qs ſtipuleꝛ alij. inſti. de inuti. ſtipu. & Io. Fab. in d. §. ſi qs alij. & ibi Iaſ. in addit. ad Chriſtoph. Porc. inſt. de inutil. ſtip. vbi plus ſubdit, q̃ iſto caſu ẽt ſi non intereſſet, valeret ſtipulatio, tũ nõ audet firmare. Facit gl. in l. quæcunque. ff. de act. & obli. quæ declarat q̃ directa acquiratur ſtipulanti. Cor. in conſ. ccxx. vol. ij. Sal. in l. iij. C. de inutil. ſtipulat.

57 Secus ſi non interſit. Bar. ibi in §. ſi ſtipuler. & Ang. in d. §. ſi inſulã. in fi. Pau. de Caſt. in §. alteri. i fi. gl. i §. alteri. in primo caſu. inſti. de inut. ſtipulat.

58 Primò amplia, vt ẽt ſufficiat iſtud intereſſe ſuperuenire ex poſt facto. Bar in d. §. alteri. per tex. in l. ſi verò nõ remunerandi. §. fi. ff. mãda. & iſtud * cõmuniter tenẽi dicit Corn. in cõſ. ij. vol. j. idẽ tenent Imola in d. § alteri. & ibi Roma. Gul. Bar. Albe. Bald. Ang. Sal. Paul. de Caſt. Alex. & Mart. Laud. in l. j. ff. de pact. vbi ẽt Iaſ. Cy. & Sal. in l. pacto ſucceſſorũ. C. de pact. Bal. in l. j. C. q̃s quas perſon. & in l. certi condictio. §. quoniam. ff. ſi cer. peta. Imola in l. exiſtimo. ff. de verborum obli.

Licet ꝑriũ tenuerint Raph. Cuma. & Raph. Fulg. in d. §. alteri. q̃ fuit opinio Chriſtoph. de Caſtelli. i l. ſi ita ſtipulatus fuero te ſi ſti. §. poſſum. ff. de verb. obl. Card. in c. accedens. de pb. Ale. in ꝑſ. xviij. volu. iiij. Aret. in §. alteri. inſti. de inutil. ſtipulat. q̃ declarat.

59 Secundò amplia, vt ſufficiat intereſſe in potentia, etiam q̃ tunc non ſit in actu, vt notat Iaſon in d. §. alteri. per illum text. in tertio not. ff. de verb. oblig.

60 Limita tñ iſtud procedere, qñ verba obligatiua ſunt expreſſe relata ad ſtipulãtem, ſecus ſi ſunt imperſonaliter prolata, & executiua in tertiũ, ita Bar. in d. §. ſi ſtipuler. per tex. in l. ſi ita ſtipulatus. §. Chryſogonus. ff. de verb. obl. vbi etiam Ang. idem tenet etiam Bar. in ſecunda oppoſitio.

61 Secundò limitat Paul. de Caſt. in l. ꝑ procurator ex re. ff. de ꝓcura. qñ qs tanquã procurator ſtipularetur, conferendo verba obligatiua ad ſuam perſonam, executiua ad dominũ, vt valeat ſtipulatio, etiam q̃ non interſit, vel ſi non ſit procurator, ſtipulatio fiat nomine illius, & ſequatur ratificatio, vt ibi per eum.

Sed Raph. Imola, & Paul. de Caſt. in d. §. Chryſogonus. & Imola, Roma. & Alex. in d. §. ſi ſtipuler. & Iaſon cõtrarium tenent. & ibi Alex. in §. Chryſogonus. & iſta videtur * communis.

62 Ex iſta aũt quarta limitatione infert, q̃ cõutor, q̃ ceſſit adminiſtrationẽ cõutori, põt ſtipulari à cõutore tẽ. pupilli ſaluã fore, vt eſt tex in l. ſtipulatio iſta. §. ſi ſtipuler. ff. de verborũ obligatio. & in §. ſed & ſi quis. inſti. de inutil. ſtipu. & in §. j. inſtitu. de ſatiſda. tut.

63 Itẽ ſi qs ſtipulaꝛ alteri fieri, vel dari illud, ad q̃d ipſe erat obligatus, valet ſtipulatio. Bal. in d. §. ſi ſtipuler. & in l. liber homo. §. fi. de verborũ obligatio. vel ſi dñs procuratori ſuo ſtipuletur. d. §. ſi ſtipuler. & not. ibi Bald. Iaſon. & glo. in §. ſi qs alij. Inſtitu. de inuti. ſtipula. in glo. magna. q̃ ponit oẽs iſtos caſus. Ange. Aret. in §. ſed & ſi quis alij. inſtit. de inutil. ſtipul. & Chriſtoph. Porc. in §. alteri. eodem titul.

64 Itẽ infertur, q̃ reus principalis fideiuſſori põt ſtipulari. l. ſi vnus. §. q̃ ſi cum reo. ff. de pac. & ipſe creditor ex ſtipulatione facta ad vtilitatẽ debitoris ſui, agere põt, qñ ſua intereſt, vt eſt tex. in l. ſi ita ſtipulat⁹ fuero. §. poſſum. & ibi Bar. ff. de verbo. obli. Iaſ. in §. ſi ſtipuler. eodem titu.

65 Quintò limita, qa quo ad naturalẽ obligationẽ valet ſtipulatio facta alteri, ẽt q̃ ſtipulatis nõ interſit, qñ verba obligatiua ſunt in ipſum ſtipulantem collata. vt nota. gloſſa. in §. alteri. in verbo, nihil intereſt. & ibi Bart. Ange. in d. §. ſi inſulam. Imola in d. §. ſi ſtipuler. Alex. & Iaſ. idẽ tenet Bar. in l. ſi quis pro eo. ff. de fideiuſſor. verſicu. vj. dixi. Bar. in l. cùm l. ff. de fideiuſſ. & ibi Ang. Bar. in l. ſi nõ ſortẽ. in princ. ff. de cõdi. inde. Ang. in l. j. ff. de pact. Alex. in ꝑſ. lxvj. vol. vj. Corn. in cõſ. ij. vol. j. & in cõſi. ccxj. vol. iij. Aret. Inſti. de inuti. ſtip. in §. alteri. Pau. de Caſt. in l. j. C. per quas perſon. & Sal. & iſta eſt * cõis opi. licet Pau. de Caſtr. ꝛriũ teneat in d. §. alteri. & allegat Ang. ꝛriũ tenere. Alex. ẽt ibi allegat plures contrariũ ibi tenentes, prout facit etiam Iaſon, ſed Ang. non cõtradicit, quia loquitur quando verba obligatiua, & executiua 2 feruntur in tertiũ, quo caſu nulla oritur obligatio ſtipulanti, vt dictum eſt in ampliationibus.

66 Sed qñ verba obligatiua referuntur ad ſtipulantẽ, licèt executiua in alterũ, q̃ oriatur naturalis obligatio, hoc expreſſe fatur Ang. in d. §. alteri. & ita diſtinguit ipſe. in l. j. ff. de pact. & in §. ſi in ſtipulatio. ff. de verborũ obligationibus. Iaſ. in l. certi condictio. §. ſi nummos. ff. ſi cer. pet. Fel. in proœm. Decretal. in verſiculo, Gregorius.

Et ita etiam credo voluiſſe alios, qui tenent q̃ in caſu. §. alteri. nulla obligatio etiam naturalis oriatur, & ſic opiniones reducũtur ad concordiam.

67 Sextò limita, iuxta ꝓcẽdẽtẽ limitationẽ, q̃ de iure canonico valet ſtipulatio facta alteri, qa cùm ius canonicũ attẽdat naturalẽ obligationẽ tantùm, c. j. de pact. & ex ſtipulatione facta alteri or iaꝰ naturalis obligatio, iuxta ꝓcẽdentẽ limitationẽ, certè attẽto iure canonico ſtipulatio alteri facta valere debet. gl. in c. quoties cordis. j. q. vij. Imol. in d. §. ſi ſtipuler. & dicit ibi Im. cũ illa glo. trãſire Doctor. * cõmuniter. & idẽ dicit in d. §. alteri. Ang. in l. j. ff. de pact. Ant. de But. in c. ſi cautio. de fide inſtrumen. Abb. in c. dilecti. de arbi. & iſta opinio cõmuniter * approbat. vt p. Ang. Aretinũ in §. alteri. inſtit. de inutil. ſtipu. Abb. in c. conſtitutus. de procurator. Petrus de Ancharano, in clement. prima, in fine prin. de vſur. Guido Papæ, queſti. cccxvij. Pariſ. in conſi. xij. vol. ij. vbi dicit maximè hoc procedere, ſtante iuramento.

Contrariũ tamẽ quòd etiam iſto caſu ſtipulatio efficaciter nõ valeat, etiã de iure canonico, tenet Roman. & Ang. in §. alteri. & Imol. Alex. & Iaſ. Abb. in capitulo, ſi cautio. de fide inſtrumentorum. & Roma. in conſi. cccxlij. Domin. Anton. de Bu. & Felin. in proœm. Decretal. in verſ. Gregorius. Romanꝰ. in l. penult. ff. ſi quis caut. & in auth. ſimiliter. in quinto ſpeciali piæ cauſæ inter cõtractus. C. ad legem Falcid. Fel. in cap. ſi cautio. de fide inſtrumento. Corn. in cõſi. ccxj. vol. iij. & in conſi. ccxx. vol. ij. Ioann. Fab. in §. ſi quis alij. inſti. de inutil. ſtip. Anton. & Abb. in proœm. Decreta. & Abb. in c. ſi. de conſeſſ.

68 Et tenendo iſtam vltimã opinionem, dicendũ eſt, q̃ licèt nõ ſit efficax ſtipulatio facta alteri etiã de iure canonico, vt agi poſſit actione ordinaria, poteſt tamen agi via denuntiationi⁹ Euãgelicæ in foro cõſcientiæ. Imo. in d. §. alteri. Corn. in cõſ. ij. vol. j. Alex. in §. alteri. Ant. de Bu. in c. ſi cautio. & ibi Abb. & Feli. de fid. inſtrumento. Bar. in extraũag. ad reprimend. in verbo, per denũciationem. Cor. in cõſ. ccxx. volu. ij. Fel. in c. j. de pact. & per eundẽ Fel. qui declarat in proœ. Decreta.

Sed Bar. in d. extraũag. in verbo, per denunciationem, ſentit ꝛrium, q̃ non habeat locum denũciatio. niſi vbi quis proſequitur proprium intereſſe. & idem voluit Imo. in d. §. alteri.

69 Septimò limita, ſtante iuramento ſm quod validatur ſtipulatio facta alteri. ita vt tenere gl. in d. c. quoties cordis. i. q. vij. Bar. in l. ſi quis pro eo. in ſexto membro. ff. de fideiuſſ. Anꝛ. de Bu. & Imo. in c. cùm cõtingat. de iureiur. Ioan. Fab. in §. ſi qs alij. inſt. de inutil. ſtipu. Ant. de Bu. & ibi Abb. in proœm. Decreta. & ibi Fel. i verbo, Gregorius, gl. ꝓſuetud. Neapol. in gl. in verbo, preterquàm. Bertr. in conſi. xcv. vol. ij. & in conſi. lxxv. vol. iij. & in conſi. lxxxix. eodẽ volu. iij. Bal. in auth. ſacramenta puberum. C. ſi aduer. vendi. & in l. pactum. in ix. q. C. de coll. in Rubr. C. res inter alia. aꝰ. Pe. de Anc. in clemen. j. de vſur. & i clemen. i. de iureiur. Roma. in §. ſi ſtipuler. in l. ſtipulatio. ff. de ver. obli. Alex. in d. §. alteri. & i cõſ. clxxxv. vol. vj. Chriſt. Porc. in §. alteri. inſti. de inutil. ſtipul. Pariſ. in cõſ. xij. vol. ij. Grat. in conſi. xij. nu. 9. vol. j. vbi dicit communem. Ruin. conſi. xlix. vol. j. & cviij. vol. v. Iaſ. in d. §. alteri. Alex. i d. §. ſi ſtipuler. & ibi Iaſ. Alex. in conſi. lxvj. vol. vj. & in conſ. ccxxij. vol. ij. Filipp. in prac. §. ſecunda. Soc. in reg. cvij. in j. fall. Pariſ. in conſ. lxxxij. in prin. vol. j. Maria. Iun. in conſi. cxviij. vol. ij.

70 Ratio eſt, quia propter iuramentum quæritur actio ſine ceſſione, vt dicit Roma. in conſi. lxxvj.

71 Amplia, vt hoc procedat etiam de iure ciuili. Imol. in c. cùm contingat. de iureiur. Ruin. in conſi. cxliij. vol. v.

Contrarium tamẽ voluit Alex. poſt alios, in d. §. alteri. & Ruin. in conſi. cxxxij. in fi. vol. v.

Contra hanc vij. limitationem tenuit Cor. in cõſi. ccxj. vol. iij. Sal. & Iaſ. qui dicit Vltramontanos ita * communiter tenere, in authen. ſacramenta puberum. C. ſi aduerſ. vendit.

72 Octauò limita, fauore piæ cauſæ, cuius rõne valet ſtipulatio alteri facta. Bal. in l. illud. C. de ſacroſ. eccle. & ibi Pau. de Caſt. in fi. verbis. Fel. in proœm. Decretal. in verbo, Gregoriꝰ. refert, & ſequitur Ang. Are. in §. c̃um aũt. inſt. de act. Fel. in c. ſi cautio. de fide inſtrum. Cor. in conſi. ccxx. vol. ij. & in cõſ. ccxj. vol. iij. Alex. in l. ſtipulatio iſta. §. fi. ff. de ver. oblig. Iaſ. in d. §. alteri. Cor. in ꝑſi. cxxxix. vol. iij. & Iaſ. in apoſtil. ad Chriſtoph. Porc. in §. alteri. iſſu. de inutil. ſtip. in iij. & v. addit. Rip. in xi. reſpon. ſi. in ij. lib.

Contrarium voluit Ang. & Imo. in d. l. ſtipulatio. §. fi. Spe. & ibi Io. And. in tit. de arbit. §. ſequitur. ver. ſed pone cõpromiſſum. & i tit. de emphyt. §. nunc aliqua. ver. lxviij. & hoc vꝰ voluiſſe Bal. in l. certi cõdictio. §. ſi nummos. ff. ſi cert. pet. vbi dicit eſſe ſpeciale in eccleſia Romana. idẽ ſentit gl. in l. eũ, qui. §. ſed ſi qs. ff. de ꝑſt. pec. dum dicit ſpeciale eſſe vt ꝓlatus eccleſiæ poſſit ſtipulari. & idẽ voluerũt Inn. & Io. And. in c. cùm pridẽ. de pact. vbi voluerũt eccleſiæ quæri, vel Papę ſtipulanti, vel alio prælato, vel alio agente nomine eccleſiæ, & eccleſia ratificante, & ibi Imo.

73 Nonò limita, fauore dotis, cuius fauore inductũ eſt, vt valeat ſtipulatio facta alteri. l. Gaius. ff. ſol. matr. ponit Bal. Nouel. in trac. dot. in ſexta parte prin. i xxij. priuilegio. & ſeq. Iaſ. i d. §. alteri. i ſecunda limit. & voluit gl. in d. l. Gaius. in verbo, ſed pmittendũ eſt. & ibi Bar. in tertio no. & Imo. in prin. & ibi Pau. de Caſt. Ang. in l. pactũ. C. de pact. ꝙuent. Alex. in d. §. ſi ſtipuler. & Iaſ. ibi. iſtud vꝰ tenere Bar. in conſ. cxxiij. incip. factũ ſic ſe habet. Alex. in conſi. iiij. vol. ij. Pau. de Caſt. in l. debitor. §. fi. ff. ad Treb. & in l. quodcunque. §. ſicuti. ff. de ver. oblig. Alex. in conſi. xiij. vol. j. Pau. de Caſt. in l. Publia. in prin. ff. depoſit. Alex. in conſi. xvij. vol. iiij. vbi etiam limitat. Calca. in conſi. xiij. gl. conſuetud. Neapo. in verbo, prætequã. Bertr. in conſi. ccxviij. vol. ij.

74 Et in promittente dotem cauſa pietatis, & amore Dei, tradit Fel. in proœm. Decretal. in verbo, Gregorius.

75 Contrarium ſenrit Bar. in d. §. ſi ſtipuler. dum ponit aliã rõnẽ ad tex. in l. Gaius. ff. ſol. matri. vltra fauorem dotis, in octaua fall. & idem facit Bal. in l. ſi genero. C. de iure dot. & in l. certi condictio. §. ſi nũmos. ff. ſi cert. pet. Imo. in d. §. ſi ſtipuler. in fin. verbis. & per Io. Fabrum in §. ſi quis alij. Inſtit. de inutil. ſtipul. qui ponit aliã rõnem ad textum, in l. Gaius. & ſentit gl. in §. ſi quis alij. in gl. magna. inſtitu. de inutil. ſtipulati. Pe. de Anc. in capitulo, quanquàm, de vſur. in ſexto.

76 Decimò limita, fauore libertatis, cuius fauore valet ſtipulatio alteri facta, vt eſt textus & ibi no. gl. in l. quoties. C. de donat. quæ ſub modo. & ibi Bal. & Sal. Pau. de Caſt. in l. debitor. §. fi. ff. ad Treb. Bal. in l. certi condictio. §. ſi nummos. ff. ſi cer. pe. gl. conſuet. Neapo. in verbo, præterquàm.

Contrarium quòd imò etiam fauore libertatis non valeat ſtipulatio alteri facta, niſi quando ſit ſuper re donata per donantem in fauorem tertij, ſecus ſi ſuper alia re, eſt textus in l. cùm res. C. de donationib.

77 Et propterea Bar. in d. §. ſi ſtipuler. i nona fall. dicit, q̃ in l. quoties. ideò valet ſtipulatio facta alteri, qa interponit ſup re donantis, licèt non duret ſua, & illo caſu tantũ ſpeciali fauore libertatis valet donatio. idem ponit Bar. in d. l. quoties. & ibi Ang. Iaſ. in d. §. ſi ſtipuler. Pau. de Caſt. in §. alteri. Imo. in §. ſi ſtipuler. Are. in conſ. lxxiiij. vbi ampliat. Bar. in conſi. lxxj. Bal. Sal. & Pau. de Caſt. in l. Publia. ff. depoſ. in prin. Guido Papæ quæſt. dxvij.

78 XI. Limita, ſtante conſuetudine q̃ ex ſtipulatione alteri per alterũ facta quæratur obligatio efficax. ita per illum tex. in l. certi condictio. §. ſi nummos. ff. ſi cer. pet. no. ibi Roma. & Alex. in vltimo nota. & ibi etiam Iaſ. in vltimo no. Bal. in repe. l. de quibus. ff. de legibus. Iaſ. in d. §. alteri. in prima limita.

79 XII. Limita, ſtante ſtatuto in loco q̃ alteri per alterũ quæratur ex ſtipulatione. ita tenet Bal. in c. quæ in eccleſiarum. de cõſti. Iaſ. in d. §. alteri. in j. limitatione. & in §. ſi nummos. in l. certi cõdictio. in vlt not. ff. ſi cer. pet. Cur. Senior in conſi. 50. Alex. in cõſi. xxvij. vol. iij.

80 XIII. Limita, nam ſacerdos põt alteri ſtipulari. Guliel. & Bar. in l. j. §. huius ſtudij. ff. de iuſt. & iure. & ibi Ang. Pau. de Caſt. & Iaſ. Inn. & Abb. ĩc. fin. de ſepult. Ant. de Bu. in proœm. Decretal. Inn. in c. dudum. in princ. de conuerſ. coniug. & ibi Hoſt. Bal. in l. ratio nes. in fin. C. de probation. Abb. in proœm. Decretal. Spec. in tit. de inſtrumen. editio. §. nunc aliqua. ver. item pone cum quidam fœnerator. & ibi Io. And. in addit. Io. And. in c. paſtoralis. §. j. de of. ordi. & ibi Imo.

81 Et intellige iſtam limitationem q̃ ſacerdos poteſt ſtipulari in concernentibus officium ſuũ, Bar. in d. §. huius ſtudij. & ibi Ang. & Pau. de Caſt. & Iaſ. Ant. & Abb. in proœm. Decretal. Spec. in tit. de inſtru. edi. §. nunc verò aliqua. ver. Item pone cum quidã fœnerator. & ibi Io. And & ita declarat Abb. in d. c. paſtoralis. §. j. de officio ordin. Io. Fabr. in §. ſi quis alij. inſtit. de inutil. ſtipu. Gramma. conſi. ciiij. xxix.

82 Secundò intelligitur prædicta limitatio, quãdo ſacerdos ſtipularet pro eccleſia. ita declarat Azo in ſum. de ſacroſ. eccle. ver. iij. dicitur. Inn o. Hoſt. & Abb. in c. dudum. de conuerſ. coniug. & facit tex. in c. fin. qui cleric. vel monach.

83 Et licèt Bar. in §. huius ſtudij. exemplificet q̃ ſacerdos à confitente ſtipularetur reſtitutionem rei ablatæ. & idem Bal. in d. l. rationes. in fin. C. de proba. & Abb. in c. fi. de ſepult. Tamẽ ittud exemplum reprehendit Iaſo. in d. §. huius ſtudij. & Curt. Iunior in apoſtill. ad Pau. de Caſt. in d. §. huius ſtudij.

84 Limitat tamen præcedentem limitationem Abb. in d. c. dudum. de conuerſ. coniugat. vt procedat in parochiano, ſiue curato, & non in alio ſacerdote.

Sed tamen iſtam Sublimitationem reprehendit Iaſ. in d. §. huius ſtudij. & apoſtill. ad Abb. in d. c. fi. de conuerſ. coniugat.

85 XIIII. Limita in iudice, qui poteſt alteri ſtipulari. gl. in §. ſi qs alij. in gl. in ver. nihil agit. inſti. de inutil. ſtipu. Bar. in d. §. ſi ſtipuler. in iij. fall. Spec. in tit. de j. & ij. decret. §. iam de effectu, verſi. ſed cui præſtabitur. Abb. in c. paſtoralis. §. j. de offi. ordin. Bal. in l. j. ver. ſed quid de iudice. C. per quas perſon. Imo. in l. j. §. ſi quis ita. ff. de ver. obl. Roma. in l. ſtipulatio iſta. §. ſi ſtipuler. ff. de ver. obl. Bal. in l. nõ aliter. ff. de adopt. vbi extendit ad omnem publicũ officialẽ. Bal. in l. certi condictio. §. quoniam. ff. ſi cer. pet. & in l. poſtquam liti. C. de pact. Imo. in c. i. in fi. de eo, qui mit. i poſſ. Iaſ. in §. ſi ſtipuler. Bal. in l. certi condictio. §. ſi nummos. ff. ſi cer. pe. Imo. in c. cùm pridẽ. de pact. Bal. in l. j. §. exigere. ff. de magiſtr. conuenien. gl. in §. exiis, in verbo, renunciant. in authen. de hæred. quę ab inteſt. & ibi lac. de Beluiſ. Abb. in proœm. Decretal. gl. in auth. matri & auię. i verbo, Velleiani. & ibi Bar. & Bal. ibi. & ibi Sal. Ang. Aret. in §. alteri. inſti. de inutil. ſtip. gl. pragm. ſanctio. Tiraq. de cõſtit. in tertia parte. nu. 62. in iij. limitatione.

86 Amplia iſtam limitationem, q̃ iudex poteſt alteri ſtipulari, ẽt ſi ſit iudex incompetens, ſi ſimus in iis, quæ ſunt volũtariæ iuriſdictionis. Bal. in l. j. ver. ſed quid de iudice. C. per quas perſo. Ang. in l. emancipati. ff. de adop. Iaſ. in d. §. ſi ſtipuler.

87 Limita modo iſtam limit. primò vt ꝓcedat in cõcernẽtibus officiũ ipſius iudicis, & nõ in aliis, Bal. in l. nõ aliter. ff. de adop. & i l. certi cõdictio. §. qñ. ff. ſi cer. pet. Ant. de Bur. i proœm. Decretal. & in c. cùm à nobis. de teſt. & in c. dudũ. de conuerſ. cõiug. Bald. in c. j. de eo, qui mit. in poſ. cauſa rei ſeruã. Io. Fab. in §. ſi qs alij. inſtit. de inutil. ſtip. Iaſ. in d. §. ſi ſtipuler. Bal. in l. j. §. exigere. ff. de magi. cõuen. Ang. in l. iij. ff. rem pupil. ſaluam fore. Ang. Aret. in §. ſerui aũt. inſt. de iure perſo. & in §. alteri. inſt. de inut. ſtip.

88 Secundo limita, niſi pars ſit præſens, quia parte præſente non poterit iudex pro altero ſtipulari, ſed debet ipſa pars pro ſe ſtipulari. ita tenet Ioan. Fab. in dicto §. ſi quis alij. Inſt. de inut. ſtipul.

89 Tertiò limita, ſi modò iudex hoc agat, vt parti officium præſtet. Pet. de Anc. in c. j. de renunc. Alex. in apoſtil. ad l. quartam. ff. rem rat. hab.

90 Quarrò limita, quando iudex tanquam publica perſona recipiat pro parte abſente, aliàs non acquirit. Ruinus in conſili

Universidad de Deusto
Biblioteca

clxiiij.nu.13.vol.v.

91 XV. Limita principa.conclus.nam maritus potest vxori stipulari,secundùm Alex.in consi.xviij.vol.vi. quia maritus dicitur vxoris procurator,& procurator potest principali stipulari,vt ibi per eum.

Contrarium sentit Alexan.in l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad Treb.nam ex verbis suis colligitur q̃ non est differentia inter stipulationem factam pro vxore & pro extraneo.

92 XVI. Limita,nam non solùm iudex pōt alteri stipulari,vt suprà dictū est in xiiij.limita.sed ēt alius officialis curię,vt puta executor,vt no.gl.in §.qa verò.in verbo,senatus.in prin.& ibi Bar.in authen.vt sine prohib.& gl.in verbo,cautionē.I auth.de execut. & de iis,q̃ conuen.& ibi Bar.& Iac.de Beluis.& gl.in auth.libellū. in verbo,& in negociis.C.de lit.cōtest.& ibi Bar.Bal.& Sal. & gl.i §.ad excludendas.in verbo,& aliis.in auth.de litig.& ibi Bar. gl.in auth.generaliter.C.de episc.& cler.in verbo,officii.& ibi Barr.& Sal.gl.in §.si quis alij.in gl.magna.inst.de inut.stip.Bar.in d.§.si stipuler.in iij.fal.Pet.de Anc.in c.quanquàm.de vsur.in vj.

93 Hoc autem Limita ,& declara in pertinentibus ad officium ipsius officialis,non in aliis,vt per Bald.in authen.libellum. & ibi Sal.C.de lit.contest.

94 Et isto casu transit vtilis sine cessione,vt per Barto.in l.si quis vxori.§.si fi igitium.ff.de furt.Aug. Aret.in §.ferui autem. instit. de iur.person.

95 XVII. Limita in notario,qui pōt alteri stipulari.l.i.§.exigere. ff.de mag.conuen.l.non aliter.ff.de adop.l.iiij.ff.rē rat.hab.Inn.in c.dudum.de quer.cōiug.Bar.in l.stipulatio ista.§.si stipul.in iij. fal. ff.de ver.obl.Dy.& Bal.in d.§.exigere.in l.i.ff.de mag. cōue. gl.i§. si alij.in ſti.de inut.ſtip.in gl.in verbo,nihil agit.gl.l.iiij.in verbo, tabulariū.ff.rē pupil.fal.fo.& in l.nō aliter.in verb.seruo publico. ff.de adop.gl.in §.quia verò.in verbo,senat⁹.& ibi Bar. in auth. vt sine phi.Spe.in ti.dej.& ij.decreto.§.ii de effectu.ver.sed cui præstabitur.Pet.de Anc.in c.quāquā.de vsur.in vi.Bal.in l. postquàm liti.C.de pact.& in l.ij.in fi.C.vt in pos.leg.Cor.in consi.cxxxix.in fi.vol.iij.Bal.in l.certi condictio,§.quoniam.ff.si cert.pet.Bertr.in consi.xij.& in consi.lxxxix.vol.iij.Afflict.super Const.Maria.Iun. consi.cxviij.vol.ij.Tiraq. de const.in tertia parte.nu.23.in tertia limitatione.

96 Amplia,etiam si impersonaliter stipuletur,& non dicat, mihi notario tanquàm publicæ personę stipulanti.Dec.Neapo.lxxiiij.in nouis.

97 Et hoc proculdubio procedit,vt etiam sine cessione acqraē vtilis in præcoriis stipulationibus,siue iudicialibus,vt no.Bal.in l.j§.exigere.ff.de mag.cōuen.& in l.iiij. ff. rē pupilli fal.fore.Inn.in c.dudum.de conuerſ.coniug.Gul.de Cun.in d.§.exigere.Io.And. in c.quanquàm.in verbo,mādato.de vsur.in vj.Bal.in l.nō aliter. ff.de adopt.Pau. de Cast.in l.ij. ff.rem pupil.saluam fore.Bart.in l. nec ei.§.eorum.ff.de adop.Bald.in l.Caius.ff.de vsur.Barto. in l.in causæ.ff.de procurat.

Contrarium tenent multi,quos recitat Tiraquel.de consti. in tertia parte,in xxx.limitatione.nume. 17. & pluribus sequentibus quos ibi videas.

98 Sed maxima est dubitatio,an vtilis per notariū acquiraf sine cessione in extraiudicialibus,vt in ⁊cibus.& Inn.in c. dudum. de conuer.coniug.tenet q̃ non.& idem Gul.de Cun.in §.si quis alij. instit.de inut.stip.Ioan.And.in glo.in verbo,mandato.in c.quanquam.de vsur.in sexto.Guido de Sufar.& Cy.in l.non aliter.ff.de adop.& ibi Ang.Bal.in l.j.C.per quas person.Bar. in l. in omnib⁹. ff.de præto.stipu.Ang.Aret.in §.ferui autem.inst.de iur.person.& isto casu q̃ non possit stipulari sine iudicis iussu,tenet gl.in d.§.si quis alij.institu.de inutil.stipul.

Contrariū q̃ in extraiudicialibus quæratur vtilis sine cessione p notariū,voluit gl.in l.iiij.ff.rem pup.saluam fore.in verbo.tabulariū.gl.in §.si quis alij.Inst.de inut.stip.gl.I §.si verò aliquis.I verſ. exponere.Inst.de satisdat.Bar.in l.stipulatio ista.§.si stipuler.in iij. fal.ff.de ver.obl.Gul.de Cun.I.nō aliter.ff.de adop.Bar.in l.iiij. ff. rē pup. sal.fore.& ibi Pau.de Cast.Barto.in l. nec ei.§. eorum.ff.de adop.Bal.in l.i. in fi.ff.de iis,q̃ sunt sui,vel alie.iur. Bal.in l.Caius.ff. de vsur.q̃ dicit ista opi.feruari de cōsuetudine.An.de Bu.I .poem. Decret.in v.articulo. & ibi Abb, Imol.in l. huiusmodi.ff. de leg.i. Alex.in d.§.si stipuler.Bal.in l.certi condictio.§.si nūmos.ff.si cert. pet.Roma.in consi.lxxvj.in princ.Iaſ.in d.§.si stipuler.Soc in cōſ. xc.vol.iij.Bal.in l.per diuersas.in xiiij.q.C. mand.Cor.in cōsil.50. vol.j.Dec.in consi.ccxxvj.Io.Anto.in consil.cxcvij. Soc.in l.i.§.si insserim.ff.de acq.poſſ.Imo.in d.§.alteri.& ibi Pau.de Caſ. Pau.de Cast.in consi.cxcv.in ij.vol.incip. visis his. Alex.in consi.clxxv. vol.vj.istam sequitur,& dicit*communem,& seruari de consue. Berr.in consi.cliij.vol.j.in consi.clxiij.vol.ij.

99 Limita istā limitationē,vt notarius alteri stipulādo acquirat vtilē sine cessione,qñ stipulatur aliquid, quod ad suū spectat officium,Ang.in consi.lxxiij.Bal.in l.certi condictio.§.qñ.ff. si cert. pet.& in l.i.C.per quas perſo.Ang.Aret.in §.ferui aūt. Inſt. de iur. perſon.Iaſ.in d.§.si stipuler.& hoc est,quod voluit Bal.in c.j.de fide instrum.& in l.nec ei.§.satisdatio.ff.de adoptionib.

100 Istud aūt q̃ per notarium queratur ex stipulatione sine cessione,intellige secuta ratificatione illius,cuius fauore facta est stipulatio,& non añ,ita declarat Pau.de Caſt.in consi.cxcv.in ij.vol. incip.visis iis.Bal.in l.nec ei.§.satisdatio.I §i.queſt.ff.de adop.Dec. in l.⁊ctus.ff.de regu.iur.& in consi.ccxxvi.& in consi.ceeclxiiij.& consi.dxxxi.& consi.dlxxvi.Soc.in l.j.§.si iusserim.ff.de acq. poſ. Dec.in l.certi condictio.§.si nummos.ff.si cer.pet.& in cōſ. delxi. Bertr.in consi.lxxix.vol.ij.Paris.in consi.lxxvij.vol.j.Chassa.in ꝓsui.Grat.cōsi.xxv.nu.37.& consi.lxvij.& consi.cxxvij.vol.j.Maria. Iun.in consi cxxvj.vol.ij.vbi ēt colligitur limitatio alterius opin. Ruin.in consi.clxxiiij.vol.i.& consi.clxxx.vol.j.& consi.cxxj.vol. j.istam dicit*cōem Cagnol.in l.Q.Mutius.quæ aliàs incipit,quo tutela.§.nec pacisc̄edo.in fin.ff.de regulis iuris. & in l.si librarius. nu.64.ff. de regulis iuris. Tiraquel. de constitu. in tertia parte, in xxx.limitatio.nu.10.

Contrarium,q̃ imò per notarium queratur ēt ante ratificationem,ponit Cor.in cōsi.60.vol.i.Soc.in cōsi.xc.vol.iii. Guido Papæ q.xlix.vbi dicit ita seruari de cōsuetudine.Cor.I cōsi.ii.vol.iiij. Paris.in cōſ.xiiij.& in consi.xlij.vol.j.Bertr.cōſ.clvj.vol.i. vbi dicit istam*cōem,& de consuetudine seruari.sed ea , quæ ipse allegat, potius respiciunt vt sine cessione per notarium quæratur actio, quàm q̃ non requiratur ratificatio.Maria.Iun.consi.cxviij.vol.ij. Rui.consi.cxix.vol j.& consi.cxxvj.volu.i.in consi.clxxij. vol.j.& consi.xlj.vol.v.vbi dicit*communem,& in consil.xlvij.volu.v.& consi.cviij.vol.v.vbi dicit communem.

101 Et nota in hoc casu,quia nō potest fieri ratificatio per hæredem donatarij in præiudicium hæredis donantis, vel alterius, in quem res per donantem esset translata,vt not.Pau.de Caſtr.in consil.cxcv.vol.ij.

102 Declara ēt, q̃ adeò acquiraf per stipulationem notarij absenti,vt donans,vel cedens non possit amplius reuocare, ita Gozadi.in consi.lxxxvij.nu.14.Io.Ant.Ale.in consi.cxvij.nu.8.

Contrarium Grat.qui alios allegat.in consi.xxv.nu.37.vol.j.

Tenendo primam opi. quòd ex stipulatione notarij non acquiratur actio sine cessione,

103 Limita,nisi inſtrm esset Guarentigiatum,& haberet executionem ex forma statuti , quia tunc confessio recepta per notariū,vī recepta per iudicem , & in iudicio alteri quæritur sine cessione,ita declarat Bar.in l.possessio.§.& si possessio.ff.de acq.poſ. & ibi Ang.& Imo & Alex.& Bar.in consi.lxxj.incip. Gallus.Bald. in l.non aliter.ff. de adop. Roman.in consil.lxxvj, Ang. Aret.in §. ferui autem.Inst.de iur.person.Paulus de Caſtr.in §. fi.in l.in causæ.ff.de procura.

Hanc principalem limitationem ſublimita pluribus modis,vt per Afflict.super Const.in tit.de fer.& salar.ad quem me remitto breuitatis causa.

104 XVIII. Limita in ſyndico ciuitatis,qui pōt ſuę ciuitati ſtipulari.Bal.in l.Caius.ff.de vsur.per illū tex.Alex.īl. stipulatio ista §.si stipuler.ff.de ver.obl.& ibi gl.in verbo,fieri.gl.I l.i.ff.de stip.seruo. in gl.I fin.& in l.multum.in gl.magna.I fi.ſine.C.si quis alteri, vel sibi.Pau.de Caſt.in d.§.alteri.Iaſ.in l.si seruum. §. nunc videamus. ff.de ver.obl.Bal.in l.certi condictio.§.si nummos.ff.si cert. pet.& in §.quoniam.gl.in §.si quis alij. Instit.de inutil.stipu.in gl.magna. An autem possint verba & promissiua,& executiua referri ad ciuitatem,dic vt in seq.limitat.

105 XIX. Limita in tutore,& curatore,q̃ pūt rūsiuè minoribus, & pupillis stipulari,gl.in l.stipulatio ista.§ si stipuler.ff.de ver.obl. I gl.in verbo,fieri.& in l.quoties.in gl.in verbo,nomine suo.ff.de adminiſt.tut.& gl.in l.in omnibus.I a.I.in gl.j.& ibi Bar.ff. de præt. stip.& in l.multum.in gl.magna.in fi.C.I.si quis alteri,vel sibi.gl.in l.ij.in gl.i.C.qñ ex fact.tut.gl.in l.i.in gl.i in fi.ff.de ſtip. seruorum. & ibi Bar.gl.in §.si quis alij.in gl.magna.Inſti.de inut.stip.Bart. in d.§.si stipuler.in fall.ii.& Ang.in d.§.si insslam.in fi.

106 Amplia,vt istud ,pcedat etiā si verba obligatiua, & executiua referant ad pupillū.gl.in d.§.si stipuler.I gl.in verbo,fieri. & I d. l.quoties.I verbo,noſe suo.ff.de adminiſt.tut.& ibi Bar.in l. I omnibus.I a.I.in gl.i.ff.de pror.stipu.& Bar.in l.multùm.I gl.magna.in fi.C.si qs alteri,vel sibi.Bar.in d.§.si stipuler.& Imo.Pet.de Anc.in c.quanquàm,de vsur.in vj.Pau.de Caſt.in l. qā procurator ex re. ff.de procurator.& I d.§.alteri.Cy.I l.vt rer.C.de inutil.stip. & ista est*communis,vt per Christ.Porc.inst.de inut.stip.§.alteri.

Contrariū q̃ imò verba ,pmissiua debe.intreferri ad ipsum tutorē stipulantē,tenent Bald.Iac.de Are.& Rap.in d.§.si stipuler.& ibi Imo.Ang.in d.l.stipulatio ista §.insulā.Ang.I omnibus.ff. de præt.stip.& ibi Imo.Nico.de mattarel.& post eum Bal.in l.j.C.per quas person.Alex.in d.§.si stipuler.& ibi Iaſ.

107 Amplia,etiam si finita tutela is,qui tutor esse desierat,stipulatur ad vtilitatem ipsius,cuius tutelam gesserat.l.pen.& ibi gl. C. quando ex fact.tut.no.Bal.in l.ij.C.quando ex fact.tut.

108 Limita,vt istud procedat in concernentibus officium suū, id est,suam administrationem,non in aliis,l.solutam.§.per liberā. ff.de pign.act.& ibi gl.& Bar.voluit Pau.de Caſt.in d.§. alteri. Pet. de Anc.in c.quanquàm.de vsur.in sexto.

109 Et proprerea idem dicendum est in aliis administratoribus. vt not.Io.Fab.in §.si quis alij.Inſti.de inut.stip.

110 XX. Limita in procuratore,qui stipulando pro domino.qñ verba promissiua referantad ꝓpriam pſonā suam ,& executiua ad dominū,acqrit vtilem,quā domino cedere tenet,gl.in l.in omnibus.la j.ff.de prætor.stipu.& ibi Ang.& Imo.& Paul.de Castr.in l. generaliter.co.tit.Ang.in d.l.si ꝓcuratori præsentis.ff.de ver.obl. & ibi Imo.& Pau.de Caſt.& Ale.vbi dicit istud*cōiter tenerī.Bal. in l.certi condictio.§.qñ.ff.si cer.pet.Io. Fab. in §. si quis alij. Inst. de inut.stip.Abb.in proœ.decret.Ale.in l.possessio.ff. de acq.poſ. Imo.in §.si stipuler.& ibi Alex.Ang.in l.quod procurator ex re.ff. de procurator,& ibi Pau.de Castro.

Contrarium,q̃ isto casu non valeat stipulatio , nec quicquam operari possit.ponit gl.in l.i.ff.de stip.seruor.in prin. & Ang.sequtur in d.§.si insulā.& Bal.in d.§.si stipuler.vbi Raph.& Roma.Pau. de Caſt.in §.alteri.Card.& Imo.in c.accedens.de præben.glo.in l. damni.§.fi.in gl.in verbo,actio competit.ff. de damno infect. Iaſ. in §.si stipuler.Roman.in consilio cccexlj.& istam sequitur & dicit*magis communem Alex.in consi.xiij.vol.i.

111 Si autem verba promissiua ,& executiua referantur ad dominum,valet stipulatio secundùm gl.in d.l. in omnibus.& idem Io.Fab.in §.si quis alij.

Sed ⁊rium est verū,vt ibi per Bar.Ang.& Imo. & Ang.Imo. & Alex.qui dicunt gl.illam cōiter*reprobari,in l.si ꝓcuratori præsentis.ff.de ver.ob.Bal.in l.certi condictio.§.qñ.ff.si cer.pet.gl.in l.i.ff.de stip. seruor.& ibi Ang.& Imo.Pau.de Ca.in l.si pecuniam. ff.si cer.pet.& in l.quod procurator ex re.ff.de procu.

112 Sed si verba promissiua,& executiua referanf ad procurato rē,valet stipulatio fm gl.in d.l.si procuratori præsentis. ff. de ver. obl. Pet.de Bella pert.in §.si insulā.in l.stipulatio ista.ff.de ver.ob. & Alex.in d.l si procuratori præsentis. vbi plus voluit , q̃ in casu illius l.quæratur actio sine cessione ipsi domino presenti.& istam ēt opi q̃ valeat stipulatio facta per procuratorem etiam q̃ verba tam executiua q̃ promissiua referantur ad personam procuratoris,voluit Pau.de Caſt.in d.§.alteri. Alex.in consi.xiij.vol.j.

Contrarium voluit Bal.& Paul.de Castro.in d.l. si procuratori præsentis.& ibi etiam Iaſ.

Sed tñ posset distingui,concordando opin.vt per Ange. in l.q̃ procurator ex re. ff. de procu. vt ibi per eum. vel dicas vt ibi per Pau.de Caſt.q̃ non quæritur actio domino sine cessione,in casu l.si procuratori præsentis , & in casu d. l. quod procurator ex re, licèt si verba essent executiua relata ad dominum in casu illarum leg.quæreretur actio sine cessione.

113 Sunt etiā aliqui casus,in quibus procurator domino quærit actionem sine cessione,quorum quatuor ponuntur per Ang. & Imo.in d.§.si stipuler.& per Roma.in consi.cccexlj.

Primus si procurator rem domini stipuletur.Secundus si stipuletur ex re domini.Tertius quando stipulatio est prætoria.Quartus,si sit præsens dominus tempore stipulationis.

Tres alios casus ponūt Ang.& Alex.I l.possessio.§.& si possessio.ff.de acq.poſ.& Rom.in consi.lxxvj.videlicet qñ stipulatio esset iudicialis:item quando esset instrumentum Guarentigiatum.

Alium casum ponit etiam idem Alex.in d. §. & si possessio. qñ procurator esset absens,qui cedere non possit,vt ibi per eum.

Alium etiam ponit Bar.in d.l.possessio.§.& si possessio.& in l.q̃ bona.§.qui alieno.ff.de damno.infec.quando stipulatio fit super re inseparabili,& quæ personæ cohæret,vt ibi per eum. & sequitur Alex.in d.§.& si possessio.

Vide ad istā limit.de ,pcuratore,Nicol.I xvij.cōcor.gl.vbi ponit q̃ procurator sex modis potest stipulando domino acquirere.

114 XXI.Limita I negociorū gestore,q̃ pōt suo principali stipulari,Bar.I d.§ si stipul.I ij.casu.& hoc ⁊telligę,& declara vt ibi p Ale.

115 XXII.Limita,in stipulatione facta per ,pcuratorē militis,qa ita acqrit ex stipulatione militi suo principali,,put tutor vel curator pupilli,& adulti:& ,pterea quærit militi ēt q̃ verba obligatiua & executiua referant ad ipsum militem,tex.est in l.si pecuniā. ff.si cer.pet,& ibi Bar.& Bal.& Pau.de Caſt.melius q̃ alius. & Ale. & Iaſ.& Sal.& Roma.& Bal.in l.certi condictio. §. si nummos. ff. si cer.pet Alex.in d.§.si stipuler.& ibi etiam Roma.

116 Est ēt fm speciale in procuratore militis,qa si verba ,pmissiua referat ad suā pſonā,domino vtilē quærit actionē sine cessione.ita declarat ibi Pau.de Caſt.in d.l.si pecuniā.& ibi Iaſ.sequitur.

117 XXIII. Limita,in stipulationibus ꝓtoriis, in qbus pōt quis alteri stipulari.l.i n omnib⁹.ff.de pt.stip.l.dāni.§.fi.ff.dam.infec.l.in cāæ.§.fi.ff.de ,pcu.no.gl.in §.si quis alij.Inſt.de inut.stipu. & in d.l. dāni.§.fi.ff.da.in fec.& in l.in causæ.§.fi. ff. de procu. & ibi Ang.& Pau.de Caſt.Bal.in d.l.certi cōdictio.§.si nūmos.ff.si cer.pe.gl.I l.si ,pcuratori pſen tis.de ver.ob.Bar.in d.§.si stipuler.in iiij.fal.Pet. de Anc.in c.quanquàm , de vsur.in vj.& est communis* opinio,vt per Alex.in l.possessio.§.& si possessio.ff.de acq.poſ.

118 Tñ hoc intelligitur qñ stipulatio prætoria fuit interposita in iudicio,& non aliter:ita declarant Dy. Old.Bar.& Bal.& ibi clarius Imo. in fi.in d.l.in oībus.ff.de præt.stip,vbi dicit ita limitandā gl.in d.§.si qs alij.Inst.de inut stip.& idē Imo.in l.stipulatio ista.§.si stipuler.ff.de ver.ob.Pau.de Caſ.I d.§.alteri.idē voluit Bar.& Imo. in d.l.dāni.§.fi.ff.de da.infec.Pau.de Caſ.in l.si ,pcuratori pſentis. ff.de ver.ob.& ad istā limit. vide quod diximus in xviij.limitatione,in limit.de notario.& in xxj.limit.in limit.de procuratore.

Contra istam limitationem tenuit Pau.de Caſt.in d.l.in omnibus.ff.de præto.stipu.

119 XXIIII. Limita,nā pſenti pōt acqiiri ex stipulatione facta p alium:t ex.est in l.si ,pcuratori presentis.ff.de ver.ob.ponit.gl.in d.§.si quis alij. Inst.de inut.stip.& gl.I l.iij. C.de inut.stip.Bal.in §.si nummos.in l.certi cōdictio.ff.si cer.pe.gl.in d.l. si procuratori & ibi omnes.gl.in l.damni.§.fi.ff.de dam.infec.gl. in l. qd procurator ex re,ff.de ,pcu.Bar.in vj.fal.& Ang.& Imo.I d.§.si stipuler. Rom. ⁊ſt.ccccxli.gl.in c.quanquàm.in verbo,possint acqrere.de vsur.I vj.& ibi Pe.de Anc.Pau.de Caſ.in l.damni.§.fi.ff.de dam infect.

120 Et intellige istum casum qñ verba promissiua ad procuratorem referuntur:vt per Doct.in d.l.si procuratori.& dictum fuit suprà in xxj.limitatione,de procuratore.

121 XXV. Limita in prælato ecclesiæ , qui potest ecclesiæ suæ stipulari:ita dicit Angel.in d.§.si insulam.in l. stipulatio ista. ff. de ver.ob.Imo.in d.§.si stipuler.

122 XXVI. Limita,in omni stipulatione iudiciali:vt p Imo.in d. §.si stipuler.Pau.de Caſt.in d.§ alteri.Io.Fab.in §.si quis alij.Inſt.de inut.stip.gl.in l.q̃ procurator ex re.ff.de procu.& ibi Ang.glo. in l.Iulia.§.si procurator.ff.de act.emp.

123 XXVII. Limita,qñ aliqs mihi stipulatur quid super re mea. īl. qđ ,pcurator ex re.ff.de ,pcu.gl.I §.si qs alij.Inst.de inut.stip.Pe. in l.multùm.C.si qs alteri,vel sibi.Bar.in l.solutā.§.per liberā.I pe. oppof.ff.de pig.act.Bar.& Bal.in summario.I l.pe.C.ad exhi. & ibi Ang.& Pau.de Caſt.in fi.Sal.& Pe.de Anc.in c.quanquā.de vsur.I vj.Pau.de Caſt.in l.damni.§.fi.ff.de dam.infect.dec.Tholos.clij.

124 Ista aūt limitatio pōt multipliciter intelligi.Nā aut dicimus stipulationē esse appositā super re,id est,ad ipsius rei restitutionē domino faciēdā:& proculdubio ipsi dño actio vtilis acqritur ex stipulatione.tex.est in l.pe.C.ad exhib.& no.Bal.in l.q̃ ,pcurator, ff.de procu.Bar.in §.si stipuler.īl. stipulatio ista.ff. de ver.ob. Ang. in d.§.si insula.& cum ista opi.omnes transeunt, licèt de illa dubitet Iaſ.in d.§ si stipuler.per tex.in l.iij.C.de inut.stip.

Aut dicimus stipulationem appositam super re,id est ad illud, quod ex ipsa re prouenit,vt est qñ stipulatio est facta vel circa rei fructus,vel partus:& tunc similiter valet stipulatio alteri facta:vt no.gl.I d.l.q̃ procurator ex re.ff.de procu.& ibi Par. Ang. & Pau. de Caſt.& Bar.in d.§.si stipuler.& Ang.in §.si insulam.Alex.in d.§. si stipuler.Soc.in consi.cxxv.Bal.in d.§.si nummos.

125 In pensione aūt rei mee idem tenuit Bal.in d.l.q̃ ,pcurator. & ibi Ang.& Pau de Caſt.idē tenuit gl.in c.quanquàm,in verbo, possint acquirere.de vsur.in vj.& ibi Phil.Fran.Card. & ibi Imo. I c.accedēs.de preben.Soc.in consi.cxxv.vol.j.Bal.in §.si nummos. in l.certi condictio.ff.si cer.pet.Rui.consi.cxliiij.vol.i.

Contrarium Io.And.in d.c.quanquàm. allegās ita tenere Frā. Accurs.in l.Iulianus.§.si procurator.ff. de act. empt. & idē tenuit Do.in d.c.quāquàm.& Alex.in l.stipulatio. §. si stipuler.ff de ver. ob.& Alex.in apostil.ad Bar.in d.l.q̃ procurator.idem voluit gl.I vsuris deductis in stipulationē ex pecuniis illius,cui quis stipulatur:in d.l.quod procurator ex re.& ibi Ang.

Et ⁊rium in vsura tenet Bar.in d.l.q̃ ,pcurator ex re.& ibi Paul. de Caſt.in prin.& Bar.in d.§.si stipuler.Imo.& Alex.& Iaſ.ibi.

126 Declara ,nā si intelligimus in stipulatione interposita sup re,id est,qñ quis loco rei aliquid stipulatur,vt pretiū:& tūc ēr isto casu acquiri actionem ei,cui fit stipulatio,dicit Bal.in l.stipulatio ista.§.si stipuler.per tex.in l.Iulia.§.si procurator.ff.de act.emp.fm vnam lect.gl.& voluit idem Bar.in d.l.quod ,pcurator ex re. ff.de procu.& ibi Ang.& Pau.de Caſt.idem voluit Imo.in §.si stipuler. idem voluit gl.in §.si quis alij.Inſt.de inut.stipu. Iaſ.in d.§. si stipuler.Bal.& Pau.de Caſt.in l.si cum emptore.§.fi. ff. de pact. & istam dicit*communem Rui.in consi.cxliiij.vol.i.

Contrarium gl.in d.l.Iul.§.si procurator.in gl.i.in fi.ff.de actio. emp.Bal.& Fulg.in d.§.si procurator.Alex.in §.si stipuler.& idem Alex.in d.§.fi.in l.si cum emptore.de pact.

127 Sublimitat tñ Bar.in d.§.si stipuler.istam principalē conclu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tionem.qñ stipulatio interponeretur super re, quæ duraret mea, secus si in alium trãsiret:ita ibi tenet per tex.in l.j.C.per quas perso.& idem vol.it Bar.in d.l.q procurator ex re. Pau.de Cast.in l.j. C.per quas person.Sal.in l.si cũ venderet.ff.de pig. act. & istam dicit*communem Ruin.in consi.cxliij.vol.j.

Contrarium Pau.de Cast.in l.q̃ procurator exre. ff. de ,pe. q̃ valeat stipulatio & acquirat actio mihi,ẽt q̃ res,super qua interposita est stipulatio, non duret mea.Idẽ Pau.de Cast.il.pen.C.ad exhib.q tex.il.si cũ vẽderet.ff.de pig.ac.& ibi no.Bal.& Pau. de Cas. & Alex.in d.§.si stipuler.& Imo.& Pau.in l.Publia. ff.depos.i prin.

128 Itẽ predicta limitatio est vera in eo,q̃ quis stipulat,vel circa rẽ ipsam,vel ex re ipsa:secus si occasione ipsius rei ꝙs fuerit stipulatus,ga licèt tunc res sit mea,mihi actio nõ ꝗritur:ita Bar. in §.si stipuler.& in l.q procurator ex re.ff. de procu.in l.solutã.§. plibera.ff.de pig.act.Iaſ.in d.§.si stipuler.p l.primã.C.p quas pso.exẽplificãdo in pacto.l.cõmissoria.& sic sentit Bar.q̃ ex pacto.l.cõmissoriæ nõ ꝗritur actio domino:Bar.in d.§.si stipuler.Ang.in l.j.C.p quas person.& ibi Ang.& Pau.de Cast.& Sal.in summario.Iaſ. in d.§.si stipuler.vbi ẽt sublimit.dicit tñ Bart.in d. §. si stipuler. secus esse in pacto adiectionis in diẽ,quasi ex tali pacto queratur actio domino.& hoc etiam sequitur ibi Imo.& Alex.

Cõtrariũ,q̃ idem sit in pacto adiectionis in diẽ,prout in pacto l.cõmissoriæ,q̃ actio nõ quæratur dño,tenet gl.in l.j.C.per quas perso.& ibi Bar.Bal.Sal.in d.l.j.C.p quas perso.R.o.id.§.si stipuler.

129 Suprascripta oĩa, quæ in præcedenti limitatione dicta sunt, procedunt vbi nõ dominus non dño stipulatur,sed vbi dominus nõ dño stipulat,su p re sua:tunc dicendũ est fm Bar.in d.§.si stipuler.q̃ si res durat sua, valet stipulatio,& acgritur actio ex stipulatione:p tex.in l.Publia.in prin.ff.depos.& ibi no.gl.& Bart.& Bal. & Sal.& Pau.de Cast.Bar.in l.pactũ.C.de pact. cõuen. & ibi Ang. idẽ tenet Imo.in §.si stipuler.Pau.de Ca.in §.alteri.Alex.in d.§.si stipuler.vbi dicit ista*cõem.& idem tenet Bal.il.j. C. p quas perso. Pau.de Cas.in l.pe.C.ad exhib.& in l.si cũ venderet,in fi.ff. de pig. ac.Bar.in consi.lxxj.Dec.saluat istã opin.ab impugnationibus in l. certi condictio.§. quoniam.ff.si cer.pet.& istam opin,dicit verã, &*communem Aret.in c.in præsentia.de proba.

Contrariũ voluit Bal.in l.cũ patrem.de iure dot.Rom.in d.§.si stipuler.& Iaſ.qui volunt q̃ ẽt in re sua,& quę durat sua,nõ possit dominus alteri stipulari. & in l.Publia,q̃ ibi sit speciale in depositto propter exuberantiam fidei, quæ exigitur in depositto. Idem Iaſ.in l.certi condictio.§. quoniam.ff.si cer.pet.

130 Tenendo primam conclusionẽ,quæ est magis*cõis, amplia etiã si res tpe stipulationis non sit stipulãtis, sed postea sit futura sua:ita dicit Bar.in d.l.quod dꝺ.ff.de ver.ob.& ibi Imo.Bal.in l.auus.ff.de pact.Abb.in d.c.in præsentia. de prob. Alex.in §.si stipuler.& in l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad Treb.& Iaſo. in d.§.si stipuler.Curt.in consi. 50.in ver vj.respondemus.in fin.

Contrarium sentit Bar.in l.ex facto. §. si quis rogatus. in versi. quæro,qa in contractibus.ff.ad Treb. & ibi clarius Imo. & idem sentit Bar.in consi.cxx.incip.Venantius Corraducij.

131 Amplia præcedentem limitationẽ,vt non modo valeat stipulatio facta alteri sup re stipulantis,sed etiã si res non sit sua,sed sibi debita:ita tenet Bar.in d.§.alteri.in l.stipulatio.ff.de verb. obl. quasi tunc videatur illi solui,vel res tradi nomine illius : ita Bart. ibi.& in l.j.in fin.prin.ff.de pact.Rui.consi.cxx.vol.j.

Contrarium videtur velle Iaſ.in d.§.alteri.

132 Illa tñ conclusio q̃ stipulatio interposita per dominũ super re sua,quæ non durat sua,non valeat,limitatur multipliciter:

Primò limitaẽ fauore exercẽtis liberalitatem:per l. quoties. C. de dona.quæ sub modo.de quo dic vt dictũ est in x. limitatione.

133 Secundò limitaẽ pp singularia præcepta mutui:per tex.in l. certi condictio.§. si nummos.ff.si cer.pe.Bar.in d.§.si stipul.& ĩ§.si nummos in j.oppos.& in l.singularia,in iiij.speciali.ff.si cer.pe. & ibi Bal.in consi.speciali.Imo.in l.si ita stipulatus.§.Chrysogonus. ff.de ver.ob.Bal.Sal.& Pau.de Cast.in l.publia.ff.depos.Bart.in l.si cũ venderet.ff.de pign.act.gl.j.in l.certi condictio. §. si nummos. gl.in l.ij.in gl.fi.in fi.C.per quas person.Dec.in §.si nummos.

134 Sed ista limitatio nõ est bona , nã aut volumus dicere q̃ sit speciale in mutuo,q̃ alteri p alterũ actio quæratur, & hoc nõ est magis speciale in mutuo,q̃ in aliis ȝctibus,qui re perficiuntur, in quibus alteri pet alterum actio acquiriẽ:Bal.in l.quoties.C.de dona.quæ sub modo.Raph.& Pau.de Cast.in l.certi ȝdictio.§. si nũmos.ff.si cer.pet.in fi.& ibi Bal.Pau.de Cast.in d.§. Chrysogonus. Alex.in §.si stipuler Alex.in d.§.si nummos.& ibi Iaſ.post Albe.

135 Aut volum* dicere q̃ sit speciale in mutuo vt ex stipulatione alteri quæraẽ actio,& hoc est falsum, quia non daẽ actio ex stipulatione,sed ex numeratione.d.l.certi ȝdictio.§.qñ.ponit Bal.ĩ §.si nummos.Raph.& Imo.Alex.in §.si stipuler.Bar.ĩ d.§. qñ. vbi loquens in ȝctu mutui præsupponit iuxta tex.dispositionem inaliditatem stipulationis quæ est alteri facta:quæ solutio ibi*per omnes approbatur,vt ibi per Iaſ.

136 Si aũt res nõ durat stipulãtis,tũc alteri ex stipulatione queri non põt actio.l.pactũ.C.de pact.quen.Bart.in d.§.si stipul. Ang. in d.l.pactũ.Imo.in d.§.si stipul.Alex.Pau.de Cast.in §.alteri. & in l.pe.C.ad exhib.& in l.si cum venderet.in fi.ff.de pig.act.

Contrariũ sentit Bar.in l.si mercedẽ.§.si habitatorib. ff. de act. emp.vbi Bar.voluit q̃ ẽt q̃ res non duret stipulantis,valeat stipulatio facta alteri.tamen Dec.in l.certi condictio.§.qñ.ff.si cer.pe. concordat istas Bar.contrarietates,quem omninò videas.

137 XXVIII. Limita in seruo, qui ex stipulatione domino suo actionem acquirit.l.quodcunque.in prin.ff.de ver.ob. l. si seruus communis.ff.de dam.infec.§. post mortem Inst.de inut.stip.Iaſo. in l.quodcunque.ff.de ver.obli.

138 Primò Amplia,vt ẽt inuito domino actionem ex stipulatione acquirat.l.seruus vetante.ff.de ver.ob.l.etiam inuitis. ff. de acqui.rer.dom. l.quemadmodum.ff.de iure dot.

139 Secundò Amplia,etiam si sit in fuga ipse seruus.l.j.§.per seruum.ff.de acq.pos.no.Abb.in prooe.Decretal.

140 XXIX. Limita in monacho:qui Abbati,& suo monasterio acquirit ex stipulatione,gl.in c.j.de infir.& lang.tex.i c. Abbates. & ibi gl.xviij. q.ij.tex.est in c.quanto.de offic.ordin.ponit Abb.in prooem.Derre.Abb.in d.c.quanto.in ij.not.de of.ord.Inno.in c. cùm olim.el ij.de priuileg.in prin.Bar.in l.j.ff.de stip.seruo.

141 Primò Amplia,etiam si sit fugitiuus.Inno.in d.c.cùm olim. Abb.in d.c.quanto.Ant.de Bu.in prooem.Dec.

Secundò Amplia,etiam si impersonaliter stipuletur.Inn. in d. c.cùm olim.& Abb.in d.c.quanto.

142 XXX.Limita in Papa,q̃ põt stipulari pro omnibus ecclesiis: Ant.de Bu.& Abb.in d.prooem.Decret.post gl.in verbo,seruus.

143 XXXI. Limita in Imperatore & Rege, qui possint stipulari responsiuè ad vtilitatem Imperij,& regni.Anton.& Abb. in d. prooem.Decret.& in locis suprà allegatis.

144 XXXII. Limita,vt amicus amico stipulari possit. Chassan. in consuet.Burg.vide suprà in vij.ampliat.

145 XXXIII. Limita in stipulatione fideiussoris : vt per Fel. in c. si cautio. de fide instrum.

146 XXXIIII. Limita , quia potest stipulari omnis , cuius interest:Paris.in consi.xij.vol.ij.

147 XXXV. Limita , quia valet stipulatio alteri facta in instrumento Guarentigiato:Grat.in consi.xij.vol.j.

148 XXXVI. Limita,quia vnus de familia potest stipulari vt res maiorum dentur alteri de familia : Tiraq. de retract. in præfatione.nu.35.& seq.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Qui stipulatur pro nominando non facta nominatione, sibi censetur stipulatus.

1 Communis*est hæc conclusio,q̃ qui stipulatur,vel recipit pro nominando,non facta declaratione , & nominatione,sibi stipulatus,& sibi recepisse censeẽ,tex. est in l.fm.C.de ȝh.& commit.stip.Ponit Bal. in l.j. in prin.ver.vltimo quero.ff.de pact. & in l.cũ post.in §.gener.in lec. antiqua.ff.de iure dot.& ponit Sal.in summario d.l.secundum.& Ang.in d.l.secundum.Alex.in l.si testamentum.in fi. C. de inst.& substi.& in l.stipulatio ista.in §.si quis ita.in j.no.ff.de verb.obl.& ibi Iaſ.in iij.no.Soc.in l.vtrum.§.cum quidam. ver.ex quibus infertur.ff.de reb.du.Dec.in consi.dxliij.

2 Amplia,vt non facta declaratione pro rata temporis , censeaẽ esse quæsitum illi qui emerat pro declarando : post declarationem verò censeatur esse quæsitum illi , quem nominauit:ita declarat Alex.in consi.cccxxxij.vol.vi.

3 Contrarium colligitur ex no.per Pet.de Anc.in consil. cxxvij. qui videtur tenere quòd à principio censeatur quæsitum nominato,facta nominatione,& ratificatione.

4 Limita,nam ad hoc vt qurratur ex nominatione , requiritur, quòd sit præsens nominationi: Anch.in consil. cxxvij. versi.non obstat quòd ratihabitio.

De Solutionibus & liberationibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Moneta valor si decrescat ob deteriorationem materiæ,vel formæ, quomodo solui debeat.

1 Si valor monetæ decrescat pp deteriorationẽ materiæ,vel formæ,tũc attẽditur valor tpe promissionis, non tpe solutionis , & propterea vel eamet , si reperiatur,præstari debet,vel eius valor , secũdũ æstimationem

tionem illius tẽporis:Host.Ic.quãto. ver. quid ergo si mercator. de iureiur.& ibi Io.And.ver.ꝗritaũt Host.& ibi Ant.de But. versi. secundus qñ.& Abb.ver.venio ad fm casum, vbi dicit ita*cõiter teneri per legistas,& canonistas.Anc.ver.iiij.quero.& Imo.versi. circa tertium.Bar.in l.Paulus.ff.de sol.ver. quæro quid si moneta est mutata.& in l.res in dotem.vbi ẽt Iac.ff.de iure dot.Bal.in l.acceptã.in xvij.q.C.de vsur.& in l.fi.ver. itẽ quæro. C. cõmu. de legat.& consi.ccxiij.vol.v.Iser.in c.j.nu.21.ver.ȝtingitaũt.quæ sint regal.Albe.in l.ij.ver.deinde qũæro.C.de iure emphy.& ibi Iaſ.in xxxvj.q.ver.fm.vbi dicit*cõem istam opi.Corn.consi. cclxxxvij. ver.deueniendum modò est.vbi dicit cõiter ita teneri etiam per Canonistas.Dec.Neapo.xc.versi.postea idem Bar.in antiq. Bertr. consi.clxviij.in prin.& consi.cclxi.ver.ad fm quæsitum. in antiq. vol.j.Corn.consi.cxix.vol.iiij.Imo.in clemen.ij.ver. tu dic. de decim.Io.Ant.Alex.in consi.cxlviij.ver.præmissis tñ non obstantibus.vbi dicit cõem.Corn.consi.cccxxj.ver.restat vt deueniã. vol. iij.Aimo cõsi.xlvij.ver.v.dico.Purp.in l.cùm quid.nu.162.& seq. ver.ex præmissis.Bar.ff.si cer.pe.& nu.170.Tiraq.de retract. ligiag. §.j.in gl.xviij.nu.27.ver.ex quibus ẽt.Bertr.consi.cccxij. in princ. vol.j.vbi dicit cõem.Io.Ant.Alex.in consi.xvij.ver.ista est enĩ. & ver.verum tñ præmissis.Aret.in l.quod te.ver.aliqñ pecunia. ff.si cer.pet.Bouer.in verbo,mixta de ȝctibus.in fing.xviij. Boer.dec. cccxxvij.nu.11.ver.& sic in dubio.& nu.13.ver.secũdª casus.Rebuff.in l.ij.nu.3.ver.allegatur lex ista.C.de veter.numis.pot.lib.xj. & Ang.in l.cùm quid.ver.& idẽ dicas.ff.si cer.pe.Anc.in clemen. fi.ver.ij.casu.de decim.Ant.de Bu.in c.cùm canonicis.in i.not.de censib.Ant.de Bu.in c. ij.ver.de pdictis omnibus.de maled.Corn. consi.clxxxj.nu.70.versi.restat vt deueniam.vbi dicit istam cõem opi.vol.ij.Parpa.in d.l.cùm quid.nu.23.ver.secunda cõclusio.vbi dicit cõem.Io.de Prat.i d.l.quod te.nu.10.ver.itẽ adde dum Bar. Curt.Iun.in consi.xxiiij.versi.præterea si bene volumus. Brun.in tract.de aug.monet.in j.par.ver.prædicta cõclusio.Colleg. Papiẽ. in consi.inserto post tractatum Bruni,de aug.monet.ver.videbaẽ igitur.Io.de Pla.in l.j.ver.sed quæro si tempore.C.de vere.numis. potest.lib.xj.summa Ang.in verbo,solutio.in secunda conclusione.Albe.in d.l.cùm quid.Curt.in tract.monet.nu.4. versi. quærit Bar.Mart.Laud.in tract.monet.nume.4.ver.quærit Bar.& nu.15. ver.accedo ad secundum articulum.

2 Et ita intelligendi sunt Doctores,qui dicunt,in ȝctibus attendi tempus facti ȝctus,quo ad valorẽ monetæ soluendæ. Collect. in c.quanto.ver.in quo casu cõsueuit quæri.de iureiur.Spe.in tit. de obli.& sol.in §. nũc aliqua.in finalibus verbis. & ibi Io. And.in addit.Oldr.consi.xxxi.ver.& sic vt.Collec.in c.Odoardus.ver.sed quam pecuniam.de sol.Bal.consi.cccexcvj.ver.& præterea.vol.j. Rom.cõsi.cxxiij.ver.iij.idem principaliter.Card.in clem. ij.ver.ij. casu.de decimis.Dec.Neap.cxciiij.nu. 1.& seq. in antiquis. Calcan.consi.xv.ver.& magis cõis.vbi dicit cõem.Signorol. in cõsi. lxxiiij.ver.mihi autem.Guido Papæ quæst.cxciiij. Abb. in c.olim. ver.item nota,q̃ debitum.de cẽsib.Abb.in c.cùm canonicis.ver. item no.de censib.& Albe.in l.vxori.§.vxori. versi.ij.ꝗritur.ff. de leg. iij.Pau.de Cast.in l.fi.in prine.ver.v.verba verò contrahen tium.C.communia de legat.

3 Primò Amplia idem esse in contractu conditionali:ita Are. in consi.xj.Io.Ant.consi.cxlviij. versi.& propter istam rationem. & Brun.in tract.de aug.monet.in viij.parte.

Contrarium Albe.in l.ij. versicu.deinde quæro. C.de iure emphyteut.

4 Secundò Amplia,nã si antiqua monera in totũ sit reprobata, tñ soluitur in moneta noua ad rationem antiquæ , nec sufficeret offerre antiquã reprobatã:Ant.de Bu.in c.quanto.versi. j. qñ monera.de iureiu.& ibi Abb.ver.i.casu.vbi dicit*cõem , & Imo.in l. in ratione.§.diligenter.ver.vltimò inducitur.vbi idẽ dicit. ff. ad l. Fal.Iaſ.in l.ij. in xxxvj.q.versi.si verò filius.de iure emph.Are. in l. quod te.ver.qa aliqñ.ff.si cert.pet.Dec.Neapol.xc. ver.fed in primo casu.nu.1.in antiq.Bouer.in verbo,mixta de ȝctibus.fin.xvij. Boer.dec.cccxxxvij.nu.12.ver.primus casus.Imo.i clemẽ.fi. versi. Matthæus ẽt hic.de decim.Fulg.in l.quod te.ver.hic aũt monco. ff.si cer.pe.& ibi Pau.de Cast.ver.fallit ẽt.Ang.in l.cũ quid.versi. & idẽ dicas.ff.si cer.pe.idẽ tenet Raph.Cum i l.Paulª.ff.de sol.Sal.in d.l.cum quid.ver.aut tunc non erat.Bal.in l.fi.versi.sed pone iuro. C.de non nume.pec.Io.Fab.in l.acceptam.in fi.ver. itẽ quid si debebat.C.de vsur.Parpal.in l.cùm quid.ver.iij.cõclusio.ff.si cer.pe. & idem tenet Soc.in l.quod te.ver.iiij.limita.vbi dicit*cõem.ff.si cer.pe.Butigel.in d.l.quod te.nu.18.& idẽ voluit Brun.in trac.de aug.mon.Curt.Iun.in l.quod te.ver.ij.aduerte.ff.si cer.pet.

Contrarium q̃ sufficiat soluere antiquã quãuis reprobatã:voluit Cy.in l.in minorũ.in xc.q.ver.restat modò.C.in qbus cau. in integ.restit.Imo.in c.quãto.ver. itẽ aduerte. de iureiu. Rom.in l.cũ qd.ver.tu dic.ff.si cer.pe.Car.in clc.ij.q.xiij.de decim.dũ refert dicũ Cy.in d.l.i minorũ.Io.Fab.inst.qbª mod.tollit.obli.ĩ prin.ver. sed nũquid.Practica Papiẽ.in libel.act.hypoth.in verbo, relaxandũ.in fin.ver.si verò sit reprobata.Collec.in c.j.versi. sed qd si mutuasti.de cõmod.Bar.in l.qd̃ te. ver.iuxta hoc monco.ff. si cer.pe. & ibi Alex.iuxta hic tradita.Bal.in d.l.cũ qd. ver.tertij dicũt.ff.eo. & istã tenet Albe.in d.l.cùm quid.ver.Iac.de Aren.distinguit.ff.si cer.pe.Imo.in l.Paulª.versi.item adde.ff.de solu.istã tenet, & dicit *cõem Dec.in d.l.quod te.nu.8.ver.sed quæritur. & Ripa ibi.nu. 24.ver.fallit iiij.Anc.in cle.fi.versi.ex prædictis collige.de decim. Anan.in c.ij.ver.de prædictis omnibus.de maled.& Alex.in l.cùm quid.ver.item inducitur hæc lex.ibi,& magis cõis.ff.si cer. pet.& ibi Soc.versi.iiij.conclusio.Mart.Laud.in tract.de monet.nu. 14. ver.& est aduertendum.

5 Concorda has duas opiniones,vt prima procedat interueniẽte mora debitoris.secunda verò quando mora non præcessit:ita Roman.in l.cùm quid.ver.tu dic.ff. si cert. petat. & dicetur in sequenti limitatione.

Tenendo hanc vltimã opin.quam Doct.asserunt esse*cõem,

6 Primò limita,illam procedere aſi moram debitoris, quia stãte mora,tunc debitor non posset offerre pecuniam reprobatã. Cy. in l. in minorum. C. in quibus causis in integr.rest. non est necessi.in q.ix.ver.modò ponamus. Anch.in cle.fi.versi.ex prædictis collige.de decim.Ana.i c.ij.ver.de prædictis omnibus.de maled. Albe.in l.cùm quid.ver.Iac.de Aren.distinguit.ff.si cer.pet. & ibi Ro.ver.tu dic.Iaſ.in l.quod te.ver.suprascripta omnia.ff.e. Laud. in tract.de monet.nu.13.ver.circa primum.

Contrariũ tenuit Sal.in l.cùm quid.versf.sed dubitari potest. ff.si cert.petat.

Vide quæ dicuntur in prima ampliat. alterius partis , de qua mox dicetur.

7 Secundò limita,qñ debitor posset soluere sine pœna ex causa lucratiua:quia tunc ad nihilum tenetur,ita q̃ nec etiam reproba tam pecuniam soluere tenetur:Rip.in d.l.quod te.nu.24.versic.j. casu distinguendum.ff.si cert.pet.

8 Brun.verò in tract.de aug.monet. in secunda parte.versi. non tamen.tenet,quòd imò soluet tantum in alia moneta, quantum valet illa reprobata in massa.

9 Tertiò limita,qñ pecunia fuisset post tps ȝctus in pondere diminuta.ita Imo.in l.Paulª.ff.de solu.ver.secus si fuisset reprobata, post Host.in c.quãto.ver.quid ergo si mercator.de iureiur. & ibi Io.And.ver.quæritautem Hof.Laud.in tract.de mon.nu.13.ver. circa primum articulum.& nu.14.ver.quod dictum Bar.

10 Tenendo primã opin.Primò Amplia,& si debitor nõ fuisset in mora , ga nec tunc posset pecuniã antiquam reprobatam soluere:hoc sentit Bar.in l.Paulus.ver.quæro quid. ff.de solu.ibi, sed si non reperiaẽ.vbi non distinguit añ moram, vel post morã. Sal. in l.cùm quid.ver.sed potest dubitari. ibi,aut non erat in mora.ff. si cer.pet.Iser.in c.j.nu.20.ver.contingit aũt.quæ sint rega. Imol. in c.quanto.ver.circa tertiam.de iureiur.Parpal. in l. quod te.nu. 10.ver.& inquantum.ff.si cert.pet.

Contrarium quòd sufficiat antiquam soluere quamuis reprobatam añ moram:tenet Anc.in cle.fi.ver.ex prædictis collige. de decim.Io.de Ana.in c.ij.ver.de pdictis omnibus.de maled.Rom. in l.cum quid.ver.tu dic.ff.si cer.pe.& ibi Ripa.nu. 24.versi. fallit iiij.Bal.verò in d.l.cum quid. ver. differentia est ergo , dicit quòd ante moram soluitur noua,non ad rationem antiquæ.

11 Declara,vt per Corn.in consi.clxxxj.nume.70.vol.ij.versi.restat vt deueniam. quando moneta deterioratur deteriorationẽ intrinseca.

12 Primò limita primam opinio. quæ habet , quòd etiam ante moram non sufficit soluere pecuniam reprobatam in depositto, quia cùm deponens remaneat dominus ,conueniens est ,quòd periculum spectet ad eum:Brun.in tract.de aug.monet. in secunda parte.ver.in pecunia autem.

13 Secundò limita,quando fuisset per Principẽ reprobata tanquàm adulterina,quia tunc satis esset illam reddere:Bald.in l.fin. ver.sed pone vno.C.de non nume.pec.

14 Tertiò limita,quando fuisset creditor vel conscius,vel particeps reprobationis:Brun.in tract.de aug.monet.in secunda parte,versi.si autem.

15 Tertiò Amplia principaliter , idẽ esse ẽt q̃ pecunia nõ sit reprobata,sed nõ reperiatur,quia nihilominus debitor teneret æstimationem antiquæ monetæ,q̃ non reperiẽ:hoc colligitur ex dict.p Inn.in c.olim.in princ.& in verbo,declinationẽ. de censib. Bar.i l.Paulª.ver.sed si nõ reperiatur.ff.de solu.Imo.ibi,ver.& eodem modo põt intelligi.Io.de Imo.in l.in rõne.§.diligenter.ff.ad Ic.Fale.Purp.in l.quod te.nu.164.ff.si cert. pet.& ibi Ripa. nu. 24. ver.alia fuit sententia.Soc.in l.cùm quid.versi.iiij. conclusio. ff.si cer.pet.Brun.in tract.de aug.mon.in quarta parte.

Contrariũ q̃ soluatur noua moneta , sed non ad rationẽ antiquæ,nõ pcedẽte mora debitoris, voluit Bal.in d.l.cùm quid.ver.

Universidad de Deusto
Biblioteca

differentia est ergo.ff.si cert.pet.Alex.in l.quod te.vers. de hoc etiam tangit Bal.ff.eo.tit.

16 Limita,quando alia solui non posset, & quis conueniretur actione reali,quia debet solui ita vt est,quamuis reprobata:Butigel.in l.cùm quid.nu. 18.ff.si cer.pet.ver.ij casu.

17 Item limita,quando ageretur personali, & alia solui nõ posset,quia ad nihilum teneretur debitor.Butigel.in l.cùm quid. nu. 18.ff.si cert.pet.ver.ij.casu.

18 Quartò amplia, nedum conclusionem procedere vt soluat æstimatio antiquæ moneta,non solũ qñ noua est deterior facta, sed ẽt qñ moneta noua esset melior antiqua: sufficeret eiñ tunc soluere ad rationẽ antiquæ:Bal.in cõsi.cccexlvi.versi.& ꝓpterea. vol.j.Albe.in l.ij.ver.deinde quæro.C.de iure emphy.Anc.in cle. fi.ver.ij.casu.de decim.Corn.consi.cclxxxvij.ver.tamen hoc non obstãte.vol.j.& consi.clxxxi.nu.70.ver.restat vt deueniam. vol.ij. Ias.in l.ij.q.xxxvj.ver.Albe.de Rosa.hic.C.de iure emphy.

19 Quintò amplia ẽt si pecunia minuta in bonitate intrinseca, & ob talem defectũ aucta esset æstimatio pecuniæ maioris.maximè mora debitoris interueniente,quia non liberaẽ debitor, nisi soluẽdo pecuniam nouam ad æstimationem antiquę:Parpal.in l. cùm quid.ver.v.conclusio.nu.26.ff.si cer.pet.

20 Sextò amplia,ẽt in obligatione annua:Brun.in tract. de aug. mone.in vij.parte.Colleg.Pap. in cõsi.posito post tractatũ. Bru. de aug.mon.ver.& procedit præmissa.Io.Ant.in consi.xvij.nu.1.

21 Septimò amplia , etiam si esset eiusdem æstimationis , & formæ,sed non eiusdem ponderis,aut ligæ.Io.de Platea in l.j.ver.sed quæro.C.de veter.numis.potest.

22 Octauò amplia,ẽt si Princeps per legem suam emanatã post ꝓctam obligationem,velit solutionẽ fieri debere in pecunia currenti fm tempus solutionis:ita Oldra.consil.ccl.versi. ad primam quæst.Io.And.in addi.ad Spe.in tit.de oblig.& solu.in §. nunc aliqua.In fi.super verbo,olim.Bald.in consi.cxxx.volu.v.Alber.in l. vxori.§.vxori.ver.iij.quærit.ff.de leg.iij.Ant. de But.in c. quanto, ver.ex his deciditur quæstio.de iureiu.

23 Primò limita principalem conclusionem,qñ dictum esset,ꝙ solutio fiat in moneta currenti , quia tunc attenditur tempus solutionis:Grat.consi.xiij.ver.item pro opinione illa.vol.j.

Contrarium Brun.in trac.de aug.mone.in viij.limit.in iiij.q. in fin.ver.si autem dictum fuerit.

24 Et qñ dictum fit de moneta currenti tẽpore solutionis. Bru. in trac.de aug.mon.in xvij.par.in viij.limit.in iiij.q.

25 Secundò limita,nisi ꝑ xxx.annos facta fuisset semper solutio ad rõnem valoris monetæ currentis tpe solutionis.ita gl.in c.cõquerente,in verbo,solidos,de of.ordi.Host.i summa,de decim.§. ex ꝙbus,ver.ꝙ si moneta.Signor.Homod.ꝑsi.lxxiiij.ver.mihi aũt vi.Bal.consi.ceccxcvj.ver.& propterea.vol.j.Abb.consi.lvi.vol.ij. Roma.consi.cxxiij.ver.quo ad fm.Aret.in consi.cxj. ver. pro veritate.Cor.consi.clxxxj.ver.ii.dicti rei.vol.ij.& ver. nec obstat qd dicit Host.Cur.Iun.consi.xxiiij.ver.sed qd si fortius.Io. Ant.Alex. cõsi.lxxv.ver.modò dubitatur.Bertr.cõsi.cclxj.ver.sed hic est aliquid.in antiquis.vol.j.Roma.in l.post venditionẽ.nu.3.ver.ad secundum adde.de aqua plu.arc.Bru.in trac.de aug.mone. in iiij.limit.Ant.de But.in c.cõquerente.ver.quæro secundũ quã.de off. ord.Colleg.Pap.in consi.posito post tractatũ Bru.de aug. mone. ver.ij.principaliter.Ioan.Ant.Alex.in consi.xvij.ver. solum ergo. Mart.Laud.in trac.mone.nu.21.ver.prædicta vera.

26 Amplia præcedentem conclusionem,de prescriptione,procedere etiam in obligatione annua:vt dicit gl.in verbo , solidos. in c.conquerente.de offi.ord.Calc.consi.xv.vers. mihi autem videtur.Cor.consi.clxxxj.ver.nec etiam obstat.vol.ij.

27 Et hoc dicebat Host procedere,qñ semper præscriptionem necessariam cucurrit vna moneta,non quando per tempora fuerit sæpius variata:ita ipse in summa,de decim. in §.ex quibus. ver. ꝙ § moneta.& sentit Bertr.consi.cclxj.in fi.versi.& illud non habet dubium.in antiquis.vol.j.

Contrarium Corn.cõsi.clxxxj.ver.ij.dicti rei.& ver. nec obstat quod dicit Host.vbi declarat,vol.ij.& Io.Ant.Alex.in consi.lxxv. ver.& procedit dicta conclusio.& Brun.qui sequitur Corn.declarationem in tractatu de aug.monet.in iiij.limit.ver.fed in hac nostra.Io. Ant.Alex.in consi.xvij.ver.solum ergo.

28 Secundò Præcedentem conclusionem de præscriptione intelligebat Ant.in d.consi. cxj. duobus concurrentibus, videlicet bona fide, ꝙ recipiens existimet sibi nõ plus deberi: quod vltimũ fuit de mẽte Bar.in l.si prius.ff.de aqua plu.arcen.ver.vlti.dicit.& in l.is,qui vsumfruct.ver.quam legem no.ff.quib.mod. vsusfructus.amit.& ibi Bal.ver.vlti.pone.refert , & sequitur Bertr.in d. consi. cclxi.ver.quod saltem procedit.volu.j.in antiquis.& ponit Purp. in l.cùm quid.ver.& etiam scienter.ff.si cer.pet.

29 Quo ad illud de bona fide,oẽs admittũt,vt latè ꝑ Balb. i tract. præser.in vij.q.quartæ par.principalis.alias.nu.29.& Imo.ponit i l.si prius,in prin.ver.item facit ad quæst.ff.de aqua plu.arcend.

30 Quo ad illud de scientia recipientis,vẽ ꝺrium esse verũ, quia multò magis erit tutus ex scientia recipientis ille,ꝙ diminutè soluit,ꝙ concurrente ignorantia:ita Cur.Iun.in consi.xxiiij.ver.nec obstat si quispiam.ita Balb.in d.trac.præser.in vij.q.quarte partis, nonę partis principa.ver.puta tñ.& fuit de mente Roma.in l.post venditionem.ff.de aqua plu.arc.Colleg.Pap.in consi.posito post tractatũ Brun.de aug.mon.ver.iiij.principaliter. & ver. ad secundum.Brun.in trac.de aug.mon.in iiij.limit.vbi declarat.

31 Imò ex vnica receptione facta secundum tps solutionis,face ret sibi ꝓiudicium recipiens,qñ esset ambiguitas in contrariũ: ita Purp.in l.cùm quid.nu.171.& seq.vbi declarat.ff.si cer.pet.

32 Et multò magis si fuissent plures solutiones.Cur.in trac.mone.in vlti.q.Mar.Laud.in trac.mone.nu.31.ver.no.vnum.

33 Tertiò limita,non procedere dictam conclusionem principalem , ꝙ attendatur tempus promissionis quando creditum esset vsurarium:Ita Io.And.in addi.ad Spe.in §.nũc aliqua. super fi. verbo.in prin.ver. dicit tñ quòd quidam. de oblig. & solu.Brun. qui declarat in v.limi.in trac.de aug.mone.

34 Quartò limita , quando pecunia debetur ex contractu lucratiuo.quia satis esset soluere de moneta currenti tempore solutionis:Guido Papæ in dec.ccccxciij.ver.vel potest dici.

35 Et isto casu si moneta antiqua non reperiaẽ , ex toto liberavi creditorẽ.put voluit Ripa in L.qd te.nu.24.ver.j.casu.ff.si cer. pe.

36 Quintò limita,nam ista qualitas,ꝙ moneta noua sit deterior facta in pondere,vel in materia,debet articulari,& probari etiam per testes,qui reddant rationem scientiæ non interrogati : vt per Corn.consi.clxxxj.ver.his tamen minimè.vol.ij.

37 Sextò limita,quia si creditor esset ,ꝓterea passurus damnũ, si soluatur noua ad rationem antiquę,tunc solùm de antiqua esset facienda solutio,si antiqua reperiatur.Bru.in trac.de aug.monet.in j.par.ver.illud bene verum.

38 Septimò limita,nam stante cõsuetudine,ꝙ vna pecunia pro alia solui posset,quo ad æstimandam pecuniam, quæ est in facultate soluendi,attenditur tempus solutionis,ita Brun. in tracta.de aug.mon.in ij.limi.& in ij.parte.ver.in hoc passit.

39 Octauò limita,stante cõsuetudine , ꝙ possit solui de pecunia deteriori secundum tempus solutionis.ita Rom. in consi. cxxiij. ver.ex his infertur modo.Cur.Iun.in consi.xxiiij.in fi.ver. ꝓmissa iudicio meo.Bru.in trac.de aug.mone.in iij.limit.& in vij.limita. Purp.qui declarat in d.l.cùm quid.nu.174.& seq.Io.An. Alex. in consi.cxlviii.ver.fi.facit.& in fi.ver.non obstat id,quod dixi.

40 Nonò limita in tributis , vel præstationibus fisco soluendis. Brun.in trac.de aug.mone.in vij.limit.

41 Decimò limita,qñ creditor fuisset causa, vel particeps reprobationis pecuniæ , quia tunc ẽt de pecunia reprobata creditori solui posset.Bru.in trac.de aug.mone.in ij.par.ver.si aũt. & in vij. limit.ver.& moueor vltra prædicta.Laud.in tracta. de aug.mon. nu.13.ver.nisi debitor sit in mora,vel culpa.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor si decrescat ob Principis voluntatem, quomodo solui debeat.

1 SEcunda est conclusio,ꝙ si valor monetæ decreuerit non ex deterioratione monetæ , vel formæ , sed ꝓp Principis volũtaẽ: vel si aliàs plº hodie valet aureº, vel grossior moneta,q̃ valuit tpe promissionis:tunc diminutio cedit ad incõmodũ creditoris:ita quæ satis est soluere fm tps solutionis.glo.in c.quis ignorat.in verbo,nostro. xxxij.q. iiij.Host.in c.quãto.ver.qd ergo,de iureiu.& ibi Io.And. ver. q̃rit aũt Host. & ibi Abb.ver.venio ad fm.& ibi Anc.versi.iiij. quæro. Bar.in l.Paulus,ver.quæro qd si moneta.ff.de sol.Bal.& Iaco. in l. res in dotẽ.ff.de iure do.Bal.cõsi.ccxiij.vol.v.Imol. in cle.ij.versi. Matthæ.ẽt sic.de decim.Io.Fab.inst.qb.mod.tollit.obli. in princ. ver. qd ergo.Are.in l.qꝺ te.ver.aliqñ.& est tertiª casus.ff.si cer.pet. Ias.in l.ii.in xxxi.& xxxvj.q.C.de iure emphy.Corn.consi.cclxxix. vol.j.ver itẽ adduxi.& cõsi.cccxxi.in fi.ver.nec obstat quod dicit. vol.iij.Are.in consi.xi.ver.re tñ vera.vbi dicit istã*cõem. Ang.in l.cũ quid.ver.& idẽ dicas.ff.si cer.pe.Anan.in c.fi.ver.de prædictis omnib.de maled.Rebuff.in l.ij.nu.3.ver.allegaẽ lex ista.ibi,si autẽ moneta nõ est mutata.C.de vet.numis.pot.Cur.Iun.consi.xxiiij. ver.sed hoc nõ obstãte.Gra.cõsi.xij.nu.44.ver.nã vbicũq;.vol.j.& ꝑ.xiij.eo.vol.Boc.dec.cccxxvij.ver.iij.verò.Soc.in d.l.cũ qd. ver. iij.cõclusio.ff.si cer.pe.Barb.cõsi.xix.vol.iiij.Purp.in d.l.cũ qd.nu. 165.ver.ij.cõclusio.Parpal.ibi,ver.quarta cõclusio.Butigel.ibi,nu. 30.ver.iij.cõclusio.Io. de Prato in l.qꝺ te.nu.10.ver.itẽ adde. ff. si cer.pe.Io.Fab.i auth.hoc nisi.ver.tu aũt potes docere. C.de solu.

Albe

Alber.in l.cum quid.ver.Iac.de Arena distinguit.ff.si cer.pet.Bru. in trac.de aug.monet.in tertia parte.vbi dicit*cõem. Curt.i trac. mone.nu.4.ver.quærit Bar.Mart.Laud.in trac.de monet.nu.17. ver.circa quartum articulum.Guido Papæ q.cccxciij.

2 Et ita ꝓcedit quod not.Bart.in l.cùm certum.ff.de auro & arg. leg.Bal.in l.fi.quis vrgentum.ver.consului. C. de donat.& consil. cclxix.vol.ij.& in l.cùm quid.ver.si verò adhuc existat.ff.si cer.pe. qui volunt monetam esse soluendam in eadem specie.

Contrarium ꝙ etiam si solus valor sit mutatus,& non bonitas intrinseca,attendatur tempus promissionis,& nõ tps solutionis, tenuit Ant.de Butr.in cap.quanto.versi.tertius casus. & ibi Abb. ver.aut non est in totum.& Imo.ver.aut est diminutum. de iureiur.Pract.Pap.in hoc.act.hypothec.in verbo, relaxandum. versi. sed circa prædicta audi quæstionem.Domi.consi.cxxxvij. versic. item ista mutatio.

Et ꝺrium ẽt qñ pecunia antiqua extaret: tenuit Bald.in l. cùm quid.in fi.ver.si verò extat.ff.si cert.pet.istam sequitur , & dicit* cõem Curt.in tract.monet.nu.10.in xiij. q. Curt.Iun. in d.l. cùm quid.nu.21.ver.circa q.Bar.Mart.Laud.in tract.de monet.nu.22. ver.quærendum.ibi, redeo ad propositum.Io. Regnaudi in tract. monet.per totum.gl.consuet.Turon.

3 Et ista pars seruatur de consuetudine.vt dicit Parpa.in d.l.cùm quid.ver.quarta conclusio.ff.si cert.petat.& ponit Grat.in consi. xij.nu.56.ver.ix.& vlti.vol.j.Io.Ant.in consi.xvij. versi. stante ista conclusio.

4 Primò amplia,nam dato ꝙ certa species monetæ promissa sit, & cõsuetudo admittat vt possit eius valor solui, tñ solui dẽt ,put illa moneta certa,& conuenta valet tempore solutionis,non tẽpore promissionis.Grat.in consi.xij.ver.accuratius verò.vol.j.

5 Secundò amplia,vt ẽt quo ad monetã,quæ est i facultate soluendi,attendatur tps solutionis,non tempus promissionis.Bart. in d.l.Paulus.in fin.ver.sed quid si dictũ.ff.de solu.Curt.Iun. consi.xlviij.ver.& istud etiam,& habetur infrà in limitationibus, ver. & idem est si dictum sit,tot libras in florenis.

6 Tertiò Amplia,qñ pecunia certa vel eius valor ꝑ alternatiam est promissus,quia quo ad valorem attenditur tempus solutionis.Grat.consi.xv.ver.quod etiam demonstratur.vol.j.& consi.xiij.ver.non omitto etiam.vol.j.

7 Quintò amplia , etiam si valor monetæ maioris creuerit ꝓp diminutam pecuniam in sua bonitate. Ita Grat.consil.xii.versi.v. moueor.& in consi.xiij.ver.præterea illa opi.volu.j.& in consilio xiiij.ver.iij.retorquetur.eo.vol.

Contrarium Io.Anto.Alex.in consil.xvij.versic.verùm in præmissis.

Et licèt ipse teneat contrariam partem in sua consultatione, non tamen recedit ab illa conclusione vt patet in finalibus verbis suæ consultationis.

8 Primò limita,nisi dictum sit,ꝙ reddatur pecunia i tot florenis, vel tot ducatis sub æstimatione:tunc eiñ non tps solutionis , sed tps promissionis attendi debet.Bar.in l.Paulus,in fine,ver. sed qd si fuit dictũ.ff.de solu.Io.Fab.inst.quibus mod.toll. oblig. in princip.ver.qd ergo si mecũ.Pet.de Anc.in cle.fi.ver.hæc vera. de decim.Bar.in l.pen.§.mancipia.ver. & hoc facit ad quæst.ff.sol.mat. fm vnam interpretationem,quæ mihi vr magis cõuenire,quàm alia interpretatio,licet Bar.aliud velit:vt cõsiderant Imo.& Alex. & ibi Paul.ver.quærit Bar.ita intelligit,& ꝛequitur Imo. ibi ꝙ intelligit Bar.velle contrarium,in ver.extra gl.& ibi Alex.in d.§. mancipia.Brun.in tract.de aug.mon.in viij.limit.in ver.ij. quæritur.& in sextadecima particula eiusdem tract.Aim.consi.xlvij. ver. quibus tamen non obstantibus.

9 Et tale pactum valere , quòd pecunia reddatur in eadem æstimatione:volunt Bar.in l.sed addes. in §. si dominus. & ibi Fulg.& Paulus de Castro,ff.locat.

10 Et idem si dictum sit,in tot scutis:quia qui vult tot scuta sibi reddi,non vult pẽdere ab augmẽto,vel diminutione futuri tpis, sed vult esse certus de quantitate scutorũ sibi soluendorũ.Aimo consi.xlvij.ver.quibus tamen non obstantibus . & tanto magis si dictũ esset,in tot scutis similibº,in ꝙbus ipsa summa soluta fuit.

11 Et idem si dictũ sit,Ad talẽ rõnem:quia tunc reddi dẽt,prout fuit facta æstimatio,nec addi potest,aut minui.Practi. Pap. i libel. act.hypothec.in verbo,relaxãdũ.in fin.ver.sed circa ꝑdicta Aimo consi.xlvij.ver.quibus tñ non obstantibus.& Petr.de Anc. in cle. fin.ver.hæc verã.de decim.Soc.in consi.ccxcviij.in princ.Bal.cõsi.ccxiij.ver.& prædicta vera.vol.v.Calca.consi.xv.ver. si per partes.Boer.dec.cccxxvij.nu.10.ver. & prædictam communem.Io. Fab.inst.quib.mod.toll.oblig.in princ.versic.quid ergo. Brun.in tract.de aug.mon.in ij.limit.in xxix.quæst.

12 Amplia proximè præcedentem conclusionem nedũ si dictũ esset,ꝙ reddatur pecunia debita ad eãdem rõnem,sed ẽt si principaliter dicatur ꝙ ducatus,vel florenus darus fuisset ad talem rõnem,absque eo quod diceretur, quo ad eãdem rõnem soluerẽt ita Bal.in d.consi.ccccxiij.vol.v.ver.prædicta vera.& Petr. de Anc. in cle.fin.ver.hæc vera.de decim. Boer. dec.cccxxvij. nu.10.Soc. in consi.ccxcviij.in princip.Barbat.in consi.xix.vol.iiij.versic.sed dubium est.qui declarat.Tiraquel.de retrac.lignag.§.i.in gl.xviij. nu.28.ver.iiij.quæro.Brun.in tract.de aug.monet.in viij. limit.in iij.quæst.

13 Et idem si dictum sit,Tot libras in scutis,vel florenis, vel alia moneta:tũc eiñ vr æstimata pecunia maior per minorẽ pecuniã, & propterea minor pecunia est reddenda,prout fuit æstimata tpe promissionis,& lucrum.& damnũ,qđ peruenit in moneta maiori,cedit ad cõmodum,& incommodum debitoris.Bar. in l.Paul'. ver.sed quæro quid.ff.de solutioni.& in l.si quis stipulatus fuerit decem in melle.i princip.ver.& ideò si promitto.ff.de solut. Are. in consi.lxxxiiij.in fin.ver.venio igitur ad fm.Bal. in cap. quanto. de iureiur.ver.extra quæro.Curt.in consi.xxiiij.ver.& iitiud, quod in effectu.Brun.in tract.de aug.mon.in viij.limit.in j.quæst.Curt. in tract.monet.in xj.q.non se resoluit,& potius tenet contrariũ, & contrarium etiam videtur tenere Mart.Laud.in tract.de mon. nu.28.& seq.ver. quid autem si pecunia.

14 Nec puto quantum ad hoc,ꝙ valor floreni cõsiderandus sit secundũ tps solutionis,discrepare opi.Bar.in l.Paulus.à dictis per eum in d.l.si quis stipulatus fuerit decem in melle.ff.de solu. sed i eo tñ discrepare vr,quia in l.Paulus.tenet, florenum esse in facultate soluendi.& eius opin. sequitur Ang.in d.l.si qs stipulatus fuerit.ff.de solut.& dicit*communem Brun.in tract.de aug. mon.in viij.limit.in j.quæst.in d.l.si quis stipulatus fuerit.& Grat.consilio xiij.ver.nec obstarent nonnullæ.vol.j.

15 Sed idẽ Bar.in d.l.si qs stipulatus fuerit.tenet florenũ esse nedum in facultate soluendi,sed etiam in obligatione,quam opin. sequitur etiam Pau.de Cast.ibi.

16 Quod procedit etiam si dictum sit, centum libras: semp eiñ reddendæ sunt centum libræ,& augmentum , & decrementũ ipsius floreni cedit commodo debitoris.Abb.in cap.quanto.versi. aut fuit dictum.de iureiur.Bru.in tract.de aug.mone.in viij. limit. ver.& per prædicta teneo.

17 Secundò amplia præcedentem conclusionẽ , vt idem sit etiã in depositonam si depositæ sint centum libræ in florenis, sufficit reddere centum libras,& non attenditur quòd tempore solutionis creuerit,vel decreuit florenus.Bar.in d.l.Pau.ver. sed quid esset in depositonff.de solut.

18 Secundò limita,nisi debitor fuisset eã,vel particeps ꝙ monetæ valor augeretur,quia tali commodo ipse frui non debet.Host. in c.quanto.ver.fi autem diminuta.de iureiur.Bal.in l. acceptam. in xvij.q.C.de vsur.Domi.in consi.cxxxvij.ver. excludo casus nõ dubios.Io.Ant.in consi.xvij.ver.nam ipsi Principi.

19 Tertiò limita,qñ valor monetę nõ fuisset perpetuò diminutus,sed pro tempore sępius variatus,tunc enim attendi dẽt valor tpe promissionis,& pecunia reddi in eadem bonitate intrinseca, siue valor ipsius monetæ promissæ creuerit , siue decreuerit post promissionem Bar.in l.Paulus.ver.vnum tamen.ff.de sol.Aret.in l.quod te.ver.circa quartum casum.ff.si cer.pet.Soc.in l.cum qd. ver.secunda conclusio.ff.eo.Abb.in c.quanto.ver.ij.casu.de iureiur. post Ant.de But.ver.quartus casus.de iureiur.Bal.consi.cxxx. vol.v.gl.consuet.Turon.

Contrarium Imo in c quanto.ver.circa tertium conclude. de iureiur.dum reprehendit differentiam.Ant.de But.Mart.Laud.in trac.de monc.nu.19.ver.tertius casus.

20 Primò amplia,idem esse qñ mutatio durasset modico tpe:ita Bar.in l.Paulus.ver.vnum tamen.ff.de solut.Ant.de But.in c.quãto.ver.est tñ aduertendum.& ibi Imo. versi.item aduerte.de iureiur.Bru.in tract.de aug.mone.in quarta parte.Mart.Laud.in trac. de monet.nu.19.ver.fateor,quòd Ant.

21 Secundò amplia,idem esse etiam quando mora debitoris interuenisset:prout loquitur Bar.in d.l.Paul.ver.vnum tamen.ff. de solu.& alij allegati in principlimit.

Contrarium Imo.in d.c.quanto.ver.aut est diminuta. de iureiur.Bal.consi.cxxx.vol.v.

22 Sublimita qñ non esset spes ꝙ de proximo moneta reciperet augmentũ,quia tunc non sufficeret reddere in eadẽ bonitate intrinseca,sed necesse esset soluere secundum æstimationem tẽporis promissionis:ita Abb.in d.c.quanto.de iureiur.ver.puta tamen.refert,& sequitur Brun.in tract.de augmen.monet.in quarta parte.summa Ang.in verb.solu.in ij.conclusione.

23 Quartò limita,cõclusf.princip. nisi promissionẽ incõtinenti subsecuta fuisset repentina mutatio,& diminutio valoris monetæ:ga tunc attendereẽ tps ꝓmissionis,& nõ tps solutionis. Bal.in l.acceptam.in xvij.q.C.de vsur.Mãtua,in consi.clxx.sentit ẽt cum Bal.Bru.in tract.de aug.mone.in iij.par.versi.est verum quòd Bal.

Contrarium Rom.in l.cùm quid.ver.ex ista gl.ff.si cert. petat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

24 Et idem,si post solutionem incontinenti subsecuta si: reprobatio monetæ,quia non est satis soluisse eo tpe,quo nondũ fuerat reprobata,quia pro reprobata habetur quæ erat de proximo reprobanda.Calea.consi.xiiij.ver.quantum ad tertium.

25 Quintò limita , nisi expresse actum sit q attendi deberet valor tẽporis ꝓmissionis.Aret.in consi.cxj. ver. pro veritate huius. Bꝛun.in tract.de aug.monet.in xvj.par.nu.1.ver. & d.conclusio.

26 Sextò limita,nam et isto casu precedẽtis limitationis necesse est,q soluatur in eadem bonitate intrinseca, siue auctus fuerit valor, siue diminutus.Soc.in l.cùm quid.vers.tertia conclusio.ff. si cer.pet.Barbat.in consi.xix.ver.cum gl.vol.iiij.

27 Septimò limita,nam et isto casu pcedentis limit. si debitũ sit vsurariũ,vel aliàs creditor ex illo lucrum cõsequat,poterit debitor soluere de pecunia antiqua,& fm eius valorem, ẽt inuito creditore.Parpal.in l.cùm qd.ver.quarta cõclusio.ff.si cer.pe.Claud. in l.si ex legati.ver.& inter cætera not.tex.singularem. ff. de verb. obl.Purpur.in l.cùm quid.nu.168.ver.ij.limita.ff.si cer.pet.

28 Octauò limita , nam qñ actum est de certo genere monetæ, & attendendum est tempus solutionis, tñ solutio non potest fieri in alio genere monetæ,quàm in eo,in quo debitum est ꝛctum, si modò propterea creditor aliquod damnum pateretur. Soc. in consi.ccxlvij.versic. præterea licèt variata.lib. ij. Purpur.in l.cùm quid.nu.168.ver.vltimò declaratis.ff.si cert.pet.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Monetæ diminutio stante mora,cedit damno debitoris.

1 Certia est regula in materia ista, q stante mora debitoris,diminutio monetæ cedit dãno,& prejudicio ipsius debitoris.Ant.de Bu.in c.quãto.ver.vltimus casus.& ibi Abb.ver.itẽ scias ꝓcedere.& Anc. ver. iiij.quæro.ibi , vbi aũt nõ est mutata materia.de iureiur.Bar.in l.Paulus.ver. ij.modo.ff.de solut.in l.cùm certũ. ff. de auro & arg.legat.ver pone q ꝓmisi tibi.Bar. & Iac.in l. res in dotem.ff.de iure dot.Bal.cõsi.cclxix. ver.ij.casu.vol.ij. Imo.in cle. fi. ver.si verò mutatio.de decim. Ang.in l.cũ qd.in finalib.verbis.ff. si cer.pet.ver.sed si eadem moneta.Are.in l.qd te.ver. est & quintus casus.ff.co.Purp.in d.l.cùm qd.nu.166.ver.tertia ꝓclusio. Rebuf.in l.ij.ver.si aũt moneta.C.de veter. numis.pot Iaſ.l.ij.q.xxxvj.ver.ij.verò casu.C.de iure emphyteu.Pract. Papien.in libell.action.hypoth.in ver.relaxandum.in fi.ver.sed circa ꝓdicta. Soc.ĩ cõſ.cexcviij.ver.quinimò.lib.ij.Calcan.in cõsi. xv. ver. est ẽt alia. Barb.in consi.xix.ver. nec obstat lex vinũ.vol.iiij.& ver.et si quispiã opponat.Bouer.in ver.mixta de ꝓctib.in fine.xiiij.& xix.Dec. Neapo.cxciiij.ver.nec obstat.in antiquis.Mantua.cõſ.clxx.ver.& quod hoc quidẽ.Boer.dec.cccxxvij.ver.quintus casus est.Bru. in tract.de aug.mone.in j.limit.& in viij.limit.ver. & prædicta procedunt.Bal.in c.quanto.versic.extrà quæro,de iureiur.Cur.in tract. monet.nu.4.ver.quærit Bar.Mart.Laud.in trac.de monet.nu.19. & sequen.ver.si autem esset facta.

2 Primò limita , qñ post moram succederet mutatio valoris in moneta maiori pp deteriorationem monetæ, quia tãquã lucrũ, & non damnum esset in consideratione.Bar.in l.Paul.ver.aduertatis,nam vos scitis.ff.de solu.& ibi Ang.ver.vlti.dixit Bar. Bru.in tract.de aug.monet.in xv.parte.

Contrarium Ant.de Butr.in c.quãto.ver.ij ꝓmitto. & ibi Abb. ver.venio ad fm.de iureiur.voluit tum.Ang.in versi.solutio.in ij. conclusione.Purpur.in l.cum quid.nu.166.ver.limitetis.ff.si cer. pet.& Bru.in tract.de aug.monet.in j.limit.& voluit ẽt Imo.ĩ d.c. quanto. ver. quandoque pecuniæ valor.Curt.in trac.monet.nu. 5.ver.successiuè quæro.vbi declarat saluando Bart.opin. vno casu.Mart.Laud.in tract.de monet.nu.2.ver si autem esset facta.

3 Tenendo primam opinionẽ.Primò Sublimita,nisi debitor mi nutæ pecuniæ fuit ĩ mora,& ipsa minuta pecunia diminuta fuisset post moram:ita sublimitat Bru.in d.tract. de augmẽ.monet.in prima limitatione. ver.& tenendo.& ita fuit de mẽte Ant.de But. in c. quanto.ver.vltimus casus.de iureiur.

4 Secundò Sublimita,in solito lucrari:vt per Bar.in l.Paulus.ver. aduertatis.ff.de solut.Soc.in l.cum quid.ff.si cer.pet.ver.tertia cõclusio.& ibi Purpur.nu. 167.& Parpal.in ver.sexta cõclusio.Alex. in l.nummis.ver. in eadem.ibi , quod potuit.& ibi Iaſ.versi.in eadem gl.ff.de in litem iurand.Bru.in tract.de aug.monet.in j. limita.ver.item ij.limitatur.

Contrarium,q etiam in non solito mercari habeatur ratio qñ pecunia decreſcit.Curt.in tract.mone.ver.succeſſiuè quærit.

5 Secundò limita,qñ decrementum modico tpe durauit. Bar.in l.Paulus.ver.vnum tñ volo.ff.de solut.Ant.de Butr. in cap. quanto.versic.vltimus casus.ibi versic.est tamen aduertendum. de iureiur.& ibi Imo.versicu.item aduerte.Brun.in tract. de aug.mon. in iiij.parte.

Contrarium Bald.in l.Paulus.versi.nota in pecunia.ff.de solut.

Tertiò limita,quando valor esset post moram sæpius variatus: vt dictum est supra in secunda ampliat.tertiæ limit. secundæ præcedentis conclusionis principalis.

Quartò limitã , nã potest debitor antiquam monetam soluere pro noua,& eam tenetur creditor recipere , dummodò sit debiti ponderis,& bonæ materiæ.Io.de Platea in Lj. ver. item nota. C.de veter.num.pot.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor in vltima voluntate,considerat ur tempore d ſpoſitionis.

1 Svbsequitur & quarta cõclusio,vt in vltima voluntate attendatur valor currens tpe dispositionis.Io. And.in addit.ad Spec.in tit.de obligatio. & solut.§. nunc aliqua.ver.si aũt ex ꝛctu.in verbo,ex ꝛctu.& Oldrad.consi.xxxj.Alberic.in l.ij.C.de iur.emphyt. ver.deinde quæro,& ĩl.vxori.§.vxori.ver.ij.quærit.ff.de legat. iij. & in l.cùm quid.ver.itẽ quærit.ff.si cer.pe.Collect.in cap.indicãte.ver.quid si testator.de testamen.Anc.in c. olim. in fi.verbis. de censi.Abb.ĩ c.quãto.ver.qd si ex testamẽto. de iureiur.& ĩ c.olim. de censib.ver.itẽ no.Roman.in l.cùm quid.ver. itẽ resultat aliud. ff.si cer.pet.Anan.in c.ij.ver.& p hoc dicit Oldrad. de maled. Marian.Iun.cõsi.cxlij.nu.7.ver.nõ obstat.vol.ij.Pau.de Cast.in l.fin.ĩ fin.princip.ver.verba verò ꝛctentium.C.cõia de leg. Soc. in cõsi. vj.ver.verum prædictis non obstantib. vol. j. Brun.in tract.de augmen.mone.in ix.parte.Curt.in tract.mone.in iiij.quæſt.ver. iiij. quæro.Bal.in l.si.ver.item quæro.C.cõia de leg.Corne. in consil. clxxxj.nu.71.ver.ij.responderi potest.vol.ij.& consi.cclxxxij.ver. ij.rñderi potest.vol.i.summa Ang.in verbo,solutio.in ij.q.versi.si verò solutio.Iaſ.in d.l.cum quid.ver. quid autẽ in vltima voluntate.Marti.Laud.in tract.de monet.nu.3.gl.consuetu.Turon.

Contrarium Rom.consi.cxiij.ver.præmissis tñ non refragantibus.& singu.suo.dxxxij.versi. quod tempus inspiciatur. Guido Papæ,q.cccxcviij.ver.vel potest dici quòd d.gl.Capra consi. ccix. ver.circa secundum.

2 Sed qñ pecunia currens tpe testamenti est in totum reprobata,vel destructa,ita q non reperitur; nec alia eius loco subrogata fuit , tũc solutio debet fieri de moneta currenti tpe solutionis:ita Alberi.in l.vinum.ver.sed quid si moneta.ff.si cer.pet. qui tamen non declarat an debeat solui secundum valorem tempore dispositionis,vel secundum valorem tempore solutionis.

3 Tenendo primam opin. Amplia , vt etiam non attendaꝫ tps mortis,sed solùm tps testamenti,ẽt si testator multo tpe post testamentum conditum superuixerit.Anc.in c.olim.in fi.verbis.de censib.summa Ang.in verb.solutio.in ij.q.ver.si verò solutio.

4 Limita quando mutatio monetæ esset perpetua: secus verò si temporalis, & variabilis.Abb.in c.quanto.versic. quid si ex testamento.de iureiurando.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor in ſtatutis attenditur tempore ſolutionis.

1 Accedit etiam & quinta cõclusio in hac materia q in legibus,vel statutis attenditur tps solutionis , nõ tps statuti,vel legis.Spe.in tit.de obligat.& solut. in §.nũc aliqua.ver.pone in statuto.Bal.in cõsi.cclxix. vol.ij.& in l.fin.in princip.ver.itẽ quæro. C. cõia de leg.Ant.de But.in c.quauto.ver.& hæc procedũt.& Imo.ver. sed si statuto.de iureiuran.Anc.in cle.fin.ver.sed in delictis.de decim. Anan.in c.ij.ver.subdit ẽt.de maled.& in c.præsenti.ver. vtrũ aũt. de Iudæis.Cardi.in cle.ij.in xiij.q.versi.hęc fuit q.de decim.Rom. in l.cùm quid.ver.item pone.ff.si cer.pet.Domi.in consi. cxxxvij. ver.si verò quis sit obligatus.Corn.consil.clxxxj.nu.71. versic. ij. respondeti potest.vol.ij.& cõſ.cclxxxvij.ver.ij.rñderi potest. vol. j.Barbat.consi. xix.versi.sed dubium est. volu.iiij.Curt.in tract.de monet.nu.17.& sequen.ver.v.quæro.Brun. in tract. de aug. mone.in xij.part.Bal.in l.illud.in fi.versi.vlt.quæro.C.de sacrosan.eccles.Ang.in verbo,solutio.in secunda quæſt.ver.de condẽnatione autem.Iaſ.in d.l.cùm quid.ver.quid autem in statutis.ff.si certum pet.Mart.Laud.in tract.de monet.nu.27. versic.quid autem in lege.

Contrarium gl.in verbo,solidos.in c.conquerente.de offi. or. Abb.

Abb.in c.quãto.ver.quid autem.de iureiur.Sal.in l.si. ver. sed dubitari potest.C.si cer.pe.Bal.in l.quicunque. ver. deinde cõuerte. C.de seruis fugi.Abbas in consi.lvj vol.ij.Ant.de But.in cap.conquerente.ver.quæro secundum quam.de offi.ordi.

2 Primo limita præcedentẽ cõclusionem in solennitate adhibẽda per statutum, qñ statutum loqueretur de moneta:quia intelligitur de moneta currente tempore statuti emanati. Bal.in l. illud.in fi.C.de sacrosan.eccle.ver.vlt.quæro.Curtius in tract. moneta.nu.18.& 19.Bru.in tract.de augm.moneta.in j.parte vers.& prædicta etiam procedunt.Mart.Laud.in tract.de moneta.nu.27. ver.quid autem in lege.

3 Secundò limita,qñ post delictum consummatum, vel post officium inchoatum supereniret lex,vel statutum:Anan.in c.ij. de decimis.ver.sed si ponas.& per Bru.in tracta.de aug. mone. in secunda parte,ver.quo ad secundum.

4 Tertiò limira,qñ ex legis dispositione nulli est acquisita obligatio:sed si ex dispositione legis alteri obligatio quæratur, debet intelligi de moneta currenti tempore dispositionis legis , vel statuti.Abb.in consi.lvj.ver.præterea præsupposito.vol.ij.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor in ſententia conſideratur tempore ſententiæ, non autem tempore executionis.

1 Sexta est conclusio,q in snia quãtum ad monetæ valorem attendatur tps snię, & non tps executionis.Albe.de Rosa.in l.cùm quid,ver.i.eiũ quærit.ff.si cer.pe. Rom.ibi,nu.20.ver.ex his resultat.Abb. ĩc. olim.iij. 4.ver.item not.de censib.Rom.consi.cxxiij.ver. hoc aũt probat. Dec.Neapo.cxciij.nu.2.ver.allegabatur ad hoc.Brun.in tract. de aug.mone in decima parte.Curt.i tract.mone.nu.19.ver.vj.quæro.Summa Ang.in verbo,solutio.in ij.q. ver. idem dicit Oldrad. Marti.Laud.in tract.de moneta.nu.28.ver.an inspiciatur.

2 Amplia idẽ esse in laudo:vt per Oldra.cõsi. xiij. Albe.de Rosa. in l.vxori.§.vxori.ff.de leg.iij.ver j.eiũ quæritur.Curt.in trac.moneta.nu.19.ver.vj.quero.Brun.in tracta.de aug.mone. in x parte, Summa Ang.in verbo,solutio.in ij.q.ver.idem dicit Oldra.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Monetæ valor in gratia Principis,quo tempore conſideretur.

1 Septima cõclusio in gratia Principis de certa moneta annuatim percipienda,intelligit de moneta currente tpe solutionis,Principe ignorante valorem monetæ,aliàs intelligitur de moneta currẽti tempore gratiæ factæ.Ant.de Butr.in c.quanto.ver item hæc vera.& ibi Abb. ver.quid autem in mandato.de iurciu.Summa Ang.in verbo,solutio.in ij.quæſt.ver.& sic conclude.

Et in gratia attendi monetam currentem tempore solutionis, sentit Collecta.in c.Odoardus.ver. sed quam pecuniam. de solu. Bru.in trac.de aug.mone.in xj.parte,in prin.Summa Ang. in verbo,solutio.in ij.quæſt.ver.& sic conclude.

2 Et ꝓpterea inferri põt,q in impetratione bñficij valor monetæ expressæ considerat fm tps vacationis.Oldra.consi.clxviij.ver. ad secundã quæstionem.Io.And.in addit.ad Spe. in tit. de cõcessi. præbend.ver.ad aliam quæstionem.Bru.in tract.de aug. mone.in xj.parte,ver.esto q Io.And.& in fine ver.est tamẽ aduertendum. Summa Ang.in verbo,solutio.in ij.q.ver.& sic conclude.

3 Vltimò in hac materia est notandum,q in decimis, & tributis attenditur valor pecuniæ tempore solutionis,& sufficit secundũ illam soluere.clc.fin.de deci.ponit Brun.qui declarat,in tracta.de aug.mone.in xj.parte,ver.& quia.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Oblatio verbalis ſufficit quando creditor non vult acceptare.

1 Licet aliàs oblatio verbalis non sufficeret , tñ si creditor dicit , q non intendit acceptare , perinde operaꝫ verbalis oblatio,ac si esset realis:ita Bal. in l.i.C.ne liceat tertiò ꝓuoca.Raphael Fulgo.Pau.de Cast. & Alex.in l q Romæ.ff.de verb.obl.Soc.in consi.cxcix.lib.ij.Fulgo. in consi.cci.in fine, Alex.in l.si mora.in v.limita.ff.sol. matr. Chassa. in consi. xlj.& in consi.xxxiij.Bertr.in consi.cxxviij.volu.iij. Dec. Neapoli.xix.in nouis,quæ declarat.Gratus consi.xciij. vol. j. Ruinus in consi.xl.vol.j.& in consi.lxx.vol.j.

Et istam dicit veram & magis*cõem Ruinus in consi.cxiij.vol. j.& in consi.xlix.vol.ij.Bocrius dec.cxxiiij.Alex.in l.si seruus. ver. puto hic concludendum.ff. de vulg.& pupil. Gram. consi. ciuili cvij.Tiraq.de retract.conuen.in §.iiij.in gl.j.nu.21.

Contrarium tenuit Aret.in l.qui Romæ.ff.de ver.ob.Claudius in l.si mora.ff.sol.matr.Curt.in apostil.ad Alex.in l.qui Romæ.ff. de ver.obl,& Iaſibi, in secundo nota.

2 Tenendo primam opinionem,quæ videtur magis*cõmunis, Primò Limita procedere,quando creditor expresse dixit , quòd nolebat acceptare,secus si tacuit. Alex.in l.si seruus.ff. de vulg.& pupil.Chassa.in consi.xlj.

3 Secundò limita,si creditor habuisset iustam causam recusandi oblationem factam , & potuisset ex iusta causa non recipere: ita Claud.in d l.si mora.Gratus consi.xciij. vol.j.

4 Tertiò limita,nisi verbalis oblatio esset facta conditionaliter. Gratus consi.xciij.vol.i.

5 Tenendo aliã opinionẽ,Limita,nisi dictum esset in recusatione p creditorẽ,ego nolo recipere quomodocunque mihi offeras:qa stare recusatiõe cũ istis verbis,ẽt sola verbalis oblatio sufficeret,ẽt fm opinionem illorum,qui dicunt , q oblatio verbalis non sufficit,& etiam si creditor dicat,quòd nõ vult recipere: ita Claud.in d.l.si mora & refert Chassa.in d.consi.xlj.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Dies interpellat pro homine.

1 Irta,& vulgaris est regula, q dies interpellat pro homine.l.magnam.C.de contrahen.& commit. stipu.l. ij.C.de iure emphy.c.potuit.de loca.gl.in c.cupientes. §.si verò.in verbo,contempserint.de elect.in vi gl. in cle.quia cõtingit.§.vt autẽ.in verbo,singulis annis. de religio.domib. Iaſ.in l.si mora.ff.solu.matri.Paris.in consi.xxiiij.vol.j.

2 Primò amplia,vt efficacior sit interpellatio,quæ insurgit ex lapsu diei appositi, q interpellatio expressa,hominis facto inducta. ita Bal.in l.vinum.ver.item qñ vult probare moram hæredis.ff.si cert.pet.Iaſ.in l.si ex legati causa.in j.amplia. ff.de ver.obl.Dec. in l.quod te.ff.si cer.pet.gl.consue.Turon.

Contrarium Decius in l.quod te.ff.si cer.pet.Iaſ.in l.si mora.ff. soluto matrimonio.

3 Secundò amplia,ẽt in die variabili ad voluntatem creditoris, vt si dictũ sit,Solues in Paschate , & ab inde in antea , ad omnem meam requisitionem:vt per not.per Bar.in fine princ.& ibi Ang. & Imo.in l.cùm stipulatus sim mihi à Proculo.vbi Ang. & Imol. & ibi Alex.ver.& ex hac glo.ff.de ver.oblig.& no.Bal.in c. ij.an ille,qui interfe.fra.domi.& Bal.in d.l.magnam.

Et idem Bal.in d.l.fi.§.præterea.C.de iure dot.& in l. si ita quis, eo.tit.& in c.mandatum.in fin.de rescrip.Iaſ.in l.si ex legati causa. in ij.amplia.ff.de ver.obl.Ange.in l.si insulam.& ibi Imo.ver.subdit etiam Ang.eo.tit.Ang.in l.ita stipulatus.& ibi Imo.ver.tamen ex primo intellectu.eo.titu.Iaſ.in l.vinum.ff.si cer.pet.Alexan. in consi.clviij.vol.vj.Soc. in consi.cclxxxviij.ver.ij.infertur.libro. ij. Roma.in l.si ex legati causa.ff.de verb.oblig.Alex.in l.quories in diem.eo.tit.Fel.in c.licet Heli.de simo.Iaſ.in l.si insulam.ff.de ver. oblig.Purpur.in l.vinum.ff.si cer.pet.Aret.in l.si ex legati cã.ff. de ver.ob.Angel.in l.magnam.C. de contrahen.& commit.stipula. Mantuanus in consi.lxxvij.Ruinus consi.cxcviij.vol.j.& consilio xv.vol.iiij.gl.consuetu.Turon.

4 Amplia hanc ampliationem,etiam si sit dictũ de soluendo in Paschate.& quandocunque fuerit facta interpellatio: vt per Bal. in c.i.an ille,qui interfecit fratrem domi. Purpuratus in l. vinum. ff.si cert.pet.

5 Secus si dictum esset,in Paschate,quando fuerit facta interpellatio sine copula &,per ea,quæ ponit Ange. & ibi Imo.in l.ita stipulatus.ff.de ver.obl.Apostilla.ad Salice.in l.magnam.C. de contrahen.& committen.stipula.

6 Tertiò amplia,si dies adiecta non differat solutionem: vt nor. Alex.in l.nummis super gl.in verbo,sua die.ff.de in litem iuran.& ponit Iaſ.ĩ d.l.si ex legati causa. ver.iij.no.ampliatio.ff.de ver.obl.

7 Quartò amplia,vt etiam hora adiecta constituat debitorem in mora. Bald.in l.j.C.ne lic.tertiò prouo.sequitur Dec.in l. vinum. ff.si cert.petat.Apostil.ad Salic.in d.l.magnam. in apostil. magna, ad fi.Iaſ.in d.l.si ex legati causa.in iiij.amplia.ff. de verbo. obligat. licèt dubitet , tamen sua dubitatio est friuola : & propterea teneri potest intrepidè ampliatio. idem tenet Curtius iunior in apostil.ad Alex.in l.vinum.ff.si cert.peta.& ibi Purpura. qui etiam declarat.ff.eo titu.

8 Quintò amplia ẽt in die legali, siue sit expressa, siue tacita:vt est tex.ĩ l.ij.C.de iure emph.in c.potuit.de loca.& ibi gl.i ver. statuta.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et idem est in termino apposito, quia pariter dies ilia pro termino apposita à statuto constituit in mora.vt dicit Bal.in l.fin.§. Præterea.C.de iure dot.sequitur Alex.in cõsi.clvij.vol.vi.Chassa. in consuetu.Burgun.esi bona gl.in l.si mora.ff.sol.mat. & p Ang. in j.§.nunc de officio.ff.de eo, quod certo loco.Bar.in l.ita stipulatus.in ij quæst.princip.ff.de ver.ob.Roma.in l.si ex legati causa. & Pau.de Cast.& Alex.in j.not.& Ias in quarto not.ff.de ver.obl. Imo.in l.si mora.& ibi Alex.ff.sol.matr.Bal.in rubrica.C. de constitu.pecu.

Idem voluit gl.in d.l.si duo.§.fin.in gl.in verbo,constituti.ff.de constitu.pecu.Alex.in l.quoties in diẽ.ff.de ver.ob,& in l.vinum. ff.si cert.pet.& idem in lectu.Fel.in c.licet Heli. de simo.Imo. in c. significante.de pignori.Purpura.& Hieron.Butig. in d.l.vinum. Arc.in l.si ex legati causa.ff.de ver.obl.Alex.in consl.lxxiij. vol.v. Corneus in consi.xxvj.vol.j.& in consi.lxxvij.vol. iij. Purpura. in d.l.vinum.Alex.in consi.clxxij.vol.vj.Ias.in l.ij.C. de iure emphy. Fel.in c.ij.de magistr.Parisi.in consi.xix.vol.ij.

9 Quod procedit, etiam si sit dies adiecta miserationis gratia à lege:vt per Bar.in l.promissor.§.j.in fi.ff.de cõst.pecu.Io. Faber in §.in personam.aliàs in §.de constituta.& Ias.ibi,versi.an autẽ lapsus fuit.Institu.de actionib.de mente gl.in l.si mora.ff.sol.matr.& ibi not.Raphael. & ibi Alex.ver.noto etiam ex hac gl.Ias in l.vinum.ff.si cert.pet.Purpuratus in d.l. vinum.Ias.in dicta l.si mora. Matthesila.singula.cxxiij.

10 Amplia,vt hoc procedat ẽt si tempus adiectum ad soluendũ miserationis gratia,sit adiectum à principe: ita Purpura. in d.l.vinum.licèt Bal.non firmet se in l.si.§.præterea.C.de iure dot.

11 Sextò Amplia, ẽt si dictũ sit, ꝙ infra illã diẽ à debitore non exigatur,& sic dies videatur adiecta fauore debitoris, tamen aduentus illius diei cõstituit in mora:vt not.Bal.in d.l.si §.præterea. C.de iure dot.& in l.j.versi.quæro quid si testator.C.qñ dies legacedat.Soc.in consi.cclxxxviij.Ias.in d.l.vinum. & Purpura. Bal.in d.l.si ex legati causa.& ibi Ias.in octaua limitatione, & in septima limitatione,& in l.vinum.ff.si cert.pet.Alex.in consi.clvij. vol.vj. Aret.in d.l.si ex legati causa.

Contrarium Bald.in c.ij. an ille, qui interfi.fra. domi.refert,& sequitur Alex.in l.si vnus.§.j.ff.de pact.

12 Septimò Amplia, vt dies & pœnaa tacta à lege, impediant purgationem moræ:vt per Rui.in consi xcvij.vol.j.

13 Primò limita in casu §.licèt.l.j. ff. de periclo.& cõmo. rei vẽd. vbi propter præiudiciũ grande effunde.ide vinum venditũ ad periculum emptoris,dies conuenta ad mensurandum non constituit in mora:ita Aret.in d.l.si ex legati causa.& Ias. in prima limitatione.idem voluit in d.§.licèt.Alberi.ibi etiam Bala.post Iac.de Belluiso,quem ipse refert.idem voluit Roma.in l.si quis mihi bona.§.sed si mandauit.ff.de acq.hæred.

14 Secundò limita,qñ agitur de priuando aliquem iure suo:per tex.in §.si quis pro redemptione.& ibi Ang. notat in auth.de ecclesiastis.titu.ponit Aret.in d.l.si ex legati causa.& ibi Ias. in prima limitatione.ff.de ver.obliga.

15 Tertiò limita in die apposita gratia finiendæ obligationis.vt est tex.in l.ex empto.§.Cassius.ff.de actio.emp.aliàs est l.si p empto rem.gl.in c.j.an ille,qui interfi.fra.d.Ang. in l.si insulam. in octaua limit.& ibi Imo.ver.item aduerre.ff.de ver.obl.Ias. in l.si ex legati causa.in ij.limita.Soc.in reg.xc.in ij.fall.

16 Quartò limita quo ad inducendum peccatum, vt non sufficiat lapsus tẽporis.vt per Host.in summa,de præscript.§. quæres. Aret.d.l.si ex legati causa.

Contrariũ tenet Abb.ẽ c.fi.de prescrip.ver.ex predictis inferẽ. Spec.in tit.de instrum.edit.§.nunc verò aliqua. vers. de hoc autẽ quæritur.Ias.in l.si ex legati causa.in tertia limita.ff.de ver.obl. & ibi Purpura.Corne.in consi.ccvj.vol.ij.

17 Quintò limita in die apposita gratia multiplicandæ obligationis,ſm Bar.in l.j.§.j.ff.de penu lega. Sal.in l.magnam. C. de ẽh. & commit.stipu.Bar.in l.ita stipulatus.ver.vt est videndum. ff. de ver.obl.Alex.in l.quoties.ff.eo.tit.Soc.in d.regu.xc. in prima fall. Alex.in l.si Stichũ.§.stipulatio.ff.de ver.ob.& ibi Ias.& Ias.in d.l.si ex legati causa. in quarta fall.Salice.in l.si pacto, quo pœnam.C. de pactis.

18 Sextò limita,qñ debitor & creditor sunt diuersi fori, ga ẽt ꝙ fuerit dies apposita,tñ debitor sine interpellatione non cõstituit in mora.Bar.in l.item illa.ff.de consti.pecu. Ias.in l si ex legati cã. in v.fall.Abb.in c.licet Heli.& ibi Fel. de simo. Purpura. in d l. vinum.ff.si cer.pet.gl.consuetu.Turon.

19 Septimò limita,qñ creditor die aduenientenõ esset paratus recipere:vt notat Corneus in consi.lxxix.vol. iij. Alex.in 2si.ccx, vol.vj.Dec.in l.vinũ.& ibi Curtius in apostil.ad Ale. & in lectura. & ista conclusio fundatur in d.Bar.in l.item illa.ver. quæro ponef.de constitu.pecu.qui tenuit,ꝙ si certo loco & tpe destinata est solutio,non constituitur in mora debitor,nisi consuet ꝙ eo loco fuerit die conuenta creditor paratus recipere, vel aliquis pro eo.

Et idem voluit Bar.in l.continuus.§.cùm ita.ff.de ver.obl.& in l.cùm filiusfamilias.§.fi.in fi.ff.eo.titu.

Et illam dec.Bar.vltra Doc.supra allegatos,tenuit Alex. in cõsi. clxxij.vol.ij.Calca.in consi.lxiiij.Alex.in cõsi.xc.vol.v.Io.de Anania.qui dicit istam*communem opinionem in consi.v.

Et ibi ẽt Ludoui.in apostil.Alex.consi.xl.vol.iiij.Dec. in consi. ccccclxvj.Pau.de Cast.in l.si p emptorẽ.ff.de actio.emp.Gozad.in consi.lxvj.Dec.in l.vinũ.ff.si cer.pet.Corneus in consi. lxxix. vol. iij,Alex.in consi.ccx.vol.vj.Curtius iuntior in apostil.ad Alex.in l. vinum.& in lect.in d.l.vinum.Ruinus consi.clj.vol.j. Tiraquel.de retrac.lignag.§.nonò,in gl.iij.nu. 17.& seq.

20 Contrarium sentit Alex. in apostil.ad Bart.in d. l. item illa. & Gozad.ꝙ sentit,ꝙ debitor debeat protestari sẽ paratum consignare,in consi.lvij.& hoc sumitur ex communi opinione,quam refert Fel.in c.plerunque.de rescrip.

21 Nam licèt tunc impedimentum excusẽt, qñ quis fecit omnẽ diligentiam remouendi impedimentum,tamen qñ constat diligentiam non potuisse operari,tunc non est necessarium probare diligentiam,ità quòd dici posset ex parte debitoris,non erat profícua diligentia mea in loco destinatæ solutionis ,si ibi non erat creditor,vel alius pro eo.

22 Octauò limita,vbi aliquis certa die promisit facere aliquid, quod concernit præparatoria iudicii: ꝙ tunc nõ cõstituit in mora per aduentum diei sine interpellatione:puta , qñ infra certum diẽ promisit repræsentare aliquem in iudicio:ita Pau. de Cast. in consi.xc.incip.vt ꝙ dictus Io.vol.ij.Fel.sequitur in c.sin autem.de rescrip.Ias.in d.l.si ex legati causa,in vltima limitatio.Hippoly.in l.vnius.§.eogniturum.ff.de quæst.Dec.in consi.ij.Hippoly.in rub. de fideiuss.in xviii.quæst.

Contrarium Dec.in consi.cxlv.ver.vlti.&c.vbi etiam declarat dictum illud Pauli de Cast.

23 Nonò limita,qñ terminus esset adeò breuis,vt vix infra illum posset præstari illud,quod quis promisit:ita Bal.in l. si mihi & Titio.§.si quis seruus.ff.de lega.i.& ibi Soc.in ij.not.& ibi Ias.& Ale. in tertio not.Roma.in rubri.de arbit.Bal.in c.domino guerrã.§.j. de lege Corrad.Soc.in regu.xc.in tertia fall. Alex. in l. quoties in diem.ff.de ver.obli.Corneus in consi.xxvj. vbi declarat.vol.j.Fel. in c.licèt Heli.de simo.

24 Decimò limita in hærede, qui potuit probabiliter ignorare diem conuentam ab authore suo, & propterea lapsus diei non constituit ipsum in mora.

Et idem est in alio probabiliter ignorante,Bar.in consi.ccxxx. Ias.in l.vinum.ff.si cer.pet.Soc.in consi.cvij.volu.j.Berous quæst. lxxiij.

Contrariũ in hærede tenet Decius in d.l.vinum.& ibi Purpura.

25 Tamen isti admittunt saltem hæredem iuuari restitutione in integrum ex clausula generali,vt ibi per eos.

26 XI.Limita in eo,qui tenetur vendere infrà decẽ annos: quia lapsus decem annorum non constituit in mora pretio non soluto,vel oblato,Alex.in consi.cxvij.vol.iiij.

27 XII. Limita,si tps sit adiectum in fauorem debitoris: vt quia concessa sit beneficiato licentia nõ residendi per aliquod tẽpus.

Nã lapsus illius tpis non cõstituit beneficiatũ in mora, sed requirit alia monitio,gl.in c.qñ frequẽter.§.porrò.vt lite non cõtest. sed illa gl.non probat,ꝙ non constituitur in mora,sed ꝙ non põt priuari sine alia monitione,vt considerat Purpura. in d. l. vinum.& Deci.qui tenent,ꝙ censeatur esse in mora, etiam ꝙ sit ad iectum tempus in eius fauorem:& Aret. in l. si ex legati causa. & dictum est suprà in sexta amplia.ff.de ver.oblig.

28 Et licèt in casu illius gl. non possit deueniri ad sñam priuatiuam sine alia citatione,tñ culpa & negligẽtia est probata per solum lapsum temporis sine alia citatione:ita tenuit Ant.de But.in d.§.porrò.& ibi Imo.Aret.in d.l.si ex legati causa.

29 XIII.Limita,quia etiam post tps lapsum non statim in mora constituitur,sed cum aliquo tpis spatio,vt est gl.iverbo, restitui. in l. Aemilius.ff.de minorib.& istud procedit siue tẽpus sit à lege, siue ab homine appositum,Bal.in c.j.de noua for.fideli.Roma.in consi.xxvij.in fi.Purpura.in d.l.vinum.

30 XIII. Limita,dumodò dies sit certa, secus si incerta:ita ꝓbat tex.in l.magnã.ibi,certo tpe,à 3rio sensu.& ibi no.Cy. & Bald.in primis verbis:& ibi Albe.de Rosa.in fi.verb.C.de 3hen.& cõmit. stipu.Bar.in l.ita stipulatus.ff.de ver.obl.Soc in consi.cxix. volu.j. Bal.in l.& si post tres.ver.iuxta hoc quæro.ff.si qs cau.& in l.si pacto quo pœnã.C.de pact.Sal.Ale.in l.quoties in diẽ.ff.de ver. ob. Ias.in l.vinũ.ff.si cer.pet.Ias.in l.si insulam.ff.de ver.ob.& in l.si stipulatus esset abs te.in iiij.not.eo.ti.Alex.in l.si insulã.in ij. fall. ff. de ver.obl.Corne.in consi.ccvj.vol ij.Dec.in consi.ij.Barba.in 2si. lj.vol.j.Purpur.in l.vinum.ff.si cer.pe.Soc.in consi.cclxxxviij.ver. circa quartam.Chassa.in consuetu.Burg.Paris.in consl.v.vol.iiij.

31 Et

ſi Et maximè si præcedere debebat factum creditoris, Paris.in consi.xxxiiij.vol.j.

32 Et ex ista conclusione infertur,ꝙ si aliquis promiserit facere aliquem consentire qñ erit legitimæ ætatis,non constituit in mora sine interpellatione.ita Bal.in d.l.magnam.in primis verbis. C. de ẽh.& commit.stipul.& in l.& si post tres.ff. si quis caut. & in l. si pacto,quo pœnam.C.de pact.& ibi Sal.Alex. in l. si insulam. in ij.fall.ff.de ver.obl.& ibi Ias.& idem Ias.in l.si stipulatus essem abs te.ff.de ver.obl.in iiij.not.Soc.in consi.cix.lib.j.Dec. consi.ij.Purpur.in l.vinum.ff.si cert.pet.

Contrarium Cyn.in d. l. magnam. in fi. & ibi Albe. de Rosate in finalibus verbis.Barba. in consi.lxxiiij.vol.iii.

Tenendo primam opinionem quę vr esse magis*communis,

33 Limita,nisi dictũ sit,ꝙ faciat ꝓsentire post mensem , postquã erit perfectæ ætatis,ita declarat Soc.in consi.cclxxxviii.ver. circa quartam.lib.ij.de qua limitatione dubitat Purpu.in d.l.vinum.

43 Decimoquinto limita in die adiecta causa demõstrationis,qñ nõ interpellat.ita tenet Ang.in l.si in sulã.in fall. regulæ primæ. ff. de ver.obl.& sequitur Pau.de Cast.in l.liber homo.§. decem hodie. ff.de ver.obl.Imo,in d.l.si insulam.& ibi Alex.in iiij.limit.

Contrarium Angel.in d. §. decem hodie.& in d. l.si insulam.in fall.secundæ regulæ.

35 Decimosextò limita,nã qñ dies est cõuenta pacto nudo , nõ stituit in mora,vt no.Bal.in l.j.xiij.q.C.de his,quę pœnæ nom.ꝓ Alex.in l.si insulam.in ix.limit.ff.de ver.ob.facit tex.& ibi omnes notant,in l.nuda.C.de contrah.& commit.stip. vbi ex nuda conuentione ante lit.contestatam quis non incurrit in moram.

36 Decimoseptimò limita quando dies adiecta tacitè inerat. Lofred.in consilio xlj.

37 Decimooctauò limita,quia quando quis tenetur officio iudicis,dies non interpellat.Rui.consi.clxxxiiij.vol.ij.

38 Decimononò limita quando dies est adiecta conditioni implendæ ex facto venditoris,& debitoris.Ruin.consi.clv.vol.v.

39 Vigesimò limita,in actu expediendo per iudicem circa præparatoria iudicij,nam tunc dies non interpellat pro homine. gl. consuet.Turon.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Creditor qui est solutus lucrari,stante mora debitoris,potest petere interesse lucri cessantis.

1 Communis*est doctorũ conclusio , ꝙ vbi ꝓcedit mora debitoris,creditor,ꝙ est solitus lucrum facere, põt petere interesse lucri cessantis.Bart.in l. vnica.nu.15. ver.si verò ꝓsueuit.C.de sententia.quæ pro eo,quod interest.& in l. nũmis.ver. quæro vtrũ in hoc interesse. ff. de in litẽ iur.& in l.iij.§.fi. ver.alij dicunt.ff de eo,quod certo loco. Anc.in clem. j.§.sane.ver.ij.quæro.de vsur.Cy.in auth.ad hæc.ver.iij.ꝗritur.C.de vsur.Imo.in l.insulã.§.vsuras,vers.sed iuxta ꝓdicta.ff.solmat.Cald.in repet.c. nauigãti.ver.iij.quæro.de vsur.Alex.in cõsi. cxli.ver.fortius vr.vol.v. & cõsi.lij.ver.& sic vr forma.vol.vj.Soc. consi.clvj.ver.quoddã est lucrum.Dec.cõsi.cxvj.ver.ẽtea & secundo.Abb.in c.conquestus.ver.not.gl.singulariter,de vsur.Per. de Anc.in consi.cxlviij.ver.tñ qui possit petere.Abb.cõsil. xxxix. ver.nec ẽt post annum.vol.j.& in c.per vestras.versi.item nota,de donat.inter vir.& vxor.Card.in cle.j.§.sanè.ver.in viij.quæst. de vsur.Abb.consi.lxiij.ver.voluit insuper.vol.j.Cuma.in 2si. cxxxix. ver.cúmque iurans.Are.cõsil.xv.expeditũ est.vbi dicit*cõem. Anc.in regula,peccati venia.ver.ad quartum dum dr. ver.item si ratione moræ.de reg.iur.in vj.& in c.cõquestus.ver.& si dicas,de vsur.Alex.consi.cxcj.ver.præterea intentio.vol.ij.Dec.cõs.xxxix. ver.nec obstat si dicaf.& 2si.cccxxij.ver. & licèt interesse. Purpurat.in l.cùm qd.nu. 167.ff.si cer.pet.Maria.in c.dilecti. ver.vlt.no. de for.compe.Ruin.2s.ciiij.ver.si verò interesse.vol.iiij.Igneus in l.2ctus.nu.16.ff.de reg.iur.Cagnol.in l.vnica,nu.40 .& seq. C. de sent.quæ ꝓ eo,quod inter Purpur.in l.rogasti.§.si tibi.nu.40.ver. & ideo.ff.si cer.pet.Ias in l.iij.§.nũc de officio.ver.in eadẽ gl.ff.de eo,qd cert.loc.Fel.in c.cùm venerabilis.ver.dũ dicit Abb.de exce. Sal.in auth.ad hec.ver.sed hoc nihil est dicere.C.de vsur.Alex.2s. cxxj.ver.ꝓ hoc facit.vol.ij.Io.Ant.Alex.consi.xx.versi.& si dicaf. & in consi.lxxxviij.ver.quare dubitauit. Soc.consi.xxv.ver.vñ sicut.vol.iiij Cagno.in l.vnica.ver.prima.qa C.de sum. Trin.nu. 40. Pau.de Cast.in l.cunctos populos.versi.ego dico.C.de sum.Trin. Marian.Iun.cõsi.clxv.ver.circa quartã.vol.ij.Ruin.cõsi.xciij.ver. & post dictã moram.vol.v.Alex.consi.xxxi.nu.9.versi.ij.non obstat.vol.vj.Alex.cõsi.lxxvij.ver.& venit interesse.vol.vj.Hisp. in c. per vestras.ver.idẽ dicas,de donat.inter virũ & vxorem,& ver.ex his,primò.Chassa.in consuetud.Burgund.ver.vj. limita.Ias.in d.l, cunctos populos.ver.circa primum membrũ.Roman.in l.diuortio.ver.sed ante.sol.mat.& ibi ver.sed mulier.& Claud.ver.sed in illis casibus.vbi dicit* communem opi.

Contrarium Dec.in c.cùm venerabilis.nu. 14.ver.& quantum ad vsuras.de except.& in l.cum quid,ver.limita hoc.ff. si cer. pet. & Cur.Iunior. 1d.l.vnica.nu.30.ver.postremò aduerte.C.de sent. quæ pro eo,quod inter.licèt dicat non esse tutum recedere a bona opin.quæ est communis.Soc.in l.de diuisione.ver.aliquando, & sextò quærimus.ff.solu.matr.

2 Primò amplia hoc ꝓcedere ẽt de iure canonico,vt dicit Host. in c.salubriter.ver.in eo cñ.de vsur.Cald.in repet. capit. nauigãti.ver.iij.quæro.de vsur.Dec.cõsi.cxvj.ver.præterea,& ij.Inn in c. sanè.ver.alij tñ dicunt.de sñia excom.Abb.in cap.cùm venerabilis.ver.aduerte an vsuræ.de except.& in c.dilecti.ver.not. ꝙ ratio. de foro comp.& clarius in cap.conquestus.versi. nota gl.de vsur. Bal.in Margarita,in verbo,vsura.in versi.fi.Card.in clem.j.§.sanè, in viii.quæst.de vsur.Aret.consi.ix.circa versiculum,expeditũ est, vbi dicit*cõem.Anan.in d.c.conquestus.ver.subdit etiã, de vsur. Maria.in cap.dilecti.ver.vltimò not.de for.comp.Ias.in l.iij.§.nũc de officio.in iii.not.ff.de eo,ꝙ cert.loc.Fel. in c.cùm venerabilis. ver.dum dicit Abb.de excep.Dec.in consilio cxj.versic.jij.iura allegata.versi.dum dicit Abb.de except.Dec.in consi.ij.ver. sed his non obstantibus.vol.j.Aret.consi.clvij.versicu. ex hoc sequitur. Chassan.in consuet.Burgund.ver.vj.limita.

3 Secundò amplia,ẽt si lucrum non sit omnino certum , sed tñ verisimile,vt dicit Bar.in d.l.vnica.nu.25.versi.si verò consueuit. C.de sent.quæ ꝓ eo,quod inter.vbi ītelligit,lucrũ esse quasi certum ex eo solo,ꝙ creditor cum alia sua pecunia consueuit lucrũ facere. Anc.in cle.j.§.sanè.in ij.q.de vsur.Cyn.in auth.ad hæc.ver. iij.quæritur.C.eo.Imo.in l.insulam.§.vsuras.ver. sed iuxta prædicta.ff.sol.mat.Pau.de Cast.sentit in l.diuortio.ver. sed posset petere.ff.sol.mat.Alex.consi.cxlj.ver.fortius vf.vol.v.& ver.sed si petuntur.& clarius Ang.in l.continuus.§.cum ita.versi.& hunc tex. allega.ff.de ver.obl.& Imo.ver.item nota illũ tex.& ibi met. versi. nota vij.Abb.in c.cõquestus.ver.not.gl.singulariter.de vsur. Cuma.consi.cxxxix.ver.cúmque iurans.Abb.in cap. natiganti. ver. not.j.de vsu.& clarius,& diffusius per Cagno.in l.vnica.versi.prima quia.nu.40.C.de sum.Trinit.Pau.de Cast. in l. cunctos populos.ver.ego dico.eo.tit.Hispan.in cap.per vestras,versi.fed si simpliciter.de dona.inter virum, & vxor.Imo.in l.Paulus. versi. item ad ẽ.in quantum.ff.de solution.

Contrarium, ꝙ imò requiratur ꝙ lucrum sit quasi certũ iuxta notabilem declarationem, quam ponit Pau.de Cast.in l.iij.§.nũc de offic.ff.de eo,quod certo loc.ver.in gl.seq. & sequitur Afflict. in dec.Neapo.xx.per totum.Dec.cõsi.cccxxij.ver. & in lucro cessãte.Purpur.in l.rogasti.§ si tibi.nu.4.& seq.ver.& ideò.ff. si cer.pet. Ias.in l.iij.§.nunc de officio.ver.breuiter conclude.ff.de eo,quod cert.loco.Dec.in l.quatenus.ad fi.ver. & in probatione interesse. ff.de reg.iur.Paris.in c.cũ venerabilis.nu.32.versi.& circa illud,de except.Curt.Iun.in l.ij.§.mutui datio.ver.vlti.in terminis.ff.si cer. pet.gl.consuet.Turon.verf.sed,an sint aliqui. Chassan. in cõsuet. ver.vj.limita.Ias.in l.cunctos populos.versi. circa primum membrum.C.de summ.Trinit.

Et propterea Bal.in l.fin.in iij.oppos.C.de iuris.dicit , ꝙ interesse lucri debet esse certum: incertum verò peti non posse.

4 Primò limita,dummodò non fiat afi moram ex conuentione. vt dicit Io.Cald.i repet.cap.nauiganti.ver.iij.quæro.de vsur.Dec. in consi.cxvj.versi.ij.non obstat ꝙ Nicolaus.Dec.in consil.xxxix. ver.ij.videtur.Fel.in c.cũ venerabilis.ver.intellige primò , de except.& ver.intellige quartò.Soc.in consi.clxxix.ver.iij.concl.ij. Cur.iun.in l.ij.§.mutui datio.versi.vlt.in terminis.ff.si cert.pet.Io. Ant.Alex.in 2si.xx.ver.& si dicaf.Cagnol.in l.curabit.nu. 53.vers. hinc est.C.de act.empt.Ruin.consi.lv.ver.& ibi ẽt.vol.ij. Aret. 2si. clij.ver.ad fm dubium.& consi.clvii.ver.ex hoc sequitur.Hispan. in cap.per vestras.ver.sed si simpliciter.de donat.iter vir. & vxor. ver.prædicta tamen sunt.Grat.consi.lxxxvij. versi.vlti.non obstat. vol.j.Aimo consi.lxxxvij.ver. circa secundum. Dec. consil. cccexlj.ver.venio ad secundum dubium.

Contrarium Abb.in c.nauiganti.ver.nota j.de vsur.Ruin.cõsi. ciiij.ver.vlti.prædicta comprobantur.vol.iiij.Hispan.in c. per vestras.ver.ij.infertur.de donat.inter vir.& vxor.

5 Secundò limita.vt peti possit lucrũ , quod qs principaliter fecisset, nõ aũt quod secundariò,vt declarat Dec.in d.c.cùm venerabilis.nu. 14.ver.sed retenta communi opi.de except.Ias.in l.iij.§. nunc de offi.ver.breuiter conclude.ff.de eo,quod cert.loc.

6 Tertiò limita, quia tñ primo anno debetur lucrum cessans, non pro aliis annis succedẽtibus,ita Cur.iun.in d.l.vnica.ver.alia etiam quotidiana.C.de sent.quæ pro eo,quod interest.

Contrarium Cagnol.ibi nu.45.ver.secunda dubitatio.

CON

Universidad de Deusto
Biblioteca

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Debitor à quo expulso prime pali creditore, fuit exactum per communitatem, vel principem, an dicatur liberatus.

SI quæratur an debitor, à quo exactum fuit expulso principali creditore, vel per cõitatem, vel eius officiale, vel tyrannum ciuitatis, dicat' liberat' ab ipso creditore principali, recurrendũ est ad Theoricam Dyni, Bar. & aliorũ in l. creditor. ff. de solu. & licèt Dyn' ibi tenuerit ĩdistinctè liberari, & hoc ẽt sequat' ibi Alber. de Rosat. & Bal. in cõsi. cxxviij. vol. ij. post Guid. de Suz. & Alber. Papiensem. Pet. de Anc. in c. ad Apostolicæ. in xv. no. de re iud. in vj. & in consi. ccxcix. visa supradicta facti narratione.

Contrarium tamen in debitore generis, tenet Alex. in consil. ciij. vol. ij. Tamẽ magis distinctè procedendo, considerandi sunt plures casus prout infrà dicetur.

2 Et nota quia istud de Tyranno intelligendum est de eo, qui p̃ metum inferre, & non de alio: quia procul dubio tunc solutio facta alteri non liberat debitorem. Bar. in tracta. de Tyran. in vij. q. Lucas depen. in l. j. C. vt nullus ex vicar. pro alien. libro xj. Ruin. consi. cl. vol. j. Afflict. dec. cl. nu. 14.

3 Primus casus est qñ cõitas vel ciuitas habet obligata bona creditoris, qui habet obligatũ debitorẽ, & tunc ei soluendo, proculdubiò liberatur, vt no. Bar. in d. l. creditor. cum qua sniã transeunt simpliciter Doct. & illam ponit Spe. in tit. de obl. & solu. §. illud. in princ. illam opin. ẽt refert. & cum ea transit Barbat. in cõsi. xxvj. vol. iij. Dec. in consi. xxv. & illã videtur tenere Imo. d. in l. creditor. illam etiam opinionem refert & cum ea transit Dec. Neap. cl. in antiquis. Imo. in c. ex literis. de pigno.

4 Et istud procedit, siue facta sit exactio pp culpam creditoris siue debitoris, quia Bar. cum quo transeunt alij in d. l. creditor, premittit hunc & sequen. casum, & postea distinguit, an exactio facta sit ob iniuriã creditoris vel iniuriam debitoris: ergo in isto, & seq. non fit distinctio an ob culpam creditoris, vel debitoris.

5 Secundus casus quando bona creditoris sunt confiscata, & proculdubio tunc liberatur debitor soluẽdo. Bar. in d. l. creditor, ex mente Dyni, idem tenet ibi Ang. & Imo. & cum illa dec. transit Barbat. in consi. xxvj. vol. iij. Dec. in consi. xxv. Dec. Neap. cl. in antiq. idem tenet Bal. in l. non prius. C. quando fisc. vel priuat. & in l. falsus. C. de furt. Nellus in tract. bannitorum, in j. parte tertij temporis. quæst. pen. Imo. in c. ex literis. de pigno. Bal. in consilio cxxviij. volu. ij. Pau. de Cast. in consi. cclxxxvj. in tertio dubio, secundum antiquam impressionem. Ruin. consi. cxlvij. volu. j. & in consi. clxvij. volu iiij.

6 Primò amplia, etiam vt non sit necessarium probare confiscationem fuisse iustam, vt not. Deci. in d. consi. xxv. licèt si proba-
7 retur fuisse iniustã, tunc perinde esset, ac si non esset facta confiscatio, & necessarium esset recurrere ad aliam distinctionem, vt infrà. & ponit Bar. in d. l. creditor. & sequitur Dec. in loco præallegato. & Dec. Neapo. cl. in antiq.

8 Secundò amplia, etiam quòd debitor fuisset in mora, vt in d. l. creditor. patet ex mente Imolæ, vbi postquàm in superioribus casibus fecerat distinctionem, an creditor, vel debitor essent in mora, subdit casum quando bona sunt publicata, & indistinctè concludit, liberari creditorem.

9 Quod quidem confirmatur, nã cùm bona sint publicata, fiscus succedit, & omnis actio & obligatio in illum transfunditur, meritò non potest creditor agere, vel experiri.

10 Item confirmatur, nam mora bene potest operari quòd periculum & casus, spectet ad debitorem, & sic potest grauare morosum, sed non potest facere meliorem conditionem creditoris contra fiscum, vt possit creditor agere pro iuribus, & actionibus in fiscum translatis.

11 Tertiò amplia, etiam q̃ non constet cuius iniuria sit exactum à debitore, vt not. ibi Ang. in l. creditor. imò quod est plus, etiam si sit exactum per iniuriam debitoris, ex quo non potest agere, cùm omnes actiones transierint in fiscum. l. si deportati. ff. de fideiuss. l. tutelas. ff. de capit. dimin. l. ij. C. ad l. Iuliam de vi publica. & ponunt Bar. Ang. & Imo. in l. creditori. ff. de solutio.

12 Quartò amplia, vt isto casu liberatio cõtingat ipso iure, licèt in aliis ope exceptionis. Bal. in l. nouissimè. ff. quod falsf. tut. auth.

13 Quintò amplia, etiam si creditor non esset subditus, si tamen esset subditus debitor. Ruin. consi. clxvij. vol. iiij.

14 Tertius casus, qñ bona non sunt publicata, & tunc aut constat quòd à debitore fuit exactum culpa creditoris in eius iniuriam, & debitor liberatur. vt not. Bar. in d. l. creditor. & ibi Ang. & Imo. & Pau. de Cast. Ruin. consi. cxvj. vol. v.

15 Declara, quia quòd fuerit ab eo exactum culpa creditoris, debet probare ille, qui hoc asserit. Rui. consi. xxij. vol. v.

Contrarium Ruin. consi. cxvj. vol. v.

16 Primò amplia hoc, nam si sit debita species, minus hẽt difficultatis, vt dicit Bar. in tract. de Tyran. in vij. q. sed hoc hẽt locum ẽt si sit debita quantitas, vel genus. vt colligit ex dictis Bar. in sua dist. in d. l. creditor. & ibi Ang. Imo. & Bar. in d. tract. de tyrã. in vij. q. & istud tenuerunt Barb. in d. consi. xxvj. vol. iij. Dec. in cõsi xxv. Dec. Neapo. cl. in antiquis. Calcan. in consi. cxij. idem tenet Pe. de Anch. in c. fundamenta. in fin. de elect. in vj. idem tenet Cuma. in cõsi. clxxxv. Imo. in c. ex literis. in fin. de pign. Pe. de Anc. in cõsi. lxiiij. Alex. sentit hoc in consi. ciij. vol. ij. Iaso. in consi. xxvj. volu. iij. idem tenet Ioan. Calde. in c. significauit, de censibus. Pau. de Cast. in consil. cclxxxvj. in tertio dubio, secundùm antiquam impressionem. Ruin. consi. cx. volu. v.

Contrarium tamen Bald. tenuit & Salicetus in l. si te bonis. C. de iure deliberandi. cuius opin. refert Barba in d. consi. xxvj. volu. tertio.

Sed tamen illam impugnat ibi Pau. de Cast. & refert, & sequitur Dec. Neapo. cl. in antiquis.

17 Secundò amplia istã cõclusionẽ, non modo si soluisset coactus, sed ẽt si coactus, p̃mississet, & postea nõ apparente alia vi, sed durante eadẽ potestate soluisset: ita Cy. & Albe. de Ros. & Bal. in l. ij. C. de his, quæ vi metúsve causa. & Bal. in l. nouissimè. ff. quod falsf. tu. Pet. de Anc. in c. j. quod metus causa. Dec. in consi. xxv.

18 Tertiò amplia, etiã si iniustè fuisset creditor grauatus. Ruin. consi. lxxxv. vol. j.

19 Quartò amplia, etiam si creditor non sit subditus, si tamen debitor subditus sit ita, quòd potuerit ei vis inferri. Ruinus consi. cxvj. vol. v.

20 Primò limita istũ tertiũ casum, si modò debitor fecisset resistentiam quantùm in eo erat in non soluendo, vt no. Bal. in l. falsus. C. de fur. Calcan. in consi. cxij. Barb. in consi. xxvj vol. iij. Pau. de Castro in l. ij. §. consensisse. ff. de iudic. refert & sequitur Decis. Neap. cl. in antiquis. Rui. in consi. cxlvij. vol. j.

21 Dec. tamen in d. consi. xxv. tenet, q̃ subditus excusatur, etiam non probata alia resistentia, si præcedebat ordinatio communitatis, vel præceptum: & sentit Calc. in consilio cxij. fuit de mente Bar. in d. tract. de Tyran. in vii. q. in fi.

Contrarium tñ sentit in hoc Barb. in d. consi. xxvj. qñ potuisset aliquid deducere, & allegare ad suam excusationem, vel creditoris. idem Pau. de Cast. in d. consi. cclxxxvj. in tertio dubio.

22 Concorda has duas opi. nam aut fit proclama generale sub magna pœna: & tũc istud sufficit, vt creditor liberetur. Aut iudex specialiter alicui præcipit vt soluat, & tunc tenetur deducere, & allegare defensiones, istam distinctionem deducit Curt. Iun. in l. secunda. nu. 4. ff. de iudic.

23 Secundò limita, quãdo debitor iniustè exactus, de facili posset recuperare. ita concludit Bar. in d. tracta. de Tyrann. in septima quæstio.

24 Tertiò limita, nisi debitor esset de expellentibus creditorem à ciuitate, quia etiam postea exactus non liberatur à creditore: ita Bal. in d. l. falsus. C. de furt. ita Calcan. in d. consi. cxij.

25 Quartò limita, qñ de solutione constat verè, non si per solã confessionem exigẽtis, vt no. Pau. de Ca. in cõs. cclxxxvi. in tertio dubio, secundùm antiquam impressionem. per Dec. Neapo. cl.

26 Quintò limita, qñ metus, qui dedit cãm exactioni, fuisset affectatus, vel procuratus: ita declarat Iaf. in consi. xxvi. vol. iij.

27 Sextò limita, quando debitor non fuisset exactus, sed gratis liberatus: ita tenet Pau. de Cast. in d. consil. cclxxxvj. in iij. dubio, secundum antiquam impressionem.

28 Septimò limita, vt liberatio contingat, non ipso iure, sed ope exceptionis. Bal. in l. nouissimè. ff. quod falsf. tut. Pau. de Cast. in dicto consilio cclxxxvj. in tertio dubio. secundum antiquam impressionem.

29 Octauò limita, nisi debitor fuisset in mora soluẽdi, quia si postea exigatur etiam per iniuriam creditoris, tamen non liberatur debitor. ita Ang. sub dubio fortè, in d. l. creditor. & Imo. ibi apertè hoc tenet. Barb. in consi. xxvj. vol. iij. Vital. in tracta. clausu. in j. clausula, metus carceris.

Contrariũ tenet Dec. Neapo. cl. vbi ponderat ad hoc doctrinã Bar. in d. l. creditor. iuncta doctrina & declaratione Pau. de Cast.

30 Rñdet ad motiuum, q̃ casus superueniens post morã, debet obesse moroso, concludit, q̃ aut culpa præcedit creditoris, & tũc exactio facta post moram debitoris in iniuriam creditoris liberet debitorem. Aut sine culpa creditoris, & non liberet debitorem, & ista est satis æqua, & iuridica opinio.

31 Tenendo tamẽ primam opi. Primò sublimita, nisi esset consuetum etiam post moram retinere pecuniam penes se. vt not. Dec. Neap. cl. in iiij. conclusione.

32 Secundò sublimita, nisi debitor qui erat in mora, esset infra tempus purgandi moram, vt not. Dec. Neapol. cl. in iij. conclusi. ver. superuenit aliud dubium. vsque in fi. in antiquis.

33 Quartus casus, qñ debitor est exactus in iniuriã ipsiusmet debitoris, & tunc proculdubio non liberatur debitor, ita Bar. in d. l. creditor. & ibi Ang. & Imo. Dec. in consi. xxv. Barba. in cõsi. xxvj. vol. iij. Alex. in consi. ciij. vol. ij.

34 Primò limita, nisi sit species debita, quia tunc etiã si debitor esset exactus ob iniuriam creditoris, tamen liberaretur, secundũ Ang. in d. l. creditor. Gomes. in §. omnium. Inst. de actio.

Contrarium tenet ibi Imo. qui in hoc reprobat opi. Ange.

35 Secundò limita, nisi creditor per prius esset in mora recipiẽdi, q̃a tunc ẽt q̃ postea debitor exigatur propter propriam culpã, tamen liberatur à creditore, ita ibi in d. l. creditor. Angelus licèt non clarè, sed apertè hoc voluit ibi Imola.

36 Tertiò limita, nisi debitor cedat actionem, quia tunc esset liberatus secundum Ruin. consi. cl. vol. j.

Contrarium idem Ruinus consi. clxxj. vol. iiij.

37 Quintus casus, qñ simpliciter debitor est exactus. & non cõstat quòd vel per iniuriam vel creditoris vel debitoris. & tũc si est debita species, perit proculdubio periculo creditoris. Bart. in d. l. creditor. Dec. in d. consi. xxv. & Barb. in consi. xxvj. vol. iij.

38 Limita in casibus, in quibus in præcedenti casu dictũ est, periculũ spectare ad creditorem, dato q̃ constaret exactionem factam ad iniuriam debitoris, quia multo magis quando non constat an per iniuriam vnius, vel alterius.

39 Sextus casus, nam qñ non constat an per iniuriam vnius, vel alterius facta sit exactio, & tunc si est debitum in quantitate, vel genere, perit periculo creditoris, ita Bar. in d. l. creditor. & ibi Ang. & Imo. Dec. in consi. xxv. Barbat. in consi. xxvj. vol. iii. Alexand. in consi. ciij. vol. ij. qui dicit, in dubio iniuriam exactionis censeri factam ob culpam debitoris.

40 Primò limita, nisi bona creditoris essent obligata exigenti vt dictum est suprà in primo casu, & ponit Imo. in istis terminis, in d. l. creditor.

41 Secundò limita, nisi bona essent publicata: vt dictum est in secundo casu: & ponit in istis terminis Imo. in d. l. creditor. & ibi ante eum Ange.

42 Tertiò limita, qñ essent facta bannimẽta, vel statuta, vel præceptũ ab eo, qui põt vim inferre, q̃ omnes debitores exititiorũ debeant significare debitum, & soluere, quia per talia df constare exactionem fieri in iniuriam creditoris. & propterea df debitor liberatus soluendo. Bar. ĩ d. l. creditor. in iij. q. & ibi Imo. & in trac. de tyran. in vij. q. in fi. Dec. in consi. xxv. Nell. in tractat. bannitorũ. in pe. q. primæ partis, tertij temporis. Dec. Neapo. cl. in antiquis, Calc. in consi. cxij. Per. de Anc. in consi. lxiiij. Alex. in consi. lvij. in fine, vol. j. aliàs ccxx. in fi. vol. ij. & in apostill. ad Bar. ĩ d. l. creditor. Iaf. in §. quadrupli. Instit. de actio. Rui. consi. xxiij. volu. ij. & consil. lxxxv. vol. j. & cõsi. cl. vol. j. & consi. lxvj. volu. iiij. & consi. clxvij. vol. iiij. & consi. xxij. vol. j. & v. & consi. cxvj. vol. v.

43 Dicit tamen Pau. de Cas. in consi. cclxxxvj. in iij. dubio. secundum antiquam impressionem, quòd etiam stante tali præcepto, quis non excusatur, si potest aliquid adducere, & non facit. idem Barb. in consi. xxvj. vol. iij.

Quod intellige, & declara vt suprà in tertio casu in prima limitatione.

44 Amplia, idem esse si sit iussus à iudice, quia excusatus df debitor soluẽdo. Bal. in l. nouissimè. ff. q̃ falsf. tut. auct. Ang. in l. liber homo. in fi. ff. de hæred. inst. Cuma. in consi. clxxxv. Alex. in apostill. ad Barto. in d. l. creditor. Iaso. in §. quadrupli. Instit. de act. Rui. consi. cxlvij. vol. j. Cagnol. in l. qui iussu. nu. iij. ff. de reg. iur.

45 Probatur etiam iustus metus, si debitor fuisset carceratus, vt per Bar. in l. falsus. C. de furt. & in l. nouissimè. ff. quod falsf. tut. Cy. Bal. & Alb. in l. ij. C. de his, quæ vi metúsue causa.

46 Vel si fuisset facta comminatio à potentibus. Bertr. in consi. j. vol. j. in antiquis.

47 Quartò limita regulam principalem non procedere in eolo no, qui non facta denunciatione domino de violentia sibi illata, non liberatur. Ruin. consi. cxlvij. nu. 16. vol. j.

48 Quintò limita, quando exigitur iniustè à priuato, quia non liberatur debitor. Ruin. consi. xxij. nu. 5. vol. v. post Bar. in d. l. creditor. Afflict. dec. cl. nu. 14.

De Nouationibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Nouatio hodie quando inducatur.

1 VVLGARITER dici solet, q̃ nouatio hodie non inducitur, nisi expressè agatur, text. in l. fi. C. de nouat. in §. præterea. Institu. quibus mod. tollit. oblig.

2 Et hoc procedit etiã si superueniat pignorum assignatio vel fideiussorum. Bal. in consi. cclxvj. vol. j. & in consi. cccxviij. vol. j.

3 Idẽ est etiam si detur vlterior dilatio. Imo. ver. item aduerte. & Raph. & Pau. de Cast. in l. pe. ff. de præt. stipu. Alex. in consi. lxxiij. volu. vj.

4 Et hoc habet locum etiamsi post fideiussores primò datos dẽtur secũdò alij, quia per secundos non tolluntur primò dati. Afflict. super const. in tit. de his, qui fideiuss. dare poss. nu. 10.

5 Primò Amplia, etiãsi debitor mandauerit alteri, vt p̃ se soluat, & creditor acceptauerit, nã nõ propterea est liberatus. ita Bar. in l. singularia. & ibi Ang. Pau. de Ca. ver. tertius casus. Purpu. ver. secũda conclusio, & negatiua. ff. si cert. pet. Alex. in consi. xcvj. vol. iij.

6 Declarat vt per Paris. in consi. cvij. volu. iij. vbi limitat, si fuisset dictum, committo tali, quòd loco mei, vel vice mea tibi soluat, nam in hoc casu dicitur facta delegatio.

7 Et rõ est, q̃a añ acceptationẽ factam per creditorem, tale mandatum, qñ non est secuta, p̃missio, põt reuocari, vt p̃ Pau. de Cast. in d. l. singularia. versi. tertius casus. & in l. si cum Cornelius. ff. de solut. & in l. si cũ fundũ. in fi. ff. de pact. & ibi Iaf. Dec. in l. singularia. ver. ij. p̃dicta cõclusio. Alex. ĩ l. q vsumfructũ. ff. de ver. ob. Soc. in cõs. cclxvij. ver. postremò aduertẽdũ puto. lib. ij. & in l. q vsumfructum. ver. x. & vlt. conclusio. ff. de ver. oblig.

8 Hoc aũt, quod supra dictum est, non liberari mandantẽ quãtumcunque cõmiserit alteri q̃ soluat suum debitum, & creditor acceptauerit, antequã ille mandatarius promittat principali creditori. fallit nisi mãdatarius scripserit se debitorẽ ĩ libris suis, illi', cui debebat soluere iuxta mandatum sibi factũ, nã ex hoc vĩ promisisse, & esse obligatus, & tenetur, & df liberat' p̃timus debitor mandãs, ita declarat Pur. in d. l. singularia. ver. secunda conclusio. ibi, limitari tñ. & allegat Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de depos. super rubrica cũ aliis, qui sequuntur dictum Io. And. de quibus mox dicetur. Sed Dyn. & Io. And. qui eum refert, non loquuntur ad effectum, vt mandans libereẽ à principali creditore, sed vt mãdatarius liberetur à mandante, tamen quo ad istũ effectũ vt mandans liberetur, tenuit Ang. in l. j. C. etiam ob chirograph. pecun.

9 Quòd autem ad effectũ, an ille, cui quis est iussus soluere, possit agere sine alia cessione, Paris. in consi. cvij. nu. 5. & nu. 40. vol. iij. tenet eum agere non posse absque cessione.

10 Similiter non liberat mandatarius à mãdante, nisi facta promissione per illum, cui mandatum extitit, sed ante factam promissionem ita remanet obligatus, prout erat prius, ita tenet Bal. in l. fi. C. de noua. ver. quid autem si campsor.

11 Limitur hoc nisi mandatarius scriberet se debitorẽ in libris suis illius, cui fieri debebat solutio, q̃a tunc liberatur à mandante, ita voluit Dyn. in consi. xvij. quem refert, & sequitur Io. Andr. in additio. Spec. super rubrica in tit. de depos. Bal. in d. l. fi. C. de noua. in loco proximè allegato. Ang. in d. l. singularia. & ibi Purpu. ver. & hoc. Soc. in consi. lxiiij. vol. iij.

12 Sed contrarium in hoc tenet Soc. in cons. clxvij. lib. ij. vbi tenet quòd non sufficit scriptura in libro, sed requiritur promissio per stipulationem. & clarius idem Soc. in d. l. singularia.

Tenendo aũt primam opin. dicas q̃ qñ scripsit se debitorem mandatarius in libris suis, nõ põt amplius mandatum reuocare: & ideò rectè procedit prima opinio Dyn. in d. consi. xvij. Io. And. in addi. Spec. ĩ tit. de depo. sup rubr. Iaf. in d. l. singulatia. & ibi Purpu. Paul. de Cast. in l. si cùm Cornelius. ff. de solu. in l. si cùm fundũ in fi. ff. de pact. & ibi Iaf. Saly in l. singularia. in iiij. q. Dec. ver. ij. dicta conclusio. Barbat. in rubr. de depos.

13 Et ista, quæ proximè dicta sunt, qñ mandatarius scripsit in libris suis se debitorem, procedunt qñ scripsit se promisisse: secùs si scripsit tantùm se debitorẽ, ita voluit Pau. de Cast. in l. delegare. ff. de nouat. sequitur Alex. in q̃st. clxxiij. vol. vij. & in cons. x. vol. ij. Barbat. in consi. xxxvij. ver. j. Soc. in l. qui vsumfructũ. ff. de ver. ob.

Tamen etiam eo casu, quo scripsit se promisisse, tenet contrarium Soc. in d. consi. cclxvij. & in d. l. singularia.

14 Primò Amplia, q̃a eo casu, quo mãdatarius significauit creditori, q̃ fuerat sibi cõmissum soluere, & erat parat' implere quod fuerat sibi cõmissum, si creditor acceptat, nõ põt amplius mãdas reuocare mandatũ, ita Pau. de Cas. in l. si cùm Cornelius. ff. de sol. Alex. in l. qui vsumfructum. in fi. ff. de ver. obl. Dec. in consi. cviij. Iaf. in repet. l. admonendi. ff. de iureiu. ver. an autẽ mercator. Soc. in l. qui vsumfructum. in fi. ver. x. & vlt. concluf. ff. de ver. obl.

15 Secundò Amplia, quia tale mandatum ẽt añ promissionem factam per mãdatarium, post acceptationem tñ principalis creditoris, reuocari non potest, Soc. in d. l. singularia. versic. ij. proseq̃ndo

Universidad de Deusto
Biblioteca

quendo dicta Bar. & per Curt. & Purpur. ibi.

16 Tertiò Amplia, quia si iussus soluere creditori, mandante debitore promiserit iuxta mandatum sibi factum, clarum est q̃ non potest tale mandatum reuocari, Aret. in consil. v. qui concludit mandatarium esse liberatum à mandante, Soc. in consil. cclxvij. ver. aliquando & tertiò.

17 Et hoc limitatur, nisi promissio facta sit de soluendo alicui, qui non esset meus creditor, quia tunc etiam post promissionem possum tale mandatum reuocare, ita Soc. in d. consil. cclxvij. versi. aliquando, & ij.

18 Secundò limita, nisi mãdatum sit solui, & ille tñ promiserit, quia ante solutionem ẽt post promissionem, quæ non vt manda ta, res dicitur integra, ita Pau. de Cast. in l. fi debitorẽ. ff. de nouat.

19 An aũt isto casu, quo creditori est promissum solui p tertiũ, mãdate principali debitore, mãdãs sit liberatus à creditore principali, Bar. in d. l. singularia, tenet q̃ sic. & ibi Ang. & Bar. in l. delegare, licèt nõ se firmet. ff. de nouat. Bal. in l. pro debito. C. de bon. auct. iud. pos. & in l. fi. C. de nouat. Ang. in d. l. delegare & ibi Imo. & idem Imo. in l. penul. ff. de præt. stipul. Aret. in consi. v. vbi dicit istam*cõem opi. Pau. de Cast. in consi. clxxxij. ver. ij. vr. volu. j. incip. in causa, quæ vertit Lucæ. & ponit Curt. sen. in consi. vij. Bar. bat. in consi, lxxxvij. vol. iiij. & in rub. de depos. Curt. iun. in d. l. singularia. Soc. in consi. lxiij. volu. iij. Idem tenet Pau. de Castr. in l. fi me. & Titium. ff. fi cert. pet.

Contrarium, q̃ non sufficiat hoc tñ q̃ debitor mandet alicui, qui se soluturũ promittat principali creditori, vt primus debitor mandans dicatur liberatus, voluit Bal. in l. fi. in fin. C. ad legẽ Fal. & in l. ij. C. de exec. rei iudic. Pau. de Cast. in l. fi debitorẽ. ff. de nouatio. in principio. Rap. in d. l. singularia. & in l. delegare. ff. de nouat. Ang. in repet. l. j. ver. vlt. circa istud. C. de iudi. & in l. qui vsumfructum. ff. de ver. obl. vbi etiam Pau. de Cast. & Alex. Sal. in l. pro debito. C. de bon. auct. iudic. poss. & in l. fi filius. ff. ad maced. Ro. l. singularia. ff. fi cer. pet. & Soc. ibi ver. iiij. pclusio. vbi dicit*cõem istam opi. Iaso. Dec. Purpur. vbi dicit eõem istam opi. Alex. in cons. x. vol. ij. Soc. qui dicit istam cõem opin. in consi. cclxvij. versi. aliquando & iij. & ver. aut quærimus nunquid promittendo. Bal. in consi. ccxlix. volu. j. incip. super libris thesaurariæ. Ang. Aret. in §. præterea, in titu. quib. mod. toll. oblig. & in §. item si quis. verſ. vij. cessat. instit. de act. Alex. in d. l. si me, & Titium. dum tenet contra Pau. de Cast ff. fi cer, pet. Soc. in l. qui vsumfructum. ff. de ver. obl. Paris. in consi. cvij. vol. iij.

20 Et propterea dr tenendo hanc vltimam opin. tanquã*magis cõem, vt primus mandans sit liberatus, requirunt alia duo, videlicet, q̃ ille mandatarius, qui promisit, esset debitor mandantis, vt voluit Pau. de Cast. in d. l. singularia. versſ. notandum q̃ hoc casu. & in d. l. delegare & ponit Alex. in l. qui vsumfructũ. ff. de ver. obl Pau. de Cast. in l. quamuis. §. fi mulier. ff. ad Velleia. Idẽ voluit Ang. in l. fi. C. de nouationi. Dec. in consi. cvij. Soc. in d. l. singularia. in iiij. & v. cõclusione. Iaſ. ver. quid tenendum. Dec. in ver. sed difficultas stat. & Purpur. ver. & ita ex ista cõmuni. vbi dicit istam *cõem opinio. Aret. ibi ver. ad primum dico. Alex. in cons. x. vol. ij. ver. & hoc etiam tenet, cum aliis sequen. & in consi. clxxiij. ver. & hoc ẽt tenet. cum aliis sequen. vol. vij. Soc. in consi. cclxvij. ver. præterea, & ij. Barbat. in consi. xix. ver. capio primum. & in consi. lxxxvij. ver. sed stat modò dubitatio. vol. j.

21 Vbi plus tenet, q̃ ẽt si vsus sit verbo delegationis expresso, tñ non fiat delegatio, & mandans non liberetur, si mandatarius non sit debitor. & idem tenet Alex. in l. fi me, & Titium. ff. fi cert. per. Soc. in l. qui vsumfructum. ff. de ver. obl. Lofred. in consi. cviij. Ruin. consi. ccix. vol. j.

22 Aliud est, quod requirit, videlicet q̃ mandatarius promittat creditori principali per stipulationem, aliàs si nõ interuenerit stipulatio, nõ sufficit. Ang. in d. l. delegare. & ibi Pau. de Cas. & Imo. Soc. in l. q vsufructũ. ff. de ver. obl. Lofred. in p. xviij. Alex. consi. x. ver. item requiritur. vol. ij. & in consi. clxxiij. ver. præallegato. vol. vij. Iaſ. in d. l. singularia. Dec. & ibi Soc. ver. iij. conclusio.

23 Vbi Soc. intelligit hoc non procedere in curia mercatorũ, in qua seruat æquitas, vel de iure Canonico ſm quod tñ valet pactum nudum, quantum stipulatio, & in l. qui vsumfructũ. ver. septima conclusio. & Purpur. ver. limitat tamen Soc. ff. de ver. ob.

24 Primò limita, hoc vltimum de stipulatione q̃ promissio fieret ex diuersa causa, quia tunc liberatio sequitur etiam sine stipulatione, ita tenet Soc. in d. l. singuleria. versſ. limita tamen. & Iaso. ver. secundus casus. ff. fi cert. pet.

Contrarium Purpur. in d. l. singularia. ver. vlt. limitatur.

25 Secundò limita quando expresse agerent partes induci nouationem etiam citra stipulationem. Bolog. in consi. lix.

26 Aliud ẽt requiritur, q̃ tanquã debitor promittat, vt per Paul. de Cast in d. l. delegare. in princ. & in l. singularia. versſ. notandũ q̃ hoc casu. & ibi Iaſ. ver. qd tenendũ. & Dec. versſ. sed difficultas est. Pau. de Cast. in l. qui vsumfructũ. ff. de ver. obl. Alex. in p. x. ver. & hoc ẽt. vol. ij. & in cõsi. clxxiij. in eodem ver. vol. vij. & in ver. Pau. ẽt. & Barb. in consi. xxxvij. vol. j. & in consi. xix. vol. j. Alex. in l. qui vsumfructum. ff. de ver. obl. & ibi Soc. Lofre d. in consi. xviij.

In casibus autem, in quibus fit liberatio mandantis,

27 Limitatur regula, nam si mãdatũ sit debitori vt soluat, & ille tñ promiserit, tunc non inducitur liberatio per promissorẽ, qa aliud est mandatũ, aliud est factum: nã mãdatum est solui, mãdata rius verò promisit tñ, ita Pau. de Cast. in l. singularia. ver. notandum q̃ hoc casu. ff. fi cert. pet. & ibi Dec. ver. circa istam dec. Pau. de Cast. in l. qui vsumfructum. ver. sed quid si mandasti. ff. de ver. obl. & in l. delegare. ver. vnum tñ scias. ff. de nouat. Dec. consi. cvij, Soc. in consi. cclxvij. ver. sed posito. & ver. aliqñ & ij. Iaſ. in d. l. singularia. ver. item Bar. malè format quæst. Purp. ver. iij. igitur fallit. & Soc. ver. iij. fallit. Ale. in l. qui vsumfructum. ff. de ver. obl. Barb. in consi. xxxvij. versſ. & licèt ista sint colorata. vol. j. Soc. in d. l. qui vsumfructum versſ. quarta conclusio.

28 Et ista Doct. videntur concludere, mandantem non liberari, tñ rõ solùm militat vt non liberetur mandatarius, qui non impleuit mandatum, vt cõsiderat etiam Purp. in d. l. singularia. in loco prælegato, tñ Dec. in d. l. singularia. & in consi. cvij. tenet. q̃ imò mandans sit liberatus, non autem mandatarius, & fuit de mente Pau. de Cast. in d. l. qui vsumfructum. Barb. in consi. xxxvij. versſ. si autem debitor mandasset. vol. j.

Curt. tñ in d. l. singularia. videtur tenere contra istam differentiam, an iussus sit soluere, vel promittere, si promissio tantum mandatarij interuenerit, vt ibi per eum.

29 Secundò limita, q̃ mandans sciuisset mandatarium de proximo decocturum. Bal. & Sal. ibi, pro debito. C. de bon. aut. iud. pos. Soc. in d. l. singularia. ver. iiij. limita. & Purp. in ver. iiij. fallit. Ange. Aret. in §. item si quis. versſ. vij. cessat. Sal. in l. fi filius. ff. ad Maced. Barb. in consi. xxxvij. vol. j. Soc. in l. qui vsumfructum. ver. vj. conclusio. ff. de ver. oblig.

Et voluit Bal. p illũ tex. in l. si cum dotem. §. si mulier. ff. sol. mat. & ibi Ang. & Pau. de Cast. Imo. & Alex. q oẽs i d. §. si mulier. tenẽt, delegantem esse liberatum ipso iure, tñ conueniri posse de dolo.

30 Et hoc est quod voluit dicere Ambros. de Opizo. quẽ refert & sequit ibi in d. l. singularia. Purpu. ver. tres alias fallẽtias, qñ debitor delegãs sciuit pauperem delegatum, & creditor ignorauit.

31 Tertiò limita, qñ promisit se facturum, & curaturum, q̃ delegatus soluet, quia tunc illo arripiente fugam, non liberatur delegans, ita Bal. & Sal. in l. p debito. C. de bon. autho. iud. pos. Ang. Aret. in d. §. item si quis. in d. versic. vij. cessat. Sal. in l. si filius. ff. ad Maced. Barb. in consi. xxxvij. vol. v.

32 Quartò limita, qñ delegans laudauit delegatum pro bono, & legali mercatore, ar. tex. in l. cùm ostendimus. §. fi. & ibi no. Bal. ff. de fideiuſ. tut. ita tenet Ambros. de Opizo. in d. l. singularia. quẽ refert, & sequitur Purp. in loco prælle.

33 Quintò limita, quando creditor recepisset debitorem ex delegatione periculo delegantis, per tex. in l. si mandato §. fi. ff. mandati. ponunt Ambros. & Purp. in loco proximè allegato.

34 Sextò limita, quando promissio facta per delegatum principali creditori, esset inutilis, ita Ang. in d. l. singularia.

35 Septimò limita, si mandatum est, q̃ fiat solutio vel promissio in diem, vel sub conditione, quia ante diem, vel conditionẽ non est liberatus mandans, ita Soc. in d. l. singularia. ver. ij. limita. facit quod dicit Sal. in l. pro debito. C. de bon. autho. iud. poſſ. dum dicit de stylo mercatorũ in illa clausula, Et cum solueritis, ponatis ad computum nostrum. refert, & sequitur Barb. in consi. 27. vol. j.

36 Quod declara vt per Dec. in consi. cvij. ver. nec obstat. qui dicit quòd ante euentum conditionis, licèt non sit inducta nouatio, non potest tamen mandatum reuocari in præiudicium principalis creditoris, qui acceptauit.

37 Octauò limita, nisi delegans esset socius delegati, qui decoxit. ita Salicet. in d. l. pro debito. C. de bon. autho. iud. poſſi. & in l. si filius. ff. ad Macedon. ita Ang. in §. item si quis. ver. vij. cessat. Insti. de except.

38 Nonò limita, si modo pecunia debita esset præsens, & parata solutioni, ita videtur velle Bart. & Sal. in d. l. pro debito. C. de bo. auth. iud. poſſid.

Contrarium tenet Aret. in d. l. singularia. ver. ad primum dico. & ibi Socinus versſ. quam conclusionem limita primò. & Purp. numero 82. versſcu. sed non est à Bartol. recedendum. & hæc videtur*communis.

Regulam verò negatiuam, quæ sumitur ex communi opin. contra Bar. in d. l. singularia, quòd quamuis debitor mandet alteri vt pro se soluat creditori acceptanti, quòd nõ propterea mandans liberetur.

39 Primò limita, qñ mãdans conueniret cũ creditore, vt mãdatarium pro ipso reciperet, quia tunc vr subrogatus mandatarius in

in locum principalis debitoris, & ipse mandans vr liberatus, ita Bal. in d. l. fi. in fi. C. ad l. Falci. Alex. in consi. x. ver. & ſſc tim. vol. ij. & in p. clxxiij. eo. ver. vol. vij. Soc. in l. q vsumfructũ. ff. de ver. obl.

40 Vel q̃ pmittat mãdatarius vt illi recipiat loco mãdantis, vel vice sua, prout qñ dictũ est, vice illius, ponit Ang. & Pau. de Cast. in l. delegare. in princi. ff. de noua. Barb. in cõs. xxxvij. vol. j. Imo. in l. pen. ff. de pr t. stipu. Rom. i d. l. singularia. Ruin. consi. ccix. vol. i.

41 Et qñ dictum est, loco talis, ponit Bal. in l. ij. C. de exe. rei iud. Alex. in l. qui vsumfructũ. ff. de ver. obl. & in cõsi. x. vol. ij. ver. hoc etiam decidit. in consi. clxxiij. & in eo. ver. vol. vij. Rom. in l. singularia. Purp. nu. 83. ver. & j. vbi dicit istam*communem opi. Soc. in d. l. qui vsumfructum. ver. iij. conclusio. Paris. in consi. cvij. vol. iij. & seq. Rui. consi. ccix. vol. j.

Contrarium in hoc vltimo voluit Pau. de Cast. in l. quamuis. §. si mulier. ff. ad Vellei. cl ij. in fi. Soc. in d. l. singularia. in ver. iiij. cõclusio. & ibi Iason.

Tenendo primam opi. quæ videtur*communis,

42 Primò limita vt per Barbat. in p. xxxvij. ver. & si quispiã. vol. j. vt supradicta procedant, quando erat debitor delegantis, & vt quasi debitor promisit loco debitoris soluere creditori.

43 Quando autem diceret se promittere pro me, tũc nõ inducit delegatio. Bald. in l. frustra. C. de non num. pec. Alex. in consi. xvj. ver. hoc etiam decidit. vol. ij. & in consi. clxxj. vol. viij.

Contrarium Paris. in consi. cvij. vol. iij. Ruin. consi. ccix. vol. j.

44 Vel si dixerit, q̃ promittebat, qd ego debebam: quia non inducitur nouatio, vt per Roma. in l. singularia. Imol. in l. penul. de prætor. stipul. Barbat. in consi. xxxvij. vol. j.

45 Secũdò limita, nisi debitor daret creditori suo nomẽ debitoris in solutũ, ita Bal. in l. fi. in fi. C. ad l. Falc. Il. Mæuia. ff. sol. mat. ex mẽte Iac. de Aren. ibi, & ibi clarius Pau. de Ca. & Imo. & Ale. Soc. in l. singularia. ver. quã conclusionẽ limita. & Purp. ver. iij. limitatur. Soc. in l. qui vsumfructum. ver. secunda conclusio. ff. de verb. obl.

46 Tertiò limita qñ ita esset cõsuetudo. Bal. in l. fi. C. ad l. Falcid. Ang. in l. j. ver. vlt. circa istud. C. de iud. & in l. qui vsumfructũ. ff. de ver. obl. Barbat. in consi. xxxvij. vol. j. idem tenet Pau. de Cast. in d. l. qui vsumfructum. Iaso. in d. l. singularia. ver. subdit tñ magnum verbum. & Purpur. ver. iij. limitatur. vbi dicit ita esse consuetudinem Florentiæ. ex mente Docto. in l. qui vsumfructum. & ad hoc allegat etiam Raph. in d. l. delegare.

47 Quartò limita qñ principalis creditor ob promissionem factam per mandatarium reddit instrm vel chirographum principali debitori mandanti, quia ex hoc vr liberasse principalẽ debitorem mandantẽ. vt dicit Bal. in l. ij. C. de exec. rei iudi. Iaſ. i d. l. singularia. ver. adde etiam prædictis. & ibi Purpur. ver. iiij. limitatur.

48 Secundò principaliter amplia regulam principalẽ, vt nec cõsuetudo, nec statutum, nec partiũ consensus possit inducere nouationem, nisi secundum dispositionem d. l. fi. C. de nouat. ita tenet Barbat. in consi. xxxvij. vol. j. de quo dic vt infrà in iij. limita.

Ex prædictis in prima ampliatione,

49 Primò limita regulam principalẽ. q̃ in delegatione non procedit tex. in l. fi. C. de nouat. nam quomodocunque sequatur delegatio. ẽt qñ expresse non fiat nouatio, tñ sequitur nouatio, & liberatur primus debitor. ita tenet gl. j. in l. iij. C. de nouat. Bal. in l. pecuniam, quã. ff. fi cert. pet. Bar. in d. l. delegare. licèt nõ se firmet. & ibi clarius, & firmius Ang. & Pau. de Cast. & Imo. & idẽ Imo. in l. pen. ff. de præt. stipul. Pau. de Cast. in l. quamuis. §. fi mulier. et ij. ff. ad Velleian. & in l. singularia. ver. notandum q̃ hoc casu. & Paul. de Cast. in l. qui vsumfructum. ff. de ver. obl. & ibi Alex. Soc. versſ. v. & vltima conclusio. & in l. singularia. & ibi Iaſ. ver. j. habes præsupponere. vbi dicit istam*cõem. & Dec. Soc. in consilio cclxvij. Dec. in consi. cvij. Barba. in consi. xix. verſ. capio primum. vol. j. & in consi. xxxvij. vol. j. Alex. in l. si me, & Titium. ff. fi cert. pet. Soc. in l. qui vsumfructum. ff. de verb. obl. Purpur. in l. certi condictio. §. fi nummos. ff. fi cert. pet. at. & istam dicit*communem Lofred. in consi. xviij.

Contrariũ gl. in l. ij. in gl. iij. relata gl. ad tex. qui loquitur in delegatione. C. de nouat. & Roma. in l. singularia. & ibi Curt. iun.

50 Sed tñ si alius promitteret quod alius debet citra delegationem, non induceret nouatio, vt q̃ promittitur sine iussu debitoris. vt dicit Bar. in d. l. delegare. Alex. in cõsi. clxxiij. vol. vij. & in p. x. vol. ij. ver. hoc etiam decidit. Barb. in consi. xxxvij. vol. j.

51 Et hoc est quod Dec. in d. l. singularia. dicit, quòd in delegatione largo modo sumpta procedit dispositio. l. fin. C. de nouatio. quicquid dixerit Aret. in consi. v.

52 Et ideo secundum magis*communem opi. hodie interuentus nouæ personæ circa delegationem non inducit nouationẽ, vt dicit Alex. in consi. lxxij. vol. ij. Imo. in l. ij. ff. de nouat. Alex. in consi. xx. vol. ij. & consi. lviij. vol. vj. Soc. in cõsi. cclxvij. ver. j. quia. Soc. in l. qui vsumfructum. ver. nona conclusio. ff. de ver. obl.

Contrarium Barbat. in consi. lxxxvi. vol. iiij.

53 Secundò limita, nam in casibus, in quibus olim fiebat nouatio ipso iure, licèt hodie non fiat ipso iure, per tex. in d. l. fiat amen fit bene ope exceptita Ang. in l. ij. ff. vt nouat. in fi. sentit gl. fi. C. de donat. & in l. pen. in glos. mag. ff. de præt. stipul. vbi etiam Ange. in princip. Bar. in l. pecuniam. la ij. in fin. ff. fi cert. per. Ang. in l. rescriptum. de pact. Soc. qui dicit *cõem, in consil. xxj. idem sentit Bal. in d. l. ti. in prin. C. de nouat. Bar. in l. pen. ff. de præt. stipul. Barbat. in cõsi. lxxxvi. ver. præterea faciat. vol. iiij. vbi dicit ab ista opi. non esse recedendum in iudicando: idẽ tenet Ang. in l. qui vsumfructum. ff. de ver. oblig. Alex. in l. iiij. §. fi ex conventione. ff. de re iu dic. Soc. in consi. lxiij. volu. iij. Corne. in consi. xxxiij. vol. ij. ver. præterea constat. Roman. in consil. cxxj. in princ. Bald. in consil. lix. in ij. dubio.

54 Primò limitat ista opi. vt procedat, quando illud quod continetur in secunda obligatione, est coæquale cùm prima, aliàs secus. Alex. in consi. xiij. vol. ij. Soc. in consi. xxj. versſ. iij. probatur. volu. j.

55 Secundò limitatur, nam etiam hodie in istis casibus non fit nouatio ope exceptionis, nisi expresse facta sit per stipulationẽ. Alex. in consi. xiij. vol. ij. Soc. consi. xxi. vol. j.

56 Tertiò limitatur quando in secundo instrumento iura pristina sint conseruata, quia non dicitur tunc facta nouatio. Gozad consi. xxxviij.

Contrarium q̃ imò etiam ope exceptionis non fiat nouatio nisi expresse agatur, tenet Iac. de Beluis. in sua disputatione, quã posuit in lec. post l. postquàm liti. C. de pact. Cy. & Rai. in l. fi. C. de nouat. vbi ẽt Iac. de Beluis. & Rai. in l. si pacto, quo pœnam. C. de pact. Bal. post Guli. in l. rescriptũ. § fi pacto. in ff. de pact. Fulg. in d. l. fi. C. de nouat. Bar. in l. certi condictio. §. fi nũmos. ff. si cer. pet. sentit istam opi. ẽt ibi Soc. & Pau. de Cast. in l. pen. ff. de præt. stip. vbi etiam Rapha. Cuma. & Imo. ver. addè prædictis. Fulgo. il. singularia. ff. fi cert. pet. Imo. in l. delegare. ff. de nouat. Alex. in consi. xiij. vol. ij. & in consi. x. vol. ij. & consi. clxxiij. vol. vij. & in p. li. xxij. in princ. vol. ij. vbi dicit istam*cõem opi. idem tenet Pau. de Cast. in l. ij. ff. de nouat. Alex. in l. qui vsumfructũ. ff. de ver. obl. & Alex. in consi. lxxij. vol. vj. & in consi. lviij. volu. vi. Soc. in consi. cclxvij. ver. j. quia. & in consi. lxxxix. vol. iij. vbi *dicit istam magis communem opinio. Barbat. in consi. xix. ver. est aduertendum. volu. j. & in consi. xv. ver. posset aliter. vol. ij. Gozad qui dicit ista*cõem opin. in consi. xxxviij. Bertr. consi. clxxxviij. volum. j. in fi. vbi dicit communem. Iaſ. in d. l. singularia. & Dec. Soc. in consi. xxj. Barbat. in consi. xxxvij. ver. & si dicatur, volu. j. Iaſ. qui dicit istud communiter teneri, in l. j. in fi. C. de iudic. Fulg. in consi. cxxx. Purpurat. in l. certi condictio. §. fi nummos. ff. si cert. pet. Soc. in d. l. qui vsumfructum. vbi dicit istam esse communem opi. Lofred. in consilio xviij. vbi dicit illam esse communem opin. Grat. qui dicit communem in cõs. lxxxix. volu. j. quæ opinio tanquàm magis*communis videtur tenenda.

57 Tertiò limita, quia sufficit tacita voluntas, quæ colligitur ex coniecturis, ita Barba. in consi. lxxxvj. volu. iiij. Alex. in consi. xiij. ver. & istam opinio. vol. ij. Cy. hoc ponit clarè in l. fin. in princ. C. de nouat. Soc. in l. qui vsumfructum. ver. & prædictam opin. ff. de ver. obliga. Purpurat. in l. certi condictio. § fi nummos. versſ. ij. infertur. ff. si certum petat. Imo. in l. pénult. ff. de præt. stipul. refert, & sequitur Soc. in consi. xxj. volu. i. Alex. in consi. lxxij. vol. ij. Bologni. in consi. lix.

58 Salycet. verò in d. l. fi. C. de nouat. dicit, quòd sufficiunt coniecturæ, quando coniecturæ sumuntur ex verbis expreſſis in dispositione, & non aliàs.

59 Et ideò dicebat Salycet. in d. l. quòd si dictum sit, pro illis decem, quæ mihi debes, &c. dicitur facta nouatio, refert & sequitur Alex. in consi. xiij. ver. idem tenet Saly. vol. ij. Lofred. in consilio xxiiij. Paris. in consi. cvij. vol. iij.

60 Quartò limita qñ pactus non se compatiuntur ad inuicem, qa tunc dr facta nouatio etiam quòd expresse non agatur, ita Bal. in d. l. fin. & in consi. cccxviij. volu. j. Dec. in consi. cccc.

61 Ex quo infertur, quòd per transactionẽ inducitur nouatio, quia per eam receditur à prima actione, vt dicit Bald. in rubrica extra de transac. & dicit Dec. in d. consi. cccc.

62 Idem est in compromisso, secuto laudo, & ratificato. Bald. in consi. lxxvij incip. quidam dominus Haleatius. vol. j. Dec. in d. q̃si. cccc. & in consi. ccc. Ang. in consi. xxxj. Bologni. in consi. lix.

Contrarium tenet in hoc vltimo Soc. in consi. lxxxix. volu. iij. & hoc sentit Spec. in tit. de arbit. §. sequitur. versſc. item quæro an actio. Iaſ. in consi. clxviij. ver. ad hoc conatur. vol. iiij. Guald. caute. ix. in tit. de acq. hære.

63 Ex hac etiam limitatione verificatur quod dicit Bal. in consilio cxxviij. volumine secundo, vbi dicit factam esse nouationem si illud, quod debetur ex causa mutui, transfertur in causam depositi.

64 Quin

Universidad de Deusto
Biblioteca

64 Quintò limita quia licèt nõ fiat nouatio pp vlteriorem dilationem datã debitori,tñ non põt durante dilatione secundò data molestari ex prima obligatione,quia in hoc vr recessum ab ipsa prima obligatione,non virtute nouationis,sed virtute cuiusdã prorogationis,ita declarat Alex.in cons.lxxiij.vol.vj.voluit Imo. in d.l.pe.ver.item aduerte.ff.de pr*tor.stip.& ibi Paul.de Cast.

65 Bar.verò l d.l.pen.in pe.q.tenet isto casu ,qñ est data vlterior dilatio,fieri nouationem ope exceptionis.& idem Alexan. in d.l. qui vsum fructum.ij.not.ff.de ver.obl.& hoc fuit de mente gl. in l.pe.in gl.mag.ff.de pr*t.stipul.

Contrarium,quòd isto casu nõ sit inducta nouatio etiam ope exceptionis, quando debitori data est vlterior dilatio à creditore,voluit Iaſ.in l.j.in fi.C.de iudic.in l. enim qui .§. si hominem.ff. de ver.oblig.& in l.qui bis idem.eo.tit.& in l.j.§. & post operis. ff. de oper.nouꝰ nunc.

66 Et ista vr verior opi.nam dato ꝙ detur vlterior dilatio debitori, non propterea intelligitur fideiussor liberatus , vt dictum est in conclusione tertia infrà de fideiusso. nisi talis prorogatio facta fuerit animo nouandi,vt ibi in prima limitatione.

67 Sextò limita,nãꝫ stipulatione pœnali nihil immutauit dispositio dict*l.fi.ita Iac.de Aren.Guliel.de Cun.& Rai.de Forli.quos refert & sequit Bar.in l.ita stipulat*l ix.opposi.vltime partis.ff.de ver.obl.Cyn.in l.si pacto,quo pœnã.C.de pactis,ibi,secũdo casu. Ang.in d.l.ita stipulatus.ver.in gl.in verbo,probatur & Imo. ver. in gl.super verbo,probatur.& ibi Alex.in versi.in gl. super verbo probatur.vbi dicit ita*cõiter teneri.ff.de ver.obl.Barto.in l. prædia.ff.de actio.empt.Bal.in l.si pacto,quo pœnam.in ij. oppos. C. de pact.& ibi Pau.de Cast,vbi dicit,ꝙ gl.ibi,quæ ꝫrium tenet , reprehenditur per omnes.Cyn.in l.nuda.C.de ꝫhen. & committẽ. stipul.Bal.in l.rescriptum.§.si pacto.in viii.oppo.ff. de pact. & ibi Ang.ver.sequit in gl.& ibi Pau.de Cast,& Iaſ.in l.si in fi.ff. siqs in ius voc.vbi dicit ita*cõiter teneri,licèt disputando possit ꝫrium asseri.Purpu.in l.certi condictio.§.si nummos.ff.si cer. pet. in ver. ij.limitetis. Alex.in d.l.si pacto.Lofred.in consi.xix.

Contrarium ꝙ dispositio d.l.procedat ẽt in pœnali stipulatione interposita post principalem obligationem,gl.voluit in d.l.ita stipulatus.in verbo,probatur.in fi.& in l.fi.in gl.fi.in fi.ff.si qs ius vocat.non ier.& in l.rescriptũ.§.si pacto,in gl.fin. ff. de pact. & l. obligationum ferè.§.fi.in gl.fi.de act.& obl.& in l.ꝑdia.in gl.mag. ff.de act.empt.Iac.de Beluis.in sua disputatione , quã posuit post l.postquàm.C.de pact.& Alber.in d.l.si pacto,quo pœnam. C. de pact.& per Iaſ.in l.ita stipulatus.ff.de ver.oblig.& l.si pacto,quo pœnam.C.de pact.& in l.rescriptum.§.si pacto.ff.de pact.

68 Limita vt per Lofred.in cõsi.xix.ꝙ stipulatio pœnalis nouat præcedentem obligationem siue in lucratiuis, quando sequitur conuentionem similiter initam per stipulationem,& vbicunque deducitur per contractum eiusdem naturæ.

Quando aũt stipulatio pœnalis nouet precedentem obligationem,sunt plures opin.vt per Bar.& modernos ĩ d.l.ita stipulatus. & in d.l.si pacto,quo pœnam.ad quos me remitto.

Septimo limita,nam si factæ sint plures promissiones eiusdem summæ pro eadem causa , præsumitur facta vltima animo nouandi primas , ita quòd inducitur nouatio , dato quòd expresè non agatur,ita gl.si.C.de nouat.

Sed ꝫrium tenet Pau.de Cas.in l.qui bis idẽ.vbi ẽt Alex.in l.fin. ver.prædictis etiam adde.& ibi Iaſ.in ij.limit.ff.de ver.oblig.

69 Octauò limita,nam si præcedit numeratio,& sequat stipulatio incontinenti nouat precedentem obligationem eamsdem ex numeratione,ita Bar.in l.certi cõdictio.§.si nummos. ff.si cert.pe. ponit Dec.ibi.ver.secunda conclusio,qui multa cumulat.& ex d. Bal.ibi hoc colligit Purpurat.ver.v.Bar.ponit.

70 Nonò limita quando mutatur in causa debiti , vt declarat Bal.in consi.cxxviij.vol.ij.

De Fideiussoribus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Fideiussor non tenetur,non facta discussione contra principalem.

1 DICIT tex.in authen.præsente.C.de fideiuss. quòd prius discutitur principalis , quàm deueniatur ad
2 fideiussorem,& propterea prius discutitur principalis quàm deueniatur ad tertios pignorũ possessores,auth.hoc si debitor. C. de pigno. Guido Papæ quæstio.cccexxxij.Chassa in consue.Burgund.Parisi.in consi. 50. volu.j.

3 Primò Amplia,ẽt ꝙ fiscus esset primò excutiendus , tanquàm debitor principalis,vel tãquàm succedens debitori principali.gl. in l.fista.vbi Bal.C.de fideiuss.Roman. in singu. decliii. & in consil. xciij.Corne.in consi.cxc.vol.j.Bal.in l.j.C.de fideiuss.Bal.in c.cùm super.in fi.de re iud.Pau.de Cast.& Raph.in l.fi.ff.si cer.pet. Alex. in l.decem.ff.de ver.obl.Iaſ.in l.fi.ff.si cer.pet.& ibi Dec. post Pau. de Cast.Abb. in consi.xxix.vol.ij.apostil.magna ad Abb.in c.ii.de fideiusso.Cremen.in sing.xliij.

Est verum ꝙ contrarium voluit Bar.in d.l.fi.ff.si cer.pet.in finalibus verbis.& in l.decem.ff.de ver. obl.cuius opin.latè defendit Abb.in consi.xxix.vol.ij.Pet.de Anc.in consi.ccxciiij.& cõsi. ccxvii.vbi ponit quando fiscus recepit sibi bona confiscata.Soc. in consi.xlvj.vol.iiij.

4 Et quia prima opi.vr esse magis*cõis , non puto bene locutũ fuisse Bal.in l.j.C.de cõuen.fis.debit.lib.x.vbi tenet, ꝙ qui fideiusſit pro fisco,vel pro tyranno.non põt opponere exceptionẽ discussionis,quia cum isti semper sint soluendo,fideiussio nihil operaꝫ.nam rñdetur quòd satis operari potest,quia vt infrà dicetur, non satis est quòd principalis debitor sit soluendo,sed etiam requiritur quòd sit facilis exactionis,vel conuentionis.

5 Et declarat in istis terminis Iaſ.in d.l.fi.ff.si cer.pet. & propterea ipse Iaſ.in d.l.fi.infert quemcunque iustum Principem primo excutiendum,quàm fideiussorem,vel pignorum possessorẽ,non autem tyrannum,qui sit difficilis exactionis.

6 Secundò Amplia,ẽt consi.catis bonis principalis debitoris:& rõ est,quia licèt sit facta bonorum confiscatio , conueniri potest fiscus,qui in ius delinquentis succedit , vt suprà dictum est in ꝓxima ampliat.Calea.in consi.lxvj.Chassa.in consue.Burg.ꝙquid dixerit Bar.in d.l.decem.& in d.l.fi.& Abb.in d.consi.xxix. vol. ij.

7 Vel potest ipse principalis cõueniri,cuius bona post confiscationem acquisita,quæ non veniunt in cõfiscatione,possunt sufficere ad satisfactionem,& ita considerat Corn. in d. consil. exc. vol.j.Iaſ.in l.fi.ff.si cer.pet.

8 Et propterea ꝫ fiscum opponi potest exceptio excussionis. Chassa.in consue.Burg.& contra ciuitatem,dicit Iaſo.in §.item si quis.num.67.Insti.de act.vbi etiam de fisco. Hispan.in rubrica de donatio.inter virum,& vxorem.

9 Tertiò Amplia,vt talis exceptio opponi possit etiam post litẽ contestatam,quia dicitur anomala,vt no.gl.fi.in fi.ff.si qs ius vocat.non ier.& in l.rescriptũ.§.si pacto,in gl.fin. ff. de pact. & l. obligationum ferè.§.fi.in gl.fi.de act.& obl.& in l.ꝑdia.in gl.mag. ff.de act.empt.Iac.de Beluis.in sua disputatione , quã posuit post l.postquàm.C.de pact.& Alber.in d.l.si pacto,quo pœnam. C. de pact.& per Iaſ.in l.ita stipulatus.ff.de ver.oblig.& l.si pacto,quo pœnam.C.de pact.& in l.rescriptum.§.si pacto.ff.de pact.

10 Imò etiam post sniam opponi potest ista exceptio.Bal.in d.l. fi.in ver.an autem facta excussione.& ibi etiã Pau. de Cast. in ver. sed nunc est dubium.Corn.in d.consi.lxxxv.vol.iiij.Iaſ.in §. item si quis,Insti.de actio.istam tenet & dicit *communem Calea. in consi.xxix.Chassa.in consuet.Burgund.

11 Quinimò plꝰ voluit gl.in l.si reus.ff.de ꝓdi.ideb. ꝙ si solutio sit facta,non opposita exceptione discussionis, potest solutũ repeti.sequitur Pau.de Cast.in l.si pœnæ.§.fi.ff.de condi.indeb.

12 Contrarium,ꝙ talis exceptio sit dilatoria , & per cõsequens proponenda ante litem contestatam,tenet Bar.in d.l.iij.ff. de exc.Iac.Bu.Cy.& Bal.in l.exceptionẽ.C.de ꝓba.Bal.& Pau.de Cast. in d.l.fi.ff.si cer.pet.Pe.& Cy.in authen.præsente.in viij.q.C.de fideiuſ.& Bal.& ibi Sal.idẽ tenet Bar.in l.ij. C. cõmuni diuid. & ibi Bal.Pau.de Cast.& Sal.Bal.ĩ l.j.C.de ꝓuc.fiſ.debit.lib.x. Pe.de Anc. in cõsi cexciiij.& in consi.cccxvij.Hipp.in l.si quis ne quæst.ff.de quæſ.Fel.in c.exceptionẽ,in duobus locis.de exceptio.Guido Papę,quæst.xciiij.& quæst.dlxx.apostill.ad dec.Tholoſ.lxxxj. & Capel.Tholoſ.dec.clxviii.Guido Papæ in consi. ciij. Chassa. in consuetud.Burg.Bouer.in verbo,exceptio.sing.sexto.Ruinus consi. xix.vol.iiij.Boer.dec.ccxxj.

13 Qui tñ concludunt ꝙ necesse est,ꝙ actor in processu probet inopiam principalis debitoris,aliàs succũberet , quasi sine actione agens. & idem tenet,& declarat Pau.de Castr. in l.decem.ff.de ver.obl.Soc.in consi.xxiiij.vol.j.idem tenet Bald.in l.i.in ij.q. C.si quid in fraud.pat.& ista est*communis opi.vt per Alex.in consi. xxxiij.vol iiij.& in consi.lxxviij.in fi.volu.j.& in consi.xxxj. volu. iiij.& fuit de mente Alex.qui sublimitat in consi. 100.vol.v.Cor. in consi.lxxxv.volum.iij.Purpura.in l.ex conuentione.C.de pact. Parisi.in consi. 50.vol.j. & in consi.ciij.vol.iij.in consi.cvij.vol. iij. Aimo in consi.lxxvij.

14 Et propterea ista exceptio non potest opponi in causa appellationis.Alex.in consi.xxxiij.vol.iiij.

Tenendo hanc partem,quæ videtur magis*communis,

15 Primò Declarat gl.si ista exceptio non sit opposita ante litẽ contestat.litis contestatio non sit nulla.Paul.de Castro in l.fi.ff.si cer.pet.Soc.in regula cxxxiiij.in vj.limitatione.

16 Secũdò Declara,vt si excussio sit prius facta ꝫ debitorẽ principalem,& ipso non reperto soluendo,creditor voluerit agere ꝫ fideiussores,vel ꝫ tertium possessorem , & interim superueniant bona principali debitori, poterit de nouo fideiussor, vel tertius possessor,ꝫ quẽ agit,excipere de hoc ꝙ denouo fiat excussio cõtra debitorem principalem.Hippoly.post alios , quos allegat,in l.j.§.si quis vltrò.nu.10.ff.de quæstionib.

17 Tertiò declara,quia vigore pacti illa exceptio potest opponi quandocunque.Fel.in c.ex rescripto.de iureiur.

18 Quartò amplia principaliter,vt talis exceptio opponi possit, etiã coram arbitratore,vt notat Bal.in l.si.§.j.C.communi.de legat. refert,& sequitur Alex.in l.si constante.ff.sol.mat.Deci.in l.fin.ff. si cert.pet.Hispa.de don.inter vir.& vxor.

Contrarium Bal.in additio.ad Spec.in tit.de arbitro.§.fi.in vlt. addit Aret.in ꝑsi.cxxvj.Soc.in ꝑsi.xxiiij.vol.j.Georg.Natta in cle. sæpe.in prin.de verb.signi.Iason.in l.si constante.ff.sol.mat.& ibi Claudius.Fel.in c.j.de cõsti.Cut.iunior in l.bona fides.ff.depo.& ista ampliatio pendet ab his,quæ dicentur infrà in limitationib⁹.

19 Quinrò amplia, vt talis excussionõ facta ante litẽ cõtestatã, fieri possit pendente iudicio intentato ꝫ fideiussorem, vel pignorum possessorẽ.Bal.in l.cùm testamẽto C.de manu.testa.in l.i.C. de reuo.his,quæ in frau.cred.& in auth.ꝫrogatus.in fi.C.ad Trebel.Bal.in l.fi rem.§.fi.ff.de pign.act.Ange.in §.sed neq;.in authẽ. de fideiusſorib.Ang.Imol.& Paul.de Castr.in l.decem.ff.de verb. oblig.Roma.in l.stipulatio.§.habet.in addi.nouis.ff.de ope.nou. nunc.Benedict.de Plumbi.in l.libertus.ff.de libe.caus.Alexã.in l. exitus.ff.de acq.poss.Iac.de Aren.in tracta.excuſ.vers.sed quid si cut.Rom.in consi.cccixxxviij.in fi.Alex.in ꝑsi.cxxxv.vol.i.Aret.in consi.cxxvj.& in ꝑsi.xxix.Alex.in ꝑsi.cxliiij.vol.vi.Guido Papę qst. cccxxxiii.Iaſ.in §.item si quis in fraudem.Institu.de action.Berrt. in consil.xcix.vol.iij.Decisi.Neap.liiij.in nouis.Parisi.in consil. 50. vol.j.in consi.ciij.in fin.vol.iij.

20 Sextò amplia , vt talis excussio primò fieri debeat etiã cõtra hæreditatem iacentẽ, vt ponit Bal.in l.perfecutione.C.de pign.

Refert,& sequitur Soci.in cõsi xxiiij.vol.j.Alex.in consil.100. vol.v.Parisi.in consi. 50.vol.j.vbi ꝙ etiam fit contra hæredẽ, mortuo debitore principali.

21 Septimò amplia,vt etiã mulieri reperenti dotẽ obstet ista exceptio,ꝙ prius excutiendus sit maritus,quàm deueniendũ sit ad possessorem rerũ hypothecatarũ pro dote.Bal.in l.vbi adhuc.C. de iure dot.& ibi Sal.xii.ꝙ.post Cy.in xi.quæst.Bar.in l.si constante.in ij.q.primæ par.ff.sol.mat.& ibi Alex.& Iaſ.licèt videatur arguere in contrarium.

22 Bal.in l.iij.C.de heredi.actio.idem dicit,ꝙ non põt deueniri ꝫ nomina debitorũ mariti , licèt sint pto dote hypothecata , nisi præcedente discussione ipsius mariti,vt per eum.Corn.in consil. cclxvij.in iij.vol.Anto.de Fan.in tract.de pign.& hypothe.in viij. parte princ.vbi dicit ista magis verã,& magis*cõem opin.Hispa. in rubr.de don.inter vir.& vxor.§.vnũ circa.nu.21.Boer.decisio. cc.Alex.consi.cliij.vol.vj.

Contrarium Roma.in l.si constante.ff.sol.matr.sequitur Bald. nouel.in tract.dot.in viij.part.in xxxvij.priuileg.

23 Octauò amplia,vt prius discuti debeat principalis , quàm pignorũ possessor,ꝙa si possessor nullũ habeat titulũ vel inualidũ, vt notat gl.in l.rei.& ibi etiã Bal.C.de distra.pigno.Corneꝫ.in cõſ. lxxxv.vol.iiij.apostil.ad Bar.in l.persecutione.C.de pigno.& not. gl.in d.auth.hoc si debitor.in ij.fol.& ita declarat Iaſ.in §.item si quis in fraudem.Institut.de actionib.

24 Nonò amplia in pluribus casibus,in quibus discussio requiritur,qui ponuntur ad longum per Bertachi.in verbo , discussio. ad quem me remitto.

25 Decimò amplia, quia vbi plures sunt rei debẽdi principales, nõ põt deueniri ꝫ pignorum possessorem vel fideiusſorem , nisi omnibus discussis.Iac.Butrig.& Ange.in auth. hoc si debitor.C. de pign.Angel.Aret.in §.itẽ si quis in fraudẽ.Institut.de actio.& ibi Iaſ.licèt ꝫrium velit Iac.de Belui.in d.§.sed neq;.in authẽ.de fideiusſorib.cuius opinio.declarat Ange.in d.authen.hoc si debitor, C.de pignor.in princ.

26 XI.Amplia,vt etiam sit necessaria sentẽtia super discussione. Bar.in l.exitus.ff.de acq. poss.& in l.stipulatio.§.habet.ff.de oper. nou.nun.Guido Papę in cons.ccxxxj.Nicol.concord.ad Bar.xxx. Parisi.consi. 50.vol.j.Ruin.consi.lxxxv.vol.iiij.

Contrarium Ruin.consil.cliij.vol.iiij.

27 XII.Amplia etiam in eo,qui cõstituit se ꝓ alio soluturũ,quia & talis habet beneficium discussionis.gl.in § si quis igitur.in authen.de fideiusſorib.Alex.in apostil.ad Bar.in rubr.ff.iudic.solui. in versic.quæritDyn.

28 XIII.Amplia,etiam si fideiussor ꝓmittat se ꝓ alio soluturum sine vlla exceptione,vt ꝙ Rom.in ꝑ.ccxj.apostill.ad Spe.in tit.de renun.& cõclus.Hippo.in rub.de fideiuſ.& in singu.cccxxxii.Fel. in c.causam quæ.de resc.Oldendor.in libel.iuris & æqui.tom.ij.

29 XIIII.Amplia,quia etiam contra ciuitatem agentem opponi põt exceptio discussionis.Iaſ.ĩ §.itẽ si qs ĩ fraudẽ.Insti.de actio.

30 XV.Amplia idem esse cõtra fiscum , vt ibi per Iaſ.in d.§.item si quis in fraudem.Guido Papæ q.cccclxx.

31 XVI.Amplia in fideiussore indemnitatis.Alex.in ꝑ.xxxj.volliij.Hippoly.in rubr.de fideiuſ.num.23.Curt.iun.post Alex.in l.si ego.nu.4.ff.si cert.pet.Corne.in consi.cix.nu.7.vol.v.

32 XVII.Amplia,etiam si sit renunciatum beneficio de fideiusſoribus.Alex.in d.consi.xxxj.vol.iiij.

33 XVIII.Amplia, quando pater tenetur pro filio.Alexan.in d. consi.xxxi.vol.iiij.

Contrarium Boerius decis.ccxxi.

34 XIX. Amplia in fideiussore de iudicatum soluendo.l.fi.C.de vsuris rei iudica.Iac.in l.fideiussor.§.in fideiussorem.nu.3.ff.qui satisd.cogant.

35 XX.Amplia vt etiam fideiussor,qui promisit,& voluit teneri vt principalis,habeat beneficiũ discussionis.Guido Papæ in sing. ccccciiij.

36 XXI.Amplia , vt etiam donatarius principalis debitoris primò sit excutiẽdus,quàm possit veniri ad pignorũ possessores,vel fideiussores.Guido Papæ in sing.decexxiij.

37 XXII.Amplia vt nõ dicatur debitor excussus, etiam ꝙ sit excommunicatus.Guido Papæ in sing.dcccxxij.

38 XXIII.Amplia etiam si debitor principalis renunci verit dispositioni auth.hoc si debitor.quia hoc non præiudicat huic iudicisi.vel pignorum possessori.Gui.d.Papæ in sing.dcccxxij.

39 XXIIII.Amplia , etiam si possessor habeat titulum omninò inualidum.Iaſ.in §.item si quis in fraudẽ.nu.67.Insti.de actionib.

40 XXV.Amplia,vt vnus ex possessoribus insolidum conueniri possit,& non omnes pro rata conueniri debeant.Iaſ.in d.§.item si quis.Institu.de actionib.

41 XXVI.Amplia in fideiussore de iudicio sisti.Bald.in l.ij.§.si qs ex his.& ibi Paul.Alex.Iaſ.& Iac.qui dicit*communem.ff.qui satisd.cog.Io.Faber in §.sed hodie.Institu.de satisd.

42 XXVII.Amplia,vt in excussione, quæ fit contra principalẽ, vt possit deueniri contra fideiussorem,sunt citandi ipsi fideiussores.Bar.& alij in l.decem.nu.4.ff.de verb.obl.& in l.ne quicquã.§. vbi decretum.& ibi Iaſ.ff.de of.proconſ.Alex.in l.de vnoquoq;. in fi.ff.de re iudic.

43 PRIMO Limita vbi is,qui opponit excussionis exceptionẽ se obligasset cũ iuramento,ita declarat Bal.per illũ tex.in c.ex re scripto.de iureiur.vbi ẽt Pet.de Anch.& sequit Soc.in j.limita.in regu.cxxxiiij.Alex.sequitur in ꝑsi.xxxi.vol.iiij.& in l.fin.ff.si cert. pet.Corset.in repet.rubr.de iureiur.Hippoly.in rubri.de fideiuſſ. decis.Tholoſ.cxxx.Apostil.ad decis.Tholoſ.cxxxix.

Illud sumitur ex dictis Bart.in l.si quis pro eo.in viij.membro. ff.de fideiuſſ.Ang.in l.hi,qui accessionis.in fi.ff.eo.tit.Ant.de Bu. in c.cùm cõtingat.in vj.casu.& ibi Imol.in viij.mẽbro,de iureiu.

44 Nam isti volunt,ꝙ stante iuramento cẽsetur teneri vt principalis,licèt non possit teneri vt fideiussor,quia iuramentum habet istam vim,ꝙ actus valeat omni meliori modo.

Est verũ ꝙ istas doctrinas Alex.allegat in contrarium in l.fi.ff. si cert.pet.& Fel.in c.ex rescripto.de iureiur.tñ videntur mihi ꝓbare istã partem.Idẽ tenet apostilla magna in c.ii.de fideiusſorib. ad Abb,& Ale.in apostil ad Bar.in l.Marcellus.ff.de fideiusſorib. idẽ tenet Hispa.in c.ꝙ vestras.charta xc.de don.inter vir.& vxor. Baptista de S.Blasio.in trac.de arbitris,q.lxxix.vbi latè Grat.in ꝑ. xxviij.nu.16.vol.j.Gozadi.in ꝑ.xxxij.nu.14.Alex.in consil.xxix. nu.38.vol.vij.Tiraqu.in l.si vnquam.in præfatio.nu.137.& seq. C.de renocan.donationib.

Contrariam verò opinionẽ,ꝙ imò exceptio excussionis non censeat sublata iuramẽto,tenet Bal.in c.cùm cõtingat.de iureiu. vbi expresè dicit,ꝙ exceptio excussionis nõ cẽsetur sublata iuramẽto.Alex.in l.fi.& ibi Deci.ff.si cert.pet.Barb.in ꝑsi.xliij.volu.ij. Decif.Tholoſ.cxxxix.Guliel.Bened.ĩ ij.part.repet.c.Rayn.in ver. testamentũ.el.iij.nu.29.de tella.in c.ex resc.ipto.nu.19.de iureiu. Alcia.in c.cũ ꝓtingat.nu.174.de iureiu.Grãm.in ꝑ.clxx.in ciuili.

Ex quibus patet primam opinionem esse magis*cõmunem.

45 Secũdò limita,nisi fuerit facta alienatio rei hypothecate per debitorẽ,pendẽte iudicio:quia tunc ꝫ possessorem potest agi hypothecaria , etiã nulla facta discussione ꝫ debitorem principalẽ: ita tenet gl.in d.auth.hoc si debitor.in gl.magna,in fi.& ibi Iaco. Bur.& Bar.qui dicit istud tenere*communiter Doctõ.

Hoc etiã ibi tenet Ang.& Sali.Azo in summa,in tit.de pignori.Soci.in d.reg.cxxxiiij.in ij.limita.Alex.in disputat.sua incip.Sigismũdus.ĩ quinto dubio,in rñ.ij.ad argumẽta partis affirmatiuę.

Idem tenent Pet.& Cyn.Bar.& Sal.in l.distractis.C.de pigno.ĩ. Bal.in l.j.ver.quid si debitor.C.de reuo.his,quæ in frau.credi.Ale. in apostil.in d.auth.hoc si debitor.Paris.consi.lxxx.vol.j.

46 Tertiò limita,quia absente debitore principali, potest deueniri contra fideiussorem,vel pignorum possessorem, etiam principali non discusso,ita tenet Gl.pe.in d.auth.hoc si debitor.

Et sequitur ibi Bal.Ang.& Sali.& Bar.ponit vnã declarationẽ, quã ibi ponit Iac.Butr.videlicet,vt p. ius feratur sententia interlo-

Universidad de Deusto
Biblioteca

catoria super ꝓtumacia ipsius, & postea agat cõtra fideiussores.

Istã etiã limitationẽ ponit Rom.in ꝑs.xcviii.Alex.in cons.100. vol.v.Soc.in reg.cxxxiiij.in iij.fallen.Deci.in l.fi.ff.si cert.petat.

Est bonus tex.in auth.præsente.argumento sumpto à ꝫrio sensu.C.de fideiuss.& ibi notat Sali.& Bal.& sequitur Hippoly.in rubrica de fideiuss.Iac.Butrig.in tract.discuss.in fi.Bar.in §.sed neq; in authen.de fideiussoribus.

47 Et idẽ est si sit ꝑsens, & latitet,vt per Guid.Papæ q.ccccclxx.

48 Amplia etiamsi reuertatur pendente iudicio intentato contra fideiussorem.Apostil.ad decis.Tholos.lxxxi.

49 Quartò limita,nisi principalis debitor cõstituisset se ꝑcario nomine possidere bona obligata,qa tũc posset agi illis existẽtib. penès tertios possessores,ꝫ illos,etia discussione non facta.Bal.& Ang.in l.fi.C.de acq.pos.post la.Butrig.in d.auth.hoc si debitor. C.de pig.& in auth.sed hodie.C.de actio.& oblig.& ibi Pe.de Ancha.in suis reporta.& Bal.declarat l j.C.de reuo.his,q̃ i frau.cre.

Idẽ tenent Rapha.Ang.& Imo.Rom.& Alexã.in l.exitus.ff.de acq.pos.& idẽ Ang.in l.ij.§.hac actione.in fi.ff.vi bon.rapt.& idẽ Bal.in c.cùm venissent.in finalib.verb.de resti.spoli.Flor.in d.authen.hoc si debitor.Rom.in cõc.cccxij.Aret.in cõc.cxxvi.in fi.& Ange.Are.in §.itẽ si quis in fraudẽ.Institu.de act.& ibi Ias.Soc.in d.reg.cxxxiiij.in iij.limita.Claud.qui sublimitat in d.l.exitus.ff.de acq.pos.Roma.in cons.clxxxix.in fi.& in cons.lxxxiij.volum.vj. Deci.in l.fi.ff.si cer.pet.Alex.in cõc.cxxxvij.vol.ij.Corne.in cons. cccxviij.vol.ij.Balbus in l.Celsus.ff.de vsuc.Alex.in disput.incip. Sigismund.in v.dubio.Hippoly.in rubr.de fideiussorib.& in sing. clviij.Alex.in cõc.lxx.vo.v.Guido Papæ q.cccccxxxii.& in cõc.cix. Gozad.in cons.xlij.Bertr.in consi.cxc.vol.ij.& in cons.ccxiij.vol. ij.Decis.Neap.liiij.in nouis.Paris.in consi.ciij.vol.iii.

Et q̃ in casu l.fi.C.de acquir.poss.non requiratur excussio, ponit Gratus in cons.lxix.vol.j.& in cõc.xlij.vol.ij.& in cons.cc.vol. ij.Ruin.cons.cxxx.vol.j.& cõc.clxxij.vol.iiij.Vitalinus tract.clausularũ.in verbo.& constituit.vers.item precarij.Ripa in rubri.de interdict.nu.12.Tiraq.de constitu.in j.parte.nu.53.& plurib.seq. Boerius decis.xcij & decis.cc.

Contrarium tenuit Areti.in d.l.exitus.ff.de acq.pos.Barbat.in consi.xxviij.vol.j.Calca.in consi.xxix.

50 Quintò limita,qñ notorium est, principalem nõ esse soluẽdo:quia tunc non requiritur alia discussio.gloss.in l.decem.ff.de verb.obl.& ibi Bar.Pau.de Cast.& Imol.gl.& Bart.in l.fi.ff.si cert. pet.& ibi Bal.Paul.de Cast.& Alex.Deci.& Ias.

Idem voluit Bar.in l.iii.§.si is,pro quo.in fi.ff quod quisq; iur. Cyn.in auth.præsente.C.de fideiuss.Bal.in l.j.C.de reuo.his,quæ in frau.cre.versi.quæro vtrũ ista excussio.& in l.j.C.si qd in fraud. patro.in ii.q.& in l.j.C.de conuc.fil.deb.Iac.de Beluis.& post eum Ang.in §.sed neq;.in auth.de fideiuss.& in l.exitus.ff.de acq.pos.& in l.ij.ff.q satisfd.cog.& in l.ij.si q s omiss.cau.testa.& in auth.hoc si debitor.C.de pig.Bal.in l.nisi hoc actũ.ff.de pac.Ang.Are.in §.itẽ si qs in fraudẽ.Insti.de act.Soc.in ꝑs.lv.vol.j.Fel.ſ.c.ecclesia S.Mariæ.vers.quartò adduco.de cõstit.& in c.cùm olim,de re iud.Hip. in rub.de fideiuss.Rom.in ꝑs.ccxj.& in cons.xciiij.Corn.qui dicit istam esse*cõem,in ꝑs.cij.vol.iiij.Cæpola cautela xxxvij.Areti.in ꝑs.cxxvj.& in ꝑs.xxix.Soci.in d.reg.cxxxiiij.in v.limita.Abb.in ꝑs. xxix.vol.ij.Hippo.in rub.de ꝓba.Apostil,ad decis.Tholos.lxxx.& in decis.cxcvj.Decis.Neap.cccxviij.in antiq.Iaso.in d.§.itẽ si qs in fraudẽ.Institu.de actio.Fel.in c.cùm Bertold.de re iud.Bertran.in consi.ccxiij.vol.ij.Decis.Neap.liiij.in nouis.Fel.in c.euidentia.de accusa.Paris.in cons.50.vol.j.& in cons.lxxx.eod.volu.& in cõsi. cvij.vol.iij.Gratus in cons.xxxvij.vol j.& cons.lxxxvij.eod.vol.& cons.lxiij.vol.ij.Ruin.consi.clxxx.vol.j.

Contrarium tamen tenuit Iac.de Butr.in d.authent.hoc si debitor.C.de pignorib,Alex.in l.decem.ff.de verb.obl.Guido Papæ q.cccexxxij.

51 Tenendo tñ primam opinionem*cõem,Declara,q̃ licèt sit notorium principalem non esse soluendo,tamen debet interuenire sñia super hoc declaratoria,vt notat Roma.in cõsi.ccxj.& in cõsi.ccxlj.Dec.in l.fi.ff.si cer.peta.Alex.in l.decem.ff.de verb.obl. Purpura.in l.ex conuentione.C.de pac.Abb.in c. porrò.in primo nota.de diuor.Fel.in c.euidentia.de accusa.

52 Pro qua declaratione facit,nã licèt ex relatione nũciorũ appareat debitorẽ principalẽ nõ esse soluendo:& sic ex actis cõstet illum nõ esse soluẽdo,quæ acta inducunt notoriũ, tamẽ requiritur iudicis ꝓnũciatio sup excussione,vt notat Bal.in l.stipulatio. §.habet.ff.de oper.no.nũc.& ibi Ang.& ibi Roma.& Ias.& Bar. in §.sed neq;.in auth.de fideiuss.Bal.& Sal.in auth.hoc si debitor. C.de pigno.Bal.& Sal.in auth.sed hodie.C.de act.& obl.Bal.in l. sancimus.§.j.C.ad Treb.Ang.in §.sed neq;.in auth.de fideiuss.Rapha.Cuma.Rom.Pau.de Cast.Are.& Ale.in l.exitꝰ.ff.de acq.pos. Rapha.Cu.& Pau.de Cast.in l.decẽ.ff.de ver.obl.& ibi ẽt Ale.Roma.in ꝑs.xciij.in fi.Alex.in l fi.ff.si cer.pet,Claud.in l.exitus.ĩ prin. ff.de acq.poss.Maria.in tract.cita.Ange.Are.in §.itẽ si qs in fraudẽ.Insti.de act.idẽ tenet Bal.in l.tutores.ff.de confir.tut.Roma.in cons.ccxlj.Georg.Natta in cle.sæpe.in prin.de verb.signif.

Contrarium verò in hoc,q̃ nõ requireretur iudicis ꝓnunciatio,tenuit Iac.Butr.in auth.hoc si debitor.C.de pign.& in l.sanctimus.C.ad Treb.Iac.de Are.in tract.discuss.Imo.& Pau.de Cast.in l.stipul.§.hẽt.ff.de ope.no.nũc.Ange.& Imo.ĩ l.exitus.ff.de acq. poss.& Ang.in l.ita stipulatus.§.si ab initio.ff.de verb.oblig.& in auth.hoc si debitor.C.de pig.Bald.in l.j.C.de cond.ex leg.Cor.in cons.cix.vol.j.Io.de Imo.in l.decem.ff.de verb.obli.

53 Sed Benedictus de Plumb.in l.libertus.ff.de libe.caus.distinguit cõcordãdo opiniones,vt ista opinio ꝓcedat quãdo in aliis fuit opposita ista exceptio cõtra fideiussorem,q̃ principalis debitor nihil habet in bonis,& iudex ad vlteriora ꝓcedit,alias secꝰ.

54 Sequitur Alex.in l.exitus.ver.nõ obstat illud.ff.de acq. poss. dicit Grat.in cons.lxij.vol.ij.q̃ sufficit præsumptiuè cõstare principalẽ nõ esse soluẽdo,& hoc notorium esse,vtputà per ætimũ, Parisius consi.lxxx.volu j.

55 Tenendo primã opinionẽ, Declara,nã licet requiratur sententia,non tamen est necesse vt in scripris feratur.gl.in §.necessitatem.in ver.ex nõ scripto.in auth.vt iudi.fine quoquo suffra.Bal. in l.ꝑbyteri.la j.C.de episc.& cler.Domin.in c.fi.& ibi Franc.nu.6. de rescript.in vj.Feli.in c.euidentia.in fi.de accusa.

56 Sextò limita,si nõ fuerit oppositum,quia ꝓcedit iudiciũ parte nõ opponente.gl.Bar.Rapha.Cuma.in l.si mãcipiũ.ff.de euict. Bar.in fi.verb.& Pau.de Cast.in l.fi.ff.si cer.peta.& Bar.in d.auth. hoc si debitor.in fi.C.de pig.Iac.de Are.in tract.discuss.Barto.& Ang.in §.sed neq; ĩ auth.de fideiuss.Bar in l.cũ testam.C.de testa. manu.Ias.in l.patre furioso.ff.de his,q̃ sunt sui,vel alie.iur. Alex. in ꝑs.xxix.vol.vij.& in ꝑs.xxxj.vol.iiij.Corn.in ꝑs.xxxv.vo.iiij.Bal. & Pau.in l.ij.C.cõmu.diuid.Soc.in reg.cxxxiiij.in vi.lim.Bal.in l.j. C.de cõue.fil.deb.Ang.in §.itẽ si qs in fraudem.insti.de act.& ibi Ias.Bal.in auth.contra rogatus.in fi.C.ad Trebel.Pet.de Anch.in consi.cexciiij.& in cons.ccxvij.Guido Papæ quæst.xciiij.Decis. Thol.lxxxj.Pari.in cons.cviij.vo.iij.Bertr.consi.iii.vol.j.in antiq.

57 Imò etiam si pars opposuit,& actor replicauit,& iudex ꝓcessit ad vlteriora,iudiciu nõ est nullũ,vt not.Pau.de Cast.in d.l. fi.ff.si cer.pet.Soc.in reg.cxxxiiij.in vj.fal.Cor.ĩ ꝑs.lxxxv.vol.iiij.

58 Declara,qa licèt nõ fuerit aliter opposita exceptio discussionis,nõ potest deuenir ad captura ꝑsonæ.Alex.in cõsi.clix.vol ij.

59 Septimò limita,nisi agatur ꝫ commodatarium,vel depositarium rei hypothecatæ,quia tũc nõ est primò excutiẽdus debitor principalis,ita Angel.in auth.de fideiuss.§.sed neq;.Salic.in auth. hoc si debitor.in vij.q.Soc.in regu.cxxxiiij.in vij.limita.

60 Et ratio istius fallen.est,qa illi nõ possident, sed debitor principalis possidet,vt in commodatario est tex.in l.cõmodatę rei.ff. commo.in depositario verò est tex.in l.licèt.in §.rei.ff.depositi.

61 Octauò limita,vbi debitor principalis habet res extra territoriũ,q̃ de facili haberi nõ possunt,qa tũc nõ est primò excutiẽdus: ita tenet Ang.in auth.de fideiuss.ĩ §.sed neq;.Soc.ĩ d.reg.cxxxiiij. in viij.limita.idẽ tenet Bal.in d.l.fi.in prin.ff.si cer.pet.Alex.in ꝑs. lxxxiiij.vol.iij.Lud.Bolog.in cons.xviij.in fi.Hippo.in sing.cc.

Prout etiam idem est quando eius persona absẽt, vt per Bal.in l.j.C.de cõue.fil.deb.lib.x.Hippoly.in rubr.de fideiuss.Capel.Tholos.decis.cxcvj.& ibi Apost.Paris.cons.lxxx.vol.j.vel vbi habitat in alio territorio.Gratus cons.xxviij.vol.j.

62 Nonò limita,vbi bona principalis debitoris sunt fortilitia & castra,q̃ facilè expugnari nõ ꝓt,per gl.ĩ l.ij.ff.qui satisfd.cog.vbi ẽt Bal.idẽ ibi tenet ẽt Alex.Soc.in d.reg.cxxxiiij.in ix.fal.Alex.in l.decem.ff.de verb.obli.apost.magna ad Abb.in c.j.de fideiuss.

63 Decimò limita, vbi principalis debitor esset rixosus, adeò q̃ ab eo facilè exigi nõ posset,ita not.Ang.Rapha.& Ale.in l.ij.ff.q satisfd.cog.vbi ẽt Ias.Soc.in d.reg.cxxxiiij.in x.fal.Deci.in l.fi.post Ang.& ibi Rom.& Ias.ff.si cert.pet.& Ang.& Alex.in l.decẽ.ff.de ver.obl.Hippo.in rub.de fideiuss.Apost.ad Ale.in d.l.ij.ff.q satisfd. cog.Ias.in l.ij.in princ.ff.fol.matr.Ias.in §.item si quis in fraudem. Institu.de act.Capel.Tholo.decis.cxcvj.& ibi Apostilla. Guido Papæ in singu.decxvij.Gratus cons.lxxxvij.vol.i.

64 Et propterea Infertur,idem esse in ecclesia,quæ de facili conueniri non possit,apostil.magna in c.ij.de fideiuss.ad Abb.

65 XI.Limita, vbi per viam ex creditoribus facta est discussio, quia non est necesse q̃ per alios fiat.ita Iac.de Arena & Angel.in auth.hoc si debitor.C.de pign.Soc.in d.reg.cxxxiiij.in xj.fal.Angel.Aret.in §.item si quis in fraudem.Insti.de act.& ibi Ias.

66 XII.Limita,si causa sit cõmissa iudicanda ex bono, & æquo, vel fm veritatẽ,vel remotis solẽnitatibus iuris cõmunis,vel sum marie,& sine figura iudicij.Bal.in l.si mãcipiũ.§.j.ff.de euic.Rom. in ꝑs.cccexxx.Ang.Aret.in §.item si quis in fraudẽ.Insti.de act.& ibi Ias.Alex.in ꝑs.lviij.vol.v.Apostil.ad capel.Tholo.decis.cxcvj. Soc.in ꝑs.xxiij.vol.j.Hippol.in rub.de fideiuss.Deci.in c.ex parte.

cl ij

ti ij.de offi.dele. Alex.in ꝑs.cxxxiiij.vol.vi.Aret.in ꝑs.cxxvj. Hispa. in rub.de do.inter.vir.& vxo.Boer.decis.ccxxi.nu.14.& seq.Cur. iun.in l.bona fides.ff.depositi.Soci.in reg.cxxxiiij.in xij.limi.apost. magna ad Abb.in c.ij.de fideiuss.vbi distinguit.Grat.ꝑs.lxxvij.vol. j.qui loquitur quãdo ꝓceditur veritate in sententia:& cõs.lxiij.vol. j.qui loquitur quãdo proceditur sine strepitu & figura iudicij.

Contrariũ Cor.in ꝑs.lv.vol.iij.Deci.in l.fi.ff.si cer.peta.Geor. Natta in cle.sæpe.de ver.signifi.in §.non sic.Aret.in ea.dilecti.de iud.Purpu.in l.j.C.de transa.& in l.singularia.ff.si cer.pet.Claud. in l.si constante.ff.solu.matri.vbi etiam Ias.Fel.in c.i.de consti.

67 XIII.Limitatio alia ex his infertur, q̃ non procedit exceptio excussionis de iure canonico, secundum Ias.licèt non se firmet, in d.§.item si quis in fraudem.Institu.de actio.

Contrariũ Gomes ibi:Guido Papæ in sing.dcxj.& hoc dicet inferius in xxxiij.limita.

68 XIIII.Limita,vbi quis se obligat animo nouãdi obligationẽ principalis debitoris.Bal.in l.in persona.§.j.ff.de pac.in l.antiquę. §.i.C.ad Vellei.Apostill.ad decisio.Tholosa.xxiij.& decis.cxcvj. Alex.in cõs.xxxj.vol.iiij.& in cõs.xxxiij.eo.vol.Curt in consi.vj. Deci.l.fi.ff.si cert.petat.Paul.de Cast.in l.ij.§.j.ff.de duob.reis.Roma.in consi.ccx.Barb.in l.v.§.satis acceptio.vers.item fallit.ff.de verb.oblig.Paristus consi.cx.nu.13.vol.j.

69 Et an fideiussor,qui se obligat animo nouandi, dicatur amplius fideiussor.vide gl.in verbo,fideiussorem.in auth.de fideiuss. in princ.Ias.in consil.lviij.volu iij.vbi tenet,q̃ non est amplius fideiussor quando fit expressa nouatio.

Declarat tamen quomodo procedat,vt per Ias.in d.consi.lviij.

70 XV.Limita,vbi quis fideiussit pro debitore naturaliter tñ obligato,vel erat in possessione tertius rei hypothecatæ,p debito naturali tñ:ita dicit Dy.& post eũ Bar.in l.Marcel.ff.de fideiuss.& ibi Angel.& Paul.de Castr.in li.ij.§.is,p quo.ff.q̃ q̃q; iur.Bald.in l.j.C.de conue.fic.deb.lib.x.Ias.in l.fi.ff.si cert.pet.& in l.si seruũ. §.nunc videamus.ff.de verb.obli.Sali.in auth.hoc si debitor.in x. q.C.de pignorib.Bal.in auth.sed hodie.C.de actio.& obli.Apost. ad decis.Tholos.cxcv.

71 XVI.Limita, vbi creditor vellet vti cõpensatione ꝫ fideiussorem,quia tunc non est necessaria excussio , sicut dicit Bal.in l.exceptiones.C.de euict.q̃ ad repellendũ fideiussorẽ ope exceptionis,vbi creditor est in possessione,non est necessaria excussio.

Et istam limitationem ponunt quidã moderni in ca.peruenit. de fideiuss.Hipp.in rubr.de fideiuss.apostill.magna ad Abb.in c.ij. de fideiuss.fuit dictũ Bal.quẽ ipsi allegãt in l.j.C.de cõue.fil.deb. lib.x.ver.item quæro.qui declarat qualiter hoc intelligatur.

72 XVII.Limita,vbi fideiussor vel pignorũ possessor impediuit discussionẽ fieri cõtra principalẽ.quia si postea ipse cõueniatur, nõ potest amplius obijcere de discussione nõ facta cõtra principalem:ita limitat Hippoly.in rubri.de fideiussorib.

73 XVIII.Limita in fideiussore,qui negauit se fideiussisse,vel in tertio possessore,cui negat se possidere:qa nõ potest amplius tãquã fideiussor opponere exceptionẽ discussionis. Bal.ĩ auth.ꝫ q propriã.C.de nõ nu.pecu.Bart.Ange. Imol.& Paul.de Cast.in l.ũ dubitet.§.j.ff.de fideiuss.Ias.in l.j.C.de transact.Alex.in l.ẽt.ꝫ licèt in dotalib.ff.sol.mat.Hippoly.in rub.de fideiuss.Ias.in §.itẽ si qs in fraudem.Insti.de actio.Clau.in l.exitus.ff.de acq.pos.Barba.in ca. peruenit.nu.7.de fideiuss.& in l.v.§.satis acceptio.vers.item est ve rũ.ff.de verb.obl.Spec.in tit.de renun.& conclu.in prin.ver.item cessat.Apostil.ad decis.Tholos.lxxx.& excvj.Gra.cons.lxiij.vo.ij.

74 XIX.Limita,vbi pẽdente iudicio debitor principalis,qui nõ erat prius soluẽdo,effectus fuerit soluẽdo,nã adhuc excussio nõ requiritur ꝫ debitorem principalẽ,quia satis est q̃ a principio inchoati iudicij fuerit non soluẽdo.Pet.& Cy.in auth.præsente.C. de fideiuss.& in l.excusat.ff.de excus.tut.Salic.in authẽ.hoc si debitor.C.de pigno.Bal.in l.peremptorias.C.sent.rescin.nõ pos.Bal. & Pau.de Cast.ĩ l.fi.ff.si cer.pet.& ibi Deci.Cremẽ.in sing.cxxxvj.

Contrariũ sumitur ex dictis Bar.in l.j.de excep.Iac.de Beluis.te net hoc expresse in §.sed neq;.in auth.de fideiuss.in vlti.q.Rayn. & Iac.de Arena in d.auth.ꝑsente.C.de fideiuss.Roma.in l.stipulatio.§.habet.ff.de no.oper.nũc.Alex.in l.fi.ff.si cer.pet.& in l.si mulier.ff.fol.matr.vbi ẽt Ias.Soc.in reg.cxxxiiij.in v.fal. Hippoly.in l.si quis ne quæstio.ff.de quæstionib.Alex.in consi.100.vol.v.

75 XX.Limita,vbi certa res debetur,quia põt agi hypothecaria ad illam rem etiã alienatã in extraneos possessores.nõ facta excussione ꝫ principalem:ita Bal.in rubri.C.de reuoc.his,quæ in frau. cred.post prin.refert,& sequitur Ang.Aretin.in §.item Seruiana. Insti.de act.Ias.in §.item si quis in fraudem.Insti.de actionib.

Sed contrarium tenet Claud.in l.exitus.ff.de acq.poss.

76 XXI.Limita , vbi creditor possidet pignus , quia non potest cuinci ab eo,qui prætendit ius in eo , sub prætextu q̃ possit debitorem principalem discutere,vt notat Bal.in l.exceptiones.C.de euict.Claud.in l.exitus.in fi.ff.de acq.poss.

77 XXII.Limita in hypotheca legali,cui virtute põt res hypothecata peti à tertio possessore,etiã nulla facta discussione ꝫ principalem debitorem.Ange.Aret.in §.item Seruiana.insti.de actio. Bal.in l.j.ff.qui satisfd.cog.Soci.in cons.xxiiij.vol.j.Ange.& Pau. de Castr.in l.si dubitet.§.j.ff.de fideiuss.

79 XXIIII.Limita,extincta ciuili,& naturali obligatione in persona debitoris principalis,quia tunc non potest fieri excussio cõtra eum.Roman.in cons.xciij.

80 XXV.Limita in fideiussore iudicatum solui:quia talis nõ potest opponere exceptionẽ excussionis,vt p Bal.in l.j.in ij.lectura. ff.qui satisfd.cog.& in l.cùm eorũ.C.de sent.& interlo.omn.iudi.

Et idem est in fideiussore de iudicio sisti.Apostil.ad decis.Tholosa.cxcvj.versi.item non habet locum.

Et idem in fideiussore indemnitatis.Chassa.in consuet.Burg.

Contrarium Bal.in l.fi.§.j.C.de vsuris rei iudi.Alex.in apost.ad Bar.in rubr.ff.iudi.sol.Ruin.consi.xcviij.vol.v.

81 XXVI.Limita,si renunciatum sit bñficio discussionis,vt notat gl.in verbo,accedat.in authen.de fideiuss.in prin.Spe.in tit.de renun.& conclu.in prin.versi.viso.& Io.And.in additio.& in ver. cessat.Apostil.ad decis.Tholo.xxiij.& dec.cxcvj.Chassa.in cõsue. Burg.Bal.in authen.ꝑsente.in fi.C de fideiuss.Rom.in ꝑs.cccxcij. Corne.in consi.cix.vol.j.Deci.in l.fi.ff.si cert.pet.Abb.in c.ij.de fideiuss.Hippoly.in rub.de fideiuss.Aret.in cõc.xxxiij.Pau.de Castr. in l.si dubitet.§.j.ff.de fideiuss Apostil.ad decis.Tholosa.lxxx.

Ame.de Castell. in trac.syndic.nu.208.vbi dicit*communem.Gratus in consil.cxxxvj.nu.4.volu.j.Bertr.in consil.cxciij. nu.2.vol.ij.in antiquis.

82 Roma.in cons.ccxj.vbi etiam ponitur quid in fideiussore indemnitatis renunciante,de quo etiã per Dec.in d.l.fi.ff.si cer.per.

83 Declara , quia prædicta renunciatio intelligitur facta ẽt per illa verba,Renunciauit omni iuris,& legum auxilio.Alex.in cõs. xxxj.& in consi.xxxiij.vol.iiij.Ias.in l.fi.ff.si cert.pet.Bal.in l.j.C.de conue.fil.debi.libr.x.

84 Declara,quia per hãc clausulã censetur renũciatum tãtummodò exceptioni discussionis,quæ cõpetit in præsenti , nõ autẽ quæ in futurũ potest competere,Ruin.in cons.xcviij.nu.6.vol.v.

85 Sublimita hãc limitationem in fideiussore indemnitatis,qui dato q̃ renunciauerit excussioni,non potest cõueniri ante principalem debitorem,Hippoly.in rub.de fideiuss.

86 PRIMO Amplia, vt etiã procurator renũciare possit huic exceptioni,quia cõiter solet renũciari,Chassã.in consuet.Burg.

87 Secũdò amplia,vt in instrumẽto nõ extenso sit cõprehensa renũciatio istius exceptionis,si in eo sunt illa verba, Renuncias, &c.vt per Curtium seniorem in consil.vj.

88 XXVII.Limita,vbi cãpsor fideiussit,vel alius mercator,quia tales nõ possunt opponere beneficiũ excussionis.gl.per illũ text. & ibi Ange.in §.argentariorũ.in auth.de fideiuss.Bald.in l.frustrã. C.de non numera.pecu.& in l.fin.C.ad leg.Falcid.Angel.Aret in §.item si quis in fraudem.Institu.de action.Angel.in l.fideiussor. in §.pater Scij.ff.de pigno.Natta in cle.sæpe.in prin.de verb.signi. Curt.in consi.vj.Dec.in l.fi.ff.si cer.pet.Hippol.in rubr.de fideiuss. Apostillator ad decisi.Tholos.cxcvj.Chassa.in consuet. Burgun. Boer.decis.cexxi.nu.14.Guido Papæ consil.ciij.

89 XXVIII.Limita, vbi quis se obligauit pro alio principaliter, Bal.in l.j.C.de conuenien.nisi debito.libr. x.Gratus consi.lxxxvj. vol.j.Boerius decisio. ccxxj.num.13.

Alexander intelligit prout Apostillator ad decis.Tholo.xxiij. quando quis se obligauit eodem tempore,in consi.xxxj.volu.iij. Secus si diuersis temporibus.

90 Et ita declarat ibi Alexã.& debet intelligi quod notat idem Alex.in l.vbi autem.§.illud.ff.de verbor.oblig.& Abbas in cap.ij. de fideiussorib.Guido Papæ quæstio.cccccxx.vbi tenent q̃ talis habeat exceptionem discussionis.& decisio. Tholosa.lxxx.& ibi Apostil.

91 XXIX.Limita , vbi aliquis promisit se soluturum quod alius debebat , pro quo debito erat facta principali debitori executio, & pignora capta,& vt creditor consentiret relaxationi bonorũ, alter promisit se soluturum.

Ita declarat Io.Andr.in addi.Spe.in tit.de renuncia.& conclu. in apostil.in verbo.sponsoribus.

92 Et ideò infert Bertachi.in verbo, discussio , idem esse si quis promisit,vt debitor principalis carceratus relaxaretur.

93 XXX.Limita,vbi res hypothecata deuenit ad vnũ ex debitoribus principaliter obligatis.quia tũc conueniri põt hypotheca ria,nõ facta discussione ꝫ alios.gl.in l.mulier.ff.qui potio.in pig.

Universidad de Deusto
Biblioteca

habean.& ibi Bar.& in l.creditor.§.queritur.ff.de distractio.pign. Bal.in authen.sed hodie.C.de act.& oblig.Roma.in cõsi.cccxcij. Iaſi.in §.item ſi quis in fraudem.Inſtit.de actio.

94 XXXI.Limita in pignore prætorio,in quo nulla facta diſcuſſione pōt agi ꝫ tertios poſſeſſores,Alex.in apoſtil.ad Barto.in l.j. ff.de pign.actio.ſequitur Bertach.in verbo.diſcuſſio.Are.in §.itē ſi quis in fraudem.Inſtitu.de actionib.Iaſ.in §.item Seruiana.co. tit.& Gomeſ.in d.§.item Seruiana.

95 XXXII.Limita in fideiuſſore in cauſa criminali, quia poteſt fideiuſſor conueniri, nulla facta excuſſione,Bal.in l.ij.§.ſi quis.ff. qui ſatisd.cog.Bertach,ſequitur in loco prælleg.Affict.ſup Cõſtitu.in tit.de his,qui fideiuſ.dare poſſ.nu.5.

96 XXXIII.Limita, quia talis exceptio diſcuſſionis opponi nõ poteſt de iure canonico.Iaſ.in §.item ſi quis in fraudem.Inſtit.de actionib.Hiſpa.in c.per veſtras.de dona.inter vir.& vxor.Grat.in conſi.xxxvij.vol.j.& conſi.lxxxvij.cod.vol.Iaſ.in l.alienam.in fin. C.de procur.

97 Et nota,quia priùs deuenitur ad fideiuſſorem debitore principali non exiſtente ſoluendo, quàm cõtra tertium poſſeſſorem rei hypothecatæ,niſi in caſu de quo per Angel.

98 Vbi ponitur regula, & fallentia in l.ſi quis miſſum.§.fin.ff.de dam.infect.videlicet, quando debitor poſt immiſſionem ex primo decreto,alienauit rem,& eam deſijt poſſidere,quia ſucceſſor non poterit vti beneficio diſcuſſionis in eare.

99 Nota etiam,quia ſi diſcuſſio primò facta,non ſit plenè facta, debet fieri ſecundò,vt per Guid.Pap.in ſing.declxv.

100 Item nota in hac materia,ꝙ in omnibus caſib.in quib.non fit diſcuſſio ꝫ principalem, de quibus dictum eſt in limitationib. poteſt dicere is,qui non habet exceptionem excuſſionis, excute principalem ſumptib⁹ meis,& meo periculo,& ille tenetur hoc facere.Bar.in l.cùm in plures.§.veſtimenta.ff.loca,& in l.vñ quæritur.nu.12.ff.cõmo.Paul.de Caſtr.in l.ſi vt certo.§.ſi duob.vehiculum.ff.commo.Roma.in conſil.cxiiij.Apoſtil.ad Abb.in ca.ij. de fideiuſſ.Hippoly.in rubr.de fideiuſſorib.

Cõtrarium Bal.in finalib.verbis,in l.j.C.de conue.fiſc.debito. lib.x.Conrad.in amplia.l.diffamari.nu.129.vbi declarat.C.de ingen,& manumiſ.

101 Item adde,ꝙ facta excuſſione, & repertis bonis debitoris, quæ tũ facilè vendi nõ poſſunt,vt ex earum diſtractione ſatisfiat creditori,poteſt conueniri fideiuſſor,ac ſi non eſſet repertus ſoluendo,Hippoly.in rubr.de fideiuſſorib.

102 Item nota ꝙ excuſſio facienda in perſona hæredis principalis debitoris,requiritur vt fiat nõ modò in bonis auctoris, ſed etiam proprij hæredis,Alex.in conſi.100.vol.v.

103 XXXIIII.Limita, quia hypothecatis nominibus debitoris, pōt agi hypothecaria ꝫ debitorem debitoris,etiam non excuſſo principali debitore.Guido Papę in ſing.cccvj.& in ſing.dcccxxij.

104 XXXV.Limita,niſi bona rei eſſent apud fideiuſſorẽ.Apoſt. ad deciſ.Tholoſ.cxcvj.Barba.in c.peruenit.nu.6.de fideiuſſ.

105 XXXVI.Limita,ſtante conſuetudine,vel ſtatuto,Chaſſa.in conſuet.Burg.Hiſpan.in ca.per veſtras.§.xviij.num.19.de donat. inter vir.& vxor.

106 XXXVII.Limita,quia in fideiuſſore facti,non competit exceptio excuſſionis,Bal.in l.j.C.de conue.fiſ.deb.lib.x.

107 XXXVIII.Limita, nam fideiuſſore opponente excuſſionẽ, & præparante fugam,non datur hoc beneficium,vt per Bal.in loco prælegato.

108 XXXIX.Limita, quia in Saluiano interdicto nõ requiritur excuſſio,vt deueniatur contra poſſeſſorem pignorum, Socin.in conſi.lxxx.volum.iij.

109 XL.Limita,nã quãdo pater tenetur pro filio ex forma ſtatuti,non debet priùs filius diſcuti,Hippolyt.in l.infans.ff.ad legẽ Corne.de ſicar.Apoſtil.ad deciſi.Tholoſ.cxcvj,Boer.deciſ.ccxxj. Barb.in c.peruenit.nu.7.de fideiuſſorib.& in l.v.§.ſatis acceptio. verſi.niſi pater.ff.de verbo.obliga.

110 XLI.Limita,ſi principalis ſit monit⁹: nã poſtquàm fuerit in mora conſtitutus,non eſt neceſſarium facere diſcuſſionẽ de hęredibus debitoris,vt poſſit deueniri contra tertios poſſeſſores, gl. in l.ſi plures.& ibi Bal.num.24.C.de condi.inſer.Apoſtil.ad deciſionem Tholoſa.cxcvj.

111 Et nota, quia ũ facta diſcuſſione, & principali non reperto ſoluẽdo,ſuperueniũt ſibi bona:tunc iterũ eſſet faciẽda diſcuſſio ꝫ principalẽ, Hippoly.in rubri.de fideiuſſ.& ſuperius dictũ fuit.

112 Tamẽ ſi creditores eſſent negligentes in excutiẽdo principalẽ,& poſtea ſuperueniret iterũ inopia, poſſeſſores nõ pñt moleſtari,Iaſ.in §.item ſi quis in fraudem.Inſtitu.de actio.nu.120.

113 XLII. Limita,quia non fit executio cõtra vnum ex hęredibus,ad quem totus fundus hypothecatus peruenit, nõ excuſſis aliis hęredibus pro eorum portionibus.Cremen.ſing.clxiij.

114 XLIII.Limita,ganõ fit diſcuſſio ſi res peruenit ad ꝫ debitorẽ pariter obligatũ.Iaſi.§.itẽ ſi quis in fraudẽ Inſti.de acti.nu.80.

115 XLVIIII.Limita,ſi is,ad quẽ res peruenit,ſciebat rem illam eſſe alteri ſpecialiter obligatam,Aimo in conſi.lxxvij.

116 XLV.Limita,ſi debitor poſſidet ĩ hypothecaria pignus,nõ requiritur alia diſcuſſio,Ruin.in conſi.clxxx.nu.8.vol.j.

117 XLVI.Limita,quia exceptio diſcuſſionis non prodeſt fideiuſſori,Gramma.conſi.ciuili.xxxiiij.

118 XLVII.Limita quando principalis ceſſit bonis,Cuman.& Claud.in l.decem.ff.de verb.oblig.addit.ad deciſ.Tholoſ.cxcvj.

119 XLVIII.Limita, vt non habeat locum in fideiuſſore fiſci, Bal. in l.j.nu.17.C.de conue.fiſ.debi. libro x. Iaſ.in l.decẽ.nu.24. ff.de verb.obl. Alexand.& ibi Iaſ.in l.ſi.ff.ſi cer.peta. Rom.in ſingu.dcxxxv.Cremen.ſingu.xliiij.

120 XLIX.Limita, quando principalis poſſet ſe defendere aliqua notoria exceptione,vt putà clericatus, Bart.in l.Marcellus. ff.de fideiuſſo.& in l.iij.§.ſi is,pro quo ff.ꝙ quiſque iuris.addi.ad deciſionem Tholoſanam cxcvj.

121 L. Limita,quando omnia bona debitoris ſunt publicata, Bart.in l.ſi ego.in prin.& ibi Iaco.nu.3.ff.ſi cert.peta.

Contrarium voluit Cuma.in l.ſi.ff.ſi cer.peta.& ibi Roma.nu. 5.& idem voluit in conſi.xciij.nume.4.

Barba.in c.peruenit.nu.7.vbi hanc dicit *cõmunem,de fideiuſſ.Iaſ.in dicta l.ſi.nu.11.& Deci.nu.15.

122 LI.Limita,quia exceptio iſta nõ poteſt oponi in cauſa oppoſitionis,Alexan.conſi.xxxiij.in princip.vol.iij.Deci.in l.ſi ego, nume.29.ff.ſi certum.peta.

123 LII.Limita,ſi fideiuſſor ſuccedit debitori tanquam hęres, quia extincta obligatione non habet locum excuſſio. Bald. & Ange.in l.fideiuſſores. per illum tex.C.de fideiuſſorib. Hippoly, in rubrica de probationib.nume.10.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Recipiens pecuniam cenſetur principalis, alter verò fideiuſſor, quando duo rei obligantur.

1 VAndo duo rei obligantur,tñ pecunia ad vnum peruenit,ille,qui pecuniã habuit,cenſetur principalis, alter verò nociuiſſor.ita gl.& Guliel.in l.ſed & Iuli.§.ſi inter duos.ff.ad Macedo.& gl.in l.vir vxori.§.ſi.in gl.ſi.ff.ad Velleia.Io.de Anania in conſi.lx.& ibi Bolog.in addit.Alexand.in apoſtil.ad Bart.in l.Marcellus.ff.de fideiuſſ.Hippoly.in ſingu.ii.& in rubr.de fideiuſſ.Cremen.in ſing.xxxviij.Hiſpa.in c.per veſtras. de don.inter vir.& vxor.Aimo in conſi.lxxvij.& in conſi.xcj.nu. 2.Tiraq.de retra.lignag.§.xxxj.in gl.j.num.8.

Contrarium Roma.in conſ.cxiiij.Soci.in conſi.lxxj.vol.iiij.

2 Pro diſtinctione dici poſſet,ꝙ aut quæritur,an inter ſe cẽſeantur fideiubere vnus pro alio,& dicendum eſt,ꝙ ſic:Aret.in cõſil. xxxiij.Alex.in conſi.cxvj.vol.vj.& in conſi.xlj vol.v.

3 Aut quæritur,an cenſeãtur fideiuſſores quo ad creditorẽ: & dicẽdũ eſt,ꝙ habẽt exceptionẽ excuſſionis, qa alter corũ poteſt dicere, Excutiaẽ ſumptibus meis ille,qui habuit pecuniã:& hoc voluit Bar.in l.iij.§.j.in vij.q.ff.de duo.re.& ĩl.ſi vt certo.§.ſi duobus.ff.cõmo.Ang.in l.vnde quærit. eo.tit.& in l.hinc quæritur.§. poteſt.ff.de pecu.Rom.in l.ſi cũ dotẽ.§.tranſgrediamur. ff. ſolu. matri.& ita ꝓcedit prima opinio. & hoc voluit Io.de Ana.in ꝑ lx.& Bolog.in addi.& hoc voluit Barba.in cõſi.xliij. vol.j.& cõſ. xcj.vol.iij.Soc.in cõſ.lxxj.vol.j.& cõſ.xxvij.vol.iiij.Hippoly.in d. rubr.de fideiuſ.& cũ iſta diſtin.trãſit etiã Aimo in cõſ.xcj.num.4.

4 Eſt bene verum,ꝙ aliqui voluerunt,ꝙ iſtud ꝙ competat facultas aſſerẽdi,quòd fiat excuſſio ſumptibus illius, qui nihil habuit, non ſit propterea quia cenſeantur fideiuſſores, ſed propter aliã æquitatem,vt dicit Angel.in l.reos.ff.de duob.reis.Barb.in conſ. xci.vol.iij.

5 Socinus verò in conſ.lxxi.volu.iij.dicit, illud eſſe ex beneficio diuiſionis competente duob.reis.

6 Licèt Imol.in d.l.reos.verſ.ſextò addit.dicat illud eſſe, quia cẽſentur fideiuſſores.

7 Contrarium verò in principali concluſione,ꝙ etiam quo ad exceptionem diſcuſſionis,non poſſit allegare alter ex conreis,ꝙ fiat exactio ſumptibus ſuis ab eo, ad quem pecunia peruenit, tenet Aret.in conſi.xxxiij.

8 Tenendo primam opinionem, Sublimita,niſi nouãdi animo alter interuenerit,vt per Alex.in conſi.xxxj.vol.iiij.

9 Siverò queratur,an quo ad creditorem cenſeantur loco fideiuſſorum,dicendum eſt ꝙ non,vt per Rom.in conſi.cxiiij.Are.in conſi.xxxiij.Aimo in conſil.xcj.nu.4.

10 Et ſupradicta intellige,qñ omnes ſunt obligati inſolidũ,ſec⁹ autem ſi pro parte,Ruin.in conſ.xix.nu.9.vet.nec obſtat.vol.iiij.

Declara

11 Declara etiam, vt ita demũ fideiuſſor in iſto caſu vti poſſit exceptione diſcuſſionis cõtra reum principalẽ, quãdo cõmodè poteſt contra illũ experiri,aliàs ſecus,Bar.& Ang.in l.ij.in fine.ff. de curat.bon.dando. Alex.in l.ſi cùm dotem.§.tranſgrediamur. num.7.ff.ſolu.matr.Ang.Aret.in §.j.inſt.de duo.reis.

12 Declara etiam,quia omnia ſupradicta ſunt intelligẽda,quotieſcũq; fideiuſſores nõ eſſent obligati vt principaliter,& inſolidũ.nã in hoc caſu,omnes vti principales ſunt iudicãdi, Alex.ĩ ꝑ. xxxiij.vol.iiij.Iaſ.ĩ ꝑ.lviij.vol.iij.Gual.l.caut.xxx.nu.2.ĩtit.de leg.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Fideiuſſor an dicatur liberatus ſi tempus prorogetur debitori.

1 SOlet ſæpiſſimè dubitari,ſi debitori,ꝙ pmiſit pecuniã ſoluere certa die datis fideiuſſoribus,ipſe progetur,an fideiuſſores ſint liberati. Et ꝙ nõ ſint liberati fideiuſſores, tenet gl.in l.ſi cùm Hermes.in gl.fi.& ibi Bal. & Salyc.C.locat.Rota in deciſ.decclx.in antiquis.Soc.in ꝑ.xxi. vol.i.Pet.de Anch.Henric.Boich.Imol.& Abb.in c.conſtitutus. de fideiuſſ.Maria.in c.ſi de dilat.in xix.q.viij.Dec.in c.de cauſis.de of.deleg.Ang.in l.ſi vnus.§.ſi cũ reo.ff.de pact.Dec.in conſ.xciij. Bal.in l.Labeo.§.ſi in fideiuſſorem.ff.de arbi.Bal.in d.l.ſi vnus.§.ſi cum reo.& ibi Paul.de Caſt.& Alex.ff.de pact.Bal.in l.ã mãdatori.C.de non num.pec.Bart.in l.Lucius.§.Paul.ff.de admin.tut.Iaſ. in l.i.C.de iudic.Alex.in conſi.lxxij.vol.vi.& in conſi.lxvj.volu.ij. Dec.in l.lecta.ff.ſi cer.pet.Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.vbicunq;.ff. de fideiuſſ.Bertr.in conſi.clxxxviij.volu.j.vbi dicit*communem. Pariſ.in conſil.xlviij.vol.i.

Contrarium tenet Ant.de But.poſt Io.And.in c.cõſtitutus.de fideiuſ.Spec.in tit.de fideiuſ.§.i.verſũ illud autẽ quærit.Archid.in c.te quidẽ.xj.q.j.Bal.in l.Titius.ff.de excuſ.tut.Bar.in l.Labeo.§.ſi in fideiuſſorem.ff.de arbitr.Fulg.in conſ.cxxx.in fi.Anto.de But. in c.i.deof.dele.Iaſ.in l.lecta.ff.ſi cert.pet.Alex.in l.dies cautionis. in fi.prin.ff.de damn.infect.Capell.Tholoſ.deciſ.clxxxj.Fel.in ca. de cauſis.de off.dele.Guido Papæ in ſing.dcccclxxvij.Fel.in c.j.de iureiu.& in c.ii.de ſpõ.& in c.ad aures.de ſimo.gl.cõſuet.Turon.

Tenendo tamen primam opi.quæ videtur magis *cõmunis, & magis vera,limitari poteſt pluribus modis.

2 Primò limita,quando prima obligatio per prorogationẽ eſſet nouata,quia tunc fideiuſſores eſſent liberati.Rota in d.deciſion. dcccclx.Bal.& Angel.in d.l.ſi vnus.§.ſi cum reo.ff.de pact.Bertr.in conſi.clxxxviij.vol.j.

3 Secus ſi prima obligatio non eſſet nouata,licèt eſſet diuerſa obligatio.Spec.in tit.de fideiuſſ.§.j.verſ.illud autem quæritur.

4 Secundò limita. quia non tenẽtur fideiuſſores pro his,ꝙ eueniunt tempore prorogato, ideò nec ad penſionẽ, nec ad vſuras temporis prorogati tenẽtur,nec pro Caſtellano,ſeu arcis Præfecto.ſi in tpe prorogato promiſſa non ſeruauerit.vt per Bart.in l. Luci⁹.§.Paulus.ff.de adminiſt.tut.Io.And.in addit.Spe.in tit.de fideiuſſ.§.j.in verſ.illud aũt quæritur.Soc.in ꝑ.xxj.vol.j.Imol.in d. c.conſtitutus.Dec.in c.de cauſis.in iiij.limit.de of.deleg.Ange.in l.ſi vnus.§.ſi cum reo.ff.de pact.& ibi Alexand.Iaſ.in l.j.C.de iudi. optimè declarat Alex.in conſi.lxxij.vol.vj.Dec.in l.lecta.ff.ſi cer. pet.Bal.in l.ex diui.in fi.C.locat.Fel.in c.de cauſis.de of.deleg.Tiraq.de retract.conuen.§.j.in gl.vij.nu.32.& ſeq.

5 Tertiò limita, ſi prima obligatio eſſet finita per ſolutionem, quia ſi poſtea intercedat obligatio noua,fideiuſſores non tenentur,Imola in conſi.xii.

6 Quartò limita,ſi expreſsè fideiuſſiſſent ad tempus limitatum, declarãtes,ꝙ poſt illud tps nolebãt teneri.Bal.in d.l.Labeo.§.ſi in fideiuſſorem.ff.de arbitr.Archid.in d.ca.te quidem xj.q.j.Abb.in capi.conſtitutus.de fideiuſſ.Bal.Ang.& Alex.in l.ſi vnus.§.ſi cum reo.ff.de pact.& ibi Iaſ.& idem Iaſ.in l.lecta.ff.ſi cert.pet.Fel.in c. de cauſis.de off.deleg.& in c.ad aures.de ſimo.Alex.in apoſtil.ad Bart.in d.l.vbicunque.ff.de fideiuſſ.Hippol.in rubri.de fideiuſſ.in vi.q.apoſtil.ad deciſ.Tholoſ.clxxxj.Rebuff.in concord.in titu.de prorog.dilat.verſ.ij.fallit.

7 Et propterea ſi fideiuſſores obligati,ꝙ principalis pareret laudo lato infra menſem,non tenentur prorogato compromiſſo, & ſecuto laudo poſt menſem.Bellam.in conſi.ix.Bal.in d.l.Labeo.§.ſi in fideiuſſorem.ff.de arbitr.in l.Titius.ff.de excuſat.tut.Tiraq.de retract.conuen.§.j.in gl.vij.nu.31.& ſeq.

Contrarium in principali limitatione tenet Dec.in d.capit.de cauſis.de offic.delega.

8 Quintò limita,ſi ſit dilata ſolutio,non autem prorogata obligatio,Bertr.in conſi.clxxxviij.vol.j.in nouis.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Fideiuſſio de iudicatum ſoluendo non operatur ſi per alium iudicem fuerit iudicatum.

1 VEriſſima eſt illa iuris concluſio,ꝙ cautio de ſoluendo iudicatum per certum iudicem, non operatur, ſi per alium iudicem iudicatum fuerit.tex.in l.cum apud.ff. iud.ſol.& in l.ſi quis iterum.ff.cod.titul.

2 Primò amplia,etiam ſi iudicauerit iudex appellationis,& non eſſet nomẽ iudicis expreſſum,qa etiã eo caſu diceretur cautionẽ præſtitam corã primo iudice expiraſſe, gl.in l.ij.in verbo,appellatio.C.de ꝓc.& ibi Bar.ver.qñq; ꝓcu.& Albe.ver.in gl.j.& ibi Bal. ver.ij.nota.& ibi Paul.de Caſt.ver.in gl.ſuper verbo, app.Sal.ver. oppono ꝙ in cauſa.Aret.verſi.ſecũdò nota.Alex.ver.in ead.glo. Iaſ.in fi.ver.in eadem ibi.Iac.verſi.nota,ſecundũ alium intellect. Bar.in l.cùm apud.ver.ꝙro ergo.& ibi Ang.ver.in tex.ibi.& verſ. ibi nõ eſſe.& ibi Pau.de Caſt.in prin.ver.in tex.ibi.ff.iud.ſol.Ang. Are.in §.ſin autem per ꝓcuratorẽ.ver.nota tex.in fi.inſt.de ſatisd. & ibi Io.Fab.in §.alia.ver.ſed quæritur.eod.tit.Soc.ꝑ.ſi.xcj.vol.iiij. Bal.in l.eos.§.cautiones.in primis verbis.C.de appel.Imol.conſi. xlvij.Hipp.in rub.de fideiuſ.ver.quæro ſeptimò.Boer.dec.cccxv. Soc.in l.multa.verſic.circa primam concluſionem.ff.de condi.& demon.Ful.in l.ij.ver.in ead.gl.C.de procu.qui haec dicit*cõmunem opi.licèt poſtea ipſe contrarium teneat.

Contrarium fuit iudicatũ per Dominos de Rota,prout refert Paul.de Caſt.in d.l.cùm apud.qui tenebant,ꝙ cautio duraret etiã in cauſa appellationis,qñ nõ erat expreſſum nomẽ certi iudicis, & ꝙ tex.in d.l.cùm apud.locum haberet vbi nomen certi iudicis fuiſſet expreſſum.& ita tenuit Aegid.Bellam.deci.ccclxiii.Io.And. in addi.ad Spec.in tit.de ſatisd.§.expedito.in add.incip.de hoc gl. & idem ſentit Aret.licèt nõ ſe firmet,conſ.lxxxvij.in fi.verſ.videtur probabiliter.Maria.in c.cùm cauſam.verſ.item etiam.qui dicunt.de iur.cal.Ful.in l.ij.ver.in ead.gl.C.de procur.Bal.in l.Iulia. ver.ij.quæritur.ff.qui ſatisd.cog.Alber.in d.l.cùm apud.in princ. iuncto ver.Iac.de Are.ff.iudica.ſolu.

3 Secũdò amplia, vt expreſſo nomine certi iudicis, cautio non operetur etiam in iudice ſubrogato in locum primi,vel in delegato ab ipſo primo iudice.ita Bar.in d.l.cùm apud.ver.quæro pone. & ibi Angel.in prin.ver.ſecus ſi non mutaretur.ff.iud.ſol.& cõſi. ccx.ver.quo ad ſecundùm.Hippol.in rub.de fideiuſ.q.xiij.

4 Et idem dicit in collega.Spe.in ti.de iud.delega.§.item excipi poteſt.nu.23.verſ.ſed quid ſi plures.

5 Sed ſecus eſſet nõ expreſſo nomine certi iudicis,quia tũc cautio præſtita coram primo iudice, operaretur & in ſubrogato, & delegato,vt per Bar.in d.l.cùm apud.ver.quæro pone.vbi Ange. in prin.verſi.ſecus ſi non mutaretur.ff.iud.ſol.& conſil.ccx.verſi. quo ad ſecundùm.Hippo.in rub.de fideiuſſ.q.xiij.

6 Et ita intelligi debet quod no. Alberic.de Roſa.in l.non à iudice.§.ſi quis alio.in primis verbis.ff.de iudic.vbi renet, cautionem datam coram ordinario, operari coram eius delegato.& idẽ ibi voluit Iaco.in verſicu.quæro quidem.

7 Et idem dicit in collega Spec.in tit.de iud.deleg.§.item excipi poteſt.num.23.verſi.ſed quid ſi plures.

8 Limita hoc vltimum,niſi cautio præſtita fuerit coram delegato,quia tunc non operaretur coram ſucceſſore.Angel.in conſil. ccx.verſi.quo ad ſecundum.Hipp.in rubr.de fideiuſſ.q.xiij.

9 Tertiò amplia, etiam ſi coram primo iudice præſtans cautionem iuraſſet,Bal.in l.Iulian.verſi.ſecundò quæritur.ff.qui ſatisdacog.Barb.in apoſtil.ad Bar.in d.l.cùm apud.ſub verbo.vi.

10 Limita modò principalem concluſionem, ſi ipſe principalis appellaſſet,ſecus verò ſi appellaſſet ipſe fideiuſſor,quia tũc etiam duraret cautio coram iudice appellationis, vt not.Doct.in d.l.ij. C.de procurat.& in d.l.cùm apud.

11 Secundò limita,nã cautio data de parendo laudo,trãſit ad iudicẽ ſuper reductione,Bal.in l.ſi.ver.x.& vltimò.C.de ꝓbẽ.empt.

Tertiò limita, nam durat cautio data coram iudice inquirente de maleficio,ſi ipſemet iudex deſiſtat ab inquiſitione,& procedat per accuſationem.ita Alber.in d.l.non à iudice.§.ſi quis alio. ver.& faciunt præfata.ff.de iudi.& ibi Iac.ver.quæritur etiam hic. licèt dicat contrarium fuiſſe deciſum.

De Rebus creditis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Debitor remediis perempt is ex cauſa non liberatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

VLGARIS est regula, q̃ debitor generis, pemptione speciei propter casum, non liberatur. I. incendium. C. si cert. petat. cum similibns.

2 Primò limita, nisi genus deberetur respectu certæ speciei, quia tũc peremptione specici liberatur debitor. Bar. in l. quod te. ff. si cer. pet. & ibi moderni, maximè Ias. & idem Ias. in l. si pluribus. ff. de leg. j. Alex. in l. in ratione. §. diligẽter. ff. ad leg. Fal. & in l. si ex legati causa. ff. de verb. obl. Bertran. in consi. lxxxiij. vol. iij. Maria. iun. in consi. cxx. nu. 18. vol. j.

3 Sublimita, vt procedat hæc limitatio quãdo debitor habebat facultatem soluendi speciem etiam inuito creditore, & tunc videtur esse potius in obligatione illa species, quàm quantitas. sec' si non habebat hanc facultatem, Imola in l. quidam. §. si tibi. ff. de leg. j. Paul. & Alex. in d. l. quod te. ff. si cert. pet. & hanc dicit *communem. Lofred. in consi. ij. nu. 46.

4 Quod sublimita, nisi illa quantitas adhuc maneat, Iaso. in d. l. quod te. Ruin. in consi. cxvj. nu. 11. vol. v.

5 Secũdò limita, nisi deberetur genus, & casus superueniret culpa creditoris. ita Bal. in l. siue hæreditaria. in ij. not. ff. de neg. gest. Dec. in l. si à furioso. ff. si cert. pet. Ruin. in consil. lxxxv. vol. j.

6 Tertiò limita, quando debitum factum esset contemplatione ipsius creditoris, & ad eius vtilitatem, iuxta terminos. l. Titius. ff. de præscr. verb. vt dicit Alex. in l. si ex legati causa. in fi. ff. de verb. obl. Dec. in l. quod te. ff. si cert. pet. Iaso. in l. si pascenda. C. de pact. & in d. l. quod te. nu. 15. & in l. non omnis. §. pupillus. in fi. ff. eo. ti. Soc. in consi. cclxv. vers. confirmatur. libr. ij.

7 Quartò limita quando debitor generis obtulisset speciem illius generis, quam creditor recusasset recipere, quia tunc species illa perempta liberatur debitor, vt no. in l. qui decem. ff. de solu. & in l. si debitor. ff. eod. & not. Alex. in d. l. in ratione. §. diligenter. ff. ad leg. Falc. Bar. in d. l. quod te mihi. nu. 4.

8 Quintò limita, si est debitor ĩ genere subalterno, & totũ illud genus pereat, quia tale genus perire põt, vt ĩd. l. in rõne. ff. ad leg. Falc. in verbo, incertæ. & no. in l. in naue Saufelli. ff. loc. & no. Alc. in d. §. diligenter. & Alex. in l. recusare. §. si quis alio. ff. ad Treb.

9 Sextò limita, q̃n quis noluit accipere frumentum à republica rõne fertilitatis, expectans tempus caritatis annonæ, quia tunc respublica in totum liberatur, etiam si frumentũ extaret. tex. in l. nulli. & ibi Bar. C. de erogatione milit. anno. lib. xij. Bal. in l. acceptã mutuo. n. 14. C. de vsur. Rom. in d. l. quod te, nu. 6. ff. si cer. pet.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Pecunia ad numerum consignata mercatori, an sit restituenda si mercator illam casu fortuito amiserit.

1 SI pecunia fuerit tradita, & cõsignata ad numerũ mercatori, an si mercator illã casu fortuito amiserit, tenea tur? & videf dicendũ q̃ non, ga talis consignatio quãiuis facta ad numerũ, non facit q̃ ꝯctus non remaneat in sua natura deposiri, & transferatur in mutuũ, quia imò est depositum, vt dicit gl. in l. die sponsaliorũ. §. i. in vers. condemnatus. ff. depos. Bal. in l. incendium. C. si cer. pet. idem Bal. in l. in ꝯctibus. §. i. C. de non nu. pec, & Iac. Butri. in l. Lucius Titius. vbi etiã Paul. de Cast. ff. depos. Dec. in l. cùm quid. ff. si cert. pet.

2 Nec obstat quod not. Cyn. in d. l. incendium. & dicit Ange. in l. cum quid. ff. si cert. pet. q̃ numeratio facit q̃ sit mutuum, & non depositum, quia illud est quando numeratur personæ indigenti, non autem mercatori, vel aliàs diuiti, & opulento, quem non est verisimile pecuniam mutuo accepturum, vt declarat Dec. in d. l. cum quid. ff. si cert. pet. & ibi Purpur. nu. 136.

Vel secundò illud est, quando non apparet q̃ sit pecunia data ad numerum, vt per Alex. in consi. xxviij. vol. vij.

3 Si ergo est depositum, ꝓculdubio depositarius nõ tenetur de casu fortuito, quia tenetur tãtùm de dolo. l. si vt certo. §. nũc videdum. ff. cõmod. l. ꝯctus. ff. de re. iur. vel de lata culpa. l. j. C. depositi.

4 Pro qua opin. facit, nã tũc tenef de casu fortuito depositarius pecuniæ, q̃n actum est tacitè, vel expresè q̃ reddatur tantũdem, quia tunc potius æquiparat mutuo, quàm depositi, vt dicit Ro. in 2f. ccccc. incip. summariũ. q. & in 2f. cccccxx. incip. circa ꝓposi tam. in prin. & per Dec. in l. ꝯctus. ff. de regul. iur. & in consi. dcxlv.

5 Vltimò pro ista parte videtur decisio Saly. in d. l. incendiũ, qui ponit quæstionem, si pecunia cõsignata sit mercatori, & domus sit cõbusta, an teneat mercator ẽt restituere pecuniã receptã, vel liberetur propter casum? & concludit q̃ si deponẽtis gratia factũ sit depositũ, vel depositarius fuerit mercator, vel aliàs opulẽtus, & numerãs vir tenuis, q̃ tũc quia censef depositũ recipere ex casu, liberatur: si aũt dãs sit locuples, & æqualis conditionis, dicit potius mutuum, & propterea non liberatur propter casum. & videtur sequi Paul. de Castro, in d. l. cùm quid. in finalibus verbis. ff. si cer. pet. & istam opin. tenet Paris. in consi. cxxxj. vol. iiij.

Et quòd officialis seu syndicus nõ teneatur, quãdo non præcessit culpa ipsius, tenet Dec. in consi. ccccl xxiij.

6 Sed in contrarium facit, nam dato quòd etiam numerata pecunia mercatori, sit depositũ, tamen transfertur dominiũ, vt p Bald. in l. incendiũ. C. si cert. pet. in l. fi. in fi. C. de posi. l. talis scriptura. ff. de leg. j. Dec. in l. cum quid. ff. si cer. pet. gl. Bar. & Iac. in l. eius, qui in prouincia. §. quòd si stipulatus. ff. si cert. pet.

7 Si ergo transfertur dominiũ, ergo periculũ, vel casus fortuit' non potest obesse deponenti, sed ipsi depositatio, quia periculũ spectat ad dominum. l. pignus. C. de pig. act. & per istam rationẽ hoc firmat Ias. in l. si quis nec causam. ff. si cer. pet.

8 Secundò facit, nã eo ipso quòd pecunia datur ad numerum, censetur saltem concessa facultas vrendi, dummodò pecunia in eodem genere restituatur. Iacob. Butr. in l. Lucius. vbi etiã Saly. ff. depos' glo. in l. die sponsaliorum. ff. depos.

9 Maximè cum cõsueuerit ita fieri, q̃ in deposito pecuniæ numeratæ sufficiat redere tantundem in eadem specie monetæ cõsignatæ, nõ illammet pecuniam, & tacitè censetur id actũ, quod fieri consueuit. l. quòd si nolit. §. ga assidua. ff. de ædil. edic. & ponit Bald. in d. l. incendium. ergo tacitè censetur data potestas vtẽdi, eo ipso quòd pecunia datur ad numerum.

10 Sed quando tacitè vel expresè daf facultas vtendi, omnes* Docto. dicũt, q̃ depositarius tenef de periculo casus fortuiti, vt p Rom. in d. 2si. 50. & in cõf. dxx. & per Dec. in d. l. ꝓtractus. & in d. cõsi. de xlv. ergo in casu isto depositarius debet teneri. & istã opi. tenet Bal. in consi. cxxxvj. vol. v. Curt. iun. qui dicit *cõmunẽ opin. in consi viij. Rom. in consi. ccxxxviij. Alex. & Iacob. in d. l. cum quid. ff. si cer. pet. Bal. in l. etiam. C. de fideiuss.

11 Nec obstat q̃ gl. in l. die sponsaliorũ. ff. depos. dicat, q̃ si nihil est actũ, q̃ recipiens habeat facultatẽ vtendi, censeatur depositũ etiam numerata pecunia, quia fateor, quòd est depositum, vt supra dictum est, sed non est verum, & regulare depositum, vt dicit ibi Iaco. But. & Paul. de Castr.

12 Vltimò ista pars, q̃ depositarius teneatur de casu fortuito in numerata pecunia, tenet Bar. in l. si quis nec causam. ff. si cer. pe. & ibi Rom. & Ias. & Paul. de Cast. in l. si sacculum. ff. depositi.

13 Et dicit Alex. in consi. xxviij. vol. vij. quòd si non appareat an pecunia sit data in sacculo, vel ad numerũ, præsumitur depositũ, & q̃ in dubio præsumatur ex causa depositi pecunia data, Alexã. consi. clxxxiiij. vol. vij.

14 Et in tutore q̃ in hoc casu teneat, Ruin. tenet cõf. lxx. vo. iiij.

15 Pro prima tamẽ opi. multũ mihi facit tex. in l. certi ꝓdictio. §. fi. ff. si cert. pet. vbi tex. ponit depositũ factũ fuisse ĩ pecunia, & tamen tunc demum spectare periculum ad recipientem, quando postea rogauit vt deposita pecunia vti sibi liceret, quia tunc post talẽ ꝙuẽtionem periculũ ad ipsum spectat, ergo ante nõ spectat.

16 Et propterea Bart. in l. in debiti. §. sed si nummi. ver. quæritur circa istam primam partem. ff. de condict. indeb. & ibi Alex. & Ias. distinguit, quòd aut pecunia fuit consumpta in vtilitatẽ recipiẽtis, & tunc tenetur, secus autem si fuit casu fortuito amissa.

17 Sed breuiter ꝓ resolutione recurrẽdũ est ad distinctionẽ Bal. in cõf. cccl v. in iij. lib. quòd si pecunia fuit data ad numerũ gratia dãtis, & non recipientis, quia non est verisimile illum pecuniam mutuo accepturum, & tunc dicatur depositum. & ita procedat quod not. Dec. & Purpur. & alij, in d. l. cum quid. ff. si cert. pet. Aut fuit data potestas vtẽdi expresè vel tacitè, & tũc dicatur mutuũ.

De Jure quæsito non tollendo.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Princeps an possit sine causa rem meam auferre.

1 QVOTIDIANA est illa quæstio, an Princeps posit rem meã mihi auferre etiam sine causa: in qua q. licèt Angel. in l. itẽ verberatũ. §. j. ff. de rei vend. & Bal. & Ang. in l. ij. C. de quad. prescr. tenerent q̃ sic, dummodò hoc faciat de plenitudine potestatis, & ex certa scientia, & cum clausula derogatoria, vel motu proprio, & i lẽ teneat idẽ Ang. in l. iij. in §. si is, pro quo. ff. quod q̃q; iur. & Bal. in l. bene à Zenone. vers. de his tñ. C. de quadrien. prescr. & in l. ij. vers. & licèt Imperator. C. de seruit. Ias. in l. fi. ver. sexto limita. C. si ꝙius, vel vtilit. publ. addit. ad Iac. Butr. in l. fi. eod. tit. vers. vj. limita. Barb. in consi. lxiiij. versi. at ego respondeo. vol. iiij. idem voluit Ange. in l. venditor. in §. si constat. ff. communia prædiorũ. & ibi Barb. Bolog. in cõsi. suo, post consi. Abb. vol. j. & est consil. vltimum primi libri. Dec. in c. fin. de consir. vtil. vel inutil. sentit gl. in c. per principalem. ix. q. iij. Ioan. And. in addit. ad Spe. in tit. de leg. §. nunc offendendũ. ver. lvij. super verbo, priuare. Ioan. de Anan. in consi. lxxxj. in fi. Dec. in cõf. dcxxxiiij. Iaso. in cõf. ccxxxvj. vol. iij. Dec. in consi. ccccxcviij. num. 25. & in consi. cclxix. num. 7. Ias. in consi. ccxxxvj. versi. xij. facit. vol. ij.

Contrarium tamen Doct' *cõmuniter concludũt, vt per Cyn. l. rescripta. C. de precib. Imperat. offer. vbi dicit q̃ de iure nõ potest. tamẽ de facto hoc faciũt. gl. in l. quoties. C. de pcib. imperat. offerẽd. Bart. in ꝓœm. ffor. & in lege. ff. ver. aut vult mihi auferre ꝛc. C. si ꝙius, vel vtil. public. Bal. in l. fin. ver. sed immediatè oppono. C. sent. resc. nõ poss. Ang. in cõf. cxxxix. ver. non enim potest ciuitas. & sentit Bart. in l. quæcunq; C. de fide instru. & iur. hast. fisc. lib. x. & idẽ sentit Bar. in l. ite si verberatũ. in §. i. ff. de rei vend. dũ dicit, q̃ hoc potest facere ex causa, quasi sentiat. q̃ sine causa nõ possit. idem voluit Bar. in l. Antiochenses. ff. de priuileg. cred. vbi dicit, q̃ per viã legis potest hoc facere princeps, nõ auten respiciendo ad priuatã vtilitatẽ. Ant. de But. in c. quæ in ecclesiarũ. versi. si quæritur an possit statuere, de consit. & ibi Inno. & Ioan. And. Bal. in l. rescripta. ver. iij. q̃rũt Doct. C. de precib. Imp. offer. vbi subdit, q̃ causa habet q̃libet ratio motiua ipsius Principis.

Idẽ in individuo dicit Car. in d. c. quæ ĩ ecclesiarũ. q. vj. Rom. loquẽs in ciuitate, quæ haberet vices principis. in cõf. ccccx. Iaso. in l. Barbarius. ver. xiij. facit. ff. de of. Prætor. Fel. in c. q̃ in ecclesiarũ. ve si secundũ verò membrum. de cõst. Raph. Fulg. in l. fin. C. si cont. ius. vel vtil. publ dicens, q̃ ista pars est *cõmuniter & rationabilior. & istam dicit cõmunem opi. Brun. cõf. xij. ver. cæterùm vbi nulla superest causa. vbi dicit istam communem. Barb. in cõf. xliij. ver. præterea ponderet dominus iudicans. Alex. in cõf. j. ver. & quod not. gl. vol. ij. & in cõf. ij. vol. j. & in cõf. lxxxvij. in fin. vol. v. & istam dicit communem Bertr. in cõsi. xv. vol. j.

Idem voluit gl. in l. Barbarius. in gl. pen. ad fin. de offi. prætor. Soc. in cõf. clxiij. lib ij. vbi dicit istam *cõmunem opi. in ver. secundum fundamentũ est. Abb. in ca. fin. de consir. vtil. vel inutil. Card. in cõf. cxlij. Domi. in c. per principalẽ. ix. q. iij. Pet. de Anch. in d. c. quæ in ecclesiarum. num. 8. & ibi Imola. Florian. de sancto Pet. in disputatione sua incip. Bar. versi. item quia hæres. Fulg. in cõf. lxj. vbi dicit hanc esse communem opinionem.

Alex. in cõsi. ccxvij. vol. ij. vbi dicit cõmunem. & in consi. cxxxvj. vol. j. & in cõf. iij. vol. v. & in consi. xlvij. vol. vij. vbi dicit cõmunem. Iaso. in l. quominus. ff. de flumin. vbi dicit ita cõmuniter teneri. & in cõsi. ccxxxiij. vol. ij. Aimo in cõf. v. Paris. in 2si. xi. nu. 15. vol. j. & in cõsi. ci. cod. vol. vbi dicit istam cõmunẽ opin. & in 2f. vj. vol. ij. vbi idẽ dicit. Abb. in c. quæ in ecclesiarum. nu. 11. de const. Paris. vbi dicit istam cõmunem, consi. lxxxvij. nu. 52. volu. j. Alber. in prœm. ff. orum. num. 10. & plurib. seq. Andr. de Iser. in c. j. quæ sint regalia. Brun. in consi. Bert. in consi. j. vol. i. in antiquis.

Tenendo istam secundã partẽ, quæ videtur magis * cõmunis,

2 Primò amplia, quòd nedum directum dominium Princeps sine causa auferre non potest, sed nec etiã vtile, vt declarat Alex. in consi. iij. vol. v. Paul. de Cast. in consi. xlvj. vol. ij. Bert. in consi. xv. vol. i. Fel. in c. quæ in ecclesiarum. de const. Ruin. in cõf. xxxj. vol. v. & dicetur infra plenius.

Contrarium Soc. in consi. lxxxvij. vol. iij.

3 Secundò amplia, vt sicut dominium directò tollere non potest, ita nec etiam per directum tollendo libertatẽ, vt dicit Aret. in l. j. ff. de acquir. possessione.

4 Tamen quòd per indirectum tolli possit, ordinando quòd ille talis non audiatur à suis magistratibus & officialibus, tenuit Paris. in cõf. i. nu. 38. & seq. vol. iiij. Ruin. in cõf. cxxiij. vol. iij.

5 Tertiò amplia, vt nec per viam statuti Princeps possit facere quòd dominium de vno in alium trãseat, vt not. Archi. in c. ius ciuile. prima distinct. & ibi Dom. Inno. in c. quia plerique. de immu. eccles. Fel. in c. quæ in ecclesiarum. de constitut.

6 Quartò amplia, vt nec de plenitudine potestatis Princeps tollere possit ius quæsitum ex cõtractu. Dec. in consi. cccxc. nu. 22.

7 Quintò amplia etiam si dominium sit quæsitum ex causa donationis obtentæ ab ipso Principe, Ruin. consi. xxxj. vol. v.

8 Sextò amplia, vt nec princeps, vel Rex possit priuare filiũ primogenitũ iure primogenituræ, Tiraq. de iur. primogenit. q. xxj.

9 Primò limita nõ procedere in beneficialibus, in quibus Papa põt priuare aliquẽ suo beneficio sine aliqua causa, vt no. Domi. ĩ c. si gratiosè. ver. not. istã glo. de res. in vj. Ias. in cõf. xix. vers. vnde Papa põt. vol. iij. Bal. in c. j. § ad hæc. versiculo, & est argumẽtũ. de pac. iur. firm. quẽ ita intelligit Fel. in c. q̃ in ecclesiarũ. vers. hãc declarationẽ. de const. Archi. in tract. suo de hæres. versi. & quia tãta est præeminẽtia. Dec. in c. fi. de cõsir. vtil. vel inutil. So. in cõsi. clvj. & in consi. clxiiij. lib. ij. Card. in cle. j. in x. not. vt lit. penden. & ita not. gl. in c. per principalẽ. ix. quæst. iij. Domi. in ca. j. x. diffunct. ver. ad primam dicit. Card. consi. lxxxiiij.

Sentit ẽt gl. in capitulo, oĩs, in gl. ij. vij. q. j. & gl. in ca. constitutus. in verbo, à quocunque. in fi. de relig. domib. glo. prag. sanctiõ. Io. de Sylua, in trac. de benefi. in vltima parte, in vltima q̃l. in xij' arg. Ias. in l. quoties. ver. no. tñ ꝙ hoc. C. de rei vendi. Roma. in q̃st. ccxcviij. ver. iij. vr casus. Iaso. in l. Barbarius. ver. cõfirmo per id, quod dicit. Ias. l. fi. ver. tũ hæc vltima. ff. de pact. Bal. l. i. resc. ripta. C. de precib. Imper. offer. Ias. in cõsi. xix. volu. iij. Alex. in consi. ij. volu. j. ver. nõ obstat. & in consi. lxxxvij. vol. ij. ver. nõ obstat. etiã. Hisp. in rubrica de dona. inter vir. & vxo. nu. 7. Pau. Rom. in trac. de potesta. ecclesiastica, secundũ paruã impressionẽ, c. iiij. Bertr. qui dicit istam partem *cõem, in consi. cliij. vol. j. in nouis. Pau. de Cast. in consi. xlvj. vol. ij.

10 Quinimò etiã legatus Papæ põt aliquẽ priuare iure præsentandi, vt dicit gl. in d. c. per principalem. ix. q. iij.

Contrariũ q̃ non possit sine causa beneficiatus priuari beneficio, & præiatus sua prælatura, tenet Abb. in c. fi. de cõsir. vtil. vel inutil. & in c. cõstitutus. ver. aut quæritur. de relig. domib. & in c. fi. de postulat. præla. in ij. disp. incip. Episcopus. Roman. in consil. ccexlv. Card. in cõsi. cxlij. Dom. in c. per principalẽ. ix. q. iij. Io. de Syl. in trac. de benefi. in iij. parte. q. lx. Fel. in c. cùm olim. vers. fin exemplum est. de senten. & re iud. Barb. in ca. quod translationẽ. vbi prosequitur istã qõ. de of. leg. & in cõsi. xiij. vol. iij. Io. de Syl. in tract. de benefi. Ias. in cõsi. cxlv. vol. ij. istã sequitur & dicit *cõmuniorẽ Fel. in c. quæ in ecclesiarum. de constitut.

11 Concorda has duas opi. vt per Aimo. de antiq. temp. nu. 37. & seq. in i. parte. vt prima procedat de iuris rigore, & de absoluta potestate: secunda procedat de æquitate, & honestate.

12 Tenendo primã opin. q̃ possit Papa priuare aliquẽ suo beneficio sine causa, amplia vt ẽt tollere possit sine causa ius qu' sitũ de iure naturali vel gentium, accessoriũ tñ ad ius ecclesiasticũ, seu beneficiale, Ruin. in consi. xxij. vol. v.

13 Limita dũmodò legitimè recompenset priuatũ, vt no. Bald. in c. j. §. ad hoc, de pac. iuram. firman. ver. & est arg. Inno. in c. nisi cùm pridẽ. de renunc. licèt loquatur q̃n ex causa priuatur prælatus. Bertr. in cõf. cliij. nu. 4. vol. j. in nouis. Fel. in c. quæ in ecclesiarum. de consti. Abb. in c. j. ver. & nota singulariter. de elect. & in c. fi. ver. nunquid Papa. de confirm. vtil. vel inutil. & in c. quæstum. versi. sed quæritur. de rerum permu. Gozad. in consi. v. Rebuff. in practi. in titu. de non tol. iur. quæs. nu. 16.

Contrarium, q̃ imò Papa priuans, non teneatur dare recompẽsam, tenet Ias. in l. quoties. ver. no. tñ cõtra hoc. C. de rei vend. & in l. Barbarius. ver. cõfirmo per id, quod dicit. ff. de of. prætor. & in l. fi ver. tamen hæc vltima. ff. de pact.

Tenendo secũdã partẽ, q̃ non possit sine causa, sed cũ cã sic,

14 Declara, legitimã causam esse bonum pacis, Rom. in consi. cccxxxij. Abb. in c. i. in i. no. de parochia.

15 Vel aliam publicam vtilitatem, Fel. in capitu. quæ in ecclesia rum. de consti.

16 Secũdò limita principaliter regulã illã negatiuã, q̃ Princeps sine causa nõ põt mihi auferre dominiũ rei meæ, vt nõ procedat q̃n dominiũ esset qua: sitũ facto, & sua concessione, ita declarat notabiliter Cur. Iun. in consi. j. ver. tertio aduertendum. Ang. in l. Antiochensium. ff. de priuile. credi. idem Curt. in cõsi. cxxxvij. & consi. clvij. & in consi. clxxiiij. Guido Papæ in cõsi. lxv. ver. siue igitur teneamus. Chasta. in consi. xvj. ver. & licèt sit aliqua altercatio. Goza. in consi. v. nu. 17. & in consi. xiiij. nu. 9. Soc. in consi. lxxxvij. vol. iij. Lucas de Penna in l. fi. nu. 93. C. de locat. præd. ciuil. lib. xj. qui dicit, quòd potest de potestate absoluta, non tamen debet. Fel. in c. quæ in ecclesiarum. de constitutionib. ver. quinta declaratio.

Tamen ista limitatio non potest ꝓcedere, si teneatur pars negatiua in illo articulo, q̃ in beneficialibus Papa nõ possit priuare beneficiatum sine causa.

17 Tertiò Principaliter limita, nisi dominiũ esset quæsitũ artificio iuris ciuilis, vt tenet Bal. in l. fin ver. sed immediatè oppono. C. sentẽ. resc. in. nõ poss. Ang. ĩ l. Lucius. ff. de euictio. Pau. de Cast. in l. iij. ff. de test. & in l. cùm heredes. in fin. princ. ff. de acqui. pos. & in 2f. clxxviij. vol. j. Abb. in cõf. lxxxiij. ver. facit q̃ no. Bar. volu. j. Alex. in consi. secundo vers. plus' dicit Paul. de Cast. vol. j. Iaso. in l. Gallus. §. & quid si tantum. ff. de libe. & posthum. in j. lectur. versi. intellige istam conclusionem. & ibi etiam Alex. qui dicit istam * cõmunem opinionem, in versi. circa secundam questionẽ principalem. & ibi etiam Aret. ver. circa tertium articulum. & idẽ Ias. in ij. lectu. ver. secunda cõclusio est. & Ioan. Crot. ver. secundum limitatur. Claud. ibi, ver. secunda est queſt. Iaso. in cõf. cxxvij. vol. iiij. Soc. in cõsi. cxx. vol. iij. Brun. in cõsi. x. ver. tertia. conclusi. in secunda opin. per eum relata. Abb. in cõf. lxvij. ver. Princeps autẽ. vol. ij. Bolog. in cõf. fi. inter consilia Abb. Dec. in consi. cxcviij. & cõsi. cclij. in fin. & in cõf. cclxix. & in 2si. cccxc. & in l. j. in fin. C. de secund. nup. Curt. Iun. in cõf. j. & in consi. cxxxviij. & in 2f. clvij. &

Universidad de Deusto
Biblioteca

in cõſ.clxxiiij,vbi dicit * cõmunẽ.Gozad.in conſ.v.n.17.& in ꝑſ. xiiij.n.9.& in cõſ.xxvj.n. 16.Soc.in cõſ.lxxvij.vol.iij.ver.ex quibus infertur.Dec.in cõſ.cccxcviij.nume.24.& ſeq.Maria.iun.in cõſ.xcij.vol.ij.& in cõſ.cxx.vol.ij.Ruin.conſ.vij.vol.j.& in conſ. xxj.vol.j.& in cõſ.clxxv.vol.j.& in cõſ.lxxx.vol iij.& in cõſ.ciiij. vol.iij.& conſi.lxxi.vol.iiij.& conſil.xxj.vol.v.ſentit Bal.in conſi. ccxiiij.in fi.vol.ij.Chaſſan.conſi.lxvj.

Cõtrarium Bal.in l.j.in fi.C.de iure aur.annul. idem Bal.in l.reſcripta.ver.iij.quæritur.C. de precib.Impe. offer.vbi tenet. Principẽ nõ poſſe per reſcriptum tollere actionẽ de iure ciuili cõpetentẽ niſi eo caſu, quo actio nõ habet æquitatẽ.Paul.in l. Gallus. §.& qd ſi tantũ.ver.ſi autẽ facta ſit mentio.ff.de lib.& poſthu.& ꝑſ.xxxiiij.ver.& ſic videt. Alex.in d.l.cũ heredes.ver.puto q etiã. ff.de acq.poſſ.Aret.in l.iij.ff.de teſt.Bertr.in ꝑſ.xv.vol.j.Iaſ.in l.fin. verſ.vij.limita.C.ſi cõtra ius vel vtil.pub.Abb.in conſi.cxj.ver.& præſertim præ dicta, vol.ij.Dec.in ꝑſi.ccexliij.ver.& quia poſt adtam hereditatẽ.Alex.in cõſ.lxxxvij.vol.ij.ver.ſed ſi eſſet.& iſtam ſequitur Aimo in cõſ.cxxxv.vbi dicit negatiuã partem eſſe ꝓbabilem.Pariſ.qui dicit iſtam partem * communem in cõſil.i.volu. j. Alex.in cõſi.ij.volum.vj.in fi.vol.j.Pariſ.in conſ.cj.vbi dicit iſtã magis * cõmunem opin.vol.i. Soc.in §.& quid ſi tantum.ver.circa tertium,vbi dicit iſtam cõmunem opin.in l.Gallus ff.de lib.& poſthum.& ibi Galiaula.nu.95.& ſequen. vbi etiã ipſe dicit cõmunẽ.Gartias ibi nume.193.& ſequent.Fel.in cap.quæ in eccleſiarum ver.ſecundus caſus eſt.& ver.ſed ꝓcedit etiam in vtili.de cõſtit.Brun.in cõſ.j.Iaſ.in cõſi.clxxvij.vol.ij.& cõſil.lxxxvj.volu. iij.Marian.iun.in cõſ.cxx.vol.ij.Ruin.cõſi.iiij.vol.iij.& conſ.xcv. volum.iiij & conſi.xciij.vol.iiij.& conſi.xxxj.vol.v.& cõſ.cxxx. volumi.v.& ſentit Bald.in l.ſi teſtamentum. in fi.C.de teſt.

18 Concordando cõtrarias opin. voluerũt aliqui diſtinguere, q aut dominũ quæritũ de iure ciuili habet annexã æquitatẽ:& tũc à Principe tolli nõ poſſit ſine cauſa.ita ꝓcedit pars negatiua.

Siverò nõ habet annexam æquitatẽ, & tunc tolli poſſit,ita ꝓcedit pars affirmatiua,quã diſtinctio colligitur ex not.per Bal.in l.cauſas.in fin. C.de trãſact.& in l.reſcripta.C.de precib.Imperat. offer.& ſtit.de mente Abb.in repet.cap.per tuas.ver.nec obſtat ſi dicatur q lex ciuilis.de arbitr.refert.& ſequitur Fely.in c.ad audientiã.el ij.ver.nihilominus attende bene.de reſcrip. Anton.de Burgos, in repet. rubricæ de emp.& vendi.Hippoly.expreſsè in terminis noſtris in l.j.§.ſi quis vltrò.ver.etiã faciũt dicta D.Alex. ff.de quæſtio.Ruin.in cõſ.xlvj.vol.j. Aimo in conſi.cxxxv.Fel.in cap. quæ in eccleſiarum.de conſtitut.

19 Ampliã primam opinionem,etiam ſi ſuper iure quæſito de iure naturali contractus intereueniat,quia talem contractum tanquam acceſſorium ad ius ciuile Princeps tollere poteſt,Ruin.in conſi. xxi.volumine v.

20 Primò limita primam opin.quando dominium de iure ciuili eſſet quæſitum ex contractu,vt per Pariſ.conſ.j.vol.j.

21 Secundò limita primam opin. qa licèt poſſet princeps præiudicare in dominio quæſito de iure ciuili,non tamen præſumit velle.Ruin.conſi.iiij.vol.iiij.

22 Quartò principaliter limita regulam principalem,quia etiã ius quæſitum de iuregentium Princeps poteſt auferre ſine cauſa,quando non eſt acquiſitũ actualiter, prout eſt quando Princeps vetaret ducere aquam de flumine publico, ita declarat Iaſ. in l.quominus.ver.ij.ego reſpondeo.ff.de flumin.

23 Quintò limita, quando Princeps impediret aliquem ſine cauſa iure competenti non ſibi tantùm ſed communi cum aliis omnibus, vt declarat idem Iaſon in d.l.quominus.verſic.iij.ego reſpondeo.ff.de fluminibus.

Sextò limita ſi in modico ꝓiudicaret Princeps,vt colligitur ex dictis per Roch.in c.ſi. ver.ij.ego limito.de conſuet. ſecundũ paruã impreſſionem. Feli.in cap.quæ in eccleſiarum ver.quarta declaratio eſt.de cõſti.Ruin.in cõſi.cxcj.vol.j.& conſi. xlviij.vol. iiij.& conſi.cxliij.vol.v.

25 Septimò limita quãdo princeps aufert ius,vel dominiũ certitudinariè, ſecus ſi nõ certitudinariè, ſed cauſatiuè, vt ꝑ Dom.in d.cap.quæ in eccleſiarũ.quem refert,& ſequitur ibi Fel.ver.ij.declaratio.vbi declarat.Cagnol.ĩ l.id q noſtrũ.nu.19.ff de reg.iur.

26 Octauò limita, quãdo ius partis veniret acceſſoriè ad ius ſpirituale,vel eccleſiaſticũ, quia tale ius ꝓ Papam ſublato principali iure tolli põt tãquã acceſſorium etiã ſine cauſa,vt declarat idẽ Fely.in d.c.quæ in eccleſiarum.verſi.iij.declaratio. de conſtit.

27 Nonò limita,vt non procedat dicta concluſio quãdo diſpoſitio fieret per viam ſtatuti,ſed quando per viam reſcripti,vt per Fel.in d.c.quæ in eccleſiarum,& dicetur in ſeq.concluſione.

28 Decimò limita quando per diſpoſitionẽ Principis, per quã præiudicatur tertio, fit reductio ad antiquum ſtatum.vt tenet Gozad.in ꝑſil.j.verſi. præterea & ſecundò reſpondeo. Curt.iun. in conſi.j.ver.quis ergo dubitat.

29 Vndecimò limita quo ad bona eccleſiarum,in quib.Papa poteſt diſponere auferẽdo vni eccleſiæ dñium rei ſuæ ẽt ſine cauſa, Paul.de Caſt.in ꝑſi.cclxxxvij.vol.j.& in conſi.cccexiiij.eod.volu. & vtrobiq; vide noſtras apoſtill.qa materia nõ caret difficultate.

30 Duodecimò limita qñ Princeps ꝓiudicaret in iure quærẽdo, Ruin.in ꝑſ.vij.vol j.Ruin.in cõſ.xxxvj.vol.j.& in conſi.xcv.vol.j. & in ꝑſi.cliij.vol.j.& in conſi.clxvij.volu.j.qui dicit,q licèt poſſit

31 præiudicare,non tamen preſumitur quod voluerit.& in cõſ. cviij.vol.ij.& in conſi.lxviij.vol.iij.& conſi.lxix.volu.iij.& conſil. lxxvj.vol.iij.& conſ.lxx.vol.v.vbi declarat.& conſ.lxxvj.vol.v.

32 Sublimita ſecundũ Ruin.conſ.cviij.vol.ij.quando ius quærẽ dum venit ex ꝓcto facto cum Principe.& idem dicit Ruin.in cõſ. vij.nu.30.vol.j.& conſi.xxxvj.nu.21.vol.j.& in conſi.xcv.num.9. vol.j.& in conſ.lxix.nu.14.vol.iij.

33 XIII.Limita,niſi præiudiciũ inferatur in cõſequentiã,& non principaliter,qa tũc põt Princeps ꝓiudicare ſine cauſa,Ruin.in cõſ.xxxviij.vol.j.Cagnol.in l.id quod noſtrũ.nu.18.ff.de reg.iur.

34 XIIII.Limita, quia poteſt auferre ſubdito rem ſuam ſoluto pretio,Dec.in ca.quæ in eccleſiarum.nu.24.de conſtitutio.Pariſ. in conſi.j.vol.j.

35 Declara,quia cauſa publicæ vtilitatis dicit, q ꝑ vnũ tñ, & non ꝑ plures iuriſdictio adminiſtretur,Ruin.conſ.ij.vol.iiij.

36 Declara etiam,nã cauſa de neceſſitate non eſt exprimenda ꝓ Principem,ſed ſufficit q de ea aliunde cõſtare poſſit,Ruin.in cõſ. lxj.nu.30.vol.v.vbi dicit hanc eſſe *communem opin.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Princeps an poſſit alicui rem ſuam auferre,iuſtã cauſa intereuniente.

1 EX precedenti inferturalia concluſio,q iuſta cauſa intereueniẽte.puta ꝓpter publicam vtilitatem,põt Princeps dominium tam de iure ciuili, quàm de iure gentium quæſitũ tollere,vt eſt tex.in l.Lucius.ff.de euict. in l.itẽ ſi verberatũ.in §.j.ff.de rei vẽd.in l.quod ſemel.ff.de decre. ab ordi.faciẽ.& ꝓpterea dicit Bal.ĩ l.bene à Zenone.C.de quadr. ꝓſcr.q pro pace habẽda poſſunt bona priuatorũ concedi & Inn. & Io.And.in ca.in noſtra.de iniur.Bald.in l.conuentionum.ff.de pact.& ibi clarius Angel.& idem Angel.in l.venditor.in §.ſi conſtat.ff.communia præd.& in l.Antiochenſium.ff.de priuile.credi. Bal.in l.quicunque, verſi.deinde nota gl.C.de ſer.fugit.Bart.in l. quæcũque.in fin.C.de fide inſtr.libr.x.Ange.in cõſi.lxiij.in prin. Iaſ.in l.Barbarius.ff.de of.prætor.Rom.in ꝑſ.cccx.& in cõſ.ccclij. in fin.Inn.in c.quæ in eccleſiarũ.de conſt.Bar.in l fi.C.ſi cont.ius vel vtili.publi.Bal.in l.reſcripta.ver.iii.queritur.C.de ꝓcib.Imper. offer.& ibi Cyn.Card.in ꝑſi.lxxxv.Iaſo.in l.quominus.ff.de flum. Alex.in ꝑſ.xlvii.vol.v.Iaſ.in conſ.ccxxxiij.vol.ij.Alex.in conſil.cj. vol.j.& in conſi.cxxxvj.vol.j.& in conſi.j.vol.ij.& in cõſi.cxc.vol. ij.& in ꝑſ.ccxvij.vol.ij.& in cõſi.cviij.vol.iij.Fel.in c.cognoſcẽtes. de conſt.Venaf.in conſi.xij.Gozad.in conſi.v.nu.18.Aimo in ꝑſ. v.Deciſ.Neapol.lxix.in nouis.& deciſio.clxvj.in nouis.Afflict.in ꝓlud.cõſtitutio.Regni.q.xvij.Pariſ.in ꝑſ.xi.vol.j.& in conſi.cj.eo. vol.& in conſi.vj.vol.ij.Alex.in conſi.xciiij.vol.v.Abb.in ca.quæ in eccleſiarum.nu.11.de cõſti.Gartias in l.Gallus.in §.& qd ſi tñ. nu.195.de lib.& poſth.& ibi Iaſ.in ij.lect.verſi. ꝓiſta limitatione. Paul.de Caſt.in cõſi.xlvj.vol.ij.in cõſ.cccxvij.vol.j.& in ꝑſ.xxxiiij. vol.ij.Rochus in ca.ſi.de conſuet.Afflict.in prælud.conſt.Reg.in iiij.q.And.de Iſern.in c.j §.ſimiliter,el ij.de capi.qui cur.vend.Iaſ. in l.ſi teſtamentũ.C.de teſtam.Alber.in prooem.fforum.num.13. Paul.de Caſt.in l.digna vox.C.de legib. Deciſ.Neap.ccclxj.nu.4. in antiq.Anto.de Bur.in c.cùm M.de conſt.Grat.in conſil.cxiiij. vol.ij.Cagnol.in l.id quod noſtrum.nu.17.ff.de reg.iur.Ruin.in conſi.ij.vol.iiij.& conſi.lx.vol.v.

2 Et q pœnam concernentem intereſſe priuatũ ſuperior poſſit cũ cauſa remittere,& præiudicare priuato,voluit Ant.de Butr.in c.niſi.de of.delega.refert,& ſequitur Iaſ.in l.Barbarius.verſ.octauò facit.ff.de of.ꝓtor.Alex.in conſi.cxc.vol.ij.Rui.in ꝑſ.lx.vol.v.

Contrarium.q princeps non poſſit facere gratiam de damnis illatis ſubditis,ſentit Hoſt.in c.quanto.de iniur.Dom.in ca.auctoritate.§.ſi.de priuileg.in vi.Fel.in c.ex parte.de accuſ.Bart.in l venia.C.de in ius voc.Petr.de Anch.in conſ.clxj.Fel.in c.quæ in eccleſiarum.de conſt.

4 Quæ auctoritates vt ad cõcordiã reducanẽ,intelligendæ ſunt, qñ aliter pax,vel cõcordia haberi nõ poſſet,& tũc poſſit præiudicare priuato,aliàs ſecus,vt declarat Hoſt.in §.ſi.in ver.ſed pone q guerra,ĩ ſumma,de pœn.& remiſ.ad quod dictũ ſe remittit Hoſt. in d.c.quãto.de iniur.& Pet.de Anch.in repe.c.canonum ſtatuta. de conſt.& in regula,peccatũ.verſ.ſed moueo vnã qſt.de reg.iur.

in

in vj.Fel.in c.quæ in eccleſiarũ.de cõſt.Soc.in §.& qd ſi tantùm. ff.de libe.& poſth.And.de Iſer.in c.j.§.ſimiliter, el ij.de cap.q cur. vendid.ver.itẽ dabit rem alterius.Fel.in d. c. quæ in eccleſiarũ. Ruin.in conſi.lx.vol.v.

5 Ex qua cõcordia ſumit limitatio ad primã opinionẽ* cõem, vt procedat qñ aliàs publica vtilitas ſequi nõ poſſit,niſi priuato auferretur dominiũ.quã limitationẽ ponit expreſsè Iaſ.in d.§.& quid ſi tantùm.in ij.lect.Deciſ.Neapol.ij.in fin. & cxvj. in nouis. Grat.in conſi.cxlvij.in fi.vo.ij.Rui.in cõſ xlvj.vol.j.Rui.in conſ. cviij.vol.ij.& conſ.cv.vol.v.

6 Et ideò remiſſio delicti ſimpliciter facta ꝑ Principẽ,intelligit quo ad pœnã,nõ quo ad damnũ illatũ parti læſæ, Rui.in conſi. lx.vol.v.& ſentit Bar.in d.l.venia.in fi.C.de in ius voc.

7 Primò amplia cõem opi. vt etiã officialis propter publicam vtilitatẽ poſſit ad aliquod tempus priuare dominũ re ſua,prout põt capere animalia cauſa mittendi frumentũ in exercitũ,vt dicit Bar.in l.iubemus nullã.per illũ tex. C. de ſacroſ. eccle.refert, & ſequitur Iaſ.in d.l.Barbarius.ver.v.facit ff.de of.prẽto.Alex.in conſ.cxc.vol.ij.

8 Itẽ põt officialis capere bouẽ,vel aſinũ priuati ad ducendum malefactorẽ ad locũ iuſtitiæ,vt dicit Bar.in d.l.iubemus nullã.& Bar.& Bal.in l.fi.§.fi.ff.de pig.act.& ibi Fulg.refert,& ſequit Iaſo. in d.l.Barbarius.verſ.xj.facit.Alex. cõſi.cxc.vol.ij.Ruin.in cõſil. cv.vol.v.

9 Quod ꝓcedit,data competenti mercede illi,cuius res accipitur,vt declarat Bal.in d.l.fi.§.fi.ff.de pig.act.

10 Imò põt vilem perſonã compellere vt exequatur officium iuſtitiæ in perſona malefactoris, vt dicit Bal.in d.§.fi. vbi Bar. & Fulg.ff.de pign.act.

11 Secundò amplia,vt ꝓcedat dicta cõcluſio, q ex cã publicæ vtilitatis põt Princeps ꝓpterea ſubditũ re ſua,vt ꝓcedat ẽt in inferiore à ſupremo Principe,vt tenet gl.in c.conſtitutus.in verbo,q̃cunque.de relig.domib.ponit Iaſ.in l.Barbarius.ver. ix. facit.ff.de of.prætο.Card.in cõſ. lxxxv. ver. at ſuperior alicuius. Alex.in cõſ.cj.ver.& ẽt hoc permittitur.vol. j. & in conſ.ccxvij. ver.accedit quarto.vol.ii.Pau.de Caſt.in conſi.xxxiiij.vol.ij.

12 Quod intellige in inferioribus,Principibus, q in ſuis terris obtinẽt vices Imperatoris,ſecus verò in officialibus,aut Comitibus Palatinis,aut aliis Dominis,qui recognoſcunt ſuperiorẽ: vt declarat no.Fel.in c.q̃ in eccleſiarũ.verſi.quarta declaratio.& ſeq.de conſti.& ita procedunt quę ponit Lofred.in cõſ.xxx.nu. 7.Bolog.in conſi.vj.Ruinus in conſilio ccxxix.volu.j.& cõſi.cv. volumine v.qui tenent, Principes inferiores non poſſe priuare ſubditos dominio rerum ſuarum.

13 Declara ẽt,qa verũ eſt niſi ex tenore eorũ cõceſſionis etiam hoc videatur eis conceſſum,q poſſint ius dominij auferre : vt ꝑ Feli.ibi in d.c.quæ in eccleſiarum.Maria.Iun.in conſ. cxxj.ponit vtrumque dictum.vol.ij.

14 Tertiò amplia,nã ẽt ꝑ dictum põt venire Princeps ex cauſa publicæ vtilitatis:Bal.in l.fi.in prin.ff.de Senat.ſequitur Iaſ.in d. l.Barbarius.ver.x.facit. idẽ ſenſit Bar.in l.quęcunque.C.de fide inſtr.lib.x.Ang.in l.ſi dñs.ver.ſimilis diſtinctio.ff.de his,qui ſunt ſui vel alie.iur.Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.q̃ ſemel.ff.de decret.abord.fac.& in cõſ.ccxvij.nu.14.& ſeq.vol.ij.& in conſ. cj. volu.j. Iaſ.in d.l.Gallus.§.& qd ſi tantùm.in j.lect.ur.Imol.in ca. cùm M. Ferrarienſis.ver.aduertendũ tñ.de cõſt.Fel.in c.nouit.ver. quod intellige limitationem.de iud.Gozad.in conſ.v.Alex.in cõſ.cxc. volu.ij.Paul.de Caſt.in l.digna vox.C.de legib.vbi declarat.

15 Et idẽ eſt,quia Princeps põt derogare cõtractui inter alios celebrato ex cauſa publicę vtilitatis: Card.in conſ.lxxxv. refert, & ſequitur Fel.in d.c.quæ in eccleſiarum.

Contrarium tenet Pau.de Caſt.in conſ.cccxvij.vol.j.

16 Pro qua cõcluſione ad propoſitũ ſatis bñ facit,nã reſtitutio nẽ factã pro cauſa publicę vtilitatis ,operari etiam quo ad bona in alios translata, voluit Bal,in ti.de pa.Conſt.in verbo,priuilegia oĩa.ſequitur Iaſon'in d §.& quid ſi tãtùm.in prima lect.&ibi Aret.Soc.& Iaſ.in ij.lect.

17 Quod intelligit Iaſ. in d.§.& qd ſi tantùm.in j.lect.qñ cõſtat de voluntate expreſſa reſtituentiũ:per no.per Nel.in tracta.banni.in prima parte tertij temporis.q.xj.

18 Quartò amplia, nã ex cã publicæ vtilitatis Princeps põt inducere pœnã ꝑ nõ delinquẽtes, ꝓpter delictũ alterius: vt ponit Bar.in l.iure.C.de Fabri.lib.x.ponit Bal.in l.ſancimus. C. de pœnis.in l.j.C.ne fil.ꝓ patre.Ang.in conſ.lxiij.Sal. in l.j. C. res inter alios acta.Calcan.cõſ.lxiiij.gl.in rubri.de decret.decur.lib.x Bal. Ange.Imola,Alex.& Iaſ.in l.lex Cornelia. ff. de vulga & pupil. vbi Ale.dicit iſtã * cõem,& de cõſuetudine ſeruari.Pe.de Anch. in c.Canonũ ſtatuta.ver.ĝro,vlterius ſcriptũ eſt.de conſtitutio. Soc.in conſ.cclxxj.lib.ij.Pe.de Anch. in c. ij.de delict.puer.& ibi Io de Anan.verſic.& ſic vult D.meus.Sal.in l.ſi filius familiàs, in

priñ.C.ne fi.pro patre.Albe.de Roſa.in prima parte ſtatutorũ.q. xlvij.Hipp.in l.infans.ff.ad legẽ Corn.de ſica.Bal. in l. de quibus. verſi.& valeat ideò ſtatutũ.ff.de legibus.Fel.in c.cognoſcentes. de cõſtitutio.Bal.in l.ſi quis in tãtam.C.vnde vi. Iaſ.in auth.nouiſſima.C.de inoffi.teſtamen.& in l.de quibus.ff.de legib.Roch. in c.ſi.de conſuetu.Domi.in c.ius generale,prima diſtinct.

19 Primò limita hãc ampliationẽ,vt nõ ꝓcedat quo ad pœnã corporalẽ,ſed quo ad pœnã pecuniariã tantùm:ita Bal.in d. l. j. C.ne filius ꝓ patre.Sal.ĩ d.l.j.C.res inter alios acta. Pe. de Anch. in c.canonũ ſtatuta.ver.ĝro vlterius, ſcriptũ eſt. de conſt.Ioan. de Ana.in c.ij.ver.& ſic vult dñs meus.de delictis puer.Sal.in l. ſi filiusfamiliàs,in priñ.C.ne fil.pro patre.Fel. in c. cognoſcentes. de conſti.Bal.in c.ex reſcripto.nu.9.de iureiur.

20 Secundò limita ſtatutis,quæ ſint ius ciuitatis , nõ aũt in ſtatutis vnius collegij:vt declarat Bal.in l.receptitia. ver. quero nunquid.C.de conſt.pecun.

21 Idem in ſtatutis Decurionum dicit Albe. de Roſa. in l.de qbus.nu.59.ff.de legib.

22 Nã ſunt talia ſtatuta odioſa,& irrationabilia. Bal. in l.ſi quis in tãtam.C.vnde vi.in l.ſi filiusfa.in fi.C.de bon.proſcrip.Calca. in conſ.lxiij.& in conſi.xxxix.

23 Quintò amplia in priuilegio dato ſubdito,quod trãſit in ꝑctum.nã ille ſubditus ex cauſa publicæ vtilitatis à ſuperiori priuari põt:vt dicetur in ſeq.concluſione.

24 Primò limita, vt procedat regula,qñ aliàs ſequi non poſſet publica vtilitas:ſecus verò quando etiã ſi non auferret Princeps alicui dominiũ rei ſuæ,ſequi poſſet publica vtilitas: vt colligit ex notat.ſuperius.

25 Secundò limita,vt prædicta ꝓcedant data cõdigna recompenſatione:vt no.Bar.in l.fi.§.j.ff.de pig.act.& ibi Bal. Ang.in ꝑſ. cxxxix.Bal.in c.cùm inferior.de maio.& obe.Iaſ. in l. Barbarius. ff.de of.ꝓto.& in conſ.j.volu.j.& in conſi.xlvj.volum.iij.And.de Iſer.in c.j.§.poſt natale.in finalibus verbis.de pa. tenend. Fulgo. in l.fi.§.j.ff.de pig.actio.Alex. in cõſ. cxc. volu.ij.Ang. Aretin. in l.fi.ff.de appellatio.recip.Bal.in l.ſerui.C. ꝑ qbus cauſ.ſerui.Bart. ſentit in l.Atteius.§.j.ver.ſecundo caſu.ff. de aqua pluuia ar. Fel. in c.quę in eccleſiarũ.de conſtitutio.poſt Abb.ibi.Archid.in ca. per principalẽ.ix.qõ.iij.Alex.in cõſ.clj. num.3.volu.vj.ſentit Io. And.in addit.ad Spe.ſuper rubri.de exe.rei iudi.in fi.Soc.in cõſi. cxx.vol.iij.Pariſ.in conſi.j.vol.j.Bald. in l. venditor. §. ſi conſtat. ff.cõia prædiorũ.Dec.in conſ.cccl.vij.nu.6.Pariſ.in conſi.cj. vol. j.& in conſ.vj.vol.ij.And.de Iſer.in c. j.§.ſimiliter,el ij. de cap.qui cur.vend.& in c.j.§.condemnatorum.verſic.& plauſtrorum.nu. 7.in tit.quæ ſint regalia.Soc.conſi.cclxvj.in prin.Pau.de Caſt.in l.digna vox.C.de legi.Rui.in conſ.xxxj.volu.v.

26 Sublimita,hoc nõ ꝓcedere quãdo diſpoſitio fieret per viã ſtatuti generalis,quo caſu etiam q tollatur priuato ius dominij, nõ tamen datur recompenſatio.Alex.in conſ.cviij.verſi.ad tertium argumentum.vol.iij.& in conſ.cxc.ver.ad tertiũ argumentum reſpondeo.vol.ſecundo.Dec. in c.quæ in eccleſiarum. nu. 21.Gozad.conſilio v.num.21.

Contrarium voluit Iaſ.in l.Barbarius.ff.de offi.præt.Roch.de Curte,in c.fin.de conſuetu.fm paruam impreſſionem.Afflict.in prælud.Conſt.Regni.Abb.in c.ſi.nu.8.de Cõſti.Afflict. in Cõſti. in titu.quòd null.prælat.nu.12.

27 Tertiò limita,vt cõtractũ ex cauſa oneroſa conceſſum Princeps reuocare non poſſit in præiudiciũ non ſubditi: per Dec.in c.nouit.nu.14.in fi.ver.iiij.limita.de iudic.

Imò Gomes in ca.i.charta xlvij.de Conſt.in vj.& Pau.de Caſt. in conſi.clxxxvij.vol.j.& Rui.in conſ.xc.vol.j.& conſ.xcj.& cõſ. xcv.vol.j.& conſi.cxxiij.vol.iij.

28 Tenent quòd Princeps etiam priuilegium non ſubdito cõceſſum ex cauſa reuocare non poſſit.& itẽ Dec.in capitul.nouit. numero 14.de iudici. in princip. verſiculo,ſecundò ampliatur. de quo infrà dicetur.

29 Quartò limita,nã ẽt ſubſiſtente cauſa iuſta non præſumitur voluiſſe præiudicare tertio,niſi conſtet expreſsè , Rui.in conſil. xxix.& conſi.clxvij.vol.j.& conſi.xij.vol.iij.

30 Quintò Limita,nã ex cauſa publicæ vtilitatis vt lites tollãtur,non licet ius ſuum alicui certitudinariè auferre,ſed tantùm occaſionaliter:Ruin.in conſi.xlvj. vol.j.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Cauſa an præſumatur in Principe reſcribente,dum aufert alicui dominium rei ſuæ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Necessariò occurrit videre ꝑ cognitione huiꝰ vtilissimę materiæ an in Principe reſcribente, dum auſert dominiũ de iure gentium q̃ſitũ priuato, ꝑſumatur cauſa, vel ſit ipſa cauſa verificanda, & ꝑ bãda: In qua q̃one q̃ cauſa nõ præſumatur, tenet Abb. in ca. q. i. de eccleſiarũ. ver. hoc dictũ vr ſatis durũ. de conſti. Iaſ. in l. quamuis. ff. de ſtatu. Fulg. in cõſ. lxj. ver. iiij. qa reſcriptũ. Dec. in c. quę in eccleſiarũ. nu. 27. de cõſti. Iaſ. in l. ſi teſtamentũ. C. de teſta. Dec. in c. ad hæc. ver. ſed in hoc bñdicit. de reſcript. & in c. cùm inter. n. 13. de exceꝑ. Are. in l. Gallus. §. & qd ſi tantùm. & ibi ẽt Soc. remittendo ſe ad Aret. ibi. ff. de lib. & poſth. Aimo in conſi. v. Dec. in cõſi. dlxxvj. & in cõſi. dc. nu. 15. cum pluribus ſeq. Gartias in d. §. & quid ſi tñ. nu. 191. & ſeq. Pariſ. cõſ. ci. n. 72. vol. j. Dec. Neap. clxvj. nu. 8. in nouis. Zaſi. in cõſi. x. nu. 11. vol. ii. Brun. in cõſi. xij. nu. 26. ver. nõ obſtat q̃ in Principe. Aimo conſ. cxxxv. nu. 41. Fel. in d. c. quæ in eccleſiarũ. ver. ex quibus reddit dubia. Rip in xix. reſponſ. vol. ij. Iaſ. in cõſ. ccxxxiij. vol. ij. Pariſ. in conſi. xj. nu. 48. & ſeq. vol. i. Bal. in conſi. cccexxvj. in fi. volum. i. Maria. Iun. in cõſi. lxv. vol. ij. & in conſi. xcij. volu. ij. Ruin. in cõſ. xlvj. vol. j. & conſil. xcvj. volu. iij. Aimo de antiq. temp. in j. parte. Bertran. in conſi. j. vol. j. in antiquis.

2 Et non præſumitur cauſa in Principe, q̃n vult venire contra proprium contractũ. Rui. conſi. vij. vol. j. & in conſil. xlv, volu. j. Gram. Deciſ. lxv. nu. 28. ⁊ ſeq.

3 Tenendo iſtam opin. Amplia, ẽt q̃ Princeps de cauſa aſſereret, tñ non ſtaretur illi aſſertioni: Deciſ. Neap. clxv. n. 7. in nouis. Dec. in conſi. dcij. nu. 15. & ſeq. & in cõſ. dlxxvj. num. 13. Grat. in conſi. cxlvij. vol. ij.

4 Et facit quod nos poſuimus. ⁊. tit. de ꝓbat. in regula. Papa at teſtanti creditur. in ſecunda limitatione. vbi creditur aſſertioni Principis in prejudicium tertij.

Contrarium tenet Gozad. in conſi. v. q̃ ſtatur aſſertioni Principis, quando exprimeret cauſam.

Cõtrariũ, q̃ cauſa præſumat, tenuit Cy. in l. reſcripta. C. de ꝓcib. Impe, offer. Ant. de Bu. in c. q̃ in eccleſiarũ. ver. aut eſt dubiũ. & in c. qa plerique. de immuni. eccle. Imol. in d. c. quæ in eccleſia rũ. ver. ſi aũt eſſet dubiũ. & ibi Card. Zab. in vj. q. Bald. in l. reſcripta. ver. tertiò q̃runt Doct. C. de ꝓcib. Imper. offer. Abb. inc. cùm olim. nu. 17. de ſent. & re iudi. Ant. de Bu. in c. cõſtitutns. ver. circa tertiũ. de relig. domib. Abb. in c. cùm inter. ver. in dubio tñ. de excep. & in c. cùm veniſſent. nu. 8. de iud. Alex. in conſil. cxxxvj. vo. j. & in cõſi. xciiij. vol. j. & in cõſi. cj. ver. eſt modò videndũ. vo. j. Curt. Sen. in ꝑ. lxxij. Alex. in conſi. ccxvij. vol. ij. Fulgo. in conſ. cxliij. verſic. ſed hic iuſta. Bolog. in addi. ad Io. de Ana. in ꝑ. lxxxj. Guido Pap. in conſi. lxv. nu. 10. Deciſ. Neap. li. in ſi. in nouis. Fel. in c. qaliter, & q̃n. el j. ver. vij. fallit. de accuſ. Lucas de Penna in l. ſi. nu. 93. C. de locat. præd. ciuiũ. vel ſic. lib. xi. Bertr. in cõſ. cxcij. vol. ij. & in ꝑ. vij. vol. iij. Maria. Iun. in conſi. lvj. in fi. vol. j. Zaſ. in conſi. xij. nu. 42. vol. ij. Iaſ. in conſ. cccxxxvj. vol. ij. & in ꝑ. xxxviij. volu. iij. Alex. conſi. j. ver. præterea dato q̃ requireretur. volu. v. Gomeſ. in c. j. charta xlviij. in prin. de cõſt. in vi. Nicel. in cõcord. gl. cxxj. Soc. ꝑ. x. nu. 13. volu. iij. Alex. in cõſi. xvj. vol. v. Rui. cõſi. xcj. vol. j. & conſ. xcv. & in conſi. cliij. vol. j. & conſ. lxxix. volu. iij.

Tenendo ſecundam opinionẽ, quam Doct. dicunt eſſe magis * communem,

5 Amplia, vt ſit talis præſumptio, q̃ non admittat contraria ꝓbationem. Cy. in d. l. reſcript. C. de precib. Impe. offe. Ant. de Bu. in d. c. quæ in eccleſiarũ. verſi. aut eſt dubiũ. & ibi Imola, verſic. ſi autem eſſet dubium. Abb. ibi, verſi. quando dubitatur. Feli. verſi. & adeò procedit.

Contrarium Aimo, in conſi. cxxxv. nu. 47.

6 Primò limita, q̃n in cõceſſione Principis facta in præiudiciũ tertij ꝑõt aliqua cauſa iuſta veriſimiliter imaginari, aliàs ſecus: Imo. in c. nã cõcupiſcẽtia. de cõſtitutio. ver. extra gl. tangit. & ibi ẽt Ant. de Bu. ver. examinemus hæc tria. Soc. cõſi. clxvi. & cõſil. cclxxiij. vol. ij. & cõſ. cxx. nu. 9. vol. iij. Cur. ſen. ꝑ. cxx. Cur. Iun. ꝑ. clxx. nu. 22. & 23. Iaſ. ꝑ. ccxxxij. vol. ij. Ripa in xix. reſponſ. vol. ij. Gozad. ꝑ. v Pariſ. ꝑ. lxxxij. nu. 54. vol. j. Cur. ſen. in ꝑ. 50. ver. ſecunda cõclu. Fel. in c. q̃ in eccleſiarũ. ver. recipit tñ ita cõclusio, de conſtitut. Maria. Iun. conſi. lxv. vol. ij. Rui. in conſi. xxj. vol. v.

7 Secundò limita, q̃n ſine cauſæ cognitione iudex proceſſit ad diſpoſitionẽ, per quam tertio infertur prejudicium in dominio quæſito de iure gentium, Soc. in conſi. cclxvj. verſi. quinimò. in conſ. clxiij. Rui. in conſi. xxj. vol. quinto.

8 Tertiò limita, q̃n ipſe Princeps diſponit, & derogat iuri gentium, ſecus q̃n alteri concedit facultatem diſponendi. Mari. Iun. conſi. lxv. vol. ij.

9 Quartò limita, q̃n procedit Princeps ſine citatione partis ad diſpoſitionẽ alteri prætudicialẽ. Soc. in ꝑ. cclxvj. & conſi. clxiij. & cõ. lxij. vol. iiij. Iaſ. conſi. ccxxxiij. vol. ij. Aimo cõſ. 50. nu. 5. So. in conſi. xxvij. nu. 10. vol. iij. Cur. Iun. in conſi. clxx. nu. 25. & Cur. Sen. conſi. xx. ver. iij. poteſt reſponderi. iſtud voluit Abb. in cap. j. de cauſa poſſeſſ. & proprietat.

10 Et idẽ q̃n cauſa non cognita. Ruinus ꝑ. lxxx. volum. tertio.

Contrariũ voluit Abb. in c. olim. ver. an aũt Princeps. de re iudi. idẽ ſentit idẽ Abb. in c. in cauſis. in ij. no. eod. titu. Feli. in cap. quæ in eccleſiarum. ver. limita vj. de conſti.

11 Quintò limita, q̃n Princeps diſpoſuit per viam legis generalis, ſecus ſi per viã reſcripti. Cur. Sen. in conſ. xx. verſ. tertiò reſpondeo. Roma. in conſ. ccccxxxvj.

Contrarium tenet Alex. in conſiliis proximè allegandis.

12 Sextò limita, vt cõcluſio habeat locũ q̃n procedit motu ꝓprio, ſecus ſi ad partis inſtantiã. Soc. in ꝑ. cclxxiij. & in ꝑ. clxiij. & in conſ. lxij. vol. iiij. Cur. in cõſ. clxx. nu. 25. & Cur. Sen. in cõſi. xx. ver. tertiò reſpondeo. Dec. in cõſ. dlxxvj. nu. 12. ⁱⁿ om. cõſilio ccccxxxvj. Iaſ. in cõſ. cv. vol j. Hippo. in ſing. vj. Gozad. in cõſ. xlj. nu. 13. & in ſing. lj. nu. 41. Rom. in l. ſi verò. §. de viro. in xxiij. fal. ff. ſoluto matrimo. Dec. in l. iij. ff. quod quiſque iur. Fel. in c. quæ in eccleſiarũ. ver. limita quintò. de conſti. Barba. in conſ. xiij. ver. & ſi dicatur. vol. iij. Dec. conſ. cccxlj. nu. 5. Prob. in addit. ad Ioan. Monac. in c. ſi motu proprio. nu. 10. & nu. 13. de præb. in vj. Rebuff. in concordat. in ti. de form. mand. Apoſtolici. verſi. vltimus effectus. Gramma. deciſ. lxv. num. 28. & ſeq.

Contrariũ Alex. in cõſ. ii. ver. eſt modò videndũ. vol. j. vbi dicit, concluſionẽ regulæ procedere ẽt in reſcripto, & ita ad hoc allegat plures, & plures authoritates, ad quas ẽt me remitto. & in ꝑ. lxxxvij. volu. ſecundo, vbi idem tenet, & repetit eaſdẽ allegationes. Aimo in tract. de antiq. tempo. nu. 32. vbi declarat, in prima parte.

13 Septimò limita, q̃n Princeps diſponeret ꝑ ius q̃ſitum ex contractu, qa tunc cauſa non præſumitur: ita voluit Abb. in ꝑ. ſi. iij. in xxvij. q. vol. ij. Bertran. in conſ. xv. nu. 4. vol. j. verſi. ſecundò reſpondetur. & in conſ. ccxxxiij. nu. 3. vol. ij.

14 Et q̃n diſponeret ꝑ vaſallũ inueſtitum, cui eſſet ius quæſitũ ex ꝑctu, ponit Cur. Sen. conſ. 50. in reſponſ. ad vndecimũ argumentum. ver. ſecunda concluſio. Fel. qui ponit vtrunque dictũ in c. quæ in eccleſiarum. ver. limita ſecundo. de conſtitu. Rui. ꝑ. lxix. vol. iij. & in conſi. xcix. vol. iij.

15 Octauò limita, q̃n ex Principis conceſſione oriretur ſcandalum, quo caſu cã non præſumitur. Hippo. in ſing. viij. Abb. in d. c. quæ in eccleſiarum. Inn. in c. inquiſitioni. de ſen. excom. Abb. in diſputatione incip. Epiſcopus. ver. venio ad tertiũ membrũ. Inn. in c. quanto. de conſuetud. & ibi Abb. nu. 11. Roma. in cõſi. ccclxxxiij. verſi. iij. quia examinata. Fel. in c. quæ in eccleſiarum. verſic. limita quarto. & in c. ſi quando. de conſtit.

16 Nonò limita, inferiore à Principe ſupremo, in cuius diſpoſitione alteri prejudiciali, cauſa non præſumitur. Gozad. in cõſ. xxix. Curt. Sen. conſ. xvij. & in conſ. lxv. Rui. conſ. lxxix. volu. iij. & in conſ. xcvj. vo. iij. & conſi. xcviij. vol. iiij.

17 Decimò limita, q̃n procedit ꝑ non ſubditũ Princeps, qa tũc cauſa non eſt præſumenda: vt per Fel. qui ampliat in d. ca. quæ in eccleſiarũ. verſi. limita tertiò, poſt Abb. ibi, de conſtitutio. & ibi apoſtũ. quæ multas authoritates adducit, ad quas me remitto.

Idem voluit Abb. in c. j. de cauſ. poſ. & propri. Ruinus conſil. xcj. vol. j. & in conſi. cxxiij. volum. iij. & conſi. cxvj. volum. v. & in conſi. xxxvij. vol. iiij.

18 XI. Limita, quando Princeps vtitur clauſulis derogatoriis, & non aliàs. vt dicit Nicel. in concord. gl. cxxj.

19 XII. Limita, quia non præſumitur cauſa in Principe reſcribẽte contra diſpoſitionẽ teſtatoris. Rui. in conſ. xcv. vol. iij.

20 XIII. Limita, quando cauſa expreſſa per Principem, non eſt bona. Rui. in conſ. cxxiij. vol. iij.

21 XIIII. Limita, quando Epiſcopus diſponeret cõtra id, quod ſit iuris diuini, vel naturalis. Rebuff. in practic. in ti. de diſpen. ad plur. benef. nume. 53.

22 Vide multa quæ ponit Cardi. Alex. in c. per venerabilem. §. quod autem. in iij. no. & ſeq. qui fil. ſint legit. vbi ponit q̃n cauſa præſumatur in Principe, & quando non.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Principe auferente alicui rem ex cauſa, an ceſſante illa cauſa, res ſit ſuo domino reſtituenda.

1 Certum est ſubneſtiẽ illa cõcluſio, ſi princeps rẽ ſuã priuato auferat ex cã, & alteri concedat, an ceſſante cã, deficiat conceſſio, & res priori domino reſtitui debeat. In qua q̃one, In ſ. c. qa plerique. de immun. eccleſ. tenet.

tenet, q̃ ceſſante cauſa, ceſſat cõceſſio, & res ſua priori domino reſtitui debeat. & idẽ tenet Ant. de Bu. in c. quę ſ eccleſiarũ. ver. ſed ſi cauſa ceſſat. de cõſtitu. & ibi Imol. in ver. quid aũt ſi ſtatutum. & ibi Fel. ver. ſecunda declaratio. Soc. cõſi. clxiiij. ver. videmus ẽt in ſimili. Deciſ. Neap. ccclxj. nu. 20. in antiquis. Hippo. in rub. de fideiuſ. Iaſ. in l. i. ver. quarto adde. ff. de offi. eius cui mand. eſt iuriſdi. Rui. in conſi. xxxvij. vol. iiij. Boer. deciſ. xxxviij. n. 7. Tiraq. in regula, ceſſante cauſa. in prima parte, nu. 20.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Princeps an poſſit contractum cum eo factum reuocare.

1 Succeſſiuè quæritur, an Princeps poſſit ꝑctum cũ eo factũ reuocare? Et dicendum eſt q̃ non, vt tenet Cy. in l. digna vox. C. de legi. & ibi Bar. & Pau. de Ca. idẽ voluit Cy. in l. donationes, quas Diuus. C. de don. inter virũ & vxor. & ibi Bar. Bal. & Sal. Bal. in l. ex imperfecto. C. de teſta. Bal. in l. ſi. in fi. C. de tranſact. Io. And. & Ant. de Bu. in c. j. in ſecundo no. de ꝓbat. & ibi Abb. in j. no. Imo. in iij. no. Bal. in l. j. in prin. ff. de cõſti. Princ. & ibi Iaſ. & in c. j. de natura feud. & in l. i. in prin. ff. de pact. Iaſ. in ꝑ. j. in primo dubio. volu. j. Lofred. in cõſil. xxxviij. vbi tenet obligari ex ꝑctu ciuiliter, & naturaliter. Abb. in c. j. de cõſti. Roma. cõſ. ccclij. ver. aduertendũ quia poſito. & in ꝑ. ſi. cxvj. ver. ſed manifeſtũ eſt. Card. in cõ ſ. clxvij. Iaſ. in l. ex imperfecto. C. de teſta. & in l. i. ff. de pact. Bal. ſi. q ſe patris. ver. hoc ſcias q̃ ſi princeps. C. vnde libe. Soc. cõſ. iiij. ver. alio inſuper fundamẽto. vol. iij. Alex. cõſ. i. vol. ij. & conſ. ſi. vol. iiij. Fel. in c. q̃ in eccleſia rũ. ver. ſed hæc declara. de cõſti. ver. limita ſecũdò. & ibi ẽt ponit Abb. ver. limitarẽ tñ iſtud dictũ. Roma. conſi. cclij. verſi. iij. quia nedũ cõitas. Imola in c. j. ver. & per prædicta patet. de cõſti. Abb. in c. nouit. nu. 25. de iud. Pe. de Anch. in conſi. ij. ver. non obſtat. Fel. in c. j. de prob. Dec. in conſ. cli. ver. venio ad ſm dubium. Soc. conſi. xxxij. vol. j. Zaſ. in cõſ. x. volu. ij. Bertr. conſi. ccvj. in princ. vol. ij. Barba. conſi. xxvi. nu. 17. vol. ij. & conſ. j. vol. j. ſentit Ange. in d. l. ex imperfecto. C. de teſta. Card. Ale. in c. j. de nat. feu. Bertr. cõſ. ccvj. vol. ij. in nouis. Io. Crot. in c. j. de conſtit. in ſexto. & ibi Gomeſ. char. xlvij. Io. Crot in l. oẽs populi. de iuſti. & iure. Dec. in c. j. de ꝓba. Nicel. in cõcord. gl. cxxj. Soc. conſi. lxxxvj. num. 14. volu. iiij. Dec. in cõſ. clxxxvj. Pariſ. conſ. xj. nu 47. & nu. 54. & ſeq. vol. j. & cõſ. lxix. eodẽ vol. & conſ. lxxxij. nu. 48. & ſeq. eod. volu. Maria. Soc. Iun. cõſi. lxxxviij. vol. j. Aimo cõſ. cxxxv. Parpal. in l. placet. nu. 21. C. de ſacroſ. eccle. Aret. in c. j. in j. not. de ꝓbatio. & ibi Bal. Brun. cõſ. ij. & cõſ. x. Igneus in l. donationes, quas Diuus. C. de dona. inter virum & vxo. Iacob. de ſancto Georg. in verbo, princeps. in tract. feud. Do. in cõſ. lxxiiij. Bru. cõſ. xij. Iaſ. in l. pecuniã. ff. de cõd. cau. dat. Alex. cõſ. ci. vol. j. Dec. cõſ. dclxxxix. Abb. cõſ. iij. ver. præterea ij. dico. vol. ij. Hiſpa. in rubri. de dona. inter virũ & vxo. Calcan. cõſ. lj. Brun. cõſ. lj. Roma. cõſ. cxvj. Brun. in cõſ. iij. Iaſ. cõſ. clxxvij. vol. ij. & cõſ. ccxxvij. vol. ij. & cõſ. lxxxvj. volu. iij. Ant. de Bu. cõſ. lix. Barba. in c. nouit. nu. 177. de iud. Rebuff. in cõcord. in rub. de coſua. verſi. ꝑriũ credo. Roma. in l. ſi verò. §. de viro. in xxiiij. fal. ff. ſol. ma. Ancha. cõſ. ccclxvij. Io. Ant. Ale. in ꝑ. cxlvj. Gozad. cõſ. v. Afflict. ſuper Cõſti. in tit. q̃ nul. plat. nu. 6. Pariſ. cõſ. ij. vol. iiij. Dec. in c. relatũ. in ij. no. de ꝓbe. Grat. cõſ. cxlvij. vol. ij. Maria. Iun. cõſ. xciiij. vol. ij. & cõſ. cxv. vol. ij. & cõſ. clx. eod. vol. Rui. cõſ. vij. vol. j. & conſi. xxxvj. vol. j. & cõſ. xc. vol. j. & cõſi. xcj. vol. j. Ruin. conſi. cxv. volu. j. & conſ. ccxxx. vol. j. & in conſil. xcix vol. iij. Alciat. de præſump. in iij. regula. in viij. præſump. Gramma. conſi. ciuili. 100. Bertr. in conſ. j. vol. j. in antiquis.

2 Primò amplia, vt ẽt ſucceſſor in dignitate nõ poſſit reuocare ꝑctũ cũ prædeceſſore: ita tenet Cy. in l. digna vox. C. de legib. & ibi Bal. ver. modò iuxta hoc. & ibi Pau. de Caſt. ver. vltimò p iſtã l. idẽ ponit Pau. de Caſt. in l. fi. C. de tranſact. & nota. Abb. in c. j. in j. no. de ꝓbat. & ibi Card. in j. no. Albe. de Roſa. in d. l. digna vox. ver. aut ꝑhendo. Roma. cõſ. cxvj. verſi. q̃nimò & nedũ ipſi. Card. cõſ. clxvij. ver. dixi ſecundò. Bal. in c. j. de ꝑb. & Fel. & Areti. Dec. in fi. no. nu. 7. Bal in l. ꝓhibere. §. plan. ff. qd vi, aut clã. Oldr. conſi. xciij. in fi. ver. ſed qd in caſu ꝑſenti. Bal. in c. j. de natu. feud. Iaſ. cõſ. j. in ſecũdo dubio. vol. j. & cõſ. x. nu. 4. vol. iij. Lofred. in cõſi. xxxviij. Aluarot. in c. j. in ij. no. de nat. feud. Brun. cõſi. ij. & cõſi. x. Bal. cõſ. cclxxj. vol. j. & cõſ. ccclxxj. volu. iij. Igneus in l. donationes, quas Diuus. C. de donatio. inter virũ, & vxorẽ. Iac. in tract. feud. in verbo, princeps. ver. ſed an princeps. Bologn. cõſ. vj. Bru. cõſi. j. Roma. cõſ. cxvj. Iaſ. cõſ. clxxvij. volu. ij. Ant. de Bu. in cõſi. liv. Albe. in l. j. verſi. itẽ q̃ro ſi Imperator. ff. de of. ꝓcu. Cæſar. vbi declarat: & infra dicetur. Iaſ. cõſ. ccxxvij. volu ij. Iaſ. conſi. lxxxvj. volu. tertio. Ioan. Ant. Alexan. conſi. cxlvj. Afflict. ſuper Conſtit. in tit. q̃ null. prælat. Ruin. conſi. xxxvj. volu. j. & conſi. xcj. eodem volu. & cõſ. cxv. eodẽ vol. & conſi. xcix. vol. iij. Boer. deciſ. ccliij. nu. 41. & ſeq. vbi declarat. Gramma. conſi. ciuil. 100. Rebuff. in concord. in ti. de colla. ver. itẽ dicit Bal. vbi affirmat hãc eſſe veram, & communem opinionem.

Contrarium Baldus in l. prima ff. de conſtitut. Princ. de quo vide ibi Iaſo.

3 Secundò amplia, etiã ſi ſuper regalibus facta ſit cõceſſio per cõtractũ, quia ꝓiudicat ipſi cõcedenti quo ad vitã ſuã. Io. Ant. Alex. conſi. cxxxviij.

4 Sed ſecus eſt in ꝓiudiciũ ſucceſſoris, in cuius ꝓiudiciũ nõ valet conceſſio facta de regalibus: vt voluit Bal. in ti. de pace Cõſtan. in ver. amplius ꝑ ſueuerunt. Fel. in c. j. ver. iiij. declara. de ꝓba. Iaſo. conſ. j. ver. facit quod voluit Bal. vol. j. Brun. ꝑ. xj. ver. nõ omitto tñ. Ioan. Ant. Alex. ꝑ. 50. Iaſ. in prælud. feud. ver. alibi ibi ẽt dicit. Fel. in c. ad audientiã. ver. dixit ẽt Bald. de præſcript. Gozad. ꝑ. viij. Afflict. in prælud. Conſt. Regni. q. xxiiij. Bal. ꝑ. cclxxj. vol. j. & conſi. cclxxj. volu. iij. Rebuff. in concorda. in titu. de collat. verſi. itẽ dicit Bald. Soc. conſi. iiij. nu. 8. volu. tertio. & conſil. vij. nu. 5. & ſequen. vol. iij. Iaſ. conſi. ccxxvij. vol. ij. Rui. conſil. xc. vol. j. & conſi. xcij. eodem vol.

5 Et idẽ in iuriſdictionalibus dicit Bal. in l. qui ſe patris. verſ. itẽ in conceſſis. C. vnde lib. Dec. in c. nouit. n. 14. de iudi. & ibi Aret. & Fel. ibi.

6 Declara, quia Afflict. in Conſti. in ti. q̃ nul. prælat. nu. 7. & ſeq. iſtud intelligit, q̃n iuriſdictio fuit data per Regẽ per priuilegiũ, ſecus ſi per contractum.

7 Primò limita iſtã ampliationẽ, niſi eſſent regalia, q̃ ſolita eſſent concedi per principes. Claud. in titulo, qui feudum dare poſ.

8 Secundò limita, niſi regaliũ cõceſſio non induceret notabilẽ diminutionẽ principatus: vt per Claud. in d. c. j. in ti. q. feud. dar. poſſ. ex mente Card. Alex. in prælu. feud. Rui. cõſi. ccj. vol. j. Bert. in conſi. xlij. vol. j. in antiquis.

Contrarium Soc. conſi. vij. vol. iij.

9 Tertiò limita, non procedere in regalibus rerũ particulariũ, vel locorum, ſed in regalibus ipſius ſtatus principalis: vt declarat Iaſ. conſ. x. vol. iij.

10 Quartò limita, vt de per ſe regalia transferri non poſſint, ſed bene accẽſoriè ad ipſam infeudationem: ita Iaſ. in dicto cõſ. x. volumine tertio.

11 Quintò limita in iure regio, quod nunquàm cenſetur conceſſum. Albe. in l. j. in fi. ff. de of. eius. Iacob. in l. imperium. nume. 14. ff. de iuriſ. om. iudicum.

12 Secũdò limita eandẽ ampliationẽ, vt ſucceſſor nõ poſſit reuocare ꝑctum ſui prædeceſſoris, vt procedat in his, quæ ſunt de natura, ſeu conſuetudine dignitatis, non in aliis. Brun. conſi. j.

13 Tertiò limita iſtã ampliationẽ, q̃n pactũ eſſet perſonale, qa tunc ſucceſſorẽ non afficeret: vt declarat Bal. in d. l. digna vox. in fi. C. de legib.

14 Quartò limita, q̃n prædeceſſor ſupplantaſſet ſucceſſorẽ prę ueniendo ante tempus. vt declarat Bal. in c. vnico. q ſuccef. feud. dare teneãtur. & ibi Aluar. in ij. not. & Card. Ale. in j. no. & Mart. de Laud. in primo not.

15 Quæ habent locum in ſucceſſore prælati: vt eſt tex. in termi nis in d. c. j. qui ſuc. feud. dare ten. Iaſ. in con. j. ver. pro hac etiam parte. vol. j. Afflict. deciſ. cj.

Et intellige q̃n eſt alienatio. Aluaro. in c. j. qui ſuccef. tenea. el ij. verſic. ex quibus ipſe infert. & ibi Cardin. Alex. verſicu. & per hunc textum.

16 Primò amplia iſtã concluſionẽ, vt ſucceſſor non poſſit reuocare contractũ ſui prædeceſſoris, vt procedat ẽt ſi ſit ſucceſſor in dignitate, & non ſit heres. Albe. in l. digna vox. verſi. cum quæritur. C. de legib. Lofred. conſi. xxxviij.

17 Secundò amplia, ẽt ſi anteceſſor feciſſet gratiã eccleſię, qa ſucceſſor non poſſet illã reuocare. Spe. in ti. de inſtru. edit. §. nũc autem. in fine. de quo die vt infrà dicetur.

18 Tertiò principaliter Amplia, ẽt ſi princeps ꝓcedat de pleni tudine poteſtatis ad reuocationẽ ꝑctus: prout voluit Soc. in ꝑ. ſi. lxxxvj. nu. 14. vol. iiij. Pau. de Caſt. in d. l. digna vox. C. de legibus. Dec. in cõſ. cclxxxvj. & in c. j. de proba. Ioan. Crot. in l. oẽs populi. ver. ſecunda cõclu. ff. de iuſti. & iure. Io. Ant. in cõſ. 50. Dec. in cõſi. clj. ver. & ad hoc bñ facit. Zaſ. cõſi. x. volu. ij. Pau. de Caſt. ꝑ. ccxvij. vol. j. Brun. cõſi. xij. Gomeſ. in c. j. char. xlvij. de conſti. in vj. Pariſ. cõſ. xj. n. 53. vol. j. Io. Ant. cõſi. cxxxviij. Dec. ꝑ. dclxxxix. Io. Crot. in c. j. colu. viij. in prin. de conſtit. in vj. Ruin. in conſilio cxcvj. vol. j. Gramma. conſi. ciuili. 100.

19 Quartò amplia, ẽt ſi cũ ſubdito ſuo ꝓncepsꝑxerit: Io. Ant. Alex. ꝑ. cxxxviij. & conſ. cxlvj. Pau. de Caſt. in cõſi. ccxvij. vo. j. Cor. cõſ. lxx. nu. 11. vol. ij. Pariſ. cõſi. xj. nu. 53. vol. j. Barba. in ꝑ. j. vol. ij. Domi. in conſi. lxxiiij. Bertran. conſi. ccvj. vol. ij. in nouis.

Abb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Abb.consi.xciiij.ver.quo ad tertiũ.volu.ij.Parisi.consi.ij. volum. quarto.

20 Quod intellige q̃n contractus factus cũ subdito valet,aliàs secus:ita procedit quod no.Spe.in ri.de censib.§.nunc dicendũ. verſ.quid ſi vniuerſitas facit pactum.

21 Quintò amplia,vt nec directò , nec per indirectũ Princeps poſſit venire ꝺ cotractũ:Domi.cõſi.lxxiiij.Alc.cõſ.ſi.vol.iiij.Io. Ant.Alex.conſ.cxlvi.Ioan.Crot.in l.Gallus.§.& quid ſi tantùm. ver.iiij.limitatur.ff.de libe.& poſthu.

Cõtrariũ ſumitur ex dictis Card.& Imo.in c. quia diligentia. de elect.ſequitur Fel.in c.inter quatuor.de maio.& obe.verſi.limita ſecundò.Alex.in d.§.& quid ſi tantùm.& ibi Socin.clarius. ver.ij.adde.ff.de libe.& poſthu.

22 Tenendo primã partẽ Doct.Card.& Imol.in c. quia diligẽtia.cũ aliis,q̃ illã ſequuntur,dicas procedere , q̃n cũ cauſa Princeps apponeret dictã clauſulã , quod de conſiſcatione opponi non poſſet:ex qua cauſa põt Princeps iuri quæſito ex cõtractu derogare,vt infrà dicetur.

23 Sextò amplia ẽt ſi Princeps in contractu vteretur verbo,indulgemus,vel concedimus,vel largimur: Bal.in l. q̃ ſe patris. C. vnde libe.ver.hoc ſcias.refert,& ſequitur Iaſo.in l.ſi pecuniã. ff. de cond.cauſa dat.

24 Septimò amplia,vt idẽ ſit & multò magis, vel ſaltẽ pari ratione in inferioribus dominis.Bertran.conſi.ccvj.in nou.Nicel. in concor.gl.cxxj.

25 Octauò amplia, vt ꝺctus factus cũ ſuperiore noceat nõ modo ſucceſſori,ſed ẽt omnibus illis , quibus lex põt præiudicare. vt in ſyndico deputato à conſilio ad contrahendum & obligandũ:vt declarat Bar.in l.donationes quas Diuus.C. de don. inter vir.& vxo.& in l.iiij.§.actor.ff.de re iud.Bar.in l.ciuitas.in prin.ff. ſi cer.pe.Sal.in d.l.donationes,quas Diuus.

Contrariũ Bal.in l.j.C.ne fil.pro patre. & Pau.de Caſt. in prin. ff.de re iudi.

26 Sed pro cõcordia opi. ꝺriarũ recurrendũ eſt ad diſtinctionẽ Alex.in conſi.xliiij. vol.j. q̃ aut negociũ eſt principaliter vniuerſorũ:& ſecundariò ſingulorum: & tunc procedit prima opinio Bart.aut negocium eſt principaliter ſingulorum;& tunc procedit ſecunda opinio Bald.

27 Et de contractu Principis,q̃ non ꝑiudicet vaſallis,tradit Fel. in c.j.de proba.& ibi Dec.vbi q̃ non nocet vaſallis inuitis venditio principis:de quo infrà dicetur.

28 Nonò amplia ẽt ſi ꝺctus eſſet ex cauſa lucratiua mera,tñ illũ princeps reuocare nõ põt ſine cauſa.Oldra.conſi.xciiij.ver. ſed in caſu preſenti.Dec.in c.j.ver.poſtremò nõ omitto.de ꝓbatio. Ripa,in reſponſ.xxviij.volu.ij.ſentit Bal.in c.j.de nat.feud.& ibi Aluarot.ver.q̃ro,ab extrà.Io.Ant.Ale.in ꝑ.cliiij.ver. difficultas ergo vꝫ.Galiaul.in l.Gallus.§.& q̃d ſi tantùm.nu.67.ff.de liber.& poſthumis.Rom.in conſi.ccxcviij.ver.cũ nedũ Imperator. Bal. in conſi.cccxxvij.volu.primo,Abb.conſi.iij. ver. præterea dico. volu.ij.Hiſp.in repet.rubri.de donatio.inter virũ, & vxor.Brun. in conſi.viij.

29 Decimò amplia,vt iſto caſu non præſumatur cauſa in principe.Ruinus conſi.ſeptimo,volu.j.& in conſi.xxxvj.eodem vol. & in conſ.xcj.vol.j.

30 XI.Amplia,vt Princeps nõ poſſit legitimare in preiudicium iuris competentis in feudo alicui ex contractu ſuo. Ruinus in conſi.ſeptimo,volumine primo.& conſi.xxxvj.vol. j. Rui.in ꝑ. cviij.vol.ij.qui declarat.

31 Contrarium,q̃ contractui merè lucratiuo princeps nõ præcisè adſtringatur:tenet Aret.in c.j.de proba.

32 Imò g̃naliter Principem nõ teneri ad obſeruãtiã ꝺctus venditionis,vel donationis: tenet Fulg.in ꝑ. cxliij. & in donatione hoc latè cõcludit Lucas de Penna,in l. prædia. C. de loca.præd. ciuil.li.xj.dicens,Principẽ de abſoluta ptãte etiã ſine cauſa reuocare poſſe priorem donationem,ſed non debere hoc facere.

33 Tenendo primã opinionẽ * cõem , Inferri põt q̃ feudũ, gã dr̃ gratioſa conceſſio, ſine cauſa per principem auferri nõ põt. prout vr̃ probare tex.in c.j.de feud.ſin.culp.nõ amittendo.& in c.j.de nat.feud.gl.ſi.in ſi.de his,qui feud.dare poſſ.Bald.in c.peruenit.de iureiur.ponit Bar.loquens g̃naliter de omni dominio vtili,in l.q̃cunq; C.de fund.patr.lib.xj.Pau.de Ca.in ꝑſi.xlvj.vol. ij.Fel.in c.q̃ in eccleſiarũ.de ꝑſt.Bertr.in cõſ.xv.vol. j. Idẽ voluit Io.de Plat.in d.l.quicũque.Bal.in c.j.de ꝓbatio.Aimo in cõſ. cxxxv. Bal.in c.j.per illũ tex.in prin.de nat.feud.Abb.in c.q̃ in eccleſiarũ.in fi.ver.& ex hoc ſoleo dicere.de conſt.Rom.in cõſ.ceclij.in fi.Bal.in cõſi.ccxvij.vol.j.& per totũ.Cur.in tract.feud.in ij.parte principali.in xij.q.Maria.Iun.in ꝑ.lxxviij.vol.j.Iaſ.in l.ſi pecuniã.ver.per iſta infero.ff.de cõdi.cauſ.dat.Cur.Sen.in conſi. 50. ver.& ſic licèt Dec.in conſi.cccex.nu. 11.& 12.Brun.in cõſi.j.& conſi.ij.& conſi.viij.Deciſ.Neap.cclxxxij.in antiq.num.7.Pariſ. ꝑ.xi.nu.48.vol.j.Iaſ.ꝑ.clxxvij.vol.ij.& in ꝑ.lxxxvj. vol.iij. & ꝑ. xciij.vol.iij.Gozad.in conſi.xxvj.ver.xj.dicendũ eſt.Brun.in cõſ. x.ver.ſecunda concluſio.Iaſ.in cõſi.j.vol.i.Alex.in conſi.iij. vol. v.Alnarot.in c.j.in ij.no.de natu.feud.deciſ.Neap.ccxcij. in fi. in antiquis.Pariſ.in conſi.xxij.volu primo.Grat.in conſi.cxlvii.vo. ij.Maria.Iun.in cõſi cxv.vol.ij.& cõſi.clx.vol ij.Rui.in conſi.ſeptimo,vol.j.& in conſi.xxxvj.vol.j.& in conſi.cviij.vol.ij.& in ꝑſi. xcix.vol.iij.Grã.deciſ.lxv.nu.33.Alciat.in tract.præſump.in tertia regula.in viij.præſum.Incert.auth.in tract.cri.leſæmaieſt.nu. 9.& ſeq.

Contrarium voluit Gozad.in conſi.viij.Soc.in conſi.lxxxvij. volu.iij.& in conſi.iiij.vol.iij.& dicetur infrà.

34 Primò amplia primã opin.vt nec per viã legis g̃nalis poſſit princeps priuare vaſallos inueſtitos de feudo ſine cauſa:Bald.in auth.omnes peregrini C.communia de ſucceſ.Brun.in conſi.ij. Iaſ.in conſi.xciij.vol.iij.

35 Secundò amplia,vt nec de plenitudine ptãtis princeps hoc facere poſſit,videlicet priuare vaſallũ feudo ſine legitima cauſa. Bal.hoc ſentit,licèt non expreſsè dicat,in c.j.de nat feud.Iaſ.expreſsè in conſi.xciij.verſi.imò fortius.volumine tertio.Pariſ.in conſi.xj.nu.116.volu.primo.

Cõtrariũ ſentit Bal.i c.j.§.ad hæc.ver.q̃ro,an hoc caſu.de pac. iur.fir.dũ tenet vaſallũ,cui princeps feudũ aufert ſine cã recompenſandũ eſſe ab ipſo Principe.Iaſ.cõſi.j.ver.nonò principaliter. vol.j.idẽ voluit expreſsè Dec.i ꝑ.cccexcviij.& Goza.in ꝑ.xxvj. licèt vterque moueat ex improbatis authoritatib⁹.Dec. in cõſ. xxxix.ver.ſextò, q̃a dictum priuilegiũ.& Gozad.in conſilio viij.

36 Tertiò amplia,vt nec ẽt feudi conditiones ſine cã princeps alterare poſſit.Bal.in conſi.cccxxvij.vol.j. Gozad. in conſi.xxvj. ver.xj.dicẽdum.Bal.in l.j.ver.ſed quid ſi dominus. C. oñ nõ pet. part.Decius in conſi.clxxxv.ver.non obſtat quod in alia. Hiſpa. in rubri.de donat.inter vir.& vxor.

Contrarium Hiſp.in rub.de don. inter vir.& vxor.de quo dic vt infrà dicetur in prima limitatione.

37 Quartò amplia,vt nedũ ſi ſit quæſitũ re ipſa ius vaſallo,ſed etiam ſi ſit quæſitum ſpe tantùm.Rui.conſi.vij.vol.j.

38 Primò limita, iſtã ampliationẽ,q̃ princeps nõ poſſit ſine cã priuare aliquẽ feudo , non procedere q̃n ſaltim cauſa concurreret reſpectu accipientis,qui de feudo alteri cõceſſo inueſtitur ex cauſa remunerationis: vt dicit Gozad.in cõſi.j.ver.iiij.dico.Dec. in cõſ.cclxix ver.ſi autẽ ex tenore.& in cõſ.cccxc.ver.ij.eſt ponderandũ.& cõſ.cccexcviij.nume.14.& ſeq.Soc.in conſ.iiij.ver. tolliturr etiam.& verſi.ex quibus infertur.vol.iij.Rui.conſi.cxvij. vol.iij.Gram.conſ.ciuili,viij.& conſ.clx.& conſi.clxix.

Contrarium Rui.in conſi.cviij.vol.ij.

39 Sed tenendo primam opi.declara, quia benemerita in hoc caſu ſunt verificanda & probanda aliter quàm per aſſertionem principis.Grat.in conſil. cxlvij.vol.ij.

40 Secundò limita, quãdo præiudicatur ei, cui ex ꝺctu feudi eſt acquiſitum ius non re ipſa,ſed ſpe,vt quia nondũ feudũ ad eũ puenit,ſed eſt cõprehenſus in inueſtitura:Cur.in ꝑ.j.ver.v.aduertendũ eſt.Dec.cõſi.cccxc.ver.iiij.quia Brun.in cõſ.j.ver.iiij.facit. & verſi.item ad id,q̃nod dicitur.& in conſi.ſecundo,ver.aliquãdo etiam & iiij.& conſi.x.verſicu.ſexta & vltima cõcluſio.Aimo conſilio cxxxv.verſi.ex præmiſſis infertur.Gozad.in cõſi.ix.ver. tertia concluſio.

Principalem concluſionem q̃ princeps ſine cauſa non poteſt præiudicare iuri quæſito ex contractu.

41 Primò limita procedere ꝓ tempore præterito,ſed pro tẽpore futuro poteſt præiudicare adiiciendo certas conditiones ipſi contractui: per tex.in l.qui fundos.C.de omni agro deſerto.libr. xj.& ibi no.And.de Barulo.& Io.de Platea.in l.nuptæ.ff.de ſenat. Barba.in c.ſi nu.34.in fin.& ſeq.de offi.leg.Hiſp.in repe.rubri.de dona.inter virum & vxorem.

Contrarium And.de Iſer.in c.j.§.ſi.in ſi.ver. lex,qui fundos.de cap.qui cur.vend.vbi reſpondet ad illum tex.in l.q̃ fundos. q̃ille text.non dicit q̃ ex poſt facto poteſt adiici conditio per principem,ſed q̃ illa conditio ineſtã principio tempore contractus, vt ibi per eum.quã reſponſionem approbat etiam Lofred.in ꝑ. xxxviij.idem ſentit Hiſpa.in rubri.de dona.inter vir.& vxo.

42 Secundò principalẽ concluſionem limita quãdo principis diſpoſitio,per quã alteri præiudiciũ infert in iure quæſito,fieret ex cã,vt dicit Bal.in l.donationes quas Diuus.C.de don.inter vir. & vxorẽ,qui exemplificat cauſam quãdo ipſi principi à priuato nõ ſeruaret ꝺctus.Rom.cõſ.ceclij.ver.ij.ibidem cõmunitas.Car. conſi.cxlvij.ver.item probatur hoc.Alex.in conſi.j. ver.per hoc etiam apparet.vol.ij.Io.Ant.Alex.in conſ.cxlvj.Ant.de But.in ca. cũ omnes.ver.aduerte tu legiſta, de cõſtit.Fel.in cap.j.verſiculo, quintò declara.de ꝓbatio. Nicel. concord.glo. cxxj.vbi enumerat plures cau as,propter quas poteſt quis priuari iure ꝺctus.

Ioan.

Ioann.Crot.in l.oẽs populi.ff.de iuſtit.& iurc,q̃ exemplificat in cauſa ingratitudinis.& in c.j.de cõſtit.in vj.& ibi Gomeſ. Deciſ. Neapol.ccclxj.n.6.in antiqs.Card.in cõſ.lxxxv. ver. & ſuperior. Alex.in ꝑ. 50.vol.iiij. Gozad.in conſi.v.Rui.in conſi.xxj.volu.j.

43 Et ita intelligi debet quod not.Ro.conſil.ccclij.verſ.porrò ſi dicatur:aliàs malè loqueretur:qui vult q̃ princeps de plenitudine poteſtatis poſſit rollere contractum factum cum ſubdito.

44 Sublimita ſecus in nõ ſubdito, cui nec ex cauſa præiudicat in ꝺctu.Soc.in ꝑ.lxxxvj.volu.iiij. Gomeſ.in c.j.de conſt.in vj.

Quid autem in ſtatuto,vel priuilegio trãſeunte in contractũ, dicetur infrà.

45 Tertiò principaliter limita,niſi iniuſtitia, vel dolus interueniret ex parte recipientis ex contractu Cæſaris:q̃a tunc ipſe princeps poſſet talẽ contractum infringere,& illi contrauenire. Cy. in l.digna vox.in ſi.C.de leg.& ibi Bal.in l.ſi.in ſi. C.de transact. & conſ.cclxxj.vol.j.Nicell.in concord.glo.cxxj.

46 Quartò Principaliter limita,niſi ꝺctus Principis cederet in maximũ detrimẽtũ,& incõmodum Pincipatus:ita Alberi.de Roſ.in l.j.ff.de of. pcur.Cæſar.ſentit Bald.in auth.oẽs peregrini. C.cõia de ſucceſ.Card.Ale.in c.j.de nat.feud.Bal.in c.intellecto. ver.nota q̃ Rex.Old.ꝑ.lxciiij.verſi. ſed qd ĩ caſu præſenti.Bal.in ꝓcem.feud.ver.expedita Baldi legũ Doctoris.Fel.in c.j. ver. tertia conclu.de ꝓbat.Calca.ꝑ.lxvj. Bar.in l. prohibere.§.planè.ff. quod vi aut clam.verſi ſed quid de rege.Dec.in c.j.verſi.ſiꝛ ſi ꝺctus.de probat.Abb.in c.intellecto.ver.& quod dixi.de iureiur.Areti.in c.nouit.& ibi Feli. de iudic. Hiſpa. in rub. de donat. inter virum & vxor. Afflict.ſuper cõſtitut.in titu. q̃ null.prælat. nu.14.Ruin.in conſi.xxxi.vol.j.& in conſil.xxv.vol.ij.

47 Sublimita, ſi modica diminutio principatus proueniret ex contractu feudali, quia tunc non poſſet retractari: ita declarat Bald.in d.ca.intellecto.nu.5.& ſeq.de iureiur.ſentit Ripa in j.reſponſ.verſi.iiij.quia,volu.j.Aimo Crauet.conſ.iiij.nu.2.

Et idẽ ẽt in feudo dicit Bal.in l.pe.C.de bon.quæ liber.refert, & ſequit Fel.in c.j.ver.iij.declara,de ꝓbat.Brun.in ꝑ.xij.& in feudo loquitur Claud.in tit.qui feud.dar.poſſ.refert & ſequit Iaſo. in prælud.feud.ver.iuxta hanc diuiſionẽ.Iaſ.in ꝑ.ccxxvij. vol.ij.

48 Ratio iſtiꝰ limitationis principalis eſt,quia Principis aliena tio,q̃ cedat in magnã diminutionẽ Principatus,non valet.Bart. in d.l.prohibere.§.planè.ff.quod vi aut clã.Bal.& Abb.in d.ca.in tellecto.de iureiur.Bal.in prælud.feud.ver.expedita.Roſ.in monarch.Soc.ꝑ.vij.nu. 5.& ſequent.vol.iij.Card.Alex.in c.j.verſic. ſed poſito.q̃ feud.dar.poſſ.Iaſ.in ꝑlud.feud.Iaco.in tract.feud.in verbo,& in feudum.Roch.de Curt.in c.ſi.de conſuet.Feli.in ca. ad audiẽtiã.de præſcript.Corſet.de poteſtate regia.q̃ſt.iiij.Brun. in cõſi.x.Alex.conſil.i.vol.v.Ripa in j.reſponſ.vol.j.gl.pragmat. ſanctio.Afflict.in prelud.conſtit.Regni.cccexiiij. Andr.de Iſer. in ca.j.§.præterea Ducatus.nu.10.& ſequent.de ꝓhib.feud.alie. ca.per Federic.Matia.Iunior conſi.vij.volu.j.Aim.ꝑſi.liiij.Bertr. in conſi.xlij.vol.j.in antiquis.

49 Amplia,ẽt ſi Princeps donaret vni eccleſiæ particulari,tñ nõ valeret donatio,ſi cederet in magnã principatus diminutionem.Bal.in procem.C.verſi.modò iſta quæſtio.

50 Et propterea non põt Rex,donando,vel aliter diſponẽdo, regnum in aliũ transferre,q̃ ad illum,cui vel de iure, vel de conſuetudine debetur.Ioan.Andr.in c.grandi.& ibi Philip.Franc.de ſuppl.negl.prælator.Card.in conſi.cxxxvij.verſi.ij.ratio.

51 Amplia,ẽt ſi alienatio facta p Principẽ,q̃ cedit ĩ magnã diminutionẽ Principatus,eſſet iurata:vt per Grat.in ꝑ.cxlvij.volu.ij.

51 Limita,niſi bona alienata,quæ inducunt maximam diminutionem principatus,eſſent ſolita infendari. Aim.in d.conſi.liiij.

52 Quartò principaliter Limita in omni caſu g̃naliter ,in quo ꝺctus factus cũ Principe nõ valeret,vt ponit Alber. in d.l. digna vox.verſi.aut cõtrahend.C.de legib.Nicell.concord.gl.cxxj.Lucas de Penna,in l.quicunq; n.25.C.de omni agro deſerto.lib.xj.

54 Sextò limita principaliter,vt Princeps ex ꝺctu obligeſ naturaliter tãtùm:nõ ciuiliter,vt no.Ant.de Butr.ĩ capitulo primo,ĩ ij.not.& Imo.in iij.not.Deci.vbi dicit iſtã partẽ *cõem.de ꝓbat.

Cõtrariũ Bal.in l.Princeps.in prin.ff.de legib.Aret.ĩ c.j.de ꝓbat.& ibi Feli.verſi.modò aduerte.Lofred.in conſi.xxxviij.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Princeps ſi conſtitutionem in contractum transferat, eam ſine cauſa reuocare non poteſt.

IN X ꝑcedentibus infertur, q̃ Princeps conſtitutionẽ,ſi in ꝺctũ transferat,ſine cauſa illã reuocare nõ poteſt. Bal.in l.donationes,quas Diuus.in prin.C. de donat. inter virũ & vxor.Paul.de Caſtro , in l. digna vox.C. de legib.Rom.in ꝑ.ccclij.& in cõſ.cxvj.Iaſ.in l.ciuitas verſi.niſi ſaluando.ff.ſi cert.pet.Anch.in c.j.verſi. ex qua infero. de cõſi.in vj.Ant.de But.in c.j.ver.ité ſi transiret ĩ contractũ , de conſtit. & in c.at ſi clerici.§.de adulterijs.verſ.an aũt circa ꝓprias.de iudic.Barba.in conſi.j.verſ.item dico. vo.ij.Abb.in conſ.xxxv.ver. item quando.Gozad.in conſi.v.Boer.deciſ.ccxv.

Et idem eſt in ſtatuto facto per ciuitatem.Bar. in l. oẽs populi.ff.de iuſti.& iure.verſi.& circa præ dicta ſubiicio.Bal.in l.ſi cũ mihi.ff.de dolo.

Iaſ.q̃ limitat niſi hoc fiat ex cã publicæ vtilitatis,in l.Barbari⁹. verſi.xij.facit.ff.de of.prætIaſ.cõſi.xciij.vol.iij.Bart. in l.quod ſemel.ff.de decret.ab ordi.fac.Ioan.Crot.in d.l.oẽs populi.vbi dupliciter limitat.Ant.de Butr.in c.nouit.verſi.vel dic.de iud.Alex. in conſi.ſi.vol.iiij.& conſi. 50.volu.iiij.Iaſ.in ꝑſi.volu.j.Imo.in l. non amplius.§.j.de legat.j.Ioãn.Crot.in c.j.de conſti. in vj. & ibi Anch.verſi. ex qua infero,Anchar.in c.j.verſi aliud membrum fuit.de conſti.Alex.in cõſi.ci.vol.primo.Abb.in capitulo,nouit. numer. 24.de iud.& ibi Aretinus.Iaſ.in cõſilio ccxxvij.ver.xiiij. facit.volu.ij.Gozad.in conſi.v.Ruin.in conſi.cxcvj.vol.j.

4 Et idẽ eſt in conſuetudine,q̃ tranſiuit in ꝺctum, quã populus ſine cauſa reuocare non põt.Ioan.And.in addit.Spec. in titu.de cenſib.§.nunc dicendũ.verſ.quid ſi vniuerſitas fecit pactũ. Ale. in conſ.ſi.vol.iiij.Io.Crot.in c.j.de conſtit.in vj.

5 Et idẽ eſt in priuilegio,vt illud Princeps ſine cã reuocare nõ poſſit,q̃ tranſiuit in ꝺctũ ,Ant.de Butr. in c.cum M.de conſtit. Bald.in l.qui ſe patris.verſi.hoc ſcias.C.vnde lib.Bald.in l.ſi cum mihi.ff.de dolo.Alex.in ꝑ.ſi.vol.iiij.Rom.in ꝑ.cccexxxvj.verſi. ij.idẽ probatur.Alex.in ꝑ. 50.vol.iiij.Bart.in l.ij.in fine.ff.de iur. immunit.& in l.quod ſemel.ff.de decret.ab ord.fac.Barb.in ꝑ.j. ver.ité dico.volu.ij.Alex.in ꝑ.cj.vol.j.Cardin.in c.nouit.in prin cip.de iudic.Abb.ibi nu.23.& ſequent.& ibi Aret.Abb. cõſi. xlj. verſi.ité poſſet nõ immeritò attentari.vol.j.Anch.in ꝑ.ccclxvj. Rom.in conſi.ccliij.in ſecundo dub.Abb.in ꝑ.ij.verſi.ſi aũt priuilegiũ.volu.ij.Nicell.in concord.glo.cxxj.Parpal.in l.placer.n. 21.ver.non ẽt põt imponi.C.de ſacroſ.eccleſ.Paul. de Caſt.in l. ſi quis curialis.in ſi.prin.C.de Epiſ.& cler.Gozad.in cõſi.v.& ꝑ. lxix.Bertr.in ꝑ.ccxxiij.vol.ij.& in conſi.clxxxj.volu.iij.Afflict.in conſtit.regni.in titu.q̃ null.prælat.nu.7.Ruin.in conſi.xxix.vol. j. & in conſ.cxcvj.vol.j.& conſi.ccxxix.vol.j.& conſi.ccxxx.vol. j.Gram.qui ampliat in deciſ.lxxxv.nu.25.& ſeq.Soc.in conſilio iiij.vol.iij.Deci.in conſi.dciij.nu.9.Gozad.in conſi.lxij.Io.Crot. in c.j.de conſt.in vj.vbi declarat.

Contrarium Rom.in ſingul.ccceexxxj.per text.in l.Titius.ff. de obſeq.liber.

6 Et dr̃ in contractũ tranſire,q̃n conceditur propter benemerita.Rui.conſi.ccxvij.vol.j.Grammat.in conſi.clvj.

7 Vel q̃n ob iuſtã cauſam cõceditur.Aret.in c.j.de conſtit.Barb. in conſi.j.Io.de Sylu.in tract.de beneſi.in tertia parte,quæſt.xiiij. verſi.vj.pro iſta parte facit.

8 Vel q̃n eſt cõmenſuratũ ad aliquod factũ,vel dationem futurã,vel præteritã impletã,vel implendam , Rui.in ꝑ.cxxx.vol.v.

9 Declarat tñ Soc.in conſi.lxxxvij.nu. 12.vol.iij.q̃ tunc dicitur priuilegiũ tranſire in contractũ , q̃n fuit conceſſum ob pecuniã ſolutam ab alio,quàm à ſubdito, ſecus ſi à ſubdito,quia tũc eſſet priuilegium,& contractus,& ideo poſſet reuocari.

10 Et præcedentia intellige ſine cã quo ad ſubditos.Antonius de Butri.in c.cũ M.de conſtitu.Domi.in c.j.ver.oppono vltimò. de conſtitu.in ſexto.Rom.in ꝑ.cccexxxvj.verſi. ſecundo idem probatur in l.ſi verò.§.de viro.ff.ſoluto matrim. in xxiiij.fallentia,verſi.ij.idem probatur.Iaſ.in conſi.j.volu.j.Aret.in ca. nouit. de iudic.Felin.Alex.in apoſtill.ad Bart.in l.oẽs populi.ff.de iuſti. & iure.Gozad.in conſi.viij.& in conſilio cj.deciſione Neapolit. clxvj.in nouis.Pariſ.in conſi.ij.vol.iiij.

11 Et ita procedit quod not.Abb.in capitulo,in noſtra.num.6. de iniur.& damno dato.q̃ quoties ſtatutũ trãſiuit in contractũ, vel quaſi,etiam cum ſubdito,non poteſt amplius reuocari.

12 Quod non habet locũ in ſupremo principe volente vti poteſtatis plenitudine:vt notat Alex.in conſ.j.ver. vel ſi intelligas. vol.ij.ſentit Fel.in c.at ſi clerici.§.de adulteriis.de iudic.

13 Limitat aliis modis Felin.in d.c.nouit.quando priuilegium oriretur ex contractu ſimulato.

14 Vel quando priuilegium nondum eſſet acceptatum.

15 Vel quãdo enormiter læderet præter intentionẽ cõcedẽtis.

16 Vel quando maior pars conſentiret reuocationi.

17 Vel niſi per priuilegium conceſſa eſſet iuriſdictio.

18 Vel reuocaretur ex cauſa ingratitudinis,quæ omnia ibi ponuntur.

19 Nã cum cauſa quo ad ſubditos põt reuocari conſtitutio,& priuilegiũ,quamuis tranſierint in contractũ.Anto.de Butrio in

capit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

c.cũ M.de constit. Alex.in cõs.xvi.versi. & potuit insuper. volu. v.Ant.de Butr.in c.nouit.versi.& dic.de iudic.Domi.in c.j. versi. Oppono vltimò.de constit.in vj.Rom.in cõsi.cccexxxvj.ver.idẽ Probatur. Alex in consi.versi.primò q illud,quod dicitur.vol. j.& cõs.ccxvij.versi.iiij.qa Princeps.vol.ij.Ias.in ꝑ ccxxvij.versi. xiiij.facit.vol.ij.Ias.in cõs.j.nu.4.vol.i.Rebuff. in cõcord. in titu. de collat.ver.itẽ priuilegium.Gomes.in d.c.j. de cõstit. in vj.Ias. in l.Barbarius.versi.xij.facit.ff.de of.Præto.aposst.ad Abb. in d.c. nouit.Aretin.in c.nouit.& ibi Fel.de iudic. Nicell. in cõcord.gl. cxxi.Ias.in l.nõ amplius.§.i.in fi.ff.de legat.j.Bert. in cõsil.clxxxj. vol.iij.Afflict.super cõstit.in tit.q̃ null. prælat. qui ampliat ẽt in inferiore à Principe supremo.& in tit.de priuilegio.eorum. nu. 2. Iaco.in l.de ætate.§.ex cã.ff.de inter.actio.Rui.in ꝑsi.ccxxix.vo.j.

Contrariũ q̃ etiam cũ causa non possit reuocari: tenet Barb. in c.cum M.nu.70.in fine.de constit.

20 Quo verò ad nõ subditũ nec cũ causa nec sine causa Princeps põt reuocare.Ant.de Butr.in c.cùm M.de iud.Dom.in ca.j. ver.oppono vltimò.de ꝑst.in vj. Roma. in l.si verò.§.de viro.ff. solu.matr.in xxiij .fallent.in versi.ij.idẽ probatur.Ias.consi.j.nu. 4.vol.j.Rebuff.in cõcord.in tit.de colla.versic. itẽ priuilegium. Dec.in c.nouit.nu.14.ver.quarta conclusio.de iud. Barb.in cap. cũ M.nu. 177.& seq.de cõsti.Alex.in consi.ccxvij.volu.ij.Fel. in c.j. de probat.Paul.de Castr.in consi.xlvj.volu.ij.Imo.in l.nõ am plius.§.j.ff.de legat.j.Feli.in c. atsi clerici.§.de adulteriis.de iudic. & hoc sentit Afflict.super constit.in titu.de priuileg.eorũ.Ruin. in consi.cv.vol.v.& in consi.cxvj.eod.vol.

21 Limita hoc vltimũ,qñ renocatio fieret ex causa,ex qua põt reuocari donatio:vt dicit Decis.Neapo.ccclxi .nu. 10. in antigs. fuit opi.Imo.in c.cùm M.ver.aduertendũ tñ.de constit. Felin.in c.nouit.versi.quarta limitatio.de iudic.Ias.sentit in l. nõ ampli⁹. in §.j.in fine. ff.de legat.j.

Contrarium Deci.in c.nouit.nu.14.versi.iiij.fallit.de iudic.

22 Secundò limita in iurisdictionalib.vt per Aret. in ca. nouit. de iud.& suprà diximus in materia iuris quæsiti ex contractu.

23 Terriò limita,qñ priuilegiũ nõ subdito concessum incipe ret esse ni mis prædicialc: Aret.in c.nouit.& ibi Felin.de iud. & similiter suprà diximus in materia iuris quæsiti ex contractu.

Limitã etiam aliis modis,vt suprà dictum fuit,in conclusione quinta hoc eod.tit.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Princeps si simplex priuilegium subdito concessum etiam absque causa potest reuocare.

1 ACcedit & alia qõ hac materia,q̃ Princeps simplex priuilegiũ subdito cõcessum reuocare põt, ẽt sine causa:ita Aret.in c.nouit.de iudi.Petr. de Ancha in cõs.cccxxxvj.& cõs.ij. Paul. de Cast.in cõs.xlvj.vol. ij.Feli.in c.j.de ꝓbat.Ant.de Butr.in c.j.de cõsti.Ioan. Crot. in c. j.de cõstit.in vj.Deci.in c.nouit.nu. 15.ver.secũda cõclu. principalis.de iudic.Cardi.in repet.c.perpendimus.de sententi.excom. ver.respondeo q̃ nõque priuilegium.Paul.de Castr.l.si qs curialis.in fi.C.de Episc.& cleric.Ias.in ꝑsi.lvj.vol.j. Curt.in cõsi. j. Hispan.in rubrica de don.inter virũ & vxor.Bert. in ꝑsi.clxxxj.volu. iij.Decis.Neapolit.clxvj.in nouis.Chassa.in 2suetud.Burg.Ioan. Fab.in §.rectè.in fi.Instit.mandat.Ruin.in ꝑsi.cxcvj.vol.i.& in ꝑsi. cxxx.volu.v.& consilio xcviij.volumi.quarto,Gram.decis. xlvj.

2 Primò limita in priuil.remuneratorio facto subdito, qa illud Princeps absque causa reuocare non põt: Alexã.in consi.cxvij. versi.& primo.vol.ij.Soc.in consi.lviij.versi. postremò considerandum.Fel.in c.nouit.versi.addit ipse de iudic.

3 Secundò limita,qñ ex tali priuilegio subdito concesso seque retur dominij,vel quasi acquisitio , qa tũc sine cã reuocari non posset:Bal.in l.qui se patris.C.vnd.liib. & in l.fi. ff. de senat. Aret. in c.nouit.de iudic.& ibi Feli.Abb.in consi.iij.volu.ij.versi.si aũt priuilegiũ.Hispan.in rub.de donat.inter vir.& vxor.Alexand. in apostil.ad Bart.in l.oẽs populi.ff.de iust.& iur.Card.in c. perpen dimus.versi.primo casu.de sent.excom.

4 Et ideo in cõcessionibus Principũ prima attenditur , nec per secundam primæ derogatur.Rom.in consi.ccxcviij.&per Alex. in consi.iij.volu.v.Curt.Iun.in consi.cxlvij.ver.confirmantur ẽt præmissa.Dec.in consi.dlxxxviij.& dclxxxix.Parisi.consi.xj.num. 4.& sequent.volu.j.Dec.in consi.ccclj.nu. 14.& seq.& in l.nemo põt mutare.nu.3.ff.de regul.iur.Grat.in consi.xxvj. volu. ij. Maria.Iun.consilio xciiij.volu.ij.

5 Et ideo dicit Bal.in l.q se patris.versi.in transactis verò.C.vnd. liib.qui tener q̃ cõcessiones Principis ẽt gratiosæ nõ pãt reuoca ri,quãdo ex eis trãslatum est dominiũ, vel quasi.& in l.fi.in princip.ff.de senat.Lofre.in consi.xxxviij. Grãmatic.in consi. ciuili.vj. Rui.consi.xxj.vol.v.Cur.Iun.in l.hæres absens. ff.de iudic.

6 Et ẽ alteri cõcessam per se vni,Princeps alteri concedere nõ potest etiã motu ꝓprio,nisi dicat,nõ obstante tali cõcessione: vt dicit Bar.in l.prædia.C.de locat. prædi.ciuil.lib.xi. Cur.Iun.in ꝑsi. clxxiiij.ver.cõfirmãtur etiã præmissa. Alex.i ꝑsi.ij.ver.vj.accedit. & consi.xxiij.vol.v.Abb.in consi.xciiij.i tertio dubio,vol.ij.Bal.in consi.cccxxvii.ver. idem in his.vol.j.Alexan. consi.xj.versic.accedat.vol.vj.Ias.in l. fina.ff.de pact.Brun. in cõs.xii. Deci.in l.nemo potest mutare.ff.de regul.iur.nu.3.Maria.Iun.consi.xciiij.volum. ij.Rui.in consi.xciij.volu.iiij.& consi.xciiij.volu.iiij.& consi.clxij. vol.v.Cur.Iun.in l.hæres absens.ff.de iudic.

7 Limita tamen in iurisdictione concessa.Grãmat.dec.xlvj.numero 2.

Contrarium Gram.consi.ciuili.100.

8 Tertiò limita in licentia,quæ est data per superiorem quæ reuocari non potest.Aretin.in l.qui in aliena.§.iussum.ff. de acquirend.hered.sequitur Chassan.in consuet.Burg. allegat consiliũ Angeli cclxxxiiij. quod non inuenio.

Contrarium Ioan.Fab.in §.rectè.in fine.Institut.mandati.

9 Quartò limita, quia conclusio procedit in non habentibus superiorem,non autẽ in alijs inferiotibus.Io.Fab.in l.iussio.C.de Iudẽ.Rui.in consi ccxxx.nu.9.vol.j.

10 Sed simplex priuilegiũ cõcessum nõ subdito,efficitur irreuo bile:vt dicit de priuilegio cõcesso ecclesiæ. Inn.in c.nouit.de iudic.Archid.in c.quicunq;.xi.q.j.Alex.in ꝑsi.versi.& ideò dixit In. vol.iiij.Card.in c.perpẽdimus.ver.si autẽ ab eo fuit acceptatũ.de sentẽt.excom.Dec.in c.ecclesia sanctæ Mariæ.ver.& ideò cõcor. dando opin.de constit.Bertr.in cõs.clx.vol.j.& consi.ccxiij. vol. ij.Chassa.in consuet.Burgund.Io.Fab.in l.iussio.C.de Iudẽis.

Contrarium Rui.in consi.cxxx. vol.v.

11 Amplia,quia simplex priuilegiũ cõcessum nõ subdito,trãsit in contractũ.Lofred.in cõs.xxxviij.Lap.alleg.1 o.ver.ꝓ hoc in duco.Card.in repet.c.perpẽdimus.de sentẽt. excom.ver. aliquãdo cõfertur priuilegiũ Fel.i c.ar si clerici.§.de adulteriis.de iudic.

12 Fallit in priuilegio dato ecclesiæ p viã legis generalis,qa etiã per cõtrariam legẽ generalẽ abrogari poterit ,put in priuilegio ꝓcesso per Principẽ secularẽ ecclesiæ, ꝓcludit Ioan. Crot.i c. de cõst.in vj.ver.limitatur.Imol.in l.nõ amplius.§.i.ff.de leg.i. & ibi Alex Sal.in auth.cassa.in v.q.C.de sacr.eccl.Fulg.& Pau. de Cast. in l.priuilegia.C.eo.tit.Bal.ꝓ illũ tex.in l.si qs curialis. C.de Episc. & cleric.& ibi Fulg.Alex.in consi.ccix.vol.ij.Ias.in consi.lvj.vol.j.

Contrariũ Bar.in l.priuilegia.C.de sacrosc.eccl.Paul.de Castro, in l.si qs curialis.in fi.C.de Episco.& cleri.Ioan Crot.in l.oẽs populi.ff.de iusti.& iur.Domi.in c.q̃ in ecclesiarũ.versi.venio ad tertiũ.de cõst.& in c.j.in vltima opposi.de cõst.in vj.Inn.in c.nouit. de iudic.Archidi.in c.quicunque.xi.q.j.& istud dicit * cõmuniter teneri per Doct.Soc.in cõs.ccxlij.ver.circa 5m casum. Abb. in c.abolendæ.in fi.de sepult.Rom.in repet.auth.similiter.n.26. C.ad l.Falcid.Caccial.in l.oẽs populi.ff.de iusti.& iur.Deci.in ea, ecclesia sanctæ Mariæ.ver.& ideò cõcordãdo opi.de cõstit.Feli. in dict.cap.ecclesia sanctæ Mariæ.Aret.& Ia.sin d.l.nõ amplius. §.j.ff.de legat.j.vbi Ias.distinguit,q̃ ex causa reuocari põt,nõ aũt sine causa.Fel.in capitulo, ad Apostolicam. de simon. Roma.in sing.cccexlv. incip. pone q̃ populus. Ioan. Andreas in addit ad Spec.in §.nunc.aliqua,in vltima addit.in fi. & ibi etiam Spec. in tit.de instr.edit.Io.Fab.in Liussio.C.de Iudẽis.

13 Concordia sumi põt ex verbis Apostill.ad Baldum in l.si qs curialis.C.de Episc.& cleric.q̃ aut concessio fuit facta ecclesiæ per modum priuilegij,& tunc reuocari non põt,ex quo ecclesiæ non sunt de ipsius iurisdictione. Aut non est facta per modum priuilegij,& tunc reuocari potest.

14 Secundò fallit,quando reuocaretur propter causam insolitam,& inexcogitatam.Curtius,in consi.lxj.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Princeps an inuitis ciuibus possit ciuitatem in alium alienare.

1 INter præcedentes qõnes Docto.inserunt illam qõnẽ,an Princeps inuitis ciuibus possit ciuitatẽ,vel castrũ in aliũ alienare.Et q̃ non possit, vt tex.Ic.i. §. ex eadẽ.de lege Conrad.& in c.Imperialem.§. præterea Ducatus.de prohibit.feud.allien.per Feder.gl.in 1.nuitus.ff.de fideicõ.lib.in glo.ij.Fald.in l.in testamento. C.ad leg. Falcid. & in ca.j.versi.extra qnæro.de rest.spol.Bald.Salic.& Paul.de Cast. & Ias.in l.debitorum C.de pact.Spec.in ti.de feud.§.qñ.nume.29. Bald.in Bald.in §.in gñali.in titu.si de feud.fuer.contr.Bal.in c.j.§.si quis. versi.adde dicit Hosti.quo tempore miles. Bal. in ꝑsi. ccccxxvij. versi.vltimò antiqua est qõ.volu.j.Old.cõsi.ccxxxi.in fi.Host.in c.dilecti filij.ver.& argumentũ. de maio.& obed.& ibi Io.And.i prin.super verbo, prætudiciũ.Cyn.in l.j.C.de nouat. Abb. in ca. auditis.versi.Nã vt dicit Inno.de præscript.Ias.in l. sinõ fortem. §.libertus.ff.de cõdict. indebit.Ioã.And.in add.ad Spe. in §. qñ. versi.xxx.de feud. Ale.in ꝑsi.xxvj.vol.v.& in l.ij.in prin.ff.fol.mat. Curt.in ꝑsi.clxxiiij.in tract.feud.in vj.parte. vbi dicit istã * cõem opi.Soc.in consi.xxxix.volu.iij.Hippo.in l.i.§. cũ quidã. in prin. ff.de quæst.Guido Papæ,in cõsi.ccxxxix.Deci.in cõsi. ccclxxxv. Fel.in ca.dilecti.de maior.& obed.& in c.j.ver.ji.declara.de probat.Ripa diffusissimè in xxij.respons.vol.ij.Ias.in §.itẽ Seruiana. nu.105.inst.de act.& in l.filiusfamilias.in §.diui. in j. fect.ff.de legat.j.& ibi Crot.Corset.in tract.de pot.reg.in iiij. consi. circa fi. Prepos.in c.plerunque.§.prodit.circa fi.versi.transferre aũt.ij.q. vij.Paul.de Cast.in consi.xx.nu.9.vol.j.& ꝑsi.cccxxv.nu.2.volu.l. Corn.ꝑsi.cccxxj.vol.iiij.Hispa.in c.per vestras.versi.aliud nõ minus necessariũ.Brun.in ꝑsi xij.Feli.in c.ex parte.de accuf.Afflict. in prælud.consi.q.xxiiij.Parisi.consi.xxij.ver.& q̃is prima facie. vol.j.& consi.xxiij.nu.42.eod.volu. Aimo in consi.iiij. Deci.in c.j.nu.4.de probat.Ant.de Butr.in d.c. dilecti, in viij. nota.& ibi Abb.in iiij.not.de maior.& obed.Feli.in c.quę in ecclesiarũ.ver. benefacit.de cõsti. Aluarot.in c.j.§.ex eadẽ.in j.not.de lege Corrad.Alex.in apostil.ad Bar.in l.prohibere.§.planè.ff.quod viaut clam.Imo.in c.ad quæstiones.versi.itẽ not.quod in permutationibus.de rerũ permu.Ang.Areti.in §.item Seruiana.nu. 22. inst. de act.Igneus in l.donationes,quas Diuus.ver. quarto induco. & versi.vndecimò induco.C. de donat inter vir. & vxorẽ. And. de Isern.in c.j.§.præterea Ducatus.nu.8.de prohib.feud.alien. p Feder.& ibi Aluarot.ver.nota q̃ dñs.Barbat.in ꝑsi. xj.ver. ad hoc respondeo.vol.ij.Rimin.in d.l. debitorũ. C. de pactis.Fabian. in tracta.de empt.& vend.in iij.parte.q.xj.Lucas de Pẽna.i l.j.C.de capita.q cur.vendid.lib.xi.Grat.in ꝑsi.cxlvij.n.7.vol. ij.q hãc dicit*cõem opi.Tiraq.de primogenit. q.xxxv.nu.24.Consuetu. Turon. Ruin.in ꝑsi.volu.iiij.Gomes.in §.itẽ Seruiana.nu.41.& seq.insti.de act.Parisi.in ꝑsi.xxij.n.70.&ꝑsi.xxiij.n.101.& seq.vo.j.

Contrarium Deci.in d.l.debitorum.C.de pact.

2 Ista secunda cõclusio,q̃ subditi debeant cõsentire, maximè ꝓcedit qñ Papa erigit nouã dignitatẽ in terris aliàs semper immediate sedi Apostolicæ subiectis.Bal.in cõsil. cccexxiiij. vol.j.

3 Et præsertim,qñ castrum esset difficilis expugnationis.Gra.in consi.cxlvij.nu.12.vol.j.

Tenendo primam opinionem,quæ est * communis,

4 Primò amplia,vt ẽt consensus subditorum ad instãtiã Regis datus,præsumatur meticulosus:ita Paul.de Cast.in consi.lxx. n. 14.vol.j.refert,& sequitur Brun.in consi.xij. Gomes.in §.itẽ Seruiana.instit.de actionib.

5 Secundò amplia,vt per talẽ alienationẽ sine consensu subditorũ factã priuetur dñs ipsis vasallis.Felin.in c.dilecti. de maior. & obed.Aluarot.in c.j.§.ex eadem lege.in j.not.de leg. Corradi. post Iserniã ibi.& idem Aluarot.in c.i.§.j. versi. quæro ab extra. Io.Crot.in l.filiusfamiliàs in §.diui.ff.de legat.j.

Contrarium tenet Bal.in d.c.j. §.si quis.quo tempore miles.

6 Tertiò amplia vt vasallus inuit⁹ nõ possit transferri in minorẽ dominum.Ruin.in ꝑsi.vij.volu.primo , Iason in l. si non sortẽ. §.libertus.numero.27. vbi declarat.ff.de condictione indebiti.

7 Quartò amplia, vt prædicti vasalli domino resistere possint. Bald.in consi.vlti.vol.j.Imol.in cle.fi.in fi.de foro comp.Ioan.de Sylu.in tract.de iureiur.in quarta parte , quæst.j. nu. 10. Ripa in cap.xxv.num.23.in ij.lib.respon.

8 Quintò amplia vt in hoc casu vasalli non possint cogi iurare fidelitatẽ.Cyn.in l.j.C.de nouat.Bal.& alij in l.ij.§.fi.ff.fol.matri.Iason in l.debitorum.nu.7.C.de pact.& in l.si non sortem.§. libertus.nu.27.ff. de condi.indebit.

9 Sextò amplia,vt etiã si maior pars sponte consentiret , non possit præiudicare non consentientibus , & minori parti esset standum.Ias.in l.iurisgentium.§.sed hodie.nu.8.ff.de pact.

10 Primò limita,qñ alienatio fieret cum vniuersitate. Bald. in l.ij.C.de donat.& in c.i.§.ex eadẽ.in princ.de lege Conrad. & in l.j.versiculo,sed si ego vendo.C.cõia de leg.Mart.de Laud.in c. j.§.præterea Ducatus.versi.nota ẽt ext.de prohib.feud.alien.per Feder.& ibi Bal.versi.not.q̃ domi. Fab. in tract. de empt. & vendit.in tertia parte.q̃st.xj.& in Lij.ff.folut.matr. Ias.in l. si non sortem.§.libertus.ff.de condic.indeb.Rom.in consi. xxvj.in fi. Ale. consi.xxv.volu.v.& in l.ij.ff.folut.matr.Ioan.Ant.Alex. in cõsil. xcvi.Parisi.in consi.xxij.nu.82.volumi.primo,Bald.in l.si plures. versi.item & ius.C.de condit.infert.Feli.in c.dilecti.versi.considera vtrum possit.de maior. & obed. Parisi. consi.xxiij. nu. 163 vol.j.Abb.in c.auditis.nu.21.de præscript.

Contrariũ, q̃ ẽt cũ vniuersitate non possit fieri alienatio vasallorũ,nisi adsit consuetudo.sentit Aluarot. sed clarius Card. Alex.in c.j.§.si qs fecerit.de leg.Corrad.Cyn.in l.j. C. de nouat. Fabi.de Mõte,in tract.emptio.& vendit. in tertia parte quæst.xj. 11 Declara ipsam limitationẽ,vt per Ripã in xxv. respons.vol. ii.& per Brun.in consi xij.videlicet qñ nõ fuisset facta protestatio,q̃ per talẽ alienationẽ cõmunitas non volebat derogari suo priuilegio,quia tunc consensus vniuersitatis nihil operatur.

12 Secundò limita,stãte necessitate, quia ex causa necessitatis põt fieri alienatio ẽt vasallorũ.Bart.in l.si quis.§.fi.ff.de pig.Sali. in l.j.C.de nouar.Aluarot.in c.j.§.preterea Ducatus.ver.nota q̃ dñs.& ibi Cardi.Alex.versi.nota q̃ dñs.de prohib.alien. feud. p Feder.Aret.in l.ij.ff.folut.matr.& ibi Alex.Curt.in tract feud. in vj.parte.Cyn.in l.j.C.de nouat. Ioan. And.in addit.Spec.in ti.de feud.versi.xxx.quæritur.

13 Sublimita per apostil.ad decis.Tholos.ccccl.xxv.nisi p istã alienationem vasallus efficeretur deterioris conditionis.

14 Tertiò limita stãte cõsuetudine alienãdi ẽt vasallos.Abb.in c.auditis.nu.21.de præscript.Lãc.Deci.in d.l.debitorũ. qui dicit talẽ esse gñalem consuetudinem. C.de pact.Duplo Papæ quæst. dlx.Feli.in c.dilecti.de maior.& obed. apostil. ad decis. Tholos. ccccl.xxv.Parisi.consi.xxij.nu.77.vol.j.& in consi.xxiij.nu. 101. Henric.Boic.in c.fi.in fi.de feud.Maria.Iun.in consi.xciij.vol. ij.

Contrarium Igneus in l.donationes, quas Diuus.C.de donat. inter virum & vxor.Brun.consi.xij.

15 Quartò limita,qñ in æquè idoneũ.& paratũ facere easdem conditiones vasallis,fieret alienatio. Hipp.in l.j. §. cũ quodã.ff. de qst.& quod in æquè idoneũ possit fieri alienatio,nõ aũt in inferiorẽ,tenet Bal.in c.j.§.ex eadẽ lege.de lege Conrad.Aret.i l.ij. ff.folut.matri.Ripa in xxv.respõs.vol.ij.Ale.i d.l.ij.ff. folut.matri.

Contrarium Io.Fab.instit.de assig.liber.in princ.Sali. in l.j. C. de nouar.Henric.Boic,in c.fi.in fi.de feud.

16 Quintò limita,qa pro cã pacis põt ẽt fieri alienatio vasallorũ.Barbat.in consi.xj.vol.ij.versic.ad hoc respondeo multifarie.

17 Sextò limita,qñ fieret alienatio ex cã remunerationis.Barb. in consi.xi.vol.ij.versi.& est summopere aduertendum.

18 Septimò limita,stantibus clausulis , ex certa scientia , & de plenitudine potestatis,vt dicit Parisi.in consi.xxij.nu.93.vol.j.& consi.xxiij.nu.104.eodem.vol.

19 Octauò,limita,si vasalli à principo non contradixerunt, sed passi fuerint nouum dominum,quia presumuntur consentire: & postea rec lamare non possunt.Marian.Iun.in consi.xciij.vo. ij.vbi allegat consilium Barb.xj.volum.ij.

De Donationibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Donatio vltra summam 500. aureorum non valet absque insinuatione.

1 DONATIO iure antiquissimo ñ valebat vltra cc.aureos sine insinuatione: de iure verò antiquo vltra ccc. hodie vltra cccc.l,sancimus.in princ.C.de donatio nibus.§.perficiuntur.instit.de dona.l.penult.C.eod.in fi.Salic.in d.l.sancimus.

2 Rationes aũt,quare donatio debeat in sinuari,ponit Ant.de Canar.in tract. insinuat.quæst.ix.nu.18. quas penès eum vide.& per Paul.de Cast.in consi.cccxlv.nu.8.& seq.vol.j.& per Dec.in consi.cccexxxij.

3 Primò amplia ẽt si fiat donatio ab ascendente in descendentẽ.l.donationes,quas parentes,C.de don.inter virũ, & vxorẽ. & l.data.C.de don.& ibi Bald. not. & not. Ang.in d.l. donationes, quas parentes.& voluit Paul.de Cast.in ꝑsi.xc.vol.ij.& Aret.in ꝑsi. xvij.Cuma.in ꝑsi.xx vij.idem voluit Aret.in ꝑsi.ij.qui ẽt reprehendit Bal.qui contrariũ voluit in l.si non mortis.C.ad l.Falcid.quẽ ẽt reprehendit ibi apostil.ad Bal.idem ẽt voluit Bal. in l.irritam. C.de vsu ca.pro donat.& in l.cum quis.ff. de condict. causa dat. Dec.in consi.cccexxvj.in fin.& in consi.ccccxxxij.

4 Idem si fiat alij coniuncto,vt in d.l. data. C. de donat. & ponit Bertr.in consi.xxx.vol.iij.& in consi.lxxxix.vol.iij.

5 Declara,quia donatio facta ab ascendente in descendẽtẽ, non indiget insinuatione, qñ in legitimã imputetur. Paulus de Castro,in consi.cccxlv.nu.14.vol.j.Barbat.in consi.lxxx.vol.iij. Deci.in consi.ccxxxix.nu.2.

6 Secundò amplia etiam si donatio sit facta à Iudẽo in Iudẽũ, adhuc deficit ob non factam insinuationem,si excedit legitimã summam.Paul.de Cast.in d.consi.xc.vol.ij.

Tertiò

Universidad de Deusto
Biblioteca

7 Tertiò Amplia ẽt ſi donatio ſit facta pluribus in eodẽ inſtrumento, ſed ſumma excedat legitimã, attentis perſonis pluriũ: q̃ ſi ſeparatim cõſiderarentur, nõ excederet portio cuiuſpiã legitimam portionem. Ioan. de Imola in cã. cùm cõtingat. de iureiur. Cremenſis in ſing. cxxxi & fuit originalis opi. Ioan. And. in add. Spec. in ti. de donatio. §. i. Barbat. in conſi. lij. vol iiij. Rom. in ſing. dcexxxvj. Alex. in l. ſi plures. ff. de pact. licẽt Bal. & Paul. de Caſtr. ibi diſtinguant an ſint correi, vel non.

8 Quartò amplia ẽt ſi in donatione facta in eodẽ inſtrumento inſit clauſula, q̃ tot ſint donationes, quot ſunt ſummæ. Iaco. de Arena, & Cyn. & ibi Bart. in l. ſancimus. in §. i. C. de donat. & ſegtur Bald. ibi & Ang. & Sali. Spec. in tit. de donat. §. i. verſic. quid ſi aliquis. Bart. in l. Modeſtinus. in penult. q̃ſt. ff. de donat. Bald. in l. illud. C. de ſacroſan. eccleſ. Imo. in c. cùm contingat. de iureiur. Guido Pape in ſing. cccl xxv. & ſing. dxcvij. Rom. in conſ. xxv. in ſecundo dubio. Old. in conſ. ccliij. Rom. in conſ. cccv. Bal in p̃ſ. xviij. vol. j. & in conſi. cccc. in iiij. vol. & in cõſ. clxj. iiij. volu. Paul. de Caſtr. in conſ. clxj. in princip. volu. ij. Alex. in conſ. clxv. volu. ij. & Alexan. in conſi. xxj. volu. iij. Abb. in conſi. cvij. in primo dubio. vol. ij. Ferrat. caut. xxiij.

Licẽt contrariũ velit idem Spec. in titu. de inſtr. edit. §. porrò, quem propterea reprehendit ibi Io. Andr. in addit.

Limitat tã Bal. in l. j. C. q̃ dies leg. ced. q̃n dictum eſſet, quòd tot eſſent actus donationũ, quot ſummæ vel centenaria: tñ non credo verũ, quia contrà ſupradictæ ẽt rationes militant ne fiat fraus legi. ⁊ perpendit etiam ibi apoſtil. ad Bal.

9 Quintò amplia ẽt ſi ſit renunciatũ ſolẽnitati inſinuationis, quia talis renunciatio non valet. Bartо. in l. ſancimus. in fi. C. de donatio. poſt Cyn. vbi Ioan. And. in add. Spe. in §. porrò. Bal. in l. Modeſtinus. ff. de donatio. Bart. in l. nemo põt. de legat. j. Bal. in l. illud. C. de ſacroſan. eccl. in l. data. C. de donatio. Imo. in l. Aquilius Regulus. vbi dicit iſtã partẽ * cõmu. ff. de don. & in repetit. c. cũ cõtingat. de iureiur. idẽ dicit Alex. in d. l. nemo põt. qui etiã dicit iſtã partẽ * cõem. & ibi Ias. in j. lectura. & in ſecunda lectu. ff. de legat. j. Guido Papæ. in ſingu. cccl xxvij. Sal. in l. penult. C. de donat. poſt Cyn. ibi in fi. Bald. in p̃ſ. xcvij. volu. iij. Old. in conſil. clxxiij. Ange. in p̃ſ. cxciij. Franc. Curt. in p̃ſ. xxxiiij. in princip. Calcan. in p̃ſ. xxv. Ange. in p̃ſ. clxxix. Dec. in p̃ſ. cccc xxxij. Corn. in p̃ſ. ccxxj. Calde. in p̃ſ. j. in tit. de don. vbi dicit iſtam partẽ cõem. Pau. de Caſt. in conſi. cccxlv. in fi. vol. j. Soc. in conſi. lxxx. vol. j. Hiſpa. in repetit. rubric. de donat. inter virum & vxor.

10 Limita, niſi eſſet renunciatũ cũ iuramento, & cum clauſula, omni iuris, & legum auxilio. Gozad. in conſi. lxxxvij. nu. 13.

11 Sextò amplia, vt idẽ ſit in dicta donatione: vt eſt text. & ibi not. Bar. in l. fina. C. de iure dot. Vel q̃n ſoluitur indebitũ, vtroq; ſciente. Bart. in l. j. ff. de donat. Calcan. in conſi. xxv. vbi declarat.

12 Vel in præſumpta donatio. Franciſ. Curt. in conſi. cxxvj. in fi.

13 Septimò amplia ẽt in donatione acceſſoria, put in ea, q̃ ſit ī venditione, dũ df, etſi plus valet: vt not. Rom. in l. ij. ff. de verbo. oblig. Petr. de Anch. & Imol. in c. cũ cã. de empt. & vendit. Alex. licẽt nõ ſe firmet, in l. ſi qs cũ aliter. ff. de verbo. oblig. Soc. q̃ hoc tenet, in p̃ſ. ccxv. & in p̃ſ. xxij. volu. iiij. Bert. in p̃ſ. cxxvj. in fi. volu. iij. Tiraquell. de retract. §. j. in gloſ. xviij. nu. 15. Boer. deciſ. cxliij.

Licẽt contrarium velit Cald. in conſilio ſecundo in titu. de empt. & vendit.

14 Octauò amplia ſi in eodẽ inſtrumẽto, & eodẽ tempore plures res vni eſſent donatæ, q̃ ſimul conſideratę excedunt ſummã, nõ ſi ſeparatim: p text. in l. ſancimus. §. ſi quis aũt, & p̃rio ſenſu, C. de donatio. Bart. in l. Modeſtinus. ff. de donatio. Alex. in l. ſi plures. ff. de pact. Oldr. in p̃ſ. cclij. vbi exigit temporis diuerſitatem. Rom. in p̃ſ. xxvi. Ias. in l. ſcire debemus. ff. de verbo. oblig. Abb. in c. Apoſtolicæ. de dona. Spec. in tit. de donat. §. j. verſi. quid ſi aliqs dat. Bald. in l. illud. in ſexta qõne. C. de ſacrolan. eccleſ. & in l. ſancimus. §. ſi quis aũt. C. de donat. Pau. in l. ſcire debemus. in fi. ff. de verb. oblig. licẽt ipſe ibi diſtinguat, ſed eius diſtinctio reprobat, Alexander in conſilio lxviij. vol. j. Afflict. in prælud. conſtitut. regni, in quæſt. xxiiij.

Licẽt contrarium velit Barbat inter conſilia Alex. in vltimo conſilio. in iiij. vol.

15 Nonò amplia etiam ſi donatio excedens ſummam, facta ſit clerico contemplatione perſonæ ſuę, Felinus in capitulo, eccleſia ſanctæ Mariæ. de conſtitut.

16 Decimò amplia ẽt in donatione facta à patre filio in præmium emancipationis: vt per Calcan. in conſi. xix.

17 Vndecimò amplia ẽt in remiſſione. Guald. cautela. xix. de ac qui. hæreditа. Alex. & Dec. in l. creditori. nu. 10. vbi dicit * cõem. C. de pact. Alex. in p̃ſ. cxxxviij. nu. 28. volu. ij. Cagnol. poſt glo. & doct. in l. ſi qs obligatione. nu. 5. ff. de reg. iur. q̃ hãc dicit * cõem.

18 Duodecimò amplia ẽt in donatione, ſiue remiſſione fideicõmiſſi, vt per Bar. in l. is põt. ff. de acq. hęre. & Ias. vbi dicit * oẽs ita tenere. Dec. in l. j. vbi Purpur. qui dicit * cõem. C. de pact. Cagnol. in l. ſi quis obligatione. nu. 5. & ſeq. ff. de reg. iur.

Contrarium ſentit Bald. in l. j. C. de pact. & Ruminal. ibidem.

19 Decimotertiò amplia idẽ eſſe in pacto de non petendo, vt per Cagnol. in l. ſi quis obligatione. nu. 7. & ſeq. ff. de reg. iur.

20 Primò limita in donatione Imperatoris, vt eſt text. d. l. ſancimus. gl. & Ang. in l. penult. C. de donat. Mantua. conſi. cccxxxii.

21 Et ratio eſt ſm Bald. ibi, qa publicè fieri dr, quod corã Imperatore ſit, cui tot proceres aſſiſtunt. l. omniũ. C. de teſtament.

22 Amplia, quia imò idẽ eſt in donatione aliorũ Principũ inferiorũ, qui tñ in ſuis terris nõ recognoſcunt ſuperiorẽ. Rom. in p̃ſ. lix. in quinto dubio. Oldrad. in p̃ſ. ccxxxi. Ioan. Andr. in addit. Spec. in §. porrò. in addit. magna. in fin. Ioan. de Imol. in c. cùm contingat. de iureiur. Alex. in l. centurio. ff. de vulga. & pupil. Bald. in d. l. ſancim. Bñd. de Plũbi. ī l. ſi rogat⁹ ſit, in §. p̃ſul. ff. de manumiſſ. vind. per Ias. in l. ex imperfecto. C. de teſta. Alex. in p̃ſ. clvj. volu. j. Corn. in p̃ſ. cxxvij. vo. ij. & in p̃ſ. ccxcix. vol. j. Bertr. in p̃ſ. clx. vol. j.

23 Secus ſi recognoſcat ſuperiorẽ. Maria. ſiun. conſi. lxix. vol. j. Feli. in c. cùm non liceat. de præſcrip. Ruin. conſi. xxiij. volum. ij. Tiraq. de nobil. c. xxxvij. & c. xlvij.

24 Secundò amplia ẽt idẽ eſſe ſi fiat à magiſtro militũ in militẽ ſuum, vel e contra. Azo in ſumma, in tit. de dona. per tex. in l. pe. C. de donatio. Archid. in capitulo, ego Ludouic⁹. lxiij. dist. Ang. in d. l. pen. C. de donatio.

25 Tertiò amplia ẽt ſi fiat à prælato in Imperatorẽ. vt eſt tex. in §. fi. in auth. vt fact. pig. vnde ſumitur auth. & à principatis. C. de donat. Archid. in d. c. ego Ludouicus. lxiij. diſtinctio. nã donari põt Imperio. & Imperatori abſque inſinuatione. Felin. in c. eccleſia ſanctæ Mariæ. de conſtitu.

Contrarium Ias. in l. ex imperfecto. C. de teſta.

26 Quartò amplia idẽ eſſe ẽt ſi facta ſit donatio à iudice corã ſe. Deciſ. Neap. cciij. in nou. in quarto dubio.

27 Secundò limita, niſi donatio facta ſit eccleſiæ, vel in piã cauſam. Bar. ī l. illud. C. de ſacroſ. eccle. Azo ī ſumma. de don. Spe. in tit. de inſtr. edit. §. porrò. ī fi. & ibi Ioã. Andr. ī add. Iac. de Beluiſ. ī §. ſi minus. ī auth. de nõ alien. Paul. de Caſt. ī p̃ſ. ccxij. vol. ij. Abb. in c. relatũ. de teſta. Rom. in l. Modeſtinus. ff. de donatio. Hoſtiẽ. & Ioan. And. in c. fin. de fide inſtr. Ioan. And. Ant. de But. & Imo. in c. ad hæc. de teſta. Bal. in c. fi. de vita & honeſt. cleric. Pe. de Ancha in c. canonũ ſtatuta. de p̃ſtitutio. Ioan. Cro. in l. nemo poteſt. ff. de leg. i. Cald. in cõ. iij. in tit. de donat. Anto. de Canar. in tract. inſinuat. in xlvj. quæ. & eſt * cõmuni opinio, vt p̃ Fel. in c. eccleſia ſanctæ Mariæ. de cõſti. ver. primũ eſt. & per Ias. in cõſi. clxix. vol. iiij. Matth. in ſing. clxx. incip. not. q̃ leges. Soc. in cõſi. cxv. vol. iiij. Calca. in cõſi. xiij. Alex. in apoſtil. ad Barto. in l. illud. C. de ſacroſ. eccl. apoſtil. ad Abb. in dict. c. relatum. de teſta. iſtam opin. ſentit Alex. in conſi. ccx. vol. ij.

28 Vbi dicit q̃ ſtatutum, quòd teſtamenta inſinuẽtur, nõ habet locũ in teſtamẽto, in quo eſt clericus inſtitutus. poſt Bal. in auth. caſſa, & irrita. C. de ſacroſ. eccl. Sal. in d. auth. caſſa. Nec in teſtamẽto clerici locũ haberet tale ſtatutũ, vt dicit Fel. ī c. eccleſia ſanctę Mariæ. de conſtit. R ip. in xj. reſponſ. tertij libri.

29 Guald. cautela ſecunda. Oldendorp. in libel. iur. & æquitat. Hiſp. in rubric. de donatio. inter virum, & vxorem. Brun. in tract. de form. Ruin. cõſi. clxxxij. vol. j. Cagnol. in l. ſi quis obliga. nu. 6. ff. de reg. iur. & conſi. clix. vol. iiij.

Contrarium tenuit Bal. in d. l. illud. & ibi Pau. de Caſt. & Sal. & Ang. in l. ſancimus. in fi. princ. de donat. gl. in auth. de nõ alie. in §. ſi minus. & ibi Bar. ſequitur gl. & idẽ voluit Ang. in l. ſi quis, p̃ redẽptione. C. de dona. Rom. in repet. auth. ſiſ. r. in xvi. ſpeciali piæ cauſæ inter contractus. C. ad l. Falcid. Calca. in cõſi. xxj.

30 Iſtam opi. ſentit Alex. in p̃ſ. ccix. vol. ij. qui tenet, q̃ ſtante ſtatuto, q̃ teſtamẽta debeãt regiſtrari, debebunt regiſtrari etiã teſtamenta ad pias cauſas. & idẽ voluit Calca. in cõſ. vij. & quando donatio ſit laico per clericũ. Rui. conſi. clix. vol. iiij.

31 Tertia fuit opin. aliquorũ, qui dixerunt valere eccleſiæ factã donationẽ hodie ſine inſinuatione vſq; ad octingentos aureos, vt voluit gl. in l. illud. C. de ſacroſ. eccl. & in l. ſancim⁹. in vna opi. C. de dona. Archid. in capitulo, ego Ludouicus. lxiij. dist. Bald. in c. peruenit. el. ij. in fi. de iureiuran.

32 Tertiò limita in donatioe, ꝓpter nuptias olim facta fœminę minori, hodie generaliter in omni añ nuptias donatione. vt in dicta l. ſancimus. § aliàs. ver. his inſuper. C. de dona. & in l. minorib⁹. C. de dona. ante nup. & in auth. eo decurſum. eod. titul. Azo in ſum. in titu. de dona. Salic. in dict. l. ſancimus. gl. & Ang. in l. penult. C. de donat. Bart. in l. cùm multæ. in princ. C. de donat. ante nupt. Afflict. ſuper conſti. in titul. de dot. cõſtitu. nu. 15. Bald. Nouel. in tract. de dot. in vj. principali. q. xlvij.

Contrarium Franc. Cur. in conſ. lxxxj. & conſi. cxxvj.

33 Quartò limita q̃n phures donationes fierẽt diuerſis tẽporib. in eadem

in eãdem perſonam, quæ ſi ſimul coacteruatæ conſiderarentur, procul dubio excederent legitimam ſummam, non autem ſi ſeparatim, vt eſt tex. in d. l. ſancimus. §. ſi quis autem. el j. C. de dona. eſt bonus tex. iuncta gl. ij. in l. Modeſtinus. ff. de dona. Io. Igne. in authen. ex cauſa. C. de lib. præter.

34 Secus ſi eodem tpe, vt per Pau de Caſt. in l. ſcire debemus. in fi. ff. de ver. ob. licẽt Abb. contrarium velit, & malè in c. Apoſtolicæ. de donatio. vbi Imo. tenet contrarium.

35 Quintò limita, quando donata fuiſſet certa quantitas annis ſingulis ad vitam, vt eſt tex. in d. l. ſancimus. §. fi. C. de dona. & no. Azo in ſumma, in ti. de donat.

36 Sextò limita in donatione ex cauſa dotis, in qua non requiritur inſinuatio, vt eſt tex. in l. fin. & ibi glo. in verbo, indicere. C. de iure dotium. & not. ibi Sal. & idem Sal. in d. l. ſancimus. C. de dona. Calcan. in conſi. xiij.

37 Sublimita, vt per Soc. in l. j. ff. ſol. matr. & per Hiſpa. in rubri. de dona inter virum & vxorẽ. in §. lxxxi. vt procedat in donatione ex cã dotis permiſſa, vt quia ſit facta à patre, vel ab extraneo, ſecus ſi fuerit facta à marito, cui eſt prohibita.

38 Septimò limita in donatione, quæ fieret ob reparationem domus dirutæ. l. penulti. §. ij. C. de don. & ibi not. Bar. Bal. Ang. & Sal. Azo in ſumma, in tit. de donat. Archid. in c. ego Ludouicus. lxiij. diſtinct.

39 Octauò limita, q̃n creditor remittit ſummam excedentem 500. aureos, prouenientẽ pp creditum vſurarum præteritarum. d. l. Modeſtinus. vbi gl. j. extẽdit ẽt ad præteritas vſuras, & illã ſequiſ. ibi Bar. Imo. & clarius Pau. de Caſt. & ponit Azo in ſumma, in titu. de donat. Bal. in l. illud. C. de ſacro. eccle. Ang. in §. aliæ. inſtitut. de donatio. Imo. in c. cùm contingat. de iureiur.

40 Et ratio eſt, quia remittens non dicitur propriè dare. vt not. Fel. in c. veniens. cl j. de teſtib.

41 Nonò limita, vt non requiratur inſinuatio in gratuitam remiſſionem creditі aſcendentis ad maiorem ſummam 500. ducatorum, ita tenuit Plac quẽ refert. & ſequitur Azo in titu. de donat. Sal. in l. ſancimus. C. de donat. & in l. creditori. C. de pactis. vbi etiam Azo. de Alex.

Contrariũ tenuit gl. in l. ſi quis obligatione. ff. de reg. iur. ī l. j. §. j. ff. qbus modis pig. vel hyp, ſoluì. Bar. in d. l. ſi qs obligatione. & idẽ Bar. in l. Modeſtinus. ff. de donat. Dy. Ang. & Alex. ī l. Neſennio⁹. §. ſi debitori. ff. ad legẽ Fal. in l. illud. C. de ſacro. eccle. & in l. ſi inter. C. de ſol. in l. tale pactũ. ff. de pact. in prin. vbi ẽt Ang. Bal. in l. ſi donationis. C. de donat. in l. pactũ quod dotali. in xvij. q. C. de colla. Alex. in l. ſi mulier. ff. de p̃dictio. cã dat. & iſtud * cõiter tenetur, vt p̃ Alex. Soc. & Ias. in l. creditori. C. de pact. & idem dicit Alex. in d. l. ſi debitori. & ī l. Neſennius. ff. ad legem Fal. Imo. in l. Aqlius. ff. de donat. Calca. in cõſi. xxv. Alex. ī cõſi. cxxxvij. in fi. vol. ij. Ant. de Canar. in tracta. inſinu. quæſt. xlvj. & ſeq. Barb. in conſi. xli. vol. j. Ias. in conſi. cxcix. vol. ij. Bal. in conſi. ccj. vol. iij. & in cõſi. cccclxxviij. incip. Itẽ ſtatuimus. vol. iiij. Dec. in c. veniens. de teſt. Guald. caut. xix. de acq. hęred. Ang. in §. alię. inſtit. de donat. Dec. in d. l. debitori. in fi. C. de pact. Imo. in c. cùm contingat. de iureiur. Roma. in d. l. Modeſtinus. ff. de donatio. Ang. in conſi. lxxvij. in fin. & in conſi. xciiij.

42 Ex quo ſequitur, idem eſſe in pacto de nõ petendo. Io. And. in addi. Spe. in ti. de inſtr. edit. §. porrò. in addition. magna. & in l. ta le pactum. ff. de pact. in prin. Ang. in l. pacta, quæ p̃. ff. de pact. in l. j. ff. de tranſ. & in l. ſi vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pact. Ange. & Pau. de Caſ. in l. p̃ iuris. §. fi. ff. de pact. Alex. in l. ſi mulier. ff. de cõdi. cã dat. & in l. ſi debitori. & in d. l. Neſennius. ff. ad l. Fal. Ant. de Canar. in tracta. inſinuat. q. xlvj. & xlvij. Fran. Cur. in conſil. xlvij. Rui. conſi. cxxxiij. vol. iiij. Bal. in l. tale pactum. ff. de pact.

43 Concordaiſtas opinio. qa aut remittit̃ debitũ non liquidũ, & tunc non requiritur inſinuatio, & ita procedat prima opinio.

Aut remittitur debitum, quod eſt liquidum, & requiritur inſinuatio, ita Calcan. in conſi. xxv. nu. 19.

44 Et in ratificatione ex qua inducitur renunciatio requiritur inſinuatio. Calca. in conſi. lvi.

45 Decimò limita, in promiſſione facienda ex cauſa donationis, quæ requirat maiorem impenſam, quàm ſummam 500. aureorum. nam illo caſu nõ requiritur inſinuatio, ita declarat Sal. in d. l. ſancimus. in fi. prin. C. de donat.

Sed iſta limitatio credo quòd ſit falſa, quia ipſemet Sal. confunditur ex no. in præcedenti limitat. per Doct. * communiter, licẽt ipſe contrarium teneat.

46 XI. Limita, quia ſufficit donationem factam eſſe coram iudice. Ang. in l. Modeſtinus. ff. de donatio. Alex. in conſi. clvij. vol. ij. & in conſi. xx. volum. iij. Dec. in conſil. dxxxvj. Guido Papæ in conſi. xxiij. Chaſſa. in conſuetud. Burg. Guido Papæ in ſing. cccxlj. Tiraquell. de legibus connubialibus. & in tract. de retract. §. xxxvj. in gl. ij. nu. 52.

47 Et ratio eſt, quia inſinuatio nihil aliud eſt, quàm intimatio facta iudici. Bar. & Ang. in d. l. Modeſtinus. Corn. in conſi. cxxvij. vol. ij. & Alex. in conſi. ccxvij. vol. vj. & in conſi. clvij. vol. ij. Fran. Cur. in conſi. xxxiiij. Dec. Neapo. cciij. in iiij. dubio, in nouis. Patriſ. in conſi. xcvj. vol. j. Maria. Iun. conſi. lxvij. vol. ij. Guid. Papæ in conſil. xxiij. num. 11. vbi dicit communem. & in conſi. lvij. in fin. Chaſſan. in conſi. xxxix. nu. 81.

48 Eſt verũ q̃ Ange. in l. donationes, quas parẽtes. C. de donat. inter vir. & vxo. vẽ requirere quòd ſit regiſtrata in actis donatio, vt dicatur inſinuata vltra id, quod ſit facta coram iudice, & hoc videtur ſentire gl. in l. illud. C. de ſacro. eccle. & gl. in verbo, actorum. & gl. in verbo, intimata. & ibi Bal.

49 Intellige, quia in inſinuatione requiritur iudicis decretum, Bar. in d. l. Modeſtinus. Bal. in l. illud. & Alex. in d. conſ. ccxvij. vol. vj. Ias. in conſi. lj. vol. j.

Contrarium Calca. in conſi. xxv.

50 Concorda has opin. quia aut tpe donationis interuenit aliqua controuerſia, vel ꝺdictio, & tunc requiritur decretum iudicis: aliàs verò ſufficit ipſius præſentia. ita Bal. in l. nec quicquam. §. vbi decretum. ff. de offi. Proconſ. Ias. in conſi. lj. vol. j.

51 Declara, quia ſatis dicitur inſinuata, ſi iudex interponat decretum. Guido Papæ in ſing. cccxlj. Cur. Iun. qui hanc dicit * cõmunem in conſi. xxxiiij. nu. 3.

52 Intellige, dum tamen ſit iudex competens. Guido Papæ q. cccxxv. & conſi. xxiij. vbi declarat. & in conſi. lvij. Chaſſaneus in conſi. xxxix. nu. 81.

53 Imò ſufficit fieri coram alio notario, qui ſubrogetur loco iudicis. Gual. caut. ſecunda, de mutat. teſtam. Dec. Neapol. cciij. in quarto dubio, in nouis.

54 Amplia, quia cũ inſinuatio ſit actus voluntariæ iuriſdictionis, quilibet notarius poteſt de ea rogari. Ant. de Canar. in tract. inſinu. q. xxxj. primæ partis.

55 Amplia etiam, quia inſinuatio non eſt regiſtranda in actis, ſed ſufficit, quòd coram iudice publicetur, nec alia ſcriptura requiritur. & iſta eſt * communis opin. & ita ſeruatur, vt dicit Imo. in c. cùm contingat. nume. 89. ver. ſed iuxta prædicta. de iureiur. Corne. in conſi. xxxvj. vol. iij.

56 XII. Limita, quia licẽt ſit facta vltra legitimam ſummam, tñ valet infrà legitimam ſummam, vitiato exceſſu, vt eſt tex. in d. l. ſancimus. C. de donat. & ibi no. Odofred. Bal. Ang. & Sal. Alex. in d. l. ſupulatio hoc modo concepta. ff. de ver. obl. in l. iuſiurandũ. la iij. §. ait prætor. ff. de iureiur. & in apoſtil. ad Bar. in l. cùm de indebito. §. ſed cum hoc. in apoſtil. magna. ff. de probat. Soc. in cõſ. xlviij. vol. j. Io. And. in addi. Spe. in titu. de inſtrum. edit. in addit. magna. Pau. de Caſt. in conſ. xc. vol. ij. & in cõſ. cccxlv. vol. i. Ang. in conſi. clxxix. Alex. in conſi. iiij. vol. j. Deci. in conſi. ccxxxix. & in conſi. cccc xxxij. & in conſi. xxxvj.

57 Sublimita, quia in donationibus prohibitis tã reſpectu rei, quàm etiam reſpectu perſonæ, vitiatur in totum donatio. Chaſſan. in conſi. vij. nu. 23. Ruinus in conſi. cxxv. numero 3. volumi. primo.

58 XIII Limita, quia cùm hodie ſit diminutus aureus, & valor antiq aurei plus valeret, & lex intelligat̃ de aureis antiqs, nõ de currentibus hodierno tpe, ita q̃ currẽtes reducẽdi ſint ad antiquos, vt no. Bal. in l. illud. C. de ſacro. eccle. & in l. qcunque. C. de ſeruis fugit. Sal. in l. ſi. C. ſi cer. pe. certè hodie valeret donatio vltra ſummã quingentorũ. fortè vſque ad octingentos, facta bona cõputatione, vt p̃ iſtam rõnem hoc voluit Soc. in conſ. xlviij. volu. j. Corn. in conſi. liiij. Ias. in l. puniri. C. ſi p̃ ius, vel vtil. pub. & Cor. in conſi. cxxvij. vol. ij. Ias. qui dicit q̃ hodie valeret donatio vſque ad octingentos aureos, & q̃ ita obtinuit, in l. ij. §. ex his. ff. de ver. obl. & idem Ias. in l. in eum. ff. de in ius voc. & fuit dictum Pau. de Caſt in l. fin. in fin. prin. C. communia de leg. Dec. in conſ. ccxxxix. & in gl. cccc xxxij. & in conſi. dxxxvi. Alex. in apoſtil. ad Bar. in l. cùm de indebito. §. ſed cum hoc. ff. de probatio. Fel. in c. conquerenti. de of. ordi. Guid. Papæ ſing. cccxxviij. & cccc xcvij. Chaſſa. in cõſuetu. Burgund. Maria. Iun. conſ. lxvij. vol. ij. dicit de ſumma dclxx. aureorum. & conſi. cxviij. vol. ij.

59 XIIII. Limita, nõ procedere in donatione remuneratoria, ī qua non regrit̃ inſinuatio. Bar. in l. Aquili⁹ Regulus. & ibi Imo. ff. de dona. idẽ Bar. in l. ſi pater. §. fi. eo. ti. latè Bal. in l. ij. ī fi. C. ne liceat potẽ. & ī l. ſi cùm mihi. ff. de dol. in l. iij. C. q bon. ced. pof. ī l. ſi donatione. C. de collatio. Cy. ī l. vt liberis. e. ti. Bal. ī l. & ff nõ mortis. ī fi. C. ad l. Fal. Bal. ī l. illud. C. de ſacro. eccl. Ias. ī l. ex hoc iure. ff. de iuſt. & iur. apoſtil. ad Spe. ī ti. de dona. ī verbo, ī eo. Ang. ī cõſt. cxxxix. ī ver. venio ad tertiũ. Roma. in p̃ſi. xxvj. in ij. dubio Cur. in conſi. lxviij. Alex. in cõſi. ccxvj. vol. ij. aliàs conſi. ccxvij. & in cõſi. xxi. vol. iij. Capella Tholo. ī apoſtil. ad dec. ccclxxj. Ferr. caut. xxxiij. Mantua. conſ. lj. & conſi. cxxxij. vol. ij. Rui. in conſi. ij. vol. j.

60 Declara tñ, qa merita debẽt verificari, aliàs ſi ſufficeret aſſer-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tio meritorum, nunquam requirere intimatio, vt p Imol. in d.l. Aquilius Regulus. & per Bal. in d.l. illud. C. de sacro. eccle. & per Ias. in d.l. ex hoc iure. & Doct. in l. fi donatione. C. de colla. Guid. Papæ in sing. cccl xxv. Bertr in consi. xlviii. vol. ij. & in cõsi. cxxxviii. vol. ij. & in consi. cxxvij. volum. ij. & in consi. cxx. vol. iij. Dec. Neap. cciij. in nou. Rui. consi. lx. vol. iij. & consi. lxvij. vol. iij.

61 Et hoc quia non statur confessioni donantis super beneficiis. Guid. Papæ sing. cccl xxv. ij. & dxcvj. Bertr. in cõsi. xlviii. vol. j. Dec. Neap. cciij. in iij. dubio. in nouis. Hispa. in rubrica de dona. inter virum, & vxorem.

62 XV. Limita in donatione ob causam, vt p Bar. Imo. & Ang. in d.l. Aquilius Regulus. gl. in l. fi. C. de iure dot. in gl. j. & Ang. in l. fi. in princ. C. de dona. Oldra. in consi. cxxix. in ix. dubio. Cor. in consi. cxxj. vol. iiij. Aret. in consi. ij. Alex. in consi. xij. vol. j. Cor. in consi. xlv. vol. iiij. Aret. in cõsi. xvij. Ang. in d.l. fi. §. j. C. de iure dot. Ant. de Canar. in tract. in finu. q. xlv. Rui. in consi. clxxxij. nu. 13. vol. j. Paris. in consi. lxix. nu. 96. vol. iij. Soc. in consi. xlviij. volu. j. Ang. in consi. clxxix. in ver. venio ad tertium. Alex. in consi. xxix. vol. iij. Capella Tholos. dec. cccl xxxj. & ibi apostil.

63 Declara, quia hoc procedit vsque ad concurrentẽ quantitatem eãe reciprocæ, secus autem in eo, quod excedit dictã quantitatem meritorum. Aret. in consi. ij. Imo. in d.l. Aquilius. Cor. in consi. xlv. vol. iiij. Alex. in consi. xx. vol. iij. & in consi. xxj. volu. iij. Ripa in v. resp. in iij. lib. Guid. Papæ in sing. cccl xxv. Gozad. in p̃si. lxxxvij. Bertr. in consi. xlviij. vol. j. & in consi. cxxxviij. vol. ij. & in consi. cxx. vol. iij. Afflict. super Constitu. in tit. de dot. constit. nu. 16. Calcan. in consi. xix.

64 Declara etiam, quia donatio propter nuptias, quæ fit à patre filio, vel marito filiæ, requirit insinuationem. Paris. in consi. xvj. nu. 27. & seq. vol. iij.

Contrarium tenet Pau. de Ca. in p̃si. cccxlv. vol. j. Bal. in l. illud. in iij. q. C. de sacro. eccle. Fran. Cur. in consi. cxxvj. qui omnes tenent etiam donationem ob causam insinuationem requirere.

65 XVI. Limita, licèt ista limitatio sit potius illatio duarũ p̃cedentiũ limitationũ, nõ p̃cedere in reciproca donatione, in qua non requritur insinuatio, quia potius vr donatio ob cãm, quàm simplex donatio, itẽ potius renũciatio, q̃ simplex donatio. & ita limitationẽ istam tenet Io. And. in addit. Spe. in tit. de instru. editione. §. porrò. i addit. magna. ver. fuit ẽt aliqua quæstio de facto. Oldr. in p̃s. cxxxix. in ix. dubio. Albe. & Sal. in l. fi. C. de pact. Ang. in l. fin. in prin. C. de dona. & in l. cùm multi. C. de dona. añ nup. i l. fi. §. similique modo. C. de iure dot. & in cõsi. clxxix. versi. venio ad tertiũ. Are. in p̃si. xvij. Alex. Ias. & Dec. & Purpu. in l. licèt inter priuatos. C. de pact. Alex. in p̃si. lxxxiij. vol. ij. & in p̃s. xxviij. vol. iij. & in consil. clxvij. vol. vij. Ias. in l. ex hoc iure. ff. de iustit. & iur. & Ale. cõs. xx. vol. iiij. Roma. in consil. xxvj. in ij. dubo. Fran. Cur. in consi. lxxxj. Hispa. in rubrica de dona. inter vir. & vxor.

Declara vt supra in p̃cedẽti limitat. qa illæmet declarationes conueniunt etiam huic limitationi, & ideò eas aliter nõ refero.

66 XVII. Limita interueniente iusto, quia iusm supplet defectũ insinuationis, Io. And. in addit. Spe. in tit. de instru. edit. §. porrò. ver. quid si renuncians. Feder. de Senis in consi. cclxxxj. Imo. in c. cùm cõtingat. de iureiur. Bal. in d.c. cùm cõtingat. Abb. Aret. Alex, & Claud. in l. nemo p̃ot. ff. de leg. j. Cald. in cõs. j. in tit. de don. Ang. in consil. xciiij. Roma. in consi. xxvj. in ij. dubio. Abb. in cõs. cvij. in ij. dubio. vol. ij. & in cõs. xcvj. in fi. vol. ij. Are. in consi. ij. & ĩ cõsi. xlvij. & in cõsi. lxxvij. Corn. in cõsi. ccxxj. vol. j. & p̃s. clxxxvj. vol. ij. & in consi. xxxvj. vol. iij. ver. subdit. & in cõsi. cxciiij. vol. iij. Alex. in p̃si. iiij. vol. j. & in p̃si. xij. in fi. vol. j. & in cõsi. xx. vol. iij. & ĩ cõsi. xxj. lib. iij. & in cõsi. clvij. in fi. vol. ij. & in consi. cxxv. vol. j. & in cõsi. ccxvij. vol. vj. & in consi. xxvj. vol. vij. & in p̃s. clxvij. vol. vij. Soc. in p̃si. lxxvij. & in p̃si. lxxvij. & in p̃si. lxxix. & in p̃si. lxxx. vol. j. Dec. in p̃si. ccccxxxij. & in p̃si. ccxxxix. & in cõsi. dxxxvj. Ias. in p̃si. ij. vol. j. Ias. in cõs. vj. vol. iij. & in cõsi. clxix. vol. iiij. Io. Ant. Alex. in cõsi. lix. Corset. in rubr. de iureiur. Ripa. in v. resp. in iij. lib. & ĩ xj. rsi. in fin. lib. iij. Guid. Pap. in sing. cccxli. & cccl xxv. & vide in sing. seq. vbi an debeat cõcedi absolutio. Ale. ĩ apostil. ad Bart. ĩ l. cũ de indebito. §. sed cũ hoc. ff. de probat. Fran. Cur. in cõsi. cxlj. in prin. vbi ẽt ponit casum, in quo fm eũ nulla cadit dubitatio. & in p̃si. xlvij. & in consi. lxxxj. Cæpol. in cõsi. viij. in ciuili. Hipp. in practica. §. ij. Guido Papæ q. cccl. Capel. Tholos. ĩ apostil. dec. cccl xxxj. & Guid. Pap. in cõsi. xxiij. xxxj. & xxxij. Gozad. in p̃s. lxxxvij. Bertr. in cõs. clv. vol. j. & in cõs. clxxiij. vol. i. vbi dicit* cõem. & in p̃s. cevj. vol. j. & in p̃si. xxij. vol. ij. & cõs. xiij. vol. iij. & in cõs. cxxxij. vol. iij. & in cõs. cxlvj. vol. iij. & in cõs. cxc. vol. iij. vbi dicit* istã cõem. & in cõs. cciij. vol. iij. & in cõs. xxx. vol. iij. & in cõsi. cxx. vol. iij. & in p̃s. ccevij. vol. iij. vbi dicit* istã cõem. Dec. Neap. clx. in nouis. Lofred. in cõs. xxiij. Brun. ĩ trac. de forma. Paris. in consi. xxvj. vol. iij. in cõs. xxxiij. vol. iij. Bertr. p̃s. xxxiij. vol. j. in antiq. Aimo, q dicit istam cõem, in consi. cxviij. Grat. q dicit magis* cõem in cõsi. lxx. vol. j. & in consi. vij. vol. ij. Maria. Iun. consi. lxvij. vol. ij. & cõsi. cxviii. vol. ii. Rui. consi. cvij. vol. j. & cõsi. cxxv. vol. j. & cõsi. cxxvj. eodem vol. & consil. clxxx. vol. j. & consi. clxxxij. volu. j. vbi dicit communem. & in consi. clxxij. in fi. vol. j. & consi. cxxxij. volu. iiij. Cagnol. in l. si quis obligatione. nu. 6. ff. de reg. iur.

Et ista quidem est magis* cõis opin. est verum q̃ p̃rium tenet Bal. in l. illud. C. de sacro. eccle. ver. v. quæro. Ang. in consi. clxxix. ver. sed incidenter. & in cõsi. lix. incip. qa filio. in fi. Bal. in consil. cj. incip. domina Anto. in fi. lib. iij. Roma. in cõsi. xij. incip. viso facto præsuppositio. ver. ij. q̃ ex tali p̃ctu. Imo. Roma. & Cuma. in l. Aquilius. ff. de dona. Ant. de Canar. in trac. ĩinuat. q. lxiij. Barb. in cõsi. xvj. lib. ij. vbi dicit istam* cõem. & idem inter p̃silia Curt. ĩ consi. lxvij. in fi. & Cur. in consi. seq. Pau. de Cast. in ix. consi. incip. visa quadã scriptura. vol. ij. & in cõsi. cccxlv. vol. j. incip. circa bona. Ferra. cautel. xxxiij. Io. Crot. in l. nemo põt. ff. de leg. j. Cor. in consi. lxix. vol. iij. Sal. in l. p̃e. C. de dona. Alex. in apostil. ad l. post mortẽ. ff. de adop. & vr tenere istam opi. Barb. in consi. lij. vol. iiij. & in cõsi. xxij. Maria. Iun. in consi. lxix. & consi. lxxvij. vol. j. & istã partem dicit* communem Guald. caute. x. de testa. ord. Bertr. in consi. lxxxix. vol. iij. & in cõsi. xlviij. vol. j. Brun. in consi. cxj. Ang. in §. aliæ. inst. de dona. non audet se firmare.

67 Tenendo primam tanquàm magis* communem, Primò limita, non procedere quando statutum disponit q̃ infra aliquod tempus post donationem, debeat fieri registratio in actis, quia post illud tempus iuramentum non supplet istum defectum, ita Curt. Iun. in consi. cxlj.

68 Secundò limita, quando iuramentum tenderet in præiudicium tertij, vel non haberet suas qualitates, quia tunc non supleret. Maria. Iun. consi. lxix. nu. 40. vol. j.

69 Q̃n autem esset renunciatum. & super renunciatione iuratum, proculdubio donatio esset perfecta, & non obstaret defectus insinuationis. apostil. ad dec. Tholos. cccl xxxj. Bert. in consi. clxvij. vol. j. & in consi. cxxxviij. vol. ij. & in consi. xiiij. vol. iij. Rui. consi. clix. vol. iiij. Bouer. in verbo, iuramentum. in sing. xvj. concordando opiniones, ita distinguit.

70 XVIII. Limita non habere locũ in donatione causa mortis, ita p̃bat tex. in l. fi. C. de dona. cã mort. & hoc notant ex illo tex. Odofre. & Bar. qui per illum tex. dicit esse correctam l. donatio. C. de dona. quæ videbat velle p̃rium, & per quam l. Aret. in cõsi. xvij. tenet p̃rium. & istam limit. tenet etiam Bal. in d.l. fi. & Ang. clarius. & Sal. qui dicit correctam esse d.l. donatio. & idem dicit in d.l donatio. idẽ voluit gl. & Ang. in l. si quis pro redemptione. C. de dona. Cor. in consi. cvij. vol. iiij Soc. in p̃s. lxxij. vol. iij. Guid. Papæ q. dcx. & in consi. xxxiij. & in sing. cccc. Mantua. in consil. cxxxij. Ant. de Canar. in tract. insinu. in ij. parte. q. vij. nu. 7. Rui. in consi. lj. & consi. lij. & consi. cxxv. & consi. cxxvj. vol. j.

Contrarium tenet Are. in consi. xvij. per l. donatio. C. de dona. qui malè loquitur, ex quo Doct. communiter* affirmant, illam l. esse correctam.

Tamen idem, quod Aret. not. Bar. in d.l. donatio. Alex. in apostil. ad Bar. in l. Modestinus. ff. de donat.

71 XIX. Limita in donatione facta in pœnam reuocationis legati in testamento, vt ponit Io. Crot. in l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de ver. oblig.

72 XX. Limita in donatione facta filio in potestate vsque ad legitimam, cum hoc, q̃ in legitimam imputetur, vel filio emancipato vsque ad legitimã sit donatum in præmium emancipationis. Bal. in l. illud. in iij. q. C. de sacro. eccle. in l. & si non mortis. C. ad legem Falc. Spe. in tit. de donat. §. j. ver. quid si pater. Dec. Tholos. & ibi apostil. cccclx. Calca. in consi. xix. Bald. in l. cùm quis. in fin. ff. de condi. causa dat. & idem Bal. in l. si tibi. ff. si cert. pet. Cyn. in l. vt liberis. C. de collatio. Aret. in consi. ij. Pau. de Cast. in consi. cccxlv. vol. j.

Sed contrarium tenet idem Aret. in consi. xvij. post Bal. in d.l. data. C. de dona.

73 XXI. Limita non procedere in donatione patris erga filiũ in peculium, vt not. Bald. in l. executorem. C. de execut. rei iudic. in l. & si non mortis. C. ad legem Falcid. Alex. in apostil. ad Bart. in l. Modestinus. ff. de donat.

Sed ista limitatio procedit ex particulari ratione, quia illa non est propriè donatio, vt per Bal. in locis prælegatis.

74 XXII. Limita in donatione rei alienæ, in qua nõ reqrit insinuatio. Bar. in l. post mortẽ. C. de fideic. Ale. in apostil. in d.l. Modestinus. Tiraquel. de retract. lignag. §. j. in gl. ij. nu. 18. & rõ est, qa non dicitur propriè donatio. l. in ædibus. §. fi. ff. de dona.

75 XXIII. Limita, non procedere in donatione rei non acquisitæ, sed acquirendæ. Bal. in l. illud. versi. quid dicemus in donatione. C. de sacro. eccle. Barb. in consi. xlj. nu. 31. vol. j.

76 Pro quo facit, nam dr q̃ renunciatio hæreditatis nondum aditæ non requirit insinuationẽ. Ant. de Canar. in trac. insinuat.

Alex.

Alex. in apostil. ad Bar. in d.l. Modestinus. ff. de donat.

77 Sed ego crederem prædictam limitationẽ verã, nisi illa species posset cõmuni æstimatione valere plusquam cccc. aureis. sicut videtur colligi ex not. per Dec. in l. prima. & ibi Purpur. C. de pact. Ias. in l. is potest. ff. de acq. hæred. Alex. in l. in quantitate. §. magna. ff. ad legem Falc.

78 XXIIII. Limita non procedere in donatione iuris, vel actionis, vel eius remissione, q̃n actio vel iura essent liquida. Bald. in l. tale pactum. ff. de pact. Barb. in consi. xli. vol. j. & Bal. in l. si mulier. ff. de cond. cau. da. Dec. in c. veniens. de test. Dec. Neap. clvj. in nouis. nu. 13. Boerius dec. cxliij.

79 XXV. Limita in donatione, vel remissione eius q̃ debetur nomine pœnæ, vt in tali donatione, vel remissione nõ reqrat insinuatio. Bal. in l. illud. C. de sacro. eccl. & idẽ Bal. in c. j. qd iuris si post aliena. & in l. si mulier. ff. de cond. cã dat. Alex. in apostil. ad Bar. in l. Modestinus. ff. de dona. & And. Barb. in apostil. ad Bal. in l. illud. C. de sacro. eccle. Dec. in c. veniens. de testib.

80 XXVI. Limita, si donatio sit vltra quingentos aureos, tamẽ soluta gabella non remanet aliquid vltra, vt per Cremens. in singu. clxxi. Fel. in c. ad nostram. de iureiur.

81 XXVII. Limita, nã stante confessione iudiciali, nõ reqritur alia insinuatio, quia talis confessio habet vim insinuationis: vt p Bouer. in verbo. cõfessio. singu. xvi. Bal. in l. illud. nu. 10. C. de sacro. eccle. Ant. de Cana. de insinuat. in ij. parte q. xv. nu. 21.

82 XXVIII. Limita, quando princeps ex certa scientia confirmat donationem non insinuatam. Abb. in consi. lxxxiij. num. 3. vol. j. quia alia insinuatio non requiritur.

83 XXIX. Limita in casu l. primæ. C. de plus pet. ibi, siue insinuatæ, siue non.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Donatio per superuenientiam liberorum reuocatur.

1 X tex. in l. si vnquam. C. de reuoc. dona. habemus vtilem illam, ac practicabilem conclusionem, q̃ donatio facta, natis postea filiis, reuocatur.

2 Ratio est, præsumpta voluntas ipsius donantis, q̃ si de filiis tunc cogitasset, vtique non donasset, vt no. glo. in d.l. si vnquam. in gl. i. Bar. in l. Titia. in §. Imperator. ff. de legat. ii. & in d.l. si vnquam. vbi ẽt Bal. Oldrad. in consi. ccxxxviii. & in consi. cclxxviij. in tertio dubio. Bal. in l. prima. C. de inoffic. donat. Roma. in consi. xxvi. Ang. in §. siue igitur. in authen. vt cum de appella. cognosc. Dec. consi. ccclxvj.

3 Et intellige q̃ reuocatio fiat in totum, licèt Bal. in l. secũda. ff. de iure codicil. teneat, reuocationem fieri vsque ad legitimam, quod etiam videtur sequi Alex. in consi. cxlii. volu. ii. Bertran. in consi. xxxix. vol. j. Afflict. super Constitutionibus, in tit. de reuoc. alien. nu. 76.

4 Sed rñdetur, q̃ isti Doctores suprà allegati loquuntur q̃n donatio est facta vni ex liberis, & tunc bene verum est, q̃ vsque ad legitimam sit facienda reuocatio, aliàs secus, prout declarat Alex. in d. consi. cxlij. vol. ii. & dicetur infrà in ampliat. x.

5 Primò Amplia, vt talis reuocatio fiat ipso iure, vt not. gl. fi. in d.l. si vnquam. & ibi Bar. & Bal. & Ang. & Bar. & Imo. in l. Titia. §. Imperator. ff. de leg. ij. Bar. & Ang. in l. si totas. C. de inoffic. dona. Corn. consi. xv. vol. i. & p̃si. iiij. vol. iij. & cõsi. xj. vo. iij. vbi dicit istã* communem opin. Soc. consi. xciij. vol. iiij. Guid. Papæ in singu. cccxlix. Are. in l. centurio. & ibi Ias. ff. de vulg. & pup. Alex. in cõs. lxxj. vol. iiij. Milis in verbo, donatio facta extraneo. Paris. in consi. lxxij. vol. j. Bertr. consi. cxcij. vol. ij.

6 Et hoc amplia, vt reuocatio fiat ipso iure, etiam in donatione facta vni ex liberis vsque ad legitimam, vt est tex. in l. si totas. C. de inoffi. donat. & ibi notant Bar. Pau. & alij. & in d.l. Titia. §. Imperator. ff. de legat. ij.

7 Secundò amplia, vt hoc procedat non solum q̃n donantur oĩa bona, vel pars hæreditatis prout loquitur tex. in d.l. si vnquã. & dicit Bal. in l. j. C. de inoffic. dona. & in authen. ex causa. C. de lib. præter. & in l. si cùm vel in vtero. C. de test. mil. Are. cõsi. xcij. Corn. in consi. xi. vol. iij. & in consi. cxciij. eod. vol. Soc. in consi. liij. vol. iiij. Goz. in consi. lxxx.

8 Sed ẽt q̃n donatur vna res tm̃ notabilis valoris, quã sit verisimile donantẽ non alienasse, si de liberorũ susceptione cogitasset. Imo. in c. fi. de dona. Bart. & alij in d. §. Imperator. Roma. in l. si set. Imo. in c. fi. de dona. Bart. & alij in d. §. Imperator. Roma. in l. si vt certi. C. de testa. mil. Are. in l. Titi⁹. ff. de libe. & posthu. Alex. in cõsi. clxii. vol. vj. Curt. in cõsi. lvj. Soc. in cõsi. ccxv. & in p̃si. cxlvij. & in cõs. xxij. vol. iiij. & in cõs. liij. & in p̃si. xciij. vol. iiij. Cor. p̃s. iiij. olu. i ij. Curt. in consi. j. Iason in l. generaliter. §. cùm autem. C. de inst. & subst. Alex. in consi. lxviij. volu. iiij. Dec. in l. j. C. de pact. & consi. dlxxxj. Ripa in d.l. si vnquam. in vij. & viij. q. Bertr. in consi. clxxv. vol. ij. & consi. cxxvj. volu. iij. & consi. cciiij. vol. iij. Paris. in consi. lxxij. vol. j. Marian. Iun. in consi. cxiij. vol. j. & consil. lxxix. vol. ij. Rui. consi. xcviij. vol. j. & consi. cvij. & in consi. cxxiiij. vol. j. & in consi. clxx. & consi. clxxiij. eodem volu. & consi. cxl. volu. iiij. Alciat. de præsump. in j. reg. in xiij. præsump.

Cõtrarium voluit Albe. in l. cùm acutissimi. C. de fideicom.

9 Tertiò amplia, vt cõclusio procedat non modò q̃n patronus donauit libertis, sed ẽt q̃n extraneus donat extraneo, per rationem q̃nalem posità in d.l. si vnquã. vt notat glo. ibi, in gl. i. & ibi Bar. & Sal. Bar. in l. si totas. C. de inoffi. donat. vbi Bal. Ful. & Iac. But. & idẽ Bal. in l. Titia. §. Impeator. ff. de leg. ii. vbi ẽt Imo. Cor. consi. xi. vol. iij. & in consi. xv. vol. j. Aret. p̃s. xxiij. Bald. in l. j. C. de inoffi. dona. vbi ẽt Ang. Imo. in c. fi. vbi ẽt Abb. de dona. Soc. in cõs. xciij. vol. iiij. Guid. Papæ. in consi. clvj. Ripa in d.l. si vnquam. in ij q. Bertr. in consi. clix. vol. j. & ita præsupponunt oẽs Doct. q superius sunt allegati, & infrà allegabuntur, q̃ dispositio. l. si vnquã. procedat ẽt in donatione facta ab extraneo: nec restringũt illam ad donationem tantummodò factam liberto.

10 Et intellige extraneũ omnẽ, q nõ est de descendentibus, vt declarat Paris. in consi. lxxij. nu. 20. & consil. xxiij. nu. 13. volu. j.

11 Contrariam sniam, q̃ tex. in l. si vnquã. intelligatur tãtummodò q̃n donatio est facta liberto, renuerũt Gul. de Cu. Cy. & Fulg. in l. j. C. de inoffi. dona. Azo in summa. C. de reuoc. dona. Bal. in l. cũ acutissimi. C. de fideicom. & in l. si vnquam. in positione casus, & in summario. Card. & Alex. in c. naturales. vers. quæro pater. in ti. si de feud. fue. controuer. inter dominum, & agna. & hãc dicit veriorẽ Cor. in cõs. iiij. vol. iij. Soc. in cõsi. liij. vol. iiij.

12 Quartò amplia, ẽt stante iuramento in donatione. nã iusm non tollit reuocationẽ quę fit bñficio d.l. si vnquã. vt no. Bar. in d.l. Titia. §. Imperator. in fin. ff. de leg. ij. & ibi Bal. & Fulg. & not. Bald. & Raph. in l. j. C. de inof. dona. Old. in consi. ccxxxviii. & p̃s. cclxxviii. in iij. dubio. Imo. in c. fi. de dona. Soc. in p̃s. ccxv. & cõs. xxij. vol. iiij. Roma. p̃s. cclxix. Aret. cõs. xxiij. Cor. cõs. xxv. volu. j. Alex. cõs. lxviij. in fi. vol. iiij. Ias. in cõsi. ccxxx. vol. ij. Curt. in cõs. iij. Gozad. in cõs. lxxx. Rip. in xv. resp. iij. lib. & in l. si vnquam. in ij. q. vbi ẽt ampliat. Bertr. in cõs. cxxxv. vol. j. & consi. clxxv. vol. ij. Paris. in consi. lxxij. vol. j. & cõs. lxxiij. vol. j. Mant. cõsi. ccc. Maria. Iun. consi. lxvij. vo. ij. Rui. consi. xcvij. volu. j. & consi. cvij. co. volu. & consi. clxx. vol. j. & consi. cxl. vol. iiij.

13 Quintò amplia, vt promissor, qui donationẽ perpetuò obseruare promisit, non teneatur facta recuocatione in terminis. l. si vnquam. vt ponit Bal. in l. j. in fi. C. de inoff. dona. Roma. consi. cclxix. Pau. de Ca. in consi. ccccxxxv. vol. ij. Cor. in consi. xj. volu. iij. Ias. in consi. ccxxx. vol. ij. Cur. Iun. in consil. xv. Bertr. in consil. cxxxv. volu. quarto. Rip. in d.l. si vnquàm. in q. lij.

14 Et hoc Amplia, etiam si renunciauerit generaliter omni legum auxilio, vt dicit Soc. consi. liij. vol. iiij. Rip. in l. si vnquam. in q. lij. Rui. consi. lx. vol. iij.

15 Sextò amplia, vt dispositio istius legis p̃cedat, q̃n pater donat aliquid filio proprio, vt post mortẽ teneatur restituere extraneo, nã filij susceptione filium reuocant dispositionem illã factam in fauorẽ extranei, per rationem istius l. ita notat Soc. in l. cùm auus. ff. de condi. & demonstra.

16 Septimò amplia, vt procedat ẽt in venditione facta animo donãdi, pretio valdè modico adiecto, vt no. Soc. in l. j. C. de pact. post Cy. & Bal. ibi. Soc. in consi. xxij. vol. iiij. & ponit Rip. in d.l. si vnquã. q. ix. Ruin. consi. clxx. vol. j. Curt. Sen. consi. j. Rui. consil. xcviij. nu. 20. vol. j.

17 Octauò amplia, vt ẽt procedat, puisio huius legis in publica tione bonorũ patris, quæ per superuenientiã filiorum dr reuocata. Bar. in l. j. in fi. ff. de bon. damnat. sequitur Cur. Sen. consi. j.

18 Nonò amplia, ẽt si filij nati, stante postea mortui fuerint, vt no. Bar. in l. Titia. §. Imperator. ff. de legat. ij. & ibi etiã Bal. Iaso in auth. ex causa. C. de liber. præter. Bal. in l. j. C. de inoffi. dona. Dec. in l. precibus. C. de impu. & aliis subst. Galiaul. in l. centurio. ff. de vulga. & pup. Cor. in consi. clxxvj. volu. ij. Bertr. in consi. cxxxiij. vol. j. Mant. consi. lj. Aimo consi. clj.

19 Limita istã ampliationẽ, q̃n filius, qui natus est, viuere non p̃t, vtputa si natus est in sexto, aut in octauo mẽse, eo qa nõ dr perfectè natus. Bal. in l. j. C. de inoffi. dona. Pau. de Ca. in l. ij. vers. circa legẽ sequentẽ. C. de posth. hæred. inst. Soc. in p̃s. cxxvj. vol. ij. Dec. in p̃s. dcxxiij. Bertrã. in consi. ccix. volu. iij. Paris. p̃s. lvj. vol. ij. Rip. in l. si vnquã. in xxxviij. quæst. Gramma. in cõs. ciuil. cliiij.

20 Decimò amplia, qa donatio facta vni, vel pluribꝰ filiis, superuenientibꝰ postea aliis, reuocat saltẽ quo ad eorũ legitimã. Bar. Bal & Imo. in l. Titia. §. Imperator. ff. de lega. ij. Bal. in l. j. C. de inof. donat. Bart. in l. si totas. per illum tex. q vr hoc p̃bare. C. eod. tit. Abb. in c. fi. de dona. Soc. in rubri. ff. de libe. & posth. & consi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

xxij.vol.iiij. Cor.ꝓſi.xv.volu.j.Barba.in c.ſi. de donat.Alex.conſi. cxlij.vol.ij.Guid.Papæ conſi.xxiiij.Iaſ.in conſi.clxxj.vol.iiij.Soc. in l.cùm auus.ff.de cond.& demonſtra.Bertr.in conſil.clxiij.vol. ij.& in conſi.cxx.volu.iij.Pariſ.in conſi.lxxij.volu.j.& in conſilio lxxiij.vol.j.

Contrarium tenet Ripa in l. ſi vnquam. quæſt. xlvij. qui vult, quòd donatio non reuocetur quo ad legitimam, ſed tantùm pro virili portione.

22 XI. Amplia,quia reuocatur hæc donatio per filios,ẽt ꝙ pater tacendo,& nunquam reclamando mortuus fuerit.Bal. in l.j. C.de inoffi.dona.quem ſequitur Albe.in d.l.ſi vnquam.C.de reuo.dona.Soc.in conſi.cxxvj.volu.iij. Ripa in l.ſi vnquam.q. xlij. Maria.Iun.conſi.lxvij.vol.iij.

23 Et hoc intelligo,niſi poſt natiuitatem tanto tpe donatarius rem donatam poſſederit,vt eam legitimè præſcripſerit, vtputà ſpatio xxx.annorum.Guid.Papæ in ſing.cccxxxix.Rip.in l. ſi vnquam.q.xliij.& ſentiunt Bal.Sal.Pau.de Caſtr.in l.ſi quis filium. C.de inofficioſi.teſtam.Pau.de Caſt.conſi.cix.in j.dubio,vol.ij.Ale.in conſi.cxxviij.verſ.nec prædictę concluſioni.volu.j.Imo.in l. qui ſoluendo.ff.de hæred.inſtit.

24 XII. Amplia , vt procedat etiam in ꝓuilegio conceſſo, ſecundum Fel.in c. nouit.de iudic.

25 XIII. Amplia,vt iſtud procedat etiam ſi pater habeat filios,q viuãt,quos tpe donationis falſo rumore mortuos putabat.Ang. conſi.cviij.& in §.ſiue igitur.in auth.vt cùm de appellatione cognoſcitur.Aret.in l.ex facto.in princ.verſi.confirmatur iſta concluſio.ff.de vulgar.& pupil.& idem Aret.conſi.clvj.Ripa in d.l.ſi vnquam.in v.quæſt.

26 XIIII. Amplia,vt etiam legata reuocentur per diſpoſitionẽ iſtius legis,Ripa in l.ſi vnquam.q. xix. qui hanc dicit*communem opi.licèt multi contrariam opinionem ſequantur.

27 XV. Amplia,vt procedat etiam in donatione facta ex cauſa dotis.Bertr.conſi.xvj.vol.iii.

28 XVI. Amplia,vt extendatur etiam in donatione non pura. Maria.Iun.in conſi.cxix.nu.49.vol.j.

29 XVII. Amplia , vt etiam poſſeſſio reuocetur per remedium huius legis.Grat.in conſi. 50.vol.j.

30 XVIII. Amplia,vt ẽt ipſo iure dominium transferatur,adeò vt rei vendicatio competat,Ripa in d.l.ſi vnquam.q.xlv.

31 XIX. Amplia , vt hoc procedat etiam in remiſſione, ſecundùm Rui.conſil.xcviij.vol.j.

32 XX. Amplia,etiam ſi pater tempore donationis haberet filiam fœminam,& poſtea plures filios maſculos ſuſcepiſſet.Rui. conſi.xcviij. vol.j.

33 Primò limita,hanc concluſionem non habere locum in renunciatione facta,per filiam dotatam,qñ renunciat futuræ ſucceſſioni,iuxta tex.in c.quãuis.de pact.in vj.& ibi notat gl.ſi.Soc. in l.j.C.de pact.& cõſi.xxxix.vol.iij.& conſi.liij.volu.iiij. Alex.in conſi.xxix.vol.iij.Cor.in cõſi.cvj.vol.iij.Cur.Iun.& Dec.in d.l.ſi C.de pact.Fran.in c.ij.de pact.in vj.Dec.in l.pactum.ver.vltimotãdum eſt.C.de coll.Iaſ.conſi.cliiij.vol.ij.Io.Ant.Alex.in conſi. xij. & in conſi.xcix.Dec.in conſi.clxxxj.Bertr.conſi.ccxx.vol.iij. Pariſ.in conſi.xxvj.vol.iij.& conſi.lxix.vol.iij.

34 Sed tamen iſta limitatio , licèt in ſe veriſſima ſit, fundatur duabus debilibus rationibus.

Prima quarum eſt,quia iſto caſu videtur cogitaſſe de filiabus, quæ propter matrimonium futurum , & dotem aſſignatam renunciant,& ſatis eſt ad excludendam diſpoſitionem huius legis quòd de filiis fuerit cogitatum.

35 Sed iſta rõ non eſt bona,vt dicit Cor.in cõſi.xj.vol. j. Soc. in l. ij.ff.ſol.mat.qui volunt,ꝙ requiratur certa,& ſpecifica cogitatio filiorum,nec ſufficiat generalis,prout etiam inferius dicetur.

36 Secunda ratio aſſignatur , quia tex.in l.ſi vnquam. procedit in iure quæſito,non autem in iure quærendo.

37 Et hęc ratio ẽt non ſubſiſtit,quia etiam patet in iure quęrendo procedere diſpoſitionem.l.ſi vnquam.tam p eius rõnẽ , quæ vr eſſe generalis,quàm etiam quia eius diſpoſitio tanquã fauorabilis eſt amplianda,vt dicit notabiliter Cor.conſ.xj. vol.iij.,put etiam,quòd hæc diſpoſitio habeat locum in iure quærendo, tenuit Soc.in conſil.liij.volu.iij.Purp.in l.j.C.de pact.Ripa in d.l.ſi vnquam.in xj.q.Boe.dec.clix.nu.17.& ſeq.

39 Et ideò vera ratio,in qua fundatur iſta limitatio,eſt illa,quia hæc non videtur ſimplex donatio,ſed eſt donatio ob cauſam,ex quo eſt facta cauſa dotis,in qua donatione ob cauſam non procedit diſpoſitio.l.ſi vnquam.vt dicetur inferius.

Contra iſtam primam limitationem tenet Chaſſa.in cõſ.lxix.

40 Secundò limita,tenẽdo opinio.illorũ,q dicunt diſpoſitionẽ l.ſi vnquã,nõ habere locũ in iure quærendo, ſed tantũmodò ꝓcedere in iure quæſito, put tenet Soc.in l.j.in fin.& ibi Dec.C.de pact.Soc.in cõſi.xxxix.vol.iij.& 2ſi.liij.vol.iiij.Iaſ.in 2ſi.cliiij. volu ij.Dec.in cõſi.clxxxj.Io.Ant.Alex.cõſ.xij.& conſ.xcix.Maria. Iun.conſ.lxvij.volu.ij.

Contrarium tenuit Ruin.conſ.lx.volum.iii. Boer.deciſ.clix. numero 17.& ſequen.Ruin.conſ.clxx.volum.j.vltra alios,quos ſuprà citauimus.

41 Tertiò limita , vt iſta diſpoſitio nõ extẽdatur in donatione ob cauſam facta,vt no.Soc.in l.j.& ibi Dec.C.de pact.Ꝓoma.2ſi. xxvj.& in l.ſi verò.§.de viro. in xlviij.fal.ff.ſo. mat.Alex.2ſ.xxix. vol.iij.Soc.in2ſ.ccxcv.Cor.cõſ.iiij.vo.iij.Dec.conſ.clxxxj.Alex. in conſ.xxxix.in iij.dubio.volu.iiij.Rip.in xv.reſp.vo.iij.& in l. ſi vnquam.in xiij.q.Goz.in conſi.lxxx.Dec.in cõſ. delxxv.Bertr. conſ.xx.vol.j.& cõſ.clxxv.vol.ij.& conſ.xiiij.vo.iij.& conſ.ccxx. vo.iij.Pariſ.conſ.lxxij.vol.j.& conſ.lxxiij.vo.j.& conſi.xxvj. vol. ij.Maria.Iun.conſ.lxxix.vol.ij.Ruin.conſ.xcviij.vol.j. & conſilio clxx.vol.j.& conſi.lx.volu.iij.& in conſi.cxl.volu.iiij.

42 Primò declara,quia donatio facta à patre,vel matre filiæ, ẽt ex cauſa dotis,per ſuperuenientiam filiorum reuocatur.C.haſſa. in conſuet.Burg.Ripa in l.ſi vnquam.in xxij.q.& q. xiij. vbi hãc dicit*communem opinionem.

43 Secundò declara,ga donatio ob cauſam, reuocatur per ſuperuenientiã liberorum,quatenus continet cauſam lucratiuã, & quatenus excedit merita,aliàs ſecus.Rui.conſ.lx.n. 17. vo.iij.

44 Quartò limita,niſi eſſemus in donatione , q̃ omninò facta fuiſſet etiamſi de filiis fuiſſet cogitatũ.Cor.in conſ.ccvj. vol. iij. & cõſ.iiij.vol.iij.Soc.conſ.clxvij.vbi dicit*cõem opi.vo.ij.Aret. conſ.xcij.ex qua limitatione ſequitur ſequens limitatio.

45 Quartò limita,qñ eſſet donata res patui,vel modici valoris, ga in ea non habet locũ.l.ſi vnquã. Bal. in l.j. C.de inoffi.donat. Soc.in l.cũ auus.ff.de cõd.& demonſtr.& in l.j.vbi etiã Iaſ.C. de pact.& tenet Ang.in d.l.ſi vnquã.Imo.in c.ſi.de donat.Claud. in l.ex facto.ff.de vul.& pup.Aret.in l.Lucius.ff.de libe.& poſth.Io. Crot.in c Raynuti.de teſt.Iaſ.in l.gñaliter. §. cùm aũt.C. de inſt. & ſubſt.Aret.in conſ.xcij.Soc.conſi.xv.volum.j.& in conſ.ccxv. & conſ.clvij.& conſ.xxx.vo.iiij.Cor.conſ.ccvj.vo.iij.& cõſ.iiij. vol.iij. Alex.in conſi.lxviij.vol.iiij.& conſ.xxxix.vol. iiij.& clxij. volu.vj.Soc.in conſ.xx.vol.iij.vbi declarat.& conſ.xxxix.eodem volumine.Dec.in conſi.dlxxxj.& conſi.cclxvj.

Contrarium voluit Iaſ.in l.j.C.de pact.quem merito ibi Dec. reprehendit.

46 Sextò limita in donatione remuneratoria.Bal.in l.ſi vnquã. & ibi Ang.C.de reuoc.dona.Rom.conſ.xxvj.& in l.ſi verò.§.de viro.in xlviij.fal.ff.ſo.matr.Iaſ.in l.ſi nõ ſortẽ.§.libertus.ff. de2d. indeb.& in l.ex hoc iure.ff.de iuſt.& iure.& conſ.cliiij.vo j.& 2ſi. clxxj.vo.iiij.Io.Crot.in c.Raynutius.de teſta.Soc.in conſ.ccxcv. & conſ.xxxix.vo.iij.Cor.cõſ.cxciiij.volu.iij.Purp.in l.licèt.C.de pact.Alex.in 2ſ.xxxix.vo.iiij. in tertio dubio. & conſ.clxii.vo.vj. Rip.in xiij.reſp.in tertio lib.Dec in2ſ.delxxv.Bertr.in cõſ.xx.vo. j.& cõſ.cxxxj.vo.j.vbi declarat.& cõſ.clxxv.vo.ij.& in 2ſ.ccxxx. vol.ij.& cõſ.ccxcij.vo.iij Pariſ.cõſ.lxxv.vo.j.Mant. cõſ.lj.Maria. Iun.2ſ.cij.vo.ij.Rui.2ſ.xcviij.vol.j.& 2ſ.ccxxiiij.vo.i.& 2ſ.clxxiij.

47 Primò declara,ga donatio in eo,quod excedit valorẽ meritorũ,reuocatur per ſuperuenientiã liberorũ.Rui.2ſi.lxvij.num. 10.vo.v.& eſt*cõis opinio,vt atteſtat Bertr.cõſ.clxxv.num.11. vo.ij.in nouis.Dec.cõſ.xx.Cor.in cõſ.cxciiij.vo.iij.Soc.in conſi. ccxcv.vol.ij.& conſi.ccxv.Ripa in l.ſi vnquam.in xiiij.q.

48 Secũdò declara,ga nõ ſufficit gñalis aſſertio meritorum in donatione,in terminis.l.ſi vnquã.niſi etiã benemerita verificentur,vt declarat Bertr.in conſ.cxxxv.vo.j.in nou.

49 Septimò limita,ſi tempore donationis fuerit de filiis cogitatũ.Bar.in l.Titia.§.Imperator.ff.de leg.ij.Bal.in l. j. C.de inoffi. dona.Cor.in cõſi.xj.vo.iij.& in cõſ.cxciiij volu.iij.Soc.in l.cùm auus.ff.de cõd.& demonſt.& cõſ.xxxix. vol.iij.& cõſ.cxvj.volu. iij.& cõſ.clvij.Iaſ.in cõſi.ccxxx.Dec.in cõſ.ccclxvj. Ripa in l. ſi vnquam.q.xl.& in xv.reſpõ.& ſeq.vo.iij.Pariſ.conſi.xxvi. vol.ij. Maria.Iun.conſi.cxxviij.in ij.ſubſcrip.vo.j.& in conſ.lzvij. volu. ij.& conſi.lxxix.eodem vol.Rui.in conſi.cxxxj.vol.iij.

50 Declara,vt iſta limitatio procedat qñ iſta cogitatio de filiis fuit ſpecialis,& nõ gñalis,qñ fuit certa,& non vaga.Soc.in l.ij.ff. ſo.mat.& in rubr.ff.de libe.& poſth.& conſ.ccxv.Cor. in conſil. xv.vo.j.& in conſ.xi.vol.iij.Iaſ.in cõſ.ccxxx.Corn. in conſi. xxx. vo.iiij.Bertr.conſi.xxxviij.vo.j.& conſi.clxiij.vo.ſecundo. Pariſ. in conſ.lxxiij.volu.j.& conſi.xxvj.volu.tertio. Ruin. in conſilio xcviij.volu.primo.& conſi.cxxiiij.& conſi. cxxv.volu.primo.& conſi.cxxxj.volu.iij.

Contrarium voluit Soc.in d.l.cùm auus.Alex.in conſil. xxxj. vo.iij.Pariſ.conſ.lxxij.volu.j.Maria.Iun.conſi. cxxviij. in ix.& x. ſubſcript.vol.j.

51 Et nota,quia ſtatur declarationi ipſius donantis, quòd ipſe non cogitauerit de filiis,concurrentibus aliquibus præſumptionibus.Fran.Cur.in conſ.lvj.

52 Et

52 Et inſuper aduertendum eſt ꝙ ſi quis donat in ꝟctu mrimonii,vel dotis,ſemper preſumitur de liberis cogitaſſe.Signorol.in 2ſ.lxix.ver.præterea.Soc.conſ.liij.vol.iiij.& idem in l.ſecunda.ff. ſolut.mat.Corne.conſi.ccvj.volu. iij.Rip.lib.iij.rñ.c.iij.& iſta videtur magis*communis,prout eam tenet Bert.conſi.clxiij. vol. ij.Marian.Iun.conſi.cxxviij.in ij.& ix.ſubſcript.vol.j.

Contrariũ tñ voluit Thom.Parpal.in l.ij.ff. ſol.mat.Cor.conſ. xj.vol.iij.Alex.in conſi.lxxj.vol.iiij.Rip.in l.ſi vnquam.q.xxij.

53 Concorda has ꝟrias opiniones,nam aut quis in ſuo matrimonij ꝟctu donauit,& tunc non habet locũ prouiſio.l.ſi vnquã. eo quia de liberis ex eo mrimonio procreandis cogitaſſe vr. & ita procedat prima opinio. Aut quis donauit alicui matrimoniũ ꝟhenti,& tunc cùm non militet eadem rõ,meritò vr habere locum diſpoſitio.l.ſi vnquam.& hoc modo põt procedere ſecũda opinio.Iſtam concordiam ponit Bert in conſi.clvij.& conſi.ccclxxxiij.vol.ij.& ſequitur Boer.dec.clix.nu.10.

54 Dicitur ẽt de filiis cogitatum in terminis l. ſi vnquã. qñ filij fuiſſent grauati,vel aliter fuiſſent nominati.Rui.in conſil.cxxxj. nu.6.vol.iij.Bertr.in conſi.ccxx.vol.iij.Rui.conſi.xcviij.vol.i.

55 Imò voluit Soc.in conſi.liij.vol.iiij. ꝙ etiam dicatur de filiis cogitaſſe,quando donatio fuit facta tempore,quo fuerunt celebrata ſponſalia.Bertr.conſi.ccxx.vol.iij.

56 Sublimita iſtam limitationem,nam licèt quis ſpecialiter de filiis cogitauerit,nihilominus,ſi ipſe filiorum procreationẽ deſperauerat,tũc in iſto caſu procedit diſpoſitio.l.ſi vnquam. Soc. in conſi.cxxvj.nu.3.vol.iij.& in conſi.xcviij.vol.j.Pau.de Caſt.& Raph.in l.j§.ſi quis ita.ff.de ver.oblig.

57 Octauò limita.nã donatio facta nõ reuocat ob legitimationẽ filij naturalis.Bal. & Pau. de Caſt.in l.j.C. ſi qd ſ fraudẽ patroni, & in l.j.C.de ioffi.donat.Alex.& Iaſi rubrica.C.de poſth.hſd.iſtit. Sal.in l.ſi totas.ver iuxta quod quæro.C.de inoffi.donat.Iaſ. in l. Gallus.§.& qd ſi tñ.in ij.lectu.& ibi Alex.& Io.Crot. ff. de lib. & poſthum.Mart.Laud.in diſput.incip.Augerius.Præpoſitin c.ꝓve nerabilem.§.quod aũt.verſ.pone ꝙ pater. qui fil.ſint legit.Iaſ.in l.ſi is qui ꝓ emptore.ver.v. donatio.ff.de vſucap.& in l.cũ acutiſſimi.C.de fideicomm.Mart.Laud.in tracta.de legitimat. ver.ſed nunquid.Io. Ant. Alex.in conſi.cxi.Curt.ſen.in cõſi.lxxiiij.verſi. pro quo bñ facit.Guid.Pap.ſing.dlxxj.Dec.in conſi. lxxxv.in fin. iij.dubij.Io.Cirier.in tracta.primogen.q.xiij.Curt. Iun. in l. j. nu. 9.C.de pact.Marian.Iun. conſi.iij.vol.j.

Contrariam ſnĩm tenuit Soc.in conſi.ccxxvj. & in rubr. ff. de lib.& poſthu.Pau.de Caſt.in conſi.ccccxxxv.vol.ii.& hoc vr ſentire Sal.in conſi.xvij.inter conſilia Bal.vol.iiij.Dec.in conſi. cccl xv.& in cõſ.ccclxvj.& in l.poſthumo.in addit.C. de bonor. poſſeſ.contra tab.Rui.in conſi.clxxiij.per totum,vol.j.

Tenendo primam opin.quam dicit magis *commu.& ab ea non eſſe recedendum Soc.in rubr.ff.de lib.& poſth.

58 Primò ſublimita in legitimatione,quæ ſit ꝓ ſubſequẽs mrimoniũ,quo caſu reuocaret donatio.Bald.in c.innotuit.de elect. Sal.in l.ſi totas.C.de inoff.donat.Iaſ.in rubrica.ff.de lib.& poſth. & in l.Gallus.§.& qd ſi tñ.& ibi Io.Crot.ff.de lib.& poſth.Rip.in d.l.ſi vnquam.in xxij.q.Boer.dec.clix.nu.12.

59 Secundò ſublimita,qñ legitimatio fieret viuente patre , vel de eius expreſſa voluntate,vt notat Soc.in conſi. ccxxvj. Dec. in conſi.ccclxvj.& in l.poſthumo.in addit.C.de bon. poſſ. cont. tabul.Pariſ.conſi.lxxij.vol.j.

60 Tenendo aliam opin.ꝙ donatio reuocetur per legitimationem,illam declara,quia donatio præcedens non reuocatur, niſi citato donatario.Bal.in l.j.C.de inoffi.donat. Sal.in l.ſi totas. C. eo.tit.ſequitur Rui.conſi.cvj.nu.10.vol.iij.

61 Nonò limita,niſi donatio ſit facta loco pio,quia tunc nõ reuocat̃ natiuitate filiorũ,quaten' eſt vltra legitimã gl.in c.ſi. xvij. q.iiij.Bar.in l.Titia Scio.§.Imperator.ff.de leg.ij.Bal.in l.j.C. de inoffi.donat.Rom.in auth.ſimiliter.in viij.ſpeciali piæ cãe inter ꝟctus.C.ad leg.Fal.Abb.in c.ſi.de donatio.Iaſ.in auth. ſi qua mulier.C.de ſacro.eccl.& in l.gñaliter.§.cũ aũt.C.de inſti. & ſubſtit. Soc.in l.cùm auus.ff.de condit.& demonſt.Calcan.in conſi. xiij. Corn.conſil.xj.vol.iij.Barba.in l.cùm acutiſſimi.C. de fideicom. Corſet.in ſing.in verbo,donatio.incip.licèt donatio. Fel.in c. in preſentia.de probat.Rip.in d.l.ſi vnquam.q.xlix.Pariſ.conſ.lxxij. vol.j.Rui.conſi.xcviij.vol.ij.

Contrarium vr ſentire gl.in c.ita iraſcitur.xiij.q. ij. Cyn. in l.j. in vlt.q.C.de inof.donat.Oldr.in conſi.clxxvi.Bar.in rep.l.j. in v. q.prin.C.de ſacro.eccle.Bal.in auth.ſi qua mulier.C.eod.titu. & conſi.ccxv.vol.v.Iaſ.in conſi.ccxij.vol.ij.& in conſi.cxlj. volum. iiij.Fabia.de Monte in repe.auth.nouiſſima.in xiiij.q. princ.C.de inof.teſta.

62 Iſta vltima opinio poſſet ſuſtineri,tenẽdo ꝙ in eo, quod eſt vltra legitimam,ſit fauorabilior cã filiorum,quàm cauſa pia , vr tenere Dec.conſi.cccxcj.& in l.licèt.C.de pac.& in l.generaliter. C.de inſtit & ſubſtit.

Sed quia prima opinio vr eſſe magis * cõis,vt teſtatur Dec.in d.l.licet.C.de pactis.meritò iſta limitatio tenenda eſt.

63 Decimò limita,ſi fuiſſet renunciatum remedio.l.ſi vnquam, Doct.cñ quàm plures tenent,ꝙ huic remedio renunciari poſſit, vt tenet Bar.in d.§.Imperator.vbi ẽt Raph.Bal. 1l.j.& ibi Fulg.C. de inof.dona.Bal.in addit.ad Spe.in tit.de inſtru.edit.in ver. ſi qs donat.& Alber.in d.l.ſi vnquàm.Pet.de Anc.in c.ſi.verſi. quærit etiam.& ibi Imo.de donat.Barba.in c.Rain. de teſta. & in l. cùm acutiſſimi.C.de fideicom.Imo.in c.cùm contingat. ver. attende tñ.de iureiur.Pau.de Caſt.2ſi.ccccxxxv. vol.ij.Roma.in cõſi. xxvj.Io.Crot.in l.nemo poteſt.ff.de lega.j.Soc.qui dicit iſtã*cõem opinionem,conſi.clvij.vol. j.Iaſ.in l.pen.& ibi Dec. in v.notabi li.C.de pact.Iaſ.qui hanc dicit*cõem opinionem in conſi. cxxv. vol.j.Bertr.conſi.excij.vol.ij.Rip.in l.ſi vnquam.q. xlj. vbi declarat.Gozad.conſil.lxxx.Grat.conſil. 50.volu.j.Prac.Pap.in rub.de donat.in verbo,irreuocabiliter.

Contrariũ,ꝙ huic legi renunciari non poſſit,tenuit Old. cõſi. clxxiij.Io.And.in addi.ad Spe.1ti.de inſtru.edit.§.porrò. ver.hoc aũt certum eſt.Sal.in l.ſi vnquã. & ibi Alber. C. de reuoc. donat. Curt.conſi.j.& ij.Prac.Pap.in forma libelli, qñ ag.pro donat.Sal. in l.j.C.de inof.donat.ver.quæro nonò.Milis in repertorio verbo,donatio,& in verbo.renunciatio.Vital.in trac.Clauſularũ.in tract.an legibus regrentibus inſinuationẽ poſſit renũciari. Soc. conſi.cclxiij.& in conſi.cxxvj.vol.iij.Bertr.in conſ.xx.vol.j. & 2ſ. cxxxv.vol.j.& in conſi.cciiij.vol.iij.& conſi.ccxx.vol.iii. Pariſ.2ſ. lxxii.& conſi.ſeq.vol.j.Maria.iun. conſ.cxxxvij.vol.ij.Rui.conſi. xj.vol.j.Rui.conſi.xcviij.vol.j.& conſi.clxx.vol.j.& conſi.clxxij. vol.j.& conſi.ij.vol.iij.& conſi.vj.vol.iij.Boer.dec.clix.

Tenendo tamen primam opinionem tanquam magis*communem,

64 Primò declara ipſam:nã licèt huic legi renunciari poſſit,nihilominus nõ intelligit renũciatũ niſi ſpecifica,& indiuidua renunciatione,adeo qd in caſu iſto renũciatio gñalis non ſufficit, prout tenet Oldr.in 2ſ.xcv.Bal.in l.j.in vltima q.C. de inof.dona. Rom.in conſi.cclxix.Pau.de Caſt.in conſi.ccccxxxv.vol.ij.Iaſ.in 2ſi ccxxx.vol.ij.Curt.iun.in conſil.xv.R.ip.in d.l.ſi vnquam.in lij. q.Alci.in l.pe.in verbo,antiqui.in fi.C.de pact.

65 Amplia ẽt ſi fuerit renunciatum omnibus caſibus , qui dici, vel excogitari poſſunt,vt dicit Rui.conſi.clxxiij. vol.j.

Contra præcedentem declarationem tenuit Soc.in conſi. cxlvij.vol.j.

66 Sed eius opinio ſaluari poteſt , quia debet intelligi , qñ filia renunciaſſet patri,vel metu reuerẽtiali,vel dolo inducta, vel falſis perſuaſionibus,& tunc renunciaſſet beneficio d. l.ſi vnquam. vt declarat idem Soc.in conſi.cclxiij.

67 Secundò declara,quia ita demũ mulier,vel minor expreſsè renunciando huic legi,illius bñficium amittũt , quotieſcunque apparet eos antea de huiuſmodi bñficio certificatos fuiſſe,vt tradunt Doct.in l.ſciendum.ff.de ver.obl.& eſt gl.in l.fin.§.fin. ff. ad Velleia.Pau.de Caſt.in conſi.cccexi.vol.i.Alex.conſi.xxvii.volu. j.Io.And.in c.pen.de empt. & vendit.Dec.in l.pen.ver.poſtremò not.C.de pact.

Et in ſpecie in terminis huius l. ponit Ripa in d. l. ſi vnquam. quæſtio.liiij.

68 Et idem dicendum eſt in ruſtico , iuxta notata per Cyn. in l. ij.in vj.q.& ibi Bal.in iiij.q.C.de reſcin.vendit.Alex.conſi.j.volu. vj. Dec. in l. ſi quis id , quod. verſicul.ſecunda cauſa. ff.de iuriſd. omni. iudi.

69 Tertiò declara,qa Notarius,q habet facultatem extendendi inſtrm ad conſiliũ ſapientis , non propterea poterit huiuſmodi renunciationem apponere,vt not.Rip.in d.l.ſi vnquam. q.liiij.

Contrarium tenet Soc.in conſi.cxlvij.vol. j. quì iudicio meo in hoc malè loquitur.

70 Vndecimò limita,quia iſta reuocatio ſit poſt mortẽ donantis,non eo viuo,vt no.gl.in l.ſi totas .C.de inoff.donat.& ibi hoc videntur tenere Iac.But.& Bal.

In contrarium tamen eſt*cõis opinio,vt notat Raph. in d.l.ſi totas.Corn.conſi.xj.vol.iij.& conſi.xv.vol.j.& ſi rectè conſidere tur,non videtur aduerſari dictum Bal.& Iac.But.huic ſententię, quia loquuntur in terminis illius l. ſi totas.non autem in terminis d.l.ſi vnquam.

Pro qua opin.facit qd ſuprà dictũ eſt in prima ampliatione,vbi dictum eſt,quòd reuocatio donationis ſit ipſo iure.

71 Duodecimò limita,qñ in donatione eſt appoſita clauſula codicillaris.Bal. in l.ſi.C.de codicil.Cor.conſi.cxciiij.vol.iij.

72 Sed iſta limitatio nõ placet,per illud quod dictum eſt in vij. limit.quòd in hoc caſu nõ ſufficit generalis renunciatio, & hoc etiam videtur ſentire Ripa in xxi.q.

73 Decimotertiò limita,ga diſpoſitio iſta nõ hẽt locũ ĩ relictis

Universidad de Deusto
Biblioteca

in codicillis. Cor. in consi. cxciiij. vol. iij.

74 Decimoquartò limita, quia dispositio d. l. si vnquā, non procedit in donatione causa mortis. Io. Ant. Alex. in consi. cxj. Bert. consi. lxxxij. vol. ij. Ripa. in d. l. si vnquam. in x. q.

Contrarium tenuit Pau. de Cast. in consi. ccccxxxiiij. volu. j. Cor. in consi. ccxliiij. vol. iij. Soc. in consi. liij. vol. iiij.

76 Decimosexto limita, qa non reuocaē legitimatio facta de filio naturali natiuitate filiorū legitimorū, & naturaliū postea nascentiū. Bar. in l. ex facto. & ibi Alex. vbi allegat plures hanc partē tenentes. ff. ad Trebell. & ēt plures ibi allegat Apostillator, vltra ipsum. Alc. in cōsi. cxxxviij. & cōsi. clxxxvii. vol. v. Dec. 9 f. dlxxvj. Io. Ant. Alex. in 9 f. cxi. Mari. Iun. consi. cxlij. vol. j. & cōsi. xcvij. vbi declarat, vol. ij. R ip. in l. si vnquā, in xxiij. q. Guald. qui hanc dicit *communem opin. in tit. de liber. instit. vel exhæred. caut. xij.

77 Decimoseptimò limita, quia nō reuocatur donatio pp filij adoptionē. Pau. de Cas. in l. ij. in fi. C. si in fraudē patron. & consi. ccccxxxiiij. vol. i. Ale. 2si. xl. vol. iiij. Ias. in l. gñaliter. §. cùm autem. ver. viij. limita. & ibi Dec. ver. vij. ista lex. C. de instī. & substit. Dec. in consi. ccclxvj. & cōsi. cccxcix. R ip. in l. si vnquā. in xxiiij. q. Ale. consi. xxxix. ver. & sic dispositio. vol. iiij. Paris. in consl. lxxiij. vol. j. & consi. lxxij. eo. vol. Bertr. consi. cxc. vol. iij.

78 Sublimita, vt istud non procedat, qñ testator expresse in donatione reseruasset sibi facultatem illam reuocādi etiam per superuenientiam filij adoptiui, vt declarat Soc. in l. si cognatis. ff. de reb. dub. Rui. consi. cxix. nu. 3. vol. j.

79 Decimooctauò limita, quia prouisio istius l. habet locum tñmodò in ℈cto merè lucrativo, non autem in contractu vltro citroque obligatorio, vt declarat R im. in l. j. C. de pact.

80 Decimononò limita, quia ista dispositio non habet locum in legato. Alex. in consi. xxxj. vol. iij.

81 XX. Limita, vt non habeat locū in natiuitate filiorum naturalium. Old. in consi. cclxxviij. Bal. in c. innotuit. de elect. & consi. cxxix. vol. ij. Pau. de Cast. in consi. ccccxxxv. vol. ij. Alex. consi. xl. vol. iiij. Guid. Pap. in sing. dlxxj. R ip. in xxv. q. in l. si vnquam.

82 XXI. Limita, quia istud non extenditur in pacto de lucranda dote. Pau. de Cast. & post eum Alex. in l. ij. ff. fol. mat. R ip. in d. l. si vnquam. in xxij. q.

83 XXII. Limita, quia renunciatio litis facta, non reuocatur p superuenientiam liberorum. R ip. in d. l. si vnquam. in xij. q.

84 XXIII. Limita, nam per ingressum monasterij non reuocat donatio, dato q monasterium succedat loco filij. Fel. in c. in presentia. de probat. R ip. in d. l. si vnquam. q. xxxiiij.

85 XXIIII. Limita, quia non extenditur ista dispositio in donatione iuris patronatus, vel alterius iuris spiritualis, vt tenet Dec. in consi. dclxxv.

86 XXV. Limita, in donatione necessaria, secundum Ruin. in consi. cxxiiij. vol. j.

87 XXVI. Limita, vt donatio non reuocetur natiuitate nepotum. Guid. pap. sing. dlxxj. licēt non se firmet. R ip. in l. si vnquam. in xxxvj. q.

88 XXVII. Limita, quia fructus percepti ante filiorum natiuitatem, non debent restitui, vt not. Arc. in c. vlt. xvij. q. iiij. & sequitur R ip. in l. si vnquam. in xl. q.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Donatio inter virum & vxorem, an firmetur iuramento.

1 IScrepantia est inter Doctores in illa conclusione, an donatio inter virum & vxorem firmetur iuro, nā q firmetur, tenuit Guliel. de Cune. in l. sed si possessori. §. item si iurauero. ff. de iureiur. idem Nicol. de Matarell. & Bar. in l. Seius & Augeri°. ff. ad l. Falc. Io. And. & Io. de Lig. in cle. Romani de iureiur. Bar. in l. si qs p co. in fi. princ. ff. de fide iuss. Bal. in lectura antiqua in l. j. ff. de donat. inter virū & vxorē. Feder. de Senis in consi. cxl. incip. punctus q. talis est, constante matrimonio. & Bal. in repet. l. ij. ver. sed ℈ prædicta. ff. de iureiu. & in cōsi. ccccxxx. vol. j. incip. ad euidentiam. Ant. de But. in c. cum contingat, in iiij. casu. in fi. & ibi Imo. & ibi Car. de iureiur. Abb. in 9 f. xcv. inci. factū sic proponit, quædā Domina. vol. ij. Imo. in l. si qs in quilinos. §. fi. ff. de leg. j. & ibi Raph. Cum. in l. si quis p eo. ff. de tideiuss. Pau. de Cast. Iaso. & Dec. in l. pacta quæ ℈. C. de pact. Pau. de Cast. in 9 f. lxxv. incip. Notandū est, q præfatum statutū in ij. vol. Roma. in cōf. xliij. incip. ex prænarrato themate. & in cōsi. ccxciij. inci. præsupposito q dictū legatū. Ale. in cōs. viij. vol. ij. & in cōsi. clvij. vol. ij. Are. in cōf. lxxiiij. Cor. in consi. cxvij. in princ. vol. iij. & in 9 f. cviij. vol. iiij. Guid. Pap. in cōs. ceciij. & in 9 f. ccxxxviij. Chassa. in consi. ij. Alex. in cōsi. vij. vol. vj. Abb. in c. fi. de donat. inter vir. & vxor. Dec. in consi. ccij. & in 9 f. ccxl. Barbat. in 9 f. lix. vol. ij. Pet. de Anc. in consi. ccccvij. incip. Nulli dubium. Alex. in consi. clij. vol. vj. Io. Crot. in l. frater à fratre. ff. de cōdictio. indeb. Hipp. in practica. §. ij. Guid. Pap. q. cxc. Capell. Tholo. & ibi apostill. dec. cclxj. Guid. Pap. in 9 f. xxxj. Rip. i iiij. rñ. in iij. lib. & rñ. vj. & i xvij. rñ. in iij. lib. Bertr. in 9 f. xlv. vol. j. & in 9 f. clxiij. vol. ij. & in consi. ccxxxij. vol. ij. vbi dicit istam *magis cōem opin. & in cōsi. ceciij. vbi idem dicit, vol. iij. Hispan. in rubr. de donatio. inter virū & vxorem. Parisi. in consi. xxxiij. & consi. lxxxvj. vbi dicit *istam cōem opin. vol. iij. Aimo, vbi dicit istam cōem opin. in consi. lxxxj. Grat. consi. xxxvj. vol. j. vbi etiam ampliat; siue consiteaē maritus, siue eius pater. & consi. liiij. vol. i. Ruin. consi. cxxj. volu. j. & consi. cxc. vol. j. & consi. ccxxij. vol. j. & consi. cxxxij. volu. iiij. vbi dicit commu. & consi. 154. vol. v. gl. consuet. Turon.

Contrarium, q imò non firmetur iuro, tenet Barto. in l. j. ff. de donat. inter virum & vxorem. & ibi Fulg. & Salicet. Bal. in l. si qs inquilinos. §. fin. ff. de leg. j. Salic. in l. cum multæ. C. de donat. añ nupt. Bal. in c. cùm cōtingat. de iureiur. Card. in cle. i. §. porrò. de iureiuran. Bal. in cōsi. xxix. incip. vir donauit vxori. vol. iij. Ang. in l. si quis p eo. in princ. ff. de fideiuss. Guliel. de Monte Lau. in cle. j. de iureiur. Henricus Boich' in c. fi. de donat. inter virum & vxor. Rom. in rubr. de iureiur. in j. concluſ. Car. Alex. in d. c. fin. de donat. inter vir. & vxor. Soc. in consi. lxv. & in consi. lxvj. vol. j. Bald. in consi. xxviij. vol. j. & in consi. ccccxcviij. vol. j. & in consi. ccxciiij. vol. iij. Pau. de Cast. in conf. cxciij. in casus præpositione. vol. ij. Chassan. in consuet. Burg. Rui. consi. cxxx. vol. j.

Tenendo primam opinionem, quę videtur magis*cōmunis,

2 Amplia vt etiam dos possit donari marito cum iuramento. Bertr. in consi. ccvij. vol. iij.

3 Limita primam conclusionem, vt procedat in vera donatione, & propria, non aūt in confessione dotis receptæ, qa talis cōfessio non firmat iuro. Bal. in l. cùm qs decedēs. §. Titia. ff. de leg. iij. Cyn. in l. j. in ver. sed pone q testator. C. de sacro. eccl. Bal. in l. j. vers. ex prædictis. C. de inoffic. donat. Soc. in consi. lxv. ver. sed tñ quicquid. & in consi. lxvj. vol. j. & Soc. in l. j. ff. fol. mat. ver. secunda conclus. tit. Rom. in consi. xliiij. & in consi. cclv. Io. Crot. in l. si constante. ff. fol. mat. Dec. in cōf. ccij. Franc. Curt. in 9 f. cxv. Chassa. in 9 suetud. Burg. Nicol. 9cord. Bar. xlij. Aimo. 9 f. lxxxj. Paris. 9 si. lxxxvj. nu. 47. vol. iij. Grat. consi. xxxvj. vbi etiā ampliat siue cōsiteatur maritus, siue eius pater. Grat. cōsi. liiij. vol. j. R uin. consi. cxxx. vol. j. & consi. cxxxv. vol. i. & consi. clxix. vol. ij. & consi. cxxij. vol. iiij. & consi. cxxxvij. vol. iiij. Grammat. dec. lxxxix.

Contrarium Ang. in l. pen. §. mulier. ff. fol. mat. Pet. de Anch. in consi. ccevij. incip. nulli dubium. Cor. in consi. cclxxxiiij. vol. j. & in consi. xlj. vol. iij. & in consi. ciij. vol. ij. & in consi. cviij. vol. iiij. Guid. Pap. in consi. ecciij.

Tenendo tamē primam opinionem, quæ vī esse magis*cōis,

4 Limita eam, & declara q confessio dotis non firmatur iuro assertorio. Chassa. in consuet. Burg. Gozad. in 9 f. xxviij. Curt. Iun. qui dicit *communem, in consi. xcv. Rui. in consi. cxc. nu. 8. vol. j.

5 Secus si cōcurrat ēt iuro promissorio, vel confirmatorio, ita notabiliter declarat Imo. in c. cùm contingat. ver. sed aduerte. de iureiur. Are. qui plenissimè declarat, in cōl. lxxiiij. Barba. in 9 f. lix. vol. ij. Hispa. 1 rubr. de donat. iter vir. & vxor. R ip. in xvij. rñ. f. vol. iij. Rui. consi. cxc. volu. j. & consi. lxx. vol. iij. Soc. in consi. lxj. & in consi. lxvij. vol. j. Bal. nouell. in tractat. dot. in decima parte. Alex. in l. si donatione. C. de coll. Fran. Curt. in consi. xcv. Dec. in consi. ccij. Gozad. in consi. xlij. Bertr. in consi. xiiij. vol. iij.

6 Nam maioris est efficaciæ iuramentum promissorium, quàm assertorium, vt dicit Soc. in consi. lxvj. vol. j. Curt. Iun. in consi. cxix. nu. 7. qui dicit communem*opinionem.

7 Et rō est, quia stante tali iuro promissorio, & confirmatorio adiecto post assertorium iurm non pōt opponi de simulatione. Alex. Are. & Ias. in l. nemo potest. ff. de leg. j. Franc Curt. in consi. cviij. & in consi. cx. Soc. in consi. lxxxij. vol. iij. & in consi. lxxxiij. volu. ij. Gozad. in consi. lxix. Paris. consi. cxi. volu. iiij. Marian. Iun. consi. xlix. Aimo in consi. lxxxj. Grat. in consi. lv. vol. j. Rui. consi. cxc. & in consi. cxxvj. vol. iij.

8 Declara, vt ista non procedant in confessione facta per maritum de receptione dotis, quæ etiam sub iuro assertorio, & confirmatorio facta, non operatur, quando præsumeretur simulata. Ruin. in consi. cliij. vol. v. & in consi. cxxxv. & consi. cxlij. vol. j. & consi. cxc. nu. 8. vol. j.

9 Nam simulationis exceptio opponi potest, non obstante statuto illam p̄ohibente, quando adiuuatur iuris præsumptione. Soc. in consi. xxvij. nu. 30. vol. iiij.

Et propterea

10 Et, propterea in ℈cto simulato tale iurm assertorium, & promissorium non operatur ex quo deficit consensus, prout declarat Paris. in consi. liij. nu. 30. & sequent. vol. i. & consi. liiij. nu. 38. & sequen. & consi. lv. nu. 64. vol. j. & in consi. lxxx. nu. 40. vol. iij. Ruin. in consi. cxxx. nu. 4. vol. j. & consi. clxvij. nu 23. vol. ij. & cōsi. cxxxij. nu. 14. vol. iiij. & consi. cxxxvij. nu. 8. vol. iiij. & consi. cliij. nu. 7. vol. v.

11 Aliud esset si iuramentum promissorium, & assertorium interueniret in donatione inter patrem, & filium, vt dicit Ruin. in consi. xcvj. nu. 3. vol. v.

12 Quod limita, nam stante solo iuro assertorio, & lapsis tēporibus ad opponendam dotis exceptionem, talis confessio præiudicat marito, & eius hæredibus. Soc. in consl. lxxxij. vol. iij. & in consi. cxxij. vol. iij. refert & sequitur Dec. consi. ccccexxxvj.

13 Non tamen præiudicat creditoribus. Gozad. in consi. xxviij. nu. 27 Aret. in consi. lxxvj.

14 Primò sublimita, nisi ista conclusio habeat coniecturas veritatis. Soc. in consi. cxxij. vol. iij.

15 Secundò Sublimita, si bis fuerit iuratum, Soc. in consi. cxxij. vol. iij.

16 Tertiò sublimita in confessione facta in instrumento guarentigiato, secundum Soc. in consil. cxxij. vol. iij. Gozad. in consi. xxviij. nu. 9. & Soc. in l. j. ver. ex quibus. ff. fol. mat.

Contrarium Soc. in consi. xxvij. nu. 25. vol. iiij. Gozad. in consi. xxviij. nu. 27.

17 Secundò Principaliter limita, q donatio inter virū, & vxorem confirmatur iuramento, vt procedat quando donans prædecedit, non si prædecedat donatarius, Dec. in consi. xl. & consi. ccccexxxvj. Paris. consi. lxxxvi. vol. iij.

18 Et rō est, quia donatio inter virum & vxorem recipit istam conditionem, si donans prædecedit, vt in l. à marito. C. de dona. inter virum & vxorem. iuramentum autem recipit eas conditiones, quas principalis actus recipit, super quo interponitur. l. fin. C. de non num. pec. cum aliis vulgaribus.

19 Ista limi. Dec. esset mirabilis si esset vera, sed nō puto eā veram, quam reprobat Aimo in cōs. ci. nā imp*cōis est opin. vt suprà visum est, q donatio inter virū & vxorē firmet iuro, nec vllus Doct. hoc exigit, q donans prædecedat, cū præsupponant omnes, valere tunc irreuocabiliter donationem, & fm istam opin. donatio non esset irreuocabiliter firmata.

20 Præterea iurm parum, vel nihil in casu isto operaretur, cum ēt sine iuro donatio firmaretur morte donantis, & retro traheretur ad tps celebratæ donationis, vel quo ad dominium, & fructus, iuxta vnam opinionem, vel quo ad fructus tñ secundum aliā, iuxta gl. in l. donationes, quas parentes. C. de dona. inter virum, & vxor. & ponit Ias. in repet. leg. si is, qui pro emptore. ff. de vsucapio. nu. 106.

21 Tertiò ēt in casu, qñ vxor, cui facta est donatio, prædecesserit, quod donatio firmetur iuro, consuluit in terminis Barbat. in consi. lix. vol. ij. & in eodem casu consuluit Soc. in consi. lxj. vol. j. vbi præsupponit, q vxor prædecessisset. vt in puncto præsuppo nebatur, & tñ sentit, q si iurm fuisset promissorium, vel confirmatorium, fuisset donatio cōfirmata, sed quia fuerat iurm assertorium, ideò non cōfirmatur. & hoc expresse voluit Bal. nouel. in tract. dot. in x. parte. vbi dicit, q donatio inter virum & vxorē cōfirmata iuro, non exigit aliam confirmationem per mortem donantis, quinimò ēt si ille non prædecedat, dē valida. & hoc dicit *cōiter teneri. hoc etiam sentit Pau. de Cast. in donatione inter patrem & filium. in consi. cccxlv. incip. circa bona. volu. i. vbi sentit, q si donatio potuisset confirmari iuramento, fuisset confirmata etiā quòd donatarius prædeceſſisset, vt fuit in casu suo. & ipse hoc attestatur.

22 Quartò assumptum Dec. q donatio inter virum & vxorem habeat istā conditionem, si prædecedat donans, nō est verum in donatione, quæ à principio valet, vt est videre in omnibus casibus, in q bus donatio inter virū, & vxorē valet, quorū plures enumerat Alex. in consil. cliij. vol. vj. Ias. in l. si is, qui ℈emptore. nu. 106. & seq. ff. de vsucap. Lance. Dec. in l. vxori. ff. de v sufruct. leg. Alex. in l. si constante. §. siue. ff. fol. mat.

23 Sed procedit qñ donatio non valet à principio, & tūc expectat cōfirmationē p mortē donantis. & ita loquit tex. in l. à marito. C. de donat. inter virū, & vxorē. & in l. ij. e. ti. sed nos sum* i donatione, q̃ à principio valet, iō nullā extrinsecā recipit ℈ditionē.

24 Quintò etiam in eo, q dicit Dec. q iurm recipit illas cōditiones, quæ insunt actui, super quo interponit. l. fi. C. de non num. pec. malè loquit. qa hoc assumptū nō est verū, vt p Ias. in l. si pecuniā. in princip. ff. de cōdict. cā dat. vbi rñdet ad d. l. fi. & idē facit Ias. in l. si conuenerit. ff. de iur. omn. iudic. & Alex. in l. stipulationes nō diuidunt. ff. de ver. ob. vbi etiam rñdet ad dictā l. fin. & in terminis Alex. in conf. xxxvij. vol. ij. dicit, & rñdet ad dictam l. fin. C. de nō num. pec. quòd illa l. non habet locum q̃n quis specialiter promittat aliquid facere cum iuramento, vt ibi, in ver. non obstat. l. fi. C. de non num. pec.

25 Tertiò limita principaliter, q donatio facta inter coniuges Iudæos nō firmat iuro, vt no. Soc. in cōf. lxv. ver. postremò. & 9 f. lxvi. ver. postremò. vol. i. Cor. in cōf. clxiij. vol. j. & in consi. xxxvij. vol. iiij. fundamentū aūt istius limitationis est, quia virtus iuri nō operat in Indæos. vt no. Bal. in c. j. §. itē sacramenta. in tit. de pace iur. firmand. Rom. in consi. clv. Soc. cōsi. clxx. Geor. Natta in rep. c. quanuis. de pact. in vj. Io. Crot. in l. stipulatio hoc mō cōcepta. in x. limit. ff. de ver. ob. Soc. in cōf. cxix. vol. iiij. Cor. in l. pactū, q dotali. in vj. limit. C. de colla. R ui. in consi. clix. vol. v.

26 Sed ista limitatio non vī vera: quia aſſlimptū eius est falsum, q Iudæus nō adstringatur vinculo iuri, vt sentit Bal. in d. §. item sacramenta. in vltimis verbis. & Rom. in l. q superstitis. ff. de acq. hæred. & in l. pactum. in ij. limit. C. de coll. Imo. in consi. i. Barba. in consi. xv. vol. j. Dec. in l. pactum, quod dotali. in nona limit. C. de coll. & ponunt Doct. maximè mod. in l. ait prætor. in §. iurari. ff. de iureiur. & Bar. & Ias. in rubrica. ff. de iust. & iur. Marcus Ant. Bayer. in trac. de iureiur. Ias. in d. auth. sacramenta puberum. C. si aduer. vend. Fel. in c. cùm sit generale. de for. compet. in c. fi. in fi. de Iudæis. tradit Iar è Tiraq. de primogenit. q. lxvj. nu. 27. & seq. Fel. in consi. xxx. per totum, vbi tenet donationes inter coniuges Iudæos firmari iuramento, & Iudæos teneri ad obseruantiam iuramenti, per totum consilium.

27 Quartò limita, qa conclusio ista intelligit, interueniente traditione, & nō aliter, vt p Gui. Pap. in consl. xiij. vel aliquid qđ loca traditionis interueniat. quod Doct. exēplificant ēt in confessione. gl. in l. secunda. in gl. i. C. de dot. cauta. & ibi Bar. & Sal. qui disputāt. & Bar. in l. pupillus. ff. de donat. inter virum & vxorem. latissimè Paris. consi. cxxviij. vol. j.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Donatio inter patrem & filium an firmetur iuramento.

1 PRoxima est alia cōclusio, an donatio inter patrem & filium firmetur iuro, Et q firmetur, tenuit Bal. in l. secunda, ver. sed ℈ prædicta. ff. de iureiur. in l. iij. C. de vsucap. pro donat. Roma. & Alex. in l. si donatione. C. de coll. Aret. in l. placet. ff. de acq. hæred. Rom. in repet. rubricæ de iureiur. in iij. q. Io. And. in addit. Spec. in tit. de testa. §. i. in secūda charta. in verbo, in fi. dominus Vbertus. Ias. in l. frater à fratre. in lectura. ff. de cond. indeb. & in repet Bal. in consi. ccccxxx. incip. ad euidentiā. vol. j. Alex. in consi. viij. vol. ij. & in cōf. xx. vol. iij. & in cōf. clvij. vol. ij. Are. in cōf. lxxvii. & in cōf. lxxj. & in cōf. xvij. Alex. in consi. ccxvij. vol. vj. & in cōf. clij. vol. vj. Soc. in consi. xcj. vol. i. Dec. in cōf. ccxxxix. Ias. in consi. cxviij. vol. iiij. Corn. in cōf. cccvj. vol. iij. Io. Ant. Alex. in 9 f. cxxx. Io. Crot. in l. frater à fratre. ff. de ℈dict. in debit. Chassa. in cōf. vij. vbi limitat. Ripa in iij. lib. in v. rñ. f. & in ix. rñ. in iij. lib. Soc. in consi. cxviij. vol. iiij. Gui. d. Pap. q. cxlvj. Capell. Tholo. in apostill. dec. cclxj. & in consil. xxiij. & in consi. trigesimoprimo, & in consi. cxciij. Guald. in secunda cautel. in tit. de lib. instītu. tenet istam esse *cōem opinionem, q donatio patris in filium firmetur iuramento, Aimo consilio xx. vbi dicit *communem. & idem dicit Grat. consi. vij. nu. 8. volu. iij. vbi hanc dicit magis communem opinionem. Maria. iun. consi. lxvij. vol. ij. & consi. clxv. eodem vol.

2 Et ſimiliter donatio filij in patrem firmat iuro. Bert. consi. cclxxiiij. vol. iij. & in consi. cviij. vol. ij. & in consi. cxxxvij. eod. vol. & in consi. ceciij. vol. j. & in cōf. ccvj. vol. j. & dicit *cōem in consi. cxciiij. vol. j. & in consi. lxxiij. vol. j. & consi. xxvij. vol. j. & in cōf. xix. eo. vol. & in consl. lxxxix. vol. j. & in consi. clix. vol. ij. & in cōf. clxiij. eo. vol. & in consi. ccxxxiij. vol. ij. & in consi. ccxxxvj. volu. ij. & in consi. xix. vol. iij. & in consi. xcvij. vol. iij. & in consi. cxx. eo. vol. & in consi. cxl. vol. iij. & in consi. clxj. vol. iij. & in consi. cxc. volu. & in consi. cxl. vol. iij. & in consi. clxj. vol. iij. & in consi. cxc. volu. tertio, & in consilio ciij. volumine tertio, & in consilio ccviij. volumine tertio, vbi dicit *communem: & in consilio cxcviij. volumine ij.

Istam partem dicit *cōem Dec. in consi. dcxxxj. & in cōf. dclxxxix. Bertr. in consi. xlvij. vol. iij. & in consi. cxxvij. vol. ij. in nouis. & in antiquis. consi. xxxv. vol. j. Chassa. in consi. vij. vbi limitat. Parisi. in consi. liij. vol. j. vbi dicit istam communem. & consi. ij. volu. iij. & consil. lxix. volum. iij. Aimo in consi. cij. Grat. consilio lxiij. vol. ij. vbi dicit communem. & consi. lxxxvj. vol. ij. Rui. consi. xcvj. vol. v.

3 Amplia, idem esse in omni contractu inter patrem & filium. Guido Papæ in consi. lxxxj.

Universidad de Deusto
Biblioteca

4 Contrarium ꝙ dōnatio non firmetur iuſo, tenuit Bal. in c. cū contingat. de iureiur. & in conſi. incip. quæritur an donatio. Pau. de Caſt. in ꝓ. ccexlv. ſcip. circa bona. vol. j. Fulg. in ꝓ. ccxcix. Cor. ī cōſ. ix. vol. ij. & in cōſi. ccxxxviij. vol. j. & in cōſ. clxxxviij. vol. iiij. ī princip. & in conſi. cclxxiij. vol. iiij. & in conſi. cclxxxix. vol. iiij.

Prima tamen opinio videtur eſſe magis *communis, quam

5 Primò limita, ꝙ non firmetur iuſo talis donatio, qñ per eam induceretur inæqualitas inter filios. Dec. in conſi. dcxxxi. nu. 5.

6 Secundò Limita qa donatio facta filio ſpurio, non cōfirmat iuſo. Rui. conſil. clxxxix. vol. j. & conſi. lxix. nu. 10. & ſeq. vol. iij.

7 Sed tenendo ſecundam partem, ꝙ non firmetur iuramento, Declara tamen, quòd metu periurij donans non debet cōtrauenire. ſecundum Fulg. in d. conſi. cxcix. & Cor. in conſi. nono, vol. ij. & in conſi. ccxxxviij. vol. j.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Donatione facta cum pacto, quòd fundus poſt certum tempus ſit eccleſiæ, an iſtud pactum poſſit reuocari.

1 SI aliquis donauit Titio fundum. vt poſt mortem, vel poſt certum tp̄s eſſet eccleſiæ, dubitatur an donator poſſit pactum illud, ꝙ poſt certum tempus tranſeat in eccleſiam, reuocare. & quidem Bar. in l. qui Romę. §. Flauius. ff. de ver. obl. dicit, quòd poteſt, & idem tenet Cuma. in conſi. clxvi. in fi. Cuma. in d. §. Flauius. & ibi Imo. Rom. in l. ſed ſi hac. §. proſtituta. ff. de in ius voc. idem voluit Bar. in l. iij. ff. de ſeru. expor. Sal. in l. quoties. C. de reuoc. donat. Barbat. conſi. lxvj. vol. iiij. Salic. in l. j. C. ſi mancip. ita fuer. alien. vt manumitt. licèt non plenè firmet.

Alex. qui dicit iſtam *cōem, in l. adoptiuum. §. patronum. ff. de in ius voc. Iaſ. qui ēt dicit cōem in l. ij. q. xxiij. C. de iur. emphy. & Alex. in conſil. cciiij. vbi ēt dicit cōem. volu. vij. Chaſſa. in conſil. xxviij. & in cōſ. lvij. & in cōſi. lix. Ripa in l. fi. in lxv. q. vbi dicit iſtā cōem. C. de reuoc. donat. Mantua ꝓſi. xlvij. ibi ēt cōmu. Soc. q ēt cōmanē. conſi. cxv. vol. iiij. Alex. in d. §. Flauius. ver. v. eſt caſus. & ibi Iaſ. vbi dicit iſtā eſſe verā & communē opi. vbi idē repetit in duobus aliis locis, & ibi Soc. in v. cōclu. vbi dicit cōem. Rui. qui idē dicit, in conſ. clxxxij. vol. j. & idē dicit in ꝓ. xcix. vol. iij. Licet Iaſ. in l. fi. ff. de pact. nō ſe ſumat, ſed dicit q. dubiā. & idē dicit in l. ij. C. de iur. emphyt. & iſtam opin. dicit dubiā, & ſup ea non poſſe fieri fundamentū, Dec. in conſi. ccxxxix. Chaſſa. in conſi. liij. & idem dicit Dec. conſi. lviij. Rui. qui dicit communem, in conſi. clxxxij. vol. j. & idem dicit conſi. xcix. vol. iij.

Contrariū tenet Bal. in l. iij. ff. de ſer. export. in addit. dū loquit de ſtatuto iurato, & tenet reuocari poſſe quāuis ſtatutū applicet cōmodū eccleſiæ Romanæ, de qua q. ſtatuti vide Alex. in l. non amplius. ff. de leg. j. ſed in caſu noſtro ꝫ. Bar. in d. §. Flauius tenuit Bal. in l. cū à ſocero. C. de iur. dot. Pau. de Caſt. in l. ſi pecuniā. in fin. ī iiij. q. ff. de pdict. cā dat. Io. And. in addit. Spe. ī ti. de inſtr. edit. §. nūc aliqua. ver. cùm q. legat. in addit. incip. ꝓ ſuperiora. tñ Ale. in d. §. Flauius, cōſiderat ꝙ Io. And. non loquit ꝫ Bar. Ro. in d. l. ſi pecuniā. nu. 22. Alex. in cōſi. cv. vol. iiij. Pau. de Caſt. in d. §. Flauiꝰ. & idē Pau. de Caſ. in l. in inſulā. §. fi. ff. ſol. mat. & in l. ſi cū vēderet. ff. de pig. act. Cor. cōſ. lxviij. vol. iij. Rebuf. in l. quod iuſſit. in j. no. nu. 33. ff. de re iud. Soc. cōſ. cxxxvij. Guid. Pap. cōſi. xxiij. Hiſpa. in c. ꝓ veſtras. §. liiij. in fi. de donat. inter vir. & vxor. Guliel. Bñdic. in c. Raynutius, in ver. ſi abſque liberis. el ij. nu. 23. de teſta.

Tenendo primam opi. quæ videtur magis *communis,

2 Primò limita in hærede. qui non poſſet reuocare, licèt poſſet ipſe donans, ita Bar. in d. §. Flauius. & ibi Alex. ver. vltimus eſt caſus. & ibi Iaſ. ver. ij. limita. & Are. ibi, & Soc. in vij. concluſ. vbi dicit *cōem. Alex. in conſi. cv. vol. iiij. Rui. in conſ. vij. vol. j. Alex. in conſi. ciiij. Rui. conſi. xxxvj. vol. j.

Contrarium Bal. in l. cum à ſocero. C. de iure dot. Rom. in l. ſi pecuniam. ff. de condict. ob cauſam.

3 Secundò limita. qñ eccleſia, vel tertius, ī quos collata eſſet donatio, poſt certū tp̄s, haberent commodum ex prouiſione reuocantis, ſecus ſi ex prouiſione alterius, quia tūc reuocari nō poſſet, ita Aret. in l. apud Iulianū. §. ſi quis alicui. ff. de leg. j. ver. Io. de Imo. hic dicit. Curt. in tract. feud in iij. parte. ver. j. doct. Iaſ. in l. ij. ver. vel reſpondeo aliter. C. de iur. emphyt.

4 Tertiò limita, ſi Notarius fuiſſet ſtipulatus ꝓ abſente. ita Bal. ī l. cū à ſocero. C. de iure dot. q ſubdit idē eſſe, ſi donatarius ſtipulatꝰ pro eccleſia, vel tertio. Are. in cōſ. lxxiij. ver. ſed tñ his non obſtantibus. Cor. in conſi. lxviij. vol. iij. ver. dato tñ. Barbat. in cōſi. lxvi. vol. iiij. ver. iſtam ēt doctr. Rip. in xvj. reſpōſ. in iij. lib. iſtud tenet Rap. in d. §. Flauius, & ibi Aret. ver. licet autem prædicta ꝓcedant. Soc. in vj. concluſ. Alex. ver. tamen concluſio facta. Iaſo. ver. ij. limita. Dec. in conſi. dcvij. nu. 12. Aimo conſi. xix. Rui. cōſ. xxxvj. vol. j. & in conſi. liiij. vol. j. & conſi. lxiij. co. volu. j. Cagnol. in l. ius noſtrum. numero 15. ff. de regu. iur. Boer. deciſ. cc liiij. in fin.

5 Sed nonnulli ex Doct. ſuprà allegatis dicunt, hoc procedere, & eſſe verum etiam ante ſecutam acceptationem, vt tenet Imo. in c. potuit. de locat. Soc. in ſexta concluſ. in §. Flauius. Iaſ. in l. fi. ff. de pact. Dec. in conſi. lviij. Rui. in conſi. vij. vol. j.

Contrarium Pariſ. in conſi. lxxvij. vol. j. qui voluit, quòd ſit neceſſaria acceptatio.

6 Pro concordia dici poteſt vt per Alex. conſi. cciiij. vol. vij. vbi concludit, quòd licet ſit neceſſaria acceptatio, tamen ſufficit etiam tacita.

7 Quartò limita, nam ſtante iuramento, videtur quòd nō poſſit fieri reuocatio, quia propter iuramentum actus efficitur irreuocabilis, ita Guid. Pap. in conſi. xxiij. nu. 8.

8 Quintò limita, ſi eſſet ius plenè quæſitum illi tertio, quia non poſſet amplius reuocari per donantem. Dec. conſil. lviij. Soc. in conſi. cxxvij. ver. prima eſt, vol. iij.

9 Et propterea Doct. inſerunt, ꝙ ſi tp̄s adueniſſet, in quo quæri deberet res donata ipſi tertio, non poſſet amplius fieri reuocatio, ita Raph. in d. §. Flauius. & ibi Alex. verſ. tñ dicit Raph. & ver. ſecundus caſus eſt. Dec. d. conſi. lviij. Iaſ. ibi in d. §. Flauius. verſ. j. eam limita. & Soc. tertia concluſ.

10 Sextò limita, qñ pœnitentia interuenit ante tp̄s, in quod eſt collata diſpoſitio in fauorem tertij, & pœnitētia durat uſque ad illud tp̄s, ſecus ſi pœnitētia interueniſſet antè, & nō potuiſſet durare, quia donans ꝺceſſiſſet antequàm adueniſſet tempus, in quod eſt collata diſpoſitio in fauorem tertij, vt dicit Corn. in d. conſi. lxviij. ver. poſſet etiam attentari. vol. iij.

11 Septimò limita, dūmodò in reuocatione cōcurrat cōſenſus donatoris, & donatarij, vt dicit Bald. in l. cùm à ſocero. C. de iur. dot. Alex. conſi. cciiij. vol. vij. Soc. in conſi. cxv. vol. iiij.

Contrarium ꝙ ſufficiat ſolus conſenſus donantis, tenet Aret. in conſi. lxxiiij. ver. & ꝓterea non bñ dixit. Bal. ēt in d. §. Flauius. ver. ex his patet. qui declarat quòd poſſet donatarius inuito donatore exequi, rem conſignando eccleſiæ, vel tertio tp̄ore ſuo: tamen ſolus donatarius non poteſt reuocare. Soc. in d. §. Flauius. in ſecunda concluſ.

12 Octauò limita, ſi diſpoſitio in certū euētum in fauorē tertij collata, ſit facta principaliter in fauorē ipſius donatarij, quia amplius reuocari non poteſt, vt dicit Imo. in d. §. Flauius. in fi. & ibi Alex. ver. ſubdit vlt. & ibi Aret. ver. extra gl. quærit. & ver. tenendo opin. quam ſuprà poſui.

13 Secus ſi in fauorem donantis, vt per Doct. ſuprà allegatos; ſed etiam iſto caſu contrarium tenet Rom. in l. ſi pecuniam. nu. 22. ff. de cond. ob cauſ.

14 Nonò limita, ſi conuentio tranſit in ꝺctum innominatū, ſecus verò ſi remaneret in vim ꝺctus nominati. ita Bal. in l. iij. ff. de ſer. expor. Pau. de Caſt. in l. ſi pecuniam. in iiij. q. ff. de condict. cā dat. Dec. conſi. ccxxxix. Chaſſa. conſi. liij. Rui. conſi. vij. vol. j.

15 Decimò limita non procedere in feudo. Rui. in conſil. lxix. vol. iij. in conſi. xcix. vol. iiij.

16 Tenendo aliā opinio. ꝙ non poſſit reuocari per donatorē.

Primò limita, niſi concurrat conſenſus donatoris, vel donatarij. Alex. d. conſi. cciiij. vol. vij.

17 Secundò limita, quando diſpoſitio fuit valida, ſecus ſi fuiſſet nulla. Soc. in d. conſi. cxv. vol. iiij.

18 Tertiò limita, qñ prouiſio facta tertio, relatiuè reſultaret in prouiſionem ipſius principalis diſponentis, vt quia eſſet in potestate ſua, quia tunc poſſet per illum reuocari. Bal. in d. l. cùm à ſocero. in fin. C. de iur. dot.

19 Sed ſi eſſet in prāte alterius. & ipſe eſſet donatariꝰ, nō poſſet donās impedire quo minus illi, in cuius ptāte eſt, quæraſ. Imo. in c. potuit. de locat. Barbat. in conſi. lxvj. vol. iiij. & idē dicunt ſi non eſt in poteſtate, tamen tenetur quærere vt reus liberationem fideiuſſori, & procurator domino ſuo, vt ibi per eos.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Donatio inter virum & vxorem, vel inter patrem, & filium, excedens legitimam ſummam, an confirmetur morte infra legitimam ſummam.

1 DOnatio facta inter virū & vxorē, vel inter patrem & filiū, non confirmat morte, quando excedit legitimā ſummam, tex. eſt in l. donationes quas parentes. C. de donatio. inter vir. & vxor. ibi, nam amplioris, &c.

Dubitari

2 Dubitari tñ contingit, an impediat confirmatio quo ad ſummam maiorem, vel ēt infra legitimam ſummā non confirmet: & gl. ind l. donationes. in verbo, concedimus. ſentit ēt infra ſummam nōn confirmari: quam opin. clarius ibi tenet Sal.

Quę ſequitur Soc. in l. j. ver. prima cōcluſio. ff. ſol. mat. & cōſi. cxv. vol. iiij Pariſ. conſi. lxij. nu. 20. vol. j. Iaſ. in l. j. §. ſed & ſi mihi. ff. de ver. ob. Idē voluit Soc. in l. inter virum. ff. de reb. dub. licèt alleget in contrarium Io. And. Pariſ. conſ. xvj. nu. 29. ver. & in tantū. vol. ij. Rui. in conſi. lij. vol. j. & in conſi. cxxxij. vol. iiij.

3 Facit quod notat Rui. in conſi. lxv. vol. iiij. vbi donatio omniū bonorum præſentium & futurorum vitiatur in totum: nec ſuſtinetur quo ad bona præſentia, quia vitium ex coniunctione inſurgens, vitiat totam diſpoſitionem.

Contrariū tenuit Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de dona. in §. j. in addit. incip. donationes. Are. cōſ. xvij. Io. Crot. in l. frater à fratre. ff. de condi. indeb. Hiſpa. in rubrica de donatio. inter virum & vxo. Ludo. Luſitanus in l. ſi inter virum. in j. not. ff. de reb. dub. Io. Ant. Alex. conſi. cxxiij. Rui. conſi. xciij. vol. ij.

4 Tenendo primam opinionem, Amplia, vt talis donatio non valeat etiam infra legitimam ſummam, ſi res donata fuiſſet à patre tradita verè, vel fictè. Pariſ. in conſi. xvj. nu. 30. vol. ij.

De Rerum alienatione.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Alienatio rerum eccleſiarum, eccleſiæ vtilis, an valeat abſque ſolennitatibus.

1 VARIETAS eſt inter ſcribētes in illa quęſtione, vtrum alienatio rerum eccleſiæ, vtilis ipſi eccleſiæ valeat ſine ſolennitatibus.

Et quidem Glo. in l. cùm hi. §. eam tranſactionem. ff. de tranſact. tenet ꝙ ſic. & ibi Bal. & Ang. cum quadam diſtinctione, quam ēt ſequitur ibi Iac. de S. Georgio. Hoc idem tenet Alber. de Roſa. in auth. hoc ius porrectum. C. de ſacr. eccle. Bal. in l. quicunque. C. de bonis, quæ liber. & ibi Alex. in apoſtil. in l. neque. C. de ꝺhen. & commit. ſtipu. in l. ꝫ iuris. in fine prin. ff. de pact. in l. ita conſtante. ff. de iure dot. Ro. in conſi. cccc liij. & in conſi. cccxvj. Barba. in conſi. xxxix. vol. iij. & in conſi. xxxv. vol. ij. & in conſi. lxj. & in conſi. lxxvj vol. iij. & in conſi. xcj. vol. iij. in ꝓ. lviij. in fi. vol. ij. & in conſi. v. vol. iij. Ang. Are. in §. ſui. in fi. Inſti. de hære. quæ ab inte. Math. in ſing. clvj. Dec. latè in c. quę in eccleſia tū. de conſti. & in c. cām. quę. de iudic. Alex. in apoſtil. ad Bar. in l. cū lege. ff. de fideiuſſ. Corſet. ī ſing. in verb. pupillus. Alex. in l. mutū. in fin. ver. & ꝓ hoc. ff. de acq. hęred. Iaſ. in l. nō eo minus. C. de procura. in l. ꝫ iuris. in prin. ff. de pact. in l. is, cui bonis. ff. de verb. ob. in l. Barbariꝰ. ff. de off. prætо. ī l. more. ver. tenēdo iſtā partē, eā limita. ff. de acq. hæred. in l. iuſiurandū, qđ ex conuentione. §. pupillus. in fi. ff. de iureiur. in l. g iuraſſe. e. tī. in l. potuit. C. de iure delib. in §. omniū. nu. 41. ver. aduerte tñ. Inſti. de act. & in ꝓ. ccxxij. vol. ij. Cæpol. in conſi. ciuili xiiij. Soc. in cōſ. lxxx. vol. iiij. Fel. in c. dilectus. el ij. de reſcrip. Dec. in ꝓ. cccxxxj. ver. ij. principaliter. Gomeſ. in c. fi. §. ſi verò. charta v. de iudi. in fin. ſentit Ang. in cōſ. vlt. Brun. in tract. de forma. Pariſ. in conſi. xvj. vol. ij. Gratus in ꝓ. xlvj. vol. j. Maria. iunior conſi. xxviij. vol. ij. Rui. cōſ. lxiij. vol. j. Grāma. conſi. ciui. x. & conſ. xxviij. Fel. in conſ. xv. nu. 10. & pluribus ſeq.

Contrariū tenent Iac. Butrig. Bar. Alber. Pau. de Caſt. & Iaſ. in d. l. cùm hi. §. eam trāſactionē. ff. de trāſact. Bal. in l. fi. §. neceſſitate. de bonis, quæ libe. & in c. j. de trāſact. Fel. in c. cauſam. de iudic. Alex. in conſ. clxxxvij. ver. iiij. per id, quod habetur.

Et iſtam eſſe * communem dicit Iaſo. in l. ꝫ iuris. in princ. ff. de pact. Bal. l. in ſi pupillorum in fin. princ. ff. de reb. eor. Bal. in conſ. cxcviij. volu. v. Brunus in tract. de forma in tit. de poten. & effe. for. in ix. amplia. Soc. in cōſ. xxix. Dec. Neapol. cxiij. in nouis.

2 Hoc tñ omnes videtur admittere, ꝙ eccleſia poſſit ꝺctū, quāuis nullum, ꝓp vtilitatem ratificare. Inn. in c. j. de his, quæ fiunt à præla. Eſt bonus tex. in c. ſi qua de rebus. xij. q. ij. gl. in c. j. ne ſede vacan. Abb. in c. cùm cauſa. in fi. de re iudic. Ant. de But. in c. ſi qs preſbyterorum. de reb. eccle. non alie. Fulgo. & Iaſ. in d. §. eā tranſactionem. Dec. in c. quæ in eccleſiarum. de cōſtitu. Corſet. in ſingu. in verbo, pupillus. Soc. in conſi. lxxx. vol. iiij. Brun. in tract. de forma. in tit. de poten. & effe. for. in ix. amplia. Præpoſi. Alex. in c. j. qui feu. dare poſſ. Per. Rebuf. in concorda. in tit. de colla. §. ſi qs vendi. in ver. ipſo iure. Ruin. conſi. xl. vol. j.

3 Et facit quod notat Bald. in l. cùm interdictæ. C. arbit. tute. vbi quis poteſt ratificare contractum etiam nullum, factum in propriam vtilitatem.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Adminiſtrator vationę officij conſentiens alienationi ſibi non præiudicat.

1 VEra eſt in iure illa concluſio, ꝙ adminiſtrator rerū alienarum, neceſſitate officij conſentiens alienationi, ſeu diſpoſitioni de re ſua propria, ſibi nō præiudicat. l. cùm quædam. C. de adminiſtra. tut. & ibi not. Bar. in ſumma. & Bal. tam in ſummario, quàm in notabilibus. & ibi Odofred ver. Or ſignori habetis. & ibi Sali. in ſummario. & in primo not. idem probat tex. in l. ſi nō ſubſcripſiſti. C. eo. tit. & ibi Bar. Bal. & Ang. & Sal. omnes in ſummario. idem probat tex. in l. auerſus. §. tutoribus. ff. de inoffi. teſta. & ibi Bar. & Alber. in ſummario. not. Bal. in conſi. cij. ver. præterea regu. vol. ij. Pau. de Caſt. conſi. ccccxxiij. ver. nec obſtat. vol. j. Affligitus in quæſt. ſuper iure prothom. ver. vt infra triginta dies. ver. ſed pone. Bal. conſi. cccxxxiij. ver. xx. cōſidero. vol. v. Ant. de But. in c. ſuborta. ver. nota bene. de re iudic.

2 Primò amplia idem eſſe, ſi quis ſe ſubſcribat vt teſtis ꝺctui de re ſua facto. l. mutuæ. C. ſi cer. pet. l. ſi pater. C. de fideiuſſorib. gl. in verbo, nō obeſſe. in l. Caius. ff. de pignora. actio. gl. fin. in l. nimia. C. de actio. & obliga. Bal. in l. Titia. §. Lucia. ver. tñ circa hanc materiam. ff. de lega. ij. vbi Imo. ver. & de materia. & Pau. de Caſ. ver. & hoc eſt verum. Bar. in l. ſicut. §. non vī. ver. quod intellige. ff. quibus modis pignus vel hypothe. ſoluī. & in l. quæ dotis. in fi. ver. quæro, quid de ſubſcribēte. ff. ſol. matr. Pau. de Caſt. in l. emptor. §. Lucius. verſic. ex præcedenti no. ff. de pact. in l. ſi ita ſtipulatus. §. Chryſogonus. ver. in j. parte. ff. de ver. obl. Corneus cōſ. ccviij. ver. nec obſtat tertium. vol. iiij. Card. Alex. in c. j. §. ꝓterea. ver. ſed cùm interdum, quibus modis ſeu. amit. Affligitus ſuper eōſti. prothom. ver. vt infra triginta dies. ibi, ſed pone. & ſentit Inn. in c. ex literis. ver. & not. ꝙ ſola ſubſcriptio. de tranſa. vbi Io. And. ver. ſi verò nō aduertēs. & Abb. ver. Gofre. I c. j. & ibi Henricus. ver. aut interuenit ſolùm. & Pet. de Anc. ver. & an ſubſcriptio. Io. And. in c. inter dilectos. ver. porrò ſeptimum. de fide inſtru.

3 Et idem eſt nedum ſi ſe ſubſcripſerit vt teſtis, ſed ēt ſi adhibit* ſit vt teſtis inſtrumentarius. Bar. in ſummario. in l. Titia. §. Lucia. de leg. ij. vbi Bal. ī no. & Imo. Pau. de Ca. & Albe. & omnes ī ſummario. gl. fi. in l. ſicut. §. nō videtur. ff. quib. mo. pig. vel hypo. ſol. gl. ij. ver. ſed quæritur. in c. ex literis. de tranſact.

4 Primò limita ꝑcedentē ampliationē, qñ nō ſolùm inſcribere tur vt teſtis, ſed ēt auctoraretur in contractu, Anto. de Butrio in dicto c. ex literis. verſ. ſecundo oppono. & ſentit ibi Bal. in primo notab. & Abb. verſ. in gl. iij. in fi. & ver. aut de pſenti. & ibi Imola nu. 7. verſi. item potes notare ꝙ vbi aliquis.

5 Secundò limita hanc ampliationē, qñ teſtis fuit ſciēs, & poterat actū impedire, Ab. ī d. c. ex literis. ver. ſatis credo. & ibi Pet. de Anch. verſi. & an ſubſcriptio. & Imo. ver. in ea. gl. in fi.

6 Secundò amplia principalē cōcluſionē idē eſſe in notario rogato de inſtrumento. Bar. in l. ſicut. §. non vī. ver. quod intellige. ff. quib. mod. pig. vel hypothe. ſol. Bal. ī ſummario, ī l. ſi pater. C. de fideiuſſ. Corne. conſ. ccviij. ver. nec obſtat tertium. vol. iiij.

Contrarium Aimo in quæſti. per eum diſputa. poſt tract. de antiq. tempo. nu. 38. & nu. 41. in fi.

7 Tertiò amplia in aduocato, qui ſibi non præiudicat, ſi defendit litigantem ſuper re ſua propria. l. inter officium. ff. de rei vendi. l. poſt legatum. §. aduocatum. ff. de his, quib. vt indig.

8 Amplia ꝑcedentem ampliationē, nedū in aduocato rei, ſed etiā in aduocato actoris. Alber. in dicta l. inter officium. ff. de rei vendic. vbi Fulgo. verſi. in glo. prima. & in ver. ibi primā ſolutionem. Abb. in c. ex literis. verſ. in glo. j. de tranſact. vbi declarat.

9 Limita præcedentē Ampliationē de aduocato, nō ꝑcedere, ſi ſciens rē ad ſe ſpectare, tale patrocinium præſtiterit. l. fi. ff. de inoffi. teſta. & ibi gl. j. ver. vel hic ſciens. & gl. i. in d. l. inter officium. verſ. & hoc ſi fuit. & probat tex. in c. ex literis. vbi glo. i. & ij. C. de tranſact. & ibi Hoſti. in prin. in verbo, patrocinabit. & in ver. ſed ꝫ. & ſentit ibi Inno. verſ. & nota. & Ant. de Butr. in ix. notab. ver. nota xx. & Bal. in j. notab. & ibi Card. in j. & ij. oppoſ. & ibi Pet. de Ancha. ver. & hoc tenet Gofre. & ibi Imo. ver. itē nota fm intellectū Hoſt. ver. in gl. j. Io. Faber in §. ſi tutor. ver. in gl. vt aduoca. & ibi Ange. Areti. verſ. nota ergo ex gl. Inſti. de inoff. teſta. & ſentit Bal. in d. l. fi. ff. de inoff. teſta. & clarius ibi Odofre. ver. vel iſtud in telligendū. Pau. de Caſt. conſi. ccexiij. in fi. verſi. præterea. ꝑpter officium. volu. ij. Io. Andr. in c. inter dilectos. ver. porrò ſeptimū. de fide inſtr. Ant. de Butr. ī c. ſuborta. vo. j. ver. nota bñ. de re iudi.

Contrarium, ꝙ etiā aduocatus ſciens rem eſſe ſuam, præſtando patrocinium litiganti ſuper illa, ſibi nō præiudicet, tenent Bar. Ange. & Alber. in dicta l. inter officium. ff. de rei vend. vbi Fulgoſi. verſi. ſi tamen placeat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

10 Secundò limita tertiam ampliationem, qñ ex solo cõsensu actus perficitur, quia tunc aduocatus sibi præiudicat: secus verò in iure dominij, quod ex consensu solo non transfert, Bart. in l. inter officium. ff. de rei vẽd. ver. oppono d. l. fin. vbi ẽt Alber. post Iac. Butrig. Io. And. in c. ex literis. ver. si qs authoritate. de trãsact. vbi Card. ver. & dicit Inn. & Abbas. ver. sed gl. iuris ciuilis. & ibi Henric. ver. aut est dubiũ. & Fulgo. in l. fi. ver. in gl. j. ff. de in of. testa.

Contrariũ Ant. de But. in d. c. ex literis. ver. Doctores. ff. de trãsact. Tiraquel. de retract. lignag. §. j. in gl. ix. nu. 263. & seq.

11 Tertiò limita, nã Aduocatus procurãdo super testõ, facit sibi præiudiciũ quo ad querelã inofficiosi testamẽtum, vt est tex. in d. l. fi. ff. de in offi. testa. & ibi gl. i. & Alber. post Iac. Butriga. in d. l. inter officium. vbi etiam Ang. Fulgo. ver. ibi procurandũ Io. Faber in §. si tutor. ver. in gl. vt aduocatus. Insti. de in offi. testa.

Et sentit Bar. in summario dictæ l. fin. ff. de in off. testa. dum notat, q̃ qui est aduocatus pro hærede, df approbare testamẽtum, & clarius ibi Ang. in secundo summario, Pau. de Cast. in l. si is, q. §. si literis. in fi. ver. idem si alio modo. ff. de in off. testa. Odofre. in d. l. fin. in summario, & ibi Alber. in summario.

12 Quod sublimita, qñ aduocatus necessitate compulsus, iudice mandante, officium aduocationis illius causæ suscepisset, qa tunc in distincte sibi non præiudicat, vt dicit Alber. in l. post legatum. §. aduocatum. ver. si tñ. ff. de his, quib. vt indig. Tiraq. de retract. §. j. gl. ix. nu. 226. Io. Faber in §. si tutor. ver. & ideò vẽ. Insti. de in offi. testa. & in ver. in gl. vt aduocatus.

13 Quartò amplia principalem cõclusionẽ in procuratore, in quo idem dicendum est q̃ in aduocato, per id, quod notat Bald. in d. l. fi. ff. de in off. test. per illũ textũ, qui ponit vtrunque casum. Tiraq. de retract. §. j. gl. ix. nu. 265. qui alternatiuè loquit̃ in aduocato, & procuratore. Ant. de Bu. ĩ c. suborta. ver. no. bñ. de re iud.

14 Et in procuratore vendente rem suã nomine alterius, q̃ nõ præiudicet sibi in iure dominij, voluit Imo. consi. lij. refert, & sequitur Tiraq. de retract. §. j. gl. ix. nu. 265. in fine.

15 Limita, quod proximè dictum est de procuratore vendente rem suam, nomine alterius, quia ſaltem præiudicat sibi respectu possessionis, vt per Imo. in d. consi. vij.

16 Quintò amplia in eo, qui instrm rei suæ in alium translatæ signat proprio sigillo. l. ij. C. de reb. alie. nõ alienan. l. Caius. ff. de pign. act. Cyn. in l. si nõ subscripsiſti. in summar. C. de administra. tur. & ibi Odofre. in summar. Pau. de Cast. in l. Titia. §. Lucia. ver. & hoc verum. ff. de leg. ij. Car. Alex. in c. j. §. preterea. ver. sed interdum. quibus modis feudum amitta.

17 Sextò amplia, etiam si in eo, quod facit tutor in iudicio pro pupillo, succumbat: qa nõ propterea perditid, quod sibi erat relictũ in testõ, quod impugnauit vt tutor. l. filius. ff. de in offi. testa. l. tutorem ff. de his, quib. vt indig. Insti. de in offi. testa. §. si tutor. Odofre. in l. adueꝛsus. §. tutoribus. & ibi Pau. de Cast. eo. tit.

18 Septimò amplia, ẽt si tutor actum faciat pupillo præiudicialem, nõ tñ propterea ipse obligatur. & ideò si auctoratur pupillo super intercessione, ipse proprio nomine conueniri non põt. l. si non subscripſit. & ibi ponderat Ang. C. de admi. tut.

19 Octauò Amplia, vt procedat in omni legitimo administratore, vt dicit Bal. in d. l. cum quædam. C. de admini. tut.

20 Nonò amplia in iudice, qui ſniam ferret adiudicando rẽ suã propriã vni ex collitigantibus coram ſc. c. suborta. ver. iudicibus aũt de re iudic. & ibi Ant. de But. ver. nota bene. c. inter dilectos. § porrò, de fide instru. Ant. de Butr. in c. ex literis. ver. nota istam lecturam. de transac. & ibi Car. in ij. opposi. Io. And. in c. inter dilectos. ver. porrò septimum. de fidẽ instru.

21 Decimò amplia in consanguineis, qui ex necessitate statuti consenserint, aut authoritatẽ præstiterint ꝑ̃ctibus à mulieribus, vel minoribus celebratis. Pau. de Cast. consi. cclix. in princ. versi. quia dicta D. Blonda. vol. j.

Contrariũ Aimo in quæſt. per eũ disputata post tract. de antiqui. temp. & voluit Soc. consi. xliij. ver. sed postremò. vol. iiij.

22 Primo limita conclusionẽ principalem in eo, qui & si esset administrator, tñ nõ faceret ex necessitate officij, sed volũtariè. l. fi. ff. de in of. test. & ibi gl. i. ibi, ad id, qđ subijcit gl. in l. cùm quædã. in ver. reseruat. C. de admi. tut. Alber. in l. post legatũ. §. aduocatũ. ff. de his, qb. vt indig. ver. sed nunqd. Io. Fab. in §. si tutor. in prin. Insti. de inof. testa. Ant. de But. in d. c. ex literis. in ix. nota. de trãsact. & ibi Pet. de Anc. v er. & hoc tenet Gofre. & ibi Imo. ver. ĩrẽ potes notare. & ver. qa illud verum. Ang. in d. l. fi. ver. & dic. ff. de in off. testa. Aimo quæ, per eum disputata post tracta. de antiq. temp. nu. 36. & pluribus seq.

23 Secundo limita, nã licẽt cõsensus administratorio nomine ꝓstitus non ꝓiudicet cõsentienti, vt ꝑ eum actio dari possit, præiudicat tñ vt repelli possit exceptione ipse consentiens, per text. in l. illicitæ. ff. de reb. cor. ponit Aimo in q. per eum disputa. post tract. de antiq. temp. nu. 14. 20. & 41.

24 Tertiò limita, qñ consentiens administratorio nomine, bona propria obligasset cõsentiendo, per tex. in l. & suis. C. de præd. mi. ponit Soc. consi. 100. ver. quia. vol. iij. Aimo d. q. per eum disputa. nu. 15. & 39.

25 Quartò limita, qñ promisisset consentiens administratorio nomine pro se, & pro hæredibus suis: quia tunc etiam nomine proprio tenebatur, vt dicit Aimo in d. q. nu. 39.

De Pignoribus, & hypothecis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Hypotheca generalis an sufficiat in contractu, ad impediendam translationem domicilij.

1 DICVNT Doctores, q̃ non impeditur translatio dominij per contractum. l. si quis ita. §. ea lege. ff. de ver. obl. l. ea lege. C. de cond. ob cau.

2 Et hoc nisi reseruatum sit in re ipsa distincta ius reale, vt est hypotheca, ita Bar. cum quo*alij trãseunt omnes, in l. filiusfami. §. Diui. ff. de lega. j. Tiraq. de retract. conuen. in §. iij. in gl. j. nu. 2. & seq. vbi etiam an posſit rem præcisè retinere pro interesse tantùm.

3 Et propterea dubitat, an sufficiat, q̃ ista hypotheca sit gñalis omnium bonorũ, vel requiratur q̃ sit specialis eius rei, de cuius dominij translatione impediẽda agitur. Et q̃ requiratur specialis, sentit Bar. in l. si qs ita. §. ea lege. ff. de ver. obli. vbi ponit exemplũ in re specialiter obligata. & ita tenet ibi Imo. & ibi hoc ẽt tenet Aret. idẽ sentit Bar. Imo. & Ro. in l. q absenti. §. j. ff. de acq. pos. Imo. in l. filiusfa. §. Diui. ff. de leg. j. Bal. ĩ l. ea lege. C. de ꝺ. ob cau. Imo. & ibi Alex. ĩ l. si filiusfa. §. si vir in quinquenniũ. ff. sol. matr. Iaſ. in l. si qs ita. §. ea lege. ff. de ver. ob. Iaſ. ĩ §. Diui. ĩ l. filiusfa. ff. de leg. j. in j. lect. & ꝑſ. ccxj. vol. ij. vbi dicit istã*cõem opi. Iaſ. in l. quoties. C. de rei vẽ. li. Barba. in c. Rayna. de testa. Idẽ tenet Claud. ĩ l. q absenti. §. j. ff. de acqu. pos. & istã dicit*cõem Ferd. de Loaz. in d. §. Diui. ff. de leg. j. Bert. in ꝑſ. cxcj. ad fi. vol. j. & in ꝑſ. iiij. vol. ij. & in ꝑſ. clxxv. & in ꝑſ. xv. vol. j. & in ꝑſ. cxliij. vol. j. & in ꝑſ. lxxxvj. vol. iij. Decis. Neapol. clxxxij. in nouis, vbi ex mente Iaſ. dicit istam*cõem. sentit hoc Boue. in verb. mixta de ꝑctib. sing. vj. & Ferra. caute. xlviij. Ruin. consi. cxiij. vol. i. & consi. cix. vol. iiij. vbi tenet istã opi. expresse, & consi. cxij. vol. iiij. Bert. in consi. j. vol. j. in antiq. Tiraq. de retract. conuen. §. iij. in gl. j. nu. 6. vbi remissiuè.

4 Contrariã partẽ. q̃ sufficiat generalis hypotheca omniũ bonorũ, tenet Bar. in l. q fundum. ff. loc. in l. i. §. qui aũt. ff. de superfi. & in l. si filiusfa. §. si vir in quinquenniũ. ff. sol. mat. Pau. de Cast. in l. si merces. §. si fundũ. ff. loca. Bal. Ang. Sal. in l. empto*rẽ. C. loc. Ab. in c. fi. ne ꝑl. vi. suas. Sal. in l. mãcipia. C. de re. alie. nõ alie. Bal. in l. j. ver. pone, marit°. C. de fru. & lit. exp. Pau. de Cast. in d. l. si quis ita. §. ea lege. ff. de ver. ob. Alex. in l. qui absenti. §. j. ff. de acq. pos. & in ꝑſ. cxviij. in v. vol. & ĩ ꝑſ. lix. eo. vol. Bal. in ꝑſ. cccxciij. vol. iij. Cor. in ꝑſ. cccxxj. & ĩ ꝑſ. vj. vol. iiij. Chassa. in ꝑſue. Burg. Corset. ĩ sing. ĩ verb. pactũ. Bru. in consi. lxvij. Gui. Pap. q. cccclxxx. Apost. ad dec. Thol. cccexx. idẽ q̃ sufficiat gñalis, tenet Gui. Pap. sing. dccxix. & Hip. ĩ sing. cccxxj. Goza. ĩ ꝑſ. xxiiij. & ꝑſ. c. Maria. iunior ꝑſ. lxxxiij. vol. j. Gratus ĩ consi. xcv. vol. j. vbi dicit istã*cõem opin. Maria. iunior consi. cxviij. vol. ij. & ꝑſ. cxxix. eo. vol. Rui. cõſ. clxxx. vol. j.

5 Et facit, p̃ ista opinione, nã Doctores dicũt, q̃ satis est q̃ sit reseruatũ ius reale, vt dicunt*oẽs in d. §. Diui. p̃tex. in l. si creditor. §. fi. ff. de distract. pign. & ponit Chassa. ĩ cõsi. xj. nu. 55. post Guid. Pap. in consi. ccccclxix. sed hypotheca generalis reseruat ius reale, ergo sufficit generalis hypotheca.

6 Pro cõcordia opi. distinguit Ferdi. Loax. in d. §. Diui. nu. 80. nã aut dubitat an colon°. q habẽt generalẽ hypothecã, possit rẽ cõducta retinere, p̃ suo interesse; & tũc, qa habẽt ius in re, sufficit gñalis hypotheca. Aut quærit̃ an alienatio sit nulla, ita q̃ nõ habeat necesse colonus probare ipsius interesse, & tunc requirit̃ specialis.

Tenendo tamen primam opin. quæ videtur esse magis *cõis,

7 Primò limita, nisi interuenisset iusm, quod habet vim specialis expressionis, ita tenet Io. Crot. in d. §. Diui. nu. 101.

8 Et pp iusm de non alienãdo, impediatur translatio dominij in contractu, Chassa. in consuetu. Burg. tenet quòd non.

Et idem Ferrat. caute. xlviij. Gratus in consi. xcv. vol. j. Marian. consi. cxxix. vol. ij. Ruin. consi. cix. vol. iiij.

9 Secundò limita, qñ ageret de vna re particulari nõ transferẽda, secus si de omnibus bonis: qa tũc satis est deducere in hypothecam omnia bona, & dr satis specialiter facta expressio hypothecæ, ita Claud. in d. §. j. in l. qui absenti. ff. de acq. pos.

10 Tertio limita, nisi cum generali hypotheca concurrat precarium, Dec. Neapol. clxxxij. in ij. dubita. in nouis.

De emp-

De Emptione, & venditione.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Venditor læsus vltra dimidiam iusti pretij, habet beneficium l. ij. C. de rescinden. vendi.

1 SI IN ꝑctu venditionis venditor reperiatur læsus vltra dimidiam iusti pretij, ei succurritur beneficio l. ij. C. de rescin. vendi. scilicet, vt cogatur emptor vel rem restituere venditori, vel supplere iustum pretium

2 Quod Declara, vt sit in electione ipsius emptoris, vel supplere iustum pretium, vel rem restituere venditori, vt tradit Alex. in consi. cvij. vol. iiij. Gozadi. in consi. xliij. Lofred. in consi. xxiij.

3 Et propterea in hoc remedio libellus debet alternatiuè concludere contra emptorem, vt scilicet vel suppleat, vel rem restituat, vt tenet Aimo consi. clj.

4 Primò amplia, vt non solùm hoc remedium competat iure actionis ex illo ꝑctu, vt dicit gl. ij. in prin. ſl. ij. & ibi Bar. ver. quæro qua actione petatur rescissio. & Bal. ibi, ver. venio ad quæſtiones. & primò quæro. & Sal. versi. venio ad quæstiones. & Pau. de Cast. ver. in gl. magna. C. de rescinden. venditio. Imo. in cap. cùm causa. de emptione & venditio.

5 Sed etiam officio iudicis succurritur decepto vltra dimidiam iusti pretij, vt tradit Hipp. post alios, quos allegat in practica criminali. in §. sequens.

6 Secundò amplia, vt dispositio huius legis procedat. ẽt si quis deceptus fuerit vltra dimidiam, ẽt in vno summo, vt dicit Bal. in d. l. ij. versi. sed nunquid. Alex. in consi. cvij. volu. iiij. Fel. in c. cùm causam. de rest. Ang. in d. l. ij. versi. in eadem gl. ibi Abb. in c. cùm causa. in ij. not. de empt. & vendi.

7 Et nota q̃ enormis læsio dr illa, quæ ascendit ad sextam partem veri pretij, vt dicit Cæpol. in consi. ciui. xxix. qui affirmat istã esse*communem opinionem Doct. sub nu. 12.

8 Enormior aũt læsio dr illa, quæ est vltra dimidiam iusti pretij, Calca. in consi. lxxxiij. Guido Pap. q. clxx. Ruin. consi. xvj. vol. iiij. Cæpol. in d. consi. xxix. nu. 12.

9 Enormissima læsio autem dicitur, quando adest læsio in totum. Rui. consi. xj. vol. iiij. & in consi. cix. vol. j. & in consi. xvj. vol. iiij. & tradit Cæpol. in d. consi. xxix. nu. 12.

10 Sed tamen aliqui voluerunt, quòd staretur in hoc arbitrio iudicis, prout voluit Fel. in c. cùm illorum. de sen. ex communica. Aimo in consi. cxcij.

11 Tertiò amplia, quia minori læso in pretio, cõpetit istud remedium l. ij. & non cõpetit restitutio in integrũ: secus aũt si minor esset læsus in ꝑctu, non autem in pretio, vt declarat Aimo ꝑſ. vij.

12 Aduerte tamen, quia istud beneficium l. ij. potest concurrere cum beneficio restitutionis in integrum, Abbas in ca. dilecti. de emptione & venditione.

13 Licèt non possit concurrere cum interdicto vnde vi, vt dicit Rota in nouis. dec. cxvj.

14 Quartò amplia, quia in casu restitutionis in hoc remedio res venit restituenda vnà cum fructibus, ad instar redhibitoriæ, ita Bal. in l. ij. & ibi Sal. C. de rescin. vendi.

Contrariũ tenet Cæpol. in tracta. de simulatione contractus.

15 Quintò amplia, vt hoc procedat etiam in laudo, Bart. in l. ij. ver. quæro vtrum lex. C. eo. tit. Bar. in l. si qs cùm aliter. & ibi Imo. Alex. & Iaſ. ff. de verb. obl. Bar. in l. societatem. §. arbitrorum. ver. sed quæro quis habet probare. & ibi etiam Floria. ff. pro socio. gl. & ibi Bar. in l. Lucius. §. fi. ff. ad Trebel. Imo. in c. cùm causa. de empt. & vend. Ant. de But. in c. Quintauallis. ver. venio ad quintum. de iureiuran.

Contrarium tñ tenuit Bal. in d. l. ij. in viij. oppos. & ibi Sal. versi. & vt clarius elucescat. C. de rescin. vendi. Sal. in l. societatem. in §. arbitrorum. in xvij. q. ff. pro soc. Rapha. & Roman. in d. l. si quis cùm aliter. ff. de verb. oblig.

16 Sed tñ est considerandum, quia ẽt renentes secundã opinionem, videnẽ velle, q̃ detur rescissio laudi arbitratoris, si læsio sit vltra dimidiam, in hoc tantummodò videnẽ reprobare opinionem Bar. qa ipse Bar. tenet attendendã esse æstimationẽ dubij euentus: ipsi aũt dicunt attendendam esse æstimationẽ ipsius rei: & ita tenet Sal. in d. §. arbitrorum. in xvij. q. & Imo. in d. c. Quintauallis. & ita tenent Bal. & Sal. in d. l. ij.

17 Et propterea tenendo primam opinionẽ, Amplia ipsam, vt ẽt ratificato laudo per partem, prouideatur indẽnitati ratificantis laudum, stante læsione, per remedium istius l. ij. vt consuluit Dec. in consi. 60. Soc. in consi. lxxxv. vol. j.

18 Et idem si laudum esset homologatum, dicit Gratus in consilio cxviij. vol. ij.

19 Sextò amplia, q̃ dispositio istius legis procedit nõ solùm in ꝑctu emptionis & venditionis, sed ẽt in omnibus bonæfidei ꝑctibus, vt not. Bar. in d. l. ij. ver. quid in aliis cõtractibus, Bal. in vij. oppos. ver. iij. quæro. & Ang. ver. in eadem gl. ibi Paul. de Castro, ver. in iij. q. & Sal. ver. quæro quartò. Car. consi. ccxl. vol. iiij. Gozad. in consi. xliiij. Guid. Pap. in sing. decxxxvj.

20 Quod intellige & Amplia, ẽt si ꝑctus bonæ fidei deductus esset in stipulationẽ, vt not. Bar. in d. l. ij. ver. quæro, quid si ꝑctus. & voluit Bar. in d. l. si quis cùm aliter. per gl. ibi in verbo, machinationem. in fine, & Imo. & sequitur ibi Alex. & Iaſ. ff. de ver. obl. & tenet gl. in d. l. ij. in princ. glo. magnæ, Imo. in c. cùm dilecti. de emptio. & vendi.

21 Septimò amplia, etiã si ecclesiæ ab altera ecclesia facta fuerit venditio, vt dicit Bal. in d. l. ij. ver. decimoquartò quæro. C. de rescinden. vendi.

22 Et tanto magis, si à priuato ecclesiæ fuerit facta venditio, vt notat ibi Sal. ver. quæro decimosexto. & Pau. de Cast. in iij. limita. & est bonus tex. in c. cùm dilectus. vbi Abbas in j. notab. & in c. cùm causa. de empt. & vendi.

23 Octauò amplia, vt istud procedat etiam in permutatione rei ſpiritualis, secundum Calde. in consi. iiij. in tit. de rer. permu.

Sed ista opinio Calderi. *communiter reprobatur, & contrarium tenet Imo. in c. cùm causa. de empti. & vendit. illam impugnat Decius in consi. ccx.

24 Nonò amplia, vt hoc procedat etiam in ꝑctu rei temporalis. vt not. Bal. in d. l. ij. ver. iij. quæro. & Sal. in vers. quæro quartò. Imol. in c. cùm dilecti. de emptio. & venditio. & in c. cùm causa. eodem titu.

25 Decimò amplia, vt istud habeat locũ ẽt in diuisione, vt not. Bal. in d. l. ij. ver. iij. quæro. & ibi Sal. ver. iiij. quæro. & est text. in l. maioribus. C. commu. vtri. iudi. Cor. in consi. ccxl. vol. iiij. Imo. in c. cùm causa. de emp. & vend. Gozad. consi. xliiij.

26 XI. Amplia, vt habeat locum in venditione etiam facta per procuratorem, vt no. Aret. in consi. cxxv. ver. & sic patet. Signoro. Homode. in consi. cxxxvij.

27 Bene verum est, q̃ Bartо. in l. societatem. in §. arbitrorũ. ff. p̃ socio, voluit, vt in venditione facta à procuratore ad effectũ vt competat istud remedium, sufficiat illũ deceptum esse in tertia parte pretij. & sequitur Pau. de Castro in d. l. ij. in prima limita. & Ant. de But. in c. Quintauallis de iureiuran.

Tamen ꝑ Bart. tenet Roma. in l. si quis cùm aliter. & ibi Alex. ff. de ver. obl. Imo. in c. Quintauallis. ver. quæro, suprà visum est. Imo. in l. si quis arbitratu. ff. de ver. oblig. Corn. in consi. ccxl. vol. iiij. Aret. in consi. cxxv. ver. non obstat.

Et de ista op inione Bar. dubitat etiam Panormi. in c. cùm causa. de empt. & vendi. Soc. in reg. ccxxvj. in v. limita.

Et contra opinionem Bar. fortiter stringit textus in l. si voluntate. C. de rescinden. vendi. vbi apparet venditionem fuisse factã à filio nomine matris, & tamen nõ potest rescindi, nisi deceptio vltra dimidiam iusti pretij concurrat.

28 Et propterea doctrina Bar. est intelligenda in eo, qui constituit procurator ab hoc, qui habet potestatem limitatã sm voluntatem ipsius: secus est in eo, qui habet potestatẽ concessam à lege. & istam declarationem tradit Aret in consi. cxxxv.

29 Et nota, quia licèt Doctores prælegati teneant ꝑ Bart. non tñ tenent contra ampliationem, quia si non sufficit tertia pars, tamen saltem dimidia ex communi intentione inducit rescissionem in terminis. l. ij. C. de rescin. vendi.

30 XII. Amplia, vt hoc ẽt habeat locum in locatione, vt voluit Roma. consi. ccccxxxiij. Cyn. in l. legẽ. C. loca. Spe. in tit. de emp. & vendi. in §. nunc dicendũ restat. ver. sed nũquid dicta lex. gl. fi. in l. si olei. C. loca. gl. in l. in venditione. in §. j. in verbo, ẽt si minoris. ff. de bo. au. iud. possi. gl. in l. si ea pecunia. in gl. fi. C. de vsur.

Et est bonus tex. in l. itẽ si in pretio §. fi. cum l. seq. ff. loca & in l. j. §. fi quis in fraudem. ff. si quid in fraudẽ patro. & tradit Bal. ĩd. l. ij. ver. iij. quæro. & ibi Sal. ver. iiij. quero. Pau. de Ca. in iij. q. Ang. in l. maioribus. C. commu. vtriusque iudi. Bal. in c. cùm causa. de test. in fin. Anto. de Butr. in c. cùm dilecti. & ibi Imo. & Barba. de empt. & vendit. & in c. cùm causa. eo. tit. Cæpol. in tracta. de simula. contract. Corneus in consi. cclxxxv. vol. iij. Alex. in consi. cxij. vol. i. Dec. in consi. cccccxxxiij.

Et facit quod suprà dictum est, quòd hoc remedium detur in omnibus bonæ fidei contractibus.

31 XIII. Amplia, vt prouisio istius l. ij. competat, non solùm in fauorem venditoris, sed etiam in fauorem emptoris, qñ emisset maiori pretio vltra dimidiam, vt voluit Specu. in tit. de empt. & vend. §. nunc videndum. el primo. versic. etiam eodem modo. & contra gl. in d. l. ij. in gl. magna, in fine.

Et idem

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et idem dicit gl.in c.cùm eā.in gl.i.in ver & sic etiā.de emp.& vēdi.& ibi Imo.Bar.in d.l.ii.ver.quæro ii.& ibi Bal.ver.xvj. & Sal. ver.quæro xviij.Purpu.in l.ex conuentione.C.de pactis. Alex.in consi.xxvii.vol.i.Soc.in regu.ccxxvj.in vlt.limita.Abb.in c. cùm dilecti.in ij.not.de emp.& vendi.

32 XIIII. Amplia,vt habeat locum l.ii.etiam in deceptione facta in saldo rationum,vel in quacunque alia æquipollenti conuentione,vt tenet Alex.in consi.clxxxvj.nu.7.vol.vj.hoc tamen pendet ab eo,quod dicetur in limita.

33 XV. Amplia,quia extenditur istud remediū ēt in re æstimata data in dotem,vt elt tex.in l.iure succursum. §. si in dote dāda. ff.de iure dot.Purpura.in l.ex conuentione.C.de pact.

34 XVI. Amplia,quia primus emptor pōt cōueniri,etiam ꝙ in alium rem transtulerit.gl.magna in d.l.ii. in ver. item quid si iste emptor.& ibi Bal.ver.xiij.quero.& ibi Bar.nu.13.& Sal.ver.quero xij.& Pau.de Cast.C.de rescin.vend.

35 XVII. Amplia,ēt stante pacto de retrouendēdo,seu de restituendo rem soluto pretio infra certum tps,vt tradit Bal.in d.l.ij. ver.viij.quæro.post Odof.& Nico.de Matta.& ibi Sal.ver.quero nonò.& Pau.de Cast.in iiij.limita.C.de rescin.vend.

36 XVIII. Amplia,etiam si esset vendita res minus dimidia iusti pretij,Pet.de Anc.& Imo.in d. c. cùm causa.de emp.& vend. Tiraquel.de legib.connubiali.in xiij.l.versi.quanquam ne illud omittamus.qui declarat.

37 Et idem in iure conditionali considerandam esse læsionē ex euentu conditionis,dicit dec.Neapol.clix.in nouis.

38 XIX. Amplia, vt istud ꝓcedat ēt in datione in solutū. Curt. iunior in ꝑsi.liii.Mantua.in consi.lxx.& de hoc dic vt in v. limit.

39 XX.Amplia.ēt si fuerit renunciatum omni legū auxilio generaliter.Soc.in cōs.xlviij.vol.iiij.vbi hanc dicit*cōem opinionem.qui istud intelligit,nisi fuerit cum iuro renunciatum:& tūc hoc non audet firmare,Mantua.in consi.lxxxij.

40 XXI. Amplia,vt ēt ratificatio postmodum facta non tollat bñficium l.ij.vt dicit Chassa.in consi.xxj.nu.16.ver. & si dicatur.

41 XXII. Amplia , vt ista dispositio extendatur etiam in venditione facta pro debito fiscali,Calca.in consi.xxv.

42 XXIII. Amplia,vt etiam remaneat actio ad pretij supplemētum,ipsa re perempta,vt not.Cremen.in fing.lxxxiiij.

43 XXIIII. Amplia, ēt si quis in instro iurauerit nō ꝫuenire, nihilominus non prohibetur petere pretij supplementū.ita Bal.in l.si quis sub conditione.§.j.ff.de hæred.instit.Fel.in c.inter cæteras.de rescrip.Burgos in c.penul.in octaua limi.de emp.& vend.

44 XXV. Amplia,nam stante huiusmodi læsione nihil proficit renunciatio restitutionis in integrum, vel læsionis etiam enormissimæ,Bertr.consi.lxxij.vol.ij.

Contrarium tamen voluit idem Bertr.in consi.lxxiij.eo.vol.

45 XXVI. Amplia , etiam si in contractu venditionis intercuenisset stipulatio.Ias in l.cum mota.C.de transact.per no.per Bar. in l.si quis cum aliter.ff.de ver.oblig.

46 XXVII. Amplia,vt hoc extendatur etiam in donatione ob causam,vt dicit Aimo in consi.cxcij.

47 PRIMO limita,qa dispositio istius l. ,pcedit dummodò sit læsio vltra dimidiam iusti pretij,habito respectu ad tps celebrati ꝫctus,non aūt ad tps anterius,vel posterius,vt e.t tex. in l.si volūtate.in fi.C.de rescin.vend.Roma.in d.l.ij,ver. vidimus perfectè. & ibi Bal.ver.ex his apparet.& Sal.ver.quæro xix.& Pau.de Cast. ver.ibi dimidiam.Imo.in c.cum dilecti.in ij.not.de emp.& vend. * in c.cùm causa.in ij.not.co.tit.Soc.in consi.xlviij.vol. iiij. Lofred.in consi.iij.quod est consilium Ant. de Alex.Parisius consi. xvj.vol.ij.Aimo in consi.cij.Gratus in consi.cxlij. vol. ij. Ruin.in consi xxxv.vol.j.& consi.lxxix.vol.j,vbi declarat.Bert. consi.xij. vol.i.in antiquis.

48 Et propterea in hoc casu debent eligi æstimatores,q̄ sint informati de valore illius temporis,Bertr.consi.xxxiij.vol.ij.

49 PRIMO declara,quia talis probatio non debet referri.tūmodò ad illam diem ꝫctus,sed est referenda ad tempus anterius, vel posterius,per aliquot dies vel menses,vt not.Bart.in l. pretia rerum.ff.ad leg.Fal.& Sal.in d.l.ij.Aret.in cap. cùm causa.de test. Guido Papæ in fing.cclxxvj.

50 Secundò declara,quia iustum pretium debet intelligi de iusto pretio cōi,non aūt singulari,vt not.gl.magna in d.l.ij.in vers. sed qualiter suam.& Bar.ver.qualiter ,pbabiē valor.& ibi Bal. ver.circa primum.& Ang.versi.in eadem gl.& Sal.ver. sed pone. Ang.& Imo.in l.qui Romæ.§.cohęredes.vbi etiam Alex.& Are. ff.de ver.obl.Alex.in consi.clxvj.vol.iiij.

Contrariū Imo.in c.cùm causa,de emp.& vend.Io. And.in tit. de emptio.& vend.in vltima additione magna,referens Mari.de Fano,qui etiam contrarium tenet.& idem Ant.de But.in c.cùm Io.per illum tex.de fide instru.

51 Tertiò declara,quia est habenda rō pretij cōsiderato onere, vtputà retrouenditionis.Soc.in ꝑsi.ccxlviij.in fi.Ias.in l.j.§.si hæres pcepto fundo.ff.ad Trebel.Soc.in cōs.lvij.vol.iiij.Dec in cōs. dcxlviij.Fel.in c.cùm Io.de fide instru.Gratus consi.xxxix. vol ij. & consi.clvij.vol.ij.Ruin.consi.xvj.& consi lvj.vol.iiij.Tiraq. de retract.conuen.in præfatione,nu.24.

52 Secundò limita,vbicunque in instro adesset illa clausula.Et si plus valet,donat:quia tunc tollitur bñficium dictæ l.ij. Soci.in reg.ccxxvj.in j.limita.& in reg.ccccxxxvj.in i.limit.

Et hoc q̄n venditor sciens rei valorem protulit illa verba , qa si per errorem,ad modicum referuntur,vt not.Bar.in d.l.ii versi. quæro,quid si dictum est.& Bal.in d.l.ij.in vij.q.& Sal. versi.iuxta hoc quæro.vbi limitat.Bar.in l.si quis cùm aliter.ff.de ver.obl.& in l.cum pater.§.filius.ff.de lega.ij.Imo. in c. cùm contingat. vbi etiam Pet.de Anc.de iureiur.Bertr.in consi.cxcix.vol.j. & in cōs. cxxxviij.vol ii.Mantuanus consi.lxx.Tiraq.de retract.lignag.§.j. gl.decimooctauò.nu. 14.

53 Declara tn̄,quia si in instro apponantur ista verba.Quòd vēditor donet illud plus quantumcunque sit , quia tunc omninò tollitur remedium dictæ l.ij.vt dicunt Doct.suprà allegati.

Et dicit Bar.in l.fi.§.idē quæsit.ff.de cond.indeb. vbi ponit istā clausulā.Et donauit quicquid,&c.Bar.in l.si tibi.ff.de pact. Ang. in d.l.ij.ver.tn̄ vt saluetur.Pau.de Cast.in vi.conclusio. Corne.in ꝑsi. xj.vol.iii.Alex.in l.& si post tres.& ibi Ias.ff. si quis cautionib. Imo.in d.l.cùm pater.§.filius.ff.de lega.ij. Abb.in c.penul. ver. & si venditor.& ibi Imo. de empt.& vend. Rapha. Roma. Aret. & Ias.ver.secunda cōclusio.in l.si quis cùm aliter.ff.de ver.obl.Soc. in consi.xlviij.vol.iiij.Boerius qui hanc dicit*communem opinionem dec.cxlij.

54 Et facit vulgatum illud dictum Baldi in rubri. C. de contrah. emp.in ix.q.vbi dicit,quòd non debet esse aliqua clausula in instrumento,sine virtute aliquid operandi.

55 Quod tanto magis videtur procedere,quando bis in instrumento fuissent repetita illa verba. Et si plus valet Hippo. in l.i §. quæstioni.ff.de quæstionib.Boerius dec. cxlij. vbi hanc dicit veriorem,& magis communem.*& tradit etiam Fel.in c.si cautio. de fide instru.

56 Declara ēt illam cōclusionē superius positam , ꝙ illa verba, Et si plus,referantur ad modicam quantitatē , quia illud ,pcedit q̄n non principaliter,sed accessoriè fuerunt apposita in ꝫctu: secus autem si illud plus principaliter contrahentes voluerunt donare,vt declarat Paris.in consi.cxxviij.nu.43.vol.j.

57 Tertiò limita,vt dispositio istius l.non procedat, q̄n vēditio esset facta cū decreto iudicis,ꝙ tex.in l.j. vbi Bar.no. C. de ꝑd. decurion.lib.x.& opinio.Bar.sequif Ang.in cōsi.cxlij.in fine , & in l.pretia rerū.ff.ad leg.Falci,& Bal.i d.l.i.C.de præd. decurio. Abb. in c.cùm dilecti.de emp.& vēdi.licèt Abb.ibi mihi hoc nō dicat. Francis.Curt.in consi.lxvij.Soc.in consl.vij.vol.iii.Fel.in c.q̄n ꝫ. licèt non se firmet,de proba.Ias.in consl.cxix ver. accederet etiā. vol.j.& in c.j.ver.confirmo etiam.de his,qui feu.dare possl.Bertr. in consi.xii.vol.j.in antiquis.Dec.in consi.ccx.nu. 8.ver.iij. principaliter.qui hanc dicit*cōem opinionem.Soc.in reg.ccxxvj.in ij.limita.& in regu.ccccxxxvj.in ij.limita.vbi hanc dicit veriorē. Pau.de Cast.in d.l.ij.in ij.limita.Brunus in consi.xli.Ang.in l.i. C. de præscrip.xxx.anno.& in l.sciendum in repeti.ff. de ver. oblig. Mantuanus in consl.lxxxij.& ista videtur magis*communis opinio ex suprà allegatis.

Contrariā tn̄ opinionē tenēt Imo. & Roman.in l.si qs cū aliter.ff.de ver.obl.per tex.in l.ij.C.de fide instru.& iur.ha.fi.lib.x.

58 Vbi venditio,q̄ sine decreto fieri non pōt,per tex.in l.ij.C.si propter publi.pensi.& tamen rescinditur ob pretij exiguitatem.

59 Item quia sequeretur ꝙ vbi venditio esset facta cū decreto iudicis,hac rōne attenta impediretur restitutio in integrū , & tn̄ contra hoc videtur tex.in l.si quidem.C.de præd.mino.

60 Pręterea sequeretur,ꝙ ecclesia,cuius bona sine decreto alienari non possunt , non haberet huiusmodi beneficium , contra tex.expressum in c.cum dilecti.de emp.& vendi.

Et propterea istā opi.tenuit Bar.sibi ꝫrius in l.j.C.de ꝑscri.xxx. an.Abb.in c.cùm cā.de emp.& vend.Imo.in l.pretia rerum.ff. ad leg.Fal.Bal.in repe.l.ij.ver.posset distingui ex aūtate.Ale.& Soc. in l.si quis cùm aliter.ff.de ver.obl.Pau.de Cast.in vi.conclusio. Corne.in l.pretia rerum.ff.ad leg.Falci.Alex.in l.pacta nouissima.& ibi Ias.nu. 9.C. de pact.vbi istam*dicit communem opinionem.

61 Quartò limita,q̄n vēditio esset facta per subhastationē plus offerenti.Ang.in repe.l.sciendū.ff.de ver.ob.per tex.in d.l.j.C.de ꝑd.decurion.lib.x.& idē Ang.l.i.C.de ꝑscri.xxx.ann.& in l. pretia rerum.ff.ad leg.Fal.Guid.Pap.in fing.ccccliij.Bal.in l.j.C.de prescri.xxx.an.Corne.in consi.lvj.vol.iij.

Cōtrariā opi.tenet Bar.in l.i.C.de ꝑscri.xxx.an.ptex.in l.si qs. C.de rescin.ven.& ibi no.Pau.de Cast.Rom.in l. si qs cùm aliter. ff.de ver.ob.Soc.in reg.ccxxviij.in iij.limi.Sal.in d.l.j.C. de ꝑscri.

xxx.ann.Alex.in l.pretia rerū.ff.ad leg.Falci.& in consi.cxvij.vol. vij.vbi hanc dicit magis*communem opin.Aimo in consi.xxix. nu.4.vbi etiam magis communem affirmat.

62 Concordā istas contrarias opiniones vt prima procedat vēdente domino ipsam rem per subhastationem , & tunc cesset remedium.l.fecūdæ,sed vendente officiali procedat secunda opin.

Ista concordia sumitur ex verbis Ang.& Salyc.in l.si quos.C. de rescind.vend.

63 Declara,quia vbi adest decretum iudicis ex quo habet pīsum ptionem pro se,ꝙ non adsit læsio , & propterea illa debet in isto casu euidentissimè probari.Grat.in consi.xv.vol.ij.

64 Quintò limita,hoc non habere locum in adiudicatione, & in datione in solutum facta per iudicē, quia talis adiudicatio habet vim transactionis.l.à diuo Pio.§.si pignora.ff.de re iud.Bald. in l.ordo.C.de exec.rei iud.Soci.in reg.ccxxvj.in iiij.limit.Rom. in l.si quis cum aliter.ff.de verb.obl.& ibi Alex.Ias.in d.§.si pignora.Ruin.in consi.xlix.nu. 11.vol.iiij.

Contrarium voluit Oldr.consil.xxxvii.in iij.q.Io.And.in addi. Spec.in tit.de iud.in §.sequitur.in verbo,sequitur.in fi.Imol.in c. cùm causa.de empt.& vend.Franc.Curt.iun.consil.liij.quem sequitur Ias.in consi.clj.vol.iiij.Mant.consil.lxx.

65 Declara tn̄ , quia q̄n dato in solutum fuit facta per iudicem, si in ea fuerit erratū etiā in minimo, in totum actus vitiatur : sec' autem , q̄n datio in solutum fit à parte præsente, quia etiam si in summa debita fuerit erratū, nihilominus ex quo debitor videtur tanti rem suam æstimasse, nō propterea vitiatur datio in solutū, vt declarat Paris.in consi.lxxxj.nu.36.vol.ii.

66 Sextò limita,vbi facta esset venditio minori pretio,& cōuētum,ꝙ nisi infra mensem soluatur,ꝙ posita integrum pretiū sol ui debeat.Bal.in ca j.qualiter domin' proprietate feudi priuetur. cum quo transit Soc.in reg.ccxxvj.in vj.limit.

Contrarium tenet Ias.in l.ij.C.de iur.emphyt.apostill.ad Abb. in c.cum causa.in apostil.mag.in fin.de empt.& vend.

67 Septimò limita non procedere , q̄n quis rogatus à testatore vendere fundum,illum vendidit minus iusto pretio,quia tūc nō habet locū.l.ij.C.de rescind.vend.ita est tex.in l.si fideiussor.in §. meminisse.ff.de leg.j.& ibi not.Bal.Imol.& Soci.in d.reg.ccxxvj. in vij.limit.Alex.in apostil.ad Bart.in d.l.ij.C.de rescind.vēdi.Raphael.Areti.Alex.& Ias.in d.§.meminisse.Tiraq.de retract.lignager.in fi.nu.5.

68 Octauò limita,quia remedium l secundæ,non habet locū in ꝫctu trāsactionis,vt no.gl.in c.cùm causa.in verbo, restituerent. in prin.& ibi Inn.Io.And.Anch.de empt.& vendi.Spe.in titu.de emp.& vēd.§.nūc videndū.ver.si.restat.Guliel.de Cune.in l.ex cā. C.de vsuc.pro empt.& pro ista parte videt bonus tex.in l.in summa.ff.de condictio.indeb.in l.à diuo Pio.§.si pignora.ff.de re iud. in l.sub ptextu.C.de trāsact.in l.j.C.de plus petit.& istā partem tenuit Bal.in l.ordo.C.de execu.rei iud.& in l.iij.§.j.ff. de trāsact.& in l.j.C.cōmunia de leg.Alex.in cōs.xx.vol.iij.& idem tenent Tancre.& Vinc.in d.cap.cùm causa.Richard.Malumb.Pet.& Cyn.in l.ij.& ibi Bal.in viij.opposi.& Saly.ver.quæro tertiò.C.de rescin. vendi.Dyn.in l.si quis cùm aliter.& ibi Cuman.& Are.& Iaso.& Alex.g hāc dicit*cōem opin.ff.de verb.obli.Bal.in rubr.extra de transact.Ang.in l.in summa, & ibi Ias.vbi ex mente Alexan.dicit istam*cōem opin.ff.de cond.indeb.Abb.in ca.j.in primo notab. de transact.& in consi.xij.vol.ii.Alex.qui hanc dicit*magis com munem opin.in cōs.cxviii.nu. 5.vol.vij.& in cōs.xlij.vol.i.Guido Papæ in fing.dccxxxvj.Barba.in cōsi.xlj.vol.j.Paris' qui hāc dicit cōmunem in cōs.xcvj.volu.j.Ruin.qui etiam dicit cōmunem in cōs.cxxxij.volu.j.& pro ista parte plures allegat Zas.in cōsi.xviij. vol.j.licèt ipse contrarium teneat Aimo in consi.clj.num.26.vbi hanc dicit magis*communem,licèt non audeat firmare.Dec.in consi.ccxxvj.qui etiam dicit communem opin.

Contrariam verò sententiam, ꝙ in hoc casu habeat locum in transactione prouisio d.l.ij.habito respectu ad ēstimationē dubij cuentus litis.tenet gl.in l.Lucius.in §.fi. & ibi Rayner.Bart.Ang. Imol.& Paul.de Cast.ff.ad Treb.Bar.post Iacob.de Aren.in d.l.ij. vers.quæro vtrū.& ibi Ang.vers.an aūt habeat locū.C.de rescin. vend.Bar.in l.si societatē.§.arbitrorū.ff.pro soc.Bart.in l.si qs cū aliter.vbi etiā Ang.Rom.& Imol.ff.de verb.obl.Imol.in c.Quin tauallis.de iureiur.Abb.in c.cùm causa.& ibi Card.Ant.de Butr. & Imo.de empt.& vē.Soc.in reg.ccxxvj.in viij.limit.Io.de Anan. in ꝑ.xxxiij.& ibi Bolog.in addit.Cald.in ꝑsi.iii.in tit.de trāsactio. Cor.in cōs.clxj.& in cōs.clxxxix.vol.j.& in cōsi.clxj vol.iij.Alex. in cōs.ccxxii.vol.ij.& in cōs.lxxxix.vol.ij.& in cōs.xxvij.volumi. iiij.& in cōs.ccvj.vol.iij.& in cōs.lxvj.vol.vj.& in consil.xcij.vol. vi.Fab.de monte,qui dicit istā*cōem opi.in tract.empt.& vendi. in viij.q.Caccialup.in tract.de transact.qō.xij.Dec.in cōs.lx.& in cōs.cciij.& in consl.dlj.& in cōs.dcxcvij.Deci.Neap.ccxx.in antiq. Ioā.Anto.Alex.in consi.ciij.& istam dicit*communem,& ab ea non esse recedendū in iudicādo,& cōsulendo,Soc.in cōs.lxxxv. vol.j.& in cōsi.cv.vol.iiij.Bertr.in cōs.lxxxj.vol.j.& in cōs.cxcix. vol.j.& in consl.lxxij.vol.ij.& in cōsi.xij.vol.ij.Decis.Neap.clix.in nou.Maria.iun.in cōs.cxxix.nu.48.vo.i.vbi hanc dicit magis*cō munem opin.& ab ea non esse recedendum in iudicando, & cōsulendo.& in consl.cxliiij.nu.24.vol.j.& in consil.xcviij.vbi dicit communem opinionem.vol.ij.

69 Concorda tamen has contrarias opin.nam aut læsio fuit in modico,& ꝙ cedat prima opinio.Aut læsio fuit in maxima quātitate,& procedat secunda.

Istam distinctionē tradit Cor.in cōsi.xxvij.vol.iiij.& in consil. clxvi.vol.j.& in cōs.ccvj.vol.iii.& idē volxit Dec.in consi.cciij.& in l.cum te.in prin.C.de transact.& in consi.cccexxxix.& in cōs. dlj.idē dicit Paris.in cōsi.xii.nu. 102.vol.ii.Mar.iun.in cōsi.cxxix. nu.48.vol.j.& in consi.xcviij.vol.ii.Aimo in consl.clj.nu.26.

70 Nota tn̄,quia dubius euentus litis in hoc casu debet ita cōsiderari, vt ipse transigens longè plus vltra dimidiā habiturus fuisset,si vsq; ad sententiā ante trāsactionem litigatū fuisset , & trāsactio locum non habuisset,vt declarat Aimo in d.consi.clj.n.27.

71 Et quomodo debeat probari dubius litis euētus,tradit Abb. in consi.lxiiij.vol.j.

72 Et aduerte, ꝙ ,peuldubio esset verior prima opinio,si teneamus illā opin.ꝙ transactio non sit numeranda inter ꝫctus bonæ fidei,quia vt infrà dicetur,remediū huius l.nō cōpetit in ꝫctibus strictī iuris,licèt aliud sit in remedio l.si quis cùm aliter.ff.de ver. obl.vt dicit Imol.l d.l.si quis cùm aliter.& in c.cū causa.de empt. & vend Cor.in consi.clxvj.& in consi.clxxxix.vol.j.& in consilio xxvi,volum.iiij.

73 Vltima tamen opi.proculdubio procederet in minore transigente,& enormiter læso.Bert.in consi.clxxxj.vol.j.

74 Nonò limita,vt nō extendatur hoc remediū ad ꝫctum feudalem,ex quo feudum habet naturam gratiæ,& donationis,vt no. Spe.in tit.de feud.in §.nunc videndum.ver.sed nunquid.vt refert Bal.in d.l.ij.& Saly.versi.vi.quæro.& Paul.de Castr.versi.est tamē dubium.Imol.in c.cum.dilecti.de empt.& vend.& in c.cùm causa.eo.titu.Soc.in reg.ccxxvj.in ix.limit.Caccial.in c.j in x.differē tia,de cogni.feud.

Contrarium in hoc expresse tenet Brun.in cōs.xlj

75 Decimò limita, vt hoc non extendatur etiā ad cōtractū emphyteusis, vt dicit Spec.in tit. de feud.in §.nunc videndū. Bal.in rubr.C.de iur.emphyt.Abb. in c.cùm causa.de emp.& ven.Paul. de Cast.in consi.cccl.xxxvii.vol.ii. Alex.in consi. cxxij.vol.j.Ias.in l.j.C.de iure emphyt. & in l.de quibus.ff.de legib.

Contrariam tamen partem tenet Bald.in d.l.ij.versic. sed nunquid.& ibi Saly.versi.sed quinto.& Paul.de Castro versiculo,est tamen dubium.

76 Qui mouetur hac ratione, quia cōtract' emphyteuticus est similis locationi,& ab ea regulatur, idem tenet Specu.in titul.de emphyt.§.nunc aliqua.ver.xc.Rom.in l.si quis cùm aliter.in x.limit.ff.de verb.obl.Ang.in l de quibus. ver.& ecce.ff. de legib.Anton.de Butr.in c.cùm dilecti.& ibi Imo.de empt.& vend.Bal.in causā causa.i fi.de test.Caccial.i c.j.i septima diffe.rētia de cogn.feu.

77 Concorda has contrarias opin. vt prima procedat quando consideratur deceptio ad verum valorē ipsius rei: secunda autē opinio procedat quando cōsideratur deceptio ad valorem iuris emphyteutici.Ista cōcordia sumitur ex verbis Cæpol.in tract.de simulat.contract.ver.item habet locum.

78 XI.Limita, vt nō habeat locū,vbi iuramentū in cōtractu interuenisset ex certa scientia.gl. mag.in d.l.ij.& ibi Bar. ver.quæro qd si minor.& Sal.ver.quæro x.& ibi Pau.de Cast. ver.i iiij.q.Bal. in l.quę sub conditione. §.j.ff.de cōdit.instit.Cor.in cōsi. cxxxix. vbi dicit istam* communē.vol.j.& cōs.xj.vol. iij.& consl.lxxix. vol.iiij.& consl.ccxxxvj.vol.iiij.& in consl.cclviij.vol.iiij.& in cōs. cxxiiij.vol.iij.& in cōs.cclxxxviij.vol.iij.Soc. in cōs.lxviij.in fi.vo. iiij.& cōs.lxxx.& in cōsi.lxxxv.vol.j.& in consl.cxxxvj.& in regu. ccxxvj.in xj.limit.Alex.in cōs.cxxxiiij. vol.v.& in consl.xlij.volu. j.Ruin.in cōs.cxxxv.vol.v.Ber.in cōs.cxliij.vol.j.& in consl. cxxvj. vol.j.& in cōs.ccix.eo.vol.& in cōs.cxxxvij.vol.j.Aim. cōs.cxiiij.

79 Secus autem , quando iuramentum non fuisset interpositū ex certa scientia.Ber.in consi.cxxxvii.volu.j.Ruin.in consl.clxvij. nu.24.vol.ij.Aimo in consi.clxxxvij.Mari.iun.consi. 50.vol.ij.

80 Et idem esset,si in instrumento venditor iurauerit singula,& omnia obseruare,& esse vera.Mant.in consi.lxxxij.

81 Imò ,naliter inductū est,vt vendēs sciēter rē minus iusto ꝑtio,nō habeat remediū huius l.Boer.dec.cxlij.Lofred.consl.xxiij.

82 Declara supradicta, nisi aduersari? iduceret iurātē suis falsis psuasionibus.Bar.in d.l.ij.ver.qd si maior.& ibi Ang.ver. in eadē gl.C.de rescind.vend.Soc.in reg.ccxxvj.in xj.limit. quia iurm nō operatur vbi ab errante,vel ignorante esset appositū. Bal. in d. l. ij.in ix.q.& ibi Ang.ver.in ea.gl.& Saly.ver.item potest dubitari.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra hanc limitationem tenet Pau. de Cast. in d.l.ij. ver. vii. conclus. Alex. in consi. xlij. vol. j. Ias. in consi. lxxvj. vol. j. & in cõs. cxxxiij. vol. iiij. Imo. in c. cum causa, de emption. & vend. Cassad. dec. j. de empt. & vend.

Tenendo primam opin. tanquàm magis*communem,

83 Primò limita eam non procedere in minore, muliere, & rustico iurantibus, vt voluit gl. in d.l.ij. & ibi Bar. ver. quæro, quid si minor. & ibi Bal. q. ix. & Pau. de Cast. Saly. ver. xj. gl. in c. cùm cã. & ibi Abb. & Imo. de empt. & vend. Franc. Curt. in consi. iiij. Calcan. in cõs. xxvij. Cor. cõs. clxxxix. vol. iij. & in cõs. xj. vol. iiij. & in consi. lxxix. & cõs. cxxxvj. & cõs. cclviij. vol. iiij. & ĩ cõs. cxxiiij. vol. iij. & in cõs. cclxxxviij. vol. iij. Alex. in consi. lxxxix. vol. ij. & in cõs. cxxvij. vol. ij. Ias. in cõs. cxxxiij. vol. iiij. Aimo in ꝑs. cxlij. & in cõsi. cxcij. Ruin. cõs. cxxxv. vol. j. Bert. in cõs. xlvij. vol. ij. & in cõs. lxxij. & in cõs. cxxxij. vol. ij. & in consi. xv. vol. iij. & in cõs. xcvij. vol. iij. & ĩ cõs. ccxxv. & ĩ cõs. ccxxvj. & ꝑs. cxcvi. vol. iij. & ĩ cõs. cxxxviij. vo. ij. Boer. dec. clij. & ĩ hoĩe valde sene, idẽ ẽt Bert. ꝑs. clxxvi. vo. j.

84 Sublimita, si minor iurasset non venire ꝫ ꝫctũ nec ratione minoris ætatis, nec alia ratione. Alex. in consil. xvij. vol. iij. Aimo consi. vij. & in consi. cxiiij. & in consi. cli. & in consi. clviij.

85 Sublimita istam ſublimitationem, vt non procedat in mulie re maiore xxv. annorum ita iurante. Alex. in consi. xlij. versi. pro hoc etiam allegat. vol. j. Ias. in consi. lxxvj. in fi. vol. j.

Contrarium tenet Cor. in consi. cxxiiij. vol. iij. & sentit Maria. iun. in consi. cxvj. vol. ij.

86 Secundò limita, vt istud de iuramento non procedat, stante enormissima læsione. Corn. in consil. cclxxxviij. nu. 16. ver. & sic ex prædictis. vol. iij. Curt. iun. in consi. liij. nu. 12. vbi dicit hanc veriorem, & magis*communem opi.

87 Tertiò limita, quando iuramentum præsumeretur dolo extortum. Aimo consi. cxlij. nu. 27. post alios ibi per eum allegatos.

88 Et nota, quia in hoc casu non potest peti absolutio iuramẽti à maiore, secus autem à minore. Imo. qui hanc dicit*cõem, in c. cùm causa. nu. 18. ver. sed iuxta hoc. de empt. & vend.

89 XII. Limita principalem conclus. vt hoc non procedat quotiescunque quis renunciat beneficio. l. secundæ. quia renunciãs est similis scienti. l. quæritur. ꝫ. si venditor. ff. de ædil. edict. Lofred. in consi. xxiij. Mant. consi. lxxxij.

90 Et hoc nisi talis renunciatio processerit ex renunciantis simplicitate, vel facilitate, nam tunc non præsumitur scientia, sed error, nisi talis renuncians appareat certificatus de beneficio d. l. secundæ. ita declarat Bal. in d.l.ij. versi. iiij. quæro. sequitur Soc. in reg. ccxxvi. in limit. & ista limitat. quando maior renunciat beneficio. d.l.ij. quod per talem renunciationem excludatur ab illius beneficio, nullam habet dubitationem.

91 Sed dubitat an in hoc casu regratæ specialis renunciatio, vel sufficiat generalis, vt puta si gñaliter fuerit renunciatũ omni iuris auxilio: & ꝙ regratæ specialis, tenet Bal. in l.ij. versi. v. quæro. & ibi Pau. de Cast. ver. quinta conclusio. C. de rescind. vend. Bart. in l. si quis cùm aliter. in fi. ff. de verb. obl. Imo. in c. Quintauallis. de iureiur. & in c. cùm contingat. eo. tit. & in d.c. cùm cã. de empt. & vend. Soc. in consi. xlviij. vol. iiij. Alex. in consi. j. vol. vj.

92 Vbi plus etiam tenet, quòd non sufficiat quando esset renunciatum deceptioni, vel læsioni.

Contrarium, quando esset renunciatum læsioni, vel deceptioni, tenet Alex. in consi. xlij. vol. j. & in consi. cxxvij. vol. ij. Ruin. in consi. xvi. vol. iiij.

93 Sublimita, si minor, rusticus, vel mulier renũciarent, qa talis renũciatio nõ operaẽ. Ale. ĩ cõs. j. vol. vj. & in cõs. xlij. vol. j. Barba. in consi. lv. vol. ij. & in consi. xxv. vol. j. Dec. Neapol. clix. in nou.

94 Sed hoc non habet locum, qñ tales personæ apparerẽt certificatæ de prouisione d.l.ij. & nihilominus illi specialiter renunciarent. Imo. in c. cùm contingat, de iureiur. & in c. pen. de emp. & vend. Alex. in d. consi. i. vol. vj. & in consi. xlix. vol. j.

95 Vel si tales personæ scirent remediũ. l.ij. & earũ scientia probaretur, licèt non essent certificatæ, vt no. Imo. in c. cùm contingat. de iureiur. Sal. in d.l.ij. in vij. quæst. Alex. in consi. xlij. vol. j. & in consi. cxxvij. vol. ij. Soc. in consi. xlviij. vol. iiij.

96 Vel si fuerit cum iuramento renunciatum dispositioni d. l. secundæ. Alex. in consi. xlij. ver. & sic patet. & ver. præterea illud posset. vol. j. & in consi. cxxvij. vol. ij. Saly. in d.l.ij. ver. sed vltra illa attende. Soc. in consi. xlviij. vol. iiij.

97 Et nota tamen, quia Calca. consi. lxxxiiij. nu. vndecimo, tenet quòd quando fit ista renunciatio cum iuramento, adsit præsumptio contractum illum esse vsurarium.

98 XIII. Limita, vt dispositio d.l. secundæ, nõ habeat locum, qñ venditor sciebat verum valorem illius rei. Ita tenet Bar. in d.l.ij. ver. quæro quid si dictum est: & Bal. ver. iiij. quæro. & Sal. versi vii. quero. & Pau. de Cast. in ij. cõclus. Spe. in tit. de emp. & vẽd. ꝫ. nũc dicendum. el ij. ver. quid si aliquis scienter. Azo in summa. C. de rescin. vend. ver. quid nisi dixerit. Alex. in cõs. cxxvij. vol. ij. Barb. consi. lv. vol. ij. & in consi. lxx. vol. iij. Ang. in l. si quis cùm aliter. ff. de verb. obli. Floria. in l. si seruus seruum. ff. ad l. Aquil. Barb. in consi. xlj. vol. j. Dec. in consi. dlxxxiij. Bertr. in consi. cxliij. volu. j. Paris. consi. cxxviij. vol. j. Aimo consi. clj. nu. 25.

99 Primò amplia, idem esse si in instrumento adsit clausula, Ex certa scientia. Mant. in consi. lxxxij.

100 Secundò amplia, qñ minor vendidit minus dimidia iusti pretij, & tñ promisit ratam, & firmam habere venditionem, & omnia tenere, & obseruare, & in nullo contrafacere, dicere, excipere, vel opponere. Rui. in consi. xvj. vol. iiij.

101 Tertiò amplia, vt ista scientia possit ꝓbari ẽt ex cõiecturis, vt notat Bal. in d.l.ij. ver. vj. quæro. dũ post de eo, qui coluit terras, & exercuit se in eis. quem sequitur Dec. in consi. dlxxxiij.

102 Vbi dicit etiam, ꝙ talis scientia potest ꝑsumi ex vicinitate.

103 Limita tñ, quia in dubio præsumitur ignorantia, stante lesione vltra dimidiã, ita tenet gl. in l. quisquis. & ibi Bart. Sal. Paul. de Cast. C. de rescin. vend. Spec. in tit. de empt. & vend. ꝫ. sciendũ est. ver. quid si aliquis scienter. Nico. de Mattar. & Bal. in l.ij. in vi. q. C. de resc. vẽd. Ang. & Imo. in l. si quis cùm aliter. ff. de ver. ob. Imo. in c. cùm contingat. de iureiur. Abb. in c. pen. & ibi Imo. de emp. & vend. Alex. in consi. j. vol. vi. Dec. in consi. dlxxxiij. Imo. in c. cùm causa. de emptio. & vendit. Bertr. in consi. cxxxviij. vol. ij. in nouis. Mant. in consi. lxxxij. Grat. in consi. lxxj. vol. j. Maria. Iun. in consi. lxxiij. vol. ij.

104 Secundò limita, nisi esset persona, quæ potius ex simplicitate, quàm ex deliberatione animi vẽditionem faceret, vt in minore, in muliere, & in rustico, quia his scientia non videtur obstare. Bal. in d.l.ij. in ij. q. C. de rescin. ven. Imo. in c. cùm causa. nu. 5. ver. item aduerte. de emp. & vendi.

105 XIIII. Limita prin. conclus. beneficium huius l. non habere locum in ꝫctibus strictiuris. Bar. in d.l.ij. ver. quæro iij. & Bal. ver. vij. oppono, & ver. iij. quæro. & Ang. & Pau. de Cast. ver. in ij. q. & Sal. ver. quæro ij. Idem fuit de mente Bar. in d. l. si quis cùm aliter. ver. quæro circa primum. & ibi Imo. & Ias. qui hanc dicit *communem opi. & idem dicit Imo. in c. cùm causa. de emp. & vend. Ias. in l.j. C. de iure emphy.

106 Declara tamẽ, quia loco istius remedij in contractibus stricti iuris competit exceptio doli mali, vt per Doct. suprà alleg. & tradit Alex. in consi. lxxxix. ver. ij. respondeo. vol. j. Imo. in c. cùm dilecti. de empt. & vend.

107 XV. Limita in creditore vendente pignus ex facultate sibi data in conuentione, quia tunc debitor volens recuperare rem ab eo, qui emit à creditore, non potest adiuuari remedio d. l. ij. Declarat Signo. Homo. in consi. cxxxvij.

108 XVI. Limita, qñ essent decursi xxx. anni. quia tali remedio præscribitur spatio tanti temporis. Bar. in d.l.ij. versi. effectus. per gl. mag. ibi in d.l.ij. in prin. & Bal. & clarius Ang. in d.l.ij. Cor. in cõsi. xvij. vol. iiij. Abb. in c. cùm causa. de emp. & vend. & ibi Imo. Ant. de But. in consi. xlv.

109 XVII. Limita, vbi dolus ex proposito interuenisset, quia tunc non habet locum remedium. d.l. secundæ, quatenus dispo nit, vt sit in facultate emptoris vel rẽ restituere, vel supplere iustum pretiũ, quia interueniente dolo ex proposito tenetur omnino rem ipsam restituere, vt not. Pau. de Cast. in d.l.ij.

110 Qui ẽt declarat, ꝙ interueniente dolo ex proposito nõ requiratur deceptio vltra dimidiam, sed minor læsio sufficiat.

111 XVIII. Limita, vt hoc remedium non habeat locum inuẽto postea thesauro in re vendita, quia licèt pp thesaurum repertum læsio æstimetur vltra dimidiam iusti pretij, tamen non propterea rescindit venditio. Aret. in d.l. si quis cùm aliter. ff. de ver. obl. Imo. in c. cùm causa. de emp. & vend. Soc. in consi. xlviij. vol. iiij Ias. in l.ij. C. Neratius. ff. de acq. poss. Paris. in consi. xvj. nu. 84. vol. ij

Contrarium voluit Roma. in l. si quis cùm aliter. ff. de ver. ob.

112 XIX. Limita, vt nõ ꝓcedat in re pignori data, quã dationẽ pignoris nõ põt dominus reuocare, ꝙ pignori dedit, p remediũ d.l. secundæ, dato ꝙ res sit data pignori pro minori debito, q̃ sit æstimatio rei infra dimidiam. Cor. in consi. xxviij. vol. iij.

113 XX. Limita, non habere locum in creditore misso in possessionem rerum debitoris, qui non potest retractare alienationem debitoris, ẽt quòd in ea sit læsio vltra dimidiam, vt est text. iuncta gl. in l. in venditione. ꝫ. j. ff. de bon. auth. iud. poss.

114 XXI. Limita. non procedere stante psæuerantia venditoris in ꝫctu, ex qua persæuerantia colligi possit ratificatio, & approbatio ipsius contractus, vt not. Dec. in consi. dlxxxiij.

115 XXII. Limita, vt hoc non procedat in pacto liberatorio, vt no. Bal. per illum textum. in l.j. C. de pact. & ibi Ias. Bal. in l.ij. C. de rescin. vendi.

116 Et hoc ĩtellige habito respectu ad rẽ, & valorẽ ei⁹, q̃ remittitur,

secus si esset læsio vltra dimidiã habito respectu dubij euẽtus: vt no. ibi Alex. in d.l. prima, & Purpur. C. de pactis.

117 XXIII. Limita, vbi debitor ex voluntate creditoris subrogasset vnã rẽ loco primæ datæ in pignus, ꝙ tali casu licèt res data, & subrogata loco primæ, valeat minus dimidia re primo loco data, tñ non competit remediũ. l. secundæ. vt est tex. in l. si rem. ꝫ. satisfactum. in fi. ff. de pignoratit. act. vt not. Rom. in sing. dlxxj.

118 XXIIII. Limita, vt non competat contra secundũ emptorem, cui à primo emptore res fuit distracta. quia primus venditor deceptus vltra dimidiam non poterit agere contra secundũ emptorem: ita not. Bal. in d.l.ij. ver. xiij. quæro. & ibi Pau. de Cast. & Saly. ver. sed iuxta prædictum. Ias. in l.j. ꝫ. si hæres percepto. ff. ad Trebel. Alex. in consi. xcij. vol. j. sed tamen bene primus potest conuenire etiam quòd rem in alium transtulerit, vt suprà dictum est in ampliationibus.

119 XXV. Limita, vt nõ habeat locũ in aditione hæreditatis: vt no. Pe. de Anc. & sequitur Imo. in c. cùm causa. de empt. & vẽdit.

120 XXVI. Limita, nisi venditor in contractu affirmasset illud esse verum pretium, & postea iurasset omnia, & singula contenta in instrumento esse vera: Soc. in consi. xlviij. vol. iiij.

121 XXVII. Limita, si testes deponerent de pretio non excedẽte summam dimidij iusti pretij, sed parum minus, & adderent, & vltra: quia hoc non sufficit: Alex. in consil. cvij. vol. iiij. Fely. in c. cùm causa. de test.

122 XXVIII. Limita, vt remedium huius l. non procedat in donatione: Aimo in consi. clx. & in consi. cxcij.

123 XXIX. Limita, quia non procedit dispositio, d. legis secundæ, stantibus verbis geminatis in instrumento: Hipp. in l.j. ꝫ. quæstioni. ff. de q. Aimo in consi. cxiiij.

124 Prout ẽt stante consensu geminato, dicit Aimo in cõsi. clj. quod tñ declarat idem Aimo in consi. clx. num. 6. vt non procedat, quando primus consensus fuit præstitus in minori ætate.

Contra hanc tamen limit. tenet Soc. in consi. lxxxv. vol. j.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

In venditione ille est præferendus cui primò res tradita fuit.

1 NOn inutilis est illa regula, ꝙ si duobus res sit vendita à domino, ille præfertur, cui res primò est tradita. l. quoties. C. de rei vend. gl. magna in l. siue autem. ꝫ. si duobus. ff. de publician.

2 Ratio est, quia p venditionem obligat tantummodò vendẽs ad perfectionem ꝫctus actione personali, sed per traditionẽ factam secundo acquiritur dominium, & possessio: ideò res efficitur secundi: & venditor tenetur primo emptori ad interesse: vt dicit Abb. in consi. xcj. vol. j. Ias. in l. traditionibus. C. de pact. & in l. fi. C. de sacro. eccle. Ferrat. cautel. xlviij.

3 Primò Amplia, ẽt si iuratũ sit in prima venditione alteri facta, nihilominus artenditur cui primò est tradita res: ita ponit Imo. in c. cùm contingat. de iureiur. Ias. in d.l. quoties. in ver. nũc vltra regulam, & fall. & in consi. v. & in consil. vj. volu. iij. Alex. in apostill. ad Bar. in d.l. quoties, Gorset. in repet. rubricæ de iureiur. Car. Alex. in c.j. ꝫ. si facta. si de feud. fuer. controuers. Gozad. in consi. xiiij. Dec. Neapol. lxxxij. in nou.

4 Quinimò, si vni esset facta promissio de vendendo etiam iurata, & alteri sit facta venditio effectualis sine iuꝛo, ille obtineret, cui res est vendita. Imo. in d.c. cum contingat. Ias. in l. in bonæ fidei. ff. de eo quod cert. loco. Oldr. in consi. cxxvij. Card. in d.c.j. ꝫ. si facta, si de feud. fue. controuer.

5 Secundò Amplia, idem esse in locatione, quia si duobus res esset locata, ille præualet, cui res primò est tradita: ita tenet Rota in antiquior. dec. in tit. de locat. dec. j. & in antiquis dec. decclxxix. Alex. in conf. cxxij. vol. v. Soc. in consi. xxix. vol. iiij. Car. Alex. in c.j. ꝫ. si facta, si de feud. controuers. fuer.

Contrarium tenuit Ias. in d.l. quoties. in xiij. limitatione.

6 Tertiò Amplia, nã si dominus hypothecauit rẽ suo creditori cum facultate ꝙ posset illam vendere, & creditor illã vendat vni, & dominus illã vendat alteri, & tradat: adhuc potior est ille cui rẽ dominus tradidit. ita declarat Bal. in l. si debitor. C. de distract. pig. Ias. in d.l. quoties. ver. fortius decidit. Alex. in apostill. ad Bar. in l. siue autem. ꝫ. si duobus. ff. de publician.

7 Quarto Amplia, nam ẽt si tpe venditionis i. & ij. factæ, venditor nullum ius habebat, sed postea superuenisset ius, in illũ censetur ius translatum, cui facta fuerat traditio, & non in illum qui solũ titulum habebat. Rom. in consi. eclxx. refert & sequit Hipp. in sing. lxxxij. in fin. & Ias. in d.l. quoties. ver. nota tamen.

8 Quintò Amplia, idẽ esse in donatione, qa res si fuerit pluribus successiuè ab eodẽ donata, illi cẽsetur quæsita quo ad dominiũ, cui primò est tradita Alex. in consi. xiiij. vol. j. Hipp. in sing. lxxxij. in fi. Maria. iun. consi. xciij. vol. ij. Ruin. consi. cxxj. ver. j.

9 Sextò amplia, idem esse in re vendita duobus à non domino: quia adhuc ille præfertur, cui res est primò tradita. l. siue autẽ. ꝫ. si duobus. ff. de pub. l. siue autem. ꝫ. vterque. ff. de act. empt.

10 Septimò amplia, si prælatus locauit rem ecclesiæ p xxviij. annos, & ꝓmisit renouare post lapsum illorũ, si postea finitis illis, alium actualiter inuestiat, ille præualet, qui fuit actualiter inuestitus: Ang. in cõsi. clxxiiij. refert & sequitur Ias. in l. manumissiones. ff. de iust. & iur. Alex. in consi. clxv. vol. ij.

11 Octauò amplia, ẽt vasallo vendente feudum cum consensu domini, quia si vendat primo, & non tradat etiam cũ consensu domini: si postea alteri vendat, & tradat cum domini cõsensu, secundus præualet: Mart. Laud. in c.j. ꝫ. si facta. si de feu. fuer. ptent. inter dom. & agnat. Et quòd l. quoties, habeat locum in feudis, tenet Gozad. in consi. xiiij. Ruin. in consi. xix. vol. j.

Contrarium quòd præualet primus, sentit ibi Bal. & Car. Ale. & istud tenet Cæpo. caut. cxxx.

12 Nonò amplia, ẽt si vni sit res p subhastationem deliberata, & de ea ille sit inuestitus p calamum à notario: qa licèt alteri vendatur, & tradatur postea, primus præualet: Guid. Pap. q. lxxxj.

13 Decimò amplia, etiã si primo fuerit facta abusiua inuestitura absque traditione possessionis, adhuc præfertur secundus, cui actualiter res est tradita: Calca. in consi. cxxvj.

14 Vndecimò Amplia etiam si res sit data in solutum. Maria. iun. consi. xciij. vol. ij.

15 Duodecimò amplia nedum in rebus singularibus, sed etiam in vniuersalibus, Tiraquell. de primogenit. q. xvij. opin. xij. nu. 1.

16 Primò limita, nisi persona sit priuilegiata, cui est facta primò venditio, ita ꝙ ex solo titulo in eã trãsferaẽ dominium: ita tenet gl. in d.l. siue aũt. in ꝫ. si duobus. ff. de pub. & ibi Alc. in apostill. ad Bar. Bal. in d.l. quoties. in secunda oppos. Sal. ibi in tertia oppos. gl. in l. fi. C. de sacro. eccle. in gl. pe. vbi plus voluit, ẽt si ecclesia ꝫ ecclesiam ageret, quia ille præferetur, cui primo res est vẽdita, licèt alteri, qui secundo loco habuit ꝫctum, fuisset tradita: & sequitur ibi Bar. in fi. & Bal. ibi sequitur. & Pau. de Cas. in fi. & Saly. ibi. & ibi Ias. & ista limit. ad d.l. quoties. ponit Soc. in regula cxviij. in j. fall. Ias. in d.l. quoties. Hipp. in singu. lxxxij. & istam limit. ponit Ang. in d.l. siue autem. ꝫ. si duobus. ff. de pub. & istam limit. etiam sentit Abb. in c. continebatur. in vna saluatione. de his, quę fiunt à prælat. Card. Alex. in c.j. ꝫ. si facta. si de feud. fuer. controu. Ioan. Crot. in l. si is, qui pro emptore. ff. de vsucap.

17 Amplia, idẽ ẽt si venditio primò esset facta pauperibus Christi, seu piæ causæ. ita tenent Bal. & Ang. in d.l. siue autem. ꝫ. si duobus. ff. de pub. Ias. in d.l. quoties. Hipp. singulari. lxxxij. & in l. qui duobus. ff. de fals. ponens etiam quando pauperibus facta esset prima venditio: Rui. consi. vij. vol. iij.

18 Secundò limita, nisi dominus in primo cõtractu constituisset se emptoris nomine possidere, quia quantumcunque alteri postea venderet, & tradere ret, tamen præualeret prior venditio.

Istam limitationem ad istam. l. ponit Guid. de Suzar. in d.l. quoties. & in l. fi. C. de sacro. eccl. Io. And. in addit. Spe. in tit. de emp. & vendit. ꝫ. sciendum. ver. & not. Ant. de But. in c. cùm vehissent. de rest. spol. Abb. in c.ij. in fin. de consuet. & in cõsi. xcj. vol. j. Bal. in rubrica de ꝫh. emptio. in xvj. q. Alber. de Rosate in rubrica, de donat. Ferrat. caute. xlviij. Alex. in cõsi. xiiij. vol. j. & cõsi. xxv. vol. iij. & in consi. lxxvij. vol. iiij. & in consi. xcij. volu. v. Guido Pap. q. cxij. Paris. cõsi. lxix. vol. iij. Rui. consi. liij. vol. j. & consi. cxxi. volu. j. & consi. clxxvij. vol. i. & cõs. clxxx. vol. j. & consi. clxxxiij. vol. i. & consi. vij. vol. iij. Guid. Pap. q. dxij. Ias. in d.l. quoties. in v. limit. Vital. in tract. clausularũ. in verbo, & cõstituit. in fi. Tiraq. de consti. in j. parte. nu. 21. & seq. gl. consuet. Turonen. Grammat. consi. ciiij. cxxxviij. & consi. clxvj. & ista limit. sentit Bar. in consi. lxxiiij. incip. Pet. Ang. in cõsi. cvj. in fi. & cõsi. clxvj. in fi. Pau. de Castr. in cõsi. cxv. in ij. parte. Dec. in cõs. ccxxvj. & in consi. ccxvij. Io. Cro. in repetit. l. si is qui ꝙ emptore. ff. de vsucap. Dec. Neapo. clxxxij. in nouis. Maria. iun. consi. xviij. vol. ij. Soc. in regula cxviij. ĩ ij. fall. Oldr. in cõsi. cxiiij. Hipp. in sing. lxxxij. & in l. qui duobus. de fals. Guald. cautel. ij. de mutat. testam. Goz. in cõsi. xiiij. & in ꝑs. xxviij. Bert. in ꝑsi. cxc. vol. iij. Alex. in apostill. ad Bar. in l. siue autem. ꝫ. si duobus. ff. de pub. Ias. in consi. xcj. vol. j. & in consi. vj. vol. iij.

Contra hanc limitationem tenuit Guid. Pap. q. xvij.

19 Amplia etiam si constitutum sit appositum à procuratore habente ad hoc mandatum. vt per Soc. in consi. ccxxxix.

20 Primò limita, dũmodò ꝓstitutũ sit purũ, secùs si sub ꝺitione, & interim ꝓstituẽs decessisset, qa tũc, si alteri facta sit vẽditio, & traditio, ille ꝓferẽ. Signo. Homo. ĩ ꝑs. xvij. post casus positionẽ.

21 Imò fm Dec. in d. consi. ccxlvij. si constitutum fuit sub cõditione appositũ, & postea constituens alteri tradat, constitutum

postea

Universidad de Deusto
Biblioteca

postea eueniente conditione, non operatur in præiudicium illius, cui medio tempore est tradita res.

22 Secundò limita si modò pretiũ sit solutum constituenti, & ipse possideat: vt declarat in d.l.quoties. Ias. po't Bal. ĩ rub. de ẽpti. emp. q. xvj. Io. Cro. in l. si is, qui pro emptore, de vsucap. Guido Pap. q. cxij. Tiraquel. de const. in j. parte. nu. 26.

23 Tertiò limita, si constitutũ referat ad certã rẽ, non ad incertam: Bar. in consi. lxxiiij. Ias. in l. iij. §. incertã etenim. ff. de acq. pos.

24 Quartò limita vt per Guid. Pap. q. cxij. qñ primus emptor, q habuit fictam traditionẽ, fuit primò inuestitus per dominũ directum, nam tunc præferretur alteri qui non fuit inuestitus.

25 Quintò limita, quando constitutum esset appositum in re litigiosa: Dec. Neapo. cccxj. in antiq.

26 Sextò limita hoc non procedere in rebus feudalibus, vel emphyteuticariis: vt per Chassa. in consuet. Burgund.

Contrarium in hoc Io. Crot. in d.l. si is qui pro emptore. & sequuntur moderni repet. ibi.

27 Septimò limita quando constitutum apponitur ex consuetudine notariorum: Gual. enunciato. lxxxj.

28 Octauò limita quo ad possessionẽ, qua priuatur primus, & quæ transfertur in secundum: Grat. in consi. xxxvj. vol. j.

29 Tertiò limita principaliter, nisi dominus primo vẽdẽs obligasset oĩa bona sua pro obseruãtia p̃ctus, quia tũc liceret primo emptori auocare rẽ à secũdo, cui res fuit tradita, & retinere quousque sibi satisfiat de interesse qđ ascẽdit ad rei valorẽ, & sic per indirectũ consequeretẽ intentum: ita declarat notabiliter Oldra. in consi. cxiiij. & ponit Soc. in regula cxviij. in iij. fal. Ias. in l. quoties. in xj. limit. Tiraq. de retract. conuent. §. iij. gl. j. nu. 4.

30 Quartò limita nisi secũdus emptor fuerit in mala fide sciẽs rem primo venditã alteri: Bal. in rubrica. C. de reuoc. his, quæ in fraudẽ credit. in prin. Soc. in d. regula cxviij. in iiij. fall. Ias. ĩ l. fi. C. de sacrof. eccles. Alex. in Apostil. ad Bar. in l. siue aũt. § si duob⁹. ff. de publ. Ias. ĩ d.l. quoties. ĩ ix. limit. Saly. ĩx. oppos. & ibi clari⁹ Alber. de Rosat. Ias. in §. itẽ si qs in fraudẽ. instit. de act. Hippol. in l. q duob⁹. ff. de fals. Ferrar. caut. xlviij. Trigon. ĩ sing. xv. Hisp. ĩ rubrica de donat. inter vir. & vxor. Paris. in ꝑ.xj. vol. j. & ꝑ.lxix. vol. iij.

31 Istud Declara vt per Maria. iun. consi. xciiij. vol. ij. vt nõ procedat quando secundus habuit à Principe motu proprio, quia tunc non potest argui mala fides.

32 Quintò limita qñ primus p̃tenderet cãm oneros am, secundus verò q ẽt facti traditionẽ habuit, p̃tenderet cãm lucratiuam, quia tunc ẽt primus præualeret: ita sentit Bal. in rub. C. de reuoc. his, quæ in fraud. cred. in prin. Soc. in regula cxviij. in v. fal. Ias. in d.l. quoties. in x. limitatione. Ias. in § itẽ siqs in fraudẽ, instit. de act. Rip. in viij. rel. in iij. lib. Hisp. in rubr. de donat. inter virũ & vxor.

33 Sextò limita in bñficialibus, seu spiritualib⁹, in qbus ius trãsfert ex solo titulo: Dyn. in regula, q prior. de reg. iur. in vj. ideò p̃fertur semper habẽs titulũ priorem: ita tenet Bal. in d.l. quoties. ĩ quarta opposi. & ibi ẽt Paul. de Cas. & Saly. in quinta oppos. Soc. in consil. cxviij. in vj. fall. Ias. in l. quoties. in iiij. limit. Ant. de But. Imo. & Abb. in c. continebatur. de his, quæ fiunt à prælatis. Ias. in d.l. quoties. in vij. limit. Soc. in consi. xxix. vol. iiij. Ias. in l. fi. C. de sacro. eccle. Alex. in consi. cxxij. vol. v.

34 VII. Limita in personis ecclesiasticis alienãtibus, q̃a ex eorũ p̃ctibus semper p̃fertur habens primum p̃ctum. Host. & Io. And. in c. continebatur. de his, quæ fiũt à plat. & ẽt istam limitationem sequitur Rom. in repet. auth. similiter. in xij. speciali piæ cãæ inter p̃ctus. C. ad leg. Fal. & in cõsi. ccxcviij. Imo. in cle. cùm illusio. in j. not. de renun. Rom. in consi. lxx. Alex. in cõsi. lxxxiij. vol. vij. Soc. in regula cxviij. ĩ viij. fall. Iac. de sancto Geor. ĩ ver. Princeps. in tract. feu. Alex. in apostill. ad d.l. quoties. Bertac. in verbo, emptor primus. Hippo. in l. qui duobus. ff. de fals. Fel. in c. præsentata. de testib. Gozad. in cõsi. xiiij. Oldendorp. in libell. iuris, & equitat. tomo ij. Rui. consi. lxxxvj. vol. v. gl. consuetud. Turon.

Contrariũ tenẽt Ant. de But. Card. Pet. de Anc. Imo. & Abb. ĩ d.c. continebatur. de his quæ fiunt à prælat. Ias. in d. l. quoties. in vij. limit. Alex. in consi. cxviij. vol. ij. & consi. clxxxix. vol. ij. Soc. in consi. xxix. vol. iiij. Ias. in l. fi. C. de sacro. eccl. Alex. in consil. cxxij. vol. v. Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. de cõst. ver. similiter. p prædicta. & in c. cùm olim. de iudic. Hippol. in sing. lxxxij. Card. Alex. in c. i. §. fi facta. fi de feud. fuer. controuer. istud etiam tenet Io. de Sylua in tract. de benefi. in ij. parte. q. xvj. dum dicit, quòd prima opin. non probatur. Dec. Neap. clxxxij. in nouis.

35 Salua primam opi. in duobus casibus, vel qñ sumus in beneficialibus, vel spiritualibus, vt dictum est in vj. limit. vel qñ ecclesia vendit ecclesiæ, in quam transfertur ex solo titulo dominiũ, vt dictum est in prima limitatione. & ita saluãt Ant. Imo. & Abb. in d.c. continebatur. & licèt Imol. videatur impugnare secũdam saluationem, tamen Ias. in d.l. quoties. in vij. limit. defendit illam, vt ibi per eum. Paris. consi. lxxvij. vol. j.

36 Octauò limita in hypotheca, in qua ille potior est, cui res primò est obligata, licèt alteri sit tradita. l. q balneũ. & l. potior. ff. q pot. in pig. hab. & in l. si prior. §. fi. eo. tit. c. qui prior. de reg. iur. in vj. & ita limitant Cy. Io. Fab. & Bal. in iij. oppos. & ibi Paul. de Cast. & Sal. in iiij. oppos. Ang. in l. siue autem. §. si duobus. ff. de pub. Ias. in d.l. quoties. in iij. limit. Soc. in regula cxviij. in ix. fal. Paris. consi. lxix. vol. iij. gl. consuet. Turonen.

37 Amplia, quia satis est, si interuenisset hypotheca generalis omnium bonorum. Maria. Iun. in consi. cxvij. in fi. vol. ij. vbi dicit hanc *magis communem opin.

Contrariũ Ias. qui dicit magis cõem opinio. à qua in iudicando non est recedendum, in consi. ccxj. ver. item in ista. vol. ij.

38 Nonò limita in mfimonio, in quo prætualet primum, licet secundo viro mulier sit tradita, & consignata, & ab eo cognita. c. fi. & ibi gl. j. de spon. duor. & istã limit. ponit Ias. in d.l. quoties. in viij. limi. Rot. in antiquioribus, in tit. de locat. decis. j. Hipp. in sing. lxxxij. Fel. in c. j. vt lit. non contest. Hipp. in l. qui duobus. de fals. Fel. in rubri. de spons. in xxj. speciali.

39 Decimò limita, in p̃ctibus factis à Principe, q̃a semper prætualet ille, cui primò est per p̃ctum principis res concessa: & hoc ista ratione inductum est, quia ex p̃cto Principis transfertur dominium sine traditione. vt no. Io. And. in c. olim. de ver. significa. istam limit. ponit Roma. in consi. ccxcviij. Ias. in consi. xxvij. vol. j. Franc. Cur. in consi. cxlij. Car. Alex. in c. j. §. fi facta. fi de feud. fuc. controuer. Dec. in consi. dclxxxix. Gozad. in consi. xiiij. & istam dicit *communem, & ab ea non recedendum, Paris. consi. xj. vol. j. Maria. Iun. consi. lxv. nu. 6. vol. j. qui etiam dicit cõem. Tiraquel. de nobil. c. xxxvij. nu. 50. Rebuff. in prac. in tit. de differ. inter priuileg. & rescri. nu. 33.

Sed tamen istam limit. impugnat Ias. in d.l. quoties. in ij. limitatione. & fuit de mente Iaco. de sancto Georg. in tract. feud. in verbo, princeps. Io. Crot. in l. filius fam. §. Diui. ff. de leg. j.

40 Breuiter, ista limitatio pendet ab vno articulo, an ex solo titulo habito à Principe, transferatur dominum sine traditione: in quo articulo, q̃ dominium transeat ex solo titulo habito à principe, tenet Bal. in prælud. feud. & in c. ad audientiam. de præscrip. & in c. j. in addit. siue apostil. quid sit inuest. post And. de Iser. ibi, & in c. j. §. i. de no. for. fide. vbi etiam And. de Iser. Ang. in l. fi. ff. de rei vendi. Claud. in l. j. ff. de acq. pos. Alex. in consi. xj. volu. vj. & in consi. clxxxvij. vol. ij. & in consi. cxj. vol. vj. & in consi. iij. volu. iij. Ias. in consi cxlviij. vol. ij. Dec. in consil. dclxxxix. Bertr. in consil. ccxcvij. vol. iij. Paris. consi. xj. vol. j.

41 Amplia, vt nedum ex contractu principis transferatur dominium sine traditione, sed etiam ex contractu priuati facto cũ principe. Rui. consi. xl. vol. j.

Contrarium vero in p̃ctu principis tenet Bal. in c. j. §. i. de no. for. fid. Ias. in l. quoties. C. de rei vend. Ias. in l. traditionibus. C. de pact. & in consi. cxlviij. vol. iiij. Io. Crot. in §. diui. in l. filius fa. ff. de leg. j. Maria. Iun. in consi. lxxvj. nu. 69. vbi.

42 Quare opi. istæ reducuntur ad concordiam, q̃ aut sumus in priuilegiis, seu gratiis principum, & nõ requiratur vlla traditio: & p̃cedat prima opi. quę ĩ veritate ita, p̃cedit: qa ita loquunt̃ authoritates allegatæ, p ista parte: Aut sumus in p̃ctib⁹ principis: & req̃rit traditio: & ita, p̃cedit secũda opin. & istã declarationẽ, seu p̃cordiã ponit Bal. ĩ d.c. j. §. j. de no. for. fidel. Iac. de sancto Georg. in verbo, princeps. in trac. feud. Ias. in d.l. quoties. & secundũ istã declarationem ista limitatio non procederet in hac materia.

43 Primam autem opin. intellige, vbi apparet ex tenore priuilegij, q̃ princeps intendit ex solo titulo ius transferre: vt per And. de Iser. & Bal. in c. j. §. j. de no. for. fid. Ias. in d.l. quoties. in xij. limit. Claud. in l. j. ff. de acq. pos.

44 Imò ẽt isto casu possessio transferretur ex solo priuilegio: vt de vtroque determinat Dec. Neap. ccxxix. in antiq.

45 Limita, quia nõ trãsferretur dominium ex titulo principis, qñ concessio principis non esset pura, & simplex, sed pendebat ab aliquo euentu. vt per Maria. Iun. consi. xciiij. vol. ij. Rui. consi. xxxiij. nu. 17. vol. j. vbi omninò vide, quia plenè examinat, & declarat etiam illud procedere de potestate absoluta, & non de potestate ordinaria.

46 XI. Limita in feudalibus. in quibus secundùm Io. Fab. hic videretur dicendum, quòd ex sola inuestitura etiam sine traditione, præualeat primus inuestitus: & istam tenet Roma. in consil. lxx. Hipp. in sing. lxxxij. in j. limit.

Tñ ipse p̃tiũ tenet in l. q duobus. ff. de fals. & Ias. in d.l. quoties. in xij. limit. post Bal. in c. j. §. si facta. si de feu. fuer. p̃trou. int. dom. & agna. vbi Bal. ꝙcludit, q̃ ẽt q̃ dominus inuestierit, tñ tenet̃ tradere, & p̃ istã limit. tenet expresse Bal. ĩ c. j. de no. for. fid. Caccial. in repet. c. j. in xxx. regula de cogni. feu. & p̃ istã limitation. tenet gl. ĩ d. §. fi facta. ĩ c. j. si de feud. fuc. p̃trou. licèt Ro. in d. cõsl. xx. videatur velle q̃ gl. sentiat contrarium. & ita p̃ illã limitationẽ tenet

etiam Iacob. de Beluis. in d. §. si facta. & ibi Mart. Laud. & Iac. Aluar. & ibi Card. Alex. Cæpo. caut. cxxx.

47 Duodecimò limita, si primus emptor, dato q̃ res non fuisset sibi tradita, tñ illam signasset, quia per talem signaturã trãsfertur dominium, sicut per traditionem. l. q̃ si neq. §. fi. de pericu. & cõmod. rei vend. Rom. in singu. cclxxxv. vbi dicit, q̃ fallit in vegete vini, per tex. in l. j. §. si dolium. ff. de pericul. & cõmod. rei vendi. & ponit Ias. in l. traditionib. C. de pact. ponit Bald. in rubr. C. de pericul. & commod. rei vẽd. & istam limit. ad d.l. quoties, ponit ibi Ias. in vj. limitat. Berta. in verbo, emptor primus.

48 Decimotertiò limita, si vnus nomine meo vendidit rẽ meã, & tradidit. quam postea ego vendo alteri, & trado, licèt postea ratificem vẽditionẽ primò factam per procuratorem, omnino prætualet is. cui res est secũdo loco tradita à domino: quia nõ p̃t retrotrahi in præiudiciũ iuris quæsiti illi, qui medio tempore accepit: gl. in l. si in debitũ. §. j. & ibi Bal. & alij. ff. rẽ rat. hab. per text. in l. bonorũ. ff. eo. tit. Ias. in l. quoties. in versi. iij. quæro. C. de rei vend.

49 Decimoquartò limita in vasallo vendente primo cũ cõsensu domini, quia si postea vendat, & tradat etiam cum cõsensu domini. prætualet primus: vt tenet Bal. in c. j. §. fi facta. si de feud. fuer. controu. & ibi Card. Alex. Cæpo. caut. cxxx.

50 Decimoquintò limita, quia si vasallus vendat primo sine cõsensu domini, licèt tradat, venditio est nulla. si autem postea vendat alteri cũ consensu domini, & tradat, secunda venditio præualet: vt not. Cæpol. caut. cxxx. Brun. in consi. xcj.

51 Decimosextò limita, quia si vterq; probat de traditione, sem p̃sumit̃ res primò tradita primo emptori: Iac. de Aren. & Cy. in d.l. quoties, in vlt. q. Bal. in c. j. §. fi facta. si de feud. fuer. controu, & in l. siue aũt. §. si duob. in ij. lectura. ff. de pub. & in disp. inci. accusatus de vi turbatiua. & in l. post sententiam. C. de sent. & in ca. cæterùm. de ref. & in c. licèt causam. de proba. Ale. in l. j. C. de edicto Diui Adri. toll. Ias. in l. quoties. & in l. fi. C. de sacrof. eccles. Soc. in reg. cxviij. in vij. fall. Ange. in d. §. si duob. Rom. in sing. cccl xxxvij. idẽ tenent Mar. de Laud. Aluar. & Card. Alex. in d. §. si facta. Alex. in consi. lxxxj. vol. vij. & in apostil. ad Bar. in d. §. si duob. & in consi. xcij. vol. v. & in consi. cix. vol. v. Ruin. consi. xxxix. vol. iij.

52 Amplia, etiam si secundus emptor sit in possessione: quia adhuc, p̃bata traditione primi emptoris, ille prætualet, quasi p̃sumat sibi prius tradita, nisi secũdus emptor possidẽs, p̃bet sibi prius tradita: ita tenet Alex. in p̃. l. j. vol. vj. etiã si non probaretur traditio facta primo emptori, quia satis diceret, p̃bata iuris p̃sumptione.

Contrarium sentit Paul. de Cast. in d.l. quoties. apostillan. text. in verbo, probaueris.

53 Limita, si modò pretium sit solutũ, vel habita fides de p̃tio: vt no. Bal. in d. ca. j. §. fi facta. si de feud. fuer. controuer. & ibi Mar. de Laud. Alua. Card. Alex. Rom. in sing. cccl xxxvij. Ias. in l. fi. C. de sacrof. eccles. Alex. in apostil. ad Bart. in d. §. si duob. Hippol. in l. qui duob. ff. de falsis.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Emptor, qui partem pretij soluit, pro rata pretij soluti fructus sues facit.

1 EX l. curabit. C. de act. emp. duo dicta colliguntur. primum est. q̃ emptor, qui partem pretij soluit, p̃ rata pretij soluti fructus suos facit: sed clarius hoc probatur in l. fin. in fi. de fund. dot. & tradit Bar. in l. fistulas. in §. qui fundum. ff. de contrahend. empt. & in l. Iul. in §. offerri. ff. de act. empt. Bal. in l. si traditio, in xj. q. C. de act. empt. p Alex. p̃. clxxiij. vol. ij. Are. p̃. clx. in fi. Salyc. in l. curabit. C. de act. empt. Ias. consi. cxvij. vol. i. Abb. consi. lxvj. in ij. dubio. vol. j. Ruin. consi. cxliiij. vol. j. Tiraq. de retract. conuent. in fi. nu. 70.

2 Primò amplia, etiam si fructus percepti fuerint per emptorẽ, qui propria auctoritate occupauit bona vendita, quia nihilominus pro rata pretij soluti fructus suos facit, non autem pro rata pretij non soluti: vt declarat Cor. in consi. cl. vol. iiij.

3 Secundò amplia, quia talis emptor pro rata pretij soluti facit fructus suos, etiam non facta vẽditione, sed ex sola promissione de vendendo: vt per Soc. in Lante nuptias. ff. solu. matr. vbi refert se ita consuluisse: prout consuluit in consi. clxx. versi. secundum principale fundamentum. Paris. consi. lx. versi. confirmantur etiã prædicta. Curt. iun. in consi. lxxxij. ver. confirmantur præmissa. Paris. consi. lxxv. nu. 16. volu. iiij.

Contrarium Alex. consil. lxxiij. vol. ij. Ias. in d.l. ante nuptias. ff. solut. matr. Ruin. consi. lxvj. vol. iiij.

4 Tertiò amplia, etiam nulla mora interueniente ex parte venditoris: ita Soc. in d. consi. suo clxx. Aret. in consi. clx. versicu. & q̃ post pretium solutum. Ruin. consi. lxvj. vol. iiij.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Emptor, qui partem pretij soluit, si integros fructus percipit, tenetur ad vsuras pretij non soluti.

1 SEcundum dictum, quod colligitur ex d.l. curabit. tale est, q̃ emptor, qui partem pretij soluit, & partẽ nõ soluit, si integros fructus rei vẽdita: perceperit, tenet etiã ad vsuras pretij non soluti: ita, p̃bat tex. in d.l. curabit. & in l. fructus. C. eo. ti. gl. in l. Iul. §. ex vẽdito. ff. de act. empti. idẽ voluit Bal. in l. j. C. de sum. Tri. ver. & si dicatur. & sentit idem Bart. in l. de diuisione. ver. ad primũ oppono. ff. fol. mat. Alex. p̃. fil. lxix. vol. j. Sal. in l. fed & si reipublicæ. §. j. ff. de vsur. quam legit cũ l. sciendum. Idem voluit Bart. in l. at qui natura. §. nõ tamen. ff. de neg. gest. Bal. in rubr. C. de vsur. in ij. q. in fi. Archiepisc. Floren. tit. j. capit. vij. §. xix.

2 Et percipit venditor interesse lucri si est solitus negociari: vt no. Pet. de Anch. in c. conquestus. de vsur. versi. est vndecimus casus. refert, & sequitur Alex. in apostil. ad Bar. in l. Iul. in §. offerri. ff. de act. empt. & ibi Abb. ver. sed potest dubitari.

3 Contrarium, q̃ non debeãtur vsuræ, nisi qñ emptor propter nõ habitum pretiũ recepisset pecuniã sub vsuris, vel aliàs in pœnam incidisset, & sic qñ emptor incurrisset damnum ob pretium non solutum: voluit Iac. Butr. in d.l. curabit, put ipsum refert Ioã. de Anan. in c. conquestus. ver. adde etiam. de vsur. refert & sequit Soc. consi. clxvi. vers. iiij. hoc cõfirmatur & refert Purp. licèt dubitet, in l. j. C. de sum. Tri. Doc. Hispa. in c. per vestras. ver. prædicta tamen intellige. de don. inter vir. & vxor.

4 Primò amplia, etiam stante sola promissione de vendendo, licèt venditio facta non fuerit. Paris. consi. lx. vol. j. ver. confirmãtur etiam prædicta. & ver. eius dicta. & in consi. lxxv. nu. 15. vol. iiij.

Contrarium Dec. consi. clxxxiij. in fin. Alex. in apostil. ad Bar. in l. Iulian. §. offerri. de act. emp. qui ampliat, etiam si stante pacto de vendendo, sit aliquid datum nomine arrharum.

5 Secundò amplia, vt tales vsuræ peti possint etiã attenta dispositione iuris canonici, vt est gl. in d.l. curabit. in verbo, ratio. & gl. in l. ij. in gl. j. in fi. C. de vsur. gl. in c. cõquestus. in gl. ij. de vsur. Soci. in p̃. xcix. & consl. lxxxviij. ver. iij. hoc idẽ. vol. iiij. ita tenet Io. And. in d.c. cõquestus. & ibi Abb. & Io. de Ana. Alex. p̃. cxxj. vol. v. & cõsl. cxlvii. eod. vol. Host. in sum. de vsur. §. an aliquo. ver. septimò. & in Laurentium. Cor. cõsl. cl. Dec. Neap. xx. in antiquis. Purp. in l. j. ver. & primus est in vẽditore. C. de sum. Tri. Soc. consl. cxxxiij. Purpur. in l. j. nu. 56. C. de sum. Tri. idem tenet Bar. in d.l. ij. C. de vsur. & ibi Bal. in prin. & ibi Paul. de Cast. in ver. in eadem ibi. & ibi Sal. in j. q. in fi. idẽ voluit Bar. in d. l. curabit. & ibi Paul. de Cast. ĩ fi. & ibi Ang. & Sal. Paris. in p̃. lx. nu. 16. & seq. vol. j. Bal. & Paul. de Cast. in l. Iul. §. ex vendito. ff. de act. empt. & istud dicitur *cõmuniter approbari: vt per Ruin. consl. lxxiij. ver. tertius est casus. vol. j. sentit Abb. in c. cùm venerabilis nu. 16. & ibi Dec. nu. 14. de excep. Bertr. consi. cxc. volu. ij. Cor. in consi. cxlv. nu. 7. vol. ij. Paris. consi. lxxv. nu. 17. vol. iiij. Cor. consi. cxiij. in fi. vol. iij. Alex. consl. lxix. volu. j. Albe. de Rosa. in l. j. ver. prædicta puto vera. C. de sum. Trini.

6 Tertiò amplia, vt re tradita, vel oblata, etiã sine alia interpellatione teneatur emptor ad vsuras pretij nõ soluti: vt dicit Paul. de Cast. in d.l. curabit. in prin. & in l. ij. C. de vsur. in prin. & in l. Iuli. §. ex vendito. ff. de act. empt. & fuit de mente Bart. in l. de diuisione. ff. sol. matr. & in l. vinum. versi. qualiter ergo soluemus. ff. si certũ pet. & Alex. consl. cxlvij. vol. v. Soc. consl. clxxiiij. Dec. in c. cùm venerabilis. nu. 13. de excep. Paul. de Cast. in l. de diuisione. ver. in gl. ibi, sed videtur. ff. sol. matrimo.

7 Quartò amplia, etiam si venditor rem possideat, si tamen illã emptori obtulerit. Soc. in cõsi. cix. vol. j. Paul. de Cast. in l. curabit. C. de act. empt. versic. nunc pro declaratione. & in l. j. C. de vsur. ver. sed non potest dicere.

8 Amplia ampliationem istam, etiam si venditor obtulisset, & tradidisset, & post rem traditam illius possessionem recuperasset, & fructus percepisset: ita dicitur consuluisse Bal. consi. clxxv. incip. in Christi nomine: vẽditor non potest. quod consilium reperire non potui, sed illud allegat Soc. consi. cix. vol. j.

Cõtrarium tam in ampliatione, quàm in ampliatione ampliationis tenuit Soc. in d. consi. cix. volu. j.

9 Quintò amplia, nã emptor tenetur ad vsuras pretij nõ soluti: etiã si venditor in aliis nõ impleuerit, si modo rem tradidit. Bal. in l. ij. ver. denuo quæritur. C. de vsur. refert, & sequitur Alex. p̃. cxlvij. vol. v. Pau. de Cast. in d.l. ij. ver. quinimò dicit Bal. Soc cõsi. clxxvj. ver. per ea, quæ ponit Bal. Io. de Ana. in c. conquestus. ver. quærit etiam ibi Bal. de vsur. Bertr. consi. cxc. vol. ij.

Cõtrariũ tenet Soc. cõsl. lxxxviij. ver. tertia difficultas est. vo. iiij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

& consi.ciij.versi,iij.difficultas est,volu.iiij. Cor.in consi.lix. vol. tertio.

10 Sextò amplia etiã si res vendita.& tradita nõ faciat fructus: ita Bal.in d.l.ij.ver.quæro quid si res.C.de vsur.refert,& sequitur Soc.cõs.clxxiiij.ver.nam ꝫriũ à parte decidit. Pau.de Castr.in d.l. ij.ver.ĩtex.ibi,æquitatis. & in l.curabit.ver. in text.ibi,fructus,Io. de Ana.in capi. cõquestus.ver. qui etiam quærit.de vsur.vbi tenet,idẽ esse etiã de iure canonico, reprobando Saly. qui de iure canonico contrariũ tenebat.Soc.consi.lxxxviij.ver.ij.ad idẽ.vol. iiij.& consi.ciij. ver.ij.per ea,quæ ponit.eodem vol.Parisi. consi.lx. vol.j.Pet.de Anch.in regula,peccatum.ver.sed circa hoc est dubium.de reg.iur.in vj.Gozad.in consi.lv.ver.idem tenet Socin.& Purpur.in l.j. C.de summ.Trinit.Soc.in consi. cxxxiij.versi.nã cõtrarium.Parisi.consi.lxxv.numero 16.volum.iiij.doct.Hisp. in repet.c.per vestras.de donat.int.vir.& vxor.

Contrarium de iure canonico tenet Saly.in d.l.ij. C.de vsur. Corn.in consi.lix.ver.nec iam dictis refragatur. vol.iij.Soc.cõs. cix.versic.addo Bart.de Saly.vol.j.Alexan.in l.de diuisione. versi. item ex hac gl.ff.sol. mat.

11 Septimò amplia,vt tales vsuræ peti possint etiam coram iudice seculari: Lapus alleg.lv.versi. sciendum quòd ipse ponis.Apostill.ad Bart.in l.ij.C.de vsur.& Purpur.in l.j.C.de summ.Trin.

12 Octauò amplia,etiam si venditor tradidisset rẽ emptori precario nomine, nihilominus emptor tenetur ad vsuras pretij nõ soluti.Pau.de Castr.in l.ij.C.de vsur.ver.imò etiam si tradit.Cor. consi.lix.versi.& ille tex.etiam.vol.iij.

Contrarium voluit Bal.in d.l.ij.versi.quæro si non fuit tradita. Rofred.in libel.act.ex vendito.nu.2.& 3.Secus est,si venditor cõstituisset se possidere nomine emptoris.

13 Nonò amplia vt idem competat cessionario,quod datur vẽditori:vt concludit Decis.Neapol.xcj.in antiq.Parisi.consi.lxxv. num.17.volu.iij.

14 Decimò amplia,nam dispositio d.l.curabit.extenditur vt p̃cedat in omnibus contractibus contẽplatiuis: Cor.consi.cxlv. vol.ij.refert & sequitur Parisi.consi.lxxv.nu.17.vol.iiij.

15 Vndecimò amplia, vt etiam emptor teneatur ad vsuras etiã pro tpe ante factã traditionẽ, si ipse petit fructus p̃teritos ab traditionem: Azo in summ in tit.de act.emp.nu.24.sentit gl.j.in d.l. curabit.gl.expresse in l.Iul. §.ex vendito.in gl.ij.ff.de act.empt.& sentit gl.in l.fructus.in gl.iiij.C.de act.empt & tenent*communiter Docto.vt dicit Cor. in consi.lix.versi.& probatur quia.vol. iij.Rofred.in libell.act.ex vendito.num. 1.in fi.Alex.in apostil.ad Bar.in l.Iul.§.offerri.fi.de act.empti.

16 Duodecimò amplia,etiam si emptor non perciperet fructus ex re vendita:Soc.in ꝑsi.cix.versi.vel posito q̃ emptor.vol.j.

Contrarium tenet Cyn.in l.in minorum.versi.vel potest dici. C.in quib.cau.in integr.rest.non est necess.& ibi Bal.in j.no.vers. dic ergo.Paul.de Castr.in d.l.de diuisione.ver.in gl.ibi,sed videt.& ibi Alex.versi.item ex hac gl.ff.sol.mat.Alex.in apostil,ad Bart.in d.l.curabit.Cor.consi.lix.vol.iij.idem voluit Saly.in d.l.in minorum.in prima oppositione.versi.dic ergo.& ibi Paul.de Castr.ver. in tex.ibi tardè.Aret.in consi.cl.

Et nota, quia puto longè diuersam esse istam ampliationẽ ab illa quæ suprà est:nam ista loquitur quando res erat apta ad producendos fructus:illa verò loquitur q̃n res non erat apta ad producendos fructus.

17 Decimotertiò amplia:nam tales vsuræ,quæ debentur ab emptore ratione pretij non soluti,possunt excedere fructus rei venditæ:Paul.de Castr.in l.ij.C.de vsur.Corn.consi.cl.vol.iiij.

18 Contrariũ, q̃ vsuræ peti possint habito respectu ad fructus p̃ceptos tũ,& non vltrà,voluit Paul.de Castr.in l.Iul.§.ex vendito.ff.de act.empt.Imol.in l.si insulã.in §.vsuras.ff.sol.matri.quem refert,& sequitur Alex.in consi.lxix.ver.addens ad corũ cõfirmationẽ.vol.j.Purpu.ĩ l.j.C.de summ.Trin.Alex.in cõs.cxxxvij.vol. j.Dec.in c.cum venerabilis.de excep.ver.putarem tamẽ.Laur.de Rodulph.in repet.c.consuluit.in ij.part.in iij.oppos.de vsur.Ioã. de Ana.in c.in ciuitate. ver.subdit etiã dominus Laur.de vsur.& in c.cõquestus.ver.Butrigarius vbi dicit.eo.tit.Bert.in consi.cxc. vol.ij.in nouis. Cyn.in l.ij.C.de vsur.q intelligit habito respectu ad rõnẽ itereſſe,& si pl' posse vsuras ascẽdere de iure canonico.

19 Decimoquartò amplia vt re vẽdita ñ fructificãte,si emptor pretiũ sub vsuris acceperit,& venditor rẽ ipsam nõ tradiderit,teneri emptori ad vsuras pretij: ita Bald.in l.vsuras. in fi. C.de vsur. Laur.de Rodul.in tract.vsurar.q.cx.Io.de Ana.in c.q̃questus.de vsur.Archie.Floren.in ij.parte,tit.j.c. vij.§.xix.Rom. cõs. cj.doct. Hisp,in d.c.per vestras.de donat.inter vir.& vxor.

Contrarium Saly.in l.ij.in fi.C.de vsur.

20 Primò limita, quãdo emptori ad p̃tiũ soluẽdũ data esset dilatio à venditore:nã licèt fructus perciperet,nõ tñ tenetur ad vsuras pretij nõ soluti: Pau.de Castr.ĩ l.Iulia. §.ex vendito.ff.de act. empt.ponit Soc.consi.cix.vol.j.& idem Soc.in consi.clxxix.Dec. consi.cix.versi.in oppositum.

21 Et in contrariam partẽ amplia,vt stante dilatione non possit quid vẽditor accipere ratione retardatæ solutionis pretij, etiam q̃ conuentum fuit de aliqua quantitate soluenda pendente dilatione:ita voluit Soc.in consi.lxxxviij.per totũ.vol.iiij.Aimo hoc idem tenet in emptore non soluto lucrari , in consi.clxxxix.Ioã. Ant.Alex.hoc idem tenet etiam in solito lucrari,in cõsi.lxxxviij. Summa Sylu.in verbo,vsura.el ij.in xj.q.Summa Ant.in ij.parte. tit.j.ca.iij.§.xx.doct.Hisp.in d.c.per vestras.

Contrarium,q̃ valeat cõuentio de soluenda aliqua quãtitate dilatione pendẽte data ad soluendũ pretiũ,tenuit Dec.in c.cùm venerabilis.nu.14.de excep.qui intelligit dummodò conuentio cõtineat interesse verisimile.& consi.cxj.versi.& primò dũ dicit. qui dicit q̃ valet conuẽtio dummodò nõ excedat verũ interesse. Paul.de Castr.in d.l.Iulia.§.ex vendito.ff.de act.empt.refert,& sequitur Alex.in consil.cxxj.vol.v.& istam opi.tenet Aimo in solito negociari,in consil.clxxxix.dummodò non taxetur interesse.

Idem,q̃ conuentio valeat,vt soluatur aliquid durãte termino dato emptori ad soluendũ, voluit Bald.Nouell.in tract.de dot.in vij.part.in iij.priuileg.nu. 5.Cagnol.in rep.l.curabit.versi.sed pulchra,& vtilis.& in solito negociari,hoc tenet Soci.ꝑ.cccij.ver. quinta difficultas.& est duplicatum consi.clxx.lib.ij.Ruin.consi. lxxiij.versi.non obstat etiam.vol.j.Parisi.consi.lx.nu.21.volum.j. Gozad.consi.lv.nu.9.

22 Contrariũ q̃ licèt conuentio valeat,tñ certa quantitas taxari non potest.idem Dec.in consi.cxix.& consi.cxvj.versi.ista conclusio cõprobatur.& ꝑ.clxxxiij.Purpur.in l.j.C.de summ.Trin.

Tenendo istam opi.quòd conuentio non possit operari,

23 Primò intellige verum esse,stante venditione perfecta,secus verò stante sola promissione de vendendo: ita summ.Syl.in verbo,vsura.el ij.in xi.q.

24 Secundò intellige,translato dominio:nam dominio non trãslato,valeret conuentio.Abb.consi.lxvj.vol.j.Soci.consil.clxxvj. Dec.consi.cxix.Ruin.consi.lxxiij.vol.j.

25 Tertiò intellige,quando est data dilatio ad soluendũ, secus verò q̃n est dictum, q̃ soluat quis singulis annis quousq; pretiũ totum soluerit:quia tunc conuentio operatur, quia non dicitur data dilatio ad soluendum.Parisi.consi.lx.nu.21.vol.j.Ruin.consi lxxiij.vol.j.versi.quartus casus.

26 Et maximè si dictum esset , q̃ solueret quis singulis annis in recompensationem fructuum.Ruin.in d.cõsi.lxxiij.versi.vltimus ergo casus est.vol.j.

27 Quartò intellige,quia conueniri potest q̃ vẽditor percipiat fructus rei venditæ post certum terminum datũ solutioni faciendæ.Archiep.Flor.in ij.parte summæ,tit.j.c.vij.§.xx.

28 Amplia,& declara hãc regulã,vt p̃ Cagnol.in repe.l.curabit. nu.35.& seq.C.de act.empt.qui pluribus modis eam declarat.

De Locatione.

CONCLVSIÓ I.

ARGVMENTVM.

Res an dicatur locari solita,ex vnica locatione.

1 NON sine maxima ꝫrietate Doct. resoluunt illũ articulũ, an dicatur res solita locari ex vnica locatione tñ:In quo articulo plures tenuerunt,q̃ duę ſaltem locationes debuerint interuenisse.vt no.Iac.de Beluis.in c.j.de his, qui feud.dare poss.versi.quæro, an iudicatur consuetudo.& ibi Mart.de Lau.versi.secũdò binus actus:& ibi Aluar.versi.quot aũt actus. Iac.Ardizo.in sua summa,sub rubr.de his,qui feud.da.poss.Imol. in e.ex parte.versi.& nota.de feud.Cuma.in consi.xcix.ver.idẽ si tenemus.Imol.in consil.cxvj.versi.item ante dictã inuestituram. Alex.in consi.v.versi.fortificantur.vol.v.& in consi.ix.versi.Præterea ad hoc.vo.iij.Iac.de S.Georg.in trac.feud.in verb.in feudũ. ver.sed hic cadit vna dubitatio.Dec.in ꝑ.cccxlj.versi.vlterius cõsiderandum est.& in ꝑ.cxlj.versic.solùm supereſt.& in auth.qui rem.C.de sacr.eccl.versi.sed dubiũ vi.& in l.certi cõdictio.§.si nũmos.ff.si cert.pet.Iaſ.in ꝑli.clv.versi.dum autẽ.vol.ij.& in ꝑsi.clvj. vol.ij.in quibus locis Iaſo.dicit , q̃ ab ista*opin.nemo discrepat. idem tenet Matth.de Afflict.in tit.Episcopum, vel Abb.versi.iiij. & vlt.not.ex tex.Curt.in c.fi.in v.q.principali,de consuet.

2 Et pro ista opin.facit,nã solitũ non dicitur,quod semel tãtùm fuit:vt no.Bal.in l.itẽ lapilli.ver.octauò quæritur.ff.de rer.diuis.& sentit idẽ Bal.in l.binos.in fi.C.de aduoc.diuersi.iudi.Dec.in rub. de consuet.& in l.certi condictio.§.si nummos.ff.si cert.pet.Iaſ. in consi.clv.vol.ij.Curt.in ea.fin.de consuet.in v.q.princip.Curt. Iun.in tracta.feud.in ij.part.in iiij.q.

3 Contrarium verò,q̃ sufficiat vna locatio legitima,& solẽnis, tenuit Paul.de Castr.in consil.clxxxix.vol.ij.And.de Iſern.in d.c.j. versic.vnde si bis,aut ter.& in ea.j.de cler.qui inuest.fec.Imo.in l. quod dicitur.ff.de verb.obl.versi.item videtur q̃ si semel.Curt.in tract.feud.in ij.part.in iiij.quæ.principal.Claud.in d.c.j.qui declarat qualiter istud procedat.

4 Et istam partem puto veriorem, quia ex vnico actu habente tractũ succeſſiuum continuatum inducitur cõsuetudo,dummodò durauerit tempore apto ad inducendã cõsuetudinem: vt not. Abb.in d.c.fi.de consuet.per tex.in c.cùm de beneficio,de præb. lib.vj.& ponit Fel.in c.cum accessissent.in ver.secundus casus.de const.Ripa,lib.j.respon.c.xiiij.

5 Et pro ista opin.facit, nam verbum solitum,etiã in vnica vice verificatur:vt not.Bar.in l.iiij.§.item Mela.ff.de alim.& cib.leg.& in l.j.C.quomodo & quando iud.& ibi Ang.& Paul.de Castr.ibi, qui dicit*communiter Doct.ita tenere.Alex in consil.v.volu.x. Corn.in consi.xxviij.vol.iij.Ang.Areti.in §.ex non scripto.in fin. inst.de iur.natu.gent.& ciuil.Curt.Iun.in consi.xix.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Locatio ad vitam an habeat naturam perpetuæ locationis.

1 DVbitatur,an locatio ad vitam,dicatur perpetua,vel habeat naturam perpetuæ locationis:per tex.in l.j.ff.pro socio.qui videtur hoc probare, q̃ dicatur perpetua.idẽ voluit gl.in c.ea enim.§.perpetua.in gl.j.x.q.ij.& in ca. fi.in verbo,perpetuus.de test.in vj.& ibi Archid.& Domi.in secũdo not.gl.in cle.j.in verbo,eius.de rebus eccle.nõ alie.& ibi Paul. de Eleaz.Gosf.& Host.in c.nulli.versi.sed qualiter intelligis hanc perpetuationẽ.de reb.eccl.non alien. Cald.in consi.xvij.de verb. signifi.Soc.in consi.xv.vol.j.Rodulph.in q.disputata,incip.q.trimembris,& clarius.Quam disputationẽ posuit post repetitionẽ c.fine.xij.q.ij.& idẽ dicit in rep.d.c.fine.vbi dicit q̃ licèt nõ omni respectu dicaẽ perpetua locatio , tñ habet naturã perpetuæ locationis.Imo.in c.tua.de his q̃ fiunt à prælat.fine cõsensu capit.& in c. possessiones.ver.vlterius est sciendũ.de reb.eccl.nõ alien.Fed.de Senis,in consi.clxiij.Lapus alleg.xxxj.Abb.in c.ij.in j.not.& paulò post.nu.6.de his,q̃ fiũt à plat.sine cõsensu capit.Abb.in c.quãuis. de decim.Bal.in l.fi.in prin.ff.de cõst.princ.Ioã.Andr.in regula,is, qui facet.in Mercurialib.in vj.in iij.qõ.tenet istam partem.Boer. decis.ccxxxiij.Et istud sentit gl.in ca.possessiones,xvj.q.j.ibi,nam cùm res intelligatur data vsque ad mortem,debet perpetua repu tari.& eadem quasi verba ponit Bal.in l.fi.ff.de consti.princip.

Contrariũ,q̃ locatio ad vitam,habeat effectum tẽporalis locationis,videt probare text.in l.iubemus.§.sanè.C.de sacrosc.eccles. sentit gl.in c.ij.in gl.i.de his,quæ fiunt à prælat.dũ dicit,cõcessionẽ factã clerico ꝑ beneficio,& sic ad vitã,non esse subiectã solẽnitatibus perpetuarũ alienationũ:idem sentit Io.And.in cap.tua. dum respondet ad c.ea noscitur,eod.tit.Oldra.in ꝑ.ccxxvj.Fede. de Senis in ꝑ.lij.in fi.Io.Monach.Hosti.& Io.And.in c.j.de rebus eccle.non alien.in sexto.& ibi Pet.de Anch.versi.v.quæro.Imol. in c.ij.de his,quę fiũt à prel.Soc.in ꝑ.lxxxiij.vol.iij.Iaſ.in ꝑ.lxxiij. volu.iij.Cassador.dec.v.in fi.de priuil.Host.ĩ summa de his,q̃ fiũt à platis.§.fi.Io.de Plat.in l.fordidorum.in fi.C.de excu.mun.lib.x.

De isto verbo,perpetuò,vide gl.in consuetudinibus Neapo.in verbo,perpetuum.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Locator indigens re locata ob suam necessitatem pòt inquilinum expellere.

1 SI dominus re locata indigeat ob suam necessitatem, pòt inquilinũ expellere.l.ædẽ.C.loc.& ibi no.q̃ Doc.

2 Primò limitatur,nisi dominus locationi pactũ adiecerit,de non expellendo inquilinum , quia tunc vt verba aliquid operarentur,intelligitur dominus promisisse, q̃ ẽt si rem pro se voluerit ob suam necessitatem, tamen nõ possit inquilinum expellere:ita voluit Ang.in l.ædem.C.locat.Dec.in ca. quæ in ecclesiarum.de const.Cor.in consi.ciij.vol.ij.Grat.in cõsi. j.Fel.in consi.xliij.in princ.nu.13.& seq.

3 Primò pro hoc facit quod not.Alex.in consi.xcj.vol.iij.vbi licentia alienandi cõcessa emphyteutę,intelligitur concessa etiam irrequisita ecclesia,ad hoc vt pactum aliquid operetur.idẽ tenet Ruin.in consi.ccxiij.vol.j.& consi.lxxxj.eod.vol.

Contrarium Alex.in consi.ciiij.vol.iiij.

4 Secũdò facit, quod no.Bart.in l.sed & si qs.§.quæsitũ.ff.si quis cau.sequit Soc.in ꝑ.lxx.vol.iij.Ruin.consi.lxxxj.vol.j.vbi si quis ex pacto susceperit in se periculũ casũs fortuiti simpliciter non debet restringi ad id , quod venit tantummodò ex natura ꝫctus, sed debet intelligi q̃ aliquid addat ꝑ tractui , vt pactum operetur.

5 Secundò limita,in re data in emphyteusim,quam dominus etiam pro vsu suo non potest ab emphyteuta auocare.Io.And.in addi.ad Spec.in tit.de emphyteus.§.nunc aliqua.versi.iiij.Iaſ.in l.j. C.de iure emphy.Hipp.in singu.xciij.

6 Tertiò limita , q̃n eadem necessitas imminebat tẽpore ꝫctus, & tamen locauit,quia tunc ob talem necessitatem non pòtingli num expellere.gl.in d.l.ædem.vbi etiam Raph.Fulg.& ibi Bal.& Ang.C.locat.Cor.in d.consi.ciij.vol.ij.

7 Quartò limita , si post necessitatem recipit mercedem , quia tunc videtur renunciare facultati expellendi ob necessitatẽ.Bal. in d.l.ædem.Corn.in consi.ciij.vol.ij.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Ex locatione non probatur possessio.

1 PEr simplicem locationem non probatur possessio.c. inter dilectos.in fin.ibi , ꝑ instrumento verò.de fide instru.Rota in antiq.dec.lxxxvij.Gozad.consi.xciij. ver.item quo ad extraneos.Bal.in l.quædam mulier. ff.de rei vend.vers.item no. Are.in c.cùm causam.ver.illud etiam scias.de proba.Ruin.consi.xlvij.ver.sed in præmissis.vol.iiij.

2 Primò limita,si probetur factam esse solutionẽ conuentę pensionis:iuxta c.cùm venissent.de resti.spol.gl.in l.q vniuersas.in §. quod p colonũ.in verb.colonũ.ff.de acq.pos.ver.idẽ si fortè colonus.& ibi Bar.ver.ex qua solutione.& ibi Aret.ver.in ead.gloss. qui dicit dictã conclusionẽ ꝓcedere in duob.casib.vel q̃n certũ est possessionẽ vacare,vel q̃n esset dubiũ an esset plena,vel vacãs. Bal.in auth.quas actiones.ver.nã si fructus.C.de sacro.ecc.& idẽ voluit Bar.in l.quãuis.§.si cõductor.vers.itẽ oppono.ff.de acqui. pos.Alex.in ꝑ.cxv.ij.ver.quintus nõ deponit.& ꝑli.ix.ver.ꝓterea nõ apparet.vol.iiij.& ꝑ.viij.ver.præterea si ecclesia.vol.vij.Soci. ꝑ.cclxxvj.ver.ij.quia.& ꝑ.cvj.ver.& in primis illud.vol.iij.Ruin. ꝑ.xlvj.ver.& hinc etiã.vol.iiij,& consi.xliij.versi.restat ergo.qui etiã ipse dicit hoc ꝓcedere,siue probetur, sine certũ sit possessionem vacare.siue sit dubiũ.& ver.in oppositio igit.vol.iiij.decisio. Neap.cccxxv.nu.1.& 2.in antiq. Albe.in l.Pomponius.ff.quẽad. vsusfr.amit.Ruin.ꝑ.xlvij.versi.sed tñ.vol.iiij.Ang.in l.quędã mulier.ver.hic restat videre.ff.de rei vend.Abb.in ca.cùm venissent. versi.oppono,& malè.de resti.spol.Bal.in c.inter dilectos.in versi. per instrumenta.de fide instr.Ant.de But.in c.cùm venissent.ver. oppono q̃ non possit.de resti.spol.

3 Primò amplia, etiã in præiudiciũ tertiũ non possidentis.Bal.in l.Põponius.ver.& est hic expressum.ff.quemad.vsusf.amit.Ang. in l.quædam mulier.versi.hic restat videre.ff.de rei vend.Alex.in consi.ix.ver.ꝓterea non apparet.vol.iiij.Ruin.consi.xiiij.versi. sed præmissis.vol.iiij.Cor.consi.vj.ver.etsi dicatur.volu.iij.

4 Imola verò in d.§.quod per colonũ.ver.nota diligenter.dicebat ẽt in præiudicium tertij non possidẽtis nõ ꝓbari possessionẽ, nisi solutio facta sit in cõspectu rei,vel fuerit pluries continuata.

Contrarium gl.in c.cùm Bertoldus.in verb.iure.ibi , quia perceptio pensionis.de re iud.Sed ista glo.intelligi debet in præiudicium tertij possidentis.

5 Limita,vt non procedat in præiudicium tertij possidẽtis.gl.in c.bonę.in verbo,vnã ꝓcurationẽ.de app.Bal.in d.l.q vniuersas.§. quod per colonũ.ver.ex qua solutione.ff.de acq.pos.Angel.in l. q̃dam mulier.ver.hic restat videre.ff.de rei vẽd.Are.in l.q vniuersas.§.quod per colonũ.vers.ij.casu.ff.de acq.poss.Bar.in l.quãuis. §.si cõductor.ver.itẽ oppono.ff.de acq.pos.& ibi Ale.vlt.no.Soc. ꝑ.cvj.ver.& in primis illud.vol.iij.Abb.in c.cùm venissent.versi. oppono,& male,de rest.spo.Fel. in c.inter dilectos.versi.& nõ solùm locatio.& ibi Bal.in ver.ꝓ instrumẽta.de fid.instr.Dec.Neap. cccxxv.n.1.& 2.in antiq.Rui.ꝑ.xliij.ver.cũ ergo, vol.iiij.Cor.ꝑ. vj.ver.& si dicaẽ.vo.iij.Soc.ꝑ.cclxvj.ver.ij.quia.Imo.in c.cùm venissent.ver.in gl.pen.de rest.spo.Calca.ꝑ.xxxvj.ver.& licèt dicaẽ. Calca.ꝑ.xcix.ver.& similiter.Imo.in l.qui vniuersas.§.quod per colonũ.ver.nota diligenter.ff.de acq.pos.Cor.consi.cccxv.vers. ꝓterea dato.vol.iiij.Gozad.consi.xcix.versi.non obstant alleg.

6 Et ita intellige quod dicit Imol.in c.cùm venissent.de restitu. spol.& Soc.in consi.cclxvj.dum dicunt necesse esse, q̃ solutio fiat per possidentem,aut de eius mandato.

Universidad de Deusto
Biblioteca

7 Secundò amplia præcedētē limitationem, vt receptio pensionis probet possessionē etiam nō ꝓbata alia effectuatione locationis, resultat enim præsumptio effectuationis ex solutione pensionis, quia nō est verisimile ꝙ soluisset colonus, si virtute locationis nō fuisset in possessione, & fructꝰ nō percepisset: ita Aret. in l.q vniuersas. in §.ꝙ per colonū. vbi dicit ita *cōmuniter tenent, & cōmuniter practicari. ver. sed circa tertiū. ff. de acq. poss. So. in cōs. cvj. vol. iij. ver. & in primis. idem tenet Ruin. cōs. xliij. ver. in ꝓposito igitur. vol. iiij. Cor. in cōs. vj. ver. ex quibꝰ apparet. vo. iij. Claud. in l. quāuis. §. si cōductor. ver. itē nota. ff. de acq. poss.

8 Et propterea Doct. alternatiuè loquuntur, ꝙ per locationem probatur possessio si modò ꝓbetur vel soluentē pensionē possidere, vel possessionem vacare, nō autē loquuntur copulatiuè vt requiratur & pensionis perceptio, & locationis effectuatio: ita Claud. in l. quamuis. §. si conductor. ver. item nota. ff. de acq. poss.

9 Primò sublimita. qñ tertius possideret, & eius possessio probaretur, quia non propterea pensionis receptio probaret possessionem ꝑ possidentem: ita dictum est suprà in j. ampliat.

10 Secūdò sublimita, vt istud procedat qñ probatur ipsummet colonum soluisse, secus verò qñ alius soluisset pro eo: ita Corn. cons. vj. vers. ꝓterea. d. l. vol. iij. sed idem Cor. tenet contrarium in eod. cons. versi. ex quibus apparet.

11 Tertiò sublimita, quando probaretur, ꝙ ille, qui soluit, non coluit neque possedit res locatas: ita Cor. cons. vj. versi. ꝓterea text. & gl. volu. iij.

12 Quartò sublimita, quia ista est ꝓsumptio, nō aūt ꝓbatio vera: vt dicit Are. in d. §. quod per colonū. in tertio casu. Soci. ꝑ. cvj. in prin. vol. iij. Ruin. cons. xliij. vers. in proposito. vo. iiij. Claud. in d. l. quamuis. §. si conductor. versi. item nota. ff. de acq. poss.

13 Quintò sublimita: nam si locatio facta fuerit, & probaē illius effectuatio, non tñ sufficit nisi tertium concurrat, videlicēt ꝙ facta fuerit mercedis solutio: ita Ruin. ꝑ. clxj. versi. nec obstat. vol. j.

14 Septimò principaliter limita, quia inter locantē, & cōducentem ꝓbatur possessio ex solo instrumēto locationis. Rota in antiquis. dec. lxxxvij. Soc. ꝑ. lxxxix. versi. nam licet. & ꝑ. xj. ver. ꝓterea inter partes. vol. iij. & ꝙ. cvj. versi. concurrit etiam instrumentū. eod. vol. Fel. c. inter dilectos. vers. dicas etiam. de fid. instr. Ang. in l. quamuis. §. si conductor. vers. & concludē. ff. de acq. poss. & ibi Alex. in vlt. not. Alex. cons. xj. versi. nec obstat etiam. vol. iiij. Paris. cons. cxj. num. 44. vol. j. Gozad. cons. xciij. versi. item quo ad extraneos. Ruin. cons. xlvj. versi. ꝓterea sicut. vol. iiij. Bal. in l. quēdam mulier. versic. item nota. ff. de rei vendi.

15 Tertiò principaliter limita, nā ꝓbata possessione cōductoris ex locatione ꝓbatur possessio. Bald. in l. ad probationē. C. locat. Soc. ꝑ. xj. vers. infero & secūdò. vol. iij. Grat. ꝑ. 50. versi. comprobaē. vol. j. Ruin. ꝑ. xxxix. versic. si ergo dictus colonus. volu. iiij. & cons. xlvj. vers. ex his igitur. eod. vol. & cons. clxvj. versi. nec etiam obstat. vol. j. vbi dicit ꝙ non sufficit colonum possēdisse, nisi etiā probetur & aliud. ſ. ꝙ pensionem soluerit.

16 Quartò principaliter limita, qñ cum locatione concurrerēt alia adminicula, quia tunc ex instrumēto locationis iunctis aliis adminiculis, probaē possessio. Soc. ꝑ. clxxxvij. Ruin. ꝑ. xlvj. versi. & ex his dici debet. vol. iij. Grat. cons. 50. versi. comprobaē. vol. j.

17 Quintò limita, nam probatur possessio per locationem, qñ sumus in antiquis, iunctis aliis adminiculis. Soc. in cōs. cvj. vol. iij.

De Jure dotium, & dotis promissione.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Renunciatio facta per mulierem cum iuramento ꝓpter dotem habitam de bonis paternis, an eam excludat stante enormissima lesione, & petita absolutione à iuramento.

1 DICVNT Doct.* communiter, ꝙ renuncia tio facta per mulierem de bonis paternis propter dotem habitā, excludit ipsam ab illorū repetitione, maximè si intercesserit iuramentū. ca. quāuis. de pactis, in vj. Paris. in cōs. lxix. vol. iij. in cōs. xciij. vol. ij.

2 Et similiter excludit minorem: text. est in auth. sacramenta puberum. C. si aduers. venditio.

3 Primò amplia, vt filia renuncians excludatur ab alia sorore nō dotata, vt per Paris. in cons. xxvj. nu. 51. & seq. vol. iij. vbi hanc magis communem opin. dicit.

4 Secundò amplia, idē esse si fuit facta renūciatio antequā mulier nuptui traderetur. Paris. post alios in cons. xciij. nu. 17. vol. iij.

5 Sed dubiū est, vtrum stante enormi, vel enormissima læsione, possit venire ꝑ, saltē petita absolutione à iuramento. Et quidem Archid. & Io. And. in d. c. quāuis. sentiunt ꝙ adhuc mulier nō pōt venire ꝑ iuramentum: per illum tex. qui indistinctè dicit, ꝙ iuramentum inuiolabiliter obseruetur. Idē & clarius voluit ibi Imol. q improbat opi. Pet. de Anch. de qua fit mētio infrà. & ibi hoc tenet Domi. Bal. in auth. sacramēta puberū. vers. vt hic apparet. C. si aduers. vendit. Ang. in l. si qs ꝙ eo. vers. item adde ꝙ qñq; iuramē tū. ff. de fideiuss. Bal. in l. fi. in fi. ff. qui satisd. cog. Alex. in cōs. ccxxi. vol. ij. & in cōs. lxij. vol. j. Imo. in c. Quintauallis. de iureiur. & in c. cùm cōtingat. eo. tit. vbi dicit ita *communiter tenere doct. & in cons. j. & Alex. in cons. liij. vol. iij. vbi dicit istā communem opin. & idē voluit Paul. de Cast. in auth. sacramēta puberū. C. si aduers. vend. Rom. in l. q superstitis. ff. de acq. hær. & in cōs. ccccxxxvij. Ias. in l. nā & postea. §. si minor. ff. de iureiur. & in auth. sacramēta puberū. C. si aduers. vend. in vltima opinione per eū recitata. licet dicat articulū dubiū. Paul. de Cast. cōs. ccxvj. inci. ꝓsupposito sine ꝓiudicio. Alex. cons. cxviij. vol. ij. Idē tenet Ant. de Butr. in d. capi. cùm cōtingat. vers. tertius casus. de iureiu. & Soc. in cōs. cxv. vol. j. vbi tenet ꝙ non possit propter enormē læsionem, sed bene propter enormissimā. Paul. de Cast. in cōs. ccxc. vol. ij. Corn. in cons. lxxij. volu. iij. vbi dicit istam communem. Io. Anto. Alex. in cons. xij. vbi dicit istam cōmunem opi. & hanc opin. sentit Ang. in cōs. ccciij. in fi. Io. Crot. in l. stipulatio hoc modo cōcepta. in iiij. limit. ff. de verbo. obl. Curt. Senior in cōs. xliij. Corn. in cons. cclxxxvij. vol. iiij. Aret. in l. qui superstitis. ff. de acq. hære. Georg. Natta in d. ca. quanuis. de pact. in sexto. Alex. in cons. lxvj. vol. vj. & in cons. lix. vol. j. vbi dicit istam cōmunem opinionem, & in cōs. ll. xxxviij. vol. iiij. istam tenet & dicit magis* cōmunem, quā latissimè examinat Bertr. in cōs. clxij. vol. j. & cons. clxix. vol. j. & in istā partem videtur inclinare Decī. Neap. clix. in nouis. in v. limit. & istā dicit communē Corn. cōs. clxvj. vol. j. licèt ipse distinguat inter enormem. & enormissimam lęsionē. Soc. in cōs. xxxviij. vol. j. Gozad. in cōs. ix. & in cōs. x. Paris. in cōs. xij. volu. j. vbi dicit istā cōem. & in cons. xx. vol. j. Paris. in cōs. xvj. vol. ij. Maria. Iun. cons. lxvij. vol. ij. Paris. cōs. xcv. vol. j. qui dicit communē. Ruin. cons. xvj. volu. iiij. Grammat. decis. cj. nu. 77. & seq. vbi declarat.

6 Et istam tenet Iaco. in auth. sacramenta puberum. C. si aduers. vend. qui subdit, ꝙ si vltra læsionem concurrerent alia, vt blandimenta, & suasiones consanguineorum, tunc procederet cōtraria opi. vbi tenet istam opin & dicit secundum eam consuluisse Affl. in c. i. §. item sacramenta. de pace iur. firm. nu. 47.

7 Et facit, nam alienatio rei dotalis adeò firmatur iuramēto, vt non possit peti absolutio, quāuis ex hoc mulier maximè lædaē, quia remanet indotata. Cardi. in c. cum cōtingat. de iureiur. & ibi Henric. Boich. & idem tenet Campeg. in tract. dotis. q. xj. Imol. in d. c. cum contingat. Abb. in consil. viij. vol. ij.

Contrarium isto casu tenet Paris. in cons. lxxv. vol. iij.

8 Contrariū, ꝙ imò stante excessiua lęsione, mulier possit petere absolutionē à iuramento, & venire ꝑ renunciationem, voluit Pe. de Anc. in c. j. ver. ego etiā consului. de cōstitu. & in regula, accessoriū. vers. pro declaratione prædictorū. de reg. iur. in vj. & in cōs. xxxix. & in cōs. lxxxiij. in fi. & in cōs. clxxx. & in consil. cccxxxix. & i cōs. ccclxxv. & in disputatione sua incip. cū cap. lai cus. & in c. quamuis. in secūdo not. de pact. i sexto. Fed. de Senis i cōs. cxcix. Cald. in cōs. viij. in tit. de iureiur. Ant. de But. in ꝙ. xlv. Abb. in cōs. viij. vol. ij. & cōs. cvij. vol. ij. vbi dicit istam *communē opi. & in cōs. lxxj. vo. j. Cum. in cōs. clxxx. Pau. de Cast. in ꝙ. c. lxxxvij. secundū antiquā impressionē. alias in j. vo. ꝑ. clxxiiij. & i ꝑ. cclix. vol. ij. Aret. in cōs. xcij. Barb. in cōs. xxj. vol. j. & ꝑ. liij. vol. ij. Alex. in l. stipulatio hoc modo cōcepta. ver. tertiò limita. ff. de verb. obl. & in consi. lxxxix. ver. vel si voluerit. vol. ij. & in consi. cxxv. vol. j. Fel. in c. in præsentia. vbi dicit istā communem opin. de probatio. Bal. in rubrica. C. de rerū permutat. Ripa in cōs. xv. in tertio lib. vbi dicit istam communē, & verā opinionem. & idē Bal. in cap. j. ver. item sacramenta. de pace iur. firm. Deci. qui dicit istam communē, in l. pactū, quod dotali. C. de coll. Soc. in ꝑ. cclxiij. versic. sed ad præmissa respondeē. & in cons. xx. vol. iij. Deci. qui dicit istā communē opinionē, in cōs. xlv. Cor. in cons. xj. vo. iij. & in cons. cxxiiij. vol. iij. & in ꝑ. cexiiij. vol. iij. & in cons. clvij. vol. iiij. & i ꝑ. clxvj. vol. j. qui restringit ad casum, quādo læsio esset enormissima. & in isto casu enormissimæ lęsionis idē dicit i cons. xxvij. vol. iiij. & in ꝑ. clxvij. vol. ij. & cons. clxxix. vol. iiij. & i cons. cclviij. vsque in fi. vol. iiij. & in ꝑ. clxxxix. vol. j. Areti. in ca. in præsentia. de prob. Dec. i cōs. clxxx. vbi dicit istā opinionē cōmuniter approbari. & in ꝑ. clxxxj. quādo læsio esset satis excessiua. & in cōs. dlj. & cōs. ccclxxix. & in cōs. dcxvj. & cons. lxxxvj. & consili. ccxxx. & consili. cciij. vbi dicit istam esse communem opinionem, & consi. ccxvj. Idem tenet Anto. de Butr. in capitul. cum contingat, versicul. quartus casus. & ibi Abb. in ver. nonus casus,

casus. de iureiuran. & in disputation. iij. ver. nonus casus. Ias. in ꝑ. clx. vol. secundo & in cons. cxxxiij. per totum. vol. iiij. dicit istam esse magis communē opi. vbi idem dicit Ioann. Anto. Alexand. in cons. cj. vbi dicit ꝙ istud procedit etiā data enormi læsione: ꝙ quid dixerit Deci. in cōs. suo clxxxj. idē Ioan. Anto. in consilio cxxxiij. & in consilio cxxxix. Corn. in l. pactum dotali. in ix. limitatio. C. de collatio. Cur. Iun. qui latissimè comprobat hanc partē esse cōmunem in cōs. liij. & in cons. cxlj. vbi dicit idē. Cæpo. in cōs. ciuili. xvij. Calca. in cōs. xxxiij. Bert. in consi. clxxxi. vol. j. & in ꝑ. lxxij. vol. ij. & in cons. cxxj. vol. iij. Chass. in ꝙ. vlti. Deci. Neapo. cccxxij. in antiquis. & istam partē dicit cōmunem Ioan. Cro. in d. l. stipulatio hoc modo concepta. licèt ipse contrariū teneat. ff. de ver. obl. Abb. in c. penul. de empt. & ven. Soc. in reg. cl. i vj. fall. & fall. xxxvj. Gual. caut. xix. ſtit. de acquir. hered. Goza. in ꝑ. xcvij. Dec. vbi dicit istam cōmunem opinionē, i cap. in præsentia. ver. vlt. secundū. Aret. hic, de ꝓbat. Guido Papæ, quæst. cccxiiij. Paris. in consi. xvj. volum. ij. & in consi. xxvj. vol. iij. qui limitat, quando renunciat hereditati de latæ, secus si deferendæ. Paris. latè ponit quòd possit obtenta absolutione, in cōs. lxxv. volum. iij. Marian. iunior consil. xlviij. & in consil. lxxvij. volumine primo. Aimo in consi. vij. Grammat. deci. ciij. & ciiij.

9 Et propterea dicunt* cōmuniter Doctores, ꝙ dispositio authen. sacramenta puberū. nō operaē stante læsione enormissima. Paris. cōs. xcvj. vol. j. & consi. xcix. volu. j. & consi. xij. volumine ij. Marian. Iun. consi. xlviij. & consi. liij. & cxliij. volu. primo. apostil. ad Iaco. Butr. in authen. sacramenta puberū. C. si aduers. vendit.

10 Quæ opin. indubitanter procedit, quando est mulier, & minor qui iurasset. Ruin. consi. clxx. numero 23. volumine j. Ruin. consi. lx. vol. iij. Gram. consi. ciuili. cxxvij.

11 Quod absque difficultate videtur procedere, quando læsio esset nimium excessiua, vt puta si esset vltra triplum, vel quadruplum iusti pretij. Grat. qui dicit* communem in consi. lxxxviij. volumine primo.

Et tenendo istam opinionem, quæ videtur* magis cōmunis, in articul. principali,

12 Primò amplia, nam licet plures voluerint ex allegatis Doct. ꝙ sit necessaria absolutio à iuramento, tñ Ant. de Butr. in d. capitulo, cū cōtingat. versic. quartus casus. de iureiur. tenet ꝙ non sit necessaria absolutio, sed ea etiā nō petita, vel obtēta. possint venire ꝑ renūciationē, vel ꝑ dum. & idem tenet in ꝑ. xlv. & Abb. in d. cap. cùm cōtingat. ver. nonus casus. de iurciur. Alex. in ꝑ. cxxv. vol. j. Cuman. in ꝑ. clxxx. Paul. de Cast. in ꝙ. cxcvj. vol. ij. Corn. in ꝑ. cclviij. vol. ij. Bologni. ꝑ. xliiij. Ias. ꝑ. clx. vol. ij. & in ꝑ. cxxxviij. volu. iiij. vbi tenet ꝙ stante enormissima nō sit necessaria absolutio: secus in enormi. licèt Corn. in ꝑ. xj. vol. iij. & cōs. clxxix. vol. iiij. & clxvj. vol. j. non se firmet.

13 Secundò amplia, siue is qui petit relaxationē iuramenti, sit minor, siue maior, siue masculus, siue fœmina. Ant. de Butr. in d. cap. cùm contingat. versi. quartus. & in ꝑ. xlv. Corn. in cōs. xxvij. vol. iiij. Fel. in c. in præsentia. de prob. Dec. in consi. clxxx.

14 Sed tñ istam ampliationē nō puto veram, quia cōmunis* est opi. ꝙ læsus vltra dimidiā, si est maior, excluditur ꝓpter iuramēntum à remedio. l. secundæ. C. de rescind. vendi. vt dictū est in illa regula, suprà in tit. de empt. & vendi. in prima conclusione. in xj. limita. & non potest petere absolutionem ad effectum prædictū: vt per Imol. in ca. cùm causa, de empt. & vend.

15 Tertiò amplia, etiam si in tali renūciatione interuenisset cōsensus consanguineorum: ita Corn. consi. clxxix. vol. iiij.

16 Quartò amplia, etiam si decretum iudicis interuenisset: vt ꝑ Paul. de Castr. in consi. clxxiiij. vol. j.

17 Quintò amplia, etiam si læsio causetur ex contractu transactionis. Cor. in consi. clxvj. vol. j. Dec. in consi. cciij. & in consi. dlj. Cor. in consi. clxxxix. vol. j. Mantua. in consil. cxxxij.

18 Sextò amplia, quia in hærede non est necessaria absolutio. Ruin. in consi. cvij. nu. 18. vol. j.

19 Septimò amplia, ꝙ iuramentum est relaxādum, quando nō est seruata forma statuti, & fuit præstitū à muliere minore. Ruin. in consi. xcviij. vol. j.

20 Primò limita secus esse in donatione, in qua etiā læsus enormissimè, nō potest venire ꝑ iuratam donationem, etiā petita absolutione à iuramento. Cor. in consil. xxxvj. vol. j. & in ꝙ. cclviij. vol. iiij. & in consi. clxvj. versi. dato autem. vol. j. & in consi. ccxiiij. vol. iiij. & in consi. clxvj. versi. dato autem. vol. iij. Aret. in l. qui superstitis. ff. de acq. hæred. Maria. Iun. consi. lxvij. vol. ij.

Contrarium idem Corn. in consi. cxxiiij. vol. iij.

21 Idem si constaret habuisse animū donandi. Aimo in ꝑ. cxiiij.

22 Et nota quia contractus donationis minoris firmatur iuramento per dispositionem d. authen. sacramenta puberum: vt per Dec. cons. clxxx. & consi. clxxxj.

23 Secundò limita, quia licet filia non possit succedere, potest tamen petere dotem, vel supplementum. vt per Paris. in consilio xxvi. nu. 70. & seq. vol. iij. vbi dicit hanc magis* communē opin. & ab ea non esse recedendum in iudicando, & consulendo.

24 Et ex his vbi dicit ꝙ istud procedit etiā data enormi læsione: ꝙ vt non procedat, stante enormissima lęsione, & petita absolutione à iuramento.

25 Secūda limitatio est, vt dispositio. c. quamuis. de pac. in vi. ꝓcedat qñ filia habuit dotē à patre, secus si nullā dotē habuisset, Pe. de Anch. in d. c. quāuis. in ij. not. & in cōs. xxxix. in prin. Bar. de Sal. in l. pactum, quod dotali. C. de pact. sequit Corn. in ꝑ. eclviij. vo. iiij. & in cōs. cxxci. eod. vol. iiicèt non se firmet. Dec. in l. pactū, dotali. in ij. limita. C. de colla. in regu. cl. in xxxiij. fallent.

Contrariū tenet Imo. in d. c. quamuis. quem refert & sequitur ibi Domi. & idem Imol. in consil. j. dū impugnat secundā respōs. ad d. ca. quamuis. & idē tenet Imol. in d. l. qui superstitis. ff. de acq. hær. & ibi Roma. in iij. limit. & Aret. & idē tenet Imol. in l. stipulatio hoc modo cōcepta, ff. de verb. obl. & ibi Alex. versi. ij. limitaē. & ibi Io. Crot. vbi dicit istā *esse cōmunem opi. Soc. in regu. cl. in v. fallen. Alex. in cons. xlij. vol. j. vbi dicit istā cōmunem opin. & in consi. cxxv. vol. j. & in consil. clxxxj. volu. v. Natta in d. c. quamuis. Are. in l. fi. C. de pact. & ibi Purpu. Paris. in cons. xxvj. vol. iij. Ruin. consi. xcvij. vol. j. & consi. ceiiij. vol. j. sed Ias. in consi. cxxxiij. volu. iiij. non firmat nec vnam nec alteram partem.

Tenendo hanc vltimam tanquam magis* cōmunem opinio.

26 Limita, nisi filia renunciasset iuri dotis, & alimentorum: ita Aret. in d. l. qui superstiris in loco prælegato. & fuit ante eū opi. Imol. in l. stipulatio hoc modo cōcepta. in loco prælegato: quā sequitur ibi Alex. versiculo, secundò limitatur. Natta in d. c. quāuis. de pact. in vj.

27 Tertiò limita, nisi filia, quæ renunciauit patri, fuerit ab eo instituta, quia nō obstāte renūciatione, poterit succedere patri ex testamēto. Bal. in l. pactū. C. de colla. in iij. q. & Sal. in l. pactū. C. de pact. Soc. in regu. cl. in xj. fallen. Pet. de Anch. in cōs. ccccciii. in fin. Ias. in d. l. stipulatio hoc modo concepta. q ampliat nōnullis modis. ff. de verb. obl. Imol. in l. q superstitis. & ibi Are. ff. de acq. hær. & Io. Crot. in d. l. stipulatio. q ampliat nōnullis modis, & sequitur Fel. in ca. j. de iureiur. Roma. in d. l. stipulatio hoc modo cōcepta. Geor. Natta in d. c. quāuis. in j. limit. de pact. in sexto. Bal. in l. fi. C. de pact. Decī. Neap. cccl. Deci. in l. pactū. C. de collat. in j. limit. & Corn. in iij. limit. Rom. in j. limit. Alex. in cōs. clv. ver. quinimò dato. vol. vij. idē voluit Bar. i d. l. stipulatio hoc modo cōcepta. & ibi Ang. in vj. fal. Paul. de Cast. in d. l. pactū. C. de colla. in primis verbis. Aret. in cōs. xcij. in tertio dubio, & in d. l. fi. C. de pac. Hippo. in l. j. §. si qs vltrò. ff. de quæst. Idē voluit Bald. in c. ad nostram. el ij. de iureiur. Purp. in l. fi. C. de pact. qui etiam ampliat ibi istā cōclusionem. & Aret. Iacob. & Ias. Deci. ibi, in v. not. Chassa. in cōs. xliij. el ij. Alex. in d. l. stipulatio. in j. limitat. Fel. in capi. ex insinuatione. de simon. Paris. in consi. xxiiij. volu. ij. & consil. xcv. volu. iij. Tiraq. in tract. *le mort saisit le vif*, in octaua declaratione ij. partis. glos. consuet. Biturig.

28 Amplia istam limitationem, idem esse in quacunque causa superueniente: quia ad illam non refertur renunciatio. Rui. cōs. xcviij. volu. j.

29 Quartò limita, nisi renuncians cum iuramento, esset mulier Iudęa. de quo vide in conclusione nostra, s. de donat. concluſ. iij. an donatio inter virū, & vxorem firmetur iuramento in iij. limit.

30 Quintò limita, quando prius iurasset non renunciare, quia tunc renunciatio postea facta non posset operari: de quo dic vt in conclusione nostra de iureiur. concluſ. j.

31 Sextò limita, quando iuramētum est præstitum à pubere. nō si ab impubere: per text. in d. auth. sacramenta puberū. C. si aduersus vend. & dicit in proposito Soc. in d. reg. cl. in ix. fall. & Georg. Natta in capitulo, quamuis. in quarta limitatione de pact in vj. Sed imò Io. Crot. in d. l. stipulatio. in quinta fallent. tenet ꝙ etiam puberis minoris vigintiquinque annorum renunciatio non firmetur iuramento.

32 Septimò limita, qñ renūciatio fieret patri, secus si fratribus, quia text. in d. cap. quamuis. loquitur quando renunciatio fit patri, vt dicit Fulgos. in l. pactum dotali. C. de collation. Cuman. in l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de verbor. oblig. vbi dicit se cōsuluisse. Bal. in consil. cccexxxvij. volu. j. Soc. in consil. lxxiij. versi. alterum caput. volum. iij. Alexand. in consi. clv. volum. vij. Purpu. in l. fin. C. de pact. Imol. in d. capitu. quamuis. de pactis. in vj. Aret. in d. l. qui superstitis. ff. de acquirend. hæred. Corn. in d. l. pactum. C. de collat. in v. fallen. Petr. de Anchar. in consil. xxxix. Iaso. in d. l. stipulatio. & ibi Alexand. Ioan. Crot. Gemi. in d. capitu. quamuis. idem colligitur ex dictis Bald. in l. fina. C. de pactis. & ibi Sal. Are. in d. l. final. Fulgo. in consil. lxxiij. Soci. in regul. cl. in xiij. fallentia. Guido Papæ in consilio clxij. Deci. in l. pactum. in vj. fallentia. C. de collatio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contrarium Roma.in l.qui superstitis. ff.de acq.hered. Bal.in authen.sacramenta puberum.C.si aduers. vendit.Roman. in ps. cxx.Georg.Natta in d.cap.quamuis.Iaſi l.fi.vers.x,per iſtum tex. C.de pact.Imol.in conſilio j.Soc. in reg.cl.in xij.fallent.Pariſ.qui declarat in conſi.xciiij.vol.iij.

33 Amplia,nam quando fratres eſſent abſentes, & renunciatio eſſet facta fratribus non conſentientibus, non valet.Aim.in cõſilio cxxvij.num.5.

34 Octauò limita.quando mulier renuncians fuiſſet dotata nõ de bonis eius,cui renunciat,ſed de bonis ſuis propriis.Paulus de Caſt.in conſ.clxxiiij.vol.j.Georg. Natt.in d.c.quamuis.in ij.limit. Dec.in l.pactum.in iiij.limit.C.de coll.Dec.in conſi.ccxxx.

Et iſta limitatio reincidit in ſecundam limitationem.

35 Nonò limita,niſi renunciatio eſſet facta cõtemplatione fratrũ maſculorũ,qui viuo patre deceſſerint,qa tunc ceſſat diſpoſitio cap. quamuis,de pactis,in vj.Bal.in l.pactũ.in iiij.q.C.de coll. Saly.in l.pactũ.C.de pac.Imol.in l.q ſuſtitis.ff. de acq.hær.& ibi Rom.Gem.in c.quãuis.de pact.in vi.& ibi Geor.Natt.in viij.limi. idẽ tenet Rom.in l.pactũ.C.de coll.& ibi Paul.de Caſt.verſi.item quæritur.Io.Crot.in l.ſtipulatio hoc modo cõcepta.in vij.fallẽt. ff.de ver.obl.Soc.in regu.cl.in ij.fallen.Alex.in d.l.ſtipulatio hoc modo cõcepta.verſ.alias limitationes.Aret.in d.l.qui ſuperſtitis. in iij.limit.Alex.in conſi.xxxix.vol.iij.Deci.in d.l.pactum.in v.limita.& ibi Corn.in vij.limit.Corn.in conſi.ccxcj.vol.iiij.& iſtam dicit veram & communem opi.Bert.in conſi.lx.vol.j.

36 Amplia,nã etiam idem eſſet qñ fratres quorum fauore facta eſt renunciatio,fuiſſent exhæredati,& extranei inſtituti.Ange.in l.auus.in fi.ff.de pact.Soci.in regu.cl.in xxix.fallent.Rota in antiquis,dec.decci.Dec.in conſ.xxxj.Alex.in conſ.cxlix.vol.vij.Are. in conſi.xvij.Angel.in conſi.lij.Bertr.conſ.lxxiij.volu.ij.Rom.in l.pactum.in iij.limit.C.de coll.Pariſ.conſi.xxvj.vol.iij.Ruin.conſ. cciij.vol.j.vbi ampliat.glo.conſuet.Biturig.

Contrarium ſentit Guido Papæ in q.cxcij.

37 Limita,niſi per Aquilianam ſtipulationem quis renũciaſſet iuri cõpetenti,& cõpetituro:vt per Rom.ps.xxij.in ij.dubio.

38 Secundò limita,vt per Pariſ.conſi.xxvj.vol.iij.vbi ponit non nullas clauſulas,per quas videtur filia ſimpliciter renunciaſſe, & non fauore maſculorum tantùm.

39 Tertiò limita,quia renunciatio facta fauore fratrum non ꝓdeſt fratribus poſtea legitimatis.Ruin.conſi.lxxxiij.vol.iij.

40 Decimò limita præcedẽtẽ cõcluſionẽ, quãdo pater deceſſiſſet ab inteſtato, nã ſicut quãdo teſtaꝫ pater.renunciatio non obſtat,ſi filiã inſtituit:ita quãdo decedit ab inteſtato,quia videtur tacitè inſtituere.& iſta fuit opin.Zenzel.in c.quãuis.de pactis.in vj. quã ſequitur Rota in antiquis deciſ.dccel.in antiquiorib⁹.deciſ. Biſegneti tertia,in tit.de pact.Aret.in conſi.xcij.Bertr.in conſi.ix. vol.iij.& in conſi.clxix.vol.iij.Imol.in d.c.quamuis.de pact.in vj.

Contrarium Domi.in d.c.quamuis.de pact.& Aret,in l.qui ſuperſtitis.ff.de acq. hęredi.qui dicit,ꝙ iſta opin. eſt contra mentẽ Doct.omniũ iuris ciuilis.& Ioan. Crot.in d.l.ſtipulatio hoc modo cõcepta.in iij.limit. qui idẽ dicit, Alex.in conſ.cxlix.vbi dicit ita *cõmuniter teneri,vol.vij.& cõſ.xxix.vol.iij.Aret.conſi.xvij. Deciſi.Thol.& ibi apoſtill. ccccIvj. Guido Papæ quęſti.cxciij.ita fuit de mẽte Bald.in l.fi.C.de pact.ver.venio ad ſecundã.Ro.in d. l.ſtipulatio hoc modo.ff.de verb.ob.& in l.pactũ.C.de coll.Ang. in d.l.ſtipulatio. invj.fallent.Saly.in d.l.pactũ. C.de pact. Natta in d.c.quamuis.in ix.limit.de pact.in vj.Pariſ.in conſi.xxvj. vol.iij.& conſi.lxix.vol.iij.& hæc eſt tenenda,quia *communis opinio.

41 Vndecimò limita quando renunciaſſet filia patri ob metũ reuerentialẽ:per not.per Bart.in l.j.§.quæ onerãdę.ff.qua. re.act, nõ dat.& in iſtis terminis ponit Georg. Natta in d.c.quãuis.in xj. limit.fuit dictum Bart.in l.pactum,in j.queſt.C.de coll. & ibi Ro. ver.item in quantum. Cor.in ij.limit. Ioan. Crot.in d.l. ſtipulatio hoc modo concepta.qui declarat.Soc.in d.regula.cl.in vij.limit, Pau.de.de Caſt.in l.pactum.qui declarat, C.de coll.

42 Duodecimò limita quando in inſtrumẽto eſſent appoſita illa verba,ex certa ſcientia, & nullo iuris vel facti errore ductę:ſed animo, & propoſito deliberato.Pariſ.in conſi.xcvj.vol.j.

43 Decimotertiò limita quando filia viuo patre prædeceret, qatũc renunciatio filię nõ obſtat nepotibus.ita Bal.ã l.fi.verſ.ſed hic incidenter.C.de pac.& in l.pactũ.C.de coll.ver.ij.quęro.& in xviij.q.& ibi Pau.de Caſ.ã iij.quæſt.& idẽ Pau.de Caſt.ã q ſuperſtitis.ff.de acquir.hęred.& ibi Rom.ver.vlt.q̃rit.& Im.& Aret. Natta ã d.c.quãuis.dicẽs ita tenere *cõmuniter Doct.ã xij.limit. Ioã. Crot.in d.l.ſtipulatio hoc modo cõcepta.Ioã. Ant.in cõſ.xlij.vbi limitat.Bal.cõſ.ccccij.vol.j.Alex.cõſ.lxxv.vol.j.& iſta eſt cõmunis opin.vt per Bertr.in conſil.cxxxviij.volumine j.Alexand.in l. pactum dotali.C.de collat.vbi dicit communem,& ſentit Oldr. cõſi.ſuo xl.Bertran.qui dicit iſtã communem cõſi.lxiij. in fi.vol. ij.& in cõſ.xcvij.volumi.tertio.Corn.in l.pactum.C.de coll.Soc. in conſi.clxxxiij.Dec.in dict.l.pactum. Aimo in conſilio lxxxiiij. & conſi.cxxvij.Ruin.conſilio cxlij.vol.ij.& in conſil. 50.vol.iij.

Contrarium tenet gl.in d.c.quamuis. & ibi Io.And.& Io.Cal. & Gemin.Chaſſã.in conſi.xlvij.

44 Salic.verò in l.pactum.C.de pact.diſtinguebat,aut nepos habet neceſſe venire ex perſona matris , & tunc renunciatio ſibi ꝓiudicat.Aut non venit ex perſona matris,& renũtiatio nõ poteſt ſibi præiudicare.

Sed iſtam diſtinctionẽ impugnat Alex.in l.pactum. C.de coll. Bertr.conſil.xcvij.volum.iij.Georgius Natta in capitulo,quamuis.de pactis,in ſexto.

45 Declara, nam quando mater renuncians ſrecepit dotem, talis renunciatio præiudicat filiis non virtute renuntiationis, ſed virtute ſucceſſionis,vt per Pariſ.conſ.xciiij.volumin. iij.

Tenendo primam opi.quæ videtur *communis,

46 Primò amplia,etiam ſi concurrerẽt filij filiæ renuntiantis,& mortuæ viuo patre cũ filiis primi gradus ipſius patris de cuiꝰ ſuc ceſſione agitur: nã tũc etiã renunciatio matris filiis nõ ꝓiudicat. ita ſentit Bal.in l.pactũ.in queſt.ij.C.de coll.g indiſtinctè dicit, ꝙ renũciatio filiæ,quæ deceſſit viuo patre,nõ nocet nepotibꝰ.hoc idẽ voluit Aret.ã q ſuperſtitis. ff.de acquir. hęred.dũ primò cõcludit , renunciationem nõ obeſſe nepotib.quãdo filia decedit viuo auo,& quãdo poſt mortẽ aui decedit filia, diſtinguit,an filiæ renuncianti concurrãt cũ aunculis, an nõ, & ſic in primo caſu renunciatio nõ operatur ſiue concurrãt cũ aunculis, ſiue non. Et per candẽ rationẽ hoc voluit etiã Nattain c.quãuis.de pac.in vj.& Ioan.Crot.ã l.ſtipulatio hoc modo cõcepta. ff.de verb.obli. & Alex.cõſ.lxxv.vol.j. hoc clare, & explicitè voluit Bart. in l.qui ſuperſtitis. ff.de acq. hęred.in illa ratione, ga ſucceſſio filij ſloco matris,eſt beneficiũ iuris,quod filio à matre auferri nõ potuit,licet Pau.de Caſt.in l.qui ſuperſtitis. dicat ꝙ Bart.ibi teneat cõtrariũ. tamen quotquot ſunt, qui allegant Bar.in d.l.qui ſuperſtitis, tenẽt Bart.ibi ſentire ꝙ filij filiæ renunciantis,& decedentis viuo patre,admittũtur ad ſucceſſionem , etiã ſi concurrant cum auunculis,vel materteris. vt per Rom.ibi & Imo.& Aret.

Et idem hoc modo declarãdo voluit Pau.de Caſtr.in d.l.qui ſuperſtitis. Idem quod Barto.ſic declaratus voluit Bald.expreſsè in d.l.pactum.in xviij.q.C.de colla.& Paul.de Caſtr.in iij.q.Rom. in l.qui ſuperſtitis.ff.de acquir.hæred.Corn.in l.pactum.verſicu. recolligendo ergo prædicta. C.de coll.Alex ibi , in verſic.primo caſu dic.Bert.conſi.xlvij.vol.iij.vbi dicit iſtam *communem opinionem,Aimo in conſi.cxxvij.

Contrarium Saly.in d.l.pactum. C.de pact.cuius opin.meritò reprobatur,vt ſuprà dictum eſt.& idem quod Saly. ſentit Dec.in conſil.clxxxj.in ſecunda ſolutione.

47 Secundò amplia,etiã ſi filia tempore renunciationis aliquid fuerit à patre conſequuta,hoc voluit Bal.in d.l.pactũ,in ij. quæſt. C.de coll.qui prius diſtinxerat,an filia fuiſſet aliquid cõſequuta, vel ne.& poſtea ſubdit,ꝙ quãdo filia viuo patre deceditꝰ, indiſtin ctè renunciatio nõ præiudicat nepotibus.Pau.de Caſt.expreſsè in l.qui ſuperſtitis.ff.de acquir.hęre.Georg. Natta in c.quamuis. de pact.in vj.Corn.in d.l.pactũ.C.de coll.ver.& idem putarem.& Roma.in dicta lege,qui ſuperſtitis.Bertr.in conſi. cxxxviij. volu. primo,Gozad.conſi.lxxv.in fi.vbi dicit *iſtam commu.opi.

Contrarium Roma.in d.l.qui ſuperſtitis.ff.de acq.hęred.Dec. in conſilio clxxxj.& in l.pactum dotali.C.de coll.Ioann.Anton. Alex.in conſ.xlij.in fi.Io.de Rip.libr.j.reſponſ.vj. Laur.in §.cæterum.vbi declarat.inſt.de leg.agnat.ſucceſſ.& ita dicunt Docto.tenere Oldr.in conſi.xl.tamen mihi non concludit.

48 Dec.verò in dict.conſi.clxxxj.ſentit ꝙ vbi vtrunque cõcurreret,& ꝙ filia aliquid acceꝑiſſet, & ꝙ nepotes ex ea cõcurrant cũ aunculis , ꝙ tunc etiam ꝙ mortua fuerit filia renuncians viuo patre,tamen renunciatio præiudicat nepotibus.

49 Si verò patri filia ſuperuixerit, & tunc filij filiæ renunciantis ſi veniũt tãquã hæredes matris, nõ poſſunt admitti ad ſucceſſionẽ per matrẽ repudiatã.ita procedit gl.in d.c.quãuis.in gl.fin.ita declarat ibi Natta. Alex.in cõſi.lxxv.vol.j.& in l.pactũ. C.de coll. & ibi Deci.& in conſi. clxxxj.Bert.conſi.cxxxviij.vol.j.Ripa in vj. reſponſ.vol.j.Pariſ.in conſi.xvj.volu.ij.

50 Sed ſi filij filiæ renunciantis nõ veniunt tãquam hęredes matris,tunc,ſi filia nihil accepit à patre , & cõcurrãt nepotes ex filia cum filijs primi gradus,& ſic cum auunculis eorum, ſunt excluſi ꝓpter matris renunciationem.Imol.in d.l.qui ſuperſtitis.ff.de acq.hær.Natta in d.c.quamuis.Corn.in l.pactum.verſ.ſin autem nihil percepiſſet.C.de coll.Alex.Dec. Alex.conſi.lxxv.vol.j.

51 Si autem concurrant filij filiæ renũciantis nõ cũ auunculis, & ſic tenentibus primũ locũ,ſed cum natis ex dictis auũculis , & ſic nõ tenentibus parẽ gradum cũ filijs filiæ renunciantis,tũc nõ cẽſentur excluſi,ſecundum Imol.in d.l.qui ſuperſtitis.& Nattã in d.c.quamuis.Corn.in d.l.pactum.verſi.ſi verò concurrerent.

Corn

Contrarium Paul.de Caſtr.in d.l.qui ſuperſtitis.vbi in verſi.& hoc ſi extabat.Ioã.Crot.in l.ſtipulatio hoc modo.ff.de verb. obl. & hoc videtur ſentire Ro.in d.l.qui ſuperſtitis.dum indiſtinctè tenet,talem renuntiationem nocere nepotibus.

52 Aret.verò ibi concordat opi.nam dicit,ꝙ aut filij deceſſerũt viuo patre,quorũ filij concurrunt cum nepotibus ex filia renũciante,& patre ſuperuiuente,& tunc quia illi viuo patre incœperunt tenere primum gradum, eo mortuo excludũt nepotes ex filia renunciante. & ita procedat opin.Pau.de Caſt.& Roma.

53 Aut filij,quorum filij concurrunt cũ nepotibus ex filia renũciante, patri ſuperuixerunt vnà cum filia renuntiante, & tũc filij auunculorum non excludant nepotes ex filia renunciante, ſed concurrant: & ita procedat opi. Imo.& Nattæ & aliorũ,& ſentit Cor.in d.l.pactum.ver.& magis dubium.

54 Sed quãdo tales filij cũ agnatis, vel liberis vlterioris gradus cõcurrerent,tunc ſecundum* omnes, filij filiæ renuntiantis nõ excluduntur,vt per Paul.de Caſt.in d.l. qui ſuperſtitis. ver.& hoc ſi extabant.& Cor.in d.l.pactum.ver.ſi verò concurrerent.

55 Et hoc intelligit Pau.de Caſt.in d.l.pactũ.in iij.quæſt. quãdo renunciatio non eſſet facta contemplatione deſcendentiũ maſculorum,quod in dubio præſumitur, qa ſi eſſet facta pro conſeruatione familiæ, & ſic cenſeretur prouiſum omnibus deſcendẽtibus per teſtatorẽ recipientẽ renunciationem à filia ſua,& tunc nepotes ex ea ſiue cõcurrant cum nepotibus ex maſculis , ſiue cum filijs aut liberis vlterioris gradus,ſemper erunt excluſi.

Sed tñ iſtã opi.impugnat Io.Cro.ã d.l.ſtipulatio.ff.de verb.obl.

56 Si verò filia, quæ patri ſuperuixit tẽpore renunciationis aliquid à patre fuerit cõſecuta, tunc Bald.in d.l.pactum in ij.quæſt. C.de coll.ſimpliciter dicit,quòd nepotes ex filia renunciante excluduntur,& ita etiam ſimpliciter tenet Aret. ꝙſi.xc.& Cor.cõſi. ccxci.vol.iiij.Berous quæſt. xlij.

57 Sed pro vlteriori concluſione iſta conuentio principaliter reducitur ad hos caſus,nã aut nepotes ex filia renunciante, quæ aliquid habuit à patre tempore renuntiationis, & q̃ patri ſuperuixit, cõcurrũt cum filijs patris,& ſic cum auunculis , & tunc citra cõtrouerſiam omnes videtur tenere,ꝙ nepotes ſunt excluſi. ita Bal.in d.l.pactum.in xviij.quæſt. C.de coll.& ibi Cor.verſi.aut filia ſuperuixit.Dec.iuncta j.&ij.limit.Io.Crot.in l.ſtipulatio hoc modo concepta.verſi.ſecundus caſus.ff.de verb.obl.

58 Si autem nepotes ex filia renũciante concurrerent cũ nepotibꝰ vlterioris gradus,vel cũ aliis,tũc Bal.in d.l.pactũ.& alij ſuprà relati,qui ſimpliciter tenẽt renunciationẽ filiæ,q̃ recepit aliquid tẽpore renũciationis,& patri ſuperuixerit,præiudicare nepotib. videẽt ẽt velle nepotes excludi.& Natta in d.c.quãuis.verſ.quod verũ.limitat Io.Crot.in d.l.ſtipulatio hoc modo.ver.tertiꝰ caſus, & Alex.in l.pactum.verſ.& an in hoc vltimo.C.de collation.

Cõtrarium Imo.in d.l.qui ſuperſtitis.Cor.in d.l.pactum ver.ſi verò concurrunt.

59 Tenẽdo primã opinionẽ,Limita,qñ filia accepiſſet aliqd ꝓ ſucceſſione,nõ aũt ſi ſimpliciter accepiſſet,vt repudiaret.ita Bal. ã d.l.pactũ.ĩ ij.q.refert,& ſequif ibi Ale.verſ.qđ itelligit Bal.verũ.

60 Tertiò amplia hãc decimamtertiã limitationẽ vt renũciatio facta de feudo per patrem nõ noceat filio.Ruin.in ps.xcv.vol.iij.

61 Decimoquartò limita,nã quãuis filia excluſa ob renũciatio nẽ,nõ poſſit ſuccedere immediatè patri,cuius ſucceſſioni renũciauit,tñ põt ſuccedere fratri,qui ſucceſſit patri,& in cuius hęreditate reperiet ſucceſſionẽ patris.Deci.Thol.ccccIvij.& ibi Apoſtill.Ro.in ps.clxviij.in prin.Georg.Natt.in c.quis.in v.q.ver.iij.facit.& ver.iiij.pulchrè.Paul.de Caſtr.in l.Paul.§.idẽ rñdit.vbi dicit Old.ita cõſuluiſſe.ff.de acq.hæt.& ibi Are.notat.Soc.in reg.cl.in x.fall.Guido Papę.q.cxcij.in fi.& q.ccxxxj.Ang.in cõſ.lij.& Alex. in l.j.§.veteres.verſ.expreſſius Ang.ff.de acq.poſſ.Capra in cõſil. xij.ver.nõ obſtat.Dec.in cõſ.ccxxx.laſ.in d.§.veteres.Soc.in cõſ. lxxiij.vol.iij.Dec.in cõſi.ccxxx.Purpur.in l.fi.C.de pact.Hippo.in l.j.§.ſi quis vltrò.ff.de quæſt.laſ.in l.eius,qui in ꝓincia.§.fi.verſi. iij.principaliter.ff.ſi cer.pet.Sylua nupt.verſ.aduertant tertiò.

62 Decimoquintò limita qñ filia poſt renunciationẽ in ſeculo remanſit,& poſt mortem patris ingreſſa eſt monaſterium , quia non obſtante renũciatione,monaſterium poterit petere ſucceſſionem.Purpur.in l.fi.nu. 190.C.de pact.qui hoc declarat.

63 Decimoſextò limita,ga iſta renũciatio nõ excludit quo minus filia poſſit petere id quod ſibi obuenit à lege in pœnã matris tranſeuntis ad ſecũda vota,iuxta l.hac edictali.& l.fœminæ.C.de ſecũd.nupt.ex quo illud ſibi obuenit iure ſanguinis.Old.in cõſil. cexciiij.Guid.Pap.q.ccxxviij.Purpũ.in l.fi.n.196.C.de pact. Alias limitationes ad iſtam regulã proſequere,vt per Soc.in d.regu.cl.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Dotari an debeat filia vnius fratris de communi patrimonio.

1 QVòd filia vnius fratris non ſit dotãda de communi patrimonio, etiam ſi fratres ſint ſocij omniũ bonorum, niſi inter eos ſuper hoc interuenerit ſpecialis cõuentio:ſentit gl.in l.ſi ſocius ꝓ filia,in verbo, nõ ſoluta.ff. ꝓ ſoc.Spe.in ti.de ind.§.reſtat videre.ver.qd ſi vnus ex fratrib.Pe. de Anch.in cõſ.ceciij.Ale.in cõſ.xlviij.vol.ij.Bal.in auth.ex teſtamento.C.de colla.Roman.in cõſi.cxlv. Idem Abb.& Ful.in d.l.ſi ſocius pro filia.Alber.in l.cùm duob.§.ſi fratres.ff.pro ſoc.Bal.in l.fi.C.de do. ꝓmiſ.Io.Pet.de Ferr.in pract.in verbo , vndecunque q̃ſita.Alex.in cõſ.cxxxiij.vol.ij.& in cõſi.ciiij.vol.ij.& in cõſ.ciij. vol.iij.Capra,in cõſ.x.Soc.in cõſ.ccxiij.& in cõſ.xlvj.vol.j.qui dicit hãc*magis cõem opin.Paul.de Caſt.in cõſ.xcvj.vol.ij.incip.ſi dicta Cornelia.in cõſ.xij.vol.ij.in iij.dubio.Roma.& poſt eũ laſ. in auth.quod locũ.C.de coll.Ro.in cõſ.ccccxiij.in ij.dubio.Ale. in cõſ.lxxxvj.in iiij.lib.Bal.in cõſ.cv.incip.quidã Ant.vol.iij.Soc. in cõſ.cxcij.Pe.de Vbald.in tract.ſocietat.in vj.parte.in ix.q.Ale. in cõſ.lxxvj.vol.iiij.& in cõſi.lxxij.vol.iiij.Chaſſa.in cõſuet.Burg. & iſtam dicit*communem Soc.in d.conſil.ccxcj.& Io.Crot.in l. ſi conſtante.ff.ſol matr.Sylua nup.Mantua.in conſi.clxxij.Aimo in conſi.clix.dicit iſtam opinionem multos tenere.

2 Contrariũ,ꝙ imò talis filia vnius fratris ſocij omniũ bonorũ, etiam ſine alia expreſſa conuentione ſit dotanda de cõmuni patrimonio,tenuit Bald.in d.l.cum duob.§.ſi fratres.in ij.lect.ff.pro ſoc.& in l.ſi ſocietatẽ vniuerſorũ.ff.eo.tit.Paul.de Caſt.in conſil. ccciiij.incip.ſuper primo.in ij.vol.& in recollectis.Flor.ã d.l.ſi ſocius ꝓ filia,& in d.l.ſi ſocietatem vniuerſorũ.ff.pro foc.Bal.in l.ſi patruus,C.cõmunia vtriuſ.iudi.Soc.in cõſ.iiij.vol.iiij.Bal.in trac. de duob.fratrib.Ang.in l.ex duob.ff.de neg.geſt.Ant.de But.in repertorio iuris ciuilis in verbo,ſocius.& in cõſ.vij.Corn.in conſi. cclxxxv.vol.j Soci.in cõſ.ccxcj.Dec.in conſi.lxvj.in ij.dubio,vbi dicit iſtã cõem opin.& in auth.quod locum.C.de colla.& in cõſ. lxviij.Cor.in cõſi.lij.Paul.de Caſt.in cõſi.ccclviij.incip.ad primũ. vol.ij.Soc.in cõſ.v.vol.iiij.Alex.in conſi.lxx.vol.v.Chaſſan.in cõſuet.Burg.Bertr.in conſi.xxxix.vol.ij.Ruin.conſil.cj.vol.j,qui loquitur in dote promiſſa per vnum fratrem ſocium.& latiſſimè in conſi.clxiij.vol.j.& conſi.cxxj.vol.v.

3 Concordando opiniones,dicebat Corn.in cõſ.cclxxxv.vol.j. ꝙ in ſocijs omnium bonorum durante ſocietate dos debeat extrahi de cõmuni patrimonio, & ita procedat ſecunda opi.ſed ea ſoluta debet imputari in portione patris,& ita ꝓcedat prima opi. Corn.in conſi.lij.vol.iij.& in conſi.lviij.vol.iiij.

4 Et qualis debeat eſſe dos danda de cõmuni vnicæ filiæ vnius fratris ſocij , & quid ſi habens vnicam filiam promiſerit maiorẽ dotem,quàm fuerit data filiabus alterius fratris ſocij.Ruin.declarat in conſi.iiij.volu.j.

Tenendo primam opinionem,quæ videtur eſſe *magis cõis,

5 Limita,niſi frater,ſciens paſſus fuerit fratrem dotare de cõmuni patrimonio filiam,& non ꝺixerit.ita declarat Paul.de Caſt.in conſi.ccxj.incip.ad primum.in tertio dubio.vol.ij.Dec.in conſil. lxvi.Soc.in conſi.v.vol.j Hippo.in ſing.cccxliiij.laſ.in d.auth.qđ locum.C.de colla.Io.Crot.in l.ſi conſtante.ff.ſolut.matri.Soc.in conſi ccxcj.

Contrarium tamen ſentit Paul.de Caſtr.in conſil.xcvj.incip.ſi dicta Cornelia.vol.ij.

6 Sed ſi fratres nõ ſint ſocij , ſed dotata ſit filia vnius fratris de bonis communibus,altero fratre etiam ſciente, & non contradicente,non præſumitur dotata de bonis alterius fratris animo donandi , quando pater mulieris erat diues , ſed animo repetendi. Ruin.in conſi.clxxj.vol.j. per totum.

7 Et quid de dote vxoris alterius fratris quomodo ſit reſtituenda.Hipp.in ſingu.cccxxxvj.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Filia non poteſt agere ex promiſſione dotis facta marito per patrem.

1 EX promiſſione dotis facta marito per patrẽ, filia , cuius nomine ſit promiſſio , nõ agit.l.ſi pro te.C.de do. promiſ.Ripa in l.j.nu. 53.ff.ſol.mat.Maſue.in ſua praxi,in tit.de do.ver.item maritus,& non vxor.

2 Primò limita,in legato facto pro dote marito, quia vxor ꝓ illo agit.gl.in verbo,actio.in d.l.ſi ꝓ te.C.de dot. ꝓmiſ.& ibi Odofi. in fi.verbis.& Cy.ver.ad iſtam l.oppono.Albe.in prin.& ibi Bald. in ij.lect.in prin.& Io.Fab.ibi.& Ang.Alex.conſil.xxxix.volu.iiij. ver.& hinc eſt.Boer.dec.cccxxviij.nu.2.verſ.& ideò hoc dictum. Ruin.conſi.clij.nu.9.ver.circa ſecundam quæſt.vol.v.

3 Secundò limita,ſtãte ſtatuto ꝙ actio detur marito ad dotẽ ꝓmiſſam,quia etiam vxori ex eodem ſtatuto actio cõpetit,Alexã

Universidad de Deusto
Biblioteca

Consi.xxxix.vol.vj.vers.comprobatur etiam.& consi.ccvij.vers. ij.respondeo.vol.vij.

4 Tertiò limita stante iuramento, cuius virtute competit actio, cuius nomine fit promissio. Alex.consi.ccvij.ver.j.q licèt.vol.vij. & consi.ccviij.in princ.eod.vol.

5 Quartò limita mortuo marito, quia tunc ex æquitate ex promissione dotis agit filia contra hæredes patris. Guido Papæ.qō. ccclxxv.versic.ego dixi q malè agit.& consi.vj.versi.ij.quia dicta l.Boer.decis.cccxxviij.nu.2.

6 Et idem si matrimonium sit dissolutum morte filiæ.Paris.cōs. cxxi.in prin.vol.j.

Contrarium Bald.in d.l.si pro te.versi.sed pone.Corn.consil.j. versi.pro residuo autem dotis, vol.ij.& consil.cccxviij.versic.his tū non obstantibus.vol.iij.qui tenent cōtra hanc quartam limit.

7 Quintò limita quando notarius stipulatus fuisset pro omnib. quorum interest.Guido Papę consi.vj.vers.j.quòd notarij.

8 Sextò quando filia esset præsens, quia tunc diceretur quæsita actio ex facto nudo cōtracto inter promittentē pro ea, & ipsum præsentem.Ripa in l.j.nu.53.ff.solut.matr.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Dotis promissio quando præcedit, operatur vt subsequens confessio mariti probet dotis numerationem.

1 QVando præcedit dotis promissio facta marito, & postea sequitur cōfessio eiusdē mariti de dote recepta,tūc talis cōfessio probat verā numerationē dotis in piudiciū cōfitentis.l.in ℨctibus.versic.illis tñ securitatibus.C.de non nume.pec.Ioā.And.in addit.ad Spe.super rubr.de don.inter virū & vxor.versiculo, hoc verum.Cyn.in d.l.in ℨctibus.§.sed quoniam.in ij.oppos.& in ij.q. C.de non nume.pecu.Paul.de Cast.in l.j.in fi.versi.quartus est.ff. sol.mat.Ro.in l.si cōstante.nu.44.vers.item in quantum.ff.solut. mat.& ℘si.cccclxv.vers.prima enim opin.Bal.nouell.in trac.dot. in x.parte.vers.vij.fallit.& in l.j.nu.148.ver.sicut in cōfessione.ff. sol.matr.Ruin.qui dicit istā*cōem,℘si.clxxxiij.versi.quinimò verius.vol.j.Guid.Pap.℘si.cciiij.vers.& q non debent.Affl.sup cōsti. versi.item in fractura.aliàs sub rubrica,vt magister instituatur.in versi.causas.nu.7.Rip.in l.fœminæ.in xviij.q.versi.q sanè intelligendum est.C.de secund.nupt.Gram.consi.ciuili.cxvj.versi.ij.respondetur.Paul.de Cast.in cōsi.cccl.xxxiij.versic.secundus casus. vol.ij.Aret.in §.fuerat.vers.nec obstat cōmunis.inst.de actionib.

Contrarium Rom.in l.si verò.§.de viro.in xxxj.fall.vertic.viij. ꝓbatur.ff.sol.mat.vbi loquitur per verbū forsan.Soc.in l.j.ff.sol. mat.ver.secundum corrolarium.vbi dicit primam opi.ꝓcedere, qñ ante matrimoniū sequitur confessio,secus qñ constante matrimonio.Fel.in c.si cautio.vers.fallit iiij.de fide instru.Lofre.℘si. xxij.versi.nec obstat q dicit.Ruin.consi.lvj.versic.sed huiusmodi responsiones.vol.j.qui etiam distinguit inter cōfessionem factā constante matrimonio, & confessionem factam ante matrimonium.Sed hanc distinctionem improbat Decis.Neapol.ccccij.in fi.in antiquis.Ruin.consi.clxxxiij.vers.quinimò verius.vol.j.

Tenendo primam opi.quæ videtur magis*communis,

2 Amplia vt talis confessio præiudicet creditoribus.Ang.de Petrigl.in l.j.ff.sol.mat.Decis.Neapo.ccccij.ver.sed in ℨrium.in antiquis.vbi dicit ita iudicatū in sacro Regio consilio.Bouer.in sing. suo.j.in verbo, confessio.Lofred.consi.xxij.vers.nec obstat quod dicit.Io.Anto.Alex.in consi.lxxviij.vers.iij.respondeo.

Contrarium, q talis confessio non præiudicet creditorib.voluit Soc.in l.j.versic.viij.& vltimò limita.ff.sol.matr.Bal.nouel.in tract.dotis in x.parte in ver.vij.fallit.& in l.j.nu.148.versi.aut cōtrarium.ff.solu.mat.Grat.consi.xxxvj.ver.si.præterea in præiudicium creditorum.vol.j.

3 Et propterea hanc partem ampliando dicit Ruin.in consilio cxxxvij.in prin.vol.iij.q non solùm anterioribus, sed nec etiam posterioribus creditoribus præiudicat.

4 Tenēdo secundā opinionē.Primò amplia vt etiā sola confessio facta à marito constante matrimonio,valeat,qñ habet admicula veritatis.l.cum citra.& ibi Bar.C.de iur.dot.Bal.in l.i.C.de priuileg.dot.Soc.in consi.lxxxij.vol.iij.Boer.decis.cccxxxiij.

5 Secundò amplia, q confessio de dote recepta facta à marito cōstante matrimonio,morte confirmatur, l.q suo.& ibi gl.ij.C. de dot.cau.non nume.iunct.Lantep.C.de don.caus.mort.Bart.in l.cum quis decedens §.Titij.ff.de lega.iij.Bal.in l.j.C.de don.ante nupt.Alex.in consi.xxvj.vol.ij.

6 Limita,quia ista confessio de dote recepta nō ꝓcedente ꝓmissione,nō firmatur etiam iuramento, vt diximus suprà de donat. in conclusione iij.an donatio inter vir.& vxor.firmeť iuramēto.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Auus præsumitur dotare neptem propter filium.

1 DIcit tex.in d.l.dedit dotem.ff.de colla.bon.q auus cē setur dotare neptem propter filium.

Ex quo infertur, q dos data ab auo ipsi nepti, imputatur ipsi filio in legitimā.Cyn.in l.scimus.in v.q. C.de inof.testa.Alex.in cōs.xxx.vers.sed iuxta hoc.volu.iiij.& in consi.cxvij.ver.& bene facit,vol.vj.& in ℘si.cliij.vers.& bñ facit. vol.vij.& idē tradit in l.in quartā.vers.sed iuxta hoc.ff.ad leg.Fal. Pic.in d.l.in quartā.nu.83.versi.quæsiuit.ff.eo.tit.Ruin.cōsi.xxx. versi.& ad cōfirmationē.vol.ij.& in consi.cxlviij.vers.vel secūdo. vol ij.& in ℘si.cxxxviij.vers.circa aliud dubiū.vol.ij.& in ℘si.cxcvj. versi.& hoc etiā.vol.iij.Bert.consil.cxxix.versi.& quia.volu.iij.in nouis.Alciat.in tract.præsum.in j.regula,in xvij.præsumpt.

Contrarium tamen voluit Bal.in auth.ex testamento, versi.iij. quæro.C.de collat.& idem voluit in l.fi.vers.sed pone q vnus.C. de dot.promiss.Aret.in consi.xvij.ver.ad septimum.& in l.qui in aliena.§.interdum.ver.quamuis autem.ff.de acq.hæred.Corn.in consi.xxxiiij.versi.si autem fuerit soluta.vol.iiij.Ruin.consi.lxxij. versi.& præsumptio.vol.ij.

3 Tenendo primam opi.intellige vt ꝓcedat, quotiescunq; cōstat,dotē datā nepti ab auo,filij contemplatione datā fuisse,vt tenet gl.in l.dedit dotē,in verbo,idem.vbi etiā Bar.in vers.qñq; pater.ff.de coll.bon.gl.in l.auus.in ver.habuisset.ff.de iur.dot.Nice. in cōcor.ad Bar.cclxxxiij.Imol.in l.quæsitū.in prin.versi.nota tñ singulariter.ff.de leg.j.Alex.in ℘si.cxvij.ver.& bene facit.vol.vj.& in ℘si.cliiij.vers.& bene facit,vol.vij.& in consi.xxx.volu.iiij.Dec. consi.lxxxj.ver.& ista bene ꝓcedūt.Ripa in d.l.in quartā.nu.202. & ibi Pic.nu.83.ver.quæsiuit Ang.ff.ad leg.Falc.Rui.℘si.viij.vers. & ad confirmationē.vol.ij.Alciat.in j.reg.in xvij.ꝑsumpt.in prin.

4 Amplia,vt istud ꝓcedat etiam si sumus in dubio, quo casu potius contēplatione filij,quàm nepotis,ꝑsumitur auum ipsi nepti dotē ꝑstitisse.Ang.in ℘si.lxxviij.incip.Ioan.vers.nō obstāte.Alex. in ℘si.cxvij.vers.& bñ facit.vol.vj.& in cōs.cliiij.vers.& bene facit. vol.vij.Dec.in cōs.lxxxj.vers.& ista.Ruin.cōs.xxx.vers.& ad cōfirmationē.volu.ij.Ripa in d.l.in quartam.nu.202.& ibi Pic.nu.83, versi.quæsiuit Ang.ff.ad leg.Falc.Alci.in j.reg.in xvij.ꝑsum.nu.3.

5 Et eo maximè in dubio præsumendū est neptes dotatas fuisse contēplatione filii,quādo ipse auus legasset dotē ipsis neptibus nondū natis sed nasciturisꝭ& ideò tūc illud rellictū debet ipsi filio in legitimā imputari.Ang.ī d.℘si.lxxvj.ver.nō obstat.Dec.ī d. ℘si.clxxxj.ver.& hoc idē.Rui.ī ℘si.cxxxviij.ver.& tāto magis.vo.ij.

6 Limita, quādo constaret q contemplatione ipsius neptis,nō autē filij auus illā dotauerit, & ideò tunc nō debet ei dos ꝑdicta in legitimā imputari,prout est tex.in l.auus.ff.de iur.dot.gl.o.in l. dedit dotem.ī verbo,idem.ver.vel dic.& ibi Bar.ver. aut dedit.ff. de coll.bon.Angel.in consil.lxxviij.versi.non obstat.Alex.consi. xxx.ver.si tamen appareret.vol.iiij.& in consi.cxvij.versi.& bene facit.vol.vj.Nicell.in concord.Bart.ccxxxviij.

7 Amplia,vt in hoc casu dicatur constare,siue constet per veras probationes, siue etiā per vehementia indicia.Ang.in l.in quartam.in fi.ver.quid autem si auus.ff.ad d.l.Fal.Ang.in consi.cxxix. ver.hoc idem expressius.vol.v.& in cōsi.cxvij.vol.vj. & in consi. cliiij.vol.vij.Maria.Iun.in consi.lxxvij.ver.vel & tertio.vol.ij.

8 Ex quibus infertur, q dos data ab auo nepti, imputatur ī legitimā ipsi nepti debitam in bonis parernis.Ang.in d.℘si.lxxvij.& ī l.in quartā.ver.qd autē si auus.& ibi Imo.ver.& itē tangit hic.& ibi etiā Alex.ver.quærit etiā Ang.& ibi Rip.nu.206.& Pic.n.83. ver.q̄siuit hic Ang.ff.ad leg.Falc.Paul.de Cast.℘si.xcvj.vſq; in fin. ver.de altera verò dimidia.vol.ij.Ale.in ℘si.xxx.ver.sed iuxta hoc. vol.iiij.& in consi.cxvij.ver.& bene facit.vo.vj.& in ℘si.cliiij.ver.& bene facit.vol. vij.& in consi. cxxix.in princ.vol.v. Soc.in ℘si.cxxxiiij.ver.nam videmus.vol.iij.Dec.in consi. lxxxj.num.5.versi.successiuè.Rui.℘si.cxxxviij.ver.adducit etiam.vol.ij.& in consi.lxxij. vers.& præsuppono.vol.ij.Alciat.in j.regula.in xvij.præsumpt.

Primò limita, istud procedere quando pater esset diues, quo casu teneretur filiam dotare:secus si esset pauper,quia tunc onus dotādi ad auū pertinēret.Ita limitat Jo.Crot.in c.Raynutius.ver. quod dictū puto.de test.Rip.in l.ī quartā.n.206.& seq.ff.ad l.Fal.

Contrarium tenet Pic.in d.l.in quartam. nu.83.ff.eo.& sentit. Bertr.in consi.cxxix.vol.iij.in nou.

9 Secundò limita, quando cōstat,q contemplatione filij fuerit dotata,vel si sumus in dubio, secus si constaret, q contemplatione neptis.Ang.ī.l.in quartam, ver.q autem. & ibi Imo. ver.& item tangit Ang.ff.ad leg.Falc.cum aliis superius allegatis.

11 Primò amplia,idē esse ēt in dote data filiæ fratris à patruo. Pau.de Ca.in cōs.xcvj.ver.de altera verò.vol.ij.Ale.in ℘si.cxxix. ver.hoc ēt cōsulendo.vol.v.Rip.in l.in quartā.n. 206.& ibi Pic. n.83.ff.ad l.Fal.Rui.in consi.cxlviij.ver.vel secūdò.vol.ij.& in ℘si. cxcvj.ver.vel secūdò & melius.vol.ij. Maria.Iun. in ℘si.lxxvij.ver. & primò ista cōclu.vol.ij.& ī ℘si.cxxxiij.ver.& inter cætera.vol.j.

12 Secūdò amplia, idē esse in dote data nepti ex filia.Ale.ī ℘si. cxvij.ver.nec dicať.vol.vj.& in ℘si.cliij.ver.nec dicať.volum.vij.

13 Primò Declara,vt hoc ꝓcedat in ea dote,ad quā filius tenetur,secus si alius teneretur dotare. vt infrà dicetur.

14 Secundò Declara,qñ ex cōiecturis aliud appareret,vt suprà dictum fuit.

15 Primò limita illā cōclusionem,q dos data nepti imputetur filio ī legitimā,vt ꝓcedat,qñ auus teneretur dotare filio inope existente,secus aūt qñ filius eo qa esset diues,ipse dotē tradere teneretur,qa tūc dos nō ꝑsumeretur data contemplatione filij, sed cōtēplatione neptis,& ꝓterea tūc nō esset ipsi filio in legitimā imputanda.Ale.in l.in quartā.ver.sed iuxta hoc. & ibi Rip. nu.204.ff.ad l.Fale.Rui.cōs.xlviij.n.9.vol.ij.& in cōs.clxxj.versi. illud etiam apertè.vol.j.Io.Crot.in c.Raynutius.ver.primus est. de test.Dec.consi.clxxxj.ver.& hoc sanè.Rui.cōs.xxx. versi.& ad confirmationem.vol.ij.

Cōtrariū tenuit Alciat.in xvij.ꝑsum.in j.reg.in vers.& ex istis.

16 Secūdò limita,nisi ipse au* reliquisset dotē ꝑstādā post obitum ipsius.Rui.in cōs.lxxij.num.6.ver.& confirmatur.volum.ij.

17 Tertiò limita,quādo neptes nō essent adhuc nubilis ætatis. Ruin.in d.consi.lxxij.nu.7.vol.ij.

18 Quartò limita,qñ nepos ex filio spurio esset ab auo institutus,vel ab eo legatū accepisset,quo casu si diceretur cōtemplatione filij spurij institut' nepos,aut ei legatū factū,in institutio, vel legatū nō valerent,q tunc ꝓ actus validitate in dubio cōtemplatione suiipsius,& nō patris nepos ꝑsumitur institut' ab auo, vt tradit Bart.in l.Gallus.in §.ꝓ si is.versi.tertius casus. ff.de li. & posth.de quo dic,vt infrà ī iiij.lib.ī ti.de hered.instī.in iij. ꝓclusi.

19 Ex suprадictis infertur,q donatum ab auo nepoti dicatur à patre ꝓfectū,& ꝓterea ꝓfectitiū appellatur.Bar.ī auth.ex testamento.ver.q̄ro fecūdò.C.de secū.nup.& in l.dedit dotē.ver.aut est dubiū.ff.de colla.bon.Ang.in l.ī quartā.ver.sed si dotauit.ff. ad l.Falc.& in cōs.lxxviij.incip.Ioan.& in cōs.seq.And.de ſser.c. j.§.& si clientulus.ver.si verò à cōiuncto.de alie.feu.Alex.in ℘sil. xxv.ver.nec in casu nostro.vol.vj.Maria.Iun.cōs.xxxiij.num.8. vol.j.& in consi.xvij.ver.vel secundò.vol.ij.Rui.cōsi.xxx.versi. & ad confirmationē.vol.ij.Ber.cōs.cxxix.ver.pro,eo quia.volu. iij.in nou.Alciat.in j.reg.in xvij.præsump.ver.præterea licèt.

20 Cōtrarium,q non profectitium,sed aduentitiū dicatur,sentit gl.in l.qui in aliena.§.interdum,super verbo,faciet hæredem. ff.de acqui.hęre.& ibi Bar.ver.oppono.

Idē voluit gl.in l.q̄situ.in prin.in verbo,seruo. versi.vel dic.& ibi Bar.ver.oppono quod à patre.& ibi Ang.ver. & loquit istud principiū.& Imo.ver.no.tñ singulariter.ff.de leg.j.gl.in l.auus,p illū tex.in verbo,habuisset.ff.de iure dot.Ale.in l.sed etsi plures. §.in arrogato.ver.idē facit iste tex.& ibi Cuma.in ver.no.singulariter.& Rom.ver.no.istā gl.& ibi Ale.ver.in gl.ī verbo, faciet. & ibi Ias.ver.& isto mō.& Aret.versic.in eadem gl.ff.de vulga.& pup.Alex.in l.in quartā.ver,sed in ℨriū facit.& ibi Pic. nu. 83.in fi.& ibi Rip.q hāc dicit *cōem opi.nu.204.ff.ad l.Fal.Ale.in ℘si. cxxxviij.in prin.vbi hāc dicit*cōem opi.vol.v.& in consi. clxxxiij.ver.qa duo.vol.ij.& cōs.cxcix.ver.quinimò in dubio.vo.ij. & cōs.xxix.ver.vbi aūt.vol.v. & cōs.lxxxviij.ver.& illud.volum.iiij. ibi hāc dicit cōem opi.in ver.fi aūt fuit soluta.vol.iiij. Bertr. consi.cxxxviij.ver.nisi fortè.vol.ij.in nouis.

Tenendo hanc secundā opinio.tanq̄ magis * communem,

21 Primò limita,qñ relinquitur, vel datur nepti nōdum natæ, qa cū in ea nō possint cadere merita, censetur datū, vel relictū patris cōtemplatione,& propterea profectitiū dici debet.Bart. in consi.cxxxi.in prin.Dec.in consi.clxxj.ver.& hoc idē. Alex. in consi.lxxxviij.ver.nec obstat.vol.iiij.

22 Secundò limita,qñ daret aliquid auus nepti,vel nepoti, ad quod esset filius obligatus,qa tūc censetur datū cōtemplatione filij,& propterea profectitiū,nō aduentitium debet dici.Alexā. in consi.viij.ver.vel ēt pōt.vol.iij. & in cōs.cxxxviij.versi. vel etiā pōt.vol.v.& in consi.xxx.ver.non obstat id quod no. gl. vol.iiij. Are.in l.qui in aliena.§.interdū.ff.de acq.hære.Alex. in l.in quartam.ver.nō obstat id,quod no.& ibi Pic.nu.83.ver.limita tamē. ff.ad l.Fal.Ber.consi.cxxxviij.ver.nisi fortè.vol.ij.in nouis.Alcia. in tract.præsum.in j.reg.in xvij,præsump.ver.nec obstat ratio.

23 Tenendo aliā opi.q donatū vel relictū ab auo nepoti,censeať datū cōtemplatione filij,& ꝓterea ꝓfectitium reputetur,

Limita,vt nō ꝓcedat in filio exhęredato,cuius cōtemplatione nō ꝓsumitur patrē voluisse dare, quē exhęredē fecit.Imol, in l.qui in aliena.§.interdum,ver.no.gl.ff.de acqui.hęred.

Contrariū tenet Roma.in d.§.interdū.ver.no istā gl.& Aret. ver.hanc gl.& ibi Alex.ver.Rom.hic.& ibi Ias.ver.istā gl.ēt.Rui. cōs.xxx.ver.& ad cōfirmationē.vol.ij.ex q̄bus apparet ſupradictam limitationem per Doctores*communiter reprobari.

De secundis nuptijs.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Mulier transiens ad secunda vota,quicquid de bonis primi mariti fuerit lucrata,filiis primi matrimonij debet conseruare.

1 FOEMINAE trāseuntes ad secūda vota quicquid titulo lucratiuo de bonis primi maritiō secutæ fuerint,moriētes liberis primi matrimonij seruare debent,omni alienatione interdicta, vt ꝓbat tex.in l.fœminæ.C.de sęc.nup. in l.gñaliter.eo.ti.in §.si verò expecter.in auth. de nup. Fulg.in consi.xlix.& consi.lxiij.Cor.in consi.cccix.volu.iij.Oldr. in consi.xxxiij.in ij.q.Grat.in consi.xxxv.vol.j.

2 Primò amplia,idem esse in masculis,qui trāsierint ad secūdas nuptias. d.l.generaliter. C. de sec. nupt. & d.§.si verò expecter. in authen.de nup.Old.in cōsi.xxxiij.in ij.dubio.Azo in sum.in ti.de sec.nup.ver.itē quæcunq;.Bal.in d.l.fœminæ.in j.lect.in fi.Ro.in cōsi.clxxxij.Io. de Rip. in d.l.fœminæ.in j.q.Io.Nico.in d.l.generaliter.nu.8.C.de secun. nup.vbi dicit istam* cōmunē opi.Cæp. caut.cccxxxvj.Cy.in auth. sed & si qs.in iij.q. C.de sec.nup.Gual. caut.xviij.in fi.in ti.de leg.Bertr.in consi.xcv.volu.ij.& consi.clv. vol.iij.Grat.in consi.xxxv.vol.j.Boer.decis.cxxxvij.

3 Vbi etima ampliat idem esse in aliis ascendentibus.vide infrà in vij.conclus.eod.titu.

4 Secundò amplia, etiā si filij primi matrimonij nō sint hæredes patris præmortui, sed sint hæredes matris lucrātis, vt est tex.in l. generaliter.in fi.C.de sec.nup.Pau.de Ca.in cōsi. cl.vol.ij.vbi etiā ampliat q totum vendicāt filij etiam q nō sint nisi,ꝑ parte hæredes,vel etiam si non sint hęredes etiam matris lucrantis,vt sentit Cor.ī ℘si.ccciij.vo.iij.Sylua nup.in v.ampli.Oldr.īd.l.generaliter.

5 Et ꝓpterea infertur,q dato q ex primo matrimonio extarēt fœminę excluſę per statutū, nihilominꝰ mortua matre quę trāsierat ad secundas nuptias, haberēt omnia q̄ mater à patre fuisset ℘secuta.Sal.d.l.fœminę.§.illud.C.de sec.nup.licèt loquať ī terminis illiꝰ §.& ī terminis nostris hoc ponit Rip.īd.l.fœminæ.q.viij.

6 Amplia, etiā si renunciauerint bonis paternis, vel maternis filij primi matrimonij.Guido Papæ q.ccxxviij. Dec.consi.cccxcvj. & consilio ccxxx.& consilio ccvj.

7 Et hoc intelligitur quando renuntiatio fit ante transitum ad secunda vota,secus si ꝑ post transitum, & sic postquàm iam cœpit cōpetere ius,ita tenet Paul.de Ca.in cōs.cccxij.secundū antiquā impressionem.Dec.in consi. ccvj.in fi.Rip.q.ix.in d.l. fœminæ.& idem dicit Dec. in rubri.C.de secund.nup.

8 Tertiò amplia, non modo ſtantibus filijs,sed etiam ſtantibus nepotibus ex primo matrimonio, ex filiis ſuſceptis patribus ꝑdefunctis, ita Bertr.in consi.clxvj.vol.j.in antiquis.& ponit Ripa in d.l.fœminæ.in vj.quæſt.

9 Et isto casu si extarēt filij & nepotes,fieret successio in ſtirpes, & non in capita, vt per Bertr.in consilio prælegato.Ripa in d.l. fœminæ.q.vij.Bertr.consi. xcij.vol.j.in nouis.

10 Quartò amplia,vt fiat ista priuatio ipso iure, nec sit necessaria sententia iudicis.Corn.in consil.cccix. vol.iiij.& Io. Nic.in l. generaliter.in ij.parte.num.3.C.de secund. nup.

11 Quintò amplia,etiā si testator reliquerit vel donauerit vxori,adiiciens q volebat q vxor posset disponere liberè, & ſine cōditione in vita,& in morte.Ita Fulg.in cōs.lxiij.Bertr. in ℘si.cccvj. in ij.vol.Ripa in d.l.fœminæ.q.xij.Bertr.in cōs.lviij.in nouis.

12 Sextò amplia,nō modo si mulier trāsierit ad secunda vota,sed etiā si luxuriosè vixerit post mortē mariti.Ripa in d.l.fœminæ.q.xv. Io.de Garro.in auth.ex testamēto.num.30.C.de sec. nup.in xxviij.pœna. Hiſp. in rubr.de do.int.vi.& vxo. ver.ad hoc bñ facit.Io.Ni.q ampliat idē esse ī viro.ī l.gñaliter.n.15.C.de sec. nup.Alex.ī apost.ad Bar.ī d.l.fœminæ.Syl.nup.ī cōcl.viij.eod.tit.

13 Septimò amplia,idē esse ī omni cōfessione mariti erga vxorē,q̄ resultet in donationē vel legatū,vt per Pau.de Cast. in cōs. clxxiij.incip.viſo casu.& allegatur frā antiquam impreſſionem

Universidad de Deusto
Biblioteca

aliter in consi.cl.vol.ij.Ripa q.xviij.in d.l.fœminæ.
14 Octauò amplia,vt idem sit in pecunia,ex qua vxor emit bona constante matrimonio,quę præsumitur de bonis mariti. per tex.in l.Quintus Mutius.ff.de dona.inter vir. & vxor. & istā ampliationem ponit Io.de Ripa in d.l.fœminæ.
15 Nonò Amplia,idem esse in lucro acquisito vxori ex forma statuti per mortē mariti.Bal.in auth.ex testamento, ver. sed statim iuxta prædicta quæro.C.de secun.nup.vbi Alex.in apostil.& in auth.vxori.C.eod.vbi Alex.in apostil.Roma.in l.si cū dotem. ver.tu aūt aduerte.ff.solu.matr.Corn.in cōſ.cccix.vo.iij. Roma. in cōſ.cxc.in ij.dubio.Dec.in auth.si qua mulier.ver.ex his infertur.C.de secun.nupt.Pau.de Cast.in l.ij.ver.& idem dico.ff.solu. matr.Soc.in cōſ.xlij.verſ.sed verū faciebat dubitationē. vol. iiij. Io.de Ripa in d.l.fœminæ.q.xxiij.Io.Nic.in l.gñaliter.nu. 41. C. de secun.nup.qui dicunt istā esse *cōem opi. Cremens. in sing. vltimo.Aret.in l.ij.ver.prima cōclusi. ff.de le.j.Idē sentit.Io.Fab. in auth.in donatione.C.de secun.nup.Cor.in cōſ.cclxix.in fine. volu.iiij.Pau.de Cast.in l.fi.in princi.C.de bonis maternis. Ioan. de Garro.cumulatissimè in authen.ex testamento.nu.55.& sequen.C.de secū.nupt.& istud tenuit Rayn.inter consilia Signoro.in ꝑſ.lxviij.& ꝑſ.nna.Grat.in consil. xxxv.vbi declarat,volu.j.
Cōtrariū Bal.in l.fi.C.de bonis mater.in fi.& ibi Corn.in fi.& idē Corn.in auth.ex testamēto.ver.per prędicta.C. de colla. Pepus in auth.præterea.ver.iij.& vltimò.C.vnde vir & vxor.Hispa. in rubri.de dona.inter virū,& vxo.ver.ex quo infertur. Barb.in c.officij.ver.adde ēt ad præcedentē quæstionem.de elect.Are.in l.si ab hostibus.§.fi.verſi. pro ista decisſ.ff.sol.matr.Signorol.Homod.in consi.xxxvij.& in consi.lxix.
16 Decimò amplia,vt mulier,hęres instituta, per transitum ad secūda vota desinat esse hęres directò, & nō per fideicōmissum. ita Rip.in d.l.fœminæ.q.xxiiij.
Contrarium Corn.in consil.lv.volu.j.tñ Cor.ibi loquitur qñ priuatio succedit ex voluntate testatoris.
17 XI.Amplia,etiam si non habeat à viro,sed de bonis eius ex legis dispositione.vt in authen.præterea.C.vnde vir,& vxor.ita Pau.de Ca.in consi.cl.lib.ij.
18 XII.Amplia,nā ista pœna non cessat de iure canonico.Guido Papæ in consi.cxx.
19 XIII. Amplia, vt ēt onus non possit adiici in his bonis per matrem.Maria.Iun.in consi.ciij.nu. 24.vol.j.
20 Primò limita,hoc nō ꝓcedere in Iudæa fœmina transeunte ad secundas nuptias.ita Ripa in d.l.fœminæ.in ij.q.
Contrarium sentit Bal.in l.ij.C.de sec.nup.Alex.in apostil.ad Bart.in d.l.fœminæ.Imò in Iudæa dicunt idē esse,qñ transiret ad secundas nuptias,soluto matrimonio diuortio,quod hodie inter dfieles cadere nō potest.
21 Secundò limita,si mulier transiens nullos ex priore matrimonio filios suscepisset,ita gl.ī d.l.fœminæ. in gl.ij. & Odof red. in figuratione casus.& Ripa in iij.q.
22 Et idē si fuerint suscepti filij & tempore transitus matris ad secunda vota decessissent.Bal.in consi.cliij.in j.dubio.vol.v.Bart. & Bal.in auth.ex testamēto.C.de sec.nup.vbi Bal.Bar. in consil. liij.in fin.Are.in §.prę ferunt.insti.ad Tertul.Fab.de Monte,in repe.auth.nouissima.nu. 138.C.de inoffi.testa.Alex.in cōſ. lxiij. vol.v.& in consi.ccxj.vol.vij.Ripa in d.l.fœminæ.in iiij.q.
23 Et idē si filij suscepti essent, qui extarent tempore transitus ad secūda vota,tñ decederent ante mortē matris,vt est tex. in d. l.fœminę.in fi. & Odofr. super tex.illius l.& est bon⁹ tex.in §.qñ infirmas.in auth.de nup.Bal.in cōſ.cliij. vol.v.Anch.in ꝑſ.cclxxviij.Are.in ꝑſ.cxl.ver.iiij.qa nō solū.Bert.in cōſi.cxxxiij. vol.j. in nou.Matt.in trac.succeſ.ab inteſt.nu.55.& in tract.de test. verſi. volens intestatus decedere.Soc.in ꝑſ.xxxiiij.ver.iiij.moueor.vo. j.Alex.in conſ.lxvj.ver.attamen attento.volu.iij.Pau.de Caſt. in consi.lxvij.in fi.ver.sed si filia.vol.j.Ioan.Nic.in l.gñaliter. in fecunda parte.nu.11.& seq.Alex.in consi.lxiij.volu.v.ver. accedit ad idem.Nico.de Vba.in tract.succeſſ.ab inteſt.in ij.parte. num. 11.Bertr.in consi.cclxiij.vol.iij.Aimo in consi.xxxvj.
Contrariū Bolog.in tract.succeſ.ab inteſt.n.56.Io. de Garro. in auth.ex testamento. nu. 50.& seq.C.de secun.nup.
24 Et quādo filius decessit condito testamento, vide in v.limit. tertiæ conclu.j.eo.tit.
25 Amplia hanc limitationē,etiam qñ extarent filij , sed essent ingrati,quia perinde est ac si non extarent.Boer.decisſ.clxxxv.
26 Tertiò limita,nā facultas reuocandi nō transfertur ad hęredes,adeò ꝙ si filij viua matre nō sint ꝙquesti de transitu ad secūda vota,morientes non transferunt hoc ius in hæredes,& hoc voluit Bald.in auth.ex testamento.ver.sed statim ꝙro.C.de secū. nup.Alex.in ꝑſi.lxiij.vol.v.ver.itē qa filius ,vel filia.Dec.in consi. ccvj.ver.& ꝓbaē ex eo.Maria.Iun.in cōſi.lxxj.vol.ij.& ipa in l.fœminę.in xiiij.q.C.de secun.nupt.in lxj.q.versic. facit quod dicit.
27 Quartò limita,si extarent filij ex primo matrimonio, & mulier ad secundas nuptias deuenerit,& nullis susceptis ex secūdo matrimonio liberis,vel illis oīb.mortuis ad tertias nuptias ꝙuola uerit,nā quo ad habita à secundo viro,nō habet locū dispositio d.l.fœminæ.& dispositio l.gñaliter.ita Bald. in secūda lectura, in dicta l.fœminæ.Bertr.in consi.cccxxxviij.in antiquis.Ripa in d.l. fœminæ.in v.quæstio.
28 Quintò limita, si filij primi matrimonij nullo modo essent successibiles,vt in deportatis,& fratribus minoribus concludit Ripa in d.l.fœminæ.in viij.q.
29 Sextò limita,si nubat de cōsensu primi viri,glo.in §.dato.in verbo,siue viri.in auth.de nup.Bal.in d.l.fœminæ.in ij.lect.versi. itē not.ꝙ vbi.& in l.j.in j.lect.verſi.sed pone.C.de sec.nup.& in l. filiū,quę habentē.ver.no.tñ.C.fa.erc.& in cōſ. cccxxxvj. volu.j. Rom.in ꝑſ.ccxix.Cæp.caut.cccxxxvj.Bertr.ī ꝑſ.cccvj.vol.ij ī.antiq.Pau.de Cast.ī.filiū,quę habētē.& ibi Iaſ.C.fa.erc.& idē Iaſ.ī l.ambiguitatē.C.de indicta vid.tol.Rom.in sing.cclij.Cremēſ.in sing.lxxiiij.Bal.in cōſ.xlij.vol.iij.& in ꝑſ.cclxvj. vol.v. Ang.in ꝑſ. cccxcvj.in ij.parte,nouiter impressa.Are. in trac.de test.in verb. donec castè vixerit.Dec.in rub.C.de secū. nup.Dec.in e.ecclesia S.Mariæ.nu.35.de cōſ.Sylua nup.in j.limit.Barba.in repe.l. cùm acutissimi.C.de fideic.Prepoſ.in c.fi. C.de secun. nup. apostil.ad Abb.in c.fi. de secū.nup.Io.de Garro.in l.j.nu.63.C.de secū.nup. Dec.in cōſ.dcxx.Gualdenſ.caute.xviij.de leg. Bertra.in cōſ.lvij. vol.j.in nouis.vbi plus subdit,ꝙ dicta licentia trāseundi ad seū da vota colligitur ex licentia data in primo testamento,licèt nō repetita in secūdo.Idē tenuit Bertr.cōſ.cclxxv.volu.iij,in nouis. Soc.in regu. cclxxij.in ij.fal.Io.deGarro.in rub. de secū.nup.ī ij. parte.num.1.& seq.Pariſ.in consi.xcv.vol.ij.Boer.decisſ. clxxxv. vbi limitat.nu.26.
Vide infrà ī cōclusi.iij.eo.titu.in ix.limit.& in cōclu.vi.ī j. limi.
Contrarium voluit Bertr.in ꝑſi.cclxxx.vol.ij.in antiquis.Rip. in d.l.fœminæ.in xj.q.
30 Et idē est ecōtrà,si vxor marito det licētiā trāseundi ad secū das nuptias.Iaſ.in ꝑſ.liij.vol.j.& ibi Iaſ.limitat in cōsensu ꝓstito ī testamēto,vel alia vltima volūtate ,sec⁹ si ist ꝓstitus inter viuos.
31 Tenendo primam opi.*communē,Amplia , vt nō sufficiat tacitus consensus.Fulg.consl.lxiij.
32 Limita,vt cōsensus mariti operari possit ad remittēdas pœnas,quas incurrit mulier transiens ad secunda vota post annum luctus,nō aūt est potens talis cōsensus mariti remittere pœnas nubentis mulieris infra annū luctus,ita Bal.in l.j.in j.lect.ver.sed pone.C.secū.nup.Roma.in cōſ.ccxix.Iaſ.in l.filiū, quę habentē. C.fami.erc.Bertr.in cōſ.xlvij.in fi.vol.j.in nouis.Io.de Garro. in l.j.nu.63.C.de secū.nup.Prepoſ.in c.fi.de sec.nup.Ang.in consi. cccxl.incip.Doctor. ſsignis.in ij.parte ꝙsiliorū nouiter impressa.
Amplia,idē esse ī cōsensu filiorū,dicit Guald.caut.xviij.ď leg.
Contrarium Pau.de Ca.in l.filiū , quem habentem. C. fa.erc. Lud.Bolog.in suis nouis interpretationibus,in l.j.C.de sec.nup. Io.de Garro.in l.j.nu.65.& seq.C.de secun.nup.
33 Septimò limita,qñ mulier transiret ad secunda vota de voluntate,& cōsensu filiorū primi matrimonii.gl. in auth. de non elig.secūdò nubent.in verbo,copulanē.Rom.in cōſ.ccxix.Ang. in cauth.post gl.ibi.ver.& ꝑdicta vera.Ang.in cōſ.cccxcvj.in ij. parte.Bertr.in cōſ.clxxv.vo.ij.in antiqs.Nic.de Vbal.in tract.succ. ab inteſt.in ij.par.nu. 10.Rip.in d.l.fœminę.in xiiij.q.Dec.in cōſ. ccvj.Bertr.in cōſ.lxxij.in nouis.Prepoſ.in c.fi.de sec.nupt.Rom. in singu.cclij.incip.Tu scis.ī fi.Barb.in repe.l.cùm acutissimi.C. de fideic.Cremenſ.in sing.lxxiiij.Cæpo.caut.ccxxxv.Bologn.in add.ad tractatū Matthe.de succeſ.ab inteſt.n.52.Iaſ.ī l.filiū, quę habētē.C.fam.erc.& in l.ambiguitatē.ī secūdo not.C.de indict. vidui.tol.Io.de Garro.ī rub. C.de secū.nup.ī ij.parte,ī secūdo remedio.n.4.Dec.ī rub.C.de sec.nup.Guald.caut.xviij.de leg.Soc.ī reg.cclxxxij.in j.limit.Boer.decisſ.clxxv. Pariſ.in cōſ.xxix.vol.iij.
Vide infrà in cōclu.vj.ī limit.ij. & suprà in vj.limit. huius cōclu.& in c concluſ seq.in ij.limit.& in conclu.iij.infrà in x.limit.
34 Amplia hāc limitationē ēt si tacitè cōsentiant nō cōquerēdo de matre transeunte ad secūda vota.Bal.in auth.ex testamento.ver.modò qritur vtrū.C.de secun.nup.& in cōſi.ccvj.vol.iiij. Ripa q.lxxj.in l.fi.C.de reuoc.dona.Pariſ.in consil.xxix.volu.iij. Grat.in consi.lxxxiij.vol.ij.Boer.decisſ.clxxxv.vbi omninò vide, qui declarat,maximè nu.22.& seq.
Cōtrariū sentit idē Ripa ī d.l.fœminæ.in xiiij.q.C.de sec.nup. Soc.in l.cùm auus.ver.primo casu.ff.de cond.& demonst.
35 Et propterea facit quod no.Bal.in l.mater.C. ad Tert. vbi si filius instituit hæredē matrem quam sciebat ad secūdas nuptias conuolare,videtur ei remisisse istas pœnas.
36 Et idē est,si filij ratificent post transitū ad secunda vota. vt per Dec.in d.rub.C.de sec.nup.& sufficit etiam consensus tutoris filij impuberis,vt declarat Bertr.in consi.lviij.vol.j.in nou.

37 Et

37 Et idē est qñ filij tacitè,vel expressè consentiunt siue in patre,siue in matre.Pariſ.consl.xxix.vol.j.
38 Octauò limita,vt nō ꝓcedat in acquisitis contemplatione mariti,ita Roma.cōſ.cccev.Rip.in d. l. fœminę. q. xvj.idē sentit Alber.ibi,circa fi.Io.Nic.in l.generaliter.n.52. C. de secun. nup. Io.de Garro.in auth.ex testamento.nu.29. C.eodem titu. Sylua nup.num.53.in xiiij.limit.
Contrarium Bertr.in consi.cccvj.in antiquis.vol.ij.vide in iij. conclu.infrà eod.tit.in vi.limit.
39 Nonò limita qa nō hēt locū in donatione facta vxori remuneratoria.ita Bertr.in cōſ.clxxv.vol.ij. in antiquis. Io. Nico. qui declarat in iij.respon.num.3.& seq.Io.de Ripa in d.l.fœminæ.q. xvij.vbi idem dicit de donatione reciproca, & de donatione ob eām.& ista limitatio est illatio sequentis limiiationis.& de donatione reciproca dicit Boer.decisſ.clxxxv.
40 Decimò limita,vt non ꝓcedat in q̃stis à marito titulo oneroso,ita Bal.in d.l.fœminæ.in secunda lect.in prin.ver.itē no. ꝙ istę pœnæ.Roma.in cōſ.ccxix.Bal.in auth.in donatione. in fi. C.de sec.nup.Bertr.in cōſ.ccxij.volu.ij.in nouis.Hispa.in rub.de dona.inter vir.& vxo.Boer.decisſ.clxxxv.Io.de Garro. nu. 31.in auth.ex testamento.& in conclu.iij.in viij.limit.
41 XI.Limita,quo ad ꝓprietatē plenā bonorū , q̃ mulier emit cōstante matrimonio,q̃ presumitur emisse de pecunia viri,licèt quo ad pecuniam,quæ præsumitur de bonis mariti,locū habeat dicta dispositio.l.fœminæ.ita Ripa ī d.l.fœminæ.ī q.xx. sed quo ad pecunia ego credo,ꝙ ēta non expectata morte recipi possit, quia non videtur donata,niſi aliud cautum sit.
42 XII.Limita,quia si mulier sit consecuta vsumfructū de bonis mariti,illū non amittit per transitū ad secunda vota,ita Bald. in d.l.fœminæ.ver.sed quid si vir.& ibi Ripa.q.xxj.Bolog.in add. ad consilium Io.de Ana.dcclxiiij.
43 Idem in patre quo ad vsumfructum.Boer.decisſ.clxxxv.
44 XIII.Limita,qñ lucrum tale eis delatum per mortem patris non agnouerint,vel repudiarunt.Grat.in consi.xxxv.vol.j.
45 XIIII.Limita,qñ nubendi licētiā dedisset Princeps,ita Boer. decisſ.clxxxv.nu.25.
46 XV.Limita,ī muliere minore xxv.annorū.Boe.deci.clxxxv.
47 XVI.Limita,nā non priuatur successione filiorū, q̃ succesſe runt in bonis coniugis prædefuncti.Boer.decisſ.cxcij.
48 XVII.Limita,qñ legatum factum esset coniugi in remunerationem seruitiorum.Granuma.in consi.ciuili.cliij.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

A mulieri transeunti ad secunda vota prohibita est omnis alienatio de bonis primi mariti.

1 Aliud dictum illius tex.in l.fœminæ,est,ꝙ dicatur ꝓhibita alienatio mulieri de his, quæ ad eā peruenerunt ex bonis primi mariti.
2 Primò amplia, vt nec in extraneū,nec etiā in fm maritum facta alienatio operari possit, vt no.Cor.in cōſi.cccix. Vol.iij.Sylua nuptial.in iij.ampliatione.
3 Secundò amplia, vt in talibus bonis æqualiter succedāt filij, nec possit vnus filius à matre eligi,vt ī auth.lucrū.C.de sec.nup. & ꝓpterea tex.in d.l.gñaliter. in verſ. diuidēdi. dſ correctus per dictā auth.lucrū.Bar.in d.l.fœminæ.ver.q̃ro secundò, & gl.in d. ver.diuidēdi.in verbo,denegamus.Bal.in d.l.fœminæ.ver.oppono ꝺ istū tex.Cur.in tract.feu.in iiij.parte.Sylua nup. in ampliat. iiij.Ang.in auth.de non eligendo secundò nuben.Cy.in l.gñaliter.& ibi etiam Old.& Albe.de Ros.& ibi Bald.& Ang.Io.Fab.in d.l.fœminę.& in d.l.generaliter .C.de secun.nup.
4 Primò limita,niſi filij sint hęredes matris alienātis;qa tunc nō potest retractari alienatio facta per filios hæredes,ita Io. Nic. in d.l.generaliter,in secunda parte.nu.24.
5 Secūdo limita,niſi filij cōsensissent venditioni factæ,si maiores essent:vel si minores cū iuramento.gl.in verbo , neque scriptum.in §.sed quod sancimus.in auth.de nup. & ibi Ang.no.Io. Nic.in l.generaliter.in secunda parte.nu.35.
6 Vbi limitat non procedere,si filij non cōsensissent expressè, sed tñ tacuissent.sequitur Iaſ.in auth.sacramenta puberum,cū aliquali modificatione.C.si aduer.vend.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Mulier quicquid fuerit consecuta de bonis ſuĳ primi mariti,aliis fratribus debet conſeruare.

1 Mulier transiens ad secunda vota , oīa quæ sita ex successione filiorū primi matrimonij,fratribus cōserua re debet,omni alienatione,& dispositione ītercdicta, ita ꝓbat tex.in d.l.fœminę.§.illud.C.de secun.nup.
2 Et intelligit ꝙ succedat in solo vsufructu,vt no.gl.lac.de beluiſ.& Ang.in §.hinc nobis.in auth.de nupt.post gl.ibi, in verbo, vsum.aliās in verbo,sed quanta.& Ang. in auth. ex testamento. C.de secund.nup.Ruin.in consi.cxiij.vol.ij.
Contrarium,ꝙ imò etiam in proprietate succedat,sed solùm vsumfructum retineat,tenuit Soc.in consi.xxxiij.vol.j.
3 Primò amplia,idē esse in marito,& sic in patre, gl.in d.§.illud. in verbo,delata.& sequitur Bar.in d.l fœminæ.verſi.q̃ro quid in masculo.& ibi Sal.& idē Bar.in §.cùm igitur.in auth.de nō eligēdo secundò nub.Io.And.in add.Spe.in ti.de secun. nup. in prin. Matt.& ibi Bolog.in tract.succeſ.ab inteſt.num. 57.& seq.Nic.de Vbal.in tract.succeſ.ab inteſt.in ij.parte.nu. 10.Aret.in cōſ.lxxij. in ij.dubio.Corne.in cōſ.ccxlij.vol.ij.Dec.in cōſ.lxxxvij.Bertr.in cōſ.cxix.vol.ij.in antiqs.Ripa in d.§.illud.in'v.q.Bar.in l.de emācipatis.C.de legi.hære.& ibi Pau.de Caſt. & idē Pau. de Castr. in l.mater.C.ad Tertul.& in consi.cclij.in j. part.Azo in summa.C. de secū.nup.in fi.ver.itē q̃cunque dicta sunt.Hosti.in summa,de sec.nup.in §.quare.ver.itē q̃cunq;.Pe.de Anc.in ꝑſ.cccxlvj.Soc. ꝑſ.xxxiij.vbi latè.vol.j.& in cōſ.cclxiij.Ang. Are.in §.preferunt. ver.secundo casu.inſt.de senat.cōſ.Tertul.& in tracta.de test.in verbo, volens intestatus decedere.ver.ij.casu.C ; pra in cōſ.xlvj. vbi dicit istā*cōem opi.ver.verū qa.Guido Papæ q.ccxxviij.vbi dicit cōem.& Dec.in cōſ.ccxxx.vbi idē dicit.Bapt.de sancto Blasio,in tract.correlati.in ver.lxxxij.Io.Nic.in l.gñaliter.n.9.C. de secund.nup. vbi idem dicit.Ripa in l.fi.C. de reuoc. dona. Bertr. in consi.v.vol.ij.Pariſ.in consi.xxix.vol.iij.Ruin. in consi. xx.vol. iij.& in consi.xxxvij.cod.vol.& in consi.lviij.vol.v.
Vide in concluſ.vij.eodem titu.
4 Secundò amplia,idē esse in auo & auia,proauo & ꝓauia.Hosti.in summa,de secun.nup.§.quare.ver.& quod dixi.Matt.& ibi Bolog.in tract.de succeſ.ab inteſtato.n.58.& sequen. vbi Matt. nu.59.notabiliter declarat.Bertr.in cōſi.xcij.in nouis.vol.j.Ang. Are. in §.præferuntur.ver.tertio casu.Institu.de senat. cōſ. Tert.
Contrarium voluit Corne.in consi.cclxxxvj.in prin.vol.j.
5 Tertiò amplia,etiā si ex matrimonio nō remansisset niſi filia fœmina,quæ à successione patris per existētiā masculi fuerat exclusa,cui masculo postea pater successit,in auth. ex forma statuti. ita concluditur ex quæst.Sal.in d.l.fœminæ. §.illud.quem in hoc refert,& sequitur Soc.in dicto cōſ. xxxiiij.vol.j.& in d.cōſi. cclxiij.Dec.in consi.lxxxvij.versi.iij.non obstante dicto statuto. & in consi.cccxcvj. Silua nup.in j.amplia.in j.parte.
6 Quartò amplia,etiam si primò succederent filij, & postea trāsiret ad secundas nuptias.ita probat tex.in l. mater. C.ad Tertul. in his videlicet,quæ à primo viro,& sic à patre suo filius decedēs acceperat.& ita declarat Bart.in consi.liij.in fi.Io.de Anan.in ꝑſ. lxiij.in pen.q.Rom.in conſ.cccev.in fi.Ripa in d.§.illud.in ij.q.gl. in d.l.mater.in gl.pen.ibi, sed & dictus.§. & ibi Odofred.& Cy.& Iacob.Bu.qui transit cum gl.& Albe.de Ros.& ibi Bar.& Angel. & Pau.de Caſt.& Sal.Alex.in consi.ccxj.volu.vij.& in consi.lxiij. vol.v.& Bal.in auth.ex testamento,C.de secund.nup.Dec.Neap. lxxv.in antiquis.Pau.de Caſt.in consi.lxxvij.vol.ij.
7 Quintò amplia, vt non propterea reassumat vsumfructū aliarum portionum, quas consecuti sunt alij filij succedentes vnà cū patre in hæreditate fratris præmortui , quamuis deficiat proprietas in persona sua per transitum ad secunda vota. Aretin. in consi.lxxij.Ripa in d.§.illud.in iij.q.vbi distinguit.
Contrarium Io.Cror.respondens ad motiua Aret.in l.frater à fratre.ff.de condi.indeb.
8 Sextò amplia,vt priuetur proprietate etiam in legitima sibi iure naturæ debita.Bal.in consl.v.vol.iiij.& hoc etiam ꝓsupponit idē Bal.in consi.cccxl.vol.iiij.& Pau.de Ca.in consi. lxvij.vol. ij.Io.de Garro.in auth.ex testamento.nu.19.C.de secun.nup.idē voluit Bal.in d.auth.ex testamento.versi.pone, &c.sentit Fab.de Monte in auth.nouiſſima.num.138.C.de inoffi.testa.
Contrarium Ripa in d.§.illud.in v.q.
9 Septimò amplia, ēt si frater fratri succesſerit primò,& postea mater succesſerit fratri vltimò decedenti,in cuius hereditate reperiāt hæreditas fratris primò mortui, & in ea hereditate reperiantur bona primi mariti, & patris filiorum, & sic etiam de illis quæ mediatè per viam alterius personæ peruenerūt.Ita cōsuluit Io.de Garro. vt ipse asseruit,in auth. ex testamento.nu.25.C. de secun.nup.Bertr.in consi.clvij.vol.j.in nouis.
Contrarium voluit Corne.in consi.cclxxxvj.vo.j.vbi dicit ita consuluisse Imo.& Flor.de Bononia.
10 Octauò amplia, idē esse ī muliere, quæ licèt nō trāseat ad secūda vota,tamē luxuriosè viuat.& hoc clarū est, si teneam⁹ opi.

Iacob

Universidad de Deusto
Biblioteca

Iaco. de Belui. in §. cũ igitur. in fi. in auth. de nõ eligendo secũdò nubent. q̃ tenet ꝙ priuatur in totũ filij successione: & sic tã respectu ꝓprietatis, q̃ vsusfructus: & idẽ voluit Bald. in Margarita sua in verbo, mater. & in cons. suo ccxcix. vol. iii. iuncto repertorio, qa in corpore vr loqui tñ in rutela, nõ in successione. Ripa in l. fi. C. de reuoc. dona. & vide infrà in octaua conclusio. co. tit.

11 Sed etiã nõ tenendo dictũ Iac. de Bel. adhuc vr ꝙ priuetur saltim proprietate, prout mulier transiens ad secunda vota. ita Pau. de Cast. in Lomnẽ. C. ad Tertul. & Bolo. in addi. ad tract. successi. ab intest. in secunda parte. nu. 11. & ita residet Io. de Garro. in d. auth. ex testamento. nu. 30. & seq. Io. Nico. in l. gnãliter. nu. 15. C. de sec. nupt. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. fœminæ.

12 Nonò Amplia, nã talis pœna nõ est sublata de iure canonico. Chassa. in consue. Burg. Paris. in cons. xxix. vol. iij.

13 Decimò amplia, ẽt si extaret statutum excludens filiã à successione. Paris. in cons. xxix. vol. iij.

14 XI. Amplia, ꝙ nedũ hoc, pcedat in successione filiorũ primi gradus, sed ẽt in successione nepotũ. Rui. in pl. lviij. vol. quinto.

15 Primò limita, quia ſtantibus tantũmodò fratribus consanguineis filij defuncti, non procedit dispositio d. §. illud. ita concludit Ripa ibi, in iiij. quæstion. vbi reprehendit Corne. contrarium tenentem. Ioan. de Garro. in auth. ex testamento. in fi. ver. aduerte vlterius. C. de secund. nup.

Contrarium Cor. in consi. ccxlij. vol. ij.

16 Secundò limita, qa nõ priuatur ꝓprietate quo ad bona q̃ſita filio, non à primo marito suo, sed ab eius patre. & sic quo ad bona prouenta ad nepotẽ ex bonis aui. Bart. ſentit hoc in auth. ex testamento. C. de secun. nup. secundùm Ang. in §. præferuntur. ver. iij. casu. instit. ad Tertul. & Matt. in trac. de succ. ab intest. nu. 60. & idem Mat. & ibi Bolo. nu. 54. Ang. Aret. in suo tract. de testa. in verbo, nolens intestatus decedere. Aret. in §. fi. plures. in ver. non obstat. inſt. de legit. agna. succeſſ. Io. de Garro. in d. auth. ex testamento. nu. 17. tamen contrarium mihi videtur concludere Bar. in d. auth. ex testamẽto. qui pro cõtraria parte allegatur.

17 Et idẽ est ī bonis q̃ſitis filio ñ à patre suo, sed ab auo, qñ auia transiuit ad secunda vota, & moritur vnus ex nepotibus, aliis superſtitibus. nã licèt teneatur reſtituere, qa non acquirit nisi quo ad vſumfructũ, tñ illud locum habet in bonis, quę peruenerunt à marito ipſius auiæ, nõ in aliis, ita Matt. in d. tracta. succeſſ. ab inteſt. nu. 58. Ang. in §. præferuntur. ver. iij. casu. Io. de Garro. in auth. ex testamento. nu. 28. Cor. in consi. cclxxxvj. vol. j.

18 Tertiò limita, nã licèt mater transiens ad secũda vota priuetur successione filij quo ad proprietatẽ, tñ filij ex secundo matrimonio succedunt in plena proprietate filiis ex primo matrimonio. ita Bald. in Ladoptiuum. §. fi. ff. de in ius voc. A lex. in apostil. ad Bar. in d. l. fœminæ. idem Alex. in d. l. adoptiuũ. Brun. in tracta. de succeſſ. fœminarũ. in sexto articulo, xxv. quæſt. Io. de Garro. in d. auth. ex testamento. nume. 57.

19 Quartò limita, nã ista dispositio. §. illud. nõ ꝓcedit qñ mater fuiſſet inſtituta à filio in testõ, quia tũc succedit in plena ꝓprietate, ita ꝓbat tex. in auth. ex testõ. C. de secun. nup. & in corpore vnde sumit, in auth. de nõ eligen. secundò nubent. §. cùm igitur. & in §. hinc nobis. ī auth. de nup. & voluit Are. in l. ij. ff. de vul. & pu. & ibi Iaſ. qui ponunt rationẽ iſtius limitationis. Quod dictũ ampliatur & limitatur pluribus modis.

20 Primò amplia, vt procedat non modò qñ habet iure inſtitutionis ex testamento, sed etiam quando iure legati, vel fideicõmiſſi, vt declarat Io. de Garro. in d. auth. ex testamento. nu. 6.

21 Imò idẽ est ſi legatũ, vel fideicõmiſſum ab intestato relinquatur, quod põt, vt no. Bal. in auth. ex testõ. in versi. ibi dũ dicit tex. in testamento. C. de secun. nup. & Io. de Garro. nu. 7.

22 Et idẽ ſi in codicillis sit à filio matri relictũ, vt per Garro. ibi, in 8. nume.

23 Et idem ſi donauerit filius matri, vt per Garro. nu. 9.

24 Et idẽ ſi iure pupillaris ſubſtituta mater acciperet filij bona, in qbus habeant ẽt paternã ſubſtantiã, vt no. Bal. in consi. ccxvj. in fi. volu. iij. & in consi. lj. vol. iij. versic. ſed ſi ſtatutũ. & clarius in consi. xlij. vol. iij.

Contrarium Io. de Garro. in d. auth. ex testamento. nu. 10.

25 Secũdò amplia, vt ſtãte volũtate filij, ſuccedat nõ mõ in bonis aliundè q̃ſitis, ſed ẽt in habitis à patre, & ſic à marito ipſi⁹ matris, ita voluit Bal. ī l. mater. in j. oppoſ. C. ad Tertu. dũ dicit, ꝙ diſpoſitio illius tex. corrigit ꝑ d. auth. ex testõ. verſ. ibi, dũ dicit ex testõ. & iſtam eſſe veritatẽ, &*oẽs Doctores ita tenere, dicit Io. de Garro. in d. auth. ex testõ. nu. 4. ver. aduerte tñ. C. de ſecũ. nup.

26 Tertiò amplia, ẽt ſi diſpoſitio facta à filio erga matrẽ, facta ſit anteq̃ trãſeat ad ſecũda vota, ꝓut tenuit Fulg. in l. mater. C. ad Ter. & ibi Cor. qui dicit Doct. ita cõiter*tenere. idem dicit Io. de Garro. in d. auth. ex testamento. n. 4. in ver. ſi verò nõ dũ cõmiſſa. & n. 5. vbi allegat idẽ tenere Iac. de S. Georg. in d. l. mater. & quẽ dã Ludo. de Monteolo. idẽ voluit Salic. in d. auth. ex teſtamẽto, in prin. & ibi apoſtil. ad idẽ Io. de Garro. nu. 12. in eodem loco.

Cõtrarium Bal. in d. l. mater. in ver. quæro vtrũ ſit domina. & Ange. in d. auth. ex teſtamento.

27 Quartò amplia, ẽt ſi nõ dicat filius diſponẽdo, ꝙ mater liãe habeat, licèt aliud dicat Bal. in auth. ex teſtamẽto. in loco ꝓxime allegato, quẽ reprehendit Io. de Garro. nu. 4. ver. aduerte tñ.

28 Quintò amplia, ẽt ſi extaret plures filij fratres ipſius filij diſponentis. ita Ang. in auth. de nõ eligendo ſecundò nubent. verſ. vltimò ſuperuenit.

29 Quintò limita principaliter, qñ oẽs filij primi matrimonij ꝓdeceſſerunt, nã tũc mater acquirit poſſeſſionẽ quo ad plenã ꝓprietatẽ, ita Bart. in d. auth. ex teſtõ. in prin. vbi dicit quinque vicibus tenuiſſe ꝺ gl. quæ ꝓriũ aſſerit. & Bal. ibi. ver. modo quæſtio ſtat in hoc. Bar. in conſi. liiij. in fi. Iac. de Bel. in §. hoc aũt. in auth. de non eligendo ſecũdò nub. ver. & ideò ſit cautus. aduocatus. Sal. in d. auth. ex teſtõ. in prin. Bal. in l. cum alius. in ij. & iij. no. C. de ſecun. nup. Matt. in tract. ſucceſ. ab inteſt. nu. 55. Ang. Aret. in tracta. de teſta. in verbo, nolens inteſtatus decedere. in ij. articu. principali. in ver. itẽ dubitari põt ſi oẽs filiæ. Pe. de Anch. in cõſ. cclxxviij. Bertr. in cõſ. cxxxiij. vol. j. Idẽ tenet Bar. in §. hoc aũt. in j. not. in auth. de nõ eligen. ſecũdò nubent. & in §. ingratitudinẽ. in auth. de nup. idẽ voluit Bal. in auth. ex teſtõ. ij. lectu. i apoſtil. ad tex. & Bal. in cõſ. xlij. vol. iij. & in pl. xlvj. volu. ij. & in cõſ. cliij. vol. v. & in cõſ. cccxiiij. vol. iiij. & Ang. in d. auth. ex teſtõ. in fin. idẽ tenet Sal. in d. auth. ex teſtõ. Pau. de Ca. in cõſ. lxvij. verſ. mater tñ. vol. ij. Aret. in §. præferuntur. inſt. ad Tert. ver. item dubitari põt. Nic. de Vbal. in tract. ſucceſ. ab inteſt. in ii. parte. n. 10. in fi. Io. de Ana. in cõſ. cj. in fi. & ibi Ludo. Bolog. in apoſtil. in fi. Alex. in cõſ. lxiij. vol. v. & in cõſ. lxxv. vol. iiij. ver. ꝓterea expedit ſolum. Fab. in auth. nouiſſima. nu. 139. C. de inoff. teſta. Cor. in pl. ccxlij. vol. ij. & in cõſi. cxxvj. in fi. vol. j. Io. de Garro. in d. auth. ex teſtõ. nu. 46. & ſeq. vbi dicit iſtã *cõm. Soc. in cõſ. xxxiiij. ver. iiij. mouc. vol. j. Alex. in conſi. lxvj. ver. & ſi dictũ filij. vol. iij. Bertr. qñ. xviij. vol. ij. Rui. in conſi. xxj. vol. iij.

Vide ſuprà in concluſ. j. in ij. limit.

Cõtrariũ tenuit gl. ī verbo, filij. in d. auth. ex teſtõ. Io. de Ana. in conſi. lxxiij. & ibi Bolog. in apoſtillis. idẽ voluerunt tres Doc. relati per Io. de Garro. in d. auth. ex teſtõ. n. 46. & ſeq. ſentit Ro. in conſi. cclxxix. Bolog. in tract. ſucceſ. ab inteſt. nu. 56.

Tenendo primã opinionem, quæ videtur magis *cõmunis,

30 Amplia, ẽt ſi nubat primò mater, & poſteà filius decedat, ita tenet Aret. in cõſi. xl. & Io. de Garro. in d. auth. ex teſtõ. num. 49.

31 Limita eandẽ cõcluſionẽ ſi oĩbus aliis filiis ꝓmortuis, filius vltimus decedat inſtituto extraneo hæredẽ, & matre, q̃ trãſit ad ſecunda vota, tantùm in legitima, vt per Ludouicum Bolog. in addi. ad dictũ Matt. in d. tract. nu. 56. & Io. de Garro. in d. auth. ex teſtamento. nu. 56. & ſequent.

32 Sextò limita, quia non excluditur mater transiens ad ſecundas nuptias ab eo, quod filio fuiſſet acquiſitũ occaſione partis ab extraneo, vt per Io. de Garro. in d. auth. ex teſtamento. nu. 29. & vide ſuprà in j. concluſ. in viij. limit.

33 Septimò limita, ſi non ſuccederet mater vnà cũ filiis ad ſucceſſionẽ deſcendentis, vt per Io. de Garro. in d. auth. ex teſtamento. nu. 31. & ſeq. in ver. viij. noto.

34 Octauò limita, in habitis per filiũ à patre titulo oneroſo. Ioan. de Garro. in d. auth. ex teſtamento. in x. not. & vide ſuprà in x. limitatione primæ concluſionis.

35 Nonò limita, ſi mater tranſeat ad ſecundas nuptias de volũtate primi viri. Bertr. in conſi. lij. vol. ij.

Vide in vj. limit. primæ concluſ. ſuprà eod. ti.

36 Decimò limita, ſi tranſeat mater ad ſecundas nuptias de voluntate & conſenſu filiorum. de quo dic vt in ſeptima limitatio. primæ concluſionis.

37 XI. Limita, nã nõ priuatur filius vſufructu bonorũ materno rũ, quorũ ꝓprietas filiis acquirit, vt no. Pariſ. in cõſi. xxix. vol. iij.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Nouerce, vel vitrico non poteſt plus donari, vel relinqui quàm vni ex filiis primi matrimonij fuerit relictum.

1 NOn licet nouercæ, vel vitrico plus relinquere, vel donare, ſiue ſimpliciter, ſiue dotis nomine, vel donationis ꝓpter nuptias, vel cauſa mortis, quã vni ex filiis primi matrimonij, cui minus ſit relictũ. l. hac edictali. C. de ſec. nupt. in prin.

Et ſi plᵒ ſit relictũ, vel datũ, filiis accreſcit inter eos diuidẽdũ, vt in

vt in §. ſi verò plus. in eadẽ l. Abbas in pſi. cxvij. in ij. vol. Bal. in pſ. cv. in ij. vol. Guald. caut. lxvij. de legat. Bertr. in pſ. lxviij. volu. iij.

3 Amplia, quòd tam in maſculis, quàm in fœminis iſtud procedat, vt ponit Pe. de Anc. in c. ſuper. de ſecun. nup.

4 Nam iſtud est introductum in odium diſponentis, & in fauorem filiorum. Aimo in conſi. cxciij.

5 Et iſtud plus, quomodo intelligendum, declarat Ruin. conſi. xciiij. vol. v. vt filius, cui minus ſit relictũ, poſſit prius de toto patrimonio mulieris deducere legitimam: & deinde apud maritũ, vel alium debet tantum remanere, quantum relictum est filio, deducta dicta legitima.

6 Primò amplia, idem eſſe in auo & auia erga nepotes, & idẽ in aliis aſcendentibus, vt in §. eiuſdem. l. Hoſtis ti. de ſecund. nup. in §. Quare. ver. & quod dixi. Pe. de Anc. in c. ſuper. de ſecun. nup.

7 Declara, vt per Rui. in conſi. viij. vol. v. vt habeat locum in iis nepotibus, vel deſcendentibus, qui obtinent primum locum, & non in aliis, vt per eum ibi, nu. 5.

8 Secundò amplia, vt ẽt in fraudem non liceat in fauorem eorum diſponere, etiam per cautelam, vel per interpoſitam perſonam, vt est tex. in d. §. ſi verò plus omni circuſcriptione, &c.

9 Et propterea nec amico mariti, vel cõiuncto cauſa, & fauore ipſius mariti relinqui vel donari poteſt. Odofre. in d. l. hac edicta li. ver. ſed quid dicemus. Bal. ibi. verſi. in tex. ibi. circunſcriptione. in ij. lectu. Sal. in vij. q. ver. Idem dicendum est. Dec. in conſi. cxxlvj. vol. j. Bertr. in d. l. hac edictali.

10 Nec licet paciſci, ꝑ filiis ſecundi mr̃imonij lucrũ integrę dotis, vt p Fran. Alberg. in cõſ. cclxj. iter cõſilia Pau. de Caſ. in i. parte. & Io. de Lignano, ī cõſ. cclxiij. vol. j. inter cõſilia Pau. de Ca. & Richard. de Sal. in cõſi. cclxiiij. inter cõſilia Pau. de Caſt. vol. j. Aimo in conſi. xl. in fi. & in filio ſecundi viri ponit Boer. dec. cci.

Contrarium Bal. in conſi. cclxij. & conſi. cclxiiij. inter conſilia Pau. de Caſt. vol. j. & dicetur in iiij. limitatione.

11 Tertiò amplia, quia attendit quantitas, & non quota hereditatis, adeò ꝙ ſi filius eſſet in vniuerſo inſtitutus, ſed quo ad commodum parum vel nihil conſequeret, vitricus, vel nouerca non poſſet plus cõſequi, quàm tantundem quod percipit filius, quo ad commodum. Sal. in d. l. hac edictali. in x. q.

12 Quartò amplia, nam ſtante ſtatuto ꝙ vxor lucretur dotem, adhuc procedit diſpoſitio l. hac edictali, ẽt ſi diceret, integrã dotem lucretur, vt per Bal. ibi. ver. Quid ergo ſi lucrũ. in ij. lect. Idẽ ſentit in ſtatuto Abbas in conſi. cxvii. in fi. vol. ij. Ang. in §. Quia verò. in auth. de nup. tenet Bart. in d. l. hac edictali. & in diſpu. ſua incip. Mulier habens. ver. j. caſu. & Bal. in c. j. ver. Quæro, dicit ſtatutum. in ti. an marit. ſucceed. vxor. & in l. j. in iij. q. C. de inoffi. dot. & in auth. præterea. ver. vlterius ẽt no. C. vñ vir. & vxor. & Abb. in conſ. cxvij. vol. ij. dicit iſtam opi. eſſe de mente Iac. Bu. & Fran. de Albergo. & iſtam tenet, & dicit cõem Pau. de Caſt. in d. §. præterea. & Iaſ. ibi. Floria. in diſpu. incip. mulier primò vidua. in vltimo dubio. Cur. in conſi. cxxij. vbi hanc dicit *cõem opi. Roma. in cõſi. cccexlviij. in fi. Soc. in cõſ. xxv. vol. iiij. Alex. in cõſi. clviij. vol. v. Cuma. conſi. cix. in ij. dubio. Pau. de Caſt. in conſi. cccxlviij. vol. ij. Bertr. in d. l. hac edictali. Cur. Senior in conſi. lxxix. vbi dicit iſtam *cõem opi. Pariſ. dicit iſtam communem opi. licèt contrarium videatur tenere quando ex verbis ſtatuti colligitur mẽs ſtatuentium, in conſi. xcj. vol. iij. Maria. Iun. in conſi. lxx. vol. ij.

Cõtrariũ in ſtatuto, ꝙ vir lucretur totã dotem, vel integram, ſtantibus filiis primi matrimonij, tenet Bal. in conſ. cccexcv. vol. j. vbi etiam quando ſtatutum clarè loqueretur cõtra diſpoſitionem. l. hac edictali, vel diceret, totam, vel integram dotem maritum lucrari debere, etiam ſtantibus filiis primi matrimonij.

13 Et ꝙ 3ria opi. procedit, qñ ſtatutum ſimpliciter diceret, non autem ſi diceret ꝙ maritus lucraretur dotẽ integrã, vel totã, voluit Sal. in d. l. hac edictali. in vj. q. Roma. in cõſi. xliiij. in iij. dubio. idem tenet Bal. in l. ea lege. in ver. modò iuxta hoc. C. de pdi. ob cauſam. Practica Papien. in libello, Qſi mulier agit ad dotem. in ver. dictæ D. Margaritæ. vbi dicit de conſuetudine ſeruari in tota Lombardia. & Bal. in d. l. ea lege. & Practic. Papien. loquũtur, qñ ſtatutum ſimpliciter loquitur, ꝙ vir lucretur integram dotem, qui eſt caſus magis dubitabilis. & in eiſdem terminis loquitur Pe. de Anc. in l. ſi quis ita. §. ea lege. ff. de ver. obl.

Sed iſta opinio non eſt communiter recepta, vt per Socin. in conſi. lij. vol. iij.

Sed tñ iſta pars procedit, qñ ſtatutũ clarè diſponeret q̃ diſpoſitionem l. hac edictali, & in tali caſu loquit Soc. in cõſ. lij. vol. iij. Pau. de Ca. in cõſi. cccxlviij. ver. ꝓterea poſito. vol. ij. & multos alios loquẽtes in iſtis terminis allegat Bertr. in d. l. hac edictali. Pariſ. in cõſ. xcj. vol. iij. Boer. dec. cxiij. Iaſ. in auth. ꝓterea. C. vñ vir. & vxor. Venaf. in cõſi. iij. & in conſi. xj. qui vr̃ ſeq omnia dicta ꝑ Iaſ. in auth. præterea. & ſentit hoc Soc. in conſi. xxxv. verſi. non obſtant rationes. vol. iiij. Paul. de Caſ. in l. j. C. de inof. dona. Raph. Fulg. in pſ. lxiij. ver. nũc aũt per ſtatutũ. Pau. de Caſtr. in pſ. ccclix. vol. ij. Bertr. in d. l. hac edictali. Brun. in tracta. quòd ſtant. maſcu.

14 Et idẽ dicit Roma. in d. cõſ. xliiij. in tertio dubio, qñ per ſtatutũ dos deberet lucro cedere omni caſu, ſequitur Dec. in l. oĩa. ff. ſi cer. pe. ſequitur Pariſ. in conſi. xcj. vol. iij. Venaf. in d. conſilio xj. Bertr. in d. l. hac edictali. Idem voluit Signo. in conſi. xxxvij. & conſi. lxix. vbi quando ſtatutum diceret, nõ extantibus filiis, maritus lucretur integram dotem.

15 Etiam ꝙ mulier poſſit dotẽ dare viro. filiis primi matrimonij excluſis, intelligitur, non extantibus filiis ex ſecundo matrimonio, etiam ꝙ extarent ex primo.

Contrarium voluit Ray. de Forl. inter conſilia Signo. lxviij.

Sed opi. Signo. improbat Soc. pcliij. vo. iij. Brun. in tract. quòd ſtantibus maſculis. Iaſ. in auth. præterea. C. vnde vir & vxor.

16 Tamen tã tenentes primã, q̃ ſecundam partẽ, in hoc cõcordant, ꝙ per ſtatutũ põt expreſsè derogari diſpoſitioni. l. hac edictali. Bal. in l. j. in iij. q. C. de inoffi. dona. & in conſi. ccccxcv. vol. v. & latè ponit Soc. qui infinita cumulat, in conſ. lij. vol. iij. Pau. de Ca. in conſi. cccxlviij. vol. ij. Bertr. in l. hac edictali. vbi ẽt declarat. Io. de Garro. in rub. de ſecun. nup. in ii. parte. nume. 16. Bru. in tract. ꝙ ſtant. maſc. Pariſ. in conſi. xcj. vol. iij.

17 Vbi ponit plures caſus, quibus per verba ſtatuti dicèt nõ expreſſa, videtur derogatum diſpoſitioni l. hac edictali.

Licèt contrarium voluerit etiam in caſu claro & expreſſo loquens Floria. in diſpu. ſua incip. mulier viduata. in ij. dubio, in fi. & per Capram in conſ. lxxix.

Et Soc. idẽ tenuit, nõ eſſe locũ diſpoſitioni. l. hac edictali, dũmodò ex verbis ſtatuti etiã tacitè colligi poſſit, ꝙ ſtatuẽtes voluerint, ꝙ maritus lucretur, ẽt ſtantibus filiis primi matrimonii, in d. conſi. lij. nu. 4. vol. iij. inferens, ꝙ idem ſit etiam ſi ſtatutũ nõ expreſsè dicat, ꝙ maritus lucretur integram dotem extantibus filiis, dummodò hoc tacitè ex eo colligi poſſit, vt ibi per eum. & Pau. de Ca. in conſi. cccxlviij. vol. ij.

18 Cõtrariũ in iſto caſu tenuit Bal. in c. j. An maritus ſuccedat vxori. Et dicit Pe. de Anch. pſ. cj. ꝙ ſtante ſtatuto, ꝙ maritus lucretur medietatẽ dotis, & alio ſtatuto, ꝙ mulier teneatur relinquere duas partes filiis, primò deducit medietas dotis ratione lucri, & de reſiduo filij capiunt duas partes, & tertiã capere poteſt ẽt iure relicti ſecundus maritus.

19 Imò qñ ſtatutum diceret, ꝙ vir, ſtantibus liberis primi matrimonij, lucretur medietatem, cenſetur eſſe derogatum d. l. hac edictali. Rui. in conſi. lxj. & Ang. vol. iij.

20 Sed ſi expreſsè ſtatutum reſeruaret, vel per verba æquipollẽtia ius filiorũ primi matrimonij, tunc non cenſeretur derogatũ huic l. hac edictali. Berous q. cxix. in ij. caſu.

21 Amplia, vt tale ſtatutum habeat locum in dote vera, vel in dote præſumpta, in præiudicium filiorũ primi matrimonij. Rui. in conſi. clj. per totum. vol. v.

22 Et qñ ſtatutũ dicit, ꝙ vir lucretur dotẽ, an dos primi matrimonij cenſeatur repetita in ſecundo in præiudiciũ filiorũ primi matrimonij, ponit Rui. in d. conſi. clj. per totum. vol. v.

23 Quintò Amplia, ſiue coniunx habeat alia bona vltra illa, q̃ cõiugi donauit, ſiue nõ, ita gl. in d. l. hac edictali. in verbo, diuidi. & Cyn. in iij. q. & Bal. in ij. lect. ver. ponę enim. & Io. Faber ibi.

24 Sextò amplia, ẽt ſi filij primi matrimonij ſuccedant ab inteſtato in aliquo, ſed ī minori portione, q̃ ſit illud, quod ſecũdo marito est datum, vt per Sal. in d. l. hac edictali. in v. q.

25 Septimò amplia, quia æqualiter filij primi matrimonij diuidunt illud, quod plus accepit cõiunx, etiam ꝙ filij eſſent inæqualiter à matre tractati. Cyn. in d. l. hac edictali. in v. q. Sali. in princ. verſi. in tex. ibi, diuidi. Flor. in ſua diſpu. incip. mulier. in ij. dubio. in prin. Bertr. in d. l. hac edictali. in prin. & in §. ſi verò plus.

26 Octauò amplia, ẽt ſi interuenerit iuſta coniugis in diſpoſitione facta coniugi, qñ dat pluſquàm accipiat vnus ex filiis primi matrimonij, ita Bar. in d. l. hac edictali, & Sal. ibi, in vij. q. in fi. & Bar. in l. cum quis decedens. §. Titia. verſi. & hoc eſt vtile. ff. de lega. iij. Dec. in auth. præterea. C. vnde vir, & vxor. & in conſilio ccxlvj. Bertran. in conſi. ccxcij. vol. iij.

27 Nonò amplia, idẽ eſſe ſi extant filij, & ex altero filio nepotes natiex primo matrimonio, ita ꝙ plures nepotes nati ex vno filio pro vno filio cõputentur, ita Cy. in d. l. hac edictali. q. vj. Ripa in l. fœminę. in vj. & vii. q. C. de ſecũ. nup. in terminis illius legis.

28 Decimò amplia, etiã ſi filij ſecundi matrimonij ſint ſubſtituti marito in eo, quod capere nõ poſſet, ita Bal. in pſ. clxj. volu. j. addit. ad Ia. Bu. in d. l. hac edictali. Alex. in apoſt. ad Bar. in d. l. hac edictali. Bert. pſ. xxiiij. vol. iij. vbi idẽ dicit, qñ conſtat eſſet rogatus reſtituere filiis ſecundi matrimonij poſt mortem ſuam.

29 Nam etiam eo caſu eſt locus diſpoſitioni d. l. hac edictali. vt fiat reuocatio per filios primi matrimonij, idem Bertrand. in conſilio lxviij. volũmine tertiò.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contrariũ voluit Bal.in d.l.hac edictali.in lect.j.versi. pone,q extan. & Bertran.ibi.

30 XI.Amplia,ēt si filio sit minus legitima relictũ , qa nõ plus cõsequit vitricus vel nouerca,nec attendit q plus petere possit filius,saltē vsque ad supplementũ legitimæ.Sal.in d.l.hac edicta li.in vij.q.Corn.in ꝑ.cxviij.vol.j.& ꝑ.li.vol.iiij.vbi dicit Bal. No uel.ita ꝑtuluisse.Bertr.in cõũ.xc.volu.iij.& in ꝑ.cxxiiij.vol.iij.& in cõ.lxxxiij.vol.iij.& in d.l.hac edictali.ver.ita tñ.cum pluribus sequentibus.Aimo in cõsi.cxciiij.& Bertr.in d.l.hac edictal.notabiliter distinguit.& Io.Nicolai in ij.respõsione.Ruin. consil. liij.vol.ij.& ꝑ.lxxij.volu.ij.& ꝑ.lxiij.vol.quinto.Boer.decis.ccj.

Contrarium glo. in §.qñ , in verbo, habente.in auth.quibus modis nat.effic.sui.Bal.in d.l.hac edictali.in j.lect.versi. in tex. ibi diuidi.& in l.j.C.de inof.do.Io.de Anan. in ꝑ.lxvij. & ibi Bolog. in addit.Aret.in l.humanitatis.C.de impub.vbi dicit istã *cõem opi.Alex.in cõsi.clviij.vol.v.Rui.in rubri ff.sol.mat.in illa quæst. an filia incongruè dotata.Aret.in l.ex facto.versic. & multũ placet.ff.de vulg.& pup.Io.Ant.Alex.in consi.cxv. Cor. in consilio lxxxij.nu.4.vol.iij.Aimo in consi.cxlij.& consi.cxciij.Gram.cõs. ciuili.cliij.

Tenendo hanc vltimã opinionẽ quæ videtur* communis,

31 Primò declara,qñ filius petiit supplementũ, secus si nõ petiit,ita colligitur ex dictis Bald.in d.l.j. C.de inoffi.dot.Sal.in d.l. hac edictali.in vij.q.Corn.in consi.cxviii.ver.Et quia supplemẽtum.ibi,& q non habeatur consideratio.vol.ij.

32 Secũdò declara,qñ filius,vel filia,cui minus legitima est relictũ,est prohibita plus petere,quo casu non habet supplementum,ex voluntate testatoris,ita Ioan.Nico.in d.l.hac edictali, in ij.respon.Aimo in consi.cxciij.

33 XII.Amplia istã regulã,q filius reuocat illud, quod est datũ coniugi.& declara,vt ēt teneatur reuocare illud plus vitrico relictum ad supplendam legitimã,magis quàm diminuere legata à matre relicta.propter quæ legitima filio instituto nõ remanebat,vt per Sal.in d.l.hac edictali.in ix.q.

34 XIII.Amplia,ēt si dos sit data secundo viro à patre,si modò ante dissolutũ matrimoniũ pater prædecesserit.ita Sal.in d.l.hac edictali in xj.q.& ibi Bal.in j.lect.ver.sed pone , q secundo viro. vbi videtur indistinctè tenere,q sit locus dispositioni d.l.hac edictali.in dote data à patre.& sequitur Cur.in consi.cxxij.

Et propterea idem est si dos ab alio sit data pro vxore , vt per Bal.in simili in l.generaliter.C.de secun.nup.

35 Quod intelligitur,quando datur ab alio de patrimonio mulieris,secus si de patrimonio dantis,Bal.in d.l.hac edictali.versic. sed pone & secundo viro.in j.lect.

36 XIIII.Amplia, quia ista pœna nõ est sublata per dispositionẽ iuris canonici , per q̃ pœnæ secundò nubentiũ sunt remissæ, Inn.in c.fi.de secun.nup.Ant.de But.in c.j.vers.qñque eñ leges. de sponsi.& ibi Fel.Pe.de Anch.in repe.c.i.ver.quædã verò leges, de spõ.Dom.in c.notandũ.in verbo,restitutio.in fi.ij.q.iij.& idẽ Fel.in c.i.de consti.Bertr.in consi.xxiiij.vol.iij.Dom.in c.placuit. xxxij.dist.Petr.de Anch.in consi.cj.

37 XV.Amplia,nã ēt si mulier secundò maritata cõmittat adulteriũ,quo casu dotẽ amittit,& applicatur secũdo viro, tñ nõ ita cedit lucro secundi mariti,vt filij primi matrimonij excludãtur, sed pro virili admittuntur.Flori.qui declarat in sua disput.incip. mulier.in secundo dubio.in prin.post Bal.in d.l.hac edictali.ver. sed pone.& sequitur Cremens.in fine.lxxxvj.& Chassan.in consue.Bur. Bertran.in d.l..hac edictali.

Vide in octaua conclus.cod.tit.

38 XVI.amplia,vt confessio de recepto facta in fauorẽ secũdę vxoris,sit suspecta, & subiaceat dispositioni d. l. hac edictali.ita Bar.in l.cũ quis decedens.§.Titia.ff.de leg.iij. Bertr.in ꝑ.ccxcij. vol.iij.Io.Nico.in iij.respon.in iij.dubio.Aimo in consi.xl.

39 XVII.Amplia,ēt si ille,cui est relictũ,nõ esset cõiunx tẽpore dispositionis,sed postea mulier ipsum caperet:Capra i ꝑ.lxxxj. Dec.in auth.præterea.C.vnde vir,& vxor.& in consi.ccxlvj.

40 XVIII.Amplia,etiam si filius,cui minus esset relictum, esset filia fœmina,exclusa per statutũ à successione. ita voluit Soc.in consi.xxxv.vol.iiij.Dec.in consi.ccxcvj.

Istã opinionẽ latè comprobat,reprobato Ang.Bertr.in sua repe.in d.§.si verò plus.Corn.in ꝑ.xxxiij.vol.j.vbi dicit,q nõ attẽdit successio filij ab intest.tentit Bal.in d.l.hac edictali.ver.modò sequit̃ al ia.Bertr.in d.ver.si verò plus.Maria.Iun. in cõs.ciij.vo.j.

Contrariũ Ang.in §.optimè.in auth.de nup.refert & sequitur Bru.in tract.de statu .excludentibus fœmin.in xij.articulo,in ix. q.in finalibus verbis.Ripa in l.fœminæ.in viij.q. de secun. nupt. Bru.in tract.q stantibus masculis.vbi allegat Ial.idem tenentem in l.si is,qui pro emptore.ff.de vsucap.

41 XIX.Amplia,etiã si esset filia monialis,vt per Bald.in d.l.hac edictali.in j.lect.ver.sed quid de filia.

42 XX.Amplia,ēt si filius primi matrimonij,cui minus sit relictũ,sit iussus à testatore esse contentus eo,quod sibi est relictum, ita q plus petere nõ possit,& acceptauerit simpliciter legatum, ita Bal. in d.l.hac edictali.ver.pone quòd filiæ.in prima lect.Bertran.in versi.si verò plus.

43 Imò ēt si renunciaret,& quittaret,imò ēt si vocaret se cõtentũ,& nõ peteret plus neq; ex testamento,vel ab intestato,vel alia quacunque causa,Bertr.in supradicto ver.si verò plus.

44 XXI.Amplia,vt nõ liceat ēt relinquere plus filio secundi cõiugis ex alio matrimonio,q̃ sit relictum vni ex filiis primi,cui sit minus relictum, Flor.in sua disput.tertio dubio.Bertr.in d.l.hac edictali,Aimo in consi.xl.in fi.Boer.decis.ccj.

45 XXII.Amplia,quia amasio non potest plus relinqui, quàm filiis primi matrimonij.Bertrã.in'd.l.hac edictali.Io.de Garro.in rub.C.de secun.nup. in xxviij.pœna.

46 XXIII.Amplia,etiam si extraneus sit institutus cum onere restituẽdi secundo coniugi plusquàm accepit filius primi matrimonii,Bertr.in d.l.hac edictali.

47 XXIIII.Amplia,etiam si primus maritus det licentiam transeundi ad secundas nuptias.Io.de Garro.in rubrica de secũ. nup. in ij.parte.nume.3.

48 XXV.Ammplia,ēt si nubat de consensu pupilli cũ authoritate tutoris , adhuc locus est dispositioni d. l. hac edictali.Io.de Garro.in rubr.C.de secun.nup.in ij.parte.nu.9.

49 XXVI.Amplia,vt tale ius querelæ transmittatur ad filios.Aimo in consi.cxlij.

50 XXVII.Amplia, etiam si vitrico , vel nouercæ relinquatur pro alimentis,Aimo in consi.cxciiij.

51 XXVIII.Amplia,vt ēt agi possit reuocatoria contra possessorem in casu.l.hac edictali,Aimo in consi.cxciiij.in fi.

52 Primò limita illud,quod dictũ est,q neque in dotẽ dare pōt plusquàm filiis sit datũ,per dispositionẽ d.l.hac edictali.vt intelligatur qñ est datũ pro dote cũ pacto de lucrãdo, nõ autem qñ simpliciter ,p dote,quia valet datio in vita mulieris,nec reuocari pōt p dispositionẽ d.l.hac edictali,in gl.ibi,in verbo,diuidi,& Bar.in ver.quoniã:& gl.Bal.in ij.lect. in prin.& Sal.Roma. in ꝑ.i. ccccxlvij. Dec.in auth.ꝑterea. C.vnde vir,& vxor.&ĩ cõs.ccxlvj. Pau.de Ca.in cõs.cxcij.vol.j.Venaf.in consi.iij. Alex.in apostil.ad Bar.in d.l.hac edictali.& Odofred. versicu. sed quod episcopus. Pau.de Castr.in authen.præterea.C.vnde vir.& vxor.Iacob.But. in l.prima.C.de inoffic.dot.Bertrand.in dicta l.hac edictali.Brun. in tracta.quòd stant.masc.

53 Et declara,quia potest concurrere remedium d.l.hac edicta. li.cum remedio inofficiosæ dotis.gl.& Doct.in.l.j.C.de inof.dot. & tradit Alber.in d.l.hac edictali.

54 Secundò.limita,quia valet datio facta à coniuge transeunte ad secunda vota, coniugi secundo,in præiudicium filiorum primi matrimonij vsque ad tempus mortis coniugis dantis, nam post mortem competit prouisio d.l.hac edictali.Cy.ibi,in j.q.

55 Et propterea dicitur,q tempꝰ mortis inspicit̃,an plus fuerit coniunx consecutus,quã filij primi matrimonij,vt p gl.ibi in verbo,donata.Cyn.ibi,in ij.q.Iacob.Butr.Bal.in secũda lectu.ĩ princ. & Sal.ver.cũ gl.& Io.Fab.ibi.Azo in summa, in tit.de secun.nup.

56 Tertiò limita,vt reuocatio fiat nõ vt in totũ auferãt filij,sed vt coniũx,à quo auferẽ cõcurrat.ita gl.i d.l.hac edictali.in verbo, diuidi.Cy.ibi, i iiij.q.& Alber.sentit istã partẽ, dũ vltimo loco tenuit opin.Iac.de Bel.qui sentit cũ gl.Sal.tenet eandẽ opin.ibi,in ij.q.gl.in l.quoniã prætextæ.C.de secund.nup.q dicit, q ita seruarẽt in facto,& ita practicatur.licet tex.in d.l.hac edictali. videatur ꝑiũ inferre.Capra idem voluit in cõs.lxxiiij.& Bert.in consi.cxiij.vol. iij.Ang.in consi.cclxxxv.Ruin.in consi.xciiij.vol.v.

Contrarium volucrunt Iaco.Bu.& Raph. Fulg.in d.l.hac edictali.qui refert Iacobũ But.tamẽ Iacob.But.in libro meo hoc nõ dicit.idẽ voluit Azo in summa,in titulo,de secũdis nuptiis.versi. Itẽ quod dictũ:sentit Bal.in j.lectur.in d.l.hac edictali.ver. pone pater.& ibi Sal.ver.& vt veritas. Cor.in consi.xliiij.vol.j.& in cõs. cxviij. vol. j.& consi.lij.vol.iiij.Cor.in cõs.xxxiij.vol.j.Bert.in cõsi, xxviij.vol.j.& cõs.lxviij.vol.iij.& consi.lxxxiij. eodẽ vol.& consi. xc.eod.vol.iij.& consi.cxxiiij.eod.vol.& in d.l.hac edictali.in ver. ita tamen.& ibi Io.Nicol. in ij.respons.& in iij.respons. Aimo in consi.cxciiij.Aimo in consi.cxciij.vbi declarat.

57 Quartò limita,nam nõ fit reuocatio,si sit relictũ filiis secũdi matrimonij,etiã q minus fuerint consecuti filij primi matrimonij,si modò filij primi matrimonij sint cõsecuti integrã legitimam,Bald.in consi.cclxiiij.inter consilia Paul.de Castro , volu.j.

Bal.in cõs.xxj.vol.v.& in l.j.in fi.C.de inoffi.dot.Gual.cautel. lv. de leg.Pau.de Cast.in auth.vnde si parens.C.de inoffi.testa.licèt cõsundat istũ casum cum seq.Bertr.in cõs. cxxij. vol. j.& allegat Docto.qui tenent ꝑium,tñ alio casu loquuntur , de quibus infrà dicetur.& Pau.de Cast.in cõs.150.vol.ij. Aimo in cõs.cxciij. refert,& sequitur addit.ad Iac.Bu.in d.l.hac edictali.

58 Imò si secundus maritus sit stipulatus pro filijs secundi matrimonij,non fit reuocatio per d.l.hac edictali.ita Bal.inter consilia Pau.de Ca.in consi.cclxij.vol.j.Bald.in l.j.in ij.q.C. de inoffi. do.& in d.l.hac edictali.versic.denuò formatur hic. & in consil. xxii.volu.v.Alex.in l.mulier.ff.ad Trebel.

Contrariũ Sal.in d.l.hac edictali.in viij.q.licèt nõ plenè se firmet.Frã.de Alber.inter ꝑilia Pau.de Cast.cclxj.vol.j.&Richard. de Saliceto inter dicta cõsilia Pau.de Ca.in cõs. cclxiiij.eod.vol. Bal.in cõs.cclxj.vol.j.Dec.in auth.ꝑterea.C. vndè vir,& vxor. & in consi.cclxiiij.Corn.in consi.lxxxij.vol.ij.Iaso. in auth.vnde si parẽs.C.de inoffi.testa.Bertr.in consi.xxiiij.vol.iij.

59 Et idẽ qñ stipulatur pater filiis nascituris secundi matrimonii,tenet Pau.de Cast.in consi. 150. vol.ij.& Cor. in consi. lxxxij. volu.iij. Aimo consi.cxciij.

60 Et pro prima opi.facit,nã ēt secundus maritus pōt in totũ instituì,relicta filiis primi matrimonij legitima, qñ secũdus maritus instituitur cõtemplatione filiorum primi matrimonij,ita Ange.Imol.Raph.& Ale.in d.l.mulier.in princ.ff.ad Trebel.Bertran.in d.l.hac edictali.

61 Quintò limita,nã filius,cui minus est relictũ, debet habere saltē legitimã,iuxta tex.in d.hac edictali.nec ꝑpterea vltra legitimã debet concurrere in eo , quod aufertur secundo coniugi, sed illud ,quòd aufert,in legitimã computat,& illo cõputato,si adhuc aliquid deest vsque ad integrã legitimã , ēt istud plus petere pōt.Cy.in d.l.hac edictali.in ij.q. Sal.versi.ij.videamus.& ibi Bal.versi.amplius circa istã materiã.in j. lectura. istud sentit gl.in l.qñ ꝓteritæ.in gl.fi.C.eo.ti.voluit clarè Alex.in consil.clviij. vol.v.Pe.de Anch.in consi.cj.licèt dicat non esse tutum recedere ab alia opi. Grã.consi.ciuili.cliij.

Cõtrariũ,q imò filius detrahat integrã legitimã , & postea concurrat cũ eo,quod aufertur cõiugi,tenet gl.in §. optimè.in auth.de nup.in gl.in verbo,gppe.& ibi ēt Iac.de Bel.in ij.opposi. & ibi etiã Ang.Idẽ voluit Iac.Bu.in l.j.C.de inoffi.dot.& ibi Bar. & Bald.Ang.Bal.in ꝑ.xxij.vol.v.Bal.in d.l.hac edictali.versi. sed adhuc restat.& in j.lect.ver.modò super isto ver.Fulg. in consil. xcvij.& consilio lxxxix.Signo.consi.clxxvij.Pau.de Ca.in consil. 150.vol.ij.Flor.in sua disput.incipiente, mulier. in ij.dubio. Soc. in consi.xxxi.vol.iiij.Cur.Senior in consi.lxxviij. Alex. in apostil. ad Bar.in d.l.hac edictali.& in l.si patroni.ff.ad Treb.Dec.in cõs. ccxlvj.Bert.in d.l.hac edictali.in ver.ita tñ.Fab.ĩauth.nouissima. in xij.& xx.q. C.de inof.testa.Aimo in cõsi.cxlij.&cõs.cxciij.Rui. in consi.xciij.vol.v.Berous consi.cxix.Boer.decis.ccj.

62 Sextò limita,nã etiã q pater nõ relinquat filio primi matrimonij, si tñ dimittit sibi intactã successionem ab intestato , per eam consequitur commodum,prout coniunx secundus.Bal.in d.l.hac edictali.in secunda lectu.ver.sin tex.ibi,peruenerit. Bert. ibi,& in ver.ita tamen.

63 Septimò limita,qa nõ ꝓcedit dispositio d.l.hac edictali,si ꝯiunx cõsequitur titulo onero so,sed tñ procedit qñ consequetur titulo lucratiuo, ita Bal.in d.l.hac edictali.ĩ ij.lect.ver.vnde debes scire.& in j. lectu versi.modò statim.Bertr.in consi.ccxcij. vol.iij.& in d.l.hac edictali.

Vide suprà in j.conclu.in x.limit.& in conclu.iij. in viij. limit.

64 Ex quo sequitur,q dispositio d.l.hac edictali.non habet locũ in donatione remuneratoria, vel ob causam , ita Bertr. in d. consi.ccxcij.volu.iij.vide suprà in j.conclus.in ix.limit.

65 Octauò limita,nã filij secundi matrimonij non auocant id, quod datũ est parenti, nisi quo ad legitimã tãtùm. Sal.in d.l.hac edictali.in iij.& iiij.q.

66 Nonò limita,nã si filiis primi matrimonij ex statuto deferãtur duę ex tribus partibus suæ successionis,in alia tertia, in qua sibi remanet facultas testãdi,pōt vxor fm cõiugẽ instituere,nec filij primi ab eo quicquam auferunt,ita Pe.Anch.consi.cj.

67 Decimò limita,qa ista,pmissio de lucrando,iuxta dispositio nẽ istius legis facit,vt exigatur istud lucrũ ab eo,qui commodũ percepit,non ab eo,qui est stipulatus.ita Bal.consi.xxij.vol.v.

68 XI.Limita,qa nõ debent fructꝰ ante litẽ cõtestatã percepti, qñ pecunia debet auferri à cõiuge. vt no.Bal.in d.cõs.xxij.vo.v.

69 XII.Limita,nã si dos ꝓfilia sit data secũdo viro à patre,& pater superuixerit,& dos debeat ad patrẽ redire, certè si vel ex pacto,vel ex statuto dos,vel eius pars debeat redire lucro viri,talẽ dotem vel partem filij primi matrimonij à vitrico non auferrẽt. ita Sal.in d.l.hac edictali.in xj.q.

Contrarium Curt.Iun.in consi.cxxij.

70 XIII.Limita,si filius primi matrimonij adiret hæreditatẽ parentis secũdò nubentis , & plus relinquentis secundæ coniugi sine beneficio legis,& inuentarij , vt dicit Venaf.in consi.iij.Io. Nic. in d.l.generaliter.in ij.parte.nu.24.C.de secun.nup.

Contrarium Bertr.in d.l.hac edictali.in ver.si verò plus.

71 XIIII.Limita,licèt ista sit potius cautela , q̃ limitatio,vt cõiunx secũdus plus recipiens,faciat sibi caueri præstitis fideiussoribus,quòd dicta portio nõ euincatur ab eo.Abb.in ꝑ.xliij.vol. j.Dec.in auth.præterea.C.vnde vir,& vxor. & in cõs.ccxlvj.in fi.

72 XV.Limita,nã dispositio d.l. hac edictali,non ꝓcedit qñ est relictũ à primo coniuge,sed ita demũ si secundò nubat,nã non nubendo,etiã q filij primi matrimonij minus consequantur,tñ nõ reuocatur relictum,ita Roman.in ꝑ.ccxix.in secũdo dubio.

73 XVI.Limita,qa filij præcedẽtis complexus illiciti nõ habẽt bñficiũ d.l.hac edictali.sed tantùm legitimi,& naturales.ita Bal. in l.cùm pater.§.mater.in ij.nota.ff.de leg.ij. & ibi Imo.in ij.not. Alex.in l.mulier.ff.ad Treb.& per eundem in apostil.ad Bar.in d. l.hac edictali.Roma.in sing.ccxxxj.Bertr. in d.l.hac edictali. qui plus tenet,q non habet locum etiam si sint legitimati.& tenet, quòd non habet locum in adoptiuis.

74 XVII.Limita,si modò filij primi matrimonij sint aliàs inhabiles,vt qa fratres minores,mendicantes,vel hostes ciuitatis,ità Bal.in d.l.hac edictali.ĩ j.lect.in ver.ibi filio,vel filiæ. Bertr. in d.l. hac edictali.q subiicit,quid in aliis religionibus , & quid in filia moniali,& in filio professo religionẽ sancti Dominici, Ruin.in consilio lxiiij.in fin.volum.iij.

75 Sublimita,vt hoc non habeat locũ qñ filij essent incapaces, vt putà quia excluderentur statuto vel renunciatione , vt declarat Soc.in consi.xxxv.nu.12.vol.iiij.

76 XVIII.Limita,nã filij secundi matrimonij nõ cõcurrunt in eo,quod auocatur ab eorũ parente , per dispositionẽ d.l.hac edictali.& licèt per tex.in l.qñ ꝓteritę.C.de secun.nup.etiam filij secundi matrimonij inuitentur,tñ per tex.in §.optimè.in auth. de nup.& in auth.ad eos.q̃ ponitur in d.l. qñ ꝓteritæ. C.de secũ. nup.res reducitur ad ius antiquũ,vt filij secundi matrimonij nõ cõcurrant.& declarat Bal.in d.l.hac edictali.in j.lect.versicu.sed adhuc restat. pont Cor.in consi.xliiij.vol.j.Sal.in d.l.hac edictali.in iij.quæstio.Iacob.de Beluis.in §.optimè.in tertia oppositio. & in vltima quæst.

77 XIX.Limita,qa non habet locũ dispositio d.l.hac edictali.si cũ eodẽ primas,& postea facto diuortio,secundas cõtrahat nuptias,Bal.in d.l.hac edictali.in j.lect.ver.sed pone. & ibi Bertran.

78 XX.Limita,quia non habet locũ dispositio d.l. hac edictali, si vitrico,vel nouercæ sit plus relictũ in vsufructu , & filiis primi matrimonij minus in vsufructu,sed plus in proprietate, adeò q considerato effectu,nõdiceretur filius primi matrimonij minus cõsecutus.ita Bal.in d.l.hac edictali.ĩ prima lectura.& iuxta hoc Bertran.ibi,in versic.ita tamen.

79 XXI.Limita,qa ad hoc vt reuocatio detur fauore filiorum primi matrimonij,necesse est q filij primi matrimonij sint superstites,secus si iã decesserãt,vt per Bal.in d.l. hac edictali.& voluit ibi Bertran.ver.in tex.ibi,procreatio.& in §.si verò plus.

Vide suprà in j.conclus.in ij.limit.& in conclus. iij. in v.limit.

80 XXII. Limita , si filius primi matrimonij contraheret cum vxore,cui plus est relictũ,vt dicit Io. de Garro. in rubrica de secun.nup.in secunda parte. nu.4. allegans Pau. de Cast.in lectura Auenionensi. tamen Io.de Garro.ibi dubitat.

81 XXIII.Limita,si mulier nubat secundo de licentia supremi Principis,Io.de Garro.in rub.de secũ.nup.in ij.part.in v.remedi.

82 XXIIII.Limita,nã dispositio d.l. hac edictali. non habet locum in alienatione necessaria,ita Paris.in consi.xcj.vo.iij. Rom. in consi.ccxix.in secundo dubio.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Pœnæ secundò nubentium infra annum luctus sunt sublatæ de iure canonico.

IN materia secundarũ nuptiarum sunt attendendæ certæ communes conclusiones,

1 Prima est,q pœnæ secundò nubentiũ infra annũ luctus,de quibus in l.j.C.de secun.nup. sunt sublatæ de iure canonico,p dictũ Apostoli qñdixit,Mulier mortuo viro nubat in domino,vt habet in c.fi.& in c.pen.de secũ. nup.& ita voluit gl.fi.ĩl.j.C.de secũ. nup.& in c.fi.ĩ gl.fi.ij.q.iij.gl.in l.libero rũ.in verbo,collocare.in fi.ff.de his,q not.infa.ita distinguendo declarat Inn.ad cuius doctrinã semp recurrit,ĩ d.c.fi.& ibi Host. Io.And.& Card.ibi.& Pe.de Anch.Ant. de Bu. Henric. Boich.c. fi.de sec.nu.Bar.ĩl.liberorũ.ĩ fi.ff.de his,q not.ĩfa.& ĩl.j.ĩ fi. C. de sec.nu.& ibi Sal.ĩ fi.& ibi An.& voluit Alb.dRos.ĩl.ḋcreto.C.ex

Universidad de Deusto
Biblioteca

quibus cau.infam.irroga,vbi ẽt Cy.Bal.Sal.Ang.&Io.Fab.& idẽ Bal.in l.fi qua mulier.in fin.C.ad Tertu.Iac.de Beluis.in §.primæ fi quidẽ.in auth.de nup.Albc.de Rosa.in rubri.C.de secun.nup. in fi.& ibi Dec.Bald.in d.l.liberorum.& ibi Pau.de Ca.ff. de his,q no.infa.Ang.in auth.de nõ eligendo secũdò nubent.in prin.Pe. de Anch.in repe.c.canonum ſtatuta. verſi.iuxta p̃dicta.de cõſti. Domi.in c.placuit.xxxii.diſt.Aret.in l.nullã.C.ex q̃bus cauſis infam.irroga.Ant.de Bu.in c.j.de ſpõſ.& ibi Fel.Pe. de Anch.in ca. cũ fm.de hæret.in vj.in fi.Cor.in l.fideiuſſor.C.de fideiuſ.Fel. in c.eccleſia ſanctę Mariæ.de conſt.Io.de Garro.in l.j.n. 51.& ſeq. C.de ſecun.nup.Ripa in l.fi.C. de reuoc. dona.Bal.in auth.ijſdẽ pœnis. ver. item nec pœna.C.de ſecun.nup.Rom.in ꝑſ.clxxxii.iſtud fuit de mente gl.in l.ij.in verbo.aufertur.ff.de his, quibus vt indi. Azo. in ſum.in titu.de ſecun.nup.in prin.& in ſumma, in titu.de nup.ver.ſequitur.Præpoſ.in rub.de ſecun.nup. Albc.de Roſa.in auth.ſi quis ex his.ver.vlti.ꝑ declaratione.C.de ſecun.nup.Ang. in §.quia vero.in auth.de non eligend.ſecundò nubent.in princ. & in §. ſi verò expectet.in auth.de nupt. Io.de Garro. in l.j.nu.4. C.de ſecun.nup.& Soc.conſi.xxxiiij.nume.1.

8 Secundò limita, quando mulier nondum carnaliter cognita trã ſuiiſſet ad ſecunda vota etiã feſtinè, quia non per hoc incurrit pœnas ſecundò nubẽtium mulierum infra tempus luctus.Io. de Garro.in l.j.nu.7.C.de ſecun.nup.

9 Tertiò limita,ſi tantum contraxiſſet ſponſalia de futuro,non autem contraxiſſet nuptias.ita Ang. in l.ſolet. ff.de his, qui not. infam.ponit Ioan.de Garr.in d.l.j.num.7.C.de ſecun.nupt.& ponit Fel.in rubr.de ſponſa.

10 Secundò limita Principaliter dictam concluſionẽ,in meris pœnis,ſecus ſi non eſſent meræ pœnæ,licèt non concernant fauorem liberum,ſed aliunde proueniant, vel ex voluntate teſtatoris expreſſa, vel tacita,vt declarat Io.de Garr.in rubr. C.de ſecun.nup.in ſecunda parte,nume. 14.

11 Tertiò limita, quando tranſiret ad ſecunda vota infra tempora luctus,de conſenſu viri,de quo dic vt in vj.limit. primæ cõcluſionis,hoc eodem titu.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Pœnæ ſecundò nubentium reſpicientes fauorem filiorum, non ſunt ſublatæ de iure canonico.

1 ALia principalis ꝯcluſio in p̃ſenti materia eſt hæc,q̃ pœnæ q̃ reſpiciũt fauorẽ filiorũ, nõ ſunt ſublatę p̃ dictũ Apoſtoli de iure canonico,ita Inn.in d.c.fi.de ſec.nup,& latius ibi Hoſt.Io.And.& Card.ibi,Pet.de Anch.in c.ſuper.de ſecun.nup.Ant.de Bu.in d.c.fi.Bart.in l.liberorũ.ff.de his,qui not.infam.& in l.j.in fi.C. de ſecun. nup.& ibi Sal.& Ang.Bal.in l.ſi qua mulier.C.ad Tert.& in d.l. liberorũ.& ibi Pau.de Ca.& idẽ Bal.in cõſ.clxj. vol.j. & in cõſ.cccclxxxix.in fi.vo.v.Cy.in l.j.C.de ſec.nup.Henric. Boich.in c.fi.de ſecũ.nup. Pe.de Anch.in c.j.ver.iuxta p̃dicta.de cõſt.Albc. de Roſ. in rub. C.de ſec.nup.in fi.& ibi Dec.Dom.in c.placet. xxxij.diſt. Aret.in l.nullã.C.ex q̃bus cau.infa.irrog.lac.de Beluiſ. in §. primę ſiquidẽ.in auth.de nup.Io.de Ana.in cõſ.cij.& ibi Bolog. 1 add.Pe.de Anch.in cõſ.cj.Rom.in cõſ.clxxxij.Cur.in cõſ.xciiij. Alex.in ꝑſ. lxv.vol.iiij.Capra in cõſ.lxx.Ange.in auth.de non elig.ſecundò nubent.in prin.Bertr.in cõſ.xlv.vo.j.& in conſ.xviij.volu.j.& in conſ.xlvij.eodẽ volu.Soc.in cõſ.xxxiiij.& in ꝑſ. xxxix.lib.j. Cor. in conſi.xxj.in fi.vo.j.Fel.in c.eccleſia ſanctę Mariæ.de cõſt. Bolog.in add.ad conſiliũ Io.de Ana.in ꝑſ.lxxiij.Bald.in l.decreto.in fi.C.ex q̃bus cauſis infa.irrogat.Guid.Papæ in ꝑſ.xliij.in fin.& in cõſ.cxx.Ripa in l.fi.vbi dicit ita tenendũ in iudicando. licèt ꝓria opi.defendi poſſit diſputando.& iſtã dicit *cõem Abb.in c.fi.de ſecũ.nup.& Prępoſ.& Dec.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ, nu.35.de ꝑſti.Pau.de Ca.in ꝑſ.cliij.vol.ij.Bru.in tract.ꝙ ſtatib.maſc. Pariſ. in cõſ.xxix.vol.iij.Rui.in cõſ.xliij.volu.v.& in conſi.lviij.vol.v.

Cõtrariũ tenuit Hoſt.in ſumma,in ti.de ſecund.nup.in §.quare.in fi.gl.in l.decreto.in fi.C.ex quibus cau.infa.irroga.Præpoſ. in c.fi.vbi Abb.& idem Abb.in c.eccleſia ſanctæ Mariæ.de cõſt. & ibi Dec.nu.35.Collect.in c.penul.C.de ſecun.nup.

2 Primò limita hanc concluſionẽ *cõem, niſi mulier tranſeat ad ſecundas nuptias de cõſenſu primi viri, vt per hoc videatur poſſe maritum diſponere ꝙ mulier ẽt tranſeat ad fm matrimonium,& euitet pœnas ſecundò nubentiũ,Grat.in conſi. lxxxiij. vol.ij.De quo vide in vj.limit.primæ concluſionis.

3 Secundò limita,ſi tranſit de cõſenſu filiorũ primi matrimonij,vt in vij.limit.primæ concluſionis.Dec.in ca. eccleſia ſanctæ Mariæ.nume.35.deconſt.Alber.in rubr.C.de ſecun.nup.Grat.in conſi.lxxxiij.in fi.volu.ij.

4 Tertiò limita,ſi principaliter ſint inductæ in pœnã, licèt ſecũ dariò contineant filiorum prouiſionẽ. ita declarat Io. de Garr. in l.j.in ij.gl.nu.22.C.de ſecun.nup.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Pœnæ ſecundò nubentium ſunt communes tam maſculis,quã fœminis.

1 SVbſequitur alia principalis regula,quę eſt,ꝙ pœnę ſecundò nubẽtiũ,ſunt cõmunes tam maſculis,quã fœminis,vt no. Hoſt. in ſumma, in ti.de ſec.nup.in §.quare.& p nos ſuprà in prima ampliatione quartę concluſ.& in prima ampliat. primæ concluſ. & in prima ampliat.tertiæ conclu.hoc eodem titu.

2 Amplia,vt diſpoſitio auth.ex teſtamento.C.de ſecũ.nup.pro cedat etiã in maſculo,vt tradit Aimo in conſi.xxxvij.in prin.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Pœnæ ſecundò nubentium afficiunt mulierem inhoneſtè viuentem poſt mortem mariti, licèt non nupſerit ſecundò.

1 VLtima regula eſt, ꝙ pœnæ ſecundò nubentium afficiunt mulierem,quæ inhoneſtè vixerit, mortuo marito,licèt nõ nupſerit ſecundò.ita Bar.in l. his ſolis.C.de reuoc.donatio. Sylua nupt. nu.45. Hippoly.in l.j.C.de rapt.virgi.

2 Et propterea inhoneſtè viuens amittit tutelam, vt in authen. ſacramentum.C.qſi mul.tut.offic.in gl.ii. Abb. in c.vxoratus. in princ.de conuerſ.coniugat.Petr.de Anch.in c.ex parte M.in qn ta queſtio.de appellat.Barba.in apoſtil.ad Barto.in l.his ſolis.C. de reuocan.donat.

Vide in x.ampliat.infrà in nona concluſione,& ſuprà in concluſione iij.eod.tit.

3 Amplia,& intellige,inhoneſtè viuere ẽt per ſola preparatoria,vtputà per colloquia,& oſcula,Grat.in conſi.cxv.vol.j.

4 Amplia,nã ſtante ſtatuto,ꝙ mulier tranſiens ad ſecunda vota amittat filiorũ ſucceſſionẽ,idẽ eſt in ſucceſſione filiorũ quo ad matrẽ inhoneſtè viuentẽ.Brun. in tract. ꝙ ſtãt. maſcu.in xxvi.q. licèt

licet non ſe firmet,ſed dicat eſſe attendenda verba ipſius ſtatuti, ſi conſiderent tantummodò impudicitiam mulieris,vel nc.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Mater,quæ ſuſcepta tutela, tranſitad ſecunda vota, non petito tutore filio, & reliquis non reſtitutis, priuatur ſucceſſione filij impuberis decedentis.

1 MAter quæ ſuſceptatutela, tranſitad ſecunda vota, non petito tutore filio, & reliquis non reſtitutis, priuatur ſucceſſione filij impuberis decedentis.ita probat text.in l.omnem.C.ad Terrullia.remiſſiuè per Doctores allegatos per Ioann.de Garronibus, in auth ijſdem pœnis.C.de ſecund.nupt.

2 Nec iſta diſpoſitio eſt ſublata per diſpoſitionem iuris Canoni ci,Nico.de Vbaldis in tract.ſucceſſ.ab inteſta.in ij.parte,in v.fallen.Io.de Garro.in auth.ijſdem pœnis.C.de ſecund.nupt.

3 Primò amplia,vt amittat ſucceſſionem non modò ab inteſtato,ſed etiam ſubſtitutionem ex teſtamento obuenientem.ita eſt text.in d.l.omnem.& ita ponit glo.ibi in verbo,ſubſtitutio.

4 Secũdò amplia, vt etiã bona noui mariti ſint ꝓ adminiſtratione tutelæ obligata.ita ꝑbat text.in l.ſi mater.C.in quib.cauſis pignus taci.ꝑha. & in l.ij.& ſed ne ſit facilis.C.qſi mulier tute.offic. & ibi Sali.in vltimo notab.Soci.in cõſ.clxxx.verſi.imò ꝙ ſo tius. Petr.de Anch.conſi.cccxv) in prin.Dec.in conſi.ccccexci.Io.de Garro.in authen.ijſdem pœnis.nu.24.in fi.C.de ſecund.nupt.

5 Et hoc amplia,vt per Io.de Garro.in rubr.C.de ſecun.nupt in xxviij.pœna,vt non ſolùm procedat in bonis noui mariti, ſed ẽt in bonis illius,qui retinebat matrem pro concubina.

6 Tertiò amplia,etiam ſi ſit data turtrix in teſtamento à marito, ſecundùm opinionem Io.in gl.in d.l.omnem.cum qua trãſit ibi Cyn.& Alberi.de Roſate.qui dicit ita ſeruari, & ita obtinuiſſe.& Iaco.Butrigarius.& Bart.Bal.& Salice.ibi : & Corneus.Bal.in authent.ijſdem pœnis.C.de ſec.nupt.Io.de Garronib.in d.authent. ijſdem pœnis.nu.32.C.de ſecund.nupt.

Contrarium Guido Papæ conſi.liij.

7 Quartò amplia, nam copulatiuè concurrere debent iſta duo, & ꝙ petierit tutorem,& reliqua reddiderit; adeò ꝙ non ſufficit, ꝙ tutorem petierit,niſi reliqua reſtituerit, ita Albericus ibi in d. l.omnem.

8 Et etiã ſimiliter non ſufficit ꝙ nihil debeat,vt ꝓpterea non ſit locus reſtitutioni.niſi etiam tutorẽ petierit, Bal.ibi in d.l.omnẽ.

Imò Paul.de Caſtr.in d.l.omnem.in princ.addit tertiũ, ꝙ rationem adminiſtrationis reddiderit,Bal.in auth.ijſdem.verſi.cõtrarium eſt verum.C.de ſecun.nupt.Io.de Garronib.in auth.ijſdem pœnis.nu.24.C.de ſec.nupt.Maria.Soc.iunior in conſi.viii.vol.j.

Contrarium ſumitur ex dictis per Bal.in eadem authẽ.ijſdem pœnis.verſic.modò pœnæ.C.de ſecund.nupt.

9 Quintò amplia,vt hoc procedat etiam ꝙ mulier nõ iurauerit de non tranſeundo ad ſecundas nuptias, prout hodie non tenẽ̃ iurare,vt declarat Alberi.ibi in d.l.omnem.& ponit Socin.conſi. xxxix.verſic.nec obſtat.vol.j.Bald.in authen.ijſdem pœnis.C.de ſecund.nuptijs.& ibi Salice.

10 Sextò amplia,etiam ſi tutori legitimo,cui nondum erat tute la decreta,rationem reddiderit, vt notant Alberic.& Bald.in d.l. omnem.verſicu.modò quæro.

11 Septimò amplia,vt mater in hoc non excuſẽ̃ prętextu igno rantiæ iuris.ita Alber.ibi in fi.Fulgo.in conſi.xc.Io.de Garronib. in auth.ijſdem pœnis.nu.25.C.de ſecund.nupt.

12 Octauò amplia, etiam ſi perfunctorię rationem reddat, vel perfunctorię tutorem petat,ita Bald.ibi,Io.de Garronib.in auth. ijſdem pœnis.nu.26.C.de ſecund.nupt.

13 Nonò amplia,etiam ſi ſecretè contraxerit ſecundas nuptias, nec matrimonium conſummauerit.Bald.in d.l.omnem.Maria. Soci.iunior,conſi.viii.volum.j.

Imò priuatur ſtatim ꝙ habet animum nubendi,vt per Syluam nuptia.in ij.hb.nu.50.

14 Decimò amplia,etiam ſi nõ contrahat ſecundas nuptias,ſed aliàs luxuriosè, & inhoneſtè viuat,Paul.de Caſtr.in d.l.omnem. Ioã.de Garronib.in rubr.de ſec.nupt.in xxxi.pœna Sylua nuptia. in loco præallegato.Io.de Garronib.in authen.ijſdem pœnis.C. de ſecund.nupt.& in authen.ex teſtamento.nume.30.C.de ſecũ. nupt.vide s.in concluſione viii.

15 Amplia, ꝙ in hoc caſu ſufficit etiam quilibet actus inhoneſtus,Gratus conſi.cxv.nu.8.vol.j.Boer.deciſ.cccxxxviij.

16 XI.Amplia,etiam ſi tutorem petierit,tamẽ tutor ſic petitus, non legitimè tutelam ſuſceperit.Soc.in d.conſil.xxxix.volum.j. verſicu.ſecundò poſſet.

17 XII.Amplia,vt nec mater propter ruſticitatem excuſetur, ſi nõ petiit tutorem,ſecus ſi petiit,ſed ille nõ legitimè tutelã ſuſcepit,ita declarat Soc.in d.conſi.xxxix.vol.i.verſi.tñ hoc ego arbitror.vbi dicit ita cõſuluiſſe Pau.de Caſtr.& quoſdã alios Docto.

18 XIII.Amplia,etiam ſi vna die tutelam ſuſceperit,& alia ante adminiſtrationem aliquam,illam dimiſerit,Io.de Garro.in auth. ijſdem pœnis.nu.36.C.de ſecund.nupt.

19 XIIII.Amplia.nam talis pœna non eſt remiſſa per diſpoſitionem iuris canonici,vt per Guid.Papę.q.xliiij.in fi.Hoſt.in ca.fi.de ſec.nupt.& ibi Card.Petr.de Ancha.in c.ſuper.eod.tit.Abb.in d. c.fi.de ſecund.nupt.Soc.in conſi.xxxix.vol.j.Ang.in l.j.in fi.C.de ſecund.nupt.

20 XV.Amplia,etiam ſi minus ſolenniter tutelã ſuſceperit,quia patitur pœnas,quas patitur illa quę ſuſcepta tutela,& ratione nõ reddita,tranſit ad ſecundas nuptias, tutore non petito.Brun⁹ in tract.de forma.in tit.de poten.& effe.for.verſi.14.fallit.

21 XVI.Amplia,quia ob non petitum tutorem, priuatur parte reſeruata per ſtatutum,Brunus in tracta.ꝙ ſtantibus maſculis in xij.verſi.principa.Ruin.in conſi.lxxxvi.volu.v.

22 PRIMO Limita,quia non priuatur legatis à marito factis, Cyn.ibi in d.l.omnem.in prin.& Alberi.de Roſa.& Bald.Paul.de Caſtr.Sali.& Corn.Capra in conſi.lxx.

23 Secundò limita,quia non priuatur ſubſtitutione fideicõmiſ ſaria,Bal.ibi in d.l.omnem.& Paul.de Caſtr.& Sali.in prin.Corn. Capra.in conſi.lxx.

24 Tertiò limita,ſi reddidit rationem contutori ſuo,Bal.ibi,Io. de Garronib.in authen.ijſdem pœnis.nu.31.C.de ſec.nup.Sylua nuptia.in loco præallega.nu.52.

25 Quartò limita,quia nõ priuatur ſi adminiſtrabat de facto & poſtèa tranſiuit ad ſecundas nuptias.ita Bal.ibi,& Paul.de Caſtr. Deci.in conſi.ccccexci.Io.de Garro.in authent.ijſdem pœnis.in ij.limit.Maria.Soci.iunior conſi.viij,vol.j.

26 Quintò limita,ſi habuiſſet tutorem legitimum filium,& ipſa nihil deberet,Bald.& Corne.in d.l.omnem.

27 Sextò limita,ſi mater fiat monacha,Bald.in d.l.omnem.Ioã. de Garro.in authent.ijſdem pœnis.de ſecund.nupt.

28 Septimò limita,ſi compellatur ad nubendum à patre,Bal.ibi in fi.in d.l.omnem.

Vel de eius voluntate nubat,Sylua nuptia.in loco allegato.Io. de Garro.in auth.ijſdem pœnis.in iij.limita.

29 Octauò limita,ſi filius deceſſiſſet pubes.Guid.Pap.in ꝑſ.xliiij.

30 Nonò limita,ſi fuiſſet impedita implere illud, ad quod tenebatur,Guido Papæ in conſil.clxxix.

31 Decimò limita, ſi filius habebat tutores legitimos, vel datiuos,vel teſtamentarios.Guido Papæ in conſi.clxxix.

32 XI.Limita,quia mater excuſatur propter ætatem,Socin.in conſi.xxxix.vol.j. Alberi. in dicta.l.omnem.ver.excuſatur.Maria. Soci.iunior in conſi.viii.& conſi.ſeq.vol.ij.

33 XII.Limita,ſi per errorem calculi minus ſit ſolutum,quàm debeatur,Bal.in auth.iiſdem pœnis. C.de ſecund.nup.Io.de Garro.in dicta authen.ſi ſdem pœnis.nu.27.

34 XIII.Limita, ſi in aliquo modico eſſet erratum.ita Bald.in d. authen.iiſdem.& Bald.in l.omnem.

35 XIIII.Limita,quia iſta priuatio nõ habet locum in patre,qui filij ſui emancipati tutelam ſuſcepit,& poſtea tranſiuit ad ſecunda vota,non petito tutore,& reliquis non reſtitutis, ita Bal.in d. authent.iiſdem pœnis.

36 XV.Limita, quia excuſatur mater, quæ propter paupertatẽ reliqua non reſtituit.ita Bal.in d.authent.iiſdem verſicu.ponc ꝙ mater.Io.de Garro.nu.29.in d.auth.iiſdem.

37 XVI.Limita,ſi trãſeat poſt mortem filij impuberis,cuius tutelam ſuſceperat,reliquis non reſtitutis, fratribus ipſius impuberis ſuperſtitibus,ita Io.de Garro.referẽs certum conſilium quorundam Doctor.in d.authent.iiſdem pœnis.in iii.limita.

38 XVII.Limita, ſi alius petierit pro matre tutorem filio deputari,& ipſa ratum habeat, dummodò hoc faciat ante ſecundas nuptias, ſecus ſi poſt ſecundas nuptias ratificet, Corne.conſilio cxxxij.vol.ij.Ioã.de Garro.in auth.iiſdem pœnis.C.de ſec.nupt.

39 XVIII.Limita,ſi tranſeat de voluntate mariti ad ſecun.nupt. Sylua nupt.nu.50.in loco ſuprà allegato.

40 XIX.Limita,quia eſt neceſſarium ꝙ ſit talis mater, cui fuerit delata tutela legitima,vt per Maria.Soci.iun.in conſil.viij.volu.j.

41 XX.Limita,niſi mater poſt tranſitum ad ſecunda vota,fuerit rehabilitata per principem ad tutelam, quia per hoc recuperat etiam ſucceſſionem.Ruin.in conſi.lxxxvi.volum.v.

42 XXI. Limita, nam in hoc caſu excuſatur mater propter peſtem,Boer.cec.cxxiij.

FINIS TERTII LIBRI.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOLICI Aduocati, conclusionum seu Regularum,

LIBER QVARTVS:

In quo habentur Conclusiones ad materiam vltimarum voluntatum pertinentes.

De Testamentis. Conclusio I.

ARGVMENTVM.

Excommunicatus an possit testari.

FIT ANTIQVA QVAEstio inter Doctores, an excõmunicatus possit testari: & quidẽ glo. in c. decernimus. de sen. excõ. in vj. nõ plenè se resoluit, sed Spe. in tit. de instru. edi. §. cõpendiosè, versi. quid de excõmunicato. tenet q̃ possit testari. Idem tenuit Petr. & Archid. in c. pia. de excep. in vj. Inno. in c. cùm volũtate. de sent. excom. Iac. de Beluis. in §. omnibus. in auth. de san. episc. Fed. de Sen. in consi. cxviii. Io. And. in reg. dolo facit. de reg. iur. in vj. in Mercurialib. Bart. in l. si quæramus. & ibi Bal. ff. de testa. & in authen. credentes. vbi ẽt Salic. C. de hæreti. & Bar. in l. j. ff. de regu. Cato. Bald. in c. intelleximus. de iudic. Abb. in rubr. de testa. Card. in clc. j. de except. Anto. de But. in dispu. in cip. quidã vsurarius. Card. in repe. c. perpendimus. de sent. exc. Domi. in d. c. decernimus. de sent. excõ. in vj. & ibi Pe. de Ancha. & idem Pe. de Anch. in c. ij. de testa. & in c. si eo tẽpore. de resen. in vj. Abb. in c. ad pbandũ. de re iudi. Rota in nou. dec. i. cxcv. Bal. in l. j. §. his, quib. ff. de leg. iij. & in l. fi. C. si à nõ cõpe. iudi. & in l. j. C. de hæred. instru. in l. j. in lectu. & in repeti. C. de sacrosc. eccl. & in l. j. C. de iuris & facti igno. Il. eã. quã. C. de fideic. in l. legitima. in fi. ff. de pac. Angel. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Treb. Abb. in c. veritatis. de dolo & cõtu. Are. in d. l. si quæramus. de testa. Ange. in disp. incip. duo ad innicẽ. Corn. in pl. clxxx. vol. iij. Soc. in reg. cxxxiij. Fel. qui dicit istam* cõmunem, in c. cùm voluntate. de sent. excõ. & idẽ dicit in c. ad probandũ. in prin. de re iud. & idem tenet & idẽ dicit Phil. Franc. in rubr. de testa. in vj. Angel. in tracta. de testa. Io. Faber in §. testes. in fi. Institu. de testa. in vj. Ange. in tracta. de testa. Io. Faber in §. testes. in fi. Institu. de testa. Pet. de Anch. in consilio cccxxix. Dec. in regu. l. quod ab initio. ff. de reg. iur. Imol. in ca. ij. de testa. Bertr. qui dicit* cõem. pl. cxlj. vol. ij. Gualden. caute. x. Guliel. Bened. in ij. part. repetit. c. Rayn. versi. mortuo itaq; testatore. el j. nu. 288. Io. de Garro. in l. j. nu. 32. C. de secund. nupt.

Contrarium sentit gl. in d. c. decernimus. de sent. excom. in vj. licèt nõ clarè, & ibi Archid. hoc apertè tenuit. Host. in ca. pia. de except. Garro. in c. quãquam. de vsur. in vj. Fede. de Sen. qui dicit, q̃ licèt altera pars sit pluriũ, & grauiorum authoritate suffulta, tamen ista pars est verior, secundum eum in consil. lxxiiij. Calde. in disputa. incip. excommunicatus maiori. gl. consuet. Turo. Iac. de S. Georgio, in l. fi. nu. 3. C. de procur.

2 Nonnulli distinguebant inter publicum, & occultum excommunicatum, vt excommunicatus occultus posset testari, nõ publicus. ita sentit Bar. in cõ. ccxxxviij. Bald. in l. j. C. de iuris & facti igno. Lancelot. Deci. in d. l. fi quæramus. ff. de testa. in fin. Bal. in d. l. j. C. de secun. nupt. & ibi Io. de Garro. nu. 32.

3 Bal. verò in l. iij. C. si penden. appella. aliter distinguit, & dicit, q̃ aut est solùm excommunicatus, & tunc poterit testari.

Aut est excommunicatus, & anathematizatus, & tunc nõ poterit testari. & ita procedat secunda opinio.

Et idem Bal. in c. si is, cui. de offic. del. eg. Phil. Franc. in rubri. de testa. in vj. Brunus ex mente Bald. in iij. volu. tracta. de constitu. in verbo. ab intestato.

Sed hãc distinctionẽ reprobat Are. in d. l. si q̃ramus. ff. de testa. Tenendo primam opinionem, quæ videtur esse magis* cõis, 4 PRIMO Amplia, vt etiã excommunicato relinqui possit in testamento, & sic habeat nõ modo actiuã, sed etiã passiuam testamenti factionem, vt notat Bal. in l. j. in repet. C. de sacrosc. eccle.

Et istud, q̃ possit capere excommunicatus ex testamẽto, tenet Fede. de Senis in d. consi. cxxxviij. Dom. in ca. decernimus de sent. excom. in vj.

5 Secũdò amplia, vt ẽtsi sit notoriè excõicat⁹, possit testari, Fed. de Sen. in pl. lxxj. Fel. in c. ad ,pbandũ. nu. 1. de re iud. Franc. in rub. de testa. in vj. n. 32. Io. de Sylua in tract. de bñfi. in iij. par. q. iiij. n. 4.

6 PRIMO Limita in excommunicato pro hæresi, quia talis nõ poterit testari, per authent. credentes. C. de hæreti. & in corpore vnde sumitur. & ibi Bart. & Sali.

Et ponit istam limitationem Archid. in c. pia. de exceptionib. in vj. Bal. in l. j. §. his, quibus. ff. de leg. iij. Franc. in rubr. de testam. in vj. Bart. in d. l. si quæramus. ff. de testa.

Et ferè omnes Doctor. allegati pro communi opinione hoc tenent, dum respondent ad dictam authen. credentes. de hæreti.

7 Secundò limita, si esset excommunicatus pro vsuris, qui efficitur intestabilis, nisi iuxta formam, ca. quanquàm. de vsur. in vj. & ponit Phil. Franc. in rubr. de testa. in vj.

8 Tertiò limita, in excommunicato propter iniuriam factam Cardinali, iuxta dispositionem c. fœlicis. de pœnis, in vj. & ponit Phil. Franc. in d. rubr. de testa. in vj.

9 Quartò limita, nisi facultas testandi cõpeteret ex priuilegio, quia illam amittit excommunicatus, vt notat Bal. in ca. intelleximus. de iudi. & refert & sequitur Fel. in c. ad probandũ. de re iud.

10 Pro quo facit, nã excommunicatus in testando non põt vti priuilegio l. j. C. de sacrosc. eccles. vt ibi per Bald. in lectu. & in repe.

11 Imò nec etiã poterit testari cũ priuilegio iuris canonici cũ duob. testib. Bal. in l. eã quã. C. de fideic. Imol. in cap. ij. de testa.

12 Et facit, quia facilius tollitur priuilegium, quàm ius commune, l. eius militis. §. militia missus. ff. de mili. testa.

Contrarium, quòd possit testari secundùm dispositionem iuris canonici, voluit Petr. de Anch. in consil. cccexxix.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Testamentum an valeat si Notario exprimente nomen hæredis, testator respondeat, quod sibi ita placet, vel sic.

1 COmmuniter tenetur* opinio glo. in Iubemus. C. de testa. in verbo. quemadmodum. q̃ si Notarius exprimat nomen hæredis, & testator ad interrogationẽ Notarij respondeat, q̃ ita sibi placet: vel, q̃ ita vult: vel per verbum, sic, talis dispositiò, & tale testamentũ sustinetur in vim nuncupatiui testamẽti. quam opinionem gl. sequitur ibi Cy. versi. vltimò quęritur. & ibi ẽt Iac. Burrig. versi. modò qu ro. & ibi Io. Faber, vbi etiã Bart. versi. quærit glos. quid si Notarius. & ibi Ang. & Sali. & Fulg. ibi, qui dicit istam* opinionem gl. cõmunem. Io. Andr. in addi. ad Spec. in titu. de testa. versi. quid si is. Bart. in l. hæredes palàm. in fin. princi. ff. de testa.

Et ibi Alex. in apostil. ad Bart. qui dicit istam* communem opinionem. Angel. in l. in fraudem. §. j. ff. de testa. mili. Imol. in c. cùm tibi. versi. quid autem si testator. de testa.

Alexã. in d. l. iubemus. in fin. vbi dicit istam* esse communem opinionem. Ange. Aret. Insti. de testa. versi. nota istam glo.

Alex. in consi. xij. ver. hoc etiam probatur. vbi dicit istam* esse communẽ opinionem, vol. j. & consi. xxxiij. vol. iij. per totũ. Ang. in d. l. hæredes palàm. in fin. prin. ff. de testa. & ibi Aret. in fi. Corn. consi.

consi. ccxlj. nu. 18. vol. iiij. Dec. in consi. ccccl xxxviij. nume. 3. vbi dicit cõmunem. Bert. in cõs. ccxij. vol. j. in nouis, vbi dicit cõmunem, & in consi. lxxviij. vbi idẽ dicit, vol. ij. in nouis. Grat. in consi. xxx. nume. 19. & seq. vol. ij. vbi idem dicit. Io. Crot. in repeti. l. i. §. si quis ita. ff. de vebo. obliga. Corn. consi. clvij. in fi. vol. j. Bertrã. consi. ccxlij. numero 7. volu. j. in antiquis. Ripa in l. j. §. si quis ita. num. 9. ff. de verb. oblig. Boer. decisio. xxxv.

Contrariũ Ias. in l. iubemus. in fi. Decisi. Neap. cxliij. in antiq.

2 Ampliaidem & multo magis dicendũ esse in codicillis, Grãma. decisi. lxxiij.

3 Primò limita, quando testator erat sanæ mentis, & articulatè, & intelligibiliter loqui poterat: secus, quando non potuisset loqui articulatè, & intelligibiliter, vt dicit Barto. in l. iubemus. vbi etiam Cy. Pau. de Castr. in consi. clv. vol. ij. Iac. Butrig. & Io. Faber, & Ang. in dicta l. iubemus. Roma. consi. cccxcvj. in ij. dubio. Calcan. in consi. xcj. Salic. in dicta l. iubemus. versi. Petrus verò, & Cy. & ibi Corn. ver. circa hoc autem distingue.

Soci. in cõsi. xx. vol. iiij. vbi declarat, quãdo dicatur, non posse articulatè loqui, Deci. consi. cccclxxxix. nu. 4. & 9. ver. nõ obstat q̃ vnico. Ruin. consi. ij. num. 8. vol. ij. & consi. x. vol. iij. Zasius cõs. iij. vol. j. Bald. in consi. lv. in fi. vol. v. Alex. in cõsi. cv. nu. 7. volu. vij. Corn. consi. viij. nu. 7. vol. iij. Io. Crottus in repe. l. j. §. si quis ita. ver. primus casus. ff. de ver. obl. Bellam. consi. j. ver. quid ergo. Galiaula in l. j. §. si quis ita. nu. 4. ff. de verb. obliga.

4 Et præsumitur in dubio posse articulatè loqui, si instituit venientes ab intestato, vt per Sali. in d. l. iubemus.

5 Amplia hanc limitationem, nam idem est, quando esset multum granatus, & morti ,pximus, & ita responderet, Pau. de Castr. in consi. clv. vol. j. Ruin. consi. ij. volu. ij. nu. 8. & seq. & in consil. ix. nu. 14. vol. ij. & in consi. viij. nu. 7. volum. iij. Ripa in l. j. §. si quis ita. nu. 9. & sequen. ff. de verb. obliga.

Contrarium Alexand. in cõsil. xxxiij. versicu. tamen præmissis non obstantibus. volumine iij.

6 Tamen Calca. consi. xcj. cl ij. in fi. distinguit in isto casu, nam si testator respondeat sic, nõ valeat testamentũ: secus si respõdeat palia verba denotãtia sanã mentẽ, & bonũ intellectũ testatoris.

7 Secundò limita, quãdo præcederet aliud testamentũ solenne quia per secundum factum ab infirmo cum responsione, vel interrogatione alterius non reuocaretur primum, ita dicit Pau. de Castr. in l. hac cõsultissima. §. ar cũ humana fragilitas. C. qui testa. fa. poss. vbi dicit se ita consuluisse, prout consuluit in consi. lv. vo. j. Socin. consi. xcij. ver. sed præmissis non obstantibus. vol. iij.

Marian. iunior consi. clxxxiij. nu. 34. vbi dicit* cõmunem opinionẽ, vol. ij. Io. Crot. in l. j. §. si qs ita. ver. septim⁹ casꝰ. ff. de ver. obl.

Guido Papæ cõs. lxiij. in fin. q loquitur, quãdo in primo testamẽto est adiecta clausula derogatoria. Zasius cõs. iij. vo. j. Maria. iunior consi. clxxxix. nu. 100. vol. ij. Ruinus consi. ix. n. 14. vol. ij.

Contrarium sentit Roma. consi. cvj. & clarius Alex. cõs. xxxiij. vers. & si diceret quòd gl. vol. iij. Deci. consi. cccclxxxix. nu. 8. & seq. Ruinus consi. xij. versũ. non obstat igitur primò. vol. ij.

Et istam opinionem sentit Calcan. consil. xcj. el ij. vbi non facit differentiam, an simus in secundo testamento, in quo agatur de reuocatione primi, prout ipse loquitur in casu illius consilij, vel simus in primo testamento.

8 Tenendo primam opinionem, limita, quando expresse cõsteret de voluntate testatoris volentis reuocare primũ testamentum, vt per Ruinum consi. xij. nu. 11. vol. ij. & per Maria. iuniorẽ consi. cxliiij. nu. 53. ver. nec demum obstat, q̃ hæc fuerint. vol. ij.

9 Tertiò limita, quando dictante testatore scripsit Notarius, & postea interrogatꝰ testator respondeat, sic, vel simile verbũ: sec⁹ si dictãtibus cõsanguineis vel aliis Notarius scripserit, & testator interrogatꝰ postea ita respondeat, ita voluit Pau. de Castr. in pl. clv. vol. j. Cor. in d. l. iubemus. in fi. C. de testa. Pau. de Castr. in l. hac cõsultissima. in §. at cùm humana fragilitas. C. qui testa. fa. poss. Roma. in l. gerit. nu. 10. ff. de acq. hæred. Imola in l. hæredes palã. in fine princ. ff. de testa. Cor. consi. ccxxij. nu. 15. vol. j. & cõs. cccxix. nu. 13. co. vol. Rom. consi. cccvj. in fi. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. iubemus. Soc. consi. ccxxix. & consi. xcij. vol. iij. Ias. in d. l. iubemus. in fi. Calcan. consi. xc. versicu. & licèt aliquibus ex testibus.

Maria. iunior pl. clvi. vol. ij. & consi. clxxxiij. nu. 31. co. volu. vbi dicit istam partem* cõmunem. Corne. pl. lxiij. nu. 12. vol. j. & pli. cccxix. vol. iiij. Aimo pl. cxvij. & pli. cxliij. Ruin. consil. viij. vol. iij.

10 Io. Crottus in l. j. §. si quis ita. ver. septimus casus est. ff. de ver. obli. qui afferit ita fuisse iudicatũ in curia Romana per Domi. de Rot. Bertr. consi. cxliiij. nu. 3. vol. iij. in antiquis. Hippoly. in singu. cccexlix. Bertr. consi. cccxxxj. nu. 5. vol. iij. in nouis. Soci. consi. xx. ver. & quod in præsentia. vol. iij. Bertr. consi. ccxlj. nu. 8. volu. j. in antiquis. & consi. cccxlix. nu. 6. & seq. vol. j. in antiquis.

11 Et ista opinio sumit ex verbis Alberti Papiẽ. quẽ sequi vꝫ Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de testa. §. j. versi. quid si is. q propriè loquitur, qñ intimi, vel familiares fecerunt scribi voluntatẽ testatoris, qua recitata testator dixit ita facere, quem etiam ita intelligit Ant. de But. in ca. cùm tibi. de testa. referendo opi. Io. Andr. & licèt Imol. in d. c. cùm tibi. & Alexã. in d. l. iubemus. dicant, q̃ Ioã. Andr. tenet opi. gl. est verum diuersis respectibus.

Nam si à Notario, dictante testatore scripta sit eius voluntas, procedit opinio gl. & Io. Andr. quando dicit opinionem glo. sibi placere, ita eam intelligit.

Si autem scripta sit testatoris voluntas, dictantibus cõsanguineis, vel familiaribus, in istis terminis Io. And. sequitur opi. Albe. Pap. & ,pterea Io. And. in d. addi. dicit Albe. Pap. log in alijs termi nis, ,put ita declarat opi. Io. And. vt vno casu videaꝫ adhęrere opi. gl. & in alio videaꝫ tenere opi. Alb. Pap. videlicet, q̃ si in isto casu appareat testatorem in suo sensu, & intellectu permanere, tũc re nocet primũ testamentũ, & nõ aliàs, vt declarat Soc. pl. ccxxix. & pl. xcij. nu. 17. vol. iij. Ruin. consi. xij. n. 12. vers. nõ obstat. vol. ij. vbi dicit* communem opi. & in consi. viij. vol. iij. & cõs. ij. nu. 9. vol. ij.

12 Contrariũ in articulo principali, q̃ qñ testatoris dispositio etiã dictantibus aliis, fuit scripta à tabellione, & recitata corã testatore, quã ipse testator approbauit, dispositio valeat in vim testamẽti nũcupatiui, sentit Cy. in d. l. iubemus. in respons. ad l. hac cõsultissima. §. at cùm humana fragilitas. C. q testa. fac. poss. dum dicit, q̃ ibi testatore dictãte cõscripta fuerat eius volũtas, nõ aũt in casu gl. in d. l. iubemus. & tñ ipse sequit gl. in terminis suis. idẽ voluit Bal. in d. l. iubemus. vers. sed quicquid ipse dicat. & ibi Sali. vers. quod Bal. Roma. in l. j. §. si quis ita. nu. 9. ff. de ver. obl. Angel. Aret. Insti. de testa. in prin. ver. nota istam glo. Aret. in l. hæredes palàm. in fine prin. ff. de testa. Bertran. consi. ccxij. nu. 18. vol. j. Alber. in l. iubemus. in fi. Ange. Areti. in tract. de testa. in glo. xiiij. ver. quæritur an valeat talis institutio.

Tenendo primã opinionem, quæ videtur magis* cõmunis,

17 Primò limita, nisi explicitè declarauerit suam voluntatẽ per prius: quia licèt postèà ad interrogationem alterius respondeat ita facere, tamen valet dispositio, Maria. iunior in consi. cxliij. n. 53. & 54. vol. ij. & consi. clxxviij. nu. 20. & 21. co. volu.

18 Secundò limita, quãdo testator rogasset Notariũ, vel testes, vt testamento suo interuenirent. Corn. in d. l. iubemus. in fi.

19 Tertiò limita, quando prius testator dictasset testamentum de per se, & postèà ad interrogationem alterius respondeat, sic: vel omnia sibi placere, Bal. in dicta l. iubemus. Io. Andr. in addi. ad Spe. in tit. de testa. §. j. ver. quid si is.

20 Quartò limita, quãdo testator cõsensisset in clausula codicillari: qa tũc valeret talis dispositio in vim fideicommissi. Guald. caut. j. de hærc. insti. Io. Crot. in l. j. §. si quis ita. ver. quart⁹ casus. ff. de ver. obl. & fuit originalis opinio Cal. in pl. xl. sub rubr. de testa.

21 Imò etiam si per verba cõmunia facta est dispositio, valeret in vim fideicommissi, ita Bal. Nouel. in §. si quis ita. nu. 9. in l. j. ff. de verbo. obli. quod est verbum satis notabile.

Universidad de Deusto
Biblioteca

22 Quintò limita, quando essent instituti venientes ab intestato, Grat.consilio xc.volumine ij.
23 Quintò principaliter fallit opi.glo.in l.iubemus.quando testator voluit testari in scriptis,ita Io.Andr.in addit.ad Spec.in tit. de testa.§.j.in versu.quid si is.Decis.Neapoli.cxliij.in antiquis.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM

Testamentum vsurarij manifesti,an reconualescat præstita cautione post testamentum iuxta text.in c.quanquam,de .iur.in sexto.

1 NOn inutiliter quærūt Doctores,an testamentū vsurarij manifesti, quod sm dispositionem ca.quanquàm. de vsur.in vi.est nullū,non præstita cautione,recōualescat,si post testū, ante mortem præstetur prædicta cautio.gl.in d.c.quanquā.in si.tenet,q reconualescat:& ibi Ioā. Andr.in nouel.idē tenet Laurē. Rodul. in tract.de vsur. q̄st.100. Ang.in disp.incip.Astensis miles.Bar.in l.filio pterito.ff.de iniust. rup.& iri.testa. Bal.i repe.l.i.C.de sacrosc. eccle. & in l.vniuersa.C. de precib.Impe.offe.in l.fi.C.si ā nō compe. iudi.Imo.in d.l. filio pterito.Bal.in l.certus.C.de lega.Ang.& Im.in l.q soluendo. ff.de heredi.instī.Im in l.Gallus.§.ille casus.ff. de lib.& posth. Bal.i repe. l.si arrogator.ff.de adop. & i l.Gallus. §.etiā.ff.de lib.& posth. Io. de Ana.in c.ga omnibus. de vsur.Bal.in q̄st.lvij.vol.v.& i q̄st.clxij. vol.ij.Fel.in c.quoniā.vt lite nō contest.& in c.cū dilectus. de accusa.vbi dicit istā *cōmunem opi.Hippol. in practi.in §.ij.Petr.de Anch.in c.ij.de testa.Im.in c.ij.de testa.Feli.in c.significauerūt.de testa.Brun.in tract.de forma.in arti.de poten.& essc.for.in prima limit.Guald.caut.vij.in tit.de his,qui nō habent testa.factionem.
2 Tenendo hāc opinionem,quæ est *cōmunis,amplia,vt sufficiat etiam si dimittat procuratorem ad præstandā prædictā cautionem, Ang.in disputa. incip.Astensis miles.vbi latè examinat. Feli.in c.significauerunt.de testa. & in c.ad hæc.de rescrip.Gualden.in tit.de his,qui non hab.testa.fact.caute. vij.
3 Primò limita,quia si non præstetur cautio ante mortem,testamētum vsurarij manifesti,etiam in fauorem filiorum non sustinetur,Ant.de Butr.in consi.xxv.
4 Et idem est si testamentum fuerit factum in fauorem piæ causæ.Anto.de Butrio in consi.xxviij.& in dicto consi.xxv.
5 Quod tamen Declara secundū eū secus esse,quādo cōstaret, testatorē cōtrictū, & pœnitentē decessisse, licèt vsuras aliter nō restituerit,vt per Ant.de But.in dicto.cōs.xxviij.in ver.nō obstat.
6 Contrariū in cōclusione principaliter tenuit Car.in d.c.quanquā.de vsur. in vi.Fran. de Ramp.in q̄st.incip.Alberi.quōdā Vgonis.vbi dicit vidisse cōsiliū Io.de Lignag. approbatū à Calderi.in quo idē concludebat, scilicet testamentū in isto casu non recōualescere. & idē voluit idē Franc.de Rampo.in l.filio pterito.vbi Im.qui dicit istā partem veriorē de iure.ff.de iniu.rup. & iri.testa.Bal.in l.posthumo. C.de bo.poss.p tab.in l.fi.C. vnde legi.vbi se remittit ad dicta p eū in d.l.posthumo.vbi ipse tenet istā partē. & idem Bal.in l.ex libera.C.de suis,& legi.Roma.in l.posthumo. C.de bo.poss.p tab.Guido Papæ quæst. 50.Ripa i respō.xiij.i j.lib,
7 Sed tenendo istam partem, illam amplia,q testamētum mercatorum nostri temporis, qui carius vendunt, non valebit, non præstita cautione iuxta disp ositionem c.quanquàm.de vsur.in vj.Abb.in c.ad nostram.de emp.& vend.& idē Abbas cōsil. xxij. vol.j.Barba.in consilio lxvij.vol.iiij.
Contrarium tenet Deci.in l.prima,nu. 17.C.de eden.
8 Limita,quia testamētū iudæi manifestē vsurarij,valebit,etiam nō præstita huiusmodi cautione, Alex. in q̄st.vj.vol.vj.Soc.in cōs. lxx.cū duob.seq. vol.i.& q̄st.cxix.nu.23.vo.iiij.Aret.in consi.lviij. Hippo.in sing.decix.Guald.i caute. vij.de his, q nō hab.testa.fact.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Testamentum factum secundum loci consuetudinem, operatur etiam quo ad bona extra territorium.

1 PRædictis annecti potest alia cōclusio, quòd testamētum factum secundum loci consuetudinem, vel statutū,vbique operatur,et iam quo ad bona existentia extra territoriū,Bal.in l.cunctos populos.ver.quādoq; tollitur obstaculū.Io.Andr.in add.Spec. in titu.de instru.edi.in §. compendiose.ver.quid si de consuetu.Ancha.in consi.clxiij.
Iaſ.qui dicit *cōmunem, in d.l.cunctos populos.in lectu.& in repeti.Bald.in l.in hac.in primo not.C.de dona. Chassā.in q̄st. Salicis.in dicta l.cunctos.ver.nūc quæro an testamentū. Signorol. Homod.q̄si.clxvj. Alex.qui dicit *communem,consi.xliij.vol.v. Et hanc partem dicit*cōmunem Brun.in tract.q̄ stant.mascu. in octauo arti.in xxv.q.vers.condito autem testamento.
Paris.qui similiter dicit istam*cōem,consi.xij.volu.iij.idem tenet Cy.in d.l.cunctos.nu.5.& 6.Imol.in c.cognoscentes.vers.qd aūt si fiat.de cōsti.Imol.in rubr.de consuet.versi.quid autem si te stamentū.Roch.in c.fi.de cōsuet.Barba.in rubr.de cōsuet.nu.64. Bal.in l.ij.in j.nota.C.quēad.testa.ape.& ibi clarius Pau.de Castr.
Contrariū,q imò bona tūs in loco consuetudinis, vel statuti, capiat hæres testamentarius: succedens verò ab intestato capiat alia bona alibi sita,tenēt Iac.de Rauen.& Petr.in d.l.cunctos populos.Bar.in l.si arrogator.in lectu.versi.& valent ad quæstionē. & in repet.& ibi Bal.ver.& est hoc speciale.ff.de adoption.
2 Tenendo primam opinionem quæ videtur*cōis, Amplia, vt non modò testamentum factum à subdito secūdùm loci cōsuetudinem,operetur etiā quo ad bona vbique existentia,sed etiam si factum fuerit à forensi in loco secūdùm loci consuetudinem, vel statutum,ita loquitur Alex.in consi.xliij.vol.v.
3 Et q testamentum factum à forensi sm consuetudinem loci, in qua fit testamentum, operetur quo ad bona vbicunque posita,ponit Bal.in l.in hac.in j.nota.C.de donat.Bart.in d.l.cunctos. vers.circa secundum.Sali.ibi vers.sed tunc quæro.& Iaſ.ibi versi. secundum dubium est.Bar.in d.l.de quibus.vers.secundò est videndum.ff.de legib.Roma.in l.si non speciali.nu.6.C.de testa.
Contrarium renuit Iac.de Are.in dispu.sua incip.secundū consuetudinem in ciuitate Venetiarum.Oldra.consil.cxlviij.
4 Limita,quia tale testamentum non operatur quo ad bona alibi sita,quando mater erat præterita,quæ poterat præteriri stante dispositione statuti in loco,ita dicit Alex.q̄si.xix.nu.6.& 8.vol.vj.
5 Tenendo primā opinionē magis*cōem, Limita hoc vltimū, quando forensis testaretur in loco hostili, vel rebelli populo Romano,quia tunc tale testamentū ibi factum secūdum consuetudinem illius loci, non operatur quo ad bona posita in loco non hostili,ita Bart.in l.qui à latronibus.ff.de testa.sequitur Ange.in l.de die.ff.qui satisd.cog.ver.idē intelligo.Mar.de Laude in tract. de primoge.in vi.q.Fulg.in l.i.C.quemad.testa.ape.dū remittit se ad norata per Bar.in l.qui à latronib.ff.de testa.Barb.in repe.rub. de testa.voluit Ang.in d.l.qui à latronib.§.j.& ibi Paul.de Castr.in prin.Caccialup.in d.l.cūctos.Aret.in d.l.qui à latronib.in fi.Caccialup.in l.omnes populi.ff.de iustī.& iure.
Contrariū Bal.in l.ius ciuile.versi.& nota,q de facto.ff.de iust. & iure.& Bal.in l.ij.C.quēad.testa.ape.& ibi Barba.in apostil.Roma.in l.si non speciali.C.de testa.nu.7.Iaſ.in d.l.cūctos.vers.secūdò limita communē.& i repe.ver.secūdò limita singulariter.sentit Imol.licèt nō expresse firmet, in d.l.qui à latronib.ff.de testa.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Testamentum in quo expresse non est apposita clausula codicillaris, non valet in vim clausulæ prædictæ.

1 EX textu l.fi.C.de codicil.sumitur hęc cōclusio,q si testator elegerit facere testamentū, nisi nominatim dispositerit,q si iure testamēti nō valeret,valeret iure fideicommissi:si iure testamēti non valeat,nō potest iure fideicommissi valere,dicta l.fi.§.illud quoque.C.de codic.l.i.ff.de iure codi.& in l.cohæredi.§.cum filiæ.ff.de vulg.& pupil.versic.si non valeret.l.si iure.C.de testa.manumiss.
2 Primo limita,quando persona,cui testator prouidit in suo testamento,esset à testatore dilecta:ga vehemētia liciti amoris habet vim clausulæ codicillaris.l.in testamēto.ff.de fideic.liber.Bal. in l.si iure.C.de testa.manumiss.Barba.in rub.de testa.in xi.limita. & in c.regsiuisti.ver.& ideò dixit Bal.de testa.Guald.i ti.de legib. caut ij.in fi.Rom.in q̄st.clxxix.vers.ad qd dicēdū moueor.Iaſ.in l. exigēdi.ver.secūdò facit.C.de ,pc.Hipp.i rub.de fideiu.ver.& idē firmat.Chassā.in q̄sue.Burg.ver.secūdo est.Gram.dec.lxij.nu.27. Guliel.Bened.in c.Raynutius.in verbo, testū.el.nu.82.de testa.
3 Sed restringit dictā limitationē Mathei.i sing.xlj.vt procédat in legatis tantū, non in institutione. quod dictū refert & sequit Iaſ.in l.non dubium.vers.fallit in casu singulari.C.de lega.
4 Secūdò limita fauore piæ causæ,Bal.i l.si iure.C.de testa.man. Soci.in reg.cccxcvij.in j.limi.& in l.cùm auus.nu.13.ff.de cōd. & demon.Iaſ.in l.nō dubiū.C.de lega.ver.fallit in casu singulari.
5 Tertiò limita fauore libertatis,vt p Bald.in l.si iure.C.de testa. ma.Soc.in reg.cccxcviij.in j.limi.& in l.cùm auus.num.13.ff.de 2d.& de.Iaſ.in l.non dubiū.C.de lega.vers.fallit in casu singulari.
Contrarium videtur probare text.in l.si iure.C.de testa.manu,
6 Quartò fallit fauore filiorū,l.fi.C.fam.ercis.gl.i verbo,valuit. in l.cohēdi.§.cùm filiæ.ff.de vulg.& pup.Mathei.sing,xlj.Imo.i d. l.cohæredi.§.cùm filiæ,vers.in gl.nō voluit.& ibi Alex.vers.in gl. in verbo,non voluerit.& Aret.in § ex his,in d.l.versi.in gl.posita super verb.& Iaſ.in d.§.cū filiæ.vers.in cad.gl.Ant.de Butr.in cap. Raynu.ver.sed si testata.& ibi Imo.versi.vnde ,pter hoc.& Ioā. Crottus.vers.quartò & vlti.Soci.q̄st.clxiij.vers.cōfirmant p misa. Iaſ.in auth.nouissima.ver.& vlt.moueor.C.de inof.testa. Alex.in l.hac cōsultissima.§.ex imperfecto. in fi.ver.itē adde q vltrà.i l.fi. ver.no.in ver.illud C.de codic.& ibi Iaſ.ver.irē adde q vltrà.Ber. q̄st.exc.versi.pterea in testō.vol.iij.in nouis.Trigo.sing.ciiij.Grat. in consi.cxij.nu.29.& seq.vol.ij.Alex.consi.clxxvi.vers.secūdò respondeo.vol.v.Corne.q̄st.lxj.versi.& qñ pater.vol.ij.Curt.iunior in d.§.ex imperfecto.nu.15.vers.xiij.cōclusi.Iaſ.q̄st.xvi.ver.illud & puto.vol.i.Guli.l.Benedictus in ca.Raynu.in verbo,testamentū. el.j.nu.82.de testa.Curt.senior consi.lxxvi.vers.& plus quia in testamento.Hippoly.sing.xxxvj.Boer.decis.cxl nu.6.
Contrariū Gualden.caute.i.in tit.de libe.hær instit.vers.tertiū remedium est.vbi dicit *cōmunem opinionem esse in cōtrariū.
7 Quintò limita, vbi in testamento testator adiecisset clausulā, Si non valet iure testamēti, valeat iure codicillorū.ita ,pbat text. in d.l.fi.§.illud quoq;.C.de codicil.in l.si iure.C.de testam.manu. Fulgo.consi.xiij.vers.& primum quidem.Alex.consi.clxi.versic. secūdò pōt respōderi.vol.ij.Soci.consi.lxix.nu.10.vol.iij.Guald. caute.vij.vers.quartum remedium est.de lega.
8 Amplia,etiā si testū deficiat ex causa præteritionis filii:vt latè per Iaſ.in auth.ex causa.vers.tertia quæstio glo.est.C.de libe.pte. Io.Andr.in addi.ad Spec.in tit.de instru.edi.§.cōpendiosè.ver.& nota.in verbo,codicillum.Soci.consil.clxxiij.versi.sed rñ ex alio capite.Bal.in l.fi.C.de codicil.versi.extra quæro.Areti.in l.nemo potest.vers.sed pro declaratione.ff.de leg.i.
9 Sextò limita,si adiciat testator in testamento clausulā, Omni meliori modo.l.pe.§.fi.& ibi Bar.no ff.de leg.ij.Soci.in regu.cccxcviij.in v.limit.Curt.iunior q̄st.lxxij.vers.non obstat.q clausula. Soc.q̄st.clxxiij.ver.sed tñ ex alio capite.& consi.lxvi.nu.10.vol.iij. Imol.in l.cū pater.§.filius matrē.in j.not.ff.de leg.ii.& ibi Bal.ver. si testator dixit.Aret.in l.nemo pōt.ver.in ead.gl.ff.de leg.i.Paris. q̄st.lxij.nu.16.vol.ij.Guald.caute.ii.ver.quartū remedū est.de leg.
10 Septimò limita,stante iuramento,quod habet vim clausulę, omni meliori modo.l.cùm pater.§.filius matrem.ff.de lega.ij.
Et in isto casu,q testū quod nō pōt valere in vim testamenti, valeat in vim causę in testati,tenet Bal.ver.noto ex isto §.& Imol. in d.l.cùm pater.in §.filius matrem.ff.de leg.ij.Aret.in l.nemo potest.ff.de lega.j.vers.in ea gl.Socin.consi.lxvi.nu.10.vol.iij.versi. confirmatur hoc.Curt.iunior consi.cxliij.num.13.Soci.in regu. cccxcviij.in iij.limit.Guald in tit.de lega.ij.caute.ij.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Testamentum inter liberos cum minori numero testium,an valeat filys inaqualiter institutis.

1 VOluit Paul.de Castr.in l.hac consultissima.§.ex imperfecto.vers.dicat aliquis.C.de testa.& in l.hac cōsultissima.§.at cùm humana fragilitas.ver.breuiter quātū. qui testa.face.poss.q dispositio dicti §.ex imperfecto. locū habeat filijs ēt inęqualiter institutis.idē voluit Cuma.i cōs. xiij.vers.p parte verò affirmatiua.Riminal.in d.§.ex imperfecto. ver.pterea cū hodie.Alex.in cōs.clvi.ver.,pdest vel.vol.ij.Paris. consi.xxxiiij.vol.ij.Grat.in consi.xc.volu.ij.Berous.q.xxxvj.in fin.
Cōtrariū Ro.in cōs.clxxix.& in cōs.cccl.xxv.Deci in l.hac cō sultissima.C.qui testa.fac.poss.& in l.j.C.vnde libe.& in consi.cv. in fi.Io.Ant.Alex.in cōs.vj.& cōs.vii.Paris.cōs.xxxv.vol.j.Maria. iunior in cōs.cxxvij.vol.j.& in consi.xcvj.vol.ij.& in consi.cxlvij. & consi.clxxix.vol.ij.Tiraq.de iure primoge.q.iiij.nu.4.
2 Facit pro prima opi.nam qñ sunt duo testamēta inter liberos, illud pualet,quod æqualitatē cōtinet, Paris.in consil.xxiiij.vol.ij.
3 Primò declara principalem conclusionē in parte negatiua,vt non habeat locū quoties est instituta filia vna cū masculis, quæ est exclusa à statuto,& sibi fuit dos relicta,vt per Mātua.i q̄st.xxv.
4 Secundò declara, quando filius, qui posset impugnare testamentum,tanquàm sibi fuisset minus relictum,ita contentaretur. Gratus consi.clvi.nu.52.vol.j.
5 Limita primam opin.procedere,quādo inæqualitas esset mo dica,Maria.iunior in consi.cxlvij.vol.ij.Boer.decis.ccxl.nu.8.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Testamentum si cundum factum cum minori numero testium in fauorem filiorum,an revocet primum solenniter conditum,an quo etiam filij sunt instituti.

ESTamentum inter liberos cum minori numero testiū valet.l.hac consultissima.§.ex imperfecto.C.de testa. l.fi.C.fami.ercisc.
1 Sed dubitatur,an per secundū testū,in quo instituti sunt liberi cū minori numero testiū, revocetur primū in quo similiter liberi instituti sunt cū maiori numero,id est,cū solēnita te iuris cōis,Paul.de Castr.in cōs.cccxxvij.incip.dubiū facit.vol j. tenet,q primū revocetur:& istā opin.sequitur Alex.in cōs.clvj. vol.ij.Roma.in cōsi.cccl.xxxv.& in §.si quis autem.in fi.in d.l.hac consultissima.C.de testa.Angel.in auth.de testa.imperf.in §.j.& Paul.de Castr.in d.auth hoc inter liberos.C.de testa.& Alex.in d. l.hac cōsultissima.§.ex imperfecto.C.de testa.& in d.§.si quis aūt. & in cōs.cxxxj.vers.tertiò presuppono.vol.vij.Corne.in cōs.xxj. ver.nec obstat,quò minus solēne.vol.iiij.& in cōs.lxxxiiij.vol.ii.
2 Et facit pro ista opi.quod notat Bal.in d.§.si q̄s aūt.in i.oppos. vbi sentit,q si in casu d.§.fuissent instituti liberi in secundo testō, etiam minus solenni,primum fuisset reuocatū,etiā si esset solēne.& fuit opi.gl.in l.filij.in gl.in verbo, ab intestato.C.fam.ercisc.
Cōtrarium,q imò primū solenne nō reuocet, tenuit Io.And. in addi.ad Spec.in tit.de instru.edi.in §.cōpendiosè.versi.si primū. in fi.Oldra.in consi.cxix.in fi.Corne.in auth.hoc inter liberos.C. de testa.Fulgo.in d.l.hac cōsultissima.in §.si quis autē.C.de testa. Iaſ.post Albe.de Rosa.in d.l.hac cōsultissima.in §.si quis autem. in ij.limit.Corne.in consi.xxxi.in fi.vol.ij.Soci.in consi.clxiij.Ioā. de Ana.in consi.lvij.Iaſ.in consi.lxviij.vol.j.& consi.viij.vol.iij.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Testamentum factum tempore pestis,an valeat cum minori numero testiū.

1 EVit antiqua inter Doctores controuersia, vtrum testamentū tempore pestis factū, valeat cū minori numero testiū, & sic cū quinque testibus,iuxta dispositionē l.fi.C.de testa.Et q testamentū valeat isto casu. tenuit Nicol.de Mattarel.& post eū Bal.in l.fi.C.de testa.& Io.de Monte Sperc.i d.l.fi.Cum.l.cōficiuntur.§.codicilli.ff.de iure codic.Flor. in l.milites.C.de testa.mili.Iaſ.in d.l.fi.C.de test.Ang.i tract.de testa.§.per nuncupatiū.Alex.in l.scriniatos. C.de testa, milit.Dec. in q̄st.clxxxiiij.& Barb.in cōs.lxxxviij.vol.iiij.Capra in consi.xliij. Cristoph.Porc.Instī.de testa.mil i prin.Areti.in §.fi.Instī.de testa. Hipp.in l.j.§.præterea.de quæsti.Io.Ant.Alex.in cōs.clxv. Vincē. de Hercu.in l.ij.ff.de lega.i.Barba.in c.cùm esses.de testa.Io. Fran. de Ripa in trac.de peste.Hippol.in l.si in rixa.ff.ad leg. Corne.de sicar.& in l.Diuus,in prin.ff.de quæst.Venaf.in consi.xxxix.
Chassā.in consuetu.Burg.multos allegat pro ista parte,& asserit*communem.Paris.in consi.xxxij.volu.ij.Mantua.in consi.xxv.
Guald.in caut.ij.de testa.ordi.tenet*cōem opinionem esse,q valeat cum quinque testib.& idem Gualden.in secūdo enuncia.
Bertran.in consi.lxxj.vol.iij.tenet istam opinionem,licèt nō se firmet,Maria.iunior consil.cxxix nu.14.vol.j.
Contrarium,q imò testamentū non valeat,tenuit Cy.& Ang. in d.l.conficiuntur.in §.codicilli.ff.de iure codic.Fulg.& Paul.de Castr.in l.fi.C.de testa.Roma.in auth.familiæ.in ij.specia.piæ causæ inter vltimas voluntates.& idem tenet Ale.in d.l.fi.C.de testa. & in consi.clxxvij.vol.ij.& in consi.lxx volu.ij.& Io.Baptista de S. Seuerino in d.l fi.Barba.in consi.lviij.num.7.vol.j.
Corne.vbi dicit istam partem*cōem,in consi.lxviij vol.j.& in cōsi.clxx.vol.iij.Barba.in repe.rub.de testa.Soc.in consi.ci.vol.iij.
Soci.in consi.lxxxv.vol.iiij.vbi dicit istam partem*communē. Bertach.in tract.de gabel.in ij.part.q.xxxiiij.Io.Anto.Ale.in cōs. clxv.Decis.Neapol.xxv.in antiquis.
Et istam opinionē q valeat testamentū, sequitur & dicit*cōmunē Bertr.in consi.liij.vol.j.& in consi.clxx.vol.j.& in cōsi.ccxij. volu.j.& in consi.clxxviij.vol.iij.& in consi.ccxxxiij.vol.iij.
Vbi dicit istam partē* magis communem, & multos allegat pro ista pate,licèt ipse contrariū teneat. Paris.in cōsi.xxxij.vol.ij.
Et istam magis*communem opinionē,& magis æquam,dicit Paris.consi.xxxiij.vol.ij.Ruin.consi.cxx.nu.9.vol.v.
2 Aliqui verò voluerūt distinguere inter pestē satis sæuā,& nō ita sæuam, vt in primo casu, quia difficile,& ferè impossibile est habere plures testes,procedat prima opinio:sed in secundo casu ,pcedat secūda opinio,ita declarat Io.Ant.Ale.i q̄sxxij.& ponit Io.Fran.de S.Naza.i tract.de peste.Bru.i tract.de for.i tit.de potē. & effe.for.i xxxiij.lim.ver.ii.casu.Boer.dec.ccxxviij.n.11.& seq.
Tenendo etiam primam opinionem, quòd valeat testamentum cum minori numero testium,
3 Primò limita dummodò saltē quinque testes interuenerint, vt declarat Bertran.in dicto consi,ccxxxiiij.vol.iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

4 Secundò limita,quando testes sunt idonei,prout in testamentis requiruntur,& q̃ non sint minus quinque.Paris.in cõsi.xxxij. nume.36.& seq.
5 Tertiò limita,quia tempore pestis mulier in testamento non est testis idonea,Ruin.consi.cxx.vol.v.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Testamentum inter liberos an valeat, si postquàm testator illud ordinauit, voluit,vt Notarius rogaretur,& ante aduentũ Notarij testator decedat.

1 TEstamentum imperfectum ratione voluntatis imperfectæ, inter liberos non valet.l.si is,qui.ff.de testam. Gualden.in xj.caute.de testa.or.Lofred.in consi.xiiij.
2 Vbi q̃ non valet,nec inter liberos,nec ad pias causas.Maria.iunior consi.cxlvij.vol.ij.& Ruin.consi.cciij.vol.ij.

Sed dubitatur,si testator ordinauit suã voluntatẽ,,put volebat: sed addidit,q̃ volebat q̃ Notarius de ea rogaretur,quẽ voluit vocari:& antequàm superueniret decessérit testator,dicatur testũ imperfectum ratione voluntatis imperfectæ,vel solennitatis.
3 In qua q̃stione Doctores diuersa senriũt:Nã,q̃ testũ iũo casu sit imperfectũ ratione voluntatis imperfectę, tenuit Oldr.in cõsi.cxix.incip.Titius.Io.Andr.in addi.Spec.in titu.de instru.edi.§.cõpendiosè.vers.quid si prius.Alber.in l.hac consultissima.§.si quis autem.C.de testa.Pet.de Anch.in cap.cùm esses.de testa.Ioan.de Ana.in cõsi.lvij.Corn.in consi.cxviij.volu.iij.licèt non se firmet. Aretin.in l.si is,qui,vbi dicit istã partẽ*cõem.ff.de testa.Ias.in p̃s. clv.vol.iiij.& in eodem casu cõsuluit Deci.in cõs.clix.Ias.in cõsi. cxcvj.vol.iij.& in cõs.viij.vol.iij.Deci.in consi.cccelxxxviij.Paul. de Castr.in consi.lxxv.vol.j.Guido Papæ in consi.lv.Calca.in cõs. xc.& in consi.xci.el ij.Deci.in c.j.de fide instru.qui declarat.Imol. in d.l.si is,qui.Nicel.in concor.ccx.Deci.consi.clix.in fin.

Ruinus consi.cxciiij.vol.ij.& consi.vij.vol.iij.& consi.xj.volu.iij, *vbi dicit communem,Gramma.decis.lxij.Boer.decis.cxl.nu.3.
4 Et pro ista opi.facit ratio,nam ex quo testator voluit Notarium rogari,vt de eius voluntate faceret publicũ instrumentũ,nõ censetur ante habuisse dispositionẽ pro perfecta, quàm illud fieret: nã si cõtrahentes sint in omnibus concordes respectu conuentionis inter eos firmatæ,si tñ voluerũt,q̃ inde conficiat scriptura,nõ dicitur perfectus p̃ctus,nisi postquàm facta est scriptura:vt notat Paul.de Castr.in l.cùm res.C.de p̃ba.in l.contractus.de fide instru.& in l.qui bis idem.ff.de verbo.obl.Fulgo.consi.cc.
5 Limita,quia in hoc casu valet dispositio ad pias causas,Calceneus in consi.xiij.
6 Contrarium q̃ isto casu non valeat dispositio ad pias causas, nec inter liberos.ponit Mar.iun.p̃s.clxxxix.vol.ii.Ruin.p̃s.j.vo.ij. & p̃s.cxxxvii.vol.v.vbi dicit*cõmunem.Paris.consi.xxiiij.vol.iij.
7 Concorda, quia aut voluntas erat perfecta quo ad piam causam,licèt esset imperfecta quo ad alia, & tunc testamẽtum valet.

Aut erat imperfecta etiã quo ad piam causam,& tũc testamentum sit nullum.istam concordiam ponit Nicel.in cõcor.Bar.cex.
8 Contrariã opi.in casu principali,q̃ testũ in hoc casu nõ dicat imperfectũ ratione voluntatis imperfectæ,sed tantummodò ratione solennitatis,tenuit Imol.in c.cùm esses.in viij.q.de testa.& in c.ij.co.tit.& in l.si is,qui.ff.de testa.Pau.de Castr.in p̃.cccclj.vo. ij. Arc.in l.si testamentũ.C.de insti.& substi.Franc.Curt.in consi. xij.Alex.in consi.iiij.vol.vij.& in consi.cv.eo.vol.Ias.in cõsi.lxviij. in fi.vol.j.Alex.in l.hac consultissima.§.ex imperfecto.C.de testa. & in cõs.lxxiij.& in cõsi.lxxiiij.vol.j.Guido Papæ q.cccccxxxviij. Bertr.consi.cxcvj.vol.iij.
9 Et facit quod notat Bert.in consi.lxv.vol.j.in nouis.Ruin.cõs. j.num.22.vol.ij.vbi si testator expressit voluntatem suam coram Notario,& testibus,licèt illa voluntas non fuerit ibi per Notariũ lecta,& publicata,nihilominus valet.
10 Imò voluit Ruin.cõs.xv.vol.ij.q̃ valeat dispositio patris,dato q̃ testator dixerit post dispositionem factam,q̃ volebat,q̃ Notarius rediret crastina die,quia volebat addere, vel detrahere.vt ibi per eum.Ruin.consi.j.vol.iij.& in consi.seq.Campegi.tenet,q̃ si sit dispositio imperfecta ratione voluntatis imperfectæ inter liberos valeat,non inter extraneos.
11 Et facit pro ista opi.quod notat Ias.in l.hac cõsultissima.§.ex imperfecto C.de testa.vbi tenet,q̃ si testator fecit scribi suã vltimã voluntatẽ à Notario,& antequã Notarius illã legeret & publicaret,mortuus fuerit, q̃ tale testamentum valet inter liberos, quia dicitur imperfectum ratione omissæ solennitatis,nõ ratione imperfectæ voluntatis,Ruin.consi.vij.vol.iij.
12 Et facit,nã satis est inter liberos,q̃ voluntas sit scripta manu testatoris,licèt nõ publicata p̃ Notariũ:vt notat Bar.in d.l.si is,q. ff.de testa.& facit dictũ Dy.in l.Lucius.ff.de mili.testa.Io.de Ana. in consi.lvij.in fi.Roma.in auth.similiter.in xiij.specia.piæ causæ inter vltimas voluntates.C.ad leg.Falcid.Are.in d.l.si is,qui.ff.de testa.Ias.in l.hac consultissima.§.ex imperfecto.C.de testa.

Alex.in consi.cxiiij.vol.vij.vbi dicit istam *cõem opin.Barb.in consi.lviij.vol.iiij.Corn.in consi.liij.vol.j.& in consi.cxviij.volu.iij. & in consi.cccvij.vol.iij.Alex.in consi.iiij.vol.vij.& in cõs.cl.volu. vij.in d.§.ex imperfecto.Ias.in consi.cxcv.vol.ij.Io.Anto.Ale.cõs. xiiij.in fi.& in consi.cvij.Maria.iunior consi.cxciiij.volum.ij.Boer. dec.ccxl.nu.4.vbi dicit hanc veriorem,Ruin.in consi.lxxj.nu.22. vol.iij.Calca.in consi.xiij.
13 Contrarium tñ tenuit Salic.in d.§.ex imperfecto.Bal.in l.fin. C.de fi deicom.& contrarium tenuit Bald.in l.fi.& in auth.quod sine.C.de testa.vers.ex prædictis.& ibi Paul.de Castr.in fin.

Voluit tñ præfati Doctores,videlicet Bal.& Paul.de Castr.secus esse,vbi de voluntate testatoris appareret per scripturã cõfectam manu ipsius testatoris,Deci.in d.consi.clix.idẽ tenet Pau.de Cast.in d.l.si is,qui.Ale.ĩd.§.ex impfecto.Deci.in p̃s.cccclxxxviij. Hippoly.in rubr.de proba.Alex.in consi.lxxvj.volum.iij.
14 Amplia,vt prima opinio procedat,etiam si illa scriptura non fuisset ab ipso testatore subscripta,Boer.decis.cxiiij.nu.15.
15 Limita.& declara,quia ista scriptura priuata inter liberos,requirit nõ solùm tps,vtputà annũ, & diẽ, sed ẽt nomen Principis regnãtis,fm Alex.in consi.lxxvj.versi.insuper alia ratione.vol.iij.
16 Sed tenendo primã opinionem in conclusione principali ad dictũ Bart.quod ibi Doctores*cõmuniter sequuntur in d.l.si is, qui.potest responderi, q̃ ibi non apparebat, q̃ testator voluisset suam voluntatem in scripturam publicam redigi per Notarium, ita declarat Dec.in consi.clix.& consi.cccexlviij.Corn.in authent. quod sine.C.de testa.Ias.in consi.clv.volum.iiij.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Testator si in vna parte testamenti de filijs masculis dicat,censetur in alia ẽt parte,in qua simpliciter filios nominauerit,ẽt de masculis tantũ dixisse.

1 SI testator in vna parte testamenti dicat de filijs masculis, & in eodẽ testõ in alia parte simpliciter dicat de filijs,censetur de filijs masculis ẽt in alia parte dixisse, in qua simpliciter de filijs dixerit.ita declarat Abb.in p̃s.xxxvj.vol.j.Cuma.i p̃s.cxvii.i prin.Curt.senior ĩ p̃s.iiij. Barb.inter p̃s.Alex.iiij.vol.cõs.lviij.Guid.Pap.q. cccclxxxv.& in cõs.lxxxvij.Ias.in cõs.iij.vol.j.Paris.cõs.xviij.vol.ij.& cõs.lxxj.vol. iiij.Dec.in cõs.xv.& in cõs.cccexlv.& in consi.cccelxxx.& in cõs. cccexcv.& in cõs.dlxviij.Ias.in cõs.cxl.in octauo fundamẽto,vo. ij.& in consi.lxix.vol.iij.& in cõs.cxxxvij.vol.iiij.Io.Anto.Alex.in cõs.cl.& in cõs.cvj.Fran.Curt.in cõs.cxij.& in cõs.cxiij.& in cõs. cxiiij.& in cõs.cliij.Brun.in tracta.q̃ ſtãtib.mascu.in v.art.in xiij. quæst.Mar.iunior in cõsi.xc.nu.17.volu.j.Mantuan.in cõs.ccxxj. Gratus consi.lxxxix.vol.ij.Maria.iunior in consi.clx.volu.ij.Ruin. consi.xxxvj.volu.j.idem dicit Ruin.consi.cxviij.vol.j.
2 Et propterea, si in vna parte testamenti dictum sit de filijs naturalibus,intelligitur de filijs naturalibus etiam in alia parte testamenti.in qua de filijs simpliciter dicitur.Ruin.consi.lxxxiij.volu. ij.& consi.cxxxiiij.vbi declarat,vol.ij.& consi.cxl.volu.ij.istã dicit veritatem,Ruin.consi.cxlvij.vol.ij.
3 Et si filios masculos posuit in conditione,dum postèa in substitutione de filijs dixit,de masculis intellexisse censetur, Ruinus consi.cxciij.volumi.ij.& consi.cxxxix.volum.iij.& consi.clxviij. volu.iij.
4 Primò amplia istã primã opinionem, vt etiã ex verbo masculis,in alio testamento adiecto sumatur declaratio vt verbum filij in alio testamento simpliciter ,platũ,intelligatur de filijs masculis,ita declarat Corn.in consi.cclxxv.vol.iiij.Ias.in consi. iij.volu.j. Gratus consi.v.vol.ij.& consi.liij.eod.vol.& consi.lv.eod.vol.

Contrarium Fran.Curt.in consi.clxiij.Soc.in consi.clxiij.vol.j. Ruin.consi.tertio,vol.ij.& consi.cxliiij.vol.ij.& consi.xxxv. vol. iij.& consi.clix.eod.volumin.
5 Secundò amplia,siue verbum masculis,sit in principio siue in fine dispositionis,Ruinus consi.clxxviij.vol.ij.
6 Contrariam opinionem in casu principali,quòd per verbũ filiis masculis,in testamento appositum,nõ sumatur declaratio ad verbum filiis, simpliciter in eodem testamento appositũ,vt in telligatur de masculis tantũ,ponit Petrus de Ancha.in cõsi.cxx. incip.pro clariori.in fin.Io.de Ana.in consi.xxij.Curt.senior in cõsi.lxiiij.incip.nobilissima.Soc.in consi.ccxxvij.Alexan.in cõsi. xxxviij.vol.i.Deci.in consi.dxiiij.& in consi.dxcix.

Curtius senior in cõs.xl.Ias.in cõsi.cxlij.& in consi.xxxix.volu. iij.vbi

iij.vbi dicit istam esse magis*cõem opin.Franc.Curtius in consi xxxiij.in fine, & in cõs.xlix.Corn.in cõs.ccxxx.vol.iij.Socinus in cõs.lxix.vol.iij.Fran.Cur.in consi.cxiij.Alex.in consi.xlix.vol.iiij.

Paris.in consi.xviij.vol ij. allegat plures pro ista parte, & istam tenet in cõs.xxxviij.vol.ij.& cõsi. xxxv.vol.iij.& cõsi.lij.vol.iij.& consi.lxviij.vol.iij.& consi.lxxij. eodem volu.

Maria.iunior cõs.xxiij.& p̃s.xxix.nu.12.& cõs.100.n.20.*vbi dicit magis cõmunem,vol.j.& consi.ij.& consi.iij.& cõs.cxxviij. in ij.subscriptiõe,& ĩ vij.subscriptione,n.222.vo.j.vbi dicit*istã communem.Gratus consi.cix.vol.ij.& consi.iij.eod.volu.Maria. iunior consi.clviij.vol.ij.Ruinus consi.xciij.vol.ij.& cõsi.cxxxiiij. vbi declarat,vol.ij.& consi.cxl.vol.ij.& consi.cxliiij.vol.ij.& consi. clij.vol.ij.& consi.cliij.vol.ij.& consi.lxxxvj.vol.v.
7 Pro distinctione,& concordia opinionum aliqui voluerũt dicere,quòd si verbum masculus, est in eadem oratione positum, censeatur repetitum in omnibus partibus eiusdem orationis:secus si in diuersis orationibus, ita dicebat Curtius in consi. lxiiij. Io.Anto.Alex.in consi.lxxj.Gozadinus in consi.xiv.
8 Istud reprobat Fran. Curtius in consi.cxij.dicens idem esse, vt censeatur repetitum verbum masculus ,etiã in diuersis orationibus,& idem in consilio cxiiij.
9 Alij voluerunt dicere,q̃ aut ratio fauoris conseruandæ agnationis fuit causa,vt dispositio restringeretur ad masculos, & tũc in eodẽ testamento propter eandẽ rationẽ illud verbum,masculos, censeat repetitũ,non aũt si ob aliam causam.Deci.in consil. cccelxxx.& in consi.dxv.Io.Ant.Alex.in consi.lxxi.Maria.iunior consi.cxxviij.in prima subscriptione.Ruin.consi.cxvij.volum ij.& consi.cxxxiiij.vol.ij.& consi.cxl.vbi declarat.eod volum.

Sed tamen idem Ruin.in consi.cxj.vol.ij.& pluribus sequentibus,videtur tenere cõtra illam declarationem,& consi.cxlv.vol. ij.& consi.cxlvii.eod.volum.
10 Quidam alij voluerũt dicere,q̃ aut est dictum de filijs.& tũc verbum masculis,præcedens, censetur repetitum in verbo filijs, subsequenti:si verò dictum est de liberis,& tunc verbum masculis.non censeatur repetitum.ita declarat Deci.in consi.dlxvij.Io. Anto.Alex.in consi.xxxi.
11 Nonnulli etiam dicebant,q̃ aut verbum filijs.est simpliciter positũ pluries in eodem testamento,& tunc non censeatur repetitũ verbũ masculis:aut semel tñ,& censeatur repetitum, Alex. in consi.xlix.vol.iiij.Curt.in consi.lxiiij.Deci.in consi.dxcix.
12 Deci.verò in dicto cõsi.dxcix.dicebat,q̃ aut est dictũ de filijs simpliciter,& censeatur repetitum verbum masculis, secus si dictum sit quibuscunque filijs.
13 Sed Io.Anto.Alex.in consi.xxxj.& in cõsi.lxxi.& in consi.cxlj. distinguebat alio modo,nam aut verbum masculis , est appositũ cum illa adiectione liberis,aut filijs,certæ personæ,& tũc semper in eodem testamẽto,q̃ testator loquitur de illis met filijs,vel liberis,semper censetur loqui de filijs,vel liberis masculis:secus si testator loquatur de aliis filijs,vel aliis liberis.Frã.Curt.in p̃s.cxij.& in cõs.cxiiij.Ruin.in cõs.cxxiiij.& p̃s.clxviij.nu.13.volum.iij.
14 Franc.verò Curt.in consi.cxv.aliter declarat,& dicit,q̃ si dictum sit de filijs masculis,& postea testator dicat, suprascriptos filios meos.quia supra locutus est de masculis,& verbum suprascriptos,refertur ad filios cum eadem qualitate ,ideò etiam masculi tantùm censentur vocati.aliàs secus.
15 Idem etiã Franc.Curt.in consi.cxv.dicit, q̃ vbi semel tantùm in eodẽ testamento dictũ esset de filijs masculis,& pluries de filijs simpliciter,tunc verbum masculis, in vna oratione non refertur ad aliam eiusdem testamẽti,in qua dictum est de filijs simpliciter.

Et ideò in tanto opinionum conflictu Ias.in l.qui filiabus.in j. notab.ff.de leg.j.licèt referat vtranque opinionem,tamen nullã audet firmare.
16 Sed p̃ nũc transirẽ cũ illa distinctione Deci.in p̃s.cccclxxxvj. superius relata,quæ etiã à pluribus tenetur,q̃ ita demũ illud verbum masculi,in alia parte testamenti censetur repetitũ,qñ ratio cõseruãdæ agnationis hoc suadeat,aliàs nũquã cẽseat repetitũ.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Testamentum conditum ad relationem alterius testamenti,validum est.

1 PAria sunt,in testamento aliquid exprimere specificè vel p̃ relationẽ ad aliud,vt si testator mandat impleri per hæredem contenta in schedula existente penes Guardianum fratrũ Minorum,l.si ita scripsero.& ibi Bart.notat ff.de condi.& demonst.l.asse toto.ff.de hæred.instit.

Idem tenet Bar.in l.quẽ hæredi.ff.de reb.dub.in l.fi.C.de fideicommiss.vbi Salice.& Alexan.in l.ait Prætor.§.si iudex.vbi dicit opinionẽ Bart.*communiter approbari.ff.de re iud.Alexand.in consi.lxxvj.vol.iij.Ias.in l.stipulationũ.§.illud.ff.de verb.ob.& ibi Cuma.Aret.in l.hæredes palàm.in prin.ff.de testa.Nico.de Neap. in l.his verbis.ff.de leg.iij.Imo.in l.illa institutio.ff.de hære.instit. Bal.in l.captatorias.in v.q.C.de test.mil.Imol.ĩ d.l.si ita scripsero. ff.de cõd.& dem.Imol.in c.cùm tibi.de testa.Alex.in p̃s.cxiiij.vo. vij.Ale.in p̃s.iij.vol.ij.Fel.in c.sup quæstionũ.de off.dele.Fel.in ca. inter ceteras.de re iud.Paris.in p̃s.ix.vol.iij.Bru.in tract.de forma.
2 Ratio est,quia tunc videtur nominarim facta expressio.fm Paris.consi.cxxij.vol.j.& in consil.xxvj.volu.ij.in consi.ij.volum.iij. Ruin.consi.clxix.volu.ij.

Contrarium,q̃ per relationẽ non dicatur facta singularis expressio,dicit Ruin.in consi.clxv.nu 8.vol.ij.
3 Amplia,nam idem est etiam in omni alia dispositione,q̃ sufficit quid esse certum per relationem ad aliud l.stipulationũ.iuncta.l.vbi autem non apparet.§.qui vinum.& ibi not.Imol.& Pau. de Cast.ff.de verb.obl.
4 Amplia etiã quo ad institutionem heredis,quia sufficit illã exprimere per relationẽ ad aliud,vt per Paul.de Cast.in l.hac cõsultissima.§.per nũcupationẽ.C.de testa.& in l.vbi aũr nõ apparet.§. qui vinũ.ff.de ver.obl.& ibi sequitur Alex.& idẽ Paul.de Castr.in l.hæredes palã.in prin.ff.de testa.Arc.in rub.de testa.Ange.Bal.& Imol.ĩ l.asse toto.ff.de hær.insti.Soci.in cõs.clxxiij.& in cõs.cxliij. Ale.in cõs.clxxvj.vol.v.Soci.in l.si ita scripsero.ff.de cõd.& dem. Io.Crott.in l.j.§.si quis ita.in ij.lectu.qui dicit istã esse cõmunẽ opi.ff.de verb.obl.Rui.in l.Gallus.in §.& quid si tãtum.ff.de libe. & posthu.Io.Ant.Alex.in consi.xiiij.& istam dicit*commu.Paris. in consi.xix.vol.iij.Ruin.consi.cxciij.volu.ij.
5 Contrariũ, q̃ imò non sufficiat exprimere nomen hæredis per relationẽ ad aliud,tenuit Pau.de Castr.in l.si ita scripsero.ff.de cond.& dem.Aret.in l.hæredes palàm.in princ.ff.de testa.Ias.in l. stipulationum.§.illud.ff.de verbo.obl.& in l.hac consultissima.§. per nuncupationem.C.de testa.
6 Et facit,quod dicit Phil.Fran.in c.cõsuluit.el ij.de appel.q̃ vbi quid est nominatim exprimendum,non sufficit exprimere per relationem ad aliud.Ruinus consi.clxv.nu.8.vol.ij.
7 Sed tenendo primam opinionem, quæ est*cõmunis, limita illam ex mente Bar.in dicta.l.si ita scripsero.ff.de cõd.& demõst. dum modò constet.illam esse scriptam manu testatoris.

Sed Pau.de Castro.ibi tenet, q̃ etiã q̃ nõ sit scripta manu testatoris,si tamen constet illam esse schedulam, ad quam testator se retulit, satis est.& hoc videtur esse de mente Ias.in l. quæstionẽ. C.de fideicommiss.S oc.in consi.cxlij.secus quando de hoc non plenè constaret,Ruinus consi.x.vol.iij.
8 Et an sufficiat probare per comparationem literarum. q̃ schedula sit subscripta manu testatoris,Ruinus consi.xj.nu.7.volu.iij. tenet sufficere solam comparationem, quãdo testator expressit illam schedulam in testamento, & non aliàs.
9 Limita primã regulam,vt non p̃ceedat,quãdo expressio esset de forma.secundũ Abb.per illũ tex.in c.pe. de iureiu.vbi nõ sufficit relatio ad aliud in iuramento, q̃ requiritur specifica iuratio, & videtur hoc velle Ias.in d.l.hac cõsultissima.§.per nuncupationẽ.C.de testa.& in l.stipulationũ.§.illud.ff.de verb.obl.Soc.in p̃s. xxiiij.vo.j.Bal.in l.minorib⁹.C.de his,quib.vt indig.Ang.& Alex. in d.l.vbi autẽ.§.ñ.de ver.obl.Fel.ĩ c.cũ dilecta.ĩ vers.p̃ illis etiã facit.de relsci.Bru.in tract.de for.in tit.ex quib.cõs.for.vel solẽ.ĩ x. limi.ver.prædicta .pcedunt.Paris.in cõs.vij.vol.ij.& cõs.ij.vol.iij. & cõsi.ix.co.vol.Gratus.consi.xxvüj.vol.j.Tiraq. de legi.cõnub.
10 Sed ego non puto istam limitationem veram, quia nomen hæredis, pro forma exprimi debet.l. iubemus.C.de testa.l.hæredes palàm.in princip.ff.de testamen.

Et tamen potest exprimi per relationem ad aliud, vt dictũ est ex cõmuni intẽtione,in amplia.ad regu.Ias.in l.certum. ff.si certum.pet.in prin.qui dicit*cõmunem, Guido Papæ quæsti. cccelviij. Bertran.in consi.ccxiiij.num.6.vol.ij.in nouis.

Et contra istam limitationem tenet Gratus in consi.xlj.vol.i.
11 Et licèt Areti.in cap.quoniã ẽ.de probationib.teneat,q̃ vbi requiritur expressio p̃ forma, nõ sufficit p̃ relationẽ ad acta, sed illud est verũ in relatione generali: vt puta in relatione ad acta,q̃ est nimis vaga. & generalis:secus si ad certã partẽ actorũ: vtputà ad certam scripturam,vt per Bal.in l.minoribus. C.de his, quib⁹ vt indig.Philip.Francus in cap.cõsuluit.el secundo.ver.quod tamen.limitat.de appella.qui volũt,quòd satisfiat dispositioni elemen.appellanti. de appella.si modò quis exprimat grauamina p̃ relationem ad certam partem actorum.

Et istam opi. videtur tenere Purpur.in l.petẽs.C.de pact. Ang. Areti.in §.si minus.ver.ad vnum.Insti.de actio.
12 Licèt cõtrarium in hoc teneat Decius in l.certum. nu.3.ff. si certum petatur.
13 Sed tamẽ ista diuersitate opinionũ circa principalẽ limita-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tionem teneas distinctionem Ruini in l. Gallus. §. & quid si tantũ. num. 77. ff. de libe. & posth. vbi considerat tres species expressionum: & cum illa distinctione videtur reducere ad cõcordiã istas opiniones, ad quem me remitto.

De Hæredibus instituendis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Institutio facta de fratribus Minoribus, an valeat.

1 DVBITANT Doctores, an valeat institutio facta de fratribus Minoribus: & dicendum est, q̃ non valet etiam quo ad æstimationẽ, vel vt vendant, & pretium erogent in vtilitatem propriam, si talis institutio sit simpliciter facta. Bar. in tract. Minoric. versic. quidam in suo testamento. Bald. in authentic. si qua mulier. C. de sacrosanc. eccle. versicu. sed modò restat. qui extendit etiam ad alios mendicantes. Pet. de Anch. in cle. exiui. ver. reuertor ad primum. & ibi Cardi. in §. proinde. vers. quo ad quæsitum. de verb. signi. & idem Cardi. in consi. cij. vers. ad secundũ quod opponitur. Capra in ꝑ. xxxj. Sali. in auth. ingressi. C. de sacrosanc. ec. Capra in ꝑ. i. cxlvij.

Contrarium, q̃ etiam institutio valeat facta fratribus Minoribus, vt vẽdant, & pretium erogent in eorum necessitates, voluit Imol. in l. Lucius. la vltima, versi. & aduerte in quantum dixi. ff. de hæredib. instit. Guido Papæ in decis. cccxxvij.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis *cõmunis,

2 Primò amplia, etiam si instituatur ecclesia ipsorum fratrũ Minorum, vt no. Bar. in l. i. C. de cond. & procu. lib. xj. Bal. in auth. ingressi. C. de sacrosanc. eccl. & Pet. de Anch. in cle. exiui. ver. sed an idẽ sit. Ang. in auth. de eccle. tit. in §. si quis aũt. & in auth. vt determinat' sit numer'. in prin. cũ aliis cumulatis in tit. de lega. ꝑ. l. i. n. 10.

Contrarium, q̃ institutio ecclesiæ valeat, tenuit Bart. in l. ciuitatibus. ff. de legat. j.

3 Secũdò amplia, etiã si ecclesia fratrum Minorũ, vel ipsi fratres instituantur, hoc expresso, q̃ accipiãt & vendant. & pretiũ cõuertant in eorum necessitates, Bal. in auth. ingressi. C. de sacrosanc. eccl. vers. iuxta hoc quæro. Areti. in l. apud Iulia. §. constat. ff. de lega. j.

4 Cardi. in clemen. exiui. §. proinde. de verbo. signif. vbi subdit, q̃ potest alius instituere, vt vendat, & pretium consignet fratribus distribuendum in eorum necessitates, Pet. de Ancha. idem tenet in d. cle. exiui. vers. secundo casu. de verbor. significe.

Contrarium Barto. in tracta Minoric.

5 Tertiò amplia, etiã si in testamento adsit clausula codicillaris, vt not. Bal. in auth. ingressi. ver. iuxta hoc quæro, ponamus. C. de sacrosanc. eccle. Pet. de Ancha. in cle. exiui. versi. & per ista.

Contrarium Barto. in tracta. Minori. vers. ex prædictis patet.

6 Quapropter hæreditas pertinebit ad succedẽtes ab intestato: vt not. Bar. in trac. Minoric. in vlti. limita. in prin. vers. sed ad quos pertinebũt. Bal. in d. auth. ingressi. ver. istis ꝑmissis. Abb. in ca. in ꝑsentia. nu. 62. de proba. Roma. in cõsi. cexcvj. vbi dicit istã*cõem opin. & in consi. ccl xviij. Imol. in l. j. versic. quid autẽ si aliquis. ff. de testa. & in c. in præsentia. versic. quid autem si quis ingreditur. de proba. & ibi Feli. ver. septimò quæro. vbi dicit istam*cõem opin. Abbas in consi. xxvij. vol. ij. Areti. in l. j. ff. de testa. vbi dicit istã*cõmunem opi. Boer. deci. ccclxiij. nu. 10. Guliel. Bened. in c. Rayn. in ver. in eodem testamento relinquens, el ij. nu. 122. de testa.

7 Primò limita, quando extaret consuetudo, q̃ fratres Minores etiã per viam vniuersalis institutionis capiant hæreditates, Bal. in consi. ccxxxij. vol. ij. & in particulari dispositione dicit additio. ij. ad consi. Feder. de Senis xij.

Contrarium, q̃ consuetudo non possit operari. Calder. in cõsi. j. de regu. Fel. in c. in præsentia. de proba. & ibi Paris. nu. 177. qui tenet, q̃ potest operari cõsuetudo in hoc casu, q̃ capiant & vẽdãt.

8 Secundò limita, quando alio instituto in vniuerso, frater esset institutus in re certa. Feder. de Senis in consi. xij.

9 Tertiò limita, vt per Ang. in dispu. sua incip. quidam nobilis. vbi tenet, q̃ bona sint eroganda in pios vsus, quando fuerunt relicta ingredienti religionem sub illa cõditione, Si decesserit sine liberis, sequitur Roma. in singul. suo cccclxvj.

Contrarium tenet Roma. in cõsi. ccxcvj. vers. sed iudicio meo. vbi reprehendit Ang. in loco prælegato.

10 Quartò limita in alijs fratrib', qui ex priuilegio Apostolico possunt retinere proprium. Ias. in auth. ingressi. C. de sacrosanc. eccl.

11 Quo verò ad fratres Prædicatores, & alios mẽdicãtes præter ipsos fratres Minores, valet institutio, vt vendãt, & pretiũ erogẽt in eorũ necessitates, vt per Guid. Pap. q. cccxxvij. Nico. de Vbal. in tract. succes. ab intest. cle. nu. j. q. dicit*cõem. Deci. in c. in ꝑsentia. nu. 60. q hãc cõem affirmat, de proba. Hipp. in sing. cxxij. Mathes. in tract. de succes. ab intest. in iij. art. n. 41. Bert. in ꝑ. cli. vo. ij. in no.

12 Et istud procedere potius de consuetudine, quàm de iure, dicit Cuma. consi. cxxxij. & consi. clxix.

13 Declara, quia cõsuetudo potest operari, quo ad istos fratres mendicantes, non tamen quo ad fratres Minores, vt dicit Pet. de Anchar. in consi. lvj. in fin. Abb. in consi. xxvij. vol. j. Aret. in l. j. ver. circa tertium. ff. de testamen.

14 Et circunscripta consuetudine cõtrarium de iure tenet Bal. in auth. si qua mulier. C. de sacrosc. eccle. versi. sed modò restat q̃stio. Fede. de Senis in consi. xij.

15 Contrarium, q̃ etiam in istis alijs fratribus mendicantib. cõsuetudo non possit operari, vt capiant, tenuit Calde. in consil. j. in tit. de regu. Feli. in c. in præsentia. de proba.

16 Alius est casus in fideicommisso vniuersali, & primò quo ad fratres Minores dicitur, q̃ hæreditatem ex causa fideicõmissi capere non possunt, ita Bart. in tracta. Minoric. vers. de hæreditatib.

Sed q̃ hæres tenetur ad æstimationẽ per ea, quæ ponit in seq. vers. Bart. in d. tracta. Minoric.

Contrariũ tenet Bal. q̃ nec ad æstimationem aliquid eis debeatur, in auth. ingressi. versi. iuxta hoc quæro, ponam'. C. de sacrosc. eccl. per Pet. de Anch. in cle. exiui. ver. fm membrũ. de ver. signif. Capra in consi. xxxj. Parisi. in ꝑ. lxv. vol. ij. Ias. in l. j. nu. 99. ff. de leg. j.

17 Hodie autem capiunt ex fideicommisso vniuersali, ex priuilegijs Apostolicis. Corne. in consi. clxij. in prin. volu. iiij.

18 Et ex consuetudine, Bald. in consi. ccccl xxix. volu. ij.

19 Quo verò ad alios fratres mendicãtes, dicẽdũ est, put dictũ fuit s. in capite institutionis vniuersalis, & ĩ successione ab intest.

20 Et q̃ succedãt fratres S. Augustini, tenet Capra in cõ. cxlvij.

21 Quartus casus in cõcessionibus factis inter viros, vtputà donationibus, transactionibus, vel alijs conuentionibus, & videtur dicendum, q̃ nõ capiãt: vt notat Bal. in consi. ccccliiij. in fi. vol. iiij.

Contrarium q̃ accipiant, vt vendant, Corne. in consi. cxvij. vo. ij. ver. & ideo. & in consi. ccxvij. vol. iiij. vers. & ideò.

22 Quintus casus est respectu bonorũ ingredientiũ religionẽ: nã in fratribus Minorib. Io. Andr. in c. in præsentia. vers. quid si ali quis ingreditur. de proba. tenet, q̃ capiant vt vendãt. licèt potius de facto, quã de iure: & fuit opinio Arch. in ca. de viduis. xxvij. q. j.

Imò de iure hoc fieri tenet idẽ Archid. in c. quia ingredientib. xix. q. iij. Spec. in tit. de statu monach. in prin. in iij. & iiij. quæst.

1, Contrarium, q̃ imò nõ possint capere bona ingredientiũ religionem, etiam ad effectum vendendi, tenuit Bar. in tracta. Minoric. vers. sed ad quos pertinebunt. Abb. in d. c. in præsentia. nu. 62. Paul. de Castr. in auth. ingressi. C. de sacrosc. eccles.

Roma. in consi. cclxviij. & in consi. ccxcvj. vbi dicit istam*communem opi. Domi. in c. j. §. cõfirmatos. de relig. domi. in vi. Cald. in consi. xlvj. in tit. de testa. Imol. in l. j. vers. quid autem. ff. de testa. & in c. in præsentia. versi. item adde. de probat.

23 In alijs verò mẽdicantib. an bona ingredientiũ illorũ religio nem applicentur monasterijs ipsorum, Specu. in tit. de statu monach. in prin. iij. & iiij. q. tenet, q̃ capiant. Archid. in c. quia ingredientibus. xix. q. iij. Abb. in c. in præsentia. nu. 62. de proba. Domi. in c. j. §. confirmatos, de relig. domib. in vj.

Alex. in ꝑsi. lxxviij. volu. ij. vbi dicit istam*communem opin. Bolog. in addit. ad tracta. de succes. ab intest. nu. 217. & seq. Imol. in l. j. in fin. ff. de testa. Calde. in consil. xlvj. in tit. de testa. Feli. in ca. in præsentia. ver. sextò vide. & ibi Dec. nu. 69. vbi dicit*communem opinionem.

Contrarium, q̃ hoc nõ procedat de iure, sed de facto, stãte cõsuetudine, voluit Bal. ĩ auth. si qua mulier. C. de sacrosc. ecc. Pet. de Anch. in ꝑ. lvj. in fi. Pau. de Castr. in auth. ingressi. C. de sacrosc. eccl.

24 Imò ex cõsuetudine, vel priuilegio tales capiũt, vt retineãt. Bal. ĩ auth. nisi rogati. C. ad Treb. Fel. ĩ c. in ꝑsentia. ver nonò vide.

Idem voluit Bal in consi. ccccliiij. in fi. vol. iiij. & in ꝑ. ccccl xix. vol. ij. Bart. loquens de fratribus Prædicatoribus in tracta. Minoric. Parisi. in consi. xxij. vol. iij. Bar. in l. j. §. filio. ff. ad Tertul. sequitur Ias. in l. ex facto. §. Iulia. nu. 10. ff. de vulg. & pupil. Bertr. in cõsi. elij. num. 3. vol. ij. in nouis.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Institutio, siue legatum, vel fideicommissum conditionale non transmittitur ad hæredes, honorato decedente, conditione pendente.

1 RElictum in vltima voluntate sub conditione, siue sit institutio vniuersalis, siue legatũ, vel fideicõmissum, non transmittitur ad hæredes, si honoratus pendẽte cõditione decesserit, put in institutione, ꝑbat text. in l. vnica.

l. vnica. §. sin aũt sub conditione. C. de caduc. toll. l. si ex pluribus, in ver. alia causa. ff. de suis, & legit. l. rationes. in fi. ff. de acquir. hered. l. sed si plures. in princ. & l. qui plures. & ibi Aret. in ij. not. ff. de vulg. & pupil. l. qui liberis. §. hæc verba. de vulga. & pupil. l. nõ putauit. §. sed etsi decesserit. ff. de bonor. possi. ꝫ tab. Imol in l. qui liberis. in §. hæc verba. in ij. not. in fi. ff. de vulg. & pupil. Alex. cõs. xxxvi. consi. fin. ver. ij. respõdeo. vol. iij. Curt. Iun. ꝑ. xvi. in prin. Chassa. cõs. lxvij. ver. & sic facit. Ias. in l. cùm fm. ver. ij. intellige. C. de fideicommis. Rom. consi. xvij. ver. attamen illud. Fulgos. ꝑ. lxx. ver. rursum constat. Rom. consi. clxi. in prin. Bal. in l. si cui legetur. versi. ij. casu principali. ff. de legat. j. Deci. consi. cccexvij. n. 2. versi. ideo cum prædicti. Ias. in l. cum filio. nu. 4. & nu. 24. ff. de leg. j. Cor. consi. cccxvij. versi. & præsupponitur. vol. j.

4 Amplia nam si legatarius sit rogatus restituere post mortẽ suam hæredi, si hæres ꝑmoriatur ante legatarium, legatum remanet penes hæredes legatarij, & non transit ad hæredem hęre dis. text. est in l. in causę. la ij. §. Pomponius. ff. de minor. Paul. de Castr. in l. fi. C. de lega. & ibi etiam Alex. cũ aliis, q̃ adduximus suprà in regula, ponit Io. Crot. in l. j n. 25. ff. de leg. j. Trigo. singu. ij.

5 Limita hãc proximã ampliationẽ, nisi testator legauerit legatario in vita sua tantùm, vt post mortem ad hęredem reuertatur legatum: nã dato q̃ hærts moreretur ante legatarium, legatum post mortem legatarij ad hæredem hæredis trãsire debet. Ita Io. Ant. Alex. consi. xxiij. versi. & moueor primò.

6 Et idẽ est, si dictũ fuerit, quandiu vixerit legatarius. Bart. in l. Titia testõ. in §. Titia cũ nuberet. ver. q̃ro quid si tempore. ff. de legat. ij. & ibi Paul. de Castr. versic. quero quid si tempore. & in l. si à me. versicu. item patet. ff. ad leg. Falcid. & Alexand. ibi, versic. & addit Pau. de Castr. hic. Pau. de Castr. in l. illud. versi. secũdò q̃rit. C. de legat. & ibi Ale. versiculo, q̃rit hic Paulus de Castro, Trigon. singul. secundo. Baldus in dict. leg. Titia testõ. §. Titia. versiculo, q̃ro hic. Soc. ꝑ. cij. nu. 10. volumine tertio. versiculo, ex quibus infero. Parisi. cõsi. xxj. nu. 44. versi. nam tollitur obiectio. vol. ij.

7 Sublimita, nisi datus sit substitutus post mortẽ legatarij, tunc enim non reuerteretur ad hæredem, sed transiret legatũ ad substitutum, vt dicit Alex. consi. xcij. vol. iij.

8 Secũdò sublimita, q̃n dictũ esset, reuertatur ad hæredes meos infrascriptos, quia tunc si hęres scriptus ante legatariũ decedat, legatum non transmittitur ad hr̃dẽ hæredis. Alex. consil. clxxiij. versic. tamen præmissis non obstantibus. vol. v.

9 Tertiò Sublimita, nisi testator intellexerit, quidere magis hę reditati, q̃ hæredinã dato, q̃ hæres ꝑmoriat legatario, vel fideicõmissario, qui debet restituere, tñ nõ transmittitur ad hæredẽ hæredis, sed consolidatur cum hæreditate. Paul. Pic. in l. Titia testamento. in §. Titia cùm nuberet. nu. 14. ff. de leg. ij.

10 Primò amplia regulam principalẽ, vt nec ad liberos fiat trãs missio cõditionalis relicti. gl. in l. vnica. C. de his, qui ań aper. tabul. in verbo, de relictis. in princip. ver. itẽ not. & ibi Cyn. i fi. ver. vlt. quæritur. & Sal. in fin. in x. q. & ibi Bar. ver. quęritur circa hãc legem. Cyn. in l. j. ver. tñ in singulari legato. C. communia de legat. Bar. in l. j. ver. aliam differentiam. ff. de leg. j. & in l. is, cui. ver. tenet ista gl. ff. de act. & obl. Bal. consi. xciiij. ver. & licèt superuiueret. vol. ij. & consi. cxv. vol. v. & consi. cliiij. vol. j. ver. licèt quædam gl. & in l. cùm ex filio, ver. & nota q̃ filius. ff. de vulgar. & pupil. & in l. vnica. §. sin aũt sub conditione. ver. quæro nunquid fideicom. C. de cadue. tol. Fulg. in l. vnica. §. sinautem sub conditione. ver. iij. not. C. de caduc. toll. Bal. in l. si in personã. versi. quæro vtrum fideicom. C. de fideicom. & in l. si pater. ver. iiij. quæritur. C. de institu. & substit. & ĩ l. si plures. ver. sed ꝙ hoc oppono. C. de condit. insert. & in l. j. in j. not. C. vt act. ab hæred. & in c. i. versi. est ergo feudũ. qui succes. teneant. Imo. in l. cùm ex filio ĩ fi. princip. ver. vlt. allegatur hæc lex. de vulgar. & pupil. & in l. si cui legetur. ver. vlt. not. ff. de legat. j. Ang. in l. is, cui. ff. de actio. & obligat. Ale. qui dicit*cõem, in cõsi. cclij. ver. tñ not. tex. ff. de vulga. & pupil. Soc. consi. xxxvj. nu. 4. versi. nam Zanres prędictus. vol. vij.

2 Et in legato, vel fideicõmisso, est tex. in l. vnica. §. sin autẽ sub conditione. C. de caduc. toll. q̃ text. loquit tã in substitutione, q̃ legato, vel fideicõ. l. iiij. versi. sed & si decesserit. ff. de alim. & cib. leg. l. in causę. la ij. §. Pomponius. ff. de minor. & ibi gl. in verb. hęredi, & ibi Bal. in versi. nota q̃ restitutio. l. Iulianus. ff. de leg. ij. l. si in singulos. ff. de ann. legat. & in l. si ita legatũ. in §. illi si volet. ff. de legat. j. Oldra. cõs. cxxxj. Paul. de Cast. in l. Titia testõ. in §. Titia cùm nuberet. versi. in tex. ibi quandiu viueret. ff. de leg. ij. Alex. in l. Gallus. §. ctiã si parente. in fi. versi. vide text. notabilẽ. ff. de liber. & posth. in l. qui liberis. §. hęc verba. ver. facjunt ista. ff. de vulg. & pupil. & in l. paterfamil. ff. eod. versi. his infero ego. Ro. cõs. cccc lxxx. ver. & qdẽ breuiter. Ale. in l. fi. ver. Bal. ponderat. C. de lega. Deci. consi. ccccxvij. Pic. in repet. l. Titia testõ. §. Titia cum nuberet. nu. 15 ff. de legat. ij. Ioan. Ant Alex. in cõs. xxiij. versic. prima fronte. Ias. cõs. lij. versi. iiij. facit. vol. iij. & cõs. cxxiiij. vers. vtraque substitutio. & cõs. cliij. versi. item trita est regula. vol. iiij. Paris. ꝑ. iij. ver. cum fideicommissum. vol. j. Bal. consi. ccccx. ver. super isto primo. vol. iij. Maria. Iun. consi. cxlj. versi. illud autem. vol. ij.

3 Et idẽ est in die incerta, puta si post mortẽ suã hæres Sempronij dare rogatus sit: vt in d. §. sin aũt sub conditione. & in l. hæres meus. in prin. ff. de cõdit. & demonst. & l. si cùm hæres. & l. huiusmodi. ff. q̃n dies legat. ced. Ro. cõs. cccclxxx. versi. ij. idẽ probatur. Chassa. cõs. lxvij. versi. & sic facit. Ias. in l. cùm fm. ver. ij. intellige. C. de fideicommis. Rom. consi. xvij. ver. attamen illud. Fulgos. ꝑ. lxx. ver. rursum constat. Rom. consi. clxi. in prin. Bal. in l. si cui legetur. versi. ij. casu principali. ff. de legat. j. Deci. consi. cccexvij. n. 2. versi. ideo cum prædicti. Ias. in l. cum filio. nu. 4. & nu. 24. ff. de leg. j. Cor. consi. cccxvij. versi. & præsupponitur. vol. j.

4 Amplia nam si legatarius sit rogatus restituere post mortẽ suam hæredi, si hęres ꝑmoriatur ante legatarium, legatum remanet penes hæredes legatarij, & non transit ad hæredem hęre dis. text. est in l. in causę. la ij. §. Pomponius. ff. de minor. Paul. de Castr. in l. fi. C. de lega. & ibi etiam Alex. cũ aliis, q̃ adduximus suprà in regula, ponit Io. Crot. in l. j n. 25. ff. de leg. j. Trigo. singu. ij.

5 Limita hãc proximã ampliationẽ, nisi testator legauerit legatario in vita sua tantùm, vt post mortem ad hęredem reuertatur legatum: nã dato q̃ hærts moreretur ante legatarium, legatum post mortem legatarij ad hæredem hæredis trãsire debet. Ita Io. Ant. Alex. consi. xxiij. versi. & moueor primò.

6 Et idẽ est, si dictũ fuerit, quandiu vixerit legatarius. Bart. in l. Titia testõ. in §. Titia cũ nuberet. ver. q̃ro quid si tempore. ff. de legat. ij. & ibi Paul. de Castr. versic. quero quid si tempore. & in l. si à me. versicu. item patet. ff. ad leg. Falcid. & Alexand. ibi, versic. & addit Pau. de Castr. hic. Pau. de Castr. in l. illud. versi. secũdò q̃rit. C. de legat. & ibi Ale. versiculo, q̃rit hic Paulus de Castro, Trigon. singul. secundo. Baldus in dict. leg. Titia testõ. §. Titia. versiculo, q̃ro hic. Soc. ꝑ. cij. nu. 10. volumine tertio. versiculo, ex quibus infero. Parisi. cõsi. xxj. nu. 44. versi. nam tollitur obiectio. vol. ij.

7 Sublimita, nisi datus sit substitutus post mortẽ legatarij, tunc enim non reuerteretur ad hæredem, sed transiret legatũ ad substitutum, vt dicit Alex. consi. xcij. vol. iij.

8 Secũdò sublimita, q̃n dictũ esset, reuertatur ad hæredes meos infrascriptos, quia tunc si hęres scriptus ante legatariũ decedat, legatum non transmittitur ad hr̃dẽ hæredis. Alex. consil. clxxiij. versic. tamen præmissis non obstantibus. vol. v.

9 Tertiò Sublimita, nisi testator intellexerit, quidere magis hę reditati, q̃ hæredinã dato, q̃ hæres ꝑmoriat legatario, vel fideicõmissario, qui debet restituere, tñ nõ transmittitur ad hæredẽ hæredis, sed consolidatur cum hæreditate. Paul. Pic. in l. Titia testamento. in §. Titia cùm nuberet. nu. 14. ff. de leg. ij.

10 Primò amplia regulam principalẽ, vt nec ad liberos fiat trãs missio cõditionalis relicti. gl. in l. vnica. C. de his, qui ań aper. tabul. in verbo, de relictis. in princip. ver. itẽ not. & ibi Cyn. i fi. ver. vlt. quæritur. & Sal. in fin. in x. q. & ibi Bar. ver. quęritur circa hãc legem. Cyn. in l. j. ver. tñ in singulari legato. C. communia de legat. Bar. in l. j. ver. aliam differentiam. ff. de leg. j. & in l. is, cui. ver. tenet ista gl. ff. de act. & obl. Bal. consi. xciiij. ver. & licèt superuiueret. vol. ij. & consi. cxv. vol. v. & consi. cliiij. vol. j. ver. licèt quædam gl. & in l. cùm ex filio, ver. & nota q̃ filius. ff. de vulgar. & pupil. & in l. vnica. §. sin aũt sub conditione. ver. quæro nunquid fideicom. C. de cadue. tol. Fulg. in l. vnica. §. sinautem sub conditione. ver. iij. not. C. de caduc. toll. Bal. in l. si in personã. versi. quæro vtrum fideicom. C. de fideicom. & in l. si pater. ver. iiij. quæritur. C. de institu. & substit. & ĩ l. si plures. ver. sed ꝙ hoc oppono. C. de condit. insert. & in l. j. in j. not. C. vt act. ab hæred. & in c. i. versi. est ergo feudũ. qui succes. teneant. Imo. in l. cùm ex filio ĩ fi. princip. ver. vlt. allegatur hæc lex. de vulgar. & pupil. & in l. si cui legetur. ver. vlt. not. ff. de legat. j. Ang. in l. is, cui. ff. de actio. & obligat. Ale. qui dicit*cõem, in cõsi. cclij. ver. tñ not. tex. ff. de vulga. & pupil. Soc. consi. xxxvj. nu. 4. versi. nam Zanres prędictus. vol. vij.

2 Et in legato, vel fideicõmisso, est tex. in l. vnica. §. sin autẽ sub conditione. C. de caduc. toll. q̃ text. loquit tã in substitutione, q̃ legato, vel fideicõ. l. iiij. versi. sed & si decesserit. ff. de alim. & cib. leg. l. in causę. la ij. §. Pomponius. ff. de minor. & ibi gl. in verb. hęredi, & ibi Bal. in versi. nota q̃ restitutio. l. Iulianus. ff. de leg. ij. l. si in singulos. ff. de ann. legat. & in l. si ita legatũ. in §. illi si volet. ff. de legat. j. Oldra. cõs. cxxxj. Paul. de Cast. in l. Titia testõ. in §. Titia cùm nuberet. versi. in tex. ibi quandiu viueret. ff. de leg. ij. Alex. in l. Gallus. §. ctiã si parente. in fi. versi. vide text. notabilẽ. ff. de liber. & posth. in l. qui liberis. §. hęc verba. ver. facjunt ista. ff. de vulg. & pupil. & in l. paterfamil. ff. eod. versi. his infero ego. Ro. cõs. cccc lxxx. ver. & qdẽ breuiter. Ale. in l. fi. ver. Bal. ponderat. C. de lega. Deci. consi. cccexvij. Pic. in repet. l. Titia testõ. §. Titia cum nuberet. nu. 15 ff. de legat. ij. Ioan. Ant Alex. in cõs. xxiij. versic. prima fronte. Ias. cõs. lij. versi. iiij. facit. vol. iij. & cõs. cxxiiij. vers. vtraque substitutio. & cõs. cliij. versi. item trita est regula. vol. iiij. Paris. ꝑ. iij. ver. cum fideicommissum. vol. j. Bal. consi. ccccx. ver. super isto primo. vol. iij. Maria. Iun. consi. cxlj. versi. illud autem. vol. ij.

3 Et idẽ est in die incerta, puta si post mortẽ suã hæres Sempronij dare rogatus sit: vt in d. §. sin aũt sub conditione. & in l. hæres meus. in prin. ff. de cõdit. & demonst. & l. si cùm hæres. & l. huiusmodi. ff. q̃n dies legat. ced. Ro. cõs. cccclxxx. versi. ij. idẽ probatur. Chassa. cõs. lxvij. versi. & sic facit. Ias. in l. cùm fm. ver. ij. intellige. C. de fideicommis. Rom. consi. xvij. ver. attamen illud. Fulgos. ꝑ. lxx. ver. rursum constat. Rom. consi. clxi. in prin. Bal. in l. si cui legetur. versi. ij. casu principali. ff. de legat. j. Deci. consi. cccexvij. n. 2. versi. ideo cum prædicti. Ias. in l. cum filio. nu. 4. & nu. 24. ff. de leg. j. Cor. consi. cccxvij. versi. & præsupponitur. vol. j.

4 Amplia nam si legatarius sit rogatus restituere post mortẽ suam hæredi, si hęres ꝑmoriatur ante legatarium, legatum remanet penes hæredes legatarij, & non transit ad hæredem hęre dis. text. est in l. in causę. la ij. §. Pomponius. ff. de minor. Paul. de Castr. in l. fi. C. de lega. & ibi etiam Alex. cũ aliis, q̃ adduximus suprà in regula, ponit Io. Crot. in l. j n. 25. ff. de leg. j. Trigo. singu. ij.

5 Limita hãc proximã ampliationẽ, nisi testator legauerit legatario in vita sua tantùm, vt post mortem ad hęredem reuertatur legatum: nã dato q̃ hærts moreretur ante legatarium, legatum post mortem legatarij ad hæredem hæredis trãsire debet. Ita Io. Ant. Alex. consi. xxiij. versi. & moueor primò.

6 Et idẽ est, si dictũ fuerit, quandiu vixerit legatarius. Bart. in l. Titia testõ. in §. Titia cũ nuberet. ver. q̃ro quid si tempore. ff. de legat. ij. & ibi Paul. de Castr. versic. quero quid si tempore. & in l. si à me. versicu. item patet. ff. ad leg. Falcid. & Alexand. ibi, versic. & addit Pau. de Castr. hic. Pau. de Castr. in l. illud. versi. secũdò q̃rit. C. de legat. & ibi Ale. versiculo, q̃rit hic Paulus de Castro, Trigon. singul. secundo. Baldus in dict. leg. Titia testõ. §. Titia. versiculo, q̃ro hic. Soc. ꝑ. cij. nu. 10. volumine tertio. versiculo, ex quibus infero. Parisi. cõsi. xxj. nu. 44. versi. nam tollitur obiectio. vol. ij.

7 Sublimita, nisi datus sit substitutus post mortẽ legatarij, tunc enim non reuerteretur ad hæredem, sed transiret legatũ ad substitutum, vt dicit Alex. consi. xcij. vol. iij.

8 Secũdò sublimita, q̃n dictũ esset, reuertatur ad hæredes meos infrascriptos, quia tunc si hęres scriptus ante legatariũ decedat, legatum non transmittitur ad hr̃dẽ hæredis. Alex. consil. clxxiij. versic. tamen præmissis non obstantibus. vol. v.

9 Tertiò Sublimita, nisi testator intellexerit, quidere magis hę reditati, q̃ hæredinã dato, q̃ hæres ꝑmoriat legatario, vel fideicõmissario, qui debet restituere, tñ nõ transmittitur ad hæredẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ēditionalē diſpoſitionē tranſmitti. Bal. in l. vnica. C. de his, qui ante aper. tabul. ver. tu dic, ꝙ gl. noſtra, & in l. vnica. in j. not. C. vt actio. ab hæred. Curt. Sen. cōſ. lxxvj. ver. reſpondeē dupliciter. Iaſ. cōſi. cxxxiij. verſi. vñ qñ. vol. ij. & conſi. lij. ver. vj. facit. volu. iij. & conſi. cliij. ver. moueor in primis. vol. iiij. & verſ. cōfirmant prædicta. Curt. Iun. cōſ. xvj. verſ. ſm principalē concluſionem, & ꝛ. xcvj, & cōſ. cxj. nu. 15. ver. vij. coadiuuantur. Guald. cautela xxiij. in fi. ver. ſufficit ēt. de ſubſtit. Dec. conſ. cccxcvij. nu. 5. ver. ſed ſupradictis nō obſtantibus, & conſi. dxciij. verſic. tamen ad maiorē cōfirmationē. Soc. in l. in conditionibus. §. j. ver. ex quo infertur vnū. ff. de cōdit. & demonſt. Pariſ. cōſi. lj. verſic. tñ in præſenti caſu. vol. iij, & cōſ. 50. ver. rurſus mens dicti teſtamenti. vol. iij. & cōſi. lxvj. nu. 30. & 31. & nu. 76. ver. ij. filij. vol. iij. & conſi. xxv. nu. 5. vol. ij. & cōſ. xlij. nu. 7. & nu 16. vol. ij. & cōſ. lxxvij. nu. 10. ver. q̄ conclu. & conſi. lxxviij. ver. tunc eñ fideicommiſſum. volu. ij. & cōſi. v. verſi. q̄ cōcluſi. vol. iij. Grat. in conſi. cj. verſi. & iſtis terminis, vol. ij. Maria. Iunior ꝛſ. cxlj. nu. 21. ver. nā licet verum ſit. vol. ij. Deci. ꝛſ. dxv. in prin. & cōſi. dlxxiiij. ver. ab iſta regula. Ruin. ꝛſ. xxviij. verſi. nō obſtant allegata. vol. ij. & cōſil. xcv. nu. 6. verſicu. quā ergo rationē. eod. volu. & conſi. cxlv. nu. 6. verſi. ſed tñ alia ratione. vol. ij. & conſi. clvj. ver. ſed q̄ñ ſubſtitutus. & cōſi. clxxix. ver. ſed præmiſſis nō obſtantibus. & cōſ. cci. verſi. ſed dato. vol. ij. & cōſi. lxxix. verſi. ſed præmiſſis non obſtantibus. & conſi. cxxx. ver. & vbi ēt pertinaciter. vol. iij. Iaſ. in Ll. ſi is, qui. p emptore. verſ. ſed licet oēs. ff. de vſuc. & ibi Io. Crot. verſ. ij. in hāc. & Soc. in l. hęredes mei. §. cū ita. ver. aduerte. ff. ad Trebel. Cor. in l. vnica. C. de his, q̄ ante apert. tabul. ver. in eadē. ibi Io. Crot. in l. j. nu. 25. ver. ij. limitatur. ff. de legat. primo. & in l. re coniuncti. verſiculo, ſecūda concluſ. ff. de legat. iij.

16 Amplia vt etiam ſpes directæ ſubſtitutionis trāſmittatur. ex coniecturata mente defuncti. Ruin cōſilio clvj. verſiculo, ſed tñ præmiſſis. volum. ij.

17 Primò ſublimita hanc *cōem limitationē vt tales cōiecturæ ſuffragari habeant quo ad tranſmiſſionē in liberis tūi, nō extraneis, vt ſentit Bal. il. vnica. C. de his, qui ante apert. tabul. verſ. niſi aliquibus indiciis. & ex illis verbis hoc colligit, & illā opinionem tenet Cor. in conſi. clxxx. verſ. & licet Bal. vol. iiij. & Dec. ꝛſ. ccccxix. verſ. ſed reſpondetur.

Contrarium tenet Pariſ. in conſi. xxv. verſi. præterea expreſſa mens. volum. ij.

18 Et in extraneis, id eſt in nō liberis, loquitur Dec. in cōſ. dlxxiiij. verſi. vnde iſta ratione. & Chaſſan. conſi. lxij. verſi. item dato.

19 Secūdò ſublimita q̄ñ tales cōiecturę ſumerentur ex diſpoſitione facta per teſtatorē: ſecus verò, q̄ñ ſumerētur extra teſtatoris diſpoſitionē: ita ſentit Bal. in d. l. vnica. verſi. niſi aliquibus indiciis. C. de caduc. toll. & hoc ex eius dictis colligit, & ſentit etiā Corne. in l. vnica. in fi. C. de his, qui ante apert. tabul. ver. in eadē ibi. Socin. qui dictā opinionē tenet in l. hętedes mei. §. cū ita. ver. ex dictis tñ Bal. ff. ad Trebell. & conſi. vj. verſi. quod tñ intelligēdum eſt. vol. iij. Dec. conſi. cccxcvij. ver. præterea licet voluntas. & conſi. dlxxiiij. ver. ſubiicit tñ Soci. & cōſ. lv. ver. & vſ dicendū. Pariſ. conſi. lxij. nu. 17. verſi. procederet nanque, vol. iij. & conſi. xiiij. verſi. nec iſti concluſioni. vol. iij. Gozad. conſi. xxix. ver. nec obſtāt cōtraria. Curt. Iunior, conſi. xvj. verſi. eſt verū quod Bald. Ruin. conſi. clxxviij. verſi. attamen dicto caſu, vol. ij. & conſi. ccj. ver. ſed dato. vol. ij. Iaſ. in conſi. cliij. verſi. cōfirmantur prædicta. vol. iiij.

Cōtrariū Pariſ. ꝛſ. quinto. verſi. eſt bene verum, volumine iij. Tenendo primam opinionem, quę videtur *communis.

20 Amplia, etiam ſi verba prolata in teſtō. nec propriè conuenirent facultati transferendi. Ruin. conſil. clvj. ſimiliter nō obſtat. volum. ij.

Contrariū in vltimo tenet ipſemet Rui. cōſi. clxxxj. ver. & qa mens teſtatoris. vol. ij. Curt. Iunior. conſi. lxix. verſi. Præmiſſis tñ.

21 Et inter alias cōiecturas, quę per Doctores in propoſito cōſiderantur, prima eſt, ꝙ fiat tranſmiſſio ad hęredes conditionalis diſpoſitionis mortuo honorato pendente conditione, q̄ñ ſi nō tranſmitteretur, extraneus præferretur deſcendentibus teſtatoris, vel ipſius conjunctis, proximioribus, prout in nepotibus fratris conſiderat Soci. in l. hæredes mei. §. cū ita. ver. ex cuius dictis infero. ff. ad Trebel. Soc. ꝛſ. vj. ver. ex qua cōcluſione infero. vol. iij. Curt. Iunior in conſi. xvj. ver. eſt verū ꝙ Bal. Pariſ. cōſi. lxxvij. ver. principaliter. vol. ij. & Pariſ. cōſi. v. ver. iij. mens dicti teſtatoris colligitur. vol. tertio. Ruin. conſilio clxxviij. ver. attamē dicto caſu, volu. ij. Iaſ. conſi. cliij. verſi. accedit etiam alia quarta. volu. iiij. Pariſ. conſi. lxvj. nu. 78. verſi. eo, etiam quia. vol. iij.

Contrarium Gozad. conſi. xxix. verſi. nec obſtant contraria. & verſiculo, vj. etiam. Ruin. ꝛſ. clxxxj. verſi. ſed dato. vol. ij. & contrarium in terminis conſuluit Soci. cof. lxiiij. in princip. vol. iij. verſi. tum etiam quia. Cor. conſi. lxxxix. ver. tñ non obſtantibus prædictis. volu. iiij. Dec. conſi. lv. verſi. non omitto tamen.

22 Tenendo primā opinionem tanquam *cōmunē, dicas idē eſſe q̄ñ minus dilectus magis dilecto præferretur. Soci in conſi. vj. verſi. ſed in caſu noſtro. vol. iij. Chaſſan. conſi. lxij. verſic. item dato. Gozad. cōſ. xxix. verſi. quod iſti nepotes. Iaſ. conſi. lij. verſi. quarta coniectura. & verſi. quinta coniectura. volu. iij. verſiculo noſtro in propoſito. Soc. conſi. vj. verſi. iſta cōcluſ. vol. iij. Curt. Senior, conſi. lxxvj. verſ. & ad hoc bñ quadrat. Ruin. conſi. lxxix. verſic. ſi ergo teſtator. volum. iij. & verſi. præterea teſtator.

Contrarium Gozad. conſilio xxix. verſi. quòd iſti nepotes.

23 Secunda Cōiectura eſt, q̄ñ teſtator voluit prouidere cōſeruationi agnationis, qa iſta ratione tranſmittitur fideicōmiſſ. cōditio nale, ēt ꝙ pēdēte ꝛditione deceſſerit honoratus. Ita Curt. Senior, in conſi. lxxvj. verſi. præmiſſis tñ. Deci. cōſi. dlxxiiij. verſi. ſubiicit tamen Soci. Iaſ. in cōſ. ccxxxiij. verſi. iij, accedat. vol. ij. & cōſ. cliij. verſi. primò quia. verſi. & ita in ſpecie. volum. iiij. Pariſ. conſi. lxv. nu 77. verſi. & de coniecturata. vol. iij. & nu. 46. verſ. & ſi teſtator. Ruin. cōſ. clvj. ver. & q̄ñ ſubſtitutus. & ver. nec obſtat. vol. ij. & conſi. clxxix. verſi. ſed tñ præmiſſis nō obſtantibus. volu. ij. & conſi. ccj. verſi. quis ergo volu. ij. Pariſ. cōſil. v. nu. 18. verſic. in qua difficultate conſidero. vol. iij. Iaſ. conſi. lj. verſi. iij. multiplicatio. vol. iij. Grat. conſi. cj. nu. 2. verſi. maturius vero. vol. ij.

24 Et ideo ſi teſtator de deſcendentib. maſculis locutus fuerit, qa cenſetur iſtud dixiſſe fauore agnationis ꝛſeruandæ, fideicōmiſſum conditionale tranſmittitur ad hęredes, quanuis fideicōmiſſarius pēdente ꝛditione deceſſerit. Iaſ. in ꝛſ. lj. ver. iij. multiplicatio. vol. iij. & ver. mō ꝓ ſuppoſito. Deci. ꝛſ. dlxxiiij. ver. & hoc vſ bñ verificari. Ioan. Ant. Alex. in conſi. xxviij. nu. 8. verſi. nā licet, & cōſi. cxliij. nu. 7. ver. nā licet. Brun. cōſ. viij. ver. ſed his non obſtantib. Pariſ. conſi. lxvj. nu. 77. verſic. & de cōiectura. vol. iij. & ꝛſ. v. ver. in qua difficultate. n. 18. vol. iij. & cōſ. lxxvj. vol. j. & ꝛſ. xlij. verſi. iſtis tñ nō obſtantibus. & ver. vñ ſtantibus iſtis. vol. ij. & nu. 16. verſ. nō obſtat. & ꝛſ. lxvj. nu. 30. 34. & 46. vol. iij. Grat conſ. cj. verſi. itē colligitur. volu. ij. Curt. Iunior. cōſi. xcvj. & verſi. qualis autem coniectura. Ruin. conſi. cci. verſi. ſed dato. vol. ij.

25 Et ęcontra ratio agnationis conſiderata per verbum maſculis, facit, vt non ſit locus tranſmiſſioni, vbi alias tranſmiſſio fieri debuiſſet. Ruin. conſi. xcv. vol. ij. verſi. qua ratione.

Cōtrariū in vtroque caſu ꝛſoluit Curt. Iu. in ꝛſ. lxix. p totum.

26 Tertia coniectura eſt, q̄ñ teſtator nedū inuitauit ſubſtituturū, ſed etiā eius hęredes: Bal. il. ſi pater. in iiij. q. C. de inſtit. & ſubſtit. in l. vnica. in ij. oppoſi. C. vt act. ab hær. & ꝛ hæred. Soci. in l. hęredes mei. §. cū ita. ver. ex qbus primò infero. ff. ad Trebel. Dec. ꝛſi. cccxcvij. ver. & cū ſupradictis. & cōſ. dxv. ver. & exemplū ponit. Iaſ. cōſ. ccxxxiij. verſi. ij. ad idē facit. vol. ij. & conſi. lj. ver. ſimiliter q̄ñ. vol. iij. & cōſ. cliiij. verſi. q̄ñ teſtator. volu. iiij. Socin. conſi. vj. verſi. reſtat nūc reſpondere. vol. iij. Rui. conſi. xxviij. verſi. nō obſtant allegata. vol. ij. & cōſ. clxxix. ver. ſed tñ præmiſſis nō obſtantibus. vol. ij. Brun. conſi. viij. ver. ſimiliter illa verba. Curt. Senior, conſi. lxxvj. verſi. ij principaliter.

27 Amplia precedentē cōcluſionem, nam ex quo teſtator etiā hæredes vocauit, nedum in caſu expreſſo, ſed etiā in caſu omiſſo, tranſmiſſio fit ad hęredes relicti conditionalis: Ruin. conſilio clvj. verſiculo, ad quæ ex alia, vol. ij.

28 Limita precedentē concluſionem primò q̄ñ teſtator intulaſſet ſubſtitutū coniunctū, & eius hæredes, quia cum intelligat de hærede ſanguinis, id eſt, de deſcendente, ſi contingat ſubſtitutum decedere cum hærede extraneo, fideicommiſſum conditionale ad eū non tranſmitteretur. ita Bal. in conſ. cclxvj. vol. iiij.

29 Quarta coniectura eſt, quia ſi teſtator in ſubſtitutione facta deſcendentibus de extraneo, vocauit nedum ipſum extraneum, ſed etiam eius extranei hæredes, nultò magis cenſetur in filiis voluiſſe vocare nedū filios, ſed etiam filiorū hæredes: Curt. Iun. conſilio xvj. verſiculo, ſed quod fortius. Rui. conſilio lxxix. verſ. ſed præmiſſis non obſtantibus. volu. iij.

30 Et idem ſi non eſſet extraneus, ſed minus dilectus. Chaſſan. conſilio lxij. verſi. item ex verbis.

31 Quinta Coniectura eſt propter æqualitatem ſeruandā inter cōiunctos eiuſdē gradus, qa ſi teſtator quo ad vnū vocauit nedū ipſum, ſed eius liberos, vel hæredes, cenſetur etiam quo ad aliū in pari gradu exiſtentem idem facere voluiſſe. Rui. cōſ. clxv. vol. ij, verſiculo & quanuis regulariter.

32 Sexta Cōiectura eſt, quādo teſtator ſubſtituit ſuperuiuētes, quia etiam filij veniūt mortuis parentibus nominatis ante illos, quibus facta eſt ſubſtitutio. Cum. ī cōſ. xiij. ver. cærerū iuſtius, & æquius. & conſ. xv. ver. ſed mens, & verba. Pariſ. conſ. lxxviij. ver. ij. coniectura. & conſ 50. nu. 15. ver. qua de cauſa. vol. iij.

Contrarium conſuluit Curt. Iun. conſi. lxix.

33 Septima Coniectura eſt, nā quādo teſtator fecit plures gradus ſubſtitutionū, cēſet voluiſſe ſubſtitutū ſine cōditione, ſi line filiis

filiis grauatus deceſſerit, tranſmittere ad filios ſuos. Curt. Iu. ꝛſ. xvj. ver. cōſi. mo hāc cōcluſionē. Pariſ. ꝛſ. lxviij. ver. iij. coniectura. vol. j. Pariſ. cōſ. lxvj. nu. 52. vol. iij. & conſil. lxxvij. verſi. inde ſi in caſu noſtro. nu. 20. & 21. vol. ij. Grat. conſ. cj. verſi. item. vol. ij.

34 Octaua Coniectura eſt q̄ñ teſtator in vna ſubſtitutione inuitauerit ſubſtitutos, & eius filios & hæredes. qa etiam in alia ſubſtitutione de eiſdem ſubſtitutis facta, cenſetur voluiſſe vocare filios & corū hæredes, morientibus primò ſubſtitutis ante grauatum, vt vna pars diſpoſitionis aliam declaret. Curt. Iun. conſi. lxxvj. verſi. præmiſſis tamen non obſtantibus.

35 Nona cōiectura eſt q̄ñ filij ſubſtituti poſiti ſunt in cōditione, quia ad illos vſ teſtator habuiſſe affectionē, ita ꝙ decedente ſubſtituto ante illū, cui facta eſt ſubſtitutio, tranſmiſſio fieri debeat ad ipſos filios in cōditione poſitos: ita colligit ex dictis Bal. in l. vnica. in fi. C. de his qui ante apert. tabul. ibi, niſi aliquibus indiciis. dum allegat. l. Lucius. ff. de hæred. inſtit. ponit Soc. in l. hęredes mei. §. cū ita. verſic. ex cuius dicto. & ver. cogita etiā. ff. ad Trebel. & cōſi. vj. ver. reſtat nunc reſpondere. vol. iij. Iaſ. conſi. lij. verſi. ſed in caſu præſenti. vol. iij. Dec. ꝛſ. cccxcvij. ver. pariter idē. Curt. Iun. ꝛſ. xvj. ver. eſt verū, ꝙ Bal. Pariſ. ꝛſ. xcj. ver. put ēt & tertiò. n. 44. & ſeq. vol. ij. & ꝛſ. viij. nu. 15. ver. put ēt. & ꝛſ. v. verſic. ij. principaliter. vol. iij. Grat. ꝛſ. cj. ver. maturius verum. volu. ij. Rui. ꝛſ. cxlv. verſi. & tanto magis. vol. ij. Maria. Iun. ꝛſ. cxlj. nu. 25. ver. iſtud, quod voluit. vol. j. Dec. ꝛſ. dxciij. ver. & hoc vſ. Iaſ. ꝛſ. cliiij. ver. accedit ēt alia, vol. iiij. Pariſ. conſi. 50. verſi. rurſus mens dicti teſtatoris. vol. ij. & conſi. xxv. verſic. & coniectura pōt capi, vol. ij. & conſi. lxxviij. verſi. & primo illa. vol. iij.

36 Decima coniectura eſt, q̄ñ teſtator vocauit filios ad ſubſtitutionē, qa cùm appellatione filiorū veniant nepotes, decedentibus filiis primi gradus ante inſtitutum, ſuccedunt nepotes, tanq̄ comprehenſi ſub noīe filiorū. Ita Soc. in d. l. hęredes mei. §. cùm ita. ver. ex cuius dicto. ff. ad Trebel. Pariſ. ꝛſ. liiij. verſi. & ſtante cōiecturata mente. vol. iij. Iaſ. ꝛſ. cliiij. ver. accedit etiam alia. vol. iiij.

37 Vel q̄ñ teſtator ſubſtitutos, & eorū filios expreſsè vocauit. Pariſ. ꝛſ. 50. ver. præterea expreſſa mens. vol. ij. Dec. ꝛſ. dxv. ver. & exemplū ponit. Ruin. cōſ. cxxx. ver. & ibi ēt pertinenter. volu. iij.

38 Vndecima coniectura eſt, q̄ñ teſtator deſcendentē ſubſtitutū, & eius liberos inuitauit ad portiones ꝓmortuorū filiorum, nā multo magis cenſetur inuitaſſe filios filiorū ad portionē aſcendentis præmortui, q̄ñ eorū pater ꝑdeceſſit ante illū, cui fuerat ſubſtitutus. Rui. conſ. cxlv. ver. adeſt etiam alia. vol. ij.

39 Duodecima coniectura eſt gñalis, q̄ñ veriſimile eſt teſtatorē voluiſſe fieri tranſmiſſionē mortuo inuitato, pendente cōditione, ita ꝙ veriſimile ſit eū ita diſpoſuiſſe, ſi de hoc fuiſſet interrogatus. Iaſ. conſi. ccxxxiij. verſi. vnde q̄ñ, vol. ij. Brun. conſil. viij. verſi. vnde q̄ñ. Pariſ. conſi. lxxvij. nu. 22. verſi. quæ confirmātur. vol. ij. Grat. conſi. cj. nu. 8. verſi. præterea nulla. vol. ij.

40 Contrariū ſentit Deci. in cōſi. lv. verſi. non omitto tñ. vbi in telligit iſtud ꝑcedere rſn, q̄ñ coniectura ſumitur ex verbis teſtamenti, de quo dictū eſt ſuprà. Ruin. conſi. clxxxj. verſi. & qa mēs teſtatoris. vol. ij.

41 Quartò limita regulā principalē, niſi cōditio eſſet adiecta fauore ipſius ſubſtituti: tūc eñ ſi ſubſtitutus decedat pendente cōditione, tranſmittit: ita Ioan Crot. in l. j. nu. 25. verſi. limita hanc concluſionem. ff. de leg i. & ibi Iac. de Nig. nu. 2.

42 Quintò limita ī ſubſtituto ſubſtituti vulgaris vel pupillaris, ad quē trāſit ſpes ſubſtitutionis, primo ſubſtituto decedente pēdēte ꝙditione. Guliel. Bñ. in repet. c. ꝛ aynuti. in verbo, ſi abſq; liberis. el ij. ī materia pupilla. n. 119. Chaſſ. ꝛſ. lxij. ver. itē hoc caſu.

43 Sextò limita, & ēt erit cōcluſio principalis, nā ſubſtitutio pupillaris vnita eū iure accreſcendi, tranſmittitur ad hæredes mortuo ſubſtituto ante pupillū, cui facta fuerat ſubſtitutio, q̄ñ ipſe ſubſtitutus patri ipſius pupilli hæres fuerat pro aliqua parte. put eſt tex. in l. qui patri. ff. de acquir. hered. & ita Bart. ī ſummario, & ī lect. vbi Bar. in ſummario dicit. d. l. nō habere parē, aut ꝑcordātē. & ibi oēs alij hoc ponunt, maximè Alex. in ij. not. Bald. ꝛſi. ix. vol. ij. Iaſ. in l. qui plures. ver. ꝓ iſtum tex. ff. de vulg. & pupil.

44 Et regulare eſt, vt ſubſtitutio pupillaris vnita eū iure accreſcendi eius naturam aſſumat. Ruin. conſilio cxxix. verſic. & hoc præcipuè arbitror. volu. j.

45 Ratio eſt, qa ratione vnionis diſpoſitio aſſumit aliā naturā. Ruin. conſi. lxj. verſi. & iſtud etiam. vol. ij. & conſi. cxxix. volum. j. Rui. conſi. lxxxv. verſi. quantum vero ad aliam. vol. ij.

46 Primò amplia hanc ſextā limitationē, idem eſſe in fideicōmiſ. vnito eū iure accreſcendi, qđ tranſmittitur ad hęredes, dato ꝙ pendēte cōditione fideicōmiſ. ꝑdeceſſerit. Bart. in leg. vnica. §. ſin aūt ſub cōditione. C. de caducis toll. Socin' in l. hæredes mei. §. cū ita. verſiculo, cogita etiam. ff. ad Trebell. & cōſ. vj. volu. tertio, verſiculo, præterea cū iure accreſcendi. Pariſ. conſilio 50. nu. 30. verſi. pariter etiam potuit. volumine tertio, & cōſilio lxxvij. verſi. confirmatur iſta opinio. volu. ij. Pariſ. conſi. lxxvj. verſicu. tñ potuit. volu. ij. Cur. Iunior, cōſi. xvj. verſi. mouetur ēt. Rui. ꝛſi. clvj. verſi. ſed præmiſſis non obſtantibus. volu. ij. & cōſ. clxxviij. verſicu. & quia inſtitutio. volu. ij. & cōſ. clxxxj. verſi. & ſimiliter nō obſtat. & cōſilio ccj. verſic. & eo magis. volu. ij. Chaſſa. cōſil. lxij. verſicu. item etiam. Angе. Aretin. in §. ex conditionali. in fin. verſiculo, ex his ſequitur. Inſtit. de verborū obligationibus. Guliel. Bened. in repet. capit. Raynutius, in verbo, ſi absque liberis. el. ij. in materia pupill. ſubſt. nu. 119. Ruin. conſilio lxxxj. verſicu. quantum verò ad aliam portionem. volum. ij.

Contrarium voluit Ange. in dict. l. qui patri. verſiculo, ſi aūt ipſum. ff. de acquir. hæred. vbi tenet tranſire ad hæredem fideicommiſſarij decedentis pendente conditione ius accreſcendi, ſed non fideicommiſſum. & ibi Imola verſiculo, ſi autem ius accreſcendi. Rom. ibi verſi. vlt. an ex hoc habeat. & ibi Aret. verſi. quid autem in fideicom.

47 Secundò amplia, idem eſſe, q̄ñ ius accreſcendi eſſet vnitum ſubſtitutioni exemplari: qa dicta ſubſtitutio regulatur per oīa à natura pupil. ſubſtitutionis. Ita Ange. ibi. verſiculo, idē dicas. & ibi Imol. ver. idem dicit hic Ang. & ibi Io. Crot. verſi. vltimò, an hæc lex habeat. & Rapha. Cum. verſi. & Ang. hic.

48 Tertiò amplia idē eſſe in vulgari ſubſtitutione, ſm Ruin. in ꝛſ. clxvj. volu. ij. ſed in veritate Rui. hoc nō dicit, nec dicere pōt, quia contrarium eſt verius, & magis *cōiter tenetur: ſed iſtam concluſionem expreſsè tenet Paul. de Caſtro, in dict. l. qui patri. verſi. & prædicta opi. ff. de acquir. hæred.

Cōtrariſi ſentit ibi gl. fi. & ibi Salic. ibi, in vulgari. Ang. in d. l. q patri. ver. vñ idem. cuius ratio in veritate nō eſt bona, vt conſideratur ibi Imola, verſi. ſecus dicit. qui eandē opi. tenet per aliam tñ rationē. & ibi Aretin. verſiculo, & licet iſta concluſio. & Cuma. ſentit verſi. ibi, hic in pupillari. ff. de acq. hæred. Bald. in l. quidam eulogio. verſic. & hæc vera. C. de iur. deliber.

49 Quartò amplia, idē eſſe, ſi ſubſtitutio pupillaris tacita, comprehenſa in vulgari expreſſa, eſſet vnita cū iure accreſcendi: ita Imola, qui relinquit cogitādū, in dict. l. qui patri, verſi. poſſet tñ eſſe dubium. ff. de acquir. hęred. & Rom. ver. ſed pone q̄ pupillo. & ibi Alexand. verſic. ſubſequenter dubitauit hic Io. Crot. in l. re coniuncti. verſi. diſpoſitio tamen l. ff. delegat. iij.

Contrarium Aretin, in d. l. qui patri. verſicu. quærit etiam hic Imol. ff. de acquir. hęredi.

50 Quintò amplia, etiāſi pupill*, cui facta eſt pupillaris ſubſtitutio nō adierit paternā hæreditatē: ita ſentit gl. ſi. in d. l. qui patri. in vna opinione per eā recitata: & Bal. ver. in eadem glo. ff. de acquir. hæred. & ibi Rapha. Cuman. verſic. ibi non transferat. & ibi Imol. ver. in gloſſ. j. in fin. & ibi Paul. de Caſtro, verſicu. in text. ibi pupillo. Alexand. verſicu. in gloſſ. in ſi. Ro. verſi. in glo. mag. Ioā. Crot. in l. re coniuncti. ver. tertia ſit concluſio. ff. de lega. iij. dicit iſtam *communem, licèt poſtea contra ipſam teneat.

Cōtrarium gl. ī verbo, ſubſtitutionē. in l. rationes. ff. de acqui. hæred. verſi. ratio enim eſt. & clarius in l. vnica. §. ſin autē ſub cōditione. in verbo, ſuperſtite: ver. itē etiā ſi decedat. C. de caducis tollēd. Bart. in l. q patri, ver. venio ad gloſſam Ang. ver. ſecundū principale eſt. Idem voluit Bart. in l. re cōiuncti. ver. quintò vnū. ff. de leg. tertio. & ibi Ioan. Crot. verſi. iiij. fallit. Bald. in l. quidam eulogio. verſi. item cum dicta lex. C. de iur. delib. & ibi Paul. verſi. quæritur quid ſi deceſſit. licèt eius lectura corruptè legatur, ſed eius mens colligitur ex ibi dictis per eum.

51 Sextò amplia, etiā ſi pupillus, cui fuerat facta pupillaris ſubſtitutio, fuerit exheredatus. vt notat Paul. de Caſt. in d. l. quidā eulogio. verſi. ſed ſi dicatur. C. de iur. delib. & in l. qui patri. ver. ex ꝑdictis ſequitur. ff. de acquir. hæred. & tenet Im. in l. qui patri. verſ. ex prædictis poteſt decidi. vbi tenet hāc opinionē, quæ ex ſuprà dictis per eū colligit, licèt dicat aliud dicendū eſſe, tenēdo opin. Bart. & expreſſius verſi. adde prædictis. & idē ſentit eod̄ modo eius opinio. Rom. ibi verſiculo, ex præ. dictis. Ioanes Crot. in l. re coniuncti. verſiculo, fallit & vj. ff. de legat. iij.

Contrarium tenet Alexander in d. l. qui patri. verſicu. & plus dicunt hic. & ante eum hoc voluit Angel. in d. l. qui patri. verſic. ex prædictis. ff. de acquir. hęred.

52 Et tenendo iſtam vltimam opinionem illa eſſet ſublimitanda, niſi filius exheredatus expugnaſſet teſtamentum, & adiuiſſet ab inteſtato partem, vt dicit Ang. in d. l. qui patri, verſ. ſi tamē pupillus. & ibi Rom. verſiculo, poſito tamen. & Imola verſiculo, limita tamen hoc. & Alexander verſiculo, hoc vltimum tamen. ff. de acquir. hæred.

53 Primò limita, ſi ſubſtitutus pupillariter fuerit in re certa inſtitutus, & pupillus in vniuerſo patrimonio inſtitutus. Angel. in d. leg. qui patri. verſiculo, tertio ſi ſubſtitutus. & ibi Imola verſicu. itē ex prædictis patet. Paulus de Caſtro, ibi, ſ verſiculo, item è cōuerſo. Alexan. verſi. ſubſequenter quærebat Ang.

Contrarium

Universidad de Deusto
Biblioteca

54 Contrariũ, stante matre in medio, ad exclusionẽ matris, tenet Bal. in d. l. quidã eulogio. vers. quid aũt iuris, C. de iur. de lib. Rom. in dict. leg. qui patri. versiculo, item aduerte ad quæstionẽ. ff. de acquir. hæred.

55 Secundò limita etiamsi pupillus, cui facta fuerit pupillaris substitutio, fuerit institutus ꝛ re certa, & in reliquo fuerit institutus ille, qui fuit pupillariter pupillo substitutus. Ita Ang. in d. l. q patri. ver. iiij. & vltimò. ff. de acq. hæred. & ibi Imo. ver. si aũt esset ℔. Pau. de Castr. vers. ex his ẽt sequitur. & Alex. vers. iuxta ꝓdicta quærit hic Ange. cũ declaratione, qñ habebat cohæredẽ, q adiuerat. & idẽ tenet Io. Crot. in l. reconuicti. ver. vii. fallit. ff. de leg. iij. Aretin. in d. l. qui patri. versi. ij. principaliter adde.

Contrariũ Bal. in l. quidã eulogio. ver. sed nunquid. C. de iur. deliber. Rom. in d. l. qui patri. versi. iij. limita. ff. de acquir. hæred.

56 Tenendo primã opinionẽ, Primò Sublimita, nisi filius, cui facta fuerat pupillaris, & in re vera institutus repudiaret portio nẽ illãrita Ang. ibi, ver. in hac ergo q. & Imo. ver. itẽ è contrario.

Contrarium Alex. in d. l. qui patri. ver. sed Imo. hic, & ibi ver. adde prædictis.

57 Secũdò Sublimita, nisi alter fuisset substitutus filio instituto in re certa, cui facta fuerat substitutio pupillaris, & nihil remãsisset de bonis filiæ vt p Ang. in d. l. qui patri. ver. si tñ de illa pec.

Contrarium Imol. in d. l. qui patri, ver. adde ꝓdictis, & ibi Ale. versi. iij. principaliter.

58 Tertiò principaliter limita hãc sextã limit. nã ſtãte alio substituto in casu mortis pupilli per vulg. substitutionẽ expresse vocato, tunc nõ veniret per ius accrescendi coniunctus: ita gl. in d. l. q patri. ibi, & hoc puto verum. & ibi Bar. ver. dicit tñ glo. & ibi Pau. de Castr. ver. in text. ibi, pupillo. R. o. ver. non obstat hic. ff. de acquir. hær. idẽ tenet Bar. in l. reciuncti. ver. & hoc est verũ. ff. de legat. iij. & per Bal. in l. q̃dã eulogio. ver. & hoc nisi aliquis. C. de iur. delib. Ias. in l. q plures. versi. ℌ istũ text. ff. de vulgar. & pupil. Imo. in l. q plures. ff. eod. ver. in gl. ad superstites. & ibi Aret. ver. in glo. in verbo. ad superstites. & Ias. ver. contra istũ text. Et illud colligitur ex dictis Ang. in d. l. qui patri. versi. sed tamen de illa. & Imol. vers. secus dicit.

59 Quartò limita, nisi testator substituerit superuiuentes, quia tunc substitutio pupillaris etiam vnita cũ iure accrescendi, nõ trãsit ad hæredes substituti prædefuncti. Bald. in l. quidam eulogio. C. de iur. deliber. versi. & hic aduerte.

Contrarium sentit Rom. in d. l. qui patri. versi. & expedito intellectu. & ibi Alex. ver. non omitto etiam. ff. de acquir. hered. licèt conetur saluare Bal. in limit. Ioan. Crot. clarè in l. re cõiuncti. versi. ij. fallit. ff. de leg. iii. & ibi Paul. de Castr. versi. in gl. fi.

60 Quintò limita, qñ substitutio esset facta per testatorem per illa verba, quisquis mihi hæres erit, ita Bal. in d. l. quidam eulogio. versic. & ideo si testator dixit. C. de iur. deliber.

Contrariũ Paul. de Castr. in d. l. qui patri. ver. in gl. fi. & ibi Ro. versi. ij. secundum. ff. de acquir. hæred. & Alex. versi. ij. limita Bal.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Nr̃por legitimus, & naturalis ex filio ſpurio ab auo instituti possit.

1 VAndo quæritur, an nepos legitimus, & naturalis ex filio spurio ab auo suo possit institui, sic debet distingui, Aut extat legitima soboles, & nõ põt institui, gl. in l. fi. C. de natur. liber. in gl. fi. Iacob. de Beluis. in disputatione, quã posuit in l. i. C. de nat. lib. Ray. & Sal. in l. fi. C. de nat. lib. Imola, & expressius Paul. de Castr. in l. Gallus. §. qd si is. ff. de lib. & posth. Bart. in ℒ. cxviij. incip. Odotius de Gualdo. Pau. de Castr. in cõs. pe. volu. ij. Alex. in consi. lxxiiij. in iij. vol. vbi dicit istam *cõem opi. & in consi. clviij. vol. vij. Deci. in consi. ccccl xij. Præpos. in c. per venerabilem. §. quod aũt. qui fil. sint leg. Clau. in l. Galius. §. quid si is. ff. de lib. & posthu. Aimo consi. cc.

2 Aut non extat legitima soboles, & tunc, aut contemplatione ipsius nepotis, & nõ ipsius filij spurij facta sit institutio, & ꝑcul dubio potuit institui: vt per Ro fred. Feder. de Schal. quos refert, & sequitur Bar. & ibi etiam Imola in l. Gallus. in §. quid si is. ff. de liber. & posthu. vbi etiam Iason Ange. & Salic. in d. l. fi. C. de natura lib. Bart. in consi. cxviij. Chaſſa. in consuet. Burgund.

3 Hinc est, ꝙ si instituatur cũ conditione, ꝙ patri suo nihil quæratur, valet institutio, vt per Andr. de Pisis, quẽ referũt, & sequũtur Ray. Bald. & Sal. in d. l. fi. Bart. in d. l. Gallus. §. quid si is. vbi dicit ita fuisse consultum per Iac. Butr. & Ray. de Forli. & alios magnos Doctores. & ita fuisse iudicatũ. & sequitur ibi Pau. de Castr. & sic etiam Alex. in consi. lxxxviij. vol. vij. Præpos. in c. per venerabilem. §. ꝙ aũt. qui fil. sint legitimi. Capr. in cõs. ij. in sexto dub. Ange. in d. §. quid si is. & ibi etiam Socin.

4 Et idem est si institutatur sine dicta conditione, sed merita præcesserunt, propter quæ contemplatione sui ipsius censeri potest facta fuisse institutionẽ in persona ipsius nepotis, ita tenet Bart. in d. §. quid si is. Ang. & Sal. in d. l. fi. C. de nat. lib.

5 Si aũt contemplatione patris fuit facta institutio, tunc proculdubio non valet, vt per Doct. in d. §. quid si is. Capra in consi. ij. in vj. dubio. Dec. consi. ccccl xij. Lancel. Dec. in d. §. qd si is. in fi. vbi limitat ex mente Cuma. & Putei.

6 Quod limitant aliqui, qñ nepos est nominatus tanquàm nudus minister, aliàs secus, quia tunc reiiceretur grauamen, & institutio remaneret pura.

Contrarium tenet Claud. in d. §. quid si is.

7 Amplia, vt hoc procedat ẽt in auia, vel proauia. quia o diũ est rationabile. Rui. consi. xxxix. vol. iij. & consi. lxv. nu. 9. volu. iij. & consi. xiiij. nu. 15. vol. iij. & consi. xciiij. nu. 8. vol. iij.

8 Aut dubitatur, cuius cõtemplatione fuerit institutus, vt qa nõ fuit appositа conditio, ꝙ patri nihil quæratur, nec ẽt apparet de meritis ipsius nepotis, & tũc aut erat mortuus pater, vel erat appositа conditio. ꝙ ipsi nepoti quæreret patre mortuo, & valet institutio, vt per Imol. & Paul. de Castr. in d. l. Gallus. §. qd si is. ff. de lib. & posthu. Alex. in consi. clviij. volu. vii. Aim. in consi. clxxxiiij.

9 Si aũt patre viuente institutio filii est facta, & concepta, tunc Bart. in d. §. quid si is. tenet, ꝙ valeat institutio. & ibi Pau. de Castr. & Ale. & Ias. q dicit istã *cõem. Guid. Pap. in consi. xciiij. & in ℒ. clxxvj. & sequitur Salic. in d. l. fi. C. de nat. lib. Fede. de Sen. in cõsi. lvij. Ia. de Are. & Bened. de Plumb. in l. libertas restõ. ff. de manu. testa. Iaco. de Beluis. in disput. q̃ posuit in l. i. C. de nat. lib. Bald. in ℒ. cxxxj. vol. iij. Alex. in ℒ. lxxxviij. vol. vij. Dec. in consi. ccccl xij. Capr. in ℒ. ij. in sexto dubio. Corn. in ℒ. xxv. vol. j. & in consil. xj. vj. dubio. volu. iij. Præpos. in c. per venerabilem. §. quòd autẽ. qui fil. sint legiti. Claud. in d. §. quid si is. ff. de libe. & posthu.

Contrariũ, ꝙ imò talis institutio filij legitimi, & naturalis ex filio spurio nõ valeat, tenuit Dyn. in d. §. qd si is. Odof. Ray. & Cy. in d. l. fi. C. de na. lib. licèt Bar. in d. consi. cxviij. dicat, ꝙ Odof. non determinat, sed relinquit sub dubio. Bal. in l. Gallus. §. quidã rectè. ff. de lib. & posthu. Ange. in d. §. qd si is. & in §. fi. in anth. q. mod. nat. eff. sui. Bal. in ℒ. suo incip. in primis est videndũ si institutio. Fulg. in cõ. xxiiij. Capr. in consi. Soc. & Claud. in d. §. quid si is.

Sed prima tamen opin. est cõis, vt per Doct. primò allegatos.

10 Declara, quia supradicta oĩa ꝓcedunt in spurio, nõ autẽ in incestuoso, qa talis nõ põt institui vllo pacto ab auo. Bald. in l. si quis incesti. C. de incest. nup. Bal. in c. in præsentia. de ꝓbat. Alex. Claud. & Lancel. Dec. in d. §. quid si is. Barba. in d. c. in præsentia. Corset. in sing. in verbo, hæres. el iiij. Hippo. ĩ sing. cxliij. apostil. Alex. in d. §. quid si is. Claud. in d. §. quid si is.

Contrarium sentit Pau. de Castr. in d. §. quid si is, dum format q. & latẽ Ias. ibi in j. & ij. lect.

11 Itẽ limita illud, quod dictũ est, ꝙ auꝰ põt nepotes legitimos, & naturales ex filio spurio instituere, nõ ꝓcedere in præiudiciũ substituti ipsi auo per fideicommiſſ. qa ad exclusionẽ huius non põt filios legitimos, & naturales filij spurij ad successionem inuitare, vt per Soc. qui ita declarat, in consi. cclj. lib. ij.

12 Et nota, qa qñ nepos nõ esset natus, vel si natus esset infans, nõ põt esse merita in eo, Ale. in cõsi. viij. vol. iij. Berous q. cxxvij.

13 Limita qñ auus relinquit nepoti spurio ex filio legitimo, & naturali, in consi. lxxxiiij Bert. consi. clxxxvij.

14 Amplia istud, qa sicut filio legitimo, & naturali ex filio spurio relinqui nõ põt, ita etiã filio naturali legitimato ex filio spurio. Ruin. consi. lxx. volumine tertio. Socinus inter consilia Rui. lxxj. in subscriptione, volu. iij.

15 Limita ẽt qñ nepotes sunt nominati nominibus propriis, qa tunc vt facta institutio cõtemplatione filiorũ. Andre. de Iser. in c. j. nu. 15. de alien. feud. pater. idẽ tenet Aluarot. c. j. in §. fi. in fi. in viij. conclus. in tit. quæ fuit prima causa beneſi. amit. Curt. in tract. feud. in v. parte principali. versi. ex hac prima.

16 Quod declara, vt per Iser. in d. c. i. de ali. feu. paterni. vt hoc si proceduat si nepotes sint infantes, vt superius etiam dictum fuit.

17 Et nota magnũ verbũ, ꝙ filius bastardi legitimatꝰ, licèt ipse sit natus ex legitimo matrimonio, tñ est inhabilis ad succedẽdũ in emphyteusi ecclesiastica. Rui. in consi. clviij. vol. j.

18 Et ratio est, qa qñ radix est infecta, totũ quod ex ea ꝓuenit, dr̃ infectũ. Tiraq. de iur. primogenit. q. xij. n. 5. & seq. n. 12. & seq.

De Substitutionibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Substitutio facta a pluribus instituris post mortem omnium, an operetur vt substituti d. cantur ad inuicem reciprocè substituti.

Quan

QVANDO dubitaꝛ, an substitutio facta plurib⁹ institutis post mortẽ omniũ operetur, vt instituti dicantur ad inuicẽ reciprocè substituti, distinguendi sunt plures casus: nã aut primo simpliciter facta est substitutio post mortẽ oĩum, & non videnẽ ad inuicẽ substituti. vt notat Ange. in l. si pater impuberes. versic. & iste tex. ff. de vulg. & pup. & ibi Imola. ver. & per hũc text. Paul. de Castr. in ver. vlt. pone. & ibi Ale. ver. ex ꝓdictis colligi pñt. idẽ voluit Ang. in l. pater filiũ. §. duob. vers. sequitur in tex. ff. ad l. Falcid. & ibi Imo. ver. super gl. in verbo, sub ſtituit. & ibi Paul. in fi. Alex. ver. iij. casu. Alex. in cõs. xj. vers. ꝓbat ẽt quo ad casum nostrũ. vol. iij. Soc. in ℒ. ciij. volum. iij. & consi. ccxlix. versic. aliqñ, & tertio, & in consi. ccxxxviij. versi. & licet ex dictis. Alex. in cõsi. cj. vol iiij. per totũ. Bertr. q dicit istã *cõem in cõs. vj. vol. ij. & Ias. in cõsi. cxlij. ver. & si aliquis subtiliter. volu. iij. vbi dicit istã cõem. Ias. in cõsi. cxliij. volu. ij. Soc. in cõsi. cxiij. ver. & licèt ex dictis. Ias. in l. põt. ff. de vulg. & pup. & in l. pen. C. de im pub. & in cõs. xlj. vol. i. Paris. in cõs. xlij. vol. ij. vbi dicit opin. contrariã *communiter reprobari. Ruin. consil. cxxxiiij. volum. iij. Rip. in l. hæredes mei. §. cum ita. nu. 14. ver. j. conclusio. ff. ad Trebel. qui etiam tribus aliis modis ampliat, versi. tenendo ergo.

2 Cõtrariũ, ꝙ imò isto casu inducatur substitutio fideicõmiſſaria inter institutos licèt nõ directa, tenuit Paul. de Castr. in l. pen. C. de impub. & in cõs. ccclij. & in l. Titia Seio. ℌ. Seia. ff. de leg. ij. & Soc. i. l. hæredes mei. §. cũ ita. ver. tertius casus. ff. ad Trebellia. Curt. Iun. in ℒ. xliij. ver. ego aũt semper fui. & in ℒ. cxxxix. versi. ego aũt semper fui. & in ℒ. xj. ver. ij. principaliter. Ias. in ℒ. xxxiij. vol. j. lo. Bapt. de S. Seuer. il. pe. C. de impub. & fuit de mẽte Cald. in consi. xxiiij. in tit. de testa. & de mẽte Imolæ in l. centurio. vers. fallit qñ ꝓcederet. & ibi Alex. ver. nec obstat tex. & per Rapha. in d. l. si pater impuberes. ff. de vulg. & pupillar.

3 Tñ ista opinio *cõiter damnatur, vt dicit Bertr. in cõsi. vj. vol. ij. Ias. in consi. cxlij. vol. ij. & in consi. lxix. vol. iij. in fi. & per Paul. de Castr. in l. potest. ff. de vulga. & pupilla.

4 Amplia primam opi.* cõem, ẽt si facta sit post mortẽ oĩum in toto. Ripa in l. hæredes mei. §. cum ita. nu. 14. ff. ad Trebel.

5 Limitat istã cõclusionẽ cõem Bert. in consi. vj. volu. ij. & hoc idẽ sentit Cor. cõsi. cclxxiij. *volu. iiij. nisi extaret persona, quę ex clud eret ab intestato substitutum. idem Paris. in consi. xj. vol. iij.

6 Et licèt Bertr. intelligat, quòd ꝓterea censeatur superstes in hoc casu aliter substitutus, tñ alij dicũt, ꝙ vbi aliàs substitutus admitteret primo quoq; deficienti, qa supereſt persona, q̃ excludit substitutũ ab intestato, substitutus nõ admittit primo deficiẽte, sed post mortẽ oĩum: superstes aũt, ꝙ admittat ex substitutione nõ dicũt Doctores, sed vĩ ei reseruata succeſſio ab intestat. l. vel ſingulis. ff. de vulg. & pupil. Ias. in l. pe. C. de impub. Alex. ibi. vers. ij. limita.

7 Quiñ loquitur eo casu, quo nõ poterat valere iure pupillaris, qa facta à matre, tñ oẽs videntur cõcludere magis conſeruatã successionẽ ab intestato, quã inductã substitut. pupillarẽ, vel aliã fideicõmiſſariã. Alex. expreſsè in cõs. cj. ver. ꝓbatur ẽt. volu. iiij. Imo. in l. hæredes mei. §. cũ ita. versi. fallit autem. & versi. j. cõclu. sit. ff. ad Trebel. Maria. Iun. cõsi. clxiij. vol. ij. Rui. cõs. cxxxvj. volumin. iij. & consi. cxxxiiij. volum. iiij. & iste est primus casus.

8 Secũdus est casus, si substitutio sit facta post mortẽ oĩum vltimò morienti in tota hæreditate, & tunc alter alteri censetur reciprocè substitutꝰ, p tex. in l. Titia Seio. §. Seia libertis. ff. de legat. ij. Ita declarãt Bart. & Bal. in l. vel ſingulis. ff. de vulg. & pup. & ibi Paul. de Castr. in l. si pater impuberes. ff. eo. tit. in fi. & ibi Ale. ĩ vers. Falci. Idẽ voluit Bart. in d. §. Seia libertis. in fi. & ibi Imo. Bald. & l. Falci. Idẽ voluit Bart. in d. §. Seia libertis. in fi. & ibi Imo. Bald. & Paul. de Castr. Bal. in l. vnica. §. ꝓ secũdo. C. de caduc. tollẽ. dũ se re pumittit ad dicta per cũ in d. §. Seia. Imol. in l. põt. ff. de vulga. & pũpil. & ibi Rapha. & Ias. q dicit istud *cõiter teneri. Soc. in l. hæredes mei. §. cũ ita. ver. secundus casus. ff. ad Trebel. in l. q duos. ver. cõclude breuiter. ff. de vulg. & pupil. Alex. in ℒ. ci. vers. hoc ẽt ꝓbatur. vol. iiij. & in ℒ. xciij. ver. nec ꝙriũ dr̃. volu. iij. Soc. in consi. ccxlix. ver. circa primã difficultatẽ. & in ℒ. lxxx. ver. hoc ergo tã ccxlix. ver. circa primã difficultatẽ. & in ℒ. cxiij. ver. aliqñ, & quarto. Cor quã clarè ꝓsupposito. vol. j. & in ℒ. cxiij. ver. aliqñ, & quarto. Corne. in ℒ. clxxxvj. hoc ergo tanquã claro ꝓsupposito. vol. ij. Ias. in ℒ. lxxxix. vol. j. & in ℒ. xxxv. vol. iij. Ioan. Ant. Alexan. in ℒ. c. Corne. in ℒ. cclxxiij. vol. iiij. Gozad. in ℒ. lxiij. versic. vj. quoties. Aimo in ℒ. clxj. Soci. in ℒ. lxvij. ver. secundò præmitto. volu. j. & in cõs. ccxxxviij. versic. aliqñ, & quarto. Paris. in consilio xliij. volu. ij. & cõs. xj. volu. iij. & consi. xxxix. volu. iij. Ruin. consilio xl. volu. primo, qui ampliat, etiam si dictum sit, quòd bona perueniant plenè, vel integrè. Ruin consi. xcij. volu. secundo, in conſilio cxxvj. vol. iij. & consi. cxxxiiij. vol. iij. Rip. in l. hęredes mei. §. cùm ita. nu. 19. versi. ſtat igitur resolutio. ff. ad Trebel.

9 Stantibus tñ cõiecturis, maximè qñ agnationis conſeruatio fuit in consideratione, ẽt q̃ non cõcurrant ista, inducitur substitutio reciproca. Aim. consi. cxiij.

10 Declara, qa & vt dicatur facta in tota hæreditate, nõ sufficit loquutio indefinita, vel q̃ virtualiter, vel p relationem sit dictũ de toto. Maria. Iun. consi. clxiij. vol. ij. Rui. in consi. cxxvj. volu. tertio. consi. cxxxiiij. vol. iij.

11 Sed bene sufficit aliàs apparere testatorem disposuisse de tota hereditate. Rui. in consi. cxl. vol. iij.

12 Primò limitatur ista cõclusio, vt ꝓcedat in fideicõmiſſaria substitutione, quæ ex cõiecturis induci põt. non aũt in directa, quã expreſsè oportet fieri. Bald. in l. põt. ff. de vulg. & pup. & ibi Imo. in fi. & Paul. de Castr. in d. l. vel ſingulis. & in cõſil. ſuo ccliij. & Ange. in l. qui duos. in princ. ff. de vulga. & pupil. Paul. de Castr. in l. pen. C. de impub. & in l. Titia Seio. §. Seia libertis. ff. de leg. ij.

Contrariũ ꝙ idẽ sit in directa, ſentit Bart. in d. §. Seia libertis. & ibi Bald. & in l. qui duos. ff. de vulg. & pup. Alex. in l. pater filiã. §. duobus. ff. ad l. Falcid. & in cõſi. cj. volu. iiij. Ias. in l. potest. ff. de vulg. & pup. Ias. in l. pen. C. de impub. Rip. in l. hæredes mei. §. cũ ita. nu. 19. & ſeq. ver. ſtat igitur. q distinguit. ff. ad Trebel. Imò ele ganti ratione cõcludit Corn. in consi. clxxxvj. vol. ij. Soc. in cõſ. lxxx. vol. j. quòd facilꝰ inducit substitutione reciproca in directa pupillari, quàm fideicommiſſaria.

Tenendo primam opinionem *communem,

13 Secũdò limita, qñ põt esse locus fideicõmiſſo reciproco, ſcus si in persona vnius tantum. Rui. consi. clxxx. vol. ij.

14 Tertius est casus, si substitutio facta sit vltimo morienti ſimpliciter, & nõ in toto, tunc nõ censet facta reciproca substitutio. Alex. in ℒ. ci. ver. hoc etiã probatur. vol. iiij. & cõs. xj. ver. probat etiã. vol. iij. & voluit Paul. de Castr. in l. si pater impuberis. in fi. ff. de vulg. & pup. Soc. in l. hęredes mei. §. cum ita. ver quartus casus. ff. ad Trebel. & in l. qui duos. ver. aliquãdo & quartò. ff. de reb. dub. & in cõs. cexlix. vers. aliquando subſtitutio. & ista opin. ſumitur ex dictis Barto. in d. l. vel ſingulis. ff. de vulga. & pupil. Bal. & Imo. in d. l. Titia Seio. in §. Seia libertis. Bertr. consi. cxxx. vol. iij.

15 Et idem si ſubſtitutio facta sit tantũ in parte hęreditatis. Soc. in l. qui duos. ver. aliquando & ſecundò. ff. de reb. dub. Grat. cõſi. iij. volum. ij. Rui. consi. cxix. vol. ij. Rip. in l. hęredes mei. §. cũ ita. nu. 16. & ſeq. versi. ſecunda conclusio. ff. ad Trebel.

16 Amplia præcedentẽ conclusionem, etiam si ab vltimo moriente sit relictũ fideicõmiſſum de hęreditate, vel, bonis. Ripa in l. hęredes mei. §. cũ ita. n. 18. ver. tertia p ſubſtitutionẽ. ff. ad Treb.

Contrarium in hoc tenet Chaſſa. in consil. lxvij. & omnes illi, qui in primo casu tenent contra cõmunẽ opi. quòd ſubſtitutio facta post mortem pluriũ institutorum operetur, quod institui adinuicem videantur reciprocè ſubſtituti.

17 Quartus casus est quãdo ſubſtitutio facta sit nõ vltimo morienti, ſed oĩbus post mortem omniũ, & tunc nõ cenſetur facta ſubſtitutio reciproca inter institutos. Soc. in l. hędes mei. §. cũ ita. ver. tertius casus. ibi, & ad iura ꝓria. ff. ad Trebel. etiã si sit facta in toto ſubſtitutio, vt ibi per Soci. ver. ꝙ declaratione. & hoc tenet Soc. in cõſ. lxix. vol. iij. Alex. in l. parer iliam. §. duos. ĩ. & iij. casu. ff. ad le. falcid. Aret. in l. quidã testõ Proculum. ff. de vulg. & pup. Soc. in l. hęredes mei. §. cùm ita. versic. aliquando & ſecundo. ff. ad Trebellian. verſiculo, nec obstat, & in alio versi. ſed tenendo. Iason in consilio xlj. vol. j.

18 Quintus casus est, si ſubſtitutio facta sit post mortẽ omniũ in tota hęreditate, & tũc etiã nõ dicit facta ſubſtitutio reciproca iter eos, ſed ſubſtitutꝰ admittit ſtatim primo decedẽti, & ſucceſſi uẽ aliis decedentibꝰ, vt not. Ang. in d. l. hæredes mei. §. cũ ita ver. descendo ad articulũ fideicõmiſſi, per illũ text. ĩ verbo, quicquid. & Imol. ibi, verſ. circa fideicom. & ibi Alexander verſiculo, nunc videndum. & Ang. Imola, Rapha. & Paul. de Castro, in fine leg. Lucius. in §. Caio. ff. ad Trebel. Ang. in leg quidam teſtamento. ff. de vulgar. & pupilla. Imol. ibi, in fin. Paul. de Caſtr. in fin. Alexander ibi in fine. & Iaſon Paulus de Caſtro, in leg. hęredes mei. §. cũ ita ff. ad Trebel. Mathes. ſingul. clxx. Soc. in conſil. lxix. volu. tertio, & consi. ciiij. eodem volumine, & cõſilio cxlix. verſiculo, aliquando & quintò. & consi. cxiij. verſiculo, aliquãdo & tertiò. & consi. ccxxxviij. verſiculo, aliquãdo & tertiò & in consi. xciij. volumine quarto, vbi dicit istam eſſe *communem opinionẽ, & ſentit Corne. in consilio clxxxvj. vol. ſecundo & Soc. in consi. lxxx. volum. primo, qui ſentiunt, ꝙ ſubſtitutio facta post mortẽ plurium per fideicommiſ. in tota hæreditate nõ operetur, vt cẽſeat facta vltimo decedenti, ſed facta ſtatim primo mortuo, sit facta aliis ſucceſſiuè decedentibꝰ Alex. in consi. ci. ver. nõ obstat d. l. qui teſtõ. vol. iiij. vbi dicit istam *cõmun. & in cõſulẽdo, & iudicãdo ab ea nõ recedendũ: & idẽ Alex. in ℒ. xcij. volu. iij. vbi dicit istã cõmu. & ab ea ĩ iudicãdo & ꝙſulẽdo nõ recedẽdũ. Ful. & Ale. il. pe. ver. qd lim. C. de imp. & ibi Ias. ĩ cõſ. cevj. vo. ij. & ĩ ℒ. xlj. vo. j. Paris. ĩ ℒ. xliij. vo. ij. & ĩ ℒ. xxix. vo. iij. & ĩ ℒ. xxij. e. vo. iij. Mar. Iu.

in consi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in cõſ.clj.vol.ij.Ruin.conſi.cxxxiiij. volu. iiij. Ripa in l.hæredes mei.§.cùm ita.nu.24.verſiculo tertia principalis concluſio.ff.ad Trebel.

19 Cõtrariũ,q̃ ſubſtitutio facta poſt mortẽ inſtitutorũ in tota hæreditate operetur,vt inſtituti cenſeantur adinuicẽ ſubſtituti,& ſubſtitutus primo mortuo ad illius portionẽ nõ cenſeatur vocatus,tenuit Bar.in l.quidã teſtõ Proculũ.ff.de vulg.& pup.& ibi refert,& ſequitur Bal.& ibi Aret.Bald.in l.pen.verſic.fed quo poſſumus eſſe certi.C.de impub.Ange.in conſil.lxxx.in fi.incip. Ioan.ſuũ condidit teſtũ.Io.de Anan.in cõſ.xxij. Petr. de Anch. in ℣.cccxc.& ſentit Pau.de Caſtr.in cõſ.ſuo ccxxxvj.Soc.in l.hęredes mei.§.cũ ita.verſi.aliqñ & ſecundò.ff.ad Trebel.Curt.Iun. in conſi.cxj.verſi.ſextò.Io.Ant.in ℣.ij.& in ℣.xxviij.in fin.Alex. in conſ.xiij.vol.iiij.Curt.in cõſ.xj.ver.præterea ℣ſuppoſito.Soci. in d.l.hæredes mei.§.cùm ita.verſic.tertia,& vltima limitatio.& iſtã dicit magis*cõem,& ab ea in cõſulendo,& in iudicando nõ eſſe recedendũ,Curt.in apoſtill.ad Alex.in d.l.quidã teſtõ. ff. de vulga.& pup.& in cõſ.clvj.n.2.qui idem dicit ſi ſubſtitutio facta ſit in oĩbus bonis.Pariſ.in cõſ.xxxvij. volu.ij.& in conſi.xlij.& in conſi. xliij.per totũ.vbi latiſſimè dicit iſtã*cõem opinio.& ℣ſil. xcij.vol.ſecundo,& in conſ.vij.volu.tertio Grat.in conſilio viij. vol.ſecundo,Maria.Iun.conſi.clxxv.vol.ij.& conſi.clxxix.vol.ij.

20 Primò limita primam opinionẽ,quę vr magis*cõis,niſi inſtituti inter ſe ſint tales,qui ex veriſimili mẽte defuncti excludãt ſubſtitutum,quia videntur ad invicẽ ſubſtituti.Soc.in l.hæredes mei.§.cũ ita.ver.aliqñ,& tertiò.ff.ad Trebel.Io.Ant.in conſil. ij. Curt.in ℣.xvj.Pariſ.in conſi.xliij.volu.ſecundo,qui declarat, qui ſint iſti.& in conſilio xliij.volu.ij.& in conſi.xxxix.volu.iij.& in conſi.xliij.vol.ij.

21 Declara vt per Pariſ.in conſi.lxij.nu.46.vol.iij. vt tales perſonæ non ſuccedant ex tacito fideicommiſſo,ſed ex eo qa teſtator voluit illis conſeruare legitimum ius ſuccedendi ab inteſtato.& hanc dicit*communem opin.

Contrarium in prima limit.tenet Ruin.conſ.cxxvj.volum.iij. Ripa in l.hæredes mei.§.cùm ita.nu.27.ff.ad Trebel.

22 Secundò limita,qñ in perſona primi,& nõ in perſona ſecũdi euenit conditio ſubſtitutionis.Pariſ.in cõnſ.xliij.vol.ij.

23 Tertiò limita, qñ poſt mortẽ omnium facta eſt ſubſtitutio in tota hæreditate vulgariter,pupillariter,& per fideic.Ruĩ.cõſi. cxxij.volumine ſecundo.

Contrarium R.ip.in l.hæredes mei.§.cũ ita.ver.ſecundò limita.ff.ad Trebel.

24 Vltimus caſus eſt qñ ſubſtitutio eſt facta poſt mortẽ pluriũ poſitorũ tñ in conditione,& nõ honoratorũ expreſsè, & tunc tales nõ cenſentur adinuicem ſubſtituti,Ita Alex. in conſil. xiij. volumi.iiij.verſicu.vel ij.& in conſi.ci,verſicu.modò ſic.volum. iiij.& in conſil.cv.verſicu.ij,principaliter,vſque in fin, volumi.j. Pet.de Aneha.in conſil.cxx.Soc.in conſil.ccxlix.verſicu.aliquãdo & ſecundo.& in conſi.cxxxviij.in finalibus verbis.Soc. in ℣. ciiij.volu.iij.Gozad.in conſi.lxvij.Pariſ.in conſi. xliiij.volumine ij.Marian.Iun.conſil.clxxv.volu.ij.Ruin.conſi.xcvj,volumi.ij.& conſil.cviij.volumine ij.& conſilio cix.volu. ij.& cõſi.cxj.volumine ij.& conſi.cxl.volum.ij & conſil.cxxxiiij.vol.iij.& conſilio ccxxix.vol.iij.& conſi.cxlj.volu,iij.

25 Amplia etiam ſi ſint partim honorati,& partim in conditione poſiti.Rip.in l.hæredes mei.§.cum ita.nu.29.verſicu.ſed quid ſi poſiti.ff.ad Trebel.

26 Primò limita hanc opi.per Ruĩ.conſi.cxxxix.volu.iij.qñ deſcendentes eſſent vocati per nomen collectiuum. & idem dicit Ruĩ.in conſi.cxlij,nu.7,vol.iij.

27 Secundò limita cõcurrentib.iſtis tribus,qñ ſunt in cõditione poſiti,& quando ſunt gratuati,& qñ vltimo decedẽti facta eſt ſubſtitutio in omnibus bonis.per Ruĩ.conſ.cxlij.vol.iij.

28 Tertiò limitat Ripa in l.hæredes mei.§.cum ita.nu.29.verſ. iuxta prædicta.ff.ad Trebel.in caſibus,in quibus poſiti in conditione cenſentur vocati.

Contrariũ in cõcluſ.principali voluit Curt.in cõſilio xj. ver. pro reſolutione,vbi hoc tenet eo caſu,quo poſiti in conditione potuerunt gratuari,& in conſi.cxxxix.idem repetit.

29 Et vt tenere Aimo,q̃ ſi cõſtet vltimò eſſe vocatos agnatos, quaſi factum fuerit pro conſeruanda agnatione,cenſeri liberos inter ſe ſubſtitutos,in conſi.cxxx.

30 Et idẽ,qñ ſequeretur inconueniens,q̃ filij maſculorum excluderentur admiſſis maſculis fœminarum,vel ipſis fœminis, quas teſtator minus dilexit:vt per eundem in d.conſi.cxxx.

31 Et nota,q̃nõ dicitur facta ab vltimo,dato q̃ dictũ ſit, poſt mortem vltimi.Ripa in l.hæredes mei.§.cùm ita.nu.23.verſicu. cæterum pro intelligẽtia.ff.ad Trebell.nam tunc cenſetur facta poſt mortem plurium non ab vltimo, ſed neceſſe eſt quod expreſsè ſit dictum.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Teſtator,ſi inſtituta filia in re certa,inſtituat filium eui ſubſtituat,ſi ſine ſuis decedat,an ſit locus ſubſtitutioni,ſi filius maſculus moriatur relicta filia,an verò dicatur defeciſſe conditio ſubſtitutionis.

1 EST nõ modica inter Doctores dubitatio,ſi teſtator inſtituta in re certa filia ſua legitima & naturali,inſtituat filiũ maſculũ legitimũ & naturalẽ,cui ſubſtituat,ſi ſine filiis decedat, an ſit locꝰ ſubſtitutioni,ſi filiꝰ maſculus moriatẽ relicta filia,an verò dicatur defeciſſe conditio ſubſtitutionis. In qua q̃ſt. Raph. in l.j. C.de cõdit.inſert.tenuit,q̃ ſit locus ſubſtitutioni, & q̃ neptis ex filio non faciat deficere cõditionẽ ſubſtitutionis. & ſm iſtã opi. cõſuluit Paul.de Caſt. put ipſe refert in d.l.j.de cõdit.inſert.& cũ eo cõſuluerunt totũ Collegiũ Florentinũ, & oẽs aduocati Curiæ Romanæ,q̃ erãt plures, & ſolennes viri, & ita Paul. de Caſtr. cõſuluit in ℣.lviij.vol.j.incipien. viſo dicto teſtõ.& idẽ in conſi. ccccx.volu.ij.incip.caſus iſte frequenter.licèt ibi poſtea finaliter diſtinguat,vt infra dicetur.Fulg.in ℣. xvij.& in ℣ſi. xxxvij.Ias. in cõſ.cxl.vol.ij.vbi dicit iſtã eſſe* cõem opin.& in ℣.cxlj.volu.ij. Curt.in cõſ.xl.Ale.in cõſi.xlviij.vol.iiij.Dec.in cõſ.xv.Frã.Curt. in cõſ.xj.Guido Papæ q.ccccl.xxxv. Calca.in ℣.cxlviij.Guald.cautel.xvij.de ſubſtit.Frã.Curt.in ℣.cxj.Soc.in ℣.lxiij.vol.iij.Calea. in ℣.xlvij.in ſubſcriptione.Soc.in ℣.xciiij.vol.iiij.& in ℣.vj.vol. iij.& ĩ cõſ.xiiij.eod.vol.Dec.in cõſ.ccccc.xlv.& ĩ cõſ. ccccc.lxxx. & in cõſ.ccccxcv.in j.dub.& ĩ ℣.ccccc.xciij.vbi dicit iſtã* cõmu. opin.Pro iſta opi.vr eſſe deciſ.Cuma.in cõſ.cxvij.in princ.iſtã ẽt opi.tenet Curt.Iun.conſi.lij.Grat.℣.liij.volu.ij.& conſi.liiij.eod. vol.& conſi.lxiij.eod.vol.vbi dicit iſtã cõem.Ruĩ.conſi.xciij.℣. cxlviij.conſi.cl.conſi.clj.& conſi.cliij.vol.ij.vbi dicit*communem.& conſi.clxj.& conſi.clxxviij.volu.ij.

2 Iſtã partem limita,vt per Ruĩ.conſi.cliij.nu.9.vol.ij.qñ agnati eſſent ſubſtituti,quia tunc neptis admittitur.

3 Amplia iſtam partem,etiam ſi excluſio filię fœminæ non cauſaretur immediate à diſpoſitione patris, ſed à ſtatuto. Dec.in ℣. ccccclxv.eandem opi.tenet Cor.in conſi.clxxiij.vol.iiij.& conſi. cclxxv.vol.iiij.Ioan.Ant.Alex.in conſi.lxiij.

Contrariũ,q̃ imò neptis faciat deficere cõditionẽ fideicom. tenuit Bal.in cõſ.incip.in cã teſtamenti Andreoli,inducẽdo vt p Corn.in cõſ.ccij.vol.iij.Barbat.in repet.l.cùm acutiſſimi.C.de fideicom.Corn.in ℣.ccxxx.vol.iij.Ias.in cõſ.cxlij.vol.ij.Bolog.inter conſi. Alex.in ℣.xlix.volu.quarto.Curt. Sen. in cõſilio lxiiij. Alex.in conſi.xxxviij.vol,vj.Dec,in conſi,ccccclxviij.Soc.in ℣ſi. ccxxvij.Cur.Iun.in conſi.clxiij.

Et p iſta parte cõſuluerunt Doctores Bononien. & Peruſini, vt refert Paul.de Caſtro in dict.l.j.C.de cõditio.inſert.& p iſta opinione fuit iudicatũ.vt refert Ioan.Baptiſta de S.Seuerino in l. gñaliter.§.cùm autẽ.C.de inſtitu.& ſubſtitu.Socinus in dict.leg. cùm auus.iſtã opinionem videturſequi Ioan.Anto. Alexander in ℣.xxxj.Curt.Sen.in cõſ.xliiij.Gozad.conſil.lxxxix.in ſecunda concluſ.Pariſ.in conſilio lxxxvj.vol.ij.& cõſilio lxxxix.eod. vol. & conſi.xlj.vol.iij.Maria.Iun.conſi.clxiij.vol.ij.& conſi. clxviij. vol.ij.vbi dicit*communem.eod.volu.

4 Et indubitata eſt cõcluſio,q̃ neptis faceret deficere conditiõnẽ fideicommiſſi,ſi de filiabus non ſit facta mentio,vt poſſit colligi coniectura ad neptes.Gozad.in conſi.lxxxix.in j.concluſ.

5 Pro concordia iſtarũ opinionũ adinuicem ℣iarũ eſt diſtinguendũ,& conſiderandi ſunt plures caſus,nã aut filia eſt vocata in aliquo gradu inſtitutionũ,vel ſubſtitutionũ, & tunc proculdubio neptis facit deficere conditionem fideicommiſſi.Gozad. in conſi.lxxxix,in certia concluſ.

6 Aut filia fuit excluſa,& tũc,aut cõſtat,q̃ teſtator filias ,ppriasaliqua particulari ratione odio habuerit, & ,pterea eas excluſerit à ,ppria ſucceſſione, & tũc ga nõ creditur voluiſſe neptẽ ex filio excludere,neptis ,pculdubio faciet deficere cõditionẽ fidei commiſſi,ita declarat Soc.in d.l.cùm auus.ff.de condi.& demõ.

7 Aut hoc nõ conſtat, & tunc aut ſubſtitutio eſt facta filiabus inſtitutis,& tunc proculdubio ẽt neptis faciet deficere cõditionem fideicomm.ita declarat Socinus in d.l.cùm auus.ff.de conditio.& demonſtratio.

8 Aut ſubſtitutio eſt facta filiis maſculis, & tunc aut eſt facta à fœmina teſtante,& tunc creditur voluiſſe,q̃ neptis faciat deficere conditionem fideicommiſſi, quia nõ creditur, q̃ proprium ſexum odio habuerit, ita declarat Socinus in loco prælleg. & idem tenet Dec.in conſi.ccccclxviij.

Contrarium

Contrarium tenuit Fulg.in conſi.xxxviij.& conſi.xviij.

9 Aut eſt facta à teſtatore maſculo,& tũc aut ſubſtitutꝰ eſt de liberis teſtatoris, & maſculis,& tũc neptis nõ faciet deficere cõditionẽ ſubſtitutiõis, ſed ſubſtitutꝰ admittit. Soc.ĩ d.l.cũ auus.Pau. de Caſt.in cõſ.ccccx.vol.ij.Barb.inter conſilia Alex.in cõſi.xlviij. vol.iiij.Guald.caut.xvij.de ſubſt.Soc.in cõſ.vj.& conſi. xiij.volu. iij.Calc.in cõſ.xlvij.& Ioan.Ant.Alexand.in cõſi.lxij.in fin.Curt. Iun.in cõſi.xj.iſtã dicit*cõmunem Gozad.ĩ cõſi. lxxxix.in quinta cõcluſ.& maximè ſi neptis eſſet excluſa p ſtatutũ. vt dicit ipſe in ſequenti concluſ.Pariſin ℣.lxxxii.vol.iii.Dec.in ℣.ccccxv. Cur.Sen in conſi.lxxxii.Corn.in cõſi.cclxxiij.volum.iiij.Alexan. in conſi.xxxviij.vol.vj.Curt. in conſi.xl.Franc.Curt.in conſi.cxi. & in conſi.cxiiij.& in conſi.cxvj.& in conſi.cxxxix. Marian.Soc. Iun.conſi.j.num. 1 ℣3.vol.i.Grat.in conſi.lvi.in fi.volum.ij.& cõſ. cxj.eo.volum.Maria.Iun.in conſi.clviii.vo'um.ij,& conſ. clxviij. num. 8 ℣.vbi infinita cumulat, volumine ij.& num. 86.vbi dicit iſtam*communem opi.Ruin.conſi.clij.volumin. ij.

Contrarium Bald.in conſi.ſuo incip. in cauſa teſtamenti Andreoli.Corn.in conſil.ecij.volumine tertio.& in conſilio ccxxx. vol.iij.Soc.in conſi.ccxxvii.

10 Aut ſubſtitutus eſt de liberis teſtatoris, ſed nõ maſculus,ſed fœmina, & tunc Dec.in conſi.ccclxx.tenuit neptem facerẽ deficere conditionem ſubſt.& ſubſtitutam filiam excludi. Alexand. in conſilio xxxviij.vol.vj.Ruin.conſi.xxxvj.vol.iij.

Contrarium voluit Frãc.Curti.in conſi.xxxv.& ipſemet Dec. in conſi.ccccl.xxx.

11 Siautẽ ſubſtitutus nõ eſt de liberis, ſed extraneus,tũc aut eſt talis extraneus.qui ſit de familia, & agnatione teſtatoris,& tunc dicendũ eſt q̃ ſubſtitutus admittatur.& q̃ neptis nõ faciat deficere conditionẽ fideicommiſſi,ſecundũ quod declarat Soc.in d.l. cũ auus.de eõdi.& demõſtra.& ponit Dec.in ℣.ccclxxx. & in ℣ſi. ccccclxviij.& in cõſ.xv.& in cõſ.ccccl.xxx.& in cõſ. ccccxcv.in j. dubio,& in cõſ.dxiiij.vbi dicit iſta*communẽ opi. Corn.in cõſ. cclxxiij.vol.iiij.Ioan.Ant.Alex.in cõſ.lxiij.Franc.Cur.ĩ cõſ.cxiiij. & in conſ. cxxxix.Cæpol.in cõſi.ciuili xlix.Curt.Iun in conſi.xj. Curt.in conſ.xl.Ias.in conſi.cxl.& in conſi.cxlj.Pariſ.in cõſ.lxvj. vol.iij.Marian.Iun.conſi.clxxxj. volumine ij.Ruin. conſilio cxx. volum.j.& conſi.xciij.conſilio xcv.conſil.cx.conſi.cxvij. conſili. cxxx.volumine ii.& conſilio cxl.vbi declarat.volumine ij.Ruin. in conſilio cxlv.volumine ij.& conſilio cxlvj.volumine ij.vbi dicit*communem.& conſilio cxlviij. volumine ij.& conſi. cxlix. volumine,ij.conſilio cl.vbi dicit communem, volumine ij.Rui. conſi.cxxiiij.& conſi cxxxix.vol.iii.Boer.deciſ. cxlvij.

12 Limita, quando teſtator in primo teſtamento feciſſet mentionem de maſculis tantũ,ſed in ſecundo nominaſſet maſculos, & fœminas. Cur.Iun.in conſi.clxiij.

Contrariũ,quòd agnato ſubſtituto,neptis faciat deficere cõditionem fideicõmiſſi.Cor.in conſilio ccij.volum.iij. & in conſi. ccxxx.volu.iij.Bolog.inter conſilia Alex.in conſilio xlix.vol.iiij. Ias.in conſi.cxlij.Pariſ.in conſil lxxxvj. vol.ij.

13 Sed tñ Alc.in iſto' caſu ,p cõcordantia opi. ita diſtinguebat, Aut eſt agnatus,qui ex forma ſtatutorũ excludit neptem,& tũc procedat prima opinio,quòd ſubſtitutus admittatur.

14 Aut nõ eſt agnatꝰ,q̃ ex forma ſtatutorũ excludat,& tũc neptis faciat deficere conditionẽ ſubſtitutionis,& ſubſtitutꝰ excludatur.Ita declarat Ioan.de Monte Sperel.in l.cùm acutiſſimi.C. de fideicom.Io.Bapt.de ſancto Seuer.in l.gñaliter.§.cũ aũt.C.de inſtit.& ſubſtit.Alex.in ℣.xxxviij.volu.vj.Ias.in ℣.cxlij.Corn. in cõſ.xxij.vol.ij.Gozad.in cõſ.lxxxix.in iiij.cõcl.Grat.℣.lxiiij.vol. ij.Ruin.cõſi.cxx.volu.j.& cõſ.xciij.vol.ij.& conſi.100.volu.ij.in cõſ.cxliij.volu.ij.& cõſ.cxliij.vol.ſecundo,& ℣.cxlvj.volum. ij. & conſi.clij.vol.ij.& conſi.cxxiiij.vol.iij.& conſi.cxxxiij.volu.iij. & conſi. cxxxviij.vol.iij.in conſi.cxlj.vol.iij.

15 Sed̃ primum membrũ,q̃ etiã agnatus, qui ſecundũ formã ſtatutorũ non excludit neptẽ à ſucceſſione, ex ſubſtitutione admittatur nõ obſtante q̃ filia fœmina ex grauato filio ſuperexiſtat,cõſuluit Barbat.inter cõſ.Alex.in cõſ.xlix.vol.iiij.Maria. Iun.conſi.clxviij.vol.ij.Rui.cõſ.cxlj.& per totum.vol.ij.& in ℣. cxlij.vol.ij.& conſi.excvj.vol.ij.& conſi.xxxv.vol.iij.

17 Aut eſt extraneus nõ agnatꝰ,nec de familia teſtatoris,& tũc nõ admittaẽ ex vi ſubſtitutionis ſed deficere cẽſeaẽ ꝓditio ſubſtitutionis,ita declarat Pau.de Caſt.in d.℣.cccx.vol.ii.Soci.in d.l. cũ auus.ver.quartus caſus.Dec.in conſ.ccclxx.Frã.Curt.in ℣.xi.

18 Amplia ẽt ſubſtituta pia cã,ſecũdũ Soc.in d.l.cùm auus.ver. quartus caſus.Maria.Iun.℣.clviij.vol.ij.&℣ſi. clxviij. vbi dicit* communem,eo.vol.Rui.conſi.cxliij.vol.ij.

19 Limita hanc concluſ.qñ conſtaret q̃ teſtator excluſiſſet ,pprias filias,q̃ multo magis præſumitur excludere neptes.Rui.in conſilio lxxxiij.vol.ii.& conſi.cl.vbi dicit*communem opi.vol. ij.& conſi.clxxxij.volu.ij.

20 Declara hanc limitationẽ vt ,pcedat qñ fœmina remotior cõtendit cũ agnato de familia, ſecus qñ cõtendit cũ extraneo, quo caſu nõ militat iſta præſumptio.Rui.cõſ.cxxx.vol.ij. & ℣ſil. cxliij.& conſ.cliij.& conſi.clxxxij.volu.ij.Boer. deciſ. cxlvij.nu.

17.vbi dicit*commu.opinionem.

21 Sed ꝺriũ, q̃ ẽt extraneꝰ ſubſtitutꝰ admittaẽ ex ſubſtitutione, tenuit Pau.de Caſt.in conſ.lviij.vol.i.Cor.in ℣ſi.cclxxv.vol.iiij.& in pia cauſa ſubſtituta tenet hoc Fulg.& Pau.de Caſt. ĩd.l.j.C. de conditionib.infer. & in conſil.lviij.vol.i.& conſi. cccc.vol.ij.

22 Prædicta oĩa ,pceduntˌvbi ſubſtitutio eſt facta ſub conditione,ſi ſine filiis decedat inſtitutus: ſed qñ eſſet facta ſub conditione,ſi ſine liberis,neptis proculdubio faceret deficere conditionem fideicom.ita tenet Corne.in conſi.ccxxx.volu.iij.Grat.℣ſi. lxiiij.volum.ij.ſed in hoc contrarium tenuit Paul. de Caſtro in conſi.cccc.volumine ij.Iaſon in conſi.cxl.volu.ij.

23 Siaũt dictũ ſit,ſi frater meus deceſſerit ſine liberis maſculis, ſubſtituo Titium,& frater decedat relicto nepote ex filia,ille nepos non excludit Titium ſubſtitutũ.Io.Andr.in rubrica de teſt. in addit.ad Spec.Cremenſ.in ſing.xx.& hoc quia ille nepos natus eſt ex radice inhabili,vt ibi per eum.

24 Et caſum, in quo neptis facit deficere cõditionẽ fideicom. ponit Bru.loquens de Aſten.ſtatuto, in tract.q̃ ſtantibus maſculis in quinto articulo,in xij.q.ver.iuxta prędicta.nam extante ſtatuto,q̃ fœmina maritata nõ ſuccedat ſtantibus fratribus, & eorũ filiis in bonis paternis,& maternis,tunc neptis non maritata faciet deficere conditionem ſubſtitutionis,nam teſtator præſumitur in hoc caſu velle ſe conformare eum diſpoſitione ſtatuti.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Subſtitutione facta duobus filiis impuberibus inſtitutis,ſi vterque in pupillari ætate decedat, an ſubſtitutus admittatur, altero in pupillari ætate decedente.

1 EX ſolutione data cõiter per Doctor.ad duas leges contrarias,inſurgunt duæ concluſiones, de quarũ qualibet particulariter facienda eſt diſcuſſio.

2 Dicitur in l.pen. C. de impub. & aliis ſubſtit. q̃ ſi teſtator duobus filiis impuberibus inſtitutis extraneũ quendã ſubſtituat,ſi vterque in pupillari ętate decedat, ſubſtitutus non admittitur altero in pupillari ætate decedẽte, ſed neceſſe eſt, q̃ vterque intra pupillarẽ ætatẽ moriatur.cuius ꝺriũ vſ decidit in l. hęredes mei.§.cũ ita.ff.ad Treb.vbi ſi teſtator inſtitutis duobus filiis,alterũ ſubſtituit alteri ſi ſine filiis deceſſerit, & ſi vtriq; ſine liberis decedãt,ſubſtituit Claudiã neptẽ in tota hæreditate,concluditur ibi q̃ mortuo primo filio cum filiis,& poſtmodũ mortuo altero ſine filiis,Claudia neptis ad portionem vltimi decedentis admittitur.& ſic videntur hæc iura adinuicem contraria,quia vnũ vult ſubſtitutum admitti ad protionẽ vnius, aliud verò vult ſubſtitutum ab vtriuſque hæreditate excludi.

3 Pro cuius ꝺrietatis ſolutione Doctores cõiter *concludũt, q̃ in l.pen.C.de impub.q̃a mortuo primo filio remanebat frater ſuperſtes,& extraneus ſubſtitutus,ceſſetur teſtatorẽ fratri ſuperſtiti ad excluſionẽ extranei ſubſtituti cõſeruare voluiſſe ius legitimę ſucceſſionis,ita vt ſubſtitutus nõ admittatur, niſi ambobus filiis in pupillari ætate decedentibus,& non q̃ primo decedente,voluerit ſubſtitutũ ſuccedere ſecundo, cùm ſuperesſet perſona fratris.q̃ ex veriſimili mẽte defuncti ſubſtitutũ excludebat.

4 Aĩ caſu l.hęredes mei.§.cùm ita.ff.ad Trebel.Claudia neptis ſubſtituta ad ſucceſſionẽ vltimi decedentis ſine filiis admittitur, eo qa nepos ex altero fratre ſuperſtes ñ excludebat ipſam neptẽ ſubſtitutã,licèt cũ ea ĩ ſucceſſione ad portionẽ nouiſſimi fratris defuncti ꝺcurreret.& ſic ex his duæ ꝺcluſiones colliguntˌquarũ prima eſt,q̃ qñ p dictionẽ collectiuã facta eſt ſubſtitutio iſtis in ſtatutis,ſi vterq; ſine filiis,vl ĩ pupillari ętate decederet,extraneꝰ ſubſtitutus nõ admittiẽ,niſi verificata ꝺditione ĩ perſona vtriuſq;, ſi ſupſit perſona,q̃ ex veriſimili mẽte defuncti ſubſtitutũ excludat.

Et hãc cõcluſionẽ ſentit textin d.l.pen.ibi,cogitaſſe ĩ partẽ, &c.& ibi Bar.nota.ver.itẽ oppono ad idẽ,& illã ponit clarè Bar. ibi,ver.,p cuiꝰ declarationẽ.Bal.ver.ſ̃ro qs eſt verus.& ver.ij.oppono.Fulg.ver.ſed q̃rit,an ex mẽte.& ver.ſed ſic dico.Sal.verſic. iiij.dicit.& ibi Paul.de Caſtro verſiculo ĩ gl.ibi,vel hic.& Ias.ver. iij.not.Dec.ver.& iſta cõcluſio limitat.Rom.cõſ.cxxxj.in fi.ver.

ſecunda

Universidad de Deusto
Biblioteca

secunda dubitatio.Soc.cõs.xciiij.ver.sed q̃ dicta conclusionem. vol.iiij.Barba ꝑ.lv.ver.& facit quod voluit.vol.ij.Alex.cõs.xxxviij.ver.nec obstat si diceretur.vol.j.Corn.cõs.xxxj.vers.& volũt Doctores.& cõs.xx.ver.sed his nõ obstantibus.vol.iiij.& vers.& pcedit.& cõsi.xciij.ver.põt autem dubitari.vol.iij.Gozad.consi. lxvii.ver.secũdò adduco.Corn.ꝑ.lv.vol.j. ver. Theorica eñ est. & cõs.cclxxxiij.ver.his tñ nõ obstantibus.volu.j.& cons. cxxiiij. ver. ꝓ cuius rei.vol.ij.& cõs.xxxviij.in prin.co.vol.& cõs. clxxxvj.versi.vbi añ est sola.vol.iij.& cõs.ccij.ver.licèt statutũ.vol.iij. & cõs.ccxxix.vol.iij.vers.etsi interpretandus.& consil.clxxxvj. ver.cõsirmari vt dicta sñia.vol.iij.& cõs.clix.vers.item facit. vol. iiij.& consi.ccxcviii.ver.non obstant adducta.vol.iiij.Bologn.in addit.ad cõs.lo.de Ana.lxvj.ver.nec dicãt.Ang.in l.quidã testõ. in finalibus verbis.ff.de vulg.& pupil.& ibi Raph.Cu.versi. l.ait. not.Ant.Bu.cõs.xxxj.ver.sed in quãtũ.Ang.cõs.lxxxj.vers.super qnto instituendũ.Ale.in d.l.pe.ver.in eadẽ.ibi deficit.& ibi Cor. ver.in eadẽ.in fi.Iacob.in d.l.pen.Ale.cõsi.clxvij.vers.fortificanẽ prædicta.vol.v.& cõsi.xj.ver.probatur hoc añt.vol.iii.Imo.post Bart.& Ang.in dicto.§.cùm ita.ver.ideo glo.vbi dicit*cõem,& ibi Alex.ver.vnde alia.vbi idẽ dicit.& Rip.nu. 139.Abb.in consi. lviij.volu.ij.Cuma.in cõs.iij.in fi.Cor.in consi.xciij.vol.iij.& cõs. ccxcviij.vol.iiij.Alex.in cõs.ci.ver.ij.confirmatur.volu.iiij.Curt. Iun.in l.pen.ver.iij.aduerte.C.de impub,Gozad.in cõs.lij.nu 13.

5 Declara,nã dr̃ persona,q̃ ex verisimili mente testatoris substitutũ excludat,illa,q̃ præfertur substituto ĩ succes̃sione illius,cui facta est substitutio.Corn.cõs.xciij.ver.põt dubitari.volu.iij.Gozad.cõs.lxvij.ver.secundò respondeo.Guliel.de Cun.in d.l. pen. Cor.cõs.cclxxxiij.ver.his tñ nõ obstantibus.volum.ij.& ꝑ.cxxiij. ver.ille eñ.volu.ij.& ꝑ.cxviij.versi.pro cuius rei.volu.ij.& cõs. cxxxviij.eod.vol.& cõs.xciij.ver.põt aũt dubitari.volu.iij.& ꝑ. clxxxvi.versi.vbi aũt est facta.vol.iij.& cõs.ccij.versi. licèt statutũ.volu.iij.& cõs.ccxxix.ver.& in interpretandis.volu.iij.& cõs. cclxxvj.ver.confirmari vt dicta sñia.volu.iij.& consi.clvj.versic. item facit.volu.iij.& consi.ccxcviij.versic.non obstant adducta. volu.iiij.Bolog.in addit.ad Ioan.de Ana.consi.lxvj.ver.nec dicatur mihi.Alex.in cõsi.cj.versi.vj.& vltimò.vers. probatur etiam. vol.iiij.Aim.consi.cix.versi.ij.respondeo.

6 Et ideo si nõ excluderet substitutum,sed cõcurreret cũ eo ad successionẽ,nõ diceretur psona,q̃ ex verisimili mente testatoris ad exclusionẽ substituti admitti deberet ad vnius tñ successionẽ.Ita probat text.in d.§.cùm ita. in quo Claudia neptis cõcurrebat cum altero nepote testatoris,filio illius filij primò decedẽtis cũ filiis,& ponit ibi Bart.ver.& aduerte.Gozad.cõs.lxvij. ver. ij.adduco.Paul.de Castro in dict.l.pen.versi.sed opponitur.C.de impub.Cor.ꝑ.cclxxxiij.ver.& ideo ad dictã Theoricã.verf.itẽ si sint pares.& ꝑ.cxxiiij.versi. pater cuius.volum. secundo.Bertr. cõsi.cclxxxij.ver.ij.cum igitur.vol.iij.in nouis.Ruin. cõs.cxxiij. ver.sed istis.vol.iij.in nouis.Ruin.cõsi.cxcviij.verũc.nec obstat. vol.ij.Alex.in l.pen.ver.& si diceret.C.de impub.vbi Corn.vers. in eadẽ.in fi.versi.itẽ fallit si supereſſet.voluit Soc. ꝑ.xciiij.versi. sed ad hanc rationẽ.vol.iiij.& cõs.lj.versi.iiij.principaliter.volu. iiij.Iacob.in dict.l.pen.versicu.aduerte tamen.C.de impub

Contrariũ Paul.de Castro,in l.pe.versiculo,vltimò quæritur. C.de impub.Soc.in d.§.cùm ita,ver. verum vno casu vbi Rip.n. 141.Bertr.in consi.lxxxvij.versi.sed quia.vol.ij.in antiq.

Tenendo primam opi. principalem magis * communem,

7 Primò limita,nisi ex coniecturis appareret de volũtate testatoris,ꝙ is,qui erat in pari gradu,esset magis dilectus. Angel. in dicto §.cùm ita,in princ.versi.& pondera diligenter.

8 Secundò limita,quando non esset facta mentio liberorũ expressa,sed subintelligeretur ex dispositione legis: quia tunc nepos non excluderetur,sed concurreret in successione.Imo.in d. §.cùm ita.ver.sed aduerte quia.

9 Primò limita,dũmodò persona,q̃ substitutũ excludit in successione,sit de liberis testatoris.Bart.in l.hæredes mei.§.cùm ita. ver.si verò substitutio.ff.ad Trebell.Bal.in l.pen. versi. & tunc si quidẽ.C.de impub.& ibi Sali.ver.aut est locatus.Paul.de Castro, in l.si pater.ver.in fi.gl.ff.de vulg.& pupi.Ruin.cõsi.cxxiiij.versi. & dicit etiam.volumine tertio.Guido Papæ ꝑ.ccxvij.nu. 5.ver. ideo dico.& consi.ccxvj.

10 Secus si nõ esset de liberis, vt tenet Ale.in d.l. hæredes mei. §.cùm ita.ver.vñ cõclude.ff.ad Trebell.& cõs.xxxviij.versic.nec obstat si diceretur.vol.j.& cõs.xj.ver.ij.cõsirmatur,vol.iij.Corn. in l.pen.ver.ãtẽ fallit.Imo.in d.§.cùm ita.vbi Soc.dicit istã esse * cõem opin.Soc.consi.xciij.versi.sed ad prædictã rationem.vol. iiij.Bertr.qui dicit hãc *cõem,cõs.vj.verſ.sed limitatio.vol.ij.in nou.& ꝑ.cclxxxij.ver.ad fm.vol.iij.inouis.Rip.q dicit*cõem in d.§.cùm ita.n. 121.& idem dicit Patriſ.consi.xlij.volu.ij.& idem in consi.xiiij.eod.vol.& idem dicit in consi.xxxix.vol.iij.

11 Et tenendo istã partẽ,Amplia ẽt si liberi non sint instituti ꝑ testatorẽ.Rip.in d.§.cùm ita.nu. 132.vers.intellige sanè.

Cõtrariũ,ꝙ idẽ sit,licèt nõ sit de liberis,sed de transuersali*, dũmodò succedere possit coheredi suo,voluit Imo.fl. hæredes mei.§.cùm ita.ver.adde hoc verũ.refert,& sequitur Barbat. cõs. lv.versi.facit quod voluit.Dec.in l.pen.ver. & ista cõclusio limitatur.C.de impub.Cor.ꝑ.xxxj.vol.j.ver.& volunt Doc.Soc.ꝑ.i. lxxxvj.ver.cõsirmat ista opin.vol.iij.Gozad.cõs.lxiij.versi.v.adduco.Corn.ꝑ.xcvij.ver.ita vt velle.vol.j.& ꝑ.i.xxiij. ver. ille eñ. vol.ij.& ꝑ.ccxxix.versi.itẽ in interpretãdis.vol.iij.cõs.clix. vers. itẽ facit.vol.iiij.Ruin.ꝑ.lxvij.vers.& ibi predicta.volu.iij.Cor.ĩ l.pen.ver.fallit si supereſt.C.de impub.& ibi Iacob.ver.ij.limitabitis.& Curt.Iun.ver.circa secundam limit.

12 Et in matre,quæ ab intestato succedere põt filiis, dicit Cor. consi.xciiij.versi.quod potest autem dubitari.vol.iij.

13 Amplia,ẽtsi esset vir,& vxor,qui ad inuicẽ post oẽs agnatos & cognatos succedunt,vt voluit Imol.in d.§.cùm ita.ver.ꝓ hoc vr̃.refert,& sequit̃ Barb.in d.cõ.lv.nu.8.ver.& facit.ꝙ.vol.ij.Cor. cõs.xxxj.ver.& volunt Doctores,vo.j.Soc.ꝑ.lxxxvj.ver.ꝙ firmat ista opi.vol.iij.Guliel.de Cun.in l.pen.C.de impub.Cor.ꝑ.clix. nu.8.ver.itẽ facit.vol.iiij.& in l.pen.versi. supereſt. C. de impub.

14 Secũdò limita cõclusionẽ principalẽ, ga nõ solũ est necesse,ꝙ sit talis is,q substitutũ excludit ex verisimili mente,vt succedere possit ab intestato illi,cui est facta substitutio,sed necesse est ꝙ successio ad eũ deuoluatur, adeo ꝙ si is, cui facta est substitutio,nõ illũ sed aliũ extraneũ instituat, substitutus nõ excluditur. Bald.in d.l.pen.versi.qd ergo in casu.refert,& sequit̃ Paulus de Castro,ibi ver.sed qd si decesset.Alex.cõs.xcij. ver.nec ẽt obstat dũ quartò.volu.iij.licèt dicat,ꝙ ꝑcedat, qñ est facta substitutio duobus sine nomine collectiuo,prout dicit Paul. de Castro in l. Luc.§.Caio.ver.& sic iste paragraphus.ff.ad Trebellia.idẽ tñ ẽt qñ est adiecta dictio collectiua,dicit Iaſ.in l.pen.ver. secus ergo. C.de impub.Corn.ꝑ.xxxj.ver.idẽ anno ꝓterito.versi.vbi aũt est facta.vol.tertio.Iaſ.ꝑ.xlj.versi.& istud est.vol.j.Soci.consi.xciiij. ver.postremò respondeo.vol.iiij.vbi etiam dicit.ꝙ ista cõclusio ꝓcedit,vbi nõ est adiectũ nomen collectiuũ.Ruin.consi. lxxxv. versic.sed vbi ille nõ posset.vol.ij.& ꝑ.xxxvj.ver.ex dictis p cũ. vol.iiij.Alex.in l.pen.ver.dicit tñ.C.de impub.& ibi Cor.verſ.itẽ facit quod dicit Alex.consi.ci.versic.vj.in vlt.vol.iiij.Iacob.in d.l. ij.ver.iij.limita.C.de impub.Alex.cõsi.clxvij.ver.v.quia.volu. v. Ripa in d.§.cùm ita.nu.140.versi.primus casus.

Contrarium Paul.de Cast.in d.§.cum ita.versicu.sed pone, & in finalibus verbis.& ibi Imola,Socinus in dicto §.cùm ita.verſ. sed tenendo distinguit.

15 Amplia,qa idẽ esset,si essent tñ cõiuncti,ita ꝙ inter eos locũ haberet ius accrescendi.Cor.cõs.xciij.versi.põt aũt dubitari. vol.iij.Maria.Iun.consi.cl.ver.& dicunt.vol.ij.Curt.Iun.in l.pen. versi.iiij.& versi.iij.signanter limita.C.de impub.

16 Et ꝓpterea idẽ ẽcõtra, si aliqua de cã succedere nõ poterat frater supersites fratri ꝑmortuo, vt quia erant ex diuersis matribus,& extabat mater fratris mortui, q̃ fratrẽ supersitẽ excludebat,tũc substitutus nõ excluderetur.Nic.de Mattarel.quẽ refert, & sequitur Raph.in d.l.pen.ver.vnũ vel duos.& Ale.ver.& dicit Fulg.& Pau.de Ca.ver.sed q̃ro hic.Alex.cõs.xcij.ver.& ꝑa opi. facit.vol.tertio.Iaſ.in dicta l.pen.ver.si verò secus. C. de impub. Corn.ꝑ.cclxxxiij.ver.si eñ supereſt.& cõs.xxxj.ver.& adeo põ deratur.vol.j.& cõs.clxxxvj.ver.vbi aũt est facta.vol.iij.Rui. cõs. xxxvj.ver.ex dictis per eũ.vol.iij.& in dict.l.pen.vers. in text.ibi, Sabino.Alex.cõs.ci.ver.vj.& vlti.vol.iiij.Iaco.in dict.l.pen.versi. aliã limitationem.C.de impub.Alex.consi.clxvij.ver.v.quia.vol. v.Rui.consi.lxvij.versi.& idem dicit.vol.iij.

17 Et idem si frater supersites hereditãte fratris prẽmortui repudiaret.Cuman.in l.qui duos.ff.de vulg.& pup.Soci.d.§. cùm ita. versicu.postremò in hoc.Ripa.num. 104.versi.primus casus est. Ruin.consi.lxvij.versiculo,& ideò ex hoc.vol.iij.Corn.consilio cclxxxiij.versicu.& ex hoc infertur.volumine primo,Curt.Iun. in l.pe.versi.stat igitur.C.de impub.

Contrarium in vtroque dicto tenet Paulus de Castro,in l.hæredes mei.§.cùm ita.versiculo,sed pone in terminis,& in finalibus verbis.Lancel.Decì.in l.penult.ver.& in quantũ.& Dec.ver. iij.conclu.C.de impub.Soc.in d.§.cùm ita.versi.ij.limitatur.

18 Infertur ẽt,ꝙ si persona substituta,quæ ab intestato succedere posset,fuisset per statutũ exclusa, ita ꝙ ad successionem non admitteretur,tunc substitutus succederet,& non excluderetur, ita Barto.in dicta leg. hæredes mei.§. cùm ita. versiculo, & per hoc dico.ff.ad Trebel.& sequitur ibi Angelus versiculo, in exteris.& Raph.Cuma.& Paulus de Ca. versiculo,sed opponitur. & ponit Corn.consilio clxxxviij.ver.vbi autem est facta.volumi. tertio, & consilio ccij. versiculo, in themate autem nostro. volumine tertio vbi hanc dicit opinionem*communem.Socinus cõsilio lj.versi.iiij.principaliter.vol.iiij.Corn.cõsi. cclxxxiij. versicu

versũ.cõfert quia.vol.j.Alex.in d.§.cùm ita.versic.& per hoc dicit.Cor.consi.cxxxviij.in prin.Bert.consi.lxxxvij.ver.& profectò. vol.ij.in antiq.

Contrarium Imol.in d.§.cùm ita.versic.sed aduerte quia.Ripa nu.74.& seq.vers.resoluto itaque.vbi num.80.distinguendo declarat.

19 Et hoc intelligitur, vt succedat ab intestato ipsi testatori vigore statuti,non autem ipsi grauato, vt declarat Maria.Iun.cõsi. clxviij.num.70.vol.ij.

20 Limita,nisi persona exclusa per statutũ,sit cõiuncta cũ illo, qui decesserit,quia tunc substitutus excluditur, ex quo testator, non obstante statuto,censetur voluisse conseruari ius accrescendi.Corne.consi.ccxcviij.ver.si autem statutum.vol.iiij.

21 Limita hoc vltimum, quando per statutum excluderetur in totũ,secus verò si pro parte Ruin.consi.lvij.versi.potest etiam rationabiliter.vol.ij.& consi.clix.nu.9.ver.non obstat.vol.ij.Corn. consi.cclxxxiij.ver.& etiam in terminis.vol.j.

22 Limita primam opinionẽ,quando testator mandasset, si filij decesserint sine filijs,construi ecclesiam.Rip.in d.§.cùm ita.num. 137.versic.hoc limita.

23 Tertiò limita,nam substituta causa pia admittetur ad successionẽ vnius tantum decedentis impleta cõditione,quãuis supersit persona, quæ ex verisimili mente substitutum excludit.Alex. ꝑ.xxviij.ver.praeterea dato.vol.i.Bal.ĩ c.si pater.ver.q̃ro de vno ꝙ declaratione tex.de testa.in vj.Alex.consi.xcij.ver.hoc etiã cõsirmari.vol.iij.Ruin.consi.xcviij.verſ.& etiã confirmatur.volu.ij. sentit Iaſ.licèt nõ plenè firmet,in d.l.pe.versi.vltra prædicta adde. C.de impub.& Bertr.consi.vj.ver.praeterea hic est aduertendum. vol.ij.in nouis.Curt.Iun.in apostil.ad Alex.in d.§.cùm ita.Soc.in d.l.hæredes mei.§.cùm ita.versi.iij.limitatur.

Contrarium Anch.consi.cccxc.ver.ad hoc dico.Cor.ꝑ.xciij. ver.potest autem dubitari.vol.iij.& consil.cclxxvj.ver.cõsirmari videtur.vol.iij.Gul.de Cun.in d.l.pen.C.de impub.quitenet,ꝙ ne dum liberi excludunt piam causam,sed etiam trãsuersales.Barba. consi.lv.ver.circa hunc passum.vol.iiij.& Ruin.cõsi.clxxij.verſ. item non obstat.volum.ij.Paul.de Cast.consi.lxxvj.ver.super iij. vol.j.Cor.consil.xxxj.vol.j.Ful.in d.l.pen.ver.idem si in persona.

24 Q̃rtò limita,quando ex dispositione testatoris sumeretur coniectura, ꝙ testator prædilexisset substitutum filijs,vel filiab*, quibus facta est substitutio.ita r.o.Ang.in consi.cv.Aret.in l.quidam testamento.ff.de vulga.& pupil.

Contrarium tenet Soc.in d.§.cùm ita.versi.iiij.limitatio.Curt. Iun.in l.pen.versic.ij.& vlti.C.de impub.

25 Amplia nunc principalẽ conclusionẽ, ꝙ qñ supereſt persona,quæ ex verisimili mente substituti excludit, substitutus non admittatur ad successionẽ vnius decedentis,vt procedat nedum qñ est facta substitutio pluribus sub nomine collectiuo, sed etiã qñ est facta substitutio pluribus,non sub nomine collectiuo, sed ꝑ copulã,quo casu substitutus non admittitur vno mortuo,stante persona,quæ substituti excludit ex præsumpta mente testatoris. Bar.in d.l.hæredes mei.§.cùm ita.ver.si verò loquimur in fideicõmisso.ff.ad Treb.& in l.quidã testamẽto.versi.ex hoc habes.ff.de vulg.& pup.Paul.de Cast.in consi.lxxxj.ver.super iij.vol.j.Imol.in l.si pater impuberes.ver.in cad.gl.in fi.ff.de vulg.& pupil.Bal.in l. j.ver.vltra lex dicit.C.de condi.insert.Soc.consi.xciiij.versi.& cõ sirmatur ista responsio,vbi dicit ita tenere*communiter Docto. vol.iiij.Alex.in d.l.pen.ver.ij.limita.C.de impub.vbi Bald.versic. modò reuoco,& Fulgo.versic.item si dixi.

Contrarium colligitur ex notatis per Bar.in l.pen.verſ.sed qñ substitutio.C.de impub.Paul.de Cast.in l.si pater impuberes.ver. in fi.gl.ff.de vulg.& pup.& ꝑ.xiiij.ver.venio ad tertium.vol.j.vbi latissimè ꝓsequitur.sentit Sal.in d.l.pen.ver.i.fideicõmissaria dic. Ang.in d.§.cùm ita,ver.cũ autem substitutio.vbi in fideicõmissaria substitutione loquitur:in pupillari verò loquitur in versi. expeditus descendo.Alex.ver.in cæteris.sequitur Rip.ibi,in versic. quæritur nũc.nu.129.Ruin.consil.xlvj.ver.& quãuis.volu.iij.Et istã partẽ sentit Spe.in §.nũc aliquta.q.lxix.nu.89.in ti.de emphy.

26 Et ideò si debitus extraneis fit substitutio fideicommissaria sine nomine collectiuo,sed per copulam, admittitur substitutus vno mortuo.Alex.in l.pen.ver.nunc est videndum.C.de impub.

27 Limita hãc ampliationem,qñ non extaret persona,q̃ substituti excluderet ex præsumpta mente, quia tunc statim vno mortuo substitutus admitteretur ad successionem illius.Bar.in d.l.hẽ redes mei.§.cùm ita.ver.si verò loquimur.ff.ad Treb.Alex.in d.l. pe.versi.nunc est videndum.C.de impuber.

28 In pupillari verò substitutione Bar.tenebat,ꝙ qñ nõ est facta substitutio sub nomine collectiuo, admittitur substitutus statim post mortem vnius.Bart.in d.l.hæredes mei.§.cùm ita.& Ange.l. pen.C.de impub.

29 Cõtrarium,ꝙ etiã si substitutio pupillaris nõ sit facta sub nomine collectiuo, tñ substitut* nõ admittitur, nisi post mortẽ omniũ,qa semper dicitur extare alter frater, q ex præsumpta mente substitutũ excludit, colligit ex mente Bar.in d.§.cũ ita.ver.opponno.C.de impub.vt dicit Alex.in d.l.pe.ver.v.nũc videndũ.Bal.tenet hoc in l.pe.ver.quinto modo reuoco in dubiũ.C.de impube. Pau.de Ca.in ꝑ.lxxxvj.ver.iij.loco.vol.i.& ĩ.l.pe.C.de impu. ver. v.itẽ quæro.& ibi Fulg.ver.v.& p hoc refert Iaſ.qui dicit istã*cõmunem,in l.pe.versic.pulcrum est dubium. C.de impub.& Iaco. versi.quid si in casu.Alex.versic.nunc est videndum.& ibi Iacob. versi.quid si in casu.Ang.in d.§.cum ita. versi. expeditus descendo.& ibi Imol.versicu.circa.

30 Et ideò hanc vltimam opinionem magis *cõem,Limita qñ primus decesserit pubes sine liberis, alter impubes,quia admittetur substitutus ad successionẽ secundi,quia non dicitur extare persona,quæ substitutum excludat ex præsumpta mente testatoris,Alex.in d.l.pe.versi.nunc est videndũ.& ibi Iac.ver.aduerte tñ. Bal.ibi.ver.in gl.in arg.Sal.ꝑ huius declaratione quæro.versi.sed vbi primus.& ibi Paul.de Cast.in ver.item quæro.& ibi Fulg.ver. hac tamen.Paul.de Cast.ver.sed pone dicto.Corne.consi.clxxxij. versic.item si vnus.vol.i.Alex.consi.ci.versi.vj.& vltimò.volu.iiij. Cur.Iun.in l.pen.versi.vltimò not.C.de impub.Alex.in d.§.cùm ita.ver.si autem decesserũt.& ver.item circa hanc substitutionẽ. Contrarium Soci.in d.§.cùm ita.versi.iij.conclusio.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Substitutis duobus impuberibus,si vterque in pupillari ætate decedat,admittitur ad portionem vnius decedentis, non remanente persona ex verisimili mente defuncti ipsum excludente.

1 SEcunda est conclusio,ꝙ si non supereſt persona,quę ex verisimili mente defuncti substitutũ excludat,ipse substitutus admittitur ad portionẽ vnius decedentis, in quo sit verificata cõditio substitutionis, ita ,pbat tex.in d.l.hæredes mei.§.cũ ita ff.ad Treb.& tenẽt ibi oẽs Docto. ꝙ si supereſt persona,quæ ex verisimili mẽte defuncti substitutũ excludit,ipse substitutus non admittitur ad portionem vnius decedentis,secus verò quando non supereſt.

2 Et ideò duob* extraneis institutis,substitutio facta operaſ,vt statim primo mortuo substitutus admittaſ,Bar.in d.§.cũ ita.in fi. cũ aliis allegatis in alia cõclusio.præcedẽti,qui cõcludũt, substitutũ excludi si supereſt persona,q̃ substitutũ excludit,& nõ aliàs. & clarè Sal.in d.l. pe.ver.an substitutio fideicõmissaria.& Alex. ver.ex quo infert ipse.& Imol.in d.§.cùm ita.versic.secus quãdo essent.ver.itẽ adde quòd Pau.Sal.ver.v.aut substitutio fideicommissaria Cor.cõsi.cclxxxiij.ver.& ideò si illi.vol.j.

Contrariũ Pau.de Cast.in l.qui duos.ver.& ex hoc infero.ff.de vulg.& pup.sequit̃ Alex.in cõsi.cj.ver.& hoc etiã. vol. iiij.& cõs. xi.versic.& hoc procedit.volumin. iij.& istud*communiter teneri per Bart.& alios dicit Iacob.ibi, ver.addit quòd Pau.de Cast. & idem Paul.de Cast.in §.cùm ita.versic.sed pone dictio,& Rip. versic.tertius casus,numero 142.

3 Primò amplia,conclusionẽ proximè præcedentẽ, vt nõ supexistente persona,q̃ ex verisimili mẽte defuncti substitutũ excludat, ꝙ substituit* admittitur ad portionẽ vnius decedẽtis,in quo sit verificata cõditio,etiã si testator dixerit totã hæreditatem pertinere velle ad substitutũ,ꝑ tex.in d.§.cũ ita.vbi propter illud ver bũ tex.fundat,substitutũ admitti ad portionẽ vnius.Mathe.sing. clxix.Ang.in l.quidã testamẽto.ff.de vulg.& pup.ver. Item tex.ibi to ta.& ibi Im.& ibi Alex.ver.subdit hic Bar.& Raph. Cum.ibi,ver. Bar.not Idẽ voluit Ang.in d.l.hęredes mei.§.cũ ita.ver.descendo ad articulũ fideicõmiſſi.& ibi Paul. de Caſt.verſi.in quantũ verò. Im.ver.circa fideicõmissum.Alex.ver.nũc videndũ.Rui.in ꝑ.clxvj. ver.& prædicta,ꝓcedũt.vol.iij.Alex.consi.xcij.ver nõ obstat etiã. vol.iij.vbi dicit istã*cõmunem opi.Ant.de Butr.cõs.xxxj.ver.sed inquantũ. Soc.cõs.xciiij.ver. sed ad hoc supereſt.vol.iiij.vbi etiã dicit cõmunem. Iaſ.qui dicit cõmunẽ in cõs.xlj.ver.tertiò principaliter prẽmitto.vol.j.Alex.cõs.xi.ver.istud autẽ.vo.iij.vbi etiam dicit cõmunem.& consi.cj.ver.nõ obstat.vol.iiij.& ꝑ.clxxv.ver. nec obstat si diceretur.vol.v.Iaſ.in d.l.quidam testamento.versi. dicit notanrer Barto.Alexand. in dicta l.penulti.versiculo,quod limita.Paul.de Castro in l.Lucius.in § Caio.in fin.versiculo,vltrà mò opponitur.ff.ad Trebel.Iacob.in l.penul.ver.nunc quæro.C. de impu.vbi dicit istam communem.

4 Quod tamẽ declara,qa,vt dicebat Ang.in l.hęredes mei.§.cũ ita.ver.& ideò.ff.ad Treb.quãdo testator nõ inuitaſſet substitutũ ad totã hęreditatẽ,sed tãtũ ad portionẽ vltimi decedẽtis sub cõ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ditione, si vterque decesserit sine liberis, tunc excluderetur substitutus omninò. & ibi Paul. de Cast. versic. in tex. ibi, quem totũ, & in finalibus verbis.

Soc. quidam tenet, ꝙ semper cẽseatur substitut⁹ vocatus ad totũ, nisi expressè dictũ sit, in portione vltimi decedentis. ver. tertia cõclusio. Ruin. ꝑ. xlvj. nu. 2. vol. iij. & ꝑ. cxxj. nu. 3. vol. iij. Ripa in d. §. cùm ita. ver. retẽta tñ, vbi idẽ intelligit, qñ simpliciter, dũmodò nõ sit dictũ, in portione vltimi. & ita tenendũ est, aliàs nõ saluaretur cõmunis conclusio, ꝙ vbi non superest persona, quæ ex verisimili mẽte substitutũ excludat, substitutus admittitur ad portionẽ vltimi decedentis etiã ꝙ non sit facta substitutio in toto, sed vel simpliciter vel in omnib. bonis, licèt secus esset, si esset facta in portione vltimi. & sentit hoc Ruin. ꝑ. cxxj. nu. 3. vol. iij. Curt. Iun. in l. pen. ver. vnum est. C. de impub.

Contra principalẽ ampliationẽ tenuit Bar. in l. quidã testamẽto. ff. de vulg. & pup. ver. sed quid si testator. & ibi Bal. versicu. per istũ etiã. & idẽ Bal. in d. l. pen. ver. sed quomodo possumus esse. C. de impub. & alijs subst. Ana. ꝑ. xxij. versic. præterea ponderanda sunt. Ang. Aret. in consl. xxxv. ver. super eo autẽ. Anch. ꝑ. cccxc. versi. nõ obstat cõis Doc. & ab ista opinione tãquam firmata maioribus authoritatibus, non putat tutum recedere in cõsulẽdo, vel iudicando, Cur. Iun. in d. l. quidã testamẽto. in apostil. ad Ale. ff. de vulg. & pup. idem tenet Aret. in d. l. quidã testamento. ver. & ex ista lectura. ff. de vulg. & pup. & Dec. in d. l. pe. C. de impub. Soc. in d. §. cũ ita. ver. iij. & vlti. limitatio. & Ripa ibi, nu. 136. ver. iij. fallit. vbi dicit istam *communem opin.

6 Corn. autẽ in ꝑ. ccxxvj. versꝰ. quod maximè videtur. vol. iiij. distinguebat, ꝙ aut agitur de successione primi decedentis, & tunc substitutione facta in tota hæreditate, vel in omnibus bonis, sub istitutionẽ nõ est locus, nisi cõditio eueniat in persona vtriusque. Aut verò agitur de portione vltimi decedentis, & tũc si substitutio facta est in tota, admittatur substitutus, cũ qua distinctione ẽt transit Soc. in d. consl. xciiij. volu. iiij. & idem tenet Corn. in d. l. pe. C. de impub. ver. fallit quando substitutio.

Contrarium tamen voluit Dec. in d. l. pe. C. de impub.

7 Secundò amplia, nam admittitur substitutus ad portionẽ vltimi decedentis, qñ non supereſt persona, quæ excludat substitutũ iuxta terminos d. §. cùm ita. etiam ꝙ instituti non sint ad inuicem substituti, licèt tex. ibi faciat mentionem, ꝙ erant adinuicem substituti. Alex. in l. pen. C. de impub. versꝰ. non omitto tũ. & versꝰ. vbi autem. & sentit Sal. ver. defensata ista solutione, Cor. ver. ex prædictis patet. Alex. in d. §. cùm ita. ver. non tamen mihi placet. versꝰ. sed aduerte. & ibi Soc. ver. ex qua declaratione.

Contrarium Imol. in l. hæredes mei. §. cùm ita. ff. ad Treb. versꝰ. in fideicõmissaria nõ videt. & ver. sed certè vt dicit. versꝰ. & ꝓ hoc videt. & ibi Soc. ver. ꝓ veritate tñ. Alex. ꝑ. xxxviij. ver. fortificant prædicta. vol. j. Soc. consl. xciiij. vol. iiij. versꝰ. quinimò voluit Paul. de Cast. in d. §. cùm ita. ver. quid si. & in final. verbis. Soc. in d. §. cũ ita. ver. iij. conclusio. ver. ij. conclusio. ver. ex quibus. Rip. ver. nec obstat. Ruin. consl. xlvj. nu. 2. volu. iij.

8 Et re vera, si ista opinio esset vera, destrueretur communis solutio, & communis conclusio, quę habet, ꝙ vbi non superest persona, quæ substitutum excludat, ex verisimili mente substitutus admittitur ad portionem vltimi.

9 Tertiò amplia, idẽ esse in contractibus, nam si maritus & vxor donant eorum bona post mortẽ monasterio, vno mortuo, si superstes nõ põt præmortuo succedere, monasterium ad successionem præmorientis admittitur. ita Gul. de Cun. in d. l. pe. C. de impub. & ibi Bal. ver. & prædicta faciunt. & Io. Fab. ver. facit ad qñtionem. & ibi Iac. ver. finaliter firmo. & ibi Paul. in finali. verbis. Pau. de Castr. in l. Lucius. in §. Caio. ver. ad dictam distinctionem facit. ff. ad Treb. Alex. qui notabiliter loquitur, consl. clxvij. versꝰ. iij. nõ obstat. vol. vij.

10 Et ꝓpterea ẽt Spe. sentit hãc partẽ in tit. de emphyteus. §. nũc aliqua. q. lxix. nu. 89. & Sal. in l. ij. versꝰ. sed xxiiij. põt dubitari. C. de iure emphy. Rom. ꝑ. cxix. Paul. de Cast. ꝑ. xlvj. ver. nec obstat. vol. ij. Ale. ꝑ. xvij. ver. nec etiã obstat. vol. v. & in l. si mihi & Titio. ver. fallit tñ. ff. de verb. ob. Cur. Iun. in tract. feud. in ij. part. ver. ij. ꝓ singularem decisionem. qui omnes concludunt, ꝙ si res data sit in emphyteusim duob. filijs, vt post mortem omnium sine liberis, res redeat ad concedentem, etiã ꝙ vnus decedat sine liberis, portio illius non redit ad concedentẽ, sed accrescit superstiti. & idẽ voluit Abb. ꝑ. ciij. Ruin. cõs. xlvj. ver. & magis in terminis. vol. iij.

Sed de hac vltima decis. Spec. dubitat Ias. in l. si mihi, & Titio. ver. similiter quando. ff. de verb. obl. & contra illam tenet expressè Io. Crot. in repe. l. re coniuncti. ver. ij. fallit. ff. de legat. iij.

11 Primò limita, qñ natura relicti inter eos, quibus facta est substitutio, posset inducere ius accrescendi etiã post emolumẽtum qñtũ: quo casu cẽsetur testator voluisse inter eos cõseruare illud ius accrescẽdi. l. codicillis. ff. de vsufru. leg. ponit Bar. in l. hæredes mei. §. cũ ita. ver. oppono de vsufructu. ver. fallit si præsumat. ff. ad Treb. & Bart. in d. l. codicillis. ver. vel solue aliter. Paul. de Castr. in l. Lucius. §. Caio. ver. idẽ esset in fideicõmissaria. ff. ad Treb. Imol. in d. §. cùm ita. ver. fallit secundò. Cor. in d. l. pen. ver. item fallit. C. de impube. Pau. de Cast. in d. §. cùm ita. ver. circa pupillarem. Cur. Iun. in l. pen. versꝰ. iij. signanter limita. C. de impub.

Contrarium voluit Ang. in d. §. cùm ita. versꝰ. secundò fallit. & Alex. ver. fallit secundò. Soc. ver. secundò limito. Rip. ibi, versꝰ. ij. fallit. nume. 155.

2 Secundò limita, vt ad hæreditatem vltimi admittatur substitutus, non autem ad hæreditatem primi decedentis, etiam verificata conditione. Ita Paul. de Cast. in d. §. cùm ita. versꝰ. in gl. ibi, item. ver. si verò facta est. Ang. consl. cix. versꝰ. ij. continetur.

3 Quod intelligit Soc. in d. §. cùm ita. ver. ij. conclusio. etiam qñ substitutio non esset facta liberis.

Contrarium Cor. consl. clxxxiij. ver. & ideò. vol. j. Goza. consl. lxvij. ver. ad vltimum.

4 Tertiò limita, nam talis interpretatio, vt ad portionem vltimi admittatur substitutus, quando non supereſt persona, quæ substitutum excludat ex præsumpta mente defuncti, fit in fauorem descendentis testatoris tantum, non autem alterius extranei vel etiam transuersalis. Ange. consl. lxxx. versꝰ. super eo autem, quod quæritur. Dec. consl. dxciiij. Corne. consilio cclxxxiij. versiculo, item ex dicta Theorica. volumine primo.

De Legatis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Legatum factum fratribus mendicantibus, an valeat quo ad alienationem.

1 AMBIGVVS est ille articulus, an relictũ fratribus mendicantibus valeat saltẽ quo ad æstimationem, vel vt vendãt, & pretiũ retineant, in quo articulo distinguendi sunt plures casus.

Primus est in relicto particulari, id est in legato, vel fideicõmisso rei certæ, & tunc aut quæritur quo ad fratres Minores S. Fracisci, & quo ad illos Bar. tenuit in l. apud Iul. §. cõstat. ff. de leg. j. ver. itẽ aduerte. ꝙ valeat relictũ quo ad æstimationẽ, & sequitur ibi Pau. de Cast. versꝰ. sed pone. & ibi Alex. versꝰ. deciduntur ẽt hic. Ias. qui ibi multa cumulat. ver. succesſiuè per istũ tex. & idẽ voluit Bar. in l. fideicõmissa. §. si verò. ff. de leg. iij. & in tract. Minor. versꝰ. sed q̃ro. & ver. ex p̃dictis. versꝰ. Aliqñ eõtingit. Ant. de But. in ca. in p̃sentia. ver. quintus casus. de ꝓba. dũ tenet, in legatis magnis nõ operari legatũ, quasi ꝫrium innuat in paruis. Calca. in ꝑ. xlvj. in ti. de testa. Card. in ꝑ. lxvj. in fi. Abb. in c. in præsentia. n. 62. de ꝓb. Card. in consl. cij. in ij. dubio. Abb. in consl. lxiij. ver. sed ego hanc opinionem Fede. vol. ij. Paris. consl. in l. in præsentia. nu. 175.

In hanc etiam partem videtur inclinare Cy. in l. Deo nobis. in fi. C. de epis. & cle. dum tenet, ꝙ valeat legatum, vt acquiratẽ Eccle siæ Romanæ, vt ipsã ex eis bonis fratres sustentet. & idẽ Bertr. in consl. clxvj. nu. 2. vol. ij. in antiq. Pe. de Vbald. in trac. de Cano. epis. & paroch. q. xiiij. nu. 46. & Imol. in d. §. cõstat. in d. l. apud Iuli. qui tenet ꝙ valeat legatum, vt bona vendantur, & pretium conuertatur in eorum necessitates. & idem Corn. in consil. cxvij. volu. ij. & in consl. ccxvj. volu. iiij.

2 Contrarium, ꝙ relictũ fratribus Minoribus sit ipso iure nullũ, & non valeat, etiã quo ad æstimationẽ rerum legatarũ, vel vt vẽdatur, & pretiũ conuertatur in necessitates fratrũ, tenuit Bart. in l. j. C. de cõductor. & ꝓ. lib. xj. Raph. Cum. in d. §. constat. in d. l. apud Iul. Dec. in c. in p̃sentia. nu. 69. de ꝓba. Imol. in c. ij. versꝰ. iuxta p̃dicta. de testa. Dec. in ꝑ. ccccxcix. nu. 5. Angel. in consl. ccxxiiij. versꝰ. caueat igitur. Pet. de Anchar. in consl. cxcix. in fi. Albe. de Rosa. in auth. ingressi. versꝰ. item consueuit quæri. C. de sacrosꝯ. eccles.

3 Tenendo primam opinionem affirmatiuam, Amplia primò, idem esse etiam si relinquatur vni fratri annuum legatũ ad vitã vnius fratris, vt per Abb. in consl. lxiij. ver. sed ego hanc opin. vol. ij. Feder. de Sen. in consl. xij.

Contrarium tenet subscribens ad consilium Fede. xij. in ij. add. in fi. Bartol. in tract. Minor. versꝰ. quid si fratribus.

4 Primò limita, quãdo fratribus Minoribus esset relicta magna quantitas, cùm posset videri in fraudem relicta. Bar. in d. tract. Minor. ver. sed quæro. Ant. de But. in c. in præsentia. ver. quintus casus. & ibi Fel. ver. dicas tu. de ꝓb. Car. in cle. exiui. §. ꝓinde. ver. quo ad quæsitum. de verbor. significa.

Sub

48 Vigesimosecũdò limita, qñ dictũ est, quousque alter superuixerit, non succedat substitutus. Grat. in consl. cxvj. vol. ij.

49 Vigesimotertiò limita, nã licèt singulæ limitationes suprà expressæ non sufficerent, plures simul iunctę sufficere debent. Gratus in consl. cvi. vol. ij.

50 Vigesimoquartò limita in ꝫctibus, vbi positi in conditione, dicuntur vocati. Maria. iun. consl. cviii. vol. iij.

51 Vigesimoquintò limita qñ impossibile esset filios ab intesta to venire, quia tũc dicerentur vocati ex testamento. Maria. Iun. consl. cxxxiiij. & consl. clxxv. vol. ij.

52 Vigesimosextò limita, qñ testator masculos, & fœminas in conditione posuisset, & extaret statutũ, quòd masculi fœminas excluderent. Ruin. consl. clx. vol. ij.

53 Vigesimoseptimò limita, qñ testator in eadem dispositione eosdẽ, quos posuit in cõditione, in dispositione posuisset. Ruin. consl. clx. vol. ij.

54 Vigesimooctauò limita, qñ aliqui sint positi in conditione affirmatiua, declarando, vt per Ruin. consl. ccj. vol. ij.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Fideicommissarius accipiam possessionem bonorum subiectorum fideicommisso, quando est paratus incontinenti docere de iure suo, an sit legitimus contradictor in casu. l. fi. C. de edicto Diui Adria. tol.

1 DVbitant Doctores, an fideicõmissarius, qui accepit possessionẽ bonorũ subiectorũ fideicomm. propria auctoritate, sit legitimus ꝫdictor, vt hæres nõ immittat in possessionem, iuxta tex. in l. fi. C. de edicto diui Adr. tollen. maximè qñ est paratus incontinenti docere de iure suo. & qdẽ gl. ibi. l. fi. in verbo, legitimo. in ver. itẽ an fideicõmissarius, tenet, ꝙ sit legitimus ꝫdictor. & ibi Odofr. versꝰ. sed denuò q̃ro. & ibi Cyn. versꝰ. sed nunquid fideicõm. ambo isti Doct. in vltima opi. per eos relata, in qua videnẽ residere. & Alber. versꝰ. sed nũquid fideicõm. Bart. ibi versꝰ. q̃ro vtrum fideicõm. & ibi Bal. in q̃st, v. versꝰ. tertiò se ꝑferendo. Ang. ibi. versꝰ. an fideicõm. vniuersalis. Ias. ibi. versꝰ. in ij. q. Rofre. in libell. sub titu. de bon. possꝰ. q̃ dat ex edi. diui Adr. toll. versꝰ. item quæritur, si fideicõm. hoc vt sentire Alex. in d. l. fin. versicu. in eadem, ibi dum remitit ad not. per Bal. ibi. & Imol. in l. filiam. ff. ad Trebell. Corne. in d. l. fi. versicu. in eadem gl. C. de edict. diui Adr. toll. & Ioã. Fab. versꝰ. idem in fideicom. vniuersali. Guido Papæ in consl. cxciij. vol. iij.

Contrarium tenet Iacob. But. ibi in d. l. fi. versꝰ. quæro an fideicom. Paul. de Cast. ibi, in seq. glo. & Dec. versꝰ. in eadem gloss. & Curt. Iun. ver. circa prædicta quærit Bart. idẽ tenet Ang. & Alex. Curt. Iun. ver. circa prædicta quærit Bart. idẽ tenet Ang. & Alex. in d. l. filiam. ff. ad Treb. Deci. in consil. lxxxiiij. & consl. ccccl. xvij. Guid. Pap. consl. cxxxij. in fin. Gozad. in consl. xciij. versꝰ. iij. dato. Chassa. in consl. xix. Bertr. consl. xxj. vol. j.

2 Bart. verò in l. filiã. ff. ad Treb. cõcludit, ita demũ fideicommissariũ esse legitimũ ꝫdictorem, si possideat sine vitio, secus si cũ vitio. & tũc si intelligimus possidere fideicõm. sine vitio, etiã ꝙ propria auctoritate capiat possessionẽ, si modo possessio fuerit vacãs, ita ꝙ non fuerit capta possessio cũ vitio spolij, put videẽ intelligere Bal. in consl. cxliij. vol. iij. dũ dicit, quòd dicitur possidere sine vitio, dũmodo nõ ceciderit à legato per apprehensionem possessionis, put dicitur i. l. nõ dubium. C. de leg. & tũc illud est, quãdo possessionẽ apprehensam per hęredẽ occupat ꝓpria auctoritate. & tenet istam declarationẽ Im. in d. l. filiã. ff. ad Trebell. istud sentit Saly. in d. l. j. ver. item pondera. C. de vsur. Rui. ꝑ. cxix. vol. iij. & consl. xxvij. volu. v. & consil. cxl. vol. v. Tiraquel. in tracta. *e mort saisit.* in x. declaratione secundæ partis.

3 Et in simili dicunt Alex. Dec. Ias. in l. j. C. de Carb. edicto, dum tenẽt, possessionem vitiosam non posse confirmari, sed nõ vitio sam sic. & intelligunt vitiosam. i. cum spolij vitio.

4 Et tunc istud dictũ Barto. in d. l. filiam. faceret ꝙ prima opin. si verò intelligitur vitiosa possessio quæ vacãs fuit apprehensa. & auocari põt interdicto, quorum legatorum. prout sentit ibi Cy. in d. l. fi. ver. nunquid fideicomm. & Alber. versꝰ. sed nũquid fideicomm. & Ioan. Fab. ver. idem in fideicomm. Saly. versic. reuertor ad glo. & Ang. & Alex. in d. l. filiam. Paris. in consl. liij. vol. iij. Dec. in consl. ccxliij. in fi. Rui. consl. lxxviij. in fi. vol. iij. Et tunc opi. Bar. in d. l. filiam. faceret pro secunda parte.

5 Sed Grat. dicit fideicomm. dici possidere sine vitio, si habuit licentiam à testatore capiendi propria authoritate tacitè, vel expressè, in consl. cxl. vol. j. Idem tenet Dec. consl. ccccxxiiij. nu. 15.

6 Deci. autẽ l. fi. n. 25. C. de edic. Diui Adr. toll. tenet, fideicõm. esse legitimum ꝫdictorem, etiam quòd acceperit possessionem ꝓpria auctoritate, si modo habuerit ab hęrde verbalẽ restitutionem, & non aliàs. & ita dicit Doct. *communiter tenere.

7 Limita primã opinio. istius cõclusionis, vt nõ ꝓcedat, qñ vel let fideicomm. se opponere hæredi volenti recuperare possessionem, vt detrahat Trebell. ita Paul. de Cast. in d. l. fi. & Alex.

Contrarium tamen tenet Dec. in d. l. fi.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Nepos, vel neptis ex filia non debet esse melioris conditionis quàm ipsa filia.

1 DIcit tex. in l. si vnus matre. C. de bonis maternis, ꝙ nepos vel neptis ex filia non debet esse melioris cõditionis, quàm ipsa filia. & latè tradit Paris. in ꝑ. lxxxvj. volu. ij. Grat. consl. iiij. vol. ij.

2 Ratio est, qa filia censetur magis dilecta, q̃ neptis. Grat. in cõ. liij. & consl. cxx. in fi. vol. ij. Ruin. consl. cxx. vol. j.

3 Et hoc maximè intelligit qñ filia fauore agnationis excludit. per not. per nos infrà in cõclu. nostra posita vj. lib. sub tit. de verbor. signif. conclus. j. an appellatione filiorum nepotes cõtineãtur, in vj. ampliat.

4 Cõtrariũ, ꝙ nõ sit inconueniens, ꝙ testator prædilexerit neptes filiabus, dicit Alex. consl. xlix. vol. iiij. Paris. consl. xxxv. nu. 22. volu. iij. & in consl. xlj. nu. 65. cum plurib. seq. vol. iij. Aimo in ꝑ. xcviij. nu. 15.

5 Primò limita hãc cõclusionẽ, qñ filia fuisset dotata, & neptis nõ dotata: qa tunc non bñ infertur, filia est exclusa, ergo etiam neptis. Imò isto casu neptis põt esse melioris ꝫditionis q̃ filia. ita Curt. Sen. in consl. lxiij. versꝰ. tertiò corroborando. & ponit Soc. in ꝑ. ccxxvij. Alex. in ꝑ. xlix. vol. quarto. Paris. in consl. xxxv. & in consl. xlj. vol. tertio. Maria. Iun. consl. clviij. vol. secundo. & consl. clxviij. vol. ij. Ruin. consl. cx. vol. ij.

6 Cõtrariũ isto casu, ꝙ neptis nõ debeat esse melioris conditionis, qa filia fuit dotata, qa cũ reperiretur in primo gradu, debebat vel instituì, vel exhęredari, vel saltẽ legitimã habere: qđ non erat in nepte, quæ nõ erat in primo gradu, vñ nõ debet esse in ꝓsideratione, ꝙ filia fuerit iure cogente dotata. ita Paul. de Castro in cõl. cccxc. incip. casus iste frequenter. vol. ij. Soci. in l. cũ auus. ff. de cond. & demonstr. Ias. in cõsi. xlj. vol. j. Dec. in consl. ccclxx. Calca. in ꝑ. xlvij. & sentit Ioan. Ant. Alex. in cõl. lxij. in fi. Brun. in tract. ꝙ stant. masculi. in sexto articulo. in j. quæsti. tertij membri.

7 Secundò limita, qñ cessat ratio exclusionis, vt qa fœmina sit exclusa, qa sumus ĩ his, q̃ ratione sexus fœminis sunt interdicta. nã si extet masculus ex fœmina, non ꝓpterea censetur exclusus, sed poterit admitti. Curt. iun. in consi. j. Ioan. Ant. Alex. in consi. xxij. in fin. Vel alia ratione, q̃ in nepote, vel nepte nõ concurrat. Corn. in consl. ccxxxiiij. vol. iiij. Ruin. consl. cxx. vol. j.

8 Et ꝓpterea dr, ꝙ qñ filia excludit ratione alicuius qualitatis, quæ nõ reperitur in masculo, tunc masculus ex ea non excluditur, vt dicetur in cõclusione nostra an appellatione filiorũ cõtineantur nepotes, in ſeptima limitatione, posita in sexto libro, in titulo de verb. signifi. conclus. j.

9 Et propterea dr, ꝙ si filia fuit exclusa à patre suo particulari odio, nõ sequitur, pater excluſit filiã propriã, ergo voluit excludere neptem, ita ponit Socin. in l. cùm auus. ff. de condit. & demonſt. Aimo consl. xcviij. nu. 4.

10 Tertiò limita, qñ sumus in claro: quia tũc non militat ratio d. l. si vnus matre. ita Ioann. Ant. Alexand. in consi. xlviij. in finalibus verbis.

11 Quartò limita, nã ex persona patris sui inuitantis filiã, põt esse melioris conditionis neptis, quàm filia rẽspectu aui, vt dicit Alexand. consl. xxxviij. vol. vj.

12 Quintò limita in portione patris sui, qui magis neptem q̃ filiam, magis nepotem, quàm filium, cui suam certam portionem reliquit, prædilexisse est censendus. Cor. in cõsi. ccxxx. vol. iij. Dec. in consilio dlxviij.

13 Sextò limita, qñ neptis faceret deficere cõditionem, quam filia non facit deficere, vt dicit in proposito Ias. in cõl. cxlij. ver. xj. pro eadem parte, vol. ij.

14 Septimò limita, vt per Grat. cõl. lxiij. vol. j. qñ ratione dubij euentus exclusissẽt testator filias. quia nõ ꝓpterea essent neptes exclusæ.

15 Octauò limita, qa hęc conclusio nõ vendicat sibi locum in nepte ex filio, vt per Maria. Iun. consl. clxv. nu. 14. vol. ij.

16 Nonò limita, qñ filia esset per statutũ exclusa ſtantibus filiis, neptis aũt nõ esset exclusa ſtantibus agnatis. Ruin. consl. cxxiiij. volumine tertio.

17 Decimò limita, qñ nõ extarent ad excludendã neptẽ agnati, quorum fauore exclusa fuerat filia. Ruin. consl. cxxix. vol. iij.

CON

Universidad de Deusto
Biblioteca

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Conditio per superexistentiam filiorum verificata, non deficit filiis deficientibus.

1 DIcit tex. in l. cũ vxori. C. qñ dies lega. cedat. q conditio per super existentiã filiorũ verificata, nõ deficit, licèt filii postea deficiant. Oldr. cõs. xxj. versi. & mihi vr. & cõs. cxlj. vers. secus tñ esset. Ioan. And. in add. ad Spec. in §. in primis. in fi. versi. ista qõ. Bal. in l. cum acutissimi, ver. ibi, q sine filiis. C. de fideic. õm. & in l. si quis hæredem. versi. item facit ad quæst. C. de inst. & sub. Pau. de Cast. cons. xcvij. vers. sed in casu nostro. vol. ij. & in l. ex facto. §. siquis aũt. in fi. vers. sed pone. ff. ad Trebel. Alex. cons. xxxj. vers. & quamuis. vol. iij. Bal. in c. j. §. quinetiã. vers. q ro quid si masculus. in tit. Episcopum, vel Abbatẽ. Ias. cons. lxvj. vers. mouetor in primis. volu. iij. Chassa. cons. lxij. vers. ista pro certo. Ias. in l. si qs hæredẽ. versi. itẽ facit regul. C. de inst. & substit. Dec. §. lxiij. ver. & licèt, & cõs. ccxviij. ver. & ideo cũ in casu. & cõs. cclxxvij. vers. circa primũ Grat. cons. v. vers. iiij. ex verbis, volu ij. Bertr. cons. lxvj. vers. per secundã verò substitutionẽ, vol. i. in nouis, & cõs. cciij. ver. cui dicto nõ obstat. vol. ij. Dec. cõs. cclxix. nu. 13. vers. itẽ ipse Ludouicus, & cons. dxiij. ver. & ad hoc est decisio. & cõs. ccxci. vers. & vlterius in casu isto. & consil. ccccxiiij. nu. 3. & seq. vers. & cũ talis ꝯditio. Guald. caute. xxv. de subst. Paris. cõs. xiiij. n. 10. ver. cũ eĩn ꝯditio. vol. ij. Ias. in l. in substitutione, vers. ego omissis illis. ff. de vulg. & pupil. Curt. sen. §fil. lxiiij. vers. & premissa procedunt. Soc. cõs. ccl. vers. secũdò venit discutiẽda. Paris. cõs. lxxxvj. nu. 4. ver. quod ꝑcedit. & cõs. lxxxix. nu. 23. vers. ad quarũ etiã, vol. ij. Maria. Iun. cõs. xlij. ver. nec est cu randũ, vol. j. & cons. cij. nu. 38. vers. nec defectu. vol. j. & consi. clj. ver. & licèt, vol. ij. Ruin. cõs. cv. vers. nec pñt. vol. ij. & cõs. cliij. colũ. iiij. vers. quia ergo, vol. ij. Ale. §. clix. vol. vi. ver. sed ꝓmissis nõ obstantibus. Paris. cõs. xliiij. ver. cũ eĩn conditio. vol. ij. Ruin. cõsi. cxxxj. & cõs. cxxxiij. vers. qñ verũ est. vol. iij. Dec. in cõs. xcv. ver. cũ ergo in casu. Ias. in l. si qs duabus, ver. quid tenẽdũ. C. de imp. & aliis subst. Rui. cõs. cevij. vers. cũ ergo Dominus Palaucinus, volumine primo. Ange. consilio clix. & pro hac parte facit.

2 Primò amplia, etiam si agatur in fauorẽ ecclesiæ, vel piæ causę. Fulg. cons. xlvj. ver. in q. proposita.

3 Secũdò amplia, ẽtsi incontinenti decederet filius susceptus, Bal. in c. j. §. quin ẽt. ver. & ro quid si masculus, in tit. episcopũ, vel abbatem. Ias. cõs. lxvj. ver. idem in specie, vol. iij. & in l. si quis hæredem, ver. ad idem tertiò facit. C. de inst. & subst.

4 Primò limita, nisi ex cõiecturis colligi possit, testatorẽ aliter voluisse, Aimo cõ. xcviij. ver. videretur dicendũ. Grat. cõs. v. ver. modò limitatur, volum. ij. Dec. cõs. cccclxxvij. versi. non obstat. Mant. cõs. lviij. vers. & tenendo sic. Curt. iun. cons. cxxj. versi. quia hanc communem. Soc. cons. ccl. in fi. ver. infertur & secundò.

5 Secundò limita, qñ in conditione positi, non essent vocati ex pressa dispositione, qa tunc licet nascantur, & decedant, nõ deficit ꝯditio fideicõ. secus aũt qñ essent expressè vocati. Gui. Pap. q. dxxxj. Dec. consi. cclxx, ver. non obstat ꝙ substitutio. Aimo §. xcviij. ver. videretur dicendũ. Grat. cõs. v. versiculo, sed cũ fideicommis. vol. secundo.

6 Tertiò limita, qñ agitur de bonis, quæ ad extraneos hæredes trãsmitti non consueuerunt, Paul. Cast. cons. cccxliij. vers. præterea posito. Curt. Iun. cons. cxxj. versi. quia ad hanc communem. Aimo cons. xcviij. ver. videretur dicendum.

7 Quartò limita, quando in vltimo gradu agnati sunt substituti. Curt. Iun. con. cxxj. ver. quia ad hanc cõem. Aimo cons. xcviij. vers. quia ad hanc communem.

8 Quintò limita, qñ ad determinatũ tẽs refertur conditio liberorũ extantiũ, secus verò si cõditio priuatiuè sit adiecta, non restricta ad certũ tempus. Ioã. de Imola in l. sed si ad tẽs. ff. ad treb. ver. autẽ sufficiat. Soc. in l. solemus, ver. quarta & vltima con clu. ff. de condi. & demonst. Rui. cons. ix. nu. 7. versi. nã in casu, volu. j. Alex. cons. xliij. ver. præterea posito. vol. iij. & in cons. cj. vers. non obstat etiam, vol. j. & cõs. clxxxvj. ver. nec etiam dici potest, vol. j. Paris. consi. xviij. nu. 43. ver. postremo per allegata, vol. j. Dec. cõ. ccccl xxx. ver. præterea illa decisio. & cons. dlxxxv. ver. ad hoc est deci. & cons. dxciij. ver. ex alio etiam capite, & cõs. dcxxxvj. ver. & quemadmodum.

9 Sextò limita, qñ euentus conditionis liberorum nascentium, vel superexistentium fuit consideratus, secus verò, qñ non tantum implementum conditionis, sed conditionis effectus fuerit consideratus, ita Matia. iun. consil. clx. nu. 73. ver. sed tamen hoc non obstante, volumine secundo.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Conditio sufficit, vt aliquo momento adimpleatur.

1 EX præcedenti conclusione pertinenter subnectitur alia regula, q sufficit conditionẽ momẽto impleri, licèt implementum non duret. l. si quis hæredẽ. C. de insti. & substi. l. in substitutione. ff. de vulg. & pup. l. fi. §. j. C. de indic. vidui. tol. & ibi Pau. de Ca. in primis verbis. vbi infert ad qõnem ortam in ciuitate Venetiarum. Ias. in l. in substitutione, in j. no. ver. ij. habes. ff. de vulg. & pup. Cy. in l. si quis hæredẽ. in ij. no. C. de insti. & substi. & ibi Bal. in ij. oppos. Ang. cõsil. xxxiiij. ver. itẽ q sufficit. Bald. in l. precibus, in iij. oppos. C. de impu. & in l. humanitatis, in vlti. oppos. eod. ti. Chassa. consi. liij. Bar. in d. l. si quis hæredẽ. verf. & nota ẽt, & ibi Sal. in iij. oppos. & Ale. in summario. & ver. ex gl. & Ang. i. l. in substitutione, ver. vel dic. ff. de vulg. & pup. & ibi Imo. in j. no. Tiraq. in regu. cessante causa, in iiij. limit.

2 Amplia, etiam si sola perseuerantia conditionis colligatur ex presumpta mente disponentis. Ang. in l. in substitutione. vers. & dubitauit Bar. ff. de vulg. & pupil.

3 Primò limita, qñ implementũ cõditionis non duraret culpa, & facto illius, qui impleuit. Bal. in l. si quis hæredẽ. ver. itẽ facit ad quæstionẽ. C. de insti. & substi. & ibi Sal. ver. quærit Bal. Ale. in d. l. si quis hæredem. ver. tangit etiã. Bald. & ibi Ang. in prin. & Pau. de Ca. ver. in tex. ibi, filia. & Alex. in l. in substitutione. versic. adde quod Bal. ff. de vulga. & pupil.

Contrarium Ang. consi. xxxiiij. ver. in contrarium. & ver cõclude ergo. Ias. in d. l. si quis hæredẽ. vers. j. limit. Dec. in d. l. si quis hæredem. ver. ij. limitatur.

4 Secundò limita, qñ impleta est cõditio animo non perseuerã di in implemẽto, sed solùm, vt quis assequeretur emolumentũ, & postea desisteret ab implemẽto. Fulgo. in d. l. si qs hæredẽ. ver. & per hoc apparet. & ibi Pau. de Ca. ver. in tex. ibi, filia. & ibi Ale. ver. ad quod vltimũ. vide Alex. in l. in substitutione. in fi. vers. vel ẽt aliter respõde. ff. de vulg. & pup. vbi tenet istã limitationẽ, licèt dicat esse solutionẽ diminutiuã ad l. reprehendẽda. post Imo. ibi. ver. si autem ille. Ias. in d. l. si qs hæredẽ. ver. ij. limita. Dec. ibi. ver. iij. limitatur. Alex. in d. l. si quis hæredem. ver. vel responde.

5 Tertiò limita, qñ conditionis implementum respicit nedum cõmodũ implentis, sed ẽt alterius, qa tũc requiritur, q duret implementũ cum illa persona, cuius commodo voluit testator ꝓspicere. Ang. consi. xxxiiij. ver. finaliter dico. vsque in finẽ. Imol. in l. in substitutione. in fi. ver. & hoc qñ. ff. de vulga. & pup. Ias. in d. l. si quis hæredem. versi. iij. notabiliter limit. licèt nõ plenè firmet. & ibi Dec. ver. iij. limitatur.

6 Quartò limita, qñ conditio habet tractũ successiuũ ex sui natura, tunc eñ non sufficit conditionem momento implere, sed requiritur, quòd duret implementum. Bal. in l. si. in ij. no. C. de in dict. vid. roll. Ang. cons. xxxiiij. Bal. in l. si quis hæredẽ. in ij. oppos. C. de insti. & substi. Alex. consi. xliij. ver. ecce ego. vol. iij. Ias. in l. si qs hfdẽ. ver. iiij. notabiliter limita. C. de insti. & substi. Are. i d. l. in substitutione. vers. pro ista conclusione. ff. de vulg. & pup. Dec. in d. l. si quis hæredẽ. vers. ij. no. Corn. consi. vij. ver. nõ obstat, quod dicebatur. vol. j. Cyn. in d. l. si quis hæredem. ver. ecce ego secundum. & ibi Alb. ver. ij. q. Fulg. ibi, ver. vltimò induenut.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Fideicommissum an censeatur inductum per prohibitionem alienationis.

SAtis cõsuè loquuntur Doct. in illa materia. an per ꝓhibitionem alienationis, censeatur iniunctũ fideicõ. & ideò pro faciliori resolutione opportunum visum fuerit plures casus colligere.

1 Primus casus est, qñ vnus tñ est vocatus, & simpliciter prohibitus alienare, & tunc, quia ꝓhibitio simpliciter facta nõ valet, vt est tex. in l. filius familias, in §. Diui. ff. de leg. j. non põt etiã operari fideicõmissum. Soc. in l. qui Romæ. in §. coheredes. versi. primus casus est. ff. de verbo. obli. Gozad. in consi. cij. nu. 11. Guald. caut. vj. in titu. de var. testat. præcep.

2 Si verò sunt plures vocati, & prohibiti, vel oẽs, vel plures, vel vnus tñ, & tunc si prohibitio est facta per viã conditionis, valet prohibitio: vt est tex. in l. iiij. ff. de cõdi. insti. tñ nec isto casu fidei cõmissum inducit, vt tradit So. in d. l. q Romę. §. cohęredes. ver. aliq; & ij. ff. de verb. obl. Goz. in ꝑ. cij. n. 11. ver. aut verò plures.

Cõtrariũ hoc tenuit Bero. q. 42. n. 5. vbi expresè tenet, ꝓhibitionẽ valere, & tacitè secũ inducere fideicõ. respectuco hꝛdis,

notat Bar. in d. §. duo fratres. in ij. q. Imol. Paul. de Cast. & ibi Rap. qui etiã refert eandẽ opi. tenere Pe. & eandem opinionem tenet Bal. in ti. Constitutiones feud. Domini Impera. l. ot. & ibi ẽt dicit Pet. & Iac. But. eandẽ opi. tenere Bar. & Bal. in l. cum pater. §. hæredi tatẽ. ff. de leg. ij. Bar. in l. Paulo Callimacho. §. j. ff. de leg. iij. Bal. in l. qui cũ tutorib. ff. de trãsact. Bald. in l. tres fratres. ff. de pact. & ibi Paul. de Cast. Bal. in cõs. lxxxiiij. incip. res ꝓhibita. vol. j. Sal. in d. l. q cũ tutorib. Alex. in cõs. ceviij. vol. vj. Bar. in cõs. lviij. in fi. Pau. de Cast. in ꝑ. cclxxxviij. in ij. vol. in cip. quia dubia supra formata. Ale. in d. §. duo fratres. & ibi Iaso. Capra in ꝑ. lxxxix. Corn. in cõsi. cij. vol. iiij. & in cõs. cl. volu. iii. Io. de Ana. in ꝑ. xxix. Alex. in ꝑ. xxxix. vol. iiij. & in cõs. cv. vol. iiij. & in cõs. clxvij. vol. ij. & in cõs. viij. vol. v. Gozad. in cõs. xxxvj. Bertr. in cõs. lxxxviij. volu. j. Pariſ. cõs. xlvj. vol. ij. Fulg. in cõs. xlj. Soc. in cons. ccli. Imol. in consi. vlt. Barba. in cõs. xlviij. vol. j. Dec. in cõsi. lxxxvj. Bal. in cõs. xviij. volu. iij. Soc. in cõs. xxxj. vol. iiij. & cõs. xliij. Soc. in cõs. xviij. vol. iij. Pariſ. in consi. lxxj. vol. iij. Maria. Iun. in cõs. cxvj. nu. 33. vol. j. & in consi. cxxviij. nu. 114. volu. j. Ruin. cõs. cxxxvj. vol. ij. & cõs. cxxxix. vo. ij. Et ista est *cõis opi. vt per Ang. in cõs. cclxxxvij. licèt ipse ꝑrium teneat. Paul. de Cast. in d. l. tres fratres. Cor. in cons. cij. volum. iiij. Alex. in consi. xxxix. vol. iiij. Fulg. in consi. xlj. Alex. in consi. cv. vol. iiij.

2 Imò etiam, quando dictum esset, & iuratum non venire contra diuisionem, & contenta in ea: & non facere, dicere, vel venire contra eorum aliquid, fideicommissũ non intelligitur renuncia tum: Bertr. in cons. lxxvj. vol. j. Ruin. consi. cxxxvij. volum. ij.

Contrarium tenuit Rog. relatus per gl. in d. §. duo fratres. Gul. in d. l. qui cũ tutorib. ff. de trãsact. Dy. Albe. Bal. & Ang. in d. §. duo fratres. & ibi Albe. dicit, q istam opi. tenuit Iac. de Aren. Ange. in consi. cclxxxvij. Ray. in addit. ad Gul. in d. l. qui cum tutorib. vt refert Alex. in d. §. duo fratres. Signorol. Homod. in consi. clxxxix. & in consi. cxvij. in fin.

3 Tenendo primam opi. *quæ est comminis, Primò amplia, ẽt si promissum sit, perpetuò non venire contra diuisionem. Ruin. consil. cxxxvij. vol. ij.

4 Item amplia, etiam si fideicommissum esset reciprocũ, & cõæquale: vt per Ruin. consi. cxxxviij. vol. ij. licèt contrarium teneat Angel. in d. §. duo fratres.

5 Secundò amplia, etiã si dictũ sit in diuisione, q vnus alteri remittit iura, quæ habet, vel habere ꝑerit. Bart. in d. l. qui Romæ. §. duo fratres. in vj. q. ff. de verb. obl. & ibi Alex. Aret. & Ias. in consi. ccviij. vol. vj. & in cõs. cv. in fi. vol. iiij. Rom. in l. j. in xij. q. C. qñ nõ petent. par. Curt. Iun. in cõs. xxiij. & in cõs. lij. Are. in cõs. xcij. Pau. de Cast. in cõs. ccccxlviij. vol. j. Chassa. in ꝑ. iij. vbi limitat. Bouer. in verbo, renunciatio. sing. xxvij. Gozad. in consi. liij. Grat. in consi. lx. vol. j. & consil. cxxvj.

6 Et idem si dictum esset, quæ habere possent. Bert. consi. j. volu. j. in antiquis.

Contrarium tenet Raph. Comensis in d. §. duo fratres. prout refert ibi Ias. qui respondet ad adducta per eum.

7 Sed declara præcedentẽ ampliat. vt ꝓcedat, qñ talis renunciatio posset referri ad alia iura, quàm ad fideic. sed si nõ posset referri ad alia iura, quàm ad fideic. tunc ad fideic. refertur. vt no. Bart. ibi in vj. q. in d. §. duo fratres. & ibi Io. Crot. Paul. de Cast. consilio clxxxviij. vol. ij. Barb. in consi. xlviij. vol. j. Ias. in d. §. duo fratres. in vj. q. Curt. Iun. consi. xxiij. Alex. in consi. lxviij. vol. v. ex mente Bal. ibi. Pariſ. consi. lxxj. vol. iij.

8 Secundò limita, nisi dictum esset, q vnus alteri remittit iura, quę habet, vel habere poterat, quouis modo. Ruin. consi. cij. vo. secundo.

9 Tertiò amplia, etiã si in diuisione dictũ esset, q vnus alteri remittebat indefinitè omnia sibi ex testõ relicta: vt no. Bar. in l. qui Romæ. §. duo fratres. in v. q. in fi. ff. de verb. obl. Soc. in consi. cclj. Bal. in tit. Constitu. feud. Imper. Lothar. Gozad. in consi. xxxvj.

10 Et hoc quia, nisi specificè exprimatur testamentum, ex quo prouenit fideicom. non sufficit, vt infrà dicetur in sequenti ampliatione.

11 Quartò amplia, etiã si in instrumento dictũ sit, q vnus alteri remittebat omne ius præsens, vel futurũ ex testõ, vel ab intestato iure fideicõmissi, vel substitutionis cuiuscunq;, vel alio quocunque iure ita Bar. in d. §. duo fratres. in v. q. in prin. & ibi Imol. Are. Alex. & Ias. finaliter ita tenet, licèt videatur aliquantulũ dubitare eandem opinionem tenet Roma. in consil. ccccxij. Guido Papæ q. ccxxix. Bald. in titulo, Constitu. feud. Domini Impera. Lothar. Soc. in conf. cclxxxiij. Guido Papæ in cõsi. vj. Maria. Iun. cõs. cxxix. num. 60. vol. j.

Contrarium tenuit Ange. in d. §. duo fratres. in ij. q. cui respondet Io. Crot. in d. §. duo fratres. & Soc. in d. consi. cclxxxiij.

12 Limita, tamen primam opinionem, quæ videtur esse communis stante iuramento. Alex. in d. §. duo fratres. in loco allegato. Guido Papæ in consi. cccxxij.

Contrarium tenet Io. Crot. in d. §. duo fratres. Ruin. in consil. cxxxvij. & pluribus seq. volum. iiij.

13 Quintò amplia, etiam si prohibitum sit pro se, & suis hæredibus. Alex. in consi. cv. vol. iiij.

14 Sextò amplia, etiam si dictum sit, q vna pars liberat aliam de omnibus, quæ sibi deberentur occasione hæreditatis, & quacunque alia de causa, ita q liberatio trahatur ad cognita, & incognita. Ruin. consi. cxxxvij. volum. ij.

15 Septimò amplia, etiam si portiones assignatæ fuerint liberę. Ruin. consi. xcix. volum. iiij.

16 Octauò amplia, etiam si dictum sit, nullo modo venire contra diuisionem. Ruin. consi. lxxij. volum. v.

17 Et idem si dictum sit, non venire in perpetuum contra diuisionem. Boer. decis. cxlvij.

18 Nonò amplia, idem esse in transactione. Boer. decis. cxlvij.

19 Decimò amplia, etiam si diuisio, vel transactio facta fuit ex certa scientia. Boer. decis. cxlvij.

20 Primò limita, nisi dividentes vltra illud, quod ꝓmiserint nõ venire ꝑ diuisionẽ, apposuerint verba prægnatia, & lata, vt si dixissent, q de reb⁹ diuersis, i perpetuũ alter ab altero quicquã petere nõ posset aliqua ratione, vel iure, vel causa, q dici, vel excogitari possit de iure, vel de facto: qa tũc ꝓsupposita sciẽtia fideicõmissi censẽt dividẽtes voluisse renũciare fideicõmisso: ita tenet Ioan. And. in addi. Spec. i tit. de testa. §. imprimis. ver. sed qd si fideicõmissum. Bal. sentit in d. §. duo fratres. ponit Curt. Sen. ꝑ. lxiiij. & Cur. Iun. in cõs. xlix. Soc. i cõs. xliij. ver. ij. multũ operatur. vol. iiij. Io. Crot. in d. §. duo fratres. Dec. in cõs. cclxxxvij. & in cõsi. lxxxvj. & in ꝑsi. xj. & in ꝑ. cccxlv. & hoc videt tenere Roma. in cõs. ceccciij. dũ tenet stantibus verbis prægnãtibus nõ esse renũciatum fideicõmisso, qa pr⁹ supponit ignorãtiam fideicõmissi. Bolog. in cõs. xxxij. in fin. & istud sentit Pariſ. cõs. lxxj. vol. iij. vbi dicit opinionẽ Io. And. *cõmuniter approbari: quicquid sensę rit Dec. in cõs. suo ecccxcv. Marian. Iun. cõs. cxvi. Aimo in consi. xxiiij. Grat. in cõs. xvij. vol. j. Grat. in cõsi. lx. vol. j. Ruin. cõsi. cxix. vol. ij. & cõs. cxxxiij. vol. ij. & istud sentit Alex. in d. §. duo fratres. dũ respondet ad dictũ Io. And. & idẽ Alex. in consi. cviij. volu. vj. Alex. ex mẽte Bal. in consi. lxviij. vol. v. Bertr. in cõs. xxj. in fi. vol. j. & in cõsi. lxxvj. vol. j. & in cõsi. lxxxviij. vol. j. & in consi. clxvj. vol. j. & in consi. vj. vol. ij. in fi. Bertr. in consi. lxxiij. vol. ij.

21 Et hoc limita, si scientia non probaretur. Gozad. in cõsi. xlv. Ruin. consi. cxxxvij. volumine ij.

22 Contra principalem limitationem tenuit Capra in consilio lxxxix. Pau. de Cast. in cõs. clxxxviij. vol. ij. Dec. in consi. ccccxciij. Gozad. in consilio xxxvj. & in consi. xlv. Grat. in consi. xxix. vol. ij. Ruinus consi. cxxxvj. volumine ij. & consi. cxxxviij. volum. ij. & consi. cxlvij. volum. ij. & consi. clix. volumine iiij.

23 Et hoc quia ista verba, aliqua ratione, titulo, vel causa, possunt intelligi in dependentibus ab expressis. Calca. in consi. xxv. Grat. in consilio xvij. vol. j. & consi. xxij. & consi. lx. vol. j.

Tenendo tamẽ primã opi. quæ videtur esse magis *cõmunis,

24 Sublimita, nisi verba ampla, & prægnãtia restringãt se ad tẽpus præsens tẽpore diuisionis, & renũciationis, qa tunc nõ censetur remissum fideicõmissum futurum. Ang. in consi. cclxxxvij. Cuma. in consi. cviij. Corn. in consi. ccccxxxix. vol. j. Barb. in consi. xlviij. vol. j. Dec. in consi. lxxxvj. & in consi. ccccxcv.

25 Quinimò secundùm Barb. etiã si dictum sit, q renuntiabat fideicommisso debito, tamen nõ censeretur remissum ius fideicõmissi ꝺditionalis. Bart. in d. §. duo fratres. i iij. q. cum quo omnes transeunt, excepto Io. Crot. in d. §. duo fratres. vbi distinguit.

26 Imò si verba generalia referanẽ ad illud, quod vna pars alteri debet, absque eo q dicit de hæredibus, non censetur renunciatum fideicommisso. Cuma. in consi. cxlj.

27 Sublimita primam partem, vt per Ruin. consi. clij. volumine secundo, quando res fuit alienata titulo lucrativo, secus si fuisset vendita: vt ibi per eum.

28 Secundò limita, nisi fideicom. esset purũ, vel purificatũ tpe diuisionis, qa tunc tempore diuisionis veniret in diuisione, & cẽsetur remissum: ita declarat Paul. de Cast. in d. §. duo fratres. & ibi etiã Raph. & Alex. & idẽ Alex. in consi. 100. vol. vij. maximè stãte prægnantia verborum, & iuramento. Dec. in consi. cccxlv.

Contrarium Ruin. consi. cxxxix. vol. ij.

29 Tertiò limita, nisi dictũ sit, q diuidentes possint de rebus sic diuisis facere prout voluerunt, quia tũc censẽtur inter eos remissum ius fideicommissi. Ita declarat Alex. in cõsi. lxij. vol. vij. Ang. in d. §. duo fratres. in v. q. Bar. Ioan. Crot. in d. §. duo fratres. in viij. q. Pariſ. consi. xlvj. vol. ij. & consi. lxxj. vol. iij. Ruin. consil. cxxxij. volu. ij. Et facit quod dicetur in seq. limit.

Tamen contrarium colligitur ex no. per Caprã in consi. lxxxix. vbi præsupponit talia verba, & tamen consuluit non esse fideicommisso renuntiatum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et contrarium Ruin.consi.cxxxvii.& consil.cxlvij.vol.ij.

30 Quartò limita,nisi in diuisione data sit facultas alienandi,vt quia dictum sit,ad habendum,tenēdum,vendendum, donandū, alienandū,&c.quia tunc censetur fideicō.renunciatum,cùm nō stent ista simul,ꝙ fideicom.duret,& cōpetat facultas alienādi irreuocabiliter:ita tenet Ang.in d.§.duo fratres in v.q.Imol.Ioan. Crot.in vij.q.Bar.in d.§.duo fratres.Cur.Sen.in consi.lxiij.Soc.in reg.xxxviij.in v.fal.sentit Bart.in consi.lxxij.Dec.in consi.xj.Curt. Iun.in trac.feu.in iiij.part.ver.quintò quæro.Bertr.in consi.clxvi. vol.j.Paris.consi.lxxj.vol.iij.Maria.Iun.consi.cxvj.vol.j.Grat.in ꝑ. xvij.vol.j.vbi declarat.Gra.in consi.lx.vol.j.qui ampliat.Ruin.ꝑ. cxiij.vol.j.& consi.cxix.vol.ij.& consi.cxxxiij.volu.ij.Rip.in §.duo fratres.num.83.Cur.Iun.consi.iiij.nume.21.

31 Primò declara,quia sub istis verbis non venit facultas'alienā di,nisi specialiter exprimatur:vt per Grat.consi.xxij.volu.j.& per Ruin.consi.cxxxvij.vol.ij.

32 Secundò Declara,nam omnes istæ clausulæ non inducūt renunciationē fideicommissi qñ vel adest clausula derogatoria in ꝓrium,vel inæqualitas renunciationis,vel si diuisio fit tantūmodò quo ad vsumfructum.Grat.in consi.xxix.nu.35.vol.ij.

33 Sed ex dictis Bart.in d.§.duo fratres.in viij.q.alia colligiē declaratio,nam Bart.ibi videt cōcludere,ꝙ secura alienatione,cēsetur esse renūciatū fideic.quantū ad retractandā alienationem:secus,si nō sit facta alienatio:& ita tenet Rom.in ꝑ.cccciiij.in prin. Alex.in consi.viij.vol.iiij.& in consi.clxxxix.vol.ij.Paul.de Castr. in cōsi.clxxxviij.in ij.vol.Ruin.cōsi.cxlvij.vol.ij.& consi.xcij.volu. iij.& consi.xcix.vol.iiij.Curt.Sen.in d.cōsi.lxiij.Ias.in d.§.duo fratres.in viij.q.Soc.in ꝑ.xliij.vo.iiij.Aret.in §.duo fratres.in viij.q.

34 Et tenendo istam partem, declara istud procedere,vbi fideicommissarius consentit de alienatione facienda in futurū,vel facultate alienandi in futurum:secus si consentiret alienationi tūc factæ pendente conditione fideicommiss.quia tunc non dicitur fideicommissō renunciatum.Soc.in consi.xliij.vol.iiij.

35 Quintò limita,nisi ex coniecturis aliud constare possit, scilicet ꝙ diuidentes voluerint etiam fideicommissum remittere, vt no.Bal.in d.l.qui cum tutorib.ff.de transi.Alex.in d.§.duo fratres.

36 Sextò limita,nisi dictum fit, ꝙ remittebant adinuicem fideicommissum debitum vel debendum ex testamento paterno.ita Bar.in d.§.duo fratres.in iiij.q.& ibi Ias.sequitur,& Paul.de Cast. in consi.clxxxviij.vol.ij.

37 Septimò limita,nisi dictum sit, ꝙ diuidentes, rem ipsam sic diuisam habeant pleno iure:vt sentit Alex.in consi.xxxix.vol.iiij. Bartho.Soc.in consi.xliij.vol.iiij.Rui.consi.cxxxvij.& consi.cxxxviij.vol.ij.& consi.xcix. vol.iiij.

38 Et facit,quod voluit Soc.in consi.lxvj.vol.iij.vbi istam cautelam,pleno iure dicit regulari secundum naturam contractus: & in consi.ij.nu.4.vol.iiij.idem dicit de illa clausula, ꝙ possit facere, & disponere prout dominus facere posset.

39 Octauò limita,nisi dictum sit, ꝙ de euictione teneatur vnus alteri, quia tunc censetur fideicommissum remissum.ita Franc. Curt.Sen.in d.consi.lxiij.& hoc sentit Dom.in consi.ccccl.vij.Paris.consi.lxxj.vol.iij.Maria.Iun.consi.cxvj.vol.j.Alex.consi.xxj.vo. v.Curt.Iun.consi.xlix.nu.13.

Contrarium Io.Crot.in d.§.duo ttatres.Barth.Soc.in consilio xxxj.vol.iiij.Maria.Iun.consi.cxxviij.vol.j.Grat.consi.xxix.volu.ij. Ruin.consi.cxxxvij.vol.ij.& consi.xcij.vol.iij.

40 Nonò limita,nisi dictum sit,ꝙ reseruabant sibi auctum fideicommissum, quia per hoc paternum remissse censendi sunt.Io. Crot.in d.§.duo fratres.

41 Decimò limita,nisi fideicommissarius consensisset alienationi factæ per grauatum,quia tunc censetur remittere fideicōmissum.Alex.in consi.viij.volum.v.

42 XI.Limita,si dictum sit in diuisione,ꝙ remittebant omnia iura,& omnes actiones sibi competentes,& competituras nūc,vel in futurum,vel ratione legatorū,vel institutionis, & substitutionis,maximè apposito iuramento.ita Guido Papæ q.ccxxxij.

Contrarium Rip.in d.§.duo fratres.num.77.

43 XII.Limita,tribus concurrentibus, scientia testamenti,& ꝙ fideicommissum esset reciprocum,& ꝙ in diuisione sit renunciatum iuribus futuris:vt dicit Maria.Iun.consi.cxvj.nu.50.vol.j.

Contrarium Ruin.consi.cxxxviij.volum.ij.

44 XIII.Limita,qñ in instrumento dicitur,ꝙ fecerunt se ad inuicem procuratores respectu portionum suarum, vt vnusquisque possit pro bonis ad se peruentis agere, petere & se tueri.Maria, Iun.consi.cxvj.vol.j.Ruin.consi.cxliiij.vol.ij.& consi.clij.vol.ij.

45 XIIII.Declara,vt per Ruin.consi.cxlvij.vol.ij.vt hoc ꝓcedat, quando fuit factum mandatum cum libera, vtputà per clausulā, vti voluerit,secus si per verbū docuerit, quod importat arbitriū boni viri,& non mandatum cum libera.

46 Et vt dicatur facta renunciatio fideicō.est necessaria scientia renunciantis,vt per Maria.Iun.consi.cxvj.vol.j.

47 XV.Limita,quando diuidentes promisissent, partes sic diuisas ratas & gratas habere,& perpetuò attendere,& obseruare, vt per Ruin.consi.cxix.volum.ij.

Contrarium Boer.decis.cxlvij.

48 Quando autem diceretur, & renunciarunt cum iuramento omniuris,& legum auxilio.Rui.cōsi.xcij.num.13.vol.iij.dicit ꝙ ita demū per huiusmodi clausulā dicit remissum fideicōmissum, qñ ista clausula nō poterat referri nisi ad ius futurum,aliàs secus.

49 Item per istam clausulam non censetur renunciatum fideicommisso,non probata scientia testamenti.Ruin.in consil.lxxij. sum.4.volu.v.& in consi.xcij.nu.24.volum.iij.

50 Et nota, quia per renunciationem iuri sibi competēti ab intestato, censetur quis renunciare iuri competenti ex testamēto: vt voluit Ruin.in consi.clvj.volum.iij.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Filius grauatus de restituendo hæreditatem, debet restituere quando sine filijs decedit.

1 Si pater filium in parte hæreditatis institutum grauat de restituendo, subintelligitur conditio, si decesserit sine filijs.l.cùm auus.ff.de cond.& dem.l.cùm acutissimi.C.de fideicom.

2 Primò amplia, etiam in filio naturali grauato.l.generaliter.§. cùm autem.C.de inst.& substit.& Ias.ibi in prima ampliat.

3 Extende istam ampliationem,etiam si nepos, vel alius vlterioris gradus naturalis tantum instituatur, & grauetur: vt declarat magistraliter Soc.in d.l.cùm auus.

4 Secundò amplia,etiam si grauatus decesserit non modò cum filijs primi gradus,sed cum liberis vlterioris gradus:vt est text.in d.l.generaliter.in §.cum autem.& ibi Ias.in ij.ampliat.

5 Extende istam ampliationem etiam ad omnes descendentes in infinitum, vt faciant deficere fideicom.ita tenet Cor.in l.cùm acutissimi.C.de fideic.& ibi Io.de Monte Sperel.& Io.Bapt.de S. Seuer.in d.§.cùm autem.Soc.in d.l.cùm auus.

Licèt contrarium voluerit Angel.& malè,in d.l.cùm acutissimi.vt per eos.

6 Limita istā ampliat. si modò liberi sint legitimi, & naturales, vt infrà dicetur in limit.

7 Tertiò amplia,non modò quando grauaretur filius,sed etiam quilibet vlterioris gradus descendens.ita tenet Bald.in d.l.cùm acutissimi.& ibi Ange.Cor.& Soc.in d.l.cùm auus.

8 Quartò amplia, vt istud procedat non modò in fideicōmisso vniuersali, sed ēt in legatis vel fideic.particularib.vt est text.in d. §.cùm aūt.& ponit ibi Ias.in iij.ampliat.& istud tenet idem Ias.in iiij.ampliat.hoc etiā tenet Bal.in d.l.cùm acutissimi.Barba.in d.l. cū acutissimi.C.de fideic.Io.Bapt.de S.Seuer.in d.§.cùm aūt.vbi etiā Alex.Aret.consi.lvj.Ruin.consi.vij.volum.ij.

9 Et licèt ꝓrium teneant Albe.Martin.Syl.& Oldr.in d.§.cū aūt. tñ dictū eorū saluari pōt,vel qñ filius 'institutus in toto grauaret fideic.particulari modici valoris, quo casu nō subintelligiē dicta conditio,vt declarat Corn.in d.consi.cxcvij.volu.iij.Dec.in cōsil. dlxxxj.& in d.§.cùm autem.in iiij.limit.& ibi Io.Bapt.de S.Seuer. Barba.in apposti.ad Bar.in d.l.cùm acutissimi.Maria.Iun.cōsi.cxiij. vol.j.reprobat istam saluationem, & tenet indistinctè cōtra opi. Alber.& Oldra.

10 Vel secundò intelligas dictum Alber.& Martin.Syl.quando filius habens filios iam natos, fuisset grauatus onere fideic.particularis, nam tunc non subintelligeretur cōditio liberorum Soc. in consil.cxcj.volum.j.& in d.l.cùm auus.

11 Quintò amplia, etiā si alteri filio sit grauatus vnus filius resti tuere.vt est tex.in d.l.cùm auus.& no.Bald.in d.l.cùm acutissimi. ver.ꝙro pater.& ibi Sal.Roma.& Imol.in l.si cui.ff.de dona.caus. mor.Raph.Cuma.& Pau.de Cast.in d.l.cū auus.Pau.de Cast.in d. l.cū acutissimi.Roma.in ꝑ.cccl.xix.& Ang.& Ale.in l.ex facto.§. si qs rogatus.ff.ad Treb.Io.Bapt.de S.Seuer.Alex.& Corn.in d.§. cū aūt.Barb.in d.l.cū acutissimi.Ias.in d.§.cū autē.idem tenet Iac. Bu.in l.iij.C.de inqſ.testa.Soc.in d.l.cùm auus.Sal.in l.j.C.de don. cau.mor.Are.in consi.clvj.Corn.in d.l.cùm acutissimi.Chassa.in consi.lxvij.Gozad.in consi.iiij.Bertr.in consi.cxij.vol.iij.Marian. Iun.consi.cxxv.volu.j.Grat consi.ix.volum.ij.Ruin.consil.cxxxj. vol.iij.Tiraq.de iur.primoge.q.xl.num.91.

12 Dec.tamen in d.l.generaliter.tenet hoc non esse indistinctè verum,sed eo casu, quo alter frater suā portionem iā habuerat.

13 Imò Guido Papæ dicit,ꝙ ista ꝙdition nō subintelligiē filio substituto,in ꝑsil.xxvij.sed est ꝺ text.in d.l.cùm auus.licèt illum velit euitare in consi.ccxvj.vbi etiam tenet contra istam ampliationē. & in consi.cxviij.

14 Sextò amplia,etiam si Ecclesiæ sit rogatus sili⁹ restituere, ita tenet Bal.in l.cū acutissimi.C.de fideic.post Richar.Malūb.& ibi Paul.de Castr.Io.de Monte Sperel.& Cor.ibi.Rapha.Cum.in d.l. cū auus.Dec.in d.l.generaliter.Io.Bapt.de S.Seuer.in d.§.cū aūt. & Soc.in d.l.cū auus.Fel.in c.Ecclesia S.Mariæ.de cōstitutionib. idē Fel.post Bal.ibi in c.in ꝑsentia.de ꝓba.Maria.Iun.ꝑ.cxxv.vo. j.Ruin.consi.clxxxij.& consi.clxxxv.volu.ij.in consi.cxxxi.vbi dicit communem.vol.iij.& consi.cxxi.& consi.cxxij.volu.iij.

Contrarium tenet Pet.de Anch.in consi.xlvj.Barb.in d.l.cùm acutissimi.Ias.in d.§.cū autem.Dec.in consi.diiij.& in consi.dxxix. Soc.in l.cùm auus.Paul.de Cast.in consi.inci.videtur dictā domi nam Lisam.Alex.in consi.xcij.vol.iij.Paris.consi.lxx.vol.ij.& cōsi. lxxxvj.vol.ij.Ruin.consi.iij.volu.ij.

15 Septimò amplia, etiam si pia causa sit substituta ꝓ exoneratione cōsciētię:ita tenet Io.de Monte Sperel.in d.l.cū acutissimi. refert Io.Bapt.de S.Seuer.in d.§.cū autem.sed nō firmat,imò potius videtur tenere cōtrarium.quā partem expressè firmat Soci. in d.l.cùm auus.Dec.in d.l.generaliter.

16 Octauò amplia,etiam si substitutio fiat à matre,vel linea materna.gl.in d.l.generaliter.§.cū aūt.in gl.ij.& ibi Odofre.& Cy.in j.q.vbi ēt Pet.& Alber.Ang.Fulg.Bart.& Imo.& Rapha.in d.l.cū auus.Ias.in d.§.cū autem.Dec.& Corn.Alex.in l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad Trebel.Soc.in d.l.cū auus.Guido Papæ in consil.lj. Ruin.consi.cvj.vol.ij.

17 Nonò amplia, etiam si grauetur filia fœmina vel descēdens ab ea.Paul.de Cast.in d.l.cum auus.& Soc.ibi.

18 Decimò amplia,etiam si filia grauata per statutum fuerit exclusa:vt per Ruin.consi.lxxvij.vol.ij.

19 Amplia,vt dispositio ista ꝓcedat etiā in donatione cau.mortis.gl.in l.j.in gl.magna.C.de don.cau.mor.& ibi Bal.& Sal.Alex. in l.ex facto.§.si quis rogatus.ff.ad Treb.Corn.in cōsi.cxcvij.vol. iij.Alex.& Dec.in §.cum aūt.& Iaso.& Soc.in l.cùm auus.Cor.in §.cum autem.Chassā.in consi.lij.Ruin.consi.lxij.vol ij.

20 XII.Amplia,quia adeò potēs est ista præsumptio,ꝙ si nepos ex filio sit substitutus,omnes alij nepotes supernascentes admittuntur,& faciunt cessare fideicommissum, quasi hæc sit testatoris voluntas:ita tenet Paul.de Castr.in d.l.cùm acutissimi.in fi.& Iaso.in §.cùm autem.Deci.ibi.

Contrarium Corn.in l.cùm acutissimi.C.de fideicommiss.

21 Et hoc in nepotibus natis post testamentum de plano procedit:vt considerat ibi Paul.de Castr.& Soc.in l.cùm auus.q subdit,etiam si haberet vxorem iuuenem, & fœcundam, & præsumptio esset eam plures filios paritutam.

Contrarium Paul.de Cast.in d.l.cū auus.& Corn.in d.l.cū acutissimi in hoc vltimo tenent.

22 Si aūt alij nepotes essent nati,tunc Pau.de Cast.& Io.Bapt.de S.Seuer.tenēt,ꝙ nō deficiat fideicō.sed solus ille nepos cēseatur inuitatus,in quo etiā videtur concurrere Soc.in d.l.cùm auus.

23 Si autem aliqui nepotes sunt nati,alig postea nascūtur,tunc Soc.in d.l.cùm auus.tenet,deficere fideicō.& omnes admitti.

24 XIII.Amplia,nam etiam stante statuto⁹ ꝙ neptis excludatur à patruo i successione aui:tñ neptis faceret deficere fideic.iuxta terminos.l.cùm auus, filio grauato:ita tenet Cuman.in d.l.cùm auus.Soc.in cōsi.clxxxj.& in l.hæredes mei.§.cùm ita.ff.ad Treb.

Contrarium Paul.de Cast.in consi.ccccx.volu.ij.Io.de Monte Sper.in d.l.cùm acutissimi.Io.Bapt.de S.Seuer.in d.l.generaliter. §.cum autem.in xxv.q.Cor.in consi.vol.iiij.& in consi.xxij.vo.ij.

25 Sed Soci.in d.l.cùm auus distinguit, ꝙ isto casu neptis facit deficere fideicom.pro ea tantùm parte,in qua succedit.

Contra hanc declarationem Soci.tenet Brun.qui optimè illā improbat,in tracta.ꝙ stant.masc.un v.articulo,in xij.q.verſic.in casu enim.

26 XIIII.Amplia, etiā si substitutio facta sit filio decedente sine filiis,cui substituta sit filia testatoris, post cuius mortem alter sit filius substitutus,quia substitutio intelligitur,si filia quamuis nō fuerit grauata,decesserit sine filiis:nam licèt nominatim non sit grauata,tū virtualiter bona à suis hæredib.vel filiis erāt restituenda:ita tenet Aret.in d.consi.clvj.sequitur Claud.in d.l.ex facto.§. si quis rogatus.& Soc.in d.l.cùm auus.

Contrarium tenet Curt.Iun.in consi.xxxiij.Ruin.ꝑ.cvj.vol.ij.

27 XV.Amplia, etiā si in eodē testō testator expresserit cōditionem fi sine filiis, adhuc tū in persona descendētis grauati subintelligitur conditio,si sine liberis,non expressa.Cum.in l.cū auus. & ibi Soc.& apparet in casu proximè præcedenti,in quo consuluit Aret.in consi.cvj.

28 Et idem quando testator in alia parte testamenti fecisset mētionem de liberis grauatis,videtur voluisse Corn.in consi.cxcvij. vol.iij.Grat.consi.v.vol.ij.Ruin.consi.lxxvij.vol.ij.

Tamen contrarium in hoc vltimo videtur voluisse Soc.in d.l. cùm auus.

29 Contrariū in principali ampliatione sensit cōsulēdo Cum. quē refert Barba.in d.l.cū acutissimi.& sequiē Soci.in l.cū auus. Cur.Iun.in consi.cxcj.& consi.xxxiij.Paris.ꝑsi.xix.volu.ij.ominò Maria.Iun.ꝑ.cxxviij.per totū.cum pluribus.sequētib.subscriptionibus excellentissimorum Doctorum.Grat.consi.liiij.vol.j.

30 XVI.Nam dicta conditio subintelligitur, etiam si filius grauetur in quantitate,non modo si grauatur de hæreditate,vel hæreditaria re restituenda:ita tenet Corn.in ꝑ.cxcvij.vol.iij.ex mēte Pet.de Anchar.in d.consi.xlvj.

31 XVII.Amplia,etiam stante statuto, ꝙ verba testamentorum intelligantur,vt iacent sine vlla interpretatione:vt tenet Barb.in d.l.cùm acutissimi.

Contrarium voluit Io.de Monte Sper.& Tho.Doct.in d.l.cū acutissimi.Soc.in d.l.cùm auus.qui distinguit.

32 XVIII.Amplia,etiam si filius grauatus sit emancipatus:ita tenet Bart.in d.l.cùm auus.& ibi Cuma.& Soc.

33 XIX.Amplia,etiam si grauatus sit filius spurius legitimatus, vt tenet Soc.in d.l.cùm auus.Alex.in §.cum autem.

Contrarium tenent Paul.de Castr.& Salicet.in d.l.cùm acutissimi.

34 XX.Amplia,vt quomodolibet inuitatus post mortē alicuius descendentis testatoris, intelligatur, si ille descendens fine filiis decesserit,etiam qⁿ non fuerit grauatus:vt no.Soc.in d.l.cū auus.

35 XXI.Amplia,etiam ꝙ descendens non sit institutus,& grauatus,sed sit per fideicom.substitutus,& nihilominus grauatus.Pe. de Anchar.consil.ccccxxvj.

36 XXII.Amplia,vt ista præsumptio locum habeat,siue agatur de iure quęsito confirmando,siue de iure nouo quærendo.Rui. consi.ij.vol.iij.& consi.vj.volu.iiij.

37 Primò limita,si testator habebat nepotes ex filio natos,quos sciebat se habere,tunc enim non subintelligitur cōditio, si filius grauatus decesserit sine liberis.Roma.in consi.cccl.xx.in ꝓposita cōsultatione.Barb.in repe.l.cū acutissimi.in j.art.Soc.i cōsi.cxci. vol.i.Dec.in ꝑ.dlxxxi.& in d.l.generaliter.Soc.in l.cū auus.Curt. Iun.in cōsi.xxxiij.Bert.in cōsi.ccxij.vol.iij.Alexmius in trac.sub.t. Maria.Iun.ꝑ.cxxviii.volu.i.ga quādo apparet,ꝙ de liberis cogitauit,nō fit ista interpretatio Paris.ꝑ.xix.vo.ij.Maria.Iun.in ꝑ.cxxviij.vol j.per totū,cum pluriⁿ seq.subscriptionibⁿ excellentissimorū Doctorū.Grat.consi.lix.vol.ij.Ruin.consi.cxxxi.vol.iij.

Contrarium Raph.Cuma.in d.l.cùm auus.& in d.§.cū autem. Cor.in cōsi.cxcvii.vol.iiii.Io Bapt.de S.Seue.in d.§.cū autē.Soc. in cōsi.xxiij.vol.j.& Cor.in d.§.cum autem.istam dicit magis* cō munem Maria.Iun.in cōsi.cxiij.vol.j.Ruin.consi.lxxvij.volum.ij. & consilio cxxxi.vol.iij.

38 Imò tenuit Cor.in consi.cxcvij.& in d.§.cum autem.ꝙ cōditio filiorum subintelligitur,etiam si nepotes ex filio grauato nati sint,& eis testator fecerit relictum.& idem Soc.in cōsi.xxiij.& Io.Bapt.in d.§.cum autem.vbi dicit idem consuluisse Thomam Docto.Senen.& Marian.Iun.consi.cxxviij.vol.j.

Contrarium Soci.in d.l.cum auus.Curt.Iun.in consilio xxxij. Vincen.Hercu.in d.§.si quis rogatus.Soci.in d.l. cum auus.

39 Vbi tenendo istam opinionem illam limitat, nisi legatum factum esset eis in euentū mortis:& sic quando locus esset fideicōmisso,quia tunc filij non facerent deficere fideicōmissum,secus si relictum esset purum:vt ibi per eum.

40 Prima etiā opi.in principali limitatione pcul dubio procedit,quādo fideicom.iniunctum grauato esset particulare,quia in eo filij nati ipsius grauati tempore testamenti,non facerent deficere conditionem fideicom.Soc.in cōsi.cxcj.& in d.l.cū auus.

41 Item tenēdo secundā opin.ꝙ dispositio l.cū auus.procedat etiam ꝙ nepotes essent nati, intelligit,si modò sint liberi ex filio legitimo,& naturali,nō si ex naturali tantū.Soc.in d.l.cū auus.

42 Secundò limita,ſ filio grauato purè,vel in vita,ga tūc subintelligiē cōditio,si sine liberis.gl.in d.l.cū accutissimi.in gl.ij.Bar.ſ l.cū auus.&ibi Cum.& Pau.de Ca.Old.Alb.Ang.Sal.Alex.& Ias. in d.§.cū autem.vbi etiā Dec.& Cor.idem voluit gl.ſl.ex facto.§. si quis rogatus.in gl.in verbo,ex voluntate.ff.ad Treb.Cy.in l.prec ib⁹.C.de inpub.Bal.ſ auth.nisi rogati.C.ad Treb. Soc.ſ reg. clxvij.ſ ij.fal.Barb.ſ apostil.ad Bal.ſl.cū acutissimi.Rui.ꝑ.cviij. vo.ij.

Contrarium Soc.in l.cum auus.& Benedictus de Plūbi. sentit contrarium,licet se non firmet.

43 Tertiò limita,si alius extraneus grauaret post mortē filij.p tex.in l.qui filiū.§.Sabinus.ff.ad Treb.& ibi Im.& Pau. de Ca.ſd. l.cū auus.Ang.in d.§.cū autem.Cur.Iun.cōſ.100.vo.i est verū,ꝙ Rapha.dubitat de ista limit.in d.§.Sabin.Ias.& Dec.in d.§.cum autem.videtur ponere aliam rationem ad illum tex.

44 Soc.autem in d.l.cū auus,declarat istā limitationē,nisi descēdēs esset rogatus restituere post mortē sui descendentis, qa tunc

Universidad de Deusto
Biblioteca

etiam subintelligeretur conditio, si ille descēdens sine liberis decedat. Quam tamen opinio improbat Cur. Iun. in cons. cxxxiij.

45 Quartò limita. secundū Ias. in d. §. cum autem. quando filio grauato ius non esset quæsitum, vt ibi per eum. Dec. sentit istam limitatio. in cons. dxxix.

Contrarium Dec. in d. §. cum autem.

46 Quintò limita, vt nō ꝓcedat in fratre grauante fratrē de restituendo post mortē, quia non subintelligit cōditio, si frater decesserit sine filiis: ita tenēt Iac. de Aren. & Iac. de Ra. Pe. & Cy. in d. §. cū aūt. in iij. q. vbi ēt Albe. & Ang. in d. §. si qs rogatus. & Imo. in l. ex facto. §. si quis rogatus. ff. ad Treb. Imol. in l. cū auus. Alex. in d. §. si qs rogat⁹. Claud. Ias. in d. §. cū aūt. & ibi Dec. Alc. in ꝑ. cxxxviij. vol. j. & Dec. in consi. dxxix. vbi dicit istā esse communē opi. Cor. in cons. cxcvij. vol. iij. Soc. in d. l. cum auus. Bertr. in cons. vj. vol. i.

Contrarium tenuit Barb. in l. cùm acutissimi. & in cōsi. xxviij. vol. ij. cuius dicta impugnat Soc. in l. cùm auus.

47 Sextò limita, vt non subintelligatur dicta conditio, si sine liberis, ascendēte grauato. Bart. & Imol. in l. cū auus. Ang. in §. si qs rogatus. & ibi Imo. indistinctè. Alex. Claud. Franc. de Ramp. Rapha. Fulgo. Are. & Io. de Monte Sperel. in d. §. cū autem. & ibi Ias. Soc. in l. cum auus. vbi dicit istam* communem.

Contrarium Cy. in §. cum autem. in quibusdā lect. Iac. de Are. & Abb. ibi. Barba. in l. cū acutissimi. vbi distinguit, & in c. Raynu. de testa. Dec. in d. l. generaliter. in vj. limit.

48 Sed tñ prima opin. q̄ videt magis* cōis, vt dicit Io. de Garro. in rub. de sec. nupt. in xxiij. pœna, ꝓcedit, vt in substitutione facta ascendenti grauato non subintelligatur conditio, si ipse ascēdēs decesserit sine liberis, & sic transuersalibus respectu testatoris.

49 Sed an subintelligatur cōditio, si decesserit sine ascēdentib. qui essent ēt respectu testatoris ascendentes, Cuma. hic tenet, q̄ ista conditio subintelligatur, si ascendens decederet sine ascendentibus. Barba. in l. cum acutissimi. & Raph. Fulg. in §. cū autem. licèt non se firmet. & idem tenet Soc. in l. cum auus.

Contrarium Ioā. Bapt. de S. Seuer. & Corn. in §. cum autem. & Alex. in l. ex facto. §. si quis rogatus. nu. 11. ver. sed quo ad filios.

50 Sed tenendo aliam opin. limitat ibi Ang. in filiis ęisdē matrimonij, quam distinctionem reprobat Ias. in d. §. cum autem.

51 Septimò limita in filiis adoptiuis grauatis. Pe. & Cy. in iiij. q. in d. §. cum aūt. & ibi Ray. Alber. & Alex. in l. ex facto. §. si qs rogatus. & ibi Claud. ff. ad Treb. Dec. in §. cū autem. in vij. limita.

Contrariū Cy. Raph. Ful. in §. cū aūt. Raph. Cuma. in l. cū auus. Ang. in §. cū aūt. l lect. Flo. Ias. ibi in viij. lim. Barb. in l. cū acutissimi.

52 Concorda vt per Soci. in l. cum auus. vt in arrogatis, & adoptiuis adoptatis ab auo materno procedat secūda opinio, q̄ subintelligatur conditio, secus in extraneis adoptatis, quia tūc procedit prima, q̄ non subintelligitur.

53 Non aūt intelligas, q̄ liberi adoptati faciāt fideicō. deficere, casu quo adoptarenē à grauato, quia hoc nullo pacto est dicendum, vt declarat Ias. in d. §. cum autem. in viij. limit. & dicetur inferius: licèt etiam hoc casu ꝑtium teneat Deci. in d. l. generaliter.

54 Octauò limita in extraneo grauato, in quo nō subintelligit cōditio. si sine liberis. vt vult gl. in §. cū autē. in gl. in verbo, filios. & gl. in l. cū acutissimi. gl. in verbo, deinceps. & gl. in l. ex facto. §. si qs rogatus. in gl. magna, & ibi Ale. ff. ad Treb. Soc. in reg. clxvij. in j. limit. idē tenet Barb. in l. cū auus. & ibi Imol. & Ang. & Imol. in l. ex facto. §. si quis rogatus. & Ang. in §. cum autem. in princ. & Sal. in l. cum acutissimi. Soc. in l. cum auus. Bertr. in cons. xxiij.

55 Amplia, hoc procedere, etiam si sit institutus amicus coniunctus maxima amicitia. vt no. Soc. in d. l. cum auus. quicquid dixerit Barb. in l. cum acutissimi. vbi tenet, q̄ in amico maxima amicitia coniuncto grauato, subintelligatur conditio, si sine liberis.

56 Nonò limita, nisi ex coniecturis aliud appareat. Pe. de Anch. in cons. xlvj. Roma. cons. cccxxx. Ias. in cons. cxl, vol. ij. & in cons. cxlj. eo. vol. Cur. Iun. in cons. xxxiij. Soc. in l. cum auus. Paris. cōsi. xix. vol. ij. & cons. xx. vol. iij. Maria. Iun. cons. 100. & cons. cxxv. & cons. cxxviij. vol. j. Ruin. cons. clxj. vol. ij. & cons. cxxj. vol. iij.

57 Decimò limita, nam dicta conditio non subintelligit in vulgari substitutione. gl. in §. cum autē. in verb. substituit. & ibi Alb. & Io. Bapt. de S. Seuer. Dec. in cons. lij. Corn. in cons. j. volum. iiij. Curt. Iun. cons. xxxiiij. Dec. in cons. cccxvj. Paris. cons. xix. vol. j. Maria. Iun. cons. cxxxviij. vol. j.

Contrarium Soc. in d. l. cum auus.

58 Quid autem in vulgari comprehensa in compendiosa. Rui. cons. cvj. vo. ij. vbi distinguit, q̄ si ista substitutio fuerit facta in hereditate, & tunc non subintelligatur cōditio, secus autem si fuit facta in fideicom. vt per eum.

59 XI. Limita, nam etiam in fideicom. non subintelligitur dicta conditio, quando est coniuncta cum vulgari. Corne. in cons. j. viij. Marian. Iunior, cons. cxxviij. in septima subscriptione. & in x. subscriptione. vol j.

Contrarium verò, q̄ isto casu pariter & in vulgari & in fideicommissaria subintelligatur conditio liberorum, tenuit Oldr. in cons. cxlj. incip. thema tale est. G. Leuionens. Io. And. in add. Spec. in tit. de testa. §. j. in vlt. add. Soc. in d. l. cū au⁹. & in repe. l. i. de vulg. & pup. ver. & per prædicta. & cons. cxl. vers. circa secundū. & cōs. ccxviij. ver. circa secundum, & cons. lxxvj. vers. sed tamen illis nō obstantibus. vol. j. Ruin. cons. cvj. volu. ij. & cons. cxxxj. volu. iij. & cons. xciij. vol. ij.

60 Sed Deci. in consi. ccccxvj. tenet q̄ imò vulgaris retineat suā naturam, vt in ea non subintelligatur conditio liberorum, & fideicōmissaria suā retinere subintelligatur: ita etiam tenet Curt. Iun. in cons. xxxiij. Maria. Iun. cons. 100. nu. 3. versiculo, placet tamen. vol. j.

61 XII. Limita, quia nō habet locū in ꝫctibus, qui gratia vtriusque perficiūtur: vt subintelligatur in eis dicta cōditio, vt no. Bal. in d. l. cū acutissimi. in fi. C. de fideic. & Ias. in l. ij. C. de iure emphy. Dec. in d. l. generaliter. Rui. cons. xxxv. vol. j. Sed Chassan. in cōsi. liij. ex mente Soci. tenet contrarium.

62 XIII. Limita, q̄n filius vnà cū extraneo grauaret, quia tūc ratione pariformis determinationis, sicut in extraneo non subintelligitur cōditio liberorum: ita etiā in filio, Ioā. de Mōte Sperel. in l. in testamento. C. de testa. milit. & dicūt Moderni ibi, q̄ Bal. in quibusdā lectur. in l. si legatarius. ff. de leg. iij. & in l. qui filiū. §. Sabinus. ff. ad Treb. tenet hanc opinionem. & istam etiam opinio. sentit Cuma. in d. l. cum auus. Soc. in cōs. xliiij. vol. iiij. & istud sentit Are. in consi. liij. vbi tenet q̄ ratione extranei cū quo insimul substitutus est vnus ex liberis, capiat naturā extranei, & non retineat propriam, vt ibi per eum. istud dicit expresse Barb. in apost. ad Bal. in d. l. cum acutissimi. Marian. Iunior, cons. cxxviij. in secūda subscriptione. & in septima subscriptione. vo. j. Ruin. cons. iij. vol. ij. & cons. clvij. vol. ij.

Contrarium, q̄ imò in persona filij subintelligat conditio, licèt nō in persona extranei, tenet Io. Bapt. de S. Seuer. in d. l. in testamēto. referēs ambos Raphaeles ita consuluisse. Soc. in l. hæredes mei. §. cū ita. ver. colligo ij. principaliter. & ver. secunda difficultas. ff. ad Treb. Corn. in cons. cxcvij. vol. iij. Licèt Soc. in d. l. cū auus. teneat etiā in extraneo subintelligi conditionem liberorū.

63 XIIII. Limita, si filius in vniuerso in̄stitutus, fratri suo rogatus esset dimidiam restituere, quia tunc non subintelligeret conditio liberorum. Soc. in d. l. cùm auus.

64 XV. Limita, nam si instituta sit vxor, & grauata de restituendo, nō subintelligitur cōditio, si decesserit sine liberis cōmunib. licèt ex hoc filiis testatoris fiat præiudiciū. ita tenet Bal. in consi. suo inci. Cola Putij de Spello. refert, & sequitur Io. Bapt. de S. Seuer. in d. §. cum autem. Barb. in l. cū acutissimi. Soc. in d. l. cū auus.

65 XVI. Limita, quia talis conditio non subintelligitur ad faciē dum cessare, vel deficere pupillarem substitu. ita Io. Bapt. de S. Seuer. in d. §. cum autem. Soc. in l. hęredes mei. §. cum ita. ff. ad Treb. ver. circa primum pono.

Contrarium, q̄ imò etiam in pupillari subintelligatur ista conditio, si filius decesserit sine liberis, tenuit Bal. in l. humanitatis. in iiij. differentia. & ibi Fulg. sequitur Imo. in l. hæredes mei. §. cū ita. ff. ad Trebel. Soc. in d. l. cùm auus.

66 XVII. Limita, quia non habet locum dispositio d. l. cū auus. quando filius grauaretur fideic. conditionali, q̄ posset effectuari existente conditione in vita grauati. Cum. in d. l. cum auus. & ibi Soc. Paris. cons. xix. vol. ij.

67 XVIII. Limita, q̄n extraneus esset institutus, filio ꝑterito, & adiecta sit clausula codicillaris, nā licèt filius ꝓp vim clausulæ codicillaris censeatur rogatus per fideicom. restituere, tñ in tali fideicom. non subintelligitur conditio liberorū, vt no. Soc. in d. l. cùm auus. licèt contrarium velit Io. Baptist. de sancto Seueri. in d. §. cum autem. & malè secundum eum. sed & ista & præcedens limitatio pendent ab illa, an filio grauato purè, subintelligatur conditio liberorū, in qua quæstio. vt suprà dictum est in secunda limitatione, communis* opinio est, q̄ non subintelligatur: licèt Soci. teneat contrarium.

68 XIX. Limita, q. ad hoc, vt filij grauati faciāt deficere fideic. necessariū est q̄ sint legitimi, & naturales. vt est tex. in d. §. cū aūt. ibi, sine iusta sobole. secus si sint naturales: vt tenuit glo. in d. §. cū aurē. in verbo, sine iusta sobole, & gl. in d. §. si qs rogatus. in gl. magna. & ita tenent Pe. & Cy. in §. cū aūt. ibi Rayn. de Forl. Bal. Ang. Sal. Fran. de Rāpo Nico. de Neap. Sal. Pau. de Castr. & Cuma. in §. si quis rogat⁹. vbi ēt Rayn. de Forl. & Nic. de Neap. & Io. de Imo. vbi dicit, istā esse* cōmunem & veriorem opinionē, licèt altera sit magis* cōmunis. Ruin. cōs. cxxij. vol. iij. & Bal. & Paul. de Cast. in l. cum acutissimi. C. de fideic. Soci. in l. cum auus. & istam dicit communem Dec. in d. l. generaliter. & istam tenet Aret. in cap. in præsentia. de probat. Ias. in d. §. cum autem.

Contrarium, q̄ imò etiam filij naturales excludāt substitutū, secundum

fm̄ n̄ distinctionem tex. in dicto §. si quis rogatus. fm̄ quem intelligatur ēt text. I §. cū aūt. in verbo, sine iusta sobole. tenet Bartol. in d. §. si qs rogatus, & ibi Angel. & idē tenēt Cyn. & Fulgos. in dicto §. cū aūt. Dec. in dicta l. g̃naliter. & in capit. in præsentia, de probat. Alex. in d. §. cū autem. vbi dicit istud* communiter teneri. Cor. in d. §. cum autem, qui distinguit.

69 Tenendo tñ primā opi. q̄ naturalis filius non faciat deficere conditionē fideicomm. hoc limitatur per Bar. in d. §. siquis rogatus. nisi testator in eodem testamento de filiis naturalibus mentionem fecisset, quia tunc etiam naturalis faceret deficere conditionem fideicommissi.

70 Sed vt tñ ista Barto. sublimitatio defendi possit, necesse est illā saluare, put considerat Socin. post Modern. Perusi. Corn. in d. §. cū aūt. & post Pet. & Cyn. ibi. & Imo. in d. §. siquis rogatus. & latius ponit Soc. in dicta l. cū auus. q̄ aut testator fecit mentionē de naturalibus, honorando, & tunc excludant substitutū: secus si eos non honorando nominauit.

71 Et nota, quia non sufficit filios grauati esse adoptiuos, vt tenet Ang. in d. §. cū autem. in lect. Flor. Ias. in octaua limi. & dictū est in septima limitatione. Item nec spurio. Bald. in d. §. cum aūt. & ibi Ang.!

72 Vigesimò limita si modò filius grauati, qui nascitur, ita nascatur, q̄ licèt nascatur viuus, tñ natutaliter viuere possit: ita declarat Socin. in d. l. cum auus.

73 XXI. Limita simodò filij grauati, q̄ faciūt deficere fideicōm. succedāt, aliàs nō faciūt fideicōmissum deficere. ita tenet Cum. in l. filius familias. §. cum quis. ff. de leg. j. Albe. in d. §. cum autem.

Contrarium verò tenuit Dyn. in l. ex facto. §. fin. ff. ad Trebell. Petr. de Bella pert. & Oldr. ind. §. cū autem. Socin. in cons. clxxxij. vbi dicit ita tenere Cuma. in d. §. cum quis.

74 Sed Soc. in l. cùm auus. tenet q̄ eo casu, quo conditio fingit̄ appōsita, etiā q̄ testator eam non expresserit, q̄ est eo casu, quo constat cōditionem non fuisse per testatorē expressam, quia eā noluit exprimere, vt ꝺclarat Soc. & tunc requiratur, q̄ filij, qui faciunt deficere conditionem, sint hæredes, & procedit prima opin. sed eo casu, quo conditio prę sumitur à testatore expressa, & p notarium scribi omissa, tunc non requiratur, q̄ filij sint hæredes, & procedat secunda opinio.

75 Intellige autem præcedentē cōclusionē q̄n filius grauati licèt non succederet, esset tñ aliàs aliquo mō capax successionis: nā si esset omnino capax, nō faceret deficere cōditionē fideicōmissi, vt in fratribus sanctī Francisci mendicantibus, vel damnatis in metallū: ita tenet Bal. in l. cū acutissimi. C. de fideicō. Cum. in l. filius familias. §. cū qs. ff. de legat. j. Ioā. Bapti. de S. Seuer. in d. §. cū aūt. Soc. in l. cū auus. ff. de cond. & demon. & in ꝫsi. clxxxij.

76 Et idem est in deportatis. Bar. in l. filius familias. §. cū quis. ff. de leg. j. quem in hoc sequuntur* communiter Doctores, & in terminis nostris Soc. in d. l. cùm auus.

77 Et idem est, si remaneant filij banniti ex grauato, qui vel ex forma iuris communis, vel ex forma statutorum succedere non possint, vt per Soc. in d. l. cum auus.

78 Secus si ex grauato extarent filij, qui licèt essent religiosi or dinis, tñ essent capaces bonorā in cōi, quia tales facerent deficere fideicomm, & applicarentur bona monasterio, vel conuentui. Bald. in d. l. cùm acutissimi. C. de fideicom. Io. Bapt. in d. §. cū autem. in septima q. Soc. in d. l. cum auus, & cons. clxxxij.

79 Et facit ratio, quia monasterium habetur loco liberorum, & sic implet illam conditionem, q̄n est capax successionis. c. in præsentia. de probat. auth. nisi rogati. C. ad Treb. glo. in d. l. cū acutissimi. & ibi laco. But.

80 Et ideò Doctor. in c. in præsentia. de probat. dicunt, q̄ si grauatus ingrediturmonasterium, excluditur substitutus. Barbat. in apostill. ad Bal. in d. l. cum acutissimi.

81 Sdd secus est in filia exclusa per statutū, stantibus agnatis, qa etiā ipsa facit deficere conditionem liberorū, secundum Soc. in d. consilio clxxxiij. vide suprà in xij. ampliation.

82 XXII. Limita, qa nō subintelligeretur cōditio liberorū, si filius grauaret post mortē extranei: ita tenet Corn. in d. §. cū autē.

83 XXIII. Limita, q̄n filius inuitatur à patre ꝓpter aliquā qualitatem, quæ cessat in nepotibus. Paris. cons. xix. vol. ij.

84 Quartò limita, nā istud q̄ subintelligatur conditio liberorū, Cuman. in l. cū auus. intelligit procedere per viam fictionis: & idem tenet Fulg. in d. l. cum acutissimi.

Contrarium autē, q̄ istud prouenīat ex iuris præsumptione, tenet Bar. in l. ex facto. §. si qs rogatus. ff. ad Trebel. Pe. de Anch. i cōs. xlvj. Paul. de Cast. in l. cū auus. Barb. in l. cū acutissimi. Soc. in l. cū auus. Corn. in cons. cxcvij. vol. iij. & in §. cum autem.

87 XXV. Limita. nō q̄ filij censeantur per fideicom. substituti parētib⁹ grauatis, sed n̄n q̄ sint positi ī ꝺditione: ita declarat Pet. de Anch. i ꝫ. cccxxvj. Pau. de Ca. in d. l. cū acutissimi. & ibi Cor.

86 XXVI. Limita, qa ista dispositio. l. cum auus. dicitur exorbitans. Maria. Iun. cons. 100. & consi. cxxviij. vol. j.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Filius in fideicommissis an succedat in locum patris, vt cum patruo concurrat.

1 ADmodū dubia est illa qō, an in fideicommissis filius succedat in locū patris, ita q̄ cū patruo c ōcurrat. in qua qōne glo. fm̄ vnā opinionē tenet in l. cū ita. §. in fideicom. ff. de legat. secundo, q̄ filius in locū patris succedat, & cōcurrat cū patruo: licèt multi dicant illā gl. hoc nō sentire. q̄ glo. posita est super verbo, proximo, q̄ opin. sequif ib Imo. & ibi Ang. de Periglis, & Iac. de But. Bal. ꝫ. cccclxxxviij. vol. iij. Soc. in ꝫ. cclij. vers. ex quibus apparet responsio. Alex. q̄ dicit istā* cōem opi. in cōs. lxxxviij. vol. j. & in cōs. ccxxxvij. vol. j. & in cōsi. xxvj. vol. iij. vbi dict cōem. Aret. in ꝫ. clxiij. Ias. ꝫ. ccx. vol. ij. & in cōsi. clxix. vol. quarto. Soc. in ꝫ. lj. vol. iij. Dec. in ꝫ. lxxix. Goz. in consi. quarto, vbi dicit istā* cōem opi. & ibi dicit Deci. asseren tē ꝑrium malè loqui. Guald. caut. xxvij. de substit. vbi ēt dicit istā cōem. Chassa. in cōsuet. Burgund. Aimo in ꝫsi. lxvij. Bertr. in ꝫ. cclvj. vol. iij. Corn. in l. fi. C. de verb. signifi. & istam dicit magis* cōem Maria. Iun. in ꝫ. cxvj. vol. j. Aret. in ꝫ. cxlv. istā dicit cōem idem Maria. Iun. in cons. cxlvj. vol. ij. istā dicit cōem Rui. in consi. xij. vol. j. & idem dicit in consi. xij. volu. j. & opin. glo. cōem dicit Rui. in con. clxij. vol. j. & istam dicit cōem in cons. lxxviij. volu. ij. & idem dicit in cons. clxxj. vol. ij. vbi idem repetit.

2 Cōtrariū Bald. in l. cū ita. §. in fideicōmisso. ff. de legat. secūdo, & ibi Raph. Cuman. & Flor. & idē Cuma. in ꝫ. cvi. ver. accedo ad hāc partē. Ange. Aret. in §. cū filius. vers. deinde ista regula. Institu. de hfd. q̄ ab inteſtat. Ias. l. si auia. ver. itē adde. C. de successor. edicto. & ibi Decius, vers. ex ꝺdictis inferunt Moderni. qui dicit ita Romæ iudicatū in Rota, & ibi Cur. Iun. qui dicit istā* cōem. Alex. in cōsi. cciij. vol. ij. & cōsi. iiij. ver. fortificantur etiam prædicta. vo. iiij. & in cōs. cxxix. vol. j, ver. istis sic præsuppositis. Dec. in cōs. j. ver. & dico, vbi dicit istam* cōmunem opinionem. & in consi. cccclxxviij. & cōsi. ccccviij. in fi. & cōsi. ccccxij. & in consi. ccccl xxx. & in cōsi. ccxvij. Capra, in ꝫ. v. ver. nec obstat. Ioā. Ant. Alex. in ꝫsi. xxxvj. & in cōsi. xxxvij. & consi. xxxviij. & cōsi. xxxix. vbi dicit istā opinionem cōmunem. & cōtrariam* cōmuniter reprobari. Bertr. in consi. ccvij. volu. j. Paris. in cōsi. ix. volu. ij. & in cōsi. xc. eod. vol. & in cōsi. xviij. vol. ij. & in consi. lxiiij. vol. ij. & in cōsil. xxj. vol iij. Curt. Iun. in cōs. cliiij. Grat. qui dicit istā esse cōmunē opi. & aliam cōmuniter reprobari in ꝫ. xxvij. vol. j. Soc. in cōsi. xiiij. in fi. ver. capio nunc tertiā difficultatem. vol. tertio. Ias. in l. qui liberis. §. hæc verba. ff. de vulg. & pup. Paris. in cōs. xxxvij. vol. ij. Mathes. in tract. succes. ab intest. n. 84. Gozad. in cōsi. xxix. Paris. in cons. xcij. vol. ij. Ruin. in cons. clxix. vol. ij. & consi. clxxxj. vol. ij. & in consili. xxx. vol. tertio & in consilio cxxvij. vol tertio. Guliel. Benedict. in repet. capitu. Raynutius. in verbo, & vxorem. nu. 60. de test. & ibi Ioā. Crot. ver. vlti. pro implemento.

Tenendo primam opinionem, quòd etiam in fideicōm. filiꝰ subintret in locum patris, & concurrat eum patruo,

3 Primò limita, si testator inducens fideicōmissum expresserit, q̄ volebat succedere suos substitutos salua gradꝰ ꝓgratiua. Pau. de Ca. in auth. defuncto. ver. sed Iac. Butrig. C. ad Tertul. Deci. in ꝫ. j. & cōs. cccc viij. ver. tertia cōclusio. Curt. Iun in cōs. cliiij. ver. tertiò moueor. Aim. in cōs. lvij. ver. tamē loquunt. Paris. in cōsi. xl. nu. 25. & seq. vol. ij. & in cōsi. xxx. nu. 58. vol. ij. & in consi. xxxvij. nu. 69. vol. secundo, cum pluribus seq. Curt. Iun. in l. si auia. versic. postremò notabis. C. de succeſſ. edict. Gozad. in consi. iiij. ver. præterea. & secundò. Gram. deeis. j. nu. 2. & num. 5.

4 Et idem, quando ex aliis verbis hoc constaret. Ruin. in consi. cj. vol. secundo. in consi. clxxij.

5 Secundò limita, quādo nepotes, qui volūt admitti in locū patris, & cōcurrere cū patruis, essent cōcepti post mortē testatoris, vt per Io. Ant. Alex. in cōs. xxxvj. Curt. Iun. in cōs. xxxvij. ver. postremò puto. & in cōs. lviij. ver. postremò nō puto. Maria. Iun. in cōs. lxxij. ver. sed in proposito nostro. Paris. cōs. xxxix. vol. ij.

Contrarium Ias. in consi. clix. vers. nec est curandum. volu. iiij. Paris. in consilio xxxvj. vol. ij.

6 Tertiò limita, si filij essent nominati nomine ꝓprio, quia nepotes nō nominati nō venirēt. Dec. in ꝫsi. ccclxxx. ver. & hoc idē alia ratione cōprobatur. Curt. Iun. in cōs. clxvj. ver. ex ꝑmissis videtur colligi. Io. Ant. Alex. in cōs. xl. vers. alia etiā ratione. Paris. in ꝫ. xxx. n. 51. vol. ij. Ruin. in cōs. cj. vol. ij. & in ꝫ. cxxxiiij. vol. ij. & in cōsi. clxix. vol. ij. Rui. consi. ccj. vol. ij. & in cōs. clij. vol. iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

7 Etidē est, si aliqui sint nominati noīe proprio, quia illi præferuntur exclusis aliis, qui veniunt sub nomine appellatiuo. Ruin. consilio cii. vol. iij.

8 Quartò limita, qñ testator substituit superstitē, quo casu filius premortui nō concurrit cum superstite, vt per Curt. Iun. in cōs. lvij. vers. præmissa tanto clarius. Paris. in cons. xxxvij. nu. 69. vol. ij. Cor. in cons. clxxxij. vol. ij.

9 Quintò limita, si nominatis filiis dicat testator in testō suo, ꝓdictos filios meos substituo, quia tunc nō venirent nepotes. ita Curt. Iun. in consi. lviij. vers. sed præmissa tanto clarius.

10 Et idem est, si dictum sit, infrascriptos filios meos: vt dicit Ioan. Ant. Alex. in cons. xl. vers. alia etiam ratione. Ruin. in consi. cxxxiiij. volumine secundo.

11 Sextò limita, qñ essemus in casu, in quo ſm cōis uris dispositionē filius non succederet in locum patris; vt cōcurreret cum patruo, quia etiam nec tunc in fideicommisso filius succederet in locū patris, vt cū patruo cōcurreret, vt per Dec. in ꝑsi. primo vers. allegata supra in ꝗrium. Ioan. Ant. Alex. in cons. xl. versi. sed præmissis non obstantib. Curt. Iun. in cons. cliij. versi. ij. moueor. Aimo in consi. lxvij. ver. tñ loquuntur. Rui. in consi. clxix. vol. ij. & in cons. cxvij. vol. tertio, & in cons. cxlij. vol. iij. vbi declarat. & in cons. clxiij. volumine iij.

Et ꝓpterea sicuti in descendentibus, quo ad ascendentes ista conclusio, ꝙ filius i locū patris succedat, ita etiā in fideicōmissis procedit: vt per Dec. in cons. ccxvij. & cōs. j. Curt. Iun. in consilio xxij. & cons. lvij. & in cons. cxxviij. Goza. in cōs. iiij. Cur. Iun. in ꝑs. clxj. qui dicit magis*cōem. & isto casu opi. glo. dicit communiter approbatā, Paris. in cons. xxxvj. vol. ij. Paris. in consi. xxxviij. n. 15. & seq. vol. ij. Ruin. in cons. clxvij. vol. ij.

12 Et idē est qñ agit de successione fratris, vel sororis, quo casu filij succedunt in locum patris ab intestato, ita etiam in fideicōmissis. Maria. Iun. cons. cxvj. vol. j.

13 Contrariū, ꝙ ēt qñ agitur de successione fratris, & sororis, in fideicōmissis filius nō succedat in locū patris, & nō cōcurrat cū patruis, tenuit Ber. in cōs. ccvii. in fi. vol. j. Io. Ant. in cōs. xxxvj. in fi. & in cōs. xxxviij. Soc. in cōs. xiiij. in fi. ver. capio nūc tertiam difficultatem. vol. iij. Dec. in cons. ccccij. Paris. in consil. xl. nu. 25. vol. ij. Dec. consi. ccccl.

14 Septimò limita, qñ testator habebat & filios superstites, & filios filij ꝓmortui, & in institutione prędilexit filios superstites illos instituendo, filiis filij præmortui, qui nō fuerunt honorati in institutione, quia pariter creditur in substitutione testatorem voluisse filios ꝓferri, nec filios filij ꝑdefuncti debere cū eis cōcurrere ita Curt. Iun. in cōs. xx. vers. sed præsupposito quòd verior.

15 Octauò limita, ꝙ si testator dixisset, quòd volebat restitui filiis, aut vni ex eis, aut eorum liberis. Ruin. in consilio clxix. volu. ij. & cons. xxx. vol. iij.

16 Nonò limita qñ ad fideicōmissum ſuitauit filios, & descēdētes, quo casu filij tāquā noīati magis specificè, & noīe min⁹ gnali non admittunt nepotes ad concursum in successione fideicommissi: Curt. Iun. in l. si auia. versicu. sed dubitatio stat. C. de succes. edict. Io. Ant. Alex. cons. xl. vers. & propterea isto casu.

Tenendo secundā opi. ꝙ in fideicomm. non succedat filius in locum patris, vt concurrat cum patruis.

17 Primò limita, si testator dixisset, ꝙ succederēt, prout ab intestato, quia si eo casu ab intestato filius succederet in locū patris, ita ēt isto casu in locū patris succederet filius. Dec. in cōs. lxxix. Iaso. in consi. clix. ver. ista multo fortius. vol. quarto. Paris. in cōs. lxiij. vol. ij. versi. & licèt. idem Dec. Maria. Iun. in cons. cxvi. vol. i.

18 Secundò limita, qñ agitur de successione trāsuersaliū vltra ascendentes, & fratres, & sorores, in quorū successione regulariter ēt ab intestato filius non succedit i locū patris, vt cōcurrat cum patruis, secus si de successione ascendentium. Dec. in cōs. j. Goza. cons. quarto. Maria. Iun. cons. cxvj. volumi. j. Paris. consil. xxxviij. vol. ij. nu. 15. Curt. Iu. in cōs. clxj. Rui. in cōs. clxiij. vol. iij.

19 Tertiò limita, qñ constaret ex verbis expressis, vel ex coniecturata mente, ꝙ testator voluerit etiam in fideicōmissis filium subrogari in locum parentis, & concurrere cum patruis: vt per Paris. cōs. xxxviij. nu. 13. & seq. vol. j.

20 Quartò limita qñ dictū esset per testatorē, ꝙ fiat successio i stirpes: vt per Soc. cōs. lxix. vers. idoò aūt dixit. vol. iij. & i cōs. ciij. ver. ij. quia ista verba. vol. iij. Paris. cons. xxxviij. nu. 9. & 10. vol. ij. & cōs. xci. n. 35. eod. vo. & cōs. xcij. n. 18. & seq. vol. ij. Maria. Iun. cons. cxvj. versi. quia testator. vo. j. Paris. consi. xxxj. vol. secundo.

21 Quintò limita, qñ dictū esset per testatorem, ꝙ succedant descendentes, & filij ipsorum, vt declarat Paris. consi. xlij. vol. iij.

22 Sextò limita, qñ nepos vellet succedere in locum patris, nō vt concurrat cum patruo ad successionem, sed vt videatur positus in conditione. Ruin. cons. lxxviij. vol. ij.

23 Septimò limita, qñ per nomē collectiuū descendētes essent vocati ad fideicōmissum. Rui. ꝑs. cxxxiij. vol. ij. & ꝑs. cxv. volu. iij.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Filij positi in conditione an intelligantur vocati.

1 PRofunda, & alta est illa conclusio, an filij in conditione positi, intelligantur vocati, & sint in dispositione, vel veniant ab intestato quasi tacitā voluntatē habere videantur. gl. in l. Lucius. ff. de hære. instī. tenet, ꝙ filij veniant ab intestato: & idē tenent Ray. Cy. Iac. de Are. Albe. Bar. Bal. Ange. Raph. Cuma. Nic. Neap. Fran. de Albergot. & Frā. Tigrini de Pisis, & Imol. vbi latè, qui dicit ista*cōem opin. idem tenet Bar. in l. cēturio. in ver. ꝗro vlterius. ff. de vulg. & pup. & in l. si cùm dotē. ff. fol. mat. & in l. sed si sic. ff. de leg. iij. Bal. in l. cunctos populos. C. de summa Tri. in l. cùm acutissimi. C. de fideicō. in l. si emancipati. C. de colla. in l. quod sciris. C. de bo. ꝙ libe. in l. pōt qs. ff. de vulg. & pup. & in ꝑs. xcviij. vol. iiij. incip. super primo ꝙsito sic respōdeo. & in cōs. ccliiij. incip. Titius instituit sororē. vol. i. Pe. de Anch. in c. si pater. in xij. notab. de testa. in vj. & in c. in præsentia. de ꝓba. ver. x. ꝗro. & in c. licèt. de vot. idē tener Rapha. & ibi Imol. q dicit*cōem in l. filiusfamilias. §. cùm qs. ff. de legat. j. vbi ēt Pau. de Cast. dicit ista cōem: licèt ipse ibi ꝗrium teneat. & idē dicit Pau. de Ca. in l. cùm acutissimi. C. de fideicōmiſ. Imol. & Roma. in l. ex facto. §. ex facto. ff. ad Trebel. Rapha. in l. generaliter. §. cùm aūt. C. de instī. & substit. Io. And. in addi. Spe. in titu. de testa. §. i. in vltima addi. in iij. q. Oldr. in ꝑs. cxlj. in fi. incip. thema tale est. & in cons. xxj. Iac. de Aren. Pe. & Albe. & Bal. in quibusdā lect. C. de condi. insert. in l. j.

Istā partē tanḡ veriorem, & magis*cōem secutus est Cor. in cons. j. vol. iij. & cōs. ccxxvj. vol. iiij. & ꝑs. clxxx. vol. iiij. & cōs. lxvj. vol. ij. & cōs. lxxxix. vol. iiij. Alex. in cōs. cviij. vol. j. & cōs. cix. vol. ij. & in cons. xj. volu. iij. & cons. xxxij. vol. iij. & in ꝑsi. clxxxv. vol. ij. & in cons. xxij. vol. iij. & in cons. lxvj. vol. ij. & in cōsi. cxcix. vol. ij. & in cons. xxiiij. vol. iij. & Gozad. in cons. ciiij. Cur. Sen. in cōsi. xliij. & in cons. lxiiij. & Soc. in cons. lxj. vol. iij. & in cōs. lxxiij. vol. iiij. Alex. in cons. xcij. vol. iij. & in cons. xiij. vol. iiij. & in cons. xlix. vol. iiij. & cons. xxix. vol. v. Guido Papæ q. xxxix. & in consil. xxij. & in consi. xxv. & xxvij.

Et ista est*magis cōis opinio, vt dicit Alex. in cons. suprà allegatis. & in ꝑs. ccij. in fi. vol. vij. & in l. ex facto. §. si qs rogatus. ff. ad Trebel. So. in l. j. C. de pact. & ibi Ale. in finalibus verbis dicit istā cōem. & Dec. & Iaf. Pet. de Anch. in cons. cxxxvij. incip. principaliter ponderandū. & cōs. ccccxxvj. incip. quod supra consultum est in cōs. cxj. inci. pro clariori. Ang. in cōs. lvij. Io. de Ana. in cōs. lxviij. Capra in cōs. ij. in secundo ꝙsito. Soc. in repe. l. cùm auus. ff. de condi. & demonstr. Bertr. qui dicit cōem in cons. xxiij. vol. j. & in cōs. lxxxij. vol. j. & in cōs. xcvi. vol. ij. & in consi. clxx. vol. ij. & in cons. ccxxxvj. vol. iij. vbi dicit cōem. & in cons. ccl. vbi idem dicit, & seq. vol. iij. & in cons. cclxxxvj. vol. iij. & in cōs. xxxj. vol. ij. vbi dicit cōem. & in cons. clxxiij. vol. iij. & in cons. clxxxij. volu. iij. vbi dicit istā cōem. Corn. in l. j. C. de cōdi. insert. Cuma. in cōs. cxxj. Alex. in cons. clxxxv. vol. ij. Iaſ. in l. j. in v. no. C. de pact. & ibi Purpu. Guald. in caute. xix. de subſti. & caute. xxxvj. eod. titu. Pau. de Ca. in consi. ccclix. incip. suprascriptus dñs consultor. volu. ij. Soc. in cons. lxxxix. vol. j. & in cons. cxl. Paris. consi. xviij. vol. ij. & cons. lxxxvj. vol. ij. & cons. xiiij. & cons. xlij. vol. iij.

Istā dicit cōem Maria. Iun. cōclxv. & cons. iij. vbi idem dicit, & cons. cxviij. vbi idē dicit, vol. j. Mantua. in consi. xxij. in ꝑsi. cxv. Aimo idem dicit cons. lxij. Grat. cons. lxxxix. vol. ij. Maria. Iun. cōsi. clxxvij. vol. ij. Ruin. cons. xxxviij. vol. j. & cōs. clx. vbi dicit cōem. vol. ij. & cōs. cxxxiiij. vol. iij. Boer. decis. cxlvij. vbi etiam ampliat. & in decis. clv. nu. 16. & seq.

2 Contrariā verò partē, ꝙ dicantur vocati, & venire ex testatoris dispositione, tenuit Oldra. in l. j. C. de cōdi. inser. & ibi Bal. in lect. antiqua, vbi ēt Sal. & ibi Fulg. & Flor. de sancto Petro. Rom. in l. si cùm dotē. ff. solu. ma. & in cōs. xxxij. post Bīdictū de Plum. ibi, & Albe. de Ros. in d. l. j. C. de condi. infer. Bal. in ꝑsi. cccvj. vol. iiij. Pau. de Ca. in l. filiusfamilias. §. cùm qs. ff. de leg. j. Pe. de Anch. in cōs. lxxiiij. Cor. in cōs. cccvj. vo. iiij. & in ꝑs. cccxx. vol. iiij. Barb. in repe. l. cùm acutissimi. C. de fideicō. Pau. de Ca. in ꝑs. xxxvj. vo. j. incip. dubitatio vertitur de bonis. & in consil. cclxij. incip. circa primū ꝙsitū. ij. vol. Chassan. in cōs. xiiij. & cons. lxvij. Cur. Sen. in cons. ij. Barb. in cōs. lv. vol. ij. & cōs. xxvij. vol. j. Flor. de S. Petro in l. j. §. ꝓ secundo. C. de cad. tol. Paris. cōs. vj. vol. iij. dicit istā opinio. magis æquam & sequendam in iudicando. & cons. lxvj. volu. iij. & licèt pro ista vlti. parte allegetur gl. in d. l. filiusfa. §. cū quis. ff. de leg. j, tñ illa potius voluit cōtrarium, vt cōsiderat Cor. in cōs. lxvj. vo. ij. & in consi. j. vol. ij. & in l. j. C. de condi. insert.

Et istā partē posse teneri, & ꝗriam nō esse ita*cōem, vt aliqui dicunt, dicit Maria. Iun. cōs. iiij. & cons. cxix. vol. primo, & altera opinio hodie nō est ita cōis, vt aliqui dicunt, vt dicit Grat. in ꝑsi. xlviij. volu. j. & cons. xxxij. vol. ij. & cons. cj. eod. vol. Maria. Iun. ꝑs. cxlj. vol. ij. & cons. clviij. cū pluribus sequentibus, vbi dicit, ꝙ ista opi. hodie est verior, & communior, & ab ea non est recedendū in iudicando. & cōs. clxviij. eod. volumine, & clxxiiij. eodē volu.

3 Tenendo primam opin. quę vt esse magis*cōis, Primò amplia, etiāsi in alia parte testamenti filij essent positi in dispositione. Soc. in consi. cxv. vol. iij. Paris. cons. xliij. vol. ij. & cons. lxxxvj. vol. ij.

Contrarium Gozad. cons. lxiiij.

4 Limita, nisi dictū sit de filiis masculis, qa tunc censentur masculi dispositiuè vocati, ita tenuit Guido Papæ in deci. sua clxxxiiij. inci. in illa qō. qua ꝗritur. sequitur Dec. in cōs. cclxx. & in cōs. cccxviij. vol. j. & in cōs. dxvj. & in cōs. dxlv in fi. & cōs. dxlvj. & ꝑs. dlxxiiij. in fi. & in ꝑs. dlxxviij. ī fi. in cōs. dclv. & in l. j. C. de pact. Io. Ant. Alex. in cōs. xxviij. & in cōs. cxx. Cur. Iun. in cons. xliij. & in cons. xlviij. & in cons. lxxxvij. & in cōs. xcvj. & in consi. cxiij. Gozad. in consi. xxvj. Ruin. cons. clxvij. volu. iij. Vltra prædictos ista opi. fuit de mente Cor. in cōsi. xx. vol. iiij. per eandē rationē, quæ ponitur per suprà allegatos Docto. Iaſ. in cōs. cviij. vol. iiij. & istā opin. finaliter sentit Soc. in cons. cxvj. volu. iij. Goza. in cōs. lxiij. Curt. in consi. cxlvj. vol. ij. qui declarat.

5 Et facit ꝓ ista parte, nā stante statuto, ꝙ stantibus masculis fœminæ nō succedant, masculi dicūtur à statuto inuitati. Barbat. in consi. lxxxj. nu. 10. vol. iiij. plures allegat Claud. in l. si cū dotem. ff. sol. matr. Brun. in tract. quòd stant. mascul. fuit dictū Bart. in l. j. §. qui habebat. ff. de bonor. poſſ. contra tab. in l. ij. §. fi. ff. de coll. bon. in l. seruo legato. §. si testator. ff. de leg. j.

Et istā limitationē tenuit Paris. in cōsi. xxxij. & cons. xlj. & ꝑsi. lvij. & cōs. lxiij. volu. j. & consi. v. vol. iij. & cons. vj. & cons. viij. & cons. xvij. cōs. xlij. vbi declarat. & consi. 50. & consi. lij. & consil. liij. & cons. lxvj. volum. iij. Maria. Iun. consi. lxv. & cons. ciij. & in cons. cxiiij. vol. j. cons. cxix. & consi. cxxvj. vol. j. istā limitationem tenet Mant. in consi. xxvij. illā tenet Aimo in consi. lxij. & consi. cxxx. Grat. cons. xxxj. vol. ij. & consi. xxxij. vol. ij. & consi. lxxxix. vol. ij. & cōs. cj. vbi latè comprobat. eod. volu. & cons. cvj. volu. ij. Maria. Iun. cons. cviij. eo. vol. Boer. decis. clv. nu. 25. & 28.

6 Tenendo hanc limitationē, Primò sublimita eam, stante statuto ꝙ fœminæ stantibus masculis non succedant, quo stante filij positi in conditione ēt sub illa qualitate masculinitatis non dicūtur vocati: sed dī eis reseruatum ius succedēdi ab intestato. Maria. Iun. in cōs. cxj. nu. 32. & cons. cxviij. nu. 16. & cons. cxix. n. 31. vol. j. & in consi. clxiiij. nu. 9. vol. ij.

7 Secundò sublimita vt ista opinio ꝓcedat, qñ ista qualitas masculinitatis fuerit propriè per ipsum testatorem expressa, secus aūt quando hoc fieret per interpretationem, non quòd testator ita in testamento expressisset, ita Marian. Iun. in consil. clxiij. nu. 7. volumine ij.

8 Sed ꝗ limitationē principalē facit dictū Socin. in l. cùm auus. ff. de cond. & dem. vers. sed hic cadit pulchra. vbi tenet, ꝙ eo casu, quo masculi faciunt deficere fideicomm. quia dictū est, si grauatus decesserit sine filiis masculis, succedit ab intestato, in qua successione fœminæ cū masculis concurrunt. & hoc idē voluit Corn. in consi. ccxxx. vol. iij. & si istud dictū est verū, destruit profectò præcedentem limitationem.

9 Et in specie ꝑ superiorē limitationē tenere vī Ioan. Ant. Alex. in cōs. cxx. & contra limitationem est consultatio Alex. in cōsi. clxxv. vol. ij. vbi loquitur, qñ in conditione dictum est de filiis masculis, & tñ filij dicuntur tacitè vocati, secundū eū. idem colligitur ex consil. Capręˢ in secundo quęsito. Istud idē colligitur ex cōs. Oldr. xxj. & ex cōsi. Ale. xxiiij. vol. iij. Corn. cons. ccvij. vol. ij. Et ꝗ istā limit. tenet Soc. in ꝑs. xij. vol. iij. Alex. in consi. cv. vol. j. Socin. in cōs. cxvj. vol. iij. Gozad. tenet ꝗ istam limit. in cons. ciiij. Bertr. in cons. ccl. vol. iij. Guald. cautel. xxxvj. de subst. Gozad. in consi. xxix. licèt incōsideratè parū post videat transire cū limit. Ripa in l. centurio. nu. 162. & seq. ff. de vulga. & pup. in l. j. nu. 8. C. de pac. & ipsemet Guid. Pap. in d. q. clxxxiiij. dicit maiorē partē Dominorum de Parlamento esse ꝗ limitationē istam. & idem dicito conclusum fuisse contra istā limitationem, in q. dc.

Contra istā limitationē tenet Bert. in cōs. cclj. vol. iij. Cor. cōs. j. in ij. dubio. vol. iij. Curt. Senior in ꝑs. cxlij. & consi. lxiij. Dec. in ꝑs. ccxcj. Alcia. in l. j. C. de pact. ī verbo, sine liberis Paris. cōs. xxxj. vo. ij. & cons. xliiij. volu. ij. vbi dicit*cōem esse in ꝗriū. & idem dicit in cōsi. lxxxvj. vol. ij. & cōs. lxxxvij. vol. ij. & cōs. xiiij. volu. tertio. Maria. Iun. consilio cxviij. volum. primo. Grat. in consilio tertio, volumine primo. Marian. Iun. cons. clxiiij. volumin. secundo, & consilio clxxvij. volum. secundo, declarat qñ potest procedere limit. Guido. Pap. Boer. decis. clv. nu. 28. Contra limitat. Guidon. tenet Ruin. consilio clxxxj. volu. secūdo, & consilio cxxxiiij. vol. iij. & cons. cxl. vol. iij. & cons. cxlj. vol. iij.

10 Et tenendo istā partē, nō obstat, ꝙ stante statuto masculi veniunt dispositiuè vocati, qa aliàs statutū nihil operaretur, sed in casu nostræ limitationis conditio expressa à testatore satis operatur exclusionem, absque eo quòd iuducat etiam fideicom. ꝙ grauatus teneatur masculis filiis, vel liberis suis restituere.

11 Et tenendo istā vltimā partē, ꝙ filij masculi nō veniant tanḡ vocati, limita, vt per Pau. de Cast. in cōs. ccclx. inci. inscriptus D. consultor, qñ filij masculi essent positi in cōditione affirmati ua, vt quia dictū sit, extantibus masculis, nō succedat talis, quia tunc masculi videntur vocati: secus si ponantur in cōditione negatiua, vt puta, si nō extiterint masculi, succedat. refert, & sequit Curt. Iun. in cons. xliij.

Contrarium colligitur ex notatis ꝑ Io. de Ana. in cons. lxviij. & ex decis. ipsius Guid. Pap. in cons. cxxviij.

12 Secūdò limitat Ang. in l. in legatis. C. de leg. vt cōclusio cōis ꝓcedat in hæreditate, secus in legatis: qa quo ad legata, vel fidei commissa particularia, filij positi in conditione, censentur vocati. & ita tenuit ibi Ange. in lect. Florentina. refert, & sequit Corn. ibi, & Iaſ. ibi. Pet. Gerard. de Petrasancta in singu. lxj. Iaſ. in consil. iiij. vol. j. & in l. pecuniam. in ij. not. ff. si cert. per. Purpu. in l. j. C. de pact. Marian. Iun. in cons. cxxxviij. vol. ij.

Contrariū Soc. in d. l. cū auus. Claud. in l. ex facto. ff. ad Treb. in l. si cùm dotem. ff. sol. mat. & dubitat de ista limit. ipsemet Iaſ. in d. l. j. C. de pact. Claud. in l. centurio. ff. de vulg. & pup.

13 Tertiò limitat hanc cōem conclusionem Petr. de Ancha. in consilio septuagesimo quarto, qñ etiā ipsis liberis positis in conditione facta esset substitutio, ita ꝙ etiam testator prouidisset de substituto in defectū omniū, non mō primi instituti, Alex. cōsi. lxiiij. vol. v. Ioan. Anto. Alex. in cōsi. xxviij. Iaſ. in cōs. cxxxxij. vol. secundo, & in cōs. xl. vol. iij. Curt. Sen. in consi. lij. & in consi. lxiij. Curt. Iun. in consi. xj. Ripa in l. centurio. nu. 162. cū pluribus seq. ff. de vulg. & pup. Purp. in l. j. C. de pac. Curt. Iu. in ꝑs. cxvj. Chassa. in ꝑs. decimo quarto. Gozad. in ꝑs. lxiiij. Paris. ꝑs. xxxvij. & ꝑs. xlj. & cōsi. lxxvij. & consi. lxxxvj. & consi. lxxxj. volu. secundo, & con. v. & cōs. viij. & cōs. xiiij. & cōs. xlij. & cōs. liij. & ꝑs. cliij. & cōs. lxvj. vol. tertio. Maria. Iun. cōs. cxix. vol. j. Mantua. in ꝑsi. vigesimo secūdo, Grat. ꝑs. lxxxix. vol. ij. & cōsi. cj. vol. ij. & ꝑsi. cvj. eod. vol. Maria. Iu. ꝑs. clxviij. vo. ij. Rui. ꝑs. cxxxix. vol. iij. Boe. deci. clv. n. 21. & n. 28.

14 Contra hāc limit. tenuit Soc. in l. cū auus. ff. de cōdit. & dem. Curt. Iun. in cōs. xj. & consil. xliij. & in l. j. C. de pact. & Soci. in d. l. cùm auus. allegat ꝗ istam limit. cōsilium Alex. xxij. vol. iij. & cōsi. clxxxv. vol. ij. & Capra in ꝑs. ij. ī secūdo quæsito allegat nōnullos alios, qui mihi nō probāt eōrum istam limit. & Soc. tenet contra istam limit. & illam declarat in cōs. lxij. vol. iij. & in cōsi. lxix. volu. iij. & in ꝑs. ciiij. vol. iij. & in cōs. cxvj. vol. iij. Paris. consi xxxj. vol. ij. & ꝑs. xliij. vol. ij. & cōs. lxxxvij. vol. iij. Mant. cons. cxciiij. Rui. cōs. cxxviij. num. 20. vbi dicit*communem. vol. iij. & consi. cxxxiiij. vol. iij. & consi. cxxxvj. volu. iij. & consilio cxxxviij. volumine iij. vbi dicit*communem, & consi. cxlj. volumine iij.

15 Tenendo primam opinionē, Primò sublimita, vt ꝑ Rui. ꝑsi. cliij. volu. ij. qñ filia licèt sit exclusa per reciprocā substitutionē factā in fauorem filiorū, non tamen esset exclusa per illam substitutionem, quæ esset facta de aliis agnatis. Rui. in ꝑs. cliij. n. 9. vo. ij.

16 Secūdò sublimita, quando testator fecit plures gradus substitutionum sub eadem conditione expresè honorando filios in conditione positos in vltimo gradu. Rip. in l. centurio. numero 63. ver. quarta coniectura. ff. de vulga. & pup.

17 Quartò limitatur, nisi liberi positi i cōditiōe fuissent à testatore grauati, qa cēsentur inuitari, vt declarat Bar. ī l. cēturio. ver. ꝗro vlterius, qd si testator dixit. ff. de vulgar. & pupil. & sentit in l. codicillis. ff. de vsuf. leg. licèt reliquerit idēcisum ī l. sed si sic. ff. de lega. ij. Are. ī d. l. cēturio. hoc idē cōsulēdo tenuit Iac. de Bel. quē refert, & sequit Bal. in l. precib*. C. de impub. & aliis subst. & ibi etiā Sal. Bal. ī tract. subſti. Ang. Aret. ī §. fi. inſt. de pup. subſt. Pet. de Anch. in repet. ca. si pater. de testa. in vj. ī xij. not. Pau. de Ca. in ꝑs. v. incip. quicquid dicatur. volu. j. & in consi. cxxxj. incip. dubium facit. vol. ij. Soc. ī l. cū filio. ff. de leg. j. Io. de Monte Sperell. & Cor. in l. ab eo. C. de fideicōm. Guid. Pap. in consi. xxxvj. & idem in q. 39. Lancel. Galiàula in repet. dict. l. centurio. Corn. in consi. ceiij. volumine quarto. Dec. consilio cclxxxij. Corn. consilio xcvij. volumine primo, & in consi. cxix. volumine secundo. Curt. Iun. in consi. cxlv. Soc. in consi. cxlij. vbi dicit, quòd ista est magis*cōmunis opinio. Soc. in consi. duodecimo, volumine tertio. Guid. Pap. in consilio 87. & consilio cxxxv. & in consilio cxxxvj. & in consilio cxl. Chassan. in consilio lxvij. Gozad. in consi. ciiij. Bertr. in consi. cxlv. vol. iij. & in cons. clxxiij. vol. iij. & in cōs. cxxix. vol. secundo, vbi dicit*istam communem. Curt. Senior in consil. lij. Cuma. & ibi Im. sentit istam opin. in l. filius fam. §. cū quis. ff. de leg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

leg.j.& Cum.in l.Lucius,& in l.hæditas ad Statiũ.ff. de hære.inst. Curt.Iun.in 2ſ.lxxxvij.Iſtam opinionẽ tenuit Alex. in cõſi. lxiij. volu.v. Corn.in conſi.xxij.vol.ij.& in cõſi.ccxxvj. volu. iiij. & in cõſi.cccxx.cod.vol.& in cõſ.cj.vol.iiij. & in cõſ.clxxiij. volu.iiij. & in cõſ.cxlvj.volu.iiij.Pariſ.cõſi.xxxvij.vol.ij.& conſi.xlij.volu. iij.vbi declarat.Mãtua.cõſ.xxij.Aiun.in cõſi. cxxx.Maria.Iun.2ſi. clxviij.vol.j.Ruin.2ſ.cviij.vol.ij.& cõſil.iij.volu.ij.& conſil.cxxij. vol.ij.& cõſi.cxxiiij.vol.iiij.& cõſ.cxxxj.vbi dicit*cõem, volu.ij. & conſ.cxxviij.vbi idem dicit.vol.iij. ſed dicit opin. contrariã* magis cõem.& conſ.cxxxix.vol.iij & conſi.cxl.volu.iij. & conſ. cxlij.vol.iij.vbi declarat.& cõſ.clxvij.vol.iij.Ponta.Iun.in l.cùm filio.nu.24.ff.de leg.primo,vbi dicit iſtã opinionẽ eſſe canonizatam.Ange.Aret.in tracta.de teſtam. in verſic. & ſi deceſſerit ſine liberis.verſiculo quid ſi teſtator.Socin.in 2ſi.lxxvij. Dec.in l.j.C. de pact.

18 Cõtrariã opi.q̃ filij nõ cenſeantur vocati,& ꝓpterea nõ poterũt grauari,tenuit Bart.in 2ſ.vij.incip.Andreas Martini.Alber. in repet.rubricæ de vulg.& pup.in materia cõpendioſæ. verſ.ſed qa teſtatores.Ray.& Richard.Malũ.vt refert Bal.& Saly. in d.l.p̃cibus.Imo. in l.centurio.& ibi Alex.& Iaſ.Imol. in c. Raynutius, in matcria compendioſæ ſubſtitutionis.de teſtam.Bal.in l.ab eo. C.de fideicõm.& in l.ſed ſi ſic.ff.de leg.iij.& ſentit in l.hẽditas ad Statiũ.ff.de hẽd.inſt.Raph.Cum.in l.Lucius.ff.de her.inſt.Claud. in l.centurio.ff.de vulg.& pup.& in l.cum filio.ff.de leg.j.Alex.in 2ſ.xj.vol.iij.& in 2ſ.cj.vol.iiij.& in 2ſ.cv.vol.j.& in 2ſ.clxxxv. ver. xiiij.nõ obſtat.vol.ij.& in cõſ.lj.in iiij.volu.& in cõſil.xxij.vol.iij. Alex.in cõſi.ccxix.vol.ij.incip.viſo teſto,& in conſ.xij. & in conſ. xiij.vol.iiij.& in conſ.xxiiij.vol.iij.& in cõſ.clxxxiiij.volu.ij. Pet. de Ancha.in cõſ.cxxxv.Soc.in cõſ.cxl.vol.iij.duplicato in conſ. ccxvij.Curt.Sen.in cõſ.xliij.vbi dicit opinionẽ ꝫ Bar.eſſe magis cõem.& in 2ſ.lxij.Iaſ.in cõſ.lxxix.volu.j.& in cõſ.cxliij.volum. ij.vbi dicit contrariã opini.Bar.eſſe magis cõem.& in cõſ. xxxv. volu.iij.Dec.in conſ.cccexxij.loã.Ant.Alex.in conſi.cxliij.Cur. Iun.in conſ.xj.vbi dicit opinionẽ Bart.cõiter reprobari.Dec.idẽ dicit.& idem tenet in 2ſ.ccclxxxiiij.Soc.in conſi.lxij. vol.iij.& in conſi.lxix.Guald.caut.xix.de ſubſt.Bertr.in conſ.lxxij.volu.j. & iſtã dicit magis*cõem.& in cõſ.clxxxij.vol.iij. & in cõſ.ccxxxvj. vol.iij.vbi et idẽ dicit,& in conſ.cclj.volu.iij.vbi idem dicit, & in conſ.xxxj.vol.ij.& Dec.dicit cõem in l.j.vbi etiam Iaſ.& ibi idem dicit Curt.C.de pact.Pariſ.conſ.xxxj.vol.ij.opi.Bart.*communiter reprobari dicit Pariſ.cõſ.lxxxvj.vol.ij.& cõſ.lxxxvij.vbi idem dicit.vol.ij.& cõſi.lxxxix.vbi idẽ dicit.volu.ij.& in conſ.vij.volu. iij.Maria.Iun.cõſ.cxij.& in conſi. cxviij.Mantua.in conſi.cclxxv. Maria.Iun.conſ.clxxvj.vol.ij.Ruin.vbi dicit cõem,conſi. lxxxix. vol.ij.& conſi.100.vbi idẽ dicit.volu.ij.& conſi.cj.vol.ij. & cõſi. iij.vol.ij.vbi idẽ dicit,licèt ipſe ſequatur opin.Bart.ſed ꝫ Bart.tenet in cõſ.cxxij.vol.ij.& cõſ.cxxx.vol.ij.vbi dicit cõem. & conſi. clxix.vol.ij.vbi idẽ dicit.& cõſi.cxiij.vol.iij.& conſ.cxxviij.volu. iij.vbi dicit magis communem opinion.& conſil.cxxxiiij. conſ. cxxxvj.conſili.cxlj.& conſi.cxxxviij.vol.iij.Boer.in deciſ.clv.nu. 27.vbi dicit ita iudicatum in Rot.Curię Romanæ.

19 Tenendo primã opinionẽ Bart. Declara illã vt per Marian. Iun.conſ.clxxvj. vol.ij.q̃ expreſsè apparet filios in conditione poſitos grauatos fuiſſe a teſtatore,ſec' ſi nõ cõſtat niſi eos fuiſſe in conditione poſitos.& idẽ tenet Ruin.in conſi.cv.volu.ij.& in conſ.cxxviij.& conſ.cxxxiiij.vol.iij.

20 Secundo declara vt opin.Bart.procedat q̃n ab vltimo fideicommiſſum eſſet relictum, ſecus quando ſubſtitutio eſſet facta poſt mortem plurium poſitorum in conditione.Ruin. in conſi. cxv.numero 9.volu.iij.

21 Tertiò declara,vt prædicta opin.locum habeat, quando ex aliis coniecturis apparet filios à teſtatore fuiſſe inuitatos. Ruin. in conſi.cxcviij.nu.7.vol.ij.

22 Quartò declara vt iſta opini. non habeat locũ, quando filij ponuntur in conditione, & hæredes hæredis grauantur. Rui.in conſi.cxiij.nu.5.vol.ij.

23 Tenendo opi.ꝫ Bart.eam limita,q̃n filij eſſent grauati reſtituere piæ cauſæ,vt tradit Ruin.in conſ.cxiij.nu.22.vol.iij.

24 Quintò limita,niſi ex verbis ipſius teſtatoris præcedẽtibus, vel ſequentibus colligi poſſet q̃ teſtator voluerit ipſos liberos diſpoſitiue vocari,nam dicuntur tũc diſpoſitiuè vocati,licèt tãtum in conditione poſiti fint.Cor.in conſi.ccxxvj.vol.iiij.Alex. in conſ.ccij.volum.ſeptimo.

25 Sexto limita,q̃n alia coniectura cõcurreret,ꝓpter quã filij ī conditione poſiti deberẽt preſumi vocati à teſtatore,ita declarat Corn.in conſi.cxxx.vol.iiij.& in 2ſ.cj.volumin.iiij.& in conſilio cxxxix.& in conſilio ccl xxiij.vol.iiij.Socin.in conſilio ccxl.Cur. Sen.in cõſi.lxxv.Dec.in 2ſ.cclxx.& Curt.Iun.in cõſ.xlvij. & in 2ſ. lxxxvij.in fi.Guald.cautel.xxxvj.de ſubſt.Pariſ.conſ.xvij.volum. ij.& in omnibus coniecturas percurrit Pariſ.conſilio xxxvij. & 2ſ. xlj.volu.ij.& cõſi.lvij.& cõſ.lxxvij.& cõſ.lxxviij.& conſil.lxxxvj vol.ij.& conſi.liij.vol.iij.Corn.in conſi.cxlvj.volu.ij.& in conſil. xx.vol.iiij.& in conſ.xxij.vol.ij.Soc.in l.cùm auus.ff.de condi.& demonſt.Pau.de Ca.in 2ſ.cclxij.volu.ij.& ibi in fine. Lud.de Sar. Soc.in 2ſ.lxxiij.vol.iiij.Pariſ.cõſ.v.& conſi.vj.& conſ.xlij.& cõſi. 50.& conſ.lxiij.vol.iij.Maria.Iun.conſ.lxv.nu.64.& conſ.cxviij. & conſ.cxix.nu.26.vol.j.Mantua.in conſ.xxij.Grat.in cõſ.xlviij. vol.j.& conſi.lxxxix.vol.ij.Maria.Iun.conſil.clviij.volu.ij.Aimo in conſi.lxij.nu.6.Maria.Iun.conſi.cxlj.vol.ij.& in conſil.clxxiiij. & conſi.clxxv.

26 Et ꝓpterea,ne ſequatur abſurdũ, filij dicuntur vocati. Grat. in conſi.xxxij.vol.ij.

27 Vel q̃a magis dilectus excluderetur à minus dilecto.Grat. ibi.& conſi.cj.vol.ij.

28 Vel q̃n voluit vt bona conſeruarenẽ in familia,vt dicit Rui. in conſ.cj.conſ.cxxij.conſ.clx.& conſ.cxcviij.volu. ij.& conſilio cxxviij.vol.iij.& conſil.cxxxj.vol.iij.& cxxxix.vol.iij.& cxl.volu. iij.& clxvij.vol.iij.

29 Declara,quia omnes coniecturæ in hoc caſu debent eſſe ꝫcludentes,vt declarat Pariſ.in conſ.lxxxvij.nu.16.vol.ij. & conſ. lxvj.nu.12.vol.iij.

30 Et an ſint concludentes,vel ne,relinquitur arbitrio iudicis, ſecundùm Socin.in l.cùm auus.ff.de condi.& demonſt.Ruin.in conſi.cviij.num.11.volum.ij.

31 Septimò limita,q̃n filiis poſitis in cõditione,ꝓ hoc,q̃ dicerentur vocati fieret præiudiciũ vocato ex expreſſa teſtatoris diſpoſitione,qui diceretur grauarus de reſtituendo ipſis liberis in cõditione poſitis,ſecus ſi per hoc,q̃ filij poſiti in conditione dicerenẽ vocati,nullũ ipſũ vocato ex expreſſa diſpoſitione teſtatoris p̃iudiciũ fieret,ita declarat Claud.in l.ſi cùm dotẽ.ff.ſol.mat.

32 Octauò limita,q̃ liberi poſiti in cõditione,eſſent poſiti nõ modò in vna conditione,ſed in duabus, ꝙ tunc cenſentur vocati diſpoſitiuè.ita cõcludit Corn.in conſi.lxxiij.vol.ij.Gozad. in conſi.lxiij.quam limitationem nõ puto veram,quia ſi poſiti in vna nõ cenſentur vocati,minus cenſeri debent vocati poſiti ſub duabus,quaſi minus dilecti.

33 Nonò limita,nã teſtator ponendo eos in cõditione, cenſeẽ eos ꝑferre voluiſſe ſubſtituto ab inteſtato.d.l.Luc.& ibi gl.adeo q̃ ſi in conditione poſiti ab inteſtato ſuccedere non poſſent,cẽſerentur ex teſtamento vocati,& diſpoſitiuè,vt non excluderentur à ſubſtituto.Corn.in conſilio lxxiiij.volu.ſecundo.Grat.cõſ. xxxij.volumine ſecundo.

34 Decimò limita,q̃n facta eſt ꝓhibitio alienationis extra famil iã cũ clauſula,quia vult bona perpetuò cõſeruari in familia,tũc liberi poſiti in cõditione cenſentur inuitati diſpoſitiuè.Corn.in conſ.lix.vol.ij.Cur.Iun.in conſi.xliij.Soc.in conſi.ccl.in fin.

Contrarium Pariſ.conſ.xliiij.vol.ij.

35 XI.Limitabat Sal.in l.j.C.de condi.infert.vt deſcendẽtes intelligerentur vocati,ſecus in aliis.Boer.deciſ.clv.nu.21.in prin. Sed iſta opi.communiter*reprobatur,vt latè per Soc.in conſi. cxvj.vol.iij.& in conſi.lxxiij.vol.iiij.

36 XII.Limita,q̃n in alia parte diſpoſitionis poſiti in conditione,fuiſſent expreſsè vocati.Goza.in conſi.lxiij.

37 XIII.Limita in poſitis ſub conditione in diſpoſitione legis vel ſtatuti ad alterius excluſionem,vt quia dictum ſit,extãtibus maſculis,fœminæ non ſuccedant,quia tunc filij dicuntur vocati.Brun.in tract.ꝙ ſtantib.maſcu.in xiij.articu.in xxxiij.q.

38 XIIII.Limita,q̃s põt videri grauatus inſtitutus ſub duplici conditione,ſi ipſe,vel filij filiorum decederent.Pariſ.conſ.xviij. nu.51.vol.ij.vbi hanc dicit*communem opinionem.

39 XV.Limita,q̃s eſſent ſubſtituti ſuperuiuentes, & filij ipſorũ & ſucceſſorum in aliis,quia intendit,ꝙ bona tunc vadant à deſcendente in deſcendentem.Pariſ.conſi.xxxvij.vol.ij.

40 XVI.Limita,q̃s hæreditas eſſet grauata onere reali,vt tranſeat ad omnes deſcendentes.Pariſ.conſi.xxxvij.vol.ij.

41 XVII.Limita,quia dicuntur vocati,ſi filij ſint poſiti in conditione per ablationẽ abſolutos.Maria.Iun.conſ.iiij.nu.8.volu.j.

42 XVIII.Limita,quando teſtator videretur voluiſſe cõſeruare agnationem.Mantua.in conſi.xxij.Grat.conſ.lxxix.vo.ij.& conſ.cvj.eodem volumine.

43 XIX.Limita,ſi ſubſtitutio ſit facta vltimò morienti.Mantua. conſilio cxv.

44 XX.Limita,ſi teſtator excluſit filias fœminas,& maſculos poſuit in conditione.Aimo.in conſi.cxxx.Grat.conſi.cvj.vol.ij.

45 Et idem iſto caſu,& omni caſu,quo teſtator proſpexit conſeruationi agnationis.Rui.conſ.cxj.vol.ij.

46 Vel deſcendentibus perpetuò.Rui.cõſi.cxxij.& conſ.cxliij. volum.ij.

47 XXI.Limita,ſi verba nihil operarentur. Grat.in conſi. xxxij. volumine ſecundo.

Vige

5 Sublimita,nam etiam modica quantitas ex cauſa inteſtati nõ poteſt acquiri,ſecus per viam relicti.Pariſ.in d.c.in præſentia.nu. 175.de probat.

6 Secundò limita, q̃n legatũ, vel fideicommiſſum eſſet factum hoc expreſſo,vt res relictę vendantur,& pretium conuertatur in neceſſitates fratrũ,vt no.gl.i c.j.in verbo,domũ.de relig.domib. in vj.quæ loquitur generaliter de mendicantib.ſed ſpecialiter in fratrib.Minorib.loquitur Bald.in authen.ingreſſi.verſ.iuxta hoc quæro,quidã inſti.C.de ſacroſ.eccl.qui contrarium cõcludit in inſtitutione.& Card.in cle.exiui.de verb.ſignif.ſed generaliter in prohibito acquirere loquitur Roma.in ſing.ccxciij.incip. ꝓhibetur forenſi.& generaliter in mendicantibus loquitur Ang.in 2ſ. ccxxiiij.ver.caueant igitur.Abb.in conſil.xxvij.vol.ij.& Guald.in tit.de leg.caut.lxij.& ſentit de fratribus Minoribus: quia allegat clem.exiui.Pet.de Anchar.in d.clem.exiui.verſ.quandoque reliquit fratribus,de verbor.ſignif.

7 Contrarium, q̃ dicta gl.non habeat locum in fratrib.Minoribus,ſentit Fel.in c.in præſentia.verſi.ij.concluſio.de proba. Et in fratribus Predicatoribus loquitur Dec.conſi.ccccclix.& idem,q̃ non habeat locum in fratribus Minoribus,tenuit Deci.in conſil. ccccxcix.nu.5.& in fratribus Prædicatoribus loquitur Corſet.in ſing.in verbo,mendicantes.& Guald.caut.xj.de his, qui non habent factio.teſta.& ſentit Bal.in conſi.cccexxxviij.vol.ij.Are.in l. apud Iul.§.conſtat.ff.de legat.j.

8 Quinimò legatum factum fratribus Minoribus, vel donatio ſimpliciter valet,vt vendant, prout tenẽt Imol.in d.l.apud Iul.§. conſtat.& Corne.conſi.ccxvij.vol.iiij.& conſilio cxvij.volumine ſecundo.

9 Tertiò limita, quando relinquitur fratribus Minoribus adiecto modo illeito,& repugnanti ſuæ regulæ.Bar.in tract.Minor. verſic.aliquando.Bald.in authen.ingreſſi.verſi.interdum legatũ. C.de ſacroſ.ecc.Pet.de Anehar.in clem.exiui.ver.ſecundũ membrum fuit.de verbo.ſignifica.

Secundam verò partem, & ſic opinionem negatiuam, ꝙ relictum non operetur,factum fratribus Minoribus,

10 Primò amplia,non modo ſi relictum ſit fratribus,ſed etiam ſi relictum ſit eorũ eccleſiæ,vt no.Bar.in l.j.C.de cõductor.& ꝓcu. lib.xj.Bal.in authen.ingreſſi.ver.iuxta hoc quæro,non põt relinqui.C.de ſacroſ.eccl.Ang.in authen.de eccleſ.tit.in §.ſi quis aũt. el ij.& Ang.in authen.vt determinat.ſit numer.in prin.& Barb.in c.nos quidẽ.de teſta.Petr.de Anch.in cle.exiui.ver.ſed quæro an idẽ ſit.Gual.caut.xj.ſub ti.de his,qui non habent fact.teſta.& Bal. in conſ.ccccxxxviij.vol.ij.vbi quod etiam ordini relinqui nõ poteſt.& in conſ.ccccxxix.vol.ij.licèt dicat hoc procedere de iure, ſed de vſurpatione contrarium ſeruari.

Contrarium Bar.in l.ſeruos.ff.de alim.& cib.lega.in l.ciuitatibus.verſ.& per hoc puto.ff.de leg.j.& in tract.Minor.verſic.ſi aliquis.idem voluit Deci.in conſ.ccxcix.nu.12.Abb.in conſil.lxiij. verſic.hoc etiam ſenſit.volu.ij.

11 Secundò amplia, idem eſſe ſi relinquatur cuſtodi altaris fratrũ Minorũ,qui ſit laicus,vel ẽt eorũ ſyndico.Bal.in d.authen.ingreſſi.verſi.iuxta hoc quero,non poteſt relinqui fratribus.& per Petr.de Anchar.in clement.exiiii.verſi.ſed quæro, an idem ſit.de verbor.ſignif.

Contrarium Bar.in tract.Minor.verſ.quæro in quibuſdam.

12 Sed Bald.in c.decernimus.verſi.Item quęro an laicus.de iud. tenet q̃ ſi ille cuſtos, vel ſyndicus poteſt erogare in alios, quàm in fratres Minores, valeat legatum, etiã q̃ inter fratres Minores diſtribuat.

13 Secus verò,ſi eſt ei iniunctum,vel ordinatũ à teſtatore,vt diſtribuat inter ipſos fratres.& iſtam vltimam opinionem refert,& ſequitur Fel.in c.in præſentia.verſ.& de iſta capacitate.de proba.

14 Tamen contrarium voluit Ang.in cõſi.ccxxiiij.q̃ nõ poteſt talis eligere fratres mendicantes, imò ipſimet fratres Minores poſſunt deputari ad eligendos pauperes.Bar.in l.cùm pater.in §. hæreditatem.ff.de legat.ij.

15 Poſſunt etiam ex teſtamento fratres Minores cõſequi facultatem eligendi ſyndicum,qui diſtribuat bona hęreditaria in pios vſus.Bart.in conſil.vj.

16 Tertiò amplia,etiam in legato modicæ quantitatis,ſi modo ſit annuum,& perpetuum.Fulgo.in conſil.ciij.Aliàs ſecus ſi non eſſet perpetuum.Bal.in c.decernimus.ver.nunquid laicus.de iudic.Abb.in conſ.lxiij.Federi.in conſ.xij.Guald.caut.xj.de his,qui non habent fact.teſta.Abb.in c.in præſentia.num.63.& ibi Deci. & Barba.nu.63.de probat.

17 Amplia hoc, etiã ſi vni tãtùm fratri fuerit relictum in annos ſingulos.Bar.in tract.Minor.ver.quid ſi fratrib.idem ſi ad certum tempus aliquid annuum relinquatur,vt per Petr.de Anch.in cle. exiui.ver.ex prædictis patet ſolutio.de verbor.ſignifica.

18 Quartò amplia,etiamſi legetur,vt debeat conſtrui noua ecclęſia,vt ibi fratres cõmorenẽ.Guald.caut.xj.de his, qui non habẽt fact.teſta.Bal.in d.auth.ingreſſi.ver.iuxta hoc q̃ro.& iſtã opi.ſentit Bart.in §.cõſtat.in l.apud Iul.ff.de leg.j.ſecundùm quod ibi intelligit Raph.Cuma.Pe.de Anc.in cle.exiui ver.iuxta ꝓdicta q̃ro.

19 Quintò amplia,non ſolũ reſpectu ꝓprietatis,& dominij,ſed etiam reſpectu poſſeſſionis,vt bona non poſſent vendi,nec capi ipſorum æſtimatio.Bal.in d.auth.ingreſſi.nu.19.Card.in d.clem. exiui.§.proinde.nu.11.de verb.ſigni.& in conſi.cij.in ij.dubio.

20 Sextò amplia,etiam ſi frater, vel monachus ꝓmoueretur ad dignitatem Epiſcopalem.gl.in c.quorundam.in verb.mendicantium.de electio.in vj.Iaſ.in auth.ingreſſi.nu.16.C.de ſacroſ.eccl, & in l.ex facto.§.Iul.nu.10.ff.de vulga.& pupil.Nico.de Vbald.in tract.de ſucceſ.ab inteſt.nu.3.in j.parte.Matheſ.in tracta.ſucceſ. ab inteſt.in iij.art.p inci q.41.

21 Contrariũ in hac ij.part.quidã alij tenent,q̃ legatũ remaneat purũ,& valeat,vt tenuit Bar.in d.§.conſtat, ſm intellectum Flor. & Alc.& voluit Fede.de Sen.in conſ.clxv.vbi,q̃ poſſunt cõuer-
22 tere in aliũ vſum,ſed nõ tenentur.vt Pet.de Anch.in clemẽ. exiui.ver.quãdoq; modus.de verb.ſignif.tenet q̃ valet legatũ,vt in aliam cauſam fiat cõuerſio pecuniæ.& idem Anch.in regula, nõ põt.verſi.ſed hic quæro.de regul.iur.tenet,q̃ legatum valeat.

23 Tertia fuit opinio,q̃ fiat q̃erſio in aliam piã cauſam, & iſto reſpectu legatũ valeat.Bar.in tract.Minor.verſic.ponealiqs.& ita tenet Imol.in d.§.cõſtat.verſ.inquantũ dicit.Paul.de Caſt.& per iſtũ tex.& ibi Raph.Cuma.& Alex.in ver.& ex prædictis.Iaſ. in ver.& per iſtũ tex.Bal.in l.cũ alienã.ver.& attẽde hic.C.de leg.

24 Primò limita iſtam ſecundam partem, ſi legetur ad refectionem eccleſiæ,vel monaſterij, quia valet:Bald.in d.auth.ingreſſi. verſic.iuxta hoc quæro,ecce fratres.Petr.de Anch.in clem.exiui. verſi.iuxta prædicta.de verb.ſignif.

25 Secundò limita,vt valeat legatũ factũ fratribus Minorib.pro alimentis,vt no.Bar.in l.ſeruos.ff.de alim.& cib.lega.& in l.legatum.ff.de cap.dimi.Abb.in conſ.lxiij.ver.hic voluit apertè.vo.ij. & Guald.in d.caut.xj.de his,qui non hab.teſt.factio.

26 Amplia, quia hoc verũ eſt,etiã ſi legatũ alimentorũ ſit legatum annum,ſm Ange.in l.ſi Stichum.§.ſtipulatio.ff.de verb.obli. & ibi Roma.hoc ſequitur, quo ad quantitatem neceſſariam pro alimentis, in d.l.ſi Stichum.& Bal.in apoſtil.ad ſeipſum in ca.j.§. aut ſi libellario.quib.mod.feud.amit.

27 Contrariũ tenuit Bal.in l.ſeruo alieno.ī princip.ff.de leg.j.& ibi Imo.qui tenet q̃ ꝑ aliquo modico tẽpore legatũ alimẽtorũ valeat,nõ in perpetuũ:idem tenet Bar.in l.legatũ.ff.de capit.dimi nut.Im.in d.§.ſtipulatio. in l.ſi Stichum.ff.de verb.obli.vbi etiam Alex.qui diſtinguit,vt legatũ temporale valeat, non autẽ in perpetuũ, ꝙt in annuo relicto.hoc idẽ voluit Bal. in auth. ingreſſi. verſ.prima eſt iſta.C.de ſacroſ.eccl.Fede.in conſi.xii. Et q̃ legatũ factũ fratribus Minoribus,etiam pro alimentis nõ valeat, tenet Areti.in l.ex facto.§.Iulianus.ver. ſed illud dictum. ff. de vulga.& pup.& ibi Iaſ.verſi.adde pro confirmatione.

28 Tertiò limita,quia valet relictum fratribus Minoribus pro liberis,vt no.Abb.in conſ.lxiij.vol.ij. Alex.in apoſtil.ad Bart.in l. ſeruos.ff. de alim.& cib.lega.Gualdc. caut.xj.de his, qui non hab. teſta.fact.Pariſ.in c.in præſentia. nu. 175. Ruin.in conſ.cj.volu.j. Cotta in Memor.in verſic.Abbates,verſi.vlterius.

29 Quartò limita in reſpicientib' diuinũ cultũ. vt per Abb.in cõſ.lxiij.ver.ij.principaliter ꝓbatur. vol.ij.Bal.ī auth.ingreſſi.ver. prima eſt iſta.C.de ſacroſ.eccl.Fed.de Sen.in 2ſ.xii.Ange.in cõſi. ccxxiij.Pe.de Anch.ī cle.exiui.ver.ex qb' præmiſſis.de ver. ſign.

30 Amplia præcedẽtes limitationes,etiam ſi ipſi fratres ab alio eſſent prouiſi de talibus,ita q̃ relicta nõ eſſent eis neceſſaria.Bar. in tract.Mino.verſi.ponamus.

31 Sed Ancha.in d.clem.exiui.tenet,q̃ iſto caſu fiet cõmutatio in aliam cauſam: in ver.idem dicit.de verb.ſignifi.

32 Quintò limita,in relictis ꝓ neceſſitate ꝓminenti.Imo.in l.intercidit.in fin.ff.de condi.& demon.& ſentit Domi.in 2ſ.xl.n. 10.

33 In fratribus verò Prædicatoribus,& aliis mẽdicantib' magis ex cõſtitutionibus, quã ex ordine,nõ ita videt dubiũ, q̃ Doctores videntur*magis cõmuniter tenere,q̃ relictũ particulare valeat,vt ſaltẽ vendãt, & pretiũ recipiant, vel vt eis debeatur æſtimatio:nã q̃eſtimatio debeatur,tenet Iac.de Are.in l.apud Iulianũ.§.ſed ſi res aliena.ff.de leg.j.vbi dicit, q̃ vendãt,& pretiũ recipiãt.Cy.ī l.Deo nobis.in fi.C.de epiſco.& cle.Fede.in 2ſ.xij.Cald. in cõſi.xlvj.de teſta.Card.in cõſ.cij.Bal.in l.cũ quæſtio. in fi.C.de leg.in cõſ.lxxiij.vol.iiij.Ant.de But.in c.in præſentia.ī quinto caſu.de ꝓbat. Im.in c.ij.de teſta.Dec.in c.in præſentia.nu.69.vbi dicit iſtã*communẽ opi.de proba.& in conſi. ccccxcix. nu.5.& in cõſi.dlix.Aret.in l.j.vbi dicit iſtã cõmunem opin.ff. de teſta. licèt ipſe de iure credat opinionẽ cõtrariam veriorem. Nic.de Vbal.ī tract.ſucceſ.ab inteſt.cle.n.5.vbi dicit cõmunẽ.Cor.in cõſ.cxvij. vol.ij.Hippo.in ſing.cxxxij.Bertr.in cõſi.clij.vol.i.in nouis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contrarium Ang.in consi.ccxxiiij.Fulg.in consil.ciiij.Bald.in consi.ecccxxxviij,vol.ij.& in auth.si qua mulier.versi.sed modo restat quæstio.C.de sacrosc.eccle.

34 Potest dici pro cõcordia, ꝙ prima opi.affirmatiua procedat de cõsuetudine,secũda negatiua de iure.Bal.in ꝑsi.ccxxxij.vol.ij. Pet.de Anch.in ꝑs.lvj.in fi.Cuma.in ꝑs.clij.& in ꝑs.clxix.Dec.in d. c.in præsentia.nu.69.Are.in l.j.versic.circa secundum.ff.de testa.

Quinimò etiam de iure dicit procedere primam opin.Dec.in consi.dlix.

35 Tenendo primam opi.tanquam magis*communem,Limita quando isti fratres Prædicatores,vel alij tenerentur vigore regulæ viuere sub arctissima paupertate.Cor.in consi.cxvij.nu.13. vol.ij.& in consi.ccxvij.nu.3.volum.iiij.

36 Tenendo secundam opin.ꝙ isti non possint capere,Limita, ga si venderẽt antequã caperent,valeret cessio.Dec.in cõsi.dlix.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Filia,cui mille pater reliquit,si nupserit,& centum,si monasterium ingrediatur,an possit petere mille,si monasterium fuerit ingressa.

1 DVbitant Doctores,an ualeat ista dispositio,Relinquo filiæ meæ mille,si nupserit,& centũ,si monasteriũ ingrediatur:ita ꝙ ea ingrediens monasteriũ, possit mille petere,vel teneatur stare cõtenta centũ.Et quidam Thomas de Formaginis,qui primò disputauit istã quæstionẽ, tenuit,ꝙ filia poterat petere mille:prout refert,& sequit Io.And.ĩ addit.Spe.super rubr.de stat.monach.Matthe.in sing.liij.Albe.de Rosa.in iij.par.statuto.q.ciiij.Soc.in l.iij.ff.de his,quæ pœn.nom. & ꝓsta opi.consuluit Io.de Anan.& fuit iudicatũ Bononiæ,fm Alex.in apostil.ad Bar.in d.l ij.Anto.de Butr.in c.in præsentia.de ꝓba.& ibi Aret.Albe.in l.Deo nobis.C.de epis.& cle.Rom.ĩl.stipulatio hoc modo cõcepta.ff.de verbo.ob.Alex.in ꝑs.xxxv.& in ꝑs.cxxj.vol.ij.& in cõs.xcviij.vol.iiij.& istã dicit magis*cõem Io. Cro.in l.nemo põt.ff.de legat.j.& istã tenet,& dicit magis cõem, Soc.in cõs.cclxix.& in consi.ccxlj.vbi dicit istã magis cõmunem opinionẽ.& Ias.in auth.si qua mulier.C.de sacrosc.eccle.dicit istã magis cõmunem.& idẽ dicit Hipp.in rub.de fideius.& in l.j.C.de rap.virgin.dicit istã partẽ cõmunem.idẽ tenet Fel.in d.c.in ꝑsentia.de ꝓba.Dec. qui dicit istam partẽ magis*cõmunem, in cõsi. dclxxiiij.Ferra.dicit istam partem cõmunem caute. viij.Paris.qui dicit istam cõmunem in consi.lxv.vol.ij. Maria.Iun. qui dicit cõmunem,consi.clx.vol.ij.Ruin.consi.lxviij.vo.iiij.

2 Amplia, etiam si efficiatur de tertio ordine S.Francisci.Dec. Neapo.cciiij.in nouis.

3 Primò limita istam partem,vt per Fel.in d.c.in præsentia.quãdo testator dixisset, Relinquo filiæ meæ,si nupserit, & illi, qui eã acceperit,mille:quia tunc monasterium nõ poterit capere mille ex quo legatum non fuit factum filiæ, sed marito ipsius. Bar.in l. ij.ff.de his,quæ pœn.nom.sequitur Fel.in c.in præsentia. versi.& tenendo primam partem.de proba.

4 Secundò limita,quando non est simpliciter dictũ,si monasteriũ intrauerit,sed dixerit,monasteriũ talis religionis, ga istud nõ impedit propositum intrandi religionem,ex quo adsunt alia monasteria.Fel.in c.in præsentia.ver.ij.declara.de proba.

5 Tertiò limita, quando filia fuisset iam ingressa religionem. Paris.in consilio xxiij.num 7.vol.iij.

6 Et de cautela aduersus istam dispositionem vide Ferrat.caute.9.

7 Contrariũ in principali cõclusione tenet Bal.ĩ auth.nisi rogati.C.ad Treb.vbi dicit,ꝙ naturalis æquitas,& cõmunis obseruãtia est ꝓ ista parte.& ibi Pau.de Ca.ꝙ plus dicit, ꝙ ita*cõmuniter tenetur,& ita fuit seruatũ de facto. Bal.ĩl. Deo nobis.C. de episc. & cle.vbi dicit ita obseruari de cõsuet.& ibi Pau.de Ca.& ibi etiã Fulg.& Pau.de Ca.in l.Titiæ si nõ nupserit.ff.de cond.& demon. vbi dicit*cõmuniter teneri.& idẽ tenet in l.Titio centũ.§.Titio centũ in fi.ff.de cõd. & demon,& hãc opinionẽ communem,& æquiorẽ dicit Im.in l.Lucius.ff.de hered.instit.& Anch.in regula, nemo potest,de regulis iur.in vj. Bal.in cõs. lxxxij.in iij.lib. incip. in quæst.Ful.in consi.liij.vbi dicit ab ista opi.nõ esse recedendum, quã consuetudo approbauit.Raph.Cum.im l.si ita quis.§.is cui. ff.de lega.ij. Iacob.de Beluis.in §.sed & hoc præsenti.ĩ authen.de sanct.Episc.Dec.in cap.in præsentia,de ꝓba.& ĩ cõs.ccccxix.dicit istam veriorẽ,& magis*cõmunẽ opinionẽ,idem tenet Iason in consi.xliij,vo.iij.qui dicit istam opin.tenendam, & propter cõmunẽ obseruantiã, & naturalem æquitatem, quæ cum ea concurrit.Ioan.Crot.in l.nemo potest.ff.de lega.j.Alex.sentit istam partem consi.xcviij.vol.iiij.Guald.de leg.Bru.in tract.ꝙ stant.masc. in ix.artic.in ij.q.vbi distinguit,& effectualiter videtur tenere istã partem propter consuetudinem.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Legatum rei immobilis factum ecclesiæ,an Prælatus possit repudiare.

1 MAxima controuersia opinionum reperitur in illa cõclusione,an solus Prælatus repudiare possit legatũ rei immobilis factũ ecclesiæ:& ꝙ nõ possit,voluit Bal.in l.magis puto.§.fundũ.ver.& no.ꝙ si fundus.ff.de reb. eor.& in l.ꝫ iuris.§.j.vers.itẽ est argumentũ.ff.de pact.Anch.in c. cùm super.ver.pone exemplũ.de reb.eccl.non alien.& ibi Imol. ver.iij.tangit hic.& Barba.ver.tangit hic dñs.Paul.de Cast.in l.legatum.ver.tñ videtur,ꝙ possit.ff.de leg.j.& ibi Alex.ver.quid aũt in prælato.vbi dicit*cõem.Imol.in c.tua nuper.in fi.vers.vltimò tangit hic.de his,q̃ fiũt à præla.Aret.in l.is,qui hæres.in §.fi.versi. secũda nunquid.ff.de acq.hære.Ruin.qui dicit*cõem,in consil. cxxiij.ver.& sicut videmus.vol.iij.Fel.in ca.contingit.versin eadem ibi.vbi dicit omnes ita tenere præter Abb.de sentẽtia excõ. Io.Cimator.in repet.d.l.legatum.versic.sed quæritur.ff.de legatis primo.

2 Contrarium Fedc.de Sen.cõsix.Lap.alleg.xxvj.ver.itẽ solẽnitas non exigitur.Card.cõsi.lxxxix.Ruin.in cõs.clxxxiiij.Anto.de But.in c.quoniã.ver.& hoc no.de decim.Card.in c.tua.in fi.vers. octauo quæro.& ibi Abb.vers.vlti.scias.de his,q̃ fiunt à Prælatis. vbi dicit casum satis dubiũ.Abb.in c.j.vers.j.nunquid.de dolo,& cõtu.Do.in c.j.ver.sed pone.de reb.eccl.non alien.in vj.Anchar. consi.cxxxvj.vers.item etiã aduertendũ.Rom.in l.is,qui hęres.§. fi.ver.itẽ quid in testatore.ff.de acq.hær.Soc.in l.legatũ.ver.nũquid Abb.de leg j.& ibi Ias.ver.sed dubiũ maximum est,vbi dicit istã*cõem,quam etiam dicit cõmunẽ,& in practica seruandam, Aret.in d.l.is,qui hæres.§.fi.ff.de acq.hære.licèt ipse contrarium teneat.Eandem opi.tenet Hispa.in rubr.de don.inter vir.& vxo. ver.sicut dicimus.Fel.in c.super his.ver.facit glos.no.de accusat. Rip.in l.legatũ.in fi.ver.an Prælatus possit.ff.de leg.j.istam partẽ sensit Feli.in c.j.versi.& dicit Abb.de præscr.vbi dicit,ꝙ Prælatus repudiar legatum,& hæreditatem.

3 Tenendo primam opinionem,Limita illam partem ꝓcedere in legato, secus esse in hæreditate, quæ per solum prælatũ repudiari potest:ita declarat Imol.in c.tua.in fi.ver.vltimò tangit hic. de his,quæ fiunt à prela.& Abb.in consi.xxxj.ver.hinc notabiliter dixit.vol.j.Ruin.consi.cxxiij.ver.& sicut videmus.vol.iij.& in hæreditate loquitur Bart.in l.tutor.in fin.ff.de bono.poss.

4 Et propterea in repudiatione hæreditatis non requiri authoritatem superioris,sed tantum consensum capituli,voluit Bal.in l.pupillorum.in princ.vers.& idem dicendum.C.de repud.hære.

De Fideicommissis. CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Fideicommisso an censeatur renunciatum per diuisionem.

1 VERA, &*cõis est conclusio, ꝙ per simplicem diuisionẽ non intelligitur renũciatum fideicõmisso.l.cùm pater.§.hæreditatẽ.ff.de leg.ij.& ibi no.Bar.Bal.Imol.& Pau.de Cast. & idẽ Bart.in l.ꝫ Romę.§.duo fratres.in j.q. ff.de ver.obl.& ibi Bal.& Imol.Paul.de Cast. & Alex.Bald.in consi.ccclxiij.incip.simplex diuitio.vol.iiij.& in consi.ccccxl.vol.iiij.Roma.in consil.cccciij. Paul.de Cast.in cõs.clxxxviij.vol.ij.Alex.in cõs.viij.vol.v.Alex.in cõs.xxi.volu.v.& in cõs.xxxix.vol.iiij.& in consi.ccviij.vol.vj.Io. de Anan.in consi.xxix.Rapha.Cuma.in consi.cxxxiij.Bal.in cõs. ccccvij.vol.j.Io.And.in addit.Specu.in tit.de testa.in §.in primis. vers.quid si fideic.Io.Crot.in §.duo fratres.in l.qui romæ.de ver. obl.Soc.in cõs.ccl.& in cõs.xxxj.vo.iiij.Bal.in titu.Constit.feud. Domini Lothar.Imper.& in l.qui cũ tutoribus.ff.de transact.Ias. in d.§.duo fratres.licèt dubitet.Corn.in consi.cl.vol.iij.Gozad.in consilio xxxvj.Paris.consi.lv.volum.ij.Grat.in consi.lx.volum.j. Ruin.consilio cxxxvij.volum.ij.& consi.cxxxix.volum.ij.& cõs. cxlvij.volumi.ij.

Primò amplia,etiam si dictũ sit,nõ venire contra diuisionẽ:vt notæ

Aut verò prohibitio est facta per modũ dispositionnis,& tũc in casu alienationis inducì fideic.voluit glossin.in l.codicillis.§.instituto.ff.de leg.ij.& in ibi Imol. ad hoc not.gl. illã vt singularẽ. in vers.itẽ nota diligenter. licèt non plenè firmet.Guid. Pap.ꝑsi. tciij.vers.alia etiã consideratione.Alex.in consi.xxv.vol.ij.

Contrariũ voluit Saly.in l.quoties.versic.& idem dicit. C.de fideicom.Alex.in l.filiusfam.in §.Diui.& ibi Ias.in ij.lectura.ver. in eadẽ glo.ibi.ff.de leg.i.Alex.in l. qui Romæ.§.cohæredes.ver. in quantum tñ Ioan.ff.de verb.obl.Ias.in consi.xcvj.ver. assumo primum. volu.iiij. & sentit Paul.de Cast.in l.filiusfam.in §.Diui. versi.in gl.magna.ff.de leg.i.Soci. in d.§.cohęredes.Grat.consil. xxij.vol.ij.Goz.in consi.cij.Bero.q.xlij.

Tenendo istam vltimam opi.tanquam magis*communem,

4 Primò declara vt prima opinio debeat intelligi qñ alienãs in casu contrauentionis, esset priuatus, prout loquitur Maria.Iun. in consi.cxxij.ver.& primò pro declaratione.vol.j.

5 Secundò declara, vt dicta opinio ꝓcedat, qñ plures fuerunt ꝓhibiti alienare,& fuit additũ, ꝙ res deberet remanere firma,& habilis per vniuersum tempus apud ipsos prohibitos, & isto casu valet ꝓhibitio,& ꝓhibiti videnẽ vicissim ad fideicommissum vocati,ita notabiliter declarat Io.Crot.in d.§.Diui.n.2.ff.de leg. j.Et ita etiã videtur sentire Soc.in d.§.cohęredes.ff.de verb.obli.

6 Tertiò declara, vt dicta prima opinio ꝓcedat qñ ex verbis testatoris cõstaret alienationis prohibitionẽ factã fuisse fauore vocatorũ in dispositione, vt qa mandasset testator alterũ alteri cauere de nõ alienando, iuxta tex.in l.peto.in §.mater.ff.de leg. ij.qa tũc inter eos censerẽ iniunctũ fideicõ.in euentũ alienationis,So.ĩd.§.cohęredes.ver.aut est facta ꝓhibitio.ff.de verb. obl.

7 Secundus est casus,qñ ꝓhibitio alienationis est facta simpliciter cũ ista cã,vt res in familia relinquatur,& tunc q̃ plures Docto.voluerunt, ꝙ in casum alienationis censeãt inductũ fideicõmissum: put tenet Soc.in d.§.cohæredes.ver.quartus & vltimus casus.ff.de verb.obli.& in l.si cognatis.ver.ij.habemus. ff.de reb. dub.& ꝑs.cclj vers.aliqñ & ij.& in ꝑs.cccl.xxvij.versi.venio igitur ad fm.& in ꝑs.xiij.in fi.vol.iij.Alex.in consi.lvj. ver.præterea illa dispositio.vbi dicit*oẽs Doct.ita tenere.vol.j.consi.xxiij.vol.ij. & ꝑs.lix.vol.iij.Curt.Sen.in consi.xl.versi.ista conclusio probat. Cur.Iun.in cõs.xliij.ver.& ideò in primis.& in ꝑs.xxij.versicu. & ideò in primis.Curt.Sen.in consi.lxiiij.versi.& tertiũ principale. Bertr.in consi.xv.vers.prohibuit eñ. vol.primo.& consi.clxxiij. vol.tertio.Paris.consi.lxxxviij.vol.secundo.& consi.xvij.vol. iij. & consi.xviij.vol.ij.Maria.Iun.in cõs.cxij.vol.j.& consi. xcvij.vol. ij.Grat.in consi.cvj.vol.secundo.Paris.in ꝑs.lviij.vol.ij.& ꝑs.lxxv. vol.secundo.Maria.Iun.in consi.clxiij.vol.ij.Ruin.consil. ccviij. vol.j.& cõs.xcvj.vol.ij.& consi.xxviij.vol.iij.& consi.cxxxiiij.vol. iij.qui oẽs Doctores præfati tenent in hoc casu, nõ esse inductũ simplex,& absolutum fideicommissum, sed tñmodo iniunctũ esse fideicommissum in euentum alienationis.

8 Et ꝙ nõ dicatur inductũ fideicõmissum in casum mortis,'ex presẽ declarat Socin.in l.si cognatis.ff.de reb.dub.& in dicto §. cohæredes.versi.iiij.& vltimus casus.& consi.cclj.& cõs.xiij.Ti. vo.iij.Alex.in cõsi.lvj.vbi dicit*oẽs ita tenere,vol.j.& cõsi. vige simotertio,vol.ij.Curt.Sen.in consi.xl.vers.ista conclusio. Deci' in cõsi.vigesimotertio,& cõsi.cclxxxvij. vers. vltimò nõ obstat. & consi.cccl.xxvij.Ias.in cõs.xcvj.ver.prædicta optimè cõfirmãtur.& cõs.cviij.ver.cõfirmãtur.volu.iij.Corn.in consi.lix.vol.ij. Maria.Iun.in ꝑs.xcvij.vol.secundo,& cõsi.cxij.vol.j.Ruin.consi. cxliij.vers.vel secundò põt responderi.vol.iij. & cõs.cxxvij.vol. secundo,& consi.cxxxiiij.nu.16.vol.ij.& consi.ccviij.vers.si cut qñ testator.vol.j.Maria.Iun.in cõsi.clxviij.vol.ij.Curt.Iun.in ꝑs. xliij.& consi.vigesimosecundo.versicul.& ideo in primis.Bertr. in cõs.xv.vers.prohibuit eñ.vol.primo,in nouis.& cõs.clxxxiij. vers.ad secundum quęsitum.volum.tertio,in nouis.

9 Primò amplia,etiã si prohibitio alienationis simpliciter facta de se,aliàs esset valida,secundum Ruin.in consi.lxxxix.ver.præterea si dicta causa.vol.ij.

10 Secũdò amplia,siue secuta sit alienatio hominis, siue legis. Ruin.consi.clxviij.vol.iij.

11 Contrariũ, ꝙ imò etiã in casu mortis isto casu censeatur inductũ fideicõmissum,tenuit Cuma.in l.cũ ita.§.in fideicõmisso. ver.si aũt negauit testator.ff.de lega.secũdo.Soci.in ꝑs. ccxxviij. vers.ex quibus dico.Dec.in cõs.xxxviij.vbi tenet induci fideicõmissum absolutũ,etiã si per modũ causæ enũciatiuè dictũ sit, vt bona in familia remaneant.& idẽ sentit in cõs.xxiij.vers.vj.mo. uetur.& cõs.ccccxxv.& cõs.dcxxxv.vers.quinto qñ. Soci.in cõs. ccxlix.ver.tertia difficultas est.iuncto ver.& pro his.Corn. in ꝑs. xxii vers.nec supradictis.vol.secundo.Rui.consi.cxxiiij.vers.& si dicatur.vol.secundo,& cõs.cl. vol.ij. Paris. vbi dicit istã*cõem opi.in consi.xxvj.vol.ij.& cõs.xxx.vol.ij.& consi.xxxj.vol.ij.& ꝑs. lij.volu.secundo,& ꝑs.lxxxvij.versi. nam prædicta. vol. secundo Aimo in consi.cxxx.Gozad.consi.cij.

12 Tenendo primã opi.tanquã magis*cõem, Primò limita, nisi in ratione addita in prohibitione esset adiecta dictio, In perpetuũ,vel dictio,Semper,seu dictio,In infinitũ,vt considerat Io. Crot.in d.§.Diui.Soc.in ꝑs.xl.in fi.Inter ꝓsilia Curt.Io.Ant.Alex. in consi.liij.Dec.in ꝑs.xxiij.vers.ex his eñ verbis.& versi. & ꝑsertim.& consi.xxxvij.ver.nã primò.& vers.quartò qa.Dec. in cõs. ccccl.xxxj.ver.& ex prædicta ratione.Curt.Iun.in cõs.xxij.versic. confirmãtur præmissa.Paris.cõs.liij.nu.24.vol.iiij.Ruin.in consi. ccviij.nu.16.vol.i.& in cõs.cxxviij.vol.j.& in cõs.cviij.vers.& adhuc istud.vol.ij.& ꝑs.clxviij.vol.iij.Goz.cõs.cij.vers.v. pondero.

Contrariũ in hoc casu tenet Socin.in cõs.ccxxvij. Ruin.cõs. xxviij.vers.sed his non obstantibus.vol.iij.

13 Tenendo primã opin.Amplia idẽ esse,si testator dixisset, vt bona continuò remanerent in familia.Alex.in consi.xxiij. vol j. sequitur Rui.consi.cviij.vers.& idem probatur.vol.ij.

14 Secũdò limita,qñ verba ꝓhibitionis essent multum vniuer salia,vel geminata, ga tunc censeretur iniunctũ fideicõmissum ẽt in casu mortis.Soc.in cõs.cclj.ver.confirmant præmissa.Dec. in cõsi.xxiij.vers.ex verbis eñ.& cõs.ccccl.xxxj. ver.vel secundò responderi põt.& consi.xxxviij.vers.iiij.quia.& cõs.dcxxv.vers. vj.ista conclusio.Aret.in l.ventre.versi. dicamus ergo.ff.de acq. hęred.Pari.in consi.liij.ver.ad quod ostendendum.vol.iij.

15 Tertiò limita, qñ dictũ esset per testatorẽ, ꝙ volebat bona transire de hęrede in hęredẽ.Soc.in consi.lvij.vers.secundum fideicommissum est.Dec.in consi.xxxviij.vers.& verba illa. consi. cclxxxvij.vers.& licèt qñque.Paris.in consi.xciij. vol.ij.& consi. viij.volu.iij.& consi.liij.Grat.in consi.xxxj.vol.ij.

16 Et idẽ esset,si testator dixisset,Bona mea peruenìant de vno in aliũ.Dec.in consi.ccccl.xxxj.vers.& ex prædicta ratione.

17 Vel si dixisset,ꝙ vnus alteri succederet.Gozad.consi.lij. Rui. consi.cj.vers.sed tamen prædictis.vol.ij.

18 Et idẽ,si dixisset,ꝙ bona deuenirent de masculo in masculum.Paris.in consi.liij.vers.ad quod ostendendum.vol.iiij.

19 Et idem si diceret, vt bona peruenìant ad descendentes gradatim,vel ordine successiuo.Paris.consi.lxxviij.ver.nam prædicta. vol.ij.Ruinus consi.cj.numero, 15.vol.ij.

20 Et idem,quando dictum est, vt bona omnino remaneant in familia.Corn.in consi.lix.vol.ij.Rui.consi.cxxviij.in fi.vol.j.

21 Et idẽ est,quando testator prohibet alienationem, donec,& quousque filij,& descendentes superessent.Dec.in ꝑs. dcxxxvij.

22 Et idem esset, quando testator voluit bona sua remanere in familia, vel in descendentibus.Franc. Curt.in consi.cxlv.Paris.in consi.xcij.vol.ij.Marian.Iun.consi.clxx.nu.48.vol.ij.

23 Et idem,quando testator prohibuit alienationẽ, & vocauit masculos ad cõseruationem familiæ,vt dicit Franc.Curt.in cõsi. cxlv.Paris.in consi.xc.vol.ij.& consi. vj.& consi.vij.vol.ij.

24 Quartò limita,quãdo in casu cõtrauentionis alium inuitasset,tũc enim diceretur inductũ fideicõmissum etiã ĩ casum mortis,ita Ruin.in consi.cxxij.ver.& hoc ex pluribus.vol.ij.

25 Quintò limita, quãdo nedum fauore illorum de agnatione esset prohibita alienatio, sed etiã essent positi in cõditione,quo casu censetur inductum simplex, & absolutum fideicõmissum. Ruin.consi.cxxiiij.ver.& quanuis ex hoc,volumine ij.& consilio cviij.ver.nec præmissis obstat.eod. vol.licèt ibi alia ponderet vltra illud, quod sint positi in condirione.

26 Sextò limita, quando est prohibita diuisio inter ipsos de familia.Gozad.in consilio liij.

27 Septimò limita, quando esset prohibita extranei hęredis institutio.Gozad.consi.lij.versi. quarto dato.

28 Octauò limita , nisi ex coniecturis aliud constaret,quia tunc censetur inductum fideicommissum etiam in casu mortis.Grat. consilio cxxvj.volumine,ij.

29 Nonò limita,quãdo nõ per modũ causæ enuntiatiuè, ꝓlatæ, sed per modũ rationis dispositiuæ expræsè testator voluit bona in familia remanere,ga tunc induceretur fideicommissum,nedũ in casu alienationis,sed etiã in casu mortis. Soc.in l.qui Romę.§. cohęredes.ver.quartus& vltimus casus.ff.de verborum obliga. & consilio ccxlix.& consilio 57.versiculo, secundum fideicommissum.volumine tertio.Decius in consilio,23.versiculo , vnde in primis.& consilio 38.versiculo,sed tamen prædictis & consil. ccccxxij.versiculo, tertiò in casu propositionis. & consil.clxxxij.versiculo,sed ad hoc respondetur.& consilio,ccccclxxxiiij.vers iculo,secundò principaliter.& consilio dcxxxv.versiculo,quintò quando. & consilio dcxxxvj.in principio , Iason in consilio xcvj.versiculo,secũdò quod,& sequen.volumine quarto.& cõsilio cviij. versiculo, quartò multum moueor. Gualdensis cautela sexta , numero 3.in titulo de variis testatoris præcep. Gozadinus consilio cij. versiculo, secundus casus. versiculo, non obstat. vbi dicit*communem opinionem.Curti.Iun.consi.cxj.

versi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

versi.tñ omissa hac disputatione.Gozad.cõs.lij.nu.5.Aimo.cõs. cxxx.nu.10.Paris.cons.xxvj.vers.eo etiã.vol.ij. vbi dicit *cõem opin.& consi.xxx.vers.sed qa,& cõs.xxxi.versi.prout etiã.vol.ij. & consi.lij.ver.& adeo.codẽ vol.Goza.consi.xxxiiij.ver.istis nõ obstantibus.Maria.Iun.cons.xcvij.vers.& pro declaratione.vol. ij.& consi.cxij.vers.& pro declaratione.volumine primo.

10 Quinimò nonnulli ẽt voluerunt.q prohibitio alienationis facta ,p conseruanda familia,indicat ẽt ,simplex, & absolutum fideicõmissum,vt voluit Grat.ꝑ.cxxxiiij.nu.43.volu.j.Maria.Iun. consi.clxx.vers.verunt̃ ex abundanti.vol.ij.& nonnulli alij,qui superius fuerunt relati.

31 Sed in ꝓmiũ est*cõis opinio,q in isto casu fideicõmissum nõ censeatur inductũ,nisi in casu alienationis, vt dicit Cur. Sen.in consi.xl.vers.ista cõclusio probatur.Corn.ꝑ.xxij.vers.concurrit ẽt.vol.ij.Dec.consi.cclxxxvij.vers.vltimò nõ obstat.iuncto vers. & hoc ideo.& ꝑ.ccxvij.ver.sed istis, & similibus. iuncto ver.superest̃.Loaz.in l.filiusfamil.in §.Diui.nu.35.ff.de leg.j. vbi tenet,nõ esse inductũ fideicõmissum in præiudiciũ venientis ab intestato.Ruin.cõsi.lxxxix.nu.14.vol.ij.Grat.qui hãc dicit*cõem opi.in cons.cvj.nu.13.vol.ij.

32 Cõtrariũ ẽt si per modũ dispositionis,& nõ per modũ causę enunciatiuæ testator voluit bona in familia remanere, q nõ cẽseatur inductum fideicõmissum in casum mortis ,tenet Soci.in ꝑ.ccxxvij.Alex.in consi.lvj.vol.j.& cons.xxiij.vol.ij. Dec.in cõs. cclxxxvij.in secundo dub.& cons.ccxviij.in vltimo dubio.

33 Tertius est casus,q̃ testator ,phibuit alienationẽ extra familiã nõ adiecta cã,sine ratione, vt in familia bona remaneant, sed simpliciter facta sit ,phibitio alienationis extra familiã, tũc exmẽte Dyni,& Bar.in l.qui Rome.§.coheredes.ff.de verborũ obligation.versicũlo,itẽ dicit Dyn. inducitur fideicõmissum in casu alienationis tũ,& non in casu mortis: & sequitur ibi Aretinus versiculo.& per istũ textũ.& Soci.versi.secundus casus est. Pau.de Castro,in dicto §.diui.versiculo,itẽ aduerte aliud. & in l. quoties.C.de fideicõmiss.Soci.in ꝑ.ccli.ver.secunda principalis difficultas.versicu.& hoc mõ intellexit Bart.& cõs.xliij.vers.vñ omissis multis.vol.ij.& consi.xiij.vers.sed posito.vol.iij. & cons. lvij.vers.cõfirmantur præmissa.vbi hanc dicit*cõem opi. volu. iij.Curt.Iun.in consi.cxlv.versi. circa præmissam distinctionem, consi.xliij.vers.non inficior tñ.Iaso.in cõsi.iiij.versiculo,quartò deueniendo.& versiculo,in ꝓcietñ.vol.j.Dec.in ꝑ. ccccclxxxj. versi.& prima facie.versi.his tñ non obstantib.& consil.ccccl vij. in princ.& consi.dcxxvij.Maria.Iun.in consi.cxij.col.j.Ruin.ꝑ. cxiiij.vol.j.

Contrariũ voluit Rapha.Cuma.Paul.de Cast. in princi.& ibi Alex.vers.nota argumentũ,vbi latissimè prosequitur istã partẽ, in l.qui Romæ.§.coheredes.ff.de verbo.obligatio.Ioan.Crot.in l.si filiusfamil.in §.Diui.versi.secunda sit conclusio.ff. de leg.primo.Ana.in consilio xlvij.versi.secundo principaliter.Goza.cõs. cij.vers.secundus casus.

Tenendo primam opinionem quæ vꝫ magis * communis,
34 Primò limitã,q̃ nedũ prohibita esset alienatio extra familiã,sed ẽt ,phibita esset diuisio, vel alienatio inter ipsos de familia.Gozad.in consilio 52.versicu.sed hic non solum.

35 Secundo limita , nã q̃n res fuit ,phibita simpliciter alienari extra familiã,si illi de familia tequisiti emere nolint,põt ẽt extra familiã alienari.Bar.& ibi Pau.de Cast.in l.qui Romæ.§.coheredes.ff.de ver.obl.Pau.de Cast.in consi.cceclvii.vol.j.

36 Et hoc debet intelligi q̃n concurrit solũ ,phibitio alienationis extra familiã, secus autem quando cũ prohibitione adiicit etiam ratio,vt bona remaneant in familia,vt ibi pereos.

37 Quartus casus est , q̃n facta est ,phibitio alienationis extra familiã cũ ratione,vt bona in familia relinquantur,& tũc Bar.& alij in §.coheredes.cõiter*tenent,in hoc casu induci fideicommissum,tã in casu alienationis,quã ẽt in casu mortis, ,put ẽt istã opi.tener Soc.in l.si cognatis.ff.de rebus dub.vers.aliq̃n & secũdo.Io.Crot.in dicto §.Diui.vers.vltimò nota.ff. de legat. primo. Soc.in ꝑ.ccli.versi.aliq̃n, & tertio.& cõs.xliij.versi.vel dicamus. volu.iij.Curt.Sen.in ꝑ.xl.versi.aliq̃n & secundo.Dec.in ꝑ.ccccclxxxj.versi.& idẽ notat Bart.& consi.dcxxv.ver. ij. ad hoc facit. Ioan.Ant.Alex.in consi.i.versi.præmissis tñ.& consi.xxviij.versi. etsi dicatur.& ꝑ.liij.versi.præmissis tñ.Ias.in consi.iiij.versi. & si ista solutio.volu.i.Curt.Iun.in cõs.cxiiij.versi. circa vero aliam. consilio clxvij.ver.ego semper consulendo,& consi.clxv.versi. ego tñ oib.& cõsi.cv.versi.ex præmissis elicio.& consi.clxj.vers. circa primũ.& cõs.xxij.aggredior itaque.& consi.xliij. versicul. secundo principaliter.& consi.lxvij.in principio.Iaso.in cõsilio xcvj.vers.secundò,q talia verba.volumine tertio,& consi. cviij. versicũlo,confirmatur optimè.volumine quarto.Ruin. consil. cxxviij.versi.quibus non obstantibus.volu.j.& consi.cxliij.versi. vel secundò põt responderi.vol.iij.& ꝑ.cxxxiij.nu.26. vol.ij. & cõsi.ccviij.versi.sicut q̃n testator.vol.j.Paris.cõsil.xviij. versi. put etiã.vol.ij.Gozad.consi.lij.vers.sexto quoties.Marian.Iun. cõsil. xcvij.versi.& pro declaratione. volu.ij.Grat.consi.cxxxiij.volu. primo.Ruin.consil.lxxxix.volu.ij.& consi.cvij.vol.ij.

Cõtrariũ tenuit Soc.cõs.ccxxvij.Dec.in consi.ccclxxvij. vers. prædictis tñ,& similibus.Pau.de Castro,consi. ccccclxvij.vers.sed ad præmissa respondeo.vol.j.Ruin.consi. lxxxix. versi. quinimò vꝫ,volumine secundo.& consi.cxix.versic.præterea etiam in casu.volumine secundo,& consi.cxxxiiij.versi.sed etiã cessantibus prædictis.vol.iij.& consi.cxxvij.versi.præterea dici potest. volumine secundo.

Tenendo primã opinionẽ, quæ videtur magis*communis,
38 Primò limita,q̃n prohibitio alienationis facta esset cũ facultate,q possit fieri alienatio inter illos de familia.qa tunc nõ censeretur inductũ simplex, & absolutũ fideicõmissum:sed tantum in casum alienationis, ita Ruin.in ꝑ.cxxvij.versi. q̃nque,& tertio.volu.secundo.Gozad.in consi.lij.versicu.sed hic non solum.

39 Secundò limita,q̃n prohibitio alienationis extra familiam esset generalis,ratio verò adiecta esset particularis,vtputà , quia tantùm ad descendentes se referret, prout in casu, in quo consuluit Ruinus in consilio suo cxix.versi.sed præmissis non obstãtibus.volumine ij.

40 Tertiò limita,quia conclusio procedit , q̃n causa apposita ī prohibitione omninò esset superflua,secus aũt,q̃n aliquid operari posset.Rui.consi.cxvij.nu.5.vol.ij.& consi. cxix.nu.5. volu. ij.Maria.Iun.in consi.cxij.nu.5.vol.ij.& cõs.cxix.nu.5.vol.j.Maria.Iun.in consi.cxij.nu.5.vol.j.

41 Et q̃n ꝓcedens conclusio fundatur in ea ratione, quia cùm ,phibitio alienationis sit de se valida,ratio adiecta operaretur,si nõ induceret absolutũ fideicommissum: ,pterea idẽ dicendum est in omni casu,in quo ,phibitio alienationis esset de se valida, si subijciatur cã,vel ratio,vt bona in familia remanẽãt,inducitur simplex,& absolutũ fideicommissum ẽt in casum mortis. Cur. Sen.consi.xl.ver.ista conclusio probatur.Ruin.in consi.cx.versi. quibus tñ non obstantibus.vol.ij.& cõs.cxiiij.vers.& primò qa, volumine secundo,& consilio cxvj.versi.nam quamuis posset, & consi.cxxxiiij.nu.16.volumine secundo.& consi.cxxviij.ver. quibus non obstantibus.vol.j.

42 Et propterea,q̃n testator in casum alienationis propter cõuentionẽ vocauit aliquos,& postea subdit rationẽ , vel causam, vt bona in familia remaneant, ex quo ,phibitio alienationis de se erat valida,causa,vel ratio adiecta inducit simplex , & absolutũ fideicommissum.Cur.Sen.consi.xl. ver.ista ꝯclusio probatur. Decius in consi.clxxxij.ver.sed ad hoc respondetur.Cur.Iun.ꝑ. xxij.ver.postremò confirmatur.Ruinus ꝑ.cx.ver. quibus tñ nõ obstantibus.volumine secundo,& consilio cxiiij.versi.& primò quia.& consilio cxvj.versic.nã quamuis posset.vol.ij.& in consi. ccviij.versi.quia igitur.volumine primo.& consi. cxxviij. versi. quibus non obstantibus.vol.j.Paris.consi.xviij.versi.quæ ,phibitio.vol.iij.Paris.in consi.xviij.nu.48.volu.ij.Gozad.cõsi.cij.Rui. in consi.cxxij.nu.2.vol.ij.

Contrarium in hoc casu voluit Ruinus consi.cxvij. versi. etsi fortè dicatur.volu.ij.Maria.Iun.consi.cxij.licèt q̃n esset,volumine primo.

Tenendo primã opinionẽ,quæ videtur magis*communis,
43 Amplia ipsam,ẽt si nõ sit per testatorẽ expressa ratio,vel cã, sed tantum in casum contrauentionis alij fuissent substituti. qa illorũ fauore absolutum fideicommissum inducitur, secundùm Paris.in consi.xvij.vol.iij.

44 Et idem est,q̃n ex qualitate rei prohibitæ alienari, ,phibitio erat de se valida,vt quia esset turris,vel palatium maiorum,quo casu adiecta ratio,vt res in familia permaneat,inducit simplex, & absolutũ fideicommissum.Dec.consi.xxiij. ver.conclusio præ dicta.& consi.xxxviij.versi.quintò ẽt.Io.Ant.Alex.consi.liij.ver. & eo maximè.Cur.Iun.in consi.xliij.ver.quicquid tñ sit.Rui. in consi.ccviij.versi.ac etiam potuisset.vol.j.

Contrariũ,q̃n dicta turris , vel palatiũ esset ,phibitũ alienari, fauore certarũ personarũ tñ,nõ aũt totius agnationis: nã tunc nõ inducitur absolutũ fideicõmissum,sed tũmodò in casu alienationis,,put voluit Rui.ꝑ.cxxxiiij.ver.& quamuis dicat.vol.iij. 45 Et nota,quia quædam ,phibitio alienationis est personalis, quædã personalissima,quædam autem impersonalis,siue realis, prout optimè declarat Dec,Nea.cviij.nu.2.& seq.in nou.Ruin. consi.cxlvij.nu.11.vol.ij.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Prohibitus alienare,an possit hæredem instituere.

OPPO

1 Opportunè sequitur in hac materia alia conclusio an prohibitus alienare,hæredẽ instituere possit: in qua Doctores etiam vario modo loquuntur, & propterea pro eius faciliori declaratione tres principales casus in ea sunt considerandi.

Primus Casus est,q̃ prohibitus alienare simpliciter,nõ restringẽdo se ad certum genus personarum, põt hæredem instituere, cum huiusmodi alienatio necessaria,& nõ voluntaria censet:cũ certum sit eum perpetuò viuere non posse,tex. est in l.ex hoc.§. alienare.ff.de alie.iud.mut.caus.fact.l.j.& ibi gl.in verbo,loca.C. nõ lic.habit.lib.xj.gl.in l.pater.ī §.Iul.Agrippa.in verbo,factũ. ff. de legat iij. Bar.in l.si quis ita §.ea lege.ver.aut est ,phibita alienatio.& ibi Pau.de Cas.ver.not.vlterius.& ibi Ang. ver.& cõclude. ff.de ver.obl.Ang.in consi.lvii.ver.ij. videndum est.Alex. in cõsi. clv.in prin.vol.ij.& consi.lv.versi.præmissis tñ non obstantibus. vbi dicit hanc*cõem opinionem.vol.iij.Pau.de Cast.in cõs.cccxxxiiij.ver.item si diceremus.vol.j.Ias.in l.filiusfam.in.§. Diui. nu. 103.ver.ij.adde.ff.de leg.j.Bar.in l.quemadmodum.ver. regulariter autem.C.de agricol.& censit.lib.xj.Ias.in consi.ci.per totum. vol.j.& consi.clxiiij.versi.bene facit.vol.iiij. Curt.Sen. consi.xlvj. versi.tertius casus.Fabia de Mon. in tract. de emptio.& vendi.in quarta parte prin.in xxij.& vltima q.nu.22 & seq.ver.circa decimumsextum.Curt.Iun.consi.clx.ver.nõ obstat aliud.Maria.Iun. consi.cxij.nu.11.& seq.vol.j.Rui.cõs.cl.ver.& dato.vol.ij.& cõs. lxxxix.ver.& prædicta adhuc confirmantur.vol.ij.& consi.xxxvij.ver. sed tamen præmissis non obstantibus.vol.v.

2 Secundus Casus est,q̃ si prohibita sit alienatio extra gentis psonarum,puta extra familiam,prohibitus alienare nõ possit extraneum non succẽssurum ab intestato hæredem instituere.ita probat tex.in l.peto.in §.fratre.ff.de legat.ij.& ibi Bar. ver. aut ,phibitio est facta.qui dicit ita*cõiter tenere Doctor.idem voluit Bar.in l.cum pater.in §.cum inter.ver.nec obstat.ff.de leg.ij & ibi Pau.de Cast.ver.duo etiam.& ibi Imo.in summario,& in ver. gl. in verbo,filium,& ibi dicit istam*cõem opinio. Ang.in l.si quis ita.§.ea lege.ver.in eadem.ibi,& frater.& ibi Imo.ver.iij.casu.iũcto ver.sed hic occurrit.& ibi Are.ver.in gl.posita.ff.de ver.obl. Ias.in l.filiusfa in §.Diui.in j. cct.nu.101.& ij.lect.nu.134.& pluribus seq.vbi ẽt Loaz.nu.96.versi.vij.quærit Bart.& ibi Io.Crot. ver.tenendo tñ.ff.de legat.j.Bal.in d.§.ea lege.in ij.q.versi.aut est prohibita.Barto.in l.quemadmodum. ver.vbi verò.C.de agri.& censit.lib.xj. Alex.in consi. lvj.ver.quinimò etiam , vbi dicit istã *cõem. vol.j.& idem dicit in consi.lix.ver.non obstat etiam , dũ dicebatur.vol.iij.Fulg.in consi.ccxv.ver.illud denique prospiciẽdum.Cor.consi.cxj.ver.insuper dictũ statutum.vol.iij.Curt.Sen. in consil.xlvj.ver.tertius casus.& consil.lxiiij.nu. 53.& sequenti. Imo.in l.ventre.ver.Tu adde.& ibi Aret.ver.circa regulam.ff.de acq.hæred.Soc.in consi.ccxxvij.ver.circa tertiam.q. Ias. in l. voluntas.versi.prima fallentia est.C.de fideicom & in l.si quis ita.§. ea lege.nu.44.ff.de ver.obl.& consi.cxx.ver.aliquando & iij.vol. j.& consi.xcvj.ver.condescendo nunc. vol.iiij.& consi.iiij.ver.in specie tamen.vol.i.& consi.xxxj.ver.sed præmissis non obstantibus.vol.iij.Soc.in consi.ccxcij.versic. sed respondetur ij. Trig.in singu.cij.Dec.in consi.clxxxij.ver.& ideo prohibita alienationẽ. & consi.ccclxxvij.ver.circa primum.& consi.ccccxxij. versi. his tamen,vt infrà apparebit.Grat. consi.ix. ver. lxxxiij. comprobatur.vol.j.Bertr.consi.cxxvij.nu.12.vol.iij.in antiq.Rui. consi. lxxxix.ver.& ex prædictis.vol.j.

3 Secus aũt si non sit extraneus hæres instituturus , sed sit institutus q erat succẽssurus ab intestato,ita tenet gl.in l. quẽadmodũ.1 verbo vendi.ver.an per vltimam voluntatem.C.de agrico.& cẽsit.lib.xj.Bal.consi.lxxxiij.vol.ij.Pau.de Cast.consi. cxv. ver.si eũ hoc fecisset.vol.j.Alber.in l.si quis prioris.ver.si autem simpliciter.C.de secundis nup.Ang.in l.ea lege, ver. si verò alienatio. C. de condictio.ob.caus.Are.in l.Pantonius.§.rei perduellionis.ver. dic ergo.ff.de acq.hære.Ias.in l.filiusfa.in ij.lect.nu.141.ver.ij.adde.& ibi etiam Io.Crot.ver.quærit etiam Bar.ff.de leg.j. Ruinus consi.cl.versi.& dato,volu.iij.& consi.xcv.versi.per talem ergo. eodem volu.

4 Contrariã opinionem,q ẽt succẽssurum ab intestato quis nõ possit hæredem instituere,q̃n quis est prohibitus alienare extra familiam,tenuit Bal.in l.si quis prioris.§.certum.in princip.vers. modo posset dubitari.C.de secũdis nupt.Imo.in l.peto. §.fratre, versic.in eadem gl.ff.de leg.ij. Ambro.de Opizo.in d.§.Diui.nu. 111.& ibi Io.Crot.ver.secunda est difficultas. ff. de lega. primo. Pau.de Cast.in l.si quis ita.§.ea lege.versi.sed contra istam glo.ff. de verbo.obliga.Sal.in l.ea lege.versicu.aut persona non est specificata.C.de cõdictio.ob caus.qui dicit,quòd si non est de filiis, non potest instituì etiam succẽssurus ab intestato.Soc. in consi. cclj.ver.quibus tamen non obstantibus.& consi.xliij.ver. sed posito secundo loco.nu.3.

Tenendo primam partem, quæ videtur magis*communis,
5 Primò limita.nisi ratio appolita per testatorem suadeat , q ẽtiam institutio hæredis legitimi, videatur prohibita.Soc.in consi.cclj.versi.confirmatur ista conclusio.

6 Secundò limita,q̃n verba adiecta prohibitioni , essent multũ vniuersalia,& prægnantia.Aret.in l.ventre.ver.dicamus ergo.ff. de acq.hæred.Soc.in consi.clj.ver.postremò testator,& ver. postremò concludenter.Dec.consi.xxiij.ver.v.quia.Ias.in l.si qs ita. in §.ea lege.ver.limita q̃n.ff.de ver.obl.Aret.in l. Pantonius.§.rei perduellionis.ver.dic ergo.ff.de acq.hære.Ias.in l. filiusfamiliàs. §.Diui.in secunda lectu.nu.137.ff.de lega.i.Io. Ant. Alex.consi.j. ver.prẽmissis tamen,& similibus.Bert.consi.clxxiij.ver.fortè verò opponitur.vol.iij.in nou.Rui.consi.cl.ver.& primò quia.vol. ij.& consi.cxxxiij.ver.v.videtur.vol.v.& consi.cxxxiij.versi.nam quamuis.vol.ij.& consi cxliij. ver.& quòd fit.vol.iij.& cons.xxxviij.ver. tñ in casu nostro.vol.v.& consi.cciij.ver.in casu autem nostro.vol.ij.& consi.lxxi.ver.at etiam istud magis.& ver.& cõfirmatur.volu.j.& consi.xxiij.ver.& tanto magis.volu.v. Grat.in consi.lxviij.ver.ij.respondeo.vol.ij.

Contrarium voluit Rui.sibi contrarius,consi.lxxxix..ver.non obstant etiam notata.vol.ij.& plures hanc partem tenentes allegat Tiraq.de retract.lignag.§.j.in gl.ix.nu.173.

7 Tertiò limita,quãdo prohibitio aliàs esset de se valida, & adiecta fuisset ratio,vel causa, vt res in familia remaneret, quia tũc etiam per succẽssionem ex testamento hæredis legitimi res deueniret nõ potest ad aliquẽ extra familiam.Soc.in consi.cclj. ver. aliq̃n & iij.& consi.xliij.ver.aliquando vltra testator. volu.iij.Io. Ant.Alex.cõsi.i.ver.præmissis tñ,& similibus.Dec. cõs.xxiij. ver. præterea & ij.& ver.ij.communis opinio & cõsi.ccccclxxxi. ver. his tamen non obstantibus.Rui.consi.cx.ver.quibus tamen omnibus.vol.ij.

8 Quartò limita,quãdo testator in casu necessitatis permisisset alienationem inter illos de familia, quia ex hoc deprehenditur, quòd voluntaria alienatio est prohibita inter ipsos de familia,& necessaria& volũtaria inter alios.Soc.cõs.ccli.ver.postremò me mouent.Ruin.consi.nonagesimoquinto,versic.pertalem ergo. volu.ij.

9 Contrarium,quòd etiam isto casu res prohinita possit deuenire etiam ad extraneum ex causa necessaria alienationis,voluit Bologninus consi.xliij.per totum.

10 Quintò limita,q̃n nedum esset facta prohibitio , quo ad incertum genus personarum,sed etiam quo ad certas personas:illæ enim certæ personæ sic specialiter prohibitæ, institui nõ possunt etiam si essent ab intestato succẽssuræ.Bertra. consi.clxxiij. nu.28.vol.iij.in nouis.

11 Sextò limita,quando ex qualitate personarum,in quas prohibita est alienatio , deprehenderetur mentem testatoris fuisse, quòd bona non possent deuenire ad succẽssorem ab intestato, etiam per succẽssionem ex testamento.Bertrã. consi. clxxiij. nu. 29.& seq.vol.iij.in nouis.Grat.consi.lxviij.ver.iij.considero.volumine ij.

12 Septimò limita,quando in prohibitione testator declarauit se velle bona perpetuò conseruari in agnatione sua: tunc enim non potest instituì extraneus,qui non est de agnatione , quamuis fuisset succẽssurus ab intestato.Io.Ant.Alex.consi. liij. ver. ij. dico.Rui.consi.cl.ver.iij.comprobatur.vol ij.& consi.cvjij. vers. & adhuc istud.& ver.nec præmissis.vol.ij.& consi. cx. ver. ex his ergo præmissis.& consi.cxxxiiij.ver. quod in casu nostro. vol.ij. & consi.clxviij.ver.& adhuc.vol.iij.

13 Et idem,q̃n dicit q vult bona continuò permanere in familia.Rui.consi.lxxxix.vol.ij.& consi.cviij.vol.ij.

14 Et idem,quando loquitur per dictionem,omninò.Rui.consi.clxvij.versi.& vltra prædicta.volu.ij.& consi.cl. versi.& j. quia. eo.volu.

15 Et idem,quando vteretur dictione,In infinitum. Rui. consi. cl.ver.iij.probatur.vol.ij.

Contra hanc limitationem tenet Ias.consi.xxxj.versi.item supradicta communis.vol.iij.Rui.consi.lxxxix.ver.præterea nõ videtur.& ver.& non obstat.volu.ij.& consi. cxix.ver. non obstat, quòd facta dicatur.co.vol.

16 Octauò Limita, q̃n testator prohibuisset aliquẽ disponere de re alsqua particulari,qa tunc de illa non posset ẽt per viã vltimæ voluntatis in proximiorem coniunctũ disponere. ita Ias. in consi.clxxxix.ver.& ex ista prima conclusione.vol.ij.

17 Nonò limita,q̃n nedũ est adiecta ,phibitio alienationis , sed ẽt est adiecta qualitas masculinitatis, qa tunc fœminæ non possent nec ex testõ succedere,nec etiam ab intestato admitti.Ias. in consi.cviij.ver.nunc quoque obstat.vol.iiij.Rui.consi.cl.versi.ij. probatur.vol.ii.Rui.consi.cciij.nu.15.vol.ij.

18 Decimò limita,quia prohibitus acquirere,non põt, quãuis

Universidad de Deusto
Biblioteca

sit successurus ab intestato, institui, aut ab intestato succedere. Aret in l. Pantonius. §. rei perduellionis. versi. dic ergo. ff. de acq. hæredit. & idem Are. in l. ventre. ver. dicamus ergo. ff. de acq. hæred. Rui. consi. cxliii. ver. & j. vol. iij. & consi. cciij. nu. 15. vol. ij. & consi. lxxj. ver. ac etiam istud. vol. j.

Contrarium voluit Ias. in l. filius fam. in §. Diui. in secunda lect. nu. 137. ff. de leg. i. Tiraquel. de retract. lignag. §. j. in glo. ix. nu. 68.

19 Vndecimò limita, quia conclusio ꝓcedit, qñ fideicōmissum est conditionale, videlicet, si factum sit contra prohibitionem, secus autem, quando simplex, & absolutum esset fideicommissum, dēclarando vt per Ruin. in consi. cciij. nu. 15. vol. ij.

20 Duodecimò limita, qñ per testatorē esset ꝓhibita alienatio etiam necessaria. Rui. consi. lxxj. ver. ex quo enim. vol. j.

21 Etidem quando alienationem necessariam certis tantum casibus testator prohibuisse censeri debet. Ruin. consi. xcv. versi. prædicta adhuc. vol. ij.

Contrarium tenet idem Rui. consi. cxix. nu. 7. versi. nec etiam obstat. vol. ii.

22 XIII. Limita, qñ quis est prohibitus alienare ea ratione, quia sibi competit ius ad retractandam alienationem, quia sic prohibitus nec ex testamento, nec ab intestato potest habere hæredē extraneum. Rui. consi. lxxj. vol. j. per totum.

23 XIIII. Limita, qñ prohibitio alienationis est in rem, nō aūt in personam. quia tunc oīs alienatio censet ꝓhibita, tā ex testō, quàm ab intestato. Anch. in consi. cccl xxxj. ver. de lucro aūt dotis. Bal. in consi. lvij. ver. sed in contrarium. vol. ij. Rui. consi. cxlvij. nu. 11. vol. ij. & consi. clxviij. nu. 17. & seq. vol. iij.

24 XV. Limita, qñ si successio venientis ab intestato non esset inclusa in prohibitione melioris conditionis esset minus dilectus à testatore, quàm magis dilectus, prout considerat Ruinus consi. clxviij. nu. 16. & seq. vol. iij.

25 XVI. Limita, qñ est facta prohibitio alienationis extra certū genus personarū. secus verò si esset facta prohibitio alienationis simpliciter adiecta cā, vt res perueniat ad illos de familia. Ruin. consi. xxxviij. ver. sed tamen præmissis non obstantibus. vol. v.

26 XVII. Limita, nisi verba referantur tantummodò ad alienationē inter viuos, vt quia dixerit, vendere, obligare, impignerare, & similia verba. Maria. iun. in consi. cxij. vol. j.

27 Tertius casus est, quod regulariter per prohibitionē alienationis à testatore factā, nō dī ꝓhibita successio ab intestato, tex. est in l. cum pater. in §. cū inter. & ibi Bar. ī ver. nec obstat. & Pau. de Cast. in prin. & Imo. in prin. & Cuma. in summario. & in ver. Dōt. tñ dicunt. ff. de leg. ij. gl. ij. in l. peto §. fratre. ver. itē ʒ. & ver. quædā. & ibi Bar. in ver. aut prohibitio est facta. ff. eo. gl. ī l. pater. §. Iulius Agrippa. in verbo. factū. ff. de leg. iij. Bar. īl. si ita quis. §. ea leg. ver. aut est ꝓhibita, & ibi Ang. ver. & ī eadē. ibi frater. & Imo. ver. ī ead. gl. & ver. circa tertiū. ff. de ver. obl. Bal. in l. peto. §. fratre. ver. ḡo an ille, q decedit. ff. de leg. ij. Pau. de Cast. in l. si qs ita. §. ea lege. ver. sed ʒ istā gl. ff. de ver. ob. Bal. in l. ea lege, ver. iij. C. de cōdict. ob eām. & ibi Ang. ver. si verò alienatio. Ias. in l. filiusfa. in §. Diui. in j. lect. nu. 101. ff. de legat. j. Ang. in consi. vii. ver. qñ verò prohibetur. Pau. de Cast. in consi. cccclxlvij. vol. j. Ant. de But. ꝑsi. xxxv. ver. quia tales ꝓhibitiones. Ias. consi. iiij. ver. iiij. deueniendo. vol. j. & cōf. cxx. ver. iij. principaliter. vol. j. & consi. xxxj. ver. ij. pro ista parte. vol. iij. Soc. cōf. ccxcij. ver. sed nōdetur ij. Curt. sen. cōf. lxiiij. ver. ad tertium principale obiectū. Alex. consi. lvj. versi. v. etiam. vol. j. & consi. xxiij. ver. v. etiam. vol. ij. & consi. lix. versi. v. probatur. vol. iij. Dec. consi. clxxxij. ver. & ideò. & consi. cccl xxxij. ver. circa primum. & consi. cccc xxij. ver. is tñ, infrà apparebit. Rui. consi. lxxxix. ver. nec obstat. vol. ij. & ꝑsi. xcv. ver. ꝓtalē ergo. & ꝑsi. cviij. ver. & ibi ēt. vol. ij. & consi. cxix. ver. & qa dictos effectus. & cōsi. cxxxiiij. ver. nec obstat, vol. ij. & consi. cxlvij. ver. quia quanuis. ver. & per prædicta. vol. ij. & consi. xxviij. ver. ij. colligit. vol. iij. & in consi. xxiij. ver. & sicut etiam, & ver. non obstat etiā. vol. v. & consi. lj. ver. & propterea. vol. v.

Contrariū tenet Bal. in consi. vij. ver. sed in ʒrium. vol. ij. Fulgo. consi. cxvij. ver. reliqua deliberatio est. Dec. consi. xxiij. ver. & primò dici potest. & consi. cccl xxxj. ver. iij. respondetur.

Tenendo primam opinionem tanquam communem,

28 Amplia, etiam si concurreret duplex prohibitio, quia non per hoc excluditur alienatio legalis, & necessaria, prout declarat Ruin. consi. lxxxix. nu. 37. vol. ij.

Ad Trebellianum.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an hodie per testatorem prohiberi possit.

1 ITALCIDIA ꝑt hodie per testatorem expressè prohiberi. vt est tex. in auth. sed cum testator. C. ad l. Fal. & in §. si vero expressim. in auth. de hæredib. & Fal.

2 Sed dubitaſ, an sicut Falcidia, ita ēt Trebellianica per testatorem prohiberi possit: in qua q. gl. in §. sed quia stipulationes, in gl. in verbo, liceat. institut. de fideicommi. hæredit. sentit, ꝙ ēt Trebellian. possit ꝓhiberi. & ibi Ang. qui dicit ꝙ istud* cōiter tenent Doct. & idem ibi tenet etiā Christophor. Por. & ibi ēt hoc tenent Paul. & Ias. Idē tenuit gl. in §. si vero expressim. in auth. de hæred. & Falcid. in verbo, substitutis. & ibi Ang. & Bar. idē tenēt Odofred. Iac. de Aren. Pet. & Cyn. in auth. sed cū testator. C. ad l. Fal. Azo in summa, ī tit. de hæred. & Fal. sup auth. in ver. loquit aūt. Bart. in l. Marcellus, & ibi Ang. & Raph. & Pau. de Cas. qui tñ legit. l. Marcellus. cū l. qui quadringenta. & ibi Soc. in §. quod aūt, & Ias. & Claud. ff. ad Trebel. Nico. de Neap. ī l. j. §. vñ Neratius. ff. ad Trebellia. Cyn. & Io. de Imo. in l. j. §. ad municipum. ff. ad l. Fal. Idem tenent Ray. Barto. Ang. & Pau. de Cast. qui dicit hoc* cōiter teneri per Doct. in auth. sed cū testator. ad l. Fal. & ibi etiam Sal. Soc. in rubrica. ff. ad Trebellia. in fin. Pau. Pic. in repet. l. in quartam. ff. ad l. Fal. Pau. de Castr. in cōsi. ix. vol. ij. Bal. in l. filium, quem habentem. C. famil. hercis. & in ꝑsi. xliiij. in ij. vol. incip. punctus quæstionis super quo. & in consi. clxx. incip. quidā Nicolaus. vol. v. vbi dicit ꝙ ista est veritas. Raph. Comen in consi. xxv. vbi dicit, quòd ista est vera. & *cōis opinio. Alex. qui dicit istam cōem opinionem in consi. lxvij. vol. j. Aret. in consi. xxxvij. vbi dicit, ꝙ ista est cōis opinio & verissima. & idē dicit Dec. in consi. lxxxj. Io. Ant. Alex. in consi. ij. Guid. Papæ. q. lj. & in consi. cxxij. & in consi. cxl. Chassan. in consi. lxvij. Tenet Mathes. in repet. l. filium, quem habentem. C. famil. hercis. vbi dicit istam cōem opinionem, Soc. in reg. cccc xxxij. Ias. in consi. lxxxix. volu. j. Dec. in consi. cclvij. in fi. Alex. in consi. v. in fi. volu. iij. & in consi. xxix. vol. v. Signo. in consi. xxxv. in fi. & istam esse communem dicunt Alex. & Imo. in l. Marcellus. licet ipsi ʒrium teneant, ff. ad Trebel. & Corn. in auth. sed cum testator. licet ipse ʒriū teneat. Ias. in consi. lxxxiiij. vol. j. & in consi. xcix. vol. iiij. & in consi. xlvj. volu. iiij. & licet Ias. ʒrium teneat, tñ dicit istam esse* magis cōem opinionem. Cantiuncula in topic. c. vj. species est, & istam dicit cōem Nicel. in xliij. Concord. glo. Gualden. cautel. xxxj. de subst. Bertr. in consi. xxj. vol. j. & in consi. xlvij. vol. iiij. vbi dicit* magis communem opinionem, & in consi. clviij. & in ꝑsi. ccv. vol. iij. Paris. qui dicit communem in consi. xxj. vol. iiij. & Ruin. cōsi. clxiij. qui idem dicit. vol. j. & consi. clxix. vol. ij. & cōsi. clxxiij. vol. ij. & consi. cxlvij. vol. iij. & consi. cxlviij. vol. iij. & consi. cxlix. volumi. iij.

Contrariū tenet gl. ij. in l. si vt allegas. C. ad l. Fal. & in auth. sed cùm testator. C. eo. tit. gl iij. Iac. de Beluis. in §. hinc no bis. in auth. de hæred. & Falc. in xj. q. Archi. in c. si pater. versi. & per hæc iura dici potest. de testa. in vj. & ibi Io. And. Iac. But. & ibi Bal. in auth. sed cum testator. C. ad l. Falc. Bal. in repet. c. si pater. de test. in vj. Rom. in auth. similiter. C. ad l. Falc. Io. de Imo. & Ale. in l. Marcellus. ff. ad Trebellian. & in consi. xxix. vol. v. Ias. in cōsi. clxxxiiij. vol. j. & in consi. xcix. vol. iiij. & in consi. cxlvi. vol. iiij. vbi in oīb⁹ istis consiliis dicit istam partem veriorem, licet aliam magis* cōem. Io. Crot. in repet. l. nemo potest. ff. de lega. j. vbi ēt Bar. hoc tenet. Benedict. de Plumb. & post eum Cor. in d. auth. sed cum testator. Alciat. paradox. lib. v. c. xix. & in istam partem videtur inclinare Soc. in consi. xiiij. in fi. vol. j. & istam partem refert, licèt aliter illā non firmet, Cor. in consi. xvij, vol. iiij.

3 Amplia primam opinionem tanquam* magis cōem, ꝙ Trebellianica possit prohiberi, vt secundum Mathes. in repet. d. l. filium quem habentem. etiam censeatur prohibita Trebellianica, si modo testator prohibuisset Falcidiam.

Contrarium tñ in hoc tenuit Ias. in l. Marcellus. ff. ad Trebel.

4 Limita istam cōclusio. ꝙ Trebel. possit prohiberi, vt nō ꝓcedat in filiis primi gradus, in quibus nō pōt Trebel. ꝓhiberi, vt dicit Bal. in l. iubemus. per illū tex. C. ad Trebel. & ibi Sal. & Corn. Rom. in l. Marcellus. ff. ad Trebe. & in cōsi. cc. in fi. Alex. in ꝑsi. v. in fi. vol. iij. Ias. in d. l. Marcellus. vbi dicit istam* cōem opi. Io. Crot. in l. nemo pōt. ff. de leg. j. Soc. in reg. 482. in j. limit. Dec. in consi. lxxxj. vbi dicit istam cōem opi. & in consi. cccclxxx. & in ꝑsi. ccvij. Barbat. in repet. c. Raynutius. de testa. Curt. iun. in consi. clx. vbi dicit istam cōem opi. & in cōsi. liiij. & in consi. lxx. vbi dicit istam cōem opi. Ias. in cōf. xcix. vol. iiij. qui dicit istam cōem opi. & in ꝑsi. cxlvj. vbi dicit idē. vol. iiij. Picus in l. in quartam. ff. ad l. Fal. Io. Ant. Alex. in cōsi. 100. in fi. & in ꝑsi. ciiij. vbi idem dicit. & in consi. cxliij. vbi idē dicit, & in ꝑsi. clviij. vbi idē dicit. Guid. Pap. q. lj. & in ꝑsi. cxl. & in cōsi. cxciiij. Gozad. in cōsi. xlviij. & in consi. lxxxj. & in ꝑsi. xciij. & in consi. cciiij. & Bertr. sequitur istam partē saltē stylo curiæ prouincialis, in consi. ccxlvj. vol. iij. istā dicit* cōem. Paris. in consi.

in consi. xvj. vol. ij. & attestantes istam cōem, & idem dicit in cōsi. lxxxvj. vol. ij. vbi eandē opinionem tenet, & in consi. xlvij. vol. ij. & in cōsi. xxx. vol. iij. vbi dicit* magis cōem. istam dicit cōem, & latè defendit Maria iunior consi. cxxxj. & consi. cxxxij. & consi. cxxxvj. & consi. cxxxvij. vol. j. Mant. qui dicit communem. consi. ciij. Rui. consi. lix. vol. ij. & consi. clxiij. vol. ij. & consi. xxj. vol. iij. & consi. lxxx. vol. iij.

5 Amplia hanc partem, vt etiam mater filiis primi gradus non possit Trebellianicam prohibere, Rui. consi. lix. vol. ij.

Contrariū verò, ꝙ in liberis primi gradꝰ Trebellian. possit ꝓhiberi. tenuit Cyn. in d. l. iubem⁹. C. ad Treb. Raph. Cuma. il. cohæredi. §. cū filiæ. ff. de vulg. & pup. ī l. fideicōmissaria. ff. ad Treb. Alex. in l. Marcell⁹. ff. ad Treb. & ī ꝑs. lxvij. vol. j. & in cōf. xxix. iv. vol. Claud. in d. l. Marcellus. Cor. in cōf. xxij. vol. ij. Bellam. in cōf. suo xlviij. qui dicit, ꝙ Treb. pōt prohiberi: & loquitur in liberis primi gradus. Idem voluit, vbi dicit istam* cōem Io. Ant. Alex. in consi. ij. Io. Crot. in c. Rayn. de testa. Fab. in auth. notissima. C. de inof. testa. & Io. Ant. Alex. qui dicit istam partem* cōem in consi. xliii. consi. lxxij. Ro. in sing. cxciij. incip. est dubium.

6 Istud est de mente Ang. in cōsi. cxxv. qui ꝓsupponit, ꝙ si verba ibi fuissent apta, Treb. fuisset ꝓhibita. & loquitur in liberis primi gradus. Idē volūt Bal. loquens in filiis primi gradus, in consi. cccxlix. in iij. vol. Aret. in cōf. lxvij. Signor. Homod. in ꝑs. ccxxxv. & istā tenuit Rota in dec. Cassad. dec. iiij. de test. Goza. in cōf. xlv. & istā dicit* cōem Bertr. in consi. clij. vol. j. & istam vī sequi, licèt non se firmet, idē Bertr. in cōf. cxxx. & in consi. cxliij. vol. iij. vbi ēt dicit istam partē cōem. Paris. in consi. xvj. vbi allegat plures ēt attestantes cōem. & in consi. xvij. & in consi. xviij. & in consi. xxj. vbi dicit istam* cōem. & in consi. xciij. vol. ij. & in consi. j. vol. iij. vbi idem dicit. & in consi. xxj. & in consi. xliij. & in consi. lij. vbi dicit istam cōem. & in consi. iij. vol. iij. Grat. consi. clx. vol. ij. Rui. consi. clxiij. vol. ij. & consi. clxxiij vol. j. vbi dicit cōem. & istam dicit veriorem. & magis* cōem Ruin. in consi. cxv. vol. iij. & consi. cxviij. vol. iij & consi. cxxx. & consi cxxxvij. vol. iij. vbi dicit communem. & consi. cxlvij. vol. iij.

Vna, & altera opinio ex attestatione Docto. est* communis. Gual. caut. xxxj. de subst.

Tenendo primam opi. quæ videtur magis* communis,

7 Primò limita vt procedat, qñ vnica tātum quarta veniret detrahenda: secus si duæ. quia tunc posset Treb. prohiberi, ita Aret. in consi. lxvij. in fi. Dec. in consi. cccclxxx. & in consi. ccccxcv. Io. Ant. Alex. in consi. lxxiij. Rom. in sing. xciij. incip. est dubium. Alex. in consi. xxix. vol. v.

Sed ista limitatio pendet ab eo, an l. iubemus, procedat, quando vna tantum quarta, vel ꝙtiam duæ detrahi debent, de quo infrà dicetur in v. limit.

8 Secundò limita, qñ filius esset rogatus restituere descendentibus testatoris, iuxta terminos. l. iubemus. secus si aliis, ita declarat Oldr. in consi. cxlviij. & ponit Io. Ant. Alex. in consi. ij. istud pendet ab eo, an l. iubemus. procedat tantum, quando liberi primi gradus sunt rogati restituere descendentib. de quo infrà in prima limit. in xij. conclu. eo. tit.

9 Tertiò limita nisi prohibitio facta esset in codicillis, ita Bal. in cōf. ccc clxxiiij. incip. ad euidentiam. in fi. vol. ij. sequitur Cur. iun. in consi. lxx. in finalibus verbis.

Contrarium idem Curt. consi. lxxj. in fin. & consi. lxxiij. in fin. Gual. cau. viij. de mutat. testam.

10 Quartò limita, ga p indirectū pōt ēt filiis primi gradus Trebellianica ꝓhiberi, qñ duæ quartæ detraherenē, & dictū esset ꝙ Trebellianica in legitimā imputaret. Bal. in l. qñ in prioribus. in fin. C. de inoffi. testa. Dyn. Ray. Nico. de Neap. Imo. Raph. Cuma. in l. Lucius. §. maritus. ff. ad Treb. Dyn. Nico. de Neapol. Alber. de Rosa. Bar. de Pratis, & Alex. & Vincent. Herculan. in l. si debitor. ff. ad l. Fal. Alex. in l. Marcellus. ff. ad Treb. Ias. in auth. res, quę. C. cōia de legat. Fab. in auth. nouissima. C. de inoff. testam. Io. Ant. Alex. in cōf. ij. & in cōf. lxxiij. Ias. in l. filiū, quem habentē. C. famil. hercis. Paris. in consi. xviij. vol. ij. Rui. consi. clxij. vol. ij.

Contrarium vī tenere Claud. in l. Marcellus. ff. ad Treb. Pic. in l. in quartam. cum plurib. seq. ff. ad l. Falc.

11 Quintò limita qñ duæ quartæ detraherenē, & testator mandasset, ꝙ in Treb. fructus ꝓcepti imputarenē, qa tūc Trebe. detrahi non pōt, quatenus ascendūt fructus ꝓcepti, qa l. iubemus, C. ad Trebe. nō ꝓcedit, vbi duæ quartæ detrahunt. ita tenet Pau. de Cast. īl. mulier. §. cū ꝓponeret. & ibi Alex. ff. ad Trebellia. & Pau. de Cast. in l. scimus. C. de inof. testam. Io. Cro. in c. Ray. de testam. & idē Crot. in §. duo fratres. ff. de ver. obl. Dec. in consi. ccccl xxx. Alex. in consi. ccl. vol. vj. Io. Ant. Alex. in consi. ij. Pau. de Cast. in consi. clxxxviij. incip. quia dubia. vol. ij. Cur. sen. in consi. lij. Ias. in consi. ccxxxvi. vol. ij. & in consi. xliij. vol. iij. Goz. in cōf. xlv. Paris. in consi. xvij. & in consi. xviij. & in cōsi. xxvj. vol. ij. & in consi. xxvij. & in consi. xxviij. & in cōsi. xxx. vol. iij. omninò Aimo consil. xvj. Rui. cōsi. cxliij. vol. ij. & consi. cxxxv. vol. iij. vbi declarat. & consi. cxliv. vol. iij.

12 Contrariū voluit Bar. ꝙ Liubemus, ꝓcedat ēt, vbi duę quartæ detrahant, in l. qđ de bonis. §. quod auus. ff. ad l. Fal. & ibi Alex. sequit. corrigens illud, quod dixerat in ʒriū in d. l. mulier. §. cū ꝓponeret. & eandē opi. tenet Pau. de Cast. ī d. l. iubemus. C. ad Tre. Ang. in consi. cxxi. Claud. in l. Marcel. ff. ad Treb. Pic. in l. in quartā. ff. ad l. Fal. Oldr. in consi. cxxxj. Claud. in d. l. mulier. §. cum proponeret. ff. ad Treb. licèt aliquid adducant in ʒrium Cor. in cōsi. clxxx. vol. iij. Ias. in consi. cxix. vol. iiij. & in cōsi. cxlvj. vol. iiij. Gozad. in consi. xcij. & in consi. xcvij. Paris. in consi. xxv. vol. ij. vbi dicit istam* cōem, & in consi. xciij. vol. ij. & in consi. j. vol. iij. istam dicit cōem, & illam tenet Maria. Iun. consi. cxxxj. vsque ad xij. & consi. cxxxij. & consi. cxxxvj. vol. j. Rui. consi. cxxxiij. vol. ij. & cōsi. clxiij. vol. ij. & consi. cxxxv. vol iij.

13 Sextò limita, qñ fideicommissum est simpliciter iniūctū, nā tunc fm* magis cōem opinionem, de qua per Ias. in l. cohæredi. §. cum filiæ. ff. de vulg. & pup. fideicommissum dicitur iniūctum hæredibus filij, & non filio, & propterea quo ad illos Trebellia. ponuit prohiberi. Decin consi. xlviij.

14 Septimò limita, si fuerint grauati hæredes liberorum primi gradus Goz. in consi. xlv.

15 Octauò limita, quando filius approbasset patris testamentū, Paris. in consi. xvj. & in consi. xvij. & in consi. xviij. & in consi. xxvj. vol. ij.

16 Nonò limita istā partem in filio legitimato, Grat. consi. xvij.

17 X. Limita, quādo onus expressè, & simpliciter est iniunctum filio primi gradus. Rui. consi. cxxx. vol. iij.

Tenendo secundam partem, quòd etiam in liberis primi gradus Trebellianica possit prohiberi,

18 Declara, qñ per verba specifica expressè facta esset ꝓhibitio, nec sufficerēt verba, q̄ aliter potuissent operari, & impedire detractionē Treb. sed requiritur maior expressio. Ias. in consi. lxxxiij. vol. j. Cur. iun. consi. iiij. Rui. consi. clxxij. vol. ij.

Et quia veritas illarū limitationum, quas posui ad primā opi. maximè dependet à declaratione, & intellectu. l. iubemus. C. ad Trebellia. ideò subiiciam eius intellectum* cōem, cum ampliationib. infrà in xij. conclu. huius titu. ex quibus suprà proximè præcedentia verificabuntur.

19 Declara. nā licèt Treb. & Falcidia prohiberi possint, non tñ legitima, vt p gl. & alios in auth. sed cū testator. C. ad l. Fal. Doct. in l. quoniam in prioribus. per illum tex. C. de inoffi. testa.

Contrarium Guido Papæ in consi. cxl.

20 Et an possit prohiberi Trebe. in codicillis, Gual. caut. viij. de mut. test. tenet prohiberi posse Treb. etiam in codicillis.

Contrarium Bal. in consi. cccclxxv. vol. ij.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an expressè debeat prohiberi, vel sufficiat prohibitio per æquipollen.

1 OPportunè occurrit iuxta ꝓdicta illa conclusio, vtrū ad ꝓhibendā Falcidiā vel Trebellianicā rēgrāt expressio specifica in indiuiduo, vtputà, ꝓhibeo Falcidiā, vel sufficiat pæquipollēs, & Ang. in §. si verò expressim. ī auth. de hæred. & Fal. & ī §. illud. in auth. de trient. & semiss. tenet, ꝙ regrāt expressio in indiuiduo, & singularis, nec sufficiat pæquipollēs. Idē vī tenere Roma. ī repe. auth. similiter. C. ad l. Fal. Ang. ī d. auth. sed cū testator. C. ad l. Fal. Aret. Inst. de l. Fal. Soc. in consi. xiiij. & in consi. xxxiij. vol. j. Oldr. in consi. ccxlviij. in iiij. q. laso. in consi. lxxxiiij. vol. j. & in consi. cxlvj. vol. iiij. Alex. in consil. cxxj. vol. iiij. & in consi. cxxxiij. vol. v. licèt non plenè firmet.

Et hanc partē dicit* cōem Io. Crot. in l. nemo potest. ff. de leg. j. Car. in consi. cxxxiij. Bertr. in consi. lxxxv. vol. ij. & in consi. cxliiij. vol. iij. Maria. Iun. consi. clxx. vol. ij.

Contrariū, ꝙ sufficiat pæquipollens, dum tñ verba istud signi ficent, nec possint ad aliud cōmodè referri, tenet Are. in cōsi. xij. Alex. Are. & Ias. in l. i. ff. de vulg. & pup. ita ꝙ isti videnē requirere specialem, sed non singularē expressionē: & ita vī tenere Bauer. in l. cū filio. in repe. ff. de leg. j. Pau. de Cast. in d. auth. sed cū testator. & ibi Cor. Ias. in l. ēturio. ff. de vul. & pup. Capra in ꝑs. xxxvj. Pau. de Cast. in l. fi. C. ad l. Fal. Cor. ī ꝑs. clxxxvij. vol. j. Galiaul. ī repe. l. ēturio. ꝙ dicit istā magis* cōem, & veriorē. Io. Cro. in l. nemo pōt. ff. de leg. j. Pau. de Cast. in ꝑs. xxviij. vol. ij. incip. ī eā, quæ vertitur. Alex. in cōf. ccj. vol. vj. Pau. de Cast. in cōf. lxxvij. visa facti. vol. ij. Bertr. in consi. xlvij. & in consi. cxxx. vol. iij. Paris. in ꝑsi. xxj. vol. iij. & hæc tanquam* magis communis est tenenda.

Universidad de Deusto
Biblioteca

2 Limita, quia tacitè, & per indirectum verbis generalibus prohibetur Treb. Ruin, consi lxxvij. vol. ij.
3 Declara, quia verba æquipollentia in hoc casu dicuntur ea, quæ aliud, quàm detractionem importare non possunt Bertr. in consi. cxliiij. nu. 14. ver. & i. vol. iij.
Et hoc maximè verificatur ex iis, quæ infrà subiiciam ex mente Doctorum.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per illa verba restituas omnia bona mea.

1 GVærunt Doctor. vtrũ p ista verba, Restituas omnia bona mea, censeaf, phibita Trebellianica. & qdem in hoc dubio Bar. in l. cẽturio. ff. de vulg. & pup. tenet, q ista verba inducant phibitionẽ Trebellianicę. sed vt colligit Capr. in cõs. xxxvj. in fi. & Aret. cõsi. xii. vel Bar. nõ phat hoc, vel phat ꝓ rii, vt ibi p eũ, & p Paul. de Cas. & Cor. in auth. sed cum testator. C. ad l. Fal. Capra, in cons. lxxxiij. in fi. tñ idẽ voluit, q per dicta verba Trebellianica sit phibita Bal. in l. precibus. C. de impu. vbi dicit ꝓ Bar. q ista verba nõ faciunt substitutionẽ directã, sed bñ faciũt, q remanẽte substitutione fideicõmissaria cessat Treb. & ibi hoc fegtur Ias. & Dec. & Ang. in l. centurio. & ibi Imo. idẽ tenuit Fulg. in cõsi. xxx. Alex. in ꝑ. cccj. vol. vj. Guald. cautel. xxxj. de subst. Grat. in ꝑ. cxxxiiij. vol. ij. Chassa. cõs. lxvij. & Ias. in l. centurio. sentit istã esse* cõem opinionẽ. idẽ Corset. in trac. suo de Treb. idem sequitur Alex. licèt non clarè, tamen approbando dicta Bar. in d. l. centurio, quòd verba Bar. faciant cessare Trebellianicam. Curt. iun. in consi. xvj. in fin. & in consi. cliij.

Contrarium, q ista verba nõ inducãt phibitionem Treb. voluit Ang. in Auth. sed cũ testator. & ibi Cor. C. ad l. Falc. & idem Ang. in ꝑ. cxxv. Rom. in auth. similiter. C. ad l. Fal. Are. in d. l. cẽturio. & in ꝑ. xij. Ias. in d. l. centurio. Gallaul. in d. l. centurio. Cor. in ꝑ. ccvij. vol. ij. Rom. in cõs. lxxv. Capra, in cõs. xxxvj. in fin. & i ꝑ. lxxxiij. in fi. Ias. in cõs. lxxxiiij. vol. i. & in cõs. cxlvj. vol. iiij. Claud. ĩ d. l. cẽturio. Soc. in cõs. xiiij. vol. j. licèt ẽt idem voluerit ĩ aliis verbis, in quibus nõ bñ loquit, vt infrà dicetur. & idem in cõsi. xxxiij. vol. j. Cor. in consi. clxxxvij. vol. i. Pau. de Cast. in cõsi. xxviij. incip. in cã, quæ vertitur. vol. ij. Chassa. in consi. lxvij. Bertr. in consi. clij. vol. j. & in consi. xlvij. vol. iii. & in cõs. lxxxviij. vbi omnino vide. & in consi. cxliiij. & in consi. cclxxxvij & in cõsi. cccxiiij. vol. iij. Mant. in consi. cccxcj. vbi dicit istam* communem. Rui. consi. lij. vol. ij. & consi. clxiij. vol. ij. & consi. clix. vol. iij.
2 Et, p ista parte facit, qđ dicunt Cyn. & Bal. in l. fi. C. ad l. Falc. q permittens hæres soluere oĩa legata, retinet Falcidiã. & hodie vẽ quòd ista secunda sit magis* communis opi. ex allegatis.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per ista verba, restituas hæreditatem pleno iure.

1 VCceſiuè quærit, vtrũ ista verba, Restituas hſditatem pleno iure, inducãt phibitionẽ Treb. Pau. de Cast. & Cor. in auth. sed cũ testator. C. ad l. Fal. dicunt, q non. Capra in cõs. xxxvj. ĩ fi. & in cõs. lxxxiij. in fi. vbi dicit* cõem. Soc. in ꝑ. xxxiij. vol. j. Rom. in ꝑ. lxxix. & in cõsi. lxxv. & in cõs. cccxxx. Oldra. in consi. ccxlviij. Bauer. in repet. l. cũ filiusfa. ff. de leg. j. Lancel. Dec. in l. Titia. ff. de an. leg. Pau. de Cast. in cõs. xxviij. vol. ij. incip. in cã quę vertit. Guald. cautel. xxxj. de subst. Fel. q latissimè loquit de istis verbis, pleno iure, in c. cõquestus. de for. compet. & in c. auditis. de præscrip. Bert. in cõs. xxxvij. vol. j. & in consi. lxxv. & consi. clxxxiiij. vol. ij. & in consi. cxliiij. vol. iij. Dec. Neapolita. xcvj. in nouis. Rom. in auth. similiter. ver. sed hic dubitatur. C. ad l. Falc. Grat. in consi. cxxxiiij. vol. j. Ruin. consi. xxxviij. vol. j. & consi. clix. vol. iij. Boer. dec. xliij. nu. 33.

Contrarium colligitur ex not. per Alex. in consi. ccviij. vol. ij. Bal. in l. precibus. C. de impub. Alex. consi. cci. vol. vj. Guid. Pap. q. dxxxvij. vbi dicit istam* cõem opinionem, & in consi. cxxij. Rui. consi. lix. vol. ij. & consi. dlxij. vol. ij.
2 Concorda hãs opin. ꝓias hoc modo, nam vltra illud verbũ, pleno iure, adiuntalia verba, quæ important omnia bona, & tũc censeatur prohibita Trebellianica, aliàs per ista verba, pleno iure, non censeatur prohibita, ita Grat. in consi. ciij. nu. 14. volu. ij. qui istam dicit* communem opinionem.
3 De isto verbo, plenè, Fel. ĩ c. inter quatuor, de maior. & obed.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Trebellianica, an censeatur prohibita, si testator mandat restitui integram hæreditatem.

1 DVbitatur ẽt, vtrum si testator mandat restitui integrã hæreditatem, vel integraliter, censeatur, phibita Trebellianica. Ang. in l. centurio, tenet, q sic. & ibi Imo. Alex. Aret. Claud. Galiaul. ff. de vul. & pup. Bal. ĩ auth. sed cũ testator. C. ad l. Fal. & ibi Ang. Io. Crot. in l. nemo põt. ff. de leg. j. idẽ voluit Pau. de Cast. in d. auth. sed cũ testator. & voluerũt Cyn. Bal. Ang. Pau. de Ca. & Sal. in l. fi. C. ad l. Fal. Are. ĩ ꝑ. xij. Ale. in ꝑ. cxxxiij. vol. v. & in cõ. cxlj. vol. ij. Ang. in l. decẽ. ff. de fideic. lib. Ro. & Imo. in l. si patron^s. de donat. Ale. in l. xl. ad fi. vbi sublimitat. ff. ad l. Fal. Are. in trac. de testa. in gl. incip. itẽ sciẽs vires sui patrimonij. Gui. Pap. q. dxxxvij. Bauer. in repet. l. cũ filiosam. ff. de leg. j. Ias. ĩ d. l. cẽturio. Pau. de Ca. ĩ cõ. xxviij. in eã, quæ vertit. vol. ij. Ale. ĩ cõ. cci. vol. vj. Ang. ĩ cõ. cxxv. Cor. ĩ ꝑ. cccij. vol. j. Chass. in ꝑ. lxvij. Gual. d. caut. xxxj. de subst. Bert. in cõ. lxxv. vol. ij. & ĩ ꝑ. clxxxiiij. vol. ij. Hisp. in c. p vestras. de donat. inter vir. & vxor. Paris. ĩ cõ. xciij. vol. ij. vbi dicit* cõem, & in cõ. lx. vol. iij. & cõ. xxj. vol. iij. & cõ. cliiij. vol. iij. Rui. consi. xxv. vol. j. & consi. cxlv. vol. j. & consi. xlvij. vol. ij. & consi. clxiij. vol. ij. & cõsi. lxxx. vol. iij. & consi. cxlviij. vol. iij. & consi. clix. vol. iij. Boer. dec. xliij. nu. 31.

Contrarium Ang. in l. j. §. ad filiorũ. C. qũo, & quando, iiij. par. lib. x. Soc. in consi. xiij. & in consi. xxxiij. vol. j. sentit Ias. in consi. lxxxiiij. vol. ij. dum allegat Bal. in l. j. C. de fruct. & lit. expen. Rom. in l. si patronus. ff. de donat.
2 Facit, quia licèt dictum sit fructus integros, tamẽ debet intelligi, deductis expensis. Chass. in consuet. Burg.
3 Secundò facit, quod notat Cremens. in sing. xxiiij. vbi etiam q maritus teneatur restituere integram dotem, tamen poterit retinere sibi quartam vigore statuti sibi debitam.
4 Sed quando dictum est, integra, & oĩa bona, absque dubio videtur prohibita Trebellianica. Mari. iun. in cõs. cxiij. nu. 53. vol. j.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per ista verba, restituas totam hæreditatem meam.

1 SVbsequitur & alia cõclusio, vtrũ p ista verba, Restituas totã hæreditatẽ meã, censeaf prohibita Trebe. gl. ĩ l. decem. ff. de fideic. lib. vbi ẽt Bened. de Plumb. & Ang. tenet partẽ affirmatiuam. idẽ Ang. in l. centurio. & Imo. Alex. Aret. Galiaul. Ias. Claud. ff. de vulg. & pup. Bal. in auth. sed cum testator. C. ad l. Fal. & ibi Ang. Io. Crot. in l. nemo põt. ff. de leg. j. Alex. in consi. v. vol. iij. Bar. in l. precibus. C. de impub. Soc. in l. ſerui electione. §. si fund^s. ff. de leg. j. idẽ Bal. in auth. sed cũ testator. C. ad l. Fal. Ang. Aret. in trac. de testa. in gl. ĩcip. itẽ sciens vires patrimonij. Guid. Pap. q. dxxxvij. Alex. in cõs. cci. vol. vj. vbi nu. 15. dicit istã* cõem opi. & ab ea nõ esse recedendũ ĩ iudicando. Chass. in cõs. lxvij. Ro. in l. Marcellus. §. q aũt. ff. ad Treb. Ang. in consi. cxxv. Ias. in l. is cui. ff. de cond. indeb. Cor. in consi. cccliij. vol. j. Paris. in consi. xxj. vol. iij. in consi. liiij. volu. iij. Grat. in consi. cxxxiiij. vol. j. Rui. consi. xxv. vol. j. & consi. lvij. & consi. lxij. vol. j. & consi. lxxxiiij. vol. j. & consi. xcvij. vol. j. & cõsi. xlvij. vol. ij. & consi. clxiij. vol. ij. & clxxiij. vol. ij. & cxxxvij. eod. vol. & consi. lxxx. vol. iij. & consi. cxlv. vol. iij. & consi. clix. vol. iij.

Contrariũ voluit Ang. in l. j. §. ad filiorũ. C. quibus, & qñ quarta pars. lib. 10. Rom. in l. si patronus. ff. de donat. & in consi. xxxij. & consi. lxxv. Pau. de Ca. in cõsi. xxviij. vol. ij. incip. in cã, quæ vertitur inter Petrũ. & in cõsi. lxxvij. incip. visa facti narratione. vol. ij. Soc. in consi. xxxiij. vol. j. Ias. in consi. cxlvj. vol. iiij. Bertr. in cõs. lxxxviij. vol. iij. Maria. iun. consi. clxx. vol. ij.
2 Tenendo primam opi. quę est* cõis, non obstaret quod dictũ est suprà in tertia conclusione, q per illa verba, omnia bona, sm cõem opinionem nõ censetur prohibita Treb. quia dico quòd differentia est inter verbum, totum, & omne, vt per Ias. in l. centurio. ff. de vul. & pup. nu. 48. Chass. in consuet. Burg. Rui. in consi. clxiij. nu. 21. vol. ij.
3 Concordat tñ opi. Rui. in consi. clxiij. nu. 22. vol. ij. hoc modo, nam aut istud verbum apponitur verbo executiuo, vt quia dictũ sit, totum restituat, vt tunc procedat prima opinio: aut non apponitur verbo executiuo, sed dispositiuo, vt puta si dicatur, totã hæreditatem relinquo, & tunc procedat secunda opinio, vt Trebellianica non censeatur prohibita.

CON

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per illa verba, restituas sine diminutione.

1 ER illa autem verba, Restituas sine diminutione, indubitanter censetur prohibita Treb. Bal. in l. precibus. C. de impub. Ang. in auth. sed cum testator. C. ad l. falcid & ibi Pau. de Cast. Bauer. in l. si filiofamil. ff. de leg. j. Aret. in consi. xij. Corn. in consi. cccliij. vol. i. & in consi. cccvij. vol. iiij. Pau. de Cast. in consi. xxviij. incip. in causa, quæ vertitur. vol. ij. Paris. in consi. ix. vol. iij. in consi. xj. vol. iij. vbi dicit* communem. & in consil. liiij. vol. iij. Aimo in consi. cliiij.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an censeatur prohibita per illa verba, restituas deductis centum & plus detrahere non possis.

1 TEm per ista verba, Restituas deductis centũ, & plus habere, vel detrahere non possis, Trebellian. & Falcidia dicitur prohibita, Bal. per gl. ibi in l. cũ patrem. C. de iur. dot. Ang. Aret. inst. de l. Falc. Alex. consi. xxj. vol. vj. Dec. licet non plenè firmet, in consi. ccxlij.
Contrarium Ruin. consi. clxiij. vol. ij.
2 Et nota, quia dicebat Claud. in l. centurio. ff. de vulg. & pup. q licet vnum verbum de per se non sufficiat ad Trebel. vel Falc, phibendam, geminata tamen sufficiunt. Tamen hoc dictum est ꝓ nor. per Corn. in consi. ccevij. vol. iiij. & Pau. de Cast. in consi. xxviij. incip. in causa, quæ vertitur. vol. ij.
3 Vbi ita demum ista verba geminata sunt apta ad prohibitionem Falcid. seu Trebel. quando omnino aliam interpretationẽ recipere non possunt, secus si aliud possent operari.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Trebellianica, an censeatur prohibita, per prohibitionem alienationis.

1 NE cessariò sequitur videre, vtrum Trebellianica cẽseatur prohibita per prohibitionem alienationis, prout vſr tex. in auth. sed in ea re. C. ad l. Falc. qui tex. licet loquatur in Falidia: tñ habet locũ ẽt in Trebellian. vt ibi p Bal. Aret. in consi. xxxvij. Ang. in §. si verò expressim. in authen. de hæred. & Falc. Paul. Pic. in l. in quartã. ff. ad l. Falcid. Alex. in apostil. ad Bar. in d. auth. sed in ea re. Io. Ant. Alex. in cõsi. xliij. & in cõsi. lxxiij. Card. in cõsi. cxiij. Corn. in cõsi. xxij. vol. ij. & consi. clxxxij. vol. ij. Capr. in consi. ix. qui vſr restringere illam dispositionem Guid. Pap. q. lj. & in consi. cxl. Guald. cautel. xxxi. de subst. Bertr. in cõsi. clxxiij. vol. iij. Paris. in cõs. cxxvj. vol. j. & in ꝑsi. ix. & ꝑsi. xvj. & consi. xvij. & cõs. xviij. & consi. xxvj. ver. lij. consi. lxiiij. cõsi. xciij. vol. ij. & consi. xvj. & xxviij. & cõsi. xxi. & cõs. xliij. & cõs. lij. & ꝑ. liij. vol. ij. Mantua. in cõs. ccxcj. Ruin. consi. cxj. vol. ij. & consi. cxxvj. vol. ij. & cõsi. clxxiij. vol. ij. & consi. xv. vol. iij. & ꝑ. cxviij. vol. iij. & consi. cxix. volu. iij. & consi. cxxx. vol. iij. & cxxxvij. vol. iij. & consi. clix. vol. iij. & consi. lxxxvij. vol. iiij.
2 Et idem est quãdo prohibita sunt omnia bona alienari, Grat. in consi. xxj. nu. 57. vol. ij.
Contra conclus. tenet Corn. in consi. clxiij. vol. j. Mari. Iun. in consi. clxx. vol. ij. per totum.
3 Tenendo cõem opinionem, Primò Amplia eam, ẽt si prohibitio alienationis facta sit liberis primi gradus, Paris. in ꝑ. cxxvj. vol. j. & in consi. xvij. nu. 32. vol. iij. vbi hanc dicit* communem.
Contrarium tenet Rom. in consi. ccvj. Paris. in consi. xliij. nu. 25. vol. iij. Gualdens. qui vtranque opin. attestatur esse* cõem, caut. xxxj. de subst. nu. 4. Cassad. dec. iiij. de testa. vbi dicit Rotam ob diuersitatem opi. noluisse iudicare.
4 Secundò amplia, vt etiam per prohibitionem diuisionis censeaf prohibita alienatio, & per consequens prohibita Falcidia, vel Treb. vt sumitur ex verbis Rui. consi. xxiij. vol. v.
5 Tertiò amplia, etiam si dictum sit, integrè restituatur hæreditas mea pleno iure. & sine diminutione. prout in casu Guid. Pap. in consi. cxxxiiij. & in consi. cxl. Guald. caut. xxxj. de subst. nu. 3. vbi dicit* communem opinionem.
6 Quartò amplia, nametiam propter clausulam codicillarem censetur prohibita Trebel. secũdum Guid. Pap. q. lij. in fin. Chass. in consi. lxvij. nu. 71. Rui. consi. cxlvj. vol. iij.
7 Quintò amplia, nam censeẽ prohibita, si testator dixerit q volebat bona ppetuò ꝑseruari ĩ familia sua, Mant. ĩ ꝑsi. cccj. nu. 10.
8 Sextò amplia, quia censetur prohibita, si testator dixerit q hęres pro non instituto habeatur, Rui. consi. xlvij. vol. ij.
9 Septimò amplia, qñ dictum est, quòd executores capiant, & distribuant vsque ad integram solutionem legatorum, censetur prohibita Trebel. Rui. consi. cxvij. vol. iij.
10 Octauò amplia, si testator vsus sit verbis directis, dato quòd iure directo non possit valere substitutio post pubertatem, Rui. consi. cxlvj. nu. 8. vol. iij. quo casu præsumitur testatorem voluisse vt hæreditas ad substitutum peruenire absque detractione quartæ, vt ibi per eum.
11 Primò limita, vt conclusio procedat qñ testator dicat, bona nullo tempore alienari, Rui. in consi. lxxxix. nu. 27. vol. ij.
12 Secundò limita, qu ia non censetur prohibita quando testator dixerit, habeas hæreditatem meam sine vllo onere, Bertr. in consi. cxliiij. vol. iij. in nouis.
13 Tertiò limita, in testamento militis nostri temporis à principe equestri dignitate insigniti. Chassa. in consi. lxvij. nu. 75.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an amittatur ob non confectionem inuentarij.

1 PPortunè etiam dubitatur, an pp non confectionẽ inuentarij pdatur Trebellianica. in quo articulo variæ fuerunt Doctorũ opin. vt vix discerni possit, quæ sit magis cõis opinio: nã Rofred. in libell. suis, in titu. de senatusc. on. Trebell. in ver. circa primum. tenet q nõ pdat. Idẽ tenuit Iac. de Beluis. in §. hinc nobis, in xiij. q. in authẽ. de hæred. & falcid. Oldra. in l. fin. §. fi. C. de iur. delib. Cyn. in auth. sed cũ testator. C. ad l. falcid. vt refert Bar. in l. Marcellus. ff. ad Trebe. & in auth sed cũ testator. C. ad l. falcid. Bar. refert Cyn. tenere ꝓrium, sed in veritate Cyn. distinguit, vt p Ias. in d. l. Marcellus. qui refert Bar. in l. Marcellus. ff. ad Trebel. vbi ẽt Ang. Pau. de Cast. & ibi Alex. Ias. ibi, & ibi Claud. quã dicit* cõem, Bar. in d. auth. sed cũ testator. qui dicit, q ita cõiter obseruatur. Bar. idẽ tenet in consi. ii. Io. And. in addit. Spe. in tit. de instr. edit. § dicto, ver. nũc dicamus, incip. in addit. de Trebel. dubitatur. Bal. in l. filium, quẽ habentẽ. C. famil. herc. Bal. in consi. ccxxix. incip. in j. articulo. post Io. de Castiglione, cuius est consilium originale, quod subscripsit Bal. & idem præsupponit Bal. in cõsi. ccliiij. incip. ad euidentiã. vol. v. Ang. ĩ l. j. §. hæc stipulatio. ff. ſi is, cui plusquã p l. Falc. & ibi Imo. vbi dicit istam* cõem. & ibi refert Franc. de Rampo. idẽ tenere in d. auth. sed cũ testator. vbi ẽt Ang. idẽ tenet. & idẽ Ang. in §. si verò expressim. in auth. de hered. & Falc. Pau. de Cast. in l. cum tale. §. j. ff. de condit. & demonst. idẽ & clarius in cõsi. lxxvij. incip. visa facti narratione satis lõga. in iij. dubio, vol. ij. vbi dicit istã* cõem. Io. de Anan. in consi. lxi. in ij. dubio. & est cõsilium insertũ inter consilia Alex. lxvij. vol. iiij. idem tenet Pet. de Anc. in c. Raynald. de testa. alleg. remittendo se ad notata p Bar. in d. l. Marcellus. idẽ tenuit Alex. in consi. xxix. vol. v. Cor. in cõsi. clxxx. in viij. dubio. ĩ iiij. vol. Cuma. in ꝑ. lxx. vbi dicit istã* cõem opinionẽ. & istã cõem opin. esse, & ab ea non esse recedendum dicit Ias. in consi. lxxxiiij. vol. j. & idem dicit Ias. in cõsi. cxliij. vol. iiij. Calca. in cõsi. xxxvij. Io. Ant. Alex. in consi. xliij. vbi dicit istam cõem opinionẽ. & istã dicit cõem Alex. in d. l. Marcellus. & in l. omnibus. §. fi ex Trebel. ff. ad Trebel. Cor. ẽt vſr tenere istam partem, q non pdatur, in auth. sed cum testator. C. ad l. Falcid. istam dicit cõem, & de consuetudine seruari Cor. in l. fi. §. licẽtia, in fi. C. de iur. delib. apostil. ad dec. Thol. cccxiiij. vbi ẽt distinguit. istam tenet Rot. in decis. Cass. iij. de testa. Paris. in consi. xliij. volu. iiij. Maria. Iun. q dicit istã* cõem, in consi. cxxxij. vbi plus dicit, q ita seruatur de ꝓsuetudine, vol. j. Aimo consi. xvij. Grat. consi lxxvij. vbi dicit istã cõem, vol. ij. Rui. consi. cxij. vol. ij. & consi. cxxxv. vol. iij. vbi dicit cõem. & consi clij. vol. v. vbi dicit communem.
2 Contrariũ, q perdatur Trebelli. sicut Falcid. tenuit Alber. Galeot. in margarita sua in rubrica, de quarta Trebellia. in ver. quærit, si nõ fecerit inuentariũ. Iac. de Are. Bal. Imo. & Raph. Cuma. in d. l. cum tale. §. j. ff. de condi. & demõst. Richard. Malumb. Pet. Cyn. Bal. Sal. Fulgo. in d. auth. sed cũ testator. C. ad l. Falc. vbi Fulgo. dicit istam partem* cõem. Io. de Imo. in fin. Flor. & Raph. Cuma. in l. Marcellus. ff. ad Trebell. Oldrad. in consi. cxxxiiij. Idẽ voluit Bar. in consi. xxj. & consi. ccxxxiiij. Rom. in repet. authen. similiter. in xl. speciali inter vltimas volumtates. C. ad l. Falc. Pau. de Cast. in ꝑ. xxxvj. ĩcip. super primo dubio fuerũt opin. vol. ij. Ang. Aret. in §. extraneis ist. de hæred. qual. & differ. dicit istã opin. esse seruatam eo aduocante ĩ ciuitate Ferrariæ. Idẽ tenet, & dicit idẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ang.in § & quia.ĩ vltima.q.inſt.de fideicom.hæreditat. Matheſ. in repet.l.filium,quẽ habentem C.famil.hercife.qui dicit,q alia pars non*eſt cõis,quicquid aliqui dicãt illam cõem,& q ita cõſuluit Franciſ. Tigrin.in conſi.ſuo incip. Bonauentura. Soc. in l. Marcellus.§.quod aũt.ff.ad Trebellia.qui dicit iſtã partẽ ſequẽdam eſſe*magis cõmẽ opinionem. Cuma.in conſi. cxlj.Fulg.in conſi. xlj.qui dicit,q Doct.moder.vt plurimum ſequuntur iſtã opinionem.& Fulg.in conſi.lxxxvii.& in cõſi.xcvj.Barbat. in conſ.xlvj. vol.iij.Rom.in authen.ſimiliter. C. ad l. Falc. & in conſi.cclxxvj. iſtam veriorem.&*magis cõem dicit Io.Cror.in repet.cap.Raynutius.de teſtam.Franc.Curt.iun.in pſi. quinquageſimoquarto. vbi ſm opinionem Decij dicit iſtam eſſe cõem opinionẽ.Guald. caut.trigeſimaſeptima,de ſubſt.iſtam dicit magis cõem, & tenẽdã.Bert.cõſi.xxiij.vol.j.& in conſi. lxxv. vol.ij. & in conſi. clxxxiiij.vol.ij.Bert.in conſi.clviij.vol.iij.& in conſi.ccij. vol. iij.iſtã dicit magis cõem Pariſ.in conſi.cxxvj.vol.j. & in conſi.xvj.volu.ij. vbi dicit iſtam cõem opinionem.& conſil.lxiij. volu.ij.vbi idem dicit.& in conſi.xvij.vbi idem dicit,& in conſi. xxvij. & conſi. lij. & in conſi.liiij.vol.iij.& iſtam magis cõem dicit Grat. in conſi.xlij.vol.ij.& conſi.xxj.vbi idem dicit,vol.ij.& conſi.lxxxviij. vol. ij. vbi in princ. dicit noſtris temporibus hanc eſſe magis communem.& in conſi.clx.vbi dicit cõem,vol.ij.Rui.conſi.xxxvii.vol.j. iſtam dicit communem,& veriorem in conſi.lxxx. vol.iij.& cõſ. cxv.vol.iij.vbi idem dicit.& conſi.cxviij.vol.iij.& conſi.clix.vol. iij.vbi dicit communem.

3 Amplia hanc vltimam opin. quæ hodie vẽ magis* communis,etiam ſi faciat inuentarium, doloſè aliquid omittendo. ita Grat.in conſi.xij.vol.ij.& conſi.xxv.vol.ij.

4 Tenendo iſtam partem,q perdatur Trebelli. per non confectionem inuentarij, Primò Limita non procedere in liberis primi gradus,qui ſi non fecerint inuentarium,non priuantur Trebel.Guid.Pap.q.liij.Pariſ.in conſi.xliij.vol.iij.

Contrarium Dec.in cõſ.ccxxxvj.& in cõſi.ccccl.xxx.& in cõſ. ccccxcv.Pariſ.in cõſi.cxxvij.vol.j.& in conſi.xvj.vol.ij.& in cõſi. xviij.vbi dicit iſtam*cõem opinionem,& in conſi.xxv.& in cõſ. xxvj.vbi idem dicit.& in conſi.xciij.volu.ij.& in conſi. j. vbi dicit cõem,& in conſi.xxvij,vol.iij.Grat.in conſi.xvij.volum.j.Maria. Iun.conſilio xxviij.vol.ij.vbi dicit communem.Ruin.conſi,xxxvij.vol.j.

5 Secundò limita, ſi eſſet facta deſcriptio omnium bonorum, ita quod poſſit ceſſare ſuſpicio fraudis.Pariſ.in conſi.xxv.vol.ij. Maria.iun.in conſi.cxxxij.vol.j.

6 Tenendo aliam partem q non perdatur Trebel.limita,niſi vtrunque interueniat,& q ſit prohibita expreſsè,& q inuentariũ non ſit confectum,ẽt poſito q in illo articulo verior,& magis* cõis ſit illa concluſio, quòd per expreſſam prohibitionem non ceſſet Trebell.vt per Franc.Curt.iun.in conſi.liiij.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Trebellianica an ceſſet de relictis ad pias cauſas.

1 DE relictis ad pias cauſas ceſſat Falcidia. tex eſt in auth. ſimiliter.C.ad l.Fal.& in corpore vnde ſumitur, licet Iac.Butr.in l.ſi quis ad declinandam. C. de epiſcopis, & cler.& in d.auth.ſimiliter. tenuerit contrarium. & ſentit Sal.in d.l.ſi quis ad declinandam.

2 Sed dubitaſ,an ſicut ceſſat Falcidia ita ceſſet ẽt Trebellianica. ĩ qua q.Dyn.in l.j.§.in filij.ff.ad Trebell.tenuit ẽt q Trebel.detrahi nõ poſſit.idẽ tenuit Cyn.ĩ auth.ſed cũ teſtator.C.ad l.Falc.idẽ Bar.in l.Marcell°.ff.ad Trebel.& Bar.in authen. ſimiliter. C. ad l. Falc.& ĩ cõſ.vj.in fi. & in cõſi.lvj.in iij.dubio. Idẽ tenet Ang.ĩ d.l. Marcellus,q dicit,q iſta opin. eſt in practica*cõiter recepta, & eã ipſum fuiſſe ſecutum & legẽdo & cõſulendo.Imo.in d.l.Marcellus,dicit hãc opin.eſſe ſeruatã in facto:& in practica ita ſeruaref,licẽt alia opinio ſm eum,ſit de iure verior. & iſtam opin. tenent Cyn.& Imo.in l.j.§.ad municipũ.ff.ad l.Falc.in fi.Raph.Cuma.& Alex.ĩ d.l.Marcellus.Iac.de Beluiſ.& Ang.ĩ §.ſi aũt. ĩ auth. de eccleſi.tit.& Ang.in §.ſi aũt.in auth. de hæred.& Fal.Bal.in repet.l.j.ver.ſuper decimo queſito.C.de ſacroſ.Eccleſ.in l.id,quod pauperibus.in xvij. q. C.de Epiſcopis & cler.in l.ſi quis ad declinandam.eo.tit.& ibi Pau.de Caſt.& Bal.in auth. ſimiliter. C. ad l. Falc.vbi dicit ita fuiſſe iudicatum. & ibi ẽt Fulg. tenet iſtã partẽ. Idẽ tenet Io.de Ligna.Zenzell.Io.de Fantuc. & Dom.ĩ c.j. de teſta.in vj.Sal.in l.ſi quis ad declinandã.C.de Epiſcopis, & cler. dũ reprehendit Iac.But.ibi.idẽ tenet Spec.in tit.de inſtr.edit.§. cõpẽdioſè.ver.ſed cum deductio.Ant.Car.& Abb.in c.Raynal.d e teſta.vbi dicit q iſta eſt*cõis opin. Doctorũ vtriuſque iuris.& idẽ Abb.in conſi.lix.vol.j.vbi dicit, q iſta eſt hodie cõis opinio Doctorum.& in conſi.xxxij.in fi.vol.ij.vbi idem dicit.Io.Gald.conſ. xl.in tit.de teſta.in fi.vbi dicit,q iſtud eſt verius,& æquius,& cõiter tenetur.Rom.in cõſi.ccxxxix.vbi dicit,q iſta eſt cõis opinio, à qua in iudicando,& cõſulendo non eſt recedendũ.Ro.in cõſi. cclxxvj.in fi.& in cõſ.ccvj.in fi.Alex.in pſ.xij.in fi.vol.iij.& in cõſi.ccxvij.vol.vj.Cor.ĩ cõſ.cclix.vol.iiij.& in cõſ.xxij.vol.ij.vbi dr iſtã commu.Pau.de Caſt.in conſi.xij.incip. præſens conſultatio. vol.ij.& in cõſ.lxvij.co.vol.ii.incip.præſuppoſita p vera. & in pſ. ccciiij.incip.primum dubiũ.vol.j.& in cõſ.lxvij. incip. in caſu p̃ſenti.vol.ii.& in pſ.clij.incip.viſo puncto,& dubiis. vol.ij. vbi dicit,vidi iſtã opin.cõiter teneri.Are.in cõſ.lxvij.Ang.in pſ.xlij. in fin.& in conſi.lix.in princ.& in cõſ.clix.in fi.& in pſ.ccxxx.Curt. iun.in cõſ.cxx.Signor.Homod.in cõſ.xxxv.Bal.in conſi.ccccvij. vol.j.incip. in cã,quæ vertiſ inter ſcholam ſanctæ Mariæ.in cõſi. xc.incip. ꝓponitur q Chriſtianus.vol.iiij.Soc.in cõſi. cxvj. & in conſ.cxliiij.Cor.in conſ.xviij.vol.iiij.& in cõſi.xciij.vol.iij. & in cõſ.clxviij.vol.iij.Soc.in rub.ff.ad Trebe.in fi.& in l.Marcellus.§. qd aũt.eo.tit.Dec.in cõſ.ccxcix.Chriſtoph. Porc.in §.ſed qa ſtipulationes.inſt.de fideicõ.hæredit. Car.in cõſ.cxxxiij. Guid.Pap. q.clxxxviij.dec.Tholoſ.lxxxiij.& ibi apoſtill.Venaf.in cõſi. lviij. Cantiuncula in Topic.Mant.cõſ.lv.Claud.in d. l. Marcellus.Capra,in cõſ.lxxviij.in fi.Barb.in c.Raynutius,de teſta.Fab.in auth. nouiſſima.C.de inoff.teſta.Rui.conſi.cxxxv.vol.iij.

3 Contrariã verò partẽ,q Trebell.non ceſſet in relictis ad pias cãs,tenuit gl.in d.c.j.de teſta.in vi.in verbo Treb. & ibi Arch.Io. And.in c.Ray.de teſt.vt multi referũt.Ray.de Forl.Ia.But. & Alberi.de Ro.ſ. in l.ſi qs ad declinandã.C.de Epiſcopis,& cler.Oldr. in cõſi.ccxlviii.incip.p̃ſuppoſita cõſuetudine.Ro.in repet.auth. ſimiliter.in xl.ſpeciali.Sal.ĩ d.auth.ſimiliter.vbi dicit iſtã partẽ verioꝛẽ,& ſm eã conſuluiſſe Io.Cal.& Io.de Lign.C.ad l.Falc. Bal.ĩ l.& in epiſtol*.C.de fideicom.allegat ẽt Inn.idẽ tenere in c. cum tibi.de teſta.Bal.in cõſ.ccxxix.vol iij.q̃ eſt conſiliũ Io. de Caſtiglione epiſcopi Vicent.Rom.in d. l. Marcellus.§. qd aũt.Pau.de Caſt.in cõſ.xxix.vol.j.incip.circa primũ q̃ſitum.& in conſi.cxliij. vol.j.non determinat.quæ iſtarũ opin.ſit verior.Cor.in d.authẽ. ſimiliter,dicit iſtã veriorẽ opi.& alterã magis æquã.& in conſil. xvij.vol.iiij.Ias.in l.Marcellus.tenet ẽt iſtã partem tanquã de iure veriorem.& in conſ.xcv.vol.ij.& in conſ.clxxxvj.co.vol.ij.

4 Amplia primam opin.quæ vẽ magis*cõis,vt procedat, etiã ſi reſtituẽda ſit hereditas immediatè priuato,mediatè aũt piæ cãe, ita ſentit Bal.in l.auia.§.Titio.ff.de ꝺdit.& demõſt. Ro.in d.l.Marcellus.& in auth.ſimiliter.C.ad l.Falc.Pau. de Caſt.in d.l.cùm dotẽ.ff.ad l.Falc.Rom.in cõſi. ccvj.in fi.Alex.in d.l.Marcellus.& ĩ l. cũ dotẽ.ff.ad l Falc.Iaſ.in d.l.Marcellus.Are.in pſ.lxvij.Alex.in l. j.§.ad municipũ.ff.ad l.Falc.in fi.& in cõſi.xx.ĩ ſi.vol.iij. & Claud. in d.l.Marcellus.Capr.in conſi.lxxviij.in fine. Alex. in conſi.ccxvij.vol.vj.Spe.in conſi.xlix.vol.iiij.Io.Crot.in c.Raynutius.de teſta.Venaſt.in conſi.lviij.Aimo conſi.clvij.in fi.

5 Hoc tñ recipit interpretationem,ſm Ro.in cõſi.ccvj.in fi. q̃ reſtitutio fieri deberet Eccleſiæ incõtinenti,ſecus ſi ex interuallo,vel ſub conditione:qa tũc detrahiť Trebel.& Falc.hoc tenuit ẽt Alex.in d.l.Marcellus.vbi ẽt Ias.& Claud.& Alex.in l.cũ dotẽ. ff.ad l.Fal.Soc.in conſ.cxliiij.& in cõſ.lxxviij.vol.j.& in cõſi. cxv. vol.iiij.Cor.conſi.xcv.vol.ij.& in conſi.clxxxvj.vol.ij. & in cõſi. xvij.vol.iiij.Io.Crot.in c.Raynutius.de teſt.Rui.in conſi. cxxxv. vol.iij.& conſi.cxl.vol.v.

6 Et dicit Alex.in d.l.cũ dotem.ff.ad l.Fal.q q̃ fideicom.eſt ſub conditione factum eccleſiæ,tunc detrahiť Trebel.ſed cauet gratuis in cuentum,q fideicom.ſit locus,quo ad piam cauſam,reſtituere quartam retentam.& idem dicit in d.conſi. ccxvij. volu. vj.Soc.in d.§.quod autem.in l.Marcellus.

7 Secũdò amplia,ẽt ſi relictũ ſit factũ hoſpitali priuato,Corſet. in ſingu.in verbo,hoſpitale.ex mente Barb.in c.Rayn.de teſtam.

Tenendo eãdem opinionem,quæ videtur magis*cõis,quòd etiam Trebel.ceſſet in relictis ad pias cauſas,

8 Primò limita,q̃ſi vna eccleſia alteri rogatur reſtituere, qa tũc detrahit Trebel.eccleſia inſtituta,& rogara, Ang.in §.ſed hoc in præſenti.in authen.de ſanct.Epiſcop.idem tenet Raph.in l.j.§.ad municipum.ff.ad l.Falc.Sal.in authen.qui rem. C. de ſacroſanct. eccleſ.Franc.de Albergot.vt refert Abb.in c.in preſentia. de probat.qui idem tenet.Abb.in c.cum cauſam.de probatio. Alberic. de Roſat.in l.ſi quis ad declinandam.in ſecunda q.C.de Epiſcop. & cler.Dec.in c.in præſentia.de probat. Ruin. in conſilio lxxxix. vol.iij.

Contrarium

Contrarium Rom.in auth.ſimiliter.C.ad l.Falcidi.in xl.ſpecia li.& in d.l.Marcellus.ff.ad Trebell.Alex.in l.Marcellus.ff.ad Trebell.vbi Soc.& Iaſ.Io.Petrucij,& Cor.in auth.ſimiliter.C.ad l.Falcidiam.Cor.in conſi.cxl.vol.j.idem tenet Alex.in l.i.§.ad municipum.ff.ad l.Falc.Philip.Franc.in c.ſi pater. in repet. de teſta. in vj. Bertr.in conſi.clij.vol.j.

9 Secundò limita ſi ei,cui ad pias cauſas relictum eſt, relinquat aliquid ad non pias cauſas,quia de legato facto ad non pias cauſas detrahitur tanta portio,quãta ſufficit pro Falcidia vtriuſque. Ange.in l.ſi ſeruus.§.j. ff.ad l.Falc. per illum text.quem legit cum princ.& ibi Imo.ſequitur,& Alex.

10 Declara,vt hoc procedat q̃ſ vtrunque legatum factum eſſet eidem, ſecus ſi diuerſis. Imol. in l.ex aſſe.ff.ad l.Falc. Et iſtam eand.limit.ponit Alex.in l.i.§.ad municipum.ff.ad l.Falcid.& in l. Marcellus. ff.ad Trebellian.

11 Tertiò limita,ſi legatum eſſet factum ad piã cãm certã de tãta quantitate,q etiam perfecto opere ſupereſſet aliqua quantitas,quia illud defalcaretur, quod ſupereſſet ipſi legatario. Ang. in l.ſi ſeruus.ff.ad l.Falc.vbi etiam Imo.& Alex.

12 Et ꝓpterea ſi eſſet nud° executor, totũ reliquũ pro ſua Falc. retineret,vt p Ale.ĩ l.j.§.ad municipũ.ff.ad l.Fal.& ĩ l.Marcell°. ff. ad Trebell. per not.per Ang.in l.decem.ff.de fideicommiſſ.lib.

Contrarium tenet Soc.in d.l.Marcellus.§.quod autem.

13 Quartò limita,nã relictum filiis patitur Falc.prout ẽt patitur Trebe.licet videatur piũ,vt in l.nã etſi parẽtibus.ff. de inof.teſta. in verbo,piæ.& tenuit Ang.in d.l.nã etſi parentibus.Bal. in auth. ſed cum teſtator. C.ad l.Fal.in q.de dona.facta filio monacho.& iſtud ponit in indiuiduo Aret.in conſi.xij.

Contrarium tamen voluit Barba. in repet. l. cum acutiſſimi. ver.ex hoc.C.de fideicom.

14 Quintò limita in legitima, quæ de relictis ad pias cauſas detrahitur,Rui.conſi.lvij.vol.ij.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Liberi primi gradus an computent fructus in Trebellianicam.

1 DIcit tex.in l.iubemus.C.ad Trebel.quòd liberi primi gradus de reſtituendo grauati, non computant fructus in Trebe.etiam ſi hoc teſtator mandauerit,Rui. conſi.clxii.vol.ij.

2 Primò amplia,ẽt ſi fructus ſint percepti poſt morã factam in reſtituẽdo,ſm gl.in l.in fideicommiſſariã.ff.ad Trebel. in gl. magna,in ver.Item quod ſecundum gl.in l. iubemus.in verbo, hæreditariis.C.ad Trebel.& ibi Bald.& ſequitur Imo.in d. l. in fideicom.Hoſt.in c.Rayn.de teſt.

Contrarium gl.*cõiter approbata in c.Raynu.in verbo,à tpe litis conteſtatę.de teſta.& alij eanoniſt.ibi,Bal.in d.l.iubemus.vbi etiã Sal.& ſequitur Alex.in d.l.in fideicom. & voluerunt Pet. Cyn.Iac.de Are.& Pau.de Caſt.in d.l.iubemus. & ſequitur Clau. in d.l.in fideicom.quantum ad iſtum effectum, vt illos teneatur reſtituere,nec illos habeat lucrari.

3 Secũdò amplia,ẽt ſi patrimoniũ teſtatoris clade aliqua ſit diminutũ,quo caſu regulariter hæres ẽt fructus iudicio teſtatoris perceptos non lucratur,vt eſt tex.in l.ſi is,qui.ff.ad Trebel.

4 Sed tñ iſtud nõ hẽt locũ in liberis primi gradus. ita Ang.in d. l.ſi is,q.& añ cũ hoc voluit Bar.ĩ l.Balliſta.ff.ad Trebel.idẽ tenuit Bar.& Ang.ĩ l.poſtulante.§.ſed in huiuſmodi.ff.ad Trebel. & Alex.in l.in fideicom.& in l.ita tamen.§. hæres ex aſſe.ff.ad Trebel.

Contrarium Imo.in d.l.ſi is, qui.& ibi etiam Raph. ff.ad Trebel.& Imo.in d.l.poſtulante.§.ſed quia.ff.ad Trebel. Claud. in d. l.in fideicom.Alex.in l.Balliſta.ff.ad Trebel.in l.poſtulante. §.ſed in huiuſmodi.ff.ad Trebell.

5 Primò limita,vt ꝓcedat,q̃ſi liberi primi grad° ſunt grauati reſtituere liberis teſtatoris,ſec° ſi extraneo,vt fuit opin.Pet.Cyn.& Frãc.de Rãpo.in d.l.iubemus.Ale.ĩ l.in fideicõ.ff.ad Trebel.Ro. in pſ.ccxxxii.Cor.in pſi.cccxxj.vol.iij.Ia. de Rau.Alber.& Cor.& Caccial.ĩ d.l.iubem°.Fulg.in auth.niſi rogati.C.ad Trebe.q ꝺt,q iſta opin.eſt ſeruãda ĩ iudiciis.Idẽ voluit Hercul.in l.in quartã.ff. ad l.Falc.Barba.in c.Rayn.de teſta.Cuma.ĩ pſ.cxxiij.Io.Ant.Ale. in pſ.xl.q ꝺt hoc fuiſſe de mẽte Cuma.Alex.ĩ l.Balliſta.ff. ad Trebel.idẽ voluit Cuma.in pſ.xxv.Oldr.in cõſ.cxxxj.Io.Ant.Alex.in cõſ.ij.Abb.ĩ cõſ.lxxix.vol.j. & iſtã dicit veriorẽ & magis*cõem, Clau.in l.in fideicõmiſſ.ff.ad Trebe.Pariſ.vbi ꝺt cõmu.in pſi. xciij.vol.ij.& in cõſ.xxj.vbi idẽ dicit vol.iij.& in conſi.xxvij. vol.iij. vbi idem dicit.Rui.conſi.xcj.vol.iij.& in conſi.lxxxiiij.vol.iij.

Cõtrariũ Sal.ĩ d.l.iubem°.& ibi Pau.de Caſ.Ale.ex mẽte Imo. ibi,licet nõ clarè firmet,ĩ l.qd de bonis.§.qd au°.ff.ad l.Falc. Pau. Picus.ĩ l.ĩ quartã.ff.ad l.Fal.idẽ Ale.ĩ apoſtil.ad Bar.ĩ d. l. iubem°. & dicit Alex.in d.§.qd auus,q iſtud fuit de mente gl. in d.l.iubemus.& in d.l.in fideicommiſſariã & Bar.in d.§. quod auus, dum indiſtinctè loquuntur.Bertr.in conſi.xxj.Pariſ.in conſi.xxv. vol. ij.Rui.conſi.clxiij.vol.ij.& conſi.xxj.vol.iij.

6 Secũdò limita d.l.iubemus,vt nõ ꝓcedat in ſtitutis parẽtib.,& rogatis reſtituere,vt no.Bar.ĩ l.ĩ fideicõ.ff.ad Treb.& ĩ l.ſi filius-fam.ff.ad l.Falc.& ibi Ang.& Imo.& Ale.& Imo.ĩ d.l.in fideicõ. & ibi Ale.Sal.in d.l.iubemus.Cald.in pſ.xlj.in tit.de teſta. Bald.in repe.c.ſi pater.de teſta.in vj.Barb.in repet.c.Rayn.de teſta.

Contrarium idem Barb.in repet.l.cùm acutiſſimi. C.de fideicom.Guid.Pap.q.ccccl.xxviij.Bertr.conſi.xix.vol.j.

7 Tertiò limita,non procedere in fructibus perceptis tpe mortis teſtatoris.ita Iac.Butr.in d.l.iubemus.ſequitur Ang. in l. centurio.ff.de vulg.& pup.& in l.Papinianus.§.vnde ſi quis.ff. de inof.teſt.voluit Cyn.& Bal.in l.ſcimus.in princ.C.de inoff.teſtam. Alex.in l.in fideicommiſſariam.ff.ad Trebellian.

Contrarium Imo.in d.l.in fideicommiſſariam.

8 Quartò limita,nã illa l.nõ ꝓcedit in liberis vlterioris gradus, ꝓtex.in d.l iubemus.vbi gl.& Doct.*cõiter.& Bal.Ang. Pau.Sal. Bar.in l.quod de bonis.§.quod auus.ff.ad l.Falc. Matheſ.in repet. l.filium,quem habentem.C.fam.hercif.Cor.in conſi. clxxx.vol. iiij.idem voluit gl.in d. l.in fideicom.cum qua tranſeunt omnes Doct.ibi.Pic.in d.l.in quartam.ff.ad l.Falcid.

9 Quintò limita ꝺote,in qua liberi primi grad° fruct° cõputãt. l.mulier.§.cũ ꝓponeret.ff.ad Trebel.quã l.dicunt Doct. non eſſe correctã per d.l.iubemus.& ibi Doct.oẽs per illum tex.& maximè Pau.de Caſt.Alex.qui limitat.& Claud.in d.l.iubemus.

10 Sextò limita,nã diſpoſitio l.iubemus.nõ hẽt locũ, vbi duæ quartæ detrahunť.Pau.de Ca.ĩ l.mulier.§. cũ ꝓponeret.ff.ad Trebel.& ibi Ale.& Pau.de Ca.in l.ſcim°.C.de inof.teſta.& in pſ. clxxxviij.incip.qa dubia.vol.ij.Io.Cro.in c.Rayn.de teſta.& in l. qui Romæ.§.duo fratres.ff.de ver.obl.Dec.in pſ.ccccl.xxx.Alex.in pſ. cl.vol.vi.Io.Ant.Ale.in pſ.ij.Curt.ſen.in cõſ.lij.Iaſ.in cõſ.ccxxxj. vol.ij.& in cõſ. xliij.vol.iij.Are.in cõſ.lxvij.in fi. Dec.in pſ.ccccxcv.Io.Ant.in cõſ.lxxiij.Ro.in ſing.cxciij.incip.eſt dubiũ.Bertr.in cõſ.cj.vol.j.& in cõſ.clij.eo.vol.& in cõſ.xviij.vol.iij.licèt non ſe firmet.& in cõſ.lj.& in cõſ.clxxxvj.licèt nõ ſe firmet. & in pſ. ccij.vol.iij.& Pariſ.in cõſ.xxvij.vol.iij.Aimo pſ.xvj.q declarat. Rui. conſi.cxliij.vol.ij.& conſi.clxiij.vol.ij.& conſi.xcj.vol.iij.

Contrariũ voluit Bar.in l.qd de bonis.§.qd auus.ff. ad l.Fal. & ibi Alex.ſegtur corrigẽs illud,qd tenuerat in d.l.mulier. §. cũ ꝓponeret.& idẽ tenuit Pau.de Caſt.in l.iubemus. C.ad Treb.Ang. in cõſ.cxxj.Claud.in l.Marcellus.ff.ad Treb.& in l.mulier.§.cum ꝓponeret.eo.tit.Oldr.in cõſ.cxxxj.Cor.in cõſ.clxxx.vol.iiij.Iaſ.ĩ cõſ.cxcix.vol.iiij.& in pſ.cxlvj.vol.iiij.Pic.in l.ĩ quartã.ff.ad l.Fal. iſtã tenet Rota in dec.Caſſad.ſecũda,de teſta. Gozad.ĩ cõſ. lxxxj. Bert.in conſi.ccix.& iſtã dicit*cõem in conſi.ccxc. vol. iij. Pariſ. dicit cõem in conſi.xliiij.vol.iij.Rui.conſi.lxxxviij. vol. ij.& cõſ. clxij.vol.ij.& conſi.cxc.vol.ij.& conſi.xxj.vol.iij.& cõſi.ciij.vol. iij.& conſi.cxlvij.vol.iij.& conſi.clxix.vol.iij.

11 Septimò limita,quia licèt teſtator non poſſit facere, q fructus in Treb.imputentur liberis primi gradus,poteſt tamen mãdare,vt dictos fructus reſtituat,vt not.Ang.& ibi Alexan. ſequitur in l.Balliſta.ff.ad Trebel.

Contrarium ibi Cuma.& Claud.

12 Octauò limita,q̃ſ dictum eſſet ꝑ teſtatorẽ,q Trebellianicã imputaret filius in legitimam.de quo vide in concluſ.noſtra prima, in tit de legit.in xij. limit.infrà in vj.lib.

13 Nonò limita, quia d. l. non procedit in Falc. ſed tantùm in Treb.ita Marian.iun.conſi.cxxxvj.nu.7.vol.j.

14 Decimò limita,vt non ꝓcedat in alia pſona, q̃ in filio primi gradus,& q eſſet hæres filij primi gradus,Rui.conſi.lxxx. vol.iij.

15 Vndecimò limita,quia nõ habet locum in filio legitimato, Rui.conſi.xcj.vol.iij.& conſi.lxxxiiij.vol.iij.

16 Duodecimò limita, quando filio eſt ſpecialiter iniunctum onus, ſecus verò, quando onus eſt iniunctum imperſonaliter, Rui.conſi.clxvij.vol.iij.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Rogatus de reſtituendo quod ſupererit tempore mortis,an imputet alienata in Trebellianicam.

1 DEr fidecom.relictũ ſub his verbis,quod ſupererit tpe mortis grauati, cenſetur data facultas alienandi ipſi grauato ẽt in totum, q̃ſ non mala fide alienauit, id-eſt,non animo interuertendi fideicom.vt eſt tex. in l.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Titius. ff. ad Treb.
2 Quæ facultas hodie restricta est per authen. contra rogatus. C. ad Trebel. Paris. in consi. xxv. vol. ij.
3 Primò declara, vt hodie nõ habeat locũ dispositio auth. ℨ rogatus. C. ad Trebel. qñ grauatus fuit hæres institutus in totũ, qa tunc non tenetur reseruare quartã fideicom. quia per actum institutionis videtur habuisse licentiam alienandi in totum, Ruin. consi. lxxvj. nu. 13. vol. ij. & consi. cxxj. nu. 13. vol. iij.
4 Secũdò declara, vt grauat⁹ possit alienare, quotiescunq; non appareat ipsum alienare mala fide animo interuertendi fideicõmissum. Rui. consi. clxiij. nu. 2. vol. iij. & in consi. cxxj. vol. iij.
5 Tertiò declara etiam, quia semper in dubio præsumitur grauatum alienare animo interuertendi fideicommissum, quando ex alienatione nullum lucrum, vel pretium quæsiuerit, aliàs secus, ita Rui. consi. clxiij. nu. 3. vol. iij.
6 Sed dubitatur, stante huiusmodi fideicõmisso, an alienatio sit imputanda per ipsum grauatum in Trebel. & videbatur, ꝙ non, quia si habuit facultatem alienandi, ergo sine onere imputationis, aliàs nihil tribueret ista facultas, cũ & aliàs nõ habens facultatẽ alienãdi, posset alienare cum onere imputationis. l. Marcellus. §. res, quæ. ff. ad Trebellian.
7 Tñ ℨrium determinat Pau. de Ca. in d. l. Titius. ff. ad Treb. quã opin. finaliter sequi vt Guid. Pap. in consi. cxxij. in fin. Paris. in cõsi. xlvj. volu. j. & istam partem Rota fuit secuta in causa Parmen. pro Nicolino della fossa, coram Domino Io. Clerici.
8 Et licèt videant ℨ istam opin. facere notata per Soc. in d. §. res, quæ. tñ aliquæ rationes Soc. faciunt pro ista opin. vna tñ ratio vt obstare, dum dicit, quòd facultas alienãdi debet esse libera, & sic sine onere imputationis, aliàs non esset libera.
9 Sed rñdebam, non minus liberam dici facultatẽ alienandi, ꝓpterea, qa teneat imputare. nam non diceretur libera, si quid ipsam alienationẽ impediret, sed si alienatio potest fieri ex quacũque causa, & in quamcunque personam, hoc quo d teneatur imputare, non facit minus liberam facultatem alienandi.
10 Nec obstat, ꝙ facultas alienandi nihil tribueret, qa rñdet ꝙ imò multum, quia põt in totum alienare de iure antiquo. p. l. Titius. ff. ad Treb. hodie tenetur quartam seruare. per d. auth. ℨ rogatus. & vide Cor. in cõsi. ccxlij. vol. iiij. vbi videtur sentire quòd Treb. detrahatur de eo, quod supereſt. Bar. & post eum Alex. in l. mulier. §. cum proponeretur. in fi. ff. ad Trebell.

De Succeſsionibus ab inteſtato.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

In ſucceſsione aui ab inteſtato, filius ſuccedit in locum patris, & concurrit cum patruo.

1 DICIT Tex. in §. cum filius. inſtit. de hæred. quę ab inteſtato defer. ꝙ filius succedit in locũ patris sui, & cõcurrit cũ patruo in ſucceſſione aui ab inteſt.
2 Primò amplia, etiam in ſucceſsione deſcendentium quo ad aſcendentes, vt per Ioan. Fab. in d. §. cum filius. in fin. allegat tex. in §. conſequens. in auth. de hæred. ab inteſt. venient.
3 Secundò amplia, ẽt ſi factum ſit teſtamentum, quod tũ ſit expugnatum per querelã, vel per ℨ tabulas, vt not. Ang. in d. §. cum filius. per textum in l. ſi defunctus. C. de ſuis & legi.
4 Tertiò amplia, ẽt ſi vocati ſint proximiores teſtatoris, phec verba, proximiores meos. vt dicit Bal. conſi. cccclxxxviii. vol. iii. Alex. conſi. cxxxvij. ver. præterea reperio. vol. j. & conſi. lxxxviij. co. vol. ver. Iaſ. conſil. clix. vol. iiij. Rui. conſi. clxxj. vol. ij. ſed tenet contrarium in diſpoſitione teſtatoris, vbi limitat.
5 Et idem eſt ſi ſtatuto, vel conſtitutione vocẽ proximior, put ẽt Soc. loquẽs in cõſtitutione, in cõſ. ſuo poſito poſt lect. de ver. obl. Pariſ. in cõſi. xx. vol. ij. Dec. conſ. lxxix. & cõſ. dxxyij. & conſi. dliij. & conſi. lxxxvij. in fi. Lud. Bolog. in addit. ad trac. Matheſ. de ſucceſſ. ab inteſt. nu. 83. Tiraq. de iur. primog. q. xl. nu. 20.
Contrarium in ſtatuto vocante proximiorem, voluit Grat. in conſ. xxvij. vol. j. Tiraq. de retrac. lignag. §. xj. in gl. ix. nu. 3. Gram. dec. j. qui declarat.
Tenendo primam opinionem,
6 Declara iſtud procedere, quando ſtatutũ loqueretur in ſucceſſione aui, vel patrui, non autem in tranſuerſalibus vlterioribus, ita declarat Pariſ. in d. ſuo conſi. xx. vol. ij.
7 Quartò amplia, vt ẽt in feudo filius ſuccedat in locum patris. c. j. §. is verò. de grad. ſucceſ. in feud. & ibi Car. Ale. no. Io. Fab. ĩ §. cũ filius. inſtit. de hrĩditatib⁹ quæ ab inteſt. defer. & ibi Ang. gl. in c. j. ĩ verbo, ſolus. de natur. ſucceſſ. feud. Cor. ĩ auth. poſt fratres. in fi. C. de legit. hære. Iaſ. in l. ſi auiæ. C. de ſucceſſ. edict. in l. ſi duo. in fi. prin. ff. de iureiur. Bal. conſi. clxxxv. vol. iij. & conſ. cxcv. co. vol. Cor. conſi. xxiiij. vol. ij. Tiraq. de iur. primog. q. xl. nu. 18. Abb. cõſi. lxxxv. vol. j. Iaſ. in l. is poteſt. ff. de acq. hæred. Aret. in conſi. clxiiij. Afflict. ſuper conſt. Cor. cõſi. cxxxj. nu. 10. vol. ij. Curt. in trac. feud. in iij. par. Aluarot. in c. j. de nat. ſucceſſ. feud. Fulgo. conſ. viij. in c. j. de grad. ſucceſſ. in feud. Curt. in iij. parte. Alex. in l. Gallus. §. quidam rectè. ff. de libe. & poſth. Alex. conſi. lj. vol. iiij. Pariſ. conſi. ij. vol. j. conſi. iij. co. vol.
Contrariũ Bar. in auth. poſt fratres. C. de legit. hęred. Cuma. in l. cùm ita. §. in fideicom. in fi. ff. de leg. ij. Alex. conſi. cciiij. vol. ij.
Tenendo primam opinionem,
8 Primò limita, illam procedere in feudo hæreditario, non autem in feudo non hæreditario, vt per Io. Ant. Alex. conſi. lxxxv. qui declarat: & ſumitur iſta diſtinctio ex verbis Alex. cõſi. cxxix. vol. v. & conſi. cciiij. vol. ij.
9 Secundò limita, quãdo ſuccederetur auo, vel patruo, aliàs ſecus. vt per Io. Ant. Alex. conſi. lxxxv. in fi.
10 Et qñ ſucceditur tñ aſcendenti, dicit Ant. de But. conſ. xlvij.
11 Quintò amplia, idem eſſe in emphyteuſi. Tiraq. de iur. primog. q. xl. nu. 19. & nu. 185. & ſequen.
12 Primò limita, vt cõcluſio procedat in diſpoſitione legis: ſecꝰ verò in diſpoſitione hominis, in qua filius nõ ſuccedit in locum patris, vt ℨcurrat cũ patruis. Bal. in l. cũ ita. in §. in fideicõ. ff. de lega. ij. Ang. Aret. in d. §. cũ filius. Iaſ. in l. ſi auiæ. C. de ſucceſſ. edict. Dec. ibi. Alex. cõſi. cciiij. vol. ij. & conſi iiij. vol. iiij. & conſi. cxxix. vol. v. Dec. conſ. j. & conſi. ccxcix. nu. 6. & conſi. ccccl xxviij. & ccccxviij. & ccccxij. Capra, conſi. v. Goz. conſi. xx. Bert. conſi. ccvij. volu. j. Io. Crot. in c. Rayn. de teſt. Io. Ant. Alex. conſi. xxxvij. & conſi. xxxix. Pariſ. conſi. xl. & conſi. xviij. vol. ij. Curt. iun. conſi. xxij. Rui. conſi. cxxxiiij. & conſi. clxvij. vol. ij.
Et omnes alij Doct. qui in concluſ. noſtra iij. in tit. ſuprà de fideicommiſſ. ſecuti ſunt opin. Bal. in d. §. in fideicom. concl. nduntur in fideicommiſſis filium non ſuccedere in locum parentis ſui, vt concurrat cum patruis.
Contrarium tenent*omnes Doct. per nos adducti in d. concluſ. iij. in titu. de fideicommiſſ. qui ſequentes opi. glo. in d. §. in fideicom. concludunt in fideicom. filium ſuccedere in locum parentis, vt concurrat cum patruis.
13 Secundò limita, regulã procedere, qñ agitur de ſucceſſione aui, vel alterius aſcendẽtis, vel de ſucceſſione patrui, auunculi, amitæ, vel materteræ, nõ qñ agitur de ſucceſſione vlteriorũ trãſuerſaliũ, nã tũc filius non ſuccedit in locũ patris. vt cõcurrat cũ patruis. Bar. in auth. poſt fratres. C. de legit. hæred. & ibi Sal. in fi. ver. vlterius not. Ang. in §. reliquũ. in auth. de hæred. ab inteſt. venient. Io. Fab. in d. §. cũ filius. in oppoſ. Alex. conſi. xliiij. vol. v. Iaſ. in l. fratres. C. de inof. teſta. Dec. conſi. j. & conſi. ccxvij. Bertr. cõſ. ccvij. vol. j. vbi dicit iſtam*cõem & indubitatam opin. Idẽ voluit Pau. de Caſt. & Cor. in d. auth. poſt fratres. & Pau. de Caſt. in auth. defuncto. C. ad Tertul. Iaſ. in l. ſi auiæ. C. de ſucceſſ. edict. Alex. ℨ. cciiij. ver. probatur per ea, vol. ij. Soc. conſil. ſuo poſito poſt lect. de ver. obl. per totum conſilium. quod eſt repetitum conſi. cclij. Pariſ. conſilio xxxix. volumine ſecundo & conſilio xl. eod. volu. & conſi. xx. in fi. eo. vol. Matheſ. in tract. ſucceſ. ab inteſt. nu. 82. & num. 108. Nico. de Vbal. in trac. ſucceſſ. ab inteſt. in iij. parte principali. Alex. conſi. lj. vol. iiij. Pariſ. conſi. xxx. vol. ij. cõſi. xxxvij. co. vol. Alex. ℨ. v. in fi. vol. iij. Brun. in cõſ. lxx. & lxxiiij. Bert. ℨ. clxv. vol. ij. Maria. iun. cõſi. xxxvj. vol. j. Pau. de Caſt. conſi. cxix. vol. j. & cõſ. ccclxxxix. vol. ij. Dec. ℨ. dxxvij. & cõſ. dliij. Abb. ℨ. lxxxvj. vol. j. Cur. iun. conſi. lvij. ver. nã iſtud fundamentum. Aimo conſi. cxxvij. Cy. in auth. in ſucceſſione. C. de legit. hæred. Io. Ant. Alex. in conſi. lxxxv. Maria. Iun. conſi. ix. vol. ij. Rui. conſi. xcvj. vol. ij. Rui. conſi. cxxxiiij. vol. ij. & conſi. clxiij. vol. iiij.
14 Et propterea patruũ admitti ad ſucceſſionẽ, excluſio fratre patruele, concludit Ang. conſ. xxxvij. Rui. conſi. lxxix. vol. iij.
15 Et in ſucceſſione patrui magni, filium non ſurrogari in locũ parentis, concludit Curt. iun. in conſi. lvij. verſic. nam iſtud fundamentum.
16 Primò declara, vt non procedat quando nepos ex filio præmortuo eſſet in pari gradu reſpectu teſtatoris. Ruin. conſi. cxlij. nu. 14. vol. iiij.
17 Tertiò limita, nam ꝙ filius ſuccedat in locum patris procedit vſque ad pronepotem, non vltra, ſecundum Io. Fabr. in d. §. cũ filius. & clarius ibi Ang. in iij. not. & Aret. in §. multis autem. inſt. de ſucceſſ. liber. Pariſ. conſi. xl. vol. ij.
18 Contrarium gl. in d. §. multis autem. in gl. in verbo, ad quintum. inſt. de ſucceſſ. libert. & ibi Chriſt. Porc. & Iaſ. dicit iſtam veram, & *cõiter approbari. Pariſ. conſi. xxx. volu. ij. vbi idem dicit. idem voluit Sal. in auth. poſt fratres, verſi. vlterius not. C. de ſuis, & legit.

Imò

19 Imò filius fratris, & non nepos, ſuccedit in locũ patris, vt cõ currat cũ patruo magno, vt voluit Ang. in §. reliquũ. in ij. not. de hæred. ab inteſt. venien. Pau. de Caſt. conſi. cxix. vol. j. & conſi. cclxxxix. vol. ij. Dec. conſi. ccvij. Curt. iun. conſi. lvij. Aimo conſil. cxxvij. Chaſſan. in conſuetu. Burg.
20 Tenẽdo ſecundã opinionẽ, Limita nõ ꝓcedere qñ ꝓnepotes concurrerent cũ aſcendentibus, & ita ꝓcedit prima opinio.
Secus verò, qñ cõcurrunt inter ſe deſcendentes tñ, & ita procedat ſecunda opinio: vt ſumitur ex verbis Io. Fab. in §. fi. Inſti. de hæred. quæ ab inteſta. Chaſſa. in conſuetud. Burg.
21 Et intellige vſque ad ꝓnepotẽ incluſiuè, nã citra difficultatẽ pronepos ſuccedit ĩ locũ patris. §. cũ filius. Inſti. de hærc. quæ ab inteſt. defe. Dy. in trac. de ſuc. ab inteſt. Sal. ĩ auth. ĩ ſucceſſione. in fina. verbis. C. de ſuis, & legi. Ang. Aret. ĩ trac. de teſta. in gl. in verbo, nolens inteſtatus decedere. Chaſſa. in conſuetu. Burg.
22 Quartò limita, quia talis repræſentatio fieri nõ põt, niſi poſt mortem patris: aliàs eo viuẽte tpe mortis illius, de cuius ſucceſſione agitur, non concurrit nepos cum patruo, vt probat textus in auth. poſt fratres. la j. C. de legi. hæred. & ibi not. Sal. in princ. Bal. in conſi. ccccl xxxviij. in fine. Dec. conſi. lxxxvij. Io. Ant. Alex. conſi. xxxvij.
23 Quintò limita, qñ nepotes, qui volunt ſubrogari in locũ patris, erant nati, vel concepti tempore obitus illius, de cuius ſucceſſione agitur, Io. Ant. Alex. in d. conſi. xxxvij. Tiraq. de retract. lignag. §. xj. in gl. ix. nu. 5.
24 Sextò limita, nã ꝙ filius ſuccedat in locũ patris, intelligiẽ vt concurrat cũ patruis, non aũt vt in totum illos excludat. ita declarat Alex. conſi. cxxiij. vol. j. Dec. Neap. xxj. nu. 10. in nouis.
25 Sublimita, hoc procedere in materia diuidua, quia in materia indiuidua, etiam filius ſuccedit in locum patris, vt excludat patruum à toto. Are. conſi. lxiij. Soc. conſi. eclij. Dec. Neapo. xxj. in nouis, nu. 1. & nu. 10.
26 Septimò limita, vt ſuccedat in locũ patris, non ex pſona patris, ſed ſua. Ita Bar. in l. j. §. ſi ſit nepos. ff. de colla. dotis, in l. j. §. ſi filius. ff. de coniũg. cũ emãcip. libe. in l. ij. C. de libe. prąte. Alex. ℨ. iiij. vol. iiij. Aret. in l. is poteſt. ff. de acq. hæred. Dec. Neapo. xxj. in nouis. ſentit Bal. & Iaſ. in l. ij. C. de liber. præteri. dum dicit filium ſuccedere in locum patris remotiuè. Are. in l. ſi quis poſthumos. §. j. ff. de libe. & poſthu. Alex. conſi. xx. ver. viij. probatur. volum. j. Aret. in conſ. clxiiij. Iaſ. in l. ſi auię. C. de ſucceſſo. edicto. Chaſſan. in conſuetu. Burg.
Contrarium, ꝙ nõ ſuccedat ex perſona ſua, ſed ex perſona patris, tenuit Bar. in l. Gallus. §. & quid ſi tñ. ff. de liberis, & poſthu. ſentit Iaſ. conſi. cxxxix. vol. iiij. Abb. conſi. lxxv. vol. j.
27 Videtur ſumi concordia ex dictis Aretini in l. ſi quis poſthumos. §. j. ff. de liberis & poſthu.
Nam aut priuilegium competit gradui, & filius venit ex pſona patris: aut competit perſonæ, & venit ex perſona ſua.
28 Secundò declara, nã qñ nepos eſt cõceptus poſt mortẽ aui, non poteſt admitti, niſi ex perſona patris. l. fi. vbi Bar. & Bal. C. ad Orfic. per Chaſſan. in conſuetu. Burg.
29 Octauò limita, vt prædicta regula procedat tñ in ſucceſſione, ſed extra cãm hæreditariam non procedit. ita Alex. conſi. cxxix. vol. v. voluit Bar. in authen. poſt fratres. C. de legit. hæred. per Alex. conſi. cciiij. vol. ij. Raphael Cuma. in l. cùm ita. §. fi. ff. de leg. ij. Ruin. conſi. xij. vol. j.
30 Contrarium Iaſ. in l. ſi auiæ. C. de ſucceſſ. edict. in l. ſi duo. in fine princip. ff. de iureiur. in l. is poteſt. ff. de acq. hæred.
31 Tenendo primam opinionẽ*cõem, Primò inferẽ ex ea, ꝙ in iure patronatus libertorum filius non ſuccedit in locũ patris. Io. Faber. in §. cùm filius. ĩ j. oppoſi. & ibi Ang. Chriſtoph. Porcus Inſti. de hæred. quæ ab inteſt. & Iaſ. in l. ſi auiæ. C. de ſucceſſ. edict. & in l. ſi duo. in fine, ff. de iureiuran. vbi licèt impugnet rationem, tamen tenet concluſionem.
Limita, ſecus eſſe in iure patronatus eccleſiaſtico, quia in eo filius ſuccedit in locum patris, Io. Faber in d. §. cum filius. in prima oppo. & Ang. Aret. ibi.
32 Secũdò Inferẽ, ꝙ in emphyteuſi filius nõ ſuccedit in locũ patris, vt tenet Alex. ℨ. cxxix. vol. v. & iſtã tenet Rui. cõſ. clxij. vol. j.
Contrariũ tenet Cuma. in l. cũ ita. §. in fideicõmiſſo. in fin. ff. de lega. ij. Cor. cõſ. xxiiij. vol. ij. ſentit Ang. in l. Gallus. §. qdã rectè. ff. de libe. & poſthu. quẽ intelligit Ale. cõſ. xxvj. vol. iij. vbi ẽt ſequit iſtã partẽ, & in l. Gallus. §. quidã rectè. ff. de li. & poſth. Aimo cõſ. lxvij. Rui. conſi. clxiij. vol. j. Tiraq. de iure primog. q. xl. nu. 19.
33 Tenendo ſecũdã opinionẽ, Primò declara illã procedere in emphyteuſi hęreditaria, non aũt in emphyteuſi nõ hæreditaria, vt dicit Alex. in conſi. cxxix. vol. v. Rui. conſi. cxxxiiij. vol. ij.
34 Secũdò declara, vt in emphyteuſi priuati procedat iſta opinio: ſecus in emphyteuſi eccleſiaſtica, Ruin. in conſi. clxij. nu. 11. vol. j. & in conſi. cj. nu. 12. vol. ij.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Stante diſpoſitione, quòd vocetur primogenitus, & concurrat filius primogeniti cum patruo, quis præferatur.

PRoximè accedit illa famoſa, & practicabilis qſtio, in qua Doctores ſępiſſimè variarũt, an ſtãte diſpoſitiõe ſtatuti, vel ℨ ſuetudinis, ex qua vocet primogenit⁹, & ℨ currat filiꝰ primogeniti defuncti viuo auo, cũ fratre patris: & ſic cũ patruo ſuo, qs cenſeat vocatus nepos, vel patruꝰ.
1 In qua queſtione, ꝙ cenſeat vocatus patruus, & ſic filius ij. genitus, & nõ filiꝰ filij primogeniti, tenẽt Richar. Malumb. Cy. Bal. Sal. Alber. de Roſa. & Pau. de Caſt. in l. ſi viua matre. C. de bo. mater. Bar. in l. poſt fratres. C. de legi. hære. Bal. in l. tutela. §. ſi duo. ff. de legi. tut. in l. vt ab inteſtato. C. de ſuis, & legi.
Oldrad. in conſi. xciiij. in princ. qui dicit iſtam opinionem eſſe præſtantiorem de veritate iuris.
Petrus de Anc. in conſi. lxxxij. qa dicit nõ eſſe in hoc attendẽdã diſpoſitionẽ primogeniti, qui forſan contuliſſet in filium ſuum. Imo. & Domi. in c. grandi. de ſup. negli. prela. & ibi Franc. And. de Iſer. in c. j. nu. 10. de natu. ſucceſſ. feud.
Alex. in cõſ. iiij. q dicit iſtã opinionem magis*cõem, & melioribus rõnibus fundatam. vol. iiij. Io. Ant. Ale. in cõſ. cxlix. nu. 11. vbi dicit hanc*cõem. Zaſius qui dicit cõem, cõſi. viij. nu. 12. vol. j. Ant. de Roſel. in tract. de ſucceſſ. ab inteſt. ver. de legitimatis. Alex. in cõſi. cxxiij. ver. bñ faciunt. vol. j. & in l. is põt. ff. de acq. hæred. Lucas de Pen. in l. j. C. de priuileg. eor. qui in ſac. pala. libr. xij. ſaltẽ in modicis feudis. idẽ tenit in l. fin. C. de Tyro. lib. xij. & in l. nepotes. C. de his, q nume. lib. x. & ſentit in l. ſi quis. C. de ꝓſeſ. & Medi. idẽ tenet Mar. Laud. in tract. de primoge. reſoluens ſe cum doct. Bal. in d. l. vt ab inteſtato. C. de ſuis, & legi.
Idẽ ſentit Iaſ. in l. is põt. ff. de acq. hæred. qui vltimò recitat diſtinctionem Bal. in d. l. vt ab inteſtato. Gualden. qui dicit iſtam *cõem, in caute. viij. in titu. de libe. inſti. licèt referat Barba. referentem aliam partem communem.
Decius in cõſi. cccexliij. vbi dicit*magis cõem opinionẽ ẽt ꝙ patruo, maximè patruo exiſtente in poſſeſſione. idem tenet Cuma. in l. cùm ita. §. in fideicommiſſo. in fi. ff. de lega. ij.
Iſtam ẽt opi. ſentit Bal. in cõſ. cclxxv. vol. ij. And. de Iſer. in c. j. §. his verò. de ſucceſſio. feud. q nõ loquiẽ de aui ſucceſſione, ſed fratris. Fran. de Porcel. in trac. de duob. fra. in iij. par. q. liij. Ant. de Prato vete. in repe. l. in quartã. ĩ vj. q. vbi facit ꝓ patruo xxxvj. argu. ff. ad l. Fal. Guli. de Peru. in cõſ. xiij. quẽ refert Dec. in cõſ. cccexliij. Chaſſa. in conſi. liij. gl. prag. ſanct. dũ vlt. refert iſtam opi. & Lofre. in conſi. xiiij. vbi dicit iſtam*cõem opi. Corſet. in repe. c. grandi. de ſupplẽ. neglig. præla. in vj. Milis in verbo, filius primogenitus. dum vltimò refert partem patrui.
2 Et ꝓ iſta parte iudicauit Eccleſia Romana, videlicet, Bonifacius viij. ĩ fauorẽ regis Roberti: à cui⁹ declaratione recedere nefas, & temerariũ foret, vt ẽt Bal. ĩ l. cũ antiquiorib⁹. C. de iure delib. & maximè officialib⁹ ipſius Romanæ Eccleſię. l. ſi Imperialis. C. de legib. §. ſed & quod Principi. Inſti. de iure natu. gen. & ciui.
Multi alij tenuerũt iſtam partem pro patruo, relati per Tiraq. de iure primoge. q. xl. nu. 13. ſed iſtam declarationem impugnat Aegid. Bellamera, dec. dccxxiiij.
3 Tenendo iſtã partẽ, Primò amplia idẽ eſſe, vt patruus excludat nepotẽ, ẽt ſi ex diſpoſitione teſtamenti primogenitus vocet à teſtatore. ita Bal. in l. ſi viua matre. C. de bo. mater. Iſtud ẽt tenet Car. Alex. in c. j. de feud. Mæch. in rñ. ad decimumſextũ argumẽtũ. Pau. de Caſt. in cõſ. clxiij. vol. ij, ver. præterea & fortè. Abb. in conſi. lxxxv. ver. nec obſtat. vol. j. Lo. Le cirier in trac. primog. ĩ xxv. q. lib. j. in j. fundamento partis nepotis. verſ. nec obſtat. & in vj. fundamento partis ipſius nepotis. Alex. in conſi. cxxiij. vol. j.
Contrarium Bar. in auth. poſt fratres. C. de legi. hæred.
4 Secundò amplia, idem eſſe in donatione, vt per Io. Ant. Alex. in conſi. cxlix. nu. 11. Dec. in conſi. cccexliij. verſi. viij. ad idem. & ver. ex prædictis. Chaſſa. in conſi. xiij.
5 Contrariũ colligit ex Doctoribus allegatis in pcedẽti Amplia tione, qui diſtinguunt inter ℨctus, & vltimas voluntates, vt primo caſu pater tranſmittat in filium, non in ſecundo.
6 Primò limita, qñ frater nepotis primogenit⁹ deceſſiſſet viuo auo: ſecꝰ ſi poſt eiꝰ mortẽ, Cy. in d. l. ſi viua matre. ĩ fi. C. de bo. ma. Mar. Laud. ĩ trac. primog. Philip. Frã. in c. grãdi. de ſup. neg. pla. in vj. Iaſ. in l. is põt. ff. de acq. hære. dũ rñdet ad c. licèt. de voto. & iſto caſu æquiorẽ, & magis*cõem opi. eſſe in fauorẽ patrui ℨ nepotẽ, dicit Guald. in caute. viij. de libe. inſti. vt exhære. Nico. de Vbal. in trac. ſuc. ab inteſt. nu. 55. Corſet. in repe. c. grãdi. de ſup. neg. pla. in vj. Pau. de Caſ. in conſ. clxiij. vol. ij. Grat. in conſ. viij. vol. j. Rui. in conſi. xiij. vol. iiij. Tiraq. de iure primog. q. xl. nu. 4.

Universidad de Deusto
Biblioteca

7 Secūdò limita,qñ patruus est natus añ filios primogeniti: secus si post ipsos,ita Bal.distinguit in l.vt ab intestato.C.de suis,& legiti.Mar.de Laud.ī trac.primogeni.Corset.ī repeti. c. grādi.de supplē.negli.pla.in vj.Alex.in l.is pt.ff.de acq.hære.Alex.ī2ſi.iiij. Io.Ant.Alex.in cōſ.cxlix.Chassa.in cōſ.liij.vbi dicit istā opi. tenēdam,quia est opinio distinguens.Dec.in consi. ccccxliij. vbi etiā aliud requirit,scilicet,quòd patruus sit in possessione.

8 Subdistingue illū casum,q̄ nepos natus añ patruum p̄ferat: vt p̄cedat,qñ statutū vel consuetudo vocauit primogenitū sim pliciter,secus si vocaret filiū primogenitū.ita Bal.in d.l.vt ab intestato.& Alex.in d.lis potest.& Mar.Laud.in loco prælleg.

9 Tertiò limita,qñ agitur de regno,quia tūc patruus nō excludit filiū primogenitum.Bal.in l.ex hoc iure.ī vj.q.ff.de iusti.& iu.

Et tam in regno,q̄ in omnibus aliis feudis magnis,tenuit Lucas de Pen.in l.j.C.de priuileg.eo☞qui in sac.pala.lib. xij.

10 Sed hæc limitatio vī3 opinionem omnium Doctorū, quā in ista,quàm in alia adducunt exemplum regis Roberti super regno Siciliæ,& super regno Angliæ,& per nonnullos alios.

Et quisque sup talibus exēplis fundat vnā, vel alterā partē:ergo idem est in regno,q̄ in aliis feudis indiuisibilibus, & quæ sui natura ad vnum tantùm p̄timogenitum deferri debent.

11 Et nota,quia in regno propter insufficientiam primogeniti, potest dare regnum secundogenito,Bald.in auth. hoc amplius. ver.quæro,an filij.C.de fideicommiss.

12 Quartò limita secus esse,qñ successio ita debeē primogenito,q̄ illo non extante reuerteretur ad dñm feudi,vt de regno Siciliæ dicit Bal.in c.j.de fi.nat.ex mat.ad morg.contract.in fine.

13 Tñ de hoc exēplo,q̄ regnum Siciliæ debeaē tñ primogenito,& postea reuertatur ad ecclesiā,dubitat Nico.de Vbal.in trac. suc.ab intest.nu. 56.refert,& sequtur Ias.in l.quoties.C.de rei vēd.

14 Quintò limita,qñ testator inuitasset maiorem natu, & eius liberos,qui ab eo descendunt, ita Soc. in l.ſi cognatis. ff. de reb. dub. Alex. in consi.iiij.vol.iiij.

15 Sextò limita,si nepos esset maior ætate ipso patruo, Tiraq. de iure primoge.q.xl.nu. 5.

16 Cōtrariam partē in articulo principali,& sic q̄ nepos excludat patruū stante p̄suetudine, vel statuto inuitāte primogenitū, tenuit Oldr.in cōſ.suo ccxxiiij.vbi allegat nonnullos alios ita tenuisse,& ita fuisse iudicatū in ciuitate Auenionensi,assistentibus duobus Card.q̄ regem Robertum.Idem Io.And.in addi.ad Spe. sup rubri.de feud. Pet.de Anc.in c.licet.ver.vlti.inducit. de voto. & ibi Card.in fi.Abb.ver.sed dubiū est.Abb.in consi.lxxxviij.ver. item pars remanet in filio.vol.j.Pau.de Cast.in cōſi.clxiij. vol.ij. Barba.in consi.x.per totum.vbi dicit hāc esse*communem opinionem,vol.ij.Aret.in consi.clxiij.per totum.

Sed attingit istā partē,cùm ī aliis p̄ patruo allegasset: vbi dicit hanc partem esse*cōiorē.Bal.in l.liberti libertæque.ver. sed dubitatur.C. de oper. libert. vbi refert ita iudicatū p regē Angliæ. Alber.de Rosa.in §.discipuli.ver.denuò ista materia.in proœ.Di gestorum:vbi refert cōſi.Oldr.de verbo ad verbū.Pau.de Cast. l. maximum vitiū.ver.& hoc inducitur.C.de libe.præte.Soc. in p̄ſ. cclij.vers.vij.ista pars.vbi dicit,q̄ authoritates pro ista parte p̄ualent authoritatibus alterius partis,& in consi.xlvij.nu.13.vol.iij.

Card.Alex.in c.j.de feud.March.q loquit in cā de Scottis,quę nūc pendet.Bellame. dec.dccxxiij.p totā dec.sed maximè Dec. Tholos.cccccxxxiij.& ibi Apostil.quæ dicit istam*cōem opinio. Pau.de Cast.in l.is potest.ff.de acq.hæred.Chassan. in consuetu. Burg.Nico.de Vbal.in tract.suc.ab intest.nu. 55.

Et Bertach.in verbo,filius regis,refert audiuisse à Frāciſco de Paulnis,q̄ tpe Othonis Imperatoris ęs fuit gladiatorio iudicio decisa inter patruū & nepotē.& bina vice nepos vicit,& fuit existimatum veritatem,& iustitiam esse pro parte nepotis.

Idē dicit Bertac.ī verbo,nepos ex filio.& Fel.loquēs p̄functoriè referēdo p̄ſ.Oldr.in c.prudētiā.de of.dele.Abb.ī p̄ſi.iij. vol.ij.

Pōt ēt pro ista parte adduci Pau.de Cas.in auth.post fratres.C. de legi.hæred.& in l.maximū vitium.C.de libe.præte.non qa expresse firmet vnam vel aliam opinionem,sed quia vltimò refert partem nepotis.Io.Faber tenet expresè istam partem in §. cùm filius.Institu.de hæred.quæ ab intest.defe.

Et istam partē dicit æquiorem,& magis*cōem Io. de monte Bono.in promptuario iuris,ī verbo,primogenit⁹. Roma.in cōſ. xxix. Bolog.in consi.lxij.Milis in verbo,mortuus pro Republica.

17 Sed fortè illud est speciale,qñ primogenitus morię pro Repub.qa semp viuere intelligit.Prob.in addi.ad Io. Monach.in c. grādi.de supplen.negli.pla.ī vj.Nico.Boer. ī cōsuetu. Bituricen.ī tit.de testa.§.ij.Pau.de Cas.in cōſ.clxiij.vol.ij.dicit, q̄ ista pars de cōsuetudine seruatur.Gratus p̄ſ.vj.vol.j.Grāma. Dec.j.Tiraq. de iure primog.q.xl.nu. 11.& seq.gl.p̄sue.Bitur.gl.p̄sue.Turo.vbi dicit istam*cōem,tñ aliā seruari de cōsuetudine.Gramma.dec.j. nu. 16.vbi dicit pro ista parte fuisse iudicatum in regio consi.

18 Tenendo istā partē,Primò limita,qñ dispositio non loquerē de primogenito,sed de maiore:quia tale verbum nō conuenit filio primogeniti,vt dicit Dec.in consi.cccexliij.ver.& ex prę dictis.Alex.in consi.cxxiij.volum.j.& in consi.iiij. vol.iiij.Pet.de Anc.in consi.lxxxij.in fi.ver.iiij.sic.

Tñ ☞rium in maiore tenet Barba.in consi.x.vol.ij.Abb.in cōſ. lxxxv.vol.j.Soc.in l.ſi cognatis.ff.de reb.dub.Gratus in consi. vj. vol.j.& in consi.viij.volu.j.Et in maiori natu loquitur Roma. in consi.xxix.& Soc.in consi.xlvij.vol.iij.

19 Secundò limita hoc ,,pcedere, stāre statuto, vel cōsuetudine inuitante primogenitum,secus in dispositione testamentaria.

Et rō est,quia testator vī voluisse potius filium,q̄ nepotē habere suam successionem,ita limitat Card.Alex.in c.j. in rñ.ad xvj.argu.de feud.March.de quo dic vt suprà in ampliatio.

20 Tertiò limita,quando dispositio inuitaret non primogenitum,sed proximum agnatum,ita Cardi.vbi suprà.

21 Quartò limita,qñ testator inuitauit filium Titij maiorē natu,& quemcunque maiorem natu inter eius liberos,ita Alex.in consi.cxxiij.vol.j.refert,& sequitur Curt.iunior in consi.clxj.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Auus paternus,& maternus si eo concurrant ad successionem nepotis,auus paternus succedit in bonis paternis,& maternus in bonis materni.

1 VArietas est inter scribētes ī illa quæstione,si ad successionem nepotis cōcurrant auus paternus,& maternus.Nā dicunt aliqui,q̄ in paternis bonis succedit auus paternus,in maternis succedit auus maternus.ita tenet Bar.ī l.quod scitis.§.j.C. de bo.quæ libe. vbi ēt Pau. de Cast.Bar.in auth.itaque.C.com.de suc.& ibi Ang.Bat.in cōſ. ccxv. Rom.in consi.xl.Pet.de Anc.in consi.cccxlix.Fulg.in cōſi. lxvj.Ab.in consi.lxxv.in fi.vol.j.& istam dicit*cōem,& veriorem Alex.in cōſ.clxviij.vol.vij.& in consi.xlij.eo.vol. licēt non plenè firmet vnā,vel alteram partē,& in p̄ſ.cl. vbi dicit istā*cōem opi. Mathes.in trac.suc.ab intest.Bal.No.in tract.dot.Campeg.ī trac. dot.in iij.par.q.clxj.Ias.in l.post dotem.ff.sol.mat. Cor.licēt non plenè se firmet in cōſi.xlvij.vol.j.Ias.in consi.cxxv. vol.ij.Bolog. in cōſ.lxix.Io.Ant.Alex.in cōſ.lxxix.vbi dicit istam*cōem,Gui. Pap.in consi.xxx.in fi.Chassan.in consuetu. Burg. vbi ēt limitat. Guid.Pap.in singu.ccceciij.Lofre.in consi.xxxij.Maria.Soc.iunior consi.xij.volu.j.Tiraq.de retract.lignag.§.xiiij. gl.ij.nu. 4. & seq. Boer.dec.cxcij.vbi dicit*communem,in fine.

Et istam satis sustentabilem in decisiuis dicit Cor.in d. l. quod scitis.§.j.C.de bonis,quæ libe.

2 Et facit pro ista parte,quia in prouentis à matre, mater patri prę fertur,ſm Bart.in d.l.post dotem.in fi.ff.sol.mat.& ibi Imo.& Rom.in d.consi.xl.Campe.in trac.dotis,in iij.par.q.clxj.

3 Contrariū, q̄ imò diuisio fiat æqualiter inter auum paternū, & maternū in oībus bonis,non attento à quo bona p̄uenerint, volūt Ray.Bal.& Sal.in d.l.qđ scitis.§.j.C.de bo.quę lib.Ray.Dy. Cy.Albe.& Fulg.in auth.defuncto.C.ad Tertul.Sal.ī auth. itaq;. C.cōmu.de succeſ.Capra ī cōſ.xxxiiij.Cor.p̄ſ.ccliij. ī subscriptione,vol.j.dicit,q̄ plures Doct.numero, & maiores authoritate,tenent ☞ Bar.& in cōſ.cclxxxvj.vol.j.& in cōſ.cclxv.vol.iiij.& ī p̄ſi. vij.in iii.vol.tam in consi.quàm in subscriptione, & Corn. in d.l. quod scitis.C.de bo.quæ libe.Bertr.in consi.xcv.vol.iij.

4 Tenendo primā opi.tanḡ magis*cōem, Amplia illā,idē esse, ī fratre p2sanguineo,& vterino,Tiraq.de retrac.lignag.§.xiiij. gl. ij.nu.14.vbi ēt declarat.Boer.dec.clxxxv.glo.consue.Turo.ibid.

5 Sed hoc nō ,,pcedit in vlterioribus,Bertr. consi.lxxxiiij.vol.iij.

6 Primò limita,non procedere in filiis fratrum,Tiraq. de retra. in loco prælleg.nu.7.

7 Secundò limita,qa hoc non ,,pcedit in trāsuersalibus, vt in auunculo,& patruis,Bertr.in consi.ccxxj.volu.iij.Aimo in consi. clxxvj.Tiraq.de retract.in loco prælleg.nu. 8.

8 Tertiò limita,quia non procedit in ascendentibus,Parisius in consi.lix.vol.iij.

9 Et nota,quia debita contracta respectu bonorum paternorū non sunt soluenda tantùm ab auo paterno, & econtrà, sed de communi satisfit creditoribus.Brunus in tract. quòd stantibus masculi.in xj.arti.in vj.q.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

In materia successionis an habeat locum regula illa,Si vinco vincentem te,vinco te.

1 VMitur ex l.de accessionibus.ff.de diuer.& temp. prę scrip.talis regula, quæ vī esse conformis naturali rationi,q̄ si ego vinco vincentem te,ergo vinco te,Parisius in consi.xlvij.vol.iii.

2 Limitat istam regulā Aegid.Bellame.in consi.xxxj,qñ quis vtrunque vincit eodem medio,non diuerso:& hoc est qđ dicunt Cy.& Sal.in auth.licēt.C.de natu.libe.& Bar. in d. l. de accessionibus.Fel.in c.pastoralis.de offic.ordi.

3 Secundò limita,qñ est eadem rō,vt per Cy.& Sal.in d.auth.licēt.C.de natu.libe.& p Bar.in d.l.de accessionibus.ff. de diuer.& tempo.præscrip.Guald.loco cvj.Gratus in consi.cxj.nu.47.vol.ij.

4 Tertiò limita,qa ista regula nō habet locū in materia statuto tū excludentiū à successione:vt per Cur.iunio.in cōſ.v.& in cōſ. xlix.& qñ ,,pcedat in materia statutorū excludentium, vide vt ifrà.

5 Quartò limita in statutis anomalis, & irregularibus, Gratus consi.xx.vol.j.

6 Quintò limita,qñ virtus,quæ est in vincente, nō cōcurrit in vincendo illū,quē tu vincis,Cagno.in l.nō dēt.in fi. ff. de re. iur.

7 Infertur ex ista regula,q̄ si excludo excludentem te,ergo excludo te,quæ ,,culdubio procedit qñ excludens subrogat in locum illius,qui te excludit.ita declarat Bar.in l.§. qui habebat.ff. de bo.poſſ.☞ tabu.gl.in l.vsucapio.C.de pigno. Soc. in consi. ccij.in primo casu.& in consi.xxviij.vol.iiij.Corn. in consi. xcviij. vol.ij.& in consi.lxxxiiij.vol.iiij.Aret.in consi.clix.Brun. in trac. quòd stanti.masc.Paris.in consi.xlvij.vol.iij.

8 Declara,qa hoc procedit qñ aliquis excludit apertè, & concurrit in successione cū illo,q̄ excludit me in totum, qa tūc ī totum excludor,& ipsi inter se diuidunt successionē,ēt q̄ ille q̄ cōcurrit cum eo,qui excludit me,in totum sit remotior me, vel in pari gradu,vt per Soc.in consi.ccij.ver.quartus casus.

9 Primò limita istam regulā,nā si ille,qui mecum est in pari gradu,excludit illum,qui excludit me in totum, tunc bñficio illius existentis in pari gradu mecum,ergo etiam admittor non considerata persona illius,qui me vincebat.

Infertur præterea, q̄ si statutū excludat sororē, stante fratre cōsanguineo tñ, & exter frater cōsanguineus,& soror vtrinq; cōiuncta,& mater,soror nō excludiť,sed admittitur cum matre, non cōsiderata p̄sona fratris,q̄ sororem excludebat. Bar. in d.l.j. §.qui habebat.ff.de bo.poſſ.☞ tabu.Bal.in l.si quis filium.C.de inoff.testa.Cor.in cōſi.clxix.vol.iiij.Aret.in cōſi.clix.Alex. in l. illā. C.de colla.Soc.in cōſ.ccij.ver.secundus.& in p̄ſ.ccvij.Ale.in p̄ſi. cxlj.vol.vij.Corn. in consi.cclxxj.vol.iij.& in consi.xcviij.vol.ij. Brunus in trac.quòd stanti.masc.Ruinus consi.xxviij.vol.iij.& consi.xxxix.eo.vol.& consi.clxix.vol.eod.

Contrarium vult Dec. Neapolit. xxi. in nouis, ex mente Roma.in consi.cccxxxix.

10 Secundò inferť,nam stante statuto,q̄ extante patruo, excludat mater,si cōcurrant patruus,& mater,& frater vtrinque ☞iunctus,admittetur mater bñficio fratris vtrinque cōiuncti, q̄ non est p statutū excluſus,cū quo mater concurrit in successione,& ita cōsuluit collegiū Perusinū,,put refert , & sequtur Pet.de Anc. in repeti.c.j.de constituti.in ver.inter p2filia,quæ habeo.& est p2filiū Ang.ccx.inci.ī noīe Domini,Statutū p̄dictū.refert, & sequtur Alex.in d.l.illam.C.de colla.vbi ēt refert ita p2suluisse Io. de Imo. in consi.suo incip.in casu p̄missō discutiendū, quis succedat Ludouico Aret.in consi.clix. Alex.in cōſ.cxlj.vol.vij.Dec.in cōſi. dlxix.& in cōſ.ccccclj.& in cōſi.dlxxxix.& in p̄ſ.cxxj.Cor.in p̄ſ.cclxxj.vol.iiij.Cor.in consi.lxxxij.vol.iiij.Dec.in consi.dcxxv.Brunus in tract.q̄ stanti.masc.Paris.in consi.iiij. vol.ij.& in consi. xlvij. vol.iij.Rui.consi.lxxxix.vol.ij.& consi.xix.vol.iij.& cōſi.xlij.vol. eo.vbi declarat,& consi.cvij.vol.iij.& consi.cx.vol.eo.

11 Tertiò inferť,vt si statuto caueať,q̄ stante patruo nō succedat auus maternus.nā si extet patruus,au⁹ maternus,& auia materna,bñficio auiæ maternæ,q̄ non reperiē excluſa p̄ statutū,admittiť auus maternus,q̄ cū ipsa in successione p̄currit , ita declarat Bal.in l.qcunque.C.de ſer.fugi.refert & sequtur Alex. in l.illā. C.de colla.Are.in cōſi.clix.Alex.in d.consi.cxlj.vol.vij. Corn. in consi.cclxxj.vol.iiij.Rui.consi.xix.vol.iij.& consi.clxix.vol. eod. Dec.in consi.dcxxv.Dec.in p̄ſi.lxxj.& in consi.cccclj.& in consi. ccccclxix.& in consi.ccccclxxxix.

12 Quartò infertur,nā ſtāte statuto,q̄ ſtāte patruo, vel ſtāribus filiis patrui,excludaē auunculus,si concurrant fratres patrueles, & sic filij patrui,auunculus,& matertera, auunculus non excludeť,sed admittetur bñficio matertęæ,,quæ non excluditur per statutum per filios patrui,Cor.in consi.cclxxj.vol.iiij.

13 Quintò inferť,vt ſtāte statuto,q̄ soror excludatur p fratrem p2sanguineū.Itē alio statuto, q̄ soror vtrinque ☞iuncta excludat matrē:nā si extat frater cōsanguine⁹,mater,& soror vtrinque ☞iuncta,soror bñficio matris nō excludiť,imò ipsæ ambæ, mater scilicet,& soror excluso fratre,q̄ cū eis nō pōt concurrere ī successione,qa non est vtrinque cōiunctus,admittuntur ad successionē,licēt mater alio statuto per sororē excludatur:sed qa non excluditur in totū,sed sibi reseruatur legitima:iō mater admittiť cum sorore.& ita consuluit Corn.in consi.cccxvij.vol.iiij.

14 Sextò infertur,stante statuto,q̄ patruus excludat matrē, nā si cōcurrant patruus,mater,& soror vtrinque ☞iuncta,mater nō excluditur bñficio sororis,quæ nō reperitur excluſa à statuto p patruū,& concurrit ad successionē cū matre,Cor.in consi. xcvliij.vol.ij.Soc.in consi.ccvij.Dec. in consi.lxxj. Maria.Soc.iunior consi.iiij.vol.j.Gratus consi.ciij.vol.ij.

15 Septimò infertur,q̄ stante statuto vt patruus excludat filias dotatas,si cōcurrant patruus,filiæ dotatæ,& filiæ nō dotatę,bñficio filiarū non dotatarū, quæ non excluduntur p̄statutū à patruo,admittuntur ēt filiæ dotatæ,Cor.in consi.x.vol.iij. & in l.ſi. C.ad Tertullia.Brunus in trac.quòd stantib. masc. in vj. articu. in iij.q.in ij.casu,ver.per prædicta.

Contrarium voluit Ruii.in l.Gallus.§.& quid si tantùm.ff.de libe.& posthu.& consi.xxxix.vol.iiij.

16 Limita oēs istos casus p̄cedentes,vt p Gratū consi. cxxxiiij. vol.j.quando istæ p̄sonæ non ita coniunctim concurrerent.

17 Contrariū verò in casibus p̄dictis tenuit Pau.de Cas.in l.illā. C.de collationib.dicens,q̄ stantibus statutis p̄dictis, vel similib⁹, p̄sona excluſa per statutū,nunq̄ admittiť, sed tñ persona excludens,quæ admittitur ad portionem excluſę,& excluſa persona,quę concurreret cum excluſa admittitur ad portionem suam.

Ex quo infert,q̄ stante statuto,q̄ patruus excludat matrem, si extet patruus,mater,& frater vtrinque cōiunctus,patru⁹ admittiť ad portionē matris,excluſa matre,& frater cū ipso cōcurret, respectu portionis sibi debitæ,pinde ac si cū matre succederet:& sic illā dec.Pau.de Ca.sequtur ibi Deci.in p̄ſ.ccccevij.Cor. in cōſi. lxxv.vol.j.Chassa in consue.Burg.Dec.consi.dcxciij.

18 Et propterea dicebat Rosel.in arbore Consanguinitatis, q̄ stante statuto,q̄ agnatus excludat matrem , & etiam sororem,si concurrant soror,& mater,vtraque excluditur, Brunus in tract. quòd stantib.masc.in vj.articu.in vij.q.

19 Tertia fuit opinio Pe.de Anc.in consi.cccxxxiij. quòd in casibus præmiſiis agnatus solus ad integram successionem admittatur,omnibus aliis excluſis.

20 Quarta fuit opinio Bruni in tract.q̄ stantib. masc.in vj.articu.in iij.q.in iij.casu,ver.redeundo ad ,,ppositum.vbi dicit, q̄ aut masculus,cuius fauore fœmina dotata,vel alia p̄sona excluditur,est in pari gradu cum p̄sona excluſa, & tunc admittatur ad suam portionem,& ad portionem excluſæ.

Aut nō est in pari gradu,sed est remotior, & tunc non admittitur ad portionem excluſæ.

21 Quinta fuit opinio Ruini in cōſ. xxxix.vol.iij.q̄ facit plures casus,& distinguit,ad quem breuitatis causa me remitto.

22 Et dicit Rui.consi.clxxxviij.vol.ij. q̄ stante statuto, vt agnati p̄ferātur matri,si extāt agnatus remotior,& cognat⁹ ,,proximior, & mater,cognatus ēt proximior excluditur,de quo excludēdo nō est facta mentio in statuto,Rui.consi.lxxxviij.vol.ij.

23 Secundò limita casus p̄dictos,qa si ille,q̄ vincit vincētē me, est talis,q̄ mecū non cōcurrit in successione, sed à me excludiť, tūc ego non excludor,sed admittor,vtputa,stat statutū,q̄ agnat⁹ excludat sororem vterinā,certè si p̄currat soror vterina,agnat⁹,& amita,bñficio amitæ soror vterina nō excluditur p agnatū, sed sola admittitur,Bal.ī l.fi.C.ad Tertul.Are.in consi. xxvij.& in p̄ſ.clix.Cur.iuniorī consi.xlix.Ale.ī consi.lxxx.vol.j.Soc.in consi. xxviij.vol.iiij.Bru.in trac.q̄ stanti.masc.Paris.in consi.liij.vol.ij.

24 Primò infertur ex hac conclusione, quòd stante statuto, q̄ excludatur mater,si concurrat auia paterna,vel si concurrat amita:tamen si concurrunt omnes istæ p̄sonæ,mater non excluditur,Alex.in consi.lxxx.vol.j.

25 Secundò infertur,si statutum excludit matrē propter agnatum,si concurrit mater,agnatus,& auia paterna, mater admittitur,Soc.in consi.xxviij.vol.iiij.

26 Tertiò infertur,si fiat statutū,q̄ frater consanguineus tñ excludat sororē vtrinque coniunctā,& alio statuto, q̄ filia eiusdē mſimonij excludat matrē,si concurrat soror vtrinque cōiūcta, mater,& frater cōsanguineus,tñ admittitur mater,& soror, excluſo fratre consanguineo tñ.Cor.in consi.cccxvij.vol.iiij.Brun. in tract.quòd stanti.masc.in vj.artic.in iij.q.in iij.casu.

27 Quartò infertur,nā ſtāte statuto , q̄ fratres patrueles excludāt matrē:si tñ concurrāt fratres patrueles,mater,& amita,bñficio amitæ ,,quæ non excluditur per fratres patrueles , mater admittitur,Bal.in l.fi.C.ad Tertul.Alex.in consi.lxxx.vol.j.

28 Quintò ifertur,vt ſtāte statuto,q̄ agnatus ēt remotioris gradus excludat cognatū,& agnatus ,,proximior sit impeditus,ita q̄ aliquo respectu statutū ei non proficit:tñ agnatus remotior non excludit cognatum proximiorem , ita q̄ si concurrant agnatus

Universidad de Deusto
Biblioteca

proximior impeditus, & agnatus remotior non impeditus.

Itẽ cognatus proximior aliàs exclusus per statutũ, tñ cognatus proximior non excludetur, vt per Corn. in consl. xj. vol. iij.

29 Et ista cõclusio maximè procedit, qñ mater, vel alia psona, quæ p statutum debebat excludi, nõ omninò excludebat, sed ali qua portio sibi reseruabatur, vt per Soc. in d. consl. xxviij. vol. iiij. Bru. in trac. quòd stant. mascu. in vj. arti. in iij. q. in iij. casu.

30 Contrariũ, in principali cõclusione q; imò agnatus, cuius fauore factũ est statutũ, nõ excludat, sed excludat, & ipse admittat ad successionẽ, tenuit Bar. in l. ij. §. videndũ. ff. ad Tertul. Bal. in l. si defunctus. C. de suis, & leg. hæred. & Pau. de Ca. in l. illã. C. de collationib. & ibi Ang. ẽt tenet ista *opinionem. Ang. in consl. clij. incip. statuto Bononiensi. Pet. de Anc. in consl. cccxxxiiij. incip. si ab agnato. Soc. in consl. ccij. Dec. in l. illã. C. de colla. Corn. in consl. lxxv. vol. i. & in consl. cclxxvj. vol. iiij. Rui. in l. Gallus. §. & quid si tñ. ff. de libe. & posth u. Chassa. in consuetu. Burg. Brun. in trac. in loco præallegato, vbi allegat plura consilia ad propositum.

31 Tertia fuit opinio distinguentiũ, q; aut agnatus, cui prouidet per statutũ excluderet matrẽ, si ipse admitteret, & tũc ipse nõ admittitur, ne mater excludatur à luctuosa filij successione, Arc. in consl. clix. Soc. in consl. ccij. Corn. in l. fi. C. ad Tertul.

Contrarium in matre tenet Corn. in consl. cclxxvj. vol. iiij.

32 Si aũt psona nominatim exclusa excludebat aliũ nõ nominatũ, & illa psona nominatim exclusa decessisset, tũc remotior nõ nominatus non excludit; p excludentem iã defunctũ. ita Pau. de Cast. in d. l. illam. C. de colla. Brun. in trac. q; stanti. mascu. in vj. articu. in iij. q. iij. membri, versi. assumendo igitur. & in vj. articu. iij. q. in iij. casu. Paris. in consl. xlvij. vol. iij.

33 Et propterea stante statuto, q; agnati excludant matrem, & auiam, non excludunt amitam. si non supereret mater, nec auia. Brunus in tract. quòd stantibus. mascu. in vj. articu. in iij. q. in iij. casu. ver. assumendo igitur.

FINIS LIBRI QVARTI.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOlici Aduocati, conclusionum seu Regularum,

LIBER QVINTVS:

In quo habentur Conclusiones ad materiam possessionis pertinentes.

De Acquirenda, vel amittenda possessione.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Inuadens rem apud alium existentem, priuatur dominio, si est dominus, alias restitui possessionem cum fructibus, & condemnatur in rei æstimationem.

1 HABETVR in L. si qs in tãta. C. vñ vi. q; ille, q violenter inuadit rem apud aliũ existentem, si sit dominus, veniat dominio priuandus: si autẽ non sit dominus, debeat restituere possessionem vnà cum fructibus inde perceptis, & insuper condemnari in rei æstimationem.

2 Primò amplia, idẽ esse si Clericus, vel Prælatus inuadat rẽm violenter beneficij, vel ecclesiæ iuæ, quia punitur iuxta dispositionem dictæ l. si quis in tantam. licèt per hoc non fiat ecclesiæ præiudicium, cap. placuit. xvj. quæst. vj. & infrà dicetur.

3 Secundò amplia, vt qs puniat, ẽt si putaret sibi licere hoc facere, p tex. in §. pe. Inst. de vi bo. rap. & p Bar. in d. l. si qs in tantã. ver. sciendum. & ibi etiam Bal. in vij. q. Corn. in consl. clviij. vol. iiij.

4 Tertiò amplia, ẽt si spoliatus, & eiectus esset prædo. Cor. in d. consl. clviij. vol. iiij. & dicetur in conclu. j. de resti. spolia.

5 Quartò amplia, ẽt in hermaphrodito habere locũ dispositionem d. l. si quis in tantã. vt not. ibi gl. magna, in prin. & Bar. in prima q. & ibi Bal. in ij. q. & Sal. in ij. q.

6 Quintò amplia, vt mulier ẽt hæc pœna puniat, ita tenet glo. in d. l. si qs in tantã. in gl. magna, in prin. & ibi Bar. in j. q. & Bald. in ij. q. Sal. in j. q. & idẽ tenet ibi Odofred. in j. q. Alex. in l. iustè possidet. nu. 34. ff. de acq. post. Dec. in l. ij. nu. 89. ff. de regu. iur. *cõem testatur Ripa in c. sæpe. nu. 88. & seq. de resti. spolia.

7 Sed Bal. i dispu. ĩcip. accusat⁹ de viturbatiua, dicit hoc limitãdũ, nisi ingrederetur possessionẽ ex decreto iudicis, licèt nullo.

Tñ ẽt isto casu ꝫ mulierẽ locũ habere cõstitutionẽ d. l. si qs in tantã. tenet Ale. qui hanc dicit *cõem opi. Id. l. iustè. de acq. post.

8 Sextò amplia, idẽ esse tã in milite, q; in rustico, q; tenenẽ constitutione d. l. si quis in tantam. vt not. ibi gl. magna, in d. l. in princ.

9 Cõtrariũ tenet Bar. in ij. q. dicens ista concluſ. locũ habere, qñ inuaderent alienam rem, quo casu istud est ꝫ naturalem rationem, secus si propriã ab alio possessam, fo. And. in addit. Spe. ĩ tit. de resti. spol. §. i. ver. q tñ. & istã ẽt distinct. facit ibi Ia. Bur. quẽ refert, & sequit Sal. ibi, in iij. q. & Ang. in l. si plagij. C. ad l. Flaui. de plag. Alex. in cõs. ciij. vol. j. Soc. in consl. cxxij. in fi. vol. iiij. tenet in hoc casu rusticũ excusari à pœna hui⁹ l. & dicit *cõem opin. & q; opinio gl. est cõiter reprobata, Ripa in c. sæpe. nu. 89. de resti. spol. Dec. in l. si quis id, quod. nu. 32. ff. de iurisdict. om. iud.

Sed opi. gl. i distinctẽ tenet Bal. reprobata Bar. distinct. in ij. q. & idẽ tenet idistinctẽ Odof. i ij. & seq. q. & And. Barb ĩ apostil. ad Bar. in d. l. si quis in tantam. & idem Alex. in d. l. iustẽ. ff. de acq. post.

10 Et eo magis opi. Bar. vt hñe locũ qñ fecissent rusticus, mulier, & miles oẽm diligentiã in cõsulendis peritioribus, & illi cõsulti rñdissent id licere, vel qñ illos consulere non potuissent, vt dicit Ang. ad intellectũ huius gl. i l. sed & si lege. §. scire. ff. de per. hære. & Alex. in d. l. iustẽ. ff. de acq. post. Alex. in d. consl. ciij. vol. i.

11 Septimò amplia idẽ esse in pupillo non ꝓximo infantiæ, sed ꝓximo pubertati: ita dicit gl. ibi in ver. iij. de pupillo. & ibi Bar. in iij. q. & Bal. licèt dicat opi. rigorosam, & eã sequitur Sal. q. iiij. & Odof. Alex. qui dicit *communem opi. in cõsl. ciij. nu. 12. vol. j.

Limita, qñ minor inuasit possessionem, quia credidit id sibi licere, vt tenet Bart. in d. l. si quis in tantam. nu. 8. & Albe. & Sal. q. iiij. in fin. Alex. in consl. ciij. nu. 12. vol. j.

12 Octauò amplia idẽ esse in adulto, vt p gl. ibi, & Bar. ĩ iiij. q. & Bal. in iiij. quæst. Alex. in l. iustẽ. ff. de acq. post. & licèt gl. in d. c. j. de do. & contu. teneat ꝫriũ, tñ ista opi. sequitur ibi Abb. post alios.

13 Amplia hãc ampliationẽ vt minor ꝫ d. l. si quis in tantã. non habeat bñficiũ restitutionis in integrum, vt tenet Bar. in d. l. si qs in tantam. Abb. in c. j. de do. & contu. Alex. in consl. ciij. vol. j.

14 Quod tñ intellige, qñ minor esset in dolo vero: secus aũt si ĩ psumpto. vt declarat Bar. & Ab. ĩ locis alleg. Alex. in consl. ciij. vol. i.

15 Nonò amplia, vt ẽt filius patri, & libertus patrono cõstitutione l. si qs in tantã. condemnentur, vt dicit ibi gl. magna, & ibi Bar. ver. quid econuerso. & ibi Sal. in v. q. ver. quærit glo. quid econtrà. Ripa in c. sæpe. nu. 83. de resti. spolia.

16 Decimò amplia, vt ẽt pater ꝓ filio de peculio, & dominus ꝓ seruo noxaliter cõdẽnentur, & in solidũ in eo, qđ ad eos pueniſſet, vt no. gl. magna, in d. l. si quis in tantã. in ver. si v. an dñs. & ibi no. Bar. ver. quæro an dominus. & Sal. in vj. q. & Odof. ibid.

17 Tamen ex dictis Bar. ibi, & etiam ex dictis Ang. vñ inferri, de peculio aduentitio patrem non teneri, quia alienatio in præiudicium patris videtur esse prohibita.

18 Et propterea in peculio aduentitio non priuaret filius proprietate, nec vsufructu, quia patri debetur, vt latè per Bart. in l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de damno infect.

19 XI. Amplia, ẽt si inuasio facta sit sine dolo, & sic quãdo quis probat

probat sibi licere inuadere, vt not. gl. in ver. ix. &c. reprobata opinio. Placen. vt ibi per eam: & eandem opi. tenet ibi Ang. & Sal. q. xij. Azo in summa, in titu. vnde vi. Corn. in consl. ccvij. in fi. vol. ij. vbi hanc dicit *communem opinionem.

20 XII. Amplia, vt pœna l. si quis in tantã. locũ habeat ẽt si possessor nõ fuit admissus, vel suspicans se posse repelli, non accessit ad possessionẽ. gl. in d. l. si quis in tantam. in x. q. & Bar. ibi. Maria. Iun. consl. xviij. nu. 15. & 32. vol. ij. Ripa in c. sæpè. nu. 79. de resti. spo. Cor. in consl. ccvij. nu. 18. vol. ij. Sal. in xiij. q. & seq.

21 Vbi intelligit verum hoc vltimum, quando eo animo accepit inuadens possessionem, vt si rediret primus possessor, eũ non admitteret, sed eiiceret, vel repelleret.

Cõtra hãc declarationẽ tenet Maria. iun. ꝓ consl. xviij. nu. 15. vol. ij.

22 Et idẽ dicendum est in eo, qui clã ingreditur alterius possessionẽ vacantem, vt tenet Sal. in ij. q. & Odofr. gl. in iij. par. in ij. q. Bar. ibi. & Bal. Ias. in l. clam possidere. §. qui ad nũdinas. ff. de acq. pos. Cor. in consl. ccvij. vol. ij. Pau. de Cast. in consl. cccxcix. vol. j. Soc. in consl. cxxij. vol. iiij.

Contrarium sentit Alex. in consl. lxiiij. in fi. vol. iij.

23 XIII. Amplia vt ꝓcedat ista l. quæ principaliter facta est rõne rerũ mobilium, vt apparet ibi ex tex. & no. gl. in ij. sui par. Bal. in iij. q. in fi. Sal. in j. q. secundæ partis. ẽt in immobilibus, vt no. gl. in secunda sui par. prin. Barto. in iij. oppos. Sal. in iij. oppos. in ij. q. Odofr. Azo in summa, tit. vnde vi.

24 XIIII. Amplia, vt procedat ẽt in iuribus incorporalibus, ꝓut in iuribus prædiorũ vrbanorũ, vel rusticorum, vt in hoc casu locum habeat etsi nõ directa, saltem vtilis condictio ex dispositione d. l. si quis in tantam. vt ibi per gl. in ij. par. & Bart. ibi. Ang. Sal. in ij. q. secundæ part. & Albe. ibid.

25 XV. Amplia, vt in iuribus præbendarũ etiam procedat constitutio l. si quis in tantam. saltem ratione vtilis condictionis, vt no. gl. in d. l. in ij. par. Bal. ibid.

26 Quinimò Sal. in iij. q. tenet in iuribus præbendarum locum habere etiam directam condictionem d. l. facit gl. in c. j. de dolo, & contu. Chassa. in consue. Burg.

27 XVI. Amplia, ẽt ĩ seruitutib⁹ psonalibus, in quibus locũ hẽt directè cõstitutio, & & pœna d. l. si qs in tantam. vt no. gl. in d. l. in gl. mag. in ij. par. & Bar. ibi. Bal. Sal. ver. quæro. Odofr. vbi dicit ẽt huius l. ꝓ iisnẽ cõpetere conductori ad lõgum tps. & ista ꝓcedũt in habẽtibus seruitutes psonales, vel reales, vt dominus, vel alter inuadens condemnetur pœna d. l. si quis in tantam.

28 XVII. Amplia, vt ẽt ipsi, q habẽt tale ius seruitutis realis, vel psonalis, teneant, & cõdẽnari possint pœna d. l. si qs in tantã, vt puniantur illa constitutione, si rẽ aliẽnã ſuadãt, dato q; in ea ius habeant: & iõ superficiarius, emphyteuta, & ſimiles, pœna huius l. tenenẽ, licèt isti puniant ĩ amissione illorũ iurium, non in rei ꝓprietatis æstimatione, si inuadu nt rõne iurium eis cõpetẽtiũ, secus si ẽt rõne proprietatis rei, vt no. gl. in d. l. ij. in ij. par. Bal. Sal. q. v. in ij. par. & Bal. & ponit Cor. in consl. clviij. vol. iiij.

30 Et licèt ibi gl. in iiij. par. in gl. magn. teneat q; illud ius, quod pẽrdit eiiciens, acquiritur proprietario,

Tamen contrarium tenet Bar. in fi. q. vbi etiam Ang. & Sal.

31 XVIII. Amplia, vt ẽt in feudis feudatarius puniri possit cõstitutione l. si qs in tantam. & ẽt agere, & ita tenet gl. in d. l. si quis in tantam. in gl. mag. in ij. par. & Bar. in l. si finita. §. si de vectigalibus. ff. de dam. infect. Bal. in l. pen. C. si à non compe. iud. in prin. Sal. in d. l. si quis in tantam. in v. q. Alex. in d. §. si de vectigalibus. Cor. in d. consl. clviij. vol. iiij. Gozad. in consl. j. nu. 23. Afflict. super Cõst. in tit. de vinent. circa pos. nu. 21.

32 Declara, quia in hoc casu commoditas feudi applicabitur ejecto vsque ad vitam vasalli, & non domino, Cur. post alios in tract. feud. in v. par. q. viij.

33 XIX. Amplia istud habere locũ ẽt dño inuadente rẽ propriã alteri cõmodatã, depositam, vel locatã post interuersam possessionem per conductorem, cõmodatarium, vel depositarium, vt no. gl. mag. ibi in d. l. si quis in tantam. in ij. par. Sal. in vj. q. & Bart. ibi. remittendo se in hoc ad gl. & Bal. in iij. q. in fi.

34 Limita, nisi in continenti post interuersam possessionẽ deiiciat, vt ibi per Sal. in vj. q.

35 XX. Amplia, vt expulso ab extraneo cõmodatario, depositario, vel conductore dño acquiratur bñficium d. l. si quis in tantam. quia dominus possidet, vt not. gl. ibi. & Bar. suprà alleg. nisi deiiciantur ij. post interuersam per eos possessionem. vt per Bal. ibi in iij. q. secundæ par. in fi.

36 XXI. Amplia, vt hoc remedium habeat locum in recuperatione rei suæ tactæ à fure, vbi peruenit ad locum destinatum, gl. in d. l. si quis in tantam. in gl. mag. in ij. par. & Bar. sequitur remittendo se ad gl. Bal. in iiij. q.

37 Sal. aũt ibi distinguit, nã aut ineõ tinenti, & licitũ sit: aut ex ĩteruallo, & nõ liceat, Soc. ĩ reg. xxxiiij. in j. fal. Rip. i c. sæpè. nu. 80. de resti. spol. Et ista distinctio *communiter tenetur.

38 XXII. Amplia, vt conclusio locum habeat, vbi quis inuadit rẽ sibi obligatã, vel sibi debitã, vt no. gl. mag. ibi in ij. par. Bar. ibi. Bal. in vij. q. Sal. q. x. & istud colligit ex gl. quã ibi Bar. sequitur. in l. si pœnæ. ff. de cond. indeb. & declarat Alex. ibi. & Christ. de Castig. Fulg. & Ias. Ripa in c. sæpè. nu. 85. de resti. spo.

39 Sed bñ verum est, q; agi ẽt põt constitutione Dini Marci, vel condictione sine cã, & si quis agendo vigore istarum legũ, rem esset consecutus, non posset postmodum agere bñficio dictæ l. si quis in tãtam. nisi in eo, quod excedit, vt ibi per gl. Bar. & Bal. in locis suprà alleg.

40 XXIII. Amplia, ẽt si inuadens rei possessionem accipiat, vt eã sibi habeat in pignus, vel in solutum, vt no. gl. ibi in gl. mag. in ij. part. & Sal. in xj. q. Bar. in l. cùm creditor. ff. de furt.

41 XXIIII. Amplia, vt ꝓcedat ẽt eã, quia si dominus rẽ suã apud creditorẽ existentẽ, & pignori datam inuadat, punitur constitutione d. l. si quis in tantã, vt no. gl. mag. ibi in ij. par. in vl. q. secundæ par. & Bar. ibi, in vltima q. secundæ part. Bal. in vlt. q. secundæ par. Sal. in xiij. q. Ripa in c. sæpè. nu. 84. de resti. spo.

42 XXV. Amplia, ẽt si inuasio fit añ litẽ, vel post, & ẽt añ sniam, vel post, sed añ tñ executionem, gl. mag. in d. l. si quis in tãtam. in iij. par. in prin. Bar. in j. q. tertiæ partis. Bal. Sal. in j. q. Odof. Azo in sum, in tit. vnde vi. Ripa in c. sæpè. nu. 88. de resti. spoliat.

43 An aũt puniat ingrediens possessionẽ virtute iudicialis decreti ẽt inualidi, dic q; nõ tenetur pœna istius l. sed habebit locũ tex. in l. meminerint. C. eo. tit. vt p gl. Bar. & Bal. in locis proximè alle. Soc. consl. clviij. Maria. Iun. consl. xviij. nu. 11. vol. ij.

44 XXVI. Amplia, vt electo vsufructuario, vel ꝓprietario vtriq; competat bñficium d. l. si quis in tantam. qñ inuasor habebat animum vtrunque eiiciendi, gl. mag. ibi in iij. par.

Contrarium tenet ibi Bar. dicens, quòd soli expulso quæritur actio, non alteri. & contra gl. tenet etiam Bal. ibi. & Ang. etiã in fi. d. l. & Odofr. & idem tenet ibi Azo.

45 Quod est verũ in re immobili, secus in re mobili, in qua eiectio vnius alteri affert hoc beneficium l. si quis in tantam. declarando vt per Odofre. & Azo. in locis suprà alleg.

46 Sal. aũt saluat gl. vbi eiiciens credebat eiectum solum possidere, & habebat animum eum in totum eiiciendi.

47 XXVII. Amplia, ẽt si dñs rẽ pro parte suã, & pro parte cõem inuadat, gl. in d. l. si quis in tantã. in gl. mag. in quarta sui par. in iij. q. Bar. sequitur in pe. q. Sal. Bal. Ia. Bu. ibi. & Alex. in cõs. ciij. vol. j. Pau. Pic. in l. in quartam. ff. ad l. Fal. Ias. in l. clam possidere. §. qui ad nundinas. nu. 23. ff. de acq. pos. Ripa in c. sæpè. nu. 96. & in c. cum ecclesia. nu. 106. de cau. pos. & propr.

48 XXVIII. Amplia, vt competat hæredibus ista constitutio, vt no. gl. magn. in iiij. par. & contra hæredes in eo, quod ad eos peruenit, vt ibi per gl. communiter receptam, & alios.

49 XXIX. Amplia, etiam si restituant ante lit. contesta. inuadentes, quia non per hoc euitant pœnam d. l. vt no. gl. ibi in iiij. part. & Sal. Ripa in c. sæpè. nu. 72. de resti. spoliat.

50 XXX. Amplia, vt ẽt alio inuadente de mandato meo, vel ratificatione secuta detur actio, & condictio ex dispositione d. l. si quis in tantam. contra me. vt ibi per Odofre.

51 XXXI. Amplia, etiam in prodigo, vt dicetur in iij. limit.

52 XXXII. Amplia, vt competat cõdictio d. l. etiam ei, qui missus est in possessionem causa rei seruandæ ex ij. decreto, Odofre. in d. l. si quis in tantam.

53 XXXIII. Amplia, idem in eo, qui missus est in possessionem ex Carboniano edicto, vt ibi per Odofre.

54 XXXIIII. Amplia, ẽt in capiẽte equũ pascentẽ in pascuis, qñ per alium possidebatur, vt dicetur in xiij. limit.

55 XXXV. Amplia in legatario, q; post apprehensam possessionẽ p hæredẽ, rei legatæ possessionem inuadat. l. non dubiũ. C. de leg. & ibi *cõiter per omnes, secus autem si ante apprehensam possessionem, vt dicetur infrà in xxvj. limit.

56 XXXVI. Amplia, vt ista pœna ꝓcedat ẽt de iure canonico ĩ rebus priuatorũ. c. j. & ibi Doct. de dolo, & contu. Soc. reg. cccxij.

57 XXXVII. Amplia, ẽt nõ interueniente dolo, sed lata culpa, Alex. consl. lxiiij. vol. iij. Maria. Iun. in consl. xviij. vol. ij.

58 XXXVIII. Amplia, vt ẽt p modũ replicationis opponi possit de pœna d. l. si qs in tantã. per spoliatũ violenter, vt q; à petenti sẽ restitui, objiciat defectus ꝓprietatis notoriæ, nã ipse spoliatus re plicare põt, q; ipse inuadens cecidit ab omni cõmodo suæ proprietatis per inuasionẽ, vt voluit ibi Ang. & fuit de mente Bal. in l. i. C. de appel. & sequitur Claud. in l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. possiicèt Alex. ibi contrarium velit. & istam opin. tenent domini de Rota in dec. cccxciij.

59 Imò si seeũda possessio p primũ spoliatũ sit recuperata violẽter, adhuc spoliat⁹ recuperãs pt agere ad pœnã l. aut⁹ l. vt primus occupator p vim dicat amisisse proprietatẽ, Abb. in cõsl. cj. vol. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

60 XXXIX. Amplia, vt ēt si dñs non possideat, tñ consequatur beneficium d.l.si quis in tantam, vt per Calca.in consi.xx. vbi dicit hanc partem de iure veriorem.
61 XL. Amplia, quia ēt vniuersitas tenetur pœna huius cōstitutionis, qñ cōicato consilio alterius possessionē inuasit.ita Cy.in d.l.si quis in tantam.& ibi Albe.Parif.qui dicit*cōem opi.in cōsi.xxj.nu.30.vol.iiij.Afflict.dec.cccl.xvj.nu.1.
62 Primò limita, vt nō procedat ista pœna in pupillo proximo infantiæ rem alterius inuadente, vt not.gl.mag.ibi in prima part. sequitur Bar.ibi.Bal.Sal.in iiij.q.Odofr.ibid.
63 Secūdò limita, vt nō ꝓcedat in furioso, vel mēte capto inuadentibus, vt not.gl.magn.ibi in i.par.Bar.ibi.Bal.in vj.q.Sal.ī vij.q.Odofre.quod tñ intellige,dummodo restituatur possessio deiecto, vt declarant ibi Cy.Albe.& Sal.in vii.q.
64 Tertiò limita in ꝓdigo, vt no.gl. mag.in d.l.si quis in tantam.& ibi Bar.& Bald.in vij.q.& ibi Ang.Sal.in xj. q.Soc.in consi.cxxij. vol.iiij.Cor. in consi.clviij.nu.6.vol.iiij.
73 Et propterea dī, ꝙ ratione præsumptionis excusatur quis à pœna.l.si quis in tantam.Inn.in c.cum ex officii.de testa.Bald. in auth.licentia. C.de epiſ.& cler.Cæpolla in consi.iiij.in fi.Hipp.in singu.clxvij.Soc.in consi.cxxxj.vol.j.
74 Secus aūt si crederet rem esse suam,quia non propterea excusaretur,Bar.in l.sequitur.§.si fundum.de vſucap.
75 Octauò limita, vt pœna huius l.nō ꝓcedat in magistratu, vt tenet gl.ibi in j. par.Bar.in q.j.Azo in summa,in tit.vnde vi. Ang. post gl.Sal.in xvi.q.primæ par.
76 Vbi declarat, hoc ꝓcedere in eo,quod fecit magistratus rōne officij,& tauquam officialis,secus si vt priuatus.
77 Nonò limita,qa in iuribus incorporalibus nō hēt locū directa cōdictio.d.l.si qs in tantā.vt dictum est in xiiij. & xv. ampliat.
78 Decimò limita,vt pœna huius l.non habeat locū in inuasione rei suæ factæ ꝑ dñm alteri locatæ,cōmodatę,vel depositę,nisi à detinente interuerſa fit possessio,vt not.gl.ibi in ij. par. in iij. q. Bar.Bal.Sal.in vj.q.Odofre.Io.And.in addi.Spe.in tit.de rest.spo. §.j.ver.qui tamen.Soc.in consi.cxxxj.vol.j.Sal.in l.si de fundo. C. loca.Rip.in c.sæpè.nu.77.de rest.spol.
79 Sed ibi Bal.tenet, quòd licēt in hoc casu is nō restituatur ad possessionem,tamen restituitur ad statum,in quo erat, vt ibi per eum,ver.sequitur alia gl.
80 XI. Limita,quia ēr expulso cōmodatario,depositario,vel conductore per extraneum,ipsis sic expulsis non competit bñficium d.l.si quis in tantam, vt not.ibi gl.& Bal.suprà alleg.in præcedenti limit.Soc.in consi.cxxij.vol.iiij.
81 Et rō est,qa ipsi non possident,sed dñs possidet:cui in hoc casu cōpetit hoc bñficiū, vt dictū est suprà in xx.ampliat.& idē tenet Odofred. vbi idē dicit esse in eo,q mittit in possessionē causa rei seruandæ,vel ex cā damni infecti,si non hēt nisi primū decretum,secus est si etiam haberet secundum,vt per eum.
Tamen potest sublimitari ista limitatio,vt dictum est in prœcedenti limit.ex mente Bal.in l.si quis in tantam.
82 XII. Limita,vt ista pœna nō habeat locū in dño recuperāte rē suā à fure,vt p gl.mag.in d.l.si quis in tantā.in ij. part. & p Bar. Bal.in iiij.q.& Sal.in vij.q.Soc.in regula xxxiiij.in j fal.Rip.īc. sæpè.nu.80.de rest.spo.quod tñ declara vt suprà in xxj.ampliat.
83 XIII. Limita,vt non habeat locum in capiente equum soliuagum in pascuis,vt no.gl.ibi in ij.parte.Sal.in viij.q.Odofr.Rip. in c.sæpè.nu.70.de resti.spol.
84 Sed intelligēda est ista limitatio ſm gl.qñ credebat suū, vel si sciebat alienū possessio non erat apud dñm,vt p Bar.ibi,& Bal. & Ang.ibi.& Ang.in l.iij.§.Neruа.ff.de acq.pos.vbi ēt Imo.Alex. & Iaſ.aliàs tenetur pœna istius l.vt per Doct.alleg.
85 XIIII. Limita,vt talis condictio d.l.si qs in tantā,cōpetat tñ possidenti:vñ si essent tres,quorū alter haberet possessionē,alter detentionem,alter proprietatē, dicta pœna cōpeteret tñ possidenti,& non daret nec detineti,nec ꝓprietario,vt no. gl.magna ibi in ii.par.Bar.Bal.in vj.q.Sal.in ix.q.in consi.cxxij.vol.iiij.
86 XV. Limita,nā stante iudicis decreto, quis nō incurrit pœnā d.l.si quis in tantā.gl.ibi in iij.parte.Bar.in i.q. terri e part.Bal. ibi. & hoc habet locum etiam si iudicis decretum esset nullum, vt suprà dictum fuit in xxv.ampliat.
87 XVI. Limita,stāte pacto,vt liceat ꝓpria authoritate rē capere,ita dicit gl.in d.l.in iij.parte.in vij.q.Ang.Sal.in j.oppo. Bar.i l. cū creditor.ff.de fur.& est tex.ī l.iij.C.de pig.& ibi no.Bar.Soc. in consi.cxxxj.vol.i.& in reg.xxxiiij.in iij,limit.est bona gl.in l.extat. in gl in verbo,sine vllo.ff.quod metus causa.
88 XVII. Limita in Iudæo possidente Christianū mancipiū, gl. ibi in iiij.par.in ver.item si Iudæus.& ibi Bal.& Sal.ibid.
89 XVIII. Limita in spurio possidente hæreditatem, cuius non est capax,Bal.in d.l.si quis in tantam.
90 XIX. Limita,in seruo per dñm possesso,qui se pro libero cōtendit.vt no.gl.ibi in gl.magna.Io.And.in addit.Spe.ī tit.de rest. spo. §.j.ver.qui tamen.Sal.Odofr. imò idem esset etiam si esset in quasi possessione libertatis,vt dicit gl.ibi,& sequitur Sal.licēt la. contrarium tenuerit.
91 XX. Limitā,quia inuadens nō priuat actione quæ competebat ad pœnam occasione illius rei,per tex.in l.qui vas. in prin.ff. de furt.& no.Bar'in l.si quis ad se fundum.C.ad l.Iul.de vi pub.& Bar.in vlt.oppof.& Sal.in viij.oppos.
92 XXI.Limita in milite,rustico, & muliere ītadētib⁹ res suas, iuxta distinctionem Bar.de qua diximus suprà in vi.ampliat.
93 XXII. Limita ī creditore debitorē capiēte, qñ debitor cū re debita aufugeret,vt ponit gl.mag.in ij.par.ī fi.Sal.q.xij.Soc.ī reg. xxxiiij.ī j.limit.gl.in l.extat.in gl.in verbo,sine vllo.ff.qđ me.cau.
94 XXiI. Limita, vt nō amittat dñiū ipso iure ītuadēs, sed tñmodò per sniam,vt no.gl.magn.ibi in iij.par.& Bar.nu. 28.Bald. Ang.Sal.in vj.oppos.in ver.nunc ad tertiā partem accedo. Odofre.Azo in sum.tit.vnde vi.Rui.consi.xlij.vol.iiij.
Et hanc dicit*communem opinionem Ripa in c. sæpè. num. 99.de restitu.spol.
95 Et ꝓpterea inuadēs violenter pōt opponere exceptionē rei iudicatę sup dñio ēt aduersus petentē restitutionē,quia licēt ipse veniat priuandus, tñ non fuit priuatus ipso iure ꝑ inuasionē, vt per Alex.ℨ Ang.in l.naturaliter.§.nihil cōe.ff.de acq.poss.Rui. consi.xlij.vol.iiij.& consi.xliij.vol.iiij.
Declara hanc limitationē non hre locū in bñficialib⁹, in qb⁹ inuasor,& occupator ipso iure priuatur.c.enim,q.§.is,qui.de pb. in vj.& ibi no.Fran.in ij.no.Rip.in c.sæpè.nu. 100.de rest.spol.
96 XXIIII. Limita, quia cessat dispositio huius l.qñ expulsus in continenti expulsorem suum eiiceret.l.iij.§.cum igitur. ff. de vi, & vi arma.in l.si quis ad se fundum.C.ad l.Iul.de vi pub.Ale. in apostil.ad Bar.in d.l.si quis in tantam.
97 XXV.Limita ī nocturno depopulatore,quē & occidere,& p sequi licet.l.j.C.quādo liceat vnic.Soc.in d.reg.xxxiiij.ī ij.limit.
98 XXVI. Limita in legatario,q rē legatā apprehendit propria authoritate añ aditā hæreditatē, vel si post illā aditam, añ tñ apprehensam possessionē p hæredem,vt no.gl.in l.nō dubiū.C. de leg.& sequunt ibi alij,& p Soc.in reg.xxxiiij. in vltima limit. gl.ī l.extat.in gl.in verbo,sine vllo.ff.qđ me.cau.Soc. in consi. xxxiij. vol.j.Cor.cōsi.ccvij.in fi.vol.ij.Ripa in c.sæpè.nu.93.de rest.spol.
99 XXVII. Limita in cōdemnato ad soluēdū coacto soluere,qa talis solutio sic violēter extorta nō reuocat,vt est tex.ī l.fi. §. fin. ff.quod met.cau.& ibi Oldr.ponit reprobata gl.quæ aliter tenet. & idem tenet Roma.in sing.dxxx.& sequitur Alex. in apostil.ad Bar.in d.l.si quis in tantam.

100 XXVIII. Limita,qa si aliū pro alterius debito violenter qs exegerit,pœna quadrupli punit, & non pœna.l. si quis in tātam. tex.est in auth.& omnino.vbi gl.& Bal.C.ne vxor pro mar.& ponit Alex.in apostil.ad Bar.in d.l.si quis in tantam.
101 XXIX. Limita iusta cā interueniente,vt quia nō aderat iudicis copia,vel quia qs non posset alio modo rē suam cōsequi, Inn.in c.olim.de restit.spol.Odofr.in d. l. si quis in tantam. Abb. in c.i.vbi etiam Io.And.sentit.de dolo,& contu. Signor. Homo. in consi.lxxv.nu. 14.Alex.in apostil.ad Bar.in d.l. si quis in tantā. apostil.ad Abb.in c.qualiter,& quando.de accusa.Rui.consi. xliij.vol.iiij.Fel.in c.ij.de sponsal.
102 XXX. Limita,vt non procedat in filio apprehendente aliquam rem hæreditariam etiam violenter pro sua legitima, Pau. Pic.in repe.l.in quartam.ff.ad l.Falc.
103 XXXI. Limita,quando per inuasionem violentā possidens non priuaretur possessione,vt per Pau.Pic. in d. l. in quartam. ff. ad l.Falc.
104 XXXII. Limita,vbi æquè probaretur possessio eiecti,& inuadentis.Pau.Pic.in loco superius allegato.
105 XXXIII. Limita,qa si retinet quis ciuilē, pōt expellere naturaliter possidentem,secundum Soc.in consi.cxxij.vol.iiij.
106 XXXIiII. Limita,vt hæc ꝓstitutio non procedat dño di rectè inuadente rem datam in feudum post mortem vasalli.Zas. in consi.xj.vol.j.& in consi.xij.vol.j.
107 XXXV. Limita,nā ista pœna nō exigit ī foro ꝓscietiæ, Fel. in c.audiuimus.de simon.post Ant.de But.in c.j.de dolo,& cōtu.
108 XXXVI. Limita, qa ista pœna nō cōpetit misso ī possessionē ex primo decreto, Afflict.sup Cōstitu.ī tit.de pœna ꝫtu.ī ꝫsti. incip.contumacem.nu.4.post alios ibi per eum allegatos.
109 XXXVII. Limita,vt ista pœna nō habeat locū ī Rege de facto spoliante vasallū feudo ex iusta cā. Afflict. qui latè ponit sup Const.regni.in tit.de violent.circa posſ.nu.22.
110 XXXVIII. Limita.nā ista ꝓstitutio nō procedit ℨ eū, q dū occupat,& adhuc ꝓcēte non est possessionē ingressus,ab aduersario ſpoliat,Bar.Bal.& Sal.in l.si qs ad se fundū. C. ad l. Iul.de vi publ.Bar.in l.qui possessionem.nu.2.ff.de vi & vi arma.
111 Et propterea statutū disponens,vt turbās aliquē possessione puniat tali pœna,& restituat possessionē, nō hēt locū nisi qñ restitutio possessionis fieri pōt.vt tradit Sal.post glo.in l. mancipia.C.de ser.fugi.Dec.in consi.cccclxvj.nu.9.& cōsi.ecj.nu. 2.& consi.dxj.nu.4.Hipp.in sing.cccxxxix.Rui. in consi.lx.nu. 9. vol. ij.Cur.Iun.in consi.clvj.nu.9.& consi.lxxvj.nu.3.
Cōtra hāc limitationē tenet Rip.īc.sæpè.nu.71.de resti. spol.
112 Tenendo tñ primā opi.*cōem,limita eā, si possessor spoliatus ex interuallo recuperaret,qa nō p hoc inuasor euitat pœnā huius cōstitutionis,Bar.in l.qui possessionem.nu. 3.ff. de vi & vi ar.& in l.si quis ad se fundum.nu.3.& ibi Sal.C.ad l.Iul.de vi pub. Rip.in c.sæpè.nu.73.de resti.spo.
113 XXXIX. Limita,quia dispositio huius l.nō cōpetit ℨ hęredē sub conditione institutum,qui añ cōditionis euentū propria authoritate bona hæreditaria occupauit,prout voluit Bald. in l. inter omnes.& ibi etiam Iaſ.nu. 10.ff.qui satiſ.cog.
Contrarium tenet Corſet.in regula,spoliatus. in xxiij.limitatione.& idem voluit Rip.in c.sæpè.nu.97.de resti.spoliat.
114 XL. Limita,vt hæc ꝓstitutio nō cōprehēdat clericū apprehendentē possessionē bñficij vacātis absque executorialibus,vt tenet Ab.īc.trāsmissā.de electio.Rip.īc.sæpè.nu.69.de rest.spol.
115 XLI. Limita,quia ista dispositio non cōprehēdit hæredes ipsius deiicienris,vt no.gl.in d.l.si quis in tantam.quam sequuntur ibi Bar.Bal.& Sal.ver.vj. an detur. quod intellige, nisi quatenus ad eos peruenerit.
116 XLII. Limita, quia ꝓmissa est appellatio à ſnīa lata in casu l.si quis in tantā,vt ibi tenet gl.& idē voluit gl.in l. vnica. C. si de moment.pos.Bal.in ꝫ.xiiij.vol.j.Ang.in l.incerti.C. de interdict. & idem sentit Fede.de Sen.in consi.lxxvj.Dec.in consi.xxviij.nu. 2.Soc.in regu.xxiiij.in xx.limit.& hanc dicit* communem opi. Ripa in c.sæpè.ver.ij.fuit opinio.de resti.spo.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Possessor habens cartam à Principe,non potest vltra quadriennium molestari.

1 Abens cām à principe super certis bonis,amplius sup illis post quadriennium inquietari non potest.l. bene à Zenone.C.de quadri.prælcrip.
2 Et hoc siue sint res fisci, siue ipsius Cæsaris, vt est tex.ibi in d.l.& ponit Barb.in consi.xxvij.vol.iiij.Bert.in consi.xv. vol.i.Dec.in consi.cccIvij.
3 Primò amplia, vt procedat in Rege Romanorum nondum coronato,Rui.consi.clxj.vol.ij.
4 Secūdò amplia,vt molestari nō possit habēs cām à Principe, nec in possessorio nec in petitorio,Gram.consi.clxix.
5 Tertiò amplia, vt idem sit in omni alio Rege non recognoscente superiorem,Gram.cōsi.clxix.Afflict.in prælud.Const.q. xiij.& super const.in tit.de retard.lit.conteſt.nu.6.
Contrarium in tege Franciæ tenet Abb.in consi.iij.vol.ij.Dec. in consi.cccIvj.Cur.Iun.in consi.cxlij.
6 Quartò amplia , vt hoc procedat etiam in perpetuo vicario in terris ecclesiæ,Roma.in consi.lix.in vj.dubio.Corn. in consi. ccxcix.vol.j.
7 Primò limita , hoc procedere in Principe supremo,nō in aliis inferioribus,Bal.in c.fi.ad fi.de re iud.Iaſ. in auth. quas actiones. C.de sacro.eccl.Abb.in consi.iij.in xvij.q.vol.ij.Ang. in repe. l. i. C.de fide instru.lib.x.Cur.Iun.in cōſ.clxxiiij.& in consi. cxlij.& in consi.fin.Soc.in consi.xlvj.vol.iiij.Alex.in cōsi.lij.vol. vij. Dec. in consi.ccclvij.Iaſ.in consi.clxvij.vol.ij.
8 Et propterea dispositio d.l.bene à Zenone.non habet locum in legato, Alex.in consi.lij.vol.vij.Bertr.in consi.xv. nu. 19. vol j.in nouis.
9 Et idem est in ciuitatibus nō recognoscentibus superiorē , in qbus dispositio huius l.nō extendit,Iac.ī trac.feud.in verbo,princeps.in xiiij.ſpeciali.Dec.consi.cccIvij.Mart.de Laud. in trac. de Prin.in xj.ſpeciali.Cur.Iun. in consi. cxlij. vbi loquitur in Republica Florentina non recognoſcente superiorem.
10 Contrariū,ꝙ imò dispositio illius legis ,ꝑcedat ī quocūque principe,q vel ex priuilegio, vel ex ꝓsuetudine non recognoscit superiorē,& hēt iura principis supremi,tenet Bal.in ꝫsti. cccIxiij. incip.quærit an officiales.vol.i.vbi loquitur in Duce Mediolani, & in ꝫ.cccxcix.incip.quē admodū.vol.iij. Roma. loquens in vicario perpetuo ecclesiæ.in ꝫ.clix.in vj.dubio.& in ꝫ. cccx. vbi loquit de ciuitate Florentina.& Barb.qui loquit in ciuitate Florētiæ,in ꝫ.xxvij.vol.iiij. Rui.consi.xlviij.vol.iiij.Abb.in c.ij. de reb. eccle.nō alie.Cor.in ꝫ.cccxcix.vol.j.Iaſ.q loquit in Duce Sabaudiæ.in cōſ.ccxxvij.vol.ij.& istud voluit Soc.in regula cccxlij.in j. fal.Iac.de S.Georg.in verbo,principis. in trac.feud.Bal.in trac.ꝓscri.Mat.de Laud.in tract.de princ.in xj.speciali.Cur.Iun.in l.hæres absens.ff.de iudic.Brun.in consi.iij.nu. 7.
11 Et in ciuitatibus non recognoscentibus superiorem tenet Soc.in consi.cxxj.vol.iiij.
Tenendo vltimam opinionem,tanquam magis *communē, 12 Amplia,vt procedat non mō ipsis principibus vēdētib⁹, sed ēt vendentibus eorū officialibus.Bal.in d.consi.cccIxiij.inci.quæritur an si officiales.vol.j.& in consi.cccIix.vol.iij.incip.quemadmodum Imperator.Cor.in d.consi.ccxxix.vol.j.
13 Et idem vendente procuratore fisci , vt in locis proximè allegatis.& ponit Soc.in consi.xlvj.vol.iiij.
Tamen contrarium in hoc tenet Alex.in consi.lij.volu. vij. & voluit Bal.in l.j.C.de vend.re.fiscali.lib.x.
14 Secūdò limita,si princeps alienās nō esset ī bona fide alienādo,qa sciret rē ad aliū spectare.ita gl.in l.j.C.de vēd.re.fiscali. Io. Fab.& Ang.Aret.in §.fi.inſt.de vſucap.ad idem est gl.in l.ij.C. de cōmu.re.alie.vbi Bal.& Sal.Bal.in l.j.C.de hæred.vel act. vēd.Iaſ. in auth.quas actiones.C.de sacro.eccl.Cur.Iun.ī cōſ.cxlij. Abb. īc.ij.de reb' eccle.nō alie.Soc.in regu. cccxlij.in ij.fallen. Abb.in ꝫ.iij.vol.ij. in xvij.q.Roma.in fing.declx.Iac.in verbo,princeps. in trac.feud.Dec.ī cōſ.cccIxxxvij.Iaſ.in cōſ.xxxiiij. vol.i. Fel. in c. quæ in ecclesiarū.de cōsti.Barb.in cōsi.xxvij.vol.iiij.Balb.ī tract. ꝓscr.Mart.de Laud.in trac.de Princ.ī xj.ſpeciali.Afflict. sup Cōst. in ti.de non retar.lit.conſt.nu.7.Maria.Iun.conſ.lxix.nu.6 5.vol. j.Rui.cōſ.xlvj.vol.j.& conſ.xxxj.vol.v.Gram.in dec.lxv.nu. 33.& 48.vbi ampliat.Cur.Iun.in l.hæres absens.ff.de iudic.Afflict.in c. j.in ver.& bona committentium,nu. 168.in tit.quæ sint reg. vbi hanc dicit*communem opinionem.
Contrarium tenuit in l.ij.C.de commu.rer.alie.Iac.de Rauen. vt refert Cy.& Sal.quem Sal.ibi reprobat.
15 Tertiò limita hoc ꝑcedere,vbi princeps agit deplenitudine potestatis,nō aliās.Bal.in ꝑcm.Decreta.Soc.in regu. cccxlij. in tertia fal.Alex.in cōſ.lij.vol.vij.Cur.Iun.consi.clxxiiij.& in conſ. vlt.Iaſ.in consi.clxvij.vol.ij.Dec.in consi. ecclvij.Maria.Iun.cōsi. lxix.vol.j.Gram.dec.lxv.nu.79.
16 Sed de ista limitatione dubitat Fel.īc.quę ī ecclesiarū.de ꝓst. Balb.ī trac.ꝓscrip.Mar.de Laud.ī trac.de Princip.ī xj.speciali. Afflict.sup Const.de nō retar.lit.conte.nu.7.& bñ iudicio meo , qa si vt dictū est in ij.limit.vt habeat locū ista lex,requiritur ꝙ Princeps alienet bona fide, & sic tradat rem tanqua suā. ad quid igitur est necesse vt dispōnēs de re sua teneat apponere clausulā,de

pleni

Universidad de Deusto
Biblioteca

plenitudine potestatis? pront illã apponeret for siran qñ rẽ aliena sciens esse alienam alienaret, non qã propriam, vt propriam.
17 Quartò limita, vt regulã procedat qñ res venditur p Principem vt sua, secus si iure creditoris tanquam creditor, qa tũc non habet locũ dispositio l. bñ à Zenone. Ita tenet Bal. in procem. Dece. in ver. Rex Pacific°. & ipsemet Bal. in l. fi. C. si aduer. fisc. & ĩ pr. cxxvij. incip. à principio tit. in ver. segtur subsequenter. vol. iii. & in l. j. C. de h red. vel act. vend. & in l. ij. C. de cõmu. re. alie. in l. fi hypothecas. C. de remiſ. pig. Soc. ĩ regula, cccxlij. Ia. in trac. feud. in verbo, Princeps. Dec. in d. cõſi. cccl vij. Bal. in trac. pr̃. Mart. de Laud. in trac. de prin. in xj. speciali. Alex. in conſi. lij. vol. vij.
18 Quintò limita, qua nõ ꝓcedit diſpoſitio l. bñ à Zenone, in rebus eccleſiarũ à principe alienatis. gl. in c. quicũque militũ. in gl. in ver. cõſenſu. xij. q. ij. Arch. in c. cõuenior. xxiiij. q. viij. Abb. & Imo. in c. ij. de reb° eccle. nõ alie. Soc. in reg. cccxlij. in v. fal. Iaſ. in auth. quas actiones. C. de ſacro. eccle. Abb. in conſi. iij. in xvij. q. vol. ij. Bal. in d. l. bñ à Zenone, Alex. in conſ. lij. vol. vij. Iac. ĩ trac. feud. in verbo, princeps. Dec. Neap. cccl xj. in fi. in antiq. Fel. in c. quæ in eccleſiarũ. de conſti. Balb. in trac. præſcrip. Mart. de Laud. in tract. de princi. in x. ſpeciali. Afflict. in prælud. Conſtitu. q. xiiij. Pariſ. in conſi. xxvij. nu. 88. vol. j.
19 Amplia, vt nec contra Clericum procedat diſpoſitio huius l. Soc. in conſi. xlvj. vol. iiij.
20 Sextò limita, quia nõ hẽt locum diſpoſitio huius l. in rebus alienis à principe donatis eccleſiæ, qa eccleſia nõ admittit lucrũ cũ tanta iniqtate, gl. in c. qcunque. i gl. in verbo, ꝓſenſu. xij. q. ij. p tex. & ibi gl. ij. in c. placuit el j. xvj. q. iij. Imo. in c. ij. de reb. eccl. nõ alie. Iaſ. in auth. quas actiones. C. de ſacro. eccl. Ale. in cõſ. lij. vol. vij. Fel. in c. quæ in eccleſiarũ. de cõſti. Rom. in ſin. dcxxxj. Balb. in tract. pr̃ſcript. Mart. de Laud. ĩ trac. de prin. in xj. ſpeciali. Pariſ. cõſ. xxvij. vol. i. Afflict. dec. cccl xi. nu. 42. Gul. Bened. in c. Ray. in ver. & vxorem nomine Adelaſiam. nu. 384. de teſtam.
Contrarium tenet Lancel. Dec. in l. ſi hæres abſens. ff. de iudic. vbi reſpondet rationi allegatæ in contrarium. & Barba. in conſi. xxvij. vol. iiij.
21 Sublimita, tenendo primã opinionẽ* cõem ex mẽte Barba. ĩ loco præallegato, qñ eccleſia venit ex iure ſuo, ſecus ſi venit ex iure priuato, quia tunc poteſt vti beneficio d. l. bene à Zenone.
22 Et pp iſtam, & præcedẽtem limitatiõnẽ voluerunt aliq vt diſpoſitio l. bñ à Zenone. nõ habeat locũ de iure canonico, ,put vr̃ voluiſſe gl. in c. ij. de reb° ec. non alie. & in auth. quas actiones. C. de ſacro. eccl. Io. Fab. in §. fi. inſti. de vſucap. Maria. Iun. ꝓſi. lxix. vol. j. qui extẽdit etiam quo ad laicos. tñ intelligitur, vt ſuprà dictum eſt. Abb. in d. c. ij. de rebus eccle. non alien. Iaſ. in d. authen. quas actiones. Balb. in tract. præſcr. Afflict. in prælud. Conſtitu. regni. quæſt. xiiij.
23 Septimò limita, vt locũ habeat diſpoſitio huius l. in principe vendẽte cũ debitis ſolennitatibus, puta ꝓcedẽte ſubhaſtatione, ita tenet Bal. in l. j. C. de hæred. vel act. vend. Bal. in conſi. cccl xiij. vol. j. Sec. in cõſ. xlvj. vol. iiij. Curt. Iun. conſi. cxxxiiij. & in pr̃. cxlij. & conſi. vlti. Mart. de Laud. in trac. de Prin. in xj. ſpeciali. Gram. dec. lxv. nu. 34. & ſeq. & nu. 78. Afflict. in c. j. in verſi. bona committentium. nu. 168. in tit. quæ ſint regal.
Contrarium tenet Iac. in tract. feud. in verbo, Princeps. & idẽ ſentit Balbus in tract. præſcrip.
24 Octauò limita, qa non hẽt locum talis diſpoſitio q̃ minorẽ, quominus ſaltem minor non habeat bñficium reſtitutionis in integrum, p text. in l. j. C. ſi aduerſ. fiſ. & ponit Ang. in repet. l. j. C. de fide inſtru. lib. x. Soc. in reg. cccxlij. in vij. fal. Balb. in tract. præſ. Mart. de Laud. in tract. de Prin. in xj. ſpeciali. Gram. dec. lxv. Curt. Iun. in l. hæres abſens. nu. 18. de iudic.
25 Nonò limita, ſi modò interueneric traditio, quia nõ interueniente traditione non haberet locum diſpoſitio huius l. ſecundùm Bal. in c. j. §. fi. de no. for. fidel. Soc. in reg. cccxlij. in viij. fall. Dec. in conſi. cccc xlv. Ia. de S. Georg. in tract. feud. in verbo, princeps. Io. Crot. in l. filiuſa. §. diui. ff. de leg. j. Balb. in trac. præſ. Mart. de Laud. in tract. Prin. in xj. ſpeciali.
26 Decimò limita, nã concluſio procedit in principe rẽ vẽdẽte vt ſuã ſimpliciter, ſecus ſi in alienatione faciat mentionẽ q̃ alienat rem tanquã ſuã ex tali cã, quia ſi ex illa cãre non eſſet principis, non haberet locum diſpoſitio l. bene à Zenone, Bal. & Sal. in l. j. C. de hæred. vel act. vend. Bal. in l. ſi hypotheeas. C. de remiſ. pig. Soc. in conſi. cxxj. vol. iiij. Alex. in conſi. lij. vol. iiij. Soc. in cõſ. xlvj. vol. iiij. Dec. in conſi. cccl vij. Bertr. in conſ. cxxx. vol. ij. Gram. dec. lxv. nu. 79.
27 XI. Limita, quia ad hoc vt habeat locum diſpoſitio d. l. bene à Zenone. eſt neceſſe vt princeps alienans poſſit, aliàs non ꝓcedit illa diſpoſitio, Bal. in l. j. C. de hæred. vel act. vend. dum loquit, q̃ eſt neceſſarium, vt ſiſcus res bona fide poſſideat. & in l. ij. C. de commu. re alie. ſentit Bar. in l. ſi. C. ſi q̃ ius, vel vti. pub. Abb. in c. pe. de re iud. Iaſ. in auth. quas actiones. C. de ſacro. eccl. Alex. cõſ. lij. vol. vij. Dec. in conſ. cccc xlv. Iac. de ſancto Geor. in tract. feud. in verbo, princeps. Fel. in c. quæ in eccleſiarum. de conſt. Balb. in tract. præſ. Mart. de Laud. in tract. de Princip. in xj. ſpeciali. Bertr. in conſi. cxxx. vol. ij. Rui. conſi. xxxj. vol. v. Bertr. in conſ. j. vol. j. in antiq. Soc. in conſi. cxxj. nu. 25. vol. iiij.
28 XII. Limita, ſi princeps haberet aliquod ius in illa re, dato q̃ eſſet aliena, nam tunc non haberet locũ diſpoſitio l. bñ à Zenone. C. de quadri. præſ. quia tunc tradendo cenſeretur ius tũ ſuũ voluiſſe transferre. Io. Fab. & Ang. Aret. in §. fi. inſt. de vſucap. Bal. in conſi. cc liij. incip. illuſtris dominus. vol. j. Soc. in conſ. xlvj. vol. iiij. & in conſi. cxxj. vol. iiij.
29 XIII. Limita, quia hæc diſpoſitio non ꝓcedit ꝺ dotẽ. Bal. in conſi. ſuo cccxcix. incip. quemadmodum Imperator. vol. iij. Soc. in conſi. xlvj. vol. iiij. Balb. in tract. præſ. Iaſ. in conſi. clvij. vol. ij. & in l. j. nu. 9. & Rip. nu. 15. ff. ſol. mat. Neguſ. in tract. de pig. in viij. par. prin. n. 23. Tiraq. de retract. lignagier. §. j. gl. xiiij. nu. 91. in fin.
30 XIIII. Limita, ſi mõ res reperiat penes extraneũ, ſecus ſi aliquo caſu reuerſa fuerit ad ipſum principẽ, quia tũc nõ hẽt locũ ita diſpoſitio. ita declarat Abb. in conſi. iij. in xvij. q. vol. ij.
31 XV. Limita, ſi res non erat in commercio, vt vẽdi poſſet, vel alienari, vt de libero homine eſt tex. in l. non ideò. C. de lib. cauſ. & ibi Sal. Io. Fab. & Ang. Are. in §. fi. inſt. de vſucap. & no. glo. in l. omnes. C. de quadr. præſcri. in gl. in verbo, moueri.
32 XVI. Limita, ſi mõ accipiens ſit in bona fide. ita tenet gl. in l. oẽs. in gl. in verbo, moueri. in iij. fol. C. de quadr. pr̃. & Lãcel. Dec. in l. hæres abſens. ff. de iud. Afflict. ſup Conſti. ĩ tit. de nõ retar. lit. contreſt. nu. 7. Gram. dec. lxv. nu. 43. Maria. Iun. in conſi. lxix. vol. j.
Contrarium tenet Bal. in d. l. omnes. C. de quadr. præſ. Maria. Iun. conſi. xciiij. vol. ij.
33 Tenendo tamen hanc vltimam partem, intellige niſi dolus dederit cauſam contractui. Bal. in d. conſ. cccl xiij. vol. j. inci. quæritur, an ſi per officiales.
34 XVII. Limita, niſi actor, & reus haberent cãm ab eodẽ principe, quia tunc non habet locũ diſpoſitio d. l. bene à Zenone. Ita declarat Cur. Iun. conſi. xliij. & in l. hæres abſens. ff. de iud. Rom. in conſi. cc xcviij. Gram. dec. lxv. nu. 43.
35 XVIII. Limita, nã q̃libet ex cuis occaſio erroris facit ceſſare diſpoſitionem iſtius legis: ita tenet Bal. in proœ. Decre. Cur. Iun. in conſi. lxxiiij. & in conſi. cxlij. & in conſi. vltimo.
36 XIX. Limita, qñ princeps in cõceſſione vel vẽditione rei ap ponit clauſulã. ſine ꝓiudicio iuriũ aliorũ. And. de Iſer. án ti. q̃ ſint regal. in c. j. & ibi Afflict. ver. & bona committentium. nu. 178.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Mentio eſt facienda in impetratione de alterius poſſeſſione.

1 OMmunis* eſt ſnĩa Doctorũ, vt de poſſeſſione illius rei, quam quis impetrat penes alium exiſtente, ſit facienda mentio in impetratione, ad hoc vt impetratto teneat: tex. eſt, & ibi oẽs notãt in c. cũ in noſtris. de cõceſ. pb. ad idẽ eſt tex. Ic. dudũ. & ibi gl. j. de priuil. & in c. ij. & ibi gl. in verbo, poſſidebãt. vbi Domi. in ij. notab. & Frã. ĩj. notab. de decim. in vj. Cald. in pr̃. xix. ver. nimis reſtringit, & in conſi. xj. de præb. & in cõſi. xiij. in fi. ver. ꝓterea maius. de reſcript. Dom. ĩ c. cũ de bñficio. ver. ſed pone in terminis. de præb. in vj. Card. in c. nuper. ver. tertia rõ. de decim. Anc. in c. dudũ. in j. not. de priuile. Car. conſi. xxxj. ver. item talis cõfirmatio. Fel. in c. ex tenore. ver. limita vj. de reſcrip. Fran. in c. eum, qui. ver. in eadem glo. in fi. de præb. in vj. Rui. conſi. iiij. vol. iij.
2 Primò amplia, vt hoc procedat ẽt in conceſſione decimarũ, quæ non operaẽ quo ad decimas poſſeſſas per alios, ſi de poſſi ẽ tiũ poſſeſſione non ſit facta mentio, c. ij. in prin. de decim. in vj. & ibi gl. in verbo, poſſidebant. d. c. dudũ. & ibi no. Inn. in ver. Io. autem dicit. & in ver. idem credunt. & in ver. ſecus autem. & ibi Io. And. ver. & eſt ratio diuerſitatis. & idem Ant. de But. ver. & eſt ratio. & ibi Hoſt. ver. collatio verò. & Anc. ver. oppono & videtur. & in ver. collatio verò. de priuileg. clarè hoc ponit Oldr. in conſ. cclxvii. per totum. tradit Felin. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. ver. ix. nor. de reſcripris.
3 Cõtrariũ, q̃ imò hoc ꝓcedat tantũmodò in cõceſſione noua lium, nõ aũt in cõceſſione decimarũ, voluit Car. in cõſi. xcij. ver. ꝓterea pr̃ſupposito. & idẽ Car. in c. dudũ. ver. quæro nunquid. vbi Abb. in j. nota. de priuil. Zaſ. in cõſi. xv. nu. 7. ver. v. ſi ẽt. vol. i. Bert. in conſi. vij. in fi. ver. ſed hoc non obſtante. vol. iij. in nouis. Dec. in conſi. cxiij. verſi. non obſtat quod voluit Oldr. Milis in verbo, priuilegium impetratum ſuper decimis. Caſſa. deciſ. j. de priuil.

Secundò

4 Secundò amplia, regulã procedere nedũ in ſpecialibus, vt in beneficialib, & ẽt in quaſi ſpiritualib. prout in decimis. iuxta tex. in c. dudũ. de priuileg. & in ca. ij. de decimis. in vj. ſed ẽt locũ habere in profanis, vt ſentit Card. in conſ. xxix. in fi. ver. nimis reſtringit. & Fel. ĩ c. in noſtra. ĩ xxvij. & xxxvj. corollario. ver. ix. no. de reſcri. Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. par. in xi. quæ. ver. item diſpoſitio dicti capituli, & hoc ẽt clarè voluit Soc. in pr̃. cxx. ver. confirmantur prædicta. vol. iij Ruin. in pr̃. iij. ver. & quia patet. volu. iij.
5 Tertiò amplia, nam ẽt conceſſio motu ꝓprio facta per Principẽ, nõ valet, ſi de alterius poſſeſſione nõ fit facta mentio. Ant. de But. in c. cũ noſtris. ver. Io. Caldẽ. & ver. illa dicta non placent mihi. & ibi Abb. ver. ſed do. Anto. & ibi Imol. verſi. in Papa aũt. & ibi Card. in v. oppoſ. & in xviij. q. de concef. præb. Soc. in conſil. cxx. verſ. præterea qñ de poſſeſſione. vo. iij. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. ver. xj. not. & in ij. corol. in ver. & ibi dictis. de reſcrip. Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. part. in xj. q. in verſic. item ſi Papa. Sarn. in regu. q. ix. vbi nu. 2. dicit hanc* communem opin.
Contrarium tñ voluit Cald. in conſ. xj. de reſer. & in conſi. xiij. de præb. Milis in verbo, gratiam beneficialem impetrans. Cardi. in c. cum noſtris. verſ. iij. quæro. de concef. prædend.
6 Sed tenendo primam opi. quæ videtur* communis, Limita illam, niſi cum illa clauſula, Motu ꝓprio, eſſet etiam cõiuncta clauſula, ex certa ſcientia. ita Ant. de Bur. in d. c. cum noſtris. verſi. Io. Cald. & ibi etiam Imol. ver. in Papa autem. de concef. præ.
7 Quartò amplia, quia non ſolum de poſſeſſione, ſed etiam de detentatione eſt facieda mentio in impetratione. Rota in antiq. deciſ. cevj. & dec. dcclxxxiij. in antiq. Feli. in ca. in noſtra. in xxxvj. corolla. de reſcriptis.
8 Quod intellige, & declara in detentatione proueniente ex reſeruatione, concurrente etiã poſſeſſione annali, & q̃ reſeruatio ſit ſpecialis, nõ generalis notoria: Ita declarat Feli. in c. in noſtra. in xxxvj. coro. ver. iij. no. de reſcr. Io. de Sylu. in tract. de benefi. in iij. part. in xj. q. verſ. etſi beneficium. Aeneas de Falc. in tract. reſeruatiua. verſi. vnum tamen ſcias.
9 Quintò amplia, nam etiam de poſſeſſione beneficij vniti fieri debet mentio, ẽt q̃ſi vnio eſſet nulla; Cald. in conſ. xxix. de præb. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corol. ver. ix. nota. de reſcr. qui hoc declarat, quando vnio veniret irritanda, non ſi ab initio fuiſſet ipſo iure nulla: Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. part. in xj. q. verſic. & ita tenet Domin.
10 Sextò amplia, quia etiã impetratio in certi beneficij nõ põt operari quo ad beneficiũ per alium poſſeſſum. Petr. de Anch. in repe. c. ſi ꝓpter. de reſcr. in vj. ver. & iſtã diſtinctionẽ. Maria. in ca. poſtulaſti. verſ. iiij. notandum. de reſcr. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corol. verſ. vj. no. de reſcr. Rot. in nou. deciſ. cxcvj. in addit. Ioã. de Sylu. in tract. de benc. in iij. part. in xj. q. ver. & ſicut. & idem tenet Imol. in d. c. cũ noſtris. verſ. circa tertium. poſt Anton. de But. ibi, verſ. ſi autem impetratio eſt facta. de concef. præb.
Contrarium tenet Lap. alleg. lxxxiiij. ver. q̃ro, tẽpore dictæ reſeruationis. Card. in c. cũ noſtris. verſ. colorata verò poſſeſſio. & in xvij. & in xviij. q. & ibi Abb. ver. ſed ſi poſſeſſio. & ver. ſed ꝺ prædicta. & ibi etiã Collectar. vbi dicit ita curiam ſeruare, & iſtam ẽt dicit* communem ibi Imo. ver. circa tertium, de concef. præb. & Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. verſ. vj. not. de reſcr. licèt tñ ipſi contrarium teneant.
11 Ethinc eſt, q̃ expectans põt, & debet acceptare infrà mẽſem beneficium, quod vacat de iure, licèt per alium poſſideatur, ſi non ita erat vacatio. Oldr. in conſ. clxxxij. in fi. verſ. iiij. poteſt quæri. & ſenſit gl. in c. clericus, in verbo, negligenter. in prin. & ibi Arch. de præb. in vj. Lap. alleg. lxxxiiij. verſi. quæro tempore dictæ reſer nationis. & verſi. ſeq. incip. ſed quæro.
12 Sed contrarium tenuit Rota, q̃ imò tps nõ currit, quia non tenebatur acceptare beneficiũ per alium poſſeſſum, i dec. dcviij. in antiq. & dec. dcxcv. i antiq. Bellam. dec. dcc. ibi, ſed in impertãte. Fel. in c. capitulũ. ver. itẽ intellige iſtũ caſum. de reſcr. Aenie. de Falco, trac. reſeruat. nu. 28. ver. beneficia quę vacant. Sarn. in reg. de infir. reſignan. q. xviij. nu. 2. ver. ſed iſta ratio. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. verſi. x. no. de reſcr. Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. par. in xj. q. verſ. item ſi aliquod beneficium.
13 Imò dixit Sarn. in d. q̃ō. xviij in regula de infirm. reſignan. q̃ beneficium vacãs de iure, ſed per alium poſſeſſum, acceptari nõ poteſt: vt ibi. nu. 2.
14 Sed contrarium eſt verum, quia expectans poteſt acceptare beneficium vacans de iure, licèt non vacet de facto, & eſt in facultate ſua illud acceptare, vel dimittere: Gem. in c. j. verſ. ſed pone, quod executor. de concef. præbend. in vj. Aene. in tract. reſeruat. nu. 28. verſ. beneficia, quæ vacant.
15 Septimò amplia, etiam ſi poſſeſſio capta ſit aduerſus decretũ irritans, dũmodò capta ſit ignorãter. Fel. in ca. in noſtra. in xxxvj. corollario. verſ. xiij. & vltimo not. Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. part. in xj. q. verſ. & non nocet tacere. Et facit, quod dictum eſt ſuprà in iiij. ampliat.
16 Primò limita, nam ſtãte clauſula, Amoto illicito detentore, nõ eſt neceſſaria mẽtio poſſeſſionis. ita Rot. in antiq. dec. clxxix. & ccvj. Ant. de Bur. in c. cũ noſtris. ver. attende tñ. de cõceſ. præb. poſt Io. Cald. ibi. ver. itẽ dato. & ibi Io. And. ver. vnũ ſcias. & Ant. de But. ver. attende tñ. Card. ver. in xv. q. & ibi Imol. verſ. vbi verò poſito. & ibi Abb. ver. aut ſimpliciter. Collectar. ver. tñ notandũ. & ibi Anch. ver. addit Io. de Deo. & verſi. aut colorata. de concef. præb. Alex. ꝺ. lxx. ver. ꝓterea dato. vo. iij. & ꝺ. cj. ver. præterea dato. vo. vj. Card. ꝺ. xcij. ver. ſed etſi conſtaret. & conſ. xxxj. in fi. ver. ſed pr̃ſuppoſito. Staphil. de literis gratiæ, & iuſti. verſ. vlterius ſciẽdum eſt. & no. Imol. in c. cùm vniuerſorum. verſ. item no. clauſu. lam. de rer. permu. Rebuff. in concord. in titul. de for. lit. executi. in verbo, ꝺictores. verſi. aliquando in reſcripto. Domi. in c. nemo. ver. in ead. gl. ibi, cum noſtris. de elect. in vj.
17 Et hoc intelligitur, qñ dicta clauſula apponitur in literis gratioſis, ſecus verò ſi apponatur in literis executoriis. Ant. de Butr. in c. cũ noſtris. ver. dicit hic Lap. de concef. pb̃ẽ. & ibi Card. in xv. q. & Abb. verſ. aut ſimpliciter. verſ. vbi verò poſito, Lap. alleg. xv. verſi. item dicit. Cald. conſ. xxv. de præb. Iaſ. in l. ex pupillari. verſi. iij. per illam cle. ff. de vulg. & pup. Curt. Iun. conſ. iij. verſ. ſic etiam egregiè. Rebuf. in concord. ſub rubr. de for. lit. execu. in verbo, ꝺictores. Staphil. de lit. gra. & iuſt. verſi. vlterius ſciendum eſt.
18 Contrarium tenuit Barthol. Zabarel. quem refert, & ſequit Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. ver. ij. no. de reſcr. qñ literæ executoriæ eſſent expeditæ vno, & eodem tempore cum literis gratioſis: ſecus verò, ſi ex interuallo. Io. de Syl. in tract. de benefi. in iij. part. q. xj. verſi. & notandum eſt. Fel. in c. de cætero. verſic. & a dde Lap. de re itudic.
19 Secundò limita, qñ dictum eſſet in conceſſione, non obſtante cõceſſione alteri facta. Imo. in c. cauſam, quę. ver. dicit hic Cõpoſt. de reſ. & ibi Fel. ver. nõ obſtante collatione. Ioan. de Sylu. in tract. de benef. in iij. part. q. xj. verſi. ex quibus eſt inferendum. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. verſi. xij. not. de reſcr.
20 Pro quo facit, nam quando eſt facta mentio de titulo, nõ eſt neceſſe facere mentionem de poſſeſſione. Alex. conſi. clv. in fin. verſi. ij. non obſtat. vol. vj.
21 Tertiò limita, qñ in conceſſione adiecta ſit clauſula, ſi nõ ſit alteri ius quæſitum. Tunc enim non eſt neceſſe de poſſeſſione facere mentionem. Card. conſi. xcij. ver. item in conceſſione. Fel. in c. ſuper literis. ver. v. regul. de reſc. Io. de Sylu. in tract. benef. in iij. par. in xj. q. verſ. & notandum eſt.
22 Quartò limita, qñ adiecta eſt clauſula, vocatis vocãdis. Car. in conſi. xcij. ver. ad hoc reſpondeo. Fel. in c. exhibita. verſic. item adde, de iudic. Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. part. in xj. q. verſ. & notandum eſt.
23 Quintò limita, qñ concedens ſciebat poſſeſſionem alterius, vel veriſimile eſt ipſum eam intellexiſſe. Caſſador. deciſ. j. de priuileg. Ber. conſ. vij. in fi. vol. iij. in nou. verſ. ſed hoc non obſtante.
24 Sextò limita, qñ ſi concedens ſciuiſſet poſſeſſionem, facilius conceſſiſſet: ita Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario, ver. & vltimò nota. de reſcri. ex mente Bartholo. Zabarel. in conſil. ſuo viij. quem refert, & ſequitur etiam Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. part. in xj. q. verſ. & non nocet tacere.
25 Septimò limita, qñ fieret mentio in cõceſſione de titulo habito à principe, quia cum ex tali titulo ſolo ſine traditione tranſeat poſſeſſio, fatis eſt, q̃ mentio facta fuerit de titulo, quia ex hoc etiam de poſſeſſione cenſetur mentio facta. Alex. in conſi. clv. in fi. vol. vj. ver. præterea per ſolam gratiam.
26 Octauò limita, qa Regula intelligi debet de poſſeſſione rei corporalis, nõ autem de poſſeſſione rei incorporalis: de qua nõ eſt facienda mentio de neceſſitate. Lap. alleg. xvj. verſ. item dicit. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. verſic. quartò not. de reſcr. Io. de Sylu. in tract. de benef. in iij. part. in xj. q. ver. item poteſt notari. Inn. in c. cũ noſtris. ver. imò plus videtur. iuncto verſ. iſta aũt Decretalis. & ibi Hoſt. verſic. imò plus videtur. & verſic. his aũt, q̃ diximus. & ibi Io. And. verſic. imò plus. & verſi. his autem, quæ diximus. Ant. de But. verſicu. & hic non diſcutio. & Card. in xxij. q. de concef. præbend.
Contrarium ſentit Cald. in conſ. xxviij. de præb. dum loquitur de quaſi poſſeſſione ſtatus beneficii. quẽ refert, & ſequit Domi. in c. cum de beneficio. verſ. ſed pone in terminis. de præb. in vj.
27 Nonò limita, nam in exemptione aliquarum Eccleſiarũ, vel Capellarum non eſt neceſſarium facere mentionem de poſſeſſione. vt per Inn. in c. dudum. ver. quidam tñ, de priuileg. & ibi Hoſt. ver. aliud quando dicit, & ibi Io. And. ver. aliud. Ant. de But. verſi. aliud ſi dicatur. & Anch. ver. quærit Inn. Card. in ij. & iij. oppoſ. & conſi. xcij. ver. præterea præſuppoſito.
Cõtrariũ Abb. ĩ d. c. dudũ. ver. ſed ꝓ declaratione. tex. de priui.

Universidad de Deusto
Biblioteca

28 Decimò limita,qñ præcessisset causæ cognitio,per quã veri simile esset concedentem intellexisse possessionem alterius.Inn. in c.dudũ.vers.cum enim non fiat.de priuileg.& ver.idẽ etsi alij. & ibi Host.ver.rõ diuersitatis est.& vers.intelligendum est.& ibi Io.And.ver.ratio diuersitatis est.& vers.itẽ intelligendũ est.Ant. de But.vers.& est ratio.& in finalib.verbis,ver.nec obstat.Anch. vers.ratio differentiæ est.& ver.sed dicit ipse Card.

29 XI.Limita, nam de possessione colorata debet fieri mentio, nõ aũt de non colorata.Lap.alleg.xv.in prin.versi.nõ obstat decretalis.Dom.in c.cùm de beneficio.versi.sed pone in terminis. de p̃b.lib.vj.Io.And.i c.cũ nostris.ver.recitat ibi.& ibi Ant.de Bu. ver.& sic reducẽdo.& ver.si verò possessio.& versi.venio ad tertiũ.Card.versi.concludit finaliter.& ibi Pet.de Anch.ver.sed ꝫ p̃dicta.& ver.distingue ergo.Abb.ver.in ea.gl.ibi, sed pone.& ver. ij.casu.Imol.vers.in ead.gl.ibi credo.de concess.præbend.

30 XII.Limita in collatione ordinarij ,q̃ valet etsi de possessione alterius nõ faciat mentionẽ.Io.And.in c.cũ nostris.ver.colorata verò.de cõcess.præb.Cardi.ĩ v.oppo.in xvj.q.& q.xviij.& ibi Pet.de Anch.versic.sed ꝫ prædicta.& versic.distingue ergo.Abb. versi.sed debemus distinguere.Imol.vers.Host.verò.& ver.si aũt possessio.& ver.aduerte tamen.Fel.in c.in nostra.in xxix.corollario,de restri.

Contrarium Ant.de But.in d.c.in nostra.vers.item inquantũ. Sarnen.in regula de annali.in ix.qõ.nu.2.tamen Sarnen.ibi non bene dicit,quia allegat Doctores,qui contrarium tenent in prouisione ordinarij.

31 XIII.Limita,qñ possessio est bonæ fidei , secus si sit possessio malæ fidei.Inn.in c.dudum.ver.aliqui tñ dicunt.& ibi Host.vers. alij verò dicunt.& Io.And.ver.alij dicunt.& Ant.de Bu.& Anch. in ij.no.& ver.item intelligendum est.de priuile.& ibi Card.ver. quæro nunquid.Dom.in c.cũ de beneficio.ver.ego intelligo.de præb.in vj.Franc.in c.ij.in fi.princ.ver.in gl.in verbo,possidebãt. de decim.in vj.Card.in consi.xcij.versi.amplius illud.

32 XIIII.Limita, stante illa clausula in impetratione beneficiorum,de quibus Titius fructus percepit, Zaf.in cõs.xvj.n.7.vol.ij.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Mentio est faciendæ de possessione impetrantis in impetratione.

1 PRont in impetrationib. fieri debet mẽtio possessionis alterius, ita fieri debet mẽtio possessionis ipsius impetrãtis:ita ꝓbat tex.in l.ij.& ibi gl.in verbo, possessio.C.de fund.& sal.rei domin.& in l.authoritatẽ. & ibi Bart.no.in fi.C.vnde vi.ver.& tene menti.Bal.in c.in literis. ver.quæro aliquis est intrusus,de resti.spol.& in c.nihil.versi.sed nũquid Papa.de p̃scr.& in l.decernimus.ver.itẽ not.C.de sacrosc. eccl.& in c.j.in fi.vers.illud aũt est eorũ.de nat.feu.Sal.in l.fi.C.ne rei domi.vel tẽplor.ver.& similẽ legẽ habes.Ang.in l.Paul.§.q pignoris.ff.quib.mod.pig.vel hypo.fol.ver.imò plus dicit Bar.Domi.in c.cũ,q.§.insuper.vers.sed an iuuaret.de p̃b.in vj.Host.in ea. dudũ.el ij.vers.ipso iure.de elect.Ale.in 2ſ.iij.ver.viij.ga si isti.vo. v.Barb.2ſ.xlj.ver.& si q spiã.vol.j.& 2ſ.lxiij.ver.ij.ego pòdero.vol. j.& 2ſ.cxxj.ver.ꝑterea est aduertendũ.vol.iiij.Soc.in l.iustè.ver.ij. cõcluſ.ff.de acq.pos.Barb.2ſ.lv.ver.quod aũt fuerit suppressa.vo. iiij.& 2ſ.xiij.versi.etsi dicatur.vbi dicit,q̃ ista est*cõis opinio.Rebuf.in tract.de paci.poſſ.ver.quæro qd si violentus.nu.256.Dec. in l.j.ver.& p̃dicta cõcluſio.C.de Carbo.edict.Iaſ.in l.clam possidere.§.fi.ver.limita istum tex.de acq.pos.Gram.deci.lxvj.n.58.& seq.Gozad.2ſ.viij.in xj.argumento.Ruin.2ſi.xxxv.nu.10.volu.j. versi.nec etiam dicta cõsuetudo.Fel.in c.postulasti.versicu.circa quartam& vltimã.de resc.Gram.conſ.xlviij.& cõſ.ciuili cxliij. Rebuf.in practic.nu.9.in tit.de immiſſ.in poſ.& in iij.part.signat. nu,57.& seq.

2 Primò amplia,nedũ qñ res cõcessa spectat ad tertium,sed etiã quando spectat ad ipsum concedentem.Salic.in l.authoritatem. versi.quæro de quæstione facti.C.vnde vi.Fel.in c.postulasti.ver. quod ampliat ibi Sal.de rescri.Ruin.in conſ.xxxv.versi.& primò quia vol.j.

3 Quod limita,nisi certum esset ipsum cõcedentem sciuisse occupationẽ,aut si non est certũ, saltẽ erat verisimile,qa factũ erat arduum,& tẽporis interuallum intercesserat:ita voluit Sal.in d.l. authoritatẽ.ver.quæro de quæstione.Io.de Plat.in l.ij.versi.item nota hic.C.de fund.& salt.rei domi.Bart.in tract.de Tyann.in x. q.Card.Alex.in c.fi.de nat.feu.ver.sed pone tex.Cur.in tract.feu. in ij.par.ver.principaliter quæro.Fel.in c.postulasti.vers.limita p̃dicta.de resc.Alex.in conſ.cxxj.ver.& licèt idem Sal.vol.iiij.Dec. in conſ.clxxxv.ver.nec obstat.Abb.in e.quisquis.vers.& ex hoc de elect.Alex.in conſ.xcij.vers.fortificantur etiam prædicta.vol. vj.Dec.Neap.lxix.in nou.versi.respondeti potest primò.

4 Secundò amplia etiam in vniuersitate, cuius impetratio non est bona de re per ipsam occupata , non facta mentione occupationis.Bal.in l.decernimus.ver.item not.C.de sacrosc.eccl.Feli.in c.postulasti.ver.per illam glo.de rescript.

5 Tertiò amplia,idem esse in beneficialibus,in quibus nõ valet impetratio nõ facta mentione intrusionis , siue occupationis p̃cedentis.Calde.in 2ſ.xiij.de resc.& conſ.xj.de præb.Abb.in c.cũ iam dudũ.vers.& ex isto.de præb.Dom.in c.eũ,q.§.insuper.versi. sed an iuuaret.de præb.in vj.Bal.in ç.in literis.versi.vj.quæro aliquis.de resti.spoliat.Abb.in c.qualiter.in fi.versi.& nota istud.de elect.& in c.per inquisitionẽ.ver.not.q̃ intrusus.de elect.& in c. quisquis.in prin.versic.& ex hoc.eod.tit.Milis in verbo,gratiam beneficialem impetrans, tenetur facere.Cassad.decis.vj.de preb. nu.1.& 4.& nu.7.Fel.in c.postulasti.ver.per dictam gl.de resc.Io. de Sylu.in tract.de benef.in iij.part.in xj.q.versi.quinta qualitas. Franc.in cap.cũ,qui.versi.in ead.gl.in fi.de præb.in vj.gl.pragm. sanction.in verbo,violentus.Bertr.conſ.xxiiij.vers.& quia idem, vol.ij.in nou.Gram.conſ.cxliij.

6 Et similiter de fructibus malè perceptis est facienda mentio. Host.in c.dudum.el ij.versi.sed quid si dimisisset.de elect.& versi. sed & caueat sibi Io.And.in addit.in tit.de dispensa.§.dicendũ restat de dispensatione,super verbo,prædictus.Feli.in ca.in nostra. versic.& adde in secundo corollario.de resc.Milis in verbo, gratiam beneficij impetrans,licèt de beneficio.Io.de Syl.in tract.de benef.in iij.part.in xj.q.ver.non solũ est facienda.Cassad.decis.vj. nu.1.de præb.& nu.4.Philip.Franc.in c.eum,qui.versic.in ead.gl. in fi.de præbend.in vj.Bertrand.conſi.xxiiij.vol.ij.in nouis.versi. debebit igitur.Gram.conſil.ciui.cxliiij.Rebuf.in pract.in ij.part. in titu.de resc.perinde valere.num.63.& in titul.de subtog.colltig.in gl.iiij.

7 Quod limitat Cassad.quando fructus deberentur tertio,& nõ cameræ, in decis.xvij.de præbend.

8 Et similiter non valet dispensatio super pluralitate beneficiorum non facta mentione , q̃ impetrans illa,illicitè retinebat fructus in de percipiendos.Abb.in c.ad aures.ver.pro hoc etiam dicas.de resc.Host.in c.dudũ.el ij.versi.sed caueat sibi.de elect.Rebuf.in pract.in iij.parte signat.nu.57.& seq.& in ij.part.in titu.de dispen.cum reg.fact.nu.66.

9 Limita,nã licet q̃s in impetratione beneficij, in quo est intrusus,debeat facere mentionem de sua intrusione , nõ tñ impetrãs fm beneficium tenetur facere mentionem , q̃ in primo sit intrusus.Anch.in cle.si Romanus.versic.vltra Docto.hic.& ibi Card. in fi.versi.v.quæro.de præbend.Fel.in c.postulasti.versi.sed aduerte.de resc.Bertr.conſil.xxiiij.versicul.& quia idem.volumin.ij.in nouis.

10 Primò limita regulã principalẽ,nisi concessio facta sit motu ꝓprio,quia tunc non est necesse de occupatione,vel intrusione facere mentionem.Cald.in 2ſil.xiij.de res.& conſ.xj.de præbend.

Contrarium Milis in verbo , gratiam beneficialem impetrãs tenetur facere.Fel.in c.nonnulli.in ij.corollario.in prin.versic.& ibi dictis adde.de reserti.

11 In hanc etiam partem videtur inclinare Abb.in c.per inquisitionẽ.ver.an aũt valeat:de elect.vbi tenet.gratiam motu ꝓprio nõ operari,nisi cõcedens fuerit sciens,& tñ data scientia,vt mox dicetur,operatur cõcessio ẽt sine clausula motu proprio. Idẽ tenet Io.de Syl.in tract.de beneficio.in iij.part.in xj.q.versi.quinta qualitas.& idẽ colligitur ex dictis per gl.prag.sanct.ver.& intelli ge præmissa.vbi requiritur in hoc casu & clausula , motu ꝓprio, & clausula,ex certa scientia.& ista pars videtur*cõis,prout dictũ fuit in præcedenti conclus.in iij.ampliat.

12 Secundò limita,nisi impetrans prius restituisset,quàm impetrasset:nã facta restitutione , nõ est necessarium de occupatione facere mentionem.Alex.conſ.xcij.vol.vj.vers.quia respondeo.

13 Tertiò limita, quando impetrans iustè occupassẽt : tunc eũ non est necessaria mentio de occupationc:Alex.conſ.xcij.volu. vj.ver.præterea dicta allegata.

14 Quartò limita,quando cõcessio facta esset cum clausula, ex certa scientia,quo casu non est necessaria mentio occupationis: Domi.in c.cum,qui.ſ.insuper.vers.sed an iuuaret.de præb.in vj. & Franc.in d.c.eum, qui.vers.in ead.gl.in fi.Rebuf.in tract.de pacif.poſ.ver.limita,quando Papa.nu.257.

Contrarium voluit Barb.conſ.lv.ver.& q̃ plus est.volu.iiij.

15 Quintò limita regulã ,ꝑcedere in spolio violento,nõ in alio spolio:vt tenet Decif.Neapo.lxix.in nou.vers.responderi potest.

16 Sextò limita,qñ cõcedẽs pariter fuisset concessurus,vel multò magis,si occupationẽ sciuisset:Dec.Neap.lxix.in nou.ver.rñderi potest secũdo.Rui.2ſ.cxxxv.versic.& propterea dux.volu.j. & d

& dictum est in alia proxima conclus.in vj.limitatione,vbi vide.

17 Septimò Limita,quando longo tempore detinuisset occupans rem,quam impetrauit,vt per Calca.consilio cxxvj.vers.nõ obstat,quòd isti.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Possidens rem gratis si communicatur de mendacio,possessione priuatur.

1 QVI negat se possidere,cum possideat,priuatus de mẽdacio priuãdus est,sua possessiõe.l.fi.ff.de rei vẽd.gl.ĩ §.penu.in auth.de triẽt.& sem.& in auth. itẽ si possessor.C.q̃ pot.in pig.hab. Bal. in rubr.de eo,qui mit.in poss.causa rei seruandæ.Barb.in 2ſil.xxxvj.vol.iij.Iaſ.in §.omniũ. nu.86.& in §.item si quis.el j.inſt.de act.Trig.singulari lxxv.

2 Et propterea negans rem esse feudalem perdit feudum.Inn. & post eum Abb.in c.cæterum.de iudi.Bald.in c.j.§.vasallus,el ij. in tit.si de feudo fuerit controuers.inter do.& agnat.Felin.in ca. cæterum.de iudic.

3 Secus autem est in emphyteuta , qui si negat rem emphyteuticam,nõ priuatur sua emphyteusi : Bal.in c.j.§.vasallus.si de feud.fue.controu.Iaſ.in l.ij.C.de iure emphy. Hipp.in singulari cccclxij.Purpu.in l.j.C.de transact.& istud est de mente Io. And. in addi.ad Spe.in tit.de emphyteu.§.nunc aliqua.ver.lxv.

Contrariũ,q̃idem tit ĩ emphyteuta,tenet Ang. in d.l.fi. ff.de rei vend.Spe.in tit.de emphyt.§.nunc aliqua.vers.lxv. Alb.in l.ij. C.de iure emphy.dum se remittit ad no.per Spe. in loco suprà al legato:Iaſ.in §.omniũ.mnu.87.Inſt.de actio.

4 Secundò Ex regula infertur,vt ille,qui negat immixtionem, non admittatur ad beneficium abstinendi.Chassan. in consi.xxj.

5 Tertiò Infertur,q̃ negans verum valorem,& verum pretiũ, debet priuari iure suo. Chassane. in consue.Burg. in §.xvj.in ver. aduerte in simili.nume.5.

6 Quartò Infertur,vt ille qui negat agentem publiciana emisse à non domino, vel se dominum asserat, incidat in pœnam l.fi. ff.de rei ven.vt ponit Iaſ.in l.quod te.ff.si cer.petat.

7 Quintò Infertur,q̃ qui negat debitum,perdit exceptionem, vt non conueniatur,nisi in quantum facere possit.Fel.in ca.exceptionem.de exce.Iaſ.in l.quod te.nu.30.ff.si cer.pet.

8 Sextò infertur , vt qui negat debitum,non possit habere beneficium cessionis bonorum.Pariſ.conſi.100.vol.iij.

9 Septimò Infertur,vt ille,qui negat contractũ,non possit amplius opponere solennitatẽ cõtractus deficere.Trig.sing.cxxiiij.

10 Octauò Infertur q̃ qui negat aduersarium appellasse , non potest se iuuare in eius appellatione.Fel.in c.ex parte.el ij.vers.aliud no.de reser.Guido Papæ in sing.cccl.xxxvj.

11 Nonò Infertur,vt debitor,qui negat scripturã manu sua scriptam, amittat beneficium exceptionis non numeratæ pecuniæ: prout est tex.in auth.ꝑtra qui propriam.& ibi no.Bald.Sal.& alij. C.de non nu.pec.Iaſ.in l.quod te.nu.30.ff.si cer.petat.

12 Decimò Infertur,q̃ hæres,qui negat rem legatam esse hæreditariam,amittit beneficiũ l.Falcidiæ in illo legato:prout est tex. in l.hereditatum.& ibi no.Doct.in §.j.ff.ad l.Fal.

13 XI.Infertur,vt fideiussor negans se fideiussorem,amittat beneficium epistolę diui Adriani,& beneficiũ auth.præsente.C.de fideiussor.prout inquit Iaſ.in d. l. quod te nu.30.ff.si cer.pe. per tex.in l.si dubitet.§.ita de mum.ff.de fideiuſ.

14 XII.Infertur,vt libertus,qui impetrauit ius aureorum annulorum,si negauerit se libertum,illud ius amittat.Iaſo.in d.l.quod te.ff.si certum petatur.

15 XIII.Inferrur,vt filius , qui post emancipationem habet beneficium vt non teneatur de conrractu celebrato cum patre dũ esset in potestate,si neget se filium, amittat illud beneficium , vt est tex.in l.sed & si ex parte.§.interdum.ff. quod cum eo. Iaſ.in d. l.quod te.nu.30.ff.si cer.petatur.

16 Primò Amplia,regulam principalem habere locum,etiam si infrà annum quis vellet recuperare possessionem, solutis omnibus expensis,quia nõ auditur: vt not. Ant.de But. & ibi Abb.in c.cùm causam.de iuram.cal.Fel.in c.cæterum.de iudic.

17 Secundò Amplia,vt quis nõ possit opponere exceptionem dominii,etiã si illud veller incontinẽti probare.Bar.Bal.& Ang. in d.l.fi.ff.de rei ven.Abb.in d.c.cùm causam.de iuram. cal. Ang. Aret.in §.omnium inſt.de act.& ibi Iaſ.nu.90.cod.tit.

18 Tertio Amplia,etiã si q̃s asseruerit se possidere noĩe alieno, & in hoc falsũ dixerit:vt p Bal.in d.l.fi.ff.de rei vẽd.ex mẽte Spec. Ittir.de j.& ij.decreto.§.restat.ver.qd si nominãs.& ĩ tit.de emph. §.nũc aliqua.ver.lxv.& Ang.ibi in d.l.fi.Aret.ĩ d.§.omniũ.inſt. de act.Hip.in sing.cexlij.glo.Bar.& Bal.in l.ij.C.vbi in rẽ act.Abb.& Ant.de Bu.ĩ c.qñ frequenter.§.quod si super.vt lit.non contest.

19 Quartò Amplia,idẽ esse in spiritualibus,& beneficialibus:vt per Ang.in d.l.fi.ff.de rei ven.per no.per Inn.in c.cùm veniſſent, in glo.in verbo,pertineret quo ad proprietatem.de in integ.rest.

20 Quintò Amplia,quia negans aliquam possessiõẽ ad se spectare,& asserens spectare ad potentiorem , cũ in veritate spectet ad eum,priuandus est omni commodo etiã proprietatis:vt not. Bal.in l.j.C.de his,qui po.nom.sequitur Maria.in c.quoniam frequenter.§.q̃ si super,vt lit.non contest.

21 Sextò Amplia generaliter , quia omnis negans id ,quod est causa beneficij sibi competentis , amittit illud beneficium. Bart. in l.si dubitet.§.j.ff.de fideiuſ.de quo an generaliter ,pcedat in omnibus casibus , vide Purp. in l.j.de transact.Alex in l.etiam.§.licèt.ff.sol.mat.Hip.in rubri.de fideiuſ.

22 Septimò Amplia,vt possessio sit transferenda in petentẽ , vt per Iaſ.inſt.de act.§.omnium.nu.86.& seq.

23 Octauò Amplia,etiam si non neget possessionem, sed qualitatem possessionis.Iaſ.in d.§.omnium.nu.92.inſt.de actionib.

24 Nonò Amplia,etiamsi neget se possidere, & in veritate non possideat,sed pretium habuerit per alienationem.Iaſ.in d.§. omnium.insti.de actio.nu.95.

25 Decimò Amplia , quia ista translatio possessionis,de qua in l.fi.ff.de rei vend.fit officio iudicis sine libello,sine litis contestatione,& sine iuramẽto calumniæ.gl.ver.illo.el ij.in auth.de triẽ. & semiſ.in ver.legi.& illam sequitur Bal.in l.fi. C. de exec.rei iud. Iaſ.in §.omnium.nu.89.inſt.de actio.

26 Primò Limita,nisi negatio fuerit facta sine dolo,vel lata culpa,vt putà ab ignorãte.vt no.Bal.in c.j.§.vasallus.el j.per illũ tex ĩ verbo,ex certa scientia.si de feud. fue. contro.inter do.& agna. Bal.in l.ea, quæ.C.de cond.inde.est bona gl.in d.l.fi.ff.de rei vẽd. vbi,quando fuit sciens.& ibi no.Bar.Bal.Ang.Aret.in §.omniũ. inſt.de act.& istam limitationẽ ponit Abb.in d.c.cùm causam.de iura.cal.Fel.in c.cæterũ.& Dec.ibi de iud.Ro.in 2ſ.lxx.Alex.in 2ſ. xxxv.vo.v.& Alex.in apostil.ad Bar.in d.l.fi.& post eũ Iaſ.in l.eũ, qui.ff.de iurciur.Alex.in l.etiam.§.licèt.ff.sol.ma. Iaſ.in §.omniũ. inſt.de act.nu.96.Gem.in §.ex maleficiis.inſt.de act.Trigon.sing. lxxv.Grat.conſ.xxxvij.vol.ij.Rom.in consi. lix. in vltimo dubio. Pau.de Caſt.in auth.contra qui propriam.C.de non num.pec.

27 Secundò Limita,nisi ante litis contestationem reuocauerit confessionẽ,vel antequã sit conuictus de mendacio:vt no.Bald. in d.l.fi.ff.de rei ven.Ange.in l.si dubitet.§.i.ff.de fideiuſ.Bal.in l.j. C.de fur.Rom.in 2ſ.lxx.& in 2ſ.lix.in vltimo dubio.Barb. in cõſ. xxxvj.vo.iij.Maria.in c.quoniã frequẽter.§.q̃ si super. vt lite non conte.Goza.in conſ.lxvj.in fi.Alex.in l.hereditatũ.§.fi.ff.ad l.Fal. Hip.in rub.de fideiu.vbi declarat.Bouer.in verbo , interrogatio. in sing.j.& ij.Iaſo.in §.omnium.nu.99.& in §.item si quis.nu. 87. & in §.ex maleficiis.nu.28.inſt.de act. gl. consuet.Biturig. Hispa. in c.per vestras.§.limita tamen.nu. 17. de dona.inter vir. & vxo. Tiraq.de retract.conuent.§.j.in glo.v.nu.20.

28 Tertiò Limita , nisi negauerit cũ illa qualitate, nego narrata, ꝓut narrantur.vt per Bal.in l.electio.§.neque. ff. de noxal. act. Alex.in l.etiã.§.licèt.ff.sol.ma.Hipp.in sing.cexlij. & in rub. de fideiuſ.Fel.in c.j.de lit.ꝓtest.Iaſ.in §.omniũ.nu.98.inſt.de act.Trig. sing.lxxv.Hispa.in c.p vestras.§.limita tñ.nu.15.de dona.inter vi. & vxo.Pariſ.conſ.109.vo.iij.Alex.2ſ.xxxvij.vers.& licèt.vol.ij.

29 Quartò Limita , ſi libellus actoris esset malè, vel ineptè formatus,quia tunc negatio super tali libello non inducit pœnam. Alex.in d.l.etiam.§.licèt.ff.sol.ma.Chassa.in consi.xxxviij. Fel.in c.ex tenore. de reserip.Iaſ.in §.omnium. num. 97. inſt.de actio. Gom.in §.ex.maleficiis.inſt.de actio.

30 Quintò Limita,vt puniatur ,p ea parte , ꝑ qua est mentitus, non in totum.Iaſ.in §.omnium.n.94.inſt.de act.gl.cõſu. Biturig.

31 Sextò Limita , si modò conuincatur per aduersarium ex ꝓbationib⁹ per eum factis:Gratus in con.xxxvij.vo.ij ;& propterea infert,secus esse,si conuincatur ex confessione negantis.

32 Septimò Limita in Prælato negante , qui non facit prejudicium ecclesiæ.gl.consue.Turon.

33 Octauò Limita,quia necesse est , vt reus fuerit per actorem interrogatus,primò si rem petitam possidebat,vel ne gl.in verb. responsionibus.in c.pen.de iura.cal.Barto.in l. fi. ff.de rei vendi. vbi vult,quòd sit interrogãdus etiam cum cõminatiõe : Guido Papæ in conſ.iij.nu.2.

34 Nonò Limita,quia regula procedit in possidente , secus in detinente:Guid.Papæ in consi.iij.nu.4.

35 Decimò Limita,qñ pars non petiit sibi ꝓuideri de remedio. l.fi.ff.de rei vend.sed petiit se admitti ad ꝓbandũ, qa non poterit redire ad ꝓuisionẽ d.l.fi.Guido Papæ in sing.dlxiij. & sing. dcix.

36 XI.Limita,quia necesse est , q̃ actor plenè conuincat reum de mendacio,aliàs secus:Guid.Papæ in consi.iij.n.3.

Universidad de Deusto
Biblioteca

37 Et nota in hac materia, quia actor debet petere à iudice, vt mittatur in possessionem illius rei tanquàm vacantem, & iudex debet illũ mittere. Cæpo. caut. ccxxv. sequitur Ias. in §. omnium. num. 91. instit. de action.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Possessor potest etiam lite pendente suam possessionem continuare.

1 NEMO discrepat ab illa opinione, possessorẽ nõ phiberi etiã lite pendẽte, ꝯtinuare suam possessionẽ: vt dicit gl. in cle. ij. in verbo, innouari. vt lit. pẽ. & est tex. in c. cùm teneamur. de app. p gl. in c. nõ solũ. in gl. magna. de appellat. in vj. Inn. & Abb. in c. venerabilis. de cẽsib. Fel. in c. dilecti. de maior. & obed. Dec. Neap. lxxij. in nou. Inn. in ca. j. in prin. vt lit. pẽdẽ. Io. Mona. in c. cupientes. n. 138. de elec. li. vj. Guid. Papæ in sing. suo. dcclxxij. Rot. in antiq. decis. xc. aliàs x. de appell. Io. And. in rub. vt lit. pẽd. Abb. in c. cùm venissent. vers. sed mihi plus placet. de in integ. rest. Dec. in c. significãte. in iij. no. de appe. Card. in cle. ij. in ij. oppo. vt lit. pẽd. & ibi Anch. & ibi Imo. inj. opp. sup gl. in verb. innouare. Frã. in c. cùm personæ. §. si verò. de priu. in vj. Bert. in consi. xxviij. vol. j. in antiq. Dec. in consi. ciij.

8 Ex quo infertur, quòd lite pendente non debet quis priuari sua possessione. c. j. & ibi not. Abb. in iij. not. vt lit. pend. per Dec. in dicto consilio ciij.

3 Quod amplia, etiam si possessio sit contra ius, & competat ratione priuilegij: vt in c. cùm personæ. de priuileg. in vj. & Dom. in d. c. cũ personę. §. quod si tales, in iiij. not. de priuileg. in vj. & ibi Philip. Franc. in secũdo not. Abb. & Dec. in locis proximè alleg. Fran. in c. cùm teneamur. de appellat.

4 Quod est intelligendũ, qñ quis fundaret se non solùm in priuilegio, sed etiam in illius præscriptione: vt ibi per Dom. post Lap. Decis. Neap. clxxxix. in nou. n. 2. Hispa. in c. p vestras. de don. inter vi. & vxo. Anch. in d. c. cùm personæ. in xj. no. de priui. in vj.

Contrariũ tenet Card. in cle. ij. in ij, oppos. dũ loquitur de cõsuetudine præscripta. vt lit. pend.

5 Primò Limita, quando quis prætendit exemptionem cõtra ordinariũ, & exhibet priuilegium exẽptionis, nã tunc etiam lite pendẽte non poterit ordinarius contra illũ iurisdictionẽ exercere, iuxta tex. in c. cũ personæ. cũ ibi no. per Doct. de priuileg. in vj.

6 Secundò Limita, nisi sit timor dilapidationis, vt ibi per Frã. in d. c. cùm teneamur. Guido Papæ q. cccl xvj.

7 Tertiò Limita, nisi appellatio præsumeretur frustratoria, ita gl. & ibi Fran. in fi. in c. peruenit, de appell.

8 Primò Amplia, principalem conclusionem, vt possessor lite pendente non prohibeatur continuare suam possessionem etiã si sit inhibitum: vt per Dec. in d. consi. ciij. per Bert. in cõsi. iiij. vol. iij. in nou. & in consi. xxxj. vol. j. in antiq.

9 Secundò Amplia, etiamsi possessionis continuatio sit de directo contra ius in iudicium principaliter deductum: ita no. Frã. in c. significante. in iiij. no. de appellat.

10 Tertiò Amplia, nã etiã cõtra fiscum licet continuare possessionem lite pendente Guido Papæ q. cccl xvj.

11 Quartò Amplia, vt etiam lite pendente, & appellatione interposita ad iudicem ad quem, pro continuanda possessione liceat redire ad iudicem à quo. Ant. de But. in c. cùm teneamur. in v. lectu. de app. & ibi Anch. in fi. & Abb. in fi. & ibi Imo. vbi declarat. Paris. in consi. iiij. nu. 21. vol. iij.

12 Quintò Amplia, nam habens solam ciuilem possessionẽ, potest continuare, & assequi naturalem possessionem etiam lite pẽdente, & non dicitur attentare. Paris. consi. clxxij. vol. iiij.

13 Primò Limita, in omnibus casibus, in quibus dictum est suprà posse lite pendente priuari possessorem possessione sua.

14 Secundò Limita, quando princeps auocat ad se causam pẽdentem, & totum negotium. Inn. in c. vt nostrum. de ap. idẽ sentit glo. ibi in verb. cum plus. & Fran. ibi, ver. in eadem glos. in fin.

15 Sublimita quando per continuationem possessionis fieret præiudicium negocio principali, aliàs secus: vt declarat Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. nu. 120. ver. xj. quicquid sit. ff. de re iudi. vbi dicit aliud esse si fieret præiudicium appellationi.

16 Secundò Sublimita, vt habeat locum in auocatione causæ facta per Principem, & totius negotij, non autem in commissiõe causæ appellationis. vt per Paris. in consi. xxxix. vo. j.

17 Tertiò Limita, quando si possidens vteretur continuatione suæ possessionis, iudicium pendens redderetur eluforium. Ripa in capitulo, cùm M. num. 193, versi. ad istud respondeo, de constitutionibus.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Possessio translata in hæredem virtute statuti, an pariat interdictum recuperandæ possessionis.

1 VARIETAS est inter scribẽtes in illa ꝯclusiõe, vtrũ possessio trãslata in heredẽ virtute statuti de ꝯtinuãda possessione. pariat remediũ recuperãdæ possessionis. Et qdẽ Bal. in auth. defuncto. C. ad Tertul. tenet, q̃ non pariat interdictũ recuperandæ. & idẽ tenet Pau. de Ca. in l. si sorori. C. de iure delibe. & idẽ voluit Alex. in l. in suis. vbi hãc dicit *cõmunem opinionem. ff. de lib. & posth. & idem ꝯ l. xxxiij. vo. ij. cons. lxxxij. vol. ij. & ꝯ l. xxxvij. vol. iij. & cons. xxxvij. vol. j. & cons. xl. vol. iij. Ias. in d. l. si sorori. & ibi etiã Iacobi. de S. Georg. C. de iure delib. Cur. Iun. in l. fi. vers. quintò quæritur. C. de edic. Diui Adri. tol. Matth. de Afflict. in c. j. de controuer. inuest. & idem super Consti. reg. aliàs in titulo, contra quem de restit. ag. num. 4. & idem decis. ccxcix. ver. ex his. vbi dicit ita fuisse iudicatũ. Barba. cons. l. viij, vo. ij. Soc. cons. xlix. vol. iij. Ias. con. xxj. vol. iij. Zasius in tract. feud. in vj. parte. ver. quibus consecutus est. & in consil. x, vol. j. Io. Ant. Alex. in consi. cxxj. Cur. Senior in consi. cviij. Hispa. in rubr. de dona. inter vir. & vxo. in §. lxij. nu 4. ver. vnde nõ dicas. Gozad. consi. xciij. Boer. decis. ccxxxviij. in fi. Grat. in consi. lxx. n. 7. & nu. 15. & sequenti. vol. ij. Paris. consi. j. nu. 158. vol. j. Rui. cõs. xxvij. vol. v. & cons. xxv. vol. iiij.

Contrariũ voluit idẽ Bal. sibi contrarius in c. itẽ eum quis. de rest. spol. & in rubrica, de cau. pos. & propr. & ibi Ripa. Bal. in ẽ. cxlj. vol. j. Io. Fab. in §. fui aũt. inst. de hered. qual. & differ. Alex. licèt nõ firmet, in l. cùm here. des. in fi. ff. de acqui. pos. & ibi Claud. Soc. in l. rẽ, que nobis. in v. q. ver. iiij. & vltimo. ff. de acq. pos. Corset. in tract. de potestate Reg. q. xxv. Claud. in d. l. cùm here. des. ff. de acq. pos. Ias. cons. cxlvj. vol. iiij. Deci. cons. lxxxiiij. Chassan. ꝯsi. xix. in xij. dubio, vbi dicit, quòd ita seruatur Mediolani. Ripa in l. fi. in xxxix. q. in fi. C. de reuoc. dona. & in primo lib. respon. c. j. n. 48. & seq. Gũl. Benedic. in c. Raynutius. in verbo, Mortuo itaque testatore. el ij. num. 72. de testam. glo. consuet. Bitur. Paris. consil. xlj. vol. j. Calcan. consi. lxv. ver. competit etiam quintò.

2 Pro concordia dici potest, quòd prima opinio procedat, qñ statutum inducit huiusmodi translationem ipso iure absque aliqua etiam ficta possessionis apprehensione.

Secunda verò opinio habet locum, si statutum fingat, vel præsumat possessionis traditionem interuenisse. Ista concordia colligitur ex verbis Ripæ in l prima, in princip. num. 37. ff. de acquirenda possess.

3 Tenendo tamen primam opinionem, Primò limita, nã licèt vigore huius statuti non competat remedium recuperandæ, nihilominus datur remedium retinendæ. Io. Fab. in §. retinendæ. instit. de interd. & in §. fui autem. instit. de hered. qual. & differen. Guido Papæ decis. dlij. Gul. Benedict. in cap. Raynutius. in verbo, Mortuo itaque testatore. el secundò. num. 72. de testamen. Rui. consi. xviij. vol. j. glo. consue. Biturig.

4 Secundò Limita, nam virtute talis statuti cõpetit etiã remediũ adipiscendæ. Pau. de Cast. in l. si sorori. & ibi Ias. C. de iure delib. Bal. in authen. defuncto. in iij. q. C. ad Tertullia. & in rubri. de cauſ. pos. & propri. Alex. in l. cùm heredes. in princ. ff. de acq. pos. & in l. in suis. ff. de lib. & posth. & ꝯ l. xxxij. volu. ij. & eõs. lxxxiij. eo. vol. Cuma. ꝯ cxliij. Iacob. in l. si sorori. C. de iure deliberãd. Ias. in l. fi. & ibi Dec. C. de edict. Diui Adri. tollẽd. Afflic. decis. cexcix. nu. 19. Claud. in l. j. in princip ff. de acquirenda possess. Barba. cõs. lviij. vol. ij. Corset. in tract. de potest. Reg. quæstion. xxv. Deci. ꝯsi. ccccl xvij. & consi. lxxxiiij. Ripa in l. fin. in xxxix. quæst. C. de reuoc. dona. & in l. j. §. hoc interdict. ff. quorum bonorũ. Gul. Bene. in c. Raynutius. in verb. Mortuo itaque testatore. el secundò. nu. 81. de testament.

5 Et propterea si competit interdictũ adipiscendæ, cõpetit etiam remediũ l. fi. C. de edict. Diui Adria. tol. quod est interdictũ adipiscendæ possessionis, vt per Bar. Bald. Alex. Ias. & Deci. in d. l. fi. C. de edict. Diui Adria. tol. & tradit Guido Papæ decis. cxxxij. Gozad. consi. xciij. Paris. cons. xlj. vol. j. glo. consue. Biturig.

6 Amplia has limitationes, quia possessor vigore talis statuti etiam vno & eodem tempore poterit intentare & remediũ retinendæ, & remedium etiam adipiscendæ possessionis, sed diuersis tamen respectibus, vt quia velit intentare remedium retinẽdę respectu ciuilis possessionis. & remedium adipiscendæ respectu naturalis: ita declarat Paul. de Cast. consi. ccxxxiiij. vol. ij. & cons. lxxviij. vers. his tamen non obstantibus eod. vol.

CON

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Ius capiendi possessionem propria authoritate, an transeat in singularem successorem.

1 ADmodum perplexus est ille articulus, an facultas capiendi possessionem propria authoritate ꝯ alium, post fit effectuari contra singularem successorem.

In quo articulo, q̃ talis facultas exerceri possit tẽ ꝯ singularem successorem, tenuit gl. in l. creditores. in gl. j. in ver. item quid si debitor. in j. opinione per eam relata in ver. & similiter. C. de pigno. Spe. in tit. de pign. in §. j. vers. item quid si debitor in 1. opi. Accursij relata p eũ ibi. Cy. in d. l. creditores. in ij. q. Odof.. ibi, ver. sed denuò quæro. Bal. in d. l. creditores. in i. quæst.

Contrariũ tenet gl. fm opinionem Martini in ij. opinione relata per Accursium, in d. l. creditores. in gl. j. q̃ videtur approbata per eũ, quia secundo loco refertur. Idẽ tenet Spe. in tit. de pigno. in §. j. ver. itẽ qd si debitor. in ij. opi relata ibi p Spe. & ibi Io. And. in addi. Rofred. in rubr. de edic. Diui Marci. ver. sed q̃ritur, si vendidit debitor. Iac. But. in l. creditores. ver. item quærit. C. de pign. Matth. de Afflict. super Consti. Reg. in tit. de cult. pac. n. 18. Corn. ꝯ ccxviij. vol. iij. Albe. de Rosa in d. l. creditores. vers. itẽ querit p̃dictus. Sali. indistinctè in d. l. creditores. versi. quęro nũc quartò. Barto. verò distinguit plures casus, quos percurrendo, faciendæ sunt plures conclusiones.

2 Prima conclusio est, q̃ pactũ executiuum super facultate apprehendendi possessionem propria authoritate, in contractibus non transit in singularem successorem, quando agitur de executione iuris personalis. Bar. in d. l. creditores. versi. aut loquitur de iure executiuo personali iuncto versi. hoc præmisso.

Idem voluit Ant. de But. in c. quia. V. ver. si successor est singularis. & ibi Arct. versi. aut agitur actione personali. de iudic. Grat. ꝯ l. viij. vol. j. vbi dicit ita *communiter teneri. & ꝯ xxxvij. co. vo. vbi idẽ dicit. Ang. in d. l. creditores. ver. vnde est viden. C. de pign. Ruin. consi. clxvj. vol. iiij.

3 Limita hanc primam conclusionẽ, nisi alienatio facta in fraudem, fuerit rescissa per iudicem: ita Bar. in d. l. creditores, in locis proximè allegatis. & Anton. de Butr. in loco proximè allegato. Deci. Neapol. cxxviij. in nou. nu. 8. & seq. Ange. in d. l. creditores. versic. quod autem dixi. C. de pignor.

4 Amplia istam limitationem, idem esse, qñ alienatio rescinderetur nõ per iudicem, sed per legem ipsam. ita Bar. in d. l. creditores. vers. hoc præmisso. dum respondet ad leg. si Titius. ff. de seru. export. & ad leg. si quis sub hac. ff. de contrahend. empt. Afflict. super Consti. in tit. de cul. pac. num. 20.

5 Secunda conclusio est, vt in vltimis voluntatibus pactũ executiuum similiter non exerceatur contra singularem successorem, qñ agitur de iure executiuo personalis obligationis: ita Bar. in d. l. creditores. versic. aut in vltimis voluntatibus. Anto. de Butr. in d. c. quia V. versic. in vltimis autem voluntatib. & ibi Aret. versic. aut agitur. de iudic.

6 Limita, nisi alienatio facta sit dolo: vt per Docto. in locis ꝓximè allegatis. quæ limitatio ita intelligi debet, vt hoc sit speciale in vltima voluntate, quia contra secundũm possessorem exerceri potest pactum executiuum, quando alienatio est facta dolo, ẽt sine reuocatoria: ita declarat Bart. in l. si is, cui. §. qui in possessionem. ff. vt legat. nom. caueat.

7 Tertia conclusio sit, vt si agatur ꝓ executione iuris realis, & successor non habeat causam ab eo, qui fecit pactum, tũc talis facultas capiendi possessionem propria authoritate non transit in singularem successorem Bar. in d. l. creditores. ver. secundo casu. & in ver. siverò tale pactum. Ant. de But. in d. c. quia. V. vers. qñ q; agitur de executione, de iudic. Grat. consil. xxxvij. vol. j. Angel. in d. l. creditores. versic. pro executione autem. Negusan. in tract. de pigno. in iiij. part. princip. q. vij.

8 Quarta conclusio est, q̃ si agitur de executione iuris realis, & successor habet causam ab eo, qui fecit pactũ, & ius exequẽdi esset in esse ꝓductum, antequam res in aliũ trãsferretur, vt qa erat lata sententia ꝯ illum, qui fecerat pactũ, & tunc tale ius exequendi exercetur etiam ꝯ singularem successorem. Bart. in d. l. creditores. ver. aut habet causam, & ver. si verò habet causam. C. de pig. Ant. de But. in d. c. quia. V. ver. primus quando ius. de iudic.

9 Amplia hanc, & sequentem cõclus. vt afficiatur tali pacto nedum successor immediatus, qui habet causam ab eo, qui fecerat pactum, sed etiam successor mediatus: ita declarat Grat. in d. cõs. suo xxxvij. vol. j.

10 Quinta cõclusio sit, q̃ si agitur de executione iuris realis, & successor habeat cãm ab eo, qui fecerat pactum, & ius exequẽdi non esset iam productum tempore, quo fiebat alienatio, sed erat in actu producendi: & tunc si res non poterat alienari ex dispositione l. vt in re litigiosa, tunc transit ius exequendi etiam contra singularem successorem. ita Bart. in d. l. creditores. versi. secundo casu. & versi. si verò habet causam. Ant. de But. in d. c. quia. V. ver. secundus casus. & Aret. ibi. versic. si verò loquimur in actione. de iudic. Afflict. super Constitut. in titul. de cult. pac. nu. 19. in prima fallent. Bald. in l. vnica. versicu. iij. quæritur. C. de alien. iudic. mut. cau. fac. Angel. in d. l. creditores. verficul. pro executione autem. C. de pignor.

11 Et dicirur in esse productum, si debitum fuisset liquidatum, secundùm Bart. in locis præallegatis. Afflict. super Consti. in titu. de cult. pac. in iij. fal. num. 20.

12 Amplia, idem esse, si res ex conuentione partium non possit alienari. Bart in d. l. creditores. ver. sed an possit. Matth. de Afflict. super Const. in tit. de cult pac. in iij. fal. nu. 20.

Contrarium Ang. in d. l. creditores. versicul. constare debet tamen. C. de pignor.

13 Primò limita, qñ posset esse dubiũ, an successor, ꝯ quem ius exequendi erat vel productum, vel in actu producẽdi, habuisset causam ab eo, qui fecerat pactum: ita Bart. in d. l. creditores. vers. aduerte tamen. Ant. de Butr. in d. c. quia. V. versi. aduerte tamen. de iudic. Deci Neap. cxxviij. in nouis. versic. & pro hoc facit.

14 Quod sublimita, si esset manifestum, illũ singularem successorem habere causam ab eo, qui fecerat pactũ. Bart. in d. l. creditores. vers. puto etiam. Ant. de But. in d. c. quia. versi. vel saltẽ exigit. Alex. consi. xcv. ver. præterea præsupponitur. volum. iiij.

15 Secundò limita, qñ data esset facultas ipsi creditori nõ super vna re particulari, sed generaliter super vna, vel pluribus reb. debitoris. per verba importantia arbitriũ boni viri, qa tunc nõ posset creditor vti facultate sibi cõcessa super vna, vel plurib. reb. de bitoris in aliũ bona fide translatis. ita Corn. in consi. ccxvij. vol. iij.

16 Sexta conclusio, qñ agitur de executione iuris realis, & ius exequendi nõ erat in actu productũ, nec in actu, pducẽdi, & tũc nõ transit ꝯ singularem successorẽ etiã si habeat causam ab eo, q̃ fecerat pactũ. Bar. in d. l. creditores. ver. iij. casu. & versi. si verò habet causam à debitore. Ant. de But. in d. c. quia. vers. tertius casus. de iud. Corn. consi. ccxviij. vol. iij. Alex. ꝯ clxiij. vol. vj. Ang. in d. l. creditores. ver. pro executione autem. C. de pignor.

Tenendo partem negatiuam, vt istud pactum contra singularem successorem exerceri non possit,

17 Primò limita, qñ debitor cõstituisset se creditoris noĩe possidere. ita Bar. in d. l. creditores. ver. sed pone q̃ debitor. Aret. in ꝯsi. xxj. ver. his tñ non obstantib. Soc. in ꝯ l. xxxij num. 8. vol. iij. Deci. Neap. lxix. nu. 31. in nou. Gozad. in ꝯsi. xxviij. Iac. But. in d. l. creditores. Afflict. super Consti. in tit. de cult. pac. nu. 21. in iij. fall. Cor. ꝯ cclxxx. vol. iij. Grat. ꝯ l. xviij. vol. j. Vital. in tract. clausu. in verb. cõstituit. ver. & no. diligenter. Tiraq. de consti. in j. part. nu. 36. & nu. 42. & plurib. seq. Ruin. in ꝯ cxxvij. vol. v. vbi declarat.

Contrarium Ang. in d. l. creditores. vers. sed subdit. & versic. & subdit Cuma. consil. lv.

18 Amplia primam opin. *communem, locum habere, etiã nõ facta liquidatione, nec etiã citato tertio possessore. vt dicit Aret. in d. consi. xxj. Soc. in consi. xxxij. num. 8. vol. iij, Alexand. in consi. lxxxv. volum. vj.

Contrarium Barb. in consil. xxviij. num. 9. volum. iij.

19 Secundò limita, quando præcario debitor possideret nomine creditoris. Bart. in d. l. creditores. ver. sed pone q̃ debitor. Soc. in consi. lxxxij. nu. 8. vol. iij. Gozad. in consi. xxviij.

Contrarium Iac. But. in d. l. creditores. Alex. in consi. ciij. nu. 9. vol. vj. Bertr. in ꝯ l. xxviij. vol. ij. in nou. Deci. Neap. lxix. in nou. nu. 31. Afflict. super Consti. in tit. de cult. pac. nu. 21. in quarta fallen. Claud. qui *dicit communem in l. Celsus. versic. iiij. Bart. format. ff. de vsuc. Vital. in tracta. clausul. in verb. & constituit. versi. item clausula ista. Ripa in rubr. de interdict. nu. 14.

20 Tertiò limita, nisi possessio sit translata per reseruationem vsusfructus. Aret. in d. consi. xxj.

21 Sublimita omnes istas tres limitationes precedentes, nisi debitor resisteret, quia tunc non potest apprehendi possessio de facto, sed debet procedi parte citata, Matth. de Afflict. super Const. in tit. de cult. pac. in iiij. fal. nu. 21.

22 Quartò limita, qñ in traditione rei suæ esset appositum tale pactum, quia tunc semper posset contra alium exerceri. ita Sali. in d. l. creditores. versi. non obstat. l. si Titius. refert, & sequit Cor. in consil. ccxviij. volum. iij.

23 Quintò limita, si tertiꝰ successor singularis sciret cãm agi cũ authore. Ita Bar. in d. l. creditores. ver. hoc verum. Ant. de Butr. in c. qa V. ver. hæc oĩa vera. & Aret. ibi. ver. vel nisi sciuisset. de iudi.

24 Idẽ, & multò magis si tertiꝰ possessor fuisset citatus, si sua putauerit interesse, qñ agebatur ꝯ authorẽ. Bald. in l. vnica. vers. tertiò q̃ritur. C. de alie. iud. mut. cau. fac. Arc. in c. qa. versi. vel potes

Universidad de Deusto
Biblioteca

intelligere.de iudic.

25 Sextò limita, qñ expresse actū esset, vt istud ius exerceri posset etiam contra quemcunque successorem, etiam non facta liquidatione. Bart. in d.l. creditores. vers. sed an possit adhiberi. refert, & sequitur Soc. in consi. lxxii. nu. 6. vol. iij.

26 Septimò limita, qñ dictum esset, vt sine iudicis licētia, aut dictorum debitorum requisitione, vel suorum hæredū, vel alteri⁹, creditor possit capere possessionē. Soc. in d. ꝙsil. lxxxij. n. 6. vol. iij.

27 Et hæc, quæ proximè diximus, ꝓcedunt in facultate cōpetē te ex partis cōuentione: sed in facultate cōpetente ex dispositione legis, put est, qñ emphyteuta non soluit debitum canonē infra triennū priuato, & infra biēnū ecclesiæ. gl. in c. potuit. in gl. mag. ver. sed & si alij tradidit. de locat. & Abb. ibi, nu. 13. tenet, talem facultatem non posse competere contra tertium possessorem. Idem tenet Angel. in l. creditores. C. de pigno.

27 Quæ opi. potest procedere, quādo facta est alienatio per primum emphyteutam cū cōsensu domini directi: sed si facta esset alienatio sine consensu directi domini, tunc talis facultas posset exercerі etiam cōtra tertium possessorem habentem causam ab ipso primo emphyteuta: ita Corn. in l. ij. in ix. q. C. de iure emphy. & ita Bal. ibi in xiij. q. & Sal. quæst. xiij. & ibi Ias. nu. 100. & sequē. vbi dicit* communem.

29 Et nota, quia talis facultas competens ex conuentione transit ad hæredem, & no. Bald. in c. j. §. si quis verò. vers. quæro si mortuus est. de pac. iur. fir. refert, & sequitur Alex. in apost. ad Bart. in d. l. creditores. C. de pign.

30 Item transit ad singularem successorē, si nominatim cessum fuerit. Bal. in d. §. si quis verò. ver. ꝙro nunquid. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. creditores. & latè idē Alex. in l. j. §. fi. ff. de ope. nou. nūc.

31 Quid autem in hærede vniuersali? dicas, ꝙ si hæres est eiusdē conditionis, cuius est ipse principalis, qui fecit pactū de capien. possessione ꝓpria authoritate, & tunc ꝓput pōt exerceri ꝑ ipsum ꝓmittentem talis facultas, ita etiam contra ipsum hęredem. Bar. in d. l. creditores. vers. quid in successores. & Sal. ibi, in v. q. Anto. de But. in c. quia. ver. venio ad vltimam. de iudic. & ibi sentit Are. in fi. dum allegat Bald. in l. per diuersas. C. mandat.

32 Amplia, etiam si hęres sit minor. Ruin. in consi. cxix. vol. v.

33 Primò limita, dummodò prius constet illum esse hæredem. Ita declarat Aret. in consi. xxj. ver. circa secundum.

34 Secundò limita, vt talis facultas transeat tātūmodo in bonis testatoris, non aūt in bonis hęredis, etiā ꝙ non fecisset inuentariū ipse hæres. Sal. i d.l. creditores. in v.q. ver. or attēde. C. de pign.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Ex decreto de continuanda possessione defuncti in hæredem, transfertur possessio.

STatutum, seu decretum de transferenda possessione defuncti in hæredem absque aliqua apprehensione, quod viget in toto Ducatu Mediolani, necnon in ciuitatibus Parmæ, & Placentiæ, nonnullas recipit limitationes, prout inferius subiiciam.

1 Et licèt videatur statutum istud esse ꝺ̄ iuris cōis dispositionē, ex quo de iure cōi possessio defuncti non transit in hęredem, nisi per eum fuerit naturaliter apprehensa, vt est tex. in l. cùm hęredes. in princi. & ibi Bar. & alij, & in l. Pomponius. §. quæritum. & in l. qui vniuersas. §. quod per colonū. & ibi per Bar. ff. de acq. pos. & per Bal. Sal. Pau. de Cast. & alios, in l. si sorori suæ. C. de iure delib. Bal. in l. fi. ver. iuxta prædicta quæro. C. de sacro. eccl.

2 Vbi ampliat hoc habere locum etiam in eccles. hærede institu ta, & in rubrica. ff. de rei vend. in prima lectura, vbi expresè dicit, ꝙ possessio hæredis est noua possessio, ex quo possessio defuncti fuit morte ipsius extincta.

3 Et propterea hoc statutum esse propriè, & strictè intelligēdū, voluit idem Bal. in cōsi. cccxxx. ver. in ꝺrium vf. vol. j. & in consi. ccccxxxvj. vol. iij. Imo, in cōsi. xvj. Alex. in l. cùm hęredes. in prin. & ibi Claud. ff. de acq. pos. Alex. consi. lxxxij. vol. ij. & consi. lxxxiij. eo. vol. Ias. in consi. clij. vol. iiij. Cur. Iun. in l. fi. ver. ij. notate. C. de edic. Diui Adri. tol. Bertr. consi. lxxxj. nu. 3. & seq. vol. ii.

4 Quinimò, ꝙ statutum nō valeat, cū nō possit trāsferre possessionē sine actu corporali, tenet Bal. in l. j. C. cōmu. de leg. Bar. in l. si is, q pro emptore. ver. modo ad propositū. & ibi Imo. ff. de vsuca. Barba. in addi. ad Bal. in l. fi. C. de sacro. ecc. Aret. in l. j. in prin. ff. de acq. pos. Alex. in ꝙl. xxxiij. vo. ij. Matth. de Afflict. dec. cccxxix.

5 Tū ꝺrium, ꝙ statutum, siue cōsuetudo valeat, cùm possit trāsferre possessionē ipso iure absque aliquo actu corporali, voluit Bar. in l. cū vnus. §. fi. ver. ex quo not. ff. de bo. auth. iudi. possi. Bal. i

l. traditionibus. C. de pact. & in l. sancimus. §. cū aūt. C. ad Treb. & in l. licèt. vbi ēt Ang. C. de acq. pos. & in l. de quibus. ff. de legib. & in l. ea lege. ver. mō venio. & ibi Cyn. ver. & istud est in argumētū. C. de condi. ob cau. & idem Bal. in ꝙl. cccclxiij. vol. j. Ang. in l. si is, q pro emptore. ver. sed non vī verum. & ibi Cuma. ver. aliud habens. & ibi Ias. ver. iij. in quantum subdo. & seq. ff. de vsuca. Pet. de Anc. in c. j. in ij. not. per illū tex. de dolo, & contu. Pau. de Cas. in l. hæres in oībus. ff. de acq. hære. Claud. in l. j. in prin. & ibi Rip. ff. de acq. poss. Pau. de Cast. in l. si sorori. & ibi Alex. & Ias. C. de iure delibe. Imo. in c. ij. de ꝙsue. Alex. ꝙl. xxiiij. vol. iij. vbi hāc dicit* cōem opinionē. & ꝙsi. j. vol. v. Barba. in c. ꝙ tuas. de donatio. & in c. in p̄sentia. nu. 133. de ꝓbationib. & ꝙl. lviij. ver. & adduco qđ voluit, vol. ij. Ias. in l. j. ver. ij. not. C. cōmu. de leg. Cor. consi. ccxvj. vol. iij. Fran. in c. vbi periculū. §. prēterea. in iij. notab. ꝓ illum tex. de elect. in vj. Matth. de Afflict. in c. j. in prin. in tit. de cōtrouer. inuest. Bertach. in tract. de Episcopis, lib. iij. in ij. par. Guid. Pap. sing. cccciiij. & singula. cclxxxv. & dec. dlij. Calcan. ꝙl. lxxvj. ver. nec obstat qđ dī. Corset. in tract. de pot. Reg. q. xxv. Soc. cōl. lxvij. vol. iij. Matth. de Afflict. dec. ccxcix. Dec. cōl. ccccl xvij. Cur. Iun. cōl. lxxj. ver. vij. probantur. Io. Ant. Alex. in l. nō solùm. §. morte. nu. 57. ff. de noui ope. nun. Ripa in lib. j. respons. c. j. nu. 80. Gul. Benedi. in c. Raynu. in verbo, mortuo itaque testatore. el ij. nu. 61. & seq. de testam. Ias. in cōl. cxlvij. ver. condescēdo ad secundam. volu. ij. vbi dicit statutum hoc esse æquum, & validum, & idem dicit Ias. consi. lxxxv. vol. iij. Parisi. in consi. j. nu. 160. vol. j. & consi. xlj. nu. 6. volu. ij. Rui. consi. xxvij. vol. vj.

Tenendo igitur hanc vltimam opin. tanquam magis * cōem,

6 Primò limita, quia possessio ista, quę transfertur vigore huius statuti, non vera, sed impropria ac ficta possessio appellat. Bald. in c. itē cum quis, de rest. spo. & in auth. defuncto. ver. iij. q. C. ad Tertul. & cōsi. cccxxx. ver. & ideò vī. vol. j. Afflict. in c. j. ver. an aūt talis ficta. de cōtrouer. inuesti. Alex. cōl. xxxvij. vol. j. & consi. lxxxij. vol. ij. & cōsi. lj. vol. vj. Barba. consi. lviij. versi. ex istis sublatum est. vol. ij. Iacobin. in l. si sorori. nu. 4. C. de iure delibe. Dec. consi. lxxxiiij. Claud. qui hanc dicit* cōem opinionem in l. Pomponius. §. quæritum. ff. de acq. pos. Alciat. in tracta. præsump. in prima parte, in iij. præsumptio.

Contrarium Soc. in l. rem, quæ nobis. ver. iiij. & vlti. ff. de acq. poss. Dec. in consi. cccclxvij. Bal. in c. contingit. de dolo, & cōtu. Rui. consi. xviij. vol. j. Barba. in c. ij. ver. sed dubito. de consuet. Guliel. Benedict. in c. Raynu. in verbo, Mortuo itaque testatore, el ij. nu. 72. de testament.

7 Secundò limita, vt istud statutū non prosit, nisi vero, & ꝓprio hæredi, non aūt ficto. Bal. in consi. clxxxj. vol. j. & consi. cccxxx. in iij. dubio, eo. vol. Alex. consi. lxxxij. ver. præterea dictum statutū, vol. ij. & consi. lj. vol. vj. Bal. consi. cxlj. ver. iij. est pręmittendū. vol. j. & idem dicit in rubricæ, de causa possef. & propr. in fi. Iacobin. in l. si sorori. nu. 5. C. de iure deliberan. Claud. in l. cùm hęredes. in prin. ver. prædictum tamen statutum. ff. de acq. poss. Rui. consi. xxvij. vol. v.

8 Tertiò limita, quia statutum non habet locum, nisi in hærede habili, & capaci: secus aūt in hærede inhabili. Barba. in repe. rubricæ, de caus. pos. & propr. ver. opportunè se offert. Alex. cōsi. xl. vol. iij. & cōsi. lxxxij. ver. prætera, vol. ij. Barba. consi. lxxxv. verſ. item ista continuatio. vol. secundo. Guliel. Benedict. in capitulo, Raynutius. versicu. Mortuo itaque testatore, el secundo, nu. 73. de testament.

9 Quartò limita, quia statutum istud procedit in hærede naturali, & legitimo, non autem in legitimato. Chassa. in consue. Burgun. in tit. *des successions.* §. j. in glos. l. j. in fi. & in titu. *des Bastards* §. j. in gl. vlt. ver. superius dictis, cum aliis seq.

Contrarium tenet Alex. in consi. xxxvij. vol. j. Barb. consi. lviij. vol. ij. & hæc videtur verior.

10 Quintò limita. nam statutū istud nō se extendit ad legatariū, vel fideicommissariū. Curt. Senior, in addit. ad Alex. in l. j. §. de illo. ff. ad Tertul. & consi. xl. vol. iij. Ias. in consi. xlvj. vol. iiij. vbi dicit ita fuisse iudicatum. Fulgo. in consi. ccxxx. Claud. in l. cùm hæredes. in princ. ver. prædictum tñ statutum. ff. de acq. poss. Iacobi. in l. si sorori, ver. ex hoc infero. C. de iure delibe. Io. Ant. Alex. consi. cxxj. Dec. in l. fin. ver. sed ista conclusio. C. de edic. Diui Adria. tollen. & consi. cccclxvij. Corset. in tracta. de potest. reg. quæst. xxv. Boer. Deci. ccxcv. nu. 12. & sequen. Bertran. consi. xcvj. volu. iiij. Gozad. consi. xciij.

Contrarium Pau. de Cast. consi. cxxxii. in secundo dubio. vol. secundo. Chassan. consi. lxij. ver. & cum ita. Guliel. Benedict. in c. Raynutius. in verbo, Mortuo itaque testatore el ij. nu. 74. de testa. vbi dicit ita fuisse iudicatum.

11 Sextò limita, qa hoc statutū non vendicat sibi locū in rebus feudalibus. Cuma. cōsi. clxxiij. in vltimo dubio. Ias. in cōsi. lij. vol. iiij. & cōsi. cxlvij. ver. item vltra prædicta. vol. ij. Io. Ant. Alex. cōsi.

cxxj. Cur. Iun. in l. fi. C. de edict. Diui Adria. tollend. & consi. cviij. versi. sed quod fortius. Paris. consilio primo. vbi hanc dicit opin. veriorem, sub nu. 161. vol. j. glo. consuet. Biturig. ver. sed videtur quòd hæc consuetudo.

Contrarium Deci. consi. cccclxvij. Ias. in l. si sorori. in iij. limitatione. C. de iure delibe. Gul. Benedic. in c. Raynutius. in verbo, Mortuo itaque testatore. el secundò. nu. 70. & sequen. de testa. Rui. consi. xviij. nu. 20. vol. j.

12 Septimò limita, quia statutum nō procedit in rebus emphyteuticis. Cuma. in consi. clxxiij. Io. Ant. Alex. consi. cxxi.

Contrarium Corn. consi. clxvj. vol. j. Guliel. Benedict. in capit. Raynutius. in verbo, Mortuo itaque testatore. el secundò. num. 71. de testament.

13 Octauò limita, quia bñficio huius statuti nō gaudet nisi primus hęres. Alex. consi. lxxxij. vol. ij. & consi. ij. volu. ij. & consi. xl. vol. iij. Joan. Ant. Alex. consil. cxxi. vbi dicit, ꝙ non cōpetit etiam cessionario. Claud. in l. cùm hæredes. in prin. ff. de acq. poss. Chas. in consi. xix. nu. 55. Mant. in consi. ccxliij.

Contrariū tenet Bal. in consi. cccexlvj. vol. iij. Chassa. in cōsue. Burgun. & in cessionario sentit Guido Papæ, qō. dlij. versic. circa primū punctū. & sentit etiā Tiraquel. de retract. lignag. §. xxvi. in gl. iij. nu. 31. Et idem voluit Alex. consi. xxxvij. versū. item præterea & fortius, vol. j.

14 Nonò limita, quia istud statutū nō habet locū, vbi defunctus possidebat naturaliter tantùm: vt tenet Imol. cōl. xvj. versicu. nec habet obstare. Barb. cōl. xviij. ver. adduco in terminis. vol. ij. Iaso. consi. lxxxiij. vol. iij. & cōl. cxlvij. vol. ij. & cōl. clij. vol. iiij. Cur. Iun. in consi. cx. ver. nec obstat quędam subtilis. & consi. cviij. versic. confirmantur præmissa. Chassa. in consue. Burg. in iij. limit.

15 Decimò limita, quia hęres vsufructuarij respectu ipsius vsufructus nō iuuatur beneficio huius statuti, ꝙ ver. traditi Cuma. in ꝙsi. clxxiij. ver. nec obstat, ꝙ possessio. Imol. consi. xvj. Ias. consi. clij. in prince. vol. iiij. & consi. cxlvij. ver. item vltra prædicta. vol. ij. Barb. consi. lviij. ver. & plus dicit. vol. ij. Boer. Deci. clxxij. nu. 29. & seq. gl. consuet. Biturig. ver. præterea videtur.

16 XI. Limita, quia statutū nō procedit in herede illius, qui iure familiaritatis possidebat: vt tradit Cur. Iun. consi. ex. versicu. nec obstat. ex quo ille nō possidebat, sed tantùm detinebat: per annot. per Doct. in l. qui iure familiaritatis ff. de acq. pos.

17 Prout etiā attenta ratione prędicta. idem erit in hærede illi⁹, qui se cōstituerat nomine alterius possidere, vt notat Cur. Iun. in d. consi. cx. ver. retento igitur præmisso.

18 XII. Limita, quia cessat effectus huius statuti, quotiescunq; possessio fuit ꝑ aliū occupata, antequā hæres hæreditatē adiret, vt tradit Bal. in rub. de cā pos. & propr. Alex. in l. cùm hæredes. in prin. ff. de acq. pos. & cōl. xl. vol. iij. Cuma. in l. Pomponius. §. q̄situm. & ibi Ias. ff. de acq. pos. Signo. Homod. ꝙl. clxxxviij. ver. ij. casu. Claud. in d. l. Pomponius. §. q̄situm. ff. de acq. pos. Corn. consi. clxvj. vol. j. Alex. cōl. lxxxiij. vol. ij. Ias. in cōl. cxlvij. vol. ij. & cōl. cxlviij. vol. iiij. Ias. in l. si sororì. in j. limit. C. de iure delibe. Calca. ꝙl. lxxvj. Alex. consi. li. vol. vj. Soc. consi. xlix. vol. iij. Barb. in c. ij. nu. 45. de consue. & cōl. lviij. vol. ij. Corset. in tract. de pot. Reg. q. xxv. Dec. in l. fi. & ibi Cur. Iun. ver. v. q̄ritur. C. de edic. Diui Adria. tol. loā. Anto. Alexā. consi. cxxj. Barba. in rubric. C. qui admit. Matth. de Afflict. in c. j. §. fciendū. n. 40. de feu. cog. Dec. cōl. cccclxvij. Cur. Iun. in consi. cviij. ver. non obstat. & consi. clxviij. Chassa. in consue. Burg. in v. limit. Rui. consi. xxv. volu. iiij. & consi. xxvij. vol. v. Paris. in consi. iiij. vol. iij. & consi. j. num. 158. vol. j.

Contrarium tenet Bal. in cōsi. ccccliij. in fi. vol. iij. Im. in consi. xvj. Alex. consi. lxxxij. vol. ij. & cōsi. lj. vol. vj. Ancha. cos. clxvj. Io. Fab. ī § sui autem. ver. & potest dici. insti. de hæred. qual. & differ. Ful. in consi. cexxx. Ias. in consi. lxxxv. vol. iij. & consi. cxlvi vol. iiij. vbi dicit ita fuisse iudicatum. Deci. consi. lxxxiiij. & cōl. cccclxvij. Signorol. Homod. in consilio cclxij. versi. præterea. Guliel. Benedict. in c. Raynutius. in ver. mortuo itaque testatore. el secundò numero 67. de testa. Goz. in consi xciij. nu. 11.

Tenendo primam opinionem, tanquā magis * cōmunem,

19 Primò Declara ipsam, vt procedat tantummodò, quando quis iustè possessionem accepisset: secus autem si iniustè, & iure resistente. Ias. consi. cxvj. vol. iiij. & consi. lxxxv. vol. iij. Dec. consi. cccclxvij. Ruin. consi. xxvij. vol. v.

20 Secundò declara, vt ista opinio debeat intelligi, si possessio fuerit per illum apprehensa ante aditam hæreditatem, quia si post aditam hæreditatē, nihil nocebit hæredi. Signor. Homod. in consi. clxxxviij. Claud. in l. cùm hæredes. in prin. ff. de acq. pos. quem refert, & sequitur Io. Ant. Alex. in consi. cxxj. & idem voluit Claud. in l. Pomponius. §. quæsitum. ff. de acq. pos.

21 Tertiò declara, vt limitatio suprædicta nō habeat locū quotiescūq; statutū vltra, ꝓcedēdo disponit, vt possessio per aliū occupata nullius sit roboris, vel momēti. Alex. ꝙl. lxxxiij. vo. ij. Ias. in consi. lxxxv. vol. iij. & consi. cxlvj. vol. iiij. Paris. consil. xli. vol. j.

22 Quartò declara, vt ista occupatio possessionis per aliū facta operetur tātūmodò, vt hęres nō possit de facto, sed parte citata occupatorē expellere. Pau. de Ca. in l. si sorori suæ. C. de iur. deliber. Alex. consi. lxxxij. ver. nec ad hoc obstat. vol. ij.

23 XIII. Limita, quia translatio, siue continuatio possessionis vigore huius statuti, est inducta in fauorem filiorum, & propterea in odiū ipsorū nō debet operari, vt notat Calca. in consilio lxvij. num. 18. ver. nec obstat, quod dicitur.

24 XIIII. Limita, nā stāte statuto, vt possessio decedētis cū testamento, vel ab intestato transferatur in hæredē, nō habebit locū in pupillo decedente, qui nō pōt testari: nec etiam dicitur ab intestato decedere, vt notat Signorol. Homod. cōl. clxxxviij. versi. præterea ad hoc vt habeat locum, & de hac quæst. cum statutū loquēs de intestatis, habeat locū in intestabili, vide quę diximus infrà in sequenti libr. in titu. de statut. in j. conclusione.

25 XV. Limita, quia possessio translata virtute huius statuti in hæredem, licèt pariat interdictum adipiscendæ possessionis: tñ nō pariet interdictum recuperandæ: prout diximus suprà in vij. conclusione hoc eod. tit.

26 Et nota in hac materia: quia istud statutum, siue Decretum de continuanda possessione in hęredem, habet locum etiam in juribus incorporalibus, vt no. Bal. consi. cxliiij. vol. iij. Areti. in l. iij. in prin. ff. de acqui. pos. Deci. Neap. cxxj. nu. 26. in nou.

De Restitutione spoliatorum.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Spoliatus ante omnia est restituendus.

1 VLGARIS, & vtilis est illa regula, ꝙ spoliatus ante oia debet restitui. l. si quis ad se fundum. C. ad l. Iul. de vi pub.

2 Etiam omni exceptione postposita. ca. in literis. de rest. spoliat.

3 Et hoc adeo verū est, vt spolians appellatū, eo ipso censeatur suæ appellationi renunciasse. Fel. in c. ex parte. de rescript.

4 Primò ampla, etiā si spoliatus sit prædo, vt est text. in d. c. in literis. de restitutio. spoliator. & in l. colonus. & in l. cùm fundum. ff. de vi, & vi arm. hoc sentit Bal. in l. manifestissimi. C. de fur. Ias. i consi. clxij. vol. iiij. & in consi. clxxij. vol. iiij. & in consi. clxx. vo. ij. Ripa in l. naturaliter. §. nihil commune. nu. 47. ff. de acq. pos.

5 Et idē est in sure, cui etiam competit ius ad possessionē cōsequendam. vt not. Bar. in l. itaque fusto. ff. de fur. & sequitur Abb. in d. c. in literis. de resti. spol.

6 Et ideò dicit Venaf. in consi. lxj. q restituitur spoliatus, etiamsi ex damnabili causa possideat.

7 Limitatur istud, nisi sit talis prædo, quē cōstet esse prædonē p suā confessionē, vel si aliàs notoriè constet, & hoc saltem attēta dispositione iuris canonici: ita tenet Inno. in fi. & ibi Ant. de Bu. in c. in literis. de restit. spol. & ibi Imola & Barba. ibi in apostil. ad Abb. Corset. qui dicit* communem opin. in regula, spoliatus. in v. fal. Io. Ant. Alex. in consi. clxvij. nu. 5.

8 Et pro ista opi. facit, nam is qui tenet, & possidet, & quē cōstat notoriè nō habere i⁹, pōt sine vlla citatione, & de facto priuari, vt habetur suprà in ij. lib. in conclusi. in tit. de cita. in vii. ampliat.

9 Contrariū, ꝙ imò ēt in eo, quē cōstet notoriè esse prædonē, habeat locū dispositio. c. in literis, vt fiat restitutio: tenet ibi Pau. de Eleaz. & Ab. & facit, quod no. Bal. ī l. nā ita Diuus. ff. de adop. refert & sequitur Dec. in cōsi. cxci. qui tenet, vt etiā notorius prędo nō sit priuandus possessione sine citatione. Et istā partē in prędone notorio tenet Imol. d. §. nihil commune. ff. de acq. pos.

10 Sed Abb. in d. c. in literis. cōcordat has opi. contrarias, & dicit, vt in duobus casibus procedat i. opin. vel in beneficialibus, in quibus nō datur vitiosus ingressus, vt per Ripam post Alexan. & alios, qu' hanc* communem affirmat in d. §. nihil commune. nu. 70. Vel quando prædo, quem constat esse prædonem, ageret ad restitutionem contra dominum, aliàs procederet ij. opin.

Limita istam ampliationem, vt in limitationibus huius cōclusionis.

11 Secundò amplia, vt hęc cōclusio adeo vera sit, licèt ēt spolia to minima pars rei principalis in qua fuit spoliatus, vel vn⁹ numm⁹ fructuū, vel expensarū deficeret. tñ nō tenetur ipse spoliat⁹ super aliis respōdere, nisi integrā prius consequat satisfactionē, ita est tex. ī c. ꝙuerēte, ī verbo, integrè. & ibi no. Bal. de rest. spo. Ias. in d. cōl. clxij. vol. iiij. & in cōsi. clxxij. vol. eod. Rot. i nou. deci.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ecxix.Abb.in c.acceden.el ij.vt lit.nō cōtest.Cur.Iun.in consi. xlii.Inn.& ibi Abb.in c.venerabili.de offi.deleg.Archi.in ca.cùm eccleſiaſticæ.i.q.ij.Apoſtil.ad Deci.Tholoſa.lx.Soc.in conſi.xij. vol.j.laſ.in l.ſancimus.verſ.viij.extende.C.de iud.Cur.Iun.in ꝑ ſ. iiij.in fi.Tiraq.de retract.conuent.§.iiij.in gl.j.nu.22.

12 Declara vt procedat in reſtitutione, q̄ petitur ab ipſo ſpolia tore agene,ſed q̄ alius ageret, & alius eſſet ſpoliator, & cauſa eſſet criminalis,tunc ſatis eſt,vt fiat reſtitutio maioris partis bo norum,in quibus quis fuit ſpoliatus.iux.no. in cap.frequens.vbi Io. And.de reſt.ſpo.in vj.Soc.in conſ.xij.verſ.ij.modò poteſt re ſponderi.vol.j.

13 Amplia ſecundā ampliat.vt etiā reſtitutio fiat quo ad inter eſſe,quod paſſus eſt ſpoliatus ob ſpolium.Pariſ.conſi.cv.nu.4.& pluribus ſeq.vol.iij.

14 Secundò amplia,vt princeps nō poſſit mandare cognitionē petitorij,niſi integraliter ſatisfiat ſpoliato de omnibus.Gram.ꝑſ. ciuili lxxxiiij.

15 Tertiò amplia principaliter,q̄a ſecūdùm Vincē.quē refert, & ſequitur Abb.in d.c.venerabili.de offi.deleg. debet tāto tpe p manere in pacifica poſſeſſione ſpoliatus antequā moleſtēt, quā to tpe fuit ſpoliatus.& de hoc eſt tex.in c.quāto, & c. tanditu. iij. q.ij.Afflict.ſuper Conſti.in tit.de pœ.cōtu.in Cōſti.inci.ſi qs poſt litē.nu.25.Aimo in conſi.cxl.Ripa in d.§.nihil commune. n. 49.

16 Licèt tū ſm aliā opi.vt no.Archi.in c.ij.iij.q. ij. debet ſtare p annū.ſi longo tpe,& per ſex menſes,ſi modico tpe ſpoliator per manſit in poſſeſſione.per tex.in c.eiectis.eadē cau. & q.& no. gl. n cap.j.eadem cauſ.& q.Vel eſt arbitrarium,vt habetur in eadem gloſſ.

17 Et hæc procedunt,antequam ſpoliatus teneatur reſpōdere ſuper crimine,vt no.gl.in d.c.j.iij.q.ij.

18 Et quamuis Cur.Iun.in cō.lii.velit,vt ēt in cā ciuili,antequā ſpoliatus cōueniatur petitorio,debeat ipſe ſtare tāto tpe in poſ ſeſſione,quanto tpe fuit ſpoliatus, tñ id nō puto verū, q̄a Vinc. & Abb.in d.c.venerabili.loquuntur,q̄ñ ſpoliatus eſſet cōuenien dus ſuper crimine.& ibi in d.c.venerabili.Feli.dicit expreſè, ita intelligens dictū Vinc.& idem ponit Fel.in c.quærenti.de off. de leg.Iaſ.in l.nam & poſtea.§.fi.ff.de iureiur.

19 Quartò amplia,nā etiā in nulliter carcerato militat regula, vt ante oīa ſit reſtituēdus, quia dicit̄ priuatus propria libertate. Bar.in diſpu.ſua incip.Lapus eaptus.Soc.in conſi.lix.vol.iij. & in conſ.cxiij.volu.iij.Cæpol.in conſi.ciui.xix. Pau.de Caſtr.in l. pleriq.ff.de in ius vocand.Nicel.in lij.concord.gloſſ.in tertia fall. & ſuper concor.Bar.cxxxv.

20 Amplia,etiam ſi cauſa capturæ poſſet iuſtificari,vt per Pariſ. conſi.ci.nu.7.vol.iij.

21 Limita,ſi interueniſſet conſenſus ſpoliati etiam coactus, vt Paul.de Ca.in conſ.xxxvij.incip.in cauſa capturæ. in verſic. ſicut ergo poteſt.ſecundm antiquam impreſſionem.vol. ij. & dicetur infrà in xxxij.limitatione.

Cōtrariū tenet Gram.in cōſ.ciuili lxxxv.n.4.vbi dicit, q̄ iſtud dictum habet locum quo ad remedium l.fi.ff.quod met.cau.non quo ad remedium reſtitutorium.

22 Et idē eſt in nulliter excōmunicato,vt eſt gl.j.in fi.in c.cū in ter.de excep.& ibi Doct.& eſt tex.ī c.ſollicitudinē. de appe. Spe. in tit.de peti.& poſ.§.fi.in xxj caſu.Rota in antiq.deci.xxxj.

23 Et idē in eo, q̄ nulliter eſt miſſus in poſſeſſionē,nā quæ de fa cto ſiunt,de facto ſunt reuocanda.Bal.in l.fi.& ibi Sali.& Cur.& alij.n.85.C.de edic.Diui Adri.tol.Dec.in c.cùm ceſſante. de app. & in conſi.cccxlv.nu.18.Alex.in l.j.§.nunciatio.ff.de noui ope. nūcia.& in l.ſi finita.poſt alios,in princip.ff.de damn.infect.Bru. in conſilio xxij.Cotta in memor.in verſi.creditor faciens.Bertr. conſi.xxj.in antiq.

24 Quintò amplia,nā regula ꝓcedit, ēt ſi ſpoliatus per prius re nūciaſſet liti.Ant.de Bu.in c.iij.in fi.de reſ.ſpo.refert, & ſequitur Iaſ.in l.naturaliter.§.nihil cōe.ff.de acquir.poſ.Alex.in cōſ.xciij. n.4.& ſeq.vol.v.Rota in nou.deci.j.de renū.in l.rē,q̄ nobis.n.20. de acq.poſſ.Ripa in d.§.nihil cōe.n.55.Pariſ.conſi.j.n.155. vol.j.

25 Sextò amplia,q̄a cōcluſio ꝓcedit,ēt ſi re mobili quis fuiſſet ſpoliatus, & ēt ſi ſpoliatus nō ſit dñs,ſed tñ poſſeſſor. Inn. in ca. ſæpè.de reſt.ſpo.Bal.in l.inciuilem.C.de fur. & ibi Sal. Bar.in l.ſi. §.ſed cū in ſecunda.C.eod.& Pau.de Ca.in d.l.inciuilem.& in d.l. fi.§.ſed cum in ſecunda.Bar.in l. rē,quæ nobis,ff. de acquirenda poſſeſſ.Roma & Alex.ibi.& Iaſ.in conſi.clxx.vol.ij.Soc. in l.rē,q̄ nobis.num.13.ff.de acquirenda poſ.Ripa in ca.cùm eccleſia.nu. 101.de cauſa poſſeſ.& proprie.

26 Declara,quia iſtud remedium nō datur contra ſucceſſorem, qui non habet cauſam ab ipſo fure,vel inuaſore.Iaſ. poſt Bart.& alios,in l.rē,quæ nobis.ff.de acq.poſ.Pau.de Ca.in l.& ideò. §. fi. ff. de condi.fur.Bal.in l.inciuilem.C.de fur. Bart.in l.fi.§.ſed cum in ſecunda,vbi Pau.de Caſtr.C.de furt.

27 Septimò amplia,ēt ſi poſſeſſio violenta,ſit confirmata prin cipis reſcripto,vt eſt tex.in l.authoritatē. C.vñ vi. vbi Doct. oēs. Iaſ.in ꝑ.clxii.vol.iiij.& in cōſ.clxxij.eodē vol.Fel. in c.poſtulaſti. de reſcript.Bal.in auth.decernim*.C.de ſacroſ. eccl. & idē voluit Iaſ.in l.cīā poſſidere.§.qui ad nundinas.n.26.de acq. poſ.Dec. in l.j.nu.7.C.de Carbo.edic.Ripa in d.§.nihil cōe. nu. 63. ff.de acq. poſ.& idem dicit Rui.in conſi.xxxv.nu. 10.vol.j.Pariſ.in cōſi.cj. nu.68.vol.j.Marian.Iun.in conſi.lxxvj.nu.22.vol.j.

28 Octauò amplia,q̄a tale ius pōt intentari nō modò ꝫ ſpolian tem,ſed etiā ꝫ cū,cuius noīe facta eſt ſpoliatio,illo poſt modum ratū habente.tex.in l.i.§.deiecisſe.ff.de vi,& vi arma.Abb.in c.j.in iij.not.de reſti.ſpo.Iaſ.in conſi.clx.vol.ij.poſt Pau.de Ca.in conſ. cclxij.incip.vf per prædicta,q̄ nō ſit probatum. vol.ij. Ripa in d. §.nihil commune.nu.51.& nu.56.& Io.Ant.Alex.ibi,nu.142.ff. de acqui.poſ.& declara,vt ibi per Ripam.

29 Nonò amplia,q̄a remediū ſpolij competit etiā pro iuribus incorporalibus.gl.ī c.cùm inter.in gl.j.in fi.de excep.gl.in c. nul lus.ii.q.ii.& eſt tex.& ibi Inn.Card.Ant.de Bu.Abb.in c.querelā. de elect.Rota deci.vj.ī nou.Lap.Ab.in c.cū inter.de excep. Cald. in cōſi.xcv.vol.v.& in ꝑſ.ſeq.Rota in antiq.deci.xj.Dec.in conſi. cxxxvj.& in c.cùm inter.de excep Iaſ.in ꝑ.clxxij.vo.iiij. Ripa ī c. cùm eccleſia.n.101.de cā poſ.& ꝓprie.Fel.in c.cō queſt*.de foro compe.vide,& declara vt infrà in v.conclu.huius tit.nu.65.

30 Decimò amplia,quia etiā ſpoliatus à iudice ꝓpter contuma ciā.infrà tempus debitū purgando contumaciā, recuperat poſ ſeſſionē etiam quod exiſtens in poſſeſſione velit incontinēti de dominio docere.Bal.in l.pe.§.fi.C.de præſ.trig.anno.Spec.in tit. de j.& ij.decreto.ver.ſed pone quòd miſſus.

31 XI.Amplia,etiā ſi ſpolians ſpoliaſſet adiuuando dominum ſuum in bello.Bal.in c.j.quibus mod.feud.amit.

32 XII.Amplia,ēt ſi ignoretur qs fuerit ſpolians,apoſtil.ad Bal. in d.c.j.quibus modis feud.amit.Bertach.in verbo,ſpoliatus.

33 XIII.Amplia,nā etiam ſi fuerit quis ſpoliatus à tutore,debet reſtitui.l.meminerint,vbi gl.in verbo,tutoribus.C.vnde vi. Bart. in diſpu.incip.Lapus Claud.in l.naturaliter.in §.nihil commune. ff. de ac-buirenda poſſeſ.

34 XIIII.Amplia,etiam ſi ſpoliato opponatur exeptio compen ſationis.Bald.in l.fi.in iiij.not.de compen.Iaſo.in §.in bonæ fidei. inſti.de act.Fel.in c.ſuborta.extra,de re iud.

35 XV.Amplia,vt pro ſpoliato abſente admittatur quilibet ſine mandato.l.j.C.ſi per vim vel alio modo.

36 XVI. Amplia,etiam ſi ſpoliatus probet ſpoliationem, ſed non probet cauſam,propter quam aſſerat ſibi cenſum, vel cano nem debitum.ita ponit Angel.in.l.fi.C. de anna. excep. ſequitur Alexan.in l.Diuus.ff.de re iudic.

37 XVII.Amplia,vt etiam exceptione criminis non poſſit ſpo liatus ab agendo repelli.c.item cū quis. de reſtitu. ſpolia.vbi no. Doct.Ripa in d.§.nihil commune.numero,55.& ibi Ioan.Anto. Alexand. numero, 142.ff. de acquirenda poſſeſſi.vbi Ripa dicit hanc*communem opin.Soc.conſi. xij. vol.j.

Contrarium Chaſſa. in conſi.xliiij.Lofre.loquens in crimine falſi,in conſi.vj.

38 XVIII. Amplia, quia etiam ad ſtatum debet quis reſtitui. Anton.de Butr.Abb.& aliij in cap.querelā.de electio.Deci. Neap. cccxcv.in antiq.

39 XIX.Amplia, vt etiā tutor ſpoliatus quaſi poſſeſſione edu candi,& gubernādi pupillā ſuā,poſſit reſtitui.Chaſſa.in cōſi.cxx.

40 XX.Amplia, vt etiam iudex vel tribunal, à cuius carceribus reus aufugit,debeat tanquam ſpoliatus reſtitui.Bertrand.in conſilio clxxxij.volumine j.

41 XXI.Amplia vt etiam parrochiani ſpoliati à parrochiano ſa cramentis,poſſint agere ſpolio,& excipere de ſpoliatione. Fely. in cap.ſuam.de ſimon.

42 XXII.Amplia, etiam ſi vaſallus ſpolietur feudo à domino. Lofre.in conſilio v.

43 XXIII.Amplia,vt ī hoc caſu exceptio dominij opponi ñ poſ ſit.Io.And.in c.ſi beneficia.ver.nō obſtat regula,de prēben.ī vj.& in c.ij.in ſi.ver.nec obſtat.de reſt.ſpo.in vj.Ant.de Bu.ī c.in literis. ver.ſi opponit exceptio cōcludēs.de reſt.ſpo.Ang.īl.ſi quis em ptionis.ī fi.ver.vltimò no.C.de ꝑſc.xxx.annor.Bar.in l.ſi coloni. ver.vltimò patet.C.de agrico.& cēſ.lib.xj.Bellamer.deciſ.xvij.Io. And.ī c.poſt electionē.ver.alij dicūt.de ꝙceſſione præb.poſt Inn. ibī fina.verbis.ver.vel dic ꝙ hæc Decretalis.Ant.de Bu.ī c.ſæpè. ver.ex p̄dictis patet.de reſt.ſpo.Alex.ꝫ.vj. ver.nō obſtat etiā.vol. iij.& ꝫ.cxvij.ver.& nō mirū.vol.ij.& ꝫ.xc.ver.& adeò priuilegia ſunt.vol.v.& cōſ.xcj.ī fi.ver.& ibi etiā forti*.eo.vol.Alex.īd.§. nihil cōmune.n.20.& ibi Rip.n.52.ff.de acq.poſ.Luc. de Pen.īl. ſi coloni.q.xxij.C.de agr.& cē.li.xj. Iaſ.ī cōſ.clxij.vol.ij.Dec.cōſi. lvij.& ꝫ.lxxxiiij.Aret.ī l.ſi de eo.§.fi.ver.ꝓ opi.autē Bar.ff.de acq. poſſ.Aret.ī §.quadrupli.n.21.ver.nec tali agēti.inſt.de ac.Car.īc.ī

literis

literis.in gl.j.de reſt.ſpo.Rui.in conſi.iiij,in fi.vol.iij.Pariſ.conſi.j. nu.165.vol.i.Boer.dec.ccxxxviij.nu.2.

Contrariū in nō violento,tenet Ro. poſt Bal. in l.naturaliter. §.nihil cōe.ff.de acq.ꝓ oſ.ver.vj.ſm Bar.in l.ſi de vi.in fi.ff. de vi & vi arma.ſed loquitur,q̄ñ cōſtabat de dominio ſpoliantis.ſed cla rius Ang. in l.vitia.ver.& attende vnū.C.de acq.poſſ. & in l.ſi qs emptionis.ver.ibi aūt conueniretur.C.de p̄ſcrip.xxx.anno.Dyn. in regula,qui ad agendum.ver.ſed an is. de reg. iur.in vj. Ant. de But.in c.ſæpe.ver.non obſtat in poſſeſſoris.de reſtitut.ſpol.

Tenendo primam opi.magis*cōem,Primò limita,eam nō ha bere locum in ficto ſpoliatore.Bar. in l.fin.nu. 11. C. vñ vi. & ibi Barbat.in apoſtil.Alexan in d.§.nihil cōe.nu.14.vbi dicit*cōem. nu.37.Corſet.in regula,ſpoliatus.in decima fallen.Ripa in c. ſæ pe,nu.65.de reſt.ſpol.

Secundò limita,q̄ñ petitur reſtitutio coniugis, & incontinen ti offeruntur probationes de conſanguinitate,vt eſt tex.in c.lite ras.vbi Abb.Anch.Fel.& alij,de reſt.ſpoliat.Corſet.in regula,ſpo liatus.in vj.fall.

Tertiò limita,nā fauore eccleſiæ pōt opponi exceptio domi nij,ſi probationes incontinenti offeranē.Bal.in l.j.in fi.de appella tio.Alex.in d.§.nihil commune.nu.30.ff.de acq.poſ.

Contrarium tamen voluit Corſet.in regula,ſpoliatus:fall. xx xvij.Rip.in d.§.nihil commune.nu.94.& Io.Ant.Alex.nu.155.ff. de acq.poſſ.

44 Primò limita regulā principalem,ſi eſſet talis ſpoliatus,q̄ po tuiſſet impunè offendi,prout ſi eſſet agrorū depopulator, vel la tro publicus,q̄ in ſtratis publicis graſſatur,q̄a talis poſſeſſor reme dio recuperandę agere nō poſſet,gl.pe.in c.in literis.de reſt.ſpol. & ibi Abb.& Imo.Soc.in reg.cccl xxix.in j.fall.Rip.in §.nihil cōe. nu.89.Corſet.in regula,ſpoliatus.fall.viij.

45 Secundò limita,q̄ñ exceptio dominij opponeretur à tertio, q̄a tūc nō pōt fieri reſtitutio omiſſa illa exceptione,gl.ſi. & Ant. de But.in c.in literis.& ibi Abb.& Imo.de reſt.ſpo. Spec.in tit. de pet.& poſſ.§.i.in xx.caſu.Rota in nouis.dec.cxlix.Fel.in c. cū ſup. de re iud.Abb.in c.ij.de ord.cog.& in c.veniens.el ij. de teſt. Rota in nou.dec.cccxxxviij.& in c.ſup eo.de of.deleg.Gui.Pap.ī ſing. cclxxvj.Corſet.in reg.ſpoliatus.in fal.xl.Bal.nouel.in §.nihil cōe. in xxiij.& xxiiij.fal.ff.de acq.poſ.Card.Alex.in c.j.iij.q.j.Ang.īl.ſi qs ad ſe fundū.C.ad l.Iul.de vi pub.Soc.in d.reg.cccl xxix.I ij. fall. Alex.in d.§.nihil cōe.in xvj.& vlt. fal. & Claud. Affl. ſuper conſt. in tit.contr.quem de reſt.aga.nu.17.

46 Hoc tñ ſublimita,ſi mō ius iſtius tertij eſſet in actis deductū, vel de eo incōtinēti cōſtare poſſet,aliàs fieret reſtitutio ſpoliato præſtita cautione.Ita tenet Bal.& ibi Ale.ad limit.gl.ibi in l.ſi alie nā.ff.ſol.mat.ſentit Ant.de But.Inn.& Abb.in c.veniens. de ſpōſ.

47 Secundò ſublimita,niſi ius tertij cōparentis eſſet cōnexū cū iure ſpoliantis,ita ſentit Inn.in c.veniens.de ſponſ.ſequtur Imo.in d.c.in literis.Ant.de But.in c.veniens.Fel.in c.ſuper eo. de of.de leg.& in c.exceptionem.de excep.Affl.ſuper cōſt.in tit.cont.quē de reſt.agat.nu.18.Ro.in l.naturaliter.§.uihil commune.ver.no no.ff.de acq.poſſ.Gui.Pap.in ſing.cclxxvj.

Contrariū tenet Abb.in c.ij.de ord.cog.& in c.in literis. & ī c. veniens.de teſt.& Alex.in d.c.veniens.de ſponſ.Fel.in c.veniens. el ij.de teſt.vbi dicit ſe ita in facto obtinuiſſe.

48 Tertiò limita,niſi ipſe ſpoliatus ageret pariter petitorio, & poſſeſſorio ſimul,nā tūc opponi poſſet de dominio cōueti.c.ſol licitè.& ibi gl.dū remouet ꝓrium.c.accepta.de reſt.ſpo. & illa ſo lutio eſt bona in ſe,licèt videatur quo ad capitu.accepta,nō ꝓce dere,quia reſtringit tex.vt per Abb.in d.c. ſollicitè. & ponit Soc. in d.reg.cccl xxix.fall.iij.Pau.de Caſ.in l.ij.in fi.C.de edic.Di.Adri. toll.Rip.in viij.reſpon.in iij.lib.

49 Et propterea,probato dominio,impediretur reſtitutio.c.cū dilectus.de cau.poſſ.& prop.Lanfr.in rub.eo.ti.Bouer. in verbo, de petitorio.in ſing.v.

50 Sed iſto caſu actor poſſet ſuſpēdere ſemper petitoriū vſque ad cāæ cōcluſionē,vt eſt tex.in cle.j.de cau.poſ.& ꝓpr.& in c.pa ſtoralis.eo.tit.Alex.in §.nihil cōe.& ibi Iaſ.ff.de acq.poſ.licèt Iaſ. in hoc forſan inaduertenter locut⁹ in l.j.ff.de no.op.nunc.dicat, ꝓmitti iſtam ſuſpenſionē tñ ante litem conteſtatam, & nō poſt.

51 Idem tenet Bouer.in verbo,exceptio.ſing.xxvij.Dec. Neap. xxviij.in nou.nu.8.vbi dicit iſtam partem procedere tantummo do in prophanis:ſecus in ſpiritualibus.

52 Quartò limita,ſi ſpoliat⁹ patiē fieri ꝓbationes ſup dominio, ex q̄bus cōſtet de iure dominij ſpoliantis,text.eſt in c.j. vbi Abb. Io.And.Ant.de But.Car.Anc.Fel.& alij.de reſt.ſpol.Soc.in d.reg. cccl xxix.in iiij.fal.Alex.in §.nihil cōe.in xiiij.fal.Old. in conſi. cc lxxiiij.Imo.in §.nihil cōe.& Alex.Pau.de Caſ.ī l.ij.in fi.C. de edic. Di.Adri.tol.Alex.in ꝫ.lxvij.in fi.vol.ij.Cæpol.caut.lxxxij. Ang. Aret.in §.ex maleficiis.inſt.de act.& in §.quadrupli.eo.tit. Hipp.ī prac.§.ſequtur.Dec.Neap.xxviij.in prin.in nou.Iaſ.in l.j. ff.de ope. nou.nunc.& in d.§.nihil cōe.Abb.in cōſi.lv.in fi.Iaſ.in l.patre furioſo.ff.de his,q̄ ſunt ſui,vel alieni iur.Are.in c.ſignificauerūt.de teſt.& fuit dictū Inno.in c.cōſtitutus.de fil.preſb.Bal.in l. ordina rij.C.de rei vend. Lanfr. in rub.de cauſ.poſ. & propr. Hipp. in l.ſi qs ne quæſtio.ff.de quæſtio.Alex.in conſi.vj.vol.iij.Fel.in c. inter monaſteriū.de re iud.Affl.ſuper conſt.in tit.de violent.circ. poſ. nu.62.Pariſ.in conſi.cxij.& conſi.cxiij.vol.j.& conſi.iiij. vol.iij.& conſi.xj.vol.iiij.Rui.conſi.cxxvij.vol.v.

Contrarium ſentit Bertr.in conſi.cxlix.vol.iij.qui tenet, vt ēt quòd pro ſpoliato eſſet ferenda ſententia in petitorio,tamen co gitur ad reſtitutionem.

Tenendo primam opi.tanquam*magis communem,

53 Primò amplia quia dicit Bal.in tit.de pace Cōſtant.in §. oēs. ver.reſtituitur.eo ipſo q̄ non eſt oppoſitū per partē, vel per iudi cem ꝫ excipientem & proponentē exceptionē dominij, cenſeri tunc ſtatim ipſum excipientē admiſſum ad probandum. Bar.in l. ſi quis ad ſe fundū.nu.2.C.ad l.Iul.de vi pub.Alex.ī d.§.nihil cōe. nu.31.& ibi Ripa,nu.72.Bouer.in ſing.v.in verbo, de petitorio. & idem voluit Dec.in conſi.lxxxiiij.ver.nam prout dicit. & mul ta ſimilia ponit Rui.conſi.ccxxvij.vol.j.

Secūdò amplia,vt hoc ꝓcedat,ēt ſi fuerit facta ſimplex oppo ſitio,quia neceſſaria eſt in hoc caſu clara proteſtatio, ita Alex.in d.§.nihil cōe.nu.31.Affl.dec.cxciij.Dec.Neap.xxviij in nouis.Pa riſ.conſi.j.nu.171.& conſi.cvij.nu.27.vol.j.& cōſi.xj.in fi.vol.iiij.

Tertiò amplia,etiam ſi ſnīa fuiſſet lata,quia nihilominus ſpo liatus ſi patiatur fieri ꝓbationes ſuper dominio,ſibi videtur præ iudicare.Alex.conſi.lxxvij.nu.13.vol.ij.

54 Quintò limita in excōicato ſpoliato,cui denegatur reſtitu tio,vt no.gl.in c.ex inſinuatione.in gl.ī verbo,canonum.de ꝓcu. gl.ij.in c.dilectus.el j.de reſcrip.Rota in nouis dec. xiiij. gl. in c.in noīe Domini.in verbo,audientia.in fin.xxiij.diſt.& ibi Archid.& Arch.in c.Abbates.xviij.q.ij.Roman.in d.§.nihil cōe. nu. 4. Ant. de But.in c.fi.de ord.cog.& ibi Abb.Spe.in tit.de pet.& poſ.§.j.in xxi.caſu.Abb.in c.à nobis.in iij.not.de exceptio. Rota in antiqu. dec.ccxxi.Inn.in cap.paſtoralis.in fi.de appel.& in c.cum noſtris. de concеſ.præb.Imo.in l.is,qui reus.ff.de pub.iud.latè Fel.in d.c. dilectus.el j.vbi ſublimitat quinque modis,quos vide p eū in tit. de reſ.Rui.conſi.xlix.vol.iiij.gl.conſue.Turon. Corſet.in regula ſpoliatus,in xvij.fal.Rip.in d.§.nihil cōe.nu.68.& iſtā limit.ēt te net Dec.in cōſ.cc.& in c.ex parte.de reſcript.& iſtā fal.ponit Soc. in reg.ccclxxix.in vj.fal.Gui.Pap.q.ccxij.Capel.Tholo. q. clxxij. & ibi apoſtil.& in dec.clxxxix.& ibi apoſtil.Fel.in c.ex parte. el ij. de of.deleg.Caſſa.dec.j.de ſimo.Fel.in c.inter alia.de ſent.excom. Philip.Franc.in c.bonæ.de appel.

55 Hoc ſublimitabat Hoſt.in ſumma,in tit.de reſt.ſpol.§.facien da.ver.quid ſi vir,q̄ñ ageretur de reſtitutione coniugis, ex quo vxor debet communicare viro excommunicato.

Conrrarium tenet Io.And.in tit.de ſent.excom.in c.inter alia.

56 Concorda has ꝫrias opi.nā licèt excōicatus iure actionis re ſtitui non poſſit,& ita procedit opin.Io. And. tñ iudex ex officio illum poterit reſtituere,& ita intelligitur opinio Hoſ. ita Abb.in c.fi.nu.12.de ordin.cogni.Calca.in conſi.xxviij.& in conſi.lxx. iiij.Chaſſa.poſt Luc.de Pen.quem allegat in conſue.Burg.

57 Sextò limita ſtante volūtaria renūciatione,p quā quis amit titur & ciuilis & naturalis poſſeſſio,ſpoliatus nō ꝓt habere reme diū recuperandæ poſſeſſionis,tex.eſt in c.ſollicitè.iuncto c.acce pta.& c.audita.de reſt.ſpol.Rota in nou.dec.lxij. & in antiq. dec. cccj.& dec.lxij.& ī nou.dec.cccl ij.Inn.ī c.ſup hoc.de renū.Imo. in d.c.ſollicitè.& idē tenet Inn.ibi.& Io.And.& Abb.& no.Abb. in d.c.ſuper hoc.de renun.Soc.in d.reg.cccl xxxix. in vj.fal. Lāfr. in rub.de cau.poſ.& propr.Old.in conſi. ccxxvij.dec. Tholoſ.& ibi apoſtil.cccc xcij.Rot.in nouis dec.cccxciij.

58 Et hoc maximè verum eſt in beneficialibus.Socin. in l.rem, quæ nobis.ff.de acq.poſ.

59 Primò ſublimita,q̄ñ remaneret reſignās in poſſeſſione facti, id eſt in detentatione.ita tenet Rota in nou.dec.clviij.Inno.in c. ſuper hoc.ver.quod autem dixi.de renun.Ant. de But.in c.acce pta.in fi.ver.vlt.quæro.eo.tit.Caſſa.dec.iiij.de reſtitu. ſpo. Staph. de literis gratiæ,& iuſt.Sar.in reg.de annali.q.lvij. & in regula de trienna.q.xxiiij.nu.8.

Contrarium Abb.in c.ſollicitè.nu.7.& ibi Imo.verſi. ſed circa primum.de reſt.ſpoliat.

Secundò ſublimita,ſi reſignatio præcedat ſpolium,ſecus ſi ſe quatur,d.c.ſollicitè.& ibi no.Doc.Gram.conſi.ciuili.lxxxvj.Soc. in reg cccl xxviij.in quarta limitatione.

60 Tertiò ſublimita in reſignatiōe ſimoniaca,quæ reſignāti nō p̄iudicat,vt eſt Dec.Rota ccxxxvj.ī antiq.dec.Thol.& ibi apoſtil. 438.Staphil.de literis grat.& iuſt.Pariſ.ꝫñ.cxxxv.ver.nam ex eo. vol.iiij.& conſi.cxliij.ver.vlterius.vol.iiij.Sarn.in reg.de triennali.q. xij. Caſſad.dec.iij.nu.1.de renunc. Pauin.in tracta.de off.&

Universidad de Deusto
Biblioteca

pot capit. sed. vac. in septimo prelud. nu. 6. gl. prag. sanct. ver. facit gl. & sentit gl. & ibi clarius Inn. in verbo, pecuniæ. in c. cum vniuersorum. de rer. permut.

62 Sed puto hanc sublimitationem nõ esse veram, quia licèt p simoniacã renunciationẽ quis nõ dicatur facere sibi præiudiciũ in iure tituli, tñ quia solo animo perdit possessio ẽt ex ꝺcto nullo. l. i. §. si vir vxori. ff. de acq. poss. vbi omnes not. ergo respectu possessionis videtur sibi præiudicasse.

63 Præterea licèt renũciatio bñficij simoniacè facta nulla sit, valet tñ in ꝓiudiciũ renuncians. gl in c. super hoc, in verbo, pecuniæ. de renun. Abb. in c. cũ vniuersorũ. ver. no. ex prædictis. de rer. permut. & ponit Tiraq. de retract. lignag. §. xxvj. in gl. ij. nu. 26.

64 Quarto sublimita, hoc non procedere in prophanis, vt per Abb. in c. sollicitè. nu. 7. ver. & ideo satis. de rest. spol. nisi eo casu, quo quis non modo renunciaret, sed etiam cederet iura in spoliatorem, vt ibi per eum.

65 Quintò sublimita, quando resignans spoliaretur à tertio, nã tunc restituitur, secus si à resignatario. ita declarat Cassa. in dec. sua iiij. de rest. spo. in prin.

66 Septimò limita principaliter, qñ opponitur exceptio. p quã concluditur spoliatum nõ potuisse possidere, vt qa erat hereticꝰ. gl. in prin. xxij. q. vij. in fum. gl. in c. quo iure. in gl. ij. dist. viij. Corset. in regula, spoliatus. in xviij. fal. Rip. ī d. §. nihil cõe. nu. 88. Inn. in c. ex parte, de rest. spol. & in c. venerabili. de offi. deleg. Ioan. Nicol. in tract. de hæretic. in j. not.

67 Vel si laicus ad spiritualium possessionem restitui volebat, per not. per Inn. in c. constitutus. de fil. presbyter.

68 Vel quando spoliatus volebat restitui ad beneficiũ reseruatum, per quam reseruationem inficitur titulus, & possessio. R. ot. dec. xvj. in nouis.

69 Vel si monachus petit restitutionẽ vxoris, vel si est frater de ordine mẽdicantiũ is, q petit restitutionẽ, vt per Luc. de Pen. in l. certa forma. C. de iur. fil. li. x. Chassan. remissiuè in cõsuet. Burg. Afflict. super const. in tit. de violen. circ. poss. nu. 35. & seq.

Et ista limit. ponit Bal. in l. j. in fi. C. de appel. Soc. in reg. 379. in vij. fal. Idem tenet Bal. in l. naturaliter. §. nihil cõe. ff. de acq. pos. & in l. j. C. si de moment. poss. & in l. pen. in fi. C. si à non comp. iud. Alex. in d. §. nihil cõe. in vij. limit. Abb. in c. in literis. de rest. spoli. istam ẽt limit. ponit Aret. in d. §. nihil cõe. & ibi Claud. Ias. in l. j. ff. de ope. no. nunc. Philip. Fran. in c. ad decimas. de rest. spo. in vi. gl. Abb. & alij in c. ex parte. de rest. spo. Rot. ī nou. dec. iiij. in fi. Ang. Aret. in §. quadrupli. in iij. limit. Inst. de actionib.

70 Amplia, vt idẽ sit qñ præsumptio est ꝺ spoliatum, vt nõ possit possidere, vt ponit Dec. Neap. lxxvij. in nou. in j. & iij. limit.

71 Declara hãc limit. nã licèt laic⁹ nõ possit possidere decimas. c. quãuis. & c. prohibemus. de decim. c. cãm. de præscr. tñ si laicus spolietur decimis, potest restitutionẽ petere, gl. in c. j. in ver. possideri in fi. xiiij. q. j. Guid. Pap. q. cclxxxviij.

72 Et iõ dicas pro declaratione, q non sufficit ad denegandam possessionem decimarũ laico spoliato, quia illas nõ possit possidere, sed alia præsumptio ꝺ ipsum est necessaria, vt puta quia illas in aliena diœcesi possideat. ita declarat Affl. super const. in tit. de violent. circ. poss. nu. 56.

73 Octauò limita, qñ platus administratorio nomĩe suæ ecclesiæ petit restitutionẽ alicuius rei ipsius ecclesiæ, nã ꝺ eum sic agentẽ põt opponi de nõ canonica institutione. Inn. in c. super. de caus. poss. & propr. & in c. in literis. de rest. spo. Bal. in §. nihil cõe. & ibi Alex. in viij. fal. ff. de acq. pos. & Soc. in d. reg. cclxxix. in viij. fal.

74 Nonò limita si spolians sit paratus incontinenti ꝓbare defectũ iuris in agente ad restitutionẽ, vt voluerũt aliqui, quos refert Inn. in c. ad vltimũ. de caus. pos. & propr. licèt ipse ibi contrarium itenear. & istam opinionem in possessore non violẽto tenet Bar. n. l. si de vi. ff. de iud. Ang. in l. ij. ver. in possessione aũt. C. de edic. diui Adria. tollen. Dec. in consi. cxcj. ver. iij. quia cum vacaret. & Ant. de But. in c. in literis. ver. si opponitur exceptio. de rest. spo. & idem Abb, Pau. de Cast. in l. permisceri. in fi. prin. ff. de acq. poss. Socin. in d. l. rem quæ nobis. verſic. hanc tamen conclusi. limit. ff. co. titu.

Tñ ꝺrium tenet Inn. in c. ad vltimum. de caus. poss. & proprie. Spec. in tit. de posse. & petit. §. j. in xiij. casu. Fel. in c. exceptionem, ver. ꝺrium tenent. de excepr. Alex. in consi. xciij. ver. non obstat quod no. vol. iiij. Affl. super cõstit. in tit. de violent. circa poss. nu. 67. Ias. in consi. clxij. vol. iiij. & in consi. clxxij. co. vol. Bellam. dec. xxxvj. & Ang. in l. si de eo. §. fin. in fin. ff. de acq. poss. Boer. dec. ccxxxvij. nu. 5.

75 Sed Abb. in d. c. in literis. saluat primã opi. in duobus casibꝰ. videlicet in causa matrimoniali, per tex. in c. literas. de rest. spo.

76 Secundò, vt ꝓcedat in bñficialibus, in quibus non datur vitio ius ingressus, c. j. de reg. iur. in vj. & cũ ista concludi. & saluatione etiam resi. der Soc. in d. reg. cclxxix. in nona fall. Acgid. in cõsi. iij. Lanfr. in rub. de caus. pos. & propr. Fel. in c. ad petitionem. de accusa. idem tenet in c. literas. de resti. spol.

77 Tertiò posset procedere dicta prima opin. qñ defectus iuris licèt nõ esset probatus, esset adeò facilis ad probãdũ, q nullã exigeret facti probationẽ, vt dicit Pau. de Cas. in d. §. nihil cõe. in fin. Domi. ī c. ad decimas. de rest. spo. in vj. vt dicet infrà in alia limita. qñ est notorius defectus proprietatis in petente restitutionem.

78 Quartò posset saluare in casu, de quo per Ias. in l. iij. §. genera. in fi. de acq. pos. quando reus missus in possessionem, ex decreto iudicis offerat in continenti docere de iure suo, quia tunc impeditur restitutio. vt ibi per eum.

79 Quintò saluat Aug. in l. ij. C. de edic. Diui Adri. tol. quando dominus per spoliationem non esset priuatus iure suo.

80 Decimò limita, si constaret de non iure agentis, & de iure conuenti. c. ad decimas. de rest. spo. in vj.

81 Vel si in continẽti de eo possit fieri fides, vt per Soc. in d. reg. cclxxix. in x. fallen.

Sed istud vltimum est falsum, vt suprà proximè dictum est, & tenuit Soc. in l. rem quæ nobis. ff. de acq. pos.

Sed limita. ipsam principalẽ tenet Abb. in c. pastoralis. de caus. pos. & proprie. & Imo. in d. §. nihil cõe. Ant. de Bu. & ibi Abb. in d. c. pastoralis. Inn. Io. And. & Lanfr. ī rub. de cau. pos. & propr. Pau. de Cast. in consi. cccclxxij. in fi. vol. j. gl. in verbo, ꝓsumitur. in c. ad decimas. de rest. spo. in vj. Roma. in l. naturaliter. §. nihil cõe. vers. vj. secundùm Bal. ff. de acq. poss. Host. in c. cùm dilectus. de caus. pos. & propriet.

82 Imò qñ conuentus opponit exceptionem proprij dominij, talis exceptio vt admittenda fm Aegid. dec. xxxvj. quam opi. saluat Soc. in l. rem quæ nobis. ff. de acq. pos. qñ ad spoliatum peruenit res sine vitio, sed si cum vitio, tunc frustra spoliator exceptionem dominij opponeret. Dec. consi. cxcj. ver. nemo etiã ad hoc. & consi. dxvij. nu. 8. Abb. in c. sollicitè. ver. nisi renunciatio esset facta. de restit. spo. Alex. consi. xciij. ver. & licèt aliàs. vol. v. & supra rius dictum est.

83 Et ideò dicit Brun. in consi. xxj. vt habens titulum à dño excludit spoliatum habentem titulum à non domino.

84 Hanc aũt limit. intellige, qñ istud per probationem notoriè constaret, & hoc est, quod vt voluisse Spe. in tit. de pos. & peti. §. j. in xix. casu. refert & sequitur Cepol. in cõsi. ix. in ij. fal. Dec. Neap. lxix. in nou. Fel. in c. ad petitionem. de accusa.

Et quando dicatur notoriè constare per probationes, dicetur in xii. limitat.

85 Et nota, quia non sufficit in hoc casu cõstare de iure tertij, & non iure agentis, vt per Fel. in c. ad petitionem. de accus.

86 Amplia principalẽ limitat. ẽt si conuentus veniret priuãdus, dummodò non sit priuatus. Fel. in c. ad petitionem. de accus.

87 XI. Limita, qñ per sniam absolutoriam in petitorio constaret de nõ iure petentis restitutionẽ, ita tenet Imo. in d. §. nihil cõe. & ibi Rapha. Cuma. & Pau. de Ca. Iacob. But. in l. incerti. C. de interdi. Ant. de But. in c. cùm dilectus. de cã poss. & propr. & in c. in literis. de resti. spo. Io. And. in addi. ad Spe. in tit. de pet. & possess. in prin. in ver. quid si pro vno. Ant. de But. & Abb. in c. pastoralis. de cã poss. & propr. hanc ẽt opinionẽ, tenet Inn. in c. cùm dilectus. de cã poss. & propr. & ibi sequitur Host. & Io. And. Pau. de Cast. in l. permisceri. in princ. ff. de acq. pos. Ang. in d. §. nihil commune. quem refert & sequitur ibi Aret. & Alex. & Ias. nu. 43. Pau. de Cas. in l. ij. C. de edic. Diui Adria. tollen. & istam opi. sentit gl. in d. l. ij. §. quedam. in verbo, de liberis. ff. de interd. & istam limit. tenuit, & dicit cõiter approbari Soc. in consi. lix. vol. iij. Ias. cõl. ix. vol. iij. Corset. in regula, spoliatus. in xxviij. fal. Card. in cõsi. x. Affl. dec. cccij. nu. 1. & fuit de mente gl. iij. q. j. in fum. & Spec. in tit. de pet. & pos. §. j. xiij. casu. Goz. ad consi. 50. Paris. in consi. j. vol. j.

Rip. qui hanc dicit communem opinionem in d. §. nihil commune. nu. 35.

88 Contrariũ, q imò ẽt post absolutoriã super proprietate possit conueniri reus absolutus remedio recuperandæ, ẽt si ꝓbasset se dominũ, sentit gl. in c. pastoralis. in gl. in verbo, cã nõ decisa. de cau. pos. & propr. & in c. sollicitè. in gl. j. de rest. spo. & in l. incerti. C. de interd. in gl. in verbo, de ordine. & istã opi. tenuit Dyn. ī c. q ad agẽdũ. de reg. iur. in vj. idẽ Bar. in d. §. nihil cõe. Io. And. in c. pastoralis. de cau. pos. & propr. Card. in cle. vnica. in xvi. q. de causa pos. & propr. Old. in consi. ccxxvij. Ber. in consi. cxcj. vol. j.

89 Tenendo primam opi. quæ est magis *cõis, vt dicit Alex. ī d. §. nihil cõe. nu. 14. Amplia idem esse, si constaret per instrm publicum habẽs executionem paratã. R. ot. in nouis dec. lxxvij. Lap. alleg. xxiij. Bellam. consi. iij. in v. dubio. Gram. consi. ciij. xcvij. & consi. cxxxj. Dec. consi. cccij. nu. 24. Soc. cõsi. lxxxvij. vol. iij. Dec. Neap. lxxxvij. nu. 4. & dec. cxxj. nu. 27. in nou.

90 Sublimita hanc limitationẽ, fm Ang. in l. si quis ad se fundã. C. ad l. Iul. de vi pub. & in l. ij. C. de edic. Diui Adr. tol. nisi spolians incidisset

in eidisset in pœnã l. si qs in tantã. C. vnd. vi. qa tũc cũ sit domino priuatus, nõ põt exceptionẽ dominij opponere, istud fuit de mẽte Dyn. in c. qui ad agendũ, in princ. de reg. iur. in vj. Claud. post Ang. in d. §. nihil commune. & Ripa nu. 45.

Tñ ꝺriũ tenuit Ant. de But. in cap. ij. de caus. pos. & prop. ad fi. Alex. in §. nihil cõe. nu. 14. Rota in nouis decis. cccxciij. in fi. Barba. in apostil. ad Bal. in l. j. in fi. C. de appel. in verbo, illud dominij. & ista vꝫ verior, qa pœna l. si quis in tãta. nõ priuat dominio nisi per snĩam, vt ibi per doct. & diximus s̃ in prima conclusi. in tit. de acq. poss. hoc eod. lib.

91 Secundò Sublimita, nisi spoliũ sit factũ post snĩam, & rem iudicatã. Inno. Host. & Ioã. And. in d. c. cùm dilectus. de caus. pos. & propr. & ibi oẽs. Alex. in d. §. nihil commune. & Rip. nu. 44.

Contrarium Abb. in d. c. cũ dilectus. & Claud. in d. §. nihil cõe. Lanfran. in rub. de caus. poss. & prop.

92 Tertiò Sublimita, vbi absolutoria in fauorẽ spoliatoris fuit lata, qa cõstitit de bono iure suo, secus si ꝓpterea tñ lata fuerit, qa nõ ꝓbauit actor. nã tũc nõ obstaret, vt declarat Ant. de Butr. & ibi Abb. in d. c. pastoralis. & sumitur ista declaratio ex mente Bart. in §. nihil cõe. & ibi Alex. ff. de acq. poss. & ibi Ripa. num. 44.

93 Sed hoc fortasse nõ ꝓcederet ī bñficialib. in qbus satis est ꝺstare de nõ iure agẽtis, cum nõ det vitiosus ingressus, vt infrà dicetur.

94 Duodecimò limita, si cõstaret notoriè de non iure petentis restitutionẽ, vt not. Inn. in cap ꝺstitut⁹. de fil. presb. Pau. de Castro in l. ij. C. de edi. D. Adr. tol. in fi. qũ refert, & sequit Alexã. in d. §. nihil cõe. Old. ī cõs. ccxiij. Bal. ī l. si de ꝓprietate. C. si à nõ cõpet. iudic. & in l. vnica. C. si de momẽ. poss. Ang. in l. Paulus. §. q pigno ri. ff. quib. mod. pig. vel hyp. fol. Ant. de But. in ca. pastoralis. & ibi Abb. de caus. poss. & propr. Abb. in cap. intelleximus. in iij. not. de adult. Oldr. in consi. cclxxiij. in fi. Alex. in §. nihil cõe. in xj. limit. Soci. in d. reg. ccclxxix. in xj. limit. Decis. Tholos. xv. Ruin. consi. xxvij. vol. v. Ias. in §. nihil cõe. Abb. in ca. cũ dilectus. de ord. cog. Ias. cõl. ix. vol. iij. Bald. in tit. de pac. Const. in §. oẽs. in verbo, restituitur. Ang. Are. in §. quadrupli. in iiij. fallen. inst. de act. Affl. super cõsti. in rubr. cõt. quẽ de resti. agat. nu. 17. Abb. in c. literis. de restitutio. spol. vbi Ant. de But. Soc. in reg. cxxiiij. in j. limit. Ange. in l. si qs a ꝺse fundũ. C. ad l. Iul. de vi pub. Rot. in nou. decis. ccxcviij. Dec. in cõs. cxcj. Alex. in cõs. lxxvij. incip. in cã, & lite. vol. ij. Curt. Iun. in cõs. cxxvij. Idẽ Cuma. in l. j. ff. de oper. no. nũc. & in §. nihil cõe. vbi etiã Claud. Archid. in c. ad decimas. de rest. spol. in vj. & ibi Philip. Franc. & Hippol. in sing. xj. Lanfran. de Brixia in repet. rubricæ de caus. pos. & prop. vers. secunda cõclus. Philip. Franc. in c. bonæ. de appel. Abb. in c. si cõstiterit. de accus. Hipp. in rub. de ꝓbatio. Fel. in c. si constiterit. de accu. & in c. ad petitionẽ. eo. tit. in c. accedens. de accus. Lofred. in consi. xxj. Paris. in consil. j. nu. 170. vol. j.

95 Et ꝓpterea intruso in Papatu nõ daꝫ restitutio. c. in noĩe, xxiij. di. Spe. in tit. de pe. & pos. §. j. in ij. fall. Mart. de Laud. in tract. de princip. q. lxx. Rip. in §. nihil commune. nu. 90. ff. de acq. pos.

96 Primò amplia, vt nec fructuum restitutionem petere possit. Fel. in c. ad petitionem. de accus.

97 Secundò amplia, idẽ esse in iudicio attentatorũ, vt per Feli. in c. ad petitionem. de accus.

98 Ista tñ cõclusio sublimitatur procedere tm̃ in bñficialibus, in quibus nõ datur vitiosus ingressus. c. j. de reg. iur. in vj. & propterea statim quod cõstat notoriè de nõ iure agentis ad restitutionẽ bñficij, statim denegatur restitutio. R. ot. in nou. deci. xvj. & in antiq. decis. viij. & decis. dcxxv. Ant. & Abb. in d. c. in literis. de rest. spo. Dom. in c. ad decimas. de rest. spol. in vj. Ioann. Ant. Ale. in consi. vltimo. Abb. in ca. si cõstiterit. de accus. Lap. alleg. xxiiij. Aegid. in cõs. x. Oldr. in cõs. j. Abb. in c. sollicitè. de rest. spo. Guid. Papæ q. lxxxv. apostil. ad decis. Tolos. xv. Fel. in c. ex parte. de for. comp. Guid. Pap. in sing. dcclxxxij. Staph. de lit. gra. & iust.

99 Limita hoc in officio quod est manuale, & ad nutũ amouibi le. Abb. in c. olim. de verb. sign. Bal. in consi. ccclix. vol. j. R. ot. in antiq. decis. lxxj. Barb. in ca. quod translationem. de offi. d. leg. Lofred. qui plures allegat in consi. xxj. nu. 7.

100 Sed tñ nõ sufficit in prophanis notoriè cõstare de nõ iure agentis ad restitutionẽ. Ita tenet Ant. de Butr. & Abb. in c. literis. de rest spol. Phili. Franc. in c. ad decimas, de rest. spo. in vj. Soc. in reg. ccclxxix. in xj. fal. Hippo. in sing. xj. Imo. in §. nihil cõe. Bal. in l. ordinarij. C. de rei vendi. Dom. in c. ad decimas. de rest. spo. in vj. Lanfranc. in rub. de caus. pos. & propr. Old. in consil. j. R. ot. in antiq. decis. vij. Stap. de lit. grat. & iust. Bertr. consi. cxcj. vol. j.

101 Et ꝓpterea dicit Imo. ibi, in c. in literis. q in prophanis, vt impediatur restitutio nõ sufficit cõstare notorie de nõ iure petẽtis restitutionẽ, nisi ẽt notoriè cõstet de iure cõuenti super restitutione facienda. & idẽ tenet Ab. in d. c. ī literis. post Ant. de But. ibi, & ita loquit̃ So. in ꝓ. lxxxvij. vol. iij. & ita expresse dicit Præpo. Alex. in c. quo iure. ver. si verè esset notorium. viij. dist.

Licèt Ange. in d. l. si quis ad se fundũ. videatur tenere, vt in ꝓphanis fiat restitutio etim si constet notoriè de nõ iure petentis restitutionem iure conuenti, allegat ad hoc tex. in c. cùm dilectꝰ. de ord. cog. Bal. in l. j. in fi. C. de appell. & idẽ sentit Bertr. in consi. cxlix. volumine iij.

Cõtrariũ verò, q defectus notorius ꝓprietatis impediat restitutionẽ ẽt in ꝓphanis, tenet Oldr. in consil. suo ccxxiiij. Deci. in dict. consi. cxcj. Alex. in consi. lxxvij. vol. ij. Paris. consi. iij. volu. ij⁰.

102 Et est aduertendũ quia habent locũ supradicta, vbi notoriè cõstat vel ꝓ partis cõfessionẽ, vel ꝓ facti euidentiã, sed qñ cõstaret per ꝓbationes in iudicio factas, difficultas erit scire qñ dicatur notoriè constare in proposito de non iure agentis.

103 Et qdẽ isto casu Rot. tenet in decis. cccxciij. in nouis, q dicatur notoriè constare post conclusionẽ in cã. idẽ tenet Alex. in d. §. nihil commune. nu. 63. Aegid. decis. ccccliij. & seq. & idẽ tenet Anto. de But. & Abb. in c. significauerunt⁹. de rest. spo. post gl. ibi. Paris. consil. cxij. vol. j. Bero. q. iij.

Cõtrariũ verò, q imò ẽt ante cõclusionẽ dicaꝫ notoriè constare p ꝓbationes factas in iudicio, ita vt impediaꝫ restitutio, tenuit glo. in c. ad decimas. in verbo, præsumit. in fi. de rest. spo. ī vi. Ant. de but. in capitulo, in literis. de rest. spo. quẽ refert, & sequit Aret. in d. c. significauerunt. eodẽ tit. Rot. decis. xiiij. ī nou. & seq.

Breuiter istud dependet à principali articulo, an ante conclusionem dicatur liquere per probationes factas in iudicio. de quo vide ibi, in d. c. significauerunt. Fel. & Are. latissimè.

104 Declara, quia istud procedit respectu illius instãtiæ, in qua factæ sunt probationes, non respectu alterius, qñ est appellarũ: nam per appellationem suspendit̃ effectus cõclusionis, ac oĩum productorũ ī prima. ita declarat Rot ī nou. decis. cccxciij. Claud. in d. §. nihil commune.

105 Et ꝓpterea volũt Domini de Rota, q etiã in tertia instãtia possit suspẽdi petitorij, vt tenet Rota in nou. decis. cccl xxxij. & decis. cccxcij. Imol. in cle. j. vers. ij. dicit gl. de caus. poss. & propr. Decis. Neap. xxxv. num. 6. in nou.

106 Et quando potest probari contrarium non dicitur constare de non iure. Aegid. decis. ccij.

107 XIIII. Limita, qñ præsumptio iuris est ꝓ spoliante, & ꝺ illũ qui prætendit restitutionẽ. vt est tex. ī d. c. ad decimas. vbi Archi. & Philip. Frãc. de restitut. spo. in vj. & Dom. Soc. in reg. cccl xxix. in xj. fall. Inn. in c. cõstitutus. de fil. presby. Bal. in §. nihil cõmune. vbi Alex. in vj. fall. Abb. in c. cõstitutus. de elect. & in ca. in literis. de rest. spo. Claud. in §. nihil cõmune. glo. & Abb. in ca. ex parte, de restit. spo. Ang. Aret. inst. de act. §. quadrupli. in secũda fallent.

Istam limitationem tamen sublimita quinque modis. vt per Phili. Franc. in c. ad decimas. de rest. spol. in vj. ad quẽ meremito.

108 XIIII. Limita in spoliato à iudice, q nõ restituit̃. glo. in c. in nomine domini. in gl. in ver. audientia. in fi. xxiiij. dist. & ī c. ꝓlentiũ, in gl. fi. in fi. septima q. j. & ibi Archid. gl. ī sum. iij. q. j. Bar. in l. meminerint. & ibi Alb. & Sal. C. vnde vi. Bal. in tit. de pac. Cõst. §. oẽs. ver. restituit̃. Bal. in l. fi. in fi. in j. not. C. vnde vi. Calca. ī ꝺcxx. Fel. in c. cũ causa. de offi. dele. Abb. in c. dilect⁹. el j. de rest. & in c. si cõstiterit. de accus. Dec. in ꝓ. cxj. Archid. ī c. quorũdã. lxxiiij. dist. Dec. in ꝓ. cc. Abb. in c. cõquerẽte. de resti. spo. Spe. in titu. de pet. & poss. §. j. in prin. Ias. in l. iuste possidet. ff. de acq. poss. Ias. in cõsi. ix. vol. iij. aliàs est thema cõsilij. & in cõsi. xxxviij. volu. iij. Abb. in cap. licèt ex suscepto. de for. comper. Archid. in ca. qui prę sulat⁹. j. quæst. iiij. & in cap. hoc quipe. iij. quæst. vj. Luc. de Pen. in l. si coloni. quæst. xxiij. & ibi Ioan. de plat. C. de agricol. & censit. libr. xi. Federic. de Sen. in consi. lxxix. Ruin. consi. xlix. numero 11. volu. iiij. Aimo in consi. v. numero 8. Rip. in §. nihil commune. nume. 60. & seq. & in cap. fæpe. numero, 86. de rest. spol. Hippo. in pract. §. nunc videndum, & in §. ij. Paris. in consi. j. vol. j. Fel. in c. dilectus. el j. de rescript. & in c. cum causa. de offi. deleg. Aimo in consi. cxli. Afflict. super const. in tit. de violen. circa possessio. nu. 59. Lofre. in cõs. xlvij. Aim. cõs. xvij. & cõs. cxxiiij. Grat. cõsi. lxxvj. volu. ij. Marian. Iun. consi. xvij. vol. ij. Boer. decis. ccxxxviij. Ang. Aret. in §. quadrupli. inst. de act. Hippol. in l. j. ff. ad l. Corn. de sicar. in l. qui cædem. ff. eod. tit. Fel. in cap. ecclesia sanctæ Mariæ. de constit. decis. Tholosa. & ibi apostill. cccexc. Fel. in c. cùm ordinem. de rese. Dec. in cap. referente. de prębend. Rebuff. in concord. in titu. de publi. concub. in fi. versi. notandum est.

109 Primò sublimita q̃ iudex nulliter vel extra iudicialiter ꝓcedit. Fel. in c. dilect⁹. el j. de rescr. & in ca. cùm causa. de offic. deleg. & in capitulo, si quando. eodem titu. Afflict. super const. in tit. de violen. poss. numero, xlix. Aimo in consilio. xviij. numero, 8. & in consil. ꝺcxxxiij. & in consilio cxl. Ripa in §. nihil commune. num. 59. Brun. consi. xxij. nume. 2. Grat. in consi. lxxxv. vol. ij.

110 Et ratio est quia tunc iudex vꝫ ꝓcedere tãquã priuatus & ideo põt ei de facto resisti, vt est tex. in l. ꝓhibitũ. & ibi Bar. C. de

Universidad de Deusto
Biblioteca

iur. fisc. lib. x. & l. deuotũ. & ibi glo. C. de metat. lib. xij. vbi Bar. & Ioã. de Plat. Chassa. in consuet. Burg. vers. & intellige.

111 Secundò sublimita qñ iudex spoliaret post appellationem interpositam, & inhibitionem emanatam. Fel. in c. si quando, de offi. deleg. Dec. in cons. cc.

112 Tertiò sublimita qñ notoriè constaret de ipsius iniustitia. Fely. in c. dilectus. el j. de resc. & in c. si qñ. de offi. deleg. Aimo in cons. cxl. Grat. in cons. lxxvj. nu. 3. & seq. volu. ij. apostill. ad decisi. Tholos. cccexc.

113 Declara tñ id, si spoliatus à iudice ex nullo, & inordinato processu patitur retentionẽ rationehypothecæ donec soluat debitum. Cremens. singul. xcij.

114 Quartò sublimita qñ grauamen esset irreparabile, qa tunc põt de facto resisti, vt tradunt Abb. Card. Fel. & alij in ca. si qñ. de offi. delega.

115 Quintò sublimita qñ iudex esset incompetens, quia tunc spoliatus restitueretur. Ant. de Butr. in c. conquerẽte. de restitu. spol. Anch. cons. cccxlviij. in j. dubio. Fel. in c. dilectus. de resc. Rip. in d. §. nihil commune. nu. 59. ff. de acq. poss.

116 XV. Limita in spoliato à priuato auctoritate iudicis. ita tenet Inn. in c. super hoc. de renunc. & Ang. in d. l. si qs ad se fundũ. C. ad l. Iul. de vi pub. Lanfranc. in rubrica de caus. poss. & prop. & Dec. in cons. cxcj. vbi extendit etiã ad illũ, qui accipit de licentia principis. & idem dicit Ias. in cons. xxxviij. vol. iij.

117 XVI. Limita in possessione violẽta confirmata per iudicis sniam, quæ transierit in rem iudicatã. Soc. in cons. lix. vol. iij. ex mẽte Aret. in l. iustè possidet. ff. de acq. poss. Dec. in 2ſ. cxcj. Grat. in cons. lxxvj. nu. 16. vol. ij.

118 XVII. Limita stante pacto de nõ petẽdo restitutionẽ, vt no. Rot. in nou. decis. lxviij. & decisio. cccxciij. gl. in c. ex insinuatione. de ꝛc. & ibi Abb. Inn. in c. super hoc. de renunc. Spe. in tit. de pet. & poſ. §. j. in xv. casu. Capell. Tholosa. in decisio. cclix. & ibi apostill. vbi sublimitat. Soc. in cõſi. lix. vol. iij. in l. rem quæ nobis. ff. de acqui. poss. Ias. in cõſ. xxxviij. vol. iij. Rota in nou. decis. xvj. de rest. spol. Alex. consi. xciij. nu. 5. vol. v. Parisi. cõſ. j. nu. 151. vol. j. Lanfr. in rubrica de caus. poss. & prop. Abb. in cap. fi. de ord. cog. Assi. super const. in tit. cont. quem de rest. aga. nu. 16.

120 Et maximè si tale pactũ sit cõfirmatũ iuro. Rota in nouis decis. xvj. & xviij. de rest. spo. Abb. in capi. ij. in fi. eo. tit. Socin. in l. rẽ q̃ nobis. nu. 20. ff. de acq. poss. decis. Neap. lxix. nu. 7. in nouis. Alex. cõſ. xciij. nu. 3. vol. v. Corset. in regula, spoliatus. in xj. limit. Parisi. in cons. j. nu. 151. vol. j. dec. Tholos. in aposti. cccexcij.

121 XIX. Limita in bñficialibus, in qbus nõ põt qs petere restitutionẽ etiã spoliat⁹, nisi coloret possessionẽ aliquo titulo colorato. gl. in cle. j. de caus. poss. & ꝓp. Soc. in xj. limit. in reg. ccclxxix. Paul. de Eleaz. in cle. vnic. de caus. poss. & ꝓp. Ioan. And. in addit. Spe. in tit. de rest. spo. in prin. Rot. in nou. decis. cclvij. Ant. de But. in c. in literis. de rest. spo. & ibi Inn. Gemin. cõſ. cxlvij. Spe. in titu. de test. §. nunc videndum. verſ. sed ponc. Lap. alleg. xxiiij. & alleg. xxx. in fi. & alleg. lij. in fi. Fel. in c. cũ super. de re iud. Aegid. decisi. xlix. & seq. Guid. Pap. dec. lxxxviij. Aegid. in const. x. Bal. in l. si quis conductionis. C. locat. Card in cle. ij. in x. q. de iudic. Oldr. in cõſ. j. Guid. Pap. q. lxxj. apostill. ad decis. Tholo. xv. Abb. qui hãc dicit communem opi. in c. in literis. de rest. spol.

Cõtrariũ verò ꝙ ẽt in bñficialibus nõ sit coloranda possessio, tenuit Geminia. consl. vij. & consl. cxlviij. Inn. ĩ c. ex parte. de resl. spol. Card. ibi, & Abb. in d. c. in literis. de restit. spoliat.

122 Alij verò tenebãt tertiã opinionem, vt cẽset coloradus titulus ad instantiã iudicis hoc petentis, nõ partis, vt per Lap. alle. xxiiij. & alleg. lij. Ioan. Cald. in capitulo, ex parte. de rest. spo. Bert. in cle. j. de cau. poss. & prop.

123 Limita primã opinionẽ cõem, vt non procedat in spolio attentato, qa quo ad attentata reuocanda non requiritur color aliquis tituli, vt p Rot. in nou. decis. xiiij. apostil. ad decisi. Thol. xv. Cassador. decis. iij. de rest. spo.

124 Secundò limita, qa sufficit in hoc casu ostendere titulũ coloratũ prima facie, licèt postmodũ aliter appareret. Gemin. in 2ſ. cxlviij. Pau. de Cast. in cons. cclliij. in iij. art. vol. j. Cassador. decisi. j. in fin. de rest. spo.

125 XX. Limita vt istud ꝓcedat, qñ quis fuit spoliatus p vim, secus si clàm, qa tũc põt opponi exceptio dominij. Ita tenet Bald. in dicto §. nihil cõe, & ibi Roma. hoc sequit, & Bal. in l. si quis emptionis. §. pe. C. de pſ. xxx. anno. & Ang. in l. vitia. C. de acqui. poſ. & in l. si qs emptionis. C. de præſ. trig. anno. Dyn. in capitulo, qui ad agendũ. de reg. iur. in sexto. Bella. decis. xxxvj. Alber. in l. si de vi. ff. de iudic. Cuma. in l. si de eo. §. fi. de acquir. poss. Et istud fuit de mente Archi. & Io. And. in c. frequens de restl. spol. in vj. sequitur Abb. in c. ij. de ord. cogni. vbi tenet, ꝙ exceptio spoliationis competat qñ spolium fuit violentum, & non admittitur, vbi cõ. petere posset aliud possessionis remedium, istud tenet expresè Oldra. in consi. j. in fin.

126 Cõtrariũ verò, ꝙ imò etiã in tali remedio recuperãdæ possessionis, vbi qs est clã spoliatus, & nõ per vim, nihilominus non possit ei obiici exceptio dominij, tenet Barto. in l. si coloni. C. de agric. & censi. lib. xi. & sentit hoc Inno. in ca. post electionem. in fi. verbis, de concef. preben. & ibi Ioan. And. & Imol. Inn. Ant. de Bu. & Abb. in c. sæpè. de. rest. spol. & Ant. de Bu. in c. cùm ad sedẽ. eod. tit. & Abb. in c. si diligenti. de præscrip. Imol. in §. nihil cõe. & ibi Alex. & Claud. Alex. consi. lxxviij. volu. iij. Hanc opi. sentit Bal. in l. requirendi. in fi. C. de ser. fugi. vbi vult, ꝙ ita demum non violentus possit referre quæstionem dominij, si sit paratus de eo docere incontinenti, & istã partẽ in hac limitatione tenet Anto. de Bu. in c. ii. de ordi. cog. & Cald. in c. fi. eodem titulo.

127 Et ꝓ ista parte facit qđ no. Bar. in l. si ob turpem. ff. de ꝙd. ob turp. caus. vbi vult ꝙ exceptio turpitudinis non possit opponi in re medio recuperandæ possessionis, etiamsi non interuenerit vis expulsiua.

128 Secũdò facit, quia generaliter dicit, ꝙ in quolibet possessorio recuperandæ nõ potest opponi exceptio dominij. Io. And. in c. si beneficia. de præb. in vj.

129 Pro cõcordia aũt opinio. Soc. in l. rẽ quæ nobis. distinguit ex mente Aegid. in deci. xxxvj. nã aut conuentus opponit de nõ iure agẽtis, & istud nõ sufficit, sed restitutio cõceditur omissa tali exceptione. & ita procedit secunda opin. Aut cõuentus opponit de iure suo, & sic de exceptione dominij sui, & talis exceptio opponi potest contra clandestinum. ita procedat prima opin.

130 XXI. Limita, nã istud regulariter ꝓcedit, vt nõ possit spoliato referri qõ dominij si interuẽit vis expulsiua, vel ablatiua. secꝰ si compulsiua, qa tũc potest referri qstio dominij, Ita tenet Bald. in §. nihil cõe. in iij. limit. & ibi Alex. & Imo. & Aret. & fuit opin. Bar. in l. si ob turpem. ff. de condi. ob turp. caus. Inn. in c. fi. de his, quæ vi, metusve cau. Bar. in disp. inci. Lapus. in resolutione. Bald. in c. super hoc. de renun. & Claud. in d. §. nihil commune. & ibi Alex. nu. 18. & Rip. nu. 74. Corset. in regula. spoliatus. in xxij. fal. Soc. in consil. lix. vol. iij. Iaſo. in consi. xxxviij. nu. 3. vol. iij.

131 XXII. Limita, qñ possessoriũ haberet annexã cãm ꝓprietatis. Ita tenet Bal. in §. nihil cõe, & ibi Alex. in iiij. fal. & ponit Bar. ĩ d. §. nihil cõe. per tex. in l. ij. §. q̃dam. ff. de interdi. & Alex. in dicto §. nihil cõe. vbi dicit, quòd istam conclus. quæ fuit de mente Bar. ibi omnes tenent. Aegi. in cons. x. Paris. cons. xcviij. volum. ij.

132 Et propterea in feudis non ꝓcedit ista regula, vt per Affli. super Constitu. in rubrica, vt null. off. cog. aliq. ad ostend. tit. suæ posse. numero. 3.

Contrarium in feudis, idem Afflict. super Consti. in tit. de pœ. for. iudic. nu. 1.

133 Declara hanc limit. quia sufficit in hoc casu docere vltra possessionẽ de titulo vero, vel saltẽ colorato, vel ꝓsumpto. Berous q. iiij. nu. 5. quia tunc non debet denegari restitutio.

134 XXIII. Limita, quo ad ea, q̃ sunt ꝓiudicij, & ideò qñ ageret de recuperatione castri, seu fortilitij difficilis expugnationis, admittitur qõ dominij. Pau. de Ca. in l. ij. C. de edic. Diui Adr. tol. in l. si de vi. ff. de iudi. Alex. in §. nihil cõe. in v. limit. & ibi Bolog. Ias. in l. ij. C. de edic. Diui Adri. tol. Ias. in cõſi. lx. vol. j. & cõſil. xxxviij. vol. iij. Io. Ant. Alex. in cõſ. xiij. Idẽ tenet Iac. de S. Geor. in d. l. ij. C. de edic. Diui Adri. tol. & ibi Riminal. Lãfr. in rep. rubricę de caus. poſ. & prop. in x. fal. Cæpol. consi. lix. in crim. Præpoſ. in c. restitutio. iij. q. j. Claud. in trac. feud. Bru. ĩ 2ſ. xij. So. ĩ 2ſ. lxxxvij. vo. iij. Domi. de S. Gemi. ĩ c. j. vol. ij. iiij. q. j. Goza. in cõſ. j. Afflict. super Cõſt. in tit. de violẽ. cir. poſ. n. 58. Parisi. in cõſ. j. vo. j. & in cõſ. xxij. vol. j. Grat. in cõſi. cxlvij. volu. ij. Ruin. consi. xxij. volu. secundo. & cõſi. xlij. vol. iiij. & cõſ. xlj. volu. quarto. Ioann. Anto. Alex. in cõſi. xiij. num. 17. Gozad. in consi. ix. nu. 69. & consi. x. nume. 10.

135 Et facit, nã vbi executio est irreparabilis, semper admittit exceptio nullitatis. Paulus de Castro, in l. iiij. §. condemnatum. de re iudica. & ibi Alexander. Deci. in consilio xxxvij. Felin. in cap. cùm super. de re iudic.

136 Secundò facit, nã vbi per restitutionẽ fieret præiudicium irreparabile, impeditur executio. Lofr. post aliosin consi. vj.

137 Istã tñ limitationẽ sublimitabat Iacob. de S. Georg. in d. l. si de vi. ff. de iudic. nisi vterque tã spolians q̃ etiam spoliatus esset sub eodẽ domino, qa tũc nõ censetur difficilis fortilitij, seu arcis recuperatio, ex quo idẽ dñs habet contra vtrunque imperiũ, & potestatem. Goz. in consi. vij. & in consi. ix. & in consi. x. Parisi. in consilio xxij. vol. j. Ruin. consi. xxxvij. volu. iiij. Ias. in 2ſ. clvj. volu. secundo.

Pri

118 Primò sublimita istam sublimitationem, vt procedat tantummodo qñ ageretur coram eodem principe, à quo peteretur restitutio. Claud. in d. §. nihil commune. Boer. decis. ccxxxviij. secus si ageretur coram aliis personis.

119 Secundò sublimita nisi etiam ipsi domino esset difficile illã arcem recuperare, vel recuperatio prędicta fieri non posset sine maxima impensa, & maximo sumptu. Iaſo. in consi. xxxviij. vol. iij. & Ioann. Anton. Alex. in consi. xiij. Boer. decis. ccxxxviij. Grat. in consi. x. numero 29. volumine j.

140 Tertiò sublimita, vt ista sublimitatio habeat locũ qñ non est verisimile vt spoliator velit retinere loca illa munita ꝑ principis voluntatẽ, vt puta quia haberet plura alia bona sub eius territorio, quæ amitteret, vel qa Princeps in persona eũ punire posset nisi ipsius voluntati obtemperaret: secus quando ista vel similia nõ cõcurrerent, ita declarat Grat. in 2ſ. x. n. 28. & seq. vol. j.

141 Secundò sublimita limitationẽ principalem, quę, nõ habet locũ quãdo is, qui intẽtabat spoliũ super fortilitio, prestaret idoneã cautionem de restituẽdo, si succũberet in iudicio petitorio, Gozad. in consi. ix. nu. 69. & in consi. x. nu. 42 Paris. in consi. xxij. volu. j. Boer. decis. ccxxxviij. Claud. in d. §. nihil commune. vbi latè prosequitur. Grat. in consi. x. nu. 31. vol. j.

142 Tertiò modo sublimitat Ruin. cõsi. xxxvij. vol. iiij. in castro habente arcem difficilis recuparationis, vt saltem fiat restitutio quo ad castrum, & illius iurisdictionẽ: licèt non quo ad arcem.

143 XXIIII. Limita, nisi spoliãs acquisiuisset dominiũ rei post spoliationẽ cõcurrente facto vel negligentia spoliati, Bal. ĩ §. nihil commune. & ibi Alex. in ix. fall. Inn. in c. super hoc. de renun. Ant. de Butr. in c. sollicitè. de rest. spo. Soc. in consi. lix. vol. iij.

144 XXV. Limita, nã vbi petitio in possessorio est iuri publico contraria, auditur excipiens de dominio. Bald. in l. si quis conductionis. in fi. C. locat. Alex. in d. §. nihil commune. in xij. fall.

145 XXVI. Limita, nam si spoliatus spoliat occupatẽ rẽ Eccles. potest tamen contra petentem restitutionẽ opponere de dominio ecclesiæ, si offerat probationes paratas de dominio. Ita not. Bal. in l. si. C. de appe. Alex. in d. §. nihil commune. fall. xiiij.

Contrarium tenet Claud. in d. §. nihil commune. est bona glo. in l. meminerint. in verb. Tutoribus. C. vnde vi.

146 XXVII. Limita, nam si agatur cõtra apprehendentẽ possessionem rei vacantis, illo casu etiã opponi potest exceptio dominij. glo. in l. si. in glo. in verbo, ingnorantia. C. vnde vi.

147 Si modo incõtinenti offeratur eius ꝓbatio, vt ibi per eã, cũ qua trãsiit Doct. oẽs. Bar. ibi. Ang. Sal. & hoc fortasse voluit dicere Spec. ĩ tit. de pet. & poſſ. in xix. casu, iuncta declaratione Io. And. ibi ĩ add. ad Spec. Cepol. in cõſi. lix. in crimin. Ang. in l. ij. C. de edic. di. Adr. toll. Alex. in d. §. nihil cõmune. in xv. fall. Bar. in l. si de vi. ff. de iud. Dec. in cõſ. cxcj. Claud. in d. §. nihil. commune.

148 XXVIII. Limita, si ex restitutione sequi posset scandalũ nõ discusso negotio ꝓprietatis. Ant. de Bu. in c. ex parte. de rest. spo. Fed. de Sen. in 2ſil. cclxxxiij. Alex. in §. nihil commune. in v. fal. est bona gl. in summ. iij. q. j. & in c. in primis. in gl. j. ij. q. j. & gl. in verbo, restituendus, in c. ad petitionẽ. de accus. Specu. in tit. de pet. & poſſ. §. j. in ix. fall. Luc. de penn. in l. si coloni. q. xxv. C. de agrico. & censit. lib. xj. Rot. in nou. dec. xij. de rest. spol. Rip. in d. §. nihil cõe. nu. 76. Boer. dec. ccxxxviij. Gozad. 2ſ. x. num. 9. Fel. in c. ij. de præſ. Iaſ. in l. ij. C. de edi. D. Adria. tol. post Paul. de Cast. in fi. in d. l. ij. Iaſ. in 2ſ. xxxviij. vo. iij. Archid. in c. hoc quippe. iij. q. vj. Dom. in ca. in primis. iij. q. ix. Rebuff. in concord. in tit. de publ. concub. in verſ. notandum est. Afflict. sup. const. in titu. de violen. circ. poſ. nn. 34.

149 Declara, vt ista limitatio locũ habeat qñ scandalum est certũ, secus si esset dubiũ, ꝓut declarat Ruin. in 2ſ. xxxvij. n. 3. vo. iiij.

150 XIX. Limita, nã marito repetẽte mulierem velut spoliato, opponi potest, ꝙ mulier est in gradu ꝓhibito coniuncta, & propterea non debet restitui quo ad copulã, ꝓpter periculũ animæ, & peccatũ, si ꝓbationes super cõsanguinitate offerunt incontinenti. Ita tenet Bal. & sequit Alex. ibi in §. nihil cõmune. in v. fal. Bal. in l. ordinarij. C. de rei vendic. Fed. de Sen. in 2ſ. cclxxxij. Ang. & Pau. de Cast. in l. ij. C. de edict. D. Adri. toll. est bonus tex. in c. literas. de restit. spol. & ibi Abb. in notab. Areti. ĩ §. quadrupli. inst. de act. in iiij. fall. Rip. in §. nihil cõmune. n. 83. & ibi Io. Ant. Alex. n. 148. ff. de acq. poss. sentit gl. in c. bonæ. in gl. ĩ verbo, inde. xcvj. dist. gl. j. in c. j. de rest. spo. Lanfr. in rub. de cau. poss. & propr. & est text. in c. gaudemus. de diuor. vbi propter periculum animæ, & timorem peccati impeditur restitutio.

151 XXX. Limita, quãdo primò spoliatus incontinenti recuperauerit possessionẽ de facto. c. olim de rest. spol. l. iij. §. cũ igit. de vi & viarma. & ibi Bar. Ias. in l. clã possidere. §. q. ad nũdinas. n. 23. ff. de acq. poss. Barb. cõſ. xxxviij. vol. j. Dec. in cõſi. cccclx. n. 17. Goz. cõſi. j. nu. 19. Ruin. consi. xxx. & consi. xlij. & consi. xlij. volu. iiij.

152 Vel si in cõtinẽti nõ potuit iusto impedimẽto recuperare rẽ qua fuerat spoliat⁹, saltem q̃ primum potuit illã recuperauit, quia tunc non dicitur illius possessionem amisisse saltem ciuiliter, & propterea non dicitur spolium, sed recuperatio possessionis. Cępol. in consi. lix. in crimi. Inn. in c. olim causam. de rest. spo. Spec. in tit. de pet. & poſ. §. j. in xj. fall. Ang. Aret. ĩ §. quadrupli. inst. de act. Spec. in tit. de rest. spolia.

153 Hoc intellige si modo dicto tempore fuit ipse spoliatus in præparamentis, vt declarat Vgo. in gl. in c. ius naturale. j. dist. Ias. in l. lecta. ff. si cert. pet. Bald. in l. fi. C. de his, qui à nõ domino. Ias. post alios in l. clam possidere. §. qui ad nundinas. nu. 24. & seq. ff. de acq. poss. Inno. in d. c. olim causam. de rest. spo. Are. Ias. & Butrig. in l. j. §. qui præsens. in fi. ff. de verb. obl. Alex. in disp. incip. Sigismundus. in ij. dubio. Alex. in consi. lxxxij. volumine. ij. Afflict. decis. ccccciij. Aret. in consi. xxj. ver. vtrum autem.

154 XXXI. Limita, quia spoliatus põt reconueniri de alia spoliatione super alia re facta. c. fi. de ord. cog. Cæp. in 2ſ. lix. in crim. Dec. in con. cc. Tindar. in tract. cõpens. Abb. in d. c. fi. Lanfr. in rubrica de caus. poss. & prop. Abb. in c. bonæ. & ibi Philip. Franc. de appel. Vide in seq. conclus. in secunda ampliat.

156 Amplia quia Cępoll. in d. con. lix. hoc intelligit etiam quãdo proponitur reconuentio spolij super eadem re.

Contrarium Abb. in d. c. fi. & istud puto verius.

156 XXXII. Limita, nisi spoliatus ꝓpria libertate, in carceribus, ꝗquibus detinebatur, etiã nulliter 2ſentiẽdo aliquid fecerit, quia si postea ex illo consensu etiã nullo aliquid det, consignet, vel trada alicui, non propterea poterit illud repetere tanquam spoliatus. l. fi. ff. qđ met. caus. Bart. in disp. inci. Lapus. in resolutiõe. Soc. in con. lix. vol. iij. Vide suprà in quarta ampliatione.

157 XXXIII. Limita, quando spoliatus pateretur maximũ damnum si res detineretur à spoliatore, tunc enim potest recuperare ꝓpria auctoritate, nec spoliat⁹ restituitur, qa in hoc casu id sibi facere licuit, per doctrinam Bar. in l. si alius. §. bellissimè. in fi. ff. qđ vi aut clam. sequitur Lud. Ro. in l. clam possidere. §. fi. de acq. poss. Cæpol. in consi. lix. in crim.

158 XXXIIII. Limita, quando non adest copia Iudicis, quia tũc quis potest occupare propria auctoritate, nec spoliatus restituitur. gl. & Bar. in l. si alius. §. bellissimè. ff. quod vi, aut clam. Inn. in c. olim causam, de rest. spol.

159 Et intellige hoc in ciuitatibus nõ recognoscentibus superiorẽ, qa possunt bellũ indicere, & bona occupare, quæ fiũt occupantiũ, itẽ iã occupata recuperare ꝓpria auctoritate: primũ not. Bar. in l. hostes. ff. de capti. & post. reuers. secundũ not. Bar. in d. §. bellissimè. nã ciuitas q̃ superiorẽ nõ recognoscit, supmo principi ꝓparatur. vt p Dec. in 2ſ. dxvj. n. 2. qui dicit * cõmunem opi.

160 Sed priuati q iudicib⁹ parẽt, debẽt iudicẽ expectare, nisi periculũ sit in mora. Alex. & Cla. ĩ l. j. §. nũciatio. ff. de op. noui nũc.

161 XXXV. Limita, quia nõ restituit vxor marito, si timeẽ eiꝰ iẽ uitia, vt est tex. in c. ex trãsmissa. de rest. spo. gl. in summ. iij. q. j. gl. in c. Gaudemꝰ. ĩ verbo, negaref. de diuor. Cors. in regula, spoliatꝰ. in vigesimasexta limit. Ripa ĩ §. nihil cõmune. n. 84. ff. de acq. poss.

162 Et etiã in quibusdam aliis casibus vxor marito non restitui tur, qui notantur per Secul. in tit. de pet. & poſſ. §. j. & duobus versibus continentur. Calca. in con. cxx.

163 XXXVI. Limita in bannito, qui potest spoliari, nec restituitur. gl. in c. j. §. fi. in gl. fi. de milit. vasal. qui ꝓtum ax. & ibi Andr. de Iser. & Iac. de Belu. in fi. Idem voluit gl. in c. domino guerram. in gl. j. in tit. hic finitur l. Corrad. Bart. in l. vt vim. ff. de iust. & iur. Bald. in l. j. de hęred. inst.

164 Et pro ista opin. facit, quia bannitus æquiparatur excõmunicato, vt est tex. in d. c. domino guerram. in tit. hic finitur l. Corrad. & voluit ibi Card. Alex. sed excommunicatus spoliatus non restituitur, vt dictum est suprà in limita. ergo nec bannitus. & ita arguit Corset. in tract. fall. in regula, spoliatus. fall. lxvij. Capell. Tholo. & ibi apostil. deci. clxxxix. Ruin. con. xlix. vol. iiij.

165 Et tenendo istam partem, sublimita, nisi bannitus sit mortuus, quia tunc non poterit amplius spoliari. Bal. in l. ex hoc iure. ff. de iust. & iur. in l. si sororem. in fi. C. de his quib. vt indig. Saly. in l. qui sepulchra. C. de sepul. violat.

Contrarium in principali dicto tenuit Bal. in d. c. j. §. fi. de milit. vasal. & ibi Iaco. Aluarot. & idẽ Bal. in c. j. hic finitur l. Corrad. & ibi Aluarot. Nicellus in tract. bannit. in secunda par. secundi tẽpo. q. lv. Deci. in l. vt vim. ff. de iust. & iur.

166 Pro concordia opi. dici põt, nam aut loquimur in bannito qui potest impunè offendi, & occidi, & ille spoliatus nõ restituit. ita procedit prima opin. & ita in bannito, qui potest impunè occidi, loquitur Bal. in l. omnes. C. si cont. ius, vel vtil. pub. Ang. in l. in suis. ff. de lib. & post. & ibi Imo. & Pau. de Cast. & idẽ Bal. in ca. in literis. de rest. spol. Fel. in capitulo, quæ in ecclesiarum, de cõſt. Alexand. in l. j. C. de hęred. inst. Hipp. in l. j. C. de rap. virg. Trig. tin. xlij. Franc. in cap. j. in duodecimo not. de homicid. in vj. Ruin. 2ſ. xlix. vol. iiij.

167 Idem

Universidad de Deusto
Biblioteca

167 Idem si bānito denegata esset audiētia ex forma statutorū, quia tunc etiam ꝓcedit simile de excōmunicato. & ita loquitur Anto.de Butr.in c.item cùm quis.de rest.spol.Fel.in c.ad audientiā de hęre.Afflict.sup const.tit de violent.circa poss.nu.60.

168 Si verò non sumus in talibus & tunc bānitus nō posset spoliari.ita procedit secunda opinio.ita declarat ipse Deci.in dict.l. vt vim.ff.de iust.& iure.

169 XXXVII.Limita,quando agitur possessorio recuperandæ vigore capituli pacis,quia tūc datur exceptio,Dolo facis petere quod statim restitututus es.deci. Neap.cccciij. nu.19. post Bald. in c.j.in verbo possessiones.de pac. Constan.idem voluit Alex. Claud.Aret.& Rip.in §.nihil commune.nu.85.ff.de acq.poss.

170 XXXVIII.Limita, nam falsario nō datur restitutio, si spoliatus fuerit beneficiis,secundum Chassa.in const.xliij.nu.21.

171 XXXIX.Limita,quia non potest petere restitutionē in beneficialibus,qui habuit possessionem Regia auctoritate.Oldr.in consi.j.refert Fel.in c.postulasti.de rescr.

172 XL. Limita, quia Monachus spoliatus prioratu manuali ab Abbate non restituitur.Fel.in c.per tuas,de maior.& obed.

173 XLI.Limita,ga prælatus spoliatus decimis patitur exceptionem,ꝙ non reparat ecclesiam,Rip.in xiiij.rel.in j.lib.

174 XLII.Limita in meritrice secundum Hippo.in l.j.n.36.C. de rap.virg.Tamen eius dictum non puto verum.

175 XLIII.Limita in simoniaco,qui spoliatus non restituitur. Cassad.decis.j.de simo.Corset.in regula, spoliatus, in xxj. limita. Rip.in §.nihil commune.nu.91.ff.de acq.poss.

176 XLIIII.Limita,quia intrusus in Papatu spoliat⁹ nō restituitur.Dec.in c.licèt de uitanda,de electione.Vide suprà in xij.limi.

177 XLV.Limita, qñ virtute cōmissionis mandat vt procedat cōiunctim in petitorio & possessorio.Aegid.decis.dvj.Staph.de literis grat. & iust.Aim. consi.clxxxij.n.14.Grā consi.ciu.lxxxiij.

178 XLVI.Limita, quia in prophanis non potest proponi suspensio petitorij post litem contestatam.Decis.Neapol. xxviij.in nou.vide suprà in tertia limit.

179 XLVII.Limita, qñ exceptio dominij cōcluderet ad petitoriū,& possessoriū simul, ga tūc opponi pōt.Dec.Nea.lxix.i nou.

180 XLVIII.Limita,nā ꝓ bono pacis factę,& firmatæ nō fit restitutio spoliato, ga nō habet ius in re.Paris.in cons.xxiij. vol.ij.

181 XLIX.Limita,quia spoliatus cadauere nō restituitur.Fel.in cap.sicut Iudæi,de Iud.Gram.decis.lxxxij.Inn.in c.cū liberum,de sepu.Rota in antiq.decis.j.de caus.poss.& propriet.Geminia.in c. non solum,de appel.in vj.& idem voluit Hippolyt. in sing.cxix. Corset.in regula,spoliatus,in iij.limit.

Contrarium Hostien.in c.cum liberum, de sepultur. summa Sylu.in verbo.sepultura.q.xj.

182 L.Limita, nā occupans possessionē beneficij lite pendēte potest de facto eiici,& spoliās nō restituit,Rot.in nou.decis.clx. in addit.Cassa.decis. ix.de caus. pos.& prop.num.3.& seq.& dec. vij.de reg.Cancell.Rota in antiq.decis.cccexxix.& decisio.iiij.de rest.spol.in decis.Bisign.Sarnen.in reg.de triēnali.q.xlj.n.2.Sarn. in reg.de triennali.q.liij.nu.3.& seq.

183 LI.Limita,quando factum est conpromissum in arbitrum, vt procedere possit sola facti veritate inspecta iuris ordine non seruato,alto,& basso & de facto,tūc enim potest arbiter omisso possessorio in petitorio pronunciare.Boer.q.xxiij.

184 LII.Limita,quia vigore clausulæ ius,& iusticiā ministrare, potest iudex etiā super petitorio ꝓnunciare,Gram.dec.xv.& vide infrà in vj.lib.in tit.de clausul.i quarta cōcl.in iiij.effectu.

185 LIII.Limita,quia hæretico denegatur restitutio,glo.in c.j. in verbo, possideri.in fi.xiij.q.ij.Io. Nicol.in tract.de hæret.in j. not.Affl.super cōsti.in tit.de violent.circa possess.nu. 36.

186 LIIII.Limita,nam dominus,vel prælatus cōtra quem subditi querelas porrigunt,non est redintegrandus:quia tunc veritas haberi non posset, ex quo retraherentur testes à testificando super querelis prædictis.si restitueretur in dominio durāte infortunatione capiendā.Gram.consi.cj.clxij.num.21.

187 LV.Limita in repetēte depositū,cui obstat exceptio dominij.l.bona fides.ff.depos.vbi Cur.Iu.ꝑ.v.vide i fcq.ꝑclu.j.amplia.

188 LVI.Limita ga spoliat⁹ auctoritate Principis nō restituit. Bellamer.dec.cv.i fi.Affl.dec.ccclxj.n.12.& ꝑ.Reg.i tit.de violē.circ.poss.nu.22.i tit.vt magis iustitia &c.n.22.Ias.ꝑ.xxxviij. vo.iij.Dec.i cōs.cxcj.Paris.i ꝑ.xcix.n.17.vo.iiij. Aim.i cōs.v.n.7. Paris.i cōs.xlj.n.4.vo.iiij.& idē voluit Bal.in cōs.ccxcv.vo.iij.& i ꝑ.cccxlv.vo.j.Alb.i l.si d vi.ff.de vsuc.Rip.i c.sepe.n.87.de re.spo.

189 Declara,quia hoc videt ꝓcedere quotiescūq; istud decretū Principis est iustū,vel est factū cū causæ cognitiōe: Alias secꝰ. Affl.decis.ccclxj.n.3.5.& const.in tit.vt magis iustitia. n.5.

Contrarium sentit Paris.in cōsi.xcix.nu.19.vol.iiij.

190 LVII.Limita in eo qui cōmisit crimē læsę maiestatis, q nō debet restitui,ex quo ipso iure oīb⁹ rebus priuat⁹ est. iuxt.tex.i l. quisquis.C.ad l.Iul.Maiest.& ita tradit incert.Author in tract.de potest.secul.& eccles.lib.j.c.vlt.nu.2.

191 LVIII.Limita,qñ per confessionem constat de dominio spoliatoris.Abb.in c.j in iij.no.de rest.spo.Inn.in ca.cōstitut⁹.de fil.presby.Pau.de Ca.in cons.ccliiij.vo.j.Rot.in nou.decis.xvj.& seq.de rest.spo.Bellam.cons.iij.in v.dubio.Alex.in §.nihil cōmune.n.27.ff.de acqui.pos.Corset.in regula,spoliat.in xxxiiij.limit.

192 LIX.Limita, quando etiam per testes de dominio spoliatoris appareret.Abb.in c.j.in iij.no.de rest.spo. Oldr.in ꝑ.cclxxiij.

193 LX.Limita,quia tyrannus spoliatus non restituitur.Mart. de Laud.in tract.de Princ. q. lxx. quem sequitur Ripa in §. nihil commune.nu.90.ff.de acq.pos.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Spoliationis exceptio in qualibet causa opponi potest.

1 QPPORTVNE subsequitur alia cōclusio in hac materia,quæ est,vt exceptio spoliationis i qualibet causa opponi possit. ca.ij. & c.fi.de ord.cogni.c.frequēs.de restit.spol. in vj.

2 Primò Amplia,vt etiā repetēti depositū obstet exceptio spolij.gl.ponit c.cum dilectus.in verbo , exceptionis.de ord. cogni.

Et est *cōmuniter approbata in hoc,vt ibi ꝑ Abb.& ibi Io.An. q sequitur istā partē,& ponit rationem quare in deposito nō admittatur cōpēsatio,& tñ admittitur exceptio spolij.vt ibi per eū. & ibi Imol.Philip.Fran.in c.frequens.§.ad hoc.de rest.spoliat.

3 Secundò Amplia,nā etiamsi cōueniatur quis spolio, potest opponere per modum exceptionis de alio spolio,vt est tex.in c. fi.de ord.cogni.Spe.in tit.de pet.& pos.§.j.in xij.casu Alex. in ꝑ. xciij.vol.v.Cæpol.in consi.lix.in crimin.

4 Tertiò Amplia,vt clerico agenti ad oblationes, possit obiici exceptio spoliationis sacramentorum.Felin.in c.veniens. el j.de test.Dom.in c.frequens.§.fi.de rest.spo.in vj.

4 Quartò Amplia,vt parochiani spoliati sacramentis à parochiano,si fuerint cōuenti in iudicio,possint excipere de ista spoliatione,Fel.in c.suam,in fi.de simon.

6 Primò Limita,quando causa,super qua agitur,esset notoria, quia tunc nō potest opponi exceptio spolij, ita no. Vinc.& post cum Io. And.in c.proposuit,in prin.de appellat.

Idem ponit idem Io.And.in c.frequens,de rest. spo. in vj.Spe. in tit. de pet.& pos.§.j.in prin.in vj.casu,ver.sed quæritur.

Idem voluit Abb.in d.c.cùm dilectus,de ord.cog. Soc. in reg. cxxv.in j.limitatio.Deci.Neapo.clxxxij.in antiq.

Contrarium Lapus Abb.in c.frequens,de rest.spo.in vj.

7 Concorda opi.hoc pacto, nā aut exceptio spoliationis opponitur contra executionem sententiæ , & tunc admittitur etiā in notoriis,& ita procedit ij.opinio.Aut opponitur contra processum,& tunc procedit j.opinio.ita Domini.in c.frequens.§.solet.& ibi Fran.in §.ad hoc.in prin.de rest.spo.in vj.

8 Secundò Limita,nisi agatur ad obseruiantiam iuramenti, qa tunc non admittitur exceptio spolij.Ita tenet Vinc. quem sequitur Io.Andr.in c.cùm dilectus,de ordi.cogni.

9 Et idem sequitur ibi Ant.de Bu.& Abb.cū ista declaratione, vt hoc sit verū, vbi iam spoliatus sciens præstat huiusmodi iuramentum de soluendo, vel aliud faciendo ,secus si postea spolietur,& sequitur ibi Imo.Soc.in regula cxxv.in ij.fal.Spe.in titu.de peti.in prin.ver.quid si debitor.& ibi Io.And.in addi. Philip.Frā. in c.frequens.§.ad hoc,de restit.spo.in vj.

10 Tertiò Limita,qñ res nō recipit dilationem , vt quia sumus in baptizando puero,de cuius morte dubitatur,vel si de mortuo sepeliēdo agatur,vel de pariete reficiendo,qui ruinam minatur, tunc enim ex ceptio spoliationis non admittitur.ita tenet Vinc. & sequ⁹ Io.An.in d.c.c ūdilect⁹,& ibi Abb.Soc. i reg. cxxv. fal.iij.

11 Idē tenet Spe.in ti.de pet.& pos.in ver.qd si aliquis ꝙquerit, vbi etiā sublimitat , nisi agatur de iniuria iā irrogata ,ꝓpter periculū,vt ibi per eū,quē in hoc etiā sequtur Ab.in d.c.cū dilectus,& Soc.in d.iij.fal.Philip.in c.frequens.§.ad hoc,de rest.spo.in vj.

12 Quartò Limita,quia agenti interdicto,vti possidetis, nō obstat exceptio spolij.Vinc.& ibi Io.And.post eū,in d. ca. cùm dilectus.Spec.in tit.de peti.& pos.in prin.vær. sed nunquid intērare.

Contrarium tenuit Inn.in c.fi. de ord. cog.& in c. veniens, de præsc.& ibi Ant.de Bu.& Abb.& Bar.in l.j.§.fi.ff.vti possi. & Ro. in l.naturaliter.§.nihil commune.ff.de acq.pos.

13 Istæ tñ opin.reducūtur ad cōcordiam hoc modo,qa aut periculū est in mora ex parte agētis interdicto,vti possidetis,& tūc nō obstat exceptio spolij,& ita ꝓcedat prima opin.Aut periculū nō est in mora,& tūc obstet huiusmodi exceptio. ita ꝙcordat & declarat Io.And in add.Spe.in tit.de peti.in prin.ver.sed nūquid agēti. & ponūt Ant. de Bu. & ibi Abb.in dict. cap.cùm dilectus, de ord.

de ord.cog.& Imo.ibi.Soc.in d.reg.cxxv.in iiij.fall.

14 Sublimita ēt istā secundā partē, ꝙ vbi periculū est in mora, nō obstat exceptio spolij,nā fallit,vbi spolium,& turbatio possessionis cōcurreret circa eandē rem:nā tunc indistinctè exceptio spolij obstaret.ita declarat Imo.in d.c.cū dilectus, & ponit Soci. in d.regula cxxv.in iiij.fallent.

15 Quintò limita,qñ implorat iudicis officium,quod ꝙ certam personā nō dirigitur,vt qñ petitur electio confirmari.

Tunc em̄ qa is,qui se opponit vltrò comparet, nō pōt talem exceptionē opponere,Inn.in d.c.cū dilectus,& ibi Io.And.Abb. post Ant.de Butr.& Imola ibi,& Soc.in d.reg.cxxv.in v.fall.

16 Sublimita,nisi compareat ratione proprij præiudicij , quod qs euitare intēdit,qđ aliās pateretur si nō compareret.Io. And.i c.pia.de exceptio.in vj.vbi in tali casu auditur excōicatus , quasi necessarius defensor,& ponunt Abb.Imo.& Soc. in locis prędl.

17 Sextò limita,nā excipienti contra electū nō potest opponi exceptio spliatiōis, quia licèt prima facie actor videat,tñ re vera est reus,ita tenet Inno.in dict.cap.cum dilectus,& Anto. de But. & Ioan.And.

18 Sed Abb.ibi dubitat de hoc , primò quia in multis voluntariè opponens habet naturam actoris.c.super eo.de elect.

19 Secundò quia cū electus sit reus necessarius , nō debet cogi respondere suo spoliatori.& istud eriā sequitur Socin.in regula, cxxv.in vj.fallen.& hoc puto verius.

20 Septimò limita,i causa mīmoniali, in qua nō admittit exceptio spolij,secundum Inno.in d.c. cum dilectus & Ioan.And.ibi,

Et hoc sequitur ibi Abb. cū ista declaratione , quòd agenti ꝓ matrimonio non obstat exceptio rerum priuatarū , & ita tenet Spec.in tit.de pet.& poss.§.j.vers.qd si ago.Host.in tit.de rest.spo. §.qñ.vers.quid si.Fel.in cap.j. vt lit.non conteſt. & in rubrica de sponsi.in iiij.speciali.

Secus dicit Abb.si opponeretur exceptio eiusdem causæ matrimonialis,quia illa admitteretur.cap.ex conquestione.de rest. spo.& istud sequitur Soc.in regula cxxv.in septima fall.

21 Octauò limita,quia agēti pro rebus ecclesiasticis nō obstat exceptio spolij rerū prophanarum priuatarum, Io.And.in c.frequens,per illum text.in fi.de restit.spo.i vj.& ponit Abb. in dict. capitu.cum dilectus.

Et idem tenet Im.in d.c.frequens.Rota in nou.decis.cccxxxviij.sequitur Soc.in d.regula cxxv.in viij.fall.Decis.Neapol.xix.in antiquis.

22 Idē si causa sit quasi spiritualis, vt per Abb.in d.c. cū dilect⁹.

23 Nonò limita,quia agēti remedio attētatorū nō obstat exceptio spolij,Ab.in c.cū dilectus,ver.iiij.differētia.& post eū Philip. Frā.in c.bonæ.de appel.Dec.in ꝑ.cc.Decis.Neap.xcviij.in antiq.

24 Decimò limita,vt istud procedat tñ ꝙ illū,qui in spolio adhibuit violentiā,tūc em̄ contra eū semper pōt opponi exceptio spolij,secus si teneretur iudicio spolij sine violentia. ita declarat Ioan.And.in c.frequens.de rest.spo.in vj.Innoc.in c.cū dilectus. sentit etiam Arch.in d.c.frequens.dū loquitur de violentia. Pet. de Anch.in d.ca frequens.de rest.spol.in vj.& Dom.Philip.Franc. Decis.Tholo.& ibi Apostil.cccexciij. Abb.in c. cùm dilectus. de ord.cog.Decis.Neapol.xix.in antiquis.

Contrarium Host.& Innoc.in d.c.cū dilectus.Io.Cald.in c.fin. de ordine cogn.& Ant.de But.in d.c.cū dilectus,istud sentit etiā Io.And.in add.Spe.in tit.de pet.& pos.in prin.ver.quid si agenti. & voluit Imol.in d.cum dilectus.

25 Vndecimò limita,quia agenti pro feudo,nō obstat exceptio spolij rerum priuatarum:Decis.Neapo.xix.in antiquis.

26 Duodecimò limita,ga ista exceptio opponi pōt tñ de iure canonico,nō de iure ciuili:vt not.Bart.in l.ti te.C.de iur. deliber.

27 Sed ꝫriū est veri⁹,ga de iure ciuili idē est,sed nō pōt opponi in cā ciuili ꝫ tertiū nō spoliatorē : licèt Bart. in l.ti quis ad se fundū.C.ad l.Iul.de vi publi.dicat,ꝙ istud nō reperitur cautū de iure ciuili:& hoc est quod innuit ibi text.& ponunt ibi Ang. Paul. de Cast.& Saly.& Alex.& Ias.Mathes.in sing. cxcv. And. Barbar. in apostill.ad Bart.in d.l.ti te.Decis.Neap.xix.in antiq.

28 Decimotertiò limita,quia nō pōt opponi hæc exceptio qñ est facta ab alio,quàm ab ipso actore,vt est tex.in d.ca. frequens. & suprà dictum est.

29 Decimoquartò limita in oībus casibus,in quibus denegatur restitutio agenti ad restitutionē,qui positi sunt in præcēdenti cōclusione:nā i illis ēt exceptio spolij opponi nō pōt: Archid. & Io.And.in d.c.frequens.& Pet.de Anch.de rest.spol.in vj.

30 Decimoquinto limita , dūmodò ista exceptio proponatur ante litē contestatā:vt per Io.And.in d.c.frequens.& in ca. ij. vbi etiā Abb.in j.notab.de ord.cognit.Docto.*oēs in c.j.de rest.spo. in vj.Lanfran.in rubr.de causa poss.& ꝓ.sed si facta sit spoliatio post litem contestat.die vt per Feli.in c.instituante.de off.de leg.

31 Decimosextò limita.vt hoc nō habeat locū,qñ est facta spoliatio à tertio,ēt si ꝓpterea cōuentus incidat in paupertatē maximam.Abb.contra Ant.de But.in c.olim.el ij.de rest.spoliat.

Contrarium tenet Decis.Neap.in antiquis.clxxxij.

32 Decimoseptimò Limita,nisi excipiēs ꝓpositisset spoliū agēdo,& cōuent⁹ fuisset absolut⁹.Rui.ꝑ.lix.no.ij. vbi declarat.vol.j.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Spolij exceptio à tertio facta,an opponi possit in causa criminali.

1 ALia est conclusio,de qua habetur in ca. frequens. de rest.spo.in vj.ꝙ exceptio spolij facta etiam à tertio, opponi potest in causa criminali , si fuit omnium, vel maioris partis bonorum.

2 Amplia,quia si ab eodē spoliatore,satis est,vt sit vnius rei tm̄, Fel.in c.venerabili.de offi.deleg.

3 Primò limita,nisi crimē,qđ obiiceret,esset notoriū:nā tūc nō obstaret exceptio spolij.ita declarat Philip.Fran.in c.ꝓposuit.de appel.& dictū est suprà in ꝓxim̄ ꝓcedenti conclusione in j. fall.

4 Secundò limita,qñ ꝓcederet per viā inquisitionis,ga tūc nō haberet locū dicta exceptio,ex quo tex.in d.c. frequens.semper loquit⁹ i accusatiōe.& istā opinionē tenet Io.And.i d.c. frequēs. Pe. de Anch.in d.c.frequens.in fi.& Philip.Frā.Soc.in ꝑ.xij.vo.j.

Contrarium Archid.in c.si Episcopus.in prin.iij.q.ij.Innoc.in c.venerabili.de of.deleg.vbi etiā Hostien.licèt nō plenè firmet. & ibi Abb.in ij.not.Dom.in d.c.frequens.

5 Tertiò limita nisi reus inculpatus de crimine , qui obiicit istā exceptionē,iā fuisset restitutus⁹ad maiorem partem bonorū , qbus fuerat spoliatus à tertio:prout tenuit frater Vbertinus, cui⁹ opi.refert,& sequitur Io.And.in d.ca. frequens. Dom. & Philip. Franc.de rest.spol.in sexto.& sequitur Soc.in d.cons.xij.vol.j.

Contrarium tenuit Arch.in c.cùm ecclesiasticæ.ij.q.j.

6 Quartò limita,qñ de crimine ageretur nō vt spoliatus puniatur,sed ad finē vt pœnitentiā peragat , vel si de crimine ciuiliter ageretur:tunc em̄ exceptio spolij opponi nō potest:ita tenuit dīsputando frater Vbertinus,quē refert,& sequitur Io.And.in d.c. frequens.de rest.spo.in sexto.& ibi Dom.& Philip.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

De spolio agenti non obstat renunciatio post spolium facta.

1 DEcidit tex.in c.sollicitè.de rest.spo.ꝙ renūtiatio facta post spolium non obstat agenti de spolio:& idem ibi not.Abb.nu.6.& seq.& idem not.Rot.in nouis decij.de renunc.Alex.in cōs.xciij.nu.4.& seq. vol.v. Ripa in §.nihil commun.num.55.ff.de acq.poss.Soc.in l.rem quæ nobis.nu.20.in fin.ff.de acq.poss.Paris.in consi.j.nu.151.vol.j.

2 Primò amplia, vt etiam mandatū ad renunciandū censeatur coactū, & non spontaneum qñ sequitur post factū spolium. ita declarat Card.i clc.j.i nono not.de renūc.ponit Brun.i ꝑ.l xxxij.

Quod tamen nō habet locum quando procurator ad renunciandum fuisset constitutus ante spolium, qui postmodū, facta spolatione,renunciauerit.ita declarat Lapus in alleg.xxiiij.quē sequitur Abb.in d.c.sollicitè.num.11.de rest.spol.

3 Secundò amplia,quia quādo constat aliquem fuisse spoliatū, non sunt admittendi testes super spontanea renuntiatione, nisi prius spoliatus restituatur:per notata in c.sollicitè.de rest.spol.& sequitur Brun.in consil.lxxxij.proximè allegato.

4 Primò limita,nisi renuntiatio facta post. spolium, facta sit in præsentia iudicis competentis,vel superioris:ita gl.in d.c.sollicitè.in gl.in verbo, quia non est verisimile. in prima sol.& ibi Inn. & fuit opi.Alan.& Tancredi.in c.accepta. de rest. spol. idē tenet Host.i d.ca.sollicitè.& ibi Abb.licèt eā impugnet,quasi nō sit de mente literæ.& in ver.solutio per hoc cōtrarium.Imo.& Soc.in regula cccIxxviij.in prima fallen.Ias.in cons.cxxxviij.vol.iij. Paris. in consi.x.vol.j.Barba.in consi. xlvij.vol.ij.

5 Secundò limita, nisi per spoliatum agentem ad recuperandā possessionem,cōtra quem fuisset exceptum de voluntaria renūciatione nō fuisset replicatum de spoliatione prius facta. Soc.in d.regula cccIxxviij.in ij.fall.Io.And.in c.sollicitè.in vers.tu dic.& in fine illius cap.Abb.ibi.

6 Tertiò limita, qñ fuisset renūciatū in presentia aduersarij iuri sibi cōpetenti ad recuperandam possessionem,vel ꝓmissum illo iure nō experiri,quia tale pactū,& talis renuntiatio valet,& operaf,vt quis tanquā spoliatus non possit agere de spolio: Rota in nou.decis.lxviij.& decis.cccxciij.gl.i c.ex insinuatione.de procu

ra.&

Universidad de Deusto
Biblioteca

ra. & ibi Abb. Inn. in cap. super hoc. de renunc. Spec. in tit. de pet. & pos. §. i. in xv. casu. Soci. in consi. lix. vol. iij. & in l. rē, quæ nobis. ff. de acq. poss. Ias. in §si. xxxviij. vol. iij. Lanfranc. in rubr. de caus. poss. & prop. Abb. in c. fi. de ordin. cognit.

Idē tenent Ant. de Butr. & ibi Imola in ca. sollicitè. de rest. spo. Soc. in reg. ccclxxviij. in iij. fallen. Alex. in cōs. xciij. vol. v. Afflict. super constit. in titul. cōtra quē de restitut. aga. nu. 16. Paris. in §. j. & in consi. x. vol. j. & consi. xj. vol. iiij.

7 Idē tenet, & sequitur Abb. in d. ca. sollicitè. vbi ēt ponit vnam limitationē, qñ pactū esset factū post spoliū, secus si ante spoliū, vt ibi per eū. & sequif Socin. in reg. ccclxxviij. in d. iij. fall. Afflict. super const. in tit. cont. quèm de rest. aga. nu. 16.

8 Sed limitatio hæc maximè esset vera. si pactū, vel renunciatio iuro fuisset roborata: Rota in nou. decis. cccj. Abb. in c. sollicitè. in fi. de rest. spo. Soc. in cōs. lix. vol. iij. Alex. in consi. xciij. vol. v. & apostil. ad deci. Tholos. ccccxcii. Decis. Neapo. lxix. in nouis. n. 7.

9 Quartò limita qñ renunciatio facta post spoliationem fuisset facta sponte, & hoc appareret, vt qa quis renunciasset ex eo, qñ habebat inimicitias in loco, propter quas ibi stare non poterat, vel qa habebat cōscientiā læsam: prout aliàs dixerat: nā propter tales causas purgatur illa pūsumptio metus: ita tenet Ant. de But. & ibi Imol. in c. sollicitè. de testi. spol. & Soc. in d. reg. ecclxxviij. in iij. fall. Paris. in consi. x. vol. j.

10 Quintò limita, vt dispositio. c. sollicitè. militet tātùm in bficialibus: secus in prophanis, quia in illis etiam post spoliū renūciatio excludit spoliatum à restitutione petenda: Abb. in capitu. sollicitè. n. 9. Soc. in l. rē, quę nobis. ff. de acq. poss. Alex. in consil. xciij. vol. v. Paris. in consi. x. voluminę j. & fuit dictū in limitationibus primæ conclus. huius tituli.

11 Sextò limita, nisi renūciatio habuerit principium ante spoliū, licèt postea fuerit consummata, vt quia ante spoliū spoliatus constituerat procuratorē ad renunciandū, & postea renunciet: Lap. alleg. xxiiij. Abb. in d. c. sollicitè.

12 Septimò limita, quando possessio non erat apud spoliantē: Paris. in consi. x. nu. 66. vol. primo.

13 Octauò limita, si iteruenisset patiētia longi tēporis. Paris. §. x. n. 76. vol. j. & fuit de mēte Ant. de But. ī c. sollicitè. de rest. spol.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Remedium recuperandæ possessionis cui, & quando competat.

REmediū recuperandę possessionis, quod ponitur in c. reintegranda. iij. q. j. versatur in iudiciis frequentissimè, propterea de illo breuiter tractaturus procedendo iuxta solitū per Ampliationes, & Limitationes: primò ponam Ampliationes & limitationes circa personas, quib* competit huiusmodi remediū. Secūdò ampliationes, & limitationes respectu personarum, ꝫ quas detur huiusmodi remedium. Tertiò ponā pro quibus rebus detur, vel non detur. Quartò & vltimò de conditione, & natura ipsius remedij.

Redeundo igitur ad primū dicendū est, remediū d. cap. reintegranda. in primis competere laico pro bonis prophanis: Bart. in l. si coloni. C. de agric. & censit. lib. xi. vers. & istā l. nota. Roma. in l. rem, q̄ nobis. ver. & circa tertiū remediū. ff. de acq. poss. Imol. in c. cū ad sedē. vers. dicit tn. vbi dicit istā opi. seruandā, qa ita * cōiter tenetur, licèt fo. ſm alia opinio esset de iure verior. de resti, spol. Ang. cōs. clvij. vers. quidā ēm dixerunt. Anto. de Butr. in ca. cùm ad sedē. ver. sed qa sic ampliare. Alex. cōs. lj. in prin. volu. j. & consi. cxvij. ver. & habet locū remediū. vol. ij. & cōs. cc. versicu. & voluit subiungere. vol. ij. & consi. vj. vers. capio fm dubiū. & cōs. xci. vers. nec obstat. & cōs. xciiij. ver. & habet ēt locū. vol. v. Ant. de But. in c. sæpe. versi. nōta rigorē. de restit. spo. Ias. in l. rē, q̄. vers. itē circa illud quod tetigi. ff. de acq. poss. Calca. in consi. xxxij. vers. nec dubitandū est. & consi. lxxv. vers. pōt ēt dici. vbi dicit *cōem. Affl. super const. in tit. ꝫ quem de rest. aga. n. 28. vbi dicit *cōem. Claud. in d. l. rem, quæ nobis. vers. sed præsupponendo, vbi dicit istā cōem opin. ff. de acq. poss. Ioan. Ant. Alex. consi. iiij. versicu. & pro fundamento. Guido Papæ sing. dcccxxx. Goza. consi. xcix. ver. prēterea in iudiciariis. Soc. consi. cclxvi. vers. ij.

Idē d. Abb. vbi dicit istā cōem opi, & in d. l. rē, q̄ nobis. ver. ij. q. Bertr. consi. clxxxiij. in fi. vbi dicit cōem. versi. & licèt aliqui senserint. vol. j. Ang. Aret. in §. itē Seruiana. versi. & ista faciunt. Inst. de actio. & in §. quadrupli. ver. vij. principaliter. Aret. in d. l. rē, q̄ nobis. ver. sed ipse respōdit. Barb. cōs. xxiiij. vers. & etiā ibi dicit. vol. iiij. Istā dicit seruari in palatiis Alex. qui dicit istā in practica seruari, in dict. l. rē, q̄ nobis. nu. 10. ver. pōt dubitari. licèt dicat, aliam opiuionem veriorē. Venaſ. qui dicit istā cōem consi. xcviij. vers. & nunc respondeo. Ias. in l. certi condictio. ver. non omitto tn. ff. si certū pet. Rip. qui etiam dicit communem in d. l. rem, q̄ nobis. nu. 25. Grat. consi. lxx. nu. 14. vol. ij. Aufr. in addi. Capel. Tholosa. q. ccccl xxxvij.

2 Quā opinio dicūt Doct. sensisse Inn. in c. sæpè. de rest. spol. vbi Io. And. dū alleg āt tex. in d. l. si coloni. de agrico. & censit. & tex. in d. c. reintegranda. simul, & coniunctim, quasi sentiant, qp remedium dicti canonis procedat etiam in casu dict. l. si coloni.

Contrarium gl. in c. cùm ad sedem. in verbo Interdictum. ver. vī tn. & ibi Io. de Lign. de rest. spo. Corn. in consi. xviij. nu. 9. & §. xxxv. nu. 31. & consi. cccxxix. n. 30. volu. j. & in consi. lvj. nu. 20. & consi. ccxlvij. nu. 13. vol. ij. & consi. cclxxxij. nu. 7. vol. iij. Alciat. in l. rem, quę nobis. nu. 6. ff. de acq. pos.

3 Secūdò amplia, vt detur hīdi ratione fictæ possessionis translatæ in eum vigore decreti de continuāda possessione: secūdùm Soci. in d. l. rem, quæ nobis. ver. circa quintum, sed qa istud dictū est contra communem opi. ideò dic, vt in cōclusione nostra vij. suprà, de acquir. poss.

4 Tertiò ampliavt tale remedium detur etiam commodatario, & depositario. Spec. in tit. de pet. & pos. §. j. ver. sed nūquid depositarius. & ibi Io. And. in ver. reintegranda. Soc. in d. l. rē, q̄ nobis. ver. iiij. dubitatur. Bouer. in sing. in verbo, actio. n. 16. & in verbo. de petitorio. nu. 12. Soc. consi. xvij. ver. fm est remedium. volum. iij. Roma. in l. rem, quæ nobis. ver. item illa competit.

Cōtrariū Rip. in d. c. sæpè. nu. 24. de resti. spo. & in d. l. rem, quę nobis. nu. 21. licèt dicat aliam opi.* communiter seruari.

5 Quartò amplia, vt tale remedium competat etiam conducto ri electo. Soc. in d. consi. xvij. ver. secundum est remedium volu. iij. refert, & sequitur Goz. consi. xcix. ver. & qp ratione. & idem in colono firmat Rui. consi. lviij. nu. 4. vol. iiij.

6 Quod intelligein colono, cuius interest ratione fructuum, non in alio: vt in simili dicit Afflict. in Const. in tit. de defens. impo. in constit. incip. iurisgentium. nu. 8.

7 Ex duabus p̄cedentibus ampliationibus infertur alia ampliatio quinta gñalis, vt dictū remediū detur ēt pro sola detentatione ita Roma. in d. l. rē, q̄ nobis. ver. itē illa competit, & in finali* verbis. Alex. in l. j. nu. 66. ff. de acq. pos. Sarnen. in regula de anna. q. lvij. nu. 2. Afflict. super Const. in tit. de pœn. contu. in const. incip. contumacē. nu. 5. Rot. in nou. decis. clviij. vbi qui de facto incumbit possessioni restituitur, etiā qˢante spoliū resignasset. de quo dic, vt in prima conclus. suprà eo. tit. in vj. limit. & istam limitationem sequitur Rui. cōs. xij. vol. iiij. Ant. de Bu. in c. sæpè. vers. item in alio. de rest. spo. Aret. in §. quadrupli. nu. 23. vers. ad dictū capitulum. Inst. de act. Cassa. deci. xiiij. nu. 8. de Reg. Cancel. Præpos. Ale. in c. quo iure. ver. aut nō est à iure improbata. viij. distin.

Cōtrariū sentit idē Affli. in Const. in tit. cōt. quē de rest. aga. n. 49. Barb. cōs. xxiiij. versi. & si quispiā diceret. vol. iiij. allegat deci. Rot. cccxij. in antiq. credo qp voluit allegare decis. lvj. in antiq. & decis. j. in antiq. & decis. xvj. ver. & qa per dictā reseruationem. in nou. & decis. vij. & decis. xj. in antiquis. quæ requirit possessionē ad hoc, vt aliquis restituatur. sed pro certo voluit allegare decis. Rot. primā, in tit. de rest. spo. in decis Bisign. vers. alii tn dicebant. idē voluit Bald. de Perus. in reper. l. naturaliter §. nihil cōe. in xvj. fal. de acq. poss. Aeneas in tract. reseruat. q tn non videtur loqui specialiter in isto remedio, sed simpliciter dicunt, ex sola detentatione nō fieri restitutionem. Gem. in d. c. reintegranda. ver. qro an remedium. Abb. in c. in literis. ver. & idem dicunt. de rest. spo.

8 Quintò amplia, vt ēt vasallo spoliato à domino, cōpetat tale remediū. vt p Afflict. super Const. in ti. de violen. circa pos. n. 48.

Contrarium tenet ipse Afflict. in Const. in prælud. in xxij. q. n. 10. & in const. in tit. de violen. circa pos. nu. 26.

9 Sextò amplia, vt hoc remediū competat ēt vsufructuario: vt dicit Gozad. consi. xc. ver. quod ꝫbatur. Are. in l. cū hæredes. ver. vnum tamen dico. ff. de acqui. poss. Rui. consi. iiij. vol. iij.

Et idē est ī eo, cui p̄cario res est cōcessa: vt tradit Rot. in antiq. decis. j. de rest. spo. n. 2. quod intellige si à tertio spoliet. & ita loqtur dec. Rot. ꝓxime allegatas: secus verò si à dño fuisset expulsus.

10 Septimò amplia, gñaliter in omni alio habente naturalem possessionē: qa si deiiciatur à sua naturali, habet istud remediū, tāquā spoliatus. Aret. in d. l. cùm hf. de. ver. quod ꝫbat. Cor. cōs. cclxxx. ver. & si dicatur. vol. iiij. Rui. consi. iiij. in fi. vol. iij.

11 Octauò amplia, vt tale remediū quæsitū authori, tanquā in rē scriptū transeat ad quemcūque singularem successorū. Soc. in l. rē, q̄ nobis. ver. vltimo potest dubitari. & sentit Rui. dicens esse remedium in rem scriptum, in consi. xxxvij. ver. non obstat etiā. vol. iiij. Grat. in consi. xlij. nu. 7. & seq. vol. ij.

Contrarium Rip. in c. sæpè. nu. 26. de resti. spoliat.

12 Nonò amplia, vt det ēt cōmē datario Cap. dec. Nea. iij. Inou. & colligit ex dictis per cōem, in reg. xxxiij. in fi. ver. Item hic vidi.

Con

Contrarium tenet Abb. in d. c. si cōstiterit. vet. in gl. ij de accus. & ibi Fel. ī iij. not. Rebuff. in l. qˢ iussit. ī ij. not. n. 10 ī. ff. de re iudi.

13 Concordia sumitur ex dictis per Abb. & Fel. in locis ꝓalleg. & per Capic. decis. iij. vt prima opi. habeat locū in cōmenda ppetua, secunda verò opinio procedat in commenda temporali.

14 Et quia istud pēdet ab eo, an cōmendatarius dicat possidere, ideo dic, vt per Sarn. in reg. de triēnali. q. v. n. 14. ex cuius dictis sumitur etiā ista cōcordia in regula de nō toll. iur. quæsit. q. iiij. ī fi. & in regula de anali. q. xxvj. & per Rebuff. ī prac. ī tit. de cōmēda.

15 Decimò amplia, vt cōpetat etiā cessionario, vt sentit Bal. ī §. cecix. vol. iij. & clarius Soc. ī d. l. rē, quæ nobis. ver. potest dubitari. de acq. poss. & Rip. in d. c. sæpe. nu. 26. de rest. spol. Tiraq. de retract. lignag. §. xxvj. in gl. iij. nu. 18. Rui. consi. xlv. vol. iiij.

Vndecimò amplia, vt hoc remediū detur etiā administratori hospitalis spoliato bonis hospitalis: Rot. ī antiq. decis. vj. de resti. spol. & in antiquior. decis. iij. de resti. spolia. Ant. de But. in §. lxij. Soc. ī l. rē q̄ nobis. n. 5. ff. de acq. poss. Cassad. decis. iiij. vt lit. pendēt.

16 Duodecimò amplia, vt tale remediū detur hēredi ex persona auctoris spoliati: Soc. in d. l. rem, q̄ nobis. ver. item quia transit. ponit Cagno. in l. hęredem. nu. 22. de reg. iur.

17 Declara, vt hoc procedat quando defunctus fuisset in vita spoliatus: aliàs secus: Corn. in consi. cccxxix. vol. j. Cagnol. in d. l. hęredem. numero, 22. ff. de reg. iur.

18 Decimotertiò amplia, nā qualitercūq; cadat possessor à sua possessione, præterquā ex causa iusta, semper ei cōpetit remediū recuperādæ. Ant. de But. in c. cū ad sedē. ver. sed dicit Io. Cald. de rest. spol. & ī c. sæpe. versi. quoddā est aliud remediū. eo. tit. Calc. §. xxxij. ver. nec dubitandū est. Anch. cōs. xlij. ver. vetū habemus. Host. in summa in tit. de resti. spol. §. sæpe. ver. sed ꝫdictio ex illo canone. Guid. Pap. sin. dccxxx. Gosf. in summ. de rest. spol. ver. sed inter canonem. Archid. in c. reintegranda. ver. laudat ibi Gofred.

19 Decimoquartò amplia, vt colono expulso, competat domino hoc remedium: Soc. cōs. xlix. ver. ex quibus omnibus. vol. iij.

Explicitis ampliationibus, nūc per limitationes subijciam per sonas, quib. hoc remedium non competit.

20 Primò limita, vt tale remediū nō competat malæfidei possessori: Im. in c. sæpe. ver. sed an conditio. de resti. spol. Alex. in consi. xciiij. ver. item nō potest competere. vol. v. Soc. in d. l. rē quæ nobis. ver. iiij. dubitatur, Brun. qui dicit istam * cōmunem opin. cōs. xxj. ver. ij. dicitur ex persona. Bertr. consi. iiij. nu. 3. ver. non etiam in dicto remedio. volum. i. in nouis. Soc. consi. xxxix. versi. sed in iusto. vol. iij. Brun. consi. xix. versic. vij. modo potest. Ripa, qui dicit * communem opin. in c. sæpe. nu. 23. de resti. spol.

Contrariū tenet Ant. de But. in d. c. sæpe. ver. sed Innocētius. & Aret. ibi, ver. item illa cōpetit. Rom. ī l. naturaliter. §. nihil cōmune. ff. de acq. poss. Alex. in d. cōs. vj. ver. plus dicit Ant. & ver. prætereā etiā. vol. iij. & Alex. cōs. xciij. versic. & ibi etiā fortius dicitur. vol. v. Ias. consi. clxxij. vol. iiij. ver. imò fortius. Alex. cōs. cc. versi. & fortius dicit. vol. ij. Abb. in c. sæpe. ver. vlterius etiā quæro. de rest. spol. & Alex * cōs. cxvij. ver. & cōpetit. vol. ij. Rip. in d. c. sæpe. n. 23. de rest. spol. Barb. cōs. xxiiij. ver. & istud etiā sequitur Ludouicus. vol. iiij. Aret. in §. quadrupli. n. 23. versi. sed dictū capitulū, insti. de actio. Claud. in l. rē, quæ nobis. versi. quinimò etiā. Venafr. consi. xcviij. ver. quo interdū. Io. Ant. Alex. in d. §. nihil cōmune. nu. 81.

21 Secūdò limita, quādo qs caderet à possessione ex iusta causa ꝓpter verba illius tex. in c. reintegrāda. iij. q. j. ibi, iniustas causas. Alex. cōs. cxij. ver. nō potest etiā obtinere. vol. j. Abb. ī c. cū ad sedē. n. 28. & seq. ver. sed hoc dictū est. de resti. spol. & in c. accedēs. el j. n. 19. vt lite nō contest. Lap. alleg. lij. ver. si autē omissis aliis. Bru. cōs. xxj. ver. tertio ex qualitate. Soc. in l. rē, quæ nobis. ver. & vltimò inferr. Dom. in d. c. re integrāda. ī notab. in verbo, nota qp vltimò inferr. Dom. in d. c. re integrāda. ī notab. in verbo, nota qp remediū. Ant. de But. in cap. sæpe, versi. aliud est remediū. de resti. spol. & ibi Im. ver. in gl. Dec. cōs. lvij. n. 2. & consi. cccij. nu. 22. Decis. Neapo. ccxcij. quinto dubio. Soc. cōsi. cclxvj. versi. postremò alia via. Paris. cōs. j. n. 164. vol. j. Rip. ī d. c. sæpe. n. 27. vbi dicit * cōmunem. Alex. cōsi. vj. ver. ad hoc ostendēdū. & ver. secundò respondeo. Barb. consi. xxiiij. vers. & si dicatur mihi. volu. iiij. Anch. consi. xlij. ver. verū habemus. Brun. consi. xix. versi. insuper remediū. Franc. in disput. de petit. & possess. in primo dubio. Cassad. decis. iiij. n. 6. de resti. spol. Grat. in consi. 50. n. 13. vol. j. Hipp. in sing. de. Rui. in consi. xlvij. n. 5. & cōsi. xlix. n. 9. ver. iiij. Lofr. in cōs. xlv. nu. 6. Maria. iun. in consi. xlvij. nu. 14. & consi. xlviij. nu. 6. volu. ij. Io. Ant. Alex. in d. §. nihil commune. nu. 73.

22 Tertiò limita in eo, qui caderet à possessione ꝓpter negligētiā per spatiū decem annorū: Alex. cōs. xciij. ver. nec obstat, si dicatur. vol. v. & cōs. xcij. ver. nec obstat, si diceret. vol. j. Soc. in l. rē, quæ nobis. ver. iij. & vlti. infertur. Abb. in c. accedēs. el j. n. 19. ver. ex hoc dicit. vt lit. nō cōtest. post Ant. de But. ibi. ver. quod nota. Im. ī c. sæpe. ver. i gl. j. de rest. spol. Soc. cōs. xxxiij. ver. prætereā nō competit. volu. iij. & consilio cclxvj. versiculo, postremò alia via Ripa in d. c. sæpe. nu. 27. Grat. §. lxxv. vers. nec obstat. vol. ij. Ruis. consi. xlix. nu. 9. vers. iiij. non competit. vol. iiij. & consi. lxix. volu. j.

Ista opin. sumit ex verbis Host. in c. accedens. el j. in primis verbis, in verbo, restitutionis. vt lit. non cōtest. & ibi Io. Andr. versic. sed Host. placuit, & ibi Imol. Host. verò & Abb. ī c. sæpe. ver. ecclesia tn, de rest. spol. nam dicunt, qˢ ei, qui cadit per negligentiā cōperit officium iudicis pro recuperanda possessione, non restitutiōis remediū, & idē dicit Ripa. ī d. c. sæpe. n. 14. & seq. de rest. spo.

23 Sed dicit Abb. in d. c. cū ad sedē. ver. dummodo est. qˢ officiū iudicis competit eo casu tn, quando daretur in integrū restitutio, & idem dicit Soc. cōs. cclxvj. vers. sed ꝫ hoc posset insurgere. & sequitur Ripa in d. c. sæpe. nu. 14. & seq. Soc. in d. l. rem, quæ nobis. vers. prædicta tamen. ff. de acq. poss.

Contrarium, qˢ ex negligentia decem annorum non excludāt quis à remedio dicti canonis, tenet Grat. in cōs. lxx. nu. 18. versic. nec obstat. vol. ij. Rui. consi. xxxvij. nu. 8. & seq. vol. iiij. deci. Thol. cccclxxxvij. Ang. Aret. in §. quadrupli. nu. 32. Inst. de actio.

Tenendo primam opin. quę est magis * communis,

24 Sublimita ipsam in minore, aut in absente, vel in ecclesia, qbus daretur in integrū restitutio, si à possessione caderēt ex negligentia. Alex. consi. xcij. vers. nec obstat si diceretur. vol. j. Soc. in l. rē, quæ nobis. vers. iij. & vltimò infertur. de acq. poss. Cape. Thol. decis. cccclxxxvij. Soc. consi. cclxvj.

25 Quartò limita, & erit limitatio, quæ ex præmissis insurgit, vt emphyteutæ, qui cecidit ꝓpter canonē non solutū, eiecto à possessione non datur remediū canonis reintegrāda: Alex. consi. vj. vers. secūdò rūdeo. vol. iij. Soc. in d. l. rē, quæ nobis. versic. ex quo infertur. Affli. in decis. Neapo. ccxcij. in v. dubio. Soc. consi. clxvij. vbi tenet emphyteutā cessantē soluere, expelli posse, ꝓpria auctoritate: Ias. in l. ij. cū plurib. seq. C. de iur. emphyt. Corn. cōsi. cclxxj. vol. iij. vbi dicit istā * cōem & consi. clxvj. volu. ij. Dec. consil. clxlv. num. 7. vbi idem dicit. Cæpol. consi. ciiili xxv. in prin. Maria. iun. in consi. cxj. num. 12. vol. ij. Gozad. in consi. xxxix. in fin.

Contrariam opi. tenuit Guid. Pap. q. cvij. & eandē sequutus est Affl. decis. xcvij. in fi. Rui. consi. 50. nu. 10. & consi. clxvj. in fi. vol. j.

26 Quintò limita, qñ quis cadit à possessione vigore cōtractus, & traditionis voluntarię factæ ab ipso possidente: Alex. cōs. xcij. vers. nec ēt pōt obtinere. vol. j. Soc. consi. xxxix. versi. prætereа in casu nostro. vol. iij. & in l. rem, q̄ nobis. versi. infertur secūdò. vbi limitat. Dec. consi. lvij. nu. 2. & seq. & in consi. cccij. verſ. prterea ex alio capite. Rui. consi. xxxij. nu. 8. & §. lxxxiij. nu. 5. vol. j. Grat. cōs. lxxv. vers. nec obstat. vol. ij. Maria. iun. consi. xlvij. num. 24. volu. ij.

27 Sextò limita, ga non datur tale remediū execrabili, id est, illi, qui tenuit duo beneficia incōpatibilia vltra tps statutū in extravagāti, execrabilis. de ꝓbend. & ita tenuit Rota in nou. dec. xvj. in vltima add. deci. Thol. cccclxiiij. Rota in antiq. deci. cccl xxj. Ro. consi. cccccxlix. vers. vj. ad idem. Corset. in xvj. limit. ad regulā, spoliatus. & ī xxxiij. limit. Aeneas in tract. reseru. vers. si quis fuerit. & Sarn. in regu. de annal. q. lv. nu. 2. Bero. q. lxxx. & hanc partē sentit Abb. in c. ex parte. vers. Vincentius tamen hoc dictum, de for. cōpetent. Aim. in consi. lviij. num. 9. versi. & similiter.

Contrarium Abb. in disput. incip. Titius clericus. versi. ego tn puto. Milis in verbo beneficiū, quod quis ipso iure. Bal. Nouel. in rep. l. naturaliter. §. nihil cōe. in xviij. limit. ff. de acq. poss. Anto. de But, in c. sollicitè. ver. si est priuatus ipso iure. de resti. spol. Prępos. Alex. in c. quo iure. vers. si aūt esset. viij. dist. Sarnē. in reg. de trien. q. x. nu. 22. Abb. in c. in literis. n. 29. de rest. spo. Oldr. consi. ccxxvij.

28 Pro cōcordia opi. dici pōt, qˢ aut ꝑcessit ſnia priuationis sup priuatione rōne execrabilitatis: & ꝑculdubio tūc nō restituit: & idē si in ꝓiudicio sit, ꝓbata execrabilitas, vel aliàs sit ita notoria, vt aliquā excusationē nō admittat, aliàs secus: ita colligit ex verbis Oldr. in d. suo cōs. ccxxvij. Rota in nou. decis. xvj. in vltima addit. appostill. ad decis. Tholos. cccclxiiij. Abb. in c. ī literis. ver. si autē exceptio. de resti. spol. Præpos. Alex. ī c. quo iure. ver. si verò esset notorium. viij. dist. Ant. de Butr. in capitu. sollicitè. versicu. puto quòd si priuato. de rest. spol.

29 Septimò limita, vt nō detur ei, qui resignauit beneficiū: de quo dic vt in conclus. nostra primà supra eo. tit. in vj. limitatione.

30 Octauò limita, nam non datur restitutio illi, qui adeptus est beneficiū per simoniam: Cassad. decis. j. de simon. vide supra in j. cōclus. in tertia ſublimit. principali. ibi etiam quā pluribus aliis personis denegatur restitutio, hic non expressis: & ne eadem pluries repetamus, ibidem me remitto.

Et hæc sunt quæ ad primam partem huius conclusionis pertinere videntur.

¶ Aggredior igitur secundam partem, in qua ponam contra quas personas detur, vel non detur remedium. c. reintegranda, & procedendo per aliquas vel limitationes.

21 Primò amplia, vt detur etiā ꝫ bonæ fidei possessorē, qui habet cām à nō vitioso auctore: vt tenet Host. post gl. ibi in c. cū ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

sedem.versi.secundum canones verò de rest.spol.& ibi Abb.vers. sed quæro quid.& idem Abb.in c.cùm ad sedem.versi.& hoc ẽt sentit.& idẽ Abb.in c.fi diligenti.vers.nunqd antiquiori.de pscr. & in c.sæpe.de rest.spol.vbi dicit ab hac opi.tanquã à vera & cõmuni nõ esse recedẽdũ.Gofr.in summ.de resti.spol.§.à quo peti. versie.sed cõditione.Lap.alleg.lij.versic.ipse verò.Dns Alex.ꝑsi. cxvij.versi.& ex forma.vol.ij.& conf.cc.vol.ij.versic.secundò respondeo.& conf.vj.ver.& ad hoc ostendẽdũ.vol.iij.& ꝑsi.lxxviij. versi.& sicut in hoc.vol.iij.& consil.xcj.versi.præterea competit remedium.vol.v.& consi.xcviij.versic.circa libellum.vol.v.

Et istam sequitur,& dicit*cõem Ias.in d.l.rem,quę nobis.ver. in principali.q.ff.de acq.poss.Areti.in §.quadrupli.nu.23.versic. sed Reuerendissimus in Christo pater.Insti.de actio.Luc.de Pen. in l.si coloni q.xxj.C.de agric.& censit.lib.xj.Affl.dec.ccclxj.nu. 33.Calca.in cõs.lxxv.vers.põt ẽt dici.& cõs.xxxij.vers.nec dubitandum est.Soc.cõs.lxxxix.versi.tertium & vltimum remedium. vol.j.Corn.ꝑsi.lvj.versi.licèt dominus antefatus.vol.ij.vbi etiam dicit istam*cõem Guid.Papæ in sing.dcxxx.Cassad.decis.vij.de rest.spol.vbi dicit istam esse magis*cõem opi.Dec.cons.lvij.ver. & hic ex omnib.& ver.ij.obstat.& consi.cclij.nu.4.Claud.in l.rẽ, q̃ nobis.vers.& præsuppono.Fastol.dub.lxij.ver.sed per Franc.allegabatur.Fel.in d.c.dilecti.ver.cõsidera etiam,de maio.& obed. Barba.cons.xxiiij.versi.præterea in casu nostro.vbi dicit ista*cõmunem opi.vol.iiij.Ias.consi.clxxij.vol.iiij.Per.de Anch.in cons. xlij.Dec.cons.clvj.versi.vltimò non obstat.Ripa in c.sæpe.num. 78.de rest.spol.Alex.in d.l.rem,quæ nobis.vers.iuxta prædicta.& vers.additis ad ea.Venafr.consi.xcviij.versic & præterea.Boer. decis.ccxxxviij.& hodie ista videtur magis*communis opinio.

Contrarium verò,q̃ remedium dicti canonis nõ detur cõtra bonæ fidei possessorem, qui nõ habet causam à vitioso auctore, tenuit Bart.in l.rem,quæ nobis.versi.q̃ro quia p̃dicta.& ibi Ang. dũ sequitur opi.Bar.ff.de acq.poss.idem Bart.in l.fi.in §.sed cũ in secũdã.versi.sed quæro.C.de furt.Ang.in l.siue autem.§.si duob. vers.sequitur in tex.ff.de publici.Io.de Plat.in l.si coloni.versi.qd aũt si pervenit.C.de agric.& cẽsit.lib.xj.Imol.in c.sæpe.versi.sed an cõditio.de rest.spol.Angel.in ꝑ.xvj.in prin.versi.sicut intelligitur Decret.Ias.& cõs.lvij.versi.q̃q; agitur.Anch.in cõs.ccex. Ioan.Fab.in §.sed istæ.Insti.de acti.Practic.Papiẽs.in forma libel. quo agit.ĩ caus.spol.posti gl.i.nu.8.Ias.in ꝑ.xxj.vol.iij.Alex.cons. cxvij.versi.circa primũ.& ꝑ.lxxxix.versi.accedo ad possessoriũ. vol.v.& ꝑ.xciij.versic.ideo tunc dixit Bart.vol.v.licèt nõ firmet. Calca.consil.cxv.versi.& tertio.Corn.cõs.xviij.nu.9.cũ plurib⁹ seq.vol.j.Corn.cons.ccccxxix.nu.29.& 30.& seq.vol.j.Cor.cõsil. xxiij.nu.16.vol.j.Soc.consi.cvij.in fin.vers.præterea in possessoriũ iudiciũ.& cons.xxxix.versi.si quod aũt nõ cõpetat.vol.iij.Io. Ant.Alex.cõs.clxvij.versic.ex alio capite.& cons.iiij.& in §.nihil cõmune.nu.71.& seq.ff.de acq.poss.Soc.ꝑ.cclxvj.versi.ij.eadem cõclusio.Brun.ꝑ.xix.vers.vij.nõ põt.& cõs.xxj.vers.iiij.ex p̃sona. Maria.Iun.cons.lxvij.nu.25.& ꝑ.xlviij.nu.13.versi.ij.principaliter.vbi dicit istã veriorẽ,& magis*cõem opi.vol.ij.& ꝑ.xix.ver. itẽ non potuit.vol.ij.Ber.ꝑ.liiij.ver.ꝑterea esto.vol.j.in nou.Gozad.ꝑ.xxviij.nu.36.Soc.in d.l.rem,q̃ nobis.vers.aliq̃n & quintò. ff.de acq.poss.Paul.de Cast.cons.cj.versi.quantũ verò.vol.j.Rui. in consi.xlix.nu.11.vol.iiij.Parisi.cons.j.nu.166.vol.j.vbi hãc dicit*communem.Ripa in l.rem,quæ nobis.nu.27.ff.de acq.poss.

32 Secũdò amplia,vt detur contra hæredẽ, cuius auctor soluere consueuerat aliquid singulis annis, prout soluit vsque ad eius obitum,& successor denegat soluere,siue sit successor temporalis,siue spiritualis.Guid.Pap.q.dcxxix.

33 Tertiò amplia,vt tale remedium detur etiam contra fiscum: Calca.consi.lxv.versi.ex quo patet.

34 Primò limita,vt tale remediũ non detur ꝯ illum,qui occupauit possessi.beneficij vigore reseruationis Apostolicæ in sui fauorẽ:Aegid.Decis.dxxxvj.Rota in antiq.decis.vij.& deci.ccccxxxv. & in no.dec.vj.Sarnen.in reg.de annali.q.xxiij.Bal.& Bart.in rep. l.naturaliter.§.nihil cõe.in xx.fall.ff.de acq.poss.Corset.in regula, spoliatus.in xlj.fail.Abb.in c.in literis.ver.& ideò dicũt.de rest. spol.Aeneas de Falc.in tract.reseruat.Rota in deci.Bisig.j.de rest. spol.Fel.in c.in nostra.in xxxvj.corollar.ver.& ad hoc ꝙidero.de resc.Cassad.decis.vij.de reg.cãcel.n.3.& decisi.de rest.spol.Soc. in d.l.rẽ,q̃ nobis.ver.circa nonã principalẽ q.de acq.poss.Lap.alleg.xxiij.ver.ij.licèt in possessorio.Sarnen.in reg.de triennali.q. xxxj.ver.quintum speciale.Rom.in l.naturaliter.§.nihil commune.versi.inquantum,ff.de acquir.poss.Lap.alleg.lij.in fin.

Contrarium Aret.in d.l.naturaliter.§.nihil commune.versic. postremò dominus meus.ff.de acquir.poss.

35 Primò sublimita istam cõclusionem vt reseruatio impediat spolij restitutionem, quando contra reseruationem nihil est ꝓbatum,vel oppositum. Soc.in l.rem, quæ nobis.versi.sed tu considera,ff.de acquir.poss.aliàs secus.vt ibi per eum.

36 Secundò sublimita post conclusionem in causa, non ante: Soc.in d.l.rem,quæ nobis.versi.vel ad minus.

37 Tertiò sublimita,vt hoc ꝓcedat in reseruatione ꝓbata, vel incontinenti,ꝓbanda: quia aliàs restitueretur spoliatus:Rota in antiquis dec.ccvij.Aen.in trac.reseruat.ver.aduerte qa si spoliàs.

38 Quartò sublimita,nisi spoliator,q̃ habet ꝓ se reseruationẽ, lite pẽdẽte spoliaret,qa tũc spoliat*officio iudicis restitueretẽ:Rota ĩanti.dec.lvj.Cassad.dec.vij.n.3.de reg.cãcel.Rot.ĩ antiq.dec.

Et ex ista limitatione deuenio ad tertiam partem, vt in rebus, in quibus adest reseruatio,non competat hoc remedium.

39 Et quia principalis conclusio, vt ꝫ habẽtem reseruationem speciale non detur restitutoriũ remedium.c.reintegrãda.fundat in decreto in ipsa reseruatione adiecto,ꝓquod decretũ infirmaẽ titulus,& possessio,& ꝓterea restitutio nõ competit,ꝓut notat Aegid.dec.dxxxvj.ver.ratio est.Rota in antiq.dec.ccccxxix.vers. sicut ẽt dicit̃,& decisi.ccccxxv.& decis.Bisig.j.de resti.spol.versi. & esto.Cassad.decis.vij.nu.3.de reg.cancel.& dec.v.de iur.patro. in fin.versiculo,ꝓut in collatione,& possessione.Soc.cons.lxvij. versiculo,dici põt.vol.iij.Io.de Sylu.in tract.de benef.in iij.part. q.xj.nu.45.Sarn.in reg.de trien.q.xlix.nu.2.& seq.vers.quod aũt in regressu.Staphil.de literis grat.& iust.versiculo,ex quo sequit. Paris.cons.xij.nu.19.vol.iiij.Mant.cons.xxxviij.nu.26.& seq.Rota dec.Bisig.iiij.de rest.spol.vers.sicut ẽt dicit̃ per reseruationem. Sarnẽ.in regu.de trien.q.xlj.nu.2.Aegid.deci.ccexlj.Cassad.dec. j.de rest.spol.Soc.in reg.spoliatus.ĩ vj.fal.Sarn.in reg.de trien.q. lv.nu.13.Præpos.Alex.in c.quo iure.ver.ꝫriũ tñ tenet.viij.distin. 40 Inferri potest ꝙ dictum remedium non detur ꝫ habentem decretum irritans:prout in decreto adiecto in regressu,in accessu,& in coadiutoria,dicit Cassad.decisi.de caus.poss. & proprie.& decisi.ij.in prin.de restit.spol.Sarnen.in reg.de trien. q.xlix.num.2.& 3.

41 Et in decreto expectantis dicit Guid.Pap.q.ccxxxiij.in fi.

Contrarium communiter seruatur in decreto expectantis:vt tenet Cassad.decisi.j.nu.3.& 4.de restit.spol.

42 Amplia,nam hoc,quod dicitur de decreto,locũ habet nedũ q̃n quis spoliatur ab habente decretum,sed etiam si à tertio spolietur:Rota in decisi.Bisig.j.de resti.spol.versi.alij tamẽ dicebant.

43 Primò limita hoc, quod dicitur de decreto,vt nõ ꝓcedat in decreto adiecto super alternatiua eps.Cassad.deci.ij.de rest.spol.

44 Secundò limita, in decreto adiecto super beneficio vacaturo,secus verò super beneficio vacante.Cassad.dec.ij.de rest.spol. num.4.versi.& intellige.

Cõtrarium sentit Rota in deci.dxxxvj.in antiq.ver.nisi velles.

45 Imò magis operatur appositio manus Papæ, ex qua resultat affectio,vel reseruatio super beneficio vacante, quàm super vacaturo:Rota in noui.decisi.ccccxcj.versi.præterea secundum regulas.aliàs ccccl.xxxviij.versi.præterea licèt.

46 Tertiò limita,nam decretum operatur, vt restitutio nõ fiat, quando est specialiter adiectum super certo corpore beneficij: secus verò,quãdo super incerto,& generali,& sic quãdo decretum est generale.Rota in noui.decisi.xvj.versicu.non obstat prædictis.Cassad.decisi.ij.num.3.& 4.de resti.spol.

47 Similem distinctionem, quòd decretũ liget ignorantes q̃n est adiectum super certo corpore:secus si super incerto:ponam in conclusione nostra iij.in tit.de clausi.in seq.libro.

48 Et similem differentiã inter reseruationem generalem,vel specialem etiam facit Fel.ĩ c.in nostra,in xxxvj. coroll.de rescrip. Io.de Sylu.in tract.de benef.in iij.part.q.xj. versic.& si diceretur: vbi si reseruatio sit specialis, debet fieri mentio in impetratione de alterius detentione:secus quando reseruatio est generalis.

49. Prout eriã similem distinction. an Papa apponat manus super beneficio certo,vel super incerto:facit Bellam. cons.xxxiiij. ver.ad secundũ.vbi tenet,q̃ si Papa apponit manũ super incerto beneficio in fauorẽ certæ personæ,& ꝓuisio sit nulla,tamẽ illud omnino remaneat sibi reseruatũ:secus verò,quãdo apponit manum super certo beneficio ĩ fauorẽ certæ personæ,& nulliter sit ꝓuisum:nã tunc si appositio manus est inualida, etiã reseruatio cessat:Anch.in capit.si beneficia.ver.super secundo.de præbend. in vj.Cassad.decisi.iij.de præbend.num.31.

50 Contrarium in principali limitatione voluit Rota in antiq. decisi.ccccxxix.ver.quia propter decretum.vbi dicit,quòd generale decretum iuris nõ debet esse minoris efficacię,quàm decretum speciale hominis:Cassad.decisi.prima,numero 2.& sequn.de rest.spol.Sarnen.in regu.de trienn. quæst. xlix.numero 3.& seq. Aeneas in tract.reseru.reseruatio repellit.

51 Et in decreto generali notorio idem esse, quod in decreto speciali tenet Rota in nouis decisi.xvj.versic.nõ obstat prædictis. Cassad.decisi.j.de causa poss.& proprier.& decisi.vij.num. 4.versi. facit etiam decisio.de reg.cancell.

52 Secundò limita principaliter,vt tale remediũ non cõpetat ꝫ illum

illũ,qui occupauit possessionẽ beneficij,quã spoliatus lite pendẽte coꝑerat:vt in cõclusio.nostra prima.cod.ti.in 30.limitatione.

¶ Expeditis ampliationibus & limitationibus remedii cap.reintegranda,percurrendæ sunt aliquæ conclus.in eius materia.

53 Et prima est cõclusio,q̃ remedium dicti canonis præscribitur spacio xxx.annorũ:istud tenent Ant.de Bu.Ioannes Sollicite.Ias.ver.q̃ro cũ gl.de rest.spol.vbi Abb.n.94.ver.gl.vltima quærit.Soc.in l.rẽ, quæ nobis.ver.circa octauã principalẽ.de acq.poss.Luc.de Pen. in l.si coloni.q.xx.C.de agricol.& censit.lib.xj.Pau.de Ca.in cõs. cv.vol.j.Alex.cõs.v.ver.præterea antequã.vol.iij.& consi.clxvij. ver.Ant.Maynardus.vol.vj.Soc.ꝑ.xxxix.ver.præterea remedio. vol.iij.vbi dicit hãc esse magis*cõmunẽ opi.Deci.cõs.cccij.ver. & vlterius videtur.Balb.in tract.præscrip.vers.xxiiij. principaliter quæro,aliàs in iiij.parte quartæ pars.princ.in xxiiij.principali q. Paris.cõsi.j.n.155.vol.j.Ruin.cõsi.lx.n.14.& consi.ciij.n.4.vol.j. Aim.in cõs.cxxiiij.n.14.Marian.Iun.in cons.lvij.vol.ij.Grat.ꝑ. lxx.ver.non obstat.vol.ij.Ruin.cõs.lxix.nu.14.vol.j.& cons.xliij. versicu.sed dato etiam.volum.iiij.Aimo de antiquit.tem.in iiij. parte.num.209.Bero q.lxxxij.num.4.

Cõtrarium,quòd nulla præscriptio etiam xxx.annorum operetur ad tollendum huiusmodi remedium, voluit Imol.in capit. sollicite.in finalibus verbis,versi.in glo.fi.de restit.spol. Alex.in cons.vj.versic.& quod remedium.vol.iij.

54 Imò quòd etiam per spacium immemorabilis temporis nõ præscribatur huic remedio:tenet Cassad.decisi.num.1.de restit. spol & decisi.vj. maximè in fin.eod.titu.& ita Rota seruat, prout seruari videmus in pluribus causis,& ponit Sarnẽ. vbi dicit hoc remedium esse perpetuum,& quòd illi non præscribitur etiam per mille annos:in reg.de trienn.q.xj.in fin.

Contrarium tamen in præscriptione immemorabilis tẽporis voluit Rota in nou.decisi.cclix.Goza.cõs.vij.ver. vj. vltra suprà dicta.Corset.in reg.spoliatus.in vlt.fall.Abb.in c.i.ver. opponovltrius ꝫ rex.de resti.spol.Aim.de antiq.temp.ĩ iiij.par.n.175.

55 Defendendo opi.Dominorũ de Rota,& obseruandã illorũ, dici posset, q̃ decisi.,ꝓximè allegatę nõ concludunt, quòd proba ta spoliatione per tantũ tempus,excludatur hoc remediũ,sed q̃ per probationẽ possessionis tãti temporis excludit̃,ꝓbatio probationis qa quãdo quis possedit à tãto tempore, quod nõ extat memoria hominũ in contrariũ.non potest dici infrà dictũ tempus aliquem spoliasse: & ista est ratio fundamentalis.d. decisi.cclix.quam alij proximè allegati sequuntur.

Tamen in præscriptione etiam immemorabili intelligit hoc ꝓcedere Goz.ĩ d.ꝑ.vij.& Aim.de Antiq.temp.ĩiiij.parte n.175.

56 Secunda est conclusio, vt in isto remedio satis sit docere de antiqua possessione ex parte agẽtis,& de recenti possessione ex parte quenti, absq; eo,quod ꝓbetur spoliũ, vel quæstio, vel q̃ ex causa iniusta ceciderit à possessione.Inn.in c.post electionẽ,in fi. ver.vel dic q̃ hæc decretalis,de cõcess.præb.Lap.allegat.lij.ver.d. meus.In.in c.sæpe.ver.imò plus videt̃.de resti.spol.Abb.ĩ c.cũ ad sedẽ.n.28.ver.sed circa illud vltimũ.de rest.spol.Anch.cõsi.xlij. ver.verũ habemus.Calc.cõs.lxv.ver.cõpetit etiã.Soc.in l.rẽ,quæ nobis.ver.circa septimã q.& in cõs.cclxxvj.Abb.in c.si diligenti. n.17.ver.nunquid antiquiori possessione.de præscript.Alex.ꝑsi. vj.ver.& ad hoc ostendendũ.vol.iij.& cõs.xc.ver. quæ remedia. vol.v.Cor.ꝑ.ccxlvij.n.20.vol.ij.ver.& circa merita causæ.& ꝑsi. xxxv.n.19.vol.j.Afflict.in decisi.ccxxvij.Barba.cõsi.xxiiij.ver.ad hoc respondeo. vol.iiij.Im.in cõs.cxj.in princ.Alex.cõsi.xcj.ver. & etiã ꝓbatur per testes.vol.v.Dec.cons.cclij nu.2.ver.est ergo videndum Alex.cons.xcviij.ver.circa libellum verò.vol.v.Iaso. consi.clxxij.ver.quod remedium.volu.iiij.Grat.in consi.xl.nu.2. vol.ij.Maria.Iun.in cons.cxxviij.nu.23.vol.ij.Io.Ant.Alex.in ꝑsi. iiij.nu.10.Gozad.in consi.xcix.nu.5.Paris.in consi.xcviij.nu.24. vol.ij.Alciat.de præsump.in ij.reg.in xxj.præsumpt.num.10.

57 Et propterea dicitur,quòd probata possessione anteriori,re ipsa est probata spoliatio,Bald.in l.iij.versi.& nota quòd ille.C.si à non compet.iud.Affli.decisi.ccccxxvij.Deci.consi.cclij.nu.2.

58 Contrarium in articulo principali, vt non sufficiat probare possessionẽ anteriorem,sed sit necesse probare, quòd ex iniusta causa ceciderit de possessione is,qui restitutionem petit:voluit Pau.de Cast.consi.cv.nu.14.ver.ex quibus concludo.vol.j.

59 Imò is in isto remedio in libello debet allegare se dominum secundum Paul.de Cast.consi.cv.versi. posset etiam quartò.vol. j.refert,& sequitur Grat.consi.cxxiij.in final.verbis, volum.j.sed hoc dictum non puto verum,ex præmissis.

60 Tertia conclusio est, nã quando intentatur istud remediũ ꝫ titulo possidentẽ,vel bonæ fidei possessorẽ,allegãdũ est, & deducendũ,q̃ cõuentus possideret eam,vel petitio relpectu antiquę possessionis,aliàs succumberet: quia aliàs vbi ius possessionis est æquale,vinceret ille qui de dominio ꝓbaret:ita Bar.in l.si de co. § fi.ver.q̃ro ergo.ff.de acq.poss.q loquitur,quãdo intẽtat inter-

dictũ,vti possidetis:& ibi Ang.versic.in glo.sibi,quod est falsum & Imo.in versi.& nota etiam.& Pau.de Cast.versi.si ergo faciam. Rom.versicu.vltimò nota.Areti.in ii.versiculo, & tenendo diligenter.& ibi Alexander versiculo, ex quo habes.

61 Et ĩ isto remedio recuperandæ ex c.reintegrãda, ponit Soc. in d.l.rem,quæ nobis.ver.notabis tamẽ.de acq.possess. Alex.cõs. cxviij.ver.item resp̃deo.vol.ii.& cõsi.lxxix.ver.item resp̃deo. vol.v.Curt.Iun.in cõs.xvij.versic.duodecimũ,& vltimum.Brun. consi.xxj.versic.& in super præsupposito.Ioa.Ant.Alex.consi.iiij, versiculo.item dico.Parisi.consilio xij.num.8.volum.iiij.Dec.in consi.lvij.Ias.in consi.xxj.vol.iij.Ruinus in consi.lvj.in fin.vol.v. & consi.xlix.nu.13.eod.vol.& in consilio cvj.in fi.volu.v.

62 Quam opinionem intelligo procedere,tenendo opinionẽ illam, quòd remedium c.reintegranda,nõ detur contra bonæ fidei possessorem habentem titulum à non vitioso auctore.prout tenere videtur Doctores proximè allegati,quia tũc,vt spoliatus obtinere posset,deducendum,& allegandum esset, quòd nouus possessor possidet elà , vel precatio,respectu antiqui possessoris.

63 Sed tenẽdo aliã opi.quæ videtur magis*cõmunis,vt detur etiam ꝫ bonæ fidei possessorem, & habentem titulũ à non vitioso auctore.tũc nõ esset necessariũ aliud deducere,nisi antiquam possessionẽ respectu agentis,& recentẽ respectu cõuenti,vt diximus suprà in secunda cõclusione. & istam intelligentiã ꝓbat Venat.cõl.xcviij.vers.sed dicit D.vestra, quã licèt improbet Io.Ant. Alex.consiij.ver.itẽ dico,tñ iudicio meo in hoc malè loquitur.

64 Quarta conclusio est,q̃ remediũ d.c.datur ẽt ꝓ reb.mobilibus:vt colligitur ex mente Bar.in d.l.rẽ, quæ nobis.versi.quarto quia prædicta.vbi concludit , dictũ remediũ dari etiã in terminis l.si coloni.C.de agric.& censit.lib.xj.quæ lex locũ habet in rebus mobilibus.& expresẽ hoc tenet Soc.ibi,vers.circa quinrã.Ripa in c.sæpe.nu.22.vers.an aũt cõpetat,de restit.spol.Ias.qui hãc dicit*cõmunem opin.in d.l.rem , quæ nobis.nu.19.Rip.in l.naturaliter.§.nil cõmune.nu.54.ff.de acq.poss.prout etiã diximus suprà in prima conclusione huius tituli in sexta ampliatione.

65 Quinta conclusio est,nã dictũ remediũ datur etiã pro rebus incorporalibus , Bart.in l.iij.§.vnde vi.ff.de vi,& vi arma.Bald.in ꝑsi.cccxxv.volu iii.Bertachin.in tract.de gabell.in quarta parte principali.vers.xv.q̃ro.Soc.in d.l.rẽ quæ nobis.vers.tertiò cõclude.de acq.poss.Domi.in c.nullũ.el secũdo,ij.q.ij.Abb.in c.sicut,in j not.de re iud.in c.querelã.in iij.no.de electio.& nu.12.Fel.in c. conquestus.vers.an aũt per præstationẽ.de for.comp.Ias.in cõsi. clxxij.vol iiij.Ripa in c.cũ ecclesia Suttrina.nu.101.de causi.poss. & proprier.Bouer.in sing.de petit.& poss.nu.4.Afflict.sup cõsti. post And.de Iser.ibi sub tit.de feud.impon.nu.13.& sub titu.contra quem de restit.agat.nu.49.

66 Sicut ietiam ꝓ annuis præstationibus datur eõdictio ex capitulo,q̃relam.de elect.de quo remedio habet per Rot.in nou.dec. iiij.& in antiq.dec.ccccl.xij.Abb.in c.cũ super.in fin.de cau.poss. & propriet.Io.de Sylu.in trac.de benef.in iij.part.q.xxxviij.

Primò amplia, vt id ꝓcedat tam in realibus,quàm etiã in ꝑsonalibus præstationib.Bald.in cons.ccccxxv.vol.iij.Ang.in l.si certis annis.C.de pact.Affl.decisi.cccxcv.qui dicit hanc esse*cõmunem opi.canonistarum.Signoro.in cons.ccxxij.nu.4.Fel.in cap. conquestus.in fi.de for.compet.Bigas.in tract.de pensio.q.xlviij. nu.1.Rip.in l.j.nu.3.ff.quor.bon.Aim.consi.cxl.

Cõtrariũ voluit Corn.in l.si certis ann.& ibi Alber.C.de pact. Bart.in l.ij.in fi.ff.quor.bon.Bal.in l.iubemus nullã.in j.not.C.de sacr.eccl.Inn.& Abb.in c.puenit.de cens.Roma.in ꝑ.cccxi.in iij. dubio.Abb.in ꝑ.xxiij.volu.ij.Guid.Papæ.q.dlij.Pract.Pap.in for. libell.in causa ĩpol.poss.in glo.j.in fi.Curt.in tract.feud.in ij.part. princ.vers.& idem videmus.Dec.in cons.cxxxvj.Bert.ꝑ.xxxvij. & consil.cxx.vol.j.Rip.in l.j.nu.3.ff.quor.bon.vbi hanc dicit veriorem,& magis* communem opi.legistarum.Tiraq.de retrac. cõsang.§.xxxij.in gl.j.nu.79.& in gl.vj.nu.12.ex quibus apparet hanc esse hodie*magis communem opin.

67 Secũdò amplia,quia pro annua prestatione poterit clericus cõueniri etiam coram laico:vt latè tradit Tiraq.de retract.lignager.§.xxxij.in gl.j.nu.80.& sequent.

68 Limita,quia si debitor recusat soluere annuam prestationẽ, quia vult ante omnia informari:non per hoc erit locus remedio d.c.querelam.de electio.ita Guid.Pap.in consi.lvij.num.6.

Et declara hanc materiam: vt per Anch.in c.peruenit.de censib.& in c.querelam.& ibi per Bellam.latissimè,de electio.

69 Sexta cõclusio est,quia iudiciũ super dicto remedio est summariũ , sicut quodlibet iudiciũ possessoriũ summariũ dicit̃ , put in isto remedio dicit Soci.in d.l.rem quæ nobis.in vj.q.ff.de acq. poss.& ante eum hoc idem voluit Bal.in c.j.versi.iiij.opponitur. de ordin.cogn.Paul.de Cast.in cõsi.iij.vol.ij.Dec.in cons.cccl.xvj. nu.13.Hipp.in sing.dxlij.decis.Neapo.14.decisi.lv.& decisi.xcvj. nu.10.& decisi.189.& decisi.ccix.in nouis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

70 Septima cõclusio est, nã in isto remedio cõcluditur perẽdo restitui rei possessionẽ: Io. And. in add. ad Spe. ī tit. de act. §. sequit. versi. sed certe. super verbo, h reditatẽ. Fede. de Sen. ꝑ cl xxxiii. incip. cõsiliũ latum. versi. nam verbũ restitui. Ant. de But. in ca. cũ ad sedẽ. ver. oppono ſecũdò. de rest. spol. Arch. ī c. reintegrãda. in prĩ. iij. q. j. Io. And. ī c. cũ ad sedẽ. versi. ad de restitutionẽ. retti. spol. Soc. in l. rem, quę nobis. vbi limitat, qñ dictũ esset, liberè relaxari, vel liberè restitui. vt ibi in versi. aduerte tñ. & in ꝑ cl xii. las. in ꝑ cl xx. vol. ij. Alex. cons. cxvij. vol. ij. & in additio. ad Bar. in l. si colo ni. C. de agricol. & censit. lib. xj. Ruin. in rubr. ff. de nou. oper. nũc. num. 16. & idem voluit in cons. clxiiij. nu. 7. vol. iiij. & idem tradit Marian. Iun. in cons. cxxviij. nu. 8. vol. ij.

71 Declara, quia concluditur etiam per verba, rẽ restitui, qñ excedentibus apparet intentatũ possessoriũ, nã saluaꝫ libellus per impropriationẽ. Ant. de But. ī c. cũ ad sedẽ. ver. oppono ij. de rest. spol. Soc. in d. l. rẽ. ꝙ nobis. in vj. q. principali. de acq. poss. Spe. ī tit. de restit. spol. in princ. nu. 8. ver. nota ꝙ quida iudices. Ant. de Bu. in c. ꝙ relam. versi. circa secundã partẽ. de elect. Fe. l. in c. inter dilectos. ver. & istis ẽt adde. de fid. instr. Abb. in c. bonæ. el ij. p illũ tex. de postul. pla. Bal. in c. cũ ad sedẽ. de rest. spol. Las. in ꝙ ſ. clxx. vol. ij.

72 Et idem est, qñ dictũ esset in libello, rẽ ad se pertinere. Rot. in nou. dec. cccxcvj. Ant. de Bu. in c. j. ver. ex his decidit, de sequestr. pos. & fruct. & ibi Abb. nu. 16. ver. sed circa hoc dubitaꝫ. Milis, in verbo, pertinere. Fel. in rubr. de reser. ver. hæc aũt limitaꝫ. Ant. de But. in c. cũ ecclesia Sutrina. ver. qñq; petitur. de cau. pos. & ꝓpr. Bal. in c. inter dilectos. ver. ibi pertinere. de fid. instru. Alex. ꝙ. xlij. vol. iiij. las. in d. §. nihil cõe, nu. 184. & ibi ẽt Ripa, num. 198. ff. de acq. pos. Guid. Pap. sing. cccclxxiij. pract. Pap. in for. libel. ꝙ actiõe reali. in versi. spectare, & pertinere. Rot. dec. dlvij. & in antiquior. Bisig. v. de ꝑb. Fel. in d. c. inter dilectos. in text. ibi, admonitoriũ. de fid. instr. Ripa in c. cum ecclesia Sutrina. de caus. pos. & ꝓpr. Soc. in d. l. rem quæ nobis. versic. & idem dicendum est. ff. de acq. poss.

73 VIII. Conclusio est, quia iudex in sententia lata in isto remedio potest perpetuum silentium imponere. Rota in antiq. decis. ccxxj. Cassa. decis. j. de sentent. & re iudic.

Contrariũ Las. consi. vij. num. 60. volum. ij.

74 IX. Conclusio est, nã in libello in isto remedio nõ est necesse ꝓs apponere. Soc. in d. l. rẽ, ꝙ nobis. versi. dubitatur ẽt & quartò. Pract. Pap. in form. libel. in cã spolia. possessionis, super verbo, ingressus, apostil. ad decis. Thol. cccx. in fi. Alex. consi. vj. versi. ij. respondeo. vol. iij. Afflict. in dec. Neap. ccl. versi. sed quando agitur remedio. Dec. in l. certi condictio nu. 10 ff. si cert. pet. at.

Contrariũ Las. in d. l. certi ꝑ dictio. ver. nõ omitto tñ. ff. si cer. pet.

75 X. Conclusio est, ꝙ cõmissa causa petitorij, & possessorij, ex c. reintegrãda, põt in solo possessorio ꝓcedi. Abb. ī ca. cũ ad sedẽ. nu. 7. versi. quæro sic fuit commissa. de restitu. spol. Alex. ꝙ. xcviij. versi. circa primum. vol. iij. Soc in d. l. rem quæ nobis. versi. v. põt dubitari. Abb. in c. j. versi. aut quæritur nunquid causa commissa, de sequest. poss. & fruct. post Ant. de Butr. ibi. versi. si quæritur, an si. Cassa. decis. vlt. nu. 7. & seq. de caus. poss. & propr.

76 Amplia, quia solus iudex ex officio etiã post causam cõmissam super petitorio, & possessorio, & receptis ꝓbationib. super vtroq; iudicio, põt super solo possessorio cãm diffinire: per tex. ī cã ij. quẽ ita *cõiter Doct. intelligũt, de caus. pos. & ꝓpr. vt ibi dicit Abb. ver. ideò fortè. gl. post Ant. de But. ibi. versi. ij. respondet.

Limita si partes cõsentirẽt, vt super vtroque simul iudex ꝓcederet: vt not. Rip. in d. §. nihil cõe. nu. 172. ff. de acquir. poss.

77 XI. Conclusio est, vt in tali remedio ẽt sit locus iuramẽto in supplementum. Alex. cons. xci. versi. plus dico etiam, volu. v. Soc. in d. l. rem, quæ nobis. versi. in hac causa possessoria. Dec. cõs. cclij. versi. & in quæstione nostra.

78 XII. Conclusio est, quia in isto remedio nõ habet locũ nominatio. gl. in c. quicunq;, el i. in gl. i. ī fi. xij. q. ij. Archi. in c. reintegrãda. circa fi. ver. sed q̃ritur, si isti. iij. q. j. Domi. in d. c. quicunq;. versi. & hoc. Spec. in tit. de primo decreto. §. restat. versi. hoc ẽt notandũ. qui volũt, ꝙ in iudicio possessorio non habeat locũ nõiatio.

79 Et facit, quod notat Rot. in antiq. decis lxxxv. vbi dicit quòd non habet locum nominatio, quando agitur personali actione.

80 Contrariũ, ꝙ in iudicio possessorio locũ habeat nõiatio: tenet gl. in l. locũ. in verb. si rabulæ. ff. de tab. ex hib. Bart. in l. ij. versi. quæro extra gl. C. vbi in rẽ actio. & Abb. in c. quoniã frequenter. §. ꝙ si super. nu. 51. vt lit. non contest. vbi distinguit, quod si cõuenitur quis facto proprio, non possit nominare: aliàs secus. quam distinctionem videtur sequi Soc. in d. l. rem, quæ nobis. versi. circa decimam. Idem tenet Ant. de Butr. in d. §. ꝙ si super. versicul. in actione personali. Mar. ibi. versi. vij. quæro. & ibi Imol. nu. 52. ver. vltimò adde. Decis. Neapol. ccxvij. in antiq.

81 XIII. Conclusio est, nã in isto remedio veniũt fructus ꝓcepti tãtùm, qñ conuenitur bonæ fidei possessor: secus verò, quando violentus, ga tũc etiã de his, qui percipi potuerũt, tenetur violẽtus. Rota, in nouis decis. xxv. Soc. in d. l. rem, quæ nobis. ver. circa vndecimam q. de acquir. possess. Rota in antiq. decis. dxcvij. & decis. cxxx. in antiq. decis. xj. sub tit. de restit. spol. in antiquior. Bisig. Cassa. decis. vj. nu. 3. de preb. gl. in c. cum causa. in gl. fi. de offic. de leg. Barb. in consi. xxiiij. versi. quòd imò dixit. vol. iiij.

82 Amplia, nam etiam ex sola mala fide teneri ad fructus perceptos illum, qui conuenitur remedio canonis, reintegranda. tenet. Socin. in d. l. rem, quæ. in xj. quæst. Paris. consi. cxxxviij. num. 32. vol. iiij. Rota in antiq. decis. ccccl xxxiij.

Idem tenet glo. in c. grauis. in verbo, fructus. versi. malæ fidei possessor. de restit. spol. & gl. in l. & ex diuerso. in princ. in gl. mag. versi. si verò sit malæ fidei. ff. de rei vend. tenet malæ fidei possessorem sine titulo in percipiendis condemnari posse, secus verò, si titulum habeat, nisi in quatuor casibus, vt ibi per eam.

Quam opin. sequitur ibi Bar. versi. tertiò est videndũ. & idem dicit gl. in §. si quis à nõ domino. in gl. in verbo, cogitur. in stit. de rerũ diuis. & institutio. de offic. iudic. §. j. in gl. in ver. cũ fructibus. ver. si verò malæ fidei. Cy. in l. certum. ver. secundo casu. C. de rei vendic. Abb. in d. c. grauis. nu. 7. ver. nunc venio ad secundam. de restit. spol. post Ant. de But. ibi. ver. quidam sunt malæ fidei.

Idem dicit gl. in l. si nauis. in §. fin. in gl. in verbo, generaliter. ff. de rei vendic. gl. in cap. cùm non liceat. in glos. in verbo, cũ fructibus. in versi. si verò malæ fidei. xij. q. ij. & Spe. in titu. de fruct. & interes. §. primo, versiculo, si verò sit malæ fidei. & Petr. de Anch. ibi, qui dicit istam opinio. glos. * communem, in versic. quartò quæro. & Imol. versicu. an autem malæ fidei.

83 Contrarium, quòd etiam malæ fidei possessor non teneatur de percipiendis, tenet Cyn. in l. certum. C. de rei vend. versic. sed secundum glo. & sequitur Cardin. in capitulo, grauis. versiculo, contrà quòd imò teneatur. de restit. spol.

84 XIIII. Conclusio, ꝙ in isto remedio nõ requiritur, vt de necessitate auctor ꝓbet possessionẽ tempore spolij, sed satis est, ꝙ doceat se aliqñ ante spoliũ possedisse: vt est tex. in c. olim. de rest. spoliat. Abb. in c. cũ ecclesia Sutrina, n. 20. versi. aduerte latius. de caus. pos. & prop. & in c. cũ ad sedem. nu. 15. versi. quæro hic. & ibi Imo. nu. 15. ver. in glo. iij. vbi dicit istud * communiter teneri. de resti. spol. Abb. in c. olim. ver. nota singulariter. & ibi Imo. ver. itẽ nota ꝙ sufficere videtur. eod. tit. Alex. cõs. cxxxiij. versi. nõ obstat si diceretur. vol. ij. Spec. in tit. de poss. & petit. in §. j. in fi. ver. postremò nota cõsiliũ. Host. ī d. c. cũ ad sedem. ver. nũquid hoc solũ. & ibi Io. And. versi. in gl. iij. Rota in decis. cxxiiij. in nouis, Alex in c. Põtifices. ver. imò plus. vij. q. ij. Bal. in l. pen. C. si à nõ cõpet. iudic. Cor. in cõsi. cxlvij. n. 21. vol. ij. Ruin. cõs. xlix. n. 2. vol. iij. Rip. in c. cũ ecclesia Sutrina. n. 32. vbi hãc dicit * cõmunem opi. de causa pos. & ꝓprie. licèt ipse ꝓrium teneat. & Cor. in ꝑ cl xxx. ver. & ī super. vol. iiij. qui loquitur in possessorio retinẽde; & Alex. cons. xxxiij. in fi. vol. iij. qui loquitur in possessorio adipiscendæ: & respectu possessorij, recuperandæ, de quo loquiẽ, ponit Bert. in cõs. clxxij. vers. non igitur, vt ꝑdixi. vol. ij. in nouis. & hoc ga in nostra materia possessorij recuperandę semel possidens semper ꝓsumit in futurum possidere, quando autem in alia materia hæc regula locum habeat, vide Alciat. in tract. ꝓesumpt. in ij. reg. in xxj. præsumpt. & Bal. in l. Celsus. n. 201. de vsucapion. & quo ad rẽ mobilem, vide in conclusione nostra x. in tit. de præsumpt. in j. lib.

85 Contrariũ, ꝙ in remedio recuperãdæ possessionis nõ sufficiat ꝓbare quem aliquãdo possedisse, sed requiratur ꝓbatio possessionis eius tẽporis, quo qs fuit spoliatus: voluit gl. iij. in verbo vltimo, in c. cũ ecclesia Sutrina. de causa poss. & ꝓpriet. & glo. in verbo, diutius. in cũ ad sedẽ. de restit. spol. In. in c. qualiter, & qñ. el ij. ver. & sicut est in eo. de accus. Old. ꝙ. j. ver. ij. qa. & Ang. Aret. in §. quadrupli. n. 20. ver. itẽ dixi ī libello. inst. de actio. & i c. remedio possessorio adipiscendæ, dicit Ang. Aret. ī §. quadrupli. ver. si verò ꝓbaret titulũ. inst. de act. Cur. Sen. cõsi. lxxj. ver. quartũ etiã addit. Rip. in c. cum ecclesia Sutrina. nu. 32. de caus. poss. & prop.

86 XV. Conclusio est, vt ī isto remedio nõ admittatur exceptio dominij, vt in cõclusione prima, suprà eod. tit. ī vlt. ampliatione.

87 XVI. Conclusio est, ꝙ de iure ciuili spoliat nõ potest suspendere petitoriũ post litem contestatã. Bart. in l. naturaliter. §. nihil cõmune. ver. in ij. casu. ff. de acq. pos. Rap. Cum. in d. §. nihil cõmune. n. 23. ver. itẽ habitis. & idẽ Cum. ꝙ. xxxix. & Arer. in d. §. nihil cõmune. ver. iiij. adde. Alex. ibi. ver. ij. cõtra istam cõbinationẽ. Las. ibi. n. 41. ver. iiij. notabilis cõclu. & las. in l. j. ver. confirmatur quia. ff. de nou. oper. nunc. Inn. in c. ij. de causa poss. & ꝓpriet. ver. priº. & ver. itẽ nota, qsi spoliator. Boue. ī verb. exceptio. sin. xxvij.

88 Contrarium Bolog. in §. nihil. cõmune. n. 25. ver. circa secundã cõbinationem. vbi videtur tenere, vt etiã post litem cõtestatã de iure ciuili possit suspendi petitoriũ. & ibi Marmer. n. 33. & ibi Dec. nu. 32. ver. tertia cõclusio. Gozad. consi. x. nu. 22. & nu. 54.

89 Sed de iure canonico potest fieri ista suspẽsio vsq; ad cõclusionẽ ī causa, ꝓtex. i c. pastoralis. de causa pos. & ꝓpriet. & ꝓtex. ī clem. i.

clem i. de causa poss. & ꝓpr. sive petitoriũ sit à seipso, sive ab eius aduersario intentatum. Inno. in c. ex conquestione. in primis versibis, de rest. spol. & ibi Abb. versi. quo ad secundum. Paul. de Castr. in d. §. nihil cõmune. in finalib. verb. ver. sed in vna cõbinatione. & ibi Cland. ver. quinimò fortius. Soc. ibi ver. sed aduerte etiam. & in regu. ccc. in i. fal. Rota in antiq. decis. lxix. & decis. cccxcii. in nou. & dec. cccl xxxij. Pau. de Cast. in ꝙ. cl xxvij. vol. j. & idẽ tenet Host. in c. ij. in fi. versi. sed & secundũ dominum, & ibi Io. And. in ver. dicebat etiã Inn. de caus. pos. & propr. Imol. in cle. j. ver. an autẽ ista suspensio. de caus. poss. & propr. & ibi Bonif. nu. 66. & seq.

90 Alij fuerũt in alia opinio, ꝙ de iure canonico nõ indistinctè in oĩbus causis spoliatus possit suspẽdere petitoriũ intentatum ab aduersario, sed tũm in causa beneficiali: iuxta tex. i cle. j. de caus. pos. & propr. Cuma. consi. xxxix. Aret. in d. §. nihil cõe. versi. iij. adde. & ibi Las. nu. 41. versi. quarta notabilis conclusio. & ibi Alexã. versi. ij. contra istam combinationem. Soc. ver. sed aduerte etiam. ff. de acq. poss. Decis. Neapol. xxviij. in nouis.

Hoc autẽ, quod dicitur de iure canonico in causa beneficiali possẽ suspendi petitorium vsque ad causæ conclusionem,

91 Primò amplia, vt idẽ etiã sit in causa matrimoniali. Inn. Host. & Io. And. in c. ij. in finalib. verb. de causa. poss. & propr.

92 Secundò amplia, idem esse in omnibus causis spiritualibus. Aret. in d. §. nihil commune. & Soc. ff. de acq. pos.

Contrarium in causa matrimoniali tenet Cuma. in d. ꝙ. xxxix.

93 Hoc etiam, ꝙ de iure canonico in causa beneficiali suspendi possit petitoriũ post lit. contesta. vsque ad conclusionẽ in causa.

Declara vt procedat ꝑ spoliantem, non autem contra bonæfidei possessorem habentẽ titulũ, eo casu, quo ꝑ illum competeret remediũ canonis, reintegrãda. Thom. Fastol. dubio xciij. Mil. in verb. possessorium. vers. petitorium cum possessorio. Soc. in l. rem, quæ nobis. versic. vltimò dubitatur. Matth. de Afflict. super consi. sub rub. de violentijs circa possessio. num. 68.

94 Primò amplia, quia nedũ semel, sed pluries suspendi põt petitorium in eadem instantia ante causæ cõclusionẽ. Rot. in nou. dec. ccclxxxij. Milis, in verb. possessoriũ cũ petitorio. Ant. de But. in capitulo. pastoralis. versi. sed est dubium. de causa poss. & ꝓpr.

Contrarium, ꝙ nisi bis, vel semel tantùm, voluit Abb. in c. pastoralis. num. 21. de caus. poss. & propr.

95 Secundò amplia, quia nedum in prima instãtia vsq; ad cõclusionem, sed etiã in secunda & tertia suspẽdi põt petitorium. Rota in nou. decis. cccxciij. & decis. cccl xxxij. in nouis. Milis in versi. possessoriũ cũ petitorio. decis. Neap. xxxv. nu. 6. in nou. & in dec. xlj. n. 12. in no. Imol. ī d. cle. j. n. 5. ver. ij. dicit gl. de cau. pos. & ꝓpr.

96 Primò limita, nã quo ad petitoriũ intẽtatũ ab aduersario sus spensio fieri nõ potest in causa appellationis post lit. contest. nisi in causa beneficiali, vel spirituali, non aũt in aliis causis: per text. in d. cle. j. de cau. pos. & ꝓpr. & dicit Rot. in nou. dec. ccv. & Ioan. And. in capitulo, pastoralis. de caus. pos. & propr. in verb. pẽdẽte.

97 Videt restringere nedũ ad causam beneficialẽ, sed ita dcmũ, si per appellationẽ cã sit ad curiã deuoluta: prout põderat dictũ Io. And. Abb. ibi nu. 33. gl. in verb. beneficiali. in cle. j. de cau. poss. & propr. Anch. in d. cle. j. in iiij. oppos. & Bonif. nu. 49. & seq.

98 Contrariũ, ꝙ in omni cã idẽ sit, & specialitas causæ beneficialis, iuxta tex. in d. cle. j. cõsilitat ī eo, vt si causa appellationis ex partib. sit ad curiã deuoluta super causa beneficiali, deuoluit nedũ iudiciũ petitorium, sed ẽt possessorium, prout tenuit Paul. de Castr. in cons. cclxxvij. vol. j. quæ opinio fuit de mente Anton. de Butr. in c. pastoralis. versiculo oppono ꝙ nedum. de caus. poss. & propr. & eius dicta ita ponderat Abb. ibi num. 33. & seq.

99 Et idem voluit Abb. qñ coram iudice ad quem pendere possit vtrunq; iudicium & petitorium, & possessorium: vt ibi pẽ, nume. 34. versi. sed certè hoc dictum. & Card. in d. cle. j. in iiij. q. & Imol. ibi. ver. si autem libellus erat. Dec. Neapo. xxviij. in nou. nu. 2. cum pluribus sequentib.

100 Amplia, nam hoc quod dicit in cã appellationis, ꝓcedit ẽt in causa supplicationis, & reclamationis ad Principem: vt p Dec. Neapo. xxviij. in fi. vers. ſecunda dubitatio est, in nouis. Afflict. super consti. in prælud. q. x. nume. 9. & est bona gl. in d. cle. j. in verbo, per appellationem. & ibi Imol. versi. gl. per appellationem. & ibi Card. nu. 12. in vj. q. de caus. poss. & propr.

101 XVII. Conclusio est, quia in isto remedio requiritur litis ꝛtestatio. Archid. in d. c. reintegrãda. iij. q. j. vers. & nota quod cũ clericus. & ibi Domi. in vers. quæro an in remedio. Soci. in l. rẽ, quæ. vers. tertia dubitatio, apostil. ad decis. Thol. ccxxvj. las. in l. natura liter. §. nihil cõe. vers. stat ergo ex p̃dictis. ff. de acq. poss. Alexan. in consi. ij. ver. & dato. vol. iiij. & in d. §. nihil cõmune. versi. de ista materia. vbi hanc * cõem opin. affirmat. & ibi Ripa, nu. 182. Rota in nou. dec. ij. in fi. de rest. spol. Soci. in c. quoniam frequenter. versi. xij. fallit. vt lite non contest. Dec. in consi. cccij. nu. 5. ver. ij. quia. Rebuf. in tit. de mater. poss. artic. iij. in glo. j. in fi.

102 Et hoc maximè depẽdet ab illo articulo, an in possessoriis requiratur litis contestatio de quo per Bart. in d. §. nihil commune. versic. tertiò quæro. & ibi Alex. ver. ij. q. & ibi las. versi. tertiò quærit Bar. Alex. in consi. ij. vol. iij.

103 XVIII. Cõclusio est, nã in isto remedio ẽt ꝑ laicum põt per clericum Iudex ecclesiasticus adiri, qñ occupantur bona ecclesiæ. gl. in c. cũ dilectus. in verb. mortis. ver. & no. de eo, quod met. cau. Abb. in c. cũ sit generale. versi. iij. no. de for. compe. Cald. in c. cũ ad sedẽ. de restit. spol. Soc. idẽ tenet, in l. rẽ, ꝙ. ver. circa tertiũ. ff. de acq pos. quod per iniustã rei ecclesiasticæ detentionem committaꝫ sacrilegiũ, saltẽ largo modo, & ꝓpterea possit ẽt iudex ecclesiasticus adiri, Fel. i c. cũ sit generale. ver. & dũ dicit, de for. cõp.

104 XIX. Conclusio est, quia condictio ex dicto canone nõ infamat. Alex. in consi. vj. ver. ij. respondetur. vol. iij. Dec. Neapo. ccl. in antiq. Soc. in consi. cix. vol. iij.

105 Et hoc intelligitur, vt etiam de facto non infamet: vt declarat Dec. in l. certi condictio. nu. 10. ff. si cert. petat.

106 Contrarium, ꝙ saltẽ de facto infamet, tenet las. in d. l. certi condictio. versi. non omitto tñ. ff. si cert. pet. Iac. in tract. de feud. in ver. & dicti vasalli pro dictis. Rebuff. ver. sed ne procedamus.

107 XX. Cõclusio est, nam si impetretur rescriptũ super spolio, licèt in libello exprimatur tenor aptus ad remediũ canonis, reintegranda, si tamen nõ probetur spolium, impetrãs tale rescriptũ non obtinebit in isto remedio. Fel. in c. super literis. versi. ꝓpterea. Paul. de Castr. de rescr. Brun. consi. xxj. versic. & primò ex qualitate. & hoc ante omnes alios dixit Paul. de Cast. in cõs. cccxv. aliàs consi. cliij. versi. circa secundum. vol. j.

108 XXI. Conclusio est, vt in isto remedio nõ sufficiat probare possessionẽ per vnum testem: vt tenet Dec. Neap. ccclxiij. nu. 4. in antiq. post Bart. in extrauag. ad reprimendum. nu. 10. Cagnol. in l. in pari. nu. 8. ff. de reg. iur. Grat. in consil. 100. nu. 7. vol. ij.

Contrarium Dec. consi. cclij. versic. restat duntaxat. vbi tenet ꝙ saltẽ deferatur iuramentũ in supplemẽtum, vt dicit ẽt Alex. cõs. xcj. ver. plus etiam dico. vol. v. Grat. in consi. xlij. nu. 6. vol. ij. Dec. in consi. lvj. nu. 1. & in cõsi. dclxij. nu. 2. vbi loquitur in interdicto retinendæ. Calcan. in consi. x. nu. 16. Matth. in singu. ij.

109 Et ꝙ in isto remedio sufficiat probatio per solam famã. tenuit Anch. consi. xlij. ver. verum habemus. refert & sequitur Hip. in l. de minore. §. plurimum. versic. item etiam scias. ff. de quæst. & idem voluit Dec. in c. j. nu. 17. de appel.

Sed quia iste articulus pendet ab alio, vtrũ in possessoriis iudiciis sufficiat ꝓbatio per vnũ testẽ, vel p famã, de quo vari e Doc. sententiæ reperiuntur, ideò circa hoc nunc vlterius non insisto.

110 XII. Conclusio est, quia in causa beneficiali qs nõ obtinet in isto remedio, nisi iustificauerit suã possessionẽ ex aliquo titulo colorato. Inn. in c. ex parte. ver. & codẽ modo. de restit. spol. & in c. in literis. versi. tñ ad hoc, eod. tit. Arch in c. j. ver. ad hoc ẽt. de eo, qui mit. in poss. causa rei seruand. in vj. Paul. de Cast. in consil. cliij. in iij. artic. vol. j. Rota in nouis. decis. cclvij. ver. allegabã ẽt. & decis. iiij. in fi. versi. alia additio. in nou. & dec. lxv. in antiq. Ant. de But. in c. ī literis. ver. oppono & aduerte hic. de rest. spol. Cassa. decis. iiij. n. 6. de rest. spol. & dec. viij. nu. 2. eo. tit. Rot. dec. dclxxix. in antiq. Aegid. deci. xlix. & dec. xcix. Sarn. in reg. de annali. q. lvij. nu. 5. & 6. Affl. super Consti. aliàs sub rubr. de viol. circ. poss. num. 42. & seq. Rot. in nou. dec. xiiij. in prin. Aegid. dec. xvij. in prin. gl. prag. sanct. ver. aut agitur in possessorio, cũ plurib. seq. Guid. Pap. deci. lxxxv. & sing. ccxxxj. Deci. Neap. vj. nu. 2. & seq. in nou. Rota in nou. dec. cccxciij. vers. ꝙ aũt agens interdicto. vbi dicitur, hoc esse magis de stylo, quã de iure receptũ, Aegid. consi. iij. versi. nec obstat ꝙ petat. & ꝑ. x. ver. tertia ratio principalis. Staph. de literis grat. & iusti. Paris. ꝙ. xij. nu. 2. vol. iiij. Alex. in l. naturaliter. §. nihil cõe. nu. 25. ver. octauò fallit. & ibi Ripa, nu. 71. ff. de acq. poss. Frã. in c. ad decimas. ver. in beneficialib. de restit. spolia. in vj. Pauin. in prælud. super extrauag. Io. xxij. vers. & idẽ in decis. Præpos. in cap. porro. ver. xvj. fallit. de diuor. gl. fi. in cle. j. de caus. pos. & ꝓpr. Ioa. And. in addi. ad Spec. super rub. de rest. spol. in prin. Oldr. in consi. j. ver. iij. quia ad hoc. Sarnen. in regu. de trien. q. xxiiij. nu. 3. Feli. in rubr. de except. ver. tñ exceptio. Imol. in cle. j. versi. gl. sola, de causa pos. & propri. & ibi Bonifac. n. 60. Card. in capi. in literis. versi. fallit in casu. de resti. spol. Dec. in l. fi. nu. 19. C. de edict. Diui Adri. toll. & idem in consi. ccxx. Ioan. de Sylu. in tracta. de Benefic. in ij. parte. quæst. xxv.

Et alij, quos posuimus in cõclusio. nostra prima suprà eodem titul. in xix. limit.

Contrariũ Abb. in c. in literis. de rest. spol. ver. sed in beneficialib. & Præpo. Alex. in c. ij. ver. in ead. gl. iij. q. i. Dom. in ꝙ. cl xviij. & in consi. lvij. Marmer. in §. nihil cõe. nu. 23. ff. de acq. poss. Imol. in c. in literis. versi. quid autem si agatur. Card. in cle. j. in ix. oppositi. de caus. poss. & proprie. Hostien. in ꝙapitu. ex parte. versicul. nam quantum ad possessionem. de restitutio. spoliato. & ibi Petrus de

Universidad de Deusto
Biblioteca

Anchar.ver.sed contra istã determinationem Host.in c.ex transmissa.ver.est ergo hoc possessorium.de restit.spol.& in summa,in tit.de rest.spol.§.quando facienda.versi.quid ergo.in vltima opinione per ipsum relata. Abb.& Anto.de Butr.in c.ex literis,& in c.cũ ad sedẽ,de rest.spo.Soc.in l.rẽ,q̃ nobis.nu.17.ff.de acq.pos.

111 XXIII. Conclusio est, quia condemnatus vigore huius remedij,debet actualiter possessionem restituere,nec liberatur prestando fideiussores de restituendo: vt firmat Archid.in cap.quia sæpe.de electio.in sexto.quem refert,& seq.Luc.de Pen.in l.si coloni.C.de agric.& cens.libr.xj.

112 XXIIII. Conclusio est, quia spoliator conuentus remedio reintegrandæ, non potest obijcere exceptionem retentionis ratione impensarum,& melioramentorũ in re factorũ.Alex.in p̃s. cliij,nu.4.vol.vj.& idem voluit Curt.Iun.in consi.clxv.quod intellige in malæfidei possessore prout loquuntur Doct.alleg.

113 XXV. Conclusio, quia in hoc remedio hoc non potest cumulari cum remedio interdicti vnde vi,vt tradit Socin.in l.rem, quæ nobis.num.15.ff.de acq.poss.

114 Et hoc regulare est,cùm semper actor debeat sequi forum rei.cap.cum sit generale.de foro compe.& l.iuris ordinem.C.de iurisd.omn.iudi.

115 Limita, q̃n spoliator & spoliatus essent clerici,& spoliatus ageret corã iudice laico, in cuius territorio existeret beneficiũ, super quo cã verseretur,ga tũc ipse iudex laicus ĩ hoc casu iudex cõpetẽs diceret,cũ causa possessorij non spiritualis, sed secularis cã appelletur.Affl.decis.ij.nu.2.& seq.& decis.xxiiij.nu.9.Abb.in c.literas.nu.7.& seq.de iura.calum.Guid.Papæ,dec.j.& dec.lxxj. & dec.lxxxv.Grammat.dec.lxxvij.Ripa qui hanc dicit veram,& *communem opin.in rubr.de iudiciis.nu.9.Boer.dec.lxxix.nu. 13.Igne.in l.necessarios.in §.non alias,in ij.parte.ff.ad Syllan.Guliel.Benedict.in ca.Raynutius,in verb.& vxorem nomine Adelasiam.nu.39.de testa.

116 Secundò limita, conclusionem non habere locũ, quando in spolio esset commissa violentia, quia tunc agi potest corã eo iudice,sub cuius iurisdictione violentia fuit illata, etiã si nõ esset iudex ordinarius ipsius spoliatoris,gl.in l.j.in fi.vbi no.etiam Bal. C.de interdict.Alberi.in l.j.nu.13.ff.eod.tit.Tiraq.de retract.cõsang.§.viij.in gl.iij.num.10.

117 Tertiò limita, si cleric' possessione rei ecclesiasticæ spoliaretur,quia tunc spoliator sub iudice ecclesiastico conueniri posset,vt suprà dictum fuit in xviij.conclusione.

118 XXVI. Conclusio est, quia in hoc iudicio legitimatio personarum est facienda.Bartol. in extrauagant.ad repremimen.in verbo.summariè.Bald.in l.fina.q.v.C. de edict.Diui Adrian.tollend.& ibi Iaſ.nu.4.Iaſ.in Rubr. C. qui admitti.nu.4. Gerard.de Petr.ſan.in ſing.xxiij. Aimo in conſi.ciiij.nu.1.

119 XXVII. est Cõclusio,vt in huiusmodi iudicio, libelli oblatio sit necessaria:vt tradit Spec.in tit.de libell.cõcept.in §.nũc dicendum,ver.xxiiij.& ver.xxvj.Inno.in c.j.& ibi Abb.nu. 14.de libell.oblat.Soc.in l.rem, quæ nobis.nu.14.ff. de acq. pos.Ripa in l.naturaliter.§.nihil commune.nu.197.pract. Papin. in forma libell.in causa ſpoliat.pol.Marian.in c.j.in iij. & iiij.fallen.de libell. oblatio.& ista videtur magis *communis opinio.

120 Contrarium tamen voluit Luc.de Pen.in l.ſi coloni.q.xix. & ibi Io.de Plat.verſi.& ex prædictis.C.de agric.& cenſit.lib.xj.

Et quòd in ſummariis non ſit neceſſaria libelli oblatio:tradit Ro.in conſi.dcix.& idem Hippo.in ſing.cij.

121 XXVIII. Concluſio eſt, quia ſpoliator nõ eſt aliqua dilatio 2cedẽda ad ꝓbandũ,niſi quãdo ſpoliatus agẽs nihil, nec plenè, nec ſemiplenè ꝓbauit.Caſſad.deci.jj.de dilatio.& deci.iij.eo.tit.

122 XXIX. Concluſio eſt, quia remedium hoc non poteſt cumulari cum remedio interdicti vnde vi,vt tradit Socin.in l.rem, quæ nobis.num.15.ff.de acq.poſſ.

123 XXX. Eſt concluſio,nam etiã ſi ſpoliator continẽti offerat probationes ſui dominij,nihilominus ſpoliatus ante omnia debet reſtitui.Abb.poſt gl.in c.j.nu.5.de reſtitut.ſpo.Alex.in l.naturaliter.§.nihil commune. numero. 20.& ibi Ripa, num. 52.ff.de acquirend.poſſ.Luc. de Penn.in l.ſi coloni.quæſtione. 22. C.de agricol.& cenſit.libr.xj.Dec. in conſilio.lxxxiij. & conſi lvij.Iaſ. in conſi.clxij.vol.ij.Boer.deciſ.ccxxxviij.num. 2.qui pluries allegat.vide & declara,vt ſuprà in regula,ſpoliatus.

124 XXXI. Concluſio eſt,quia à ſententia lata,ĩhoc remedio de iure Canonico permiſſa eſt appellatio.c.j.de cauſa poſ. & ꝓpric. cap.cũ ad ſedẽ.& ibi Abb.Io.And.Anch.Fel.& cõmuniter*alij, de reſtitut. ſpol.Spec.in tit.de appel.§.in quib⁹.in ver. ſexto caſu. Bal.in l.j.& ibi Sal.qui hãc dicit*cõmunem opi.C.ſi de momẽt. poſ.Feder.Sen.in cõſ.lvi.Bal.in cõſ.cccl xxix.& in cõſi.cxlj. volu. j.Card.in Clemen.j.per illũ text.in j.oppoſitione,de ſequeſt.poſ. & fru.pract.Pap.in forma libelli in cauſ.ſpoliat.poſſ.in verb.per noſtram diffinitiuam.nu.3.Angel.Aret.in l.ſi.§.iuſſus.ff.de appel.

Alexand. qui hanc dicit cõmunem opinionem in conſi.xcix. vol.v.Guido Papæ in ſing. ccclvij.Curt.in conſi.clxviij.Dec.in l.j.C.de bonor.poſ.ſecund.tab.& in conſi.xxviij.Deciſio.Tholoſ. cccc.& ibi apoſtill.Grat.in conſi.xvj.nume.16.volu.ij,vbi dicit communem opinionem.& idem dicit in conſi.clxiij.eo.volum. Affli.qui etiam dicit communem,in deciſ.cclxix.num.2.

125 Sed tamen de iure Ciuili in causa poſſeſſorij prohibita eſt appellatio:per tex.in l.j. C.ſi de momen. poſſeſſ. licèt in veritate tex. ille hoc nõ dicat,ſed tantummodò dicit quòd per appellationem non ſuſpenditur effectus ſententiæ.& ita illum tex.declarat Bar.in l.ij.ff.de appel.reci.& idem dicit Ang.in conſ.cvij.ver. nec obſtat.Pau.de Caſt.in conſi.lxxv.vol.ij.& in conſ.xxxix.vol. j.prout idem dicit Affl.deciſ.cclxix.Guido Papæ q. xxxvij.

126 Sed ꝙ de iure ciuili in causa poſſeſſorij ſit ꝓhibita appellatio,tenẽt* cõmuniter Doct. Bar.Bal.& Sal.in d.l.j.C. ſi de mom. poſſeſſ.Inn.in c.ſignificantibus,de oper.no.nunci. Spec.in tit.de appell.§.in quib⁹.ver.ſexto caſu.Fulg.in p̃ſi.clxv.ĩij.dubio. Ang. in p̃ſi. xlvj.Feder.de Sen.in p̃ſi.lxxvj.Ang. Are.q dicit cõmunẽ* opi.in l.fi.§.pen.ff.de appel.Cor.in p̃ſ.x.vol.iiij.vbi dicit cõmunẽ. Alex.in cõſ.cvj.vol.iij.& in cõſ.lxxvii.eod.vol.Calca.in p̃ſ.lxxxij. Dec.in cõſ.xxviij.& in cõſ.xlix.Dec.Tholo. eccc. & ibi apoſtil. Hippo.in l.j.C.de rap.virgin.Pariſ.in cõſ.cviij.vol.j. Grat.ĩ p̃ſ.clxiij.vol.ij.vbi dicit cõmunẽ.Boer.in ſing.xxij.in verbo,appellatio.

Hec autem concluſio multis modis declaratur, ac limitatur per Doctores in locis ſuprà allegatis,quas limitationes breuitatis causã in præſenti non refero.

De Præſcriptionibus.

CONCLVSIO I.
ARGVMENTVM.

Præſcriptio ſeu conſuetudo immemorabilis temporis quid operetur.

VAMPLVRES parit effectus Præſcriptio, ſeu Cõſuetudo immemorabilis, quorũ nõnullos nõ inutile mihi viſum fuit breuiter invnũ redigere.

1 Primus effectus eſt,nã præſcriptio immemorabilis habet vim priuilegij à principe legitimè obtenti.Tex.est in ca.ſuper quibuſdam,in §.præterea & ibi no.glo. in verbo, non extat.in princ.& ibi Hoſt.in verſi.nota diligenter. de verb.ſignific. Anto.de Butr.in c.peruenit.ver.hæc determinatio.de cenſib.Domin.in c.Catholica.in fi.xj.diſtinctio.Bal.in ca.j. in tit.quæ ſint regalia.Iaſ.in l.de quibus.verſi.nota ẽt.ff.de legib. Fel.in c.cum contingat.verſi.tertius caſus eſt.de foro compet.& in capit.cauſam.verſi.ſigna theoricam.de præſcriptio.& in capi. accedentes.ver.tertius caſus.eod.ti.Alex.conſ.vj.verſ.ſed ita eſt. vol.i.& p̃ſ.cxxiij.ver.vſus eũ,vol.v.& p̃ſ.lxx.ver.& ideo dicit.volumen iiij.& p̃ſ.lij.verſ.quia talis cõſuetudo.vol.v.Cuma.p̃ſ.lxxxiij.verſ. de tempore aũt.Soc.in conſ.vij.nu.4.vol.iij.Corn.conſ.xxij.vol. j.& in p̃ſ.cclxviij.vo.iiij.Imo.in l.ſi publicanus.§.in omnibus.ver. nã talis diuturnitas.ff.de publican.Rom.ĩ l.vectigalia.ff.eod.titu. Bal.in l.ſi qs ad declinandã. verſ. ſecũda quæſtio. C.de epiſcopis & cleric.Abb.p̃ſi.xciij.ver.præterea certũ eſt.vol.j. Are. in p̃ſ.xv. ver.habet eũ curſus.Iaſ.in l.quominus.ver.intelligetamẽ. ff.de flumin.Andr.de Iſern.in cap.j.§.præterea ducatus.nu.16.de ꝓhi. feud.alien.per Feder.& in cõſt.Regni,nu.16. Afflict.in præludiis cõſtitu.quæſt.j.& ſuper cõſtitu.ſub rubrica de homin.non tenẽ. nume.10.ſub rubrica de official.reprobat.n.2.& ſub rubrica de præſcript.ca quadragenalem.nu.3. Abb.in ca.cũ nobis.nu.4.de præſcrip.Im.in l.j.§.denique.ver.itẽ adde.ff.de aqua pluuia.arcẽ. Dec.cõſ.ccclxxiij.n.1.& ſeq.& p̃ſ.lxxxv.n.2.& p̃ſi.xj.ver.& præſertim.& conſ.cclxxj.nu.3.& p̃ſ.cccxcvj.nu.5.& ſeq.Salyc.in l. vectigalia.ver.quæro an ius exigendi.C.nou.vecti. Cy.in l.j.verſ. credo quòd longiſſimo.C.eod.Paul.de Ca.in l.ſi publicanus.ver. item allegatur.ff.de public.& ĩ l.Imperiũ.ver. ſed dic ꝙ imo ff.de iuriſd.omn.iudic.& ibi Iaſ.ver.circa primũ. Pau.de Caſt.ĩ l.ſeruitutes.la tertia.ver.eſt alius intellectus.ff.de ſeruitu.Bal.p̃ſi. ccclij. vol.j.Io.de Anan.in c.ij.ver.adde etiã prædictis.ver.ex quibus.de cler.venat.Card.in capi.cùm apoſtolica.verſic. melius eſt.de iis, quæ ſi.à prælat.Franc.in cap. primo,in ſecũdo notab.de cõſuet. in ſexto.Cor.cõſi.xxiiij.vol.quarto.Iacobin.in tract. de homag. verſi.ſi autem.Curt.Sen.conſi.vigeſimoſeptimo. nu.4.Bertach. in tract.de gabell.in vij.quæſt.numero 26.& ſeq.Iaſon in conſil. ccviij.verſicu. tertiò & notabiliter. volumine ſecundo. Felinus in capitulo,cùm ex officij.verſicu.limita quartò. de præſcriptio. Soc.in conſi.ccxxvij.verſiculo,& eo maximè.& conſilio clxxxj. Alexand.in diſput.ſua incip.Sigiſmundus,ver.& hoc confirmatur.verſiculo,ſed in cõſuetudine.verſicu, nec obſtat,ꝙ vſurpãti. & ver.

& verſiculo,vel dic,ꝙ præſcribitur.verſiculo præterea ſi ſpatium tanti temporis.Card.conſi.lxxxviij.Iaſo.conſ.ccix.verſ.ſed condeſcendo.verſi.non aũt procedit.vol.ij.Alex.in conſ.cvj.volu.ij. Curt.in tract.feud.in ij.part.verſiculo,iſtam etiam opinionẽ,Barbat.in conſi.xxxv.verſ.& tertio ego præmitto.vol.ij.& conſi.xlj. verſ.quinimò plus.vol.j.Fel.in capitulo,cùm nobis.verſicu.quia ſecundum.de præſcriptio.Curt.Iun.conſ.xx.verſi.& in primis.& p̃ſ.lxj.ver.ſecũdo principaliter.& p̃ſi.lxviij.in princip.& p̃ſ.clviij. verſi.ſed in propoſito.& in tracta.feud.in j.parte.ver.& quidem. Mant.in conſil.xxxviij.nume.12.Grammat.vot.xij.num.9.Pariſ. in conſ.cxj.nu.33.& nu.49.volu.j.& conſil.xxvij.nu.33.volum.j. Maria.Iun.conſi.lxvj.numer.54.& nu.92.vol.j.& conſi.xlix.numero 23.eodem volumine.Alexand.conſi.xxiiij.verſiculo,alio inſuper.volum.v.& conſilio trigeſimoquinto, verſicu. & etiam conſulto.volumine ſecundo,& conſilio cvj.verſi.vj.per id.volu. ij.Grat. conſilio lxj. numero 29. & ſequ.volum.primo, Lofred. in conſi.xl.numero 48.Bertrand.conſilio cxxviij.numero 3.volumine ij. Aimo de antiquita. tempor. in iiij.part.nu. 127.Deciſ. Neapol.celiiij.verſ.vnde omnes Domini.in antiq.Gozad.conſi. octauo,num.37.Cæpoll.in tracta.ſerui.vrban.præd.in xix.q.ver. & pro hoc adduco.Chaſſan.conſilio xxxiiij. numero 7.& conſi. xvj.verſiculo,& etiam quia.conſilio lxvj.nume.51.& in conſuetud.Burgund.Bero.queſt. cxiiij.

2 Et ideo dicitur,ꝙ conſuetudo tãti temporis priuilegio æquiparatur,vt dicit Babat.cõſi.xxxv.ver.& ego præmitto. volum.ij. Alex.conſ.lxx.ver.item cõſuetudo. volumine quarto. Bald.in c. j.in tit.quę ſint regalia.verſic.item quod ex tali.Iſern.in capitulo primo.§.præterea ducatus.n.16.de prohib.feud.alien.per Feder. Cyn.in l.j.ver.item talis cõſuetudo.C.nou.vectigal.Sal.in l.vectigalia.eodem tit.Bald.in conſi.xlix.volum j. Anchara.in conſilio cxlij.verſi.quo ad primum.& cõſilio lj. Fulg.cõſi. clxvj.ver. item per priuilegium.Io.de Ana.in ea.de hoc.verſic.de conſuetudine tamen.de ſimon.& in capitulo ii.verſi.adde etiam.de cler.venat. Oldrad.conſilio lxxij.verſiculo.ſed ad hæc.Signorol.Homod.in conſi.ccxlix.ver.& prætereaj hoc videmus. Afflict. ſuper cõſtitu. in tit.de præſcript in cap.quadragenalem.num. 3. Curt.in tract. feud.in ij.part.verſiculo,iſtam opinionem.

3 Primò amplia,vt præſcriptio tãti temporis habeat vim priuilegij etiã in reſeruatis Principi,vt eſt tex.in dict.ca.ſuper quibuſdã.§.præterea.de verb.ſignifi.gl.ĩ capitulo, innouamus, ĩ verbo, Regum.de cenſibus.Bar.ĩ l.quominus.in ſecũda queſt.ver.itẽ habet licitè.ff.de ſtum.Abb.in d.cap. ſuper quibuſdã.ver.i gl.in verbo,non extat.& in cõſ.xciij.ver.ſed his non obſtantibus. volu.j. vbi loquitur in reſeruatis Epiſcopo, vel aliis prælatis. Bart. in l.ſi publicanus.§.in vectigalibus.in princ.vbi loquiſ in vectigalibus. ff.de publican.& idẽ dicit in l.vectigalia.ff.eodem. Iſer. in capit.j. §.prærerea ducatus.numer.16.& ſeq.de prohib.ſeud.alie.per Feder.qui loquitur in demanijs Regni,vel Imperij.

4 Alex.conſ.xxxv.verſ.& etiam conſulo.volum.ij.qui loquitur in collectis ſubditis imponendis, licèt collectæ non ſint de reſeruatis principi:vt dicit Fely.ĩ capitulo, cùm nobis.ver.demũ nota vnum.de præſcriptio.Martin.de Laud.in tracta.de princ.q.clxxj. qui loquitur in regalibus.quẽ refert,& ſequitur Felyn.in d.capi. cũ nobis.Soc.in conſ.vij.numer.4.volum.iij.Iaſ.qui expreſsè loquitur in reſeruatis,in conſ.ccviij.verſi.tamen ea.volu.ij.Abb.in capitulo cum nobis.qui loquitur in reſeruatis.de p̃ſcript.& in c. ꝙ tranſlationem,in ſecundo notab.de offic.leg.vbi idem dicit.& in capitulo,cũ contingat.ver.quædam ſunt reſeruata.de for.cõpet.Bal.in l.j.verſi.ſed in caſibus.& in ver.tñ bene præſcribitur.q loquitur in rebus Ceſaris.C.ne rei domin.& in l.cùm ꝓponas.in vj.notab.C.de naut.fœn.Ancha.conſi.cxlij.ver.quo ad primum. Anto.de Butr.in cap.per venerabilem.ver.idem mihi videtur dicendũ.qui fil.ſint legit.Aret.in l.more.verſi.ſed ꝫ hoc facit.ff.de acquir.hære.Bald.in cap.j.ver.quædam nituntur.in titu.quæ ſint regalia.Imol.in l.ſi publicanus.§.in omnibus.in principio.ff.de public.& in l.j.§.deniq;.verſ.item adde.ff.de aq.plu.arcend.Prep. in c.per venerabilem.qui fil.ſint legit.Anto.de Butr.in c.puenit. ver.per hoc apparet,de cenſib.Spec.in tit.de cauſ.poſſ.& propr. §.quia verò.verſi.quid de collig entib.Salyc.in l.iij.verſi.vlterius vide.C.de naut.fœ nor.Paul.de Caſtr.in l.ſeruitutes.la tertia.ver. eſt alius intellectus.ff.de ſeruit.Abb.in c.ij.num.11.de immunit. eccle.Ioan.Prob.in addit.ad Io.Monac.in capit.j.nu. 23.de præſcrip,in ſexto.Iaſ.in l.Imperiũ.verſi.etiãſi ſint de reſeruatis.& ibi Caccial.num.23.ff.de iuriſdic.omn.iudic.Afflict.qui loquitur in bonis demanialibus Regis in prælud.cõſtit.quæſt.vigeſimaquarta,num.7.& ſuper cõſtitut.in rubrica de præſcriptio.in cap.quadragenalem.numer.3.& in titu.de ꝓbatio. per inſtrumẽta.n.10. & ſeq. Alex.cõſi.lxx.ver.& ad hoc etiã.volu.iiij.& in diſputa. incip.Sigiſmundus.ver.& hoc cõfirmatur.ver.nõ obſtat.Car.q loquiſ ĩ Rega.ĩ p̃ſ.xxxviij.ver.ij.qa ꝓmunis.Bertach.ĩ trac.de gabel. in j.q.nu.26.& ſeq.ver.x.q̃ro.Guid.Pap.conſi.lvj.in prin.Signor. in conſi.ccxlix.verſi.item curſus tanti temporis.Pariſ.in c.cũ nobis.nu.4.de præſcr.Frã.in c.j.in ij.notabili.de conſue.lib.vj.Balb. in trac.præſcr.in ij.part.quintæ partis prin.in iij.q.nu.14.& in vj. q.ſecunde partis iij.par.prin.nu.25.Roch.ĩ c.ſi.ver.limitatur aũt. de cõſuet.Guid.Pap.conſi.lxv.in prin.& conſ.cl.nu.4.vbi loqtur in veĉtigalibus.Bal.in conſi.ccj.in fi.vol.ij. Chaſſ.in cõſue. Burg. ver.& hẽt.Cur.Iun.conſi.xx.nu.6.& conſi.lxj.qui loqtur in collectis.Dec.conſi.cclxxj.nu.3.& conſi.ccccxcvj.nu.5.Lofred. conſ. xl.nu.48.Pariſ.in conſi.cj.nu.6.vol.j.& conſi.xxvij. nu.31.& nu. 78.vol.j.Bertr.conſi.lxix.ver.quo verò ad id.vol.iij.Dec. conſi.ccccxlj.ver.& patet ex omnibus.Grat.conſi.lxj. nu.21.vol.j. Aimo de antiq.temp.in iij.parte,nu.129.

5 Hinc eſt vt illud qd nõ eſt cõcessibile priuilegio,non poſſit ẽt acquiri p̃ſcriptione tanti t pis.Bellamer.conſi.xxvij. Afflict. ſuper Conſt.in tit.de prob.per inſtr.nu.11.& in tit.de pr t ſcr.nu.19.

6 Quod tñ declara,vt procedat ꝛeſpectu concedentis tantum, contra quem iſta præſcribi non poſſunt, ſecus quo ad alias perſonas.ita Aimo notabiliter declarat in trac.de antiq.tẽp.in quarta parte,nu.213.ver.ſed aduerte.

7 Secundò Declara,ꝙ iſtud dictum Bellame.procedit, q̃n illud eſt omninò incõcessibile tam reſpectu dantis, quàm ẽt reſpectu accipientis,ſecus ſi ex parte dantis tantùm eſſet prohibitum alienari,ſed ex parte accipientis minimè prohibita eſſet acquiſitio, prout declarat Aimo in libro ſuperius allegato.

8 Et licèt Iaſ.in l.quo minus.nu.42.ver.ij.ratio.ff.de flum.teneat quòd huiuſmodi præſcriptione præſcribantur ẽt ea quę aliàs de ſui natura eſſent impræſcriptibilia,

Tñ eius opinio reprobatur,vt per Card.conſi.lvij.nu.3.& fuit de mente Io.Monac.in c.ij.ver. item tempus. de præſcriptio. lib. vj.& ibi Io.And.ver.cùm ergo decimę.Chaſſan.conſi.xxxiiij.nu. 11.& in conſuet.Burg.ver.contra tamen omnia.

9 Secundò amplia,vt concluſio procedat ẽt,quo ad ea, in q̃bus ius cõe repugnat poſſidenti, vt eſt q̃n quis in alieno territorio, vel in aliena parochia poſſidet.c.j.de p̃ſcrip.in vj.Card. in cõſ.lxxviij.ver.itẽ ſine.& conſi.cxviij.ver.venio ad aliud.& conſ.xxxviij.ver.ij.quia cõis.& conſi.cxiij.nu.9.Alex. in diſput. incip. Sigiſmundus.ver.aut de iure canonico.& ver.nõ obſtat q̃d dicitur. Iaſ ĩ l.quominus.nu.42.ff.de flum.Imo.ĩ c.cũ Apoſtolica.ver. vlterius q̃ro,de his,quæ ſi.à p̃lat.Roma.in l.vectigalia.ver.opinionem tñ vltimã.ff.de publi.Card.in cle.ij.in viij.q. de rebus eccle. nõ alien Fel.in c.ſi diligenti.ver.vnde ẽt dixit.de præſcr.& in c.de quarta.ver.præterea habet,eodẽ tit.Balb.in tract.præſc.invj. q.ij. par.tertiæ par.prin.nu.27.& in vij.q.j.partis ſecundæ partis prin. Bolog.cõſi.lxxvij.Lofred.cõſilio xl.n.36.Hiſpa. in c. per veſtras. de donatio.inter virũ,& vxo.Chaſſa.cõſ.xvj. ver. & etiam quia. Cur.Iun.cõſi.xx.nu.6.Rui.conſi.cxj.vol.v. vbi loquitur de regalibus,vectigalibus,& collectis.

10 Et propterea talis cõſuetudo,ſeu præſcriptio tanti temporis operatur,vt in alieno territorio quis lignãdi,& paſcendi facultatẽ habeat,vt tradit Hoſt.in c.dilecti.ver. quid ſi miles.& ibi Abb. & alij. de arbi.quod duobus modis limitatur.

11 Primò,nam hoc procedit,quotieſcunque talis præſcriptio, ſeu conſuetudo nõ fuit violenta,aliàs ſecus,vt per oẽs Doct. ꝓximè allegatos in c.dilecti.de arbi.Bert.conſ.vij.verſic. præterea quamuis.vol.i.in nouis.

12 Secundò limitatur,q̃n ille locus,in quo quis præſcriptione tanti temporis acquiſiuit ius lignandi, vel paſcendi, non habet tot nemora,vel paſcua, quæ poſſint vtriſque ſufficere,quia tunc ſemper dñs,vel vniuerſitas loci,ꝫ quam fuit inducta talis præſcriptio,in tali caſu eſſet præferenda,prout etiã declarant Docto.i d. c.dilecti.de arbit.& tradit Bertrand.in dicto conſi.vij.nu.4.volu. j.in nouis.

13 Tertiò amplia,ẽt ſi talis conſuetudo immemorabilis ſit valde præiudicialis eccleſiis.Bal.in c.j.in prin.ver.q̃ro quanto tempore,de his,qui feud.dar.poſ.Cur.in tract.feud.in ſecunda parte, ver.iij.prin.Rot.in antiq.deci.dcccxlj.& in antiquioribus, Biſig. deci.iij.in tit.de cõſue.Dec.in c.j.ver.ij. nõ procedit. de conſuet. Pariſ.conſ.xxvij.nu.32.vol.j.Rui.conſ. clvj.verſ.& iſtud ratione confirmatur.vol.iiij.Aimo de antiq.temp.in iiij.parte,nu.172.

Cõtrariũ tenuit Mar.Laud.in tit.de his,q feud. dar.poſ.ĩ prin. ver.& primò dũ ait.& ſentit iſtã opi.Cardi.Alex.ibi dum dicit, ꝙ ſpatiũ tanti temporis operatur,q̃n non agitur de graui præiudicio eccleſiæ,ex quo remanet ſibi directũ dñium,ſentiens,ꝙ ſi de graui p̃iudicio ageretur,cõſuetudo tanti temporis nõ operaret. Claud.in c.j.verſi.quarta fuit opinio.de his q feud.dar. poſ.Cur. in tract.feud.in ſecũda parte,ver.p̃firmo hãc pulchrã. Fel.in c.ac cedẽtes.ver.iiij.fallit,de præſcrip.Roch.ĩc.ſi.ver.quartò limit.de p̃ſuet.Iacob.de ſancto Geor.ĩ trac.feud.in verbo, & in feudum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ver.sed hic cadit,Card.in clem.in pleriſque.in iij.notabili.verſic. q̃ ſi licentiatus.de elect.

14 Concorda has contrarias opiniones,hoc modo.nã aut pōt ſubeſſe aliqua cauſa rationabilis talis conſuetudinis, & tūc quia ꝓſumitur inducta ex illa cauſa rationabili poteſt operari ẽt in ꝓiudicium eccleſiæ,& tūc procedat prima opinio.Si aūt pōt ꝓſumi, vel conſiderari aliqua cauſa in tali conſuetudine, vtputa, q̃ clerici per ſpatiū tēporis immemorabilis fuerint conuenti coràm iudice ſeculari,& tūc iſta cōſuetudo immemorabilis tpis nō poteſt operari in ꝓiudiciū eccleſiæ tanquã q̃ ius diuinum introducta,& ita procedat ſecūda opinio. Iſta concordia ſumit ex mente Roch.in c.fi.ſecundū paruam impreſſionem.in verſicu.quintò limita.& ibi ex his hæc limitatio dubitabilis videt.de cōſuet.

15 Quartò amplia,vt ſpatiū tāti tēporis ſufficiat ad hoc vt dominus ſubditis ſuis onera,& grauamina imponere poſſit.ita gl.i c.nullus Epiſcopus.el ii.in verbo,ex vſu.el ij.i.q.i.Abb.in q̃ſil.vij. verſi.poteſt & ſecundò.vol.ij.Guid.Pap.conſi.j.nume.9.verſ.etſi quiſpiã.Gram.vot.duodecimo.nu.8.& ſeq.tradũt etiã alij,quos ſuprà citauimus in prima ampliatione, dum dicunt, q̃ Domini poſſunt per cōſuetudinem tanti temporis ſubditis collectas, vel vectigalia imponere.

16 Primò limita iſtã concluſionẽ principalem non procedere q̃n poſſidens eſt omnino incapax,ita q̃ ius cōmune teſtilr ẽt poſſeſſioni.Abb.in ca.cauſam.in j.notab.de præſcr.& in c.ad aures.in j. notab.eod.tit.& in c.quãto.in j.notab.de conſuet.& in c.cũ Apoſtolica.nu.12.verſ.nota tũ bene.de his q̃ fi.à præl.fin.cōſcn.capi. & in c.nouit.nu.22.de iud.& in c.de hoc.nu.10.de ſimon.& in c. dilecto.in j.notab.de teſta.& in c.ſuper quibuſdã.ver.in gl.in verbo nō extat.de verb.ſigni.Ioan.Monac.in c.ij.ver.item tps.& ibi Io.And.verſ.cùm ergo decimæ.de præb.in vj.Domi.in c.catholica,verſ.aut non interuenit.xj.diſtin.& in c.ij.ver.ſuper principali dubio.de præb.in vj.Bal.in l.omnes.in fi.verſ.& vbicũq; inuenies. C.de præſcr.triginta ann.Card.in cōſi.lvij.nu.3.& conſ.lxxviij. ver.ſi tamen.& in d.cap.cùm apoſtolica.ver.melius eſt.Præpoſi. Alex.in c.fruſtra.ver.in eo vero,octaua diſtinct.Anto.de Butr.in cap.peruenit.ver.quod eſt verum,de cenſib.Abb.in c.cũ inſtitia. in iij.notab.de cenſi.Are.in c.dilecto.ver.aliàs non poſſet.de teſt. Alex.in diſput.incip.Sigiſmundus.ver.& hoc cõfirmatur.& ver. nõ obſtat.& ver.Ac ẽt dixit,& q̃ſ.lxx.verſ.vel aliter.Roch.in c.fi. verſ.hæc tñ limitatio.poſt Abb.ibi.verſi.quintò requiriẽ.& idem Roch.in d.c.fi.ver.quintò infertur.& ver.propterea nõ crederẽ. de conſuet.Roch.in tract.iur.patro.in verbo,ipſe,vel is à quo.in xxxvj.q.ver.ſed rñdendo.Addit.ad And.de Iſern.ſup cōſtit.reg. in c.ſi dubitatio.nu.8.Affl.ſuper cōſtit.in rubr.de proba.per inſtr. nu.111.Barb.q̃ſi.xxxv.verſ.ita dicamus.volu.ij.Io.de Sylu.in tract. de beneſi.in xxiij.q.ſecũdæ part.nume.13.& in v.q.ver.& iſto caſu.in ſecũda parte.Fely.in capi.cauſam.verſi.ſigna theoricam.de præſcriptio.& in capitulo,accedentes.ver.fallit ſecũdò.eo.tit.& in capitulo,cùm cõtingat.ver.ſecũdò fallit.vbi ſublimitat,de fo. cõpe.& c.cùm nobis.verſ.aduerte etiã.de præſcri.& in c.dilecto. verſ.& iſto caſu.de teſt.Hoſt.in tit.de decimis.§.& vtrum.verſi.q̃ ſi laicus.Balb.in tracta.præſcr.in j.part.v.part.princ.in vij.q.num. 51.Chaſſa.in q̃ſ.xxxiiij.num.8.& conſi.xlv.verſ.quod primo patet.& in conſuet.Burg.verſ.q̃ etiã prædicta.Pariſ.in c.cùm nobis. nu.3.& ſeq.de præſcr.Hippol.in ſingul.lxxx.Dec.q̃ſ.cxlviij.nu.5. Hiſpan.in rubr.de don.inter vir.& vxor.nu.26.Pariſ.in conſi.xiij. nu.7.vol.iiij.Ruin.conſi.clvj.verſi.pari ratione.vol.iiij.Aimo de antiq.tempo.in iiij.part.nu.149.& nu 211.

Contrarium tenuit Io.de Anan.in c.de hoc.ver.de conſuetudine tamen.de ſimon.Marian.Iun.conſi.cxv.nu.38.vol.ij.

17 Ex prima communi opinione infertur,q̃ cōſuetudo Anglicana,vt Rex habeat iuriſdictionẽ in clericos,ẽt ſi ſit obſeruata p tāti temporis ſpaciũ, ita vt non ſit memoria hominũ in ꝓrium, non operaẽ,eo quia laicus eſt inhabilis,& incapax hab̃ẽdi iuriſdictionem in clericos.Rot.in antiq.deciſ.dcccxl.& in antiquior. Biſign.deciſ.ij.in tit.de cōſuet.Fel.in c.ij.verſ.& adde Rot.de maiori.& obed.Io.Crot.in l.Loẽs populi.verſi.ij.concluſ.ff.de iuſt.& iur.Ferrat.caut.xxviij.ꝓin.Rebuf.ſuper 2cor.in fi.ver.iij.inferẽ.

18 Primò ſublimita, quãdo cum tanti temporis conſuetudine cõcurreret etiam fama priuilegij,nam tunc etiam incapax poſſet ſe fandare in conſuetudine.Fel.in c.cauſam.de præſcri.& in c.cũ contingat.verſ.ij.fallit.de for.compet.Abb.in c.cùm apoſtolica. ver.Io.And.tenet.de his,quæ fi.à præl.

19 Claud.in l.more.ver.circa quod diſtingue.ff.de iuriſd.omn. iud.qui etiam addit idem eſſe, quando ex conſuetudine tanti tẽporis quis allegaret priuilegium,quod non concedi ſoleret, vel vbi magna eſſet præſumptio contra allegantem priuilegium.& idem dicit in ver.& ratio poteſt eſſe.

Contrarium voluit Balb.in tract.præſcript.in vij.q.j.part.quintæ partis prin.nu.58.& nu.60.

20 Secundò ſublimita,nam ſi conſuetudine tanti tẽporis quis allegaret cauſam,ſeu priuilegium, tunc etiam inhabilis,& incapax poſſet in conſuetudine tanti temporis ſe fundare.Alex.cõſ. 50.verſi.accedat ad hoc.vol.iiij.

21 Tertiò ſublimita,q̃n incapacitas eſt omni tempore vniformis:ſecus ſi vno tempore potuiſſet eſſe capax,licèt non alio.Barba.conſi.xxxv.ver.& ex hoc tollitur.vol.ij.refert, & ſequiẽ Balb. in tract.præſ.in j.part.v.part.prin.q.vij.nu.55.

22 Et ideò in præſcriptione decimarũ conſuetudo immemorabilis tẽporis operaẽ, vt videanẽ decimæ habitæ ante Concilium Lateran.Io.And.in c.cùm apoſtolica.ver.& quæritur.& ibi Ant. de Butr.verſ.iij.quæro.& Imol.ver.vlterius quęri pōt.Anch.ver. ſed hic incidẽter q̃ro,de his,q̃ fi.à præl.Domin.in c.ij.§.fane.ver. ſuper dubio.de decimis.in vj.& ibi Petr.de Anch.in xj.nota.Paul. de Caſtr.in q̃ſ.cxxxix.ver.ſed iſtæ decimę.vol.ij.Cuma.q̃ſ.lxxxiij. ver.de tempore aũt.Alex.conſi.vj.ver.pro quo adduco.vbi dicit hãc*cõem opi.vol.ij.Iaſ.qui etiam dicit communem opin.conſ. clvj.vol.ij.& iſtam etiam dicit communem Balb.in tracta.ꝓſcr.in j.part.quintæ part.princip.q.vij.nu.58.& idem dicit Claud.in tit. quæ res in feud.dar.poſſ.Milis in verbo, decima ſi tanto tẽpore, Barb.in conſ.xxxv.vol.ij.gl.conſuetud.Turon.Rebuf.in tract.de decim.in xiij.q.Maria.Iun.qui hanc dicit veram,& communem opinionem conſ.cxv.nu.38.vol.ij.

Contrarium Hoſt.in d.c.cùm apoſtolica.ver.qd ſi nõ apparet. & ibi Card.ver.v.quæro.vbi tenet,q̃ vltra tempus immemorabile ſit probãda fama,q̃ habuerint decimas ante Concilium.& idẽ voluit ibi Abb.ver.ſed pulcherrimum dubiũ.& ibi Henr.Bohic. ver.aut eſt dubium.de his, quæ fi.à Præl.Archid.in c.ij.verſic.hic quæro.de decim.in vj.& idem Hoſt.in ca.quanuis.ver.ſed quid ſi nõ apparet.de decim.Car.in c.cauſam.verſ.quid ſi laic⁹ poſſideт. de præſcr.gl.conſuet.Biturig.Iacobin.de S.Georg.in tract.feud. in verbo,& cum mero.in fi.verſ.ſed ponamus.Pariſ.conſi.cj.nu. 110.& ſeq.vol.j.Chaſſa.in conſ.xxxiij.nu.15.vbi requirit probationem aliquarum inueſtiturarum.

Concorda iſtas contrarias opiniones,vt prima procedat,quãdo laicus eſt in poſſeſſione:ſecunda ꝓcedat,ſi eccleſia poſſideat. Ita Paul.de Eleaz.quem refert & ſequitur Dom.in c.ij.§.ſanè.ver. ſuper dubio.de decimis,in vj.

4 Secundò limita principaliter,quia q̃ ſupremam poteſtatẽ Papæ iſta præſcriptio nõ habet vim priuilegij.Abb.in ca.quod trãſlationem. in ij.notab.de off.leg. Are.in l.more.num.4.ff.de acq. hære.Iaſ.in l.imperium.verſi.limita iſtam cõmunem.ff.de iuriſd. omn.iud.Balb.in tract.præſcr.in ij.par.v.par.prin q.ij.verſ.& maximè limitatur.Pariſ.in c.cùm nobis.nu.3.de præſcript.

Contrarium Ang.in l.j.ver.idem tñ dico.C.ne rei domin.& q̃ ciuitas Tudertina præſcripſerit libertatẽ q̃ ſedem apoſtolicam, tenuit Lap.alleg.ſua lxxxv.verſ.ſed nec ſecundum.& iſta opinio maximè fundatur in d.Innoc.in c.bonæ.el ij.ver.Papa aũt,de poſtul.prælat.quod dictum ſequuntur omnes illi, quos allegat Fel. in c.cùm nobis,& in c.cùm nõ liceat.ver.& dicit optimè.de ꝓſcr. Balb.in tract.ꝓſcr.in ij.q.ij.part.quintæ part.prin.ver.& maximè.

25 Tenendo primã opi.tanquã veriorem dicas, aliud tamẽ eſſe in principe temporali,q̃ quem præſcribi poteſt ꝓſcriptione tanti temporis.Abb.in ca.per venerabilem.nu.10.qui fi.ſint legit.Fel. in c.cùm nõ liceat.& ibi Pariſ.in fi.& idem Pariſ.in c.cùm nobis. nu.3.& ſeq.de præſcr.Balb.in tract.præſcr.in ij.part.v.part.princ. in ij.q.Aimo de antiq.tempo.in iiij.part.nu.201.& ſeq.vbi hanc dicit magis communem opin.

25 Et quòd contra prælatum inferiorem poſſit quis libertatem præſcribere,vt tamen remaneat ſubditus ſedi apoſtolicæ, tenuit Oldr.in conſ.clxxij.& conſ.cclxiij.ver.primò quidem.

Contrariũ, vt etiã q̃ prælatum inferiorem non poſſit operari ꝓſcriptio immemorabilis tẽporis,tenuit Rui.q̃ſ.clv.n.14.vol.iiij.

27 Tertiò principaliter limita,vbi lex reſiſteret cõſuetudini,vel ꝓſcriptioni, quia tũc conſuetudo tanti temporis nihil operatur. Dom.in c.ij.verſ.circa ſecundam partẽ.de pœn.& remiſſio.Ant. de But.ĩc.cùm ex officij.verſ.quæro quomodo.& ibi Abb.in iij. notab.de ꝓſcr.Card.in cle.ij.in prin.in viij.q.& in fi.ver.circa quę dico.de reb.eccle.non alien.Abb.in ca.ſuper eo.in j.notab.de paroch.Fel.in c.accedẽtes.ver.fallit iij.de ꝓſcr.& in c.cũ cauſa.verſ. fallit j.de re iud.& ĩ c.cùm cõtingat.ver.fallit iij.de for.cõp.Roc. in c.fi.ver.iij.amplia,de conſuet.Andr.de Iſern.in conſt.reg.in ti. de ꝓſcr.in c.quadragenalem,ſuper gl.in verbo, in publicis.verſi. item intellige principium.Dec.in c.i.ver.ij.non procedit,de conſuet.Chaſſan.conſ.lxvj.nu.38.Pariſ.conſi.xxvij.nu.53.vol.j.

Contrariũ tenet gl.in verbo,ꝓſcriptione,in authẽ.vt de cęter. commutat.eccleſiaſt.rer.in §.in omnib.& ibi Ang.ver.vbi nullo tẽpore.Bal.in l.j.verſiculo,ſed in caſib.& ibi Ang.verſicu.& ideò dico.C.ne rei dom.vel tẽpl.Bal.ĩ lege,ſecũda, verſiculo exceptis quatuor caſib.& ibi Angel.verſiculo,exceptis decẽ caſib.C.cod. tit.

tit.Ang.in l.oẽs,ver.vbi ergo.C.de præſcrip.xxx.anno. & in l.nõ ſolùm.in prin.ver.oña aũt.ff.de vſucap.& in l.nemo pōt.verſi. in hoc tñ attende.vbi Alex.ver.& tenemenți.ff.de leg.j.Bal. in ca.j. §.præterea.ver.alia gl.de capit.Corrad.Rom.in l.j.in fi.ff. de vſucap.Abb.in c.fi.nu.83.de ꝓſcr.Præpoſ.Alex.in c.fruſtra.ver.ſed ſi eſſet cōſuetudo.viij.diſt.Anch.cōſ.lj.ver.nec obſtat. Abb.in cōſ. xxvj.ver.ſed prædictis nõ obſtantibus,vol.ij.Afflict.ſuper Cōſti. ſub rubrica,de ꝓſcr.nu.18.Alex.in q̃ſ.lx.ver.fortificantur p̃dicta. vol.j.& cōſi.xvj.ver.nec ad hoc obſtat.vol.v.& in diſpu.incip.Sigiſmundus.ver.ac etiã dixit.Cor.cōſ.xxij.ver.nec iſta,vol.iij.Iaſ. cōſ.xcij.ver.imò plus.vol.iij.Dec.in l.traditionibus.num.12.vbi Riminal.ver.limita tñ.C.de pact.Cur.i tract.feud.in ſecunda parte,in ij.q.prin.ij.partis prin.ver.nõ omitto.Fel.in rubrica,de præſcr.ver.cõſidera ſecundò.Aret.cōſ.xv.ver.ita credo. Dec. conſil. dcxxv.ver.nõ obſtat text.& cõſi.cclxxj.nu.3.& conſ.cccxcvj.nu. 9.& ſeq.Bab.in tract.præſcr.in ij.par.iij par.princ.in vj.q.nu.31. & in ix.q.v.par.prine.n.45.& ſeq.Deci.Neapo.iiij.nu.20.in nou. Dec.Neapo.ccliij.in fin.in antiq.Chaſſa.conſil.iiij.nume.15.& in conſuet.Burg.ver.ſed tñ videtur.Cur.Iun.conſilio clviij.num. 13.Pariſ.in ca.accedentes.nu.13.de præſcr.Pariſ. conſilio xxvij. nu.85.& ſeq.vol.j.Grat.cōſ.lxi.nu.25.vol.j.Maria.Iun.conſi.liiij. num.4.vol.j.Ruin.conſi.xiij.verſi.nec obſtat.vol.ij.Aimo de antiq.temp.in quarta parte,numero 186.

28 Pro cõcordia iſtarum opi.aliqui voluerunt dicere,q̃ ſi conſuetudo vel præſcriptio,ſit improbata cũ aliquo ſigno vniuerſali,tunc cenſeatur excluſa ẽt præſcriptio cẽtenaria,ſeu immemorabilis tẽporis.per gl.in cle.ij.in verbo,quamuis.de rebus eccle. non alie.Fel.in c.dilecti.verſ.2tra hoc arguitur.de maio.& obed.

Contra iſtam diſtinctionẽ tenet Card.in d.cle.ij.in fi.ver.circa quæ dico.de rebus eccle.non alien.Abb.in c.ſuper eo.in j.nota. de paroch.Roch.in c.fi.ver.& nota q̃ procedit.de conſue.

29 Alij voluerunt dicere,q̃ aut reprobata eſt cōſuetudo,& tũc etiã cōſuetudo immemorabilis cẽſeẽ improbata: aut eſt improbata præſcriptio,& nõ cenſetur tũc improbata illa q̃ eſt immemorabilis.Ita diſtinguit Ruin.q̃ſ.clvj.ver.& confirmatur.vo.iiij. 30 Hanc diſt.Rui.impugnant oẽs Doct.ſuprà allegati.in j.part. huius limitationis,qui indiſtinctè loquuntur, ſiue reprobata ſit cōſuetudo,ſiue reprobata ſit præſcriptio, & in ſpecie, q̃ q̃n eſt reprobata conſuetudo,non cenſeatur improbata conſuetudo temporis immemorabilis,tenet ipſemet Rui. ſibi cõtrarius.cōſ. xiij.ver.nec obſtat ſtatuturn.vol.ij.

31 Fel.verò diſtinguebat,q̃ aut per cōſtitutionẽ redditur materia impreſcriptibilis,& tunc cenſeatur improbata etiam conſuetudo immemorabilis temporis,aut nõ redditur materia impreſcriptibilis, per legis diſpoſitionẽ,ſed ſolũ reprobatur conſuetudo,vel præſcriptio,& tunc iſta immemorabilis non cenſetur improbata.in c.cùm ex officij.in princ.de pręſcr.Prob.ĩ addit.ad Io. Monach.in c.j.num.24.de præſcr.in ſexto.

32 Aliter tamen dicebat Roch. in c.fi.ver.cogita vnum.de cõſuetud.q̃ aut durat eadem cauſa reprobationis, & tunc etiã præſcriptio immemorabilis cenſeatur excluſa:aut verò nõ durat eadem cauſa prohibitionis, & talis præſcriptio tanti temporis nõ cenſetur excluſa.& hæc quidem concordia videtur magis vera.

Tenendo partem affirmatiuam, vt cenſeatur excluſa etiam pręſcriptio immemorabilis,

33 Sublimita,niſi cum conſuetudine tanti temporis concurret fama priuilegii,vt dicit Fel.in c.cùm contingat.ver.iiij.fallit. de foro competent.

34 Quartò limita cõcluſionẽ principalẽ,quia conſuetudo tanti temporis operatur vim priuilegij quo ad ſubditos tantùm,nõ tñ quo ad alios.ita Bal.in l.exemplo.ver.iij.caſus.C.de probatio.

Contrarium tenet Fel.in ca.cùm P.Tabellio.in xiiij. q.de fide inſtr.& vide eundẽ Fel.circa prædicta in c. ad audientiã.verſic.ij. concluſio.de præſcrip.

35 Quintò limita,q̃n conſuetudo tanti temporis enęruaret vires eccleſiaſticæ diſciplinæ,put ſentit Io. And.in c. vt priuilegia. ver.nec obſtat.de priuile.Domi.qui declarat in c.catholica.ver. aut lex nõ improbat.xj.diſt.Fel.in c.accedentes.ver.fallit iiij. de ꝓſcr.& in c.cũ cõtingat.ver.fallit iiij.de foro compe.Cur.ĩ tract. feud.in ij.q.prin.ſecundæ par.prin.ver.cõfirmo hanc pulchram.

36 Sextò limita,q̃n præſcriptio immemorabilis temporis eſſet irrationabilis. Abb.in c.fi.ver.v.requiritur, de conſuetud.& ita voluit gl.j.perillũ tex.in c.j.de cõſuet.lib.vj.vbi Fran.in j.& ij.notabili.Card.in cle.in plerisq; in iij,notab.ver. q̃ ſi licentiatus. de elect.Abb.q̃ſ.vij.verſic.quod tñ ego limit.vol.ij.Fel.in c.cùm ex officij.ver.ij.dico.de præſcr.Roch.in c.fi.ver.v.aduerte. ver.cõſi dera tñ.ver.ſi tñ cõſtaret.de cõſuet.Zaſ.q̃ſ.v.nu.72.vol.j.Pariſ.in ca.cùm nobis.nu.6.de præſcr.Ruin.in cõſ.clv.verſi.quinimò ẽt. & cõſ.clvj.verſi.quæ etiam conſuetudo.vol.iiij & q̃ſ.cxvj. num. 13.vol.iiij.Pariſ.conſilio xxvij.nu.50.eum pluribus ſeq.volum.j.

37 Ex iſta limitatione infertur,q̃ conſuetudo immemorabilis temporis,vt Archidiaconus Vicariũ Epiſcopi præcedat tanquã irrationabilis,nõ debet operari.Abb.conſ.xxj.vol.j.Fel.in rubrica,de maio.& obed.ver.non valet.& in c.ſtatuimus.ver.& dici Abb.eod.tit.Iaſ.in l.de quibus.nume.69.& num.77.ff.de legib. Chaſſan.in catalogo gloriæ Mundi,in iiij.parte,in xlvj.conſideratione.Ruin.conſi.clv.nu.11.vol.iiij.Boer.in tract.de authoritate magni conſilij.num.148.& pro iſta parte ſunt omnes Doct. tenentes partem negatiuam tertiæ ampliat.ſuprà poſitæ.

38 Amplia,etiam ſi conſuetudo tanti temporis eſſet iuramẽto firmata,quia quãdo eſt irrationabilis,nihil operatur,Ang.Aret. in §.ex non ſcripto.ver. quæro an mala cõſuetudo.inſti.de iure naturali,gentium,& ciui.Pariſ.in c.cùm nobis.nu.6.de præſcrip.

Contrarium Card.in c.fi.in xxxij. q.ver.ſi autem conſue.udo eſt.& ibi Imol.verſi.ſed ſi eſt præſumpta.de conſue.qui tenet,vt cõſuetudo immemorabilis etiam ſi ſit rationabilis nihilominus valeat.& pro iſta parte ſunt omnes Doctores, tenentes partem affirmatiuam in iij.ampliat.ſuperius poſita.

39 Sed quando conſuetudo eſſet peccati nutritiua, tũc omnes Doct.in hoc conueniunt,vt nullo tempore etiã immemorabili firmari poſſit,vt dicit Roch.in c.fi.ver.v.amplia.& ver.vj.ampliа. & ver.v.aduerte.de cõſue.Pariſ.ĩc.cũ nobis.n.6.de præſcr.Aim. de antiq.tẽpſi iiij.par.n.203.Pariſ.q̃ſ.xxvij.n.52.& 55.& ſeq.vo.i.

40 Et hoc amplia etiam ſi in modico eſſet peccati nutritiua, vt putà ſi conſuetudo permittet vſuras in vno nummo.Bal.in rub. de conſue.& ibi Barb.qui plures allegat,Roch.in c.fi.ſecundum paruam impreſſionem.ver.vij.amplia.de conſue.

41 Declara,quia in dubio conſuetudo immemorabilis ſemper eſt præſumenda rationabilis.Abb.in conſ.xxvj.verſ.ꝓterea ſicut. vol.ij.& conſi.vij.verſ.quod tamen ego limito, eo.vol.Roch.in c.fi.in gl.in verbo,rationabilis.verſi. hoc intellige.verſic.& ꝓterea fruſtratorium.de conſuetud.

42 Septimò limita,nã licèt conſuetudo tanti temporis habeat vim priuilegij,tñ illud nõ eſt verè priuilegiũ,vt dicit Soc.in cōſ. cclx.verſi.nõ obſtat.refert,& ſequitur Chaſſa.conſ.xxxiiij.n.3. & in conſuetud.Burgund.verſi.Socin. dixit. & quòd iſtud dicat priuilegiũ fictum,dicit Aimo de antiqui.tempor. in quarta parte,numero 128.

43 Vel poteſt appellari priuilegium tacitum, prout dicit idem Aimo de antiq.temp.in iiij.par.nu.150.

Et hęc ſunt quæ ad huius primi effectus materiam pertinere videntur.

44 Secundus effectus principalis eſt, q̃a conſuetudo tanti tpis, cuius initij memoria nõ exiſtit,habet vim tituli,vt eſt tex.ĩ l.hoc iure.§.ductus aquæ.ff.de aq.quotid.& æſti.& ĩ c.j.de præſcr.in vi. & in l.ſi q̃s diuturno.ff.ſi ſerui.vẽd.gl.in c.ſuper quibuſdã.§. præterea.in verbo,nõ extat.de verb.ſign.glo.in c.fin.in verbo,uſque ad hoc tps.xviij.q.ij.Hoſt.in c.peruenit.verſi.illud tñ vſ. & ibi Io. And.verſi.dicit Hoſt.& ibi Ant.de Bu.ver. q̃n ꝓbatur. & ibi Ab. verſ.ij.caſu.de cenſib.Abb.in c.ſuper q̃buſdã.ver.in gl. in verbo, nõ extat.de verb.ſig.Inn.in c.ſi diligenti.ver.ſecus ſi eſſent talia. & ibi Hoſti.ver.ſec⁹ ſi eſſent talia.& ibi Card.ver.vł tñ.& ibi Fel. ver.lx.& vltima.& ibi Bald.in fina.verbis.de pręſcriptio.Bar.in l. cùm de in rẽ verſo.ver.veniemus ad fm.ff.de vſur.Bal.in l.j.verſ. quia nõ minus.C.ne rei dom.vel templ.& in l.ſolennibus. verſi. Petrus dicit.C.de fide inſtr.Card.in cle.ij.in prin.in viij.q.de reb⁹ eccle.nõ alie.Abb.in q̃ſ.xxvj.ver.ſed p̃dictis nõ obſtantibus.vo. ij.Rom.in l.vectigalia.ver.opinionẽ tñ vltimã.ff. de publica. Iaſ. in l.quominus.ver.intellige tñ.ff.de flumi.Pau.de Caſt.ĩl.ſi certis annis.C.de pactis.Cor.cōſ.cclxviij.ver.itẽ ſi probatur.vol.iiij. & q̃ſ.xxiiij.ver.quod maximè dicendũ eſt.eodẽ vol. Card.q̃ſ. lxxviij.ver.itẽ ſine titulo.& q̃ſ.cxviij.ver.venio ad aliud. & q̃ſ. cxiiij. nu.9.Abb.in c.fi.nu.6.& ſeq.de cau.poſ.& ꝓpr.Iſer.in c.j.§. præterea ducatus.nu.16.de pro hib.feud.alie.per Fede. & in conſtit. reg.in cõſti.inci.ſi dubitatio.nu.9.Aret.cōſ.xv.verſi. habet enim curſus.Iacobin.in tract.de homag.ver.ſi aũt. Ale.in cōſ.lxx.ver. & ſi dicatur.& cōſ.lxxj.ver.ſed q̃ hanc tertiã.vol.iiij. & q̃ſ.lxxviij. nu.14.vol.vj.& in diſpu.ſua incip.Sigiſmundus.ver.præterea in ꝓſcriptione.Iaſ.q̃ſ.ccix.verſi.Itẽ & in tali.vol.ij.Cepol.in tract.de ſeruitu.vrba.prędio. c.xix.verſi. & ꝓ hoc adduco. Rot.in antiq. deciſ.ccv.Dec.q̃ſ.cclxxj.n.3.ver.facit tex.Cald.q̃ſ.j.de libel.oblat. Balb.in tract.præſcr.in vj.quæſt.ſecundæ partis tertiæ part.princi.nu.25.& ſequen.Chaſſa.cōſ.liiij.verſi.& maximè in hoc caſu. & nu.51.& cōſ.xxxiiij.nu.7.& cōſi.xvj.nu.18.& in cōſuet.Burg. verſi.& Dominus Card.Gozad.conſi.viij.nu.37. Lofred. cōſ.xl. nu.42.Maria.Iun.conſi..xxvj.nu.54.& nu.56.Mant.cōſi. xxxviij. nu.12.& ſequen.& conſ.cclxxxij.nu.4.& ſeq.Bertran.conſ.cxx. nu.3.vol.ij.Pariſ.conſ.cxj.nu.43.& num.49.volum.j. & conſilio xxvij.num.77.volu.j. Aimo de antiq.temp.in iiij.part.nu.127.& nume.147.

Universidad de Deusto
Biblioteca

45 Ex hac cõclusione infertur, q̃ stante consuetudine tanti tẽporis alius titulus nõ est probandus, qa ptæsumitur. Arch. in c.j. n fi. super gl. in verbo, nõ extat. & ibi Dom. ver. q̃ro quare, de p̃scriptio. in vj. Cy. in l. si certis annis. in xij. q. C. de pact. Imo. in l. si publicanus. § in oĩb. ver. & bñ facit. ff. de publica. Io. Mon. in ca. j. in fi. de præscriptio. in vj. Balb. in p̃. cc. lij. versi. sed hic est nõ inutiliter. vol. j. Card. p̃. cxviij. ver. & sufficit ad iustificandã. Iacobi. in tract. de homag. ver. si aũt. Cor p̃. c. clxviij. ver. & p̃ claro. vol. iiij. Alex. cõl. vj. ver. & neutro casu. vol. j. & p̃. cxcviij. ver. vbi etiã ostendi. vol. ij. Ias. in §. omniũ. nu. 72. Inst. de actio. Fel. in ca. cum nobis. ver. præterea secundùm Imol. de præscrip. & in c. accedentes, verſ. sed diceres. & in c. causam. ver. puto sustentabilẽ. de præscriptio. Dec. in cõsi. cccxlj. ver. & patet ex oĩb. Cur. Iun. consilio lxj. Paris. consilio xxvij. nu. 18. vol. j.

46 Quinimò titulus p̃batur probata consuetudine tanti tẽporis, Anto. de Bu. in c. peruenit. ver. & aduerte qa, de censibus. Paulus de Carstro, in l. scruitutes. la tertia, versi. & alius intellectus. ff. de seruit. Sal. in l. vectigali. versi. putarẽ in practica. C. nou. vectigal. sequitur Fel. in ca. cùm nobis. versi. præterea secundùm Imo lã, de p̃scriptio. Aret. cõl. xv. ver. habet eñ cursus. Rota in antiq. decis. ccv. Card. in cõl. cxviij. ver. & sufficit ad iustificandã. Iacob. in tract. de homag. versiculo, si aũt. Alex. consi. cxcviij. ver. vbi ẽt ostendit. vol. j. Abb. in cõl. vij. ver. item præmitto. vol. ij. Flor. in l. cùm de in rem verso. ver. eadẽ gl. ibi, obligationũ ferè. ff. de vsur. Chassan. in consuet. Burg. ver. dico ergo,

47 Amplia. qa nõ solũ in hac p̃scriptione titulus nõ debet probari, sed nec ẽt debet allegari. Host. in c. super quibusdã. §. præterea, in fi. ver. nota diligenter. post gl. ibi, in verbo, non extat. & ibi Card. in fi. ver. q̃ro nunquid. de verb. sig. Anto. de Bu. in c. per venerabilẽ. ver. mihi vr̃ dicendũ, & ibi Præpos. ver. credo tñ, qui fil. sint leg. lnno. in c. fi. diligenti. & ibi Bal. in fi. de præscr. Bal. in titulo, de pace Constantiæ. versi. ab antiquo. ibi, & scias q̃ in præscribendo. Paulus de Castro, in l. si certis annis, versiculo, v. & vltimò oppono. & ibi Ias. ver. x. limita. C. de pac. Fede. de Sen. cõl. cxxxiiij. ver. maximè aũt. Soc. in cõl. cxxvij. ver. & est casus. vol. j. & in Regula cccixxiij. in j. fal. in fi. Cor. in cõl. clxviij. versic. & p̃ claro. vol. iiij. Alex. p̃. vj. ver. & neutro casu. vol. j. Calde. in cõl. j. in prin. de libel. oblat. Guido Papæ q. cccviij. in fi. Fran. in c. j. in ij. notab. de p̃sue. in vj. Balb. in tract. præscrip. in vj. q. secundæ partis princ. nu. 28. Barba. cõl. xxxv. ver. quinimò plus. volum. ij. Afflict. Deci. cxxxix. in fin. & decis. cccxxiiij. nu. 6. Chassan cõl. xxxiiij. nu. 7. & in consuetu. Burg. ver. adde q̃ taletp̃s. Card. cõl. cxviij. n. 14. Bert. cõl. lxix. ver. habet eñ vsus. volu. iij. in nou. Lofre. consilio xl. nu. 38. Gozad. cõl. viij. nu. 37. Aimo qui dicit istã verã, & cõem opi. in trac. de antiq. temp. in iiij. par. nu. 148.

Contrariũ tenet Alex. cõl. lxx. ver. accedat ad hoc. vol. iiij. Cæpol. in tract. de seruit. vrb. præd. c. xix. ver. si autẽ scit. Fel. in c. accedentes. verſ. sed diceres. de præscr. & in c. causam. versi. puto sustẽ tabilẽ. eo. titu. Cur. Iun. in consilio clviij. nu. 18. Purpur. in l. imperium. nu. 192. ff. de iurisd. om. iudi.

48 Cõcorda has 3rias opiniones, qa verũ est, q̃ qs non tenetur in specie allegare titulũ virtute huius præscriptionis, & ita proce dit prima opinio, sed bñ quis tenetur in genere allegare petita p̃ ipsum sibi deberi ex iusta, & legitima causa. Ita declarat Clau. in l. more. verisiculo, est verũ, q̃ nõ est necesse. ff. de iurisd. omniũ iud. Bertran. qui hanc dicit *cõem opinionẽ, consilio xxxviij. in prin. vol. j. in antiq.

49 Tenendo tñ primã opinionẽ tanquàm cõem, limita vt pro cedat, qñ præsumptio inducitur concurrente aliquo facto positino, secus aũt qñ induceretur ex sola patientia, nã tunc est necessaria tituli allegatio. Ita dicit Fel. in c. cùm ex officij. in iiij. fallẽ tia, versi. nec obstat. de p̃scr. Deci. Neapo. quarta, nu. 21. in nouis.

Contrarium tenet Aimo de antiq. temp. in iiij. parte. nu. 153. in fi. ver. præmissa conclusio.

50 Amplia principalẽ cõclusionẽ, vt ex cõsuetudine tanti tẽpo ris titulus præsumatur, quia talis præsumptio, dr̃ esse iuris, & de iure, quę nõ admittit 3riã probationẽ. Ant. de Bu. in c. peruenit. versiculo, ad tertiũ, ibi, mihi videtur. de censib. Fel. in ca. cùm nobis. ver. scias etiã, de præscriptio. Io. Ant. Alex. consilio xiij. ver. & si iterũ dicatur. Gozad. consilio viij. nu. 37. versic. imò secundùm Fel. Chassan. consilio xxxiiij. nu. 7. & in consue. Burg. ver. imò, p̃bata. Maria. Iun. consilio cxv. nu. 38. & seq. vol. ij. Aimo de antiq. tempo. in quarta parte. nu. 155. & nu. 165.

Cõtrariũ tenet gl. in c. j. ĩ verbo, nisi. de p̃scr. ĩ vj. & ibi Fran. ver. ij. not. Deci. Neap. ccclxviij. nu. 9. in antiquis. Barb. cõl. xlj. verſ. & si quis piã respondeat. Fel. in c. de quarta. ver. considero duo. de p̃ scriptio. Cæpol. in tract. de ser. vrb. præd. c. xix. versic. & ideò non credo. Zas. p̃. qñ. xvj. nu. 51. vol. ij. Paris. hoc tenet expresè in cons. xxvij. numero 120. vol. j. & in consilio xiij. nu. 23. eodem vol.

51 Cõcorda has opi. prout distinguit Ant. de Bu. in c. peruenit. ver. mihi videt. de censib. nã aut deducitur tps. tanq̃ causa inducens, & tunc non admittit p̃bationẽ in 3riũ: aut tanquàm causa declarans, & tunc recipit contrariam probationem. & idem voluit Milis in verbo. præscribi an possit ius exigendi pedagium.

52 Tenendo primã opi. eã limita, nam ad effectũ petendi restitutionẽ in integrum in hoc casu admittitur probatio in contrarium, prout declarat Rui. consilio ciij. in fi. vol. v.

53 Secundò limita, nisi appareret de titulo inualido, qa tũc præsumptio, quæ oritur ex antiquitate temporis, nihil operarur, vt tradit Aimo de antiq. temp. in quarta parte, nu. 154. & seq. in iij. par. nu. 15. in vij. limit.

54 Secundò amplia principalẽ cõclusionẽ, quia talis titulus, q̃ inducitur præsumptiuè ex consuetudine tanti temporis, præsumit titulus iustus. Ant. de Bu. in c. peruenit. ver. credo tñ. & verſ. sed fi nõ cõstat. de censib. Abb. p̃. vij. ver. & ego puto. vol. ij. Alc. cõl. xxiiij. ver. & liceat. vol. v. Fel. in c. cùm nobis. ver. quia fm, de præscr. Ias. in l. quominus. ver. Itẽ dicit. ff. de flum. Balb. in tracta. præsc. in prima par. secundæ partis princ. in vij. q. nu. 60. verſ. sed satis est. Lofr. cõl. xl. nu. 50. Cor. consilio xxij. nu. 36. ver. secus dicendum est. vol. iij. vbi dicit q̃ adeò præsumitur iusta concessio, vt sit tutus præscribens in foro conscientię.

55 Tertius principalis effectus est, qa in hac præscriptione tãti temporis bona fides non est necessaria, & hoc tenent oẽs Doct. suprà relati in prima parte primæ ampliationis vltimo loco posi tæ. Quam etiã opinio. vltra eos tenuit Sal. in l. ij. C. de ser. Bal. p̃. si. ecclij. ver. imò nec de bona fide. vol. j. Card. consilio xxxviij. nu. 7. Alex. in dispu. incip. Sigismundus, verſ. vel dicas. ver. vel dico li cèt. Iacobi. in trac. de homag. Ias. in p̃. ccix. vol. ij. Dec. in l. traditionibus, n. 12. C. de pact. & p̃. dcxxxviij. & cõl. cccxcvj. n. 5. ver. similiter bona fides. Chassa. p̃. xxxiiij. nu. 7. & in cõsue. Burg. ver. nec etiã requirit. Boc. deci. xxxix. nu. 6. in fi. ver. Ideò dicit Sal.

Contrariũ, q̃ bona fides in præscriptione immemorabilis tẽporis sit necessaria, voluit gl. in c. j. in verbo, nisi. & ibi Fran. versi. ij. not. de præscriptio in vj. Bal. in cõl. cccl. xx. versi. non obstat ea. ver. itẽ in ista, vol. iij. Abb. in c. fi. in fi. de cõsti. Ang. Areti. in §. fur tiuæ. n. 6. instit. de vsuca. Io. Ant. Alex. cõl. xiij. n. 14. Guido Papæ cõl. xci. nu. 5. Calcan. p̃. 52. & cõl. vj. versi. & exceptio. Soc. in p̃. si. clxxxvij. ver. iij. ratione. Zas. cõl. xvj. n. 51. vol. ij. Dec. Neapo. cccl xiij. nu. 9. & seq. in antiq. Deci. Neap. iiij. in nou. n. 22. Bal. in trac. p̃scriptio. in vj. q. secunde partis tertiæ partis princ. nu. 30. Roch. in trac. iurispatro. in verbo, ipse, vel is à quo. in xxxvj. q. ver. comprobatur etiã p̃missa. Anch. cõl. lxxxij. ver. nõ obstat. Hisp. a. in ca. p̃ vestras, verſ. idẽ clarius. de dona. inter vir. & vxo. Ripa in ca. cũ ecclesia Sutrina. nu. 99. de cau. pos. & propr. Paris. in c. fi. n. 17. de p̃scriptio. Paris. cõl. xxvij. n. 116. cũ pluribus sequen. & n. 137. & consilio cj. nu. 111. & consilio cxij. nu. 34. & cõl. ciij. nu. 123. & seq. vol. j. Aimo cõl. cxlvj. numero 2. versi. adeò præmissa, & in tract. de antiq. temp. in iiij. parte. nu. 168.

56 Hoc autẽ est fm vnam, vel fm alterã opinionem q̃ præscribens nõ arctatur ad docendũ de bona fide. Alex. cõl. vj. verſ. nec ẽt. vol. j. & cõl. cxcviij. ver. vbi etiã ostendi. vo. ij. & in dispu. incip. Sigismundus, versiculo, & in tali præscriptione. versiculo, & maximè. Ripa in c. cùm ecclesia Sutrina. nu. 99. de cau. pos. & propric. Cur. in tract. feud. in prima parte, ver. & ideò p̃ ista cõi. Bert. consilio lxix. ver. habet enim vsus. vol. iij. in nou. & cõsilio lxxxj. eodem vol. Paris. consilio xxvij. nu. 81. vol. j.

57 Declara suprадicta, qa bñ verũ est, q̃ cursus longi temporis excludit præsumptionẽ malę fidei, sed hoc intelligitur in mala fide præsumpta, secus aũt qñ mala fides vera, p̃bareť, vel p̃ instru mẽtũ, vel per testes, seu per alias legitimas probationes, nã tunc illa vera mala fides nunquã tollit, vel purgatur p̃ aliquẽ tẽporis cursum. Aimo cõl. cxlvj. & in tract. de antiq. temp. in quarta parte, nu. 169. ver. sed ista responsio, post aliosibi per eũ allegatos.

58 Quam declarationẽ amplia idem esse etiam si fortior præsumptio malæ fidei appareret, q̃ prævaleret præsumptioni bonę fidei resultanti ex temporis antiquitate. ita Fel. in c. vigilanti. de prescriptio. Boc. deci. ccxj. nu. 18.

59 Quartus effectus est, qa in hac p̃scriptione temporis immemorabilis nõ requirit scientia illius, ꝫ quẽ præscribit, gl. in l. hoc iure. §. ductus aquæ. ff. de aqua quoti. & æsti. in verbo, memoriã. Bal. ĩ c. j. ver. itẽ q̃ ex tali. & ver. aut volo ius de nouo. de p̃sit. Ant. de Bu. in c. peruenit. ver. sed si nõ cõstat. de censib. Roma. in l. j. §. deniq;, ver. super secũdo aũt. ff. de aq. plu. ar. & ĩ l. vectigalia. ver. dicit tñ Bar. ff. de publ. Imo. in l. si publicanus. §, in oĩb. ver. & si bñ ponderent. ff. de pub. Ias. in l. imperiũ. ver. sed huic fundamento. ver. circa primũ. ff. de iurisd. om. iu. Prob. in add. ad Io. Mon. in c. j. nu. 23. de præscr. in vj. Mar. de Laud. in tract. de Prin. q. clxxj. Ale. in disp. incip. Sigismundus, ver. nõ obstat, & vt. & consi. vj. ver. verior tñ. vbi dicit istam veriorẽ, & magis *cõem opi. ver. & secundùm Sal. vol. j. Corn. cõl. cclxviij. versi. item si probatur. volu. iiij.

Ias

Ias. in cõl. ccix. ver. sed condescendendo magis. vol. ii. Abb. cõsil. vii. ver. & ego puto. vol. ij. Alex. cõl. xxiiij. ver. & vbi docerer. vol. v. Cur. in tract. feud. in j. par. ver. & ideò pro ista cõi. Balb. in tract. præscriptio. in vj. q. secundę par. tertię par. princi. ver. est & alius. & in prima q. secundę par. quart. par. prin. nu. 12. verſ. & istã partẽ. vbi dicit *cõem. & idẽ dicit in iiij. q. secundæ par. quartę par. princ. Iacobin. in tract. feud. in verbo, & cũmero. versi. sed an ad acquirendã. Dec. cõsi. lxxx. ver. & in tali præscriptione. & consi. ccccxcvj. nu. 5. ver. & eodẽ mõ currit. & p̃. dcxxxviij. ver. similiter in ista p̃scriptione. & cõl. ccccxlj. ver. & in tali p̃scriptione. vbi hãc cõem affirmat. Io. Ant. Alex. p̃. xxj. nu. 6. Dec. cõsi. cclxxj. nu. 3. Mil. in verbo, præscribi an possit ius pedagii. Fel. in ca. de quarta. ver. cõsidera duo. & ver. fallit in præscriptione. & in c. cùm notas. ver. sed aduerte bñ. de præscriptio. Cur. Iun. cõl. lxviij. verſ. & in tali præscriptione. & cõsi. clviij. nu. 12. & p̃. lxj. ver. & in tali p̃ scriptione. Paris. cõl. cxj. nu. 53. & seq. vol. j. & p̃. xxvij. nu. 34. nu. 83. vbi hanc dicit *cõem, vol. j. Paris. in c. cùm nobis. n. 5. & in ca. accedentes. nu. 13. de præscr. Chassan. in consue. Burgun. ver. addę q̃ in præscriptione. & p̃. xvj. versi. imò dicit. Gra. consil. lxj. n. 22. vol. j. Maria. consi. cclxxxij. nu. 5. Boer. decis. clxxvij. Ruin. qui dicit istam magis *cõem opinio. cons. cv. vol. v. Tiraquel. de nobilit. c. xiiij. numero 4.

Contrariũ voluit Cy. in l. j. versic. credo q̃ longissimo. C. nou. vecti. Bar. in l. si publicanus. §. in vectigalibus. ver. sed cũ in p̃scriptione. ff. de publican. & in l. j. §. denique. ff. de aqua plu. arc. Bal. in c. j. in fi. ver. tertio mõ. Iegitur. de cõsti. & p̃. cclxx. ver. itẽ in ista. vol. iij. Oldra. p̃. cclxiij. ver. nõ eñ simpliciter. Sal. in l. vectigalia. ver. cõcludo igitur & Ang. in l. si quincialiũ. versi. ibi veritas est. C. nou. vectiga. Are. in l. more. nu. 4. verſ. intellige tñ. ff. de acq. hr̃. Paul. de Cast. in l. scruitutes. la iij. ver. sed an tunc requiratur. ff. de seruit. Abb. in c. cùm nobis. ver. ĩ hac cõsuetudine. de p̃scr. Pract. Pap. in forma libel. qñ agitur actione confessoria. §. plenã, & omnimodã iurisdictionem. nu. 15. Bal. in cons. cccliij. ver. sed ad hoc rñ. deo. vol. j. & p̃. cccxl. ver. super eo quod q̃ritur. vo. v. Bertach. ĩ tract. de Gabel. in j. par. in j. q. nu. 37. Io. de Ana. in c. ij. verſ. ex quo infert. de cler. venat. Soc. in cap. cùm contingat. de foro compe. Alex. cons. cxxv. ver. in quo quidẽ. vol. ij. & cõl. xvj. ver. cõfirmo hoc. vol. v. Ripa in c. cùm ecclesia Sutrina. nu. 67. de cauſ. pos. & proprie. Hisp. an in c. per vestras. nu. 14. versi. intelligo sciente. de donatio. inter virum, & vxor. Boer. decis. cclxiiij. nu. 19. Aimo de antiq. temp. in iiij. par. nu. 131. & num. 133. & seq.

Tenendo tñ primã opinionẽ, quæ videtur magis communis, 60 Declara, nã positoctiam q̃ scientia sit necessaria, dicẽdũ est, vt p̃sumatur etiam ex temporis diuturnitate. Sal. in l. authori tatẽ. in fi. C. vñ vi. Calder. p̃. xv. versi. ex quo sequitur. de prebendis. Alex. consi. xxiiij. versi. præterea p̃supponitur. vol. v. Dec. p̃silio clxxxv. versi. non obstat. Lofred. consi. xl. nu. 50. Aimo de antiq. temp. in iiij. parte, nu. 131.

61 Ettenendo hanc opi. q̃ scientia sit necessaria, maximè dubitatur inter Doct. an sufficiat scientia officialiũ, vel procuratorũ. in qua q. Bar. in l. si publicanus. §. in vectigalibus. ver. respõdeo si præscribitur. ff. de publican. tent in hoc casu sufficere scientiam officialiũ. & idẽ tenet Bal. cõsi. cccxl. versi. super eo, quod q̃ritur. vol. v. Paul. de Ca. in cõl. cclvj. ver. aut dicimus. vol. ij. Ant. de Bu. in c. fi. ver. per hoc infertur ad dubiũ de cau. pos. & proprie. Imo la in l. j. §. denique. versic. nunquid ciuitates. & ver. seq. ff. de aqua plu. arc. Aret. cõl. xlij. ver. vñ si tenemus. & cõl. cliiij. ver. quinimò scientibus. Alex. cõl. cxxv. ver. cõsulo tñ. vol. ij. & cõl. lxxxij. verſ. & notat Bar. vol. iij. & cõl. xxiiij. ver. bñ facit. volu. v. pract. Pap. in for. libel. qñ agitur actione confessoria. § plenam, & omnimodã iurisdictionẽ. nu. 15. Ias. in l. imperium. ver. circa aliud. ff. de iurisdom. iud. Claud. in l. more. ver. prædicta etiã, p̃cedunt. ff. eo. Balb. qui dicit istã cõem in tract. feud. in iiij. q. secũdę par. quintę par. princi. & in tract. præscriptio. in iij. q. principa. secundæ par. quin tæ par. princi. versi. sed dubitatur. nume. 19. Lofre. consi. xl. n. 49. Bæ. decis. cclxxvij. Aimo de antiq. temp. in iiij. par. nu. 136.

Contrariũ, q̃ nõ sufficiat sola scientia officialiũ, tenet Bal. p̃. si. ecclxx. ver. itẽ quia debet. vol. iij. & in c. j. §. quod ergo. versi. item nota. de inuesti. de re alie. fac. & in c. j. versi. aut præscribitur solo mõ. in tit. q̃ sint regal. Sal. in l. vectigalia. verſ. sed pro prędictorũ. C. nou. vectigal. Roma. in l. §. j. denique. n. 5. & seq. ff. de aqua plu. arc. Hispa. ĩ c. per vestras. ver. & adeò est necessaria. de don. inter vir. & vxo. Deci. Neapo. lvij. in nou. vbi dicit, ita iudicatum fuisse. Bertr. cõl. xxiiij. vol. j. in antiq. consi. lxxvj. vol. iij. in nou. n. 3. Rui. consi. xlv. versi. sed dato etiam. vol. iiij.

62 Quintus est effectus, nã hæc consuetudo tanti temporis habet ẽt vim p̃stituti. Arch. ĩ c. gñali. ver. p̃suetudine. de electio ĩ vi. Io. And. ĩc. super gbusdã, ver. ĩ gl. no. ibi, de verb. sign. Io. Monac. in c. ij. n. 4. de p̃b. in vj. & in c. j. n. 6. & ibi Prob. in addi. n. 22. & seq. de p̃scriptio. in vj. Ant. de Bu. in c. peruenit. ver. qa antiqua. de cẽ sib. Iser. in c. j. §. prꝫterea ducatus. de p̃hib. feud. alie. per Fede. & in c. j. in verbo, flumina. nu. 7. in tit. qui sint regal. Ang. ĩ repe. l. si certis annis. versi. alij dixerunt. & ibi Pau. de Ca. ver. & sic qñ allegat. C. de pac. Afflict. deci. ccxxxix. in fi. & decis. cclxiij. nu. 4. Card. p̃. cxviij. n. 14. & cõl. lxxxviij. n. 2. Ias. in l. imperiũ. ver. circa primũ. ff. de iurisdom. iud. & in l. quominus. n. 96. ff. de flumi. & cõl. ccix. versi. sed cõdescẽdẽdo magis. vol. ij. Cor. cõl. cclxviij. ver. & p̃ut dicit. & ver. & idẽ videtur dicendũ. vol. iiij. & cõl. xxiiij. ver. quod maximè dicendũ est. vol. iiij. & cõl. xxij. ver. dato autem. vol. iij. & consi. cclxxxvij. verſ. solũ aũt. vol. iij. & cõl. clxxxiiij. ver. sed nihilominus. vol. j. & cõsi. xxij. in prin. vol. j. Iacobin. in tract. feud. in verbo, & cùm mero. ver. sed secus est. Alex. in dispu. incip. Sigismundus. versi. hoc voluit gl. Soc. in cõl. ccxcvij. ver. ista cõclusio probatur. Chassa. p̃. lxvj. nu. 51. & seq. & in consuet. Burg. Mant. consi. xxxviij. nu. 12. Paris. in c. cùm nobis. nu. 6. de præscriptio. Paris. cõl. cxj. nu. 43. vol. j. & consi. xxvij. nu. 33. vol. j. Fel. in c. cùm nobis. ver. secus si fundat se. de præscriptio.

63 Sextus est effectus, qa per talẽ præscriptionẽ tanti temporis acquiritur dominiũ directũ. Bal. in l. traditionibus. ver. ego dico. C. de pact. & in c. cùm causam. nu. 4. & seq. de p̃batio. & consilio ccclij. ver. sitẽ qui habet. vol. j. Alex. in d. l. traditionibus, verſ. hac tñ cõclusionẽ. & ibi Ias. ver. istã conclusionẽ. & ibi Claud. & ibi Dec. nu. 11. & Iacobin. ver. hanc cõem. & Riminal. ver. limita tñ. C. de pact. Ias. in §. omniũ. nu. 72. ver. addo ẽt. insti. de actio. Fel. in rubrica, de præscriptio. ver. fallit iij. Soc. consi. cxxvij. versic. & eo maximè. vol. j. Corne. cõl. xxij. ver. idẽ quod not. Bal. vol. iij. Cur. Iun. cõl. lxj. ver. & virtute. & consilio lxviij. ver. & virtute. & consilio clviij. ver. & virtute. Dec. consilio lxxxv. versic. & virtute. & consilio cccxcvj. nu. 5. versi. & ex tali præscriptione. Chassa. cõ silio lxvj. nu. 51. & seq. & in cõsuet. Burg. ver. probatur etiã. Bal. in tract. præscriptio. in vj. q. secundæ par. tertiæ partis prin. n. 28. ver. & dicunt Bal. & Sal. Aimo de antiq. temp. in iiij. parte. n. 173.

Cõtrariũ tenet Sal. in l. traditionibus. ver. ad quartã respõdeo. & ibi Lancel. Dec. ver. & prima limitatio. C. de pact.

64 Septimus effectus est, nã p̃ talẽ præscriptionẽ tanti temporis nõ cõceditur restitutio in integrũ ex capite ignorantiæ. Sal. in auth. quas actiones. ver. q̃rit gl. C. de sacrof. eccl. Ias. consi. cix. ver. nõ obstat etiã. vol. ij. Barb. cõsi. xlj. ver. itẽ negatur illud. vol. j. Maria. Iun. consi. liiij. ver. nec etiã obstat. & ver. modo ad casum nostrũ. vol. j. & cõl. cxv. nu. 45. vol. ij. Boer. decis. xxxix. num. 6.

Contrarium voluit Afflict. in Cõst. reg. sub rub. de præscriptio. n. 17. ĩ fi. Aim. de antiq. temp. ĩ iiij. par. n. 87. vsq; ad numerũ. 210.

65 Octauus effectus est, quia ista cõsuetudo tanti temporis habet etiã vim legis. gl. in c. super quibusdã. in §. præterea. in verbo, nõ extat. & ibi Host. in fi. ver. nota diligẽter. de verb. signifi. Card. in consi. cxviij. numero 14. Alexan. in dispu. incip. Sigismundus. versic. & id fieri potest. Balb. in tract. præscr. in vj. q. ij. part. iij. part. princ. numero 25. versiculo, & ratio est. Paris. consilio cxj. num. 50. vol. j. Gozad. consili. viij. nu. 37.

66 Nonus est effectus, quia ista præscriptio immemorabilis habetur p̃ veritate, gl. in l. j. ver. & sic cõsuetudo. C. de fer. & aq. Bal. c. cũ causam. n. 5. de p̃ba. Alex. cõl. vj. ver. & talis cõsuetudo. vol. j. & in dispu. incip. Sigismundus. ver. cõsuetudo enim. Fel. in rubr. de præscriptio. versi. fallit iij. Curt. Iunior consi. lxj. num. 3. verſ. & talis præscriptio. Lofred. consi. xl. nu. 48. Paris. consi. xxvij. nu. 33. volu. j. Aimo, de antiq. temp. in iiij. par. nu. 127. & nu. 147.

67 Decimus est effectus, nam Doct. volunt, q̃ consuetudo ista, seu præscriptio habeat eandem potestatem, quam habet Imperator, quando cum causa procedit. ita Bal. in l. licèt. in vj. notab. C. de nau. fœnor. And. de Iser. in c. j. super verbo, flumina. nu. 7. in tit. quæ sint rega. Ias. in l. quominus. n. 42. ff. de flumin. Bertach. in tract. de gabel. ĩ. j. q. j. part. n. 27. Deci. Neap. cccxxiiij. num. 6. in antiq. Io. Ant. Alex. consi. xiij. numero 7. Balb. in tract. præscr. in j. q. ij. partis tertiæ par. prin. num. 38. ver. & dicit And.

68 Vndecimus effectus est, quia ista præscriptio habet vim seruitutis. Io. And. ĩ c. sup quibusdã. ver. ĩ gl. no. ibi. de ver. sig. Cy. ĩ l. si certis annis. ĩ pe. q. C. de pact. Ias. ĩ l. quominus. n. 96. ff. de flum.

69 Duodecimus effectus est, nam ista consuetudo habet etiam vim pacti, vt tradit Ias. in d. l. quominus. nu. 96. ff. de fluminib.

70 Decimustertius est effectus, nã volunt Doct. vt præscriptio immemorabilis temporis habeat etiam vim publici instrumẽti, prout dicit Decis. Neap. ccxxxix. in fi. in antiq. quam refert & sequitur Prob. in addi. ad Io. Mon. in c. j. nu. 27. de præs. in vj.

71 Subsequitur modo videre quod dicat tẽpus immemorabile ad effectus, de quibus suprà. Et quidẽ super hoc est inter Doc. aliqualis cõtrouersia, nã Domi. ĩ c. j. ver. sed q̃rit Lap. & ibi Anch. ver. q̃rit ẽt circa hoc. de p̃scr. in vj. tenent tempus immemorabile cẽseri tps. 100. annor. & idem dicit Card. in c. fi diligenti. de p̃scr. & consilio xxxviij. versic. ij. quia communis. & idem sentit Cyn. in l. ij. in ix. q. & ibi Bal. ĩ vj. oppos. C. de serui. & aqua. Spe. in tit. de

probat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑba.§.i.ver.qd si testes.ibi,dicunt aũt quidam. Inn. in c.veniens. ver.& dicunt qdã.de verb.sign.Bal.in l.fi.ver.in tex.ibi,veluti.C. de ꝓscrip.log.temp.Ant.de Bu.in c.quid per nouale.versi.q̃ro qualiter.& ver.tertia est practica.de verb.sig. Bertach.in tract.de gabel.in i.q.primæ par.n.28.Ant.de Bu.in c.veniens.el j.vers. sed qñ agitur de effectu.de test.Cepol.in tract.ser.vrba.prædio. in c. xix.ver.qñ autem.Deci.Tholos.cccexxxix.Guido Papæ cõsil.cl. nu.4.Cur.Iun.consi.xc.nu.2.vbi hanc dicit*cõem opin.Flor.in l.seruitutes.nu.35.ff.de serui.Chassan.in consuet.Burgun.versi. Tale eñ tempus.Balb.in tract.ꝓscriptio. in vj. q. secundæ par. tertię par.principalis.nu.34.ver.quando autem dicatur.Bertrã. consi.cxxviii.ver.tempus de cuius initio.vol.ij.

Contrariũ,q̃ ꝓscriptio immemorabilis sit maior prescriptione centenaria,tenuit Fel.in c.ad audientiã.ver.limita v.& in c.ſi diligenti.in fi.& in c.cùm nobis.ver.& ex eo, quod dixi.de præscriptio.Afflict.ſuper Cõsti.ſub rub.de hominib.assid.nu.6.Hisp. in c.per vestras.ver.intelligo sciente, & patiente.de dona. inter vi.& vxo.Paris.in c.cùm nobis.nu.7.de prescriptio. Ruin. consi. lxvj.nu.22.vol.iij.

72 Alij fuerunt in tertia opi.vt præscriptio immemorabilis tẽporis sit minor præscriptione cẽtenaria,ꝑut sentit glo. iiij. in ca. cùm nobis.ver.vñ vſ.de præscriptio. Fel. in c.ad audientiã.in v. limit.eod.tit.Alex.ꝑſ.ccviii.versi.nec ẽt prædictis obstat. volu.ij. & in hanc opinionem inclinat Deci.Neap.iiij.nu.22.in nouis.& sentit istã opi.clarè,& expresſè Aimo in tract.de antiq. tempor. in iiij.par.nu.125.

73 Quinimò Chassan.in ꝑſ.liij. nu. 14.tenuit, q̃ post xl. annos dicatur esse tempus immemorabile.

Teneas tñ primã opinionẽ,q̃ magis*cõmuniter approbatur.

74 Reliquũ est autẽ vt nũc videamus,qũo probetur per testes consuetudo tanti temporis,q̃ memoria hominũ in ꝯriũ nõ exiſtat: & qdẽ gl.in ca.i.in. verbo,memoria.de præscriptio. in vj.cx mẽte Hoſt.in c.quid per nouale.ver.nã & priuilegiatus. de verb. sign.dicit,q̃ testes debent deponere tali mõ, videlicet toto tempore eorum memoriæ vſque in præsens tempus ita esſe, & ita audierunt à suis maioribus, qui etiam maiores à suis maioribus prius audierant,& q̃ eõis opinio ita eſt,& fuit,& q̃ nunquã viderunt,aut audierũt ꝯriũ.Idẽ dicit Spec.in tit.de ꝓba.§.j.ver.vlti mò q̃rit.& ver.valet ẽt hic ꝓbatio.Oldr.cõsi.ccxliij.ver.ad istud respondetur.Card.in c.qd per nouale,versi.q̃ro qũo.de verb.sig. Imol.in l.ij.§. idẽ Labeo.ff.de aqua plu.arcend.Io.Fab.in §. ex nõ scripto.versi.sed q deponent.inſt.de iure nat.gen.& ciui. Aret.in c.licèt ex quadã.ver.tu aũt aduerte.& ver.finaliter nõ recedo.de test.Bellame.deci.lxiij.in fi.Mil.in verbo, testis ad ꝓbandũ. Bertach.in tracta.de gabel.in i.par.in j.q.nu.28.Cuma. in cõſ. lxxvij. ver.ad fm.Corn.ꝑſ.cclxviij.nu.21.vol.iiij.Alex.in ꝑſ.clxxvij.n.7. vol.vj.& ꝑſ.xvj.ver.nã ad hoc.volu.v.Afflict.ſup Consti. ſub rub. de ꝓscriptio.in c.quadragenalẽ.n.7.& seq.Signoro.Homod.ꝑii. lxx.n.19.ver.testes eñ.Roch.in c.fi.ver.aduertendũ est. & versi. qualiter aũt debẽt.de cõsuet.Fel.in c.ſi diligenti. versi.& esto memor.de ꝓscriptio.Floria.in l.ſi arbiter.nu.3.ff.de probatio.& in l. seruitutes.lagrande.nu.36.ff.de serui. Chassa.in consuetu.Burg. ver.tale eñ tps.ver.sed nunc stat difficultas.Zas.cõſ.vj.n.20.vol. ij.Gram.cõſi.ciui.xij.nu.6.& cõſ.xcviij.Fel.cõſ.ij.nu.8.& nu.35. Paris.in c.cũ nobis.n.8.de prescriptio.Cur.iun.cõſ.lxj.n.11.Rui. cõſ.lxvj.nu.22.volu.iij.& cõſ.xxxiiij.nu.12.vol.j. Lofr. qui hanc dicit*cõem opin.in consi.xl.nu.37.Paris.cõſ.xxxvij.n.47. & seq. & nu.96.vol.j.& cõſi.ciiij.nu.121.vol.j.Aimo de antiq. temp. in iiij.par.numero 183.

Contrariũ,q̃ ſufficiat ꝑbatio famę tantùm,vel q̃ cõis opinio ſit,memoriã in ꝯriũ nõ extare,tenuit Bal. in auth. quas actiões. C.de sacroſ.eccl.& in§.in bonæ fidei.versi.& hoc verũ. C.de reb. credit.& iureiurã.& in l.,ꝓprietatis.versi.tertio mõ operatur.vbi Ang.versi.tu potes dicere.& ibi Sal.ver.tñ ambo.C.de probatio. Bar.in l.ij.§.Labeo.ff.de aqua plu.arcen.Ange.in l. at qui natura. §.cùm me absente.ff.de neg.geſt.& in l.quidã.versi.vel cũ q̃rit.r. ff.de cõdi.inſti.Imo.in c.venicns.el primo,in fi.de testi. vbi Abb. versi.ſi verò agitur.Cor ne.ꝑſ.ccxxij.volu.j.& cõſ.ccciiij.num.5. versi.vł tñ.vol.iij.Alex.in disput.incip. Sigiſmundus.versic.non obſtat, quod ſaltim.& cõſ.cxxxvj.versi.præterea hic aliquo mõ. vol.ij.& cõſ.clxxvij.nu.7.volu.vj.Prob.in addit.ad Ioan.Monac. in c.i.n.24.de præscriptio.in vj.Deci.Neap.cccxxiiij.nu. 6. in antiq.Deci.Neapo.cxciij.in nou.Guido Papæ cõſi.j.nu.9.& q.cccl. vij.Curt.Sen.in repe.l.admonendi.nu.185.ff.de inreiur.Alex.ꝑſ. clix.ver.præterea fama.vol.v.

75 Et testes de auditu ſufficere dicit Dec.in consi.cxlviij.nu. 5.

76 Et pro istã opin.facit, nã in antiquis testes de auditu ꝓbant, ꝑut diximus ſuprà in conclus.nostra tertia,in titu.de testi.in j.lib.

77 Præterea facit, nã in antiquis fama plenè probat.Io. And. & Abb.in c.licèt ex quadam.de testi.Hoſt.in c.inter dilectos.& ibi Abb.nu.6.de fide instru.Spe.in tit.de ꝓba.§.nũc dicamus.versi. consilium ergo.Bal.in l.conuenticula. versic.ex his infero.C.de epiſ.& cle.& in l.cùm semper. C.de rei vendica.Alexã. & Iaſ.in l. cùm aliquis.C.de iure deliberandi.

78 Tenendo primã opin.gl.in c.j.de præscriptio.in vi.tanq̃ magis cõem,vbi inter alia requiſita vult q̃ probari debeat publica vox,& fama:Declara,q̃ intelligitur de publica voce,& fama nõ ſolũ populi,ſed illorũ etiam,qui veriſimiliter de hoc notitiã habere poterant.Spe.in ti.de probatio.§.i.ver.vltimò q̃ritur.Anto. de Butr.in c.quid per nouale.ver.aduertendum.de ver.sig. Balb. in trac.præscri.in ij.par.tertię partis princ.in vj.q.nu.34.versi.ex his quæ latè.

79 Et hoc declara,quia in hoc casu non est necessarium nominare certam personã,à qua hoc fuerit auditũ,vt tenet Specu. in loco proximè allegato.

80 Secundò Declara, quia necesse eſt, vt fama probetur super articulo principali,nõ autẽ ſuper vltimo articulo gñali,q̃ndicit, de omnibus prædictis est publica vox,& fama. ita declarat notabiliter Signorol.Homod.consilio lxx.versi.nec obſtat,ſi dicatur. refert,& ſequitur Hiſpan.in cap.per vestras.versi.vide Fel.de dona.inter vir.& vxorem.

81 Tertiò declara,qa per ſcripturã nõ probatur memoriã in ꝯriũ nõ extare,prout est gl.in ſecunda addit.in c.i. & ibi Io.Andr. in gl.fin.& ibi Domi.ver.in eadẽ gl.ibi, testes.& ibi Pe. de Anch. in v.q.& ibi Franc.ver.in gl.fi.de præscrip.in vj.Ale.cõſ.xvj. versi. cõfirmo hoc.vol.v. Balb.in tract.præscriptio.in ij.par.tertiæ partis principal.in vj.q.nu.35.versi.& no. q̃ iſta negatiua. Aimo de antiq.tem.in iiij.par.nu.183.& ſeq.

82 Quod tñ declara,nã licèt per ſcripturã non ꝓbetur memoriã in ꝯriũ nõ extare,tñ bñ probatur præscriptio 100.anno.Bal. in tract.præscriptio.in ij.par.tertiæ par.princ.in vj.qõ.nume.38. Paris.in c.cùm nobis.nu.9.de præscriptio.

83 Quartò & vltimò declara,qa testes qui fm intentionẽ gl.in d.c.j.de præscrip.in vi.habent probare memoriã in ꝯriũ nõ extare, debẽt esse ſaltẽ quinquaginta quatuor annorum,vt dicit Domi.in c.j.ver.ſed q̃rit Lapus.& ibi Anch. ver. q̃cit etiã circa hoc. & ibi Fran.ver.ſed q̃rit hic Lapus.de præscriptio.in vi.Mil.in verbo,testis ad ꝓbandũ.Floria.in l.ſeruitutes.la grande.n.36.de seruitu.Balb.in tracta.præscrip.in ij.part.tertię par.principalis in vj. q.nu.37.ver.cuius verò ætatis.Chassan.in consuet.Burgun. ver. Dicunt tñ Doctores.& consilio xviij.nu.9.& consi.liiij.num.51. Paris.consilio xxvij.nu.97.vol.j.& consi.ciiij.nu.124.vol.j.Bertr. consi.clxvij.num.4.vol.iij.in nouis.

Contrarium tenet Bertach.in tract.de gabel.in prima par.in j. q.nu.28.vbi dicit ſatis esſe in hoc casu, ſi testes excedãt tempus xl.annorum.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Præscriptio non extenditur.

1 Dicunt doct.q̃ præscriptio nõ extẽditur,& propterea valet iſta propoſitio,tantùm præscriptũ quantũ poſſeſſum,gl.in c.auditis.in verbo,interruptionẽ.de præscri.& ibi Innoc.in ca.dilecto.de offi.Archi.& voluit Arch.in c.i.de iur.patr.in vj.Fed.de Sen.in ꝑſ.cxxx.Bal.in l.ſi quis diuturno.ff.ſi ſerui.vẽd.Bar.in l.j.§.ſi qs hoc interdicto.ff.de itin. actuque priuato.Ang.in l.vna est via.ff.de ſerui.ruſt.præd.Bal.in repe.l.de qbus.ff.de legi.Abb.in c.cùm cõſuetudinis. de consue. in c.licèt ex ſuscepto.in fi.de foro compet.i ca.quod translationẽ,in vltimo no.de offlega.Bar.in auth.q̃ rẽ.in fi.C.de sacroſ.ecclę.Albe.l.i.ff.de offi.eius cui mand.eſt iuriſdictio. Flor.in l.ſi qs diuturno.ff.ſi ſerui.vendi.Dec.in c.translato.in ij.lectu. de cõſti. & in j.lectur.Roma.cõſi.ccclxviij.Card.in cle.j.i vij. q. de renũc. Fel.in c.auditis.de præscr. Balb.in trac. ꝓscr.in ij. par. idem tenuit Bar.in l.ſi publicanus.§.fi.in fi.ff.de publi.in l. cùm de in rẽ verso. ff.de vſur.Abb.in d.c.auditis.in pe.not.& in c.cũ in tua.in iij.no. de deci.Io.And.in addi.Spe.in addi.magna.in fi.in ti.de his, quę fiunt à maio.par.ca.Alex.in cõſ.cxx.vol.iiij.& in consi.xvj.vol.v. & in consi.xxxiij.vol.v.Soc.in cõſ.lxxiiij.vol.j.& in consi.cclxxv. Iaſ.in l.ij.& ibi Dec.de iur.om.iud.Aegid. deciſ.dlxxxix. Paul. de Ca.in l.cũ de cõſuetudine.quã legit cũ l.de qbus.ff.de legib.Maria.in ca.cùm cõtingat.de foro compe.Claud. in titu. quæ res in feud.dar.poſ.Chaſſa.in cõſuetu.Burgũd.Fel.in c.cũ ex iniuncto, de hæreti Zaſ.in cõſ.xvi.vol.ij.Bertr.in cõſ.ij. vol.iij.& in consil. lvj.vol.iij.& in consi.lxxvj.vol.iij.Paris.in consi.cxiij.vol.j.

2 Contrarium ſentit Io.And.in regu. quod alicui. de reg. iu. in vj.in Mercurialib.vbi tenet q̃ præscribens præſentationem,dicitur præſcripſiſſe omnia iura patronis competentia.

pr

3 Primò amplia,vt ẽt ad casus ſimiles non ſiat extensio, Abbas in dicto c.cùm contingat.de deci.in vltimo notab.Soci. in dicto consi.cclxxv.Balbus in tracta.præscript.in ij.parte.

4 Secundò Amplia,etiã quo ad accesſoria,vel etiã cõnexa ſeparabilia:& ideo ꝓscripta visitatione, non censetur præscripta,ꝓcuratio.glo.in c.odia.de regu.iur. in vj. & fuit originalis opinio Hoſti.in c.cùm ex officij.de præscri.Io.And.in addi. Spec.in titu. de his,q̃ fiunt à maio.par.ca.in apoſtil.mag.in fin.Roma.in cõſi. ccclxviii.Maria.in ca.cùm cõtingat.de fo.compe. Soci.in consi. cclxxv.Card.& Imola in c.paſtoralis.de of. dele. Balb. in tract.ꝓscri.in ij.parte.Feli.in c.at ſi clerici.in §.de adulteriis.de iudic.

5 Et idẽ dicit de diſpenſatione,Feli.in ca. cùm ex officij.de præscri.& in c.cùm ex iniuncto.de hæret.Zaſius in conſ.xvj. volu.ij.

Contrariũ vł tenere Pet.de Ancha. in cap. canon um ſtatuta. verſ.de quinta quæſt.de consti.Roch.in c.fi.de consue.

6 Tertiò amplia,ẽt quo ad ea,q̃ veniũt in antecedens,vt est coercitio ad iuriſdictionẽ,ꝓ tex.in l.fi.ff. de of.eius. & ita tenet Ab. in c.cùm cõtingat.de fo.compe.& ibi Card.in fi.Alex.in l.ij.ff.de iuriſ.om.iud.& ibi Iaſ.Card.in c.paſtoralis.in j.notab.de of. dele. Soci.in conſ.cclxxv.Feli.in c.auditis.de præscr.

Contrarium Deci.in l.ij.& ibi Purpu.ff.de iuriſd.om.iud.

7 Tenendo primã opinionẽ*cõem,eã Sublimita,ſecus in consuetudine,quæ extenditur ad ſuum antecedens. Pau. de Caſtro in consi.iij.in fine,volu.j.

8 Quartò amplia,nã ſecundùm Cardi.cle.j.de ſup. negli. præla. qui præscripſit inſtitutionẽ,nõ põt iure deuoluto conſerre. Zaſius ſequitur in conſ.xvj.vol.ij.

9 Quintò amplia,nã ꝓſcribens inſtitutionẽ, nõ recipit resignationẽ.Dom.in c.quod in dubiis,de renũ.Io.And.in c.cùm ex iniuncto.§.fi.de hæret.& ibi Feli.Zaſius in conſ.xvj.vol.ij.

10 Et qui præscripſit inſtitutionẽ nõ præscripſit deſtitutionẽ, glo.prag.ſanct.Feli.in c.cùm ex iniuncto.de hæret.

11 Sextò Amplia,vt iſta regula procedat,etiam in præscriptione temporis immemorabilis,Zaſius in consi.xvj.vol.ij.

12 Primò limita,ſecus esſe in ꝯſuetudine,qa cõſuetudo extẽditur de casu ſimili ad casum ſimilẽ.Glo.in l.de qbus in gl.j.ff.de legib.& ibi Bal.Inno.in c.dilecto.de offi.archid.& ibi Ant. de But. Archid.in c.reatina.lxiij.diſtinct.Bald.in addi.Spec.in tit.de iuriſ. om.iudi.ſuper rub.Flo.in l.ſi qs diuturno.ff. ſi ſerui. vend. Hoſti. in c.ea noſcit.de his,q̃ fiunt à præla.Aegid.deciſ.dlxxxix. Abbas in c.translato.in fine, de cõſtitu. & ibi Deci. in prima & ſecunda lectu.Abbas in c.dilecti.per illũ textũ de arbit.Bal.in l.ij.versi.ſed nunquid.C.de ſeruitu.& aqua.Deci.in l. ij. ff. de iuriſd. om. iudi. Paris.in consi.xxv.vol.j.Ripa in c.cum eccleſia Sutrina.nu. 125. versi.tertia differentia.de causa poſſeſſ.& proprieta.

Contrariũ Bar.in auth.q rẽ.in fi.C.de sacroſan.eccle.Io.And. in addi.Spec.ſuper rub.de feud.Oldra ꝑſ.ccxxxvij.& in consi.cclxxxiiii.Abbas in ca.quod trãſlationẽ, in vlti.notab.de offi.lega. Io.de Ligna.& Pet.de Ancha.in c.cùm ex officij.de præscri. Bal. in auth.ſi quas ruinas.C.de ſacroſan.eccle.i l.ẽt.ff.ſolu.matrim.i l.ſi pupillorũ.§.fi.ff.de rebus eo.Io.And.in regu.ꝯ cũ, in ſolutione q̃ſt.de reg.iur.i vj.in Mercurialib.Bellame.deciſ.dcxxvj. Ant. de But.in c.ea noſcitur.de his,q̃ fiunt à prælat.Dom.in c. ſi Episcopus.de ſup.negli.præla.in vj.Pau.de Caſt.in l.imperiũ.verſ.ſed Cy.reprehendit.ff.de iuriſd.om.iud.Alex.in ꝑſ.cvj.vol. ij. Feli.in c.cùm ex iniuncto.de hæret.Afflict.ſuper cõſtit.aliàs ſub rub. de fer.& ſala.iud.nu.62.Paris.in ꝑſ.xiij.vol.j.& in ꝑſ.xxj.vol.j. Corn. in conſ.xliij.vol.ij.Rota in nouis decis.cccxcviij. Staphil.de lite. gra.& iuſti.Bertrandus in ꝑſ.ij.vol.iij.& in ꝑſ.lvj.vol. eo. & in ꝑſ. lxxvj.vol.eo.& in consi.xv.vol.ij.& in consil. xxvij.volu.j Maria. iunior consi.liiij.vol.ij.& consilio clxj.vol.ij.

13 Et q̃ nõ extendatur de persona ad personam, Ruinus consi. xix.vol.j.& cõſil.clvij.vol.iij. vbi dicit,q̃ non extenditur de casu ad casum,nec de persona ad personã,Aimo de antiqui. temp. in iiij.par.nu.21.& ſeq.vbi declarat.

14 Pro diſtinctione dixit Pet.de Anch.in c.cùm ex officij. de ꝓscri.quòd extenditur consuetudo de loco ad locum,ſed non de casu ad casum.

Sed Pau.de Caſt.in cõſ.cccl.xxij.in fine,volu.j.tenet,quòd nec de loco ad locum extendi poſſit.

Sed tu dicas q̃ cõſuetudo nõ extendit ad locũ,penitus ſepara tum,nec ẽt ad cõtiguũ,& connexum habentẽ diſſimilia iura: & ita procedit opinio Pau.de Caſt.Secus ad locũ cõtiguũ retinen tẽ eadem,vel ſimilia iura: & ita habet locum opinio Anch.iſta diſtinctio ſumitur ex verbis Soc. in c.cùm contingat.versi.tertiò principaliter.& ſeq.de fo.compe.

15 Alij verò dicebant,q̃ consuetudo exorbitãs,& oneroſa,nõ extenditur:ſecus in fauorabili,vel nõ oneroſa. ita Inno. in dicto c.dilecto.de offi.archid.Pet.de Ancha in c.ſine poſſeſſione.de regu.iur.in vj. Roma.in conſ.cccl.xviij.

Ant.de But.in c.dilecto.de offic.archid.vbi ponit ad q̃ debeat extendi cõſuetudo,q̃ põt extendi.Abbas in ca.quod translationẽ.in vltimo nota.de offi.lega.Feli.in c.auditis. de præscri. Balb* in tracta.præscri.in ſecunda parte,quæ est finis illius partis.Maria.in ca.cùm contingat.de fo.competen.

Et iſta diſtinctio magis*communiter approbatur.

16 Tenendo tñ vltimã opinionẽ,q̃ cõſuetudo nõ extendaẽ,Limita, qa ad emergentia ad factũ per ꝯſuetudinẽ decisum extẽditur de vno actu ad aliũ,vel de vno loco ad aliũ.Inn.in c.j.de relig. domib.& i c.dilectus.de offic.archid.Abb.in c.cũ inter.ver.quarto casu.de re iud. & in c.cũ olim.ver.vltimò,&c.de præscri. & in cõſ.lxxxij.vol.j.& in cõſ.lxxj.vol.ij.Old.in consi.clxxij.Rom.in cõſ. ccclxviij. Alex. in ꝑſ.lxviij.vol.ij.Maria.in c.cũ cõtingat.de foro compe. Feli.in d.c.auditis.de præscrip. Balb. in tracta.præscri.in ſecunda parte. Rota in nouis dec.cccexix.aliàs ſecũda,de præscr.in fi.Io.Fab.in l.j.C.de emancip.libe.Capel.Tholoſ.& ibi Apoſtil. deciſ.ccxxij. Chaſſa.in cõſuetu.Burgũ. Deci.in c.referẽte.in princ.de ꝓba.& consi.cclxxj.Tiraq.de retract.lignag.§.xxxj.in gl.iij.nume.12.

17 Quando autem conſuetudo non extendatur,& quando extendatur,ponit latè Roch.in ca.fi.de consue.

18 Secundò limita,niſi qs haberet conceſſionẽ à ſuperiore,qa tũc vſus iuriſdictionis in vna parte tribuit vſum in alia: & iſto ca ſu extendit cõſuetudo,& præscriptio.Bart.in l.j.§.ſi quis hoc interdicto.ff.de itine.actu.Pau.de Caſt.in l. imperium.ff. de iuriſd. om.iudi.Ant.de But.in cap.fina.de cau.poſſeſ.& ꝓprieta.Abbas in ca.cùm olim.de præscri.Feli.in ca.auditis.de præscri. in prima declaratione.Ange.in l.vna est via.ff.de ſeruit.ruſti.præd. aposti, ad deciſ.Tholoſa.cccxxij.Chaſſa.in consuetu.Burgund. Iaſo. in l.more.ff.de iuriſd.om.iudic.Feli.in c.cùm ex iniuncto.de hæret.

19 Tertiò limita,qa licèt nõ extendatur præscriptio de vna ſpecie ad aliã ſpeciẽ, tñ de vno casu vnius ſpeciei ad alium casum eiuſdẽ ſpeciei extenditur.Bal.in l.ij.verſ.ſed nũquid. C. de ſerui. & aqua.Abbas in ca.dilecti.de arbi.Pau. de Caſt. in l. imperiũ. ff. de iuriſd.om.iud.Ant.de But.in c.dilectus.de capel.monach.Soc. in ꝑſ.cxj.vol.j.Ant.de But.in c.fina.de cã poſſeſſ.& ꝓprieta Bal.i l.imperium.in lectu.ver.circa vltimũ.ff.de iuriſd.om.iud.Maria. in ca.cùm cõtingat.verſ.ſextò principaliter.de fo.compe.Fel.in ca.auditis.de præscri.Alex.in cõſi.lxviij.volu.ij.Iaſ. in l.imperiũ. verſ.tertiò circa eandem materiam.de iuriſd.om.iud.

20 Et pro hoc facit quod notat Abbas in conſ.lxxj. volu.ij.vbi recipiens decimas aliquorum fructuum in agro exiſtentium vł præscripſiſſe ius decimandi reſpectu totius agri.

21 Quartò limita, quia præscriptio extenditur de persona ad personam,Bal.in l.ſi quis diuturno.ff.ſi ſerui.vendic.in ſecundo notab.Chaſſa.in consuetu.Burgun.Rota in decis.cccexvi.in nouis, aliàs ſecunda.de præscri.in fi.Iaco.in l.more.ff.de iuriſd.om.iud.

Contrarium videtur ſentire Bertran.in consi.cc.vol.iij.

22 Quintò limita iſtud ,ꝓcedere alio poſſidẽte,vel,ſi poſſidenti reſiſtat ius cõmune,vt qa res ſpectet ad alium ex iuris diſpoſitione,nã tunc ꝓcedit cõclusio,q̃ præscriptio nõ ſit extendenda,ita Abb.in c.j.de relig.domib.i c.cũ inter.ver.quarto casu.de re iud. & fuit opi.Io.And.Hoſti.Card.& Pet.de Ancha.in dicto cap.j.de relig.domib.Inn.i c.dilectus.in finalibus verbis,de capel.monacho.& in c.dilecto.ver.item facilius.& verſic. item non est contra.de offic.Archid.Rot.in nouis,deciſ.ccccxcvj.ibi pro qua conclu.Roman.in consi.cccl.xviij.verſiculo,nec ſimiliter præmiſſis. Zaſius in conſil.xvj.volu.ij.Feli.in c.cùm ex iniuncto.de hæreti.

23 Sed alio nõ poſſidente præscriptio extẽditur de vno actu ad aliũ,vel de vno loco ad aliũ.Inn.in c.j.de relig. domib.& i c.dilectus.de offic.archid.Abb.in c.cũ inter.ver.quarto casu.de re iud. & in c.cũ olim.ver.vltimò,&c.de præscri. & in cõſ.lxxxij.vol.j.& in cõſ.lxxj.vol.ij.Old.in conſ.clxxij.Rom.in cõſ. ccclxviij. Alex. in ꝑſ.lxviij.vol.ij.Maria.in c.cũ cõtingat.de foro compe. Feli.in d.c.auditis.de præscrip. Balb. in tracta.præscri.in ſecunda parte. Rota in nouis dec.cccexix.aliàs ſecũda,de præscr.in fi.Io.Fab.in l.j.C.de emancip.libe.Capel.Tholoſ.& ibi Apoſtil. deciſ.ccxxij. Chaſſa.in cõſuetu.Burgũ. Deci.in c.referẽte.in princ.de ꝓba.& consi.cclxxj.Tiraq.de retract.lignag.§.xxxj.in gl.iij.nume.12.

24 Sublimita,ſi modò locus ille naturaliter alteri ſubiaceret,ſed ſi poſſet esſe ſui natura alteri non ſubiectus, tunc etiã quòd nemine poſſidente quis in dicto loco præscribat iuriſdictionem in vno actu,non propterea quærit in aliis.Feder. de Senis in consi. cxxx.Fel.in ca. auditis.de præscriptionib.

25 Sextò limita,niſi alio exiſtẽte in poſſeſſione præscribẽs agere tur illũ vniuerſaliter ſua iuriſdictione priuare,qa tunc per vſum iuriſdictionis in vno actu,illã vniuerſaliter præscriberet,ſi modò cõcurreret vel ſcientia, & patiẽtia illius, ꝯ quẽ præscribitur.Inn. in c.dilectus.de capel.monach.& ibi Ant.de Butr.in c.ſi.de causa poſſ.& prop.Maria.in c.cũ cõtingat.de foro compe. Io.Fab.in l.j. C.de emancip.libero.Rota i nouis decis.cccexix.aliàs ij.de præscri.in fi.Fel.in ca. cũ ex iniuncto.de hæret.Pariſ.in cõſ.xxv. vol.j. Grat.ampliat ꝑſi.lxj.vol.j.vt iſto casu extẽdatur de loco ad locũ.

26 Vel ſi accederet illius,contra quem præscribitur,conſenſus, vt notat Bart.in l.iij.in fine princ.ff.de acquir.poſ.

27 Sed ſecus ſi ille nõ patiatur,vel non conſentiat. ita procedit quod notat Cy.in l.j.ad ſi.C.de eman. libe.& Spec.i tit.de iuriſd. om.iud.verò illud nota.Flo.i l.ſi quis diuturno.ff.ſi ſerui.vẽd.& in l.vna est via.ff.de ſer.ruſt.præd.Bald.in di ſpu. ſua incip. Appulus. Ant.de But.in c.fi.de cau.poſſ.& prop. Roma in consi. cccl.xviij.

28 Septi

Universidad de Deusto
Biblioteca

28 Septimò limita quò ad accessoria inseparabilia, vt no. Bald. in l. cos. in primo not. C. de vsur. Maria. in c. cũ ex iniũcto. de hæretic. Abb. in c. cũ veniſſent. verſ. notabis. de inſti. Zaſius in cõſil. xix. vol. ij. Roma. in conſi. ccxliij. laſ. in conſi. clxxxv. vol. ij. Feli. in c. auditis. de præſcri. Balbus in tract. præſcri. in ij par. Bar. in l. de quibus. in ij. lectu. ff. de legib.

29 Et hoc intelligę, qñ accessoriũ ineſt à principio: ſecus ſi ex poſt cœpiſſet ineſſe. Roma. in ſingu. dxcv. Feli. in ca. auditis. de p̃ſcri. & in c. cùm ex iniuncto. de hęret. Balb. ī tract. præſcri. ī ij. par.

30 Et idē eſt quo ad ꝓnexa, vt not. Ant. de But. ī c. fi. de cau. poſſ. & propr. & in c. dilectus. de capel. monach. Pet. de Anch. in regu. ſine poſſeſſione. de reg. iur. in vj. laſ. in l. iij. ff. de acqui. poſſ. Chaſ. in conſue. Burgun. Zaſius in conſi. xvj. vol. ij.

31 Et idē dicit in diſpenſatione Feli. in cap. at ſi clerici. §. de adulteriis. de iudic.

32 Octauò limita, quo ad antecedẽs neceſſarium, ad quod præſcriptio extenditur. Roma. in conſ. ccxliij. Pan. de Caſt. in cõ. iij. vol. j. Feli. in c. auditis. de præſcri. Balb. in tract. præſcri. in ij. part.

33 Nonò limita, qñ vna, & eadem res diuerſo iure cenſeręt, niſi præſcriptio extenderęt, vt not. Inno. in c. dilectus. de offi. archid. in ca. cum in tua. de deci.. Card. in cle. j. de ſup. negli. præla.

34 Decimò limita, ga concluſio locũ habet qñ agitur de præiudicio tertij, aliàs ſecus, vt per Feli. in c. licèt. el j. de foro compe.

35 XI. Limita, nã præſcripta abſolutione, eſt etiam præſcripta condemnatio, & econtrà. Bal. in l. imperiũ. verſ. circa vltimũ punctum. ff. de iur. om. iudic. Fel. in cap. auditis. in quarta declaratione, in fine, de præſcrip. Deci. in regu. nemo qui condemnare. ff. de regu. iur. Balbus in tract. præſcrip. in ij. par. Zaſius in conſi. xvj. Feli. in c. non põt. de re iudic. vbi quid in priuilegio.

36 Contrariũ Abb. in cap. cum olim. de præſcrip. & Cardi. ī cle. j. de renuncia. vbi tenent ꝙ præſcribens inſtitutionem, nõ cenſetur præſcripſiſſe deſtitutionem.

Et idē dicit Zaſius in conſ. xvj. vol. ij. Feli. in c. cũ ex iniuncto. de hęreti. Aimo de antiq. temp. in iij. par. nu. 30.

37 Sicuti etiam præſcribens facultatem excommunicandi, nõ cenſetur præſcripſiſſe facultatem abſoluendi, Feli. in cap. auditis. de præſcri. Hiſpanus in c. per veſtras. verſ. & propterea dicit Inn. de donat. inter virum & vxorem.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Præſcriptio in perſonalibus actionibus an poſſit abſque bona fide operari.

1 INnumeri ſunt Doctores qui tenent iſtam partẽ, ꝙ ēt in actionibus perſonalibus attẽta diſpoſitione iuris canonici, per quã malę fidei poſſeſſor nullo tempore præſcribit, c. fi. de p̃ſcri. c. poſſeſſor. de regu. iur. in vj. requiriť bona fides. & aliter nõ ꝓcedat præſcriptio, ꝓut iſtã opinionẽ tenuit gl. in d. c. fi. de præſcri. in verbo, bona fide. & in verbo, quã ciuilis. gl. in c. poſſeſſor. de reg. iur. in vj. & ibi Dy. Io. And. in c. ij. de excep. in vj. Hoſtiẽ. in c. p tuas. de dona. Ant. de But. in c. quod clericis. de foro compe. & in dicto c. fin. de præſcr..

2 Ange. in l. ſequitur. §. ſi viã. ff. de vſucap. in repeti. l. j. C. de iudi. ꝙ hoc procedit in terris eccleſię etiã inter laicos, ſed nõ in terris Imperij corã iudice laico. idē tenet Bal. in diſp. ſua incip. ſtatuto cauetur, ꝙ fœnerator. per totum. ſed maximè verſ. nõ obſtat ſm argumentũ. & idē Bald. in l. j. C. de p̃ſcri. xxx. anno. in l. j. C. de ſeruitu. & in auth. ad hæc. C. de vſur. in l. q bus diebus. §. dñs. ff. de cõdit. & demon. in c. j. §. ſi q s per xxx. ſi de feudo fuerit cõtro. Pe. de Anch. in repe. c. ſi, ꝓpter. de reſcri. in vj. & in regu. poſſeſſor. in vij. q. & in reg. ſine poſſeſſione. verſ. vndecimò & vltimò. de reg. iur. in vj. Pet. de Vbaldis in repe. c. ſi diligenti. de præſcri. Imo. in l. quibus diebus. §. dñs. ff. de cõdi. & demon. & in c. fi. de præſcri. & in l. ſequitur. §. ſi viã. ff. de vſucap. Cardi. ī dicto c. vigilãri. de p̃ſcri. idē tenet Pet. de Ancha. Domi. & Philip. Franc. in c. ij. de excep. in vj.

Fulg. in l. cũ notiſſimi. §. imò. C. de p̃ſcrip. xxx. anno. vbi * dicit iſtã partẽ cõem, Philip. Fran. in regu. poſſeſſor. de regu. iur. in vj. Cuma. & Roma. in l. ſequitur. §. ſi viã. ff. de vſucap. Prępoſi. in c. j. §. ſi quis per xxx. in fine, ſi de feudo fuerit contro.

Feli. in c. fi. qui dicit iſtam partem * communem, de præſcrip.

Abb. in c. cũra. vbi dicit iſtã partẽ * cõiter teneri. de iure patro. Io. Crottus in l. nemo põt. ff. de leg. j. & in l. oẽs populi. ff. de iuſti. & iure. Balb. in tract. præſcri. in iij. par. Pau. de Caſt. in l. fi. §. j. in fi. ff. rem ra. habe. hoc ēt ſentit Bal. in l. plane. ff. quod falſo tut. auth.

Idē tenet Pet. de Ancha. in cõſ. v. in fi. & in cõſ. cxxxix. in fi. vbi dicit ita communiter teneri: & in conſi. cclxxxviij. in prin.

Idē tenet cõiter hoc teneri afferens Ant. de But. in conſi. xlv. Idem tenet Paul. de Caſtr. in ꝑ. cclxxxix. in ęip. hęreditas. in fine. Bald. in conſi. ccxxiiij. vol. v. & in conſ. ccclxxxvj. ver. vltimò. vo. v. & in conſi. iiij. in iij. vol. & in conſi. xij. volu. j.

Idem tenet, & dicit cõiter teneri Alex. in cõſ. clxxxv. vol. ij. & in conſi. xxxiiij. vbi idē dicit, vol. iij. & in cõſ. xcvij. vol. iij. vbi idē dicit: & in cõſ. lij. vol. v. Fulgo. in conſ. cxxiij. Imola in cõſil. cxxiij. & in conſi. xxv.

Corne. qui dicit iſtã eſſe cõem Canoniſtarũ, & Legiſtarum in ꝑ. cclix. & in ꝑ. cccxxviij. volu. j. vbi idem dicit: & in ꝑ. cclxv. vbi idem dicit, vol. iij. & in ꝑ. clxxx. vol. iij. Calca. in conſi. lxxiij. Matheſi. ſingu. xxij. Cuma. in conſi. clvij. Fulgo. in conſ. lxxxiij. Balbus in tracta. præſcrip. in princip. vbi dicit iſtã * cõem opinio. & in tertia pẽrte iij. partis princip. in x. queſt. Alex. in conſ. xxxix. volu. vj. Ferrat. caute. xxxviij. Gozad. in conſi. lvj.

Bertrandus, qui dicit iſtam cõem opinionẽ, in conſ. xvj. volu. iij. & in conſi. lxxxvij. & in conſi. cliij. vbi dicit iſtã * cõem opinionem, & in conſi. clxxxiiij. vol. iij.

Deciſi. Neapoli. in nouis, iiij. in quinta difficulta. tenet iſtã eſſe * cõem. Pariſi. cõſ. cx. volu. iiij. Marianus iunior in ꝑ. cxliij. volu. j. Gratus in conſi. cxxi. vol. j. & in conſi. cxxv. cod. vol.

Ruinus, qui dicit cõmunẽ, conſi. clxx. vol. j. & conſi. cl. vol. iiij. Bertrandus conſi. xlj. vbi dicit communem, vol. i. in antiq.

Contrariũ tenuerunt ꝙplures, vt in præſcriptione perſonaliũ actionũ nõ requiratur bona fides, Bart. in l. ſequitur. §. ſi viã. ff. de vſucapionib. & in l. fina. ff. quẽadmodum ſeruitu. amitt. in l. hęc aũt iura. ff. de ſeruitut. vrbano. p̃d. in l. ait prętor. §. planè. ff. ex quibus cauſis maio. & fuit opinio ante Barto. Hoſtien. in ſumma, de p̃ſcriptionib. §. res q̃ præſcribi pñt. in prin. Innoc. in cap. cura. de iure patrona. in fine, & in cap. quia plerique. de immu. eccle.

Sed põt aliter intelligi Innocen. in cap. quia plerique. vt dicit Alexan. in conſ. clxxxv. vol. ij. & Corne in conſ. ſuprà allega.

Hoc etiam ad dictum Innocen. dicit Abb. in c. fi. de præſcrip.

Idē in principali articulo tenet Abbas in ca. quod clericis. de foro competẽ. in caſu, qñ creditor nõ tenebatur ire ad domum debitoris. & in dicto cap. fina. Pau. de Caſtro in l. ſequitur. §. ſi viã. ff. de vſucap. in caſu, qñ verba diriguntur ad creditorem. & in l. hęc autem iura. ff. de ſeruitut. vrbano. prędio.

Idē tenet Bal. in c. fina. de præſcrip. Hentic. Boich in cap. ſi diligenti. in tertia diſtinct. de præſcrip. Philip. Frãc. in regu. poſſeſſor. de regu. iur. in vj. Nellus in tracta. bannito. in ſecunda parte tertij temporis, queſt. xiij. Stepha. Aufrerij tãſit cũ diſtinctione Abb. in c. fina. de præſcri. in apoſtil. ad deciſio. Tholoſa. lxxiij.

Summa Ange. cũ diſtinctione Abba. in verbo, p̃ſcriptio. ī glo. xliiij. Summa Sylueſtrina in verbo, præſcrip. cl j. Bal. in cõſ. ccxxx vj. vol. iij. Ange. in l. hęc aũt iura. ff. de ſerui. vrba. prędio.

Cuma. in conſil lxvij. vbi intelligit qñ debitor nõ eſt in mora.

Ita etiam tenet Guido Papæ queſt. cxciv. q dicit ita pluries iudicatum in Parlamento Tholoſano, & Delphinali. & ita voluit Deciſ. Tholoſa. deciſi. lxxiiij.

Socinus, qui dicit iſtã partẽ * cõem, in cõſ. xl. in fine, vol. j. & ī conſi. cciij. Corneus in cõſ. clxxvj. vol. j. & in conſi. ccvj. vol. ij. & ī conſi. cclxxiiij. vol. iiij. Marianus iunior conſi. xiij. vol. ij.

Tenendo primam opinionem, quę vr magis * communis,

3 Amplia, vt iſtud, ꝓcedat in vtroq; foro, tã ſeculari, q̃ eccleſiaſtico: tam inter clericos, q̃ inter laicos ratione peccati, vt voluit glo. in d. c. fi. in verbo, q̃ ciuilis. de præſcri. & glo. in c. poſſeſſor. de regu. iur. in vj. Ant. de Butrio in cap. fina. de præſcri. Io. Andre. in capitu. ij. de excep. in vj. Angel. in dicta l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſucap. Imola in d. l. ſequitur. §. ſi viã. & in c. fina. de præſcrip. Pet. de Ancha. in regu. ſine poſſeſſione. in xj. oppoſi. de reg. iur. lib. vj. Ale. in ꝑ. xxxix. vol. vj. Prępoſi. ī c. j. §. ſi q s p xxx. ſi de feudo fuer. ꝓtrouer. Cępol. caut. xlvj. Balbus in tracta. p̃ſcript. in tertia parte. Pet. de Anchar. in ꝑ. v. in fi. & in ꝑ. cclxxxviij. Ale. in ꝑ. cclxxxv. vol. ij. & in ꝑ. xxxiiij. vol. iij. & ꝑ. lj. ī v. vol. Fulg. in ꝑ. cxxiij. Corn. in conſi. cclix. vo. j. & in cõſ. cclxv. volu. iij. Calca. in conſi. lxxiiij. & Abbas in capit. fi. de præſcri. in ſuo caſu, qñ non currit præſcriptio, dicit hoc etiam ſeruandum in foro ciuili.

Et idem dicit in ſuis caſibus Paulus de Caſtro in dicta l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſucapion. b.

Idem tenet Bal. in dicto ca. fina. de præſcrip. Lanfran. in tract. de arbit. xxv. quæſt. Maria. iunior conſi. cxliij. vol. j.

4 Licèt ꝓriũ, vt in foro ciuili procedat p̃ſcriptio actionũ perſonaliũ cũ mala fide, & l. oẽs. & l. ſicut. C. de p̃ſcri. xxx. anno. debeãt ſeruari, tenet Bald. in ca. j. §. ſi quis per xxx. ſi de feudo fuerit controuerſ. & in ꝑ. cccxix. in primo volu. & in ꝑ. xij. vol. j. Bald. in l. j. C. de ſeruitu. & aqua. Ange. in l. j. in repeti. C. de iudic. Philip. Frãcus in regula, poſſeſſor. de regu. iur. in vj. Ange. Areti. in d. §. ſi viã. Salic. in l. ſicut. C. de iure delibe. Practi. Papi. in forma reſpon. rei conuenti. in verbo, præſcriptio.

5 Secundò Amplia, in hærede habentis malam fidem, de quo in concluſione v. hoc eodem titu.

Tertiò

6 Tertiò amplia, etiã in debitore ex ſola ſmĩa, Feli. in dicto c. fi. in tertia declaratione, de præſcri.

7 Primò limita, in actione pœnali, q̃ quia datur ad pœnã odioſam, quæ ſecũdũ ius canonicũ nõ exigitur vltra id, quod intereſt. ea. fraternitatis. xij. q. ij. per p̃ſcriptionẽ tollitur mala fides, ita tenet Ant. de Butrio in c. fi. de præſcr. & ibi Imola.

8 Neciſto caſu faciẽda eſt differẽtia, an actio ab initio ſit tẽporalis, vel ſit perpetua, ſeu per legẽ, vel per ſtatutum reſtricta, ꝓut dicebat Anto. de But. in d. c. fi. qui in hoc reprehendit ꝑ Imo. ibi.

Idẽ tenet Roma. in d. §. ſi viam. & dicit hoc * cõiter teneri ibi Imol. in fi. Matheſ. ſing. xxij. Feli. in ca. fi. poſt Abb. de præſcri. Io. Crot. in l. nemo põt. ff. de leg. j. Caccialu. ī l. oẽs populi. ff. de iuſti. & iure. Balbus in tract. præſcri. in iij. parte. Corn. in ꝑ. clxvj. vol. j. & in ꝑſi. cxix. vol. ij. Bouer. in verbo, præſcriptio. ſingu. xix.

9 Secundò limita, in debitore ignorante, ga tunc currit p̃ſcriptio q̃ perſonalẽ actionẽ, Imola in d. c. fi. Roma. in d. §. ſi viã. Ant. de But. in d. c. fi. Imola in ꝑ. cxxiij. Balbus in tracta. præſcrip. in ij. par. iij. par. prin. in x. q. in xiiij. q. Philip. Frã. in regu. poſſeſſor. verſ. tertiò limita. de regul. iur. in vj. Abb. in ca. fi. de præſcrip. Feli. in ca. fi. de præſcrip. Deciſ. Neapoli. iiij in nouis, in quinta difficulta te. Caccialu, in l. omnes populi. ff. de iuſti. & iure.

Sed iſta nõ eſt ꝓpriè limitatio, ex quo tũc in debitore non cõcurrit mala fides, & cõcluſio principalis procedit vtrum actioni perſonali præſcribi poſſit ſtante mala fide.

10 Tertiò limita, nã qñ debitor nõ eſt in mora, vt ga non tenebatur offerre, nec fuerat interpellatus, vel per hoiem, vel per ipſum diei, ex quo retinet ſine peccato, etiã q̃ ſit in mala fide, p̃ſcribet, ita declarat Abb. in c. quod clericis, de foro compe. & in c. fi. de p̃ſcri. Corne. in ꝑ. cclxxvij. vol. iiij. & in ꝑ. lxxvj. vol. j. & in ꝑ. ccvj. volu. ij. Apoſtil. ad deciſ. Tholoſ. lxxiij. Cuma. in ꝑ. lxvij. Ale. ī ꝑ. ccxvij. vol vj. Summa Ange. in verbo. p̃ſcriptio. in verſ. xliiij. Deci. in conſ. dliij. Bouer. in ſing. xix. in verbo. præſcriptio.

Contrariũ tenet Imola. in d. §. ſi viã. & in c. fi. Io. Crottus in d. l. oẽs populi. & in l. nemo põt. ff. de leg. j. Feli. in ca. fi. de præſcri. & Imol. in l. quibus diebus. §. dñs. ff. de cond. & demonſt. Gomeſ. In ſtitu. de actio. in prin. Bertran. in conſ. lxxxvij. vol. iij.

11 Salua primã opinionẽ, vt per Rui. ꝑ. cxxxj. verſic. itẽ p̃dictis non obſtantibus. vol. j. qñ ex parte creditoris requirebatur etiã implementũ reale, quia tunc ſine dubio currit præſcriptio.

12 Quartò limita in actione temporali, q̃ iuxta ſuã naturã habet certã metã à lege introductam, vltrà quam non durat. ga illi præſcribitur ēt cũ mala fide. Pau. de Caſt. in dicto. §. ſi viã. Abb. in dicto c. fi. poſt Ant. de Butrio, Imo. & Feli. & idẽ Feli. in c. de quarta. de præſcri. Balbus in tract. præſcri. ī iij. par. Io. Crot. in l. oẽs populi. de iuſti. iure. & in l. nemo põt. de leg. j. Caccia. in l. oẽs populi. ff. de iuſti. & iure. Pau. de Caſtro in l. fi. §. j. in fi. ff. rem ra. habe.

13 Quintò limita, qñ actio competit ꝓ iure quæſito, nõ ꝓ iure ꝓrendo. Pet. de Ancha. in regu. ſine poſſeſſione. in xj. oppoſi. vbi dicit ita cõſuluiſſe Bal. refert, & ſequitur Soci. in cõſ. lxij. vol. j. & ponit Balbus in tracta. p̃ſcript. in tertia parte, Baldus in cõſ. xij. vol. j. & in cõſ. ccclxxxvj. volu. v. Decius in cõſ. dliiij. Socinus in cõſ. ii. vol. iij. Io. de Ripa in l. fina. in lxix. q̃ſt. C. de reuocan. dona. Pariſ. ī cõſ. xvj. vol. ij. & in cõſ. xlix. vol. eod. & in cõſ. lxxxvij. & in conſil. xxxij. & in conſ. xlviij. & in conſ. lxvj. vol. iij. Maria. iunior in cõſ. cxlv. nume. 70. & ſeq. vol. j. Gratus conſ. cj. vol. ij.

Contrarium Cuman. in conſil. cxlvij. Decius in cap. eccleſia S. Mariæ, de conſtitutionib.

14 Sextò limita, in præſcriptione libertatis ſeruitutũ ruſticorũ prædiorũ, qa nõ requiritur bona fides, ſecus in præſcriptione libertatis ſeruitutũ prædiorũ vrbanorũ, ita Bar. qui ponit rationẽ differentiæ in l. hæc aũt iura. ff. de ſeruit. vrba. præd. & ibi Pau. de Caſt. & Bar. in d. §. ſi viã. Pau. de Caſt. in dicto §. ſi viam. Roma. in dicto §. ſi viã. in prin. & Abb. ī d. c. fi. & ibi Imo. idem tenet Bar. in l. fin. ff. quemad. ſer. am it. Cy. in l. j. C. de ſeruit. & aqua.

Iſta tñ limitatio vr procedere attento iure ciuili, vel ſecũdùm ius canonicum tenendo opinionem Bar.

Sed ſi teneamus aliã opinionẽ, ꝙ de iure canonico actioni perſonali nõ præſcribatur cum mala fide, idem erit in præſcribenda libertate à ſeruitute ruſtici prędii.

15 Septimò limita, nam contra id quod de iure ſpeciali competit, inducitur præſcriptio etiam per malæ fidei poſſeſſorẽ. Bal. in conſi. ccciij. in fine, volu. j.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Præſcribi an poſſit debitum infra eorum tempus ſtante ſtatuto, quod poſt illud tempus creditor vlterius non audiatur.

1 EX Prædictis Infertur, an valeat ſtatutũ, vt ſi creditor nõ petat creditũ infra certũ tps nõ poſſit ampliꝰ audiri: in qua qõne variæ fuerunt Doctorum ſentẽtię:

Nã ꝙ tale ſtatutũ nõ valeat, tenuit Ioã. Andre. in c. ij. de excep. in ſexto. & ibi Pet. de Ancha. Imola, & Domi. Bart. ī l. oẽs populi. ff. de iuſti. & iure. Roma. in l. ſequitur. §. ſi viam. ff. de vſuc. Pet. de Ancha. in regula, poſſeſſor. in vij. quæſt. de regu. iur. in ſexto, ī rep. c. ſi ꝓpter. de reſcr. ī vj. in regula, ſine poſſeſſione. ī xj. oppoſi. de regu. iur. in vj. in c. canonũ ſtatuta. verſic. itẽ ſi ſtatuto cauetur. de cõſtit. Tancred. de Corn. in ſuo opere, in xij. rubri. in xxiij. q. Matheſ. in ſingu. xxij. Rapha. in l. j. ff. de vſucap. Ant. de But. in ca. fi. & ibi Imola, de præſcri. Imol. in l. quib. dieb. §. dñs. ff. de condit. & demonſtra. Io. Crottus in l. nemo põt. ff. de lega. j. & in l. oẽs populi. ff. de iuſti. & iure. Ang. in l. j. §. pueritiam. ff. de poſtul. Anto. de Butrio in ſua diſputa. incip. ſtatuto municipali.

Caccialu. in dicta l. oẽs populi, vbi dicit iſtam eſſe * cõem opi, Pet. de Anchara. in conſi. cclviij. in prin. Roma. in conſ. cij.

Alex. in cõſ. lxxiij. & in conſi. clxxij. vol. vj. & in cõſil. xcvij. vol. iiij. & in conſi. clxxxv. vol. ij. vbi dicit iſtã * cõem opin. Bologni. in conſ. xxvij. Corne. in conſ. cccxxviij. vol. j. & in conſ. cclxv. vo, iij. & in conſ. cclix. vol. j. & in cõſ. cclxiiij. volu. j. Alex. in cõſ. lviij, vol. vij. & in conſi. clxix. vol. iij. & in cõſ. cxxxviij. vol. ij. Corne. in cõſi. clxxx. volu. iij. Ant. de Butrio in repeti. c. peruenit. ver. aduerte tñ. de cenſib. Socin. in cõſ. lxxxvj. vol. j. & in conſi. clxvj. Præpoſitus in c. j. §. ſi qs p xxx. in tit. ſi de feudo fuerit cõtrouer. Corne. in conſ. xxxv. vol iij. Balbus in tracta. præſcr. in tertia parte: aliàs in ſecunda parte tertię partis principalis, in xiiij. queſtione, & in ſeptima queſtione principali eiuſdem partis, & in decima queſtione eiuſdem partis.

Paul. de Caſtro in l. fina. §. j. in fine. ff. rẽ ratã habe. qui dicit, ꝙ licèt talia ſtatuta nõ valeant de iure, tñ ſeruãtur de facto. Imola in conſi. xxvj. Pau. de Caſtro in l. ſi quis ſub conditione. in fi. ff. de condi. in ſtitu. Gomeſ. in ſtitu. de actionib. in princi.

Ferrat. caute. xxxviij. Bertr. in conſi. clxxxiiij. vol. iij. Pariſ. in ꝑ. lxxxvij. volu. j. & in conſ. lxvj. volu. ij. Gratus in conſi. xlj. volu. j. & conſi. cj. volum. ij.

Contrarium, quòd tale ſtatutũ valeat, tenuit Bar. in l. ſequitur. §. ſi viã. ff. de vſucap. hoc etiã præſupponit Bar. ī l. legatũ. ff. de lib. leg. l. quibus diebus. in §. dominus. ff. de condit. & demonſtrat. in l. ſi cui. §. Flauius. ff. de ſolu. in l. j. ff. de vſucap. in l. nemo poteſt. ff. de leg. j. & in l. ambitioſa. ff. de decre. ab ord. facien.

Idem voluit Bal. in c. j. §. ſi quis per xxx. in tit. ſi de feudo fuc. cõ trouerſi. Bal. in cõſi. xij. vol. j. & in cõſ. cccclxxxvj. vol. v. & in diſpu. ſua incip. ſtatuto cauetur, ꝙ fœnerator. Bal. in ca. fin. & ibi Abb. & Benedict. de Perufio, de præſcriptionib.

Idem tenet Abb. in cap. quod clericis. de foro compe. in caſu, quãdo debitor erat ī mora. Pau. de Caſtr. in §. ſi viã. & ibi Ang. de Perig. Bald. in l. omnes populi. ver. modò videamus aliquid. ff. de iuſti. & iure. & hoc etiã ſentit Bal. ī c. eccleſia S. Mariæ. ī fi. de ꝑſti.

Et Pau. de Caſt. ad præfationẽ conſi. cxxxviij. vol. j. vbi dicit, ꝙ noluit conſulere pro illa opinione, quòd ſtatutum non valeat. Ange. Areti. Inſtitut. de vſucap. ver. ex hoc infertur. Cum. in cõſi. lxvij. & in conſi. xc. Soc. in conſi. cciij. Guido Papæ quæſt. xcix.

Alexan. in conſ. ccxvij. vol. vj. vbi tenet opinionẽ Abb. & eius diſtinctionem. Soc. in conſi. xl. vol. j. Barb. in conſ. xxxvj. vol. iiij.

Idem tenet Angel. in l. j. ff. de cõſtitu. princi. Ange. ī repet. l. j. C. de iudi. ver. nunc. reſtat videre, quid ſi præſcriptio eſt temporalis. & in l. iuſtitia. ff. de iuſt. & iure. & conſ. cxxxix. Pau. de Ca. in l. hęc autem. ff. de ſer. vrb. præd. Alex. in conſi. clxx. volu. vij. Ia. ſ. Inſti. de actio. in princ. hãc opi. tenet Oldẽdor. ī libel. iur. & æqui. tom. 2.

2 Tenendo primam opinionem magis * communem, Primò limita, niſi actio eſſet pœnalis: quia ſtante ſtatuto poteſt illi præſcribi: ita ſuprà dictum eſt in j. limit. pręceden. conclu.

3 Secundò limita, quãdo ſtatutũ eſſet factũ ex aliqua rationabili cauſa, ita Bal. in ſua diſput. incip. ſtatuto cauetur, ꝙ fœnerator. Pet. de Ancha. in regu. poſſeſſor. in vij. q. & ī regu. ſine poſſeſſione. in xj. oppoſi. de regu. iur. in vj. & in c. ij. de excep. in vj. & in c. canonũ ſtatuta. ver. itẽ ſi ſtatuto. de cõſti. Imo. in l. quibus diebus. §. dominus. ff. de cond. & demõſt. Calcialup. in l. oẽs populi. ff. iuſti. & iure. Corne. in conſi. lv. volu. iij. Felin. in cap. ſi. de præſcri. Alex. in conſi. xcvij. volu. iij. & in conſi. clxxxv. vol. ij.

Contrarium, ꝙ etiam ob talẽ rationem nõ valeat ſtatutũ, nec poſſit operari ſtante mala fide, tenuit Im. in l. ſequitur. §. ſi viã. ff. de vſucap. & in c. fi. de præſcri. Cum. in cõſ. lxvij. Philip. Franc. in regula, poſſeſſor. ver. itẽ ſecundò queritur. Balbus in tract. præſcrip. in ij. par. iij. partis prin. in xiiij. q. Roma. in d. §. ſi viam.

4 Tertiò limita, nã tale ſtatutum valet, & poteſt operari etiã in malæ fidei poſſeſſore, quãdo verba diriguntur ad creditorẽ: ſecus ſi verba referuntur ad debitorẽ præſcribentẽ, ita Pau. de Ca. in d. §. ſi viã. in d. l. ſequitur. & idẽ Pau. de Caſt. in l. hæc autẽ iura. ff. de ſeruit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

seruitu. vrba. ꝑd. Io. Crotus in l. oẽs populi. ff. de iusti. & iure. & in l. nemo pōt. ff. de leg. j. Corne. in ꝑ. cl. xxxvj. vol. j. & cōl. ccvj. vol. ij. Alex. consi. clxx. vol. vij. Ferrat. caute. xxxviij. quę opinio communiter approbatur.

Contrariū Imola in ca. fina. de preſcrip. poſt Antō. de Butrio ibi. Roma. in d. §. ſi viā. Corne. in conſi. cclxxvij. vol. iiij. & in cōſi. clxxx. vol. iij. Feli. in ca. fin. de præſcrip.

5 Quartò limita, quando ſtatutū pręſumit ſimulationē: nam in hoc caſu valeret ſtatutū, & poſſet tunc pręſcriptio operari etiā cum mala fide. ita Bar. in d. l. oẽs populi. verſ. ecce alia, dicit ſtatutū. Pe. de Ancha. in c. j. verſ. item ſi ſtatuto. de conſtitu. & in regu. poſſeſſor. de regu. iuris, in vij. queſt. Bal. in cap. j. §. ſi quis per. xxx. ſi de feudo fuerit cōtrouerſ. Cum. in conſi. lxvij. Abbas in rubrica de præſcrip. Corne. in conſ. lv. vol. iij.

6 Contrariū Ray. & ibi Bal. in repeti. l. oẽs populi. vbi Bal. dicit, q̄ ſi ſtatutū ratione peccati nō valeret, idem eſſet, ſi procederet per viam præſumptionis ſimulationis.

Idem contra hanc limitationē tenet Bald. in auth. ad hæc. C. de vſur. Imola in c. fi. de pręſcrip. & Feli. vbi dicit iſtā partem eſſe *magis cōem. Anto. de Butrio in ſua diſputa. incip. ſtante ſtatuto municipali. verſ. ex quo concluditur. Pau. de Caſt. in ꝑ. cclxxx iiij. incip. hæreditas dictæ puellæ. & ſequitur Corne. in ꝑ. cccxxviij. vol. j. Philip. Fran. in regula, poſſeſſor. verſ. ſed q̄ritur. de regu. iur. in vj. Balbus in tract. præſcrip. in ij. parte iij. partis prin. in xiiij. q. Corne. ꝑ. cclxiiij. vol. j. Imola in d. §. ſi viā. Barba. in rub. de ꝓſti.

7 Tenendo tamen, q̄ ſtatutum inducens pręſumptionē ſimulationis poſſit operari, etiam in mala fide, intelligę ſi procedat per pręſumptionem, ſecus ſi per fictionem, vt per Corneum cōſilio cccxxviij. vol. j.

CōtrariumBal. in c. j. §. ſi quis per xxx. ſi de feu. fue. controuer.

8 Secundò Sublimita, ſi modò ex iuſta cā inducereť iſta ꝓſumptio, vt quia conſueuiſſent in loco fieri ꝑctus ſimulati, & cū deceptiōe, vt per Corn. in loco prælleg. & in ꝑ. cclxiij. vol. j. Abbas in c. quod clericis. de foro cōpeten. Petrus Anchar. ī repeti. cap. j. verſi. itē ſi ſtatuto. de conſtitu. Balbus in tract. præſcri. in ij. parte iij. partis princip. in xiiij. queſt. Feli. in dicto ca. ſi. Caccialu. in l. oẽs populi. ff. de iuſti. & iure. Baldus in dicto cap. j. §. ſi quis p xxx. ſi de feudo fuerit controuer.

9 Quintò limita principaliter, quia ſi creditor vellet iuuari bñficio ſtatuti in actione intentanda, pōt ꝫ ipſum excipi de pſcriptione ſtatutaria, Bar. in l. planè. ff. q̄ falſo tut. & ibi Bal. Philip. Frā. in regula, poſſeſſor. de regu. iur. in vj. Balbus i ij. par. iij. par. xiiij. q.

10 Sexto limita concluſionē principalē, q̄ ſtatutum loquens de præſcriptione habeat vim contractus, vt per Baldū in dicto c. fina. Cepolla caute. xlvj.

Contrariū Barba. in rubrica de cōſti. Feli. in c. fi. de præſcri. Ferrat. caute. xxxviij. Oldend. in libel. iuris, & æquitatis, tom. ij.

11 Septimò limita in ſtatuto populi, q̄a pōt tollere naturalem obligationē, Baldus in c. eccleſia S. Mariæ. in fine, de conſti.

Contrarium Feli. in dicto ca. fi. de præſcrip.

12 Octauò limita, ſi ſtatutū incipiat à ꝓcedenti monitione, monendo creditores vt petant infra certum tempus, Baldus in ca. debitores. in fine, de iureiur. Ferrat. caute. xxxviij.

Contrarium Feli. in dicto ca. fi.

13 Nonò limita, ſi ſtatutū dicit, q̄ elapſo tempore intelligatur feciſſe pactū de nō petendo. Bal. in dicto §. ſi q̄s per xxx. in ca. j. ſi de feu. fue. controuer. Abbas in rub. de pręſcri.

Contrarium Feli. in dicto ca. fi.

14 X. Limita, nā tale ſtatutū pōt operari in hærede, vel in alio ignorante, quia in eis non concurrit mala fides, Bertrandus in conſilio clxxxiiij. volu. iij.

15 XI. Limita, quando ſtatutū de facto ſeruaretur, licet de iure non teneat, Soci. in conſ. cxlv. vol. j.

16 XII. Limita, quia operatur iſtud ſtatutū contra fœneratorē, Feli. in c. fi. in tertia ſaluatio. de præſcri.

17 Tenendo aliā partem, q̄ ſtatutū valeat, & poſſit operari etiā in malæ fidei poſſeſſore, Primò limita, q̄a ſtatutū iſtud habet locum in petente rem ſibi debitā, ſecus in petente rem ſuā, q̄a talis non pōt excludi præſcriptione, etiā ſtante ſtatuto, vt notat Ro. in conſi. ccj. Balbus in tract. præſcript. in ij. parte iij. partis princ. queſt. xiiij. Feli. in d. c. fi. de pręſcri. Gratus conſi. xlj. vol. j.

18 Secundò limita in debito iurato, in quo ſtatutū non poſſet operari, vt per nos in ij. lib. in conclu. xj, in tit. de iureiur.

19 Tertiò limita, q̄a ſecundùm Bar. in l. ſequiť. §. ſi viā. ff. de vſucapio. ſi ſtatutū dicat, q̄ poſt tp̄s creditor nō poſſit audiri, tū nō deneg. abiť Euangelica denunciati, Bald. in c. j. §. ſi quis per xxx. in fi. ī de feudo fuer. controuer. & in auth. ad hęc. C. de vſur. & ī l. j. §. initiū. ff. de poſtulan. idē tenet Bar. in extraua. ad reprimendū. ī verbo. p denūciatiōnē. Ant. de Butrio ī c. nouit. & ibi Areti. de iudi. Calca. in ꝑ. xxviij. Imola in d. §. ſi viā. Balbus ī tract. ꝓſcri. in ij. parte iij. partis prin. in x. quæſt. Abb. in c. fi. de præſcri. Corn. in cōſi. cclj. vol. iiij. Abbas in rub. de præſcri. Hippoly. ſing. ccclxx.

20 Contrarium Ange. in repeti. l. j. C. de iudi. & in l. iuſtitia. ff. de iuſti. & iure. q̄ hoc intelligit in caſu, q̄ creditor eſſet negligens, & debitor eſt in mala fide: ſecus ſi non ſit creditor negligens, & debitor ſit in mala fide, quia tunc habet locū denunciatio. Raphael Cuma. in conſilio lxvij. in fine.

21 Sed quia prima pars eſt magis cōis, iſta poſſet verificari, q̄ pręſcripſiſſet debitor bona fide, vt per Ab. in c. fi. de preſcri. Corneus in conſi. clxxvj. poſt Petr. de Anchar. in regu. poſſeſſor. in ij. quæſt. de reg. iur. in vj. Balbus in tract. præſcri. in ij. parte iij. partis princ. in x. q̄ſt. licēt Corne. in conſi. ccli. volu. iij. teneat denunciationē locum habere, etiam in præſcribente bona fide.

22 Quartò limita, quia etiam ſtante tali ſtatuto, nō rollitur naturalis obligatio: & ita intelligit Barto. in dicto §. ſi viam. Nicell' in prima concordia Barto.

23 Quintò limita, quia ſtatutū nō operatur eo caſu, q̄ debitor tenetur ſoluere ſine interpellatione, Gratus conſ. xlj. vol. j.

24 Sextò limita, quia, licet tollatur actio, nō tollitur officium iudicis, Gratus conſi. cj. vol. ij.

25 Et propterea ex ſupradictis infertur, q̄ qui in emphyteuſim rem aliquā recepit, & qui aliq̄n aliquē in dominū recognouit, ēt ſi longiſſimo tempore canonem non ſoluiat, nō propterea ꝓſcribit. Maria. iunor conſi. cxj. vol. ij.

Exp̄dictis ſumunť plures limitationes ad regulā c. fi. de p̄ſcri. & ad regulā c. poſſeſſor. de regu. iur. in vj. quam regulam vltra limitationes ſuprà datas tā ad pæcedentem, quàm etiam ad hanc concluſionem,

26 Primò limita, nā ſine bona fide procedit præſcriptio tempo ris immemorabilis, ita Salic. in l. ij. C. de ſeruitu. Deci. in l. traditionibus. C. de pact. Iaco. in tracta. de homag. Ial. in conſi. ccix. vol. ij. Decius in conſi. dcxxxviij.

Contrarium, q̄ imò in præſcriptione immemorabilis tempo ris requiratur bona fides, Calca. in conſ. lij. Guido Papæ in conſ. xcj. Chaſſa in conſ. xxxiiij. Io. Ant. Alex. in conſ. xiij. Zaſius in ꝑ. xvj. vol. ij. Deciſ. Neapol. iiij. in nouis. in v. dubio. Hiſpa. in ca. per veſtras. de dona. inter vir. & vxo. Pariſ. in cōſ. xxvij. vol. j. & in ꝑ. cj. & in conſi. cxij. vol. j. Aimo in conſi. cxlvj.

27 Pro cōcordia dicas, q̄ vtraque opinio pōt ſaluari, & prima ꝓcedat: quia ꝓpter tanti temporis ſpatiū p̄ſumiť bona fides ēt ſine titulo, Pariſ. in cōſ. xxvij. vol. j. Ripa in c. cū eccleſia Sutrina, nu. 99. de cau. poſſ. & propri. Bertran. conſ. lxxxj. vol. iij.

28 Secunda opinio procedit, vt ꝓbata mala fide oīs etiam centenaria pſcriptio ſit excluſa, Aimo de antiq. tempo. in iiij. parte, nu. 168. Bertr. in cōſ. lxix. vol. iij. & hoc fuit etiā dictum ſuprà in prima concluſ. huius titu. in tertio effectu.

29 Secundò limita, quia quo ad Publicanū, ēt hodie de iure canonico non requiritur bona fides, Iaſon in §. ſed iſtę. nu. 77. & n. 86. Inſti. de actionib. & ibi Gomeſ.

30 Tertiò limita ī cōſuetudine, Roch. in c. fi. de conſuetu. verſ. alia eſt differentia. poſt Ale. in conſ. vj. vol. j. vbi q̄ plures allegat.

31 Quartò limita, q̄ſ eſt in facultate partis velle, & nondū declarauit ſuā voluntatē. Nā ſtante tali incertitudine præſcriptio operatur, vt per Maria. iunio. in conſi. cxlix. nu. 69. vol. j.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Hæres malæfidei poſſeſſoris an poſſit à ſe ipſo inchoare præſcriptionem.

1 IN Poſſeſſione longi temporis xxx. vel xl. annor. hęs illius, qui habuit malā fidē, pōt pſcribere, ſi à ſe ipſo incipit pſcribere, & nō vtiť acceſſione auctoris: & ſic q̄ rex. in l. cū hęs. ff. de diuer. & tem. p̄ſcri. vel non habeat locū in tali pſcri. longi temporis, vel nō, ꝓcedat de æquitate canonica, tenet Dy. in reg. poſſeſſor. de reg. iur. in vj. Inn. i. c. cura. de iure pat. Bar. ī l. vitia. C. de acq. poſſ. ī l. cū hęs. ff. de diuer. & tē p̄ſcri. Aret. in l. Pomponius. §. cū q̄s. ff. de acq. poſ. Bal. in conſ. ccxxiiij. vol. v. Pau. de Ca. in ꝑ. clviij. vol. ij. idē tenet Cy. in l. nihil. C. p hære. Cor. in ꝑ. clxxvj. vol. j. & in ꝑ. cclxxvij. vol. iiij. & in conſ. lvj. vol. iiij. & ī ꝑ. ccvij. vol. j. & in ꝑ. xvj. vol. ij. & ī ꝑ. cclj. vol. iij. & ī ꝑ. ccxcvj. vol. iij. Bal. ī l. nihil. C. de vſuca. ꝓ emp. Io. And. in reg. cū q̄s. in prin. de reg. iur. in vj. idē tenet Cuma. in d. l. cū hęs. ff. de diuer. & tē p̄ſcrip. & Bar. in l. nihil. C. de vſuca. ꝓ hę. Imol. in c. illud. de pſc. & in l. ſequiť. §. hæres. ff. de vſuca. Soc. in ꝑ. ccxciij. & in ꝑ. lx. vol. j. Bal. ī l. cū q̄s. §. in hac. ff. de pub. & in l. ſi ego. §. partᵉ. ī fi. de publ. & ibi Ang. hoc tenet, dicens, ꝓcedere ī terris Eccleſiæ, ſ in terris Imperij. Soc. in reg. ccclxxxix. Pau. de Ca. ī ꝑ. lxxxi. vo. ij. Ale. ī ꝑ. cx. vo. j. Soc. in ꝑ. xj. vol. iij. Ale. in ꝑ. xxxix. vol. ij. & in ꝑ. cxxxiiij. vol. ij. Corn. in conſ. cccliij. vol. iij. & in conſ. xciij. vol. iiij. Imol. in ꝑ. xlv. in ij. dubio. Io. Crot. in l. Pomp. §. cū quis. ff. de acq. poſſ. Maria. in rubr. de cauſ. poſſ. & propriet. in iij. tract. in iiij. artic. verſi. vj. competit Publiciana. & in iſtam ſniam inclinat Feli. in c. ſi diligenti. de præſc. Apoſt. ad Abb. in d. c. ſi diligenti. Fel. in ca. de quarta. de præſcr. & in c. illud. eod. tit. Ruin. conſi. xxxiiij. volu. ij.

Contrariā partem, q̄ hæres malæ fidei poſſeſſoris nō poſſit à ſcipſo inchoare præſcriptionē, tener gl. in l. ſequiť. §. hæres. ff. de vſuc. & in §. fructus. ead. l. ſecundū opin. Io. gloſat. in l. eū qui. §. in hac. in gl. magna. ff. de publi. & in l. ſi ego. in §. partus. in verbo, ex oib. cauſ. ff. eo. ti. gl. in l. iij. C. cōmunia de vſuc. in l. nihil. C. de vſu cap. p hær. in l. vitia. C. de acq. poſſ. in §. fed tñ. & in §. furtiuæ. inſt. de vſuc. gl. in l. Pomponius. §. cum quis. ff. de acq. poſſeſſ.

2 Sed quia iſtæ gl. loquuntur ſm iuris ciuilis diſpoſitionem, ſm quam clara eſt iſta concluſio: opinio autem Dyn. procedit attenta æquitate canonica, vt ipſe dicit, ideò deuenięndum eſt ad alios Doct. qui magis clarè loquūtur, & ꝓpterea idem etiā de iure canonico tenent Cy. Alber. & Bal. in d. l. vitia. C. de acq. poſſ. Ang. i d. l. eū qui. §. in hac. Bal. in d. auth. ad hęc. Ang. in §. furtiuæ. inſtitu. de vſuc. Ant. de Bu. in c. ſi diligenti. & Abb. & Imol. ꝓpter vltimā opi. Ant. de Bu. quā refert Pet. de Vbald. in repet. d. c. ſi diligēti. de præſc. & in c. ij. de p̄ſcr. Ant. de Bur. in c. cura. de iur. pat. Aſſo. in ꝑ. lxx. in fi. vo. j. Cor. in ꝑ. ccxcix. vo. iij. & in ꝑ. cclxxv. vol. iij. Rom. in cōſ. cxlix. & in cōſ. ccij. idem tenet Io. And. in addi. Spec. in tit. de præſc. in add. mag. Imol. in c. fi. de p̄ſcr. Pan. de Caſt. in l. ſequiť. §. heres. in fi. ff. de vſuc. Ale. in cōſ. lxxxiij. vol. j. & in conſ. iij. vol. ij. & in conſ. ij. vol. v. & in conſ. ccxiij. aliàs ccxvij. incip. viſo. & opportunè diſcuſſo. vol. ij. cc in cōſ. xcvij. vol. iiij. & in cōſi. iij. vol. v. Feli. in c. ij. diligenti. de præſcri. §. in conſ. xlv. volum. iiij.

Et iſtam dicit communem Gomeſ. in §. ſed iſtæ. inſt. de action. Ferrat. caut. xxxvij. Zaſ. in conſ. xv. voluit. & dicit iſtā eſſe *communem Alex. in conſ. xxxix. vol. vj. & in conſ. xj. vol. vj. & in cōſi. xlvj. & in conſ. clxxij. vol. vj. & in conſ. xcvij. vol. vij. & in conſi. iij. vol. ij. & in l. Pomponius. §. cum quis. de acq. poſſ. Ang. Aret. in §. ſed tamen. inſti. de vſuca. Calca. in conſi. lxxiij. Abb. in conſi. xix. vol. ij. Curt. iun. in conſi. clxxxi.

Et idem Curt. iun. in conſil. clxxvij. vbi dicit iſtam partem magis *communem, & ab ea nō eſſe diſcedendū in iudicādo. Alex. cōſ. lxxxix. vol. ij. Barb. in conſi. ix. vol. ij. & in conſ. 50. vol. ij. & in cōſ. lxxxix. vol. ij. Claud. in d. §. cum quis. Soc. in conſ. cvj. volum. iij. Deci. in conſ. cclxxij. Abb. in conſ. iij. in xiiij. q. vol. ij. Balb. in tract. præſcr. in ij. par. tertiæ par. prin. in xij. q. Ale. in conſ. lx. vol. iiij. Ial. in d. §. cum quis. idem tenet Raph. Cuma. & R. om. in d. §. cū quis. Imol. in ca. fi. de præſcr. idem ſentit Bart. in l. ſequitur. §. fructus. in prin. ff. de vſuc. Barr. in l. poteſt. eod. tit. Goz. in conſi. lvj.

Iſtam dicit magis communem Bertr. conſ. lxvj. vol. j. Pariſ. in ꝑ. xxvij. vol. iv. bi dicit iſtā cōem opi. & in conſi. xxix. vol. j. vbi idem dicit. & idem in conſ. lxvj. vol. iij. & idem dicit in conſ. xcv. vol. iij. Aim. cōſ. cxlvj. Ruin. conſ. xl. vol. j. & conſ. lxiij. vol. j. vbi dicit cōmunem. & conſ. clxx. vol. j. & conſ. xlv. vol. iiij. & conſ. cxviij. vol. iiij. & ꝑ. cxlvj. vbi ampliat. vol. iiij. & cōſ. cl. vo. iiij. & ꝑ. ccxlj. vo. v. iiij. & ꝑ. cxlvj. vbi ampliat. vol. iiij. & cōſ. cl. vo. iiij. & ꝑ. ccxlj. vo. v.

Tenendo hanc opi. quæ videtur magis *communis.

3 Primò amplia, in omni hærede immediato, vel mediato. Bert. in d. conſ. lxvj. & in conſ. cxcix. vol. i. & in conſ. clxxv. vol. ij. vbi dicit iſtam communem in opin. & idem tenet & dicit idem in conſi. ccxxvi. volu. iij. Maria. iun. in conſ. lxxvj. & in conſi. cxliij. volu. j. Grat. in conſil. cxxv. volu. j. vbi dicit iſtam communem. Ruiin. conſ. lxviij. vol. j. vbi idem dicit. Prob. in addit. ad Io. Monac. in c. nu. 16. & ſeq. de præſcr. in vj. Ruin. conſi. cxlj. volum. v.

4 Secundò amplia, hanc ſecundam partem, vt mala fides auctoris nocęat etiam ſucceſſori, quo ad fructus rei legatæ. Maria. iun. in conſil. clxxvij. vol. ij.

5 Primò limita hanc partem, quę videtur magis cōis, niſi hæres vellet præſcribere ex titulo, quem non habuit a teſtatore, ſed ab extraneo, & hoc ſiue ante, ſiue poſt mortē teſtatoris, tex. eſt not. in Lan. virium. in §. fi. ff. de diuerſ. & temp. præſcr. Bal. in l. cū qui. §. in hac. ff. de publ. Roma. in l. Pomponius. §. enim quis. & ibi Ial. nu. 20. ff. de acq. poſſ. Paris. in conſ. xxiij. nu. 2 ꝛc. vol. j. Feli. in c. ij. diligenti. de præſcri. §. in conſ. xlv. volum. iiij.

6 Secundò limita, vt procedat, ſi colonus, q̄ adeſt mala fides vera ſecus aūt in præſumpta, vt pura caſuata ex errore iuris. Feli. in c. fi. de iudi. vers. & aliis caſus. de pſcr. Dec. Neapo. lxxxvj. nu. 7. in nou. Pariſ. ꝑ. xxiij. nu. 214. vol. j. Maria. iun. in ꝑ. lxxvj. nu. 98. vo. j. Ber. in ꝑ. cxxvij. nu. 2. vol. ij. in nouis. Ruin. in cōſ. clxx. in ij. vol. j.

7 Tertiò limita, quia hoc procedit in ſucceſſore hæreditario, nō autē in ſucceſſore dignitatis. c. cura & ibi gl. & Doct. de iur. patr. & hanc limitationem ponit Iaſ. in l. Pomponius. §. cū quis. in fi. ff. de acq. poſſ. Dec. Neap. iiij. in nouis. num. 14.

8 Et ratio pēdet a prima limitatione ſuperius poſita, q̄a ſucceſſor in dignitate nō hēt cām à p̄deceſſore, ſed a ſuperiore dignitē cōferēte. gl. in c. cura. in verſi. legitima. de iur. patr. Iaſ. in d. §. cū quis. in fi. ff. de acquir. poſſ.

9 Quartò limita, vt iſta opi. nō procedat in hærede cū beneficio legis & inuentarii. Fel. ī c. ſi diligenti. ver. ſed vno caſu. de præſcri. poſt Alex. in d. §. cū q̄s. & idē tradit Pariſ. in ꝑ. ſi. xxiij. nu. 211. vol. j.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Pacto de retrouēdēdo cū clauſula quādocūque an præſcribatur xxx. annis.

1 NOnnulli voluerunt q̄ pacto de retrouēdendo etiam cum clauſula quādocunque, præſcribatur triginta annis. Ita Angel. in cōſi. lv. incip. Guliel. & Franc. Bald. in cōſi. cccliij. in fi. verſ. quæro, vtrū valeat pactum. volu. primo. Iaſi l. petēs. C. de pact. & ibi Dec. & Io. Puteus. & ibi Clau. verſ. item idem intellige. & Gozad. in rep. d. l. petens. nu. 8. vbi dicit * cōmunem. ibi Iacob. de ſancto Geor. numero 17. verſicul. amplius. Idem tenet Ial. in l. ſi mater. in fi. C. de inſt. & ſubſt. Fel. in c. cū acceſſiſſent. de conſt. & in rubrica. de præſcrip. ver. fallit. iiij.

Iſtam tenet, & dicit communem Balb. in tract. præſcrip. in iij. parte quintæ par. princip. in tertia quæſt.

Io. Anto. Alexan. in conſi. tertio, vbi dicit iſtam *communem opinionem, & conſi. lxxv. vbi idem dicit.

2 Mant. in cōſi. cxx. Rui. cōſi. lxxi. vol. primo, & cōſi. lxxxiiij. vol. j. & conſ. clxvij. vol. j. vbi etiam ſi dictum ſit quādocunque, & ad omnem voluntatem creditoris & cōſi. xxvij. vol. iiij. Boer. deciſ. eccli. Io. Ant. Alex. conſi. xlviij. Fel. in conſi. xxiiij. num. 16. & ſeq.

3 Quinimo tali pacto præſcribitur decem annis, ſecundū Petr. de Anch. in conſilio cccxxxj. verſi. præterea. Zaſ. in conſi. xij. vol. j. Ruin. conſilio. xxvij. vo. iiij.

4 Quæ opi. ſaluari poteſt in caſu, in quo per Tiraqu. de retract. cōuentio. §. i. in gl. ij. n. quarto, videlicet q̄n ſimpliciter emptor te nebať retrouendere, nulla alia certa adiectione tēporis appoſita.

5 Et quòd præſcribatur huic pacto, tenet Mari. iun. in conſi. lxxiiij. nu. 33. vol. j. & iſtam opin. tenet, & eam latiſſimè examinat in conſi. cxlv. & per totum conſi. vol. j. Mant in conſi. ccxcij.

6 Declāra, quia non præſcribitur iuri offerendi quando habet retentionem ſeu aliam exceptionem. Aim. in conſi. lxxj. in fi.

Contrarium, q̄ tali pacto non præſcribatur, tenuit Ful. in cōſi. cxxiij. Fabia. de Monte, in tract. emptio. & vēd. in vij. q. prin. Barb. in conſ. xxij. ver. capio nunc, vol. iiij. & in conſi. ij. verſi. capio ſm. vol. j. Purpu. in l. petens. C. de pact. Chaſſa. qui latiſſimè examinat in conſi. xj. & in conſuetu. Burgund. qui allegat Ricar. & Bart. de Sali, ita cōſuluiſſe. & dicit ita fuiſſe iudicatum, & hoc eſſe verius, & communius. Idem tenet Pariſ. in conſ. xcij. volum. iij.

7 Primò facit, pro iſta parte, nā qui ꝓmittit ꝑpetuò obſeruare, nō pōt allegare pſcriptionem, Bal. & Ange. in l. q̄ ſi noliť. §. ſi q̄d ita. ff. de æd. edict. Ang. & Imol. in l. j. ff. de vſuc. Soci. in ꝑ. lxxxvj. & in ſecūda ſubſcriptione. Iaſ. in ꝑ. xv. vol. ij. Fulg. in ꝑ. cv. Cæp. cautel. lxviij. Rui. cōſi. cxj. vol. j. & cōſ. cv. vo. iiij. gl. cōſuet. Biturig.

8 Secundò facit, nàm ſi promitto tibi poſt mille annos, ante illud tempus nunquam præſcribitur. Fel. in rubr. de præſcript.

9 Tertio facit, nam ideo in hoc caſu videtur prohibita præſcriptio, quia præſcribens videtur eſſe in mala fide propter conuentionem. Bertr. in conſ. lxvj. volu. j.

10 Sed tū q̄ per pactū non poſſit tolli præſcriptio, tenuit Pariſ. conſi. xcij. nu. 45. vol. iij. vbi dicit magis communem. Maria. iun. in conſ. cxlv. nu. 50. & ſeq. vol. j. vbi dicit ſanè magis *cōem opi. Mantua in conſ. cv. Tiraq. de retract. conuent. §. j. in glo. ij. nu. 10. Bertr. in conſ. xlvj. vol. j. Crauet. de antiq. temp.

Contrarium, q̄ per pactum tollatur præſcriptio, tenet Fabia. de Mont. de empt. & vend. in vij. q. prin. vbi dicit cōmunem. Feli. in rubr. de præſcr. Berous. q. v. nu. 3.

11 Primò limita, principaliter primam partē magis cōem, vt p̄ſcribatur xxx. ann. pacto de retrouēdendo, niſi volens redimere ſit in poſſeſſione, quia per modum exceptionis etiam tale pactū poſt xxx. ann. opponi pōt. Ita Signor. Homod. in conſil. cxxxix. Purpur. & Dec. in l. petens. C. de pact. vbi Dec. & Purpura. Dec. in cōſi. clxiij. Mant. in conſi. cv. Tiraq. de retra. cōuen. §. i. gl. ij. n. 29.

12 Secundo limita, q̄n pactum de retrouendendo concurreret cū aliis requiſitis, vt ꝓbus cenſeatur vſurarius, quia taliſ ſic vſurarie ꝓhens, & prouittens retrouendere, nullo tēpore pſcribit, maxime attento iure canonico, vt no. Bal. in conſ. cccxxii. incip. vtrum poſt xxx. ann. vol. j. ſequitur Dec. in d. l. petens. & Purpura. Barb. conſ. ij. verſiculo, præterea. vol. j. Balb. in tract. præſcr. in iij. part. quintæ part. princ. in iij. q. in fi. Alex. in conſilio iiiij. volum. vj. & in conſi. xlvj. volu. iij. Tiraquel. de retract. conuen. §. j. in glo. ij. nume. 31.

13 Tertiò limita, niſi in inſtrumēto ſit renūciatū præſcriptioni, & deſuper iuratum, ſecus aūt ſi tm̄ ꝫctus ſit iuratus, Feli. in rubri.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de præscrip. ex mente Alex. in l. nemo potest. ff. de leg. j. & ponit Claud. referendo Fel. in loco prælegato, in d. l. nemo potest. Io. Anto. Alex. in consi. iij. versi. non obstat.

14 Quartò limita. si ille qui præscripsit, non oppositi exceptionem præscriptionis, sed sponte & libere retroüe didit, qa sibi præiudicat. Alex. in consi. ccxxviij. volu. vj.

15 Quintò limita, qñ cũ pacto de retrouendendo cõcurrit hypotheca generalis bonorũ, qa tũc tali pacto nõ præscribitur, nisi spacio xl. annorũ. Ful. in cõs. cxxiij. ponit Curt. iun. in 2ſi. clxxiiij.

16 Sextò limita, intercueniente iuramento, Fel. in c. si diligenti. de for. compe. Rui. in consi. cxi. vol. i. & in consi. cl. per totũ. vol. iiij. Tiraq. de retract. cõuentio. in §. j. T'gl. ij. nu. 7. Berous q. v. nu. 4.

CONCLVSIO VII

ARGVMENTVM.

Iuri offerendi an præscribatur xxx. annorum spatio.

1 Vic proxima est illa cõclusio, an iuri offerendi præscribatur saltem spacio triginta annorũ. & in hoc articulo Doctores varia scripserũt, nam q̃ præscribaſ, tenuit gl. in l. cum notissimi. in §. eodem tempore, & ibi gl. in verbo, conatur. C. de præſ. xxx. ann. secundũ vnam opinionem quam primo loco ponit, quam partem gl. ibi tenere, dicit ibi Barto. qui etiam plus dicit communiter Docto. tempore suo tenere istam opinionem, quam ipse sequitur ibi.

Idem tenuerunt ibi Cyn. Mart. Rogler. Simon. Vincent. Iaco. de Aren. & Petrus, relati per Cyn. in d. l. cum notissimi. §. sed cum illud & per Salic. §. eodem iure, qui dicit communiter ita teneri. & per Salice. in l. licet. C. de iur. delibe.

Idem tenẽt Cyn. & Ang. in l. nec creditores. C. de pigno. act. & Paul. de Castr. ibi, qui videatur, quia optimè loquitur. Guliel. de Cuneo in l. si rem. §. nõ omnis. ff. de pignor. acti. Bal. i cõsi. cccxlij. incip. super eo, quod quæritur. in j. vol. qui etiam dicit, quòd cõmuniter moderni illius temporis ita tenebant.

Idem sensit Io. And. & clarius voluit Abb. in e quoniã frequẽter. ver. sed quia in hac gl. fit mentio, vt lit. nõ contest. Bar. & Pau. de Ca. in l. pignori. ff. de vsucap. Fel. in c. cum accessissent. de cõst. Hipp. in rubrica de fide instr. Chassa. cõsi. xi. Practica Pap. in forma responsionis rei conuenti in verbo, præscriptiones. in fi. & Cor. in clinar in istam partem. licẽt non se firmet, in consil. clxxvj. vol. iij. & in l. licet. C. de iur. delib. vbi Salic. clarè tenet istam partem, quam etiam tenet in l. eum notissimi. in d. §. eodem iure. & Bald. in rubrica de præſ. Barb. in consilio ij. vol. j.

Et istam tenet, & dicit communem Guid. Pap. in sing. dececvj. Afflict. super constitut. in tit. de pœn. contu. nu. 27. vbi dicit communem Paris. in consi. xcij. vol. iij.

Contrariam partem, quòd iuri offerendi præscribatur, tenuit gl. in d. l. si rem. §. omnis. in gl. j. in fi. ff. de pigno. actio.

Idem tenet etiam gl. in d. l. cũ notissimi. in §. eodem iure. in gl. in verbo, conatur. secundum opinionem Bulgar. quam gl. ibi refert, & approbat secundum Sali. ibi, & Bart. in l. pignori. ff. de vsucap. qui tenet gl. illam sequi opi. Bulgar. quòd præscribatur.

Et idem quo ad illam gl. dicit Aretin. in §. actionum. instit. de act. versi. aduertas tamen.

Idem quo ad principalem cõclusionẽ voluit glo. in l. vnica. in verbo, p̃ socio. C. de ann. except. in duobus locis, in prin. & in fi. & ibi sequitur Bal. & gl. in l. pignori in verbo, alieno. & ibi Ang. & Imo. ff. de vsuc. Cyn. in l. licet C. de iur. deliber. & Albe. de Ros. gl. in l. nec creditores. C. de pig. act. in verbo, longi. in fi. & ibi Iac. But. & Odofred. & ibi Alber. de Rosat. Marian. iun. in consi. cxlv. vol. j. Ruin. qui declarat consi. lxj. volum. j.

Et idem voluit glo. in l. si finita. §. postea autem. ff. de dam. infect. in gl. in verbo, finis. & ibi Ang. & Imol. & Roma.

Et istud etiam sentit gl. fi. in c. quoniam frequẽrer. §. fi. vt lit. nõ contest. Ang. in consi. lv. Pau. de Castr. in consi. ccxx. volu. ij. Bald. in l. licet. C. de iur. delib. Ang. Aret. in § actionum. vbi dicit istam communem opinionem, instit. de actionib.

Idem tenet Pau. de Castr. in cõs. ccxx. incip. ego Paulus. volu. ij. Balb. qui dicit istã *cõmunẽ, in tract. præſ. in iiij. part. quintæ par. princ. in ij. q. vol. tertio, & dicit Imo. in c. quoniam frequenter. vt lit. non contest. quòd ista est communis opi. legistarum, & Canonistarum. vbi etiam ipse idem tenet. Ang. in consi. ecxlj. Rom. in l. pignori. ff. de vsucap. licèt nõ se firmet. & in l. quandiu. la prima. ff. de acqui. heredi. & ibi Imol. Aret. in l. ij. ff. de acq. hæred. Rip. in l. fi. C. de reuoc. donat. tenet istam partem. in rubr. ff. de pig. dicit communem, & communem dicit Guido Pap. in sing. dececvj.

Tenendo primã opin. tãquã magis cõmu. q̃ nõ præscribatur,

2 Limita, & declara vt p̃cedat in iure offerẽdi. quod cõsistit in mera facultate, secus si cõsistat in iure, vel cõpetat rõne actionis iã natæ. Ita Bar. in l. cũ notissimi. §. eodẽ iure. C. de præscr. xxx. an. & ibi Cyn. & ibi Iac. de Aren. idem voluit Bart. in l. pignori, & ibi Pau. de Castr. ff. de vsuc. Pract. Pap. in forma respon. rei cõuenti, in verbo, pscr. Abb. in ca. qm̃ frequẽter. §. in aliis. vt lit. non contest.

Idẽ tenet Iac. But. in l. cũ notissimi. C. de pscr. xxx. ann. & Ang. ibi, & Bal. in d. 2ſ. cccxlii. vol. j. & in rub. de pscr. Fel. in c. cũ accessissent. de 2ſt. Chassa. in 2ſ. xxj. Zas. in 2ſ. xij. vol. j. Rui. 2ſi. clxvij. vol. j.

Et licèt aliqui ex suprà alleg. Docto. teneant vt etiam qñ actio non sit nata, sed nascitura, præscribatur iuri offerendi, tñ in hoc oẽs conueniunt, qñ actio est nata, vt præscribatur iuri offerendi; & est bon' tex. p̃ ista opi. in d. l. cũ notissimi. §. eodẽ iure. C. de pscr. xxx. ann. & istud tenet Signor. Homod. in consi. cxxxix. & Cor. in d. l. licet. C. de iur. delib. qui dicit, q̃ in hoc omnes concordant.

3 Secũdò limita, qñ ius offerendi proponitur ab agẽte, secus si ab excipiente: quia si p̃ponitur ab excipiẽte, cũ exceptio sit ppetua, semp̃ põt opponi. ita Bart. in d. l. pignori. ff. de vsuc. Sign. Homod. in 2ſi. cxxxix. Bal. in tract. pscr. in iiij. part. quintæ par. prin. in ij. q. vbi dicit cõem opi. Cor. in l. licet. C. de iur. delib. Deci. in l. petẽs. C. de pac. & in 2ſ. clxiiij. in fi. Zas. in xij. 2ſi. vol. j. Mant. in 2ſ. cv.

4 Et ꝓpterea si à possidente p̃ponitur ius offerendi, vt retineat rẽ ppetuò, p̃ponì põt, nec ei obstat aliqua præscriptio. ita Cy. in l. cũ notissimi. §. sed cũ illud. C. de pscr. xxx. ann. Bal. in c. j. de feud. dat. in vic. leg. cõmiſ. Salic. in d. l. cum notissimi. §. eod. iure. q̃ dicit cõiter tenere Doct. Ang. Aret. in §. actionũ. versi. ex his omnibus cõclude. inst. de act. Ale. in apostil. ad Bar. in d. l. cũ notissimi. Ant. de Butr. in c. qm̃ frequenter. vt lit. non contest. Bal. in rub. de pscr.

5 Tertiò limita, nisi creditor interpellaret debitorem, & adhuc debitor xxx. ann. non solueret, vel non offerret, quia tunc tanti temporis spatio præscriberetur iuri offerendi, vt per Salic. in d. l. cum notissimi. §. eo. iure. in fi. C. de præscr. xxx. annor.

Istam tamen limitationem impugnat Ange. Aretin. in §. actio num. inst. de actio.

6 Tenendo aliã opi. q̃ iuri offerendi præscribatur, Primò limita non procedere in ẽctu pignoris vsurario. ita Bal. in d. c. i. de feud. dat. in vic. leg. cõmiſ. Salic. in l. cũ notissimi. §. eod. iure. C. de pscr. xxx. an. no. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. cũ notissimi. Balb. in trac. præscr. in iiij. par. quintæ partis princ. in ij. q. in fi. Rom. in l. quandiu. la j. ff. de acq. hære. Barbat. in consl. volum. i.

Contrarium Ro. in l. si finita. §. postea autem. ff. de dam. infect.

7 Secundò limita, vt præscribatur iuri offerendi, qñ vel est actio nata, vt supra dictũ est in prima ampliat. alterius partis, vel qñ est nascitura actio, vt qñ creditor præscribit debitorem ius offerendi ad reluitionẽ pignoris per hypothecariã, put dicũt Doct. alleg. in ista parte principali. & voluit Ang. in cõs. lv. q̃ sublimitat. & Ang. in l. d. cũ notissimi. & ibi Bal. post Iac. Bur. & Ang. in cõsil. ccxlj. vel secũdũ Rom. in l. si finita. §. postea autẽ. ff. de damn. infe. & in l. pignori. ff. de vsuc. Imol. in l. quandiu. la j. ff. de acq. hære. & Bal. in d. ca. j. de feud. in vic. leg. cõmiſ. vel quando saltem cõpetit ius deducibile in iudicio. sed quando non esset actio nata, vel nascitura, vel non pareret ius in iudicium deducibile, tunc non præscribitur. Ita Docto. suprà proximè allegati.

8 Et nota, nam præscribitur etiam hypothecariæ per possidentem rem ipsam cum titulo spatio decem annorum inter præsentes, Paris. in cons. 50. nu. 2. vol. j. vbi dicit communem.

9 Tertiò limita, de iure canonico, secundum quod habens malam fidem non præscribit, & propterea non potest uti offerendi præscribere, vt sibi remaneat res aliena pignori tradita.

Ita declarat Ant. de But. in c. qm̃ frequenter. vt lit. non cõtest. & ibi Abb. in §. in aliis. q̃ dicit q̃ Ioã. And. post gl. ibi hoc sentit. & ponit Abb. in c. cũ nõ liceat. versi. quintus casus. de præscr. sentit Bal. in rubr. de præscr. versi. præterea nunquam creditor. optimè loquitur Fulg. cõs. cxxiij. Barb. in cõs. xxij. versi. capio nunc. volu. iiij. & in cõs. ij. versi. præterea. vol. j. Bal. in consi. cccxxij. incip. vtrũ post xxx. ann. in fi. vol. j. in consi. iiij. versic. quo ad secundum. & in consi. xlvj. vers. quo ad secundum. volu. iij. Balb. in tract. præscrip. in v. part. versic. xxvj. casus. ponit Chassa. in consi. xj. versicu. vij. &t. & in consu. Burgund. Fel. in rubr. de præscript. qui declarat.

Et per istam rationẽ malæ fidei hoc tenent Sylvestr. in summ. in verbo, præscript. cl ii. vers. xvj. Sum. Ang. in verbo, præscr. vers. xij. Nicol. concord. ciij.

Contrarium Dec. in l. petens. & ibi Curt. C. de pact. Ioan. Ant. Alex. in consil. iij. in fin. Balb. in tract. præscr. in iiij. par. quintæ partis princi. in iij. q.

10 Declara primam opinionem, vt per Balb. in tract. præscri. in ij. part. tertiæ partis. q. xix. in fi. vbi ponit, q̃ in causa damni infecti possidens rem quam sciebat alienam, iudicis auctoritate possit præscribere etiam de iure canonico, sed tamẽ non plenè firmat. ideo recurrendum est ad Docto. ibi per eum citatos.

CON

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Iuri adeundi hæreditatem præscribitur xxx. annis.

1 Similiter insertur, q̃ iuri adeundi hæreditatem extraneo competenti præscribitur xxx. ann. glo. in primis verbis, in l. quandiu. la j. ff. de acq. hæred. quam ibi sequitur Bar. Bal. & Paul. de Castr. Imol. Rom. & Alex. & gl. in l. cũ antiquiorib. in gl. in verbo, beneficio. C. de iur. delib. exponendo perpetuò, id est, vsq; ad xxx. annos. Bal. in l. vnica. C. qñ non pet. par. & Roma. ibi. & ibi Alex. dicẽs istã esse cõem opinionẽ, & ibi Dec. & Iaſo. ita intelligẽs gl. in d. l. cũ antiquiorib. ibi. Bart. in l. j. ff. de condict. ex l. & in l. filio præterito. ff. de iniust. rupt. & irritesta. & ibi Paul. de Castr & Paul. de Castr. in l. si qs suus. in fin. verbis, ff. de iur. deliber. & in l. licet. in iij. q. C. de iur. deliber. Alex. in d. l. licet. in primis verbis. & ibi Iaſ. post Cy. & Albe. de Ros. ibi, & Ang. & Pau. de Castr. Raph. Fulg. q̃ dicit ita cõiter teneri. Bar. in 2ſ. cxxix. incip. Quidã habuit vxorẽ. Cor. in 2ſ. cccv. volu. iij. & in 2ſ. xvij. vbi dicit hoc cõiter tenere Doct. vol. iiij. & in 2ſ. lxx. volu. iij. Paul. de Castr. in 2ſi. cclxxix. incip. super j. q. in ij. dubio. in j. vol. & in consi. seq. Rom. in consi. lxxj. Bar. in l. is poterit. ff. de acq. hær. Soc. in 2ſ. lxij. & in 2ſ. lxxxj. in finalib. verbis. vol. j. Alex. in consi. lxxxix. vol. ij. Cuma. in consil. xxix. Cor. in l. licet. C. de iur. deliber. Fel. in c. de quarta. vers. & scias de pscr. Balb. in tract. præscr. in iiij. part. iiij. part. principalis. q. xix. Ripa. in l. fi. C. de reuoc. donat.

Guald. qui dicit* communem in eaut. vj. de acq. hær. Goz. 2ſi. lvj. Paris. in consi. xxxij. vol. iij.

Contrarium tenuit Bal. in repet. l. fi. C. de præscr. long. tempo. Sali. post Ricar. de Sal. in l. licet. C. de iur. delib. gl. 2. Suer. Turon. ibi.

2 Primò amplia primam opi. communem, vt idem sit in iure petendi legitimam, vel eius supplementũ. Paris. in cõs. xxxij. vol. iij.

3 Secundò amplia, vt idem sit in iure petendi legatum. Paris. 2ſ. xxxij. vol. iij.

4 Primò limita istã opinionẽ, q̃ præscribatur iuri adeundi xxx. annis, nam ẽt ante xxx. annos post hæres esse exclusus à repetitione bonorũ hæreditariorũ, vt quia medio tẽpore sint præscripta per possessorẽ bonæ fidei, vt dicit Balb. in tract. pscrip. in xix. q. in iiij. part. quartæ partis princ. ex mente Alex. in 2ſi. lxxix. volu. ij.

5 Secundò limita, nisi tempus sit præfixum à iudice, quia tũc ẽt ante lapsum xxx. annor. per lapsum tẽporis appositi à iudice etiã filius in hoc casu excluditur, gl. in d. l. cũ antiquiorib. in verbo, beneficio. C. de iur. deliber. Bart. in l. quãdiu. la tertia. ff. de acq. hære. Paul. de Castr. in l. si quis suus. ff. de iur. delib. Guid. Pap. q. cccxxxij. Paul. de Castr. in l. si. C. de repud. hæred.

6 In filio autem, an propter lapsum temporis præfixi à iudice excludatur ab omni capite, ex quo posset succedionem petere, tradit Iaſ. in rubr. C. de succeſſ. edic.

7 Tertiò limita, nam si esset, p̃eximior testatori ab intestato, qui si sit institutus, & sterit xxx. annis, & non adierit ex testõ. poterit in fra alios xxx. ann. adire ab intestato, & sic nõ excludetur nisi post lx. ann. Bald. in d. l. licet. in iiij. q. C. de iur. delibe. & ibi Ang. & ibi Paul. de Castr. in fi. & Sal. in fi. & ibi Alex. in prin. & Iaſ. in fi. vbi hanc dicit* cõem, & idem tenet Raph. Cuma. & Paul. de Castr in l. quandiu. ff. de acq. hær. la prima, & sequitur ibi Alex. & Iaſ. Ale. in consi. xc. vol. ij. Balb. in tract. præ. in iiij. part. quartæ par. prin. in xix. q. vbi* communem affirmat. Iaſ. in consl. lxxxiiij. vol. j.

8 Declara hãc tertiam limit. vt ita demum filius habeat xxx. an. ad adeundũ ex testamẽto, & alios xxx. ab intestato, qñ fuit solus hæres institutus ex testamento, secus qñ habuit alios hæredes, nam tũc nõ habebit nisi illos priores xxx. ann. ita Bal. in d. l. licet. C. de iur. delibe. Goz. in 2ſ. lxxx. nu. 6. & in 2ſ. lvj. nu. 5. & num. 13.

9 Quartò limita, nam licet præscribatur iuri adeundi, non tñ p̃scribitur ipsum ius adeundi, ita Bal. in l. vnica. C. quando nõ pet. part. vers. j. q. Paul. de Castr. & Cor. in l. licet. C. de iur. deliber.

10 Quintò limita, q̃ præscribitur xxx. ann. post ius delatum, nõ antè. ita declarat Ange. in l. si seruus. ff. de bon. auct. iud. poſ. Balb. in tract. præscr. in iiij. part. quartæ par. princ. q. xix. Cor. in l. licet. C. de iur. delibe. Fel. in c. de quarta. de præscript.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Iuri immiscendi in hæreditate præscribitur xxx. annis.

1 Rout etiam dicitur, q̃ iuri immiscendi, quod competit suo in hæreditate sui ascendentis præscribitur xxx. ann. vt tenet gl. in l. licet. C. de iur. delibe. & gl. in verbo, quotics, q̃ est gl. j. in l. vnica. C. qñ nõ pet. part. intelligẽ do, vt verbũ, perpetuo, exponatur, id est, vsq; ad xxx. annos. qnã gl. ibi Bar. sequitur. & ita illã gl. debere intelligi dicit ibi Rom. & Corn. & Iaſ. & Alex. ibi eodẽ modo potest induci gl. & post eam Bart. in l. cũ antiquioribus C. de iur. delib. dũ dicit, ppetuo adire.

Idem voluit Bald. in d. l. licèt. C. de iur. deliber. & ibi Ang. idem tenuit Paul. de Castr. in l. filio præterito. ff. de iniust. rupt. & irit. testam. & in l. fi. C. de repud. hered. Pau. de Castr. in fi. qui suus. in fi. ff. de iur. delib. Alexa. qui dicit istam communem in d. l. vnica licèt ipse contrarium teneat. vt infrà dicetur.

Socin. idem tenet in l. si filius. qui patri. ff. de vulg. & pup. & dicit hoc* communiter tenere Docto. & in consi. lxiij. vol. primo. Alexand. in cõsilio cxxix. volumine. vj. vbi etiam dicit hanc esse communem opinio. Cum. in consilio. xxix.

Idem tenet Alex. in d. l. quandiu. Dec. in l. vnica. C. quãdo non pet. par. Iaſ. in cõs. xix. volu. j. vbi dicit istam cõmunem* opinio. Corn. in cõsi. xvij. vol. iiij. Balb. in tracta. præscript. in iiij. par. quartę par. princ. in xix. q. Bal. in consi. xij. volu. j. Corn. in l. licet. C. de iur. de lib. R. iminal. in d. l. vnica C. quando non pet. part. Gozad. consi. lvj. Maria iun. consi. ij. in fin. volum. i.

Contrarium, q̃ iuri immiscendi nõ præscribatur etiam spatio xxx. anno. voluit Bar. in cõsi xiij. iij. fi. Bal. in l. vnica. vers. secundæ quæſt. respondeo. C. quãdo nõ per. part. p̃ ista opi. posset adduci gl. ibi intelligẽdo ppetuo. etiã vltra xxx. annos. quã ita Alex. intelligit in l. quãdiu. la prima. ff. de acq. hæred. & ita etiã posset induci gl. j. & post eam Bart. in l. cum antiquioribus. C. de iur. delib. dum dicit, quòd potest perpetuò adire. & etiam Ful. in l. licèt. C. de iur. delibe. Alex. in d. l. vnica. C. quãdo non pert. part. Ang. de Perig. in repet. l. in suis. versi. secundus effectus. ff. de lib. & posth. Iaſ. in l. licet. C. de iur. delib. & in l. quandiu, la j. ff. de acq. hæred.

2 Primò limita illis modis, quibus dictũ est limitari cõclusionẽ, quòd ius adeũdi extraneo cõpetens tollatur spacio xxx. annorũ.

3 Secundò limita, quia si filius pet spatiũ xxx. annorũ sit exclusus à capite, vnde liberi, adhuc potest adire infra alios xxx. annos ex capite, vnde legstimi. & illis trasactis adhuc adire infra alios xxx. annos ex capite, vnde agnati, sicut etiam si nõ esset suus, vt pura respectu matris, quia potest adire ex capite, vnde liberi, & postea ex capite, vnde legitimi. Bar. in consi. cxxix. Alex. in consi. lxxxix. vol. ij. & in consi. xc. vol. ij. Bal. in l. licet. in iiij. q. C. de iur. delibe. & ibi Ang. & Sal. in fin. & Alex. in prin. & Iaſ. in fi. & Alex. in l. quãdiu. la. i. vbi Iaſ. ff. de acq. hæred. Balb. in tract. præſ. in iiij. par. quartæ part. princ. in xix. q. Iaſ. in consi. lxxxiij. numero 10. vol. j.

Contrarium Salic. in l. licet. in fi. cuius dicta referunt moderni, & improbant. C. de iur. delibe.

4 Sublimita secundum Ange. in d. l. licet. quia si alii filij superessent. exclusus xxx. annis à capite vnde liberi, stantibus aliis filijs, non posset venire per vnde legitimi.

5 Tertiò limita, quia nõ præscribitur suitati, licèt præscribatur iuri immiscendi, hoc voluit Bal. in l. vnica. versi. ij. q. C. qñ nõ pet. par. & ibi Ang Soc. in l. si filius qui patri. ff. de vulga. & pupil. & in 2ſ. lxiij. vol. j. Alex. in d. l. vnica. C. qñ non pet. part. & in l. quandiu. ff. de acq. hær. & ibi Aret. & Iaſ. ibi, licèt ẽt ipse teneat, q̃ cõtra ius immiscendi non currat præscriptio. Cor. in l. licet. C. de iur. delib. Rimin. in l. vnica. C. quando non pet. part.

6 Sublimita, nisi filius sit à patre præteritus. Ang. de Perig. in repet. l. in suis. ff. de libe. & posthu. versi. secundus effectus. & voluit Alex. in l. vnica. C. qñ non pet. par. Cor. in l. licet. C. de iure delibe.

Contrarium Rimin. in l. vnica. C. quando non pet. part.

7 Quartò limita, vt p̃ Ruin. 2ſ. xiij. nu. 5. vol. iij. vbi ponit casum, in quo filius habet spatium lx. annor. videlicet quãdo filius præterit* nõ immiscuisset se per xxx. ann. hæreditati paternæ, quo casu diceretur approbasse testamentum patris, & nihilominus si postmodum hæres scriptus intrà tempus non agnouerit bonorum possessionẽ, ex ista noua causa habebit etiam alios xxx. ann.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Facultati non præscribitur.

1 Communis est regula in materia præscriptionis, vt ea, q̃ sunt facultatis, præscribi non possint, tex. est in l. viã publicã. ff. de via publ. & ibi Bar. gl. in c. vt priui legia. de priuileg. in verbo, in anno. Iaco. de Aren. & Cyn. in l. cũ notissimi. §. sed cũ illud. C. de pscri. xxx. ann. Bart. in d. l. cũ notissimi. Sali. i. l. licet. C. de iure delib. idẽ tenet Abb. in c. qm̃ frequenter. §. in aliis. vt lit. nõ contest. Guli. de Cun. in l. si rẽ. §. nõ omnis. ff. de pig. act. Ant. de But. in d. ca. vt priuilegia. de priuileg. Calde. 1ſ. j. in tit. de præscr. Io. And. Io. de Lign. & ibi Domi. in ca. fi. de 2ſuet. in sexto. & ibi Phil. Frãc. Decis. Neap. cxxxiij. in nouis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Calde in ꝑ.xix. in tit. de præb. Fel. in c. cũ M. Ferrarien. de cõstitu. Boc. in c. fi. de cõsuet. & Bertr. in cõs. xxxix. vol. i. in antiquis. Fel. in c. cũ accessissent. de cõsti. & ibi Dec. ver. iij. dicta cõclusio, & in cõsi. cclxxj. Barb. in cõsi. lj. vol. j. Pau. de Cast. in rubr. de acqui. hered. in princ. & in l. quanditu. la prima. ff. eo. tit. Fel. ĩ c. dilectus. de offic. ordinarii. Paul. de Castr. in l. nec creditores. C. de pig. act. & ibi Sal. in fin. Gozadi. in consi. 100. Hippol. in rubric. de fideiuss. Chass. in consi. xj. Ruin. consi. xxviij. vol. j. Gram. consi. ciiij. cxlij.

Contrarium, quòd facultati præscribatur, tenuit Bal. ĩ l. licet. C. de iur. delib. & ibi Ang. in princi. idem tenet Raph. Cum. & ibi Aret. & Ias. in l. j. ff. de acquir hæred. Cor. in consi. cccv. in j. resp. ad l. viam publicam. ff. de via publ. idem tenet Abb. in cap. vt priuilegia. de priuileg. Ias. in l. fi. de constitu. Princ. Cyn. in l. licet. C. de iur. deliber. & ibi Alber. de Rosat.

2 Et facit pro ista parte, quia præscribitur cõtra legatariũ antequam acceptet legatum, Rip. in l. fi. C. de reuoca. donat. Petr. de Anch. in reg. sine possessione. de reg. iur. in vi. ver. item intelligas.

3 Item contra filium, vt non possit petere supplemẽtum legitimæ, vt ibi per Rip. in loco prælleg. Paris. in consi. xxxij. vol. iij.

4 Primò amplia, vt sicut non vtendo quis non amittit ea, quæ sunt facultatis: ita etiam faciendo ea quæ sunt facultatis, nõ inducitur propterea præscriptio: & propterea si quis consueuit ire ad molendinum Titij per mille annos, nõ propterea contra eũ inducitur præscriptio, vt non possit ire ad aliud. Bald. in l. j. C. de seruit. Abb. in capitu. Abbate. de verbo. signific.

5 Et propterea idẽ est, si quis cõsueuit hospitari, vel dare parcanonũ multo tẽpore, vt per Abb. in c. quod trãslationem. de offi. ordi. fuit dictũ Inn. in c. cũ ecclesia. Sutrina. de cauſ. poſſ. & ꝓpri. cũ aliis, q̃ ponit Fel. in c. cũ M. de cõst. Chass. qui limitat in cõsue. Burg. Cy. in l. ij. vers. ij. quæritur. C. q̃ sit lõg. cõsuet. Bart. in l. cũ de in rem verso. de vsur. Archi. in c. seruitiũ. xviij. quæst. ij. Dom. in c. cõsuetudo. j. distinct. Set. de Anch. in reg. sine possessione. versi. sed hic incidenter. de reg. iur. in vj. Abb. in c. ex parte Astensis. de cõcess. præb. in c. Ioannes. in fi. de cler. cõiug. Ie Pisanis. ad fin. de resti. spol. & in c. inter cæteras. de rescript. Card. in ꝑ. xxviij. Balb. in tracta. præscript. in iij. part. quintæ partis principalis. in j. q̃. in fi. & v. q. vbi dicit * commu. opin.

6 Amplia, vt hoc procedat etiã in præscriptione immemorabili. Bert. consi. iij. vol. ij. & in cõsi. cc. vol. iij. Aimo. de antiqui. tẽpo. in iiij. par. nu. 214. & nu. 256. Paris. ꝑ. xxvij. nu. 56. vo. j. & nu. 110.

7 Contrarium Fel. in c. cũ M. versi. tertia declaratio. de ꝓsti. Balb. in tract. præscri. in iiij. part. quintæ par. princ. in j. q. Mantua. ꝑ. sil. ij.

8 Tenendo primam opin. in princi. conclusione, q̃ videtur esse magis * cõis. Limita, vt ꝓcedat in facultate, q̃ non deducit ius in iudicium deducibile, vt in casu. in d. l. viã publicam. secus si deduceret ius deducibile in iudiciũ. ita declarant Ange. Imol & Rom. in l. si finita. §. postea aũt. ff. de dam. infec. Ang. ĩ l. pignori. ff. de vsu cap. & ibi Imol. & Rom. Bal. in rub. C. de condict. ex leg. Rom. in l. quãdiu. la j. ff. de acq. her. Aret. Alex. & Ias. in l. j. ff. de acq. hæred. Cor. in consi. cccv. vol. iii. Chassa. in consi. xj. Barb. in consi. xxij. vo. iiij. & in consi. lj. Dec. in consi. clxiij. Maria. Iun. consi. cxlv. volum. j. Aim. in consi. cxj. & de antiquitat. tempo. in iiij. part. nu. 254.

Contrarium Aret. in l. j. ff. de acquir. hæred.

9 Secundò limita, vt conclusio locũ habeat q̃n facultas competit ex mera, & pura voluntate, secus si simpliciter cõpetat facultas, nam tunc præscribitur, vt est tex. & ibi not. Bart. in l. j. ff. de nund.

Vnde intelligũt Docto. q. ad hoc vt nõ præscribatur facultati, est necessarium, q. facultas sit reposita expresse in pura & libera voluntate eius, cui cõpetit, secus si simpliciter competat, & nõ expresse sit collata in voluntatẽ eius, cui cõpetit facultas. ita Anto. de Butr. in cap. vt priuilegia. de priuileg. lo. de Lign. Dom. in c. fi. de consuet. in sexto. & ponit Fel. in c. cũ accessissent. versic. limita secundò. de constit. & ibi Dec. vers. iij. dicta cõclusio. licèt ipse indistincte teneat, vt siue facultas sit expresse collata in purã, & liberam voluntatem, siue etiam tacitè, nunquam præscribatur.

10 Tertiò limita, q̃n facultas cõpetit rõne iuris quæsiti: ga tunc potius dicitur ius, quàm facultas, & propterea ei præscribitur.

Ita Bart. in l. j. versic. iuxta prædicta quęro. ff. de condict. ex leg. Balb. in tract. præscript. in iiij. par. quintæ part. prin. q. j. Paris. consi. vij. volu. j.

11 Quartò limita, quando facultas competit ex cõtractu, quia illi præscribitur, vt not. Fel. in d. capit. cum accessissent. de constit. Mar. iun. in consi. cxlv. nu. 37. vol. j. prout dictũ est ſ. in vij. cõclusi.

12 Quintò limita, q̃n aliquid præstatur in piã cãm, Abb. in c. suã nobis. de simo. apostil. ad Abb. in c. bonæ. el ij. de postul. prælat.

13 Sextò limita stãte, phibitione pscribentis, & patiẽtia aduersarij. Fel. ĩ c. pastoralis. ver. viii. limita. de of. ord. Aimo. de antiq. tẽp. in iiij. par. nu. 215. Chassa. in ꝑsuet. Burg. vers. ſic & dici põt. Balb. ĩ tracta. præscr. in iiij. part. quintæ part. princ. q. vj. vbi dicit * cõem.

14 Septimò limita, interueniẽte aliquo hoꝭ ministerio, Aimo de antiq. tẽp. in iiij. par. n. 255. post Pau. de Cast. in ꝑ. ccxliij. vol. ij.

15 Tenẽdo aliã opi. q. presscribatur facultati, Limita, vt ꝓcedat in facultate priuata, secus in publica, cui nunquã præscribitur. & ita procedit tex. in l. viã publicam. ff. de via pub. ita declarat Bald. in l. licet. in tertia. q. C. de iur. delibe. Raph. Cuma. Aret. & Ias. in l. quandiu. ff. de acq. hæred. Cor. in consi. cccv. vol. iij.

Sed hanc differẽtiam inter priuatam, & publicam facultatem impugnat Chassa. in consi. xj. nu. 51. sed nihilominus tenenda est prima opi. tanquam communis.

CONCLVSIO. XI.

ARGVMENTVM.

Facultati implendi conditionem potestatiuam non præscribitur.

1 EX præcedẽti cõclusione sumit alia cõclusio, q. iuri, seu facultati implendi conditionẽ potestatiuã nõ pscribitur, ita dicit Bart. in l. pignori in fi. ff. de vsucap.

2 Et comprobatur illa ratione, quia potestatiuę cõditiones etiã vltimo vitæ spiritu impleri possunt, per tex. in l. suus quoque. ff. de her. inst. in l. fi. ff. de condi. inst. & istam opi. sequunt ibi Angel. Imol. Rom. & Ange. Aretin. in §. actionum. inst. de act. Corn. in l. licet. C. de iur. deliber.

Contrarium voluit Ange. in l. cũ notissimi. C. de præscri. triginta anno. per text. in l. pen. §. idẽ puto. ff. qui. ad libert. procla. non licet, sed vt dicit Ang. Aret. in §. actionum, ille text. potius contrarium probat. & ponit regulam contrariam iuxta intentionẽ Bar. in d. l. licet. vbi in particulari ratione illius tex. contrariũ decidit.

Amplia, vt conditio potestatiua non impediat cursum pscriptionis, declarãdo, vt per Bal. in l. eũ qui. C. si qs omiss. caus. testa. refert Felin. in capitulo, de quarta. de præscr. Balb. in tract. præscr. in iiij. parte quartæ partis princ. in xix. q.

4 Primò limita in ea conditione, cuius implementũ tm̃ habilitat implentẽ ad consequendũ relictũ, & ita loquuntur Docto. suprà allegati, secus si non modo habilitat, sed & inducit aquisitionem, vt in illa quæst. instituto talẽ, si voluerit, & qa tunc talis cõditionis implemẽtũ inducit acquisitionẽ, illi pscriberetur. ita Ang. Aret. in d. §. actionũ. Inst. de action. & ante eum voluit Bal. in l. cũ notissimi. C. de præscriptio. triginta annorum.

5 Secundò limita, q. non præscribitur conditionis potestatiuæ implemento in institutionibus, secus verò in legatis, & in aliis dispositionibus, per tex. in l. hæc conditio. ff. de condi. & demonst. la secunda. voluit Imo. & Rom. in l. pignori. ff. de vsuc. Ang. Aret. in §. actionum. inst. it. de act. Cor. in l. licet. C. de iure delibe.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Libero arbitrio non præscribitur.

1 SVbsequitur & alia conclusio, vt libero arbitrio, & liberæ voluntari nõ præscribatur, glo. in verbo, pro socio. in l. vnica. C. de anna. except. & ibi Bal. Io. Andr. in c. fi. in prin. de consuet. in sexto. Bal. in l. petens. ver. ex hac gl. C. de pact. Alex. in apostil. ad Bart. in l. eum notissimi. C. de prescr. xxx. annor. Dec. in consil. clxxj. & in ca. cum acceſſissent. de const. Barb. in consil. xxij. vol. iiij. & in consi. lj. vol. j. Zas. in cõs. xv. vol. ij.

2 Et ideo infertur, q. iuri reuerentiali non pscribitur, Gomes. in §. pœnales. inst. de actionib.

3 Secundò Infertur, q. iuri petendi diuisionem non præscribitur, Gomes. in §. quædam. inst. de actio.

4 Tertiò infertur, q. facultati arbitratoris arbitramentandi non præscribitur, Gozad. consi. 100.

5 Quartò infertur, q. iuri declarandi voluntatẽ suã nõ pscribit mille annis, Rebuff. in l. quod iussit. in j. not. nu. 67. ff. de re iudi.

6 Quintò infert, q. iuri altius tollendi in solo meo, ex quo istud pendet ex mera mea voluntate nunquam præscribitur, Abb. in consil. lv. volu. ij.

Roch. in c. fi. secundũ paruam impressio. vers. redeũdo modo. de consuetud. & quàmplura alia in hac materia deduci possent q̃ breuitatis causa omitto, nã facile colligi possunt ex Doc. s. alleg.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Res prohibita alienari præscribi non potest.

VARIA

consequitur, Curt. seni. cõsi. xiiij. Ruin. cõsi. xxvj. vers. sed istis nõ obstantibus. vol. v. Pic. in d. l. Titia. §. Titia. nu. 36. vers. ex quibus omnibus. & n. 72. in 23. q.

9 Et idem si filius dederit se in adoptionem, vel ingressus fuerit monasterium. Pic. in d. §. Titia. nu. 72. vers. xxiij. quæro.

10 Hinc est vt succedente substituto vulgari post motem filij instituti vxor consequatur integrũ vsumfructũ, Barto. in d. §. Titia. vers. q̃ro pone. Bart. in l. si ita scriptum, fuerit. ff. de manumiss. testa. Dec. cõsi. cccclxxvi. vers. secundò respõdetur. Bald. in l. etsi ꝫ tabulas. ver. & est hoc notan. ff. de vulga. & pup. Maria. iun. cõs. lxxxvj. nu. 5. & seq. vol. j. Rom. consi. dxvj. vers. vera autem eorũ conclusio. Anch. in c. fi. nu. 14. de pignor. vers. si loquimur in substitutione vulgari. & ibi Imol. nu. 32. vers. quid autem si testator, Pract. Pap. in libell. q̃n mul. agit ad dotem. in verbo, donec vitã. nu. 8. vers. deinde quæritur. Chassa. in consuet. Burg. versic. adde doct. Pic. nu. 33. in d. §. Titia. versi. & breuiter reducendo.

Contrarium Saly. in d. auth. hoc locum. vers. quæro tertiò.

11 Et similiter succedente substituto pupillari, q̃n vxori relict⁹ est vsusfructus donec castè vixerit, & vitã vidualem seruauerit, dictæ vxori debetur plenus vsusfructus post mortem filij impuberis, Bart. in d. §. Titia. versi. quæro pone, q. filius. Bart. in l. si cui in annos. ff. quib. modis vsusfruct. amitt. & in cõs. lvj. vers. fm dubiũ est, & cõs. clxxi. in princ. & in l. & si ꝫ tabulas. ver. tñ tenendo. ff. de vulg. & pup. & ibi Imo. ver. hoc tenendo, & ibi Aret. vers. & põt argui sic. Alex. in versi. & istã dicit hic Bart. & ibi Ias. vers. tenendo tñ intellectum glo. Bal. cons. 30. vol. v. in fi. ver. q̃ritur ẽt. & cõs. cxx. ver. nunc facit dubiũ. vol. iij. Ang. in auth. quod locũ. ver. & ex hoc cõclude. C. si secund. nupt. mul. & cõs. xcvij. versic. restat igitur. & cõs. cix. vers. sed an eis nõ viuentibus. Anchar. in c. fi. nu. 14. de pigno. & ibi Imola. nu. 32. Curt. sen. consil. xiiij. nu. 8. ver. idẽ voluit Bart Alex. cons. xxviij. ver. sed si testator adiecit. volu. iiij. Pract. Pap. in libello, q̃n mul. agit ad dotem. in verbo, donec vitam. in fi. vers. nisi fortasse. Dec. consi. cccclxxvj. vers. & idẽ in substituto.

Maria. iun. cõs. lxxxv. nu. 21. ver. vel secundò & aliter. & consi. lxxxvj. nu. 5. & seq. vers. ij. respondet. vbi hãc dicit * cõem opin. vol. j. Boer. decis. xliij. in fi. vers. secus verò si testator. Cur. sen. ꝫ. xv. ver. & illa verba. Pic. in d. l. Titia. §. Titia. n. 37. ver. circa tertiũ.

Contrariũ Saly. in d. auth. hoc locũ. ver. sed ipse subiungit. & Bald. in l. voluntatis. ver. item pone exemplum. C. de fideicom.

12 Amplia idẽ esse in conditione adiecta legato vsusfructus facto vxori, donec voluerit manere cũ filiis, qa illis deficiẽtibus libere vsumfructũ ꝙsequit̃, Abb. in consil. lxxviij. ver. ad fm. vol. ij.

Contrarium tenet Ruin. in cons. xlij. per totum. vol. ii.

13 Secundò amplia, etiamsi stante conditione, donec honestè, & castè vixerit, & vitã vidualem seruauerit, pro parte hæreditas deueniat ad extraneum hæredem, Ruin. consi. xxvj. versi. sed istis non obstantibus, volumine iij.

14 Primò limita, si legatũ specialiter iniunctũ esset ipsi filio. ita limitat Alex. in l. etsi ꝫ tabulas. ff. de vulg. & pup. ver. mihi placet multum. Pic. in d. l. Titia. nu. 36. vers. circa iij.

15 Secundò Limita succedente substituto pupillari q̃n nõ est factũ relictũ vxori per verba suspensiua, Bart. in d. §. Titia. ver. q̃ro pone, de leg. ij. vbi Bal. in ver. secunda cõclusio. & consi. 50. in fi. ver. quæritur etiam. vol. v. Bart. in cõs. ccxliij. in fin. ver. si verò loquimur. Anch. in c. fi. nu. 14. de pignor. & ibi Imo. nu. 32. Pract. Pap. in libel. q̃n mulier agit ad dotẽ. in verbo, donec vitam. in fi. ver. ij. casu. Ias. in l. etsi ꝫ tabulas. vers. ego pro vtroque membro. ff. de vulg. & pup. Boer. decis. xliij. in fi. nu. 39. Curt. sen. cons. xv. versi. licèt per ea verba. Pic. in d. l. Titia. §. Titia. nu. 35. vers. secundam conclusionem. vbi sublimitat.

16 Cõtrariũ Bal. in d. l. etsi ꝫ tabulas. ver. & est hoc notandum. Gomes. in §. fuerat. nu. 34. versi. & ex hoc redditur dubia. inst. de actionib.

17 Sextò amplia, etiãsi pia causa succedat post mortẽ filij, nam etiã in prætudiciũ piæ causæ succedentis vxor consequitur integrũ vsumfructũ, & legatũ nõ restringitur ad alimẽta tantùm. Barto. consi. clxx. vers. sed ego dico. Bald. in l. etsi ꝫ tabulas. versi. & est hoc notandũ. & ibi Imol. ver. & hoc tenendo. ff. de vulg. & pup. Dec. cõ. cccclxxvj. ver. & ista cõclusio. Maria. iun. cõs. lxxxv. nu. 23. versi. veruntamen prædictis. vol. j. & consi. lxxxvj. num. 6. vers. & ista conclusio. eod. vol. Pic. in d. §. Titia. nu. 56. ver. xiiij. q̃ro, licèt dicat articulum esse maximè dubium.

Contrarium Corn. consi. cxij. n. 16. ver. item concurrit. vol. ij.

18 Septimò amplia, nã stantibus extraneis hęredibus censetur vsusfuctus plenus vxori relictus, ẽtsi adiecta sint illa verba, domi nam & vsufructuariam, non autem censetur relicta plena proprietas. Socin consi. ccx. vbi dicit ita * communiter tenere Doct. Corn. consi. cxij. versic. item est aduerten. vol. ij. Cor. consi. cclxxiij. ver. his tamen non obstantibus. vol. iij.

19 Et idem ecõtra, q̃n vxor relinqueret maritum dominum, & vsufructuarium extraneis hæredibus institutis, quia tunc integrum vsumfructũ maritus consequitur. An g. in auth. hoc locũ. ver. vnde ex hoc concludo. C. si secundo nupt. mul.

20 Sed q. sola alimenta etiam isto casu censeantur relicta, put q̃n filij sunt instituti, tenet Saly. in d. auth. hoc locũ, ver. & attẽde.

21 Contrariũ, vt imò plena proprietas ad suã electionem censeatur relicta, voluit Cor. cõs. cclvij. ver. circa secundum. vol. j. q hoc intelligit maximè verum esse quando filiis testatoris sit relictus vsusfructus vnà cum hærede instituto, vt voluit Bal. ĩ auth. hoc locum. vers. fed pone. C. si secund. nupt. mul.

22 Primò limita primã opi. magis cõem, q̃n personæ quæ relinquũtur à testatore dominæ & vsufructuariæ non habitarent in domo testatoris, nec præeminentia vtebantur. ita Ang. in auth. hoc locum, ver. sed si talẽ. C. si secund. nupt. mul.

Cõtrarium in hoc vltimo tenet Bal. ibi. ver. aduerte, ista ratio.

23 Secundò limita, q̃n ex aliis in testõ dispositis colligeretur, q. testator voluit illa verba, dominã, & vsufructuariam, restringi ad alimẽta tm̃, prout tacitè colligit hoc esse de mẽte testatoris, Cor. consi. cccviij. ver. item limita, vltra prædicta. vol. iiij.

24 Octauò amplia, ẽtsi dictum sit dominam, & massariam, quia stantibus extraneis hęredib, habet plenũ vsumfructũ, vt Decis. Tholos. cccclxlij.

25 Cõtrarium, q. imò isto casu alimenta tm̃, & præeminentiã consequatur vxor, sensit Spec. post Odofr. in tit. qui fil. sint legitimi. §. j. ver. qd si qs ita dixit. Bal. ĩ l. legẽ. ver. idẽ si dixit. C. de indict. vid. toll. Maria. iun. con. xciiij. vol. j. Paris. consi. xxj. nu. 18 vol. ij.

26 Nonò amplia idẽ esse, si dictũ sit dominã simpliciter. Decis. Tholos. cccclxij. Ange. Aret. in tract. de testa. vers. itẽ reliquit, in prin. ibi, & idẽ q̃n testator. Dec. ꝫ. cclxxviij. ver. vnde postremò.

Contrariũ sumitur ex verbis Bald. in addit. ad Spec. in tit. q fil. sint leg. ver. si maritus, & Bar. in §. Titia. versi. & eodẽ mõ. Maria. iun. in ꝫ. xciij. vol. j. Ab. cõs. iiij. ver. & si q̃ratur. vol. ij. Paris. ꝫ. xxj. n. 18. vol. ij. Pic. in d. §. Titia. n. 19. ver. j. est. & n. 24. vbi ampliat, ẽt si dictũ esset, dominã bonorũ. & nu. 73. in xxiiij. q. vbi sublimitat.

27 Tenẽdo primã opi. Limita, nisi testator, q. vxorẽ dominã reliquit, eã pariter tutricẽ testamẽtariã, & legitimã administratricẽ ꝓstituisset, & ẽt absoluisset à reddẽda ratiõe administrationis, & fructuũ peeptorũ, ga ex his apparet sibi tãtumõ fuisse alimẽta relicta. Rui. cõs. xvij. n. 12. ver. sed ꝑdictis nõ obstantibus. vo. ij.

28 Tenendo secundã, limita, nullo alio hęrede instituto, Pic. in d. §. Titia. nu. 21. in fi. ver. tenendo tamen.

29 Secundò limita, nisi hæres fuisset institutus in certa tm̃ parte hæreditatis, Pic. in d. §. Titia. nu. 24.

30 Decimò amplia, ẽtsi dictũ sit dominã, & vsufructuariã, Pic. in d. §. Titia. nu. 26. ver. istam conclusionem limitat.

31 XI. Amplia, ẽtsi testator relinquat vxorẽ vsufructuariã, additis his verbis, vt habeat, & percipiat alimenta, prout faciebat in vita testatoris, Pic. in d. §. Titia. nu. 38. vers. quid autem si testator.

32 Primò limita, q̃n ex cõiecturis constare posset, vt testator etiã extraneo instituto voluerit restringere legatũ vsusfructus factũ vxori ad alimẽta tãtùm, Soc. con. cclxxix. vers. sed præmissis nõ obstantibus. Ruin. consi. xxxv. nu. 3. vol. ij.

33 Vt qa post legatũ vsumfructũ relinqueret eidẽ vxori victũ, & vestitũ, quia ex hoc appareret voluisse sub legato vsusfructus includi tm̃ alimẽta, nã si de integro vsufructu omnium bonorũ sensisset, frustra factũ fuisset legatũ victus, & vestitus. Socin. in ꝫ. cclxxix. ver. sed præmissis nõ obstantibus.

34 Idẽ si testator, post legatũ vsumfructũ vxori, disponeret, vt si molestaretur ab hærede, haberet victũ extra domũ, per hoc eũ legatũ pœnale declaratur p̃cedens legatũ nõ pœnale, vt nõ intelligatur de integro vsufructu, sed vt habeat tantùmodo alimẽta, Ruin. consi. xxxv. num. 8. ver. iij. prædicta confirmantur. vol ij.

35 Et idẽ q̃n post legatũ vsumfructum voluit testator, vt vxor possit manere in domo habitationis testatoris. Rui. consil. xxxv. num. 8. vol. ij.

36 Secũdò limita, nã si testator dixit, relinquo vxorẽ meã massariã, censetur alimenta tm̃ relinquere, Bal. in l. legẽ. versi. quid si testator dixit. C. de indict. vidu. tollen. Saly. in d. auth. hoc locum. vers. & fortius si adiiciat. Paris. consi. xxj. nu. 18. & seq. ver. q̃n autem. vol. ij. Pic. in §. Titia. nu. 28. & nu. 73. in xxiij. q. ff. de leg. ij.

37 Amplia, idẽ esse si eã relinquat dominã, & massariam, Corn. cõs. cxiij. vol. i. Maria. Iun. in cõ. xciij. vol. j. Abb. con. iiij. ver. & si quæritur. vol. ij. Paris. consi. xxj. n. 18. & seq. ver. q̃n autem. vol. ij. Pic. in d. §. Titia. nu. 28.

38 Limita, vt hoc nõ ꝓcedat nullo alio hãde ĩstituto, qa tũc verbũ domina, importaret institutionẽ, Pic. ĩ d. §. Titia. n. 22. & n. 73.

39 Tertiò limita, si dictum sit gubernatrix, & administratrix, Paris. cõs. xxj. nu. 18. vol. ij.

40 Quartò limita, nã dato hãde vuiuer sali licèr mulier ꝙsequat vsum

Universidad de Deusto
Biblioteca

vsumfructum, nõ th̃ integrum, sed pro parte cum hærede, Bald. in l. fi. ver. si aũt testator. C. de indict. viduit. tol. Rui. consi. 'xl. vers. ex his ergo apparet. vol. ij.

Cõtrariũ Paris. cons. xciiij. ver. ad idem etiam facit, vol. ij. vers. quo casu. & cons. xcvij. n. 16. vers. quo fit. volu. ij. & vers. nec obstat. vbi hanc dicit * communem opi. Pic. in d. §. Titia. num. 25.

Tenendo hanc vlt. opi. tanquam magis * communem,

41 Limita, quo ad legata particularia facta certis personis, qa in illis vxor cõcurrit in vsufructu cũ legatariis, Pic. in d. §. Titia. n. 26. vbi hanc dicit cõmunem de qua vide eundem. n. 68. & 69.

42 Quintò limita, nisi instituisset hæredes extraneos cum illis verbis, pleno iure, vel plenario, quia concurreret vxor tunc in vsufructu cum extraneis hæredibus, Pic. in d. §. Titia. nu. 63. versi. quæro ergo xxj. & nu. 70. ver. limita dupliciter.

43 Sexto limita, si testator extraneos hæredes in testamento in stituisset, & postea in codicillis vxori vsumfructum legasset, nã tunc concurreret vxor cum hæredibus in vsufructu. Pic. in d. §. Titia. nu. 64. vers. videtur posse dubitari.

44 Septimò limita, nisi dictum sit per testatorẽ, vt vxor sit vsufructuaria omnium bonorũ, & qꝫ habeat victum, & vestitum, & alimenta absque ratione reddenda in satisdatione pstanda, Pic. in d. §. Titia. nu. 113. vers. xliij. pone.

45 Quid autem si vsusfructus relictus sit aliis personis, q̃ vxori? an idẽ dicendũ sit? & quidẽ qñ mater testatoris relicta est vsufructuaria, istantibus liberis legatũ nõ restringitur ad alimenta, sed integrũ vsumfructũ comprehendit, vt tenet Corn. in cons. ccx. i princ. vol. iij. Pic. in d. §. Titia. nu. 40. vers. vj. quærit Bart.

46 Et generaliter in omni alia persona, quæ non haberet præeminentiã, seu dominationẽ in domo testatoris, legatũ huiusmodi non esse restringendũ ad alimenta, voluit Ang. in d. auth. hoc locum. ver. sed si tales personæ, refert, & sequitur Alex. consi. 50. vers. præterea Bart. vol. vij.

Contrariũ Ang. in cons. cix. vers. restat igitur videre. Imo. in d. §. Titia. versic. sed extraneis institutis. Cuma. ibi in finalib. verbis. vers. tangit ẽt Bart. Ang. Aret. in tract. de testa. in verbo. d. B. eius vxorẽ. ver. q̃rit Bart. in d. §. Bald. in d. §. Titia. ver. idẽ credo, Ang. in d. auth. hoc locũ. ver. sed dubitat. Bertr. cõs. xxxvj. ver. ad quod respõdeo. vol j. Aim. de antiq. tem. in iiij. part. nu. 35. versic. planè hæc decima limit. Pic. in d. §. Titia. nu. 40. ver. vj. quærit Bar.

47 Et idem in, nouerca, qꝫ huiusmodi legatũ nõ restringatur ad alimenta, sed comprehendat integrũ vsumfructũ, tenet Imo. in d. §. Titia. ver. sed extraneis. Ang. Aret. in tract. de testa. in verbo, item reliquit dictã B. eius vxorem. in ver. quærit Bar. in d. §. Pic. in d. §. Titia. nu. 40. ver. vj. quærit Bart.

48 Et idem in patre tenet Cuma. in d. §. Titia. in finalib. verbis, vers. tangit etiam Bart.

49 Et idem in fratre tenet Cuma. in d. §. Titia. in finalibus verb. vers. tangit etiam Bar. Ang. Aret. in ttact. de testa. in gl. in verbo, item reliquit dictam B. eius vxorem. vers. quærit Bart. in d. §. Pic. in d. §. Titia. nu. 40. ver. vj. quærit Bart.

50 Et idem in sorore tenet Bal. in d. §. Titia ver. prærerea idem credo. Pic. in d. §. Titia. nu. 40. ver. sexto quærit Bart.

51 Et idem in concubina tenet Bal. in d. §. Titia. vers. idẽ credo. Ang. in d. auth. hoc locum. vers. sed dubitatur. Pic. in d. §. Titia. n. 40. ver. vj. quærit Bart.

52 Et idẽ in auia, dicit Ang. i d. auth. hoc locũ. ver. sed dubitatur.

53 Et idẽ in cognata testatoris, id est, in vxore fratris. tenet Ias. in cons. xliij. ver. ad aliud dubium. vol. j. Aim. de antiq. tempo. in iiij. part. num. 35. vers. planè hæc. x. fall.

De Acquirendo rerum dominio.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Possessor bonæ fidei compensat fructus perceptos cum sumptibus factis.

1 OMNES admittunt illam iuris conclusionem, vt bonæfidei possessor compẽset fructus perceptos cum sumptibꝰ factis in re: l. sumptus. ff. de rei vendic. l. in insulã. §. fructus. ff. sol. mat. Bar. in l. in fundo. eo. tit. & ibi Ang. Odofred. & Bart. in d. l. sumptus, vbi ẽt Alber. Bal. & Ange. Curt. iun. in 2ſ. clv. Ecl. in ca. cũ ca. de re iudic. Bald. in l. super empti. C. de euict. Maria. iun. in cõs. ccl. n. 32 vol. j. & cõs. clxxxij. Rui. cõs. xcvij. volu. ij. Tira. de retrac. cõuẽtio. §. vij. in gl. j. nu. quarto, & seq. ponit duodecim declarationes in hac materia, ad quẽ ꝓ nũc me remitto.

2 Primò amplia, vt etiam sumptus litis compensentur cũ fructibus perceptis ratione legitimæ administrationis, ita qꝫ repeti nõ possunt à legitimo administratore, qui facit fructus suos. l. j. C. de bo. mater. vbi Cyn. in vlti. quæst. ponit istam ampliationẽ. & idẽ sequitur ibi Alberic.

3 Secũdò Amplia, in marito faciente impensam in re paraphernali vxoris suæ, ex qua fructus percepit. Bero. q. xxij.

4 Primò limita, vt hoc locũ habeat qñ fructus percipiuntur ex re aliena per aliũ possessa, secus si ex re sua alteri tñ restituenda, qa tunc sumptus factos in re quis non compensat cum fructibus, ita gl. in l. emptor. ff. de rei vẽ. in verbo, superfluũ. in fi. & ponit Bal. Ang. Imol. & Alex. in l. in insulã. §. fructus. ff. sol. mat. Idẽ tenẽt Bar. Bal. & Ang. in d. l. emptor. vbi Ang. limitat. Idẽ tenent Bal. Ang. Imo. Paul. de Ca. & Alc. in l. domos. ff. de leg. j. & ibi Ias. Idẽ voluit Bal. in c. grauis. de rest. spol. Alex. in cõs. cxxiij. volu. j. Cur. in consi. vj. in fi. Cremen. in sing. cv. Trig. in sing. xij. Hispa. in rubrica, de dona. inter vir. & vxor. Rui. 2ſ. xiij. vol. j. & 2ſ. xxxviij. eodem vol. & 2ſ. lxxxiiij. vol. j. & 2ſ. cxxxj. & 2ſ. cxxxij. volu. j. & 2ſ. cxvij. vol. iij. & cõſ. cxxxv. vol. iij. & 2ſi. clxv. vol. iiij. & cons. xcvij. vol. v. Bero. q. xxij. Boer. deci. xliij. in j. parte, nu. 15. cum pluribus seq. & maximè nu. 20.

5 Et hoc ꝓcedit, siue res sit sua ratione veri dominij, siue vtilis, vt tenet Bal. l. d. l. emptor. ff. de rei vẽdi. Fel. in c. cũm cã. de re iud.

6 Secundò limita, qñ qs habet rẽ ex causa lucrativa, secus si ex causa onerosa. nã tex. in d. l. sumptus. loquitur in eo, qui recepera rem ex causa donationis. Ita doc. in regula. cc. xcviij.

Tamen ista limitatio nõ est vera, & contra istam est tex. in d. l. in insulam, in §. fructus. ff. sol. mat. i. l. diuortio. §. impendia. co. tit. i l. emptor. ff. de rei vend. in l. super empti. C. de euict.

7 Tertiò limita in bonę fidei possessore. qui exponit in re credens esse suã, nõ habens animũ aliquem sibi obligandi faciendo dictas impensas: secus qñ aliquis faceret in re aliena impensam necessariã, vel vtilem animo repetendi. nã ex quo sciebat se facere impensam in re aliena nõ vtitur hac compensatione. vt declarat Cor. in cõsi. lxxxvj. vol. iiij.

8 Quartò limita, qñ fructꝰ lucrari deberet expendens alia ratione, q̃ æquitatis, vt puta propter legitimã suã administrationem: vt considerat Bert. in cons. xv. vol. j. & hoc videtur sentire Pau. de Cast. in l. diuortio. §. impendia. ff. sol. mat.

9 Tñ ista limitatio vr̃ ꝑ casum in l. j. C. de bo. mater. vbi pater q litigat pro rebus filij tenetur facere sumptus de fructibus, sed illud est speciale in expensis litis: vt declarat Bald. in auth. excipit, in pen. q. C. de bo. quæ libe. & in patre qui habet eos ex causa lucrativa, secus in habente ex causa onerosa: vt declarat Areti. in d. §. impendia. ver. aliusest.

10 Et tenendo limitationẽ ipsam, Sublimita secus esse in prælato faciente sumptũ in re ecclesiæ: vt per Bal. in auth. excipitur. in pe. q. C. de bo. quæ libe. & per Aret. in d. §. impendia. ff. sol. mat.

11 Quintò limita, qñ haberet causam à domnio, qa tũc ñ teneretur fructus compensare: ita Bal. in d. l. sumptus. Cor. in 2ſ. lxxxvj. volum iiij. Bal. in l. diuortio. in §. impendia. in fi. ff. sol. ma. & ibi Im. & Aret. Pau. de Cast. in cõs. cclxx. incip. viso. puncto scripto. vol. secundo.

12 Vel si haberet à nõ domino, haberet à tali, cui fructus essent debiti, quia tunc fructus perceptos non tenetur cum expensis compensare. Alex. in consi. ccliij. vol. vj.

13 Declara ẽt, quia æstimatio fructuũ, & melioramentorũ in hac materia nõ est facienda ſm valorẽ illius temporis, in quo est facienda compensatio, sed habita ratione ad tempus in quo melioramenta facta fuerunt: vt declarat Fel. in consi. xlij. nu. 9.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Possessor bonæ fidei tenetur de fructibus consumptis, quatenus est factus locupletior.

1 BONE fidei possessor tenetur de fructibus consumptis, quatenus effectus est locupletior: ſm vnã opi. quam posuit Inno. in c. in literis. de rest. spo. Spec. in titu. de fruct. & interesse. §. j. ver. in industrialibus verò. ibi, nisi fortè ad pretiũ. Bar. in l. ex diuerso. ff. de rei vẽd. & ibi Ang. Bar. i l. fructus. ff. sol. ma. Cy. i l. certũ. C. de rei vẽd. Ang. in l. itẽ veniũt. i §. fructus. ff. de peti. hæ. Pau. de Ca. in l. Nesennius. §. j. ff. de re iud. & in l. sequiẽ. §. fructus. ff. de vsucap. & in l. in insulã. §. j. ff. sol. ma. Ab. i c. grauis. de rest. spo. Albe. de Ro. sin l. fructus. ff. de rei ven. Pau. de Cast. in 2ſ. clxlvij. vol. j. Ang. in 2ſ. clx. in fi. & in 2ſ. cxxxiij. Soci. i 2ſi. cclj. & ista tenet Alex. & dicit esse cõem hodie in d. l. in insulã. §. j. ff. sol. ma. & in cõſ. xx. vol. iiij. & in cons. xc. volu. iiij. Dec. in l. sime, & Titiũ. ff. si cer. pe. Guido Papæ q. ccccl. xviij. Chassa. in cons. xxj. Maria. Soc. Iun. istã tenet, & dicit * cõem in cõſ. cl. nu. 21. vol. j. Rui. qui dicit istã cõem, consi. xxiiij. in fi. vol. j. & cõſ. cciiij. vol. j.

Con

Salic. Chassa. in consue. Burg. Dec. in cõsi. dcvij. Soc. cõsi. cxxxj. vol. i. qui dicit * cõmunem opi. Gualdcau. j. de var. testa. præcep. Ioã. de Garro. in auth. ex testamento. num. 33. C. de secund. nup.

2 Primò Declara, quia cautio in casu isto intelligitur de cautione cũ fideiussoribꝰ. Guido Papæ q. ccxlviij. Chassa. i cõsuet. Burg.

3 Secundò Declara, quia vsufructuarius debet facere inuentarium, siue descriptionem bonorum in eodem instrumento cautionis, vt per Bertran. consi. clxj. vol. iij. Paris. consi. xcvj. vol. ij. vbi declarat an ista cautio præstari debeat tam in bonis mobilibus, quàm etiam in immobilibus.

Contrarium Paris. in consi. xcv. nu. 62. volu. ij.

4 Tertiò declara, quia regulariter vsusfructus debet præstari de manu hæredis, & non potest capi propria authoritate. Socin. in consi. cxxxj. volum. j.

5 Primò limita, quãdo relinquitur vsusfructus libero, & pleno iure, Goza. consi. xxj. nu. 17. & cõsi. xcj. nu. 9. Io. de Garro. in auth. ex testamento. nu. 33. C. de secund. nupt.

6 Secundò limita, quando legatarius esset executor testamenti. Bald. & Angel. in l. non dubium. C. de legib. Gozad. consi. xxj. nu. 17. & consi. cj. nume. 10.

7 Tertiò limita, quando essent apposita illa verba, sine contradictione. Gozad. in d. consi. xxj. nu. 17. & consi. xcj. nume. 9.

8 Quartò limita, quando legatarius haberet possessionẽ ciuilẽ, vel naturalem, quia tunc poterit capere ꝓpria authoritate, Alc. consi. 50. nu. 5. vol. vij. Goza. in consi. xcv. per totum. & in consil. xcj. numer. 10.

9 Primò amplia principalem conclusionem, quia etiam vsufructu præstito potest peti ista cautio, & potest res consignata vẽdicari. l. si vsusfructus nomine. ff. vsufruct. quemad. caueat. Corn. in consi. cccxlj. volu. iiij.

10 Secundò amplia, quia nõ præstita cautione non facit etiam fructus suos. Ruin. consi. 50. & cons. 51. vol. ij. & consi. ccij. vol. ij. Paris. consi. xcvj. vol. ij.

11 Et hoc nisi rem habueritab ipso ꝓprietario, vel eo sciente, & patiẽte fructus ꝓcipiat, Bart. in l. vxori. ff. de vsufr. lega. & ibi Lancel. Dec. Paul. de Cast. in l. ꝓcto. §. fi. ff. de legat. ij. Ruin. 2ſi. lxxxviij. vol. v. Soc. in 2ſ. cxxxi. vol. j. Bal. i l. j. C. de vsufr. & ibi ẽt Bar. & Alc. in apostil. Ruin. 2ſ. xliij. vol. ij. & 2ſ. xcj. vol. ij. Bar. in l. vsufructu cõstituto. in fi. C. de vsuf. & ibi Bal. post Guli. de Cun. ibi & in l. si homo. ff. de vsuc. Imol. in c. fin. de pigno. Feli. in c. si autem. de reseri. Dec. in consi. dcvij. Guald. cautel. j. de var. testam. præcept. Bert in consi. lxxxj. vol. j. Paris. consi. xcvj. vol. ij. Pic. in i. Titia cum nuberet. q. lij. ff. de legat. ij.

Contrarium in principali, vt non faciat fructus suos etiã præstita cautione, tenet Marian. Iun. consi. lxxij. volum. ij. vbi limitat primam opinionem.

12 Sed post petitam cautionẽ sine dubio nõ facit fructus suos, Ruin. consi. ccvj. volu. ij.

13 Secus autem est in fructibus perceptis ante cautionẽ petitã. Paris. consi. lxj. in fi. vol. iij. & consi. xcv. nu. 49. vol. ij.

14 Tenendo primam opi. Amplia, vt vsufructuarius faciat fructus suos, quando sciente, & patiente proprietario illos percipit, etiam si ipse teneatur fructus restituere ante cautionem præstitam. Ruin. consil. xcj. vol. ij.

15 Limita istã ampliationẽ, vt per Dec. i 2ſ. dcvij. qñ vsufructuarius potest propria authoritate ingredi possessionem, tunc enim facit fructus suos ẽt nõ præstita cautione, & non data scientia, & patientia proprietarij.

16 Tertiò amplia, quia etiam præstaẽ cautio, si relictus sit vsusfructus earum rerum, quæ vsu consumuntur, vt not. Corn. consi. ccclxvij. volumin. iiij.

17 Amplia, nam in his cautio est magis de substantia, quàm in alijs, secundùm Ruin. consi. lj. vol. ij. & consi. lj. volu. iiij. & ibi hoc non habet difficultatem.

18 Sed dubitatur qualis sit ista cautio, q̃ præstatur in istis rebus, q̃ vsu cõsumuntur, & Corn in d. 2ſ. ccclxvij. vol. iiij. dicit qꝫ ꝑstare debet cautionem de restituendo tantùm, non autem de fruendo arbitrio boni viri, ille qui habet vsumfructum earum rerũ, quæ vsu consumuntur. Paris. consi. xcvj. vol. ij.

19 Et in his intelligitur de restituẽda æstimatione, vt no. Fed. de Sen. in 2ſ. xlvi. post Io. Paglia. Io. Fab. in §. constituitur aũt. insti. de vsufr. Pet. de Perus. Ant. de But. Imol. & Card. in c. fi. de pign. Soc. in consi. ix. vol. iiij. Alex. in consi. lviij. vol. iij. Guald. caute. j. de var. testa. ꝑcep. Bertr. in 2ſ. xxxvj. vol. j. & in consi. lvij. & in consi. lxxxj. volu. j. & in consi. clxj. vol. iij. & cõsil. cxcv. cod. vol. iiij. Maria. Iun. consi. xcvj. & consi. cxv. vol. j. Ruin. consi. ccvj. vol. ij. Io. de Garro. in auth. ex testamento. nu. 33. C. de secund. nupt.

20 Et similiter in rebus, quæ vsu non cõsumuntur, sed minuunt & inueteraſcunt, ẽt voluerũt Fede. de Sen. in d. 2ſ. xlvj. & Io. Pagl. Ant. de Bu. & Pet. de Perus. in d. c. fi. de pig. vt caueaẽ de quãtitate æstimata restituenda. & sentit hoc etiam Io. Fab. in d. §. constituitaũt autem. insti. de vsufr. Soc. in d. consi. ix. vol. iiij. & hoc sentit Bert. in consi. lvij. & consi. lxxxj. vol. j.

Contrarium, qꝫ imò in istis rebus, q̃ vsu minuuntur, nõ præstẽtur cautio de æstimatione restituenda, sed de restituenda, put in rebus immobilibus, tenuit Card. in d. c. fi. de pigno. & ibi Abb. & Imol. Abb. consi. iiij. ver. formatur sextum dubium. vol. ij.

21 Sed si essent res mobiles, quæ vsu non consumuntur, tunc præstatur cautio, vt de rebus immobilibus, vt per Soci. in consil. ix. volumin. iiij.

22 Declara primã opi. magis * communem, quia restitutio bonorum, quæ vsu consumuntur, debet fieri secundum æstimationem, quæ currit tempore traditionis, non autem tempore restitutionis. Bertr. d. consi. cclxxv. vol. iij.

23 Quartò amplia, etiã si dictũ sit per testatorẽ, vt hęres nõ mo lestet vsufructuariũ, tñ nõ propterea ꝓhibetur ipse hæres petere vsusfructus cautionẽ, Paul. de Cast. in 2ſi. ccxxj. vol. ij. incip. a prequã veniã. Dec. in cõſ. clxv. Fel. in c. causam, quæ. de reſcr. Pan. pu. in l. cum poste aquàm. C. de pact. & istud videtur fuisse ꝺ̃ti finale dictũ Bal. in l. j. C. de vsufr. & in l. j. C. de his, qui. vt indig. Alex. in l. quod de bonis. §. frater. ff. ad leg. Fal. Barb. in 2ſ. lvj. in ij. dubio, vsque in fin. vol. iij. & in consi. lix. vol. j. Alex. in consi. clxxvij. vol. v. Ruin. consi. lj. vol. j. & consi. xlviij. vol. ij. & consi. ccij. volu. ij.

24 Et istud non est mirum, quia etiã expresè per testatorem talis cautio remitti non potest, vt infrà dicetur, sed idẽ est ẽt si hæres, vel proprietarius ipse, qui potest remittere cautionẽ, vt etiã infrà dicetur, promiserit non molestare, vt per Bal. in l. j. C. de vsu fruct. Alex. in d. l. quod de bonis. §. frater. ff. ad leg. Falc. Fel. in d. ca. causam, quæ. de reſcr. vbi limitat.

25 Contrarium sentit Zas. in consi. xviij. vol. ij. quando per verba multum prægnantia fuit facta ꝓmissio de nõ molestãdo, Rui. consi. lxxvij. nu. 3. vol. ij. Guald. caut iij. de var. testi. præcep.

26 An autem istud verbum molestare, referatur tantum ad mo lestiam facti, vel etiam ad molestiam iuris, ponit Maria. Iun. cõsi. cxiij. nu. 38. vol. j. Ruin. consi. xlij. vol. iiij. & consil. xliij. volu. iij. & consi. lxxvij. nu. 6. volu. ij.

27 Quintò amplia, ẽt si vsufructuarius esset dives, & aliàs maximè idoneus, tamen debet cautionem pro vsufructu præstare, vt ponit Bal. in cons. clxxv. in ij. par. incip. casus super quo consiliũ iure postulatur. sequitur Dec. in consi. dlxv. licèt cõtrariũ sentiat Corn. in consi. ccclxvij. vol. iiij.

28 Sextò amplia, quia cautio nõ põt per testatorẽ remitti, & ꝓterea dato qꝫ sit per testatorẽ remissa, omninò peti põt, vt videẽ esse tex. in l. j. & ibi gl. C. de vsufr. Bar. & Bal. & alij Doct. ponũt. & gl. in l. j. & ibi Bal. & Ang. ff. de vsufr. Guid. Pap. q. dxv. Pau. de Cast in 2ſi. ccxxj. incip. antequã veniã. in ij. vol. Bal. in 2ſ. lxxxvij. vol. iij. incip. omnes communiter. Soc. in consi. cxxxj. vol. ij. Dec. in consi. dlxv. Alex. in l. quod de bonis. §. frater. ff. ad leg. Falc. Abb. in consi. iiij. vol. ij. Ias. in consi. xl. vol. j. Chassa. in consuet. Burg. Bertr. consi. xcij. vol. ij. & consi clxj. vol. iij. Paris. in consi. xcvj. vol. ij.

Maria. Iun. consi. cxv. nu. 18. vbi dicit * communem opi. Mant. consi. cclxj. in fi. Aimo consi. clxxxvij. in fi.

29 Ruin. consi. xcj. vol. ij. & consi. ccij. vol. ij. & consi. clxv. volu. iij. vbi quod nec etiam per indirectum remitti potest, & 2ſi. lxxxvij. vol. v. & ista opinio est communis, vt per Guald. caut. i. de var. testa. præcept. Ruin. consi. xcvij. vol. v. Ias. qui dicit communem * in consi. xl. vol. j.

30 Primò amplia hãc ampliationem, vt nec princeps possit dare licentiam testatori remittendi cautionem vsufructuario, Rui. consi. ccij. vol. ij.

31 Secundò amplia, vt etiam descriptio bonorum non possit per testatorem prohiberi ipsi vsufructuario. hoc voluit Ias. in d. consi. xl. vol. j. idem voluit Maria. Iun. cõsi. cxv. nu. 22. vol. j.

Contrarium Barb. in consi. lxiiij. vol. ij. & Zas. in cõsi. xviij. volumine ij. & Aimo in consi. clxxiiij.

32 Sicut etiam potest testator prohibere heredi suo inuentariũ. Aimo in consi. clxxiiij. Ruin. consi. ccij. vol. ij.

33 Primò limita hanc ampliationem, qa testator põt remittere cautionem, q̃ præstatur in vsufructu earũ rerũ, q̃ vsu cõsumũtur, ita tenet Pe. & sequitur Ang. in d. l. j. C. de vsufr. Petr. de Ancha. in c. cùm constet. de pigno. Alex. in consi. cxx. vol. vj. Barb. in consil. lxiiij. vol. ij. sentit Paul. de Cast. in d. l. j. C. de vsufruct.

Contrarium verò, qꝫ idem sit etiam in cautione præstanda in vsufructu earũ rerum, q̃ vsu cõsumuntur, vt non possit per testatorem remitti, tenuit Bar. in d. l. j. C. de vsufr. ver. modo pro declaratione. & Bal. in d. l. j. in iiij. no. & in consi. lxxxvj. in ij. par. Imol. in c. fi. in fi. de pig. Alex. in consi. lxxx. vol. iij. Sal. in d. l. j. C. de vsufr. in iiij. oppo. Dec. in consi. dlxv. Ias. in consi. xl. vol. j.

34 Secũdò limita, qñ per testatorẽ fuisset remissa cautio in ꝺ̃cto inter viuos, nõ aũt in vltima volũtate. vt per Goz. cõsi. xcj. nu. 6.

Universidad de Deusto
Biblioteca

35 Tertiò limita,vt per Paris.in cons.lxj.vol.iij.vbi dicit eõem* opin.vt is, cui remissa est confectio inuentarij non teneat facere solenne inuentarium,sed talem qualem descriptionem bonorũ.

36 Septimò amplia principaliter,vt ista cautio peti possit, & officio iudicis,& iure repulsionis,vt dicit Bal.in l.si cuius.ff.de vsufr. Soc.in cons.cxxxj.vol.j.

37 Octauò amplia,vt iuratoria cautio sufficiat quando aliàs vsufructuarius non posset cauere, Guido Papæ q.clxxxix.& cons. ccl.Chassa.in consuet.Burg.

Contrarium Bertr.in cons.cxliiij.vol.iij.Rui.consi.ccvj.vol.ij.

38 Nonò amplia,etiam si relictus sit vsusfructus ad tempus incertum,Guido Papæ q.ccxlvij.

39 Decimò amplia, etiam vt conclusio procedat in casu auth. ex testõ.C.de secund.nupt.vt per Io.de Garro.ibi,nu.33.

40 XI.Amplia,vt etiam non petita debeat offerri, si vult facere fructus suos vsufructuarius, vt per Bertr. consil.cxliiij.volum.iij. Rui.in consi.ccij.vol.ij.

Contrarium Io.de Garro.in auth.ex testamento.nu.33.C.de sec.nupt.Ruin.sibi contrarius in consi.lxxxviij.vol.v.Paris.cons. xcvj.nu.6.vol.ij.& cons.xcv.nu.64.eod.vol.

41 XII.Amplia, vt etiam si relictus sit vsusfructus pauperi, qui non possit inuenire cautionem.Bert.in cons.cxliiij.vol.iij.Ruin. cons.ccvj.volum.iij.

42 XIII.Amplia,etiam si vxor sit relicta vsufructuaria, & ppter existentiam filiorum conuertatur legatum in alimenta.Marian. Iun.cons.xcix.vol.j.Paris.cons.xcvj.nu.3.volu.ij.

43 Primò limita, nisi hæres remisisset istam cautionem,qa hæres illã potest remittere,vt no.gl.in d.l.j.& ibi Bar.versi.sed nunquid.& ibi Sal.in j.q.C.de vsufr.& Alex.in d.consi.cxx.vol.vj.gl. i.in fi.in c.fi.de pig.& ibi Imol.gl.& ibi Bal.in l.j.ff.de vsufr.Alex. in l.quod de bonis.§.frater.ff.ad leg.Falc.

44 Amplia , quia ẽt vsufructu cõstituto inter viuos vsufructuarius põt consequi à proprietario remissionem cautionis.Bal.in d.l.j.ver.sed pone cõstituo.C.de vsufr.& ibi Ang.in fi.& Sal.ibid.

45 Secundò limita, quia donans , & reseruans sibi vsumfructũ, nõ tenetur ad talem cautionẽ.Ita tenet Io.de Plat.in §.sunt ꝓterea.versi.sed & si quis.insti.de doua.Cor.in consi.cclxvij.volu.iiij. Soc.in l.omnes.in iij.not.ff.de excep.Dec.in consi.cclxv.Io.Ant. Alex.in consi.liiij.Goz.in cons.xcj.& consi.xcv.

46 Tertiò limita in eo vsufructuario,ad quẽ est certũ post tẽpus etiam obuenturam proprietatem, vt est text.in l.si vsusfructus.§. planè.ff.vsufr.quemad.caue.& ibi gl.in c.fi.de pig.per Cor.i cõs. cclxvij.vol.iiij.Abb.in d.c.fi.& Imol.de pigno.

47 Quartò limita , quia fiscus non ꝓtat talẽ cautionem, si ei sit vsusfructus relictus , per text.in l.j.§.si fisco.ff.vt lega.no.caueat. ponit gl.in d.ca.fi.de pig.quam alij non impugnant.& ponit etiã gl.in d.l.si vsusfructus.§.planè.ff.vsufr.quemad.cau.

48 Quintò limita in patre,qui est vsufructuarius bonorũ aduẽtitiorũ filij,& tñ cautionem non ꝓtat.l.fi.§.hoc proculdubio.C. de bon.q̃ libe.gl.in d.c.fi.de pign.& in l.si vsusfructus.§.planè.ff. vsufr.quẽad.caue.Cor.in cõs.cclxxvij.vol.iiij.Imol.in d.c.fi.Rui. cõs.xliij.vol.ij.Io.de Garro.in auth.ex testõ.nu.34.C.de sec.nup.

49 Sextò limita,quia talis cautio debet peti, Dec.in cons.dcvij. & consi.dcviij.& idem Io.de Garro.in auth.ex testamento.num. 33.C.de secund.nupt.Paris.in cons.xcv.vol.ij.

50 Septimò limita, qñ quis esset hæres institutus post mortem vsufructuarij,quia tunc non est cui cautio prẽstetur,Paris.in cõs. xcv.nu.63.vol.ij.& cons.lxj.nu.51.vol.iij.

CONCLVSIO II
ARGVMENTVM.

Vsusfructus legatus vxori ſtantibus liberis reſtringitur ad alimenta.

1 COnsuetudo Bulgari restringit legatũ vsusfructus factũ vxori à marito vt stantib.filiis intelligatur habere locũ tantummodò quo ad alimenta.gl.in l.j.in fi. in verbo,derogari.ver.sed ẽm consuetudinẽ.C.in secundò nupserit mulier.Cy.in auth.hoc locũ.in fi.vers.de cõsuetudine tñ.C.eo.tit.Bar.in l.Titia cũ testõ.§.Titia cũ nuberet.ver. q̃rit Dy.quid si testator.ff.de leg.ij.Bal.in d.auth.hoc locũ.in ver. in ead.gl.ibi,alimẽta.in ij.lect.& in j.lect.versic.vnde ꝓsita verba. & ibi Sal.ver.sed de cõsuetudine approbata.Bal.in l.legem.versi. itẽ posset hic q̃ri.C.de indict.vid.tol.Cor.cõs.v.vol.j.& Bart.in d. auth.hoc locũ.ver.si aũt reliquit vxorẽ.C.si sec.nup.mul.Bal.ꝑsi. cxx.incip.Nicolaus Tuderti.vol.iij.Cor.ꝑs.cccviij.ver.item vltra ꝓdicta.vol.iiij.Maria.Iun.ꝑs.xcvij.nu.21.vol.j.Bar.ꝑs.clxx.Imo.in d.§.Titia cũ nuberet.ver.sed de cõsuetudine.& ibi Cuma.ver.sed qd si dixit.Ias.in l.de alimẽtis.in primis verbis.C.de trãsac.Bal.in cõs.50.in fi.ver.q̃ritur ẽt si testator.vol.v.Rom ꝑs.cxviij.in prin. Io.And.in add.ad Spc.in tit.q fil.sint legit.§.j.ver.qd si quis ita dixit Ang.cõsi.xcvij.ver.restat igit videre.Pe.de Anc.i cõsi.ccxxxvij.ver.ex quib⁹ etiã.Pau.de Ca.i ꝑs.lx.ver.tres casus.vol.ij.Ang. Aret.in tract.de testa.in glo.in verbo,itẽ reliquit.d.B.eius vxorẽ donnã, dominã,& vsufructuariam.Cur.Sen.i ꝑsi.xj.ver.iij. facit. Bar.in ꝑs.ccxliij.ver.super ij.pũcto.& i cõs.lvj.vers.secũdũ dubiũ. & in l.si cui in annos.i prin.ff.qb.mo.vsusfr.amit.& ꝑs.clxxj.Bart. in l.& si ꝙ tabulas.ver.tamẽ tenẽdo.ff.de vul.& pu.& ibi Bal. ver. & hoc est notandũ.Im.ibi,in ver.& hoc tenẽdo.Rom.cons.cliij. Ang.in auth.hoc locũ.ver.& in eadẽ glo.Chassa.in cõsue.Burg. Alex. in cõsi.xxviij.vol.iiij.Grat.cons.lxviij.vol.j.Alex. consi.lxxiiij.in fi.verbis.vol.vij.Pract.Pap.i libello, quo vxor agit ad dotẽ. in verbo,donec vitã.Bertr.cõs.ccxxxv.vol.iij.in nou.Anch.i c.fi. n.13.de pigno.& Im.ibi,n.30.Bal.ꝑsi.cxxxvij°ver.quæritur etiãsi maritus.vol.v.Cæpol.in trac.de ser.vrb.præd.c.iij.ver.itẽ si maritus.Capra cõs.iiij.& cõs.lviij.in prin.Ang.cõs.cxliiij.i prin.Ang.i l.j.ff.rer.amota.Dec.Tholos.ccccl.xij.& ibi Apostill.Bal.in addi. ad Spc.in tit.qui fil.sint legit.Cur.Sen. cons.xv.vers.quod per illa verba.Pic.in d.l.Titia cũ testamento.§. Titia cum nuberet.n. 19. ver.ij.conclusio.ff.de le.ii.qui omnes ferè indifferenter loquuntur etiamsi dictum sit,dominam,& vsufructuariam.

Dec.in consi.liiij.nu.1.qui hãc dicit* cõmunem opi. Gozad. qui etiam dicit communem in consi.xcix.num.8.

2 Contrariũ in vsufructu patrimonij relicto vxori tenet Bal.in auth.hoc locũ.ver.modo sequitur,in iiij.opi.& Sal.ibi.& hęc puto vera,quãdo vxor esset relicta vsufructuaria omniũ bonorum testatoris.Cor.consi.cxij.ver.& maximè. vol.ij.Lancel.Dec.in l. vxori.ff.de vsuf.leg.ver.putabã posse respõderi.Spe.in tit. qui fil. sint legi.ver.qd si quis ita dixit.Odofre.i d.auth.hoc locũ.ver.or Signori.C.si secund.nup.mul.& ibi Alb.ver.ad secundũ.Bal.in l. si pater.ij.no.C.de vsuf.& in l.cũ ij.§.sin annos.ff.de transac.Bal. in l.legẽ.ver.quod ego dixi.C.de indic. vid.tol.Soci. consi. j. ver. vnde primò facit.vol.iiij.Gozad. consi.xlvij.nu.4.Cor.cõs.v.ver. item Bal.vol.j.Rui.consi.xxxix.ver.sed tamen contrariũ.vol.ij.

3 Tenendo hanc vltimam opin.intellige , quãdo relicta est vsu fructuaria simpliciter: secus verò qñ relicta esset domina & vsu fructuaria. Ita Sal.in d.auth.hoc locum.in loco proximè allegato. Alb.ibi,ver.si autem reliquit.Bal.in l.si pater.in j.no.C.de vsufruct.Bal.in l.legem.ver.quod ergo dixi.C.de indic.vid.tol.Rui. consi.xxxix.ver.sed tamen contrarium.vol.ij.

4 Sed tenendo primã opi.magis cõmunem, ex illa sumitẽ prima ampliatio ad principalem cõclusionem, vt illa procedat etiã qñ relictus esset vsusfructus vxori omniũ bonorũ , vel etiã vsusfructus insolidũ.Io.And.in addi.ad Spc.§.sequitur.ver.pone.Accursius ponit in verbo,durat.Aret.in cons.xl.ver.in ꝙrium facit.Bar. in l.si ita scriptũ fuerit.ff.de manumiss.testa.Ias.in consi.xc.vers.& ita expresse.vol.j.Maria.Iun.ꝑs.xcvij.ver.& adeò verũ est.vol.j.& cons.xcix.vers.& adeò vera sunt.vol.j.Chassa.in consuetu.Burg. ver.adde Docto.Pic.in d.l.Titia.§.Titia.cum nuberet.nu.37.vers. vj.limita.ff.de lega.ij.Bertr.consi.x.volu.j.in antiquis.

5 Sumitur etiam secũda ampliatio,vt ꝓcedat etiamsi vxor solũ sit relicta vsufructuaria,nedũ qñ relicta est domina,& vsufructuaria.Aret.in d.cõs.xl.Bar.in l.Titia §.Titia.versi.codẽ modo puto. ff.de leg.ij.Ioã.And.in addi.ad Spec.in tit. de pig.in §.sequit.ver. ponit Accur.in verbo,durat.in ver.& huius veritas.Bert.in cõsi. xcj.vol.iij.Ias.in l.cũ hi.§.si in annos.ff. de transac.Maria.Iun.ꝑsi. xcvij.vol.j.Practi.Papien.in libello ,quo mulier agit ad dotem. in §.donec vitam duxerit.num.5.versic.etiam eodem modo. Paul. de Cast.in consi.cccclx.versi.j.casu.vol.ij.Pic.in d.l.Titia.§.Titia. nume.37.ver.sextò limita.ff.de leg.ij.

6 Tertiò amplia idẽ esse ecõtra, si maritus sit relict⁹ vsufructuarius ab vxore sua ſtãtibus filiis.Bal.i auth. hoc locũ. in fi.C. si mulier secundò nup.ver.qd si vxor.Ias.in ꝑs.cxij.ver.certè licèt.vol. j.Curt.Sen.cõs.xj.ver.iij.facit.Ias.in l.si.ver. sextò facit.C.de indi. vid.tol.Roch.in c.fi.ver.hanc limitationem cõprobo. de cõsue. Aimo,de antiquitate tempo.in iiij.parte.num. 35.versi.x.limitatur.Cuma.in d.§.Titia cùm nuberet.in fi.ver.tangit etiam Bal.ff. de leg.ij.Boer.decis.lxj.nume. 2.& decis.ciiij.nume. 5.Bald. in d.§. Titia.versi.& hæc credo vera.Pic.in d.§.Titia.nu.41.glo.consue. Turo.Rui.consi.clxxiiij.versi.ij.principaliter. vol.j.Ioan. Nicolas in l.generaliter.num.31.C.de secund. nuptiis.

Contrarium Curt.Iun.consi.vj.versi. non obstat aliud. Aimo consi.xxxij.in fi.dum sequitur Curt.Iun.in præalleg.cons.vj.

7 Quartò amplia,vt ista consuetudo locũ habeat etiam in testamento principis relinquentis vxori vsumfructũ ſtantibus liberis.Aimo in consi.xxxij.in fi.per no.per Bal.in consi.ccxciiij.vertamen communis vsus.vol.v.Pic.in §.Titia.nu.60.ver.xviij.quęro.& nu.167.versicu. lxxxvj.quæro.ff.de leg.ij.

8 Quintò amplia, vt adeò isto casu debeant alimẽta,vt filij nec offerendo integrũ vsumfructũ possint se ab onere alimentorũ liberare.Bertrand.consi.clix.vol.primo.in nou.Sal.in d.authent. hoc

hoc locum.ver.quæro tunc.C.si secund.nupt.mul.Pic.in d.§.Titia.nu.29.ver.iij.limita hanc conclusionem.ff. de leg.ij.

9 Sextò Amplia,nã talis cõsuetudo tanquã fauorabilis extendi tur ex identitate rationis ad aliũ casum,in quo eadẽ ratio viget, Bal.in auth.hoc locũ.ver.quid si vxor.C. si secund. nupt. mulier. Im.in d.l.Titia cùm testamẽto.§.Titia.ver.de quo plene hic per Bart.Ange.Aret.in tract.de testam.gl.in verbo,item reliquit.d.B. eius vxorem.ver.querit Bar.Petr.de Anch.in cõsi. ccxxxvij. in fi. ver.non obstat.Iaso.in consi.xc.ver.quæ ratio fauoris.vol.j.

Contrarium Rom.consi.dxvj.ver.iij.quia quanuis.Im.in dict. §.Titia,in fi.ver. quærit etiam Bart.Ruin.consi. xxxv. ver.prætrea illa opinio.vol.ij.& consi. 50.ver.iij.facit.vol.ij. Curt.sen.cõs. xv.versic.ꝙ per illa verba.

10 Septimò amplia ẽt si vxor,cui relictus est vsusfructus , sit instituta vnà cũ filiis institutis in plena ꝓprietate,Goz. consi.lxxx.

11 Octauò amplia , idem esse,si testator relinquat vsumfructũ concubinæ suæ stantibus filiis, Bal.in d.l.Titia.§.Titia. ver. idem credo.de leg.ij.& idem Bald.in d.l.si.ver.idem dico.C. de indict. vid.tollend. Cuma.in d.l.Titia.§.Titia.ver.quid autem si matrẽ. Ang.in d.auth.hoc locum ver.& addit.

12 Nonò amplia, nã licèt.vxor non sit relicta vsufructuaria, sed domina,tñ nõ habet nisi alimenta,ſtantib⁹ filiis.Cor.ꝑs.cxij.ver. sed his nõ obstantibus. vol.ij.sentit Bal.in l.volũtatis.ver.itẽ puto.C.de fideic.Cum.in l.Titia. §. Titia.versi.ideo aduertẽdũ puto.de leg.ij.Rui.cõsi.xxxv.vol.ii. ver.sed prædictis nõ obstantib. vol.ij.Decis.Tholos.cccclxij. Cor.cõsi. v.vol.j.Rom. cõsi.cxviij. Marian.iun.cõs.xcvij.ver.& adeo quidẽ.vol.j.Maria.iun.ꝑs.lxxxviij.nu.1.vol.j.Bald.in c.fi.nu.29.ver.cõsuetudo.de consuetud.

13 Limita, nisi dictum sit,ꝙ sit domina durante vita sua in omnibus bonis mobilibus,& immobilibus, præsentibus, & futuris, Dec.consilio.cccclxxvj.

Contrarium Ruin.consi.xvij.versi.sed prædictis non obstantibus.volumine ij.

14 Secundò limita, nisi dictum sit domina omnium bonorum. Ruin.cons. 50.versi.est igitur videndum.volu.ij.qui tenet,quòd non censeatur etiam alimenta relicta vxori, sed tantummodo habeat per ista verba administrationem bonorum.

15 Decimò amplia, etiansi vnà cũ filiis instituti sint extranei, quia pro parte filiorum legatum vxori factũ restringitur ad alimenta.pro parte verò extraneorum legatum intelligitur de pleno vsufructu,vt infrà in iiij.ampliat.sequentis conclusionis.

16 XI.Amplia, etiamsi dictum sit dominam, & massariam.quia stantibus filiis alimenta tantũ vxor consequitur. Decis.Tholos. cccclxij.Marian.iun.cõs.xcvij.ver.& adeo quidem.vol.j.& in ꝑsi. lxxxviij.nu.2.ver.& tenet.vol. j.Ber.cõsi.ix.Abb.in cõsi.iiij.versi. etsi quæratur.vol.ij.Bar.in c.fi.nu.29.ver.consuetudo. de cõsuet.

17 XII.Amplia,etiamsi dictũ sit,gubernatrix,& administratrix, quia stantibus filiis intelligitur de solis alimentis,Marian.iun.in consi.xcvij.versi.ad prædicta facit.vol.j.Paris.consi. xxj.numero, 18.versi.quando autem.vol.ij.

Contrarium Aimo consi.xxxij.

18 Limita ampliationẽ præcedentem, nisi dictã esset per testatorẽ,vt tanquã domina gubernet,& administret durãte vita sua oĩa bona sua.Maria.iun.ꝑs.lxxxviij.n.3.ver.vt i casu nostro. vol.j.

19 XIII.Amplia, etiãsi dictum sit,domina, & administratrix,nã stantibus filiis alimenta tantum percipiet,Bald.consil. cclxxxiiij. vol.v.refert,& sequitur Paris.consi.xxj.num.26.vol.ii.

20 XIIII.Amplia, etiamsi dictũ sit domina,& dominatrix,Abb. consi.iiij.versi.etsi quæratur. volum.ij.

21 XV.Amplia,etiãsi stantibus aliis filiis in legitima ætate cõstitutis,qui regimẽ,& administrationẽ domus habebãt, pater relictũ vsumfructũ,Pic.in d.§.Titia.n.42.ver. sed iuxta hoc moueo.

22 XVI.Amplia,siue extent filij,primi gradus siue alij liberi, vel descendentes testatoris,Picus in d.§.Titia.nu.47.versi.ix.quæro.

23 XVII.Amplia, etiam stantibus filiis adoptiuis,vel arrogatis. Pic.in d.§.Titia.num.48.versi.x.quero.

24 XVIII.Amplia,idem in filio legitimato, Pic.in d.§.Titia. nu. 51.versiculo xi.quæro.

25 XIX.Amplia idem esse in filiis naturalibus. declarãdo tamẽ, vt per Pic.in d.§.Titia.num.53.ver.xij.quæro.

26 XX.Amplia,etiamsi is,cui legatus sit vsusfructus,sit clericus si modo is.qui facit testamentum, sit laicus,Pic.in d.§. Titia. nu. 58.versiculo,xvi.quæro.

27 XXI.Amplia,etiam in Iudæo testante,& vxorẽ suã relinquẽte vsufructuariã stantib⁹ filiis.Pic.i d.§.Titia.n.62.ver.xx.quæro.

28 XXII.Amplia etiãsi filius sit institutus post mortẽ vxoris relictæ vsufructuariæ,Pic.i §.Titia.n.77.ver. sed iuxta hoc moueo.

29 XXIII.Amplia, etiam eo casu, quo extraneus esset relictus vsufructuarius,& filij essent instituti,Pic. in d.§.Titia.nu.83 vers. xvij.quero.vbi declarat.

30 Primò limita,qñ testator vxori suæ alicuius fundi , vel alteri⁹ rei particularis vsumfructũ reliquisset,qa in tali casu ẽt ſtãtib⁹ filiis plenũ vsumfructũ mulier cõsequitur,nec locũ habet cõsuetudo Bulgari,Bart.in dicta lege Titia.§. Titia.ff. de legatis secundo,versiculo.eodẽ mõ puto.Odofred.in d.auth.hoc locum. ver.si aũt reliquit.& ibi Alber.ver.si aũt maritus.& ibi Bal.in fin. Bald.in l.legẽ.versiculo quod ergo dixi. C. de indi.vidui.tollen. Aret.in tract.de testa.in glo.in verbo,itẽ reliquit dictã eius vxorẽ.versiculo prædicta ,ꝓcedunt.Corn.ꝑs.lxiij.versiculo,itẽ addu cebatur.volu.quarto.Ruin.ꝑs.xlj.versi. non obstat etiã. volu.iij. Ange.ꝑs.cxliij.& in l.j.ff.rer.amot.ver.si modo ista verba,Pic. in d.§.Titia.nu.30.ver.quarto limitat Bar.hic.

31 Amplia,nam idem est, si relictus sit vxori vsusfructus dimidiæ hæreditatis,Bert.cõs.lvij.ver.ad secundum dico vol.j.

32 Quod tñ non procederet,si vsusfructus vxori relictus esset omnium bonorũ mobilium,& immoblium:tunc eũ restringeretur tale relictum ad alimenta tantùm.secundum Bert.in cons. xcj.vers.secundum quod videtur obstare.& versi.ꝓterea possent esse.vol.iij.Rui.cons.xlj.vol.iij.vers.non obstat etiam.

Contrarium in hoc vltimo tenuit Soc.cons.ccx.versic. sed in contrarium me mouet.

33 Secundò limita,qñ vxori legatus esset vsusfructus ad certũ tempus,Lancell.Dec. in l.vxori.ff.de vsufructu leg.versi.putabã posse respõderi.

34 Tertiò limita,nã importat plenum ius legatum vsusfructus factum vxori, etiam ſtantibus filiis , qñ aliàs ꝓlegatum deficeret. Alexan cons. 50.vers.non obstant notata.vol.vij.

35 Quartò limita,qñ filius esset sub conditione institutus , & vxori vsus fructus omniũ bonorũ legatus esset,tunc enim dempta legitima,totius patrimonij vsumfructũ vxor haberet , Pau. de Castro cons.ccccl.x.vers.j.casu.vol.ij.& cons.seq.

36 Quintò limita , qñ vsusfructus relinquitur vxori alterius, Ruin.cons.xxxv.ver.præterea illa opinio.vol.ij.

Contrarium Bal.in auth.hoc locũ.versi. aduerte,ista ratio. C. si secundò nupſ.mulier.

37 Sextò limita,qñ ex aliis verbis in testõ adiectis appareret ẽt tacitè,ꝙ testator voluerit legatum integri vsusfructus omnium bonorum deberi.Dec.cons.dcxx.nu.4.vers.& ideò considerandum est.Pic.in d.§.Titia.nu.28.ver.limita primò.

38 Et ideò infertur ex hac limitatione,vt si testator remittat satisdationẽ de vtendo,& fruẽdo,videtur vsumfructum relinque re voluisse,quia talis satisdatio alimẽtis , relictis nõ quenit.Goz. cõs.xlvij.n.10.Aimo ꝑs.xxxij.n.2.Deci.cõs.cccclxxxv.nu. 12.& consil.ccccxviij.nu.2.

Contrarium Aret.in cõs.xl.vers. in proposito autem nostro. iunctover .in contrarium facit.vsque ad versic.circa secundum. Goza.consi.xcix.vers.iiij.ipsa testatrix.

39 Amplia primã opi.cõem qñ vxor est liberata ab inuentario cõficiendo,aut ratione reddenda,Maria.iun.cons.xcix.versic.ex his infertur.vol.j.& idẽ voluit Goza.in cõs.proximè allegato.& Corn.consi.iij.nu.11.vol.ij.vers.quantum autem ad relicta.Paris. consi.xxj.vers.prout etiam.vol.ij.Aim.cons.xxxij.

40 Secundò infertur idem esse si testator vxori nubenti certæ possessionis vsumfructũ,nõ nubẽti omniũ bonorũ vsumfructũ reliquerit,nã si ſtantibus filiis ad alimenta restringeretur relictũ, pinguius legatũ cõsequeret mulier nubens q̃ cõtinens se in viduitate,quod non est dicendũ secũdũ verisimilẽ mẽtẽ defuncti, Dec.consi.dcxx.vers.ij.principaliter , & consilio dcxlvj.versic.in secundo dubio.

41 Tertiò infertur idẽ esse,si testator primò certę partis, postea omnium bonorũ vsumfructũ reliquit,quia ex hoc apparet,ꝙ in tellexit testator de vsufructu omnium bonorum , & non de alimentis.Dec.in consi.dxxvj.ver.non obstat,quòd in isto casu.

42 Quartò infertur idem esse si relictis vxori alimentis eidẽ relinqueret vsumfructũ omniũ bonorũ ẽt alia dispositione,Ale. cõs.lvj.ver.tñ hoc nõ obstante.vol.iij.Cor.in ꝑs.v.versi. quod & clarè demõstratũ est.n.3.vol.j.Ale.cõs.ccxiiij.n.13.vol.vj. Pic. in d.§.Titia.nu.28.ver.ij.& magistraliter.& n.seq.vbi ampliat.

43 Et maximè si relictis alimẽtis relinqueret vsumfructũ vxori in aliis bonis.Cor.in d.consi.v.ver.idẽ etiã demonstratur.vol.j.

44 Quintò infertur idẽ esse, si testator reliquerit vxori vsumfructum vnà cum filiis institutis per illa verba , æquis portionibus.Cor.consi.v.ver.ostenditur etiam.vol.j.

45 Sextò infertur,idẽ esse si testator post relictũ vxori vsumfructum disponeret,vt ipsa vxor sustineret onera hæreditaria, quia propterea videretur ex hoc sensisse de integro vsufructu,Bertr. consi. xxxvj.vol.j.& consi.lvij.eo.vol.

46 Septimò infertur idem esse,qñ testator vxori reliquit totũ, plenum,& liberum vsumfructum.Goz.consi.xlvij. vers. v. considero.n.6.7.8.& 9.Dec.consi.ccccxviij.num.1.& seq.

Universidad de Deusto
Biblioteca

47 Octauò infertur idē esse, qñ in relicto vsufructus facto vxori dictū esset per testatorē, vt posset ipsa vxor plenè disponere, Cor. consiij. nu. 11. vers' quantū autem ad relictū. volu. ij. Soc. in cōs. j. vers'. & quod fortius est. vol. iiij. & versic. vñ est aduertendū. & in consi. ij. vers'. quantum ad secundum. vol. iiij. Gozad. consil. xlvij. versiculo, nonò facit.

48 Nonò infertur idē esse qñ testator iussit vxorem suam non molestari in vsufructu, Socin. consi. iij. versic. verum quia cōsuetudo. volu. iij. Goz. consi. xlvij. vers'. xj. ipse testator. Paris. consilio xciij. n. 37. & seq. vol. ij.

49 Decimò inferē idē esse qñ dictū est per testatorē, vt nō cogeretur ad reddēdā rationē fructuū per eam, vel eius nomine perceptorū, vel percipiendorū, & casu quo inquietaretur, id totum sibi legauit, Goz. consi. xlvij. vers'. & in fortioribus.

50 XI. Infertur idē esse, qñ testator dicetet, ꝙ relinquebat vxori suæ vsum & vsumfructū omniū & singulorum bonorum suorum, vt per Soc. consi. j. ver. ij. considera. vol. iiij.

51 XII. Infertur idē esse, si testator reliquisset vxorē vsufructuariam detractis legatis, Ruin. consi. xxxix. ver. & in casu isto. vol. ij.

52 XIII. Infertur idē esse, si testator legasset alimēta vxori, dein de legaret eidē vsumfructū reuocando legatū alimentorū, Pau. de Castro in cōs. ccxviij. vol. j. Aimo. cōs. xxxij. Cor. in cōl. v. vo. j.

53 Septimò principaliter limita, hoc ꝓcedere ſtātib' filiis eiusdē matrimonij, secus verò qñ extarent filij alterius matrimonij, Bal. in d. auth. hoc locū. versi. i. gl. approbat. C. si mul. sec. nupſ. & Cremenſ. iuncta. viij. Dec. consi. dxvj. ver. non obſtat, quòd supersint. Ang. Aret. in trac. de testa. in verbo d. B. eius vxorem.

Cōtrariū Capra in cōs. lxxij. vers'. quod ꝓcedit. post Io. de mōte Sperello. Bert. cōs. xcj. ver. primū quidē est. vol. iij. Rui. cōs. xlj. ver. item non obſtat dum dicitur. vol. iij. & fuit de mente Bald. in cōs. ccxxxix. in j. vol. ver. porrò si ex primo. Pic. in d. §. Titia. n. 46. ver. quæro viij. & nu. 165. ver. lxxxiij. quæro.

54 Octauò limita, secus esse institutis transuersalibus, quia eorū causa nō restringitur legatū vsufructus factū vxori ad alimēta tū, nec locū habet cōsuetudo Bulgari, ita Bart. in d. §. Titia. in finalibus verbis. ver. vel quid si sint instituti. Alex. in cōs. lvij. ver. sed circa hoc est viden. vol. iij. & cōs. xxviij. ver. & licèt essent fratres. vol. iiij. Ias. in cōs. xliij. ver. circa aliud dubiū. vol. j. Ruin. cōs. xxxiij. ver. & quamuis Bart. vol. ij. Corn. cōs. cclvii. nu. 12. & seq. vol. j. Ange. Aret. in tract. de test. in gl. in verbo, item reliquit dictam B. eius vxorem. vers'. quæritur etiam secundum Bart. Pic. in d. §. Titia. num. 44. vers'. vij. & vltimò quærit Bart.

Contrarium Cuma. in d. §. Titia. in fi. ver. tangit etiā Bart. Capra cons'. clviij. vers'. quæ consuetudo.

55 Nonò limita secus esse institutis ascendentibus, & vxore relicta vsufructuaria, quia ascendentiū fauore nō restringitur vsufructus relictus vxori ad alimenta, Bar. in d. §. Titia. in fi. versi. qd si sint instituti. ff. de leg. ij. & ibi Imol. ver. quanuis ēt Bart. Ange. Aret. in tract. de testa. in gl. in verbo, item reliquit dictam. B. eius vxorem. vers'. quæritur etiam secundum Bart. Alex. cōs. lvij. vers'. sed circa hoc est videndum. vol. iij. Corn. consi. v. ver. tamē adduco. vol. j. Pic. in d. §. Titia. num. 44. ver. vij. & vlt. quærit.

Contrarium Anch. in cons'. ccxxxvij. ver. restat dubium.

56 Decimò limita, nā licèt legatū vsusfructus factū vxori ſtātibus filiis restringatur ad alimenta, tñ est pinguius legatū, quàm ſimplex legatū alimentorū. & propterea capi pōt propria authoritate, & non per manū hæredis, quod secus est in ſimplici legato alimentorū. Ioann. And. in addi. ad Spec. in tit. qui fil. ſint legi. versic. quod si quis. ita dixit Angel. in l. rerū amotarū. ff. rer. amotar. Alber. de Ros. in auth. hoc locū. ver. si autē relinquit. & Bart. ibi. ver. si autem relinquit. Bal. in c. fi. n. 29. vers'. consuetudo. de ꝓsuetud. Alexand. in l. nemo potest. nume. 16. versi. idem si dixisser. ff. de leg. j. & ibi Iaſo. vers'. iiij. adde. Aret. cōs. xl. ver. fatendum tñ. Bertr. consi. ccxxxv. in fi. vers'. ſuper isto tamen. vol. iij. Pic. in d. §. Titia. nu. 115. vers'. xlv. quæro. licèt non plenè firmet.

Contrarium Claud. in d. l. nemo potest. vers'. ſucceſſiuè in alia q. ff. de leg. i.

57 XI. Limita sec' esse instituto filio ſpirituali, Pic. in d. §. Titia. num. 35. vers'. xiij. quæro.

58 XII. Limita talem consuetudinem non recipi in testamēto clerici, Pic. in d. §. Titia. nu. 57. vers'. xvj. quæro.

59 XIII. Limita, qñ si restringeretur ad alimēta legatū annuum vxori factū ꝓ vno anno esset legatū alimētorū, ꝓ alio anno esset legatū integri vsusfructus, Rui. ꝑ. xxxix. ver. & cōfirmat. volu. ij.

60 XIIII. Limita, quia nō importat legatum alimentorum, qñ in alia parte dispositionis testator reliquiſſet vxori alimēta. Aim. cōs. xxxij. vbi etiam ampliat, qñ non integra alimenta, sed pars illorum sit legata. & idem tenet ibid.

61 XV. Limita qñ sequeretur præiudiciū filiorū, si hoc legatū importaret alimenta, Aim. cōs. xxxij. n. 2. vers'. iiij. illa cōsuetudo.

62 XVI. Limita si filij moriantur, quia tūc verè esset vsufructuaria omnium bonorū, Gozad. post alios, qui hanc dicit *cōmunē opi. in consi. xcix. nu. 9.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Vsusfructus relictus vxori instituto extraneo non restringitur ad alimenta.

1 SVbsequitur alia cōclusio in hac materia, vt extraneo hærede instituto, si vxori relictus sit vsusfructus omniū bonorū, dictū legatū nō restringat ad alimenta, sed intelligatur de pleno, & integro vsufructu, glo. in l. j. in fi. in verbo, derogari. ver. sed an idē de extrancis. C. si secūdo nupſ. mul. Bar. il. Titia. §. Titia. ver. sed dic in extraneo. & in l. si ita ſcriptū fuerit. ff. de manu. testa. ver. habetis hic videre. Bar. ꝑ. clxx. ver. & hoc est verū. & ver. nec obstat consuetudo. Bal. in auth. hoc locū. ver. prima verò gl. C. si secundò mul. nupſ. & in l. fi. ver. itē posset hic q̄ri. C. de idict. vid. tol. & ꝑ. cxx. vers'. & habita ꝓ vera. vol. iij. ꝑ. ccix. eod. vol. Bal. ꝑ. cccclix. vo. i. Ang. Aret. in l. j. ff. rer. amot. ver. si verò nō habet filios. Imo. in c. fi. in. 30. ver. dicitur, quod de cōsuetudine, de pigno. Capra cons'. cxxxix. in primis verbis. & ꝑ. cliij. ver. & circa hoc dicendū. Corn. ꝑ. cclvij. n. 12. ver. circa fm. vol. j. Ias. ꝑ. xc. ver. nā ratio consuetudinis. vbi dicit ꝙ in hoc nullus discrepat. vol. j. Pau. de Cast. ꝑ. cccclx. ver. mō ad q̄stū. respondeo. vol. ij. & ver. sed hęc superioribus. Dec. Tholos. cccclxij. & ibi apostil. Bald. in addit. ad Spec. in titu. q fil. sint legi. in verbo, si maritus. Curt. Senior, ꝑ. xv. ver. quod per illa verba.

Cōtrariū Sal. in auth. hoc locū. ver. sed in ꝓpositō. C. si secūd. nupſ. mul. Cuma. in d. §. Titia. vers'. si autē dixisset. Pract. Pap. in libell. qñ mulier agit ad dotē. in verbo, donec vitā. versi. postremò quæritur. vbi dicit, ꝙ ita communiter practicatur.

2 Primò amplia primā opin. magis cōem vt quo ad hunc effectum extraneorum appellatione veniant ascendentes. ita suprà in ix. limitatione præced. conclusionis.

3 Secundò amplia, idē esse institutis transuersalibus, vt dictum est suprà in viij. limitatione præcedentis conclusionis.

4 Tertiò amplia, nā ecōtra si vxor extraneo hæde instituto relinquat maritū vsufructuariū, maritus integrū fructū cōsequit. Ange. in dicta authentic. hoc locum. versi. vñ ex hoc concludo.

5 Quartò amplia, nā ētsi sint instituti filius, & extraneus, & vxori sit relict⁹ vsusfructus ꝓ parte extranei, mulier cōsequit plenū vsumfructū, licèt ꝓ parte filij restringatur ad alimenta. Bar. in d. §. Titia. ver. q̄ro pone. & in consi. clxx. ver. sed ego dico. Ang. in d. auth. hoc locū. ver. ex hoc ꝓclude. Bal. in d. l. Titia. §. Titia cū nuberet. vers'. & ex hoc sequunt. Pe. de Anc. in c. fi. in v. q. vers'. & illa ꝓsuetudo. de pig. & ibi Imo. n. 31. ver. iuxta p̄dicta pōt esse dubiū. sentit Roma. in ꝑ. dxvj. ver. vj. qa videmus. Cor. ꝑ. v. ver. & si sint instituti. vol. j. Ang. Are. in tract. de testa. in gl. in verbo, itē relict. d. B. eius vxorē. ver. quid si testator. Soc. in l. hæredes mei. §. cùm ita. ver. ij. difficultas. ff. ad Treb. & in l. cùm auus. ver. p̄rimo hoc. ff. de cōd. & demonſt. Rui. consi. xxvj. ver. & ꝙ sit idem. vol. v. Pic. in d. §. Titia. num. 31. ver. iiij. quæſiuit Bar.

Cōtrariū Sal. in auth. hoc locū. vers'. q̄ro iuxta p̄dictū thema. Pract. Pap. in libel. qñ mulier agit ad dotē. in verbo, donec vitā. versi. sed qd dices. Ruin. consi. lxxvij. ver nō obstat. vol. iiij.

6 Quid autē in rebus prælegatis hæredibus extraneis institutis vnà cū filiis, si vxor relicta sit vsufructuaria: Pic. ꝑ. d. l. Titia. §. Titia cū nuberet, n. 168. ver. lxxxvij. q̄ro. de le. ij. tenet ꝙ ī dimidia, quā hæredes habent iure hæreditario habeat vsumfructū in totū, in alia autem dimidia habeat vsumfructum pro parte. licèt contrarium teneat Pau. de Ca. vt ibi per eum.

7 Quintò amplia, vt mortuis filiis, & extraneis succedentibus post mortē filiorū, vxor cōsequat integrū vsumfructū, Bart. in l. si ita ſcriptū fuerit. ff. de manu. testa. ver. habetis hic. Bal. in l. legē. ver. itē si filij extant. C. de indict. vid. tol. & cōs. 50. ver. quid iuris. vol. v. Bar. in l. si cui in annos. in prin. ff. quib. mo. vsusfr. amit. Cæpol. in trac. de ſer. vrba. p̄d. c. iiij. ver. itē qd si maritus. Dec. in cōs. ccccl xxvj. ver. secūdò respondetur. & ꝑ. dxxvj. ver. tertiò respon def. Bart. in ꝑ. lvj. ver. & idē importat. Alex. in ꝑ. xlij. in fi. vers'. nō ꝙ videant. vol. ij. Bal. il. & si q̄ tabulas. ver. & est hoc notādū. ff. de vul. & pu. Ang. ꝑ. cix. ver. mortuis ergo filiis. & cōs. xcvij. ver. sed an mortuis filiis. Dec. cōs. dcxx. ver. ij. respōdeō ꝙ dato. Goza. ꝑ. xcix. ver. v. & si dicatur. Maria. lun. ꝑ. lxxxvi. n. 4. & seq. vol. ij. Anc. cōs. clxxxv. in primis verbis. Bal. in l. iij. §. qd ergo. ff. de vsu & hab.

8 Et idē est publicatis bonis ipsius filij, & ꝓpterea fisco succedēte in eius bonis vxor relicta vsufructuaria integrū vsumfructum conse

VAriæ sunt Doct. sentētiæ in illa quæstione, an ea quæ sunt prohibita alienari, vsucapi, vel præscribi possint.

1 Et quidem opinionē negatiuā, ꝙ ista vsucapi, vel præscribi nō possint, tenet gl. fi. in l. ij. C. de vsuca. pro emp. gl. fi. & ibi Bar. in l. vbi lex. ff. vsucap. gl. vnica, in l. nō est inconuenitū. C. quibus nō obitci. long. tēp. præſcri. Azo, in ſumm. C. de vsucap. ꝓ emp. n. 13. Ang. in l. j. C. de præſcr. long. tem. Im. in l. filiusfamilias. §. diui. ver. itē adde. & ibi Ias. in ij. lectu. ver. xij. quærit Bar. ff. de lega. j. Cy. in l. fi. ver. vbi autem est prohibitio. & ibi Bar. versi. item oppono. & Sal. ver. interdūest prohibita. & ibi Paul. de Cast. numero 3. C. in quibus cauſ. in integrum restī. nō est necessē. Bald. in l. j. C. de ſeruſugi. Iaſon in authen. res quæ. C. commu. de lega. & in l. filiusfamilias. §. Diui. in j. lectu. ff. de lega. j. Socinus in consi. xliij. ver. ij. præmitto. vol. iij. & consi. lxxxvj. vol. j.

Alexand. in consi. j. ver. præterea statutum. vol. iiij. vbi hanc dicit *communem opin. & in c. cùm non liceat. num. 9. versic. quandoque res est prohibita, de præſcriptio. & ibi Feli. versi. sed dum Abbas. Corn. consilio cxcviij. vol. iij.

Chaſſa. qui etiam dicit *communem opinionem, in consi. xj. n. 40. ver. xix. facit, vbi etiam dicit cōmunem. & cōs. lxvj. nu. 18. Feli. in c. cauſam, quæ. versi. & in hac limitatione. de præſcr.

Ferdi. Loaz. in repe. l. filiusfamilias. §. Diui. num. 101. vbi dicit ista opinionem communiter approbari. ff. de lega. j. Imol. in c. cùm non liceat. versic. iij. casu, de præſcript. Iaſon in consilio lvij. numero 5. volumine primo.

Contrarium voluit Bart. in l. filiusfamilias. §. Diui. versi. quæro vtrū. ff. de lega. j. Bal. in l. i. versi. quædā non possint alienari. C. de ſer. fugi. Ang. in l. i. in fi. C. de præſcr. long. temp. gl. in l. fi. in gl. penult. versi. die ergo tu. C. in quibus cau. in integ. reſt. non est necess. Cuma. in d. l. filiusfamilias. §. Diui. nem. 7. & ibi Alex. nu. 28. Baſo. in tract. præſcr. in v. par. quintæ par. prin. nu. 33. versi. iiij. quæro, vbi dicit *communem opinionem. Soc. consi. lxxv. vol. j. Tiraquel. de retract. lignag. §. j. in gl. ix. numero 247. qui ponit vnam, & alteram opinionem.

2 Concordia has contrarias opiniones, vt in præscriptione longi temporis procedat prima opinio: secunda verò opin. habeat locum in præscriptione lōgiſſimi temporis, ita Io. Crot. in repe. l. filiusfamilias. §. Diui. nu. 139. & seq. ff. de leg. j. & hoc ſequit Paris. in c. cùm non liceat. n. 18. de præſcript.

3 Alio modo cōcordat has ꝓtias opi. Imol. in l. vbi lex in fi. ff. de vſuc. vt ita demum in re prohibita alienaari ꝓcedat præscriptio, si concurrat scientia illorum contra quos præscribitur. & ita intelligatur ij. opinio, sed concurrente ignorantia præscriptio impediatur, & ita habeat locum prima opinio.

Tenendo tamen primam opinionem tanquam magis *communem, vt res alienari prohibita præscribi non possit,

4 Primò amplia, vt habeat locum etiam in prohibitione, quæ fit per contractum, Bar. in l. vbi lex. ver. idē puto, & ibi Ang. ver. auget Bart. & Imol. versi. idem hic Bar. & Cuma. ff. de vsuca. Ang. in l. j. in fi. versic. idem putet. C. de præſcr. long. temp. Paris. c. cùm non liceat. nu. 21. de præscriptio.

Contrarium Abb. in d. c. cùm non liceat. nu. 9. versi. sed ego dubito, de præscriptio.

Baſo. in trac. præſcr. in v. par. quintæ par. prin. q. iiij. ver. vnde ve rior. vbi hanc dicit veriorem, & magis communem.

5 Declara, quia si prohibeatur alienatio per contractum, potest fieri alienatio etiam per præscriptionem, per viam vltimæ voluntatis, vel alio modo, Alexā. in l. fi finita. §. si de vectigali. ff. de damn. infect. Soc. consi. ccxxvj. ver. vel ij. dicamus.

6 Secundò amplia, vt concluſio habeat locum, siue à lege, siue à ſtatuto alienatio sit prohibita. Bar. in d. l. vbi lex. ver. & hāc gl. & ibi Ange. ver. auget Bart. ff. de vſuc. gl. fi. in l. ij. & ibi Cuman. ff. de vſucap. pro empt. Abb. in ca. cùm non liceat. num. 9. de præscrip. Iaſ. consi. lvij. nu. 5. vol. j.

7 Tertiò amplia, idem esse si res sit prohibita alienari per sententiam iudicis, vt per Cuma. in l. vbi lex ff. de vſucap.

8 Primò limita nāc partē, vt præscriptio impediatur, nā hoc nō habet locū qñ ꝓhibitio alienationis superueniſſet post inchoatam præſcriptionē, quia tūc præſcriptio cœpta perficeretur, nō obſtāte ꝓhibitione alienationis. l. ſi fundū. ff. de fund. dot. Bart. in l. fi. ver. ista nō est bona tñ ſio. & ibi Sal. C. in quib. cau. in integ. reſti. non est neceſſ. Bal. in l. j. ver. q̄dam sunt, q̄ nō possunt. C. de ſervis fugi. Abb. in c. cùm nō liceat. nu. 7. ver. ꝓ ſolutione dico. & ibi Imo. ver. in ead. gl. ibi, & ver. primo caſu. & ibi Pariſ. n. 17. de præſcr. Ang. in l. j. in fi. C. de præſc. long. temp. Io. Crot. in l. filiusfamilias. §. diui. nu. 142. & ibi Ferd. Loaz. n. 101. ff. de leg. j. Balb. in tract. præſcrip. in v. part. quintæ part. prin. q. iiij. Imo. in l. vbi lex in prin. ff. de vſucap.

9 Secundò limita, vt cōcluſio nō habeat locū in præscriptione longiſſimi tēporis, Pau. de Caſt. in l. fi. §. ſin aūt. vers'. an autem per perſonam ꝓhibitam. C. commu. de leg. quē ſequitur Alex. in ꝑ. lix. ver. ſic ēt videmus. vol. iiij. Imol. in c. cùm non liceat. ver. in eadem gl. Bal. Nouel. in tract. de dot. in vij. par. vers'. fallit primò. Iaſ. in d. l. filiusfamil. in §. diui. in ij. lect. vers'. tenendo iſtam partem. & ibi Ferd. Loaz. nu. 101. & Io. Crot. nu. 141. ff. de leg. j. Iaſ. consi. lvij. ver. ſic etiam videmus. vol. j. Cor. ꝑ. cclxviij. nu. 27. vbi dicit communem. vo. iiij. Soc. in conſ. cclj. ver. nec obſtat titulus. & ꝑ. xliij. ver. ſecundò præmitto. vol. iij. Io. Ant. Alex. consi. xcviij. ver. est ve rum. Io. Ign. in l. dudum. C. de contrah. empt. Corn. in cōs. ccciiij. nu. 19. vol. iij. Balb. in tract. præſcri. in v. part. quintæ part. princ. q iiij. & in vj. part. versi. xvj. caſus.

Grat. consi. xxj. nu. 35. & seq. vol. ij. vbi hanc dicit *communem opin. Bertr. consi. cxv. nu. 34. vol. j. in nou. & consi. xxiij. nu. 73. vol. j. in nouis.

Contrarium, ꝙ ēt lōgiſſima p̄ſcriptio in hoc caſu ceſſet, tenet Cor. consi. cxvij. nu. 15. ver. ꝓ quo ēt facit. vol. j. Ruin. consi. xlj. nu. 26. & seq. vol. j. Pariſ. in c. cùm non liceat. nu. 17. de præſcr.

10 Tenendo primam opinio. vt magis communem, Sublimita si illi, quorum fauore facta fuerit prohibitio alienationis, ignorauerint prohibitionem, quia ignorās ex remedio reſtitutionis in integrum poterit illam reuocare. Io. Crot. in l. filiusfamil. §. Diui. nu. 245. versic. vj. & vlti. sit concluſio. & ibi Ferdin. Loazes, num. 101. ff. de legat. j.

11 Secundò sublimita hanc præscriptionem non operari in p̄iudicium illorum, quibus nōdum erat apertū fideicommiſſum, & sic agere nō poterant, Pariſ. in c. cùm non liceat. nu. 18. de p̄ſc. Io. Crot. in d. §. Diui. nu. 143. ver. quarta sit concluſio. ff. de lega. j. licèt ibi Ferd. Loaz. nu. 102. dubitet ſuper ista declaratione.

12 Tertiò sublimita, quia iſtud nō procedit in re prohibita alienari fauore publicæ vtilitatis, Bal. consi. cxxj. in fi. vol. iiij. quia tūc requiritur præscriptio centenaria, vel tanti temporis, cuius non extet memoria in contrarium. Balb. in tracta. præſcript. in v. part. quintæ partis principalis. nu. 35.

13 Quartò ſublimita, quia iſta præſcriptio longiſſimi temporis non obeſt alijs de familia, quibus non competebat ius reuocādi alienationem tempore, quo fuit facta alienatio. Ioā. Crot. in d. §. Diui nu. 143. ver. quarta sit concluſio. ff. de legat. j.

14 Tertiò principaliter limita, quia cōcluſio ꝓcedit, qñ alienatio facta esſet per prohibitum, secus autem si fuerit facta p tertiū, ga tūc etiā bona ſubiecta fideic. præſcribi poſſunt. Pet. & Cy. in l. ſ. in vij. oppoſ. & ibi Sal. ver. auth. alienāt à p̄ſona. C. in quib. cau. in integ. reſt. nō est neceſſ. Paul. de Caſt. in l. fi. §. ſin aūt. ver. ſin aūt alius. & apoſtill. ad Bal. in §. ſed qa noſtra, in ij. oppoſ. C. cōmu. de leg. Bal. in l. ij. ver. quæro vtrū talis. C. de vſuc. pro empt. Cor. cōſi. cxvij. vol. j. & conſ. cccliij. nū. 19. ver. & per patronum cauſæ. vol. iij. Iaſ. in authen. res quæ. C. cōmu. de leg. Iac. Aluaro. in c. j. §. hoc notandū. ver. quæro ab extra, de ſucceſſ. feud. Io. Crot. in l. filiuſſ. §. Diui. nu. 144. & ibi Loaz. nu. 102. versi. ij. limitatur. ff. de legat. j. Soc. in regu. xiij. in j. limit. Balb. in trac. præſcr. in v. par. quintę par. principalis. nu. 37.

15 Et facit pro iſta opi. quod no. glo. in gl. magn. l. j. C. de ſeruis fugit. vbi ſi ſeruus adſcriptius à domino alienetur, nō poteſt præſcribi, secus autem si ab alio.

16 Quartò limita, niſi interuenerit ſcientia illorū, q̄ quos p̄ſcribitur, quia tunc præſumunt cōſentire, vt not. Cy. in l. j. in iiij. opp. C. de ſerui. & aq. Bar. in l. fi. poſt prin. C. in quib. cau. in integ. reſti. non est neceſſ. Soc. in d. reg. xiij. in ij. limit. ſecus aūt, data ignorātia, ex quo in tali p̄ſcriptione nō videtur adeſſe cōſenſus illius, q̄ quē præſcribitur. gl. in l. j. aliàs ij. ī §. pen. in verbo, amittē da actione. ff. de dol. & no. Bal. in l. j. C. de reſt. in integ. & in auth. ad hæc. C. de vſur. & in l. ij. C. de iure emphy. Ale. in l. filiuſſ. §. diui. ff. de leg. j. Fulg. in l. j. C. de præſcr. long. tempo. Imol. in l. vbi lex. ff. de vſuc. Fel. in ca. cùm non liceat. de præſcript.

17 Quintò limita, quia poſt euenientē conditionē fideicōmiſſi, currit præſcriptio in præiudiciū fideicōmiſſarij. gl. in l. fi. §. ſin autē auaritiæ. in verbo, longi tēporis. C. cōmu. de leg. dū allegat rex. in l. cū notiſſimi. §. illud. C. de præſcr. xxx. ann. vbi videſ ꝓbari ꝙ antequā naſcatur actio, nō currit præſcriptio. & hāc limitationē tenuit Cy. in d. l. fi. in §. ſin autē ſub cōditione. in ij. not. vbi Alb. in ver. Item no. quod dicit. & ibi Bal. in §. ſed qa noſtra. ver. oppono, & videtur. C. cōmu. de le. Im. in l. cū lex, in fi. ver. ſed potes dicere. ff. de vſucap. Iaſ. in l. filiusfamiliàs §. Diui. in prima lect. ver. poſſ. tamē tu prouecte. & in ij. lect. ver. ſed tu ſalua Bartolum ff. de leg. j. Dec. conſi. ccij. ver. xxx. etiam eſſe aduertendum.

18 Cōtrariū tenet Cor. cōſ. cccliij. n. 19. vol. iij. Pau. de Ca. in d. l. fi. §. ſed qa noſtra. ver. adde aliā vtilitatē. & ibi Cor. ver. & in gl. vt heres. & Ful. in §. ſin autē ſub cōditione. in vlt. no. C. commu. de leg. Cor. cōſ. cxvij. n. 10. & seq. vol. ij. & ꝑ. cccxciij. ver. ij. q̄ nōſit decurſa. vo. iij. Io. Cro. ī l. filiꝰ familiàs. §. Diui. n. 138. ff. de le. j. Balb.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in tract.præsĉri.in v.par.quintæ par.prin.in v.quæst. Bertrand.in consilio xxiij.numero 73.volumine j.in nouis.

10 Sextò limita,in re prohibita alienari nõ simpliciter,sed sine certa solennitate,quia talis res poterit prescribi,quamuis solennitas requisita non interuenerit,prout in re minoris,vel ecclesię declarat Abb.in c.cùm non liceat,de præscr.Bal.in l.fi.C.in quibus cau.in integ.rest.non est necessaria.Soc.in consi.cclxvj.vers. amplius etiam dicendum.Alex.in l.filiusfamil.§.Diui.& ibi Ioan. Crot.num.138.ff.de lega.j.Balb.in tract.præscr.in v.q.part.quintæ partis princ.in v.q.versi.si verò prohibita.

20 Septimò limita , quando prohibita esset alienatio in certum genus personarum , tunc in tale genus potest fieri alienatio per viam illius alienationis,quæ fit mediante legis dispositione,puta ex præscriptione,vel ex confiscatione, ita dicit Imol.in l.fi fini ta.§.si de vectigalib.ff.de damn.infect.& in cap.ex parte.de feud. Soc.consi.cclxvj.ver.quia illud procedit.

Sed ista limitatio non est vera, quia vt not.Oldr.consi.xviij.& Alex.in l.si finita.§.si de vectigalib.ff.de dam.infect.qñ alienatio est prohibita in certas personas , illa res impeditur etiam per cõsiscationem ad eas dem personas trãsire: & propterea Alexan.ibi respondet ad omnia, quæ ibi Imola pro confirmatione istius limitationis adducit.

Tenendo aliam opi.affirmatiuam,vt etiam res prohibita alienari.præscribi possit,

21 Primò limita in re,q̃ omninò,& generaliter est ꝓhibita alienari,Bar.in l.fi.ver.quidam vltramõtani.& ibi Ang.ver.iiij.& vlt. & Sali.vers.ideò solue melius.C.in quib.cau.in integr.rest.nõ est necess.Abb.in c.cũ nõ liceat.nu.7.& ibi Paris.nu.16.de pscr.Ias.in d.§.diui.in ij.lect.ver.sed istud fundamãtũ.ff.de leg.j.Balb.in trac. præscr.in v.par.quintæ par.princ.q.iiij.ver.quandoq; autẽ esset.

22 Sublimita non procedere in præscriptione cẽtenaria,vt per Bald.in loco proximè allegato.

23 Secũdò limita,qñ prescriptio esset ꝓhibita fauore personæ, prout in fundo dotali , nã talis præscriptio inchoãda impeditur, licèt inchoata perficiatur.l.si fundũ.ff.de fund.dot.Imol.in c.cũ nõ liceat.ver.primo casu,& ibi Paris.nu.17.de prescr.Bal.Nouel. in tract.de dot.in septima parte,ver.sed contra prædicta.Balb.in loco suprà allegato,ver.& idem,quando res est prohibita.

Contrarium Abb.in c.cùm non liceat.nu.7.& in versic.quandoque res.de prescript.

24 Sublimita istud non procedere contra virum, qui agere potest,secus autem contra mulierem,quæ non potest agere , Bald. Nouel.in tracta.de dot.in septima parte,ver.fallit ij.Balb.in tract. præscr.in vj.part.vers.xvj.casus.

25 Tertiò limita,qñ ratione personæ est impedita alienatio,vt-putà ratione pupillaris ętatis,qua stante nulla prescriptio potest operari,text.est in l.sicut.C.de prescr.long.tempo.& in l.non est incognitum.C.quibus non obiic.lõg.temp.prescri.Balb.in trac. prescr.in vj.par.in xxiij.casu,& in v.part.quintæ par.princ.q.iiij.

26 Et idem est in furioso,& prodigo.Balb.in tract.præscri.in vj. parte,in xxiij.casu.

27 Declara,quia in hoc casu non intelligitur impedita præscriptio longissimi temporis , vt per Balb.in loco suprà allegato.in vj.part.in xxiij.casu,& in v.par.quintæ par.princ.in iiij.q.

28 Et ita debet intelligi dictum Bart.in l.fin.versi.quidam vltramontani.& ibi Angel.vers.iiij.& vltimò.& ibi Sal.ver.& ideo solue melius.C.in quibus caus.in integr.restit.non est necessaria.& Abb.in cap.cùm non liceat.num.7.de præscript.Qui concludũt prescriptionem procedere in re minoris , quia debet intelligi in prescriptione longissimi temporis.& idem tenet Imol.in c.cùm non liceat.ver.in eadem glo.& ver.ij.casu,de præscr.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM.

Error iuris impedit prescriptionem.

1 PRescriptio x. vel xx.annorum ex iuris errore in titulo causari non põt, quia bona fides cessare dicitur.l. nunquam.in princ.& l.si fur.§.j.ff.de vsuc.& vtrobiq; Bar.Ang.& Imol.& Paul.in d.l.nunquã.gl.in c.dudũ. de decim.& in c.Apostolicę.de don.Abb.ĩ c.de quarta.num.2.& Anton.de Butr.ver.oppono q̃ non prescribatur,de præscr.Aegdeci.decij.Rota in nou.ccccl xxiij.Ant.de But.in c.fi diligẽti.ver. q̃rit gl.& vers.inquãtum dixi.de prescr.& in c.dudum.de decim. Cur.Sen.cõsi.lxxij.in viij.conclus.Pau.de Cast.cons.cccexix.in j. part.Abb.consi.xix.versi.secundum caput.vol.ij.

2 Amplia,etiam si interueniat titulus putatiuus , Paul.de Castr. in d.l.nunquam.& ibi Cuma.ff.de vsuc.

3 Primò limita,vt in prescriptione xxx.vel xl.ann.iuris error nõ noceat,Im.in d.l.nunquã.& ibi Pau.de Ca.& Im.ĩ d. c.de quarta, vers.posset fortè etiã dici.de præscr.& Im.in c.fin.licèt dicat hoc nõ esse sine dubitatione. de præscr.Ant.de But.in c.cura.ver.alia solutionẽ.de iurepat.& in c.peruenit.ver.vnũ tñ nota.de emp.& vend.& ibi Im.n.7.ver.idem not.Pau.de Cast.cõl.iij.nu.17.& 18. vol.ij.& cõsi.xliij.circa primũ casum notandũ est.n.7.vol.ij. Roma.cõsi.cxxiij.ver.cæterũ videt.Pau.de Ca.ĩ l. Celsus.de vsucap.

Et istam etiã dicit* cõmunem Paris.in d. c. de quarta. nu.9.de præscr.Io.Ant.Alex.cõsi.lxxv.vbi dicit istã cõmunem.Aimo.ꝑl. xxvij.n.3.Bald.cõsi.ccxxj.vol.j.& cõsi.dxj.in fin.volumine v.Pau. de Cast.consi. ccccvj.in sexto dubio.vol.i.& consi.lxxxj.volu.ij.

4 Contrariũ Card.in c.cũ dilectus.nu.9.in ij.q. qui loquitur in ꝺ scriptione iuriũ incorporaliũ,& ibi Imol.n.18.de cõsue.Cald.loquens in prescriptione rerũ ecclesię,in qua xl.anni requiruntur. in c.j.§.si qs.in xj.q.de rebus eccle.nõ alie.& ibi Im.Old.qui loquitur in præscriptione resultãte ex priuilegio nullo,in consi.clviij. ver.secundò quæritur,an præscriptio.& loquit in præscriptione iuris ĩcorporalis,id est exẽptionis,ĩ qua requirit spaciũ xl.anno.

Roma.consi.clxvj.ver.quo ad tertiũ.qui expresè loquitur in præscriptione longissimi temporis.Pau.de Ca.in cõsi.lxx.nu.30. ver.secunda ratio.vol.j.Fel.in c.de quarta. versic.limita tertiò.de præsc.Alex.cõsi.lxxiij.vers.vnde dictus Ioan.vol.ij.& in cõsi.cxxj. vol.iiij.& in titulo reprobato hoc tenet Balb. in l.Celsus. nume. 20.de vsuca.Alex.consi.xlvj.vers.& nota quòd etiam. volu.iij.& consi.cxix.ver.& quo ad præscriptionem.vol.iiij.

Et in præscriptione aduersus nullitatẽ testamẽti loquitur Aslict.in Dec.Neap.cccl xxiiij.dicẽs ita iudicatũ.Bert. qui loquit in alienatione rei ecclesiasticæ.ꝑl.clxxxvij.nu.6.7.& 8.vol.iij.i nou. & cõsi.ccxiiij.eod.vol.vbi dicit istã cõmunẽ opi.Mil.in vebo,præscribi an possit.in verbo.præscriptio iurium incorporalium.

Soc.loquẽs in alienatione rei ecclesiasticæ in cõsi.xxix. volu.j. Bellam.ꝑl.x.ver.iij.opponas.qui loquit ĩ prescriptiõe decimarũ.

Abb.consi.xxxiiij.vol.j.qui loquitur de excludendo succedentes ab intestato à iure adeundi per xxx.ann.stante nullitate testamenti vsurarij, qui non fecerat testamentum seruata solennitate,Curt.Iun.consilio clxxxv.nu.5.Rui.qui dicit istam veriorem, & magis* communem,consilio 150.vol.iiij.

5 Et tenendo hanc vltimam opini.magis communem, amplia, quia idem est in prescriptione tanti temporis, q̃ non sit memoria in contrarium,secundùm Paris.consi.xxvij.nu.137.vol.j.

6 Secundò limita , quando error iuris cadit circa priuilegium, vel sententiam.Ruin.consi.xxxj.volu.v.

7 Tertiò limita,quãdo error iuris causaretur ex iure dubio , seu multipliciter intelligibili,c.cùm dilectus.& ibi gl.in verbo , constitutum.& ibi Abb.& alij,de consuet.Feli.post Abb.& alios in c. de quarta.ver.limita vtiliter.de prescr.Alex.in consi.xciij.volu.j. Cur.Sen.in ꝑl.lxxj.Balb.in l.Celsus.nu.6.vers.j.limitat.ff.de vsuc.

8 Quartò limita , qñ error iuris esset mixtus cũ errore facti,qa tũc sufficeret ad prescriptionẽ.gl.& Bar.in l.si vxori.per illũ text. ff.de vsuc.,ꝑ dona.Dy.in regula,possessor.de reg.iur.ĩ vj.Fel.ĩ c.de quarta.vbi declarat.de pscr.Balb.ĩ l.Celsus.ĩ vj.limita.ff.de vsuc.

9 Quintò limita,quando error iuris non inualidaret titulum à principio,sed tantummodò ex post facto,secundùm opin.Card. in c.de quarta.de præscr.

Contrarium tenuit Fel.in d.c.de quarta.vers.limita quartò.de prescri.& hæc opin.videtur verior per rationes ibi per Fel.adductas.& eandem tenet Balb.in l.Celsus.versi.v.limita.ff.de vsuc.

10 Sextò limita,nisi qualitas personæ aliud suaderet ,put in minore & rustico,si non potuerunt consulere peritiores,Bar.Bald. Paul.de Cast.in l.iuris ignorantia.C.qui admit.Bart.in l.non fatetur.ff.de confess.Fel.in c.de quarta.de prescr.

11 Septimò limita , nã titulus cũ errore iuris nõ nocet quo ad fructuũ acquisitionẽ.Bar.in l.sed & si lege.§.scire.pillũ text.ff.de peti.hęre.gl.ĩ l.de fructib.ff.de don.inter vir.& vxor.& ĩ l.q̃ vxor. ff.de acq.pos.Bar.Pau.de Cast.& Imol.in l.si fur.§.j.ff.de vsuc.Bal. in l.venditioni.C.de vsuc.pro emp.Cur.Sen.in consi.lxxj.Aret.in consi.xvij.Balb.in l.Celsus.vers.iij.limitat.ff.de vsuc.Fel.qui trib⁹ modis hanc limit.declarat,in d.c.de quarta ver.ij.limita.de pscri.

De Vsufructu.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Vsufructuarius debet cauere de vtendo & fruendo arbitrio boni viri.

1 VSufructuarius debet prestare cautionem de vtendo & fruẽdo arbitrio boni viri,& de restituendo rẽ fini to vsufructu.l.j.C.de vsufr.toto tit.ff.vsufr.quemad. caue.l.vsufruct.ꝑstituto.vbi gl.& Bal.C.de vsuf.& ibi Salic.

Contrariam verò partem , vt de consumptis quis non teneatur,etiam quatenus sit effectus locupletior:tenuit Bald.in dicta l. ex diuerso.& in l.j.C.de vsur.& fruct.lega.Alexan.in l.Nesennius. §.j.in fi.vbi dicit istam partem communem.ff.de nego.gest.

Et istam tenuit, & dicit* communem Anto.de Butr.in c.grauis.de restitu.spoliato.& ibi Imola.

Et istam dicit cõmunem, licèt sequitur primã tanquã æquiorem Abb.in d.c.grauis.de resti.spol.& idẽ dicit,& tenet Alex.in l. iij.C.de his.quæ vi,metusve cau.Io.Fab.ĩ §.si quis à nõ domino. Insti.de rer.diuis.Cur.senior in cõsi.lxxij.vbi dicit istã cõmunem opin.Nico.de Neapo.in §.si quis à non domino. & ibi Iacob. de Plat.Insti.de rer.diuis.& istã cõmunem, & tenendam dicit Cæp. in cõsi.ciuili xxv.& Rui. qui dicit istam cõmunem.nu.91.vol.v.

Tenendo hanc vltimam opinionem, vt de consumptis non teneat etiã quatenus sit effect⁹ locupletior bonę fidei possessor, 2 Primò limita hoc ꝓcedere in iudicio particulari , secus in vniuersali,in quo regulariter bonæ fidei possessor tenet de cõsumptis,etiã quatenus effectus est locupletior,Bar.ĩ repe. quod Nerua.versi.tertiò fallit.ff.de posti.Bal.in l.ex diuerso.ff.de rei vendic. & ĩ l.j.C.de vsur.& fruct.leg.Ant.de Bu.in c.grauis. de resti.spol.

3 Secundò limita,in fructibus naturalib⁹, nã licèt secundũ opinionẽ negatiuã bonę fidei possessor faciat fructus suos industriales , quatenus est effectus locupletior, quominus illos teneatur restituere:tñ see⁹ est ĩ fructib.naturalib.qa illos restituit omninò quaten⁹ locupletior efficiat:gl.ĩ §.si qs à nõ domino.inst. de rer. diuis.in verbo,fructus.Azo in sum.de rei vend.Ang.ĩ l.ex diuerso.ff.de rei vend.Bal.ĩ l.j.C.de vsur.& fru.lega.Imola post Ang.& Ale.ibi ĩ l.Nesenni⁹.§.j.ff.de rei vend.Ang.ĩ l.si apes.§.j. ff. de furt.

4 Tertiò limita in iudicio, vbi equitas attendit: qa de æquitate prima opinio procedit,cum nemo debeat locupletari cum alterius iactura:& ita dicit Abbas in c.grauis. de resti. spol. Socinus in consi.ccij.Curtius in consi.lxxij.

5 Quartò limita, quãdo ageretur cõdictione indebiti, qa tunc etiã in industrialibus tenet bonę fidei possessor quatenus effect⁹ est locupletior.Ang.& Im.ĩ l.sequitur.§.fruct⁹.ff.de vsucap. & ĩ l. Nesennius.§.j.Ang.ĩ l.si me,& Titiũ ff.si cer.pet.Rom.in ꝑl.cxlix.

6 Quintò limita,si bonæ fidei possessor non haberet titulum, vt dicit Nico.de Neapo.in §.si quis à non domino.Insti.tu.de rer. diuis.Ant.de But.in c.grauis.de resti.spol.

7 Sextò limita,qñ bonæ fidei possessor possedisset triẽnio:quia per tantũ tempus excluditur omninò ille q̃ intẽdit repetere fructus à bonæ fidei possessore,gl.in verbo,nõ fuerit, & ibi Bar. ĩ l.sequif.§.fructus.ff.de vsucap.& idẽ Bar.in l.iij C.de his,quæ vi,metusve causa. Bald.in l.i.C.de vsur.& fru. lega.& in l.ancillæ. & ibi Cy.C.de furt.Ant.de But.in c.grauis.de restitu. spo. Alex. in l. iij. C.de his,q̃ vi, metúsve cau.Bal.in c.vigilanti.de præscri. Abbas ĩ c.de quarta.de præscri.& in c.grauis.de resti.spo.Ange.Imola,& Pau.in dicta l.sequitur.§.fructus.ff.de vsucap.Curt.senior in ꝑl. lxxij.Soc.in ꝑl.ccl j.Balbus in tract.præscri.Ias.in cõsi.lxxxiiij.vo.j.

8 Est verũ,q̃ Soci.in cõsi.lxxij.vol.iiij.Deci.in l.si me , & Titiũ. ff.si cert.pet.intelligunt istud ꝓcedere tantùm qñ agitur de fructibus extantibus,non de consumptis pro quibus datur actio personalis,cui non præscribitur, nisi spatio xxx.annorum.

9 Tamen etiam in fructibus consumptis idẽ esse , quatenus effectus sit locupletior,tenuit Bart.in l.iij.C.de his, quæ vi,metúsve cau.Bal.in l.ancillæ.C.de fur.Pau.de Cast.ĩ l.sequitur. §.fructus. ff.de vsucap.Curt.in cõsi.lxxij.Soci.in ꝑl.ccl.Balbus in tract.præscri.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Imperator an sit dominus totius orbis.

1 EX Textu in l. deprecatio.ff.ad leg.Rho. de iact. colligitur illa cõclusio,q̃ Imperator est dñs totius orbis. ad idem est text.in l.j.C.de rapt.virg.ibi , nostri orbis regiones,&c.

2 Primò amplia hanc conclusionem,vt etiam omnes Reges dicantur esse sub Imperatore,Iason in consi.lxx. vol.iij. Fran.in rubri.de appel.Paris.in consi.j.vol.ij.

3 Limita hanc ampliationẽ in Rege Francorũ, Bar. in l.hostes. ff.de capti.& postli.reuer.Spec.in tit.de appel.§.nunc tractemus. in princ.Iason, qui hanc dicit * cõem opinionem in l. cunctos populos.nume.10.C.de summa Trini.

4 Et idem est in Rege Hispaniarũ,Nico.de Vbal.in tract.succes. ab intesta.in j.par.nu.82.Ias.in d.l.cunctos populos.nu.11.& ibi Caccialu.C.de summa Tri.Grãma.ꝑsi.ciui.clxix.num.10.& seq.

5 Declara tñ,qa oẽs principes seculares de iure tenentur recognoscere Imperatorẽ in dñm:vt habetur in c.Adrianus.el ij.lxiij. dist.licèt de facto Reges Franciæ,Hispaniæ,& Angliæ neminem recognoscãt, Ab.post.Host.ĩ c.p venerabilẽ.n.37.q fi. sint legit.

6 Secundò amplia,qa cõclusio ꝓcedit etiã si Imperator fuerit tantũmodò electus,& nõdum coronatus, Cy.in l.fi. & ibi Iaco. Bur.& Ange.C.de quadri.præscri.Bart.in extrauag.ad reprimendũ,in verbo,Reges.Alber.in prooe.Digesto.num.9.refert,& sequitur Curt.iunior in ꝑl.cj.num.67.Lap.alleg.xcij.& hanc dicit cõmunem Balb.in tract.præscr.in ij.parte,quintæ partis princip.quæst.ij.

16 Et q̃ hodie ciuitas Florentina in suo dominio , nec Imperatorẽ,nec aliũ in dominum recognoscat, dicit Bart.in l.hostes.in fi.ff.de cap.& postli.reuer.& idẽ Ab.in cõsi.xcj.ver.sed his nõ obstantib⁹.vol.j.Cor.in cõsi.lv.vol.ij.Alex. in cõsi.xcvj.vol.vi.Prob. in c.vbi periculum.in fi.de elect.in vj.Deci.in cõsi.cxxxv.& in ꝑl. decij.Cæpol.in consi.criminal.xvij.num.20. Curt.in tract.feud. in ij.parte,in ij.quæst.principa.& idem dicit Felin.in c.cùm non liceat.versi.ad partem affirmatiuam.de præscript.

17 Hinc est q̃ Imperator nõ potest in ciuitate Florentina legitimare,ex quo in ea nullam habet iurisdictionem:vt tradit Deci. in consi.ccccclvij.in ij.dub.Maria. iunior in cõsi. 100.n.24.vol.ij.

18 Prout etiã dici posset de Duce Sabaudiæ,qui & ipse nullũ superiorẽ recognoscit:Ias.in cõsi.ccxxvij.vol.ij.post Rom.in ꝑl.lix.

FINIS QVINTI LIBRI

Universidad de Deusto
Biblioteca

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOLICI Aduocati, Conclusionum seu Regularum,

LIBER SEXTVS,

In quo habentur Conclusiones ad varias, & diuersas materias pertinentes.

De Regulis iuris, Conclusio I.

ARGVMENTVM.

Ex actu impugnato commodum quis sentire non debet.

1 REGVLA IVRIS EST, vt ex eo nō debeat quis cōmodū sentire, quod nixus est impugnare. vt in reg. ex eo. de regu. iur. in vi. c. cùm olim. & ibi no. Abb. in vj. nota. de censib. l. Papinianus. §. meminisse. ff. de inoff. testa. l. j. C. de furt. l. quæsitum. ff. de acq. hæred. Alex. in ꝓsi. ccix. in fi. vol. vij. Aegid. Bella. decis. cccccliiii. Fastol. dub. xxviij. Fel. in c. super literis. vers. octaua regula. de rescri. latè Feli. in c. capitulū. ver. cōfirmat. eo. tit. Frā. in c. solicitudinē. in ij. limi. de appel.

2 Et ꝓpterea Infertur, vt ex positione negata quis nō possit suā intentionē fundare: ita Bar. in l. post legatum. versi. q̄ro, aduersarius. ff. de his, quib. vt indi. Spe. in tit. de posi. §. viii. Bar. in l. naturaliter. §. nihil cōe. vers. videndum est ergo. ff. de acq. poss. & in l. nō vtique. ff. de excep. Feli. in c. capitulū. de tescrip. Archid. in c. j. de confess. in vj. Guido Papæ qui dicit ista *cōem opi. in q. clxxxii. Soci. in cōl. cciij. idē tenet Io. And. in d. c. j. de confes. in vj. vbi Io. Monach. Domi. dū se remittit ad Spec. in loco suprà alleg. & ibi Philip Fran. Ang. in l. j. §. si qs simpliciter. ff. de ver. obli. vbi Areti. Alex. in ꝓsi. ccix. in fi. vol. vij. & in ꝓsi. clxxxv. vol. v. & in ꝓsi. clj. vol. v. & in ꝓsi. xcj. vol. vj. & in cōsi. xcii. vol. v. & in l. j. §. si qs simpliciter. in fi. ff. de verb. obli. Ange. in cons. clv. Fran. in c. fi. de iureiu. in vj. & hoc tenet Bal. in l. vnica. C. de ꝓfess. versi. itē q̄ro. in j. membro.

3 Secundò infertur, vt nō possit quis se fundare in appellatione quā negauit: ita Spec. in tit. de appell. §. nunc breuiter. ver. sed pone. Card in c. ex parte. el ij. de reseri. & ibi Imola.

4 In ꝓriū facit, Nā ego possum me fundare in facto negato. Bar. in l. post legatum. vers. quæro, quid si cū impugnatione. ff. de his, quib vt indig. Feli. in c. capitulum. in vj. limita. de reseri. Iaſ. in l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acq. poss.

5 Sed intellige iuxta declaratorē infrà fiendā, quia possum me fundare in probationibus, ex quibus est verificatū factum negatum: & hoc probant oīa, quæ allegat Feli. in loco proximè allegato, vt infrà ponam in quarta limita. huius dicti.

6 Tertiò infertur, quia nō potest quis se fundare in libello quē negauit: Bartol. in l. si magnum. C. qui. accus. non poss. in l. cùm precum. vbi Bal. & Sali. C. de libe. causa.

7 Quartò infertur idē esse in confessione: Rui. in cōs. cl. vol. iij.

8 Quintò infertur, vt idem sit in dicto testis negato: vt ponit Ruinus consi. xxiiij. vol. iiij.

9 Sextò infertur idem esse in promissione. Ruinus in consi. cij. vol. iiij. & consi. lvj. vol. v.

10 Primò amplia, vt ex positione negata nō possit quis se fundare, nedū in eadē instantia, sed nec in alia, etiā inter easdem personas: Ruinus in consi. cij. vol. iiij.

11 Secundò amplia, vt nō modò ex positione negata quis non possit se fundare, sed nec ex positiōe, cui recusauit respōdere: ita voluit Alex. in d. l. naturaliter. §. nihil. vers. illud non omitto. ff. de acq. poss. & Soci. ibi, versi. aliqñ, & ii. & ibi Claud. idē tenet Bald. & Alex. in l. iij. C. de repud. hērd. qui intelligit istud, qñ est iussus respondere, & nō respondit: secus si non fuisset iussus respondere,

12 In cōtrariū facit, nam contumax nō respondēdo, fateri videtur contenta in responsione: & propterea videtur posse se in ea fundare. Iaſon in l. iij. ff. de acqui. possess.

13 Primò limita. nisi negatio fuerit ꝓ negātē reuocata: ita dicit Bar. in l. post legatū. vers. q̄ro, aduersarius. ff. de his, qbus vt indig. Bal. in l. edita. in repe. vers. sæpe accidit. C. de eden. Feli. in c. capitulū. in iiij. limi. de rescri. Alex. in d. l. naturaliter. §. nihil cōe. vers. circa illud aūt quod incidenter. Soci. in ꝓsi. clviij. Alex. in cōs. xci. vol. vj. & in ꝓsi. xcij. vol. v. & in dicta l. i. §. si qs simpliciter. in fi. ff. de verbo. obliga. vbi Ang. & Herc. Philip. Frā. in c. fi. de iureiu. in vj. versi. tertiò limita. & vide infrà in vij. limi. principali.

Contrariū sentit Bar. in l. cum, qui. in ij. notab. ff. de iureiuran.

Tamen eius opinio communiter reprobatur: vt per Feli. qui declarat in cap. cæterum. de iudic.

14 Et ista reuocatio negationis, non exigit probationem erroris, sed potest fundari in confessione partis resultante ex sua positione: vt dicit Bar. in dicta l. post legatum. vers. q̄ro, aduersarius. Feli. in ca. capitulum. de reseri. Bar. in l. Celsus. ff. de vsucap.

15 Contrarium, quòd ista reuocatio exigat probationem erroris, voluit Archid. & Io. And. in cap. j. de confes. in vi. & idem Alexan. in apostil. ad Barto. in dicta l. post legatum. Guido Papæ quæst. clxxxii.

16 Et hoc limita, quando positio esset obscura, & intricata. ita Alcia. in d. §. si quis simpliciter. nu. 32. ff. de verb. oblig. quia tunc error præsumeretur absque alia probatione, vt ibi per eum.

17 Prout etiam si pars reuocasset suam positionem tunc etiam reuocatio illa exigeret probationem erroris, sicut exigitur, qñ reuocatur confessio. ita declarat Bar. in d. l. post legatū. ver. quæro, aduersarius. iuncto vers. item pone q̄ reuocasti. Hercu. in d. §. si quis simpliciter. vbi declarat.

18 Amplia, quia probando errorem quis reuocare potest etiā confessionē, quæ resultat ex productione instrumenti. Bart. in l. cum precum. C. de li. cau. vers. extra quæro. & in l. alia. in prin. C. de his, qui. vt indi. idem ponit Inno. in ca. cùm venerabilis. de excep. Fran. in c. fi. de iureiu. in vj.

19 Tamen limita, vt per Feli. in cap. cùm venerabilis. de excep. vbi ponit, quando produxi instrumentum, quod postea detegitur falsum, an mihi præiudicet confessio, quæ oritur ex productione: & inquit, q̄ si scienter produxi instrumentum falsum, etiam eo reprobato, aduersarius potest se fundare in cōfessione orta ex illa productione. & plures alias declarationes tradit in hac materia, quas breuitatis causa non refero.

20 Primò sublimita hoc, quod dicitur de reuocatione negationis, vt procedat quando fieret in eodem iudicio, secus in alio, quia tunc præsumitur calumnia. ita ponit Areti. in d. §. nihil cōmune. vers. ex qua doctrina sequitur. Claud. in l. j. §. si quis simpliciter. ff. de verb. oblig.

Contrarium Claud. in d. §. nihil commune. versicu. hanc conclusionem. colligitur ex dictis Anto. de But. in ca cùm olim. ver. si enim nos agimus. de censib. vbi quid in eodem iudicio, quid i diuerso, & quid in alia instantia.

21 Secundò sublimita, dummodò negans aliter puniretur ex sua negatione, quia tunc posset reuocare suam negationē: sed si in alio nō grauaretur, tunc grauatur in hoc, vt non possit suam negationem reuocare. ita Bal. in dicta l. vnica. C. de confess. Soci. in d. §. nihil commune. Bart. in l. nemo. ff. de excep. versic. pone exemplum Dyni.

22 Tertiò sublimita, nisi iā ante reuocationē detectū esset mādatū negātis. quia nō posset tunc amplius reuocare: ita Alex. in dicto §. si quis simpliciter. in fi. & ponit Roma. in l. eū, qui. secundo membro. ff. de iureiu. & ponit Feli. in ca. cærerū. de iudi. Alex. in apostil. ad Barto. in d. l. post legatum. ff. de his, quib. vt indig.

23 Quartò sublimita, qñ reuocaret in continenti, non si ex interuallo: ita Roma. in d. §. si quis simpliciter. vers. secundò videndum est. & ibi Areti. Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. post legatum.

24 Declara, quia tunc dicitur qs in cōtinenti reuocare, qñ reuocat re integra: quia si negatio fuisset iā per aduersariū acceptata, non

nō posset quis ēt in continenti illam reuocare: vt declarat Rom. & Areti. in d. §. si quis simpliciter. in fi. & ibi Alcia. nu. 32. Fran. in c. fin. versi. & aduerte. de iureiuran. lib. vi.

25 Et istud intelligitur, qñ quis vult reuocare nō docto de errore ex interuallo, vel post acceptationem partis: sed si vellet docere de errore, posset ēt ex interuallo, vel post acceptationem: ita vult Bar. in d. l. post legatū & ita declarat Areti. in d. §. si quis simpliciter. & sumitur ex dictis Bal. in l. edita. in repeti. ver. sæpe accidit. C. de eden. & ponit Fran. in dicto c. fi. de iureiuran. in vj.

26 Quintò sublimita, qa negans non pōt reuocare negationē, ad hoc vt cōsequatur præmium confessionis: Bar. & Bal. in l. eū, qui. ff. de iureiu. Bald. in l. error. C. de iuris & facti igno. plura cumulat Alex. in apostil. ad Bar. in d. l. post legatum.

27 Secundò limita, nā in facto negato pōt quis fundare declinatoriā incompetentiæ aduersus agentem: ita notat Bal. per illum tex. in cap. j. de controuer. inter vasal. & episco. refert & sequitur Areti. in d. §. si quis simpliciter. ff. de verb. obliga.

28 Tertiò limita, nā negans simpliciter factum pōt approbare qualitatem facti, & in ea se fundare: ita Alex. in consi. xxj. vol. vj.

Contrarium Areti. in d. § si quis simpliciter. ver. quartò adde. vbi etiam dicit illud non habere locum in causa libertatis.

29 Quartò limita, nā licēt nō possit negāns se fundare in positione negata, potest tñ se fundare in ꝓbationibus factis super ꝓpositione negata: Bar. in d. l. post legatū. ver. q̄ro, ego negaui. Ang. in ꝓsi. clv. Fran. in c. j. de cōfess. in vi. Areti. in d. §. si qs simpliciter. Alex. in cōs. clxxxiij. vol. v. Pet. de Anch. in cōs. cviij. versicu. hinc dicimus. Card. in cōs. xxix. Prob. in addi. ad Io. Monach. nu. 12. & seq. in c. j. de confess. in vj. Iaſ. in l. iij. ff. de acq. poss. Abb. in c. venerabilis. versi. & ex hoc, quod suprà dixi. de excep. Innoc. hoc sentit in c. cùm olim. de censib. ponit Hippoly. in rubri. de fideiuss.

30 Quintò limita, quia licēt nō possit qs se fundare in eo, quod immediatè negauit, potest tamen se fundare in eo quod mediatè resultat ex intentione aduersarii negata: Iaſ. in l. naturaliter. §. nihil commune. ff. de acquiren. possess.

31 Illud autē, quod dicitur in principali regula, vt qs nō possit commodum sentire, ex eo, quod impugnauit,

32 Primò amplia, vt quis etiā nō possit se fundare in contractu, quem non seruat, & sic qñ illū impugnat omittendo: ita Paul. de Castr. in l. cùm proponas. la ij. C. de pact. vbi clarius Deci.

33 Secundò amplia, vt per cōtrauentionē factam in parte quis cadat à commodo totius: Ange. in cons. clxviij. Io. Crot. in repe. l. filius famil. §. Diui. versi. primò quæritur. ff. de leg. ij.

Cōtrarium tñ tenuit Iaſ. in l. ait prætor. ff. de iureiur. Ruinus i consi. xlviij. & in cōsi. cxix. & consi. cxxij. vol. ij.

34 Tertiò amplia, etiam si quis nō persistat in impugnatione, dummodò illam non reuocauerit: ita Areti. in c. præsentium. de testib. Feli. in c. capitulum. versi. ex quibus omnibus. de reseri.

35 Primò limita, nisi impugnatio sit in actu separato ab eo, in quo quis se intendit fundare: ita declarat Deci. ponens exemplū in d. l. cùm proponas. la ij. C. de pact. in l. ij. C. de insti. & substi. sentit Ant. de But. i c. cùm olim. ver. quartò q̄ñq; reprobat. de cēsib. Sarn. in regu. de anna. l. q. xvj. Abbas in e. ex parte decani. in v. notab. de reseri p. vbi Ant. de But. versi. si impugnat. Iaſ. in l. qui Romæ. §. Seia. in primo notab. de verb. oblig. Deci. in ꝓsi. ccxvij. & i ꝓsi. ccxxvj. Ale. in d. l. cùm ꝓponas. vbi plura cumulat, C. de pact.

36 Et propterea dī, q̄ qui nō impugnat actū, sed solennitatem actus ad certum effectū, pōt respectu alterius effectus se fundare in illo actu: vt dicetur in xj. limita. & hoc est de mente Bar. in d. l. post legatū. versi. itē oppono, dicitur hic, ff. de his quib. vt indig.

37 Declara, quia quo ad istum effectū, ea dicuntur etiā capitula connexa, quæ ad inuicē sunt correspectiua: vt notat Grammat. decis. ciij. num. 154. & seq.

38 Secundò limita, nā quis priuatur cōmodo propter impugnationem catenus quatenus fuisset consecutus, si sua impugnatio non habuisset effectum: ita Alex. per illū tex. in l. ita tamen. §. qui suspectā. in secundo notab. ff. ad Trebellia.

39 Tertiò limita, nā impugnans cōtinens pōt se fundare in cōtento: vt ex amplificat in rescripto Domi. i c. fi. de iureiu. i vi. post Io. And. ibi, versi. & faciunt prædicta. refert, & sequitur Feli. in c. examinata. de iudi. Abb. in c. cùm venerabilis. ver. secundò potest dici melius. de excep. sentit Gomes. in c. j. nu. 127. de consti. in vi.

40 Quartò limita, nā pendente impugnatione pōt impugnans se fundare in eo, quod impugnat: vt tenet Compostel. in c. capitulū. & ibi Io. And. vers. sed quō. & ibi Ant. de But. & ibi Abb. in finalibus verbis. Imola, vers. sed aduerte. & Feli. in prima limi. de reseri. Pet. de Anch. in ꝓsi. xvj. circa fin. vers. nō obstat. sentit Imo. in c. ex parte Decani. ver. sed ꝓ declaratione. de rescr. Feli. in c. super literis. vers. limita primò. de reseri. Roma. in cōsil. cccxlvij. in fi. dub. Sarnen. in regu. de anna. quæst. xvj. Hispa. in c. per vestras. de do. inter vir. & vxo. Rui. consi. clxvj. qui dicit *cōem, nu. 17. vol. iij. & consi. lvii. vol. iiij.

41 Sublimita, vt per Bar. in l. post legatū. vers. sed q̄ro, vtrū causa nullitatis pendente. ff. de his qb. vt indig. vbi impugnans testū tanquā nullū. pendente causa nullitatis, non potest petere legatum, quia per hoc fieret præiudicium causæ nullitatis.

42 Ista tñ principalis fallentia semper mihi visa fuit dura, tum quia ꝫ illā tenere videt Ant. de But. in c. cùm olim. vers. qñ persistit in reprobatione, de censib. & ꝫ tenet Rota in decis. Bellame. ccccliiij. per rationē ibi in decis. allegatam: quia allegans contraria nō est audiendus. l. j. C. de furtis. & est contra opi. Bar. in d. l. post legatum. vers. si verò non destitit. & istud etiam sentit Ale. in l. qui Romæ. §. Seia. ff. de verb. oblig.

43 Tū qa vī destruere regulā ipsam, nā si pēdēte impugnatione regula non operaē vt quis excludatur à commodo actus, quem impugnauit, qñ regula operabitur? nam finita impugnatione, & tunc aut impugnatio erit declarata falsa, & non prohibetur in ea quis se fundare, aut commodū consequi ex actu quem impugnauit, et sic non operatur regula, vt dicetur in limita. viij.

44 Aut est ꝓbata vera impugnatio, & ēt nō operatur regula. qa tunc nō excluditur ex eo, quia nixus sit impugnare. sed q̄ appareret actū inualidū, & talē, in quo non potest fieri fundamentum.

Nam quando impugnans obtinet in impugnatione non potest in eo actu facere fundamentum, nec in illa instantia, nec in alia, nec contra eandem personam: vt per Abb. in capi. gratū, vers. adde aliā. de offi. delega. nec contra diuersas, Roma. in cōsi. cccxlvij. in secundo dubio. Ant. de But. in c. cùm olim. de censib.

45 Item, qa nulla esset differentia, an quis se fundaret in actu impugnato inter easdē personas, vel inter alias: & sic sequens limitatio esset falsa, dum dī, q̄ licet se fundare in actu impugnato inter alias personas: Nam aut pendet impugnatio, & tunc etiam si sumus inter easdem personas, non prohibetur quis in eo actu se fundare, stante ista limitatione.

46 Aut quis succubuit in impugnatione, & tunc etiā inter easdē personas poterit in ea se fundare, vt dicetur in octaua limita.

47 Aut obtinuit, & tunc neque inter easdem personas, neque inter alias: vt per Roma. in consi. proximè allega. & istud videtur de mente Aimo. in tracta. de antiq. temp. in prima par. nu. 127.

48 Quintò limita, nā inter alias personas potest quis se fundare in eo, quod aliās impugnauit: ita Ant. de Bu. in d. c. capitulum. & Feli. in secunda limita. Imola in c. ex parte Decani. ver. ꝓ huius declaratione. de reseri. vbi Ant. de But. ver. quādo quis se fundat.

49 Sextò limita, nam si impugnans impugnauit ex causa, quæ cōtinet manifestum errorem, nō est ei interdictum, aut prohibitum in ea se fundare: ita Bar. in l. post legatum. versi. sed quæro. ff. de his, quib. vt indig. & ponit Feli. in c. capitulum. in iij. limita, de reseri. Anto. de But. in c. cùm olim. ver. sexto casu. de censib.

50 Septimò limita, nisi desistat ab impugnatione, quia si desistit impugnās ab impugnatiōe, potest in actu impugnato se fūdare: ita Inno. in c. cum olim. de censib. vers. si autem ante sententiam. vbi videtur dicere, q̄ sufficiat hoc fieri ante sententiā. & ibi Ant. de But. ver. quinta causa. vbi dicit, q̄ hoc debet facere ante causę conclusionem. Barto. in d. l. post legatum. Aegid. Bellame. decis. ccclvij. in fi. & in decis. antiq. decis. cccccvij. Fel. in c. ex parte. el ij. de reseri. Imola in iiij. limita. in dicto c. capitulum. de reseri. Feli. in c. super literis. eod. titu. Aret. in c. præsentium. de testib.

51 Facit quod dictum est suprà de reuocatione negationis, nu. 13. & sentit Rota in nouis, decis. cccxxj.

52 Octauò limita, nisi impugnās in impugnatiōe succubuisset, Inn. in c. cū olim. ver. post sententiā autem. & ibi Ant. de But. ver. quādo reprobans in itrumētū. qui hoc intelligit. siue in eadē instantia, siue ī alia inter easdē personas. & vers. secūdo casu. & Bar. in d. l. post legatū. ver. pcedo vlterius. Paul. de Ca. in l. cū ꝓponas. la secunda. C. de pact. Ang. in l. qui Romæ. § Seia. ff. de verb. obl. vbi etiā Im. qui declarat in j. not. hoc ꝓcedere, quando agitur de dāno, secus si de lucro. & ibi Alex. in j. not. Fran. i c. fi. ver. secūdò in cōtratium facit. de iureiu. in vj. Dec. in l. cū fundus. § feruū tuū imprudēs. ff. si cer. peta. Io. Crot. in c. j. in glo. ij. de reseri. in vi. Fel. in c. examinata. vers. & aduerte. de iudic. Feli in c. gratum. de offi. deleg. Roma. in consi. cccxlvij. in ij. dubio. Feli. in c. capitulum. in vj. limita. Aimo. de antiqui. tempo. in prima parte, nu. 126.

Idē tenet Hispanus in c. per vestras. de do. inter virum & vxo. Iaſ. in d. l. qui Romæ. §. Seia. in j. notab. Ruinus in consi. clxvj. vol. iij. in consi. cxxxv. vol. iiij.

53 Et facit quod notat idem Ruinus in ꝓsi. cliij. vo. v. vbi qs pōt allegare turpitudinē suam, qñ illa est detecta iuris ꝓsumptione.

54 Et ista limitatio clarè ꝓcedit quo ad 3 tractus, sed in vltimis voluntatib⁹ si quis dixerit falsum, vel in officiosum testamētū. licēt succubuerit, nō potest amplī⁹ ī eo se fundare: ita declarat Soc. in d. l. Seia. ī iiij. not. & ponit Bar. in d. l. post legatū. ff. de his, quib. vt indi. Iaſ. in d. §. Seia. in j. not. Ant. de Bu. in c. cū olim. de censib.

Universidad de Deusto
Biblioteca

55 Sed qñ diceret testamentum nullum, vel aliam dispositionẽ nullã, tunc si succumbit impugnans, põt ex illa commodũ reportare, ita dicit tex. l. d. l. post legatũ. ff. de his, q. vt idi. & not. Bar. ibi.

56 Quod intelligit Anto. de Bat. vel quando impugnatio non concludit defectum in eo, super quo impugnans intendit se fundare, ita in d. c. cùm olim.

57 Vel qñ in eadẽ instantia volo me fundare in testõ quod ego dixi nullum, secus quando in alia instantia, vt ibi per eum.

58 Nonò limita, nã licèt pars nõ posiit in eo, qđ impugnauit se fundare, põt tñ iudex ex officio suo fundare se in eo, qđ pars impugnauit, ita Bar. ĩ l. post legatũ. ver. vnũ tñ aduerte. ff. de his, qb. vt indig. Ant. de But. in c. licèt cãm. ver. quæro, cum gl. de ꝓba. & Arc. in l. j. §. ĩ quis simpliciter. ff. de ver. ob. & in c. præsentium, de test. Alex. in consi. clxxxiij. vol. v. Dec. in c. at si clerici. de iudi.

59 Imola in d. c. licèt cãm. ver. an iudex, q hoc intelligit, qñ ex hoc sequeret, q alter ꝓcuraret cũ aliena iactura. & Fel. ibi, & idẽ Fel. qui declarat in c. capitulũ. in vj. limita. de rescri. Rui. ꝛ. x. xj. vol. j. & consi. xlvij. vol. j. & consi. cxc. vol. j. & consi. cxxxv. vol. iiij. & consi. cliij. vol. v. & in consi. clviij. vol. v. vbi declarat.

60 Decimò limita, nã in impugnatione statur ẽt in fauorẽ impugnantis, quatenus illud quod facit pro impugnante, est cõnexũ cũ eo, quod facit pro ꝓducente: nã si instrm. quod ego impugnaui, continet, q ego debeam centum Titio sub ꝓditione, impugnatio mea non dẽt facere, quòd ego cõdemner Titio purè, sed büsicium conditionis, quod ex dicto instro resultat, in hoc casu mihi prodest: Inno. in d. c. cùm olim. ver. vñ dico. de censib. & Abbas ibi, ver. & ex dictis suis.

61 Areti. in cap. ꝓsentiũ. qui hoc relinquit arbitrio iudicis tã in cõexis, q̃ in separatis. Ant. de But. in c. cùm dilectus. ver. vel secundò dic. de consue. & ibi Imola, versi. vel tertiò põt dici. Abb. in dicto ca. præsentium. Feli. in dicto ca. capitulum in v. limita. & facit quæstio Gofre. quã refert Io. And. in c. fi. in prin. de iureiur. in vj. vbi Domi. & Pet. de Ancha. sequuntur.

62 XI. Limita, nã q non impugnat actũ, sed solennitatem actus ad certum effectũ, potest respectu alterius effectus se fundare in actu ita Innoc. in c. cum olim. in prin. de censib.

63 Et hoc intelligitur per Anto. de But. ibi, qñ defectus solennitatis allegatus nõ concludit ad nullitatẽ illius effectus, respectu cuius se vult fundare impugnans, vt ibi per Anto. de Butri. Soci. in l. non vtique. ff. de exceptionib.

64 Itẽ qñ succubuit, vt possit ieadẽ instantia se fundare, ñ ĩ alia.

Tũ limitationẽ principalẽ cũ prima declaratiõe sequit Imola in c. ex parte decani. vers. pro cuius declaratione. de rescri. vbi Ant. de But. vers. qñque quis. Abbas ibi in v. nota. & est tex. in d. l. post legatũ. & declarat Bart. ibi vers. oppono q̃ ille. Feli. in d. ca. capitulũ. in xj. & in viij. limit. hoc voluit Gofred. cuius q̃st. refert Io. And. in c. fi. in prin. de iureiu. & sequuntur ibi Per. de Anch. & Domi. & ponit Abbas in c. cũ venerabilis. vers. ad hoc allego. de excep. & ĩ c. examinata. de iudi. & ibi Fel. Rom. ĩ l. j. §. fi qs simplici ter. vers. aliqñ negat qs. ff. de verb. oblig. Feli. in c. cùm venerabilis. vers. limitatur secundò. de excep. Dec. in consi. cccxvii. in fi.

Cõtrariũ sentit Bar. in l. decem. in vlti. q̃st. ff. de verb. obli. clarè voluit per illud dictũ Bart. Areti. in l. j. §. fi quis simpliciter. eo. tit.

65 XII. Limita, qñ impugnatio nõ est acceptata ꝑ partẽ. Ruinus in consi. xxj. volu. j. & in consi. cxxxv. volu. iiij. & facit quod suprà dictum est in quarta sublimita. nu. 24.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Subrogatum sapit naturam subrogati.

1 VIgata est illa regula, q̃ subrogatũ sapit natũrã eius in cuius locũ subrogatur. l. si cum. §. qui iniuriarum. ff. si quis cautionib. Alex. in p̃s. cxcij. vol. ij. Bar. in l. si quis filiũ. in fine princ. C. de inofficio. test. & in l. cùm ex filio. vers. item non posset agere. ff. de vulg. & pupil.

Plura cõgerit Ias. in dicto §. q iniuriarũ. Fel. in ca. cùm accessissent. vers. & ex hoc dicto. de cõsti. in c. cùm ex officij. vers. cũ prædictis. de præscrip. & plura alia cõgerit Rebuf. in tracta. nomina. q. viij. ver. itẽ qui in alterius. Bal. in dicto §. qui iniuriarũ. versi. ex istis habes. Alex. in apostil. ad Bartol. in l. i. §. fi. ff. si qs testa. lib. esse iussus fuer. Ant. de But. in ca. ecclesia. el j. in ij. notab. vt lite pend. Deci. in consi. 50. vers. secundò hoc probatur. Soc. per illũ tex. in l. filiæ. §. fin. in iij. notab. ff. de conditionib. & demõstrat. Hippoly. singu. cclv. Tiraq. de legib. connubialib.

2 Et proprerea vr subrogatus seru⁹ in locũ alterius, cui domi nus idem nomen imposuit: Soci. in d. l. filiæ. §. fina. in xx. notab. ff. de condi. & demon. qui dicit illum tex. alibi non reperiri. Dec. in capi. j. nu. 12. de præben. Gomez. in §. fucrat Insti. de actio.

3 Primò Amplia, vt habeat locũ etiã in legis subrogatione. vt no. Henri. Boich in d. c. ecclesia. vt lite pend. & Soc. in cõsi. cclxviij. Bal. in l. j. §. fed si cũ. C. de rei vxo. act. & in d. §. qui iniuriarum. Bar. in l. j. §. ĩ. ver. secũdo casu. ff. si quis testa. lib. esse iuss. fuer. Iac. de Arena in l. qui id quod. ff. de dona. Cy. in l. vnica. §. & oẽs quidẽ. C. de rei vxo. actio. Alber. in dicto §. qui iniuriarũ. Io. Faber in §. fuerat. Insti. de actio. Tiraq. de iure primoge. quæst. xl. nu 41.

4 Secundò amplia, vt cõclusio ꝓcedat etiã in subrogatione hominis, qñ concurrit eadem æquitas, & dispositio est fauorabilis. Henri. in c. ecclesia. vt lite pend. Soci. in consi. cclxviij.

5 Tertiò amplia, vt istud ꝓcedat siue respectu ꝑsonæ, vt est tex. in l. ñ. & ibi notat Bart. C. de proxi. sacro scrini. lib. xij. & hoc etiã quo ad priuilegia Ripa in ij. respon. vol. ij.

Siue respectu rei, c. maiores. de baptis. l. si donatæ. §. si sponsus. ff. de do. inter vir. & vxo. l. filia. §. Titia. ff. de cond. & demonst. gl. in d. §. qui iniuriarũ. & declarat Ange. ibi Chassa. in cõsue. Burg. Bal. in d. §. si sponsus. in vtraque lectu. Feli. in c. ecclesiã S. Mariæ. versꝰ. & retenta. de cõsti. Mantua. in consi. viij. nu. 4. licèt quo ad istud dictũ contrarium teneat Gomez. in §. fuerat. Insti. de actio.

6 Quod tñ Limita respectu pœnæ, vt per Rui. cõs. cxxvij. vol. ij.

7 Tenendo primã opinionẽ dicas, vt procedat etiã respectu ꝓcessus summarij, qui seruandus esset super vna re.

Nã ẽt respectu rei subrogatæ, idẽ processus summarius seruaretur. Feli. in c. quoniam frequenter. §. porrò. vt lite non cõtest.

8 Prout etiam procedit regula respectu tpis. l. in ꝓtibus. C. de nõ numer. pec. Bal. in l. superuacuã. in iij. not. C. de tẽp. in integ. resti. l. duob⁹. §. i. ff. de iureiu. glo. in l. apertissimi. C. de iud. Ang. ĩ d. §. q iniuriarũ. & h. ve oĩa ponit Soc. ĩ trac. cita. in vij. artĩ. xlij. fal.

9 Quartò amplia etiã in actione subrogata, quæ sapit naturam eius, in cuius locũ subrogatur, vt est tex. in d. l. ĩi cũ. §. qui iniuriarũ. ff. si qs cau. & est tex. in §. fuerat. Insti. de actio. in l. vnica. §. sed etsi cũ. C. de rei vxo. actio. & ibi not Bal. not. Bar. in d. §. q iniuriarũ. in j. notab. & Bald. in ij. notab. Ange. Areti. in §. rursus. Insti. de actioni. & Ias. ĩ §. fed istæ. n. 39. Insti. eod. tit. Mattia. in ꝑs. lxx. n. 4.

10 Quod ꝓcedit ĩ subrogatiõe facta à lege, vt s. ij. ampliatio.

11 Et hoc habet locũ, siue facta sit subrogatio in locum actionis nõdũ natæ, siue in locum actionis viuentis: vt declarat Ang. in d. §. qui iniuriarum. & in l. certi condictio. ff. si cer. peta.

Secus si in locũ actionis extinctæ: vt not. Ange. in d. §. qui iniuriarum. & in l. certi condictio. ff. si cer. peta. & Rom. & ibi Iason, apostil. ad Bart. in l. i. §. fi. ff. si quis testa. lib. esse iuss. fue.

12 Pro qua limitatione facit quod notat Bal. in l. pactum quod dotali. in xviij. qõ. C. de colla. vbi renunciatio iurata facta p matrem de succeſſione patris non præiudicat nepotibus, quiricèt subrogentur loco matris, cũ non possint in hoc casu subrogari in actione matris iam extinctæ.

Contra ampliationem tenet Deci. in dicta l. certi condictio. Gomez. in dicto §. fuerat.

13 Quintò amplia, vt actio subrogata sit temporalis, si ea, in cuius locum subrogatur, erat temporalis. ita glo. in dicta l. certi condictio. & ibi Bart. & alii. ff. si cer. peta.

14 Et ecõtrà temporalis subrogata in locũ perpetuæ sit perpetua. Iason in §. sed ille. versi. item quo ad dictum est. de actio. Purp. in d. l. certi condictio. vers. amplier is ecõntra. ff. si cer. peta.

15 Limita oĩa quæ dicta sunt de actione, vt nõ ꝓcedant in subrogatione actionis facta ꝓ hoiem. Bal. j. in l. vnica. §. sed & si nõ. C. de rei vxo. actio. & in l. si cũ. §. qui iniuriarũ. versꝰ. secũdo casu. ff. si quis cau. Barto. in dicto §. fi. in l. i. ff. si quis testa. liber esse iuss. fue. vers. aut substituitur per hominem. Iac. de Arena in l. qui id quod. ff. de dona. Alber. in dicto §. qui iniuriarum.

16 Quod intellige, quo ad accessoria ipsius actionis: secus quo ad ipsum principale: ita Henri. Boich in c. ecclesia S. Mariæ. vt lite penden. Cyn. in l. vnica. §. & oẽs quidẽ. C. de rei vxo. actio. Io. Faber in §. fuerat. Institu. de actio.

17 Secundò intellige illud, q̃ subrogata actio sapit naturã actionis, in cuius locũ subrogatur, vt non procedat quo ad ea ꝓpter q̃ facta est subrogatio. Cy. in l. vnica. §. & oẽs quidẽ. C. de rei vxo. act. Hẽric. in c. ecclesia. vt lite pẽd. Io. Fab. in §. fuerat. Insti. de act.

18 Tertiò intellige, quo ad naturã primordialẽ, secus quo ad accidentalẽ. gl. in l. certi cõdictio. ff. si cer. peta. in glo. ij. in fi. Barto. in d. §. qui iniuriarum. & ibi Ias. Bar. in cõs. xiiij. in prin. Ant. de But. in c. ecclesia. el. j. vt lite pend. Feli. in c. fi pro debilitate. de off. dele. Albe. de Ro sa. in §. qui iniuriarũ. & Ias. in §. actionũ. Institit. de actio. & in §. fuerat. eod. tit. sentit Bal. in l. vnica. §. sed etsi cum. C. de rei vxor. actio. Soci. in regul. ccclxxxiij. in j. fallen. Ias. in l. post dotẽ. nu. 28. ff. so. mat. Bar. in d. l. certi condictio. post glo. ibi, quã dicit alibi nõ reperiri & ibi Bald. idem tenet Ang. in j. itẽ veniũt. §. item cùm prædixim⁹. ff. de peti. hf. Iason in l. si cõuenerit. ver. vltimò facit. ff. de iurisd. om. iud. Deci. ĩ c. j. ver. vltimò nõ obstat. de iudi. in c. fi pro debilitate. ver. sed moderni. de offic. deleg.

19 Et hoc intelligit Alex. in d. l. certi condictio. ver. ꝓ hãc gl. qñ altera succedit in locũ alterius æquè principaliter, secus si accessoriè. & ibi Purpur. ver. sublimitatur. & Dec. & Rom.

20 Vbi intelligit, q̃ ẽt assumat naturã accidẽtalẽ, quo ad morã, & ibi Dec. licèt contrarium ibi Purp. ver. ij. sublimitatur.

Contra hanc tertiam intelligentiam tenet in d. l. certi condictio. Pau. de Ca. ver. vlt. quæritur. Ias. in d. l. certi condict. Gomez in §. fuerat. in j. limi. insti. de actio.

21 Quartò Intellige, vt actio sortiat naturã eius, in cuius locum subrogatur, quo ad vitã actionis, & quo ad illud ad quod datur, non quo ad alia: ita Alberic. in d. l. certi condictio. nu. 24. ff. si cer. pet. & ibi Soc. ver. concluditur ex dictis Bar.

Contrarium Purpur. in d. l. certi condictio. versicu. ij. principaliter.

22 Quintò Intellige, qñ actio subrogata prouenit ex eadẽ cã, & eodem principio, vt tunc assumat naturã eius in cuius locũ subrogat, aliàs secus: vt per Dec. in l. certi condictio. in fin. ff. si cert. pet. ver. veli. respondetur. & dicit Aret. ibi in fi. quòd debet oriri ex eodem fonte, & eodem respectu.

23 Sextò intellige, vt non sortiatur eandem naturam quo ad vitam, qñ subrogatio facta est de iure speciali. Bar. in l. j. §. fi. versic. j. casu. ff. si quis testa. liber esse iuss. fuer.

24 Septimò intellige, vt non sit famosa actio, sicut prima, ea in cuius locum facta est subrogatio. Tiraq. in tracta. *le mort sa ſit le vif* in nona declaratio. secundæ par. nu. 22.

25 Sextò amplia, vt etiam vsus fructus subrogatus loco annui legati sapiat illius naturam. Rui. in consi. cxxix. vol. i.

25 Septimò amplia, nã præscriptio decẽ annorũ subrogata per statutũ loco ꝓscriptionis triginta annorũ sapit illius naturã. Tiraq. de retract. lignag. §. j. in gl. ix. nu. 79. vbi plura cumulat.

27 Octauò amplia, quia castrum nouum iuxta antiquum cẽsetur subrogatum loco antiqui, & illius naturam ac eas dem conditiones assumit. Boer. dec. cxxij.

28 Nonò amplia, regulam locum habere ẽt si subrogatũ in aliquo casu discreparet ab eo, in cuius locũ subrogatur, qa in aliis suam naturam suscipit, vt not. Pau. de Cast. in consi. lxviij. volu. j. incip. licèt ista domina Lisa. refert, & sequitur Ias. in d. §. qui iniuriarum. Dec. in consi. 50. ver. ij. hoc probatur. Purpur. in d. i. certi condictio. Gomez in §. fuerat. Institit. de actio.

28 Decimò amplia, nã si vnus casus subrogat loco alteri⁹ cõtẽtiin statuto, ẽt statutũ trahit ad casum subrogatũ. Aret. in l. ff. de vul. & pup. & ibi Ias. Chass. in consue. Burg. sub rubric. de cõclus. & approbat. consue. ducat. Burg. in xiiij. conclus.

30 XI. Amplia, vt subrogatus ẽt cẽseat subrogatus quo ad obseruãtia formalia ta Fel. in c. cũ dilecti. in septima ampliatio. de rescript. per notata per Bald. in l. fi. C. si mancip. ita fuer. alien. Hipp. in rubrica. de proba. Bar. in c. cum dilecta. de reser.

31 XII. Amplia, nã iudex subrogatus dẽt ꝓcedere summariè, vt primus: ita Bar. in ꝑs. clxxxvij. in fi. Fel. ĩ c. qualiter, & qñ. de iudic. Ias. in d. §. q iniuriarũ. ĩ iij. corolario. Abb. ĩ rep. c. ecclesia S. Mariæ. ver. sup ij. dicit. de cõs. Fel. in c. cũ dilecta. in vii. amplia. de rescrip. Rebuf. in tract. nomina. in viij. q. ver. facit quod si alicui.

32 XIII. Amplia, quo ad solennitates, quas tenebaẽ adhibere eis, in cuius locũ subrogat, qa ẽt illas solennitates subrogatus adhibere dẽt, prout in minore vel muliere, q̃ certas solennitates adhibere debent in ꝓtu, nã easdem solennitates tenet adhibere eius procurator: ita Bar. in l. apud Iulia. §. fi. in fi. licèt non firmet. ff. ex quibus caus. in poss. eat. Soc. in cõs. cxij. & in cõs. clxxij. Caccialu. in l. cũctos populos. ver. accedũt ꝓdictis. C. de summ. Tri. q dicit idẽ tenuisse in auth. sacramẽta puberũ. C. si aduersus vẽdit. Hip. ĩ sing. cclv. & Hisp. ĩ rubr. de don. at. iter vir. & vxor. Io. Crot. ĩ l. si is, qui pro emptore. ff. de vsuca. Chass. in consue. Burg.

33 Et omnes isti Doctores saltem primò allegati vsque ad Io. Crot. præsupponunt etiam interuenisse solennitatem in constitutione procuratoris, quæ interuenire debet in ipso contractu: vt dicit Ang. in d. l. apud Iulia. §. fi. Soc. in consi. ccxxxix. Soc. in l. j. §. item acquirimus. ver. postremo istum tex. ff. de acq. pos. Aret. in l. mutuum. ff. de acq. hæred.

34 Sed ꝓriam opinio. videlicèt, q̃ qñ in constitutione procuratoris interuenit solennitas statutaria, illa nõ requiraẽ in ꝓtu gesto p procuratorẽ. tenuit Ang. & Rapha. Cuma. in d. l. apud Iulia. §. fi. & Ang. Aret. in §. hæres. ver. q̃rit Bar. Iasꝭ. de obl. quæ ex quas. ꝓct. Soc. in consi. cclii. Brun. in tract. de form. aliàs. in tit. quas res ꝑso. & quos cas. ver. sed an similis. Alex. in consi. clxxxix. vol. vij. & in istam sententiam inclinat Bar. in d. l. apud Iulia. §. fin. secundum vltimam opi. istam etiam tenet Soc. in l. j. §. fuit quæsitum. ff. ad Treb. ver. per quod decidi videtur.

36 Pro cõcordia opi. dici põt, aut in cõstitutione procuratoris interuenit solẽnitas, & ꝓcurator fuit specialiter deputat⁹ ad actũ peragendũ, & tũc qa vr interuenisse causæ cognitio, & discussio super actu gerẽdo alia solennitas nõ requirit, & ita ꝓcedat opi. secunda, q̃ alia solennitas nõ requiratur in ꝓtu: secus si in genere fuisset procurator cõstitutus ẽt cum solennitate, non designato tñ certo negocio: & ita procedat prima opin. Istam distinctionem ponit Soc. in l. j. §. item acquirimus, & ibi Ias. ff. de acq. poss. Campeg. in tract. dot. in v. par. q. cviij. Tiraq. de leg. connub. quæ distinctio sumitur ex verbis Fede. de Sen. in consil. 100. Lauren. de Rodulph. in c. fine exceptione. in x. & xix. q. duodecima quæstio. ij.

36 XIIII. Amplia, nã ꝓctus innominatus subrogatus loco ꝓctus nominati sortitur eius naturam, vt non habeat locũ pœniteria, sicut in ꝓctibus nominatis. ita dicit Bal. per illũ tex. ĩ l. j. C. de rerũ permu. in primis verbis. Aret. in l. sciendum, ver. ij. pro ista cõclusione. ff. de ver. obl. & istam partem dicit communem, Gomez in §. fuerat. insti. de act. Soc. in rub. ff. de ver. obl. ver. iiij. pro ista conclusione. vbi Ias. ver. x. adducit.

37 XV. Amplia, nã stipulatio subrogata loco alteri⁹ ꝓctus assumit naturã illius ꝓctus, in cuius locũ subrogatur. p tex. ĩ l. si stipulatus. ff. de vsur. & ibi gl. in verbo, veri similẽ. & no. Bar. in l. si cuis cùm aliter. in prin. ver. quæro circa fm. ff. de ver. obl. & in l. cùm mota. C. de trãsact. Alex. in rub. ff. de ver. ob. circa fin. vbi dicit istã cõem. Aret. in l. sciendum ff. de ver. obl. Ias. qui dicit istam cõem in l. cùm mota. C. de transac. & sentit Bal. in c. i. in fi. de vasal. qui contr. consti. Lotar. Soc. qui per plures columnas examinat ĩ rubri. ff. de ver. ob. & tenet, quòd tã respectu præcisæ obligationis dandi, quàm etiam q̃ non sit locus pœnitentiæ re integra stipulatio sortiatur naturam ꝓctus innominati super quo interponitur. Ang. in l. stipulationes nõ diuiduntur. ver. cõclude. ff. de ver. ob. vbi ẽt Alex. super xj. oppos. Bar. Roma. in l. sciendum. ver. vnde infertur. ff. eo. tit. Grat. in consi. lxvj. vol. j. Rui. consi. cxiiij. vol. j. Tiraq. de consti. in iij. par. in vij. limit. nu. 37.

38 Et pro ista opi. facit quod no. Bar. in l. si quis cũ aliter. ver. preterea posito. ff. de ver. ob. vbi stipulatio ĩterpositа in ꝓctu emptionis, & venditionis si nouat præcedentem obligationem, dicitur illam nouare cum omnibus suis qualitatibus.

39 Præterea pro hac parte facit, nam ꝓctus rõne stipulationis ĩ eo interpositæ operatur id quod aliàs non operaretur. Bal. Ang. & ibi Alex. ver. ex hac lectura. in l. post dotem. ff. sol. mat.

Contrariũ, q̃ stipulatio retineat propriã naturã, & non naturam actus, super quo interponitur: imò faciat illũ trãsire in naturã suã, ponit Bar. in l. ij. C. de condi. ob causam. & Pau. de Cast. in rub. ff. de ver. ob. in fi. & in l. i. in §. fi. in fi. ff. de pact. Alex. in consi. xxxix. in fi. vol. iiij. Are. in conf. cxij. ver. ad primum. Bulga. in rub. ff. de ver. ob. & Io. Crot. nu. 18. & seq.

40 Pro qua opi. facit qđ no. Bal. in l. quãuis. C. de transac. & ibi Pau. de Cast. vbi ꝓctus innominatus vnitus est cum ꝓctu nominato, assumit naturam illius, & ideò non recipit potentiam.

41 Secundò facit, nã stipulatio interposita in ꝓctu bonæ fidei, retinet propriam naturã, & non efficitur bonæ fidei. Bar. in l. singularia. in vj. speciali. ff. si cer. pe. Bald. in l. si eum. §. qui iniuriarũ. ver. secundo casu. ff. si quis cautio. Pau. de Cas. in l. si hæres. §. fi tamen. in prin. ff. de eo quod cert. loco.

42 Aliqui vsi fuerunt ista distinctione, q̃ stipulatio interposita sup ꝓctu sortitur naturã eius, vt in plus qs nõ teneatur, sed vt efficacius bñ retinet naturã suã, & non assumit naturam illius ꝓctꝰ super quo ĩterponitur, & similiter quo ad alios effectus: ita dicit Imo. in l. miles. §. decem. in vlt. no. ff. de re iud. & ibi Pau. de Cast. ĩ secundo no. & Alex. in secũdo no. idẽ Alex. in l. stipulationes nõ diuiduntur. sup xj. oppos. ff. de ver. ob. Nicel. in cõcor. ccxxxiij. & Alex. in l. j. ff. de pact. Brun. in tract. de form. aliàs in tit. de proba. & præscrip. form. ver. ij. limitatur. Pau. de Cast. in consi. clxx. vol. ij. vbi dicit, q̃ stipulatio sortitur naturã ꝓctus, super quo interponitur, vt promittens in plus nõ teneatur. Hiero. Butig. in rubr. ff. de ver. ob. nu. 34. vbi Io. Crot. nu. 26. in fi. & seq.

Contrarium tamen tenet damnando istam distinctionẽ Soc. in rubri. ff. de ver. oblig.

43 Aret. verò dicit stipulationẽ sortiri naturã ꝓctus sup quo interponitur in ꝓctibus, non aũt in delictis. & hoc ipse dicit in l. stipulationes nõ diuiduntur: prout refert Ias. in d. rubr. ff. de ver. ob. sed Io. Cro. in d. rub. nu. 18. dicit, qđ Arer. istud ponit in l. sciẽdũ, & ipse ralem distinctionem damnat. & Galiau. ibi, & Alciat.

44 Ipse aũt Ias. in d. rubr. dicit, q̃ stipulatio retinet naturã suam quo ad firmitatẽ, sed quo ad alios effectus assumit naturam contractus, super quo interponitur. Limitat tamen istud dictum in stipulatione interposita super vltima voluntate.

45 Alciat. verò in d. rub. dicit, q̃ stipulatio ĩterposita sup ꝓctu ĩnominato seruat ꝓpriã suã naturã, sed sup ꝓctu nominato interposita assumit naturã ꝓctus, super quo interponitur. & Butig. in eadẽ rub. nu. 34. dicit, q̃ in aliq⁹ stipulatio assumit naturã ꝓctꝰ, super quo interponitur. in aliquibus retinet propriam naturam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

46 Qua de re Galiaul. in d. rubrica tenet ꝑctum stipulationis super contractu innominato operari, vt non sit locus pœnitentiæ, & idem tenet Soc. quo ad hunc effectum, sed vt liberetur quis dando interesse in obligatione dandi, stipulatio sortiatur naturã contractus innominati, super quo interponitur.

Tenendo illam opinionem, quòd stipulatio sortiatur naturam contractus, super quo interponitur,

47 Amplia, vt ēt procedat in stipulatione pœnali, quæ etiã naturam principalis dispositionis sequitur: vt per Are. in l. iiij. §. Cato. ver. inquantum Doct. hic. ff. de ver. oblig. contra Imo. ibi, qui contrarium tenet.

48 Limita, qñ diuersa ratio esset, vt primus ꝑctus haberet diuersam naturam à contractu stipulationis vt not. Aret. in l. si quis cum aliter. ver. & potest dici. ff. de ver. obl.

49 Secundò limita, quia ea, quæ dicta sunt, ꝙ stipulatio assumit naturam ꝑctus super quo interponitur, habent locum qñ primus ꝑctus non fuit nouatus: sed si per stipulationem primus cõtractus esset nouatus, tunc stipulatio retineret propriam naturã, nec assumeret alienam: ita dicit Alexan. in l. j. ff. de pact. & voluit Bal. in l. si eum. §. qui iniuriarum. ver. ij. casu. ff. si quis cautio. Io. Crot. in rub. ff. de ver. ob. nu. 26. in fi.

50 Et potest esse ratio istius conclusionis, qa actio subrogata p hominẽ nõ sortit naturã primæ, vt dictũ est suprà in v. ampliat.

Tã contrarium in hac limitatione tenet Alciat. in d. rubric. in fi. & fuit de mente Bar. in l. si quis cum aliter. ver. quæro ij.

51 Tertiò limita, si stipulatio interponatur ex necessitate, non autem ex voluntate. Rui. in consi. lxxxj. vol. j.

52 XVI. Principaliter amplia, vt ēt officiũ iudicis subrogatũ loco actionis sapiat illi⁹ naturã. Alex. in l. qd iustũ. ff. de re iud. ver. diligẽter not. Purpur. in l. certi cõdictio. ver. i vlt. q. gl. ff. si cer. pe.

53 XVII. Amplia, vt pecunia subrogata loco speciei sapiat eius naturam. Mantua. in consi. lxxx. quo ad ea, quæ acceduntipsi cõtractui. Bar. consi. xiij. nu. 31. vol. j.

54 XVIII. Amplia, nã pensio subrogata loco alterius pensionis sapit naturam illius. Rui. in consi. clxix. vol. j.

55 XIX. Amplia, nã iurisdictio subrogata sapit naturã ei⁹ in cui⁹ locum subrogatur. Alberi. in l. sed & si manente. ff. de precar.

56 Et propterea iudex subrogat⁹ pōt oĩa, quæ pr̃ primus iudex. Bella. dec. xlj. & decis. xxxix. & sequ. & decis. cccxxviij. & seq. Rot. in antiq. Bilig ne. x. de resc. Cassad. dec. viij. de rescrip.

57 XX. Amplia, nã institia subrogata à statuto in locũ institiæ iuris cõis assumit naturã illius: vt per Imo. in l. iiij. ff. de dã. infect.

58 Primò limita, nã qui non hẽt easdẽ qualitates, & conditiones, quas hẽt principalis, nõ pōt in eius locũ subrogari. Bar. in l. j. §. fi. C. de ꝓpos. agent. in reb⁹. lib. xij. Bal. in l. parabolani. C. de episcopis & cler. p gl. ī ver. vsurpãtes. in l. j. C. de mãcip & colon. partiar. lib. xj. gl. & Ang. in l. stipulationes cõmodissimũ. ff. de ver. ob. Ang. i l. cõtinuus. §. si ab eo. ff. eo. ti. vbi ēt Imo. laf. in §. fuerat. inst. de act. Abb. in c. j. de sum. Trinit. & Fel. Io. de Rip. in c. cũ. M. Ferrari. de cõst. Barb. in c. fi. §. is aũt. ver. & pondera. de off. deleg. Hipp. in rubr. de prob. Petr. in tract. d e Doct. in iiij. part. q. j. Caccialup. ī trac. de deb. fugit. in iij. q. prin. Alex. in l. stipulationes commodissimũ. ff. de ver. ob. & in apostil. ad Bar. in l. j. §. fi. in j. apostil. ff. si qs testa. lib. esse iussũ. Corset. in sing. in ver. substitutus, Caccialup. in l. diẽ suncto. q. xiiij. ff. de off. assẽ. Aret. in l. nemo. ff. de duob. reis. Gomes. in §. fuerat. instit. de actionib.

59 Secundò limita, nã subrogarũ nõ assumit naturã subrogati quo ad pœnã: ita sentit Bar. in l. multa. ff. de cõd. & demõ. Et ita limitat expressè Iaf. i d. §. qui iniuriarũ. si quis caut. Idẽ voluit Bar. in l. testõ. ff. de cond. & demonst. & Dec. ponit istã limitationẽ in l. certi condictio. ff. si cer. pet. Gomes. in d. §. fuerat.

Et vltra istos hanc sniam sentit Bal. in c. j. §. inter pares. ver. & p hoc est determinatũ, de leg. Corrad. in l. fi. C. de arbi, in l. j. in ij. oppos it. C. de his quę pœn. nom. Istud ēt colligitur ex mente Bal. in d. l. si eum. §. qui iniuriarum. ver. Item ex prædictis. Aimo de Antiq. temp. in iiij. part. nu. 77. Rui. consi. cxliij. vol. v.

Contrarium, ꝙ subrogatum sapiat naturam subrogati etiam quo ad pœnam, voluit gl. in const. Reg. in l. lib. in tit. de pœna negan. deposit. & ibi not. Matth. de Afflict. nu. 9.

60 Pro qua opi. facit, nam hæres succedens in locum executoris semel monitus eandem pœnam incurrit. Bar. in auth. hoc amplius. C. de fideicom. Goz. in consi. xxxiiij.

61 Et qñ bonus vir simpliciter ꝓfirmat sniam arbitratoris, pœna committitur, licèt secus qñ reformaret. Bal. in l. quid enim si Nerua. ff. pro soc. in l. fi. C. de contrah. emp. in x. & xj. q.

62 Tertiò limita in iudice subrogato, q nõ statuta illius, ī cuius locũ subrogat, sed sua ꝓpria seruare debet: vt p Bal. in l. certum. ver. & est argumentum. C. vnde legit. Soc. in consi. cxcv.

63 Et similiter si nõ appelletur à principali iudice, appellatur tñ ab eius subrogato: p tex. & ibi Pau. de Cast. & Sal. in l. à Proconsulibus. C. de app. Soc. in d. consi. cxcv. Fel. in c. super his. de accus.

Contrarium Io. And. in addit. Spe. in tit. de appe. §. quibus. ver. quid si conuenit. refert, & sequitur Alex. in consi. xciij. volu. iiij. Fel. in c. qualiter, & quando. de iudic.

64 Quartò limita, quia subrogatum non assumit naturã eius, in cuius locũ subrogatur, quo ad priuilegia personalia eius, in cuius locum subrogatur. Iaf. in consi. xx. vol. j.

65 Quintò limita, qñ subrogatur ad qd diuersum: p tex. in l. cũ in fundo. §. si fundus. ff. de iure dot. not. Brun. in trac. ꝙ stant. mas. aliàs in xj. arr. in ij. q. ver. & ad clarius. fuit dictũ Bar. ī l. pater filiũ. in repet. ff. de in off. test. Soc. in reg. ccclxxxiij. in ij. fal.

66 Sextò limita, qñ subrogans & subrogatũ diuersæ sunt qualitatis. Alex. ī 2ſ. cvj. vol. iij. & sentit Bal. ī d. l. certi 2dictio. ver. sed ſ actio primæua. & ibi Purpur. Ro. ī 2ſ. cccxxvij. vide suprà ī j. limit.

Contrarium Barb. in c. ad audientiam. el ij. nu. 32. de resc. & fuit de mente Bar. in consi. xiiij.

67 Septimò limita, quia licèt subrogatum assumat naturam subrogati: non tamen est verè ipsum subrogatum. Gomes. in §. fuerat. nu. 7. instit. de actio.

Contrarium quòd illud quod subrogatur verè dicatur, tenet Barb. in consi. ij. ver. præterea facit. vol. ij.

68 Octauò limita, qñ subrogatio esset facta p viã cõem, secus si per viam specialem: ita Gomes. in §. fuerat. nu. 7. inst. de actionib.

69 Nonò limita ī pẽminẽtia, & honore, in qb⁹ subrogatus non succedit ī locũ subrogati, qa nõ dẽt ita honorari, vt is, in cuius locum subrogatur: vt no. Bal. p illũ tex. in l. sed ſi. §. fi. de in i⁹ vocan. & ibi laf. sequitur in vlti. not. Dec. in l. solet. ff. de iur. om. iud.

Cõtrariũ, qꝙ imò subrogatus debeat ita honorari, sicut principalis: voluit gl. in c. quæ de cã. in gl. j. ij. q. iiij. Abb. in c. mãdata. in ij. no. de ꝓsump. Pet. de Anc. in c. grandi. in v. not. de supplend. negligen. plat. Ang. in l. si prior. §. à Titio. ff. q pot. in pignor. habeãt. ī j. no. Rom. in sing. cccIxx. Fel. ī rub. de maio. & obe. Pet. de Anc. in c. sanè. in j. no. de of. deleg. Beat. in c. nsi. lxxiij. vol. j. in nouis.

70 Pro cõcordia vꝺ dicendũ, qa aut subrogatus est subrogatus ab ipso principali, aut à Principe: si à principali nõ ita honorãd⁹, ita pcedit prima opin. aut à Principe, & dẽt honorari vt principalis: ita declarat Fel. in c. cũ olim. el ij. de of. deleg. in c. mandata. de præsumpr. Dec. in c. sanè. & ibi Barb. de off. deleg.

71 Imò ēt idẽ esset si ipse principalis haberet facultatẽ à Principe subrogandi alium: ita declarat Bert. in d. consi. lxxiij. vol. j.

72 Limita, nisi ex cõsuetudine etiam deputatus à principali esset honorandus vt ipse principalis: sicut dicit Card. in cle. j. in vj. oppos. de offi. vicar. Alex. in rub. ff. de of. eius, cui mand. est iurisd. Fel. in d. c. mandata. de præsump.

73 Tertiò est aduertendũ, quia debet honorari subrogatus vt principalis in actibus, in quibus repræsentat principalem, nõ in aliis. Fel. in d. c. cum olim. el ij. de offi. deleg.

74 Quartò nota, qa nõ recipit illũ honorẽ subrogat⁹ qñ est honor tantũmodo debitus illi psonæ, vt p Barb ī c. sanè. de of. dele.

75 Decimò limita, qñ quis subrogatur ad ius quod ipsi subrogato competebat habitu, non actu, quia tunc sua potestas regulatur vt propria, non aũt vt illius, in cuius locum subrogatur: ita Fel. in c. licèt ex suscepto. de for. compe. post Abb. ibi. Gomes. in §. fuerat. in iiij. limit. inst. de actionib.

76 XI. Limita quando est diuersa ratio in subrogato, & in eo in cuius locum quis subrogatur. Gomes. in d. §. fuerat. Barbat. in d. c. ab excommunicato. nu. 33. de rescript.

77 XII. Limita, qñ plus, vel minus reperiẽ expresse disposituꝫ in subrogato, q̃ in eo, in cuius locum subrogatur. Soc. in l. j. ff. quis, & à quo appell. ver. ad istud rũde. Gomes. in d. §. fuerat. Ista fuit responsio Alex. in l. j. ff. de of. eius, cui mand. est iurisd. refert Iaco. de Nig. in l. mandata. in j. not. ff. de off. eius.

78 XIII. Limita, nã subrogatũ non assumit naturã eius, in cuius locum subrogatur, quando est electa industria personæ: ita Alex. in l. j. ff. de offi. eius, cui mand. est iurisd.

Contrarium Dec. in c. si pro debilitate. ver. sed ista responsio. de offi. deleg.

79 XIIII. Limita, qñ subrogatio est facta simpliciter, secus si esset facta cum clausula, quatenus non posset valere virtute dispositionis primæ, nam non assumeret naturam primæ, si illius virtute sustineri nõ posset. Soc. in l. cum filiosam. ver. postremò pro consideratione. ff. de leg. j. & ibi Bauer. nu. 66.

80 XV. Limita, nã qñ subrogatum trãsit in aliã naturã, nõ assumit naturam subrogati. Maria. Soc. in c. veniens. de accusatio.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Declarans nihil de nouo facit.

EX

EX tex. in l. hæredes palàm. in §. sed & si notã. ff. de testa. colligiẽ illa regula, ꝙ q declarat, nihil de nouo facit, sed iã factũ aperit, & iõ dr, ꝙ qui declarat, nihil addit. Idẽ ꝓbat tex. in l. adeò. §. cũ quis. ff. de acq. rerũ domi. in l. asse toto. ff. de hæres. inst. in l. vnũ ex familia. §. si de falcidia. ff. de leg. ij. clem. j. in prin. de iure patron. vbi tanquã diuersa ponunt declarare, & addere, ꝙ ut ēt idem habetur in ꝓœm. sexti, in princ. & idẽ dr in cle. exiui. ver. locum aũt. de ver. sig. gl. in c. p tuas. in ver. de nouo. de donat. gl. in c. j. ī ver. & filio. de sum. Trinit. lib. vj. & ibi Domi. ver. nota istã gl. Io. And. in addit. ad Spe. in tit. de testa. §. nũc videndũ. ver. hoc ēt not. Bar. in l. ab executore. ver. quæro ij. ff. de appel. Imo. in d. l. hæredes palàm. §. fed & si notam. in ij. not. & ibi Pau. de Cast. in prin. ver. quid autem. Rom. in d. l. hæredes palàm. ver. nota vlterius, & ibi Aret. in §. ij qd. in j. no. Bal. in l. i. ver. quæro quot testes. C. de codicil. Fulg. ꝓsi. cxlvij. ver. ad fm. Ro. in l. j. §. si qs simpliciter. ff. de ver. obl. Sal. ī l. leges, & cõstitutiones. in j. oppo. C. de leg. Ro. ꝓ 2ſ. ccccIxxxij. Dom. in ꝓœm. sexti, ī fi. princ. ver. & not. optimũ. tex. Car. ī c. fi. ver. si verò dispondit. de ꝓst. Imo. in cle. i. ver. gl. cecidisse, de sequest. poss. & fruct. Feder. de Sen. cõs. cxij. Iaf. in l. nõ dubiũ. in vj. no. C. de leg. Soc. cõsi. ccxiiij. ver. sed huic obiectioni. Dom. cõs. xxxij. ver. ꝓterea ostendit. Barb. cõs. xviij. ver. ecce aũt. vol. j. & cõsi. vij. ver. iij. faciat. vol. iij. & cõs. lxxxvij. ver. & hoc satis aperte. co. vol. Fel. in c. sup q̃stione. num. de of. deleg. & in c. qualiter, & qñ. el j. ver. & pro ista fall. de accusat. & in c. non pōt. ver. facit gl. singularis. de re iud. Dec. in l. edita. nũ. 47. C. de edendo. & in l. i. C. de impub. & in c. fi. ver. & aduertendũ. de ꝓstitu. in c. pastoralis. §. verũ in ij. no. de appel. Hip. in l. j. §. si quis vltro. ver. vlterius scias. ff. de quæst. Purpur. in l. j. nu. 30. ff. si cer. pe. Rebuf. in l. quod iussit. in ij. no. nu. 154. ff. de re iud. Brun. in tract. de for. in tit. quas res, person. & quot casus, &c. ver. vbi autem tractemus. & ver. interdum dispositio.

2 Et propterea dr, ꝙ qui declarat, non disponit, sed quod actum sit in præteritum ostendit. Bal. in l. cum testamentum. in fi. C. de manumiss. testa. Dec. in l. edita. nu. 47. C. de edendo.

3 Ex qua regula i. infertur, ꝙ qui non pōt emendare, aut corrigere, potest declarare. Bal. in §. quibus. in v. not. in j. cõst. C. & Tl. edita. in ij. lect. ver. no. ꝙ ea. C. de edend. & in l. hfdes palàm. §. sed & si notam. ver. no. hic. & ibi Imo. ī d. §. si qd. in j. no. ff. de testam. Bal. in l. tres denunciationes. in fi. C. q̃o, & q̃ index. Io. And. in reg. in generali. ver. vlt. quæritur. de reg. iur. in vj. Barba. consi. xvij. ver. & quod voluit. vol. j. & consi. vij. ver. iij. facit. vol. iij. & cõs. lxxxvij. ver. & hoc satis apertè. co. vol. Fel. in c. ij. ver. vñ dicit. de libel. oblat. & in c. qualiter. & qñ. ver. facit quod no. Bal. de accus. Brun. in tract. de form. in tit. quas res, perso. ver. ex prædictis etiã. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. no. nu. 157. ff. de re iudic.

4 Et ratio est, nam ille qui declarat, non dr corrigere, vel emendare: vt dicit Fel. in c. ij. ver. item illam fall. de libel. oblat.

Contrarium, ꝙ ille qui declarat, dicatur emendare: dicit Bart. in l. edita. ver. pro declaratione. C. de eden.

5 Concorda, quia declaratio non dicitur propriè emendatio, sed tantùm largo modo & impropriè, vt declarat Dec. in d. l. edita. ver. vlt. dicitur. C. de eden.

6 Secundò infertur, qꝙ ille, qui non pōt post terminum aliquid facere, pōt tñ declarare Bald. in l. hęredes palàm. §. sed & si notã. ver. item est argumentũ. ff. de testa. & in l. tres denunciationes. in fin. C. q̃o, & q̃ iudex. & in l. j. §. huius studij. vers. & est argumẽtum. ff. de iust. & iure. & in addit. ad Spe. in tit. de sent. versi. pono ꝙ post sniam. Dom. in procem. sexti. in fi. princip. vers. & nota optimum rex. & in ca. cognoscamus. in fine versi. & nota incidẽter. xxxiiij. distinct. Archid. in c. j. versi. eadẽ glo. xiij. q. j Ioã. And. in addit. Spec. in tit. de test. §. nunc videndum. vers. hoc ēt not. & in regula, in gñali. versi. vltimò q̃ritur. de regul. iur. in vj. Aret. in lege, edita. ver. circa primum conclude. C. de eden. Saly. in l. qui fundũ. versi. & faciunt prædicta. ff. de ꝓhen. empt. Barbat. consil. xviij. vers. ecce nunc. vol. j. & 2ſ. vij. vers. tertiò faciat. vol. iij. & 2ſ. lxxxvij. ver. & hoc satis apertè. co. vol. Ant de Butr. in c. licèt causam. vbi Ant. de But. ver. ex his deciditur. de proba. Pau. de Cast. in l. hæredes palàm. §. si quid. ver. itẽ not. & ibi Are. in j. not. de testam. Roma. in consi. xlv. in princ. & consi. lxv. ver. hęc enim declaratoria. & cõsi. cccclxxxij. ver. vnde concludit Domi. in consi. xxxiij. Feder. de Sen. cõsi. cxij. ver. circa quod videatis. Matth. de Afflic. super Consti. in tit. de excep. dilat. nu. 8. Brun. consi. xcj. ver. in super est sciendum. Rui. consi. ccxxv. ver. sicut quælibet. vol. j. Rebuf. in pract. in tit. de non toll. iur. quæsit. in gl. v.

10 Hinc est, qꝙ lex declaratoria trahitur ad præterita. glo. iuncto tex. in c. cùm tu. in verb. siue post. de vsur. Bal. in l. nõ dubium. ī iij. no. & ibi Iaſ. in vj. no. C. de leg. Bal. in l. leges. & 2ſtit. in j. oppoſi. & ibi Sal. in j. oppoſit. C. eo. tit. Bar. in l. oẽs populi. versi. i. casu. ff. de iusti. & iure. Domi. in c. deliberatione. §. volentes. ver. sed alia oĩa. de officio leg. in vj. & in c. ex antiquis. ver. si constitutio. liiij. dist. Io. And. in c. fi. ver. in gl. per hoc. de ver. sign. in vj. Ant. de Butr. in c. fi. ver. ij. vſ, & ver. si est antiqui iuris. & ver. in gl. fi. ver. venio ad tertium. vbi Car. ver. si autem disponit. & Henric. Boich. ver. si ij. modo. & Barb. ver. iij. casu. & Fel. ver. & fallit ij. Imo. ver. iij. pro casu principali. & Dec. ver. supereſt tertius casus. in tit. de ꝓst. Abb. in c. fi. nu. 36. de præscript. Ana. in c. cùm Christus. in prine. ver. & prohibet ista constitutio. de hæret. Feder. de Sen. in cõsi. cxij. ver. circa quod videatis. Alex. in consi. vij. versi. sed ita est. vol. ij. Soc. consi. cclxxxviij. ver. nec dicat aliquis.

11 Amplia, vt constitutio declaratoria, quæ secundum verba potest referri ad præterita, & ad futura, debet intelligi, vt trahat etiam ad præterita: per Domi. in c. j. ver. item hoc verum. de summa Trinita. in sexto.

12 Quartò infertur, vt per declarationẽ non tollatur ius quæsitum. Aegid. cõsi. xix. ver. modo verb. Sarn. in reg. de non tol. iur. quæsit. q. xij.

13 Quintò infertur, vt in teste declarante nõ regratur nouum iurm. Bar. in l. hæredes palàm. §. si quid. in fi. ver. vlti. iste. §. fi. ff. de testa. Bal. in d. l. hæredes palàm. §. sed & si notã. in princ. ver. & est argumentũ. & ibi Imo. in §. si q d. in princ. & ibi Are. in ij. no. de testamen. Bal. in auth. hoc sacramentũ. in prin. ver. est aũt argumẽtũ. C. de iuram. ca!um & in l. fi. ver. quæro nunqd. C. de testa. vbi Sal. ver. quæro an iste testis. Alex. in l. qui bona. §. si quis stipulat⁹. in fi. ver. vlt. facit iste tex. ff. de dam. infect. Hipp. ī l. j. §. si quis vltro. ver. ex quo dicunt. ff. de quæstionib. Roma. consi. cccclxxxij. ver. item videmus. Soc. consi. ccxiiij. ver. ad hoc pōt. Fel. in c. ij. ver. ītẽ illã fal. de libel. oblat. & in c. super quæstionũ. ver. ij. allego. de officio dele. & ī c. qualiter, & qñ. ver. & infert ibi Bar. de accusa. Brun. in tract. de form. in tit. quas res, perso. & quo, casu. ver. insuper est sciendũ. Dec. in l. ij. §. creditum. ver. quarta declaratio. ff. si cer. pe. vbi declarat. Cur. Iun. in l. si quis intentione ambigua. ff. de iudic. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. no. nu. 155. ff. de re iudic.

14 Sextò infertur, nã licèt iudex sniam diffinitiuam mutare, aut corrigere non possit. l. iudex post quã ff. de re iudi. poterit tñ illã declarare. gl. j. in verb. sed an iterpretari. in l. ea quæ. C. cõmin. epistolas. & sentit gl. ī l. sed & si ex vtriusq;. ī ver. & sic aut ff. de eniic. Io. And. in addit. ad Spe. in tit. de testa. §. nunc videntũ. ver. hoc ēt no. Bar. in d. l. hæredes palàm. §. si quid. ver. quæro an iudex. & ibi Imo. ver. Item quod iudex. post Bal. ibi ī 6. sed & si notam. ver. iij. est argumentum. ff. de testa. Bar. in l. ab executore. versi. quæro ij. ff. de appel. Io. Fab. in l. j. ver. Item dic. C. sen. resc. nõ pos. Alex. in l. ij. ver. sed vſ. ff. de libe. & posth. & in l. actorũ. ver. sed vbi essent. ff. de re iud. Lanfranc. in c. quã ꝙ in verbo, interlocutiones. ver. vlterius dubitatur. de probatio. Alex. consi. iij. ver. super alio quæsito. vol. j. Calca. consi. lxix. ver. iiij. quia. Fel. in c. super quæstionũ. ver. ego allego. de off. dele. Dec. in c. j. ver. iij. est ꝓscies. de postu. præla. & in l. in ambiguis orationibus. ff. de reg. iur. Rebuf. in l. quod iussit. in ij. no. nu. 153. & nu. 155. ff. de re iud.

15 Quinimò voluit gl. in c. loci. §. fi is ita. ī verbo, errorem. xxv. q. ix. vt iudex possit suam sententiam non solùm declarare, sed etiam moderare.

16 Amplia præcedentem conclusionem, quòd nedum iudex, sed etiam arbitri, quando sunt plures, possunt eorum sententiam declarare. Bal. in l. ne in arbitris. ver. finaliter ex dictis. C. de arbi. Lanfran. in tract. de arbit. in vij. part. in xxvij. q. Calca. consi. lxix. ver. iiij. quia.

17 Amplia istam ampliationẽ, quia ēt vnus tñ arbiter potest eius arbitramentum declarare, vt tenet Spe. in tit. de arb. §. fi. ver. sed nunquid verbum obscurum, in vltima opin. per eum recitata. & sentit Arch. ī c. sicut. xj. q. j. ver. in eadẽ gl. ibi, dum se remittit ad no. in l. ab executore. ff. de appel. Fel. ī c. qualiter & qñ. ver. iij. not. quòd arbiter. de accusat.

Contrariũ tenuit Bal. & Lãfr. in locis, ꝓximè allegatis. Ang. in l. j. ſi. ver. ī gl. dicũt & ibi Rom. n. 28. ver. ex quo iſferſ. ff. si cer. pe.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Imo.in c.quintauallis.ver.an aũt possit,de iureiur.Car.in c.exhibita.in vi.q.de arbit. Ale.in apostil.ad Bar.in l.ab executore. ff. de appel.Curt.Iun.in l.si quis intentione.ff.de iudic.

18 Pro concordia dici potest,q arbiter possit declarare,dũmodo incontinenti id faciat,secus si ex interuallo.Henric.Boic.in c. cum olim.ver.sed si quæris,de arbit.Rebuf.in l. quod iussit.in ij. no.nu. 160.ff.de re iudic.

19 Limita hãc conclusionẽ,q iudex possit declarare sniam suã, vt procedat in maioribus magistratibus,nõ aũt in inferioribus, vt sentit gl.in l.si, vt ꝓponis.in verbo,executor.C.de exc. rei iud. & in c.sicut.ĩ §.ex his,sup verbo,ex iis.xj.q.j.& in l.ij.ĩ ver.corrigẽdi.C.de sent.ex breuic.recit.Bar.in l.ab executore. ver.& hoc est versũ.ff.de appel.Bal.in l.si, vt ꝓponis.ver.mõ q̃ro.C.de execu.rei iu.l.ij.ver.q̃ro nunq̃d.C.de sent.ex breuic.recit.& ĩ l.ea q̃.ver.q̃rit gl.C.cõmi.epi.Hẽri.Boic.ĩ c.ĩlteris.ver.si q̃is. de of. dele.Bal.in c.j.ver.an aũt iudex,& ibi Dec.ver.iij.ẽ species.de post.q̃la.Ang.ĩ l.ij.ver.ĩ gl.mag.C.de sent.ex breuic.recit.& ĩ l.j.ff.si cer.pe.Abb.ĩ c.qualiter,& q̃n.el j.ver.& si velit ĩterpretari.de accusa.& in c. ex parte.el iij.in fi.de ver.sig.Rebuf.in l.q̃d iussit.nu. 161.de re iud.

Contrarium Anan.in c.qualiter,& q̃n.versi. aut loquimur in sententia.& ibi Fel.ver.sed aduerte.de accusat.

20 Tenendo primam opinionem tanquam magis communẽ, dicas idem esse in legato Papæ, vt tenet Rebuff. in l. quod iussit, in ij.not.nu. 160.de re iud.

21 Secũdò limita,nã iudex nõ poterit declarare verba ĩlibello actoris apposita,vel dicta testiũ.Bal.in l.ea quæ,ver. itẽ iudex. C. cõmin.epist.& ĩ l.si,vt ꝓponis.ver.mõ q̃ro. C.de execut. rei iud. Alex.in l.ex facto.in ij.no.ff.de vul.& pup Fel.in c.qualiter,& q̃n. de accus. & in c.ij.ver.proptereà dicit.de lib.oblat.

22 Et idẽ est,quia nec ẽt legatus Papæ põt interpretari verba re scripti Papæ.Ita Rom.in l.j.nu. 29.ver.ex quo infert.ff.si cert.pet.

Sed in hoc contrarium tenet Inno.in ca. j. de postul.prælat.& Ang.in l.i.ff.si cer.pet.

23 Tertiò limita,qa iudex declarare põt suã sniam durãte officio,non aũt eo finito.Bal.in l.ea quæ,ver.quærit gl.C. cõmin. epist.& ĩ l.j.ver.itẽ q̃d rescriptum.ff.de cõstit.Princ.& in l.leges sacratissimæ.iij.notabili.C.de leg.Bar.in l.oẽs populi.ver. sed an re curraẽ ad illos.ff.de iust.& iur.Imo.in l.ex facto.ver.not. iii.& ibi Alex.in ij.no. ff.de vul.& pup.Io.And.in c.ex parte.el iij. de verb. sig.ver.nec puto q̃ iudex.vbi Abb.ver.in gl.in verbo, interpretatione.Abb.in c.cum olim.ver.& argumento huius tex.de arbitr. Fel.in c.per tuas.el j.ver.ij.no.de simon. Rebuff. in l. quod iussit. in ij.not.nu. 160.& nu. 172.ff.de re iud.

24 Contrarium in procuratore,vt ẽt postquam desiit esse procurator,possit declarare,dicit Bal.in l.idem Pomponius.ĩ addit. ver.aut procurator viuit. ff.de rei vend.

25 Quartò limita, vt cõclusio procedat,q̃n verba sunt dubia,secus verò q̃n sunt clara.Bal.in l.voluntatis.ver.quero si statutũ.C. de fideic.Pau.de Cast.cons.cccxxxviij.ver.pro declaratione,vol. j.& in d.l.hæredes palàm,§.si qd.ver.multæ rationes.Gemin.cõs. xxxiij.ver.præterea ostenditur.Ias.cons.lvj.ver. non obstat ergo. vol.iij.Dec.in l.in ambiguis orationibus.nu.4.ff.de reg.iur.

26 Septimò Inferẽ,nã sicuti iudex põt sniam,ita poterit ẽt iura interpretari,vt dicit Inn.in c.j.ver.& sicut q̃libet iudex.de postul. q̃lat.& in c. cũ speciali. ver.quidã tñ dicunt.de appell.Archi. in c. sicut.in gl.j.xj.q.j.ver.in gl.j.Abb.in c.cũ venissent. ver. aut dubitatio est.de iud.& in c.j.in j.no.de iuram.cal.& in c.capellan⁹.ver. & ad hoc allego.de fer.& in c.j.ver.& vide.de ꝓb.Fel.ĩ c.qualiter, & q̃n. ver.& ad ꝑdicta adduci põt.de accusat.& in c.inter alia. ĩ j. no.de sent.excom.Barb.cons.lxxxiij.ver.potestas enim,volu.iij. Dec.in l.in ambiguis orationibus,nu.2.ff.de reg.iur.

27 Limita,quia hoc procedit in iudicibus maioribus, non aũt in inferioribus, vt declarat Inn.in d.c.cum speciali.ver. quidãtamen dicunt.de appel.vbi sublimitat. & idẽ dicit Arch. in c. sicut, in gl.j.xj.q.prima.

28 Secundò limita,vt ꝑcedat,q̃n verba iuris essent dubia,secus si essent clara, ꝓut superius dictũ fuit,& tradit Alex.in ꝑ.ccxv.in fi.vol.ij.Dec.in d.l.in ambiguis orationibus,nu.2.ff.de reg.iur.

29 Octauò infer,vt solẽnitas,quæ requirit in principali dispositione nõ requr in declaratione.Bar.in hr̃des palàm.§.si qd.ver. venio ad sequentẽ gl.& ibi Imo.ver.in gl.sup verbo,posse.& ibi Cuma.ver.quæro quot testibus.& Are.in ij.no. ver. in gl.posita. & ibi Bal.in d.§.sed si notã.in fi.ver.iiij.& vlt.not.& Ang. ver.ibi & ẽt.ff.de testa.Bal.in l.certũ.ver.est quartus casus. C. vnd. legi. Ro.in cõsi.ccccl.xxxij.ver.& ꝓ hoc.Soc.in l.j.ver.iij.limitat.ff.de vulg.& pup.Aegid.dec.decxlv.ver.iij.fortius ꝙ hoc.Io.Cro.ĩ c.Ray.ver.ij.ꝙclu .de testa.Ias.in l.ĩ testõ,ver.v.stringit.C. de test. mili.Calca.cõs.xlviij.ver.ij.qa,Brun.in trac.de form.in tit. q. res. ꝑs.& quo cas.&c.ver.vbi aũt tractamus.& ver.ex ꝑdictis ẽt. Dec. in c.pastoralis.§.verũ,in iij.not.de appel.Rebuf.in pract. in titulo de non tollen.iur.quæsit.in gl.quinta.

30 Hinc est,vt ad ꝓbandam voluntatẽ testatoris q̃ sub vulgari expressa nõ contineaẽ tacita pupillaris,sufficiant duo testes.Bal.ĩ l.quãuis.in j.not.& ibi Sal.ver.quero extra gl.& ibi Alex.in prin. ver.in gl.hic.C.de impub. Bal.in l.precibus.ver.iij. quæro. C.eo. tit.Bar.in l.ij.ver.quæro ergo,& reuoco. & ibi Claud. ver. subsequenter tangit Bar.ff.de vul.& pup.Io.Cro.in c.Rayn.ver.secunda conclusio,de testam.

31 Et idẽ ad ꝓbandũ,q̃ tacita pupillaris matrem excludat, dicit Ang.in l.ꝑcib⁹.ver.in eadẽ gl.ibi,& ibi Sal.ver.iuxta hoc quæro. C.de impub.Ias.in l.in testamento,ver. v.stringit.C. de test. mili.

32 Ampliaẽ prædicta conclusio vt ẽt conjecturæ in hac declaratione sufficiant.Bal.in d.§.sed & si notam.ver.iiij.& vlt. not.ff. de test.Alex.consi.lxxv.ver.vbi agitur.vol.v.

33 Limita istã cõclusionẽ q̃æ hẽt locũ in declaratione,quę fieret incontinenti,secus aũt si ex ĩteruallo fieret,quo casu eadẽ solennitas regreret.Claud.in l.inter cętera.ver.ꝓ qua dec.ff.de lib. & posth.& in l.huius.ver.& illud vltimũ.ff.de vul.& pup.Cassad. dec.xxxiij.de reg.cancel.ver.successiuè inuenta fuit.

34 Sublimita in declaratione noui iuris argumẽtaiua: nã in ęa ẽt si incontinenti fieret,eadem solennitas requireretur. Sarn. in reg.de impetr.Benef.per ob.fam.Car.q.ix.

35 Secundò limita in declaratione voluntatis omnino omissæ in verbis expressis,in qua eadẽ solennitas regritur. Ita voluit gl. in l.cũ proponebaf.in verbo,conjectura.ff.de leg.ij. Cuma.in d. §.si quid.in fi.ver.quæro quot testib.ff.de testa.

36 Tertiò limita,vt cõclusio ꝑcedat in declaratione actus validi,secus aũt,q̃n actus esset inualidus.Bart.in d.§. si qd.ver. venio ad sequentẽ gl.& ibi Ang.ver.& hoc intelligo.& Imo.ver. in gl. sup verbo,posse.& Bal.ĩ d.§.sed si notam.ver.& hæc sunt.ff.de testa.Bal.in l.j.ver.q̃ro quot testes.C.de codicil.Gemin.ꝑ.cxxviij.ĩ ij.dubio,ver.qd fin.Rot.in nou.dec.cccxxxij.ver.mõ si nõ constaret.Aegid.dec.decxlvj.ver.iij.fortius.Aret.cõsi.cxxvii. ver.venio ad tertiã cõclusionẽ.& cons.cxxviii.in prin.Brun.in tract. de form.in tit.qu.res.ꝑ.& quot cas.& c.ver.interdum dispositio.vbi declarat.& ver.ex ꝑdictis ẽt.Fel.in c.edoceri.vers.vide Aegid. de rescr.& in c.fi.ver.considera bene.de excep.

37 Et gñaliter,q̃ non dicaẽ vera declaratio,q̃n actus declaratus fuit à principio inutilis,tenet Old.consi.eclxvii. ver. nec obuiat. Gemi.ꝑ.xxxiij.ĩ fi.Bal.in l.edita.in j.leẽt.ver.no.q̃ ea. C. de eden. quẽ sequtur Brun.in trac.de for.in tit.quas res.ꝑ.& quo. cas.&c. ver.ex ꝑdictis ẽt.Fel.in c.fi.ver. cõsidera bñ.de excep.& in c.licèt cãm.ver.limita decimo.de prob.& in c.qualiter, & q̃n. ver.facit optimè.de accus.& in c.super quæstionum.ver.ad idẽ vide Bald. de off.deleg.Dec.in l.edita.nu.49.C.de edend.& in l.j.versi. & ad propositum nostrum.C.de impub.

38 Sublimita hanc limitationẽ q̃ ita cõfirmata esset dispositio inutilis,vt ageretur ex cõfirmato,nõ aũt ex cõfirmante,qa tunc dispositio cõfirmans ẽt inutilem dispositiouẽ non requireret eã dem solennitatem,quam requirebat prima dispositio confirmata.Ita Aret.in d.§.si quid,ver.in gl.posita.ff. de testa.

Contrariam Brun in trac.de form.in tit.quæ res,pers,& q.cas. ver.solet tamen dubitari.

39 Quartò limita,vt conclusio habeat locum,q̃n declaratio se refert ad tempus primæ concessionis,secus si ad rẽpus sequens. Aegid.dec.decxlvj.ver.iiij.hoc idem.Cassad.dec.xxxiij. in fin. de reg.Cancel.

40 Nonò infertur,nam stante statuto, vt pro quolibet ℔cto sit soluenda gabella,non tñ erit soluẽda pro declaratione ipsius ℔. ctus.Bal.in rubrica de rer.permu.in fi.Fel.in c.super quæstionum. & ibi Barb.ver.facit dictum Bal.de of.deleg. Fel.in c. qualiter, & quando.ver.facit,quod not.Bal.de accus.

41 Decimò infertur,nam qui non põt excommunicare, tñ põt excommunicationem iam latam declarare.& ideo legatus, qui excommunicauit,finito munere legationis,vel ipsam prouinciã egressus,declarat tamen excommunicationem per eum latam. Io.And.in c.nouit.in fi.de of.leg.Fel.in c.super quæstionum.ver. vlt.Io.And.de of.deleg.Rebuf.in l.quod iussit.in ij.not. nu. 159. ff.de re iudic.

42 Vndecimò infertur,q̃ inferior,q̃ de facto superioris nõ põt cognoscere,põt tñ illud declarare.Card.in clem.fi.in prin.v.q.in fi.ver.regulariter tñ.de pœnit.& remiss.refert & sequitur Fel.in c. non potest.ver.& ideò pulchrè.de re iud.

43 Duodecimò infertur,vt episcopus,qui exemptos non iudicat,nec excommunicat,põt tñ declarare ipsos excõmunicatos, vt no.Domin. in c.fi Papa.ver.not.ex fine huius gl.xl.distin.& in c.episcoporum.ver.quicquid dicat Lap.de priuil.in vj.Im.in cle. j.ver.not.bene gl.de sequest.poss.& fruct. Fel. in cap. non potest. ver.facit gl.de re iud.& in c.ij. ver. facit dictum Io. And. de libel. oblat.

De

44 Decimotertiò Infertur, vt ordinari⁹, qui de causa ĩ Romana Curia cõmissa nõ se intromittit, tamẽ potest ꝓnuntiare violãtę sequestrũ appositũ per iudicem Curiæ Rom.cecidisse à iure suo, gl.in cle.j.in verbo,cecidisse.& ibi Im.ver.gl.cecidisse.& ibi Car. in viti.q.ver.siquis autem.de sequest.poss.& fruct.

45 Primò amplia omnia supradicta, qa ille qui corrigit errorẽ, nõ dicitur de nouo facere,sed potius declarare. Bar.in l.hęredes palã.§.sed si notã.ver.ij.nota,& ibi Ang.ver. nota regulariter, ibi Imol.in §.si qd.ver.itẽ no.q̃ declarat.& ibi Cum.ĩ prin.ff.de testa.

46 Declara hoc procedere quando correctio erroris non respicit facti substantiam, aliàs secus,vt declarat Ange.in d.l.hæredes palam.versic.vbi autem error.ff.de testam.

47 Secundò amplia, q̃ in declaratione non est necesse docere de errore.Fel.in c.ij.vers& pulchrè incipit Marian.de lib.obla.& in c.qualiter,& quando.versi.facit quod not.de accusa.

48 Tertiò amplia,quia dicitur etiã declarare ille,qui addit qualitatẽ.Bal.in l.hæredes palà.§.sed & si notã.ver.iij.not.& ibi Imo. in §.si quid post.ver.item nota,& ibi Aret.in iiij.nota.de testa.

49 Declara, vt hoc procedat in qualitate, quæ apponitur loco demonstrationis,non aũt in ea,quæ alterat subiectum.Bald.in d. §.sed & si notam.vers.iij.nota.& ibi Imol.in §.si quid post.ver.itẽ not.& Aret.in iij.nota.de testam.

50 Quartò amplia,vt ille,qui plenè nõ specificauit crimina,potest tñ verbũ ambiguũ suæ positionis declarare. Cardi.in cle.cõstitution ẽ.§. j.in fi.ver.& dicit.de elect.Fel.ĩ c.qualiter,& q̃n. ver facit quod not.Card.de accusat.& in c.ij.versi.& pro tanto dicit. de libel.obl.& in c.super quæstionum.ver.iij.allego.de of.deleg.

51 Quintò amplia,non dicente aliquo quid esse factũ mense tali,si postea is die mẽsis specificet,illa nõ dicit mutatio,sed magis declaratio.Bar.ĩ denũciasse.§.qd tñ. versi.sed si ego.ff. de adulter.

52 Sextò amplia,vt declaratio nunquã censeatur exclusa etiã quòd statutum non admittat testium probationen. Ruinus cons. clxxxviij.versi.v.prædicta confirmantur. vol.j.

53 Septimò amplia,nã appellatio interposita ab interlocutoria in scriptis declarat etiã viua voce.Bal.in d.§. sed & si notã. ver.iij. est arg.& ibi Ang.ver.ex ꝑdictis no.& Im ĩ iij.no.ver.ij.q̃ appellatio.& Aret.in ij.notab.versicu.ij.inducitur.& Paul. de Cast. versi. item quòd licèt.ff.de test.

54 Octauò amplia, nã inedx à quo est appellatũ potest post appellationẽ taxare expẽsas,& tñ nõ est nisi q̃dã declaratio prœcedẽtis cõdẽnationis.Rot.in antiq.dec.xc.Guid.Pap.sing.cccxlix. Lap.alle.lxxxij.ver.vnde licèt. Præpos.in c.pastoralis.§.verũ.vers. vlt.per istam literam de appel.decis.Tholos.cccclxv.Fel.in ca.significauerũt.vers.quibus adde Rotã de excep.Rebuf.in l.quod iussit.in ij.not.nu. 155.ff.de re iud.

Contrariũ Anto.de But.in c.pastoralis.§.verum.ver.vltim.per hanc decretalem.& ibi Dec.ver.postremò non omitto.de appel.

55 Ex qua ampliatiõe infer, q̃ iudex à quo põt suam sniam declarare,nõ obstã.q̃ ab ipsa fuerit appellatũ,Guid.Pap.sin.cccxlix.

56 Nonò amplia,nam à declaratione regulariter non appellaẽ. Rom.in consi.xlv.in princ.

57 Declara, vt hoc procedat, quando iudex declarat verbũ suũ ambiguum,secus verò,quando declarat factum alienum, ita dicit Soci.in reg.xxiij.in xxxij.& vltima limitatione.

58 Hinc est, q̃ à declaratione pœnæ incurs ipso iure appellaẽ, licèt à pœna legis nõ appellet, gl.in c.cupiẽtes.§.quod si ꝑ xx.in verbo,priuatos.ver.si aũt iudex.de elec.in vj.Bal.in c.ad nostrã.in fi.de app.Anan.in c. ꝓhibeas.ver.nota q̃ superior.de magist.& in c.sup his.ver.itẽ adde.de accus.Ant.de But.in c.pastoralis.§.vtrũ. ver.nota bene.de app.Card.ĩ cle.j.§.si qs aũt.& ibi Imol.in fin.de sequest.poss.& fruct.Abb.in c.fi.nu. 18.de iuramẽ.cal.& in c.pue nit.el i.n.6.de app.& ꝑ. 100.vol.j.Im.ĩ c.extirpãdæ.vers.& ꝓ hoc etiã.& ibi Car.ver.itẽ ꝓma nihil.de ꝓb.Ro.ĩ ꝑ.cccclxxxij.ver ꝑ terea videmus.& sing.cexiij.Fel.in c.ij.ver. demũ circa ꝑdicta. de sponsa.& in c.qualiter,& q̃n.ver.pro hoc facit.de accusa.& in c. cum nõ ab homine.ver.nota q̃ licèt. de indi.& in c.Rodulphus. ver.& appellari potest.de rescrip.& in c.parrochianos.ver.ij.cõclusio.de sent.excom.Frãc.in c.reprehensibilis.vers.hinc dicit gl. de appel.& in c.sæpe.eo.titu.Iser.super const.reg.in tit.de arm.& ibi Affl.n.45.Dec.i c.peruenit.ver.dicit dominus Abb. de appel.

59 Sicuti etiã videmus, nã licèt ab excõmunicatione nõ appellet ur,tamẽ à declaratione excõmunicationis incurs dat appellatio.Dom.ĩ c.is cui.§.sanè.ver.qd si appelletur. de sent.exc.in vj. Car.ĩ cle.j.§.si qs autẽ.i xi.q.ver.dicit Lap.de sequest.poss.& fruct. & ibi Im.ver.qd autẽ operet.Ant.de But.ĩ c.pastoralis.§.verũ.ver. nora bene.& ibi Frãc.ver.vj.quæriẽ.& Præp.ver.iiij.fallit. de app. Præpos.in c.peruenit.ĩ fi.& ibi Dec.ver.& dicit dominus Abb.de appell.Ro.ꝑ.cccclxxxij.ver.ꝑterea videmus.Fel.ĩ c.ꝑterea.ver. & ideo dixit.de spõ.& ĩ c.Rodulph.ver.& appellare potest.de rescrip.& ĩ c.cũ nõ ab homine.ver.no.q̃ licèt.de iudic.& ĩ c.Parrochianos,ver.x.ꝙclusio.de sentẽt.excõ.apost.ad dec.Tho. ccxcix. in fin.Bertr.in consi. 5.volum.j.in nouis.

60 Prout etiã dicimus,q̃ licèt nõ appellatũ in notorio,tñ appellatur à declaratione notorii.Spec.ĩ tit.de recus.§.fi. vers.hoc etiã no.Abb.in ꝑ. 100.ver.& si etiã.vol.j.Fel.ĩ c.Rodulphus.ver.& appellari potest,de resc.& ĩ c.cũ nõ ab hoĩe.ver.& no.q̃ licèt.de iu.

Regulam principalem, quòd qui declarat, nihil addit, aut de nouo facit,

61 Primò limita,vt procedat,q̃n declaratio fit circa circũstantias,secus autẽ quãdo fieret circa substantiã actus.,Ang. in d.§.si quid post.ver.vt dic,qa imò.& ibi Pau.de Ca.ver.no.ex j.parte.& ibi Cuma.ĩ j.not.ff.de test.& clarius dicit Anan.in ꝑ.lxxxiiij.ver. & pr: terea licèt.Pe.de Anch.cõs.cxxvij.ver.non obstat.c.nouit. Ias.in l.Lucius.ver.tu ergo vltra.ff.de vulg.& pup.& in l. in testamento.ver.iij.in contrarium facit.C.de testa.milit.& cõsi.lvj.ver. iij.resꝑdetur.vol.iij.Dec.in l.j.ver.& ad ꝓpositum nostrũ.& ver. & idem Io.de Anan.C.de impube.& in l.quãuis.ver.& hoc bene facit.C.eo.tit.& in l.edita nume.49.C.de eden.

62 Secundò limita,vt regula ꝑcedat,q̃n declaratio fit circa ea, quę cõtinentur in verbis ipsius dispositionis,nam aliàs in iis quę concernerent tertij,præiudiciũ,non declaratio,sed noua dipositio appellaretur.Pau.de Cast.in d.§.si quid post,versic. multoties enim Papa.ff.de testa.& in cõs.cccxxxviij.ver.ex prædictis patet. vol.j.Fel.in c.cũ olim.versi.& adduci potest.de re iud.Sarn.in regula,de non tol.iur.quæs.q.xiij.ver.sed aduertendum.

63 Tertiò limita,qa cõclusio habet locũ si declaratio fiat super re dubia,nõ aũt si fieret super re clara.Pau.de Ca.ĩ ꝑ.cccxxxviij. ver.& ꝓ declaratione.vol.j.& in d.§.si qd.ver.multories etiã.ff.de testa.Bal.in auth.at qui semel.ver.sequiẽ videre.C.de ꝓba.& in l. voluntatis.ver.quæro si statuta C.de fideic.& ibi Dec.ver.xxxiij. ver. præterea ostendit.Soc.ĩ ꝑ.cxxiij.ver.sed huic obiectioni.& cõs.cclx.ver.ex quib⁹ infero.Alex.in cõs.ccxvij. versi. ad decimũ & vltimum.vol.ij.Aret.cõsi.lvj.Cur.Sen. cõs. xxvij.ver. quid plura.Ias.in consi.lvj.ver.non obstat ergo.vol.iij.Bru.in tract. de forma.in tit.qua.re.pers.& quoꝙ.caꝙ.versi.multoties etiam.Dec.in l. in ambiguis orationibus.ff.de reg.iur.& in l. edita. num.49.C.de eden.& in l.j.ver.nam declaratio.C.de impub.& in c.fi.ver.& aduertendũ.de cõsi.Barba.in consi.lxxxiij.versꝰ.& istud facit.vol.iij.

64 Amplia, quia hoc procedit etiã in declaratione Papæ circa beneficialia, vt ex suprædictis apparet, & ponit Aimo in tract. de antiq.tem.in j.par.nu. 36.ver.sed aduerte.

Contrarium Dec.in d.l.edita.versꝰex his infertur.C. de eden.

65 Quartò limita, quãdo declaratio etiã principis fieret in tertij præiudicium.Anch.in consi. eccxviij.in fi. ver.cõtrarium dico.Paul.de Cast.in consi. cccxxxviij. in fi. ver. ex prædictis patet. vol.j.& consi.xlvj.ver.restat nũc.vol.ij.Bellam.dec.dccxxiiij. ver. sexta ratio.Soc.consilio cclx.versi.ex quibus infero. Dec. in c.fi. ver.& aduertendum est.de const.Rebuff.super concor.in titu.de form.mand.apost.versi.nec obstat declaratio.

66 Declara, nam hæc limitatio habet locum, si declaratio non fieret circa rem dubiam,aliàs si super re dubia fuerit facta à principe,operaretur etiam in tertij præiudicium.Dec.cõsi.cxiiij.ver. ad abundantem tamen cautelam.& consi.ccxxix. ver.ex abundãti tamen. Bellam.consi.xix.versiculo,alia verò magna pars.Sarn. in regula, de non tollen.iur.quæs.q.xiij.ver.sed aduertendũ. Aimo de antiq.temp.in j.part.numero 35.

67 Et propterea ita debet intelligi,quod voluit Angel.in consi. eclxxiij.versic.tamen quia Papa. vbi vult omnino ităndum esse declarationi Papæ.Dec.in consi.clxxxvij.versꝰ.& talis declaratio. Ias.in consi.cxxviij.ver.item adest declaratio.vol.iiij.

68 Contrarium,q̃ indistinctè stetur declarationi Papæ in beneficialibus, etiam si declaratio non respiciat rem dubiam, voluit Dec.in l.edita.ver.& ex his infertur.C.de eden.

69 Et idem est in declaratione partis, quæ nõ potest fieri in alterius præiudicium. Aret.in d.l.edita.versic.hoc etiam debes.& ibi Purpu.num.98.& nu. 101.Ang.in l.si quis intentione ambigua. versiculo,vnde in fin.causæ.ff.de iudi. Corne.in consi. xxvj.versi. ex his etiam patet. volumine iij.

70 Et hoc est, quod dicitur, q̃ in causa appellationis non potest fieri declaratio per partẽ eius, quod obscurè dicit in prima instãtia.Spec.in titu.de act.& petit. §.sequitur.ver.sed quando.Bald.& ibi Ang.in l.idem Pomponius.§.fi.ff.de rei vend.

71 Quintò limita,quia illemet debet declarare,q̃ disponit, tex.ĩ l.ex facto.ff.de vulg.& pup.& ibi Bal.ver.ĩ tex.ibi, interpretari.& ibi Alex.ĩ ij.no.& Ias.in ij.no.ff.de vul.& pu.l.Neratius.ff.de regu. iur.l.fi.C.de legib.c.inter alia.§.vt igit.& ibi gl.sup verbo, interꝑtatio.de sentẽt.excõm.glo.in c.fi.in verbo,declaramus. de cõstit. & in c.fi.de cõceꝑ.præben.in sexto.Bal.in l.leges sacratissimæ.in iij.not.per illũ tex.C.de leg.Fel.in d.c.inter alia.in j.not.de sentẽt. excõmu.& ĩc.per tuas.el primo.per illũ tex.ĩ j, no. de simo.& in

Universidad de Deusto
Biblioteca

c. sanè. ver. confirmo hoc. de off. deleg. gl. consuet. Turon.

72 Ex quo sequitur q̃ nullus alius potest declarare, nisi illemet qui disposuit. Bar. in l. edita. ver. quandoque volo. C. de eden. Bal. in l. fi. ver. vltimò nota. C. de leg. Ias. in l. inter stipulantem. §. fi Stichum. ver. gl. in verbo, actori. ff. de verb. obl. Dec. in c. cum venissent. vers. & etiam notandum est. de iudic.

73 Hinc est, q̃ notarius pòt interperari, & declarare verba ambigua suæ scripturæ. Soc. in cons. xciiij. ver. præterea. & versi. hæc oia. vol. j. Calca. cons. xlviij. ver. iij. quia. & ꝑ. lxix. ver. iij. quia. Alc. in tract. præsumptio. in iij. regula, præsumpt. xiij. num. 12.

74 Ex hac igitur limitatione infertur, q̃ hæres non pòt in iudicijs voluntatẽ testatoris declarare gl. in l. idẽ Pòpo. in fi. & ibi Bart. ver. nota q̃ ius declarãdi. & ibi Bal. vers. in gl. q̃ incipit. & ibi Ang. vers. in gl. prima. ff. de rei vend. glo. in l. inter stipulãtem. §. j. in verbo, actori. & ibi Bart. ver. oppono q̃ iudicem & versi. quãdocunque sunt verba. ff. de verbor. oblig. Bart. in l. si quis intentione ambigua. versi. quero vtrum, vbi Bal. in secundo not. & ibi Ang. ver. nota bene. ff. de iudic. Bal. in l. si quis à filio. §. si quis plures. vers. & sic nota. vbi Ang. vers. in ead. gl. ibi. ff. de legat. j. Bart. in l. naturaliter. §. nihil cõmune. ver. quod si ex cõiecturis. ff. de acq. pos. Ang. in ꝑ. cclxxiiij. ver. tñ quia Papa. Guido Pap. in sing. ccccxx. Maria. in c. fi. ver. primò enim limitatur. de libel. obla. Bal. in l. de die. ver. secũdo casu. ff. q̃ fatisd. cog. Ias. in l. inter stipulãtem. §. fi Stichum. ver. gl. in verbo, actori. vbi dicit istã cõem opin. ff. de verb. oblig. Fel. in c. ij. ver. limitã dummodo. de libel. oblat. & in cap. cũ venissent. vers. potestas interpretandi. vbi Dec. vers. & etiam notandũ est. de iudic. Dec. in l. hæredem. nu. 7. vers. vnde potestas. de regul. iur. Curt. iun. in l. si quis intentione ambigua. ff. de iudi.

Contrarium Dec. in l. edita. nu. 50. & ibi Purpur. ver. ista declaratio. C. de eden. d. Ias. in l. inter stipulantem. §. fi Stichum. ver. sed tu aduerte. ff. de verbo. obl.

Tenendo primam opin. tanquam communem,

75 Limita, quia illa non habet locum quotiescunq; illa declaratio nõ cederet in alterius ꝓiudicij. Bar. in l. si qs à filio. §. si plures. ver. sed ꝑ hoc oppono. vbi Ang. vers. in ead. gl. clxj. ff. de leg. j. Bar. in l. gerit. vers. venio ad quartã. ff. de acq. hær. Paul. de Cast. in ꝑ. clxviii. versic. vnde q̃ intelligatur. vol. i. Imol. in l. inter stipulantẽ. §. fi Stichũ. ver. item primum dictũ. ff. de verb. obl. Abb. in ꝑ. lxxx. vers. circa secundum. volu. ij. Ias. in l. si quis à filio. §. si quis plures. in iij. not. ff. de leg. j. Soc. in l. cum quæritur. ver. i. et. ff. de reb. dub. Cur. Iun. in l. si quis intentione ambigua. ff. de iudic.

76 Secũdò limita, nã hæc conclusio locũ non habet in ꝫctibus, vel in vltimis voluntatibus, in quibus hæres declarat intentionẽ sui auctoris. Bal. in l. idem Pomponius. §. fi. ff. de rei vend. Bar. in l. inter stipulãtem. §. j. ver. sed ꝑ illud. ff. de ver. obl. Bal. in l. si qs à filio. §. si quis plures. versi. & sic nota. ff. de leg. j. Soc. in l. cum quæritur. versi. prima est. ff. de reb. dub.

77 Tertiò limita, nam potestas declarandi voluntatem ad hoc vt tertius possit dare de iure tertij, transit in singularem suec essorem, vt per Soc. in l. qui cum. vers. ij. conclusio. ff. de excep. rei iud.

78 Quartò limita, nam quando sola executio confertur in voluntatem alterius, tunc voluntas declarandi transfertur in hæredem. Ita Ias. in l. post dotem. ver. vltra scribentes. ff. sol. mat.

79 Quintò limita quando facultas declarandi venirer accessorie ad contractum, qui transit in hæredem, quia sicuti transire ẽ tractus, ita etiam transire debet facultas declarãdi. Abb. in cons. lxxx. versi. circa secundum. volu. ij.

80 Secũdò infertur, vt Dñs principalis declarare nõ possit intẽtionem ꝓcuratoris, nec eꝫ procurator intẽtionem sui principalis. Bar. in l. inter stipulãtẽ. in §. fi Stichũ. ver. Item si est datus libellus. ff. de verb. obl. Bal. in l. idem Pompo. ver. dico, q̃ aut procurator, vbi Ang. in ver. in gl. j. ff. de rei vend. Angel. in l. si quis intẽtione ambigua. ver. nota bene. ff. de iudi. & in l. si quis à filio. §. si quis plures. vers. & ideò non declarat. ff. de leg. j. Cardi. Alex. in c. folliculinem. de app. Fel. in c. ij. ver. ex quo signanter. de libel. oblat. & in c. cũ venissent. vers. potestas interpretandi. vbi Dec. vers. vnde procurator. de iudic. Alex. in cons. xxvj. nu. 11. vol. vj. & consil. lxxviij. ver. sed ita est. vol. v. Curt. Iun. in l. si quis intentione ambigua. ff. de iud. Paris. cons. xxxj. nu. 112. ver. & quia. volu. j.

Contrarium Paul. de Cast. in cons. cxcix. in fi. vol. ij. Ias. in l. inter stipulantem. §. fi. ver. sed aduerte. ff. de ver. obl. Purpur. in l. edita. vers. & ista declaratio. C. de edend.

Tenendo primam opin. tanquam communem,

81 Amplia, vt etiam per ꝓcuratorẽ habentem speciale mandatum non possit fieri declaratio, per quam nemo grauatur. Bar. in l. non solum. §. morte in prima specie protestationis. ff. de oper. nou. nuncia. per tex. in l. Paul. ff. de acq. hær. & ponit Rip. in ca. cũ M. Ferrarien. nu. 136. versi. ij. fallit. de constit.

82 Limita, nisi ꝓcurator haberet facultatem donandi. Ang. in l. inter stipulantem. §. si Stichum. ver. adde q̃ imò. ff. de verbo. obli.

Contrarium Maria. in c. fi. ver. j. enim. de libel. oblat.

83 Secundò limita, nisi dominus declararet libellum datũ per procuratorem suum in fauorẽ rei cõuenti. Ita Ang. in l. inter stipulantem. §. fi Stichum. versi. adde quòd imò. vbi Imol. ver. item adde. ff. de verb. obl. Maria. ĩc. fi. ver. insup etiã subdit. de libel. obl.

84 Tertiò Infertur, vt successor in officio nõ possit intentionẽ sui prædecessoris declarare. Bald. in l. ij. vers. sed nũqd hoc potest. C. de sentẽ. ex breuic. recit. & in l. edita. ver. x. oppono. C. de eden. & in l. si vt ꝓponis. ver. sed nunquid nuntius. C. de exec. rei iudic. Bart. in l. inter stipulantẽ. §. fi Stichum. ver. idẽ puto ĩ iudice. ff. de verb. obl. Ang. in l. ex facto. in prin. ver. in tex. ibi, solent interpretari. vbi Im. ver. iij. nota. ff. de vulg. & pupil. Feli. in c. per tuas. in secundo not. de fmo. & in c. cum venissent. versi. potestas interpretandi. vbi Dec. versi. & successor in officio. de iud. Lanfran. in ca. quoniam cõtra, in verbo, interlocutoria. ver. vlterius dubitatur. de prob. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. nu. 164. ff. de re iud.

Contrariũ Bar. in l. ab executore. ver. q̃ro vtrum. ff. de appella. Bal. in l. terminato. ver. quæro an successor. C. de fruct. & lit. expẽ.

85 Pro cõcordia distinguitur, q̃a aliqua est interpretatio ex voluntate, & ista nõ permittit successori, aliqua verò interpretatio simil ex verisimilib. cõiecturis, & ista successori pmittit. Bar. in l. inter stipulãtem. §. si Stichũ, & ibi Imol. versus. pdicta. pcedũt. & vers. item adde. & ibi Alex. ver. in gl. in verbo, actori. & ibi Ias. ver. item per pdicta. ff. de ver. obl. Ang. in l. ab executore. ver. ideo aũt permittitur. & ibi Imol. ver. vlterius iuxta prædicta. ff. de app. Ale. in l. ex facto. vers. item addo. ff. de vulga. & pup. Nicol. in concord. cclxxxij. & cccxxiij. Barb. in cõ. clxxxiij. vers. tertiò respondeo. vo. iij. Maria. in c. fi. ver. & sicut actor. de lib. oblat. Fel. in c. qualiter, & quando, ver. sed aduerte diligenter. de accus. & in c. cũ venissent. ver. potestas interprerandi. de iudic. Rebuf. in l. quod iussit. in secundo not. nu. 163. ff. de re iudic.

86 Sublimita precedentem declarationem, nam Papa succedẽs declarat mentem sui prædecessoris, vt dictum fuit suprà.

87 Sextò limita principaliter, q̃n declaratio esset cõgrua, secus verò q̃n incongrua, quæ nõ cõueniret. Angel. in l. si qs intentione ambigua. ff. de iud. ver. vltimò scias. Bar. in l. ab executore. ver. q̃nq; interpretatio. ff. de app. Fel. in c. qualiter, & quando. versi. secundo limita. de accus. Rebuf. in concord. in rubric. de for. man. apost. ver. item q̃n declaratio. Fel. in c. ij. ver. hãc fallent. limita. de lib. obl. & in c. super quæstionum. vers. item diuus. de of delegat. Soc. ꝑ. ccxiiij. ver. sed huic obiectioni. Bald. in l. ea quæ. in finalib. verb. C. cõmin. epistolas. ver. & scias. Bal. in l. si qs intentione. ver. sed quare nõ exponũtur. C. de iud. & ver. itẽ quæro, si interpretatio. Bar. in l. oẽs populi. ver. & ĩstud est verũ. & ver. vt igitur videamus. ff. de iust. & iur. Bal. in l. si vt ꝓponis. vers. & modo quæro. C. de execu. rei iud. & in c. j. nu. 16. ver. vltimò scias. de consti. Rebuf. in l. quod iussit. in ij. no. nu. 166. ver. iiij. limita. ff. de re iud. Bald. in l. de die. ver. ij. reg. est. ff. qui satisd. cog.

88 Declara, quia tunc congrua declaratio appellatur, q̃n verba conueniunt secundum propriam significationem, vt dicit Alex. in l. diuortio. ver. & primò quia ff. sol. ma. Soc. in l. postquam liti. in j. no. C. de pact. fenrit Bal. in l. j. in iiij. not. C. de legib.

89 Contrariũ, q̃ sufficiat larga interpretatio, tenet Ias. in l. oẽs populi. ff. de iust. & iur. in secunda lect. ver. non omitto tñ. Purpu. in l. edita. ver. & recipitur huiusmodi declaratio. C. de edend.

90 Septimò limita, quando actus declaratus esset vtilis, secus si inutilis, de quo dic vt supra in terria limit. illius conclusionis, q̃ non requiritur eadem solennitas in declaratione, quæ in principali dispositione.

91 Octauò limitã, nã declaratio nõ pòt fieri, nisi semel tñ. gl. in l. quicquid adstringẽdæ. in verbo, secundũ promissorem, vers. itẽ & quod dicit. ff. de verb. obl. & ibi Bart. versic. quædã est declaratio. Bal. in l. si quis intentione ambigua. vers. item q̃ro vtrũ interpretatio semel facta. ff. de iudi. & ibi Ang. ver. & si semel. Bald. in l. ij. ver. sed nunqd. C. de sentẽ. ex breuic. recit. Ang. in l. idẽ Ponpo. §. fi. ver. nec potest fieri. ff. de rei vendic. Bal. in l. fi. vers. noto ex hoc tex. C. de codi. Bal. in l. huiusmodi. §. fi Stichum. ver. itẽ gl. ista. ff. de leg. primo. & in l. serui electione. in prin. ver. sed interpretationc. ff. de leg. primo, & in l. de die. ver. circa tamen interpretationes. ff. qui satisd. cog. Matheſil. in sing. suo clxxij. Are. in l. edita. ver. & ista sunt vera. C. de eden. & ibi Ias. ver. sicãsimili. & Purp. versi. & non sit talis declaratio. Fel. in c. qualiter, & quando. vers. quarto limita. de accus. Dec. in c. cum venissent. ver. & talis interpretatio, de iud. Ale. in l. quicquid adstringendæ. vers. ex qua habes. ff. de verbo. oblig. Rebuff. in l. quod iussit. in ij. not. num. 172. ff. de re iud. & ibi Ias. versiculo, item declaratio. Feli. in c. cum venissent. versi. qui semel est interpretatus. de iudic.

Contrarium Mathes. in sing. suo penult.

92 Sublimita proximã præcedentẽ limitationẽ, vt nõ procedat q̃n destructio actus, & illius reuocatio ad ipsum interpretantẽ spectaret

spectaret, q̃a tunc pluries nedũ semel tñ interpretatio fieri pòt. Ang. in l. q quid adstringendæ. versi. vnum adde. ff. de verb. obli. Dec. in c. cũ venissent. ver. & quod dictum est, & ibi Fel. versi. qui semel est interpretatus. de iudic.

Et istam opinionem quo ad testatorẽ, cuius voluntas est ambulatoria vsque ad mortem, omnes sequi videntur.

93 Sed in iudice, qui suã interlocutoriã reuocare pòt, licèt opinionẽ Angẽ. sequatur Imo. vt suã declarationem possit reuocare, in l. quod iussit. ff. de re iud. ver. tñ fallit. Rapha. Cuma. ĩ. quod iussit. ver. ij limitatio est. ff. de re iud. Præpol. in c. cũ cessante. versi. xv. fallit. de appel.

94 Cõtrariũ, q̃ ẽt in legitimatione sufficiat in genere cogitatum esse, tenuit Bal. in l. ij. C. de sent. ex breuic. recit. ver. sed nunquid si semel. Im. in l. ab executore. ver. in eadẽ. ibi, itẽ testator. ff. de appel. Ang. in l. quod iussit. ver. itẽ interlocutoria. & ibi Ias. ver. itẽ p illã gl. Ias. in c. q̃n ꝫ. in verb. interlocutiones. ver. vbi autem iudex. de prob. Rebuf. in l. quod iussit. in primo nota. nu. 63. ff. de re iud. & Fel. in c. qualiter, & quando. ver. iiij. limita. de accus.

95 Pro concordia dr, q̃ aut agitur de declaratione, siue interlocutione, & pòt fieri declaratio nedũ semel, sed pluries. secꝰ verò q̃n agitur de declaratione sniæ diffinitiuæ, ita Alex. in d. l. quicq d adstringẽdæ. ver. ex quo infertur. ff. de ver. obl. Corset. in sin. suo, in verbo, snĩa. incip. interlocutoria. in qua iudex interpretatẽ. Fel. in c. qualiter, & q̃n. versic. fallit septimò. de accusa. & istud fuit de mente Imol. in l. ab executore. vers. in eadẽ, ibi, itẽ testator. ff. de appel. & Raph. Cuma. in l. quod iussit. ver. ij. limit. ff. de re iud.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Cogitatum in genere sufficit.

1 COmmuniter admittitur illa regula, vt sufficiat in genere cogitatũ esse, tex. est in l. qui iure militari. ff. de testam. milit. Ang. ĩ l. q Romæ. §. duo fratres, sup v. q. Bar. ff. de ver. ob. Fel. in c. cũ venerabilis. ver. non obstant adducta. de excep. Aret. in cõ. cxxxiij. ver. ad tollendum aũt. Bertr. cons. cxix. ver. ad quintum dico. vol. iij. in nouis.

2 Secundò Amplia. hoc procedere in rescripto, in quo sufficit in genere cogitatũ esse. Fel. in c. nonnulli. versic. nã certè istud est negandum. de rescri. & in c. sedes. vers. sexta declaratio. vbi tripliciter limitat. eo. tit.

3 Limita præcedentem ampliationẽ, nisi causæ cognitio requireretur, prout in legitimatione, quia tunc non sufficit in genere esse cogitatum, sed requiritur vt sit cogitatum in specie. Ruin. in cons. cix. nu. 21. ver. tunc est satis.

4 Cõtrariũ, q̃ ẽt in legitimatione sufficiat in genere cogitatum esse, tenuit Bal. in l. eã quã. vers. sed pone quidam erat. C. de fideicom. refert, & sequitur Alexã. in ꝫ. xxxvij. volumin. i. & cons. lx. vol. ij. Feli. in capitu. postulasti-versicu. declara prædicta primo, de rescrip. Nicol. de Vbal. in tract. succes. ab intest. c. 78. ver. requiriẽ secundò. Pau. de Cast. in cons. xxx. in fi. versic. venio nunc ad fm. vo. j. Ruin. cons. lxxiij. nu. 10. vol. iij.

5 Pro cõcordia istarũ opi. dici potest, q̃ si legitimatio fuit facta à supremo principe, & tunc ꝑcedat secũda opi. si aũt facta fuerit ab inferiori, & tunc habeat locum prima opin. ita Ruin. in consil. cix. nu. 21. verf. sed prædictis. vol. iij.

6 Tenendo istã vltimã opi. magis cõem declara illã habere locũ, q̃n casus fuisset omissus, & verba essent gñalia: secus si casus expressus nõ esset verus, & verba essent gñalia: quæ verba gñalia tunc restringerentur ad casum expressum. Ruin. cons. lxxxvij. vol. iij. versi. nõ obstat ẽt ex mente Pau. de Cast. in cons. xxx. in fi. ver. sed certè iura. volu. j. Fel. in c. postulasti. ver. declara prædicta. de resc. Ruin. cõ. lxxiij. ver. ij. est casus. vol. iij.

7 Hoc tñ sublimita, nisi verba gñalia prolata post casum expressum essent apta concipere omnẽ aliũ casum. Ruin. consil. lxxiij. ver. iij. est, vol. iij.

8 Secundò amplia, nã gñalis renunciatio præiudicat renunciãti, dũmodò potuerit in genere cogitari. Ang. in l. sicut certi. versi. in glo. fi. C. de testa. milit. vbi ampliat, vt etiã porrigatur ad iura ignorata. Bart. in l. sub prætextu. la ij. in j. oppos. vers. oppono de l. si de certa. C. de transact. Aret. in cõ. xxxiij. versi. ad tollendum aũt. Alex. in cons. xj. vol. ij. Bal. in l. pactũ quod dotali. in xiiij. xv. & xvj. q. C. de coll. Corne. cõ. cxliij. nu. 10. 11. & 12. vol. iij. Ias. in l. si de certa, ver. contra istũ tex. C. de transact. Alex. cons. xlij. ver. iij. quia generalis. vol. j. Ruin. cons. xlj. ver. & insuper. volu. v. Soc. cons. ciij. ver. sed tñ his non obstantibus. vol. iij. Venafr. in ꝫ. xij. ver. pactum & remissio. & ver. nouissimè confirmantur.

9 Primò limita præcedentem ampliationem non procedere in muliere generaliter renunciante. Aret. cons. xxxiij. versic. fecisdò dicimus.

Contrarium Ang. in l. qui iure militari. in prin. ver. hæc tamen regula fallit. ff. de testa. milit.

10 Secundò limita, vt hoc habeat locum quo ad rem renunciatam, non quo ad alia. Ang. in cons. li. refert, & sequitur Curt. Iun. cons. cj. Imol. in l. si ex plurib. ff. de sol. & ponitur infrà.

11 Tertiò limita, vt nõ cõprehendat iura futura, sed psentia tñ, ẽt q̃ sint apposita verba generalia, per q̃ videatur in genere cogitatũ. Bal. in l. pactũ quod dotali. in xvj. q. C. de colla. Aret. in l. Paulus. §. fi. ff. de acq. hær. refert, & sequitur Soc. in l. j. §. veteres. versi. ij. deciditur. ff. de acq. poss. & sequitur Cur. Iun. in cons. cj. num. 7. ver. ij. principaliter. ver. non obstant etiam.

Vide suprà in iij. lib. in titu. de fideicom. in prima conclus. in ij. ampliatione.

12 Quartò limita, quando specialis clausula, & generalis clausula liberationis siue renunciationis regulantur ab eadem causa finali, secus verò si ab eadem causa finali non regulantur. ita Alex. in cons. cxvij. volu. j.

13 Quintò limita, vt procedat quando specialis, & generalis in eadem materia sint prolata, secus verò si circa diuersa. ita Alex. in d. cons. cxvij. vol. j.

14 Tertiò principaliter amplia, nam iuramentũ sufficit, ad hoc vt videatur in genere cogitatum. Bar. in l. fœiẽdũ. ver. iuxta ꝓdicta. ff. de ver. obl. & ibi Rom. ver. iij. & vltimò. Alex. cons. xxvij. ver. vel vt ibi respondet. vol. j. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verbo. obl. versi. vnò saltem casu. Fel. in c. ex rescripto. ver. adde Ludo. de iureiur. Imol. in c. Quintauallis. in prin. ver. sed certè istud. de iureiur. Crot. in l. qui Romæ. §. duo fratres. versi. ij. tamen. ff. de ver. obl.

Vide in ij. lib. in tit. de iureiur. in conclus. an iuramentum requirat certiorationem, & in iij. lib. in tit. de empr. & vend. in conclus. j. in illa limitatione, an remedium l. secundæ. C. de rescin. vend. cõ petat stante iuramento.

15 Limita ampliationem istam in minore, & muliere, & rustico. Imo. in d. c. Quintauallis. ver. quid igitur dicendum. de iureiuran. Aret. in cons. xxxiij. versi. ij. dicimus. de quo vide in d. conclus. nostra prima. de empr. & vend. in prædicta limita.

16 Quartò amplia, nã etiã trãsactio generalis trahitur ad cogitata in genere, licèt ea sint incogitata in specie, vt voluit Bar. in l. si de certa. versi. quæro vlterius. in j. lect. & in ij. lect. in ij. oppos. C. de trãsact. Abb. in c. j. ver. quo ad secundũ. de transact. Cor. ꝫ. cxliij. nu. 11. vol. iij. Ang. in l. si de certa, versi. quod intellige verum. C. de transact. Alex. cons. xj. vo. ij. Cy. in l. sub prætextu. la ij. ver. ad istam oppono. C. de transac. & ibi Sal. ver. accedo ad apparatum. & in v. oppos. Anton. de But. in c. j. ver. an autem transactio. de transact.

Bertr. in cons. clxxij. nu. 4. vbi dicit *communem. & nu. 7. volu. iij. in nouis.

17 Primò limita regulam principalem, q̃a in his, q̃ sunt de forma non sufficit fuisse in genere cogitatum. ita Imol. in l. qui Romæ. §. duo fratres, versicu. non obstat. l. qui iure. ff. de verbo. oblig. & ibi Alex. versi. Io. de Imol. dicit. Ruin. cons. cix. num. 21. versi. nec est satis. volu. iij.

18 Secundò limita, quia nõ sufficit in genere esse cogitatũ, quo ad ea verisimiliter q̃ in specie q̃s nõ esset cõcessurus. ita Alex. in l. si ab hostib. versic. etsi ꝫ. Cy. ff. solut. matrim. Hispa. in rubr. de don. inter vir. & vxor. in §. lxx. nu. 10. versi. non obstat si dicatur.

19 Tertiò limita, quia non sufficit generaliter esse cogitatũ, vt excludantur ea, quæ veniunt ex natura ꝫctus. ita Claud. in l. interdum. §. quod ex naufragio. verf. secũdo moueor. ff. de acq. pos. vbi allegat notata per Alex. in l. quæ dotis. in vj. limit. ff. solut. mat. vbi vult, q̃ verba generalia restringantur ex natura contractus.

20 Quartò limita, quo ad casus insolitos, vt ꝑ Claud. ĩ d. §. quod ex naufragio. ver. ij. moueor. ff. de ac. pos. vbi hãc dicit cõem opi.

21 Quintò limita ĩ trãsactione, in qua verba generalia restringũtur ad rẽ, vel cãm expressam, l. si de certa. C. de trãs. & ibi Bar. versi. breuiter sic dico. Abb. in c. j. verf. & ideò cõclude. de trãsactio. Cy. in l. sub ꝓtextu. in iiij. oppos. in fi. ver. aut ꝫ. C. de trãs. & ibi Sal. ver. oppono igit vltimò. & Sal. in d. l. si de certa. ver. sed tũc extra glo. Alex. in ꝫ. xj. ver. & ista fuit. ver. ij. nõ obstat. vol. ij. Corn. ꝫ. cxliij. n. 11. & seq. vol. iij. Ang. in d. l. si de certa. ver. & attende. & ibi Pau. de Cast. ver. in gl. clxj. de omni trãsactione. Ias. in ij. not. & Iac. in ij. no. Bert. in ꝫ. clxxij. ver. prꝫterea ꝑsupposito. vol. iij. in nou. Nicol. cõcor. ccxcij. Anch. in c. j. in fi. ver. vlteriùs ad idem q̃rit. de trãsact. & ibi Ant. de Butr. ver. in verf. argumentum ꝫ. & Imo. versi. si autẽ petitio. Bar. in l. Antelius. §. Caius. ver. ideò pro declaratione. ff. de libe. leg. & in l. cùm Aquiliana. in prin. versi. ij. oppono. ff. de trãsa. Corn. cons. ccxxxvj. nn. 3 ver. quod etiam ex alio. volu. ij.

22 Hoc vltimũ limita, nisi ratio recti sermonis nõ pateret, vt generalis trãsactio restringeret ad rẽ, seu cãm specificatã. ita Bar. ol.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in d.l.si de certa.ver.si verò.C.de trãsact.& ibi Ang.ver.& attẽde, Pau.de Cast.ver.in gl.ibi,de omni trãsactione.Ias.ij.not.ver. limitant th.Cor.consi.clxviij.ver.& idem vẽ velle.vol.j.dec. Neapol. cclxxv.nu.7.in antiquis.Bertr.consi.lxxij.nu.4.vol.iij.Rui.consi.xxxiij.vol.ij.Abb.in c.i.ver.aut non potest restringi. de trãsact. Nicell.concor.cc xij.Alex.consi.xj.verf.& ista fuit.ver.nõ obstat. vol.ij.Cy.il.sub ptextu.in iiij.oppos.ver. sic aut è ꝫ. ver. aut absq; eius dolo.C.de transact.& ibi Sal.ver.oppono igitur vlti.co.titu. Sal.in d.l.si de certa.ver.sed tunc ex gl.Cor.consi.cliiij.nu. 11. & seq.vol.iij.Bertr.consi.clxxij.ver.præterea præsupposito. vol. iij. Ant.de But.in c.j.ver.an ver. arg.econtra. de transact. & ibi Imo. ver.si autem.Bar.in d.Aurelius.§.Caius.ver. ideo pro declaratione.ff.de lib.leg.

23 Et quod dictum est in transactione,cuius verba generalia restringuntur ad causam expressam,Amplia idem esse in compromisso.l.si cum dies.§.plenum. ff.de arbitr. ponit Anch.in c.j.verf. in compromissis.de transact.Ias.in l.si de certa.in ij.not.C.de trãsact.& ibi Bal.in l.sub prætextu.la ij.versi. ex prædictis concludo. Cor.consi.clxviij.verficu.his tamen non obstantibus.volumine primo.

24 Secũdò amplia,idem esse ĩ computationibus,vel calculationibus,l.emptor.§.Lucius.ff.quæ in fraud.credit.ponit Anc. in d. c.j.ver.in computationibus.de transact.per Ias. in l.si de certa.in ij.not.C.eo.tit.

25 Tertiò amplia,idem esse in sententiis,per tex. in l.licèt.C.de iud.Pet.de Anc.in c.j.ver.item in sententiis.de transact.Cyn.in l. j.ver.ij.dicit gl.C.de transact.

26 Quartò amplia,idẽ esse in remissione,seu refutatione.in l.iubemus.C.ad Vell.ponit Anc.in c.j.ver.idem in remissione.de trãsact.Imo.in l.si ex pluribus ĩ prince.ver.& sic facit.ff.de solu.Brun. consi.lxxxij.ver.v.arbitror.Abb.cõsi.cxiij.ver.sed his non obstãtibus.vol.ij.Rui.cõsi.cxl.ver.& sup prædictis facit.nu.3.vol.j.Calca.in consi.xvii.nu.9.ver.sic videmus.Pariſ.cõsi.xx.nu.77.ver.& demum apposita fuit.vol.j.Rui.consi.ccx.ver.sed præmissis non obstantibus.ver.probantur etiam præmissa.vol.i.

27 Limita hanc quartam ampliationem,nisi dictũ sit,q liberatio sit generalis & vniuersalis,vel si dictum esset, ex quacunque cã quomodolibet dicenda:quia dicta verba faciunt,vt generalis liberatio non restringatur ad causas specificatas.Soc. consi.ciij, ver.sed tamen his non obstantibus. vol.i.ij.

Contrarium colligitur ex notatis infrà in sexta ampliatione.

28 Quintò amplia idem esse in pacto,per tex.in l.si ex pluribus. ff.de solut.& in l.fi.§.idem quæsiit.ff.de condict.indeb.ponit Ias.ĩ d.l.si de certa.in ii.no.ver. sic etiam in pactis, C. de transact. post Bar.ibi in ver.breuiter sic dico.& ibi Pau.de Ca.ver.sed oppono. & Alex.& Bar.in l.emptor.§. huius.ver. his præmissis. ff. de pact. Cy.in l.sub prætextu.ver.ruxta præmissa quæro.C.de transact.& ibi Bal.ver.ad veritatis in transactione.Sal.in l.si de certa.ver.tũc extra gl.C.de transact.& in l.age.ver.aut strictis verbis. Bart.in l. Aurelius.§.Caius.ver.v.quæro.ff.de liber.legat.Cor. consi. clxviij.ver.& licèt gl.vol.j. nu. 8. & 9.vbi dicit istam communẽ.Calca.consi.xix.ver.& licèt gl.Bertr.qui dicit*communem consi.c. cxxx.vol.ij.ver.sed his non obstantibus.Nicell. in concord. ccxcij.vbi dicit communem.la.in d.l.si de certa.verſ. quæro nunqd. Soc.consi.ciij.ver.tamen his non obstantib.vol.iij. Calca. consi. consi.xvij.ver.nec obstat d. lex.

29 Et facit,qđ voluit Card.ĩ c.fi.de accu.ver.& no. de illo.refert & seqtur Fel.in c.sedes.ver.quibus adde.de rescript. Rui. in cõsi. cxl.nu.3.ver.facit ẽt.vol.j.vbi liberatio specialis non extendit ad debitũ ex alia cã etiam si adsint verba indefinita , ac vniuersalia.

Contra quintam ampliationẽ tenet gl.in d.l.emptor.§.Lucius, ff. de pact.in gl.fi.ver.tu dic.Bar.in l.de pupillo.§.si pupillus.ver.si aliquas causas.de oper.nou.nunc.Imo.in c. conquerente. versi. Bar.tñ.de of.ordi.&c in c.j. ver.item aducrte in quantum. de transac.& in l.de pupillo.§.si pluribus.ver. & nota bene diligenter. ff. de oper.nou.nunc.Aneh.in c.j.in fi. ver. vlterius ad idem quæritur.de transact. Alex.consi.cxvij.ver.posset responderi.vol. j.licèt non plenè firmet.

30 Et idem dicit Soc.in consi.cec. ver.ij. regula est, quòd clausula generalis non restringitur ad specificata.

31 Sextò amplia,ẽt si adiecta sint verba generalia,vt qa dictũ sit omnia,& singula , vel si dictum sit cuiuscunque summæ ex qua cunque cã.Cor.consi.clxviij.ver.idcirco cũ in casu nostro, vol.j. vel si dictum sit,de omni,& toto eo.Calca.in consi.xix.ver.& licèt dicatur.Soc.consi.ccxiiij.ver.confirmantur præmissa.

32 Septimò amplia,idẽ esse in donatione,in qua licèt verba plenissimè interpretari debeant.c.cùm dilecti.de donat.tñ clausula gñalis in donatione apposita restringitur ad specificata.Bert.cõsi.ccxxx.vol.ij.in nouis.ver.sed his non obstantibus.

33 Octauò amplia idem esse in legitimatione,cuius verba quãuis gñalia restringuntur ad defectũ expressum.Pau.de Cas.consi. xxx.in fin. ver.venio ad secundum.vol.j.Rui. consi. lxxxviij. ver. non obstat etiam.volu.iij. & dictum est suprà in ampliationibus regulæ principalis.

34 Nonò amplia,idẽ esse in mandato , cuius verba quãuis gñalia restringunt ad cãm expressam in mandato.Alber.de Ros.in l. j.ver.nunc venio ad quæstiones.C.de of.proc.Cæsar. Rui. consi. lix.ver.nec obstat.vol.v.& consi.cxl.nu.3.ver. facit quod voluit. & consi.ccx.ver.& dicit etiam Albericus.vol.i.

35 Primò limita hanc cõclusionẽ , vt clausula gñalis restringat ad cãm expressam , qñ verba gñalia præcessissent , & secuta fuissent specialia,& postea generalis clausula subiiceretur.ita voluit Dec.Neap.cclxxv.nu.4.in antiq.

36 Secundò limita,qñ sumus in dubio,secus verò qñ sumus in claro,vt quia talia verba vniuersalia sint adiecta , quæ non recipiant restrictionem.Cor.consi.cc xxxvj.ver.nec obstat.vol.ij.

37 Tertiò limita,vt hoc non habeat locum in connexis. gl. est sing.in cap. accusatus,in verbo,iudicari. de hæretic. in vj. Ange. Pau.de Cast.& Alex.in l.si de certa.C.de transactio. Imo. in l. qui Romæ.§.duo fratres.ff. de ver.obl.

38 Quartò limita,in accessoriis prout in fructibus seu in pœna. Bar.in l.Aurelius.§.Caius.ff.de libe.legat.Sal.Alex.& alij in l.si de certa.C.de transactio.

39 Et idem est in appenditiis.l.si cum tibi.& ibi gl.& Bart. C.de iudic.Ias.in l.si de certa.nu.4.C.de transactio.

40 Declara quia si partes promiserunt adinuicẽ reficere, & resarcire oĩa dãna & expensas litis,& iudex absoluat ab expensis, non intelligitur tñ prohibitus cre.ditor petere expensas ratione promissionis,quæ veniunt iure actionis, licèt intelligatur prohibitus petere eas , quæ veniunt iudicis officio mercenario. ita Ang. Aret.in §.hæc aũt omnia.instit.de pœ.remer.litigant. sequitur Hipp.in l.patre,vel marito.nu.14.ff.de quæstio.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Ignorantia præsumitur.

1 IGnorantia præsumitur , nisi probetur scientia. l. verius.ff.de prob.§.qꝫ autem.instit. de leg. l. super seruis. C.qui milit.non poss.lib.xij.c.præsumitur.de reg.iur. in vj.Io.And.in c.ad apostolicæ. de cler. excom. minist.gl.in l.i.ff.de recep.in §.qui autem cognouerit.instit.de excus. tut.Arch.in c.proposuisti.lxxxij.dist.Cor.in consi.xvij.vol.j.Rota in nouis,dec cclxiij.

2 Primò amplia,vt subrogatio in lite motu proprio facta non arguat scientiam litis in subrogato,vt not.Cassad.dec.ij.nu.2.vt lit.pend.

3 Secundò amplia,qa pꝫmittẽ ignorãtia vt res possessa spectaret ad aliũ in possidente cũ iusto titulo & bona fide.Bar. in l. Celsus. ff.de vsucap.ver.ij.ꝫ hoc vẽ.& fuit opi.gl.instit.de vsucap.in princ. in gl.ii.gl.in c.si diligenti.in verbo,bona fides.de præscrip.Inn.in d.c.si diligenti.Arch.in c.j.de pẽcr.in vi.gl.ij.& ibi Bar.& Cyn.in l. super longi.C.de præs.long.temp.& Bal.ver.nunc habes.Bart. in l.fi.C.vnd.vi.Inn.in c.ij.de rest.in integ.& in c. vigilanti. de pẽcri. Dyn.in regu.possessor,de reg.iur. in vj. Bal. in dispu.inci.accusatus de vi turbatiua.Alex in pꝺi.cc.vol.ij.& in disput.fua, Sigismũdus.in fi.partis affirmatiuæ secundi dub.Bal.in l.si.C.qui.nõ obst. long.temp.pscr.Fel.in c.si diligenti.de pscript.Bal.ĩl.fin.in xv.oppos.C.de edict.diui Adr.toll. Alex.in pꝺ.lxxj.vol.iiij.Abb.in c.si diligenti.iij.q. de præs.idem tenet gl.iij.in c. sanctorum. de præscr. Calca.in consi xxviij.Grat.in consi.cxxv.vol.j.

4 Tertiò amplia, qa pꝫmittẽ ignorãtia ĩ capitulo,eo ipso qꝫ episcopus vnà cum maiorib⁹ de capitulo iurent se ignorare. gl.in c. proposuisti.in verbo,non probatur.lxxxij.distinctione.

5 Quartò amplia,nã ignorantia stante longinquitate tpis maximè præsumitur,ad not.per Bart. & alios in l. peregrè.ff.de acq. poss.Gram.consi.xlvij.nu. 13.& seq.& in voto xxxvj.nu. 2. Gandin.in tit. de falsar.nu.28.& seq.

6 Quod limita in facto arduo & graui. Alex.in l.peregrè. ver.iij. fallit.ff.de acq.poss.Fel.in c.cùm illorum.ver.vlt.not. de sent. excomm.Guid.Pap.q.cxxvij.

7 Secũdò limita stante iuramento,quo casu non admittitẽ ignorantia.Marc.Ant.Bauer.in tracta.de iureiur.

8 Tertiò limita,nisi factum esset alteri obligatorium, quo casu ẽt ob temporis longinquitatem non admittitur ignorantia. Alex.in d.l.peregrè.ff.de acq.poss.

9 Primò limita in lege ,promulgata,& publicata,cuius nõ pꝫmittẽ ignorantia.gl.in c.proposuisti,in verbo,nõ probatur.lxxxij. dist.

Inno.

Inn.in c.ij.de const.Abb.in consi.xxxv.vol.j.Afflict.super Const. aliàs sub rubr.de arm.deponen.nu.4.Abb.in c. pastoralis. de fide instru.Dec.in c.ad hæc.in xvij.no.de postu.prela.Sal.in l.senatus. in fi.C.de his,qui sibi adscrib.

10 Et idem est in edicto ordinarij publicato.Cor.in cõsi. xxxiij.

11 Et idem est in omni eo,quod quis scire tenetur , Grat. in cõsi.xij.vol.ij.

12 Secundò limita in statutis,quorũ præsumitur scientia,& nõ ignorantia,quo ad homines illius loci.Bal.ĩ l.leges la ij.in princ. C.de legi.Bar.in repe.l.quod Neruа.ver iuxta prædicta quæro.ff. depos.Alex.in consi.lxv.vol.vj.Pariſ.in consi. xlix. vol. j. Ripa in ij.respon.vol.j.

13 Amplia,quia imò idem est in forense post aliqualẽ morã in loco,vt not.Bal.in l.i.ver.circa maleficium.C.de sum.Tri.Pet.de Anc.in c.ij.ver.restat vlti.de const. Alex.in consi.lxxv.volu.iiij. Ant.de But.in c.ii.de constit.Cy.in l.j.C.de summa Trini.Afflict. super Constit.nu.9.

14 Et idẽ in bãno dicit Spe.in tit.de cõst.ver. qd si extrane⁹ portat.Afflict.sup Cõst.sub rub.de arm.depon.nu.4.Caccialup.ĩl.cũctos populos.C.de sum.Trini.Ant.de Bu.ĩ c.à nobis.đ sen. excõ.

15 Secundò amplia,nã idem est in forensi , quo ad ea quæ sunt ꝓhibita de iure cõi,vel generaliter per omnia loca,vt infrà dicetur in seq.conclus. quia istud proprie respicit an ignorantia excuset:non autem an ignorantia præsumatur.

16 Tertiò limita in bãno publicato,quia præsumitur illius scientia apud oẽs illos qui sunt de loco , & ibi commorantur. Rofred. in libel.super tit.si quis ius dic.non obtemp.ver. item illud quæritur. Afflict.super Constit.in titu.de arm.deponen.nu.4.Bal.in l. doli mali.ff.de nouat.Ias.in cõ.xlvj.vol.iij.in l.is potest.ff.de acq. hæred.Bald.in l.nostram.C.de testam.refert , & sequitur Alex.in consi.lxv.vol.iiij.

17 Quartò limita in gñali cõsuetudine loci illius , ꝙuo qs cõmoratꝰ,vt in principe dicit Bal.in l.ij.in fi.C.quæ sit long. cõsuet. & Bar.idẽ voluit in extrauag.ad reprimendũ.in verbo,nõ obstãtibus.in fi.Ias.in l.ꝓscriptione.C.si cont.ius,vel vtil.pub.Fel. in c.fi. de iud.in c.sũp literis.de rescript.in c.cùm cõtingat.de for.cõpe. Gomes.in c.j.de const.in vj.Mart.Laud.in tract.de prin.in xxvij. no.Pariſ.in consi.xliij.vol.iiij.Io.de Syl.in tract.de benefic.in iij. par.q.xij.in xviij.qualitate.& Bal.qui generaliter loquitur in rub. de consue.recti seu.Fel.in c.j.in iij.ampliat.de re iud.

18 Quintò limita in notorio,cuius præsumitur hꝛe scientiã qlibet,vt no.in l.oẽs.C.de agric.& censit.lib.xj.gl.in l.j.in gl.j.in fi.ff. de recep.Alex.in cõsi.xciij.vol.v.Abb.in consi. 100.vol. i.Ias. in l.Titius.§.Lucius.ff.de libe.& posth.in l.is potest.ff. de acq. hæreita Ang.in l.si à duob.ff.eo.tit.Rui.in consi.lxi.vol.v.

19 Sextò limita,qñ illius facti est fama publica in ciuitate,qa nõ põt illius facti prætendi ignorãtia.Bar.in l.is põt.ff.de acq. hære. in l.si cui.§.iiſdẽ.de accusa.Alex.in consi.xxxvj.vol.j. in consi. clxxxvij.vol.ij.in ꝓ.cxcix.eo.vol.Dec. in c.j.in xvij.no.de postu.prel. Dec.Neap.lxix.nu.18.in nou.& nu.2.Fel.ĩ c.de his.de accusa.Idẽ voluit Bar.in l.Celsus.ff.de vsucap.vbi ẽt Balb.nu. 80.Are.in cõs. xv.idem voluit Bar.in l.q Romæ.§. duo fratres.ff.de ver.ob.Ang. in consi.clx.Hipp.in l.de minore.§.plurimum.ver. adde etiam.ff. de quæstio.Rui.in consi.lj.volu.v.Gramma.dec. xxxv.nume. 15. & sequen.

20 An ista sit præsumptio iuris,& de iure,& an admittat probationem in contrarium,& quam,dic vt per gl.consue.Turo.

21 Septimò limita in eo,quod publicè sciẽ,qa illius qui libet pꝫsumitur hꝛe scientiã.gl.in l.si tutor. C.de pericu.tut.ĩ verbo,ostẽderis.& ibi Bar.gl.in §.q aũt.in verbo,cognouerint.instit.de excusa.tut.gl.j.in reg.pꝫsumitur.de reg.iur.in vj.in c.j.in gl.iij.de postu. pla.vbi ẽt Abb.Dy.in regula,ignorãtia.in fi.de reg.iur.in vj.Bal.ĩ l.verius.in fi.ff.de ꝓb.Domi.in c.quod diximus.lxxxij.dist.idẽ voluit gl.in c.qđ dicitis.xvj.dist.in c.exceptionũ,i gl. pe. in princ.de excep.Bar.in l.absenti.ff.de dona.Ias.in l.is põt.ff.de acq. hære.in ꝓ.xlvj.vol.iij.in l.Titius.§.Lucius.vbi limitat.ff.de libe. & posth. Bouer.in verbo,præsumptio.in fin.xj.Grat.in consi.xlix.vol.j.Maria.Iun.in consi.xxxi.vol.ij.Gram.dec.xxxv.nu.15.& seq.

22 Octauò limita,nam pꝫsumitur scientia nouæ cõstitutionis ꝓmulgatæ post duos mẽses,secus ante duos mẽses,vt not.gl.in c. proposuisti.in verbo,nõ probatur.lxxxij.dist.& ibi Arch. de quo dic vt infrà in tit.de legib.& consti.conclus.iiij.

23 Nonò limita in hærede, nã præsumitur sciens si author fuit sciens,& ipse tractat de lucro captãdo.Dyn.in regu.præsumitur, de regu.iur.in sexto.

24 Decimò limita in ꝫhente mꝭmonium,quia cùm ꝓp pericu lum animæ qualitatem personæ indagare teneatur, præsumitur scire impedimentum coniunctionis,ita Pet.de Anch.in cle.j. de consan.& affi.& ibi Bonifa.Grat.in consi.xlix.vol.i.

25 XI.Limita in quãtitate patrimonij sui , quã dominus faciẽs actũ præsumitur scire,gl.in auth.sed cũ testator. ĩ gl. ij.C.ad l.Fa'. Ang.in l.si qs cũ aliter.ff.de ver.ob.& hoc bñ ꝓcedit in actu ĩter viuos,nõ aũt in actibus morientiũ,vt no.Cy.in d.auth.sed cũ testator.& Bar.& Cor.Ang.Aret.in §.in fraudem.instit. qui. ex cau. manu.Cy.in l.quisquis.C.de resc.ven.& ibi Sal.latius.

26 Quæ cõclusio limitat vt habeat locũ quo ad immobilia tñ, sed nõ quo ad immobilia acqsita ex alterius successione de ꝓximo facta,& quo ad mobilia existẽtia in eodẽ loco, vt ꝓ Bar.in d. auth.sed cũ testator.& ibi Cor.Sal.ĩl.quisquis.C. de rescind. vẽ. Ang.Aret.in §.in fraudẽ.instit.quib. ex cau.manu. Idẽ dicit Bal.in l.ij.in iiij.q.C.de resc.vẽ.qñ haberet valdè diffusum patrimoniũ. Alex.in consi.j.vol.vi.Imo.in c.cùm cõtingat.de iureiu. & Nicc. ĩ cõcor.xxix.tenet distinctionem Bar.in d.auth.sed cum testator.

27 Sublimita ẽt,qñ dolus præsumeretur,quia tunc non præsumitur sciẽtia.Cor.in d.auth.sed cũ testator.& Ang.in d.§.in fraudem.Are.in consi.xlvij.Ang.in d.auth.sed cum testator.

28 Sed illam differentiã inter actus viuentium , & morientium reprehendit Ang. ibi, in d. auth. sed cum testator.Aret.in consi. xxxvij.Ias.in §.item si quis.instit.de actionib.

29 Sublimita ẽt,qa stãte læsione vltra dimidiã ẽt rei suæ in actu inter viuos pꝫsumitur ignorãtia.gl.in l.qsquis. C. de rescind. vẽd. in gl.iij.licèt dicat aliquos sentire ꝓriũ.& ibi Bar.Imo.in l.si qs cũ aliter.ff.de ver.ob.in c.cùm ꝓtingat.de iureiu. vel ẽt si pꝫsumatur scientia stãte læsione,sibi succurritur bñficio restitutionis,vt no. Spe.in tit.de emp.&vẽ.§.nũc dicendũ.el ij.& ibi Io.And. q dicit, quòd est reprehensibilis ignorantia,tamen succurritur ignorãti.

30 De quo vide in cõclusione nostra prima suprà in tit.de emp. & ven.in ij.lib.in limit.

31 XII. Limita,nã præsumitur scientia in his,quæ qs inquirere tenetur.gl.in c.pꝫsumitur de reg.iu.in vj.Arch.in c.ꝓpositi.lxxxij. dist.in c.dilectissimi.viij.q.ij.Pet.de Anc.in consi.j.de cõsang. & affin.Car.in cle.j.in vij.q.de cõsan.& affi.& ibi Pet.de Anc.ver. sed hic incidenter.Imo.ver.sed quærit.& ibi Bonif.ver.v. cõclusio.Abb.per illum tex.in c.innotuit.de elect.Ripa in xij.rñso.vol. ij.Rot.in nouis dec.cclxiij.& in antiq.dec. cviij. Grat.in consi. xij.vol.ij.in consi.xxxv.& in consi.xlij.eo.vol.ij. Dec.in consi. clx. ver.sed tamen his non obstantibus.

32 Sublimita,nisi faciat actũ palàm,qa pꝫsumitur ignorãtia ĩ eo, qui facit actũ palàm.Imo.in d.cle.j.de consan.& affi.& Bonif. de quo dicendum est,vt per Ias.in §.ex maleficiis.instit. de actionib.

33 XIII. Limita,quia dominus præsumitur aduisatus à suo procuratore de facto graui & notabili.Roma.in cõsi.cccclxxxi. ver. ij.quia præsumendum.Abb.in consi.xviij.ver.iij.dixi.vol.ij.Aimo in consi.xl.ver.facit quod in pulchro.

34 Declara,vt hoc ,pcedat in ,pcuratore specialiter cõstituto,secus verò in procuratore gñali.nã Roma. in d.consi.cccclxxxi.pꝫsupponit speciale mandatum , vt apparet in primis verbis dicti consi.sui,ibi per procuratorem suum, &c.

35 Et ista distinctio sumitur ex dictis Imo.in c.fi.ver.si autem loquitur,de præscrip.& clarius in consi.cxxiij. ver. si autem arguatur.& idem tenet Capic.dec.iiij.nu.23.

36 XIIII. Limita, qa pꝫsumitur syndicus vniuersitatis detulisse in stũm laudi suæ vniuersitati,& per hoc præsumitur scientia, & ratificatio ipsius vniuersitatis.Abb.in consi.xviij.vol.ij. sequitur Aimo in consi.xl.ver.facit quod in pulchro casu.

37 XV. Limita in factis nobilium,quæ omnibus præsumuntur nota.Tiraq.de nobilit.c.xxxvij.nu.103.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Ignorantia excusat.

1 EX Præcedenti conclusione infertur , qꝫ si ignorantia præsumitur,illa debet ẽt excusare.tex.est in l. quicũque.C.de ser.fug.in l.j.ff.de receptat.Bal. in c.j. quib. mo.feu.amit.Bald.in l.error.in ij.q. C.de iur. & fact. igno,vbi latè an excusẽt quo ad alios effectus.

2 Primò amplia,ẽt si quis daret operã rei illicitæ, vt quia pcusserit clericũ in habitu laicali.c.si verò.el ij.de sen.excom.Bald.in l.j.ff.de legib.Hipp.in consi.xcvij.& consi.xxvj.

3 Secundò amplia,quia forensis excusatur à pœna statuti,qñ actus non concernit delictum à iure cõi reprobatum , vel cõmuniter à statutis locorum,vel ex generali consuetudine, vt per Alex.in consi.lxxxv.volumi.iiij. Afflict.super Const.sub rubrica de arm.deponen.nu.4.

4 Limita tamen,nisi statutum concerneret publicam vtilitatẽ, vt per Cy.in l.j.in fi.C.de summa Trini.Io.And.in c.de illis. in v. quæstio.de rapt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

5 Limitatur primò ista regula in contrahente cum alio, cuius conditionem si quis non inquirit, nō excusatur. l. qui cum alio. ff. de reg. iur. Grat. in consi. xcl. vol. j. & in consi. xlij. vol. ij.

6 Amplia idem esse si error, vel ignorātia verserur circa euitādam obligationem; & circa alia, quæ adducit Bal. in l. error. in ij. q. C. de iur. & fact. ignor.

7 Secundò Amplia, vt istud procedat etiam in forensi, vt per Cuma. in cōsi. suo xxvj Dec. in l. qui cum alio. ff. de reg. iur. Grat. in consi. xlij. nu. 18. vol. ij.

Primò Sublimita in muliere, secundùm Io. Cror. in l. filiusfamiliàs in §. Diui. ff. de leg. j. Cur. in consi. lix. qui loquitur in muliere, & in minore.

8 Secundò Sublimita, vt excusetur ignorans in delictis quo ad pœnam euitandam. Bal. in l. error. in ij. q. C. de iur. & fact. igno. & Dec. in d. l. qui cum alio. ff. de reg. iur. Goz. consi. lxj. nu. 13.

9 Tertiò Sublimita in probabili ignorantia, ita Dec. in d. l. qui cum alio. ver. & ista regula. ff. de reg. iur. Goz. in consi. lxj. nu. 13.

10 Quartò Sublimita, vt per Grat. in consi. cx. nu. 24. vol. j. quādo ille cum quo contrahitur esset in dolo, quia dolus nemini debet patrocinari, c. sedes. de rescri. cum vulga.

11 Ex hac principali limitatione videbatur inferri, quod occidens bannitum rebannitum, quem ignorabat rebannitum, non excusaretur: & tamen ipsum excusari, vt sit immunis ab omni pœna, tenuit Iac. Bu. quem ego habeo manuscriptū in l. de ætate. §. ex causa. ff. de interro. actī. Bal. in l. Labeo. §. j. in fi. ff. de pact. vbi tenet, quod bannitus, qui soluit, tametsi non sit cancellatus de banno, dicitur adhuc bannitus, adeò quòd illum offendens non incurrit pœnam. Ange. in l. fin. ff. de his, quæ in testa. delent.

12 Vbi plus voluit idem esse, si fuit cancellatus de aliquibus libris, si non tamen de omnibus, sequitur Hippo. in practi. in §. aggredior. & idem in l. j. nu. 70. ff. de sica. & in consi. lv. nu. 7.

Contrarium in hoc voluit Bal. in l. nostram. C. de testa. & ibi Ang. in quadam lect. quæ communiter non habetur. & ibi Fulg. Imol. in l. huiusmodi. §. si cui. ff. de leg. j. Ang. Imol. & Pau. de Ca. in l. si duo. ff. de acq. here. Alex. in consi. lxv. volu. iij. per totum. Nel. in tract. bannitorum in j. par. tertij temp. in ij. q. Alex. in d. l. huiusmodi. §. si cui. Ias. in l. si creditoris. C. de fideic. Sal. in l. cum qui duas. C. de adult. Alex. in cōsi. cxiiij. vol. j. in consi. clxiiij. vol. vij. Hippò in l. ij. ff. ad l. Corne. de sica. Goz. in consi. lxj. idē voluit Bar. in l. j. §. ex hoc rescripto. in fi. ff. de vent. inspi. Alexand. in l. filio, quem pater. ff. de libe. & posthum. Bald. in consi. xl. volu. iiij.

13 Igitur in hoc articulo sunt distinguēdi plures casus, nā si offendēs sciuit offensū rebannitū, licèt nō cancellatū; & tūc punitur pœna ordinaria, vt dicit Rom. in l. si duo. ff. de acq. her. & ponit Nel. in tr. bannit. in j. par. tertij tēporis. in ij. q. Ale. in gū. lxxvij. vol. iij. Hippò. in consi. xcvij. & idē in pract. §. aggredior. Bal. in l. ij. ff. si quis in ius voc. nō ier. in l. quis si fugitiuus. §. apud Labeonē. ff. de ædili. edic. Io. An. in regula, cp quis. in fin. de re. iu. in Mer. Alex. in cōsi. cxiiij. vol. j. Salic. in l. eū, qui duas. C. de adul. Bar. in l. ij. §. si seruus. ff. de acquirenda poss. Ruin. in consi. lxxxv. vol. iiij.

14 Si verò non probetur scientia, sed habebatur offensus pro rebannito apud oēs, tunc idem. quia nulla causa eum excusat, quominus afficiatur pœna grauiori. Bal. in l. j. C. de pœn. Rom. in d. l. si duo. Nel. in loco prælegato. Albe. de Ros. in tract. statut. in iiij. par. q. xxix. Ias. in l. iiij. §. condemnatum. in fi. ff. de re iud.

15 Et in his duobus casibus saluari potest quod not. de rebannito nondum cācellato. Pau. de Ca. in cōsi. cxxxiij. vol. ij. vbi vult, quod eum offendens pœna vltimi supplicij afficiatur. & idē voluit Ias. in l. si per errorem. nu. 15. ff. de iurisd. om. iud.

16 Et idem erit si cancellatio erat in archiuio, vt per Ro. in loco prælegato. & voluit Bal. in l. huiusmodi. §. si cui. ff. de leg. j. & ibi Rapha. Cuma.

17 Tamen hoc est intelligendum dummodò iuxta bannū appareat de solutione eiusdem quātitatis, ob quam bannitus erat in banno positus, vt declarat ibi Imol. in d. §. si cui. & ibi sequitur Alex. & idem Alex. in consi. lxv, vol. iij. Ias. o. in l. si creditoris. in ij. lim. C. de fideic. & ante eos fuit declaratio Bal. in cōsi. cxl. vol. iiij.

18 Si aūt cancellatio non erat facta, tunc secundùm Rom. in d. l. si duo, punitur offendens minori pœna. iuxta doct. Bart. in l. fi. ff. de adult. sed illa decisio respicit aliū casum, de quo mox dicā.

19 Tamen in hoc communiter tenetur contrariū, vt per Doct. suprà allegatos, qui tenent excusari offendentem bannitum rebannitum, cuius rebannitionem ipse ignorabat, etiam ab omni pœna. Ruin. in consi. lxxxv. vol. iiij. & declara vt per eum.

20 Amplia hanc partem communem, etiamsi bannitus protestetur vt nulla fiat sibi offensio, quia est restitutus, quia hoc non obstante poterit offendi. Bar. in l. non solùm. §. morte. nu. 40. vbi Pau. Alexan. Ias. o. & alij. ff. de noui ope. nuncia. Ripa post Fel. in c. cùm M. Ferrarien sis. num. 156. vbi dicit communem opin. de constitut. Nicol. concord. Bar. ccxciij.

21 Quod Limita, nisi vltra protestationem bannitus offerret se paratū ire ad iudicē. Ro. in sing. cclxxvj. Ripa post Fel. in dic. cùm M. nume. 156. de cōst. declarando, vt per Cuman. in versi. quid te nendum.

22 Et istam opinionem Limita primò, nisi ignorantia non esset probabilis, & propterea esset offendens in culpa. Ita sentit Bald. in l. huiusmodi. §. si cui. ff. de le. j. quem ita declarat Imol. ibi. & Alex. in consi. lxv. vol. iij. & in consi. lxxvij. vol. iij.

23 Et propterea si ex prouisione publica deberent rebanniri banniti, offendens tunc non excusaretur, quia illud potuit scire, cùm prouisio esset publica, ita loquitur Bal. in l. si creditoris. C. de fideic. & ibi Pau. de Ca. & Ias. in j. limitatione. & declarat Ale. in d. consi. lxv. volu. iij. & in d. l. huiusmodi. §. si cui. eadē resp̄ōdet datur ad doctr. Bar. in l. emptor. §. Lucius. ff. de pac. vbi idem concludit, cp Bal. in d. l. si creditoris. idē voluit Ang. in cōsi. cclxxxviij. in ij. dubio. Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de accusā. §. sequitur. ver. quartum membrum. & Ang. in l. j. in fin. ff. de his, quæ in testamen. delent. & ibi Imol. in fin. Nel. in tracta. bannitorū, in prima part. tertij temporis. quæstio. ij. Hippo. in consilio xcvij.

Contrarium etiam in isto casu particulari, quando ex prouisione publica fuerunt rebanniti, vt non teneatur offendens, ponit Bal. in consi. cxl. vol. iiij.

24 Tenendo primam opinionem in hoc casu tanquam cōmunem declara, nam licèt non excusetur in totū, quia ignorantia non est probabilis, tamē punitur minori pœna. Ita Pau. de Ca. in l. si duo. ff. de acq. her. Ale. in gsi. lxv. vo. iij. sentit Io. And. in addit. ad Spe. in tit. de accusā. §. sequitur. ver. quartū membrum. & in regula, cp quis. in fin. de re. iur. in mercu. Nel. in tract. bannit. in j. parte, tertij tēporis. q. ij. sentit Bar. in l. genero. ff. de his, qui not. in fam. voluit expressè Ripa in c. cùm M. nu. 156. de gst. in illo casu, quādo erat fama publica. Ale. in l. filio quem pater. ff. de lib. & posth.

25 Secundò Limita in ipsa Curia, quæ non potest bannitū punire, si sibi constat de rebannitione, licèt non sit cancellatus. Hippo. in consilio xcvij. & in practica in §. aggredior. sentit Bald. in auth. quæ supplicatio. in fi. C. de precib. Imper. offer.

26 Tertiò limita, quando bannitus esset de proximo rebanniendus vel cancellandus, quia tunc etiam ab ignorante non posset offendi. Bal. in l. j. §. serui. ff. ad Syl. Cæpol. in cōsi. vij. Hipp. in l. j. ff. ad legem Cor. de sica.

27 Quam conclusionem intelligo, quando offendens sciuit illum de proximo rebanniendum, quia si ignorasset, excusaretur, sicut excusatur quando fuit rebannitus, & non cancellatus de banno, vt suprà diximus.

28 Alius est casus, qñ bannum non tenebat, an occidens illū sic nulliter bannitum excusetur, & omittendo casus, qñ occidens sciebat illum nulliter bannitum, vel casum, qñ aderat crassa & supina ignorantia, qui casus sunt declarati infrà in alio casu, qñ erat rebannitus, sed non cancellatus: & capiendo casum qñ per diligentiam potuisset fieri certior de nullitate banni. in quo casu Bar. in l. fin. ff. de adult. tenet non excusari à lata culpa, licèt excusaretur à pœna grauiori. Idem tenet Bald. in l ex morte. C. ad l. Aquil. Bart. in l. ij. §. hæc actio. ff. vi bo. rapt. Ange. in l. quis si fugitiuus. §. apud Labeonē. ff. de ædi. edict. Io. And. in addi. ad Spec. in tit. de oblig. & solu. super rubrica in fi. Bal. in l. ij. ff. si quis ius vocatus non ierit. & in §. apud Labeonem. in l. quis si fugitiuus. ff. de ædil. edict. Roman. in l. si duo. ff. de acquir. hæred. Alex. qui dicit istam partem* cōm in consi. lxxvij. volu. iij. in consi. clx. vol. vij. Cæpol. in consi. xl. in fi. Hipp. in practica. in §. aggredior. vol. ij. Ias. in l. non solùm. §. morte. ff. de noui ope. nuncia. & idem sentit in l. secunda. ff. si quis ius dicen. non obtemp. Pau. de Cast. in consi. cxcix. vol. j. Ias. in l. iiij. §. condemnatum. ff. de re iudic.

Contrarium Dyn. in d. l. penult. ff. de adult. Bal. & Sal. in l. eū q duas. C. eo. tit. qui tenent, cp excusēt ab omni pœna. Cy. in auth. vxor. C. de repud. Bal. in addi. Spe. in tit. de citatio. ver. nō valet citatio. & in l. j. C. de pœ. & in l. j. in j. op. C. si à nō cōp. iud. Io. And. in regula, cp quis mandato. in fi. de reg. iur. in vi. in Mercu. Bald. in l. ij. ff. si quis in ius voc. non ier. Cæpol. in consi. vij. Albe. de Rosa. in iiij. parte statuto. in quæst. xxix. Signorol. Homod. in consi. cij. Alex. in consi. lxv. vol. iij.

29 Alij fuerunt in tertia opin. cp occidens talem bannitum, qñ bannum erat nullum, non excusetur aliquo mō, sed veniat puniendus pœna ordinaria. Bal. in l. j. C. si à non compet. iud. Cor. in consi. xvij. vol. j. Cæpol. in consi. vj. Idem voluit Bar. in l. siue vxor. ff. de donatio. inter virum & vxorem. Alex. in l. iiij. §. condemnatum. in princ. ff. de re iudic.

30 Tenendo primā opinionem, quæ vt magis cōis, non videat alicui mirum, cp in primo casu, qñ bannitus fuit rebannitus, sed non cancellatus, cōiter concludatur cp possit offendi, & excusetur qui offendit illum ignoranter: & in secundo casu, qñ bannum fuit nullum, sed offendens ignorabat, cōiter concludatur, non

non excusari omninò offendentem: nam Docto. assignant ratio nē diuersitatis, quia in primo casu præcessit causa habilis, id est bannum induens facultatē offendendi. in secūdo verò nō præcessit causa habilis, qa non fuit vnquā data verè facultas offendēdi, quia bānū esset nullū. ita Bal. in cōs. cxl. vol iiij. & sentit hoc Nicel. in concor. ccxcij. sed ipse transit ad aliam solutionē, & allegat istam fuisse opi. Pau. de Cast. in cōs. suo. cxciij. tū Pau. de Ca. non dicit illud, ad quod ipsum allegat Nicel. sed Bal. facit istam differentiā in d. consi. cxl.

31 Amplia istam conclusionem, vt excusetur offendens bannitum nulliter bannitū, qñ offendens id ignorat, habere locū, etsi bannitus mouisset litem super iniustitia, vel nullitate banni, si tū offendens hoc ignoraret: vt notat Pau. de Ca. in l. iij. §. si seruus. ff. de acqui. poss.

32 Si autē sciret, tunc dicendū est, vt per Bar. & Doct. oēs cōiter in d. §. si seruus. vbi distinguunt, nā aut bannitus super iniquitate banni agebat per viā appellationis, vel per viā nullitatis, & tūc non posset impunè occidi, secus si alio modo agebat. vt per Ias. ibi post alios nu. 8. qui dicit communem opin.

33 Secundò limita regulā principalē, qñ ignorans habebat p̄positū delinquēdi: vt per Bald. in l. error. in ij. q. C. de iur. & facti ignorantia.

34 Sed difficultas est in hoc casu quid iuris qñ pœna est addita delicto vltra ius cōe: & dicendum est, cp qñ factū, cui quis operā dabat, erat damnatū de iure cōi: & tunc quia nemo in hoc casu propter ignorātiā excusaretur, ēt si esset forensis, ideò puniri debet pœna statuti ipsius loci, in quo deliquit. Bal. in l. j. C. de summa Tri. ver. q̄ro quid in delictis. glo. ij. & ibi Abb. qui dicit istam opi. veriorē, licèt alia sit æquior, in c. à nobis. de sen. excom. & ibi Ant. de Bu. & Feli. Bald. in l. j. ff. de legib. & in l. venia. in prin. C. de in ius vocan. Cy. in d. l. j. C. de sum. Trin. licèt dicat non multum clarū est istud dictū, sed potius dubiū. Pe. de Anch. in c. ij. de gst. & in c. j. ver. restat vltimo. de const. & ibi Dec. num. 13. Caccial. post Bal. ver. circa maleficiū, in d. l. cunctos populos. nu. 127. vbi dicit *communem. Grat. in consilio xxxix. nu. 30. vol. ij.

35 Declara hanc cōclusionē habere locū qñ statutū loquitur in rē, vel in personā adiiciendo pœnā delicti, qa tunc ligaret forensem delinquentē. Caccial. in d. l. cunctos populos. num. 128. ver. limitat prædictam opi. secus qñ habilitaret, vel inhabilitaret personam ad maleficium committendum. vt ibi per eum.

36 Cōtrariū, cp puniatur ignorans tātūmodò pœna iuris cōis: tenuit Io. And. in c. ij. de cōst. in vj. in prin. & in d. c. à nobis. Imo. in c. ij. de cōst. Ant. de Bu. ibi. Pau. de Eleaz. in proœm. cle. vbi dicit ignorantem nō incurrere pœnam nouam additam antiquę. idem ponit Fel. in c. ij. de const. idem tenuit Domi. in dicto c. ij. de const. in vj. & ibi Ioan. Cror.

37 Sed istā opin. vt intelligere idem Io. And. in rubri. de cōsue. qñ probabilis esset ignorantia, qa factū nō erat aliàs damnatum de iure communi, vel communi locorum dispositione.

Et eandem opi. in probabiliter ignorante ac dante operā rei illicitæ, quòd excusetur à maiori pœna, tenuit Io. And. regula, cum quis. in fi. in Mercurial. de reg. iur. in vj.

38 Amplia primā opin. idem esse in forensi cōmittente delictū nō prohibitū de iure cōi, dummodò cōiter per loca sit prohibitū, prout est gestatio armorum, vel deportatio victualium extra districtū. Ita Bar. in l. cunctos populos. versicu. quid si in delictis. C. de sum. Tri. & ibi Bal. ver. circa maleficiū. & ibi Caccial. num. 130. Io. And. in add. ad Spe. in rub. de gst. ver. qd si extraneus. Pe. de Anch. in c. j. ver. restat vltimo. de cōst. Bar. in l. interdū. §. licèt. ff. de publ. Bal. in l. cū pponas. C. de nauf. fœnor. Ale. in gsi. lxxxv. vol. iiij. Affli. super Cōsti. Bal. i l. legib. la vltima. in fi. C. de legib. Albe. de Ros. in ij. parte statuto. quæst. j.

39 Sublimita i snia excōmunicationis, quā qs nō incurrit in casibus p̄dictis si est ignorans. vt p Doct. in d. ca. à nobis. el j. de sen. excom. Cro. in c. ij. de cōst. in vj. Affli. super Cōst. in ti. de vsura. n. 9.

40 Tertiò limita, quo ad ea, quæ quis inquirere tenetur, in quibus ignorantia nō excusatur, vt in c. ad falsariorū. de crim. falsi.

41 Quod intellige, vt per Domi. in c. in memoriam. xix. dist. & per Aimo. in consi. vj. nu. 75. & seq. vt in hoc casu quis nō excusetur de culpa, sed bene excusatur de dolo.

42 Quarto limita, qñ ignorantia est circa illud, quod quis facile scire potest. Calcan. in consi. xxiiij. Ripa in xij. reſpon. lib. ij. glo. in l. locus. ff. de acqui. pos.

Contrarium Ias. in l. si per errorē. nu. 15. versi. ij. principaliter not. ff. de iurisd. om. iud.

43 Et propterea dr, q lupina, & crassa ignorātia nō excusat. Ang. & Pau. de Ca. in d. l. si duo. ff. de acq. her. Card. Icle. j. in v. q. de gsa. & assin. Domi. in c. in memoriā. xix. dist. Ant. de Bu. i c. ij. de const. & assin. Domi. in c. in memoriā. xix. dist. Ant. de Bu. i c. ij. de const.

44 Quintò limita, qñ p̄statutū esset, p̄hibitū allegare ignorātiā. Bar. in l. Diuus. in prin. ff. de fal. Ab. i c. ad falsariorū. de crimi. falsi.

45 Declara, vt prædictū statutū sit intelligēdum tantummodò de crassa & supina ignorantia. Roma. in l. j. §. nūciatio. ff. de noui ope. nun. Grat. post alios in consi. xlix. in fi. vol. ij.

CONCLVSIO VII

ARGVMENTVM.

Ignorantia iuris non præsumitur.

1 IT quia supradictę cōclusiones locū habent in ignorātia facti, proximè accedit videre, quid in ignorantia iuris. & Dy. in regula, præsumitur. de reg. iur. in vj. dicit, nō p̄sumi iuris ignorantiā. est bonū cōsiliū Cor. in gsi. ccxxvj. nu. 4. vol. j. Soc. in cōsi. xlvij. volu. j. istud voluit Bart. in l. sed si lege. §. scire. ff. de peti. hrd. & in l. non fatetur. ff. de cōsef. Ale. in gsi. xlvj. vol. iij. in cōl. cxix. vol. iiij. Fel. in c. de quarta. de præscri. Aret. & Claud. in l. quod vxor. ff. de acq. pos. Ang. idē tenet in d. §. scire. in prin. Alex. in consi. lxxiij. in fi. vol. ij. Abb. in c. si diligenti. nu. 24. de præsc. Cur. Sen. in consi. lxxij. ver. mouetur. Cor. in cōsi. cxxxvj. vol. ij. Imol. in c. fi. de præscrip.

2 Et propterea potius infertur dolus, & mala fides, quàm iuris error. Bar. & Ang. in d. l. sed si lege. §. scire. Cor. in d. consi. ccxxvj. vol. j. Pau. de Ca. in l. nunquam. in summario. ff. de vsucap. Alex. in consi. lxxiij. vol. ij. & cōl. xlvj. vol. iij. & in cōl. cxix. vol. iiij. Cur. Sen. consi. lxxij. versi. viij. conclusio. Fel. in c. de quarta. ver. secunda doctrina. de præscr. Balb. in l. Celsus. ff. de vsucap.

3 Cōtrariū, cp p̄sumat iuris ignorantia, & nō dolus: voluit Iaco. Bu. in l. leges sacratissimæ. C. de legib. idē sentit Bal. ibi, & Pau. de Ca. dū tenent, cp potius p̄sumit lata culpa in nō cōsulendo peritiores circa iuris dispositionem, q̄ dolus, cp quis fecerit q̄ legem.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Prouisio hominis facit cessare prouisionem legis.

1 OMnes passim dicunt, cp hoīs prouisio tollit legis, pui sionē. per tex in l. fi. C. de pact. conuen. sed non oēs passim intelligunt vim, & efficaciam istius regulę, ita vt sæpè sæpius impertinenter allegetur.

Vnde imprimis dr, cp ad istā regulā cōcordat tex. in l. & habet. §. cum quis. ff. de preca. & ibi gl. & quædā alia iura allegat glo. & Sal. in d. l. fi. C. de pact. cōuē. q̄ nō multum faciunt. & regulā istam tenet Dy. in §. itē Seruiana. insti. de act. refert, & sequitur Cy. in l. certi iuris. in vj. q. C. locat. & ibi Sal. in v. q.

2 Primò amplia, vt ista regula procedat siue legis prouisio, & hominis cōcurrant à principio, siue posteaquam legis prouisio orta est, succedat hominis prouisio. ita voluit Cyn. in d. l. fi. post Iacob. de Aren. C. de pactis conuent.

Contrarium glo. in d. l. fi. in verbo, contentam.

3 Sed has opi. cōcordat Sal. in d. l. fi. in §. fi quidem. nā aut prouisio hoīs, quæ ex post facto interuenit, fuit specialis, & tunc tollit prouisionem legis, & ita procedit prima opin. aut verò prouisio hoīs fuit generalis, & tunc per eam non tollitur legis prouisio: & ita haber locum secunda opi. glo.

4 Primò limita, nam regula, p̄cedit, qñ prouisio est de iure speciali, vel extraordinaria, sec' si de iure cōi, & ordinaria. vt voluit Bar. in l. si cū dotē. ff. fo. ma. Bal. in l. j. ver. q̄ro, testator pro legato. C. cōmu. de le. Bar. & Ang. in d. l. fi. C. de pactis cōuen. & ibi Sal. & ēt Albe. de Ros. Cy. in l. ij. C. de iure emphy. & ibi ēt Ias. idē voluit Bar. in l. j. §. vnde q̄ritur. ff. de publ. & ibi Imol. in fi. Io. And. in addit. ad Spe. in tit. de emphyteus. §. nunc aliqua. vers. xxxv. Ias. in §. item Seruiana. insti. de act. Bal. Nouel. in tract. de dote, in vj. par. in lxviij. speciali. Chassan. in consi. lv. Grat. in consi. xxij. in fi. vol. ij. Dec. in l. creditor. ff. si cert. petat.

5 Sublimita ifud, cp non tollatur prouisio legis ordinaria, nisi hominis prouisio veniat ad nouandā legis prouisionem, quia tūc tolleretur etiam legis prouisio ordinaria: ita Cy. in l. ij. & Sal. in ix. q. & Ias. C. de iure emphy. Sal. in d. l. fi. Io. And. in addi. Spe. in tit. de emphyteus. §. nunc aliqua. ver. xxxv.

6 Secundò sublimita, nisi prouisio legis ordinaria nondum cōpeteret, quando venit hominis prouisio, sed erat competitura. & prouisio legis tendebat ad implendam hominis prouisionē. vt nota. in d. l. ij. C. de iure emphy. Sal. in dicta l. fin. Ioan. And. in addit. in d. §. nunc aliqua. versiculo xxxv.

7 Tertiò sublimita, nisi tacitè, vel expresè sit renunciatū prouisioni legis ordinarię. Ita Alber. de Rosat. in dicta l. finali. C. de pactis conuent.

Secundò

Universidad de Deusto
Biblioteca

8 Secũdò limita.q extraordinaria,vel ſpecialis legis ,puiſio tol latur à prouiſione hominis.vt non procedat,quãdo alteri prouiſio legis, & prouiſio hominis alteri pr ouideret.ita declarat Bal. in auth. præterea.C.vnde vir & vxor.ver.ſed contra hoc.

9 Tertiò limita,qñ idẽ per oĩa ꝓtineret hominis pouiſio, quod legis prouiſio.qa tunc vna per alterã nõ tollit ita Roma.in cõſi. cxxj.in ij.dubio.Claud.in l.ſi cùm dotem.ff.ſol.mat.

10 Quartò limita,nã fauore dotis etiã per hominis prouiſionẽ non receditur à legis prouiſione ſpeciali, vel extraordinaria gl. & Bal.in l.fi.C.de pa ct.cõuen.Roma.in l.j.ff. ſol.mat. Bal. nouel. in vj.part.tract.dot.in lxviij. ſpeciali.

11 Quintò limita, cñ prouiſio hominis, & prouiſio legis cõcurrunt circa vnum,& eundem actum,tecus verò, ſi vna prouiſio reſpiceret actum primum,altera actũ ſecundariũ. Ita Chaſſa. in conſi.xix.nume. 53.& ſeq.prout in vij.limit.

12 Sextò limita,qñ hominis prouiſio eſt vtiliter expreſſa,ſecus ſi inutiliter:ita reſpõdet ad tex.in d.l.fi.C.de pact. conuen. Imol. in c.examinata.& ibi Fel.de iud.

13 Septimò limita,qñ prouiſio hominis, & prouiſio legis con currunt circa diuerſa.Bar.in l.ſi cùm dotem.ff.ſol.mat.in l.ſi cõ ſtante.in v.q.ſecundæ partis.ff.eod.tit.

14 Octauò limita,qñ ,puiſio hominis eſt ſpecialis,ſecus ſi eſſet gñalis,prout legis prouiſio.quia tunc hominis prouiſio genera lis non tolleret prouiſionẽ legis generalẽ. Sal.in d.l.fi.C.de pact. conuen.& fuit dictum ſuprà in j.ampliatio.

15 Nonò limita,quia tunc hominis prouiſio tollit legis prouiſionem,qñ ambæ prouenĩunt ab eodẽ fonte, ſecus ſi à diuerſis. Bald.in l.certi iuris.in fin.C.locat.Ang.Aret.in ſ.item Seruiana. inſt.de act.Iaſ.in l.ij.C.de iure emphy.

16 Decimò limita.qa ,puiſio hoĩs non tollit legis ,puiſionẽ,qñ ,puiſio hoĩs nõ ita plenè ſuccurrit ,,put legis ,puiſio.Ange.Aret. in ſ.itẽ Seruiana. inſti.de act.ponit Iaſ.in d.l.ij.C.de iure emphy.

17 Sed iſta limitatio non placet,quia ſecundum illã, nunquàm ſpecialis prouiſio hoĩs,q̃ nõ ita prouidet ſicut legis prouiſio ge neralis,vt poteſt videri in hypotheca,tolleret legis prouiſionẽ, quod eſt con tra mentem omnium.

18 XI.Limita,qñ prouiſio legis venit ad ſupplendam hominis prouiſionem,quia tunc nõ tollitur per prouiſionem hominis. Bald.in l.vbi adhuc.C.de iure dot.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Iuri ſpeciali, quàm iuri communi facilius derogatur.

1 PEr tex. in l.eius militis.in §.militia miſſus.ff. de milit teſta. probatur illa regula, ꝙ facilius derogatur iuri ſpeciali,q̃ iuri cõi. idẽ probat text.in §. quia verò.in auth.de nõ alie.& in §.quia verò veriſimile. in auth. eo.ti.Alex.in l.iiij.§.condemnatũ ff.de re iud.nu. 27. Alex.conſ. lv.verſ.ita erit in propoſito.vol.v.Bar.no.in d.§ militia miſſus.& ibi Bal.Angel.& Albe.de Roſa.Lancel.Galiaul.in repet.l.centu rio.nu.125.cum pluribus aliis.ff.de vul.& pup. Sarnen.in reg.de non tol.iur.quæſ.q.vj.Tiraq.de retract.lignag.§.xxxv. in glo.iiij. num.41.& in reg.ceſſante cauſ.in xj.limit.nume.4.

2 Ratio affertur vltra alios per Lancel. Dec.in l. conſenſiſſe.§. connenire.in fin.ff.de iud, quia in vno caſu tractatur de damno euitando,in altero verò agitur de lucro captando, quorũ nõ eſt par ratio,cum alteri iſtorum magis faueatur, iuribus vulgarib.

3 Et ,,pterea facilius derogatur viæ extraordinariæ ,quàm viæ ordinariæ.glo.in c.ſi ſuper gratia.in glo.in verbo,principalis.de offi.deleg.in vj.

4 Sicuti ẽt qñ Papa derogat iuri alicuius, intelligitur potius de rogare iuri q̃ſito extraordinariè,& de iure ſpeciali, quã iuri quæ ſito de iure communi. Sarnen.in reg.de non tol.iur. quæſ. nu.2.

5 Sed cõtra hãc regulã nõnulla adducit Io.Crot.in l.filiusfami liãs,in §.Diui.ff.de leg.j.& Iaſ.in auth.hoc inter liberos.in fi.C.de teſta.& ſentit Soc.conſi.ccxcix. verſi.circa tertiam difficultatẽ. quæ oĩa eò tendunt, vt in generali derogatione non cenſeatur derogatum priuilegio.Iaſ.in l.poſtquam liti.ver.ij.voto.& verſi. v.pondero.& ibi Dec.ver.in gl.fi.C.de pact.

6 Pro cõcordia dicendum eſt,ꝙ ſi ſunt priuilegia nõ inſerta in corpore iuris,illa difficiliùs tolluntur,quàm ius commune.quia de iure cõi cenſetur Princeps derogans habere notitiam, ſecus verò de priuilegiis nõ inſertis in corpore iuris. Ita Lancelo.Ga liaul.declarat in d.l.Centurio.nu.140.ff.de vul.& pupillar.

7 Sed qñ ſumus in priuilegio inſerto in corpore iuris, tũc aut cõſtat,ꝙ Princeps voluit derogare priuilegio,& tũc facilius tol litur priuilegium inſertũ in corpore iuris quamuis cõc.& idẽ, & multò magis qñ priuilegiũ nõ eſt inſertum in corpore iuris, ſed cõſtat ꝙ Princeps derogans voluit ẽt illud tollere priuilegiũ.

8 Sed qñ nõ cõſtat,ꝙ voluerit derogare priuilegio, tũc potius cenſetur derogatũ iuri cõi, quàm priuilegio inſerto in corpore iuris.Galiaul.in loco proximè allegato.Ita etiam videtur cõclu dere Dec.in l.poſtquam liti.C.de pact.

9 Et ſentit Io.Crot.in l.filiusfamiliàs.§.Diui.ff.dele.j.dũ dicit,ꝙ iuri cõi derogatur per clauſulã nõ obſtantibus ,ſed per illam nõ derogatur priuilegio in ſerto in corpore iuris.

10 Imò priuilegio in corpore iuris clauſo nõ cenſetur deroga tum etiã per clauſulam nõ obſtante priuilegio : vt per Bar.in ex trauag.ad reprimendum.in verbo,nõ obſtantibus. ver.ſi verò dr. apoſtil.ad Galiaul.in d.l.Centurio.nu.137.ff.de vul.& pup.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Diſpoſitio interpretatur prout veriſimile eſt diſponentem reſponſu rum ſi interrogatus fuiſſet.

1 SEmper allegat gl.in l.tale pactũ.§ fi.in gl. fi. in fi.ver. itẽ no.ff.de pact ad illud ,,poſitũ , q̃ diſpoſitio recipit interpretationẽ à veriſimili mẽte diſponentis.& ,,put eſt veriſimile diſponentem fuiſſe reſponſurum, ſi fuiſſet interrogatus.

2 Primò amplia,hoc ,,cedere in ſtatutis, in q̃bus fit interpreta tio ,,put veriſimile eſt ſtatuentes fuiſſe reſponſuros.Ita glo.ibi in d.l.tale pactũ.§.fi.& ibi Bal.in ij.no.& ibi Pau.de Ca.ver. no.q̃ di ſpoſitio.& ibi Fulgo.verſi.in eadem.ad fi.& ibi Iaſ.in fin.verſicu. in iiij.& vltima gl.& Iacobin.ver.no.ſubſequenter.ff.de pact.Iaſ. in l.Titius.§.Lucius.ver.ſimiliter ſtatutũ.ff.de lib.& poſth.& in l. Barbarius.ver.tñ diligenter no.ff.de offi.Præto. Ale.ꝛſ.xxiiij.ver. inſuper reſpondeo.vo.ij.& in ꝛſ.ccxvij.ver.ad octauũ arg. vol.ij. Claud.in l.mulier.ff.ad Trebel.ver.not.tex. Roma.ꝛſi.cccxcij.in fi.verſi.iij.certũ eſt.Hippo.in l.ſed ſciendũ verſi. & ,,piſtis. ff.ad l. Pomp.de parricid.& in l.ſi qs viduã.ver.& iſtud nõ ſolũ.ff.de q̃ſt. Roma.in ꝛſ.cv.ver.ij.qa ſemper.Ang.Aret.inſti. de hr̃d. q̃ ab in teſt.in prin.ver.ꝑterea nõ põt.Pau.de Ca.in d.§.Titius.in fi.verſi. facit ẽt,& Alex.in j.not.Cæpol.in ꝛſ.criminal.xviij.ver.nõ proba tur ſic.Alex.conſ.lxxv.ver.corroborantur prædicta.vol.v.& cõſ. xlvi.ver.pro hoc facit.volu.ij.Dec.Neapol.lxix. nu. 20.in nouis.

Cõtrarium,ꝙ iſta regula nõ procedat in ſtatutis, Iaſ.voluit in conſi.xlij.ver.ij.reſpondetur.vol.iij.de quo dic,vt infrà.

3 Tenendo primã opi.magis cõem,Limita hanc ampliationẽ procedere quo ad caſum non omiſſum,& nõ aliàs.Ita Iaſ. in ꝛſi. xlij.ver.iij.reſpondetur.vol.iij.

4 Secundò amplia,idẽ eſſe in ,,ctibus, ,,put in ſtipulatione.Ang. in d.l.tale pactũ.§.fi.ver.ſequi in tex.& ibi Iacob.ver.nota ſubſe quenter.ff.de pact.& in mandato dicit Bal. in l.j. C.q̃ res pigno. ver.not argumentum.& gñaliter in ,,ctibus dicit Baj. in d. l. tale pactũ.§.fi.in ij.no.Pe.de Anch.in ꝛſ.lxxxiiij.verſi.itẽ a pactis.Ale. cõſ.lxxv.ver.corroborantur.vol.v.& in ꝛſ.xxxiiij.ver.fortifican tur.vol.ij.& in ꝛſ.xlvj.ver.pro hoc facit.vol.ij.& in ꝛſ.ccxvii.verſ. ad octauũ arg.vol.ij.Claud.in l.mulier.in fi.ff.ad Treb.Iaſ.in l.Ti tius in §.Lucius, ver.no.j.ff.de libe.& poſth. Hipp. in l. ſed ſcien dũ,ad l.Pomp.de parricid.ver.& ex iiſtis infero.Dec.Neapol.lxix. n.20.in nouis,Ale.in l.Titi⁹.in §.Lucius,in j. no.ff.de libe. & poſth.

Cõtrarium,ꝙ dicta regula nõ habeat locum in contractibus, Pariſ.in conſ.xxvj.ver.& inſuper.vol.iij.Grat.in conſi. cxix. verſ. non obſtant no.vol.j.

5 Et idẽ in omni materia exorbitãti, vt in illa nõ procedat dicta ,,cluſio.Ant.de Bu.in ca.j.de reſcript.& ibi Imol.ver.iſtã gl ſignã ter.refert,& ſequit Iaſ.in ꝛſ.clxxi.verſi.non obſtat etiam.vol.iiij. Alex.in ꝛſ.xxxij.in fi.vol.vij.Pariſ.in conſi.xxvj.& verſic.inſuper. Gra .in conſ.cxix.ver.non obſtant.ver.no. vol.j.

Cõtra hoc vltimũ tenet Iaſ.in l.Barbarius.ver.inuenio hoc ff. de of.Prætor.Prepoſ.Senen.in j.caſu.in x.q.1 ver.vnũ nõ omittã.

6 Tertiò Amplia,idẽ eſſe in vltima volũtate, in qua fit interpre tatio , ,put eſt veriſimile teſtatorẽ ſenſiſſe.ita ,,bat tex.in l. cùm res.ff.de le.j.l.Titius.§.Lucius.ff.de lib.& poſth.in l.fi.C.de poſth. hr̃.in ſt.Ang.in l.Gallus.§.& qd ſi tantùm.ver.fallit ẽt.ff. de lib.& poſthu.Pe.de Anch.in ꝛſ.cccxxxix.in fi. ver. pro hoc optimè.& ꝛſ.cccxxxvj.ver.facit quod no.Alex.in ꝛſ.lxvj.ver.ſi ergo iſto ca ſu.vol.ij.& cõſ.cxlij.vol.ij.ver.nã idẽ teſtator.Iaſ.in ꝛſ.cciij. verſi. ſecũda ratio eſt.vol.ij.Claud.in l.mulier.in fi.ff.ad Treb.Hipp.in l.ſed ſciendũ.ver.itẽ ſcias.ff.ad l.Pomp.de parricid.& in l.ſi qs vi duã.verſi.iſtud nõ ſolũ ff de q̃ſt.Bertr.in ꝛſ.cxxxiiij.verſ. pro qua regula.vol.j.in nouis.Cur.Iun.in ꝛſ.lxxxiij.ver. & ideò ſuccedit. Maria.Soc.Iun.in cõſ.clxvij.ver.demũ ex oĩb.volu.j.Dec.Neap. lxix.nu.20.in nouis.Alex.in l.Titius.§.Lucius.in j.no. vbi etiam Iaſ.in j.no.ff.de libe.& poſth.Bal.& Ange.in d.l.Titius.ff.eod.tit.

Pri

7 Primò limita præcedentẽ ampliationẽ.vt diſpoſitio teſtatoris recipiat eã interpretationẽ,quã veriſimiliter feciſſet teſtator, ſi fuiſſet interrogatus,quo ad eũ caſum,q non ſit ex toto omiſſus, ſed aliquo mõ cõprehendi poſſit ſub natura diſpoſitionis.Bal.in l.j.ver.ſed pro gl.C.de his,q añ aper.tabu.Alb.de Roſa.in d.l.tale pactũ.§.fi.ver.in vlt.arg.ff.de pact.Soc.in l.cùm auus. ver. ſi verò volumus ff.de cõdi.& demon.Dec.cõſi.ccclxvij.ver.nõ obſtat ſi dicatur.Pariſ.cõſi.lxxix.ver.tñ oĩa iſta.vol.ij.& cõſi.xcij.verſ.nec iuuat dicere.vol.ij.& cõſi.xxxv.ver.ſi eiſ cõiecturæ.vol.iij.& ꝛſi. xlj. ver.& hoc mõ.vol.iij.& cõſ.lxiij.ver.prout nihil faceret. vol. iij.Grat.cõſi.cxix.ver.item procedit.vol.j.Rui.conſi.lxxiij. vol.j. ver.non obſtat ẽt.& cõſi.clxxvii.ver.quia ergo.vol.ij.& cõſil.iiij. ver.nec ẽt obſtat.vol.iij.& conſ. lxxix.ver.& propterea ſuccedit. vol.iij.Galiaul.in l.Gallus.§.& quid ſi tantùm.nu.20.verſ.ſecũda ſit concluſio.ff.de libe.& poſth.

8 Secundò limita,qñ teſtator plenè prouidiſſet in aliis caſibus, quia alium videtur ex induſtria omiſiſſe.Grat.in conſi.xix.ver.ex quo dicto.vol.ij.

9 Tertiò limita,qa dicta cõcluſio non ,,cedit in ꝑſona, ad quã non ſit extenſio ex veriſimili mente teſtatoris.gl.ſi.in l.Titius.in princ.ff.de libe.& poſth.ver.& ꝛ̃.Cy.in l.ſi pater. ver. iij. ꝑt quæ ri.C.de hæred.inſti.Raph.Cuma.in d.l.Titius.in princ.ver.& op pono.Bar.in l.ſi qs ita.ff.de teſtam.tmt.ver.iij.no. Albe.de Roſa. ĩ l.ſi qs ita.§.ſi quis nõ ignoraret.ff.de teſta.tu.ver.itẽ not.Are.in l. Gallus.§.& qd ſi tñ.ver.ij.adde.ff.de libe.& poſth.Iaſ.in cõſ.xxix. ver.tñ in ſubſtitutionibus,vol.iij.& in cõſ.xxx.ver.v.pro iſta par te.vol.iij.& in ꝛſ.lxxvj.ver.ſed in ſubſtitutionibus.vol.iij.& in ꝛſi. ccxx.ver.item ẽt dato.vol.ij.& conſi.ccxxviij. ver. tñ iſta regula. vol.ij. & in l.cùm res.in vj.no.ver.ꝑ prædicta.ff.de leg.j. Dec.cõſ. ccxviij.ver.& ex his.& ꝛſ.cccxiiij.verſi. iij.ex alio. Rui.ꝛſi. lxxiiij. ver.præterea gl.vol.j.vbi dicit cõem.Galiaul. in d. §. & quid ſi tã tum.nu.21.& ſeq.ver. ij.principaliter.

Contrariũ Ang.in l.Gallus.§.& quid ſi tñ.ver.fallit ẽt.ff.de li be.& poſth.Imo.in d.l.Titius. in prin.ver.in eadẽ gl.& ibi Pau.de Caſt.ver.in gl.ibi,& ibi Alex.ver.in gl.in ver.opportunè. Iaſ. in l. Titius.§.Lucius.ver.vij.ꝑ iſtã regulã.ff.de lib.& poſth.& in d.l.Ti tius.in prin.ver.in ij.par.& ibi Are.ver.in gl.vlti.Io.Cro.in d.§. & quid ſi tñ.ver.limitatur iſta cõcluſio.Pariſ.in cõſ. 50.ver.poſtre mò non obſtat.volu.iij.vbi dicit iſtam cõem opin. & conſi. lxvj. ver.nec obſtabit.vol.iij.vbi nu.73.dicit iſtam communem.

10 Quartò limita in ignorante,in quo non habet locum dicta concluſio:ita Dec.in l.ſicut certi.verſi.nec obſtat quòd teſtator. C.de teſtam.mili.

11 Quintò limita,qñ à teſtatore eſt expreſſum aliquid p modũ conditionis voluntariæ,qa in tali caſu nõ hẽt locum dicta cõclu ſio.ita Grat.conſi.xix.vol ij.ver.ij.dicas.

12 Quartò amplia principalem concluſionẽ, nã dicta conclu ſio procedit ẽt in legib.Ita Roma.conſ.cccexxxix.ver.iiij. nõ eſt dubium Dec.Neap.lxix.nu.20.in nouis.

13 Quintò amplia,nã dicta ꝛcluſio ,,cedit ẽt in reſcriptis prin cipũ.ita Alex.in d.l.Titius.§.Lucius.ff.de lib.& poſth.in j. not.& ibi Iaſ.in j.no.Alex.in conſi.ccxvij.ver.ad octauũ arg.vo.ij.& ꝛſi. xlvj.ver.pro hoc facit.vol.ij.& in conſi.lxxv.verſi. corroborãtur prædicta.vol.v.Dec.Neap.lxix.nu.20.in nouis.Hipp.in l. ſed ſciẽ dum.ver.& idem dicas.ff.ad l.Pompeiam de parricid.

14 Et in reſcriptis gratioſis:hoc dicit Bald.in l.j.C. quæ res pig. obli.poſſ.ver.no.arg.Pau.de Caſt.in d.l.tale pactũ.in fi.ff. de pact. ver.not.ꝙ diſpoſitio.& Hipp.in d.l.ſed ſciendum.ver.& idem di cas.ff.ad l.Pomp.de parricid.

15 Sextò amplia,vt nulla ſit tã gñalis diſpoſitio, quę nõ recipiat hanc interpretationẽ, ,put diſponẽs diſpoſuiſſet,ſi fuiſſet ĩterro gatus.ita Ang.in cõſi.ccxlix.ver. ꝑ hac parte. refert,& ſequit Iaſ. in d.l.Titius.§.Lucius.ver.iiij.adde ff.de lib.& poſth.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Hæres non poteſt venire contra factum defuncti.

1 NEmo eſt,q ignoret illã iuris regulam, hr̃dem ꝑ factũ defuncti venire non poſſe.tex. eſt in l. cũ à matre. C. de rei vẽd.in l.ex qua ꝑſona. ff. de reg.iur.l. ſi ab eo. C.de libe.cau.l.vẽditrici.C.de reb.alie. nõ alie.l.ſi ue poſſeſſio.C.de euic.in l.vnum ex familia.§.ſedſi vno.ff.de leg. ij.cum multis aliis quæ ad idem adduci poſſent.

2 Rõ aũt huius cõcluſionis eſt,qa hæres cẽſeẽ vna, & eadẽ ꝑſo na cũ ipſo defuncto:vt ſauth.de iureiur.à mor.ꝑſt.i princ. & hãc rõnem aſſignat Pau.de Ca.in l.cũ à matre.C.de rei vẽd. Lof. cõſ. j.nu.168.Io.Nic.in l.generaliter.in ij.par.nu.25.C.de ſec.nup.

3 Primò amplia,vt regula procedat ẽt in re propria ipſius hr̃dis. Ita Bal.in d.l.cùm à matre.C.de rei ven.Fulg.conſi.lxvi.Dec. in l. ex qua perſona.ff.de reg.iur.Chaſſan.in conſi.ccccxvij.nu.33.& conſi.lxix.in princip.

4 Secundò amplia,vt iſtud habeat locum,ſiue quis vendat rem propriam,ſiue etiam alienam.Rui.conſi.xlij.vol.v.Boer. dec. xx iij.nu.13.& ſeq.

5 Tertiò amplia,ẽt ſi hæres non teneretur de euictione: prout tradit Tiraq.de retract.lignag.§.j.gl.ix.nu.47.

6 Quartò amplia,vt filius,qui eſt hr̃s patris,non poſſit retracta re alienationem factam per patrem de re ſubiecta fideicom. ſecundùm Bertr.conſi.xv.nu.31.vol.i.in nou.

7 Primò limita,quia cõcluſio procedit,vt tantummodo ,,por tione hæreditaria hæres non poſſit venire ꝑ factũ defuncti,vt eſt tex.in d.l.cùm à matre.& ibi gl.& Bar.in ſummario, & Bal. Ang. & Sal.ibi,& ponit Cor.conſi.cccj.vol.j.Io.Nico.in l. generaliter, in ij.par.nu.27.& ſeq.C.de ſecun.nup.Grat.conſi.lxxxvj. volu.ij. Aimo conſi.cxxxj.

8 Secũdò limita,qa regula nõ ,,cedit, niſi qñ nõ eſt cõſectũ in uentariũ.Dec.in d.l.ex qua ꝑſona.ff.de regu.iur.& cõſ.clxxxv.cũ ſeq.Barb.conſi.lxvi.vol.iiij.Maria.Iun.conſi.clvij.vol.j.Io.Nico. in l.generaliter.in ij.par.nu.28.& ſeq.C.de ſec.nup.

9 Quia confectio inuentario filius factũ patris teneẽ approbare tantummodò in eo,quod eſt ſupra legitimã:nã in legitima factũ defuncti approbare nõ tenetur.vt declarat Bal.in l. qui ſe patris. ver.item quæritur ſi vaſallus.C.vñ lib.Iaſ.conſi.lvj.vol.iij.Dec.in conſi.clxxxv.& conſi.cccxcv.Guald.caut.viij.in tit. de acq.hære. Pariſ.in conſi.xxxiij.vol.iij.

10 Si verò ſit hæres extraneus, tunc ſi fecit inuentariũ, tenetur approbare quatenus eſt in hæreditate,& non vltrà.Bar.in l. cùm vir.ff.de vſucap.Grat.qui hanc dicit communem opi.conſil. xcj. nu.37.vol.j.Bertr.conſi.vij.vol.j.in antiq.

11 Quinimò hæres ẽt nõ confecto inuentatio de iure canoni co non teneretur vltra vires hæreditarias.Bal.in cõſ.lxix.inci.ſu per præmiſſo.vol.iiij.Grat.in conſi.xcj.nu.38.vol.j.

12 Amplia hanc limitationem,quia de iure ciuili cõfecto nulli ter inuentario,in totum hæres factum defuncti teneretur appro bare.Maria.Iun.in conſi.cviij.nu.43.vol.ij.

13 Tertiò limita,qa hr̃s teneẽ factũ defuncti approbare nõ iure actionis,ſed iure exceptionis.l.Seia.ff.de euict.l.venditrici. C.de rebus alie.non alie.l.vnum ex familia.§.ſed ſi vno.ff.de leg.ij.no. Barto.in l.cùm vir.ff.de vſucap.& in l.rem alienam.ff. de pig.act. Dec.in conſi.clxxxv.

14 Quartò limita,iſtud habere locum in hærede vniuerſali, ſe cus autem in hærede in legitima tantum d.l. cum à matre. & ibi Ang.Pau.de Caſt.& Sal.C.de rei vend.

15 Declara,quia iſtud hẽt locum,quotieſcunque filius eſt inſti tutus in rebus certis pro legitima, quia tũc dr̃ quota bonorum, ſecus autem ſi in quota hereditatis.vt declarat ibi gl.in d.l.cùm à matre.& ibi Ang.Pau.de Caſt.& Sal.Io.Nico.in l. generaliter.in ij.par.nu.29.& ſeq.C.de ſec.nup.

16 Quintò limita,iſtud nõ habere locũ in hærede in re certa,a lio hr̃de vniuerſali inſtituto.Et aduerte,qa vt dicit gl.in d.l.cùm à matre,hr̃s in rebus certis,& nõ in quota hr̃ditatis magis legata rio,q̃ hæredi cõparatur,& ideò factum defuncti approbare non tenetur.& hanc gl.ſequitur ibi Bal.& Ang.& clarius Pau.de Caſ. & ẽt Sal.Io.Nico.in l.generaliter.nu.29.& ſeq.C.de ſec. nupt. & propterea ſicuti legatarius , vt dicetur in ſequenti limitatione, non tenetur approbare factum defuncti.

17 Ita nec ẽt hr̃s in re certa,ex quo magis legatario, quàm hæ redi comparatur:prout iſtam ſecundam opi.communem eſſe te ſtatur Alex.in l.quoties.C.de hære.inſtit.

18 Sextò limita in legatario particulari,q nõ teneẽ factũ defun cti approbare,niſi eo animo factũ ſit legatũ , vt illud omninò le gatarius approbare teneatur,& ſic animo cõpenſandi:prout de clarat Pau.de Caſt.in d.l.cùm à matre.C.de rei vend.

Contrarium,ꝙ etiam legatarius particularis teneatur factum defuncti approbare,tenet Cur.Iun.in conſi.lv.nu.11.

19 Septimò limita,ſi feudo antiquo,ĩ quo hr̃s nõ teneẽ factũ de functi approbare ẽt non confecto inuentario:ſm Dec.in cõſ.cc ccxlv.nu.56.Rui.conſi.lj.vol.v.vbi declarat.Pariſ.conſi.x.vol.j.

Contrarium ſentit Bal.in l.qui ſe patris.ver.itẽ quæritur ſi va ſallus.C.vnde lib.Cæpol.in conſi.ciuit.xxxj.

20 Declara,ſecꝰ eſſe ĩ feudo hr̃ditario,in quo omnimodò qs te neẽ approbare factũ defuncti.Pariſ.in ꝛſ.j.vol.j.& cõſi.lxv.vol.iij. Lofre.cõſ.j.nu.52.Rui.conſ.j.nu.16.vol.j.vbi dicit cõem opi. & in cõſ.xxxviij.& cõſ.cliij.vol.j.& conſi.clxxvj.eo.vol.& conſi.x xv.nu.12.vol.ij.vbi hanc dicit communem*opinionem.

21 Amplia,qa in feudo hr̃ditario filius teneturapprobare factũ patris,ẽt ſi confeceritinuentarium.Afflict.dec.eccxl.nu.11.Gra. conſi.iiij.nu.50.vol.j.Rui.conſi.ij.nu.8.vol.iiij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

22 Et idem est in emphyteusi, qñ est hereditaria, in qua non obstante confectione inuentarij quis debet approbare factum defuncti. Gra. consi. lv. nu. 34. vol j.
23 Secus aũt si sit emphyteusis ex pacto, & prouidentia: prout dicit idem Grat. in d. consi. lv. nu. 11. vol. j.
24 Octauò limita, quia vbi ex facto defuncti non orit actio, nec exceptio, tunc hæres illi põt ꝫuenire l. Lucius. & ibi Bar. & Alex. qui hãc dicit communem*opin. ff. sol. mat. vbi etiam Ang. Imo. & Pau. de Cast. Bal. in l. si pater. C. de inoffi. dona. Cor. consi. xcij. vol. iiij. licèt non se firmet.
25 Nonò limita, si testator nõ reliquerit hæredi illud, qđ relinquere debebat: Bal. in d. l. si pater. C. de inof. dona. Pau. de Cast. in consi. cxcvij. vol. ij. Bal. in consi. cc xv. vol. ij. Iaſ. consi. vij. vol. iij. & consi. lxiij. eo. vol. & consi. clxviij. vol. iiij. Grat. consi. xci. vol. j.
26 Decimò limita, in ꝫctu facto in fraudem hæredis. Alex. cõsi. lvij. vol. v. Cur. Sen. in consi. j. Lofre. consi. j. nu. 16. & consi. x. nu. 24. & nu. 25. ver. & pro hoc ẽt facit. Gram. dec. xciij. nu. 9. & seq. Tiraq. de retract. lignagier. § j. in gl. ix. nu. 57.
27 XI. Limita in hærede, qui non succedit ex voluntate defuncti, sed vel ex legis, vel ex alterius dispositione succedit. Gram. dec. xciij. nu. 9. & seq. Lofre. consi. x. nu. 24.
28 XII. Limita, qñ ex iuris dispositione cõpeteret facultas hr̃di retractandi factum sui authoris. Paris. consi. xxxij. vol. iij.
29 Et propterea coniunctus, q põt retractare venditionẽ cõiunctã factã in extraneũ, vel ex forma statuti, vel ex cõsuetudine poterit talẽ retractationẽ facere, ẽt si sit hæres vendentis. Io. Nico. in l. generaliter. in ij. par. nu. 34. C. de sec. nup.
30 XIII. Limita, qa si pater ꝑmisit ꝑ se, & hr̃dibus, pñt filij ꝰuenire non tanquam hæredes, sed velut filij. Ruin. consi. ccxx. vol. j.
31 XIIII. Limita in facto inualido defuncti. Paris. consi. xxxij. vol. iij. Maria. Iun. in consi. lxvij. nu. 134. volu. j. Aimo consi. cc. Gram. dec. xciij. nu. 8.
32 Et idem in ꝰctu improbato tanquam vsurario, dicit Guido Papæ in consi. clxxx. versũ. nec obstat si dicatur, vel in contractu aliàs de causa prohibito: vt per Gram. in d. dec. xciij. nu. 8. & seq. & per Aimo. consi. cc.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Obligatio generalis non comprehendit quæ quis verisimiliter non concessisset.

1 Generaliter concludunt scribentes, ꝙ in generali obligatione nõ veniunt ea, quæ quis in specie nõ fuisset obligatur⁹. l. obligatione generali. ff. de pign. iũct. legib. seq. vbi ponunt exempla. & no. ex illo tex. Bar. & Sal. ad idem est tex. in l. qui peculij. ff. de pecul. & ponunt Bal. Ang. & Sal. in l. j. C. quæ res pig. obli. poss.
2 Et propterea iſert, ꝙ in obligatione gñali nõ venit supellex, vestis necessaria, & mãcipia necessaria: vt est text. in d. l. obligatione generali. & no. Ang. in d. l. obligatione generali. l ij. no. Bar. & Bal. ĩ d. l. j. C. q̃ res pign. oblig. vbi ẽt Ang. & Sal. Mathes. ĩ sing. cxxviij. Are. ĩ § itẽ Scruiana. inſt. de act. Guid. Pap. in sing. dlxxxviij.
3 Secundò infertur, vt non veniãt ea, ad quæ obligans affectionem haberet: vt ibi in d. l. obligatione generali, vel ea quæ sunt in vsu quotidiano: vt in l. seq. incip. vel quæ.
4 Item nec concubina, vel filij naturales, vel alumni: vt est text. in l. denique. ff. de pig. & quo ad concubinas, & filios naturales est tex. in l. penul. ff. de priuileg. cred. & quo ad alumnos est text. in l. j. C. quæ res pig. oblig. poss.
Idem est secundum Ang. in d. l. j. quo ad ius percipiendi victũ quotidianum: vt ibi per eum.
5 Tertiò infert, ſm Iac. de Aren. ꝙ in obligatione generali non veniãt venalia. p tex. ĩ l. vxori. § generali. ff. de vsufr. leg. & Roma. vt tenere istã opi. in l. si cõstante. ff. sol. mat. Bal. ĩ l. certe. ĩ vj. q. C. locat. & ꝑ. cccl xvij. in j. lib. Are. in § itẽ Seruiana. inſt. de act. & ibi Iaſ. Hipp. ĩ l. j. § si ſeru⁹. ff. de q̃nib. Gomeſ. ĩ § itẽ Scruiana. inſt. de act. Tiraq. de leg. connub. Paris. cõſ. lxxxvj. vol. iij. Negus. in trac. de pig. par. ij. memb. ij. nu. 17. vbi dicit communem opi.
6 Sed Bar. ibi hãc opi. reprobat: & post eũ Lãcel. Dec. ibi. Bal. ĩ l. cũ rabernã. ff. de pig. idẽ sentit Bal. in rub. de ver. sig. ĩ iiij. q. idẽ tenet Bar. ĩ l. si ꝓstãte. in ij. q. ff. so. mat. Bal. ĩ l. vbi adhuc. ver. sed pone. C. de iure do. & istã opi. segtur Alex. in d. l. si cõstãte. ff. sol. ma. & in apostil. ad Bar. ĩ l. cũ tabernã. ff. de pig. Io. Crot. in d. l. si ꝓstante. vbi dicit istã cõem*opi. Iaſ. in l. qui Rome. §. Callimachus. nu. 3. vbi dicit istam magis communem opi. ff. de verb. obl.
7 Tenẽdo primã opi. eam amplia, ẽt si verba essent vniuersalia. Rui. ĩ ꝑ. cxij. nu. 4. vol. v. & idẽ Pic. ĩ l. Titia. §. Titia. n. 87. ff. de le. ij.
8 Limita istam partẽ, qñ testator nõ haberet alias res, q̃ venales. Pic. post alios, quos allegat in l. Titia. §. Titia. nu. 86. ff. de leg. ij. Hipp. in l. j. §. si seruus. nu. 4. ff. de quæstio.
9 Secundò limita, qñ testator dicat, lego ea, quę in domo quo-quomodo sunt: quia per ista verba veniunt venalia. Alex. in cõſ. xxx. ver. ponderanda etiam. vol. v. Rui. in consi. xxxij. nu. 5. volu. ij. Guald. cau. xix. in tit. de leg. nu. 2.
10 Tertiò limita, qñ de ꝫria voluntate disponentis appareret, Paris. in consi. lxxvj. nu. 6. vol. iij. Dec. in consi. cccl xxxj.
11 Retenta vltima opinione, quę vt magis cõis, Limita illã, nisi illæmet res essent iã antea distracte. q̃ venisset dies actionis, quia tũc illæ nõ possent auocari p hypothecariã, sed illæ tm̃ quas penes se habebat obligãs, vel quæ erãt alienatæ, postquã dies actionis venerat. Bar. in d. l. si ꝓstãte. q. iij. & Bal. ĩ d. l. vbi. C. de iure dot. Ale. ĩ apostil. ad Bar. ĩ d. l. cũ tabernã. Cyn. ĩ l. vbi adhuc. ĩ xv. q. C. de iure dot. Bal. in d. l. cũ tabernã. ff. de pig. & consi. clxvij. vol. iij.
12 Quartò infert, vt phibita alienari nõ veniãt in obligatione generali. Bar. ĩ l. codicillis. § ab istituto. ff. de leg. ij. Bal. ĩ l. j. C. q̃ res pig. obli. in l. volũtas. C. de fideic. Ale. ꝑ. xlj. vol. vj. Soc. in ꝑ. cxcvij. Alex. in consi. xx. vol. v. Barb. in c. Rayn. de testa.
13 Declara, vt hoc procedat tãtummodò inspecto iure cõi, nõ autem iure municipali: ita declarat Dec. in consi. dcxl. nu. 9.
14 Contra hanc cõclusionẽ sentit Iaſ. post gl. ibi cõiter approbatam, in l. fi. de iure emphy. vbi res emphyteutica prohibetur alienari: & tamen potest pignorari.
15 Hinc dubitaſ, an feudalia veniant in generali obligatione, & qa phibita sunt alienari, vt q̃ nõ veniant. Spe. ĩ tit. de pig. ver. sed nunqd feudũ. Sal. ĩ l. fi. C. de iure emphyt. Roma. & Alc. in l. si cõstãte. ff. sol. ma. vbi Alex. Bal. in c. Imperialẽ. de phib. feud. alic. per Fede. & in c. j. in j. no. de cap. q cur. vend. Gui. Pap. in cõſ. ccxiiij. in duob⁹ locis. & cõſ. ccxv. & cõſ. ccxviij. Chaſſ. in cõsue. Burg. Ale. in cõſ. xlj. vol. vj. Fel. in c. quæ in ecclesiarũ. de cõst. Iaſ. in l. fi. C. de iure emphy. Soc. in cõſ. xix. vol. j. Alex. in cõſ. ij. vol. iiij. Pau. de Cast. ĩ l. tutor. § fi. ff. de pig. act. Iaſ. in ꝑ. cxxiij. vol. iiij. Alex. ĩ apostil. ad Bar. in l. codicillis. § instituto. ff. de leg. ij. Ale. ĩ ꝑ. cxxij. vol. iiij. & cõſ. xx. vol. v. Negus. in trac. de pig. in ij. par. mẽb. ij. nu. 43. vbi dicit cõem*opin. Hiſpa. ĩ c. p vestras. de donat. ĩter vir. & vxo. Maria Iun. in consi. lxxij. nu. 50. vol. j. Gra. in cõsi. iiij. vol. j.
16 Bero. q. xcv. vbi constituto vsuſructu generaliter non venit vsuſructus rerum feudalium.
17 Et ideò dominus vendens castrũ & curtẽ siã, non censetur vendere iura in feudata. Bal. in l. j. in fi. ff. de rerum diuiſ.
Et ꝓpterea reprobatur Bar. qui ꝓrium tenuit in d. l. si cõstãte, in iij. q. quem nititur defendere Io. Crot. ibi. ff. sol. mat.
18 Sed hæc opinio ꝓria procedit in reb⁹ emphyteuticariis, quę veniunt in generali obligatione. Ita tenet Bar. ĩ d. l. si cõstante. in iij. q. ff. sol. mat. & ibi Alex. ſequitur. Io. Crot. apostil. ad Bal. in l. j. C. quæ res pig. obl. poſ. Guid. Pap. in sing. dcccl vij. Trig. singu. lxxiij. Grat. in consi. clvj. vol. j.
19 Et pro ista opin. facit, nã põ: pignori tradi res emphytentica ria ẽt sine consensu dñi, vt est tex. & ibi no. Bar. Bal. & Pau. de Ca. in l. tutor. § fi. ff. de pig. act. & Bal. in l tex vẽtigali. ff. de pig. gl. in l. fi in verb. vendere. C. de iure emphyt. quam ibi Sal. & alij cõiter ſequuntur. & gl. in c. potuit. in verb. vendere, de locat. & ibi Imo. Spec. in tit. de emphyr. § nunc aliqua. versũ. cxxij. Grat. qui dicit* communem opi. in consi. liiij. nu. 7. vol. j.
Contrariũ tenet Rom. in d. l. si ꝓstãte. ff. sol. mat. & ibi Io. Cro.
20 Sed dic ꝙ istæ vltimæ authoritates loquuntur in re emphyteutica, quando ſpecialiter pignori obligaretur: nos autẽ quærimus an veniat in generali obligatione.
Et ꝙ nõ veniat, ſentit Ang. ĩ auth. de restĩ. & ea quæ parit. Ale. ĩ consi. xlj. vol. vj. Iaſ. in cõſ. cxxiiij. vol. iiij. Goza. qui ita declarat in consi. xx. Ripa in l. obligatione generali. ff. de pigno.
21 Prima tamẽ opinio, quo ad feudalia, vt magis communis: vt per Alex. in d. l. si constante. & Io. Crot. ibi, Hiſp. in c. per vestras. §. xxxviij. de dona. inter vir. & vxo.
22 Quam opi. limita, quia commoditas, & fructus rei feudalis pñt venire in obligatione durante duntaxat vita ipſius feudatarij. Hiſpa. in c. per vestras. §. xxxviij. de dona. inter vir. & vxo. Berous. q. xcv. nu. 5. Grat. consi. liiij. nu. 14. vol. j.
23 Secundò limita, quia procurator generaliter constitutus, dr̃ etiam quo ad feudalia constitutus. Afflict. super Const. reg. in tit. qual. locan. sint res fiscal. nu. 4.
24 Et ſimiliter ẽt in generali sermone nõ veniunt feudalia. Paris. in consi. iij. vol j. & consi. vij. & consi. xij. vbi omninò vide. vol j. Maria. Iun. in consi. lxxij. nu. 51. vol. j.
25 Prout nec appellatione bonorum feudalia continentur. Paris. in consi. vij. vol j. & consi. xij. eo. vol. j.
26 Quintò infertur, ꝙ in generali obligatione nõ veniunt bona alterĩ obligata. Calcan. in consi. xxj.

27 Sextò

27 Sextò infert, ꝙ res ſubiecta restitutioni fideicõmiſ. nõ venit in generali obligatione, gl. & post eũ Ang. ibi in auth. de restĩ. & ea, quæ parit. Iaſ. in d. l. fi. C. de iure emphy. Iaſ. cõſi. cxxiiij. vol. iiij.
28 Limita ſtantibus verbis vniuerſalib⁹ ac pluries repetitis. Iaſ. in consi. cxxiiij. vol. iiij. Afflict. ſup Cõſtit. in tit. de cul. pac. nu. 78.
Contrarium in verbis vniuerſalibus tenet Marian. Iun. in consi. lxxij. nu. 51. vol. j.
29 Septimò infertur, ꝙ in generali obligatione nõ venit res dotalis vxoris. Bal. in l. si cõstante. § si maritus. ff. sol. ma. post Cy. ibi, & hoc ſegtur ibi Roma. & Alex. & Iaſ. in d. cõſi. cxxiiij. vol. iiij. & in l. fi. C. de iure emphy. apostil. ad Bal. in l. j. C. quæ res pig. oblig. & apostilla. ad Bal. in l. voluntas. C. de fideicom.
30 Octauò infertur, ꝙ in generali obligatione non venit pecunia. Gomeſ. in § item Seruiana. inſti. de actio.
31 Nonò infertur, ꝙ in generali obligatione non veniunt agri colendi instrumenta: Gomeſ. in d. § item Seruiana. inſti. de actio.
32 Decimò infertur, vt nec veniant res, per quas consiliatur publicæ vtilitati. Gomeſ. in §. item Seruiana. inſti. de actio.
33 Amplia principalem conclusionẽ ẽt in donationc, in qua si fiat donatio generalis bonorum non veniunt ea, quæ non venirent in generali obligatione. Mathe. in sing. cxxxviij. Imo. & Roma. in l. stipulatio hoc modo concepta. vbi etiam Alex. ff. de ver. oblig. & Iaſ. ibi.
34 Tamen ista opi. est contra opin. Bar. cõiter approbatam in l. stipulatio hoc modo concepta. ff. de ver. obl. vbi tenet, ꝙ donatio omnium bonorum præſentium, & futurorum quaſi nihil reſeruet, non valeat: cum qua opinione transeunt communiter Doct. vt ibi per Iaſ. & Io. Crot.
Et istã opinionẽ ꝰ Mathes. & alios tenet Dec. in c. sedes. de rescript. & consi. xxx. & in l. fin. C. de pact. Cor. in consi. clxxvj. vol. ij.
35 Tenendo tñ opin. Mathe. & sic ampliationem, Limita non procedere, vbi effectus donationis consertur post mortem, quo tempore non indiget donans vllis rebus: ita declarat Corn. in d. consi. clxxvj. vol. ij. Soc. in tract. obli. in x. libello. in j. q. Dec. in cõsi. xxx. & in l. fin. C. de pactis.
36 Primò limita regulam principalem vt procedat, qñ oratio fuit generalis, ſec⁹ si cẽt vniuerſalis, vt quia dictũ esset oĩa bona, &c. ita colligit ex doctrina Bar. ĩ l. vxori. §. generali. ff. de vſuf. leg. & videtur tenere Bar. in l. si pluribus. ff. de ſe. ij. dum allegat l. obligatione generali. ff. de pig. & istud ponit Iaſ. in l. j. C. de le. Cor. in consi. clxxvj. vol. ij. Dec. in c. ſedes. de reſcrip. in l. omnia. ff. si cert. pet. in consi. xxx. & in l. fin. C. de pact.
37 Et pro ista opi. est deciſio Bar. communiter approbata in d. l. ſtipulatio hoc modo concepta. de qua ſuprà dictum est: nã tenet quòd donatio omnium bonorum nihil reſeruet, ſed omnia contineat. Alex. consi. cxviij. vol. v.
38 Cõrariũ, ꝙ diſpoſitio l. obligatione generali. de pig. habeat locũ ẽt vbi poſitũ est tantũmodò verbũ, oĩa. ponit Bar. in l. si is q ducenta. § vtrũ. ff. de reb. dub. & idẽ Bar. in l. codicillis. § inſtituto. ff. de leg. ij. Ang. in d. l. obligatione generali. de pig. Iac. de Aren. Cy. & Albe. in l. j. C. quæ res pig. obli. Imo. Rom. & Alex. in l. ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de ver. ob. Soc. in l. si is qui ducenta. § vtrum. ff. de reb. dub. Mathes. ſing. cxxxviij.
39 Secus, qñ est appoſita dictio, quomodocunq;. Goz. in ꝑ. j.
40 Secundò limita, vbi non essent alia bona in bonis obligantis, quia illa venirent poſtquàm in aliis verificari non potest diſpoſitio. Pe. Gerar. de Petra ſancta, in ſingu. xxxv. Hipp. in rub. de fideiuſ. & in l. j. § ſi ſeruus. ff. de quæſtion.
41 Tertiò limita, nõ ꝓcedere in diſpoſitione facta in vltima vo lũtate, qa ꝓcipit oĩa bona, & nihil reſeruat, cũ cessat ratio in qua fundatur principalis concluſio: ex quo poſt mortem quis bonis non indiget, Cor. in consi. clxxvj. vol. ij.

De Verborum significatione.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Filiorum appellatione nepotes continentur.

1 Appellatione filiorum ẽt nepotes cõtinentur. l. liberorum. ver. ſed & Papyrius. ff. de ver. ſig. l. filij. eo. tit. l. iuſta. eo. tit. l. Senatuſc. ff. de rit. nup. gl. in c. ij. de verb. ſig. l. filium habeo. vbi Bar. Bal. & Ang. ff. ad Mace. Barb. in conſ. lv. vol. ij. & in consi. lxiij. vol. ij.
2 Maximè quando est eadem ratio in nepote prout in filio. Paris. consi. lxxviij. vol. ij. prout dicetur inferius.
Contrarium Maria. Iun in consi. cviij. vol. ij.
3 Declara, qa hoc procedit p interpretationẽ nõ ex ꝓpria verbi significatione. Dy. & Barba. in l. liberorũ. ff. de ver. ſig. Sal. in l. ij. q. xxj. C. de iure emphy. Io. Fab. in §. fin. inſtitu. qui teſta. tut. dari poſſ. Cor. in consi. xc. vol. iij. Alex. in cõſ. xxxvij. vol. vj. & in consi. xvij. vol. v. & in consi. cxxv. eo. vol. v. Chaſſ. in consi. liij. & in conſue. Burgun. Maria. Iun. in consi. cxvj. volu. j. & consil. cviij. volu. ſecundo Cor. in conſilio ccciij. volumine iij. & in consil. clxxxij. volu. ij.
Soc. in ꝑ. clij. in prima ſubſcriptione. vbi dicit, ꝙ ista est cõis* omnium opinio. & in ſecũda ſubſcriptione. idẽ tenet Bal. ĩ l. maximũ vitium. ver. ex prædictis. C. de libe. ꝓte. & in l. Gallus. §. inſtituens. ff. de libe. & poſth. & in l. Titius. eod. tit. & in l. filium. in ij. not. ff. de his, q ſunt ſui, vel alien. iur. Pe. de Anc. ĩ repe. c. j. de ꝓtit. Io. And. in c. ad extirpandas. de fil. ꝓbyt. Dec. in ꝑ. cxv. ĩ ij. dubio. & in cõſ. dxlv. Cor. in cõſ. ccvij. vol. ij. Bal. in repe. l. in ſuis. ff. de libe. & poſth. Abb. in c. ad extirpandas. de fil. ꝓbyt. hoc voluit dicere gl. in verbo. liberorũ. in cle. j. de bapſmo. gloſſ. in l. filij. ff. de ver. ſig. gl. in l. ſed & milites. C. de excuſ. tut. Bar. in l. alimẽta. in fi. prin. ff. de alim. & cibar. leg. Cur. Iun. in consi. lvij. post Iaſo. in l. ſi quis id quod. ff. de iuriſd. om. iud. Goza. in consi. xxxvj.
4 Contrariũ, ꝙ ſit ex propria ſignificatione, tenet Barba. in ꝑ. x. vol. ij. & idem tenuit Iac. Bu. vt per Bal. in d. l. maximum vitium. C. de liber. præter. & idem voluit etiam gl. in §. fin. inſti. qui teſtamen. tuto. dar. poſſ.
5 Tertiò amplia, vt hoc procedat in diſpoſitione teſtatoris fauorabili facta erga filios, in qua nepotes continentur: p rex. in l. Lucius. Ia fi. ff. de hæred. inſti. & ponit Bar. in d. l. liberorũ. Ang. & Imo. in l. Lucius. Ia fin. ff. de hæred. inſti. idem tenet Ang. in l. Gallus. §. inſtituens. ff. de libe. & poſth. Oldr. in cõſi. cclxix. incip. thema ſiue tenor facti. Ant. de Bu. in c. in quibuſdam. de pœn. Pet. de Anc. in cle. j. de baptiſ. Cardi. Flor. in c. ij. de ver. ſig. & in rubrica, de paren. qui fil. occid. Alex. in consi. ix. volu. j. vbi dicit istã communem opin. & in consi. v. vol. iij. & consi. xxvi. eodem vol. Soc. in consi. xiiij. vol. j. Iaſ. in d. §. inſtituens. Capra in consi. xxij. Curt. Jun. in consi. cxiij. & consi. xxij. vbi dicit istam opin. Bar. cõiter teneri. & in consi. cxvj. Iaſ. in l. de quibus. ff. de legib. Soc. in cõſi. cclxlix. Alex. in consi. xxxvij. vol. vj. & in consi. cxxij. vol. iiij. Dec. in consi. cccxcj. vbi dicit istam opinionem cõiter approbari. Cor. in consi. ccvij. vol. ij. Barb. in consi. x. volu. ij. & ibi dicit istam cõem opin. Roman. in consi. cxlviij. Bal. in consi. xxxij. vol. iiij. & in cõſ. ccclxij. eo. vol. iiij. & in consi. ecclxiij. eo. vol. & in consi. cccxiij. eo. vol. iiij. & in consi. xiij. vol. iij. & in l. j. C. de condi. inſer. Iaſo. in consi. lij. vol. iij. Io. Ant. Alex. in consi. xxvij. Bertr. in consi. lxxvij. volu. ij. Goza. qui dicit istam cõem opinionem in conſil. iiij. & in consi. lix. Cur. Sen. in conſil. xlv. verſi. præmiſſis omnibus. Maria. Iun. in consi. cxxv. volu. j. & consi. cxlvj. volu. ij. & consi. cxlix. nume. 3. vbi dicit hanc magis communem opin. Ruin. conſil. cj. volumine ij.
Cõtrariũ tenuerunt Frãciſc. Accurſ. cõſulendo. And. de Piſ. & Rayn. Cyn. Iac. de Aren. Bal. & Imo. in l. Gallus. §. inſtituens. ff. de libe. & poſth. vbi etiam Aret. idem tenet. & idem tenet Bal. in repe. l. in ſuis. ff. de lib. & poſth. Bal. in l. quiſquis. C. ad legẽ Iul. maieſt. Cor. in consi. cxcix. vol. ij. & in consi. cxxxij. vol. j. & in consi. cxlviij. volum. iij. Soc. vbi dicit istã partem cõem in cõſ. ciiij. vol. iij. & in cõſ. lxxiij. vol. iiij. Dec. in cõſ. xcv. in ſecundo dubio. Albe. de Roſa. in ſecunda parte ſtatutorum. q. cvj. Signorol. Homod. in consi. ccxlvij. Dec. in cõſi. cccxlv. & in cõſi. dclxvij. in fi. Rom. in consi. cccc xxxviij. in vltimo dubio. Cor. in consi. clxxxij. volu. ij. & in conſ. cxc. vol. iiij. & in consi. ccxxx. vol. iij. Soc. in conſilio clij. in ſecunda ſubſcriptio. ad illud conſilium, & ſimiliter in vij. ſubſcriptione. Aret. in conſ. cxlv. Alex. in cõſ. j. vol. j. Curt. Iun. in consi. cxxxv. & in conſ. cxj. Io. Ant. Alex. in conſ. cxliiij. vbi dicit istam magis cõem opin. In quã ẽt partem inclinat Corn. in cõſ. ccciiij. vol. iij. Alciat in l. liberorũ. ff. de verborum ſign. Bertr. in consi. ccix. volu. iij. Zaſ. in conſ. vij. vol. Guald. caute. iiij. in tit. de ſubſti. Goza. in consi. xxxvj. Bertr. in cõſi. ciiij. vol. ij. Pau. de Cast. in conſ. xcvij. incip. ne impropriis. vol ij. Ang. Aret. in §. fi. inſti. q teſta. tut. dari poſſ.
6 Pro cõcordia harũ opinionũ dici põt ꝙ si agitur de ſucceſſione aui vel patrui, & tunc quia nepos admittitur ad ſucceſſionẽ vnà cum patruo, appellatione filiorum veniũt nepotes. si verò ageretur de ſucceſſione aliorum transuerſaliũ patruo excepto, tunc appellatione filiorum nepotes non contineretur: ga ſemper in dubio teſtator præſumitur voluiſſe vti iure communi. ita Aret. in conſilio cxlv. quem ſequitur Cur. Iun. in conſilio lxxv. nume. 5.
7 Sed tenendo primã opi. magis cõem, ex illa infertur, vt in ſubſtitutione fideicõmiſſaria, in qua inuitantur filij, veniunt nepotes: ita loquitur Marian. Iunior, in conſ. cxiiij. & in conſilio cxvi.

vol.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vol.j.& in consi.cxlvj.vol.ij.Berous.q.cxij.

Contrarium tenet Mant.in consi.cclxxv.

8 Et tenẽdo illam primam opi.Limita, nisi ipsi filij sint grauati, quia tunc grauatis filiis no censerent grauati nepotes.Curt.Iun. in consi.cxj.Dec.in consi.xcv.in ij.dubio.& Curt.Iun.in cõsi. cxxv.Io.Ant.Alex.in consi.cxliiij.Gual.l.caute.iiij. de subst.Paris. in consi.xxxj.vol.ij.nam qñ ex dispositione testatoris resultat incommodum,appellatione filiorum non continentur nepotes. Rui.consi.cxxxj.vol.ij.& dicetur in v.limit.

9 Contrarium Cur.Iun.in consi.cxvi.Io.Ant Alex.in consi.xxviij.Dec.in consi.ccccxcj.Paris.consi.lx.vol.ij.& consi.lxj.vol.ij.& consi.xvij.vol iij.

10 Sed qñ agitur de substitutione fideicommissaria passiua, ẽt si agatur de grauamine si vocanẽ filij ad substitutionem fideicõmissariam,videntur vocati nepotes.Paris.consi.lxxviij. & consi. lxxxvij.vol.ij.& consi.lxxxix.co.vol.& consi.xiiij.& consi.xlj.vol. iij.& consi.vij.nu.19.& nu.37.co.vol.

11 Quod eo magis vr procedere quando illa substitutio fideicommissaria posset importare tam commodum: quàm etiã incommodum:vt per Paris.in consi.j.nu.37.vol.iij.

12 Secundò amplia,ẽt si verbũ filij,appositũ sit per modũ cãæ, vel conditionis,& dispositio cõtineat filiorũ fauorẽ,vel cõmodũ,& hoc siue in dispositione testatoris ,siue in dispositione legis:vt per Bar.in d.l.liberorum.Car.in c.ij.de ver.sig.Pet.de Anc. in cle.j.de baptis.Grat.consi.liiij.vol.ij.

13 Tertiò amplia,qa in dispositione legis vbi dispositio ꝓtinet filij fauorẽ,& tertij odium,sed principaliter fauorem filij,tũc lex loquens in filiis nepotes cõprehendit.Bar.in d.l.liberorum.ff.de ver.sig.Card.in d.c.ij.de ver.sig.Pet.de Anc.in cle.j.de bapt.Ang. Aret.in §.fi.inst.qui test.tut.dari pos.

14 Quod amplia ẽt si sit dispositio legis correctoria. Rom. cõs. cxxix.Abb.in consi.xxv.vol.j.Barb.in consi.x.vol.ij.

Limita,si dispositio cõtineret odiũ tertij,sine filij fauore, vt in statuto ꝙ pater teneatur soluere condemnationem pro filio dicit Bal.in l.pen.C.ad Maced.Alex.in consi.lvj.vol.v.

15 Quarto amplia in bñficiis principum,quia in eis fit larga interpretatio,& iõ appellatione filiorum veniunt nepotes. Bar. in d.l.liberorũ.Card.in d.c.ij.de ver.sig.Pe.de Anc.in d.cle.j.de bap. Ias.in l.de quibus.ff.de legib.Pe.de Anc.in c.i.dũ tractat de interpretatione statutorũ.ver.iij.principaliter.Alex.in consi.xvij.vol. v.Fel.ex mente Pet.de Anc.& Barba.in c.causam,quę.de rescrip. Rui.consi.ccxxvij.vol.j.

16 Quintò amplia in feudis,in quibus appellatione filiorũ veniunt nepotes.Bal.in c.j.de alie.feud.post gl.j.in §.j. in verbo, reuertit ad dominũ.& ibi Mart.de Laud.in ver.& si clientulus. Iac. de Bel.& Aluarot.ibi.Bal.ẽt in c.quæ in ecclesiarũ.de cõsti.Alex. in l.Gallus.§.instituens.ff.de libe.& posth.Pet.de Anc.in c. canonum statuta.in xiiij.q.principali.in materia interpretationis declaratoriæ.in ver.sed qñ verbũ filij ponitur.de consti.Alex.in ꝑ. cxxij.vol.iiij.& in consi.xvij.vol.v.Ias.in l.de quibus.ff.de legib & in l.si extraneus.ff. de condi.causa dat.& in d.§.instituens.

Idem sentit Bar.in d.l.liberorum.ver. quæro quid in rescripto principis.Alex.in consi.xxvj.vol.v.qui dicit,ꝙ in feudis appellatione filiorum veniunt omnes descendentes. Trig.sing. xix. Paris.in consi.xx.vol.j.Rui.consi.xlv.vol.j.& consi.cciij.vol.ij.& cõsi. cv.vol.iij.& consi. clxvij.vol.v.

17 Contrariũ,ꝙ imò in feudis appellatione filiorũ non veniãt nepotes,tenuit Sal in l.ij.q.xxj.C.de iure emphyt.Imo.in l.quod dã.ff.de ver.obl.vbi dicit ꝙ qñ pater stipulatur filiis in actu, qui filiis põt conuenire vt filiis , & filiis vt hæredibus, tunc appellatione filiorum non veniunt nepotes.Alex.in consi.cciij. vol. ij. Fel.in c.per tuas.de proba. Roch. in c.fi. secundum partiam impressionem.ver.& hoc facit,de consuet.

18 Concordat Cur.Iun.in tract.de feud.in ij.par.quòd in feudo concesso à principe habeat locum prima opinio, in feudo concesso ab inferiore, procedat secunda opin.

19 Sextò amplia,ẽt stãte statuto,ꝙ stãte filio masculo , filia fœmina excludat,nã non mõ filius excludet filiam,sed ẽt nepos ex filio masculo excluder filiã.hoc tenuit Iac.Bu.in sua disp.quę sequitur Bar.in l.liberorũ.ff.de ver.sig.Card.in c.ij.de ver.sig.Pe.de Anc.in cle.j.de bap.Bal.in l.ij.in fi.C.de ius voc.& ibi Sal.& Pau. de Cast.Io.And.in addi.Spec.sup rubr.de succes.ab intest.Bal.in l.maximũ vitium.C.de lib.præt.Sal.Pe.de Anc.in repe.c. canonũ statuta.de consti.Chass.in consue.Burg.Ias.in l.ij.C.de in ius vocand.& ibi Dec.vbi dicit istam esse communem opinionẽ. Fulgo.in consi.lxxviij.Pau.de Cast.in consi. xl.vol.ij. Georg. Nat.in c.quamuis.de pact. in vj.Cur.Iun.in consi.cxj. Pau. de Cast. in l. maximum vitium.C.de lib.prꝛter.Fulg.in l.de quibus.& Ias. ibi. vbi hanc dicit cõm *opinionem.ff.de legib. Soc. in consi. feudali.inter lecturas.aliàs in consi.cclij.Rui. in §. & quid si tñ. in l. Gallus.ff.de lib.& posth.Roma.in consi.cxxix.in fin.Soc.in cõsi. xxx.vol.j.licèt dicat aliquos tenere ꝓrium.Chass.in cõsi.liij.Hippo.in sing.cccij.Matth.de Afflict.super Consti. aliàs in rubrica, de succes.filio.nu.64.Roch.in c.fi.de cõsue.Brun.in trac.ꝙ stãt. masc.aliàs in xij.articulo,in xvj.q.vbi latè examinat q.& limit.Paris.consi.lxxxv.vol.ij.& consi.lij.vol.iij.Aimo in consi.clv.Gram. consi.xxvj.vol.j.& consi.xliij.vol.j.Rui consi.xij.vol.j.& consi.clxxix.vol.ij.& consi.xxv.vol.iij.& consi.xxxj.vbi declarat. vol. iij. & consi.lxiij.vol.iij.& consi.lxvj.vol iij.& consi.cxliij.volu.iij.& consi.lviij.vol.v.Tiraq.de iur.primogenit.q.xl. nu.46. glo. consuet.Turonen.

Contrarium verò,ꝙ nepos nõ excludat filiam: tenuit Bal.in l. si verò.§.de viro.in fine.ff.fol.mat.& ĩl.sed & milites. ff. de excu. tut.Christoph.Porc.in §.fi.insti.qui testa.tut.dari pos.Idem vr tenere lmo.in d.l.si verò.ff.fol.mat.Are.in consi.clxiiij.Dec.in ꝑsi. cccxv.& in consi.dxj.in fi.& in consi.cccclj.in fin. & in consi. dcxxv.& in consi.dclxxxviij.

20 Et sicut filius & nepos excludũt filiã,vt suprà dictũ est, ita ẽt excludunt neptem ex filia:vt no.Bar.in consi.cxxxiij.Pau. de Ca. in l.maximũ vitium.C.de lib.præt.& Bal.& Imo.in d.§.de viro ff. fol.mat.Bal.in l. maximũ vitiũ.C.de libe.prꝛ.& in l.quod verò ff. de leg.Dec.in l.ij.C.de in ius voc.Georg.Nat.in c.quãuis.de pac. in vj.Dec.in consi.dcxxxiij.Roch.in c.fi.de cõsue.Brun.in tract. quod stan.masc.in xxii.articu.in xiiij.q.Lauren.in §.cęterum.insti.de legi.agn.succes.Rui.consi.xlvij.vol.iij.

21 Neptis sũt ex filio masculo nõ excludit filiã testatoris, Bar.ĩ d.l.liberorum.ver.quæro, pone retento eodẽ themate.ff. de ver. sig.Bal.in l.Gallus.§.instituens.in fi.ff.de lib.& posth.Sal.in l.ij. C. de in ius voc.Soc.in consi.cliij.vbi declarat.& in ꝑsi.ccxcvj. Are. in cõsi.cxj.Dec.in consi.cccix.Chassan.in consue.Burg.Matthæ. de Afflict.super Cõsti.Brun.in tract.ꝙ stãt.masc.Maria.Soc. Iun. in consi.j.vol.j.Rui.consi.clxij.vol.ij.Tiraquel.de iur.primoge.e. xiij.nu.6.Gramma.dec.lxiij.

22 Successiuè quęrit an sicut ĩ hoc casu neptis ex filia excludit, ita nepos masculus ex fœmina excludat.& Bar.in §. videndũ. in l. ij.ff.ad Tertu.& in l.liberorũ.ver.qd si filia dotata.ff.de ver.sig.tenet ꝙ ẽt nepos masculus excludatur.idẽ voluit Bal.in l. maximũ vitiũ.C.de libe.ꝑter.Ias.in l.i.C.de succes.edic.Pet.de Anc. ĩ cle.j. de bapt.Nico.de Matt.& Cy.in l.j.C.quæ sit long.consue.Roma. in consi.xl.And.de Iser.in c.i.denat.succes.feud Sal.in l.maximũ vitiũ.in fi. C.de libe.ꝑter.& ibi Cor.Ang.in §. sed neque. in auth. de trien.& semis.Sal.in l.ij.C. de in ius voc.& ĩ l.illud.C.de sacro. eccle.ĩ fi. Soc.in cõ.lxiij.vol.iij.Bal.in cõsi.clxxj.in fi.vol.ij.Brun. in trac.de statut.in vj.argu.ver.j.quæro.Cor.in cõ.ccxxxiiij.vol. iiij.Ias.in consi.cxlj.vol.ij.Lauren.in §.cæterũ.insti.de leg.aguat. succes.Are.in l.Gallus.§.nunc de lege.ff.de lib. & posth.in fin.Ias. in l.qui se patris.C.vnde liber.Io.Ant.Alex. in consi. xvj. Georg. Nat.in c.quamuis.de pact.in vj.

23 Et facit,nam stante emphyteusi recepta pro se, suisque filiis masculis.nõ venit nepos masculus ex filia.Spe.in tit.de emphyt. §.nunc aliqua.ver.cxlvj.Rui.consi.xxij.vol.iij. & consi. xlvij. volumine iij.

24 Contrariũ,ꝙ nõ excludat nepos masculꝰ ex filia, tenuit Frã. Tigrini,in consi.incip.super q.quæ oritur.Bald.in l.sancimus. in fin C.de inof.testa.Ang.in l.de quibus.ff.de legib.sentit hoc Bar. in consi.cxxxiij. Capra in consi.cxxxvij.

25 Est verum,ꝙ Bal.in l. maximum vitiũ.C. de lib. præte. distinguebat,ꝙ aut filia fuerat patri superstes, & tũc nepos excluderetur:aut prædeceſſerat,& tunc nepos non excludatur. quã distinctionem videtur sequi Alex.in consi.lxxv.vol.j.

Tamen illam reprobat Georg.Natt.in d.c.quamuis.de pact.in sexto.

26 Pau.verò de Cast.in l. qui superstitis.in fi.ff.de acq.hær.distinguebat alio mõ, quia aut dos filiæ fuerat per patrem recuperata, & tunc nepos excludatur.aut fuerat recuperata per filium.& tũc filius excludatur, & istam distinctionem sequitur etiam Alex. in d.consi.lxxv.vol.j.

27 Sed ẽt est nõ modica dubitatio inter Doct.vtrũ sicut stãte filio masculo excludit filia testatoris,ita excludatur neptis ex filio masculo.Cy.ĩd.l.j.C.quæ sit lõg.cõsue.tenet ꝙ neptis ex filio ex cludat:& idẽ voluit Bal.ĩ l.qd verò.ff.de legib.& Raph.Fulg.Alc. Riminal.Ias.Dec.Pau.de Ca.ibi,Bal.in l.maximũ vitiũ.C.de libe. ꝑ.latè Ias.in ꝑ.cccxxj.vol.ij.Geor.Nat.in c.quãuis.de pac.in vj. & dicit Cur.Sen.in cõsi.ix.ꝙ nepos masculus excludet neptẽ fœminã ex masculo.allegat Pau.de Cas.ĩ quodã ꝓsilio qd nõ inuenio. Brun.in tract.ꝙ stant.masc.& in xij. articu.in xvj.q. vbi istam dicit *eõem Maria.Iun.consi.cclxviij.vol.ij.Rui.consi.cl.vol.ij.

Cõtrariũ tenuit Bal.in d.l.ij.C.de in ius vocan.sequitur Pet.de Anc.ĩ repet.c.canonũ statuta.ver.his igitur quinque mẽbris. de constitu.Soc.in consi.xxx.Alexand.in consi.xlix.volu.iij. Soc.in consi.

consi.cxxij.vol.iiij.Paris.consi.xlj.vol.iij.Ruin.ꝑ.cxliij.vol.ij.& cõs. clxj.vol.ij.& ꝑ.xix.vo.iij.Tiraq.de iur.primog.q.xiiij.n.4.& n. 5.

28 Sed si nepos extaret ex filio masculo, & nepos ex filia fœmina,& extaret ẽt statutũ vt statũs.filiis masculis filia dotata nõ succedat,proculdubio nepos ex masculo excluderet nepotẽ ex fœmina.Ita tenet Bar.in d.l.liberorũ.versiculo,quæro,pone aliquis decessit.ff.de verb.signifi.Bald.in l.maximum vitium.C.de liber. præter.Brun.in tract.ꝙ stant.masculis.in xvj.q.

29 Septimò amplia,vt etiam in aliis statutis,quꝛ non continẽt odium principaliter, appellatione filij veniat nepos. Cæpol.in consi.ciui.vij.Ang.Aret.in §.fi.instit.qui testa.tut.dari poss.Rom. in consi.cxxix.Ange.in consi.lxxxviij.Bald.in l.filium habeo.ff.ad Maced.Ruin.consi.xiij.volum.iij.

Contrarium Bald.in l.quisquis.C.ad leg.Iul.maiesta.Corne.in consi.cxxxij.volu.j.

30 Tertiò limita, nisi statutum esset correctorium iuris cõmunis:vt per Chassan.in consuetud.Burg.§.xj.nu.8.

31 Item limita,vt per Ruin.consi.viij.volum.v.quando continet odium irrationabile.

32 Octauò amplia,nã semper vbi potest ex cõiecturis apparere, ꝙ disponens senserit de nepotib.tunc proculdubio semp appellatione filiorũ nepotes continentur.Aret.in ꝑ.cxlv.Curt.Iunior in consi.cxj.Bal.in l.j.C.de his,qui ante aper.tab.Soc.in consi.clij. Curt.Iun.in consi.cxiiij.& in consi.cxvj.Paris.consi.lxxvij.volu.ij.

33 Amplia , etiã si filij essent nominati nominibus propriis.Bal. in l.j.C.de his,qui ant.apert.tab.Curt.Iun in consi.cxiij.

34 Nonò amplia,quia appellatione filij nepos cõtinetur , qñ aliàs sequeretur separatio,vel aliquid iniquũ,vel inhumanũ emergeret:Bar.in l.liberorũ.per illũ tex.ff.de verb.sig.& per l.vxorem. §.cõcubinæ.ff.de le.iij.& ibi Bart.not.refert & sequit Pet.de Anc. in cle.j.de bapt.Car.in c.ij.de verb.sig. Idẽ tenet Bal.in l.Gallus.§. instituens.ff.de lib.& posth.Signo.Homod.in consi.ccxlvij.in fi. Soc.in ꝑ.lxxiij.vol.iiij.& in ꝑ.clij.vol.j.Ale.in ꝑ.v.vol.iij.in l.sed si hac.§.liberos.ff.de in ius voc.Curt.Iun.in consi.ix.& in consi.iij. num.8.vbi dicit communem *opin.Alex.in consi.xxxvij.vol.vj. in respon.ad octauum argum.Chassan.in consi.xiij.num.16.

35 Et idem quando aliàs esset odium irrationabile : tenuit Rui. consi.viij.volum.v.

36 Decimò amplia, quia si verba cõferũtur in certũ futurũ euẽtũ,& eo tpe nõ reperiaẽ filius,sed nepos,vt actus valeat,& dispositio operet,tũc appellatione filij nepos cõtinetur.Imol.in l.Gallus.§.instituẽs.& ibi Alex.Soc.& Ias.& Claud.ff.de libe.& posth. Corn.in ꝑ.ccvij.vol.ij.Angel.Aret.in §.fi.inst.q test.tut.dar.poss. Alex.in ꝑ.ix.vol.j.& in ꝑ.v.vol.iij.& in cõ.xxvj.vol.iij.Dec.in ꝑ. cccxcj.Curt.Iun.ĩ ꝑ.cxxxix.vbi dicit istud cõiter tenerì per Doc. & in consi.clxj.Alex.in consi.xxxvij.volu.vj.Curt.Iun.in cõ.lvij. Guald.in iiij.cautel.de subst.Gozad.consi.xxxvj.& consi.lix.Bertr. in consi.lxxvij.vol.ij.Paris.consi.lxxviij.vol.ij.& consi.lj.vol.iij.Maria.Iun.in consi.cxiiij.nu.31.vbi dicit communem *opinionem: & in consi.cxvj.nu.13.vol.j.Dec.in consi.cccxcj.Goz.in consi.iiij. nu.13.& nu.31.vbi dicit communem opin.

Contrarium tenet Rom.in cõsi.ccccxxxviij.in vltimo dubio. Aret.in consi.cxlv.Dec.in consi.xcv.in ij.dubio.Soc.in ꝑsi.lxxiij. nu.19.volu.iiij.vbi dicit opinionem Imol.non esse communem.

37 XI.Amplia, qñ filius fuit cõsideratus in dispositione rõne agnationis,seu familiæ,quia tunc etiã nepos cõtinetur filij appellatione.Io.And.in addi.Spe.super rub.de succes.ab intest.Salic.in l.maximũ vitiũ.C.de lib.præt.Imol.in l.si verò.§.de viro.ff.solut. matr.Fulg.in ꝑsi.lxxviij.Georg.Natt.in ca.quamuis.de pact.in vj. Paul.de Castr.in consi.xl.vol.ij.Ias.in l.de quibus.ff.de legib.Curt. Iun.in consi.cxj.Goza.in consi.lix.Paris.consi.lxxxv.vol.ij.Maria. Iun.in cõ.cix.& in cõ.cxvj.nu.13.vbi dicit oẽs ita tenere.vol.j.

38 Et propterea dicitur , ꝙ si persona filij sit considerata ꝓpter aliquam qualitatem , quæ etiam in persona nepotis concurrat, appellatione filij semper nepos continetur.Paul.de Castr.in l.filium habeo.ff.ad Maced.

39 Amplia,nam quando à testatore est considerata ratio agnationis,dispositio non solùm ad primos duos gradus liberorum, sed etiam ad alios post illos extenditur:vt per Petr.de Anchar.in consi.xxvj.Bertr.consi.xxx.vol.j.in nouis.

40 XII.Amplia,qñ auus nepotẽ filium nominare consueuisset. Bart.in l.alimenta.in fi.ff.de ali.& cib.legat.Rom.in l.si verò.§.de viro.in xxxiij.aliàs xxxvj.fall.ff.solut.matri.& in cõ.ccccxxxviij. in fi.Ias.in l.Gallus.§.instituens.ff.de lib.& posthu.Ang.Aret.in §. fi.inst.qui testa.tut.dar.poss.Soc.in consi.clij.in iiij.subscript.

41 Ias.in l.si pater.C.de hæred.instit.vbi hoc dictum limitat.nisi auus eodem tempore etiam filium haberet,quia tunc appellando filium intelligeretur potius de vero filio,quàm de nepote.

42 XIII.Amplia,nam vt actus valeat,& nõ pereat, appellatione filij venit nepos.Bal.in d.l.Gallus.§.instituens.ff.de lib.& posthu. Corn.in consi.ccvij.vol.ij.Soc.in consi.lxxiij.nu.19.volu.iiij.

43 XIIII.Amplia , vt etiam appellatione filiarum veniãt omnes descendentes fœming.Iun.in c.fi verò.clj.in fi.de sent.excomm. Bal.in margarita,in verbo mater.

44 XV.Amplia,quia non modo veniunt nepotes, sed etiam ꝓnepotes.Bar.in l.j.§.fi quis.ff.de suis.& legit.Paris.in consi.lij.vol. ij.Aim.in consi.clv.vbi declarat.

45 XVI.Amplia , etiam si dictũ sit de filijs ex suo corpore natis, nam adhuc etiam venirent nepotes.Ber.in consi.clvij.vol.j.Rui. consi.cciij.vol.ij.& consi.lxiij.vo.iij.Vide infrà in limitatione xiij.

46 Primò limita,quia in titulis appellatione filiorum nõ veniũt nepotes.l.qd si nepotes.ff.de test.tut.& ibi Bar.in l.ꝑcedẽt.& Bal. in d.l.quid si nepotes.gl.in l.iusta.ff.de verb.sig.Bal.in l.liberorũ. ff.de verb.sign.Card.in c.ij.de verb.signi.Petr.de Anchar.in cle.j. de bapt.Curt.Iun.in consi.cxj.est etiam tex.in §.fi.instit.qui testatut.dar.pos.Alex.in consi.xxxvij.vol.vj.Gualdus.in iiij.caute.de subst.

47 Vtrum autem hoc sit ex eo, qa in vltimis volũtatibus appellatione filiorũ nõ veniat nepos,fm vnam opin.vel ex eo,quia tutela respectu tutoris est onus:vt dicit Bar.in l.liberorũ.ff.de verb. signi.vide suprà Doct.alleg.in j.ampliat. pro vna,vel altera parte.

48 Amplia , vt etiam legis dispositio in tutelis loquens de filiis non comprehendat nepotes.l.sed & milites.§.j.ff.de excusat.tut. Bart.in d.l.liberorum.Alex.in consi.xxxvij.volu.vj.

49 Secundò limita, in patre exhæredante filium, quia tunc filij appellatio non comprehendit nepotem , gl.in l.filij.ff.de ver.sig. Bart.in l.liberorum.ff.de verb.sig.Card.in c.ij.de verb.signi.Petr. de Anchar.in cle.j.de bapt.Ant.de Butr.in capitulo,in quibusdã, de pœn.Alexand.in consil.cxl.vol.vj.

Contrarium sentit Curt.Iun.in consi.xj.

50 Tertiò limita , nã in legato facto de alicuius persona vnà cũ filiis,non veniunt nepotes,quando non sequeretur dura separatio.l.liberorum.§.sed Papyrius.ff.de verb.sig.l.vxorem.§.concubinæ.ff.de legat.iij.vbi glo.Bart.in d.l.liberorum.Card.in ca.ij.de verb.sign.Pet.de Anch.in clem.j.de baptis.

51 Quartò limita, nam vbi in dispositione filius ponitur ꝓmodum causæ,vel conditionis,& dispositio nõ respiciat filij cõmodũ,siue in dispositione testatoris simus,siue simus ĩ dispositione legis,tũc appellatione filij nõ cõprehẽdit nepos:ita declarat Bar. in l.liberorũ.de verb.sig.Card.in d.c.ij.de verb.sign.Pet.de Anch. in cle.i.de bap.Bal.ĩ c.j.§.& quia.qui feud.dar.poss.Goz.ꝑ.xxxvj.

52 Quintò limita,nã ĩ dispositione legis, vbi dispositio cõtinet odiũ filiorũ,appellatione filiorũ non veniunt nepotes: ita tenet Bart.in d.l.liberorũ.ff.de verb.sig.ꝓl.patri.ff.de adult.cũ l.seq.per l.lege Iul.§ hoc capite.ff.de rit.nup.Card.in c.ij.de ver.sig.Pet.de Anch.in cle.j.de bapt.gl.in c.apostolica.in gl.i.viij.q.i.Io. And.& Abb.in c.ad extirpãdas.de fil.ꝓby.Bal.ĩ c.j.§.& qa o feud.dar.pos. Bal.in l.pen.C.ad Maced.cuius dictũ sequit Hipp.in l.infans.ff.ad leg.Corn de sicar.Ang.in l.Titius.in prin.ff.de lib.& posthu.in l. etiam.ff.fol.matr.Alex.in consi.lvj.vol.v.& in consi.cxl. volum.vj. Christoph.Porc.in §.fi.instit.qui testa.tut.dar.poss.Dec.in consi. xcv.Alex.in consi.xxxvij.vol.vj.Gualdus.in iiij.caute.de subst.

53 Prout etiam in dispositione pœnali appellatione filiorũ nõ veniunt nepotes.Ruin.in consi.cxxvij.vol.ij.

54 Sublimitat tamen hoc Curt.Iun.in consi.cxj.quando dispositio esset vno respectu odiosa, tamen alio respectu contineret dispositionem fauorabilem,vt quando agitur de fœminis excludẽdis per masculos fauore agnationis:vt ibi per eum.

Sed contra hanc sublimitationem est decisio Bald.in consilio cccixij.vol.iiij.incip.opiniones variæ.

55 Contrarium tñ in principali limitatione tenuit gl.in d.ca.ad extirpandas.de fil.presby.quę dispositionem excludentem filios à successione in beneficiis paternis asserit etiam nepotes cõprehendere,& illa opi.communiter approbatur: vt ibi per Abb.idẽ videtur velle Bald.in l.quisquis.C.ad leg.Iul.maiest.

56 Et ideo Afflict.super const.rub.de arm.nu.32.dicebat ꝙ omnis constitutio contra ius,dum loquitur de filiis non comprehẽdit nepotes.

57 Sextò limita,nã licèt in dispositione legis,regulariter filij appellatione veniat nepos,fallit, vbi lex vlterius ꝓcedit restringendo suã dispositionẽ ad liberos primi gradus.Iubemus.§.j.Cad Treb.& ibi per Doct.Bal.in l.liberorum.ff.de verbo.sign.Card.in c.ij.de verb.sign.Pet.de Anch.in cle.j.de bapt.Christoph.Porc.in §.fi.instit.qui testa.tut.dar.poss.

58 Septimò limita,nã appellatione filij venit nepos,nisi in filio insit aliqua qualitas,q nõ ineſt in nepote , ꝓpter quã qualitatem filij sit locus dispositioni, qa tũc nepos nõ venit.l.fi.C.de nat.lib. Bar.in l.liberorũ.ff.de verb.signif.Card.in d.cap.ij.de verb.signif. Pet.de Anch.in c.j.de bapt.Bal.in l.Gallus.§.instituẽs.ff.de libe.& posth.Christop.Porc.in §.fi.instit.qui testa.tut.dar.poss.in fi.Ale. in ꝑ.iiij.vol.iiij.Chassan.in ꝑ.xiij.Io.Ant.Alex.cõ.xxij.in fi.Cor.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in consi. ccxxxiiij. vol. iiij. Soc. in l. cũ autus. ver. primus casus. ff. de cõd. & demon. Hipp. in sing. ccciij. Zas. in consi. vij. vol. j. Brun. in trac. q̃ stãt. masc. ver. & i. quærõ statutum prædictũ, vbi declarat.

59 Octauò limita in priuilegiis in q̃bus filiorũ appellatione nõ veniũt nepotes. Bar. in d. l. liberorũ. ff. de ver. sig. p. l. sed & milites. ff. de excus. tut. & ibi nõ. Bal. Spe. in tit. de succes. ab intest. ver. qd si aliquis decedit. Bal. in l. iubemus. § fin. in summario. C. ad Trebel. Alex. in l. etiam. ff. sol. mat. Card. in c. ij. de ver. sig. Pet. de Anc. in cle. j. de bapt. Dec. Neapol. xxj. in nouis.

60 Fallit, q̃n ex tali priuilegio nullus hæderetur. vt per Alex. in l. etiam. ff. sol. mat. Bal. in l. maximum vitium. C. de lib. præter.

61 Nonò limita in ꝑcitibus in quibus appellatione filiorũ nõ veniunt nepotes. Bar. in l. liberorũ. ff. de ver. sig. Car. in c. ij. de ver. sig. Pet. de Anc. in clem. j. de bapti. Ale. in l. Gallus. §. instituens. ff. de lib. & posth. & in l. sed si hac. § liberos. ff. de in ius voc. Ias. in d. § instituens. Sal. in l. ij. q. xxj. C. de iur. emphy. Io. Cald. in ꝑ. xj. in tit. de locat. Imo. in c. potuit. in fi. de loc. Ale. ꝑ. xj. vol. iij. Ale. in cõs. xvij. vol. v. & cõs. cxxv. vol. v. Trigo. sing. xix. Chass. in ꝑ. liij. Mari. Iun. cons. cviij. vol. ij. Rui. cõs. xiij. vol. j. & cõsi. xxxv. vol. j. & cõsi. cciij. nu. 22. vol. ij. Paris. in consi. xx. nu. 14. & nu. 23. vol. j.

62 Ex hoc aũt infertur, q̃ in emphyteusi habita ꝓ se, & filiis nõ veniunt nepotes. Imo. in l. cũ vir. ff. de cond. & demon. Sal. in l. ij. ī xxj. q. C. de iur. emphyt. & Imo. in l. qd̃ dꝫ. ff. de ver. ob. Ant. de But. in c. quibusdã. de pœn. Ale. in l. sed si hac. § liberos. ff. de in ius voc. Io. Cald. in cõs. xj. in tit. de locat. Alex. in cõs. xvij. vol. v. & in cõsi. lxj. vol. j. & in cõs. cxxviij. eo. vol. j. hoc et̃ sentit Imo. in c. potuit. ī fi. de loca. tenet expresse Ias. in l. Gallus. § instituens. ff. de libe. & posth. Fel. in c. per tuas. de probat. Alex. in consi. xj. vol. iij.

Contrarium sentit Bal. in d. l. cum vir. vt ponderat ibi Imol. vt per Bert. in consi. 50. vol. ij.

63 Tenendo primam opinionem cõem, amplia et̃ procedere in donatione. vt per Marian. Iun. in consi. cviij. vol. ij.

64 Sublimita q̃n patet fuisset stipulatus filiis non vt filiis, sed vt hæredibus, quo casu non solùm venirent nepotes, sed etiam extranei. vt per Imo. in l. quod dicitur. ff. de ver. obl. Bertr. in cõs. 50. nu. 4. vol. ij. in nouis.

65 Decimò limita vt cõclusio habeat locũ in nepotibus natis, secus ī nascituris, q̃a appellatione filiorũ nõ veniũt nepotes nascituri, sed tñ nati. ficuti dispositio de liberis hẽt tñ locũ in natis. Alex. in cõs. clxxxiij. vol. ij. Cor. in cõs. cxcix. vol. ij. Soc. in ꝑ. lxxv. vol. iij. Dec. in cons. xcv. Cor. in consi. ccxc. in fi. vol. iiij. Soc. in consi. clij. in ij. iij. iiij. v. & vltima subscriptione Goz. in consi. xxxvj. Paris. in consi. xx. vol. iij.

66 Contrariũ in casu, q̃n testator, vel alius disponẽs cõtulit verba in certũ futurũ euentum: tenuit Curt. Iun. in consi. cxj. Io. Ant. Alex. in cõsi. vlij. & consi. xxviij. Maria. Iun. in consi. clxxij. vol. ij. Rui. consi. cxvij. vol. ij. & consi. cxxiij. vol. ij.

67 Sublimita primam opi. non habere locum in contractibus. Bar. in l. item prætor. ff. de suis, & legit. Rui. in consi. xxxv. nu. 14. vol. j. & in consi. ccxxvij. eo. vol.

68 Secundò sublimita q̃n dispositio loqueretur de filiis natis, & nascituris. Rui. post alios in d. consi. xxxv. nu. 14. vol. j.

69 Tertiò sublimita, q̃a licet nepotes non sint nati, tñ sufficit si fuerint saltem concepti tpe testamenti, vel tpe mortis testatoris: vt tradit Tiraq. de retract. lignag. § j. in gl. ix. nu. 85.

70 XI. Limita, q̃n filij sint nominati nominibus ꝓpriis, tũc eĩ nõ veniunt nepotes. Bar. in l. Gallus. § instituẽs. ff. de lib. & posth. Bar. ī l. liberorũ. ff. de ver. sig. Card. in c. ij. de ver. sig. Pet. de Anc. in clem. j. de bap. Curt. Iun. cõs. cxxj. Iac. de Belusi. in auth. de rest. fideic. Alex. in ꝑ. xxxvij. vol. vj. Curt. Iu. in consi. lvij. nu. 2. vbi dicit cõem*opi. & in consi. cxiiij. nu. 5. vbi idẽ dicit. Gozad. in cõsi. iiij. & in consi. xxix. & in consi. xxxvj Bertr. consi. ciij. vol. ij. Paris. in consi. xx. vol. iij. Aimo in consi. xcviij. Ruin. consi. cxvij. volu. ij. & consi. cxx. vol. ij. & consi. clxxix. vol. ij. & consi. cxxvij. volu. ij. & consi. cxxix. vol. iij.

71 Vbi et̃ ampliat, quando testator loquitur de filiis nascituris. & consi. cxxxiij. vol. iij. & cõsi. cxxxvj. vol. iij. Maria. Iun. in consi. cxlix. nu. 7. vol. ij.

Contrariũ in filiis nascituris tenet Paris. in ꝑ. liij. nu. 22. vol. iij. Maria. Iun. in consi. cxlvj. nu. 10. ver. idem etiam firmat. vol. ij.

72 XII. Limita, q̃n dispositio esset verificata in filio, tũc nõ extẽderet ad nepotẽ. Bar. in l. liberorũ. ff. de ver. sig. Alex. consi. cv. vol. j. & consi. xj. volu. iij. Dec. in consi. xcv. Gozad. consi. xxxvj. Bertr. consi. xxiij. vol. j. & in consi. clxvj. vol. j. & consi. xiiij. volu. ij. Paris. consi. xx. vol. iij. Ruin. consi. cxxxij. vol. iij. Cur. Iun. in consi. cxiij. Cor. in consi. ccxc. vol. iiij.

73 Vel si posset verificari, vt q̃ a tpe, quo cedit dies, extat filiꝰ, & nepos. nã cũ possit verificari in filio, nõ verificat in nepote. Ang. Aret. ff. § fi. inst. q̃ test. tut. dar. poss. Cor. in ꝑ. cxxxj. vol. iij. ꝑ. cccv. ij. vol. j. Goz. ad consi. xxxvj. Paris. in consi. xxxj. vol. ij. & cõsi. lxxxvj. & consi. lxxxvij. vol. ii. Ruin. consi. lxxviij. volu. ij. & consi. xcij. vol. ij. & consi. ceiij. vol. ij. vbi declarat. & cõsi. cxxxij. vol. iij. Curt. Iun. consi. lvij. ver. præterea ad aliud.

74 Imò si tpe dispositionis factæ testator habebat filios nõ cẽsetur sensisse de nepotibus, sm alios. vt per Bal. in l. Gallus. §. instituẽs. ff. de lib. & posth. Soc. consi. clij. & consi. lxxiij. vol. iiij. Alex. ī consi. ix. vol. j. Cor. in cõsi. ccvij. vol. ij. & cõsi. ccxc. vol. iiij. Maria. Iun. consi. cxlix. in fi. vol. ij. Io. Fab. & Ang. Aret. in §. fi. inst. q̃ testat. dar. poss. Ias. in l. si pater. nu. 3. C. de hæred. instit. Alex. consi. xxxvij. nu. 17. ver. non obstat alia ratio. vol. vj.

Contrarium sentit Maria. Iun. in consi. cxlvj. vol. ij.

75 Tenendo principalem limitationem, Amplia vt nõ solũ habeat locum si dispositio sit verificata. sed et̃ si possibile est vt possit verificari. Rui. in consi. viij. nu. 8. vol. v.

76 Declara principalem limitationẽ habere locum q̃n simpliciter fuisset facta mentio de filiis, secus q̃n essent verba denotantia tractum succes̃siuum: vel quia dictum fuisset de posteris. ita declarat Rui. in consi. cxvij. nu. 19. vol. ij.

77 XIII. Limita, si dictũ sit de filiis natis ex filio, q̃a tũc non veniũt nepotes ex filia. Bar. in l. Gallus. §. instituẽs. ff. de lib. & posth. & consi. cxxxiij. Cor. in consi. cxcix. vol. ij. Alex. in consi. lvj. vol. v. Rapha. in d. §. instituens. & ibi Alex.

Contrariũ, q̃ imò et̃ si dictũ sit de filiis natis ex filio veniãt nepotes ex filia, tenuit Ang. & Imo. in l. Lucius. ff. de hæred. inst. Bal. in l. j. C. de cõdition. insert. Bar. in l. liberorũ. ff. de ver. sig. Bal. in c. j. §. filia verò. in fi. de succes. feud. & in cõs. xix. vol. v. & in cõs. xiij. vol. iij. Ias. in d. §. instituens. Rom. in cõs. clxviij. Capra in cõsi. xxij. Cor. in cõs. ccvij. vol. ij. & cõs. ccxc. vol. iiij. Cur. Iun. in consi. cxiij. Soc. in consi. ij. vol. iiij. & in consi. xiiij. volu. j. Bertr. in consi. clvij. vol. j. Rui. consi. cciij. vol. ij. & consi. lxiij. vol. iij.

78 XIIII. Limita in ꝓhibitione alienationis facta filiis, ī qua nõ cõprehenduntur nepotes, ita Dyn. Ray. & Bar. in l. filiusfa. §. diui. ff. de leg. j. p tex. in §. nos igit. in auth. de rest. fideicõ. Cyn. Bal. & Sal. in l. uolũtas. C. de fideicõ. in fi. sequit Imo. in d. §. diui. tenet gl. & Ang. in d. §. nos igit. in auth. de rest. fideicom. Alex. & Ias. in d. §. di ut in j. & ij. lect. idẽ tenet Bar. in l. Luci⁹. §. j. ff. de leg. iij. Bal. in l. qs. C. ad l. iul. maiest. Soc. in reg. cclxxxiij. Dec. in ꝑ. clxxxij. Ale. ī ꝑ. lvj. vol. v. & cõs. cxl. vol. vj. & in cõs. j. vol. j. Cur. in consi. cxxxv. Soc. in cõs. dcclxxiij. vol. iiij. Dec. in cõs. cxcv. Ias. in l. Gallus. ī §. instituens. ff. de lib. & posth. Ale. in cõs. lv. in fi. vol. iij. & cõs. lix. eo. vo. iij. Cur. Iun. ī ꝑ. xlij. Soc. in consi. xliij. vol. iii. Ro. in cõsi. ccccl vij. Alex. in cõs. xxxvij. vol. vj. & cõs. xxxvj. vol. iij. Paris. in consi. xxxij. vol. j. & cõs. xxxj. vol. ij. & consi. xcij. vol. ij. & cõsi. j. & cõsi. vij. & in cõs. 50. vol. iij. Mant. consi. cxliiij. Maria. Iun. cõs. clxiij. vol. ij. Rui. cõs. cj. vol. j. & consi. cviij. vol. ij. & cõs. cix. vol. ij. & ꝑ. cxij. vol. ij. & cõs. cxvij. vol. ij. & consi. cxxiiij. vol. ij. & cõs. cxxvij. vol. ij. & ꝑ. cxxx. vol. ij. & cõs. xiij. vol. ij. & ꝑ. cxxxiiij. vol. iij. & cõsi. clxxj. vol. iij.

79 Sublimita si fuisset facta prohibitio alienationis ea rõne vt bona perpetuò in familia remanerent, q̃a tunc et̃ ad nepotes extenderet. Roma. consi. cccclvij. Soc. in consi. xliij. vol. iij. Cur. Iun. in consi. xliij. nu. 11. Paris. in consi. xxxij. nu. 36. vol. j. & in cõsi. xcij. nu. 51. vol. ij. & in consi. j. nu. 38. & consi. vij. nu. 18. & in consi. 50. in fi. vol. iij. & in consi. lij. nu. 20. eo. vol.

80 Anplia iſtam decimamquartam limitationem, vt nec appellatione filiorum in prohibitione alienationis veniant pronepotes, vel proneptes. Rui. consi. xxx. vol. ij.

Contrarium sentit Iaco. de Bellouis. in tit. de rest. fideicom. vt ponderat ibi Bart. voluit etiam Io. Crot. in rep. §. diui. ff. de leg. j. Io. Ant. Alex. in consi. j.

81 XV. Limita, q̃n idem disponens, vt diuersa accepisset in eadẽ dispositione verbum filios, & verbũ liberos, quia ex hoc deprehenditur, q̃ accepit verbum filios, tãtummodo pro filiis primi gradus. ita tenet Cor. in consi. cccliij. vol. iij. Soc. in consi. clij. vol. j. idem dicit Cor. in consi. xc. vol. iij.

82 Et idem q̃n posuisset, vt diuersa verbum, filios, & nepotes. Goz. in consi. xxix. & consi. xxx. Paris. consi. lxxxvj. volu. ij. Maria. Iun. consi. clxviij. vol. ij. Rui. consi. cxlj. vol. ij.

83 XVI. Limita, q̃n si fieret ista interpratio, vt appellatione filio rũ veniant nepotes, fieret alteri piudiciũ. Bal. in l. sed & milites. ff. de excus. tut. in l. ij. C. de bon. mater. Alex. in l. etiam. ff. sol. mat.

84 XVII. Limita, q̃n filij essent nominati nominibꝰ propriis, & postea dictum esset, si dicti filij mei. Alex. in consi. cxl. vol. vj. Dec. in consi. cccxcj. Zas. in consi. vij. vol. j. Goz. in consi. xxix. Rui. consi. cxvij. vol. ij. & consi. clxxxj. vol. ij.

85 Et idẽ si dictũ sit, si dicti filij sui. Maria. Iun. in cõsi. clxiij. vol. ij.

86 Et idem si dictum esset, q̃ succederent alij superstites. Ruin. consi. clxxxi. vol. ij.

87 XVIII. Limita, q̃n si fieret ista extẽsio, vt appellatione filiorũ venirẽt neptes, filij ipsi remanerẽt grauati pfideicõ. restituere ipsis nepotibus. Pau. de Cast. in consi. xcvij. vol. ij. Dec. in consi. 95. & in

& in consi. dlxvij. in fi. Corn. in consi. clxxxij. volu. ij. & consilio, cxcix. volu. ij. Curt. Iun. consi. cxij. Maria. Iun. in consi. cxj. volu. j. vide suprà in prima amplia.

88 XIX. Limita in extraneo disponente erga extraneũ, & eius filios, nã tunc nõ veniunt nepotes appellatione filiorum. secundũ Frã. Accursij, q̃ ita cõsuluit, put refert Cy. & Bal. ī d. § instituẽs.

Tamen ista distinctio non est vera, nec tenetur per Docto. vt per Alex. in consi. xxxvij. vol. vj.

89 XX. Limita, quando ex communi vsu loquendi aliter filij, & aliter nepotes appellarentur. l. quid si nepotes. ff. de test. tu. §. fi. inst. qui test. tuto. dar. poss. not. Iacob. Bu. in i. cõst. Digestorum. Ant. de But. in procem. Decretal. in Princ. Zas. in vij. consi. volu. j. Bertran. in consil. ccix. volum. iij.

90 Et hoc declara, si modo iste communis vsus loquendi legitimè probetur, vt declarat Alex. in cõsi. xxxvij vol. vj. & per Rui. consi. lxiij. volum. viij.

Contrarium Mant. consi. cxeviij.

91 Tenendo limitationem sublimita, nisi aliter de mente testatoris appareret, vt per Maria. consi. cxlvj. vol. ij.

92 XXI. Limita, quando discretiuè testator esset locutus de filiis, & nepotibus in eadẽ dispositione. Gozad. cõsi. iiij. Paris. cõsi. lxxxvj. vol. ij. Rui. cõsi. cxxxj. vol. ij. vt fuit dictũ suprà in xv. limit.

93 XXII. Limita, quãdo dictum esset de filijs primi gradus, quia non veniunt nepotes, vt per Chassa. consi. iiij.

94 XXIII. Limita, quando non esset eadem ratio in nepote, quę in filio. Chassan. in consi. iiij.

95 XXIIII. Limita, quando si appellatione filij veniret nepos, secuereretur odium alterius, & ideò stante statuto, q̃ pater teneatur pro filio, non tenebitur pro nepote. Bald. in l. si qua. ff. de his, qui sunt sui vel alie. iur. Calcan. in consi. j. Ruin. consi. cj. volum. iij. & consi. viij. Paris. consi. lxxxvj. volum. ij. & volum. v.

96 XXV. Limita, nam conditio, si sine filiis decesserit, non operatur, vt propterea ita dicantur nepotes inclusi, vt ex hoc dicantur vocati. vt per Paris. consi. lxxxvij. vol. ij.

97 XXVI. Limita, quãdo dictum esset de filiis superuiuentibus, quia tunc appellatione filiorum non veniunt nepotes. Marian. Iun. in consi. cxxxiij. num. 11. vol. j.

98 XXVII. Limita, in priuilegiis tertij præiudicium cõcernentibus. Ruin. consi. ccxxvij. vol. j.

99 XXVIII. Limita, nam appellatione filiorum non veniunt nepotes, quando ex quæ de filiis loquitur, disponit, q̃ illa dispositio ad alias personas non trahatur. Ruin. consi. xxxj. vol. iij.

100 XXIX. Limita, nã tũc appellatione filiorũ veniũt nepotes, quãdo nepotes tenent primũ locũ, & nõ aliàs. Rui. ꝑ. viij. vol. v.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Heredi: appellatione venit tam suus, quàm extraneus.

1 NErborum hæres regulariter verificatur in quolibet hærede, id est tã in, hærede sanguinis, quã etiã in extraneo, ad hoc allegatur tex. in l. sciendum. ff. de verbo. sig. qui text. nõ probat, quia tantùm probat appellatione hæredis venire hæredes nõ mõ primi, sed vlterioris grad⁹.

Ad idem allegatur tex. in l. in annalibus. C. de lega. qui etiam tex. secundùm Dec. in c. in præsentia. de probat. non probat nisi illud idem, q̃ probat tex. in d. l. sciendũ. sed iudicio meo dum tex. in d. l. in annalibus, dicit illud verbum cõtinere omnes hæredes, probat regulam, nam si contineretur omnis hæres, ergo etiam extraneus, qui etiam hæres dicitur.

Istam regulam ponit Bar. in l. Gallus. §. et iamsi parente. ff. de liber. & posth. quem sequitur ibi Bal. Ang. Imo. Pau. de Cast. Aret. Alexand. Iason Claud. Soc.

Et vltra ipsos hanc regulam ponit Inno. in rub. de iure patro. Bald. in c. j. in fi. prin. de eo, qui sibi, & hæredibus suis. Ang. consi. cccv. Imol. in consi. xxj. in fi. Soc. in consi. cclvij. Alexand. consi xxxvj. vol. iij. Bal. in l. fi. in vij. oppos. C. de hære. instit.

Hanc et̃ opi. tenet Spe. ī tit. de emphyt. §. nũc aliqua. vers. cxiij.

Idem ponit Abb. in c. in præsentia. post Anto. de But. ibi. & ibi Dec. de proba. & ibi Imo. Alex. in consi. lvj. vol. ij. Im. in c. potuit. de loca. Alex. in consi. clxxxix. vol. ij. Imol. in l. quod dicitur. ff. de verb. obl. & ibi Alex. Sal. in l. ij. in xx. q. C. de iure emphy. Corn. in consi. cclxxij. vol. iiij. Maria. in consi. clxxxij. vol. ij. Ruin. in consi. clxxxviij. vol. ij. Tiraq. de retract. conuen. § j. in gl. vj. nu. 26.

2 Primò amplia, etiamsi dictũ sit de hærede suo in materia transmissibili ad omnẽ hæredẽ. Ita Spe. ī tit. de emph. §. nũc aliqua. ver. cxiij. Bar. ī d. § etiãsi parente. Alex. in ꝑ. xix. ver. ij. cõfirmat. vol. ij. Dec. in c. in præsentia. de proba. Ias. in d. §. etiamsi parente. nu. 11. & istud fuit de mente Abb. in c. in præsentia. ver. si autem cõcessio fieret. de proba. Imo. in c. potuit. de loca. Alex. in cõsi. clxxxix. vol. ij. Imol. in l. quod dicitur. ff. de verb. obl. & ibi Alex. vbi dicit istam communem opin. Sal. in l. ij. C. de iure emphy.

Contrarium tenuit. Vber. de Bobio, vt refert Io. And. in addi. Spec. in tit. de emphyteus. in §. nunc aliqua. ver. cxiij.

3 Secundò amplia, etiãsi cõditio adiecta repugnet, si modo res sui natura sit transmissibilis ad oẽs hæredes, ita Bar. in d. l. Gallus. §. etiã si parẽte. in respon. ad l. in annalib⁹. C. de leg. & ibi Bal. Soc. ver. iij. cõclusio. & licet ista solutio Bar. ad l. in annalibus, reprobetur, vt per Alex. in d. §. etiam. & ibi Ias. & per Ias. latissimè in d. l. in annalibus, tamen dictum in se est verũ, vt per Aret. in d. §. etiã.

4 Primò limita, si sit facta mentio de hærede alicuius viuentis, quia cum viuens non habeat hæredem, respectu successionis, debet intelligi de hærede sanguinis. ita Bar. ibi, in d. §. etiam. Paul. de Cast. Soc. Ias. Aret. Alber. & Imol. ff. de lib. & posth. Soc. consi. lvij. vol. iij. Paris. in consilio xxxj. vol. ij.

5 Secũdò limita, si verbũ hæres ꝓfertur in materia, q̃ sit natura nõ est transmissibilis, nisi ad descendẽtes. Ita Bart. in d. §. etiãsi parente. & Bal. Paul. de Castr. Ale. Aret. Soc. Ias. nu. 15. & Claud. ff. de libe. & posthu. Ant. de But. in d. c. in ꝑsentia. Abb. Imol. Dec. & ibi Fel. de proba. Bal. in l. etiam. in fi. vbi dicit istam cõem opi. ff. solu. mat. idem Bal. in c. j. in viij. no. de alie. feu. in l. j. in xlviij. q. ff. de rer. diuis. sentit Bart. in l. vt iurisiurandi. §. si liberi. ff. de oper. libert. Spe. in §. nunc aliqua. versi. cxiij. in titu. de emphyt. Cald. in consi. xv. de verb. sig. & Bal. in l. liberti, libertæque. C. de ope. libert.

Idem tenet Im. in d. l. etiã, vbi dicit hoc cõmuniter teneri per Docto. ff. sol. mat. Ioa. de Plat. in l. j. C. si imperia. liberal. loc. lib. x. Alexand. in consi. xvij. volum. v. Soc. in consi. xix. vol. j. Corne. in consi. cclxxij. vol. iiij. Soc. in consi. lvij. vol. iiij. Marian. Iun. in cõsi. lxxvj. nu. 2. vol. j. Ruin. in consi. lxviij. vol. v.

Dec. loquens in materia feudali, in consi. dxvj. numer. 10 vbi dicit communem opinionem.

Contrarium Cyn. in l. liberti, libertæque. versicu. vnde facit ad quæst. C. de oper. libert.

6 Sublimita hanc limita. si in dispositione adiecta fuerit dictio, quibuscunque, nam tunc in ea etiam extranei comprehenduntur, vt dicetur infrà in iiij. conclusione, hoc eod. tit.

7 Secundò Sublimita, in feudo in quo nõ præstaret seruitiũ psonale, sed cẽsus pecuniarius: quod cũ nõ retineat naturã veri feudi, ideò trãit ad quẽlibet hæredẽ etiã extraneũ. Areti. ī l. Gallus. §. etiãsi parente. & ibi Soc. & Ias. n. 20. & Clau. ff. de libe. & posthum.

8 Tertiò limita, quando resultaret absurdum, iniquum, vel impossibile, vel quid repugnans voluntati disponentis, ita Bart. in d. §. etiam. & ibi Bal. Paul. de Castr. Soc. Iaso. Anto. de But. in d. c. in præsentia. et Abb. ibi Dec. de probat. Ang. in consi. cccv. Alex. consi. xxxvi. volumine iii. & consi. xlix. volum. vj. Imol. in consi. xxj. Paris. in d. cap. in presentia. numero 103. de proba.

9 Absurdum autẽ videtur sequi si ꝓditio, si grauatus decesserit sine hærede, intelligeretur de hærede successionis, & nõ de hære de sanguinis, cũ cõditio semper esset extitura: q̃a semper qs decedit cũ hærede successionis. ita, pcedit tex. in l. ex facto. §. fi. ff. ad Treb. & ibi hoc no. Bal. & Bar. in d. §. etiã. Bal. Paul. de Ca. So. Abb. in d. c. in ꝑsentia. & Dec. Ang. in cõl. cclxvi. in prin. & in l. j. in prin. C. si imperia. liber. lib. x. Cum. in consi. cxxv. in prin. Ias. in d. §. etiã. Aret. in c. in præsentia. de prob. Cor. consi. cclxxij. vol. iiij. Imo. in l. quod dicitur. ff. de verb. obl. & ibi Alex. Paris. cõsi. lxxix. vol. ij.

10 Amplia idem esse. si dictum sit de legitimo hærede, in substitutione conditionali. Guido Papæ q cccclvij.

11 Contra voluntatẽ autẽ disponentis esset, vt appellatione hæredis veniret extraneus, put in casu q. Ricar. Malum. quã ponit Bar. in d. §. etiã si parẽte. nã si substitutio sit facta, Titio instituto, de Caio, & eius hæredib⁹ sub ꝓditione, si decesserit Titius institutus sine liberis, quo casu extranei hæredes Titij nõ faciũt delicere cõditionẽ substitutionis: eodẽ modo nõ est verisimile, vt q̃n testator inuitauit Caium, & eius hæredes ad substitutionẽ, q̃ voluerit vocare extraneos hẽdes Caij, & fuit opinio recitata per Io. And. in addi. Spe. super rub. de test. ī fi. sequit Bal. ī §. etiã. & Raph. Cuma. Pau. de Ca. Arc. qui dicit cõmunem. Soc. qui idem dicit. & Ias. qui idẽ dicit. & Raph. Cuma. in l. ex facto. §. fi. ff. ad Trebe. Raph. Fulg. in l. generaliter. C. de instit. & substit. in l. cùm acutissimi. C. de fideicom. Alex. consi. xciij. vol. iij. & consi. cxxv. volu. v. Cor. in consi. cclxxv. vol. iiij. Fulg. in consi. xvij. in ij. dubio. Alex. consi. xxxvij. ver. pro hoc vltimo facit. volum. vj. Soc. in consi. xij. vol. iij. Alex. in consi. cxxxix. vol. vj. Ruin. consi. xlij. volumine ij.

Contrarium Ang. in d. §. etiam. & ibi Imo. Alex. & Claud. licèt dicat alteram partem communem. Corn. in consi. cclxxiij. volu. iiij. Dec. in consi. ccxciij. vbi dicit maximè hanc opin. procedere quando dictum est, omnem hæredem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

12 Tenendo primâ opin. q̃ est cõis, Limita ſm Pau. de Caſt. in d. § etiã quando quis eſſet grauatus poſt mortem non adiecta illa conditione, ſi deceſſerit ſine liberis, ſed tãmodò ſimpliciter facta ſit ſubſtitutio poſt mortem, & non ſit talis, in cuius perſona cõditio liberorũ ſubintelligatur, prout in fratre: nam tunc extranei hæredes ſubſtituti venirent tanquã vocati ad ſubſtitutionẽ, ex quo ceſſat ratio prædilectionis, in qua fundatur præcedens limitatio. Et licèt ipſe Paul. de Caſtr. non plenè firmet, tñ Aret. magis præcisè tenet iſtam opi. quam ibi Soc. ſequitur & Claud.

13 Prout etiam eſſet ꝫ voluntatem teſtatoris, q̃ſi verbum hæres. ꝓ omni hærede etiã extraneo acciperet, deſcendentes teſtatoris excluderentur ab extraneis, quod quidem repugnare videt volũtati ipſius teſtatoris. arg. tex. in l. cùm acutiſſimi. C. de fideic. in l. cùm anus. ff. de cond. & demonſt. & iſtã cõcluſionẽ firmauit Alex. in ꝑ. cv. verſi. comprobatur. vol. j. & conſ. xxxvij. ver. ꝓ hoc vltimo facit. vol. vi. Ang. in conſ. cccv. in fi. Alex. ꝑ. xxxvj. vo. iij. & in ꝑ. xlix. vol. vi. Soc. in ꝑ. ccxlix. ver. ſed huic obiectioni rñdetur. ver. ſecunda difficultas. Idem fuit de mente, Bar. in ſua quæſt. in d. § etiam. dum confirmat opinionem Richar. Malumbr. & idẽ voluit Alciat. in l. hæredis appellatio. ff. de verbor. ſigni.

14 Et idem generaliter, q̃ſi verbum hæres, acciperetur ꝓ hærede iure ſucceſſionis. ſequeretur q̃ minus dilectus præferret magis dilecto. Bal. in c. j. de natura ſucceſſ. feud. & ponit Alex. in d. ꝑ. xciij. vol. iij. & conſ. cv. vol. j. verſ. comprobatur.

15 Tertia eſt cõiectura, q̃ſ primò teſtator in teſtamento declarauit, quales deberent eſſe perſonæ, ad quas bona ſua peruenire volebat, nam ſi in ꝓhibitione poſtea alienationis dixerit, quia volebat deuenire ad hæredes ſuos, intelligitur de talibus hæredib⁹ fenſiſſe, de quib. ſupra in alia parte teſtamenti fuerat loquutus, vt ꝓ Soc. in d. ꝑ. ccxlix. ver. ſed huic obiectioni. & in ꝑ. lvij. volu. iij.

16 Quarta eſt cõiectura, q̃ſ cõis vſus loquẽdi ſe haberet, vt verbum hæres, ꝓ deſcendenti acciperetur, vt dicit Bar. in conſ. lij. incip. Salumbene. Bal. in ꝑ. cccxxv. in quarta parte, incip. viſo teſtamento Io. & in ꝑ. cci. in fi. vol. iiij. Soc. in d. conſ. ccxlix. ver. aliquãdo & ſecundo. Imol. in conſ. xxj. ver. ſed aduertendum. Dec. in ꝑ. xxxviij. Laſ. in d. §. etiam ſi parente. verſi. tamen tu aduerte.

17 Quartò limita, nam in ſubſtitutione appellatione hęredis venit tñ hæres ſanguinis. Ita Spe. in tit. de teſta. §. in primis. ver. fi. & in ti. de emphyteuſ. § nunc aliqua. ver. cxiij. quem ſequit Bal. in c. j. de natur. ſucceſſ. feud. in ca. ſi pater. de teſta. in vj. & in ꝑſi. cclxvij. incip. ꝓponit q̃ Manfredinus. volu. v. & in ꝑ. cclxxxiij. vo. ij. & in ꝑ. cclxvi. volu. v. Acgid. Bella. in ꝑſi. xxv. in ij. dubio. Barb. in conſ. lxxxix. vol. iii. Alex. in ꝑ. xxxvj. ver. ad prædicta. vol. iij. & in conſi. xlix. vol. vi. licèt non plenè firmet. & in conſ. cv. verſi. comprobatur. vol. j. Guido Pap. q. cccclvij & deciſ. dxcj. Chaſſa. in conſ. lxvij. nu. 20. Ruin. conſ. cx. vol. ij. & conſ. clxxiiij. vbi declarat. volu. ij. & conſi. clviij. volu. iij.

Contrarium Paul. de Caſt. in d. § etiam. Aret. Alex. Soc. in cõſi. ccxlix. ver. ſed huic obiectioni. Cor. in conſi. cclxxij. vol. iiij. Curt. Sen. in conſ. xlvj Maria. Iun. in conſ. clviij. vol. ij. Soci. in conſ. lvij. vol. iij. habet dictum Specu. pro dubio.

18 Tenendo limitationem tanquam communem eam amplia, quia ſi hæres ſanguinis fuiſſet hæres etiam in re certa inſtitutus, veniret ꝓ culdubio appellatione hæredis. Imol. in l. ex facto. verſ. item attende ſecundò. ibi, ad prædicta facit. ff. de hæredib. inſtitu. Guido Papæ. q. cccclviij.

19 Quintò limita, niſi dictum ſit de hæredibus maſculis, vt vide re potes in ſeq. concluſione.

20 Sextò limita, ſi dictum ſit, q̃ hęreditas vadat de hærede in hęredem. Pariſ. conſi. lv. volu. ij.

21 Septimò limita, ſtante communi vſu, q̃ intelligatur de deſcẽdentibus. Maria. Iun. in conſil. clviij. volu. ij. vt dictum eſt ſuprà in quarta coniectura.

22 Octauò limita, quia in ſtatuto excluſiuo fœminarum, verbũ hæres maſculus, de deſcendentib. tãtum modò intelligitur, vt per Brun. poſt alios in tract. q̃ ſtant. maſc. in xij. artic. in xxxiij. q.

23 An eo caſu quo appellatione hæredum veniunt deſcendentes neceſſe ſit q̃ deſcẽdentes ſint hęredes, vide Ĩ ſequẽti cõcluſione.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Hæredũ maſculi appellatione in materia tranſitoria ad extraneos an veniat extraneus.

1 Licet in præcedenti concluſione dictũ fuerit, q̃ in materia tranſitoria ad extraneos hæredes appellatione hæredis veniat etiam extraneus, tamẽ hoc non habet locum, quando dictum eſt de hęredibus maſculis: tũc eñ extraneus nõ cõprehẽditur. ita tenẽt Bal. Pau. de Caſt. & Raph. in l. Gallus. § etiam ſi parente. ff. de libe. & poſthu. Alex. ꝑ. cv. vol. j. Laſ. ꝑ. cxviij. vol. iiij. Dec. in c. inſpẽtia. nu. 49. ver. in ea. gl. ibi. de ꝓbatio. & ꝑ. cccxcv. Grat. conſ. lv. vol. j. Maria. Iun. conſi. cxxxvij. vol. j. Gual. caut. x. de acq hære. Ruin. conſ. cxxij. vol. j. & cõſ. cviij. vol. v. Bertr. conſi. xxiij. vol. j. Pariſ. conſ. lv. vol. iij.

Contrarium voluit Socin. in d. l. Gallus. § etiam ſi parente. ff. de lib. & poſthum.

2 Sed ſtante prima cõi opinione dubitant Doctor. an neceſſe ſit, vt filij, ſiue liberi ſint hæredes, vel ſatis ſit illos eſſe tantummodò deſcendentes. & in hoc caſu quamplures ita diſtinguunt: nã aut diſpoſitio eſt facta de liberis hæredib. & tunc vtraq; qualitas requirit, videlicet & ꝙ ſint deſcendentes, & q̃ſint ẽt hæredes. Ita Pau. de Caſt. in l. ex facto. § ſi quis aũt. in fi. ff. ad Treb. quẽ ſequit Soc. in l. ſi filius q̃ patri. ff. de vulg. & pup. Laſ. in l. ſi nõ ſortem. § libert⁹. ff. de cõdi. inde. Alex. in l. ſed ſi hac. § liberos. ff. de in ius voc. Imo. & Alex. in l. quod dicitur. cũ plurib. ſeq. ff. de verb. obl. Alex. ꝑſi. x. vol. iij. Laſ. in l. ſi quis id quod. in ij. ſublimitatione. ff. de iuriſd. om. iud. Guid. Pap. in ſingu. dcccclj. Io. Crot. in l. qui Romæ. § duo fratres. n. 68. ver. ſecundus caſus eſt. ff. de ver. obli. Ferra. caut. xxxvij. Afflict. ſuper Conſt. in tit. de ſucceſſ. nob. num. 68.

3 Si verò in diſpoſitione ſimpliciter ſit facta mentio de hæredibus maſculis, & tunc nõ requiritur q̃ ipſi deſcendẽtes ſint hęredes. Alex. in l. ex facto. § ſi qs aũt. & ibi Claud. in fin. ff. ad Treb. Laſ. in conſ. vij. vol. iij. Grem. in ſing. xiiij. Bertr. conſ. xlij. volu. iij.

4 Et propterea Dec. cõſ. cccxcv. tenet, q̃ ſi in inueſtitura dicat ꝓ ſe, & hęredib. ex ſe deſcendentib. vtriuſq; ſexus, nõ dicatur feudũ hæreditarium. & idem tenet Laſ. conſ. cxviij. verſi. nec obſtat. vol. iiij. Corne. conſi. 100. vol. iiij. & idem in emphyteuſi dicit Bero. q̃ iſtam communem opinionem affirmat q. xvij. Maria. Iun. conſil. lxxij. nu. 25. & ſeq. vol. j.

5 Contrariam opin. vt etiam ſi dictum ſit de hæredib. maſculis, requiratꝫ filij ſint hæredes, ſentit Bar. in l. vt iuriſiurãdi. § ſi liberi. ff. de oper. libert. & Bal. in tit. an agnati, vel filij. & ꝓ iſta opi. vt caſus in c. j. iunctis iis, q̃ ponit ibi Iac. de Belui. Aluar. & Card. in ti. de eo, qui ſibi & hære. ſuis.

6 Vbi tex. loquitur de eo, q̃ ſibi, & hæredib. maſculis fuit ſtipulatus, & tñ cõcludunt ibi Doct. feudũ eſſe hæreditariũ, ita vt nõ poſſit tranſire in deſcendentes, niſi ſint hęredes. & hãc opi. tenet etiã Paul. de Caſt. in l. Gallus. § etiã ſi parente. ver. ſed an requirit. & ibi Aret. ff. de libe. & poſthu. Paul. de Caſt. conſ. lxvij. in fi. vol. j. Alex. in conſ. xvj. vo. v. & conſ. xxviij. eod. vol. Cæpol. in conſ. ciui. xxxj. Io. Anto. Alex. in conſ. xviij.

Afflic. dec. cxl. vbi dicit ita ſæpè fuiſſe iudicatum, licèt ipſe ꝫ riũ teneat. & deciſ. cxcv. nu. 7. vbi hanc dicit* cõem opin. & dec. ccxl. nu. 10. & ſuper conſt. reg. in tit. de pœn. contu. in conſt. incip. ſi qs poſt litem. nu. 17. Cur. ꝑ. cxxxviij. Dec. conſ. cccviij. nu. 9. Lofred. conſ. j. vbi latiſſimè. & conſ. xlvj. Soc. conſ. 50. vol. iij. Cur. in tract. feu. in j. par. in viij. q. prin. ver. iiij. ſub hac prima. Aimo cõſ. cxcvij. nu. 5. qui hanc dicit communem opin. Grat. ꝑſi. lvj. vol. j. & in ꝑſi. iij. co. vol. Maria. Iun. conſ. lviij. volu. ij. Pariſ. conſ. xxiij. nu. 162. & ſeq. vol. j. & conſ. xlviij. vol. iiij. Ruin. conſ. clxxiiij. vol. ij. Bertr. ꝑ. xviij. vol. j. in antiq. & ita etiam ego obtinui in Rota in cauſa Tar. uiſina feudi coram R. D. Ioanne Clerici.

7 Tenendo hanc vltimã opi. tanquã magis cõem, ex illa inferẽ, vt ſi in inueſtitura dicatur, ꝓ ſe, & hęredibus, illud dicitur feudum hęreditarium. Lofre. in conſ. xiiij. nu. 38. Grat. conſ. iiij. nu. 42. vo. j. qui hanc dicit communem* opi. Ruin. conſ. j. nu. 12. vol. j.

8 Et idem, ſi dictum ſit pro filijs hæredibus. Ruin. conſi. xv. vol. j. & conſ. ccxij. eod. vol. & conſi. cij. nu. 3. vol. j. Pariſ. conſi. xlviij. nu. 10. vol. iiij. vbi hanc dicit communem opin.

9 Primò amplia, idẽ eſſe, ſi facta ſit Titio cõceſſio, & hæredib. ex ſuo corpore legitimè deſcendentib. Affl. dec. xl. & dec. ccxl. nu. 9. & ſeq. & ſuper Conſt. Reg. in tit. de ſucceſ. nob. nu. 68. Pariſ. conſ. iiij. nu. 33. vol. j. Lofred. conſ. xlvj. nu. 11.

10 Limita, ſi dictũ eſſet in inueſtitura, cõcedimus tibi & hæredibus ex tuo corpore legitimè deſcendentib. ita q̃ maior natu ꝑferatur minori, & maſculus præferatur fœminæ, quia tunc erit feudũ ex pacto, & ꝓuidentia, nõ autem erit feudũ hæreditarium, vt declarat Affl. ſuper Conſti. in tit. de ſucceſſ. nob. nu. 69.

11 Secundò amplia, quia dicitur feudum hæreditarium, etiam ſi dictum ſit, pro hæredib. & ſucceſſorib. Pariſ. conſ. ij. vol. j. & conſ. iij. vol. j. & conſ. iiij. vol. j. & conſ. cxxvj. nu. 23. volu. j.

12 Limita, quia ſi fiat mentio de hæredib. & ſucceſſorib. in clauſulis acceſſoriis, vel executiuis, tunc non diceretur feudum hæreditarium, vt declarat Pariſ. conſ. v. nu. 5. vol. j.

13 Secundò limita, quia per iſta verba, hæredib. & ſucceſſorib⁹, non conſtituitur ſimpliciter, & indiſtinctè feudum hæreditariũ. Pariſ. conſ. xxiij. nu. 172. vol. j. & conſ. lxv. nu. 10. vol. iij.

14 Secus autem ſi dicaꝫ ꝓ ſe, & hæredib. quibuſcunq;, quia tunc

ſimpliciter dicitur feudũ hęreditariũ. Maria. Iun. cõſi. lxxij. n. 22. & ſeq. vol. j. vbi hanc dicit * cõmunem opi. & ꝑ. cxiij. n. 9. vol. ij.

15 Tertiò amplia, quia idem eſt ſi dictũ ſit de hæredibus, & ſucceſſoribus vtriuſque ſexus. Lofred. cõſi. j. n. 114. & pluribus ſeq.

16 Quartò amplia idem eſſe, q̃ feudũ recipitur pro ſe, & eius hęredibus legitimis, & ſucceſſoribus. And. de Iſer. in c. j. in princ. & in §. hoc quoq;. de ſucceſ. feud. Laſ. in prælu. feud. Franc. Cur. in ꝑ. lxxxij. Dec. cõſ. lxxviij. & cõſi. cxciij. nu. 4. Brun. cõſi. x. Pariſ. ꝑ. xvj. nu. 12. vbi dicit communem. vol. j. & conſi. lxv. nu. 7. volu. iij.

Contrarium tenet Gozad. poſt altos ibi per eum allegatos in conſil. xxvj. nu. 30 qui hanc dicit communem opin.

17 Quintò amplia, quia etiamſi feudum receptum ſit pro ſe, & filiis & hæredibus maſculis, & fœminis, ac etiam pro hæredibus extraneis, nihilominus eſt feudum hęreditarium. Marian. Iunior conſi. cx. nu. 10. vol. ij. vbi dicit communem.

18 Sextò amplia, quia in dubio feudum ſemper debet præſumi hęreditarium, non autem ex pacto, & prouidentia. Bald. & alij, in c. j. in titu. an agnati, vel filij. Cuma. in conſi. clxvj. Alexan. conſil. xxvj. vol. v. Brun. conſi. lxxx. Rui. conſi. xvij. nu. 3. volum. j.

Contrarium tenet Mart. Laud in capi. j §. hoc quoque. verſic. aut feudum non eſt hæreditarium. de ſucceſ. feud. & ibi Andr. de Iſer. quos refert Pariſ. conſi. xxiij. num. 134. vol. j.

19 Limita principaliter, quia etiam caſu quo neceſſarium ſit q̃ deſcendẽs ſit hęres, nihilominus ſufficit, q̃ ſit inſtitutus in re certa. Pau. de Caſt. in l. Gallus. §. etiamſi parente. ver. item in eo caſu. ff. de lib. & poſth. Guido Papæ. q. cccclviij.

20 Secundò limita, quãdo feudũ receptum eſſet tantũmodò ꝓ ſe, & filiis, ſeu deſcendentibus, quia tunc eſſet feudũ ex pacto, & ꝓuidentia, nõ autem hæreditariũ. And. de Iſer. Ĩ c. j. §. hoc quoq;. in tit. de ſucceſ. feud. & in c. j. in princ. in titul. an agn. vel fil. Alex. ꝑ. 50. vol. iiij. & ꝑ. cxxviij. vol. v. Pariſ. in cõſi. v. nu. 2. & ſeq. vol. j.

21 Tertiò limita, quando feudum eſſet receptum pro ſe, & ſuis de domo ſua. Marian. Iun. in conſi. ciij. nu. 32. & ſeq. vol. ij.

22 Quartò limita, quando dictum eſſet, pro ſe, ſuiſque hæredibus, filiis, & liberis vtriuſque ſexus ex eo, & eius hęredibus, filiis, & liberis vtriuſque ſexus. prout tradit Maria. Iun. cõſi. lxxij. n. 27. verſi. poſſet & aliis modis. vol. j.

23 Quintò limita, quia feudum poteſt eſſe hæreditarium quo ad quid, & quo ad quid non hæreditarium, vt tradit Pariſ. in cõſi. xxiij. nu. 175. & ſeq. nu. 186. vol. j.

24 Sextò limita, ſi dictũ ſit ꝓ ſe, hæredib. liberis vel deſcendentibus, quia quo ad liberos erit feudũ hæreditariũ, & quo ad deſcendentes, qui ſunt alternatiuè vocati, non erit feudum hęreditariũ, vt no. Ruin. conſ. cxviij. ver. ſed iſtis non obſtantibus. vol. j.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Hæredum appellatione propter dictionem quibuſcũque, venit extraneus etiam in materia non tranſitoria ad hæredes.

1 In materia ſui natura non tranſitoria ad hæredes extraneos, ſi tñ diſpoſitio loquitur de hæredibus q̃buſcunq;, etiã extranei hęredes veniunt. Ita tenet Bal. in l. j. in xxxiiij. q. ff. de rer. diuiſ. in c. Imperialem. ver. ſed quid ſi cõceſſum eſt feudũ de ꝓhib. feud. alie. per Feder. Alex. in l. ſi patroni. ff. ad Treb. in l. quæda. § nihil intereſt. ff. de edend. & in cõſ. vij. vol. vij. & cõſ. xcv. co. vol. in l. Gallus. in §. etiã ſi parente. ff. de libe. & poſthu. Roma. in l. id tps. §. j. de vſuc. Roma. & Alex. in l. ẽt. ff. fol. mat. Alex. in l. quod dicitur. ff. de verb. obl. Abb. in conſil. iij. in iij dubio volu. ij. Laſ. in prælud. feud. & in l. ſi fideiuſſor. §. prætor ait. ff. qui ſatiſd. cogant. in l. quædam. §. nihil. ff. de edend. in l. ij. C. de iure emphyt. in conſ. xvij. vol. iij. & conſil. lv. vol. iij. & conſi. cxv. vol. iiij. & conſi. cxviij. eod. vol.

Claud. in l. Gallus. §. etiãſi parente. nu. 19. vbi dicit* communẽ opi. ff. de lib. & poſth. Barb. in repet. l. cùm acutiſſimi. C. de fideic. Io. Anto. Alex. in conſ. ex. Fel. in c. in præſentia. de ꝓb. Cur. Iun. in conſ. j. & conſ. xxxij. & in cõſi. xlviij. & iſtam dicit cõem idẽ Curt. Iun. in tract. feud. in iij. part. & in iiij. par. Soc. in conſil. cclxvj. Dec. in conſ. ccccxxxvj. Alex. in conſi. xxx. vol. v. Dec. Neap. cccl xxxvj. in antiq. Fel. in c. quia. V. de iudi. & in c. in pſentia. de ꝓba. Brun. in cõſ. ix. & in cõſ. x. & in cõſ. xxxix. Soc. in conſ. cclvij. Gozad. in ꝑſi. viij. Bert. & in cõſ. xlvj. vol. iij. & in conſ. ccvij. vol. iij. Afflict. ſuper Conſt. Pariſ. cõſ. ix. vol. j. & conſ. xxiij. vbi dicit iſtam* cõmunem, vol. j. & conſ. lxxj. volu. iij. vbi dicit iſtam cõem. Grat. qui dicit iſtã cõem in conſ. cxxviij. vol. ij. & conſ. clxiij. vol. ij. Marian. Iun. cõſi. ciij. vbi dict communem. vol. ij. Ruin. conſ. cxxiij. vol. ij.

2 Primò amplia, quia veniũt etiã filiæ fœminæ, vt ꝓ Ruin. conſi. xvj. vol. j. vbi etiam dicit, q̃ Bal. in c. Imperialem, nõ cõtrariatur di ctis in §. donare. vbi tenuit contrarium.

3 Secundò amplia, nã nedum fœminæ, ſed deſcendentes ex eis veniũt. Ruin. conſ. xxxix. & conſ. cxxxiij. vo. j. & conſ. cxlix. vol. ij. & conſ. cl. vol. ij. & cõſ. clxxxviij. vol. ij. & conſ. xlvij. vol. iij. & cõſ. cv. vol. iij. & xlj. vol. v. Tiraq. de retract. lignag. §. j. in glo. vij. nu. 21. & ſeq. vbi dicit propter iſtam dictionem venire ea quæ aliàs non venirent.

4 Tertiò amplia, quia per iſtam dictionem quibuſcunque, venit etiam ſingularis ſucceſſor. Alex. in l. etiam. ff. ſol. mat. Abb. in cõſ. iij. in iij. dubio, vol. ij. Laſ. in prælud. feud. verſi. iij. limita. & conſilio lxxxix. vol. iij. Grat. in conſ. xxxv. nu. 4. & ſeq. volu. j.

Tenendo iſtam opinionem tanquam magis communem,

5 Primò declara, nam ſub iſto verbo, quorumcunque, veniunt ea, quæ ſunt de iure communi, non quæ ſunt de iure ſpeciali, vel ex priuilegio. Ruin. in conſil. cv. volum. iij.

6 Secundò Declara, nam reſtringitur iſtud verbum, quando agitur de tertij præiudicio. Ruin. in conſi. cv. volu. iij.

7 Tertiò declara, quia clauſula quibuſcunque, non auget, vt ex tendatur diſpoſitio ad ea quæ ſunt diuerſæ ſpeciei in materia ſtrictè interpretanda. Ruin. conſi. ciij. vol. iij.

8 Contrariam ſententiam, q̃ etiã ſtante clauſula, hęredibus quibuſcunque, nõ cenſeãtur vocati extranei in materia aliàs ad hæredes nõ tranſitoria, tenuit Bal. Ĩ c. j. §. donare. qualiter olim feud. alie. pot. Bal. in l. cũ virũ. in fi. C. de fideicõ. Alex. in cõſ. 50. in j. vol. Mart. de Laud. in d. §. donare. Iaco. de S. Geor. in tract. feud. in verbo, quibuſcunque. Aret. & Soc. in l. Gallus. §. etiamſi parẽte. ff. de lib. & poſthum. Dec. in c. in præſentia. de prob. & in conſi. clxxj. & conſi. cxciij. Corn. in conſi. cxcix. vol. ij. Ioan. Anton. Alex. in cõſ. cx. Barb. in conſi. lxiij. volumin. j. in rub. de feud. Chaſſa. in cõſuc. Burgun. Gozad. in conſilio xxvj.

9 De clauſula quibuſcunque aliis, vide Feli. in c. ſedes. de reſcri. & in c. poſtulaſti. eod. tit. & vide latè per Tiraq. de retract. lignag. §. j. in glo. vij. num. 20. vſque ad numerum 28.

10 Et de verbo quocunque, vide Pariſ. in conſilio xcij. volum. j. Ruin. in conſilio lxxvij. vol. ij.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Dictio taxatiua adiecta in perſonam authoris, an perſonam hæredis excludat.

1 NOn parũ dubitationis habet articulus ille, an taxatiua dictio aiecta perſonæ authoris, ipſius hęredis perſonã excludat, nã ꝙ hæredis perſonã excludãt, videſ tex. in l. nõ ſolũ. la ij. in §. tale. ff. de lib. leg. Bar. in l. qui in futurũ. §. j. ver. aut poterat habere. ff. de pact. Bal. in l. qui ſe patris. verſ. aut ꝓnunciat, & prẽmitit. C. vnde lib. Bar. in l. ſi ſic ſtipulatus. ver. fallit ſi eſſet appoſita. ff. de ver. obl. Alex. Ĩ l. ſtipulatio. Ĩ prin. ver. ij. in verſi. ſed ſi, & ibi Aret. ver. ſed illa iura. ff. de verb. obl. Ruin. in l. Gallus. §. & qd ſi tantũ. ff. de lib. & poſth. ver. iiij. fallit. Idem voluit gl. Ĩ c. j. §. oẽs. Ĩ gl. mag. ver. cẽ prima ratio. ſi de feu fue. ꝓtrou. Bal. in c. ad audientiam. el. ij. ver. ſed nunquid ſtipendium. de reſcript. Aret. in l. hęres in omne. ver. idẽ credit ſi. ꝓmittat. ff. de acq. hęre.

Rui. cõſ. liij. vbi dicit iſtã cõmunem.* ver. nec etiã dicta promiſſio. & ver. vnde quãuis. & cõſi. clxxxiiij. ver. nõ obſtat etiam.* vol. j. & cõſ. xlj. ver. poſtremò nõ obſtat. vol. j. & cõſi. xlij. verſ. ſed præmiſſis nõ obſtantib⁹. vol. j. & vt ſentire hãc opi. Ang. in d. l. ſi ſic ſtipulat⁹ la grãde, Ĩ fina. verb. ff. de ver. ob. Et iſtã opi. vt tenere Roch. Ĩ trac. iuris patr. Ĩ verbo, ipſe, vel is à quo. Ĩ xxxiij. q. ver. ſed circa hãc queſt. Lamber. in tract. iur. patro. in vj. artic. ij. q. principalis ij. par. primi lib. verſi. aut eſt facta reſeruatio ꝓ fundatorem.

2 Contrarium ꝓbat tex. in l. neceſſarias. §. de vendẽdo. ff. de pigno. act. Bal. in l. ſi. in fi. ver. ſed pone. C. de act. emp. Rom. in l. ſtipulatio iſta. in iiij. no. ver. iiij. qd ſi vẽdo. & ibi Laſ. ver. iiij. no. ff. de ver. obl. Alex. ꝑ. xviij. ver. ꝓ quem tex. ver. ꝓ hoc etiã facit. vol. v. Dec. in l. hęredẽ. ver. & qui ꝓmittit. Laſ. in l. ſi tibi. §. ſi qs. ver. aduerte tñ. ff. de pact. & in l. ij. §. itẽ ſi in facto. ver. hinc eſt q̃ ſi ꝓmittit. ff. de verb. obl. Goz. cõſi. lx. ver. vnde ſicut obligatio. Rom. in rub. de arb. ver. ſcias tñ. Alex. cõſi. cxviij. n. 11. ver. per quẽ tex. vol. vj. Bertach. in tract. gabel. in j. part. in xij. q. ver. Itẽ verũ eſt. Barb. in c. fi. ver. ſed pone q̃ ꝓmiſit de emp. & ven. Cur. Sen. Ĩ cõſ. lxxvj. ver. plª. Fabia. de Mont. in trac. de emp. & vẽd. Ĩ vj. parte prin. ver. circa xix. mẽbrũ. Laſ. in l. j. ver. iiij. lim. ff. ſi qs ius dicẽ. nõ obtemp. Ang. Are. in §. actionũ ver. qd ſi ꝓmiſit. inſti. de ac. Dec. cõſ. cclxii. verſ. & etiã quod tãtũ, & cõſ. cclxxxj. verſi. ad maiorẽ tamẽ cautelam. Roma. in l. hęres in omne. ver. imò plus notabiliter voluit. ff. de acq. hęred. Calcan. in cõſ. xviij. ver. cũ ad hoc. Laſ. ſi iic ſtipulatª. la grãde. ver. ij. qa q̃libet cõuentio. ff. de ver. obl. Cor. cõſ. lxix. ver. &

Universidad de Deusto
Biblioteca

procedit ēt, vol.iiij.& consi.ij.ver.his tñ nō obstantibus, vol. iij. Aimo de antiq.tempo.in iiij.par.nu.69.Ruin.consi.vij.versſ.sicut ergo.volu.j.Gram.consi.ciui.lxxj.

3 Pro cōcordia opi.dixit Ruin.consi.xciiij.ver. nec obstat. vol. j.cp aut quis promisit de facto suo tñ in contractu, in quo quis tenetur etiam de facto extranei, & tunc dictio taxatiua personā hæredis non excludat: si autem dictio taxatiua fuit adiecta in ꝑactu, in quo quis de facto extranei non tenetur, & tunc, ne taxatiua videatur superfluè apposita, persona hæredis excludatur.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM,

Masculinum concipit fœmininum.

1 SIt vulgare dictū, vt masculinū à lege prolatū, ēt fœmininū concipiat.tex.est in l.j.ff.de verb.sig.& in l.pnunciatio.ff.eo.in l.si ita.ī prin.ff.de leg. ij.ī l. q duos. ff.de leg.iij.in l.si qs id,quod. vbi Albe. Pau. de Ca.& Iaſ.ff.de iurisd.om.iud.& in l.ait Prætor.ff.de iureiu. Ad idē est tex. in l.hæc satisdatio.ff.de adopt.&in l.j.§. ait prætor.vbi Bald.ff. de cōsti.pecu.& in l.i.§.de eo.ff.de pecu. Ad idē est text.ī l. si quis in tantā.iunctis notatis ibi p gl.mag. C.vñ vi.vbi Bart. in j. q. & Bal. & Sal.in i.q.post Odofred.in j.q. glo.in c.gñali.in gl.in verb.vniuersos.de elect.in vj.glo.in cle.j.de sepult.& in l.cùm proponas. C.de transact.Barto.in l.j.ff.de verb.sig.& in l.i.§.sed & si incertū. ff.de vent.in pos.mit.Abb.in c.j.de baptiſ.Ale.in l. iustè possidet. ff.de acq post Cor.consi.lxxxij.vol.ij.& consil. cccxxxv.volu.j.& consi.ccxxij.vol.iij.& consi.j.vol.iiij.Fel. in ca. de monialibus.de sent.excom.Bertr.in consi.ix.vol.iij.

2 Ratio est, quia inter masculū & fœminam non est constituenda differentia, vt dicit tex.in l.maximum vitium.C.de lib.præter. cum concordantibus.

3 Et ꝓpterea infertur, vt fratris appellatione veniat ēt soror, ꝑut est tex.in l.tres fratres.ff.de pact.& ibi gl.i.not.vbi ēt Bal. Ang. Pau.de Ca.& Iaſ.& est tex.in l.fratres.C.de inoffi.test.iunctis notatis per Fulgo.in consi.lxxj.& est tex.in l.Lucius.ff. fami.ercisſ.

4 Declara, vt hoc procedat in dispositione legis non autem in dispositione hoīs. Rui.consi.cxxiiij.vol.iij.& sentit Angel. in ꝑti. cclxxxix.sed an sit verum, dicetur infernus.

5 Primò amplia, vt cōclusio ꝓcedat ēt in dispositione pœnali, & odiosa, vt no.Pau.de Ca.Alb.& Iaſ.in l.si qs id quod.per illum tex.ff.de iurisd.om.iud. gl.in ca. gñali,de elect.in vj.& est text.in c.si quis suadente.xvii.q.iiij.iuncto tex.in ca.mulieres, de sen.ex com.glo.in cle.j.de sepul.vbi ēt Imol.glo.fi.in l. cùm proponas. C.de transact.Cy.post Odofr.in l.quicunque. C. de ser. fugi. vbi ēt Sal.gl.& Doct.in l.si qs in tātā.C.vñ vi.Spec.in tit.de dispu. & alle.aduoc.§.post hoc aūt.Bar.in l.i.§.sed si incertū. ff. de vent.in pos.mit. Anch.in c.gñali.de elect.in vj.Ang.Aret.in §.fi.insti.qui testa.tut.dar.posſ.Cor.consi, xj.volu.j.Calcan.consil.j.Hipp.in l.si quis viduam.ff.de quæst.& in l.j.C.de rap.vir.Iaſo. in consi. cxlij. vol.ij.& in l.Gallus.in prin.in j.lect.& in ij.lect. ff. de lib. & posth. Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.Chaſſan.in consue. Burg. Tiraq. de retract.lignag.§.i, in gl.ix.nu.203,& seq.

Cōtrariū tenet Alex.in consi.cccxxxv.vol.j. Soc. in reg. cclv. in iiij.limit.

6 Tenēdo primā opi.tāquā magis cōem,eā declara, vt habeat locū, quotiescūque odiū esset rationabile, secus qñ esset irrationabile, prout dicetur in limitationibus.

7 Secundò amplia, istud ꝓcedere in vltimis voluntatibus l.ſerus legatus.in prin.& in §.sed si pueri.ff.de leg.iij. in l. q duos. ff. eo.in l.inter stupru.§.fi.ff.de adulter.in l.si ita scriptū.ff.de leg.ij. Spec.in titu.de disp.& alle.§.post hoc aūt.Odofr.& Sal.in d.l.qui cunq;.C.de ser.fug.Bar.ī l.Plautius.ff.de auro,& arg.lega. Anch. in c.gñali,& ibi Domi.de elect.in vj.Roma.in ꝑ.cxlviij.Cuma.in ꝑ.clxvj.Cor.in ꝑ.lxviij.vol.iiij.Soc.in ꝑ.lv.vol.iij. Iaſ. in l.si quis id quod.ff.de iurisd.omn.iudic.& in l.tres fratres.ff.de pact.& ꝑ. cxlij.volu.ij.Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.Parisſ.consi. xlj.vol.iij, Rui.cōs.cxv.vol.iij.Tiraq.de retract.lignag.§.j.in gl.ix.nu.219.

8 Prout ēt idē videmus in substitutione facta si qs decesserit sine filiis,q̄ tā in filiis masculis,q̄ in fœminis verificaē, vt no. Ioā. And. Ant.de Bu.& alij,in c.Rayna.de test.Pe.de Anch.ꝑ. cx.Ale. ꝑ.lv.in fi.vol.iij.Soc.ꝑ.lv.vol.iij.Calca.ꝑ.xlvij.Dec.in consi. xv. Parisſ.in cōs.xviij.vol.ij.& consi, xlj.vol.ij.& consi.lij.vol.iij. Gra. cōs.liij.& cōs.liiij.vol.ij.Maria.Iun.cōs.clviij,& consi.clxviij.volu. ij.Rui.cōs.xciij.vol.ij.& in cōs.ccxlij.& consi.cxlvj.volu. ij.& ꝑ. clij.vol.ij.& consi.cxv.vol.iij,& consi.cxxiiij.eod.vol.

9 Exꝑdictis infertur,q̄ appellatiōe fratris venit soror in vltima voluntate,vt est tex.in l.Lucius. §.quæsitū.ff.de leg.iij.& in l.Lucius.§.Mæula.elij.vbi gl.& Bar.ff.ad Treb.& no.Ang.Pau.de Ca.& Iaſ.ī d.l.tres fratres.ff.de pact.& ponit Fulg.ꝑ.lxxj.inci.Mulier.

10 Ex quibus apparet conclusionē suprà firmatā fratris appellatione sororē nō venire in dispositione hoīs, de iure non procedere,prout tenet etiā Alex.cōs.lxxxiiij.vol.iiij.& consi. xiiij.& consi. xlviij.vol.iiij.Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.

11 Limita hanc principalem Ampliationē, vt in vltimis voluntatibus masculinū concipiat fœmininū: nā hoc nō habet locū in dispositione odiosa,vtputà in exhęredatione,tex.est in l.j.§.sed si incertū.ff.de vent.in pos.mit.& ibi gl.& not.gl.in l.si ita scriptū. & ibi Bar.ff.de leg. ij.Spe.in tit.de dispu.& alleg.§.post hoc autē. ver.vel ibi masculinū.Bar.in l.j.ff.de verb.sig.& idē Bar. in ꝑ.liiij. incip.Ang.Mariæ.Odofr.in l.quicunque.C.de ser.fug.Arch.in c.si qs suadente.xvij.q.iiij.Imol.in l.si ita scriptū.ff.de leg.ij.Iaſo.in l. si qs id quod,in iij.limita.ff.de iurisd. om. iud. & in l.tres fratres. in quarta limitat.ff.de pact.& in l.Gallus. in j. lectur. ff. de libe.& posthum.Cuma.in ꝑ.clxvj.Ang.Aret.in §.fi.inſt. qui testa. tuto. dar.posſ.Signoro.Homod.consi.clxxij.

12 Quinimò ex hoc infert Barto.vt in fideicommisso iniuncto masculis nō comprehendantur fœminæ, in cōs.liiij.refert,& sequitur Cor.in consi.ccxxxiij.vol.iij.

13 Secundò limita, quia ex verisimili mente testatoris masculinum nō concipit fœmininum.Parisſ.consi.xlj.nu.14. & seq. vol. iij.Maria.Iun.consi.xc.nu. 17.vol.j.

14 Tertiò limita, qñ masculinū esset in dispositione testatoris pluries replicatū,qa tūc fœmininū nō comprehendit.Soc.in ꝑ. 100.vol.iiij.Dec.in l.fœminæ.ff.de regu.iur.Grat.consil.lxv. nu. 11.vol.ij,& cōs.lxviij.nu.18.vol.ij.& propterea qñ in vna parte testamenti qualitas masculinitatis est expressa, intelligitur etiā in sequenti repetita.Maria.Iun.in consi.xc.nu.16.& seq.vol.j.

Contra hanc limit.tenet Signo.Homod.in consilio clxxij.

15 Tertiò amplia,idē esse in rescriptis,in quibus masculinū cōcipit fœminīnū,& ꝓpterea in illa clausula,& qdā alij, ēt fœminę cōtinentur.Spe.in tit.de resc.præsen.§.fi.versſ.sed quæritur vtrū. Arch.in c.si qs suadēte.xvij.q.iiij.Io.And.in c.cùm in multis,vbi ēt Dom.de resc.ī vj Dom.ī c.gñali.ver.iiij.casu.de elec.ī vj.Abb. in c.significauit,& ibi ēt apostil.de resc.Cōpostel.in c.sedes.eo. tit.Imo.in l.si ita scriptū.ff.de leg.ij.Ang.Aret.in §.fi.inſt.qui test. tut.dar.posſ.Iaſ.ī l.si qs id quod.in v.amplia.ff.de iurisd. omn.iud. & in l.Gallus.in j.lect.& in ij.lect.ff.de lib.& posth.& ꝑ.cxlij.vol. ij.Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.Parisſ.in consi.xx.vol.j.Tiraq.de retrac.ligna.§.j.in gl.ix.nu.185.& nu.204.

Contrarium Gomesſ.in c.ij.de resc.rip.in vj.

16 Quartò amplia,idē esse in priuilegiis, in quibus masculinū fœmininū comprehendit.Bal.in c.ad audientiā.el j.versſ.q̄ro nūqd.de resc.Dom.in c.gñali.in iij.casu,de elect.in vj. Arch. in c.si quis suadente.xvij.q.iiij.Iaſ.in l.Gallus.in j. lect. & in ij.lect.ff. de lib.& posth.& cōs.cxlvij.volu.ij.& in l.si qs id,quod.ff.de iurisd. omn.iud.Hipp.ī sing.dxxxvj.Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur. Rui. consi.cxlv.vol.iij.Tiraq.de retrac.lignag.§.i.in gl.ix.nu.184.

17 Cōtrariū in priuilegiis ꝺ ius cōe, ꝑut in priuilegiis immunitatis tenet gl.ī l.si ita scriptū.ff.de leg.ij.vbi Imo.verſ.vltī.rē. Car. in ꝑ.cxxxv.Ang.Aret.in §.fi.inſt.q testt.tut.dar.posſ.Ale.in l.qa tale.ff.soluto matri.Signoro.Homod.ī ꝑ.clxxij.Dec.ꝑ.ceccclxviij.

18 Et in priuilegiis aliter præiudicialibus cp fœmina non contineatur,tenuit Domin.in c.generali.ver.in tertio casu,de elect.in vj.Dec.in consi.ceccliij.

19 Declara,qa prima opinio debet intelligi in bñficiis principum,vt tātūmodo in eorū præiudiciū ea sint latè interpretanda, vt masculinū concipiat fœmininū.Ita declarat Barba.consſ.lvij. vol.ij.Cor.consi.clxxvij.vol.iiij.Dec.consi.ceccclxviij.

20 Sed tñ ꝺ istam declarationē vſ obstare,qa etiā in bñficiis,& gratiis alteri nō præiudicialibus,vtputà in facultate legitimandi cōcessa Comiti Palatino sub masculino non cōtinetur fœminum,prout consuluit Signor.Homod.in cōs.clxxxvj.quē refert, & sequitur Cardi.Alex.in c.per venerabilē. §. quod autē. qui fil. sint legit.Iaſ.in l.ij.ff.de verb.obl.Dec.consi.ceccliij.Cur.cōsi.ix.

21 Quintò amplia,vt ēt in snia iudicis masculinum fœmininū contineat,Arch.in c.si quis suadente.xvij.q.iiij.Alex.consi.j.vol. v.Albe.in l.quicunque.ver.& prædicta.C.de ser.fugi.Tiraq.de retract.lignag.§.j.gl.ix.nu.210.

22 Cōtrariū tenet Dec.in l.fœminæ.ff.de reg. iur.Cur. in tract. feu.in iij.par.Imo.in l.si ita.ff.de leg.ij.vbi dicit,cp in snia masculinū non concipit fœmininum: secus autem in statuto facto à iudice sm ius cōe,vel præter,quod concipit fœmininum; & istud sequitur Are.in §.fi.inſt.qui testa.tut.dar.posſ.

23 Sextò amplia,qa cōclusio ꝓcedit ēt in materia correctoria, vt est gl.in l.Gallus.ī prin.ī verbo,neptis.quā ibi ad hoc pōderat Raph.Cuma.& ibi Galiaul.n.34.ff.de lib.& posth.& ibi Iaſo.in ij. lect.Iaſ.ī l.si qs id,quod.ff.de iurisſ.om.iu.&ꝑ.cxlij.vo.ij.Frā.Cur.

in con-

in consi.cij.Tiraq.de retract.lignag.in §.i.in gl.ix.nu.218.

Cōtrariūm tenet Ale.in d.l.Gallus. Corn.cōs.xiij.vol.ij.& cōs. cclxxi.vol.iiij.& consſ.cxci.vol.iiij.& consſ.ccxxij.volu.iij.& consi. ccxlviij.cō.i.vol.Alex.consſ.xxiv.vol.iij.& cōs.cliij.vol.vij.Soc.in regu.cclv.in ix.limitatione.Dec.in l.fœminæ.ff.de regul.iur.

24 Septimò amplia,quia procedit conclusio etiam si dispōnens transeat de singulari ad pluralem,vt quia dicat filio,& filiis: vt est tex.in l.quisquis.& in l.Herennius.ff.de verb.sig.Signor.Homod. consi.clxxij.Iaſ.in l.si quis id quod.ff.de iurisdi.omn.iudic.& in l. tres fratres.ff.de pactis.

25 Octauò amplia,vt hoc habeat locū ēt in statutis,in quib.masculinum cōcipit fœminīnum,qñ dispositio est fauorabilis, secꝰ si sit odiosa,ita declarat Arch.post Host.in c.si quis suadente.xvij. q.iiij.Pet.de Anch.in consi.cxij.Dom.in c generali.de elect.in vj. Host.in c.Raynald.de testa.Cuman.in consſ.lxxxiiij.Card.in cle.j. de sepultu.Bal.Nouel.inter consſ.Cor.xv.vol.j.Ale.consſ.lxxxiiij. vol.iiij.Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.Ruin.consi.xv.vol.iij.& in consi.xciiij.vol.iij.

26 Cōtrariū,cp in statutis masculinū cōtineat fœmininū etiā in materia odiosa.virtute passiuę interpretationis,dūmodò statutū nō cōtineat odiū irrationabile, tenet Imol.in l.si ita scriptū.ff.de leg.ij.Aret.in §.fin.inſt.q testa.tut.dar.posſ.Cyn.in l.qcunq;.C.de ſerui.fugi.& in l.j.q.antepen.C.q̄ sit long.cōsue.Bar.in l.iura.in fi. ff.de legib,& in l.j.in fi.ff.de pec.& est gl.in cle.j.de sepultu.Pau.de Castr.& Iaſ.in l.si quis id quod.ff.de iurisd.om.iud.gl.fi.in l.cū ꝓponas.C.de trāſac.Ang.in cōs.cclxxxix.Sal.in l.ij.C.de noxal.act. Card.in cle.j.de electio.Fulgo.consi.ceiij.in fi.Iaſ.in l.Gallus.in ij. lect.& in j.lectu.ff.de liber.& posthu.Bald.in l.in multis.ff.de statu homi & ī l.fed & Iul.§.hoc senat⁹.ff.ad Maced.Rom.in ꝑ.xcviij. in fi.Bal.Imol.Pau.de Castr.Roma.& Alex in l.si constante.§.fi.ff. fol.matr.Hippo.in sing.xxxix.Bolog.in cōs.lx.Cur.consi.ix.Goz. consſ.xliij.Maria.Iun.consſ.iij.volu.ij.

27 Et hinc est,cp statuta excludentia fœminas propter masculos fauore agnationis, ex quo odium est rationabile, concipiunt ēt fœmininum.Ruin.consil.lxv.vol.iij.Tiraq.de retract.ligna.§.j.in gl.ix.nu.230.& seq.

28 Ex quibus infertur, vt in statutis fratris appellatione veniat soror.Bal.in consi.xlvij.vol.iij.Alex.consſ.lxxxiij.vo.iiij.Bolog.in consi.lx.Curt.in consi.ix.

29 Quod est intelligendum quando adesset eadem ratio,secus si diuersa,prout declarat Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.

30 Contra hanc octauam ampliationem, cp in statutis masculinū nō concipiat fœmininū,tenet Cardi.in cle.j.de sepult.Host.in c.Raynald.de testa.Anch.in repe.c.canonū statuta.ī xiiij.q.de ꝑ. Cuma.in cōs.cclxvj.Barba.consſ. 50.vo.iiij.Signoro.Homod.cōs. ccxx.nu.4.Corne.consſ.ccxxiij.vol.ij.& consſ.xiij.eod.vol.Soc.in reg.cclv.in iij.fāl.Capra in consi.lxij.Alex.consil.ccxxxiiij.vol.vj. & cōs.cxxxv.vol.j.& consi.xxiiij.vol.ij.& consſ.lxxxiij.vol.iiij.& consſ.xxix.vol.iij.Cæpol.consi.xxvj.

31 Et propterea dicebat Pau.de Castr.in cōs.cxix.vol.j.cp in statutis appellatione fratris nō venit soror.& idē tenet Cor.cōs.xciiij. vol.ij.Capra in consſ.lxij.Gorg.Natta in ca.quamuis.de pact.in vj.

32 Tenendo istam partem, Limita eam non procedere in statutis ecclesiasticis,in qb.indistinctè masculinum cōcipit in fœminīnum.Arch.in c.si quis suadente.xvij.q.iiij.Card.in cle.j.de sepult. Host.in c.Raynald.de testa.Dom.in c.generali,de elect.in vj.

33 Secundò limita,vt ista opi.,ꝓcedat, cp appellatione fratris nō cōtinetur soror,qñ ipsemet frater vel filius masculus fratris cum ea cōcurreret,secꝰ si cōcurrat neptis.Dec.Neap.xxj.n.10.in nou.

34 Sed circa hāc ampliationem, teneas primam opi.vt in statutis nō cōtinentibus odiū irrationabile masculinū cōcipiat fœminīnū,q̄ opi.est magis cōis,vt apparet ex suprà allegatis.

35 Quam opin.Amplia, etiam si in loco adfunt statuta ad literā intelligenda,vt ponit Tiraq.de retract.lignag §.j.in gl.ix.nu.203.

36 Nonò amplia,etiam si masculinum esset ,platū perverbum,si qs,vt tradunt Doct.& maximè Iaſ.in l.si quis id quod.ff.de iurisd. om.iud.Rebuff.in tract.nomin.in viij.q.ver.v.quæro.

37 Decimo amplia.vt istud procedat etiā in tutelis,vt dicit Mar. Iun.consi.clxviij.vol.ij.

38 XI.Amplia, vt conclusio habeat locum etiam in charitatiuo subsidio,vt tradit Fulg.consſ.cxxj.in j.dubio.

39 Primò limita hāc cōclusionem,quia masculinū nō concipit fœmininum ex propria significatione, sed per extensionē,& interpretationē,aut ꝓpter rōnis identitatem,vt est tex.in l.ꝓnūciatio.in verbo.porrigit.ff.de ver.sig.& est tex.in l.pe.in fi.C.de ꝓpo. scer.cubic.lib.xij.& in l.cū adoptiuis.ver.q̄ in filio.C.de adop.no. gl Dy.& Bar.in l.j.ff.de ver.sig.Iac.But.in l.si qs in tātā.C.vnde vi. vbi ēt Bart.Spe.in titu.de dispu.& alleg.§.post hoc aūt,ver.vel vbi masculinū.Bar.in l.liberorū.ver.ij.principaliter.ff.de verb.signifi. Cy.Ang.& Sal.in l.qcunq;.C.de ſerui.fug.Bal.in l.si.C.de hæred.

insti.& in l.j.ff.de pecu.Im.ī l.si ita scriptū.ff.de lega.ii.Ang. Aret. in §.fi.inſt.qui testa.tut.dar.posſ.Arch.ī c.si qs suadēte. xvij.q.iiij. Car.in cle.j.de elect.& ī c.Quintauallis.de iureiur.Abb.ī ꝑ.xxxvj.vol.j.Ful.cōs.xviij.& cōs.lxiij,& cōs.xxxiiij.Cum.in cōs.clxvi. Cor.in cōs.xiiij.vol.ij.& cōs.ccxxij.vol.ij.& cōs.ccxxiiij.vol.ij,& cōs.ccij.vol.iij.& cōs.ccccxxxv.vol.j.& cōs.xcvj.vol.iij.& cōs.cclxxj.vol.j.& cōs.cxxxviij.vol.ij.& cōs.cclxxv.vol.iiij.Alex.in cōs. xlv.vo.vij.& cōs.lxj.vol.j.& cōs.xxix.vol.iij.& cōs.ccxxxiiij. vol. vj.Soc.in consi.xc.vol.j.& consi.lxxiij.vol.iiij.Dec. in l. fœminæ. ff.de reg.iur.& consi.ceccliij.Gratt.ꝑ.liiij.volu.ij.& consi.lxiiij. vol.ij.& consi.lxviij.vol.ij.Ruin.consi.xv.vol.iij.Maria.Iun.consſ. clxviij.vol.ij.& consi.clxx.eodem volu.

Tiraq.de retract.ligna.§.j. in glo.ix.num. 178.Curt.Iun.in cōsilio clxij.num.13.vbi dicit communem opin.

40 Contrarium,cp istud proueniat ex virtute comprehensiua non extensiua,tenet Pe.de Anch.consi.cxij.Bald.in l.si. in xiiij.q. C.de hęre.insti.Ang.consi.cclxxxix.Georg.Natta in c.quamuis. de pact.in vj.Tiraq.de retract.lignag.§.j.in gl.ix.num.223.

41 Et cp istud sit ex proprio significatu, tenet Alex.consi.xlviij. vol.iiij.& consi.xlix.vol.iiij.& consi.lxxxiij.vol.iiij.& consi. cxxv.volum.v.Marian.Iun.in consi.xxx.num.44.vol.j. & consi.ciij. vol.ij.& consi.clviij.num.34.eodem vol.

42 Sublimita primam opinio.magis communem habere locū quando verba sonant sub nomine masculino, vt mulus, equus, filius,& idem si dicatur,si quis filius,si quis seruus,prout declarat Card.in clem.j.de elect.& Alex.consi.cxxxv.vol.j.

43 Secus si verba cantarent sub nomine communi,vt homo:& idem si dicatur si quis homo:quia tunc masculinum ex propria significatione fœmininum cōprehenderet.Bar.in d.l.j.ff.de verbo.sig.& in l.si quis in tantam.C.vnde vi.Anch. in c.generali.de elect.in vj.Dec.in d.l.fœminæ.ff.de regu.iur.

Contrarium in hoc voluit Imola in l.si ita.ff.de leg.ij.Aret.in §.fi.insti.qui testa.tut.dar.posſ.

44 Declara primā opi.nā qñ in dispositione dictū sit, si quis, ad hoc vt ex ꝓprietate sermonis cōprehendaē etiā fœmininū, debet adiūgi verbū,quod ex sui natura tā masculum quā fœminn̄ā cōprehendat:vt tradit Bart.in d.l.j.ff.de verb. sig. & in l.si quis in tantā.C.vnde vi.& in l.j.ff.de pecu.Pe.de Ancha. in c.generali. de elect.in vj.& ibi Dom. Bal.in l.Gallus. in prin. ff.de libe.& posth. Saly.in l.quicunque.C.de ſeru. fugi.Card.in cle.j.in iij.q.de elec. Cor.in consi.xiij.vol.ij.Alex.in consi.ccxxxiiij.vol.vj.

45 Et tenendo istam opin.quam dicit communem Dec.in l.fœminę ff.de reg.iur.illam declara,& intellige habere locū quādo adesset eadem ratio inter masculum,& fœminam.gl.prag.sanct.

46 Sed stante rationis diuersitate etiam sub signo, vel verbo,si quis,fœmina non comprehenditur,non quia verbū non sit sui natura aptū continere,sed quia in dispositione legis indefinita non æquipollet vniuersali:ita declarat Bar.in l.i.in fi.ff.de peculi. & Aret.consi.xxxix.Dec.in d.l.fœminæ.ff.de reg.iur.

47 Sed contra primum dictū,cp verbū, fi quis,stans simpliciter, comprehendat fœminam ex proprietate sermonis: tenuit Fulg. in d.l.quicunque.C.de ser.fug.& hanc opinionem tenuerūt cōsulendo Io.de Lig.&Card.& Sal.& Io.de Fantu.vt refert,& sequitur Cor.in consi.cclxxv.vol.iiij.& consi.ccxxij. vol. iij.Imoi.in l. si ita scriptum.ff. de leg. ij. Are.in §.fin.inſtit.qui testamen.tuto. dar.possunt.Dec.in l.fœminæ.ff.de regul.iuris.

48 Sublimita,nisi testator voluerit conseruare agnationē,quia tunc masculinū non concipit fœmininū:vt no.Soc.in cōs.lxxiij. vol.iiij.Tiraq.de retract.lignag.§.j.ī gl.ix.n.194.& dicet iferius.

49 Secūdò limita principaliter,qñ diuersa ratio militaret in masculo,& diuersa in fœmina, qa tunc masculinū nō comprehēdit fœmininū.ita declarat Bar.in l.j.ff.de verb.sig.& in l.si qs in tātā. C.vñ vi.& in l.j.ff.de pecu.Bal.in l.ſeruꝰ.C.com.de succeſſ.& i l.in multis.ff.de statu hom.&ꝑ.ccij.vol.j.Sal.in l.qcunq;.C.de ser.fu. Ang.cōs.lxvij.Imol.in si ita scriptū.ff.de leg.ij.Are.in §.fi.inſt.q resta.tut.dar.posſ.Arch.ī c.si qs suadēte.xvij.q.iiij.Car.ī cle.j.de elec. Pau.de Eleaz.Anch.& Domi.in c.generali.de elect.ī vj.Iaſi.l.si qs id quod.ī j.limit.ff.de iurisſ.omn.iud.Ful.ꝑ.cxxj.Cor.in ꝑ.cexxiiij. vol.ij.& consſ.lxxiij.in fi.vol.j.& ꝑ.xiij.vol.ij & cōs.ccij.vo.iij.& ꝑ.cxcix.vol.ij.in cōs.j.vol.ij.& cōs.xiiij.vol.ij.& cōs.lxxxiij.volu.j. & cōs.clxxij.vol.iiij.& cōs.cxxxvij.vol.ij.& consſ.xciiij.vol ij & ꝑ. clvj.eodē vol.& consſ.xlix.vol.iiij.& consſ.xxj.vo.j.& consſ.cij.vol. iiij.Alex.cōs.cxxxv.vol.i & cōs.lxxx.vol.j.& ꝑ.xxiiij.vol ij.& cōs. ccxxxiiij.vol.vj.& ꝑ.xlv.vo.vij.Barb.ꝑ. 50.vol.iiij.Signo.Homo. consſ.clxxij.Capra ꝑ.lxij.in ti.Aret.ꝑ. 50 Soc.in reg.cclv.ī vj.fal. & cōs.lxiij.vo.iij.Calca.ꝑ.xlviij.Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.& cōs.ceccliij.Cur.cōs.xl.& ꝑ.ix.Brun.in tract.quod stāt.mascu.in xiij.q.ver.mouet ex doctrina Bar.Hipp.in sing.xx.Goz.ꝑ.lxxxix. Maria.Iun.consſ.xxj.nu.89.& seq.vol.j.& consſ.xxv.vol.j.& consſ. clxviij.vol.ij.Tiraq.de retract.lignag.§.j.in gl.ix.num.195.& seq.

Universidad de Deusto
Biblioteca

50 Et propterea infertur, vt si statutū in contractib.mulierū, vel minorū exigat cōsensum proximiorū, nō poterit interuenire consensus fœminarū, cū fœminæ sint imbecillioris cōsilij, & sic cum diuersa sit ratio, in hoc casu masculinū non concipit fœminū. ita Bal.in l.j.C.de edē.& in l.fi.vbi etiā Ang.C.de verb.sig. Bal.in cōsil.ccj.vol.j.Ang.consi.cxcj.Cor.ꝑ.ccxxiij. vol.ij.& ꝑ. lxxiij.vol.j.& cōsi.clvi.vol.ij.& ꝑ.clj.vol.iij. & cōsi. cccxvj.vo.j. Maria.Iun.consi.i.nu.104.vol.j.

51 Limita, quia hoc non habet locum, quando statutū requireret præsentiam proximiorum, quia tunc venirent etiam fœminæ. Marian.Iun.consi.xlj.nu.14.vol.j.

52 Secundò infertur, vt in feudo recepto pro se, & filiis nō veniāt fœminæ, ex quo fœminæ ad feuda nō admittunē, c.j.§.filia. de succeſſ.feud.& ita declarat Pau.de Caſt.& Alex.in l.ſed ſi hac. §.liberos.ff. de in ius voc. Iaſ.in l.ſi quis id quod. in j. limit.ff. de iurisd. om. iud. Maria.Iun. consi.j. qui loquit in emphyteusi, nu. 117.vol.j.Rui.ꝑ.xlv.n.27.vol.j.Maria. Iun.ꝑſi.clxviij.n.80.vo.ij.

53 Limita, quia hoc non procedit in feudo ligio, in quo etiam fœminæ de conſuetudine admittuntur. Marian.Iun.conſ.lxxvij. numero 22.volum.j.

54 Tertiò infertur, ꝙ quando teſtator voluit conſulere cōſervationi familiæ, appellatione filiorū non veniūt fœminæ. Soc. conſi.lxxiij.vol.iiij.Pariſ.ꝑſ.lvij.Maria.Iun.in ꝑſ.j.nu.118.vol.j.& conſi.cxix.volu.j.& conſi.clxviij.nume.84.vol.ij.Grat.cōſil.liij. volum.ij.Ruin.conſi.cxlvj.volumi.ij.Tiraquel.de retract.lignag. §.j.in gl.ix.nume.134.

55 Quartò infertur, vt in officiis, in quib⁹ requiritur maturitas iudicij, quæ in fœminis non reperitur, maſculinū non cōtineat fœmininū. Spe.in tit.de diſpu.& alle.§.poſt hoc.ver.vel ibi maſculinum. Arch. in c.ſi quis ſuadente.xvij.q.iiij.Pe.de Anch.in c. generali.de elect.in vj.Bal.in c.ad audientiam.el j.de reſcrip.Sal. in l.quicunq;.C.de ſer.fug.Iaſo.in l.tres fratres.in viij.limitatione.ff.de pact.& in dicta l.ſi quis id quod.in iiij.limitatione.Dec. in l.fœminæ.ff.de regu.iur.Tiraq.de leg.connub.

56 Quintò generaliter infertur, vt quando ex cōmuni ꝓſuetudine qualitas rei magis cōuenit maſculo, quā fœminę, tūc maſculinū nō cōcipit fœmininū, vt no.Guido Papæ in ſing.dxxij.

57 Tertiò limita principalem concluſionem, ſi lex, vel alia diſpoſitio, quę aliàs cōtinere poſſet fœmininū ſub maſculino, loquatur diſcretiuè. id eſt de per ſe in maſculo, & de per ſe in fœmina, tunc enim maſculinū nō concipit fœmininū, ex quo expreſſum facit ceſſare tacitum, l.ſi ita.ff.de libe.& poſth.l.Clemens patronus.ff.de here.inſti.Bal.in l.in multis.ff.de ſtatu hom.Iaſ.in l.ſi quis id quod.in iij.limitatione.ff.de iuriſd.om.iud.& in l.tres fratres.in vij.limit.ff.de pact.Soc.in regula cclv.in vij.limit.& conſ. lxiij.vol.iij.Dec.in c.ſignificatū.de præb.Gomeſ.in §. pœnales. inſt.de act.Maria.Iun.ꝑſj.nu.37.vol.j.& conſi.iij.vbi declarat.& conſ.cxiiij.nu.19.& ꝑ.cxxviij.nu.30.vo.j.Rui.cōſi. xxij.vol.iij.

58 Declara nam quando in eadem diſpoſitione apparet, ꝙ vbi diſponēs voluit comprehendere fœminas, illas ſpecificè expreſſit. ſi tamē poſtęa in alia oratione eiuſdē, diſpoſitiōis ponat verbum maſculini generis, tunc ſub maſculino non comprehendit fœmininū, ctiam ſi aliàs comprehenderetur. Cor.ꝑ.xlix.in prin. volu.iiij.& ꝑ.cclxxi.& ꝑſi.cccvij.volu.iiij.Alexand.cōſ.xlv.volu. vij.& conſi.ccxxxiiij.volu.vj.

59 Quartò limita, nā quādo lex diſponit in materia odioſa, odio irrationabili, tūc maſculinū nō cōcipit fœmininū, vt eſt tex. in l.ſi quis.§.filiarū. C.ad l.Iul. maieſt. ponit Bar. in l.j.ff.de verb. ſig.& in l. ſi quis in tātā. C. vnde vi. Bal.in l.quicunq;. & ibi Ang. in prī.& Sal.C.de ſer.fug.Pe.de Anch.in c.generali.de elec.in vj. & ibi Dom.Iaſ.in d.l.ſi qs id quod.ī vj.limit.& in l.Gall⁹.in ij.lect. ff.de li.& poſth.Cor.ī ꝑſ.xiij.vo.ij.& ꝑ.ccxxiiij.cod.vo.& ꝑſ.cccxxxv.vo.j.& ꝑ.cclxxj.vol.iij.& ꝑſ.xcvj.vo.iij.& ꝑſ.xcv.vo.ij.& ꝑſ. xc.vol.iij.& ꝑſ.lxxxij.vo.iiij.Alex.in ꝑſ.xlv.volu.vij.& ꝑſ.lxxxiiij. vo.iiij.& conſ.lxxx.vo.j.& cōſ.ccxxxiiij.vo.vi.Barba.cōſ.50.vo. iiij.Signoro.Homod.in cōſ.clxxiij.Calca.cōſ.xlviij.Hip.ſin.cccxvij.Dec.in d.l.fœminę.& cōſi.lxiiij.Maria.Iun.cōſ.j.n.108.vol.j. & conſi.x. & conſ.xxiij.nume.41.vol.j.Rui.cōſ.ciij.nu.15.vo.iij. & conſ.xxij.nu.14.vol.ij.etiā eodē vo.Tiraq.de retract.lignag.§. j.in gloſ.ix.nu.186.& pluribus ſeq.

60 Ex limitatione infertur, vt ſtante ſtatuto, ꝙ agnati excludāt cognatos, ſub iſto capite agnatorū non comprehenduntur fœminę agnatę. Cor.cōſ.xiij.vo.ij.& cōſ.ccxxiiij.eodem vol.& cōſ. cccxxxv.vol.ij.Io.de Ana.in conſ.iiij.in.ij.dubio.Brun.in tract.ꝙ ſtant.maſc.in v.artic.in xiij.q.Pariſ.conſ.xlvij.vo.iij.Maria Iun.in conſ.j.nu.115.vol.j.& conſ.xxx.vol.j.& conſ.ix.& conſi.x vol.ij.

61 Secundò infertur vt ſtante ſtatuto ꝙ frater excludat matrē, tamen mater non excludetur per ſororē. Alex.conſ.xlv. vol.vij. & conſ.lxxxij.volum.iiij.

62 Et idē eſt, qa excluſa matre ꝑ patrnū à ſtatuto nō erit excluſa propter amitam. Cor.conſ.xij.vol.j.Brun.in tract.ꝙ ſtāt.maſc. in loco ſuprà citato. Maria.Iun.in conſ.j.nu.104.vol.j.Tiraq.de retract.lign.§.j.in gl.ix.nu.188.

63 Tertiò infertur, vt ſtante ſtatuto, ꝙ patruus excludat auunculum, non cenſetur virtute ſtatuti excluſa matertera. Cor.conſi.cclxxj.vol.iiij.Tiraq.in loco ſuprà citato.nu.188.

64 Quartò infertur, vt excluſo auo materno nō dicatur excluſa auia. Bal.in l.quicunque. C.de ſer.fug. Cor.cōſ.lxxxij. vol.iiij. & conſ.cclxxj.eo. vol.Alex.conſ.xlv.vol.vij.Grat.conſ.xxvj. vo. j.& conſ.xxxviij.eo.vol.Tiraq.in loco ſuprà citato.nu.187.

65 Et idem ſi ſtatutum excludat à ſucceſſione aui paterni, non tamē excludet à ſucceſſione auię. Pariſ.cōſ.xlix.vo.iij.Grat.in ꝑſ. xxvj.nu.60.vol.j.Maria.Iun.conſ.xxiij.vol.j.

66 Et propterea quando ſtatutum dicit, vt coniuncti & proximiores excludāt fœminas, tunc ſub verbo, coniunctorū vel, proximiorū, ſi veniūt fœminę Brun.ī tract.ꝙ ſtāt.maſc.ī v.art.ī xiij.q.

67 Quintò infertur, vt ſtatutum loquens de ſucceſſione paſſiua maſculorum non habeat locum in ſucceſſione paſſiua fœminarum. Cor.conſi.cclxxj.vol.iiij.

68 Et ꝓpterea ſi ſtatutū excludit à ſucceſſione fratris, nō videt excludere à ſucceſſione ſororis. Capra cōſ.lxij.in iiij. dubio. Tiraq.de retract.lignag.§.j.in gl.ix.nu.188.

69 Contrariū in hoc voluit Bru.in trac.ꝙ ſtāt.maſc.in v.articu. in xiij.q.vbi dicit non eſſe recedendū ab opinione Laurē.qui cō trariū tenebat in §.ceterum.inſt.de leg.agna.ſucceſ.qui tenet, vt ſtatutum excludens dotatam à fratre excludat etiam dotatam à ſorore.& idem tenet And.de Iſer.in c.j.de nat.ſucceſ.feud.

70 Tenendo primam opin.videmus etiam, ꝙ ſtatutum, vt conjuncti ex latere patris excludant matrem, non operatur, vt fœminæ coniunctę ex latere patris excludant matrem. Maria.iun.cōſ. xxiij.volum.j.& conſi.ix.vol.ij.

Contrarium idem Maria.Iun.conſ.x.vol.ij.

71 Sicuti etiā dicimus, ꝙ ſtatutum excludēs matrē à ſucceſſione filij non cenſetur eā excludere à ſucceſſione filię. Arch.in c.ſi quis ſuadēte.xvij.q.iiij.& clari⁹ Dom.in c.generali.de elec.in vj. Alex.cōſ.ccxxxiiij.vol.vj.& cōſ.xlv.vol.vij.Curt.Sen.cōſ.ix.Bru. in tracta.ꝙ ſtant.maſc.in v.art.xiij.q.Tiraq. de retract.ligna.§.j. in gl.ix.nu.189.

72 Prout etiā facit, quia ſtatutum excludens fœminas propter agnatos, non excludit eas propter agnatas. Ang.ꝑ.cclxxxj.Bru. in tract.ꝙ ſtant.maſc.in xij.artic.in ix.q.Pariſ.conſ.xlvij.volu.iij. Maria.Iun.conſi.xxiij.vol.j.

73 Et ſtatutū preferēs primogenitū ſecūdogenito nō pręſert filiā primogenitā filię ſecundogenitę. Bal.ī l.omnes populi.ver. iij.q̄ro.ff.de iuſt.& iur.Bru.in tract.ꝙ ſtāt.maſc.in.v.articu.in xiij. q.& de his omnib⁹ pleni⁹ dicē infrà in titu.de ſtat.in vij. cōclu.

74 Sed tamen dubitatur pro declaratione iſtius quarte limitationis, quando dicatur ſtatutū cōtinere excluſionē odioſam odio irrationabili: & certū eſt, ꝙ quando fœminę, quibus legitima debetur, prout filia, mater, & alię perſonę aſcēdētes vel deſcendentes excluduntur propter maſculos, tūc illa diſpoſitio ſit odioſa odio irrationabili. ſed quando tranſuerſales, quibus non eſt debita ſucceſſio excluduntur, tunc illa diſpoſitio nō dicitur odioſa odio irrationabili, ita declarat Corn. conſi.xcvj.vo.iij.& conſi.xiij.vol.ij.& conſ.xcv.vol.ij.& conſi.ccxxiiij..eodem volu.

Cōtrariū ſentit idē Cor.ꝑſi.xcvij.volu.iij.& cōſi.xciiij.volu.ij.

75 Limita primā op. quę eſt magis communis, vt procedat tā tūmodò in capite excluſiuo, non autē in capite incluſiuo. Corn. ꝑſi.xcv.vol.ij & cōſi.cxxxiij.eod.vol.Maria.Iu.cōſi.x.nu.18.vol. j.& cōſi.j.nu.107.& cōſi.xxiij.n.ij.vbi hāc dicit cōem.opi.eo.vo.

76 Quintò principaliter limita, ſi legis diſpoſitio eſſet pœnalis, & correctoria, qa tunc in ea maſculinū fœmininū nō cōprehēdit. ita declarat Iaſ.in l.ſi qs id quod.in vij.limit.ff. de iuriſ.om.iu.

77 Quinimò iſtud procedit etiā ſi diſpoſitio eſſet tantummodò correctoria, ſecundùm Pariſ.conſ.xciiij.vo.ij.vide circa hāc limitationem ſuprà in vj.Ampliatione.

78 Sextò limita, nā ſtate ſtatuto, ꝙ ſtatib⁹ maſculis fœminę nō ſuccedāt, tūc diſpoſitio⁹ loquēs in genere maſculino in materia ſucceſſionis nō cōtinet fœmininū: ita Alex.in cōſil.cxxvij.vol.j. aliàs in cōſ.xiiij.vo.iiij.& in l.Gall.§.j.in fi.ff.de lib.& poſth.& in l. heredes mei.§.cū ita.ff.ad Treb.Pau.de Ca.cōſ.ccccx.vo.ij. Soc.ī reg.ccxxv.in ij.limit.& cōſ.lj.vo.iiij.& cōſ.lxxiij.cod.vo.Barb. in repe.rubricę C.q adm.& i c. Raynald.de teſta.& ī repe.l cū acutiſſimi.C.de fideic.Iaſ.ī l.tres fratres.ī vj.limit.ff.de pac.& ī l. ſi qs id qd.in viij limit.ff.de iuriſd.om.iud.Georg.Natta ī c. quamuis. de pac.in vj.Cor.cōſ.cxcvij.vo.j.Dec.cōſ.clxlv.Cur.cōſ.lij.& cōſ. cxvj.Hipp.ſing.cccxvij.Fel.ī c.i⁹ gña.j. diſt.Bru.ī tract.ꝙ ſtā.maſc. in v.arti. in xij.q. Goz. cōſi.xlv.ꝑ.lix.& conſ.lxxxix.Pariſ.conſi. xlviij.vol.ij.& conſi.lvij.eodem vol.Maria Iun.conſi.j.nu.113.& conſ.ciiij.vol.j.& conſ.clxvij.vol.ij.Grat.cōſ.liij.volu.ij.& cōſi.

lj.iij.& cōſi.lvj.eo.vol.Rui.cōſil.clxviij.vol.ij.& cōſ.xxxvj.vol.iij.

79 Limita, quando etiam ſtante ſtatuto prædicto fœmina non excluderetur, vt puta ſi maſculus eſſet incapax ad ſucceſſionem, quia eſſet deportatus. Ruin.conſ.ciiij.nu.5.vol.ij.

80 Septimò limita, qñ ex cōiecturis appareret de cōtraria volūtate diſponētis. l.Lucius.§.quæſitū.ff.de leg.ij.not. Bar.ī l.ſi ita.ff.de Treb.& videtur ſentire idem Bar.in l.j.ff.de verb.ſigni.dū allegat tex.in d.§.quæſitū. Sal.& Ang.in l.quicūque.C.de ſeru.fugit.Cuma.cōſ.cxvij.Signorol.Homod.cōſ.clxxij.Iaſ.ī l. ſi quis id quod. in ix.limit.& in l.tres fratres.in ij.limitatione.& in ix.limitatione. & in conſi.cxl.vol.ij.Alex.cōſi.xiij.vol.iiij.Guid.Pap.q. ccccevj. Hippol.in ſing.ccexvij.Calcan.conſi.xlviij.Curt.conſi.xl.Dec.in l.fœminæ.ff.de regu.iur.Pariſ.conſi.lvij.vol.ij.& conſi.xlj.vol. iij. & conſi.xlix.eo.volum.Marian.Iun.conſi.cxiiij nume. 18.volu.j.

81 Amplia, quia idem eſt in diſpoſitione ſtatuti, quando ſumi. poteſt contraria coniectura voluntati ſtatuentium. Maria.Iun. conſi.j.numero, 101.vol.primo.

Et facit, quod dictum eſt ſuprà in quarto lib.in tit.de ſubſt.in ſecunda concluſione.

82 Octauò limita, quando teſtator in prima parte teſtamenti dixiſſet de filiis maſculis, qa, ſi poſtea in alia parte loquatur ſimpliciter de filiis, intelligitur tantummodo de maſculis, prout latè diximus ſuprà in iiij.lib.in tit. de teſtam.in x.conclu.

83 Nonò limita, ſi maſculinū exprimat qualificatè, vt puta qa diſpoſitio loquat de religioſo, vel de monacho. nā tūc nō cōpre hendit monialis, & ſic maſculinū nō ꝓcipit fœmininū. Dom.inc. generali.de elec.in vj.Car.in cle.j.de elect.& in cle.eos.in ſi.de cō ſang.& affi.Bal.ī l.quicunq;.C.de ſeru.fugit.Alex.cōſ.cxxxv.vol. j.Cæpol.cōſ.xxvj.Soc.ī reg.cclv.in v.limit.apoſtil.ad Bar.in l.Lucius.§.q̄ſitū.ff.de leg.iij.q loquunt in materia odioſa, & pœnali.

84 Et idem etiam in materia non odioſa, ſed fauorabili, ꝙ non comprehendatur fœmininū, tenuit Bal.in l.tres fratres.ff.de pac. in prima lect.vbi Alber.in fi.& Iaſ.Anch.in repe.canonum ſtatuta.in ver.ſed hic quęritur.de conſt. Alex.conſ.xiiij.vol.iiij.Barba. conſ.50.vol.iiij.glo.pract.ſanct.

85 Et dicit Fel.in cap.veniens.de ſimon.ꝙ ſtatutum loquens de fratribus minoribus, nō comprehendit moniales tertij ordinis.

86 Contra hanc limi.tenet Fulg.cōſ.cxxj.& Rayner.de Forliu. in d.l.tres fratres.Dec.in l.fœminæ.ff.de reg.iur.Abb.in c.de monialib.& ibi Fel.de ſent.excom.qui tenent ꝙ appellatione monachorum veniunt moniales.

87 Decimò limita in contractibus, in quibus maſculinum non continet fœmininū. Archi.in c.ſi qs ſuadēte.xvij.q.iiij.Bald.in l. Gallus.ff.de lib.& poſth.in prin.Imol.in l.ſi ita.ff.de leg.ij.Arc.ī §. ſi.inſt.q teſt.tut.dar.poſ.Rom.ī cōſ.xxxv.Cuma.ī cōſ.clxvj.Imo. in c.potuit.de locat.& in cōſi.xxxviij.Rom.in l.ij.ff.de verb.obl.ī l.ſed ſi hac.§.q manumittit.ff.de in ius voc.Ale.in cōſ.lxj.vol.j.& in cōſ.cciiij.vbi dicit iſtā eſſe cōem opi.vol.ij.& cōſi.cxiij.vol.ij. & cōſi.cxxv.vol.v.& cōſi.xj.vol.iij.& cōſi.j.vol. v.& in l.ij.§. liberos.ff.de in ius vocan.in l.ſi extraneus.ff. de cōdict.cau. dat.in l. quod dicit.ff.de verborū obl.Bald.nouel.inter conſ.Cor.cōſ.xj. vol.j.Iaſ.in l.ſi quis id quod.ff.de iur.omn.iud. vbi dicit iſtā partē cōmunem.& in l.Gallus.in ij.lect.ff.de lib.& poſthu.in conſ.cxv. vol.j.Soc.in reg.cclv.in j.limit.Fel.in c.quoniam.de ſimo.Hip.in ſing.cxcj.Cor.in conſ.lxxiiij.in fi.vol.j.& in conſ.ccxxxiij.vo.iiij. & cōſ.cxcix.vol.ij.& in conſ.ccxxxiij.vo.iiij.& cōſ.j.vol.ij.& cōſ. ccxi.vol.iij.Soc.in cōſ.xlij.vol.iij.Goza.in conſ.xx.Grat.cōſ.liiij. vol.ij.& in cōſ.lxiiij.vol.ij.Ruin.conſi.xxxvj.vol.j.gl.conſue.Turon.Bertr.in conſ.xlvj.in fi.volu.j.in antiq.latè Tira.de retract.lignag.§.j.in gl.xj.nu.181.

Contrarium ſentit Bart.in l.j.ff.de verb.ſignif.vbi nullam facit differentiā inter contractus, & vltimas voluntates. & idem clarè voluit Bal.in l.ij.C.de iur.emphy.

88 Quod in cōceſſione emphyteuſis facta à priuato ſub maſculino fœmininū cōprehēdit. Idē tenet Saly.in d.l.ij.in xvij.q.C.de iur.emphy.Imo.in l.quod dicit.ff.de ver.obl.Et ꝓpterea Domin. in d.c.generali.de elec.ī vj.nō facit differentiā inter ꝓctus, & vltimas volūtates. & hoc ꝙ in ꝓctib⁹ maſculinū cōcipiat fœmininū, tenuit Ang.in cōſ.ſuo cxviij.incip.Auia ꝓ nepte Et ꝓpterea iſtā limit.reprobat Ale.ī cōſ.j.vo.v.& Dec.ī d.l.fœminæ.ff.de reg.iur.

89 Tenēdo primā opi.tanquā magis cōmunem, ex ea infertur, ꝙ in emphyteuſi recepta ꝑ filiis, appellatione filiorū nō veniāt filiæ. Maria.Iun.cōſi.clxviij.nu.79.vbi idē dicit in feudis.& tradit Fel.in c.cum.M.Ferrarienſis.ver.& hinc eſt etiam.de conſt.

90 Limita, nā ita demū in emphyteuſi recepta ꝑ ſe, & filiis, nō venit fœmina qñ maſculi præferunt fœminis in ſucceſſione vigore ſtatuti, nā qñ fœminæ pariter admittuntur ad ſucceſſionē vnà cū maſculis, tunc etiā fœminæ pariter videntur vocatę. Bar. ī l.vt iuriſiurādi.§.ſi liberi.ff.de ope.libe.Imo.ī c.potuit.ī ſi.de loc.

91 Secūdò limita, qñ emphyteuſis eſt recepta ab eo, qui ñ habet niſi vnicam filiam, & eſt in tali ætate conſtitutus, in qua non poteſt alios filios ſuſcipere, quo caſu emphyteuſis recepta pro ſe, & filiis extenditur etiam ad illam fœminam. Hippoly.in l.j.§. ſi ſeruus.numero 5.ff.de queſtio.

92 Limita illam concluſionem, quod in feudo recepto non venit fœmina, pluribus modis congeſtis per Curt.in tract.feud.in iij.par.prin.ad quem, breuitatis cauſa me remitto.

Tenendo igitur primam opin. tanquam magis communem in hac principali limitatione,

93 Sublimita, vt illa locum habeat, quādo dictum eſſet de filiis, ſecus ſi dictum ſit de liberis, nam tūc etiam in contractibus verbū, liberis, filias comprehenderet, Anch.cōſ.cxxxv. ſentit Bal.& clarè ſequit Alex.in l.ſed ſi hac.§.liberos.ff.de in ius vo.Alex.ꝑſi. lxxx.vol.j.Iaſ.in l.ſi qs id quod.ff.de iuriſd.omn.iud.Goz. cōſ.xxx. Rui.cōſ.clxxxviij.vol.ij.& cōſ. cxiiij.vol.iij.Grat.cōſi.lxiiij.vol.ij.

Contrarium ſentit Alex.in conſi.lxj.vol.j.& expreſsè contrarium tenet Dec.in l.fœminæ.ff.de regu.iur.

94 Secundò ſublimita, quando ſequeretur abſurdum, ſi in cōtractu maſculinū fœmininū nō contineret. Alex.in l.ſed ſi hac.§. liberos.ff.de ī ius voc.& conſ.lxj.vol.j.Dec.in d.l.fœminæ.Ruin. in conſilio cxiiij.vol.iij.

95 Tertiò ſublimita, niſi in contractu dictū eſſet de filiis, & hæredibus, nam tunc veniunt fœminę, vt declarat Alex.in d.§.liberos.& Iaſ.in d.l.ſi quis id quod.& cōſ.cxv.vol.j.Dec.conſi.xxxij. Goz.ꝑ.xx.Rui.cōſ.clxxviij.vol.ij.& ꝑ.xliij.vol.iij.& ꝑ.lj.eo.vol. 96 Quartò ſublimita, niſi eſſemus in contractibus bonæ fidei, qui non ita ſtrictè interpretantur, prout contractus ſtricti iuris. ita colligitur ex notatis per Cuma.in conſi.clxvj.

Contrariū tenet Iaſ.in d.l.ſi quis id quod.& iſta videt verior.

97 Quintò ſublimita in contractu donationis, in qua cùm fiat lata interpretatio, maſculinum cōcipit fœmininum, ita Iaſ.in d. l.ſi quis id quod. Corn.cōſ.clxxvij.vol.iiij.Dec. in d.l.fœminæ.& conſ.xxxij.Pariſ.in conſ.xx.vol.j.gloſſ.conſuetud.Turon.

Contrarium ſentit idem Cor.conſi. cxcix.verſic. circa alienationes.vol.ij.

98 Sextò ſublimita, quādo verba maſculini generis in contractibus proferrentur à muliere, quia tunc veniret fœmina, ex quo non eſt credendum, quùd ipſa proprium ſexum odio habuerit. Gozad.conſi.lxxj.& conſi.lxxix.in fine.

99 Septimò ſublimita, quia limitatio habet locū, qñ iſta interpretatio, vt maſculinum non concipiat fœmininum tendit in odium illius, cui imputatur, quare legē apertius non dixit, iuxta tex.in l.veteribus.ff.de pact. ſecus ſi tenderet in eius fauorem. qa tunc ad eius incōmodum & damnum etiam in cōtractibus maſculinum conciperet fœmininum. Cor.in conſilio clxxj. volumi. iij.& conſilio clxxvij.volumine quarto.

100 Octauò ſublimita, niſi dato ꝙ eſſemus in contractibus, tamen materia eſſet fauorabilis, quia tūc etiam in cōtractib⁹ maſculinum contineret fœmininum, vt per Iaſ.in conſilio cxv.vol.j.

101 Nonò ſublimita, niſi eſſet conſuetudo loci in contractu illo fœminas admittere, Imo.in c.potuit.de loca.Iaſ.in l.vt liberis. C.de collat.in l.certi condictio.§.ſi nummos.ff.ſi cert.pet.

102 XI.Limita principaliter, ſi iſta interpretatio redunderet ꝓ eccleſiā, tūc enim maſculinū fœmininū nō cōtinet in præiudiciū eccleſię, ita declarat Iaſ.in d.l.ſi quis id quod.ff.de iuriſd. om.iud. dicens ſe ita conſuluiſſe. Addo quòd iſtam opin. ſenſit expreſsè Bald.in l.ij.C.de iur.emph.& Alex.ſequitur in conſi.lxj.vol.j.

103 Vbi dicit Bal.quod in emphyteuſi eccleſiaſtica maſculinū nō cōcipit fœmininū, ne ſequaē odiū, ſcilicet excluſio eccleſiæ, ꝓ quā non fit interpretatio, vt maſculinū cōcipiat fœmininum.

104 Nec dicatur, ꝙ Bal.loquit in ꝓctibus, in quibus ſecundū cō munem concluſionem maſculinū nō ꝓcipit fœmininū: quia reſpondetur, quòd Baldus tenuit contrarium, ꝙ in contractibus & maximè in emphyteuſi priuati maſculinū cōtineat fœmininū, vt ibi ponit in d.l.ij.in loco paulò inferiori, & pōderat Alex. in d.cōſ.lxj.vol.j.ꝙ Bal.ita tenuerit in d.l.ij.& in cōſ.j.vol.v. vnde Bal.qui loquit in eccleſia voluit ſub maſculino nō cōcipi fœminū in cōtractibus, ne ſequatur odioſa excluſio eccleſiæ, ſecus in cōtractibus cū priuatis factis, in quibus maſculinum conciperet fœmininū. & ſic Bal.propriè, pbat, iſtā limit. put etiam ratio, in qua fundatur Baldi intentio probat iſtam limit. expreſſè.

Contrarium tamen tenuit Deci. in d.l.fœminæ. ff. de regu. iur. Ruin.conſi.clxxxij.vol.ij.

105 Declara primam opin. maximè locum habere, ſi ſub eadē diſpoſitione in qua fit ſubſtitutio, ſi quis ſine filijs decedat, fœmina fuerit expreſsè excluſa. Grat.in conſi.lvj.n.7.volu.ij.

106 XII.Limita, niſi lex vel ſtatutū loqueretur ꝓ verbū vir, nam tunc nū quā maſculinū cōtineret fœmininū, ſm Bal.ī c.licet vniuerſis, de teſtib.facit tex.& ibi notāt Albe.Bart.Cy.& Ang.ī l.j.in ver.virorum.ff.de legib.& facit tex.& ibi not. Bal.in l.ſcripturas.

Universidad de Deusto
Biblioteca

n verbo,virorum.C.qui pot.in pig.hab.Ponit Iaſo.in d.l. ſi quis
d,quod.ff.de iur.om.iud.glo.pragm.ſanct.

107 Etidē dictum ſit de filiis maſculis, quia tunc fœminæ non veniunt,Abb.in conſ.xxxvi.vol.i.

108 Et ꝓterea dicunt Hoſt.& Io.And.in c.Rainaldus.de teſta. ꝙ ſi facta ſit ſubſtitutio, ſi quis deceſſerit ſine filiis maſculis, fœmina nō facit deficere cōditionē.& idē, ꝙ appellatione liberorū maſculorū nō veniāt nepotes ex filia,dicit Spe.in tit.de emphyteuſ.§.nūc aliqua.ver.cxlvi.Bal.in aut.ſi quas ruinas.C.de ſacroſ. eccl.tenet Ang.& Alexā.in d.l.ſed ſi hac.in §.liberos.ff. de in ius vocand.& Alex.& Iaſ.in l.Gallus.in §.nūc de lege. & ibi Iaſ. ff.de lib.& poſth.& iſtā limit.ad regulā,ꝙ qñ dictū eſt de filiis maſculis, nō veniant fœminæ,ponit Anto.de But.in conſil.xlvj. incip. rectè deciſum eſt,& ponit Iaſ.in d.l.ſi quis id,quod.ff.de iur.omiud.Ioan.de Ana.in conſ.xxij.Dec.in d.l.fœminæ, de reg.iur.

109 XIII.Limita,in dictis teſtium,in quibus ſub maſculino nō continetur fœmininum,per Ale.in conſ.clxxxj.vol.j.latè Tiraq. de retrac.lignag.§.j.in gl.ix.nu.145.

110 XIIII. Limita,qñ maſculinū, & fœmininum ſunteiuſdem nominis, vt filius,filia, ſec' ſi diuerſi nominis,vt frater ſoror, ita dicit Capr.in conſ.lxij.in l.Cor.in conſ.cclxxj.vol.iiij.

111 Sed ſ̄ iſtā limitationem vr̄ caſus formalis ī l. tres fratres.ff. de pact.& ideo nonnulli voluerunt dicere,ꝙ iſta limitatio procedit,vbi verbū frater,profertur in ſingulari, ſecus ſi in plurali, & ita procedit tex.ind.l.tres fratres.Et iſtā reſponſionē ponit in d.l. tres fratres.Pau.de Caſt.Ale.in cōſ.lxxxiiij.vol.iiij.Sed nec iſta reſponſio eſt bona, quia eſt contra tex.in l.Lucius. §.quæſitum.ff. de leg.iij.&in l.Lucius.§.Mæuia.ff.ad Treb.& ponit Iaſ.in d.l.tres fratres.ff.de pact.& contra eam tenet Imol.in l. ſi ita.ff. de leg. ij.

112 XV.Limita quando præmiſſum eſſet de filiis maſculis, & poſtea diſpoſitio diceret infra ſcriptos,vel dictos quia intelligitur infraſcriptos,id eſt,filios maſculos,vt per Franc.Curt.in cōſ. cxvj.& Cor.in conſil.cj.vol.iiij.

113 Idem ſi diceret,vt ſuprà,& ſuprà dictum eſſet de maſculis, Alex.in conſ.xlviij.vol.iiij.

114 XVI.Limita,vbi ſecundum cōem vſum loquendi diuerſo nomine maſculus,& diuerſo fœmina,nuncuparetur, quia tunc ſub maſculino fœmininum non continetur,ita declarat Fulgo. in conſ.xxxiiij.Alex.in conſ.lxxxiiij.vol.iiij. Abb.in conſi.xxxvj. in fi.vol.j.Geor.Natt.in c.quamuis.de pact.in vj.

115 XVII.Limita, qñ ſi maſculinū conciperet fœmininum, ſequeretur abſurdum,vt declarat Pet.de Anch.in rep.c canonum ſtatuta.in xiiij.q.prin.de conſt.refert,& ſequitur Alexā. in conſi. xlv.vol.vij.Brun.in trac.ꝙ ſtant.maſc.in v.art.in xiij.queſt.

116 XVIII. Limita,qñ ſi maſculinū ꝛciperet fœmininū,ſequerentur plures improbationes.q a tūc maſculinū nō cōtinet fœmininum,ita tenet Abb.in ꝙſ.xxxvj.in fi.vol.j.ver.iij.facit.Cor.in ꝙſ.cclxxi.vol.iiij.ver.itē ,p vna correctione.& in ꝙſ.ccxxiij.vo.iij.

117 XIX.Limita,qñ maſculus ,pfertur ſub nomine proprio,ga tunc maſculinū non cōcipit fœmininū,Bart.in l j.ff.de verb.ſig. Dom.in c.gñali.de elect.in vi.Card.in cle.j.de elect.Ang.in l. qui cūque.C.de ſer.fug.Soc.in reg.cclv.in viij.limit.Dec.in l. fœminæ,ff.de reg.iur.

118 Idem ſi nominatis filiis nomine proprio diceret teſtator,ſi dicti filij,vt per Mari.iun.in conſ.cx.vol.j.

119 Limita,niſi maſculinū ſub nomine proprio poneretur in lege decidere ius generale,vt not.Dyn.in ca.ꝙ alicui.de reg.iur. in vi.per Pet.de Anch.in d.c.generali.de elect.in vj.Sal.in l.quicū que.C.de ſeru.fugit.

120 XX.Limita econtra fœmininum nō concipit maſculinū. vt per Dec.in c.cum in cunctis, in prin.de electio.

121 XXI.Limita qñ de fœmineo ſexu facta eſſet ſpecialis prouiſio,qa tūc ñ venit ſub maſculino,gl.pragm.ſanctio.Bru. ī trac. ꝙ ſtant.maſc.in v.artic.in xiij.q.vide ſuprà in iij.Limitatione.

122 XXII.Limita qñ adeſt ſtatutū,vt ſtatuta intelligant,,put ia cēt,& ad literā,Mari.Soc.iun.in ꝙſ.j.n.102.vol.j.& cōſ.xxiij.vo.i.

123 XXIII.Limita,qñ ageretur de excludēda matre à luctuoſa filij ſucceſſione.Maria.iun.in conſ.xxiij.nu.45.vol.j.

124 XXIIII.Limita,nā ratione contrarietatis euitandæ maſculinum non concipit fœmininum,Rui.conſ.ciij.vol.iij.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Iura & actiones an veniant appellatione mobilium,vel immobilium, vel dicantur tertia ſpecies.

1 ALiqui voluerunt,prout videt eſſe magis cōis opi. vt iura,& actiones dicātur tertia ſpecies, & nō veniant appellatione bonorū mobiliū vel immobilium,per text.in l.à diuo pio. §.in vēditiōe.ff.de re iud.in l. quā Tuberonis.§.fi.ff.de pec.in l.vnica.§.exactio. iuncta gl. in verbo, ī corporalibus.C.de rei vxor.act.in l.bñ à Zenone. in §. & nemo audeat.C. de quadr. præſ.Guid.de Suza.ī iiij.q. per eū diſputata, inci.ponē,q̄ſt.de facto ſtaturū dicit.Spec.in tit.de fruc.& intereſſe.§.j.ver.ij.q̄ritur.& ibi Io.And.Barto.in l.pōt.ff.de auth.tut.in l. mouentiū.ff.de verbo.ſig.in repe.l.ſi arrogator. ff. de adop.& in cōſ. 50.& cōſ.ccxxxiiij.& in l.Centurio.ff.de vulga.& pup.in d.l. quā Tuberonis.§.fi.ff.de pecu.Idē tenet Gul.de Cu.ī l.j.ff.de ſtat. hom.Bal.ī l.ſi cōſtāte.§.ſi bona,&ibi Ang.Imo.& Ale.ff.ſol.mat. Abb.ī c.nulli.de rebus eccle.nō alie.& ibi Imo.& Barba.Ale.in l. à Diuo Pio.§.in venditione.ff.de re iud.vbi dicit iſtā* cōem opi. & Ale.in apoſtil.ad Bar.in l.pōt.ff.de auth.tuto.& ī l. mouentiū. ff.de verbo.ſig.Bal.in rubrica C. de iure fiſ.ī fi. lib.x. Rapha.Fulg. ī l.j.C.ſi aduerſ.trāſac.& ī l.q̄ Tuberonis.§.fi.ff.de pec.& ibi ēt Bal. Ale.ī ꝙſ.cix.vol.iiij.Guido Papæ q.ccxcj.ccclj.& ccccxcix.Deci. Tholoſ.& ibi apoſt.deci.cccxv.Guido Papæ ī q.lij.&ccxv. Gual. cau.ix.de leg.Bert.in cōſ.cxc.vol.j.& in ꝙſ.cclxxij.vol.iij.& cōſil. xxxiiij.vol.ij.Pariſ.in ꝙſ.lxvij.vbi ampliat,& limitat.& in ꝙſ. xcvj. vol.ij.Maria.Iun.ꝙſ.cxv.vol.j.Mant.in cōſ.cclxj.Maria.Iun.ꝙſil.lj. vol.ij.Rui.ꝙſ.cxxvj.vol.j.Maria.Iun.ꝙſ.lxxix.vo.ij.Rui.ꝙſ.cxxviij. vol.j.& ꝙſ.cxv.vol.iij.& ꝙſ.cxxxix.vol.v.Ang.in auth. de nō alie. §.j.in ij.lect.Bal.in c.j.in fi.prin.de pac.tenen.Iaſ.q dicit cōſulēdo it a tenuiſſe in l.ſtipulatio hoc mō ꝓcepta.ff.de verb.obl.Purp. in l.ex quentione.C. de pact.Albe.in tract.ſtat.in iij.par.q. xiij.Oldr. in ꝙſ.ccxix.incip.factū tale eſt,dñs Rex.Card. in ꝙſ. lxvj. & in ꝙſi. lxxij.& in cle.j.in x.q.vbi etiā Pau.de Eleaz.de reb. eccl. nō alien. Roma.in cōſ.dix.Imol.& Dom.in c.ij.de reb.eccl.non alie.in vj. Maria.in tracta.oblat.Ale.ꝙſ.xxxj.& ꝙſ.xlv.vol.j.& in ꝙſ.cxxv.co. vol.j.& in ꝙſ.lxviij.vol.vj.& in cōſ.ccxliiij.vol.vj. & in conſil. liij. vol.iij.Soc.in conſi.cj.& in conſ.clxxv.Cor.conſi.ciiij.volu.ij.& conſi.clxxiij.vol.iij.& in ꝙſ.ccxxxvj.vol.iiij.& in conſi.vj.vol.iiij. Lap.alleg.xcij.Dec.in cōſ.ccxxxvij.Guido Papę q. ccccl.xxxix.& cccxlj.Aluaro.in c.j.§.j.de feud.cognit.Brun.in tract.ꝙ ſtant.maſcu.in xij. q.Iaſ.in cōſ. v.vol.iij.vbi teſtatur hanc eſſe cōem opin.

2 Amplia,etiamſi dictū ſit mobilium,& immobilium quorum cunque,Pariſ.in conſi.xxv.vol.ij.

3 Secunda fuit opinio ,nā aliqui voluerunt ,ꝙ aut actio ,& ius competebat ad aliquid mobile,& cenſeatur actio,& ius ꝙd mobile:ſi aūt competebat ad aliquid immobile,cenſeat ius,& actio ꝙd immobile.Ita gl.in l.j.C.ſi aduerſ.trāſact.in gl.fi.& gl.in auth. de nō alie.in gl.in verbo,numeranda.Bar.in l.ſi ſic.§.fi.ff.de lega. j.& ibi Ange.Dy.in l.pōt.ff.de autho.tut.Chaſſa.in cōſue. Burg. Brun.in tract.quod ſtant.maſc.in xxvj.q.Bal.in auth.hoc ius por rectum.C.de ſacroſ.eccle.Soc.in cōſi.cj.& in cōſi.clxxv.Alex.in conſi.cix.vol.iiij.Maria.Iun.in conſi.xcvij.vol.ij.

Contrarium tenet Dy.in conſi.viij.Pariſ.in conſ.xciij.volu.ij.

4 Iſta tñ prima opinio ſaluari pōt,qñ neceſſe eſſet,ꝙ actio connumeraret inter vnā,vel alterā ſpeciē, & ſic īter res mobiles,vel immobiles,quia tūc actio ſi competit ad immobile, iudicat immobilis: ſi dāt ad mobile, iudicat mobilis:ita declarat Bart. in l. mouētiū.ff.de verbo.ſig.in l.pōt.ff.de auth.tut.in l.j.C. ſi aduerſ. tranſact.Bar.in ꝙſ. 50.& hoc eſt,quod voluit dicere Bal.in ca.j.in fi.prin.de pac.tenen.& in c.j.§.j.de feud.cog.Roma.in conſi.dix. Card.in ꝙſ.lxxij.Imol.& Dom. in c.ij. de reb. eccl. non alie. in vj. Maria.in tract.obla.Soc.in conſ.cj.vol.j.Alex.in l.à diuo Pio.§.in venditione.ff.de re iudic.& ꝙſ.xxxj.vol.j.& ꝙſ.cxxv.vol.j.Ang.in l.ſi conſtante.§.ſi bona.ff.ſol.matr.Abb.& Imol.in c.nulli.de reb. eccle.non alien.Io. Crot. in l.ſtipulatio hoc modo concepta. ff. de verb.obl.Card.Alex.in ca.j.§.j.de feud.cognit.apoſtil.ad deci. Tholo.deci.cccxv.Guido Papæ in q.lij.Bertr.in conſi.cxc. vol.j.

5 Limitat iſtā cōclu.Bal.in c.j.§.j.de feud.cognit. ,pcedere tantummodò in diſpoſitione legis, quia in hominis diſpoſitione nunquā appellatione mobilium vel immobilium venit actio.

6 Limitat etiam.ij.Roman.in ꝙſ.dix.ex mente Lap. alleg. xcj.in fi.qñ actio daretur ad pecuniā in genere, quia cùm genus nō ſit quid mobile,actio competens ad pecuniam in genere non dicitur quid mobile,nec poteſt prout quid mobile conſiderari.

7 Tertia fuit opinio,ꝙ actio,& ius cōnumerent inter immobilia,& iſtā opi.ponit gl.in l.mouentiū.ff.de ver.ſig.& ī l.fi.in gl. pe. C.in qb.cau.ī integ.reſt.nō eſt neceſſ.lac.de Bel.ſ auth. de nō alie.

8 Quę opinio pōt procedere in iuribus ſeruitutū, quæ cohærent rebus immobilibus,Imol.in c.nulli.de reb.eccl.nō alie.Maria.in trac.obla.aliàs nec etiā ex communi vſu loquendi actio pōt inter mobilia cōnumerari,vt no. Fel. in procem. Decret. ex mente Ioan.And.in add.ad Spe.in titu.de fruct.& intereſſe.in §.j.

9 Et an actio ɔnumeretur inter mobilia,vel immobilia,vide ad longū per Titaq.de retract.lignag.ī §.j.in gl.vij.in prin.vſque ad numerum 36.vbi pluribus modis declarat, ad quē me remitto.

10 Et nota,ꝙ iura & actiones nō circumſcribuntur loco , vt dicit Rui.conſi.clv.volu.iij. Tiraq.de retract.lignag.§.xxxvj.in glo. iij.num.14.& ſeq.vbi plura cumulat.

CON

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Annui redditus veniunt appellatione immobilium.

1 ANnui autē redditus iuxta cōmunē cōclusionē cōnumerāturinter immobilia. cle.exiui. §.cūq; annui redditus.de verb.ſignifi.l.iubemus.la ſecūda.& ibi Bald. not.in princ.C.de ſacroſ.eccleſ.& in §.j.ī auth. de nō alien.ibi,ciuiles annonas.& ibi gl.& Ang.& ī l.hac edictali.§. his illud.ibi,annonarū quoq; ciuiliū.& ibi gl.Cy.& Bal.C.de ſec.nu. Bal.in c.j.in fi.prin.de pac.tenēd.Bal.ī l.j.C.de ſuffrag.Fed.de Sen. ꝙſ.xii.Ro.ꝙſ.cclxxxvij.Im.in c.nulli.de reb.eccl.nō alie.ī c.ij.eo.tit. in vi.in cle.j.eo.ti.Gem.in ꝙſ.cl.Dec.in c.in ꝑſentia. n.70. de ꝓbvbi dicit ꝙ ideo annui redditus per fratres minores acquiri nō poſſunt.Chaſſa.in ꝙſue.Burg.Guid.Pap.in ſing.cc.xcvj.Bert.in ꝙſ. clxxij.vol.ij.& in cōſi.cclxxvj.vol.iij.Brun.in tract.ꝙ ſtant. maſc. in xxvj.q.Tiraq.qui declarat de retrac.lign.§.j.ī gl.vj.n.3. & ſeq.

2 Quam concluſionem limitat Bar.in l.ſciendum.in prin.n.10. ff.qui ſatiſda.cog.& Bal.in c.j.de controuerſ.inter vaſall.& epiſc. qñ annuus redditus debetur de re immobili, ſec' ſi de re mobili.

Contrarium autem tenet Cardi.Alex. in c.j.§.j.de feud.cog.& Claud.in tract.feud.in rub.quæ res in feud.dar.poſſ.

3 Secundò limitat Feder.de Sen.in ꝙſ.xij.ſi modo annui reddit' deberentur in perpetuū ſeu ad longū tempus. ſequit Bal.in l.priuilegia.C.de ſacroſ.eccl.& in c.j.de cōtrouerſ.inter vaſal.& epiſcopū.in l.etiā.C.de execu.rei iudic.Dom.ī c.ij.de reb.ecc.nō alie. in vj.Angel.& Alex.in l.ſi conſtante.§.ſi bona.ff.ſol.mat. Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.mouentiū.ff.de ver.ſign.Pariſ.in ꝙſ.lvj.nu. 15. vol.iij.Rui.ī ꝙſ.lxxxij.vo.ij.Mari.ī tra.obl.vbi ſublimitat niſi eſſet eadē ratio prohibitionis,etiā in annuo redditu breui duraturo.

4 Tertiò limitat,Bal.ī d.c.j.§.j.de cog.feud.in l.etiam C.de exec. rei iudic.vt iſtud ,pcedat,quando debetur actione reali.ſeu mixta,ſecus ſi perſonali. & idem dicit Aret.cōſi.x. Barb. in l.ſed ſi ex ſtipulatu.ver.adde etiam.ff.de verb.obl.Ruin.conſi.lxxxij. vol.ij.

Contrarium Maria.in tract. oblat.

5 Alia fuit opinio Abb.in c.nulli.de reb.eccle.nō alien.vt in annuis redditibus fiat eadem diſtinctio,prout in iuribus, & actionibus,quia ſi per ſe cōſideretur,cenſentur tertia ſpecies, ratione autem adiuncti reputātur, ,put id ad quod cōpetunt.& iſtā diſtinctionem ſequitur Mari.in tract.obla.Alexā.in apoſtill.ad Bartol. in d.l.mouentium.ff.de verbo.ſignifi.

6 Et nota,quia licèt incorporalia reputentur inter immobilia, Ripa in iij.reſpon.lib.ij.

7 Tamen credita montiū nō reputantur inter immobilia,vt tradit Rui.ī ꝙſ.lxxxij.vol.ij.& hęc erit quarta lim.huius ɔcluſionis.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Perſona loquentis non venit in generali ſermone.

1 REgulariter in generali ſermone non venit perſona loquentis.l.Paulus.§.fi.& ibi glo.& Bar.ff.de pignor.l.in quiſitio.vbi Bald.& Saly.C. de ſolut. Alber. poſt alios in l.frater à fratre.ff.de condict.indeb.num. 16. Imola in cle.ij.de iureiur.Ruin.conſ.lxxxix.vol.j.conſ.xlij.vo.iiij.& cōſ. xliij.eod.vol.Gram.conſ.iij.poſt deci.nu.13.& ſeq.

2 Amplia,quia ſi quis promiſit aliquem defendere ꝑ omnes homines,nō ſolū nō tenet illum defendere ꝑ ſe ipſum,ſed etiam nō tenetur illum defendere ꝑ proprios filios, vel proprios parentes, & ſimiliter ſtante etiam eadem ,pmiſſione nō tenetur quis accōmodare arcē ꝑ filios,vel parentes: Alberic.in l.frater à fratre.ff.de cōd.indeb.nu.16.ſentit Abb.in c.petitio.ff.de iureiur.Hip.ī l.j.§.ſi ſeruus.el ij.ff.de q̄ſt.Ruin.in ꝙſ.xlij.nu.15.& cōſ.xliij.n.18.vol.iiij. Bal.in l.cū acutiſſimi.C.de fideic.Imol.poſt alios ī cle.j.de iureiu.

3 Limita in vaſallo, qui ſi iurauit dominum defendere contra omnem perſonam,tenetur illum defendere ꝑ quaſcūque perſonas. Bal.in c.imperialem.de prohib.feud.alien.per Feder.Alberi. in d.l.frater à fratre.nu.16.ff.de cond.indeb.

4 Primò limita , vt concluſio principalis locum habeat qñ gratuito ,pcedit diſpoſitio ,ſecus,quādo ex cōtractu præambulo.Ita Cyn.Alber.& Saly.in d.l.inquiſitio.Bart.in l.j. in fi.ff.de ſenat.

5 Secundò limita,nā in generali ſermone venit perſona,ad quā ſermo dirigitur,gl.Iac.But.ī d.l.inquiſitio,& ibi Sal.C.de ſolutio.

Contrarium Arch.in c.deinde.xxvj.diſt.Dec.in l.iij.§.ſi procurator.num.20.ff.quod quiſq.iur.

6 Tertiò limita,ſi alias diſpoſitio nō poſſet operari.Hip.in l.j.§.ſi ſeruus,el ij.ff.de quæſt.poſt Bar.ī l.ſi qs legauerit.el j.ff. de le.j.Iaſ. in l.admonendi.in j.lect.numero 40.ff.de iureiur.Fabi. de Mont. in tract. emp.& vend.in vi.q.numero.20.

7 Quartò limita, quando identitas rationis ſuaderet, vt etiam perſona loquentis contineri deberet,vt not.Sal.in d.l.inquiſitio. Abb.in c. petitio.de iureiur.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Pertinentiarum appellatione quid contineatur.

1 DOctores communiter concludunt,vt pertinentiæ applentur,quæ vel ex ſtatuto, vel ex cōſuetudine accedūt rei,de cuius pertinentiis agitur, Inn.in c.cū ad ſedem. verſi.dic ꝙ pertinentiarū nomine.& ibi Ioa. And.ver. pertinentiarū autem nomine.Ant.de But.ver.oppono ꝙ nō procedat.& Abb.ver. ſed nūc quęro.& Card.Ancha.& Im. ver.item aduerte.& Collectar.n.9.de reſt.ſpol.Bal.cōſ.cccclxviij. verſ.iſtis ergo.vol. iij.& cōſ.cccxx.ver.iſtis ergo vol.j.& cōſi.cccclv.ver. iſtis ergo.vol.v.Old.cōſ.x.in prin.Spe.ī tit.de relig. dom.ver. qualiter autē.& ibi Io.And.in addi.Abb.cōſ.lxij. verſ.ij.principaliter. vol.ii.Pract.Pap.in libel.actio.real.in verbo, cum pertinētiis ſuis. Soc.in reg.ccxcv.in prin. & cōſ.xlvij.ver.ſed iterū.Dec. cōſ.dxvj. verſi.& ſicut domina.Maria.iun.conſi.clx. numero, 33. volu.ij.

2 Amplia,quia ſub nomine pertinentiarum veniunt omnia, quæ pleno iure pertinēt,vt dicit Card. cōſ.xlvij. verſ.ad aliud reſpōd.

3 Et propterea ſub nomine pertinentiarum eccleſiæ venit cura populi,vt dicit Cald.in conſi.vj.de verb.ſignifi.

4 Secundò amplia,etiamſi accedant rei nedum iure communi, ſed etiam iure ſpeciali, Hoſt.in ca.cum ad ſedem.verſicul.verum tamen ſi eccleſia.& ibi Card.& Imol.ver.item aduerte.de reſtitu. ſpol.Barbat.conſ.lvij.verſ.& ideo cum Innoc.vol.iiij.

Contrarium tenuit Innoc.in d.c.cum ad ſedem.verſ.nomine pertinentiarum.

5 Sed dic pro concordia , ꝙ in hoc caſu attendenda eſt tā qualitas perſonarum, quàm etiam qualitas petitionis in libello factæ, vt poſt Io. And.in d.c.cum ad ſedem. declarat Abb.ibi,verſic.ſed tunc verò.& Ant.de But.ver.ſed dubium eſt.

6 Prout etiam ex ſubſcripta poſſeſſione declaratur quid veniat ſub nomine pertinentiarum, Pariſ.conſ.iij.nu. 10.& ſeq.vol iij.

7 Primò limita, quia concluſio procedit in petitorio,nā in poſſeſſorio noīe pertinentiarum veniūt ēt quæ nec de conſuetudine,nec etiam ex ſtatuto ſunt deputata ad illum effectum, cum in poſſeſſorio veniant etiam damna,& iniuriæ, Inno.in c.cū ad ſedē.verſ.hæc habent locū.& Hoſt.ver.& habent hæc locū.& Ioā. Andr.verſ.& habent hæc locū.& Card.ver.item procedūt.Abb. ver.& habent hæc locum.& Collect.nu.9.de reſt.ſpol.

8 Ex quibus inferrur ad illam q.an dominus Caſtri,qui habebat in dicto Caſtro nedum iuriſdictionem,ſed ēt certa bona particularia,tradendo & concedendo Caſtrum cū pertinentiis, cenſeat cōceſſiſſe,& tradidiſſe ēt bona particularia.in qua q.Imol.in l.iij. & ibi Alex.ver.circa iſtā quæſtionem.ff.de acq.poſſ.tenent bona particularia non venire in cōceſſione.& idem tenet Alex.conſi. cexxij.in fi.vol.iij.& conſi xiiij.volu.vj.Aret.conſ.xv.Affl.in vſib. feud.in tit.de Capit.qui cur.vend.nu.8.Iaſ.in l.ſi.verſ.vide etiā.de cōſt.Prin.Rui.conſ.xlv.vol.i.Maria.iun.conſ.clx.nu.32.vol.j.

9 Et iſta opinio abſque difficultate videtur procedere, quando Dominus Caſtri illa bona particularia , nō eodem iure cū caſtro poſſidebat,ſed diuerſo, Aret.in l.iij.verſi.adde etiam.ff.de acquir. poſſ.Maria.iun.conſ.clx.nu.32.volu.ij.

10 Vel qñ diſponens de Caſtro non erat ipſe dominus terrarū, ac poſſeſſionum particularium,vt conſiderat Aret.conſ.xv.

11 Cōtra principalem cōcluſionē,ꝙ ēt bona particularia videā tur cōceſſa,tenuit Bal.in c.j.verſ.modo hic quæritur.de capit.qui cur.vendid.Cor.cōſi.cccxxi.ver. ,pdecif.volu.iiij. Are.in l.iij.ff.de acq.poſſ.Affl.in d.c.j.nu.52.& ibi Aluar.verſ.aut conceſſit caſtrū. & Præpoſ.Alex.verſiculo,quæro ab extra,in tit.de capit.qui cur. vendid.Iaſ.in l.quo minus.n.20.ff.de fluminib.Barb.cōſ.lvij.verſ. & ideo eū Innoc.vo.iiij. Dec cōſ.dxvj.ver.& ſicut domina.& cōſ. dxvij.verſ.& dato ꝙ eſſet.Maria.iun.in conſ.cvj.nu. 3.vol.ij.

12 Pro cōcordia ſequi poteſt diſtinctio Aret.in l.iij.de acq.poſ. quam ſequitur Maria.iun.conſ.clx.nu.32.vol.ij.vt quando bona eodem iure dominus poſſideret,tunc cenſeantur conceſſa:ſecus quando diuerſo iure ea acquiſiuiſſet.

13 Limita primam opinionem quando ex conſuetudine terrę, & poſſeſſiones particulares accederent ipſi Caſtro,quia tunc venirent ſi ad ipſum diſponentem ſpectarent.Innoc.in c.cùm ad ſedem.de reſtit.ſpoliat.Bald.conſ.cccclxviij.vol.iij.& cōſi.cccclv. volu.v.Soc.conſ.xlvij.volu.j.

Secun

Universidad de Deusto
Biblioteca

14 Secundò limita,nisi dictū esset vltra pertinentias,etiam iura a Castrū pertinentia, Ale.in apostil.ad Bar. in l.quominus. ff.de flum. Are.consi.xv.ver.iij.præmitto.

15 Tertiò limita,nisi ex coniecturis aliud appareret, puta si ex qualitate pretij argui posset,vt ēt Molendina , vel aliæ res particulares videntur comprehensæ sub concessione Castri cū pertinentiis.Imo.in l.iij.in fi.& ibi Aret.ff. de acq. poss. Alex.consil. ccxxij.in fi.volu. vj.& consi.xiiij.volu.vij. Affl.in tit.de cap.q cur. vend.nu.8.in vsib.feud.

Sed tenendo aliā opi.vt res particulares veniant sub nomine pertinentiarum,

16 Primò limita,nisi ex qualitate pretij aliud colligi posset, ꝓut ꝓxime dictū est in ꝓcedenti limitatione ꝓtrariæ conclusionis.

17 Secundò limita,nisi post ꝓspecificatas res particulares adiice retur verbū pertinentiarū,Quo casu aliæ res particulares nō expressæ in concessione non venirent,vt dicit Soc.ꝑ.xlvij.ver.sed pro solutione est.vol.j.

Ds Legibus,& Constitutionibus.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Lex generalis an comprehendat casum priuilegiatum.

1 LEx gñaliter loquens non comprehendit casus speciales, & multū ꝓgatiuos. Ita infertur ex dictis Saly.in l.fi. C.de iu.dot.ponit Iaſ.in l. j. ff. solut.matr.in l.fi cōstante.ff.eo. tit.& in consi. clvij.vol.ij.& in cōſ.clxxj. vo.iiij.Soc.in ꝑ.xlvj. vol.iiij.Ant.de Ean.in tracta.de pig.& hypoth. viij.par.princ.Chassan.in consi.xxxij. Calcan.in cōſ.xiij.Chassan. ī ꝑsuet.Burg.Goza.in ꝑ.xliij.& ī cōſ.lxxvj.Rui.ꝑ.cxxxvj.vol.iiij.

2 Sed quicquid allegatur per tenentes istā opin.prout sunt plures gl.& aliqua iura pro ista parte,vel loquunt,qñ casus ille erat specialiter determinatus antiqua lege ita q̄ lex noua superueniens gñalis nō tollit legē antiquā specialē determinationē habentē.vt est gl.in l.sciendum.ff.qui satisd.cog.vt ibi per Doct.gl. in verbo,vacantibus.in auth.de hæred.quæ ab intest. & per Bar. in extrauag.ad reprimendū.in verbo,non obstantibus.Fulg.in l. in testamentis.C.de testam.vt per Cacciatup.in l.omnes populi. ff. de iust.& iur.& ita loquitur Alex.in consū.lxxx.vol.j.

3 Et ꝓpterea dī,vt lex gñaliter loquens nō tollat priuilegium alicui ꝓspecialiter cōcessum,gl.in l.iij.in verbo , decurionibus. C. desilētia.lib.xij. Lofred.in consi.xxxj.Roma.consi.cccexxvj.in fi. versi.quinta principalis.

4 Vel qñ ēt fuit facta expressa declaratio per leges vt in generali oratione non veniant aliqui casus ꝓspeciales,vt de episcopo dī in c.quia periculosum.de sent.excom.in vj.

5 Sed istā opinionē tenet Per.de Anch.in repet.c.canonū statuta.ver.sed alibi quærit Bart.in xiiij.q.de cōſt.Bal.in l.oēs populi: versi.itē nota q̄ gñale statutū.ff.de iust.& iur.& ponit Ale.in l. talis scriptura.ff.de leg.j.Cacc.in l.oēs populi. ff.de iust.&iur.Ang. in disput.exorta guerra.Nell. in trac.bannit.in ij.par.tertij tpis.q. xlj.Hipp.in rub.de crim.falſ.& in l. j. §. si seruus. ff. de quæst. & in sing.clxiij.Rui.consi.xxvj.in subscriptione.vol.iij.

6 Pro qua opinione ego adduco cōe dictū Bar.in l. Lucius.ī fi. ff.ad Turp.vbi dispositio gñalis de carceratis relaxandis nō habet locū in carceratis ob crimen falsi,nisi id ꝓspecialiter exprimatur.& idem Nell.in tract.bannit.in iij.par.secundi temp.q.xij.vbi declarat.Boer.decis.ccxvij.nu.21.

7 Et idem in saluo ꝑductu dicit Magalott.in trac.de salu.ꝑduct.

8 Cōtrariā verò partē, q̄ lex gñaliter loquens comprehendat etiā casus speciales,& prærogatiuos, dummō non sint priuilegia ti in illa materia,& in illo casu, in quo lex gñalis disponit, tenet Bal.in l.in fraudē.§.fi.ff.de test.milit.Dec.in l.ex testō.C.vnd.lib.ī c.sedes.de res.in cōſ.v.& cōſ.cccj.& in cōſ.cccxxxvj.Alciat.ī iiij. lib.parad.c.x. Mant.in consi.cclxxxvj.Cagnol.in l.j.nu.16.vbi dicit comm.ff.de reg.iur.

9 Limita istā secundam partē qñ per hoc dispositio annullaretur.Chassan.post alios in consi.xxx.nu.19.

10 Sed tenendo primā opinionē magis cōem , ex illa infertur q̄ dispositio gñaliter loquens nō comprehendat causam dotis, Saly.in l.fi.C.de iur.dot.idē sentit Bal.ī ꝑ.cccelix.vo iii.incip.quē admodū Imperator.Pau.de Cast.in ꝑ.lxxviij.ī fi.vol.j.incip licēt ista domina Lisa.vbi tenet q̄ legatū dotis nō venit in gñali renū ciatione. Iaſ.in l.j.ff.sol.mat.in l.fi cōstāte.eo.tit.& in ꝑ.clvij.vo. ii.& ꝑ.clxxj.vol.iiij.in l.quod dī.in ij.not.de verb.obl. & in l.fili' fa.§.diui.ver.vij.facit.ff.de leg.j.& ibi Ioā.Crot.ver.vj.pro ista parte.& in auth.res 'q̄.versic.iij.facit.C.communia de leg.Hip.sing. cccxlij.Barba.in apostil.in ca.i.§.donare. in verbo.vsus.qualiter olim feud.alie.pote.Bal.nouel.in trac.dot.in xvi.& xviij.speciali. Soc.ī ꝑsi.xlvj.vo.iiij.& cōſ.lxxvj.eo.vol.Ant.de Fan.in trac.de pigno.& hyp.ī viij.par.prin.n.23.ver.viij.fallit.Hipp.in sing. cccexlij.Goza.in cōſ.xliij.& consi.xcvij. Afflict.super Const.Lofre.in cōsi.xxxj.& in cōſ.xxxiiij.in fi.vbi ampliat.Paris.in cōſ.lxxj.vol. iij.Rui. cōſ.cxxxvij.vol.j.& cōsi.cxciij.vol.j.& consi.cxcv.volu.j. vbi ampliat.Hispa. ī rub.de dona.inter vir.& vxor.Pau.de Citad. in tract.iur.patro.in tertia part.in xxiiij.priuileg.Ruin.consi.lxi. vol.iij.ex quibus cōcluditur hanc esse magis communem opin.

11 Contrariū verò , q̄ lex gñaliter loquens habeat dispōnere ēt in cā dotis,qñ cā dotis in ea materia non erat specialiter priuilegiata,ponit Dec.in d.l.ex testō.C.vñ lib.& in l.j.nu. 9.& seq. ff.de reg.iur.& in l. j.nu.6.in iij.no.C.de eden.& in d.ca. sedes.de rescript.in cōſ.v.& in cōſ.cccj.& in cōſ.dxxxvj.Alcia.lib.iiij.para dox.ca.x.Ripa ī l.fi.C.de reuoc.dona.Tiraq.de retract. ſignag. §. j.in glo.xiiij.nu.91.& seq.Conrad.in l.diffamari. in q̄st. nu. 107. & seq.C.de ingen.manu.Cur. in l.hæres absens. ff. de iud. Afflic. super Const.Paris.in cōsi.xvij.vol.j.Grat.in consi.cxxx.vol.ij.Maria.Iun.in cōſ.xij.vol.ij.omninò Cagnol.in l.j.n.16.ff.de reg.iur.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Legis dispositio intelligitur de primo actu.

1 COmmuniter dici solet,vt legis dispositio semper de primo actu intelligatur , prout est tex. in l.boues. §. hoc sermone.ff.de verbo.sign. in l. dotis ꝓmissio.§. quod vulgatū.ff.de iure dot.in l.matrimonij. ff. qui & à quib.in l.fi socius pro filia.ff.sol.mat.in c.nō pōt. §.j. de præben.in vj.& ad istā regulā comprobandā multa adducit Alex.in cōſ.xv.vol.iiij.Iaſ.q infinita cumulat ī l.diuortio.§. quod ī anno. ff.sol.ma.& in l.in duobus.§.fi ci.ff.de iureiu.& in l.inter stipulātē.§.sacram.ff.de ver.obli.& in cōſ.xxxvi.vol.iij.Geor.Nat.q etiā plura adducit ī cle.sæpè.de vetbo.sign.Fel.in c.ii.de treug.& pac. & in capitu.constitutus.de resc.Guido Papæ.q.lvij.in fi.Calca.ꝑ. xx.Cremens.in sing.cxlvj.Chassa.in cōsue.Burg.Lofre. in ꝑ.vij. Dec.in ꝑ.dxij.& cōſ.dcix.gl.cōsue.Turon.Gomeſ.ī c.ij.de reser. in vj.Gram.cōſ.ciuil.clx.Trig.sing.xx.Maria.Iun.in cōſ.xxv.vol. ij.Cur.Iun.in consi.clxxviij.num.27.vbi dicit cōem opinionem.

2 Ex qua regula inferī,vt si testator instituit Titiū, & post eius mortē filiū suū,q voluerit habere nomen familiæ testatoris , & eius insignia,& Titius plures habuerit filios,solus primogēitus, si voluerit ista facere,admittet ad successionē,ita Guido Papæ.q. ccclxvij.Guliel.Bened.in c.Raynutius. in verbo , in eodē testō relinquens.n.374.de testa.Tiraq.in tract.de iur.primog. q. lxiiij.

3 Secundò etiā infertur, vt priuilegiū cōcessum tibi , & hæredi tuo intelligatur tantummodò de primo hærede, Bart.in l.j. ff.de constitu.Prin.Fel.in c.ij.de treug.& pac.Hisp.in rubrica de dona. inter vir.& vxor.ſ.lxix.

4 Tertiò infertur, vt dispēsatus ad duo curata intelligāt ad duo prima curata,c.nō pōt.§.j.de ꝓben.in vj.Archi.in c.j. de fil.ꝓb.in vj.Bal.in capit.innotuit.de elect.Rot.ī nouis deci. ccexxxix.Frā. in ca.nō pōt.de ꝓb.in vj.Dec.in cōſ.clxix.& in consi.dxij.num.4.

5 Quartò infertur,nā dispensatus vt possit beneficium permutare,intelligitur vt possit permutare cum vno,& non cū plurib. Feli.poss alios in c.venerabilis.de exceptio.

6 Quintò infertur,qa qñ Papa simpliciter mandat alicui prouideri de bñficio vacaturo,intelligit de primo.Domin.in c.si cleri cus.ī iij.not.& ibi Frā.ī ij.not.de ꝓb.ī vj.Bal.ī cōſ.ccxxviij.vol.iiij.

7 Prout ēt habens facultatē eligendi, intelligitur de prima electione.qua sequuta illa facultas dicitur consumpta.gl.in c.duobus.in verbo,eligere.de rescrip.in vj.& in c.gratia,in verbo , eligas.eo.titul.& ibi Io.And.& Arch. Roma. in consi. cccxxix.in j. dubio,Anch.in consi.ccxiij.Fel.in c.ii.de treug.& pac.

8 Sextò infertur,vt securitas veniendi concessa bannitis,vel de linquētibus,intelligatur pro prima vice.Dec.in cōſ.dxij.num.6. Magalot.in tracta.de salu. conduct. Georg. Natta in clem. sæpè. in princ.de verbor.significa.Cur.Iun.in consil. clxxviij.numero 24.Maria.Iun.in consilo xxv.vol.ij.

9 Septimò infertur,vt vasallus,qui tenetur cōtribuere pro mariagio filiæ domini sui, contribuere debeat in mariagio primæ filię tantūm,Guido Papæ q.lxxv.in fi.Gram.consi.ciui.lxviij.Tiraq.in tract.de iur.primog,q.lxx.

10 Octauò infertur,q̄ potestas condendi,& reformandi statuta aliquibus concessa intelligi debeat tantummodò pro prima vice,Alexan.in consi.lxv.& in consi.cxix.vol.vj.

No

11 Nonò Infertur,vt declaratio actus obscuri,vel ambigui, nisi semel tūn fieri possit,vt diximus suprà in titulo de reg.iur. in tertia cōclusione,in vltima limitatione.

12 Decimò Infertur,quia si medicus ꝓmisit ægrotū curare,nō tenetur illū nisi semel curare:& ꝓpterea ētsi ægrotus in eundem morbū reincidat,ipse dī liberatus.Spec.in ti.de salar.ſ.fi.in prin. Alb.Anch.& alij in c.ꝓsbyterū.de homici.Aret.in l. si ita stipulatus essem abste.ff.de verb.obl.Saly.& Pau. de Cast. in l. maritus. ff.locat.Alber.in l.contractus.ff.de reg.iur.Bal.in consi.cclv. vol. iij.Hippol.in consi.vij.

13 XI Infertur,vt iicentia concessa ab Episcopo intrandi monasterium monialium,intelligi debeat de prima vice, Iaſ.in l.diuortio.§.quod in anno.ff.sol.matrimon. & in l. in duobus. §.si ei qui.ff.de iureiur.Alex.in ꝑ.xvj.vol.iiij.Fel.in c.ij.de treug.& pac. Iaſ.in ꝑ.xxxvj.vol.iij.Dec.ī ꝑ.dxij.n. 5.Maria.iun.ī cōſ.xxv.vo.ij.

14 Et idē est ēt de licētia cōcessa parochiano , vt possit alteri q̄ ꝓprio sacerdoti ꝓfiteri, ꝓut tradit idē Fel.ī d.c.ij.de treug. & pac.

15 XII.Infertur,nā si qs molendinū ea cōditione cōduxerit,vt illud restaurare teneretur,si semel illud restauauerit,amplius illud reficere nō tenetur.Bertachin.in tract.de Gabel. in ij. part.q. xxv.Iaſo.in l.diuortio.§.quod in anno.ff.sol.mat.& in l.in duob. §.si ei,q.ff.de iureiur.Alex.in ꝑ.xvj.volu.iiij.Dec.in consi.dxij.& cōſ.dcix.Curt.iun.in consi.clxxviij.Mari.iun.in consi.xxv.vol.ij.

16 XIII.Infertur,qa si qs percipere debet fructus alicuius fundi,ex quo fundo bis in anno fructus colligātur,primi fructus tāmō sibi debentur,non autē secundi, Iaſ.in l. in duobus. §.si ei, q.ff.de iureiur.Alex.in ꝑ.xvj.vol.iiij.& in apostil.ad Bart.in l.boues.§.hoc sermone.ff.de ver.sign.Georg.Natt.ī cle.sæpe.in prin. de ver.signifi.Fel.in c.ij.de treug.& pac.Cur.iun.in cōſi. clxxviij.

17 XIIII.Infertur.nā si ex cōcessiōe feudū debet ad primogenitū puenire,hoc debet dūtaxat ītelligi de primo primogenito,& ꝓpterea eo mortuo,secūdo genit' ꝓ primogēito nō reputatur. Card.Ale.Mart.de laud.post Bal.ī c.j ī fi.tit.de fil. nat.ex matr.ad Morg.Iaſ.in l.quoties.versi.illud etiam.ff.de rei vend.Zaſ.in cōſ. viij.volumi.i.Geor.Nat.in statut.q̄ stant.masc.in vlti.q.secundæ q.principalis.Hisp.in rub.de donat.inter vir.& vxor.ſ.lxix.

Contrarium Alber.in procem.ff.orum.in §.discipuli.versiculo idem certum est.& late istam partem comprobat Tiraquell.de iur.primog.in iij.q.num.4.& seq.

18 XV.Infertur, vt si cui data sit potestas arbitrandi, semel tūn arbitrari poterit.Inno.in c.veniens.de iureiur.Bal. in l.si diuersa. C.de transact.Iaſ. in l.diuortio.§.quod in anno.ff.sol.matr.& in l. in duob.§.si ei,qui.ff.de iureiur.Fel.in c.ij.de treug.& pac.

19 Primò amplia,principalem conclusionem in omni & quacunque materia locum habere.Iaſ.in consi.xxxvj.vol.iij.Alex.in consi.xvj.volumine iij.Curt.iun.in consi.cxxxij.

20 Et propterea infertur, etiam in materia dotis regulam istam habere locum,vt probat text.in d .l.diuortio.§.quod in anno.& ibi communiter doct.ff.sol.matr.& idem probatur in l.dotis pro missio.ff.de iur.dot. & idē in l.cū pater §.pater certā.ff.de leg.ij.& in l.stipulatio de dote. ff.de iure dot.& in l. matrimonij.ff. qui & à quib. in l.si socius pro filia.ff.sol.matr.

21 Secundò Infertur, vt conclusio procedat etiā in vltimis voluntatibus , ꝓut loquitur tex.in l.fideicōmissa.§.si qs alicui decē. ff.de leg.iij.& in l.j.§.si cui ita.ff.vt leg.nomin.cauea.& ī l.j.§.inde Neratius,& in l.mulier.§.fi.ff.ad Treb.Bal.in l.fi.ver.noto q d si ta lis.C.de indic.viduit.toll.Iaſ.in l.diuortio.§.quod in anno.ff.solu. mat.Fel.in c.ij.de treug.& pac.Dec.in c.qñ Abb.de offi.deleg.

22 Tertiò Infertur, vt etiam in contractibus huiusmodi interpretatio sit facienda.gloſſ.in l.si ei, qui,in verbo, exhibuerit.& ibi Ale.& Iaſ.post alios.ff.de iureiu.Pau.de Ca.ī l.ij.§.fi.q satisd. cog.

23 Quartò Infertur,vt & in beneficialibus regula locum habeat,prout suprà dictum est in tertia illatione,cum sequen.

24 Secūdò amplia,etiā si dictū sit donec,vel quādiu, vt no.Bar. ī l.j.ff.ad l.Iul.maiest.ponit Lancel.Dec.ī l.legatū.ff.de annuis le.

Contrariam opin.puto veriorem,quam videtur tenere Bar. in d.l.legatum.& ponit ibi expresse Alber.de Rosat.& Iacob.Butriga.& vide in vii.limit.

25 Tertiò amplia,vt hoc idē dicendū sit stantibus verbis generalissimis,& vniuersalibus.Ruin.ꝑ.lxxvj.vol.j. Grat.ī ꝑ.cliij.vol.i.

26 Quartò amplia, regulā ita esse interpretādā etiā si ageret de fauore piæ causæ,Bar.ī l.cū quidā.ff. de annuis leg.Iaſ.ī l. ī duob'. §.si ei,qui.ff.de iureiur.& in l.diuortio.§.quod in anno.ff.sol.mat. Alex.in cōsi.xvj.n.7.vol iiij.Fel.in c.ij.de treug.& ꝓpac.Maria.iun. in ꝑ.xxv.volu.ij.qui oēs concludunt q̄ si testator relinquat fratribus minoribus pitantiam in festo S.Franciſci, semel tantū in illa die,& non vlterius pitantiam ab hęredibus soluendā esse.

27 Primò limita, regulā principalē nō ꝓcedere in dispositione negatiua,i qua venit nō mō primus actus,sed etiā q libet successiuus in futurū faciēdus,ita tenet O'dr.in cōſ.xvj.sequiſ Paul.de Cast.in l. hoc genus.ff.de cōd.& demonstra.Bart.in l.cū pater §. pater filiā.ff.de leg.ij.Rom.in cōſ.diiij.& in sing.ccxcj. Ale.in addirio.ad Barto.in d.§.hoc sermone:& idē voluit Alber. referens cōsiliū Old.tacito auctore,in l.fi.C.de sponsal.Signorol.Homo. in ꝑ.lxviij.& istud fuit de mente gl.in d.l.hoc genus.in gl.fi.ff. de cond.& demonstra.& ibi Bart.Iaſ.in l.diuortio.§.quod in anno. ff.sol.matr.& in l.in duobus.§.si ei,qui.ff.de iureiur.Fel.in ca.ij.in vj.limit.de treug.& pac.Calcan.in ꝑ.xx.Dec.in c.nā concupiſcē tiam.in j.lect.de cōſt.& in capitulo,an sit.vbi declarat , de appellat.Trigo.in sing.xxvj.Gra.in cōſ.xxi.vol.ij.

28 Secundò limita,qñ per primū actū nō satisfit intentioni disponentis.Bal.in l.fideicōmissa.§.si qs.ff.de leg. iij. & in l.inuitus. in fi.C.de procur. Rom.in ꝑ.diiij.Iaſ.in l.cū seruus.§.si qs alicui. ff.de leg.j.Geor.Natt.in cle.sæpe.in prin.ver.nō obstat,de verbo. sig.cx mente Ro.in l.ij.ff.de re iudic.Iaſo.in l.diuortio.§.quod in anno.ff.sol.matr.Fel.in c.ij.in v.fall.de treug.& pac. Dec. in cōsi. xxij.& in ꝑ.lij.& ꝑ.dlxij.Rui.ī ꝑ.cxxx.n.8.vol.ij.& in ꝑ. cxix.n.14. & ꝑ.cciij.vol.ij.& cōſ.clxiiij.vol.iij.Gram.decis.cij.nu.84.& seq. Tiraquel.de retract.lignag.§.viij.in glo.vij.nu. 5. vel qñ non habuisset suam perfectionem.Maria.iun.post alios in consi. lxxx.

29 Tertiò limita,nā qñ ob certā causam aliquod factū exigere tur,nō sufficit actū primò factū esse,nisi ēt illa causa sit subsecuta,quia adhuc vlterior actus est necessarius.Bart.in l.j.ff.ad l.Iul. maiest.Io.de Plat.in l.j.C.de nauticul.li.xj.Ab.in c.ij.in fi de treug. & pac.Ant.de Butr.in cōſ.xxx.Fel.in c.in literis.de off.deleg.& in ca.qualiter & qñ.de accus.& in c.ij.in iiij. limit. de treug. & pac. Dec.in cōſ.dlxij.Io.de Sylu.in tract.de bñfic.in ij.par. q. xx. Ripa in c.cum M.de cōſt.& in xxvij.respons.in ij.lib.Magalott.in trac. de salu.cōduct.Bertr.in cōſ.xxx.vo.j.& dicit Iaſ.in d.l.in duobus. §.si ei.ff.de iureiur.q̄ si respectu certi iudicij requiratur præsentatio,tunc non sufficit semel præsentare.

30 Quartò limita,si primus actus fuisset inualidus,qa tūc deuenitur ad ſm saltē ex benignitate.Bar.in l.q per salutē,& ibi Bald. Rom.& Iason ff.de iureiur.Bald.in ca.olim ex literis. de resc.& in consi.cxliij.ver.item quoties primus actus. volum.iiij.Iaſo.in l.diuortio.§.quod in anno.in fi.ff.sol. mat. Soc. qui declarat,in l. hæc ꝺditio.ff.de ꝺd.& 'demōstra.& in ꝑ.xcj.vol.iiij.Feli.ī c.ij.in j. limit.de treug.& pac.Dec.in cōſ.dxij.Cur.iun.in cōſ.lxxviij. Sar. in compend.vtriuſ.signa.nu.61.Gram.deci.cij.n.84. & seq. & n. 110.& seq.Tiraq.de retra.lignag.§.viij.in glo.vij.nu.6.& seq.

31 Primò ſublimita, si ageretur de nouo iure quærendo , quia tunc etiam actus inualidus consumit dispositionem,vt declarat Bart.& ibi Alber.Ang.& Iaſo.in l.q per salutē.ff.de iureiur.Soci. in l.hæc conditio.ff.de cond.& demonſt.

32 Secundò ſublimita,qñ qs vtereſ nō iure ꝓprio,sed iure alieno,qa is ēt si actū inualidē fecerit,nō pōt ampliusin eo se intromittere,cū facultatē sibi cōcessam dicat cōsumpſisse, vt latè cōprobat Maria.iun.post alios ibi per eum citatos in consil. lxxxix. num. 24.& seq.vol.j.

33 Tertiò ſublimita,qa in dispositione hoīs intelligiē actus validus etiā si ex eo nō fuerit secutus effectus,secus in dispositione legis,ita not.Bal.in l.vnic.ī iiij.q.C.de his q̄ pœn.nomin.relinqu.

34 Quintò limita,nā ista regula habet locū ī dispositione hoīs, nō autem in dispositione legis,ita Bal.in l.veluti.§.hæc vox.ff.de eden.& in l.j.in iiij.q.C.de his quæ pœn.nom.in l.si vt proponis. C.quomo.& qñ ſiud.Rom.in l.prætor.§.hoc aūt interdictū ff.de damn.in fect.& in cōſ.diiij.Cuma.in l.si cū dotē.§.j.ff.sol.matr.& ibi Ale.Iaſ.in l.diuortio.§.quod in anno.ff.eo.& in l.prætor. ff.de nou.oper.nunc.& in l.in duobus.§.si ei.ff.de iureiur.Ale. cōſ.lxx. vol.ij.Soc.ꝑ.cxvij.& cōſ.xcj.vol.iiij.Dec.in cōsi.dxij.Cępol. cōſ. crimi.lxvij.Hippol.in sing. clxxij.Lofred.ꝑ.vij.Calcā.ꝑ.xx.Ioā. de Sylu.in tract.de bñfi.q.xxij.nu.15.in ij.part. Gom. in §.rursus. inst.de actio.Cur.iun.in consi.clxxviij.n.27.vbi dicit* cōem opi.

Contrarium ſsentit Bartol.in l.hoc articulo. ff. de hæredib. inſt.qui loquitur in legis dispositione.Ale.in cōſ.xv.vol.quarto. Lofred.in cōſ.vij.Ruin.in con.ciiij.

Tenendo primam opi.tanquam magis communem,

35 Sublimita,qa etiam in dispositione legis si sumus in materia odiosa & alteri præiudiciali , regula videtur procedere , Gram. in cōsi.criminali.lxiiij.& in voto iij.

36 Vbi si sumus in crimine assaſſinij,vel in aliis atrocioribus,in quibus,ēt nō seruato iuris ordine qs pōt torqueri:iux.tex. in c.j. de homici.ī vj.tūc tortura semel data minimè reiterari poterit.

37 Sextò limita & declara,nam hoc quod dī vt in dispositione hoīs dispositio verificet in primo actu,est verū in materia odiosa & restringibili,vt expresè declarat Ale.in ꝑ.xv.ī prin.vol.iiij. ex mēte Alber.de Ros.in tract.stat.in ij.par.q.clxxxij. secus aūt si essemus in dispositiōe fauorabili,in qua nō mō primꝰ,sed glibet actꝰ successiuꝰ veniret.gl.ī l.placet.ff.de lib.& posth. Bar.ī l.si ita. ff.de aur. & arg.leg.Cald.ī disputatione sua īcipiē.exocto studē-

tibus

Universidad de Deusto
Biblioteca

tibus.Imol.in l.cũ pater.in §.pater certã.in fi.ff.de leg ij.Bar.Pau. & Alex.in d.l.boues.§.hoc sermone.ff.de verb.signifi.Alex.in pl. cccclxxj.volu.ij.Soc.in cons.xlviij.vol.iij.Affl.decis.cccxciij.Barbat.in cap.quod iis.de test.Fel.in c.ij.de treug.& pace.Afflict.sup. const.in tit.vt vniuers.accus.Lofred.in cons. vij.Calcan.in cons. xx.Bertr.in cons.xxx.vol.j.

Cõtrariũ voluit Bart.in l.cũ qdã.ff.de annuis legat. dũ loquit de eo,qui reliquit pitantiam fratribus mendicantibus in festo S. Francisci, & oẽs alij quos posuimus suprà in iiij. ampliatione. Ias.in pl.xxxvj.vol.iiij.Lofred.in cons.vij.Rapha. Cuma. in l.cũ q calendis ff.de verbo.obl.vbi tenet hanc opi.in cõtractibus:secus in vltima voluntate.

38 Septimò limita,qñ certũ tps esset præfixum vsque quo actꝰ ille fieri posset,ga intra illud tps nõ mõ semel,sed pluries ille actꝰ fieri poterit.text.in l. sicut.ff. quemad. vsusfr. amit.Raph. in l.si mihi,& Titio.ff.de verb.obl.Bal.in cons.xxxiiij.vol.v.Fel.in ca.ij. in iiij.limit.de treug.& pac.Dec.in l.edita.C.de edẽ. & in l.j. C.de inst.& subst.Staphil.de liter.grat.& iust.Grat.in cons.liij.vol.j. Tiraq.in tra.de retract.lignag.§.viij.in glo.vij.nu.9.

39 Octauò limita,si fieret cõcessio pro certa & determinata cã, nã tũc nõ tãtùm ꝓ prima vice,sed semper durante illa causa cõcessio dr durare.Io.de Plat.in l.j.C.de nauicul.li.xj.Abb.in c.ij.de treu.& pace.Barto.in l.j.ff.ad l.Iul.Maiest. Signorol.in cons. cliij. Dec.in cõs.dlxij.Georg. Natt.in cle.sæpe. in prin.de verb. signif.

40 Et ꝓterea si episcopus habeat indultũ vt famuli ipsius gaudeãt fructibus beneficiorũ suorũ, indultũ istud porrigetur et ad eos famulos,q locoillorũ subrogati fuerũt,vt tradit Ioã.Andr.& Dom.& Frã.in c.fi.vers.sed pone,episcopus.de verb.signifi.in vj.

46 XIIII.Limita stante dispositione per verba pluralis numeri,q operantur vt non modo veniat primus actus,sed etiam alij vlteriores.vt no.Dec.in cons.dlxij.

47 XIIII.Limita in legato redditus, qui singulis annis percipiẽ, nam si simpliciter legatur, intelligitur non modo pro prima vice,sed etiam pro aliis,vt not.Cremens.in sing.lxxv.

48 XV.Limita generaliter quotiescunque ex coniecturis appareat disponẽtem voluisse dispositionem suã vlterius progredi, Bar.in l.cũ qdã.ff.de annuis lega.R.o.Iõ.ccccxxxviij.in iiij.dubio.in fi.Pet.de Anch.in cõs.xxvij.Ant.de But.in cõs.xxx.Barb.in cons. xxvij.Soc.in cõ.cxiij.vol.j.Ruin.in con.ccxix.nu.14.vol.ij.Bertr. in cons.xxx.vol.j.Tiraq.de iur.primogenit.q.iij.nu.9.

49 XVI.Limita qñ secundus actus subrogaret loco primi,Bal. in c.dudum.ij.de electio.Rui.in cons.lxij.num.8.vol.iij.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Lex disponens in vna ex correlatiuis, habet locum etiam in alio.

1 COrrelatiuorum eadẽ est natura, & propterea dispositio loquens in vno,ad aliud ẽt extẽditur. tex.est in l. fi.C.de indict.vid.rol.& ibi Bar.in j.notab.& Bal.ver. sed Bar.dicit.& Pau.de Ca.in prin.ad idẽ est tex.in l.j. & ibi no.Bar.ver.& hæc est lex,& Io.de Pla.ver.&not.hic casum. C.de cupress.lib.xj.& ẽt est tex. in l.Iulianus.§.procurator.de act. emp.& l.fi.& ibi Bar.ver.vltimò no.& Ang.in summario.& Im. in summario.&jn ver.itẽ q̃ dispositionẽ.ff. de acceptil.Bar.l.liberorũ.§.j.ver.sed q̃ro.ff.de iis,qui no.infam.& in l.j. in fi.prin.ff. quod metus cau.Bald. in l. nemo martyres.C.de sacrof.eccle.& in l.si cõuenerit.in prin.ff. de pac.& in rubrica.C.de reb. cred. in ij.oppositi.Abb.in proœm.Decret.in verbo,Gregorius.num.20. ver.nota bñ.& ibi Fel.ver.ex quo dicit hic. Domi.in c. cupientes. §.denique.versi.not.gl.de electio. in vj.Abb.in c.fi.in ij.notab.de iudic.Io.de Ana.in c.super eo.vers. preterea ista sunt.de vsur.Pe. de Anch.in c.canonũ statuta.versi.nec obstat.de consti.Io. And. in c.Mich ael.in verbo. ꝓximo,& in c.fi.versi.in gl.j.de fil.presby. Bal.in c.ij.in fi.de probatio.& in l.cùm te.ver.extra oppono.C.si cer.pet.& cõs.cccx.ver. vel dic vtrobique. vol. iij. & consi.cccclxlix.versi.vel dic vtrobiq;.Bar.in l. ab eo,& ibi Bal.C.de legi.hrd. Lap.alleg.xxj.Ang.pl.cx.ver.Ī correlatiuis.Cuma.cõs. xxxv.ver. nam dispositio in vno.Hippo.in l.si quis viduã.ver. & vltra prædicta.ff.de quæst.Io.de S.Blas. in tract. correlatiuorũ. ver. venio ad tertium.Fabia.de Monte in tract.de emp.& ven.in ij.q. nu.32. & seq.Venaf.cõsi.v.ver.sunt enim.Aimo in quæ. per eum dispputata post tractatum de antiq.temp.nu.44.

Rebuff. in tract. nominatio. in xix.q.prin.nu. 14.Ias. qui dicit *cõem opin.in l.qui condemnare.num.9.ff.de re iudic.& cõem dicit Curt.Iun.ꝓfi.vj.i prin.Ex ista regula inferr ad plures casus.

2 Primò Infertur,quia dispositio loquens de viro, intelligitur etiã habere locum in vxore.& ita etiã ecõuerso,nisi ratio diuersitatis appareat,Bar.in l.j.versi.pono casum.ff.ꝙ met.caus.& in l. fi.versi.fallit in correlatiuis.C.de indic. vid. tollen. Chassa.in cõsuetu.Burgun.versi.vij.conclusio.

3 Amplia hanc conclusionem,quia priuilegium cõcessum marito extenditur etiam ad eius vxorem.l. non tantum.in fin.& ibi Cuma.ff.de re iud.ponit.Dec.in l.j.versic.ij.principaliter.C.de in ius voc.glo.consue.Turo.ver.exinde infero.

4 Secũdò amplia,vt hoc procedat etiam in statutis,& ideò si statuto prohibeatur maritus relinquere vxori,censetur etiam facta prohibitio per statutũ ne vxor relinquat marito,Ias. in cõsi.cxij. ver.sed præmissis omnibus.volum.j.& in l.fi. C.de indict.vid.tol. Cur.Sen.in consi.xj.per totum.Io.Crot.in repe.l. omnes populi. nu.114.ver.ix.conclu.ff.de iust.& iur.Dec.in l.ij.nu.6.C.de in ius voc.Ripa.in rub.ff.de acq.possẽ.nu.7.versi. præmissa regula.

Contrarium Soc.in consi.lxxiiij.ver.sed præmissis non obstãtibus.volu.iij.Curt.Iun.in consi.vj.num. 10.versꝰ.retento tamen. Aimo de antiq.temp.in iiij.par.num.115.& nu.35.vbi declarat.

5 Tenendo primam opi. Primò limita, nisi statutum deberet intelligi ad literam, & ꝙ nullã reciperet interpretationem, Cur. Iun.in consi.lxvij.nu.7.ver.ad cuius probationem.

6 Secundò limita, nisi Maritus prohibeatur vxori relinquere stantibus filiis,Rui.cõsi.clxxiiij.ver. fed his nõ obstantibus. vol.j.

7 Tertiò amplia, quia statutum etiã pœnale loquens in vxore habet locũ ẽt in viro,Bal.in l.j.in ij. summario.& ibi Pau.de Cast. ver.not.secundùm Bal.& Sal.in j.no.& Alex.versi.itẽ no.fm Bal. & Ias.in ii.not.C.de in ius voc.Dominic.in c.i.ver. fallit ij. de tẽp. ordi.in vj.Hippo.in l.si quis viduam.ver.& dixit Bar.& ver.& pro prie in correlatiuis.ff.de quæstio.

8 Cõtrariũ voluit Aret.in pl.cxxx.vbi tenet,ꝙ statutũ imponẽs pœnã offendenti maritũ,non habet locum in offendẽte vxorẽ.

9 Quartò amplia,nam dispositio prohibens maritum dare fide iussorem dotis dicitur prohibere vxorem dictam fideiussionem accipere,vt dicit gl.mag.in l.j.in fi.ver.idem sicut prohibet.C. ne fideiuss.dot.dent.

10 Quintò amplia,nã sicut cõsuetudo Bulgari disponẽs ,vt qñ vxor relinquitur vsufructuaria à marito,legatum tantummodo ad alimenta restringatur stantibus filiis,eodem modo restringit legatũ,si vsusfructus marito ab vxore relinquatur,vt diximus suprà in v.libr.in tit.de vsufruct.in ij.conclus.in iij.ampliat.

11 Sextò amplia,nã statutũ disponens, vt vir lucretur tertiam partem dotis,etiam ad vxorem extenditur,Venaf.consi.v.

12 Secundò infertur,vt dispositio loquens de venditore etiam emptorem comprehendat,Abb.in c.cùm contingat. versi.sicut ẽm.de iureiu.Domi.in c.j.versi.fallit secundò,de temp.ord.in vj. Barto.in l.fi.ver.nota ex hoc principio.C. de indict.vidui.tollen. Paulus de Castro,in l.is cui bonis.versiculo,sed qd si interdictio. vbi Alex.versiculo,vẽ etiam,& Areti.versi.adde etiam.ff. de verborum obligatio.Felin. in capitu.fi.in iij.notab.de Iudæ. Chassa. in consuet.Burg.versic.vij.conclusio.

Pri

13 Primò amplia, vt istud procedat ẽtiã statutis,& iõ statutum prohibens vendere,censetur prohibere ẽt emere,Bal cons. ciiij. ver.præterea Imperator.vol.j.Calca.cõsi.cxxv.ver.nihilominus in casu nostro.Fabia.de Monte in tracta. emptio.& vendi.in iij. parte princip.in xxviij.q.Io.Nicolai in l.generaliter.nu. 30.C.de secundis nuptiis.

14 Secundò amplia,quia si statutũ imponit pœnã vendenti, ẽt ementi pœnã censetur imponere,Bar.in l.fi. ver. per hoc semel. C.de indicta vidui.tol.& ibi Ang.ver.vlt.allegato. & Cor. in ver. & inducit.Bar.in l.fi.ver.vlt.not.ff.de acceptil.& in l.j. ver.& hæc est lex.& ibi Ang.venit ẽt hic adde.& Io.de Platea.ver. & nor. hic casum.& ibi Rebuff.ver.& est hic lex.C.de cupress.lib.xi. Abb. in proœ.Decreta.in verbo,Gregorius.nu.20. ver.& iõ si ꝓstitutio. Anc.in c.canonũ statuta.ver.vlterius quæro.de cõsti.Bal.in l.nemo martyres.in fi.C.de sacro.eccle.& in l.j.ver.& not.ꝙ licẽt.C. de cõmu.ser.manumiss.vbi declarat Pau.de Cast.in l.is cui bonis. ver.& hoc facit.& ibi Aret.ver.adde etiam.ff.de ver. obl. Imo.in l.fi.ver.& sic facit.ff.de acceptila.

Ias.in l.non dubium.ver.facit ẽt illud.C.de legib.& in l.j.in ij. notab.C.de in ius vocan. vbi dicit istam *communem opinionem:& in l.si prius.nu.54.ff.de noui ope.nuncia.

Etiam cõem affirmat Fabia.de Mõte in tract.emp.& ven. in ij. q.nu.31.& seq.Io.de S.Blasio in tract.correlati.ver. v. ꝑedit.Venafr.consi.v.ver.sunt eñ.Fel.in proœ.Decreta.in verbo,Gregorius.ver.ex quo dicit hic.Calca.in cõsi.cxxv.ver. nihilominus in casu nostro.Dec.in l.j.ver.primus est.C.de in ius vocan. Hipp.Ī l. si quis viduam.ver.& dixit Bal.ff.de quæstioni.Io.Nico.in l.generaliter.nu.26.& nu.30.C.de secun.nup.Fel.in c.fi.in iij.notab.de Iudæ.Tiraq.de retract.lignag.§.i.in gl.ix.nu.169.

Contrarium tenet Abb.in c.j.ver. & sic intelligo. de loca.Bal. in consi.cccclxxxij.vol.j.

15 Pro concordia dici põt , ꝙ qñ ꝓhibetur venditio rõne rei, cuius cõmerciũ interdicitur,prohibita vẽditione tũc ẽt emptio censetur prohibita,vt declarat Sal.in l.iij.C.quæ res vẽd. pos.Io. de Platea in l.j.ver. dicit tñ Bal.C.de cupress.lib.xi.Soc.consi.lxxiij.ver.quinimò dico.vol.iij.Boer.dec.xlviij.nu.21.Aimo.de antiq.temp.in iiij.par.nu.115.& nu.125.

16 Secus verò,qñ alia rõne sit ꝓhibita vẽditio,ita vt diuersa rõ sit in emptione,& venditione,vt dicit gl.in fi. C.de rescin.vendi. Ias.in l.fi.ver.tertia cõclusio.C.de indic.vid.tol.post Bar.in l.multum interest.ver.qualiter ergo.ff.de ver.obl.& ibi Doct.

17 Et ita ꝓcedit qd dr,vt statutũ cõpellens aliquem vẽdere,nõ cõpellat illum emere,Bal.in l j.in prin.ver.& no.C.de comm.ser. manumiss.Io.de Plat.in l. j. ver. dicit tamen Bal. C.de cupress.lib. lib.xj. Alex.consi.clxxiij.ver.ad prædicta.vol.vj.Soc. consi.lxxiiij. ver.fm verò.vol.iij.Fabia.de monte in tract.emp. & ven. in ij. q. in fi.Io.Crot.in l.oẽs populi.nu.115.ver. limitatur hæc conclusio.ff.de iusti.& iure.Tiraq.de retract.lignag.in fi.nu.9.

Contrarium in hoc vltimo voluit Alex.in apostil.ad Bal.in d. l.j.C.de commu.ser.manumiss.

18 Alio mõ distinguebat Boer.dec.xlviij.nu.41.vt qñ statutum compellit emere,de necessitate compellat ẽt vendere,sed non è conuerso,quia si compellit vendere, non propterea quis arctatur ad emendum,stante ratione diuersitatis.

19 Tertiò amplia,ga si vẽditor sit immunis à solutione gabellę, ẽt emens cẽsẽt à gabella immunis,Ias.in cõsi.cxij.versi.hinc not. Io.vol.j.Fel.in c.j.ver.inquantũ verò Abb. de simon. & in proœ. Decreta.in verbo,Gregorius.ver.similiter dicit gl. ꝓfue. Turon. ver.hinc dicit notabiliter.Decius in l.j.ver.primus est.C.de in ius voc.Hipp.in l.si qs viduã.ver.& adduci etiam potest.ff. de quæst.

20 Tertiò infert,vt ꝙ prohibetur aliqd alicui dare,ille ẽt id ꝙ phibeatur accipere,gl.magna in l.j.ver.idem sicuti. C.ne fideiuss.do. den.Soc.in consi.lxxiiij.ver.quinimò dico.vol.iij.

21 Et idẽ cẽ,qui prohibetur accipere,nõ põt ei dari,Bar.in l.initus.§.j.ff.de reg.iur.Bal,in l.j.ver.not.ꝙ pœnæ. ff. de calum.Pet. de Anc.in c.j.in iij.notab. & ibi Io.de Ana.ver.no.ꝙ sicut episcopo.& ver.in ea.gl.de simo.Bal.in auth.sed hodie.ver. & argumẽ. tũ.C.de episco.& cle.Ias.in l.si qs in cõscribẽdo.ver.adde ẽt aliã. vol.j.& cõsi.cxij.ver.& qđ dicit Bar.vol.j.Hipp.Ī l.si qs viduã.ver. & pro istis.& ver.& dixit Bar.ff.de qõnib.Fel.in proœ.Decret. in verbo,Gregorius,ver.similiter dixit Bar.

22 Contrariũ voluit gl.in c.j.in verbo,vẽdere.de simon.vbi Notarius rogatus de ordinibus,ꝙ nõ ẽt aliqd accipere ab inuito,ab vltrò offente accipit sine pœna.qđ sequtur Inn.ibi,Ī ver. si qs aũt. & Car.circa fi.ver.& si gratis.& Ant.de Bu.in ver. si tñ aliquid.& multa congerit proista parte Cur.iunior in consi.vj.nu.16.

23 Sed tñ nõ vr recedendũ à prima opinione,quia regula ꝓcedit,ꝙ Notarius nõ recipiat quicquã ꝓ spiritualibus ,& similiter pro spiritualibus non põt aliquid dari,ẽt à sponte offerente, sed bene potest aliquid offerri Notario gratis ex charitate.

Et ita intelligi debet d.gl.& Doct.suprà citati, put ita declarat Abb.in d.c.j.ver.quo ad fm.& ante eum voluit hoc ibi Host.ver. si tamen.& ibi Io.And.ver.putat Host.de simo.

24 Quartò infert,ga sicuti filius spurius patri succedere nõ põt, ita nec ẽt pater ipsi filio põt succedere,& idẽ in aliis:qa cui qs pro hibet succedere,is ẽt illi succedere non pt,per tex. in §. filium. in auth.quib.mod.natu.effi.sui. Soc.consi.lxxiiij.ver. confirmat ista opinio.vol.iij.& in rubri.ff.de acq.pos.ver.ij. q. & ibi Ripa nu. 7. ver.præmissa regula.vbi vterque sublimitat.

25 Et de spurio dicit Azo in summa,de legi.hrd.Bar.Ī l.si.ver.q̃ro,qđ cẽ.ff.de his qb.vt indig.& in l.j.in fine prin. ver. quæro qđ cẽ ff.de bo.poss.cont.tab.& in l.si qs sub cõditione.versi.qđ si est pater.ff.de testa.tut.Dyn.in tract.succes.ab intesta.ver. in natura libus aũt.Bald.in auth.licèt.ver.& iõ dicit.C.de natu. libe.& in l. Gallus.§.j.ver.qualiter pater.ff.de libe.& posth.Alex. in consi. cl. ver.nec insuper.vol.ij.Ias.in rubri.ff.de acq.pos.ver.nunc reducẽ do.Barb.in apostil.ad Bar.in l.fin.ff.de acceptila.Dec.in l.j.ver.secundus casus.C.de in ius vocan.Hipp.in l.si quis viduam. ver. & pro istis.ff.de quæstionib.

Contrariũ tenet Bal.in l.lege xij.tabularũ. ver. quæro statutũ. & ibi Pau.de Cast.ver.& hoc qñ.& ibi Fulgo.ver.in tex.ibi,succedere C.de legiti.hæredib.Pet.de Anc.in c.canonum statuta.ver. vlterius pone,statuto.de constitutionib.Alex.in l.inter stipulantem.§.sacram.ver.non facit.ff.de ver.ob.Brun. in tract. quòd stab. mascu.in vij.articu.in iij.quæst.

26 Tenendo primã opinionẽ tanquam magis*cõem, Amplia quia ẽt affirmatiùe procedit hæc conclusio,quia cui succeditur, & ille ẽt succedit.Pau.de Cast.in d.l.lege xij.tabularum.ver.fi eñ statutum.C.de legi.hæredib.Io.Crot. in repeti. l. omnes populi. nu.115.versi.limitatur hæc conclusio.ff.de iusti. & iure.Brun.in tract.quòd stantib.mascu.in vij.articu.in iij.q.

27 Limita,nisi materia esset maximè odiosa , vt qa filius succedere posset matri moniali,qa non esset ita è conuerso,vt no.Capra in consi.i.quem refert,& sequitur Fel.in c.postulasti.versi.& dicit Benedictus.de rescrip.

28 Quintò infertur,vt sacerdotes,qui nõ possunt deputari per testatores tutores,censeantur & ipsi prohibiti tutelam acceptare,Bertr.consi.cxvj.vol.ij.in nouis.

29 Amplia,qa sicuti est vera hæc regula ꝓhibitiua , vt ꝓhibito vno ex correlatiuis,aliud ẽt ꝓhibitũ censeat,ita ẽt est vera regula permissiua,vt ꝓmisso vno de correlatiuis , aliud ẽt permissum censeat,Bal. in l.nemo martyres.Ī fine,ver.& vide iuxta hãc l. C. de sacro.eccle.& in c.ij.ver.in diffinitione.de proba. Fel. in ꝓœmio Decreta.in verbo,Gregorius.ver.fic ẽt Bal. Hipp.in l.si quis viduam.ver.& faciunt d.ff.de quæst.

30 Limita hanc cõclusionẽ de prohibitione, qa ita demũ prohibito vno ex correlatiuis cẽsetur aliud prohibitũ , si agat respectu vnius,& eiusdem actus,non aũt si ageretur respectu diuersi. Soc.in cõsi.lxxiiij.ver.primum tenet.vol.iij. Curtius iunior consi.vj.versic. ij.aduertendum. Aimo in tracta. de antiq. tempo. in iiij.parte,nu.115.qui declarat.

31 Sextò infert,vt dispositio loquens de actore ad reũ ẽt se extendat,quæ conclusio cũ pluribus rõnibus fundari possit,quarũ plures ad rẽ nostram non faciunt:iõ solum adducã Doctores illos,qui fundant hanc cõclusionẽ rõne correlationis,vt fuit Bal. in auth.qui semel. versi.ibi ꝼm Io.Crot.C. qũo , & quan.iud.qui loquitur etiam in materia correctoria.

Iason Īl.si prius.nu.53.ff.de noui ope.nuncia.& cõsi.cxij. ver. alibi gl.vol.j.Io.Cro.q loquit in materia correctoria, in l.oẽs populi.nu.114.ver.ix.cõclusio.ff.de iusti.& iure.Fel.in c. ii. de mutuꝑeti.& in ꝓœm.Decre.in verbo,Gregorius.ver. sic ẽt Bal. Hipp. in l.si qs viduam.ver.& dicit gl.ver.ideo dixit.ff.de quæst.Io. Nico.in l.generaliter.nu. 26.C.de sec.nup. Aimo de antiq. tempo. in iiij.parte.ver.ix.non procedit. Rebuff.in tract.nomina. xix. q. prin.nu.14.ver.vltimò dico.

32 Contrarium tenent glo.Bar.& alij in auth.qui semel.C.quomodo & quando iud.vbi volunt,quòd illa dispositio,quæ corrigitur in actore,non habeat locum in reo.

Tenendo primam opinionem tanquam magis*communẽ,

33 Amplia,vt ꝓcedat ẽt in materia pœnali,Ias.in l.si priꝰ.nu.53. ff.de noui ope.nuncia.& ꝑsi.cxij.ver.alibi gl.vol.j.Hipp.in l.si qs viduã.ver.& dicit gl.ff.de quæst.Io.Nico.in l.generaliter.nu. 26. C.de sec.nup.Aimo.de antiq.tempo.in quarta part.nu.115.ver. ix.non procedit.Rebuff.in tract.nomina.in xix. quæst.princ.nu. 14.ver.vltimò dico.

34 Septimò iferr,vt sicuti ex certis causis vasallꝰ feudũ amittit, ita etiam dominus ex iisdem causis directo dominio priuetur.

Quæ ẽt cõclusio hẽt multos illã tenentes, ꝙ consultò omittũ tur,ex quo non intendo allegare,nisi eos,ꝙ fundant hãc cõclus. in materia correlationis,ꝑut est Hipp.Ī l.si qs viduã.ver. & dixit.

ff.de

Universidad de Deusto
Biblioteca

ff.de qō.Io.Nicol.in l.generaliter.nu.27.C.de secū.nup.Rebuff. in tract.nomina.xix.q.nu.14.versf.vltimò dico.

35 Contrarium,q̄ dispositio loquens in vasallo nō habeat locum in domino,colligitur ex no.per Iaco.in tracta. feud.in verbo,qui quidem inuestiti.versf.sed nunquid econtrà.

36 Primò amplia principalē cōclusionē procedere etiā in materia correctoria.lex eñ corrigens in vno ex correlatiuis censet etiā in alio corrigere,vt est tex.in d.l.fi.C.de indicta vidui.tol. & ibi no.Bar.in prin.& Ange.versf.in tex.ibi,nō est incertū. & Sali. in prin.versf.ex quo not.& Pau.de Castro, ver.per hoc diximus. & Corne.in primo notab,& Iason in primo notā.versf.ex hoc not.& idē tenet Bart.in l.liberorū.§.j.versf.sed q̄ro.ff.de his, q̄ no. insa.Bald.in auth.quas actiones.ver.nō obstat. & ibi Pau. de Castro,versf.in glo.ibi,& Iason versf.xxx. principaliter.C. de sacrosan.eccle.Pet.de Ancha.in repeti.c.canonū statuta.versf.vlterius q̄ro.de cōstitu.Iason in p̄f.cxij.ver.& in primis facio.volu.j.& in Iquicōdemnare.nu.9.ff.de re iudica.vbi hanc dicit *cōem opi. Hippoly.in l.si quis viduā.ver.& ad p̄dicta.ff.de q̄onib.gl.inp̄fuetu.Turonen.versf.tertia cōclusio.Venafr.p̄f.v.versf. sunt eñ.Io. Crottus in repeti.l.oēs populi.nu.114.versf.nona cōclusio.ff.de iusti.& iure. Io.Bapti.de S.Blasio in tracta.correlatiuorū.versic. venio ad quartam.Io.Nico.in l.gñaliter.nu.29.C.de secun.nup. Curt.iunior in consi.vj.nume.1.vbi dicit communem.

37 Secūdò amplia,vt cōclusio procedat ēt in materia pœnali, Bar. in l.j.§.hæc actio.versf.pone statutū.ff.ne vis fiat ei.Abb.in c. quia clerici.versf.itē pœna.vbi dicit Doctores*cōiter ita tenere, de iure patrona.Gemi.in c.j.versf.fallit secundò. de rēpo.ordin. in vi.Iason in l.si prius. versf.sed aduerte.ff. de noui ope. nuncia. & p̄f.cxij.versf.& illud ēt.vol.j.gl.in verbo,reus. & ibi Dominic. in c.ij.de cōfess.in vj.Abbas in c. fina.in ij.notab.de Iudæ.Petrus de Anchara.in repetitione c.canonū statuta.versic.vlterius q̄ro. de constitu.Iason in l. fi.in fi.ff.de in ius vocan.& in l.si prius.n. 34.ff.de noui ope.nuncia.vbi dicit *cōem opi.Fabia.de Monte in tracta.de emp.& vendi.in secunda q̄st.nu.32.& seq.versf. vlterius,& vltimò.Venafr.p̄f.v.versf.sunt eñ.Feli.in c.ij. versic. bona gl.de mutu.peti.gl.in consuetu.Turonen.versf.imò plus.& ver. alia cōclusio. Hippoly.in l.si quis viduā.versic.& ideo dixit.ff.de quæstionib.Io.Ant.Alex.in consilio clj.versf. cùm ergo decesset Chassan.in consuetu.Burgun.versf.septima conclusio.

Io.Nico.in l.gñaliter.nu.26.C.de secun.nup. vbi hāc *cōem opi.affirmat.Curt.iunior consvj.ver.sic etiam dixit Bal.

Contrarium tenet Abbas in c.j.ver.sic intelligo.de loca. glo. pragma.sanctio.super verbo,ordo.Io.Baptista deS.Blasio,ī trac. correlatiuorum.nu.50.versf.lv.fallit.

38 Tenendo primā opinionem tanquam magis cōem, Limia,vt habeat locū respectu vnius,& eiusdem actus, & nō aliter, Socinus in consi.lxxiiij.ver.quinimò dico.vol.iij.Deci.in l.j.ver. secundus casus.C.de in ius vocan.Curt.iunior consil,vj.nu. 13. Aimo in tracta.de antiquita.tempo.in quarta parte,nu.115.qui etiam requirit,quòd adsit eadem ratio.

39 Secūdò limita ī pœna cōuētionali, quæ vni ex correlatiuis adiecta,nō censetur adiecta alteri,Bal.in c.j.ver.pone emphyteuta.in tit.quali.domi.feud.prop.priua.Dec.in c.translato. in secūda lectura,ver.sed distinctio.de cōstitu.& consf.dcxcvij.ver. & in cōtractu.& in l. j.ver.& omnia suprà dicta.C.de in ius vocan. Io. Nico.in l.generaliter.nu.28.C.de secun. nup.

Aimo in trac.de antiq.tempo.in quarta parte,nu.115.& seq. vbi dicit ita intelligi debere.Bal.in consi.cccclxxxij.vol.j.

40 Tertiò limita,quādo dispositio cuilibet ex correlatiuis specialem pœnam iniungeret, Domi. in c. eos. in quarto notab.de tempo.ordinan. in vj.

41 Tertiò amplia,conclusionē procedere ēt in consuetudine, Ant.de But.in c.fi.ver.fallit ij.de consuetu.Io.Ant. Alex.in consi. clj.Io.Baptista de S.Blasio,in tract.correla.nu.22.ver.lxvj.procedit.Io.Nico.in l.generaliter.nu.30.C.de secun.nup.Aimo de antip.tempo.in iiij.par.nu.35.cum aliis alleg. per nos suprà in v. limi.in tit.de vsufru.in ij.conclu.in iij.amplia.

42 Quartò amplia,vt regula correlatiuorū procedat ēt in statutis,Ias.in consi.cxij.vol.j.Calea.consi.cxxv.in princ.Caccial.in l. oēs populi.nu.122.ver.ix.q̄ casus.ff.de iusti.& iure.Chas.in cōsue.Burg.ver.septima cōclusio.Io.Ant.Alex.in consi,clj.ver. statutum ergo.Io.Nico.in l.generaliter.nu.30.C.de secu. nup.Rui. cōsi.clxxiiij.ver.ij.principaliter.vol.j. cum aliis adductis per nos suprà in j.illatio.& in j.amplia.ij.illatio.

43 Quintò amplia,vt cōclusio ꝓcedat ēt in priuilegiis, Cuma. in l.nō tūn.in j.notab.ff.de re iudi.Io.Nico.in l.generaliter.nu.33. ver.v.& vlti.C.de secund.nup.Io.Bapti.de S.Blasio in tract.correla.n.8.ver. vij procedit.

44 Et ꝓpterea si qs obtinuerit priuilegiū à principe,vt reᵃ tenea tur psonaliter cōparere, ēt actor personaliter comparere debebit,Domi.in c.j.ver.quid si actor.de dolo & contu.in vj.Rota in antiq.Bisign.decis.ij.de dolo & ꝓtu.Feli.ī rub.de reseri.vers.& ad de Rotā.& ibi Deci.vers.& ideo quod df. Ias.in l.fi.ver. nonò facit.C.de indi.vidui.tol.Maria.in tract.cita.in xx.arti. in xv.q.ver. sed q̄ro circa prædicta.Feli.in c.ij.in prin.de nu.peti. & in procē. Decret.in verbo,Gregorius.versf vñ dixit dñs. Deci.in l.iij. versi. & ideo quod dicitur.ff.quod quisque iur.Io.Nico.in l.generaliter.n.33.C.de sec.nup.Hippoly.in l.si quis viduam.versi.& facit etiam.ff.de q̄st.Gemi.in c.j.nu.15.& seq.& nu.43.& seq.de iudic. in vj.Rebuff.in tract.nomina.ī xix.q.prin.n.14.ver.vltimò dico.

45 Declara,qa ita demū ille qui ꝓcurauit citationē personalē, tenetur comparere,qñ eā impetrauit in casibus à iure non prmissis,aliàs non tenetur comparere,nisi aduersarius ex alia simili cā hoc idē postularet,vt declarat Maria.in tract.cita.ī loco ꝥ. alleg.

46 Sextò amplia, quia destructo vno ex correlatiuis censetur ēt destructū & aliud.Bal.in l.si conuenerit.in princ.versi. nota q̄ licèt.ff.de pact.Fabia.de Monte in tract.emp.& vend.in ij.q. nu. 32.& seq.Io.de S.Blasio in tract.correla.nu.8.vers.nonò procedit gl.p̄fuet.Turon.vbi dicit,q̄ si tollit creditū,tollitur ēt debitū.

47 Sicuti etiam econuerso posito vno ex correlatiuis, & aliud positum esse censetur.glo.in rub.C.de reb.credi.versi.si quæras quare.& ibi Iac.But.versf. quærit gl. & idē dicit gl. in cle.j.in verbo,æternaliter.versi.nā ex vi correlatiui.de fium.Tri.Bal.in auth. quas actiones.versi.non obstat.C.de sacrosan.eccle. Per.de Ancha.in repe.ca.canonum statuta. versi. nō obstat. de cōstitu.Fabia.de Monte in tract.de emp.& vend.nu.32.& seq.Cātiuncu.c. ij.Io.de S.Blasio in tracta.correlati.nu.9.versf.decimò procedit.

48 Septimò amplia,nā ista comprehēsio tanquam expressā ꝓuenit ex vi verborum,vt dicit Felin.in prooē. Decreta. in verbo, Gregorius.versi.sed tamen verius.

49 Contrariū colligitur ex dictis Curt.iunio.p̄f.vj.versf.præmissis tñ non obstāribus.vbi tenet,vt stante statuto,q̄ verba statuto nō intepretentur ad literā,nō fit extensio de correlatiuis expressis ī statutis ad correlatiua nō expressa.Io.Nico in l.generaliter.nu.37.ver.secundò & vltimò.C.de secun.nup.Brunus in tract.q̄ stanti.mascu.in vij.artic.in iij.q.versi. est tñ aduertendū. & idem tenet Io.Bapti.de S.Blasio in tracta.correlati.num.43.versf. xxiiij. fallit.& ista videtur magis communis opinio.

50 Octauò Amplia,vt conclusio extendatur etiā in sīla,in qua absoluto adultero censetur etiam mulier adultera absoluta.l.denunciasse.§.fi.ff.de adulte.distinguēdo,vt ibi per Bartol.& ponit Hippoly.in l.si quis viduam.versi. item & pro hac quæstione. ff. de quæstionib.Io.Bapti.de S.Blasio in tracta. correlati. num.22. versf.lxv.procedit.& nu.29.versf.xciiij.procedit.

51 Primò limita principaliter,quia cōclusio correlatiuorū nō habet locū,vbi est magis diuersa ratio in vno,q̄ in alio.gl. fi.in l. fi.C.de rescin.ven.Bar.in l.fina.versf.p̄dicta vera.& Ang.in finalibus verbis,& Salic.in princip.& Iason versi. tertia conclusio. C. de indicta viduita.tol.Petrus de Anch.c.j.ver.vñ si aliquis.de cōstit.Nellus in trac.bannito.in ij.parte,ij.tempo.q.xl.Fel.in prooē. Decreta.in verbo,Gregorius.versf.secūdo nō.& in c.debitores. versi.in gl.fina.de iureiur.Ias.in l.j.versf.intellige qñ concurrit.& ibi Deci.versi.exceptis dictis.C.de in ius vocan.Areti. in c. iuratuit.versf.& per hoc patet.de probationib.Capra,in cōl.j.ver.nec obstat si dicatur.Io.Crottus in l.oēs populi.n.115.ver. limitatur hoc ꝓcluso.ff.de iusti.& iure.Chassa.in p̄suetu.Burgun.ver.septima ꝓclusio.Io.Baptista de S.Blasio in tracta.correla.nu.39.versf. duodecimò fallit.gl.cōsuetu.Turonen.ver.tertia ꝓclusio.Io.Nico.in l.gñaliter.nu.34.C.de secun.nup.Cātiuncu. ca.cij. Ripa in rubri.ff.de acqui. possess.nu.7.ver.præmissa regula. Curt. iunior in consi.vj.nu.8.& nu.11.& seq.Ruinus cōsi.clxxiiij.versicu.sed istis nō obstantibus.vol.j.& cōl.xciij.ver.& hinc est.vol.iij.

52 Secundò limita dictam regulā non procedere in ꝥctibus,in quibus dispositio in vno ex correlatiuis non habet locū in alio. Io.Baptista de S.Blasio in tract.correlati.nu.16. versf.duodecimò procedit.Deci.p̄f.ccxij.versi.ad hoc facit. & in ca. translato.in ij. lectu.de constitu. Aimo de antiq.tempo.in iiij.par.nu.35.

Cōtrariū tenet Bal.in l.fi.ver.vide in simili.C. de indicta vidui. tol.& in l.si conuenerit.in prin.versi.nota,q̄ licet.ff.de pact.

53 Tertiò limita, qñ dispositio in vno correlatiuorū nō æquè ꝓportionaretur vni sicut alteri.Ant. de Butrio ī c. vniuersitatis. versi.nota istud dictū.de sen.excommu.Ias.in l.fi. ver.octauò facit C.de indicta vidui.tol.Soci.consi.lxxiiij.versf. ex quibus oīb. vol.iij.apostil.ad Abba.in prooē.Decretal.in verbo, Gregorius. super verbo,vnum.Io.Nico.in l.generaliter.nu.36.C. de secun. nup.Curt.iunior consi.vj.versi.& ideo succedit.

54 Quartò limita,vt regula procedat, quando correlatiua vniformiter se haberent,& non aliàs, vt dicit Abbas in prooemio Decretalium,in verbo,Gregorius,numero vigesimo:& ibi Felinus versiculo,ex quo dicit hic.

Quintò

55 Quintò limita, nam correlatiua non possunt esse in eodē subiecto:gl.fi.in c.debiti.de batisf.Ang.in consi.lxxviij.versf. quia ratio.Lapus allega.cxvj.versic.quia ergo pater. Io. Baptista de S. Blasio in tract.correllati.nu.35.ver.septimò fallit.

56 Sextò limita,nam licèt dispositio expressa in vno ex correlatiuis facta,in alio intelligatur etiā facta:tamen illud quod exprimitur,videtur principaliter considerari, & in eius commodū & fauorem videtur tantumodò facta dispositio, vt declarat Dec. in rubri.ff.si cer.peta.in secunda lectu.nu. 3.ver.ex quo infertur.

57 Septimò limita, nam talis dispositio restringitur quantum potest, & ideo si dictum sit de filio,intelligitur tantūmodò patre viuente,Fel.in c.ex parte.ver.ista limitantur.de foro comp.

58 Octauò limita,quando diuersa est dispositio in vno correlatiuorum,quàm sit in alio.Io.Anto.Alexan.consi.clj.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Constitutio quando ligare incipiat.

1 REgulariter quælibet noua constitutio incipit ligare statim post duos menses à die publicationis ipius, put est tex.in auth.vt fac.no.cōstitu.in prin.glo.fi.in c.ij.ver.quia ex quo.de cōst.in c.j.in verbo,solēniter edit.de postu.præla.gl.in data sib.vj.in verbo, anno quarto.& in ver.fateor enim.& in prooe.Decre.in verbo, cōmorantib. ver.& cōst.Bar.in auth.vt fac.nou.cōsti.in j.not.& ibi Iac. de Belu. in fi. verbis.Bart.in l.omnes populi.in v.q.princi.ff.de iust.& iu. Spec. in tit.de cōst.ver.itē q̄ duo mēses.Card.in cle.j.§. nos etenim. in v.q.de sepult.C ard.in prooe.Clem.in verbo, vniuersitate.ī j.q. & ibi Bonifa.in iiij.quæst.& Barb.n.47.Host.in c.ij.super verbo,ꝓhibitionem.de cōstit.& in sua summa.ver.qñ cōstitutio. in prin. eod.tit.Gofred.in summa de cōstit. ver.incipit autē.Ant.de But. in c.ij.ver. venio ad gl.j.de cōsti. Albe. in dictionario, in verbo, leges Domini instituuntur.ver.intra quod tempus. Domini.in c. cū singula.in fi.ver.vnde sic statim.de præben.in vj.& ī c. ij.super gl.ī verbo,hactenus.de rebus eccle.nō alienan.Turris Crema.in c.iiij §. leges.ver.ad tertiū.iiij.distinct.Corn.consi.cclxvij.nu. 15. vol.j.Oldendorp.ī tracta.de vsu cap. super verbo, triginta dierū.

Sed quoniam istam conclusionem intelligunt quamplures Doctores vt procedat non data scientia:

2 Et ꝓpterea insurgit dubiū,an cōstitutio data sciētia liget etiā ante publicationē,vel liget post publicationē ante duos mēses. qui casus euenit tempore sedis vacantis per obitum Iulij.III.

3 Et q̄ liget constitutio data sciētia etiam ante publicationem, voluit Prob.in c.ij.nu.27.de rebus eccles.nō alie.in sexto.Felin. in ca.cognoscentes.iūcta.ij.& iiij.limit. de cōstit.Ripa in rubric. de constit.nu.42.versf.ij.infertur.Grat.consf.xlix.nu.36.vol.ij.Parisi.consi.xlix.nu.5.volu.iij.

4 Et hanc cōclusionē sentit Io.Andr.in c.ij.in fi.versf.in glo.vlt. de cōstit.dū dicit excusari ignorātes,ob cōstitutionē factā,& nō ꝓmulgatā.ex quo sentit,non excusari sciētes. Idē dicit Gosr. in fium.de cōst.in fi.ver.incipit autē.Car.in c.ij.ī v.opp.de cōsti.Prob. in c.ij.nu.27.versf. post duos menses.de reb.eccles.non alie. in vj.

5 Secundò ꝓ ista parte facit glos.in c. fi.in verbo,duorū mēsiū, ne cleri. vel monac. vbi dicit q̄ tempus duorū mensium currit à tempore scientię constitutioni,vel publicationis,ex quo sentit, quòd etiam data scientia constitutio ligat ante publicationem.

6 Contrariā sentētiā, q̄ cōstitutio nō publicata nō liget etiam sciētes ante illius publicationē.voluit Bald.in l.fi.in fi.C. de cad. toll.& idē Bald. in c.ij. nu. 5. ver.ex prædictis. & ibi Barb. nu. 67. de cōstit.vbi tenēt,q̄ ille q. est præsens tēpore quo Papa edit cōstitutionē in camera,nō ligatur illa cōstitutione antequā publi cetur.Hēric.Boich in c.ii.ver.hoc quaris. de cōsti.& ibi apostill. ad Abb.in verbo adde dum quærit.versf.in alijs autē.Alex.cōl.lij. versf.nec obstat.vol.vij.glo.pragm.sanctio.in verbo,publicationē.Bertach.in verb.lex debet.nu.64.Dec.in c.j.n.19. versf.nō ob stat text.de postul.præl.& in c.ij. nu. 15. versf.& adde.& ibi Bero. nu. 50.de cōstit. Mich.in tract. de reg. mun. in ix.q. quartæ part. prin.nu.45.versf.& sic habes.ex qbus apparet illā esse magis communem opinionem.

7 Et maximè,si cōiūgātur Doct.tenētes,q̄ etiā data sciētia constitutio nō ligat,nisi post duos mēses,vt tenuit Anto. de Butri. in c.ij.versf.puto de mente iuris.de cōsti.Collectar.in c.quoniā.n.3. versf.sed quid si quis.de simo.Dec.in c.j.de postul.præl. Tur.Cre. in c.iiij.§.leges.ver.sed quando.iiij.distinct.

8 Et ꝓ ista parte facit, nā doctor.formātes quæstionē, q̄runt an data sciētia cōstitutio liget infra duos mēses,put ita loquit Bart. in auth.vt fac.nou.cōstit.versf.quero modo.& in l.omnes populi in v.q.princ.n.79.ff.de iust.& iur.Abb.in c.ij.ver.sed dispūtatio est.& ibi Card.ī iiij.q. & Imo.versf. si ver.nō dispōnit. & ibi Barb. nu.67.& seq.& Fel. in ij. limitatione. & Bero.nu. 50. de constit. idē voluit Bonif.in prooe.cle.§.fic igitur.in v.q. Summ. Ange.in verbo,lex.versi.qñ lex incipit.nu.12.Summa Syluestr. in verbo, lex.nu.6.versicu.si verò est constitutio.Brun. de Constitutio. in verbo,constitutio.versi.Constitutio Papæ.

Ex qbus apparet,q̄ ēt data scientia cōstitutio nō debet statim ligare,pout videntur tenere Docto. in contraria parte allegati.

9 Tenēdo istā partē limita,nisi cōstitutio haberet clausulā Decreti irritantis,qa ex quo dicta clausula ligat ignorantes, put dicemus infrà tit.de clausf.in iij.conclusf.in primo effectu,hoc eodē lib.ideo multo magis ꝓstituio nō publicata debet ligare sciētes.

10 Sublimita,nisi cōstitutio esset pœnalis,quia Decretum irritans respectu pœnæ nūquā afficit ignorantes,prout dicemus in prædicta conclusf.iij.in j.limit.primi effectus.

11 Secundò limita,in statutis particularibus, quæ statim ligant post publicationem,& sic ante duos menses,Barto. in l. oēs populi.in vj.q.princ.ff.de iust.& iur.Bald.in leges sacratissimæ.C.de legib.Anch.in rep.c.canonum statuta.versi.quæro etiā an sicut in legibus.de ꝓstit.Fel.in c.ij.ver.ij,limita.eo.tit.Sūmm. Syluestr. in verbo lex.nu.6.vbi loquit in qualibet cōstitutione inferioris.

12 Tertiò limita,nisi in constitutione apponatur tempus, post quod constitutio vult ligare, quia illi standum est, vt post alios tradit Fel.in d.c.ij.in quinta limit.de constit.

De Statutis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Statutum loquens de intestatis,vel ab intestato morientibus,an habeat locum in intestabili.

1 STATVTVM loquens de intestatis,vel ab intestato moriētibus qa inter vnū vel aliud verbū pro nūc nō facio differentiā, locū habet ēt in intestabili & per cōsequens ī pupillo, vel in furioso,qui testū facere nō p̄t: Ita Bart.in l.j. ver.per hoc dicit Pet.ff.de suis,& legit.& consi. cxlj.& cōsi.cxxxviij.Bal.p̄f.cviij.vol.ij.incip. in successione. Abb. p̄f.lxxv ver.& per hoc patet responsum.vol.j.q loquit̄ in statuto Senen.Bal.p̄f.cclxiij.vol.j.incip.statuto cauetur.versic.itē in pro posito nostro.& in l.si arrogator.versi.& adde tres. ff. de adopt. & instit.de hīd.ab intest.in principio.versi.sed q̄ro nūquid.Ang. in p̄si.xcvij.versi.nec obstat.& p̄f.ciiij.versf. venio ad fm.Anch. in p̄si.clxxvij.Rom.in l.in testō.in versic.vltimo ex textu.nu. 5.C.de testa.mili.Corn.in d.l.gñaliter.vbi vī trāsire cū ista opinione ibi, & ita vī tenendū.C.de inst.& substit.Pau.de Cast.in l.omnē. ver. in text.ibi,siue ab intestato.C.ad Tertul.& in l.in testō. versic. ex secunda parte huius gl.C.de testa.milit.& in l.cū in antiquiorib. in fi.versi.tenet ēt gl.C.de iur.deliberan.& in l.gñaliter.versf.vltimò qdā notant.C.de instit.& substitu.& cōf.xlviij.presuppositio quodā statuto,in prima par.& in l.ij.in prin.versi.in textu.ibi,intestati.C.de impube.Rom.in p̄si.iiij.& consi.xxxij. Feli. in ꝓem. Decretal.versi.quinimo ipse Ludouicus.Ancha.in dicto c. cum tibi.nu.15.& seq.versi.vij q̄ro.de testa.Ang in p̄si.xcix.ver.& de cimus ergo.Card.p̄f.cxi.versi.sed dubiū oritur.Corne.cōsi.lxxv. nu.17.& seq.vol.i.vbi dicit cōem.& cōsi.cccxxxvj.nu.7.versicu. nec ēt obstat.vol.j.Socin.cōf.xxxv.vol.iij.& consi.lxxxi.ver.solū restat vnus scrupulus.vol.iiij.qui dicit i ā *cōem opin.Barbat. consi.lxvij.volum.iij.vbi pariter dicit communem opin.Dec.in l.gñaliter.versi.tertiò nota.vbi dicit cōem opin. Imol.in c.cæterum.versic.sicut decretum. de rescr.vbi dicit istam magis cōem opi.Brun. qui dicit istam veriorem, sed alteram magis cōem in tract.quòd stant.masc.in xii.q. Alesmius in tract.sub.Parisf.consf. xxij.nu.15.& pluribus seq.vbi dicit cōem.& consf.xxiij.num.32. vbi idē dicit.vol.ij.Maria.jun.consf.iij.nu. 25.& seq. vbi dicit cōmu.& consf.x.nu.4.& seq.vol.j.Io.de Plat.inst.de legit.patron.tutel.versic. & ideo cū ex cōi vsu.Prepos.Senen.in vj.casu.in iiij.q. Ruin.consi. 50.vol.iij.Georg.Natt.in c.quamuis. ver.circa quar tā.& vltimā de pact.lib.vi.Corn.in l.cū in antiquiorib.ver.in eadē ibi nō dī.C.de iure delib.Afflict.in c.j.in prin. de succeff. feud. Abb.in p̄f.lxxv.volu.j.Signorol.Homod.in consi.cj.Abb.in rub. de succeff.ab intest.versi.& scias.Ang.Aret.in tract.de succeff.ab inteſt.q tractatus est infertus sub tract.de testa.in gl.iiij.q̄ incipit, nolens intestatus decedere,in gl.in verbo.ꝓ pfectione materiæ. īd.gl.iiij.Barbat.in c.cū tibi.n.19.ver.vltimò q̄rit.de testa.& seq. vsq;in fin.Salicet.in dict.l.cū in antiquioribus.§.si cū ipse.ver.aliud exemplū.C.de iur.deliber.Philipp.de Cassol.ī tracta.succeff. ab inteſt.nu.3.& 4.Alcia.in l.intestatus.ff.de verb.signi.Barba.in

Universidad de Deusto
Biblioteca

rubrica de succeſſ.ab inteſt.verſic.& ex iſtis redditur.Guli.Benedict.in c.Raynutius,ſuper verbo, et vxorē nomine Adelaſiam. de teſtam nu.8.& plurib.ſeq.Pariſ.conſi.lxxiiij.vol.ij.

2 Cōtrariū,q̄ in iſto caſu ſtatutū locū nō habeat, tenuit Bal. in cōſ.cccxxxvj.incip.ſi tenemus opi.vol.iiij.& cōſi. ccccviij. Quidā ciuis Florentinus.verſi.ad intelligentiā.volu.j.& cōſ.xij.caſus talis eſt,ſtatuti Ciuitatis Caſtelli.verſi.ſed poſito.& ꝑſi.ccccl.xxv. in iij.par.incip.ſequēdo cōem opi.vbi dicit iſtā partem cōem.& conſi.cxlj.quæritur vtrū pupillus.vol.iij.& conſil. lix.de iure cōi mater.vol.iiij.verſi.nunc igitur ad ſtatuta.& conſ.iiij.incip.cōis opin.vol.iiij.& cōſ.cccxxxix.volu.iiij.incip.cōis.& conſil.cxxxj. ſuper quibus.ver.nec obſtat ēt.vol.iiij.& cōſ.lxxxiiij.verſic. non obſtat prædictis.vol.v.& inſti.de hſd.q̄ ab inteſt.in prin.ver.quērit gl.Alber.de Roſ.in j.parte ſtat.q.xliiij.& in iij.part.q. xxi.& in l.inteſtato.ff.de legit.tut.& in l.ij.in fi.verſi. vltimò adducit hæc lex.C.qui teſta.fac.poſſ.Bald.in c.j.ver.quæro tria ſunt nomina. de ſucceſſ.feud.in l.inteſtato.ff.de legit.tut.Guli.de Cun.l.j.ver. itē quero iuxta l.iſtā.C.q̄ Imperator inter pupill. & viduas Signor.in cōſi.vj.& cōſ.cxj.per totū.Fulg.in l.cū in antiquioribus. nu 1.C.de iur delib.& cōſ.xl.verſi.palàm autem eſt. Ang.in l.in teſtō,la prima.in iiij.nota.C.de teſta.milit. Imo.in ca.cū tibi.nu. 23.ver.vltimò q̄ iſta Decretalis.de teſta.Anch.in repet.c.canonū ſtatuta.verſi.quid dices de patruo.de cōſtit.Cyn.in l.ij.verſic. vltimò iuxta prædicta.C.q̄ teſta.fac.poſſ.Bal.in l.iij.in fi.C.ſi pēd. appell.Imol.in l. centurio.ver.an aūt ꝑcedat.ff.de vulga.& pupil. Ange.cōſi.xxvi.Ludouic.Bolog.in addit.ad Matheſ.in tract. de ſucceſſ.ab inteſt.nu.23.Alex.cōſ.conſi. clviij.nu. 3. vbi dicit iſtā cōem opi.vol.vi.& cōſ.lxxix.nu. 5.vſque in fi.eo.vol. & ꝑſi. cliij. nu.4.verſi.rurſus dictū ſtatutū. vol. vij. vbi dicit iſtā cōem*opi. & cōſ.cxv.per totū.volu.ij.Alex.in l.gñaliter,verſ. circa primū, vbi dicit iſtā magis cōem opi.C.de inſtit.& ſubſt. Signorol. Homod.cōſ.ccxxv.verſi.ij.præmitto.Rom.in conſil.cxcix. verſic.ij. quodꝙbi.Fulg.conſ.xl.& cōſi.xlviij.in ij.dubio.Io.Crot.in l. oēs populi.verſ.q̄tiur ēt.ff.de inſtit.et iur.vbi dicit iſtā magis cōem, & veriorem opinionē.Ioan.Fab.inſtit.de hæred.quæ ab inteſt.in princ.quaſi in primis verbis,verſic.& per hoc eſt expeditū. Ang. in l.ij.C.de impub.& aliis ſubſt.verſi.& eſt vtile.Alex.cōſ. clxviij. vol.vij.ver.poſſet ēt reſponderi.& conſi.ccxi.verſic.ij.reſpōdeo. vol.vij.Dec.ꝑ.cccclxvj.& conſi.dcxvij.in prin. Curt.iun. conſil. cxxxiiij.nu.5.& 6.vbi dicit,q̄ ex quo articulus eſt dubius, mater excludi nō debet,Pariſ.cōſi.lxxiij.nu.32.vbi dicit *cōem.volu.j. & cōſi.lxxxiij.nu.7.vol.j.Gozad.ꝑ.xxxv.num.8.& ſeq.vbi dicit cōem opin.vol.j.Ang.Aret.& ibi Chriſtoph.Porc.inſtit. de hſd. q̄ab inteſt.verſi.in fi.glo.& inſt.de legit.agnat.tutel.ver.exꝫverſiculo quod aūt.Ruin.cōſ.xciiij.num.7.vol.iij.Aret.in l. centurio. verſi.adde ēt.ff.de vulg.& pupill.Pau.de Caſtr. ſentit iſtā partem in l.ſcire leges.verſic.iij.colligitur mens.ff. de legib. Galiaut.in l. centurio.nu.70.ver.iij.ſit cōcluſio.ff. de vulg.& pupill. poſt Iaſ. ibi.verſi.ſecunda cōcluſio.Marian.iun.cōſi.xxiij. verſi. & pro reſolutiōe.vol.ij.vbi dicit cōem.gl.cōſuet.Bit.& nouiſſimè Tiraq. in vij.declaratione tertiæ partis.in tracta. le mort ſaiſit le vif. in princip.vbi ponit vnam.& alteram opinionem.

3 Aliqui vſi fuerunt tali diſtinctione,q̄ aut ſtatutū loquitur per verbū inteſtatus deceſſerit, & nō cōcipiatur nō valens teſtari: aut loquitur per verbū ab inteſtato deceſſerit, & tunc cōprehēdatur nō valens teſtari,ita Bald.inſti.de hæred. q̄ ab inteſt.verſi. & iſta faciunt.Fulg.in l.gñaliter.nu. 1.& ſeq.C.de inſt.& ſubſt.& ꝑ.xlviij.ver.in oppoſitū tñ.Salic.in l.cū in antiquioribus. ſi cū ipſe.ver.aliud exemplū.C.de iur.delib.Corn.ꝑ.cxxxviij.num. 5. verſi.verbū aūt.vol.iiij.Corne.in d.l.gñaliter.verſic. nunc venio ad ſm articulū.Aretin.Inſt.de hæred.q̄ ab inteſt.in prin.n.8.verſ. ex quo ſequitur.Soc.cōſi.lxxxi.nu.9.verſi ſolum reſtat. volu.iiij. Ro.in l.in teſtō.verſi.aduertendū tñ.C.de teſtam. milit. vbi facit differentiā an loquatur ſtatutum per verbum inteſtatus, & per verbum ſine teſtō.licēt ipſe teneat opi. Barto. in vtroque caſu. Corn.conſi.cccxxxvi.ver.contraria autē opi.vol.j. Ruin. conſi. 50.nu.13,& ſeq.vol.iij. Philip Caſſol,in tract.ſucceſſ.ab inteſt.n. 3.& 4. Io.de Plat.inſtit.de hæred.quæ ab inteſt.in prin.verſ.nunc quæro an pupillus. Alciat.in l.inteſtatus.ff.de verb.ſignif.

4 Contra iſtā diſtinctionē tacitè ſentiunt oēs, quos enumerat Alex.in d.l.gñaliter.verſi.& q̄nō ſit domina.C.de inſtit.& ſubſt. qui promiſcuè tā in vno,quàm in alio caſu cōcludunt idem, & quos enumerat ipſe Dec.cōſ.cccclxvj.nu. 5.& ipſe Alex.q̄ ꝓ eodē ponit inteſtatus,& ab inteſtato.in cōſ.lxxix.vol. vj nu.3.verſ. ſi ergo.conſilio cxxv.verſiculo,nec obſtat ſtatutum.vol.ij.

5 Sed expreſſè dictā diſtinctionē impugnat Car.in cōſ. ſuo cxj. verſi.ad q̄ iura cōcordanda.Dec.cōſ.ceccxcvj.nu. 5. vbi dicit ita cōiter teneri,nō facta diſtinctione an dicatur inteſtatus,vel dicatur ab inteſtato.Soc.cōſ. xxxv.verſi.& hanc opin.volu. iij. Brun. in tract.q̄ ſtant.maſc.in xij.q.in v.limit.verſi.ꝫriū videtur tenere gl.Goz.ad.ꝑ.xxxv.ver. ad ſeptimū. vbi dicit cōiter teneri.Maria. Iun.cōſ.xxiij.nu. 18.in fi.& ſeq.ver.iij.loco dico.volu. j.vbi dicit cōem,Præpoſ.Senen.in vj.caſu,in iij.q.in fin.Pariſ.conſil.xxij.n. 84.vol.ij.& conſi.xxiij.nu.39.eo.vol.

6 Soc.verò in l.qui duos.in j.no.ff.de reb.dub.diſtinguebat alio mō dicens,q̄ ſi verbū ab inteſtato referatur ad morientē nō cōprehēdatur inteſtabilis:ſed ſi verbū ab inteſtato referatur ad ſuccedentē,tunc ſub ſtatuto ēt inteſtabilis comprehenditur.Quam diſtinctionem ſequitur Goz.in conſ.xxxv.ver.ad ſeptimum.

7 Sed hanc diſtinctionē reprobat Pariſ.conſ.xxij. nu.31. vol.ij. vbi dicit contrarium communiter teneri.& in conſil.xxiij.n.35. eod.vol.vbi idem dicit.

8 Tenēdo partē negatiuā,q̄ ſub tali ſtatuto nō comprehendaē inteſtabilis,Primò limita,niſi cōis vſus loquendi in loco ſtatuti probaretur,quòd etiam inteſtabiles dicerentur ab inteſtato decedere,Bal.in ꝑ.xij.in fi.ver.bñ tamen fateor.vol.iij. incip.caſus talis eſt,ſtatuti ciuitatis Caſtelli.& cōſ.cccclxxv.verſ.ego Bal.dico ſequendo cōem opinionem.eodē vol.& cōſ.xxxiiij. ver. vñ in caſu noſtro,de iure cōi.vol.iiij.Ang.in ꝑ.xxvj.verſic.ſed is de cuius ſucceſſione.Imo.in c.cùm tibi.ver.& ideò niſi aliter probaret.de teſta.& in l.Centurio.ver. fateor tñ. ff. de vulg. & pup. Alex.conſ.lxxix.ver.nec ille tex.vol.vj. & conſil cliij.ver.& licèt Bar.vol.vij.& cōſi.cxv.verſ.iſtā partem.& ver.fatetur tamē. vol. ij.Fulg.ꝑſi.clxv.ver.q̄nimò.Brun.in tract. q̄ ſtātib.maſcu.1xij. q. in j.limit.Goz.conſi.xxxv.nu.12.verſi.v.& ſi dicatur.Præpoſ.Senen.in vj.caſu,in iiij.q.verſicu. vnde probato. Bolog.in addit.ad Matheſ.in tracta.de ſucceſſ.ab inteſt.numero 24.

9 Secundò limita,q̄ pater feciſſet ſubſtitutionē pupillo, quæ euanuiſſet,vel caduca effecta fuiſſet,q̄ tūc ſub ſtatuto loquēte de decedēte ab inteſtato comprehēderetur pupillus.Bal.conſil. cviij.incip.in ſucceſſione.vol.ij.& conſ.xxxiiij.incip.de iure cōmuni.volu.iiij.

Contrarium Cur.Iun.in cōſi.cxxxiiij.verſic.concludo igitur. Brun.in tract.q̄ ſtant.maſc.in xij.q.in iiij.limit.

Tenendo partē affirmatiuam,q̄ ſtatutum loquens de inteſtato,vel ab inteſtato decedente comprehendat pupillum,

10 Limita,q̄ ſtatutū nedū diceret de moriēte ab inteſtato, ſed ēt diceret de moriente ſine liberis,quia tunc nō cōtineretur pupillus,qui liberos habere nō pōt.Alex.conſ.cexj.nu.5.vol.vij. & in iſto caſu loquitur Signoro.cōſi.cj.in finalibus verbis.Brun.in tract.q̄ ſtant.maſc.in xij.q.in ij.limit.

11 Contrariū voluit Bar.cōſ.cxlj.incip.ſtatuto vrbis veteris.& conſ.cxxxviij.hæc eſt copia.Imò Bal.in cōſi.cccxxxvj. in iiij.vol. incip.ſi teneamus.ver.ꝓ matre tñ. facit cōcluſionē in cōtrariū, vt propter dictā clauſulā,ſi ſine filiis,cōtineatur pupillus ſub ſtatuto,& idē dicit in conſi.iiij.incip.opi.cōis. vol.iiij. ver. mihi videbatur.& conſi.cclxiij.incip.ſtatuto cauetur.verſi. & maximè. vol.j.Pariſ.conſi.lxxiij.nu.32.vol.ij.Iaſ.cōſi.cxxx.verſi.nō obſtat etiam ſi fortius.vol.j.Gul.Bened.in repe.c.Raynutius,in verbo, & vxorem nomine Adelaſiam.nu.13.

Et pro iſta opinione facit,qđ no.Bar.& poſt eū alij in l.Centurio.ver.quid ſi teſtator ſic ſubſtituit. ff. de vulga. & pup.dum impugnat opi.Ia.de Bel. vbi tener ſubſtitutionem illā,ſi deceſſerit ſine liberis,nō eſſe omni tempore fideicommiſſariā,ex quo illa verba etiam pupillari ætati conuenire dicuntur,vt ibi per eos.

12 Secundò limita,nā tale ſtatutū loquens de decedente ab inteſtato nō verificatur in eo, qui fecit teſtū, quod non valet ex aliquo accidenti,putà in teſtō vſurarij,quod nō valet cautione nō præſtita.ita in terminis dicit Calde.conſi.vj.de conſti.

Contrarium voluit Bal.in conſi. cexlvj.incip.monialis. in iiij. dubio.vol.j.

13 Tertiò limita,vt talis interpretatio nō recipiatur contra matrem,vt excludatur à luctuoſa filij ſucceſſione.ita dicit Cur.Iun. in cōſi.cxxxiiij.in fi.Goz.conſ.xxxv.nu.13.

Contrarium tñ tenent oēs Doct.partis affirmatiuę,qui ſequūtur opi.Bar.in l.j.ff.de ſuis,& legit.qui propriè loquitur,q̄ſi ſtatutum excludit matrem à ſucceſſione filij.

14 Quartò limita,q̄ in ſtatuto nō eſt cōſiderata ratio agnationis,q̄ tunc ſtatutū inteſtabilē nō comprehendit,Alex.cōſ. cxv. ver.iij.pōt reſponderi.vol.ij.& cōſ.lxxix.ver.ver.iij. poſt reſponderi.vol.vj.Dec.ꝑ.cccclxvj.ver.ij.reſpondeē.& conſ.dlxiij. verſi. nō obſtat quod ratio.Pariſ.conſi.xxij.nu.52.ver.meus etiā.vo.ij.

15 Contrariū,q̄ ēt eo caſu,quo non eſt cōſiderata ratio agnationis,ſtatutū de decedente ab inteſtato comprehendat inteſtabilē,voluit Pau.de Ca.conſi.xlviij.vol.j.qui loquitur in amita,q̄ matrem excludit ſtante ſtatuto prædicto,& tamē in amita ceſſat ratio agnationis conſeruandæ.

Quintò limita,q̄ ī ſtatuto fuiſſet dictū de inteſtato, & de inteſtabili,ponēdo illa tāquā diuerſa,nā ſi poſtea ī alia parte eiuſdē ſtatuti dicatur de inteſtato tm̄,nō cōprehēdetur ĩteſtabilis,

Bald.

Bal.ꝑ.xxxiij.incip.de iure cōmuni,verſ.in ſtatuto noſtro.vol.iiij.

17 Sextò limita,quando ſtatutum diceret, ſi quis decederet ab inteſtato,vel ſine teſtamento.Iaſ.ꝑſi.cxxx.verſ.nec obſtat.volu.j.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Statutum.quòd in contractibus requiratur certa ſolennitas,non habet locum ſi filia patri donet.

1 DIcit Bald.in l.pactum quod dotali.C.de colla.q̄ ſtante ſtatuto, vt in contractibus mulierum requiratur certa ſolennitas, q̄ illa non debet interuenire,ſi filia patri donet,vel cùm patre contrahat.

Sequitur ibi Deci.Roma.in l.ſi qs mihi bona.§.ſed ſi mādauit. ff.de acq.her.Alex.in ꝑ.cvj.vol.j.& ꝑ.xxix.vol.iii.Barb.in c.cauſam matrimonij.de of.deleg.Iaſ.in l.tranſactionē.C.de tranſact. Iaſ.ꝑ.cv.Chaſſa.in cōſuet.Burg.Ripa in x.reſpon.in iij.lib.Deci. in ꝑ.dcxj.Bru.in tract.de forma.in ix.q.Pariſ.in conſ.cvj.vol.j.

Vide in ſimili Tiraq.de legib.cōnub.& in l.ſi vnquam.in prin. nu.26.C.de reuocan.dona.

2 Et idem in quolibet alio coniuncto donante, ponit Roma.in conſ.cclxxvij.Dec.in conſ.cccccv.

3 Contrarium in caſu principali, & ſic ꝫ opinionem Bal.in d.l. pactū quod dotali.tenuit ibi Roma.& Iaſ.in l.preſes.C.de trāſac. Barba.in conſ.lx.volu.j.Gomeſ.in §.omnium.Inſti.de act.Tiraq. de legib.connub.Pariſ.in ꝑſi.liij.vol.iij.gl.v.in cōſuet.Bitur.§.iiij.

4 Et in donatione facta per patrem filio vt non valeat nō ſeruata ſolēnitate requiſita,tenuit Cuma.in ꝑ.xxvij.Deci.cōſi.lxxxvj.

5 Et facit,quod per nos ponitur in ij.limi.in j.conclu.in titul.de dona.in j.amplia.vbi habetur, q̄ inſinuatio requiritur,etiā q̄ pater filio donet,vel econuerſo.

Tenendo tñ primam opinionem,quæ videtur magis cōis,

6 Primò limita,niſi renūciatio filiæ facta ſit patri fauore maſculorum,quia tunc ceſſat illa præſumptio, q̄ bonum cōſilium pro filia parens capiat,quia fauor maſculorum videtur præpondera re.Deci.in d.l.pactum,quod dotali.C.de colla.

7 Secundò limita,quando conſtaret de contrario, q̄ actus eſſet maximè prꝰiudicialis filiæ renuncianti patri, quia illa eſt ꝓſumptio,quæ admittit contrariam probationem.vt per Barba.in ꝑ.xlj.vol.iiij.Iaſ.in conſ.cxxxiij.vol.iiij.& colligitur ex verbis ipſius Decij,in d.l.pactum.

8 Tertiò limita,q̄ſi ſtatutū diceret vniuerſaliter, q̄ mulier cum quacunque perſona ꝫhens, non teneatur ſeruare certā ſolennitatē,quia illā eandem tenetur ſeruare,ſi cū patre ꝫxerit.Barba.in d.conſ.xlj.vol.iiij.Deci.in d.l.pactum,quod dotali.C.de colla.

9 Quartò limita, ſi probaretur fraus, vel metus reuerentialis, Alciat.in tract.præſumpt.in j.regula,in ij.præſumpt.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens nullitatem,non comprehendit nullitatem prouenientem ex defectu iuriſdictionis.

1 REgulare eſt, q̄ vbi in aliqua diſpoſitione excluditur nullitas,non intelligitur excluſa illa nullitas,quæ inſurgit ex defectu iuriſdictionis,gl.ī cle.j.in verbo, nō obſtāte.de ſequeſt.poſſ.& fruct.& ibi not.Card.in §. fi.& Pet.de Anch.& Imol.Pet.de Ancha.in ꝑ.cclxxj.& ꝑ.clxiij. & ꝑ.clxvij.Bal.ī.ſi qs filio.§.q̄ ſi quis.ff.de iniu.rupt.& irri.teſta. Ang.in cōſ.ccxlix.& in cōſ.clxxxvij.& conſ.cxciij.in fi.& conſil. cxcviij.Rom.in cōſi.xlij.Bal.in l.ſi.C.de arbi.Bal.in addi.ad Spec. in tit.de ſen.verſ.ſententia lata à iudice cōpetenti.Fel.in c.paſtoralis.de exce.Abb.in c.ex parte,el ij.de of.dele.in c.licèt,de elec. Ant.de But.in c.itē cū qs.& ibi Imo.de reſti.ſpol.Alex.in apoſtil. ad Bart.in l.j.§.& patui.ff.q̄ vi aut clam.Are.ꝑ.lxxv.Abb.in cōſi. lxiij.vol.j.ſentit Cald.in ꝑ.viij.dū allegat gl.in d.cle.j.de ſeq.poſ. & fru.ſtit.de re iud.Bal.in cōſ.ccxxv.vol.v.Ang in l.ſi expreſſim. de app.Bal.ī.generaliter.la ij.C.de epiſc.& cle.ī.reos.C.q accuſ. nō poſſ.in l.i.C.ſi à nō cōp.iud.ī.exceptionē.in fi.C.de ꝓb.Paul. de Caſt.in l.iiij.§.cōdēnatū.ff.de re iud.Imo.& ibi Fel.in xviij.lim. in c.ex parte.el ij.de of.dele.Soc.in ꝑ.cclxxiiij.Cuma.in cōſ.xl.in fi.Fulg.in cōſ.cl.Dec.in cōſ.xxxviij.Maria.Soc.iun.in cōſ.xviij.& cōſ.lxxviij.vol.j.Ruin.cōſ.xj.vol.iiij.& cōſ.xxviij.vol.eo.& cōſil. xxxv.vol.v.& cōſ.lxxxv.vol.v.Gram.cōſ.ciui xliij.Guid.Papæ.in cōſ.cxxj.Claud in l.de pupillo.§.q̄ opus.ff.de oper.no.nunc.Bouer.in ſing.in verbo,exceptio.in ſing.xiiij.Staphi.de literis gra.& iuſti.Hippol.in ſing.x.Alex.in l.ſi fideiuſſor.§.ꝓtor ait.ff.q̄ ſatiſda. cog.Imol.in l.ſi expreſſim.ff.de appell.Lanfran.in c.q̄n cōtra.in verſi.exceptiones.verſicul.plus eſt etiam iure cautum.de proba. Philip.Franc.in c.dilecto.de appel.Chaſſan.in conſuet.Burgund.

2 Primò amplia idem eſſe in ſnīa arbitri,nā ſtante ſtatuto,q̄ cōtra arbitri laudū,vel arbitratoris,non poſſit opponi de nullitate, tñ pōt opponi defectus facultatis, vt quia ille qui tulit laudū nō habebat facultatē,ita Card.in cle.j.§.fi.de ſequeſt.poſ.& fru.Arc. in cōſ.lxviij.Pau.de Caſt.in l.fi.C.de arbi.Phil.Franc.in c.dilecto. in v.limit.de app.Pet.de Anch.in cōſ.ccvij.Pariſ.in cōſ.xxiiij.vo. ij.Roma.in cōſ.cxv.in fi.Iaſ.in l.ſi fideiuſſor.§.ꝓtor ait.ff.q̄ ſatiſd. cog.poſt Bart.ibi.Staphi.de literis grat.& iuſti.Paul.de Caſtr.in l. iiij.§.condemnatum.ff.de re iud.Corn.in conſ.xxxviij.vol.iij.Gozad.in conſ.lxxij.Soc.in conſ.cxxiiij.vol.j.Ruin.conſi.xlj.vol.j.& conſ.xiiij.vol.ij.Rui.conſ.xcv.vol.ij.& conſ.v.vol.v.

3 Et idem ſi nullitas proueniat, quia cōpromiſſum nō valuerit. Bal.in l.ſi cauſam.C.de exec.rei iud.Ange.in l.non enim.ff.de iureiur.Soc.in cōſ.cxxiiij.vol.j.Bar.in l.ij.§.ꝓtor.ff.qui ſatiſd.cogan. Iaſ.in l.nā & poſteà.§.ſi minor.ff.de iureiuran.Soc.in conſ.cxcix. Goza.in conſ.lxxij.Pilip.Fran.in d.c.dilecto.in v.limita.

4 Secundò amplia,etiam ſi iudex,qui tulit ſnīam non eſſet omninò incompetens,ſed tñ ſua iuriſdictio eſſet ſuſpenſa. Areti.in conſ.lxxv.dicens hoc eſſe de mente Pet.de Anch.& Do.de Rot.

Tamen contrarium tenuit Imol.in l.ſi expreſſim.in v.cōcord. ad gl.in cle.i.de re iud.& glo.in cle.j.de ſeq.poſſ.& fruct.

Et ponit Alex.in conſ.lxxvij.verſ.non obſtat,ſi contrariū allegatur.vol.ij.Phil.Fran.in c.dilecto in vj.fal.de appel.Gemi.in c.ex parte,el ij.de of.dele.Feli.in d.c.paſtoralis.de excep.Claud.in l.de pupillo.§.qui opus.ff.de ope.no nuncia iſtud fuit de mēte Card. in cle.j.de re iud.& ibi Imo.Vide infrà in ij.limit.

5 Tertiò amplia, ſiue agatur de præiudicio temporali,ſiue ꝑpetuo,vt dicit Imol.in d.l.ſi expreſſim.in i.cōcordia.ff.de app.Alex. in conſ.lxxvij.ver.nec dicatur.vol.ii.Philip Franc.in ca.dilecto.in vj.fal.de appel.Imol.in cle.j.de re iudi.Claud.in l.de pupillo.§.qui opus.ff.de o; er.nou.nunc.& ibi Alex.

Contrarium voluit Ant.de But.in d.cle.j.& ſequitur Imola,& ponit Aret.in conſ.lxxv.

6 Quartò amplia ēt ſi nulla ſpecies nullitatis ꝓponi poſſit, vt ꝓ Pet.de Anch.in cōſ.cclxxj.Feli.in rub.de foro cōpe.& in c.paſtoralis.de excep.in fi.Calca.cōſ.lxxxvj.Bald.in l.ſi qs filio.§.q̄ ſi qs. ff.de iniuſt.rup.& irri.teſta.& in l.j.verſ.vltimò licèt.C.ſi à nō cōpet.iudi.Ant.de But.in c item cū qs.de reſtit.ſpol.& ibi Abb.Ale. in conſ.lxxvij.vol.ij.Imol.in c.ex parte,el ij.de of.deleg.Angel.in l.ſi expreſſim.ff.de appel.Ruin.conſ.xvj.vol.ij.

7 Quintò amplia, etiā ſi iuraſſent partes nō dicere de nullitate. Ang.in cōſ.ccviij.in fi.Fel.in rub.de foro cōpe.in c.paſtoralis.de excep.Phil.Fran.in c.dilecto.in iij.limit.de app.Goza.in cōſ.lxxij. Socin.in cōſ.ccxcix Pariſ.in cōſ.xxiiij.vol.ij.Ruin.cōſ.xiiij.vo.ij.

8 Sextò amplia, quia ēt poſt executionē de tali nullitate poteſt opponi Inn.in c.ex ratione.circa princ.de appel.Bal.in Marga.in verbo,actio.Hippo.in ſing.x.Maria.Soc.iun.in conſ.xviij.volu.j.

9 Septimò amplia,vt de tali nullitate opponi poſſit poſt tres ſententias cōformes.ita Pet.de Anch.in cle.j.de re iud.poſt Lap.ibi, & Card verſ.ſc.xtò q̄ro.Angel.in l.j.C.ne lice.ter.,quo.in l.j.C.q̄ ,quo.nō eſt neceſ.in l.de pupillo.§.q̄ opus.ff.de oper.no.nūcia.in l.iiij.§.fi.ff.de dam.inf.Pau.de Caſ.in l.iiij.§.cōdēnatū.ff.de re iud. Imol.in l.ſi expreſſim.in ij.cōcord.ff.de app.ex mēte Do.de Rot. Alex.cōſ.lxxvij.vol.ij.Gemi.in cōſ.xxiiij.in vj.dubio.Barb in cōſ. xx.verſi.ꝑterea eſt diligenter aduertēdū.vol.iij.Ang.in l.ſi expreſſim ff.de app.Ale.in l.de pupillo.§.qui opus.ff.de nou.oper.nūc. Felin.in c.paſtoralis.de except.ex mente Abb.& ibi Claud.in d.§. qui opus.q̄ dicit iſtā opi.cōiter*approbari.Calca.in conſ.lxxxvj. & cōſ.cxvij.in fi.Soc.in conſ.xcix.vol.iij.Pet.de Anch.cōſ.lxij.in fi.& in cle.j.in vii.notab.de re iud.Fel.in c.ea,quæ.de re iud.Barb. in cle.j.in ix.limi.de re iud.Iaſ.in l.iiij.§.cōdemnatū.verſ.ſecundò limito.ff.de re iudi.Sarnen.in regula.Grat.in conſ.lxxxv.volu.ij.

Contrarium gl.in d.cle.j.in verbo, pendere.de re iud.poſt Io. de Fantu.Inn.& Rom.in d.l.de pupillo.§.qui opus.ff.de ope.nouinuncia.dum dicunt, q̄ propter præſumptionem,quæ prouenit ex trina ſententia conformi procedit gl.in d.cle.j.in caſu ſuo,ſcilicet,latis tribus ſententiis conformibus.

Gloſſ.autem in cle.vnica,de ſequeſt.poſſ.& fruct.procedit,q̄ſi vnica tantùm lata eſt ſententia.idē tenet Imo.in d.l.ſi expreſſim. in iij.concord.de appel.Fel.in c.ex parte.el ij.in xviij.limita.de of. deleg.Feli.in rubr.de foro compe.in j.fal.Phil.Franc.in c.dilecto. in vj.limit.Bonifa.in clem.j.de re iudi.

10 Primò limita,ſi iudex ex iuris,vel hominis permiſſu ſerat ſententiam,licèt ſit iudex incompetens, quia talis nullitas cenſetur reiecta vbi diſpoſitio, vel conſtitutio reiicit omnem nullitatem.

Et ita procedit gl.in verbo,pendere,de re iudi.in cle.j.ita Imol.

Universidad de Deusto
Biblioteca

& Alex. in d. §. qui opus. & Imol. in l. si expressim. de appel. Ange. Aret. in §. appellantur. de exceptionib.

Et hoc sentit Card. in cle. j. de re iud. §. fi. dum considerat an exceptio sit proposita per verba affirmatiua, vel negatiua, vt refert Alex. in d. §. qui opus.

Hoc etiam sentit Rosel. in monarch. qui dicit, q tūc nō cēset reiecta exceptio defectus iurisdictionis, qñ iudex nō erat in quasi possessione iurisdictionis, nec verè, nec putatiuè: secus si saltē esset putatiuè in quasi possessione iurisdictionis, vt ibi per eum.

Contra istam limitationem tenet Claud. in d. §. qui opus. allegans plures glo. contra illam.

11 Secundò limita, vt ꝓcedat glo. in d. l. vnica: & illud, quod ex ea infertur, q ñ iudex à principio caruit iurisdictione: secus si à principio habuit iurisdictionē, sed ex accidēti illā perdidit. Imol. in d. §. qui opus. & ibi Alex. Bal. in l. j. C. si à nō cōpe. iud. Cardi. in cle. i. in vj. q. de re iud. Phil. Franc. in c. dilecto. in vj. limit. de appel. Ang. Arc. in §. appellantur. de excep. Fel. in c. pastoralis. de excep. allegat Dominic. in c. ex parte, cl ij. de offi. dele. Alex. cons. lxxvij. vol. ij. Claud. in d. §. qui opus.

Contrarium Areti. in consi. lxxv. vbi allegat ita tenere Do. de Rota, & istam esse *communem opinionem.

Vide suprà in secunda ampliatione.

12 Tertiò limita, quādo exceptio nullitatis esset notoria, & ita procedit gl. in d. cle. vnica: secus si non esset notoria, sed requireret probationes, ita Imol. & Roma. in d. §. qui opus. Ang. Aret. in §. appellantur. Instit. de excep.

13 Sed tamen ista limitatio nihil ponit speciale in defectu iurisdictionis, cùm quilibet ad impediendam executionem possit opponere quācunque nullitatem notoriā resultantem ex eisdem actis, vt latè per Alexā. in d. §. qui opus, & latè per Alex. & Ias. in l. iiij. §. condemnatum. ff. de re iudic.

14 Quartò limita, nisi à statuto esset assignatus terminus ad opponendas oēs exceptiones dilatorias, vel declinatorias: ita Ant. de But. in c. pastoralis, vers. quæro primò. de exception. refert, & sequitur Fel. in rubr. de foro compet. & in d. ca. pastoralis, vers. limita secundo. Claud. in d. §. qui opus.

Sed imò videtur, q & si appositus sit terminus à statuto simpliciter ad dicēdū de nullitate, q per lapsum talis termini excludat ēt nullitas ex defectu iurisdictionis, ita sentit Calca. in ꝑ. xvj ver. sic ēt dicūt videri ad oculū. iuncto ver. sed omittens, an faciat ad rem. Ias. in cons. cc. vol. ij. Ruin. cons. xxxvij. vol. v. & ꝑ. i. volu. v.

15 Pro quo facit, nā stāte lapsu termini assignati à statuto ad dicendum de nullitate, nullitas etiam notoria opponi nō pōt, vt p Alex. in cōs. cv. vol. v. & ꝑ. ccxxv. vol. vj. & Soc. in ꝑ. ccxxj. vol. iij.

16 Contrarium in nullitate notoria ponit R. ni. cōs. lxxvviij. vol. iiij. & ꝑ. xxxvj vol. v. & ꝑ. lxij. vol. v. qui idē dicit in nullitate resultāte ex eo, q sīa nō sit conformis libello. & ꝑ. cxxxvij. vol. v. vbi loquitur in fortioribus terminis. & in ꝑ. cxcvj. vol. j. vbi de nullitate resultante ex ijsdem actis.

17 Sed ꝟrium, q lapsus termini assignati à statuto ad dicendū de nullitate, non impediat quominus nullitas iurisdictionis opponi possit: tenuit Fulg. in cons. cl. Aret. in cons. lxxv. in fi. Calca. in cons. xvj. in fi. Gozadi. in cons. lxxij. & sentit Bal. in l. scire oportet. §. fi. ff. de excus. tutor.

18 Amplia, nam in tali casu, qñ ꝓfixus est terminus ad dicendū de nullitate, non pōt opponi nullitas, ēt ꝓpter modū exceptionis. Corn. in cons. cccij. vol. j. Calca. in ꝑ. xvj. Ias. in cons. cc. vol. ij.

Practi. Papi. in forma executionis sententiæ. §. sequens, vbi dicit ita practicari, vers. quid si statuto cauetur. Paul. de Cast. in cōs. clxxxviij. vol. j. Aimo cons. clxxix. Alciat. in l. allenationis. in gl. in verbo, vix. ff. de verb. signif.

Contrarium in hoc tenet Ang. in cons. cclx. Phil. Franc. in ca. dilecto. q. liiij. de app. Paris. in cons. liiij. vol. ij. Brun. in verbo, nullitas, in iij. lib, constitutionum, ver. statutum præfigens terminū. Ruin. consi. xxxvij. vol. v. & consi, lxij. vol. eod.

19 Declara primam opinionem, vt per eundem Brun. in d. verbo, nullitas, versi. item quæritur, de quæstione singulari. vbi multis modis distinguit.

20 Secūdo modo declara illud procedēre respectu litigātium, non autem respectu tertij. Ruin. in cons. xij. nu. 32. vol. iij.

21 Quintò limita, nisi iudex, cuius nulla est iurisdictio, ꝓnunciasset se iudicē cōpetentem parte nō appellāte, ita Feli. in d. rub. de foro cōpet. & in d. c. pastoralis, de exce. Claud. in d. §. qui opus. per ea, quę habentur in locis vulgaribus, q iudex pronunciando se iudicem competentem, facit se de non iudice iudicem.

22 Sextò limita, qñ statutum non modò tolleret nullitatē: sed etiā tolleret defensionem, quia tunc nullitas ēt ꝓueniens ex defectu iurisdictionis allegari non potest, ita Bal. in l. reos, versi. venio ad quartum. C. qui accu. non poss. per Rosel. in monarch.

23 Septimò limita, qñ nō esset iudex, corā quo de tali nullitate resultāte ex defectu iurisdictionis opponi possit, ita Rosel. in monarch. in loco proximè allegato.

24 Octauò limita, quando constitutio requireret in agente certā qualitatem, & alias omnes reiiceret, quia si concurrat illa requisita à dispositione, tunc omnis alia qualitas nullitatis, etiā proueniens ex defectu iurisdictionis, censetur reiecta, ita Rosel. in monarchia, in loco proximè allegato.

25 Nonò limita, nisi sentētia nō habētis iurisdictionē fuisset cō firmata per habentē iurisdictionē, quia tūc amplius non pōt opponi defectus iurisdictionis. Inn. in c. j. de confir. vti. vel inuti. Fel. in rubr. de foro compe. Inn. in ca. super literis. in verbo, forsan. in vers. si ēt post oēs. de resc. per Angel. in l. ij. in vij. fal. ff. si qs in ius voc. non ierit. Imo. in l. si expressim. de app. Abb. in c. ea, q. in prin. de re iud. Fel. in c. pastoralis. de excep. & in c. super literis. q declarat. ver. limita quartò. de resc. Alex. in cons. cxj. vo. v. Feli. in c. ea, quę. de re iud. Ang. Aret. in §. appellātur. de exce. Ias. in l. iiij. §. condēnatū. ver. tertiò limita. ff. de re iud. Rota in antiq. decis. cxviij.

26 Et idem si esset confirmata per principem, Feli. in c. qualiter, & quando. de accusa. Rebuf. in l. quod iusſit. in primo notab. nu. 75. & seq. ff. de re iud.

27 Decimò limita, quando iurisdictio non in totum deficeret, sed esset elidibilis per exceptionem, Paris. in cons. cix. nu. 3. versi. non obstat, vol. iiij.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Statutum, quòd fœmina stantibus masculis non succedat, operatur etiam si post modum masculi deficiant.

1 REgula est, q stante statuto vt filia fœmina stantibus masculis nō succedat: si extant masculi, licèt postea deficiāt, filia fœmina semel excluſa, semper & ppetuò remanet excluſa, Bar. in l. fi. §. qñ in pendēti. ff. ad Tertul. in j. q. Bal. in c. j. §. j. in fi. in tit. epis. vel Abb. ī l. si qs posthumos. §. j. ff. de libe. & posthu. in l. si qs filiū, C. de inof. testa. in aurh. sed & si qs. C. de sec. nup. in l. in gb. eo. tit. in c. j. de fil. na. ex matrimo. ad morg. ꝟcto. in l. si Pontionillā. C. qñ dies leg. ced. Ange. in l. j. C. de adulte. Paul. de Castr. in l. si qs posthumos. §. i. ff. de libe. & posth. Georg. Natta in c. quāuis. de pact. in vj. Aluar. & Card. Ale. in d. c. j. §. i. epis. c. vel Abb. Paul. de Cast. in cons. ccxc. inci. visa scriptura. vo. ij. Ias. in l. si arrogator. ff. de adop. Aret. in cons. 50. Cor. in cons. clx. vol. iiij. Soc. in cons. xxxiij. vol. iij. & in cons. lxvij. vol. iiij. Alex. in cons. xliij. vol. iij. Dec. in cons. cccix. Curt. in tract. feu. in iij. part. Paris. in cons. xxij. vol. j. & consi. xlviij. vol. iiij.

Maria. Soc. iun. in cons. ij. in fi. & consi. ciiij. vol. j. vbi dicit *cōmunē opi. & cons. cx. vol. ij. Decis. Tholos. cccclix. & ibi Apostil. Fulg. in cons. xcviij. Alex. in cons. xx. vol. j. & ꝑ. xliij. vol. iij. Chass. in cōsuet. Burg. Bert. in cōs. cxxxiij. vol. j. Hispa. in rub. de do. inter vir. & vxo. §. lxix. nu. 32. & nu. 35. Bru. in tract. q stanti. masc. in x. art. in v. q. Lauren. in §. cęterum. Insti. de leg. agna. succes.

2 Primò amplia idē esse in feudis, in quib. si masculo extante, fœmina sit à principio excluſa: nec si postea masculus deficiat, vllo vnquā tēpore fœmina admittitur ad succession̄ē feudi, Andr. de Iser. Bal. & Aluar. in d. c. j. §. j. Epis. c. vel Abb. Bal. in ca. j. de fi. nat. ex ma. ad morg. contract. Andr. de Iser. in tit. Impera. Lotha. in ca. i. Odofre. in ſumma feudo. in tit. qui feud. dare poſſ. Ioā. Blancus in ſumma, in tit. de ſucceſſ. feud. verſi. vel dic, quòd maſculus.

Alber. Brun. in tract. ſtatu. in ij. part. in iiij. q. incip. ſtatuto cauetur. Cald. in conſ. iiij. in tit. de feud. Rapha. Comen. in conſi. xcix. Ful. in conſ. xij. & conſi. viij. Paul. de Caſtr. in conſ. ccxc. incip. viſa ſupraſcripta. vol. ij. Hiſpa. in rubr. de do. inter vir. & vxor. §. lxix. n. 36. Pariſ. in ꝑ. xij. vol. j. in ꝑ. xxij. vo. ij. & conſi. xvj. in fi. vol. iiij.

5 Contrarium, q in feudis fœmina ſemel excluſa, nō ſit ſemper excluſa, ſentit gl. in d. c. j. in gl. j. epiſc. o. vel Abb. & ibi Iac. de Belu. Marti. de Laud. & Card. Alex. in fi. Bal. in auth. ceſſante. C. de legi. hæred. Afflict. ſuper conſtitu. de ſucceſſ. nob. nu. 25.

4 Tenendo primam opi. tanquā magis cōem, Primò declara illam habere locum, qñ in inueſtitura diceretur, ꝓ deſcendentib. maſculis, & fœminis: ſecus ſi diceretur generaliter, ꝓ hæredib. & ſucceſſoribꝫ. vt per Maria. iun. in conſ. lxxvj. num. 112. vol. j.

5 Secundò declara, vt non procedat quando fœmina fuiſſet excluſa, cū illa dictione, donec maſculi deficiāt, tūc videtur potius ſuſpēſa ad vitam maſculorū, quàm excluſa. Mar. iun. in d. conſil. lxxvij. n. 113. vol. j. vbi hanc dicit communem opi. Brun. in tract. q ſtanti. maſcu. in x. arti. in v. q. verſi. alio ſecundo caſu. vbi etiam hanc communem opi. affirmat, & dicetur in prima limit.

6 Secundò amplia idem eſſe in ſubſtitutione fideicommiſſaria: vt per Corn. in conſ. clx. volu. iiij.

Tertiò

7 Tertiò amplia etiā ſi maſculus inſtituat extraneū, Soc. in cōſ. v. in prin. ver. ij. loco, & in fin. Dec. in conſi. lxxxvij. Brun. in tract. quòd ſtant. maſc. in v. q.

8 Quartò amplia etiam ſi dicatur, q fœminę ſuccedāt deficiētibus maſculis Maria. iun. conſi. cx. vol. ii.

9 Primò limita, ſi ſtatutū diceret, q filia excludatur quouſque maſcul⁹ ſupuiuat, vel donec, vel tādiu, ita Barto. ī d. l. fi. §. quādo ī pēdēti. ff. ad Tertull. ij. queſt. & in fi. queſt. & ī conſ. xj. incip. ꝓponit. & in cōſ. xliij. incip. ſup predictis. Bal. in d. c. j. tit. Epiſcopū, vel. Abb. ī viſib. ſcu. Bal. ī l. ſi qs poſthumos. §. j. ff. de lib. & poſth. & ibi Imo. Pau. de Caſt. Arc. Alex. Ias. Bal. in l. ſi qs filiū. C. de inof. teſta. & ī auth. ſed & ſi qs. C. de ſecūdis nupt. īl. in gb. eo. tit. Ang. īd. l. ei q ſoluēdo. ff. de hæred. inſt. q dicit idē tenuiſſe collegiū Bononię. & ibi Imo. Ang. in §. ſi qs autē, in auth. de hered. & falc. & in l. j C. de adul. Bal. in l. ij. & ibi Saly. Ale. C. de lib. prēterit. & Pau. de Caſt. q remittit ſe ad notata per Bal. ibi, & Guido Pap. in fi. Ange. in l. Gall⁹. & quid ſi tātū. ff. de liberis & poſthumis, & in l. & ſi pauciores. ff. ſi pars hered. pet. & in authen. hoc amplⁱ⁹. C. de fideicōmiſſ. Aluar. & ibi Card. Alex. ī cap. j. tit. cp̄m, vel Abb. Geor. Nat. ī cap. quamuis. de pactis in ſexto. Ruin. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. ff. de liberis & poſthumis. Petrus de Ancha. in cōſ. ccxx. incip. hæc quęſtio. Aret. in conſ. cxliij. vbi dicit cōmunem. Bald. in cōſilio cccclxij. vol. tertio, & in cōſ. xliij. vol. ſecūdo. Abb. in cōſ. cxij. Fulgo. in cōſilio xcviij. Capra in cōſi. lxxvj. Alex. ꝑ. xliij. vol. iij. & cōſi. xiij. volu. iij. Chaſſa. in conſuetud. Burg. iſtam limitationem communiter approbatā dicit Dec. in conſ. ſeptingētеſimo ſeptimo. Ga. d. caut. v. in titu. de lib. in ſtit. & caut. vij. de acquirēd. hered. Brun. in tract. q ſtāt. maſc. in x. articulo, in v. q. verſ. alio. ij. caſu. vbi dicit communem. Pariſ. in con. lxxxv. vol. ij. & nume. 32. vbi dicit communem opinionem Maria. Socin. iun. in cōſilio j. & in conſi. ij. in fi. & in conſ. xxxj. Soc. in cōſ. cclxiij. & in cōſ. xcij. vbi dicit communem. & in conſ. lxiij. vbi dicit magis communē. & in conſ. xxxiij. vol. iij. & conſ. x. vol. ij. & Corne. in cōſi. clx. vol. iiij. Curt. in trac. feud. in ij. part. Pariſ. conſilio xxij. volumine primo. & conſ. xxiij. vol. j.

Contrarium in iſto artic. latè tenet Chaſſa. conſ. lv.

10 Primò amplia idem eſſe, ſi ſtatutū dicat ſuperuiuēte maſculo nō ſuccedat fœmina, quia mortuo maſculo fœmina poterit admitti. Ange. in l. ei q ſoluēdo. ff. de hered. inſti. & ibi Imol. Abb. in conſ. xcij. vol. ij. Brun. in tract. quòd ſtant. maſcu. in x. art. in v. q.

11 Secundo amplia hoc etiam habere locum in contractibus. Bar. in d. l. fi. C. ad Tertul. declarat Chaſſa in conſ. lv.

Tertiò amplia, vt in iiij. limitatione infrà.

12 Quartò amplia etiam ſi in hoc caſu iſta temporalis excluſio reſultet ex tacita mente, Pariſ. conſ. lxxij. n. 100. vol. iiij.

13 Primò ſublimita, qa nec reintegratur fœmina, qñ maſcul⁹ non decederet ſine liberis, Pariſ. in conſ. lxxxv. vol. ij.

14 Secundò ſubiimita, quia nō reintegrat̄ in feudis, Maria. iun. conſ. cxiiij. vol. ij.

15 Tertiò ſublimita, quia reintegrantur hæredes filiæ, qui non eſſent in rerum natura tempore mortis maſculi, de cuius hereditate tractatur, Maria. in conſil. præallegato.

16 Ex qua limitatione ſequitur vt ſtante ſtatuto, q quouſq; extant maſculi, fœmina non ſuccedat, deficientibus poſtea maſculis poterit filia dicere nullū patris teſtamentū, Bart. in d. conſ. xj. & conſ. xliij. & in l. ſi. in fi. ff. ad Tertul. Bal. ī cap. j. §. j. ī titulo, cp̄m, vel abbat ē. in l. ſi quis poſthumos. §. j. & ibi Imo. & Paul. de Caſtr. Are. Alc. & Ias. ff. de lib. & poſth. Bal. in l. ſi qs filiū. C. de inof. teſt. Imol. in l. ei q ſoluēdo. ff. de hered. inſt. Bald. ī l. ij. C. de lib. prēter. & ibi Saly. & Pau. de Caſt. & Alex. Ruin. in l. Gall⁹. §. & qd ſi tm̄. ff. de lib. & poſthu. Ang. in §. ſi quis aūt nō implens. in auth. de her. & falc. Pet. de Anch. in ꝑ. ccxx. Cor. in ꝑ. xj. vo. ij. Brun. q dicit iſtā cōem in tract. q ſtant. maſc. in v. q. Ruin. conſi. xc. nu. 4. volu. ij.

Contrarium voluit conſulendo Rayne. de Forl. & collegium Senen. vt refert Bal. in d. l. ſi quis poſthumos. §. j. de libe. & poſth. & alij ibi, & in locis ſuprà allegatis. & idem etiā voluiſſe videtur Soc. in conſi. lxij. vol. j. Raph. Cuma. in d. l. ſi quis poſthumos. §. j. Lauren. in §. cæterum. inſt. de legit. agnat. ſucceſſ.

17 Limita ſecus eſſe, ſi ſtatutū ſine dictione ſuſpēſiua diceret, q ſtātib. maſculis filia fœmina nō ſuccedat, ga tūc maſculis deficiētib. omnino nō poſſet dicere filia nullum teſtm̄, per ea quę ſupra dicta ſunt in regula, & ponit Bald. in iſtis terminis in d. l. ſi qs poſthumos §. j. ff. de libe. & poſthu. & in l. ſi quis filium. C. de inof. teſt. Bal. in l. ſi emancipati. C. de col. Natt. in ca. quamuis. de pact. in vj. Dec. in cōſ. cv. in prin. Tiraq. de iur. primogenit. q. liij. n. 23. & ſeq.

18 Et idem eſt ſi quæramus an filia poſſit petere contra tabul. Bal. in l. ſi emancipati. C. de col. Natt. in ca. quamuis. de pact. in vj. Ias. in l. Gallus. §. & quid ſi tantum. in ij. lect. ff. de libe. & poſthum. Aret. in §. & quid ſi tantum.

19 Sed dubitatur, an filia dicat teſtm̄ nullum, deficientibus maſculis in caſu, qñ ſtatutū dicat, q quouſque maſculi exiſtunt, fœmina nō ſuccedat, adeò quòd teſtamentum dicatur nullum ab initio, vel à die mortis maſculorū, ita vt interim maſculi dicātur fuiſſe hæredes. & quidem Bart. in ꝑ. xj. & in conſi. xliiij. in d. l. ſi. in fin. q. ff. ad Tertull. tenuit teſtamentum dici nullum ab initio. & iſtam opi. finaliter tenet Are. in l. ſi quis poſthumos. §. i. ff. de libe. & poſthu. & ibi Ias. Alex. in l. ij. C. de lib. præter. Corn. in conſi. xj. vol. ij. Lauren. in §. cæterum. inſt. de legit. agna. ſucceſſ.

20 Contrarium, q imò teſtamētum à principio valeat, & ex eo maſculi ſint hæredes: tñ beneficio ſtatuti, p quod pōt hæres deſinere eſſe hæres, filia poſt mortem maſculorū incipiat eſſe hęres, licèt anomala, tenuit Bal. in c. j. in fi. in §. j. in tit. Epiſcopū, vel Abbatem. ex mente Franciſci Tigrini. & eam tenuit etiam collegiū Florētinū. & idem Bal. in l. ſi quis poſthumos. §. i. de libe. & poſth. & ibi Paul. de Caſtr & in l. ſi quis filium. C. de inof. teſt. Imol. in l. ei qui ſoluendo. ff. de hær. inſti. Bal. in l. ij. & ibi Sal. & Pau. de Caſt. C. de lib. præter. Ang. in §. ſi quis autem. in auth. de hæred. & falci. Aluar. in c. j. §. i. Epiſcopum, vel Abbatem. & ibi Card. Alex.

Corn. qui dicit iſtam *communē in conſ. cxxvj. vol. ij. & Brun. qui idem dicit in tracta. q ſtant. maſcu. in v. quæſt. Ruin. conſilio xlvj. vol. iij.

Tenendo primam opin. q ſit nullum à principio, prout tenuit Bart. in l. fi. ff. ad Tertul.

21 Limita, niſi ſtatutum diceret, q filia quouſque maſculi extareat non poſſet rumpere teſtm̄, quia tunc etiā q maſculi poſtea deficiant, teſtamentum à principio valeret, vt declarat Bar. in d. l. fi. ff. ad Tertul. Aret. in l. ſi quis poſthumos. §. j. ff. de libe. & poſth. Imol. in l. ei qui ſoluendo. ff. de hæred. inſti.

22 Secundò limita principaliter, quia fœmina ſemel excluſa, ꝓpter exiſtentiā maſculorū ſemp remaneat excluſa, dūmodò maſculi extent, & ſuccedāt, ſecus ſi nō ſuccederent, vt not. Bart. in l. ij. §. ſed etſi ſint ſui. ff. ad Tertul. in l. i. §. qui habebat in v. q. ff. de bo. poſſ. ꝙ tab. Bal. in l. fratres. C. de inoff. teſta. & in l. in ſubſtitutione. ff. de vulg. & pup. Rom. in l. apud Iuli. §. idem Iulia. ff. ad Trebel. in fi. Bal. inſ. maximum vitium. C. de lib. præter. Ias. in l. ſi arrogator. ff. de adopt. Fulgo. in conſ. cij. Natta in capit. quamuis. in vij. q. de pactis, in vj. & Ioan. Crot. in l. ſtipulatio hoc modo cōcepta. ff. de verb. oblig. Corne. in ꝑ. cccxlj. vol. i. Soc. in ꝑ. cliij. Corn. in conſ. cclxxvj. volu. iiij. & in ꝑ. lxj. & conſ. xlij. volu. iiij. & in conſil. ccvj. vol. iij. & conſ. lviij. vo. ij. & conſ. cclxxj. vol. iiij. Ale. conſ. cxcvij. vol. vj. Paul. de Caſtr. in conſ. lvij. incip. primò videndum. i. j. vol. & in conſ. cclxxix. incip. ſuper primo quæſito reſpondeo. volu. j. Chaſſa. in conſuet. Burg. Bal. in conſ. ccccxxvj. volu. iij. apoſtil. ad Dec. Tholo. cccclix. Aret. in conſi. clxj. Ale. in conſ. xx. vol. j. Dec. in l. precib. C. de impub. Roma. in l. ventre. ff. de acquir. hær. Soc. in conſ. ccxcvj. & conſ. cxiiij. vol. iiij. Dec. in conſ. ccclxxxij. Brun. in tracta. q ſtant. maſcu. in vij. q. Lauren. in §. cæterum. inſt. de leg. agnat. ſucceſſ.

23 Sublimita, quia ſi filius decedat mortuo patre, nō adita, nec repudiata hæreditate, non tranſmittet ius excludendi filiā in hæredem ſuum, ita Iac. de Aren. in l. fi. C. de repud. hære. Sal. in l. j. C. de adult. Roma. in l. ventre. ff. de acq. hær. Aret. qui videtur in iſtā partē inclinare. in ꝑ. cxlj. & ꝑ. clxj. Soc. in ꝑ. cxxviij. vol. iiij. Paul. de Caſt. inclinat in iſtam partem in ꝑ. lvij. vol. j. incip. primò videdum. Chaſſa. in ꝑ. liij. Calca. in ꝑ. lxxxj. & Chaſſa. in cōſuet. Burg.

24 Et tenendo iſtam partem, Amplia idem eſſe, ſi filius ante adiā, vel repudiatam hæreditatem efficiatur incapax, vt per Bal. in l. ſi matre. in fi. C. de ſuis, & legi. Aret. in ꝑ. clxj. Bal. in l. maximū vitium. C. de libe. prær. Fulg ꝑ. cij. Bal. in l. fratres. in fi. C. de inoffic. teſta. & in auth. ingreſſi. C. de ſacroſ. eccleſ. Corn. in conſ. xlij. vo. iiij. & ꝑ. xlviij. vol. ij. & conſ. cclxxj. vol. iiij. & in conſ. cclxxvj. vol. iiij. & iſta fuit opinio Bar. in l. j. §. qui habebat. & ibi Alex. in apoſt. ff. de bon. poſſ. contra tabu.

25 Rationem ponit Bar. ī repe l. pater filiū. ver. vt igitur liqueat. ff. de inof. teſta. vbi ciuiliter mortuus, vel deportatus quo ad ſuccedendum perinde habetur ac ſi non eſſet.

26 Amplia etiam idem eſſe, ſi filius maſculus ſit bannitus, Bal. in l. Gallus. §. & quid ſi tantùm. ff. de libe. & poſthu.

27 Sed Sal. in l. j. C. de her. tenet iſto caſu cōcurrere filiā fœminā eum filio maſculo, refert, & ſequit Natta in c. quāuis. de pact. ī vj.

28 Cōtrario, q imò trāſmittat filius in ſuum hæredē ius excludendi filiam, tenuit Bal. in ꝑ. ſuo incip. factū tale, ꝓponitur. Cyn. in l. j. C. de adult. & ibi Alber. de Ros. & idē Albe. in ij. part. ſtatuto rū, q. ci. incip. ſtatuto cauetur. Io. And. in addi. Spec. ſuper rubr. de ſucceſ. ab inteſt. Pet. de Anch. in ꝑ. xxv. Cardin. in ꝑ. lxxx. Paul. de Caſtr. in ꝑ. cclxxix. incip. ſuper primo quæſito. volum. i. Soc. in l. mulieri & Titio. ff. de cond. & demonſtr. Paul. de Caſtr. in l. fin. ff. de acq. hære. Georg. Natta in c. quamuis. de pact. in vi. Alex. in ꝑ. xx. vol. j. Ias. etiā inclinat in iſtam partem, licèt nō ſe firmet in l. ſi arrogator. ff. de adopt. Ale. ī l. q ſe patris. ī fi. ff. de vul. & pup. Ang.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in l.j.C.de adult.Are.in l.vētre.ff.de acq.her. & in l. si qs posthumos.in §.i.ff.de lib.& posth.Io.de Monte Seperell.& ibi Cor.in l. ii.in fi.C. de lib.præter.Soc.in con.ccxcvj.& con.lxvij. vol.iiij.& cōſ.cxiij.vo.iiij.& in cōſ.cliij.Io.Crot.in l.re cōiūcti.ff.de leg.iij. Chaſſa.in cōſ.liij.Brun.in tract.q̄ ſtant.maſc.in iij.q.ver. iij. caſu ī vi.q.Laur.in §.cæterum.inſtit.de legit.agnat. ſucceſ. Aim.in cōſ. clxxxv.in fi.Rui.cōſ.clxj.vol.iij.

Et tenendo iſtam vltimā partem,quæ videtur eſſe magis communis,

29 Amplia idem eſſe in materna hęreditate, quantum ad iſtud beneficiū tranſmiſſionis,prout eſt in paterna, vt dicit Soc.in pſ. ccxcvj.Brun.in tract.q̄ ſtant,maſc.ī xiiij.q.& in xiij.art.ī vj.queſt.

30 Limita iſtā partē ſec⁹ eſſe,ſi filij⁹ maſcul⁹ viuo teſtatore decederet,Bal.in l.quoties.§.ſi duo.ī fi.ff. de hęre.inſt.Saly. in l.j.C. de adul.Aret.in cōſ.cxlj.Fulg.in cōſ.cij.in ſimili determinat Chaſſā. in cōſ.liij.Brun.in tract.quòd ſtant.maſc.in vij.queſt.

31 Amplia etiam iſtā limitationem, vt procedat etiam ſi filius non poſſit ſuccedere propter factum teſtatoris alium inſtituentis,quia omnino filiæ non nocebit filius, vel agnatus ſic excluſus facto teſtatoris alium inſtituentis.

32 Et p̄ pleniori inueſtigatione iſta Ampliatio diuidiē in duos articulos.Primꝰ eſt,quādo ſtatutū excludit filias fœminas p̄pter filios maſculos,& filij⁹ maſcul⁹ à teſtatore nō eſt inſtitut⁹, ſed exhęredat⁹,an obſtet filię fœminę:& dicēdū eſt ex mente Bar.in l.j. §.ſi pater.ff.de cōiūgen.cū emanc.li. q̄ adita hęreditate filij⁹ maſcul⁹ exhęredatus,q̄ nō habet querelā,vel qa ſit excluſus tēpore, vel qa ex iuſta cauſa fuerit exhęredat⁹, nō obſtat filiæ. quæ licēt nō poſſit tēpore mortis dicere patris teſtamētū nullū,tamē potefit poſt aditā hæreditatē cōtratabulare teſtamētū patris, & iſtud colligitur ex dictis Bar.ibi,& idē sētit in l.j.§.q̄ habebat.ff.de contratab.dū ſe remittit ad notata per ipſum in d.l.j.§.ſi pater.Pau.de Caſt.in d.l.i.in fi ff.de inoff. teſta. & Paul. de Caſt.in cōſ.cccxxiij. incip. ſuper primo puncto.vol.j.refert,& ſequitur iſtā deciſ. Nat. in c.quamuis.de pact.in vj. & idem voluit Dec. in l.filiæ dotē.C. de collat,Laur.in §.cæterum.inſt.de legit agnat.ſucceſſ.

33 Et facit qđ in ſimili ponit Bal.& Saly.in l.fratres.C. de inoff. teſt.dū loquuntur de fratre exhęredato inſtituta turpi pſona:vbi præteritus nō poteſt agere quādiu exhęredato cōpetit querela.

34 Et q̄ filia non poſſit dicere teſtamentum nullum, latè cōclu dit ſecundum magis communem opin.Brun.in tract. quòd ſtat. maſcu.in iiij.quæſt.

35 Secundus eſt caſus, quādo ſtatutū excludit filias fœminas p̄pter agnatos vlterioris gradus,quos nō eſt neceſſe inſtituere,vel exhęredare, & queritur an ſi tales agnati nō ſint inſtituti.ſed alij ſint inſtituti,an filia poſſit aliqd facere cōtra patris teſtamētū.Et iſto caſu Bart.tenet,q̄ filia ſit omnino excluſa,nec aliquod remedium habeat cōtra patris teſtamētū.Ita tenet Bar.in d.l.j.§.ſi pater. ff.de cōiūg.cū emanc.lib.& iſtud ſeqē Paul.in cōſ.cccxxiij.incip. ſuper primo puncto.vol.j.& Georg. Nat. in c.quamuis.de pact.ī vj.& iſtā eſſe veriorē,& diſputādo ſuſtentabilē dicit Ioā. Crot.in §.& qd ſi tātū,& idē voluit Ale.in l.filię dotē.in fi.C.de coll.Bru. in tract.q̄ ſtant.maſc.in iiij.queſt.in ſecundo mēbro.Alex.in §.& quid ſi tatum.ff.de liberis & poſthumis, qui limitat iſto caſu ſecus eſſe in filia fœmina emancipata,quę poſſet contra tabulare.

36 Et hoc de filia emancipata tangit Brun. in tract. quòd ſtant. maſcul.in iiij.q.in ij membro.

37 Contrarium, q̄ in iſto ſecundo caſu filia fœmina non ſit excluſa,tenuerunt primò Ang.in d.§.& quid ſi tantum. qui ſentit, quòd poterit teſtamentum nullum dicere.

Cum qua opinione concordat ibi Rui.ff.de lib.& poſth.

38 Sed q̄ poſſit cōtra tabulare, licèt nō poſſit dicere nullū teſtamētū,tenuit Imol.in d.§.& quid ſi tātū.& ibi Aret.& ibi Soc. & ibi Claud.Ro.ī l. vt liberis.C.de collat.Dec.ī l.filiæ licet.C.de coll.

39 Et q̄ filiæ nō obſtēt agnati, q̄ nō ſunt inſtituti, tenuit Alex. in cōſ.lxix.vol.j.Soc.in pſ.xxxv.vol.iiij.Dec.in pſ.ecclxxxiij. Lauren.pat aui.in tract.ſtatuti, ſtantibus maſculis.

40 Tertiò limita, quādo ex p̄uiſione filij,& filię vocatur,vt in caſu quando pater excluſa filia ſuccedat filio, & poſtea trāſiuit ad ſecunda vota,& ſuſcepit filios ex ſecundo matrimonio:quia mortuo fratre filia ſuccedat nō obſtante ſtatuto in bonis fratris mortui, quę ex legis diſpoſitione reſeruatur filijs primi matrimonij,Brun.in tract.q̄ ſtant.maſc.in v.q.

41 Quartò limita,ſi ſtatutū dicat,q̄ ſuperſtite maſculo filia fœmina nō ſuccedat,& non audiatur neque agēdo, neque defēdēdo,qa intelligit etiā tēporal iter excluſa, Abb.in cōſ.xcij.vo.ij.

Contrarium Brun.in tracta.q̄ ſtant.maſc. in v.q. ver.alio ſecū do caſu prædictam concluſionem.

42 Quin tò limita, quādo ſtatutum diceret, q̄ filia dotata non ſuccedat,quouſque extat maſculus ,q̄ ſuccedere poſſit,& velit, quia tunc dicitur fœmina tēporaliter excluſa.Fulg.in cōſ.xcviij.

Contrarium Brun.in tract.quod ſtant. maſc. in loco proximè allegato.verſ.item prædictam concluſionem.

CONCLVSIO. V.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens fœminas dotatas intelligitur excludere à ſucceſſione dotantis.

1 Mnes Doctores videtur conuenire in hoc,q̄ ſtatutū excludēs fœminas dotatas ,p̄pter maſculos ītelligat excludere dictas fœminas à ſucceſſione dotātis,gl. ſi.in l.j.& ibi Bal.in ver.modò accidit quæſtio. C. de legit.hērd.& ibi Pau.de Caſt.ver.nec obſtat ſecūda ratio. Cor.pſ. lxxiiij.n.15.ver.j.Bal.pſ.cccl.xvij.ver.itē nō obſtat.vo.ij.Alex.ī l.j. §.veteres. verſ.cōfirmat hæc ſua deciſio. ff. de acq. poſſ. Pau. de Caſt.pſ.lxxxiij. ver.nā ſtatutū.vol.ij. Anch.pſ.clxviij.Alex.cōſ.clj. ver.facit qđ not.Bar.vol.ij.Ang.cōſ.cxxvj.ver.nūc reſtat videre. Iaſ.ī l.quoniā nouella.ver.bon⁹ tex.C.de inof.teſt.& ī l.vt liberis. ver.nota diligēter.C.de col.Soc.pſ.xxx.ver.q̄ autē p̄dicto mō.& pſ.ccxlvj.ver.qntò nā ſtatutū.Cor.cōſ.cxxvj.n.26.vol.ij.Dec.pſ. cccxlvj.n.3.vbi dicit iſtā cōmunē.& cōſ.dcxxxiij.n.3.Bal.pſ.xxj. ver.& ideo videt.& cōſ.clxxix.vol.v.verſ.& ideo videt.Fulg.cōſ. liiij.verſ.præterea quātū ad auiā.Capra pſ.vj.ver.vnde nō obſtat. & cōſ.lxxxiii.ver.ſed certè nō excluditur.Cur.iun.cōſ.lxj. Capra in cōſ.xxix.verſi.qđ & clarius.latè Bru. in tracta. q̄ ſtant. maſ.in xvj.q.Cor.cōſ.xlviij.ver.& licèt cōditionaliter.vol.ij.Soc.in cōſ. lxxxiij.verſ.v.moueor.Andr.de Iſern.in cap.j.nu.12.de nat.ſucceſſ.feud.Corn.cōſ.lxiiij.n.15.vol.j.& cōſ.clxxx.n.2.vol.ij. Laurus de Palatijs in §.cęterum.ver.nunc quęro.inſti.de legit.agnat. ſucceſ.Pariſ.cōſ.cx.nu.31.vol.iij.

2 Primò limita qñ ſtatutū diceret,q̄ fœmina dotata à patre,matre,auo,fratre,& patruo excludat à ſucceſſiōe patris,matris, auiauiæ fratris,& patrui:nā notatis pluribꝰ perſonis,à quarū ſucceſſione excluditur, cēſetur mulier excluſa nedū à ſucceſſione dotātis, ſed p̄pter dotē ab vno ex illis nominatis habitam excludiē à ſucceſſione omniū,Bal.in cōſ.lxxj.vol.iiij.Cor.pſ.cccxxiij.vol. iij.Ale.in cōſ.xxix.ver.nec obſtat.vo.j. Claud.in l.j.§.veteres.ver. & dū Ale.ff.de acq.poſſ.Iaſ.ī cōſ.cxl.vo.ij.ver.nec dicatur.Pau.de Caſt.cōſ.lxxxiij.verſ.ſed ī ꝯriū eſt veritas.vo.ij.& pſ.xcvj.in fi.vo. ij.& conſ.xcvj.verſicu.cū igitur.volum.j.Iaſ.in l.quoniā nouella. ver.limita fm.C.de inof.teſta.Cor.conſ.cxxiij.ver.licèt eīn in dubio.vol.ij.& cōſ.cxxiij.ver.his tñ nō obſtātibus.vo.iij. Deci. cōſ. cccl.xvj.verſ.ſecus ſi vltra procedat.& pſ.dcxxxiiij. ver. ſecus eſt. Curt.iun.cōſ.x.nu.6. Caſtrē.in cōſ.cxcvj. vo.j.verſ.cū igit. Curt. iun.pſ.lxv.ver.nō omitto tamē.& verſ.ſecūda eſt cōmunis.Dec. cōſ.cccl.xxix.nu.8.Chaſſan.conſi.lv.nu.15.& ſeq.Caccialu.in repet.l.oēs populi.ver.xvij.q̄ritur.ff.de iuſt.& iur.Cor.cōſ.xlij.verſ. & licet.vol.iiij. Laur.de Palatiis.in §.cæterū. ver.ſi verò ſpecifica ret.inſt.de legit.agna.ſucceſ.Cor.cōſ.xliij.ver.his tamē nō obſtā tibus.vo.iiij..& in conſ.cxxxiij.vol.ij.

Contrarium Pet.de Anch.in cōſ.lxxx.ver.ad fm.Iaſ.in.l.vt liberis.ver.limita primā.C.de collat.Soc. cōſ.xxxv.nu.11. vol.iiij. Cor.cōſ.cccxvij.ver.poſſet & alio medio.vo.iiij.Brun.in tract.q̄ ſtant.maſcu.in xvj. queſt.Capra in conſ.xxxix.verſ.j.enim loqui tur.Bolog.in addit.ad conſ.Ioan.de Ana.lxxxix.in prin.

3 Tenēdo iſtā vltimā partē,Limita,niſi verba ſtatuti eſſent multū clara,vt qa dicerent,à quacūque perſona dotata.& ita logtur Natt.in ca quāuis.de pactis,in ſexto.Corneꝰ in pſ.quadrageſimo tertio,vo.iij.Brun.in tracta.q̄ ſtant.maſcu.in loco ꝓximè citato.

4 Et idem vult Roma.in conſ.cccclxxxv.quādo dicit ſtatutum, vt dotata ab extraneo excludatur à ſucceſſione inteſtati:vel quā do ſtatutum diceret,quòd excludatur à ſucceſſione dotātis, vel non dotantis.

5 Et idem quando verba ſunt clara , quia dictū ſit, vt dotata ab alio,quàm à patre,vel auo excludaē ab hęreditate paterna,& materna,& etiam ab hæreditate dotantis.vel dicat,quòd non poſſit adire hęreditatem patris,vel matris,nec hęreditatem dotantis.

6 Et idem , quādo ſtatutū nominatis pluribus perſonis diceret, ſi ab aliquo ſit dotata excludaē,iuxta doct. Corn. cōſ.cxxiij. verſ. his tamen non obſtantibus.vo.iij.& cōſ.cccxxiij.n.6.& 7.vo.iij. & conſil.lxxiiij.vol.j.

7 Et idem quādo ſtatutū excludit nominatis plurib⁹ perſonis à ſucceſſione dotātiū,& nō dotātiū.vt per Cor.pſ.xlij.ver.& licèt. vo.iiij:Brun.in tract.q̄ ſtant.maſcul.in loco ſuprà allegato.

8 Contrarium in caſu quando ſtatutum nominatis pluribus p̄ſon is apponit clauſulam , q̄ dotata ab aliquo ipſorum non ſuccedat ad hęreditatem patris,&c.voluit idē Corn. cōſ.xcj.in prin. vol.ij.& conſ..clxx.co.vo.

9 Tenendo primam partem, Sublimita,niſi ſtatutum nomina-

tis pluribus perſonis excluderet fœminam dotatā à patre, vel ab alio,per alternatiuam,quia tunc reſtringitur, vt donatio debeat eſſe ab illo de cuius ſucceſſione agitur.Ita Pariſ.in conſilio xlvij. volum.iij.& conſilio xlix.num.17.eod.vol.

Tamen iſtam differentiam inter copulatiuam, vel alternatiuā diſpoſitionem reprobat Brun.in d.tract.in xvi.q.

10 Secundò limita,quādo ſi ſtatutū intelligeretur, quòd à quo cunque dotata excluderetur etiam à ſucceſſione non dotantis, ſequeretur maximum abſurdum,vt conſiderat Corn.conſi.xliij, volu.iiij.iuncto principio eiuſdem conſi.lij.

11 Secundò principaliter limita principalem concluſionem,q̄ ſtatutum excludens fœminam dotatam,intelligatur excludere à ſucceſſione dotantis, niſi ſtatutum excluderet fœminam ſimpliciter,& mandaret illam dotari:quia ſi fuerit ab alio quocunque dotata,dato quòd non fuerit dotata ex bonis illius,de cuius ſucceſſione agitur,nihilominus excluditur.ita d eclarat notabiliter Soc.in conſi.ſuo cxxvij.ver.& pro reſolutione eorum.vol.iiij.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens fœminas propter maſculos ſit ratione conſeruandæ agnationis.

1 Dicunt Doctores cōmuniter in ſtatuto excludente fœminas ,p̄pter maſculos adeſſe rationem cōſeruandæ agnationis,vt tenuit Ioa.And.in addit. Spec.in tit de ſucceſ.ab inteſt.ſuper rubr.Cy. Alb.& Sal. in l.j.C.de adul.Bar.in l.ij.§.videndū.ff.ad Tertu Bal.ī l.ij.C.de in ius vocan. in l.certū.C.vnde leg.ī l.j.ver.ſubſequēter quæriē. C.de ſum.Tri. Bal.in l.qđ vero.ff.de legib.Bal.ī l.maximū vitiū.C.de liber. p̄ter. & ibi Saly.Ro.in cōſ.xvj.Ang.in pſi. lxviij.Pau. de Caſt.in cōſ.xl. incip.preſens caſus.vol.ij.Ang.in cōſ.ccxxi.& cōſ.ciij.& in conſ. cv.& pſ.ccx.Card.in cōſ.lx.Ful.in cōſ.lxxviij.Alex.ī pſ. xx.ver.vj. & c.vol.j.& pſ.cj. vol.iiij.Cur.ſen.in pſ.lxxx.aliàs ī pſ.lxxxj.Calc.in pſ.xlviij.Dec.in cōſ.cccl.xxij.Ab.ī cōſ.lxxv.vol.j.Fulg. in cōſi liiij. Ang.Aret.in l.ſi verò.§.de viro.ff.ſol.matr.& idē Ang. Aret. inſt. de leg.agnat.tur.Soc.in cōſ.xxxj.& in l.Gall.§.nūc de lege. ī fi.ff. de li.& poſth.Albe.Bru.in tract.de ſtatut.q̄ ſtant.maſc.in iij.artic. Iaſ.in cōſ.ccv.& cōſ.ccxxi.vol.ij.Cor.in cōſ.ccevij.vol.iiij. Iaſ.in cōſ.lxvij.vol.j.& cōſ.xxx.vol.iij.Goz.in cōſ.lxxix.Lofred.in cōſ. xiiij.Bru.qui dicit iſtā cōmunem in ſtatuto, q̄ ſtant.maſc.Maria. Soc.iun.conſi.xx.& conſi.xxiij.& conſi.xxx & conſi. cxviij.vol.j. 2 Primò amplia,etiāſi quo ad vnā perſonā appareat nō eſſe cōſideratā agnationē à ſtatuto,qa quo ad alias cēſeē ꝓſiderata.Maria.iu.pſ.xxiij.vol.j.& pſ.liij.vol.ij.Grat.q̄ dicit ꝓmu.pſ.xxvj. vol.i. Ruin.conſi.cciij.volu.ij.& conſi.xxxj.volu.iij. & conſi. xlvj.eod. volumin.

3 Secundò amplia,vt iſta ſola ratio videaē cōſiderata à ſtatuto, & p̄pterea ex ea liceat arguere, ,put ſi eſſet expreſſa,vt tenuit Bal. in d.l.maximū vitiū.C.de lib.præter.Ro.in conſi. xxxij.Cuma.in cōſi.ij.licèt nō loquaē in ſtatuto,ſed in diſpoſitione teſtatoris:& in diſpoſitione teſtatoris loquiē Grat.cōſ. lxiiij.vol.ij.Rui.pſ.xx. vol.ij.& clxxix.eo.vol. & cōſ.xciij.vol.ij.& cōſ.cxj.vol. ij.& cōſ. cxiiij.vol.ij.& cōſ.cl.vol.ij.& cōſ.clij.vol.ij.& cōſ.clxxix.vol.ij.& pſ.cciij.vo.ij.Tiraq.in regula,ceſſante cau.in xxj.lim.n.15.Rom. in conſ.ccccxj.Dec.conſ.cccxxxiij.Iaſ.in cōſ.ccv.in princ.vbi dicit iſtam opi.magis cōmunē.& in conſi.ccxxxi.vol.ij.Dec.in pſi. cccxij. Alex.in conſi.lxxxix.vol.vj.Paul.de Caſtr.in l.ſi verò.§.de viro.ff.ſolut.mat.Curt.iun.in conſi.lxxxvij.& cōſi.cxj.& conſ.cl. Ang.Aret.in §.j.Inſt.de iure natu.gent.& ciuil.Soc.in pſi. cxxviij. vol.iiij.Pau.de Caſt.conſ.xl.vol.ij.incip.præſens caſus. Alex.cōſi. ci.vol.iij.Chaſſan.in cōſi.viij.Ripa in j.lib.in xxx.reſpon. Gozad. in cōſi.lix.& conſ.lxiij.& cōſ.lxxix.Lofre.in pſ. xiiij. Bru.in trac. de ſtatu.q̄ ſtant.maſc.Curt.ſen.in cōſi. lxxx.Calca.in conſ. xlviij. Abb.in cōſ.lxxv.vol.j.Soc.in conſi.xxxi.vol.primo.Decius in pſ. dlxxiiij.Iaſ.in lege prima.C.de ſucceſſ.edict.Alex. in conſ. xlviij. vol.iiij.Pariſ.conſi.v & conſilio vij.& conſil.xj.& cōſi.xvj.& pſi, xx.& conſ.xxv.& conſil.xlj.& conſ.xlvij.& cōſ. 50. vol.iij.Maria. Socin.iunior in conſi.primo,& conſi.xxiij. numero 22.volumi. primo,vbi dicit Doctor cōmuniter & in legendo,& in cōſulendo ita tenere.Grat.conſi.liiij.vol.ij.& conſi.cxj. volum.ij.Maria. iun. conſi. cviij.vol.ij.& conſilio clxviij.eodem volum.vbi dicit communem.& conſi.clxxxvij.eod.volu. Ruinus in conſi. cxxix. vol.ij.& conſi.xxxj.vol.iij.Chaſſa.in conſi.xiiij.in fi.

4 Contrariū,q̄ iſta nō ſit ſola ratio iſtius ſtatuti, tenuit Bar.in l. liberorū.ff.de verborū ſignificatione. Soc.in conſi. primo,vol.j. Iaſ.in l.j.C.de ſuc.edict.Aret.in pſ.xxvij.Alex.in cōſ.lxxx.volu.j.

& in cōſi.xcvij.vol.ij.& in cōſi. lxxxiiij.vol.iiij.Goza.in pſi.xxxv Iaſ.in l.ij.§.prætor.ff.de in ius voc.Cor. in conſi.cclxxj. vol.iiij.& cōſi.cccv.vol.iiij.Iaſ.īpſ.cxxvj.in fi.vol.j.Soc.ī cōſ.xxviij.vol.iiij. Lap.alle.cj. Dec.cōſi.ccclj.in fi.& in cōſi.cccxv.& conſi.cccexj. & conſi.dliij.& conſi.dlxix.Ioa.Ant.Alex.in conſi. cxviij.Dec.in conſi.dlxxix.& in conſi.dclxxix.Cor.in conſi. lxxxij.volu. iiij.& Dec.in l.j.C.de ſucceſ.edict.Soc.in conſ.ix.vo.iij.Goza.conſ.ciij. nu.19.Maria.Iun.in conſ.vj.nu.18.vol.j.

Grat.in conſ.xx.nu.12.vol.j.vbi hanc dicit communem opin. & conſi.xxxviij.nu.15.eod.vol.

5 Et ,pterea qui vult dicere vnicā adeſſe rationē in lege vel ſtatuto,ille hoc debet probare,quia in dubio plures p̄ſumuntur,vt tenet Gomeſ.in §.omniū.nu.28.Inſti.de act.Chaſſa.ſuper cōſue. Burg.aliàs ſuper rubr.de approbatione, & concluſione conſuet. Duc.Burg.ver.ſed iuxta prædicta.Alciat.in j.reg.xxiiij.preſumpt. Grat.pſ.xxvj.nu.30.& pſ.xxvij.vol.j.& conſ.xxxv.nu.34.eod.vol. Contard.in repe.l.diffamari.in rationibus dubitandi,& decidendi.nu.21.C.de inge.manum.Maria.Iun.conſ.x.nu.21.vol.j.Pariſ. conſ.xlj.nu.74.vol.j.Tiraquel.in regu.ceſſante cauſa.in xij.limit. num.11.cum plurib.ſeq.

6 Contrarium in hoc tenet Maria.Iun.pſ.j.nu.53.vol.j.vbi dicit, q̄ ſi ſupradicta opinio eſſet vera,ſequeretur vt nunquam ab vnica ratione tanquam ab expreſſa argui poſſet,cum ſemper aduerſarius diceret,adſunt plures rationes, Chaſſan.in conſi.xiiij.in fi.

7 Concordat has opiniones Pariſ.conſ.xlj.vol.iij.vbi dicit vnicā p̄ſumi rationem in teſtatore, plures aūt in lege vel in ſtatuto.

Tenendo tamen hanc vltimam opi.tanquam magis communem,vt plures præſumantur rationes,

8 Limita in pacto facto contemplatione maſculorum,& ad excluſionem fœminarum,Ruin.conſ.xlix.vol.i.

9 Tertiò amplia,quia etiam ſtatutum excludens cognatos propter agnatos dicitur factum fauore conſeruandę agnationis.

Curt.Iun.qui hanc dicit communem*opin.in conſi. 150.nu. 1.& idem dicit in conſ.cliij.num.1.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Statutum excludens fœminas propter maſculos an extendatur ad perſonas non ſpecificatas.

1 Dvbitatur etiā iuxta eandē rationē conſeruandæ agnationis,an liceat diſpoſitionem ſtatuti excludentis fœminas propter maſculos extendere ad perſonas non ſpecificatas in ſtatuto. Et q̄ non poſſit fieri extenſio, tenet Bal.in l.ſed & milites.ff.de excuſ.tut.l.illa.C.de collat.ſentit Imo.in l.ſi verò §.de viro.ff.ſol.mat.& idem tenet expreſsè Dec. in conſ.cccclj.in fi.& conſi.dxj.& conſ.dlxix.& conſ.cccxv.& pſ. dlxxxix.& conſi.dclxxxiiij.& in l.j.C.de ſucceſ.edict.Io.Ant.Aſe. in conſi.cxviij.Corn.in conſil.xcvij.vol.iij.& conſ.lxxxij.vol.iiij. & conſi.cccvij.vol.iiij.Alex.in conſi.xcvij.vol.ij.Capra in conſil. cxxxvij.Soc.in conſi.xxx.vol.j.Pariſ.conſi.xlix.vol.iij.Maria.Iun. conſi.j.vol.j.& conſi.cviij.vol.ij.Ruin.conſ.cxliij.vol.ij.

2 Ex quibus infertur, q̄ in capite incluſiuo ſtatutū nō extēditur intra perſonas in eo expreſſas.Corn.conſ.cxvj.vol.ij.quem ſeqtur Brun.in tract.q̄ ſtant.maſc.in vj.articu.in iij.q.

3 Et propterea ſtāte ſtatuto,q̄ patruus excludat matrē, patruus magnus nō excludet matrē.Bal.in l.j.C.de ſucceſ.edi.& in l.iubemus.§.fi.C.ad Treb.& in l.quod verò.verſ.ſed pone ſtatutū.ff.de legib.& in l.oēs populi.ff.de iuſti.& iur.& pſ.xij.vo.iij.Sal.Pau.de Caſt.Ful.Ale.& Dec.ī l.j.C.de ſucceſ.edict.Rom.pſi.cccexj.Alex. pſ.xcvij.vol.ij.Anch.in repe.c.j.in xiiij.q.in princ.ver.qd dices de patruo.de pſti.Soc.in pſ.xxx.volum.j.& pſ.cxliij.& conſi.cclxxx. Iaſ.in l.ſi mater.n.3.C.de ſucceſ.edict.vbi hāc dicit cōem*opi. Cur.Sen.in cōſ.ix.Bolog.in conſ.lviij.Dec.in cōſ.cccxv.& conſi. dxj.in fi.& conſ.dlj.& conſi.dlxix.& conſi.dclxxix.Brun.in tract. q̄ ſtant.maſc.in xii.art.in xvj.q.in iij.caſu.verſ.incidenter iuxta p̄dicta.gl.conſuet.Turo.Pariſ.pſ.cx.vol.iij.Rui.conſi.xxj.vol.iij.& pſ.xxij.& cōſ.xxiiij.vol.iij.& cōſ.xxxj.& cōſ.xlij.& cōſ.liij.vol.iij.

Contrarium ſentit Iaſ.in l.j.C.de ſucceſ.edic.

4 Secundò infertur,vt ſtatutū diſponens, q̄ frater excludat matrē, nō operatur vt ſoror excludat matrem.Corn.in conſ.lxxxij. vo.iiij.Dec.cōſi.dcxxv.Bru.in tract.q̄ ſtāt.maſc.in v.art.in xiiij.q.

5 Tertiò infertur, q̄ ſi ſtatutum diſponit , vt frater patruelis excludat matrem, non tñ ſoror patruelis excludet matrem.Bald.in conſ.xlvij.vol.v.Brun.in tract.q̄ ſtant.maſcu.in v.arti.xiij.queſt.

6 Amplia etiam ſi ſtatutum velit, quòd maſculinum ſub fœminino comprehendatur.Corne.in conſi.cccxxxv.volum.j.Brun. in tractat. quòd ſtant.maſculis.in v.articulo.in xiij. quæſtione.

Universidad de Deusto
Biblioteca

7 Et similiter si statutum disponat, vt patruus excludat matrem, amita non excludet matrem. Paul. de Castro in l. illam. C. de coll. Deci. in consi. dcxvij. Brun. in tract. quòd stant. masc. in xij. art. in ix. q. Rui. in cons. xxij. volumine iij.

8 Prout etiam stante statuto, quòd patruus excludat matrẽ, non tamen illam excludet frater consanguineus, Paul. de Castr. in l. illam. C. de coll. Alex. consi. xcvij. vol. ij. Ruin. cons. xliij. vol. iij.

Contrariũ tenet Brun. in tract. ꝙ stant. mas. in xij. art. in xvj. q.

9 Item si disponat statutũ, vt cõiuncti ex linea materna excludant matrẽ, fœminæ cõiunctæ per lineã paternam nõ excludẽt matrem, Cor. cõs. clvj. vol. ij. & cõs. ccxxiiij. vol. ij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in v. art. in xiij. q. vbi allegat plura consilia Corn.

Contrarium tenet Alex. consi. cxv. vol. ij. Corn. consi. ccxlviij. volumine iij.

10 Declara, nam statutum, ꝙ frater excludat matrem, intelligitur de fratre consanguineo, vel vtrinque coniuncto, non autẽ de vterino. Rui. consi. xxij. vol. iij.

11 Et similiter statutũ, quòd frater excludat sororem, habet locũ in fratre carnali, non autẽ in fratre patrueli. Bald. in c. j. in fi. de feud. March. & in c. quæ in ecclesiarũ. de cõst. & in l. iubemus. §. fi. C. ad Treb. Alex. in l. j. C. de succeſſ. edic. & cõs. xcvij. vol. ij. & cõs. cciij. vol. ij. Pet. de Anch. in repet. c. j. de cõst. ver. dicto de filiis, & nepotib. Soc. cõsi. ix. vol. iij. & consi. xxx. volu j. Are. in l. Gallus. §. nunc de lege. in fi. ff. de lib. & posth. Cur. sen. in cõsi. ix. Dec. in ꝙsi. dxj. & cõsi. dclxxix. Ias. in cons. ccv. & per totũ. vol. ij. Bru. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. art. xvj. q. vbi hanc dicit communem opinio. Grat. consi. xx. & consi. xxxviij. vol. j. & consi. ciij. vol. ij. Paris. cõsi. cx. vol. iij. Ruin. consi. xix. vol. ij. & consi. lxxxij. eod. vol. & consi. xxxi. vol. iij. & cõsi. xliij. & consi. iiiij. vol. iij. & ꝙsi. lxxxiiij. eod. vol.

Contrarium tenuit Ioã. And. in addit. ad Spec. sub rubrica, de succeſ. ab inteſt. referens disputationem Iac. de Aren. Bal. in l. scimus. in fi. prin. C. de inoffi. teſtamen. Ro. in l. j. C. de succeſſ. edict. Alex. consi xxxvj. vol. vj. & cons. lxxxix. ver. his tamen non obstãtibus. vol. vj. Rui. consi. cciij. vol. ij. & consi. xciiij. vol. iij.

12 Pro concordia istarũ opi. dici poteſt, ꝙt distinguit Alex. ꝙsi. cciij. vol. ij. & Barb. in apoſtill. ad Bal. in d. l. scimus. in fi. C. de inoffic. teſta. Nam aut quærimus, vtrũ frater patruelis excludat sororem carnalem, & dicendũ est ꝙ nõ: ita ꝓcedat prima opinio.

Aut verò quæritur, an excludat sororem patruelem, & dicendũ est, ꝙ illam excludit: ita procedit secũda opi. Et ita in hoc vltimo casu cõsuluit Ang. cõs. cccxliij. quẽ refert, & sequitur Ias. cõsi. lxvij. vol. j. Ruin. consi. xix. vol. j. & consi. xv. volu. iij. & consi. xxxj. & consi. xliij. vol. iij. & consil. liij. eod. vol.

13 Et ratio esse poteſt, nã licèt eadem ratio conseruandæ agnationis militet, nõ tamen est tanta ratio in personis nõ expreſsis, quæ vlterioris gradus sunt, ꝓut in expreſsis, quæ sunt gradus ꝓximioris: qa vbi nõ militat par ratio, vel maior, nõ fit extensio in his statutis: vt declarat. Soc. in consi. xxx. vol. j. & consi. ix. vol. iii.

14 Quod tamẽ nõ habet locũ, si persona vlterioris gradus succederet in locũ illius proximioris, qui ex forma statuti excludit, ꝓut est, quando filij succedunt in locum patris, quia cõcurrunt cum patruis ad succeſſionem auunculi, vel patris, vel aui: vt per Pau. de Castr. in consi. incip. hereditas pertinere videtur, quem refert, & sequitur Soc. in consi. ix. vol. iij. & consi. xxx. vol j.

15 Quartò infertur, vt stante statuto, quòd frater, & filij fratris excludant sororem in succeſſione fratris, tamen patruus non erit habilis ad excludendas sorores: vt notat Ioan. Anto. Alex. in consi. cxviij. Paris. consi. cx. vol. iij.

16 Et propterea statutum excludens sororem propter patruũ, nõ excludit sororem ꝓpter filios patrui. Paris. cõsi. lxxxiiij. vol. ij.

17 Et statutum excludens sororem propter patruum, non excludet sororem propter fratrem: Grat. consi. xix. vol. j. vbi idem dicit in matre exclusa propter patrutum.

18 Prout etiam dicit Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. art. in ix. q. quòd si statutum exclusa matre vocat filium fratris, non tamen censetur vocare filium sororis.

19 Bene verum est, quòd caput inclusiuũ statuti licèt non extẽ datur ex paritate rationis, tamẽ extenditur ex maioritate. & propterea si frater patruelis excludit sororem, multo magis frater carnalis eam excludit: Curt. sen. in consi. ix.

20 Prout etiam statutum excludens matrem propter patruum magnũ, multo magis excludet propter auum: Pau. de Cast. in ꝙs. cccexxxvj. secundũ antiquã impreſsionem, quem sequitur Lauren. de Palat. in tract. de succeſſ. masc. sed de hoc dicetur inferius.

21 Et nota in hac materia, qa etiã ī capite exclusiuo fœminarũ, statutũ nõ extendit ad ꝑsonas in eo nõ specificatas etiã ex idẽtitate rationis: prout dicit Paris. consil. xlvij. qui hanc communem opin. affirmat. num. 78. vol. iij.

22 Et propterea stãte statuto, ꝙ patruus excludat matrẽ, nõ tñ excludet sororẽ, vel amitã: Bal. in l. illã. C. de coll. sequit Deci. ꝙs. dlxix. & ī ꝙs. dlxxxix. & ꝙs. dclxxix. & ꝙs. dclxxxiiij. & ꝙs. dclxxxviij. Maria. iun. ꝙs. xxx. vbi ponit de sorore, & de amita. num. 22. vol. j. Grat. ꝙs. xix. vol. j. & ī sorore ponit Ang ꝙs. ccx. Cor. ꝙs. lxxxij. vol. iiij. Capra ꝙs. cxxxvij. Rui. ꝙs. xix. vol. iij. & ꝙs. xliij. & ꝙs. cvij. vol. iij.

Contrarium Bal. in l. si defunctus, C. de suis, & legit. Cor. consi. cclxxvj. vol. ij. Brunus in tract. quòd stant. mas. in vj. art. in ij. q.

23 Secundò infertur, quòd statutum excludens amitam nõ excludit materterã. Bal. ī l. quod vero. ff. de legib. Dec. cõs. dlxxxix. & consi. dlxix. & cõsi. ccccli. in fi. & cõsi. dclxxix. & cõs. dclxxxviij. & consi. dcxxv. Cor. consi. lxxxiij. volu. iiij. Soc. consi. xxx. volu. j.

24 Et ita è cõuerso, nã statutũ excludẽs materterã nõ excludit amitã: Bal. in l. si quis. C. ad Tertull. Dec. consi. dlxxxix. Grat. cõsi. xix. vol. j. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in vj. arti. in vj. q. in iij. casu.

25 Prout etiam videmus, ꝙ statutum excludens auunculum nõ excludit materteram: Cor. in consi lxxxij. vol. iiij. & consi. cclxxj. eo. vol. & consi. ccev. & consi. cccvij. & consi. xc. volum. iiij. Grat. consi. xxxviij. vol. j. Brun. in tract. ꝙ stãt. masc. in v. articulo, in vj. quæst. in iij. casu.

26 Sicuti econuerso exclusa matertera non censetur exclusus auunculus: per Brun. in loco proximè allegato.

27 Tertiò infertur, vt exclusio auo non censeatur exclusa auia. Bal. in l. quicunque. C. de seru. fugit. Corn. consi. lxxxij. vol. iiij. & cõsi. cclxxj. cod. vol. Alex. in consi. xlv. vol. vij. Capr. consi. cxxxvij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in v. art. in xj. q. Grat. consi. xxxviij. vo. j. & consi. xxvj. cod. vol. Paris. consi. xlix. vol. iij. Tiraq. de retract. lignag. §. j. in gl. ix. nu. 187.

28 Quartò infertur, vt statutum excludẽs à succeſſione patris, nõ excludat à succeſſione sororis, vel fratris. Bal. ī c. j. in ij. notab. in titul. Epiſcopũ, vel Abbatem. Dec. in consi. dclxxxviij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in viij. art. in xix. q.

29 Et ꝓpterea statutũ excludens filiã à succeſſione patris, non excludit eã à succeſſione matris. Corn. consi. clvj. vol. ij. & consi. cl. eo. vol. Soc. in consi. xxxj. vol. j. Affl. ſuper conſtit. in titu. de succeſ. fil. nu. 72. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in v. art. in iij. q. vbi dicit nõ esse tutũ recedere ab ista opinione. Pariſ. consi. xlix. vol. iij.

30 Et ita etiã dicim⁹, vt statutum excludẽs matrẽ à succeſſione filij nõ excludat à succeſſione filiæ: Archid. in ca. si quis suadẽte. xvij. q. iiij. & clarius Dom. in c. generali. de elect. in vj. Alex. consi. cexxxiiij. vo. vj. & ꝙsi. xlv. vol. vij. Cur. sen. ī cõsi. ix. Brun. in tract. ꝙ stat. masc. ī v. art. ī xiij. q. vbi dicit nõ esse tutũ recedere ab ista opiniõe. Maria. iu. cõs. iij. vo. j. Tira. de retrac. lignag. §. j. ī gl. ix. n. 189.

Contrarium Dyn. in l. quiduos. ff. de leg. iij. Veronen. in l. j. in x. q. ff. de verbo. obli.

31 Et ita etiam statutum excludens filiam à succeſſione patris dotantis fauore agnationis non excludit matrem à succeſſione filij. Cor. consi. xc. vol. iij. Ruin. consi. lxvij. volu. iij.

32 Et ſimiliter statutum excludens à succeſſione matris nõ habet locum in succeſſione fratris: Aret. consi. clxj. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. ul. in viij. artic. xix. q.

33 Quintò infertur, vt statutum excludens à succeſſione patris non excludat à succeſſione aui: vt per Brun. in loco proximè allegato, & per Pariſ. consi. xlix. vol. iij.

Contrarium Grat. consi. xxvj. vol. j.

34 Sextò infertur, vt statutum excludens matrẽ, & attinẽtes ex linea materna nõ excludat auiã paternam, nisi statutum dicat, ꝙ mater excludatur à succeſſione filiæ, & descendentiũ à filio, qa tũc excludet auia paterna. Cor. cõs. cccvij. vo. iiij. Dec. cõ. dcxxv.

35 Sicuti etiam statutum excludens lineam maternam ꝓpter agnatos, non excludit agnatas: Bal. consi. clxiij. vol. j. Brun. in trac. ꝙ stant. masc. in vj. arti. in viij. q. verſ. ij. quæro.

36 Et ſimiliter statutum excludens fœminas propter masculos in succeſſione ascendentium, non excludit sororem propter fratrem in succeſſione transuersalium: Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in vj. art. in viij. q. verſi. ij. quæro. & in v. art. xiij. q.

37 Septimò infertur, vt statutum excludens cognatos non excludat sororem: Soc. consi. ccvij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in vj. artic. in viij. q. verſic. ij. quæro.

38 Et ſimiliter statutum excludens sororem non excludit amitam: Alex. consi. xcvij. volu. ij. Ruin. consi. lxvij. volu. iij.

39 Prout etiam statutum excludens matrem nõ excludit sororem: Alex. consi. xcvij. volu. ij. Aretin. consil. clix. Pariſ. consi. xlvij. volu. iij. Ruin. consi. xliiij. volum. iij.

40 Et ita econuerso statutum excludens sororem non excludit matrem, Aret. in d. consi. clix. Ruin. consil. cvij. volum. iij.

41 Ratio prædictorũ esse poteſt, quia vbi agitur de exclusione fienda per personas non specificatas, non attenditur identitas rationis, quia etiam stante identitate, statutum non extenditur ad personas nõ specificatas. Ang. consi. ccx. Pariſ. consi. xlix. vol. iij.

42 Contrariũ ꝙ ẽt ex identitate rationis fiat extensio respectu ſucceſſiõis paſſiuę, vt sicuti qs excludit à ſucceſſiõe masculorũ, ita

ita ẽt excludatur à ſucceſſione fœminarũ. tenet Brun. in tract. ꝙ stant masc. in v. artic. in xiij. q. Cur. Sen. consi. xxxiiij. vbi vult, ꝙ si consuetudo excludit sororem, excludat etiam filiam fratris.

43 Declara ſupradicta, qa caput exclusiuũ huius statuti nõ debet extẽdi ad personã nõ expreſsam, qñ minor ratio cõcurrit in vno, quàm in alio. vt per Rui. poſt alios, consi. xxxj. vol. iij.

44 Sed dubiũ est, an qñ cõcurrit maior ratio, poſſit fieri extensio in casu ẽt per statutũ nõ expreſſo. & ꝙ poſſit fieri huiuſmodi extẽſio, tenet Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in vj. arti. in viij. q. principali. in ver. tertiò dubitat. & in ver. iij. casu. & in ij. arti. in xvi. q. & in xv. q. vbi poſt Pau. de Ca. in consi. cccxlvj. dicit, ꝙ si quis excluditur ꝓpter filium fratris, excludit ẽt ꝓpter fratrem. & istam partem tenet etiam Maria. Iun. in consi. xxx. nu. 55. vol. j.

Cõtrariũ tenet Lauren. in §. cæterũ. inſtit. de legi. agna. succeſſ. Grat. consi. xix. vol. j. & consi. xxvj. & consi. xxxviij. eod. vol.

45 Sed renendo primã opi. ex illa infertur, ꝙ statutũ excludẽs materterã, censetur ẽt excludere materterã magnã. vt no. Bal. in l. quod verò. ff. de legib. qui ẽt vult, ꝙ excludens patruum censeẽt ẽt excludere patruũ magnũ. Roma. & Alex. in l. j. C. de succeſſ. edict. Ias. consi. cxlj. vol. ij. & in d. l. j. de succeſ. edic. Brun. in tract. ꝙ stanti. masc. in v. arti. in viij. q. princ. in ver. iij. casu. & in xij. arti. in xvi. q. ver. tertius casus est.

46 Et propterea statutũ excludens fratres, intelligit ẽt excludere fratres patrueles. Ang. in ꝙs. cccxliij. Ias. in l. j. C. de succeſ. edict. Bru. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. arti. in xvj. q. ver. tertio casu.

47 Secundò inferr, qa statutũ excludens matrẽ, intelligitur etiã auiã excludere. Bal. in l. illam. in j. notab. C. de colla. & in l. Neſennius. ff. de neg. ge. & in l. ij. §. ſed videndũ. ff. ad Tertul. Ias. in l. j. C. de succeſ. edic. & consi. cxlj. vol. ij. Ancha. in repe. c. canonũ statuta. de consti. Cor. cõsi. ccevij. vol. iiij. Soc. cõsi. ix. vol. iij. Georg. Natta in repe. cap. quamuis. in vj. q. de pact. in vj. Nic. de Vbal. in tracta. de succeſ. ab inteſt. in j. par. Campeg. in tracta. de dot. in v. part. q. xxv. Brun. in tract. quòd stãt. masc. in ij. art. in xv. q. Roch. in cap. fi. de consue. Rui. consi. xxij. volum. ij.

Cõtrariũ tenet Capra in cõs. cxxxvij. Dec. consi. dcxxv. per dictũ Bal. in l. si qs. C. ad Tertul. Dec. in cõs. dcxxxiiij. & consi. dclvj. Afflict. ſuper Conſt. in tit. de succeſſ. fil. nu. 60. Bru. in tract. ꝙ stãt. masc. in vj. art. in j. q. prin. ver. ſecundo q̃ro, an si statutũ excludat & ver. ij. quæro, an statutũ excludẽs. Maria. Iun. cõs. xxxix. volu. j.

48 Tertiò infertur, quia statutũ excludens matrem dicit excludere oẽs cognatos. Bar. in l. ij. §. videndũ. ff. ad Tertul. Corn. ī cõs. ccevij. vol. iiij. & cõs. cclxxvj. co. vol. Aret. in cõsi. clix. Soc. in cõsi. ccvij. Rui. in l. Gallus. § & quid si tantùm. ff. de lib. & posth. Dec. in consi. dcxxxiiij. Brun. in loco proximè citato. gl. consue. Turo. Tiraq. de iur. primoge. c. xij. nu. 16. Rui. consi. xvij. vol. iij.

49 Et hoc intellige, qñ videlicet dicti cognati essent coniuncti ꝑ matrem. vt no. Bal. Ang. & Pau. de Cast. in Lillã. C. de colla. Cor. cõsi. xc. & cõsi. x. vol. iij. & cõsi. xcviij. vol. ij. & cõsi. ccxxxiiij. volu. iiij. & cõs. ccevij. co. vol. Dec. in consi. dcxxxiiij. & consi. dclvj.

Contrarium Alex. in d. l. illam. C. de colla. Ancha. in c. canonũ statuta, de consti. Paris. consi. xlix. nu. 62. & pluribus seq.

50 Secundò declara, qñ mater viueret, secus qñ mater fuiſſet præmortua. Ang. in d. l. illã. C. de colla. Paul. de Castr. in l. si defunctus. C. de suis, & leg. Cor. cõs. cclxj. & cõs. lxxxij. vol. iiij. & cõs. xc. eo. vol. Aret. cõs. clix. Capra cõs. xcviij. & cõs. cxxxvij. Bru. in trac. ꝙ stãt. masc. in vj. artic. in viij. q. prin. ī ver. ij. q̃ro. & ī ver. ij. casu. Maria. Iu. cõs. xxiij. vol. j. Rui. cõs. cxx. vol. ij. & ꝙsi. 50. vol. iij. & cõsi. lxvij. & consi. xciiij. vol. iij. & consi. cix. eod. vol.

Contrarium in hoc vltimo tenet Paul. de Caſt. in l. illam. C. de colla. Rui. consi. xv. & nu. 5. & nu. 12. vol. iij.

51 Tertiò declara, vt ꝓdicta conclusio non procedat, quãdo est diuersa ratio inter matrem, & alios, vt declarat Pariſ. in consilio xlix. nu. 75. volum. iij.

52 Quartò declara, vt conclusio non procedat, quando persona, de cuius exclusione tractatur, erat coniuncta non solũ ex parte matris, sed etiam ex parte patris. Rui. consi. xvj. nu. 9. vol. iij.

53 Quintò declara, vt hoc non habeat locum, quotieſcunque statutum excludit matrem cum certa qualitate à statuto consideratа: nã mortua matre, descendentes ex ea, in quib⁹ nõ viget illa qualitas à statuto expreſſa, nõ cẽſent excluſæ, ꝓut declarat Grat. in cõs. xix. n. 31. vol. j. & hoc etiã voluit Cor. in ꝙs. cxxxiiij. vo. iiij.

54 Sextò declara, quia exclusis descendentibus ex matre, nõ propterea censetur mater exclusa. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in vj. arti. in viij. q. prin. in ver. iij. quæro,

Contrarium tenet Pau. de Caſt. in consi. clxiiij. vol. j.

55 Quartò infertur, vt statutum excludens patrem, vel auum excludat etiam omnes ab eo descendentes. Cor. in consi. xcvij. vol. iij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. art. in xvj. q. ver. ſecũdus casus. Laur. in §. cæterum. Inſti. de legi. agna. succeſſ. Pariſ. consi. xciiij. vol. iij. Rui. consi. lx. volum. j.

Contrariũ Cor. consi. clxxj. vol. iiij. vbi dicit, qnõ semper est verũ, ꝙ personæ remotiores censeantur excluſæ excluſa principali persona. & conſ. cclxxvj. volu. iiij. & consi. xc. vol. iij.

56 Sed ꝙ persona remotior cẽſeatur excluſa à statuto ratione maioritatis rõnis, licèt in statuto expreſsè nõdicatur, dicit Soci. in consi. ix. vol. iij. & conſ. xxx. vol. j. Roma. & Alex. in l. j. C. de ſucceſ. edict. Cor. consilio xcviij. vol. ij. Iaſ. conſ. cxlj. volu. ij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. artic. in xv. q.

57 Et ꝓpterea quintò inferri põt, vt statutũ matrem excludens multò magis censeatur amitã excludere. vt tenet Bal. ī l. si defunctus. C. de suis, & legit. Corn. in consi. cclxxvj. volumi. ij. Brun. in tracta. quòd stant. masc. in vj. articu. in viij. q. verſ. iij. dubitatur. Rui. consi. xlvij. volu. iij.

58 Cõtrariũ tenet Pau. de Ca. in l. si defunctus. C. de suis, & legi. vbi dicit, ꝙ statutũ excludens matrẽ propter agnatos, nõ excludit amitã propter agnatos. Alex. in conſ. xcvij. vol. ij. Capra in ꝙs. xcviij. Rui. conſ. xliij. vol. iij. & conſ. xlvij. eod. vol.

59 Et dicit Cor. ī cõs. lxxxij. vol. iiij. ꝙ statutũ excludens matrẽ, & cognatos, nõ excludit nepotẽ ex fratre, sed oẽs isti tenent illã opin. ꝙ etiã in capite exclusiuo non sit licita extensio, à maioritate rationis, quo ad personas non expreſsas in statuto.

60 Et declara, qa statutũ in hoc casu latè debet interpretari, qñ verba pñt conuenire: & propterea stante statuto, ꝙ frater excludat sororẽ, frater excludet sororẽ, siue sit frater defuncti, siue sit frater excluſi. Roma. in conſ. xvj. Georg. Natta in capi. quãuis. de pact. in vj. Curt. Iun. consi. v.

Contrarium tenẽt Iaſo. & Dec. in l. j. C. de ſucceſſ. edict. Ioan. Anto. Alex. in conſ. cxviij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. arti. in xviij. q. Rui. conſ. xv. vol. iiij.

61 Similiter etiã statutũ excludens sorores, excludit etiam sorores patrueles. Bru. in tract. ꝙ stant. masc. in vj. arti. in viij. q. prin. ver. iij. casu. ver. item ex prædictis colligitur.

62 Sed intellige istud, ꝑcedere tãtùmodò quo ad masculos excludẽtes, nõ autẽ quo ad fœminas excluſas: quo casu verba nõ latè debent intelligi. Bru. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. arti. in ix. q.

63 Et hoc ꝑcedit, qñ verbum commune reſpicit dispoſitionẽ, secus autẽ si reſpiciat cõditionẽ, qa tunc etiam fœminæ sub verbo cõi cõtinentur. Pau. de Ca. in cõs. ccccxliij. incip. visis statutis, ſecũdũ antiquã impreſsionem. Bru. in loco proximè citato.

64 Et stante cõclusione prædicta statutũ excludens matrẽ propter agnatos nõ excludet propter amitã. Cor. consi. ccxxiij. vol. ij. Brun. in tract. ꝙ stant. masc. in xij. arti. in ix. q. Maria. Iun. consil. clxxxvj. vol. ij. & conſ. xxx. vol. j. Rui. conſ. xxij. vol. iij.

65 Sicuti etiam si statutũ excludit cognatos propter agnatos, non excludit propter amitam. Brun. in loco proximè relato. Maria. Iun. consil. xxx. vol. j.

66 Prout etiam amita nõ excludet fratrem vterinũ. vt per Bru. in prefato loco. Maria. Iun. consi. cxxxvj. vol. ij.

67 Itẽ filius sororis licèt æquipareẽ agnatis, nõ tñ matrẽ excludet. Bal. in l. meminimus. C. de legit. hær. Bru. ī loco suprà citato.

68 Et propterea stante statuto, ꝙ stantibus ſucceſſoribus maſculis mater excludatur, nec frater vterinus, nec auus maternus, vel alius de linea matris eam excludet. Bal. in l. maximum vitiũ. C. de lib. præte. Brun. in loco ſæpius citato.

69 Et ſimiliter si statutum prẽfert matri coniunctos ex linea materna vſque ad quartum gradum, fœmina agnata intra illum gradum ipſam matrem non excludit. Signo. Homod. in conſilio ccxxvij. Maria. Iun. conſilio clxxxvj. vol. ij.

70 Dicit ẽt Bru. in loco ſupradicto, ꝙ ſtãte statuto, vt extãtibus maſculis ex latere paterno mater excludaẽ, nõ excludit ꝑ fratrẽ vterinum, nec ſimiliter ſoror conſanguinea per fratrẽ vterinũ.

71 Et propterea dicit Rui. cõs. xvj. vol. iij. ꝙ statutum excludens matrem excludit etiam sororem vterinam.

72 Dicit ẽt Brun. in loco ſupradicto, ꝙ si statutũ diſponit, vt parentes ex ꝓgenie, & linea paterna excludant matrem, intelligit de agnatis, nõ autem de cognatis. Maria. Iun. conſi. liij. vol. ij. qui generaliter loquitur in ſtatuto fœminas excludente.

73 Et ideò neptis ex filio non venit ad excluſionẽ matris. Paul. de Ca. conſ. cccexviij. ſecundum antiquam impreſſionẽ. Bru. in tract. quòd ſtant. masc. in xij. art. in xix. q.

74 Et ſimiliter si ſtatutũ excludit matrẽ propter hęredes maſculos, intelligit de filiis, vel nepotibus ex filiis. Pau. de Ca. in ꝙsi. xcviij. ſecundũ antiquã impreſſionem. Brun in xij. arti. in xix. q.

75 Et no. ꝙ ſtatutũ excludens filias propter agnatos primi gradus, intelligit de agnatis primi gradus reſpectu ipſius filiæ. Cur. conſ. vj. Bru. conſ. dj. Bru. in xiij. arti. in xvij. q.

76 Et ſimiliter qñ ſtatutũ excludit cõiunctos ex latere patris, ī telligit de cõiunctis ex parte patris illius, ꝙ vult ſuccedere, nõ autẽ ex parte patris ex perſona defuncti. Brun. in vj. arti. in viij. q. prin. ver. v. q̃ro, an ſtatuto ꝓferente, &c. & idẽ dicit Rui. cõs. xv. vol. iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

77 Et concludit etiã Brun. in xij. artic. in xiiij. q. ꝙ statutũ excludens fœminas propter masculos debet intelligi propter masculos eiusdem gradus.

78 Amplia, q̃a statutũ excludẽs dotatã à patre, vel à fratre ītelligit excludere tales sic dotatas nõ modo ſtãtib⁹ fratrib⁹, ſed etiã ſtãte patruo, vt per Brun. in xij. artic. in xvj. q. ver. tertius caſus.

79 Nonnulli autem in hac materia voluerunt, vt ſtante ſtatuto ꝙ frater excludat ſororẽ, nõ modò intelligaẽ de fratre vtrinq; cõiuncto, ſed etiam de fratre conſanguineo tantùm, vt tenet Rom. in conſi. ccccxi. & Iaſ. conſi. lxvij. vol. j.

In contrariũ tamẽ multa adducit Brun. in xij. arti. in xviij. q.

80 Et ideò Corn. in cõſ. cclxxix. volum. iiij. tenet, vt ſtatutum diſponẽs, ꝙ ſoror excludat matrem, intelligatur etiam ſi ſit cõſan guinea tantum.

81 Declara, q̃a ſub iſto ſtatuto non cõprehendetur frater vterinus. prout tenet Brun. in xij. artic. in xviij. q. in prin. qui etiam declarat. & Pariſ. cõſ. lxxxiiij. vol. iij. Maria. Iun. ꝑ. v. vol. j. & in conſ. j. nu. 51. vo. j. Rui. conſ. xxij. vol. iij.

82 Sed ſi ſtatutũ excluderet deſcendentes ex fœminis, nõ tamẽ excluderet fratres vterinos. Grat. conſ. xix. vol. j.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Statutum inhabilitans perſonam habilem ad diſponendum, an operetur ſi illa perſona contrahat extra territorium ſtatuentium.

1 STatutum fauorabile inhabilitãs perſonam habilem de iure cõmuni ad diſponẽdũ vel ſ vltima voluntate, vel inter vinos, operatur etiã ſi perſona ꝓhibita ſubdita ipſius ſtatuẽtib⁹ cõtrahat vel diſponat in vltima voluntate extra territoriũ ipſorũ ſtatuẽtiũ. Bart. in l. cunctos populos. ver. circa primũ. ibi, aut ſtatutũ eſt ꝓhibitiuũ ī perſonã. C. de ſum. Trin. in l. ſi duo. in fi. ff. de admini. tut. & in l. ex caſtrẽſi. ff. de caſtr. pecul. Bal. conſ. lx. vol. v. Chaſſa. conſi. xxj. Ale. conſ. cxvj. num. 6. vol. vj. & conſ. xli. vol. v. Calea. conſ. xxxiij. Barb. conſi. fin. vol. iij. vbi dicit iſtam cõem opi. Caccial. in d. l. cunctos populos.

Roch. de Cur. in c. fi. de cõſue. vbi dicit hãc opin. cõmunẽ. Are. q̃ declarat cõſ. liiij. & in conſ. lxxiij. Capra, conſ. cxliiij. licèt nõ firmet. Cor. cõſ. lxxxix. vol. iij. Bal. in cõſ. ccccxviij. vo. iiij. Rui. cõ. liij. vol. ij. & conſ. cl. vol. iiij.

2 Contrariũ, ꝙ non ſit facienda diſtinctio an ſtatutũ ſit fauorabile, vel odioſum, ſed debeat vtroq; caſu extendi ad bona alibi exiſtẽtia, tenuit Signo. Homod. ꝑ. clxvj. ver. itẽ ſecũda nõ placet.

3 Primò amplia, nã talis inhabilitatio à ſtatuto inducta operaẽ quo ad omnia bona etiã ſita extra territoriũ ſtatuẽtiũ ita ſentit. Bar. in d. l. cunctos populos. ver circa. ibi, aut ſtatutũ eſt, ꝓhibitiuũ. & Are. ibi expreſsè. Roman. in cõſ. xxxix. in ij. dubio, Tiraq. de legib connub. tamen nõ firmat in xxix. q. ſed in xxvij. q. illud firmat expreſſe. Cur. cõſ. ix. Bal. cõſ. lx. vol. v. Brun. in tract ꝙ ſtãt. maſc. in vj. artic. in j. q. Rui. in conſ. xxxix. vol. j.

4 Primò Limita, quãdo diſpoſitio ſit extra territoriũ, & conſertur in ſubditũ, vt dicebat Bal. in l. fi. ff. de iuriſ. om. iudi. vel ſcientẽ tenorẽ ſtatuti, ſecus ſi ignorauit, prout non ſubditus præſumit ignorare. ita dicebat in cõtractu vltro citroque obligatorio. Zaca. de Triuiſanis, quẽ refert, & ſequitur Pe. de Anch. ī c. j. verſ. hãc partẽ. de cõſti. Alex. in apoſtil. ad Bar. in d. l. cũctos populos. & ꝑ. cxvj. n. 6. vol. vj. & ꝑ. xlj. vol. ij. Caccial. in l. cũctos populos. Pariſ. ꝑ. xcix. n. 55. & ſeq. vol. j. Rui. ꝑ. xxxj. vo. iiij. & cõſ. clx. vol. iiij. qui ampliat. Gram. deciſ. ciij. nu. 178. & ſeq. vbi ampliat.

5 Cõtrariũ tã reſpectu ſcientis, quã ignorãtis, tenuit Roch. de Cur. in c. fi. de conſue. vbi dicit communem.

6 Tenendo primam opim. Sublimita, ſecus eſſe in diſpoſitiõe vltimæ voluntatis, nam in contractu loquuntur Doct. ſuprà allegati in prima opin. & ita expreſsè dicit Pe. de Anch. in d. c. j. de cõſti. Tiraq. de legi. connub.

7 Tamen trib⁹ cõcurrentibus, ꝙ ſtatutũ iſtud ꝓhibitoriũ nõ operetur etiã in vltima voluntate. ī q̃ũ diſpoſitio ſit extra territoriũ, & fit in non ſubditũ, & bona ſunt ſita extra territoriũ, tenet Bal. in cõſ. ccccxxxix. vol. iiij. ſentit idẽ Bal. in conſ. ccxxvj. vol. v. ver. ſolutio in hoc puncto. & Capra in conſ. xxj. ver. vnde cũ domina Angelica. & in ver. & cum tale teſtamentum.

8 Et propterea dicit Pe. de Anch. in d. c. j. ver. ſed circa perſonas. de conſti. ꝙ habilitatio, & inhabilitatio perſonæ ad teſtandũ, vel relinquẽdum, non trahitur ad bona ſita extra territorium ſtatuẽtium. Cur. conſi. cviij. verſic. præterea, & ij. Bald. in l. ſi arrogator. verſi. & facit ad plures q. ff. de adoptionib.

9 Et ſimiliter dicit Bar. in d. l. cũctos populos. ver. ĩterdũ verò re periuntur ſtatuta, ꝙ habilitatio perſonæ facta per ſtatutum non operatur quo ad bona ſita extra territorium.

Sequitur Alex. conſ. cxxviij. volu. j. ergo ſimiliter inhabilitatio pſonę operari nõ debet quo ad bona exiſtentia extra territoriũ.

10 Et ſentit etiam hoc Corn. in cõſ. ccxlj. verſ. tertiò, ꝓ hoc facit. vol. ij. vbi dicit tale ſtatutũ odioſũ, & ꝓpterea non trahi extra territoriũ. idẽ tenet Cor. cõſ. lxxxix vo. iij. Pariſ. conſ. xij. vol. iij. & Cor. cõſ. lxxxv. n. 8. vol. iij. vbi ꝙ ſtatutũ habilitãs perſonas nõ operaẽ quo ad bona ſita extra territoriũ. & idẽ voluit Brun. ī tract. ꝙ ſtãt. maſc. ī vj. arti. ī j. q. ī fi. & voluit Bal. ī cõſ. cxix. vo. iij.

11 Secundò Limita, quãdo perſona ꝓhibita mutaſſet domiciliũ ad locũ. vbi tale ſtatutũ nõ viget: ex quo infertur, vt mulier traducta ad domũ viri, q̃a mutat domiciliũ, nõ cenſetur translata ad domiciliũ mariti, nõ remanet ſub prohibitione ſtatuti ſuæ originis, quo ad bona ſita in loco domicilij. ita dicebat Sali. in d. l. cũctos populos, ver. ſi ī pſona. & dicit ita cõſuluiſſe, & eius cõſ. ſubſcripſiſſe Richard. de Sal. & Io. de Lign. & iſtã limitationẽ refert, & nõ impugnat Alex. in d. cõſ. cxvj. n. 6. & conſ. xlj. vol. ij.

Contra hanc limitationem tenet Roma. in conſ. xxxix. Iaſ. in d. l. cunctos populos. & in l. ſi arrogator. ff. de adoption.

12 Tertiò Limita, quia tale ſtatutũ nõ operatur quo ad forẽſes etiãſi in loco ſtatuẽtibus ſubiecto cõtrahãt, vel aliàs diſponant. Spe. in titu. de ſentẽtia. §. qualiter. ver. itẽ ponẽ ꝙ franchẽſis. Bar., in d. l. cunctos populos. ver. & ideò dico. & Bal. ibi. ver. nũc cõtra. & verſ. vlterius quero circa. & verſi. circa iſtã inhabilitatem. Sal. ver. quero q̃d. Pe. de Anch. in c. j. ver. ij. caſu. de cõſti. Cor. cõſ. clij. verſ. cõfert etiã. vol. j. Pau. de Ca. in cõſ. xxxij. vo. ij. Iaſ. cõſ. lix. vol. iij. Alex. cõſ. xliij. vol. v. Soc. cõſ. cclxxxviij. ver. primũ, ꝓbãt. Iaſ. in d. l. cunctos populos. ver. ſecus autẽ ſi ſtatutum in rẽpe. ver. limita tamẽ communẽ. Corn. cõſ. xcv. vol. j. & cõſ. xciij. nu. 7. vol. ij. Socin. cõſ. cxxviij. vol. iiij. Io. Crot. in l. omnes populi. ff. de iuſti. & iure. Tiraquell. de legib. connub. Chaſſa. in conſi. xix. Caccial. in l. cunctos populos. ver. item dicit.

13 Prout etiam econuerſo talia ſtatuta non operantur in fauorem forenſium. Pariſ. in conſil. xij. nu. 24. vol. iij.

14 Amplia hãc limitationẽ, vt etiã quo ad bona ſita in territorio nõ operetur tale ſtatutũ ꝓhibitiuũ, vt dicit Pe. de Anc. ī d. c. j. ver. ij. caſu. de conſti. Tiraq. de legib. connub. in xxviij. quæſtio. Chaſſan. in conſuet. Burg. Curt. in c. fi. de cõſue. Ale. in cõſ. xliij. vo lu. v. Chaſſa. cõſ. xix. Rui. conſ. cxcij. vol. ij. & conſ. cxcv. vol. ij.

15 Sublimita, q̃a inhabilitatio inducta ꝑ ſtatutũ nõ ſimpliciter, ſed propter certã ſolennitatem non ſeruatam operatur etiã quo ad forenſem contrahentem in loco ſubiecto ſtatuẽtibus. Bal. in repe. l. fi. ff. de iuriſd. om. iudi. refert, & ſequitur Aret. in conſ. lxxiij. Iaſ. in d. l. cunctos populos. ver. ſecundum dubium. Cor. conſ. lxiij. vol. iij. Io. Crot. in l. omnes populi. ff. de iuſtitia, & iure. Rui. conſilio cci. volumine primo. Abb. cõſi. lij. volum. ij. Iaſo. in ꝑ. lix. vol. iij. Goz. conſ. xlix. nu. 15. & ſeq.

16 Et pro hoc facit, nam ſtatutũ, ꝙ contractus, ſiue inſtrumẽta infrà certũ tempus regiſtrentur, locũ habet etiam quando cõtractus ſunt facti per forenſes in loco ſubdito ſtatuentibus. Abb. ꝑ. lij. ver. his nõ obſtantibus, vo. ij. Cor. cõſ. clxxxv. vol. ij. Imol. in c. quod cle ricis. de foro compe.

Cõtra hanc ſublimitationẽ tenet Oldra. cõſ. cclxiij. Imol. in c. quod clericis. ver. ſi autem reſpiceret perſonam. de foro compe.

17 Poteſt ita pro concordia diſtingui, q̃a prima opinio habet locum, quãdo ſtatutũ nõ inhabilitat prĩcipaliter perſonã, ſed tãtũ modò actũ ob nõ ſeruatã ſolennitatẽ: ſecũda autẽ opinio habet locũ quãdo ex huiuſmodi prohibitione in cõſequentiam comprehenderetur perſona ipſius forenſis. Iaſ. in cõſ. lviij. & in conſ. lix. vol. iij. Caccial. in l. cunctos populos. nu. 98. & ſeq. C. de ſum. Tri. Rui. in conſ. xxxix. nu. 16. vol. j.

18 Secũdò amplia, vt etiã idẽ ſit in legitimãda perſona inhabili de iure cõmuni, q̃a talis inhabilitatio non extẽditur ad forenſẽ. ita Bar. in l. j. ff. de tut. & cur. dat. ab his. ver. itẽ no. ex hac. l. Bal. ibi. ver. circa quæ quæro, & in l. cunctos populos. ver. ſed circa hoc dubitat, & ibi Sal. verſ. q̃d ſi circa habilitatẽ. C. de ſum. Tri. Pe. de Ancha. ī c. j. de cõſti. Io. Crot. ī l. omnes populi. ff. de iuſti. & iure.

19 Et idẽ ſi ſtatutũ prouidet in totũ illi, q̃ de iure communi ad partẽ tãtũ admittebatur, prout quãdo dicit ſtatutũ, vt primogenitus in totũ ſuccedat. vt per Abb. in c. quod clericis. ver. & ideò ſi ſtatutum laicorum. de foro compe.

20 Limita, q̃a etiã in ſubdito talis habilitatio non operaẽ extra territoriũ. ita Bar. ĩd. l. cũctos populos. ver. ĩterdũ verò reperienẽ ſtatuta. refert, & ſequit Alex in cõſ. cxxviij. verſ. ſiue dicam⁹. vo. j.

21 Quartò Limita, quãdo perſona ĩhabilitatur nõ ſimpliciter, ſed ne actũ faceret, ſine certa ſolẽnitate. nã valeret cõtract⁹ abſq; illa ſolennitate ſi cõtraheret q̃s extra territoriũ, dũmodò nõ in fraudẽ. ita Aret. cõſ. liiij. in conſ. lxxiij. Corn. conſ. ccxlj. volum. ij. allegat conſilium Bal. cum ſubſcriptionibus illuſtrium Doctor.

Capra

Capra conſi. cxliiij. Iaſ. conſi. lix. vol. iij. Bal. in cõſi. ccccxviij. vol. iiij. Caccial. in d. l. cunctos populos. Ruin. in conſi. ccj. volu. j. Rui. conſi. liiij. vol. ij. Tiraq. de legib. connub..

Licèt teneat contrarium Ruin. in conſi. clx. vol. iiij.

22 Secus, quando in fraudem exiret territorium. Caccial. in d. l. cunctos. ver. quando verò. C. de ſum. Trinit.

Et hæc ſunt, quæ ad primam partem concluſionis pertinere videntur.

23 Si verò ſtatutũ continet prohibitionem perſonæ odioſam, nõ autem fauorabilem, tunc nõ operatur extra territoriũ. Bar. in l. cunctos populos. ver. aut ſtatutum cõtinet. C. de ſum. Tri. & ibi Bal. ver. ſet hic quæro de effectu. Cor. cõſi. cxv. vol. ij. idem voluit Bal. in l. ij. in fi. ver. & ideò ſi cõſuetudo. C. quæ ſit long. conſuetu.

Per. de Anch. in c. j. ver. quid in ſucceſſione. & ver. quæro iuxta prædicta, vbi dicit communem, de conſtitut.

Alexand. conſi. xvj. vol. j. vbi dicit iſtam cõmunem *opi. Paul. de Caſt. in conſi. lij. vol. ij. Iaſ. conſi. clxij. vol. ij. Cor. conſi. xxxix. vol. iij. Card. conſi. ij. item præſuppoſito. vbi dixit hoc eſſe indubitatum. Cald. conſi. xvij. de conſti. Cor. in conſi. ccij. ver. nec prædictis obſtat. vol. ij. in conſi. lxxxv. ver. hinc dixit Bal. vol. ij.

Dec. qui dicit iſtam partem communem in conſili. ccxxiiij. in fi. Decif. Neap. clix. Fel. in c. poſtulaſti. de foro compe. Soc. conſi. xxxvj. vol. j. Io. Ant. Alex. in conſi. lxxj. in fi. & conſi. cxxxvj.

Signorol. Homod. ꝑ. clxxvi. qui pl⁹ voluit, ꝙ ſi maior pars ſit in loco nõ ſubdito ſtatuentib. ſuccedat tã in illis, quã in aliis, ſub iectis in territorio ſtatuẽtiũ. Abb. ī c. poſtulaſti. n. 1 ī. de foro cõp.

Brun. qui dicit communem in tract. quòd ſtant. maſc. in viij. articulo, in xxv. queſt.

Pariſ. qui dicit cõmunem cõſ. lxviij. vol. ij. & ꝑ. xij. vol. iij. Rui. cõſi. cxx. vol. j. & conſ. cxcv. vol. ij. & conſi. xlviij. vol. iij. Berous q. cxvij. Cor. conſi. xciij. n. 9. vol. ij. Card. in c. fi. in fi. de conſue. qui loquitur quãdo fœmina nõ ſubiacet ſtatuentib⁹. Bal. cõſ. cxxxj. ver. nunc venio ad bona. vol. ij. Pau. de Caſt. conſ. xxxij. vol. ij.

24 Contrariũ, ꝙ trahaẽ ad omnia bona vbicũq; poſita ſtatutũ inhabilitans aliquas perſonas ſubditas ad ſucceſſionẽ, tenet Io. Cald. cõſ. xxiiij. in tit. de teſta. maximè vt dicit ibi ſitã defunctus, q̃ perſona excluſa eſſet ſubiecta ſtatuentib⁹. Soc. in ꝑ. cclxxxviij. ver. ij. q̃a magiſter, in ꝑ. xxxj. vo. j. Sal. in d. l. cunctos populos, ver. orantende. Geor. Nat. in c. q̃uis. de pact. in vj. & in tract. ꝙ ſtant. maſcul. in iiij. q. quartæ q. princ. Signor. Homod. in ꝑ. clxvj. ver. itẽ ſecunda nõ placet. Curt. lun. ꝙ ſtatutũ ſit fauorabile, & ꝓpterea operetur vbique, in conſi. lx. Ioã. Ant. Alex. cõſ. xvj. & cõſ. xlv.

25 Hoc tamen negari nõ poteſt, ꝙ per expreſſam diſpoſitionẽ ſtatutũ non poſſit excludere perſonam ſibi ſubiectam à ſucceſſione etiã in bonis exiſtentibus in alieno territorio. Roch. in d. c. fi. de conſuetu. in prin. Rui. in conſi. xxxix. vol. j.

26 Amplia primã opi. cõmunem, vt ſtatutũ excluſiuum filiarũ nõ operetur, niſi quo ad bona intra territoriũ ſtatuẽtiũ ſubiecta, quia ſi teſtator fecerit teſtamẽtũ filia præterita, licèt filia nõ poſſit dicere nullũ in loco, vbi viget tale ſtatutũ, tamen quo ad bona extra territoriũ exiſtentia, poterit dicere teſtamentum nullũ. Brun. in tract. ꝙ ſtant. maſ. in iiij. q. in ij. membro principali.

27 Limita iſtam partem, vt per Beroũ q. cix. videlicèt vt in muliere nupta debeat attendi in hoc caſu domicilium originis, non autem ſtatutum domicilij, & originis mariti.

28 Limita ſecundam partem, quando tam decedens, quàm perſona excluſa ſubſit ſtatuentibus, ſecus, quando perſoua excluſa non ſubiacet. Io. Calde. conſi. ſuo xliiij. in add. in tit. de teſta.

29 Primò limita, principalem cõcluſionẽ huius ſecũdæ partis, videlicèt vt ſtatutũ odioſum nõ operet extra territoriũ, q̃a etiã forenſis ſubiacet huic ſtatuto odioſo excludẽti certas perſonas à ſucceſſione, quo ad bona ſubiecta territorio ſtatuentiũ. ita Pe. de Anch. in c. j. verſ. quæro iuxta p̃dicta de quæſt. tali. de cõſti. vbi dicit iſtã eſſe cõem opi. & ita cõſulendo tenuiſſe Bal. in cõſi. ſuo.

Et ſentit Lap. alleg. xcj. in iiij. dubio. & iſtam dicit communem Alex. ſiue ſtatutum loquatur in rem, ſiue in perſonam, in cõſ. xix. verſi. non obſtat & iij. vol. vj. & conſi. cxj. num. 8. vol. vij.

Curt. cõſi. v. nu. 42. ver. ad ſeptimã reſpondetur. vbi dicit communẽ. iſtam ſequitur Brun. in tract. ꝙ ſtant. maſ. in vj. artic. in j. q.

Grat. conſi. xxj. vol. j. vbi dicit iſtam communem opinionem.

30 Iſta prima opinio proculdubio procedit, quando forenſis habebat incolatũ in loco ſtatuti. ita Alex. cõſi. xix. vol. vj. Gozad. conſi. xlix. nu. 13. Pariſ. conſi. xij. vol. iij. Grat. conſi. xxj. vol. j.

31 Contra principalem limitationẽ ſentit Bart. in d. l. j. verſi. ſed poſſet dubitari. C. de ſum. Trini. vbi tenet ꝙ forenſes non ſubditi cõſuetudini Angelicanæ ſuccedũt in bonis ī Anglia exiſtentib⁹ etiam nõ ſecundum cõſuetudinem Anglicanam. & Abb. in c. ꝙ clericis. num. 32. de foro compe. Anch. conſi. clxix. in fin. Paul. de Caſt. cõſi. xxxij. vol. ij. Io. Cald. cõſi. xxxiiij. de teſta. Alex. conſi. xliiij. vol. v. Barb. ꝑ. lxxv. vol. iij. Fel. in c. poſtulaſti. de foro compe.

Roch. in c. fi. de cõſue. vbi dicit iſtam cõmunem. Pariſ. in cõſi. xij. vol. iij. Io. Crot. in l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur. Rum. conſi. cxx. volu. j. in princ. & conſi. xlviij. volu. iij. & cõſil. xlix. eod. volu. Iaſ. conſ. lxxx. vol. iij. Cor. cõſ. xciij. nu. 9. vol. ij. qui ampliat etiã ſi decedens ſit ſubiectus ſtatuentibus, & bona ſint in territorio.

32 Secundò limita, principalem concluſionem, quãdo quis haberet maiorem partem bonorum in loco ſtatuti, quia tale ſtatutum operatur etiam quo ad bona alibi ſita. Io. de Anan. conſi. iiij. in iij. dubio. Gozad. conſi. xlix. nu. 12. Pariſ. cõſi. xij. nu. 45. vol. iij.

Contrarium Ioa. Crot. in l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur. & in c. ij. §. ſtatuto, de conſt. in vj.

33 Tertiò limita, quando ſtatutum loquitur in rem. Io. Crot. in l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur. in cap. ij. §. ſtatuto, de conſt. in vj. Tiraq. de iur. primog. q. xlv. nu. 4. & ſeq.

34 Quartò limita, quia quo ad mobilia exiſtentia extra territorium, vt repoſſarentur ad locum territorij, ſtatutum operatur. Brun. in tracta. ꝙ ſtant. maſc. in viij. artic. in ij. q.

35 Quintò limita, ſi ſtatutum eſſet loci dominantis, & bona eſſent in loco illi ſubiecto, vbi contrarium ſtatutũ vigeret. vt per Brun. in viij. aricu. in xxv. q.

35 Sextò limita, ſi tranſtuliſſet domicilium in locũ ſuperiorem, & bona eſſent in loco ſubiecto. Brun. in viij. artic. in xxv. q. in fi.

37 Et circa hanc ſecundã partem ſimiliter nota, quia ſtatutum excluſiuũ nõ cenſetur prouidere forenſi. Alex. conſi. xlj. in fi. vol. vij. Soc. conſi. cxxviij. vol. iiij. Brun. in tract. ꝙ ſtãt. maſ. in vj. artic. in j. q. Barb. conſi. lxxv. vol. iij. Roch. in c. fi. de conſue. Alex. conſ. xliiij. vol. v. Ioan. Crot. in l. omnes populi. ff. de iuſt. & iur.

38 Conararium, vt quo ad bona ſubiecta ſtatuentibus ſtatutũ proficiat forenſi: conſuluit Alex. conſi. cxj. vol. vij.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Statutum, vt primogenitus ſuccedat in omnibus bonis, an operetur in bonis etiam extra prouinciam exiſtentibus.

1 EX prædictis decidi poteſt quæſtio per antiquos diſputata, nã ſtante cõſuetudine ī Anglia, ꝙ primogenitus ſuccedat in omnib⁹ bonis, & deceſſerit pater familias, qui habebat bona & in Anglia, & Italia, in qua patria oẽs filij æqualiter admittunẽ, dubitatũ fuit qualiter huic patri familias decedentĩ ſuccedaẽ. & Bar. in d. l. cunctos populos. ver. ſed poſſet dubitari. C. de ſum. Trini. diſtinguit plures caſus, ex cuius dictis eliciunt plures cõcluſiones, quarũ prima eſt, ꝙ ſi cõſuetudo Anglię, vt primogenit⁹ ſuccedat, diſponitĩ rẽ, vt putà ꝙ bona decedentiũ deueniãt ad primogenitũ, tũc ipſe cõcludit, vt quo ad bona ſita in Anglia ſit ſeruãda cõſuetudo Anglicana, quo verò ad bona ſita in Italia, diſpoſitio iuris cõmunis ſeruari debeat.

2 Quod procedit ſecundum eum etiam ſi aliàs decedens non ſit ſubiectus ſtatuentib⁹. & hoc etiam videtur ſequi Cald. in cõſ. xvij. Alex. conſi. xliiij. vol. v. Anch. cõſi. clxiij. Rui. cõſi. xlix. vol. iij.

3 Quinimò Io. Crot. in c. ij. §. ſtatuto. de cõſt. in vj. tenet talẽ cõſuetudinẽ ſeu ſtatutũ in rẽ ſcriptũ operari etiã quo ad bona alibi ſita, quod tamen prorſus repugnat intentioni Bar. & aliorum.

4 Contrarium, vt non ſit differentia an diſpoſitio loquatur in rem, vel in perſonam: voluit Soc. in conſi. xxxvj. Georg. Natta in tracta. de ſtatuto quòd ſtãt. maſcu. in q. iiij. quartæ. q. principalis. & in c. quamuis. de pact. in vj.

Goza. qui dicit ita communiter teneri in conſi. xlix.

5 Secunda cõcluſio Bar. in loco ſuprà allegato eſt talis, vt ſi cõſuetudo recipiat perſonã, & decedẽs ſit ſtatuẽtib⁹ ſubiectus, tũc ſimiliter quo ad bona ſita in Anglia ſeruaẽ ꝙ ſuetudo Anglicana: quo verò ad bona ſita in Italia ſeruaret diſpoſitio iuris cõmunis: quã etiã opi. ſequitur Bal. in d. l. cunctos populos. ver. venio ad ſecũdũ. Cald. ꝑ. xvij. de cõſti. Anch. in c. canonũ ſtatuta. ver. & per iſta ſoluiẽ quæſtio. de cõſt. Flor. in d. l. cũctos populos. C. de ſum. Tri. Cor. cõſi. cxv. vol. ij. Alex. conſ. cxxviij. vol. i. & ꝑ. lxiiij. vol. v. Iaſ. conſ. clxiij. vol. ij. Soc. conſ. cclxxxviij. vbi dicit cõmunem. & cõſi. ccxcij. Roch. in c. fi. de conſuet. Gozad. conſi. xlix. Iaſ. in l. re cõiuncti. ver. xj. caſus eſt. ff. de leg. iij. Pe. de Anch. conſi clxiij.

6 Signorol. Homod. conſ. clxv. ver. ſed circa præmiſſa. vbi dicit, quòd duo concurrere debent, & q̃ is, qui ſuccedere vult, ſit ſubiectus ſtatuẽtib⁹, & etiã ꝙ decedẽs, de cuius bonis agit, ſit ſtatuentibus ſubiectus. Pau. de Caſ. in l. nutriotribus. C. cõmu. de ſucceſ. Ruin. in conſi. cxcv. vol. ij. & cõſi. xlviij. vol. iij. Bero. q. cxvij. Tira. de iur. primog. q. xlv. nu. 4. & ſeq. glo. conſue.

7 Contrarium, vt talis conſuetudo operetur etiam in aliis bonis vbicunque exiſtentibus, tenuit Sali. in l. cunctos populos. de ſum. Trin. Calcan. conſi. xxxiij. Soc. in conſi. xxxvj. vol. j.

Universidad de Deusto
Biblioteca

locũ, nisi qñ decedens erat subditus, & bona erant in territorio statuentium, & nõ alias. Rui. in cons. xxxix. n. 16. ver. nec obstat. solum. i.

9 Secundò limita, vt, pcedat tãtummodò quo ad bona immobilia, non autem quo ad iura, & actiones. Berous. q. cix. nu. 4.

10 Simile quæstionẽ determinat Lap. in allegatione sua. xci. q tenet. p ꝓsuetud. Anglicana, vt marito moriẽte succedat vxor in tertia parte bonorũ, non operatur quo ad bona existentia extra territoriũ Anglicanũ: refert, & sequitur Ias. cons. clxiii. vol. ij. & ponit Car. in c. fi. ſi. de ꝓsue. Roch. in c. fi. de ꝓsuet. Io. And. i ad di. ad Spec. in tit. de instru. edit. §. compendiose. ver. qd si de consuetudine. Pet. de Anch. consi. clxiij. Signoro. Homod. cõs. clxvj. vers. & pro hoc determinatur.

11 Tertia Conclusio Bar. in loco allegato est, vt statutum, vel cõsuetudo disponens in persona nõ comprehendat nõ subditũ statuẽtibus, ẽt quo ad bona existentia in territorio statuentiũ: sequitur Calde. ꝓ. xvij. de cõsti. Imo. in c. quod clericis. vers. ſi autẽ reſpiceret personã. de foro compe. Soc. consil. cclxxxviij. & cõs. cexcii. Alex. consi. xliiij. vol. v. Roma. consi. cxcv. vol. ij. & ꝓ. xlix. vol. iij.

12 Signoro. Homod. consi. clxvj. qui intelligit, qñ non decessit in loco statuẽtibus subiecto is, de cuius successione agitur: secus verò si in loco decesserit statuentibus subiecto.

13 Limita secundùm Calcan. consi. liij. nu. 13. ver. nõ obstat distinctio. qñ consuetudo respiceret locum, vel indefinitè loqueretur. secus si specificè personas respiceret, vt ibi per eum.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM

Papa si omnia statuta præter ea, quæ sunt contra libertatem ecclesiæ, confirmet, an omnia alia inualida, & iniusta censeatur confirmasse.

1 VIt dictũ Bal. ĩ c. j. in prin. ĩ tit. per quos fiat inuest. q si Papa in cõfirmatione excipiat statuta ꝫ libertatẽ ecclesiæ, omnia alia statuta alias iniusta, & inualida censeantur confirmata: & istam opinio. sequitur Cor. in consi. ix. vol. iii. & cons. lij. vol. j. Ias. in l. fi. in fi. ff. q quisq; iur. Chassan. in cons. iii. Rui. in consi. ciiii. vol. iij. & cõs. c. 100. vol. iij. & consi. cxliij. vol. iij. & consi. lx. vo. iiij.

2 Et p istã opinio. facit tex. in c. qui ad agendũ. §. j. & ibi Domi. & alij not. de procur. in vj. vbi licèt aliàs procurator gñalis non possit exercere ea, q̃ requirunt speciale mãdatũ, tñ si in manda to exprimatur aliquid requirens speciale mãdatũ, clausula gñalis postmodũ apposita operatur, vt sint permissa oĩa speciale mãdatum requirentia, Dec. in l. j. ff. de reg. iur. Fel. ex mente Rot. in c. super literis. de reſcrip. Rui. cõs. 100. vol. j. Maria. Iun. in ẽſ. 50. nu. 12. vol. ij. Tiraq. de retract. lignag. in fi. nu. 95.

3 Declarã hanc partẽ, qa si ciuitas confirmat oĩa statuta alicuius loci sibi subditi, præterquã statuta contraria statutis ciuitatis confirmantis, nõ intelliguntur confirmata statuta contraria, q̃ etiã non tenduntꝫ in præiudiciũ illius ciuitatis, Pau. de Ca. in cõs. cxxix. vol. j. sequitur Aimo in consi. iij. nu. 17.

4 Cõtrariũ, in principali cõclusione, q talis exceptio nõ cõfirmet statuta aliàs iniusta: tenet Areti. in consilio viij. & in l. quòd Scruius. ff. de acq. pos. Alex. in ꝓ. xviij. vol. vj. Io. Ant. Alex. in cõs. 50. Are. & Clau. in l. legata inutiliter. ff. de adim. lega. Alex. in ꝓ. xxxviij. vol. iiij. Fel. ĩ c. ex parte. de reſcript. Paris. ꝓ. xix. vol. j. & ꝓ. xxxiij. vol. iij. Rui, cõs. cxxvij. vol. iiij. & ista opi. verior de iure vñ.

5 Pro qua facit, nã exceptio nõ facit, vt gñalis disposition cõprehendat ea, q̃ aliàs nõ comprehenderentur non opposita exceptione. Alex. in consi. xxxix. volu. iiij. & consi. xviij. nu. 9. volu. vj. Bertr. in consi. lxxxvj. vol. iij. Grat. in cons. xxxiij. volu. j. & consi. cxiiij. eod. vol. Ruin. consi. ciij. vol. iij. latè comprobat hanc partem Cagno. in l. j. num. 29. & pluribus seq. ff. de reg. iur.

Et propterea per talem exceptionem non veniunt statuta annullantia iuramentum. Rui. in consi. lx. vol. v.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Statutum, vt creditor non petat debitum vltra certum tempus, an operatur stante iuramento in contrariu.

1 PEnent cõiter Doct. q statutũ, vt si creditor nõ petierit quod sibi debetur infrà certũ tps, excludat à suo credito, nõ habet locũ in debito iurato, secundùm Ang. & Roma. & Ias. in l. nã & postea. §. si is qui temporali. ff. de iureiu. pillũ text. & Rom. ĩl. naturaliter. ff. de vsucap. & Cæpol. caut. xx. Felin. in cap. fi. de præſ. Iaſo. in addit. ad Christoph. Porc. insti. de vsuca. Hipp. in sing. cxlj. deci. Tholos. & ibi apostil. ccxx. Grat. in consi. xlj. vol. i. Boer. deci. cccxxviij.

2 Et propterea dubitatur an istud procedat tã in iuro promissorio, q̃ in assertorio, & decisorio: & certè si cõsideramus rationẽ, per q̃ mouentur Docto. in l. nã & postea. §. si is qui temporali. ff. de iureiur. ad fundandã istã cõclusionẽ, q̃ est, nã ideò statutũ nõ haber locũ in debito iurato, quia iusm habet vim litis contestationis, vt per illum tex. quc litis contestatio perpetuat actionẽ: q̃ quidem ratio, pceditũ in decisorio: vt dẽ in d. §. si is qui temporali. & in assertorio, vt dicit Imo. in d. l. naturaliter. ff. de vsucap. & Lancel. Dec. in l. ij. ff. de iureiur.

3 Et hoc no. qa in oĩbus ꝫctibus hodie ferè apponit iusm assertoriũ, videlicet, & prædictæ partes iurauerunt prædicta oĩa vera esse: Alex. in l. si cũ dotẽ. §. eo aũt tempore. versicu. v. limita. ff. soma Gomes. in §. itẽ si quis postulante. insti. de act. Rui. cõs. cl. vol. iiij. Claud. in l. naturaliter. ff. de vsucap. non autẽ procedit in iuramento promissorio. vt per Doct. allegatos.

4 Sed ꝫriũ puto verius, quia nõ modo Doct. suprà alle. videtur tenere istam conclusionẽ, & loqui in decisorio. iuramento, sed etiam in promissorio: nõ solùm cm̃ se fundant, quia iuramentũ habeat vim litis contestationis,

5 Sed ẽt mouentur alia ratione, videlicet qa dispositio simpliciter loquens nõ censetur disponere in materia iurata, nisi de iuramento fiat expressa mẽtio, vt dicit gl. fi. in c. cùm non deceat. de elect. in vj. Fulg. in ꝓ. ccxix. incip. vitis, & cõsi. clvj. Pe. de Anch. in ꝓ. ccxxvj. Alex. in ꝓ. i. 100. in iiij. vol. & ꝓ. i. xxxvij. in iiij. vol. & ꝓ. xxxviij. in iij. vol. & ꝓ. cxxv. inci. vitis. eo. vol. Dec. in l. pacta nouissima. C. de pact. & in l. de alimẽtis. C. de transſ. Hipp. i sing. dxv. & ꝓ. cvij. n. 11. Cor. in ꝓ. xxxvj. vol. j. Alex. in ꝓ. ccv. vol. ij. & ĩ ꝓ. cxxxvij. vol. vj. & ĩ ꝓ. lxij. i fi. vol. vij. Soc. i ꝓ. ccxxxix. Dec. Neap. cxj. i antiq. Ias. i ꝓ. clxxiij. vol. iiij. Alex. in ꝓ. xxvij. vol. j. q optimè loquitur in proposito. & in ꝓ. xxxvii. vol. ij. Frã. Cur. in ꝓ. xcviij.

6 Quæ ratio militat ẽt in iuro promissorio. & per istã rationẽ mouetur Cor. in cõs. cccxxviij. vol. j. & cõs. clxxx. vol. iij. ad dicendũ, q statutũ inducens præscriptionẽ debiti, non habet locum in debito iurato. idẽ Bal. in tract. pscr. in iij. par. & in vj. par. Marc. Ant. Bauer. in tracta. de iureiur. & istud in simili considerat Dec. Neap. v. in antiq. vbi saluus conductus etiam generaliter cõcessus non proficit in debito iurato.

7 Nec dicatur, q cõfirmatio Apostolica operetur, vt etiam obligatio iurata subiaceat statuto: quia respondetur, q confirmatio præsupponit statutũ, quod cum non loquatur in iuramẽto, merito dispositio statuti per confirmationem nõ extenditur, vt per Alex. in consi. cxxxvij. volu. vj. Corn. qui loquitur in terminis in consi. ccxxiiij. vol. iij. Franc. Curt. in consi. lxvij.

Contra istam conclu. tenet Guido Papæ q. cxcix.

8 Tenendo primam opin. limita, vt iuramentum non excludat præscriptionem temporis immemorabilis. Maria. Iun. in consi. iiij. numero, 4. & seq. vol. j.

9 Et idem est in præscriptione vltra xl. annos. Mari. Iun. in cons. clxv. nu. 63. vol. j.

10 Sed aduerte tamen, qa statutũ nostrum in reformationibus Alex. vẽ loqui in debito ꝓueniente ex instrumento, & tñ illo tẽpore clarũ erat, q omnia instrumenta conficiebantur cũ insertione iuramenti: & sic videnẽ implicitè etiã statuentes, disponere in debito iurato, cũ loquantꝫ in debito ꝓueniẽre ex instrumẽto.

11 Item, quia statutũ vrbis infringit ꝓbationẽ, & sic iuramẽtũ in casu nostri statuti nõ potest ꝓbari, vt per Soc. ĩ ꝓ. ccxxxj. Cor. in cõsi. cxxj. vol. ij. et in cons. lxiiij. vol. iij. Soc. in ꝓ. xcvij. Cagnol. in l. si librarius. nu. 43. ff. de reg. iur. Rui. cõs. lv. vol. v. & ideò statutum nostrum etiam ad debitum iuratũ debet extendi, & ista erit alia limitatio ad principalem conclusionem.

12 Et not. quia vt generalis cõfirmatio operetur circa statutũ, quod infringit iuramentum, necesse est, vt sit facta ex certa scientia. Alex. in consi. xxxviij. vol. iiij. & consi. xviij. nu. 7. vol. vj. Grat. consi. lxxxiiij. vol. j. & consi. lxxv. vol. ij.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Statutum contra iuris regulas inducens aliquid contra promissorem, an habeat locum in eius hæredem.

1 STatutum aliquid de nouo inducens ꝫ regulas iuris cõtra promissorem, vel scribentem, nõ habet locũ in hærede, ꝓmissoris, vel scribẽtis. Ang. in l. postulãte. ff. ad Treb. Soc. in cõs. cxx. vers. iiij. principaliter. & in ꝓ. ccxcij. ver. in cõtrariũ tamen facit. & ꝓ. ccxxxj. ver. cõfirmat hoc

hoc de iure. & in cõs. xxiij. vers. in ꝫriũ tñ facit vol. iij. & in l. qui Romæ. §. Augerius. in tertio notabi. ff. de verb. obli. Soc. in cõsi. lxxxviij. versi. j. qa statutũ. vol. iiij. Dec. in l. hæredẽ. ff. de regul. iur. Benedic. de Barz. in tract. guarant. in ix. q. primæ partis. Calca. in consi. xviij. versi. xij. hoc etiã. hanc partẽ sensit Fulg. in ꝓ. clxxix. & illã tenet expresse Brun. in tract. de constitut. volu. iij. in ix. q. dũ tractat de effectu guarantigiæ. Fel. in capitu. quia. V. de iudic. Ruin. consi. cxliij. vol. v.

2 Cõtrariũ tenet Pau. de Cast. in d. l. postulante. & ibi Imo. ff. ad Trebell. Alex. in ꝓ. xxviij. volu. v. vbi allegat q̃dã, q̃ non faciunt, qa tñ verificant, q instrumentũ habet executionem paratam ꝫ hæredẽ, sed nõ loquuntur. qñ statutũ dat ex priuilegio viã executiuam ꝫ scribentem, quia virtualiter attenta dispositione iuris cõis, ſm quã reputatur eadẽ persona cum defuncto, scriptura ab ipso hærede censetur scripta. sed dubitatur an procedat in statuto. quia istud est per fictionẽ, & ista põt esse ratio, cur magis afficiat scriptura scribentem, quàm hæredem eius.

Sed idẽ voluit Alex. in cõs. cxviij. vol. vj. Gomes. in §. actiones. Instit. de actio. Ias. idẽ tenet in l. si cui legetur. §. si Titio. in tertio not. ff. de lega. j. Istã ẽt opi. vſ seq Io. de Ana. in c. Michael. de vsu. dũ se remittit ad Imo. in dict. l. postulante. vbi tenet ꝫ Ange. ibi. & idẽ sentit Bal. in ꝓ. lxx. ver. respondeꝭ. volu. j. idẽ voluit Iac. de S. Georg. in l. j. in fin. princ. ff. si cert. peta. Iaſo. in l. cùm filius familias. ff. de verb. oblig. Rui. consl. lviij. nu. 6. vol. v. Boer. decis. ccxxi.

3 Tenendo istã vltimã partem, Limita in hærede cũ bñficio inuentarij, qui vigore dicti statuti capi non posset. Bero. q. lvij.

4 Secundò limita, quia tale statutum non habet locum contra patrem etiam eo casu, quo pater pro filio teneretur. Soc. in l. cũ filius familias. ff. de verborũ obligationib.

De Consuetudine.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM

Ex consuetudine interpretatur Contractus.

1 GEneralis est illa cõclusio, vt ꝫct⁹ recipiat interpretationẽ à consuetudine. l. q si nolit. §. qa assidua. ff. de ædil. edict. l. semper ĩ stipulationibus. ff. de regul. iur. glo. in l. ſi fundus. §. in cõmissoria. ff. de leg. cõm. Io. And. in reg. quod facit. de regu. iur. in sexto. ĩ mercurialibus. & hoc voluit Bart. in l. nemo. ff. de duobus reis. & ĩl. domini ꝑdiorũ. C. de agric. & cẽſ. lib. xj. ĩ l. Paulus. in princip. ff. de solu. & in l. ſemp ĩ stipulationib. ff. de regul. iur. in l. impẽſæ. ff. de impenſ. in reb. dot. fact. in l. ex parte. ff. de verb. oblig. ĩl. cũ plures. in fi. ff. locat. Bal. in l. liberti. C. de oper. liber. ver. circa ꝑdicta. ĩ c. cũ M. ferrarien. vers. & no. argumẽtũ. de cõsti. & in l. j. ver. in ꝫctib. quatuor cõsiderãtur. C. de fruct. & lit. expen. in l. j. C si ob publicas pens. versic. sed pone. in l. ſi certis annis. versi. credo autẽ. C. de pact. Bald. in l. j. in ij. q. C. pro soc. in l. incendium. C. si certum pet. in l. instrumenta. versi. quæro quidam. C. de fideicom. in l. cum de consuetudine. in princip. ff. de legib. in l. ſi post. in §. ſi creditor. ff. de pignor. act. & in addit. Spec. in tit. de loc. vers. itẽ & in tertiã generationem. ĩ l. fideicõmiſſa. §. ſi seruo. ff. de legat. tertio. in rubr. C. de exercit. & in rub. de cõsuetu. idem voluit Salic. in l. excepto. C. locat. Ab. in c. cũ M. ver. nota ibi sicut cõsueuit. de const. & in cons. lxxiiij. vol. j. & ꝓ. xvj. vol. j. Imol. in c. potuit. de loc. Ang. in §. emphyteusim. in auth. de nõ alien. & ꝓ. lxxv. & ꝓ. clxxxiiij. Alex. in consil. cvij. vol. ij. Barb. in c. cũ M. de cõstit. in cap. quodtranslationẽ. de offic. leg. in cõ. f. xiiij. vol. ij. & consi. lj. vol. ij. Feli. in capit. cũ M. de cõst. Ias. in l. vltimo. C. de collat. ĩl. certi cõdictio. §. ſi nummos. ff. ſi cert. petat. in l. diẽ functo. ff. de offic. assẽſſo. Brun. in tracta. q stant. masc. in quinto articu. in xj. q. Roma. in ꝓ. cxiiij. Andræ. de Isern. in c. j. ex quib. cauſ. feud. amitt. Aretin. in cõ. f. xj. Rom. cõsi. xciiij. Guald. loco xxij. Gomes. in c. j. de constit. in sext. Zas. in ꝓ. xvij. vol. j. Chassa. in cõsuet. Burgun. Iaſo. cõsil. xx. volu. i. Hippol. in sing. cccxxv. & sing. cccxcv. Bertra. cõ. f. cxxvj. vol. j. & cõsil. cxxxviii. & cõ. f. clxxvij. vol. j. Hispan. in rubr. de donã inter vir. & vxor. §. vj. nu. 4. & seq. & multa congerit Io. Nicol. in l. generaliter, nu. 61. & seq. C. de secundis nupt. Tiraq. de retract. lignag. §. i. in gl. xviij. nu. 73. Rui. consl. lxxiiij. vol. j. & consi. ciiij. vol. v.

2 Ex qua cõclusione infertur, vt in ꝫctu emptionis & vẽditionis debeat attendi cõsuetudo. l. si fundus. ff. de euictio. Bar in l. ex ea parte. ff. de verb. obli. Bart. Pau. & alij in l. cunctos populos. C. summa Trini. Bald. in l. instrumenta. C. de probat.

3 Amplia, vt idẽ dicendũ sit in venditione gabellarũ. Barto. in l. j. C. de paſc. pub. vel. priu. libro xj. Bertachi. in tract. de gabel. in iij. q. ſecundæ partis. Rui. in consi. lxxiiij. vol. j.

4 Secundò infertur, vt in locatione, & cõductione sit inspiciẽda consuetudo, text. in l. excepto. vbi Bal. Sali & alij. C. locat. Bar. in l. penult. ff. de impenſ. in reb. dot. fact. Socin. in consi. xcix. vol. j. Alex. consi. cvij. vol. ij.

5 Amplia, vt hoc procedat ẽt in locatione operarũ. Bart. in l. j. §. ludi quoque. ff. de var. & extraord. cogn it.

6 Tertiò infertur, vt idẽ dicẽdũ sit in cõtractu societatis. Bal. in l. j. C. pro ſoci. Petr. de Vbald. in tract. de duob. fratr. in vj. par.

7 Quartò infertur, vt cõsuetudo ẽt in stipulatione debeat attẽdi. l. ſemper in stipulationibus, vbi latè Dec. Cagnol. post alios. ff. de regulis iuris.

8 Quintò infertur, nã etiam donatio recipit interpretationem à consuetudine. Hiſpan. in rubr. de donat. inter virũ & vxor. in §. vj. nu. 2. & seq. Ioan. Nicol. in l. generaliter. nu. 69. C. de secũd. nupt. Bertr. consi. ccxc. nu. 13. vol. iij.

9 Sextò infertur, vt & in cõcessione emphyteuſis attendamus cõsuetudinẽ. Bal. in l. ſi certis annis. C. de pact. Abb. in cõ. f. lxxiiij. vol. i. Ang. in cõ. f. clxxxiij. Ias. in l. vt liberis. C. de coll. & in l. j. §. ſi ꝓcurator ff. si quis ius dic. nõ obtẽp. Aret ĩ ꝓ. xj. Bald. in l. bene à Zenone. C. de quadr. pſc. Ang. ĩ l. ſi qs ꝓhibuerit. ĩ prïc. ff. de public. Matth. de Afflict. sup ꝓstitut. sup rub. de defenſ. impoſ. n. 11. Rui. ꝓ. cviij. vol. iiij. Tiraq de ꝓsti. in iij. par. in xiij. limita. nu. 8. Io. Nicol. in l. generaliter. nu. 82. C. de secund. nup.

21 Primò amplia, vt procurator etiam iurare possit super obseruantia cõtractus, quãdo ita consueuit iurari. Alexã. in apostil. ad Bar. in l. solutam. §. fi. ff. de pign. act. Rui. cõ. f. lxvj. vol. iiij.

22 Secundò amplia, vt ꝓcurator deputatus ad fideiubendum possit renunciare omnibus legibus introductis in fauorẽ fideiussorum, prout est cõsuetũ. Ias. in l. certi cõdictio. §. si nũmos. ff. si cert. petat. n. 13. & seq. Io. Nic. in l. gñaliter. n. 67. C. de sec. nupt.

23 Tertio amplia, vt ꝓcurator cõstitutus ad recipiẽdũ pecuniã mutuo, possit illã accipere etiã sub cãbiis, & recãbiis, quãdo ita erat mos illius ciuitatis. Rom. consilio xciiij. in fine, & consilio cxiiij. & in l. iij. §. iurari. ff. de iureiur. Barbat. in capit. cum M. Ferrar. & ibi. Feli. de consti. Iaſo. in l. certi condictio. §. si nummos. ff. si cert. petat. & ſin l. vt liberis. C. de collat. Rui. consi. xciij. vol. v.

24 Et ꝓpterea sicuti ꝓcurator gñaliter põt ea oĩa facere q̃ sunt ſm ꝓsuetudinẽ illi⁹ regionis, vt p Curt. Iun. ĩ l. diligẽter. ff. mãdati.

ita

Universidad de Deusto
Biblioteca

25 Ita ẽt ille qui simpliciter est cõstitut' procurator ad aliquid faciẽdũ, nõ põt aliquid facere ꝑ cõsuetudinẽ illius ciuitatis. Bar. in l.j.C.de pasc.publ.lib.x. Barb.in c.cum M.Ferrarien.de constit.

26 Quartò amplia, vt in mandato gñali veniat illud quod solitus est dñs facere, licẽt alias nõ veniret. Bar.in l.solutã.§.fi. & ibi Alex.in apostil.ff.de pignor.act.

27 Ex quo infert ibi Alex.in d.§.fin.q̃ procurator potest etiam donare, qñ dñs hoc erat solitus facere. & idem dicit Bald.in cõs. cxxxviij.vol.v.& idẽ dicit Rom.in fing.ix.

Contrarium tenet gl.in c.ij.in verbo, non debet. de donat.

28 XIIII. Infertur, vt cõsuetudo inspici debeat ad hoc vt ꝑctus censeri debeat vsurarius vel ne. Bart.in l.qs sit fugitiuus. §. apud Labeonẽ.ff.de ædil.edict. Oldrad.in cõs.cvij.Bal.in l.vnica.in iij. q.C.de his quæ pœn.no.sequitur Iaf.in l.j.ĩ iiij.queſt. C.de sum. Trinit.Abb.in consi.xv.vol.j.Dec.in consi.clxx. Aimo in consil. vj.nu.103.& in consi.cxlv.nu.12.

29 Primò amplia, quia idẽ est an quis reputandus sit vsurarius. Io.And.in c.quãquã.de vsu.in nouel.Pau.de Cast.& Sali.in l.j.in fi.C.de prob.Roch.in tract.de consuet.nu.109.Ioan. Nicol. in l. generaliter.nu.8.C.de secund.nupt.

30 Secundò amplia, nam etiam in solutione vsurarum consuetudo est attendenda. Alex.in consi.viij.volu.vj.Roch. de cõsuet. nu.88.& nu.118.

31 Amplia istã ampliationẽ, vt ẽt vsuræ vsurarũ solutio à consuetudine interpretationẽ recipiat. Ale.in cõs.cvij.nu.18.vol.ij.

32 Primò amplia principalẽ conclusionẽ, vt ẽt si in cõcessione nõ sit facta mentio de mero, & mixto imperio, nihilominus si talis erat consuetudo, censetur ẽt concessum merum, & mixtũ imperium. Rom. consilio lix. Iaſ.in l.vt liberis. C. de collatio. Io. Nicol.in l.generaliter.nu.66.C.de secund.nupt.

33 Amplia istã ampliationem, vt etiam in concessione veniat passagium solitũ exigi: vt per Bal.in rubric.ff.de rerum diuſ. ver. sed hic quæritur. Hiſpa. in rubr.de donat.inter virum & vxor.§. j.num.14.versicu. exiſtis insertur.

34 Secundò amplia, vt in cõcessione veniant ẽt regalia si solita sunt venire. Abb.in c.cũ M.Ferrarien.de cõst. Alex.in ꝑ. lxxxix. vol.iij.Barb.in c.q̃ translationẽ.de off.leg. Affli. ſuper cõſti. sub rub.q̃ nullus prælatus.nu.26. Secus aũt, qñ regalia nõ essent solita venire: vt per Bart.in l.fideicommiſſa.§.ſi seruo.ff.de legat.iij.

35 Secũdò principaliter amplia, ga ẽt officialis ad officiũ intelligi esse receptus ſm cõsuetudinẽ loci. Bart.in l. Magiſtratibus. ff.ad munic.Abb.in cõſ.xvj.vol.j.Barbat.in c.q̃ translationẽ. de of.leg.Iaſ.ĩ l.diẽ functo.ff.de off.aſſeſſo.& ĩl.vt liberis. C.de coll.

36 Et hinc videmus, q̃ legatus de latere semper censetur constitutus cum ea facultate, quę cõiter tradi solet aliis legatis: per tex.in cap.q̃ translationẽ.de offic.leg.Brun.in tract. quòd stant. masc.in v.artic.in x q.versi.ad prædicta etiam.

37 Amplia, ga idẽ dicendũ est in cõcessione iurisdictionis. Hiſpan.in c.per vestras.in ij.not.nu.27.de donat.inter vir.& vxor.

38 Tertiò principaliter amplia, vt etiam priuilegium recipiat interpretationẽ à consuetudine: vt per Bald.in l.ſi C. de fideicõ. Abb.in c.certificari.in ij.not.de sepult.Alex.in consi.cvij. vol. ij. Io.Nicol.in l.generaliter.nu.79.C.de secund.nupt.

39 Quartò amplia, ga ẽt in conuocatione consilij est inspicienda cõsuetudo. Bar.ĩ l.oẽs populi.ĩ ij.prin.q.ff.de iuſti, & iur. Bart. & alij in l.ij.C.de decurionib.lib.x. Brun.in tract.de forma.§. qui possſ.dare vel to ll.for.versi.& multa exempla.

40 Quintò amplia, vt hoc idẽ dicẽdũ ſit in electione officialiũ faciendа.l.itẽ eorũ.vbi Bart.ff.quod cuiuſ.vniuer.nom. Aret. in l.secunda.§.prius.ff.dẽ vulg.& pupill.Brun. in tract. de forma. in loco proximè allegato.

41 Sextò amplia, nã in exactione tributorũ venit captura personalis qñ exactores consueuerunt procedere etiam quo ad capturam personæ: vt not. And.de Bar.& ibi Ioã. de Plat. in l.missi opinatores.C.de exact.trib. li.x.Bal.in l.j.n.4.C.ſi ꝑpter publ.pẽsit.Hiſp.in rubr.de donat.inter vir.& vxor.§.j.nu.13.

42 Septimò amplia, vt etiam in rescriptis attendamus consuetudinem. Grat.in consi.cliij.nu.44.volu.ij.& latè tradit Tiraq.in tract.de nobilit.c.x.nu.9.

43 Octauò amplia, vt ẽt statuta recipiant interpretationẽ à cõsuetudine. Anch.in l.tres fratres.ff.de pact. Bert. consil. ccxc.nu. 13.vol.iij.Io.Nicol.in l.generaliter.nu.80.C.de secund.nupt.

44 Nonò amplia, quia etiam in pœnis est seruanda cõsuetudo. Paris Put.in tract. de syndicatu. Felinus qui multa cumulat, in capitulo, inter cæteras.de testript.& in cap.inquisitionis. de accusat.Aim.in consi.cxxxvij.nu.6.& consi.cci.nu.11.

45 Decimò amplia, quia etiam in delictis attenditur consuetudo. Fel.in c.ad petitionem.de accuſ.

46 Vndecimò amplia, ga ẽt cõfectio inuentarij hanc interpretationẽ recipit; put in hẽ de tradit Bal.in l.fi.in princ.& ibi Paul. de Cast.in §.j.C.de iur.deliber.& in tutore dicit Bart.in l.tutor; q̃ repertorium.in princ.ff.de adminiſtr.tuto. Ioan.Crot.in l. nemo põt.numer.53.ff.de leg.j.

47 Duodecimò amplia, nã vbicunq; dubitatur an libris mercatorũ sit fides adhibenda, semper attendenda est consuetudo regionis. Bart.ſaſo.& alijs in l.admonendi.ff.de iureiur. Iaſo.in l.j.n. 37.C.de edẽ. Dec. post alios ĩ cj.nu.27.de ꝑbat. Roch. ĩ tract.de cõsue.n.106.& n.273. Aim.de antiq.temp.in j.par.n.266.& seq.

48 Decimotertiò amplia, vt ẽt cõsuetudo sit seruanda in cursu aquarũ, vel eius seruitute. l.ſi manifeſte.C.de seruitu.l. ſi prius.§. j.ff.de aqua pluuia arcen. Cæpol.ĩ trac.de seruit.vrbano.ꝑ.c. vij.

49 Decimoquartò amplia, nã idem dicendum est in oblatione facienda à debitore creditori. Bald. in l.fin. versiculo, item ſcias. C.de condition.inſer. Bart.in l.item illa.ff.de constitu. pecu. Bal. & Salic.in l.acceptam.C.de vſur.

50 Decimoquintò amplia, vt ẽt in materia restauri & remissionis consuetudo sit attendenda. Maria. Iunior in consil.lxxviij.n. 13.vol.ij.Rui.in consi.lxxiiij.vol.j.

51 XVI. Amplia, vt etiã cultura agrorũ hanc interpretationem recipiat, & ideo nõ põt colonus mutare vſum seu formã culturæ in præiudiciũ domini, & facere id in agro, quod fieri nõ consueuit.l.& hęc diſtinctio.§.fin.vbi Barto. & Paul.ff.locat. Pẽt.de Vbal.in tract.de duoa.fratrib.par.xj.nu.44.& seq. Alex.in consil. clxxvij.nu.15.vol.ij.Rui.in consi.lxxiiij.nu.15.vol.j.

52 Amplia, nã ſi colonus nõ coluerit ſm consuetudinẽ, poterit à domino expelli. Alex.in consi.cxxix.vol.ij.

53 XVII. Amplia, nã regula procedit in materia iudiciali, & q̃ habeat locũ in ordinatoriis, tenẽt Bald.& Salicet. in l. ij. per illũ text.C.quemad.teſtam.aperiẽ. Guid.Papæ deciſ.cclxiij. Roch.in tract.de consuet.nu.149.& seq.

54 XVIII. Amplia, quia iudex tenetur seruare illã formã in ꝓferendo sniam, quã seruat illa Curia vbi ipse reſidet. Bart.in l.iudices.C.de sen.& inter loc.om.iud.Roch.in tract.de cõsu.n.150.

55 XIX. Amplia, nã hoc idẽ seruandũ est in præſixione dilationum, Bart.in Auth.qui semel.nu.14.C.qũo,& quan. iud. Lanfr. in c.quoniam contrà.in verb.dilationes.nu.15.de probat.

56 XX. Amplia, nã ẽt in interpoſitione decreti iudex consuetudinem loci tenetur seruare. Bald.in leg fina.§.neceſſitate. numc. 17.C.de bo.quæ liber.

57 XXI. Amplia, ga ẽt citatio recipit interpretationem à cõsuetudine. Innoc.in capitulo, cum nobis.de elect. Bald. in capitulo primo.de milit.vaſal.qui cõtu. Abb.in ca.cõſuluit.nu.5.de offic. delegat.Fel.in c.ij.in fi.de teſti.cog.& in c.ad petitionẽ.in fi.de accuſat.Io.Nicol.in l.generaliter.nu.84.C.de secund.nupt.

58 XXII. Amplia, nã hoc idẽ seruandũ est in examinatione teſtiũ: vt est text.in l.iij.§.fi.ff.de teſti. tradit Grat.in consi.cliij.vol.ij.

59 XXIII. Amplia, ga idẽ est ẽt in interpretatione instrumentorũ, q̃ quidẽ instrumenta recipiunt interpretationẽ, & extensionẽ à particulari consuetudine eiuſdemmet Notarij: vt not. Barto. Pau.de Caſt. Alex. Soc. Iaſ.& alij in l. Gallus.§. idem credendum. ff.de lib.& poſth.

60 XXIIII. Amplia, vt cõclusio extẽdatur etiã ad vltimas volũtates, & ideo circa formã adhibendã in testamentis consuetudo seruanda est. l.ſi non ſpeciali. vbi Barto. Bald.& alij. C.de testa. Gui.Pap.deciſ.cclxij. Curt.in tract.de consuet.nu.169.

61 Primò amplia, vt idẽ seruandũ ſit circa facultatẽ testandi. Io. Fab.in proœm.inſt.ſuper verb.Iuſtinianus. Guli.Bened.in c.Raynutius.in verb.& vxorẽ nomine Adelaſiam.nu.479.

62 Secundò amplia, vt ẽt cõsuetudo ſit inſpicienda circa numerũ teſtium teſtamentariorum. Roch.in tract.de consuet.n.159.

63 XXV. Amplia, vt conclusio habeat locũ etiã in ſubſtitutionibus. Guliel.Bened.in ca.Raynutius.in verb.& vxorẽ nomine Adelaſiam.num.265.

64 XXVI. Amplia, ga cõsuetudo attenditur etiã in detractione Falcidiæ vel Trebellianicæ facienda. Inn.ĩ capitulo, Raynutius.ĩ glo.in verbo, cõsuetudinẽ.de teſta. Abb.in ꝑ.73.volu.ſecundo.

65 XXVII. Amplia, nã etiã consuetudo debet seruari, quando quis immittitur in poſſeſſionẽ ex beneficio legis ſina. C.de edic. diui Adria.toll.vt tradit ibi Bald.in d.l.ſi.q.vij.nu.46.

66 XXVIII. Amplia, quia denique oĩs diſpoſitio debet à cõsuetudine interpretationẽ recipere. Inn. in capitulo, olim. de verb. ſig. Abb.in capitulo, certificari.de sepult. Bertran. in cõſ.ccxc.n. 13.volu.tertio. Ruinus consilio clx.volumine primo. Deci. qui plures allegat in leg. ſemper in ſtipulationibus.numero 12.ff.de regul.iur.

67 XXIX. Amplia, ga ꝑctus recipiunt interpretationẽ à cõsuetudine, ẽt si sit adiecta dictio taxatiua. Bart.in l viros.C.de diuer. offi.lib.xij.Ro.consi.xciiij.& in l.iij.§.iurari.ff.de iurejur. Iaſ. in l.i. ff.ſi quis ius dic.non obtemp.& in l.ſi mora.ff.ſolut.matr. Chaſſ. in consſ.j.in iij.preſuppoſito.nu.24.Ruin.consi.xciij.vol.v.

Amplia

68 XXX. Amplia, vt conclusio procedat etiam in materia odioſa, prout q̃ censeatur conceſſa facultas exigendi vſuras vſurarũ: dicit Alex.in consſ.cvij.vol.ij.

69 XXXI. Amplia, vt conclusio habeat locũ etiã ſi consuetudo nõ ſit præſcripta, ſed tantũmodo per aliquos actus obſeruata: vt voluit Nicol.de Matta.in l.de quib.ff.de leg.quẽ refert & ſequitur Ant.de But.in c.ſi.vers.ex his dicit Nico.de cõsuet. Alex.in consſ. cvij.volu.ij.Aret.in consſ.xi.verſic.ſed tamen ex ſuperabundanti. Affli.ſuper conſti.reg.in cõſt.incip.iuſtitiarios.n.6.Roch.in rubr. de consuet.in iiij.q.vers.ex præmiſſa doctrina.Dec.in l.ſemper in ſtipulationib.in fin.ff.de reg.iur.

70 Primò limita regulam principalem, ſi constaret contrahẽtes noluiſſe ſequi consuetudinem: vt not.Guald.in loco xxij.

71 Secundò limita, nam licèt in ꝑctibus habeatur ꝓ expreſſo id quod est consuetum, licet fuerit omiſſum: vt per Doct.in d.ca.cũ M.Ferrarien.de constitut.

72 Tamen iſtud non procedit quando caſus omiſſus, qui ex cõsuetudine ſuppleri poteſt, ſit reeluſus virtute caſus expreſſi in cõtractu: prout not.Ruin.in consſ.lxxiiij.vol.j.

73 Tertiò limita, quia quando adeſſent plures consuetudines, vltima tantum deberet attendi: vt tradit Alex.in consil.v.volu.v. Dec.in l.ſemper in ſtipulationib.nu.9.ff.de reg.iur.

74 Quartò limita, vt conclusio procedat in consuetis fieri cõmuniter, ſecus ſi rarò: vt dicetur infrà in tertia conclus.in v.limi. Cod.tit.vbi etiam traduntur aliæ limitationes, quas ibi vide.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Consuetudo loci attenditur in contractibus.

1 PRoximè ſubſequitur alia cõclusio, q̃ in ꝑctibus attẽditur locus in quo ꝑctus geritur. l.ſi fundꝰ ff.de euict.

Et ideò debet adhiberi ſolẽnitas requiſita in loco ꝑctus. Bal.in l.cunctos populos.verſiculo, viſo de iure perſon.C.de ſum.Trin.Caccial.ibi, verſiculo, dicit ẽt. Alber.in j.part.ſtatutorũ.q.xv.Ange.in d.l.ſi fundus.in princ.ff.de euict.io.

3 Et propterea infertur, vt ꝑctus factus cum ſolennitate requiſita in loco in quo ꝑctus perficitur, vel de cõsuetudine, vel ſtatuto operetur quo ad bona etiã alibi exiſtentia, licet in loco bonorũ maior ſolẽnitas requiratur. Quæ cõclusio dupliciter cõprobat.

4 Primò, quia etiã forensis ꝫhens in loco tenetur seruare ſolennitatem in ꝑctu eius loci, in quo ꝫhit. Bart.in d.l.cunctos populos.verſ.& primo quæro. Bal.in repet.verſic.refert, & ſequitur.& verſ.idẽ dicit, in ead.repet.& verſ.ſecundò aduerte.verſ.qñ verò ſtatutum.& verſ.in primis in quantũ cõcludit hic Bar. Aret. in ꝑ. liiij.& ꝑ.lxxiij. Capra, in cõſ.cxliiij. Inn.in rub.de cõsuetud.verſi. ſed hic melius. Imo.in c.cognoſcentes.verſ.nunquid aũt ſtatuta ligent.de const. Anch.in c.ſi.in vij.oppoſ.de cõſt.in vj. Fel.in ca.j. verſ.facit quod not. Inno.de ſponſ. Ant.de But.in rub.de cõsuet. in prin.& Imo. Aret.in cõſ.xj.verſ.ſed tñ ex abundanti. Bal.in ꝑ. ccccclxj.in ij.dubio.vol.j. Roch.de Curt.in c.ſi.de cõsuet. Imol.in c.cum olim.verſi.item etiam potes notare.de cler.coniug. Bald. in rub.de consuet.verſi.vbi agitur ex ꝑctu. Card.in repet.c.fin.in xlvij.q.nu.35.de consuet.

5 Secũdò, quia ſolennitas requiſita in ꝑctu de iure cõmuni, vel ſtatuto vel cõsuetudine in loco originis, vel domicilij non ligat ſubditũ ꝫhentem extra territoriũ. Bar.in d.l.cũctos populos.ver. circa primũ. Soc.in ꝑ.cccij.verſic.prima concluſio.& dictum est ſuprà in ti.de ſtatut.in quarta limit.illius concluſionis, qñ per ſtatutum inhabilitatur perſona ad actum faciendum,

6 Primò amplia, vt quo ad ſolennitatem attẽdatur locus ꝑctus, & nõ attendatur locus deſtinatæ ſolutionis: vt dicit Caccial.in d. l.cunctos populos.ver.& dum ſupra dixi.& verſ.ex prædictis põt decidi. Ang.in d.l.ſi fundus.verſi.j.caſu, de euictio. Abb.in c.ſi.nu. 37.de foro compet.

7 Secundò amplia, quia non ſolum ꝑctus non ſeruata ſolẽnitate loci, in quo ꝫhitur, eſt nullus, ſi de eo q̃ratur in loco ꝑctus, ſed etiam ſi de eo contingat alibi dubitari quàm in loco contractus: ita Caccialup.in d.l.cunctos.verſ.infert, q̃ ſi ſtatutum.

8 Tertiò amplia, vt etiam in ꝑctu matrimonij ſuper ſolennitate ſit ſeranda ſolẽnitas requiſita, vel ex ſtatuto, vel ex cõsuetudine in loco, in quo matrimoniũ ꝫhitur. ita voluit Abb.in c.j.verſ.ſed dubitatur circa ꝓdicta.de ſponſ. Anch.ibi & latè Fel.ibi.ver.circa ſm. Caccial.in d.l.cũctos populos.verſ.item ſcias. C.de ſum.trin.

9 Quartò amplia, vt etiã in diſtractibus attendatur locus ꝑctus, ſi concurrat vel idẽtitas rationis, vel ratio expreſſa in diſpoſitione. Ita Caccial.in d.l.cunctos populos.verſic.poſſet hic dubitari.

10 Quintò amplia, ẽt ſi ꝑctus perficiatur per ꝓcuratorẽ, quia in loco ꝑctus, ꝓcurator deputatus ad ꝫhendum debet adhibere eãdem ſolẽnitatẽ, quã adhiberet ipſe principalis, ſi per ſe cõtraheret. Caccial.in d.l.cunctos populos.verſic.& fortius putarem.

11 Sextò amplia, vt etiã quo ad ſolẽnitatem gabellæ attendatur locus ꝑctus. Bal.in l.j.in ij.q.C. vbi cõuen. qui cert. loc. ſol. ꝓmiſ. in l.magis puto.§.illud.ff.de reb.eor. Bal.in l.j.in j.q.C.de ꝫhend. empt. Aret.in c.licèt.cl ij.verſ.ex quo infert, de for. compe. vbi dicit iſtã cõem*opin.& ibi Ant.de But.verſ.aduerte contractus.& ibi Abb.nu.30. Fel. vbi etiam dicit iſtam partem communẽ. Ang. in l.ſi.verſ.ſequitur etiam ſecundum.ff.de iuriſd.omn.iud. Soc.in conſ.cccliij.in iij.ſubſcriptione.& consſ.cccij.ver.ſecunda cõcluſio. Bertach.in tract.de gabel.in vj.part.q.iij.

12 Contrarium, q̃ imò attendatur locus collatæ ſolutionis, & non contractus, quo ad ſolutionem gabellæ, voluit Bal.in l.multum intereſt.verſi.pone ergo dicit ſtatutum. C. ſi quis alt.vel ſib. & ibi Salic.in finalib.verbis.

13 Limita primam opinionem communem, quando grauatur perſona ad gabellam ſoluendam, quia tunc forensis contrahens ſolueret illam in loco domicilij, non ꝑctus, ſecus ſi grauamen reſpicit conuentionem, ita Caccial.ita d.l.cunctos popul.

14 Secundò limita, etiam niſi in fraudem exiret locum, vt fraudaret gabellam, quia tunc etiã in loco vnde receſſit, tenetur gabellam ſoluere, ita Caccial.in d.l.cunctos populos.verſ.quandoque verò ille qui contrahit. C.de ſum.trinit.

15 Et intelligè locum contractus, in quo facta eſt conuentio, non locum, in quo factum eſt inſtrumentum. Ant.de But.in c.ſi. & ibi Abb.nu.31.de foro compet.

16 Et idem, ſi contractus, vel inſtrumentum alibi renouaretur, quia attenditur locus, in quo primò eſt facta conuentio, vel contractus firmatus. Bal.in l.vniuerſa.in fi.C.de precib.Imper.offer. Bertach.in vj.part.de gabel.in ij.q.

17 Tenendo tamen principalem cõclusionem, q̃ in ꝑctibus attendatur locus ꝑctus, & ꝓpterea etiam forensis teneatur seruare consuetudinem vel ſtatutum loci, in quo contractus perficitur, maximè quo ad ſolennitatem requiſitam in contractu,

18 Primò limita, nã forẽsis, qui graue damnũ ſentiret ex obſeruãtia ſtatuti, vel cõſuetudine, reſtitueretur in integrũ ex clauſula generali, ita Inn.in rubr.de consuet.verſ.ſed quid ſi extraneus.& ibi Ant.de But.& Imo.in c.ij.verſi.dicit tñ.de cõſtit. Card.in repe. c.ſi.q.xlvij.de consuetu. Aret.in ꝑ.xj.verſi.ſed his non obſtantib.

19 Sublimita tamen, quando ignorantia eſſet multum probabilis, & non aliàs, vt declarat Anto.de Butr.in c.ij.& idem Imol. in rubr.de consuet.in j.not.

20 Contrarium, q̃ imò forensis ꝫhens in loco nõ ligetur cõſuetudine vel ſtatuto loci contractus, tenet Barb.in rubr.de cõſuet.

11 Secundò limita, qñ ſtatutum loci requirens ſolennitatem in ꝑctu principaliter reſpiceret perſonam, cuius fauore exigit illam ſolennitatem, quia tunc non operatur quo ad forenſes contrahentes in loco. Caccial.in d.l.cunctos populos.& dictum eſt ſuprà in tit.de ſtatut.in concluſione octaua.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Notarius præſumitur rogatus apponere omnes clauſulas consuetas.

1 COngruenter ex præmiſſis ſubnectitur alia cõclusio, q̃ Notarius cenſetur rogatus apponere omnes clauſulas ſolitas, & consuetas. ita probat tex. iuncta gl. in l.ſi.C.de fideiuſſ.& ibi Bal.in prin.& text.in l.ſi prius. §.rectè placuit.& ibi Bar.no.ff.de aqua plu.arcen. Bald.in l.huiuſmodi.in prin.ff.de leg.j. Bart.in l.de die.in ſi.prin.ff.qui ſatiſ.cog. & in l.ſi pignore.§.fi.ff.de pig.actio. Iaſ.in l.ſi.C.de iur.emph. Bal. in l.ſi qs ſub cõditione. la j.in fi.de condi.inſt. Alexã. in conſil.cij. vol.iij.& cõſi.cv.vol.ij.& consſ.xxviij.vol.ij.& consſ.lxxxix.volu. iij. Iaſon in j.j.§. ſi procurator.ff.ſi quis ius dicen. non obtemper. Alex.in l.ſi ſmita, in prin.ff.de dam.inſect.not. Bal.in l. q̃ ſi nolit. §.quia aſſidua.ff.de ædil.edict. Fel.in c.cũ M.Ferrarien.de cõſtitu. & ibi Barbat.& ibi Petr.de Anch.& Dec. Alex.in cõſ. xxvij. volu. ij. Barb.in c.q̃ translationẽ.de offi.leg. Barb.in cõſ.v. vol.j. Soc.in consſ.cj.vol.iij. Gomeſ.in c.j.de cõſti.in vj. Dec.in reg.ſemper in ſtipulationib.ff.de reg.iu. Fel.ĩ c.ex literis.de ſi.inſtru.& Iaſ.in l.vt liberis.C.de colla.& ĩl.certi cõdictio.§.ſi nummos.ff.ſi cert. pet. Iaſ.ĩ l.argẽtarius.ff.de edẽd. Ale.in l. huiuſmodi.in fin.prin.ff.de legat j. Iaſon in rep.l.admonendi.numero 65.ff. de iureiur. Dec. in conſilio cccexlix. Socinus in l. Gallus.§. idem credendum.ff. de lib.& poſthu.& ibi Alexan. Felin. in capitu. ſicut. in vij.limita.de re iud. Chaſſan. in conſuet. Burg. & Iaſo. in l. Gallus.§. idem credendũ.ff.de lib.& poſthu.in j.lect.& in ij.lect. Fel.in ca.cum P. tabellio.de fid.inſtrumen. Bertr.in consſ. lxxiiij. volumi.ij. Deciſ.

Neapo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Neapol.clix.ĩ nou.Affli.super consti.Multa congerit Ioã.Nicol. in l.generaliter.num.61.& seq.C.de secũd.nupt.maximè nu.68. Brun.in tract.quòd stant.masc.Aim.consi.lxxv. Grat consi. clix. vol.ij.Cagnol.in l.si librarius.numero 50.el.ij.ff.de reg.iuris.Tiraquel.de consti.in iij.par.in xxxj.limit.nu.7.& seq.

2 Et ꝓterea clausulę ſolitæ apponi in literis apoſtolicis cẽſentur ineſſe, licèt non ſint appoſitæ.c.accepimus, & ibi Ant.de Bu. not.in notabilibus.de ætat.& qualit.idẽ probat tex.in c. cum M. Ferrarien.& ibi not. Anto.de But. Imol. Abb.Barb. & ibi Rip.& Fel.de cõſtitu.Alex.in conſ.cvij.vol.ij.Iaſ.in l.vt liberis.C.de col. in l.certi condictio.§.ſi nũmos. ff.ſi cert.pet. in l.argentarius.ff. de eden.in d.l.admonendi.in repet.ff.de iureiu.Alex. in conſ.xxvij.vol.j.Zaſ.in conſ.xvij.vo.j.Iaſ.in l.Gallus.§.idem credendum. ff.de lib.& poſth.in j.lect.& in ij.lect.& Iaſ.in conſi.xx.volu.j.

3 Iſtud vltimum declarat Card.in d.c.cum M.Ferrariẽſis.vt pro cedat in prẽiudicium impetrantis,non autem in fauorem.

4 Amplia,qa adeo cẽſentur partes voluiſſe, vt notari⁹ apponat clauſulas cõſuetas,qa ſi inſtrumẽtũ ſi cõtineat illud,qđ cõſuetũ eſt in eo apponi,cenſetur defectiuum. gl.& Bart.in l. gñali.C.de tab.lib.x.Bar.in ꝓem.fforũ & in l.ad teſtiũ.§.ſi q⁹ ex teſtib.ff.de teſt.Specu.in tit.de inſtru.edit.§.breuiter.verſi.in.ſi.autẽ. Imo.in l.ij.§.ſi dubitet.in fi.ff.queadmo.teſtamẽ.aper.Alex.poſt.Imo.ibi in rubric.ff.de operis noui nũc.in l.ſi ita ſtipulat⁹.§.Chryſogon⁹. ff.de verb.oblig.Cor.in ꝑ.xciiij.& in ſubſcriptiõe ſubſequẽti, & cõſi.cxviij.vol.iiij.vbi in omnib⁹ iſtis locis dicit, ꝙ ſignũ notarij eſt apponẽdũ in inſtrumẽto, vbi ꝑſuetũ eſt ſigna apponi,aliàs inſtrumẽtũ nõ facit fidẽ.idẽ voluit gl.in §.quia verò.ĩ verbo,auctore,in auth.vt prepon.nom.Imperat.Alex.in cõſ.xxxvij.vol.iij.

5 Et facit quod voluit Io.Andr.& alij.ĩ c.nulli.de reb.eccleſ.nõ alien.quòd notarius debet in alienatione rerum eccleſiæ adhibere ſolennitatem requiſitam de conſuetudine.

6 Et ideo dicit,ꝙ ſi Notari⁹ nõ apponit clauſulas cõſuetas, præſumitur error.Pet.de Anchar.in c.cũ M. de cõſtit. & ibi Ioan. de Rip.Alex.in apoſt.ad Bar.ĩ l.fi.ff.de tab.exhib.Soc.in ꝑ.ci.vol.iij.

7 Quinimo ſi notarius omittat conſueta apponi in inſtrumento,poteſt, tanquã falſarius puniri.l.iubemus.& ibi Bar.Bald.Salice.& alij.C.de teſta.Bart.in l.ex ea parte.ff. de verb. oblig. Bal.& Iaſ.in l.ſi poſt.C.de iur.& fact.ignor.Fel.in c.ex literis.de fid.inſtru.

8 Quod tamen dicas non habere locũ niſi in caſu.d.l.iubemus, vt ibi per Ale.& Iaſ.Grat.qui amplè comprobat in cõſi.xvj.num. 45.vol.j.Rui.conſi.cxlv.nu.13.vol.v.

9 Et propterea imbreuiatura notarij ſuppletur ex clauſulis conſuetis.Bald.in rubrica,verſicu.ſed de tertio queritur.C.de fid.inſtru.& in l.cõtractus.co.tit.verſi.quæro circa iſtã ſecundã perfectionẽ,Anto.de But.in c.ex literis.de fid.inſtr.Alex.conſ.xxxvij. vol.iij.Soc.in ꝑ.xciiij.Ang.& poſt eũ oẽs alij,in l.Gallus.§.idẽ credendum.ff.de lib.& poſthu.Specu.in ti.de inſtrum.edit.§.oſtẽſo. verſi.quid ſi imbreuiatura.Fel.in c.cũ.P. Tabellio. de fide inſtru.

10 Et qui tenetur facere inſtrumentum alicui, debet illud facere cum clauſulis conſuetis. Ang.in l.ij.ff. de iur.omn.iudi. Alex. in l.ſi finita.in prin.ff.de dam.infect.Felin.in cap. cum M.de conſti.in c. ex literis.de fid.inſtru.

11 Secũdò amplia ſupradicta, qa etiã ex minori tẽporis ſpatio, quã decẽ annorũ clauſulæ cõſuetę habẽtur ꝑ appoſitis in inſtrumẽto.Roch.in rubric.de ꝑſuet.in iij.q.ver.ex premiſſa doctrina.

12 Ex p̃miſſis inferꝛ,ꝙ quãdo de cõſuetudine eſt,vt in inſtrumẽto apponaẽ clauſula cõſtituti, notarius debet apponere clauſulã cõſtituti in inſtrumẽto, quaſi de hoc videaẽ rogatus.Soc. in ꝑ. ci.vol.iij.Voluit Ioan.And.in addit.Spe.in tit.de inſtru.edit.§. inſtrumẽtũ.verſ. qđ ſi à cõtrahẽtibus.in addi.magna.Pau.de Caſt. in conſ.x.vol.j.Dec.in conſ. cccexlix.Iaſ.in l.vt liberis.C.de coll. Oldr.ĩ ꝑ.cxxxix.Iaſ.in l.ex ea parte.ff.de ver.obl.Chaſſa.in ꝑſuet. Burg.Soc.ꝑ.cxxxix.verſi. ſed ad difficultatẽ.Tiraq.de conſti.in iij.par.in xiij.& xxxj.limit.Gram.deciſ.ciij.nu.109.

Cõtrarium Alex. in cõſ.xxviij.vol.ij.Dec.in l. ſemper in ſtipulationib.ff.de reg.iur.Cagnol.in l.ſi librarius.n. 50.el ij.co.tit.Io. Crot.in l.ſi is qui pro emptore.verſ.vltimò quẽritur.ff.de vſuca. Dec.in l.contractus.nu.13.de regu.iur.

13 Declara, quia ita demum notarius poterit apponere clauſulam conſtituti,quando habet facultatẽ apponendi in inſtrumẽto clauſulas conſuetas, ſecus autem ſi notarius volebat illam apponere tãquam ex iuris permiſſione.ita Grat.in conſi. lxx.vol.j.

14 Et propterea ſi eſſet de conſuetudine apponere hypothecã poſſet hypotheca extendi in inſtrumẽto per notariũ.Bal.in l.bñ à Zenone.C.de quad. preſ.& in l.j.ff. ſolu. matri. Deciſ. Neapol. clix.in nouis.Afflic.ſuper cõſtit.in Rubr.de fer. & ſalar.judic.nu. 3.Io.Nicol.in l.gñaliter.nu.68.C.de ſec.nup.Rui.ꝑ.cxxxij.vol.v.

15 Et idẽ ſi eſſet de cõſuetudine apponere guarentigiam.Bal.in d.l.Gallus.§.idem credendum.ff.de lib.& poſthu. Imola Alexan. & Iaſon,in j.lect,

16 Et idem ſi eſſet de conſuetudine apponere precarium.Bert. in conſi.lxxiiij.volu.ij.Deciſ.Neapol.clix.in nou.Affl.ſuper cõſt. rub.de fer.& ſalar.iudic.nu.13.

17 Et idem,ſi eſſet de conſuetudine apponere renunciationem exceptionis diſcuſſionis.Deciſ.Neapol.clix.in nou.

18 Et idem ad clauſulam codicillarem ponit Aim.conſili.lxxv. prout dicetur in ſeq.concluſione.

19 Primò limita,qa iſtud nõ ꝓcedit in pœna,quę nũquã ſubintelligit,niſi ſit expreſſa, nec ſub extẽſione pœnã notarius poteſt exprimere,ita Bal.in l.ſi duo patroni.§.ſi qs iurauerit.ĩ princ.ver. nõ tamen præſumam pœnã.ff.de iureiur.in l.ſi.de exce.rei iudic. Soc.in l.Gallus.§.idẽ credẽdũ.ff.de liber.& poſthu.Alex.in conſi. xxviij.vol.ij.& ſequitur Dec.in d.l.ſemper in ſtipulationib⁹.ff.de reg.iur.Affl.ſuper conſtit.in rubric.de fer.& ſalar.iudic.nu.16.

20 Contrarium,ꝙ etiã pœna cõſuata apponi veniat in ꝺ̃ctu ex partiũ intentione,tenuit Ang.in l.ij.ff.de iuriſdictione omnium iud.in l.bene à Zenone.in ſi.C.de quad.præſc.& ibi Bald.Alex.in apoſtil.ad l.ſolutam.§.fi.ff.de pignora.actio.Abb.in ca. ſecundo, de precar.Barb.in conſil.xiiij. volu.ij.Felyn. in c.ex literis. de fide inſtrum.Iaſ.in l.vt liberis.C.de coll.& in l.certi condictio. §.ſi nũ mos.ff.ſi cert pet.& hoc tenet Fel.in c.j.vt lit.nõ ꝑte.Iaſ.in l.j.§.ſi procurator.ff.ſi quis ius dicent.nõ obtemper.Alex.in apoſtill.ad Bart.in l.illa inſtitutio.ff.de hæred.inſtit.Bar.in l.ex ea parte.ff.de verb.obli.& ibi Paul.de Caſt.& Iaſ.Io.Nicol.in l.generaliter. nu. 65.C.de ſecundis nup.Grat.conſi.clix. vol.ij.

21 Tenendo primam opin.Sublimita,niſi pœna ſemper cõſueuiſſet apponi vniformiter.Ita ſentit Bal.in l.cum quid.ff. ſi certũ petaſ.Dec.clarè in l. ſemper in ſtipulationib⁹.ff. de regulis iuris.

22 Tenendo ſecundã opi.ſublimita vt ꝓcedat ſi pœna apponatur tempore actus.nõ autem ſi poſt.Affli.ſuper cõſt. in rubric.de fer.& ſalar.iudic.nu.17.Ang.in l.apud Celſum.§.in hac.ff. de dol. except.Fel.in c.j.ver.reſtringe dupliciter.vt lit.non conteſt.

23 Secundò ſublimita,vt iſta opinio ꝓcedat quando pœnæ appoſitio eſt adeo de ſubſtantia, vt actus ſine ipſa fieri non poſſit, aliàs ſecus Fel.in d.c.j.verſi.reſtringe.ij.vt lit.non conteſt.

24 Secundò limita,quia non poteſt apponi iuramentũ etiamſi ſit cõſuetũ in contractib⁹ apponi.Ant.de Bu.in c.pe. de iureiu.& ibi Abb.& hoc ſequit Soc.in l.Gallus.§.idem credendũ. ff.de lib. & poſthu.qui declarat hoc habere locum quando certũ eſt non eſſe appoſitum iuramentũ, ſecus ſi ſumus in dubio. Idem ſequitur quò ad limitationem principalem.Dec.in d.l.ſemper in ſtipulationibus.idem tenet Iaſ.in l.ex ea parte.ff.de verb obli.Hippol. in ſing.cxxiij.Pariſ.conſi.xlv.vol.j.Grat.in conſi.xxxvi.vol.j.

25 Sed tamen ille, qui ex mandato alterius debet facere contractum,poteſt iurare,ſi eſt conſuetum. Alex.in apoſtil.ad Bart. in l.ſolutam.§.fin.ff.de pig.act. Cagnol.in l.ſi librarius.numero, 50.el.ij.ff.de reg. iur.Ruin.conſi.lxvj.vol. iiij.

26 Tertiò limita, quia ſtipulatio nõ poteſt extendi in inſtrumẽto,ita Ant.de But.in dicto capit. penult. de iureiuran. & ibi Abb. Ang.in l.quicquid adſtringẽdæ.ff.de ver.obl.ſed Alex.ĩ d.l. quicquid adſtringẽdæ,dubitat,prout facit Soc.in d.§.idem credendũ.

27 Quartò limita,nam in ſubſtantialibus nõ habet locũ regula quæ quidem ſubſtantialia ſi fuerint omiſſa,non veniũt.ita Ioan. Andr.in addit.Spe.in tit.de inſtrum.edit.§. inſtrumentũ.ver.quid ſi à contrahentibus.in addi.magna.& Felyn.ponit in capit. ex literis.vbi declarat,de fid.inſtrumen.Dec.in l.ſemper in ſtipulationibus.ff.de regu.iur.Ioan.de Rip.in d.cap.cum.M. in prima limi. & ibi Dec.& Felin.de conſtitutio. Claud.in l.ij. ff.de ſolut. matr. Felin.in ca.ſicut.in ſeptima limit.de re iudic.Iaſ.in l.ſciendum.in viij.limit.ff.de verb.obli.Grat.in conſi.cij. vol.j.

Contrarium Aret.in c.j.de iudic.

28 Et idem ſumitur ex verbis Im.in l.illa inſtitutio.ff.de hęred. inſtituen.dum tenet cõtra Bar.ibi ꝙ notarius põt apponere clauſulam iure inſtitutionis in relicto facto filiæ.quæ opin.ꝺ̃ Bart.eſt communis,vt dicit Fran.in repet.c.ſi pater.de teſta.lib.vj.Maria. Iun.in conſi.cxxiiij.vol.j.Bert.conſi.cxliiij.vol.ij.in nouis.

29 Quintò limita,in conſuetis fieri cõmuniter, ſecus ſi raro,vt per Fel.in d.c.cum.M.& ibi Rip.de conſt.& Fel.in ca.ex literis.de fid.inſtrum.Iaſ.in l.vt liberis.C.de coll.in l.certi cõdictio.§.ſi nũmos.ff.ſi cert.pet.Ioã.Nicol.in l.generaliter.nu.74.C.de ſec.nup.

30 Et facit pro iſta opinione, nam attenditur conſuetudo generalis,non particularis vnius tantum.Barb.in conſi.vj.vol.iij.& in conſi.liiij.vol.iij.Lofred.in conſi.j.nu.118.

Contra hanc limitationem tenet Dec.in capitulo,cum M.de conſtit.

31 Sextò limita,quia ſi ex omiſſione clauſulæ etiam conſuetæ ſequeretur falſa latinitas,talis clauſula nõ ſubintelligeretur. ita Rom.in cõſ.cccl.xxvj.incì.quæſtio eſt in ſi. Dec.in d.ca.cum M.

Sed iſtam limitationem paruipendit Rip.in d.c.cum.M.

32 Septimò limita,vt nõ procedat, qñ conſuetudo difformiter ſeruaretur

ſeruaretur.ita Alex.conſ.v.volu.v.ſequitur Ripa in c.cùm Mde conſti.Bal.in l.licèt.in ſi.C.locat.Grat.conſi.ij.vol.j.

Et facit quod dictum eſt ſuprà de pœna,quæ non ſubintelligitur,quando non vniformiter apponitur.

33 Octauò limita,qa iſtud procedit,dũ inſtrumentũ eſt in fieri, non poſtquã eſt factum.Bal.in rubr.C.de renoc.his,que in frau. credit.Barb.in c.quod translationẽ.de of.leg.& in c.cũ M.de cõſtit.in c.ij.de precar.Hippol.in ſing.cxxiii.Ang.in l.licèt.C.locat. Iaſ.in l.vt liberis.in ij.limit.C.de colla Alex.in l.Gallus.§.idẽ credendum.ff.de lib.& poſth.Barb.in conſi.ix.volum iiij.Affl.ſuper Conſti.in rubr.de fer.& ſalar.iud.nu.17.Pariſ.conſi.xlv.vol.j.

34 Sed contrarium voluit Fel.in ca.j.vt lit.non conteſt.Alexan. conſ.cv.vo.ij.& Iaſ.in d.l.vt liberis.dum reprehendit dictũ Ang. in d.l.licèt.ſed tamen poſtea Iaſo.ſequitur opin.Ang.Ripa in ca. cùm M.in v.fal.de conſt.

Et facit,ꝙ iſta limitatio non ſit vera, nam vt ſuprà dictum eſt, clauſulæ conſuetæ cenſentur appoſitæ in literis Papæ, etiam ꝙ non ſint expreſſæ in literis.

35 Et propterea dicitur,ꝙ cẽſetur expreſſum illud, quod eſt cõſuetũ,licèt ſit omiſſum.Pet.de Anch.in d.c.cũ M.Alex.ꝑ.ſi.xxvij. vol.ij.Barb.in c.quod translationem de of.lega.Soc. in conſil.ci. vol iiij.Io.And.in addi.Spe.in tit.de inſtr.edi.§.inſtrumentũ.verſ. qđ ſi à ꝺ̃ctis.Iaſ.in l.vt liberis.C.de colla.in l.certi cõdictio.§. ſi nũmos.ff.ſi cert.pet.in l.argentarius.ff.de edend.Bal.in l.j.C.de fruct.& lit.expen.Bart.in l. domini ꝓdiorũ. C.de agri.& cẽſit.lib. xj.Soc in l.Gallus.§.idem credendũ.ff.de lib.& poſthum.Iaſ.in l. diem functo.ff.de of.aſſeſ.Zaſ.in conſ.xvij.vol.j.Bouer.in ſingu. in verbo,preſumptio.ſing.xliij.Iaſ.in l.Gallus.§.idem credendũ. prima lectura.ff.de liber.& poſthu.& in ij.lect.

36 Nonò limita,quia idem notarius poteſt extendere in inſtrumẽto clauſulas cõſuetas,& nõ alius.ita Bal.i rubri.C.de fid.inſtr. ver.iiij.quæritur.Iaſ.in l.ſi.C.de iure emphyt.& in l.argẽtarius.ff. de eden.Hippo.in ſing.cxxiij.idem tenet Barb.in conſ ix.vol.iij. & apoſtil.ad Spec.in §.oſtenſo.in tit.de inſtr.edit.§.quid ſi imbreuiatura.Bald.in c.cũ in iure peritus,verſi.quæro ſi in ꝓtocollo notarij.de offi.deleg.Bert.in ꝑ.ccxix.vol.ij.& conſ.cxxvj.vol.iij.

Contrarium Dec.in l.ſemper in ſtipulationib.in fi.ff.de regul. iur.Iaſ.in l.argentarius.in fi.ff.de eden.fuit de mente Spec.in tit. de inſtru.edi.§.oſtenſo,ver.quid ſi imbreuiatura.& ſentit Alexã. in l.Gallus.§.idẽ credendum.ff.de lib.& poſth.& ibi Iaſ.in ij.lect.

37 Decimò limita,qa tũc videtur data facultas extẽdendi clauſulas conſuetas in inſtrumẽto, qñ notarius eſt rogatus cõficere inſtrumentũ ad ſenſum ſapiẽtis,& nõ aliàs.ita Bald.in rubr.C.de renoc.his quæ in fraud.credit.q.x.Calca.in conſ.xxvij.& hoc eſt quod voluit Bal.ĩ lita demũ.§.j.ff.de arbitr.Ber.in ꝑ.lxxiij.vo.ij.

Sed contrarium voluit Barb.in c.ꝙ translationem.de oſti.leg. Fel.in ca.ex literis.in vij.declaratione.de fide inſtru.Claud.in l.ij. ff.ſol.ma.Ripa in c.cùm M.de conſt.Purpu.in l.i C.de ſum.Trin.

38 XI.Limita,dũmodò conſuetudo ſit nota ꝫhentib.aliàs non cenſentur partes conſentire, vt notarius apponat clauſulas cõſuetas,ſi ignorant conſuetudinẽ.ita Purp.in l.j.C.de ſum.Trini.

39 XII.Limita,quia dato ꝙ clauſula cõſueta poſſit extẽdi ꝙ notarium,hoc non procedit,vbi ſumus in ꝺ̃ctu requirente ſcripturã,quia tũc poſtquàm eſt ſcriptum, nihil addi põt nec per extenſionem adiungi.Bar.in l.Gallus §.idem credendum.ff.de liber.& poſthũ.Bal.Imol.Alex.Iaſ.Soc.& ibi Claud.qui declarat.Bald.in l.fideicõmiſſa.§.j.in fi.ff.de leg.iii.Imol.in l.quicquid adſtringendæ.ff.de ver.obl.Hoſt.in c.cùm P.Tabellio.de fide inſtr.& ibi Io. And.Abb.Imo.Fe.idẽ tenet Abb.ĩ c.j.ver.xj.requirit.de fid.inſtr.

Contrarium tenet Ang.in d.§.idem credendum.& ibi Are.ff. de libe.& poſthumis.

40 Tenendo primam opin. magis communem eam intellige ſecundùm Bald.in l.contractus.C.de fide inſtrum.vt poſſit fieri extenſio quo ad ea,quę ſunt iuris,non quò ad ea,quæ ſunt facti.

41 XIII.Limita, quia ſolennitas extrinſeca licèt conſueta non præſumitur interuenijſſe,niſi probetur.Fel.in c.ſicut.de re iud.

42 XIIII. Limita, quia non poteſt extendere poſt datam copiã parti.Afflict.ſuper Conſti.ſub rubric.de fer.& ſalar.iudic.nu.17. & minus, quando authenticauit ſemel inſtrumentũ. Grat.poſt alios in conſi.cii.vol.j.

43 Ratio autem aſſignatur per ſcribentes, quia poſtquam inſtrumentum datum fuit parti., adeò notarius dicitur functus officio ſuo,vt ne quidem punctum vel ſyllabã amplius mutare poſſit,vt not.Bal.quẽ alij ſequuntur in c.ex literis.nu.8.de fide inſtr. Soc.in conſ.cccxvij.verſ.iiij.neceſſario.vol.ij.

44 Amplia, quia eo ipſo ꝙ notarius declarat vel extendit poſt datam copiam dicitur ſuſpectus,vt per Bart.quem alij communiter ſequuntur in l.Imperator.ff.de ſtatu homi.

45 Secũdò ampla,quia idẽ eſſet ſi vellet declarare poſt litẽ mota.Soc.in ꝑ.cclxxvij.ver.ex quo ſicero.Fel.ĩ c.ex literis.de fid.inſtr.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Clauſula codicillaris an cenſeatur appoſita de voluntate teſtatoris.

1 EX præcedenti concluſione infertur, vt notarius cenſeaẽ appoſuiſſe clauſulã codicillarẽ ex volũtate teſtatoris in teſtamento,ex quo iſta clauſula ſemp eſt ſolita apponi in teſtamẽtis,vt tenuit Imo.ĩ.fi.filio ꝓterito. ff.de iniuſt.rupt.& irrit.teſtam.Barb.in c.quod translationem.de offi.leg.Alex.in cõſ.j.ver.& licèt.vol.v.Dec.in l.ſemper in ſtipulationib.ff.de reg.iur.Alex.in ꝑ.liij.vol.vij.Barb.conſ.vj.vo.iij.& conſ.liij.vol.iij.

2 Vbi declarat hoc ꝓcedere, qñ erat generalis conſuetudo notariorum apponere clauſulam codicillarem,nõ qñ erat conſuetudo vnius notarij tãtum.& in c.Raynu.de teſt.& in c.Raynald. de teſta.Dec.in c.cũ M.de conſt.Cor.in conſ.clviij.vol.iij.Alex.in conſ.cij.vol.iij.Dec.in conſi.cccexc.Corne.in conſ.cl. volu.iij. & conſilio ccxxv.eod.vol.& in conſ.cxcv.vol.j.& iſtam dicit cõmunem Grat.conſi.cxij.vol.ij.Ruin.conſi.xv.vol.ij.Alex.in cõſ. 50.volu.vj.& conſ.cxlij.vol.ij.

Iſtud in ſimili dicit Cur.Sen.in conſi. 50.ver.dum autem vltimo loco.& ſentit Corn.in conſ.cxciij.vol.iij.Dec.Neapo.lix.in nouis,tenet,ꝙ in dubio preſumitur appoſita omnis clauſula adiecta in inſtrumento de volũtate cõtrahentiũ, licèt ſuprà aliud videatur dicere, tũ.in fine hoc firmat.& idem dicit Ruin.de verbis notarij ſcriptis in actis,in conſi.lxxij.vol.v.& in aliis clauſulis dicit Gramma.conſi.cxxviij.nu.6.

3 Contrarium,ꝙ talis clauſula cenſeatur appoſita de conſuetudine notariorum,& non ex voluntate teſtatoris, tenuit Bar.in l. j.ff.de iure codicil.Barb.in conſ.xlij.vol.j.& conſi.xlviij.& conſi. lviij.vol.j.& conſ.xvj.vol.ij.& conſi.xxxiiij.& conſi.xliij.& conſ. lx.eod.volu.& conſ.ix.vol.iiij.Alex.in conſ.xlviij.ver.nec obſtat ꝙ notarius.vol.iiij.Calca.in conſ.xxvij.

4 Cur.Iun.conſ.cj.qui dicit opinio.Bart.cõiter approbari.Soc. in conſ.xciij.vol.iiij.Aret.in cõſ.vltimo.Io.Anto.Alex.cõſi.cxij. in fi.Bertr.in cõſ.x.vol.j.& cõſ.ccvj.vol.j.Dec.Neap.clix.in nou. vbi etiam de multis aliis, quæ magis de cõſuetudine notariorũ, quàm ex voluntate diſponentium apponuntur.& idem dicit Pariſ.conſ.xix.vol.iij.Maria.Iun.conſi.cxvj.vol.ij.vbi etiam de aliis clauſulis.Rui.conſi.xcviij.vol.j.Pariſ.conſ.lxxiij.vol.j.Tiraqu.de conſtit.in xxxj.limit.nu.12.vbi plures allegat.

5 Pro cõcordia dici põt ꝙ aut clauſulę per notariũ appoſitę cõtinent aliquid contra veriſimilem mentem contrahentium,& tunc cenſeantur appoſitę ex conſuetudine notariorum,non autem de voluntate ipſarum partium, ſecus autem ſi non importent aliquid ꝫ veriſimiſem mentem contrahentium.iſta concordia ſumitur ex verbis Lancel.Galiaul.in l.j.in prin.verſic.item ꝫ facit.ff.de verb.oblig.

6 Tenendo primam partem tanquã magis cõem, vt dicit Cur. in auth.ex cauſa.num.74.C.de lib.præter.intellige,dũmodò illa clauſula ſit lecta coram teſtatore,quia tunc teſtator non contradicendo,videtur approbare.Aret.in conſil.fin.Corn.in conſi.cl. vol.iij.& conſi.ccxv.vol.iij.Alex.in conſi.cxlij.volu.ij.

7 Sed imò neceſſe eſt, qđ ſatur,& declaretur,qñ eſſet teſtator imperitus, qui ex ſola lectione illius clauſulæ non intelligeret vim,& effectum illius,vt per Imol.in l.Lucius.ff.de vulg.& pup. Soc.in conſi.xciij.volu.iiij.

8 Secundò limita, quia clauſula codicillaris per notarium appoſita non operaretur ad excluſionem filij,quem non eſt veriſimile teſtatorem excludere voluiſſe.Curt.Iun.in authenti.ex cauſa.nume.74.C.de liber.præter.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Conſuetudo an induci poſſit ab vna familia.

1 DVbitant Doctores,an vna familia poſſit inducere cõſuetudinẽ inter ſe ipſam. Et Io.And.in addi.ad Spec. in tit.de inſtr.edit.§.cõpendioſè.verſ.ſed nunqd dicemus,in addit.parua,in verbo, Caſtri.tenet cõſuetudinem ab vna familia inductã ſeruandã eſſe.refert,& ſequit Ange. in l.iij.ff.de teſta.& ibi Imo Iaſ.in l.oẽs populi.ver.an aũt vna ꝓgenies.ff.de iuſti.& iur.& ibi Io.Cro.ver.imò nõ ſolũ.& Io.Cro. in c.j.ĩ v.no.de cõſt.in vi Rom.in l.ſi nõ ſpeciali,ver.& ꝙ iſta opi. C.de teſta.Cur.Sen.cõſ.lxvii.n.43.Cur.Iun.in tract.feud.ĩiij.par. ver.viij.fallit.Raph.Cum.ĩ d.l.iij.ĩ lec.impreſſa.Barb.ĩ rub.de cõ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

suetu. ver. & pondera accuratè. Soc. in cõs. lxj. ver. quinimò etiã. vol. iij. And. de Iser. in c. Imperialem. §. præterea ducatus. vers. sed quomodo probatur. de prohibi. feud. alie. per Fede. Guido Papæ q. cxxxi. nu. 7. & 8. Losre. consi. xiiij. ver. quia imò vna progenies, Maria. Iun. in cõsi lxv. ver. iiij. probatur. vol. j. Chassan. in cõsuet. Burg. Marian. Iun. consi. lxij. volum. ij.

2 Contrarium Ang. in l. fi. C. de testa. Rapha. Cuma. in l. iij. ff. de testam. Alex. in l. si nõ speciali. C. eo. tit. ver. & an illud. Mart. Lauden. in dispu. sua incip. Augerius. ver. venio nũc ad decisionem. Gomes. in c. j. versi. notò, de cõsti. in vj. licèt loquatur de statuto vnius familiæ. ver. non obstat modo. vbi loquitur de consuetudine. Ruin. consi. xxxvij. volu. ij. Tiraq. de iur. primogen. queſt. xvj. qui firmat nec vnam nec alteram partem.

3 Tenendo secnndã partẽ negatiuã, limita nõ procedere qñ familia illa haberet iurisdictionẽ, ita voluit Ang. in l. fi. C. de testa. Alex. in d. l. si nõ speciali. C. eod. Ias. in l. si qs à filio. §. si patri. ff. de lẽ. & cõs. xlvj. vol. j. Rui. cõs. cviij. vol. ij. & cõs. xxxviij. vol. ij. Gomes. in e. j. de cõst. in vj. Tiraq. de iure primogen. q. xvj. n. 6. & seq

4 Secundò limita, quando dicta familia gereret se pro vniuersitate, vt per Soc. in consi. lxi. vol. iij.

5 Tertiò limita, quando per eam consuetudinem iuri alterius non detrahitur, sed ipsis tantum de familia, vel subditis eorum, Ruin. consi. cviij. vol. ij.

6 Quartò limita, quo ad ordinem seruandum inter ipsos de familia, puta quo ad onera soluenda, vel similia, non autem in decisionibus causarum, vt per Rochum de Curt. in c. fi. versic. ego in isto puncto. de consuet.

7 Quintò limita, qñ talis cõsuetudo familiæ approbata fuisset à populo, siue à maiori parte ipsius. Tiraque. de iure primoge. q. xvj. numero 7.

8 Tenendo partẽ affirmatiuã magis cõmunem, limita vt talis consuetudo vnius familiæ nõ extendatur de causa testati ad causam intestati, nec contra. Tiraq. de iure primoge. q. xv. nu. 16.

De Legitima.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Legitima nullum grauamen recipit.

1 IN legitima nullum potest apponi grauamen & appositum reiicitur. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. testam.

2 Et idem est in legitima parentum, vt per Guido. Papæ q. cccclxxviij.

3 Primò amplia, etiamsi cõditio sit potestatiua, & facilis, vt putà si voluerit, vt tenet Bal. in d. qñ in prioribus. & Sal. & ibi Pau. de Castr. in prin. & Ias. in j. ampliat. Im. in l. iam' dubitari. ff. de hęre. instì. & in l. fi. ff. de cõdi. inst. Chassa. ĩ 2sue. Burg.

Contrarium Guald. caute. j. de lib. inst. vbi dicit istam partem communem.

4 Secũdò amplia, vt etiãsi tota hęreditas sit relicta cũ onere, ga adhuc quantũ ad legitimam tale onus reiicitur, per tex. in l. licimus. § cum autem. & ibi no. Fulgo. Paul. de Cast. & Ias. C. de inof. testa. Ias. in d. l. quoniam in prioribus. in ij. ampliatione. Corn. in consi. cvj. in princ. vol. ii. Chassa. in consuet. Burg.

5 Idem si sit relictus vsusfructus omniũ bonorum, ga oĩnò pro rata legitimæ cessat legatũ vsusfructus. Alex. consi. xxviij. vol. iiij. Maria. Iun. consi cix. nu. 7. vbi dicit istam opin. non habere contradictorem, & ita fuisse iudicatum. vol. j.

6 Tertiò amplia, etiam si onus sit vicissitudinariũ, vt quia vnus alteri sit recipr ocè substitut⁹, adhuc talis substitutio reiicitur de legitima filij. & sic dispositio. l. si pater puellæ. C. de inof. testa. quãtum ad hoc est hodie correcta p dispositionẽ istius l. qñ in prio rib. & ita tenẽt gl. Bar. Bal. Sal. Pau. de Cast. & Ias. ĩ d. l. si pater puellæ. & gl. in l. cũ ex filio. ff. de vulg. & pup. & Bar. in l. filiis matrẽ. C. de inof. testa. Alex. in consi. xliij. vol. ij. & ista est cõmunis *opinio.

Sed cõtrariũ tenuit gl. in d. l. qñ in prioribus. Richard. Malumb. Raph. Fulgo, & Cuma. in d. l. si pater. C. de inof. testa. Azo in sum. de inof. testa. Georg. Natta in c. quamuis. de pact. in vj. Dec. in cons. ccclvj. ver. non obstat, q̃ videtur onus. Hispa. in repe. rubricę, de don. inter vir. & vxor. sentit istam partem.

7 Quartò amplia, vt talem legitimã filius petere possit sine aliquo onere, etiã q̃ consenserit testamento, in quo pater legitimã sibi honoratã reliquerit, vt per Soc. in cõs. ccxxx. Petr. de Ancha. consi. clij. Signoro. Homod. cõs. lxxx. Dec. consi. cclvij. sentit Cur. consi. x. Paris. in consi. xliij. nu. 36. qui dicit communem, vol. iij. & consi. xlv. vol. ij. & consi. xlvj. vol. ij. Gram. consi. ciuil. cxlv.

8 Amplia, etiã si approbatio sit iurata. Gul. de Cun. ĩ l. si qñ. §. & generaliter. C. de inoff. testa. & est cõmunis opi. vt dicit Rom. in l. j. §. si quis ita. ff. de verb. obl. & Aret. ibi. vers. & ga hic moderni.

9 Et in iurata approbatione ponit Homod. cõs. lxxx. Paris. cõsi. xliij. nu. 37. vol. iij. Bert. consil. ix. vol. j. consi. cxxviij. & consi. ccix. vol. ij. & consi. lxviij. & consi. lxxiiij. eo. volum. ij.

10 Contrarium Maria. Iun. cõs. cxxxvj. vol. j. Io. Ant. Alex. cõs. xliij. qui loquit̃ quãdo interuenit iuramentũ. & cõsi. lxxiij. in fin. Dec. consi. xxvj. Ripa qui dicit communem consi. vj. vol. j.

11 Limita hanc quartam ampliationem quando filius simpliciter se immiscuerit, vel adiuerit hæreditatem nullo confecto inuentario. Paris. consi. xxxiij. nu. 89. vol. iij.

12 Quintò amplia, etiam si dictum sit, q̃ plus petere non possit. Chassa. in consuet. Burgun. Dec. in consi. dclxxxviij. Bertr. consi. lxiij. volumine primo.

13 Quod amplia, etiam si dicatur, q̃ plus non possit petere etiã occasione legitimæ, & filius simpliciter acceptet, vt per Bertr. consilio clxxiij. vol. iij. Losre. consilio xxvj. numero 33.

14 Sextò amplia, etiam si filius debeat restituere hæreditatem ad pias causas. Dec. in consi. dclxxxvij.

15 Septimò amplia, vt etiam prohibitio alienationis de legitima reiiciatur. Bert. in consi. xcviij. in fi. vol. j. & cõsi. clxxiij. vol. iij.

16 Octauò amplia, vt si statuto caueatur maritum dotem lucrari, tũ filiis primi matrimonij legitima reseruaẽ. Zas. in cõs. v. vol. j.

17 Nonò amplia, vt non possit imponi cõditio, si nupserit, in legitima. Hispa. ĩ c. p vestras. 1 §. xxj. n. 5. de dona. inter vir. & vxor.

18 Decimò amplia, etiã ĩ legitima aucta per statutũ. ad maiorẽ portionẽ, ga similiter in nota illa portione retinet suã naturam, vt in ea nõ possit imponi onus. Brun. in tract. q̃ stant. masc. ĩ ij. q. 19 XI. Amplia, vt etiam per alimenta relicta non minuatur cõditio legitimæ. Maria. Iun. in consi. xcvij. vol. j.

20 Primò limita, qñ cõditio cõtineret filij, puisionẽ, & cõmodũ, vt ga mater suspecta de mariti dissipatione filiũ suũ instituat sub cõditione emãcipationis, & sic iuxta tex. in l. filiis matrem. C. de inoffi. test. & in l. si emancipatus. ff. de bon. pos. ĩ tab. & in l. si qs in suo. C. de inof. testa. & ita tenẽt ibi Bar. Bal. Sal. Pau. de Cast. Bar. in l. cũ ex filio. ff. de vulg. & pup. & ibi Ang. & Imo. & Paul. de Castr. & Ale. dum volunt, vt quatenus prouisio illius l. contineat filij prouisionem non corrigatur. & istam limitationem sequitur Alex. in d. l. quoniam in prioribus, in apostil. ad Barto. Chassa. in consue. Burg. Gual. caut. xvj. de lega.

Contrarium tenet Bal. in l. si pater. ĩ iij. opos. C. de inst. & substi. & in auth. ex causa. C. de lib. præte. ĩ ver. iiij. oppono. & Ias. in l. filiis matrem. C. de inoffi. testa.

21 Sed quia prima opinio est magis cõmunis, ex ea infertur, q̃ prohibitio alienationis etiam in legitima facta à parẽte cum cã, quia cognoscit filiũ minus industriosum, & nõ benè gubernãtẽ res suas, quia dicitur continere filij prouisionem, & fauorem, & non incommodum, toleratur, nec de legitima reiicitur, vt not. Pau. de Cast. in consilio lxxvj. in j. par. incip. visis. quem refert, & sequitur Paul. Pic. in l. in quartam. ff. ad leg. Fal. & defendit opin. Pau. de Cast. ab obiectis Io. Crot. in l filius familias, ĩ §. Diui. ff. de leg. j. & ibi Ias. Ant. Alex. in cõsi. xxvij. & in consi. xcviij. Ferra. cau. xxxv. Ruin. consi. cxxxvj. vol. ij. Bero. q. lxxxvij. Ripa in d. l. filius familiàs. §. Diui. numero, 28. versicu. limita. & ibi Ruin. & Loaz. ff. de leg. j. apostil. ad Alciat. in i. regu. in ij. præsum. nu. 3.

Dec. cõs. cccxlij. n. 28. ver. nec huic cõclusioni. vbi dicit cõem.

Contrarium tenuit Aret. in consi. xix. Chassa. in consue. Burg.

22 Secundò limita in cõditiõe turpi, & impossibili de iure, sub qua fuisset filius institutus, ga illa nõ reiicit̃ de filij legitima. hoc voluit Bal. in l. si pater. C. de insti. & substi. sequit̃ Pau. de Cast. ĩ l. cõditiones. ff. de cõdi. instit. Ias. hic. idẽ tenet Cor. in l. iij. C. de insti. & substi. Azo in sum. in tit. C. de instì. & substi. Imo. in l. fi. ff. de condi. insti. & in l. j. eo. tit. Soci. in l. non dubitamus. ff. de condi. & demonst. Iaco. de S Georg. in d. l. si pater. C. de insti. & substi. & ibi Dec. Soc. in consilio xcviij. volumine iij.

Contrarium tenet Io. Crot. in c. Raimutius. in fi. de testa.

23 Tertiò limita, nisi filius repudiet legitimam, quæ perueniat ad substitutũ qa ad substitutũ legitima peruenire debet cũ onere suo. Pau. de Cast. in l. cum patronus. in vtraque lec. ff. de leg. ii. Ias. post Pau. de de Ca. d. l. quoniam in prioribus C. de inoff. testa. vbi etiam Alex. in apostil. ad Bar. Ias. in l. si arrogator. ff. de adop.

24 Quartò limita, nisi statutũ esset in ciuitate q̃ filia dotata nõ succedat, nã stãte tali statuto, si filiæ relicta sint mille, p̃ dote, nõ poterit illa petere, anteq̃ nubat. nã cũ statutũ possit diminuere legitimã & in quãtitate, & in tempore, disponendo, q̃ dotata non succedat, & dotata nõ intelligat, nisi matrimonio cõtracto, videtur voluisse statutũ diminuere legitimã in tẽpore, ita tenet Bart. in l. Titio centũ. §. Titio genero. ff. de cõdi. & demõ. Pau. de Cast. in l. qñ in prioribꝰ. C. de inoff. testa. & in auth. nouissima. eod. tit.

Raph.

Raph. Cuma. in cõsi. cxxiiij. incip. D. Ant. de Vero. & ꝑ xlvj. inci. pãter filius. Fran. Aret. in cõs. xliij. in prin. incip. placet mihi cõclusio. Roma. in cõs. cxxxiiij. Alex. in cõs. lxvj. in iiij. volu. incip. circa præmissam consultationẽ. & Ias. in d. l. qñ in prioribꝰ. & Alexã. in apostil. ad Bart. ibi. Georg. Natta in c. quauis. de pact. in vj. Abb. in consi. xcij. in ij. vol. vbi distinguit. Calcan. in cõsi. xxvij. Chassan. in consuet. Burg. Paris. in consi. cx. vol. iiij. Gram. consi. ciuil. cxlv.

25 Declara, nam illa opinio potest taluari stante communi vsu loquendi. Brun. in tract. q̃ stant. masc. in iij. q.

26 Cõtrariam opi. tenuit Richard. Malumb. in dissu. sua incip. quã refert & sequit̃ Cy. & Bal. in l. sancim.⁹. C. de nupt. qui tenẽt, q̃ stante tali statuto, si pater relinquat filiæ infanti mille si nupserit, q̃ illa mille ĩtatim debẽtur filiæ, non expectata cõditione nuptiarũ, quia succedit loco legitimæ, q̃ nõ recipit dilationẽ. & illã decisio. sequitur Io. And. in addi. Spec. in tit. de testa. super rubr. ĩ ver. scire debes. & Albe. de Ros. in ij. part. statutorũ in q. ciiij. inci. adhuc ex eodẽ themate. Ias. in l. si pater. C. de insti. & substi. Abb. in cõs. xcij. in ij. part. Alex. cõs. lv. in ij. vo. inci. viso titulo q̃stionis. & ꝑ. ccxj. vol. vij. Paul. de Cast. in d. l. Titio centũ. § Titio genero. ff. de cõd. & dem. & ꝑsi. vj. incip. super eo de quo q̃ritur. in ij. part. & consi. xv. incip. viso dicto puncto. in ij. part. Iaco. de S. Georg. in d. l. si pater. C. de insti. & substi. Calca. cõs. 50. Soc. in cõs. lxxv. vol. iij. Alex. consi. xiij. vol. iij. Aret. in cõsi. xliij. Dec. in cõs. cvj. Iac. But. & Bal. in d. l. qñ in prioribꝰ. Soc. in l. Centurio. ff. de vulg. & pupil. Imol. in l. si. ff. de cond. insti. Io. Crot. in c. Raynu. in j gl. in ij. limit. de testa. Calca. in consi. xj. Gramma. consi. ciiij. cxlvij. Affict. super Consti. Reg. sub rubr. de succes. filiorum. nu. 4.

Paris. in cõs. xxv. nu. 58. qui hanc dicit communem opi. vol. ij. Et licèt Pau. de Cast. in consix. incip. respondeo. & cõs. ccxxv. incip. pro euidentia. in ij. parte, videatur inhærere opinioni Bart. in d. §. Titio genero.

27 Tamen ipse loquitur secũdum suam distinctionem, scilicèt, qñ statutũ simpliciter dicit q̃ filia stantibus masculis non succedat, nõ aũt qñ dicitur, vt in casu Bar. filia dotata non succedat. & ita possunt concordari opi. vt dicit Alex. in consi. xiij. vol. iij. Cuma. in d. §. Titio genero. vbi sequitur distinctionem Pau. de Cast. & idem sequitur Brun. in tract. q̃ stant. masc. in xj. arti. in ij. q. licèt late examinet quæst.

28 Alio modo concordat Losr. in consi. xxvj. nu. 29. versic. hoc tamen intelligo. ex mente Alex. in consi. lvj. vol. ij. vt pars affirmatiua sit vera in eo quod relictum non excedit legitimam. & pars negatiua habeat locum in eo, quod relictum est vltra legitimã.

29 Quintò limita, vt qa à patre relicta sint filiæ vestimẽta viduatia dispositionis, vt qa à patre relicta sint filiæ vestimẽta viduatia, vel centũ p̃ dote, qa in primo casu si rollas viduitatem, tollis substãtia dispositionis. in secũdo si tollis matrimoniũ, tollis substãtia dispositionis. Ita tenet Ang. in d. l. si pater. in fect. Floren. & Ias. in d. l. qñ in prioribꝰ. & Ias. in d. l. si pater. & Soc. in l. Centurio. in fin. ibi. verbis. ff. de vulg. & pup. & consi. xcij. vol. j. Ang. in l. fi⁹ quoque. in prin. & ibi Imol. ff. de hære. instì. Dec. in d. l. si pater. C. de insti. & substit. Bertr. in consi. cxx. vol. i. & consi. vij. vol. ij.

Contrarium Fab. de Mont. in repeti. authent. nouissima. C. de inof. testamen.

30 Sextò limita, nisi conditio, sub qua posthumus est institutus viuo testatore purificetur. l. cũ posthumus. & ibi Alex. ff. de libe. & posthu. & ita tenet Bald. in d. l. si pater. in ij. oppos. & ix. oppos. & ibi Paul. de Castr. & Alex. & Ias. C. de in lis. & substi. & Ias. in d. l. qñ in prioribꝰ. in vij. limit. sed ista est potius limitatio ad dictam l. si pater. in qua habetur, q̃ filius non potẽ institui sub conditione non potestatiua, quam ad materiam d. l. quoniam in prioribus. in qua tractatur an conditio de legitima reiiciatur.

31 Septimo limita, nisi filio esset relictũ minus legitima, & fuerit prohibitus petere, quia tunc talis dispositio nõ reuertur. Bal. in l. j. C. de iure fisc. lib. x. & ponit Ias. post Albe. in d. l. quoniam in prioribꝰ. in vltima limitatione.

32 Sed ista limitatio est falsa, nam etiã talis dispositio reiicitur, & ea non obstante filius potest petere supplementum legitimę, vt est tex. in § ceterũ. in auth. vt cũ de appel. cognos. Bal. Sal. Pau. de Cast. & Iaso. in l. si quãdo. § fi. C. de inof. test. & Paul. de Cast. in l. omnimodo. C. de inof. testa. & in l. qñ in prioribꝰ. C. eod. tit. Bal. in l. hac edictali. C. de secund. nup. Ang. in Liubemus. C. ad Treb. Imol. in l. quod de bonis. § cum in fidei. ff. ad leg. Falc. Alex. cõs. lx. vol. j. & voluit Bart. in consi. xiij.

33 Quinimò etiam si adiectum sit a patre, q̃ eo casu quo plus peteret, priuaret eũ relicto, adhuc potest reliquum petere. Paul. de Castr. in d. l. omnimodò. & in l. si quando. § fina. C. de inoffi. testamento. vbi etiam Iaso.

Contrarium in hoc tenet Bertrand. in consilio clxxiij. volumine tertio.

34 Octauò limita, qñ grauamen esset iniunctũ hæredi ab intestato, vel pupillariter substituto ipsi⁹ filij impuberis, qa licèt ipse impubes in legitima grauari nõ possit, tñ eius hæres poterit per tex. in l. si fundũ per fideicõmissum. § fi. cũ l. seq. ff. de lega. j. & ibi no. Bar. Bal. Ang. Imol. & Paul. de Cast. Cy. & Bar. in l. ex trib. C. de inof. testa. & ibi Paul. de Cast Sal. Ias. & Bart. in § fi. in fi. in l. j. ff. de vulg. & pup. vbi Ale. Bal. in l. si arrogator. in iij. oppos. ff. de adop. Bal. in l. cũ virũ. in ver. q̃o an subst̃utus. C. de fideic. Imol. in ca. Raynutius. in materia pupillaris. in fin. de testa. Mathes. in singul. clxiiij. Guald. caute. xxxiiij. de substi. Paris. in cons. lv. vo. iij. vbi dicit q̃ nõ in impuberis hæredibus hoc procedit. Mant. cõs. cxxix.

Sed ꝑrium tenuit Raph. in l. ex trib. C. de inof. testa. & in l. Papinianus. §. sed nec impuberis. de inof. testa. vt refert Caccia. in l. ꝑcibus. C. de impube. & idem Rapha. in l. cohæredi. §. cũ filię. ff. de vulg. & pup. vt refert Aret. in insit. de pup. in prin.

35 Nonò limita, vt istud q̃ reijciatur onus, vel cõditio, non habeat locũ, qñ esset apposita conditio casualis, vel mixta, quia hodie tales conditiones reijciũtur, quinimò testũ remanet nullũ, & filius dicitur ꝑteritus. ita tenuerunt oẽs Doctor. ante Barto. & post eũ Bal. in d. l. qñ in prioribꝰ. & Bal. & Ang. in l. suus quoq; in prin. ff. de hære. instì. & Ang. Fran. de Rampo. & Fulg. in l. si pater. C. de insti. & substi. & istã partem cõsulendo secutus est Bar. qui à nemine ponderatur ad hoc, in cõs. xiij. incip. ex facto proposito. And Barba in apostil. ad Bart. in l. suus quoque. ff. de hæred. instì. vbi dicit. q̃ ꝑ Bart. in d. l. qñ in priorib. tenent omnes Doct. antiqui, & moderni, & q̃ ipse cõsuluit ꝑ Bar. & Soc. in cons. xcij. volu. iij. & cons. seq. vbi recensẽt tenentes primam partem, & tenẽtes aliam. Guido Papæ in consi. xciij.

36 Cõtrarium verò tenuit ante Bar. Richar. Malumb. in d. l. qñ in prioribꝰ. & Bar. in l. suus quoque. ff. de hære. instì. & Sal. in l. qñ in prioribꝰ. C. de inoff. testa. & Paul. de Cast. in l. si pater. C. de insti. & substi. & ibidem Alex. Ias. & Imol. in d. l. suus quoque. & in l. fi. ff. de cond. insti. Cor. in d. l. si pater. Soc. in cons. ccxxxiij. in ij. par. in ver. sustineri. Bertr. consi. lxiij. vol. j.

Bertran. qui dicit communem in consi. cxlvj. vol. j. & in consil. clxxi. vbi idem dicit. vol. j. & consi. cxxxv. volu. ij. & consi. ccxliij. vol. iij. vbi idem dicit. Grat. in consi cxii. vol. ij.

37 Decimò limita, secundùm Paul. de Castr. in d. l. quoniam in prioribꝰ. in fi. in filio, qui fuerat institutus in legitima, & rogatus illam alteri restituere, quia si illam repudiat, potest cogi adire, & restituere. l. ita tñ. §. si patronꝰ. ff. ad Treb. & ibi ẽt hoc tenent idẽ Pau. de Cast. Rapha. Roma. & Claud. de Seisel.

Contrarium tenet Alex. in d. § si patronus.

38 XI. Limita ex dictis Cuma. in consi. xxv. & in consilii. inci. ad primũ quęstũ. & in l. in fideicommissaria. ff. ad Treb. & in l. cohæredi. §. cum filię. ff. de vulg. & pup. vbi tenet, q̃ si testator filiũ instituerit ĩ maiori portione, quàm sit sua legitima, & grauauerit eũ restituere id quod accepit cum hoc, vt legitimam nõ detrahat, nã operabitur hæc patris dispositio, vt ũ fructus ex maiori parte percepti ascendant ad legitimam, teneatur filius integram portionem habitam, & sic etiã legitimã restituere. Cæpol. caut. xxj. Franc. Curt. in consi. liiij. & consi. clix.

39 Et ista limitatio videtur sumi ex dictis Bar. ĩ l. vt iurisdictionis. §. si liberi. ver. ꝑterea hoc videmus in actione de dote. ff. de ope. lib. vbi pater põt grauare filiã ĩ dote. si tantũ. de aliũde sibi relinquat.

40 Et facit. p̃ ista opinione quod not. Ioã. Crot. in l. q Romã. §. duo fratres. nu. 68. ff. de verb. obl. vers. quintus, & vltimus casus. Curt. in tract. feud. in iiij. par. ver. ex prædicta regula. in fi. iiij⁹ ver. vbi si emphyteusis recepta sit pro se, & filiis, potest pater eã prælegare vni ex filiis, & aliis in ea præiudicare, quando in recompẽsationem relinquit aliis filiis tantundem de bonis suis.

41 Sed istam limitationem, licèt neminem inueniam ꝑdicere, non puto veram, quia testator non potest facere, vt filius suam legitimam habeat in fructibus tñ, vt no. gl. in l. Scimus. § repletionem. C. de inof. testa. & est tex. in § prohibemus. in auth. de trien. & semiss. Alex. in l. in fideicom. ff. ad Treb.

42 Imò nec in pecunia tantum tenetur filius illam accipere. Bar. in l. suus quoque. ff. de hær. instì. Guliel. Bal. Bar. & Doctores in d. § repletionem.

43 Et ita sententiam ꝑ istam limitationem videtur tenere Fab. de Monte in repe. auth. nouissima. C. de inof. testa. Soc. in consil. lxxxij. n. 30. & seq. vol. iiij. istud ẽt colligitur ex dictis Alex. in l. in fideicommissariam. ad Trebel. versi. dicit etiam.

44 XII. Limita, vbi pater eo casu, quo duę quartę possunt detrahi, disposuisset, vt filius legitimã in Trebellianicã imputaret. ita tenet Bald. in d. l. qñ in prioribꝰ. Dyn. Ray. Albe. Nico. de Neapo. Imo. Rapha. Cuma. in l. Lucius. § maritus. ff. ad Treb. Dyn. Nico. de Neapo. & Alex. in l. si debitor. ff. ad leg. Falc. Alex. in l. Marcellus. ff. ad Treb. Ias. in authent. res quę. C. commu. de leg. Fabia. de Monte in d. auth. nouissima. C. de inoff. testa.

45 Sed istã limitationẽ nõ puto verã, quia testator nec directè

Universidad de Deusto
Biblioteca

potest prohibere legitimã,nec indirectè etiam eo casu,quo duæ quartæ sunt detrahendæ.

Hinc est,q nõ põt facere,vt vna tãtùm quarta detrahatur, disponendo q fructus in legitimam imputẽtur,vt no.Bar.in l.q de bonis.in §.auus.ff.ad leg.Falc.& ibi sequitur Alex.seipsum corrigẽs in eo, q ꝑrium tenuerat,in l.mulier.§.cùm proponeretur.ff. ad Trebel.& eandem opin.tenet Paul.de Cast.in l.iubemus.C.ad Treb.Ang.in cons.cxxj.Clau.de Seisel.in l.Marcellus.in princ.ff. ad Treb.Pio.in l.in quartam.ff.ad leg.Falc.

46 Sed tamen etiam in hoc ꝑrium tenet Paul.de Castr.in d.§.cũ opponeretur.vbi ẽt Alex.& Io.Crot.in c.Raynutius.de testa.& in l.qui Romæ.§.duo fratres.ff.de verb.oblig.Dec.consil.cccclxxx. Alex.cons.ccl.vol.vj.

47 XIII.Limitat Ale.in cons.ciij.in ij.vol.q nõ bona patris à principio essent acquisita cum aliqua qualitate,quia cũ illa qualitate in legitimam filij transferuntur, etiam q illa qualitas onus contineat,quia satis est,q pater non adiiciat nouum grauamen.Et ista limitatio non videtur habere difficultatem.

48 XIIII.Fallit in vulgari substitutiõe, quæ fieri põt in legitima filij,& facta non reiicitur, per tex.in l.si posthumus.§.q vulgo.ff. de liber.& posth.& ibi illũ tex.ad hoc no.Pau.de Cast.Aret.Alex, & Ias.in l.si filius hæres.ff.de libe.& posthu.

49 Amplia,idem esse in substitutione fideicommissaria q nõ ditio penderet à voluntate sua,Ruin.cons.cxiij.vol.iij.

50 XV.Limita,q licèt in legitima nõ possit apponi onus,tñ q quærimus ꝑ q̃a parte sustineat filius onera hæreditaria,cõsideratur etiã legitima,dũmodò per hoc nõ minuatur ipsa legitima. ita declarat Soc.per illum tex.in l.i.§.sed si xl.ff.ad Treb.

51 XVI.Limita, nam non habet locũ hæc conclusio in cõditione, q̃ referretur ad personam incertam, sed tantum q̃ refertur ad certam personam.Ita declarat Bar.in l.cõmodissimè.ff.de lib. & posthu.& ibi sequitur Ias.Soc.in cons.lxxxvj.vol.iij.

52 XVII.Limita, vbi relinquitur certa res pro legitima vsq; ad certũ tps,& post illud alteri eadem res relinquitur,nã licèt possit agere hinc ad supplementũ ꝑ hæredem, non tñ reijcitur illud onus,vt videatur habere purè rem legatam, in præiudiciũ legatarij.nam isto casu locũ nõ habet.I.q̃ñ in priorib.C.de inoffi.testa. vt onus reiiciatur.Ita declarat Corn.in consi.cvj.volum.ij.

53 XVIII.Limita, quia reijcitur omne onus per quod diminuit legitima, secus si per tale onus legitima non diminueretur,& ꝑterea filius si vult legitimam, cogitur adire hæreditatem,vt declarat Claud.in l.quia poterat.ff.ad Trebel.

54 XIX.Limita, quia ẽt in legitima potest filius molestari, q̃ñ fuit institutus in dimidia hæreditatis, & fecit pater ꝑctum de re filij sui, quia tenetur filius approbare ꝑctum patris ,ꝑ ea parte, ꝑ quia est hæres, licèt habeat ꝑ portione legitimę actionem cõtra cohæredes.gl.in l.cùm à matre.in gl.mag.in fi.C.de rei ven.Bald. ibi,& Ang.& Paul.de Cast.& Sal.

55 XX.Limita, q̃ñ filius consentit oneri imposito per patrẽ in legitima.Ripa post alios per eũ allegatos. in 30.respon.in iij.lib.

56 XXI.Limita,quia prohibitio alienationis ad tempus non reijcitur de legitima.Gual.cau.ij.de var.test.præcep.Hispa.in c.per vestras.in §.sed si filia.nu.3.de dona.inter vir.& vxor.

57 XXII.Limita in legitima debita ascẽdentibus,q̃ñ ipsi trãsierunt ad secundas nuptias, & remanent alij filij prioris matrimonij.Io.de Garro.in auth.ex testamento.nu.19.C.de secund.nupt. & in rub.eo.tit.in xlj.pœna.

58 XXIII.Limita in legitima accepta super bonis feudalibus ex pacto,& prouidentia,quia non potest alienari in præiudiciũ vocatorum in inuestitura.Paris.cons.v.vol.j.

59 XXIII.Limita ,si testator reliquerit filio maiorem partẽ bonorũ adiecto onere,& mandauerit, q̃ si non acceptet filius cum onere,q̃ solam legitimam consequatur, nam filius acceptando legatum,onus etiam in parte legitimę videtur acceptare.Maria. Iun.cons.cxxij.nu.9.vol.j.

60 XXV.Limita, q̃ñ filiæ filij sunt dotatæ ab auo,quia tũc filius potest grauari in legitima.Grat.cons.cxix.in fi.vol.ij.

61 XXVI. Limita, quando tota hæreditas filio cum onere est relicta, nam non potest dicere volo legitimam sine onere.Bero. q.lxxvij.nu.10.

62 XXVII.Limita, quia pater ſtãte statuto filias propter masculos excludente, potest in dote relicta filiæ apponere grauamen, vt decedente ipsa fine filiis dos reuertatur ad masculos.Paul.de Castr.in cons.cxxxiij.Cuma.in cons.cxxiiij.Gual.caut.v.in tit.de libe.inst.Georg.Natta in c.quamuis.de pact.in vj.

63 Cõtrariũ tenuit Bal.in l.fi.in ij.lect.C.de dot. ꝓmis.Anto.de But.in ꝑ.j.in iij.dubio.Laur.ĩ §.cæterũ.inst.de legit.agna.succes. Bal.in ꝑ.cl.vol.v.& in l.auia.C.de iure dot.Dec.in ꝑ.cvj.Brun.in trac.q ſtãt.masc.in xi.arti.in iij.q.vers.quid autem sit in modo.

64 Tenendo hanc vltimã partẽ tanquã magis cõmunem, Sublimita, quando filia ita specificè cũ iuramẽto consensisset.Dec. in d.consil.cvj.Gualdin caut.v.in fi.de libe.instit.Brun.in tract.q ſtant.masc.in xj.artic.in iij.q.Ripa in v.respon.in iij.libro.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Legitima quomodo computanda ſt ante fœmina dotata exclusa à ſtatuto.

1 DVbitatur, an filiæ exclusæ à statuto, q̃ñ sunt dotatæ, vel exclusæ renunciatione propter dotem habitam, computentur in numero filiorum,ita vt legitima masculi nõ censeatur totius hereditatis portio, quasi si debeatur integra hereditas exclusis filiabus,sed censeatur portio illius portionis, ac si filius masculus cum filiabus in successione concurreret,& hoc etiã est necessarium vt cognoscatur,an legitima sit triẽs,vel dimidia,quia si sunt plures filij est dimidia,si numero pauciores,est triens,in authent.nouissima.C.de inof.testa. & quidem Bal.in l.vnica.§ in primo.C.de cadu.tol.tenet,vt connumerentur ẽt filiæ exclusæ istis casibus, perinde ac si cum filiis masculis in successione cõcurrerent.& idẽ voluit in l.huiusmodi.§.si Titio.ff.de leg.j.in l.duob.ff.de leg.j.& cons.ccccl.xxx.inci. statuto cauetur,q filio teneantur.in iiij.vol.& cons.clxxvj.incip. quidam nomine A.in iij.vol.& cõs.xc.incip.proponitur,q Christianus.vol.iiij.& cons.xcix.incip.quæsito primò respondeo cis. vol.iiij.Bar.in l.i.§.penult.in iiij.q.ff.de bon.pos.ĩ tab.Imol.in d.l. huiusmodi.§ si Titio.ff.de leg.j.Aret.in l.vnica.in vltimis verbis. C.quando nõ pet.par.& in l.planè.§.si duob.ff.de leg.j.Curt.Sen. cons.v.Soc.in cons.lxxv.vol.iij.Guido Papæ deci.ccxcv.& decis. dxcix.& singul.dccix.& ista opinio videtur magis communis,vt per Dec.in consi.devij.& ita tenuit consilium Neapolitanum in decis.cxxxviij.in nouis.

Maria.Iun.consil xxv.vol.j.istam etiam opinionem sensit Sali. in d.l.vnica.§.in primo.versicul.an idcò non admittitur,quia ius petendi.C.de caduc.tollend.Cuma.consil.cxiiij. Corn.in consil. cl.volum.j.

2 Et istam opi.saluat in isto casu,Paris.consi.xxxvi.nu.29.vol.ij. quando filiæ non essent simpliciter exclusæ, sed essent tantummodò exclusæ fauore masculorum, vbi dicit hanc magis communem.& idem tenet Brun.in tract. quòd ſtant. masc.in xij. arti.in iij.q.Ruin.in consi.xxxvj.nu.12.vol iij.

Contrarium,q personæ filiarum exclusarũ non cõsiderentur perinde ac si non essent in rerum natura, & legitima masculorũ sit tantũ habito respectu ad ipsos masculos, & non fœminas exclusas, deducta tamem dote ipsarũ tanquam æs alienum voluit Ang.Imo.& Paul.de Cast.in l'plane.§.si duobus. ff.de leg.j.Bald. in l.Papinianus.§.vnde si quis.ff.de inoffi.testa.& ibi Ang. & Ful. & Ang.in ead.l.Papinianus.§.quoniam autem quarta.ff. de inof. testa.& Ang.consi.cv.in fin.& consilio ccc.

3 Cuma.in consi.xxxv.vbi idem tenet in filia exclusa à statuto, licèt secus in filia renunciante. idẽ tenet Alex.licèt nõ se firmet, consi.xxx.vol.iiij.Cor.consi.cxix.vol.iij.Soc.in consi.cl.& consi. lxxxiiij. vol.j.Pau.de Cast.in consi.cclxxxvj.vo.j.vbi hoc tenet in successione matris,non patris,Aret.in consi.xix.

Paris.consi.xxv.& consi.xxxvj.nu.28.vbi hanc dicit magis cõmunem* opin.vol.ij.& cons.liiij.eod.vol.& consi.lv.volumine, iij.vbi dicit istam communem opinionem.

Maria. Iun.dicit istã veriorẽ,& cõmunem, in cõsi.xxv.nu.13. vol.j.& cõsi.lxvj.vol.ij.& idẽ Ang.in auth.nouissima.C.de inoff. testa.in l.vnica. §.in primo.in fi.C.de cadu.tol.Raph.Cuma.in d. l.huiusmodi.§.si Titio.ff.de le.j.& ibi Pau.de Cast. Ful.in ꝑ.xxvj. Io.Ant.Alex.in ꝑ.clvj.Soc.ĩ cõsi.lxxxij.vo.iiij.Pau.de Cast. ꝑ.lij. incip.sup primo pũcto.vol.j.Cor.in cõs.ccciij.vol.j.Guido Papæ in cons.xcvj.& cõsi.clviij Soc.cons.cliij.Dec.in consi.ccxcix.

Io.Crot.in l.re coniuncti.ff.de leg.iij. Afflict. super Const. sub rubr.de succes.filio.nu.55.vbi hanc dicit veriorẽ,& equiorem.

Brun.in tract. q ſtãt masc.in iij.quæstio.vbi dicit istã communẽ.

4 Ruin.cõs.xxiiij.vol.j.& cons.lij. vol.ij. vbi ampliat, q eo casu, quo filiæ dotatæ sunt exclusæ etiam à supplemẽto legitimæ,ista pars est verior,& magis communis,in consi.xl. vol.iij. & consil. cxviij.numero,23.vbi dicit communem.& consi.lxxxiiij.vol.iij. & consi.clij.volu.v.vbi dicit communem.Dec.in consi.devij.vbi dicit q prima vel.ij. opin. potest teneri,& nõ potest reprehendi qui vnam vel alteram amplectitur.

5 Tertia verò opi.est q filiæ exclusæ cõputantur in numero filiorũ,& faciũt partẽ,sed illud q̃ eis deberet ratione legitimæ vltra dotem,accrescit filiis masculis,Bal. qui loquit in ista renunciante,in auth.nouissima.C.de inof.testa.Chassa.ꝑ.lij.Pau.Cast. ꝑ.cclxxxvj.in j.vol.Cuma.cõsi.xlv.ĩ fi.Bal.in l.si patruus.in princ.

C.de

C.de suis,& legi.Corn.cons.cvij.vo.j.Bal.in l.vnica.in vj.q.C.q̃ñ non pet.par.licèt non ita clarè, sed clarius Roma.ibi,in fin.& q non proficiat aliis dicit Alex.in cons.cxcvij.volu.vj.Boer.Decis. ciuj.nu.10.vbi tenet q accrescat hæredibus.

6 Quarta fuit opinio Soc.distinguentis in consil.cl.vol.i.q aut ſtatutũ simpliciter excludit, sed mandat dotari,& tũc filia nõ habetur in cõsideratione, perinde ac si non esset in rerum natura, sed si filia excluditur non simpliciter per statutum,sed ita demũ si sit dotata,& tunc facit partem,& habeatur ac si succederet.

7 Quinta fuit opi.Io.Anto.Alex.in cõs.cxxij.qui distinguebat, vt si fauorabile esset masculis filiã computari perinde ac si integraliter succederet,& tũc computetur in numero filiorũ cũ masculis:si verò hoc esset incommodũ filiorũ non debeat computari.& eandem distinctionem sequitur Paris.in cons.liij.vol.iij.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Legitima non eſt filio aſſignanda in ſingulis rebus hereditariis.

1 PLures conclusiones ponũt Doct.in illa materia, in quib.reb.sit assignanda filio legitima:quarũ vna est, vt filio nõ debeat assignari legitima in singulis reb. patris,sed in vna, vel duab.arbitrio boni viri,ita voluit Bar.ĩ l.suus quoq;.in fi.prin.ff.de hær.inst.& in l.meminim⁹. ver.ex his puto.C.q̃ñ & q̃b.quarta pars.li.x.& ĩ l.i quartã.ver.iij. q̃ro,ibi,aut oẽs sunt indiuisibiles.& ibi Ale.versf.cõfirmo p̃dicta. ff.ad leg.Fal.Bal.in l.scimus.ver.q̃ro pater.C.de inof.testa.Fab.de Mon.in auth.nouissima.n.119.C.de inof.test.Ale.in l.Marcell⁹. §.res quæ.nu.10.ff.ad Treb.& ibi Ias.& Ias.in l.nõ amplius.§.fi.in iiij.no.ff.de leg.j.Abb.i c.Raynald.vers.aut testator.de testa.Pio.ĩ l.in quartã.n.48.& seq.ff.ad leg.Fal.vbi ẽt Ruin.nu.25.Dec.consi. ccxxvj.n.9.& seq.& ꝑ.lxxxj.ver.& breuiter.vbi dicit cõm*opi. Bert.cons.clxxiij.num.48.vol.iij.in nou.vbi dicit istam cõem. Cor.cons.cclxxxij.vol.j.Cur.Sen.cons.fi.ver.vel tñ demus.Paris. consi.xvj.nu.69.vol.ij.Io.Ant.Alex.cons.clvj.nu.10.Rui.consil. lvij.nu.25.vol.ij.Ias.in l.filium,quẽ habentem.vers.f.tangit ẽt Bal. C.fami.ercis.Bal.in l.iubemus.ver.item fallit.C.ad Treb.Imol.in l.suus quoque.ver.aduerte etiam.ff.de hered.insti.Bal.in d.l.suus quoque.ver.item quærit Bart.Ruin.consi.xvij.vol.v.

2 Limita,quia istud procedit, quando hoc filio prodesset,& alteri non noceret, secus si alij noceret assignatio facta in vna re tantum,vt per Ruin.cons.lix.nu.21.volu.iiij.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Filius non poteſt vnam rem pro ſua legitima eligere.

1 ALia est conclusio, q nõ põt sibi filius eligere vnã rẽ ꝑ legitima.ita Bal.in l.iubemus.ver.itẽ fallit in legitima.C.ad Treb.& cons.ccxvij.ver.alij dicũt.volu.j. Sal.in d.l.filiũ quẽ habentem.vol.vj.ver.& sunt hęc bene põderãda.C.fam.ercisc.Imol.in l.suus quoq;.vers.aduerte ẽt.ff.de hær.insti.Are.ꝑ.clvj.vbi dicit cõem, quã ẽt sequitur,& dicit cõmu.Pio.in l.in quartã.n.49.& seq.ff.ad leg.Fal.Curt.Sen. ꝑ.fi.ver.vel respondemus.Rui.consl.vij.nu.25.vol.ij.Dec.consi. ccxxxvj.nu.9.vbi dicit communem.Bolog.in consi.lix.Iaco de Bel.in auth.de rest.& ea quæ par.ver.quæritur iiij.Bal.in l.filium quem habentem.versi.vlterius quæritur.C.fami.ercisc.

2 Contrarium tenet Oldrad.consi.cvij.ver.ad quartã.q.Cyn.in auth.res quæ.in fi.C.com.de le.Bal.ꝑ.cxvij.ver.no.q æquiparo. vol j.Iac.Bu.in l.ij.C.ad leg.Fal.Ang.in l.si noxali.§.cit aũt.vertic. sequitur in gl.ff.de pecu.Bal.in l.cũ aliena.ver.extra quæritur.C. de legat.Imo.in l.Marcellus.§.res quæ.in fi.ff.ad Treb.Barb.in c. Raynaldus.de testa.Bal.in l.ij.ver.vel nisi fortè.C.ad leg.Fal.Ro. consil.cclxxvij.vers.sed præsupposito.

3 Tenendo primam opin.communem,ex ea inferturvt nõ possit filius meliorẽ rem eligere pro sua legitima.Iac.de Bel.in auth. de rest.& ea quæ par.ver.quæritur iij.& Bal.in l.filium quem habentem.vers.item dicit Iac.& ibi Sal.ver.dicit tñ Iac.C.fam.erci. Ias.in l.Marcellus.§.res quæ.ff.ad Trebe.Fabia.de Mont.in auth. nouissima.nu.119.& seq.C.de inof.testa.

4 Prout etiam filius non posset bona paterna pro legitima occupare.Ruin.consli.vol.iiij.

5 Primò limita,quia potest filius eligere legitimam in vna re vt bene agẽdo,& arbitrio boni viri.Bal.in l.fi.in j.q.C.de edic Diui Adri.tol.& in l.filiũ quẽ habentẽ.ver.vlterius quæritur.C.fami. erc.& ĩ l.iubem⁹.ver.itẽ fallit in ſia.C.ad Tre.Ale.ꝑ.cxxv.vo.i.

6 Secundò limita, q̃a potest filius in vna re tñ legitimã consequi, q̃ñ in ea habet voluntatem patris.Bar.in l.in quartam.versi. iiij.quæro.ff.ad leg.Fal.Cor.consi.cclxxxij.nu.12.vol.j.Abb.in c. Raynald.ver.si verò nihil alienauit.de testa.

7 Tertiò limita,q̃ñ oẽs res essent legatæ,quia si vni tantũ sint legatæ in vna re illi legata potest filius legitimam detrahere, si verò plurib.tũc à singulis legitimã detraheret.Soc.consl.lxxv.vo.j.

8 Quartò limita ,nã filius non põt eligere vnã rem ꝓ legitima sua nisi ipse vnã rẽ hæreditariã alienauerit, q̃a alienando illã videtur sibi pro legitima eligere.Bal.in l.iubemus.C.ad Treb.vers. itẽ fallit in legitima.Cy.in auth.res quæ.C.cõmu.de leg.in fin.& ibi Imol.in ſi.Pau.de Castr.in l.Marcellus.§.res q̃.in fi.ff.ad Treb. Fulg.consl.j.ver.in quinto.Aret.consl.xviij.vers.his breuiter præmissis,vbi dicit istã esse cõem opi.Guid.Pap.q.dcvj.Corn.consi. eclxxxij.nu.13.vol.j.Bal.consl.ccxvij.vol.j.Bertr. ꝓ.lix.volu.iij.in nou.Capra consl.xlix.& in consi.xcij.ver.ij.videndũ.Bald.ꝓ.ccclxvij.vol.iiij.& in consl.cccxcij.ver.ſuper quarto.vol.iiij.Soc.cõs. xxxvj.in prin.vol.iij.Corn.consl.cxlvj.vers.alius & sic tertius.vol. ij.Alex.consl.iij.ver.constat ẽt vltra p̃dicta.vol.iij.Dec.consi.ccij. nu.8.& in consl.ccxxxvj.nu.10.Paris.in consl.xvij.vol.ij.

Cõtrariũ Abb.in c.Raynal.ver.aut nõ pcepit fructus.de testa.

9 Tenendo primã opi.cõem,Sublimita,nisi filius in fraudẽ alienasset.Bal.in l.filiũ quem habentem.versi.& hoc verũ si filius.& sentit idem Bal.in l.iubemus.ver.ego autem do consilium.C.ad Treb.Ang.in l.in quartam.ver.si autem grauatus.ff.ad leg.Falci. Aret.consi.xviij.& idem sentit Bar.in l.Marcellus.§.res quę.ff.ad Treb.ver.sed fideicõmissario.Dec.consl.ccxxxvij.nu.10.

10 Et no.quia videtur in fraudem filius alienare,si rẽ longè pluris valentem,quàm sit legitima,alienauerit.Bal.in l.magis puto. §.ne patrim.ff.de reb.eor.Dec.in consi.ccxxxvj.nu.10.

11 Declaratamen ,q̃a ista fraus in dubio non præsumitur.Imo. in l.in quartam.ver.adde.ij.ad leg.Falc.

12 Secundò sublimita,quia per alienationem in vltima voluntate nõ fit ista electio, nec datur ista facultas.Guido.Pap.q.dcvj.

13 Et no.quia nõ põt facere filius vt bona prohibita alienari in legitimam cedant,q̃ñ adsunt alia bona.Soc.in consl.lxxv.volu.j. Ruin.in l.filiusfamil.§.diui.ff.de leg.j.& Gram.decis.xciij.nu.6.

14 Tertiò sublimita , quia res alienata licèt imputetur in portionem legitimæ,vel Trebellianicæ, non tamen imputatur in portionem,quam iure proprio in re communi cum testatore grauatus haberet.Soc.consl.xvj.nu.19.& seq.vol.iij.

15 Declara, quia nedum alienata imputãtur in legitimã volẽti filio,sed ẽt eo inuito, adeo q si filius vellet res alienatas redimere ad euitandam imputationem in legitimam , vt de aliis bonis legitimam detrahere possit , hoc ei non conceditur.Angel.in l. in quartam.versic.ad dicta.ff.ad Trebe.

Contrarium Imol.in d.l.in quartam.ver.Tu potes addere.

16 Secundò declara,nam licèt filius,vt suprà diximus, non possit meliorem rem eligere,non potest etiam legitima sibi assignari in rebus deterioribus.Imol.in l.in quartam.ff.ad leg.Fal.Bertr. in consl.lix. volu.iij.vers.& si opponatur.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM

Filius proſua legitima non habet bona patris hypothecata.

1 SVbsequitur etiã alia conclusio in ista materia, vt filius ꝓ legitima nõ habeat bona patris hypothecata. Sal.in l.filiũ quẽ habentem.versi.quia ex his infero. C.fami.ercisc.Alex.in d.l.in quartã.ver.cõfirmo p̃dicta.ff.ad l.Fal.& ĩ cõsi.cxvj.n.18.vol.vj.Aret.q̃si.clvj.ver.sed in ea su legis,Cor.cõs.cclxxxij. n.15.vo.j.Bolog.cõs.lix.Fabia.de Mõ. in auth.nouissima.n.119.C.de inoff.testa.Dec.cõsi. ccxxxv.n.8. Soc.in l.si ex toto.nu.3. ver.ij.no.ff.de leg.j.Rui.cõsi.xvij.vol.v.

Alex.in cõsi.xxviij.vol.iij.vbi dicit hanc esse cõmunem* opi. Negusa.in tract.de pigno.in ij.par.in iiij.membro.vers.xxviij.

Afflict.in dec.clxij.nu.4.vbi etiam dicit communem opinio. Rui.in d.l.in quartam.ver.item quæritur.ff.ad l.Fal.& idem videtur sentire Ioan.Ant.Alex.in consi.clvj.

Contrarium Pio.in l.in quartam.nu.49.ff.ad leg. Falc.

2 Tenendo primã opi.quæ videtur magis cõmunis, limita in re relicta à testatore,quæ succedit filio loco legitimæ, quia tam pro tali re legata,quàm pro supplemẽto illius vsque ad integram legitimam cõpetit filio hypotheca,Fulg.consi.lxxxiij. ver.illud postremo.Dec.consi.ccxxxv.nu.8.vsque in fin.

3 Et idẽ est in legitima relicta filio à patre, q̃a in ea filius dicitur habere hypothecã ꝓpter dispositionẽ paternã.Bolog.ĩ d.cõ.lix.

Universidad de Deusto
Biblioteca

4 Contrarium de supplemẽto legitimæ tenuit Soc.in l.si ex toto.nu.3.vers.secundò not.ff.de leg.j.Bolog.consl.lix.versi.nõ obstat Negus.in tract.de pignor.in ij.part.in iiij.membro.vers.xxv.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Legitimam non potest filius eligere in rebus alteri legatis.

1 ACcedit alia etiam cõclusio,quia non põt filius eligere legitimam in rebus alteri legatis ita Bal.in rubr.ff. de re.diuis.ver.sed pone.Alex.in l.Marcellus.§.res q̃. ver.qd aũt in legitima.ff.ad Treb.& in l.in quartam. ver.confirmo p̃dicta.ff.ad leg.Fal. & 2§.xij.vol.v.& in 2§.cxvij.nu. 18.vol.vi.Soc.in cõs.lxxv.vol.j.Corn.cõs.clxxx.nu.7.vol.iiij.Ias. in l.filiũ quem habentem.versi.limita tñ C fãmi.ercis.Alex.in l. non amplius.§.fi.in fi.ff.de leg.j.Ias.in d.l.Marcellus.§.res q̃.ff.ad Treb.Rui.consi.lvij.nu.23.vol.ij.Fabia.de Mon.in auth.nouissima.nu.120.C.de inof.testa.Pic.in l.in quartam.nu.53.ff.ad leg. Fal.Alex.in l.in rõne.la ij.vers.& adde inquantum.ff.ad leg.Falci.

Contrarium Paul.de Castr.in cons.cciij.in ij.vol.

2 Amplia, nam idẽ est in aliis rebus ,phibitis alienari,in quibus filius eodẽ modo legitimam suam eligere nõ potest.Ias.in l.Marcellus.§.res quæ.ff.ad Treb.Grat.consi.xvij.vol.j.Gram.dec.xciij.

3 Limita,nisi pater omnes res meliores legasset,quia tunc ẽt de reb.legatis posset eligere legitimã filij⁹, quia nõ debet habere legitimã in bonis deteriorib.Alex.in l.Marcellus.§.res, quæ.versi. quod est intelligendũ.ff.ad Treb.& in l.in quartam.ver.intelligo tñ.ff.ad leg.Fal.Ias.in d.§.res, q̃.in fi.ff.ad Treb.Cor.in cõsi.clxxx. vol.iiij.in fi.Dec.in consl.xxxj.Io.Anto.Alex.in cons.clvj.nu.13.

4 Sublimita, quia ẽt isto casu non ab vno legatario,sed ab oĩb. debet petere filius legitimam suam.Ruin.cons.xvij.vol.v.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Legitima an amittatur ob non confectionem inuentarij.

1 ON modica est discrepantia inter Doct.in illa q̃stio. vtrum per nõ confectionẽ inuentarij amittatur legitima.& gl.in auth.hoc amplius.C.de fideic.& ibi Iac.But.tenet partem negatiuã q̃ non amittatur legitima per non confectionẽ inuentarij,& idẽ tenet gl.in verbo, excedãt.vbi Richard.Malum.Cyn.Odofr.& Bart.in auth.sed cũ testator.C.ad leg.Falc.Ange.in auth.hoc amplius.C.de fideic.& idem Angel.in d.auth.sed cũ testator, idẽ tenet gloss.in l.fina.§.fi q̃s aũt temerario.C.de iur.delibe.Paul.de Castr.in auth.hoc amplius,in fi.C.de fideic.& ibi Sal.vbi limitat.idẽ Bal.in l.fi.§.fi.C.de iure delib.& ibi Angel.Paul.de Castr.in d.§.fi q̃s aũt, & ibi ẽt Sal. circa fi.illius.§.& ibi ẽt Alex.& idẽ Alc.in cõs.v.vol.vj.& 2§.clxv. volu.vj.vbi dicit istã cõem opi.Cor.ĩ cõs.clxxx.vol.iiij.Are.cõs. xliij.vbi dicit istã cõem.& istã esse cõem ẽt dicit Cor.ĩ 2§.clxviij. nu.3.vol.iij.Spe.& Io.And.in ti.de instr.edit.§.fi.ver.quid de suo. Bal.in l.cũ à matre.C.de rei vendi.in l.j.C.de bon.autho.iud.pos. in l.filiũ quẽ habentem dicit q̃ oẽs hoc tenent.C.fam.ercis.Rui. consl.lvij.vol.ij.& cons.cxxxv.vol.iij.Guald.caut.xxxvij.de subst.

2 Declara,vt ista opin.quæ tanquam magis communis est tuenda,procedit secundum Pau.de Castr.in consl.clxxxviij.incip.quia dubia.vers.interdum quærimus.vol.ij.quando legitima non deducitur cõtra legatarios,vel fideicommissarios particulares, sed contra fideicommissarium vniuersalem.

3 Contrariam opin.tenuit in concluſ.principali Nicol.de Matarel.& Fulg.in auth.sed cũ testator.C.ad leg.Falci.Ias.in l.fi.§.fin autem.C.de iure deliber.Oldrad.in con.cxxxiiij Ang.in l.j.§.hęc fũpulatio.ff.fi cui plusquam per l.Falc.& ibi Imol.Corn.in consl. clxviij.nu.3 vol.iij.dicit istam opinionem de iure veriorem.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Legitimæ renunciatio non vertit in generalem renunciationem.

1 A Deo priuilegiata est causa legitimæ, vt omnes Doc. vnanimiter firment hanc conclusionem,vt in generali renunciatione non veniat renũciatio legitimæ, prout est text.in l.si quando.§.& generaliter.C.de inofficio.testament.& ibi Bald.in princip.versicul.& istum.§.allegat etiam Sal.in princip.in versicul.ex quo collige.& versicu. itẽ not.& Pau.de Cast.ver.itẽ quid si pater.ibi,& concludẽ secundũ Guil.Albe.de Ros.in l.de his.ver.ex p̃dictis colligit.ff.de transact.& ibi Bal.ver.quærit Gul.& Ang.in fin.ver.vltimò dicit hic. & idẽ Ang.in l.iubemus.vers.sed respõde.C.ad Treb.Io.de Ana. 2§.xc.ver.ex quo ergo. Alex.2§.lxix.ver.nec obstat.vo.i.& 2§.viij. ver.nec obstat si dicaĩ.vol.iij.Bart.in l.Papinianus.§.si p̃ditioni.in fi.ff.de inoff.testa.Ias.2§.clxij.ver.iiij.principaliter mouetur. vol.ij. Hispa.in rubri.de dona.inter vir.& vxor. §.xvj.n.16.Ias.ĩ.de his. ver.iuxta hãc regulã.ff.de trãsa.& in d.l.si q̃ñ.§.& generaliter.ver. secundò no.ex illo textu. C.de inofficiosi.testa. Alex.2§.lxxxviij.ver. nec obstat si dicaĩ.volu.iiij.Gram.deci.cij.nu.88.& n.115. Fulg, cõsi.clxxxviij.in primis verbis.Boer.deci.xiiij.n.6. Rui. cõs. xxvj. in subscriptione.ver.ex quib⁹ infero.Ang.Aret.in §.ij.in fi.vers. vnũ addas.insti.de inof.testa.Barba.in c.cũ oẽs.ver.v.moueor.de testa.& in tracta.de præstan.Card.in vij.q.j.par.ver.ex illo tex.Fel. in c.translato.ver.ad idẽ quod no.de cõsti.Hispa.in c.per vestras. ver.facit etiã quod cõsuluit,de dona.inter vi.& vxo.Guido Pap. q.xciij.Barb.consl.xxv.ver.& adduco.vol.j.Chassan. in consuetu. Burg.nu.7.ver.primus est.Dec.consi.cccxcij.nu.4.ver.sed tamen his non obstantibus,ibi,& hoc confirmatur.Curt.Sen.consi.lxxvj.versic.etiam probatur. Tiraq.de iure primog.q.lv.numero 2.

2 Et propterea ob generalem approbationem testamẽti non dicitur exclusus filius à pendente legitima.Anch.in cõsi.clij.ver. legitimam verò.Dec.consi. ccxxxv.nu.4.versi.in iiij.dubio,& late tradit Paris.qui hãc dicit cõmunẽ*opi.ĩ 9§i.xiiij.n.36.vol.iij.

3 Primò amplia,idem esse in dote,quia generalis renũtiatio nõ refertur ad dotem.Pau.de Cast. cõs.lxxij.ver.vel ,prius loquẽdo.vol.i.refert,& sequitur Ias.consi.clxij.volu.ij.ver.similiter in generali renunciatione. Hispa.in rub.de dona.inter vir.& vxor. §.xvj.nu.16.ver.& ideò generali renunciatione. Rui. consil. cxl. versi.ac etiam agis.volu.iiij. Gul.Bened.in repet.c.Raynutius.in verbo,duas habens filias.numero 293.ver. poterit tamẽ filia, de testam.Chassan.in consue.Burgun.nu.28.ver.sed quæro.

4 Et ratio huius ampliationis illa esse potest, quia dos succedit loco legitimæ:vt per Barto.in l.Titio centum.§.Titio genero.ff. de cond.& demost.Pau.de Cast. in l.quoniam in prioribus. C.de inoff.testam.Dec.in consi.cvj.

Contrarium in dote voluit Ruin.consi.lxxix.num. 2.ver. hoc igitur sic præsuppositio.vol.ij.

5 Secundò amplia, etiamsi in renunciatione renũciatum fuerit iuri dicenti generalem renunciationem non valere, nisi præeserit specialis: ita Boer.deci.iij.numero,9.

Contrarium voluit Marian.Iuni.consi. cxxxvj.versi. secundò respondetur.vol.j.

6 Tertiò amplia, etiamsi filius promisisset in renũtiatione plus non petere. Ira Bald.in d.l.si quando §.& generaliter.C.de inoff. testa.refert Ruin.consi.lvj.versi. oportet ergo.volum. ij.& idem Ruin.consi.lx.versi.sed his non obstantibus.vol.ij.

Contrarium Pau.de Castr.in d.l.si quando.§.& generaliter.C. de inof.testa.

7 Quartò amplia,etiam si legitima esset vnita cum patrimonio patris,vt considerat Ioã.Crot.reprobando modernos in c.Raynutius.ver.ideò puto aliter,de testa.

Contrarium Ruin.in l.Gallus.§.& quid si tantum.ver.ij.respõdetur.ff.de libe.& posthu.

8 Primò limita stante iuramẽto, quo stãte trahitur renũciatio generalis ẽt ad legitimã, & eius supplementum.Roma.in l.j.§.si quis ita.ff.de verb.obl.nu.33.ver.vltimò inquantũ.Ias.cõs.ccvij. ver.secundò facit.vol.ij.Io.Ant.Alex.consl.xliij.ver.per quæ verba.iuncto ver.& in casu nostro.Dec.in cõs.xxvj.vers.præterea & ij.Alex.consi.clxxxj.ver.& per hoc est responsura.vol-v.Io.Ant. Alex.consi.lxxiij.nu.5.versi.v.præsuppositio.

Ripa consi.vj.nu.8.versi.imò cõis.volu.j.vbi attestatur istam esse cõem opin.Gozad.consl.lxix.nu.19.ver.credemus q̃ per generale.Ripa cõs.v.in fi.ver.ij.dicti filij.vol.iij.Natta in repet.cap. quamuis.ver.aduerte tñ.de pact.in vj.Maria.Iun.consi. 59.num. 14.vsq;in fi.vol.ij.& consl.cxxxvj.ver.imò magis ad propositionem.vol.j.Gul.Bened.in repet.c.Raynutius.verbo,in eodem testamento relinquens.nu.130.ver.x.limitabitis.de testa Chassan. in consuet.Burg.Paris.consl.j.nu.103.ver.eo magis.vol.ij.

9 Contrarium sentit Dec in cõs.cxxx.ver.sed tamen prædictis. Bertr.consl.ix.nu.8.vers.sed ipsa promisit.volum.j.

Gtamm.deci.cij.nume.88.& plurib.seq.vbi dicit istã cõem ex mente Boer.idẽ voluit Franc.in ca.quãuis.vers.fatetur tñ ibi,de pact.in vj.Boer.dec.iij.nu.7.& plurib.seq.Guid.Pap.q.ccccxxvij. Gul.Bened.in repe.c.Raynutius.in verbo,in eodem testamento relinquens.nu.119.ver.vnum tñ mente tenebitis,de testa.& sentit,licẽt non se firmet,idem Gul.Bened.in d.c.Raynutius,in verbo,duas habens filias.n.293.ver.quod intelligatis verũ,de testa.

Et

Et Gramma.decis.cj.nu.5.& plurib⁹ seq.ver. itẽ inquantũ. vbi pariter dicit istã *cõmunem opi.Bertrãd.cõsi.xxviij.vol.i.& cõs. lxiij.eo.vol.& cõs.ccix.eo.vol.& cõs.vij.eod.vol.& consil. lxxiij. vol.ij.& cõs.lxxiiij.volu.ij Barb.cõs.lv.n.17.vers. prætereà faciat. vol.ij.Curt.senior consl.lxxvj.ver. sic etiam probatur.

Et idem videt esse de mente Ias.in l.si q̃ñ.§.& generaliter. ver. limita p̃dicta.C.de inof.testa.dum se remittit ad no.per eum in l. sed & si q̃s.§.que⁹tũ.ff.si quis cau.vbi tenet,q̃ iuramentũ nõ habet vim specialis expressionis.Bal.ĩ rub.ff.de iureiu.ver. sed dicã. Roma.in l.qui superstitis.n.2.ver.aduertendũ est.ff.de acq.hf.Io. Crot.in repet.c.Rainutius.ver.aduerte, q̃.de testa.Aret.in l.j.§. si q̃s ita.ver.adde primò.ff.de verb.obl. Tiraq.de iure primog.q. lv.n.3.ex quib⁹ apparet hãc esse magis *communem opinionẽ.

10 Secundò limita,quando in renunciatione dictum esset,q̃ renũciabat omnibus bonis paternis,integraliter,& sine diminutione.Ioã Anto.Alex.consi.xliij.versicu.sed maior difficultas est. Paris.consi.xxxvij.nu.42.ver.etiam clausula.vol.ij.

11 Et idem, quãdo filius in renuntiatione promisisset nihil petere de substãtia patris,vt dicit Rui.cõsi.xcvij.ver.secundò videt.

12 Et idem est, quando stante prohibitione detractionis legitimæ facta per testatorem filius renuncians promisit seruare omnia, & singula in paterno testamento contenta.Paris.consi.j.nu. 104.ver.& etiam,quia.volum.iij.

13 Et idem,quãdo dictum esset per filium renũciantem,approbo testamentum in omnibus,& per omnia, prout in eo continetur.Rui.consi.lvj.nu.11.ver.non obstat,q̃ tex.vol.ij.

14 Tertiò limita,q̃ñ filius recipiendo illud quod est sibi relictũ pro legitima, ,pmitteret plus non petere:ita Pau.de Cast.in dict.l. si quando.§.& generaliter.C.de inoff.testa. ponit Marian.iunior consl.cxxij.nu.6.& pluribus seq.maximè nu.21.& seq.vol.ij.

15 Quartò limita,q̃ñ filius habuisset recõpensam legitimę suæ, & illã acceptasset.Maria.iun.in d cõs.cxxij.n.24.& seq. volum.ij.

16 Quintò limita,quãdo generalis renunciatio nihil aliud importaret posset,quàm renunttarionem legitimæ:ita Marian.iun. consi.cxxxvj.nu.17.versi.nec obstat si dicatur.vol.ij.

17 Sextò limita,q̃ñ renutiatio filij esset facta patre viuente, tũc enim quanuis facta generaliter,ad legitimã trahit: Cum.consil. clxxxviij.ver.tamẽ ,pter authoritatẽ Rui.consi.xcvij.vol.j. ver. secundò obstat,dũ dicit.per eundẽ in repeti.l.Gallus. §.& quid si tantũ.ver.nõ obstat etiã tex.ff.de lib.& posth.Curt.iunior.consi. x.ver.vel aliter & secundò.Tiraq.de iure primog.q.lv.nu.13.

Contrarium Io.Crottus in cap.Raynutius. versi.alia ratione, & melius. de testamem

18 Septimò limita dictam regulã nõ ,pcedere in exclusione legis, quia generalis exclusio legis,excludit etiã filiũ in legitima: Ias.in cõs.ccxxj.ver.vnde aduertẽdũ est.vo.iij.Cur.iun.cõs.x.ver. & si quispiã subtilis.Maria.iun.cõsi.xxv.versic.& si dicatur. vol.j.

Contrarium Cuma.consi. clxxxviij.Deci.consi. cccxcij. nu.4. & seq.Rui.consi.xcv.ver. præterea est aduertendum.vol.ij.

19 Sed quia istud,an statutũ excludens à succesſione excludat etiam à legitima,pendet ab alia quæstione,in qua scribẽtes varia scripserunt,ideo super hoc vlterius non insisto.

De Legitimatione.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Legitimatus per subsequens matrimonium, dicitur vere legitimus.

1 EXtus in c.tanta.qui filij sint legit. ponit dictum & eius limitationem.

2 DIctum est,q̃ tanta est vis matrimonij, vt per illud filij spurij primo nati legitimi efficiuntur.

Limitatio autẽ est, vt hoc nõ ,pcedat q̃ñ tẽpore conceptionis mulier non potuisse esse vxor illius.

3 Circa primã partem,q̃ filij per subsequens matrimonium legitimẽt:dicas q̃ istã etiã cõclusionem firmãt Ias.& alij,in l. generaliter.§.cũ autem.C.de insti.& substi.& in l. Gallus.in §.& qd si tãtũ.ff.de lib.& posth.Abb.& alij in c.innotuit.& in c.cũ in cũctis.de elect. Tiraq. latè tradit in l.si vnq̃.in verbo, ,susceperit liberos.C.de reuo.dona.& in tract.de iure primog.q.xxxiiij.

4 Primò amplia,vt ista conclusio ,pcedat, etiã si matrimonium subsecutũ non fuit verũ matrimonium,sed tantũ putatiuum:ita voluit Ant.de Butrio in c.quod nobis.ver.& per istam Decretalem.posi Io.Andr.ibi in tit.qui filij sint legi.

5 Cõtrariũ tamẽ,vt nõ legitimẽt filij iã nati per putatiuũ matrimoniũ si:ubsecutum, quando tempore coitus aderat impedimẽtũ, ,pter qd̃ mulier illi⁹ vxor esse nõ poterat:voluit Cald.ĩ d. c.quo d nobis.& ibi clarius Abb.& ibi Card.Ale.qui filij sint legi.

6 Cõcorda ,quia prima opinio posset sustineri, q̃ñ interueniſset saltem in vno ex coniugibus ignorantia impedimenti.prout in istis terminis log⁹ur Gemi.consi.lxvj.Rota in decis.Cassad.j.de sponſ.& fuit de mente gl.in c.cùm omnis,in verbo, constituẽte. xxxij.q.ij.Aluaro.in c.j.§.naturales.ver.qd si na scaĩ.si de feu.fue. contro.inter domi.& agna.Cur.in cõs.xxvij.Zas.in tract.feu. in vij. parte,nu.88.Hispa.in rubri.de do.inter vir.& vxo, Bertrã.2§. ccx.vo.j.aliàs habet locũ secũda opinio, vt per Doct. alle gatos.

7 Secũdò Amplia, vt per talem legitimationem censeantur legitimi filij antea nati , etiam q̃ tempore matrimonij extent alij filij legitimi,& naturales.Præpoſi.in c.per venerabilem.§. quod autem.vers.septimus modus.qui filij sint legi. Ange.consi. xvij. & consi.xx.Chassan.in consuetud.Burgund.

8 Tertiò Amplia,vt talis sic legitimatus agnascatur non modo patri sed omnibus siue ascendentibus, siue etiam trãsuersalibus. ita ponunt Docto,omnes suprà allegati in proxima ampliatiõe.

9 Quartò amplia,vt in hoc casu nõ sint necessaria instrumenta dotalia,attẽta iuris canonici dispoſitiõe, Abb.in c.tãta.in j.nota. & ibi Anto.de But.Anch.Card.& alij , qui filij sint legi.Feli. in c. ecclesia sanctæ Mariæ.de const.& in c.j.de sponſ.Hippol.in sing. ccl.Parisi.consi.xiij.vol.ij.Ruinus consi.lxviij.vol.iij.

Deci.consi.cxv.vbi hanc dicit*communem opinionẽ , & ab ea non recedendum in iudicando,& consulendo.

10 Sed dubitant Doct.an hoc sit seruandum etiam in tertis Imperij,saltem quo ad succeſſionem.

Et q̃dẽ Ang.cõs.xxix.tenet in hoc casu necessaria esse dotalia instrumẽta.idẽ voluit Bal.in l.si qua illustris.C.ad Orfi.Car.Alex. in c.tãta.q filij sint leg.Aluaro.in c.j.§.naturales.si de feu. fue.cõtrouer.Cur.iunior q̃ hanc dicit*cõmunẽ opinionem,consl.ccc. xxxvj.Ruinus cõs.ij.& cõs.ccxj.vo.j.& consl.lxviij.vo. iij. Maria. iunior,qui hãc dicit*cõmunẽ,in consl.lij.vo.j.& cõs. 100. vol.ij.

11 Contrariũ,q̃ etiã in terris Imperij legitimatio valeat, subsecuto matrimonio absque dotalibus instrumentis:voluit Ias.in l. generaliter.§.cùm autem.C.de instit. & substi.& in l. sed est quæsitum.ff.de libe.& posthu.& consi.ccxxxiiij.vo.ij. & consl.clxviij. vo.iiij. Ange.in §.fi.Insti.de nup.Alexan.in l.ex facto.§. si quis rogatus.nu.19.ad Treb.Felin.in rubri.de sponsalib.nume.6.

Deci.consi.clv.vbi dicit istam*cõmunem opinionem. Parisi. consi.xiij.vol.ij.Ruinus consi.lxxviij.vo.iij.& consl.lj. vo.v. Guli. Mayne.in l.quoties.nu.17.& seq.ff.de reg.iur.

Et istam opinionem secuta est Rota in causa Coloniẽsis matrimonij coram Raynaldo Petrucio de anno. 1538.

12 Declara,quia ita demum de iure ciuili sunt necessaria instrumẽta dotalia,q̃ñ supersunt alij filij legitimi, & naturales, & nõ aliàs:ita Bald.in l.cùm mulier.C.de do.ante nup.& in l.neq;.laj.in fi.C.de nup.Ang.in l.cõtrahitur.ff.de pig.quẽ refert, & sequitur Hippo.in sing.ccl.Ias.in cõs.clxviij.nu.8.vo.iiij.Rui.2§.ccxj.vo.j.

13 Secũdò Declara,quia ista legitimatio etiam cum dotalibus instrumentis non habet locum,quando esset facta,vel in fraudẽ creditorum, vel in fraudem filiorum primi matrimonij: prout declarat Ruinus consi.ccxj.nume.7.vol.j.

14 Quintò Amplia,etiã si aliud matrimoniũ sit intermediũ: Anto.de But.in d.c.tanta.vers.quæro quando matrimoniũ. Ang.in l.nuper.C.de natura.li.Richar.Malũb.in sua dispu.quã posuit Io. And.in reg.sine culpa.de reg.iur.ĩ vj.Bar.ĩl.bonorũ.ff. rem ra.ha.

Hoc etiam præsupponũt Bald.Sali.& Ias.in l.quoties.C. de rei vend.in illa quæst.an contracto matrimonio fiat legitimatio in fauorem filij naturalis cõtra filios legitimos,& naturales posteà susceptos.Bar.in l.cùm decem.§.fi.ff.de solu.Ange.consi.xvij. & in §.si verò.in auth.quib.mod.natu.effi.leg.Ant. de Ros.in tract. legitimation.Ias.in l.Pomponius.§.quæsitũ.ff.de acqui.possef.& in l.Gallus.§.& quid si tantùm.in ij.lect. ff.de libe.& posthu.& in l.cũ qui ita.§.qui hominẽ.nu.7.ff.de verb.obli.Zasi.in tract. feu. in tit.de succeſſ.feud.Guli.Mayne.in l.quoties idẽ.ff.de reg.iur.

15 Sextò Amplia , etiam si pater protestetur , q̃ per contractũ matrimonij,non intendebat filios legitimare.ita Iaco. Zoc.in d. c.tanta.& ibi Card.Alexan. versi. quæro.& sequitur Hispa.in c. per vestras.de do.inter virum & vxo.

Contrarium tenet Rosel.in tract.legitimationis.

16 Septimò Amplia,vt etiã inuiti & ignorãtes, per subsequens matrimoniũ legitimentur: Ange.cõs.cxxvij.Prepos.in c.per venerabilẽ.§.quod autẽ.nu.17.qui filij sint legi.Hispa.in dicto cap. per vestras.Paris.consi.xij.nu.36.vo.ij.Tiraq.de nobil.c.vj.nu.31.

Cõtrariũ,q̃ inuiti nõ legitimẽt,tenet Ang.in §.& generaliter. per illũ tex.nu.7.in auth.quib.mo.na.effi.sui.Bal.Pau.de Cas.Albe.& alij,in l.benignius.ff.de legib.Ang.Areti.in §.fi.nu.9.Insti. de nup.Mar.Laud.in tract.de legitima.nu.160.Barb. in l.cum a. cutissimi.n.251.C.de fideic.Nico.de vbal.in trac.de suc.ab intest. nu.64.Boer.decis.clx.Gul.May.ĩ l.quoties idẽ.n.97.ff.de reg.iur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

17 Octauò amplia ēt si tale matrimoniū sit factū in mortis articulo. Ioan. And. in regula, sine culpa. in j. q. de reg. iur. in vj. & idē voluit in d. ca. tanta. vbi Ant. de But. & Præpos. Abb. in c.ij. de frigid. & malefic. Ale. 11. si qs posthumos. ff. de lib. & posth. vbi dicit cōem. Paris. ꝑ. xiij. & ꝑ. xv. vol. ij. Rui. in ꝑ. ccxj. vol. j. & ꝑ. cclxiij. n. 6. vol. iij. Guli. Mayner. in l. quoties idē. n. 22. ff. de reg. iur. Tiraquel. 11. si vnquā. i verbo, susceperit liberos. n. 73. C. de reuo. don.

18 Nonò amplia, vt hoc modo legitimati dicantur verè, & proprie legitimi: tex. est in auth. qb. mod. natur. effic. leg. j. Paul. de Cast. in l. fin. C. de his, q ven. ætat. impetr. Ant. de Butr. in c. innotuit. de elect. Ias. in l. gñaliter. §. cū aūt. n. 9. C. de institut. & substitut. Rip. in l. si vnquam. in rubr. C. de reuoc. dona. nu. 86.

19 Et ideo licèt aliqui sint legitimi si legitimentur cū clausula, perinde ac si nati essent ex legitimo mrimonio, ti non sunt tales nisi per fictionē: Maria. iun. ꝑ. lxv. vol. ij. Quod secus est si ita legitimetur quis per subsequens matrimonium. Rui. cōsi. clxj. vo. ij.

Contra hāc ampliationē tenet Barbat. in l. cum acutissimi. n. 241. C. de fideicom. Paris. consi. xiij. nu. 37. vol. ij.

20 Decimò amplia, vt filij legitimati hoc mō absque aliqua dispensatione possint ad ordines, & ad dignitates ꝓmoueri: gl. in c. innotuit. in verbo, coniugata. de elect. & ibi Compostellan. & Ioan. And. Gofred. in summa de fil. presby. versi. qd si quis natus. & Ant. de But. ver. ḡro an filij. & ibi oēs Docto. sequunt. d. gl. idē voluit glo. in c. tanta. & ibi Anch. ver. ḡrit gl. & Abb. ver. & ꝓhoc adduco. & ibi Henric. in prin. qui fil. sint leg. Arch. in c. Ossius. lvj. distinct. Iacob. de Beluis. in §. dubitatū. in auth. de incest. nupt. Præpos. Alex. in c. lator, q fil. sint legit. Alex. in l. ex facto. §. si qs rogatus. ff. ad Trebell. Ang. Aret. inst. de nupt. Calder. cōsi. ij. in titulo, q fil. sint legit. Iaso. in l. gñaliter. §. cū aūt. C. de inst. & substit. & consi. clvj. vol. iiij. Dec. in c. cū in cunctis. in vltimo notab. de elect. & cōsi. clv. Paris. consi. xiij. vol. ij. & cōs. xv. eod. vol. Rip. in l. si vnquā. num. 87. C. de reuoc. donat. Tiraq. de iur. primog. q. xxxiiij.

21 Vndecimò amplia. qa legitimati per subsequens matrimoniū succedunt in feudo. Ant. de But. in ca. lator. qui fil. sint legit. & ibi Card. Abb. in d. c. tanta. Bal. qui hanc dicit cōem*opi. in ꝑ. cxxix. vol. iij. Præpos. in c. per venerabilē. §. quod aūt. vers. ḡro vj. principaliter, & vers. septimò ḡro principaliter, qui fil. sint legit. Iacob. de Beluis. in §. dubitatū. in auth. de incest. nup. And. de Iser. in ca j. §. naturales. & ibi Iacob. de Beluis. Aluarot. Mart. de Laud. & cōiter alij. si de feud. fuer. cōtrouers. & ibi etiā Afflict. in quinto notab. Alex. in l. ex facto. §. si qs rogatus. & ibi Rip. nu. 84. ff. ad Trebell. Zas. in tract. feud. in titulo, de succes. feud. Soc. in cōs. iij. nu. 11. vol. iij. Ias. in l. gñaliter. §. cū aūt. C. de inst. & substit. Trig. in sing. xxxv. Curt. in tract. feud. in iij. par. vers. secūda principalis regula, vbi dicit cōem. & cōs. cxxxvj. Dec. in c. cū in cūctis. de elect. & ꝑ. clv. Chassa. in cōsuetud. Burg. Paris. cōs. xiij. vol. ij. & cōs. xv. eod. vol. Guli. Mayner. in l. quoties idē. n. 14. ff. de reg. iur. Rui. ꝑ. ccxj. vol. j. & ꝑ. xcij. vol. iij. Māt. ꝑ. xlv. Paris. i cōs. xlvij. vol. iij. vbi declarat. Boer. deci. cxxiij. n. 4. Tiraq. de iur. primog. q. xxxv. n. 53.

Contrariū vt tenere Hostien. in fi. & Ioa. And. in fin. in d. c. tanta. & Hostien. in c. primo. qui fil. sint leg. Bal. cōs. lxvij. n. 2. volu. v. Ang. in consi. xxix. Barbat. in l. cū acutiss. nn. 241. C. de fideicō.

22 Limita primā opinionē, quæ vt magis cōis, qñ inuestitura feudalis diceret, cōcedo feudū tibi, & filiis ex te legitimè descendentibus, quia tūc nō veniunt legitimati per subsequens matrimoniū: ita Bald. in c. j. §. naturales, si de feud. fuer. cōtrou. Ant. de But. in c. per venerabilem. versi. alius est effectus, qui fil. sint legit.

Cōtrariū voluit Iser. i d. §. naturales, & ibi Aluar. & Mart. Laud. Præpos. Alex. in c. lator. ver. quæro circa prædicta, q fil. sint legit.

23 Cōcorda istas opiniones, nā aut tempore matrimonij filius erat iā cōceptus, & natus. & tunc procedit opinio Bal. vt succedat in feudo: aut tēpore matrimonij filius erat cōceptus, sed nōdū natus: & tūc procedat ij. opinio, q nō posit succedere in feudo. ista concordia sumitur ex verbis Curt. in tract. feud. in iij. par. post decimā septimam q. vers. secunda princ. regula.

24 Secūdò limita, quia ista ampliatio ꝓcedit in filiis naturalibus tātū, nō aūt in spuriis: ita Mart. Laud. in d. §. naturales, quē refert, & sequitur Curt. in tract. feud. in loco superius allegato.

25 Nec est mirū q tales legitimatus succedat in feudo, quia vt dicit Dec. in c. cum in cūctis. per illum tex. de elect. dispositio loquens de filio legitimè nato, verificatur ēt in legitimato per subsequens matrimoniū: & istud tenet glo. in c. innotuit. in verbo, coniugata. de elect. gl. j. in cap. tāta, q fil. sint legit. Boer. deci. clix.

26 Secus autē, si dispositio loqueretur de filio legitimè nato ex matrimonio, Brun. in tract. quod stant. masc. in xij. artic. in iiij. q. ver. iij. limitatur.

27 Prout etiā videmus. q licèt alij legitimati nō veniant appellatione legitimè descendentium: tamen secus est in legitimato per subsequens matrimoniū: Ruin. consi. cix. vol. iij. & cōs. clviij. vol. j. & consi. clxiij. cod. vol. & consi. cviij. vol. ij.

28 Duodecimò amplia, qa taliter legitimatus succedit etiam in emphyteusi. Imo. in Quod dicitur. ff. de verb. obl. Anch. ꝑ. ccxlj. Ias. in l. generaliter. §. cum aūt. C. de inst. & substi. Dec. in c. cum in cunctis. de elect. Georg. Natt. in ca. quanuis. de pact. in vj. Chassa. in consuet. Burg. Paris. consi. xiij. vol. ij. Hispan. in rubri. de don. inter vir. & vxor. Tiraq. de iur. primog. q. xxxiiij. nu. 54.

29 Sed hoc non habet locū In legitimatis per rescriptū, qui nō admittūtur ad emphyteusim ecclesiasticā. Rui. ꝑ. cl. vo. j. & consi. clxiiij. & ꝑ. clxxxvj. vol. j. & ꝑ. ccxj. vol. j. & consi. lxxij. volum. ij.

30 Quæ limitatio ſublimitatur, quia qñ legitimat' est legitimatus cū illa clausula, q in quibuscunque bonis possit succedere, tunc succedit etiam in emphyteusi ecclesiæ, qñ legitimans habebat talem facultatem. Ruin. consi. xlvij. nu. 5. volu. iij.

31 Decimotertiò amplia, nam in fideicommissis legitimatus p subsequens matrimonium excludit' substitutum sub illa conditione, si decesserit sine filiis legitimis, & naturalibus: & hoc non videtur habere difficultatem, eo quia ēt legitimati per rescriptū excludūt substitutum, vt per Ias. in l. generaliter, qui hanc dicit magis communem opin. in d. §. cum autem. C. de instit. & substit.

32 Et in legitimatis per subsequens matrimoniū tradit Dec. ꝑ. clv. Paris. consi. xiij. vol. ij. & consi. xv. eod. vol. Ruin. qui hanc dicit cōem op. in consi. clxiij. nu. 6. & seq. volu. iij. & consi. vij. nu. 33. vbi idem dicit. vol. j. Rip. in rub. ff. si cert. pet. nu. 3. & in l. si vnquā. nu. 86. C. de reuoc. donat. Boer. decis. clix. nu. 20.

Contrarium tenet Bald. in consi. cccl vij. nu. 2. volu. v.

33 Amplia primam opi. magis communem idem esse si dictum esset, si grauatus decederet sine filiis legitimis, & naturalibus legitimè natis: prout infrà dicetur in v. limita.

34 XIIII. Amplia, nam iste legitimatus per subsequēs matrimoniū stante statuto fœminas excludēte, ꝓpter masculos illas excludit: Anto. de But. in c. per venerabilē. ver. sed pōt esse dubiū. q filij sint legi. & idē tenet expresse Paul. de Cast. in ꝑ. clxxx. vol. j. Bal. in l. eā quā. nu. 26. & in l. cū acutissimi. nu. 7. & ibi Ias. num 2. C. de fideic. Dec. in consi. lv. & consi. lij. & in ca. cum in cunctis. de elect. Georg. Natt. in c. quāuis. de pact. in vj. Brun. in tract. q tant. masc. in xij. articul. in iiij. q. Goz. consi. vj. nu. 38. Tiraq. in l. si vnquam. in verbo, susceperit liberos. nu. 82. C. de reuoc. donat. & in tract. de iur. primog. q. xxxiiij. nu. 56.

35 Et hoc amplia etiam si statutum loqueretur de filijs legitimè natis, secundum Paris. consi. xiij. vol. ij. & consi. xv. eod. vol.

Contrarium in hoc casu tenuit Ang. Aret. in §. fin. nu. 14. vers. ex quo sequitur. in stit. de nupt.

36 Decimoquintò amplia, vt talis legitimat' habeat q̄relā inofficiosæ donationis: Tiraq. 11. si vnquā, i verbo, susceperit liberos. nu. 71. C. de reuoc. donat. & in trac. de iur. primog. q. xxxiiij. n. 55.

37 Decimosextò amplia. nā quoties pōt quis legitimari p subsequens matrimoniū nō pōt legitimari per rescriptū: tex. elit, & ibi glo. in §. sit igitur. in verbo, permittimus. in auth. quib. mod. natu. effi. legit. & ibi no. Bar. & Ang. Bal. in c. illud. num. 3. de psumptio. Hippol. in sing. cxxx. Ias. qui hāc dicit cōem* opi. in l. Gallus. §. & quid si tantum. nu. 107. ff. de lib. & posthu.

38 Decimoseptimò amplia, vt iste legitimat' rūpat donationē omnium, vel maioris partis bonorū: Ias. in rub. ff. de libe. & posth. nu. 4. & in l. Gallus. §. & qd si tūn. in ij. lect. nu. 42. ff. eod. Bal. in cap. innotuit. de elect. Boer. decis. clix. nu. 12. Ripa in d. l. si vnquā. nu. 89. & ibi Tiraq. in verbo, susceperit. nu. 71. C. de reuoc. donat.

39 Decimooctauò amplia, vt talis legitimatus rumpat testamētum patris, perinde ac si nat' esset post testū: Bal. & Imol. in l. certum. ff. de iniust. rupt. & irrit. testam. Ancha. consi. cccxc. Ias. in l. qui se patris. nu. 15. C. vnd. lib. Tiraq. in d. l. si vnquam. in verbo, susceperit liberos. nu. 80. C. de reuoc. donat.

40 Decimononò amplia, nā ista legitimatio non reuocatur per superuenientiam liberorū: Bart. Alex. Ias. & alij in l. ex facto. ff. de vulg. & pup. Tiraq. de iur. primog. q. xxxiiij. num. 51.

41 XX. Amplia, vt etiam actus medius non impediat hanc legitimationē. Mant. in consi. xlv. prout nec etiam intermediū matrimonium. Tiraq. de iur. primog. q. xxxv. nu. 2.

42 XXI. Amplia, qa ēt si lite pendēte filij fuissent cōcepti, non p hoc hæc legitimatio dī nulla: Paris. consi. xiij. nu. 34. & ꝑ. xv. vo. ij.

43 XXII. Amplia, vt talis legitimat' admittatur ad retractū. Gul. Bñd. i repet. c. Raynu. i ver. & vxorē noīe Adelasiā. n. 181. de testa.

44 XXIII. Amplia, vt filij intelligantur legitimati quo ad omnē effectum successionis: Paris. in ꝑ. xiij. nu. 34. & ꝑ. xv. nu. 2. vol. ij.

45 XXIIII. Amplia, qa ista legitimatio habilitat filios ad successionem paternam omni iure, videlicet, tam canonico quàm ciuili. Ruin. consi. ccxj. nu. 1. vol. j.

46 Primò limita hāc principalē cōclusionē, nā requirit, q mulier ad hoc vt ista legitimatio suū sortiat effectū, sit digna matrimonio: & ideo see', si mulier esset vilis, vel meretrix: Bal. in auth. itē si qs. C. de natural. libe. Ang. in §. sed & aliud. in auth. qb. mod. natur.

natur. effic. fuit sequit Cæpol. caut. ccxlvij. Curt iun. in ꝑ. ccxxxvj. Gerar. de Pet. san. in sing. lx. Mart. Laud. in tracta. de legitimatio. n. 158. Maria. iun. cōs. lij. vol. j. vbi hāc dicit cōmunem. Rui. cōs. xcij. vol. iij. & consi. cxj. nu. 5. vol. j. & consi. cxxviij. in fi. vol. iiij.

47 Contrariū, q etiam si mulier sit mererrix, & sequat' matrimoniū, quòd filij legitimentur. tenuit Card. Alex. in c. tanta. in vj. q. qui fil. sint legit. gl. in cōsuet. Neapol. & sentit Bal. in l. eā quā. ver. quæro putans, C. de fideicō. Nicol. de Vbald. in tracta. successī. ab intest. refert & sequit Ias. in ꝑ. ccxxxiiij. vol. ij. Hispa. in c. per venerabilē. de don. inter vir. & vxor. Castad. decis. j. n. 6. de sponsal. Rip. in l. si vnq̄. nu. 55. C. de reuoc. don. Rui. consi. ccxj. vol. j. & consi. lj. vol. v. Tiraq. de nobil. c. xviij. nu. 22. & seq. & c. xx. nu. 172.

48 Secundo limita, quia requirit, vt mulier sit retenta in figura cōcubinatus, Bart. in l. fi. in fi. ff. de cōcubin. sequit Bal. cōsi. ccvj. vol. iij. Ang. consi. xx. Ricard. Malumb. in l. etsi ꝑ. C. de nupt. & ibi Ang. Anch. in ca. innotuit. in iiij. notab. in resolutione primæ q. de elect. Cæpol. caut. ccxlvij. Ias. i ꝑ. ccxxxiiij. vol. ij. Cur. lun. i ꝑ. cxxxvj. Ant. de Rosell. in tract. legitimat. Guli. Mayner. in d. l. quoties idem. numero, 16 de regul. iur.

49 Et ꝓpterea dicebat Mart. de Laud. i c. j. §. naturales. si de feud. fuer. cōtrou. q per subsequēs matrimoniū legitimāt naturales tātū, si autē spurij, quē refert, & sequit Curt. i tract. feud. i iij. par.

50 Contrariū tenet Io. And. i regula, sine culpa. de reg. iur. i sexto. qui intelligit dispositionē. c. tāta. ꝓcedere in quocunq; coitu illicito, dūmodo vxor esse potuisset tpe copulæ. Ant. de But. in d. c. tanta. ver. quærо qñ matrimoniū. & ibi Card. ver. & per hæc de ciuinē. & hoc sentit etiam Bar. in l. eū qui. ff. de stat. homin. dum vult, q sequens matrimoniū nō valide operetur legitimationē prolis, qñ cōiunctio erat omnino illicita. Card. Alex. in c. tanta. in vj. quæst. qui fil. sint legit. idē sentit Barto. in l. etsi ꝑ. & ibi Sal. & Cyn. C. de nupt. Lofr. in sum. de fil. presbyt. ver. qd si qs natus sit. Hostiē. eod. tit. & ij. in fi. Flor. de S. Pet. in q. incip. Baro. i nono argū. secūdæ partis: Aluaro. in c. j. §. naturales. si de feud fuer. cōtro uerf. Abb. ic. in notuit. sup gl. in verbo, cōiugata. de electio. q̄ gl. sentit istā opin. prout etiā & glo. in ca. qui alij. xxx. q. v. Nicol. de Vbald. in tract. successī. ab intest. n. 58. Ias. in ꝑ. ccxxxiiij. vol. ij. gl. pragma. sanct. i tit. de pnub. in verbo, cohabitare. Dec. ꝑ. clv. qui hāc dicit cōmunem opi. Rip. in l. si vnquā. nu. 55. C. de reuoc. donac. Maria. iun. ꝑ. xxxj. vol. ij. Guli. Mayner. i l. quoties. n. 12. ff. de reg. iur. Rebuff. in cōcord. i rubr. de plubl. pnub. i ver. sexta pœna.

51 Declara, quia ista opin. procedit de iure canonico: & ita loquuntur omnes Docto. superius allegati. & aliud est de iure ciuili. & ideo in materia successionū, in qua attenditur ius ciuile, ista opinio nō seruaretur, secundū Cyn. in l. etsi cōtra. C. de nupt.

52 Tertiò limita, quia nō legitimatur nepos patre præmortuo, si auus cōtrahat matrimoniū cū illa, ex qua filiū susceperat: ita tenet Guli. de Cun. & post eū Bal. in l. benignius. ff. de legib. Paul. de Cast. i l. j. §. cæterū. ff. de acq. pos. Ant. de But. i c. per venerabilē. ver. requirit tertio. vbi declarat, q filij sint legiti. Lucas de Penna in l. eos. C. de iis, qui ꝑpon. pub. mun. sub. lib. xj. & latè discutit istā opinio. Ias. in l. si is qui pro emptore. numero, 121. ff. de vsucap. Hippoly. in sing. cxxj. Crem. in sing. xxxij.

Contrarium sentit. Soc. in l. Gallus. §. si eius. ff. de lib. & posth.

53 Quartò limita, qñ legitimatio fieret p subsequēs matrimoniū in mortis articulo in fraudē substituti: put loquit' Ang. in l. sed est quæsitū. ff. de lib. & posth. vel etiā in fraudē aliorū filiorū, vt dicit idē Ang. i l. nuper. C. de natur. liber. Barb. ꝑ. clix. n. 22. vol. ij. Curt. iun. consi. xxvj. Bert. consi. lxiij. vol. iij. Brun. cōs. xv. nu. 17. Rui. cōs. ccxj. & ꝑ. ccxiij. vol. j. & cōs. clxiij. n. 7. volu. iij. Tiraq. in l. si vnquam. in verbo, susceperit. numero, 74. C. de reuoc. donat.

Contrariū Bald. cōs. cccxix. vol. iiij. Ias. in l. sed est quęsitū. ff. de lib. & posth. Fel. i c. i presentia. de ꝓba. Rui. ꝑ. ccxiij. vol. j. Alcia. in trac. præsumpt. in prin. n. 10. Paris. ꝑ. xij. n. 68. vbi dicit cōem* opin. & cōmunem etiā dicit idem Paris. consi. xiij. nu. 35. volu. j.

54 Declara primam opi. quę procedit, quādo aliunde cōstaret, quòd in fraudem contraxerit matrimonium, nō autem ex eo solo fraus præsumitur, quòd in mortis articulo quis matrimoniū contraxerit: Ale. in l. si quis posthumos. ff. de libe. & posth. idem sentit Dec. in c. in præsentia. de probatio.

55 Quintò limita, nisi in dispositione diceret de descendentib' legitimis, nā tunc nō cēserent vocati legitimati per subsequens matrimoniū: Bal. in c. j. §. naturales, si de feud. fuer. cōtrou. & cōsi. cclxvij. vol. v. Ant. de But. in ca. per venerabilē. ver. alius est effectus. qui fil. sint legit. Aluaro. in d. c. j §. naturales. Luc. de Penn. in l. eos. in iij. q. C. de iis, qui ꝑpon. pub. mun. sub lib. xj. Alex. consi. v. vol. vij. Ias. in l. si is qui ꝓ emptore. ff. de vsuc. Barb. in repet. l. cum acutissimi. C. de fideicom. Goza. consi. xxvj. Lofred. consi. j. n. 49.

Contrariū tenet Abb. in c. tāta, & ibi Ant. de But. ver. ḡro an legitimatio. qui fil. sint legit. Iser. n. c. j. §. naturales. & ibi Aluarot. ver. & qd si inuestitura diceret, & ibi etiā Mart. de Lau. si de feud. fuer. ꝓrou. Ant. de But. in c. in notuit. & ibi Im. de elect. Curt. sen. consi. xiij. Præpos. Alex. in c. lator. ver. quæro circa prædicta. qui fil. sint legit. Trig. sing. xxxv. Curt. in trac. feud. in iij. par. versi. seeūda principalis regula. Dec. in c. cū in cūctis, de electio. & ꝑ. clv.

56 Amplia istam vltimam partem, vt magis communem etiā si dictum fuerit, ex tuo corpore legitimè descendentib. Affl. super rubri. de matrimon. publi. contra.

57 Sextò limita, vt conclusio non habeat locū in filiis adulterinis. Bal. in l. ex libera. C. de suis, & legit. Maria. iun. consi. xxxj. n. 44. vol. ij. Guli. Mayner. in l. quoties idem, nu. 9. ff. de reg. iur.

58 Septimò limita in filio furioſi, quia furiosus non potest ꝺ̄here matrimonium. c. dilectus filius. de spōsal. & hanc limitationē tenet Ias. i l. patre furioso. n. 6. ff. de iis, qui sunt sui, vel alie. iur.

59 Octauò limira, si clericus in minorib' cōstitutus haberet beneficiū tempore, quo filium suscepit, quia tūc filius nō legitimatur per subsequens matrimoniū: Bar. in l. in cōcubinatu. nu. 5. ff. de cōcub. Prepos. in c. per venerabilē. §. quod autem. nu. 12. qui fil. sint legit. Ludoui. de Sard. in tract. legitima. in ij. par. q. iij. n. 17. Hispa. in ca. per vestras. §. xxj. nu. 20. de dona. int. vir. & vxor.

Contrarium Bald. in cap. j. §. naturales. si de feud. fuer. cōtrou. & ibi Afflict. nu. 38. Io. And. in reg. sine culpa. ver. j. ego probabo. de reg. iur. in vj. Ant. de But. in d. c. tanta. & ibi Præpos. in vj. q. nu. 12. & seq. Nicol. de Vbal. in tract. successī. ab intest. nu. 60.

60 Nonò limita, si mulier, ex qua filius est susceptus, esset in fide lis: vt tenent Host. Ioan. And. Præposs. & Abb. in c. tanta. qui fil. sint legit. Mayne. in l. quoties idem. nu. 10. ff. de reg. iur.

61 Decimò limita, quando matrimonium non esset contractū in faciem ecclesiæ, tex. in §. si verò etiam. & in §. seq. auth. quib. natur. effi. legit. in c. cum inhibitio. de clandest. desponsa. in §. fin. Afflict. in d. §. naturales. nu. 32. si de feud. fuer. cōtrou. Maria. iun. consi. xxxj. nu. 46. vol. ij. Berous q. cvij.

62 Vndecimò limita, nā filius legitimatus ex subsequēti matrimonio nō aufert ius primogeniture filio iā legitimè nato: Ioan. And. i regula, sine culpa. qu ēsequūt Anch. Card. Henric. Boich. in d. c. tanta. qui fil. sint legit. Io. Cirier. i trac. primog. q. xiiij. Alb. in l. cū qs. C. de natural. lib. Alex. in l. Gallus. §. & qd si tantū. & ibi Ias. nu. 89. & Lancelot. Galiaul. n. 80. ff. de liber. & posthu. Alex. in cōs. xxv. vol. j. Ias. in l. quoties. n. 40. C. de rei vendic. Curt. sen. in cōs. lxxiij. nu. 29. Maria. iun. in ꝑ. lij. nu. 7. vol. j. Boer. decis. clix. Tiraq. i l. si vnq̄. in vers. susceperit liberos. n. 64. C. de reuoc. don.

Contrarium tenuerunt quam plures Doct. relati per Tiraq. in tract. de iur. primog. q. xxxiiij. quos ibi videas.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Legitimatio per subsequens matrimonium an valeat ignorante vno ex cōiugibus tēpore conceptionis matrimonium inter eos consistere non posse

1 LImitatio ad præcedentem conclusionem, quæ colligitur ex d. c. tanta, est, quòd ista legitimatio per subsequens matrimonium non operatur, quando tempore conceptionis mulier non potuisset esse vxor.

Circa istam limitationem dubitatur quid si tēpore cōceptionis non posset esse vxor, tamen alter ex coeuntibus ignorabat impedimentum, imo credebat posse subsistere matrimonio, an ꝓles sic cōcepta subsecuto inter eos matrimonio, legitimet.

2 Et quidem glos. in d. c. tanta. in glos. ij si habentur dicta verba: sed primum verius, prout in libris impressis habetur, communiter videtur tenere, quòd sic. & idem sentit ibi Host. in princip. secundæ par. dum sequitur dictum gl.

3 Et quia dictū gl. & Host. posset declarari secūdū iura, quæ allegat, quæ loqunt, qñ cōiunctio fuit in figura matrimonij, videlicet tex. in c. ex tenore. eo. tit. & in c. j. de eo qui duxit in matr. quā poll. quę iura ita loquunt: vt perpendit in istis terminis Henric. Boich in c. ex tenore. qui fil. sint legit. & sic qñ copula interuenit in figura matrimonij, merito dici posset, q gl. & Host. nō faciant ꝓ ista parte, sed tantum probent, vt suscepto filio ex coniunctione in figura matrimonij tempore quo non poterat esse vxor,

4 Si postea sequatur verum matrimonium, fiat vera legitimatio filij iam suscepti. quo casu omnes admittuntur, prout dicitur in sequenti casu, vt fiat legitimatio.

5 Sed istā opi. expresse videtur sequi gl. in cap. nō omnes xxxij. q. ij. in verbo, cōstituenti. sed illa glo. probaret, si esset vera, etiam nulla cōcurrente bona fide tempore cōiunctionis, qa ibi loquitur de cōiunctione tacta per ancillas cū Dño suo, i qua cōiunctione nulla cadebat bona fides, nec vlla ignorantia, & tamē gl. concludit filios effici legitimos. Illud aūt qđ gl. ibi dicit, qđ credebat matrimoniū tenere, respicit illud, qđ erat permissum, vel credebat permissum vno tpe plures habere vxores: iuxta tex. i c. obiiciebat. iiij. q. ij. ñ aūt respicit ꝑpedimētū, q ancilla ñ poterat esse vxor

Universidad de Deusto
Biblioteca

domini sui: vt dicit tex. Ic.dicat aligs.xxxij.q.iiij.in quo impedimento nulla probabilis ignorantia, nulla bona fides cadere poterat, imò præsupponit impedimentum notum & masculis, & fœminis, quia ancillæ non poterant non esse certæ de statu conditionis domini sui, & dominus de statu ipsarum.

Istam etiam opin. tenet Ant. de Butr. in dict. c. tanta. versi. quidam sunt legitimi.

Tamen etiam Ant. de Butr. non videtur tenere istam partem, quia ipse in d. versic. aduerte ad vnum. refert gl. & illud quod ex ea infertur, postea ipse opi. ponit suã, ibi, hæc vera credo, vbi remittit ad id quod suprà dixerat: vbi Ant. de But. tener, vt infra dicam, illud procedere tantum, quando coniunctio facta in figura matrimonij dedit causam susceptioni prolis.

Istam partem etiam videtur tenere Cardi. Alex. in c. quod nobis. vers. vltimò pone. qui fil. sint legit.

6 Tamen ibi Cardi. Alex. intelligit, quando coniunctio erat sal tem in figura concubinatus, quæ coniunctio non est ita odiosa, prout alia coniunctio non facta tunc in figura matrimonij, vel concubinatus, & propterea in terminis. c. tanta, legitimatur proles susceptа in figura concubinatus, non autem proles susceptа ex alia coniunctione, vt ibi per Cardi. in iij. not.

7 Sed istã etiã opi. tenet clarè, & apertè decis. Rot. j. de spõs. in decis. Cassad. vbi dicit istã cõmunẽ opi. Curt. iun. cõs. xxvij. versi. nec obstat. tenet istã partẽ, qui loquitur etiã in concubina, vt patet in princip. ipsius cons. idem voluit clarè & apperè Gemi. in cons. lxvj. in tertio dubio. istã opi. videtur sentire Abb. i.c. qđ nobis. in fi. q. fil. sint legit. vbi dicit nõ legitimari antea natos ex clãdesti nõ matrimonio, qa videntur sciuisse impedimentũ, & propterea clandestinè ꝓiisse. & sic inferri põt ex dictis per Abb. qꝺ si daretur ignorãtia probabilis impedimenti, legitimarentur etiã antea nati, quanuis matrimoniũ nõ sit verũ, & legitimum, sed putatiuũ: tãto ergo magis hoc dicẽdũ esset, si matrimoniũ verũ sequat.

8 Contrariũ tenuit glo. in d.c. tanta. in gl. ij. si nõ habentur illa verba, sed primũ verius: prout fuit additio Io. And. ibi. & istã par tem sentit Io. And. ibi, quia videtur exigere, vt præcesserit copula in figura matrimonij. Et ibi Ant. de But. vers. hoc cõpetat doctri. verã. & Abb. ibi, & istã partẽ videtur tenere Flo. de S. Petro, in dis putat. incip. Baro. in j. dubio. in respon. ad c. ex tenore. & ad c. cũ inter. & ita loquitur Bar. in l. cũ qui. ff. de stat. homi. Ita Zas. in tit. de feud. succes. Iac. Aluar. in c. j. §. naturales. si de feu. fuer. cõtro. Hẽric. Boich, in c. ex tenore. vers. quãdo vterq; parentũ est sciẽs.

9 Tenendo primam opi. ex ea iurgeret limitatio ad secundũ dictũ rex. in d.c. tanta, dũ ibi dicitur, quòd non legitimatur filius susceptus in adulterio, vt non procedat, quando alter ex coeũtibus ignorabat matrimoniũ primũ, & sic ignorabat cõditionem alterius, quòd esset alligatus alteri matrimonio.

10 Secũdò Limita, vt nõ procedat, si tempore natiuitatis iam esset contractũ matrimoniũ, quia satis est, ꝙ si non tempore cõceptionis, saltẽ tẽpore natiuitatis soboles sit susceptа in matrimonio: ita Host. in d.c. tãta. in ij. part. tex. in prin. Io. And. ibi: Pet. de Anch. in xxx. no. Coll. Hẽr. Boich in c. ex tenore. q fil. sint legi.

Contrarium Sali. in l. & si contra. C. de nupt.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Legitimatio per subsequens matrimonium non valet nisi facta per Papam, quando inter coniuges non poterat contrahi matrimonium.

1 ALIA Limitatio tradi põt ad tex. in c. tãta. q fil. sint legit. prout aliqui voluerũt, ꝙ nõ possit esse vera legitimatio filij illegitimi, nisi inter patrẽ, & matrẽ potuisset ꝓsistere matrimoniũ, vel sit legitimat⁹ ab eo q põt super radice matrimonij dispẽsare, put est Papa, q sup matrimonio dispẽsat. Paul. de Ca. ꝓ.xxxiiij. nu. 6. vo. ij. Cur. Sen. cõ. lxxiiij. vers. veniam⁹ ad quartã. Dec. cõs. cclxxxviij. nu. 6. & ꝓsil. cccxxxviij. nu. 3. & cõs. dlxxix. nu. 1. Cur. Sen. cõs. xvj. nu. 4 8. Host. in ca. p venerabilẽ. vers. si ergo Papa. q fil. sint legi. Bened. de Plũbi. in disput. sua incip. statuto Pisano. Soc. ꝓ.lxv. nu. 8. vol. iij. Paris. ꝓsil. j. nu. 22. vo. ij. Alex. cons. lxxxvij. vers. ostẽditur hoc etiã. vol. ij. Ioã. And. in c. p venerabilẽ. vers. Imperator aũt. q fil. sint legit. Soc. in rub. de lib. & posth. vers. primũ ꝙ legitimatio. Dec. cons. cclxiiij. nu. 3. & cons. cccvij. nu. 10. Gozad. cons. xxxv. nu. 6. & ꝓ.lxcij. n. 7.

2 Tenendo istam opin. tanquam de iure veriorem intellige, quando matrimonium diuina lege resisti non esset impeditũ, secus verò si impedimento accidentali, vt quia pater haberet aliã vxorẽ. Ias. con. xl. vers. stat ergo ex prædictis.

3 Secũdò Intellige, de legitimatione restitutoria legitimitatis, secus verò in nouiter collatiua legitimitatis: ita declarat Ant. de But. in c. per venerabilem. vers. aduerte. Io. And. qui fil. sint legit.

4 Tertiò Intellige, quando legitimatio est simplex, secus si legitimatio sit plena, secundum Gozad. cons. vj. nu. 66.

5 Contrarium voluit in principali cõclusiõe Are. in l. ex facto. vers. Imperator aũt. ff. de vulg. & pup. Ale. in l. sed si hac. § patronũ. el ij. n. 6. ff. de in ius voc. Dec. in l pactũ, qđ dotali. nu. 15. C. de coll. & in l. solet. n. 7. ff. de iurisd. om. iud. & cõs. lij. Rui. ꝓ.lxvij. nu. 4. ver. vel ij. vol. iij. & ꝓ.lxxv. nu. 14. cod. vol. & cõ. lxxvj. n. 14. ver. non obstat. vol. iij. & cõs. lxxix. nu. 3. vo. iij. & con. xciiij. n. 10. ver. & quãuis Host. vo. iij. Soc. in l. Gall⁹. §. si eius. vers. sed aduerte. ff. de lib. & posth. & Abb. in c. per venerabilẽ. nu. 26. & Præpo. in §. quod aũt. q fil. sint legi. & vers. hæc opinio. & ibi Ant. de But. ver. ex hoc infert. Bal. cons. xxxvj. vo. ij. Nicol. de Vbal. in tract. succes. ab intest. n. 76. Goza. ꝓ.vj. nu. 61. & seq. & ꝓ.xxix. nu. 31. in fin. & seq. Ant. de Rosel. in tract. legi. sub rub. de causa efficiẽte. nu. 1. & seq. & in eo. tra. in ij. li. n. 29. & seq. aliàs sub rub. de causa efficiẽti legitimatio. Principum. & in rub. de legi. effect. n. 6. & plurib. seq.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Filij ob bonam fidem parentum iudicãtur legitimi.

1 PROpter bonam fidem parentum filij iudicãtur legitimi. c. ij. vbi Abb. in j. notab. q fil. sint legi. & in c. cum inhibitio. in ij. no. de cland. desponſ. & voluit Host. in d. ca. ij. in j. par. tex. & ibi Ant. de But. Pet. de Anch. in vj. not. Præpos. Ale. in iiij. not. Bal. in c. j. §. naturales. in fi. si de feu. fuer. controuer. verb. pone ꝙ non tenet matrimonium. Bar. in l. anũculo. ff. de condict. sine causa. & in l. eum, qui. ff. de stat. hom. Dyn. in con. vj. in fi. Curt. Iun. cons. lij. Paris. cons. xv. vol. ij. Rui. cons. xiiij. vbi declarat. vol. iij. Gram. cons. ciui. lvj.

2 Primò Amplia, etiã data ignorãtia vnius ex coniugibus tñ. Ita ꝓbat tex. in c. ex tenore, q fil. sint legit. & ibi glos. fi. & voluit Abb. in d. c. ij. in j. not. q fil. sint legit. Host. in d. c. cũ inhibitio. vers. & qñ etiam in facie ecclesiæ. & ibi Ant. de Butr. vers. quandoque primũ. & vers. quæro cũ glos. Petr. de Anch. vers. iij. principaliter quæro. Præpos. Alex. vers. venio modò. & fuit opinio glos. ibi in vers. ambo. Idẽ voluit Inn. in c. ex tenore. in fi. verbis. & ibi Host. & Io. And. super vẽr. legitima. Ant. de But. ĩ vj. not. & ĩ ver. aut matrimoniũ non est clandestinũ. Pet. de Anch. in ij. q. Præpos. Alex. in v. notab. Abb. ibi, in ij. not. Henric. Boich Bal. in l. qui contra. in iij. q. C. de incest. nupt. glo. in c. j. de eo, qui duxit in matr. quã potuit per adult. sentit Barto. in l. eum, qui. ff. de statu hom. Bertr. in ꝓ.ccx. vo. j. Rui. cons. xiiij. vbi declarat. vol. iij. Gram. cõs. ciu. lvj.

3 Contrariũ, vt nõ sufficiat tantummodo ignorãtia vnius: voluit gl. in l. qui ꝑtra. C. de incest. nup. in verb. acerrimo. gl. in l. miles. §. penult. in verb. secund. nupt. ff. adult. Ang. in l. anũculo. ff. de condict. sine causa. vbi tenet, vt non sufficiat etiã bona fides, nisi concurrat etiam longi temporis spatium in figura matrimonij.

4 Tenendo primã opin. quæ videtur cõis, Amplia, vt ex ignorãtia vnius tñ prouenial legitimitas filiorũ, non modo quo ad ignorantẽ, sed etiã quo ad scientẽ: vt voluit gl. in verb. ambo. in c. cum in hibitio. de clandest. desponſ. vbi Inno. in finalibus verbis, & Ant. de But. ibi, quia esset monstrũ, vt quo ad vnum tñ esset filius legitim⁹, & nõ quo ad aliũ: vbi etiã Prepos. Alex. & Hẽri. Idem voluit gl. in c. cũ in captiuitate. in gl. j. xxxiiij. q. j. Petr. de Anchar. in c. cũ inhibitio. in iij. q. de clãdest. desponſ. in tit. de succeſſ. ab intest. vers. sed pone, T. contraxit. Alber. Galeot. in Margarita sua, in titu. de filiis naturalib. in vers. sed pone, q. de facto Alberic. in d. l. qui contra. qui tenet etiã quo ad successiones in terris imperij. Gofred. in summa, in tit. qui fiiij sint legiti. Ias. in consi. clvj. vol. iiij. & consi. clxviij. vol. iiij. Capr. in consi. cxvij.

5 Contrariũ. f. vt quo ad scientem non sint legitimi: tenet gl. in d. l. qui contra, in fi. in verbo, acerrimo. Hug. & Laur. in c. cum in captiuitate. xxxiiij. q. j. Petr. de Anch. in cons. cccj. & ista opinio seruanda est, quo ad successiones in terris Imperij: vt per Cyn. in l. qui contra. C. de incest. nup. in iij. q. & sentit Ias. in Iauunculo. in fi. ff. de condict. sine causa. idem voluit Odofred. in d. l. qui cõtra.

6 Declara istam ampliationem, vt procedat sine cõtrouersia, quando ignorantia est circa factum: vt dicit Abb. in c. ex tenore. in fin. qui fil. sint legit.

7 Et tanto magis, si concurreret ignorantia iuris, cum qualitate facti, vt puta cum lõginquitate temporis. gl. in l. miles. §. pen. ff. de adul. Abb. in c. referente. q fil. sint legit. Ias. in l. anũculo. ff. de cond. sine causa. Ruin. consi. lj. nu. 3. vol. v.

8 Sed quando ignorantia est circa iuris dispositionem, gl in d. l. qui contra. tenet, idem esse. f. filios esse legitimos. & idem sentit glo. in c. perlatum, qui fil. sint legit. Barto. in l. anũculo. ff. de cõdict. sine caus. Ruin. consi. lj. nu. 16. vol. v.

Sed

9 Sed Odofr. in d. Iauunculo. tenet, ꝙ nõ sunt legitimi, qñ vterque ignorat ius, sed si masculus scit ius, & fœmina ignorat, sint legitimi quo ad fœminam.

10 Pro concordia istarum opinionum dici potest, ꝙ ita demũ in hoc casu error iuris excusat, vbi error est probabilis, & non aliàs. Abb. in c. per venerabilem. qui fil. sint legit. Idem tenet in ca. per latum. cod. tit. Ruin. in consi. lj. nu. 16. volu. v.

11 Secundò amplia principalem conclus. vt sufficiat bonã fidẽ adesse tempore conceptionis, licet forsan non adsit tempore natiuitatis: gl. in d.c. ex tenore. & ibi Abb. in iij. no. etiam si lite pendente sit conceptus, dummodo ante snĩam. Host. in d.c. ex tenore. vers. quid ergo si pendente lite. & ibi Ant. de But. versi. & dicit gl. Io. And. in c. ij. super gl. pen. qui fil. sint legiti. Anto. de Butr. in iij. oppos. Capra in consi. cxvij.

Contrarium, Marian. Iun. consi. xxxi. vol. ij.

12 Tertiò amplia, vt non obstante iudicis monitione ante sententiam dicantur esse coniuges in bona fide, Ant. de But. in d. ca. ij. qui fil. sint legi. & ibi Præpos. Alex. in vlt. nota.

13 Primò limita, qa nõ sufficit ignorãtia, nisi matrimoniũ sit cõ tractũ publicè in facie ecclesiæ. Ita Ant. de But. in c. ij. in v. no. qui fil. sint legit. Gofr. in summa, in tit. qui fil. sint legit. Petr. de Anch. in ꝓ.cccj. Capra in ꝓ.cxvij. Cur. Iun. ꝓ.lxiiij. idẽ voluit Host. in d. c. ex tenore. vbi ẽt hoc tenet Io. And. & Ant. de But. in fi. & Pet. de Anch. in ij. q. Abb. in vlti. q. & Cardi. in ij. oppos. ẽt sentit hanc opi. dum dicit ꝙ c. cum inhibitio, ꝓcedit in quocunque impedimento. & ibi Præpos. in ij. q. Henric. Boic. & ibi Collectar. versic. & quid si ambo, & idem voluit Inn. in ca. cũ inhibitio. & ibi Collect. ver. nunquid idẽ. Maria. Iun. ꝓ.xxxj. & consi. lxxxvj. vol. ij.

14 Contrariũ, ꝙ tex. in d.c. cum inhibitio, non habeat locũ, nisi in impedimento consanguinitatis, tenuit Gofr. in d. summa, qui fil. sint legi. in fi. & Vincent. in d.c. ex tenore. & Arch. in c. cum in captiuitate. xxxiiij. q. j. & Gem. in consil. lxvj.

15 Tenendo primã opi. q videtur cõis, Sublimita, quia si matrimonium contrahatur in mortis articulo, non requirirur solẽnitas, de qua in d.c. cum inhibitio: vt per Gem. in d. consi. lxvj.

16 Secundò limita principalem conclusi. in impedimento seruitutis: quia si libera contrahat matrimonium cum seruo ignoranter, liberi nõ sunt legitimi: ita gl. in d.c. ex tenore. in gl. fi. in fi.

17 Sed ibi Io. And. in fi. tenet, vt legitima sit soboles susceptа ex matre libera, & patre seruo, qñ mater est ignorãs. sed si mater sit serua, & pater liber, & ignorãtes ꝓhant, est ẽt legitima soboles, sed nõ est libera: & idẽ sequitur ibi Ant. de But. ver. q̃rit gl. & Pet. de Anch. in iij. q. & ibi Henric. Boic. in fi. & Præpos. Alex. in fi.

18 Contrariũ in hoc tenet Abb. in d.c. ex tenore, vbi dicit, ꝙ nõ est neque libera neq; legitima soboles, si mater est ancilla: & idẽ sentit Gofr. in summa, in tit. qui fil. sint legit. in fin.

19 Tertiò limita, qñ filij nascuntur post ꝓctum putatiuum matrimonium ex coitu improbato: ita Maria. Iun. consi. xxxj. vol. ij.

20 Quartò limita, quia nõ sufficit solus iuris error ad ltiationẽ ꝓlis: vt ꝙ Rui. ꝓ.xiiij. nu. 5. vol. iij. vbi hãc dicit magis cõem opi.

21 Quintò limita, quia non præsumitur ignorantia ad effectũ legitimationis prolis in muliere, quæ contraxit matrimoniũ cũ altero, qui pri⁹ habebat vxorem, si matrimonium primum erat publicè, & non occultè contractum, vel erat notorium in loco: & ita communiter dicebatur, ꝙ alter ex coniugibus prius matrimonium contraxerat. Ruin. consi. lj. nu. 2. vol. v.

22 Declara, quia ignorantia parentum super impedimento ex eo solo dicitur probata, si matrimonium publicè, & in faciẽ ecclesiæ fuerit contractum. Ruin. consi. lj. nu. 16. vol. v.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM

Infans an legitimari possit per Comitem Palatinum.

1 SI dubitatur, an infans possit legitimari, dicendũ est, ꝙ aut q̃ris an possit legitimari à Principe, & hoc nõ est dubiũ, vt tenuit Bar. Bald. & Salyc. in l. iubemus. C. de emãcip. lib. qui loquuntur ꝓ Principis rescriptũ, put ẽt loquitur tex. in d. l. iubemus. & Bar. in l. fi. ff. de his qui sunt sui, vel alien. iur. Pet. de Anch. in ꝓ.cxlj. vbi dicit, ꝙ si non fuisset subreptitia supplicatio, qa narrantur merita, quæ in infante nõ possunt cõsiderari, legitimatio valuisset. & ita considerat Dec. in ꝓ. dlxxvj. Curt. Sen. in cons. lxv. Barba. in cõs. xxxiiij. vol. ij. Ias. in ꝓsil. cxxv. volu. iiij. Fel. in cap. quod super his. de fid. instru. Chassan. in consuet. Burg. Tiraq. de nobil. capit. vj. nu. 28. Rosel. in tract. legitima. in secunda parte, sub rubr. de caus. mater. legitim. nu. 4. vbi dicit omnes Doctores communiter ita tenere. Et licet Rom. in cons. cxciiij. velit contrarium, tamen eius opin. damnatur, vt per Curt. Sen. in d. cons. lxv. & Barb. in d. consi. xxxiiij. vol. ij.

2 Si autẽ quæritur an possit legitimari per Comitem Palatinũ habentẽ potestatẽ legitimandi filios illegitimos quacunq; labe infectos: & dicendũ videtur, ꝙ non, nisi specialiter sit expressum in legitimatione, vt ẽt infantes possit legitimare: ita tenet Ang. in d. l. fina. per illum textum. ff. de his, qui sunt sui, vel alien. iur. & ibi Fulg. idẽ tenet Ang. in diſput. incip. nobilis genere. vbi tenet, ꝙ in generali facultate Comes Palatin. nõ cẽsetur habere facultatẽ legitimãdi infantes, & alios, q possunt expresse consentire, nisi specialiter sit expressum. idem tenet Rosel. in tract. legit. in ij. par. in rub. de caus. mater. legit. nu. 6. Mart. Laud. in disput. sua incip. Auger. Seio. in ver. q̃ro an bastardus infans possit legitimari. Præpos. Alex. in cap. per venerabilem. §. quod aũt. versiculo, non inconuenienter quæritur. qui fil. sint legit. Curt. Sen. in cõsi. lvj. qui dicit istã cõem opin. Soc. in cons. cxcv. Ias. in l. eam quam. C. de fideic. Franc. Curt. consi. xxxij. Paris. in consi. xv. vol. ij. Rui. cõsi. lxxij. vol. iij. & consi. 100. vol. iij. & consi. xc. vbi ampliat, volu. j. & ista videtur magis communis opinio.

3 Pro qua opinione facit, nam per Comitẽ Palatinũ nõ potest inuitus legitimari, secundum Bal. in auth. præterea. C. de nat. lib.

4 Contrariã partẽ, ꝙ imò infans legitimari possit per Comitẽ Palatinum etiam ꝙ specialiter non sit expressum de infante: tenet Bal. in consi. cciij. incip. super primo. volu. j. & ꝓ.cv. incip. primo est videndũ. vol. v. & cõsi. cxviij. incip. quidã vxoratus. vol. v. Paul. de Cast. in ꝓsi. xlj. incip. viso testamento. vol. ij. Flor. de S. Petro, in sua disput. incip. Baro. in iij. dub. in fi. Barba. in consi. xxxiiij. vol. ij. Corn. in consi. clxxvij. vol. j. Dec. ꝓsi. lv. & consi. dlxvij. Fulg. cõs. lxxxiij. & consi. xvj. Ias. consi. cxxv. vol. iiij. Ias. cõs. clvj. vol. iiij. Maria. Iun. in consi. xcvij. vol. ij. & consi. cliij. vol. ij.

5 Tenendo primam opi. tãquam magis communẽ, Limita, qñ facultas legitimandi esset concessa Comiti Palatino, vt possit legitimare tam præsentes, quàm absentes, quia tunc in tali legitimatione etiam infantes comprehenderentur, vt tradit Ias. in ꝓ. cxxv. versi. iij. facit. vol. iiij.

6 Secundò limita, si dictũ sit, vt possit legitimare quoscunque spurios, vt per Soc. in ꝓ.iij. vol. iiij. Paris. incõsi. xv. n. 53. vol. ij. vbi attestatur hãc esse cõem. Rui. cõs. cxlix. vol. ij. & cõsi. lxxij. vol. iij. & cõs. 100. vol. iij. Ias. in cõs. clvj. vol. quarto. Dec. in cons. lv. vers. primò ergo non obstat. & in consil. cccxvj. vbi hanc dicit cõem. Goz. in cons. vj. nu. 45. Maria. Iun. cons. xcvij. nu. 22. vol. ij.

7 Tertiò limita, si habet facultatẽ legitimãdi spurios ex quocũque illicito coitu ꝓcreatos. Rui. cõs. 100. n. 7. vers. iij. istud. vo. iij.

8 Quartò limita, nisi infans maior fact⁹ ratã habuerit legitimationẽ. Dec. cons. lv. nu. 6. vers. tertiò respondetur. Maria. Iun. cõs. xcvij. vol. ij. & in consi. cliij. nu. 8. vbi dicit istam cõem opi. absq; aliquo ꝓdictore. Rui. consi. lxxij. vol. ij. Dec. cons. lv. vers. iij. respõdetur. & cons. cccxvj. nu. 6. & cons. cccIxvij. nu. 3. Paris. consil. xv. nume. 53. vol. ij. Ludou. de Sard. in tract. de nat. lib. sub rub. de legitimatis per rescriptum. nu. 4. versi. ij. quæritur. Ruin. qui declarat in cons. xc. volu. ij.

9 Quintò limita, quia Comes Palatinus nõ põt infantes legitimare vt eos restituat in patriam potestatem, sed bene põt hoc facere quo ad absterſionẽ maculæ. Soc. in l. Gallus. §. forsitan. nu. 6. ff. de lib. & posth. Ias. in cons. cxxv. ver. sed ꝓmissis. vol. iiij. & in ꝓ. clvj. nu. 3. versi. item infans. vol. iiij. & fuit dictũ Bal. in cons. cxlvj. vol. j. Dec. in cons. lv. ver. vnde secundò aliter respondetur. & idẽ dicit in cons. clxvij. ver. secundò allegatur. & in cons. cccxvj. ver. secundò non obstat. Maria. Iun. in consi. xcvij. nu. 25 volu. ij. & in cons. cliiij. num. 8. vol. ij.

10 Sextò limita, quando Comes Palatinus haberet plenam, liberam, & omnimodam facultatem legitimandi, quia tunc etiã in isto casu posset legitimare, vt voluit Ruin. in consi. 100. num. 6. versi. tertiò adhuc confirmatur. volum. iij. & sentit Ias. in cons. clvj. volum. iiij.

11 Tenendo secundam opinionem, declara, vt illa non possit procedere nisi secuta ratificatione ipsius legitimati. Dec. in cõsi. lv. versicu. iij. respondetur. & vltra alios suprà citatos allegat Tiraquel. in tract. de nobilit. cap. vj. num. 29. ad quem pro nunc me remitto.

12 Et nota, quia etiam inuitus legitimari potest, vt tradit Tiraquel. de nobilit. c. vj. nu. 31. Quod tamen intellige dummodo legitimatio fiat à principe, vt suprà dictum est.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Legitimatio filiorum illegitimorum fieri non potest extantibus legitimis, & naturalibus.

FIR

Universidad de Deusto
Biblioteca

Firmant cõiter Doct.q nõ põt fieri legitimatio filio
rũ illegitimorũ,si extant filij legitimi, & naturales,
text.est in §.si qs ergo. & in §. sequen.qui incipit,si
gitur.vbi Bart.& Ange.notant in auth. qbus mod.
natur.effic.sui.gl.in verbo,quibus, in §.& gnaliter. eod. titu.vbi
etiã Bar.& in §.sit igitur licentia,quib.mod.natur.effic.legit.Iac.
de Belui.in auth.qb.mod.nat.effic.sui.in princip. versi.qritur &
an legitimati à Principe.Bart.in auth.item si qs.C de natur.liber.
Bal.in l.ij.q.xix.C.de seruit.& aqu.& in l.cũ filius .ff. de testa.mi-
lit.Bal.in auth. præterea.C.de natur. lib.Petr. de Anchar. consil.
ccxlj.ver.secundò requirit.Paul. de Castro cõs.lxxij. vol.ij.Corn.
in cõs.xciij.vol ij.Aret.in §.& qd si tñ.in l.Gallus. vers. circa ter-
tiũ.ff.de liber.& posthu.Curt.Sen.cs.xiij.& in cõsi. xxxv.Alex.in
cõs.clxxxvij.vol.v.Pau.de Cast.in consi.clxxx.versi.posito autẽ.
volum.j.Ruin.cõs.lxvij.vol.iij.in cõs.lxviij.vol.iij.Rom. in cons.
cxciiij.vers.vltimò accedat.Soc.in §.& quid si tñ.nu.12.Alex.in
cons.lxvij.ver.ad prędicta.volu.j.Dec.cõs.cccxcij.n.4. & in cõsi.
ccccxxix.in fi.& in cons.cccvij.n.2.Soc.cons.ccxij.vol.ij. Boer.
deci.ccxl.nu.18.

2 Primò amplia,vt nec Imperator possit legitimare filiũ illegi-
timũ stantibus filiis legitimis,& naturalibus. Aud.de Iser.in ca.j.
§.naturales.si de feud.fuer.cõtrouers.Alex.in cons.clxxxvij.vol.
v.& cons.clxxxviij.vol.v.Cepol.in cons.ciiili lxvi.

3 Cõtrariũ Alex.in l.ex facto.versi. & licet Barto.ff.de vulga.&
pupil.& sentit gl.in dict.§.naturales. dũ dicit ita legitimari posse
per Principẽ illegitimũ,vt succedat in feudo vel solus, vel cum
aliis,& sic inxta text.q loquit,vbi gloss.sentire,quòd qs legitimari
possit à principe,vt succedat in feudo ẽt cũ filiis legitimis, & na-
turalibus.Iacob.de Belsui.in authen.quib.mod.natu.effic.sui. in
princip.ver.præterea hic vbi casus.Saly.in auth.itẽ si qs.in princ.
C.de nat.lib.Ant.de But.in c.per venerabilem:vers.si verò fiat,q
fil.sint legit.Iac.Aluaro.in d.§.naturales.ver.quæro cum glo.

4 Sed pro cõcordia dici põt,q prima opinio procedat,qñ sim-
pliciter Imperator ꝓcedit ad legitimationẽ:secũda verò opi. ꝓ-
cedat.qñ Imperator ꝓcedit de plenitudine potestatis, & cũ clau
sula,nõ obstante.Ita colligitur ex notatis per Alc. in dicto cõsil.
clxxxviij.ver.nõ obstat,vbi dicit Doctores ita cõiter tenere. vo.
v.& cõs.clxxxvi.vers.nõ obstat ẽt.vol.v.vbi idẽ dicit.Ias.in l.Gal-
lus.§.& qd si tñ.vers.secũdò pro limitatione.ff.de libe. & posth.
vbi dicit istã esse cõem opi.Ias.cõs.lxviij.vbi idẽ dicit.vol.iij.Pau.
de Cast.cons.clxxx.ver.& posito.vol.j.Rui.cons.lxxxij.vol.iij.

5 Primo limita principalẽ cõclus.procedere,qñ filiusmet petit,
& obtinet legitimationẽ:secus verò qñ illã petit. & obtinet pa-
ter pro filio suo naturali,quia tunc potest filius illegitimus legi-
timari etiam stantibus filiis legitimis,& naturalibus. Ang.in §.cũ
igitur.in authen.quib.mod.natur.effic.sui, vers. vltimò habetis.
Arc.in d.§.& quid si tantum.vers.aduerte tamen. & ibi Io. Crot.
nu.61.Alex.in l.ex facto.ff.de vulgari & pupil.vers.pro Ang.Ias.
in cons.lxviij.vol.iij.

6 Et idẽ dicit Rui.cons.ciiij.nu.8.vol.iij.qñ legitimatio peteretur à filio ex ordinatione patris in testamento.

7 Cõtrariũ ẽt in patre legitimante sentit Petr.de Anchar. in cs.
ccl.Corn.clarè in cons.suo xciij.vol.ij.Cæpol.in cons. ciui.lxvj.
Pau.de Cast.in dicta l.Gallus.§.& qd si tñ.ff.de lib.& posth. & il-
lud dictũ Ange.nõ auder firmare Alex.in consil.suo. clxxxvij.&
cons.clxxxviij.vol.v.

8 Secundò limita, qa ẽt Comes Palatinus põt legitimare stantibus filiis legitimis,& naturaliꝫ, qñ hoc habet in facultate sibi
cõcessa à supremo Principe.Bal.in l.cũ filius familiãs. ff.de milit.
testamẽ.Alex.cõs.clxxxvij.vers.& oẽs fatenr. & consi. clxxxviij.
vers.qñ in casu nostro.vol.v.Pau. de Castr.in l.Gallus. §. & qd si
tñ.in finalibus verbis.Alex.cõsi.lx.vers.potestas concessa.vol.ij.

9 Curt.Sen.cõs.xiij.n.32.Cæpol.cõs.ciu.lxvj.n.19.& n. 23.Bal.
in l.ij.in xviij.q.ver.itẽ nota q si Papa.C.de seruit.& aqu.Alex.cs.
xciiij.ver.& ideo dicit Bal.vol.j.Rui.cons.lxvij.volu.iij.in consil.
lxviij.vol.iij.

Soc.cõs.xcv.n.19.& seq.vol.iiij.vbi declarat,vt nõ possit Comes Palatinus legitimare illegitimos ad successionem vnà cum filiis legitimis,& naturalibus,dato q in facultate sua dicatur, vt possit legitimare filios spurios & illegitimos,etiamsi pater eorũ haberet descendentes ex se de legitimo matrimonio.

10 Secundò declara,qa nõ cẽsetur data talis facultas qñ dictũ sit,q legitimare possit sine ꝓiudicio ꝓlis legitimæ. Paul.de Cast.
cons.clxxx.vers.non propterea.vol.j.Soc.cons.ccxij.& in d.§. &
quid si tantum.vers.ij.limita.de liber.et posth.

11 Imò per dictam clausulã facultas dicitur adempta ipsi Comiti Palatino legitimãdi,stantibus filiis legitimis,& naturalibus.
Rui.cons.ciiij.vol.iij.& consi.lxxxviij.vol.iij.

Contrarium Ruin.cons.lxxv.nu.16.vol.iij.

12 Tertiò declara,qa nõ censetur data ista facultas,qñ dictũ sit,
qꝫ statibꝫ masculis legitimatꝫ nõ succedat.Rui.cs.lxxxviij.vol.iij.

13 Sed censetur bñ data facultas,qñ dictũ est, qꝫ habeat plenã,
& liberam legitimandi facultatem Ruinus consilio ciiij.volu.iij.

14 Secũdò censeẽ data facultas,qñ adiecta est clausula vt possit legitimare absq; tñ preiudicio illorũ, q necessario successissent,
si ab intestato decessissent.vt declarat Rui.cons.100.vol.ij.

15 Tertiò intelligiẽ data facultas,qñ in priuilegio est clausula,
nõ obstantibus legib.qbus cauetur, vt spurii legitimari nõ possint sine consensu parentũ,filiorũ,& legitimorũ hæredũ. Ruin.
consi.cxxiiij.nu.9.vol.iiij.& cons.100.vol.iij.

16 Tertiò principaliter limita,qñ filij legitimi,& naturales extãtes essent aliàs successuri:vt declarat Pau.de Cast.cs.xxvij.vol.ij.

17 Quartò limita,si filij legitimi,& naturales consentirẽt.Alex.
in consilio xciiij.versiculo,& propterea dicit.vol.j.Ruin. consil.
lxxxv.volum.iij.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Legitimatio illegitimi requirit mentionem filiorum legitimorum,& naturalium.

1 Communis est cõclusio,vt in legitimatione filiorum illegitimorũ debeat fieri mentio,ꝙ extant filij legitimi,& naturales.Ant.de But. in c. per venerabilem. ver.si verò fiat ad instantiã filij.q fil. sint legit. Iaco. de Bel.in auth.qbus mod.nat.effic sui,in prin.versi.ꝑterea hic vbi casus.Io.And.i add.ad Spe.i tit.de,succes.ab intest.inci.Gosi.ver. itẽ scias.Pau.de C ain l.Gallus.§.& qd si tñ.ver.sed aduerte. de lib.& posth.& ibi Areti.ver.ꝙ si pater.Per.de Ancha.consi.ccxlj. versi.& iste est sanus intellectus.Ant.de But.cõs.ij.in princip.Roma.cõsi.cxciiij.ver.ij.dubitat. Abb in d.c.per venerabilẽ.vers.per hoc etiã dico.Pau.de Ca.cs.xxij.vol.ij.Alex.cõs.xxv.ver.fortificã tur etiã prędicta.vol.j.& cõ.lxviij.ver.ad idẽ adduco.vol.j. Areti. cons.clxiiij.ver.circa filios legitimatos. Corn.cons. xciij.volu.ij. Cur.Sen.in cõs.xiij.ver.vel saltẽ.in cõsi.xxxv.& consi.xix.Ant.de Rosel.in tract.legit.in rub.de cã formali, incip. mõ videamus.in princ.in vers.secundò requiritur.Dec.in qsi.cclxxxviij.vers.ij.nõ obstat.Paris.cõsi.iij.nu.16.vol.ij.Cæpol.in cõs.ciui.lxvj.ver.circa septimũ.Prepos.in c.per venerabilẽ.in §.quod aũt. versi. & licèt nõ requiratur.q fil.sint legit.Ioan.Crot.in l.Gallus.§.& qd si tñ. nu.63.ff.de libe.& posth.& ibi Ruin.nu.123.Ias.ibi, in ij.lect.ver. iij.limita.Alex.consi.lx.versi.tertia ratio.vol.ij.Rui.cõs. xxvij. n. 10.vol.v.& cõs.lxxj.nu.28.vol.iij.& consi.cxxiiij.nu.3.vol.iiij. & consi.lxxiiij.vol.iij.& in consi.xciiij.vol.iij.& in cõs. xciij. vol. iij. in cons.xcj.volu.iij.& in cons.lxxxij.volum.iij.consi.lxxxj.volumin.iij.

Contrarium Feder.de Sen.cons.lvij.in princ.Bald.cõs.lvj.vol. ij.Ias.in l.Gallus.§.& qd si tñ.ff.de lib.& post.ver.iiij.limita.& cõ si.lxviij.vol.iij.& consi.cx.vol.iiij.Pau.de Ca.consil.clxxx.versic, attamen vt dixi.vol.j.

2 Sed in veritate nec Fede.de Sen.nec Bal.in cõs.suo loquuntur qñ extabant filij,sed tñ qñ extabant nepotes, & ita ipsi expresse loquuntur.& Bal.vt facere differentiã,dicens, ꝙ text. authenticorũ loquitur in filio.& nõ in nepote,& propterea subdit nulla lege cauetur, quòd de nepotibus sit facienda mentio.

3 Declara hãc cõclusionẽ procedere nõ ex defectu potestatis, sed ex defectu intentionis,vt per Ruin.consi.xxviij.vol.v.

4 Primò amplia,ẽtsi legitimatio sit cõcessa motu ꝓprio.Ant.de But.in d.c.per venerabilẽ.ver.& hoc credo ẽt.sentit Cor. consil. xciij.vol.ij.Soc.in consi.cxx.ver.non obstat.volum. iij. vbi quòd talis clausula in legitimatione non operatur,quãdo est defectus intentionis.

5 Secundò amplia,etiamsi filius,cui fit prædictum, esset filius legitimatus.Soc.in consilio lxv.versic. secundò probatur subreptio.volumine tertio.

6 Tertiò amplia,etiamsi dictum sit in legitimatione, vt filius legitimatus intelligatur legitimatus sine prejudicio legitimorũ, quia non propterea saluatur legitimatio à subreptione,si nõ est facta expressa mentio,quòd extabat filius legitim⁹,& naturalis. Alex.consi.lx.ver.tertia ratio.vol.ij.

7 Imò clausula sine prædicto prolis legitimæ,videtur ꝓhibere,ne fiat legitimatio stãtibus filiis legitimis,& naturalibus.Rui. consilio lxxxi.in prin.vol.iij.

Contra hanc ampliationem tenuit Ruin.consil. lxxv. nume. 16.vol.iij.

8 Quartò amplia,vt nec pater possit ratificare legitimationem filij naturalis,in qua nõ est facta mentio filiorũ legitimorum, & naturalium Soc.inter consilia Rui.lxxj.in subscriptione. vol.iij.

Quin

9 Quintò amplia etiam qñ in legitimatione dictum esset,vt legitimatus comprehendatur sub statuto, vel consuetudine,ꝙ stãtibus masculis fœminæ non succedant:Ruin.cons.lxxxij.vol.iij.

10 Sextò amplia,etiãsi dictum sit,ꝙ cũ filiis masculis legitimis, & naturalibus succedat legitimatus: Ruin.cons.lxxxij .vol. iij. & consil.cxxiiij.vol.iiij.& ante cũ voluit Alc.in consi.lx. verticulo, tertia ratio.vol.ij.

11 Primò limita,nã pater faciens legitimare filium suum nõ debet facere mẽtionẽ in priuilegio legitimationis, ꝙ extãt agnati, qui lædi possint ex ipso actu legitimationis. Paul. de Castro in l. Gallus.§.& qd si tñ.ver.sed aduerte.ff.de liber.& posthu.Socin. in dicto §.& qd si tñ.versi.quarta cõclusio. vbi dicit istud cõiter teneri per Doctor.Federic.de Sen.in cõsi.lvij.Bald.consi.lvj.vol. ij.& cõsi.cv.vol.v.Prepos.in cap.per venerabilem.§.qꝫ aũt.versic. sed cũ legitimatio,qui fil.sint legitimi.Ias.cõs.lxviij.vol.iij.& consi. cx.vol.iiii.Galiaul.in d.§.& qd si tñ.Nic.de Vbal. in j.part.tracta. succes.ab intest.Soc.cons.xcv.vol.iiij.& cons.xlvij. cod. volum. Deci.consi.cccxciij.Chassa.in consuet.Burg.Paris.cons.xiij.vol. ij.Maria.Iun.cons.cxlij.in fi.& seq.Boer.decis.cxlj.

Cõtrariũ,ꝙ sit facienda mentio agnatorũ ẽtiã in patris legitimatione,hoc tenet Anto.de Butr.in c.per venerabilẽ,q fil.sint legit.Paul.de Cast.in cõs.clxxx.incip. super eo quod primo loco qritur.vol.iij.Soc.in cõs.ccli.ver.corroborantur præmissa.Alex. in consi.xxv.& cõs.lxvij.vol.j.Pet.de Anch.sentit in cons.cccxx. Cur.Sen.in cõs.xxxv.& cons.xix.ver.capio tertiũ quæsitũ.Ioan. Crot.in §.& quid si tñ.ver.iij.limita. Chassa. in consuetud.Burgund.Marian.Iunior consi.cxlij.Rosell.in tract.legitim. in tit.de causa forma.legitim.§.modò videamus.in princip.

12 Pro cõcordia distingui posset,nã aut quæritur an si nõ sit facta mẽtio agnatorũ valeat legitimatio,vt ẽt patri succedatur: & dicendũ est,ꝙ sic,& ita ꝓcedat primao pinio: aut an legitimatus possit succedere agnatis,vel cognatis, & tunc si nõ est facta mẽtio agnatorũ,vel cognatorum,nec ipsi agnati,uel cognati legitimato,nec legitimatus ipsis succedere potcrit.Ista declaratio sumitur ex notat.per Iacob.de Belui.in §.ij.in auth.quib.mod.nat. effic.sui.Alex.cons.lxvij.vol.j.Soc.in §. & quid si tantum. versic. quarta & vltima.& cõsi.xcv.vol.iiij.Dec.cõsilio cccxciij.& cõsi. cccvij.in fi.& consilio ccclxvij.

13 Secundò limita,quia stante clausula non obstantibus,nõ est necessaria mentio filiorum.Ias.in dicto cons.lxviij.vol.ij.& cõsi. cx.vol.iiij.& cons.clxxxiiij.vol.ij.vers.ij.respondetur.

14 Sed ista limitatio non est vera.quia clausulæ similes nõ operantur in ignoratis, vel in his quę sunt facti, quæ Papa seu princeps ꝑsumitur ignorare:vt dicetur infrà in cõclu. nostra prima, in tit.de Clausul.co.li.& in terminis nostris ponit Cẽpo.cõs.ciu. lxvj.versicul.nec obstat,si dicatur.

15 Et in clausula nõ obstante,ponit Bald. in l. eam quam. C.de fideicom.vers.sed pone.

16 Ratio est,nã similes derogationes generales nõ operantur, nisi in specificatis.Rui.consi.lxvj.vol.iij.

17 Et idẽ stãte clausula ex certa scientia,voluit Soc. inter ꝑsilia Ruin.lxxj.in subscriptione.vol.iiij.Bert.consi.cx. volu. iij,in nou.

Contrarium in clausa ex certa scientia,tenet Barba.cõs. xlix. nu.5.vol.iiij.cum multis aliis pro vtraque parte per nos cumulatis infrà in tit.de clausl.in ij.limitat.

18 Tertiò limitatur,qñ legitimans exprimeret, ꝙ legitimatus succedat etiamsi patri ipsius legitimati nascerentur post legitimationem alij filij legitimi,& naturales:ita Ias.in d.cõl.clxxxiiij. ver.expressio ergo aliorum.vol.ij.

19 Quartò limitatur,qñ extaret filia,quæ stãte statuto,vel aliàs esset excluſa à successione.Ias.in cons.lxviij.ver.vj. principaliter. & ver.iiij.notabiliter.vol.iij.

20 Quã limitationẽ crederẽ verã esse, qñ filia etiam nõ subsecuta legitimatione filij illegitimi, vt puta propter existentiã cognatorũ,vel aliàs fuisset excluſa,quasi tũc nõ interfit ipsius filię, fieri legitimationẽ,vel ne.Paul.de Cast.in consi.xxvij.volu.ij.in-
21 cip.dicẽdum est dictam hæreditatẽ. vel quia fœminæ essent omninò inhabiles ad succedendum,vt in feudo: & ita loquitur Ruin.consi.xxxvj.nu.4.vol.j.

22 Sed quando ipsa omninò successisset,si nõ esset facta legitimatio filij illegitimi,tunc cũ ratio prædictorum ipsius filiæ,propter quam de ea fieri debeat mentio,locũ habeat,& ideo etiã dispositio eadem locum habere debet.

23 Et propterea filiã legitimã,& naturalẽ citandã in legitimatione filij illegitimi,qñ ex legitimatione filij illegitimi per statũ excluditur ipsa filia vel in totũ à successione, vel legitima ei diminuitur.dicit Soc.in l.Gallus.§.& quid si tñ.vers.ij.& vltima conclusio.de lib.& posth.Dec.cõs.cccxciij.n.7.Cur.Sen.cs.xviij.

24 Imò fieri debet mentiõ de statuto excludẽte fœminas, si pater ab intestato decedit,vt per Ruin.cõs.lxxvj.vol.iij. Et sic in casu suo opinionẽ Ias.in d.consi.lxviij.vol.iiij.non puto veram.

25 Quintò limita,nã licèt nõ fuerit facta mentio legitimorũ,& naturaliũ in legitimatione,tñ valet ipsa legitimatio in substãtia, sed ipsis legitimis,& naturalibus nõ prædicat.Ruin.consi. ciij. versic.quibus etiam nõ obstantibus.vol.iij.& consi.lxxxvij.nu.6. vol.iij.& consi.lxxxj.nu.8.vol.iij.& consi.lxxx.nu.16.vol.iij.& cõ. lxviij.vol.iij.& cõs.xciij.vbi declarat.vol.iij.& consi.lxxxiiij.volu. iij.& consi.lxxxi.vol.iij.& consi.xxviij.vol.v.

26 Sextò limita,dummodo filij legitimi,& naturales, in quorũ prædicium cedit legitimatio,declarauerint,quòd volebant legitimationẽ esse nullam.Ruin.consi.xciij.nu.8.vol.iij.quia aliàs non esset nulla:vt ibi per eum.

27 Septimò limita,qñ legitimatio facta esset cũ clausula,omni meliori modo,etiam in prædicium quorumcunque legitimorum,secundum Ruin.consi.lxviij.vol.iij.

28 Octauò limita qñ per statutum fœmina esset excluſa stantibus filiis masculis:& legitimans qui de statuto censetur habere notitiam, expressè legitimaret cum facultate,vt comprehenderetur legitimatus sub quolibet statuto faciente mentionem de filio legitimo,& naturali:ita Ruin.consi.lxviij.vol.iij.

29 Nonò limita,qñ specialiter est derogatum legibus prohibẽtibus legitimationes fieri stantibus filiis masculis,&naturalibus. Ruin.consi.lxviij.vol.iij.

30 Decimò limita,qñ legitimans,qui potest legitimare in prædicium filiorum diceret se legitimare in prædicium quorũcunque.Ruin.consi.lxxxij.vo.iij.

31 XI.Limita,qñ notoriũ esset patrẽ habere filios legitimos,& naturales in loco factæ legitimationis.Ruin.cõs.cxxiiij.volu.iiij.

32 XII.Limita in legitimatione facta per subsequens matrimonium.Boer.decis.clx.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Legitimatio non dicitur,sed dispensatio,quando filius particulariter habilitatur.

1 Magis cõiter tenent Doctores, vt nõ sit legitimatiõ, sed dispensatio si filius illegitimus non habilitatur vniuersaliter,sed particulariter quo ad quædam.ita Paul.de Castr.in l.sed si hac.in §. patronũ. el secũdo. ff.de in ius voc.versi.& prædicta allegaui.& in l.j.C.de iur.annul. aur.ver.vltimò dubitari vidi,& il.si ab eo.C.de legit.hæred. vers. breuiter dic.& il.pactũ quod dotali.C.de coll.i fi.& il.solet.ff.de iurisd.omn.iud.Aret.in l.ex facto.ff.de vulg.& pup.ver.pro declarõne istius articuli.ibi,sed ipse.Soc.in rubr.ff.de lib.& posth.ver. primũ.& Prepo.Ale.in c.per venerabilẽ.§.quod aũt.ver.requirit & vj.qui fil.sint legi.Anch.in cõs.ccxlj.in princ.& vers.itẽ vt dixi. Alex.consi.xxix.volu.iiij.& consi.clxxiiij.vol.vij.& cons.clxxxix. vol.v.& cõs.xxv.ver.& facit.vol.j.& idẽ Alex. in d.l. pactũ quod dotali.ver.facit etiã rex. C.de coll.Ias.in l.sed si hac.§. patronũ.ff. de in ius vocan.Cor.cõs.xxxiiij.vol.ij.Curt.Sen.in cõs.lxxiiij.n.22.Cæpo.in consi.ciui.lxvj.ver.nõ obstat si dicaf.& caut.cxiiij.Dec.cõs. cclxxiiij.nu.3.Goz.cõs.xcij.n.5.Rui.cõs.lxxix.n.10.vol.iij. Chas. in cõsuet.Burg.Corn.cõs.ix.n.5.vol.iiij.q dicit, ꝙ de stylo Curię Romanæ nõ fiunt legitimationes,sed tñ dispẽsationes, qa apponiẽ clausula,sine ꝓiudicio venientiũ ab intestato. Ant. de Rosel.in tract.legitimationis.sub rubri. de legitimationis effectu.n. 16.Soc.i l.Gall.i §.si ci⁹.ver.sicut i simili dicim⁹.ff.de lib.& posth.

Contrariũ tenet Alex.in l.sed si hac.§.patronũ. el secũdo.n. 6. ff.de in ius voc.Soc.in cõs.cccxlv.vers.secũdò prima legitimatio. Curt.Sen.consi.xviij.vers.secundò prima legitimatio. Ludo.de Sard.in tract.de nat.li.§.de legitimationis per rescriptum effectu. vers.j.quæritur.in rubri.de legitimatione per rescriptum. versic. tertiò videndũ.Gozad.cons.vj.nu.61.& seq.& cõs.xx.n.31.ver. præterea,& ij.Rui.consi.lxxxiij.vol.iij.& cõs.lxxxvj.versi. sed tñ præmissis non obstantibus & consi.xciij.nu.10.vol.iij.

2 Tenendo primam òpinionẽ,quæ vt magis cõis,Intellige,qñ habilitatio illegitimi restringitur per habentem facultatem legitimandi in ampliori forma, q noluit prout poterat generaliter legitimare,sec⁹ verò qñ habilitatio est restricta, quia legitimãs nõ habebat maiorem facultatem:vt dicit Dec.in l.pactum quod dotali.nu.15.C.de coll.& in l.solet.nu.3.ff.de iurisd.om.iud. & cs.lij.versi.non obstat quòd Alex.

3 Secundo intelligẽ,qñ est restrictè habilitatus, secus verò qñ gnaliter persona est habilitata,licèt sit restricta successio. Curt. Senior consil.lxxiiij.versiculo,respondemus.Deci.in lege,solet. ff.de

Universidad de Deusto
Biblioteca

ff de iurisdict. omniũ iudic. & in l. pactũ quod dotalj. nu. 15. C. de c ll. & cõnsi. eclviij. ver. vltimò nõ obstat. Parisi. cõs. vij. n. 17. vol. lj & in addit ad cons. prædictũ in princip. Gozad cõ. vj. num. 61. & seq. & cons. xxix. nu. 31. vet. preterea & secũdò dico. Soc. cõsi. cxlvj. versij. prima legitimatio. Ruin. consi. lxxv. nu. 11. volum. lij. & consi. lxxxvj. nu 4. & 5. vol. iij. Goz. cons. xxix. nu. 31. ver. preterea & secundò dico. Ruin. con. cxlv. vol. iij.

De Alimentis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Spurius an de equitate canonica sit alimentandus in terris Imperij.

1 DE iure ciuili filius spurius nõ est alimẽtandus. tex. est in auth. ex complexu. C. de incest. nupt. ex æquitate tñ canonica debẽtur alimenta etiam spuriis, ex dispositione tex. in c. cùm haberet. de eo qui duxit in matrimonium, quam poll. per adult.

Sed non modica est dubitatio, an dicta æquitas sit seruanda in terris Imperij.

2 Et quòd talis æquitas in terris Imperij, nõ sit seruãda, voluit Imo, in l. ex facto. §. fi qs rogatus. vers. ire prædicta qñ. ff. ad Treb. in l. Lucius. in §. j. in fi. ver. & quod dixit. ff. de legãj. & Are. cõs. xlviij. ver. sed dubitatio remanet. Alex. cons. lxxiiij. vers. sed ita est. vers. non obstat etiã. vol. iij. & in l. j. ver. hoc quod dico. ff. solut. matr. Fel. in c. ecclesia sanctæ Mariæ ver. primus est. de cõst. Calca. cõs. lx. ver. & j. Barb. in c. cùm tibi. ver. & procedit hoc. de testam.

Cõtrariũ tenuit Abb. in d. cap. cùm haberet. ver. vlt. tenebis. de eo qui dux. in matr. quã poll. per adult. & ita cõsuluerunt Maria. Soc. & Tho. de Tor. vt refert Caccia. licèt ipse nihil firmet in l. si qua illustris. vers. erat ẽt mihi animus. C. ad Orfici. & in l. frater à fratre. nu 98. & seq. in xix. q. ff. de cõdict. indebit. Afflict. super pst. vers. sexta dubitatio est. Bald. notãt. in tract. doñ. vj. parte, in xvj. priuileg. vers. imò v fi ipse. Nicol. de Vbal. in tract. succcsiõ. ab intest. nu. 46. vers. sed æquitas. Claud. in l. i. ff. solut. matr. ver. & gl. in verbo, semper. Bertr. cõs. lxvij. in iij. volãn nouis. Rui. cõs. cxxiiij. vers. nõ obstat. vol. j. & istã sequitur, & dicit magis cõem Dec. in c. clerici. ver. & ibi inter alia ex hoc inferũt. de iudic. & cõs. ccxj. ver. similiter nõ obstat. Ange. Aret. in tracta. de testa. in glo. super verbo, itẽ reliquit filio spurio. vers. q̃ro an dispositio. & Dec. in c. ecclesia sanctæ Mariæ. nu. 30. ver. secũdas casus. de cõst. Syl. nup. in iij. libro, n. 25. ver. teneturetiã. Co. fct. in sing. in verbo, spuri⁹. & in repertorio suo in verbo, alimenta. ver. alimẽta, vt dictũ est. ibi, fallit iiij. Chassa. ꝑ. xl. ver. ꝙ stuprator. Dec. in ꝑ. dcxj. Chassa. in cõsuet. Burg. vers. ecce nũc. Bertra. cõs. ccx. vers. tenebatur ẽt. vol. j. Decij. Neapol. clxiiij. in ij. dubio. in nouis. Hisp. in ca. per vestras. vers. teneturpater. de donat. inter virũ & vxor Rui. in cõsil. cij. ver. & quãuis. vol. iij. & istã dicit cõem Ruin. cõs. xcviij. volu. iij. vers. quarto dico. Dec. in c. in præsentia. nu. 30. ver. tertiò concl. de probat. Rip. qui hanc dicit cõem, in l. si vnquã. nu. 68. C. de reuoc. dona. & in rubr. ff. de verb. obl. nu. 58.

Tenendo hanc vltimam opi. quę videtur magis communis,

3 Primò amplia ẽtsi filius spurius tempore mortis patris nõ indigeret, q̃a habebat vñ viueret, sed postea cœpit indigere, & superuenit sibi necessitas, talis ẽt filius esset alendus ex æquitate. d. ca. cùm haberet. ita Caccial. in l. si qua illustris. vers. & addit præfatus Doctor. C. ad Orfici. & sic refert, & sequitur Hispa. in ca. per vestras. versi. & subdit fortius. de donat. inter vir. & vxo.

4 Secundò amplia, ẽt in matre, vt ẽt mater filiũ spuriũ de æquitate canonica alere teneatur. Bald. cõsi. cclviij. vers. alimenta tñ. vol. j. Abb. in d. c. cùm haberet. n. 9. versi. & aduerte. de eo qui duxit in matrim. quã polluit per adulter. vbi ampliat, q̃ quo ad filiũ spuriũ alendũ nõ magis tenetur pater ad alimenta quàm mater. & Anch. ibi in iiij. oppo. & Præposi. ver. tñ dicit hic Panorm. refert, & sequitur Caccial. in l. si qua illustris. versi. & q̃ tale opus. C. ad Orficia. Bertr. cõs. ccx. vers. quamuis & ipse. vol. j. in nouis. Host. in cap. cùm haberet. versi. & in defectu matris. de eo qui dux. in matri. quam polluit per adult. vbi Anc. de But. versi. nota quo ad ministranda. Præpo. ver. nota ex text.

5 Tertiò amplia hoc, ꝓcedere nedũ in filiis spuriis, sed in oĩbus filiis nefariis, & incestuosis. Imo. in l. ex facto. §. si qs rogatus. el j. nu. 7. ff. ad Trebel. Nicol. de Vbald. in tract. succcss. ab intest. n. 32. vers. regulariter aũt. Dec. in cõs. dcxj. versi. & idẽ sequitur. Hisp. in capitulo, per vestras. versiculo, istud cõiter tenetur, de donati inter vir. & vxo. ponit Soc. cõsi. clxj. ver. quinimò quod est fortius. & voluit Chassan. in consue. Burg. ver. & intellige. Dec. in cap. in præsentia. nu. 39. versi. iij. conclus. de prob. apostil. ad Bal. in auth. ex complexu. in verbo, sacerdos C. de incest. nup.

Contrariũ tenet Bald. in auth. ex complexu. in primis verbis. C. de incest. nup. Ludoui. de Sard. in tracta. de natur. lib. versic. iiij. quæritur. ibi, quinimò cum solùm loquatur. Dec. Neap. clxiiij. in secundo. dubio, in nouis.

6 Quartò amplia, vt nedum filios spurios qs alere teneatur, sed ẽt descendẽtes spurios filij legitimi & naturalis. Nico. de Vbald. in tract. succcss. ab intest. nu. 32. versi. & quemadmodũ. Soc. cõsi. clxj. ver. iiij. & vltimò. Chassan. in cõsuetud. Burgund. versic. amplia idem.

7 Quintò amplia, q̃ nedũ pater viuens spurios tenetur alere, sed põt eis donare, vel ꝛegare in testõ pro alimentis. Bart. in auth. ex complexu. ver. ex quo dixi. C. de incest. nup. Bar. in l. fi. ver. qs erit ergo mod. ff. de his qb. vt ĩdig. Barb. c. cũ tibi. ver. & vide Bat. de testa. Dec. Neap. clxxxj. ĩ nouis. Caccial. ĩ l. si qua illustris. ver. erat etiã mihi animus. C. ad Orfic. Ang. Aret. in §. nouissimè. vers. quo aut. Instit. ad Orfic. Nico. de Vbald. in tracta. succes. ab intest. nu. 33. ver. si tñ pater. Abb. in consi. cxv. versi. sed profecto. volum. ij. Bal. in l. j. ver. iuxta hoc q̃ro an. C. de sacrosc. eccl. Hispa. in ca. per vestras. vers. & ꝓterea dicebat. de dona. inter vir. & vxo. Anch. ĩ c. cùm haberet. nu. 6. ver. & ex hoc dico. de eo q̃ duxit in matrim. quam pol. per adult. & ibi Præpos. ver. not. ex tex.

8 Contrariũ vt pater filio spurio alimenta, aut dotẽ filiæ spurię in vltima voluntate relinquere nõ possit, tenuit Sal. in auth. ex cõplexu. ver. ex hoc dicit Bar. C. de incest. nup. Caccia. in l. si qua illustris. ver. item Sal. C. ad Orfic.

9 Sed tenendo primã opi. magis cõem, eã intellige quo ad modicã quãtitatẽ cõuenientẽ alimentis. & nõ alias, ita Bar. ĩ d. auth. ex complexu. ver. ex quo dixi. C. de incest. nup. & in l. fi. versic. qs erit ergo modus. ff. de his qb. vt indig. Barb in c. cùm tibi. vers. & vide Bar. de testi. deci. Neapo. clxxxi. in nouis. Caccialup. in l. siqua illustris. ver. erat ẽt mihi animus. C. ad Orfic. Bal. in l. cã quã. versi. pone dicit decretũ. C. de fideicom. Ang. Aret. in §. nouissimè. ver. quo aũt ad successiones. inst. ad Orfic. Nico. de Vbald. in tracta. succes. ab intest. nu. 32. ver. si tñ pater. Abb. in consil. cxv. volu. ij. ver. sed profecto. Bal. in l. j. ver. iuxta hoc q̃ro. C. de sacrosc. eccl. & ponit Hispa. ĩ c. per vestras. ver. & propterea dicebat. de dona. inter virum, & vxorem. vers. imò plus. Bal. consi. cxvj. vol. ij. Calca. consi. lx. versi. iiij. tunc licitum est.

10 Sextò amplia, nã ad ista alimenta spuriorũ tenetur nedũ pater. viuens, sed post eius mortẽ tenentur ipsius hæredes. Bald. in consi. cclviij. versi. alimenta aũt. Soc. in l. Marcellus. §. res quę. ver. iij. cõsidera. ff. ad Treb. Bertr. cõs. ccx. ver. quamuis & ipse. vol. j. in nouis. Abb. in cõsi. cxv. versi. sed his nõ obstãtibus. vol. ij. & Deci. Neap. clxiiij. in ij. dubio. in nouis. Præpos. in c. cùm haberet. versi. tñ dicit hic Panormitanus. de eo qui duxit in matrimo. quã pol. per adul. Calcan. consi. lxij. nu. 17. Chassan. in consuetu. Burgun. Mathes. ĩ gu. cxlviij.

11 Septimò amplia, vt ẽt legatũ factũ à patre filio spurio ꝓ alimẽtis valeat, etiã si res legetur filio spurio quo ad plenã proprietatẽ qñ nõ excederet quantitatẽ alimentorũ, faciendo cõputationẽ habita ratione ad tps quo filius viuere posset fm computationẽ. l. hereditatũ. ff. ad l. Fal. Bal. in consi. ceccxlviij. vers. iij. q̃ritur. vol. j. Hispa in c. per vestras. ver. si aũt detur. versi. etiam alio casu. de donat. inter virũ, & vxor. & sentit Afflict. in Cõstitu. Reg. ver. sed an dispositio. Præp. in c. cùm haberet. vers. not. ex tex. de eo qui duxit in matri. quam pol. per adul.

12 Octauò amplia, ẽtsi pater instituerit aliquẽ hęre ĩ em fidẽ accõmodata, vt reliniueret. hrditatẽ filio spurio, nã dato ꝙ fisc⁹ auferat ab instituto, tñ filij spurij⁹ alimẽta à fisco ꝛeq debet. Hispa. in c. ꝓ vestras. versi. ex quo aliàs. de donatio. inter virũ, & vxorẽ.

13 Nono amplia, nã pater naturalis nedũ filiũ spuriũ alere tenetur, sed ẽt filię spuriæ dotẽ deber constituere. Bar. in auth. ex cõplexu. ver. ex quo dixi. C. de incest. nup. & in l. fi. §. si a socero. ver. nota tex. ff. q̃ frau. credit. & in l. Mæuius. §. duob. ver. & illud ẽt vtile scire. ff. de leg. ij. & ibi Imol. ver. extra gl. adde. Abb. in c. cùm haberet. ver. vltimo. tenebis. de eo qui dux. in matri. quã pol. per adul. Mathes. in sing. cxlvij. Abb. consi. cxv. vol. ij. ver. sed his non obstantibus. Dec. in cõs. dcxj. ver. quibus tamen non obstantib⁹. Abb. cons. 59. vol. ij. versi. sed his non obstantibus. Bertr. consilio ccx. vers. quamuis & ipse. vol. j. j. nouis. Nicol. in concord. ad Bart. ccxliij. Præpos. in capitu. cùm haberet. versiculo, nota ex tex. de eo qui duxit in matrim. quam pol. per adulter. Corset. in singu. in verbo, spurius, late. in authentic. res quæ. ver. secundò considera. C. cõmunia de leg. Campeg. in tracta. do. in prima parte, in xlviij. q. Chassa. consi. io xl. versiculo, & quod stuprator. Cardin. Alexan. in cap. j. §. similiter. versicu. & etiam dixit Dominus Martinus

tinus de Cap. Corrad. Mart. de Laud. in capi. i. circa versi. & tunc consulhi, an apud iudic. Iacob. in tract. feud. in verbo, qui quidẽ inuestiti. vers. sed restat vna pulchra. & Chassa. in cõsuetud. Burg. vers. & aduerte gl. prag. sanctio. vers. & vide Bald. Nouel. in l. j. nu. 105. vers. è contra autem. ff. solut. matrim. Bulg. ibi nu. 19. versi. sed hic secundo. Lud. de Sard. in tract. de natu. lib. vers. iiij. quæritur. Deci. Neap. clxiiij. in nouis. in secundo dubio.

Contrarium in dote voluit Bald. in consi. cclviij. vers. alimenta autem. vol. j.

Tenendo primam opin. magis communem, eam

14 Primò intellige, dummodò dos cõstituta quãtitatẽ alimẽtorũ nõ excedat. Bart. in auth. ex complexu. vers. ex quo dixi. C. de incest. nupt. Abb. in consi. cxv. vol. ij. ver. sed his nõ obstantibus. Capeg. in tract. dot. in j. part. quæst. xlviij. Bald. in l. neque mater. vers. ego infero ex hoc. C. de iure dot. Iacob. in tract. feud. in verbo, q quidem inuestiti. vers. sed restat vna pulchra. Chassa. in cõsuetud. Burg. ver. & aduerte. Bulg. in l. i. n. 20. ver. sed hoc secũdo loco. ff. solut. mat. Hispan. in c. per vestras. ver. ex quo sequitur. & versi. imò plus. de donat. inter vir. & vxor. Decis. Neapol. clxxxj. in nouis.

15 Secundò intellige, si modo filia spuria nõ habeat vnde aliũde se dotet. Bald. in l. neque mater. C. de iure dot. Mart. de Laud. in cap. j. ver. & tunc consulhi, an apud iudic. Card. Alex. in c. j. §. fimiliter. versic. & ẽt dicit dñs Martinus. de capit. Corrad. Iacob. in tracta. feud. in verbo, qui quidem inuestiti, versic. sed restat vna. Bal Nouel. in l. j. nu. 106. ff. solut. matrim. Hisp. in cap. per vestras. ver. ista tamen. de donat. inter virum & vxorem.

16 Decimò amplia, ẽtsi legatũ factũ filio spurio pro alimentis excedat conuenientẽ quantitatẽ alimentorũ, quia vsq; ad quantitatẽ legitimã alimentorũ valebit legatũ, licèt reliquum debeat remanere penes hæredes patris. Bal. in l. eam quam. versi. pone dicit decretum. C. de fideicomm. Nicol. de Vbald. in tract. succes. ab intest. nu. 32. vers. si tamen pater.

Contrariũ sentit Bart. in l. fi. vers. quis erit modus, dũ dixit, q̃ ex ampliori legato præsumitur fraus, & propterea legatũ totum applicatur personis expressis in text. l. j. C. de natur. lib.

17 XI. Amplia, nã mater infra triennium potest inuito patre filium penes se retinere, & alimenta à patre petere. Grammat. ꝑ. fil. ciui. trigesimotertio.

18 XII. Amplia, vt pater ꝓ anima filij spurij præmortui possit in vita sua donare, vel in morte relinquere. Io. Fab. in §. pœnales. n. 8. instit. de perpet. & temp. actio. sequitur Guliel. Bened. in c. Raynutius. in ver. & vxorem nomine Adelasiam. nu. 125. de testam.

19 XIII. Amplia, vt nõ solũ conclusio procedat in filio, sed etiã in nepote, ac ꝓnepote. Nico. de Vbal. in tract. succcss. ab intest. in j. part. num. 47. Soc. in consi. clxj. vers. iiij. & vltimò. vol. ij.

20 XIIII. Amplia, vt etiam filius spiritualis possit in subsidium cõpellere patrem spiritualem ad præstandum ei alimenta, prout voluit Bald. in auth. nisi rogati. C. ad Trebell.

Primò limita principalem conclusionẽ, vt dispositio dicti ca. cùm haberet. non procedat in terris Imperij, vel vbi seruatur ius ciuile secundùm vnam opin. de qua in princip. huius conclusionis in prima parte.

21 Secundò limita, qñ filius spurius haberet vnde aliũde viuere posset, vel ex aliis bonis, vel ex ꝓpria industria. Bal. ꝑ. cxvj. vo. ij. Caccialup. in l. si qua illustris. versic. itẽ quod si dictus filius. C. ad Orfic. Alex. in consi. lxxiiij. nu. 4. vol. ij. Nicol. de Vbald. in trac. succcss. ab intest. in prima part. nu. 49. Calcan. consi. lviij. ver. nec põt pater. & cõsi. lix. vers. qñ illud verũ. & cõs. lx. ver. iij. præsupposito. Dec. in consi. dlxxvj. vers. his tñ non obstantib. Bertr. cõs. clxxvij. vol. ij. in nouis. ver. ꝓterrà in casu nostro. Cur. Iun. in cõs. cxlviij. in princip. vbi dicit cõem* opi. Hisp. in c. per vestras. vers. ista tñ. de donat. inter virum, & vxorem. Bal. Nouel. in l. j. n. 106. ff. solut. matr. & in xvi. speciali sextę partis. in tract. de dot. ver. ꝓtereà dato. Tiraq. de iure primog. quæst. lxxv.

Contrarium quando filius spuri⁹ viuere potest ſuo exercitio, voluit Aimo cons. cxcix.

Tenendo primam opi. quæ videtur magis communis,

22 Amplia idẽ esse qñ filius viuere posset ex redditibus beneficiorum. Deci. ꝑ. dlxxvj. versicu. quibus tamen non obstantibus.

23 Secundò amplia, etiamsi à principio tempore mortis patris filius spurius esset inops. nã si post ipsius mortẽ efficiatur diues, cessat petitio alimentorũ. Caccialup. in l. si qua illustris. ver. & addit præfatus Doctor. C. ad Orfic. Hispan. in c. per vestras. versic. & subdit fortius. de don. inter vir. & vxo.

24 Sublimita hoc, quod dictũ est de filio spurio qñ põt viuere ex ꝓprio artificio, nõ ꝓcedere in filio spurio, q̃ sine iniuria suæ cõditionis artificiũ exercere nõ posset. Calca. cõsi. lviij. versi. nec põt pater. Bald. Nouel. in l. j. nu. 106. ff. solut. mat. apostil. ad decis. Tho. lxxvij. Aimo ꝑ. cxcix. Tiraq. de nobil. c. cxx. nu. centesimo.

25 Tertiò limita, nã alimenta sunt cõstituenda fm necessitatẽ, nõ autẽ ad decentiam. Calca. in cons. lx. versi. iij. tunc licitum est Chassa. in cons. xl. versic. & intellige. Hispa. in rub. de donat. inter vir. & vxo. vers. ad quorum confirmationem.

Cõtrariũ sumitur ex textu, in d. ca. cùm haberet. in fi. dũ disponit alimẽta cõstituẽda esse fm facultates patrimonij. & ibi Host. vers. fm facultates. & ibi Io. Andr. vers. in glo. vlt. & Ant. de But. ver. nota q. ẽt. & ibi Abb. ver. vlt. tenebis. de eo q duxit in matr. q poll. p adult. & Anch. ĩ vij. nota. & ibi Collect. ĩ primis verbis. & Præpos. versiculo nota ex text. & Præposi. vers. nota vltimò.

26 Quartò limita in parẽtibus spuriis, quos descendẽtes spurij alere nõ tenentur. Ludoui. de Sard. in tracta. de natu. liber. vel de legitimat. versi. iiij. quæritur, ibi, sed de æquitate canonica.

Cõtrariũ Bal. Nouel in repe. l. j. nu. 108. ff. solu. matr. & in trac. de dot. in sexta parte. in xvj. speciali. & apostil. ad Bald. in auth. ex cõplexu. in verbo, alendi. C. de incest. nupt. Hostien. in c. cùm haberet. de eo qui dux. in matri. quam poll. per adult. vers. & ista tãquam veriot est tenenda.

27 Quintò limita, nã ifrà triennium mater filij spurij tenet ipsum alere, nõ aũt post triennium, pater aũt tenet illũ alere vsq; ad illã ætatẽ, in qua ipse filius ex artificio ꝓprio possit se alimẽtare. Calca. in ꝑ. lx. quẽ sequit Chassa. in ꝑ. xl. ver. & intellige. Sylua nup. ver. item intellige, ibi, vterq; declarat, qñ istud procedat. & Ioan. And. ponit ĩ d. c. cũ haberet. & ibi Io. And. ver. in gl. vlt. de eo qui dux. in matrimo. quam poll. per adult. & Ant. de But. ibi, versicu. quæro secundò. & ibi Abb. versicul. & in hac glo. & ibi Anch. in v. oppos. & Car. in fin. in vlt. q.

28 Sextò limita, nã quod dat vel relinquit filio spurio à patre ꝓ alimẽtis nõ trãsit ĩ eius hrdẽ. Bal. in l. eã quã. ver. pone dicit decretum. C. de fideicõ. & idẽ sentit in ꝑ. clxij. vol. v. versi. fed certè aduertendum. Abb. in consi. cxv. vol. ij. Calca. consi. lx. versi. tãdẽ & vltimò. Dec. cõs. ccccxi. in princ. versi. similiter nõ obstat. Bulgar. ĩ l. j. nu. 20. vers. sed vbi dat. ff. solut. matr. Bal. Nouel. in tract. dot. in sexta par. in xvj. speciali. ver. imò vi. Chassa. ꝑ. xxxix. vers. imò vt dicit Bart. & in ꝑ. suetu. Burg. vers. amplia & ij. Caccialup. ĩ l. si qua illustris. nu. 67. ver. sed Bal. C. ad orfic. Docto. Hisp. in c. ꝓ vestras. ver. aliud adhuc. & ver. alio casu. crederẽ. vbi declarat. de don. int. vir. & vxor. Ang. Aret. in §. si res aliena. ver. est adhuc. Inst. de leg. Tiraq. de iure primog. q. lxxiij. n. 6. Aimo ĩ cõs. clxxxvj. n. 16. Nicol. de Vbald. ĩ tract. succcss. ab intest. n. 47. ver. & quemadmodũ.

Contrarium Ruin. in consil. cxciij. num. vndecimo, volum. j.

29 Et idẽ est in dote data filiæ spuriæ, q̃ mortua filia redibit ad heredes patris, & nõ transit ad hæredes ipsius filiæ. Bal. in d. l. cã quã. vers. pone dicit decretũ. C. de fideicom. Bar. in l. fi. n. 7. C. de iis quib. vt indign. Abb. in consi. cxv. ver. sed profecto. vol. ij. & in consi. 50. ver. potius sit. eod. volu. Hispa. in d. c. per vestras. versic. quod est admiratione dignum, & ponit Decis. Neapolit. clxxxj. in nouis. nu. 3. Rip. in l. j. nu. 67. ff. de leg. j.

30 Primò sublimita, nisi pater expressè dispositissèt, vt datũ vel relictũ pro dote, vel ꝓ alimentis transiret ad hæredes, nam pater põt hoc disponere. ita Bart. in l. fi. ff. de his quib. vt indig. versi. qs ergo erit modus. Abb. consi. 50. vol. ij. verf. potius sit tñ. Bal. Nouel. in tractat. dot. in sexta parte, in xvj. speciali. versi. sed qd si pater. Caccialup. in l. si qua illustris. C. ad Orficia. versi. idem Bart.

31 Amplia, nã hoc ꝓcedit ẽt stãte legitima sobole, vt pater possit filio spurio alimenta relinquere, q̃ ẽt transeant ad eius hęredes. ita voluit Decis. Neapol. clxxxj. versic. etsi diceretur. in nou.

32 Secundò sublimita, nisi maritus dotẽ lucretur ex forma statuti mortua vxore: q̃a tũc dos data filię spurię per patrẽ mortua filia nõ reuertit̃ ad patrẽ, vel eius hæredes, sed remanebit penes maritum. Barto. in l. fin. §. si à socero. ff. quæ in fraudem cred. ver siculo, nota text. & ibi Ange. Areti. in text. Bald. in auth. ex complexu. in princip. versiculo, q̃ro nunquid. C. de incest. nupt. Bulg. in l. j. n. 20. in fine, versiculo & adde supradictis. ff. solut. matrim, Bald. Nouel. in tract. de dot. in sexta parte ĩ xvj. speciali. versiculo, sed quid si statutum. Hispa. in capitulo, per vestras. versiculo, ex quo sequitur. de dona. inter vir. & vxorem.

33 Septimò limita, qñ pater eget, & nihil habet in bonis, quia non tenetur vltra quàm facere possit. glos. & ibi Abb. nume. decimo, quem alij sequuntur in d. cap. cùm haberet. de eo qui dux. in matrim. quam poll. per adulte.

34 Octauò limita, qñ filius cõmisisset cãm ingratitudinis contra patrem, ob quã sicuti põt priuari hæreditate, ita etiam alimẽtis. gl. in l. si quis à liberis. §. idẽ iudex. in versiculo, de tulerat. ff. de liber. agnosc. & in l. fi. in versic. promeueris. C. de alend. liber. & tenet idem Abb. in d. c. cùm haberet. num. 10.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Mulier pro alimentis an habeat bona mariti tacitè hypothecata.

Universidad de Deusto Biblioteca

1 MArii varia scripserũt super illo articulo, an sicut mulier habet tacitã hypothecã in bonis mariti ꝓ dote, iuxta text. in l. assiduis. C. qui pot. in pign. hab. ita habeat mulier tacitã hypothecã pro alimentis. in qua quæst. Bart. in l. Lucius. ff. de alimẽ. & cib. legat. tenet partẽ negatiuam. in versi. itẽ iste tex. allegatur. & idẽ tenet Imol. in l. si cum dotẽ. in §. itẽ pater. ver. vltimò aduerte. ff. sol. matrim. & istã opinionẽ sentit Bart. in tracta. de alimen. in vltima opinione per eũ recitata. versi. ꝙro an vxor. & istã dicit cõem* opinionẽ R. o. cõs. cccclxiij. ver. quo ad vltimã. Ioan. And. in addit. ad Spec. in tit. de dote restituen. §. formatis. vers. sed nunquid bona. Imo. in l. si mater. §. fi. ver. vltimò dixit hic Bal. ff. sol. matr. Ro. in l. si cùm dotẽ. §. si maritus. ver. & tunc succedit. ff. sol. matr. Campeg. in tracta. dot. in ij. part. in lxiij. q. Bald. Nouell. in tract. dot. in vj. part. in vij. speciali. versiculo, tu potes concludere.

Contrarium tenuit Bart. in l. si cùm dotẽ. in §. sin autẽ in sequisimo. ff. soluto matrimonio. ver. ꝙro nũquid bona. & Bald. in l. vnica. §. vt plenius. C. de rei vxor. act. in princ. & Raph. Cuma. in d. §. sin aũt in sæuissimo. vers. nota alimenta præstari. Soc. cõs. xlj. vers. sed hæc responsio. vol. iiij. Aret. in §. fuerat. versi. ꝙro an bona mariti. inst. de actio. & Pau. de Cast. in §. sin autem. in sæuissimo. in d. l. si cùm dotem. ff. sol. mat. vers. allegatur etiam iste text. & ibi Alex. vers. postremo quia hic dicitur.

2 Tenendo istã vltimã opinionẽ limita, qñ alimenta essent correspondentia quantitati dotis datæ, aliàs secus, ita tenet Spec. in tit. de dot. restitu. §. formatis. vers. sed nunquid bona. & sentit Barto. in d. §. sin aũt in sæuissimo. versi. ꝙro, dicitur hic, & ibi Pau. de Cast. ver. allegatur etiam iste text.

3 Secundò limita, ꝙ ista hypotheca competat ꝓ alimentis constante matrimonio, nõ eo soluto. Abb. in ꝯ. xliij. in fi. vol. ij. versi. ad vltimã. Pau. de Cast. in cons. viij. fm antiquam impressionem.

Cõtrarij, ꝙ idẽ sit etiã soluto matrimonio, tenet Alex. in d. §. sin autem in sæuissimo. ver. postremò quod Bar. hic. Campeg. in tra. dotis in ij. part. quæst. lxiij. Soc. cons. xlj. vol. iiij.

4 Tertiò limita, qñ expreſs è pro dote essent obligata bona mariti, quia tunc pro alimẽtis nõ dicerentur tacitè obligata. Alex. in d. §. sin autẽ in sæuissimo. versi. sustinere tamen.

Tenendo primam opi. magis communẽ, ꝙ non sint hypotheca bona mariti pro alimentis,

5 Limita qñ maritus nõ sustinuisset onera matrimonij. Cũ eñ tunc fructus dotis augeant dotẽ, ga pñt peti alimẽta actione de dote, sunt pro alimentis bona mariti hypothecata sicuti bona dotalia. Bal. Nouel. in tract. dot. in vj. part. in septimo speciali. ver. tu potes concludere.

6 Secũdò limita, si datus esset fundus in dotẽ inæstimatus. Bar. in d. l. Lucius. in fi. versic. tũ si fundus. ff. de alim. & cib. legat. Abb. cõs. xliij. in fin. vol. ij. Alex. in d. §. sin aũt in sæuissimo. Campeg. in tract. dot. in ij. part. quæst. lxiij.

De Pia causa.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Confraternitates an dicantur pia loca.

1 DVBITANT Doctores, an cõfraternitates, seu ꝙ vulgo dicũtur cõfratriæ disciplinatorũ, vel similiũ personarũ, dicantur pia loca, ita vt leges, & aliæ dispositiones, quæ loquuntur de piis locis, vẽdicent sibi locũ in dictis cõfraternitatibus, seu cõtratriis: & dr ꝙ non sunt pia loca, nec ꝓ talibus habẽtur, vt not. Bal. in l. illud. vers. qd de eo. C. de sacros. eccles. & in auth. hoc ius porrectũ. vers. secũdò ꝙro qd de rebus. cod. tit. & idẽ sentit, licèt nõ firmet in l. si qs ad declinandã. ver. deinde ꝙritur. C. de episcopis, & cler. Imol. in c. officij. versic. circa fm. de testa. Abb. in ꝯ. xxxj. vol. j. Corn. in cons. cxix. nu. 27. vol. ij, & in cõs. xviij. nu. 5. vol. iiij, & in ꝯ. ccxcvij. nu. 4. cod. volu. & in cõs. cccvij. in fi. eod. vol. Soc. in ꝯ. lxxxij. vol. iiij. Card. in cõs. xiij. Frã. in c. j. de reb. eccles. nõ alie. in vj. Pau. de Cast. in auth. hoc ius porrectũ. versic. circa primã partẽ. C. de sacros. eccles. Paris. in cõs. 50 vol. ij. Calcan. in cons. xxj. Ias. in cõs. ccxviij. volu. ij. Capra in consi. xx. Balb. in tract. præsterip. in j. part. quintæ part. principalis. Alex. consi. cij. in primo dubio. vol. vij.

2 Et ꝙ sint personæ seculares, tenet Roma. in cõs. ccxxxiij. Ias. in cons. ccxvij. vol. ij. Fel. in c. ij. de foro compet.

3 Et quòd non sint loca religiosa, dicit Abb. in cons. xxxj. vol. j. Fel. in tract. quando literæ apostolicę.

4 Contrarij, ꝙ dicatur locus pius fraternitas disciplinatorum, sentit Spec. in tit. de instru. edit. §. nũc aliqua. nu. 62. ver. & scias, ꝙ dicit ꝙ loca pia dicuntur, vbi exercent opera charitatis. & idem dicit Io. And. in c. Ioannes. ver. vnũ est, ꝙ refragatur. vbi per istã rationẽ cõcludit hospitale ẽt nõ erectum authoritate superioris esse locũ pium. & idẽ dicit Alex. in cons. ccix. vol. ij. & Abb. in c. fi. in ij. no. de testa. Card. in c. Ioannes. in vij. q. de testa.

5 Et in specie, ꝙ fraternitas dicatur locus pius, sentit Bald. in l. id quod pauperibus. in xxj. quæs. C. de sacros. eccl. & sentit clarè, ꝙ sit locꝰ pius, sed nõ religiosus, Card. in cõs. cxxj. & clarissimè Lapus in tract. de cano. portio. ver. v. ꝙro. & in seq. q. idẽ dicit Barb. in d. c. officij. de testa. & Pe. de Perus. in tract. de canon. port. in ij. arti. princ. & in ij. quæst. principali. Dec. in cõs. lxxij. ver. iij. principaliter. & dicit Pe. de Anch. in cap. auditis. in xj. q. de restitu. in integ. quòd dicitur pium etiam collegium.

6 Et ꝙ episcopus huiusmodi loca visitare teneatur, voluit Fed. de Sen. in consi. cxj. incip. quæstio talis est.

7 Tenendo primã opin. q̃ vr magis cõis, ad dictũ Spec. in tit. de instru. edit. §. nunc aliqua. ver. & si scias, respondè declarando illud, vt declarat Ale. in ꝯ. lxxxix. vol. iiij. & in ꝯ. cxx. vol. j. vt illud procedat in hospitali fundato authoritate episcopi, & non aliàs.

8 Quã opin. Amplia, etiã si sit ibi Campanella, & Missæ qñque ibi celebrentur, vt declarat Dec. in consi. cxlviij. Card. in cõs. xiij. Paris. cons. xxxiiij. nu. 15. vol. iiij.

9 Ex prædictis infertur, vt relicta dictis fraternitatibus patianẽ Trebellianicam, quasi nõ sint relicta piis locis. & ita expreſsè cõcludit Bal. in consi. cj. vol. iiij. Cor. in cons. cxix. nu. 17. vol. ij. & ꝯ. xviij. nu. 5. vol. iiij. & in consi. cccvij. in fi. eod. volu. Paris. in consil. xxxiiij. vol. iiij. in consi. 50. vol. ij.

10 Cõtrarij verius puto, quia licèt nõ sit locus pius, tñ relicta ei videnẽ relicta ad pios vsus, & in piã cãm, & propterea cessare debet Trebellianica, vt cõcludit Pau. de Ca. in consi. clxvij. inci. p̃ supposita. refert, & sequitur Soc. in cons. lxxxij. volu. iiij. & sentit Bald. in auth. similiter. ver. & no. C. ad l. Falc. & Calca. in cons. xxj. & ꝙ relicta tali loco, dicantur ad piascausas relicta, tenet Bald. in l. si qs ad declinãdã. ver. nec tñ negãdũ est. C. de epiſc. & cler. Paulꝰ de Castro in consilio clxxix. volu. ij. Alex. consi. cij. nu. 3. volu. vij. Dec. consi. lxxij. Paris. in dicto cõsi. xxxiiij. vol. iiij. Bertach. in trac. de episcop. nu. 85.

11 Ratio est, ga relicta huiusmodi fraternitatibus ꝓ anima censentur relicta, vt dicit Cor. in ꝯ. ccvij. nu. 6. vo. iij. & in cõs. xviij. nu. 13 & seq. vol. iiij. Qñ aũt pro anima relinquitur, etiamsi amico vel cõsanguineo pauperi relinquatur, dr relictũ ad pias causas. ita dicit gl. in c. ij. de sepul. Bal. in l. j. & ibi Pau. de Ca. in fi. C. de sacros. an. eccle. Bal. in l. si quis Titio. & ibi Imol. ff. de leg. ij. & in c. de priore. de appel. & idem voluit Card. in c. tua. de testam. Alex. in consilio clviij. vol. vij.

12 Secundò infertur, vt in alienatione rerũ huiusmodi fraternitatũ, nõ requiratur alia solennitas, q̃ requiritur in alienatione rerũ ecclesię, vt dicit Bal. in auth. hoc ius porrectum. ver. ij. ꝙro qd de rebus. C. de sacros. eccl. & ibi Pau. de Ca. ver. circa primã partẽ. refert, & sequitur Fel. in c. de quarta. de præscript. Paris. in d. cõsi. xxxiiij. vol. iiij. & Fel. in c. ij. in fi. de foro compe.

13 Tertiò infertur, vt de relictis factis huiusmodi fraternitatib. ẽps non percipiat canonicam portionẽ. Bal. in l. si qs ad declinãdã. ver. deinde q̃ritur. C. de epiſ. & cle. & in consil. cxxxiij. volu. ij. Roma. in consi. ccxxxiij. in ij. dubio. Inno. & Abb. in ca. officij. de testa. Abb. in consi. xxxj. in ij. dubio. vol. j. Fede. de Sen. in consilio cl. Card. in consi. xiij. Petrus de Perus. in tract. de canon. portio. in xiiij. quæstio. principali. Ias. in consi. ccxviij. vol. ij. Calcan. in cõsi. xxj. versic. modo reuertendo.

Contrarium voluit Alex. in consi. cij. nu. 5. vol. vij, & idẽ tenet Barb. in consi. j. vol. iiij.

14 Quartò Infertur, vt hi qui sunt ex istis confraternitatibus, si sunt laici, non possint conueniri sub iudice ecclesiastico tanquã religiosi. Bar. in l. fi. n. 15. ff. de colleg. illic. quem sequutus est Ias. in consi. ccxviij. volu. j. & idem voluit Cardi. in consil. xiij. Paris. in consi. xxxiiij. numero 28. vol. iiij.

15 Quintò infertur, vt talia loca nõ possint per episcopum visitari, vt per Dec. in consilio cxlviij. & per Paris. in dicto consilio xxxiiij. vol. quarto.

16 Ratio autẽ est, quia huiusmodi loca nõ subsunt iurisdictioni episcopi, vt dicit Abb. in consi. xxxj. ver. nõ est enim communio, & in versi. quæ quidem ratio. vol. j. Imo. in c. officij. ver. vnde aduerte. & ibi Barba. ver. sicut eñ episcopus. de test. Pe. de Perus. in tract. de cano. portion. in xiiij. q. principali. nu. 10. & num. 12. Cardi. in consi. xiij. Paris. in consi. xxxiiij. vol. iiij.

17 Declara, ga bñ poterit episcopus cognoscere & videre an ĩ huiusmodi locis bona dispensent, iuxta illorũ volũtatẽ, q bona prædi-

prædicta reliquerunt. vt dicit Bal. in d. l. si quis ad declinandã. ver. nec tamen est negandum. C. de episcop. & cler.

18 Sextò infertur ex præmissis, vt relictum loco pio, & religioso factũ nõ possit solui aut præstari istis confraternitatib. Bald. in authen. hoc ius porrectum. ver. ij. quæro. & in l. iubemus. C. de sacros. eccl. & in ꝯ. clxj. vol. v. & in ꝯ. cxxxiij. vo. ij. & in ꝯ. xciiij. vo. iij. Alex. in ꝯ. cij. in j. dubio vol. vij. Corne. in ꝯ. cccl xxx. vol. iij. & in cons. xviij. vol. iiij. Abb. & Imol. in c. officij. de testam. Cardin. in ꝯ. xiij. Franc. in c. j. de reb. eccle. non alien. lib. vj. Calca. in cõs. xxj. Capra in consil. liiij. Ias. in cons. ccxviij. volum. ij. ex quibus patet hanc esse magis communem opin.

Cõtrarij sentit Bar. in l. j. §. sed religiosis. ff. de colleg. illic. Pau. de Cast. in ꝯ. v. vo. ij. Abb. in ꝯ. xxxj. vol. j. Io. And. in c. Io. de testa. Capra in cons. cxv. Dec. in cons. lxxij. vers. tertiò principaliter.

19 Septimò infertur, vt collegiũ scholariũ nõ debeat annumerari inter loca pia. Petr. de Perus. in tracta. de cano. port. in xiiij. q. nu. 24. Roch. in tract. de iur. patr. in verbo, in ecclesia. in v. quæst.

20 Contrarium sentit Anchar. in c. auditis. in xj. quæst. de integr. restit. vbi dicit ꝙ collegium scholariũ dicitur pium, sed non habet priuilegia concessa aliis piis locis.

21 Octauò infertur, vt tales confraternitates non habeant restitutionẽ in integrum, prout alia pia loca, vt tenet Petr. de Ancha. in c. auditis. in xj. q. de in integr. restit.

22 Primò limita cõem conclusionẽ, nisi bona fraternitatis p̃dictæ essent destinata in aliquem pauperum, qa tũc illa fraternitas posset annumerari inter alia pia loca. Bal. in cõs. clxij. in quarto dubio. vol. v. Capra in ꝯ. liiij. qui dicit ꝙ fraternitas dicitur locus pius qñ habet hospitale annexum. Cor. in cons. cccviij. nu. 6. volu. iij. & maximè si relictum esset factum ecclesiæ, vel hospitali dictę fraternitatis. quo casu diceretur relictum pio loco. Bald. in l. si quis ad declinandam. ver. sed quid si testator dicat. C. de episcopis, & cler. Imol. in c. officij. versi. videtur etiam Bald. de testa. Calcan. in cons. xxj.

24 Et idem dicit Bald. in loco proximè allegato, quando relinqueretur fraternitati hospitalis.

Cõtrarium in hoc casu videtur tenere Imol. in d. c. officij. ver. & prædicta videntur procedere. de testam.

25 Petr. de Perus. in tracta. de cano. port. dicit esse attendendum an fraternitas sit principalis, & hospitale accessorij, vel ecõtra, quoniam semper videtur relictum principali, & non accessorio.

26 Secundò limita, quando dicta fraternitas esset collegium pauperum, & indigẽtium, vt colligitur ex dictis Bal. in l. id quod pauperibus. in xxj. q. C. de episco. & cler.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Hospitale an dicatur pius locus.

1 SImilis est quæstio in hospitali, qñ quæritur, an sit locꝰ pius, vel ne. nã distinguitur, an sit auctoritate superioris erectum, & tunc dicitur pius locus: aut est erectum sine superioris auctoritate, & non dicitur locus pius. ita distinguit Bal. in auth. hoc ius porrectum. vers. sed hic quæro. C. de sacros. eccle. & in cons. ccccl v. vol. j. & in consi. cxvj. in prin. vol. iiij. & consil. cccxx. vol. v. Paul. de Cast. in l. orphanotrophos. C. de episc. & cleric. Card. in cle. ij. in x. q. de præbend. qui dicit, ꝙ tunc dicuntur religiosa, quando interuenit consensus episcopi, aliàs nõ. & idẽ dicit Card. in ead. cle. in ij. opposĩtiõe, & idẽ Card. in clem. ga cõtingit. in fi. prin. in ix. q. & ibi Bonif. nu. 82. de relig. dom. Abb. in cons. xxxj. ver. quæ quidem ratio. vol. j. & idẽ Card. in consil. xj. Innoc. & ibi Abb. in c. ad hæc. in j. not. de relig. domi. & in c. de xenodochijs. eod. tit. Card. in cons. xiij. Capra in consi. xcvij. Fel. in cap. de quarta. de præscriptio. Feder. de Sen. in consil. cxxx. Angel. in consil. cxlvij. versicu. sed dubitari potest. Bald. in l. deberi. C. de fideicom. libert. & in l. si quis ad declinandam. versi. sed iuxta hoc quæro. C. de episco. & cler. gloss. in verbo, seculari-bus. & in verbo, altare. d. cle. quia contingit. in prine. & ibi Pet. de Anch. ver. collige & aliud. Alex. in cons. ix. volu. ij. & in ꝯ. lxxxix. vol. iiij. versi. posset etiam respondere. & in cons. cxx. vol. i.

Et ꝙ nõ sit locus religiosus, dicit Host. in summ. in tit. de relig. dom. in §. j. & in tit. de reg. in §. j. vers. quid de rusticis. Io. And. in c. inter dilectos. in gl. super verbo, præiudicium. de donat. vbi etiã Inn. Domin. in c. ij. de in integr. rest. in vj. Capra in ꝑsi. xcvij. Cor. in cõs. ccvj. nu. 6. vol. j. & in cons. lvij. vers. quod & tertiò deducit. vol. iij. Imol. in c. officij. de testam. Alex. in cons. cxx. volu. j. Roch. de Curte in tract. de iure patron. in versic. in ecclesia. in iiij. quæst. gl. pragm. sanctionis. Mant. in cons. clxxj. in fin. Petr. de Ancha. in c. auditis. in xj q. de restitut. in integr.

Contrarium tenet Ro. in cons. cccclxxvij. in fi. vers. vnum est, qã refragatur. vbi tenet tale hospitale quãuis authoritate episcopi non fundatũ, fore locũ piũ, licèt nõ religiosum. Bal. in ꝯ. v. vo. iij. & idẽ voluit Ang. in cõs. cxvij. & cons. cccl xxxiij. Ro. in ꝯ. cccclvij. Abb. in cõs. v. vo. j. Anch. in ꝯ. cccxxxvij. Barb. ĩ c. officij. ver. quid ergo tenendũ. de testa. Alex. in cõs. ccix. vol. ij. sentit, ꝙ si relictũ sit hospitali pro anima, ꝙ dicatur locus pius: & idem ꝙ dicatur locus pius licèt non religiosus, tenet Pau. de Ca. in cons. clxvij. ver. Præterea non est verum. vol. ij.

2 Io. de Syl. in tract. de Benef. in j. parte. vers. ad istud respõdeo. Fel. in c. nulli. de reb. eccle. non alien. Bertr. in consi. ccxliij. nu. 3. vo. j. Curt. Iun. in consi. xx.

3 Imò fauorabilior est causa hospitalium, quàm causa ecclesiarum, vt dicit Rui. in consi. cxxvj. vol. j.

4 Et ꝙ hospitale gaudeat priuilegiis ecclesiarum, tenet Soc. in l. rẽ, quæ nobis. ver ij. dubitatur. ff. de acq. pos. vbi moderni, & in multis aliis hospitale habet similitudinem ecclesiarũ, prout tradit Fe. in c. de quarta. de præscrip. Barb. in c. ex literis. de ꝑsne. Ro. in cons. ccccl xxvij. Bologn. in cons. xxxiij. & idẽ tenet Curt. Iun. in cons. cxx. Ruin. in consi. iij. num. 7. vol. ij. & idem voluit Paris. in consi. 50. nu. 36. vol. ij. & in consi. xxxvj. nu. 15. vol. iiij. & idem tenet Ias. in cons. ccxiiij. vol. ij.

Tenendo primam opinionem quę videtur magis cõmunis,

5 Declara, quia tunc præsumitur hospitale constructũ authoritate superioris, quando in eo adest campana, & publicè ibi celebrantur diuina, vt ponit Abb. in c. parẽtibus. de priuile. & in c. inter dilectos. nu. 8. de dona. in c. fi. in prin. de censib. Calde. in ꝯ. iiij. de relig. domib. Fel. in c. de quarta. de præscri. Per. de Peru. in tract. de canon. port. in ij. art. principali. Pau. de Ca. in ꝯ. v. vol. ij.

6 Secundò Declara. nam vt dicit Cur. Iun. in consi. xx. hospitale, in quo est seruata hospitalitas per tempus immemorabile, nõ potest dici locus priuatus.

7 Limitari forsan posset cõis opinio, ꝙ hospitale non censeatur locus pius, quando nõ est fundatum authoritate superioris, vt illa procedat, quando hospitale non est perpetuum, & potest dominus illud reuocare, secus verò quando esset perpetuum, ita videtur colligi ex dictis Bal. in l. Orphanotrophos. C. de epiſ. & cle. ver. quæro vtrum lex nostra. & per Paris. in ꝯ. xxxiiij. vol. iiij.

8 Et ꝓpterea mortuo illo, ꝙ hospitale erexit, quia non pòt am plius pœnitere, nec hospitale erectũ reuocare, tunc debet dici locus pius, & nõ locus priuatus, vt declarat Abb. in c. ad hęc. ver. itẽ nota argumentũ, de relig. do. Soc. in tract. visit. ver. xii. quæro.

9 Ex quibus infertur, vt in alienatione rerũ hospitalis, qñ dicitur locus pius, requiratur solennitas, q̃ requiritur in alienatione rerum ecclesiæ. Pe. de Anch. in cle. quia contingit. de relig. dom. ver collige & aliud. & ibi Card. in §. illi. in fi. Cor. in consi. ccvi. n. 6. vol. j. Bal. in auth. hoc ius porrectũ. C. de sacros. eccl. & ita tenere Doct. refert Ant. de Bu. in c. nulli. in fi. & ibi Imo. de rebus ecc. non alie. Alex. in cons. iiij. vol. iij. Ias. in cons. ccxiiij. vo. ij. & sentit Abb. in d. c. nulli, in fi. Pau. de Cast. in cons. cclxix. vo. j. Lauren. de Rodulf. in c. sine exceptione. xij. q. ij. in xix. q. Barba. in d. c ex literis. de consuetud.

10 Et licèt aliqui Doctores suprà allegati i indistinctè loquãtur, tamen in hospitali priuato hoc non procedere, tenet Bal. in dict. auth. hoc ius porrectũ. Car. in d. cle. quia contingit. in §. illi. & Pe. de Anch. ibi. & Pau. de Cast. in d. cons. clxvij. in fi. vo. ij. & Fel. in c. de quarta. de præscrip. & expreſsè hoc tenet Barb. in c. nulli. vers. & pondera subtiliter. de rebus eccle. non alien.

11 In contrarium facit, quia etiam in priuato hospitali locum habet prohibitio alienationis sine solennitate, vt sentit Abb. in consi. ciiij. vol. j. in fi. dum æquiparat, tale hospitale pupillo, & ecclesiæ. & Pe. de Anch. in cons. cclxxiiij. Idem facit Pau. de Cast. in cons. cclxix. vo. j. Soc. in cons. clxxxj. Ange. in §. fi verò quilibet. ĩ auth. de alien. & emphyteusi. Abb. in c. accedentibus. de priuilegiis. in princip.

12 Sed dicas, quia nec Pe. de Anch. nec Pau. de Cast. nec Abbas dicũt expreſsè de hospitali priuato, licèt Abb. loquatur de hospitali, cuius rector & inseruientes nõ dicunt̃ personæ ecclesiasticę.

13 Tenendo illam opin. vt in hospitali priuato sit licita alienatio sine solennitatibus,

Limita non procedere in dote principali ipsius hospitalis, sed in aliis obuentionibus, vel bonis relictis, per not. per Lauren. de Rodulph. in d. c. sine exceptione, in xix. q. xij. q. ij. refert, & sequitur Fel. in c. de quarta. de præscr. dum tenet, ꝙ licentia data per episcopum hospitali super alienatione bonorum immobilium, non refertur ad dotem principalem ipsius hospitalis.

14 Limita aliã partẽ, vt in hospitali authoritate episcopi funda to nõ liceat fieri alienatio sine solẽnitate, vt nõ ꝓcedat in hospitali, qd̃ vel ex statuto, vel ex pacto in ordinatiõe appositio, vel de authoritate Aposto. nihil posset ꝓprij possidere, sed debeat ofa

Universidad de Deusto
Biblioteca

vendere, put videtur declarando tenere Lauren.de Rodulph.in d.cap.sine exceptione.in xix.q.xij.q.ij.

15 Secundò infertur ēt, q̄ de relictis hospitali nō detrahit Trebellianica, vt tenet Paul.de Cast.ēt in hospitali priuato 2ſc.lxvij. vol.ij refert,& sequitur Fel.in c.de quarta.de p̄scri.& ponit Barb. in c.nulli de reb.eccle,nō alie.Corset.in sing.in verbo,hospitale. ex mēte Barb.i c.Raynald.de testa.& idē Barb.in c.officij.de testa.

16 Tertiò infertur,vt hospitale habeat restitutionē in integrū, put ecclesia, vt not.Petr.de Anch.in c.auditis.de in integ.resti.q intelligit de hospitali cōstructo auctoritate superioris.Anto.de But.in cōſ.xl.sentit Domi.in c.ij.in prin.de in integ.resti.ver.ego in hoc vltimo.Roma.in cōſ.ccccvij.Fel.in ca.de quarta.de p̄scri. Abb.in c.ex literis.in ij.no.de cōſuet.Iaſ.in cōſ.ccxiiij.vo.ij.Abb. in c.ex literis.in ij.not.de consuet.Iaſ.in cōſ.ccxiiij.vol.ij.Abb.in c.cum sit generale.in iiij.not.de for.comp.Abb.sentit in c.ſi.in ij. no.de testa.Barb.in c.ex literis.de cōſuet.Bal.in cōſ.cccclxv.vo.j. 17 Quartò infertur, vt hospitalia nō soluant canonicā portionem epo, q̄s sunt hospitalia priuata,secus ſi publica,vt tenet Io. And.in c.requiſuiſti.de testa.in c.dudū.de conuer.cōiu.Cardi.in d.c.requiſuiſti,& Imol.de testa. Et de priuato hospitali q̄ nō detrahatur canonica portio per epm tenet Bal.in l.ſi quis ad declinandam.de episcopis,& cler.& idem per modū distinctionis cōcludit Imol.in c.requiſuiſti.ver.vlterius p̄ istā decretalē.de testa. & idē Imol.in c.officij.ver.ij.quid de his.de testa.Card.in 2ſc.cxxj. vbi tenet,q̄ de relictis hospitali priuato epōs non detrahit quartā. Capr.consi.xcvij.Angel.in consi.cxvij.Bald.in consi.v.vol.iij.

Contrariū,q̄ ēt de relictis hospitali priuato epōs detrahat canonicam portionem, tenuit Pet.de perut.in tract.de canon.port.in ij.q.principali.Barba.in capitulo, officij.de testam.vbi etiam Pet. de Ancha.in ij.q.Cald.in consi.liij.sub titu.de testa.

18 Quintò infertur vt relictum factū ad pias causas possit solui ēt hospitali erecto auctoritate superioris.Bal.in d.auth.similiter. & in l.orphanotrophos.in fi.C.de epīs & cleric.Paul.de Castr.in cōſ.iiij.vol.ij.Io.And.in c.Ioann.de testa.Abb.in c.cū sit generale.in ij.not.de foro cōpe.Corn.in cōſ.cxl.vol.j.Alex.in consi.ccx. vol.ij.Capr.in consi.liiij.Card.in consi.cxxj.Dec.in consi.cclxxiij.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Captatoria dispositio an ad pias causas valeat.

1 MAgis cōmunis opi.esse videtur illa, q̄ captatoria dispositio ad pias causas valeat. quā opinionē tenuit Bar.in l.captatoriæ.ff.de leg.j.in fi.vers.hoc est verū, & ibi Bal.in primis verbis, & ibi Paul.de Cast.ver.vñ videtur nō valere.& Bar.in rep.l.j.ver.ij.rō est.C.de sacrosc.eccl.& vers.iij.q̄ro.& in l.Theopōpus.ver.fallūt p̄dicta.ff.de dot.pleg.& in l.vtrū.§.cū q̄dā.versi.itē hoc quod hic dicitur.ff.de reb.dub,& cōſ.v.ver.ij.an dicta subſtitutio.& cōſ.vj.in primis verbis.& in l.j. vers.q̄ro vtrū legatū.& in l.captatorias.ff.de hær.insti.Ang.cōſi. ccj.in prin.Bal.cōſ.ceccij.ver.nā Ia.But.vo.ij.& cōſ.cccclxxxij.vo. iiij.ver.illud aūt.Ang.in l.illa institutio.ver.in gl.i fideic.ff.de hęr, inſt.q hoc tenet de iure canonico.licēt ſecus dicat de iure ciuili. Ang.in l.captatorias.ver.regula aūt.in fi.& ver.& ideo p̄ statutū. & ibi Bal.ver.itē relictū.& in l.illa institutio.in j.no.ff.de hær.insti. & ibi Imol.ver.istud tñ.Are.in l.j.ver.tertiū priuilegiū.C.de sacr. eccle.& in l.ij.ff.de vulg.& pup.subſt.Bal.in repe.c.ſi pater,in materia cōpendiosæ subſtitutionis, de testa.in vj.Alex.in l.captatorias.C.de testa.milit.ver.item ſallit.& ibi Dec.versi.vltimò quæritur.Card.consi.cxxiiij.in prin.versi.ſed quo ad pias causas.Abb. consil.xxxij.versic.videmus insuper,vbi dicit istam communem opin.Alexand.consil.xxxij.versi.ſed dato.volu.j.Io.Fab.in d.l.captatorias.in primis verbis.Bald.in l.j.in iij.oppoſ.ff.de leg.ij.Soc. consi.xlix.nu.10.vol.iiij.vbi dicit communem.Paris.consi.lxxxix. num.44.vol.iij.

Contrarium tenet Imol.in l.captatorias.de leg.j.versi.& in iure canonico.& Bal.in l.& in epistola.versi.Bar.verò dicit.C.de fideicom.Iac.But.& Bal.in l.captatorias.versi.iiij.oppo.C.de testa. milit.& ibi Angel.& Sal.ver.oppono ab extra.Rom,versic.vnde posset dici Rimi.ibi ver.item inquantum ex prædictis.Imol.in l. captatoriæ.in prin.versi.in glo.ibi.ff.de lega.j.& in l.captatorias. versi.item aduerte.ff.de hæred.insti.Iaſ.in l.captatorias.versi.ſtat ergo ex prædictis.C.de testa.milit.& in l.more.versic.ad primam inductionem.ff.de acquir.hæredi.& Aret.in l.captatorias.versic. aliqui moderni.C.de testa.milit.Soci.in l.vtrum.§.cum quidam. versi.limitatur etiam.ff.de reb.dub.Bal.in repet.l.j.ver.item quod dicit.C.de sacrosc.eccleſ.

2 Primò amplia primā opinionē magis cōem, etiam ſi simplici ter dictum ſit per testatorem, cōmitto tali dispositionē bonorū meorū,nihilominus cēsetur hęres institutus cū onere erogandi bona testatoris ad pias causas,& talis dispositio valet, & operat. c.cū tibi.& Inn.ibi,vēr.alij dicūt.& ver.alteri⁹.& Ioā.And.ver.ſecundū Inn.q dicitur adiuiſſe.& Ant.de But.in fi.versi.q̄ſi dicit,relinquo.& ibi Hoſt.ver.ſolutio hoc intelligendū.& ibi Abb. versſ. alij aliter legūt.& Anch.ver.q̄d ergo in ista varietate.& ibi Card. ver.vñ ponit Inn.vbi dicit ita cōmuniter teneri.& idē dicit Imo. ibi,ver.vnde alia lect.de test.licēt ipſe nō ſequatur dictā opinionē.Bal.in l.executorē.ver.nō obſtat.C.de exec.reiiud & in l.& in epiſtola.ver.modò quæro.C.de fideic.Ange.2ſc.ccj.ver.his p̄miſſis.Imo.in l.captatoriæ.versſ.& p hoc videtur.ff.de leg.j. Card.2ſc. cxiiij.in prin.ver.ex hoc dicendū.Abb.in cōſ.cx.ver.& p hoc intellectu.vo.ij.Corn.2ſc.cxlvi.versſ.& licēt ad pias causas.vol.ij.vbi dicit istā cōmunē opinionē.Parisſ.consſ.xxxviij.nu.23.versi. cum etiam.vol.ij.Bal.in l.illa institutio,in ij.not.ff.de hære.institi.Barb. in c.cū tibi.in prin.in ij.ſummario,quando ſummat tex.ſecundū intellectum Inn.quem dicit esse ſingularem,& communiter approbatum.de testa.Soc.con.xlix.nu.10.vo.iiij.

Contrarium in hoc ſensit Bal.consſ.cccclxxxij.vol.iiij. vbi tenet,vt ſit necesse,q̄ testator dicat,q̄ pro anima ſua committebat dispoſitionem alteri,& q̄ ita probetur,aliàs secus.& idem voluit Henric.Boic,in c.cum tibi.versſ.& hoc teneas.de testſ.& ibi Imol. versſ.vñ alia lectura.vbi dicit primam opinionē non probari iure. & idē voluit Arch.in c.de laicis.in fi.versſ.in ea.gl.in ſi.xij.q.ij. Aret in l.captatorias.ver.tu considera.C.de testa.milit.

Tenendo primam opi.quæ videtur magis communis,

3 Limita illam locum habere quando testator cōmiſit dispoſitionē bonorū ſuorū alteri per verba importantia arbitriū boni viri,ſecus verò q̄n per verba importantia liberā voluntatē, quo casu non valeret dispoſitio.Bar.in l.i.in repe.versſ.iij.quæro.C.de sacrosc.eccleſ.Abb.con.cx.in prin.vol ij.Cor.in l.captatorias.ver. ſed ex prædictis,& ver.ſi verò loquimur.C.de testa.milit.& consſ. clvj.ver.& licēt ad pias causas.vol.ij.Alex.in d.l.captatorias.versſ. teneo q̄ dixit Bart.C.de testa.milit.Parisſ.consſ.xxxviij.nu.21.vol. ij.Barb.in c.cum tibi.ver.& ideo pondera.de testa.

Contrarium,quòd nulla ſit differētia, an verba testatoris importent liberam voluntatem,vel arbitrium boni viri tenet Bald. in l.j.in ij.oppo.ff.de leg.ij.Card.in c.cum tibi.ver. puto q̄ etiam. de testa.Ange.consſ.ccij.versſ.in contrarium facit.Dec.in l.captatorias.ver.non obſtat.quòd illa.C.de testa.milit.

4 Secundò limita hoc nō procedere ſtantibus liberis, quorū fauore dispoſitio testatoris,per quam committit dispoſitionem bonorum ſuorum alteri,nō valet.Bald.in l.executorem.versſ.nō obſtat.C.de exec.rei iud.& in l.& in epiſtola.versſ.modo quæro. C.de fideicom.Corn.consſ.clvj.versſ.item licēt ex alio.vo.ij.Ro. in l.captatorias.versſ.quod tamen intelligi debet.C.de testa.mili.

5 Tertiò limita,quādo committitur dispoſitio: ſecus verò q̄n testator vult committere institutionem hæredis alteri,quia hoc facere non potest.Inno.in cap.cum tibi.versſ.alij dicunt.de testa. Bald.in l.executorem.ver.non obſtat.C.de execu.rei iud. & in l. & in epiſtola.ver.modo quæro.C.de fideicom.

6 Secundò Principaliter amplia, quòd nedū dispoſitio captatoria ad pias causas valet in legatis, ſed etiā in institutione hæredis.Bar.in cōſ.v.versſ.ij.an dicta,& cōſi.vj.in prin.Bald. in l. illa institutio.in j.not.ff.de hęred.instituend.& ibi Imol. versſ.istud tamen.Paul.de Castſ.in l.captatoriæ.ff.de leg.j.versſ.vnde videtur.& in l.captatorias.ff.de hæred instituend.Anch.in c.cum tibi.versſ. quid ergo in ista varietate.de testamen.

Contrarium Ro.in l.captatorias.versſ.vñ posset dici.C. de testamen.milit.& per Docto.ſupra allegatos in iij.limit.præcedēti. & Barb.i c.cū tibi.ver.ad.de Ludo.de testa.& ver. & ideo pōdera.

7 Tertiò Amplia, vt procedat, nedū q̄n dispoſitio captatoria ad pias causas reſpicit distributionē ſiue electionē faciendā,prout loquitur Cyn in d.l.captatorias.in prin.ver.vltimò scias.& ibi Bart.& Alberic.& idē Alberic.in l.nulli.versſ.dominus quærit.C. de episc.& clericis,& Bart.in l.illa institutio.versſ.vltimo quæro. ff.de hæredib.instituendis,ſed etiā quādo ſubſtantia dispoſitiōis ad pias causas cōmittitur in voluntatē alterius. Corne.in dicta l. captatorias.versſ.quandoque & iij.& ibi Alex.ver. & ista faciunt.

Contrariū tamen tenuit Iacob.Butr.in d.l.captatorias.ver.ſed an valeat,& ibi Ang.in prin.& Saly.versſ.oppono ab extra.& Ro. ibi.ver.vñ posset.& ibi ēt Aret.Imo.in l.captatoriæ.ff.de leg.j.& ī l.captatorias.ff.de hæred.insti.Anc.in c.cum tibi.versſ.qd ergo in ista varietate,de testſ.Bal.ī rep.l.j.ver.itē quod dicit.C.de sacr.ecc.

8 Limita vt conclusio principalis locū habeat,quando captatoria dispoſitio ad pias causas esſet collata in voluntatem tertij, ſecus verò quando esſet collata in voluntatem hæredis.Imol.in l.captatoriæ.ver.in glo.ibi. ff. de leg. j. Aret.in l.captatorias.ff.de hæredi instituend.versicu.item aduerte.Corne.in l.captatorias. ver.aut confertur.C.de testam.milit.

De

De Tutelis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Mater privatur successione fili impuberis si infra annum tutorem non petierit.

1 MAter, quæ filio impuberi post annum mortuo nō petiit tutorem,cadit à ſucceſſione,quæ ſequentibus in gradu defertur,vt est tex.inſt.ad Tertul.§.ſi. in l.ij.§.ū mater.ff.ad Tertul.in l.matres.à p̄rio sen ſu.C.ad Tertul.Parisſ.consſ.xlj.volu.ij.Mant.consil. ccccxxxv & ponunt Doctores in l.ſciant.C.de legit.hær.vbi Pau. & Saly.ibi ponit in matre,& auia, & in auo,& patruo.Cornel.in consi.cxiij.vol.iiij.Petr.de Anch.in consil.ccl.& in auia ponit Parisſ.in consſ.lxxxiij.vol.ij.Maria.Iun.in consi.xix.volu.ij.

2 Primò amplia, vt idem ſit in matre naturali.Bart.in l.ij.§.ſi mater.ff.ad Tertul.per text.in l.penult.C.qui pet.tut.

3 Secūdò amplia idē esse in oīb.aliis ſucceſſuris ab intestato, ſine iure ſubſtitutionis,vt est tex.in d.l.ſciāt C.de leg.hær Bar.in l. ij.§.cōfestim.in fi.ff.ad Tertul.Nicol.de Vbal in ij.part.in iij.lim.ī trac.de ſucceſſ.ab inteſt.Maria.Iun.in 2ſc.xvj.vol.ij.Calc.ī 2ſc.xxxiij.

4 Et ꝓterea idē in agnatis,& cognatis ponit Odofr.in d.l.ſciāt. & ibi Paul.de Castr.qui dicit idem esse in omnib.conſanguineis, & Saly.Cor.in prin.& idem Cor.in l.matres.C.ad Tertul.in prin. Petr.de Anch.in consſ.ciiij.Nicel.cōcord.ad Bart.cviij.& in agnatis tenet Bart.in d.l.ij.qui pet.tut.

5 Et in auunculis ponit Sign.Homod.in consſ.clxviij.

6 Et in proauo materno loquitur Bal.in consſ.clxxxix.vol.v.Syl na nup.in j.part.in prima ampliat.Corn.in consſ.xl.volu.iij.

7 Et in ſubſtituto pupillari ponunt Odofr.Pau.de Castr.& Cor. in d.l.ſciant & Bart.in d.l.ij.in ſita disput.ff.qui pet.tut. Corne.in consſ.lxxxvij.vol.iiij. Roma.in consſ.cxxj.Bald.in consſ.ccclxxix. volu.iij.Angel.in consſ.cxviij.Aret consſ.xl.in fi.

8 Sed dubitari contingit an annus dātus p̄mo in gradu ad petendum tutorem excludat etiam ſubſequentes? & omnes cōclu dunt,q̄ non,ita vt in hoc nulla ſit controuerſia apud Docto.maximè primo viuente,vt per Mant.consſ.cclxij.

9 Sed an lapſo primo anno, per quem primus excluditur, alius ſequēs in gradu p lapſum alterius anni excludat.& in hoc est difficultas,nā Calca in d.2ſc.liij.tenet, q̄ alius annus currit ad p̄iudicium ſequentis in gradu.& idē voluit Bart.in l.nepotib.C.q pet. tut.& idē ſentit in l.ii.§.cōſestim.ff.ad Tertul.iſta declaratione Nicel.in cōcordia Bar.cviij.& iſtam ēt ſentit Ang.in 2ſc.xxxvij.dū dicit,q̄ ideo nō excluditur patru⁹,q̄a periculo ſuo res pupilli ſtabant,& clarius idē in 2ſc.cviij.in fi & ſentit Bald.in aūth.ſi captiui, ver.breuiter credo.C.de epiſc.& cleri.Pet.de Anch.in 2ſi ccccxl.

Contrariū tenet gl.in l.nepotib.C.q pet.tut.Bart.in l.ij.versſ.ſi ergo primus.ff.eod.tit.Bal.in l.precib.versſ.ſed qd ſi impubes.C. de impub.& Bal.in d.l.ſciāt.& in l.matres.versſ.ſed ego dixi.C.ad Tert.ſentit Alex.in apoſtil.ad Bart.in l.qd ergo.§.quòd aūt.ff.de his,q not.infa.idē voluit Bar.in 2ſc.ccxv.Bal.ī 2ſc.cclx.vo.iiij.Ang. in d.l.ſciāt.Dec.in c.ex parte tua.de app.Sylu.nup.in j.limit.Iſtā tenet, & dicit cōem opin.Cor.2ſc.cxiij.volu.iiij.idem tenet Paul.de Castr.in d.l.ſciant.& ibi ēt Fulg.& ibi Salyc.versſ.quæro an primo gradu.Bal.& Ange.in l.nepotib.C.qui pet.tut.Soc.in 2ſc.cxiij.vbi dicit istā opinionē communem.Io.Ant.Alex in 2ſi.lxxxj.vbi idē dicit.Bal.in 2ſc.lxv.vol.ij.& cclxj.vol.v.Paul.de Castſ.in 2ſc.xxix.vo. ij.Capra in 2ſc.lxvij.in fi.& consſ.xiiij.vbi dicit ita cōiter teneri.Parisſ.in 2ſi.lxxxiiij.volu.ij.Mant.consſ.cxcviij.Tiraq.de retract.conuention.in §.ij.in glo.j.nu.79.

Tenendo istam vltimam opi.magis communem,

10 Declara,nā excluſa matre obtinente primū gradū, nō cēſentur excluſi alij ſequētes in gradu,q̄ attinēt ipſi pupillo decedenti mediante p̄ſona ipſius matris excluſæ.Cor.in 2ſc.ccxxxiiij.vo.iiij.

11 Primò ſublimita in auia,nā auia excluditur,quāuis alij nō excluderentur,q̄ matrē in gradu ſequuntur.ita tenet Bar.in l.ij.ff.q pet.tut.Pet.de Anch.in 2ſc.ciiij.& 2ſc.cel.Paul.de Castſ.in l.ſciāt.C. de legit.hæred.Corn.in cōſi.cxiij.vol.iiij.vbi ponit,q̄ excluditur auia,dato q̄ agnatus maſculus ipſam p̄cedat in ſucceſſione.Ber. qui no tabiliter loquitur in consſi.ccxxix.volu.iij.Ang.in l.matris pietas.C.qui pet.tut.Io.de Ana.in consſi.cj.Cor.consſ.lxxxvij.vo. iiij.Sylua nup.in j.parte.in j.limita.

Contrariū in auia ponit Bal.in l.p̄cib.C.de impub.in l.matres. C.ad Tertul.Bar.cōſi.ccxv.& 2ſc.xvij.Saly.in l.nepotib.C.qui pet. tut.Pau.de Castr.in cōſ.xxix.in fi.vol.ij.Ang.ī 2ſc.cxviij.in fi.Calc. in cōſ.xxxiij.Cuma.in cō..cxv.Cor.in d.l.ſciāt.dum tenet mātrē nō excludi infra tp̄s anni dati ſubſtituto ad petēdū tutorē, iuxta opi.Bar.in d.l.ij.ff.qui pet.tut.Nico de Vbal.in tract.ſucceſſ.ab inteſt.in ij.part.in iij.limitat.Guido Papæ in consſ.50 Capra in cōſi. xiiij.Io.Ant.Alex.in consſ.lxxxj.Capra in consſ.lix.Bal.in c.ex parte,ver.& ijs procedō.de appel.Bal.in 2ſi.cccexcviij.vol.iiij.Capra in consſ.cix.& idem Bal.in addit.ad Spe.in tit.de poſi.ver.pono q̄ Berta fuit auia.Capra in consſi.lxxij.Parisſ.in consſi.lxxxiiij.volu.ij.

12 Secūdò ſublimita, nam excluſa matre videtur excluſus auus maternus,qui habet matrem in poteſtate.ſecundùm Bartol.in l. quid ergo.§.ſi quis alieno.ff.de his,qui not.infam.

Contrarium Bal.ibi, & Io.de Monte Sperel.& Capra in conſilio xiiij.

13 Tertiò ſublimita, niſi prior in gradu mortuus esſet, qa tunc mortuo priore in gradū incipit currere annus ſequēti.Bal.in d. l.precib⁹.ver.ſi aūt mater esſet.Io.Ant.Alex.in cōſ.lxxxj.Sal.in d. l.ſciant.versſi.quæro an in primo gradu.Corn.consſi.cxiij.vol.iiij. Sylua nup.in j.part.in j.limit.Nicel.concord.cviij.idem tenet Bal. in l.nepotibus.C.qui pet.tut.Capra consſ.lix.Corn.in l.ſciant.Bo log.in addit.ad consſ.lo.de Ana.cj.

14 Tertiò principaliter amplia,vt etiam maſculus, ſeu fœmina attingens annos ſeptuaginta,& vltra,priuetur ob non petitū tutorē,nec excuſetur prætextu ætatis.ita declarat Bald.in l.matres. C.ad Ter.Cur.Sen.in consſ.lxvij.ver.& adduco quod voluit Syl. nup.in j.parte.in iij.ampliat.

15 Quartò amplia,vt mater,& alij deſcendentes excludātur ob non petitum tutorem etiam à legitima.Bal.consſ.cxl.vol.j.Barba. consſ.lxvij.vol.iij.

16 Quintò amplia, etiā ſi filius decedat poſt xiiij.annū, & infra xviij.qn per ſtatutum durat tutela vſque ad xviij.annum.Petr.de Anch.in c.canonum ſtatuta.versſ.quæro etiam ſi ſtatuto.de conſtit.Ioā.Crot.in l.omnes populi.ff.de iuſt.& iure.Brun.in tract.q̄ ſtant.maſcul.in iij.q.

Contrarium ſentit Bal.in d.l.matres.in fi.C.ad Tertul.& Barb. ibi in apoſtil.

17 Prout etiam non excuſatur quando tempus tutelæ durauit minori tempore.Syl.nup.in j.par.in xj.ampliat.

18 Sextò amplia, etiam ſi ſucceſſurus ipſi pupillo, qui non petiit tutorem,eſſet clericus.ita Fel.declarat in ca.eccleſia S.Mariæ. versſ.ſequuntur,alij.de constitu.

19 Septimò amplia, nam etiam mulier ſucceſſura ab intestato perdit ſucceſſionē propter nō petitū tutorem,etiā q̄ lapſo anno monaſterium ingrediatur.ita Bal.in c.ex parte.ver.ſed quid ſi mater.de appel.& ibi Præpoſ.& ponit Syl.nup.in j.par.in vj.ampliat.

20 Octauò amplia, etiam ſi tutor minus idoneus ſit petitus, dūtin ex ꝓposito,& ex animo dānū inferēdi pupillo.Sali.in d.l.ſciāt. ver.quæro qd ſi nō idoneū.Ang.Aret.in §.ſi.inſti.ad Tertul.versſ. qd ſi petat.Syl.nup.in j.part.in ix.ampliat.Bal.in l.precibus.C.de impub.versſi.quid ergo ſi petiit.Bal.in authen.ijſdē C.de ſec.nup.

21 Nonò amplia,vt nō poſſit mora purgari.Sal.in d.l.ſciāt.ver. ſed q̄ro.Ang.Aret.in §.ſi.inſt.ad Tertul.versſi.q̄ro an mater.Sylu. nupt.in j.part.in vij.amplia.ſentit Bal.in auth.ſacramentum.in ſi. C.quando mulier tutel.offic.ponit Ang.in l.ſi inſulam,vbi etiam Alex.in xj.fal.versſi.item prædictis.C.de verbo.oblig.

22 Contrarium additio ad lac.But.in d.l.ſciant.& hoc q̄n res est integra, q̄ filio non ſit prouiſum de tutore.& fuit opinio Spe.in tit.de tuto §.nunc dicendum.ver.quid ſi mater.Alex.in apoſt.ad Bart.d.l.ſciant.Bald in consſil.ccccxxiij.vol.v.

23 Decimò amplia,etiā ſi mater,vel alia perſona nō ſuſcepta tutela bene,& legaliter adminiſtraſſet negocia pupilli,q a o nō priuat ſucceſſione ſi nō petiit tutorē.Bal.i l.matres.ver.q̄ro nūquid mater.C.ad Tert.in l.omnē.ver.qd ſi mater ita.co.tit.& in l.p̄cib. ver.ſed qd ſi mater.C.de impub.& ī l.cū oportet.§.ſi.versſi.q̄ro ego.C.de bo.q̄ lib.Parisſ.2ſc.lxxxvj.vol.j.& cōſ.lxxxiiij.vol.ij.Calca, cōſ.liij.ver.qa ꝓſupponitur.Curt.Sen.in cōſ.lxvij.ver.& adduco. Pau.de Castſ.in l.oēm.C.ad Tertul.Sal.in d.l.ſciāt.ver.q̄ro mater.

24 Primò limita,vt hoc procedat quando adminiſtrationem ſuſcepiſſet ſine iudice, ſecus ſi cum iudice,ſed alia ſolennia omiſiſſet,vt per Sal.in d.l.ſciant.

25 Secundò limita in muliere ruſtica, quæ nō potuit conſulere peritiores,quia excuſat, licēt tutorē nō petierit,ſi modo vtiliter adminiſtrauit.& idē Pau.de Castſ.in l.Clodius.ver.ſed aduerte ad vnū caſum.ff.de acq.hęred.Alex.in l.iuris ignorantia.versſic.ad quod etiā vide.C.qui admit.Claud.in l.ij.in prin.ver.& infert hic Paul.de Castr.ad matrem.C.de in ius vocā.& ibi Lancel.Deci.in prin.& ſequitur ibi Are.Bertr.consſi.ccxxix.vol.iij. Brun.in tract. de forma.in tit.quas res perſ.& quos caſus.ver.mulieres etiam.

26 Tertiò limita,niſi eſſet datus tutor teſtamētarius,quia talis adminiſtrando licet nō ſolenniter, facit vt quamuis mater non petierit alium tutorem non per hoc priuetur ſucceſſione. Abb. in consſi.xc.vol.ij.& Ang.consſi.cvij.Maria.Iun.in consſ.xvj.vol.ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

27 XI. Amplia ẽt si ipsa mater sit tutrix relicta in testõ, & nõ fecerit ea, quæ facere debebat, nec alium tutorem petierit. Bart. in consi. ccxv. in ij. q. Syl. nupt. in j. parte, in v. ampliat.

28 XII. Amplia vt ẽt mulier rustica non excusetur, quę nõ consuluit peritiores, ẽt si non potuerit illos consulere. Io. Nico. in j. respon. in ij. dubio, vbi idem tenet etiam si consuluit vnum peritum, nisi saltem vtiliter administrarit bona pupilli, vt suprà dictum est in x. amplia. in ij. limita.

29 Limita si non consuluit peritiores, qa multũ distaret à ciuitatibus, & à locis vbi erant peritiores: vt per Soc. in cõs. xxxix. vol. j.

30 XIII. Amplia vt non sit necesse probare hanc negatiuam, tutorem non esse petitum infra annum, vt dicit Cor. in l. sciant. allegat consi. Bart.

Cõtrariũ Alex. cõs. clxxxvj. vol. vj. Io. Ant. Alex. in consi. lxxxi.

31 Et tenendo istam partem intellige dummodo ꝓbetur filium decessisse infra pubertatem, vt dicit Sal. in d. l. sciant. & ibi Cor. in vltimo not. Bal. in addit. ad Spe. in tit. de pos. ver. pono, Berta fuit vxor. Signorol. in consi. cxeiij.

32 Et idẽ crederem, quo ad illud si probetur filiũ decessisse post annum post mortem patris. Alex. consi. clxxxv. vol. vj.

33 XIIII. Amplia, vt non prius mater excludatur, q̃ sit trãfactus integer annus, in quo tutor peritus nõ fuerit à matre, ita Odofr. in d. l. sciant. q loqtur in matre. Idẽ clarius Ang. ibi, & Pau. de Ca. & Sal. ver. sequitur in tex. & Cor. ver. no. q̃ ad hoc. vbi dicit, q̃ ista opi. est tenenda, quia humanior, licèt alia opinio sit verior. Idem tenet Bal. in l. precibus. ver. item dixi confestim. Idem tenet Odofre. in d. l. matres C. ad Tertul. & ibi Bal. ver. porro mater. & Pau. de Cast. Ang. Aret. in §. fi. inst. ad Tertu. Bal. in cõs. cxl. vol. j. vbi dicit, q̃ ita seruat consue. Cor. consi. ccxxxiiij. vol. iiij. Abb. in consi. xc. in fin. vol. ij. Bal. in consi. cexcij. & consi. eclxxxviij. & consi. lxxj. vol. ij. & consi. eeclxxix. vol. iij. & consi. cclxxxix. vol. j. & consi. cccxcij. volu. iiij. Capra consi. 100. Ang. consi. cxvj. & istam dicit cõem Alex. in l. si decesserit. ff. qui satisd. cog. Pau. de Cas. in l. cum stipulatus. ff. de ver. ob. Pau. de Cast. in consi. cxlvij. vol. j. Nico. de Vbald. in tract. succes. ab intest. in ij. par. in iij. limit.

34 Contrariũ, vt mater debeat statim petere saltẽ infrà 50. dies, nisi fuerit impedita, quo casu ad plus datur annus, tenuit Ricard. Malumb. in d. l. sciant. vbi ẽt Bar. & idẽ Bar. in l. ij. §. cõsetsim. ff. ad Tertul. & in l. ij. ver. sciẽdũ est. ff. qui pet. tut. & sentit Pau. de Cast. in consi xxix. vol. ij. & maximè q̃si parum de anno restabat. Fulg. in consi. xlviij. clarè, & expresse Signoro. Homod. in consi. cxciij. Pau. de Cast. consi. cccxxij. vol. ij.

35 Et q̃si adeo se arctauit ad petẽdum tutorẽ in fine anni, vt nõ potuerit amplius infra annũ, illũ petere, ponit Pau. de Cast. in ꝑ. cxlvij. vol. j. nã sibi debet imputari, dũmodo nõ ex negligẽtia, sed ex impedimento non petierit, vt ibi per eum.

36 Tenendo primã opi. Limita nisi annus fuisset restrictus p iudicẽ. Nicol. de Vbald. in trac. succes. ab intest. in ij. part. in iij. limit.

37 XV. Amplia, ẽt si ꝓfunctorie petat tutorẽ, nihilominus priuatur successione. Bal. in l. omnem. ver. caueat. C. ad Tertul.

38 XVI. Amplia, etiam si per statutum exclusa sit à successione, nihilominus tenetur tutorem petere. Dec. consi. xvj. sequitur Paris. consi. xlj. nu. 58. vol. ij.

Contrariũ tenet Rui. in consi. xliij. in fi. vol. ij.

39 XVII. Amplia ẽt si successio deferatur non de iure cõi, sed ꝑ statutum. Paris. in consi. lxxxiiij. vol. ij. Maria. Iun. consi. xvj. vol. ij.

40 XVIII. Amplia, vt mater omni commodo priuetur, nedum successione. Mant. in consi. cccxxxv. nu. 3.

41 Primò limita, nã non petens tutorẽ impuberi, licèt excludat à successione, nõ tñ excluditur à legatis particularibus sibi factis, ita tenet gl. j. in d. l. sciat. & ibi Bal. in j. q. Cy. in l. omnem. in princ. C. ad Tertu. & ibi Alber. de Rosa. Bal. & Pau. de Cas. & Sal. & Cor. Aret. in consi. xl. in fi.

Contrarium sentit Soc. in consi. xxxix. vol. j.

42 Tñ primũ dictũ intelligit Sal. in d. l. sciant. de legatis factis de bonis patris, secus de legatis factis de bonis impuberis. Syl. nup. in j. part. in xiiij. limit. Pau. de Cast. in d. l. omnem. C. ad Tertul.

Contrarium Corn. in d. l. sciant. licèt dicat in practica non esse recedendum à prima opin.

43 Secundò limita, quia non priuatur substitutione fideicõmissaria per quã succeditur testatori, non aũt ipsi pupillo. Ita Bar. in d. l. sciant & Ang. & idem Bar. in l. ij. ver. si verò vult. ff. qui pet. tut. Sal. in d. l. sciant. Io. de Anan. in consi. cij. Corn. in d. l. sciant. Aret. in d. consi. xl. in fine.

44 Et hoc limita, vt per Bal. in l. omnem. C. ad Tertul. videlicet q̃n fideicommissum est relictum in primis tabulis, secus si in secundis, de quo dicto dubitat ibi Corn. in fi. licèt dicat in practica non esse recedendum à prima opi.

Et idem dicendum est in substitutione vulgari ex qua similiter succeditur testatori. Pet. de Anch. in consi. cccxl. Paris. in consi. xlj. vol. ij. & ita Ang. in d. l. sciant. Soc. in consi. xx. versi. insuper etiã videtur vol. j.

45 Tertiò limita, q̃n filius decessisset post pubertatẽ, ita Odofr. in q. l. sciant. Bal. in l. matres, per illũ tex. dum eum summat. & ibi Bal. in princ. qui assignat rõnẽ. & Sal. ibi ꝑ prin. & Cor. in prin. idẽ tenet Bar. in l. ij. §. si marer. ff. ad Tertul. & in l. ij. ver. iiij. sic. ff. q. pet. tut. Io. Fab. in §. fi. insti. ad Tertul. & ibi Nicol. de Neapol. Cur. Iun. in l. precibus. nu. 67. C. de impub. Cor. cõsi. ccxxxiiij. ver. si aũt decesserint puberes. vol. iiij. Pau. de Cast. in consi. ccclxx. in fi. vol. j. Nicol. de Vbal. in suo trac. de succes. ab intest. in ij. par. in iij. limit.

46 Quartò limita, si filius añ annum decedat. Bal. in d. l. matres. ver. ẽt & alius casus. & ibi Pau. de Cast. in prin. & Ang. in d. l. sciãt. in prin. Bal. in cõsi. lxxxiij. ver. nec obstat prædictis. vol. v. in consi. ccxcij. supẽr iij. puncto. vol. iiij. & consi. ecclxxix. vol. iij. Ang. in consi. clxvi. Bal. in consi. cccxcviij. vol. quarto. Pau. de Cast. in ꝑ. xxix. vol. ij. in consi. cxix. vol. j. Rui. in cõsi. viij. vol. iij. qui ampliat idem esse in tempore præfixo à statuto.

47 Sublimita, q̃si parum de anno restabat. Fulg. in cõsi. cxxxviij. in fi. Alex. in consi. clxxxv. vol. vj. Pau. de Cast. in consi. cxlvij. vol. j. Bertr. in cõsi. xviij. vol. j. & idem voluit Pau. de Cast. in cõsi. xxix. vol. ij. & idem voluit in l. si decesserit. ff. qui satisd. cog. & Alex. in l. cum stipulatus. ff. de ver. ob.

Cõtrariũ Pau. in d. l. cum stipulatus. & Alex. in d. l. si decesserit.

48 Quintò limita, si is, qui debebat petere, excusetur propter probabilem ignorantiam. Bar. in l. ii. ver. item intellige. ff. qui pet. tut. Cor. in consi. lxxxvij. vol. iiij. Soc. in consi. cliij. Fulgo. in consi. cxxxviij.

49 Sextò limita, q̃n is, qui petere debet, esset minor, quia tũc excusaretur, si nõ petiit tutorem, ita Odofr. in d. l. matres. & ibi Bal. in prin. & in l. precibus, ver. videamus ergo. & Sal. in d. l. matres. & idẽ voluit Alber. de Rosat. in l. oẽm. C. ad Tertul. Bal. & Sal. in d. l. sciant. Bal. in consi. ccccxj. vol. iii. Ang. in consi. cxviii. in fi. Fulgo. in cõsi. cxxvi. in prin & consi. lij. Pau. de Cast. in consi. xxix. vol. ij. Cor. in consi. ccxxxiiij. vol. iiij. Soc. in consi. cliij, ver. vi. mater minor. Capra in cõsi. xiiij. Apostil. ad Abb. in c. ex parte M. de appel. Per. de Anc. consi. ccccxl. Sas. in addit. ad Christophor. Porc. in §. fi. inst. ad Tertul. Cor. in consi. xl. vol. iii. Dec. in d. c. ex parte M. de appel. Bertr. consi. xviij. vol. j. Nicol. de Vbald. in suo tract. succes. ab intesta. in ij. parte in iij. limit.

50 Maria. Soc. Iun. consi. viij. vol. j. qui ẽt si postea fiat maior, & post maiorem ætatem filius decedat. & cõsi. cxix. vol. j. Mant. cõs. cccxxxv. Maria. Iun. in consi. cxix. nu. 13. vol. j.

51 Et hoc procedit ẽt si transacto anno efficiatur maior, & post quã maior fuerit nõ petierit tutorẽ per annũ, ita Sal. in d. l. sciãt. & in l. fi C. si aduer. delict. Spe. in tit. de in integ. restit. §. j. ver. sed qd si ipsa. Alber. de Rosat. in l. oẽm. C. ad Tertu. Bal. in auth. si captiui. C. de episcopis, & cleric. & in l. qui ꝑ. C. de incest. nupt. & in l. fi. C. si aduersus delict. Bal. in l. precibus. ver. qd ergo. vbi dicit istam cõem opinionẽ. C. de impub. Rom. in cõs. ccciij. incip. vt habes, & cõsi. eclxxix. Pet. de Anc. in cõs. ceccxl. Las. in addit. ad Christoph. Por. in §. fi. inst. ad Tertu. in fi. Las. in d. l. minoribꝰ, & istã dicit cõem Cor. cõsi. xl. vol. iii. Las. in l. sciendũ §. fi. ver. ad idẽ facit. ff. qui satisd. cog. Soc. consi. xxxix. ver. & prædicta procedunt. vol. j. Fulg. in ꝑ. lii. Ang. Aret. in §. fi. inst. ad Tertu. Grat. cõs. lxxxiij. vol. ij. per totũ. Tiraq. in reg. cessante causa. in iiij. limitatio. nu. 7.

Cõtrarium tenuit Oldr. & Ang. in l. minoribus. C. de his, quib. vt indig.

52 Declarat Pau. de Cast. vt prima opinio ꝓcedat, q̃n ante maiorem ætatem totus annus esset transactus, aliàs secus, & hoc dicit tã in d. l. minoribus, quàm in l. sciẽdũ. §. fin. ff. qui satisd. cog. & idẽ tenet Alex. in l. si cum dotem §. maritus. ff. sol. matr.

Contratium etiã isto casu, & sic ꝙ opinio prima sit indistinctè vera. tenuit Alex. in d. l. minoribus. de his, quib. vt indig.

53 Primò sublimita, nisi minor iam deuenisset ad illam ætatem, in qua ex forma statutui haberetur pro maiore xxv. annorum, ita declarat Dec. in c. ex parte M. de appel.

54 Secundò sublimita in masculo, quia ꝓ ætatem nõ excusaret ipso iure, sed remedio restitutionis in integrũ posset sibi succurri, ita declarat Sal. in d. l. sciant. in prin. C. de legit. hæred.

55 Contrarium, ꝙ non sit differentia inter masculum, & fœminam minorem in hoc, sentit Spec. in tit. de in integr. rest. §. j. ver. sed & si mater. Fulg. expresse in consi. lij.

56 Septimò limita, q̃n fauore pupilli cessatum esset à petẽdo tutore, ita Bal. & Sal. in d. l. matres. in prin. in ij. casu Barto. in l. j. vers. pro hoc facit. C. de neg. gest. Pet. de Anc. cõsi. ceccxl. ver. hoc ergo prę̃supposito, Alex. in apost. ad Bar. in d. l. sciãt, & in apostil. ad l. secundã. §. si mater. ff. ad Tertul. & apostil. ad Iac. But. in d. l. sciãt. Hippol. in sing. cccij. & dicit gl. in consue. Biturig. §. ix. quòd excusatur mater, quæ agenis tutorem non petiit.

Contrariũ Pet. de Anc. in cõsi. ciiij ver. prætera licèt tenuere.

57 Et

Et istam partem puto veram, quia licèt substantia pupilli non exigat tutorem, persona quæ ali, & guberniari debet, cui persone principaliter tutor datur, semper exigit tutelam, argu. text. in §. j. inst. de tutel. cum vulgar.

58 Octauò limita, si mater aliquo casu fuisset impedita petere tutorem, vt sentit Signorol. Homod. in d. consi. cxci. j. Guid. Pap. in consi. clxxix. ibi, j. casu. Ang. Aret. inst. ad Tertul. §. fi. in iiij. not. Grat. in consi. lxxxiij. vol. ij.

59 Et ideo tenet Pau. de Cast. in consi. clvij. volu. j. ꝙ excusatur propter pestem etiam si iura in ciuitate redderentur, quia non erat facile inuenire homines, quos procuratores ad petendum tutorem constituere posset. refert, & sequitur Hipp. in lege prima §. prætera. ff. de quæstio.

60 Et q̃n ob turbationem ciuitatis non facile potuisset iudicem habere, ponit Fulgo. in consi. cxxxviij. in fi.

61 Et similiter excusatur, si propter pestem mater administrauit non confecto inuentario. Io. Ant. Alex. in consi. clxj.

62 Nonò limita, si is, qui petere debet, tanquã proximior in gradu, & ad quẽ spectat successio, esset legitimus tutor, nã nõ tenet alium petere, nec priuat, si nõ administrauit, ita Ang. in cõsi. xxxvij. & ista fuit opinio Dyni. ꝙ quam tenet Bar. in l. j. ver. contrariũ credo. ff. qui pet. tut. Bal. in consi. ccxvij. vol. v. Corn. consi. cxiij. vol. iiij. qui dicit ita etiam consuluisse Dionysium de Barigianis. Pau. de Cast. consi. ceclxx. in fi. vol. j.

63 Decimò limita, q̃n pupillus habet pupillarem substitutum, nã tunc non excluditur mater, si tutorem non petat infrà annũ, ita Bar. in l. ij. ff. qui pet. tut. Bal. cõsi. ccexvij. vol. v. Cor. in d. l. sciãt. in fi. qui tripliciter limitat ex mente Barto. in d. l. ij. ff. qui pet. tut. Ang. in consi. cxviij. in fi. Pet. de Anc. consi. ecl.

Contrarium Bal. in consi. ccccx. vol. iij. vbi tenet, ꝙ excluditur auia per lapsum anni, & non substitutus pupillaris.

64 XI. Limita, si is qui poterat excludere negligentem ob tutorẽ nõ petitum tacuit, ga hæres eius illũ excludere nõ poterit, ita Pet. de Anch. in consi. ceccxl. ver. prætera non absurdè.

65 XII. Limita, quando is, qui gradu proximus est, turelã suscipiat seruatis seruandis, licèt malè, & inutiliter administret, vt dicit Fulgo. in consi. lij.

66 XIII. Limita, nam non priuatur mater. vel alius ad quem spectat onus petendi tutorem, q̃n pupillus habet tutorem legitimum, ita in matre ponit gl. & Sal. in l. matres. C. ad Tertu. Fulg. in consi. lij. & consi. cxxxviij. Alex. in consi. clxxxv. vol. vj. Maria. Iun. consi. xvj. vol. ij.

Contrarium in matre tenet Bar. in d. l. matres & ibi Bal. & Pau. de Cast. Alber. de Ros. in l. omnem. C. ad Tertu. Bal. consi. xlj. vol. iij. Guid. Pap. in consi. clxxix. Mant. in consi. cccxxxv.

Soc. autem distinguit, aut legitimus præcedit matrem in tutela, & procedat prima opinio: si autem non præcedit eum, tũc secunda opinio locum habet. ita declarat in consi. cliij. & ita procedit quod not. Bal. in l. matres. ver. quæro vlterius dictat statutũ. & fuit de mente Bal. in d. l. in prin. dum saluat gl. in d. l. matres, in patre, qui filium emancipauerat.

67 Aliter vr declarare Bal. in l. precibus, ver. solutio, si legitimi, nam aut tutor legitimus solẽniter cum decreto iudicis administrat, & tunc mater excusatur: aut administrat de facto, & tunc ipsa priuatur successione, nisi infra annum apud acta renunciauerit tutelæ.

68 Item declara primam opinionem, quando tutor legitimus est talis, qui compelli possit inuitus ad tutelam, non aliàs. ita Calca. in consi. ccccxxxv.

Contrarium Maria. Iun. in consi. xvj. vol. ij.

69 Et propterea, si mater infra annum nubat, quia succedit in eius locum legitimus tutor ipsius pupilli, mater non priuabitur. ita Ang. in l. matres. C. ad Tertul.

70 Prout etiam mater, & alius quilibet excusatur, quando filius habet tutorem testamentarium. Bal. in consi. ccccciij. vol. iiij. Ang. in consi. clxvj. in fine, versi. j. quia. Ruinus in consi. viij. volumine tertio.

71 XIIII. Limita in matre ꝓdiga, cui bonis esset interdictũ, quia non priuatur successione ex eo, qa tutorẽ non petiit. Ita Ang. in l. Fulcinius. §. adeo. in fi. ff. ex quib. caus. in pos. eat. & in l. is, cui bonis. ver. tu limita hoc. ff. de verb. obl. ponit apostil. ad Abb. in c. ex parte M. de appel. Sylu. nup. in j. par. in viij. fall.

72 XV. Limita, si añ annum ingrediatur monasterium, ita Bald. in d. c. ex parte. vbi idem tenet etiam si efficiatur de tertio ordine. & Præpos. ibi. Sylua. nup. in j. par. in vj. ampliatio. Bal. in l. omnem. ver. sed quid si mater. C. ad Tertul.

73 XVI. Limita, si etiam tacitè à marito habuerit licentiam trãsfundi ad secunda vota, Grat. in consi. lxxxiij. vol. ij.

74 XVII. Limita, nam mater nedum habet annum, sed etiam quem dies vltra annum. gl. consue. Turon.

De Iure immunitatis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Immunis si describatur in libro debentium soluere, & non appellet, sibi præiudicat.

1 QVI est immunis à solutione collectarũ, si describatur in libro debentiũ soluere, & non appellet infrà decẽ dies, vel fm alios infrà annum, vt priuilegio renunciare, & sibi præiudicare. Ang. in l. §. si quis tutor. ff. q̃n appel. sit. ver. hic est casus in terminis. Alex. cõsi. cxxxvj. ver. præterea ẽt posito. vol. ij. & cõsi. cj. ver. iij. principaliter. vol. j. And. de Barulo. in l. j. C. de his, qui sponte mun. subeunt. lib. x. Fel. in c. cùm accessissent. ver. ad idem no. de ẽsti. Iaf. in l. ꝓtor. §. fi. ff. de ope. noui nun. ver. aliqã officiũ. posse R. o. ibi, ver. adde duos. Balb. in trac. præscri. in iiij. par. quartæ part. princi. in xxx. q. nu. 106. ver. & pro hoc dicto. Claud. in l. fi. ver. itẽ ad vnũ aduerte. ff. de cõsti. Prin. Bertr. cõsi. clxxxj. ver. prætera ex discursu. vol. iij. in nou. Gozad. consi. xxiij. ver. non obstant contraria Paris. consi. xxv. nu. 114. vol. j.

Cõtrariũ vt tenere Ias. in l. falsõ. ver. item in materia. C. de diuers. resc. & clarius in l. fi. ver. no. postremò. ff. de consti. Prin.

2 Tenẽdo primam opin. cõem, Limita, qtia regula locũ habet, q̃n describeretur pro oneribus, à quibus est immunis per priuilegium, secus verò, si sit immunis ex dispositione iuris communis. Rui. consi. cvij. ver. non obstat etiam. vol. v.

3 Secundò limita, nam conclusio habet locum q̃si quis in totũ immunis describeretur tanquam non immunis, secus verò q̃n non immunis diceret se excessiuè grauatum, quia tunc semp pot conqueri de suo grauamine. Balb. in tract. præscr. in iiij. par. quartæ partis prin. q. xxx. nu. 106. & seq. Bertr. consi. clxxxj. nu. 16. ver. prætera ex discursu. vol. iij. in nouis.

4 Et propterea infertur ex principali conclusione, vt immunis soluens collectas sine prestatione. amittat priuilegiũ immunitatis, vt declarat Bar. in l. j. C. de his, qui sponte mun. subeunt. ver. no. finẽ legis primæ. Io. And. in c. ij. ver. maximè si talis priuilegiat⁹, de immunit. eccl. Alex. cõs. cxxxvj. ver. rursus dico. vo. ij. Abb. in c. cũ accessissent. de const. ver. & vide omninò. & ibi Fel. ver. iij. regula est. sentit Rom. cõsi. cclij. in fi. ver. quo ad vltimũ. Rui. cõsi cxcvj. ver. quo verò ad fm. vol. j. Pet. de Anc. in consi. cclx. in fi. vers. postremò non solùm. Barb. consi. xlj. ver. facit l. ij. vol. j.

5 Amplia idem esse, quando promisit soluere. Io. And. in d. c. ij. ver. maximè si talis. de immuni. eccle. Pet. de Anch. consi. cclx. in fin. ver. postremò non solum.

6 Cõtrariũ ꝓ soluẽte tenet Cy. in l. volũtarie. C. de excus. tut. Ias. cõsi. xxvj. ver. nec obstat. vol. iij. Alex. ꝑ. cxcij. ver. postremò circa quartũ. vol. ij. Guid. Pap. q. cccl xxxvij. Chassa. cõs. lxv. ver. quo ad probationem verò. Alex. cõsi. xxxv. ver. sed ea mihi. vol. v. & cõsi. cviij. ver. non obstat sextum. vol. iij. Ias. consi. xxv. ver. non obstat illud vol. iij. sentit Ripa, licèt non clarè, in xxj rñ. ver. accedat ad corroborationem. vol. j. Dec. in c. cùm accessissent. ver. v. Abb. de consti. & ver. retenta tamen.

7 Tenendo primam opin. Limita, q̃n nõ soluisset, sed tñ immunitas esset reuocata, quia si fuisset reuocata nulliter, non est opus appellare infrà decem dies, aut infrà annum, sed semper opponi posset de nullitate vsque ad xxx. annos. Rui. consi. cxcvj. ver. non obstat etiam. vol. j.

8 Secundò limita, si coactè soluisset. Rui. in d. consi. cxcvj. versi. postremò obstat. vol. j.

9 Tertiò limita, vt faciat sibi ꝓiudicium, quo ad ea onera tñ, pro quibus reperitur descriptus, non quo ad alia. Guid. Pap. q. cclxxxvij. Rui. consi. ccxix. ver. non obstat etiam. vol. j.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Forenses sunt immunes à collecta.

1 COllecta non põt imponi forensibus ẽt respectu possionum quas forenses habent in territorio collectãtis. ita voluit Bar. in l. j. ver. sed quæro cui. C. de mul. & in quo loc. libr. xj. in l. munerũ. §. patrimoniorũ. ff. de mune. & hono. in l. rescripto. §. fi. eo. tit. Bar. in l. libertus. §. fola. ff. ad municip. in l. cũ neque. C. de incol. lib. x. Fede. de Sen. in ꝑ. cli. Imo. in consi. xlviij. Guid. Pap. q. cccxcꝯj. & consi. lxj. Alex. consil. lxxviij. ver. si vult se fundare. & ver. minus ẽt. vol. vj. & cõsi. lxviij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vol.ij.& consi.lij.in princ.vol.v.Dec.cõs.eelxxxv. ver.ij.principaliter.Curt.iun.consi.lx.& consi.lxi.vbi dicit istam cõem opin.Idẽ voluit Alex.consi.cj.vol.j.Parpal.in l.placet,ver.ij.dicatis.C. de sacro.eccl.Aret.consi.cxxxij.Paris.consi.xxv.vol.j.Aim.cons.cxcv. Grat.consi.lxj.vol.j.Rui.consi.cxj.vol.v.

2 Contrarium, q̃ ẽt forensibus possidẽtibus bona in territorio possint imponi collectæ, voluit, licet nõ clarè, lo.de Isern.in c.1.i tit.quæ sint regal.in verbo, cõdemnationũ. dũ dicit collectã esse munus patrimoniale.& clarius ibi hoc voluit Bal.ver.itẽ collectæ. & fuit de mente gl.in l.ij.C.de mun.patri.lib.x.Dec. cõs.dcxciiij. Curt.iun.cõs.lx.Alex.cõs.lij.vol.v.& in apostil.ad Bar.in l. rescripto.§.fin.ff.ad municip.licẽt loquatur de collectis sportularijs.& sentit Pau.de Cast.in l.inter debitorem.ff.de pact.

3 Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis communis; Primò amplia, etiam si collecta habeat certam, & determinatam præstationem, Aret.in consi.cxxxij.

4 Primò limita, in vsurario, cui ex dispositione iuris cõis ẽt is forensis sit, põt imponi collecta, Bar.in l.prima.C.de mul.& in quo loc.lib.xj.in l.cũ neque.C.de incol.lib.x in l.munerũ.§. patrimoniorũ.ff.de mun.& hon.Bal.in l.ẽt.C.de execut. rei iudic.Parpal.in l.placet.in iij.fall.C.de sacro.eccle.

5 Secundò limita.in ciuitatibus,vel locis, quæ habent hoc priui legiũ collectandi forenses possidẽtes.ita Bar.in d.l.j.C.de mul.& in quo loc.lib.xj.& in l.cũ neque.C.de incol.in l.munerũ.§.patrimoniorũ.ff.de mun.& hon.in l.libert⁹.§.fola.ff.ad municip. Curt.iun.cõs.lx.ver.succedit igitur aliud.& cõs.lxi.ver.sed multo clarius.Parpal.in d.l.placet.in i.limit.Are.consi.cxxxij.

6 Tertiò limita, q̃n de cõsuetudine collecta imponeretur forensibus,ita Bar.in d. l.j.C.de mul.& in quo loc.lib.xj.& in l.cum neque.C.de incol.Alex.consi.cj.vol.j.& consi.lij.vol.v.& consi.lxxviij.vol.vj.& consi.lxviij.vol.ij.Arc.cõs.cxxxij.Guid.Pap.q.cccxcvij.Dec.cõs.dcxciij.Curt.consi lx.& consi.lxj.Alex.in apostil. ad Bar.in l.rescripto.§.fi.ff.de mun.& honor.Bal.in consi.cccexxxiij.volumi.j.& consil.ccxxvij. volumi. j. Guido Pap.ꝛ q. lxxxvij. & voluit Bar.ĩ simili, & ĩ casu fortiorĩ l.j.C.de auro coron.lib.x.

7 Et talẽ consuetudinem vigere per Italiam cõiter dicit Bart.in d.l.j.C.de mul.& in quo loc.& in l.libert⁹.§.fola.ff.ad munic. Bal. in l.etiam.in fi.C.de execut.rei iud.Alex.consi.cj. vol. iij.& consi. lij.vol.v.Dec.consi.dcxciiij.Brun.in tract.q̃ stant.masc.in vj. arti. prin.ver.& ita dicit Paris.consi.xxv.nu.55.& seq.& nu.76. vbi etiam dicit communem.

8 Sed ad vnum est animaduertendũ, quia Bar.in d.l.cũ neque.C. de incol.exigit consuetudinem tpis immemorabilis. & idẽ Are. consi.cxxxij.& Alex.consi.lij.vol.v.& consi.lxviij.vol.ij.Rui.consi.cxvj.vol.iiij.& consi.cxxvj.eo.vol.

9 Cõtrarium verò, q̃ nõ requiratꝛ tps immemorabile, sentit Alex.in d.consi.lxviij.vol.ij.dum tenet in alia opinione vt sufficiat tps xl.annorũ.& tenet sufficere tps xxx.annorũ.idem tenuit Curt. cõs.lx.Ias.verò in d.l.de quibus.ff.de legib.tenet sufficere tps decem annorũ.idẽ tenet Balb, in tract. p̃scriptio.in iij. parte quintæ par.principalis,in vi.q. apostil.ad Bar.in l.i.C.de mul.& ĩ quo loc. Parpal.in l.placet.in iij.fal.C.de sacro.eccl.Paris. consi. xxv.vol.j.

10 Concorda, q̃a prima opinio procedit in iuribus realibus habentibus cãm discontinuam, in quibus requiritur tempus antiquissimum:secũda verò opi. procedit in personalibus, vt per Aimo.de antiq temp.in quarta part.nu.178.

11 Quartò limita,si p̃dia effecta sint tributaria,vt no. Bar. in l.libert⁹. §.fola.ff.ad munic.ĩ l.rescripto.§.fi.ff.de mun. & hono.ĩ d.l. cum neque.C.de incol.in d.l.j.C.de mul.& in quo loc.Bal. in l.ij. ver.& ad hoc.C.sine censu,vel reliq.fund.Bald. in consi.ccxxvij. Parpa.in d.l placet.in ij.fal.C.de sacro.eccl.

12 Quintò limita,si collecta imposita fuerit à supremo Principe,cui non mõ locus in quo collecta solui dẽt, sed ẽt persona, q̃ vt forensis recusat solutionem,subiacet, vt declarat Bart. in d.l.j. ver.aut imponitur.C.de mul.& in quo loc.Pau. de Cast. in consi. cclxxxvj.vol.j.Venaf.in consi.xxxij.Soc.in consi.cxxix.versi.sed prædictis.vol.j.Rui.consi.cxj.vol.v.

13 Sextò limita,si non solueret forensis collectas, pro possessionibus alibi sitis,vt puta in loco sui domicilij,ita Guid.Pap.q.lxxxvij.Venaf.in consi.xxij.

14 Septimò limita,nã per statutũ ẽt forẽses possidentes possunt adstringi ad collectas,vt si statutũ dicter,vt q̃cunque habeat possessiones in territorio,cõtribuat ĩ collectis. & istud voluit Bal. ĩ l. vnica.ver.& gl.ibi dicit.C.de sent.quæ ꝓ eo, q̃d interest. Alex.in cõs ci.vol.j.in ꝛ.lxviij.vol.ij.& in cõs.lij.vol.v.& ꝛ.cxlviij.ĩ prin. vol.vj.Pau.de Ca.ĩ cõs.cccxxix.vol.j.Curt.ĩ cõs.lx.& cõs.lxj.Dec. in cõs.dcxciiij.Balb.in trac.p̃sc.ĩ ij.par.quintæ part.prin.in vi.q.& per Alex.in l.rescripto.§.fi.ff.de mun.& hono.& ibi in apostil. ad Par.Paris.in consi.xxv.nu.79.& seq.vol.j.

15 Amplia hãc limitationẽ, q̃a collecta imposita vigore statuti solui dẽt etiam si statutum non reperiatur.Bart. in l.admonendi. ver.& istud facit ad q.& ibi Ias.ff.de iureiu.Fel.in c.quoniam Abbas, de offic.deleg.Paris.in consi.xxv.nu.81.vol.j.

Quod cuiusque vniuersitatis nomine,&c.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Vniuersitas,& singuli homines ipsius an idem sint.

1 FIt glo.in l.sicut.in §.si quid.ff. quod cuiusque vniuersitatis nomine. in gl. vnica in fi. colliguntur duæ conclusiones.

Prima est, q̃ vniuersitas, & singuli homines idẽ sunt, quia vniuersitas ipsa nihil aliud est, quã ipsi homines ipsius vniuersitatis. & idem ponit ibi Bal.Mãt.in ꝛ.ij.nu.75.& seq. Contrarium Pau.de Cast.in d.l.sicut.in §.si quid.in princ.ff. q̃d cuiusque vniuersitatis nom.Bar.ĩ l.aut facta.§.fin.ff. de pœn. ver. vlterius quæro. Aret.in l.j.§.fi.ff.de acq. possꝛ.Fel. in c.eam te.de rescript.qui infert ad multa,& multos Doct.allegat,quos præter mitto,referendo me ad illum.& ibi Rip.nu.43.Corn. consi. lxiij. vol.iiij.nu.4.& idem Fel.in c.dilectus.el ij.de simo. Paris.in consi. xxvij.nu.102.vol.j.& consi.cxj.nu.61.vol.j.Cor.consi.cxlviij nu. 25.vol.j Bertr.consi.xlij.nu.7.volu.j.Oldend.in libel.iur. & æqui. Dec.consi lxj.& in c.eam te.nu.7.de resc.Rui.consi.ccij.vol.ij.

2 Et iõ q̃n vniuersitas nihil hẽt,& solutio dẽt fieri per singulos, tunc singuli nõ soluunt vt singuli,sed tanquã vniuersitas, vt puta si dissoluto monasterio monachus petit partẽ,nã eã petit non tanquam monachus,sed quasi pars conuentus,gl.in c.cũ dilecta. in verbo,restitutis,de resc.vbi ponit vtrunque dictum.

3 Pro cõcordia aliqui dixerunt,nã aut oẽs de vniuersitate nemine excepto aliquid fecerunt, & tũc ꝓcedat prima opi. vt dicatur factum ab vniuersitate.aut aliqui de vniuersitate deficiunt,& tũc non dicitur factum ab vniuersitate,Cor.in consi.cexcix.vol.j.

4 Alij verò dixerunt,q̃ homines de vniuersitate dicunt ipsa vniuersitas si collectiue capiant,non si distributiuè.Fel.in c.significasti.de for.compe.Cor.consi.ccxj.nu.4.vol.iiij.

5 Alij aũt dixerunt,q̃ vniuersitas nihil aliud est,quàm homines vniuersitatis ſm ipsam veritatem,sed secundum fictionem,& dispositionem iuris aliud est vniuersitas, aliud homines vniuersitatis.prout refert Fel.in c.eam te.de resc.

Tenendo vltimam partem ex ea inferuntur plura, quæ cõgerit Fel.in d.c.eam te.de rescript.& in cap.dilectus.el ij.de simo. ad quæ me remitto.

6 Et vltra ibi dicta infert, q̃ debitum vniuersitatis nõ est debitũ singulorũ.nec cẽ.tex.est in d.l.sicut.in §.si quid.ff.q̃ cuiusque vniuersitatis nom.& ibi Ang.in prin.& Pau.de Castro in j. & ij. not. Bertr.in consi.ccxlij.vol.iij.Milleus in practica.Afflict.super Con. in rubr.de animal.in pasc.affidæ.nu.12.

7 Secundò infertur, vt procurator constitutus ab vniuersitate non sit idoneus in causis singulorum hominum de vniuersitate. l.ij.ff.quod cuiusꝛ.vniuer.nomine.Dec.consi.lxj.nu. 3.& in c.eam te.ver.& ad hoc facit.de rescript.

8 Primò limita,nam procurator capituli põt appellare à declaratione excõicationis latæ ob contumaciam capituli contra nonnullos de capitulo,vt per Rot.in dec.j.in tit.de dol. & contuma.in dec.Bisig.ver.sed propter hoc.

9 Secundò limita,q̃n appareret procuratorem cõstitutũ fuisse ab vniuersitate,& ab hominibus per dictionem copulatiuam,vt declarat Rui.in consi.cxxix.nu.12.vol.iiij.

10 Tertio iferẽ,nã liberatio facta ipsi vniuersitati ñ liberat singulos hoies vniuersitatis.Dec.in ꝛ.lxj.Rip.in c.eãte.n.43.de rescri.

11 Quintò inferẽ similiter,vt res vniuersitatis nõ dicant̃ res singulorũ.l.sed si hac.§.q manumittunt̃. ff.de in ius voc. c. q manumittit̃.xij.q.ij.gl.& ibi Bar.ĩ l.in tit̃.§.vniuersitatis. de rer.diui.Alber.in l.sicut.§.si qd.in fi.ff.qd̃ cuiusꝛ.vniuersitatis nom. Are.in l.j. §.fi.ff.de acq.possꝛ.Cor.cõs.ccxciij.n.12.vol.iij.& consꝛ.clxxxviij.n. 9.vol.iiij.& ꝛ.ccxj.nu.2.vol.iiij.Abb. ĩ c.eãte.nu.12.de rescript.

12 Et similiter lis vniuersitatis non dicitur lis singulorum, nec econtrà,Cor.consi.ccxciij.nu.11.vol.iij.

13 Et compromissum vniuersitatis non est compromissum singularium personarum,Soc.in consi.xcv.vol.iij.

14 Primò limita,q̃a quantũ ad præscriptionẽ mala fides singularium personarũ nocet ipsi vniuersitati,q̃a per hoc ipsa vniuersitas dr esse ĩ mala fide,donec illi,qui primò habuerũt malã fidẽ, decesserint,& alij succesꝛint.qui bonã fidẽ habere dicant̃.Inn. in c.cura.de iur.patro.& ibi Host.& Ant.de But.& Abb.ver.iij solutio,& Car.ver.quid ergo dicemus.& Collect. ver. vel dic & ꝓbabiliter.Bar.in l.potest.in fin.& ibi Cuma.ff.de vsuca.Soc.consi. clxxxvij.versi.prꝛterea vltra famam.Balb.in tract.præscri.in xvij. q.in tertia par.tract.nu.85.decis.Neap. iiij. in v.dub. in nou.Cor. consi.xliij.in fi.vol.ij.Paris.consi.xxvi.nu.106.& seq. volu.j. & ꝛ.cj.nu.100.eod.vol.& consi.ciiij.nu.153.vol.j.

15 Immo etiam mortuis primis habentibs malã fidem impediri præscriptionem in vniuersitate, tenuit Bald.in l.imperiũ.ff.de iur.om.iud.quem refert, & sequitur Cor.con.xxij.nu.12.vol.j. Paris.consi.xxvij.n.106.& seq.vo.j.& con.ciiij.nu.133.vol.j.

16 Secũdò limita,in mãdato facto capitulo q̃d cõtineret nudũ factum,vt puta quòd reciperet canonicum iam creatum à Papa, nã etiã singulis videtur hoc mandatum, q̃ etiã possunt illud implere.In ĩ c.cã te,de resc.ver.hoc nõ placet.& ibi Io. An.ver.hoc non placet,& ibi Ant. de But.vers.quandoque mandatur aliq̃d. Car.in quarta oppos.Abb.ibi ver.tu potes ꝓcordare.Imo.ibi ver. in eadẽ gl.& ibi Fel.vers.actus consultẽs.Inn.in c.bonæ,el secundo.in verbo,temere.de postul.prælat.Arch.in c.nullus.in fi.lxiij. dist.Feder.de Sen.ꝛ.ccxc.ver.alio modo.Imo.in ca.cum omnes. vers.item aduerte.de const.Domi.in c.eũ q.in final. verb.de dol. & contum.in vj.Pet.de Anch.in c.cum aliquibus.ver.dicit etiam Inno.de resc.in vj.Abb.in sermone Concilij.vers. quinta ratio. Ant.de Butr.in d.c.bonæ.vers.Innocẽtius ponit hic.Flor. in l.citatas.ff.si cert.petat.Patin.in tract.de potest.cap.fede vac.in quito præludio.n.15.Io.And.in c.si capitulo.de concess. præb. in vj. vers.secus si receptio.& Domi.ibi ver.quæro per quos.Soc.ꝛ.ꝛ. xcv.n.14.vo.iij.& in l.j.§.fi.in fi.ver.quod tũ limitari posset.ff.de acq.pos.Fel.in c.dilectus.el secundo.vers.facit quod not.Inn. de simo.Domi.in c.Romana.§.vniuersitatẽ.ver.& istud idẽ.de sent. excom.in vj.Rip.in d.c.eam te.vers.sunt qui.de rescript.

17 Tertiò limita,quia appellatio interposita ante excõmunicationẽ pẽr vniuersitatẽ ꝓdest singularibus, vt excõmunicari non possint:& si feratur, põr dici excõmunicatio nulla etiã per ipsum capitulũ,si sua in tereſt.Inn.in d.c.Romana.vers.sed quæritur.de sent.excom.& ibi Domi.ver.sed pone.& ibi Philip.Fran.

18 Quartò limita,q̃a sciẽtia singulorũ collegialiter ꝓgregatorũ dicit sciẽtia vniuersitatis.Rui.ꝛ.cxxix.n.11.ver.& ideo. vo.v.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Possessio acquiritur vniuersitati per homines de vniuersitate.

1 ALia ꝓclusio ponitur per gl.in d.l.sicut.&.si quid.ĩ fin. ff.quod cuiusꝛ.vniuersꝛ.no. vt per hoes vniuersitatis acꝙratur possessio ipsi vniuersitati, sequitur ibi Bald. in fi.& ibi Alber.de Ros.& Paul.de Castro, in fi.

Contrarium Cuma.ꝛ.clviij.Cor.ꝛ.ccxcix.vo.j.& consil.xlvj. vo.iij.& cõs.lxiij.vol.iiij.& consi.cxlviij.vol.j.Cæpoll. in tract.de seruit.rust.prẽd.in rub.de seruit.iur.pascẽ.vers.sed dubiũ est qualiter.Deci.ꝛ.ccxxj.Ripa in c.eãte.de rescrip. Bertrand.ꝛ.xlij.n. 6.& seq.vo.ij.Paris.cõs.xvij.nu.102.vo.j.& consꝛ.ciiij.n.132.vo.j.

2 Pro concordia dicebatur, quia si singuli possederunt nomine vniuersitatis,& sciẽtibus officialibus ipsius vniuersitatis,dicitur quæsita possessio vniuersitati,& non aliàs. Cuma.in consꝛ.clviij.Curtius senior cõs.lxxvij.Cæpolla in trac.de seruit. rust. prẽd. sub rub.de seruit.iur.pascen.Aret.in l.j.§.fi.in fin.ff. de acq. possꝛ. & ibi Soc.in finalib.verbis.Deci.consꝛ.ccxxj.Cor.consꝛ.cxcix.ver. & magis in propriis terminis.vol.j.Parisꝛ.consꝛ.cxj.vo.j.Rui.consꝛ. cxxix.vol.iiij.Bertran.consi.xxiiij.vol.j.in antiquis.

3 Et ratio est, quia possessio vniuersitatis retinetur per vsum particulariũ.Pau.de Cast.in d.§.si quid.ff.quod cuiusque vniuersꝛ. nom.Cor.ꝛ.ccxcix.ver.ita etiã dicendum.vo.j. & consꝛ.xlvj.vol. iij.Bertr.consꝛ.xlij.vol.ij.Soc.in l.j.§.fi.in fi.ff.de acq.possꝛ.

De Maioritate, & obedientia.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Licentiatus si post longum tempus ad gradum sit promotus,an præferatur alijs,qui medio tempore ad gradum sunt assumpti.

MAXIME dissentiũt inter se scribẽtes in illa quæst. an qui primò fuit licentiatus,si post longum tempus ad gradum promoueatur, præferatur omnibus illis,qui medio tempore ad gradũ sunt assumpti.Nam quòd præferatur, tenet Ange. Aret. in §. quædam.versic.facit tex.singularis. inst. de act. sequitur Fel. ĩ rub.

de maio.& obed.& in c.clerici.de iud.Alex.ĩ apostil.ad Bar.ĩ l.ij.ff. de obseq.patro.præst.Staphil.de lit.grat.& iust.Hisp.ĩ repe.rubr. de dona.inter vir.& vxor.§.xxxviij.n.11.& seq.vbi dicit istud cõmuniter teneri.q allegat ꝓ ista parte Io.Cald.ĩ c.capitulũ. S.Crucis.de resc.relatũ per Maria.in c.quãto in fi.de magistr.Dec.in l. cũ qd.ff.si cert.pet.Soc.in cõs.lxx.vol.iiij.gl.ĩ reg.cãcel.in pe.reg. in iij.par.Pet.Leuand.in tract.de dot.in iij. q.in fi Boer.de auctor. mag.ꝛ.n.98.& hanc partẽ teneas, quæ videtur magis cõmunis.

Contrariã sententiã tenuit Fel.in proœm.Decre.in verbõ,Gregorius.ver.vtrum appellatione prælati-las.in l.cũ quid. ver. adde etiã ad prædicta.ff.si cert.pet.& in l.filiæ licẽt.ver.adde.& notabilem tex.C.de colla.& consi.cxcvj.ver.per hoc etiam apparet.vol. ij.Gram.in consi.cxvj.vol.ij.Rui.in consi.xix.Alciat.ĩ tracta. præsumptio.in prima regu.in xlv.præsumptio.

De Præbendis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Gratia etiam re integra morte concedentis non expirat.

1 QVærunt Doctores,an morte concedentis re integra gratia expiret,Et cõmunis est cõclusio,vt gratia morte cõcedentis etiã re integra nõ expiret.c.si sup gratia.de off.deleg.ĩ vj.ca.si cui nulla.de præb.ĩ vj.gl.pragm.sanct.ĩ gl.ĩ verb. mãdatũ.Rot.in nou.decis.cclxxxv.Fran.in c.si gratio sẽ.de rescript.in sexto.in primo not.Domi.in c.ij.versi.possẽt cõcludi.de preb.in vj.Milis in verbo, gratia facta licẽt nõdũ executa.Fel.in c.licet vndique.ver.& ĩ ista materia.de of.de leg.Chassa. in cõsue.Burg.ver.item quæro.Rebuf.in concord.in rub. de mãda.apostol.in § j.super gloss.in verbõ,sui Pontificatus.

2 Primò amplia etiã si solo verbo facta sit gratia,& desuper nulla sit facta scriptura,Bal.in l.humanũ.ĩ fi.ver.breuiter veritas est. C.de legi.Arch.ĩ ꝓœm.sexti.ver.ĩ hac altercatiõe.& ibi Io.And. ver.hic erat.Archi.Bal.in l.falsus.ver.priuilegia etiam.C. de furt. Chassꝛ.in ꝙuer.Burg.ver.imo etiã.Dec.in c.relatũ.ver. subsequẽter Abb.dicit.in rubr.de cõstit.ver.& ideo si post.de constit.in antiquis.decis.dccclxxxiij.Rebuff.in concor.super rubr. de manda. Apostо.§.j.in verbo,literas.ver.ideò si moriatur.

3 Secundò Amplia,idem esse in excutore dato per Papã ad gratiã per eũ factã exequendã, cuius executoris officiũ morte ipsius Papæ,etiam re integra nõ expirat, dicto c.si super gratia.de offic. deleg. in vj. Io. Andr.in addi. ad Spec.in tit.de iudi.de leg.§.rectè. versi.item mortuo mandatore,in verbo,licẽt.Guidõ Papæ quæst. ccccxcj.Bald.in l.fi.versi.sed pone ꝙ princeps.ff.de cõstitu.princ. Milis in verbo,gratia facta,licẽt nondum executa.

4 Amplia hanc ampliationem,nam idem est in executore dato per legatum super graria per eum facta, Lap.alleg.xvij.Fran.in c. si super grattia,in prin.& in vlti.q.de of.de le.in vj.& ibi Dom.q.j.

5 Limita hanc ampliationẽ non ꝓcedere in executore dato ad gratiã faciendã,per tex.in c.si cui nulla,de præb.ĩ vj. & ibi gl.Io. And.ĩ addi.ad Spe.in tit.de iudi.de le.§.restat.ver.itẽ mortuo. sup verbo,licẽt.Bal.in l.mãdatũ.in iiij.oppoſ.C. manda. Aegid.decij. dxliij.Staphil.de lite.gra. & iusti.Gomes.in tract. mand. de ꝓuid. ver.sequit̃,& alius effectus.Rebuf.in cõcord.in rubr.de for.mãd. apost.§.j.super verbo,sui pontificat⁹.Frã.ĩ c.si super gratia,ver.& intellige primò.& ibi Ancha.in j.not.de offi.de le.ĩ vj.vbi dicit,q̃ gratia facta nõ expirat morte cõcedentis, sed gratia facienda sic.

6 Et ideo facultas dispensandi cũ certis personis fauore illorũ, qui veniebant dispensandi,expirat morte cõcedentis re integra, ita ꝓcedit quod not.Spec.in §.dicendũ, ver. quid si is, de dispen. & quod not.Fel.in c.licẽt.in prin.ver.amplia hoc habere locum, de offi.dele. & ita declarat not.Io. Andr.in addi.ad Spec. in dicto §.dicendum.ver.quid si is,de dispensationib.

7 Et hoc est quod dicitur,vt q̃n literæ executoris gratię emanãt per viã cõmissionis,ipsius iurisdictio expirat morte cõcedentis, vt dicit Bal.in l.fi.ver. sed pone.ff.de constitu. princip.& idẽ dixit Deci.in c.relatum.vers.& ista conclusio intelligitur, de offi.dele. & in rub.de constitu.in j.lectu.versi.& ista conclusio.

8 Secus verò,quando facultas executoris esset data in gratiam ipsius executoris,vt si data sibi sit facultas dispẽsandi cũ personis incertis,talis enim facultas morte concedentis non expirat,quia dicitur gratia facta, & nõ gratia facienda, per tex.in dicto c.si cui nulla.de præben.in vj.Fede.de Senis in consi.lxxviij.Decis. Neap. cxxj,numero 10.& numero 11.in nouis.

9 Imò si moriatur Episcopus habens potestatẽ à Papa ꝓuidendi, quib⁹ sibi videret in ecclesia sua de bñficiis vacaturis, & ipse Epi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

scopus cõtulerit vni canonicatũ, reseruata sibi præbenda ꝓxima vacatura, & antequã præbẽda vacet, moriat Episcopus, gratia ñ fact. nõ expirat. Rota in no. decis. cclxxxv. Fran. in c. quodã. versũ. & per hunc tex. videtur. de præb. in vj. vbi tamen aliquantulũ dubitat Aen. de Falco, ĩ trac. reser. ver. sed huic dicto obstat firmiter.

10 Sublimita limitatiõe datã ad ampliationẽ, nisi executor dat' ad gratiã faciendã in vim illius ꝓcessisset ad collationem, gã nõ expiraret gratia etiã reuocata, vel cessante legatione. Lap. in alle. xvij. Anch. in c. presenti. in fi. ver. vltimò aduertẽdũ. de of. leg. Domi. in c. ũ super. ver. sed pone ꝙ dat. de of. dele. in vj. Staphi. de lite. gra. & iustis. quãuis contrariũ in reseruatione facta per legatũ, etiã si deuentũ sit ad collationẽ, tenuit Domi. in d. c. præsenti. ver. sed quid si tempora. & ibi Fran. ver. quid autem si legatus. vbi tenent expirare reseruationẽ ipsam. & idẽ tenet Villadieg. trac. de leg. in ix. q. primæ par. ver. an si conferat. Aeneas de Falco. in tract. reser. ua. ver. quartò quæro. idem voluit Io. Andre. in c. si cui nulla. ver. sed in delegatis legatorum. de præb. in vj.

11 Et in reseruatione Papæ idem est, si nõ sit ꝓcessum ad collationem, siue prouisionem, vel si beneficium ante mortem Papæ non vacauerit, tunc enim etiam ipsa Papæ reseruatio expiraret morte Papæ reseruantis, quo ad illum in cuius fauorem facta est reseruatio: secus verò quando Papa post reseruationem contulisset, aut decessisset post vacationem beneficij. ita declarat not. Aeneas de Falco, in tract. reseruatio. ver. septimò quæro.

12 Quòd autem in tali casu expiret officiũ executoris, hoc omnes admittunt, tam illi qui tenent expirare reseruationem, ꝙt tenuerunt Domi. Fran. & Aeneas, quàm illi qui tenent reseruationem non expirare, prout tenuerunt Lap. & Ancha.

13 Secundò limita, hanc secundã ampliationẽ, in qua habet, ꝙ executore dato, ꝓ executione gratiæ cuius iurisdictio morte cõcedentis nõ expirat, nõ ꝓcedere, quãdo executio gratię requirit causæ cognitionẽ adhibendã per executorẽ, R. ot. i no. decis. ccc. xlix. Dom. in c. ũ super gratia. ver. sed pone ꝙ Papa. de of. dele. in vj. R. o. il. ij. §. sed & ſi q. s. ver. tertius ĩ mãdato. ff. de dõ. Ias. il. more. ver. itẽ circa tex. ff. de iur. om. iud. Card. Alex. in c. petiſti. ver. an vero. vij. q. j. Fel. in c. relatũ. ver. limita iſtam limitationẽ. de off. dele.

14 Pro quo facit quod notãt Do. de Rota in decis. ccclxix. ver. pro eo etiam benefacit. qui tenent, ꝙ facultas executoris deputati in literis in forma pauperũ, expirat morte cõcedentis, post Io. Andre. in c. ſi cui nulla. vers. aliquibus videtur. de præben. in vj.

15 Contrariũ, qñ gratia esset facta, & tractaretur de illius executione, voluit Fran. in d. c. ſi super gratia. ver. secundò intellige. de off. de leg. & Milis in verbo, gratia facta, licèt nondum executa.

16 Sublimita non procedere in officio cõseruatoris priuilegiorum, vel executoris alterius priuilegij, quia morte mandantis expirat tale officium, Ioa. And. in c. ſi super gratia. & ibi Roma. in ij. q. de offic. dele. in vj. & ibi Fran. vers. quæro intellige.

17 Tertiò amplia principaliter, nã gratia Papæ facta, nõ expirat morte cõcedentis, etiã si nõdũ sit executa, Rota in not. decis. celxxxv. Milis in verbo, gratia facta, licèt nondũ executa. Rebuf. in concor. in rubr. de manda. Aposto. §. j. super verbo, sui pontificatus. ver. nota tamen. Aeneas in tract. reserua. ver. idẽ est dicendũ. Fran. in c. ſi super gratia. ver. sed certè licet. de off. dele. in vj.

18 Amplia præcedentem ampliationem, idem esse in gratia facta à legato. Lap. alleg. xvij. de qua dic, vt suprà dixi prius.

19 Quartò amplia, idẽ esse in mãdato de ꝓuidendo facto à Papa de beneficio vacãti in fauorẽ certę personę, gã nõ expirat morte Papæ, dato ꝙ nõ sit ꝓcessum ad ꝓuisionem ipsam, Staph. in libel. de lite. gra. & iusti. ver. sequitur etiam alius effectus. Sarnen. in tract. de manda. de prouiden. nu. 132. versũ. nam licèt mandatum legati. Aeneas in tract. reserua. ver. idem est dicendum.

20 Primò limita regulã principalem, ꝙ gratia nõ expirat morte cõcedentis: gã hoc nõ habet locũ, qñ gratia facta esset ad beneplacitũ ipsius cõcedentis, tũc enim quia morte expirat beneplacitũ, ideo tũc gratia reuocat. ita ꝓbat tex. in c. ſi gratioſe. de reſcr. ih vj. & in l. iiij. ff. loca. Ang. cõſ. ccxvij. ver. ad quartũ verò. Corn. cõſi. xcij. ver. & ꝙ hoc sit verũ. vol. ij. & cõſ. ccxxxv. ver. circa tertiũ. co. vo. Bal. il. fi. ver. sextò quæro. C. de cõtrah. emp. Bal. il. post dotem. ver. & ꝓdicta faciũt ad quæſt. ff. ſol. mat. Goz ꝙ. xxij. ver. & ꝓ ista parte. Dec. cõſ. cviij. ver. sed in tertio anno. Ang. in l. & quia. ver. sed tũc quærendũ est, de iur. om. iud. Magalot. ĩ trac. de saluo. cõdu. in iiij. par. in xxij. decla. ver. ſcias, ꝙ saluus cõductus. Spec. in tit. de emphyteuſ. §. nũc aliqua. q. cl. ver. qd ſi Do. Papa. & ver. seq. Boer. q. ciij. n. 5. Spec. in tit. de actionib. §. ſuper petitionib⁹. versũ. item ſi Papa. & ibi Io. And. in addi. Bal. in l. j. vers. nam vbicunque ponuntur. C. de poſtulan. laco. in l. more. nu. 14. in j. lectu. verſic. idem ſi princeps. ff. de iur. om. iudi. Rot. in antiq. decis. cccccl xxx.

21 Amplia, nã gratia cõcessa ad beneplacitũ nedũ expirat morte cõcedentis, sed etiã expirat morte illius, cui est facta cõcessio, Maria. iunior cõſi. lxij. n. 10. ver. secundò etiã oſtenditur. vol. ij.

22 Primò Sublimita præcedentẽ limitationem, qñ officium esset datũ alicui per Rectorem, aut per Legatũ, vel per aliũ qui facultatem dandi haberet ad beneplacitum ipſius, quia finito officio aliter, quàm per mortem naturalem, beneplacitum non expirat. Calde. in conſi. iij. de reſcri. Domi. in d. c. ſi gratioſe. vers. sed pone rector prouinciæ. de reſcri. in vj. Bero. q. ciij. nu. 5. & ſeq.

Contrarium in isto casu tenuit Fran. ĩ d. c. ſi gratioſe. ver. sed ꝙritur primò. de reſcr. Deciſ. Neap. cxxxvj. n. 5. 6. & ſeq. ĩ nou. & idẽ voluit Bar. ĩ l. centeſimis. §. ſi. ver. quero, qd ſi iudex. ff. de ver. obli. & in terminis ponit Bal. ĩ proœ. Digeſt. ĩ §. hæc autẽ tria. vers. sed qd ſi teſtator. & ĩ l. i. ver. nã vbicũq; ponũt hæc verba. C. de poſtu.

23 Et facit pro ista opi. qđ no. Bal. in l. j. versũ. sed ponamus. C. de poſtu. vbi ſi legatus de latere ponit interdictũ in eccleſia, & nõ apponit tempus, reuocato ipso à legatione, cessat interdictum.

24 Secundò ſublimita præcedentẽ limita, nisi dictũ esset, donec reuocauero: gã talis gratia morte cõcedentis nõ reuocatur, sed requirit reuocationẽ expreſſam. c. ſi delegatus. de of. del. ĩ vj. Bar. il. cẽteſimis. §. fi. ver. vltimò formo hic. ff. dever. ob. Bal. ĩ proœ. Digeſt. ĩ §. hæc autẽ tria. ver. sed qd ſi teſtator. Io. And. ĩ c. ſi gratioſe. ver. dubitari vidi. de reſcr. ĩ vj. Soc. ꝙ. lxxvij. vers. primũ. phaſ. vo. iij. Goz. cõſ. xxij. ver. nõ obstat cõtraria. & ver. & ideò ꝓ clariori. Ang. in l. & quia. ver. & tunc quærendum est. de iur. om. iud. Deci. cõſi. cviij. ver. sed tamẽ prædictis non obstantib. & ver. nõ obstat allegata. Feder. de Senis conſi. cclvij. Magalot. in tract. de saluo condu. in iiij. parte, in ij. declara. ver. secundò fallit.

25 Et idem est, quando dictum est, ad beneplacitum, secundùm prædicta. Deci. conſi. cviij. ver. sed tamen prædictis nõ obstantib. & vers. non obstant allegata. & idem dicit Gratus conſi. xcij. in fi. vol. ij. ver. non obstat, quod beneplacitum.

26 Et propterea dicebat Dom. post Io. de Fãtu. & Paul. de Eleaz. in c. ſi de legatus. ver. tu dic. de off. dele. in vj. ꝙ aut aliquãdo clauſula ſonat in actũ positiuũ nouæ voluntatis prout est, quãdo dicitur, donec reuocauero, & non inducitur reuocatio per mortẽ: aut verò clauſula ſonat in actum positiuum perſeuerantiæ antiquæ voluntatis: & tunc illa voluntas dicitur morte expirare.

Cuius dictũ in hoc ſequitur Soc. cõſ. lxxvij. ver. cõfirmatur & tertiò. vol. iij. Iaſ. il. cẽteſimis. §. fi. ver. secũdo ad idẽ moueor. ff. de ver. obl. Goz. cõſi. xxij. ver. sextò adduco. & versi. & ideo pro clariori. Fran. in c. ſi diligenti. ver. in gl. in verbo, morte. de off. dele.

27 Quod ſublimita in pœnis, ga pœnæ ꝓpositæ, donec iudex reuocauerit, mortuo iudice, vel remoto ab officio ceſſant. ita sentit Bar. ĩ d. l. centeſimis. §. fi. ver. vltimò formo hic vnã quæſt. ff. de ver. obl. Bal. in l. poſt dotem. ver. & facit ad aliam quęſt. ff. ſol. mat.

Contrariũ, vt etiam in pœnis regulariter idẽ sit, ꝙ ĩ aliis, sentit Bal. ĩ proœ. Digeſt. §. hæc autẽ tria. ver. sed qd ſi nõ ponit. & Ang. in l. centeſimis. §. fi. ĩ fi. ver. ſumit Bar. & ibi Imo. ver. item addẽ dictis. & ibi Alex. ver. ſi autem dixiſſet. qui dicit iſtam * cõmunem opi. & idẽ ibi tenet Iaſ. ver. secũdò quęrit Bar. Sal. il. fi. ĩ vij. q. C. de cõtrah. emp. Soc. ꝙ. lxxvij. ver. quintò & vltimò ꝓbat. vol. iij.

28 Tenendo hanc vltimam opi. quæ videtur cõmunis. Declara ex mente Bal. qui eam ſubintelligit, quando delictum ſui natura non merebatur pœnam perpetuam. secus vero ſi perpetuam pœnam mereretur, ita Bal. in l. fi. in vj. q. C. de contrah. emp. & ſequit Imo. in d. l. centeſimis. §. fi. ver. & hanc partem tenet Bal. ff. de ver. obl. Sali. in l. fi. in x. quæſt. C. de contrahen. emp.

29 Sublimita aliis duobus modis, vt per Alex. in l. centeſimis. §. fi. ver. & tenerii iſtam opinionem. ff. de verb. obli. qui loquitur qñ causa non cognita aliquis est positus per iudicem ad cõsinia, donec fuerit ab illis reuocatus, vel quando iudex decederet re integra, antequàm ille ductus esset ad confinia.

30 Alio modo ſublimita, vt non procedat in vltimis voluntatibus, in quibus etiam ſi dictum sit, donec reuocauero, per mortẽ censetur facta reuocatio. Bar. in d. l. centeſimis. §. fi. ver. vltimò formo hic quæſt. ff. de verb. obli. Fran. in c. ſi delegatus. ver. ex prædictis infertur. de off. deleg. in vj. Goza. in conſi. xxij. nu. 11.

31 Tertiò ſublimita principalem limitationem, nam gratia cõcessa ad beneplacitũ cõcedentis nõ expirat, quando cõcessa fuisset ad certum tempus, & deinde ad beneplacitũ, quia tunc ſi moriatur durante tempore certo gratia illa non expirat. Mag. ilot. in tract. de saluo condu. in iiij. par. in xxij. declara. ver. tertiò fallit.

32 Quartò ſublimita, in iuriſdictione ordinaria data ad beneplacitum, quia non eſpirat morte concedentis, Bal. in l. meminiſſe. in fi. ver. quarto quęro. ff. de offi. proconſu. & leg.

33 Quintò ſublimita, in ſubdelegatione facta ad beneplacitũ delegãtis, quia mortuo delegãte nõ expirat delegata iuriſdictio. ita refert tenere Bal. in c. ſi gratioſe. de reſcri. Frã. ĩ c. ſi delegatus. ver. ex ꝓdictis infertur. de offic. dele. ĩ vj. & Iac. de S. Georgio. ĩ l. more. nu. 14. in j. lectu. vers. item ſi princeps. ff. de iur. om. iud.

34 Sextò ſublimita, nã gratia facta per Officialẽ cõſtitutũ ad beneplacitũ deputãtis, nõ expirat mortuo deputãte ita Rot ĩ antiq

deciſ. dcccl. refert & ſequitur Fel. in c. licet vndique. verſicu. item allego Rotam. de off. deleg. Dec. conſi. cccciij. verſi. & facit ad ꝓdicta. & Deciſ. Neapo. cxxxvj. nu. 6. verſi. additio.

35 Secundò principaliter limita regulã ꝓdictã, vt ꝓcedat in gratia facta de Beneficio vacanti, & ita ꝓcedit tex. in d. c. ſi ſuper gratia. de off. deleg in vj. vel ſup bñficio, ꝙ licet nõ vacet ſtatim, creatur, vt d. cit Fede. de S. ꝓf. ccxcvij. ſecus verò in gratia facta de bñficio vacaturo, ꝙ morte cõcedentis expirat re integra. c. ſicuti. in fi. de præb. in vj. gl. in c. præſenti. in verbo, finitur. ibi, ſed poteſtas executoris. de off. leg. in vj. vbi dicit, ꝙ poteſtas executorũ datorũ à Papa ſuper gratia facta ẽt re integra, & ſuper facienda re non integra durat post obitũ Pape. & ſic ſentit, ꝙ ſuper gratia faciẽda re integra expiret, ex allegato text. in d. c. ſi cui. & Dom. in d. c. præſenti. verſi. ſed in benetialibus. & idẽ Dom. in d. c. ſi cui. in vltimo not. de præb. in vj. vbi dicit, ꝙ gratia non perfecta extinguitur, qñ ad nullũ actũ tendẽtẽ in effectũ cõcetſionis eſt peruẽtũ. & Rot. ẽt ita intelligit c. ſi cui. ĩ gratia de vacaturo, & ꝓpterea cã expirare. & c. ſi ſuper gratia, in beneficio vacãti. & ideo nõ expirare. in deciſ. cccxlix. in nouis. verſi. capitulũ ẽt. Aeneas in trac. reſeruat. ver. prædicta nõ ꝓcederent. gl. pragm. ſanctio. ſuper verbo. cã. Dom. in c. ſi ſuper gratia. verſi. itẽ ſi cui. de off. de leg. in vj.

36 Amplia ꝓcedentẽ limitationẽ idẽ eſſe in legato, ꝙ reſeruaſſet vacatura beneficia. c. præſenti. de offi. leg. in vj.

37 Quod ꝓcedit ẽt, ſi poſt vacationẽ bñficij facta fuerit reſeruatio per legatũ, ſi ſuperueniat obitus legati ante prouiſionem, Dom. in c. præſenti. ver. ſed quid ſi tempore. & ibi Fran. ver. in gl. iij. & ibi Pet. de Anch. in ij. not. de off. leg. in vj.

38 Sublimita ꝓcedentẽ limitationẽ, nã ſi Papa creaſſet canoni cũ ſub expectatione futuræ præb. inde, tũc mortuo Papa concedẽre nõ eſſet gratia reuocata. gl. in c. ſi cui. in verbo, moriatur. de ꝓb. in vj. ver. ſolutio facti diuerſitas. gl. prag. ſanctio. ſuper verbo, mandatũ. Aeneas de Falco. in tract. reſeru. verſ. vij. qro. Fran. in c. ſi ſuper gratia. verſi. itẽ habet locũ iſte tex. de off. deleg. in vj.

39 Amplia, vt hoc procedat etiã in creatione in canonicũ facta per epiſcopũ, cui à ſede apoſtolica talis facultas conceſſa eſſet, Rot. in nouis, deciſ. ccclxxv. voluit licet dubitando. Frã. in c. quo dã. in ij. no. de præb. in vj. Aen. in tract. reſeru. verſi. iiij. qro. Quid autem in creatione facta per legatũ, vide ſuprà nu. 10.

40 Secũdò ſublimita, ſi feciſſet reſeruationẽ bñficij vacaturi literis expeditis ĩ cãcellaria iuxta ſolitũ ſtylũ, vt ĩ regula cancellariæ decima, & declarat ibi gl. ĩ fi. & Aene. in tra. reſer. ĩ ver. ij. qro.

41 Tertiò ſublimita, qñ res nõ eſſet ĩtegra, vt ga ad aliquẽ actũ poſt gratiã deuẽtũ eſſet. ita gl. in verbo, finitur, in loco proximè allegato. & ibi Dom. in d. c. præſenti. ver. ſed in beneficialibus. Feder. de Sen. cõſ. eccxvij. ver. ſi volumus tenere. Dom. in d. c. ſi cui. ver. Lap. Ab. & ibi Frã. ver. iiij. opi. Dom. ĩd. c. ꝓſenti. ver. qđ dicit Lap. & Pet. de Anch. ibi ĩ ij. not. & Do. in c. ſi ſuper gratia. ver. ſed pone ꝙ dat. de off. deleg. ĩ fi. & ibi Frã. ver. itẽ locũ habet iſte tex.

42 Et ꝓpterea, ſi fulminatus eſt ꝓceſſus in expectatiua expirat, quia quamuis expectatiua ſit gratia de vacaturo, tñ per fulminationem proceſſus res dicitur non eſſe integra.

Et hoc quod voluit Dom. in d. c. ſi ſuper gratia. & ita ꝓcedit, qđ dicit Staphil. de literis grat. & iuſt. verſiculo, & per hęc infero.

43 Sed ſi ꝓceſſus nõ eſſet fulminatus, ẽt expectatiuæ cenſerentur morte ꝓcedẽtis reuocatę. gl. ĩ cõmẽ. reg. cãcell. ĩ decima reg.

44 Tertiò limita principaliter in gratia facta legato, vt alicui ꝓuideat de certo beneficio tunc vacante. ad mandati executionẽ expirat dicta gratia, tex. eſt in c. præſenti. de off. deleg. in vj. Bellamer. deciſ. dxliij. Staphil. de literis grat. & iuſt verſ. dicẽdũ eſt mõ. & verſi. ſequitur & alius effectus.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Gratia purè facta etiam ſi ſit poſterior, præfertur priori gratiæ conditionali.

1 DIcitur in c. ſi ꝓte. de reſcript in vj. ꝙ ſi alicui facta ſit gratia de bñficio ſub ꝓditione, & alteri de eodẽ bñficio gratia facta ſit purè poſt gratiã ꝓditionalẽ primò factã, ſecundus ꝓfertur primo, ẽt ꝙ poſtea conditio cuẽiat, ex qua gratia primi purificetur. Car. in cle. j. in x. not. de ꝓceſſ. præb. Fed. de Sen. ꝓf. cxc). Pariſ. cõſ. lxxxij. n. 24. & ſeq. vol. iiij.

2 Quod tñ dictũ Geminia. intelligit ꝓf. cvij. ꝓcedere, qñ gratia primi ꝓditionalis eſt ad incertũ corpus bñficij, ita ꝙ primus, qui habuit gratiã cõditionalẽ, licet excludatur per fm̃ bñficio primo vacante, tñ nõ impeditur aliud acceptare. quod poſtea vacauerit, & ideo dicit ſecus eſſe, ſi gratia primi ſit reſtricta ad certum corpus bñficij, ex quo tũc gratia in totũ periret. Gomeſ. in rub. de reſcr. lib. vj. ver. cxxxj. & in tract. mand. de prouiden. nu. 110.

Contrarium tenet Mari. iun. conſi. xciij. nu. 22. vol. ij.

3 Et iudicio meo limitatio Gemi. nõ põt eſſe vera, nã licet in casu c. ſi pro te, gratia nõ eſſet reſtricta ad certũ corpus bñficij, sed ad incertũ, tñ illa incertitudo veniebat declaranda, qñ præbenda primò vacaret, ad quã & gratia primi, & gratia ſecundi referẽ, ita ꝙ ille, qui præbendã primò vacaturã nõ capit, in totũ excluditur, & ſic gratia ſua perit in totũ, & ꝓpterea eadẽ est ratio qũ concurrit, qñ vtriuſque gratia ad certum corpus beneficij refertur.

4 Secundò limitatur, vt ꝓedat dicta diſpoſitio, qñ conditio est poteſtatiua, ſecus verò, qñ eſſet caſualis, ita quod videnẽ Docto. tenentes iſtam limitationẽ cõcludere, vt ſi conditio ſit caſualis, retro trahatur ẽt in præiudiciũ ſecundi impetrantis purè. R. ot. in nouis. deciſ. cccl xxxiij. verſ. non obſtat c. ſi ꝓte. Idẽ ſentit R. ot. in nou. deciſ. cccxxix. Mil. in verbo, gratia facta cũ decreto irritati. Imo. in l. ſi is, q ꝓ emptore. ver. adde ſm Ang. de vſucap. & ſentit Gem. ĩ c. ſi ꝓte. ver. not. ꝙ vbi actus ſuſpenditur. & ver. qd ſi fm. de reſcript. in vj. Anch. in conſi. clviij. verſi. diſpoſitio autẽ cõcepta.

5 Cõtrariũ, ꝙ nõ ſit differentia inter conditionẽ caſualẽ, & poteſtatiuã, imò ꝙ tex. in d. c. ſi pro te, loquatur in cõditione caſua li, vel mixta dependente à facto tertij, ideſt à cõſenſu capituli, & epiſcopi, tenet Iaſ. in l. ſi is qui pro emptore. verſ. tamen aduerte. ff. de vſucap. Pariſ. conſ. xj. nu. 71. & ſeq. vol. j. Rui. conſi. xix. num. 10. verſi. nec obſtat. vol. j. idẽ ſentit Card. in cle. j. in princ. verſicu. opponoad hoc, de conceſſ. præb.

6 Sed aduerte, ga prima opi. rectè intellecta ſaluari põt, ga tenẽtes primã opinionẽ intelligunt nõ in cõditione poteſtatiua, dependentę à poteſtate honorati, & ꝓuiſi, ſed dependente à poteſtate grauati, ex qua oritur ius adeo debile, cùm nõ ſit veriſimile grauatũ in ſui ꝓiudiciũ ꝓſentire velle, vt talis ꝓditio nullo mõ retrotrahatur. ad hoc allegat tex. in l. q balneũ. in §. amplius. ff. qui potior. in pignor. habean. iſta declaratio ſumitur, ex deciſ. R. ot. cccxxix. in nou. ver. nã qñ. Bella deciſ. ccclxxix. ver. qñ eiũ conditio. Gemin. ind. c. ſi pro te. in pen. not. verſi. qd ſi iſte ſecundus. & verſic. in ſi. gl. & ver. & ideo ipſe ſoluit clarius. & ibi Philip. Frã ver. vnde põt cõcludi. & ver. in ead. gl. in fin. Io. Monac. ibi verſic. itẽ hic eſt. apoſtill. ad deciſ. Thoſol. cclxxij. Soc. conſi. xlj. vol. iiij.

7 Tertiò limita, niſi in gratia cõditionali eſſet appoſita clauſula retrotractiua, ga tũc operaretur ẽt in præiudiciũ ſecundi, cui purè gratia medio tempore facta eſt ante conditionis exiſtentiam, R. ot. in nou. deciſ. cccl xxxiij. & deciſi. xcv. in fi. Mil. in verbo, gratiam impetrans de canonicatu, & in verbo, gratia facta, apoſtil. ad deciſ. Thoſol. cclxxij. Fel. in c. capitulũ. ver. ſecunda concluſ. de reſcript. Gom. in rubr. de reſcript. in vj. in tract. mand. de prouiden. n. 111. Pariſ. conſ. lxxxij. vol. iiij. Staphil. de literis grat. & iuſt.

8 Et idẽ eſt ĩ clauſula anteferri. Mil. in verbo, gratiã expectatiuã.

9 Quartò limita, vt procedat in cõditione ſuſpenſiua, ſecus verò ĩ cõditione reſolutiua. Sarn. in regul. de inſirm. qſt. xl. & de impetrat. benefic. per obit. famil. q. x.

10 Quintò limita, iſtud procedere in bñficiis & vltimis voluntatibus. ſecus verò in contractibus, Pariſ. conſ. xj. num. 76. & ſeq. vol. j. deciſ. Neap. clxxxij. in fi. verſi. non omitto, in nouis. Archi. in d. c. ſi pro te. in ver. ex hac decretali. de reſcript. in vj.

De Clauſulis.

CONCLVSIO I.

ARGVMENTVM.

Clauſula ex certa ſcientia, quid operetur.

1 CLAVSVLA ex certa ſcientia, quã plures parit effectus, quos breuiter percurremus.

Primus eſt effectus, quia clauſula ex certa ſcientia, actũ nullum & inualidũ confirmat. Bart. in l. ſi cõſtat. ff. de appel. Alex. cõſ. j. vol. v. & conſil. lxxix. volu. j. Guid. Pap. cõſ. ccv. et in ſing. vij. Dec. in conſi. dxvj. nu. 12. & conſ. xxxiiij. Bru. in ti. de rob. & præſumpt. form. verſiculo, & ide dici põt deteſtamento. Pariſ. conſi. iij. numero 39. voluminequarto. Gram. conſ. ciu. 100. numero 9. & conſi. cxxij. num. 4.

2 Primò amplia, vt per iſtã clauſulã cenſeantur etiam ꝓfirmata ſtatuta iniuſta, & iuri cõi ꝓtia, Barto. in l. priuilegia. C. de ſacroſ. eccleſi. Alex. conſ. cxvj. in fin. vol. vj. & conſ. cxj. eo. vol. Abb. cõſ. lxij. vol. j. Aret. conſ. viij Card. conſi. xliij. Dec. in c. j. de confir. vti. vel inut. Alex. in conſi. xlj. in fi. vol. v.

Contrarium Alex. conſi. lij. vbi etiã apoſtill. vol. vij. vbi tenet, ꝙ iſta confirmatio nõ trahatur, niſi ad iuſta, Pariſ. in conſi. xix. n. 14. vol. j. & in conſ. cvj. nu. 6. vol. iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tenendo primam opin. Declara. nam quando cõfirmatio referri posset ad iusta, vel iniusta, semper ad iusta tantum esset referenda, vt declarat Paris. in consi. liij. nu. 53. vol. iij.

4 Secundò Amplia. quia per istam clausulam, censentur confirmata statuta etiam in præiudicium iuris alieni. Alex. cõs. cxvj. in fi. vol. vi. & consi. cj. vo. j. & Ioan. Ant. Alex. consi. xvj.

5 Limita. nam quando confirmatio ex certa scientia esset facta cum clausula, si prima concessio sit iusta, tunc ex quo confirmatio videtur facta in forma communi, non confirmat actum inualidum. Alex. consi. j. ver. præterea confirmatio. vol. v.

6 Secundus est effectus, quia clausula ex certa scientia idẽ importat quod clausula. de plenitudine potestatis, Bal. in l. eos. C. de app. Abb. in c. ad hæc. post gl. ibi de resc. & in c. cũ inter, vbi Feli. de excep. & in c. cũ olim. de re iud. Alex. cõs. xvj. vo. j. cõs. cxx. vol. iiij. & 2si. j. vol. n. v. & consi. xcij. vol. vi. & consi. ccxvj. vol. ij. & cõsi. xvj. vol. v. Ro. 2s. ccclxix. in v. dubio. Cor. 2s. cccxij. vo. j. & 2s. cccxiij. vol. iiij. Soc. 2s. clvj. & 2s. clxiiij. vo. j. Barb. cõs. xxvj. nu. 4. & 2s. xxvij. vo ij Ias. consi. lvj. vol. i. Fran. Curt consi. j. Dec. consi. dxvj. & cõs. cxcj. & consi. cccxlj. Paris. cõs. j. vo. j. & 2s. xv. vol. ij. vbi ponit, q̃ est apposita clausula motus ꝓrij, & d̃ plenitudine potestatis, & cõsi. iij. vol. iiij. Rui consi. ccxxix. nu. 2. vo. j. Bert. cõs. ccxcvij. n. 13. vol. iij. Staphil. de literis grat. & iust. vers. quibus eõeurrẽtib⁹.

7 Declara, quia plus operatur clausula de plenitudine, quam operetur clausula ex certa scientia, vt not. Fel. in c. nonnulli. vers. iij. cõtra istam quartam fall. de resc. Gram. consi. ciui. 100. n. 24.

8 Tertius est effectus, nã clausula ex certa scientia operatur etiam in tollendo ius alteri quæsitũ, Io. de Ana. cõ. lxxxj. Alex. 2si. ccxv. vo. ij. Cor. consi. lxxxiij. vo. iiij. Soc. consi. cclxxij. Cor. 2si. clxxxix. vol. iiij. Dec. con. cxcj. & con. cccxlj. Fran. Curt. consi. clxxiiij. Fel. in c. nonnulli. de resc. Goza. consi. viij. & con. ix. & con. xiiij. Gram. consi. ciu. viij. & consi. xcix. nu. 29. & consi. 100. nu. 10. Ruin. consi. clxxv. nu. 22. vol. j. & consi. ccxxix. nu. 2. vol. j.

Contrariũ tenet Areti. in c. causam. de test. Fran. Cur. in consil. clxx. Soc. consi. lxiij vo. iij. & 2s. cxx. vol. iij. Dec. cõs. dcvj. Goz. 2si. lxij. Paris. consi. j. nu. 83. vol. j. & consi. xj. & consi. lxxxij. vol. j. Soc. inter consilia Rui. lxxj. vol. iij. vbi dicit, ꝙ talis clausula nõ operatur in notabile præiudicium partis. Gram. decis. cv. nu. 1. & seq.

9 Concorda has contrarias opi. nã aut agitur de maximo partis præiudicio, & tunc clausula, ex certa scientia, nõ debet tertio præiudicare, & ita procedit vltima opi. aut agitur de modico, vel leui præiudicio, & tunc procedit prima opin. Ita cõcordat Affli. sup. consi. reg. in tit. de iur. suo Cur. obseru. nu. 7. Rui. consi. xij. n. 24. vol. iij. Maria. iun. consi. lxxvij. nu. 126. vol. j.

10 Limita, nam q̃n cum clausula, ex certa scientia, est cõiuncta clausula, nõ obstante, tunc dictæ clausulæ simul iunctæ operãtur etiam in notabile præiudicium tertij. Rui. consi. lxxxvj. qui hanc dicit communem, nu. 8. vol. v. & idem dicit in d. consi. xij. nu. 24. vol. iij. & idem dicit in consi. clxiij. nu. 21. vol. v. Goz. consi. v. nu. 16. Bert. consi. j. nu. 95. vol. j. in antiq.

11 Quartus est effectus, nam vbi apposita est clausula ex certa scientia non requiritur citatio partis, Abb. in ca. cum olim. de re iudic. Ro. consi. ccclxix. in v. dubio. Soc. consi. clvj. volu. j. Dec. consi. cxcj. Fel. in cap. ex parte. de rescrip.

Contrarium tenet Soc. consi. cclxiij. Alex. consi. lij. vo. vij. Barbat. consi. xxvij. nu. 20. vol. iiij. Curt. Iun. consi. clxx.

12 Sed pro prima parte facit, nã clausula, ex certa scientia, cõparatur clausulæ, de plenitudin potestatis, vt supradictũ est, & tamẽ clausula, de plenitudine potestatis, non exigit partis citationem. Imola post Inn. & Host. in c. in nostra. de procurat. Alex. cõs. xcij. vol. vj. & consi. xj. vol. vij. Fel. in c. quæ in ecclesiarum. de const.

13 Concorda istas opi. vt prima opinio procedat quando ista clausula fuit apposita in actu, qui proficiscitur ex mera Principis liberalitate, prout in collatione beneficij, in qua nemo citat, c. licet episcopo. de præ. in vj. secus si ista clausula apponatur in actu decisiuo iuris ꝓtradictorij, in quo partis citatio est necessaria. ista ꝓcordia sumit ex verbis Soc. 2s. cclxvj. ver. cum ergo in casu no.

14 Secundo modo, concordat idẽ Socin. in loco prælegato, vt prima opi. procedat, si agatur de modico præiudicio, sed si de graui præiudicio ageretur, partis citatio esset necessaria.

15 Quintus est effectus, nam ista clausula facit vt præsumatur causa in Principe concedente, Cor. con. clxxxix. vol. iiij.

16 Et hoc amplia, vt procedat etiam, si Princeps concederet etiam parte non citata, Abb. c. cum olim. de re iud.

17 Sextus est effectus, nam ista clausula operatur, vt valeat delegatio Papæ facta non existenti in dignitate, Lanfran. in c. quoniam contra. versi. hic tractabimus materiã sententiarũ. de ꝓba.

18 Septimus est effectus, vt ista clausula apposita in ꝓfirmatiõe Papę facta ad statuta operetur, vt ẽt statuta disponẽtia ī materia iuramenti censeantur ꝓfirmata. Alex. consi. xviij. vol. vj. & in 2sil. xxxviij. vol. iiij. Grat. in consil. lxxxiij. vol. j. & consi. lxxv. volum. ij.

19 Prout ẽt per istã clausulã, censentur confirmata statuta sup rebus clericorũ. Inn. & alij in c. j. de transact. Abb. in 2s. xlj. vol. j.

20 Octauus est effectus, quia clausula, ex certa scientia, habet vim clausulæ, nõ obstante. gl. in l. fi. C. si cõt. ius, vel vtil. pub. Barto. & Bal. in l. idem Vlpianus. §. sunt & alij. ff. de excus. tut. Guid. Pap. in con. ccv. & in sing. vij. Fel. in c. nonnulli. in §. sunt & alij. vers. fallit vij. de rescrip. & in c. cũ inter. de excep. Alex. consi. cxj. volu. vj. & consi. ccxv. vol. vij. Aret. qui declarat in consi. xv. Curt. iun. in cõsi. clvij nu. 22. Rui. consi. lx. nu. 5. vol. j. & consi. cxcvj. volu. j. Bert. in consi. cxxv. vol. ij. Soc. in consilio iij. nu. 11. vol. iij.

Contrarium renuit Rui. 2s. cix. n. 7. vol. jij. Goza. consi. lxij. n. 7.

21 Amplia, quia ista clausula habet vim etiã specialis derogatiõis, Soc. in 2s. lxiij. vol. iij. & cõsi. iij. nu. 12. volu. iij. Guid. Papæ in cõsil. lxxv. & consi. clxxviij. & sing. vij. Milis in verbo, scientia certa.

22 Declara, ꝙ prædicta procedunt si tractaretur de modico ꝓiudicio, secus si de graui. Alex. in l. iij. § si is qui. ff. quod quisque iur. Io. Cro. in c. j. de const. in vj. Rui. q̃ hanc dicit cõmunẽ opinionẽ in cõsi. clxiij. n. 21. vol. v. nã tunc requiritur etiã clausula, non obstante, vt superius dictum fuit, & tradit ẽt Gozad. cõsi. v. n. 16.

23 Secundò Declara, nã illud vt nõ requiratur clausula, nõ obstante, quando adest clausula, ex certa scientia, procedit in beneficialibus, quando concessio aliãs nihil operaretur. vt not. Rip. in c. cum M. Ferrarien̄sis. nu. 189. de const.

24 Tertiò Declara, nã hoc habet locum, quando Princeps rescribit contra legem suam, & in sui præiudicium. Secus si contra ius commune, & in præiudicium tertij. Afflict. super const. in tit. in quibus cau. pig. loc. hab. nu. 8.

25 Nonus Est effectus, quia clausula ex certa scientia tollit vitiũ subreptionis, vt not. gl. in c. ij. de fil. præsby. Mil. in verbo, scientia certa, vbi vult, ꝙ tollat etiam defectum intentionis. Alex. consil. cxvj. in fi. vol. vj. Cor. in consi. cccxiij. vol. iiij. Fran. Curt. in consi. j. Gozad. consi. lxij. & consi. lxxj. nu. 10. Paris. cõs. j. & cõs. iij. vol. iiij.

Contrariũ ꝙ clausula, ex certa scientia, nõ tollat obreptionẽ, & subreptionẽ nec cooperetur, quo ad ea, quæ quis tenet proba re, tenet Rip. in ij. lib. respon. in vj. resp.

26 Decimus est effectus, quia clausula ex certa scientia, habet effectum clausulæ pro expressis, Old. in consi. cclvij. Alex. consi. xj. vol. vj vbi dicit, ꝙ stãte clausula ex certa scientia, non põt dici, ꝙ non fuerit in specie derogatum, Barb. in consi. xxxiij. vol. iij. Io Ant. Alex. consi. xvj. & fuit dictum suprà in viij. effectu.

27 XI. Effectus est, quia ista clausula habet vim clausulæ, Motu proprio, glo. in c. statutum. in §. j. verbo, literarum, in fi. de rescrip. in vj. Soc. in consi. iij. num. 11. vol iij. Fel. in ca. nonnulli. de rescri. Dec. consi. cxxxvij.

28 XII. Est effectus, nam ista clausula operatur, vt non liceat dubitari de eo, quod Papa asseruit, cum ex hoc dicatur plenè informatus, Alex. in consil. ccxvij. vo. ij. & con. xv. vo. v. Fel. in c. nonnulli. §. sunt & alij. de rescrip. Gram. con. 100. nu. 2. & consi. cxxij. num 3. Guid. Papæ in sin. vij.

29 Prout etiam non potest in dubiũ reuocari quod à Principe fuit concessum ex certa scientia. Bald. in l. fi. ver. sed contra hoc oppono. C. sent. rescin. nõ pos. Oldra. consi. clvij. Bart. in l. conficiuntur. in §. codicilli. ff. de iur. co dicill. Grat. cõs. ix. n. 176. vol. j. Gram. consi. ciuil. viij. & consi. xcix. Mari. iun. cõs. lxv. n. 53. vol. j.

30 Limita q̃n ageretur de maximo tertij præiudicio. quia eo casu posset contrarium probari. ita Affl. super cõst. in tit. de iur. suo cur. obseru. n. 6. & ita intelligitur Fel. in c. si quando. de rescrip.

31 XIII. Effectus est, quia ista clausula operatur, vt concessio à Principe facta nõ extinguatur morte. Imo. in c. pen. de 2firm. vti. vel inutil. Affli. decis. cxxviij. nu. 7.

32 XIIII. Effectus est, nã clausula, ex certa scientia, facit, vt valeat impetratio rescripti facta per aliũ sine mãdato, contra tex. in cap. nõnulli. §. sunt & alij. de resc. vbi Fel. ponit hanc declarationẽ.

33 XV. Effectus est, nã ista clausula operatur, vt quanuis in rescriptis sit adiecta illa clausula, quaten' iustè possideatis, vel similis, clausula illa non stet conditionaliter, sed causatiuè. Alex. consil. xvj. vers. quinimo etiam. vol. v.

34 XVI. Effectus est, nam ista clausula in confirmatione adiecta operatur, vt inferiorũ manus super dispositione confirmata sint ligatæ, Afflict. super const. in tit. de iur. suo Cur. obser. nu. 5.

35 XVII. Effectus est, nam clausula, ex certa scientia, apposita in confirmatione, facit, vt non sit necesse, vt constet de ꝓfirmato. Inn. & alij ī c. inter dilectos. de fid. instr. Spec. in tit. de instr. edit. in §. nunc autem. post prin. Rui. consi. xxxj. nu. 5. vol. j.

36 XVIII. Effectus est, quia clausula ex certa scientia confirmat, auget, & extẽdit. Alexander consilio cxx. volumine quarto. Ruinus consilio xcvij. vo. iij.

Contrarium, quòd non referatur nisi ad expressa, tenet idem Rui. consil. x. vol. j.

37 XIX. Effectus est, qa ista clausula tollit omne iuris obstaculũ.

Felin.

Fel. in c. nonnulli. §. sunt & alii. de rescript.

Contrarium, ꝙ ista clausula nõ operetur contra iuris dispositionem, tenet Mant. in consi. xcviij.

38 XX. Effectus est, nam ista clausula facit, vt si pars petat cum illa clausula, si ita est, Princeps cõcedat ex certa scientia, ratione dictę clausulę, videtur Principem antea de omnibus habuisse no titiam ita Lo. fred. consi. viij. nu. 44.

39 XXI. Effectus est, nam clausula, ex certa scientia, tollit condi tionem indebiti. Bar. in l. fi. §. idem quæsijt. ff. de condi. inde. Soc. in consi. lxxix. nu. 46. volu. iiij.

40 Primò limita principaliter omnia supradicta, nam clausula, ex certa scientia, nõ supplet defectus substantiales, Rota in nou. decis. ccxxx. Fel. in cap. ex parte. el primo, de rescript. Ruin. cõs. cix. nu. 15. vol. iiij.

41 Et propterea ista clausula non tollit defectus naturales, Ale. in consi. cxj. nu. 4. vol. vi. Fel. in c. cùm inter. de excep.

42 Et hoc amplia, quia si cũ clausula, ex certa scientia, esset coniuncta ẽt illa clausula, supplentes oẽs, & singulos defectus, nõ tñ suppleretur defectus iuris naturalis. Bal. & Alex. in l. si filius à patre. §. fi. ff. de libe. & posthu. Rebuf. in pract. in tit. de dispen. nu. 13.

43 Et ideò clausula, ex certa scientia, non tollit defectum perso næ, Ruin. consil. clxxv. volu. j.

44 Prout etiam ista clausula non operatur quando substantia concessionis in totum esset subreptitia, secundùm Paris. in cons. iij. volum. iiij.

45 Declara supradicta, quæ nõ habent locũ, q̃n expressè consta ret, Principem, de tali defectu substantiali, notitiam habuisse. Fel. in c. ex parte. el j. ver. & istis adde. de rescrip. Brun. in consi. lxxxvij. versic. ij. non potest. Ruin. consil. lx. nu. 5. volu. j.

46 Secundò limita principaliter, quia clausula, ex certa scientia, nõ operatur in ignoratis, Paul. de Cast. in consi. lxxxiiij. volu. ij. & consi. cxxv. cod. vol. vel in iis, quæ Princeps præsumitur ignorare. Dec. consi. cxcviij. Soc. 2si. clxiiij. verſ. secundo respondet. Goz. consi. v. nu. 15. Fel. in cap. cùm inter. de except.

47 Ex qua limitatione insurgit tertia limitatio, quæ est, vt in iis, q̃ sunt facti, qa nõ p̃sumitur Principẽ eorũ habere scientiã, clausula ex certa scientia nihil operetur, Alex. 2si. cxx. vol. iiij. & cõsil. cxxv. vol. ij. & 2s. cxxvj. vol. ij. & consil. vol. vij. & tradit Bal. in l. fi. C. de fruct. & lit. expen. Brun. in 2si. xij. Barb. 2s. xxiiij. nu. 14. vol. ij. & 2s. xxvij. nu. 20. vol. iiij. & 2s. xl. nu. 10. & cõs. lv. vol. iiij. Ias. cõs. xij. vol. iij. & consil. cxix. vo. iiij. Lanfran. in c. quoniam 2. in versi. hic tractabimus materiã sententiarũ. de proba. Corn. 2s. clxxxix. vol. iiij. Alex. cõs. ccxv. vol. vij. & cõs. xxiij. vol. v. Soc. in 2s. cxx. vo. iij. Dec. in consi. cxliij. & 2s. dcvj. & 2s. cxcviij. Fel. in c. cùm inter. de excep. Afflict. super Constit. in tit. de offi. Capitan. nu 23. & in tit. in quib. cau. pig. loc. hab. nu. 6. & in tit. de iure suo Cur. obser. n. 6. Ripa in viij. rñ. vol. iiij. Gom. in c. j. de const. in vj. Ruin 2s. lx. volu. j. & 2si. ccxv. vol. j. & 2s. xij. volu. iij. & consi. xcvij. vol. iij. & 2si. xcviij. vol. iij. & consi. cix. eo. vo. Zas. 2s. x. vol. ij. Gram. dec. ciij. nu. 242. & dec. cv. num. 3. Paris. consil. j. vol. j. & consi. xj. eod. vol. & consi. iiij. vol. ij. & consil. iij. vol. iiij. Maria. Iun. consil. lxxvij. nu. 126. volu. j. Bertr. consil. cx. vol. iij.

Contrariũ, ꝙ clausula, ex certa scientia, operet in iis, q̃ sunt facti, videt tenere Io. And. & alij in c. fi. vbi Abb. in iij. not. vt lit. pẽd. Mil. in verbo, gratia non põt dici, & in verbo, scientia certa. Barb. 2s. xlix. nu. 5. vol. iiij. Staphil. de literis grat. & iust. qui vòluerũt vt collatio bñficij litigiosi facta per Papam, ex certa scientia valeat, nã cũ sit facta ex certa scientia, p̃sumit Papã habuisse notitiã litis.

48 Et istam partem videtur tenere Alex. consi. xcij. nu. 48. vol. vj. Paris. consi. iij. nu. 73. & seq. vol. iiij. Gom. in c. j. versi. in eadem gl. de consti. in vj.

49 Et tanto magis ista opin. haberet locum, si cum clausula, ex certa scientia, esset coniuncta clausula de plenitudine potestatis cum aliis clausulis derogatoriis fortissimis. Paris. consi. xxx. vers. accedat insuper. vol. iiij.

50 Declara, vt supradicta procedãt, quando Princeps habuit notitiam litis aliter quàm ex narratione partis, vt dicit Ruinus consilio xcvij. volumine tertio.

51 Limita primam opinionem quæ videtur magis communis, vt nõ habeat locum quotiescunque Princeps saltem in genere, licèt non in specie de illo facto potuit habere notitiam, vt declarat Alex. consilio cxj. nu. 13. vol. vj.

52 Quartò limita, nã q̃n non præcessit causæ cognitio, clausula, ex certa scientia, nihil operatur, Inn. in c. j. de transact. Spec. in titu. de leg. §. nunc ostendendum. ver. xviij. Mil. in verbo, scientia certa. Alex. consi. cxxj. vol. iiij. Soc consi. clxiiij. Bru. in 2si. xij. Zas. in consi. x. vol. ij. Fran. Cur. in cõs. cxlij. & cõs clxx. Goz. cõsi. v. n. 15. Grat. consi. xlvij. vol. j. Rui. consi. xcviij. nu. 10. vol. iiij.

Contrarium voluit Rui. sibi contrarius in consilio lxxv. num. 18. volum. iiij.

53 Quintò limita, nã ista clausula in 2ctibus apposita nõ operatur, quin ẽt possit error probari, vt no. Ang. Fulg. & Alex. in l. sed & si quis. §. fi. ff. si quis caut. Soc. in consi. clix. versi. confirmantur prædicta, vbi dicit ꝙ quo errore quis ductus fuit ad ita contrahẽdum, eodem errore ductus fuit ad apponendã illam clausulam, ex certa scientia, idem dicit Soc. consi. lxxix. nu. 46. vol. iiij.

54 Et præsertim, cum hodie talis clausula ex consuetudine notariorum in omnibus instrumentis apponatur, & ideò non multum est attendenda, iuxta traditaper Bar. in l. j. ff. de iure codicil.

55 Sublimita, si ꝓdictæ clausulæ, ex certa scientia, esset adiuncta clausula illa, sciens se ad infrascripta nõ teneri, &c. nã tunc non admitteretur quis ad probãdum errorem, vt declarat Alex. in d. l. sed & si quis. §. fi. ff. si quis cautio. Et idem Alex. consi. clvij. volu. vj. vbi dicit ꝙ præsumitur quis tunc velle donare.

56 Secundò sublimita, quia clausula ex certa scientia, in cõtractibus apposita operatur, vt cesset præsumptio erroris, & præsumatur scientia. Bar. in l. si dari. ff. de verb. obl. & ibi etiam Alex. & idem Ale. in l. sed & si quis. §. fi. ff. si quis cautio. & in l. qui Romæ. §. duo fratres. ff. de verb. obl. & in consi. xiiij. nu. 19. vol vj. Ias. in l. fi. §. idem quæsiit. ff. de condi. inde. Soc. consi. lxxix. nu. 47. volu. iiij. & consilio ccxiiij. & in l. j. ff. de condi. indebiti.

57 Quod non habet locum in muliere secundum Firmanum in Repertorio, in verbo, clausula, ex certa scientia, ver. xj. per 2si. Pau. de Cast. cccexj. vol. j.

58 Sextò limita principaliter, nam clausula, ex certa scienria, in contractibus apposita non operatur, quando minor contrahit etiam cum iuramento. Rui. consi. xcv. vol. v.

59 Septimò limita, nã ista clausula non operatur, vbi adest duplex defectus, Io. Crot. in c. j. de const. in vj.

60 Octauò limita, nam clausula prædicta non operatur quomi nus à iudice dato cum tali clausula nõ possit appellari, vt not. gl. in c. si quis suadente diabolo. in verbo, dignus. xvij. q. iiij.

61 Nonò limita, nã clausula jex certa scientia, habet conditionem, si principalis dispositio sit vera, vt notat Brun. consilio xij. versi. tres alias solutiones.

62 Decimò limita. nam clausula, ex certa scientia, presumitur emanata in casu hábili, & ad illum casum habilem est referenda, Alex. consi. cxx. vol. iiij.

63 XI. Limita, nã vt ista clausula operetur, scientia certa debet probari, vt tradunt Inn. & alij in c. porrecta, de consti. vti. vel inuti. Soc. in consi. cclx. Aret. qui declarat in consi. viij.

Et hæc quidem scientia certa põt pluribus modis probari.

64 Primò probatur scientia certa, q̃n in principis dispositione est expressa clausula ex certa scientia, vt nò. gl. in c. statutũ. in verbo, literarũ. de resc. ī vj Ab. Fel. & Dec. in c. cũ inẽ. de excep. Do. in c. j. de 2ti. in vj. Afflict. super Cõst. ī tit. de iure suo cur. obser. n. 4. Paris. cõs. iij. vol. iiij. & consi. xviij. vo. j. & consi. cvj. nu. 5. volu. iij.

65 Secundo mõ probatur, q̃n princeps in sua cõcessione apponit totũ tenorẽ priuilegij, cui intẽdit derogare, quia ista cõcessio dicetur facta cũ clausula, ex certa scientia, licèt ista clausula in literis nõ fuerit expressa, gl. in c. pastoralis. §. ꝓterea. super verbo, ex certa scientia, de off. deleg. & notat in c. pen. de 2fir. vti. vel inut. Alex. 2s. xxxviij. vol. iiij. & 2s. xi. vol. vij. Affl. super Cõst. in tit. de iure suo cur. obser n. 4. Paris. consi. iij. vol. iiij. Rui. consil. xcvj. vol. j.

66 Tertiò probatur, q̃n princeps in suis literis asserit se illud scisse cum causæ cognitione, gl. in c. j. in verbo, de q̃ne, de cõfir. vti. vel inut. Afflict. super Const. in tit. de iure suo cur. obser. nn. 5.

67 Quartò, Certa scientia poterit ꝓbari per testes, Rota in nouis, decis. cccxxxij. Roma. in 2s. cccxxvij. Affli. deci. cccliij. nu. 8. & in tit. ꝙ quos fiat inuest. num. 34. & seq. & super 2sti. in loco suprà alleg. nu. 5. Ias. ī l. fi quis iniquũ. ff. ꝙ quisque iur. Frã. in c. si motu proprio. nu. 4. de præb. in vj. Old ra. consi. cccxxix. in prin. & consi. cccxxx. & consi. cccxxxj. in prin. Fel. in c. præterea. num. 9. de test. cog. & in c. cùm inter. vbi etiam Pic. de excep. Gom. in c. statutũ. nu. 11. de resc. in vj. Staphil. de lite. grat. & iusti. versi. imò volunt aliqui. Maria. Iun. consi. lxv. nu. 54. vol. j.

Contrarium voluit gl. in c. statutũ. in verbo, literas. de rescrip. in vj. Bal. in c. j. per quos fiat inuest. & in l. cos. in prin. C. de appel. Io. And. & alij in c. nonnulli. de resc. Soc. qui dicit cõem opi. in consi. lix. in fi. vol. j. Hippo. in rubr. de proba.

68 Quintò probatur, q̃n pars fuit præsens, & contradixit. vt tradit Alex. consi. cxxj. vol. iij.

69 Sextò probatur, q̃n interueniret secunda iussio principis, q̃ habet vim clausulæ ex certa scientia, Bal. in l. nec damnosa. C. de prec. Imper. offe. Mil. in verbo, gratia nõ põt dici. Aret. consi. viij. Afflict. super Consti. in tit. de iure suo cur. obser. nu. 4.

70 Septimò ꝓbatur, quãdo in dispositione esset apposita clausula nõ obstante, vt per Alex. consi. ccxix. vol. vi.

71 Octauò ꝓbat, si ex tenore 2cessionis appareret de certa scientia principis, licèt illa nõ fuerit expressa, Areti. 2s. lviij. Brun. 2si. j.

Decla

Universidad de Deusto
Biblioteca

72 Declara tamen, quia in dubio Princeps in confirmatione semper præsumitur cõfirmare ex certa scientia. Alex. consi. j. vol. v. & cõs. cccix. vol. vj. Aret. in l. quod Seruius. ff. de acqui. possess. Dec. in l. more. ff. de iurisdi. omnium iudic. licèt aliàs in dubio nũ quam Princeps præsumitur.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Clausula motu proprio quid operetur.

1 Clausula motu ꝓprio, plures habet effectus, quorũ aliquos in vnum congerere opportunũ visum fuit. Primus igit̃ est effectus, qa clausula, motu ꝓprio, tollit subreptionẽ. c. si motu ꝓprio. de præb. i vj. cle. si Romanus Pontifex. & ibi gl. si. & Bonifa. num. 44. in ij. not. eo. tit. gl. in cle. ꝓ literas. in verbo, directas, de præb. Io. And. in c. duobus, versi. sed q̃ro. & ibi Fran. ver. ij. q̃rit. & Anch. in v. q. de rescri. i vj. Lap. alle. vij. in si. Ant. de Bu. in c. cùm in nostris. versic. si verò possessio. de concess. prẽb. Card. in clem. si Romanus Poutifex. in iij. not. de præb. Domi. in c. si ꝓpter. ver. & finaliter. de rescri. in vj. & in c. quamuis. in prin. eo. titu. Calde. consil. xiij. in tit. de rescri. Abb. in c. ad aures. n. 5. de rescr. & in c. dilectus. el ij. ver. ex hac cõcordia. de præb. Fel. in c. cæterũ. ver. vij. restrictio. de rescrip. Card. in cõs. cxvij. Ias. in l. nec damnosa. C. de prec. impe. offe. Claud. in l. si quis in quũ. ff. ꝙ quisque iur. Iacobin. in l. iij. in prin. in ij. lect. ff. eo. tit. Soc. in consi. cxv. vol. iij. Dec. in consi. xxxiij. nu. 2. & cõs. cccxlj. nu. 4. Gig. in tract. de pensio. q. xxij. nu. 7. Bertrand. in cons. cxcij. vol. j. in nou. Cassad. deci. iij. de pensio. nu. 4. Rebuff. in concor. in tit. de forma mãdati Apostolici. in xxix. effectu. Rui. cõsi. xlviij. vol. iiij. Gram. consi. ciui. 100.

2 Primò amplia, vt ẽt in literis inferioris clausula prædicta eundẽ effectũ operetur, tex. est in c. si postquã. & ibi Fran in j. not. de præb. in vj. gl. si. in c. fi. & ibi Phili. Frã. vbi declarat. & Domin. ver. ex his ergo apparet. de offi. leg. in vj. glo. in cle. ij. in verbo, facta. & ibi Card. in iiij. q. de offi. ordin. Do. in c. si motu proprio. in j. q. & ibi Fran. in j. not. qui dicit ita cõiter tenere Doct. de præb. in vj. Bonifa. in clem. si Romanus Pontifex. in fi. de prẽben. glo. in reg. Cancꝯ xv. Staphil. de literis grat. & iust. Rebuff. super concord. in tit. de forma mãdati Apostolici, in vigesimonono effectu. Boer. in tracta. de potest. leg. nume. 21.

3 Amplia ista ampliationẽ, vt ista clausula adiecta per quẽ libet Principẽ nõ recognoscentem superiorem hoc idem operetur. Bert. in consi. cxcij. vol. j. in nouis.

4 Secundò amplia, quia consideratur motus proprius etiam in iudice. Bart. in l. tutor petitus. versi. si autem tutor dat̃ur. ff. de tut. & cura. datis ab iis, Dec. in l. iij. ff. quod quisque iuris.

5 Prout ẽt cõsideraꝯ in testatore, vt notat Bal. in l. fideicõmissa. §. si seruo. ff. de legatis tertio. Dec. in d. l. iij. ff. quod quisque iur.

6 Secundò principaliter Amplia, vt hoc ꝓcedat nedũ in gratia de vacanti, sed ẽt in gratia de vacaturo, & sic in mandato de ꝓui dendo gl. in cle. si Romanus Pontifex. in verbo, prouideat. & ibi Bonif. nu. 42. qui dicit ita communiter tenere Doct. de præb.

7 Tertiò amplia, vt habeat locũ nedũ in beneficialibus, in qbus loquitur tex. in d. c. si motu proprio, sed etiam in oĩbus cõcessionibus gratiosis, vt per Bertr. in consi. cxcij. vol. j. in nou.

8 Primò limita, qa talis clausula, nõ tollit subreptionẽ in præiudiciũ tertij, Ant. de Bu. in c. cãm, q̃. el ij. & ibi Abb. in ij. q. de testib. Ant. de Bu. ĩ c. p venerabilẽ. ver. & hoc credo. q fil. sint legi. Abb. in c. ad aures. nu. 5. de rescri. & in c. j. versi. argumentũ optimũ. de iud. Dom. in c. si propter. ver. Io. de Lignano. de rescri. in vj. & 2si. ciiij. ver. ita est in ꝓposito. Card. in cle. ⅄. §. cæterũ. in vij. q. de ꝓcess. & cõs. cxxxvj. ver. itẽ motus ꝓprius. & 2s. cxcij. ver. & ꝑcipuè. Rota in nou. deci. cxij. & in antiqs. deci. cccxlv. Bellamera deci. ccxcij. Bonifa. in cle. si Romanus, n. 28. de præb. Prob. in addi. ad Io. Monac. ĩd. c. si motu ꝓprio. Aret. in c. cãm, q̃. el ij. & ibi Feli. de testibus. Frã. in c. si plurib⁹. & in c. si tibi absenti. in fi. ver. ij. p̃dicta ꝓcedere. de p̃b. in vj. Fel. in c. cæterũ. ver. vij. restrictio. de rescr. & ĩ c. in nostra. in v. corollario. ver. & istis adde. de rescri. Barb. in c. ad aures. nu. 38. eo. tit. gl. in reg. Cancel. xvj. Vitalis, in tract. clausu. ver. clausula motu proprio. Ale. in 2s. cccxv. vol. vij. Ias. in 2si. cxix. vol. iiij Soc. in 2s. ccxv. vol. iij. Cur. Sen. in 2s. xxxv. n. 36. & seq. Ias. in auth. quas actiones. C. de sacrosc. eccle. & in l. si qs quẽquã. ff. si qs caution. & in l. ij. C. vt lit. pẽd. Dec. in l. si quis iniquũ. nu. 9. ff. quod quisque iur. Cassador. deci. iiij. de cõcess. p̃ben. Aene. de Falco. in tract. refer. Gig. in tract. pensio. q. xxix. n. 5. & q. ix. n. 5. Dec. in 2s. cccxvij. & 2s. ccclxviij. nu. 20. & 2s. ccccx. n. 23. & 2si. xxxiij. & 2si. dcvj. & 2si. dclxxxix. n. 10. & cõsi. dxliij. nu. 35. Sarn. in reg. de unpet. benef. per ob. fami. Card. q. j. & in reg. de annali, q. j. n. 5. Rui. in 2s. ccxxvj. nu. 12. vol. j. & cõs. cxvj. in cõs. ccxxviij. vol. j. & cõs. xcviij. vol. iiij. & cõs. 155. vol. iiij. & 2s. lxiij. vol. v. & consi. lxx. vol. v. Ripa in xxviij. respon. vol. ij. Maria. Iun. in consil. lxxvij. nu. 104. vol. j. Gozad. 2s. y. nu. 9. Staphil. de literis grat. & iust. Rebuff. super cõcor. in tit. de forma mandati Apostolici, versi. ix. nõ tollitur ius tertij. Paris. in consi. lxxlij. nu. 83. vol. iiij. & consi. lxxix. n. 29. eodẽ vol. & cõsi. j. nu. 75. volu. j. & consi. lxxxij. nu. 67. vol. j. & in consi. xj. cxx. vol. j. vbi ampliat, etiam quòd esset annexa clausula, quòd dari non possit de defectu intentionis.

9 Primò amplia istã limitationẽ, etiã si esset ius q̃situ ad rẽ, quia per clausulã motu proprio, nõ tollitur in præiudiciũ tertij, Ias. in auth. quas actiones. C. de sacrosc. eccle. Fel. in c. ad aures. versi. tertius casus. de rescri. Rui. consi. lxiij. vol. v.

10 Secundò amplia, etiã si ꝓiudiciũ tertij versaretur in sola possessione, de qua Princeps nõ fuit informatus, Ant. de Bu. in c. cũ in nostris. ver. si verò possessio. & ibi Abb. nu. 19. & ibi Imo. versi. in Papa autem. de concessio. præb. Soc. in consi. cxx. vol. iij. Felin. in c. in nostra. in xxxvj. corollario. ver. xj. not. de rescri. Mil. in verbo, gratia facta. Ioann. de Sylua in tracta. de benefi. in tertia parte, quæstio. xj. in xx. qualitate. ver. Item si Papa cõferat motu proprio. Sarn. in reg. de annali. quæstion. x.

Contrarium voluit Cald. in d. c. cùm in nostris, de concess. p̃b. & idem voluit Calde. in consi. xiij. in tit. de rescrip.

11 Tenendo primã opin. q̃ videtur magis cõmunis. Amplia, vt procedat etiam in impetrationibus motu proprio factis à legatis, vel ab ordinariis. Sarnen. in reg. de ann. q. ix.

12 Sublimita hanc primam limitationẽ, nisi cũ clausula motu proprio, concurrat clausula non obstante, quia tunc ista clausula motu proprio, operatur in præiudicium tertij, vt dicit Dom. in c. si propter. versi. & finaliter. de rescri. in vj. Fel. in c. ad aures. versiculo, tertius casus. de rescriptis.

13 Secundò sublimita, nisi verba expressa importarent tertij p̃iudiciũ, Host. in c. ij. ver. priuilegia. & ibi Io. And. ver. priuilegia. & ibi Ant. de Bu. ver. sola ergo. & Abb. ver. si aũt sunt priuilegia. de immu. eccl. Fel. ĩ c. cãm, q̃. ver. & adde. de rescr. Ias. ĩ l. fi. ver. iij. limita. ff. de 2sti. Prin. gl. in reg. Cancel. xvj. Bertr. ĩ 2s. cxxv. vo. i. in nou.

14 Tertiò sublimita, qñ ageretur de modico tertij præiudicio. Fran. in c. si pluribus. ver. ij. tene menti. de præb. in vj.

15 Quartò sublimiita, nisi ille, cui præiudicaret clausula motus proprij, consentirer. Soc. in consi. cxv. vol. iij.

16 Ex præcedenti igitur limitatione infertur, ꝙ priuilegiũ impetratũ ẽt motu proprio, lite pendẽte nõ operat. Host. in c. cãm, q̃. el ij. in prin. & ibi Abb. in ij. q. & Imol. ibi super gl. ij. & Aret. ver. & licèt. Fel. versi. iij. aduerte. de test. Ias. in l. si quis quenquam. ff. si quis cautio. & in l. ij. C. vt lit. pend. Mil. in verbo, gratia si est impetrata. Dec. in c. j. versi. similiter ampliatur, de cõfirmat. vti. vel inutil. Staphil. de literis grat. & iusti. Paris. cõs. lxxiiij. nu. 17. volum. quarto.

17 Et in rescripto ad lites etiam cum clausula motu proprio, ponit Ruin. consi. lxxx. vol. v.

Contrarium sentit gl. in l. qui autem. & ibi Ang. ff. si quis caut. Bald. in l. si qs quẽquã. ff. eo. tit. Paul. de Cast. & Alex. in l. siquis in iudicio. ff. eodẽ titu. & sentit Bar. in l. j. versi. quod est verum. ff. de pœn. Bal. in l. ij. in fi. C. vt lit. pend. Ale. in l. cũ q̃dã puella. in vltimo not. ff. de iurisd. omn. iud. & ibi Ias. ver. limit. principalẽ. Rom. 2si. cccxxvij. ver. quia mot⁹ proprius. Clau. in l. si quis iniquum. ver. iij. operatur. ff. quod quisque iur. Reb. super concor. in tit. de forma mandati Apostolici. in viij. effectu.

18 Secundò principaliter Limita, qa clausula, motu ꝓprio, nõ tollit defectũ intentionis, Domi. in c. si ꝓpter. versi. & finaliter. de rescr. in vj. & fuit de mente Io. And. in ca. si motu ꝓprio. in prin. de p̃b. in vj. Abb. in c. qa circa. ver. sed q̃ro, de cõsang. & affi. Imol. in c. mãdatũ. ver. & ex p̃dictis. de rescri. & in l. q̃dã cõsulebant. ff. de re iud. ver. & si l⁹. Are. in cap. cãm, q̃. el ij. & ibi Fel. de test. Aegi. deci. cccxcij. & deci. ccccl xxv. Mil. in verbo, gratia si est impetrata. Fe. in c. cæterum. ver. vij. restrictio. de rescr. & in c. constitutus. ver. limita iiij. co. titu. Alex. in 2s. ccxv. vol. vij. Soc. consi. cxv. n. 2. & seq. vol. iij. & cõsi. cxx. ver. nõ obstat. vol. iij. Cur. Sen. cõs. xxxv. num. 36. & seq. & cons. 50. num. 154. Mart. de Laud. in tract. de rescrip. conclu. lxij. Vitalis in tract. clausularum. ver. clausula, motu proprio. Ruin. consilio cxxiij. n. 19. vol. iij. Staphil. de literis grat. & iusti. Rebuff. super cõcord. in vltimo effectu. ver. viij. nõ tollit, Paris. in consi. lxxxij. nu. 66. vol. j. & cõs. lxxiij. nu. 23. volu. iiij. & cõsi. lxxix. nu. 22. vol. iiij. & consi. j. nu. 74. & nu. 76. vol. j. & consil. iiij. nu. 27. vol. ij. & consi. xlij. vol. iiij. Boer. decis. cclxxxvj.

19 Amplia hanc limitationẽ, quia ista clausula nõ operat̃ ẽt ꝙ præsumptã, vel verisimilẽ voluntatẽ concedentis. Card. in clem. si Romanus Ponifex. in ij. q. de prẽben. Anto. de But. in c. cum in nostris. & ibi Abb. nu. 19. de consil. præb. Abb. in c. cãm, q̃. el ij. in ij. q. de testib. Barb. in c. ad aures. num. 38. de reseri. Card. consi.

xcvj. Aegid. deci. cccxcij. Fel. in c. ad aures. versi. quintus casus. de rescri. Io. de Syl. in trac. benef. in iij. par. q. xij. in vers. quintus casus. Gig. in trac. de pensio. q. xxix. nu. 5. & quæst. ix. nu. 6. Cassad. deci. iij. in tit. de pensio nu. 4. Ruin. consi. xcviij. volu. iiij. Maria. Iun. in consi. lxxvij. nu. 104. vol. j. Gozad. 2s. y. nu. 9. Staphil. de literis grat. & iust. Rebuff. super cõcor. in tit. de forma mandati Apostolici, versi. ix. nõ tollitur ius tertij. Paris. in consi. lxxlij. nu. 83. vol. iiij. & consi. lxxix. n. 29. eodẽ vol. & cõsi. j. nu. 75. volu. j. & consi. lxxxij. nu. 67. vol. j. & in consi. xj. cxx. vol. j. vbi ampliat, etiam quòd esset annexa clausula, quòd dari non possit de defectu intentionis.

20 Declarat tamen Dec. in c. ad aures. n. 11. de rescri. ꝙ clausula motu proprio, operatur quo ad vitium subreptionis etiã cõtra verisimilẽ voluntatem concedentis, non autẽ operatur ista clausula circa inhabilitatem impetrantis.

21 Ex præcedenti limitatione infertur, vt prior concessio facta à Principe nõ tollatur per secundã etiam motu proprio factam. Bart. in l. prædia. C. de locat. præd. ciui. lib. xj. Abb. in c. cùm olim. nu. 15. vbi Fel. ver. amplia ij. de re iud. Imol. in c. mandatũ. versi. & ex prædictis. de rescri. Fel. ĩ c. cæterũ. ver. septima restrictio. eo. ti. Ias. in l. si quis quenquam. ff. si quis cautio. Rimi in l. pacta nouissima. versi. & tene menti. C. de pact. Corset. in sing. in verbo, Princeps Curt. Iun. consi. clxxiiij. Ruin. consi. cxvj. vol. j. & latè dixim⁹ suprà in ij. lib. in cõclus. vij. in titu. de iur. quæs. non toll. nume. 5.

22 Limita hãc cõclusionẽ, nisi cũ clausula motu proprio, esset adiecta clausula, nõ obstante cõcessione, Bar. in d. l. prædia. C. de locat. præd. ciui. lib. xj. Corset. in sing. suo in verbo, Princeps.

23 Quod tamen declara, vt habeat locũ, qñ Papa, vel Princeps fuisset plenè informatus, & non aliàs. Rui. consi. cxvj. versi. non obstat etiam. vol. j.

24 Secundò limita, quando cum clausula, motu proprio, esset coniuncta clausula, ex certa scientia. Barb. in consi. xiij. versi. nec obstat, ꝙ vltimo loco. vol. iij.

25 Secundò insertur, ꝙ fm rescriptum etiam motu proprio emanatum non tollit primum, de quo non fuit facta mentio, Fel. in c. cæterum. ver. iij. restrictio. de rescri. Ias. in l. si quis quenquã. ff. si quis cautio. Fel. in c. cùm olim. versic. amplia ij. de re iud. Rebuff. super cõcord. in titu. de forma mand. Apost. in xviij. effectu. Ruin. consilio ccxxviij. vol. j.

Contrarium voluit Ant. de Bu. in c. fi. ver. no. ꝙ secundũ mandatum. de dilatio. Cor. in consi. lxvij. versi. accedat etiam. volu. iij. Fel. in c. causam. que. el ij. ver. vij. no. de test. Claud. in l. si quis iniquum. ff. ꝙ quisque iur. licèt non plenè firmet.

26 Tenendo hãc vltimã opi. illã amplia, etiã si præcedẽs cõcessio haberet clausulã derogatoriã, put not. Rom. in 2s. cccxxvij. de quo tamẽ vide Rui. 2si. cccxxviij. n. 2. & seq. & cõsi. ccxxvj. vbi dicit hoc nõ habere locũ ĩ ꝓcessione facta miserationis gratia. vo. j.

27 Tertiò infert, ꝙ per clausulã motu ꝓprio, Papa nõ censetur grauare ecclesiã, quã prius alio mãdato grauauerat, Ant. de But. in c. mandatũ. ver. ex his patet. & ibi Im. ver. & ex prædictis. de rescri. & fuit de mẽte Calde. in d. c. mandatum. Do. in c. si motu. proprio. ver. sed an clausula. & ibi Fran. ver. & ex iis dicebat, post. Io. And. ibi, in prin. ver. & attenta hac ratione. Dom. in c. quamuis. ver. sed quid quãdo aliter. de præb. in vj. Pe. de Anch. in c. duob⁹. in v. q. & ibi Franc. ver. ij. quẽrit. de rescri. in vj. Fel. in c. accedens. versi. iiij. conclus. de præscriptio.

Contrariũ sentit Ancha. in consil. cxxxviij. quem sequitur Rebuf. super cõcord. in tit. de forma mãdati Apostolici. in x. effectu.

28 Tenẽdo primam opi. quę est magis communis, Limita, nisi cum clausula motu proprio, concurreret generalis clausula, non obstantibus. ita Do. & Fran. in d. c. si motu proprio, in locis proximè allegat. & idem Franc. in c. ei cui de præbend. in vj.

29 Quartò infertur, vt si Princeps motu ꝓprio, grauet nouo pedagio terram grauatam alio antiquo pedagio, non valeat secunda concessio motu proprio facta. Fel. in d. c. causam, quæ. vers. xij. no. de test. & in ca. accedentes. ver. iiij. conclus. de præscript.

Contrarium tenet Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de caus. pos. & propriet. §. quia verò. ver si. quid de colligentibus pedagia. Fel. in c. si quando. versic. præsertim quia. de rescr. Ripa in c. ad aures. numero 83. de rescript.

30 Quintò infertur, ꝙ clausula motu ꝓprio, nõ derogat iuri patronatus laicorũ, Abb. ĩ d. c. ad aures. & ibi Fel. ver. est verũ. & ver. tertius casus. Card. ĩ 2s. cxvii. Rota ĩ nou. deci. cxij. & in antiq. dec. ccccxlv. Aegid. decis. ccccxij. Cassad. deci. vij. de iure patrona. Ioã. de Syl. ĩ trac. de benef. in iij. par. q. xj. in xxv. qualitate. ver. ij. est cõsiderandũ. gl. prag. sanctio. Fel. in tract. quãdo literæ Apostolicæ. Rebut. sup cõcor. in tit. de forma mand. Apostol. in vltimo effect. vers. iiij. nõ tollit. Card. in cõsi. cxlij. Aegid. deci. ccccl xxiij. & seq.

31 Sextò infertur, vt motus proprius Papæ non operetur cõtra vnionem factam per ordinarium, etiam si vnio prędicta nõdum fuerit suos effectus sortita. Gemin. in repe. c. postulasti. de rescri. refert. & sequitur Ias. in l. si quis quenquam. ff. si quis cautio.

32 Septimò infert, nã si clausula, motu ꝓprio, nõ tollit defectũ intentionis, sequit̃, vt si causæ expressæ in cõcessione facta motu ꝓprio, nõ sint veræ, ꝙ tota ꝓcessio motu ꝓprio facta nullius erit momẽti, Abb. ĩ c. qa circa. ver. sed q̃ro, de cõsang. & affin. Card. in cõsi. xcvj. in prin. Fel. in c. ad aures. ver. quartus casus. de rescri. & in c. cùm olim. ver. & dicit Abb. de re iud. Dec. in c. ex parte. nu. 5. & in c. sedes. nu. 11. de rescri. Dec. cõsi. xxxiij. versi. & clausula motu proprio. & consi. cccvij. ver. & ideò clausula. Goza. consil. v. nu. 14. Ripa in c. ij. nu. 26. de rescri. Rui. consi. ccxv. nu. 19. volu. j. Maria. Iun. consi. lxxvij. nume. 98. & nu. 100. vol. j. Paris. consi. iiij. nu. 27. & pluribus seq. vol. ij. Rebuff. super cõcor. in tit. de forma mand. Apostol. in vltimo effectu. versi. ij. non purgat.

33 Et propterea dicit Bal. in l. Imperialis. §. finiles. C. de nup. ꝙ clausula motus proprij Principis errantis nihil operatur.

34 Et ideò ille, qui scit causas in motu proprio expressas falsas esse, non potest dicto motu proprio iuuari. Pe. de Anch. in consi. clxxviij. ver. & confirmatur hoc maximè.

35 Limita prædictã conclusionem, nisi falsitas cõsisteret in modico, ita quod Princeps omninò fuisset cõcessurus, Pe. de Anch. in consilio cxxxviij.

36 Octauò infertur, ꝙ per clausulã motu proprio, nõ tolluntur statuta, de quibus nõ est facta mentio in cõcessione. Imol. in ca. cõstitutus. ver. per prędicta. vbi etiam Feli. vers. obstat ij. de rescri. Dom. in c. si cui. ver. & licèt motu proprio. de præb. in vj. Fel. in c. cùm olim. de re iud. Ripa in c. ad aures. nu. 32. de rescrip.

Contrarium videtur sentire Pe. de Anch. in consi. xx. vbi loqtur in statuto adiecto ĩ fundatione ecclesię per patronũ, & videt sentire contrarium in alio statuto ecclesiæ, vt ibi per eũ. dum respondet ad doctrinã Ioann. Andr. & idem similiter loquit̃ Anch. iu consilio cccl xiiij.

37 Nonò infertur, vt nõ valeat cõcessio motu proprio facta de beneficio curato, nulla facta mentione curæ. cap. cùm in illis. de p̃b. & ita voluit Abb. ĩ c. ad aures. & ibi Ripa, ver. iiij. adde. de resc. Fran. in c. si motu proprio. in fi. de præb. in vj. Rota in nou. decisi. cxj. & in antiq. deci. cccexlv. Alex. in consi. ccxv. in prin. volu. vij. Fel. in c. causam, quę. el secundo, versi. pro quo vide. de testib. Io. de Sylua in tract. de benefi. in tertia parte, quæst. xij. Staphil. de literis grat. & iust. Rebuff. super concord. in titu. de forma mand. Apostol. in vltimo effectu. versicu. v. non tollit.

Contrarium videtur probare tex. in clemen. si Romanus Pontifex. de præbend. Fel. in c. ad aures. eodem titulo, Soci. in cõsilio cxv. volumine tertio.

38 Cõcorda has 3rias opi. nã ratione curæ nõ põt cõcessio impugnari tãquã subreptitia. & ita ꝓcedat vltima opi. sed tñ in hoc casu ista concessio non operaꝯ dispensationẽ, & ita intelligatur prima opi. Bonif. in clem. si Romanus. n. 30. & seq. de præb. Ripa in c. ad aures. de rescrip.

39 Alio mõ distinguit Staphil. de literis grat. & iusti. vbi tenet hanc cõcessionem operari quo ad curam si fuerit facta ex certa scientia, secus si non ex certa scientia.

40 Decimò infertur, vt per istã clausulã non tollantur defectus concernentes personã prouisi, Rota in nou. dec. cxij. & in antiq. deci. cccexlv. Lap. alleg. xij. in fi. & est glo. in c. si motu proprio, in verbo, ob hoc. de p̃b. in vj. in cle. si Roma. in verbo, validã. eo. tit. vbi Car. in ver. oppono ad hoc. Per. de Anch. 2s. xx. Dom. 2s. ciiij. ĩ prin. Imol. in l. quidã consulebant. versic. & similiter. ff. de re iudi. Io. de Ana. in c. fraternitatis. versi. & ideò dixit. de schisma. Alex. consi. ccxv. in prin. volu. vij. Ias. in l. si quis quenquam. in fi. prin. ff. si quis cautio. Fel. in e. causam, quæ. el secundo. versi. v. not. de test. Staphil. de literis grat. & iust. Rebuff. super concor. in titu. de forma mandi. Apostol. in vltimo effectu. ver. vij. nõ tollit. & vers. x. non inducit. Paris. consi. j. nume. 79. volu. j.

41 Cõtrarium, ꝙ tollat defectus personæ prouenientes de iure positiuo, voluit Ro. consi. cccxxvij. versic. primum, quia. Ang. in auth. quod eis. C. de nupt.

42 Concorda has 3rias opiniones, nã si Princeps habuit plenã notitiam de tali defectu, tũc videatur inducta dispensatio super tali macula, vel defectu, non aliàs. Ista fuit concordia Bald. in l. fi. C. de crim. sacril. & Alex in l. quidam consulebant. num. 13. ff. de re iudi. & Dec. in l. iij. nu. 3. ff. quod quisque iuris.

43 Alij voluerunt, ꝙ ratione dictorum defectuum cõcessio nõ possit reddi subreptitia, non tñ quod per dictã clausulam sit inducta dispensatio. Do. in d. c. si motu proprio. ver. sed an clausula motus proprij. & ver. est ergo intentio gl. & ibi Io. And. ver. in gl. iij. & ibi Fran. ver. in eadem gl. vbi declarat. Rota in nouis. deciſi. cxij. Bonifa. in cle. si Romanus. nu. 30. cum pluribus sed. de præb. Dec. in c. ad aures. vbi Ripa. de rescript.

Ex ista conclusione superius firmata, vt ista clausula nõ tollat defectus ad personam prouisi pertinentes,

44 Primò infertur, vt per istam clausulam non tollatur defectus irregularitatis, Rota in nou. decis. cxij. & in antiq. decisi. cccexlv. Fran. in c. si motu proprio. ver. in eadem gl. de præb. in vj. Staphi. de lit. grat. & iust. Rebuff. in concor in tit. de forma mãdati Apostol. in vltimo effectu. ver. vj. non inducit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

45 Secundò infertur,vt ista clausula nõ tollat vitiũ illegitimita
t s.gl.& ibi Io.And.in d.c.si motu ꝓprio.in verbo, ob hoc. & ibi
Dom.versi.est ergo.& Fran.ver.in ead.glo.de præb.in vj.Rota in
nou.deci.cxij.& i antiquis deci.ccccxl.Staphil.de lit. grat. & iust.
46 Tertiò infertur,vt nõ tollat ẽt defectũ ætatis,gl.in c.si motu
proprio.in verbo,ob hoc.& ibi Dom.ver.est ergo. Pe. de Anch.
consi.xx.& consi.ccclxiiij.Rota in nou. deci. cxij. Staphil. de lit.
gra.& iust.Rebuff.super concor.in tit. de form. mãd. Apostolici,
in vlti.effectu.versi.non tamen sufficit.
47 Amplia,vt procedat etiamsi quis reperiretur habilis tempo
re vacationis beneficij,vt no.Fran.in c.si eo tempore. de rescript.
in vj.Staphil.de lit.grat.& iust.
Cõtra istã ampliationẽ tenuit Dom.in d. c.si eo tempore. ver.
ego crederem.Abb.in c.dilectus filius.versi.ex hac cõcordia. de
præb.Roma.consi.cccxxvij.Fel.in c.eam te.de rescrip.
48 Quartò infertur,vt nõ tollat incompatibilitatẽ beneficio-
rũ.glo.in c.si.in gl.si.de offi.leg.in vj & ibi Domi.glossi.in clem. si
Rom.Põtifex.in verbo,validã.vbi Bonif.num.30.& seq.de præb.
Rota in nou.deci.cxij.& in antiq.deci.ccccxlv.Card.consi.cxvij.
Ripa in c.ad aures.de rescrip.Parisi.consi.lxxiiij.vol.iiij.
49 Quintò infertur,vt nõ tollat etiã defectũ bigamiæ.Io.And.i
c.si motu proprio.post gl ibi& ibi,etiam Dom.de præb.in vj.
50 Sextò infertur,vt nõ tollat defectum circa principalitatem
beneficij,de qua nõ est facta mẽtio,Rota in antiq.deci.ccccxlv.
Alex.consi.ccxv.vol.vij.Staphil.de lit.grat.& iust.
51 Septimò infertur,vt non tollat ẽt defectũ circa vitiũ corpo-
ris,vt per gl.in d.c.si motu proprio & ibi Domi.de præb.in vj.
52 Octauò infertur, vt ista clausula nõ tollat defectum ordipis.
Pet.de Anch.consil. xx.& cõsi.ccclxiiij.Staphil.de lit. grat.& iust.
Rebuff.in concord.in titu.de form.mand.Apostol. in vltimo effe
ctu. versi.non tamen sufficit.
53 Limita oẽs prędictos casus,nisi prouisio facta patienti defec-
tus,facta fuerit non solùm cùm clausula, motu proprio , sed ẽt
cũ clausula,ex certa scientia.Bonifa.in cle. si Roman. Pontifex.
nu. 50.de præb.
54 Vltimò gñaliter infertur,quòd ista clausula nõ tollit qualita
tes intrin secas,Abb.in c.ad aures.nu. 5.de rescri. Vitalin.in tract.
clausularum.Staphil.de lit.grat.& iust.
55 XI.Infertur ex ꝑdicta secunda limit. nã si dicta clausula non
tollit defectũ intentionis,sequitur vt nõ comprehendat ẽt non
verisimilia,Rota in nouis decis.ccccclxxxix.Parisi.in consi.j.n.80.
vol.i.& consi.iiij.nu.34.vol.ij.& consi.lxxiij.nu.42.vol.iiij.
56 XII.Infertur, vt ista clausula non comprehendat inconsue-
ta.Bal.in l.fideicom.§.si seruo.ff.de leg.iij.Prob.in addit.ad Ioan.
Mon.in d.c.si motu proprio.Fel.in c.in nostra.in vltimo corolla
rio.de rescr.& in c.cum ecclesiasticæ.de excep.Io.de Syl.in tract.
de benefi.in iij.parte.q.xj.in xxij.qualitate.
57 XIII.Inferẽ,vt nõ comprehẽdant incognita,Bal.in l. fi. C.de
crim.sacrileg.Feli.in c.cãm,q.el secundo,versi. v. nota. de testib.
58 Secundus est principalis effectus clausulæ,motu proprio,vt
habeat vim clausulæ nõ obstãte,vt not.Bal.in l. oẽs. vbi ẽt Ang.
C.de quadriꝑscrip.Io.And.in c.j.ver.quinta opi.de excep.prælat.
libr.vj.Soc.consi.cxvij.in fi.vol.iij.Claud.in l.si quis iniquũ. verſ.
v.habet vim.ff.quod quisque iur.licèt nõ plenè firmet. Curt. Se.
consi.lxvj.nu.65.Ruin.consi.xxj.vol.v.
Cõtrariũ sentit Do,in c.j.ver.sed nõ est sic. de fil.presby. in vj.
Abb.in c.nonnulli.ver.circa quartũ.vbi Fel.ver.fallit iij.de rescr.
Rebuff.in cõcor.sub rub.de for.mand.Apost. in xv. effectu. Rui.
in consi.cix.nu, 5.vol.iij.qui hanc dicit communem opi.
59 Tenendo hanc vltimã opin.tanquã magis cõem declara,ga
clausula motus proprij,si est coniuncta cũ clausula generali nõ
obstãte,habet vim clausulæ derogatoriæ,Pau.de Ca.cõl. ccclvij.
n. 5.vol.j.Card.in cõsi.xvj.i fi.Mil.in verbo,gratia motu proprio.
Fran.in c.j.ver.sed si impetratio rescripti.vbi Dõ.ver.quinta opi.
de except.in vj.Ro.consi.cccxxvij.ver.ij. respondeo. Cor.consil.
lxvij.ver.accedat ẽt.vol.iij.Prob.in addit.ad Io.Monac.in c.si mo
tu ꝓprio.de præb.in vj.Do.in c.ei cui.ver.cũ ergo per has clausu
las.& ver.ij.verò casu.co.tit.Claud.in l.si qs iniquũ.ver.iiij.opera
tur.ff.ꝙ quisque iur.Dec.in l.certũ.ff.si cer.pe.& consi.clxv.Fel.in
cõstitutus.ver.limita iiij.de rescrip.Cassad.deci.iiij.nu.3.de cõ-
cess.ꝓb. Ripa in vj.respon.in ij.lib.ver.sed iste nõ est casus noster.
Gom.in c.j.nu.198.de cõst.in vj.Rebuff.in cõcor.in rubr. de for.
mãd.Apostolici.in xix.& xxiij.effectu.Rui.ꝙsi.clxiij.n.21.volu.v.
Cõtrariũ in hoc vltimo tenet Do.in c.j.post Im.ibi. & ibi Frã.
de fil.presb.in vj.Do.in c.quamuis.& ibi Fran.ver.qd tñ.de rescr.
in vj. Aeneas de Falc.in tract.reseruat.Rui.consi.ccxxviij.vol.i.
60 Concordia sumit ex dictis Do.& Fran.in d.c.j.de fil.presb.in
locis ꝓximè allegatis,q tenẽt,ꝙp has duas clausulas simul iũctas
derogat statutis ecclesiæ,nõ aũt derogat iuri cõi.& ita voluit Frã.
in c.ei cui.versieu. quid autem si cum clausula. de præb.in vj.vbi
licèt dicat ſmol.& Do.ibi ꝓriũ sentire,tñ hoc mihi non videtur
verum,quia Domi.expresse sentit hanc conclusionem.
61 Tertius est effectus huius clausulæ,quia reddit gratiã fauo-
rabilẽ.Io.And.in c.cũ in cũctis.ver.sec⁹,ti princeps.vbi Host.ver.
etsi priuilegiũ.de elec.Are.in c.cãm,q.vbi Fel.ver.iiij.not.& ver.
ij.operabitur.de test.Anch.consi.cxxxviij.versi.postremò. Card.
in cle.j.in j.no.de rer.permu.quẽ refert,& sequitur Fel.in c. cãm,
quę.versi.Idem limita.de rescri.Aegid.deci.dccxlvj.Anch.consi.
ccxcv.Mil.in verbo,gratia motu proprio.Dec.in consi.cccxli.n.
5.& in l.iij.nu.4.ff.ꝙ quisque iuris.Rebuff.in concor.sub rub. de
forma mand.Apostolici,in primo effectu.
62 Amplia istã conclusionem procedere etiam in dispensatio-
ne,Ant.de Bu.in d.c.cùm in cunctis.ver.nota hic.& ibi Abb.in §.
cum inferiora.ver.nota primò hoc dictum,Rebuff.in loco pro-
ximè allegato,in quarto effectu.
63 Et propterea dicimus hoc esse beneficiũ principis.Io.And.i
c.duobus.ver.sed quæro.& ibi Dom.versic.sed pone.de rescrip.
in vj.Domi.in consi.ciiij.ver.item pro eo facit.Staphil.de literis
grat.& iust.versi.& ideò dicunt.
64 Igitur non immeritò latissima interpretatio erit facienda.c.
si pluribus.de præb.in vj.vbi Fran. in jj.no.Io. And.in ca.duobus.
versi.sed quæro.vbi Do.ver.sed pone.de rescrip.in vj.Imo.in cle.
vnica.in ij.not.de rer.permu.Bonif.in cle.si Romanus.nu. 36.de
præb.Staphil.in loco proximè allegato.
65 Limita in reseruatione,quꝝ quamuis sit facta motu ꝓprio,
nihilominꝰ remanet odiosa.Aeneas de Falco.in tract.reseruat.
66 Quartus est effectus, qa stante motu ꝓprio , nõ habet locũ
titulus,qd quisq; iur.per tex.in l.iij.ff.quod quisque iur.Bar. in l.
fi.§.donec.in fin.C.de iure delib.glo.in auth.quas actiones.in gl.
ij.ver.nec obstat.C.de sacrof.eccl.gl.in l.j.§.si qs.in verbo,decer-
netur.ff.quod qsque iur.gl.fi.in fi.in c.ij.de mut.petit.Bal.in l.qđ
fauore.ii.oppos.C.de leg.& in l.j.ver.alij assignant aliam rationẽ.
C.de sacrof.eccle.Abb.in c.fi.versi.tu vide.de vita & honest.cleri.
& in c.j.ver.nã si lex.de resti.in inte.Roma.ꝑs.cc.xxvij.ver.iij.qa.
Fel.in c.ij.de mut.peti.Dec.in l.iij.ff.ꝙ quisque iur.Sarn.in reg.de
annali.q.x.nu.3.Rebuf.in loco superius alleg.in xxvij.effectu.
Contrarium Staphil.de lit.grat.& iust.
67 Limita primam opi.qñ priuilegiũ impetratũ motu proprio
respiceret ordinatoria iudicij,vel illius ꝓcessum.Bar.in l.fi. versi.
reassumo ergo breuiter.C.de fruct.& lit.exp.Roma.in sing. ccc-
lxxix.Jason.in l.iij.in prin.ff.ꝙ quisque iur.Fel.in c.ij.de mut.petit.
Contrarium,ꝙ idem sit in ordinatorijs,ponit Felyn.in rub.de
rescrip.ver.quæ omnia. Claud.in l iij.in prin.ff. quod quisq; iur.
68 Secundò limita, nisi priuilegiũ motu proprio cõcessum sit
in materia,quæ per viam correlatiui,vel necessãri r consequen-
tiæ alteri parificetur.Fel.in ca.ij.ver.limita ij.de mut.petit.
69 Quintus est effectus dictæ clausulæ,quia tollit diligentiã ꝓ-
cessus.Ita.Io.And.in c. duobus.ver.sed quæro.vbi Dom ver.sed
pone,vbi Franc.in ver.ij.quærit.de rescrip in vj. Roma. in consi.
cccxxvij.versi.iiij.videmus.Bonifa.in clem.si Romanus.numero
38.de præb.Soci.in consil.xvij numero 7.volu.iij.glossi.in regu.
Cancel.xv.Staphil.de lit.grat.& iusti.
70 Declara, quia non propterea tollit possessionem quando
duo sunt in data pares, & vnus habet clausulam motu proprio,
Bonif.in cle.si Romanus.num.29.de præb.
71 Sextus est effectus,quia dicta clausula operatur circa omnes
qualitates extrinsecas.Rota in nou.deci.cxj.
72 Septimus est effectus,quia motus proprius ampliat gratiam.
Lap.alleg.vij.in fi.ver.imò operatur aliud. Dom.in cõsi.ciiij. ver.
item pro eo facit.Fel.in c.ad aures.ver.quintus casus.de rescript.
Gom.in c.j.nu.199.de consti.lib.vj. vbi tenet, ꝙ etiam extenda-
tur vltra præsumptam mentem concedentis.
Cõtrarium tenet gl. in cle.ij.in verbo,dilectus.de præb. Dom.
in c.si plurib.in iij.no.de præb.in vj.Card.in elem.i §.ceterum.in
vij,q.de concess.præb.& consi.xcvj.ver.& est ratio.Rota in antiq.
deci.ccccxlv.Fel.in c.causam,quæ.el ij.ver.ad idẽ vide. de testib.
Rebuff.in concord. in rub. de for. man.d. Apostolici, in vltimo
effectu,ver.xij.non ampliat.Rui.consi.ccxxvj.nu. 11.vol.ij.
73 Concorda has cõtrarias opi.vt ita demũ clausula motus ꝓ-
prij,nõ amplier gratiã,quãdo est cõtra præsumptã mentẽ cõce-
dentis.ita Card.in consi.xcvj.Fel.in c.causam,quæ.el. ij.de testib.
74 Et propterea dicit,vt ista clausula ampliet in iis quæ sunt ex-
pressa,nõ aũt in iis,q nõ sunt expressa.Dom.i c.si plurib.in iij.no.
vbi Franc.ver.vel põt dici tertio, de pb.i vj.Fel.in c.ad aures.verſ.
quintus casus.de resc.Rebuf.i cõcor.in rub.de for.man.Apostolici in vlti. effectu.ver.xij.nõ ampliat.Ruin.ꝑs.ccxxvj.n. 11.vo.ij.
75 Alio modo concordari possunt istę opi. quia clausula motꝰ
proprij,ampliat gratiam in iis,quæ non sunt contra ius commu
ne,secus vero in iis,quæ sunt contra ius commune, vt dicit Frã.
in d.c.si plurib.versi.vel secundò potest dici.de præb.in vj.

Tertia

76 Tertia Cõcordia sumitur,nam motus proprius ampliat gra
tiam in casibus in iure expressis,non autem in aliis,Fran.in d.ca.
si pluribus,ver.vel dic quartò.
77 Octauus est effectus,quia clausula Motus proprij facit,vt gra
tia operetur in pinguiori beneficio,c.si pluribus.de præbẽ. in vj.
Ro.in con.cccxxvij.ver.vj.quia videmus.bonif.in cle.si Ro.Põt.
nu.36.de præb.Rebuf.in conco.in loco superius citato,in xij.ef-
fectu.Staphi.de literis grat.& iust.ver.vj.similis.
78 Nonus Effectus est quia per clausulã istã reuocatur proces-
sus factus in vim primarũ literarum ẽt ante notitiã,Inn.in c.cùm
ptingat.ver.& hoc intelligo.de rescrip.Imo.in c.cæterũ.ver.si ve
rò reuocatio.vbi Dec.nu.7.de rescrip.Abb.in e.cùm M.Ferratiẽ.
versi.hæc dicta post Ant.de Bu.ibi, ver.puto ꝙ si Papa,de consti.
Dom in consi.xlvij.ver.nam quando Papa.Fran.in c.vt nostrum.
ver.aliquando & secundò.de app.Soc.in con. cxvij.vo.iij.Feli.in
c.causam,quæ.el ij.ver.viij.not.de test.
Rebuff.qui hanc dicit communem opin.in rep.l. quod iussit.
in ij.not.num.90.ff.de reiud.& in concord.in loco suprà allega-
to in xix.effectu.
Contrarium,ꝙ non reuocetur processus , nisi postquã ad no-
titiã peruenit,licet sufficiat qualiscunque notitia,etiamsi secun-
dæ literæ Motu ꝓprio emanauerint,tenet Inn. in c.j.ver.idẽ vide
tur si expresse.de ꝓcess.prẽb.in vj.Anto.de Bu.in c.cęterũ.ver.sed
in hoc.& ibi Fel.ver.j.restrictio.de rescrip.Dom.in c.j. §. ex parte
verò.ver.j.casu.& ibi Fran.versi.aliquando in secundis literis.de
concess.præb.in vj apostil.ad deci.Tholos.ccccclxxx.
79 Sed in hoc omnes videntur cõuenire,vt non requiratur re-
scripti præsentatio.Fel.in d.c.cæterum.de rescrip.Claud.in l.si qs
iniquum.ff.quod quisque iuris.Rebuff.in concord. in rubri. de
for.mand.Apost.in xxij.effectu.
80 Cõcorda has opi.vt prima ꝓcedat i expressa reuocatione,&
in tacita ꝓcedat secunda.Dec.in c.cũ M.Ferrarien.de constitut.
81 Decimus Effectus est quia in gratia Motu proprio cõcessa,
valor beneficij nõ est exprimendus.Pe.de Anch.in con.cxxxviij.
& consi.ccxcv.Rota in nou. deci. ccxcij.quæ videtur istud affir-
mare ex tenore Regulæ Cancel.quæ expresse excipit concessio
nẽ factã Motu proprio.Fel.in c.ad aures.ver.iiij.conclusio. & ibi
Dec.nu. 11.& etiã Ripa.nu.83.de rescr.Fel.in c.causam,quę.el ij.
ver.ij.noto.de testi.& in c.si.ver.sed vltra omnes. de prætium.Io.
de Syl.in tract.de beneficio.in iij.par.q.xij.in v.casu.Clau. in l.iij.
ver.itẽ operatur & ij.ff. qđ qsque iuris Rebuf.in cõcord.in loco
aliàs allegato in xiiij.effectu.& in xiij.effectu.
Contrariũ tenet Abb.in c.ad aures.nu. 5.& ibi etiam Barb. nu.
38 de rescrip.
82 XI.Effectus est,nã stante clausula Motu proprio,non presu-
mitur facta concessio propter importunitatem,Bal.in l.quod fa
uore.in ij.oppos.C.de legib.Abb.in c.accedẽtes. versi. ego aliter
dicerem,de præscri.Fel.in c.causam,quę.el ij.ver.xiij.not.de test.
Sarn.in regula,de annali.q.x.nu. 3. Rebuf.in concor. in loco su-
pra dicto.in xvij.effectu.Rui.consi.cxlviij.vol.iiij.
83 XII.Est effectus,nam stante tali clausula præsumitur conce-
dens vsus plenitudine potestatis,Ant.de Bu.in c.constitutus.ver.
non obstat quòd no.de rescrip.Fel.in d.c.causam,quæ.el ij. versi.
iiij.not.de test.Dec.in l.iij.ver.& paria sunt. ff. ꝙ quisque iur.Re-
buf.in concor.in loco suprà citato.in xxxv.effectu.
84 XIII.Effectus est, quia non vitiatur gratia Motu proprio fa-
cta etiã quòd concedens fuisset difficilius concessurus,si intel-
lexisset.Fel.in c.causam,quæ.el ij.ver.vltimò considero. de testi.
85 XIIII.Est effectus,quia ista clausula operatur,vt collatio ,fa-
cta de beneficio vacãti in curia non facta mẽtione, ꝙ in curia va
cauerit,valet,licèt aliàs nõ valeret.Dom.in c.ij.ver. quęro qd.&
ver.sed qdsi Papa.& ibi Frã.ver.ij.qrit an teneat.de pb.i vj.Soc.in
ꝑs.cxvij,vol.iij.Aeneas de Falc.in tract.reseruat.in xxxvj. effectu.
86 XV.Est effectus,nã ista clausula tollit vim decreti , & ꝓpter-
ea operatur in beneficio reseruato,Cald.consi. iij. in tit.de præb.
Dom.in c.statutum.ver.quærit vltimò Lap.de præb.in vj.Soc.in
consi.cxvij.vol.iij.& consi.iij. vol.iij. Rebuff. in concord.in loco
suprà dicto in xxj.& xxv.effectu.
87 Contrarium in beneficio reseruato in fauorem certæ perso
næ in quo collatio facta de tali beneficio,ẽt Motu ꝓprio non o-
peratur,vt tenet Gem.in c.postulasti.de rescr. refert, & sequi Feli.
i c.in nostra,ver.& istis addc.de resc.Rota i nou.deci.ccccclxxxix.
88 XVI.Effectus est,quia in Principe rescribente Motu proprio
præsumitur iusta causa,vt diximus suprà in ij.lib.in iij.conclus.in
tit.de non tol.iur.quæ sin vj limitatione.
89 XVII.Effectus est,nã stante ista clausula videẽ probata ea om-
nia qñ princeps asserit in suis literis.Dec.in l.iij.ff.ꝙ quisque iur.&
ꝑs.cccxlj.nu. 5.& de hoc plenè diximus in j.lib.in tit. de proba. in
ij.conclus.in limitationibus secundæ par.illius conclusionis.
90 XVIII.Effectus est,quia ꝑ clausulã Motu ꝓprio, in facultate
conferendi quæcunq; beneficia non venit facultas conferẽdi be
neficia in curia vacãtia.Do.in c.ij.ver. sed quid si Papa.& ibi Frã.
in vltimo notab.& fuit de mente Pe.de Anc.ibi.ver. circa hoc ẽt
quærit Lap.de præben.in vj.Aene.de Falco.in tract.reseruat.
91 XIX.Effectus est,nam si Papa Motu proprio conferat præbẽ
dam si vacat,satis est,ꝙ vacet tẽpore collationis,vel receptionis,
licèt non vacaret tempore datæ,Io.And.in c.dilectus.ei ij.ver. &
si Papa.de præb.Staphil.de literis grat.& iust.verſ.sed qñ Papa.
92 XX.Effectus est,quia impetranti cum clausula Motu ꝓprio,
in terminis clem.primæ de conceſſ. præb. non currit tẽpus à die
notæ vacationis in loco,sed tãtùm à die sciẽtiæ, vt declarat Lap.
in d.cle.j.de concess.preb.quam sequitur Soc.consi.cxvij.vol.iij.
Contrarium tenet Card.in d. cle.j. §.cæterum,in vij.q. de con-
cess.præbend.
93 XXI.Est effectus,quia clausula Motu proprio habet vim spe
cialis expressionis,vt no.Angc.in l.sed & si quis.§.quæritum. ff.si
quis cautio.Dec.in l.certum.ff.si cert.pet.
94 XXII.Effectus est , qa iuxta notata per Bar.in l.vniuersi.C.de
legationib.lib.x.ad hoc vt quis habeat excusationẽ à munerib⁹
ꝓpter officia publica administrata,debẽt illa esse obtẽta Motu ꝓ
prio,nõ aũt per suffragia,Fel.in c.causam,q.el ij.ver.iiij.generali-
ter.de testib.Rebuff.in concor.in loco s citato in xxxiiij. effectu.
95 XXIII.Effectus est,qa immunitas cõcessa alicui Motu ꝓprio
operatur,vt alij nõ immunes ad onera illius teneãtur,Abb.in ca.
accedẽtes.ver.ego aliter dicerẽ.vbi Fel.versi iiij. conclusio.de ꝓ-
scr.Host.in c.ij.versi.priuilegia verò.& ibi Io. And.ver.priuilegia
verò Imperatorũ.vbi etiã Abb.ver.si aũt talia priuilegia.de imm.
eccl.Alex.ꝑs.xxxiij.vol.iij.Bertr.ꝑs.clxxxj.nu.7.vol.iij.in nouis.
96 XXIIII.Effectus est,nã ,phibitus sub pœna certũ officiũ exer
cere,nõ incurrit pœnã is,qui illud Motu ꝓprio consequitur,Io.de
Ana.in c.cùm sit.ver.qd aũt si fuit.de Iudæis. quod intelligit Fel.
in c.causam , quæ.el ij.de test.qñ Princeps sciebat conditionẽ il-
lius.Dec.in l.iij.ver.& pœna qñ imponitur.ff.ꝙ quisq; iur.Rebuff.
in concor.in loco aliàs citato in xxiiij.effectu.
97 XXV.Effectus est,quia adstrictus cohorti,non potest ad aliã
militiam transire etiam ex rescripto principis Motu proprio e-
manato.l.fin. C. de cohortal.lib.xij.& ibi Bar.& oẽs alij ponunt.
Corset.in sing.in verbo,priuilegiũ.Rebuff.in concor.in loco su-
pradicto,in vltimo effectu.ver.vlti.non valet.
98 XXVI.Effectus est,nã quamuis iudex excõmunicatũ ad par-
tis instantiam absoluere non possit,nisi parte citata , secus si ille
motu proprio fuerit excommunicatus, gl.in c.excommunicat⁹.
xj.q.iij.sequitur Bal.in l.si pacto.C.de pact.
99 XXVII.Effectus est,nã state identitate rationis, gratia Motu
proprio facta cõprehenditur sub dispositione,etiã ꝙ simpliciter
dispositio loquatur de gratia impetrata.Sarn.in regula,de impe.
per obitum famil.Card.q.j.Rui.consi.cxxxiij.nu. 1.vol.j.
100 Quod maximè verũ est , si fuerit adiecta illa clausula, quo-
quomodo,vt per Rui.in d.consi.cliij.nu.2.vo.j.
101 Et idem est,quãdo Papa mãdat prouideri, quia intelligitur
siue mãdat Motu proprio,siue non,Dom.in consi.ciiij.ver. sed di
co.nam omne quod conceditur à Principe contra ius cõmune,
priuilegiũ appellatur,siue Motu proprio , siue ad partis postula-
tionẽ cõcedatur,vt declarat Rui.in d.consi.cxxxiij.nu.4.vol.j.
102 Vltimus effectus huius clausulę,nã dicta clausula nõ ope-
ratur,nisi fuerit scripta manu Principis,ita gl.fi.per illũ tex.in c.si
Motu proprio.de præb.in vj.& ibi Do.& Fran.super gl.fi.in cle.si
Ro..Pontifex.in gl.iiij.de præb.Rota in nouis.deci.cccxxxij.versi.
itẽ ꝓ hoc inducebatur.Aegid.deci.dccxlvj.ver.& põt respõderi.
Rota in nouis.deci.cccclxxxix.Rom.consi.cccxxvij.versi.j. quia
inducit.Albe.de Rosa.in l.j.num.17.ff.quod quisque iur.Iacobi.
in l.iij.in prin.in j.lect.ff.eo.tit.Fel.in c.causam,q.el iiij.ver x. not.
de testi.& in c.cũ inter.ver.imò & etiã Dec.nu.8.de except.Ang.
in l.omnes.C.de quadri.prescri. Sarn.in reg.de an.q.x.Staphil.de
literis grat.& iust.Rebuff.in cõcor.in loco suprà dicto, in vltimo
effectu,ver.xj.non præsumitur.Fel.in consi.xxxj.nu. 16.
103 Et ideò ista clausula testibus probari nõ potest. Dom. in d.
c.si motu ꝓprio.in gl.fi.Rot.in antiq.deci. cxxxj. & in nou. deci.
cccxxxij.Iacobi.in l.iij.in prin.in j.lect.ff.quod quisque iur.
104 Et propterea si probaretur,ꝙ princeps fecisset gratiã Motu
proprio,si tamẽ illa non esset scripta , illa clausula nihil operare-
tur.gl.fin.in d.cap.si motu proprio.de præb.in vj.Fel.in ca.si quã-
do.de rescript.
105 Declara,quia etiam ista clausula poterit per testes probari,
quando testes deponerẽt, ꝙ viderunt prædictam clausulam in
literis,si postmodum illa non appareat. Fran.in d.c.si motu pro-
prio.versic.nec obstat.hic.
106 Amplia hãc ꝓcutionẽ,vt etiã in gra facta absenti vel igno-
ranti,sit necessariũ ꝙ clausula Motu ꝓprio,si scripta,Bal.in c.cũ
adeo.in fi.ver.ego puto,de rescrip.Domi.in d.c.si motu proprio.

Vbi

Universidad de Deusto
Biblioteca

vbi Fran ver. in gl. fi. in fi. Fel. in ca. si quando. ver. pro quo vide. de rescrip. & in c. causam, quæ. el ij. ver. x. not. de test. & in c. cùm inter. de excep. Rebuff. in cõcord. in loco suprà allegato in vltimo effectu. versi. xi. non præsumuntur.

Contrarium Rotain nou. deci. cccxxxij.

107 Tenendo primã opi. cõmunẽ Amplia, nã idẽ est si probaretur gratiã esse factam ad instantiã partis, si tñ illa clausula sit in gratia scripta, gratia illa dicitur Motu ꝓprio facta, & suũ effectũ operatur. gl. fi. in c. si motu ꝓprio, in additio. vbi Io. And. in finali bus verbis, & ibi etiã Prob. in add. ad Io. Monach. in princ. Bal. in c. nisi. ver. pone in literis. de offi. dele. Card. ꝙ. cxlij. in fi. Fel. in cap. si quando. de rescrip. Cur. Sen. consil. lxvj. nume. 64. & seq. Dec. i l. iij. nu 3. ff. quod quisque iur. & in c. ex parte. n. 5. de rescr. & cõsl. j. nu. 3. & cons. cccxlj. nu. 4. & in c. cùm M. Ferrariensis. ver. sed ad de. de const. Sarn. in reg. de impetr. per ob fam. Card. in. j. q. in prĩ. Grã. ꝙ. ciui. xcix. & ꝙ. 100. Bert. cons. ccij. n. 6. vo. j. in noui. & ꝙ. cxcij. nu. 1. vo. j. Rebuf. in pract. in tit. de clausmandat. nu. 21.

108 Limita hoc vltimum ex mente Decij in c. cúm M. Ferrariẽ. ver. nõ obstat dictum Sal. de constit. nisi Papa aliàs non concessiſ set, quia tali casu gratia censeretur facta ad postulationem, licèt Papa in signatura dicat, Motu proprio.

Contrarium tamen tenet Sarn. in reg. de ann. q. x. nu. 8. vbi improbat opin. Dec.

109 Primò imita, hanc conclusionem vltimi effectus, quia geminata concessio habet vim clausulæ Motu ꝓprio, Bal. in l. nec dãnosa. ver. sed ẽtra primũ dictũ. vbi Fulgo. ver. & sic secũdũ. C. de prec. Imper. offe. Bald. in l. rescripta. ver. idẽ videtur. C. eo. ti. Io. de Plat. in l. pen. ver. idẽ enim operatur. C. de peti. bon. fublat. lib. x. Rom. in l. si verò. ꝙ. de viro. nu. 56. ff. sol. mat. Alex. in l. iij. in prĩ. ver. quod primò limita, & ibi Iacobin. ĩ ij. lect. in prin. ff. quod qsque iur. Iaſ. in l. cũ ꝓcurator. ꝙ si dominus. ff. de noui ope. nun. & in auth. quas actiões. ver. illud etiã. C. de sacrosſ. eccl. vbi dicit nũquã vidiſſe ꝫtradicẽtẽ ad istud dictũ. Grã. ꝙ. ciui. xcix. & ꝙ. 100. Dec. in cons. xxxiij. nu. 2. & nu. 6. Pariſ. cons. ix. nu. 21. vol. iij.

Contrariũ tenet Iaſ. in l. nec dãnosa, circa fi. C. de prec. Imperoffer. Fel. in c. causam, quæ, el ij. verſ. x. not. de testib. Dec. in l. iij. ff. quod quisque iur.

110 Pro concordia dixerunt aliqui, vt limitatio ꝓcedat in omnibus aliis concessionibus, præterquã in beneficialibus, in quib⁹ clausula Motu proprio, omninò debet esse scripta manu concedentis, nec sufficiat geminatio, ita Fel. in d. c. causam, quæ. verſ. x. not. de test. & in c. si quãdo, de rescrip. Dec. in l. iij. ff. ꝙ quisq; iur.

111 Tenendo tñ primã opi. eam Sublimita, vt procedat, quãdo secundũ rescriptum facit expreſſam mentionem de primo, aliàs geminatio non haberet istum effectum, ita singulariter limitat Bald. in l. ij. C. de peti. bon. fublat. lib. x. verſ. ité quid si Imperator. quem sequitur Iaſ. in l. nec damnosa. in fi. C. de prec. Imper. offer.

112 Secundò limita, quando notorium est concessionem non potuisse fieri ad partis instantiã, vt qñ omnibus ecclesiis esſet facta concessio, ita ꝙ non est veriſimile, vt omnes supplicauerint, nam tunc concesio semper præsumitur facta Motu proprio, Bal. in auth. quas actiones. ver. vel aliter, vbi etiam Iaſ. ver. vltra Bart. C. de sacrosſ. eccl. Alex. in l. iij. verſi. Bal. etiam. vbi Iacobin. in ij. lect. ff. quod quisque iur. Fel. in c. causam, quæ. el ij. ver. xj. not. de test. & in c. si quando. ver. datur alia. de rescrip.

113 Tertiò limita in concesione facta ob remunerationem meritorum quæ præsumitur Motu proprio facta. Alex. in l. iij. in prin. ver. ij. limita. & ibi Dec. verſ. ij. limitatur. & Iacobin. in ij. lect. in prin. ff. quod quisque iur. Iaſ. in l. ex hoc iure. ver. quartus notabilis effectus. ff. de iusti. & iur. Fel. in ca. causam, quæ. el ij. versic. xj. not. detest. Gramma. consi. ciui. 100.

114 Et propterea omne quod fit Motu proprio, præsumitur factum ob meritum. Bal. in l. quod fauore in ij. oppoſ. C. de legib.

115 Quartò limita, vt conclusio nõ habeat locum in reseruatiõe, q̃ sẽꝑ ꝑsumit Motu ꝓprio facta, Aene. de Fal. ĩ trac. reseruа.

116 Quintò limita, nam si in eadem dispositione, in qua Papa apponit clausulam, Motu proprio, asserat se id facere ad partis instantiã, clausula, Motus proprij, etiam scripta manu Papę nihil operatur, Rui. consi. xlj. vol. j.

117 Amplia, vt hoc habeat locum etiam quando ꝓcedit tantũmodò postulatio partis, nã si postmodũ subsequatur concesio etiam cũ clausula Motu ꝓprio, illa clausula nihil potest operari, Maria. Iun. ꝙ. lxxvij. n. 98. vol. j. Pariſ. consl. lxxix. nu. 23. vol. iiij.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Clausula Decreti irritantis quid operetur.

QVANT A sit vis & vtilitas clausulę decreti irritãtis, & quos effect⁹ pariat, ex ꝫ dicẽdis demõstrabit.

1 Primus igitur effect⁹ est, vt per clausulã decreti irritãtis, ligẽtur ẽt ignorantes. ca. j. ver. adiiciebatur in ſuper, de concef. præb. & c. quodã. ver. j. eñ collatio. de præb. ĩ vj. & c. dudũ. ver. & ꝙ decretũ nostrũ. eo. tit. & c. si eo tempore, & ibi gl. in verb, ignoranter. de elect. in vj. gl. in cle. j. in verbo, attentari. de concef. præb. glo. in c. si soli. in verbo, contra ipſam. de cõceſſ. prẽb. in vj. & in c. tibi qui. §. quinimò. in gl. in verb. decretum. de rescrip. Do. in c. si eo tẽpore, in ij. not. de elect. in vj. & in c. si apostolicæ. ver. sed Archidiaconus hic. & in c. statutũ. ver. quærit vltimò. vbi Frã. ver. nec obstat, & in c. quodã. ver. gl. ſuper verbo, ignorãti. de prẽb. in vj. Arch. in c. j. ver. sed secundũ canones. xix. dist. Car. in cle. j. in vj. no. de cõcef. prẽben. & in cle. j. in xviij. q. vbi Barba. n. 25. de elect. Anch. in c. tibi qui. ver. itẽ not. & ibi Dom. in pen. not. de reſcri. in vj. Arch. in c. si Apostolicę. ver. prior sententia. de prẽb. in vj. Imo. in c. cognoſcẽtes. ver. & ꝑ ista parte. de cõsti. & cle. j. ver. qd de elect. de elect. Abb. in c. cęterũ. ver. ego aliter soleo dicere. de resc. & in c. audiamus. n. 13. de rest. spo. Prępos. in c. ſuper eo. in vltimo no. de app. Io. Monach. in c. tibi q. n. 2. & ibi Prob. n. 1. de reſcr. ĩ vj. Fran. in c. dudũ. in viij. not. & in c. quodã. in j. not. de præb. in vj. & in c. si Apoſtolicæ. ver. an aũt decretũ. eod. tit. & in c. ad nostrã. ver. nã aliqñ fit reuocatio. de app. Fel. in cap. cognoſcentes. ver. iiij. limita. & in c. cæterũ. ver. ad idẽ quod not. & ibi Dec. ver. ij. principaliter. de reſcr. Oldra. ꝙ. cxcix. in prin. Ant. de Bu. in cõſ. xliij. ver. nunc respõdeo ad primũ dubiũ. Rom. cons. cccl. ver. quo ad tertiũ. Alex. ꝙ. xcvij. ver. nõ obſtat. d. clausula. vol. v. Soc. in cons. cxij. ver. ꝙ firmari põt. vol. iij. Caſſado. dec. iij. nu. 1. de reſcr. & deci. xij. nume. 5. de Reg. Cancel. glos. prag. ſanctio. §. ſtatuit. ſuper verbo, censeatur. Gom. in tract. Mand. de prouid. nu. 135. & ſequen. Staphil. de literis grat. & iuſt. verſi. hoc tamen intelligo. Rebuff. in l. quod iuſſit. in ij. not. num. 93. ff. de re iudic. Bertrand. conſ. cxlij. num. 4. vol. ij. in antiq.

2 Primò Amplia, etiamſi in decreto non sit adiecta illa clauſula ſcienter, vel ignoranter, ſed tantum dictũ fuerit, vt quicquid ꝫ factũ fuerit, sit irritũ, vel inane: nam qñ in decreto est appoſita illa clauſula ſcienter, vel ignorãter, materia omni prorſus dubitatione caret propter illa verba expreſſa, gl. in c. ſi eo tẽpore. in verbo, ignoranter de elect. in vj. & ſentit Ant. de Bu. in ꝙ. xliij. ibi, maximè, ga. Im. in cle. j. ver. not. bene. d̃ elec. & ĩ cle. j. ver. gl. attẽrari. de cõceſ. pbẽ. Lap. alleg. lxxxiiij. ver. ſed qd ſi epiſcop⁹. ibi ꝑtim in dicta for. Prob. in c. tibi q. nu. 3. de reſcr. in vj. Fel. in c. cætetum. ver. neque fit differentia. de reſcrip. Aene. de Falc. in tract. reſeru.

3 Secundò amplia, nam tale dcaretum afficit ignorãtes, nedũ inferiores, ſed etiam executorem Apoſtolicum. Dom. in c. quodam. per illum tex. in iiij. not. & in ſi. verbis. & ibi Fran. in ij. no. de præb. in vj. & ibi etiam Anch. in iij. not. Prob. in c. tibi qui. num. 2. & nu. 5. de reſcr. in vj.

4 Tertiò Amplia, quia decretum irritans ligat etiam ipſum Papam. Do. in d. c. quodam. in fin. & ibi Anch. in iij. not. & Fran. in j. not. de præb. in vj. Prob. in c. tibi qui. nu. 5. de reſcrip. in vj. gl. reg. Cancel. in Reg. xxvij. ver. ex quo ſequitur. Rebuff. in concord. in rub. de firm. & irreuo. concor. ſtabil. in verbo, tertiò notanda. Pariſ. conſ. xxxvij. verſ. ij. quia ille. vol. iiij.

5 Quod intellige, & declara, vt per Do. ĩ c. ſtatutũ. verſi. quęrit vltimo. de præb. in vj. vbi dicit, ꝙ interponens decretum potest venire contra illud, & actus valet, quando facit Motu proprio, vel ſi faciat ad inſtantiam partis, faciat ex certa ſcientia cũ clauſu la derogatoria ipſius decreti, Frã. in d. c. ſtatutum. ver. & vide hic. Prob. in c. tibi qui. ver. reliquum aliud habes. de reſcrip. in vj. Soc. in conſ. ccvij. verſ. ſed quando prædicta ceſſarent. vol. iiij.

6 Quartò Amplia, etiãſi in fauorem ignorantis fiat diſpoſitio, nam clauſula decreti irritantis ligat ignorantem diſponentem in fauorem ignorantis. tex. est in d. ca. quodam. & ibi Franc. not. per illum tex. in ij. not. de præb. in vj.

7 Quintò Amplia, vt hoc procedat, ſiue decretũ emanauerit Motu ꝓprio, ſiue nõ, ſiue initè, ſiue iuſtè, ſiue cauſa cognita, ſiue cauſa non cognita. Abb. in c. cæterũ. & ibi Fel. ver. ij. reitrictio. & verſ. nona & vlti. reſtrictio. de reſcrip. Abb. in c. audita. verſi. & in hoc articulo. de reſt ſpo. Prob. in c. tibi qui. num. 17. de reſcript. in vj. Rebuff. in l. quod iuſsit. in ſecundo not. numero 93. ff. de re iudic.

8 Primò limita, qa reſpectu pœnæ decretũ irritãs nõ ligat ignorãtes, vt est tex. in c. ſi beneficia. & ibi Anch. in ij. no. de pbẽ. in vj. gl. in verbo, ex tũc. in cle. nolẽtes. de hęret. Io. And. in c. tibi q. & ibi Do. ver. vel dic & melⁿ. & ibi Pro. n. 18. de reſi. vj Ant. de But. ĩ c. cognoſcẽtes. ver. fallit ij. & ibi Imo. ver. fallit ij. d̃ ꝫti. Imo. ĩ cle. j. ver. qd de elec. vbi etiã Barba. nu. 25. de elect. Do. in c. ſi Apoſto licæ. ver. ſed hodie legati. de præb. in vj. & cõſ. xxxiij. ver. nam qua ratiõe. Fel. ĩ c. cognoſcẽtes. ver. iiij. limita. & in c. ſi. ver. facit ſingu la. c

lare dictũ. de conſti. & in c. j. ver. & dicit Io. And. vt lit. non cõtest. & in procem. Decreta. in verbo, Gregorius, ver. facit ſingulare dictum Gom in tract. Mandati de prouid. nu. 137. Staphil. de literis grat. & iuſt. ver. Intelligo tamen.

9 Secundò limita, nã cõclusio nõ procedit in decreto inferioris à Papa, ẽt ſi eſſet legatus Apoſtolicus. ita vt ſentire glo. in c. ſi eo tpe. in verbo, ignoranter. de elect. in vj. Arc. in c. ſi Apoſtolicę, ver. ſed nunqd legati decretũ. & ibi Fran. ver. an aũt decretũ. de præb. in vj. Dom. in d. c. tibi qui. ver. ſed ꝫ istud oppono. & in c. i. §. cẽ. in fi. de conceſ. præb. Ang. in l. genero. ver. & quia nullus inferior. ff. de his qui no inſam. Roma. in l. i. § occiforum. nu. 6. & nu. 16. ff. ad Sylla. Roma. in lis poſeſt. nu. 5 ff. de acq hæred.

10 Quę Arg. & Roma. ꝓxime allegati cõcludunt cõstitutione inferioris fieri non posſe, quòd tempus currat ignoranti.

11 Et expreſsè ꝙ decretum legati non afficiat ignorantẽ, tenuit Ant. de But. in c. ij. ver. no hunc eſſectum. & ibi Imo. nu. 16. ver. & ibi ẽt habeẽ. de in inreg. reſti. Io. And. ĩ c. ſi Apoſtolicæ, ver. ſed dubitaſ. de ꝓb. in vj. Fran. in c. i. §. ex parte. de ceeſ. præb. in vj. Collect. in c. dilecta. nu. 3 & nu. 9. de præb. Prob. in c. tibi qui. nu. 1. & ſeq. de reſcri. in vj. Barb. in cle. j. nu. 28. & ſeq. de elect. Alex. conſi. xc. vol. vij. gl. pragm. ſanctio. ſub ti. de collect. in §. ſtatuit, in verbo, cẽ ſeatur. Aene de Falco, in tracta. reſeruat. Soc. in conſi. cxij. vol. iij. vbi hanc dicit cõem opinionem. Caſſad. dec. iij. de decret. reſerua. Villadieg. in tracta. de legato in ix. quæſt. primæ partis, ver. ſed quæro, an decretum.

12 Contrariũ tenet Card. in clem. j. in vj. not. vbi dicit ita cõiter teneri, de concef. præb. & ibi Bonif. nu 34. ver. cõclude. Domi. in c. ſi Apoſtolicæ. ver. ſed est dubiũ. de præb. in vj. Lap. alle. xiiij. ver. iij. ꝙ inhibitio. Collect. in c. eccleſia veſtra. nu. 25. ver. qd ſi legat⁹. de ſortileg. & cum hac opi. vt tranſire Inn. in c. dilectus. ver. aliis vt, & forte melius, de iure patro. vbi remittendo ſe ad notata in c. innotuit. de elect. vt tenere. ꝙ valeat prouiſio ſecundi executoris ignorantis facultatem datam primo, qñ decretũ irritans non fuit interpoſitum, ſentiens per hoc, quod ſi decretum per primũ executorem fuiſſet interpoſitum. ꝙ prouiſio ſecundi ẽt ignorãter facta ꝫ decretum primi non valeret. Idem clarius tenuit Hoſt. ver. aliis videtur. & ibi etiam Card. in j. oppoſ. Hoſ. in ſumm. in tit. de præb. §. & à quo. ver. aut est mandatum. Io. And. in c. cùm dilectus de iure patrona. & iſtã opi. ſentit gl. in c. j. in verbo, acceptare. de conceſ. præben. in vj.

13 Tertiò limita, nã ꝫuentio facta ad decretum ignoranter, est excuſabilior, & propterea licèt de poſſeſſione capta ꝫ decretum non sit facienda mentio, tñ qñ est facta cõtra decretum ab ignorante, deber fieri mentio de tali poſſeſſione. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario, in fi. de reſcri. Dom. in c. tibi qui. ver. ſed contra iſta. d opono. de rpſcri. in vj.

14 Quartò limita, quia decretũ nõ operat, vt liget ignorantes, qñ est ſuper incerto corpore bñficij & non est adiectum tẽpus, Pet. de Anc. in c. j. ver. iij. not. de conceſ. præb. in vj. & in c. dudum. in xi. not. vbi Dom. ver. not. ꝙ decretũ. de præb. in vi. Rota in dec. Caſſadori iij. nu. 7. de præb. Bella. cõſi. xxxiij. ver. quarta cõclusio. Franc. in c. dudum. in viij. no. de præb. in vj. & in c. j. §. ex parte, ver. in gl. in verbo, certã. de conceſſ. præben in vj. Soc. cõſi. cxvij. ver. aliquando, & ij. vol iij. & cõſi. xij. vol. iij. Belenz. in in tract. de charit. ſubſid q. cxxij. nu. 11.

15 Et idem est in reſeruatione, nã decretum appoſitum in ſpeciali reſeruatiõe de certo corpore bñficij inficit titulũ, & poſſeſſionem, ſecus ſi fuerit appoſitum ſuper incerto bñficio, Bellame. conſi. xxxiiij. ver. ad fm facit. Fel. in c. in noſtra. in xxxvj. corollario. de reſcri. Io. de Syl. in tract. de benef. in iij. par. q. xj. in xx. qualitate. ver. & ſi diceretur.

16 Et idem est qñ Papa apponit manus ſuper certo, vel incerto bñficio, prout ita diſtinguit Anc. in c. ſi beneficia, ver. ſuper ij. de præb. in vi. Caſſad. dec. iij. nu. 31. de præb.

17 Et idẽ in decreto adiecto in alternatiua epiſcopi, ſuper cõferendis beneficiis. vt dicit Caſſad. dec. ij. de reſt. ſpolia.

18 Secundus Effectus est qa vbi clauſula decreti est appoſita in diſpoſitione, licet diſpoſitio reſpiciat cõmodũ partis, tñ pars nõ põt tali diſpoſitioni renũciare. ita tenet gl. in verbo, ꝓceſſus, in c. diſpendia. de reſcrip. in vi. nã ille tex. q irritat literas impetratas ad diuerſos iudices, hẽt locũ ẽt ſi pars conſentiat, & nõ opponat. & cũ illa gl. trãſit Arch. ibi. & Io. And. Io. de Fant. & Do. q dicunt ẽt hoc tenere Hoſt. & Maria. in c. i. de mut. petit. Ang. in auth. & cõſequenter. in fi. C. de ſent. & interloc. om. iud. ꝓ qua opin. est tex. ĩ c. dilecto. ibi, niſi fortè, in fi. de ꝓb & ibi gl. in verbo, clauſula. & ibi Hoſt. Pet. de Anch. ver. vel ij. & ibi ẽt Io. And. in j. ſol. & ibi clarius Abb. in ver. in glo ibi clauſula. & Ant. de But. in j. ſol. & ibi Imo. in ij. ſol. Io. de Anan. in c. quia fruſtrà de vſuris.

Idẽ tenẽt Arch. Io. And. Do. & Philipp. Fran. in c. cũ de bñficio. de præb. in vj. Iaſ. in l. omniũ. C. de teſta. Iaſ. in l. pacta quæ ꝫ. C. de pact. & in l. inter cætera. ff. de libe. & posth. & conſi. lxxxv. vol iij. & in l non dubium. ver. istud ſecundum. C. de legib. Ang. Aret. in §. tripli. nu. 7. ver. quæro an libellus. Inſti. de actio. Barba. cõſi. xxxvij verſic. & ſi quiſpiam diceret. volu. j Corſet. in ſingu. in verbo, prohibitoria conſtitutio.

19 Prob. latè in c. tibi qui. nu. 8. cũ pluribus ſeq. de reſcript. lib. vi. vbi allegat plures authores, in qbus dr, ꝙ conſtitutioni prohibitiuæ, vel annullatiuæ renunciari non põt. idẽ sentit gl. in verbo, præſumant. in fi. de of. deleg. in vj. & ibi Dom. in verbo, conſeruatores autem. idem voluit Soc. in conſi. xxiiij. ver. & aduertẽdum. & conſi. xxxvij. verſi. quinimò quando adiicitur. vol. j.

20 Claud. in tit. ꝙ feud. dar. poſ. Fel. in c. cùm acceſiſſent. ver. iij. declaratio. de reſcript. & in eo. c. verſi. iiij. limita. & in c. cæterũ. de reſ. vbi finaliter tenet iſtã partẽ ꝫ Dom. ꝙ in reſcripto cũ clauſula decreti nõ inſit cõditio, ſi pars vtaſ. Io. de Hanniba. in l. nemo põt. ff. de leg. j. & Fel. in c. cùm dilecta. de reſ. & in c. nonnulli. §. ſunt & alii. de reſcrip. & in c. cũ ex officij. de ꝓſcrip. in c. ſi. §. j. de of. deleg. Alber. Brun. in tract. de for. in tit. qs poſſit dare, & tollere formã. Mant. in conſi. xxxviij & hoc fuit de mente Rotæ in antiqu. dec. cexciiij. & istud dicit esſe cõe dictũ Caſſad. dec. xij. de reg. cancel. 21 Et pro iſta opi. facit, nã ſi ſtatuta cõfirmata fuerint ꝙ principẽ ſupremum cũ clauſula decreti, licèt facta ad vtilitatẽ ſtatuentiũ, tñ ipſi ſtatuentes ea non poſſunt reuocare, vt not. Abb. in d. c. dilecto. de prob. Iaſ. in l. poſthumo. C. de bo. poſ. ꝫ tabu. Imo. in l. ex facto. ff. de vulg. & pupil. Io. de Ana. in c. quia fruſtrà. de vſur. Iaſ. in l. omniũ. in fin. C. de teſt. Fel. in d. c. cùm acceſſiſſent. ver. iij. declaratio. de conſtitut.

22 Et licèt in reſcripto inſit iſta ꝺditio, ſi pars eo vtaſ, vt ꝫ. dicet, tñ in ſtatuto vel cõſtitutione iſta clauſula nõ ineſt, ita ꝙ pars nõ põt tali ſtatuto, vel conſtitutioni renũciare, ita Fel. in c. cũ ex officij. de reſcri. ex mẽte Pet. de Anc. quẽ allegat in c. ſtatutũ in fi. de 23 reſcrip. in vj. & hoc voluit Aret. in l. nemo põt. & ibi Clau. ff. de leg. j. vbi tenet ꝙ in reſcriptis ad beneficia non põt pars renũciare decreto annullatiuo appoſito in ſui fauorem.

24 Et in forma inducta fauore priuato hãc esſe cõem opi. vt eiⁿ ſolennitati nõ possint partes renũciare, voluit Io. Cro. in l. nemo põt. ver. ij. ex dictis Bar. ff. de leg. j. Bar. in l. ſi qñ. §. & generaliter. C. de inoffi. teſt. Ant. de But. ĩc. ſi diligẽti. de for. comp. Io. de Hanib. in l. nemo põt. ff. de leg. j. nu. 436. & istud ſentit Fel. & Imo. in c. tuis, de teſtib. dum dicunt iurm in teſte non esſe de forma ſubſtãtiali, quaſi ꝙ ſi eſſet, non poſſet remitti. Aret. in d. c. tuis. Iaſ. in l. inter cætera. ff. de lib. & poſth. Lancel. Dec. in l. poſthumo. ver. ſed profecto. C. de bo. poſ. contra tab. Rebuff. in l. quod iuſſit. in ij. no. nu. 94. ff. de re iudˢ. Rui. conſi. xlvj. vol. v.

25 Contrariã verò partẽ, vt ẽt diſpoſitioni habenti decretũ irritans in fauorẽ partiũ poſſint partes renũciare, tenet gl. in verbo, cõmittatur. ĩ ſi. ĩ c. ſtatutũ. de reſcri. in vj. in §. cũ verò. & ibi Dom. niſi corruprè habeatur Dom. ibi, put dicit Fel. ĩ d. c. cæterũ. de reſ. Dec. in d. l. poſthumo. de bo. poſ. ꝫ tabu. Gem. in conſi. cxxi. in fin. & conſ. cxli. incip. Chriſti noie, ꝓ parte, ꝙ gratia Iuonis. Gom. in §. itẽ ſi quis poſtulãte. inſt. de actio. Alb. Brun. ĩ tract. de forma, ĩ tit. qñ aliqd cenſeatur traditum pro forma. Alex. in cõſ. xcvj. vol. iiij. Cur. Iun. in d. l. poſthumo. ver. ij. dubitatio. idẽ Gomeſ. latè in c. j. de reſcri. in vj. Dec. in c. ij. in vltimo no. de teſt. Staphil. de literis grat. & iuſtit. Sarn. in regula, de trien. q. xlix. & q. lxj. Rebuff. in tracta. nomi. in xiiij. q. n. 82. ver. nec obſtat. Rota in antiq. dec. cccxxij. vbi dicit, ꝙ clauſula decreti hẽt cõditionẽ, ſi is, in cuius fauorẽ est appoſitũ decretũ, eo vtatur. & dec. dcccxxxiiij. Dec. in l. pacta quæ. C. de pact. & in c. cùm acceſſiſſent. de conſti. Maria. in c. ſi diligẽti. in fi. de for. comp. Aret. in l. nemo põt. & ibi Clau. ff. de leg. j. Barb. conſi. xlij nu 34. vol j.

26 Philip. Fran. in c. diſpẽdia. in prin. de reſcri. in vj. & in c. vt noſtrũ. de appel. vbi tenet, ꝙ ẽt in reſcripto habente clauſulã annullatiuã ſubintelligatur conditio, ſi pars vtatur, ad cuius fauorẽ est appoſitũ. Barb. in cle. j. n. 22. in fi. ver. adde, de electio. Caſſad. dec. xij. de reg. Cancel. nu. 7. vbi dicit ita cõiter teneri. Sarn. in regu. de ann. q. iiij. nu. 4. Fran. in c. ad noſtrã. ver. aliqñ & iiij. de appel. Inn. in c. j. ver. alij dicunt, & fortè melius. de conceſ. præb. in vj. Oldra. in conſi ccvi. ver. & primò igitur.

Anch. in clem. j. ver. ij. ſic. & ver. fateor enim. de cõceſ. præben. & ſentit iſtam partem Anch. in c. quodam, ver. quando gratia. de præben. in vj.

27 Et in forma inducta fauore priuati, hoc voluit Alb. Brun. in tract. de for. ĩ tit. qs poſſit dare, & tollere formã. Iaſ. in l. nemo põt. ĩ j. lectu. ver. circa fm ff. de leg j. Brun. in tit. qñ cenſeatur aliqd traditũ ꝓ forma. Fel. in c. nouit. ver. ij. aduerte circa hoc. de iud. Bar. in l. j. §. ſi filius. ff. de leg. iij. Ale. in l. ſi qs poſthumos. in ſi. ff. de libe. & poſth. Pau. de Caſt. in l. inter cętera. ff. de lib. & poſth. & in l. j. in prin. ff. de lib. & poſth. Abb. in c. tuis. de teſt. Rminal. in l. teſtandi. C. de teſta. Gui. Pap. in c. tuis. de teſt. Cur. Iun. in l. poſthumo. verſi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ii.dubitatio. C. de bo. pos. cõtra tabu. Dec. in c. ij. in vlt. no. de test. Fel. in c. j. de fide instrum. Rebuf. in concord. in rubrica, de collat. §. si quis verò. in verbo. ipso iure nullę. Rui. consi. lxxxix. vol. v. & in l. nemo potest. ff. de legat. j.

28 Et q̃n in rescripto ad b̃ficia ẽt habẽte clausulã decreti possit pars renunciare, & subintelligatur cõditio, si pars vti velit, ponit post Io. Monach. Io. And. in c. statutum. de præb. in vj. & ibi Domi. ver. quærit vltimò. Lapus, & Philip. Fran.

Idem sentit Card. in consi. lxxj. qui sentit, quod ideò nõ possit renunciari decreto in casu illius tex. in c. statutum, quia concernebat publicam vtilitatem.

29 Idẽ sentit Io. Mon. & Io. And. in c. statutũ. de rescri. in vj. vbi p tex. in §. in nullo. in eo. c. in quo licèt in fi. c. apponaẽ decretũ, tñ in §. in nullo, excipit partiũ ꝓsensus expressus, vt not. ibi Io. Mon. & Io. And. q dicunt q̃ põt renũciari iuri cõi, qñ est inductum in fauorem partium, & tñ videntur hoc etiam velle, qñ ius commune haberet clausulam decreti, prout habetur in d. c.

Et idẽ tenet Domi. vt renũciare possit impetrans rescripto, cũ clausula decreti ad suã vtilitatẽ appositi in c. cęterũ. de res. & in c. j. §. ex parte. de concess. præben. in vj. Aret. in d. l. nemo potest.

Ipse tamen Aret. dicit hoc procedere in literis iustitiæ, secus verò in literis gratiæ, & ibi Claud. ver. & dicit hoc esse verum. ff. de legatis primo.

30 Et pro ista opi. facit, nã Host. Io. And. in ij. solutione. & Pet. de Anc. in ij. solu. Ant. de Bu. in ij. solu. & Imo. in j. solu. ĩ c. dilecto. de præb. dicũt, q̃ ideò nõ põt renũciari decreto in casu illius tex. qa decretũ nõ respiciebat cõmodũ canonicorũ, ſed vtilitatẽ ecclesiæ, ergo si commodum canonicorum, potuisset renunciari.

31 Posset fortasse dici pro cõcordia, q̃ aut quærim⁹, an decreto possit pars renũciare, antequã eo vtaẽ, & dicendũ est, q̃ sic: qa decretũ hẽt istã conditionẽ, si eo pars vti voluerit, & ita procedat ij. opi. & ita loquitur Rota in antiq. dec. ccccxxij. & Domi. in capit. cæterum. de rescript. & Ioan. Mona. Ioan. And. Domi. & Philipp. Franc. in cap. statutum. de præbend. in vj. & Philipp. Franc. in cap. vt nostrum. de appellatio.

32 Aut quærimus an postquã decretum cœpit ligare, quia pars voluit eo vti, possit illi renunciare, & dicendum est, quòd non, & ita procedat prima opinio.

33 Nonnulli voluerunt distinguere, vt in cõstitutione decretũ appositũ faciat, vt illi non possit renũtiari, secus in decreto appsito in rescripto. ita Pe. de Anc. in c. statutum. de præb. in vj. Io. de Syl. in ix. q. in iij. par. prin. & in xlviij. q. tertiæ par. Aret. in l. nemo põt. & ibi Claud. ver. & dicit hoc esse verum. ff. de leg. j. & hæc erit prima limitatio primæ partis.

Contrarium Dec. in c. ij. in vltimo not. qui loquitur in constitutione, de testib.

34 Secundò limita, nisi alia constitutione caueaẽ, q̃ renunciari possit, ita declarat Corset. in suis sing. in verbo, prohibitoria cõstitutio. post Barb. in c. nonnulli. de rescript.

35 Tenendo aliã partẽ. q̃ renunciari possit, Declara istud j. procedere, vbi ista duo copulatiuè cõcurrũt, & q̃ dispositio respiciat priuatã partiũ vtilitatem tantum, & vt vtriusque partis consensus interueniat, ita Fel. in c. cùm dilecta. de rescrip.

36 Secundò limita. quia licèt possit renunciari, quo ad commodum, vel incommodum partis, tñ non potest renunciari, vt actus factus medio tempore valeat. ita declarat Philipp. Fran. in capit. statutum. de præben. in vj.

37 Tertiò limita, vt possit renunciari expresè, non tacitè, Gomes. in d. c. j. nu. 59. de res. in vj.

38 Circa istam quæstionẽ vide omninò Rui. no. distinguentem consi. clviij. per totum. vol. iiij. vbi pluribus modis distinguit.

39 Et not. nam licèt decreto quis vsus non fuerit, tamen si ante quam appareat de non vsu, aliquid in contrarium factum fuerit, actus non tener, Fel. in consi. j. nu. 7.

40 Tertius principalis effectus est, qa decretũ irritãs tollit ꝑsuetudinẽ nedũ in præteritum, sed ẽt in futurum, Do. in c. cũ de b̃ficio. ver. no. b̃ficia. & ibi Arch. in ver. sed pone. & ibi Io. And. in verbo, legitima. ver. si Papa. & Fran. ver. ex q̃bus no. de pb. in vj. Præpos. Alex. in c. in istis. §. leges. ver. noluit tñ Io. And. iiij. dist. Barb. in cle. j. nu. 23. de elect. Prob. in c. tibi q. nu. 7. de rescri. in vj. Fel. ĩ c. cũ accessissent. ver. iiij. limita. de consti. Roch. in c. fi. ſm paruam impressionem. ver. Amplia modo istam conclusionẽ, de consue. Rebuf. in concor. sub rub. de fir. & irreuoc. concor. stab. in verbo, plus dicit: Rui. consi. xiij. nu. 13. vol. ij. & consi. cij. nu. 11. vol. iij. Et de præterita consuetudine voluit gl. in clem. fi. in verbo, decernimus, de rebus eccles. non alienan.

41 Et ideò, qñ Princeps reprobat consuetudinẽ, vẽ nedũ præteritam, sed ẽt futuram consuetudinem reprobare, Affl. sup Cõsti. ĩ prælud. in §. fi. nu. 2. Rui. consi. cij. ver. nec obstat. vol. iij. & cõsi. xlij. vol. ij. Betr. qui plures allegat, consi. clvij. in nouis.

Contra principalem conclusionem tenuit Imo. quẽ refert, & sequitur Dom. in c. nulluus. in fi. de electio. in vj. vbi etiam Franc. in versi. in gl. in verbo, irritum. Barbat. in rubrica clemen. de electio. in fine.

42 Tenendo primam opi. tanquam communem eam limita, vt non habeat locum in consuetudine immemorabilis temporis, Rui. consi. xiij. nu. 30. vol. ij.

43 Secundò limita, quando dispositio, in qua decretum est adiectum, non esset moribus vtentium comprobata, & sic nunquã vsu recepta. Alex. consi. cxxxij. vol. j. Roch. in c. fin. ver. ego limitarem. de consuetud.

Ruin. consi. xiij. nu. 27. vol. ij. qui hanc dicit communem opinionem.

Contrarium videntur tenere communiter Doct. qui, vt mox subiiciam, tenent constitutionem habentem decretum irritans ligare etiam ante illius publicationem.

44 Quartus est effectus, qa ea est natura decreti, vt tollat ẽt prę scriptionem. Fel. in c. cũ accessissent. ver. iiij. limita. de consti. Rebuff. in concord. in rubr. de firm. & irreuoc. concord. stab. in ver. plus dicit. Prob. in cap. tibi qui. nu. 7. ver. istud tamen non obstat. de rescript. in sexto.

45 Quintus est effectus decreti irritantis, qa operaẽ, vt lex, siue cõstitutio, in qua est adiectũ decretũ, liget ẽt añ illius publicationem. Ant. de But. in c. cognoscentes. ver. quod tẽpera esse verũ, & ibi Imo. ver. fallit ij. de cõst. q dicunt hoc esse de mente Pau. de Eleaz. in ꝓem. cle. & Lap. in cle. j. de elect. Henr. Boich, in c. ij. de cõst. Fel. in c. cognoscentes. in iiij. limit. eo. tit. Barb. in cle. j. nu. 25. & seq. de elec. Frã. in c. j. §. ex parte. in fi. de cõcess. pb. in vj. licèt nõ se firmet. Turr. Crem. in c. iiij. §. leges. ver. ad tertiũ. iiij. dist. Brun. ĩ tract. de cõst. in verbo, cõstitutio Papæ. Gom. in trac. Mandati de prouidendo. nu. 135. & seq. Staphil. de literis grat. & iust. ver. hoc tamen intelligo. Sarnen. in prooem. reg. q. ij. nu. 14.

Contrarium voluit Card. in cle. j. in xviij. q. de elec. Ro. cõs. cc. cxxx. ver. quo ad tertiũ. Io. Crot. in l. oẽs populi. nu. 70. ff. de iust. & iur. & in c. ij. ver. iij. no. de cõsti. in vj. Card. Alex. in c. iiij. §. leges. ver. facit quod notat. iiij. distinct. Prob. in c. tibi qui. ver. & limitãdo ij. de rescript. in sexto.

46 Sextus effectus est, qa decretũ irritans adiectum cõditionali dipositioni ẽt ipsum cõditionale reddit, & suspenditur eius effectus in euentũ conditionis, tex. est in cle. j. in prin. & ibi gl. in verbo, p ordinarium. & Card. in j. oppos. ver. ex hoc infert. & in xv. q. ver. secus esset. & ibi Imo. in ij. no. & Anc. in v. no. de cõcess. præb. Collect. in c. dilectus el j. nu. 3. de pb. Roma. ꝑs. cccxxx. ver ij. principaliter. Prob. in c. tibi q. ver. itẽ decretũ, de rescri. in vj. Rota in nou. dec. xcv. in j. additio. Fel. in c. cęterũ. ver. solutio fortè. & ver. collationis gratia. vbi ampliat hoc ꝓcedere, siue ꝙditio sit expsa, siue sit tacita. de rescr. & in c. cognoscẽtes. ĩ iiij. limitat. de ꝑst. Frã. in c. j. §. ex parte. ver. in gl. in verbo, referri. de ꝙcess. pb. Soc. cõs. cxvii. ver. aliqñ, & ij. & ver. aliqñ, & iij. vol. iij. Alex. cõsi. xcvij. vol. v. Aene. de Falc. in tract. reser. ver. sunt tñ nonnulli casus. Paris. cõsi. lxxxij. nu. 14. vol. iiij. Cassad. dec. iij. nu. 14. de præb.

47 Primò amplia, ẽt si decretũ adiectũ in dispositione cõditionali habeat clausulã ex nunc, put ex tunc. gl. in cle. j. in verbo, ex tunc. & ibi Card. in j. oppos. & Anc. in v. no. & Imo. ver. & ex nũc. & Bonifa. nu. 32. & sequen. de concess. præb. Rota in nou. dec. xcv. in prima addit. Alex. consi. xcvij. ver. nec obstat dicta clausula. volu. v. Cassad. dec. iij. nu. 15. de præben. Paris. consi. lxxxij. nu. 17. volu. iiij.

48 Limita hoc vltimum quando dictum esset ex nunc, prout ex tunc, ac si à die datæ præsentium, &c. Bertr. consi. cxlij. nu. 4. volu. ij. in antiquis.

49 Secundò amplia, nã nedũ expressa cõditio regulat vim ipsi⁹ decreti, sed ẽt cõditio tacita, & subintellecta ex verisimili mente disponentis. Abb. in c. cũ accessissent. ver. aut ꝑsirmatio est facta, & ibi Anc. nu. 4. & Fel. ver. hãc declarationẽ. de cõst. Host. in c. dilecta. ver. vel dic, q̃ vbi ẽt. & ibi Io. And. ver. Host. tñ. & ibi Imo. de appel. Fel. in c. cæterũ. ver. decretum Apostolicũ. de rescr. Cardi. ĩ cle. j. in xviij. q. ver. oppono. de elect. Roma. cõsi. cccxxx. versi. sed certè. Io. Crot. in l. omnes populi. nu. 63. versi. vij. conclusio. ff. de iust. & iur. Dec. in c. cæterum. nu. 6. de rescrip.

50 Septimus effectus est, qa decretũ irritans inficit titulum, & possessionem. Prob. in c. tibi qui. nu. 18. de rescri. in vj. Bertr. cõsi. cxlij. nu. 4. vol. ij. in antiq. cum aliis cumulatis per nos s. in titu. de rest. spol. in v. conclus. in v. lib.

Contrarium Rui. consi. xxvij. vol. v.

51 Octauus est effectus, nam decretum irritans tollit vires sñę, & eius executionem impedit, Cassad. dec. xij. nu. 5. & 6. & 7. de reg. cancel. Sarn. in reg. de ann. q. v.

52 Nonus est effectus, qa decretũ irritans in gratia adiectũ operaẽ ẽt añ præsentationem literarum, prout probat text. in ca. tibi qui

qui. §. quinimò. & ibi Do. & Fran. de rescrip. in vj. gl. in c. si soli. in verbo, contra ipsam. de concess. præb. in vj.

53 Et ꝓpterea p istud decretũ reuocatur iudicis processus ẽt añ ꝓsentatas literas reuocatorias, Inn. in c. j. ver. alij dicunt. de cõcess. præb. in vj. Host. in c. audita. ver. item no. & ibi Io. And. ver. & hoc intellige. de resti. spol. Abb. in c. cęterũ. de rescr. & in c. audita. ver. & in hoc articu. de rest. spol. Dom. in c. j. §. ex parte. ver. si verò. de concess. præben. in vj. Fran. in c. ad nostram. ver. nam aliquãdo fit. & ver. aliquando, & nono. de appel. Dec. in d. c. cæterum. nu. 6. de rescript.

54 Decimus effectus, qa decretũ irritans nõ regulatur à natura principalis dispositionis, cui cohæret, sed ipsam principalẽ dispositionẽ vt immutare. ſm Lap. in cle. j. vbi etiam Imo. de elect. Fel. in c. cognoscentes. versũ. iiij. limita. de consti. licèt non se firmet. Gomes. in tract. expectati. nu. 136.

Contrariũ voluit Imo. in cle. j. in ij. no. de concess. præb. Cardi. in cle. j. q. xviij. de elect. Roma. consi. cccxxx. ver. sed certè. Rota in nouis dec. xcv. in j. addit. Prob. in c. tibi qui. ver. & limitando. de rescrip. in vj. Bertr. in consi. cxxxiiij. nu. 12. & seq. vol. iij. in antiq. Paris. consi. lxxxij. nu. 15. vol. iij.

55 Breuiter ista conclusio pendet à veritate alterius ꝙclusionis, de qua suprà diximus, an cõstitutio, cui est adiectũ decretũ liget añ illius publicationẽ: si eũ tenemus partẽ affirmatiũ, tunc ẽt dicendum est, q̃ decretũ nõ reguletur à natura principalis dispositionis, sed illã immutet, prout dicũt Doc. allegati in j. parte istius conclusionis. si verò teneamus cõstitutionem, cui est adiectum decretum, non ligare nisi post duos menses post illius publicationem, tunc dicendum est q̃ decretum regulatur à natura principalis dispositionis: prout tenent Doctor. proximè allegati in secunda parte huius conclusionis.

56 XI. Est effectus decreti, nã quicquid sit ꝺ decretum, pro infecto habetur, Oldra. consi. ccexix. ver. imò si prælatus. Abb. in c. dilectus. nu. 14. de præb. Barba. in cle. j. nu. 21. de elect. Prob. in c. tibi qui. nu. 9. de rescrip. in vj. Fel. in c. cùm accessissent, ver. iij. declaratio. de cõstitutio. Cassad. dec. xij. nu. 4. & sequent. de regu. Cancel. Rebuff. in concord. sub rubrica de firm. & itreuoc. concord. stabil. in verbo, iij. notanda.

57 Amplia, qa etiã dr nullũ ipso iure, vt est tex. in c. pe. de præb. in vj. Bru. in trac. de form. in rub. qñ aliquid cens. trad. pro forma. vbi plura cumulat. Rui. consi. lxx. vol. v.

58 Et propterea ex ista cõclusione infert, vt si Papa vel princeps in cõfirmatione statutorũ adiiciat clausulã decreti irritantis, statuentes nõ pnt dicta statuta sic cõfirmata reuocare, Abb. in c. dilecto. ver. in glo. in verbo, huiusmodi. vbi Ant. de But. ver. qñque est certus num. erus. & ibi Imo. nu. 14. de præb. & expresè voluit Imo. in l. ex facto. ver. item adde. ff. de vul. & pup. Prob. in c. tibi q. ver. & redeundo. de rescri. in vj. Fel. in c. cũ accessissent. ver. iij. declaratio. de consti. Io. Crot. in l. omnes populi. nu. 62. versi. quinta conclusio. ff. de iusti. & iure.

Contrarium voluit Dec. in c. cùm accessissent. ver. iij. conclusio. de consti.

59 Amplia istud dictum, q̃ nedum statuentes stante cõfirmatione cũ clausula decreti irritantis non pnt reuocare statuta, sed nec eriã possunt illa interpretari, seu declarare: Imo. in l. ex facto. ver. item adde. ff. de vulg. & pup. Barba. in clem. j. nu. 23. de elect. Prob. in c. tibi qui. nu. 10. de rescrip. in vj. Rebuff. in loco suprà citato. in verbo, tertiò notanda.

60 Secundò infertur, vt collatio facta p ordinariũ infrà mẽsem datum expectantibus, si expectans infrà mẽsem nõ acceptet, nõ valeat, Rota in antiq. dec. dcccxxxiiij. & ĩ antiquio. Bisig. dec. xxiij. de præb. quã opinionẽ hodie Rotã tenere dicit Pet. And. Gab. de trac. de legat. lib. iij. q. ij. Card. in cõsi. cv. p totum, & consi. ciiij. Collectar. in c. proposuit. nu. 12. de ꝙcess. præb. Rota in antiq. dec. ccccxxij. ver. sed qd eñ. Fel. in c. cum ex officij. ver. ix. & vltima. de ꝑscri. Cassado. dec. j. de decreti reser. Sarn. in regu. de trien. q. iiij. nu. 11. & in reg. de publi. q. xvij. nu. 17. Staphil. de lite. grat. & iust. ver. & j. & versi. veriorẽ tñ videtur. ibi dummodò sequatur postea purificatio. Rebuff. in concord. in rubrica, de collat. §. si quis verò. ver. & licèt Apostolici.

Cõtrariã partẽ tenuit Oldr. cõsi. ccciiij. ver. illud ẽt mirabiliter. Io. And. in c. si pauper clericus. ver. sed qa hodie. de pb. in vj. Rota dec. xcv. in nouis. & dec. dl. in antiquio. Bellamera dec. cccl x. Mil. in verbo, gratia facta in forma pauperũ. Abb. in c. cũ ex officij. n. 35. de ꝑscrip. Soc. in cõsi. cxvij. vol. iij. Prob. in c. tibi q. de rescri. in vj. Io. de Syl. in trac. de benef. q. ix. in iij. par. Ferra. caut. xlv. n. 4. gl. pragma. sanctio. in tit. de collat. in §. si quis cujuscunque status, in verbo, irritum. Paris. consi. lxxxij. nu. 10. vol. iiij.

61 Anch. in c. statutũ. in fi. de præb. in vj. q dicit collationẽ ordinatij conualescere, qñ est facta ꝙ rescriptum habens decretũ irritans, si ille non vtitur infrà tps decreti. licèt secus sit in prouisionibus ordinarij de beneficio vacante in curia facta ante deuolutionem, quamuis postea Papa non conferat, & collatio ad episcopum deuoluatur.

62 Tenẽdo primam partem quã curia Romana seruat, Limita, quia licèt nõ operet collatio ordinarij durante mense dato expectanti ad acceptãdũ, valet tñ reseruatio Apostolica infrà mẽsem facta, Rota in antiq. dec. dcccxxxiiij. & in antiq. Bisig. dec. xxiij. de præb. Fel. in c. cum ex officij. ver. scias tamen. de præscrip. Cassad. dec. ij. decreti reseruat.

63 Tertiò infert, vt qñ primus & secũdus expectans acceptarũt infrà mensem, & primus non fecit sibi prouideri, secundus autẽ sic, tunc si añ prouisionem primi superueniat reuocatoria, non conualidat acceptatio, & ꝙsito secũdi, Rota in antiq. dec. cccc. xxij. & dec. dcccxxxiij. & in antiquio. dec. j. de concess. præb. Ferr. caut. xlv. Sar. in regula, de public. q. xvij. Staphil. de literis grat. & iusti. Paris. consi. cxix. vol. iiij.

64 Quartò infert, vt acceptatio secundi expectãtis infrà mẽsem primi valeat primo ꝺ mẽsem nõ acceptante, Rota in antiqui. decisio. cccexxij. ver. sed qd erit si post. Sal. in l. fin. ver. sed dubiũ est. & ibi Alex. C. q admit. Card. ꝑ. ciiij. Ias. ꝑsi. ciiij. vol. j. Ferrat. caute. xlv. nu. 4. Card. in cle. j. §. secº. ver. mihi placet. de cõcess. pb. vbi facit dr iam inter acceptationem & prouisionẽ executoris: vt prima valeat infrà terminum expectantis, non autem secunda.

Cõtrarium Oldr. cõsi. cxxxvij. Card. cõsi. cv. per totũ. Anch. in cle. j. nu. 18. ver. ij. quæro. vbi latè examinat. de cõcess. pb. Io. And. in addit. ad Spe. in rub. de concess. præb. in addit. mag. ver. nec valet dicere. Paris. consi. cxviij. nu. 6. & nu. 19. vol. iiij.

65 Amplia primã partẽ. nã dato q̃ primus & secundus infrà mẽsem acceptassent, si tñ acceptatio primi remansit inutilis, qa aũquam primo ꝙuideretur, superuenit reuerentia, tñ non recõualescit acceptatio secundi cũ prouisione, Rota in antiq. dec. cccexxij. in prin. & in antiquior. dec. j. de concess. præb.

66 Declara, nã omnis alia Papæ dispositio infrà mensem facta operatur, si facta sit motu proprio, Soc. cõsi. cxvij. ver. sed quando prædicta cessarent. vol. iij.

67 Quinimò si executor Apostolicus ꝙuideat infrà mensem, & expectans infrà mensem nõ acceptet, valet prouisio executoris Apostolici, Oldr. consi. ccciiij. ver. non obstat.

Contrariũ in prouisione executoris tenet Card. in consi. ciiij. & cle. j. & secus. ver. mihi placet. de concess. præb.

68 Et tenendo vltimã istã opi. vt prouisio executoris Apostolici infrà mensem expectantis facta nõ reconualescat expectãte non acceptante infrà mẽsem: Declara tñ, quia executor Apostolicus poterit infrà secundum mensem iterum validè prouidere postq̃ inualidè prouidit infrà mensem primi. Cardinal. consi. ciiij. nu. 4. ver. ad aliud.

69 Quintò infert, vt nõ valeat ꝙuisio ordinarij infrà mẽsem de bñficio vacanti apud sedem Apostolicã, Papa infrà mensem non ꝙuidẽte. Io. Mon. in c. statutũ. ver. sed pone Prælatus. & ibi Arch. ver. post eũ ergo. & Io. And. ver. qd si Prælatus. & Dom. ver. qd si ordinarius. & Anch. versi. quærit Io. And. & ibi Fran. ver. extra gl. quæritur. de præb. in vj. Card. in consi. cv. nu. 19. ver. vij. casus vr. Fel. consi. j. Rebuff. in concor. sub rub. de colla. in verbo, ij. infertur. ver. & licèt Apostolici.

Contrarium tenet Abb. in c. cum ex officij. nu. 35. de præscrip. Ferrat. caut. xlv. nu. 4. Ioan. de Syl. in tract. de benef. in iij. par. q. ix. ver. & pro ista parte facit.

70 Vltimus est effectus, qa clausula decreti irritantis inducit formã. Bal. in l. j. ver. q̃ro ergo. ff. de lib. & posth. Anch. in rep. c. canonũ statuta. ver. q̃ro ẽt si statuto cauet. de cõsti. & in c. ea quæ. ver. qñque iudex. de reg. iur. Ias. in l. omniũ. ver. & puto quod rõ. C. de testa. Fel. ĩ c. cũ accessissent. ver. & vbi apponit clausula. & ibi Dec. ver. & ad hoc ẽt facit. de consti. cũ aliis, quę latè cumulat Brun. in tract. de forma, in rubri. qñ aliq. cens. trad. pro form. Grat. consi. xvj. nu. 4. vol. j. Et quia ista conclusio videtur ferè comprehẽsa suprà in conclusione secundi effectus principalis, ideò super ea vlterius non insisto.

71 Amplia nũc principaliter oẽs præcedentes effectus clausulæ irritantis, quę clausula dẽt operari siue fuerit apposita in decreto hominis, siue etiã in decreto legis. Anch. in cle. j. in vij. oppos. de concess. præb. Prob. in c. tibi qui. nu. 3. & seq. de rescrip. in vj. Cassad. dec. i. nu. 3. de resti. spolia.

72 Sicuti ẽt in hoc casu decretũ iuris non dẽt esse minoris efficaciæ, q̃ decretũ hominis, Rota in antiq. dec. ccccxxix. ver. sicut eriam dicitur. Prob. in c. tatutum. nu. 16. de præb. in vj. & in capi. tibi qui. nu. 3. & seq. de rescrip. in vj.

73 Secũdò amplia, qa omne decretũ irritans dr habere annexã inhibitionem. Cassad. dec. ij. nu. 6. & seq. de resti. spol.

74 Tertiò amplia, qa decretũ irritãs ẽt si sine clausula illa, ẽt si p nos, &c. cõprehendit factũ ab ipso Papa. Paris. cõs. xxxvij. vol. iiij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

75 Quartò amplia, nam licèt reuocetur gratia habens decretū irritans, tñ non reconualescatur gratia prius facta alteri cōtra decretum, quæ obstante decreto erat nulla. Anch. in c. quodam. in v. not. per illum tex. de præb. in vj. & clem. j. cum pluribus seq. ver. ij. quæro de concess. præben.

76 Quintò amplia, quia decretū fortius impedit debiliores expectantes acceptare fortiori acceptante. Paris. in consi. cxvij. nu. 9. vol. iiij.

77 Sextò amplia, nō sufficit allegare clausulam decreti irritātis, de qua in actis constat. Sarn. in reg. de ann. q. iiij. nu. 3. & seq.

78 Limita principaliter, quia decretum irritans non infirmat actum plenè perfectum ante decreti interpositionem. Do. in c. si eo tempore. in iij. no. & Frā. in ij. no. & Io. Monach. in primis verbis. de elect. in vj.

79 Secundò limita, quia decretum irritans non operatur, quādo est ex falsa causa interpositum, Rota in antiq. dec. xxxix. Prob. in c. tribi qui. nu. 20. de rescript. in vj.

80 Tertiò limita, ga clausula decreti irritantis nō operaī, vt expresso vno mō vacandi, veniat alius vacādi modus in dispositione. Ant. de But. in consi. xlij. ver. nec obstat quod decretū. Aene. de Falco. in tract. reser. ver. sed si in reseruatione.'

81 Quartò limita, nam decretū adiectum in fauorem vnius, in fauorem alterius non operatur. Rui. consi. lxx. vol. v.

82 Quintò limita, nā cessante dispositione principali, cui cohæret decretū, & ipsum decretū deficit. Do. in c. presenti. in prin. ver. no. quòd eo ipso. vbi Fran. in iij. notab. de of. leg. in vj.

83 Sextò limita, quia decretum irritans restringitur ad dispositionem, cui magis proximè cohæret, & non refertur ad omnia præcedentia; vt tradit Boer. dec. cxix.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Clausula, ius, & iustitiam ministrari, in libello apposita quid operetur.

1 PLures effectus tribuunt à Doct. clausulæ, ius, & iustitiam ministrari, in libello adiectæ.

Quorū primus est, ga stante dicta clausula admittī libellus ēt generalis. Inn. in c. cū dilectus. ver. quomō dicemus. de ordi. cogni. & ibi Host. ver. qualis erit finis. & ibi Io. And. ver. iustitiā. Spe. in tit. de libel. cōc cp. in §. iam nūc videndū. ver. item talis. Gui. Pap. q. cclxiij. Bal. in l. fi. ver. ibi, si qs generaliter. C. de annal. excep. & ibi Ang. ver. idē dicit. Abb. in c. j. ver. nūqd. aūt sufficiat. de lit. cōtest. Ant. de But. in c. examinata. ver. ga liter aūt. de iud. Barb. in c. j. nu. 17. de of. deleg. Alex. in l. petēs. ver. vlt. no. C. de pact. Grat. consi. xxxvij. ver. & facit clausula. vol. j. Marian. Iun. consi. cxxviij. nu. 10. vol. ij. Rui. consi. liij. nu. 8. volu. iiij. Ant. de But. in c. fi. ver. noto ij. de off. Archi. Bertr. consi. ccxliij. in fi. vol. j in antiq.

Contrarium Bal. in l. incerti. ver. nonò quæro. C. de interdict. Paris. consi. cxxxj. nu. 13. vol. j.

2 Primò limita cōclusionē istius effectus locū habere parte non opponēte: si eīm pars opponeret ēt stante dicta clausula, ius, & iustitiā ministrari, libellus nō sustineretur. Inn. in c. cū dilectus. ver. quomodo dicemus. de ord. cognit. & ibi Host. ver. qualis erit fumus. & ibi Io. And. ver. iustitia. Spe. in tit. de libel. concep. §. iā nūc videndū. ver. itē talis. Bal. in rep. l. edita, ver. ij. casu. C. de edē. & ī j. repe. ver. sed q̄ro an ista ꝯclusio. Card. in c. ij. ver. quātū ad illud. de ordi. cog. & ibi Bal. ver. iij. opponiē. Bal. in l. fi. ver. si qs gnaliter. C. de annal. excep. Cor. ꝯ. cclxxxij. ver. dato ēt. vol. iij. & ꝯ. cccj. ver. nec prædictis. vol. iii. Soc. cōsi. xcv. ver. ex qbus patet. vol. iij. Ang. in l. j. ver. eo. modo si dico. ff. de eden. Alex. consi. cxxj. ver. nō obstat illud. vol. j. Calca. consi. lxxvj. nu. 24. Ripa in l. naturaliter. §. nihil commune. in fi. nu. 200. ff. de acq. pos.

3 Sublimita hoc vltimū ꝓcedere, qñ plura remedia cōpeterēt, secus si plura essent narrata, & vnū tñ cōpeteret. vt declarat Cor. consi. xlvj. ver. & quando super narratis. vol. iij.

4 Secundò limita principalē cōclusionē, vt vigore dictæ clausulæ procedat libellus gnalis quo ad accessoria tñ, nō quo ad alia. Spe. in tit. de libel. concep §. iam nunc videndum. ver. Item talis.

5 Secūdus effectus est, ga p talē clausulā sustinēī libellus, in quo cōtinenī remedia ḡria, & adinuicem repugnātia Maria. Iun. in c. ij. ver. notandū est, q̄ quidā. de libel. obla. Soc. consi. cxxviij. ver. j. conclusio. Grat. consi. clvj. ver. prætērea dico. vol. ij.

Cōtrariū sumiī ex dictis Bal. in l. ij. C. de ꝓba. ver. in ingsitione aūt. & clarè hoc voluit Alex. cōsi. cxxj. ver. & quod dicta clausula. vol. i. Io. Pe. in l. j. in prin. ff. de eden. Alex. ꝯ. xcvj. ver. ij. rñdeo. vol. v. & cōsi. cx. ver. nec releuari pñt. eo. vol. Soc. consi. cxxij. ver. nec obstat clausula. vol. iiij. Fel. in c. auditis. ver. vñ libellus cōtinēs. de pscr. Brun. in tract. q̄ stant. masc. in vltimo artic. prin. ver. & j. quæro. ibi, & iō dixi. Paris. ꝯsi. vij. nu. 21. ver. nec possunt sustineri. vol. j. & cōsi. cxxxj. nu. 11. ver. put ēt. vol. j. Rui. cōsi. xxxij. ver. nec obstat dicta clausula. vol. j. Dec. ī l. petens. ver. limita. C. de pact. Ripa in l. naturaliter. §. nihil cōe. nu. 178. vers. amplia ēt. ff. de acq. poss. ex quibus apparet istam esse communnem opi.

6 Saluari pōt prima opinio, qñ non est perfueratum in ꝑriis remediis, licèt fuerint contraria cumulata in eodem libello: ita saluat Grat. consi. lxx. ver. vltimò dico. vol. ij.

7 Alio modo saluari potest, quando contrarietas resultaret ex verbis libelli narratiuis, non autem dispositiuis. Grat. consi. clvj. nu. 24. vol. ij.

8 Tertius effectꝰ est, vt virtute dictæ clausulæ oīs actio, q̄ ex narratis colligi pōt, cēseat deducta. Maria. in c. ij. ver. primus effectꝰ. de libel. obla. Calca. cōsi xxxvj. nu. 24. ver. & in fine sit clausula. & ꝯ. lxxvj. nu. 24. versi. itē ꝓ hoc facit. Abb. in c. j. in j. no. de off. dele. Calca. ꝯ. lxxv. ver. itē dēt intelligi. Ias. ī d. §. omniū. nu. 149. ver. & p supradicta. scilicèt per clausulā. sitit. de act. post Ang. ibi, nu. 25. ver. sed vnū tene menti. & nu. 19. ver. aduertas tñ. Ripa in j. respō. nu. 8. ver. ij. rñdetur. vol. iij. Bertr. consi. lxxxvij. ver. qñ dico, & rñdeo. vol. ij. in nou. Barb. ī c. j. ver. no. ibi, ēt iustitiā. de of. dele. Bru. in trac. q̄ stant. masc. in vlt. art. prin. ver. & j. quæro. Alex. in cōsi. vj. ver. hoc ēt cōprobaī. vol. iij. Grat. cōsi. xxxvij. ver. & facit clausula. vol. j. Maria. Iun. consi. cxxviij. nu. 10. vol. ij. Ruin. consi. liij. nu. 8. vol. iiij. Cor. consi. viij. ver. in super dato. vol. j. Soc. cōsi. clx. ver. iij. hoc idem. Dec. in l. petens. ver. subiicit ēt Ale. Ias. & ibi Ias. ver. iij. circa hanc clausulā. & ibi Cur. Iun. ver. postremò not. C. de pact. Alex. cōsi. cxvij. ver. ad hoc bene facit. vol. ij. Bertr. consi. cclxxxiij. ver. & pro eo. volu j. in antiq. Olden. in tract. loc. com. act. versi. ix. multum expedit. & ver. tertius denique effectus.

9 Primò limita ꝑce. dentē cōclusionem locū habere, dūmodò ex narratis possit cōpetere aptū remediū, & nō aliter. Alex. cōsi. cxxj. ver. ꝓterea vt dicūt. vol. j. Cor. cōsi. viij. ver. & in super dato. vol. j. & cōsi. xlvj. nu. 4. ver. & cū ex narratis. vol. iij. & cōsi. cccj. ver. nec ꝑdictis obstat. eo. vol. & consi. cccxv. ver. illa aūt clausula. volu. iij. & consi. xcj. ver. & nō obstat ꝑdictis. vol. iiij. & cōsi. ccix. versi. & ex dictis non vī. vol. iiij. Aret. consi. xvij. ver. vñ sicut illa clausula. Maria. Soc. in c. ij. ver. tertius effectus. de libel. oblat. ꝯsi. xxxix. ver. vel tū licèt articulus & ꝯ. xcv. ver. ꝓterea dicta clausula. vol. iij. Brun. in trac. q̄ stant. masc. in vlt. arti. prin. ver. & j. quæro. Paris. cōsi. vij. nu. 22. ver. prout etiam. vol. j. Soc. consi. clx. ver. iij. hoc idē. vol. ij. Aimo consi. clj. ver. nec releuat. Rui. consi. xix. ver. item secundū eum. vol. iiij. Dec. in l. petens. ver. similiter talis clausula. vbi Cur. Iun. ver. limita tamen. C. de pact.

10 Et ideò, si ex narratione actio certa colligi non potest, dicta clausula non operatur. Henri. in addi. ad Spec. in tit. de libel. concep. §. nunc videndum. ver. Item talis.

11 Secundò limita cōclusionem principalem ꝓcedere, qñ clausula ꝑdicta adiiceret certo remedio intentato, petēdo, vt sup illo ministreī iustitia, aliàs secus. Alex. cōsi. cxxi. vol. j. ver. nō obstat illud. Cor. cōsi. cclxxxij. ver. dato ēt. vol. iij. Aret. in c. licèt cām. ver. pro his etiam facit. de proba. Soc. consi. xcv. ver. ex quibus patet. vo. iij. Alex. consi. xcv. ver. nec prædictis obstat. vol. iii. Paris. consi. cxxxj. nu. 12. ver. nec virtus dictæ clausulæ. volu. j. Rui. consil. xix. ver. nec clausula illa. vol. iiij.

12 Et iō si ex ꝓsequutis ꝑtet, q̄ voluerit actor se restringere ad certū remediū, nō operaī dicta clausula in alio. Inn. in c. cū dilectus. ver. quid dicemus. de ordi. cognit. & Host. ver. qualis erit finis. Spe. in tit. de libel. cōcep. §. iam nūc videndum. ver. item talis.

13 Et ꝓpterea dī, q̄ vbi diuersa est petitio à ꝓbationibus, vel à natura cāæ, talis clausula nō operaī. Maria. in c. ij. ver. sed aduerte. de libel. oblat. Soc. consi. xxxix. ver. verum licèt articulus. vol. j.

14 Et ideò si ex narratis actio non competeret, talis clausula nō operaretur. Dec. in l. petens. ver. similiter illa clausula. C. de pact. Paris. in consi. vij. nu. 23. vol. j.

15 Tertiò limita, nā si plures actiones ex narratis cōpetere possint, illa censeī intentata, quæ minorē cōdemnationem cōtinet. Inn. in c. ij. ver. quomodo dicemus. de ordi. cogni. & ibi Host. ver. qualis erit finis. & ibi Io. And. ver. iustitia. Spe. in tit. de libel. concep. §. iam nunc videndum. ver. item talis. Alex. consi. cxvij. ver. ad hoc bene facit. vol. ij. Spec. in tit. de lit. conteſt. in §. j.

16 Quartus effectus est, vt stāte clausula ꝑdicta libellus trahatur ad petitoriū, dato q̄ in possessorio facta sit ꝯclusio, qñ narratiua pōt respicere petitoriū, & possessorium. Ant. de Bu. in c. ij. ver. Io. Calde. dicit. de ordi. cogn. Abb. ibi, ver. & not. ex ꝑdictis. & Card. ver. quātū ad illud. & Maria. ibi, ver. secundus effectꝰ. Calca. ꝯ. lxxv. ver. itē dēt intelligi. & ꝯ. lxxvj. ver. itē ꝓ hoc facit. Alex. consi. cxcij. ver. sed posito. vol. ij. Fel. ī c. examinata. ver. saluat tñ ipse. de iud. & ī c. licèt Heli. ver. xxix. limita. de simo. Abb. ī c. pastoralis. ī ij.

notab. de cau. pos. & ꝓprie. Cor. cōsi. xcj. ver. & nō obstat ꝑdictis. vol. iiij. Ias. ī l. naturaliter. §. nihil cōmune. ver. si tñ libellans. ff. de acq. pos. & in §. omniū. n. 147. ver. & ista clausula. inst. de ac. Barb. in c. j. n. 13. de of. dele. Cor. ꝯ. viij. ver. & in super dato. vol. j. Ang. Aret. in §. omniū. n. 22. ver. posset tñ opi. inst. de act. Ias. in l. petēs. ver. & huius clausulæ. C. de pact. Rip. in l. naturaliter. §. nihil commune. in fi. n. 199. ver. vltimo, dū dicit. ff. de acq. pos. qui declarat. Bertr. cōsi. xxv. ver. quod autem dicit. vol. iij. in antiq. Oldendor. in tract. loc. com. act. nu. 19. ver. sunt autem huius clausulæ.

17 Et idem est econtra, quia si cōclusum sit in petitorio, potest in possessorio ꝓnunciari. Alex. cōsi. xlij. ver. accedit quia. vol. iiij.

18 Et propterea dicitur, q̄ per dictā clausulā iudicari potest sup omnibꝰ narratis, etiā q̄ super aliquo narratorū sit specialiter cōclusum. Ang. Aret. ī §. omniū. n. 25. ver. sed vnū tene menti. inst. de act. Bert. consi. xxv. ver. sed quid autem dicit. vol. iij. in antiq.

19 Quintus effectus est, quia per dictam clausulam venit etiam condemnatio nō petita in libello. Maria. in c. ij. versi. quartus effectus. de libel. oblat. Imol. in l. si cum nulla. ver. vlti. no. t. ff. de re iud. Soc. in consi. cxxviij. ver. vnde sit conclusio. vol. j.

20 Barb. in c. j. nu. 22. de off. dele. vbi dicit, quòd etiam sine dicta clausula, si non fuerit petita condemnatiol, sustinetur libellus. & idem tenet, & dicit Ale. ibi, versi. ij. no. & Barb. in c. examinata. nu. 111. ver. sed Dominus Anto. hic. de iudic.

21 Sextus effectus est, quia procedit libellus sine conclusione stante dicta clausula. Marian. in c. ij. ver. quintus effectus. de libel. obla. Calca. consi. xxxvj. nu. 24. ver. & in fine sit clausula. Anton. de Bu. in c. examinata. ver. generaliter autem. de iudic. Ang. Aret. in rub. inst. de exept. nu. 41. ver. xij. videndum.

22 Amplia etiā si cōclusio sit inepta, vel nulla. Calc. ꝯsi. xxxvj. n. 24. ver. & in fi. sit clausula. Soc. ꝯ. cxlvj. ver. ad idē etiam. Abb. in c. ij. ver. ex prædictis infero. de ordi. cogn. Barb. ī c. j. n. 14. ver. & ex hoc infert. de off. dele. Guido Papæ q. cclxiij. ver. idē etiā dicerem. Ias. ī §. omniū. nu. 148. ver. & ex ista deci. & n. 149. ver. & per supradicta. inst. de act. Chassa. in cōl. xij. ver. maximè ꝑpter clausulam. Grat. cōsi. xxxvij. n. 10. ver. & bene facit. vol. j. Ias. in l. petens. ver. item & ij. C. de pact. Pau. de Cast. cōsi. clxv. secundū antiquam impressionem. Cur. in l. petens. ver. postremò not. ex fi. tex. C. de pact. Bert. ꝯ. ccxliij. in fi. ver. & vbi essemus. vol. j. in antiq. Oldendorp. in trac. act. loci commu. ver. sequens effectus est

23 Septimus effectus est, nā libellus cōcludēs in mutuo, vel depositō verificaī in sola cōfessione. Maria. ī c. ij. ver. sextus effectus de libel. obla. Im. in c. si cautio. ver. & hoc potissimè credereē. de libel. obla. Ias. ī l. naturaliter. §. nihil. cōmune. ff. de acq. pos. ver. tñ si libellās. Soc. consi. xxxix. ver. in super prædicta videntur. vol. j.

24 Octauus effectus est, nam per dictā clausulā sīa iniusta dici nō ꝑt nulla. vt ꝑ Bal. in l. ius plurib. ver. sed pone. ff. de iusti. & iur. & ibi Pau. de Ca. ver. sed pone peto. Maria. in d. c. ij. ver. & sic patet ex prædictis. de libel. oblat. Barb. ī c. j. n. 17. ver. & vltra ꝯclusionē. de of. dele. Cur. Iun. in l. petens. ver. sed in ista materia. C. de pact.

25 Nonꝰ effectus est, nā ꝓp dictā clausulā desertur iurm absque alia petitione. Abb. in c. fi. in si.. versi cu. sed nec obstat. de iureiur. refert, & sequitur Alex. consi. xcj. ver. & quando actor. vol. v.

26 Et iō Ias. ī §. omniū. n. 147. ver. multū ēt esset. inst. de act. tenet, q̄ vigore dictæ clausulæ iudex impartiē officiū suū non petenti.

Contrariū, q̄ dicta clausula non possit operari quo ad rē non petitam, voluit Soc. consi. cxcix. ver. sed ad hoc respondeo.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Clausula pro expressis quid operetur.

1 CLausula pro expressis operaī, vt totus tenor eius dispositionis, quæ ꝓ expressa habita fuit, censeaī exꝑssus, & specificatus. Bal. in c. cū dilecta. ver. itē ait. de rescri. Ant. de But. cōsi. ij. ver. his tñ non obstanti. Ang. in l. oēs. ver. in tex. ibi specialiter. C. de pscri. xxx. annorū. & in l. sed & si quis. §. quæsitū. ver. vlt. scias. ff. si qs caut. Rot. in nou. dec. cc. xiij. Cur. Sen. cōsi. lxvj. ver. & cōsequēter. & cōsi. xxxv. ver. & plꝰ. & consi. 50. nu. 382. ver. posset ēt ponderari. Milis in verbo, relcri ptū, per quod committit cā in eodē statu. Bal. in l. oēs. ver. in rex. ibi, specialiter. C. de præscr. xxx. ann. Alex. cōsi. cxv. ver. plus dicit Ang. vol. vj. Fel. in c. ceterū. ver. limita vij. de rescrip. & in c. nōnulli. ver. addatis j. eo. tit. & in c. ex literis. ver. & licèt nō dicat. de off. deleg. Soc. cōsi. lxiij. ver. de legitimatione Regis. vol. iij. vbi tenet, q̄ ꝓpterea censeaī derogatū testamētis, codicillis, & substitutionibus. Frā. in c. pscntiū. in j. no. de testi. in vj. Gemi. in consi. cxx. in finalibus verbis. ver. ꝓterea hic aduertendū. & ver. ex quo patet. & cōsi. lxv. ver. istud rescriptū. Ias. in l. j. ver. ij. no. ff. si qs in ius voc. nō ier. Gozad. cōsi. xlviij. ver. vij. ꝑsidero. Soc. cōsi. clxix. ver. cōfirmo hoc. & cōsi. cxx. ver. nā licèt in dubio. & cōsi. cclxvj. ver. vlti. Nicolaus. Fel. in c. in nostra. in ix. corol. de rescript. Fel. in c. j. ver. sed ibi dictis. j. dist. Cassad. dec. x. nu. 2. de reg. cācel. & dec. xxxviij. nu. 3. Paris. cōsi. j. nu. 93. ver. vbi de illa clausula. vol. ij. & cōsi. xlij. n. 12. vol. iiij. Gozad. cōsi. vj. nu. 68. & seq. ver. nō obstat tertiū. Ias. in l. oēs. in fi. ver. vlt. teneas. C. si ꝑ ius, vel vtil. publ. Bertr. cōsi. ix. ver. qñ rñdeo. vol. ij. in nou. Io. Crot. in l. oēs populi. versi. v. conclusio. ff. de iust. & iur. Gram. dec. lxvj. nu. 35. & seq. ver. nūc aūt considerando. & nu. 61. & seq. versi. vlt. in absolutione. Fel. in c. super literis. ver. iiij. regula. de resc. Lofred. consi. xxxij. versi. nec obstat. Rebuff. in pract. in tit. de iij. par. signa. & in cōcord. in tit. de form. manda. apost. in ver. pro expressis.

2 Contrarium Bal. in c. super literis. ver. quid si Papa. de rescrip. vbi tenet, talem clausulam non operari tanquam captiosam, & iuri communi contrariam.

3 Primò amplia, istud procedere, nedū in dispositione motu ꝓprio facta, sed etiam ad partis instantiam. Fel. in c. nonnulli. versi. addatis etiam, de rescrip. Cassad. dec. x. nu. 2. de reg. cancel. Aimo consi. cxxvj. in fi. ver. & præmissa videntur.

4 Contrariū, q̄ ista clausula operet uñ in gratia motu ꝓprio cōcessa: voluit Ang. in l. sed & si quis. §. quæsitū, in fi. ver. & idē dicas. ff. si quis caut. & ibi Fulg. ver. dubitat Ang. & Ias. ver. limitat tamē Ang. Dec. in consi. dxli. ver. non obstat clausula. Ripa in c. j. nu. 80. ver. secundus casus. de rescript.

5 Tenendo vltimā opin. tanquam veriorem, eam limita, nisi in dispositione facta ad partis instantiam Princeps rescriberet, fiat vt petitur: ita Gemin. consi. lxv. ver. non obstat quòd in isto.

Et ex his resultat prima limitatio, vt conclusio non procedat in dispositione facta ad partis instantiam.

6 Secundò amplia, nam talis clausula refertur etiam ad defectus non specificatos. vt per Paris. consi. iij. in fi. ver. ad quorum corroborationem. vol. iiij.

7 Tertiò amplia. vt talis clausula referatur etiam ad dispositionē iuratam. Soc. consi. cxx. ver. nam licèt in dubio. vol. iij. & consi. cxcvj. ver. nam licèt. vol. j.

8 Secūdò limita, nō procedere in priuatis, in quibus expressio cū clausula pro expressis, nō operaī. Ang. in l. sed & si qs. in §. quę situm. ver. vlt. scias. ff. si qs caut. & ibi Fulgo. in fi. ver. dubitat Ang. Alex. ver. ēt si dictum, & ibi Ias. o. ver. pondera diligenter. Fel. in c. nonnulli. ver. & similia. de rescri. & ī c. fedes. ver. intellige ij. de rescri. & in c. cū dilecti. in fi. ver. & ꝓ hoc vltimo. de resc. Ias. in l. ꝓtor. ver. qd aūt de clausula. ff. de ope. nouī nun. & ī l. actiōe. ver. limita tñ ꝑdicta. C. de trāsact. & cōsi. clxxiij. ver. non obstant ēt. vol. iij. & in l. j. ff. si qs ī ius voc. nō ier. ver. ij. notabiliter limita. Tiraq. de legib. connub. ver. verū hanc discordiam. Io. de Syl. in tract. de benef. in xiiij. q. iij. par. ver. ix. pro ista parte.

9 Contrarium, quia dicta clausula operari pōt ēt in cōpromisso, secundū Ang. in consi. ccxlix. ver. concludo ergo.

10 Sublimita, nā etiam in dispositione priuatorū dicta clausula operatur quo ad ea quæ pendent ab eorum potestate. Brun. in trac. de form. in titu. ex quibus consil. form. vel solen. in v. fallen. ver. quid autem operetur.

11 Tertiò limita in dispositione habente clausulam derogatoriam ad sequentem dispositionem in fauorem tertij, quia sequēs dispositio ēt habens clausulam pro expressis nō tollit dictā præcedentem dispositionem habentem clausulam derogatoriā. Fel. in c. nonnulli. ver. ij. declaratio. de rescri. Rui. cōsi. xxj. ver. nec obstat. vol. v. Card. consi. cxxxvj. ver. ad aliud dum dicitur. Ias. consi. cxxj. in prin. consilij. ver. sed præmissis non obstātibus. vol. iiij. Io. de Syl. in trac. de benef. in iij. par. in xiiij. q. & ista est communis * opinio. vt attestatur Cassad. dec. x. de reg. Cancel. attenta dispositione iuris communis.

12 Sed de stylo Rom. Curiæ secus est: vt attestatur Cassad. dec. x. de reg. Cancel. Fel. in c. nōnulli. in ij. declaratione. de rescrip. & in c. accedentes. ver. soleo tamen. de præscriptio. & Io. de Syl. in d. xiiij. q. in iij. parte. de benefic.

13 Declara tñ, quia stylus Curiæ Rom. in hoc casu est ꝓbandus, secundùm Dec. in consi. clxv. ver. non obstat vltimò.

Contrarium, q̄ etiam de stylo talis clausula non operetur, qñ præcedunt clausulæ derogatoriæ, & geminatæ, voluit Paris. in consi. xlij. ver. & attendatur. vol. iiij.

14 Et prædicta intellige, qñ dicta clausula pro expressis, apponiē in rescripto, vel priuilegio: nā si apponaī in cōstitutione tūc operatur ēt ad tollendum priuilegium præcedens habēs clausulā derogatoriam. Ita Dec. in consi. clxv. ver. vel concordando. Ripa in c. j. nu. 80. & seq. ver. sed hic occurrit dubitatio. de testi. vbi dicit communem opinionem.

15 Secūdò intellige, ga talis clausula operaī ad tollēdā legē ꝑcedentem habentē clausulam derogatoriā, licèt non operetur ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

tollendum priuilegium habens clausulã derogatoriam. Marian. Iun. in consi. lxxxij. ver. nec debet haberi. volu. ij. Sarn. in procem. regularum. q. vj. nu. 8. ver. & in specie.

16 Et propterea talis clausula operatur etiam quo ad tollendũ Decretum adiectum in regula. Cassad. dec. x. de reg. Cancel. nu. 4. ver. responderunt Domini.

Contrarium in Regula decretum habente, voluit Sarn. in regula de triennali. q. xiiij. in fi. ver. nec obstat etiam.

17 Quartò limita, ga dicta clausula restringitur quo ad ea, quæ in dispositione expressa sunt, non autẽ operatur quo ad non expressa. Dec. consi. cxlij. ver. non obstat dum Papa.

18 Quintò limita, ga dicta clausula refert ad ipsam principalem dispositionẽ, nõ ad alia. Paris. cõsi. xlij. ver. illa enim verba. vol. iiij.

19 Sextò limita, qñ dispositio ꝓcernit ꝓiudiciũ tertij, de quo Papa non intellexit, quia talis clausula non operat, vt Papa censeat tertio voluisse ꝓæiudicare, Gozad. consi. xiiij. ver. xij. considera. iuncto ver. non obstat decimum.

20 Septimò limita, quando nõ interuenit causæ cognitio, quia tunc talis clausula non operatur, Dec. in cons. dcxcv. ver. non obstat clausula illa.

21 Octauò limita in statutis, in qbus dicta clausula nõ operat, ga istud haberi ꝑ expresso venit ex interpretatione q̃ interpretatio nõ hẽt locũ in statutis. Ang. in l. iij. in §. hęc verba. ver. in tey. ibi, ꝑ adiecto ff. quod quisq. iur. refert, & seqtur Fel. in c. nonnulli. in ij. declaratione. de rescri. & in c. j. j. dist. ver. & istis adde.

22 Nonò limita, qñ lex, vel statutum mandat fieri specialem expressionem, & tacitè, vel expressè ꝓhibet expressionem generalem, tũc eñ non sufficit expressio, ẽt cum clausula pro expressis: vt dicit Fel. de regulis requirentibus formalem expressionem, & ꝓhibentibus expressionem generalem. in c. nõnulli. in ij. declaratione. de reser. & in c. j. ver. sed ibi dictis. j. dist. Dec. in cõsil. cxlij. ver. ꝓæterea Hispa. in c. per vestras. ver. cogita, nã si potuisset salnari. de don. inter virum, & vxorem.

23 Decimò limita, quia dicta clausula non tollit defectum intẽtionis. Paris. in consi. j. nu. 96. vol. iiij.

24 XI. Limita, vt talis clausula nõ operetur, quo ad inhabilitatẽ personæ, vt videatur super illa dispẽsatum. Rebuf. in prac. nu. 15. in tit. de ij. par. signat.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Clausula summarie, & de plano ꝑ legato de latere minimè apponi potest.

1 Omnmuniter firmant Doct. hanc cõclusionem, vt legatus de latere nõ possit causam summarie, simpliciter, & de plano cõmittere, ꝓut est gl. in c. fi. in verbo, figura. ver. sed dubitari põt. de hæret. in vj. glo. in cle. sæpè. in verbo, mandamus. de verb. sig. & in cle. ij. ĩ gl. fi. de rescri. & in c. indemnitatibus. in §. sanè. ĩ verbo, sine ſtrepitu. de elect. in vj. Spe. in tit. de lega. in §. ſupereſt. ver. sed nunquid legatus. Bal. in c. in causis. in ij. no. de re iudi. c. & in l. nec q̃quã § fi. ver. vñ in reſcriptis. post Gu. ibi. ff. de off. procõſ. & leg. Ang. in dispu. incip. Aſtensis miles. ver. ij. qa. Imo. in l. nemo põt. verſ. facit ad prædicta. ff. de lega. j. & in l. ex duobus. §. fi. ver. dubiũ facit. ff. de vulg. & pupil. ĩ cle. ſæpè, ver. ĩ gl. mãdam⁹. de ver. sig. Ro. ĩ rub. de arbi. Ang. Aret. in §. tripli. verſ. aut eſt cognitio. inſti. de actio. Ant. de Bu. in c. dilecti. ver. no. cx hac vltima. & ibi Dec. ver. primum eſt, qui loquitur in Archiepiſcopo. de iud. Dom. in c. ij. in fi. gl. de iud. in vj. Abb. in c. niſi ſpecialis. in iij. no. de off. leg. & in c. fi. in no. j. de cõſir. vtil. vel inut. & in c. dilecti. verſic. imò plus. de iud. & in consi. j. ver. nã epiſcopus. vol. ij. Card. in cle. ij. in fi. de iudi. & in cle. ſæpè. in xj. q. de verb. ſig. vbi Georg. Natta ver. in glo. in verbo, mandamus. Barb. in consi. xxiiij. ver. ꝓæterea contra dictã cõmiſſionẽ. vol. ij. Soc. consi. xcvj. ver. ſed ad oĩa iſta. vol. j. Vital. in tract. clauſ. in verbo, ſimpliciter. Hipp. in ſing. cij. Alex. in l. nemo poteſt. ver. ad hoc facit. vbi Iaſ. in j. &ij. lect. ver. facit quod vult. ff. de leg. j. Fel. in c. nonnulli. ver. xiiij. concluſio. de reſcrip.

2 Amplia, ẽt ſi Papa alicui cõmitteret vniuerſitatẽ causarum, cũ plena & libera poteſtate. Fel. in c. j. ver. amplia ij. de reſcri.

3 Primò limita hanc concluſionẽ, vbi ſtatus cã, & perſonarum hoc exigeret, quia tunc poteſt causa cõmitti a legato cũ clauſula ſummarie, & de plano. Ita ſentit Anto. de Bu. in ca. fin. in ij. no. & clarius ibi Im. in ij. no. de trãſact. Ale. in l. ex duob. §. fi. ver. puto verũ. ff. de vul. & pup. & in l. nemo põt. ver. ad quod etiã vide. & ibi Iaſ. in j. lect. ver. limita ꝑdictas gl. & in ij. lect. ver. limita duobus modis. & ibi ẽt Io. Crot. ff. de leg. j. Natta in cle. ſæpè. in prine. ver. ij. fallit. de verb. ſig. Alex. ꝓ ſ. cvj. ver. & bñ facit. vo. ij. Fel. in c. j. verſ. v, declara, de reſcri. Brun. in tract. de form. in rub. q̃ poſ. dar. & tol. form. ver. prędicta ſunt limitãda. Rui. ꝓ ſi. xxxv. nu. 17. vol. j.

4 Secundò limita, quia hoc non procedit in Dominis temporalibus, qui habent poteſtatem ſtatuendi ꝑ iura, nã iſti pñt vti hac clauſula, ẽtſi ſuperiorẽ. recognoſcant. Pau. de Ca. in cõſil. xxxiiij. verſi. iiij. principaliter. vol. ij. Alex. in conſ. j. ver. inſuper dico. vol. v. Iaſ. in l. nemo poteſt. in j. & ij. lect. ver. ij. ſingulariter limita. ff. de leg. j. Feli. in cap. j. ver. ij. declara. de reſcri. Natta in cle. ſæpe. in prin. verſic. iiij. fallit. de verborum ſignifi.

Contrarium Ioan. Crot. in d. l. nemo poteſt. ver. ſecundò fallit. ff. de lega. j.

5 Cõcorda, ga aut domini temporales recognoſcẽtes ſuperio habent in ſuis terris omnimodã, & abſolutam iuriſdictionem, & tũc ꝓcedat prima opi. aut nõ habent iuriſdictionem abſolutam, & tunc habeat locũ ij. opi. Abb. in cõſ. lxj. ver. ij. arguitur. & verſi. iij. corruit. vol. j. Iaſ. in l. nemo poteſt. in ij. lect. verũ. ꝓ iſtas gl. ff. de leg. j. Afflict. in prælud. Conſti. Reg. q. ix. nu. 14. Natta in cle. ſæpè. in prin. in glo. in verbo, mandamus. de ver. ſigni. ver. ij. fallit

6 Tertiò limita, vt non habeat locum in quocunque inferiore habente dignitatem, & adminiſtrationem perpetuam pro ſe, & ſuis deſcendẽtibus iure proprio. Natta in d. cle. ſæpè. in gl. in verbo, mandamus. ver. iiij. fallit concluſio.

7 Quartò limita, quãdo inferior committeret causam ab interlocutoria cum iſta clauſula. Barb. in ca. quod tranſlationem. de offi. lega. Bar. & Sal. in l. fi. C. de ſen. & interlocu.

Contrarium voluit Pau. de Caſt. in l. j. ff. à quib. appel. non lic. & Bal. in d. l. fi. C. de ſent. Fel. qui hanc dicit communem opin. in c. j. verſ. iij. declara. de reſcri. Natta qui hanc dicit veriorem in loco ſuprà citato, ver. non obſtat ſimile ſuprà deductum.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM

Clauſula codicillaris an operetur, quando teſtamentum eſſet nullum ſilij ꝓæteritione.

1 Værunt Docto. an clauſula codicillaris, ſi nõ valet iure teſtamenti, valeat iure codicillorũ, operetur quãdo teſtamẽtũ eſt nullũ filij iam nati tempore teſtamẽ ti ꝓæteritione. & Pal. in l. j. in v. q. ff. de iure codicil. tenet partem affirmatiuã, videlicet hanc clauſulã etiã in tali caſu operari ex mente Iac. Bal. & antiquorũ. idem vult. glo. etiã ex mente Dy. in l. codicillis. §. ñ. ff. de le. ij. idẽ tenet Bar. ĩ auth. ex cauſa. ver. quæro vtrũ illa clauſula. C. de lib. præte. in l. ij. vbi gl. etiam idẽ tenet. Bar. in cõſ. vj. incip. viſo teſtamẽto. & cõſ. xx. incip. factũ ſic ſe habet, quidã dominus Iaco. & ꝑ. xlix. incip. Nicolutius. Idẽ tenet Bal. in auth. ex cauſa. in vii. q. & in fin. illius auth. C. de libe. præte. & ibi etiã Pau. de Caſt. & ibi Sal. & ibi Alex. ver. itẽ ſi hęc verba. & ibi Iaſ. ver. iij. q. Cur. Iun. & Io. Fab. ĩ fi. idẽ tenet Bal. ĩ l. ex ea. §. j. ff. de teſta. & ibi Ang. & Im. idem voluit Bal. cõſ. ccccxciiij. ĩ fi. vol. ij. & cõſ. ccccxcj. ĩ fi. vol. iij. & cõſ. ccccv. vol. j. & ꝑ. ccccxxxj. vo. iiij. & cõſ. clxx. vol. v. & cõſ. xxxvj. vol. iij. & cõſ. ccxix. vo. v. idẽ tenet Ang. in d. auth. ex cauſa. C. de lib. præte. & ſ. ſiue igitur. ĩ fi. in auth. vt cum de app. cognoſ. & in l. ſi patroni. §. fi. ff. ad Treb. & idem Ang in cõſ. xcix. & cõſi. cxxxvj. & cõſi. cviij. Imol. in l. filio præterito. ff. de iniuſt. rup. & irrit. teſta. Ang. Aret. inſti. de codic. in prin. & ibi Chriſtopho. Porc. Pau. de Caſt. ꝑ. cc. incip. circa primum q̃ſitũ. vol. j. & ꝑ. ccclxxxv. incip. ne ſub æquiuoco. volu. j. & ꝑ. ccccxj. vo. j. incip. viſo facto, & dubiis. Cor. in ꝑ. ccxxxij. vol. iiij. & cõſ. ccccxx. vol. iiij. & cõſ. xcvj. vol. ij. & ꝑ. cxxvj. vo. ij. & ꝑ. xxix. vol. ij. & ꝑ. cxviij. vol. ij. & ꝑ. ccxlv. in fi. vol. iij. Alex. in cõſ. ix. vol. j. & ꝑ. xxxvij. vol. j. & cõſ. xxvj. vol. j. & cõſ. xlj. vol. j. & cõſi. cxlij. vol. ij. & consi. clxj. vol. ij. & consi. lxxxvij. vol. iij. & consi. cij. vol. iij. & cõſi. xix. vol. vj. & consi. 50. volumine vj. & idem Alex. in l. j. C. de codicil. dum ſe remittit ad not. per ipſum in d. authen. ex cauſa.

Dec. cõſ. ccxxviij. & cõſi. ccxlij. & cõſi. ccccxc. vbi hãc dicit cõmunẽ * opi. & cõſi. dclxx. Dec. Tholoſ. & ibi apoſtil. cccclv. Iaſo. in auth. nouiſſima. in viij. limit. C. de inoffi. teſta. Chaſſa. in consi. lxvij. & in conſue. Barb. conſi. liiij. vſque in fi. vol. iij. Guald. in tit. de lib. hęre. inſti. vel exdære. & caut. xv. Nicel. concor. ccvi.

2 Contrariũ tenet gl. ĩ auth. ex cauſa. in gl. fin. in fi. C. de libe. ꝑte. & ibi Iaco. But. in fi. ver. circa ſecundũ. & Iacob. de Aren. Guli. de Cun. & Rayn. de Forl. & gl. in l. ex ea. §. j. ff. de teſtam. in gl. j. in fin. dũ allegat l. Titia. ff. de inoffi. teſtamento. Guli. de Cun. in l. fin. C. de codicil. ver. ſed ſi teneas. Bal. in l. ij. ff. de leg. iij. Oldrad. & poſt eũ Bal. in l. Titia. ff. de inoff. teſtam. & Bal. in cõſ. cccl xxxvij. vol. v. Spe. ĩ tit. de inſtru. edit. §. cõpendioſè. ver. item vide. Pau. de Caſt. in cõſ. ccl xviij. vol. i. Oldra. ĩ l. fi. C. de codicil. in fi. & cõſi. cxlj. qui dicit, q̃ ſolũ operatur quo ad defectũ ſolennitatis. Cuma. ꝑ. ciij. in ſubſcriptione Fulg. Soc. in cõſ. xciij. ver. ſed tamẽ his nõ obſtã.

vol.

vol. iiij. Chaſſa. in cõſuet. Burg. Aret. in l. ex hac ſcriptura. §. j. ff. de teſtam. Signorol. Homod. in cõſi. clxxj. vbi dicit iſtã partẽ cõem.

3 Limita primam opinionem, quæ videtur magis cõis, vt non procedat, quando frater eſt ꝓæteritus, & eſt inſtituta turpis perſona per teſtatorem: Ruin. conſi. v. vol. iij.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Clauſula codicillaris an operetur poſthumo ꝓæterito.

1 Vbſequenter ſubiungitur, vtrum iſta clauſula codicillaris operetur poſthumo ꝓæterito: & diſtinguendi ſunt plures caſus.

Primus caſus eſt, nam aut clauſula codicillaris apponitur per verba præſentis tpis, vt puta quia ſit dictum, ſi teſtũ non valet iure teſtamenti, valeat iure codicillorum, & tunc talis clauſula nõ operat, ex quo cõditio nõ impletur, quia à principio añ natiuitatem poſthumi teſtũ valet: Ita dicit Bar. in d. l. j. in vj. q. ff. de iur. codicill. idem Bar. in l. ſi ſtipulatus. §. cũ ſtipulamur. ff. de ver. obl. & ibi Alex. in fi. Bal. in l. ex ea. §. j. ff. de teſtam. & ibi Imo. Pau. de Caſt. in l. j. C. de poſth. hęred. inſt. & cõſi. cc. incip. clarũ eſt. in j. vol. in iij. dubio. & cõſi. xv. incip. à ſecũdo quæſito. vol. ij. Bar. in l. ſi ita ſcripſiſſet. ff. de leg. ij. Bar. in auth. vt cũ de appellat. cogn. § ſiue igit. in fi. Ang. Aret. inſt. de codicill. & ibi Chriſtoph. Porc. Sal. in authent. ex cã. C. de lib. præter. apoſtill. ad dec. Tholoſ. ccclv. Iaſ. in d. auth. ex cauſa. Sal. in l. fi. §. fi. C. de codil.

2 Ex quo infert, q̃ iſta clauſula per verba præſentis tpis nõ operatur filio exhæredato, quia teſtũ in quo filius eſt exhęredatus à principio valet, & propterea clauſula codicillaris ꝓpdefectũ cõditionis, qñ eſt expreſſa per verba præſentis temporis, non operatur, vt ſentit Iacob. Butr. in auth. ex cã. in fi. ver. circa primũ. C. de lib. præter. & ibi Ioan. Fab. in fi. Bal. in l. Titia. in ſecunda lect. ff. de inoff. teſtam. Cor. in auth. ex cauſa. C. de lib. præter.

3 Tñ iſtud non procederet attento iure authenticorũ, ſm quod iuxta tex. in auth. vt cum de appel. cognoſ. §. aliud quoque capitulum, non modo eſt nullum teſtamentum in quo filius eſt præteritus, ſed ẽt in quo ipſe filius eſt exhæredatus nulla legitima cã adiecta, vt ibi, & tradit Paris. in conſi. lx. vol. ij.

4 Contrariũ tñ in principali articulo vt tenere Bar. in l. qui filiabus. in fi. ff. de leg. j. qui tenet per clauſulam codicillarem cõceptã per verba præſentis tpis tranſire teſtamentum in fideicommiſſ. etiam q̃ ꝓæteritus ſit poſthumus: Cor. conſi. cxviij. vol. ij. Pariſ. in conſi. lx. vol. ij. in conſi. lxiij. vol. ij.

5 Secundus caſus eſt, nã ſi clauſula codicillaris ſit cõcepta p verba tpis futuri, tunc operatur, poſthumi ꝓæteritione nõ obſtãte, qñ poſthumus ſcienter eſt ꝓteritus: vt not. Bar. in d. l. ſi in vj. quæſt. de iur. codicill. & in hoc oẽs cõcordant. Pariſ. in cõſi. lx. vol. ij. vbi dicit iſtam cõem. & conſi. lxj. vol. ij. vbi dicit iſtam communem, & in conſi. lxiij. vol. ij. vbi idem dicit.

6 Tertius caſus eſt, ſi fuerit clauſula codicillaris concepta p verba tpis futuri, & poſthumus fuerit à teſtatore ignoranter ꝓterit⁹, & tunc magna eſt dubitatio, an clauſula codicillaris operetur, vt teſtũ trãſeat in codicillos. & Bar. in d. l. j. in vj. q. ff. de iur. codicill. tenuit nõ operari. idẽ tenet in cõſi. ccx. & cõſi. ccxxxv. Bald. in l. q filiabus. ff. de leg. j. in l. ſi totas. C. de inoff. donat. in conſi. clvj vol. ij. & in auth. ex cã. in fi. C. de lib. præt. Ang. in l. q iure militari. ff. de teſtam. milit. & cõſi. cviij. & cõſi. ccxj. in iiij. dubio. Pau. de Caſt. in ꝑ. cc. incip. clarum eſt teſtũ. in iij. dubio. vol. j. Aret. in cõſi. xxiiij. & ꝑ. ſi. vbi in fi. dicit iſtã partem cõem. Bert. in conſi. ccxxxiij. vol. ij. & cõſi. cl. vol. iij. & ꝑ. clxx. vol. j. ver. venio ad fm. in antiq. Alex. in l. ſi vt certi. C. de teſtam. milit. & ꝑ. xlj. vol. j. Iaſ. in addit. ad Chriſtoph. Porc. inſt. de codicill. Soc. in cõſi. xciij. vol. iiij. vbi dicit iſtã cõem. Barb. conſi. lx. vol. ij. vbi dicit hanc eſſe opin. glo. & magis cõem, & veriorem, & æquiorem. Card. in conſi. xx. Io. Ant. Alex. vbi idem dicit in conſi. cxij. & conſi. cxxv. & Iaſ. in auth. ex cã. C. de lib. præter. iſtam eiam opini. tenet Aret. in conſi. xcij. vbi dicit, q̃ inſtitutio non conuertitur in fideicommiſſum qñ poſthumus eſt ignoranter ꝓteritus. & iſtam opin. ſequitur, & dicit * cõem Curt. iun. in authẽ. ex cã. C. de lib. ꝓter. & ibi Mart. de Laud. & iſtã dicit cõem Afflict. ſuper cõſt. in tit. de cõden. falſ. moner. in cõſtit. incip. teſtamentorum. nu. 6. Mantua, in conſi. clxiij. in fi. iſtã dicit æquiorem, & tenendam. Rui. conſi. ii. vol. iij. & conſi. vj. per totũ. vol. iii. & conſi. xvij. vol. iij. & conſi. 50. vol. iij.

Et propterea Bal. indiſtinctè tenet clauſulam codicillarem nõ operari nato poſthumo, in conſi. lxxvii. vol. ij.

7 Contrarium, q̃ clauſula codicillaris operetur ẽt poſthumo ignoranter ꝓæterito, ſi ſit cõcepta per verba futuri tpis, & non aliàs: tenuit Bar. in l. qui filiabus. in fi. ff. de leg. j. Imo. in l. filio ꝓterito. ff. de iniuſt. rup. & irri. teſtam. & in d. l. q filiabus, & ibi Alex. in fin. & Iaſ. vbi dicit iſtã partẽ cõem. Bal. in auth. ex cã. C. de lib. præter. & ibi Fulg. & Bal. in l. fi. C. de iure codicil. & ibi Sal. Bal. in l. j. ff. de iur. codicill. Raph. Cum. in l. j. & in l. ſi qs cũ nullũ. ff. de iur. codicill. Sal. in l. j. in fin. C. de poſth. hæred. inſt. Ang. Aret. inſt. de codicill. in princ. Pau. de Caſt. in cõſ. xv. incip. incipiẽdo à ſecũdo q̃ſito. vol. ij. Roma. in conſi. cxxij. Cor. in cõſ. cl. vol. iij. & cõſ. clviij. vol. j. vbi dicit iſtã partem eſſe * cõem. & cõſ. cxviij. vbi idem dicit, vol. ij. Alex. in conſi. xxx. vol. iij. & in conſi. ſequent. vbi dicit iſtam magis cõem. & conſi. cij. eo. vol. & conſi. xxxvij. vol. j. & conſi. cxxiij. eo. vol. vbi dicit iſtam magis cõem opi. & conſi. 50. volu. vj. vbi dicit ẽt iſtã cõem opin. apoſtill. ad dec. Tholoſ. ccccl v. Nicell. in concord. Bar. ccvj. iſtam dicit magis cõem. Bertr. in conſi. clxxiij. vol. iij. Pariſ. in conſi. lx. vol. ij. & conſi. lxj. volu. ij. & conſi. lxiij. vol. ij. Et licèt Bertr. in cõſi. ccxc. vol. iij. articulum nõ tranſire ſine difficultate dicat, tñ iſtam tenet, & dicit cõem in conſ. cxxx. & ꝑ. cxcv. vol. j. & Iaſ. dicit magis cõem d. authen. ex cauſa. & iſtam dicit cõmunem etiam qñ teſtator poſt natiuitatem poſthumi non habuit tempus mutandi teſtamentũ. Alex. in authen. ex cauſa. C. de liber. præter. Ruin. conſ. 50. vol. ij. conſ. xix. vol. iii. Et propterea Oldr. in conſ. cxlix. in tertio dubio, indiſtinctè tenet clauſulã codicillarem operari, etiam ſtante ꝓteritione poſthumi. ex quib⁹ apparet iſtam partem magis communem.

8 Tenendo tñ opi. Bart. in l. j. ff. de iur. codicillor. q̃ clauſula codicillaris non operetur poſthumo ignoranter ꝓterito: hoc intelligę, quantũ ad inſtitutionem, vt nõ propterea inſtitutio trãſeat in fideicommiſſum. & ita loquitur Iac. de Belui. in ſua diſput. quã poſuit poſt l. tertiam. C. de lib. præter. Nicol. de Mattarell. in auth. ex cauſa. C. de lib. præter. Soc. in conſi. xciij. vol. iiij.

Contrarium in hoc tenet Cor. in conſi. cxviij. volu. iij. Pariſ. in conſi. lx. vol. ij.

9 Sed quantum ad legata virtus clauſulæ codicillaris operat, qa ſtãte clauſula codicillari ẽt poſthumo ꝓæterito legata conſeruãtur: ita Iac. de Belu. in d. ſua diſput. & Nicol. de Mattarel. in d. auth. ex cã. Soc. in conſi. xciij. vol. iiij. Aret. in conſi. xcij. Alex. in conſi. xxxj. ver. & idem ſaltem quo ad legata. vol. iij. & conſi. 50. vol. vj. & Aret. in l. Lucius. ff. de lib. & poſt. limitando, vt infrà. & Cor. in conſi. cl. vol. iij. & conſi. clviij. vol. ij. Pariſ. in conſi. lxiij. vol. ij. Afflict. ſuper conſtit. in titu. de conden. falſ. monc. in conſt. incip. teſtamentorum. nu. 6.

10 Et hoc idem in terminis authen. ex cã, vt illa diſpoſitio ꝑſeruet legata ẽt filio poſthumo ignoranter ꝓterito, licèt nõ cõſeruaret fideicommiſſum vniuerſale: ſentit Bald. in l. ſi cũ vel in vtero. C. de teſta. milit. Pau. de Caſt. in l. j. in princip. C. de poſthu. hæred. inſtitu. Alex. in auth. ex cauſa. C. de lib. præter.

11 In contrarium facit, nam prout dicit Nicol. de Mattarel. in d. auth. ex cã. quantum ad conſeruationem legatorum non operatur clauſula codicillaris, quia conſeruantur virtute diſpoſitionis d. auth. ex cauſa, & ſequitur Bal. ibi in vij. q.

12 Et hoc maximè procederet, ſi legata eſſent ad pias cauſas, vel pro exoneratione conſcientiæ, quia illa proculdubio conſeruãtur etiam poſthumo ꝓæterito, ſi adeſt clauſula codicillaris: ita Pau. de Caſt. in conſi. cc. incip. clarum eſt. vol. j. Corn. in conſi. clviij. vol. ij. Bar. in conſi. cciij.

13 Et hoc ẽt ponit Pau. de Caſt. quantũ ad caſum diſpoſ. authẽ. ex cã. in l. j. in princi. C. de poſth. hęred. inſti. & idẽ eſſe in omni ea ſu, in quo eſt veriſimile teſtatorem fuiſſe relicturum etiam nato poſthumo: dicit Alex. in d. auth. ex cauſa. Pariſ. in conſilio lxj. volumi. ij.

14 Primò limita, vt prima opin. Bar. ꝓcedat qñ legata eſſent tot, & tanta, vt nõ eſſet veriſimile patrẽ, ſi ſciuiſſet poſthumũ ſibi naſciturũ, vel forſan plures poſthumos, illa legata fuiſſe relicturũ, aliàs ſecus: dicit Arc. in l. Lucius. in princip. ff. de liber & poſthu. & conſi. xcij. Pariſ. in conſi. lx. vol. ij. & conſi. lxj. Alciat. in tract. præſumptio. in j. regul. in xiij. præſumpt. Ruinus in conſi. 50. volumine ſecundo.

15 Secundò limita, niſi pater ſuperuixiſſet poſt natiuitatẽ poſthumi tanto tpe, q̃ potuiſſet mutare teſtũ, ſi non fuiſſet intentionis, nato poſthumo, perſeuerare in eadẽ voluntate: qa tunc ſi nõ mutat, ꝓſumitur voluiſſe cum eadẽ volũtate decedere, & clauſula codicillaris tũc operat, vt tenet Pau. de Caſt. in l. j. C. de poſthu. hæred. inſtit. & in conſi. cc. vol. j. incip. datũ eſt. & in cõſi. xv. vol. ij. Rom. in conſi. cxxij. Cor. in cõſi. cxviij. vol. ij. & ꝑ. ci. vol. iij. Alex. in ꝑ. ci. j. vol. iii. & conſi. xxxj. vol. iij. & conſi. cxxiij. vol. j. & conſi. 50. vol. vj. Barbat. in cõſi. liij. vol. iii. Iaſ. in l. ſi mater. C. de inoffic. teſtamt. & fuit de mente Iac. de Beluiſ. in ſua diſput. quam poſuit poſt l. tertiam. C. de liber. præter. Iaſ. in authent. ex cauſa. C. de lib. præter. Curt. in conſi. cl. & in d. auth. ex cauſa. Bertr. in cõſi. cl. vol. iij. Pariſ. conſi. lxiij. vol. ij. Dec. in conſi. ccccxc. vbi dicit iſtã communem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

16 Contrarium, ꝙ imò etiamsi pater superuixisset tãto tpe post cõtuitatẽ posthumi, ꝙ potuisset mutare testamentũ, tamen clausula codicillaris nõ operetur, qñ posthum⁹ est ignorãter prꝑteritus maximè instituto extraneo: tenuit Bar.in ꝛ.ccx.& voluit gl. & ibi clarius Ang.not.in l.j.C.de codicill.qui dicit ita terminatũ per collegiũ Perusinũ.& idem Ang.in l.qui iure militari.ff.de testament.milit.Aret.ꝛ.xcij.& cõf.fin.Barb.consl.lx.vol.ij.Io.Ant. consl.cxxv.vbi dicit istam cõmunem opin.Bertr.in cõsi. ccxxxiij. ver.forte opponetur.volu.ij.in nou.Ripa in l.si vnquam. in xliij. quæstione.in fine.C.de reuoc.donat.Marian.Iun.consl.clxij.vol. ij.Bertrand.in consl.x.vol.i.in nouis.& istam præsuponit cõmunem Barba.in consl.lx.vol.ij.& Soc.in consl.xcij.vol.iiij. nam in eorũ consiliis testator superuixerat, & tamen concludunt esse * communem opin.vt non transeat in fideicomm.

17 Tenendo primam opin.sublimita istud non procedere instituto extraneo, ꝛsecus, quando alij filij sunt instituti: ita Bar. consl. ccx.& consilio ccxxxv.Areti.consl.xcij.& consl. fin.Ioan. Anto. Alex.in consl.cxxv.Bert.in consl.x.vol.j.

18 Ex quo videtur inferri tertia limitatio ad primã opin. principalem, vt clausula ista nõ operet instituto posthumo ignorãter: nã nõ ꝓcedit aliis filiis testatoris institutis, tũc enĩ operari debet.

Contrarium sentit etiã in isto casu Bal.in l. si totas.C.de inoffi. donat,& clarè, & apertè in consl.clvi.vol.ij. Angel. consl.ccxj.in quarto dubio.Card.in consl.xx.versꝰ. iiij.fic.Ang. in cõsi. cviij.in tertio dubio, vbi vtrunque concurrebat: nam & alij filij erant in instituti,& testator superuixerat. Barbat. consilio lx. volumine ij. Marian.Iun.consilio clij.vol.ij.

19 Quartò limita, quia si testator habebat filiũ iam natũ,& nihilomin⁹ apposuit clausulã codicillarem ĩ fauorem aliorũ institutorũ, ita ꝙ deficiente testamẽto voluit iam natũ granatũ esse ĩ fauorem institutorum, multo magis apponẽdo clausulam codicillarem censetur voluisse grauare posthumum nasciturum: Ita Bart.consl.cciij.Alexand. in consl. 50. in secunda solutione. vol. vj.& consl.cij.in secunda solutione. volu.iij. Cor.in consl.clvij. vol.ij.Bert.consl.cl.vol.iij.& consl.ccxc.vol.iij. Hoc idem in simili quo ad dispositionem dauthen.ex causa.ponit ibi Alexander de quo vide Paris.in consilio cxlvi.vol.iiij.Ruin.consl. 50. vol.ij.

20 Quintò limita, quando posthumus ignoranter prꝑteritus esset talis, quem esset verisimile patrem fuisse grauaturum, si de eo cogitasset, vt quia esset filia fœmina, & instituti essent cõsuncti de agnatione, quibus testatores volunt consulere pro cõseruatione agnationis etiã exclusis filiabus, vt dicit Pau. de Cast. in consl.xv.incipiendo,a 2.vol.ij.

21 Sextò limita, quando essent repetita legata à venientibus ab intestato: Bertr.consl.cl.vol.iij.

22 Septimò limita, quando apparet, quòd de posthumis cogitauit Bertr.consl.ccxc.vol.iij.Marian.Iun.in consl.cxxviij.nu.72.& seq.vol.j.

Tenendo aliam opin.magis cõem ꝙ Bart. vt etiam posthumo ignoranter prꝑterito, tamen clausula codicillaris operetur,

23 Limita qñ non mõ nõ cogitauit, sed nulla erat spes, vt filios posthumos posset habere, vt ga habebat vxorẽ sterilẽ, vel admodum senẽ:& isto casu posset ꝓcedere illa opinio, vt clausula codicillaris non operet: vt per Cor.in cõsi.cl.vol.iij. & sensit hoc idẽ Cor.consl.cxciiij.vol.iij.& sensit Alex.in consl.cxxiij.vol.j.

Cõtrariũ tñ voluit Paul.de Cast.in d.ꝑsi.xv.incip.incipiẽdo a 2.

24 Amplia, quia eo casu, quo per talem clausulam conseruant legata, conseruantur etiam institutiones in rebus certis. Bertr.in consl.cl.vol.iij.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Clausula in fine appositæ ad omnia præcedentia refertur.

1 CLausula in fine posita referꝛ ad omnia ꝓcedẽtia: tex. est in l.talis scriptura.§.fi.ff.de legat.j. in c. inquisitioni.in fi.de appel.in l.iij.§.filius.ff.de lib.& posth.in l.j. C.de lib.pt.ĩl.doli verbũ.ff.de ser.corrup. Ang.in ꝑsi. xxviij.Fel.ĩc.cãm, quæ.de reſ.Aret.ĩ ꝑ.cxv. Chass.remissiuè ĩ cõsue.Burg.Nicel.ꝙcordia Bar.xxvj.Marian.Iun.ꝑ.cxxxix.n. 5. vo.j.

2 Amplia ẽt in materia odiosa: vt est tex.in d.l.j.C.de lib.præt.in l.iij.§.filius.ff.de lib.& posth.Alex.in cõsi.ci.in iij.vol. Bal. in l. qꝰ quis. C.si cert.petat.Ias.in l.j.C.de lib.præt.Ias.in cõsi.cxlij. vol.ij. & consl.xlvij.vol.iiij.Dec.Neapo.cviij.in nou.nu. 15.& seq.

Cõtrariũ, ꝙ in materia exorbitanti ad ꝓximiora rãtummodo fiat relatio: tenet Rui.cõsi.clxxxv.vol.j.& vide in limitationibus.

3 Primò limita, qñ diuersa rõ assignari põt, cur magis ad proximã immediatè ꝓcedẽtia, ꝙ ad omnia ꝓcedẽtia referri debeat: Bar.in l.talis scriptura.§.fi.ff.de legat.j.Bar.in l.si idẽ cũ eo.§. fi. ff. de iur.omn.iudic.vbi ẽt Paul.de Cast.Lãcel.Dec.in l.talis scriptura.ff.de legat.j.Barb.ꝑ.xxxiiij.vol.ij.& hoc sentit Bal.in c. secũdò reqrit.de appel.Soc.in cõf.xxj.vol.iij.Gozad.in cõsi.ij.& cõsi. lxx. Matth.de Afft.sup cõstit.in tit.de præst.sacr.ab aduoc.nu.22.Bal. in l.j.C.de lib.ꝑte,Imo.in c.inquisitioni.de appel.Abb.in c.secũdò reqris.de appel.Cor.in ꝑ.clxxiij.vol.iiij.& cõf.ccxxij.vol.iiij.Io. Ant.Alex.in cõf.xlix.Are.in ꝑ.cxv.& in l.talis scriptura.ff. de legat.j.Alex.cõf.lxvj.vol.ij.Rom.cõf.ccccl.xxx.& cõf.cxij. Corset.ĩ sing.suo,in ver.clausula.Bal.ĩ l.ĩactionib.in iij.no.de his,ꝙ no.infam.Pet.de Anc.in cõf.lxv.Alex.in cõf.ccxiiij.vol.ij.& cõsi.cxxxviij.vol.j.Dec.in c.secundò reqris.de appel.Abb.in c. ecclesia vestra.el ij.de elect.Chass.in cõsue.Burg.Pau.de Cast.in l.j. C. de lib. præt.Abb.cõsi.clxxv.vol.ij.Fel.in c.cãm quæ.in ij.limit. de reſcri. Paris.in consl.xxxviij.vol.ij.Grat.consl.cxij.vol.ij.Aim.consl.lxx. Rui.consl.cxlix.vol.j.& consl.lxiij.vol.iij.Boer.dec.cxlvj.

4 Secundò limita, qñ per hoc restringeretur materia largè, vel largissimè interpretãda.Abb.post Inn.p illum tex.in c. cũ dilecti, de donat.Alex.cõsi.xlviij.vol.j.Ias.in l.ij.ff.de cõstit.Princip.& in l.j.C.de liber.præt.& cõf.xcvij.vol.j.Soc.in l.ij.ff.de reb.dub.Dec. in c.secundò requiris.in viij.limit.de appel.Alex.cõsi.cxiiij.vol. ij.Fel.in c.causam quæ.in vj.limit.de reſcript.Rui.consl.xlv.vol.j.

5 Tertiò limita, ga clausula in fine posita nõ referꝛ quo ad ea, q̃ sunt iuri cõꝰ ꝓria: vt per gl.in d.l.talis scriptura.§.fi.ff. de legat.j.& ibi Lancel.Dec.ponit Cor.in cõsi.ccxiij.vol.iiij.Abb. in c.ecclesia vestra.de elect.gl.in c.cum de beneficio.in verbo, prioratu.in tit.de præb.in vj.Abb.in c.pen.de iur.pat.Soc.in l.ij.ff.de reb.dub. Pau.de Cast.in l.j.C.de lib.præt.Alex.in consl.cxxxvij.vol.j.Oldr. in consl.clij.Ias.in d.l.j.de lib.præter.in x.fal.Soc.in consl.xxj.vol. iij.Goz.in consl.ix.dec.Neap.xxj.in fi.in nouis.Rui.in cõsi. cxlix. vol j.& in consl.liij.in fi.vol.iij.

6 Amplia, vt habeat locum etiam si clausula in fine posita referꝛ se in genere expresè ad præcedentia: ita Aret. in l. iij. §. filius. in fin.ff.de lib.& posth.

7 Sublimita, vt limitatio non procedat qñ omnia capitula superius apposita essent ꝙ ius cõe, quia tunc clausula in fine posita ad omnia esset referenda. Aret.in l.talis scriptura.nu. 5.versꝰ.quarrò adde.ff.de legat.j.Rui.in consl.clxxxv.nu.4.vol. j.& hoc ne clausula in fine posita reddatur superflua: vt expresè declarat Rui. in consl.li.nu.6.vol.iij.

8 Quartò limita, qñ clausulæ præcedẽtes habent clarã,& determinatã dispositionẽ, quia tũc clausula in fine posita nõ referꝛ ad præcedentes habẽtes clarã,& determinatã dispositionẽ. Bal.in l. j.C.de leg.hæred.Ias.in l.trãsigere.C.de transl.Abb,Card.& Imo.ĩ c.cũ dilecti.de donat.Imo.in c.inqsitioni.de appel.Ias.ĩ l.j.ĩ iij. fal. C.de lib.ꝑt.Lãcel.Dec.in l.talis scriptura.ff.de legat.j.Barb.ꝑsi.xxxiiij.vol.j.Soc.in cõf.xxij.vol.iiij.Gomesin c.statutũ de reſcript.in vj.Nicell.cõcor.Bar.xxvi.Dec.Neapol.cviij.nu. 10.in no.Abb.ĩc. inqsitioni.de appel.& ibi Dec.& in c.secũdò reqris.de app.Alex. in cõf.xlviij.vol.j.in ꝑ.ccxiiij.vol ij.Sal.& Pau.de Cast.in l.j. C. de lib.præt.& ibi Ias.& Imo.Alex.in l.cohæredi.§.q patrẽ.ff.de vulg. & pup.Bar.in l.talis scriptura.§.fi.ff.de legat.j.Curt.Iun.in cõsi.clvj.Ias.cõsi.clxxiij.in fin.vol.ij.Abb.in cõsi.xx.vol.ij.Rom.cõf.clij. Afflict.super cõstit.in tit.de præst.sacra.ab aduo.nu.22. Paris.cõf. lxxxviij.vol.j.& consl.xxxvj.vol.ij.& consl.iiij.& consl.lxvj. volu. ij.Rui.consl.clxxxj.vol.j.& consl.xxxvj.vol.iij.

9 Quintò limita, qñ per hoc induceretur ꝙrietas, vel repugnantia, & in eadẽ dispositione correctio, ga tunc clausula in fine posita non referꝛ ad oĩa ꝓcedentia: vt p Bar.in d.l.talis scriptura.§.fi. ff.de legat.j.& p Lãcel.Dec.ibi.Are.Nicell.ꝙcord.Bar.xxvj. Goz.ĩ cõsi.ij.& cõsi.lxxxvij.Grat.cõsi.xiij.vol.j.Rui.consl. cxxvij.vol. ij. & cõsi.xxviij.vol.v.Bal.in l.j.C.de lib.præt.& ibi Sal.Imo. in c. inqsitioni.de app.Abb.in c.secũdò reqris.& ibi Dec.de appel.Alex. in cõf.xlviij.vol.ij.& cõsi.ccxiiij.vol.ij.Ias.cõsi.clxxij.vol.ij.& ꝑsi. lxxxiiij.vol.iij.Curt.Iun.cõf.clvj.Oldr.in cõf.clij.Fel.in c.qñ ꝙ. in v.limit.de probat.Ias.in l. j.C.de lib.præt. & in d.l.si idem cũ eo.§. fin.ff.de iur.om.iudi.Soc.in consl.xxi.vol.iij.& consl.lvij.vol.iij.& in consl.xliij.vol.iiij.Dec.consl.cxcv.Zas.in cõsi.xiiij.vol.ij. Affli. super consltit.in titu.de succeſ.nob.nu.64.Paris.cõsi.lxxxviij vol. j.& consl.xxxvj.vol.ij.& consl.lxxix.vol.ij.Marian.Iun.consl.cxxxix.Aim.consl.lxx.Grat.consl.cxij.vol.ij.

10 Sextò limita, si dispositio redderet inutilis, ga tũc clausula in fine posita nõ referꝛ ad oĩa ꝓcedentia: gl.& Bart.in l. iure vulgari. ff.de dot.ꝓleg.Bar.in d.l.talis scriptura.§.fin.ff.de legat.j.& ibi Lãcel.Dec.Aret.Imo.in c.inquisitioni.de appel.Rom.in consl.xciij.in princip.Alex.in d.consl.xlviij.vol.j.& consl.ccxiiij.vol.ij.Dec. in c.secundò requiris.de appel.Ias.in cõf.lxxxiiij.vol.iij. Cur.Iun. consl.clvj.Fel.in c.causam quæ.in v.limit.de reſcript.Card.in cõsi.lxvij.Ias.in l.j.in ij.fall.C.de lib.præt.Gom.in c.statutum.de reſcript.in vj.& Rui.consl. clxxij.& consl.xxxvj.vol.iiij.

11 Septimò

11 Septimò limita, vt hoc habeat locum qñ clausula fiat per se, secꝰ si fit apposita ad aliud qualificãdũ, vt est cõditio, vel modus, ga tũc nõ refertur ad oĩa ꝓcedentia.l.filiũ.ff.qui di.lega.ced.& ibi Bar.& Bal.qui ponit istã fallen.in l.fin.ff.de reb.dub.& ibi Socin. Alex.in l.si idẽ cũ eodẽ.§.fi.ff.de iur.om.iud.Pau.de Castro in l.j. C.de libe.præte.Dec.in c.secũdò requiris.de appel.Ale.in dicto cõf.xlviij.vol.j.& consl.ccxiiij.vol.ij.Ias.in l.j. C.de libe.ꝑte.in vij. limita.Pau.de Cast.in l.si idẽ cũ eodẽ.§.fi.ff.de iur.om.iud.Feli.in c.cãm, q̃ in iij.limita.de reſcri.Cur.iunior cõf.vij. Goza. in consl. lxxxviij.vbi declarat. Decij.Neapoli.cv ij.in nouis,nu.12. Parisi, cõf.xxxvj.vol.ij.Maria.iunior ꝑ.cxxviij.nu.100.& n.242.& seq. vol.j.Rui.cõf.xuj.vol.ij.& ꝑ.cxlvij.vbi declarat.& cõf.xxxvj.vol. iij. &ꝑ v.vbi declarat.vol.eo.& ꝑ.cxxxiij.vol.eo.& ꝑ.cxij.vo.v.

12 Octauò limita, nisi capitula intermedia essent separata, & haberẽt separatã materiã. Abb.in c.secundò requiris.& ibi Dec. de appel.Soci.in l.ĩi.ff.de reb.dub.post Bart.ibi: & est bona glo.in §. itẽ lapilli.Insti.de rer.diuisi.Barb.in cõf.xxxiiij.vol.j.Guido Papæ in singu.cc.Goza.in consl.ij.Parisi.consl.xxxvij vo.ij.

13 Et propterea Bar.in l.ij.§.critque differentia.ff.de vi bo.rapt. declarat, ꝙ quãdo plura capitula in diuersis orationibus fuerũt posita, tunc in sequentibus non intelliguntur repetita.

14 Amplia, vt isto casu, ꝓpter interpositionẽ capitulorũ extraneorũ nõ fiat relatio ad prima capitula, ad quę aliàs relatio fieri potuisset: ita Areti.in l.iij.§.filius.ff.de lib.& posthu.

15 Nonò limita, ga fit relatio, quo ad capitula principalia, non ad ea, q̃ in articulis incidenter deducũtur. Bar.in l.fi.§. Titia.ff.de libe.leg.Alex.in l.si idẽ cũ eodẽ.§.fi.ff.de iur.om.iud.Deci.in cap. secundò requiris.in vij.limi.de appel.Feli.in ca.causam, q̃.in iiij. limit.de reſcrip.Ias.in l.j.in iiij.limi.C.de libe.præteri.

16 X.Limita, ga cõclusio intelligitur, si põt æque commodè,& ꝓtè ad oĩa capitula referri: sed si nõ põt ad oĩa congruè referri, refertur clausula ĩ fine posita ad ea, ad q̃ cõgruè referri põt. Paul. de Cast.in l.j.C.de lib.præte.& ibi Ias.in j.limi.Soci.in l.hæc scriptura.§.cũ eadẽ.ff.de condi.& demonst.& cõf.xxj.vol.iij.Alex.in cõf.ccxiiij.vo.ij.& ꝑ.xlviij.vo.j.post Iac.de Belui.in l.quoties.C. fa. ercis.Aret.in ꝑsi.cxv.Barb.ꝑ.xxxiiij.vol.ij.Bal.ĩ c. secũdò requiris.de appel.Goza:consl.lxxxij.Affl.ct.super constitu. de prẽstan. sacramen.ab aduoc.nu.22.Maria.iunior in cõsi.xxv. nu. 19. vol. j.Ruinus consl.lxxij.vol.v.

17 XI.Limita, vt regula procedat in eo, quod exprimitur in dispositione: ꝛsecus si nõ exprimatur, sed subintelligatur, quia illud nõ extenditur, nec refertur ad alia capitula eiusdẽ dispositionis. Bal.in l.j.ĩ prin.in lectu.antiq.ff.quod quisque iur.& sequitur ibi Alex.in dicta l.i.in prin.ponit Deci.in c.secundò requiris.in x.limit.de app.Fel.in c.causam, quæ.in viij.limita.de reſcrip.

Cõtrariũ voluit Deci.in dicta l.j.in princ.ff.quod quisque iur.

18 XII.Limita, qñ intentio disponentis haberet locũ etiã non facta relatione, ga tũc nõ fit relatio, vel repetitio eorũ, quæ in fine dicta sunt,ad ea, quæ in principio sunt dicta. Anto. de But.& Imo.in cle.j.ad fi.de sup.negli.præla.Soc.in l.fi.ff.de reb.dub.Ale. in consl.ccxiij.vol.ii.& in consl.xlviij. volu.j. Deci. in c.secundò requiris.in x.limi.de appel.Ruinus consl.clxxv.vol.j.

19 XIII.Limita, quia clausula in fine posita nõ refertur ad extranea, Abb.in consl.xcvij.vol.ij.Ias.in l.j.C.de liber.prẽte.in xij.limi. Feli.in c.causam, quæ.in ij.limita.de reſcrip.

20 XIIII.Limita, nisi clausula sit apposita ĩ principio, vel in medio alicuius capituli, ga tunc tanquam pars illius capituli, referꝛ tñ ad illud,& nõ ad capitula ꝓcedentia.Bar.in dicta l.talis scriptura.ff.de lega.j.& ibi Lancel.Deci.Abb.consl.lxxv. vol.ij.Mari. iunior consl.clx.nume.60.volu.ij.

21 XV.Limita, quia pœna expressa in vna parte dispositionis, nõ refertur ad alias ꝓcedentes.glo. fin.in cap.fi.de pœnis.Rui. consil.xxxvij.vol.v.& consl.lxxxvj eod.vol.

22 Et propterea dicta in vno capitulo, quæ contineant exorbitantia à iure communi, nõ censentur repetita in alio.Bal.in l.prętor.§. critque differentia.ff.de vibo.rapto.

Contra hanc limitationẽ vĩ tex.in c.vbi periculũ.§.nõnulli.& ibi Domi.de elect.glo.in c.de multa.in verbo,in eadẽ ecclesia.de præb.& ibi Abb.dicit illã esse veriorẽ.& Ab.in cle.ij. de vi. & ho. cleri.& Deci.in c.secundò requiris.sequitur istã partẽ stante idẽtitate rationis.Fel.in c.cãm, quæ.de reſcri.Bal.not.in l. quisquis. per illum tex.C.si cer.pet.Ias.in consl.cxlij.vol.j.& cõsi.xlvij. vol. iij.Ias.in l.j.C.de libe.præte.Rui.consl.clxix.vol.iij.

23 Tenendo primam opinionẽ Limita, nisi adiecta esset dictio similiter, quæ est repetitiua.Rui.consl.clxix.vol.iiij.

24 Secũdò limita, nã ex verisimili mẽte testatoris pœna in vno capitulo adiecta, cẽsẽf ẽt in alio repetita.Paris.ꝑsi.19.n.74.vol.ij.

25 XVI.Limita, nã nũquam ista clausula in fine posita refertur ad præcedentia, qñ ex hac relatione ius tertij offenderetur. Gozad.in consilio.ij.

26 XVII.Limita, qñ clausula in fine posita est continuata ad ꝓxima præcedentia, quia tunc non refertur ad præcedentia remota.Afflict.super consti.tit.de suc.nobili.nu.64.

27 XVIII.Limita, nam qualitas, seu clausula apposita in medio vnius capituli, ad illud tantùm refertur: secus, si ante vel post capitulum apponatur: ita Areti.in l.talis scriptura.ff.de leg.j.

28 XIX.Limita, qñ sequeretur absurdũ. Paris.consl.lxxix.vol.ij. Gratus consi.cxij.vol.ij.Afflict.super consl. in titu.de prest sacra. ab aduoc.nu.23.Maria.iunior in consi.clx.nu.61.vol.ij.

29 XX.Limita, nã qualitas adiecta in vno gradu substitutionis non extenditur ad alium gradũ. Parisi.consi.lxxxvij.vol.ij.

30 XXI.Limita, qñ si fieret relatio ad oĩa, restringeretur dispositio fauorabilis, Grat.in cõsi.xvj.nu.9.vol.j.in cõf.lxiij.vol.j. Ruinus consi.lxiij.volu.iij.& consi.cvj.vo.eod.

83 XXII.Limita, vt non referatur ad præcedentia, nisi hoc fieri possit salua ratione recti sermonis,& non aliàs. Alexan.in consil. xlviij.vol.j.& consl.lxvj.vol.ij.Afflict.super consti.in tit.de suc.nobili.nu.65.Rui.in consi.clxxxv.in prin.vol.j.

32 XXIII.Limita, ga clausula decreti irritantis est referẽda tũmodò ad ꝓximè præcedentia, nõ aũt ad alia.Boe.decis.cxix.n.5.

CONCLVSIO X.

ARGVMENTVM.

Clausulæ accessoriæ ad contractum, naturam contractus sequuntur.

1 CLausula cõstituti, guarentigię, & aliæ similes clausulæ accessoriæ ad ꝙctũ, sequuntur naturam ꝙctus, ita vt si nõ valeat ꝙctus, dictæ clausulæ non operentur. Bal.in l.ex testõ.vbi latius Ias.C.de fideicom.Bald.in c.ij.in fi.ver.volens ergo sustinere.de feu.da.in vic.leg.commiſſ. Ale.ꝑ.lxxxj.ver.ex his ergo.vo.iij.Bal.in l.si absentis.in fi.ver. vñ scias.C.si cer.pet.Alex.in l.j.§.si vir vxori.ver.itẽ habetis.ff.de ac qui.posſ.& in l.quod meo.versꝰ.idẽ de precario.eod.tit.Rom.cõsi.clxxj.ver.& hoc per ꝓdicta.Ias.in l.nõ dubiũ ver.ĩ ij.& iij.parte, C.de legib.& in l.etiã.in prin.ver. item pone ꝙ statutũ. C.de execu.rei iudic.Ias.cõf.cxlvij.ver.ex prædictis sequitur.vol.ij.& cõsi. cxxxiij.ver.item si nõ valet principale.vo.iiij.& ꝑ.xxij. vol.ij. Roma.cõf.xlij.ver.secundò ga nullo existente.& cõf.cxv.ver.his ergo prædictis.Soc.cõf.cxv.ver.primo ga.vol.iiij. Hipp.in rubr.de fideiuſ.ver.nã data inualiditate.Rom.ĩ l.si vero.§.de viro.ĩ xxxiij. fallen.ver.septimò istud ꝓbari.ff. solu.matr.Barb.cõf.xxij.nu.12. vol.iiij.Ias.ĩ l.j.§.si quis ita.ver.secundò ꝙ Bart. facit. ff. de ver.obl. & in §.fuerat.n.76.ver.& glo:quam dicit.Inst.de actio.& in l.certi cõdictio.§.si nummos.ver.sed attende.ff.si cer.pe.& cõf.cxxxij. ver.est etiã nulla.vo.j.Cur.senior cõf.lxxj.n.18.ver.tertiò respondemus.Grat.cõf.lxxi.n.20.vol.j.Cagno. qui multos alios citat ĩ l. cũ principalis.n.7.ff.de reg.iur.Hippo.singu.xvij.& in pract.§.ij. nu.10.Deci.in c.præterea.ver.modo ad dictam glo.de offi.deleg. Prob.in c.tibi,qui.nu.21.de reſeri.in vi. Tiraq.de consti. in vij.limi.in iij.parte,nu.15.cum plurib.seq.Rui.consi.cxxvij.vol. v.

2 Et propterea Infertur, ꝙ quando cõtractus est simulatus, omnes clausulæ in eo appositæ simulatæ dicũtur. Gozad. cõf. xxviij. nu.23.Paris.in ꝑ.iij.nu.13.vol.j.Calca.consl. xxvij.ver.ideo.vide tur dicendũ.Paris.consl.liiij.nu.35.vol.j.Tiraq.de consti.in vij.limit.nu.32.& in viij.limi.nu.1.& nu.5.vbi declarat:& in ix.limi.n. 1.& in tracta.de retract.conuen.in fine,numero.111.

3 Secundò Infertur, vt rescisso contractu principali, dicatur rescissa clausula accessoria pacti, cuictionis pœna, vel alia similis: gl. in l.si patronus.§.i.in verbo, famam.ff.si quid in frau.patro. Ias.in dicta l.ex testamento.C.de fideicom.Bal. in rubr. C.consti.pecu. & in l.Imperator.la j.ff.de statu homi.ver.item cassato principali. & in l.j.ver.quæro vtrum iuramentum.C.de inoff.dona.

4 Limita hoc vltimum in iuramento, quia annullato principali non euanescit iuramentum appositum. Alexan.consi.cxxxvij.n. 5.versꝰ.nec obstat prædictis.volum.vj.& in consi.xxxviij.versicu. modò non obstat prædictis. volum.iij.Hippolyt.in rubri.de fideiusſorib.versic.non obstat ratio allegata.

Contrarium in iuramento tenet Bald.in l.j.versꝰ. quæro vtrũ iuramentum.C.de inoffi.dona.

6 Secundò limita hoc vltimũ, qñ est eadem ratio, ꝛsecus si diuersa.ita declarat Bar.in l.ita stipulatus.in xij. opposi.ff.de verb. obli. sequitꝰ Deci.in l.cũ principalis.nu.2.ff.de reg.iur.Bal.ĩ l. nõ dubiũ. in iiij.opposi.ver.& ideo respondeꝰ.C.de legib.Alex.consl.iiij.ver. nec mirum.vol.iij.Sarnen.in regu.de annali.q.lxxviij.nu.7.Felin. in c.olim.versicu.tamen limita illud.de accusa. Alexand.consilio xxxviij.versiculo,quo ad secundum dubium.volum.iiij.

6 Tertiò limita, qñ cõtractus principalis annullaretur, nõ ex dispositione iuris cõmunis, sed ex alia speciali cõstitutione, vt dicit

Universidad de Deusto
Biblioteca

&a rnen.in dicta reg.de annalib.q.lxxviij.nu.7.Grat.cõs.lxxxij. n. 20.vol.j.Paris.consi.xvj.nu.15.& seq.vol.ij.

7 Primò limita principalẽ regulã ꝓcedere in clausulis accessoriis,& dependẽtibus:secus verò qñ apponuntur clausulæ importantes aliquid diuersum,& separatũ æquè principaliter.Sarnen. in regu.de insir.resig.q.xxiiij.nu.3.& seq.Rui.cõs.clj.ver. nõ obstat.vo.iij.Deci.in c.prudẽtiã.§.fi.ver.nõ obstat,ꝙ tex.de of. dele.

8 Secundò limita, q etiã ex nullo ꝑcto resultat valida confessio. Bar.in l.certi condictio.§.si nummos.ver.sed de vno dubito. ff.si cer.pet.& ĩ.si ita stipulatus.§. Chrysogonus.ver.& respõdeo,ꝙ ista verba.ff.de verb.obl.vbi Imo.ver.& si dicas.& Pau.de Cast.in iiij.not.& Alex.ver.itẽ inquantũ.idẽ sentit Bar.in l.j.§.si quis ita. versi.& idem dicerem.ff.de verb.oblig.vbi Ange.in fi.ver.vltimò dicit Bar.

Et cũ dicto Card.ibi trãseunt cõmuniter Docto.Roma.consi. ccxciiij.versi.aut instrumẽtũ est efficax. Deci.in l. cũ principalis. versi.& hoc mõ adaptari põt.ff.de reg.iur.Bruno in tract.de forma.in tit.de pot.& effectu for.in vltimo effectu,in xiiij.limit. vbi videtur intelligere,qñ confessio emanasset æquè principaliter, nõ tamen si accessoriè.Tiraquel.de constituto.in iij.parte, in vij. limita.nume.18.

Contrarium vt deficiat confessio, si nõ valet instrumentum, ponit Prob.in c.tibi qui.nu.21.de resci.in vj.Tiraq.de constitu. in iij.parte,in vij.limita.nume.25.

9 Tertiò limita,qñ nõ adest eadẽ ratio,vt deficere debeat clausula accessoria, put principalis.Bar.in l.ita stipulatus.in xij.oppo si.ff.de verb.oblig.Bal.in l.nõ dubiũ.xxiij.opposi.C.de legib.Ale. consi.iiij.versi.nec mirum.vol.i.Deci.in regu.cum principalis.ff. de reg.iur.Chassa.in consi.lxvj.Hippoly.sing.xvij.Fel.in c.debitores.ver.in glos.j.de iureiur.Ias.in consi.clxxxv.vers.non obstat inquantum.volum.ij.

10 Quartò limita,qñ clausula accessoria potest stare de per se. Bar.in l.si fideiussor.ff.de leg.j.Curtius iunior in l.vnica.nu.24.C. qñ nõ pet.par.Cagno.in l.cum principalis.nu.7.ff.de reg.iur.Ias. in consi.clxxv.ver.non obstat inquantum.vol.ij.

FINIS LIBRI SEXTI.

ANTONII GABRIELII ROMANI,

COLLEGII SACRAE AVLAE CONSISTORIALIS

ADVOCATORVM DECANI, AC FISCI APOSTOlici Aduocati, Conclusionum seu Regularum,

LIBER SEPTIMVS.

In quo habentur Conclusiones Criminales.

CONCLVSIO PRIMA.

ARGVMENTVM.

Offendens alium mandato alterius, quando puniatur pœna ca, pro humani, de homicid. lib. xj.

FREQVENTER CONTINgit disputari,an sit locus dispositioni ca.pro humani.de homici. in vj.qa latrũculatores nostri tẽporis omne ferè mandatũ ad aliũ offendẽdũ trahere nituntur ad pœnam dicti cap.

Videamus igitur in qbus casibus illa dispositio locũ habeat, & in quib[a] locum non habeat.

1 Dispositio igitur dicti cap. vt locũ habeat,necesse est,vt interuenerit datio vel ꝓmissio, vñ Archidiac.in dicto cap.pro humani.dicit,ꝙ textus loquitur in his, qui pro pecunia hoies occidunt.& ibi Domi.in dicto ca.in §.cũ igit. in j.notab.& Petrus de Anchara.in vj.notab. & idẽ tenet Barto.ĩ l.nõ solum.§.si mandato.ff.de iniur. Ang.in l.qui sepulchra. in fi. ff. de sepulchro viola.& in l.non solũ.§.si mandato.ff.de iniuriis. Barto.in l.Cicero.ff.de pœnis.Bal.in l.nõ ideo minus.in prin. C. de accusa.& cõs.xcviij.vol.j.& consi.cclvj.volu. ij.vbi dicit,ꝙ requiritur præmium,vel spes præmij.Corne.ꝙ cõsi.ccxlix.vol.j.Alex. in l.j.§.hęc actio.ff.de eo,per quẽ factum erit.& cõs.clxvj.in prin. vol.vij.Probus in addit.ad Ioan.Monac.in dicto c.pro humani.in princ.Paris.in trac.de syndic.nu.14.& seq.Ange.in tract.malefic. in verbo.Sempronium mandatorem.in prin.Deci.cõsi.cccxxvij. in princ.Gramma.voto nono,in prin.

Et expresiè ꝙ sufficiat datio,vel promissio,ponit Bal.in l.iij.§. hęc autem.ff.quod quisque iuris.& idem tenet Areti.in consilio clxiiij.versi.tertiò allegant.

2 Primò amplia,vt sufficiat etiã sola ꝓmissio,ita Salice.in l.non ideo minus.in fi.C.de accusa. Curt.senior consi.xx.versi. omitto postremo.Gramma.in voto nono.

3 Amplia istã ampliationem,vt sufficiat etiãsi sit promissum qd incertum,prout est direptio domus.Aret.consi.clviij.

4 Secundò amplia,nã etiam dicitur assassinus, qui facit animo alteri complacendi, secundùm Gramma. voto ix. post Ioann. Andre.in c.penul.de cleri.non residen.

5 Quod dictũ non videtur verum,& contrarium colligitur ex notatis per Bal.in consi.cccl.xxxij.in fine, vol.v. & maximè quia secundùm opi.Gramma.semper mandatum diceretur continere assassinium,cùm semper mandatarius si non facit pretio, vel spe præmij inductus,facit vt complaceat mandanti.

6 Requiritur ẽt vt occisus,vel occidẽdus,fuerit Christianus:ita est tex.in dicto cap.pro humani.in §.sacri.ibi,quempiã Christianorũ,&c.& ibi Io.Andre.& Domi.& Petrus de Anchar.in ix.notab.de homicid.in vj.Bal.in l.si qs nõ dicã rapere.C.de episco. & cleric.Alex.ꝑ.clxxij.vol.ij.& ꝑ.j.vol.iij.& consi.ccxxiiij.vol.ij.& consi.lxxxij.vol.iij.& consi.xl.vol.iiij.& cons.clxvj.in fi.vol.vij.

Areti.in c.licèt causam.de ꝓba.& in cõs. clxv. vbi dicit cõem, & de cõsuetudine seruari,Corne.cõsi.ccij.in fi.vol.j.& consi.ccxlix.vol.j.& consi.50.vol.iiij.Ias.cõsi.clxiiij.vol.ij.Feli.in c.super his.de accusa.& in c.auditis.de præscrip.& in c.ita quorundã.de re iudic.Ias.in consi.clxx.vol.ij.Hippoly.in rubri.de proba.& in l. si quis ne quæstio.ff.de quæstionib.& in l. vnic.nu.103.C.de raptu virg.Curt.iunior in consi.cxxiiij.Carrer.in practi.crimina.in fit.de homicid.§.circa tertium.in princip.

7 Primò amplia dispositionẽ c.pro humani.locũ habere etiam si interuenerit solus conatus,licèt effectus non fuerit secutus: vt est tex.ibi,quanquã mors inde secuta nõ fuerit. put tenuit Ang. in consi.xiiij.& in l.qa aũt.ff.de his,qui notan.infra.Bald.in l.iij.§. hæc autẽ.ff.quod quisque iuris.Corne.consi.ccxlix.vol.j.& cõs. ccij.vol.eo.Aret.in consi.clxiiij.Bolog.consi.viij.Augusti.Arimi. in addi.ad Ang.de malefi.ĩ verbo,Sẽpronii.in addi.incip. tu aũt in hac.& in verbo,existens Florentiæ. in addit. incip. tu verò in hac.Feli.in tract.de conatu.Franc.in dicto ca. pro humani. in vij. notab.Chassa.qui ita dicit seruatum Mediolani,in cõsuetu.Bur. Hippoly.in l.vnius.§.cogniturum.ff.de quæstio.& in l. ciusdẽ. in fi.ff.ad leg.Corne.de sicar.& in practi.crimina.in §. examinanda.

8 Contrarium, ꝙ talis conatus nõ secuto effectu,non puniatur pœna vltimi supplicij, sed mitiori pœna, tenet Pet. de Anch. in dicto c.pro humani.vers.primo casu.Corne.consi.ccij.volum.j. Hippoly.in l.j.n.247.C.de raptu virgi.vbi dicit, ꝙ ꝑ unitur pœna extraordinaria,nõ aũt pœna ordinaria.Gramma.voto xx. vbi dicit,ꝙ talis delinquens fuit dãnatus ad perpetuas triremes.& ĩ voto viij.vbi fuit cõdenatus in pœna pecuniaria, & cõs.xxxvj.n.16. & in decis.lxxiiij.vbi idem dicit in omnibus atrocioribus.

9 Tenendo primam opin.tanquã magis cõmunem, Amplia,vt talis conatus puniatur pœna illius cap. etiã si mãdans re integra pœniteat,& reuocet mandatũ:ita gl.in dicto capitulo,j.in verbo, mandan

mandauerit,quam sequuntur ibi Io.And.& Dom.& Franc.& Io. Mon.de homicid.in vj.Hipp.in l.qui fasam.ff. de leg.Corn.de fal. & in l.vnica.nu.247.C.de rap.virg.

Contrariũ tenet Ang.in l.apud Labeonem. §.si curauerit.ff.de iniur.Hipp.sibi contrarius,in l.is qui cum telo.C.ad leg.Corn.de sicar.& consi.cv.nu.21.& seq.

10 Secũdò amplia,ꝙ in isto casu qs puniri debeat pœna mortis naturalis,nõ obstante generali cõsuetudine Italiæ,de qua Doctores attestanẽ,vt ob conatũ ad delictũ nõ debeat qs pœna mortis naturalis puniri,nã istud nõ habet locũ in crimine assassinii.Hippo.in l.eiusdẽ.in fi.ff.ad l.Cor.de sicar.Ang.in tract.malefi.in ver. ex interuallo.Assi.super const. reg. sub rub. de mal.nox.& medica.in consti.incip.mala noxia.Gram.voto ix.nu.21.& seq.

11 Primò limita,qa opinio ista vt habere locum, si deuentũ fuerit ad actum proximum,vt tenet Corn.consi.ccij.vol.j.Assi.super const.aliàs sub rub.de percus.illic.cum arm.nu.16.

12 Qui intelligunt actum proximum qñ deuentum est ad actũ facti,id est ad offensam.Gram.voto ix.nu.10.& seq.

13 Cõtrariũ,ꝙ imò dicatur deuentum ad actum proximũ si deuentũ sit ad locum maleficij perpetrandi,licet nõ fuerit perpetratũ,nec ad aliũ actum deuẽtũ,tenet Iac.de S.Geor.in l.j.§.hæc verba,ff.quod quisque iur.Chassan.in consuet. Burg. in rub.prima post procem.ver.aduerto tamen.

14 Et pro ista opi.facit quod not.Bal.in l.nõ iõ minus.in vj.q.C. de accusat.vbi ipse cõsiderat,ꝙ in atrocioribus sit necessariũ esse deuentũ ad aliquod factum vltra tractatum,& nõ dicit ad actum proximum,sed ad actum facti vltra tractatũ, quasi sentiat sufficere,vt delinquentes non steterint in nudis terminis cogitationis, sine alio facto vltra tractatum.

Et in istã ẽt sniam inclinat Fel.in trac.de conat.tertia limitatione.Hipp.in l.qui falsam.ff.de fals.Fel.in c.j.ver.fallit v.& ver. fallit iij.de præsumptio.apostil.ad Dec.in regula,non vult hæres. ff. de regul.iur.Gram.voto viij.& idem in dec.xxxviij.

15 Secũdò limita,nã licèt rigor iuris disponat talem conatũ nõ secuto effectu puniri posse pœna vltimi supplicii,tñ ꝑt iudex salua iustitia & cõscientia reũ ẽt pœna leuiori afficere, qa in omnibus casibus,in qbus in atrocioribus punit affectus nõ secuto effectu,põt iudex,licèt nõ teneat,minori pœna afficere,vt not.Saly. in l.is,q cum telo.C.ad legem Cor.de sicar.Ang.consi.xiiij. in fin. vbi dicit,ꝙ bñ faciet Princeps,si pœnã mortis in minorẽ pœnam commutauerit.Augusti.Arim.in addit.ad Ang. de malefi.in verbo,mandatorem.Gram.voto octauo,in fi.

16 Sublimita hoc non habere locũ in assassino solito similia cõmittere, quia is omnino ad mortem naturalem est damnandus. Gramma.voto nono.nu.23.& seq.

17 Secundò principaliter amplia dispositionẽ capituli,ꝓ humani,q licet fm aliquos loquat in certo genere personarum Sarracenorũ,q dominis imperantibus potentes homines occidebãt: quã opinionem tenet ibi Archidia.& Io.And.& Pet.de Anch.in octauo notab.& Aret.consi.clxiiij. vbi dicit istam opinionem de iure veriorem.Summa Siluestr.in verbo, assassinus, & Caieta. in eodem verbo.& in verb.excommunicatio.casu xvj.

18 Tñ ꝓriũ,ꝙ ille tex.indistinctè loquat quo ad oẽs, qui impulsi spe alicuius præmij homines occidere ꝓmittunt,videnẽ cõiter tenere Doct.videlicet Imo.& Domi.ibi in §.cũ igit.in fi. Bar.in l. non solũ.§.si mandato.ff.de iniur.Bal.cõs.xcviij.vol.i.Aret.vbi dicit hanc opinionẽ de consuet.seruandam,in cõsi. clxiiij. & istam eandẽ opi.tenet sum.Ang.in ver.assassinus.Grammat. voto octauo,nono,& xj.Dec.Neapo.clv.in nouis.& eandẽ opi.videnẽ tenere Doct.cõiter allegati,in principio huius conclusionis.q ,bant assassinum eũ dici quo ad effectum c.pro humani, omnẽ qui spe præmij adducitur ad hominem occidendum.

19 Tertiò amplia,vt dispositio huius c.procedat ẽt in supremis principibus ita mandantibus,vt est tex.in d.c.pro humani.in §.sacri.ibi,qcũque Princeps,Prælatus,&c.& ibi Host.Io. And.& Do. in princ.& Philip.Franc.in vj.not.

20 Quartò amplia,vt in hoc casu sufficiant ẽt probabilia argumẽta:vt est tex.in d.c.ibi,postquam probabilibus constiterit argumẽtis,&c.Fel.inc.afferte.in tertia limitatione.de præsumptio. Hipp.in pract.crimin.in §.examinanda.

21 Ex qua ampliatione iferẽ,vt sufficiãt testes ĩ hoc casu examinati ẽt parte nõ citata.vt p Gemin.in d.c.pro humani.§. fi, & Frã. apostill.ad Abb.in c.ij.de test.Soc.in reg.xlvj.in ix.fall.& ꝑ.cclxij. Maria.in c.qñ frequenter.& ibi Fel.vt lit.nõ cõtest.Dec.in c.ij.in vij.fall.de test.Hipp.in l.j.nu.104.C.de rapt.virg.

Contrariũ tenent Aret.& etiã Fel.c.ij.in v.limitatione.de test. Gram.voto xi.& consi.j.nu.64.post Decisiones.

22 Secundò infertur,vt sufficiant ẽt in tali casu testes de auditu: vt per Hipp.in pract.crimi.in § examinanda.

23 Et ratio est,qa in tali crimine ꝓceditur omisso iuris ordine: Paris.in tract.de syndic.nu.14.Hipp.in l.vnius.§.cogniturũ. ff. de quæst.Gramma.voto octauo:& voto nono.

24 Quintò amplia,vt clericus etiã à iudice laico de tali crimine condemnari possit:vt tenet Dom.in d.c.j.§.sacri.Steph. Aufrer.ĩ rep.clem.sæpe.de of.ordin. & in tract. quẽ ibi ponit de potestate secul.sup eccle.pso,xviij.fall.Paris.in tract.de synd.nu.15.Hipp.in l.vnius.§.cogniturũ.ff.de quæst.& idem in pract.crim. in §.examinanda.& in l.vnica.nu.107.C.de rap.virg.Lambert.in c. j. de hæret.in vj.q.xj.nu.88.vbi hanc dicit cõem* opinionem. Chassan. in consuet.Burg.ver.ij.fallit. Grammat. voto octauo, & voto ix. Dec.Neapo.cxij.in nouis.

25 Sextò amplia,vt in huiusmodi crimine possit socius de socio interrogari.Bal.in l. nõ iõ minus.in prin.C.de accus.Ias. consi.ciii.vol.iiij.Chassan.in consuet.Burg.versi.& aduerte.Hipp.in l.j.§. diuus Antoninus,ff.de quæstio.

26 Septimò amplia, vt in tali crimine reus possit renũciare defensionibus.Paris.in tract.de synd.Hippo.in l.j.nu. 103. C.de rap. virg.

27 Octauò amplia,vt mãdãs possit puniri in loco delicti cõmissi,licèt mandauerit extra illũ locũ.Pau.de Cast.in l.si vt proponitur.ff.de fideiuss.Hipp.in l.j.nu.252.C.de rap.virg.

28 Declara oĩa supradicta,qa ita demũ in tali crimine procedit omisso iuris ordine,quotiescũque cõstat de huiusmodi qualitate assassinii,secus aũt si dubitaretur an qs cõmisisset assassiniũ vel ne,Gramma.voto xj.nu.4.& seq.& idem sentit Dec.Neap.cxij.in nou.licèt dicat aliter pronunciatum per sacrum consilium.

29 Nonò amplia,vt etiam si quis pro pecunia promittat vulnerare,dicatur assassinus,per notata per Alex.in consi.clxvj.vol. septimo,dum alternatiuè loquitur de mandato de occidendo,vel de vulnerando.

30 Quod quidẽ dictum nõ puto verũ,nã ex eo quis dr assassin[o], quia scindit animam à corpore ad alterius mandatũ, vt dicit Archid.in d.c.ꝓ humani.& paulo post,dũ dicit,ꝙ assassinus dr.ꝙ per pecuniã hominẽ occidit,& ibi Io. And. & Dom. Bene tñ verum est,ꝙ in hoc casu vulnerans grauius puniretur, ex quo id quod fit,aũt fieri mandatur per pecuniam, atrocius delictum reputet. ad tex.in l.Cicero.vbi Bar.& alii.ff.de pœn.

31 Decimò amplia,vt assassinus tãquam publicus hostis,& à toto populo Christiano diffidatus impunè vbique possit ab oĩbus offendi,vt tenet ibi Dominic.ĩ d.c.ꝓ humani.in §.sacri. & idẽ voluit Ang.in cõsi.xiij.Aret.consi.clxiiij.Cur.Sen.ꝑ.i.20.nu.88.ver. omitto postremò.vbi dicit Doctores cõiter ita tenere.Gramma. vot.viij.& voto xx.Rui.consi.iiij.vol. v. vbi etiam dicit quis dicatur propriè diffidatus.

32 XI. Amplia,nã licèt tex.ĩ d.c.,ꝓ humani,nõ videaẽ loqui,nisi in mandante,,put ẽt istã opin.tenuit Are.in d.consi. clxiiij.tñ cõprehendit ẽt mandatarium.Bart.in l.non solùm. §. si mandato.ff. de iniur.Sal.in l.non ideo minus.in fi.C.de accus.Ang.consi.xiiij, Ang.de malefi.in verbo,Sempronium mãdatorẽ.in prin. Gram. voto ix.in fi.Paris.de synd.in ver.inquisitio.Dec.Neapo.cl.in nouis.Hipp.in §.examinanda.nu.21.& in §.diligenter.nu. 156.

33 XII. Amplia,qa nõ solũ in hoc casu mãdans, & mãdatarius puniunt pœna.c.,ꝓ humani,sed ẽt eorum fautores,ac receptatores,vt est tex.in d.c.in §.sacri.ibi,aut eos receptauerit,vel defenderit,& c.vt notant ibi Io.And.Dominic.Philip.Frã.& cõiter alij.

34 Primò limita,quia ad hoc vt tãquã assassinus qs puniri possit,est necessaria snia declaratoria.Ita Archid.in d.c.pro humani. & Io. And.& Dom.in d.§.sacri.Prob.in addit.ad Io.Mon.in c.j.in fi.de homic.in vj.Alex.qui hanc dicit cõem opin.in consi. clxvj. vol.vij.Dec.Neap.cxij.in nou.Franc.qui etiam dicit communem opi.in d.c.j.de hom.in vj.

Contrariũ sentit Io.Mon.in d.c.j.in fine.Aret.cõsi.clxiiij. Cur. Sen.consi.xx.ver.omitto postremò,Ang.in trac.de malef.in verbo,Sempronium mandatorem,in prin.

35 Secũdò limita , qa bannitus põt occidi ẽt per homines ꝑtio conductos,ita Dec.in cõsi. cccxxvij.Albe.de Ros.in iiij.par.q.xx. Nel.in tract.bannit.in secunda par.secundi temporis.q.xij.

Cõtrariũ probatur in addit.ad Io.Mon.in d.c.j.de homic.in vj.

36 Tertiò limita,qa est necessariũ ad hoc,vt ista pœna locũ habeat,vt mãdatarij acceptauerint mãdatũ,nã illis non acceptantibus si subsecutũ fuerit homicidium,mandans non debet teneri. Bal.consi.lxxxij.vol.iij.sequitur Gramm.vot.xj.nu.19.

37 Quartò limita,quia ad hoc vt quis dicatur assassinus, nõ sufficit spes successionis in persona sua,vel suorum.Grammat.consilio quinquagesimosecundo.

38 Quintò limita, quia confessio mandantis non probat delictum in præiudicium mandatarij.Alex.consi.clxvj.in fi.volu. vij. Gramma.voto vndecimo.

39 Et nota,quia in hoc casu non valet depositio testis ꝑ mandãtem,nisi etiam deponat ꝑ mandatarium.Bar. in l.si is qui rem.§. si tu Titium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tu Titiũ.ff.de furt.Bald.consl.lij.vol.j.& consi.cclix.vol.j. Alex.in consl.xiiij.vol.iij.& consl.xv.vol.j.

40 Sextò limita,qa ſm cõem vſum loquendi aliàs capitur aſſaſinus vulgariter loquendo,vt per Grat.consl.lij.num.51.volu.ij.

CONCLVSIO II.

ARGVMENTVM.

Delictum non præſumitur.

1 SEmper capienda eſt preſumptio, per quã delictũ excludatur.l.meritò.ff.pro ſoc.Aim.in consl.xviij. verſi. & ſi dicas.latè Hippo.in ꝑſ.ij. Cæpol.cõſ. crimin. xxj. nu.17.Barb.consi.lxxvij.in prin.vol.iiij. Bald.in l.precibus.verſic. excuſat ergo.C.de impub.& aliis ſubſtitu.Hippo.in rubr.de fideiuſ ver.& vbi poteſt.capi,Boer.deci.ccxv.n.22.Alcia. de præſump.in iij.reg.in j.præſumpt.

2 Et ꝓpterea infertur,ꝙ cõſiliũ,quod põt eſſe malũ,& bonum, præſumitur bonũ,& nõ malũ.Bal.in l.ſeruũ fugitiuũ.ver.& nota ꝙ cõſiliũ,& ibi etiam Iaſ.verſ.tertio multũ nota. C. de ſer.fugit. Alex.consi.cxxv.verſic.& in ſimili dicimus.volumine iiij.

3 Secundò infertur,vt ℈ctus,q põt cenſeri licitus,& vſurarius, præſumatur licitus,& non vſurarius,Bal.in l.rogaſti.§.ſi tibi.ver. extra noto.ff.ſi cert.petat.Alex.conſ.ccxxj. verſ.accedit etiã.vol. ij.refert,&ſequitur Iaſ.in d.l.ſeruũ fugitiuũ.ver.hic etiã dicimus. C.de ſer.fugit.& Ale.ꝑ.cc.ver.accedit ẽt.vol.vj.Maria. Iun.cõſi. lxxxiij.verſ.ſtantibus itaque prædictis.vol.ij.Hipp. in consi.ij.nu. 11.verſ.& adduci poteſt,ſenſit gl.& ibi Hoſtien.& Ioan. And.in c.nauiganti.de vſur.

Cõtrariũ Gem.in consl.cxij. in fi. vbi ꝙ preſumatur vſurarius.

4 Pro cõcordia dici põt,ꝙ prima opinio procedit in foro cõtẽtioſo,ſecunda verò in foro aĩe, qa in conſcientia debet qs abſtinere à ℈ctibus in quibus põt dubitari de peccato.Iſta cõcordia ſumitur ex verbis gl.in d.ca.nauiganti. in verbo, dubitatur.& ibi Io.And.& Hoſt.vbi etiã Abb.ver. in eadẽ glo.& ibi Ant. de But. in fin.& ibi Cardinalis.ver.oppono in eo qui propter dubium.

5 Tertiò infertur,nã præſumitur potius culpa, q̃ dolus.Bart.in l.hæ eñ.ff.de ſuſpect.tut.gl.in l.ij.ſ.ignominiæ.i verbo,vir miles, in fi.ff.de his q not.infam.nã dolus nõ præſumitur niſi probetur. l.quoties.§.qui dolo.ff de ꝓbatio.Ab.in ꝑſ.lxviij.ver. j. eñ. vol.j.

6 Quartò infertur,vt præſumatur delictũ minus. Bal.in l.ſi. ver. ſed ſi nihil apparet.C.de ædil.act.Aret.in consl.xxxj.verſi.ad ſecũdum dicimus.;Rui.consl.cxcix.ver.qñ ergo.vol.ij.Alciat.in iij.regula.in vj.præſumpt.& in delicto minor dolus.vt dicit Ale. in ꝑſ. cxiij.ver.ita in propoſito.vol.iiij.

Sicuti etiã ꝑſumit ℈ctus minus malus,vt per Rom.in ꝑſ.cciiij.

7 Quintò infertur,ꝙ preſumitur iuſta poſſeſſio.Bart. in l.cõi.§. inter ꝑdones.ff.cõi diuidũ.gl.in verbo,teſtimonium, in verſi.ſed ſed quare.in c.i.§.ſi duo.de pac.tenẽd.Bal. in diſput. ſua incipien. accuſatus de vi turbatiua.verſi.& nulla poſſeſſio.nã preſumit qs poſſidere ex cã dominij.Bal.in l.ſuper longi.verſi.illud autem. & Ange.verſ.illud autem.C.de præſcrip.long.temp.

8 Sextò inferẽ,vt ꝑſumatur cõſuetudo inducta in caſu licito, & nõ in caſu illicito.Aegid.consl.xxxj.ver.circa ſecundam quæſt.

9 Septimò infertur,ꝙ libet preſumitur bonũs,niſi malus ꝓbetur.c.vnico,de ſcrutinio in ord.faciendo.c.ſi. de præſump.l.omnimodo.C.de inoffi.teſta.ponit Specula.in tit.de teſt.§.j.verſ.ſed qd ſi dicatur.& in tit.de ꝓb.§.j.ver.reſtat gl.in verbo, q reũ offenderit.in fi.in l.cũ quidã.la ij.ff.de leg.ij.Mari.Iun.in ꝑſ.lxxxiij. vol. ij.Hippo.consi.ij.nu.9.& ſeq.gl.in c.ſuper literis,de reſcrip.& ibi Hoſt.ver.priori mõ.Barbat consl.lxvij.in princ.vol.iiij.Inno.in c. ij.verſ.item nota ꝙ licèt,de in integ.reſt.& ibi Io.And.verſicu.& quamuis.Alciat.de preſump.in iij.reg.in ij.præſumpt.

An autem iſta qualitas præſumatur ſine probatione,qñ requiratur aliqua alicuius diſpoſitionis,vide Aim.de antiq. tempo. nu. 168.& ſeq.in j.part.

10 Amplia,vt hoc procedat,ẽt ſi verba aliquo mõ improprientur,vt quis bonus præſumatur,glo.j.prope fin.in c.ne qs arbitretur.xxij.q.ij.Hippo.in consl.ij.nu.9.verſ.& adduci poteſt.

11 Primò limita qñ ageretur de alterius præiudicio,quia tunc talis preſumptio locũ ſibi nõ vendicat.Fel.in c.cũ in iure. de off. delega.Dec.in c.ſuper literis.nu.8.de reſcri.Goz.cõſ.lxvj. Feli.in c.ſi.de ꝑſump.vbi ponit alias plures limitationes, ad cuius dicta me remitto.Alciat.de præſump.in iij.reg.in ij.præſumpt.

12 Secundò limita,fauore animæ,vt per Hipp.in ſing.clj.Fel. in c.auditis.de præſcr.& in d.c.ſi.verſ.fallit iij.de præſump.Alcia.de præſum.in iij.reg.in ij.preſump.

13 Tertiò limita,qñ talis præſumptio ĩduceret aliquod damnũ illi pro quo præſumitur.Alex. de præſump.in iij.reg.in ij.ꝑſump.

14 Octauò inferẽ,vt vbi verba põt importare falſum &nõ falſũ, præſumãtur nõ importare falſitatẽ.Ang.in trac.malet. in verbo, falſario.ver.& non eſt mirũ.Alex.in conſlxx.verſi. accedit quia. vol.j.& in consi.lxxiiij.ver.etiam videtur.volu.j.Hippo.in conſil. ij nu.8.Alex.in apoſti.ad Bar.in l.ſi quis obrepſerit.ff. de fal.Cæpo.in consi.crimi.xxj.nu.19.Alex.consi.xciij.verſi. nec prædicto inſtru.vol.v.

15 Amplia,etiã ſi verba aliquo mõ improprientur, vt per Rui. consi.xiiij.vol.v.

16 Nonò infertur,ꝙ in notario potiꝰ ꝑſumitur error,quàm dolus.Bar.in l.quoties.§.j.ff.de hære.inſt.Io.de Ana.in ca.cũ dilecti, verſ.adde tñ.de accuſ.Iaſ.in l.ſingularia.verſic.hinc videmus.ff.ſi cer.pet.Cepol.in consl.criminal.xxj.nu.15.& ſeq.Roma. in l. captatorias.nu.8.C.de teſta.mil.Alex.in consi.lxx.ver. bene faciũt. vol.j.Ang.in tracta.malef.in verbo,falſario.Alex.cõſi.lxxiiij.ver. accedit ad confirmationẽ.vol.j.Imo.in consi.ciiij.verſi.cũ igitur non appareat.Aret.consi.xlvij.in fi.ver.pro his facit optimè.Bal. in l.j.ver.item no.ꝙ propter numerum.ff.de leg.Dec.cõſi.clxxv. ver.ij.præſumptio.Hippo.cõſ.lxxvii.& Imol.consi.lxxv.n. 13.& ſeq.Soci.cõſi.cclxxvij.ver.& ſuper hac varietate.Gramma.deci. lx.nu.7.Boer.deci.cxv.Alex.in apoſtil.ad Barto.in l.ſi quis obrepſerit.ff.ad legem Corn.de fal.Grammat.conſilio lxvj.

Contrarium Barb.in rubri.clem.§.hæc ſanè.nu.41.

17 Fallit hæc concluſio in notario, qui aliàs fuit malus:quia in eo potius præſumitur dolus,quàm error.Bald.in l.quoties. §.j.ff. de hær.inſti.Barb.in rub.cle.in §.hæc ſanè.nu.41.

18 Secundò Fallit in notario omittente ſolennia inſtrumenti, vt per Alciat.de preſum.in iij.re g.in xiij.præſump.

19 Tertiò Fallit in teſte variãte,ĩquo præſumitur potius dolꝰ, quàm ſimplicitas.Alciat.de præſump.in ij.reg.in iij.præſump.

20 Decimò infertur,vt præſumatur inſtrumẽtũ verũ, & nõ falſum.Bal.poſt gl.in l.cum precibus.ver.& in omnibus dico. C. de prob.Iaſ.in consi.cxxiiij.vol.j.Bertr.in consi.cxxiij.vol.ij.in nou.

21 Amplia hoc,vt præſumatur potius diuerſitas loci, & temporis,quàm præſumatur inſtrumentũ falſum.Bald.in l. Imperator. verſi.& nota ꝙ potius.ff.de ſtat.hom.Bal.in c.cum te.verſic.not. quòd in teſte.de teſti.

22 Secundò amplia,vt ſi quis in ſua ſupplicatione falſum exprimit,potius ex ſimplicitate ,quàm ex malitia falſum expreſſiſſe cenſeatur,gl.in verbo,priori modo.in cap.ſuper literis. de reſcr. Bar.ꝑl.lxxvii.in prin.vol.iiij.Hipp.in consi.ij.nu.6.

23 Et hoc intellige qñ nõ probaretur,vel præſumeretur ſciẽtia eius,ꝙ quis falſo expreſſit,ſecus verò ſi ſcientia probaretur, vel præſumeretur.Hoſti.in d.c.ſuper literis.verſi. probabitur autem. de reſcri.& ibi Io.And.ver.in glo.v.Alex.conſ.xciij.verſ. nec obſtat id quod notat.volumine vj.

24 Limita,quando in vna parte reperitur falſum, quia in omnibus falſum præſumitur.Bertr.in conſilio ccxlviij.ver. quo ad tertium dubium.volum.iij.in nou.de qua tamen limitatione latius dicetur in concluſ.ſequen.

25 XI.Infertur,ꝙ verba quæ poſſunt trahiad caſum licitũ,& illi citũ,magis ad licitum trahi debent.Barb.conſ.lxxvij.verſi.& adduco.vol.iiij.Hippo.in consi.ij.in princ.nu.1.& 5.Ab.cõſ. lxviij. ver.iij.probo.vol.j.Rom.con.ccciij.in finalibus verbis.

26 XII.Infertur,nã actus q põt videri factus tempore licito, & tempore illicito, cenſetur factus tempore licito ad euitandum delictũ. Bar.in l.non ſolum. §. ſed vt probari.ff.de opc.nouí nun. verſi.dico ꝙ in delictis.& ꝑcedẽti ibi allegaui ad q.Bal.in l.matrẽ. ver.& hoc facit.C.de prob.Aret.in c.inpreſentia.ver.vides tñ,de prob.Dec.ibi,ver.prædicta cõcluſio limitatur.Abb.in c.per vos. ver.licèt in criminalibus.de cõdi.appoſ.& in c.dudũ.ver.iij.facit. de elec.Bal.in l.ij.verſ.circa ordinem.ff.ſol.mat.Sal.in d.l.matrẽ. in fi.C.de proba.ver.item facit ad aliam. Rom.in d.§. ſed vt probari.ver.cuius tamen dictis,Abb.in d.c.in præſentia. verſi. ſi autẽ preſumeretur.& in c.auditis.verſ.ego verò adduco. de preſcrip.

Alex.in d.§.ſed vt ꝓbari,q dicit,ꝙ totus mundus ſequitur opi. Bar.Iaſ.ver.ij.cõcluſio.& in ver.iij.ꝑcluſi.& ibi Claud.ver.ij.principalis ꝑcluſio.Hipp.in rub.de fideiuſſo.ver.& vbi põt cap.Rom. cõſ.cxiij.verſic.iij.ꝙ Fel.in c.ſignificaſti.el ij.verſ.& iſtud ꝓbatur. de hom.& in c.auditis.ver.inquãtũ Abb.de præſcri.Chaſſa.in cõſuetu.Burg.ver.& aduerte.Fel.in c. in ꝑſentia.ver. ſed aduerte.de ꝓb.Rebuff.in tract.nomi.q.xiiij.nu.47. Caſtador.de reg.Cancel. deci.iiij.n.5.Fel.in c. ex parte.ver.iij.reſpondeꝛ.de of.dele. Barb.ĩ ꝑl.xxvij.ver.& adduco qđ voluit. vol.iiij. & voluit Hipp.in ꝑl.ij. ver.& voluit.Pariſ.in c.in ꝑſentia.nu.32.de ꝓba.& ſequitꝛ Ang.in tract.malef.in verbo,de anno ꝑſenti.nu.5.& ibi Augu.'de Arimino in addi.Dec.ꝑl.clxxv.ver. facit quod not. Trigo. in ſing.lxx.

Contrarium in eo qui prætendit occidiſſe bannitum.Bald.in l.matrem.C.de proba.& ſequi videt finaliter Dec.in c.in præſentia.ver.prædicta concluſio limitatur.de probat.

Te

Tenẽdo primã opi.quæ vꝛ magis cõis, limita pluribus modis hanc cõcluſionẽ,vt per Feli.in ca.auditis.verſiculo,ſed limita.de præſcript.& per eundẽ in c.dilecti.de accuſ.ver.& per hoc dicit hic.Claud.in l.non ſolum.§.ſciendũ.verſi.qa tñ ℈ctus.ff.de oper. nou.nũc.Fel.in c.in ꝑſentia.ver.ſed vltra dicta.de prob.in c.j. ver. & pro hoc verbo,de re iud.& per Rui.conſ.lxviij.ver. nec etiam obſtat.vol.iiij.Pariſ.in c.in preſentia.num.35.de prob. in quibus locis plures limitationes,& declarationes traduntur ad hanc regulam,ad quas me remitto.

27 XIII.Infertur vt bona fides potius præſumatur, q̃ mala.l. pe. C.de euict.glo.fi.in c.ſi.de præſumpt.glo.in verbo,probetur.in l. ſuper longi.C.de præſcript.long.tem.& ibi Bald.verſi. illud autẽ ſuper hoc.Ang.in d.l.ſuper longi.verſ.illud aũt ſuper hoc.tenet gl.in c.ſi.in ver.bona fide.& in c.ſi diligenti.in verſ.bona fides.de præſc.Calca.cõſ.xcix.Inno.in c.nihil.verſ.nã creditoribus hæreditariis.de elect.Alex.ꝑ.cc.verſ.ꝓterea in dubio.vol.ij.Inno.in d. c.ſi diligenti.verſ.bona fides.& in c.vigilanti.in prin.verſic.& dr. eod.tit.Ant.de Butr.in c.ſi diligenti.verſ.q̃ro,qñ ꝓbetur. de præſcrip.Bart.in l.quemadmodũ.ver.nota ex hoc verſ.C.de agric.& cenſi.lib.xj.gl.ij.inſt.de vſucap.Arch.in c.j.in ver.bona fides.de ꝓſcrip.in vj.Barb.ꝑ.xlj.verſ.ad hoc põt reſponderi.vol.j. & iſta eſt cõis opi.vt per Claud.in l.Celſus.ver.itẽ ſubiicit Bar. & per Balb. in d.l.Celſus.nu.77.ff.de vſucap.Corn.ꝑ.cxxxj.verſi. ſufficit etiã. vol.ij.Dec in l.nõ hoc,nu.5.C.vñ legit.& ibi Iaſ.verſi.facit quod licèt.Abb.in c.grauis.verſ.ſi verò nõ conſtat. de reſt. ſpo. Rot.in nou.deciſ.xxiiij.Alciat.de præſumpt.in iij.reg.in v.præſump.

Cõtrariũ Bal.in c.per tuas.verſ.& dicit Innoc.de probationib.

28 Quod maximè ꝓcedit ſtãte poſſeſſione longi tpis,vt per Io. And.in addit.ad Spec.in tit.de teſt.§.nũquid eñ.in addit.magna. Oldrad.in ꝑl.ccxliij.ver.prætereа cũ qs.Ale.in ꝑl.xxiiij.ver.& ex diuturnitate tanti tpis.vol.v.& ꝑl.lxix.verſ.& dr cõſtare. & verſi. ipſa bona fides.eod.vol.& in cõſ.cl.verſ.nõ omitto etiã. volu. ij. & in ꝑl.vj.verſ.nec ẽt eſt neceſſe.vol.j.Abbas in cõſ.lxxxix.verſi. & debet.vol.j.Aret.in ꝑl.cxj.verſ.his breuiter ꝑmiſſis. Dec. in ꝑl. clxvij.verſ.tertiò de bona fide.& ꝑl.clxxij.verſ. & ex poſſeſſione. Cor.in ꝑl.xxvj.ver.& maximè ceſſat.vol.iiij.Bal.in l.j.verſ.aut loquimur reſpectu.C.vnde vi.Alex in conſ.xvj.verſ.& ratione.vo. v.& in conſ.lxxj.in prin.vol.j.Soc.in consl.clxxj. verſ.ſed oĩa iſta. & in conſ.cxxvij.Cor.conſ.cxxxvj.vol.ij.

29 Et idẽ in poſſeſſione decẽ annorũ dicit Alex.in ꝑl.cxlj. verſ. ſed in facto.vol.j.Dec.in conſ.clxvij.ver.tertio de bona fide.& in conſil.cxxvij.ver.& ex poſſeſſione.& conſ.ccxxvj.in fi.

Contrarium Ripa in c.cum eccleſia Sutrina.num.99.vbi dicit iſtam communem opi.de cauſ.poſ.& prop.

30 Amplia ꝑcedentẽ cõcluſionẽ, vt ſtãte tanti temporis poſſeſſione ẽt ex actu nullo inducaẽ bona fides.Rui.ĩ ꝑl.xxxi.n.25.ver. ꝓterea quamuis.volu.primo, & ꝑl.lxix.ver.& quamuis. eo. vol.

31 Primò limita,niſi ex præſumptionibus probetur mala fides. Cor.conſ.cxxxvj.ver.& per hoc.vol.ij.Aret.in conſ.cij.

32 Secũdò limita,niſi mala fides induceretur ex ſtatuto, qa nõ tolleretur ſpacio tanti temporis.Rui.in conſ.xlj.nu.28.vol.j.

33 Tertiò limita,quia licèt ex tanti temporis ſpacio ceſſet præſumptio malæ fidei,nõ tamẽ inducitur præſumptio bonæ fidei. Ruin.in d.cõ.xlj.nu.29.& ſeq.vol.j.

34 Quartò limita,vt hoc habeat locum vbi agitur de modico præiudicio,ſecus ſi de graui præiudicio ageretur.Ruin. in conſi. xlj.nu.32.ver.& vbi etiam.vol.j.

35 Primò limita,vt ita demũ bona fides præſumaẽ qñ præcedit verus,vel putatiuus titulus.Bart.in l.Celſus.verſ.ſed ℈ hoc vꝛ. ff. de vſuc.& in l.ſi.C.vnde vi.Ang.in d.l.ſuper longi.ver.ſit autẽ ex cluſio.Arch.in c.j.ver.bona fides.de ꝑſcrip.in vj.Inn.in c.ij.verſi. itẽ nota ꝙ licèt.de reſt.in integ.Ant.de But.ĩc.peruenit.ver.qũo autem probetur,de cẽſ.Saly.in l.ſi.verſ.itẽ potes hic colligere.C. vnde vi.Bal.in l.j.ver.circa quod diſtingue.C.eo.tit.Abb.in c.ſi diligenti.ver.examinemus nũc.de preſcrip.Mari.iun. in cõſ. lxxvj. nti.60.vol.j.Barb.conſ.xlj.ver.& hoc põ reſpõderi.vol.j. Maria. Iun.in conſ.lxxvij.nu.156.vol.j.Imol.in l.Celſus. verſ. & ꝓ prædictis.ff.de vſucap.Pract.Papien.in reſp.rel cõuenti. & oppoſ.ex cep.præſc.nu.16.Alex.in conſ.lxxj.ver. & hoc tam de iure ciuili. vol.j. Ang.in l. eum qui,ver.item ſi nõ apparet.ff de publ. Cæpo. in tit.de ſeruit.vrb.præ.c.xx.verſ.nunquid autẽ in dubio. Alciat. de præſump.in iij.reg.in v.præſum.

36 Sublimita hanc limitationẽ, niſi longo tpe poſſediſſet,puta ſpatio xxx.annorũ,qa tũc ſine titulo bona fides ꝑſumereẽ.Bar. ĩ ſpatio xxx.annorũ,qa tũc ſine titulo bona fides ꝑſumereẽ.Bar. ĩ ꝑl.xxvij.ver.& adduco qđ voluit. vol.iiij. & voluit Hipp.in ꝑl.ij. ver.& voluit.Pariſ.in c.in ꝑſentia.nu.32.de ꝓba.& ſequitꝛ Ang.in tract.malef.in verbo,de anno ꝑſenti.nu.5.& ibi Augu.'de Arimino in addi.Dec.ꝑl.clxxv.ver. facit quod not. Trigo. in ſing.lxx.

Contrarium in eo qui prætendit occidiſſe bannitum.Bald.in l.matrem.C.de proba.& ſequi videt finaliter Dec.in c.in præſentia.ver.prædicta concluſio limitatur.de probat.

ſtat ſi dicat aliquis.Nicel.concord.cliiij.Imol.in l.Celſus.verſicu. & pro prædictis.Ruin.conſi.xliiij.numero.17.& in consi.cxv.nu. 6.& in consi.cxviij.numero, 4.volumine, iiij.Dec.consilio cclxvij.numero, 5.Pariſ.consi.cclxvi.numero, 88.volumine, iij.

Contrarium Rom.in l.Celſus.verſi.iij. inquantum dicit, & ibi Claud.verſi.per prædicta etiam.de vſuca.Ang.Aret.in §. ſi quis à non domino.numero 4.inſtitut.de rer. diuiſ. Cor. conſi.cxxxvj. ver.& per hoc.volumine ſecundo. Ruin. conſi. xlj. numero 29. volumine j.& conſi.cl.numero 17.volumine.iiij.

37 Sublimita iſtã ſublimitationem qñ poſſidenti reſiſtit ius cõmune,qa tũc etiã poſt.xxx.annos poteſt allegari mala fides. Ale. in d.diſput.incipien.Sigiſmundus.Bal.ĩ d.l.ſuper lõgi.ver. nũc habes.& ibi Ang.ver. ſaluo niſi.C.de præſcr.longi.temp.Calc.conſ. xlix.ver.nec aliter debuerũt.Bart.ĩ l. quemadmodũ. ver. nota ex hoc ver.C.de agrico.& cenſit.lib.xj. Arch.in c.j.ĩ princ.ver. facit. de præſcr.in vj.Inn.in c.ij.ver.item nota ꝙ licet,de in integ.reſtit. & ibi Ioa. And.nu.6.& Card.in xiij.q.& ibi Imol.ver.item aduerte.Abb.in c.bonæ.el ij.numero.21.de poſt.prælato.

38 Sed in præſcriptione longiſſimi temporis preſumitur bona fides etiam ſi poſſeſſio ſit cõtra ius.Abb.cõſi.cij.ver.& hoc enim reſponderi poteſt.vol.j.Alex.in conſi.cx. ver.vj. per præſcriptionem.vol.j.Abb.in ca.ſi diligenti.ver.ego dico.de præſcrip. Ruin. conſi.cxviij.nu.3.& ſeq.volumine,iiij.

Contrarium in hoc vltimo tenet Bal.in d.l.ſuper longi.verſic. nunc habes.C.de præſcript.long.temp.

39 Secundò principaliter ſublimia,nã iſta allegatio, ꝙ bona fides ſine titulo nõ præſumitur.poteſt fieri niſi per dominũ vel antiquũ poſſeſſorem,ita Bar.ĩ fi.ver.ſed ℈ prædicta oppono.C.vnde vi.& in l.Celſus.ver.ſed ℈ hoc videt.& ibi Bald.nu. 85.Alex.in conſ.cc.ver.præterea in dubio.vol.ij.Abb.in c.ſi diligenti.verſic. examinamus nunc.de præſcri.& ibi Ant.de But.ver.quæro quomodo.Bal.in l.j.ver.aut loquimur reſpectu.C.vnde vi.& in l.ſuper longi.ver.nunc habes.C.de præſcrip.Prac.Papien.in reſp.rei conuen.& oppo.exce.præſcr.num.16.Ruin.conſi.cxxix.vol.iiij.

Contrarium Im.in c.ſi.ver.ſed aduerte,de præſcr.Fel.ĩc.ti diligenti,ver.ſi tu diceres.& ver.& dixit Bart.cod.tit. Im in l. Celſus. ver.item adde.& ibi Claud.verſi.ſubiicit Bar.ff de vſucap. Alexã. in conſilio excij.verſi.non obſtat.volumine ij. Ange.Aret.in §. ſi quis à non domino.nu.4.inſt.de rer.diuiſ.

40 Tertiò ſublimita,nã vbi agitur poſſeſſorio ,nõ requiritur ꝓbatio bonæ fidei,ſed præſumitur etiam ſine titulo.Dom.c.j. ver. ſed pone.de præſcrip.in vj.Inno.in c.ij.ver.ſed ſi agitur.& ibi Ioã. And.verſ.& quanuis.& Card.num.6.& Imol.verſiculo, item aduerte.de reſt.in integrum.

41 Secundò principaliter limita,dũmodo bona fides alleget, aliàs nõ præſumit.Bal.in d.l.ſuper longi.ver .illud tene fixũ.& ibi Ang.ver.illud autẽ tene.& idẽ Ang.ĩ l.cũ qui.§.fi.ff..de pub. Bal. in c.j.§.ſi qs per xxx.ver.quærit hic gl:ſi de feud.fuerit ꝓtrou.Ant. de But.ĩc.ſi diligenti.ver.quæro quomodo. de præſcr.& in capit. peruenit,ver.quomodo autem ,ꝓbetur.de cenſib.Calca.cõſi. xxviij.ver.& faciat.Alex.cõſi.lxxvj.ver.nõ obſtat etiam.vol.ij.& ꝑſi. xciiij.ver.& in ſimili dicunt Doct.eod.vol.& conſil.lxix.ver. item poſito.vol.iij.Dec.in l.non hoc.nu.3.C.vnde leg. Ang.Aret.in §. ſed iſtæ.ver.an autem.inſt.de actio.Claud.in l.Celſus. ver. in omnibus tamen caſibus,vbi ſublimitat duobus modis. & ibi Balbus nu.79.verſ.j.limitat, qui ſublimitat tribus modis, vt ibi per eum. Iaſ.in l.non hoc. ver.facit ꝙ licèt.C.vnde.legit.Dec.conſi.cclxxvij.verſiculo,debet tamen iſte.Cæpol.in tit.de ſeruit.vrban. prædio.c.xx.verſi.aduerte tamen.

Contrarium Barb.conſi.lj.ver.& ſi dicatur.& conſi.xlj.verſicu. ad hoc reſponderi poteſt.vol.j.Abb.in c.ſi.nume.34.verſicu. ſed quæro.& ibi Fel.ver.item in quantum,de reſcript.

42 Tertiò limita, in incorporalib. in quib⁹ nõ ꝑſumitur bona fides,niſi ꝓbetur.gl.ĩ l.j.§.ij.in verbo,vſus.ff.de iti.act priua. Ant. de But. in c. ſi diligenti.ver.in corporalib⁹ autem.& ibi Abb. ver. venio ad ſecundũ membrũ,de præſcr.Ant.de But.in c.peruenit. ver.in præſcriptionib⁹ autem.de cenſi.Cy.in l.j.nu.6.ver. iiij.quoritur.C.de ſeruit.Rot.in nou.deciſ.iiij.ver.& ratio eſt.Cald.conſi. xiij.verſi.& quod talis.de iure patr.Inn.in c.ij.ver. item nota ꝙ licèt.& ibi Io. Andr.ver.& quãuis.& ibi Card.numero 6.& in xiij. q.& Imol.ver.item aduerte.de in integrum reſtitutione.

Cõtratiũ Bal.in repet.l.j.ver.ij.caſu.C.vñ vi.Alex.ꝑl.lxix.verſi. ſed præmiſſis non obſtantibus.& ver.& ipſa bona fides.Anto.de But.in d.c.ij.ibi,quandoque electio. & ibi, ſatis credo.

Sublimita,niſi poſſeſſio eſſet multũ antiqua: quia tunc etiam in incorporalib. præſumeretur bona fides. Abb.in c.ſi diligenti. ver.ego dico.de præſcript.Inn.in c.ſecundo,verſicu 0. item nota quòd licèt.& ibi Io.And.verſ.& quamuis.& ibi Ancha.num. 6.& Car.xiij.q.& Imo.verſiculo,itẽ aduerte.de in integ.reſt.Rot. in nou.deciſ.iiij.verſic.ratio eſt.

Secundò

Universidad de Deusto
Biblioteca

43 Secundò sublimita in præscribenda libertate, in qua bona fides præsumitur. C.yn.in l.i.nu.6.in 4.quæst.C.de seruit.Alex.cõs. xij.vers.sed quia dato vol.j.

44 Quartò limita.nã si statutũ requirat bonã fidẽ,talis bona fides requisita per statutũ articulari,& ꝓbari debet, vt statutũ nõ videatur superfluum.Calca.in cons.xxviij. nu.11.& seq.

Contrarium tenet Aimo de Antiq.tempo.in j. par.nu.169.

45 Principalẽ conclusionẽ,q in dubio nõ ꝓsumatur delictum, Primò limita in casu Barto.in l.si quis mihi bona.§.pater.ff.de acq.hær.nã si dñs dixerit filio vel famulo suo iniuria affecto,nõ redeas domũ, nisi sentiã nouũ de hoc negocio, & filiꝰ vel seruus occidat illũ,ã quo fuerat iniuria affectus,præsumitur à domino datum mandatũ de occidendo.quod sequitur ibi Bal.ver.ij.q.& Paul.de Castro in §.sed si mãdauit.versi.vltimo per istũ tex.& ibi Imo.ver.itẽ facit text.& ibi Rom.n.6.Pet.de Anch.in c.ex literis. nu.7.de excess.prælat.& ibi Abb.vers.& facit ad quæst.& idẽ Ab. in c.sniam.n.20.ver.& facit,ne cler.vel mona.R.o.fing.dccxxxij. incip.tu scis.Fel.in c.ex parte.vers.& istis adde.de præsump.Corset.in sing.ī verbo,ꝓceptũ.Aug.Aret.in trac.malef.ī verbo,Sem proniũ. in xxj.q. & ibi Augu.de Arimin. in addit.Alex.ꝙ.cxxvj. ver.nec obstat.vol.iiij.Mathes.singul.clxxxviiij.Picus in l.postꝙ & ũ.n.28.ff.de dona.Bal.in c.veritatis.ver.itẽ fallit.de dol. & ꝓtu.

46 Et dicit Bar.in l.si ventri §.fi.ver.itẽ ꝓbaf.ff.de priuileg.cred. ꝙ si probetur aliquẽ allocutũ homicidã, & ille statim hominem occidat,præsumitur dedisse cõsiliũ ad hominẽ occidendũ.& ibi Aug.vers.sic & si quis. vbi loquitur,q̃ offendens erat inimicus offensi.Anch.in ca.officij.ver.vltimo.nota.de elect.& ibi Imol.versi. nota ꝙ ex his.Hippo.in l.j.§.præterea.nu. 27.ff.de quæst.Alex.in l.si cũ dotẽ.§.si mulier.in vij.not.ff.solut.matr.Fel.in c.j.nu.12.de offic.deleg.Grat.cons.cx.nu.11.vol.j.

47 Et in associate aliquẽ statim post delictũ cõmissum,dicit Bal. in l.non ideo minus.versic.quæro an associans.C. de accusat.

48 Cõtrariũ tenet Aret.in c.tertio loco.vers.& ꝙ sufficiat. de ꝓbat.post Bal.in l.j.vers.& ille dr.C.de ser.fugit.vbi requiritꝰ ꝙ præcedat inimicitia,capitalis.Ias.in l.ferunt fugitiuũ.vers.fm ista doctrinã.C.de ser.fugi.& ī l.j.ver.nota ex j.part.C.de his quib.vt indig.& in l.j.ver.vñ dubito.ff.si cert.pet.Pau.de Cast.in l.j.versicu. vñ facit.C.de his quib.vt indig.qui tenet ꝙ illa verba faciant indiciũ,sed nõ sufficiant ad cõdemnationẽ.& ibi Alex.vers.itẽ fm Pau.de Cast.Ias.in d.§.sed si mandauit.vers.ij.in quãtũ iste tex.& Raphael Cuman.in l.si rem,in §.fi.ff.de priuileg.credit.intelligit ꝙ sit præsumptio,q̃ nõ sufficiat ad cõdemnationẽ,sed requirunt alia indicia vt ad torturã solam sufficiant.Fel.in c.afferte.versicu. statur 12.de præsump.Trigon.sing.xlj.Berous q.decima.

49 Amplia primã opinionẽ etiãsi famulus occideret,cũ esset ei mandatũ vulnerare tũn,per text.in c.fi.de homicid.in vj.Bald.in l.nõ ideo minus.nu.34.C.de accusꝫ.per Math.sing.clxxxviij.Abb. in c.ex literis,de excess.prælat.Corset.in singular.in verbo, præceptum.Ias.in §.sed si mãdauit.versi.istã decisionẽ. Ias.in l.seruũ fugitiuum.versi.fortius extende. C. de seruis fugit.Socin.in c.ad audientiam.nu.63.de homicid.

50 Secundò amplia,etiamsi famulus stetisset per multos dies,ꝙ non cõmiserit homicidiũ.Bar.in l.non solũ.§.si mandato.nu.12. ff. de iniur.Fel.in c.sicut dignũ.num.12.de homicid.Ange.Aret. in tract.malef.in ver.& Sempronii mandatorem.nu.15.

51 Primò Limita,nisi ex qualitate offensæ verisimile esset non fuisse mãdatũ homicidiũ.Raph.Cuma.ī l.sigs mihi bona.§.iussũ. nu.17.ff.de acq.hæred.& ita Rom.in d.§.sed si mãdauit.n.6. vers. & inducitur.Alex.in l.j.C.de his quib.vt indig.vers.itẽ fm Pau.de Castro,Alex.cons.clvj.vers.nec obstat.Corset. in d.verb. præceptũ.el j.Aug.de Arimino in addit.ad Ang. de malef.in vers.Semproniũ mandatorẽ.in xxj.q.Ias.in d.§.sed si mandauit.vers.tenendo decisionẽ Bart.Ias.in l.seruũ fugitiuũ.vers.ij.nota.limita.C.de seruis fugit.Bero.q.x.

52 Secundò limita,nã tria cõcurrere debẽt,vt videatur à domino mãdatũ homicidium s.ꝙ præcesserit inimicitia capitalis.,ꝙ ad aurẽ locutꝰ sit dñs famulo,& ꝙ icõtinenti secutũ sit homicidiũ.Cuma.in l.si rem.§.fi.ff.de priuileg.cred.vers.& pro hoc inducit Bar.Io.de Ana.cons.lix.ver.& eodem mõ dico.Aug. in addit. in d.verb.Sempronium mandatorem.in prin.Ias.in l.seruum fugitiuum.ver.v mirabiliter.C.de ser.fugit.Rui.cons.vj.vol.v. Are. in c.tertio loco.ver.& ꝙ sufficiat.de prob.Fel.in c.afferte.vers.datur etiã,de præsump.Rip.in l.si rem §.fi.vers.intellige omnibus cõcurrentibus.ff.de priuileg.credit.

53 Tertò limita,nisi ex qualitate instrumenti minimè apti ad mortẽ inferendã apparere posset ꝙ mandans non habuit animũ occidendi.Bald.in l.si mandati.C.mand.vers.sed si nõ erat aptũ, & in istis terminis dicit Aug.in add.ad Ang.in tract malef.in ver. mandator,in xxj.q.Ias.in d.§.sed si mandauit.ver.sicut si dñs. Corset.in sing.in verbo,ꝓceptũ.el primo,Iaso.in l.seruuũ fugitiuum. nu.30.ver.iij.ego limito.C.de ser.fugi.

54 Quartò limita,nisi famulus primò recusasset facere, q̃ sibi mandabatur:nã si postea illud fecerit,nõ ꝓsumitur fecisse in vim præcedẽtis mandati domini.Bal.in l.si literas.ver.quæro tex. hic. C.manda.Corset.in d.sing.suo,in verbo,præceptum el j.Ias.in l. seruum fugitiuum.ver.iiij.limita.C.de ser.fugi.

Alias limitationes ponit Iaso.in dicta l.seruum fugitiuum. C. de ser.fugiti.& apostil. ad Abb.in c.ex literis, de excess. prælа. ad quos me refero.

55 Tenendo aliã partẽ,limita illam partem locum habere, q̃ verba ,plata erga famulũ ꝓnt aliud importare,nã si aliud importare non possent,diceretur ex illis homicidiũ mandatum, Alex. in l.i.C.de his quibus vt indig.versi.item secũdum Pau.de Cast. & ibi Ias.ver.not.ex prima parte.Ias.in d.l.seruum.nu.30.ver. puto quòd illa decisio.

56 Secũdò principaliter limita regulã principalem, ꝙ in dubio delictũ nõ ꝓsumit.nã ista regula ,ꝓcedit in reo,nõ in actore,& sic quo ad absolutionẽ,nõ quo ad cõdemnationẽ.gl.fi.in fi.in l. qui iurasse.§.si pater.ff.de iureiur.& ibi Claud. & Bar.ad illud quod dicit Soc.cons.xiij.nu.72.volu.iiij.& cõs.lvij.nu.17.eo.vol.Dec. ī l.si emãcipati.in iij.no.ver.nõ obstat alia ratio.C.de colla. Sarn. in trac.expect.ver.& hoc regulare.est.Rui.cons.lxviij. versi. nec etiã obstat.vol.iiij.Dec.in c.Osius,ver.itẽ illa regula.de elect.Gozad.in cõs.lxvj.ver.iij.dico.Dec.in l.nõ hoc.vers.& suprà dictum fuit.C.vnde legit.& in c.super literis.ver.itẽ ꝙ suis præsumatur. de restri.Iaso.in l.qui iurasse.in §.si pater.vers.fm fundamentum est.ff.de iureiur.Aimo cons.lvij.vol.j.& cons.cxxxiij.nu.8.

Contrarium Alciat.in iij.reg.in j.præsump.

57 Tertiò principaliter Limita,quia præsumitur delictũ,q̃ interest rei ,ꝓ absolutione ꝙ delictũ præsumatur.Roma.cons. cc-iiij.ver.nec refragatur.Fel.in c.fi.de præsump.ver.fallit ij.

58 Quartò limita,quia non præsumitur ꝙ satisfecerit aliqs iuxta formam cõuentionis,nisi ipse hoc probet.Ale. in cõs. lxxviij. versi.& per hoc non obstat.vol.iiij.

59 Quintò limita,quando semel fuisset malus in eodẽ genere: per hoc enim excluditur coniectura d.l.merito. vt dicit Gozad. cons.lxvj.ver.fi.secundo respondeo.

60 Sexrò limita,q̃ actus sonat in delictũ,nec apparet causa ꝓpter quam posset excusari.Bar.in l.si quis ex argentariis. § an verò hæredi.ff.de eden.ver.breuiter quidã & ibi Ang. in §. Prætor. ver.concludo ꝙ aut.Alex.in cons.lxxiiij.nu.2.vol.vj.Cor. cons. xxviij.vet.nec obstat.vol.iij.

61 Et propterea q̃ sumus in his quę sunt de genere ,phibitorũ dolus præsumitꝰ & delictũ.l.si nõ conuitij.C.de iniur.l.j. C.ad leg. Cor.de sica.Alex.cõs.xciij.ver.nec obstat.vo.vi.Io.de Ana.ī c.cũ dilecti.ver.ī gl.retorqueri,de accusꝫ.& ibi Anch.ver.itẽ per istud capitulũ.Fel.in c.auditis.ver.sed limita.de præscr.& ī c.nonulli.§. sunt & alij.ver.& ad istud potest responderi. de rescr. Alex.in l.si solũ.§.sed vt ,ꝓbari.ver.nec obstat inquantũ.ff.de ope.nou. nun. Dec.in c.in ꝓtentia.n.34.vsq; in fin.de ,ꝓba.Aret.in d.c.in præsentia.in viij.no.Paris.qui declarat ibi,n.35.& seq.Soc.in reg.xciij. vbi ponit vnã limitationem.Felin.in cap j.versi.not.iiij.de præsump.& in c.j.ver.& adducit etiam,de reiud.& in c.cũ te.cod. tit. Bert.cõs.lxvj.ver.quod maximè ,ꝓcedere debet.volu.iij.Fel. in c. cùm dilecti.in vij.not.ver.& per hoc dicit,de accusa. Hisp.in alleg.post.c.per vestras.ver. nec obstat. de donat.inter vir. & vxor. Paris.cons.lxxviij.nume.16.ver.tamen quia.vol.iiij. & consilio, cxlix.nume.19.versic.illud enim certum est.eo. volumine.Rui. cons.j.ver.nec obstat. volum.v.& cons.cxlix.vbi limitat.vol.v.

Facit quod notat Bar.in l.Aurelius.§.idem quęsiit.ff.de lib. legat.de quo ldicemus in conclusione nostra xix.infrà eo.lib.

CONCLVSIO III.

ARGVMENTVM.

Instrumentum in parte falsum,an in totum falsum reputetur.

1 NOnnulli voluerunt indistinctè,ꝙ instrumentũ in parte falsum,in totũ esset falsum, si falsum cõtineat substantialia instrumenti,vel circunstantias faciẽtes, vel negotiũ,de quo agebatur,vt tenet Inn.ī c. fraternitatis.de hæret.idem tenet gl.in vltima opi.in c.si ad scriptura. ix. dist.& ibi Archi.& Domi.Spec. in tit.de instru. edit.§.instrumentum.ver.quid si aliquod instrumentum. & Gand.in tract. malef. in tit.de fal.& Ioan.And.in d.c.fraternitatis.Inno.in c.cùm in iure,ante fin.de offi.deleg.gl.in c.quid ergo,in verbo,falsum.xxiij. q.quinta.Sal.in l.si ex falsis.C.de transaction.

2 Alij verò distinxerũt faciẽdo plures casus, nã aut falsitas est ꝓmissa ī vna parte instrumẽti,dolo,& malitia notarii,& tũc delicit in to

ín totũ fides instrumẽti in omni sua parte, ita Bar.in l.si ex falsis. C.de trãsact.& ibi Ang.& Pau.de Cast.& ibi Iac.de sancto Geor. in fi.& Ias.vbi dicit hoc tenere cõiter Docto.idẽ tenet Ale.in d.l. si ex falsis.Bertr.qui dicit istã cõem opi.in cons.ccxlviij.vol.iij.& in cõs.lxxviij.vol.ij.Ant.de But.in c.fraternitatis. de hæret.& ibi Card.& Abb. Ioan. de Ana.Rota in antiq.decis. ccxvij. Dom. in c.si ad scripturas. ix. distin.Imo. in l.i.§.si qs simpliciter.ff.de verbo.obligatio. Fel. in ca. fraternitatis. de h ret. Grammat. consi. ciui.lxvj.nu.31.vbi hanc dicit cõem opi.& subdit sub nu.35.vt si falsitas sit cõmissa in vno instrumento vitio notarij,ꝙ etiam alia instrumenta eiusdem notarij vitio falsitatis videntur laborare. quod quidem dictum esset mirabile,si esset verum, sed ego non puto verum.

Cõtrariũ ꝙ indistinctè instrumentũ falsum in vna parte, non sit in aliis partibus falsum,tenet glo pen.in l.ij.C.de vet.iur.enuclean.Iacob.Butri.in dicta l.si ex falsis.gl. Ioan. in c. si ad scripturas,nona distin.Io.And.in c.ecclesia vestra. de elect. Tancred. in opere suo,in rubr.quinta.in x.q.Bal.in d.l.si ex falsis.& istã sequitur,& dicit cõem Aret.ibi,& fuit opin.Bar.Brixi.in suis quæstionibus,& sequitur Bal.in l.ij.C.de fideicom.libert.

Tenendo primã opi.ꝙ instrumentũ in parte falsum,sit in totum falsum,maximè quando dolo notarij,

3 Amplia etiamsi in verbis enũciatiuis esset falsitas per notariũ cõmissa,vt in appositione loci,in quo dicit factũ instrumẽtum. Ita Inn.in c.cũ in iure peritus.vers.& sic de oĩb.de offi.deleg.Ale. in l.si ex falsis.ver.cui addc.C.de transact.Fely.in ca.fraternitatis. de hæretic.

Et intellige hoc q̃ verba narratiua sunt circa ea quæ sunt de substantia instrumẽti,vt puta circa locũ,tempus,vel testes, aliàs secus.Domin.in c.si ad scripturas,ix.distinct.Io.de Ana.in d.c.fraternitatis.& dicetur in ij.limit.

4 Secundò amplia,etiam in capitulis separatis vitiari instrumẽtum,quod probatur falsum in vno capitulo dolo notarij, ita declarat Dom.in d.c.si ad scripturas.nona distin.

Et ꝓbatur ex dict.Bart.in d.l. si ex falsis. cũ qua transeũt Doct. suprà allegati.nã in primo casu,q̃ est falsum vitio notarij indistinctè concluditur vitiari instrumẽtũ in totum: q̃ verò alia de causa,distinguitur inter capitula separata,& capitula connexa.

5 Primò limita istam conclusionẽ procedere q̃n dubitatur, an in reliquis capitulis sit falsum instrumentũ,secus si costaret,puta ex partis confessione,ꝙ alia capitula essent vera,ita Cyn.in d.l. si ex falsis.in finalibus verbis.& ibi Salyc.Iaco. de sancto Georg. ibi in secunda limitatione.& voluit ibi Ale.& Ias.in secunda limitatione.Imo.in l.j.§.si quis simpliciter.ff.de verbo.oblig.Ioan. de Anan.in d.c.fraternitatis.& ibi Fely.& idem tenet Iacob.Butr. & Bal.in l.ij. C.de fals.Bertrand.cons.ccxlviij. vol.iij. & in cons.septuagesimo octauo,volumine ij.

9 Et idẽ si aliis etiã ,pbationibus cõstaret alia capitula esse vera, licèt nõ cõcurreret partis confessio.Bal.in cons.ccxxvij. volu.ij.

7 Secundò limita,q̃n falsitas in instrumento expressa esset circa illud,quod nullo mõ respicit negociũ de quo agebatur.Pau.de Castro in d.l.si ex falsis.& ibi Iacob.de sancto Georgio. in prima limita.Io.And.in d.c.fraternitatis.Ant.de Butr.vers.secus si mentitus.Abb.ver.sed si falsitas.Io.And.ver.dicit Inno.& ibi Felin.in iij.limit.Bertr.in cons.ccxlviij.vol.iij.

8 Et idẽ si adiiceretur falsitas circa rẽ demonstratã aliis demonstrationibus,vt ibi per Fel.in d.c.fraternitatis.de hæret.

9 Tertiò limita,q̃n cõmissum est verè falsum,secus si quasi falsum,vel falsum præsumptum.Bal.in dicta l.si ex falsis.ver.primo casu.& ibi Salyc.ver.aliq̃n allegatur.& ibi Iacob.versi.iij.fallit.& Ias.in iij.fallentia. Alex.vers.secundò addo.Feli.in d.capi.fraterni tatis.in j.fallen.Bal.in l.ij.C.de fideic.libert.&in l.fi.in quarta optio.C.de edict.diui Adria tollen.& in c.cùm adeo. de rescrip. Ab. in c.ex literis.in fi.de fid.instrum.Bertrand.in cons.ccxlviij.volu. iij.Aret.in c.in nostra.de testib.Alciat.in tract.præsumpt.in tertia regula,in xxij.præsumpt.

Et ista conclusio sumitur ex dictis Barto. in l.filius. §. sequens ff.de fal.Bal.in l.si vnus.C.de testam.

10 Quartò limita, q̃n falsitas esset in accessorio, quia remanet probatio in principali,per gl.in l.ij.C.de fals.& sentit ibi Bald. in vna respõsione.& clarius in d.l.si ex falsis.& ponit Fel.in d.c. fraternitatis.in secunda fallen.

Sed econtrà reprobato instrumento tanquam falso omnis confessio in eo contenta corruit.Anto.de Butrio in ca.cùm olim.de censi.facit quod dicetur infrà.

Contra istã limitationẽ principalẽ tenuit Imol. in l.prima.§. si quis simpliciter.ff.de verbo.obl.dum respondet ad glo.in dicta l. ij.C.de fal.quę solutio magis communiter tenetur ad d.l.ij. & gl. ibi vt apparet ex his,quæ posita sunt suprà in prima limit.

Et propterea vt quòd ista limitatio communiter reprobetur.

11 Quintò limita,q̃n in modico esset falsitas,vt per Bal. in cap. cùm adeo.de rescript.

12 Sextò limita,quando falsitas non sit commissa vitio notarij, sed ob falsam partis assertionem,quia alia capitula non vitiatur. Bald.in d.l.si ex falsis.C.de transact.& in c.ad audientiam. de rescript.Fel.in d.c.fraternitatis. de hæret.

13 Septimò limita,q̃n pars contra quam ,producitur,acceptet instrumentum in partibus non falsis,redarguendo ipsum solum in partibus falsis,Bal.in d.l.ij. C.de fal.Ias.in d.l.si ex falsis.in fi.C.de transact.Fel.in d.cap.fraternitatis.de hęret.

14 Si verò instrumentũ sit falsum ex alio defectu,& tũc aut ista falsitas respicit subst ãtialia instrumenti, & dicit falsum in totũ,in tantũ,ꝙ omninò deficit eius fides,ita Bar.in d.l.si ex falsis.& Pau. de Cast.Alex.Anto.de But.in d.c.fraternitatis.Card.in fin. Pet.de Anch.Abb.& Io.de Ana.Archid. in c.si ad scripturas. ix.distinct. idem sentit Bal.in consi.ccxxviij .vol.ij.etiam si capitula sint separata,& Pau.de Cast.in consi.cciij.vol.ij.vbi etiam ampliat siue talis falsitas sit ꝓmissa dolo,siue per errorem, quod etiam dicit Alex.in d.l.si ex falsis.Petr.de Anch.in c.fraternitatis.& ibi Anto. de But & Io.Andr.Ioa.de Ana.& ibi Inno.de hęret.

15 Si autem falsitas nõ sit circa substantialia instrumẽti, sed circa substãtiã negocij,de quo agebat, tũc totũ illud capitulũ dicit falsum,in quo est ꝓmissa falsitas,vt declarat Bar.ī d.l.si ex falsis. & ibi Ang.Card.in dicto ca.fraternitatis,Abbas.& Ioan.de Ana.ibi,

16 Et idem est in capitulis cõnexis,quia etiam eorũ ,pbatio infirmatur,ita Bar.in d.l.si exfalsis.& ibi Ang.& Alex.in fi. Inno.in c. fraternitatis.de hęret. Lanfranc.in c.quoniam cõtra,dum tractat materiam instrumentorum.de probation.Alex.in cõs.cxj.vol.iij.

17 Si autem falsitas sit in capitulo separato, tunc in separatis capitulis remanet firma probatio.ita Bart.in d.l.si ex falsis.& Ang. ibi.& Pau.de Cast.ī fi.& Ale.in fi.Ant.de But.in d. c.fraternitatis. & ibi Card.Abb.Lanfranc.in c.quoniam contra.dum tractat materiam instrumentorum.de prob.

Contrarium, ꝙ etiam in articulis separatis probatio in firmetur, si falsitas cõmittatur etiam circa accidtalia,sentit Archidia. in d.c.si ad scripturas.& clarius ibi Dom.ix.dist.& Petr. de Anch. in c.fraternitatis.de hæret.Aret.in d.l.si ex falsis.C.de transactio.

CONCLVSIO IIII.

ARGVMENTVM.

Testis depositio si in parte reperiatur falsa,an in totum reddatur falsa.

1 IPportunè sequitur videre si testis deponit aliquod falsum, an eius depositio in totũ corruit.Et ꝙ in tõtum annullet,tenet gl.ī c.si testes.iij.q.iij.& gl. ī c. inostra. de testib.Inn.ī c.fraternitatis.de hęret. & ibi Card.ver. & ego autẽ dico.& ibi Pet.de Anch.ver.& ego maximè.Ab. vers. sicut dicimus.Io.de Ana.ver.& etiã Domin⁹ meus.& ibi Feli. ver. iij.ꝙ cluso principalis.Bal.ī l.si ex falsis, in fi. & ibi Sal.ī fi. Pau. de Cast.in fi.& ibi Ale.vbi dicit istã cõmunem opi. Idem tenet Bal.ī l.ij. C.de fideicõmiss.liber.& ī l.fi.in iiij.oppos.C.de edi.diui Adria. toll.Im.& Alex.ī l.j.§.si quis simpliciter.de ver.obl.Old.in ꝙ.cxxxvij.Abb.in c.ex literis.de fide instru.Card.in cle.j.ī fi.de test.Hipp. in l.eos.in fi.ff.ad legẽ Corne.de falsis.& in sing. lxxvj. Afflict.super const.Soc.in ꝙ.clv.ver.iij.cõfirmatur.Lanfranc.in c. quoniã cõtra.in materia instrumentorũ.de prob. Alex.in ꝙi. xliij.vol.ij. & in ꝙ.xciij.vol.v.& ī ꝙi.xlv.vol.ij.Calca.in conf.cxxiiij. Paris.in ꝙ.lxxiiij.vol.j & ī ꝙ.lxxxiij.vol.j.& ī ꝙ.cvij.eod. vol.& cõs.xiij.in fi.vol.iij. Grat.ī ꝙ.ij.vol.ij.vbi dicit istam cõem,& in ꝙi.clij.vol.ij. Maria.Iun.in cõsi.xl.vol.ij.& in ꝙ.xlj.vol.ij. Ruin. consi. xv.vo.v.

2 Primò amplia,etiãsi articuli sint separati, quia falsitas in vno articulo inficit eius dictũ in omnibus articulis etiam separatis. Oldra.in dicto consi.xxxvij.Petr. de Ancha.in c. fraternitatis. & ibi Ioan.de Anan.Fel.ver.tertia conclusio.de hęret. Alex.in d.ꝙi. xlv.vol.ij.& in consi.xxvij.vbi dicit istam communem opi. volu. ij.& in consil.cxxxiij. vbi idem dicit,vol.j.

3 Secundò amplia,etiam si in modico consistat falsitas testis de ponentis.Bal.in c.cùm adeo.de rescript.

4 Secus est in varietate testis,quæ in modico non nocet.Ant.de But.in c.ij.vers.not.glo. pro saluandis testibus. de regul. Alex.in consi.xxiiij.vol.j.& in consi.cxlij.vol.ij.Grammat. in consi.trigesimotertio,in fin. Alex. in cõs. v.vol.j.& in cõs.xliij. & incõs. xlvij. & idem Gramm.voto,xxxvj.Deci.in consi. 100.Feli.in c.cùm tu, ver.ij.nota,de testib.Ias.in l.bonorũ.C.de bono.possessio.secũd. tabul. Dec. in consi. clxiij.

5 Tertiò amplia,vt etiã in alia causa non valeat depositio talis testis q̃ falsum deposuit ī alia cã,maximè attẽta dispositiõe iuris

cano

Universidad de Deusto
Biblioteca

canonici,ita Bald.in l.secunda.C.de fideicommiſſ.liber.in l.ſi vteris.in ti.C.de fide inſtrumen.

Et hoc procedit ẽt poſt obtentã abſolutionẽ,vt not.gl.in verbo,permittis.in c.teſtimoniũ.de teſt.not.Feder.de Sen.in cõſilio vigeſimotertio.Afflict.ſuper conſtit.

Et licèt ꝓrium teneat Bar.in teſte periuro,in l.imperialis.C.de nupt.tñ eius dictum in hoc improbat laſ.in l.in arenã.C.de inof. teſtam.& idem laſ.in l.ſi duo §.ſi quis iurauerit.el ij.ff.de iureiur. & in l.ait prætor.§.etiam is.ff de eden.

6 Quartò amplia ẽtſi in circunſtantiis depoſuerit falſum teſtis, dummodò circunſtantiæ reſpiciant negociũ de quo agitur, vel qualitic ẽt fidẽ teſtis.Inno.in c.fraternitatis.de hæret.Specu.in titulo,de teſte.§.primo.verſi.itẽ q aliqd de ſuo.Bald.in dicta l.ſi ex falſis.verſiculo,ſed qd in teſtibus.C.de trãſaction.& ibi Salycet⁹. Areti.in capitulo, in noſtra. de teſt. Lanfrancus in capitulo ,quã ꝓ.in materia inſtrumẽtorũ.de probat.Grat.in conſi.lxxiiij. vol.j.

7 Cõtrariũ q ſi teſtis mentiatur negando ſe eſſe conſanguineũ, non ꝓpterea deficiat eius depoſitio, tenet Iacobus Butrigarius in l.Lucius.ff.de his q not.infam.quẽ ego habeo manuſcriptũ. & ſequitur Angelus in conſilio cxciiij.& in l.Lucius.§.nihil pro ponitur.ff.de his qui not.infam.laſ.in l. ſiquis nec cauſam. verſiculo,adde decimoquintò.ff.ſi cer.pet.

8 Et ſequitur Hippoly.in ſingul.lxxvj.& in tali caſu mentiendo nõ punitur crimine falſi,ſed crimine ſtellionatus,vt dicit Iacob⁹ Butr.& Angelus,Hipp.in locis ꝑallegatis.& laſ.in dicta l.ſi ex falſis.C.de tranſact.& in l.bonorũ.C.de bon.poſſ. ſecundum tabul.

9 Quintò amplia,vt ẽt nõ probet pro pia cauſa Pariſ.in conſil. xxiiij.vol.iij.Rui.in conſ.cxlix vol.v.

10 Sextò amplia,ſiue ſciẽter,ſiue ignorãter in vno falſum dixerit teſtis.Marianus Iunior in cõſ.xl.vol.ij.& in conſilio xlj.vol.ij.

11 Septimò amplia,ſiue dixerit falſum in vna depoſitione, ſiue in diuerſis.Maria.Iun.in d.conſ.xl.vol.ij.

12 Primò limita,ſi teſtis falſum diceret in circunſtantiis nullo mõ rãgentibus negociũ de quo agitur,vel qualificantibus fidẽ teſtis,q tunc depoſitio teſtis nõ vitiatur,ex quo iuſm nõ refert ad illas circũſtantias,& propterea nõ incurrit periuriũ,ita voluit Inno.in c.fraternitatis.de hæret.& ibi Io.de Ana.& Io.Andreas ibi.& ibi Petr⁹ de Ancharano,Felyn⁹ in quarta fall. & ibi Abbas, verſiculo,ſed ſi falſitas eſt orta.Idẽ voluit Speculator in titulo,de teſte.§.primo,verſiculo, itẽ q aliquid de ſuo. Antonius de Butr. in capitu.cùm cãm.in fine,de teſtibus.Lanfranc.in capitulo,quã ꝓ.in materia inſtrumentorũ. de ꝓbationibus. idẽ voluit Baldus & Salycetus in d.l.ſi ex falſis.in fi. Baldus in rubrica de cõtrouerſia inueſtitu.& Imola in l.j §.ſi qs ſimpliciter.in fine.ff. de verborũ obligationibus.Areti.in capitulo,in noſtra.de teſti.Alexan.in cõſi.lxxxviij.vo.v.Dec.in ꝑſ. 100.ver.ſimiliter falſitas.Grammat. in cõſ.xix.verſ.& ideo dixit.& in ꝑſ.xxiij.in fine.verſi. & ſic dato. & in conſ.xxxiij.ver.& qñ dato.& in conſ.xlvij.verſi.hinc voluit Spe.& voto xxxvj.verſ.hinc dixit pulchrè Spec.Chaſſan.in ꝑſ.lij. Calca.in cõſ.x.laſ.in l.bonorũ.C.de bon poſſeſſ.ſecũdum tabul. Deci. in ꝑſ.cv.& in ꝑſ. cccxlij.& ĩ ꝑſ.clxiij.Bru.ĩ tract.de form.ver. cæterũ,circa teſtes.Pariſ.in ꝑſ.clxij.vol.iiij. Grat. in ꝑſ.clij.volu.ij. Maria.Iun.in cõſ.clxxxix.vol.ij.Rui.in conſ.xxxvj. volu.iiij. & in cõſ.xlj.vol.quarto.& in ꝑſ. cxlix.vbi declarat vol.v.& in conſi.cl. vol.v.& Gram.decif.xlij.& decif.lx.nu. 16.& ſeq.& ꝑſ.ciuil.xxxvj.

13 Sed tñ ſi teſtis iuraſſet ſuper oĩbus de quibus interrogabitur reſpondere pro veritate,tũc ſi falſum deponeret in circunſtãtiis non neceſſariis,& non facientibus ad cãm,omnino eius depoſitio ĩ totũ corrueret.ita Bal.in rubrica de cõtrouerſ.inueſtit.Fely. in ca.fraternitatis.in ij.limit. de hæret.Alex.in d.l.ſi ex falſis.& in conſ.xliiij.volu.ij.Aret.in c.in noſtra.de teſtib.Aim.in conſ.xcix.

Sublimita hanc primã limitationẽ, qñ poſt periuriũ de poneret,q tunc in totũ eius dictũ corrueret etiam in circunſtantiis, aliàs ſecus.ita Bal.in d.rubr.de cõtrouer. inueſtit. & ſequitur Io. de Ana.in d.c.fraternitatis.Aret.in cõſ.lxxj.Alex.in cõſ. lxxxviij. verſ.ij.reſpondeo.vol.v.

Sed iſtã ſubdiſtinctionem improbat,& ꝓrium tenet idẽ Bal.in l.ſi.in iiij.oppoſ.C.de edict.diui Adri.tollendo.& Alexand. in l.ſi ex falſis.C.de tranſact.Aret.in c.in noſtra.verſi.vnde patet ex præmiſſis.de teſtib.Alex.in cõſ.xliiij.ver.nã ex quo iurauit.vol.ij. & in conſ.xxviij.vol.vj.Maria.Iun.in cõſ.xlj.nu. 13.vol.ij.vbi iſtã dicit veriorem,& magis communem.

14 Et nota,q teſtis ſimpliciter iurans,cenſetur iurare ſuper tota cauſa.vt poſt alios tradit Boer.deciſ.cexlv.

15 Secundò limita,quando teſtis falſum deponeret in vno arti culo per errorem,quia in aliis ſua depoſitio nõ vitiatur. ira Bal. in d.l.ſi ex falſis.C.de tranſactio.

Contrarium Inno.in d.c.fraternitatis.& ibi Io. And.& Pet.de Ancha Aret.in conſ.lxxi.Spe.in tit.de teſte.§.j.ver.itẽ quid ſi aliquis de ſuo.Alex.in conſi.xx.vol.ij.

16 Pro cõcordia dici poteſt,q aut teſtis ꝓbabiliter poterat credere ſe dicere verum, & tunc probat ẽt in aliis,vt in facto multũ antiquo,vel intricato:aut ſciebat ſe neſcire,& affirmatiuè depoſuit,& tunc nõ probat in aliis,ita Aret.in c.in noſtra.verſi.ſtante tamen hac diſtinctione. de teſti.Ale.in l.ſi ex falſis. C. de trãſact. Fel.in c.fraternitatis.in j.limit.de hæret.

17 Tertiò limita,quando teſtis falſum deponit in eo quod mediatè ſpectat ad negocium,ſecus ſi immediatè,vt per Areti.in c. licèt cauſam.de probation.

18 Quartò limita in teſte deponente de peritia artis,qui cõuinceretur de falſo, per alios plures deponentes de peritia,ex quo in his cadit probabilis error.ita Aret.in c.in noſtra.vet.ij. limitatur.de teſti.Fel.in c.fraternitatis.ver.iij.fallit.de hæret.

19 Ex præmiſſis infertur q varietas teſtiũ,vel ꝓprietas,quæ nõ eſt in principali,ſed in circunſtantiis,nõ vitiat eorũ fidẽ in negocio principali.gl.in c.dudũ.in verbo,ſubſtantia.de conuerſ. coniug. in c.cùm eccleſia Sutrina.in verbo,vacillaſſe.de cau.poſſ.& proprie.Alex.in conſi.xxiiij.volu.ij.idẽ tenet Bar.in l.eos.ff.ad l.Cor. de falſis.Pe.de Anch.& Ab.in c.nihil.de ver.ſig.Bal.in l.q ſnam. C.de pœn.Alex.in cõſi.clvj.vol.v.& in ꝑſ.v.vol.j.Bal.in l.his verbis §.ſi.ff.de hære.inſti.& Imol.ibi,Dec.in ꝑſ.100.Alex.in ꝑſ.ciij. vol.iiij.Grammat.in ꝑſ.xix.Io.de Ana.in ꝑſ.lxxvj.ĩ prin.& ibi Bolog.in addi.& Grã.in ꝑſ.xiij.in fi.& voto xxxvj.laſ.in l. bonorũ. C.de bo.poſſ.ſecun.tabu.Hippo.in ſingu.dcxviij.Dec.in ꝑſ.cv. & in ꝑſ.cccxlij.in c.licèt cãm.n.6.de ꝓbat.Bal.in l.iij.in addi.de teſt. Ant.de Bu.in c.cũ eccleſia Sutrina.de cau.poſſ.& ꝓprie.in c. qñ. in iiij.no.de offi.ordi.Ale.in ꝑſ.iiij.vol.j.& in ꝑſ.lxxij.verſ.ſatis eſt. eo.vol.& in cõſ.cix.in finalibus verbis.& in conſi.cxviij. in prin. vol.j.Hipp.in rub de prob.Deci.in conſi.clxiij. Grat.in conſil.lxj. volu.ij.Rui.conſ.xxxvj.vol.iiij.Gramma.conſi.ciuil.xxxvj.& deciſ.xlij.& deci.ciij.n.143.& ſeq.

20 Amplia,q talis variatio nõ punitur criminaliter,vt per Bal. & Imo.in l.his verbis.§.fi.ff.de hære.inſt. Are.in cap.in noſtra,de teſti.laſ.in l.bonorũ.C.de bo poſſ.ſecun.tabul.

21 Secundò amplia.nã modica variatio etiam in ſubſtantialib⁹ non conſideratur.Gram.conſi.ciuil.xxxix.

22 Tertiò amplia,quia ſuper talibus circunſtantiis regulariter teſtes nõ ſunt interrogandi,niſi qñ aliàs ſunt ſuſpecti.Spe. in tit. de teſte.§.iam de interrogatoriis.ver.item de tempore. in ſi. ibi, de temporis qualitate Azo. in ſum.de teſti.verſic.Porrò interrogantur. Alex.in conſi.cliiij.vol.v.Bal.in l.teſtium C.de teſti.verſi. circa quintã interrogationem.Deci.in c.licèt cãm.nu. 6.de proba.Alex.in conſi.xc.vol.iiij.Hipp.in ſing.dcxviij.

23 Limita præcedentẽ cõcluſionẽ,q variatio in circunſtantiis, nõ nocet,ſi concordat in principali:nã fallit ſi agatur de probãda formali verborũ expreſſione,quia tunc teſtes debent eſſe omnino cõformes,Ant.de Bu.in c.nihil.de ver.ſign.& ibi Ab.Ale.in conſi.cliij.vol.v.& in ꝑſ. 150.eod.vol.& in l.j.§.ſi.in ſi.ff. de verb. obl.Ant.de Bu.in c.cũ eccleſia Sutrina de cau.poſ. & ꝓprie. Bal. in c.bonæ.el ij verſ.ſi aũt fuiſſent interrogati.de elect.Soc. in ꝑſi. cxxix.laſ.in l.bonorũ.ver.vel vltmò itẽ limita.C. de bon. poſſ. ſm tabu.Brun.in tract.de for.ſub rubr. ex quibus cauſis for.vel ſol.verſi.facio infraſcripta membra.ſub rub.de implen.ac obſer. form.& ſolen.verſi.ſic etiam in teſtibus.ſub rub.de proba. & præſump.form.verſi.quæ omnia ſunt intelligenda.

24 Quod intellige,qñ teſtis dicit ſe referre verba formalia,ſec⁹ qñ fuit interrogatus,vt deponat de formalitate verborũ.ita Deci.in conſi.clxiij.Bertr.in conſi.clxxi.vol.ij.

25 Secundò limita,qñ agitur de probando tenore teſtamenti, ſecundùm Anto.de Bu.in d.c.nihil.de verb. ſig. & voluit clarius Soc.in conſi.ccix.Sed iſta limitatio debet intelligi iuxta præcedentem,quando eſt quæſtio de formalitate verborum expreſſorum per teſtatorem,ita declarat Cor.in d.conſi.clxviij.vol.iij.

26 Tertiò limita,nã licèt ꝓpter talẽ varietatẽ teſtis non ex toto repellatur,tamen ei diminuitur de fide Soci.in cõſi.ccxxix.Dec. in conſi.cv.Hipp.in ſing.dcxviij.

CONCLVSIO V.

ARGVMENTVM.

Falſitas nõ præiudicialis,pœna falſi nõ punitur.

1 Falſitas nõ præiudicialis nõ punitur pœna falſi.gl.eſt in l.damus.in verbo,priuatas.C.ad l.Cor. de falſ. ſm vnã lectur㠀. & ibi Bar.no.gl.pen.in ca. quanto. & ibi not.Imol.de iureiur.Ange.in l. qui veluti. C. de falſ.

Soc.in conſi.ciij.vol.j.Are.in c.in noſtra.de teſtib.Bal.in l.ſi.ff. qđ falſ.tut.Io.de Ana.in c.j.de crimi.falſ.Pet.de Anc.in ꝑſ.xxiiij.Pau. de Caſt.in ꝑſ.cxxx.in j.vol.laſ.in conſ.cliij.vol.ij. Alex.in cõſi.lxx. vol.j.Pet.de Anc.in cõſ.clxxiij.Ang.Aret.in trac.malef. in verbo, falſario.Hipp.in l.j.§.ꝓterea.ff.ad legẽ Cor.de falſ.Cor.in cõſ.clxxxij.vol.iiij.Soc.in cõſ.clxxxv.Imo.in l.ij.§.j.ff.quemadmod.teſtament.aperian.Fel.in c.j.de ꝓſumpt.& in tracta.de conatu.Pariſ.in conſi.clj.vol.iiij.Ruin.conſi.lxxxiij.vol.iiij. Gomeſ.in §.pœnales. nu.6.inſti.de actio.vbi hanc dicit magis communem opinionẽ.

Cõtrarium Ant.de But.& Abbas in c.cùm olim, de reſcri. vbi falſans literas nullas incidit ĩ crimen falſi.& ſequitur Fel.in ca. ex tenore.de reſcript. Affl.ſuper conſtit. de pœn. eius qui ger. offic. iuſti.nu.5.Grammat.dec.xxvij.

2 Ex hoc infert,q in ſcriptura priuata falſum cõmiſſum nõ punit pœna falſi,q priuata ſcriptura regulariter nõ facit fidẽ, ita tenet Bar.in l.j.§.q rõnibus.ff.de falſ.Ang.ĩ.q veluti.C.de falſ.Pau. de Caſt.in conſi.cxxx.vol.j.Tancred.in ſua cõpendioſa, in rubri. viij.q.v.ver.præterea.Alex.in conſi.lxx.vol.j.& conſi.lxxiiij.vol.j. Cor.in conſi.clxxxij.vol.iiij.Soc.in conſi.clxxxvj. & iſtud vſ ſentire gl.in l.damus.in ij.ſolut.C.de falſ.

Contrariũ,q ẽt in priuata ſcriptura ſi cõmittat falſum, pœna falſi puniri debeat,ſentit gl.in d.l.damus.in j. ſolut. Rayn.Bald. & Sal.in l.j.C.de ſeruo corrupto.Alex.in cõſ.lxxij.vol.j. idem tenet Bal.in l.ſi quis decurio.in prin.C.de falſ.Soc.in conſi.lxij.vol.j.

Tenendo ptimam opi.quæ videtur magis communis,

3 Limita ſi priuata ſcriptura faceret aliquam fidẽ,ſeu ꝓſumptionẽ.Bar.in l.j.§.q rõnibus.ff ad leg.Cor.de falſ.Bar.in l.ſi qs legatũ. eo.tit.Bal.& Ang.in l.q veluti.C.de falſis.Pau.in d.cõſi.cxxx. vol. j.Bal.in rub.C.de fid.inſt. ver.ſed q̃ro quid ſi ſcripſit.Soc.in conſi. clxxxvj.Io de Anan.in c.falſidicus.de crim.falſ.

4 Secundò limita,ſi ex cõſuet.vel ſtatuto illis priuatis ſcripturis eſſet ſtandum,vt not.Soc.in conſi.lxij.vol.j.

5 Secundò ẽt infertur,q falſificans librum rationum ſuarũ,non punitur de falſo,ita Pau.de Caſt.in d.cõſ.cxxx.vol.j.Laſ.in cõſi.cliij.vol.ij.Soc.in conſi.ciiij.& in conſi.lxij.vol.j.

Contrarium renet Sal.in l.j.C.de ſepulch.violat.

Tenendo primam opinionem , quæ videtur magis cõmunis,

6 Primò limita,ſecus eſſe in libro mercatoris falſificato:q talis liber aliqualẽ fidẽ facit,& ita procedit quod dicit Bald. in rub.de fide inſtr.ver.ſed quæro qd ſi ſcripſit.& in l.ſi qs decurio.in princ. ver.idem patet.C.de falſ.Curt.Sen.in cõſi.lvj.nu.43.Io.de Anan. in c.j.de crim.falſ.

Limita etiam duobus aliis modis,vt dictum eſt ſuprà in priuata ſcriptura.

7 Et nota q faciens inſtrumentũ falſum ſuper materia vera punitur de falſo.Chaſſan.in conſuet.Burg.

8 Tertiò, ex hoc ẽt inferri vſ, q ſi notarius facit inſtrm falſum, quod erat nullum aliquo defectu , non punitur pœna falſi,quia falſitas non præiudicialis non punitur, per ea quæ dicta ſunt in princ.iſtius regulæ.Grammat.in voto xxv.Gomeſ. in §.pœnales. inſtitu.de action.

Et tñ in ſcriptura nulla Dynus tenuit ꝓrium in d.l.ſi qs legatũ, vt ibi Bar.refert.ff.de falſ.Sal.in l.j.C.de ſepul.violat. vbi percurrẽdo plures caſus,in quolibet firmat cõficientem falſam ſcripturã nullam puniri pœna falſi,& ſequitur Soc.in conſi.lxij.vol.j.

Sed opin.Dyn.reprehendit Cynus ĩ d.l.j.C.de ſepulch. violat.

Cynus aũt ipſe in loco præallegato diſtinguebat, aut vitio viſibili erat nulla ſcriptura.& falſitas non punitur. Aut vitio inuiſibili,& punienda erat falſitas.

9 Et iſtã ẽt opinionem ſaluat Sal.ab obiectionib⁹ Bar.in d. l.j. C. de ſepulchro violat.& iſtam ſeqtur Soc.in d.conſil. lxij.vol.j. Fel. in c.ex tenore.de reſcript.Io. And.in regula,nõ eſt.in fin.de regu. iur.in mercurialibus.& hoc voluit Bal.in cõſi.ccxciiij. vol.j. dum diſtinguit,aut delictum erat conſummatum apparenter,licèt nõ exiſtenter,aut nec apparenter,nec exiſtenter.

Sed iſtam opinionem reprehendit Bar.in d.l.ſi quis legatum.

10 Richar.aũt Malumb.in iſto articulo aliàs diſtinguebat,dicẽs, aut nullitas erat circa formã , vel ſubſtantiã,& pœna falſi nõ incurriſ:aut nullitas erat vel in materia vel in cã efficiente , & tunc incurriſ pœna falſi:& iſtã ẽt diſtinctionem ſeqtur Soc. in conſil. lxij.vol.j.Io.Andr. in regu.non eſt ſine culpa.de regul.iur.in vj.in mercurialibus.Fel.in c.ex tenore.de reſcript.poſt Alb.de Roſa.in tract.ſtat.in ij.part.quæſtio.xlix.

11 Alio mõ iudicio meo ꝓcordari poſſunt iſtæ opiniones, nam aut diſpoſitio ꝓſiderat principaliter ſolũ factũ,& animũ faciẽtis, non aũt effectũ,& tunc dicendũ eſt , vt ẽt de actu nullo ſit imponenda pœna,ſi autem diſpoſitio cõſiderat principaliter effectũ, non aũt affectum,& tunc quis puniri non dẽt. & ita diſtinguit ẽt Fel.in c.tua nos.de iureiur.& in c.nobis.de ſimon.

12 Bar.verò ĩ d.l.ſi qs legatũ.dixit, q aut ſcriptura nulla poterat afferre ꝓiudiciũ,& falſitas erat punibilis: ſi verò nõ erat ꝓiudicialis,nõ veniebat puniẽda.& iſtã ſequitur,& dicit cõem Soc.in conſi. ciiij.ver.tertius caſus,vol.j.& in cõſ.clxxxvj. vbi dicit iſtam cõem opi.Imo.in l.ij.§.j.ff.quemadmo.teſtamen.aperian.

13 Tenendo iſtã partem,limita q in caſibus in quibus ꝓcludit ex nulla ſcriptura licèt falſa,nõ induci pœnam falſi, tñ cõficiens talẽ ſcripturã punit crimine ſtellionatus,ita Cy.in l.j.C.de ſepulc. viol.& ibi Bal.& Sal.Bal.in d.ꝑſ.ccxciiij.vol j. Hipp. in l.j.§.ꝓterea. ff.ad legẽ Cor.de ſicar.Grãmat.dec.xxvij.vbi dicit commu.*opi.

Contrarium quòd etiam crimine ſtellionatus non puniatur, tenet Pau.de Caſt.in d.conſi.cxxx.vol.j.

14 Quartò,ex hac ẽt regula infert,vt teſtis,q falſum dicit, & nulliter deponit,nõ teneat de falſo,ita tenet Bar.in d.l.ſi qs legatum. iuxta diſt.Rich.Malũ.Soc.in cõſi.ciij.vol.j.Aret.in c.in noſtra. de teſt.Bal.in l.ſi.ff.quod falſ.tut.auđ.in l.j.in fin.C.de ſepul.viol.Pet. de Anc.in conſi.xxiiij.Io.And.in regu.nõ eſt.de regul.iur.in vj.in mercurialibus.Hipp.in l.j.§.præterea.ff.ad leg. Cor. de ſicar. Tindar.in tract.de teſti.varia.lib.ij.c.iij.

Contrarium Felin.in c.nobis.de ſimon.vbi dicit q teſtis deponens falſum in iudicio nullo punitur pœna falſi.

15 Sed dubitat,an teſtis q nõ iurat⁹ falſum depoſuit, puniat pœna falſi.& Bar.ĩ l.ſi qs legatũ. poſt Richar.Malumb. tenuit vt pœna falſi puniri poſſit.& idẽ Bal.ĩ l.ſi.ĩ ſi.C.ſi ex falſ.ſtrum.Bal.ĩ addit.Spe.ĩti.de execut.ſent.Sal.ĩ l.j.C.de ſepulc.viol. Grã. dec.xxvij.

Contrariũ Cyn.Bal.in l.j.C.de ſepul.viol.Io.And.in regula,nõ eſt.in fin.de reg.iur.in vj.in mercurialib⁹.Bal.ĩ l.iuriſt. urdi. in fin. C.de teſti.Alber.de Roſat.in ij.part.ſtatuto.q.cxlvij.Gad. in trac. malef.ſub rub.de crim.falſ.ver.vlt.Hippo.in l.j.§.ꝓterea. ff.ad leg. Cor.de ſicar.Io.de Anan.in c.falſidicus.de crim.falſ. q oẽs cõcludunt vt teſtis deponens iniuratus nõ teneatur pœna falſi,ſed crimine ſtellionatus extraordinaria pœna puniatur.

16 Et quòd teſtis qui non probat,non puniatur pœna falſi, ponit Gram.voto xxxvj.Fel.in c.tua nos.de iureiur.

17 Prout teſtis,qui depoſuit falſum extra iudicium , nõ punitur pœna falſi.Tindar.in tract.de teſt.varia.lib.ij.c.iij.etiam ſi ſit iuratus,vt in c.iiij.

Principalem concluſionem , quòd falſitas non præiudicialis non punitur,

18 Primò limita,vt nõ ꝓcedat ſi ſit apta ad præiudicandũ , licet forſan ꝓiudiciũ nõ ſit ſecutũ , q̃ ſatis eſt q̃ ſit apta ad præiudiciũ inferendũ.ita Sal.in d.l.damus.C.de falſ.Soc.in conſi.lx.vol.iiij. & in conſi.ciiij.vol.j.Corn.in conſil.cxlix.vol.iij.Alex. in apoſtill.ad Bar.in d.l.damus.Chaſſa. in conſuet.Burg.Et hoc eſt quod no.gl. in c.j.de crim.falſ.vbi dicit , quòd in crimine falſi punitur conatus ſine effectu.

19 Hoc tñ ſublimita,vt nõ attendaĉ iſta potẽtia in ſcriptura priuata,q poſt mortẽ ſcribẽtis faciat aliqualẽ cõiecturã,vt declarat Pau.de Caſt.in conſi.cxxx.vol.j.Soc.in conſi.clxxxvj.vol.j.

20 Secũdò limita, q̃ licèt nõ puniaĉ pœna falſi talis falſitas nõ ꝓiudicialis,tñ ſcriptura dr falſa,& ſcribens falſarius , vt not. Cor. in d.conſi.cxlix.vol.iij.Gomeſ.in §.pœnales,inſtit.de action.

21 Tertiò limita,quia licèt nõ puniatur pœna falſi,tñ puniẽ pœna ſtellionatus,vt dictũ eſt in ſcriptura nulla & in teſte.& vltra ibi allegatos ponit dec.Neap.vltima.in antiqu. & Afflict. ſuper cõſt. de pœn.eius qui get.offic.iuſtit.nu.5.

22 Quartò limita.in immutante,vel radente regium reſcriptũ, quia talis falſitas,etiam ſi nemini noceat,punitur pœna falſi,dec. Neapol.vltima.in antiquit.

CONCLVSIO VI.

ARGVMENTVM.

Suſpicio falſi an pro veritate habeatur.

1 ARchid. in c.in memoriam,xix. diſtinct. firmat cõcluſionem,quam ibi ſequitur etiam Domin. q ſuſpicio falſi pro veritate habeĉ.Et propterea videamus quomodo concluſio ſit intelligenda.

Quod quidem dictum Arch.tenet etiam Bal.in l.ſi veritas. C. de fideicõm.Io.de Anan.in rubrica de crimin.falſ.Hoſt.in ſumm. in tit.de crim.falſi.§.qualis probatio requiratur. Abb. in c.porrecta.per illum tex.in iij.not.de confir.vtil.vel inut.Anch.conſi.clxxiij.Alex.conſi.lxxvij.vol.j.Dec.in conſi.ccccxlviij.Hipp.in cõſ. xxvij.Purpur.in l.tranſigere.C.de tranſact.laſ.in conſ.clxviij.vol. iiij.Pariſ.in conſi.xij.& conſi.clviij.vol.iiij.Mant.in conſi. clxxiiij. Marian.Iun.in conſi.clxxxix.vol.ij.Dec. Neapol. xxx. in nou. Ripa in c.ij.nu.33. de reſcrip. tranſit cum d. Archid.niſi à ſuſpecto veritas comprobetur.

2 Sed q iſtud dictũ Arch.nõ ſit verum, ꝓbatur hac vera ratione,

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia probatio falsi dēt de necessitate cōcludere. Ias. in l. iurisgentium. §. quod ferè ff. de pac. Dec. in l. singularia. ff. si cer. pet. & ꝑsi. ej. & cōsi. dcii. & cōs. dcxv. Alex. consi. cxc. vol. vij. & consi. clxxix. vol. ij. & consi. lxx. vol. j. Ias. in consi. lxij. vol. j. vbi dicit, q̄ in crimine falsi probationes debent ēt esse luce meridiana clariores. & in cōsi. cliiij. vol. ij. Marian. Iun. in cōsi. xxxix. vol. ij. & cons. lxj. vol. ij. Gram. consi. ciui. 50. & consi. lxv. & consi. lxvj.

3 Ergo non sufficit suspicio, q̄ minus quàm præsumptio operatur, vt per Bar. & alios in l. admonendi. ff. de iureiur.

4 Et ideo dicit Spe. in tit. de instrum. edit. §. j. q̄ instrumentum etsi sit suspectum. probat. & idem Fel. in c. afferte. de præsumptio. & idem Soc. consi. xciij. vol. j.

5 Contrariū in hoc tenet Aim. cōs. cxxxiiij. vol. j. vbi dicit q̄ duæ foiæ suspiciones reddunt instrumentū suspectum, vt nō probet.

6 Et ideo cùm istud dictū Arch. sit nimis rigorosum, vt sola suspicio sufficiat ad cōdemnationē tā atrocissimi criminis, cū tñ suspicio minus sit, q̄ præsumptio, vt p Bar. & alios in l. admonendi. ff. de iureiur. propterea hoc dictū cōiter reprobant Doct. prout dicit Grat. in consi. lx. vol. ij. Maria. Iun. in cōsi. xxxix. & ꝑsi. lxj. vol. ij. Hipp. in l. j. §. diuus. ff. ad l. Cor. de sicar.

7 Amplia, quia nec etiam in causa hæresis ex sola suspicione qs potest condemnari. vt not. Afflict. super const. sub titulo, de hæret. nu. 59.

8 Qua de cā Dec. in cōsi. clxxv. intelligit istud dictū ꝓcedere tātummodò quo ad capturā, nō aūt quo ad cōdemnationē, & idē ponit Dec. in cōs. clxxxix. & hoc fuit de mēte Alex. in ꝑs. ccv. vol. vi. Io. Ant. Alex. in consi. xv. in fi. Mant. in cōs. cciij. & consi. ccviij. & consi. ccl xv iij. in fi. Grat. in consi. xxxiiij. volu. ij. & consi. lx. eo. vol. & idem Dec. in consi. lxij. & consi. dcxv.

9 Ista intelligentia mihi nō placet, ga Archid. Io. de Ana. Anch. Alex. & alij in locis suprà allegatis ponunt hoc tāquam speciale ipsius criminis falsi, vt suspicio falsi pro veritate habeatur.

10 Si ergo intelligeret̄ respectu capturæ, in hoc nullū esset speciale in crimine falsi, ga ēt in aliis criminibus ex suspicione pōt deueniri ad capturā. Hipp. in l. j. nu. 1. ff. de quæst. Gram. ꝑsi. lv. vol. j. Maria. Iun. consi. xxxix. vol. ij. & consi. lxj. co. vol.

11 Imò sensit Paris. consi. clxij. vol. iiij. ēt quo ad torturā sufficere ꝓsumptionem: licèt Rui. cōsi. vij. vol. j. teneat ēt quo ad capturā requiri indicia. & Grā. dec. clxx. nu. 19. & seq. q̄ ita demū à captura sit incipiendum, dummodò constet de delicto.

12 Secūda declaratio, quā ponit Dec. in d. cōsi. clxxxix. mihi magis placet, vt ꝓcedat in ciuilibus, quantū ad hoc vt nō ꝓbet istrumentū vel scriptura suspecta de falso, nō tñ q̄ propterea qs possit criminaliter condēnari ex sola falsi suspicione. & ita videntur loq Io. de Anan. & Alex. & Dec. in cōsi. dcxv. Fran. Curt. in consi. lxiij. vbi dicit q̄ cōiter ista declaratio approbatur. & in consi. cxxii. vbi idem dicit. & cōsi. clxvj. & cōsi. clxxviij. Gram. consi. xxx. Calc. cōsi. xxvij. Bert. in cōs. cxxxix. vol. iij. & cons. cc. vol. iij. & ꝑsi. iiij. vol. ij. & ꝑs. ccxvj. vol. iij. & cōs. cel. & cons. ccxc. vol. iij. & ita ēt declarat Maria. Iun. in cōs. lxj. vol. ij. Aim. in cōsi. xxviij. & in consi. lvj. in fi. & cōsi. cxxxiiij. Grat. consi. lx. in fin. vol. ij. Maria. Iun. cōs. clxxxix. vol. ij. Rui. consi. xxxv. vol. iiij.

Cōtrariū tenet Gra. ꝑs. clj. vol. i. q̄ improbat hāc declarationē.

13 Tertio modo Grat. in consi. lx. vol. ij. declarat istam cōclusionem procedere, quando sumus in casu, in quo ex sola iuris præsumptione potest imponi pœna.

14 Quarto modo declarat Hip. in rubr. ff. de fal. istud dictū Arc. & aliorum, vt procedat si sit secuta iudicis declaratio super falsitate, & non aliàs.

15 Quīto mō declarat Paris. istud dictū Arch. & aliorū i d. c. i me moria. 19. distin. vt ꝓcedat q̄n illa suspicio nō est friuola, vel talis, vt ex aliis circunstantiis tolli possit, vt dicit Paris. ꝑsi. xxviij. vol. ij.

16 Sexto mō Pau. de Cast. in l. iubem⁹. C. de ꝓbatio. declarando distinguit, q̄ aut suspicio falsi resultat ex inspectione scripturę, & tūc non ꝓbet: aut non resultet ex inspectione scripturæ, & ꝓbet, donec ꝑrium probetur. & hæc distinctio verior vr̄, & approbata.

17 Et ꝓptereà exceptio falsitatis, quæ requirit altiorē indaginē, & non constat ex facie scripturæ, non impedit executionem in depositō, vt tradit Ias. in consi. lxxxv. vol. j. per totum.

18 Scriptura autem pluribus modis dicitur suspecta, vt per Pau. de Cast. Iaco. Butr. Cyn. Alber. & alios in d. l. iubemus, C. de prob. Fel. in c. accepimus. de fid. instr. Inn. & alij in c. cùm Io. de fid. instr. Bertr. in consi. iiij. vol. ij.

CONCLVSIO VII.

ARGVMENTVM.

Instrumentum, vel scripturam producens, potest interrogari ab aduersario illam de falso redarguere volente, an illa vti velit,

1 VAndo aliquis producit scripturā, pōt super ea interrogari, an velit illa vti, eo, q̄ quis intēditillam redarguere de falso, quo casu ipse tenet ꝑcis̄ rñdere. Bar. in l. diuus. ff. ad l. Cor. de falsi. Ang. Aret. in §. appellantur. de except. Rui. in consi. lxxxvj. vol. iiij. per totum. Lap. alleg. cxix.

2 Primò amplia, vt non admittatur rñsio, ego volo vti instro, quatenus sit bonum, nam talis rñsio non admittitur, vt p Bart. in l. diuus. ff. ad l. Corn. de falsi. Lap. alleg. cxix. Cæpol. caut. liiij. Dec. Neap. clxxxix. in anti. Aret. in c. presentium. de testi. Fulg. consi. c. lxxvij. Rip. in c. cùm M. Ferrarien̄sis. nu. 100. de const. Fel. in c. presentium. de testi.

Cōtrariū Guido de Suzaria in auth. si qs in aliquo. C. de eden, Spe. in titu. de inst. edit. §. videndum restat. in princ. ver. q̄ si velis.

Istā opi. tenuit Rot. corā Capi succo in cā Portuen. Caitri Riani pro filiis Aloisij de Gaddis ꝯ fratres S. Pauli. volo vti quatenus sit bonum, vel si non adducantur suspiciones falsitatis.

3 Secundò amplia, vt ēt dominus principalis possit interrogari, & teneatur præcisè rñdere, etiàm super scriptura producta per suum procuratorem. Lapus alleg. cxix.

4 Tertiò amplia vt non excusetur prætextu ignorantiæ, Rui. in d. consi. lxxxvj. vol. iij.

5 Quartò amplia, etiam si consuluerit peritiores. Rui. in cōsi. lxxxvj. vol. iiij.

6 Primò limita, ga tenetur iudex dare terminū ad deliberatè rñdēdum, si pars talē terminum petat: ita Bar. in l. diuus. ff. ad l. Cor. de falsi. Lap. alleg. cxix. Dec. Neap. clxxxix. in antiq. Aret. in c. presentium. de testi. Affl. super const. sub rub. de falsi. in const. incip. q falso instrumento. nu. 2.

7 Secundò limita, q̄n pars non potuerit de veritate, vel credulitate informari, quia tūc debet admitti protestatio, q̄ intendit vti, quatenus instrm̄ sit bonum. ita declarat Aret. in d. c. presentium. ver. fateor tamen. de testib.

8 Tertiò limita, q̄n nulla ꝑcessisset interrogatio iudicis, vel partis, ga tūc posset ꝓducēs scriptur̄ adiicere ꝓtestationem, q̄ intendit illa vti, quatenus sit bona, & nō aliàs: vt dicit Fulg. cōs. clxxvij. Dec. Neapol. clxxxix. in antiq. & isto casu saluatur id qđ not. Alex. consi. lxxxix. vol. iij. vbi tenet q̄ ista protestatio excuset. Rip. in c. cum M. Ferrarien̄sis. nu. 100. de const.

9 Quartò limita, dūmodo interrogans specificè exprimat partē scripturę, in qua ītēdit illā redarguere de falso, aliàs si gñaliter diceret nō facta specificatione velle redarguere de falso, nō cōpelleret̄ præcisè rñdere: vt dicit Ang. Aret. in §. appellantur. ver. sed pone. in stit. de except. Arch. in c. in memoriam. xix. dist.

10 Quintò limita, ga ēt si rñdeat se velle vti pro bono, & instrm̄ fuerit falsum, non tñ puniretur de falso criminaliter, nisi verè scierit instrm̄ esse falsum, aut noluerit informari cum potuerit de eius falsitate. Sal. in l. si falsos. C. ad leg. Cor. de falsi.

CONCLVSIO VIII.

ARGVMENTVM.

Qualibet lenis causa à dolo vel à pœna excusat.

1 QVælibet cā siue iusta, siue iniusta excusat à dolo: tex. est in l. igitur. §. j. ff. de lib. caus. gl. in l. plagij. in verbo, iusta. C. ad leg. Flau. de plag. gl. in l. j. §. fin. in verbo, iustis. ff. de abig. gl. in l. j. in ver. cōstitutionibus. ff. de vi, & vi ar. no. Odofr. Bal. & Ang. in d. l. plagij. Bart. ī l. j §. nō aūt. ff. si quis test. lib. esse iuſ. fuer, in l. iustè. in fin. ff. de acq. poſſ. Bal. in l. j. §. fi. ff. si qs ius dicen. non obtemp. & ibi Ang. idem Ang. in l. ex cōsensu. §. fi. ff. de appellat. Barb. in consi. xlvij. vol. j. Alex. in consi. clx, volu. vij. Venat. in consi. xxvij. Fel. in c. cū contingat. de rescript. Ias. in l. j. §. fi. ff. si quis ius dicen. non obtemper, & in l. si quis id qđ. ff. de iur. omn. iud. Ias. in cōsi. xlj. vol. iij. Alex. in consi. cxxv. vol. iiij. Ang. in l. j. §. hac actione. ff. de vi bon. rapt. Curt. iun. in cōsi. cxxxij. Pau. de Cast. in l. Celsus. in ij. not. & ibi Barb. de vsuc. Grat. consi. xv. vol. j. & consi. xxxvij. vol. ij. Chassa. in consuet. Burg. Bertr. in consi. lxxxiiij. vol. ij. in consi. cxxx. vol. ij. & in consi. cxxvij. vol. ij.

Contrarium Alberi. in d. l. plagij. Bal. in capitu. cum Bertoldus. de re iud.

Tenendo primam opinionem tanquam communem,

2 Amplia, q̄ cā ēt bestialis excusat à vitio clandestinitatis. Aret. in l. clam possidere. §. qui ad nundinas. & ibi Ias. ff. de acq. poss.

3 Et quælibet iusta cā excusat à vitio fugæ: Zas. in consi. xix. vol. j.

4 Et si iniusta excusat multo magis iusta. Affl. super const. de inquisit. faciend. nu. 11.

5 Et fama publica excusat à dolo: Guid. Pap. q. cccclxlvj.

6 Et quælibet causa etiam iniusta excusat à pœna interitus. Calca. in consi. xxviij.

7 Et d̄ cretū iualidū excusat à dolo. Cassad. dec. xxxvj. d̄ reg. cācel.

Et subreptitia dispēsatio excusat à pœna: vt p Sarnen. ī xiiij. q. ī t. t. de reg. de annali, & à dolo: Paris. ꝑs. liij. n. 25. & plurib⁹ seq. vol. iiij. iūcto consi. precedenti, vbi ponit̄ de inualiditate dispēsationis.

9 Et cā ēt iniusta excusat à dolo, & pœna doli. Bert. in consi. xxxiiij. vol. iij. & in consi. seq. & in consi. lxj. vol. iij.

10 Et error iuris excusat à dolo: Fel. in c. per tuas. & in c. q̄m. de simon. Paris. in consi. lxxviij. vol. iiij. & declara vt per eum.

11 Et q̄ iniusta cā excuset à pœna: Felin. consi. xxxiiij. nu. 17. & à mulcta: Ias. in l. j. §. fi. nu. 24. ff. si quis ius dicen. non obtemp.

12 Contrariū q̄ cā iniusta non excuset à pœna: Gomes. in §. ex malefic̄is. instit. de actio. nec à dolo, nisi habeat ꝓbabilem simplicitatem, vel ignorantiam: Zas. in xii. consi. vol. j.

13 Et inualidum statutū non excusat à delicto. Bal. in auth. omnes peregrini. C. com. de succes.

14 Secundò amplia, ēt si sit temeraria credulitas, q̄ nihilominus excusat à dolo: Ang. in d. l. plagij. Maria. iun. consi. xxxviij. vol. ij.

Etiā si sit fatua credulitas: Ang. in l. j. in fi. prin. ff. de eo p quem fact. erit. & ponit vt trunque dictū Ias. in l. si qs id qđ. ff. de iur. omn. iūd. & in cōs. lxxxiiij. vol. j. in l. si qs maior. C. de trās. & in ꝑs. cliij. vol. ij. & in cōs. xlvj. vol. iij. Soc. in cōsi. cviij. vol. j. Venaf. in consi. xxvij. & in cōs. xxxvij. Cassad. dec. xix. de reg. cancell. & dec. xxxvj. de reg. cācell. Curt. iun. in consi. xix. nu. 4. vbi dicit cōem * opin.

15 Et error iniust⁹ excusat à dolo: Pau. de Cast. ī l. Celsus. ī ij. no. de vsucap. & ibi Balb. ēt si sit bestialis: vt per Gomes. in §. ex malefic̄is. instit. de actio. ēt si cā sit bestialis: vt per Gomes. in §. ex malefic̄is. instit. de actio.

16 Tertiò amplia, ga quælibet cā siue iusta siue iniusta excusat à mulcta, quæ imponit̄ ob partis cōtumaciā: gl. in l. j. in fi. in gl. magna ī ff. si qs ius dicē. nō obtemp. in l. fatis. ī gl. j. ff. de iudi. vocā.

Et istā opinionē tenet Bar. in d. l. j. §. fi. ff. si quis ius dicen. & ibi Bal. & Sal. & Ang. idē voluerunt Ang. & Ripa in l. ex cōsensu. §. fi. ff. de appellat. Bal. in l. deberi. C. de fideicommiss. lib. Alex in consi. cxxv. vol. iiij. Bal. in c. plerunque. de rescript. Ang. in l. Imperator. la j. ff. de stat. homi. Rom. in rubrica de arbitr. Bal. in l. ea q̄. C. quomō & q̄n iud. Ias. in l. si quis id quod. de iur. omn. iud. & in cōsi. cliij. vol. ij. Cur. ī apostill. ad Alex. in d. l. j. §. fin. ff. si quis ius dicen. nō obtemp. Bert. in consi. cxxij. vol. ij.

Contrariū, q̄ à mulcta nō excusetur qs pp cām iniustam, tenet Cyn. & Pet. de Anc. Alex. & Ias. in l. j. §. fi. ff. si qs ius dicen. non obtemp. Bal. in c. cū Bertold⁹. de re iud. in c. cū parati. de appellat. Ias. in l. ij. in v. no. ff. si quis in ius voc. nō ierit. & istud sentit Bar. & Raph. Cuma. in d. l. ex cōsensu. §. fi. de appellat. dum reprehēdunt exemplū gl. ibi. hanc etiam opini. & q̄ iniusta causa non excuset à contumacia, tenet dec. Neapol. xxxj.

17 Istud ēt voluit Bal. in l. iij. C. de calum. q̄ dicit q̄ iniusta cā excusat in delictis extraiudicialibus, secus in delictis, quę in iudicio committuntur. refert, & sequitur Soc. in consi. cxviij. volu. j. apostill. ad Bal. in d. l. plagij.

18 Quartò amplia, vt etiā irrationabilis consuetudo excusēt à pœna: gl. est in c. cū venerabilis, in verbo, migrasse. de ꝑsuc. & ibi Pet. de Anc. & idem Anc. in consi. ij. & in cōsi. cclxxxiij. Gomes. in c. j. de constit. in vj. Cassad. dec. xix. de reg. cancel. Fel. in c. nō satis. de simon. Grat. in consi. xv. vol. j.

19 Et propterea cōsuetudo excusat notariū asserentē aliquē p̄sentem, q̄ est absens, vt no. Bal. in c. j. de feud. cognit. Hos. Io. And. & Ant. de But. in c. ij. ī fi. de fid. instr. Bal. in rubrica, de fid. istr. Ang. Aret. in trac. malef. in verbo, falsario. ver. q̄ro qbus modis committat falsum. Alb. in d. l. plagij. Calca. in cōsi. xxviij. Fel. in c. ex tenore. de rescrip. Gram. consi. ciiij. lx.

20 Et similiter cōis vsus excusat à pœna falsi notarium qui scripsit, q̄ talis recepit à Titio dante, & numerante, licet non interenerit, nisi confectio: Bal. in l. j. C. de confess.

21 Et cōsuetudo excusat notarium, q̄ scripsit soluram pecuniā, vbi nō vidit nisi bursam, & nō vidit pecuniā, ꝓut oīa suprādicta ponit Alex. in ꝑs. viij. vol. vj. & in cōs. ccxl. vol. vj. in ver. vij. & ver. viij. & in cōs. cxxxix. vol. iij. & in cōs. cvij. vol. ij. & in cōs. cxxxij. vol. j. & gl. in c. obiiciuntur. in verbo, crimen, dicit q̄ consuetudo excusat à crimine. Cremen. in sing. suo cxlix. Io. de Ana. ī c. j. de tornea. Augu. Arim. ī addit. ad Ang. Are. in trac. malef. in verbo, sciēter, & dolosè. Ro. ī repet. rubricæ de arbtr. ver. sed an ista cā reductionis. Car. ꝑs. cxxxij. Barb. ī c. prudētiā. de of. dele. Ias. in l. i. ff. qđ q̄s iur. Barb. in cōs. xlvij. vol. j. Bal. in l. j. C. de ædili. actio. & ī l. de q̄bus ff. de legi. ver. viso de causis. Dec. ī ꝑs. clxxv. & in cōs. ix. Barb. in c. cū venerabilis, & in c. cū cōsuetudinis. de cōsue. Fel. ī c. nō sa tis. de simo. Bouer. in sing. ſtatutū. sing. viij. Hip. ī l. j. ad leg. Cor. de sicar. & in practica. §. q̄n. Ro. in l. certi cōdictio. §. si nummos. ff. si cer. pe. vbi q̄ consue. facit licitū, quod nō erat licitū. & ibi Ias. & Ias. in l. singularia. ff. si cer. pet. Hipp. in consi. xc. & in consi. 100.

22 Facit quod not. Bar. in l. j. in fi. prince. ff. qđ q̄sque iur. vbi iudex iudicando contra legem si ita erat consuetudo, excusatur.

23 Et in l. qs sit fugitiuus. §. apud Labeonē. ff. de ædilic. edi. vbi q

facit actū q̄ cōiter licitus reputat̄, si ī rei veritate sit illicitus, excusatur. Grat. in consi. xxxix. vol. ij. & consi. xlix. co. vol.

24 Et dicit Fel. in c. nam concupiscentiam. de const. quòd facere contra legem præceptiuam, quando consuetudo est in contrarium, est leuis culpa.

25 Contrariū voluit Host. in c. quāto. §. absentiū. de his, q̄ fiunt à Prælat. vbi dicit q̄ in delictis cōsue. non excusat. & Bal. hoc vr̄ voluisse in d. l. de quibus. ff. de legi. vbi vr̄ velle, quòd in his quæ sunt de genere malorum consuetudo non excusat.

Tenendo primam opin. quæ videtur communis,

26 Limita quartā ampliat. vt cōsuetudo irrationabilis excusēt à pœna tē porali, nō à pœna æterna: gl. fi. c. sanè. in verbo, antiqua ꝑsue de tēpo. ordinar. & ibi Inn. Abb. in d. c. cū venerabilis. decōsuet. Rom. in consi. ccccl xvj. & in sing. xix. Ias. in l. de quibus. ff. de legi. & in l. singularia. ff. si cer. pet. in l. j. §. fi. ff. si q̄s ius dicen. nō obtemp. Calca. in cōsi. xxviij. Chassa. in consuet. Burg. Fel. in c. ea q̄, de simon. dum dicit reddi dubiam gl. in c. denique. iiij. dist. Roch. in c. fi de consuet. Grat. in consi. iij. vol. ij.

27 Secundò limita vt non procedat in prohibitis à iure diuino: Hipp. in l. j. ff. ad leg. Cor. de sicar. & in practica crimina. §. q̄n. Calca. in consi. xxviij. Bouer. in verbo, statutum. sing. viij. Fel. in c. ea quæ. de simon.

28 Tertiò limita, qa cōsuetudo nō excusat notariū à pœna falsi, q̄n falsum cōmittitur circa id quod est maximè prædiciale: vt per Rom. in sing. cccl xxxix incip. fuit interrogatus.

29 Quartò limita, ga cōsuetudo nō excusat, vt quis non teneat parti actione iniuriarum: gl. in l. iniuriarum §. fi. in verbo, vsurpatum. ff. de iniur. Bal. in disput. incip. accusatus de vi turbatiua. Ias. in d. l. de quibus. ff. de legib.

30 Quintò limita, si consuetudo esset improbata: vt sentit Fel. in c. ex tenore. de rescript. Roch. in c. fi. de consuet.

31 Quintò amplia principaliter vt ēt snīa inualida excusēt à dolo: Bar. in l. iustè. in fi. ff. de acq. poss. Alex. in consi. clx. vol. vij. Bal. in disput. incip. accusatus de vi turbatiua.

32 Sed tñ oēs Doctores post Bar. in d. l. iustè, dicunt nō excusari, q̄n imponitur pœna pecuniaria, Fel. in c. cum cā. de of. deleg. sec⁹ si corporalis atrox, quæ de necessitate requirit dolum: quando autem excuset à pœna pecuniaria, vide ibi Docto. maximè Alexandrum in d. l. iustè.

33 Sextò amplia, vt bona fides inducat ēt ex temerariis, & iniustis causis: Bal. in l. j. C. vbi cau. stat. Bar. in l. Celsus. ver. dic ergo q̄ bona fides. ff. de vsuc. & ibi Pau. de Cast. in ij. no. Balb. Alex. in cōsi. cxxv. vo. iiij. Curt. iun. ī ꝑs. cxxxij. Ias. ī l. si qs id qđ. ff. de iurisdic. omn. iud. & in consi. xlj. vol. iij. & in cōs. cliij. vol. iij. & in cōs. xlvj. vol. iij. Calca. in consi. xxviij. Fel. in c. cum contingat. vers. adde ēt, de rescri. Gomes. in §. ex malefic̄is. instit. de actio.

34 Fel. in c. si diligenti. de præscript. vbi ēt q̄ testes non in forma iudicij examinati præstant bonam fidem: Prob. in addi. ad Io. mona. in c. j. nu. 20. de præscript. in vj. Rip. in c. cum ecclesia. Sutrina. de cauſ. possef. & propriet. nu. 100. Alcia. de præsump. in iij. reg. in quinta præsump.

35 Septimò amplia, vt ēt iuris ignorantia excusēt à dolo: Dyn. in reg. ignorantia. de reg. iur. in vj. Bar. in l. sed si lege. §. scire. ff. de petit. hære. Ang. in l. ficut. in fin. C. de præscrip. xxx. anno. Soc. in cōsil. cviij. vol. j.

36 Octauò amplia, vt q̄ viro fide digno credidit, excusēt. gl. in l. Titio fundus in verbo, actiones. ver. sed quomō. ff. de ꝑd. & dem. & ibi Bar. ver. itē oppono. & ibi Imo. ver. vlt. no. & ibi Pau. de Ca. ver. itē ibi defecerit, & ibi Cuma. ver. & no. gl. & ibi Alex. ī apostil. ad Bar. in l. de pupillo. §. si qs ipsi p̄tori. in vij. q. in fi. de nou. oper. nūc. & in l. fi. ver. est & alius modus. ff. de hæred. inst. in l. q̄ fundū. §. procurator. ver. hoc tñ intellige. ff. de vsuc. ꝓ empt. Bal. ī l. indicia. ver. & qđ ꝓ hoc. C. de rei vendi. Io. And. in c. cura. de iur. patrona. ver. vel habuerūt. & ibi Ant. de Bu. ver. si aūt nō errore. & ibi Ab. ver. & no bū. Car. ver. & pōt poni & Pet. de Anc. ver. trāsit ergo. Ias. in d. §. si qs ipsi Prætori. ver. itē in quoscūq;. Bal. ī c. veniēs. el ī. ver. oppono vlterius, de testib. Ang. in l. p̄tor. ver. non aūt dr. ff. de eo per quem fact. & ibi Alex. ver. adde ēt. Cyn. in l. j. in iij. q. C. de seru. & aqu. Bar. in l. interdictæ. ff. de vsucap. pro empt. Bal. in l. j. ver. in ꝑrium vr̄. C. de reb. alien. non alien. & ibi Sal. in fi. ver. hæc not. pro eo. Lap. alleg. cxxvj. ver. nam probabilis dr. Curt. sen. in rep. l. admonendi. nu. 139. ff. de iureiur. & Alex. in consi. xxviij. ver. & iō dicit. vol. j. Alex. consi. cxc. nu. 7. ver. iij. in super. vol. vij. Barb. cōsi. xxvij. ver. facit ēt. vol. iij. Fel. in c. super his. in fi. verbis. ver. facit gl. de accusa. Cur. iun. in auth. si qs in aliquo. nu. 31. ver. adde gl. C. de eden. ver. dic q̄ dictū. & ibi Fel. in c. cū contingat. ver. j. conclusio. de rescrip. Curt. iun. cōsi. xix. ver. & ideo succedit firma cōclusio. Bal. in c. sanctorum. ver. ex dicto, de præscriptio. Alex. consi. xxxj. ver. & eo maximè. vol. ij. & consi. lxxv. versi. cùm notarius Anto. vol. v. Hipp. in cōsi. lxij. nu. 10. Boer. dec. ccxvij. nu. 9. ver. pro quo

Universidad de Deusto
Biblioteca

facit sm ipsos.Barb.c.insinuante.in ij.not.de offi.deleg. consi.xij. ver.item quia.Io.And.vol.j.& consi.iij.ver.& faciat quod voluit. vol.ij.& consi.xvi.ver.& sic quo ad ea.vol.ij.&consi.xviij. ver.& si dicatur.vol.ij.& ver.& ideo dixit.& consi.xxix.versi.quod autē non fuit in lata culpa.& consi.xxxiiij.ver. circa hoc est aduertendum.vol.ij. & consi.lxvij.ver.& ideo dixit gl.vol.ij.Aret.cōsi. cij. ver.& ideo.& consi.cliij.ver.præterea cōsuetudo.Sylu. nup.ver. non sunt ergo viri.Hipp.in pract.crimina in princ.nu.8.ver.nam clarum est.& in l.j.§ ad quæstionem.ver.& pro hoc dicto.Cassad. dec.xix.de reg.cancel.nu. 1.in fin.Fel.consi.ij.nu.26.& consi. xxiij.& consi.xxiiij.

Et omnes isti loquuntur etiam si vnius tantum fide digni asser tio concurrit.

37 Sed q requirant plures, voluit Bal.in l.j.C.de reb. alien. nō alien.ver.in ꝑrium videtur.& ibi etiam Sal.ver.hæc nota pro eo.

Et Bar.in l.qui fundum.§.procurator.ff.de vsucap.ꝓ emp.sentit de pluribus,dū dicit ab aliquibus fide dignis.Fel. in c. de quarta.ver.& idem dicit Bar.de præscript.

Et de assertione propinquorum loquitur Bald.in l.super lōgi. C.de præscrip.long.temp.ver.idem si sit causatus.& ibi Ang. ver. & idem si sit causatus.

Et de fide dignis,dicit Aret.consi.cij.ver.ideo Bar.& Abb.in c. cura.ver.iiij. solutio.de iur.patro.

38 Primò amplia, nā credēs viro fide digno nedū excusat à dolo,sed ēt à culpa:Alex.in consi.lxxv.vol. v.ver.& faciūt not. Alb. in l.j.in fi.princip.ver.vnū etiam nota.ff.de eo. per quē fact. fuer.

39 Et q excusetur à lata culpa:voluit Barb.in consil.xxix.ver. q autem non fuerit in lata culpa.vol.ij.

Contrarium,q non excusetur à culpa:Dec.in l. iuris ignorantia.in ij.lect.ver.non obstat gl.C.qui admitti.

40 Secundò amplia,vt etiam excusetur à calumnia, qui viro fide digno credidit:Aret.consi.cliiij.ver.& hoc est.

41 Primò limita,qa ēs viro fide digno nō credit quo ad ea quæ pendent à voluntate Principis,quæ reputātur impossibilia:Abb. consi.xciiij.vol.ij.Bar.in l.j.C.de superindict.lib.x.

42 Secundò limita,vt procedat in viris,nō in mulieribus , qbus credendo quis non excusatur:Barb.in consi.liiij. ver.capio vnam mulierem.vol.j.refert & sequitur Tiraq.de leg.connub. ver. nec vltra minus perspicuum.

43 Tertiò limita,nam licèt qs excusēt credendo, tñ nō tenetur de necessitate quis credere,si nō vult:Bal.in c.cū ꝓtingat. ver.dic q dictum.de rescript.refert & sequitur Affl.super const. de of.capita.& magist.iustit.nu.23.Clau.in l.non solum. §.morte. versi. & cos.ff.de oper.nou.nunc.

44 Contrariū colligit ex tex.in c.cū in tua.de spon. vbi ad dictū vnius grauis psonæ impedit mſimoniū ꝫhendum,& voluit Cassado.dec.xix.de reg.cancell.nu. 1.in fi. & seq.ver.adiicimus.

45 Quartò limita,nā talis credulitas, licèt sit sufficiēs ad opinandū,non tñ est sufficiens ad iudicandū:ita dicit Bal.in l.ij.ver. nota quòd præsumitur.C.si seru.vel lib.lib.x.

46 Quintò limita nam nō excusat,q credidit fide digno in alterius ꝓiudiciū, vt qa tenebatur qs aliquid non facere ꝫ tertiū:nam nō excusatur,si illud faciat ēt,q fide dignus asserat illum tertium esse cōtentum:ita Pau.de Cast.in consi.cccxcv.in prin.ver.ꝑrium verum est.vol.j.refert,& sequitur Fel.in c.cū contingat.ver.limita dupliciter.de rescrip.& idē Fel.in c.cū in iure.ver.& est gl. fi.de of.deleg.vbi allegat gl.fi.in c.si quis præpostera. 50.dist. & in c.licet Heli.in vj.no.de simon.

Contrariū q imò ēt in ꝓiudiciū tertij credēs fide digno excusēt,sentit Fel.in c.ꝓtuas.cl ij.ver.in gl.j. de simon.Balb.in l. Celsus.nu.39.ver.& ideo puto dicendum.de vsucapionib.

47 Et ꝓpterea ex ista octaua ampliatione infertur,an in præscriptione volens præscribere excusetur , si credidit viro fide digno aliquid asserenti,in quo præscriptio fundetur.

48 Et quidē Bar.in l.q fundum.§.,ꝓcurator.ff.de vsuc.,ꝓ empt.tenuit q emens ab aliquo,q asserebat se ,ꝓcuratorē domini,excusetur si à fide dignis fuit sibi relatū illū habere mandatū.& idē Bart. in l.inteſtatæ,q est lex fi.ff.de vsuc.,ꝓ empt.& Bal.in l.j.ver.in ꝫriū vſ.C.de reb.alien.non alien.qui loquitur in executore.& ibi Sal. ver.hæc not.,ꝓ eo.Fel.in c.de quarta.ver. vñ dicit Bar. de præscri. Fel.in c.si diligenti.ver.modus autem proban.de præscri. Balb.in l.Celsus.nu.39.ver.& ex verbis Bar.ff.de vsuc.

49 Et qñ à fide digno accepit ꝓscribēs,q habebat titulū ex quo potuit ꝓscriptio induci,voluit Cyn.in l.j.nu.49.ver.iiij.quærit.C. de seruit.& aqua.Abb.in c.cura.ver. quarta solutio. de iur.patro.

50 Et idē si ,ꝓ pinqui vel socij asseruerūt de titulo patris mei.,put dicit Bal.in l.sup longi.ver.idem si sit causatus.C.de ꝓscript.long. temp.& ibi Ang.ver.si sit causat⁹.Balb.in l.Celsus.n. 44.ff. de vsuc. Alex.in l.j.ver.adde etiam.ff.de eo per quem fact.erit.

51 Et qñ ab ipsomet patre qs audiuit,q ipse emerat,vel aliū titulū acquisierat,pōt iduci ꝓscriptio, vt dicit Bal.in l.indicia.ver. iiij. quæro.C.de rei vendi.vbi vſ ēt requirere quòd cōcurrat fama:& Bal.in l.sup longi.ver.idē si causatur.C.de prescript. longi temp. dicit ex assertione maiorū induci ꝓscriptionem , vt qa pater, vel auus asseruerunt acq sisse titulum.& ibi Ang.ver.idē si causetur ex assertione maioris Bar.in l.Celsus.ver.idē putarem. ff. de vsucap.Ant.de But.in c.si diligenti.ver.item si maiores mei. de ꝓscri. Fel.in c.de quarta.ver.imo dictū vnius.de ꝓscript. Barb.ꝓsi.xxvij. ver.facit ēt quod no,vol.iij.Trigon.sing.lvj.verſ.& p illā gl.Balb. in l.Celsus.nu.39.ver.& his duobus casibus.de vsuc.

52 Et idem si accepi à ,ꝓcuratore,seruo meo,q ipse emerat:Bar. in l.Celsus.ff.de vsuc.ver.errorē instissimū.Bal.in l.sup longi.ver. idem si causatur.Ant.de Bu.in c.si diligenti.ver.in quantum dixi. de præscrip.Bar.in extrauag.ad reprimendum.in verbo,denūciationem.ver.ex quibus etiam.

53 Et propterea dī,q ex dicto vnius fide digni insurgit bona fides:vt dicit Bal.in c.sanctorū.ver.ex dicto vnius.de ꝓscrip.Arc. consi.cij.ver.& ideo dicit Bar.

54 Sextò limita,qa credēs viro fide digno nō excusat à leui culpa.Fulg.in l.Polla.C. de his q.vt indign.ver.in eadē ibi.§. ætate,& ibi Alex.ver.dicit tñ Fulg.hic,& clarius Fel.in c.cū cōtingat. ver. limita ij.de rescript.& Claud.in l.non solum.§.morte.ver. & vltra eos.ff.de oper.nou.nunc.

55 Et iō qa excusatur qs credens fide digno,inferr q custos carcerū,q nobilem carceratū nō arctè detinuit , si ille nobilis ē carceribus aufugiat,excusat:Ang.in l.si à bonæ fidei.versi.itē hic est casus.ff.de rei vēd. Ias.in l.si pecuniā.§. si accepit.in fi.ver.tu adde illud.ff.de ꝑdic.caus.dat.& in repet.I.admonēdi.ver.ad qđ vltimū vide.ff.de iureiur.& in l.iubem⁹.ver.vj. facit.C.de iudi. Fel.in c.cū cōtingat.ver.prima cōclusio.de rescript.Paris de Puteo in tracta. syndic.ver.& adde qa.Barb.ī c.j.de cōmod.ver.vide optimè text. & ꝓsi.xcj.ver.facit lex.vol.iij.& ꝓl.lxij.ver.faciat elegās.vol.j. & ꝓsi. xxvj.ver.vñ dicit.vol.j.& consi.lj.ver.& faciet tex.eo.vol.& cōst. xxxiiij.ver.& j.est inuestigandum.vol.ij. & cōsi.xxxv.ver.& quod voluit Ang.vol.ij.& consi.ix.ver.sed isti de Castellō.vol.ij.& cōsi. xij.ver.facit gl.vol.j.& consi.xxiij. ꝓ quo facit gl.vol.j.& cōst.xxix. ver.quod aūt.vol.ij.& consi.xviij.ver. non enim est præsumēdū. vol.iij.& consi.lix.ver.item nec est.vol.ij.& cōsi.xvj.verſ. ex qbus verbis apparet.vol.ij.Ias.in l.sciendum.verſ.v.vltra Ale.ff.de verbo.oblig.Hispan.in rub.de dona.ītер vir.& vxo.§.ix.nu. 14.ver.& īde est q miles.Gerard.in sing.xxx.Cotta in memorabili incip.no bilitas.Curt.seni.in rep.I.admonendi.nu.139.versic.& ideo.ff. de iureiur.Alciat.in tract.præsumpt.in j.regula, in xlviij. præsumpt. ver.ex ista præsumptione.Tiraq.de nobil.c.xx.nu. 29.versi.hinc quintò.Chassa.in ꝑsue.Burg.ver.plures alias limitationes. Boer. dec.ccxvij.nu.9.ver.iij.limitatur.Sylu. nup.in ver.est nubendum. nu.55.

56 Tertiò ex ampliatione ista ēt īferr, vt excusēt q dixit se scire q audiuit à fide digno,cui credidit:Pet.de Anc.cōsi.xxiiij. ver.potremò aduertendū:Fel.in c.præterea.in j.not.de testib.Ias.in l. de pupillo.§.si qs ipsi Prætori.ver.tu adde singulari⁹.ff.de oper. nou. nunc.Fel.consi.xlviij.nu.23.

57 Pro quo facit quod no.Ant.de But.in d.c.ꝓterea.in ij.not.qa nō vitiat dictū testis,si dicat se scire id quod deponit nō p certam scientiā,sed p auditū,vel famā,vel alia indicia. & añ eos hoc voluit Arch.in c.in domo.ver.& hoc mō,de pœni.dist.iiij.Anto. de But.in c.quoties.ver.in his,in quibus.de testib. & in c. per inquisitionem,in v.not.ver.& not.de elect.

58 Præterea ēt facit,nā ,ꝓ certo scire dicimur,qđ à fide digno audiimus,cui credidimus:gl. in c. cupientes. in princip.in verbo, notitiā.de elect.lib.vj.Gemin.ī c.de capitulis.ver.not. q qs.x.dist. refert & sequtur Fel.in c.ꝓterea.de testib.ver.& vide Dom. Ias.in l. de pupillo.§.si qs ipsi Prætori.ff.de oper.nou.nūc.ver.imo forti⁹. & ī c.j.ver.& dicit Dom.de summ.trinit.Barb.ꝫsi.xij.ver.facit gl. vol.j.Hipp.in rubr.de probat.ver.& vide Fel.consi.xlviij.nu.23.

59 Contrariū q non dicatur habere notitiam certā testis, q audiit à fide digno:sentit gl.in clemen.cā.in verbō,plena.de elect.& clarius ibi Car.in ſ.intimatio.in iiij.q & Imo.ver.not.cx gl.& clarissimè Fel.in c.cum contingat.ver. secunda conclusio, de rescri. & idem voluit Iason.in consi. lxiiij.versicu. sed ista non sunt.volumine iij.

60 Contrarium , q nō excusēt testis dicens se scire qa audiuit à fide digno: ,ꝓbat tex.in c.j.de cler.ꝓ falt.,ꝓmot.Abb.in c,sacerdos. iuj.not.de of.ord.& Cor.cōsi.cclxxiij.vol.j.ver.& dato q Io.Dec. in c.ad hæc.ver.ix.no.de postulat.prælat.

61 Cōcorda, qa ita demū qs dī certò scire qđ audiuit à fide digni,qñ sumus in his,quæ certa probatione sciri nequeunt , ,put est q qs sit filius talis,& ita intelligit ex dictis per Anto.de But. in d.c.præterea.in ij.not.& ibi Imo.clarius in j.nota.de testib. & voluit Bal.in leg.filium.ff.de his qui sunt sui vel alien.iur. in ij. lectu. ver.in

ver.in gl.super verbo,non filium.Anit.de But. in c.j.ver.& not.q testis,de scruti.& expresse tradit Dec.in c.ad hæc.in ix.no, de postul.prælat.

62 Quartò similiter inferr, vt excusēt custos Arcis,q loco sui virū aliàs ,pbatæ conditionis subrogauit,si forsan subrogatus ,pdiderit arcem,& pfidè egerit.Io.And.in addit.ad Spec. in tit. de locat.in fi.ver.nouissimè audiui. Alb.de Ros.fi.ff.de custod.& exhibit.reor.ver.& ,ꝓ declaratione.Barb.ꝓsi.lxij.vol.iiij. in prin.ver. & Io.And.vol.j.& ꝓl.xxxiiij.ver.& qđ voluit.vol.ij.Cur.sen.in repet.I.admonēdi.nu.139.ver.& iō qa.ff.de iureiur.Barb.in c.accedens.el ij.ver.& adduco celebre,vt lit.nō cōte.Ias.in l.si pecuniā. §.sed si accepit.in fi.ver.& iō Io.And.ff.de condict.caus.dat. Cotta,in verbo.nobilitas.Boer.dec.ccxvij.nu.9.

63 Primò limita principaliē conclusionē,nā licèt quælibet causa excusēt à dolo,tñ nō sufficit talē causam allegare, sed necessariū est illā probare:vt not.Cor.in cōsi.ccxliij.vol.iij.& in cōst. cclxxx. vol.iiij.Gomes.in §.ex maleficiis.inst.de actio.

64 Declara,qa non est necessariū illam plenè ,pbare: vt ꝓ Alex. in consi.cxiij.vol.iiij.ponit Cur.Iun.in consi. cxxxij.& consi.xix. Venaf.in consi.xxvij.& in consi.xxxvij.

65 Ideo probatur iuſo concurrentibus aliquibus coniecturis: vt per Ang.in d.l.plagij.Cæpol.in cōsi.ciuili ix.Bar.in l.inter omnes.§.rectè ff.de fur.Are.in consi.lxxx.

66 Secūdò limita,qa necesse est,vt cōstet,q ,pp illam cām fuerit motus ille,q vult se excusare:ita Alex.in cōsi.cij.vol.j. & in cōsi. cxv.vol.iiij.Cor.in cōsi. xxxiij.vol.iij.Clau.in l.iuste.ī fi.ff.de acq. pos.Balb.ī l.Celsus.ff.de vsucap.Cur.seniorꝫ ꝓl.lvj.Dec.ꝫ ꝓsi.cccclxij.Gomes.inst.de actī,in §.ex maleficiis.Rui.consi.xxxiij.vol.iiij.

67 Et q qs fecerit ex dicta cā ,pbatur, si faciens ita declarauerit coram testibus:Aim.de antiq.temp.in iiij.part.nu. 153.

68 Et probatur etiam per iuramentum:Cæpol.consi. crim. xxj. ver.qualiter autem probari.

69 Sed istud non ,pcedit qñ præsumptio iuris est ꝫ iurantem: vt per Aim.in tract.de antiq.temp.in loco proximè allegato.

70 Tertiò limita,qa licèt excusēt qs ,pp iniustā cām à delicto,in qua dol⁹ regrit,nō tñ excusat à pœna stellionatus:Ang.in d.l.plagij.C.ad leg.flan.de plag.Dec.in l.hoc edicto.ff.quod quis iuris.

71 Quartò limita,qa dolus præsumitur potius,q q ex iniusta cā quis sit motus:ita Bar.in l.inter oēs.§.rectè.ff de furt.Ang. in d. l. plagij.Cæpol.in cōsi.ciuil.ix.Cor.cōsi.ccxliij. vol.iij.& in cōsi.cclxiij.vol.iiij.Aret.in consi.lxxx.Rui.in cons.xxxiij.vol.iiij.Cæpol. in consi.crimi.xxj.ver.aut dubit.atur.

72 Quintò limita,qa iusta cā nō excusat à pœna delicti cōmissi in iudicio.Bal.in l.iij.C de calum.Soc.ī ꝓl.cxviij.vol.j. apostil.ad Bal.in d.l.plagij.Gomes.in §.ex maleficiis.inst.de actio.

Contrarium sentit Abb.in c.cum dilecti.nu.7.ver.iij.oppono. de elect.

73 Sextò limita,si errat circa ea,q̄ sunt iuris naturalis,qa talis error nō excusat:gl.in c.sanè.in verbo,antiqua cōsuetudo. de tēp. ordin.& gl.in c.flagitia.in gl.j.xxxij.q.vij.Ang.in l.ex consensu.§. fi.ff.de appel.vbi Imo.& Raph.Com.Ang in d.l.plagii. Abb. in c. cū venerabilis, de cōsue. q ſublimitat. Ias.in d.l.de quibus.ff.de legib.Bal.in dispu.incip.accusatus de vi turbatiua. Alex.in cōsi.ciij. vol.iij.& in l.iuste.ff.de acq.pos.Balb.in l.Celsus.ff.de vsuc.Cæpo. in cōs.ciu.ix.Gomes.in §.ex maleficiis.inst.de act.& in reg.de impetr.benef.viuen.q.iij.Zas.in consi.xxiij.vol.j.

Contrarium tñ tenuit Iac.But. quem refert & sequitur Ange. in l.si quis id quod.§ doli.ff.de iur.om.iud.

74 Tenendo primā opi. idē dicendū est q nō excusat ignorātia iuris ciuilis notorij & indubitati:Imol.& Rapha.Cuma.ī l.ex cōsensu.§ fi.ff.de appel.Fel.in c.nōnulli.§ sunt & alii.de resc.Alex.in d.consi.ciij.vol.j.Balb.in d.l.Celsus.ff.de vsuca.Affli.super consti. in tit.de violen.cir.post.nu.21.

75 Et idem est in prohibitis à iure diuino:vt per Hipp. in l.j.ff.ad leg.Cor.de sicar.& in pract.crim.§ quoniam.Calca. consi. xxviij. Cæpol.consi.crimi.xxj.nu.22.& seq.

76 Aliàs ignorantia iuris excusaret à dolo: Fel.in c.ij. de cōst.& excusat à pœna criminali,sm quod declarat Fel.in d.c. ij. de cōst. Cæpol.d.consi.xxj.nu.22.in criminalibus.

77 Septimò limita,qa iniusta cā licèt excusēt à dolo, non tñ excusat à lata culpa.Bar in l.iuste.in fi.ff.de acq. poss.& ibi Doct. sequunt,& ponit clarè ibi Ias.Cor.in cōsi.ccxliij.vol.iij.& idē Bart. in consi.xcj.Gomes.in §.ex maleficiis.inst.de actio.

78 Octauò limita,qa iniusta cā nō excusat à pœna legali, vel statutaria,qa in hoc casu iusta tū cā excusat,sm Ias.in l.iuste. ff. de acq poss.allegat Arch.& Io.And.in c.j.in verbo,probabilis.de elect.in vj.Bal.in auth.generaliter.C.de epis.& cle.& ī c.j in §.inter pares.de leg.Conrad.Io And.in addit.Spe.in tit.de arb.ver.ex forma statuti.Ro.in rub.de arb.Fel.in c.cum causa.de of.deleg.

79 Sed istud puto verū,qñ lex,vel statutū,non exigit dolū, qa si dolus tñ attenderetur,cā etiam iniusta posset excusare: per not. per Bar.in d.consi.xcj.& per ea quæ suprà dicta sunt.

Contrarium Gomes.in §.ex maleficiis,inst de actio.

80 Nonò limita.qa nō excusat ille,qui cognouit cām iniustā,& adhuc ꝓseuerauit in illa:vt ꝓ Bar.in d.consi.xcj.Bal.in l.si qs id qđ. §.doli.ff.de iurisd.om.iud.Ias.in consi.clxxix.vol.ij.

81 Decimò limita,qa cōsensus iniustus nō excusat à dolo.Ang. ī ꝓs.clxxxvij.allegat Inn.īc.grauis.de depos.Sed tu intellige,vt ibi ꝓ eundē Inn.q paulo post ꝫrium vſ sentire.Vñ declara, vt colligitur ex eius dictis,videlicèt vt hoc habeat locū in iis quæ nō pendent à voluntate partis,prout in prælato q in præiudiciū ecclesiæ non potest approbare sniam iniustam.vt etiam declarat Fel. in c. cum ex officij.ver.& est ratio.de præscrip.

82 XI. Limita,quia iniusta causa non excusat , vt quis luerū faciat.Calca.in consi.xxviij.

83 XII. Limita,quia iniusta cā excusat à dolo presumpto,non à dolo vero.Chassan.in consue.Burg.

84 XIII. Limita,quia licentia inualida non excusat à pœna.Fel. in c.cum causa.de of.deleg.vbi etiam ſublimitat.

85 XIIII. Limita,nam cā iniusta,nō excusat à contemptu iudicis.Gomes.in §.ex maleficiis. insti. de act.secundùm Alex. quem allegat,licèt ipse contrarium teneat.

86 XV. Limita,quia causa iniusta non excusat à violentia commissa cum armis.Maria.Iun.consi.xviij.vol.ij.

CONCLVSIO IX.

ARGVMENTVM.

Procurator non admittitur, vbi pro crimine venit imponenda pœna corporalis.

QVotidie apud Doct.dubitari cōtingit, an in cā criminali possit,,pcurator interuenire:& qđ tex.in l.pen.§. ad crimen.ff.de publ.iud.& in c.veniens. de accusa.vſ firmare,q qñ pro crimine imponitur pœna corporalis a relegatione suprà,non admittitur procurator.

1 Et cū ista declaratione trāseunt cōiter Doct. vt dicit Bar.in d. §.ad crimen.Cæpol.cōsi.crimi.xlvij.& cōclxxij. Ias.in l.cū rem.in ij.no.C.de ,pcu.& istud fuit de mente gl.in d.§.ad crimen. in gl. j. gl.in l.seruū quoque.§.publicè.in gl.iij.in prin.ff.de procu. gl.iij.ī l.j.ff.an ꝑalium.Spe.in tit.de ,pcu.in §.igitur rōne.ver. v. si crimē. Arch.in c.j.de iud.in vj.Boer.dec.cclxxxv.Rationē autē huius cōclusionis ponit ex parte rei accusati Bar.ī d.§. ad crimen. qa aliàs iudicium redderetur elusorium.Et plures rōnes huius cōclusionis cumulat Cæpol.consi.crimi.xlvij.Maria.in c.veniens.de accusat. Secus si imponitur pœna pecuniaria , nam tunc procurator admittitur,vt infrà dicetur.

2 Primò amplia,ēt si quis sit cōiunctus & procurator , qa etiam isto casu nō admittitur.Ias.in l.cum rem.in iij.no.C.de procu. refert,& sequitur Pe.Gerard.sing.lxiij.

3 Secundò amplia , vt ēt accusator non admittatur per ,pcuratorem.tex.est in d.l.pe.§.ad crimen.& ibi gl.ij.Bal.in d.§.publicè. ver.iij.modo.Calcan.in consi.ij.nu.97.

4 Quodlimita nō ,peederein denūciante crimen , q admittit ꝓ procuratorē,vt dicit Maria.ī reperitio.c.qualiter,& qñ. el ij.q.vj. arti.xix.de accusſ.refert,& sequtur Fel.in c.meminimus.ver. ītē addе.de accusſ.Imo.in c.licèt in beato Petro.nu.6.co.tit.

5 Tertiò amplia,ēt si pœna de iure cōi sit pecuniaria, sed ꝓ statu tū imponatur pœna corporalis,ita Fel. in d. c. meminim⁹.ver.ītē adde.de accusſ.Imo.in d.§.ad crimen. ver.si ergo quæratur.

6 Sicut eẽ,qñ pœna de iure cōi esset corporalis,sed per statutū imponeretur pecuniaria,posset admitti ,pcurator.Bart.in d.l. pe. §.ad crimē.ver.quæro extra gl.Io.And.in addi.Spe.in tit.de ,pcu. §.igitur.versic.item q cā est criminalis.vbi dicit ita tenere cōiter Doct.Bal.in l.reos.ver.ītē quæro an crimen.C. de accusſ. & ibi dicit omnes ita tenere.idē tenet ibi Sal.in viij. q. vbi dicit ita cōiter Doct.tenere.Ant.de But.in c.veniens.ver.ex hoc inferr.de accusa.& ibi Maria.vbi dicit ita cōiter tenere Doct.& ver. sed aduerrē dū.vbi loquitur vtrū possit īteruenire ,pcurator ex parte rei. ver. sed cōcludēdo loquitur,an possit interuenire ,pcurator ex parte accusatoris.Cy.īl.reos.in ij.q.C.de accusſ.Imo. in d. §. ad crimen. ver.fiatur statutum.Bal.in d.§.publicè.ver. & circa istud. Ang.ibi, ver.& si pro vulnere.Gram.consi.ciuil.xxxvij.

7 Quartò amplia,siue sit crimē publicum,siue priuatū.ita tenet gl.in d.§.ad crimen.Sal.in l.reos.in vij.q. C. de accu. Ange. in d.§. publicè.ver.& est ratio.

8 Quintò amplia,ēt si pœna corporis afflictiua sit leuis. Bart. in d.§.ad crimen.ver.nō obstat §.ad crimen.Ant.de But.in c.veniēs. de accusa.ver.per quæ concludit Bar.in d.§.ad crimen.

Universidad de Deusto
Biblioteca

9 Sextò amplia, ēt si agatur de imponenda pœna solius relegationis. Bar. in d. §. ad crimen. ver. iiij. dē hic. Cyn. in d. l. reos. versi. si autem sit imponenda pœna. C. de accus. & ista fuit opinio Vltramontanorum, quam tenet Aret. iiij d. c. veniens, & seq. de accus. Bar. in d. §. publicè.

Contrariùm tenet gl. j. in d. §. ad crimē. & gl. iij. in l. j. ff. an paliū. gl. j. in c. veniēs. de accus. & in c. si q̄s, in verbo, p exploratores. ij. q. vj. gl. in l. seruū quoque. §. publicè. in gl. iij. ff. de procu. Io. And. ī d. c. veniens. ver. iij. dicit idē, de accusa. & ista fuit opinio citramōtanorū, quam seq̄untur magis cōiter Doct, tā iuris ciuilis, q̄ iuris canonici, & illā tenet Bald. in l. reos. C. de accusa. Marja. in d. c. veniēs. cum pluribus seq. maximè, vbi istam tenet & dicit cōem, & ab ea nō esse recedendū. Ang. in d. §. ad crimen. ver. sequitur in gl. Sal. in d. l. reos. Imo. in d. §. ad crimen. Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de procu. in §. j. ver. maximè q̄ cā. Bal. in §. publicè. dicit hāc opinionem veriorem: & Ang. ibi, ver. in gl. magna.

10 Declara hanc cōclusionē, q̄ admittaē ,pcurator in cā in qua venit imponenda pœna relegationis, vt ,pcedat q̄n est certum q̄ pœna relegationis dēt imponi: secus q̄n est dubium, an pœna relegationis, vel pœna corporis afflictiua imponi deberet: ita distinguit Sal. in d. l. reos. ver. concludamus igitur.

11 Septimò amplia, q̄ de potestate ordinaria Papa, vel Imperator nō pōt ,pcuratorem admittere ex parte rei accusati: p tex. ī d. c. veniens. de accusa. & multo minus delegatus hoc facere pōt. c. j. de iud. lib. vj. & ibi gl. in verbo, criminalis.

12 Ex ,pprerea nō valet rescriptū, q̄ ,pcurator possit īteruenire: vt dicit Alex. in apostil. ad Bar. in d. §. ad crimen. in prin. p no. per Imo. in d. §. ad crimen. ver. arguo. Barba. in d. c. veniens. de accus. Hipp. in §. sequitur. versi. & dicit Ang. in §. ad crimen. ver. j. capias. & in §. publicè. ver. sequitur in eadem gl.

13 Octauò amplia, si pœna criminis sit pecuniaria: sed non soluēte delinquente trāseat in corporalē, qa ēt in tali cā nō admittit procurator, Bart. in l. ij. in ij. q. ff. de publ. iudi. & in d. l. pe. §. ad crimen. ver. quæro quid si in defectum. eo. tit.

14 Idē tenet Bal. ī l. reos C. de accus. ver. ipse q̄rit. vbi idē tenet, dummodo pœna corporalis sit pœna delicti, & non pœna cōtumaciæ, vt quia sit imposita per eandem legem.

15 Quod ēt sentit Bar. in d. l. ij. q̄n voluit pœnā corporalem inducī ex dispositione eiusdem legis, nō aūt officio iudicis. Ang. in d. §. ad crimen. in fi. ver. qd aūt si pœna capitalis, q̄ vī idem tenere, q̄n pœna ca pitalis induceretur arbitrio iudicis. Imo. in d. §. ad crimen. ver. interdum vero primo loco, qui ampliat,

16 Vt ēt istud ,pcedat dato q̄ pecunia ex cā pœnæ debita, sit deposita, vel ,p ea sit dat⁹ fideiussor, & idē Imo. ī d. l. j. ff. de pub. iud. ver. iij. tāgit Bar. Maria. in d. c. veniens. Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de ,pcur. §. j. ver. item q̄ cā criminalis. vbi dicit ita tenere cōiter Doct. Cyn. in l. reos. in ij. q. C. de accus. Anto. de But. in c. veniens. ver. ex his deducit. de accus. Ang. in l. ij. ver. hoc dictū forte nō est verū. ff. de pub. iud. & ibi Dec. in l. Imperiū. ff. de iurisd. om. iud. Bar. in l. fi. C. de iniur. Fel. in c. meminimus. ver. item adde q̄ ibi pœna. de accus. Ang. in d. §. ad crimen. in fi. ver. Bald. in §. publicè. ver. super ij. Contrarium laso. in l. si quis nec causam. verſic. xj. adde. ff. si certum petat.

17 Et idem est q̄n pœna est pecuniaria: sed delinquēte nō soluē te pōt impune offendi, qa etiam isto casu procurator non admittitur: vt tenet Ang. in l. ij. ff. de publ. iud. ver. secus si non est perpetua. & ibi Imo. ver. tangit etiam hic. Alex. consi. cxvj. ver. prēterea etiam contra Bar. vol. ij.

Contrarium Bar. in d. l. ij. ff. de publ. iud. versi. quæro vtrum excommunicatio. Iaſ. in l. cùm te. C. de procur.

18 Pro resolutione vtriusque casus vide distinctionē Petri Gerardi in sing. lxiij. nā aut pœna corporalis imponiē ob defectū pecuniariæ p eandem legem, & tūc quia dī crimen capitale, nō pōt interuenire ,pcurator: aut in isto casu pœna corporalis nō imponiē ex cadē lege, sed ex officio iudicis: p tex. in l. quicunque. C. de seru. fugit. & tunc potest īteruenire procurator.

19 Nonò amplia ēt si arbitrariū sit iudici imponere pœnā, vel pecuniariā, vel corporalem, qa nec in tali cā pōt procurator interuenire, ſm Pet. de Anc. cōsi. cclxxij. Bar. in d. §. ad crimen. Ang. ibi circa fi. & Imo. ver. quid aūt si pœna. Bal. in d. §. publicè. verſ. ij. oppono. Ang. qui declarat ibi. ver. & si accusato.

20 Decimò amplia, ēt si agaē de reuocādo libertū ī seruitutē, ex quo seruitus morti æquparaē. Ang. in d. §. ad crimen. ver. iij. fallit.

Contrarium Maria. in d. c. veniens. Imo. in d. §. ad crimen.

21 XI Amplia in oī casu, in quo etiam nō veniret pœna corporis afflictiua, tñ iudici videatur principalē debere venire, vt ab eo melius informato veritatem habeat. Bar. in d. §. publicè. Cyn. in lege, reos. in penul. q. C. de accus. Bar. in lege ij. §. defendi. ff. ex qb. cauſ. in posſe. eat.

Cōtrarium Iac. But. in l. fi. C. de ,pcur. Bal. in d. §. publicè. Alex. in apostil. ad Bar. ibi dum allegat tex. in c. j. de iud. in vj.

22 XII. Amplia, q̄n nō veniret imponēda pœna corporis afflicti ua, sed regreret pœna pſentiā personæ. Paul. de Caſ. in d. l. seruum quoque. §. publicè. ver. mihi videtur. ff. de procurat.

23 Primò limita, q̄n iudicium deducit̄ per inquisitionem, & nō per accusationem: ita Inn. in c. ex parte. circa princ. in verb. pinterpositam. de test. Soc. in reg. cccxxxij. in j. limit. Cæpol. in consi. lxxij. in fi. & in consi. xl. nu. 13. in j. q.

Contrarium Bonicontius, in trac. de accusat. nu. 29. Ang. in d. §. publicè. ver. nec habet locum.

24 Et ista pars maximè ,pcedit, q̄n citatur inquisitus, vt compareat personaliter, vel vbi crimē super quo in q̄rit̄, executionē ordinis impedit. Hoſt. in c. qualiter, & q̄n. §. debet, in gl. in ver. illi. de accuſ. Bonicont. in loco prox. alleg.

25 Potest saluari prima opinio quando per modū inquisitionis de crimine agitur ciuiliter, vel q̄n inquisitus non haberet respondere inquisitioni sub iuramento.

26 Vel quàndo per viam inquisitionis non pōt quis capitaliter damnari, sed à relegatione infrà: vt declarat Cæpol. in d. consi. lxxij. in fin. verbis.

27 Secundò limita, q̄n impunitas accusati, vel inq̄siti est notoria, vt qa accusatur de crimine, de quo quæri nō pōt. Bal. in lege, seruum quoque. §. publicè. ver. quæro iuxta p̄dicta. de procu. Cy. in l. reos. in vj. q. C. ſic accusat, q̄ hoc tenet, q̄n bannū est notorium. Soc. in d. regu. cccxxij. in ij. limita. & idē quod Cy. concludit Bar. in d. §. ad crimen. Cæpol. in caut. lxvj. & in cōsi. xlvij. Cor. in consi. cclxxxj. vol. iiij. Pau. de Caſ. in l. vbi pactū. ver. item inducit Bar. C. de transac. Ang. in l. filiusfamiliàs. §. veterani. ff. de ,pcurat. Matth. de Afflſuper const. aliàs sub rubrica, de seru. indem. comit. nu. 12. Albe. de Ros. in l. filiusfamiliàs. §. veterani. ver. vlt. ex prædictis colligo. ff. de procu. Ang. in d. §. ad crimen. ver. vj. fall. & Imo. ver. vj. fall. ver. quid aūt si per formam, vbi plus tenet idē esse ēt si accusato de crimine capitali nulla exceptio, & nulla defensio competere possit. Et q̄ in cā notoria criminali capitali admittaē procurator. ponit Fel. in d. c. meminimus. ver. itē adde. de accuſ. Hip. in prac. §. opportunè. n 98. & in rub. de prob. ver. item vltra p allegata. Alex. in apostil. ad Bar. in d. §. ad crimea. in princ.

28 Et propterea infertur, q̄ q̄n asseritur interfectum fuisse bannitum, quilibet pro innocētia occisoris hoc potest allegare. Bar. in l. vbi pactum. C. de transact. Et idem Bar. in cōsi. cvij. & Ang. in d. l. vbi pactum. Sal. in fi. Pau. de Caſt. versi. item inducit Bar. & ibi Alex. ver. item inducit Bar. Ang. Aret. inſt. de except. in rub. ver. ex quibus Bar. Ang. ī l. planè. ver. vnde si ex forma statuti. ff. de petit. hæred. Imo. in l. fi. ver. & idem q̄ dixi super. ff. à quib. appel. non licet. Ang. in l. filiusfamilias. §. veterani. ff. de procur. & in l. quos p hibet. ff. de postul. Hippo. in pract. §. constante. nu. 48. & in §. postquam. nu. 54. Abb. in c. illa. nu. 4. de accuſ. Petr. de Anch. in c. veniens. nu. 8. de accuſ. Fel. in c. cum super. versi. non solum pro interesſe. de re iud. Ang. Aret. in §. sequens alia. versi. & ista faciunt. inſtit. de actio. Hip. in l. si quis ne quæſt. ver. repetere etiam alium casum. ff. de quæſt.

29 Contrariū q̄ imò, p occisore nemo possit cōparere ad allegandū bānum, nisi q̄n per statutum exceptio banni impedit litis cōtestationē, tenuit Bal. in c. j. §. iniuria, de pac. iur. fir. ver. si impunitas. & in d. l. reos. ver. ista sunt, quæ faciūt. vbi dicit, q̄ tūc demū pōt procurator cōparere ad allegandū bannum, q̄n per statutum exceptio banni opponitur iurisdictioni, sed q̄n non iurisdictioni, sed causæ exceptio ista opponitur, tunc procurator non admittitur. & idem in l. j. C. quomo. & quando iudex.

30 Tenendo primam opinionē sublimita j. in bannito per contumaciam, quia tale bannum non potest allegari per procuratorem. Hipp. in §. postquam. in pract. sua criminali. & in l. vnica. nu. 136. C. de rap. virg.

31 Sed si exceptio bāni esset notoria: tūc ,pcurator admitteret: qa ista exceptio impediret litis cōtestationem. Cy. in l. reos. ī ij. q. C. de accuſ. Bar. in d. §. ad crimen. Ang. in d. l. reos. vbi ponit qualiter debeat cōcipi cōparitio illius q̄ vult defendere in quisitū. Bal. in l. j. C. quomodo & q̄n iudex. ver. quæro si procurator. & consi. ccxxxviij. ver. ij. q̄rit. vol. ij. & in l. ij. in vlt. no. C. vt nemo priuat. secus si ista exceptio regrit altiorē indaginē, vt dicit Bal. in c. j. §. iniuria. de pac. iur. firm. Ang. in d. §. ad crimen. ver. vj. fall. Iaſ. in §. sequitur. ver. & pro ista iam est annus. inſtit. de act.

32 Et in notoriis admittitur defensor etiam in causa capitali. Gram. consi. j. nu. 38. & plurib. seq. post dec.

33 Tertiò limita, nisi ,pcurator ex principis gratia admitteretur in cā criminali capitali. Soc. in d. reg. cccxxij. ī iij. fall. Hip. in pract. §. sequitur. nu. 17. Ang. in d. l. pen. §. ad crimen. ff. de pub. iud. ver. j. capias. Barb. in c. veniens. de accusat.

34 Quartò limita, q̄n esset cā criminalis capitalis, in qua posſet deuenīri ad sententiam diffinitiuā contra absentē, quia in tali casu

su posſet ,pcurator interuenire. Guid. de Suzar. in d. §. publicè. & in l. seruū quoque. ff. de ,pcu. Cy. in l. reos. in iij. q. C. de accuſ. Pet. de Anc. in c. veniens. in v. oppoſ. eo. tit. sentit gl. mag. in d. §. publicè, q̄ ponit regulā, q̄ in his casibus admittit̄ ,pcurator, in quibus absens pōt condemnari, & in lege j. in gl. tertia. ff. de procur. Imo. clarè in d. §. ad crimen. ver. in eadem gl. ver. ix. & vlt. Cor. consi. xvij. vol. iij. in cōsi. cclxxiij. eo. vol. & istam dicit cōem, licet disputationis gratia q̄riū teneat Ang. in d. §. ad crimen, Maria. in d. c. veniens. vbi dicit istam cōem. Rot. dec. cccclxxxv. in nouis, vbi dicit istam communem. Bellam. qui idem dicit in dec. sua ccxvij.

35 Sed isto casu magis, vt defensor innocentię, quā vt ,pcurator admittit̄: ita Io. And. in addit. ad Spec. in tit. de ,pcur. §. j. ver. item q̄ cā criminalis. Bar. in d. §. ad crimen. & in extrauag. ad reprimēdū. in verb. legitimè. Ant. de Bu. in c. veniēs. ver. ad primū oportet videre. de accuſ. Soc. in d. reg. cccxxij. ī iiij. limit. Ang. ī d. §. ad crimē. ver. ix. & vlt. fall. Aret. in cōsi. cxlvj. vbi dicit istā cōem. & Bal. q dicit oēs ita tenere in l. reos. ver. quærit hic q̄n absens. C. de accusa. & ibi Sal. in ij. q. & ibi Fulgos. Bal. in d. l. seruū quoque. §. publicè. ver. tunc istud facit ad aliam quæstionem. Alex. q dicit istā cōem opi. & de cōsuetudine seruari in consi. cxvj. ver. nō obstat ſm argu. vol. ij. Cæpo. q̄ſ. lxxij. ver. ij. hoc ēt probatur. Abb. in c. veniēs. nu. 10. de accuſ. Pau. de Caſt. in l. seruum quoque. §. publicè. ff. de ,pcura. Alex. cōsi. iiij. vol. ij. Cepo. cōsi. crimin. xlv. ver. ,pterea principaliter. & cōſ. xl. & cōſ. xlvj. ver. itē qa cum iste absens. Grat. cōſ. xcviij. ver. ,ptensa cum ex forma. vol. j. Iaſ. qui dicit cōem, in l. fi is qui. ver. & aduerte diligenter. C. q testa. facer. poſſ. Cor. consi. cxciij. vol. j. & cōſ. xvij. vol. iij. & cōſ. cclxxiij. eo. vol. & q̄ſi. fi. eo. vol. & consi. cxxij. vol. iiij. & cōsi. cclxxxj. vol. iiij. Cæpol. q̄ſ. crim. xlvij.

36 Contrariū, q̄ procurator non admittaē ēt in casibus in q̄bus absens damnari pōt, tenet Ang. in d. §. publicè. sentit Fel. in c. meminimus. ver. vj. conclusio. dum allegat tex. in c. veritatis. de dolo & cōtu. ponit Bal. in d. c. veritatis, ver. solutio vbicūque sīa diffinitiua. Ang. in d. §. ad crimē. ver. mihi autē vī. Bal. in d. §. publicè, ver. tunc istud facit ad aliam quęſtionem. Alex. in consi. cxvj. vol. ij. vbi istam dicit magis communem.

Tenendo illam opinionem magis cōem, q̄ admittatur excusator, vel defensor, non autem procurator,

37 Amplia, vt ēt procurator cū mandato admitti posſit: tanquā excusator, vel defensor: vt dicit Cor. q̄ſ. xvij. vol. iij. ver. dato tñ q̄ procur. & consi. cclxxiij. ver. dato q̄ ,pcu. eo. vol. & consi. cxxij. vol. iiij. Alex. cōsi. iiij. nu. 3. vol. vj. & fuit de mente Imo. in d. l. pen. §. ad crimen. ver. tu adde. & sentit Ang. in §. publicè. ver. sequtur. Cæpo. ī consi. xlvj. ver. & licet. gl. ibi. idē voluit Maria. in d. c. veniēs. ver. sed aduerte. Pau. de Caſt. in l. seruū quoque. §. publicè. ff. de ,pcur. ver. nō tñ curo. Alex. in l. maritus. circa fi. ver. & ista faciunt. C. de ,pcur. Rot. in nou. dec. cccxiiij. Ant. de Canar. in tract. de excusat. q. xxxj. Io. de Ana. in c. veniens. ver. in gl. j. de accusat.

Contrarium sentit Rota in nouis dec. cccclxxvj.

38 Secundò amplia, etiam si sit masculus vel fœmina, seruus vel liber. Bar. in d. §. publicè.

39 Declara, vt p Bal. ibi. ver. q̄ro vtrum requiraē. & Ang. ibi. ver. sequit. vt hæc ampliatio procedat in excusatore, q allegat causas absentiæ in facto q̄ſistentes: secus aūt si quis allegaret cās absentiæ consiſtentes in iure, vt puta iudicis incōpetentiā, vel priuilegium absentis. nam tunc requireretur habilitas personæ.

40 Primò limita, qa talis ſic cōparens, nō pōt facere proceſſum causæ, sed defendere dēt ex actis in cā factis: vt declarat Inn. in d. c. veniens. ponit Cæpo. cōsi. xl. nu. 16. & seq. Hipp. in pract. in §. sequitur. Pau. de Caſt. in l. seruū quoque. §. publicè. ff. de procur. qui declarat quid possit facere iste defensor.

41 Secundò limita, si reus esſet citatus ad psonaliter cōparendū, nam tunc non admittitur procurator. Rui. consi. cxviij. vol. v.

42 Tenendo aliā opinionem, q̄ ēt procurator isto casu admitta tur: intellige q̄n persona principalis esſet præsens, sed comparere nollet: quia non excusaretur si vellet comparere per procuratorem in causa capitali: ita declarat Cor. d. consi. suo xvij. ver. maximè moderando eam. vol. iij.

43 Quintò limita principaliter, q̄n non agaē ,p delicto ad pœnā capitalem inferendam, sed potius ad quandam satisfactionē injuriæ: vt declarat Soc. in d reg. cccxxij. in v. fall.

44 Imò generaliter q̄n de crimine agitur ciuiliter, semper pōt interuenire ,pcurator: sentit gl. in c. veritatis, in verb. defendē do. de dol. & cōtu. gl. expreſſa in d. c. veniēs. in gl. j. & ibi Ant. de But. ver. dicit gl. Rot. in nou. dec. cccxxx. gl. in c. j. in verbo, criminalis. in princ. de iud. lib. vj. Bal. in cap. ex conqueſtione. in vlt. not. de reſt. ſpol. Arch. in c. j. de iud. in vj. Bar. in §. ad crimen. in j. oppoſit. & in ij. oppoſi. & ibi Ang. ver. v. fallit. Imo. ver. interdum vero ex crimine. ver. iij. fallit. Ang. in d. §. publicè. ver. secus si non imponitur. & ibi Pau. de Caſt. ver. pro declaratione. ver. mihi vī. Ant. de But. in c. tuę. ī viij. no. & Abb. in ij. p. Imo. in penul. no. & ibi Pe. de Anc. in vij. no. de ,pcu. Spe. in tit. de ,pcu. in §. j. ver. xj. cū agitur. Hoſt. in c. veritatis. de dolo, & contu. super gl. in verbo, scripserint. Fel. in c. meminimus. de accuſ. ver. secunda cōclusio. & in c. super his. in vlt. no. eo. tit. Grat. consi. lxxj. vol. ij.

45 Idem si cā criminalis incidit in cā ciuili. Bal. in d. l. seruū quoque. §. publicè. ver. si tu tenes opin. Ia. Bu. Soc. in d. regu. cccxxij. in xij. fall. Fel. in c. meminimus. de accuſ. Domi. in c. ex antiquis. ver. not. j. incidenter. liiij. dist. Imo. in d. §. ad crimen. ver. & ex hoc vī. Gram. consi. ciuili xxxvij.

46 Idem si ciuilis in criminali. Bal. in d. §. publicè. ver. vnde bene fateor.

47 Sextò limita, q̄n tertius non inq̄situs de delicto p̄tenderet interesſe aliqua ,pbabili rōne, si inquisitus de delicto cōdemnaret, qa tunc admitteretur ad defendendū ipsum inquisitū in cā criminali capitali. gl. iij. in d. l. seruū quoque. §. publicè. ī ver. huic oppo nitur, vbi admittit̄ dominus ad defendū seruum suum. gl. in d. c. veniens. Spe. in tit. de procu. in §. j. ver. viij. cum seruus. Hoſt. in c. veniens. ver. itē in seruo accusato. de accu. Abb. in c. illa. ver. & facit. de accuſ. vbi log tur nedū de seruo, sed ēt de monacho, vel alio subdito. Bar. ī d. l. penul. §. ad crimen. ver. itē oppono. q log tur de seruo, filio, & monacho. Ant. de Bu. ī c. veniēs. ver. septimū ca sum, q addit idē esse ,p clerico, pro vaſallo, & pro ciue. Cor. cōſi. cxciij. vol. j. vbi extendit ad ciuē ,p interesſe ciuitatis. in ver. & da to sinc p̄iudicio veritatis. vol. j. Soc. in d. reg. cccxxij. in vj. fall. Fel. in d. c. meminimus. ver. iij. cōclusio. Cæpol. in consi. criminali, xl. nu. 15. & consi. xlv. & consi. xlvj. ver. siautem Iac. pater. Mant. cōſ. clxxxvj. vbi extendit ad filium respectu matris.

48 Soc. in regu. cccxxij. fall. ix. extēdit ad debitorē, vt creditor q aliàs non pōt ,psequi creditū, nisi ,p operas sui debitoris, possit ,p ipſo comparere in cā capitali. & in marito extendit Barb. ī apoſt. ad Bar. in d. §. ad crimen. Imo. in d. §. ad crimen. ver. itē extra gl. ponit de filio, seruo, & monacho. Io. de Anan ī c. veniens. ver. in eadē gl. Bal. in l. reos. in i. q. C. de accuſ. & in l. seruū quoque. §. publicè. ver. ex hac solutione infero. Ang. in d. §. ad crimen. ver. iiij. fall. & Imo. ver. iiij. fallit. & in ver. v. fallit. Ang. in §. publicè. ver. sequit in ea. gl. Rui. qui ampliat in consi. v. vol. v. & consi. ix. vol. v.

49 Quod limita, vt per Bal. in d. §. publicè. ver. ex hac solutione. nisi verba statuti repugnarent.

50 Et idem cē pro patre filius potest cōparere. Bal. in l. exigendi. in iij. q. C. de procur. Soc. in reg. cccxxij. in xv. fallen.

Contrarium sentit Cæpol. caut. lxvj.

51 Sed quantū ad hoc, vt valeat iudicium criminale intentatum cē filium ſine consensu patris, distingui debet, vt per Bal. in l. fili⁹. ī prin. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. nā aut sumus in pœna corporali, & tunc non requirit consensus patris, aut sumus in pœna pecuniaria, & tunc pater debet interuenire, si in tali casu tenetur pro filio, aliàs secus.

52 Septimò limita, in personis illustribus, qui posſunt etiam in causa criminali capitali procuratorem constituere. glo. iij. in d. l. seruum quoque. §. publicè. Soc. in d. reg. cccxxij. in vij. fal. Grat. in consi. lxxi. vol. iij.

53 Contrarium, q̄ illud tantummodò sit rōne causæ iniuriarū, sentit gl. in c. veniens. de accuſ. Bar. in l. si q̄s. C. de iniur. Spe. in tit. de procu. §. j. ver. sed pcedens. Fel. in c. cum te. de re iud. Cy. in l. fin. C. de iniur. Ang. in d. §. ad crimen. in fi. ver. ,p quorū opin. & Imo. ver. ideò potes aliter respondere. Maria. in c. veniens. verſic. vnde ego arbitror. de accuſat.

54 Octauò limita, retenta prima opinione in præcedenti limitatione idē esse in clericis: vt dicit Soc. in d. regu. cccxxij. in viij. limit. Grat. in cōsi. lxxj. vol. ij. Maria. in d. c. veniens. ver. ex prędictis infero: tamen loquitur de prælatis tantum.

55 Nonò limita, nā tutor pro pupillo accusat. Soc. in regu. cccxxij. in ix. fallen.

56 Decimò limita, qa aduocatus pōt cōparere, licèt prohibeatur procurator. Soc. in d. regu. cccxxij. in x. fallen.

57 XI. Limita generaliter, vt oīs instructor innocētiæ possit interuenire ēt in causa capitali. Bart. in d. l. penul. §. ad crimen. versi. ista eorum opinio. & in prima quæſt. & alij per nos allegati suprà in quarta limitat. Cæpol. cautel. cix. Rui. consi. v. vol. v. & consilio ix. volu. v.

58 Contrarium, q̄ excludatur ēt defensor, licèt iudex ex officio deberet recipere probationes innocentiæ, & perquirere veritatem: voluit Cæpol. caut. lxvj. & caut. cix.

59 Sublimita primam opi. niſi statututum, non cōparentē principali personaliter, excluderet omnem defensionem. Per. Gerar. in sing. suo lxiij. in fin.

60 Itē admittitur excusator allegās cās absentiæ, vt est tex. ī d. §. ad crimen. & ibi gl. ii. & ī d. l. seruū quoque. §. publicè. in gl. iij. Spe. ītit. de procur. §. j. ver. x. Fel. ī c. meminim⁹. ver. quinta cōclusio. & ibi Abb. ī v. no. q ampliat siue excusatio q̄ſistat ī facto, siue ī iure.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Rot. in nou. dec, cccxliij. & alij Doct. allegati suprà ī ampliat. quæ limit. Cæpol. in consi. xlvij. Bar. & alij omnes in d. §. ad crimen. Cagn. in l. nemo alienæ rei. ff. de reg. iur. Arch. in c. reos. v. quæ. iij. Gram. consi. ciuil, xxxvij. & consi. xcv.

61 XII. Limita, nã pro cõstituto in carceribus ẽt in cã criminali capitali admittit procurator. Rot. in nou. dec. ccj. Philip. Franc. in c. i. ver. qñ aũt ꝓtituens. de iudic. in vj. Maria. in c. veniẽs. de accus. Bar. in d. l. penul. §. ad crimen. in j. q. in fi. Bal. in d. l. reos. ver. vlterius quæro. Imo. in d. §. ad crimen. ver. restat nunc videre. Soc. in reg. cccxxij. in xi. fall. Arch. in c. veniẽs. ver. ij. quæro. de accus. Bar. in l. nõ tñ. ff. de appel Ang. in §. ad crimen. ver. ij. fallit. ver. vij. fallit. & Imo. in ver. ij. fallit. Staphil. de lit. grat & iust.

Contrariũ tenet Richar. de Salyce. in l. seruũ quoque. §. publicè. ff. de ꝓcur. Sal. in l. reos. C. de accusat. in ij. q. in ij. argu. Ant. de But. in c. veniens. ver. ex his deciditur. de accus. Bal. in rep. l. seruũ quoque. §. publicè. ff. de ꝓcu. Ang. in d. l. seruũ quoque. §. publicè. ver. eo. modo nõ interueniat. vbi dicit ita practicari. Card. in cap. veniens, ver. dicit tñ Bar. de accus. Abb. in d. c. veniens. nu. 20. Cæpol. in consi. xlvij. versic. & ideo melior ratio. Pau. de Castr. in d. §. publicè. ver. prædicta etiam procedunt.

62 Tertia fuit opinio Bal. in l. reos. C. de accusat. ver. ij. circa hoc quæritur, q ꝓ reo carcerato potest interuenire procutator, nõ tamen quo ad litem contestandam, torturam subeundam, & audiendam sententiam: vt dicunt Doct. omnes primo loco allegati,

Limita. vt ẽt pro carcerato non possit interuenire procurator ad audiendam sententiam: vt dicunt Doct. prædicti.

Tenendo secundam opinionem,

64 Limita, nisi ex causa necessitatis: vt per Bal. in d. §. publicè.

65 XIII. Limita qñ in cã criminali procedi potest ꝑ mortuum, quia tunc admittitur procurator. Bal. in l. reos. circa fi. versi. circa quintum. C. de accus. Fel. in c. meminimus. ver. quarta conclusio. de accusa. Soc. in reg. cccxxij. in xij. fall. Maria. in d. c. veniens. Ale. in apostil. ad Bar. in d. §. ad crimen. in princip.

66 XIIII. Limita, qñ ꝑ vniuersitatẽ proceditur ad pœnã pro crimine, ga tunc ꝓcurator admittitur. Spe. in tit. de procur. §. i. vers. xiiij. sentit Bar. in l. ij. §. i. in fi. ff. de accus. Bartol. in extrauag. ad reprimendũ. in ver. legitimè. Alex. in apost. ad Bar. in d. §. ad crimen. Ang. in l. furti. §. fi qs alieno. ff. de his q not. infam. Soc. in reg. cccxxij. in xiij. fallen. Fel. in c. meminimus. ver. quarta cõclusio. Bar. ī tã collatores. circa mediũ. C. de re mili. lib. xij. Alex. in apostill. ad Bar. in l. aut facta. §. fi. in apostil. mag. ff. de pœn. Maria. in c. veniẽs. de accus. Chassa. cõs. j. Arch. in c. j. de iud. lib. vj. Ang. in d. §. ad crimen. ver. viij. Imo. ver. viij. fallit. Bal. in d. §. publicè. ver. vlteri⁹ q̃ro.

67 Ista limitatio põt fundari in eo, quia vniuersitas non potest corporaliter, vel capitaliter puniri. Inn. in c. grauem. de senten. excom. Marian. in d. c. veniens.

68 XV. Limita ī moniali, quæ nõ dẽt exire clausurã monasterij. Fel. in d. c. meminimus, ī ver. quarta cõclusio. de accusa. Maria ī c. veniens. in j. opi. licet in alia videatur tenere cõtrariũ. de accusat.

69 Idem est in infirmo, qui cõparere non põt. Grat. in consi. xcviij. vol. j. Fel. in d. c. meminimus. ver. iiij. conclusio.

70 XVI. Limita, nam ẽt in cã criminali admittitur procurator, super eo q accusator non potest accusare. Bal. in d. l. seruũ quoque. §. publicè. ij. q. Bar. in d. l. pen. §. ad crimen. ver. quæro procur. Per. de Anch. in c. veniens. versi. ij. quæro. de accus. Alex. in consi. cxxxviij. vol. vj.

71 Vel qñ libellus est ineptus. Bal. in l. seruum quoque. §. publicè. in ij. q. Bar. in l. pen. §. ad crimen. ver. quæro procura. Anch. in c. veniens. ver. ij. quæro. de accus. Alex. consi. cxxxviij. vol. vj. Grat. in consi. lxxiij. nu. 3. vol. j.

72 Vel si iudex sit incompetens. vt per Docto. in locis proximè alleg. & per Bal. in l. j. Cquomodo & quando iudex. Gram. consi. j. nu. 39. & seq. post decis.

73 Vel quando carceratus est clericus. Gram. consi. j. post dec. nu. 24. & consi. ciuil. clij.

74 Et in istis casibus procurator potest implorare officium iudicis. Gram. consi. ciuil. clij.

75 XVII. Limita, qñ in cã criminali quæritur de nullitate sñæ la tæ, quia in tali iudicio pt interuenire ꝓcurator. Bal. in l. reos. vers. quæro hic. C. de accus. Arct. in c. veniẽs. ver. & adde. de testib. Hip. in pract. in §. sequitur. nu. 6. Grat. consi. lxxiij. nu. 3. vol. j.

76 Quã conclusionem q procurator interueniat, Bar. intelligit qñ exceptio nullitatis, vel alia quæ non tangit crimen, venit examinãda separatim à crimine, & ad alium finem, q̃ ad examinationem & decisionẽ criminis: sed qñ quæstio examinatur separatim à crimine, tñ tendit ad excludendũ crimen, vel tendit ad decisionem criminis, secus est. ita Bar. in d. l. penul. in §. ad crimen. ver. q̃ro quid si ista exceptio. Bal. in l. j. ver. quæro si ꝓcurator. C. quom. & qñ iudex. Pet. de Anc. in d. c. veniens. ver. pone de facto. Imo. in d. §. ad crimen. ver. si autem exceptio. Bal. consil. ccxxxviij. versi. ij. quæritur. vol. ij.

77 Sublimita, etiam nisi sñia lata excluderet plenam rei defensionem. Bal. in d. §. publicè. ver. iuxta prædicta.

78 XVIII. Limita, nam in causa criminali permissa est appellatio pro eo qui est condemnatus ad mortem. l. non tantum. ff. de app. Soc. in reg. sua cccxxij. qui intelligit, vt etiam procurator possit pro tali appellare.

79 XIX. Limita, qñ procurator in cã criminali, qui non dẽt admitti, parte non opponente admissus fuit, nã processus valet gestus cũ tali procuratore. gl. in verb. criminalis, in c. j. de iud. lib. vj. Spe. in tit. de procura. §. i. versi. sed pone. Io. de Imo. in d. c. j. de iud. Archid. in c. qui generaliter de procura. in vj. sentit gl. fm vltimã lect. in d. l. quamuis. C. de adult. Dom. in d. c. j. in fi. & seq. Archi. v. q. iij. c. reos. Rot. in nou. dec. cli. & in dec. ccccl xxxv. in nou. ver. ij. dixit. Bellam. dec. dccxvij. ver. dixi ij. Bal. in d. l. seruum quoque. §. publicè. ver. mõ quæro vtrum processus. & in l. ij. ver. & hoc cognoscit. C. qui accusa. nõ poss & in l. reos. ver. quæro q si illa exceptio. C. de accus. Bal. in l. licet. ver. fed qd dices. vbi hoc tenet in ꝓcurator e rei, & secus dicit in ꝓcuratore actoris. de ꝓcur. Ang. ī d. §. ad crimen. ver. segtur in text. Cæpol. caut. ccl. Oldra. in consi. cxxx. ver sicut est ẽt videre. Roma. in ꝑsi. ccxv. Etiam dicit cõem Hipp. ī §. sequit. Ias. in l. patre furioso. ver. vndecimò facit. ff. de his q sunt sui vel alien. iur. Bal. in c. ex ꝓquestione. ver. vlt. no. de rest. spol. Fel. in c. meminim⁹. ver. vltima ꝓclusio. de accus. Are. ĩl. licet. ver. in iij. aũt casu. C. de ꝓcu. Maria. in d. c. veniẽs. Bonincontius, ī tract. de accus. nu. 5. Imo. in d. §. ad crimen. ver. ij. casu principali.

Contrariũ Bar. in l. pen. §. ad crimen. in fi. q. de pub. iud. Cy. in l. quamuis. C. de adult. Sal. in d. l. quamuis. Fel. in c. fcisci tatus. ver. similiter gl. de rescrip. Bal. in l. ita demum. ver. fed quid dicemus. C. de procu. Alex. ibi, Bal. in l. quamuis C. de adult. Prepos. it. Alex. in c. si qñ. ii. q. vj. Abb. in d. c. veniens. Ang. in l. quãuis. C. de adult. Io. And. in c. j. de iud. in vj. in nouel. circa fi. Io. de Anan. in d. c. veniẽs. in fi. verb. Are. in l. cum mota. C. de trãsactio. Gomes. in c. j. de iud. lib. vj. vbi dicit istam partem veriorem, & magis communem.

Tenendo opinionem quòd processus reddatur nullus opposita exceptione,

80 Limita hoc nõ ꝓcedere, si opponat exceptio post ꝓclusionẽ in cã, & sñia veniat ferẽda pro absolutione rei. Rot. in nouis, dec. ccccl xxxv. Bellame dec. dccxvij. Bart. in d. §. ad crimen. in finalib. ver. q simpliciter loquit. q opposita exceptio post conclusionẽ nõ operat. Bar. in d. l. seruũ quoque. §. publicè. Bal. in d. l. quãuis. q tenet q post conclusum in cã non põt opponi ista exceptio, siue ferenda sit sñia absolutoria, siue condemnatoria. C. de adult. Corset. in sing. in verbo. procur. Grat. in consi. lxxi. vol. ij.

81 Sublimita. ga talis exceptio ẽt post conclusionẽ opponi põt per reũ absentem, qui comparuit in causa per procuratorem, qñ sententia veniret ferenda contra ipsum. Bal. in l. reos. ver. quæro quid si illa exceptio. C. de accus.

82 XX. Limita, nã socius potest defendere socium suum in cã capitali. Spe. in tit. de procura. §. i. ver. xij. per socium. gl. in c. si qñ. in gl. fi. circa fin. j. q. vj. Bald. in d. l. seruum quoque. §. publicè. ver. vnum hic quæro.

Contrarium Imo. in c. licet. nu. 6. de accus. Præpos. Alex. in c. si quando. ij. q. vj. Dec. in c. cùm M. nu. 12. & ibi Ripa, de const. Ant. de But. in c. cùm M. ver. item nec suppiet. eo. tit. & in c. cùm dilecti. ver. gl. j. de dol. & contum.

Tenendo hanc secundam opin. magis communem,

83 Limita non procedere qñ delictum esset connexum, aut correlatiuum, prout est adulteriũ, vel incestus: ita Maria. in c. veniẽs. in xxxv. fall. refert, & sequitur Fel. in c. cùm M. ver. hanc conclusionem limita. de constitut.

84 XXI. Limita pp necessitatẽ pp quam etiam in causa capitali procurator admittitur. Bal. in l. minimè. C. de appell.

85 XXII. Limita, nã qñ dubitatur, an vulnus sit mortale, potest admitti ꝓcurator sub cõditione, si non sequat mors: ita declarat Bal. in l. & elegãter. in §. si dolo. ff. de dol. mal. refert & sequif Alex. in apostil. ad Bar. in d. §. ad crimen. in prin.

86 XXIII. Limita, nam ẽt in cã criminali capitali admitti potest procurator ad vnũ articulũ tantum, puta ad dilationem petendã, vel testes producendos. gl. ij. in d. l. penul. §. ad crimen. gl. iij. in d. l. seruum quoque. §. publicè. Ant. de Bu. in c. ex parte. ver. venio ad fm. de rest. spo. Inn. ibi circa princip. in verb. per interpositam. & idem Inn. in c. dilectorum. de testi. cogen. Fel. in c. meminimus. de accus. Grat. in consi. xcviij. nu. 4. vol. j. Bonifac. de Vitali, in tract. malef. in tit. de procurat. & defensor.

Contrariũ Inn. in c. veniens. de accus. Spe. in tit. de procura. §. j. ver. sed nũquid. Bar. in d. l. penu. §. ad crimen. Gui. Pap. q. cccxxxviij, licet ipse teneat quòd possit constitui procurator ad videndum

dum productionem testium partis aduersæ. Imo. in §. ad crimen. versi. in eadem gl. ibi, si cuiusdam. Pau. de Cast. in §. publicè. versi. ad alios verò actus.

87 XXIIII. Limita, nã licèt nõ admittatur procurator, quilibet tamen potest implorare pro inquisito officium iudicis. Gram. consi. j. nu. 24. & seq. post decis. vt fuit superius dictum.

88 XXV. Limita, quando in quisitio esset vel inepta, vel calumniosa: prout hos duos casus prosequit Hippo. in cõs. xliij. nu. 40. versi. alia etiam ratione, & seq.

CONCLVSIO X

ARGVMENTVM.

Nemo in propria domo capi potest.

1 NOn põt quis capi in domo. l. plerique. ff. de in ius voc. l. nemo de domo. ff. de reg. iur.

2 Primò amplia, etiãsi domus non sit ꝓpria, sed eam inhabitet. ita Bar. Albe. Gul. Bal. Paul. de Ca. & Iason in d. l. plerique, Maria. in tract. citat. in xvij. artic. in ij. q. & ibi in vj. specie de citat. ad domũ. Pau. de Cast. ī ꝑsi. ccxj. incip. viso puncto in scripto. in j. par. & in cõs. incip. notãdũ q si domus. vo. j. Dec. in d. regu. nemo. ff. de reg. iur. Ferra. cautel. xxij.

3 Secundò amplia, etiamsi sit domus, in qua qs sit missus in possessionem ex primo decreto, per iud icẽ. Ferrat. caute. xxij. Ias. in d. l. plerique. alleg Bald. in auth. & qui. C. de bonor. auth. iud. pos.

4 Tñ iudicio meo Bal. ī d auth. ver. pone missus, &c. tenet ꝺriũ, quia cõcludit q citatio facta in dicto loco, tàquã facta domi nõ valet. quia non dicitur habitare in domo, sed morari: & ꝓpterea nõ venit propriè appellatione domus, & loquitur de citatione verbali, ñ de reali: ipse aũt Ias. intellexit, q sicut realis facta domi nõ valet, ita nec facta ī dicta domo, in qua missus est in possessionem ex primo decreto: sed Bal. hoc non dicit, imò dicit, q citatio facta in dicto loco non dicitur domi facta.

5 Tertiò amplia, etiãsi habitaret in cabanna, vel cassina, Rom. in d. l. plerique. & ibi Alex. & la. Maria. in tract. citat. in xvij. arti. in ij. q. Ferrat. caut. xxij. Boer. decì. ccxxx. nu. 4.

6 Quartò amplia, etiamsi sit domuncula, vel parua casa, vt per Iaso. in d. l. plerique.

7 Quintò amplia etiam in stabulo iuncto domui, quia reputatur pars domus. Ias. in d. l. plerique. & vide in viij. ampliatione.

8 Sextò amplia, etiamsi quis in naui caperetur, Albe. de Rosa. in l. pen. per illũ tex. ff. de his qui deie. vel effud. in §. fi. & in ij. par. statutorũ. q. xxxv. in qua naui soleret moram facere, & cõmorari, & nõ haberet aliã habitationẽ, vt sunt isti nautæ, ꝑ illud q, de qd cabanna dicit Maria. in tract. citat. in loco allega. in iiij. ampliat.

Cõtrariũ Roma. in l. j. §. domũ. el ij. ff. ad Senatusc. Sylla. Ias. in d. l. plerique.

Tenerẽ primã opi. in naui, prout Dec. in d. regu. j. nemo. ff. de regu. iur. tenet primam opi. & eam defendit.

9 Septimò amplia idẽ in molendinario, si habitaret in molendino. vt per Iaso. in loco prælligat.

10 Nec quicquã facit in ꝺrium illa opinio, q censeatur rusticũ prædium, prout etiam dicitur in naui in præcedenti ampliat. ga ista dispositio procedit in vrbano, & rustico prędio, in quo quis habitationem faceret. Maria. ī tract. cita. in xvij. arti. in ij. q. in iiij. ampliat.

11 Octauò amplia in horto iuncto domui. vt per Ias. in d. l. plerique. Maria. in tract. citat. in loco supradicto, in v. ampliat.

12 Nonò amplia, etiam si causa sit criminalis, ex qua pœna veniat parti applicanda. sentit Bar. in consi. clxix. incip. statuto ciuitatis Tudert. Ias. expresse in d. l. plerique.

13 Decimò amplia, etiamsi summa debita sit maxima. Albe. de Rosa. in d. l. plerique. qui dicit Docto. ita communiter tenere. & Iaso. in dicta l. plerique.

14 XI. Amplia, etiãsi in illa domo non habitaret tempore anni, quia satis est q habitet eo tempore, quo captus est. ita Maria. in tract. cita. in loco alias allegato in j. ampliat. Deci. in regu. l. nemo de domo. ff. de regu. iur.

15 XII. Amplia, etsi ostiũ sit apertũ. Maria. in tract. citat. ibidem in v. ampliat. Pau. de Ca. in d. l. plerique. Ale. & dicit Maria. ita cõiter teneri, quamuis Ang. teneat contrarium in d. l. plerique.

16 XIII. Amplia, etiam in hospitio, secundùm Paul. de Castr. in consi. ccxj. vol. j. Dec. in regu. l. nemo. ff. de reg. iur. quod intellige quando ibi commorabitur, non si vt viator. vt in ij. limit.

17 XIIII. Amplia, quia sicut non potest extrahi de domo ꝓ causa ciuili, ita nec pro causa ciuili potest extrahi de ciuitate, vel ꝓuincia. Sal. in auth. si verò. de adul. Fel. in c. fi. de foro compe.

18 Primò limita, vt nõ ꝓcedat ī apotheca, quia in ea potest quis personaliter capi. secundũ Pau. de Cast. Alex. & Ias. in d. l. pleriq;. & Paul. de Ca. ī dicto ꝑs. ccxj. ī j parte. vide bonũ consiliũ Paul. de Cast. xcij. vol. j. facit quod no. Bar. in l. j. ff. de libe. agnos. in l. iiij. §. prætor ait. ff. de dam. infect. vbi citatio facta in apotheca, non dr facta domi. Maria. in tract. citat. in d. ij. q. in vij. specie citat. ad domũ. idẽ in principali cõclusione tenet Sal. in consi. suo incip. cum quæritur an prohibitus Cor. in cõs. ccvj. vol. iij. & cõs. cciij. vol. j. Pau. de Ca. in l. cætera. §. hoc senatusconsulto. ff. de leg. j.

Cõtrarium colligitur ex no. per Pau. de Castr. in cõs. ccccliiij. vol. j.

19 Secũdò limita, qñ qs caperetur in taberna, & esset ibi velut viator, nõ animo ibi cõmorandi. vt no. Ias. in d. l. plerique. in ij. limi. Pau. de Cast. in dicto consi. ccxj. vol. j. Bald. in l. fed & si. ff. de in ius vocan. Dec. in regu. l. nemo de domo. ff. de regu. iur. Fel. in ca. quoniam. de offic. ordin.

20 Et facit quod no. Bal. & Flor. ī l. j. §. habitare. ff. de his qui deiec. vel effu. q citatio facta in hospitio nõ censetur facta domi: la tè Tiraq. de retrac. lignag. §. ix. in gl. ij. nu. 31.

21 Secundò etiam facit quod no. Bald. in l. ea quæ in fi. C. qũo, & qñ iud. vbi citationes, quæ pro maleficiis fiunt contra forenses in hospitiis, de iure nõ valent.

22 Tertiò limita, nã in porticu domus põt quis capi. Ang. Ale. Pau. de Ca. & Ias. in d. l. plerique. Bal. in l. fed & si. ff. de in ius voc. Imol. in l. cætera. §. hoc senatusconsulto. ff. de le. j. & ibi Alexan. & Ias. & q factũ in porticu non dicatur factum in domo. Bart. Ang. Imol. Pau. de Cast. Alex. & Ias. in d. §. hoc senatusconsulto. Bal. in rub. ff. sol. mat. Maria. in tract. cita. in loco aliàs allegato.

Contrarium Bald. in d. §. hoc senatusconsulto. Calca. in consi. lxx. & consi. lxxiij.

23 Quartò limita, qñ quis esset in ostio domus extra clausurã, quia capi posset. Ang. Alex. & Ias. in d. l. plerique. & sentit etiam ibi Paul. de Cast. dum loquitur de porticu. Signo. Homod. in cõs. xvj. vbi q potest capi in limine portæ. Imol. in l. cætera. §. hoc senatusconsulto, ff. de legatis primo.

24 Facit q no. Bar. in l. j. §. i. ff. de cloac. vbi qñ aliquid fit in ostio intra clausuram domus dicitur esse factum in domo, secus qñ fit extra clausurã ostij, ga tunc nõ dicitur factum in domo. Imol. in l. cætera. §. hoc senatusconsulto. ff. de leg. j. & in l. Gallus. §. ille casus. ff. de libe. & posth. Iaso. in d. §. hoc senatusconsulto. Maria. in tract. cita. in xvij. artic. in ij. q. in v. ampliatione.

25 Qui sublimitat dictã cõclusionem, nisi aliqua pars corporis, vel aliquod membrũ esset iter clausurã: ex mente Io. Petrucij, & dicit istam opi. æquam & fauorabilem: licèt ipse de ea dubitet.

26 Quintò limita, qñ qs caperetur in scalis etiã domui affixis, sed extra domũ existentibus, ita Iaso. in d. l. plerique. per not. per Bal. & alios in l. fistulã. §. scalis. ff. de serui. vrb. præd. licèt cõtrariũ teneat Roma. in d. l. plerique.

27 Sextò limita, nam quis in domo aliena capi potest. Abb. Ro. Alex. & Ias. in d. l. plerique.

28 Quod intelligũt ibi Ro. Alex. & Ias. procedere, nisi dominus domus prohiberet: licèt Dec. reprobet in l. nemo. ff. de reg. iur. istã sublimitationem.

29 Alio mõ etiã Ias. sublimitat in d. l. plerique. nisi esset domus viri, vxoris, vel patris, etiam si filius sit emancipatus, quia tunc re putatur propria domus.

30 Septimò limita, vt etiã in domo propria possit quis capi, qñ in illa non habitat. Abb. in d. q. xxxv. in ij. par. statu. Ias. in d. l. plerique. Maria. in tract. cita. in xvij. arti. in ij. q. in j. ampliatione.

31 Dec. in reg. l. nemo. in prin. ff. de reg. iur. nã ꝓpria domus nõ dicitur, nisi ea in qua quis inhabitat. Bar. in l. nec in ea. ff. de adult.

32 Octauò limita ga põt qs capi ī domo ꝓpria ad effectũ, vt acceptet officiũ publicũ ad quod est desiignatus. l. ex oĩb. C. de decur. vbi Bart. hoc expresse ponit. & ibi ẽt Ioan. de Platea. & Ang. & Rom. in l. iiij. §. prætor ait. in j. no. ff. de damno infecto. & Rom. in dicta l. plerique. vbi etiam Alex. & Iaso. Paris. in tract. fynd. Ferrat. caut. xxij. licèt ꝺriũ sentiat Albericus in dicta lege, plerique.

33 Nonò limita in obligato ad factũ, vel ad id ad quod præcisè tenetur, quia pro tali obligatione potest capi in domo. Bald. in l. ex omnibus. C. de decur. Iaso. in ix. fallent. in l. plerique. Iaso. in d. l. stipulationes nõ diuidũtur. ff. de verborum obligat. & in l. si ita stipulatus essem abs te. eodem titu.

34 Decimò limita, stante iuramento, propter quod quis præcisè potest compelli. Ferrat. caut. xxij.

35 XI. Limita in debitore suspecto de fuga, qui etiã in domo capi potest. vt tenet Bal. in lect. antiq. & Ias. in x. fal. ī d. i. plerique. & idẽ Ias. ī l. j. §. sed excipiunt. ff. de fer. & idẽ Ias. ī l. vinũ. ff. si cer. pet.

36 XII. Limita in causa criminali, in qua potest qs capi etiã in ꝓpria domo. gl. ī l. nemo. ff. de reg. iur. gl. ī l. fed & si. ff. de ĩus voca. Bar. in cõs. clxix. & ī l. ex omnib⁹. C. de decur. lib. x. in l. sacrilegij §. cũ eo. ff. ad l. Iul. pecu. Bal. ī l. fed & si. ī l. lect. & ī ij. ff. de in ius voc. Ang. ī l. pleriq;. cũ l. seq. Pau. de Cast. ī d. l. plerique. Alex. & Ias. ix

Universidad de Deusto
Biblioteca

fal.Maria.in tracta.citat.in loco supradicto in v.ampliatione.Paris Put.in tract.fynd.Ferra.caut.xxiij.Fel.in c.i.de sponſ.

37 XIII.Limita,qñ iudex feciſſet præceptū alicui, qui ſe cōtinere tet domi,vt deberet corā ſe cōparere ſub certa pœna fiſco applicanda,qa tūc ſpreto mādato ēt in ꝓpria domo ꝓcapi pōt.Bart.in d.l.ſacrilegii.§. cum eo.ff.ad l.Iul.pecul.Pe.de Anch.& Imol.in c.j.de pig.vbi Imol.Pau.de Ca.& Alexan.in d.l.plerique.Roma.in l.iiij.§.prætor ait.ff.de dam.infect.Ang.in §.fi.inſt.de act. Cæpol. caut.lj.Maria.in tract.cita.in loco proximè allegato.Gom.in c.j. nu.42.& ſeq.de iud.in vj.Ferra.caut.xxij.licèt dicat,qꝫ cū difficultate poterit practicari,& ponat remediū contra tale præceptū.

Contrarium Roma.in l.ſatis.ff.de in ius voc.Iaſ.in l. plerique. & in l.i pecūiariis.C.de ꝓcu.Paris Put.in tract.ſynd.& allegatur Abb.in c.ad petitionē.de ꝓcu.ſed'in lib.meo hoc nō dicit,vt perpendit Gomeſ.qui reprobat Iaſ.in d.c.j.nu.42.& ſeq.de iud.in vj.

38 XIIII.Limita in debito fiſcali,qa ꝓ illo pōt quis capi etiā in ꝓpria domo.Bal.in lect.antiq.& ibi Iaſ.in d.l.plerique.in xij.fal.ꝓ tex.in l.ſacrilegii in fi.ff.ad l.Iul. pec. allegat ēt Iaſ.not.in l.nemo carcerē.C.de exact.tribut.lib.x.ſed ibidē,qꝫ pōt capi,nō tñ quòd poſſit in domo capi,quia hoc ibi nullus dicit quem viderim.

39 XV.Limita,niſi renunciatū eſſet diſpoſitioni d.l.plerique,& ex cōuentione actū eſſet qꝫ debitor etiam in domo propria capi poſſet,ita tenet Iaſ.in d.l.plerique.in xiij.fal. ponit Maria.in tract. citat.in xvij.arti.in ij.q.in v.ampliatione.

40 Et plus voluit Iaſo.in loco prædicto idem eſſe ſi renuncia tum ſit omni legum auxilio.

Contrarium in hoc vltimo colligitur ex no. per Alex.in cōſi. xxxvij.vol.ij.

41 XVI.Limita,quia ad euitandū periculū mortis ēt inuitus de domo ruinoſa extrahi pōt.c.ipſa pietas.§.itē ſi duo.xxiij.q.iij.vbi gl.& ponit Iaſ.in d.l.plerique.in xiiij.fal.illam fallentiā etiā ponit Hippo.in ſing.clxxxix.&illā gl.ad hoc ꝓpoſitū ponderat Alex. in apoſtil.ad Bal.in l.non tñ.ff.de appel.& Fel.in c.contingit.el j. de ſent.excom.Alex.in l.quamuis ff.ſol.mat.

42 XVII. Limita in cauſa ſyndicatus,in qua poteſt quis extrahi etiam inuitus de domo propria,Paris Put.in tract.ſynd.

43 XVIII. Limita in eo q repertus per officialem extra domū, confugiſſet in domum,quia inde extrahi poſſet.ita Bal.in repe. l. cunctos populos.C.de ſumma Trin.poſt mediū. Hippo.in ſing. ccxxv.Alex.in conſi.xxiiij.vol.ij.

Contrarium Bal.Rom.& Iaſ.in d.l.plerique.in ix.ampliat. Maria.in trac.cita.in loco aliàs allegato in v.ampliatione. Chaſſa.in conſue.Burg.Fel.in c.ſi.de foro compe.

CONCLVSIO XI.

ARGVMENTVM.

Crimen rebellionis ſeu leſæ maieſtatis,an ſententia im requirat.

NOn ſine controuerſia diſputant Doct.illam queſtionem,an in crimine rebellionis, vel læſæ maieſtatis requiratur ſententia.

1 In qua quidē cōcluſione hanc diſtinctionē adhibēda eſſe exiſtimo,nā ſi loquimur de iure ciuili antiquo ante diſpoſitionē extrauagā qñ nuper. in tit.qui ſint rebel. & in c.cùm ſm.de hæret.in vj,certè hoc iure attento vī requiri ſnīa cōdemnatoria, per tex.in l.q̄ſitū,in prin.ibi, qñ ante damnationē dñs eſt.ff. qui & à quib.& per text.in l.amiſſione.§. qui deficiunt,ibi, quos ſenatus hoſtes iudicauit.ff.de capi.diminu.Barr.in l.Imperator.ff.de iur. fiſc. & in l. ſi debitor. ff.q̄ in frau.credi.& in l.poſt ⁊ctum.ver.ſm tempus.ff.de dona.Ang. in tract. malef in verbo, *the hurt adito*.nu.16.Soc ꝑcxxij.ver.iij.probatur.vol.j.Card. cōſ. cxx.in fin.ver.itē etiā.& iſtā dicit magis cōem opi.Incertus auth. in tract.de crim.læſæ maieſt.Pau.de Caſt.in cōſ.ccxij.in fi. vol. ij. Bal.in cōſi.xcvj.ver.ij.eſt videndū.vol.iij.& in l.j.§. qui deficiunt. in j.not.ff.de capi.diminu.Cuma.in cōſ.clxxi.Alex.in conſil.xcv. in prin.vol.vii.Dec.ī c.ſanè.el ij.in iiij.no.de oth.dele.Calcan.ꝑſ. lj.ver.ad tollendū.& conſi.lxvj.verſi. ſed ad tollendum.Gramm. deci.cv.nu.62.ver.maximè dubium.

2 Et pro hac parte facit,nā rebellis etiam ꝙ ipſo iure amittat ea q̄ ſunt iur.ciuilis,tñ antequā ſit condemnatus,ſi vtatur iuriſdictione,valēt geſta per cū,qui remanet poteſtas Regia,q̄ eſt iuriſgentium,in cuius locū ſucceſſit iuriſdictio, per tex. in l.Barbari⁹. ff.de off.Prætor.& ita concludit Bar.in extrauag. quoniam nup. in verbo,rebellandū.circa medium.in titu. qui ſint rebelles.Alc. in conſi.xiij.vol.vj.

Contrarium verò tenuit Dy.& quidā alij,vt colligi poteſt ex not.in d tract.incert.auth.de crim.læſæ maieſtatis.

3 Sed iſta dubitatio vī hodie ſublata ex diſpoſitioe.c.cùm ſecū dum.de hęret.in vj.& extrauag.quoniam nuper. in titul. qui ſint rebel.quæ tollit difficultatem ꝙ in crimine rebelionis nō requiratur ſententia condemnatoria.

Stante igitur diſpoſitione dictæ extrau.quoniam nuper,inſurgit alia difficultas ,an in tali crimine,ſi non requiritur ſententia condemnatoria,requiratur ſaltem ſententia declaratoria.

4 Et ꝙ requiratur declaratoria,voluit Arch.ī c.felicis.ſup ver.in famis.& ibi Io.And.ver.infamis.&Dom.de pœnis in vj.Io.And.ī c.ij.ver.ſed anteq̄ ſit renunciatū.de præſcr. in vj.Iaſ.in ꝑ.xxj.ver. iiij.obiectū eſt.vol.iij.Cuma.in conſi.clxxi.Alex.cōſi. xcv.vol.vj. Pau.de Caſt.in conſi.ccxij.in fi.vol.ij.Dec. in c fanè. in iiij.nor.de oſt.dele.Bertr.conſi.lxxv ij.nu.4.& ſeq.vol.j.in antiq.Calca.cōſi. lxvj.Capi.deci.clxij.in iiij.difficu.Pariſ.conſi.j.nu. 23.vol.j.Corn. in conſi.ciiij.vol.j.Alex.in conſi.ciiij.volu.j.Gram.deciſ.xv.& deciſ.cv.nu. 56.Pariſ.conſi.cj.nu. 117.vol.j.

5 Ratio autem prædictæ cōcluſ.videtur eſſe,qa etiā in pœnis.q̄ ipſo iure inferuntur,requiritur ſententia declaratoria, vt ēt tex. in c.cū ſecundum.de hæret.in vj.de qua dicetur in ſeq.concluſ.

Contrariū,qꝫ etiā nō requiratur declaratoria,voluit Bar. in d. extrauag.quoniā nuper.ver.circa ſecundū.Anchar.in cōſ.cclxvij.ver. ꝓ hoc optimè.Cor.in cōſ.xci.vol.j.& cōſ.xcvj.ver. tñ his nō obſtantib⁹.vol.iiij.& cōſ.cccxij.ver.& ꝓpterea dicit Bar. vol. j.Soc.cōſ.xxij.ver.ij.principaliter & ver iij. ꝓbatur.& ver.iij.hoc probatur.vol.j.Dec.conſi.dxliiij.nu.4.verſic.etiamſi non ſit condēnatus.Ruin.conſi.ij.ver.nec obſtat.& conſi.ſi.nu.4.volumi.v. Pariſ.conſi.j.nu.94.ver.& comprobatur.vol.j.

6 Tenendo primam partem magis communem.Primò limita, in rebellione notoria facti permanentis,in qua nō requiritur declaratoria.Cor.in²d.conſ xci.vol j.Soc.in cōſi.xxij.vol. j. Grāma. deciſ.cv.nu. 13.& ſeq.Calca.in conſi.lij.nu. 8.& conſilio lviij.

7 Secundò limita, ſi ſit inchoatus proceſſus,nam tunc geſta valent licèt ſententia non fuerit lata. Bart.in tract.de Tyran.ver.xj. quæro.& dicetur in concluſ.ſeq.in iij limit.

8 Tertiò limita , & declara,vt quo ad vtile dominiū tam in crimine rebellionis,quā in crimine læſæ maieſt.quis ſit ipſo iure priuatus,ſed quo ad auocandā poſſeſſionem eſt neceſſaria ſentētia, ita Gram.deci.cv.nu. 55.& ſeq.poſt l'ſer.in c.i.§.calli.iis de prohi. feud.alie.& idem voluit.Alex.in cōſi.ciij.nu.23.vol.j.Iaſ. in cōſi. xxj.vol.iij.& hoc idem voluit Igneus in l.neceſſarius.§.non aliàs. nu.52.ff.ad Syllan.quem refert,& ſequitur Gigas ī tract.de pœn. commit.crimen læſæ maieſtat.cap.xxv.

9 Et quo ad feudū requiri etiā declaratoriā ſententiam poſt cōmiſſam rebellionē per vaſallū, voluit Alex.in ꝑ.ciij. vol. j. Curt. in tract.feud.in iiij.parte.Afflict.ſup Cōſt.Capic.deci.clxij.ver.& donec feratur.n.15.Gram.deci.xv.nu.10.& deciſ.cv.n.59.& ſeq.

10 Nam vaſallus ꝓpter culpam nō priuatur feudo niſi per ſententiam.Alex.conſi.xxx.vol.vi Pariſ.in conſi.ci.nu.15.vol.j.niſi in certis caſibus traditis per Bal.in c.j. §. callidis. de prohi.feud. alien.per Fede.& per Alex.in conſi.xcij.vol.vj.

CONCLVSIO XII.

ARGVMENTVM.

Declaratoria requiritur in pœnis,quæ ipſo iure inferuntur.

1 EX præcedentis cōcluſione colligitur illa iuris ꝓpoſitio,ꝙ etiā ī pœnis,q̄ ipſo iure inferunt declaratoria ſententia ꝓ illius executione requiritur,tex.eſt ī c.cū ſecundū. de hæret.in vj.& ibi Anch.circa fi. ver.ꝑſicationis.& Io.And.ibi.ver. ꝓmulgata.Io.And.ī c.j.ver.ſufficit indicē ꝓnunciaſſe.de homic.ī vj.& ibi Do.ī §.fi.ver. ſufficit iudicē. Bal.ī c.j.ver.itē no.de feu.ſine culp. nō amit.& ī auth.qui ſemel. ver.ſiautē ex ſola cōtumacia.C.quomo.& qñ iud.Maria.in c.Iudæi.de Iud.Bal.ī l.quæ ſub cōditioe. §.fi.ver. vel dic. ij.ff. de cōdi. inſt.& ī c.j §.vel ſi cū filia.ver.q̄rit hic gl.qb.mod. feu. ami.Anch. in d.c cū ſecundū.īij.no. de hŕt.in vj.& ibi Do.ī §. ꝑſicationis.in ij.no.& ibi Frā.ī ij.no.Anch.ī cle.j.īvj.no. de pœn.& j.c.cupiētes. §.q ſi p xx.ver.itē collige ex hac gl.de elec.lib.vj.Anch.ī c.felicis. ver.vel dicere poſſum⁹.de pœnis.Ang.in auth.de inceſt.nup.ver. anteq̄ ſit ꝓnunciatū.de præſc.in vj.& ibi Do.ver.q̄ro an in apprehenſione.Abb.in c.quenit.ver.ſed circa p̄dicta.de ꝓpr.l.& ibi Frā. ver.ſi verò factū.Car.ꝑ.lxxiij.ver.ꝓ hoc eſt ratio.Bal.ī l. iubem⁹. ver.addetū.C.de ſacroſ.eccl.Fel.in c.Rodulph.ver.declaratoria. de reſcr.Domi.in c.j.§.fi.ver.& ſufficit.de homi.in vj.Bal.in auth. hoc ampli⁹.ver.q̄ro vtrū hęres.C.de fid.eic.Do.in c.ij. ver.ex iſto dicto Bart.de ꝑcſſ.in vj.Alex.in apoſtil.ad Bar.in l.Imperator.ff. de iur.fiſc.Fel.in c.ꝓterea.verſi.quib⁹ adde Bal. de ſpon. Dec.in c. cùm non ab homine.verſ.tertia cōcluſio eſt. & ibi Fel.ver.ſed ex omnibus dictis Doctorum,de iudiciis. Lapus aliegat. cxxvij.cica ſi

ca.ſi.verſi.ſed circa prædicta.Barb.in c.ex parte.ver.no.ꝙ vaſallo alienante,de feud.Cur.in trac.feud.in iiij.par.nu.76. ver.iſtud eſt magnum dictū.ver.cōſtat ergo ex prædictis.Iaſ. in l. ſi qs iniquū. §.q autem.ver.in cōtrarium moueo difficultatem. ff.ꝙ quiſque iur.Car.conſilio cxxvii.ver.ſi ſoror ſenior.

Abb.in c.verū.verſi.hanc tñ opinionē,de foro cōmpet.Bertr. ꝑ.ccxvij.ver.prætereà ſuppoſito. vol.iij. in nou.Deci.Neap.cxij. nu.2.in nou.& deciſ.cxxj.n.24.in nouis.Ale.in ꝑ.cxxiiij. in prin. vol.j.ver.plus dicit ibi Bal.vol.j.Ant.de Bu.in ꝑ.xxij.verſ.ex quo cōcludo.Roma.ꝑ.ccxj.ver.ij.moueor.Io.And.in c.eū q.verſ.eo ipſo.de ꝓb. lib.vj.Rui.cōſ.lxxv.ver.ſi verò non ſit manifeſtum. vol.iiij.Fel.in c.j.ver.nō obſtat ēt.de conſti.Ang.in l.interdum. §. ſi tibi.ff.qui pot, in pig.habe.ver.iij.no.Car. in c.extirpandæ.ver. & vltimò.de præb.Alex.in cōſi.ciij.vēr.& gñaliter.vo.j.Gram.in conſi.cv.num.60.ver.maximè cum.& conſi.ciui.xlvij.

Contrarium Domi.in conſi.cxlvj.ver.prætereà nō eſt verum.

2 Primò limita,niſi factū eſſet notoriū, qa tūc in pœnis, q̄ ipſo iure inferuntur,nō requiritur ſnīa declaratoria.Domi.in c. cùm ſm.in §.cōfiſcationis.in ij.no.& ibi Fran.etiā in ij.no.de hæret.in vj.Abb.in c.cùm nō ab hoīe.ver.ſed certè ſubtiliter.de iudi.Feli. ī c.Rodulphus.ver.limita.j.de reſcr.& in c.cùm nō ab hoīe. ver. limita j.de iud.& in c.j.ver.& hinc'eſt.de cōſt.& in c.ij. verſ.quod dictū eſt.de ſpon.Abb.in c.ꝑſenti.de cenſ.Fran.in c.ꝓpoſuit. ver. vltimò no.de app.Calca.cōſ.lxvj.ver.voluerūt tñ aliqui.Ang.in tract.malef.in verbo,q dñs iudex videns.n.36.Dec. in c. cùm nō ab hoīe.ver.iij.ꝙlu.de iud.& ī c.peruenit,ver.ij.hoc quòd dictū, de app.vbi declarat.Hipp.in rub.de ꝓb.verſi.itē vltra.& in pract. p̄dicta.in §.aggredior.nu.125.ver.nō omitto tñ vnum.Reꝓuff.in cōcor.ſub rub.de publi.cōcubi.Deci.Neap.cxxj. nu.25.ver.& licèt.in nou.Dec.in l.ſi.nu.16.verſi.& in tali caſu.ff.ſi cer.pe.Pariſ. ꝑ.50.ver.dicit inſuper.nu.51.vol.j.Goza.ꝑ.j.ver.faciunt notata ꝑ Docto.Rui.in ꝑ.clxxxj.n.10.ver.qñ aūt eſt notoriū.vo.j.Ant. de Bu in c.peruenit.ver.no.ꝙ in imponenda.de appel. Pariſ. cōſ. j.nu 39.ver.ſuaderi poſſunt.vol.j.

3 Amplia idem eſſe ſi de facto ſit publica vox & fama.Ang.in l. interdū.§.ſi tibi.in iij.no.ff.qui potio.in pigno.habeantur.

Contrarium, ꝙ etiam in notorio requiratur ſententia,voluit Feli.in c.euidentia.ver.& aduerte.de accuſ.& in c.inquiſitionis. eo.tit.ver.& vnde Bal.

4 Quæ opinio ſaluari poteſt,qñ nō ſuccedit pœna ipſo iure, qa tunc etiā in notoriis requirit ſententia, & ita ꝓcedunt notata ꝑ Fel.ī locis p̄alleg.& qđ no.Bar.& Im.ī l.is cui bonis. ff. de verbo. obl.dū loquūtur de executione qñ notoriū eſt , quia ex actis eſt verificatum debitorem nō eſſe ſoluendo,ita ꝓdēdit qđ no.Bar. in l.emptorem.ff.de act.emp.& ita intelligo opi.incerti authoris in tract.ſuo de crim.læſę maieſt.nu.22. ver.ex quibus etiam.

5 Sublimita primam opi.cōmunē habere locū in notorio omnibus patenti, & inexcuſabili,vt dicit Dec.in c.peruenit.de ap.& ibi Fran.ver.& hoc quādo.& Dec.in l.ſi.nu.16.ff.ſi cer. per. ſecus autem quando allegatur aliquid ſimpliciter eſſe notorium,quia multa allegantur tanquàm notoria quæ non ſunt.& ita dicunt Doctor.alleg.in hac limitatione.

6 Secūdò ſublimita,nā licèt ſuper notorio facti reſpectu ipſius facti nō ſit ferenda ſententia declaratoria,tñ ferenda eſt ſuper declaratione notorietatis ,ita Dec.in d.c.peruenit.ver.& hoc bñ ꝓcedit.de iud.& in l.ſi.n. 16.ff.ſi cer.pe.allegat ad hoc nō. per Bal. & Sal.in l.ea quidem.C.de accuſ.& Aret.in conſi. clxiij.

7 Secundò limita principaliter ,nā in notorio dato ꝙ ſententia debeat ꝓcedere executionē,tñ executio facta nō præcedēte declaratione nō irritaꝫ, ſi cōtingat poſtea ꝓbari veritatem notorij. Bal.in c.j.de feud.ſine culp.nō amitten.verſ.ſed ſine aliqua declaratione.Alex.in cōſ.vj.ver.& plus dicit Bal.vol.iij.Iaſ.ī ꝑ.xxj.ver. ij.reſpondetur.vol.iij.Rui.ꝑ.clxxxi.verſ.prætereà etiam. vol.j.& cōſi.ij.verſ.prætereà in caſibus.vol.v.& conſ.iiij. verſi.poſtremò nō obſtat.eo.vol.Chaſſa.in conſue.Burg.ver.aduerte tamen.

Contrarium Ruin.conſi.cliij.verſ. & quamuis.Alexā. ibi dicit ita communiter teneri.vol.j.& couſi. 50.verſ.& iſtud etiam non negat.volumine primo.

8 Primam opin.intelligit Rui. facto non exiſtente dubio , ſecus quando factum poterat eſſe dubium. ita Rui.conſi.lvij.verſic. & quamuis Bal.vol.iiij.& conſi.ij.ver.& hoc dictum.vol.v.

9 Tertiò limita,vt concluſio habeat locū qñ agitur de nouo ꝓceſſu inchoando,ſecus vero qñ de inchoato ꝓceſſu perficiēdo, quia in tali caſu nō eſt neceſſaria declaratoria,ita Io.And.ī addit. ad Spe.in rub.de appel.ī iiij.lib.in ver.ex prædictis quæriť. Domi. ī c.cū ſecundū,in §.cōfiſcationis.in ij.not.& Franc.ibi in ij.no.de hęret.in vj.Fel.in c.cū nō ab homine.ver.limita ij.de iud.in c.Rodulphus.ver.limita hoc.de reſcr.&.ī c.ij.ī fi.vbi remiſſiuè.de ſpō. Fran.ī c.ex ratione.ver.ſed dubitaſ.de app.& ibi Im.ver.ſed aduerte.Lap.alleg.cxxvij.ver.& facit ad hoc.Præp.ī c.ex ratiōe.nu.33. ver.ſed punctus eſt.de appel.

10 Quartò limita reſpectu fructuū, qa is q̄ pœnā incurrit,ipſo iure ēt ante declarationē nō facit fructꝰ ſuos,ſed ſunt ipſius fiſci. gl.in verbo,imminere.in fi.ī auth.de iceſt.nup.& ibi Ang.ver.ī ea dē gl.Domi.in c.felicis.ver.& ſi dicas.de pœn.in vj.Maria.in c.Iudæi.de iud.Iac.de Bel.in auth.de inceſt.nup.verſ.q̄ritur iij.Feli. in c.Rodulphus,ver.limit.iij.de reſcr.Bal.in Margarit.in verbo,privatio.el j.Barba.conſi.lxx.ver.faciat tex.volu. iiij. incert. auth.in tract.de crim.læſæ maieſt.nu.3. ver.aduerte,quòd illa lex.

11 Quintò limita reſpectu effectuū executiuorū,qui nō requirūt aliquod iudicis miniſteriū.Bal.in l.quæ ſub conditione.§.fin. ver.vel dic.ij.de ꝓdi.inſti.Domi.in d.c.felicis.ver. dñs Io.de Imo. dicit.Fel.in c.Rodulphus.ver.limita iiij.de reſcr.& in c.cùm non ab hoīe.verſicu.limita iij.Dec.conſ.cxlv. ver .non obſtat ꝙ licèt.

12 Sextò limita,qñ lex vel ſtatutū,induceret pœnā ipſo iure,qa tunc non requiritur iudicis miniſteriū,nec per conſequens ſnīa declaratoria.Bal.in l.j.ver.ibi informis.C.de ſecun.nup.Bar. in l. j.ver.ij.videndū eſt.de his q not.infam. & clarius hoc voluit Iaſ. in conſi.xxj.ver.ad hoc reſpondetur.vol.iij.

13 Et qñ ipſo facto.idē dicit Domi.in c.vbi periculum.§.prætereà.ver.no.ꝙ qñ,de electi.in vj.ſequitur Fel.in c.prætereà. verſi. & quod dictum eſt.de ſponſ.

14 Cōtrariū,ꝙ ēt qñ dictū eſt ipſo iure,& ipſo facto,requiratur declaratoria,voluit Domi.in c.j.verſi. ſed ꝛid quod dixi.de homicid.in vj.Io.And.ibi.ver.& eodē modo,licèt ſupradicti Doct. loquātur qñ alternatiuè dictum fuit ipſo iure , vel ipſo facto. & ita etiam loquitur Bert.conſi.ccxvij.verſic.prætereà ſuppoſito, in nouis.vol.iij.

Et qñ dictū eſt ipſo facto,dicit Bal.in c. j.iuncta additione ſua in verſic.ſed nunquid lex.in tit.hic finitur lex Conrad.& ſequitur Hippo.in rub.ff.ad l.Corn.de falſ.verſi.& ad prædicta accedat. & ſentit Fel.in c.cū non ab hoīe.ver.limita iiij.de iud.dū impugnat dictū Domin.in c.vbi periculum.§.prætereà.de elect.in vj.

15 Septimò limita,qñ per legē tolleretur proceſſus ,quia tunc ſententia declaratoria non requiritur.Iaſ.conſ.xxj.ver.iij.reſpōdetur. volum.iij.

16 Octauò limita,qñ lex vel ſtatutum vteretur dictione omninò,quia declaratoria tunc non requiritur , gloſſ.pragm.ſanctio. aliàs ſub rub.de concubin.in verbo,pios.

17 Nonò limita,nam non requiritur declaratoria,qñ executio eſt faienda circa perſonā,vt qa poſſet eſſe periculum in mora.ſecus verò qñ exſecutio eſt faienda circa res ipſas. & ita procedit regula.ita de clarat Rui.conſ.ij.vol.v.

Contrariū colligitur ex'dictis per Calc.conſi.lj.ver.ad tollendum ergo.vbi concludit,ꝙ qñ pœna reſpicit bona , & res ipſas, non requiritur ſententia,ſecus verò qñ reſpicit perſonam.& ꝑ. lxvj.verſ.ſed ad tollendum.

18 Decimò limita,in principe habente iura imperij, qui poteſt ſine proceſſu,vel ſententia declaratoria manu regia procedere, & auferre caſtra,& bona ſubdito ſuo ob rebellionē commiſſam. So c.conſ.iiij.nu.23.ver.ex alio etiam.vol.ij.Pariſ.conſi.j.nume. 39.ver.& ſuaderi poſſunt.vol.j.

19 Et no.qa in criminibus à iure impoſitis ipſo iure nō ſatis eſt, vt qs delictū cogitauerit vel attentauerit , cū requirať illius ꝑſumatio ac ꝓfectio.gl.in c.perpetuo.de elect.in vj.iuncta c.cùm in cunctis.§.fi.eo.tit.Io.And.in c.odia.de reg.iur.in mercu.Bar.in l. ſi quis nō dicam rapere.C.de epiſ.& cle.Rom.in cōſi.ccccxxvij. Ial.in l.aunculo.ff.de condic.ſin. cauſ. Fran. Niconit.in rub.C. de eden.nu. 54.& ſeq.

20 Limita in crimine læſæ maieſtatis, in qua ſola cogitatio cū voluntate ſatis eſt ad pœnæ impoſitionē, vt per Gigant.in tract. de crimine læſæ maieſtat.cap.lxvj.

CONCLVSIO XIII.

ARGVMENTVM.

Fiſcus an in pœnis reſtituatur in integrum.

1 DVbiū eſt an in pœnis fiſcus reſtituatur in integrū , vt putà iudex ꝓpter delictū impoſuit pœnā minorem, cùm deberet imponere maiorē. & Bal.ī l. qd ergo.§. pœna grauior.in j.lect.verſ.ſed qd ſi iudex cōdemnauit.ff.de his q no.infam.ſentit,ꝙ reſtituat fiſcus.& idē tenet Ang. in d.l.qd ergo.in §.quamuis.& idem tenuit Amad.de Caſtello in tract.ſyndic.num. 236.refert,& ſequitur Ferra.caut.xiij.Afflict. ſuper Cōſtit.Pro qua opin.eſt bonus tex.gñaliter intelligēdo in l.j.C.de ſent.ꝫ fiſcus lat.retrac.lib.x.Imò ille tex.vī propriè loq in cā criminali,pōderando verbū cauſas.vt ibi not.Rebuff.in prin.

2 Et idē ſentiunt Docto.poſt glo.in l.Imperatores.ff.de re iud.q tenent,ꝙ fiſco ꝫ ſniam competit reſtitutio.& ita ēt dicit Pau.de Caſt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cast. in l. respublica. C. ex quib. cau. maior. & ita de consuetudine seruari dicit Guido Papæ q. cccij.

3 Et tenendo ista parte, ad tex. in l. auxilium. ff. de minor. vbi vrgitur, obiici, Respondetur, q. text. loquitur de restitutione, quã minor prærenderet, vt aliquis subiiceretur pœnæ pro crimine, & ita ibi tex. declarant ibi Doct. oes, & ex natura tituli deprehenditur, nõ aũt tex. ille intendit determinare, vtrũ fisco cõpetat restitutio in pœnis, qũ per sententiam quis fuit cõdemnatus in pœna minori.

4 Cõtrariũ, q. in pœnis fisco non detur restitutio in integrũ, tenuit Bal. in addi. Spec. in tit. de accusa. super rub. Cremen. in sing. xxij. Alex. in apostil. ad Barto, in d. l. auxiliũ. ff. de minor. Andr. de Isern. & Matth. de Afflict. super Consti. Regni, in tit. de in integrũ restit. mul. idem sentit Ang. in l. fi. ff. si quis testa. lib. esse iussus fuerit. refert. & sequitur Fel. in cap. vigilanti. in iiij. limit. de præscrip. And. de Iser. super const. Reg. incip. obscuritatem.

5 Et pro ista opinione facit, nã Pe. & Cy. in l. respublica. C. ex quibus caus. maio. i j. q. tenent gñaliter, q. fiscus nõ restituatur, quia hoc nulla lege cauetur. & ibi idẽ tenet Alber. & Io. Fab. & hanc opi. sequendam esse arbitror tanquam veriorem, & æquiorem.

CONCLVSIO XIIII.

ARGVMENTVM

Fiscus in causa criminali an à sententia contra ipsum lata possit appellare.

1 NON credo posse ꝓbabiliter dubitari, quin fiscus in cã crimi nali à sñia contra se lata possit appellare, cũ hoc nulla lege prohibitum reperiatur.

2 Pro quo facit: nã fiscus appellat à sententia lata pro libertate, quæ causa libertatis, quàm sit fauorabilis oẽs sciunt. & quòd à sententia lata pro libertate appellet, est text. in l. istud. la secunda. de appel.

3 Secundò, ga fiscus etiã in cã criminali habet speciale priuilegium irritandi sententias contra se latas, vt est tex. in d. l. j. C. de sen. contra fisc. lat. retract. lib. x.

Ergo non debet deficere isto casu ipsi fisco remedium ordinarium ipsius appellationis.

4 Et q. possit appellare, tenet Gram. deci. xiiij. nu. 2. licèt in fi. dicat q. ex forma rituum regni prohibeatur appellatio, tñ qñ non est contrarius ritus, nõ prohibetur appellatio.

5 Nec ꝫ hoc facit, q. simplex promotor criminis nõ appellet, vt no. Rot. in antiq. deci. cccvj. p not. p Inn. in ca. cũ clamor. de test. ga fiscꝰ nõ est simplex ꝓcurator criminis, sed ille est ad quẽ principaliter spectat q. delicta puniantur. l. ita vulneratus. ff. ad l. Aql. & quorũ punitio commodũ fisco affert respectu pœnæ, q̃ fisco applicatur. per not. per Bar. in l. j. ff. de sepulcr. viol. per glo. Bart. & alios in rub. C. de iure fisc. lib. x.

6 Quamuis nõ modica sit duditatio, an promotor criminis appellet, in quo articulo, licèt Inno. in c. cũ clamor. in j. opi. teneat ꝓmotorẽ criminis nõ posse appellare, ga sua non interest, & ibi Doct. in j. opin. & hoc idem voluit Rota in d. decci. cccvj. in antiq.

Tñ contrarium tenent Inn. in c. cũ clamor. in ij. opi. & in capi. olim. de accus. in fi. & ibi Host.

7 Et pro concordia opi. distinguẽdi sunt aliqui casus, nã aut ꝓmotor criminis est deputatus à iudice, cùm alio mõ sua nõ interfit, & tunc talis non appellat. & ita procedit quod not. per Inn. in c. cum clamor. in j. opi. sua, de testib.

8 Aut loquimur in promotore qui ꝓ suo interesse instigat, vel ga est deputatus à collegio suo, vel à sociis, & iste poterit appellare. & ita procedat ij. opin. Inn. in d. c. cum clamor, & not. idẽ Inn. in c. olim. de accusa.

9 Et ista distinctio colligitur ex dictis per Host. in d. c. cũ clamor. qui dicit primã opin. in qua diceba tur posse ꝓmotorẽ examinare testes etiam post publicationẽ, & nõ posse appellare, procedere in promotore dato à iudice.

Secũdà verò opi. q. ꝓmotor nõ posset examinare post publicationẽ, & posse appellare, ꝓcedere in eo promotore, q. instigat ꝓ suo interesse, vel quia fuerat à sociis deputatus ad hoc, vel à suo collegio, & cũ illa distinctione transit ibi etiam Io. And. Ant. de Bu. & ibi etiã Pe. de Anch. Ab. & ibi Imo. & Io. And. & Car. & Pe. de Anch. in d. c. olim. de accusa. dũ se remittunt ad no. in d. ca. cũ clamor. & Imo. expresse in d. c. olim. circa fi. de accusa.

10 Limita primã partẽ, in qua dr, q. promotor de putatus à Iudice vel à superiore nõ appellat, vt non procedat qñ appellaret nomine superioris eum deputantis, quia sic appellando taliter deputatus, validè appellat. ita Inno. in d. c. cũ clamor. & ibi Host. Ant. de Bu. Abb. de rectib. Io. Ant. in d. c. olim. de accusa.

CONCLVSIO XV.

ARGVMENTVM.

Promittens aliquem repræsentare toties quoties, an liberetur facta bina repræsentatione.

1 QVotidiè dubitari contingit, an promittens repræsentare aliquem toties quoties, liberetur facta bina repræsentatione, & Ang. ĩ si finita. ver. q. ergo ꝓmisit. ff. de dã. infect. tenet, q. liberetur ad infinitatẽ euitandã. & in l. ij. §. qui exhibendi. versi. & credo eius opi. ff. de custo. & exhib. reor. Ale. in d. l. si finita. ver. & per hoc infert. Roma. ꝑ. xv. circa fi. ver. quo ad partẽ. & in repe. rub. de arbi. versic. q. autem si cõpromissum. Hipp. in practica. §. qñ. nu. 12. ver. & idẽ etiam est.

2 Et pro ista parte facit quod nó. Spe. in tit. de arbi. in §. sequitur. ver. q. si dictũ fuit in compromisso. vbi tenuit q. si in compromisso dictũ fuerit, vt pœna exigatur toties quoties fuerit ꝙuentũ, ñ tñ exigi poterit vltra binã vicem. sequitur Bal. ĩ. l. si duo. §. semel. ff. de arbi. ver. sed qd operabunt. Ias. cõs. xxx. ver. iiij. adduco. vo. j.

3 Contrariũ tenuit in principali, ꝛclusione Roma. in d. l. si finita. ff. de dam. infect. nu. 5. ver. ex his infero. & ibi Imo. ver. & per hoc ipse infert. Alex. ꝑsi. cxlv. ver. sed hoc nõ obstãte. vo. ij. Hipp. in rubri. de fideiuss. ver. & ideò dixit D. Alex. ver. vltra p̃dicta q̃ro. & in l. vnius. §. cognituru. ver. & dixit. ff. de q̃st. Ale. in l. ij. §. in fideiussione. ver. & ideò reprehenditur. ff. qui satisd. cogan. Afflict. super Cõsti. in rub. de his qui post citat. se absen. n. 4. vers., sed dubiũ faciũt. Tiraq. de retrac. conuen. §. j. in gl. ij. num. 18. ver. nec id quidẽ mirũ. vbi plures allegat. Boer. deci. cxxxj. nu. 50. & pluribus seq.

4 Et pro ista opi. facit qđ no. Alex. in l. qui bona. §. fi. ff. de dam. infe. vers. sed magis placet. vbi tenet q. clausula toties quoties, est apta importare infinitatẽ. & idem tenet Rebuf. in pract. in tit. de dispensa. ratio. ætat. in ver. quoties sibi placuerit.

5 Et tenendo istam partẽ limita, qñ dictũ esset semel & rursus, vel semel & iterum, nã tũc per binã vicem fuisset liberatus. Bal. in c. sua, in fi. de app. Im. ĩ l. si finita. ff. de dã. infe. Boer. decis. cxxxj.

6 Secundò limita, si dictum sit pluries, vel plurib⁹ vicibus, quia etiam facta bina repræsentatione gs liberaretur. Bald. in c. fi. vers. dubitatur. de consue. Natta in cle. sæpè. in prin. ver. quid autem si dictum fuerit. de verbo. signifi.

7 Tertiò limita, si dictum sit pluries, & pluries, quia tunc ꝓpter illam dictionem pluries, geminatam tenetur fideiussor per quatuor vices repræsentare. Natta in loco suprà allegato, vbi loquitur in prorogatione compromissi.

8 Quartò limita, si dictũ sit semel, & pluribus vicibus, quia etiã ista verba nõ nisi binam vicem important. Lanfranc. in tract. de arbit. in j. parte. nu. 49. in verbo, prorogatio.

CONCLVSIO XVI.

ARGVMENTVM.

Pœna quando fisco & quando parti dicatur applicata.

1 REgula ponitur in l. post legatũ. §. amittere. ff. de his quib, vt indig. q. cõmodũ, qđ alicui auferr. in pœnã, applicat illi, cuius causa cõmodũ auferr. ca. si qs ĩ atrio. & c. sacrilegiũ. xvij. q. iiij. & c. si qs rapuerit, & ibi gl. i ver. ĩ quo. xxvij. q. j. l. si legatari⁹. C. de, lega. l. cũ emãcipati. §. si duo, & ibi Bar. in summario. ff. de colla. bono. gl. ĩ c. in quibusdã. ĩ verbo, prorsus amittãt. de pœn. gl. vnic. ĩ c. sacrilegiũ. circa fi. ver. sed si quæras. xvij. q. iiij. gl. fi. in prin. ver. hoc no. de simo. Bar. in l. ij. ver. videndũ. ver. ij. no. C. de his quib. vt indign. Soc. in ꝑ. v. ver. v., ꝓbatur. & ver. seq. & cõs. lxxxiiij. ver. circa secundã difficultatẽ. & ver. iiij. mouebar. vol. j. & cõs. ccxlj. ver. ij. quando. & ver. iiij. cõ fir matur. Roma. in l. si cum dotem. nu. 43. ver. j. quia ff. sol. mat.

Curt. Iun. consi. xciij. ver. præterea subdit, vbi hanc dicit communem opi. Ruin. in l. Gallus. §. & quid si tantum. ver. fed in contrarium faciunt. ff. de lib. & posth. Roma. sing. de cxiij.

2 Amplia idem esse, etiamsi in pœnã actus illiciti ꝫ certam personam facti, pœna à priuato exigatur, quia illa cedit ad cõmodũ personæ offensæ. Ang. in l. si quis id quod. ff. de iurisd. om. iud. ver. dic q. quandoque. Gomes. in ſt. de act. in prin. nu. 20. ver. in dubio tamen. Ias. in l. j. versi. si autem loquitur in hærede. C. de his quæ pœn. nom. Ang. Are. in §. pœnales. inst. de act. ver. j. casu. Ana. in c. statuimus. ver. vel potest dici. de malef.

3 Et ꝓpterea dicebat Bar. ĩ l. agraria. ver. dico sic. ff. de term. mot. q. qñ lex, vel statutũ inducunt actionẽ, tũc pœna parti applicat. & Abb. in rub. de iudi. in fi. verbis. Aret. ibi, versi. iiij. conclu. & ibi Fel.

Fel. in fi. ver. vbi autẽ imponitur. & idẽ Fel. in c. qualiter & qñ. §. ad corrigendos. ver. & adde, q. qñ. de accusa. Ange. Areti. in §. pœnales. Insti. de actio. versic. primo casu. Io. de Ana. in c. statuimus. versi. & ideo generaliter. de maledic.

4 Secus verò qñ offensa respicit publicã vtilitatẽ principaliter. Ang. in d. l. si quis id quod. ver. dic, q. quãdoque. ff. de iur. om. iud.

5 Areti. in rubri. de iudic. ver. secunda est talis. vbi dicit, q. si imponitur pœna à lege ꝓ delicto priuato respiciente offensam publicã, vel publicã vtilitatẽ, tũc pœna fisco applicatur. & idem dicit ibi, versic. sexta & vlt. conclu. Gomes. instit. de actio. in prin. nu. 20. ver. in dubio tñ. Ias. in §. pœnales. n. 40. Insti. de actio. Ana. in c. statuimus. versi. adde & Ange. de maledic.

6 Et ideo dicũt Docto. q. qñ factũ cadit in delictũ criminaliter punibile, tũc pœna applicatur fisco, & non parti: Bal. in l. si ecclesiæ. ver. secũdò quæro. C. de episco. & cler. Roma. in l. lege Corn. nu. 11. ver. nota ex. §. ff. ad Sylla. Areti. in rubri. de iudic. ver. quinta conclu. Gomes. insti. de actio. in prin. n. 20. ver. in dubio tamẽ. Ana. in c. statuimus. ver. adde dictis. de maledic.

7 Prout ẽt si lex inducit accusationẽ, pœna fisco applicat, ꝓBart. in dicta l. agraria. ff. de termi. moto. versi. q̃ro qñ. Salic. in l. mulcta rũ. in prin. C. de mõ mulcta. ver. ꝫ primũ oppono. Roma. ĩ l. lege Corne. nu. 11. ver. nota ex §. fin. ff. ad Sylla. Imola in rubri. de publi. iudi. ver. qd iuris, vbi limitat. Ancha. ĩ cle. pastoralis. in xx. notab. de re iudi. Abb. in rubri. de iudi. in fi. Afflict. super consti. vers. secundò pro ista parte adducitur. aliàs sub rubri. de violen. circa possess. nu. 13. & seq. lib. j. Ange. in l. si qs id quod. ver. in glo. iij. ff. de iur. om. iudi. Ange. Areti. in §. pœnales. ver. q̃nq; inducit. Insti. de actio. Ana. in c. statuimus. vers. & ideo gñaliter. de maledic.

8 Et in dubio semper pœna censetur fisco applicari qñ nõ constat, an lex induxerit actionẽ. vel accusationẽ. Bar. ĩ l. agraria. circa fi. ver. qñ lex. ff. de termi. mo. Ancha. in cle. pastoralis. in xx. nota. de re iudi. Abb. in rubri. de iudi. in fi. Ias. qui latè prosequitur in §. pœnales. nu. 40. ver. qñ lex simpliciter loquitur. Insti. de actio.

9 Io. Andre. in addi. ad Spec. in §. restat. de dolo & contu. super verbo, de albo corrupto. vbi sublimitat, nisi pœna proueniret ex edicto prætoris, quo casu daretur accusatori, vt ibi per cũ. Ana. in c. statuimus. ver. & ideo generaliter. de maledic.

10 Et propterea dixit Areti. q. qñ lex noua imponit pœnam ꝓ delicto, pro quo nõ reperitur imposita alia pœna ciuilis, vel criminalis, in dubio pœna censetur applicata fisco, & non parti, vt ponit Areti. in rubri. de iudi. ver. quinta conclusio.

11 Quæ opinio maximè vera est, qñ per legem imponitur pœna cõfiscationis bonorũ, quo casu in dubio pœna semper debet applicari fisco. Imola in rubri. de publi. iudi. vers. prima conclusi. Ana. in c. statuimus. ver. tertio casu dici. de maledic.

12 Secus verò qñ pœna imponitur per nomina correspectiua, vt putà duplũ vel triplũ. nã tunc potius parti, q̃ fisco pœna vr applicara: vt est tex. in l. fi. ff. de litigio. voluit Areti. in rubri. de iudi. ver. tertia conclu. & ibi Feli. ver. vbi aũt imponitur. Ange. Aret. in §. pœnales. ver. nec huic determinationi. Insti. de actio. Ana. in c. statuimus. ver. adde etiam Salic. de maledic.

CONCLVSIO XVII.

ARGVMENTVM.

Ad torturam deueniri non potest, nisi constet de corpore delicti.

1 NOn potest cõtra inquisitũ deueniri ad quæstionẽ, ni si ꝫstet prius de corpore delicti, ita ꝓbat tex. ĩ l. j. §. ităe illud. ff. ad Sylla, & ibi Bar. & Ro. ad idẽ est tex. ĩ l. inde Neratius. §. fi. ff. ad leg. Aqui. Bal. ĩ l. quoties. §. si qs nomẽ. ff. de here. insti. in l. si cũ exceptione. §. in hac. ver. inducit et. ff. qđ met. ꝓcau. Bal. in auth. sed nouo iure. ver. sed pone, quis ꝫsitetur. C. de ser. fugi. & ibi Pau. de Cast. ver. itẽ nota. & Bal. in l. cũ ꝓbatio. in addi. ver. & ꝓcedunt prædicta. ff. de ꝓba. & in c. at si clerici. ver. itẽ oportet q. cõstet. de iudic. Paris. Put. ĩ trac. synd. ĩ verb. ꝫsessio. Bal. ĩ l. fi. ver. ad euidentiã. ff. de quæst. Bru. in trac. de indic. ver. quartò iudex. ver. itẽ no. Ang. Aret. in trac. malef. ĩ verbo, fama publica. n. 108. ver. xij. tu iudex. Hipp. in l. si qs ne q̃stio. ver. postremò vltra oĩa. & in l. j. ver. vlterius scias. ff. de q̃st. & ꝫsi. xl. nu. 4. Gãdi. ĩ trac. malef. super rub. de præsump. & indi. ĩ dubi. ver. aliud etiã not. Hippo. in practic. in prin. ver. & istud. nu. 5. Ias. in l. error. ver. adde quod vult. C. de iuris & facti igno. Grãmat. consi. lx. in prin. Hippo. consi. viij. in prin. Bertran. consi. cclviij. versic. quatenus verò dicit. vol. i. in antiq & cõsi. cclvij. ver. adde prædictis. volumi. iij. in antiq. Chassa. in consue. Burg. vetsi. septimus casus est. in l. iusiurandum, quod ex conuentione. §. procurator. ver. secũdò limita. ff. de iureiur. Bertran. consi. cxxxiiij. versi. & primo quidem. vol. ij. in nouis. Paris. consi. cliij. ver. antequã enim. vol. iiij.

2 Et ideo, si quis confitetur in tortura plura furta fecisse, quæ tamen non sint verificata, nõ potest capitaliter damni, vt dicit Bal. in auth. sed nouo iure. ver. sed pone, quis cõfitetur. C. de ser. fugi. & ibi Pau. de Cast. ver. aduerte tamen. Ang. Aret. in tracta. malefi. in versic. etiam vestem cœlestem. numero 25. versi. quid si quis confiteatur. Hippoly. in consi. viij. in princip.

3 Primò amplia, vt regula, ꝓcedat etiam qñ quis confiteretur occidisse hominem ignotũ. Ang. in l. certum. in prin. ver. ĩ tex. veluti. ff. de cõfess. Bal. in addi. ad Spe. in tit. de senten. ver. Titius fuit cõfessus. Hippo. ĩ l. si quis ne quæstio. ver. postremò vltra omnia. & in l. j. ver. vlterius scias. ff. de quæst. & consi. xl. nu. 6. Hippoly. in pract. in prin. versi. & istud. nu. 5. & in consi. viij. in prin. Ias. in l. iusiurandũ, quod ex conuentione. ver. secundò limita. ff. de iureiur.

4 Secundò amplia principalem regulam, vt si nõ constet de corpore delicti, nõ possit deueniri ad torturã, quia nec etiã deueniri potest ad inquisitionem: ita Bar. in l. fi. ff. de quæstio. & in l. j. §. qui quæstionem. ff. eo. tit. Augu. de Arimi. in addi. ad Angel. Aret. in tract. malefic. in ver. fama publica. nu. 168. ver. tu autem. Bertran. consi. cclvij. ver. adde prædictis. vol. iij. in antiq. Ruin. consi. lxxx. ver. nec obstat. vol. iiij. Brunus in tract. de indic. & tortu.

Quod proximè dictum fuit, q. non statur confessioni asserentis hominem occidisse, nisi constet de corpore,

5 Primò limita, nisi confiteretꝛ occidisse hominẽ, de cuius vita facilè liquere potest Ang. in l. certum. in prin. ver. in tex. veluti. ff. de confess. Alex. consi. xix. volu. vij. Paris Put. in tract. synd. in verbo, confessio. Rui. consi. lxxx. ver. tertiò respondetur. vol. iiij.

6 Secundò limita, qñ constaret de corpore occisi, licèt nomen ignoretur: gl. in l. j. §. item illud. in verbo, locus. ff. ad Silla. Bald. ĩ d. §. si quis nomẽ. ver. & hoc est notabile. & ibi Ang. ver. in gl. in ver. demõstratur. ff. de here. insti. Bal. in l. si cũ exceptione. §. in hac. ver. inducitur etiam. ff. q. met. cau. in l. solã. ver. vnde ad ꝓbandum. C. de testib. Ang. in dicta l. si cũ exceptione. §. in hac. versi. item dicit Bald. Baldus in addi. ad Spec. ĩ tit. de cõfes. ver. an ex sola cõfessione. & ita intelligitur dictum Ang. in l. prætor q. dixit. in §. j. versi. in tex. ibi, si dicatur. ff. de iniur. Fel. clarè in c. ij. vers. sed tene menti. de libel. obla. Ang. Areti. in §. quadrupli. ver. quartò inducitur. Instit. de actio. Bal. in ca. at si clerici. ver. itẽ oportet q. cõstet. de iudic. Chassa. in consuetu. Burg. versi. adde. tamen.

7 Prout etiam potest cõdemnari, qui furatus fuerit rẽ alterius, cuius nomen ipse ignoret, vt dicit Bar. in l. falsus. §. qui alienum. in princ. ver. item nota. ff. de furt. & ibi Ang. versi. in tex. ibi, nihil. Alexan. consi. xxiij. in prin. ver. hoc quidem. vol. vj.

8 Et idem est si accusetur quis de adulterio, l icèt nomẽ ignoretur. Imola in c. tuæ. ver. quid autem. de procu.

9 Et similiter valet accusatio, si cõstat de corpore delicti, licèt non constet de nomine delinquentis: gl. in l. j. §. item illud. super verbo, locus. ff. ad Sylla. Aret. in §. quadrupli. ver. quartò inducitur. Insti. de acti. Feli. in c. auditis. ver. item limita. de præscrip.

10 Prout etiam videmus in simili quòd sufficit probare metũ, licèt nomen inferentis metum ignoretur. Azo in summa, in tit. de his quæ vi, met. cau. in fi. versi. item & si metu.

11 Tertiò limita, nisi saltim per famam cõsteret de veritate delicti cõmissi. Hipp. in dicto consi. viij. in prin. ver. quinimò adeò. Bal. in addi. ad Spec. in tit. de senten. versi. Titius confessus fuit.

12 Quartò limita, nisi illi qui cõfitentur occidisse hoiem, & ꝓiecisse in mari, essent hoies malæ cõditionis, & soliti delinquere. Ias. in l. iusiurandũ, quod ex cõuentione. §. procurator. ver. secundo limita. ff. de iureiur. refert & sequit Chassa. in cõsue. Burg. ver. septimus casus est. Rui. ꝫsl. xxx. ver. secũdo respõdet. vo. iiij.

13 Quintò limita, secundum Bal. in l. iij. in addi. ver. item nota. ff. de testi. q. in crimine falsi, furti, & adulterij, dicta regula non procedit, q. nã nõ est necesse vt constet de corpore delicti. quod dictum refert, & sequitur Rui. consi. lxxx. ver. nec obstat. vol. iiij.

Contrarium tamen videtur tenere Augu. de Arimi. in addi. ad Ang. Areti. in ver. fama publica. nu. 108. ver. tu autem in hac materia. & Bru. in tract. de indic. ver. ad hoc quod dicit.

Et q. in furto sit necessariũ constare de corpore delicti, voluit Bertr. ĩ d. ꝫ. cclvij. ver. & quãuis. vol. iij. in antiq. & idẽ ꝫsi. cxxiij. ver. & primò quidem. vo. ij. Paris. cõsi. cliij. ver. antequã. vol. iiij.

14 Bene verũ est, q. quo ad furtũ, ad ꝓbandũ corpus delicti sufficiũt cõiecturæ, vt per Hipp. ĩ pract. crimi. ver. sed circa istã conclu. refert, & sequit Grã. consi. lx. in prin. & idẽ est in omnib⁹ his q̃ sunt difficilis ꝓbationis, ĩ quibus satis est, vt præsumptiuè cõstet de corpore delicti. & ita possunt istæ opi. ad concordiam reduci.

CONCLVSIO XVIII.

ARGVMENTVM.

Inimicitia sola, an sit indicium sufficiens ad torturam.

AN

Universidad de Deusto
Biblioteca

AN fola inimicitia ſit ſufficiēs indiciū ad torturam, qñ offenſus aliquis apparet, & ignoratur à quo. Spe. in tit. de præſump. §. i. verſicu. & idem eſt ſi aliquis, tenet indicium inimicitiæ capitalis ad torturā ſufficere. & idē tenet Bar. in l. ſi. verſic. poſſumus ēt ponere caſum. ff. de quæſti. Ange. in l. fina. C. de quæſt. ver. q̄ in homicidio, & in vulnere. Roma. in l. §. hoc ſcriptū. ff. ad Sylla. in prin. Calca. in conſ. lxj. verſ. ſecunda ratione. & in ꝑ. lxij. ver. alio etiā ex capite. Ang. in tracta. malefic. in verbo, fama publica. ver. q̄d ſi reperiatur. Gandi. in tract. malefic. ſub rubri. de aliquibus q̄ſtionibus variis. verſ. itē pone. Bru. in tract. de indic. & tortu. in iiij char. Feli. in c. affertē. de præſumpt. Venafr. in conſi. lj. Mantua. in cōſi. lij. & conſilio lxvij. Gratus conſi. cxxxvj. vol. j. Deci. in conſi. clxxxix.

2 Cōtrarium Gandi. in tracta. malefic. ſub rubri. de præſump. & indi. indubitatis, quibus plerunque deuenitur ad torturā. verſic. quia ratio. iuncto ver. ſeq. Imo. in l. ſi. ff. de hæred. inſti. ver. Iacob. verò de Beluiſ. Hippoly. in practi. §. diligenter. ver. ſecundo caſu. & in l. i. §. præterea. ff. de quæſtionib. veri. ſcias quòd plures.

Gramma. voto xxx. ver. & nihilominus iudiciū inimicitiæ. vbi dicit Doct. communiter ita tenere: & in cōſ. iij. ver. quo verò ad inimicitiam.

Augu. Arimi. in addi. ad Ang. in tract. de maleſi. in verbo, fama publica. vbi cōcludit indiciū inimicitiæ non cōcurrētibus aliis coniecturis, ad torturā non ſufficere. & iſta opinio, & tanquam communis, & tanquam æquior debet in practica ſeruari.

3 Pro qua ēt facit quod notat Bar. in l. ſi. verſ. veniamus. ff. de q̄ſtio. vbi ponit indicia propinqua, quæ ſufficiunt ad torturā, & tñ non ponit indicium inimicitiæ capitalis.

4 Et nota ēt ga indicium inimicitiæ, non eſt indiciū gñale quo ad omnia delicta, ſed ad ea tñ q̄ in alterius iniuriam perpetrantur: vt ſunt homicidia, vulnera, verbera, & ſimilia: nō autem quo ad ea, quæ ad proprium cōmodum facientis cōmittuntur, vt eſt furtum, falſum, adulterium, & ſimilia: ita declarat Bar. in l. repeti. §. j ff. de quæſt. & in l. licitatio. §. quod illicitè. ff. de publica.

CONCLVSIO XIX.

ARGVMENTVM.

Confitens delictum cum certa qualitate, an puniatur.

1 NOn inutiliter q̄runt Docto. ſi aliquis delictū cōfitea tur, quod ſiti natura ſit illicitū, & inſerat in eo qualitatē, ꝓpter quā delictū nō puniatur, An ſit ſtandum ꝑ cōfitentē quo ad delictū, & nō quo ad qualitatē, prout hāc partē affirmatiuā tenuit Bart. in l. Aurelius. §. idē q̄ſit. ff. de libe. leg. per tex. in l. j. C. de ſicar. & in l. ſi. non conuitij. C. de iniur. & idē tenet Bal. ī l. j. C. de cōfeſſ. ver. itē q̄rēda eſt qualitas. & in l. j. circa fi. C. de do. ante nup. & in l. per ſeruū. §. j. verſic. & nota hic aliud. ff. de vſu & habi. Imol. in l. j. §. ſi quis ſimpliciter. verſic. itē ſi q̄s dicat. & ibi Rom. ver. & dū Ange. & ibi Claud. verſ. & dū ibi inducitur. & ibi Alex. & etiā Alcia. ibi nu. 22. ff. de verbo. oblig. Abb. in c. cum veniſſent. de inſtitu. & in ca. bonæ. in fi. de poſt. prælato. & in c. j. nu. 7. eo. tit. Philip. Franc in c. j. de confeſſ. in vj. Lanfrā. in c. q̄ſi ꝑ. in verbo, cōfeſſiones. de ꝓba. Aret. in l. decem. vbi ēt Alex. ff. de verb. obli. Feli. in ca. auditis. de præſcrip. Deci. in c. venerabilis. de excep. Hippoly. in ſing. clxxxv. & in pract. crimi. §. poſtq̄. & in l. repeti. ff. de q̄. Ange. Areti. in §. itē ſi q̄s. el ij. verſi. aut ꝑ cōfitentem. & ibi Iaſ. nu. 21. Inſtit. de actio. Trigo. ſing. lxx. Zaſius conſi. xj. nu. 12. vol. ij. Gratus conſi. lxj. nu. 9. vo. ij.

Soci. in l. j. ff. de vulga. & pupil. vbi dicit * cōem opin. & hāc cō munē etiam affirmat Iaſo. in l. vt vim. & ibi Dec. ff. de iuſt. & iure. Guido papæ q. ccccciij. Alex. in conſ ij. vol. iiij.

2 Cōtrariū tenuit Salic. in l. j. verſ. quartò opponitur. C. de confeſſ. Alex. in cōſ. lxxxvij. vol. j. Hippoly. in conſ. cxxx vj. nu. 31. vbi dicit opinionē cōtra Bar. eſſe magis * cōem & æquiorē, & nonnullos alios refert eandem opinionem tenentes. Bal. in l. nec codicillos. verſi. etiam quæro C. de codicil. Ang. in l. j. §. ſi q̄s ſimpliciter. ff. de verbor. obliga. vbi dicit, q̄ q̄ aſſerit ſe feciſſe ad defenſam, videtur negare delictum.

Amplia primam opini. magis communem, habere locum etiam in ciuilibus, ſi modo contra confitentem ſit præſumptio. Alexand. in conſi. xxxix. vol. vij. & in conſi. ij. vol. iiij. Anto. de Butrio in conſi. lxv. verſic. & dico probatum. Zaſius in conſi. xj. nu. 12. vol. ij. Gratus in conſil. cxxvij. vol. ij. & idem ſentit gloſſ. in l. ij. 3 & ibi notat Bal. C. de don. ante nup. vbi ſi reꝰ fatetur, recepiſſe ſimpliciter quod actor ꝓponit dediſſe ob cauſam, cùm nō præſumatur donatio, ipſe probat q̄ ſimpliciter receperit, quia ſtatur ſuæ cōfeſſioni cōtra ipſum quod recepit: & clarè hoc tenet Ab. in c. cùm veniſſent. verſi. itē nota. & verſ. in gl. in verſ. donec. poſt Ant. de But. in iiij. notab. & Imo. verſ. item nota. de inſtitu.

4 Secundò amplia, nā etiam in furto nō creditur furi aſſerēti ſe putaſſe dominū permiſſurū, quia eſt præſumptio in ꝺriū, q̄ dns nō permittat, cùm nemo preſumatur velle iactare ſuum. Bart. in l. inter oēs. §. rectè. verſ. quæro circa voluntatem iuris. ff. de furt.

5 Sequitur Alex. in cōſ. cxxvij. ver. & ꝓcipuè. vol. iiij. qui limitat ſimodo non concurreret aliqua cōiectura pro aſſertione iuris.

6 Et hinc eſt quod voluit Abb. in c. dilecti. in v. notab. de accuſa. q̄ confeſſio, quę, pōt importare bonum & malum, ſi ſumus in, ꝓ hibitis interpretatur contra confitentem, niſi probet confitens excuſationes. Soci. in l. cùm quæritur. in fi. ff. de reb. dub.

7 Primò limita principalē cōcluſionē, vt talis ſic qualificatè ꝑfitens, non poſſit puniri pœna ordinaria, ſed alia mitiori pœna puniri debeat, vt dicit Abb. in c. auditis. de præſcrip. vbi etiā Feli. ſequitur Ale. in l. nō ſolùm. §. ſciendū. & ibi ēt Claud. ff. de noui operis nuncia. Feli. in c. ſignificaſti. el ij. de homici. & in c. afferte. de præſump. & in c. cùm venerabilis. de excep. Lanfran. in ca. q̄ſi ꝑ. in verbo, confeſſiones. de probat. Hippoly. in ſingu. clxxxv. & in pract. crimi. in §. poſtquàm. Syl. nup. Grammat. voto ij. Ferrat. caute. v. Afflict. ſuper cōſtit. aliàs ſub rubri. de cuden. fal. mone. in cōſti. incip. qualitas perſonę. nu. 4. Aimo in ꝑ. ij. Gratus conſi. lxj. vo. ij. Guido Papæ q̄ſt. ccccciij. Alcia. ī l. j. §. ſi q̄s ſimpliciter. n. 22. ff. de ver. oblig. Aret. in l. decē. ff. eod. titu. Deci. in c. cùm venerabilis. de excep. vbi hāc opinionē defendit ab obiectionibus Soc.

Contrariū tenet Soci. in l. non vtique. ff. de excep. & Feli. in ca. auditis. de præſcrip.

7 Et qualis ſit iſta pœna Doctores declarant, vt intelligaē de pœna corporis nō afflictiua, vt ꝓ Hippo. ī l. j. §. diuus. ff. ad leg. Corn. de ſicar. Gramma. conſi. crimi. xxxvj. in fine. & cōſ. xxxix. in fine, & ſequen. & in voto xxiij.

Contrarium quòd affici poſſit pœna triremium, tenet Gram mat. in voto ij. circa fi. & deciſ. ſua viij.

9 Secundò limita, qñ dictū eſſet, confiteor occidiſſe hominem ad meam defenſionē, & nō aliter, nec alio modo, vt per Iaſ. in §. item ſi quis. el ij. nu. 26. Inſti. de actio.

Contrarium videtur tenere Aret. in l. decem. ff. de verb. obli.

10 Tertiò limita, ſi apparenter nō eſt malū illud quod q̄s cōfite tur, vt eſt qñ quis confitetur recepiſſe, & expendiſſe monetā falſam ignoranter, quam exiſtimauit bonam. Gra. in cōſi. clj. vol. ij.

11 Quartò limita, nam confeſſiō nō pōt ſcindi, qñ fuit iuſtifica ta ex aliis probationibus excludentibus delictū, quia tunc debet intelligi ſecundum mentē & intentionem confitentis, ita Alex. in conſi. xxx. vol. vij.

12 Quintò limita, qñ quis iurauit veraciter ad interrogata reſpondere, & dicat ſe feciſſe ad neceſſariam defenſionem. Feli. in c. cùm dilecti. de accuſationib.

13 Sextò limita, qñ confitens inciperer à negatiua, vt putà ſi dicat, nego, occidiſſe, & ſi apparuerit, feci defendendo, quia tunc confeſsio delicti ſic qualificata ſcindi non poſſet. Feli. in ca. cùm venerabilis. ver. nota tamen duo. de excep. Areti. in §. item ſi q̄s. el ij. ver. nec diſtingue. & ibi Iaſ. nu. 27. Inſtit. de actio.

14 Septimò limita, qñ ꝓſumptio eſſet, ꝓ qualitate annexa confeſsioni, vt dicit Alcia. in d. l. j. §. ſi q̄s ſimpliciter. ff. de verb. oblig.

15 Octauò limita, nā reus qui ſimpliciter confeſſus eſt delictū homicidij, pōt ex poſt facto declarare ſuā confeſſionem, q̄ occiderit ad ſuam defenſionē, vt dicit Bald. in c. j. §. itē ſi vaſallus. verſ. quid econtra. de controuer. inueſti. refert, ſed non firmat Alexā. cōſi. j. ver. fortius dixit. vol. iij. Fel. in c. cùm dilecti. in princip. verſ. & per iſtum tex. de accuſatio. Deci. in l. vt vim. & ibi Claud. verſi. poſtremò in materia. ff. de iuſti. & iure.

Contrarium Iaſ. in dicta l. vt vim. verſi. quintò circa prædicta quæro. ff. de iuſti. & iure.

16 Nonò limita, ga reꝰ ſic qualificatè ꝑfitēs, nō poterit torqueri ſuper ꝟciſa reſponſione, ita Ferra. cau. v. Tancre. in ſuo cōpen. in tit. de quæſt. cir. mater. ꝓb. in vlti. q. Gram. voto ij. n. 6. & ſeq.

Contrarium voluit Bal. in l. vnica. C. de cōfeſſ. quem ſequitur Lanfranc. in c. q̄ſi ꝑ. in verbo, confeſſiones. in j. char. verſic. iuxta præmiſſa quæro. de proba. Gramma. voto xxiiij. nu. 2.

CONCLVSIO XX.

ARGVMENTVM.

Vſurarius an criminaliter puniri poſſit.

1 QVòd Vſurarius, ꝓ vſuris nō poſſit puniri criminaliter aliqua pœna, tenēt Bal. & Sali. in l. improbū. C. ex q̄bus cau. infa. irrog. Deci. in conſ. clxx. vbi late comprobat iſtā partē. Iaſ. in conſ. cliij. vol. iij. Aimo in conſ. vj. num. 101. & nu. 103. vbi tenet expreſsē hanc opi. Gratus conſ. xxxix. vo. ij. & conſi. xlix. co. vo. Maria. iunior conſi. lxxxiij. vol. ij.

Contra

2 Contrarium tenet Iac. Butrig. q̄ puniri poſſit pœna ſtellionatus, in dicta l. improbū. C. ex quib. cau. infa. irroga. Corne. in cōſ. clix. & in ꝑ. xix. vol. iij. Caccialu. in l. cunctos populos. C. de ſum. Trini. Io. Ant. Alex. in conſi. lxv. in fi. & etiā pœna publicationis bonorum, qñ eſſet manifeſtus vſurarius, Afflict. ſuper conſti. in tit. de vſur. in conſtitu. incip. vſurariorū, nu. 16. lib. j.

3 Limita hāc partē magis cōem, nā dato q̄ poſſit inquiri, & puniri. nō tñ per iudicem laicū. Socin. in conſ. ccxc. Deci. in cōſi. cxx. Gra. in conſi. xxxix. vol. ij. Io. Ant. A'ex. in d. conſ. lxv. in fi.

4 Sed hoc nō habet locū inter Iudæos, & infideles, inter quos ēt iudex laicus pōt de vſuris punire. Ale. in l. Titia. ff. ſo. mat. Iaſ. in ꝑ. clij. ver. cōdeſcēdo. vol. tertio. ſequiē Grat. in d. ꝑ. xxxix. vo. ij.

5 Secundò limita, nā ad hoc vt q̄s tanquā vſurarius puniri poſſit, neceſſe eſt, vt ꝺctus ab eo facti ab omnibus tanquam vſurarij cōiter reputentur, aliàs ſecus. Barto. in l. quis ſit fugitiuus. §. apud Labeonē. ff. de ædil. edict. & ibi notat Ale. in apoſtil. ſequitur Maria. iunior in conſ. lxxxiij. in fi. vol. ij.

6 Et declara, ga tunc quis manifeſtus vſurarius appellari poteſt, qñ id crimen in iudicio fuerit confeſſus. gloſſ. quā ibi cōiter oēs ſequuntur, in c. j. in verbo, manifeſtos. de vſur. in vj. & idem in ca. quia in omnibus. & ibi Panormi. Ancha. Cardi. & alij, eo. tit. Iaſ. in conſi. lxxviij. vol. iij.

7 Primò amplia, ēt ſi in ꝑfeſſione ſimpliciter dixerit ſe vſurariū, nihilominꝰ manifeſtus ēt vſurariꝰ meritò poterit appellari. Frāc. in d. c. j. ſuper glo. in ver. manifeſtos. de vſur. in vj. & ita etiā tenēt Abb. Ant. de But. Io. de Ana. & alij, in ca. qa in omnibus. de vſur.

8 Secundò amplia, etiā ſi cōfeſſio extraiudicialiter facta fuerit corā pluribꝰ perſonis, qa ex ea manifeſtus vſurarius quis dici po tent: ita glo. in c. j. in verbo, manifeſti. quā ibi ſequuntur Archid. Domi. & Franc. de vſur. in vj. Abb. Card. & Io. de Ana. in d. c. quia in omnibus. eo. tit. Bal. in l. j. C. de ſacroſan. eccle. Abb. in conſ. xj. vol. ij. Soci. qui hāc dicit * cōem opi. in conſi. cxxvij. volu. iij. Feli. in c. auditis. de præſcrip. in conſi. lxxviij. verſi. quartò quia. vol. iij.

9 Primò limita, qa aliàs remota ,,ppria cōfeſſione ,,nunq̄ q̄s poterit appellari manifeſtus vſurarius, etiā ſi legitimis probationibus pro tali fuerit cōuictus antequàm ita ob id crimen à iudice fuerit condemnatus. gl. ab oībus cōiter recepta, in d. c. j. de vſur. in vj. Ab. Cardi. Ana. & alij, in c. cùm in diœceſi. de vſur. in vj. Ab. in conſi. liiij. vol. j. & in conſi. xj. vol. ij. Domin. in conſi. lix. Fede. de Senis in conſi. lxiiij. Iaſ. in conſ. lxxviij. nu. 3. vol. iij.

Contrarium Abb. in conſil. lxxxj. vol. ij. Sali. in l. improbum. q. iij. nu. 4. C. ex quib. cau. infa. irrog.

10 Secūdò limita, ga ꝓbatio etiam ſufficiens, quæ fit poſt mortē vſurarij, nō pröbat illum eſſe manifeſtū vſurarium, ex quo tēpore mortis nō erat manifeſtus vſurarius: ſecus ſi in vita fuerint receptę probationes legitimæ. Bald. in cōſ. cccclxvij. vo. v. ſequitur Iaſ. in conſi. lxxviij. ver. ad idem bene facit. vol. iij.

11 Tertiò limita, qa teſtes ſingulares nō ꝓbant quē vſurarium. Abb. in c. cū in diœceſi. vbi hāc dicit * cōem opin. Fede. de Senis in cōſ. xvij. & in cōſ. lxiij. Bald. in conſ. cclxvj. vol. iiij. Abb. in cōſi. xlij. vol. j. Alex. in conſ. clxxv. vol. ij. Iaſ. in conſi. lxxviij. vol. iij. Lāfrā. in cle. diſpēdiosam. de iudi. Caccial. in l. oēs populi. ff. de iuſti. & iure. Laur. de Rodul. in trac. vſur. q. xij. Purpu. in l. j. ff. ſi cer. pe.

Quod tamen intellige & declara, vt ſuprà in tit. de teſtib. concluſ. ij. nu. 29. in j. lib.

CONCLVSIO XXI.

ARGVMENTVM.

Iudæus carnaliter cognoſcens Chriſtianam qua pœna afficiatur.

1 NAriæ ſunt Doctorū opiniones in illa quæſtione, An Iudæus cognoſcens carnaliter mulierē Chriſtianā, puniatur pœna vltimi ſupplicij, vel alia iudicis arbitrio. Et q̄ nō puniatur pœna vltimi ſupplicij, voluit Oldra. ꝑ. ſi. idē voluit Barba. ꝑ. lxiij. verſ. itē nego. vol. iiij. Corn. conſ. cxiiij vo. j. Deci. in l. ſi fugitiui. ver. & ideo malè. C. de ſer. fugiti. & in c. j. ver. & aliàs dubitatū. in prima lectu. de ꝓſtitu. & in c. ꝓſuluit. el tertio. in ſecundo nota. de appel. Hippol. in ꝑ. ci. ver. dico ꝓterea. Afflict. ſuper ꝓſti. aliàs in rubri. de maleſi. nox. & medica. nu. 6. ver. an aūt Iudæus. Tiraq. de iure primoge. q. lxvj. nu. 18. Boer. deciſ. cccxvj. nume. 5. vbi dicit hanc eſſe * cōem opinionē.

Alcia. in libro Parergon, c. xxiij. incip. cōcubuerat Iudæus. quā partem, q̄ ſit pœna arbitraria, vt plurimū vidi in practica ſeruari.

2 Cōtrariū, q̄ pœna iuris cōis in Iudæo cognoſcente Chriſtianā, ſit pœna vltimi ſupplicij, voluit Caccialup. ī l. oēs populi. ver. ex ſtatuto cauetur. vbi tenet q̄ puniatur pœna adulterij, quod de iure cōi punitur pœna mortis. idē voluit Bertach. in tracta. de gabel. in xvij. q. ſeptimæ q. prin. ver. & ideo Iudæus. Fel. ī c. nōnul li. de iud. ver. & copulāti ſc. Pau. Grillā. ī tract. de pœ. omnifa. coit. illici. in xij. quæſt.

Idem tenet Iac. de Belui. in pract. ſua iudicia. ſub rubr. de leno. num. 51. dum concludit puniendum pœna adulterij. Io. Gallus. q. ſua clxij. Benedict. de Plumbi in l. qui deportātur. nu. 15. C. de hæred. inſtitu. Ang. in tracta. malefic. in verbo, *Pœna adulterij la mia dona*, numero 44. Hippoly. in conſi. lxxxiij. nu. 26.

3 Alij verò dixerūt, q̄ puniat Iudęus pœna adulterij, impoſita, vel de iure communi, vel de iure ſtatutario, ſi per ſtatutum pœna iuris communis ſit mitigata, vt voluit Alex. conſi. xcix. volu. vj. per totum. & in conſi. xiij. vol. vii.

4 Et idem qñ cū Chriſtiana nō nupta, quia eſt pœna ſtupri ſi cū muliere honeſta: ſi verò cum inhoneſta muliere, ꝓ tali crimine debet Iudęus puniri leuiori pœna impoſita de iure cōmuni. vel per ſtatutū, vt per Alex. cōſi. xiij. vol. vij. per Cor. cōſ. cxiiij. vol. j.

Quod quidē debet intelligi ceſſante ī hoc caſu lege Moſaica, vt per Alex. in conſi. xiij. volu. vij. & in conſi. xcix. vol. vj. Barba. in conſi. lxiij. vol. iiij. & notat Fel. in c. j. de conſtitu.

CONCLVSIO XXII.

ARGVMENTVM.

Frater, conſanguineus vel familiaris, an admittatur in crimi nalibus ad probandam innocentiam.

1 DISPVTANT, Doct. in variis locis, an frater, vel alius conſanguineus, ſeu familiaris, recipiatur in teſtē ad probandam innocentiam in criminalibus.

Et multi quidem tenuerūt hāc partem affirmatiuā, & ī primis Spec. in tit. de inquiſi. §. j. ver. ſed nūquid admittatur. & idem tenet in tit. de teſte, in §. j. ver. ſed nūquid frater. Bald. & Sal. in l. parentes. C. de teſt. Sal. ī l. teſtes. ver. ſecūdo caſu. ff. de teſtib. lo. de Ana. in c. cū oporteat. ver. aut ꝓ fratre. de accuſa. & in ꝑ. lix. Alex. in ꝑ. xxiiij. ver. itē teſtis infamis. vo. ij. allegat Archid. in c. manifeſtē. & c. ſeq. xij. q. j. q. mihi hoc nō dicit. & idē Alex. ī ꝑ. v. vo. j. & ī ꝑ. iiij. ī fi. vo. vj. & ī ꝑ. cxix. ver. nec obſtat ſi diceret. vol. vij. & in ꝑ. ccxij. ver. colligiē etiā. vol. ij. Dec. in ꝑ. lix. ver. & in probanda defenſione. & in cōſ. ccccl xix. ver. & in probāda defenſione. Hippoly. in l. vnius. §. cogniturū. ff. de quæſtionib. & in ſing. ccccc viij. & ī ꝑſi. lxviij. n. 19. Fel. in c. cùm oportet. ver. quintò limita. de accuſat. Lanfran. in c. quoniam contra. §. teſtiū depoſitiones. ver. item frater. de prob. Fel. in c. literas. verſ. qntus caſus. vbi etiam Abb. de præſump. Floria. in l. teſtis. ver. per quam poteſt inferri. ff. de teſtib. Deci. in l. ij. ver. in ead. gl. & noto. C. de eden. Ang. in tract. maleſi. ī verbo, & dictus Titius ſe defendēdo. Guido Papæ in ſing. dccxxxj. Aim. ī ꝑ. ij. ver. imò etiā frater. Paul. de Caſt. ī d. l. parētes. C. de teſtib. licèt eius lectura corruptè leg. at.

Cōtrariam opi. q̄ tales teſtes nō admittantur etiam ad probandam innocentiam in cauſa criminali, tenuit Bar. in l. qui teſtamētō. §. quæcunq;. in fi. ff. de teſta. & in l. lex Cornelia. ff. de iniur. Bal. in l. ſi. ver. item in qualitate teſtiū approbatiua. C. de ꝓba. Aret. in c. cū oporteat. de accuſa. & ind. l. qui teſt amēto. in §. quæcūque. & ī c. in literis. ver. ſed quæritur ,,p complemēto materiæ. de teſt. vbi dicit ita cōmuniter tenere Docto. Iaſ. in l. ſed & ſi quis. ver. ſecundo not. ff. ſi quis cautio. Abb. in c. literas. de præſump. Albc. in tract. de teſt. n. 9. ver. ſi autē cauſa. Fel. ī c. cū oporteat. ver. quartò fallit. de accuſa. ſentit iſtā partem poſt Io. de Ana. ibi. Alex. in ꝑſi. lxx. vo. j. Affl. ſup cōſti. in tit. de alcato. in xl. limita. Lanfrā. ī c. quoniā. ver. teſtiū depoſitiōes. de ꝓba. Oldē. ī libel. de iu. & æqui. to. 2.

Tenendo primam opinionem, quæ videtur magis cōmunis,

2 Primò amplia, etiam ſi frater cum fratre cohabitaret: Alex. in conſi. cxix. nu. 5. ver. nec obſtat. vol. ij.

3 Secundò amplia, vt frater poſſit deponere nedū ad defenſam fratris, ſed etiam contra querelantem. ita Feli. in c. literas. verſic. quintus caſus. de præſump. Gramma. conſi. crimi. xij. ver. quo ad ſecundum. & conſi. xxxij. verſ. præterea regula.

4 Tertiò amplia, etiam ſi ex illa depoſitione inſurgeret præiudicium cōtra alium. Alex. in conſi. lxx. ver. non obſtant dicta, vol. j. Cæpol. conſi. crimi. xxj. ver. & primò ſuper aſſerta falſitate.

5 Primò limita, niſi ad probandam innocentiā teſtes inducti, ꝓbent etiam impugnationem aliorū teſtiū inductorum pro parte accuſatoris. ita Gramma. in cōſi. xij. ver. quo ad ſecundū obiectū in criminalibus, & conſi. xxxij. ver. ſterea licèt. Gram. deciſ. xxxiiij. nu. 13. Fel. in c. literas. verſi. quintus caſus. de pr ſump. & ſuit originale dictum Salic. in l. parentes. C. de teſti. & in l. teſtes. ff. de teſt. & Aret. in l. qui teſtamento. §. quæcunque. in fi. ff. de teſta.

Tamen non puto dicta per Salic. & Areti. probare illud quod ponit Gramma. nec ea ita intelligidebere.

6 Secundò limita, niſi coniunctio ſanguinis ſit reſpectu aſcedētium, vel deſcendentium, vt tradit Hippolytus in ſingu. cxxxiij. Ang. in conſ. cxciiij. Gramma. conſi. crimi. xxxij. in fi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

7 Terriò limita,in criminibus exceptis in quibus coniuncti sanguine non admittuntur ad probandā innocentiā. Areti. in cap. fina.in fine,de testib.

Cōtrariū voluit Ange. qui loquitur in crimine læsæ maiesta. in l.consensu.in fi.C.de repud.Soci.in consi.xvij.ver.nec obstat l.consensu.vol.j.

8 Quartò limita,nā ēt eo casu quo quis deponit pro consanguineo ad ipsius excusationem non est testis omni exceptione maior,prout dixit Cæpol.in consi.crimi.xxj.

CONCLVSIO XXIII.

ARGVMENTVM.

Transigens super crimine,an fateatur delictum.

1 COmmunis est cōclusio,q̄ qui trāsigit ſuper crimine transigibili,nō fatetur delictū, secus q̄n transigit super crimine nō transigibili, prout de primo casu est tex.in l.fi.ff.de præuarica.& in l.j.& ij.& ibi gloſſ.ff.de his,qui ſibi mortem conſciuerunt.

2 De ſecundo verò casu,q̄n crimen nō est transigibile, est tex. in l.nō damnatos.C.ex quib.cau.infa.irro.& in l.in fisci causis.ff. de iure fiſ.& in l.eius,q.& in l.Imperator.ff.eo.tit.& ita not.Bald. in l.transigere.& ibi Io.Fab.& Cy.ver.nec obstat lex iſta. & Sali. ver.q̄ro cū gl.& Albe.de Roſa.in ver.itē q̄ritur.& ibi Iac. de Arena,& Gandi.in ver.ſed cōsideret.& Bart.in j.lect.qui loquitur in primo casu tm̄n.& Pau.de Caſt.&Ale.ibi.n.16.& Lācelo.Deci.C. trāſact.gl.1.l.ſi qs homicid.ī verbo,arguere.C.de accuſa.Ant.de Bu.in c.j.& ibi Io.de Ana.ver.eſt ēt alius effectus.de collu.deteg.

Regulam primi casus vt in his in quibus licita est transactio, transigens nō videatur fateri delictum,

3 Primò amplia,ēt ſi fit ſolutū iudici.Pau.de Caſt.cōſ.cccxlviij. incip. norandū q̄ adulterium, in fi.verb.vol.j.Pariſ.in tract.ſynd.

Sed aduerte, q̄a Ioquitur Pau. de Caſt.& ſequitur Pariſ.in crimine adulterij,in quo ſecundùm cōem conclusionē, nōn est licita transactio, & propterea transigens & componens videtur fateri,vt infrà dicetur in ſecundo casu.

Imò q̄ videatur cōfiteri facit,quia cum iudice iuquirente nō est licita transactio,vt dicit Ioan.Faber in dicta l.transigere.& q̄n non est licita transactio quis videtur fateri, vt dicunt communiter Docto. in dicta l.transigere.C.de transact.

4 Secundò amplia,ēt ſi pœna de iure cōi nō ſit capitalis, tñ poſtea p̄ ſtatutū effecta ſit capitalis, ita q̄ ſuper ea trāſigi nō poſſit, nā ēt tali casu transigens nō dī cōfiteri,ſentit hoc Cy. in dicta l. transigere.in iij. q. & ſentit à ſenſu ꝫrio Io.Faber ibi circa fin. ex preſsè Pau.de Caſt.verſ.cōiter tñ tenetur.& laſ.ibi,verſi. itē attēde.& Bald.verſi.iuxta iſtā primā partem q̄ro.Claud. Curt. iunior verſic.ſecunda dubitatio.Pariſ.conſi.cl.nume.11.vol.iiij.

5 Tertiò amplia,vt ex tali trāſactione nō poſſit ſumi ſufficiens indiciū ad tortur̄.Io.Branc.in repe.l.fin.nu.306. C. de quæſtionib.vbi hanc dicit * communem opinionem. M.Anto. in tract. de indic.nume.306.vbi communem affirmat.

Contrarium Pau. de Caſt.in dicto conſi.cccxlviij. in finalibus verb.vol.j.tamen ibi alia plura concurrebant.

6 Primò limita,q̄n de delicto eſſent probationes,vel indicia vrgentia,q̄uia tunc non est licita transactio, & per conſequens qs fateri videtur.ita Paris Put.in tract.ſynd.

Contrarium,quòd etiam ſi de delicto conſtet, liceat transigere,& tūc transactio operatur in vim pacti,ponit Salic.in dicta l. transigere.in prima oppoſitione.

7 Et ibi Purpura.q̄ ſublimitat,niſi delictū eſſet liquidū per partis confeſſionem.

Regulam ſecundam vt in criminalibus in quibus non potest transigi,ex transactione inducatur confeſſio delicti,

8 Primò limita,niſi transigens expreſsè aſſereret facere talem transactionem cauſa redimendi ſe à vexatione.Io.Faber in dicta l.transigere.circa fi.Pau.de Caſt.conſ.cccxlviij.in fi.vol.j.

9 Secundò limita,quia talis confeſſio recipit contrariam probationem,prout est gl.in l.fin.ff.de præuarica.

10 Tertiò limita in gratuita transactione,q̄ p̄ōt fieri in crimine nō transigibili,ex qua nō inducitur cōfeſſio delicti.l.non damnatos.C.ex qui.cau.infa.irrog.l.ſi fiſci causis.ff.de iure fiſ.à ꝫrio'ſenſu l.furti.§.pactus.ff.de his qui not.infa.Bar.in dicta l.transigere,ī ſecunda lectura,& ibi Bal.ver.ex parte rei.Sali.ver. q̄ro cū gl.laſ. ver.tū aduerte.Lancelo.Deci.& Riminal.C.de trāſactioni. Brunus in tract.de indic.verſicu. quæro quid de confeſſione tacita.

11 Et hoc ꝓcedit ēt ſi interuenerit datio vel ꝓmiſſio,ꝫinſcio tñ inculpato de crimine,per aliū qui ꝓmiſit,vel dedit,vt concordaret inculpatum,&eum liberaret.Chaſſa.in conſil.lviij.verſic.& ſi reperiretur.Gramma.voto ſi.in fine.

12 Quartò limita,quia requiritur iudicis declaratio. Lancelot. Deci.in l.transigere.C.de transact.

13 Quintò limita,q̄a requirit̄ q̄ cōſtet de delicto,ad hoc vt cōſeſſio poſſit operari,aliàs ſecus:ita Lancel.Deci.in d.l.transigere.

14 Sextò limita,q̄a ſi pœna eſſet alterata per ſtatutū, & effecta eſſet capitalis ꝫ diſpoſitionē iuris cōis,tunc eſſet locus trāſactio ni,& per conſequens transigēs nō diceretur cōfiteri delictū,pro ut dictum fuit ſuprà,in ij.amplia.

15 Septimò limita,q̄a ille qui petit gratiam non per hoc videt fateri crimen.Alex-in l.j.in prin.ff.de noui oper.nunci.Iaſo.poſt Alex.in l.decem.ff.de verb.obli.Feli.in c.literas.de præſump.

16 Alex.in ꝫ.lxx.verſi.nec ēt obſtat.vol.j.vbi ēt dicit, q̄ iudex, niſi ei gratiam concedat,debet eum in priore ſtatu reponere.

17 Declara etiā,quia nō p̄ōt iudex impetrata indulgētia à Principe,dicere reo,fatearis prius delictum:aliàs nolo vt indulgētia Principis vti poſſis.Afflict.ī c.j.§.naturales.in iiij.nota. ſi de feud. ſue.controuer.inter domi.& agna.

CONCLVSIO XXIIII.

ARGVMENTVM.

Bona alienari prohibita,non transeunt in fiscum ex delicto.

1 DMnes ferè Doctores firmant hāc cōclusionē,q̄ bona expreſsè prohibita alienari,nō transeunt in fiſcū ex delicto,ꝓut est text.& ibi Barto.in l.Imperator. ff. de fideicommiſ. libertat. in primis verbis. Io. Andre. in additio.ad Spe.in tit.de feud.§.q̄n.in xl.q.in addi.magna, circa fi.verſi.& cū res.Roma.in l.ſi finita.§.ſi de vectigalibus.n.21.ver. xiij.potes addere.ff.de dam.infec.Soci.in l.Marcellus.§.res.quæ. verſ.prima cōclusio est.ff.ad Trebel.Ange.Areti.in tract.malefc. in verbo,& eius bona publicamus.verſ.& nota,q̄ facta dicta publicatione.Alex.in conſi.xxiij.ver.ſed præmiſſis nō obſtantibus. vo.j.Iaſ.in l.filius familiàs.§.Diui.nu.19.ver.ſextò pondera.ff.de leg.j.& ibi Ripa nu.47.ver.item ex preſſa.& ibi Opizo.nu.5.verſi. & prædictis adde.& nu.30.& ibi Loazes nu.73.& ibi Io.Crottus nu.72.verſ.pro qua concluſione adducitur.Soci.conſi. cxxj. nu. 22.ver.ſed est regula.vol.iiij.Deci.in conſi.cccxxij.nu.27. verſi. & hoc in ſimili casu.

2 Hippoly.in l.ſi.nu. 194.ver.itē ſcias,& tene mēti.ff. de iur.om. iu.& in ſingu.cccxiiij.iſtā dicit cōem, & ab ea nō recedendum, licèt aſſerat ſe ꝫriū tenuiſſe.Io.Ant.Alex.in ꝫ.cliiij.verſi. circa aliud dubiū.Gozad.in ꝫ.ciij.verſi.nonò ſtatutum.Curt. iunior in ꝫ.cxx.verſi.aggredior igitur.Gratus ꝫ.xxj.verſ.his nō obſtantibus.vol.ij.Ruinus conſ.cxxiiij. verſ.ſequitur ex præmiſſis,vol.ij. & ꝫ.xxv.verſ.ſi verò est ꝓhibita,vol.v.& ꝫ.cxxix.verſi.& p̄ quā ſolam.vol.ij Boer.deci.cclxxviij.nu.7.Berous q.xlj.in fi.

Contrariū tener Roma.in l.ſi cōſtante.§.fi.ver.in tex.ibi, q̄ ſi. ff.ſol.mat.Io.Anto.Alex.cōſ.cliiij.ver.circa aliud dubium.

3 Amplia primā opinionē cōem,vt etiam fructus,qui percipiū tur in vita prohibiti nō transeant in fiſcum ex delicto,vt dicit Rip a in d.§.Diui.nu.17.ver.item expreſſa.de leg.j.

Secūdò amplia hoc;procedere,nedū q̄n prohibita eſt expreſsè alienatio extra certum genus perſonarum, ſed etiam ſi ſimpliciter alienatio prohibita ſit,ita declarat Rui.conſ.cxxiiij.verſi. ſecundò reſpondetur.vol.ij.

4 Primò limita,q̄n fauore alterius ꝓhibita eſt alienatio expreſsè,ſecus verò ſi fauore ipſius ꝓhibiti tantùm.Bart. in l.ſi qs in tā tam.ver.q̄ro an dñs.C.vnde vi.& in l.ſi finita.§.ſi de vectigalibus. ver.& per ea.ff.de dam.infe.Soci.cōſ.cxxj.nu.22.verſi.ſed regula eſt.vol.iiij.Nicel.concor.Bar.xxiij.Alex.ꝫ.cxxxviij.ver. quartò ꝓ hoc facit.vol.iij.& ꝫ.xxiij.ver.quartò ꝓ hoc facit.vo.j.Areti.ꝓti. xiiij.ver.ꝓ qbus facit.Deci.in l.furioſi.nu.6.ver ſupradicta habēt locum.ff.de reg.iur.Gramma.deciſ.cv.nu.39.ver.& ſic ſequitur.

Sublimita hoc tribus modis,prout tres reſponſiones accommodat Rui.conſ.cxxiij.ver.ſi ergo.vol.ij.

5 Secundò limita,q̄n per teſtamentū eſſet prohibita alienatio expreſſa,q̄a tūc non cenſeretur ꝓhibita bonorū confiſcatio.ita nota.cōiter Doct.in l.Statius Florus.§.Cornelio Felici. per illum tex.ff.de iure fiſ.Gramma.d.deciſ.cv.nu.39.& ſeq.ver. itē in caſu præſenti.ſec* ſi factū eſſet ſimplex fideicommiſſum,Cur. iunior in conſi.cxx.Boer.deciſ.cclxxviij.Bero.q.lj.circa fi.

6 Ratio ponitur per ſupradictos,quia q̄n cōcurrit expreſſa ꝓhibitio vnà cū ſimplici fideicommiſſo,duplex vinculū cōcurrit:& ideo pl* ēt debet operari,arg.tex.in auth.itaque.C.cō.de ſucceſſ.

7 Tertiò limita,niſi prohibitio alienationis facta fuiſſet in fraudem ipſius fiſci,vt nota.per Bar.in l.poſt contractum.ff.de dona. vbi etiam ponit ex quibus poſſit præſumi fraus.

Quartò

8 Quartò limita q̄n bona ſunt tantummodo prohibita alienari extra familiā.Imo.in l.ſi finita.§.ſi de vectigalibus.ff.de dam. infe.Alex.in apoſtil.ad Bar.in auth.in greſſi.C.de ſacroſ.eccl.Iaſ. in l.ſi quis ita.§.ea lege.ff.de verb.obli.g.

Cōtrariū ſentit Bar.in l.Imperator.per illū tex.ff.de fideicom. liber.Alex.in conſ.xxiij.vol.j.vbi expreſsè tenet hanc opini.

CONCLVSIO XXV.

ARGVMENTVM.

Remiſſoria an concedatur in criminalibus.

1 DVbitari contingit, an in criminalibus ſit danda remiſſoria.Et plures caſus in iſta concluſione ſunt cōſiderandi,n̄ à aut q̄ritur,an ſit danda intra prouinciā, & dicendū est q̄ non,quia etiam in ciuilibus non datur.tex.est in auth.apud eloquentiſſimum, & in corpore vñ ſumitur,C.de fide inſtrument.

2 Aut quæritur an extra prouinciā,& iſto caſu ēt vī denegāda remiſſoria,per tex.in d.auth.apud eloquentiſſimū.& in §.q̄uo.& ibi Bar.& Ang.& Iac.de Belān auth. de teſt. Idē voluit glān cap. teſtes.iij.q.ix.& ibi Arch.& idē voluit Abb.in c.cùm cauſam. de teſt.Iacob.Bu.in d.auth.apud eloquentiſſimū,And.de Iſer.in c.j. ſi de inueſti.lis oria.Azo in ſum.de teſt.ver. ꝓducēdi ſunt.Arch. in c.preſentiū.§.teſtes.de teſt.in vj.Spec.in tit.de teſte.§. qualiter, in d.c.præſentium.ver.in gl.j.in tit.de teſti.in vj.

Contrariū Io.Andr.poſt Io.Mona.in ca.Romana.§. ꝫhentes. de foro compe.in vj.Fel.in cap.cùm cauſam.de teſti.

3 Aut q̄ritur,an ſit danda remiſſoria extra prouinciā in criminalibus pro teſtibus,q nō ſunt de territorio iudicis,& ſic pro teſtibus forenſibus,quos iudex non p̄ōt compellere ipſos venire, & tunc licet gl.in c. cōſtitutus. de fideiuſſo. teneat q̄ remiſſoria non ſit danda in criminalibus,& ibi ēt Abb. & Car. in princ. Cy. & Sal.in d.auth.apud eloquēti ſſimum.vbi etiā Albe.de Roſ.Ab. in c.cùm cauſam.de teſtib.& Io.de Ana. quiad eū ſe remittit, in capitul.in tantum.de colluſ.deteg.

4 Tñ,& iſta erit prima limitatio,q̄a neceſſitas impellit, vt teſtiū examinatio fiat per iudicē in partibus,poſtq̄ iudex nō p̄ōt ipſos compellere propter iſtā neceſſitatē,remiſſoria etiam in crimina libus cōceditur,& ita ſeruatur de conſuetudine.Hoſt.& Io.And. in d.c.cōſtitutus.circa fi.de fideiuſſo.& Petr.de Anchar. ibi, idē tenēt Iac.de Are.Nico.de Matt.& Bal.in d. auth. apud eloquentiſſimū,q̄ dicit ita ſeruari in cauſis criminalibus,& ita ſeruare curiā Romanā refert,& ſequitur Barb.in d.ca.conſtitutus. de fideiuſſo.ver.ſed dubiū eſt.Pau.de Ca.in l.iudices.C.de fide inſtru.Io. Mona Io.And.& Dom.in c.Romana.§.cōtrahētes.in fi. de foro cōpe.in vj.Bal.in c.ſi his qui.de teſt.Fel.in d.c.cū cauſam.'de teſti. Iac.de S.Georg.in l.iij.§.itē Dīnus.ff.de teſti.Gram.in ꝫ.xlj.Paul. Turrent.in ſua diſput.incip.Rex Aragonum.in ſecundo dubio. Milleus in pract.Afflic.ſuper Conſt.rub.in quibus cauſ.audi.teſt. cōmit.num.13.& in rub.de inquiſit facien.numero 6.

5 Secundò limita,quia ſupremus princeps,qui nō recognoſcit ſuperiorē p̄ōt in ſuo dominio ēt in criminalibus remiſſoriā cōcedere.Afflict.ſuper Conſt.in tit.de inquiſ.facien.num.6.

6 Tertiò limita q̄n aliter veritas haberi nō poſſet,vt tradit Maria.iun.in conſilio lx.nume.4.vol.ij.

7 Et idē eſt,q̄n res eſſet difficilis probationis, vt ibi per eum in dicto loco.

8 Quartò limita,quia ad purgandam innocentiā etiā in criminalibus,cōceditur remiſſoria.Sal.in d.auth.apud eloquētiſſimū, propè ſi.vbi ita limitat illū tex.C.de fide inſtru.Maria.iun. in cōſ. lx.nume.7.vol.ij.

9 Quintò limita q̄n de crimine ageretur ciuiliter.Maria. iun.in conſi.lx.nu.7.vol.ij.

10 An aūt propter multitudinē cauſarū curia poſſit cōmittere examen alteri iudici in criminalibus? dic q̄ nō, nā ob multitudinē cauſarū meri imperij iudex non p̄ōt committere examē cauſarū meri imperij extra prouinciā.Roma.Fulgo.Alex.& Iaſ.in l. j.§.huius rei.ff.de offi.eius.Afflict.ſuper Cōſt. in tit. in quib. cauſ. aud.teſt.cōmitta.nu.14.& hoc intellige, niſi ſimus in ſupremo principe,iux.tex.in l.ſi.C.vbi ſenat.vel clariſſ.

Cōtrariū tenent Bart.& Ang.in d.l.j.§.huius rei.ff. de off. eius.

CONCLVSIO XXVI.

ARGVMENTVM.

Dictum teſtis in tormentis præualet.

DArt.in l.eos.ff.ad leg.Corne.de falſ.ponit nōnullas cōclusiones in materia teſtium variantium, quas breuiter percurremus.

1 Prima cōclusio est, q̄ quādo vtrumque dictū teſtis variantis est iudiciale, tūc ſi vnum est cū tormentis & aliud abſq; tormentis,ſtatur dicto in tormētis,& illud præualet.ita Bar.in d.l. eos.ver.& idèò ꝓ declaratione.ff.ad leg.Corn.de falſ.& in l.ſi poſtulauerit.§.ſed & ſi negauerit.verſi.ſed ſi metu tormentorū.ff.ad leg.Iul.de adult.Rom.in cōſ.ccccv.ver.aliqñ in eo.Bal.in l.iij.gl. ibi,veritatē.C.ad leg.Inl.de adul.Abb.ī c.p tuas.ver.moueor principaliter.de ꝓba.Tindar.in tract.de teſt.variant.lib.j.ca.iij.Aret.in c.per tuas.ver.aduerte tñ.de ꝓb.Alex.cōſ.lxiij.verſ.quia tunc nō diſputatur.vol.j.Roma.ſing.dccxcix.Ang.in l.fi.ver.in ead.gl.ibi, alij dicūt.C.de quæſt.Cæpol.cōſi.crimi.lx.verſi.ſuperij.principali dubio.Aimo cōſ.lxxv.nu.32.ver.nā videmus.Soc.ꝫ.cclij.ver.ſed duo in ꝫrium allegantur.Dec.conſ.clxxxix.ver.nō obſtat.Abb.in c.cùm ī tua.ver.vltimò hic quæro,& ibi Fel.ver.fallit niſi,de teſti. Anch.in cle.ij.verſ.per iſta.de teſti.Aret.in c.per tuas.ver.in gloſſ. poſita,de ꝓb.& verſi.aduerte tñ.Pract.Papien.in forma opponendi contra teſtes poſt̄ publicationem.verſ.alia eſt opin.Bar.conſil. lviij.vol.j.Alciat.in tract.præſump.in ij.reg.nu.9.

2 Primò amplia,etiam ſi ex interuallo corrigat teſtis dictum ſuū cum tortura.R.o.in d.ſing.ccxcix.& conſ.ccccv.verſ.aliquando in eo quod dixerunt.& idem tenet idem Roma.ſing.dcccxxiij.

3 Primò limita, niſi primum dictū extra tormēta iuuaretur præſumptionibus,ita q̄ videri poſſet magis veriſimile.ita Ang.in d.l. fina.ver.in ead.gl.ibi, alij,iuncto ver.ſaluo niſi.C.de quæſt.Cæpo. conſi.criminali.lx.ver.alio modo quādo.Soc.conſi.ccliij.verſi.& ſi dicatur.Dec.ꝫ.clxxv.ver.iij.reſponderi poteſt.& conſ.clxxxix. verſi.ij.reſpondetur.Aimo conſi.lxxv.verſi.nam videmus in ſimili.& conſi.vj.verſic.iij reſpondeo,Tindar.in tract.de teſti.variant. li b.j.cap.xiiij.& lib.ij.ca.x.nu.12.

4 Secundò limita quando teſtis varians de ſe,& alio interrogaf, quia tūc magis ſtatur ,primæ depoſitioni ſine tormentis, quā cū tormentis.Bar.in l.j.§.quæſtioni.ff.de q̄ſtio.Ang.in l.fin.circa mediū.ver.in ead.gl.ibi.C.de quæſt.Aret.conſi.lxj.verſ.præterea q.ā. Dec.ꝫ.clxxxix.ver.non obſtat q̄ ſecundū.& conſ.clxxv.ver.ij.reſpondetur.Grat.conſ.lx.vol.ij.nu.9.Gramma.voto xxxiiij.nu.21. Aret in c.cùm in tua.verſ.in ead.gl.de teſtib.Aimo conſi.vj.verſi. & ſi dicatur.Alciat.in trac.de preſump.in ij.regul.in xxix.præſumptio.num.19.& ſeq.

5 Sublimita, quia hoc ꝓcedit q̄n teſtis deponit de facto alieno, non quando de ſuo proprio,ita Tindar.in tract.de teſt.variant.c.iij.lib.j.

6 Tertiò limita,niſi iudici videatur ſtandum eſſe primo dicto ſine tormentis,vel tanquam ſit veriſimilius, vel aliqua alia probabili ratione,Soc.conſ.ccliij.ver.vel etiā & clarius refert,& ſequit Dec.in d.conſ.clxxv.verſi.iij.reſpondetur.Ang.in l.fi.verſic.ſaluo niſi. C.de quæſt.Cæpol.conſ.lx.ver.alio modo.

7 Quartò limita,niſi teſtis quiveriat in tormentis à primo dicto. ſine tormentis fuerit cum parte locutus, quia tunc primo ſtabit, Ang.in l.fi.verſi.in ead.gl.ibi.C.de quæſt.Cæpol.conſi.lx.verſicu vno modo quando.

8 Quintò limita, nam teſtis qui ꝫrium dicit in tormentis, eius, quod dixerat prius ſine tormentis,nō probat tanquam periurus, & neutri dicto ſtatur.ita Dec.in conſ.clxxxix.verſiculo,ad dictum Conrad.refert,& ſequit Aimo in cōſ.vj.in fi.verſ.ſimile videmus.

9 Sextò limita, ſi dictum ſm in tormentis ſit dictum ſolenniter in forma iudicij,& parte citata,aliàs non tolleret primum dictum iuratum.ita Soc.in d.conſ.ccliij.ver.ij.etiam clarè reſpondeo.

10 Septimò limita hanc cōclusionem non ꝓcedere in criminalibus, ſed ſolū in ciuilib.in quib.infamia teſtis purgatur per tortu ram, quia depoſitio facta cum tortura,non operatur in criminali bus ꝫ primum dictum iuratum,ſm Aimo conſ.vj.nu.46.ver.& ſi dicatur.poſt Dec.conſ.clxxxix.verſ.nec obſtat q̄ infamia.de quo dicto valde dubito.

11 Octauò limita,q̄n primum dictum extra tormenta fuiſſet dictum in articulo mortis,quia aliud ſm dictum in tormentis non tolleret primum dictum,Aimo conſ.vj.nu.51.verſ.v.reſpondeo.

12 Nonò limita, vt concluſio locum habeat quando concurrit ſolum defectus contrarietatis reſpectu teſtis torti, ſecus verò q̄n etiam alia inhabititas,ſeu alius defectus concurreret, Aimo cōſi. vj.nu.54.verſ.vj.reſpondeo.

13 Decimò limita, quia teſtis ex tali depoſitione contraria non punitur vt falſarius, niſi ceſſantibus tormentis perſeueraret in eo dicto,ita Tindar.in tract.de teſt.varian.c.iij.lib.j.

14 Vbi etiam ſublimitat iſtud nō ꝓcedere, quādo incontinenti poſt primum dictū diceret ꝫrium in tormentis ,quia tunc etiam ſi perſeueraret, non puniretur.& ita declarat hanc ſimitationem

Universidad de Deusto
Biblioteca

CONCLVSIO XXVII.

ARGVMENTVM.

Stat vr secundo dicto testis variantis extra tormenta, si animo corrigendi primum dictum, postea contrarium deponat.

1 ALia est ꝓclusio Bar.in d.l.eos.ff. de fals.ꝙ qñ testis variat in iudicio, & vtrumque dictū est extra tormenta, si dixerit aliud q̄ primò dixerat animo corrigendi primū dictū, stat secundo dicto, & nō primo. ita Bar. in d.l.eos,ver.itē oppono ,& in ver.& ideò pro declaratione.

2 Amplia conclusionē hanc,vt procedat ēt si testis non doceat de errore,vt no.Abb.in c.ꝓterea.vēr.itē no. bene, de testi.cog. Decis.Neapo.cxlij.num.6.in nouis.

3 Secūdò amplia,vt ēt ijdē testes repeti possint vt se corrigāt.c. ꝓterea.de test.cog.Bar.in d.l.repeti.ff.de q̄st.ponit Fel. in c.per tuas,ver.j.cōclu.de testi.Abb.in c.per tuas.ver.circa primūm. co. tit.Are.in c.cum in tua.ver.est & tertius casus. de testib.

4 Primò limita hāc cōclusionē locū habere,qñ testis incōtinētī dicit diuersum à primo dicto,secus si ex interuallo.c.ꝓterea.de testi.cogen.gl.in verbo,iusta cā.circa fi.ī c.fi.de iureiu.lib.vj.ver. satis vr.& in c.ꝓ tuas.ver.ante aperturā.de test.Spe. in ti. de teste. § j.nu.71.ver.qd si dicit vidi.de testi.Bar.in d.l.eos.ver.itē oppono.& in l.si postulauerit.§.sed & si negauerit.versic. ij.noto.ff. de adul.in l.repeti.in prip.ver.qñq; testis.de q̄st.& l.qcquid adstringendæ.ver.& istū tex.ff.de verb.obl.Ro.sing.dcccxxiij.Bal.cōs. xxxiij.ver.ꝓterea ego video.vol.v.Abb.ꝙ.lxxiij.vers.iij.dictū testis,vol.ij.Alb.ī l.accusaturus.ver.itē est hic argumētū.ff.de adul. Ro.in nou.deci.ccxciij.Alex.in l.ꝙ bona.§.fi qs stipulatus.ver.intellige tñ ꝑdicta.ff.de dam.infect.las.in l.secta.versi.itē diligēter. ff.si cer.pet.Abb.in c.cùm in tua.ver.aut vtrūq; fuit.de testi. Dec. Neap.cxlij.in nou.nu.6.& seq.vsq; in fi.Roma.ꝙ.clviij.n.8. vers. qa testis,vol.v.Fel.in c.per tuas.vers.j.cōclusio.de testi. Io.de Platea in l.rura.in fi.ver.itē ꝑtat argumētū.C.de om.ag.deser.lib.xj. Rom.ꝙ.lix.ver.j.qa.Sal.in auth.at qui semel.ver.q̄ro vj.C.de ꝓba.Ant.de Bu.in c.per tuas.ver.quartus qñ.Aret.in c.cùm in tua. ver.& tertius casus.de test.Ro.in l.ij.§.creditū.vers.j. casu dic.ff.si cer.pet.Pract.Pap.in for.oppon.ↄ testes.Corn.cōsi.lviij.volum.j. Aret.in l.quicquid adstringendæ.vers.& ex isto.ff.de verbo.obli. Gram.cons.lxxix.nu.4.& 5.Alciat.in ij.reg.ꝓsumpt.in xxix.ꝓsumpt.Tinda.in tract.de testi.varian.in c.iiij.lib.j.

5 In proposito aūt, de quo tractatur incontinētī dicitur se corrigere testis qñ se corrigit ante completū examen.glo.in verbo, incontinenti.in c.ꝓterea.de testi.cog.Barb.in l.qcquid adstringendæ.circa fi.ver.& istū tex.& ibi Ias.ver.ꝑ istā gl.ff.de ver.obli. Bal.in l.lecta.in fi.ver.testis verò dicitur.ff.si cer.pet.las.in l.iurigētium.§.quinimò.ver.ij.principaliter no.ff.de pact.& in l.lecta. versicu.itē diligēter attēde.ff.si cer.pet.Card.in c.ꝓterea.in prin. vers.quæro an indistinctè.de test.cogen.Areti.in l.quicquid adstringendæ.ver.& ex isto.ff.de ver.obl.Gram.in consi.ciuil.lxxix. nu.4.& 5.Alciat.in xxix.ꝓsump.in ij.reg.in tract.ꝓsumpt.

6 Alij dicūt semper dici incontinenti antequām testis cū parte loquatur,gl.in verbo, incōtinenti,in c.ꝓterea.de testi.cog.Spe.in tit.de teste.§.i.nu.71.ver.quid si dicit vidi.gl.in §.qa verò.in verbo,nō habebit.versūitem quid si ſponte.in auth.de testi.Bald.in l. presbyteri.vers.vnde postquam testis.C.de episco.& cler.las.in l. quicquid adstringendæ.ver.per istam gl.ff.de verb.obl.las.in l.lecta.vers.item diligenter attende.ff.si cert.petat.

Deci.Neapo.cxlij.nu.9.vbi dicit ita cōiter teneri.Ruin.consil. clviij.vol.v.nu.8.ver.quia testis.Hippo.in l.eos.vers.quod tamen limitetis.ff.de fals.Io.de Plat.in l.rura.in fi.ver.item prætat argumentum.C.de omni agr.deserț.lib.xj.Inn.in c.ꝓterea.ꝙ.versi.incontinenti.de test.Io.And.ver.incontinenti antequam.Bald.ibi. ver.ibi incontinenti.Ant.de But.ibi.ver.venio ad tertiam partē.

Imo.ibi ver.in ead.gl.vbi dicit ita cōiter seruari.Sal.in auth.at qui semel.ver.quæro vj.C.de prob.Collect.in d.c.ꝓterea.ꝙ.vers. incōtinēti.& ibi Fel.in fi.ver.& istis adde.Inn.in c.cū dilect⁹.vers. testis aūt.de accus.Henri.in c.ꝓterea.ꝙ.ver.si quæris.de test.cog. Ant.de But.ī c.ꝓ tuas.ver.iiij.qñ.de test.deci.Neap.lxj.in nou.n.2.

Aret.qui dicit ita communiter teneri in c.per tuas.vers.si verò testis.de testib.

Aret.in l.quicquid adstringendæ.ver.& ex isto.ff.de verb.obl. vbi dicit ita cōiter teneri.Alex.in apostil.ad Bart.in d.l.eos.super verbo,itē oppono.Alciat.in xxix.ꝓsumpt.in ij.reg.ī tract.ꝓsump.

Tindar.qui dicit communem in tract.de testi.varian.capi.iiij, libr.j.

Et tenendo hanc opi.tāquam veriorem,& magis cōmunem,

7 Amplia, quia idē est, si cū alia persona testis sit locutus à qua potuerit esse monit⁹,& subornat⁹.ita Inn.ibi,& Io.And.ī locis ꝓximè alleg.ibi,& Imol.ver.in gl.fi.Henric.ibi,ver. si quæris. Ant. de Bu.ind.c.ꝓtereà.ver.no.testem.de test.cog.

8 Alij verò intelligunt incontinenti semper ante publicatas attestationes,Spe.in tit.de teste.§.j.nu.71.versi.quid si dicit vidi.de teste.Alciat.de præsump.in ij.reg.xxix.præsump.

Cōtrarium Inno.in c.ꝓterea.versi.incontinenti antequam. de testi.cog.& ibi Host.versi.incontinenti.& Io.Andr.ver.incōtinenti antequam.

9 Hāc vlt.opi.salua & intellige qñ esset testis notæ fidei, & authoritatis,qa posset se corrigere semp antequā dicta testiū sint publicata.Bal.in c.ꝓterea.ver.ita incōtinēti.de testi.cog.sentitibi Host.dū dicit ꝙsiderandā esse qualitatē personę,quantitatē inter ualli,& colloquia partiū,cū aliis circūstantijs.refert, & sequitur Ant.de Bu.ibi,vēr.venio ad tertiā partem.refert, & sequitur Fel. in c.prætereà.ver.& adde secundùm Bal.de test.cog.Alcia.in tract. præsump.in ij.reg.in xxix.præsump.

10 Sed Rui.consi.lvij.vol.j.ver.nec ēt,ꝙ dicitur factū incontinenti qñ fit eadē die.

11 Rota autē intelligit in deci.ccxciij.in nou.esse longum interuallum,& non dici incontinenti quando post triduum.

12 Alij dicūt hoc esse arbitrariū iudici inspecta qualitate testiū, temporis interuallo,colloquio partiū, cum aliis circunstantiis, Host.in d.c.ꝓtereà.ver.incōtinenti licèt.de testi.cog.refert,& sequitur ibi Ant.de Bu.ver.gl.vl.quærit.Collect.in c.prætereà.ver. incōtinenti.de testi.cog.& ibi Henri.versi.sed Host. dicit. & ista opin. ꝓcedit inspecta qualitate personę.Tin.tract.de testi.variāt. c.j.vers.dicerem tamen.vol.j.

13 Secundò limita,ga debet testis se corrigens incōtinenti alle gare v crisimilē cām erroris.Inn.in c.ꝓtereà.ver. si autē antequā ex eat.de testi.cog.& ibi Host.ver.incōtinēti antequā. & ibi Car. ver.q̄ro an in distinctè,& ibi Anch.ver.v.no.Imol.ver.itē adducre.Fel.ver.& subdit Inn.& Henri.ver.& si q̄ris.Bart. in l.eos. vers. itē oppono ad idem.ff.de fals.Abb.in c.cùm in tua.ver.aut vtrūque tuit.de testi.Deci.Neapo.cxlij.nu.6.in nou.& nu.9. & decisi. lxj.nu.2.Anch.in cle.ij.ver.aut est dictū, de testi.Aret.in c.cùm in tua.ver.est & tertius casus. de testi. Alcia. in tract. præsump. in ij. reg in xxix.ꝓsump.Tinda.in tract.de test.varian.c.iiij.lib.j.

14 Tertiò limita,qñ testis varians incōtinenti dicit ↄriū animo se corrigendi,nā aliàs attenderetur primū dictū. Abb.in c. cùm ī tua.ver.ego aliter dicterē.de test.deci.Neapo.cxlij.in nou. Are. in c.cùm in tua.ver.si aūt variat.de testi.Ro.in l.ij.§.creditū.ver.j.casu.ff.si cer.pe.Pract.Pap.in for.opponendi ↄ testes post publicationē.ver.casus subdistinguit.Anch.ī cle.ij.vers.per ista nō mihi. de testi.Bal.in l.qui falsa. ver.si incontinēti. de testi.Alci.in tract. præsump.in reg.ij.in xxix.ꝓsump.nu.5.

15 Quartò limita, quia ēt incontinenti nō pōt repeti testis ad instantiā partis,vt corrigat dictū suū,vel vt addat.Anto.de Bu.in c.per tuas.ver.tunc in hoc.de testi.& ibi Aret.ver. D.Ant.hic, & Im.ver.vlt.pro declaratione.& sentit Fel.in d.c.per tuas. ver.prima conclusio quando ad instantiā partis.de testi.

16 Contrariū,ꝙ ēt vt addat testis repeti possit incōtinenti,voluit gl.j.in d.c.per tuas,ver.ante aperturam. Io. And.in addi. ad Spe.in tit.de teste.§.nunc videndū.in vltima addi.in fi. Fel. in c.ꝓ tuas.ver.j.cōclusio.de testib.& hoc intellige qñ vel officio iudicis,vel à ſeipſo testis redit.Sal.in auth.at qui semel.versic.quæro vj.C.de prob.Deci.Neapo.lxj.nu.2.in nouis.

17 Imò plus addit Ant.de But.in d.c.per tuas.vers.tenē hoc.de testi.ꝙ ad instātiā partis nō pōt repeti, ēt vt dictum suum incontinenti declaret.& sequitur Aret.licèt nō modicum dubiter, in d.ca.per tuas.ver.& quia sententia Doctorum.de testib.

Contrarium in hoc tenuit Io.And.in addi. ad Spec. in titu. de teste.§.nunc videndum,in vltima add.de qua tamen q.dicemus in seq.conclusione.

CONCLVSIO XXVIII.

ARGVMENTVM.

Testis postquàm vnum primò dixerit in iudicio, an possit ex interuallo repeti,vel secundò examinari ad instantiam partis,vt se corrigat.

1 SEquitur tertia conclusio Bart.in d. l.eos. ff. de fals.ꝙ qñ testis variat ex interuallo,& vtrumque dictum est iudiciale,quæ tunc subdistinguitur in duas principales conclusiones,quarum vna est, an testis possit repeti,vel secundò examinari ex interuallo,postquàm vnū primò dixerit in iudicio.

Secunda est,an examinatus secundo loco testis ex interuallo ↄrium dicat eius quod primò dixerat in iudicio,fidem faciat.

2 Circa primā cōclusionē dicēdū est, ꝙ testis ex interuallo re-

peti

peti nō potest ad instantiā partis, nec vt se corrigat, nec vt addat primo dicto,gl.in c.per tuas.de testi.in ver.ante apertura testiū. & ibi Ant.de Bu.ver.tenet in hoc,qui ampliat,vt etiā ad declarādū nō admitatur eiusdē testis repetitio ex interuallo.gl.fi.in c.cū causam.in prin.de testi.& Bal.in l.lecta.in fi.versi.testis verò. ff.si cer.pet.qui transit cū ista opinione,quo ad hoc,vt nō addat, nec corrigat,& l.fi.C. de quæst.ver.verum est quod test. & Aret.in d. c.per tuas.versi.& quia sententia Doct.transit cū ista opi.quo ad omnes casus,licèt aliquantulū dubiter, quo ad casum declarationis, vbi etiam dicit istam communem opi. Spe.in tit.de teste. §.satis vtiliter,ver.sed nunquid ante publicationem.Sal.in auth. at qui semel.ver.quæro vj.C.de proba. & ibi Bald. versicu. sed si ex interuallo.& versi.sed dubitatur.Soc.in regula. cccxxiij.

Contrarium quo ad declarandum tenet Bal.in d.auth. at qui semel.C.de prob.ver.sequitur videre,& in l.lecta.in fi. ver.testis verò.ff.si cer.pet.& fuit de mente Io.And.in addit.ad Spec.in tit. de teste.§.nunc videndum.in vltima addit.in fi.

3 Et facit pro ista secunda parte qđ no.idem Io. And.in addi.ad Spe.in tit.de teste.§.nunc videndum.in pe.addit.incip. similibus. in princ.vbi qui per lapsum termini non potest dare nouos articulos,potest illos declarare: quia illa declaratio adeo dicitur implicita articulis datis,vt cum illis dicatur emanasse.

4 Hanc vltimā partem,vt testis possit ex interuallo repeti quo ad declarandum,nam intelligi debet quando declaratio est consormis verbis ipsius testis.ita Alcia.in tract.ꝓsump.in ij.regula. in xxix.præsumpt.

5 Contrarium ꝙ etiā testis ex interuallo repeti possit, vt addat declarationē omissa,licèt minor fides dāda sit secūdæ attestationi tenet Inno.in d.c.prætereà.ver.aut nō corrigat.de test.cog.& ibi Host.ver.fi nō corrigat.& Anto.de Bu.ver.hęc vera.& Anch. ver.si verò addit.Card.in fine.Abb.ver.si verò vult addere.Imol. ver.si autem non corrigat.Fely. ver.aduerte.& ibi Henri.ver.aut non corrigit.Fel.in ca.per tuas.ver.circa primum.de testib.Card. in c.veniens.el ij.versic.ex hoc datur cautela.de testib. Tindar.in tract.de testib.varian.c.iiij.vers.est notandum. lib.j.

6 Primò limita primam opinio. ꝙ testis ex interuallo repeti nō possit ad instantiam partis,vt addat suæ primæ depositioni, nisi testis iurasset se non fuisse cum parte locutū, quia tūc repeti posset etiam ex interuallo, vt adderet primo dicto.Are.in c.per tuas. ver.super articulo autem de testib.

7 Secundò limita,nisi testis examinaretur super omissis,in qb⁹ in prima depositione nihil deposuit. Ant.de Bu. ī c.per tuas.ver. quartus casus.vbi Abb.ver.venio ad secundum. & ibi Card. ver. dic verius.& ibi Aret.ver.vnde concludit ipse.de testi. Spe.in tit. de teste.§.satis vtiliter.ver.sed nunquid ante.& in §.iam de interrogatoriis.ver.item cautè.Feli,in c.per tuas.ver.adde hic Spe.Io. Ant.Alex.in cōsi.xliiij.ver.clarius.Fel.in c.fraternitatis.ver. adde etiam,Bald.eodem titu.Bald.in l.veluti.in princip.ff.de edend.& ibi Ang.versiculo,& ibi est argumentum.

8 Amplia hanc limitationem,vt etiam si testis ,ꝺductus vt examinaretur super veritate facti,& fama,dixerit nihil.ꝑtus scire,po terit etiam super fama interrogari,de qua non fuit interrogatus. Io.And.in addit.ad Spe.in titu.de test.§.nunc videndum. in vltima addit.Aret.in c.per tuas.ver.sed quando iudex.de testi.

Contrarium Io.Ant.Alex.consil.xliiij. vers.nec præfato fisco.

9 Secundò Amplia,etiam si testis sic examinatus iurasset super tota causa,quia quanuis iuramentum sit generale, tamen restringitur ad specificata.Aret.in c.per tuas.ver.nam testis.de testib.

10 Declara, quia limitatio habet locum, quando omissum est interrogari testem super substantialibus necessariis. Inn. in c.per tuas.ver.item not.ꝙ hic.vbi Card.ver.& dicit Inn. de testi. Spec. in tit.de teste.§.iam de interrogatoriis.ver.item cautè.

11 Secus verò quando super circunstantiis, ex quibus certior probatio elici potest.ita Inno.in d.c.per tuas.ver.itē no.ꝙ hic.de testi.& ibi Ant.de Bu.in j.oppos.& ibi Bal.ver.item quid si articulum.Imol.in d.c.per tuas.ver.aut non fuerunt testes.de testi.licèt dicat hoc fieri posse ex officio iudicis, non tamen ad instantiam partis.sequitur Fel.ver.secus autē dicit.in d.c.per tuas.de testib.

Contrarium tenet Abb.in d.c.per tuas.ver. venio ad secundū. de testi.& ibi Card.ver.si verò,& Aret.ver. sed quādo iudex. Fel. ver.item habet locum.de test.& fuit de mente Io.And.in titu.de teste.§.nunc videndum.in vltima additione.circa fin.Innoc.in c. per tuas.versiculo,item nota hic.de testibus.& ibi Hostien. versi. hoc etiam secundum dictum.

12 Tertiò limita,vbi vertus dolus concurrit examinantis, vel iudicis.quia tunc ad instantiam partis testes repeti possunt.Bald.in c.j.§.i.vers.quæro vtrum quid sit inuestitura.

13 Cōtrariū vt sufficiat vel dolus,vel negligētia,ad hoc vt testes repeti possint,tenet Ant.de But.in c.per tuas, vers.quintus casus. & ibi Car.vers.vel dic verius,& ibi Abb.vers.venio ad secūdū.de

test.& Aret.ver.vnde cōcludit.& Fel.ver.item fallit.Spec.in titu. de teste.§.iam de interrogatoriis.vers.itē cautè.Soc.in reg.cccxxiij.in v.fal.Tin.de test.var.c.iij.ver.tractabam quoque.libr.j.

Pro concordia dici posset,ꝙ vbi obtēta est publicatio,ad hoc vt testes repetantur,debeat cōcurrere verus dolus examinantis, & ita ꝓcedat prima opinio: si verò non sit obtenta publicatio, quamuis temporis interuallum intercesserit, sufficiat vel dolus, vel negligentia examinantis.

14 Primò sublimita prædicta,vbi verisimile est, ꝙ dolus,vel negligentia cessent.Io.Anto.Alex.in cōsi.xliiij.vers.præmissis tamē non obstantibus.

15 Secundò sublimita,qñ testis non deposuit cūlpa partis malè formātis articulos,vel omittendo articulare id quod erat necessarium,vel obscurè,& ineptè articulando.vt dicit Ang.in l.veluti.in prin.ver.& est argumentum.ff.de eden.Fel.in c.fraternitatis. versic.& adde Guli.de testi.Tind. de testi.varian.in c.iij.versi.tractabam quoque.lib.j.

16 Tertiò sublimita, qñ culpa ipsi testi examinato nō ita plenè respondenti imputari potest,& non ipsi examinanti.Card.Alex. in c.j.§.j.ver.no.ex text.quid sit inuesti.refert,& sequitur Io.Ant. Alex.in cons.xliiij.Fel.in c.per tuas.vers.vlti.adde.de testi.Soc.in regul.cccxxiij.in v.limitat.

17 Quartò principaliter limita, qñ pars aduersa,contra quā testis fuit examinatus, instat vt repetatur ad hoc vt addat rationē scientiæ,quā non expresserat,quia tali casu testis repeti potest,vt addat causam scientię.Bal.in authent.at q semel.ver.sed dubitaē. & ibi Sal.vers.quæro vj.C.de prob.& idem dicit Aret.in c.ꝓ tuas. ver.circa secundum.de testi.Fel.ibi,ver.& adde Bal.Tindar.de testib.varian.c.iiij.versi.tractabam quoque.lib.j.

18 Amplia hoc vltimum etiam quando non fuit interrogatus de causa scientiæ,& non tenebatur nō interrogatus illam exprimere.ita Aret.in d.c.per tuas ver.circa secundum.de testi.

19 Quintò principaliter limita, quia stante qualitate personæ testis,qui sit notæ & spectatæ fidei,admittitur etiā ex interuallo, vt addat,vel corrigat suum dictum. gl.in verbo, incontinenti.in c.prætereà.de test.cog.& ibi Bal.num.4.versi.ibi,incontinenti.& Fel.versic.& adde secundum Bald.

20 Et hoc restringitur dummodò iuret talis testis sic approbatæ fidei.ꝙ non sit cum parte locutus.ita Bal.& Felin.in locis pro ximè allegatis.

21 Sextò principaliter limita, quia ēt ex interuallo testis repeti pōt officio iudicis, non ad instantiam partis, & hoc ,peuldubio qñ fit,vt declaret dictum suum ambiguū, de quo dictū est latè in conclusione nostra xxj.in xxv.limit.suprà de testib.in j.lib.

22 Et licèt Inn.in c.cū clamor.in fin.vers.aliqui tamen ↄdicunt. de testi.intelligat verba obscura esse,que secundum inris dispositionem nullum recipiunt intellectū. & idē dicit Tindar.in tract. de testi.varian.c.iiij.ver.est notandum.lib.j.

Tamen contrarium tenet ibi Aret.ver.adde dictis.& eius opi. videtur verior per rationes ibi per eum adductas.

23 Prout etiam in casu, in quo à iure non datur aliquis intellectus,tñ testis repetitus ad instātiam partis declarat dictum suum, vt saluetur à falso, vel à contrarietate,ita Bald.in auth. at qui semel.ver.sequitur videre.C.de proba.

Sed contrarium in hoc vltimo tenet Aret.in d.c.cùm clamor. versi.vnde Bal.de testib.

24 Sed dubitari pōt ꝓbabiliter an ad instantiam iudicis repeti possit testis,qui iā deposuit, vt aliquid addat dictis in primo examine,& Inn.in c.cùm dilectus.in verbo, ad inquisitionem,tenet ꝙ repeti potest ad instantiam iudicis,etiam vt addat.

Et ista erit septima principalis limitatio.& idē sentit Bar.in l.repeti.in prin.ff.de quæst.ver.qñq; testis.Aret.in c.cū clamor.vers. itē adde dictis.de test.Ant.de But.in c.j.vers.no.viij.de iud.& ibi, ver.no.iudicem.& Barb.ver.& licèt quidā.Roma.in l.admonendi.nu.114.& seq.ver.quo ad tertiū.ff.de iureiur.Ant.de But.in c. cū in causa.vers.quæro si omissum est.de iur.calum.Ang.in §.qa verò.nu.22.ver.sed q̄ro an testis.in auth.de testi.Ant.de But.in c. cū Ioan.ver.alij dicūt.de fide instru.Lanfr.in cle.ſæpè.versi.circa articulū.de verb.sign.Sal.in auth.at qui semel.vers.quæro vj.ibi, sed de mandato iudicis.C.de proba.Tindar.in tract.de testib.varian.c.iiij.ver.est notandum.lib.j.& ista videtur verior opin.

Contrariū, ꝙ iudex non possit repetere testem nisi ad finē, vt declaret dictum suum,nō vt ali quid de nouo addat:voluit Inno. in c.cū Ioan.in finalib.verbis super verbo , collusum.de fid.instr. Roma.in l.iij.§.hoc aūt iudicium.ver.iij.quia.ff.de damn.infect. Card.in c.cū Ioann.ver.in gl.hic.de fide instru.Fel.in c.j.de iudic. versi.vtrum iudex.Bal.in c.publicato.versi.testis autem.de elect. refert,& sequitur Fel.in c.prætereà.versic.& ꝙ etiam si iudex.de testib.cogend.& Bald.in authent. at qui semel.versicul.sequitur modo videre.C.de probat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

25 Octauò limita, quando dictum primum fuisset nullum, vel inualidum.ita Soc.in reg.ccecxiiij.in iij.limit.
26 Nonò limita,nam testis examinatus in iudicio summario repeti potest in iudicio plenario.Soc.in reg.ccecxiiij.in ij.fal.
27 Nota etiam,nam qñ testis ex seipso vult facere repetitionẽ sui ipsius,tunc si incõtinenti,antequã cũ partibus loquatur,hoc faciat,admittitur,siue vt seipsum declaret,siue vt corrigat,siue ẽt vt addat.Ant.de But.in c.per tuas.ver.quartus quando.de testi.
28 Ex interuallo autem testis à seipso sua sponte posset se repetere dummodò iuret,non esse cum parte locutum,vt dixit Aret. in c.per tuas.verſ.ſuper articulo autem.de testib.

CONCLVSIO XXIX.

ARGVMENTVM.

Testis varians ab his quæ dixerat prius in iudicio,quam fidem faciat.

ACcedit & alia cõclusio Bar.in d.l.eos.in qua dicitur, q̃ si testis ex interuallo variat ab his, q̃ dixerat prius in iudicio,neutri dicto creditur.ita Bar.ibi, in ver.itẽ oppono ad idẽ.& in ver.& ideò ꝓ declaratione.sentit Inn.in c.veniens.el ij.verſi.ſed oppono.de testib.Bal.in l.geſta, ver.ſed qd si variant.C.de re iudi.Anto.de But.in c.cũ in tua.ver. q̃rit gl.de testib.Imol.in d.c.cùm in tua.ver.in ead.gl.de testib.

Alex.in l.ij.nu.13.ver.v.cõclusio.C.de eden.& istã dicit cõmunem Rui.conſ.lvij.ver.nec obſtat.vol.j.Spec.in tit.de teſte.§.j.nu. 72.ver.quid si idem testis.Corn.ꝑ.cxcvii.verſ.nec ẽt ſupradictis. vol.ij.Dec.ꝑ.clxxxix.ver.iij.ad dictum Conrad.Alex ꝑ si ij.verſic. alia ratione.vol.vij.Grat.ꝑ.lx.nu.9.& ſeq.ver maximè quia.vol. ij.Ancha.in cle ij.ver.aut est dictum fm.de testib.Dec.Neap.cxlij. verſi.& sic habemus.in nou.vbi hoc tenet in teſte variante in ſecunda eadem instantia, non in dinersis.Are.in c.cùm in tua.ver. si verò testis.Aret.in c.per tuas.verſ.ita videtur dicendũ.de prob. Alex.conſ.lxx.ver.faciunt notata,vol.ij.Aret in c.causam,quæ. verſ.ſed ꝑ doctrinã.Spe.in tit.de teſte.Grat.ꝑ.lxxiij.verſ.ij.dico. vol.j.Roma.in l.ij.§.creditum.verſi.quid autẽ.ff.si cert.pet.Pract. Papien in forma opponendi contra testes poſt publicat.verſiculo,aut simpliciter depoſuit secundum.

Contrariũ,q̃ imò ſtandũ sit primo dicto, licèt remaneat debilitatum per fm,voluit gl.in ca.veniens.el ij.in verbo,pars.verſic. ſed illi.de testi.& in c.cũ causam.in gl.ſi.ver.ſed si quis testis.eod. tit.Bar.ꝑ.lxxxvj.Car.in d.c.veniens.verſ.& ex hoc datur cautela. Abb.in c.cũ in tua.verſ.ego aliter dicerem.de testib.Fulgo.cõſi. cxxxiiij.ver.nec mouet.Bal.in l.iij.ver.in gl.ibi, veritatem.C.ad l. Iul.de adul.Rot.in nou.dec.ccxciij.Ang.ꝑ.cccix.ver.de ſecũdo. decif.Thol.cclxxx.Collect.in c.ſicut.verſ.quid si fuiſti admiſſus. de testi.Sal.in l.ſi qs decurio.verſ.nec p̃dictis.C.de falſ.Guid.Pap. q.dxlvj.& q.dxciij.Are.in c.ſicut.vꝰ,ſed dubium eſt.de testib.

Corn.cõſ.xxvij.verſi.& ex eo fortè.vol.iij.vbi dicit istã*cõem opi.quam etiã ſequitur & dicit communẽ Dec.in ꝑ.clxxv.verſi. nõ obſtat viij.Fel.in c.cùm in tua.ver.ij.concluſio.de testib.Ruin. ꝑ.clviij.nu.8.ver.quia testis.vol.v.Fel in c.præterea.ver.ſi autem testis.de testib.cũ aliis quę cumulatè ſuprà adducta ſunt,an testis ex interuallo repeti poſſit,vt addat.Raph.Cuma.in l.q falſa.ver. in gl.fi.ff.de testib.Aimo ꝑ.vj.verſi.non obſtat,q̃ bis fuerit.Bald. in l.qui falſa.verſi.ſi incontinenti.ff.de testib.

Alcia.in tract.præſumpt.in xxix.præſumpt.in ij.regula, vbi dicit communem.

2 Declara,quia talis sic deponens contraria,punitur,non tamẽ pœna falſi,ſed pœna arbitraria;ſecundùm Bal.conſi.cj.verſ.item quæritur.vol.j.

3 Tenẽdo primam opi.Amplia,ẽt si in ſummario iudicio prius dixerit illud cuius ℨrium deponit in iudicio plenario, q̃a etiam neutri dicto ſtatur.vt per Ant.de But.in c.cũ in tua.ver.quærit gl. Tindar.in tract.de teſtib.variant.in iij.par.princ.in v.cap.

Contrarium Tinda.de testi.var.in iij.par.prin.in ca.ij.

4 Secũdò amplia, vt idem sit ſiue in vna & eadem inſtantia sibi ℨrientur testis inter eaſdem perſonas,ſiue etiam in diuerſis inſtantiis.Ant.de But.in d.c.cũ in tua.ver.quærit gl.Bal.in l.geſta.verſi. ſed qd si variat.C.de re iud.apoſtil.ad dec.Thol.of.cclxxx.in prin. Roma.in l.creditum.verſi.quid autem in diuerſis.ff.ſi cert.petat. Tinda.in tract.de testi.varian.in iij.par.princ.cap.j.

5 Tertiò amplia, idem eſſe ſi testis contraria deponit in diuerſis inſtantiis inter diuerſas perſonas.Anto.de But.in d.ca.cũ in tua. ver.quærit glo.de teſtib.Tindar.in iij.part.princip.in capi.j.verſi. quandoque diuerſæ cauſæ.

6 Quartò amplia,etiam si coram arbitro prius depoſuerit.Tindar.de teſti.var.in iij.par.princ.in iij.ca.

7 Quintò amplia,etiam ſi depoſuerit coram arbitratore.Tind. de teſt.variant.in iij.par.prin.in c.iiij.

8 Primò limita ſi testis variaret in iudicio à primo dicto addendo,q̃a ſtaretur ſecũdo dicto,per ea quę ſuprà diximꝰ in concluſione,an testis repeti poſſit vt addat,ſecundũ concluſionẽ Doctorum in c.præterea.de testib.cogen.de qua latè ibi dictũ fuit.

9 Secundò limita, quando testis depoſuit nulliter in vno iudicio,q̃a ſtat alteri dicto i iudicio ſolẽni.Spe.in tit.de teſte.§.j.nu. 72.verſ.qd si idẽ testis.Bal.ꝑ.clxxi.vo.v.Ant.de But.i c.cũ in tua. ver.quãdoq; testis.Cor.ꝑ.lviii.vol.j.verſ.& quãdo primũ dictũ.

10 Bal.i l.q falſa.verſ.& tã testis.ff.de teſt.& in ij.lect.ver.ſed qd si testis.Bal.i l.geſta.ver.ſed qd si variãt.C.de reiud.Rom.i l.ij.§. creditũ ver.aliquãdo testis eſt cõtrari⁹.ff.ſi cer.pe.Imol.in c.cũ cãm.el j.ver.in eadẽ gl.de testi.& in c.cũ in tua.ver.in eadẽ gl.de testi.Anch.i c.cũ cãm.nu.22.verſi.itẽ qd si teſtis,de testi.apoſtil. ad dec.Thol.cclxxx.Aimo cõſ.vj.ver.ſimiliter nõ videtur obſtare.Rui.cõſ.lvij.ver.nec etiã ꝓcedit.vo.j.Fel.in c.cũ in tua.ver.fal lit iſta concluſio.de testi.Roma.cõſi.dv.in prin Alex.in apoſt.ad Bal.in l.eos,ſuper verbo,poſt cõtrarium.C.de falſ.Tind.in tract. de testi.varian.lib.ij.c.j.nu.4.& ꝓpterea ſi primum dictum in iudicio ſine iuramento eſt, ſtatur ſecundo dicto iurato.Tinda.in tracta.de teſt.varian.in c.xj.in lib.j.

11 Quod tamen limitat Tind.in ij.lib.c.ij.nu.4.de teſtib variãt, quando coniecturæ & preſumptiones ſunt pro dicto iurato.

12 Amplia hanc ſecũdam limit. etiam ſi primum dictum ſit validum,ſed non habeat annexam cauſam ſcientiæ. vel cauſa expreſſa ſit inualida.Tind.in tract.de testi.in xij.c.in j.libr.

13 Tertiò limita,ſi pars oppoſuit,quo caſu ſtatur primo dicto, ſed parte nõ oppoſite fuit ſecũdò examinatus,tũc neutri dicto ſtatur.& ꝓcedit opi.Aret.in c.cũ in tua.ver. nec obſtat. de teſtib.

14 Quartò limita,ratione coniunctionis, quia ſtatur primo & non ſecundo,ad excuſationem coniuncti.Roma.in l.ij. §.creditum verſi.j.per cap.literas.ff.ſi cer.petat.

Quintò limita, quãdo deponit ſup actu ſucceſſiuo & ꝑpetuo nõ momẽtaneo,Rom.in l.ſecũda,§.creditũ, verſic.ij.ff.ſi cer.pe.

Tenendo aliam ſecundam opin.magis communem quòd ſtatur primo dicto,

15 Primò amplia, etiam ſi primum dictum emanauerit in iudicio ſummario.Fel.in c.cùm in tua.verſ.quod autem ſecũdum. de teſtib.Feli.in c.veniens.de testi.poſt Inn.ibi,ver.& bene fateor & Abb.nu.16.verſic.ſed vltimo.

16 Secundò amplia,etiam ſi primum dictum emanauerit inter alias perſonas,ſecundùm Feli.in d c.cùm in tua.ver.& hac ratione.qui mouetur per dicta Bar.d.l.eos.& per Anto.de Bu.& Imol. in d c.cùm in tua.qui tamen dicunt neutri dicto tunc ſtari,nõ autem primo,prout videtur velle Fel.& propterea iſta limitatio nõ videtur approbata, vt infrà in ſecunda limit.

17 Tertiò amplia, etiam ſi teſtis contrariũ aſſerat in iudicio,dicens ſe fuiſſe corruptum in primo dicto, adhuc tamen ſtetur primo, quia talis depoſitio licèt ſibi præiudicet, non tamen præiudicat parti.Fel.in c.ſicut,in j.no.de teſtib.de quo die vt I concluſ. j.in tit.de teſtib.in iiij.limitatione,& plenius infrà in xxxij.ꝑcluſ.

18 Primò limita, quando primum dictum emanauit in iudicio nullo, quia tunc illi non ſtaretur. vt dicit Ruin. conſilio lvij. ver. item dictum eorum.vol.j.

19 Secundò limita, quia inter alias perſonas non ſtaretur primo dicto.Ruin.cõſilio lvij.verſi.nec obſtat.vo.j. ſentit Deci.Neapo.cxlij.num.8.verſicu,& ſic habemus.in nouis. Ruin. conſilio xv.verſ.nec obſtat.volumine quinto.

Contrarium Felin.in cap.cùm in tua, verſiculo,& hac ratione.de teſtibus.

20 Tertiò limita, quando primum dictum calore iracundiæ emanaſſet.Abb.in c.cùm in tua.ver. item credo. de teſt. & ibi Fel. ver.irem fallit.Tind.in tract.de teſt.variant.c.x.lib.j.

Contrarium Aret.in dicto c.cum in tua.verſicu.ij.dicunt moderni.de teſtibus.

21 Quartò limita, quando primum 'dictum emanaſſet in iudicio ſummario,quia non ſtaretur primo dicto, ſi contrarium dixerit teſtis in iudicio plenario.Rui.ꝑ.lvij.verſ.nec obſtat.vol.v.

22 Quintò limita, quando primum dictum perfunctoriè fuiſſet prolatum.ita Bal.in l.geſta.C. de re iud. ver.ſed qd si variauit.

23 Sextò limita,ſi parte opponente teſtis ſecundò examinatus fuiſſet,quia tunc neutri dicto ſtaretur. Are.in c.cùm in tua.ver. nec obſtat ſi tu dicas.de teſtib.

24 Septimò limita,vt quamuis ſtaretur primo dicto,tamen per ſecundum adeo debilitatur primum, vt ſuper primo ſententia ferri non poſſit licèt lata ſuſtineatur. Abb. in c. cùm in tua. ver. aut ex interuallo.de testi.& verſ.quãdoq; primũ.clarius Alex. in conſi.xix.ver.præterea iſte tex.vol.iiij.& conſi.ij.ver.alia ratione etiam.vol.vij.Deci.Neapo.cxlij.nu.8.& ſeq.& nu.ij.in nouis.

Et

25 Et ſimiliter non dicitur teſtis omni exceptione maior, ita q̃ ad dictũ illius non defertur iuramentũ in ſupplementũ.Car.in c. veniẽs.el ij.circa fin.verſi.licet hæc glo.de teſtib. Fe.in c.veniẽs. el j.verſi.& pro ſolenni. de testibus Alciat. in tracta. præſump.in ſecunda regu.in xxix.præſump.

26 Prout etiam per tales teſtes non poteſt impugnari inſtrumẽtum.Gra.conſi.lxxiiij.ver.ij.reſpondeo.vol.j.

27 Sublimita, quando plures teſtes vnũ primò dixiſſent, licèt poſtea contrarium per ſecũdam depoſitionem dicant, quia tũc ſtatur primo dicto eorum,etiam quo ad ferendam ſententiam. Alcia.in ij.reg.in xxix.præſump.nu.8.

28 Octauò limita, quando primũ dictũ poteſt cõpati cũ ſecũdo,vt putà ſi primò teſtis dixerit nõ recordari,ſecũdò verò dixerit ſe recordari quia tunc ſtat ſecundo dicto.Bar. in l.q bona. §.ſi qs ſtipulat⁹.in prin.ver.poteſt induci.ff.de dam.inf.& ibi Ang.in prin.ver.allegaſ q̃ ſi teſtis.& Imo.ver.no.ex tex.arg.& Alex.verſi.& facit iſte tex.& ibi Roma.ver. adde tamẽ in quãtũ. Ang.in l. quidã tabularũ in fi.ver.itẽ eſt hic cas⁹.ff.de fur.Bal.in c.j.§.j.ver. reminiſci, qd ſit inueſtim c.j.§.notãdũ.ver.no.q̃ illi,de nat.feu.Alex.ꝑ.lvi.ver.ꝓterea.ver.q̃ autẽ dicit.de teſti.cog.Afflict.ſuper Cõſti.aliàs in tit.de fid.& autho.inſtr.nu.15.ver.vij.quæro,Rom. ꝑ.dv.ver.iij.hoc ꝓbat.Bal.in c.dudũ.el ij.nu.3.ver. quæro qd ſi eſt.de elect.Hipp.in Leos.ver.& in hac materia.ff.ad l.Cor.Fel.in c.inquiſitionis.§.q̃ſtiſti.verſiculo, ad prędicta etiã facit.de accuſa.& Hippol.in l.ex libero.verſiculo, & in materia iſta.ff. de quæſtio.Gram.conſilio cxvi.50.

Cõtrariũ in hoc sẽtit Alex.ĩ ꝑ.ij.ver.alia ratione.vbi dicit q̃ q dixit ſe recordari de eo qđ omiſit deponere ĩ primo ſuo teſtificatu,quo tẽpore preſumebat & preſumit meli⁹ recordari,preſumitur falſus & ℨri⁹,& dicto ſuo nõ credit.Barb.conſ. xxix. verſicu. modo ĩ ꝓpoſito.vo.j.Grãma.ꝑ.ciiij.50.nu.3.1.& plurib⁹ ſequẽ.

29 Et ſtate prima opi.idẽ erit ſi teſtis primò dixerit ſe nõ ſcire. q̃a poſtmodũ poterit dicere ſe ſcire:ſecũdũ Roma.ĩ d.l. q bona. §.ſi ſtipulat⁹.ver.adde tamẽ.ff.de dã.inf.& Bal.in c.j.§.notãdũ.ver. nõ.q̃ille.de na.feu.voluit.gl.i c.cũ causã,que inter in gl.ij.verſ. ſed illi teſtes.de teſtib. ponit Affl. ſuper Cõſti.aliàs in ti.de fid.& auth.inſtru.nu.13.ver. cui adde Bal.Roma.cõſ.dv.ver.iij. hoc ꝓbat.Aret.ĩc.ꝓtuas.ver.hoc videtur ꝓbari.de ꝓb. Alex.in l.de tutela.verſ.ad prædicta etiam facit. C.de in integ.reſt. Roma.in l.ij. §.creditum.ver.item ij.limitatur.ff.ſi cer.pe.Cor.conſi.xxvij.ver. quicquid ſit.vol.iij.Barba.conſ.xxix.ver.nunc in propoſito.vol. j.Tinda in tract.de reſt. var.c.iiij. ver.eſt notandum. &c.viij.lib.j.

30 Amplia etiam ſi quando dixit ſe neſcire, verè ſciebat,ſi tamen ſe neſcire dixerat extra iudicium.ita Aret.in c.per tuas. verſic.ij.hoc videtur.de probationib.

Cõtrarium quando teſtis primò dixit ſe neſcire.vt nõ poſſit poſtea dicere ſe ſcire, niſi hoc faciat incõtineti.dixit Bal.in rub. de cõtrouerſ.inueſtiver.extra nõ.q̃ teſtis.& in l.nullum. in prin. verſi.ho.q̃ teſtis C. de teſti. & voluit Rota in nou. decif.ccxciij. & ſequitur hoc Roma.in conſi.dv.ver. an autem concluſio.Io. Anto.Alex.conſi.xliiij.ver.ſed ibi nõ reſponderũt. Cardi. Alex. in c.j.§.ſi enim.verſic.no.ex textu,quid ſit inueſtit.

31 Sed tamẽ q̃ etiã ex interuallo idẽ ſit, tamẽ minor fides adhibeatur,dicit Aret.in c.cùm cauſam,el ij.ver.tu potes dicere,de teſti.Fel.in c.præterea.ver.quod autem dicitur.de teſt.cog.

32 Tenendo ſecundã partẽ, vt non credatur teſti aſſerenti ſe illud quod prius dixerat,neſcire, Limita non procedere ſuper eo q̃d requirit peritiã alicuius artis, cùm ex poſt facto teſtis potuerit fieri magis inſtructus in artis peritia, quàm primò eſſet.Are. in c.cum cauſam.el ij.verſ. in vno tamen caſu,de teſtib.

33 Sed tenendo primã opi.magis communem , Primò limita, hoc procedere, quando factum haberet cauſam ſucceſſiuam ꝑpetuò manentem , non momentaneam.Anto. de Bu. in c.cùm cauſam.el ij.ver.ex quo no.& ibi Abb.ver.no.hanc ſolutionem Are.in c.per tuas.ver.ij.hoc videtur.de proba.Are in l.quicquid adſtringendæ.verſi.& ex iſto.ff.de verborum oblig.licèt non determinet.Tindar.de teſti.varian.capi.ix.libro primo.

Contrarium vt etiam idem ſic in actu momẽtaneo : tenet Aret.in c.cùm cauſam.el ij.ver.ex quo poteſt ſaluari.de teſtib.

34 Secundò limita,q̃n teſtis in primo teſtificatu ſuo aſſereret ſe neſcire actum,qui fuerat preſens,quia ex interuallo non poteſt dicere ſe ſcire:ſed concluſio precedens procedit quando depoſuit ſe neſcire ſuper eo,de quo potuit ab aliis informari. ita Are. cõſ.lxxj.verſ.& j.cõuincit.Lofre.ꝑ.xxvij.ver. prætерea , vt dicit.

35 Tertio limita,vt iſta opi.locum habeat ſi modo teſtis adducat ꝓbabilẽ causã,quare nũc ſciat,qđ priꝰ ignorabat. Are.i d.ꝑ. lxxj.ver. prꝫterea ſi ponens. Barb. cõſ.xxix.ver.ſed re vera.vol.j.

36 Quarto limita ,ſecus eſſe in caſu contrario,quia qui primò dixit ſe ſcire,non poteſt poſtea dicere ſe neſcire. Lofre.conſilio xxvij.ver. prꝫterea,vt dicit.

Contrarium,q̃ imò iſto etiam caſu reſponſio ſuſtineatur, & intelligatur non aliter ſcire,quàm ſupra depoſuerit:dicit Barto. in l.de ætate.ver.nũc ad propoſitum.ff.de minor.Bal. in l.data opera.ver.ſed hic quæro.C. qui accu.non poſ.

37 Quintò limita, niſi teſtis in prima depoſitione dixerit ſe tãtum ſcire.& non plus,quia non poterit poſtea contrariũ deponere.Tind.in tract. de Teſtib.varian.c.viij.lib.j.

38 Sexto limita, niſi teſtis varians & dicens ſe recordari de eo de quo prius dixerat ſe non recordari,fuerit cum parte locutus. ita dixerat Hippo.in l.eos.ver. qđ tamẽ limitat Bal.ff. ad l. Corn. de falſ. in l.ex libero. ver. & in materia iſta.ff. de quæſt.Fel.in c. prætерea.verſi.q̃ autem dicitur.de reſti.cog.

39 Et ſimiliter idem eſt,ſi teſtis dixerit nõ credere, quia poſtea poteſt dicere,credo.Bal.in c.j.§.notandũ.ver.no. q̃ teſtis. de nat. fend.Fel.in c.prætерea.ver.& facit quod dixi.de teſt.cog.Alex.in l.de tutela.verſiculo,ad ꝓdicta etiam facit.C.de in integrũ reſtit. Barba.conſi.xxix.verſicu.modo in propoſito.volum.j.Soc. cõſi. xcii.verſi.& licèt loquatur, vol.iij.

40 Limita hoc vltimũ,ſi modo varians teſtis & aſſerens ſe credere,quod prius nõ credebat,alleget iuſtã cãm quare poſtea credat illud,quod prius nõ credebat,aliàs ſecus.vt dicit Rom.in d.l. q bona.§.ſi qs ſtipulatus.ver.quid autẽ ſi dicat.& ibi Alex.in verſ. quid autẽ ſi teſtis.ff.de dam.infect.& idem ponit Bal.in l.de tutela. ver.ex hac ſolutione.C.de in integ.reſti.mino.& Ale.in d.§.ſi qs ſtipulatus.& Fel.in c.inquiſitionis.§.quæſiuiſti.de accuſ.& Alex. latè in d.l.de tutela.Barb.in conſ.xxix.ver.ſed re vera.volu.j.Soc. in conſ.xcii nu.8.verſ.& licèt loquatur.vol.iij.

41 Et ſimiliter qui prius dixit ſe ſcire, põt poſtea in ſecũda depoſitione deponere ſe credere , & nõ infirmatur dictũ ipſius q̃n ꝓbat.Bal.in l.ij.§.quod obſeruari.ver.in hoc tñ no.C.de iur.calũ. Ale.ꝑ.cxxxiij.ver.nec obſtat ſi diceret.vo.j.Fel.in c.quoties.ver. modo ad iſtã ſecundã.de teſtib.Tindar.de teſtib.varia.c.j.in j.lib.

Contrariũ Io.And.in c.inquiſitionis.verſ.credulitatẽ.in ij.no. de accuſ.Spe.in tit.de teſte.§.iam de interrogatoriis.in fi.verſi.in ſum.caucat.Abb.in d.c.inquiſitionis.§.q̃ſtiſti.ij.no.de accuſ.Bal. in l.j.in fi.verbis.ff.de teſtib.Fel.in d.c.inquiſitionis.§.q̃ſtiſti.ver. & de materia.Ant.de Bu.i c.quoties .ver.ſi q̃rit,de teſt.& ibi Abb. n.8.verſ.quaten⁹ tñ.Bal.i l.iij.in §.ſed diui fratres.i lectu.antiqua. in noua additione.ff.de teſti. Are.ĩ ꝑ.xliij.verſ.vñ eſt aduertẽdũ.

42 Tenẽdo hãc vltimã opi.intellige hoc non ꝓcedere in his,q̃ nobis innoteſcũt ꝑ fidem,in quib.idẽ eſt ſcire,quod credere , q̃a nõ detrahit primæ depoſitioni,i qua dixit teſtis ſe ſcire,ſi poſtea dicat ſe credere.Ant.d Bu.ĩc.quoties.ver.ſi q̃rit.an ꝓbeat.de teſti.

43 Secundò limita,q̃n ſimul vno & eodem tpe prius dixiſſet ſcire,& poſtea diceret ſe credere,quia non detraheret primo dicto, cũ nemo ꝑſumatur incontinenti ſe velle corrigere.Ant.de But. in d.ca.quoties.de teſtib.verſiculo,ſi nullam cauſam aſſignat.

44 Quod ſublimitat & declarat Aret.in conſ.lxiiij.verſ.nec obſtat premiſſis,niſi ex ſubſequenti verbo ipſius teſtis colligatur q̃ teſtis non ex certo ſciebat,ſed potius credebat.

45 Tertiò limita,q̃n teſtis tẽpore quo dixit ſe ſcire,allegauit ſufficientem rõnem ad ꝓbandum verã ſcientiã: quia licèt poſtea dicat ſe credere,primũ dictũ non euacuatur.Ant.de But.in c.quoties.ver.ſi teſtis depoſuit.de teſt.ſequitur ibi Abb.ver.item etiam in his.Tindar.in tract.de teſt.varian.c.v.in prin.& c.vij.libr.j.

46 Et ſimiliter qui dixit , primò ita mihi videtur: poteſt poſtea contrarium aſſerere , & deponere, & ei ſtatur,& non punitur vt falſarius.Tindar.de teſtib.varian.ca.vj.libr.j.

47 Et ſimiliter qui primo dubitatiuè reſpõdit, poteſt poſtea clarè deponere,& ſtatur ſecundo, & non punitur vt falſarius.Tind. de teſt.var.ca.vij.libr.j.

48 Et ſimiliter ſi teſtis dicat, non interfui , quia poſteà ſecundò interrogatus,reſpõdere poterit,interfui.Tindar.in tract.de teſti. varian.libr.ij.c.x.num.10.& ſeq.

49 Nonò principaliter limita , nam licèt ſtetur primo dicto, tamen ratione ſecundi dicti contrarij poteſt torqueri pro eruenda pleniori veritate.Deci.Neapol.cxlij.in fi.nu.12.in nouis.

50 Decimò principaliter limita , q̃n ſecunda depoſitio iudicialis,in qua teſtis aſſerit] ſe falſum dixiſſe in alia prima iudiciali depoſitione,habuiſſet condemnationem , & executionem pœnæ. vt dicit Aimo conſi.vj.verſi.ij.reſpondeo.

51 XI.Limita, quia ſtatur ſecundo dicto fauore fidei,q̃n ſecundum dictum iudiciale , eſt contra aliquem hæreticum.Io.Nicol. in tract.de hæret.in xiij.notab.num.2.

CONCLVSIO XXX.

ARGVMENTVM.

Attenditur dictum teſtis iudiciale etiam ſi poſtea extra iudicium contrarium deponat.

1 Vinta est cõclusio principalis Bar. in d.l.eos, vt qñ variat testis in iudicio ab eo quod dixerat extra iudicium: in qua materia Bar. cõcludit, q si primò vnũ dixerit iudicio, & postea ꝓriu dicat extra iudicium, ſtatur primo dicto. Bar. in d.l.eos. in verſ. oppono ad idē, & ver. qñq; testis variat. & in l. generaliter. in fi. C. de nõ nu. pec. in vtraque lectu. in j. lec. in verb. vltimò no. & in ij. lec. in verbo. ſuper hoc tex. Rom. pſ. dv. ver. aliquando verò teſtes. Calca. in ꝓſ. cix. ver. ſed in caſu noſtro. & in ver. & id dico. Ang. cõſ. cccix. ver. deſcendo ad tertiũ dubiũ. Felin. c. cũm in tua. Ver. iij. cõcluſio. de teſtib. Alex. cõſ. cxxvij. ver. inſuper ex atteſtatione. vol. vij. Hippo. in ſing. ccxij. Grat. ꝓ lix. ver. quinto aduertendũ. vol. ij. Aret. in c. ſicut. in j. not. de teſtī. Rom. in l. ij. §. creditũ. ver. aliquãdo teſtis eſt ſibi ipſi ꝯrarius. ff. ſi cer. pe. Pract. Pap. in forma oppo. ꝫ teſtes poſt plublicat. ver. ij. aũt caſu. Cor. cõſ. clxxxvi. ver. & licet dictus Perangelus. vol. j. & conſ. cclxj. nu. 29. ver. facit quia. vol. iiij. Im. in c. cũ in tua. ver. Quantum de teſtib. Sal. in l. ſi quis decurio. verſi. nec prædictis obſtat. C. de falſ. apoſtil. ad decit. Tholoſ. cclxxx. Hippo. in l. eos. ver. quandoque teſtis. ff. de falſ. Sal. in auth. ſi dicatur. ver. quæro teſtis. C. de teſtib. & in l. qui falſa. ver. quæro quid ſi teſtis. de falſ.

2 Amplia hanc concluſio. etiamſi teſtis in articulo morris confiteatur ſe falſum tuliſſe teſtimonium, de quo dic vt in cõcluſione xxxij. in j. limitatione, infrà eod. lib.

3 Limita hoc procedere ſtante ſententia lata ꝑ primo dicto iudiciali, qa aliàs ſi lata nõ eſſet ſententia, tãtũ detrahit primo dicto per ſecundũ dictũ extraiudiciale, vt vigore illius ad ſententiã pceditnõ poſſit. ita Ant. de Buſin c. cũ in tua. ver. qñque teſtis. de teſtib. & ibi Abb. ver. quando primum dtur. Ang. conſi. cccix. ver. ſatis enim detrahitur. Alex. conſi. cxij. ver. item eſt probatũ. vol. iiij. & conſ. cxxx. ver. præterea dictus Ioanes. co. vol. & conſi. cxxviij. ver. & quod plus eſt. vol. vij. Aimo cõſ. lxxiiij. ver. quia licèt. & cõ. lxxv. ver. vij. fuit. Hippo. in l. eos. verſi. & ſcias. ff. de falſ. Abb. in conſi. lij. ver. præterea hic eſt alia. vol. j. Hippo. in ſing. ciij. Alex. conſi. cxxiiij. ver. circa ſecundum teſtem. vol. vj.

Contrarium Imol. in cap. cùm in tua. verſiculo, ſi autem non eſſet hra. de teſtib. & ibi Aretin. verſiculo, ſed contra primum. & Fel. verſicu. tertia concluſio.

4 Secundò limita, quia ratione talis varietatis poteſt teſtis torqueri. Alex. in conſilio. lxiij. vol. j. & conſi. ccij. vol. vj. Ant. de Bu. in c. cùm in tua. verſic. ſed ſi ſententia. de teſtib. refert, & ſequitur Cæpol. conſi. lx. verſi. imò plus dicit. in crimin. Aimo in conſilio lxxv. vet. vij. fuit. & conſi. lxxiij. ver. ex tali tamen,

CONCLVSIO XXXI

ARGVMENTVM.

Teſtis qui vnum extraiudicium & poſtea contrarium in iudicio depoſuit nullam fidem facit, & pœna falſi punitur.

1 Reliquum eſt, vt videamus vltimam cõcluſionem Bar. in d.l. eos, quæ eſt, vt ſi primò teſtis dixerit vnũ extra iudiciũ, deinde ꝯrium dixerit in iudicio, neutri dicto creditur, & teſtis veluti falſarius punitur. ita Bar. ver. aut primò dixit extra iudicium. Deciſ. Tholoſ. ccclxxvj. Petr. de Ancha. in c. ſe. ij. ver. ſi verò e conuerſo. de teſti. Corn. conſi. clxx. nu. 15. ver. & quando teſtes. volu. iij. Card. in c. per tuas. in princi. verſi. item cautelam. de proba. Abb. conſi. lij. ver. j. moueor. vol. j.

Ant. de Bu. in c. cùm in tua. ver. ſi primò. vbi in hoc tenet opin. Bar. q non creditur dicto ſecundo, ſed recedit ab opinione Bar. in eo vt non cenſeatur falſarius, de teſt. Anch. in c. per tuas. verſi. quintò not. de probationibus.

Contrarium, q imò ſtetur ſecundo dicto iudiciali, ſentit gl. ſi. i c. cũ cauſam, quæ inter Archiepiſcopũ. ver. ſed ſi quis. de teſtib. Bal. in l. nullũ ver. ſed quid ſi teſtis. C. de teſti. & conſ. ccccl xxxvj. vol. iiij. & cõſ. clxxj. ver. venio ad primũ. vol. v. Abb. in c. per tuas. ver. & hoc faciũt ad queſtionem. de ꝑb. Aret. in c. per tuas. ver. in gl. poſita. de ꝑba. Bal. in c. j. ver. ſe nõ interueniſſe, quid ſit inueſti. & in c. j. §. cum autem. in fi. ver. extra etiam quæro, de controuer. inueſtit. Roma. in l. ij. §. creditum. verſi. aliquando teſtis dixit primò. ff. ſi cer. pe. Flo. in l. qui falſa. ver. & per illam leg. in ſecundo reſponſo. ff. de teſti. Ang. cõſi. ccxxxiij. ver. ſatis enim detrahitur. Abb. in c. literas. ver. & ex hoc textu. de præſumption.

Alex. in ꝓſ. lxviij. ver. poteſt etiã reſpõderi. vol. j. & in ꝓſ. ccxxij. ver. & dicti teſtes, vbi dicit eõem. Calca. conſi. cix. Practic. Pap. in forma oppon. contra teſtes, poſt publica. ver. ſecundo autẽ caſu. Cor. cõſ. lviij. vol. j. & ꝓſ. xxvij. ver. & dato à fortiori. vol. iij. Ang. in tra. Maleſ. i verb. falſario. n. 23. ver. an teſtis, vbi dicit ita q nun i ter teneri, & ibi Aug. in addi. Imol. in c. cũ cauſam. el j. ver. in eadem. de teſti. & in c. cùm in tua. ver. ſi autem primum dictũ. eo. tit.

Aret. in c. quãto. ver. p iſta cõcluſione. de iud. vbi dicit iſtã cõmunẽ opin. Ana. in c. inquiſitionis. §. iij. ver. D. Abb. de accu. Sal. in l. ſi qs decurio. ver. quæro teſtis. C. de falſ. Cæpol. cõſ. ciuil. iij. ver. ij. etiã. & ꝓſ. crim. lx. verſ. iij. qa. vbi dicit iſtã communẽ opin. Barb. conſi. xl. ver. & ad illud. quod ſuperius dixi. apoſtil. ad decī. Thol. ccclxxvj. Hippo. in d.l. eos. ver. mihi autem videtur. vbi impugnat Bar. in eo q tenet puniri de falſo.

Ferra. caut. xiij. vbi dicit iſtã cõmunẽ. Afflic. ſup Cõſt. aliàs ſub rub. de periur. nu. 12. lib. iij. ver. vij. quæro. Bal. in c. ꝓ tuas. ver. oppono q ſtetur. de prob. Corſe. de verb. geminatis. nu. 24. ver. lxij. Rapha. Cuma. in l. q falſa. ver. in glo. ſi. ff. de teſti. Ana. cõſ. vj. ver. ſimiliter nõ videt obſtare. Bal. cõſ. ccccciij. ver. ſup iij. vol. iiij. Bal. in c. literas. ver. quid ſi teſtis. de præſump. Boer. decī. cviij. in prin.

2 Sed in dubitãter primo dicto extraiudiciali nõ creditur, vt dicit Corn. q dicit communẽ in cõſ. lviij. verſi. & quãdo primũ. vo. j.

3 Amplia, etiã ſi primum dictum fuiſſet iudiciale, non tamẽ ſolenne. ita Bal. conſi. clxxj. vol. v. verũmò plus.

Tenẽdo hãc vltimã opinionẽ, quę videtur magis communis,

4 Primò limita, quãdo primũ dictũ extraiudiciale fuiſſet iuratũ, quia tali caſu propter primũ extraiudiciale iuratũ, ſecũdo dicto in iudicio non eſſet ſtandũ, ſed neutri dicto credetur. & ita ſaluaꝛi poſſet prima opi. Bar. in hac cõcluſiõe, ꝫut declarat Abb. in c. ꝓtias. ver. purà tamẽ de ꝑb. Raph. Cuma. in l. q falſa. ver. in gl. ſi. ff. de teſti. Aluarot. in c. j. §. notandũ. verſ. no. q; licèt teſtis. de nat. fœu. Cæpol. cõſ. crimi. lx. ver. & poteſt etiã. Felin. c. cũ in tua. ver. ſi tamẽ primũ dictũ. de teſti. apoſtil. ad decī. Tholo. ccclxxvj. ver. adde tamẽ. Alex. in cõſ. cliij. ver. & tãto magis. vol. v. & conſi. lxxxj. verſic. deponit etiam. vol. iij. Boer. decī. cviij. ver. & hoc quãdo primũ. Aimo cõſi. vj. ver. ſed dicet aliquis. ver. iij. reſpõd. Cor. pſ. lviij. verſ. & quãdo primũ. vol. Aimo cõſ. vj. nu. 15. ver. & ideò licet communis. Rui. cõſ. clix. nu. 25. ver. ſed quãdo. vol. v. Dec. in c. per tuas. ver. primus quando. de proba.

5 Amplia, nã tale dictum in iudicio, contra primũ dictũ extra iudicium iuratũ, non facit indicĩũ ad torturam. Bald. cõſ. ccccl xxj. ver. item poſito. vol. ij. & conſ. cxxxviij. ver. item non eſt integer. volu. iij. Aimo conſ. vj. ver. iij. reſpondeo, quia nõ eſt integer teſtis. Alex. conſi. lxxxj. ver. deponit etiam. vol. iij.

6 Contrariũ Bald cõſ. clxxj. ver. imò plus. volu. v. Alex. cõſ. lxiij. & cõſ. clj. vol. vj. Ant. de Bu. in c. cũ in tua. ver. ſed per hoc non cõcludit. de teſti. Aimo 7 cõ. lxxv. ver. ſeptimò fuit capitularũ. & ꝓſ. lxxiij. ver. quia licèt. Cæpol. cõſ. lx. ver. & ꝓpterea poterit. Hipp. in ſing. ciij. & in præct. crim. §. diligenter. n. 75. ver. & ſcias etiam.

7 Sublimita, niſi ſecundum dictum in iudicio emanaſſet cum tormentis, quia tunc tolleret primum dictum extraiudiciale etiam iuratum. Cæpol. conſ. crimi. lx. ver. ſuper ſecundo.

8 Secundò limita, quia dictũ extraiudiciale præcedens, indicia le ſecundum debilitat. Ang. conſi. cccxxxiij. ver. ſatis enim detrahitur. apoſti. ad Ang. in tract. malef. in verbo, falſario. nu. 23.

9 Et teſtis nõ dicitur omni exceptione maior. Bal. in cõſi. cxxxviij. vol. iij. ver. item non eſt integer. Grat. conſi. lxxiij. vol. j. ver. ſecundo reſpondeo.

10 Et ſententia non poteſt fundari in tali dicto iudiciali, ſi non eſt lata. Aret. in conſi. lxxj. ver. his tamen non obſtantibus. Alex. conſi. cliiij. ver. præterea probatum eſt. vol. v.

11 Tertiò limita, niſi primum dictum extraiudiciale fuerit ꝓpria manu ipſi⁹ teſtis ſubſcriptũ, qa tũc & ſi ſecũdò contrarium depoſuerit in iudicio non ſtatur ſecundæ depoſitioni iudiciali. l. eos, in ſecundo reſponſo. ff. ad l. Cor. de falſ. Imol. in d. cap. cum eãm. ver. nec obſtat. l. eos. de teſtib. Aret. in c. per tuas. ver. ſed pro Bar. & ibi Dec. ver. ſecundus caſus. Fel. in c. cũ in tua. de teſt. ver. cui nõ obſtat. decī. Neap. cxcij. verſ. pro parte dominorũ. in nou. Anch. in c. cũ loã. ver. quãdoque plures teſtes. & ver. ſecundo caſu, de fide inſtru. Barb. cõſ. xxix. ver. & etiã põdere. vol. j. ſentit Alex. in conſi. lxiij. ver. qui autem teſtis. vol. j. & conſi. clj. vol. vj.

Et pro iſta opinione facit. d.l. eos. in ſecũdo reſponſo inducendo eam, vt per Tindar. in tracta. de teſti. varian. in ij. libr. cap. vij. numero 3, & ſequen.

Contrarium, q depoſitio teſtis extraiudicialis etiã ſcripta vel ſubſcripta manu ipſius teſtis non præualet depoſitioni factæ in iudicio & cum iuramento, voluit Alex. in conſ. ccxxij., ver. & dicti teſtes. vol. ij. vbi dicit cõmunem. & cõſ. lxvj. nu. 29. vbi idem dicit. Io. de Amicis in conſ. cxxxvij. ver. præterea non eſt.

12 Et in teſte ſubſcribente, q poſſit contra ſuã ſubſcriptionem deponere allegando quòd ſcriptura, cui ſe ſubſcripſerat, nõ fuerit ſibi lecta, voluit Gram. in conſi. xlvij. ver. nec ſuffragaretur, Io. de Amicis in d. ca. xiij. ver. non obſtat ſi diceretur. & conſi. xliiij. ver. imò fortius. & conſil. cxxxvij. verſi. reliquum eſt. Rui. conſi. cxciij. verſi. non obſtat quòd ex quo. volum. ij.

13 Et

13 Et ꝓ iſta opinione ẽt facit, nã teſtis ſubſcriptiõ nõ eſt niſi teſtimoniũ teſtis. l. ſi. vbi Bal. & Salycet. C. ſi cert. petat. Bal. in l. fina. in quinta oppoſit. C. de edict. diui Adrian. rollend. & quidẽ teſtimoniũ extraiudiciale. Tindar. in tract. de teſt. varia. lib. ij. c. viij. n. iij. ver. ibi dr. ſed dictũ extraiudiciale anterius, nõ tollit iudiciale poſterius, vt ſuprà in principali concluſione. ergo, &c.

14 Sed tenendo primã opinionẽ, Limita niſi depoſitio ipſa, q habet ꝫ ſe depoſitionẽ in ſcriptura facta, eſſet magis veriſimilis: ita Aret. in d. c. per tuas. verſ. ꝓ hac cõcluſione. de ꝓbationibus.

25 Quartò limita, qñ primũ dictũ extraiudiciale emanaſſet in præſentia partis. Dec. in c. per tuas. verſ. tertius caſus eſt. de ꝓbat. per notata per Tindar. in tract. de teſt. varian. libro ſecundo. c. ix.

16 Limita, niſi dictũ in ꝑſentia partis reſpiceret fauorẽ alicuius potentis, qa ſi poſtea teſtis aliud dicat in iudicio, ſtari debet dicto iudiciali, quia præſumitẽ teſtem primò dixiſſe illud quod dixit, vt complaceret illi potentiꝭ Abbas in capitulo, inquiſitionis, §. tertiæ. verſiculo, & ex hoc poſtea. de accuſ. & ibi Fel. verſi. vltimo per iſtum text. Hippol. in l. eos. ver. & ſcias. ff. ad leg. Corn. de falſ.

17 Quintò limita, qñ pro dicto extraiudiciali cõcurrent cõiecturæ, vel veriſimilitudines. Rom. pſ. ccccciij. verſic. itẽ limitaf. Aret. in c. per tuas. ver. ꝓ hac cõcluſione. & ibi Dec. ver. quartus & vltimus caſus. de ꝓbat. Ab. in c. literas. ver. & ex hoc, de ꝑſumpt. & ibi Fel. verſ. in textu ibi, veriſimilius. poſt Bald. ibi verſi. quid ſi teſtis. & idẽ Fel. in c. cũ in tua. verſ. idẽ dicas. de teſt. Cor. cõſ. lviij. verſi. itẽ Panormitanus. vol. j. Alex. pſ. cxxvij. verſ. & tanto magis. vol. vij. Barba. cõſi. xl. ver. & ex his reſpondeꝛ. vol. iij. apoſtil. ad de cĩſ. Tholoſ. ccclxxvj. verſ. iſtud tñ limitatur. Soc. conſi. ccliij. verſ. & tñ qñ pro primo. & conſi. xcij. verſ. itẽ etiam ex alio. volum. iij. Aim. conſi. vj. verſ. ij. reſpondeo. Abb. conſ. lij verſic. ſed his non obſtantibus. vol. ij.

CONCLVSIO XXXII.

ARGVMENTVM.

Teſtis, qui poſt depoſitionem iudicialẽ extraiudicialiter dicat ſe falſum teſtimonium protuliſſe, an parti pro qua depoſuit, præiudicet

1 NON incongruè cũ præcedentibus annectitur alia cõcluſio, vt teſtis poſt depoſitionẽ, ſuã iudicialẽ, extra iudiciũ dixerit ſe falſum tuliſſe teſtimoniũ, an in hoc parti ꝓ qua depoſuit, ꝓiudicet. docto. cõiter dicunt hoc vltimũ dictũ nõ tollere priorẽ depoſitionem, nec parti pro qua depoſuit præiudicare. Bart. in l. gñaliter. in j. lect. circa fi. ver. & per hoc dicemus. C. de nõ nu. pec. & in ij. lect. verſi. inſuper hic tex. facit. Ang. in cõſ. cccix. ver. hoc ẽt probatur. Tindar. in tract. de teſti. varian. in ij. par. principali. Gramm. conſi. ciui. lxxix.

2 Primò amplia, ẽt ſi teſtis hoc confiteatur in articulo mortis. Bart. in l. ſi qs in graui. in §. ſi qs moriens. ff. ad Syllan. ver. itẽ facit ad qõnem. Bal. in auth. ſi dicatur. verſic. ſed qd ſi teſtis. C. de teſti. Sal. in l. nullũ. verſ. quartò ꝙro. de teſti. Aret. in c. ſicut. in j. not. de teſti. Alex. in l. ſciendũ. verſ. adde tñ. de verb. obl. Cor. cõſ. clxxxvi. verſ. & licèt dictus Perangelus. vol. j. & cõſi. cclxj. nu. 29., verſi. facit qa. vol. iiij. Ale. cõſ. cxxiiij. verſ. circa ſm teſtem. vol. vj. Sal. in auth. ſi dicatur. verſi. ꝙro teſtis. C. de teſt. & in l. qui falſa. verſ. ꝙro qd ſi teſtis. ff. de falſ. Bal. in l. gñaliter. verſ. vltimò nota. C. de non nu. pecu. & ibi Sal. ver. quod facit ad qõnem. Ange. in d.l. ſi qs in graui. §. ſi qs moriens. verſ. vltimò allegaf. Guald. caut. vij. de tut. & executt. nu. 4. & ſeq. Alex. in l. ſi cõſtante. §. quoties. verſi. & nũc mihi occurrit. ff. ſol. matr. Gual. caut. vij. de tutor. & executor. nu. 4. & ſeq. Feli. in ca. literas. ver. in glo. in verbo, graue. de præſumpt.

Contrariũ in iudice q credatur ſibi, ſuper iniuſtitia ſuæ ſnĩæ, voluit Anto. de Butr. in cap. ſecundo, de arbit. verſiculo, vel ſecũdò. & refert ibi Imol. ver. & ſimiliter ſi iudex, & verſi. per prædicta dicit.

8 Ex quorũ dictis colligi põt prima limitatio, vt iſtud de iudice procedat, qñ ſua aſſertio cõtineat iniuſtitiam ſnĩæ, quo caſu ſibi crederetur, & ita procedat ſecunda opinio. Secus verò qñ allegaret ſuã turpitudinẽ, quo caſu in præiudicium partis ſibi non creditur, & ita procedat prima opi.

9 Secundò limita, qñ plures iudices, qui interuenerunt in ferẽda ſnĩa, ita aſſererent, qa tunc ẽt in præiudiciũ partis eorũ aſſertioni crederetur, ita Ang. in l. errore. ver. ſaluo niſi. C. de teſta. reſert & ſequitur laſ. in l. iuſiurandũ. in §. procurator. ver. ſicu. prædicta multum ſingulariter. ff. de iureiur. Gram. conſ. ciuil. lxxij.

10 Sextò amplia qa ẽt ſimiliter nõ credit arbitris', qui aſſererẽt ob pecuniã laudũ tuliſſe, electoribus ob ſimilẽ cauſam electionem feciſſe. Ang. conſi. cccix. verſ. hoc etiam probatur.

Et in d.l. errore. ver. facit optimè. C. de teſta. poſt Inn. in c. cum dilectus. ver. caſſatis. de elect.

11 Amplia has ampliationes præcedentes, vt tales aſſertiones nedũ nõ noceant parti in cã ciuili, ſed nõ nocent ẽt in cã criminali illi qui dr aut teſtes ſubornaſſe, aut corrupiſſe notariũ, iudicem, vel arbitros. Anch. in conſi. xxiiij. verſic. ad hoc reſpondeo. Dec. conſ. clxxxix. nu. 9. Maria. Iun. conſ. xxxix. nu. 54. vol. ij.

12 Quod amplia, vt in criminalib. tales aſſertiones non faciant etiam indicium ad torturam, vt dicit Anch. conſi xxiiij. verſic. ad hoc reſpondeo. Dec. conſi. clxxxix. ver. j. quia. Maria. Iun. conſil. xxxix. num. 64. verſ. quæ etiam magis. vol. ij.

Contrarium Tindar. de teſt. variã. lib. ij. c. vlj. nu. 5. & ſeq.

13 Limita hoc, vt non faciant indiciũ ad torturã, ſi modò alia nõ ꝙcurrãt. ita Ro. in d.l. ſi qs in graui. §. ſi qs moriens. ff. ad Sylla. Barb. conſ. xxx. vol. j. Pariſ. conſ. x. nu. 134. verſi. & ad illud. vol. ij. & ita intelligi debet, quod dicit Hip. in rubrica de fideiuſſo. nu. 43. & ſeq. vbi tenet dictũ teſtis in articulo mortis fidẽ facere etiã in præiudicium tertij, quia hoc debet intelligi ſi modo alia admicula concurrant.

14 Primò limita has præcedentes ampliationes, nam licèt non credatur in præiudiciũ alterius partis, creditur tamen in præiudicium ipſorum cõſtitium, vt dicit. Ang. in d.l. errore. C. de teſta. Fel. in c. ſicut in j. not. de teſti. Ang. & alij in l. Lucius. ff. de his qui not. infam. Boer. deciſ. cclv.

15 Secundò limita, nã licèt nõ credatur ſimplici aſſertioni, tãſi cõiecturæ cõcurrant pro veritate aſſertionis, tali aſſertioni crederetur. ita Curt. Senior conſi. lxx. ver. ſed præmiſſis omnibus.

16 Tertiò limita, qñ ex ſnĩa ſeu teſtimonio eſſer ꝙſitũ ius parti, ſecùs in caſu in quo res adhuc integra exiſteret. Gram. cõſ. lxxij.

CONCLVSIO XXXIII.

ARGVMENTVM.

Teſtis exiſtimans verum dicere ſi falſum deponat, an dicatur falſarius, ita vt pœna falſi puniri poſſit.

1 NON longè à ꝓcedentibus diſtat illud, an ſi teſtis exiſtimet verũ dicere, cùm falſum dicat, falſarius reputetur. Et quòd nõ dicatur falſarius, videtur facere, nam qui ſubit iuramentum calumniæ, & iurat q credit verum eſſe, licèt falſum ſit, non dicitur periurus: voluit Hoſtien. in capitulo fin. verſiculo, ergo periurus. & ibi Anton. de Butr. verſiculo, & hæc concludit, de iureiurand. Felynus in capitulo primo, verſiculo, & ita intellige Baldum, de lit. conteſt. Ancha. in capitulo j. in quinto not. de iur. calum. lib. vj. Hip p.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in rubr.de probat.ver.quibus addo.Federic.de Senis consi.xxiij. versi.præterea si diceremus.Hippo.in l.j.versic.& ideo dico.ff.ad leg.Corn.de fals.Tiraq.de retract.lignag.§.ij.in glo.ij.nu.10.

2 Et expresse q̃ non incurrat pœnam falsi, dicit Hippo.in l.iij.§. præterea.versic.vltersius circa hanc materiam.ff.ad leg.Corn.de sicar.Mari.iun.consi.xxxj.nu.21.ver.quia cum in falso.volum.ij. Hippo.in rubr.ff.ad legem Corn.de fals.versi.& ideo si quis.

Vide suprà in conclusione nostra octaua,incip. quelibet causa.numero 55.in ver.pro quo facit.

Sed quia Doct.primo loco allegati,loquunt in iuramẽto calũniæ,quod præstaretur per verbũ credulitatis:& in iuramẽto veritatis cõtrariũ decidunt:prout in iuramẽto testis cõtrariũ voluit Bal.in l.ij.§.qđ obseruari.ver.iiij.not.C.de iur.cal.Anc.in c.j.in v. not.de iur.cal.in vj.Feder.de Sen.q̃.xxiij.ver.nõ obstat quod no. vbi distinguit inter iuramentũ credulitatis,& iuramentũ veritatis.& q̃.cclv.in respõsione D.Ale.Abb.in c.ex literis.ver.itẽ dic, de iureiur.Cor.q̃.cclxxiij.ver.& q̃n quis asserit.vol.j.Fel.in c.literis.ver.nihilominus standũ est.de præsump.Ant.de Bu.ī c.fi. ver. est dare.de iureiur.Marian.Iun.cõsi.xlj.ver.& procedit hoc.vol. ij.vide suprà in conclusione octaua.nu.57.ver.contrarium.

3 Et licet dicat q̃ scire dicimur id quod vehemẽter opinamur, vt voluit gl.pe.in fi.vers.vel dic duplex.ff.de acq.hered.p Pau.de Cast.in l.fi qs posthumos.§.fi.ff.de lib.& posthu. ver.in tex. ibi,q̃ socio.Anch.in c.ij.de iur.calũ.in vj.Abb.in c.ex literis.in fi.de iureiur.Fel.in c.j.de lit cõtest.in c.j.de sum.Trin.ī c.ꝑterea.de testib. Hipp.i§.ꝑterea.ī lege.iii.ff.ad leg.Corn.de sicar.& latè ī sing.ccv.

4 Tamen illud procedit, quando opin.cum veritate concurrit. Imol.in l.in repudianda.ff.de acq.hered.ver. nota bene,& Doct. suprà allegati expresse loquitur quando opi.est cõsona veritati.

Contrarium vt etiam iurari possit de veritate,etiam illud q̃d quis tenet pro certo,voluit Archidia.in c.testes.versi. item nota quòd testes.iij.q.ix.& in c.bcati,versi.& ad hoc facit.ij.q.vij.& ibi Dom.versi.oppono quod videtur.

Sed isti non loquuntur in testibus, quia in testibus contrariũ concluditur,vt per Archid.in d.ca.testes.

5 Tenendo igitur ex prædictis illam opinionem, quæ videtur magis communis,vt testis deponens falsum, quod tamen verũ esse credit,sit falsarius,

Declara,quia licet sit falsarius,non tamen punitur pœna falsi ordinaria,quia non concurrit verus dolus,nec intentitio delinquendi, vt dicit Fel.in c.dilectorum.versic.imò dicit Bal. de test. cog.Marian.Iun.consi.xlj.ver.nec obstat quòd falsum.vol.ij.

6 In contrariũ facit,nam eo ipso præsumitur dolus in teste, q̃ falsum deponit, ꝑterea non debet præcisè asserere se scire illud de quo nõ est vere informatus: vt tenet Pau.de Cast.in l. dolũ.ff. de dol.mal.ver.item quando quis.& ibi Alex.ver.& dictis Bart.

Sed contrarium quòd adfirmans id de cuius veritate nõ erat certus nõ dicatur in dolo,voluit ibi Alex.in d.l.dolum.ver. adde aliud notabile.& Fel.in c.si autẽ.ver.sed tamen videtur. de resc. Vnde pro saluando dictum Pau.de Cast.in d.l.dolum, illud declara vt per Fel.in d.c.si autem.ver.dummodo tale mendacium,de resc.vbi dicit illud procedere,quando tale mẽdacium erat ipsi testi deponenti proficuum,& non aliàs.post Alex.in d.l.dolum. ver.adde aliud notabile.ff.de do.mal.

Sed bene excusatur à falso testis qui depositi verũ,sed tamen falsam causam scientiæ in depositione assignauit.Feli.in consilio xlviij.numero 13.& 14.

CONCLVSIO XXXIIII.

ARGVMENTVM.

Pœnæ an in foro conscientiæ exigi possint.

1 NOnnulli nimis gñaliter loquentes dixerunt q̃ pœna legalis de iure canonico peti,aut exigi non põt à clericis,per gl.in c.fraternitatis.in verbo,cũ augmento. xij.q.ij.,put dixit Hostì.in c.dilecti.ver.pars aũt à parte.de arbi.Et idẽ in pœna cõuẽtionali, vt illã clericus nõ exigat de iure canonico,vltra quã interfit,tenuit Anto.de Butr.ibi ver. q̃dã est pœna cõuentionalis.Host.in sum.de arb.§. qualiter constituatur.vers.sed nec religiosus.Imol.in c.dilecti.nu.10.versicu. secũdo casu.de arbi.Anch.cõsi.xlvij.versi.nã non debentur.Bal. in c.sicut.ver.ibi restituat,de iureiu.Barb.in c.Raynaldus.de test. Mathe.in sing.xlvij.qui tenet q̃ de iure naturali,gentium aut diuino,quis non teneatur ad pœnam.Quã opi.dicit cõem Gomes. in §.sic itaque.ver.hæc tamen pœna.inst.de act.

2 Cõtrariũ,q̃ indistincte pœna de iure canonico exigi possit, tenet Inn.in capitulo,tuã.de pœn.sup verbo,pœna.Arch.ī capitulo,q̃m.in fi.ver.in eadẽ gl.in fi.xviij.dist.Ab.ī c.dilecti. de arbi. ver.vj.& vltima,qui hoc tenet in pœna conuentionali,& etiam in legali,vt ibi ver.prima à lege.

Corn.consi.ij.ver.tñ cõis opi.vbi vt tenere hãc esse cõem opi. Bal.in auth.ad hæc.ver.reuertendo igitur.C.de vsur.Abb.in cap. nuam.nu.6.ver.sed dubium est.de pœn.

Corn.q̃si.lxix.nu.39.ver.& licèt.vbi dicit istã cõem opi. vol.ij.

3 Et idẽ dr,q̃ ẽt de iure canonico in foro cõtentioso pœnæ & peti,& exigi pñt.Abb.in c.j.de q̃st.ver.adde gl.& ibi Fel.ver.tertiꝰ casus.Paris.q̃si.xxxiiij.n.32.ver.& q̃missa facto affirmatiuo. vol.j.

4 Tñ in laicis vt cõcordare Hosti.in sum.in loco ,primè allegato,& Imo.ī d.c.dilecti.ẽt in loco suprà allegato, vt de iure canonico laicus pœnã ẽt vltra illud,qđ interest,exigere possit.Quam opinionem etiam refert, & sequitur Cor.in d. consilio in loco proximè allegato.

Corn.q̃.xxviij.vers.& licèt in episcopo.volu.ij.& q̃.lxviij.nu. 39.ver.& licèt.vbi dicit istã cõem opi.vol.ij.Corn cõsi.cliij.vers. circa quartã consultationis quæstionẽ.& consi.ccxx.nu.15.vers. nec obstat,si dicatur.vol.j.

Et propterea Dec.in c.j.in ij.lect.ver.iij.circa gl.de cõstit.,dicit quia si gl.in c.fraternitatis.procedit in clericis,codẽ modo procedere debeat in laicis.

5 Alij magis stricte loquẽtes dixerũt, q̃ pœna legalis in foro q̃sciẽtiæ exigi nõ põt,& hoc vt velle gl.ī d.c.fraternitatis. qđ dictũ nõ transit sine difficultate,nã licèt dicta opin.tenuerit Alex.cõs. cv.ver.nec huic vltimæ rationi,vol.v.Rom.i rub.de acq.her. ver. assignat ipse Ang.Abb.in ꝑem.Decret.in verbo, Rex pacificus. n.6.ver.vidi ẽt ad ꝑdicta.Abb.in c.si egressius.ver.quæritur,ani ma.de iniur.& dam.dat.& in c.fi.ver.sed aduerte.de sepul.& in c. audiuimus.ver.an aũt in foro,de simon.& in c.Raynaldus.n.25. versi.in glo.in verbo,adiiciens.de testam.Bald.in l.id quod pauperibꝰ.ver.sed pone.C.de epis.& cler.& sentit Bal.in l.ij.in fi.ver. qd si iste moriẽ.C.de vectig.Mathe.sing.xxiij.& in foro cõscientiæ,& in foro ecclesiæ dicit Ang.in cõsi.xliij.in fi.ver.verũ q̃a ecclesia,& Ias.in §.sed istę.nu.110.ver.& pœnæ legales.insti.de act.

Cors.in fin.ī verbo,pœna,incip.in foro.& Io.Crot.in c.j.§.statuto.ī gl.in verbo,furtũ.de cõsti.in vj.vbi dicit cõem, q̃ ẽt cõem dicit Gomes.in §.ex maleficiis.nu.14.Instit. de act. Ant.de Bu. in c.fi.circa mediũ,ver.& q̃a in pœnalibus.de præscr.Bald. in l.data opera.ver.itẽ si ꝑrias.C.qui accus.nõ pos.Fel.in ca.audiuimus. ver.subdit hic elegãter.de simon.& in c.j.ver.tertius casus.de cõsti.in vj.Hipp.in l.patre,vel marito.ver.& facit etiam.de quæst.

6 Contrariũ sentit Anch.in regula possessor.ver.iij.q̃ro.de reg. iur.in vj.Cor.q̃.lxix.nu.39.ver.& licèt.vol.ij.Dec.ī l.quod à quo quã.ff.de reg.iur.& in c.j.in j.lect.nu.20.ver.mõ his relatis.de q̃st. & in ij.lect.nu.10.ver.iij.circa gl.& in c.q̃n q̃.n.31.vers.& qđ suprà dictũ est.de ꝑba.Gomes.in §.ex maleficiis.nu.14.vers.iiij.vltra alios.& in §.sic itaque.num.16.ver.hæc tñ pœna.insti.de act.

7 Alij verò stricti ssimè loquentes dixerũt, q̃ pœna legalis peti, aut exigi nõ põt in foro pœnitẽtiali,& hoc ꝑcedit sine difficultate.Bal.in l.iubemus.§.fanè,el j.ver.sed nunqd in foro cõscientiæ.C.de sacrosc.eccl.Bal.in l.post decisionẽ.ver.iiij.q̃riẽ.C.de fur. Abb.in c.j.nu.10.ver.itẽ adde gl.de q̃st.Imol.in l. q̃bus diebus.§. dñs.in fi.verb.ff.de cõd.& demonst.& ī l.stipulatio.§.alteri.ff. de verb.obl.Ro.q̃.dx.ver.inquantũ tñ dixi.Cor.cõs.lxix.in fi.verb. vol.ij.Alex.in l.si pœnæ.in prin.ver.extra gl. no.ff. de cõd.indeb. Barb.cõsi.xlv.ver.fm dubiũ.vol.iiij.Ant.de Bu. in c.dilecti. versi. hæc mẽbra.de arbi.Imol.ibi num.10.Anan.in c.significasti.el ij. ver.subdit ẽt ibi,de homic.Rom.in l.stipulatio ista.§.alteri.num. 19.ver.in quantum dixi.ff.de ver.obl.Abb.in c.cùm causam.ver. facit quod no.gl.de testib.Mayne.in l.q̃ à quoquam.nu.3.ff. de reg.iur.Henri.Boich,in c.dilecti.in primis verbis de arbi.

8 Tenendo secundam opin.quæ videtur magis communis, vt pœnæ in foro conscientiæ peti,& exigi nõ possint,& hoc voluit dicere gl.in c.fraternitatis.xij.q.ij.

9 Primò limita,istud ,pcedere in pœna legali,secus verò in conuentionali:iga cõuentionales pœnæ ex quo habent cõsensum, etiã salua cõscientia peti,& exigi pñt. Anch.in regula possessor. de regu.iur.in vj.ver.iij.q̃ro.Fel.in c.i.de cõst.versi. limita iij.& in c.audiuimus.vers.limita iij.de simo.Dec.in c.j.in j.lect.n.20.ver. iij.ꝑclusio.de cõsti.Cagnol.in l.qđ à quoquam.n.6.ff.de reg. iur.

10 Sublimita,q̃n pœna cõuẽtionalis excederet partis interesse, ga tũc de iure canonico salua cõscientia vltra illud,qđ verè interest pœna cõuentionalis peti,aut exigi nõ põt.cap.tuã. de pœnis. Host.in c.dilecti.ver.paraũt ī parẽ.de arbi.& ibi Ant.de But.vers. q̃dã est cõuentionalis.& Imol.ver.ii.casu.Soc.consi.ccliij.versic. secunda ratio est.Corn.q̃.cccxliij.versi.& plerique tenent.volumine primo.Gram.cõsilio ciuil.lxvj.vbi maximè dicit hoc ,pcedere,q̃n causa secundũ æquitatẽ tractari debet,prout est quãdo causa

causa agitur in consistorio Principis.

11 Contrarium,q̃ pœna cõuẽtionalis,etiã vltra partis interesse peti,& exigi possit,tenuit Inn.in d.c.tuã.sup verbo pœna. de pœ.Abb.in c.dilecti.nu.14.vers.vj.& vltima pœna,de arbi.& ibi Anch.ver.vltima,scilicet cõuentionalis.Card. ver.Innoc.tamẽ. Henr.Boic.ibi ver.aut de conuentionali.Abb.in c.tua,in ij.not. de pœn.Ro.q̃si.dx.ver.aut loquimur in pœna cõuẽtionali,Cor. q̃si.cliij.ver.circa quartã cõsultationis quæstionẽ,& cõsi.ccxx.n. 15.ver.nec obstat si dicat,vol.j,Galiau.in repe.l.ij.§.itẽ si in facto. nu.75.vers.ij.limita.ff.de verb.obl.Paris.cons.i.xxxiiij.nu.40.vers. nomine autem pœnæ.vol.j.Rom.consi.cclxxiij.Corne.consi.ij. vers.nam dicendum est.vol.iij.Rip.consi.ix.num.7.versi.poterit denique.volum.ij.Mayner.in l.quod à quoquã.num.6.ver.vj.& vlti.pœna.ff.de regu.iur.glossi.in consuet.Turon.

12 Secundò limita ,in pœnis, q̃ ex delictis ipso iure cõmittunt, quia tales pœnæ licitè possunt de iure Canonico, & in foro cõscientiæ peti,& exigi:Abb.in cap.j.de const.ver.& primò limita. & in ca.dilecti.versic. prædicta ego limito.de arb.Felyn.in d.c.j. versic.& primò limitatur,de const.& in c. audiuimus. de simon. Corset.in sing.in verbo, pœna.incip.in foro conscientiæ.Barba. consi.xlv.versic.item quia pœna imponitur.volu.iiij.Affli.super Const.versi.sed quid si pœna.aliàs sub rub. de violent. numer.7.

Contrarium Rom.in rubr.de acq.hered.versic.fed hæc ratio. Fel.in cap.j.in j.limit.ver.sed aduerte.de simonia.

13 Et idem est in pœnis,quæ ipso iure nõ inferuntur. sed iudex illas infligit pro delicto.Host. in ca.dilecti.ver. & hoc intelligas. de arbitr.& ibi Anto.de But.ver.si autẽ quæritur.& ibi Imo. ver. si autem quæritur.Bald.in l.id quod pauperibus.in ix.quæstion. versicu.sed pone C.de episcopis & cleric. Anchar.in repe.regulæ,possessor.versicu.iij.quæro. de regu.iur.in vj. Felin.in capitul. j.in ij.limit.de cõsti.& in c.audiuimus.ver.lim.secundò, de simo.

14 Tertiò limita, nisi pœna legalis fuisset subrogata loco inæstimabilis interesse Fely.in ca. audiuimus.de simon.Cagnol.in l. quod à quoquam.num.9.ff.de reg. iur.

15 Quartò limita,quia hæc cõclusio ,pcedit q̃n pœna lucrũ afferret damnũ passo:secus si esset absque lucro dãnũ passi,ga tũc omnino persolui deberet:Fel.in c.primo,de const. & in capi.audiuimus.de simon.Cagnol.in l.qđ à quoquã,nu.7.ff.de reg.iur.

16 Sublimita quãdo damnũ ex leuissima culpa proueniret, nã tũc in foro conscientię quis illud nõ teneretur resarcire. Inn.in c.ficut dignum.& ibi Feli.de homicid.Corset.in sing. in verbo, forũ cõscientiæ.Cagnol.in d.l.quod à quoquã.n.7.ff.de reg.iur.

CONCLVSIO XXXV.

ARGVMENTVM.

Pœna non declarata contra auctorem non potest etiam contra eius haredem declarari.

1 EX tex.in l.fi.i fi.C.de reuoc.dona.sumit conclusio,q̃ contra hæredem non inducit pœna, nec aliqua indignitas,quæ nõ fuerit etiam declarata contra eius auctorẽ.& ibi notant Bal.Sal.& alij ,ad idem est gl.ī c.fi. in fi.per illum tex.vbi Anchar.Card.Abb.& alij.de donatio. Rip. in l.fi.q.lxiiij.in princ.C.de reuoc. donat.

2 Ex qua cõclusione primò infertur,vt hæres emphyteutæ nõ possit declarari incidisse in caducitatem,si eius auctor viuẽs nõ fuit declaratus.Cuma.q̃si.clxiiij.ver.quinimò etiam.Cur.in trac. feu.in vlt.q.iiij.part.princ.versi.imò fortius Cassad.decis.iij.in tit. de loca Rip.in l.fi.in vlt.quæst.in princ.versi.& idem tenet. C.de reuoc.donat.Ruin.consi.x.ver.nec obstat.vol.j.

3 Amplia,quia idem est in hærede vasalli:gl.fi. in c.fi. versi.& sic est argumentũ.de dona.glo.in l.fi.in fi.C.de reuo.don.gl.in cap. Imperialẽ.§.insuper.in verb.nõ succedit.de prohib.feu. alie. per Fed.gl.in cap.j.§.porrò,in verb.porrò.versicu. istud autem.in tit. quę sit prim.cau.benef.amit.Odofr.in l.j.versic.sed quę est ratio. C.de reuo.don.Io.And.in addit.ad Spec.in tit. de feud.§.fi. in fin. vlt.addit.versiculo venit tertia q.Bald.in cap. Imperialem.§. insuper. versiculo considera tamen vnum. de prohi. feu. alie. per Fed.Raph.Cum.consilio clxiiij.versiculo quinimò etiam. Curt. in tract.feu.in vlt.quæstio.iiij.part.princi.Ancha.in cap. fi. in vij. quæstio.de donat.Card.Alexand.in d.ca.Imperialem.§. insuper. versi.sed tu aduerte.& ibi Aluar.vers.& ita intelligit.Soc. in cõsi. lxvj.versi.quintò confirmatur.vol.iij.Aret.consil.xiiij. circa finẽ ver.& eodem modo.Ruin.consi.x.vers.nec obstat.vol.j.& consi. lxx.nu.13.ver.nec obstat.vol.v.

Cõtrariũ vt tenere Barb.in c.fi.versic.ego verò dubito.de donat.And.de Iser.in c.j.§.porrò.vers.sequitur in glo.in tit. quæ sit pri.cau.ben.amit.

4 Tenẽdo primã opi.tanquã magis eõem, declara, vt illa ,pcedat,quotiescunque dñs sciuerit,& nõ fuit conquestus.Io. And. in addi.ad Spe.in tit.de feud.in §.fi.in add.magna.Bal.in c.j.§.porrò.ver.secundò q̃rit gl.q̃ sit prim.caus.bñf.amitt.Io.Andr.in c.fi. vers.in gl.vltima,de donat.Saly.in l.fi.i fi.C.de reuo.donat.Alua. in c.Imperialẽ.§.insuper.ver.sed tu aduerte .de prohib.feud.alie. per Feder.Aret.in q̃.xiiij.circa fin.ver.sed remanet.Cyn. in l.j.in fi.C.de reuoc.dona.Boer.decis.ccxxviij.nu.7.Rui.consi.clv.vol. iij.secus autem si ignorauerit.vt per Doct.suprà allegatos.

5 Cõtrariũ sumit ex dictis Bald.in l.rei iudicatæ.§.j, ff. solu.mat. dũ tenet,q̃ etiam ignorans nõ trãsmittat hanc actionem in hæredẽ, ex quo ista est actio ad vindictam, quæ morte extinguitur.

6 Secundò declara, vt suprà dicta ,pcedant non solum q̃n dñs sciuit,sed ẽt q̃n habuit tps conquerendi,& non aliàs.Cyn.in l.j. versi.vltimo collige.C.de reuoc.don.Sal.in l.omnimodo.in fin. vers.vltimo gl.C.de inoff.test.Iac.de Beluis.in tit. quib.mod.feu. amitta.in princ.circa fin.ver.q̃ro qđ si vasallus: & ibi Card.Alex. in §.itẽ si fidelis.vers.q̃ro subsequenter.& in c.j.§. insuper.ver.& circa hãc q̃o.de ꝑhib.feu.alien.per Feder.Abb.consil.iij.in nona q̃o.volu.ij.Ioan.And.in cap.fi.versiculo,in glo.vltima, de donatio.Ale.in l.rei iudicatæ.ver.& q̃ illa iura ff.sol.matr.Curt.ī trac. feud.in pen.q.quartæ part.prin.in princ.Boer.deci.cccxxxiij.nu. 7.Rip.in l.fi.in vltima q.vers.j.vt ,pcedat.& in xlij.q.ver.sed qđ si nõ potuit.C.de reuoc.don.Rui.q̃.lxx.n.13.ver.nec obstat.vo.v.

7 Amplia regulã principalẽ, ga sicuti pœna q̃ hfdem non põt declarari,quę nõ fuit declarata q̃ eius auctorẽ,eodẽ mõ nec etiã ipse hæres pœnã,quã ipse defunctus viuens non declarauit, poterit declarare.gl.fi.in c.fi.verf.& sic est argumentũ, de donatio. & in l.omnimodo,in verbo, nõ licebit.C.de inoffi.testa.& in c.j. in verbo,cõcubuerit.ver.sed si dñs, quib.mod. feu.amit.& in c.j. §.porrò.in gl.j.q̃ fuit prima caus.benefi.amit. Odofred. ī l.j.p illũ tex.ver.ẽt no.& ibi Cyn.in fi.ver. vltimò collige.C.de reuo. don. Bal.Sal.& alij in l.fi.C.eod.tit.Bal.in c. Imperialẽ.§.insuper. versi. cõsidera tñ.& ibi Aluarot.versi.& ita intelligit.& Card. Ale. ver. sed tu aduerte.de ꝑhib.feud.alie.per Feder.Bal.ī c.j.§.porrò. ver. ij.q̃rit gl.& ibi Aluaro.ver.q̃ro cũ eadẽ gl.in tit.q̃ fuit prim.caus. bñf.amit.Bal.in l.j.in q.xxxix.ff.de rer.diuis.Ab.q̃.iij.in ix.q. vol. ij.Sal.in l.omnimodo.in fi. princ. vers.vltimo gl.inducit.C. de inoffi.test.Card. Alex.in c.j.§.itẽ si fidelis.vers.q̃ro subsequenter.& ibi Aluarot.vers.q̃ro subsequenter.quib.mod.feud.amit.Car. in c.fi.in xv.q.& ibi Imo.ver.in eadẽ gl.fi.de dona.Ale.cõs.clxxxix. ver.ꝑterea dato.vo.v.Pau.de Cast.in l.rei iudicatæ.§.j.ver.vltimo facit.ff.solu.mat. Curt.in trac.feu.in quarta par.in pen.q. Are.q̃. xiiij.circa fi.vers.sed remaneret, Ripa in l.fi.in vltima q̃st.ver.sed quid si dñs, vbi hanc dicit cõem opin.& quæst.in prin.versic.& per istum tex.C.de reuoc.donatio.Boer.decis.cccxxxviij.nu.7.

Contrariũ tenuit Barb.in c.fi.vers.ego verò dubito, de donatio.Afflict.super const.Reg. sub rubrica de reuoca. alien.nu.39. versic.viij.nota. And.de Iser.in c.j.§.porrò.ver.in conuersa q̃st. quæ fuit prima caus.benefi.amitt.

8 Ex prima cõi opinione infertur,q̃ si mulier commisit adulteriũ,& maritus viuens nõ est cõquestus,exceptio adulterii ab eiꝰ hfde opponi nõ põt.l.rei iudicatæ.§.morũ,& ibi gl.in verbo.nõ habet.& ibi Barto.in prima oppos.& in verf.& habes.& ibi Bald. versi.nota optimũ text.& sentit Ang.in fi.à ꝑtio sensu,& Imo.in secundo not.in fi.ver.circa & adde ꝑdictis.& Pau.de Castr. ver.si ergo maritus,& ibi Rom.in iij.not.vers.in'gl.in verbo, habet.& Are.in ij.no.& in fi.ver.circa fm.& Alex.ver.itẽ nota,vbi dicit ita cõiter teneri.ff.sol.matr.Io.And.ī add.ad Spe.in tit. de excepț.§. dicto.vers.itẽ q̃ritur.Ant.de But.in c.plerunque. versi.q̃ro an hfdes.& ibi Præpo.ver.q̃rit secundo,& ibi Abb.in versi.ij.quæro.& Card.ver.q̃ro pone.de donat.inter vir.& vxor.Pau.de Cast.ī q̃si. ccccij.ver.tertia ratio.vol.j.& cõs.cxlvij.ver.sed ad hoc respõdet. vol.ij.Bal.in l.cũ mulier.in xv.oppo.& ibi Pau.de Cast. vers.nota tertio,& ibi Imol.vers.& itẽ aduerte.ff.sol.matr.Sal.in l.fi.versic. succesiue quærit glo.C.de adult.Nell.in tract.bannit.in j.par.secũdi temp.q.xxix.Rom.cõs.cclxxxvj.Pau.de Castr.in l.ij.§.volutatẽ.in prin.vers.sed si maritus.ff.sol.mat.Cuma.in l.rei iudicatę. §.i.ver.si vero maritꝰ.ff.eo.tit.Iac.de Belu.in §.ga verò plurimas. in auth.vt licèat matri,& auiæ.in ix.oppos.Bart.in l.Luciꝰ.in fi.ff. sol.mat.Signoro.Homod.consi.50.Ang.in trac.malef.in verbo, *che mi hai adulterato* nume.29.Alexand.in consi.clxxxix.versicu, prætereà.volumine vj.Ioan.de Garron. in auth. ex testamento, in xj.notabili.versicu.& pro hac sententia. C. de secundis nupt. Rip.in lege fin.in vltima quæstione.in princi.C.de reuoc.donat. Boer.decis.cccxxxviij.

Contrarium sentit Spec.in tit.de excep.§.dicto.ver.item quærit.in vlt.opin.& sentit Io.And.in addit.ad Spe.in tit.de resi.dot. §.fi.versi.quid si mulier.

Tenendo

Universidad de Deusto
Biblioteca

9 Tenendo primã opinionẽ tãquã cõem illã declara, vt habeat locũ, quotiescunq; maritus sciuerit, & nõ fuerit cõquestus, vel qñ ẽt habuit tps cõquerendi, & non aliàs. Sal. in l. omnimodo. in fi. C. de inoffic. testamen. Io. Fab. in l. fi. C. de adulter. Præpos. in c. pserutinque. de donat. int. vir. & vxor. R. o. in l. rei iudicatæ. §. j. vers. sed est pulchrũ dubiũ. & ibi Aret. in fine. & Alex. versi. sed quid si maritus. & in ver. sed qui d̃ si mulier. ff. solut. matr. Saly. in l. fi. ver. succeſſiuè q̃rit gl. C. de adulter. Signorol. Homod. conſ. 50. Ripa in l. fi. q. lxj. vers. sed quid ſi nõ potuit. C. de reuoc. dona. Ruin. 2ũ. clv. vol. iij.

10 Cõtrariũ, q̃ ẽt ſi ignorauit maritus nõ tranſmittat exceptionẽ adulterij in hñdem, tenuit Bal. in l. rei iudicatæ. §. j. verſi. quidã diſtinguũt. & ibi Imo. verſ. & adde p̃dictis. & Paul. de Caſtro verſ. ſi ergo maritus. ff. ſoluto matr. Bal. in l. cũ mulier. in xv. oppoſ. ff. eod̃. & 2ſ. clxxxij. in princ. vol. iij. Ang. in tract. malefic. in verbo, *che mi hai adulterato* nu. 29. Boer. deciſ. cccxxxviij. nu. 7. qui dicit cõem. & hãc partẽ tenuit Ruin. cõſi. x. verſi. nec obſtat. volum. j.

11 Secundò limita, qa maritus bñ põt obiicere adulteriũ hæredibus mulieris. Sal. in l. fin. verſ. ſucceſſiuè q̃rit glo. qui diſtinguit an ſciuit, vel ignorauit. & ibi Bal. in verſ. ibi ꝓpter dotẽ. C. de adulter. & indiſtinctè hoc tenet Bart. in l. rei iudicatæ. §. morũ. verſ. q̃ro an mortua. ff. ſol. matr. Ant. de But. in c. plerunq;. verſ. q̃ro an hñdes. de donatio. inter vir. & vxor. Bal. in l. cũ mulier. in decima tertia oppoſi. ver. ſed ꝑ Bart. ff. ſol. matr. Bart. in l. Lucius, in fin. ff. eod. Bald. in l. rei iudicatæ. §. j. verſi. nõ obſtat lex, & ibi Ang. in fi. ver. poſt mortẽ aũt. & ibi R o. circa fi. ver. quid aũt econtra. ff. ſol. matr. Paul. de Caſt. in l. cũ mulier. verſic. nota tertio. ff. eo. Per. de Anch. in c. fi. in ſecunda oppoſ. de donat. R o. conſi. cclxxxvj.

12 Cõtrariũ gl. Tl. fi. in verbo, præſtare, C. de adulter. dũ dicit nõ procedere qñ deceſſit in matrimonio. & voluit Ale. in l. rei iudicatæ, ver. ſed quid ſi mulier. & ibi Cuman. ver. ſi verò moritur. ff. ſolut. matr. R ip. in l. fi. in lxiij. q. verſi. item facit, q̃ decidunt. C. de renoc. donatio.

13 Tertiò limita, qa ẽt qñ maritus viuens eſt conqueſtus, non tranſmittit ad hæredẽ extraneũ, vel ad ſingularem ſucceſſorẽ exceptionẽ adulterij. Bald. cõſ. ccxxvij. vol. ij. quem refert, & ſequitur Barbat. in apoſtil. ad Bal. in l. rei iudicatæ. §. j. ſol. matr. & ibi ẽt Fran. Curt. in apoſtill. ad Alex.

14 Primò limita regulã principalẽ habere tantummõ locũ in pœna iuris, nõ aũt in pœna cõuentionali, in qua ratione pœnæ incurſæ ex conuentione ẽt ꝑ hæredẽ declaratio fieri põt. Inn. in c. fi. ſuper verbo, tacuit. & ibi Card. in xiiij. q. de donatio. Bal. in l. fi. verſ. idẽ dicit. & ibi clarius Saly. verſic. q̃ro an in oĩbus caſibus. C. de reuo. donatio. Bal. in c. Imperialẽ. §. inſuper. verſi. vel eſſet alia felonia. & ibi Aluarot. verſ. ex quo infert. de prohib. feud. alie. per Feder. And. de Iſern. in c. j. §. porrò. verſ. etſi nõ ſit cõmiſſus, q̃ fuit prim. cau. benef. amit. Ab. in cõſ. iij. in ix. q. ver. itẽ ponit Bal. vol. ij. Cutt. in tract. feud. in iiij. part. in pen. q̃ſt. verſ. aliud tñ eſt, & iſtã dicit cõem Rip. in l. fi. in vlt. q̃ſt. in prin. ver. & primò aduertẽ dũ. C. de reuoc. donat. licèt ipſe contrarium teneat ln lxiij. q.

15 Secundò limita, vt regula ꝓcedat, qñ is, cui commiſſa eſt cã ingratitudinis, & potuit declarare, qa eã ſciuit, & etiam habuit tps declarandi, aliàs ſecus. Io. And. in c. fi. verſ. in glo. vltima. & ibi Pet. de Anch. in vij. q. & Imol. verſi. ſed dubium. & Card. in xv. q. de donatio. Alex. in l. rei iudicatæ. verſi. & pro Rom. facit. ff. ſolu tõ matri. Ruin. conſi. clv. verſic. pro quo facit. volu. tertio, & per alios ſuprà allegatos.

16 Tertiò limita, qñ pœna incurritur ipſo iure, qa eius declaratio tũc põt fieri, & per hñdem, & ẽt ꝑ hñdem, Bald. in ca. Imperialẽ. §. inſuper. verſ. quod verũ eſt. & ibi Aluarot. verſi. niſi eſſent. de phib. feud. alien. per Feder. Abb. in ca. fi. ver. item ſi donatio. & ibi Card. verſi. & prædicta ꝓcedunt. de donat. Abb. in cõſi. iij. in ix. q. vol. ij. Pau. de Caſtr. in l. omnimodo. verſi. item gl. C. de inoff. teſt. Card. Alex. in c. j. §. porro. verſ. vel ẽt niſi in titulo, quæ fuit prim. cauſ. benef. amit. Per. de Anch. in ca. fi. in quarto not. de donatio. Socin. conſi. lxvj. verſi. v. confirmatur. vol. iij. Hippo. in l. j. nu. 63. & ſeq. C. de rap. virg.

27 Cõtrarium q̃ etiam ſi pœnà incurratur ipſo iure, tñ nec hñs poſſit declarare, nec ẽt ꝑ eum declaratio fieri poſſit, tenet Imo. in c. fi. verſi. ij. põt obiici. & ibi Barba. de dona. Iaſo. in l. omnimodo, in fi. verſ. ſed contrarium. C. de inoff. teſtam. Bal. in l. fin. in fi. verſ. glo. arguit ad feudum. & ibi Ripa, in vltima q. verſi. ſecundò intellige. C. de reuoc. donatio. Curt. in tract. feud. in pen. q. quartæ part. princi. verſi. aliud tamen.

18 Pro cõcordia dici põt, q̃ prima opinio procedat in pœna in curſa ipſo iure, in qua hõis miniſterium nõ requiritur, ſecus qñ requiritur etiam factum hominis. & ita intelligatur ſecũda opinio Bar. in l. j. ff. de priu. delict. Io. de Ana. in c. in literis. verſic. & de prædictis. de raptor.

19 Quartò limita, qa licèt hñs ñ poſſit declarare quo ad agẽdũ, tñ bñ poterit declarare ad effectũ excipiendi. Petr. de Anch. in c. fi. in ij. oppoſ. & ibi Imo. ver. tu potes dicere. & ibi Barb. ver. & ad. de etiam. de dona. Bal. in l. fi. ver. & not. q̃ poſt mortẽ. C. de adul. Curt. in tract. feud. in vltima queſt. quartæ par. prin. ver. & in ſpecie. Ripa in l. fin. verſi. xxx. intellige, & in lxiij. q. ver. tamen ſcias. C. de reuoc. donatio.

CONCLVSIO XXXVI.

ARGVMENTVM.

Epiſcopus an de iure poſſit procedere in delictis puniendis abſque conſenſu capituli.

1 QVærunt Doct. an de iure cõi epiſcopus in delictis puniendis procedere poſſit ſine conſenſu capituli, aut ſolùm de cõſilio, niſi cõſuetudo aliud induxerit, put q̃ abſq; cõſenſu capituli, ſed ſolũ de cõſilio poſſit, ꝓcedere, tenet Inn. in c. irrefragabili, in prin. & ibi Hoſti. ĩ §. exceſſus. & ibi Ant. de But. Inn. Hoſt. & Card. in c. nouit. & in c. quãto. de his, q̃ fiunt à præl. Arch. in ſum. xviij. diſt. & ibi Do. & Card. & Ale. & Dec. in c. cùm oẽs. in ij. lect. ver. ij. prædicta. de cõſt. Anch. in c. iij. de conſue. in vj. & iſtã dicit cõem opin. Henric. in tract. de ſynod. epiſcopi. in iij. par. nu. 137.

2 Cõtrariũ, q̃ requiratur nedũ cõſiliũ, ſed ẽt conſenſus, voluit gl. in c. epiſcopus ſine 2ſ. xxiij. diſt. & in c. cùm nos. in gl. j. de his, q̃ fi. à præl. & in c. ſi qd verum. in gl. fi. in fi. lxxxvj. diſt. & in cap. ex pœnitẽtib. in gl. ij. circa mediũ. verſi. ſicut em epiſcopus. 50. diſt. Inn. in c. graue. ver. idẽ ſecus. de ꝓb. Io. And. in ſummario. in cap. nouit. de his, q̃ fi. à præl. Dom. in c. j. in prin. de hæret. lib. vj. Idem voluit Abb. in c. j. de exceſ. præla. Imol. in d. c. nouit. ver. quid igit dicẽdũ. de his, q̃ fi. à p̃l. Fel. in c. irrefragabili. de off. ordi. & idẽ ſentit Anto. de Bu. in c. cũ olim. verſi. nã ponitur qñq; conſenſus, de arbi. Barba. in tract. de epiſ. in iiij. par. iij. lib. in vij. q.

3 Concorda has ꝓrias opiniones, vt prima procedat in delictis leuibus, ſecunda verò locũ habeat in grauioribus delictis, put colligitur ex no. per Abb. in c. nouit. nu. 6. & ibi etiã per Imol. in ver. ij. limita. de his, q̃ fiunt à prælat. ſin. cõſen. cap. vbi tenet præla tũ nõ poſſe clerico imponere pœnã perpetuæ depoſitionis ſine conſenſu capituli, cùm agat de graui pœna imponenda ratione delicti. & idem vr tenere Abb. in c. j. n. 2. de exceſſ. præla, vbi vult, q̃ in arduis nõ poſſit epiſcopus procedere ſine conſenſu capituli. & hanc etiam diſtinctionem videtur ſentire Oldrad. in cõſilio ccl. circa finem. verſiculo, ſecundò impugnatur. & hæc quidem diſtinctio videtur communiter recepta.

CONCLVSIO XXXVII.

ARGVMENTVM.

Non reuelans tractatum contra principem capitali pœna afficitur.

1 COmmuniter concludunt Doct. q̃ ſciens tractatum cõtra principẽ tenetur illũ reuelare, & ſi nõ reuelat, incurrat pœnã capitis, text. eſt in l. quiſquis. in §. id quod. & ibi Bal. Sal. & alij. C. ad l. Iul. maieſt. Bart. in l. vtrũ. ff. ad le. Pompeiam de parric. Bar. Ang. & R o. in l. j. §. occiſorũ. ff. ad Senatuſc. Syll. Ab. in c. j. ver. ad tertiũ. de reſt. ſpol. Sal. in l. j. ver. ad 2ũ. reſtat. C. de rap. virg. Dec. in l. culpa caret. n. 11. ff. de reg. iur.

2 Primò limita, qñ is qui ſciebat tractatũ, ſecrete ſciret, adeò vt illũ ꝓbare nõ poſſet, qa tũc non teneẽ ſe ſubmittere torturæ vel carceribus. Bal. ĩ 2ſ. incip. quanꝫ allegata ſint multa. quod refert & ſequitur Ang. Aret. in tract. maleficiorũ, in verbo, *che hai tradito la tua patria.* ver. quod crimẽ. Io. de Ana. in rub. de his q̃ ſil. occi. ver. p̃dictis. Ang. in l. ij. ff. de parrici. Iaſo. in l. j. §. ſi tibi indiciũ. ver. iiij. limita. ff. de ꝑd. ob tur. cauſ. Bertach. in verbo, ꝓditor. ver. ꝓditor puniẽ ex ſola attẽtatione. Soc. in 2ſ. cclxxv. Afflict. ſuper Cõſti. regni. aliàs ſub rub. de rap. virg. nu. 2. ver. pridiè fui interrogatus. aliàs ſub rubr. de aſſicu. domi. à vaſ. n. 10. Sylua nup. in verbo, nõ eſt nubẽdũ. n. 96. ſum. Sylueſtri. in verbo, reſtitutio. el iij. ĩ ij. q. ver. iij. cũ ĩ crimine. Claud. ĩ l. vt vim. ver. idẽ ẽt ĩ ſubdito. ff. de iuſt. & iur. Fel. in c. de cætero. ver. & licèt multũ. de re iudi. & ĩ c. ij. ver. maximè ĩ atrociorib⁹. de hñt. & ĩ c. quãtæ. ver. iij. limit. de ſen. excõ. Dec. ĩ l. culpa caret. ver. ſimiliter ĩ crimine. ff. de reg. iur. Hip. ĩ l. vtrũ. ff. ad l. Põp. d̃ parric. & idẽ in ſin. clxiij. Ripa ĩ trac. d̃ peſte. q. xj. Mãt. ĩ 2ſ. xiij. n. 82. Alcia. ĩ l. iij. ĩ §. Cato. ĩ iiij. no. ff. de ver. obl. & iſtam

& iſtam dicit veriorem & magis communem Cagno. in l. culpa caret. nu. 21. ff. de reg. iur.

3 Qui omnes ferè vnanimiter eriam affirmant animam Bartoli tenentis contrariam opinionem in inferno cruciari. quia ſecundum iuris diſpoſitionem non debet quis ex ſola ſciẽtia pœna mortis puniri.

4 Contrariũ, q̃ immo indiſtinctè puniatur ſciens tractatum cõtra Principem & non reuelans illum, tenet Barto. in l. vtrũ. ff. ad l. Pomp. de parric. Ang. in trac. maleficiorũ, in verbo *che hai tradito la tua patria* vbi dicit illam opinionem ſeruari in practica, licet ipſe contrarium teneat. & Augu. de Arim. ibi in addi. expreſſè tenet dictã opinionẽ contra limitationem Bertach. in verbo, ſcire. verſ. xiij. vbi dicit opinionẽ cõtra limitationẽ ſimpliciter ſeruari, & q̃ ipſe ita ſimpliciter executus fuit, & quod iſta opinio cõtra limitationẽ ſeruetur in Practica teſtatur Fel. in ca. j. verſ. ij. fallit. de offic. deleg. & hoc idem dicit ibi Dec. verſic. ex quo infert Bart. Deciſ. Neapol. cxxx. nu. 65. in nouis Chaſſa. in cõſuetudine Burg. verſi. itẽ tenetur. qui dicit q̃ hodie paſſim ſeruaẽ opi. Bart.

5 Cõcorda has cõtrarias opiniones, vt prima ꝓcedat in accuſatione quã nõ tenetur inſtituere etiã in crimine leſę maieſtatis ille, q poſtmodũ probare non poteſt. ſecunda autẽ opinio Bart. ꝓcedat in ſimplici denũciatiõe, ſeu admonitiõe faciẽda ad hoc vt Princeps ſibi pręcauere poſſit. iſtã diſtinctionẽ ſentit Alcia. in l. iiij. in §. Cato. in. iiij. not. nu. 25. ff. de verbor. obligat. quam expreſſe refert & ſequitur Cagnol. in l. culpa caret. n. 21. ff. de reg. iur.

6 Secundò limita, vt concluſio nõ ꝓcedat in patre ſciẽte filiũ velle cõmittere crimen leſę maieſtatis aduerſus Principẽ: ne videat ad ſuppliciũ filiũ obtuliſſe, per text. in l. milites. §. deſertorẽ. ff. de re militari. Saly. in l. ꝓpter inſidias. C. qui accuſare non poſſunt. Io. de Ana. in c. fi. de his qui fil. occid. Cępo. caut. j. Fel. in c. j. ver. limita nõ habere locũ. de of. deleg. & ibi Dec. verſiculo & qd dictũ. Gomeſ. ĩ §. rurs⁹. n. 22. verſ. & p hoc facit. inſt. de actio.

7 Tertio limita in principe recognoſcẽte ſuperiorẽ, in quo nõ procedereat diſpoſitio legis, quiſqs, C. ad legẽ Iuli. maieſta. ita voluit Saly. in d. l. quiſqs. Mart. de Lau. in tract. de Prin. ĩ j. ver. Ang. in tract. maleficiorũ, in verbo, *che hai tradito la tua patria.* Alex. in conſi. xiij. vol. vj. Fel. in c. cùm non liceat. de præſcript.

8 Quinimmo nõnulli voluerũt vt tãtũmodo diſpoſitio d. l. qſ. qs, habeat locũ ĩ Imperatore, & in repub. Romana. & ita voluit Pau. de Caſt. ĩ l. iij. C. de epiſc. audi. & idẽ tenuit Soci. in 2ſ. cclxxv.

Concluſionum ſeu Regularum Anto. Gabrielij, Finis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca